3723

ԿԱՐԳԱԽՕՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԱՐԱՐԵԱԼ

Ս. ՍԱՀԱԿԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՒ ՄԵՍՐՈՊԱՑ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

ԵՒ ԳԻՏԱՑ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԳԱԿՈՒՆԻՈՑ

ԵՒ ԱՅԼՈՑ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏՆ· ՏՆ· ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍԻ Ժ· ԱԶԱՐԵԱՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ

1898

Արհիապատիւ և Գերապայծառ Տէր

ԱՋՄԱԾՈԳ տեսչութիւն հոգւոց, զոր առանձնեալ է մեր ղոյգ ընդ պաշտամանս, յորդորէ զմեզ, ի մէջ բազմապատիկ պարտուցս, մի՛ առնել զանց զինդրովք Արհի. Եղբօրդ, որովք քրթմնջելոյ պատճառաք և խոչընդոտիք խաղաղութեան բարձցին ի միջոյ, և պայծառասցի առ մեզ հաւատն սուրբ: Աւելորդ է մեզ գրել Ձեզ, Պատ. Եղբայր, թէ քանի՞ն իցէ կարևոր առ այդ ընծայել ի լոյս զՇարականս և զկարգաւորութիւնս հաւատարիմաց աղօթից Եկեղեցւոյս, ըստ միաբան ընթերցուածոյ ընտրելագունից ի դրչագիրս, զոր օրինակ առաջի առնէիք մեզ: Նա՛ ի լուէին այդու խէթք կամ թիւր կարծիք ոմանց, որպէս թէ դժօղ կամ անտեսօղ հայրենասէրք ծխից և արարողութեանց իցէ ուղղափառ Կրօնն. և որ մեծն է, հարթէր դովին անձկալի միութեանն գործ համօրէն ազգիս ընդ Կեփայեան Վիմի, այնչափ տենչացեալն յԱրևելսաէր և ի Գերդգօն Սրբազան Քահանայապետս Լևոնէ ԺԳէ, որպէս էրն առ Սրբով Հայրապետաւք մերով, որոց յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի:

Եւ զի հարկ էր մեզ զգուշութեամբ ընթանալ ի կատարումն գործոյս, նախ քան զամենայն արժան համարեցաք դիմել առ Հայրն լուսոյ, և ի խորհուրդս Հմտագունից՝ առ ի գիտել զարժանն գործելոյ յիւրս յայս, և զառաջս առնուլ կամայական մեկնութեանց:

Եւ առ այս պարտ և պատշաճ թուեցաւ մեզ կարգել Ջեկոշոռումն ի գլուխ հրատարակութեանդ, ի մեկնութիւն դըժուարիմաց և մթին բանից Սրբոց Հարց մերոց, որպէս

Ա. Արհիապատիւ և Գերապայծառ Տէր
Հ. Ղևոնդեան Վ. Կիւրեղեան Արքեպիսկոպոս
Տրապիզոնի
Ընդհանրական Աթոռ Մխիթարեան Մխիթարեան
Վենետիկ

նոյնօրինակ դժուարիմաց բանք գտանին և ի գիրս Սրբոց Հայրապետացն Արևելեան և Արևմտեան Եկեղեցեաց, և ոչ ոք յանդգնի դատապարտել զնոսա, յանուղղայ միտս մեկնելով զբանս նոցին: Նա՛ զի և Հարքն մեր Սուրբք, իբր ի բազումս, ի Սրբոց Հայրապետացն Յունաց քաղեալ են զվարդապետական ձև բանից և ասացուածոց: Վասն որոյ բաւ է յառաջ բերել զվկայութիւնս Սրբոց Հայրապետաց մերոց, և ցուցանել այնու զինաւ իսկ համաձայնութիւն նոցա ընդ վարդապետութիւնս Կաթողիկէ և Առաքելական Եկեղեցւոյ: Սովին բերկրեսցին ոսկերք Հարցս Սրբոց, և պանծալիք ընծայեսցին անուանք նոցա. այսպէս և չինեսցին որք ի խոտոր միտս խմացան երբեմն ինչ ինչ ի մթին ասացուածոց նոցա, և միանգամայն լիցի մեզ պատսպարել զհօտս փոքրիկ յոչ ուղիղ մեկնութեանց՝ որոց մարթ էր զսրբութիւն կրօնիցս ապարատել:

Դարձեալ, Պատուական Եղբայր, առ ի գործել անթերի զմատեանս, և յառաւել ապահովութիւն, ի դէպ է, յայն բանս և յասացուածս, զորոց յուզիցին ինչ խնդիրք, ի ձեռն ծանօթութեանց կարգելոց ի տորև՝ յղել զընթերցանելիս ի Զեկուցումն. իսկ ի չորեսին յայդորդ ասացուածս, որք են. 1°. Մխացեալ բնութեամբ ի յերկուց. 2°. Այսօր կանգնեցաւ աւազան մկրտութեան ի թողութիւն մեղաց. 3°. Սա եղև գլուխ առաքելոց սրբոց. 4°. Որ բոլորից ես պատճառ, դնել համառօտիւ ի ծանօթութեան զմեկնութիւնս, նշանակելով առընթեր զէջս Զեկուցման, յորում գտանին ընդարձակ բացատրութիւնք. օրինակ զայս. «Մխացեալ բնութեամբ» (էջ 940), այս է անձնաւորապէս, տես ի Զեկուցման, էջ...

Այսպէս ընդ մերով առանձինն պատասխանատուութեամբ և հովանաւորութեամբ՝ հաւանիմք ընդ առաջակայ հրատարակութիւնդ, և մաղթեմք սրտագին լինել պտղաբեր և շահեկան յօգուտ հոգւոց հասարակաց, ի պայծառութիւն Սրբոյ Կրօնիս և ի փառս Ամենասուրբ Երրորդութեան:

Ի կաթողիկոսարանէս, ի Բերա Կոստանդնուպօլսոյ, ի Տօնի Սրբոյ Յարութեան Տեառն, ի 5դ աւուր ամսեանն Ապրիլի հ.տ. 1898դ ամի, և յԵօթնեւտասաներորդ ամի կաթողիկոսութեան մերոյ:

Աղօթաւար Ձեր

ՍՏԵՓ. ՊԵՏՐՈՍ Ա.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ–ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿԻԼԻԿԻՈՑ:

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄՆ

Զկարգաւորութիւն հաստարակաց աղօթից և զՇարականաց Հայաստանեայց Եկեղեցւոյս, զառաջինն արդ ի մի հաւաոր ամփոփեալ, ըստ նախնի և հարազատ դրչագրաց վոյ՛ կալաք հաւանութեամբ ԳԵՐԵՐՋԱՆԻԿ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵԱՌՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ ՊԵՏՐՈՍԻ Ծ· ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ընծայել ի լոյս, որում ակն ունիմք՝ յետ կրկին և կրկին յայտարարութեանց Հայրապետացն Հռովմայ՝ սակս անթերի պահպանութեան հայրենաւանդ ծիսից և դրութեանց Առաքելեան Եկեղեցւոյ՝ բարւոյ և կամակար ընդունելութեան պատահել ի մերազնեայսս։

Առաւնօր հարկ է մեզ յիշեցուցանել՝ դի ամենեցուն պարտք են գոն դնել զողջամիտ բանս Հարց մերոց Սրբոց և զԱրդապետացս, ոչ ի թիւր այլ յօգուտ միտս խմանալ՝ եթէ ըստ գիպաց բանք ինչ պատահեսցեն գժուարիմացք· քանզի ոմ մարթ իցէ երկմտել զհամաձայնութենէ վարդապետութեան Հարցն մերոց ընդ կաթողիկէ հաւատոյս։ Որոյ ի հաւատիս կարգեմք առանձն քաղուածոյ սակաւ ինչ օրինակս յերդոց առաջակայ ժամակարգութեանս և համառօտ մեկնութիւնս։ Իսկ եթէ ոմանց զառաւել ձախագոյն վկայութիւնս և զհաւատիս՝ քան զորս ի յաջորդն ամփոփեմք՝ կամ իցէ գտանել, մարթ է նոցա ընդել զկնճռ փափաքանաց իւրեանց ի կրկին Տեառական Աստուածաբանութեան և յայլ մտաւնից ի ապարանէ վանացս ընծայելոց ի լոյս։

1. Սկսցուք նախ մեկնել համառօտիւ զբառն աւիւրևանալի և աւտեւսանելի, զոր Հարքն մեր, որպէս և Լատինք և Յոյնք, ուղղափառ մտօք ի կիր առնուն զԱստուածոյ. քանզի պնդա-գոյնս ըստ ուղղափառ վարդապետութեան խոստովանին և մերքս զԱստուած տեսանելի և իմանալի: Ա. որ չատ լեցին յաջորդ առղքն Նիր. Շնորհալւոյն. « Խաբուհօրէն բացատրեացուք, զծածկեալ խորհուրդն ծանիցուք, զի լոյսն անտես իմանալի, մտքուք հոգւոց տեսանելի »: Ժմդ. էջ 158: Ի կիր առնուն զբառդ աւիւրևանալի իբր աւերտւանդակելի յատարածական մտաց. զի ի մեր լեզու՝ իմանալ ոչ միայն զպարզ ձանալելին, այլ և յաճախ զնոօք բովանդակելն նշանակէ, որպէս յայտ է ի բանէն « Իմացարուք զայս ամենայն ». Մտթ. ԺԳ, 51: — Դարձեալ՝ ի կիր արկանեն զբառն աւտեւսանելի՝ իբր զի ոչ կարեմք տեսանել զԱստուածոյ էութիւնն, նախ՝ տարատածական զօրութեամբ, եր-կրորդ՝ մարմնաւոր աչօք, երրորդ՝ բովանդակապէս, չորրորդ՝ ամենն յաչխարհի:

2. Այնպուհանակ զՀայր անձին և անսկիզբն՝ կոչեն եր-բեմն պատճառ Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ: Բայց որպէս վկայէ և սուրբն Թովմաս Ագուինացի (Մասն Ա. Խնդ. 33. յօդ. ա.), Յոյնք բառիւն պատճառ յատուկ ածայինս՝ զայն իմա-նան, զոր ինչ Լատինք ասելով սկիզբն, որպէս ակներև ցու-ցաւ ի Փլորէնտեան Տիեզերական Սիւնհոդոսի: — Նմին իրի և սուրբ Հայրն մեր Ներսէս Շնորհալի յուղղափառ վիսս, և յայժ վայելուչս երդէ ի դէմս Հօր Աստուածոյ յառաջին անգ տան Հարցին երրորդի աւուր Պենտակոստէի. « Որ բո-լորիս ես պատճառ էից անպատճառից և որոց պատճառաւս, Հայր անձին և անսկիզբն, Որդւոյ պատճառ անժամանակ ծննդեամբ, և Հոգւոյ բղխման անքննաբար ». էջ 784: — Ախնքան չքնաղ է յօրինուածս, որ չատ տեղի որոյ և իցէ անդէպ իմացուածոյ. քանզի ակն յայտնի երևի անդէն միտք երդողին, որ յատուկն անպատճառից՝ իմանայ զՈր-դին և զՍ. Հոգին, որք են անսկիզբն, — և որոց պատճա-ռաւս, իմանայ զարատածոյ՝ զի պատճառելք են: Ուստի ի նմին տան բառն պատճառ՝ կրկին իմաստիւք վարի, իբրև սկիզբն՝ Որդւոյ և Ս. Հոգւոյն, և պատճառ՝ արարածոյ:

Երկրորդ՝ պատճառ նշանակէ զարտադրող սկիզբն այլոց ընդհանրապէս, առանց ինչ դնելոյ խոխը բնութեան, անկախ և առանց սկսուածոյ դոյութեան, և յայս միտս կոչէ զՀայր պատճառ Որդւոյ և Հոգւոյն, և առքա ասին պատճառաւորք, կամ ըստ Յունաց՝ պատճառեալք: (Տես. Ածաւիքեան Բացատր. շարակ. էջ 390, յօդ. 252):

3. Ջյաւիտենական ծնունդն Որդւոյ ի Հօրէ՝ սուրբ Հարքն միր և վարդապետք կոչեն երբեմն և բղխուն. զոր օրինակ և սուրբ Հարքն Աղեքսեան և Աղեքսանդրեան եկեղեցեաց: Ըստ այսմ Շնորհալին ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ երգէ. « Բղխուն ի Հօրէ՝ բղխեա ի Հոգւոյս, բան քեզ ի Հաճոյս »: Ժամագիրք էջ 11:

4. Իսկ ի խորհուրդն Մարդեղութեան Բանին Աստուծոյ՝ յայտնապէս ուսուցին սուրբ Հարքն միր և վարդապետք ընդ կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ՝ մի անձն աստուածային ի Քրիստոս, ընդդէմ Նեստորի, — և երկուս բնութիւնս, աստուածային և մարդկային, ընդդէմ Եւտիքեայ. այս է, մի և նոյն Քրիստոս՝ կատարեալ Աստուած և կատարեալ մարդ:

Զգիտեմք եթէ ի գիրս եկեղեցական պաշտամանց այլոց ազգաց քրիստոնէից գտանիցի՞ն արդեօք այնքան վկայութիւնք, որովք Հոխակեալ առաստանան միրքս:

Ո՞չ ապաքէն ի խորոց սրտէ քահանայն պատարագիչ ըօրհնանապազ գոչէ առ Հայրն գԴատ. « Ո՛վ որ պանծասցի բանդակել բանիւ ..... եռուր միզ զՈրդիդ քո միածին՝ պարտապան և պարտս..... վասն զի եղեալ հաւասարեաւ և առանց ցնորից մարդ, և անչփոթ միութեամբ մարմնացեալ յԱստուածածին և ի սուրբ կոյսին Մարիամայ, ձանձնապարհորդեաց ընդ ամենայն կերս մարդկային կենցաղոյս առանց միզոյց»....:

Ի հաստատութիւն Հմարտութեանն՝ շատ լիցի միզ աստանօր ընծայել քաղուածոյ վկայութիւնս ի շարականացս:

— Մանուկ՝ անժամանակ ի Հօրէ, և ժամանակաւ գոյացեալ ծնեալ լինի Աստուած և մարդ: էջ 1145:

— Յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի՝ նախայաւիտեան, այսօր յերկրի երևեալ Աստուած և մարդ կատարեալ: ԷՀ 1166:

— Իսկապես Բանն Աստուած միացաւ ի մարմնի, անփոփոխ գոլով յեութեան: ԷՀ 1130:

— Կենդանութեանց բաշխող Քրիստոս.... անօրինաբար արտասուելով.... որպէս մարդ հարցանէր, ո՞ւր եդիք զՆազարոս, — և որպէս զԱստուած՝ բարբառով յարուցանէր ի մեռելոց զչորեքօրեայն: ԷՀ 299:

— Անսկզբնակից Հօր Որդի, որ այսօր նախասահմանեցեր բնութեամբ ի կուսէն ծնար, Աստուած և մարդ, ողորմեա: ԷՀ 1161:

— Չի կատարեալ էառ զբնութիւն Աստուածն Բան մարդկութեան: ԷՀ 167:

— Հուրն կենդանի որ ի մորենին վառեցաւ, զոր անվնաս յարգանդի քումդ կրեցեր և ծնար Աստուած և մարդ: ԷՀ 1157:

— Առ քեզ պաղատիմք հակիկ Հօր Որդի, որ այսօր ի մուսր եղար և ի հրեշտակաց պատուեցար, Աստուած և մարդ, ողորմեա: ԷՀ 1161:

— Անեղանելիդ Աստուած Բանդ անմեկնելիդ ի Հօրէ՝ ընդ ժամանակաւ լինել հաճեցար և մարմնացար ի սուրբ Կուսէն՝ Աստուած և մարդ յայտնեալ: ՃՀ. Մննդ. Ը. օր:

— Անսկիզբն Բանն յանսկզբնական ի Հօրէ, և սկզբնաւորեալ ի Կուսէն մարմնոյ զգեցմամբ, բովանդակելով յորովայնի և ընդ Հօր գոլով, և սահմանեալ ժամանակաւ ծնեալ լինի Աստուած և մարդ: ԷՀ 1215:

— Մտեալ ընդ օրինաց անհիւթականն հոգանիւթ գոլով, զի կհոգածնեալքս՝ Հօրն ընծայեսցէ, Աստուածորդին որ ի ծոց Հօր, ողջոյ քառասնօրեայ բառնի ի գերկս ծերուհւոյն, և յայտնապէս ծանուցանի Աստուած և մարդ: ԷՀ 1215:

— Որ առաւել քան զմարգարէս մեծ ի ծնունդս կանանց՝ որ ղքեզ մեզ յայտնեաց Աստուած և մարդ յերկրի երևեալ: ԷՀ 557:

— Բանն անսկիզբն՝ ի Կուսէն սկզբնաւորեալ ի յերկրի մարմնով երևեցաւ, զոր տեսին քարոզք բանին Աչմարտութեան՝ և ծանուցին տիեզերաց Աստուած և մարդ: ԷՀ 1130:

— Ծանուցար սիեզերաց Աստուած և մարդ գոլով, մարմնացար ի սուրբ Կուսէն ի փրկութիւն ազգի մարդկան: Էջ 7:

— Բարձոյ ի աքանչելեաց Աստուած մարմնով վասն իմ խաչեալ, մերով բնութեամբս մեռանիլ, Աստուած անմահ խոստովանիմ: Էջ 167:

— Ծածկեալ խորհուրդն յաւիտենից լուեցեալ և անճառելին, ի հասանել ժամանակին պարգևեցաւ մարդկան ազին, հայկաւ բնութիւն Բանիւն՝ իառնելով անշփոթ ի մեր բնութիւն: Էջ 963:

Ի գիշերային ժամասացութեան երգեմք. «Զհակիցդ Հօր զՈրդի փառաւորեմք անլռելի, որ ի քէն յարգանդ Կուսին զաղաւնային առեր մարմին»: Ժամագիրք էջ 67:

Եւ ի ճաշու ժամու. «Երկնաւորացն անքննելի՝ երեր մարդկան տեսանելի, զհեցար պատկեր հողեղինի՝ պատկերդ Հօր անփոխելի»: Ժամագիրք էջ 187:

5. Ի վերայ այսքանեաց բացայայտ վկայութեանց կարեմք յաւելուլ զևս բացայայտագոյնն՝ որ քաջ իսկ հաստատէ զնոյն Աշմարտութիւն ցայսվայր բացատրեալ, ուր ասէ. Միացեալ բնութեամբ (այսինքն, իսկապես, անձնաւորապես, ձշմարտապես) ի յերկուց (բնութեանց)[1]. (էջ 940) և առ ի խելամուտ լինել՝ շատ է թէ ոք միտ դիցէ ասացեալ ուղիղ նմանութիւն բառիդ բնութեամբ՝ ի լեզու հայկական, և Աշխարհաբար հոլով. (Տես. Հայկազ. Բառ. Ա. Հատ. էջ 499.): Գանդի այսու վարեցան Հարքն մեր ի Հառնել զանճառ խորհրդոյ Մարդեղութեանն Քրիստոսի, և ըմբռնային՝ Միացեալ անձնաւորապես, իսկապես ի յերկուց (բնութեանց): Եւ այս յայտ անտի է, զի բովանդակ տունն այն ուղղակի հակառակ է նեստորի, ուր իսկ և իսկ յաւելու. Նզովեցին զնեստոր և զաղանդն իւր պիղծ: Գանդի նեստոր զնեմբ ի Քրիստոս բարոյական եւեթ միաւորութիւն, իսկ յօրինող շարականիս հերքէ զայն յաստէն, ոչ բարոյապես, այլ բնութեամբ, այս է՝ իսկապես, ձշմարտապես, անձնաւորապես, ի կեր

1. Զայդ բացատրութիւն առեալ է մերոցս ի Ս. Կիւրղէ ազեքսանդրացւոյ, Գիրք պատմանց. Եւս և Թէոդ որ Նիւսիոյ, յէջսն 465, 466, և այլն:

արկեալ ընդդէմ Նեստորի զբացատրութիւն Ա. Կիւրղի ա-
ղեքսանդրացւոյ։

Քանի՛ գեղեցիկ և սուրբ Հայրապետն մեր Ներսէս Շնոր-
հալի զոյն դաւանութիւն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, ա-
ռաւաձաւան բանիւքն վարդապետեալ ուսուցանէ՝ գրելով առ
մեծ Թագաւորն Հռոմոյ Կիւ Մանուէլ, յամին 1170։

« Արդ և մեք ըստ ուղղափառաց Հարցն աւանդութեան
նզովեմք զայնոսիկ՝ որք վասն յեղման և այլայլութեան՝ մի
բնութիւն ասեն Բանին մարմնացելոյ, կամ թէ՝ ոչ ի մերմէ
զանգուածոյս առ զինութիւն մարդկային, և միացոյց ընդ
աստուածութեանն. այլ ինքն իւր առեղծ մարմին յորովայնի
Կուսին, կամ թէ յերկնից բերեալ, և կամ թէ առ աչօք
երևեալ մարդ և ոչ ճշմարտութեամբ։ Եւ որք այլ այսպիսի
ինչ պատճառանօք ասեն զմի բնութիւնն ի Քրիստոս, և ՛չ
վասն անբաժանելի և անշփոթ միաւորութեանն։

Նոյնպէս նզովեմք և զայնոսիկ՝ որք ի յերկուս բնու-
թիւնս բաժանեն զմի Քրիստոսն՝ ըստ Նեստորի, այլ ասելով զԱ-
ստուած, և այլ զմարդն։ Զմարդն չարչարելի և մեռեալ, և
զԱստուածն անչարչարելի և անմահ, և ոչ միաւորութեանն
ասի զերկաքանչիւրսն, զչարչարանսն և զանչարչարու-
թիւնն, զմահն և զանմահութիւնն։

Այլ մեք հաւատամք այսպէս, եթէ Աստուածն Բան՝ որ
ի Հօրէ ծնեալ յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս, անառ-
անելին, անչարչարելին, անմահն, էառ զմեր բնութիւնս
կատարեալսպէս ի Կուսէն, և միացոյց ընդ իւր աստուա-
ծային բնութիւնն, անշփոթ և անբաժանելի միաւորու-
թեամբ. և եղև անառանելին ըստ աստուածութեանն՝ առ-
անելի ըստ մարդկային բնութեանս, և անչօշափելին՝ շօ-
շափելի, և անչարչարելին և անմահն՝ ըստ աստուածային
բնութեանն, չարչարեալ և մեռեալ մերով բնութեամբս, ոչ
բաժանմամբ՝ որպէս թէ այն չարչարելի և այն անչարչա-
րելի, այն անմահ և այն մեռեալ։ Այլ որ չարչարելի և
մեռեալ, մարդկայինն առեալ բնութեամբ, նոյն անչարչարելի
և անմահ՝ աստուածային իւրով բնութեամբ։ Վասն այնո-
րիկ՝ և արիւն Աստուծոյ ասի, և չարչարանք և մահ, և Ա-
ստուած խաչեալ և որ այսպիսիքն. զորս՝ ոչ առանձին բնու-
թեանն Աստուծոյ ասեմք, այլ՝ անձնաւոր միաւորութեան։

Եւ զոր օրինակ՝ յաստուկ Աստուածոյ բնութեանն՝ անհնարին է չարչարանս ընդունել և մեռանել, նոյնպէս և մարդոյ բնութեան առանձին՝ անկարելի է մահուամբ կեանս տալ մարդկան։ Սակայն՝ միաւորելովն Բանին Աստուածոյ ընդ մարդոյ բանականի բնութեան, անհնարելին՝ հնարաւոր եղև, և անկարելին՝ կարելի։

Բանզի՝ չարչարեցաւ անչարչարելին՝ չարչարելեաւն, և մեռաւ անմահն՝ մահկանացուաւն, որով կենդանացաք մարմին նորա և անդամքս, յոդեալք ի կենդանի և կենդանարար գլուխն մեր Քրիստոս, որ է օրհնեալ յաւիտեանս. Ամէն»։ (Տես Սահմանք Հաւատոյ Հայոցս. Եկեղ. գրեալ Ներս. կաթ. Հայոց, ի խնգրոյ ատենաւածասէր Թագ. Հոռոմոց Էմ. մանուէլի։ Տպ. Ս. Պետերբուրգ. 1788, էջ 143)։

Այսպէս յիշեցուցանեմք և զոր գիտէ ղէնաչխարհիկ բանս նորին սրբոյ Հայրապետին՝ խօսելով զհանէն մարմնացելոյ։

«Եւ որ արարիչ գոլով էիցս ըստ Աստուածութեանն ընդ Հօր, նոյն արարած յալագս մարդկութեանն՝ ըստ մեզ։ Զոր և քարոզիչք Բանին՝ քարոզեն Աստուած և մարդ կատարեալ, գերագոյն միաւթեամբ միաւորեալ՝ քան զհոգի և զմարմին։ Զի մարդկային ոգի ի չեռս Հօր աւանդեալ՝ բաժանեցաւ ի մարմնոյն, բայց աստուածութիւնն՝ անբաժանելի մնաց յերկոցունցն, քանզի էր միացեալ ընդ բանական հոգւոյն, յորժամ էջն առ հոգիսն որ ի դժոխս, և էր անմեկնելի ի մեռեալ մարմնոյն՝ որ ի գերեզման անդ, ոչ մանաւանդ, այլ՝ բոլորն առ երկուսեան։

Վասն զի նոյն որ ի ծոց Հօր՝ և յորովայնի Կուսին, յաթոռ փառաց՝ և ի մուռս, ընդ աջմէ Հօր՝ և ի խաչին, ի քրովբէս՝ և ի գերեզմանի, զի լիեն երկինք և երկիր՝ փառաք նորա, յարուցեալ յերրորդ յաւուր՝ յարութիւն մեր և կեանք, եւ յերկինս ուսաւ ոչ երթիք պակասեաց»։ Անդ էջ 122։

6. Ի պարզաբանել մեր զուղղափառական միտս բանիցդ շատականաց մերոց, և ի ցուցանել զուղիղ վարդապետութիւնս բովանդակեալս ի նմանին, խոստովանելով ընդ սրբոյ Եկեղեցւոյ զԿիւրեղոս՝ Աստուած կատարեալ և մարդ կատարեալ, մի ուրեքրդ Թուեցի յիշատակել մեր ատենաւոր որպէս ի հարեանցին, զի Թէպէտ յաւելուածն յերեքսրբեան փա-

ռատրուԹեան «Որ խաչեցար՝» ոչ ի նախնեաց սրբոց Հարց մերոց մուծեալ էին, այլ՝ ըստ հաստարակաց կարծեաց, առաԹիւ չիմԹուԹեանց և տարաձայնուԹեանց, սակայն ուղղադաւան Հայրապետք մեր և համագումար Սիւնհոդոսք՝ յայտ արարեալ են ԹէԹ Եկեղեցի Հայաստանեայց երգէ զՈռոգայ Աստուածն ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ, յորում նախ խոստովանի զհանն Աստուած՝ Աստուած սուրբ, Աստուած հզօր, Աստուած անմահ, ըստ աստուածաբանուԹեանն. և ի յաւելուածն Որ խաչեցար[1], յայտնի քարոզէ զնոյն Բանն Աստուած՝ ըստ մարդկային բնուԹեանն խաչեալ, ըստ Հոգեբոգոզի բանիդ Շնորհալւոյն.

« Սոսկալիդ սերովբէից
Եւ աշաւորըդ քրովբէից՝
Խոնարհեցար ի չարչարանս,
Զարչարելի բնուԹեամբ մարդկան.

Դարձեալ.

« Մերով բնուԹեամբըս մեռանիլ,
Աստուած անմահ խոստովանիլ »:

Ուստի Հայաստանեայց Եկեղեցի յերգէն զՈռոգայ Աստուած ի դէմս Որդւոյն Աստուծոյ՝ դաստապարակ մնանդամային զնեստոր և զԵւտիքէս և զԱստուածաչարչար ազանդաւորս: Ապա և զՈր խաչեցարն երգել՝ ոչ միայն ոչինչ օտար յուղիչ վարդապետուԹենէ Եկեղեցւոյ, այլ և հարկ անհրաժեշտ համարեալ է մերոց Հարց՝ առնել Հանապազօր զդաւանուԹիւնս զայս՝ ի հաստատուԹիւն վարդապետուԹեան երկուց բնուԹեանցն ի Քրիստոս, և ի հերքումն ա-

1. Ա՛ ի լաւ ևս յայտ առնել ԹէԹ՝ Եկեղեցի Հայաստանեայց ոչ երբէք զերկեքարեան փառատրուԹիւնն ի դէմս ամենասուրբ ԵրրորդուԹեան, ի չորեքտասանեբորդի դարուն մուծեալ է սովորուԹիւն՝ փոխանակ ԹԷ Ե-ԼԷՅՏ երգել զխորհուրդ հանդիսի աւուրցն ըստ պատշաճի, զոր օրինակ. — Որ ծնար և յայտնեցար. — Որ հկիր և գալոց ես. — Որ մատնեցար. — Որ խաչեցար. — Որ Թաղեցար. — Որ յարեար ի մեռելոց. — Որ համբարձար փառօք առ Հայր. — Որ յայտնեցար ի Թաթոր լերինն. — Որ հկիր ի փոխուիլն մեր քո և կուսին. — Մինչև յաւուր Պենտակոստէի երգել ի դէմս Հոգւոյն Սրբոյ. — Որ հկիր և հանգեար յառաքեալսն:

զանգաւորացն յիշատակելոց, Թող և զազգի ազգի գեղեցիկ խորհրդական մեկնութիւնս, զոր օրինակ և ի Ժողովն Տարսոնի, Սոյ և Ամանայ՝ արարին ի պատասխանի ամբաստանութեանցն զինդրոյս. արժանի արդարև խոհական և առաւածաբան մտաց նախնեացս:

Ի գեղեցկագունից սոսի մեկնութեանց գիտուք զսրբոյ Հայրապետին Ներսիսի Շնորհալւոյ, որ ի գրչէն առ Ալեքս Պրօսարտաւոր փեսայ կայսեր Մանուէլի Կոմնենոսի, ասէ. «Վասն հրից սրբատացութեանցն գրեալ էր՝ զի խաչեցար ասեմք: Եթէ մեք զսրբատացութիւնս զայս ի գէմս Երրորդութեան երգեաք՝ որպէս և դուք, չար և խորին մոլորութիւն էր ասել Թէ խաչեցար, այլ զի առ մի անձնաւորութիւնն Որդւոյ բարբառիմք զայսոսիկ, վասն այնորիկ՝ զիծագոյն երախտիսն՝ որ ի նմանէ առ մեզ եղեալ, դնեմք առաջի նորա, Թէ Աստուած և հզօր և անմահ որ մարմնով խաչեցար վասն մեր, ողորմեացի մեզ: Առ ընթերն նմին և զՄայր Բանին Աստուծոյ բարեխօս և միջնորդ ունիմք առ Միածինն իւր՝ ասելով Թէ մտաց զաղաչանս մեր Որդւոյ քոյ և Աստուծոյ մերոյ: Վասն որոյ՝ եթէ ի գէմս Երրորդութեանն ոք ասիցէ՝ որպէս դուք, և եթէ ի գէմս Որդւոյ միայն՝ որպէս մեք, երկոքեան հաճոյք են Աստուծոյ, յորժամ առանց հակառակութեան լինին ասացեալքն. այլ Թէ և յայսմ վայրի ի գէմս Որդւոյ ասեմք զսրբատացութիւնան, բայց ի սուրբ Պատարագին առ երիս անձնաւորութիւնան զսրօքեին երգեմք զերգս»: (Տպգր. Ս. Պետերբուրգ. 1788. էջ 93):*

Եւ առ կայսրն Մանուէլ Կոմնենոս զայս օրինակ խօսի. «Որպէս և երէքսրբեան փառաբանութիւնն՝ զոր Եկեղեցիք ձեր երից անձնաւորութեանցն մատուցանեն, և մեք ի գէմս Որդւոյ միայն, և երկոքին խորհրդականք և գեղեցիկք, յորժամ առանց հակառակութեան ոք տեսցէ. խակ հակառակութեամբն՝ հայհոյութեան եղեալ պատճառ՝ փոխանակ փառաբանութեան: Զի ձերոցդ զմեզ զրպարտելով ասեն՝ զԵրրորդութիւնն ասէք խաչեալ. և մերքս ընդդիմաբանելով Թէ՝ պիտի խաչեալն վասն մեր՝ ոչ ասէք Աստուած՝ և հզօր՝ և անմահ ի մահուն, այլ մարդ սոսկ: Եւ երկոքին փութան յաղթել՝ ոչ բարւոք յաղթութեամբն միմեանց»: (Տպգր. Ս. Պետրբուրգ. 1788 էջ 130):

7. Ս. Հոգի առհասարակ արևելեան և արևմտեան Եկեղեցւոց, որպէս և մերքս, ի կիր առնուն երբեմն զբառն խառնել, խառնուրդ, խառնարան, առատութիւնք մարմնի, և ձառնէն զմիաւորութենէ Բանին ընդ մարմնոյ. և այն՝ առ ի ցուցանել զանբաժանելի, չխակական, չանձնաւորական, չձրզմարիտ, և որպէս Ս. Կիւրեղ ասէ, չծայրագոյն միաւորութիւն Բանին ընդ մարդկային բնութեան. և զայդ ընդդէմ Նեստորի, որ, որպէս ասացաք, բարոյական եւթ դնէր միաւորութիւն ի Քրիստոս: Բանզի բառս խառնիլ ոչ է նոյն ընդ խառնակիլ կամ շփոթիլ, այլ յաձախ ևս նշանակէ զօդել, միաւորել, որպէս ի Ս. Գիրս և առ նախնիս մեր աւանդի, ձեռն ընդ ձեռն խառնիլ. — Որ ընդ հողեղէն բնութեան մերոյ խառնեցեր զբանական հոգիս: Լշ 884: Վասն որոյ և առ ի զգուշութիւն չխմանալոյ զայն՝ խառնուակոտրիւն կամ շփոթոտրիւն, յաձախ առ նմին եդին Ս. Հարքն մեր զբառն սքանչելի, նոր, հրաշալի, անձառ, անշփոթ և այլն, ի Գրիգորէ Աստուածաբանէ առեալ զբացատրութիւնքս զայսոսիկ, յորմէ ոչ ինչ ընդ հատ համարձակագոյնս ասաց և Ս. Աթոռս մերոս. «Յայսմ անձին (ի Քրիստոս) խառնուրդն Աստուծոյ և մարդոյ», և Լևոն Մեծն «Բնութիւն ընդ բնութեան խառնեցաւ»:

8. Յասել Տնորհալւոյն ՀԱյսօր անձառն՝ զմարմին Քրիստոսի երկնաւոր և հոգևոր՝ հայել ի բան առաքելոյն. «Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողեղէն, իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից (Ա. Կորն. ԺԵ. 47): Եւ յերկնից կամ երկնային, ոչ ըստ գոյացութեան մարմնոյն է խմանալ՝ իբր զի մարմին երկնաւոր ընկալեալ Քրիստոսի և ոչ զպատմեալին. այլ զի նախ՝ մարմին նորա կազմեցաւ երկնային զօրութեամբ ի Հոգւոյն Սրբոյ. — երկրորդ՝ ըստ երկնաւոր և անմեղանչական սրբութեանն, որպէս խմանայ Անկեքեան. — երրորդ՝ իբրև միաւորեալ ընդ երկնաւորին, այսինքն ընդ աստուածային բնութեանն:

Եւ կոչի հոգևոր, զի միաւորեալ է ընդ աստուածային խմանալի բնութեանն, և է բնակարան Հոգւոյն Սրբոյ, և յղացաւ նա յարգանդի սրբոյ Կուսին, սեփական իմն ներ-գործութեամբ նորին Հոգւոյ՝ և նովին զօրութեամբ զօր

ամենայն յղանայ ինն և ծնանի ի վերայ Սկզանոյ Ս. Խորհըրդեան Հաղորդութեան. և զի Ճշմարիտ զայն հոգևոր ինն եղանակաւ Թէպէտ խորհրդաւոր, սակայն Ճշմարտապէս և իսկապէս հաղորդակցելով մարմնոյ և արեան Քրիստոսի, և ոչ մարմնապէս ըստ օրինի այլոց կերակրոց:

Յայսմ ամենայնի միաձայն վարդապետեան մեր քան, որպէս և Ս. Ոսկեբերան, Գրիգոր Աստուածաբան, Ս. Հերոնիմոս, Ս. Թովմաս Աքուինացի և այլք բազումք:

9. *Իսկ զմիաս շարականին, զոր երգեմք յաւագ հինգշաբաթիոյ ասելով՝ « Այսօր կանգնեցաւ աւազան մկրտութեան ի Թողութիւն մեղաց մերոց », էջ 393, ի յաջորդ տանն արդէն բացայայտ յուշանէ՝ Թէ անդէն բանք են զոտնատեղւոյն, զի իսկ և իսկ յարէ. « Այսօր Տէրն մեր լուանայր զոտս աշակերտացն և պատուիրէր զայս »: Եւ արդարև ինքն հրամայեաց ասելովն. « Եթէ ես լուացի զոտս ձեր, Տէրս և վարդապետս, և դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ: Զի օրինակ մի եատու ձեզ, զի որպէս ես ձեզ արարի և դուք առնիջիք »: (Յովհ. ԺԳ. 14, 15): Որոյ առաքելական իմանի առաջն յուշացարան կամ կոնք՝ որ անդ առընթեր կայ, յորում ոչ եթէ անդնուք երախայքն մկրտեին, այլ մկրտեալքն լուացեալ լինէին, ի նշանակ խոնարհութեան և սիրոյ, և մաքրութեան ի մարմնական ախտից: Եւ եթէ ի հնումն լուանային զոտս երախայիցն ի պատրաստութիւն ընդունելոյ զմկրտութիւնն, այն իսկ հաւատոյ յուշանէ՝ զի միշտ լուացումն ասէից որոշէր ի խորհրդոյ մկրտութեան: — Թող և զայն՝ զի ի մեր լեզուս մկրտութիւն նշանակէ և յուշացումն, որպէս յայտ է ի բանից. Մկրտութիւնս առանձնաց.... » (Մարկոս Ի. 4): Որով ոչ են անդ բանք զխորհրդոյ կամ զաւազանէ մկրտութեան և ոչ զթողութենէ սկզբնական մեղաց: Եւ արդարև ոչ ոք մինչև յայժմ համարեցաւ երբեք Թէ Ոանալուայիս յաւագ հինգշաբաթիոյ պաշտեացն խորհուրդն մկրտութեան, և այնու լուացմամբ ասէին՝ լեալ Թողութիւն սկզբնական մեղաց: Նա զի և ի մատակարարութեան սրբոյ խորհրդոյ Մկրտութեան՝ բնաւ ոչ երգի այս տուն շարականիս:

Իսկ Թէ զինքդ լուացումն ասէից լինիցի ի թողութիւն մե-

դաց, Համառօտիւ ասացուք. զի Թէ լուացումն ոսկոյն հա-
մարեսցի արարեալ Եկեղեցւոյ ըստ օրինակին Քրիստոսի,
որպէս արբազան ինչ արարողութիւն պաշտամունքը աղօթից
և ընթերցուածոց, մկրթի սովին մաքը ևս Թողուլ զնոյն
ներելիս. քանզի յարարողութեան անդ կատարի խոնար-
հութիւն, սէր, միաբանական հաշտութիւն, և յարդու-
թիւն ասառւածային պաշտամանն. և առքա ներդործութիւնք
գալով առաքինականք, ընդունին ինքնին զԹողութիւն մե-
ղաց, ոչ ի գործոյ գործեցելոյ՝ այլ գործողին, այսինքն՝ ա-
րարողութիւնս որ սրբի աղօթիւք Եկեղեցւոյ, ածէ ի գութ
զմարդասէրն Աստուած՝ Թողութիւն մեղաց շնորհել այնո-
ցիկ, որք հաւատով և երկիւղած մտօք յայն լուացումն մտա-
հիցեն. (Տես Ա. Լեւոնեան Բացատր. շարակ. էջ 232–238):
Զսոյն զայս վարդապետութիւն ասկս այլոց Խորհրդակա-
նաց առ հասարակ ուսուցանեն ուղղափառ վարդապետք:
(Տես Ս. Ալփոնսոս, Բարոյական աստուածաբանութիւն,
գիրք Զ. §. 90. եւն). — Եւ Ս. Բեռնարդոս ի բանն Յա-
զագս ընթերեայ Տէառն՝ ասէ. «Զի մի ընդ Թողութիւն
օր ըստ օրէ յանցմանցն երկբայիցիմք, ունիմք զխորհուրդ
նորա, զոսկեղն լուացումն»: (Տես Համար 4):

10. Վարդապետէ Եկեղեցի զՀոգին Սուրբ բղխեալ ի Հօրէ և յՈրդւոյ ի յաւիտենից, միակ փչմամբ յերկոցունց՝ իբր ի միոջէ սկզբանէ:

Երգեն նոյնպէս և Հարքն մեր զՀոգին Սուրբ բղխեալ ի Հօրէ և յՈրդւոյ:

— Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ, Հոգիդ անեղ և հա-
մագոյ, բղխումն Հօր անքննաբար առող յՈրդւոյ անճառա-
բար: Էջ 775:

— Ելեր Տէր առ Հայր փառաց ի յերկինս, և մխիթարիչ առաքելոց առաքեցեր Սուրբ զՀոգիդ: Էջ 800:

— Ակբիւր կենաց և փրկութեան մերոյ, Հոգի Հօր և Որդւոյ: Էջ 983:

— Ի հարաշարժ ալեբերէն անհատատհոգ վտակ՝ կենդա-
նատար Սուրբ Հոգի: Էջ 811:

— Որ ի հարաշարժ ի յալեբերէն յառաջ բղխեալ անհատա-
բար ի յՈրդւոյ սերատեաս սուրբ Հոգին: Ճաշ. Պենտակոստէի,

— Որ ես պատճառ Որդւոյ ծննդեամբ, Հայր, յառաջ քան զյաւիտեանս, յորմէ Հոգիդ Ճառագայթեալ անորիչ բաժանմամբ: Էջ 792:

— Աստուած անեղ անժամանակ, Հայր անսկիզբն և անքանակ, Որդւոյ պատճառ ծննդեամբ անճառ՝ Հոգւոյ բղխուն աղբերաբար: Ժամագիրք էջ 66:

Որպէս յայտ է, ի Տարակնոյն սակաւ ե յոյժ թիւ շարականաց Հոգւոյն Սրբոյ, յոր սակս և վկայութիւնքս սակաւք են թուով: Սակայն ի հանապազօրեայ ի ժամասացութեան բաղում աղօթք են առ Որդին, զորս կրկնեմք քառնիցս և երեքնիցս յաւուր՝ ասելով. « Որում (Որդւոյդ) վայելէ փառք, իշխանութիւն... ընդ Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ »: Զօր ամենայն պաշտեմք ի ժամասացութեան վերջաւորի աղօթս առ Որդին. « Աստուած մշանչենաւոր, Աստուած յաւիտենական, որ ի սաղմին աշխարհս լոյս ծագեցար, և լուսաւորեցեր զմէզ ի խաւարային մեղաց մերոց, որ վասն մեր ի չափաւորութիւն եկիր անչափդ Աստուած, և հեղեալ ծաւալեցեր զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ յարարածս քո, այժմ և յաւիտեանս ժամանակաց բարեբանեալ ես, ամենամեծդ Աստուած, ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ » Ժմ. էջ 177: Արդ չմարթէր ասել առ Որդին՝ Հոգւոյդ Սրբոյ, և ոչ լինէր Հոգի Որդւոյ, եթէ ոչ Հոգին բղխէր և յՈրդւոյ:

Իսկ պատուական շարականաց բաղումք են անժխտելի և բացայայտ վկայութիւնք ի գիրս Հարց մերոց՝ ի հաստատութիւն ուղղափառ վարդապետութեանս. զի նախնիքս մեր քարոզեն բարձրաբարբառ զնոյն ընդ Եկեղեցւոյ, որպէս Ս. Լուսաւորիչ՝ յԱգաթանգեղեայ գիրսն, Եղիշէ՝ ի Մեկնութիւնսն, Մամբրէ՝ ի ճառն Յարութեան Ղազարու, Խոսրով Անձևացի՝ ի Մեկն. Ժամագրոց, Աղօթք Պենաւակոստէի ի Ճաշոց գիրսն, — Ժողովք Շիրակավանու Ր. յամին 862, — Սոյ՝ յամին 1251, յաւուրս Ինոսվկենտեայ Գ. — Մխիթարայ Կաթողիկոսի՝ յաւուրս Բենեդիկտոսի ԺԲ. զոր մանրապատում առնէ Կիրակոս պատմիչ, և այլն:

Յաւել և զայս՝ զի ղանգի ոչ միշտ ուրանալ կամ ժխտել նշանակէ. նմին իրի յասել Հարց՝ որ (Ս. Հոգին) ի Հօրէ բղխի, ոչ միշտ այդու զբղխումն Հոգւոյն և յՈրդւոյ, զոր ի նախակարգեալ օրինակս բացայայտ ուսուցանեն. զի

բազումք յերգոց մերոց չափաւ յօրինեալ գոլով, ընդէրն յոլով ուրեք զյաւելուածն և յՈրդոյ, որպէս յԱբեագարն։

11. Վասն բառին Ա՛նհարսնացեալ՝ հաւս լիցի ասել այսչափ միայն, զի Հարք Ցուցաց և մերքս սահել Ա՛նհարսնացեալ կոչեն զՍ. Կոյսն, առ ի մերժելոյ ի բաց ի նմանէ զամենայն սուտեր աւետարանական կամ հարսանեաց։ Զի առ մեզ ա՛նհարսնութիւն և հարսանիք հոմանիշք են, որպէս զի զբան Աստքէլոյն, «Պատուական է ամուսնութիւն», թարգմանել նախնեաց մերոց «Պատուական են հարսանիք». (Ոսկ. Մեկն. Մատթ. — Կիւր. Կոչ. ընծ.)։ Քանզի կոյսն Մարիամ պահակեալ եւթ էր ընդ Յովսէփայ, և ոչ ամուսնացեալ ընդ նմա. նմին իրի որպէս կոչեն զնա յոյն սուրբ Հարք՝ ἀνύμφευτος, և լատինք innupta, նոյնպէս և առ մեզ սակ անհարսնացեալ. — և ի կոչել իսկ հարսն զՏիրամայրն, յաւելուն միշտ մեզքն զբառն անփորձ, այսինքն միշտ կոյս։

12. Ձառելով զԵկեղեցւոյն Քրիստոսի՝ չիք երկբայել զՀամաձայնութենէ վարդապետութեան Ս. Հարցն մերոց և Վարդապետացդ ընդ կաթողիկէ ուղղափառ Եկեղեցւոյ։ Վարդապետ Եկեղեցի՝ Քրիստոսի Տեառն մերոյ հաստատեալ զԵկեղեցի իւր ի վերայ Պետրոսի առաքելապետի և տուեալ նմին զփականս արքայութեան երկնից, և նովաւ յաջորդացն՝ Քահանայապետացդ Հռոմայ՝ իշխանութիւն արձակելոյ զՀօտ իւր բանիգակ, զկաթողիկէ Եկեղեցի համօրէն։

Երկին Հարքն մեր և հաստատեն լինել զՊետրոս գլուխ առաքելոց, գլուխ առաքելոց, գերագոյն առաքելոց, հիմն եկեղեցւոյ, վէմ եկեղեցւոյ, վէմ հաստատող, վէմ անվաանելի, փակող արքայութենէ երկնից, ոչնչող զփականս արքայութենէ երկնից։

— Որ գերագոյն ընտրելոց առաքելոցն դասուց անուանեցեալ լինել զբանեղէնն զՊետրոս, գլուխ առաքելոց հիմն եկեղեցւոյ։ Լ. 888։

— Որ գալստեամբ քո վերածէր զմէզ յաշխարհական մեզոյ ծովէս, ապաւորեալ լամամբ ուռկանի վիմիւն հաստատոյ։ Լ. 207։

— Գլխոյն ընտրեալ հօտին փորձ՝ սատակէր զխորհուրդն ոչ գիտէլոյ, որով դառնայր և հնազանդէր: Էջ 164:

— Շնորհեալ վիմին եկեղեցւոյ, զոր պահեցեր ի հոսելոյ, և կանգնեցեր ի գլորելոյ: Էջ 168:

— Վիմն հաւատոյ զմայլեալ անմահական բաժակաւն այսօր՝ բաշխեր ծարաւեցաց: Էջ 793:

— Այսօր վիմին հաւատոյ և Յովհաննու սիրելւոյ, ընդ հակառակս ընթացեալ: Էջ 833:

— Այսօր զվիմն հաւատոյ շարժեալ փորձողին խաբէութեան մարտս առ ի քէն Թողացուցեալ, զմարդկային ակաբուքիւնս յանպխմանելով: Էջ 436:

— Որ խոստացար տալ զփականս արքայութեան երկնից երանելւոյն Պետրոսի, որ հրաւիրեաց զմեզ ի յոյս կենացն յաւիտենից: Էջ 891:

— Փակողն արքայութեան երկնից սուրբ առաքեալն Պետրոս, արուեստիւք ժուժկալեալ քեզ խաչակցեցաւ: Էջ 891:

— Որ զկուսութիւն անձառելւոյ Միածնին յայտնութեամբ Հոր ի վերուստ գաւանեալ, և երանական արժանացեալ շնորհի, վիմ անվաանելի ի գրանց գԺոխոց: Էջ 887:

— Որ զանձառելի խորհուրդ Սուրբ Երրորդութեանդ՝ Սիմոնի վիմի ծանուցեր: (Մկ. Վարդավառի Ա. օր):

— Այսօր վիմին հաւատոյ յայտնեալ զխորհուրդ Երրորդութեան՝ երրակի յօրինմամբ առաքաւարացն խորհրդոյ: Էջ 917:

— Կեցո զորդի ծառայի քո, զոր ի Հռովմայ գահէյն վերապատուեցեր, ուր եդին զվէմն հաւատոյ հիման սուրբ եկեղեցւոյ: Էջ 847:

13. Ցեա այսքանի բացայայտ վկայութեանց ի Շարականէ՝ ղգլխաւորութենէ առաքելապետին Պետրոսի, ինքնին պարզին խմաստք Կանոնի առաքելոյն Յակովբայ, « Սա եղև գլուխ առաքելոց սրբոց ». (Էջ 1117): Այլ թէ՝ չէ պարտ խմանալ գովին բանիւք՝ որպէս թէ իւրք Յակովբայ (եղբօր Տեառն) իրաւասութիւն ի վերայ առաքելոց, ապա և ոչ ի միասն և հակառակ գլխաւորութեան առաքելապետին Պետրոսի. բանզի և ժամանակք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, առանց հակասելոյ ինքեան, ընդունել և ընծայել առաքելոց կրկին գլուխս

միանգամայն: Ա՛յլ զբաղն առաքելոց՝ պարտ է խմանալ անդանօր աշակերտաց. որպէս խմանայ և Ս. Եփրեմ, որ ի Թղթ. Պաւղ. առ Կորնթ. Ա. Գլ. ԺԵ. 7. ի բանն. « Եւ ապա երևեցաւ Յակոբայ, ապա առաքելոցն ամենեցուն » այսպէս ասէ. « Եւ յետ երևելոյ Յակոբայ և ամենայն առաքելոց, այսինքն հօրաքրոջն և երկոցին ». (Մատենագր. Հա. Գ): Եւ զդուռն խմանալի է առաջին կամ երևելի և գաղ աշակերտաց, և գնդուռն նոցին: Քանզի գոլով նորա արդար և հզրայր Տէառն կոչեցեալ, որպէս Հաւատամք և երգս ասելոյն « Եւ կոչեցաւ հզրայր Տէառն ի տանէ Դաւթի », և պատուական յաչս Առաքելոցն՝ առաջին եպիսկոպոս կարգի Երուսաղէմի, իբր երևելի ի նոսա, զոր և Ս. Պաւղոս « սիւն » կոչէ. և զի գտանէին բազումք յաշակերտաց Քրիստոսի յԵրուսաղէմ, որք հպատակք էին Յակովբայ առաքելոյն՝ իբրև վիճակաւորի՝ յայն ատեն կոչէ զնա գլուխ նոցա: Զայս այսպէս խմանայ և Ս. Թովմաս Ագուինացի ի մեկնելն զՑ տուն Բ. Գլխոյ Թղթ. Պաւղոսի առ Գաղատացիս, և դիտէ Թէ կարգի Յակովբոս յառաջագոյն, զի եպիսկոպոս էր Երուսաղէմի: Որպէս և Հարք մեր ոչ միայն զեօթանասունսն և վերից աշակերտան կոչեն առաքեալս, այլ և զաշակերտս Պաւղոսի, որպէս զՏիմոթէոս և զՏիտոս, ևն: Եւ զի Յակովբոս զայս՝ արդար և հզրայր Տէառն կոչեցեալ՝ և ոչ իակ ի համարի երկոտասան առաքելոց կարգէ մերս եկեղեցի, ընդ որևէ լեան Հարս և ընդ նախնիս ունիմս յարևմտեայս, այլ առաջին եօթանասունսն և երկուց աշակերտացն Քրիստոսի. որով չկարէին զաշակերտ մի յեօթանասնից անուն՝ համարել գլուխ երկոտասան առաքելոյն:

ԺԱ. Յօրինող շարականի Թէոդոսի Թագաւորին՝ ասէ զամենէ, հիմնիցոյց զեկեղեցի, հիմնադիր սուրբ հաւատոյ, որ ոչ նշանակէ՝ Թէ աշխարհական Թագաւորն հիմնէ զեկեղեցի կամ զհաւատս ուղղակի և անմիջապար: Ա՛յլ խմատ բանիցն է, իբր զի բարեպաշտ Թագաւորք յայնմ ամենայնի՝ յոր ինչ կարող էր աշխարհական իշխանութիւնն, ջանացին այնու ձեռնտու լինել սրբոց Հարց՝ ի վանել զմոլորութիւն հերձուածողաց և հաստատել զեկեղեցի կամ զհաւատս, որպէս նոյն շարական գնէ: Եւ այս յայտ անուամ է՝ զի շարականս

Հաճ պարզաբար հիմնիլ, այլ Հափաւորէ յաւելուածոյն աղօթիւք կամ բարեպաշտոնքեամբ հիմնեցոյց։ — Եւ այլ ուր շարականքն բացայայտ քարոզեն թէ ո՞ հիմն ևկեղեցւոյ կամ հաւատոյ։

15. *Ըստ վարդապետութեան Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ, եթէ յետ մահու խակ և խակ լինի հաւատացումն արդար գտաւսանանաւ, այսինքն, զի հոգիք արդարոց՝ մտանեն պատժմայն յերկինս՝ ի դէմ յանդիման տեսութիւն Աստուծոյ, — և որոց կատարեցին մաքրութեան՝ արբին ի Քաւարանի, — և մեղաւորք մեռեալք ի մահուշափ մեղս՝ ինձանեն ի դժոխս, երգեն և Հարքն մեր և հաստատեն զդէմ յանդիման տեսութիւն Սրբոց Նոյնհետայն զինի մահուն, և միանգամայն քարոզեն ըստ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ զվարդապետութիւն Բարեխօսութեան արդոց և զՔարոզութիւն ևշխատութեաց նոցին, ընդդէմ բողոքական աղանդոյ։*

— Որ անպարագրելի տառապանքն տեսող և քարեխօս իւր ոչխատաւորաց։ ԷՀ 1127։

— Որք ի մահուն իւրեանց կենդանացան էլին ի կամարն երկնից, խառնեցան ի գունդ զօրութեանցն, տոչա բարեխոսութեամբ ողորմեա։ ԷՀ 93։

— Այսօր հրաւիրեցաւ յերկինս արքայութիւնն տուրբն Հռիփսիմէ։ ԷՀ 288։

— Որ զտիկնութեանն քո Թողեր զփառս, և տառապանսն զարդարեցար, այսօր գտանիցեալ ընդ զօրութեանս երկնից, վասն մեր առ Տէր բարեխոսեա։ ԷՀ 929։

— Զօրութեանց և տէրութեանց, իշխանութեանց և պետութեանց և ամենայն անուանելոց՝ որք ի յերկինս՝ պաշտաւնեք, ընկալ Քրիստոս ուրախութեամբ զմեզ յօր սահոռ և յարտուքեան, ընդ նոսին օրհնել Հոգւով զքեզ՝ ընդ Հօր փառաւորելով։ Ժամագիրք ԷՀ 168։

— Աչ Տէառն ի վերայ սրբոց իւրոց և փառք իւր հանդուցեալ է յոսկերս սուրբ, և Հոգիք սուրբ դասաւորեալք ընդ հրեշտակս ի յերկինս։ ԷՀ 104։

— Զայն բարբառոյ յանապատի գլխատեալ այսօր ի Հերովդեայ, վերափոխեցաւ ի դասս անմարմնոց, աղօթիւք սուրբ լուր մեզ։ ԷՀ 557։

— Խիւթական մարմնով յերկրի յաշակերտաց քոյ պատրաստակեալ, և աննիւթական հոգւով ընդ Քրիստոսի յարքայութիւնն երկնից վերափոխեցար, առ Քրիստոս բարեխոսեա: Ի 1191:

— Ա՛յսօր բացեալ եղեն դրունք վերին Երուսաղէմի, կոչէլով սուրբդ ղքառասունսն յանձնառ ի փառսն և յանդաստուտ ի կեանս: (Ճաշ. Քառասունք մանկանց):

— Աձմռայ յիշմամբ առաջի Քրիստոսի՝ օգնական լեր ծնողացս ղյիշատակս քո: Ի 1195:

— Որ ընկալաւ ի կեանս անապականս վերջանիկ սուրբդ զառաքեալսն և գասեցոյց ի խորանս լուսեղէնս: Ի 1134:

— Որ քոյին առաքինասէր ճգնութեամբդ վերափոխեցար ի լուսեղէն յերկնային խորանսն, Տէր սուրբդ Գրիգոր, անդադար բարեխոսեա վասն անձանց մերոց: Ի 838:

— Վեհագոյն սերովբէից և բարձրագոյն քերովբէից վերհամբարձար ի բարձունս յերկականաց անհպելին, փառաւորեալ ընդ Միածնին հրճուողական ձայնիւ երգոյ: Ի 965:

— Աղդ եկայք հաւատացեալք, կատարեսցուք ղյիշատակ սոցա, քանզի սոքա են մեզ բարեխոս յարքայութեան: Ի 104:

Իսկ որ զկնի օրինակին՝ քարոզեն յայտնապէս, թէ հոգիք ննջեցելոց ի Վաւարանի կամ ի Մաքրարանի՝ կարօտին աղօթից մերոց, և յետ սրբելոյն անդէն՝ սլացեալ խառնին ի գունդս զուարթնոց և սրբոց յարքայութեան: Յայն սակս և եկեղեցի Հայաստանեայց, բաց ի պաշտամանց ննջեցելոյ՝ զորս յաձախ կատարէ, նա և զամենայն ուրբաթս նուիրեալ է յիշատակի նոցին և աղօթէ վասն նոցա:

— Որ անձառ մեծութենութեամբ ի փրկութիւն ազգի մարդկան խոնարհեցար Բանդ Աստուած, այսօր հանդո և զմեր ննջեցեալսն ընդ սուրբս քո: Ի 132:

— Որ Թագաւորդ ես Թագաւորաց... այսօր մարդասիրութեամբդ քո ննջեցեալսն մեր ընկալ, և հանդո ընդ սուրբս քո: Ի 134:

— Քրիստոս, բանաւորաց զաղաչանս առաջի քո հեղեալ մաղթեմք, հանդո զհոգիս ննջեցելոց ընդ սուրբս քո: Ի 137:

— Ի քաղաք Տեառն զօրութեանց և ի քաղաք Թագաւո-

ըին մեծի, ուր ժողովք սրբոցն են և խաղաղութեան, գնաս-
ցես յաւսավ և հանգիցես ընդ հրեշտակաց դասս՝ տեսանել
զլոյսն յաւիտենից։ Ննջեցելոց ԲԿ։

— Միսքան հայցեմք ի քէն Սուրբ Հոգիդ կենդանաբար,
սղաչանօք սուրբ Աստուածածնին, որա արժանի և վեր
ննջեցեալսն մտանել ի յերկնային քո սուրբ առագաստ, և
ընդ վերին զօրսն օրհնել սուրբ զԵրրորդութիւնդ։ էջ 146։

— Թագաւոր փառաց... Թող զմեզս մեր ննջեցելոցն, և
հանգո ի խորանի քումմ ի յարքայական ի հանգստեան։
էջ 147։

— Ի հանգիստ քո Տէր, ուր ամենայն սուրբքդ քո հանգ-
չին, հանգո զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբս քո, մար-
գարեսբ։ էջ 148։

— Զորս հաւատարեցեր ընդ սուրբս քո՝ հաղորդիլ մար-
մնոյ և արեան քո, Տէր, այսօր ընկալեալ հանգո զհոգիս նո-
ցա կենագործելով ի կեանդ յաւիտենից։ էջ 154։

— Ա՛ր ծնեալն ի քէն միշտ բարեխօսեա անդադար հայց-
մամբ՝ շնորհել զԹողութիւն մեր ննջեցելոցն։ էջ 144։

— Անէծ խորհուրդ քահանային բազկատարած կայր ի
բեմին առաջի սուրբ սեղանոյն, հուր չիշանի, խաւար մերժի,
արամեալ հոգիքն ուրախանան, զի Թողութիւն մեզաց լինի,
ողորմած Տէր, ողորմեա հոգւոցն մեր ննջեցելոց։ Ժամ. 72։
(Տես և Աստուած անվեղ երդն՝ ժողովեալքս ի հրաժա-
րուին... Ժամագիրք էջ 68)։

Զնոյն վարդապետին բայ ի Շարականաց, Ս. Լուսաւո-
րիչն ի Յաճախապատառաժ գիրն, Խոսրով Անձևացի ի Մեկին.
Պատարագի, ժողով Մխիթարայ կաթողիկոսի և նորին
պատասխանի առ Բենեդիկտոս ԺԲ։

Եւ եթէ երբեք ազօթք մեր կամ Շարականք վասն ննջե-
ցելոց՝ ակնարկեն ի վերջին ընդհանրական դատաստան, զվե-
րսին դատաստանն զայն առաջի աչաց դնեն հաւատացելոց՝
առ ի յիշատակաւ նորին յորդորել զնոսա ի ջանս արժանի
լինելոյ զուարթերես կալ յաջմէ Քրիստոսի ընդ սուրբս։
Պարձեալ, ինդրեն յԱստուծոյ զողորմական հատուցումն
բարի՝ վասն ննջեցելոց, այսինքն, ըստ հոգւոյ և ըստ մար-
մնոյ, որ լինելոց է յընդհանրական գատաստանին։

Իսկ յաղագս գեհենի շատ լիցին օրինակք ինչ քաղեալք։

— Դողան երկինք և երկիր յահէ փառաց Քրիստոսի, հուր բորբոքեալ ընդ առաջ բազակիզէ զվհղաւորան։ Էջ 139։

— Ջընկղմեալքս յահագին ձկոյ ծովուս, ապրեցո ի գեհենոյն։ Էջ 138։

— Բարեաց գործողքն պսակին, չարեացն ի հուր անշէջ մատնին։ Ժամագիրք էջ 71։

— Աղաչանօք Աստուածածնին շիջո ի մէնջ զբազ հնոցին։ Ժամագիրք էջ 170։

— Հաւատացեալքն ի քէզ բերկրին և ուրացողքն կոծեցին։ Ժամագիրք էջ 70։

— Իմաք մինչ ի դժոխս ընկղմեալք յանօրէնութեան մերում, Տէր, յիշեա զգինս արեան Որդւոյ քո և ողորմեա։ Էջ 116։

— Զի մի ընդ մեծատանն հայցեսցուք ի բոց հնոցին՝ ծագիւ մատին ջուր ի զովացուիս։ Էջ 239։

Թէպէտև յիշատակեալ երեքին վիճակքն, յորոց ի մին կամ ի միւսն կայ մտանել մարդոյ խակ և խակ ղկնի մահուն, ցուցանեն յայտ յանդիման զդատաւորութիւն առանձնական դատաստանի, քանզի առանց այնր ոչ զոք ընդունի Աստուած յարքայութիւն, կամ արկանէ ի քաւարան, և կամ ի հուրն անշէջ, սակայն հանդերձ այսու՝ ի հատուցումն և այդր դատաստանի՝ շատ իցէ մեզ բերել ի մէջ զբանս, զոր ուսոյց մեզ Ս. Ներսէս Հայրապետն մեր երգել ի գիշերային ժամասացութեան (էջ 14). « Փութացիր անձն իմ փախչել ի չարեաց, փափաքել բարեաց։ Ինչ միշտ մերձ ծանիր քուն մահու եկեալ, քնեցող դատաւոր, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։ Աստուածածնին բարեխոսութեամբն յիշեա Տէր և ողորմեա »։

Ինորոգ տպագրութեան Շարակաւոց և կարգաւորութեան հատարակաց աղօթից, ի Հարց մերոց սրբոց և ի Վարդապետաց յօրինելոց, սակս ի նախկին տպագիրս ինչ ինչ քննութեան գոլոյ կարօտք, հարկ էր առնուլ անդրէն ի քնին և ձգել խնամով. առ որ ոչ սակաւ աշխատ եղեաք, հա-

մեմաուելով զապագիրս ընդ հին և ընաիր գրչագիրս Ե՛ռա-
կանաց, Ժամագրոց և Տ՛նտացուցիչ՝ որ ի մատենադարանի
վանացս. և ի զանազան ընթերցուածոց անտի ընտրեալ
եդաք զայնս աւելի ի մերոյն ապագրութեան, յորս միա-
բանք էին գրչագիրքն ամենայն, կամ յոլովագոյնք և ըն-
տրելագոյնք ի նոցանէ: Գտաբձեալ, զնորութիւնս ինչ մու-
ծեալս ի ապագիր Տ՛նտացոյցս ի վերջս անցեալոյ գարուն, ան-
միաբանս կարգաւորութեան սրբազան պաշտամանցս, ի բաց
Թողաք, նշանակելով ի գիտելիս. յոր սակս և գտանին ի
սմա տարբերութիւնք ինչ մանուանք յայնցանէ:

Յաւելցուք զկուցանել և զայս, զի սակս առձեան գոր-
ծելոյ և ամիսոփելոյ ի մի հատոր, ոմանք ի մեծ ապօթիցն
աւուրց տէրունականաց և օրհնութիւնք գերկմանաց, զորս
գնեմք ի ցուցակին, և զարգիս չիք սովորութիւն պաշտել
ի ժամասացութեան, Թողեալք են ի բաց, զորս թէ ոք
կամիցի ասել՝ գոցէ ի Ճաշոցի:

Գտաբձեալ. Թէ խաղիցն շարականաց՝ բազմապատիկ առա-
ւել է քան զոր ցայսմայր գտանին ի ապագիր շարականս, յի-
ռեալ ի մեզ նորութիւնս ոչ սակաւս, ըստ նմանութեան
ձեռագրոց, զոր է տեսանել ակնբեւ ի ցանկի անդ. Թ՛ղ
և գայլ անթիւ ընդդ միմեանս յարմարութիւնս՝ զորովք
զանց արարաք կարգել ի ցուցակիս, և զտեղափոխութիւն
նոցին այսր անդր, հետևելով Հ՛գրիա համեմատութեան
հնագունիցն ընտիր ձեռագրաց և Հ՛երմոյ Բ. արքայի շա-
րականիսն մանաւանդ, որ Թէրևս բնաւից ընտրելագոյնն է՛
և ըստ Հարատար գրչութեան և ըստ արուեստի երգեցողու-
թեան, որ և հրաշալի ի համացն ասացաւ:

Յընծայել մեր զսրբազանս մատեան ի պէտս ուխտի ման-
կանց Նկիզեցւոյ, համակ զուշ և զակն կառուցեալ է մեր
ի փառս միոյն Աստուծոյ, ի պայծառութիւն ուղղափառ
կրօնիցս, և ի պարծանս Հարց սրբոց և աստուածաշնորհ
Վարդապետացս:

Գիտելիք ի Ժամագիրս

Էջ	ի տպագիրս դմի	Ըստ գրչագրաց
20.	Աբարի իրաւանն և արդա- րութիւն։	Աբարիչ իրաւանց և արդարու- թեան։
77.	Վանն քաւիչ և ներող լի- նելոյ Աստուծոյ ի վերայ մեզաց մերոց։	Վանն քաւիչ և ներող լինելոյ ի վերայ մեզաց մերոց։
77.	Վանն զի մի ընդ խռամանս գտանիցիմք յաւուրն։	Վանն զի մի ընդ խռամանս գտա- նել մեզ յաւուրն։
78.	Յաղեալ մեզ։	Ազդեալ մեզ։
80.	Աստուած ողորմութեանց։	Աստուած ողորմութեան։
80.	փառաւորի յամենեցունց։	փառաւորեսցի յամենեցունց։
81.	Եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյն։	Եւ սուրբ Հոգւոյդ։
100.	Մատենագոյ. Աղաղակեցի։	Մարտեան. Հաւուցին։
107.	փխ. Որ պատկէ էք։	փխ. Ա. Որ պատկէ էք՝ ըստ ձեռ- օրինակի։
122.	Հզօր, յաղթող, աքանչելա- գործ, սուրբ, մեծի։	Հզօր, յաղթող, աքանչելագործ, մեծի, սուրբ։
149.	Եւ զմեծ խոստովանողն Քրիստոսի զՀայրապետն մեր զսուրբն Գրիգորիոս լու- սաւորիչն հայոցառաքեալ աչխարհի։	Եւ զսուրբ խոստովանողն Քրիս- տոսի զՀայրապետն մեր զտէր Գրիգ- որիոս լուսաւորիչն Հայոց- առաքեալ աչխարհի։
153.	Ջմոդովուրդս իւր ասուա- ծային զօրութեամբն։	Ջմոդովուրդս իւր ընդ աստուա- ծային զօրութեամբն։
153.	Պատուիրանաց քոց ի տու- ընչեանս յայսմիկ։	Պատուիրանաց քոց ի տուընչե- նես յայսմիկ։
159.	Ջյարութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք։	Ջյարութիւնդ քո փառաւորեմք։
161.	Ընդ ծագել լուսոյ տուըն- չեանս։	Ընդ ծագել լուսոյ տուընչենիս։
163.	Անուամբ քով սրբով. ամե- նակալ։	Անուամբ քով. ամենակալ։
163.	Դու Տէր, բարձրեալ, զթած, երկայնամիտ։	Դու Տէր բարձրեալ, երկայնամիտ։
163.	Աբրահամու, Իսահակայ և Յակովբայ։	Աբրահամու, Սահակայ, Յակովբայ։

164· Եւ արդ Տէր խոնարհեցուցանեմ։	Եւ արդ խոնարհեցուցանեմ։
164· Բարկանար ինձ Տէր, և մի։	Բարկանար ինձ, և մի։
173· Քրիստոս Աստուած մեր։	Այս բառս ոչ գոն, այլ ուրանի. Վասն խաչի քո պատուականի։
174 Վասն սրբոյն Գրիգորի մեծի լուսաւորչին, քարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոցն.. որոց այսօր է յիշատակ։	Վասն սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, քարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոյն Յակովբոյ հայրապետին և Մաշտոցի ճրագնաւորին և սրբոց վկայիցն... որոց այսօր է յիշատակ։
174· Երկնային անթառամ պսակ կացն։	Երկնային պսակացն։
174 Պսակիչ սրբոց Քրիստոս, որ։	Պսակիչ սրբոց, որ։
174· Ամենայն սրբոց քոց և որոց այսօր է յիշատակ։ Լուր։	Ամենայն սրբոց քոց։ Լուր։
175 Ջամենայն հաւատացեալս։	Ջամենայն հաւատացեալքս։
184· Արդարութեամբ. և խաղաղութեամբ։	Արդարութեամբ. խաղաղութեամբ։
195· Փարատեա զցաւս։	փարատեցո զցաւս։
228· Վասնակնցոյ։	Վասնակնցի։
252· Ծածկագրիվիդ Աստուծոյ։	Ծածկագրիվին Քրիստոսի։

Ա. Ի վկայութիւն պատմողացն չէ Օրինակ Տէր մեր. Հայր մեր է ընդհանրապէս։

Բ. Յերջն Յիշեսցուք յոտն գնի դար ընդունի զԱնգամանելին զՏէր ժողովրդապետաք։

Գ. Աչխարհ ամենայնի բազում գանազանութիւն են ի ընդհանրս, որոց գիտութիւն ընկալաւ ընթերցուածս։

Դ. Զի որդի ՈՂ ուխտ. Հոմ. Գալոտեան, և կերպի իւր ինկեցեալ։

Ե. Թագաւորի Պողոս. կերպս կերպս գանա բազմանալ են, որոց պէտ հան պատճին գիտի զկերպանութիւնս։

Զ. Զի ի ընդհանրս ասացօղս երջ մարդ. Յակոբոցիկ քարեբանեցէք. Եւ զՏէր յաղերացն։ Թերեւս ընդ այս երջիւն է Ոյ հն քանզ, որպես է Թագ. Մարդ. ԴՉ։

Է. Յորդորեն Աբեղափալ երջոց ընդունի ի ընդհանրս նախ գան պէտ դար։

Ը. Ոչինչ գանձ հանգուցեան՝ հնարեցաւ ի ժի գարս, և պատեր է վանականաց Աբեղ ասացնին է ինեալ երեսանց, և հաճաս յեկեցեալ է ժի գարան։ Իսկ Հաւատով խոստովանիմ և Որդի Աստուծոյ յոտնն է նա ժի գարան։

Գիտելիք ի Ժաւնականգուբեան

Ա. ՅԵՐԵԿՈՑԻ ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻՆ. է յԵթր Սղ. Ա« քեզ Տէր՝ ղէեց-ցոնէն ժ. ւահանայս (լոմ՛ ռանկառա ըոտ պոպէրոց) և պոն ռոգելէն է յԵ-, և ոչնդէս կորդան զ-ե-ե-ցոնն:

Բ. ՅԵՐԵԿՈՑՍ ԱՒԱԳ ԵՐԿՇԻ. ԵՐԵՔՇԻ. ՉՈՐԵՔՇԻ. ոչ կորէ է էրչ-էրց. «ի պոն ժոն խոնարհեցո և Ազգեցո. Ընդէրց. Սղ. Ա-Ե. փառք քեզ Տէր Աստուած մեր. ոչ պիղեցին. Աղաչեացուք. Լուր ձայնից. Սուրբ Աստուած. Հմր. Վասն խաղ. Հայր գթած. Տէր ա-մէնակալ. Եկեղեցո. Տէր Աստուած. Որ բնակեալ. Զքարձրեալն. Ցոյս կենաց. Հայր մեր»:

Գ. ՀՍԿՄՈՒՆՔ Լինի է էրէր- ժէ պօնէն ե-զ-ե-ե+ և ընդերց-ոմբ էրց, և պոն ոբբ-ընկոն է վերց բ-ղ-ոյ յ-ե-ե-ն. է Ծ-ւն-ղ-ըրդին, Մեծի Ո-բբ-ե-, Զ-ե-ին, Նոր Կէ-ր-ւկէն, Պենե-ւ-ե-ին, Վ-ըր-վ-ե, Փ-խ-ն Ա-ե-ե-ժ-ն, Խ-ւղէր-ցին և Ա-ե-ե-ժ-յ-ե-ե-ր-ե:

Դ. Ի ՊԱՆՏԱԿՈՍՏԻՆ. յԵրեւոյէ յԵս վերջին Ա-ե-ը. կորդան զ-ղօր Ո-ւկերեր-ն՝ Ամենակալ արարիչդ. էջ է ձ-ւցոյն: Բայց ներբ-ղ Ս. Նեբ. Լ-ր. վէ է հին էրչ-էրբ:

Ե. Ի ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ. յԵրեւոյէն յԵս վերջնոյ ե-ե-ր-ոնէն ընկե-ն-ե-ն զ-ղօր ոբբոյն Բ-ր-ղ, Օրհնեալ ես Տէր ամենակալ. պես է ձ-ւցոյն:

Զ. ՅԵՐԵՒՄԱՆ ԹԱԶԻՆ. յ-ե-ե-օ-ե- յԵլ-ն-ն է գ-ր՝ յԵս Սղ. ընկե-ն-ե- զ-ե-ղ կէ-ր-ւղ, Թագաւորի Աստուածասիրդ. պես է ձ-ւցոյն: ՑԵս ոբբն՝ ս-ն է էրչ-էրց պոնէ և զ-ե-ո-ե-ն. Գ-ե-ղ. Զ. 14–18:

Է. Ի ՏՕՆՍ ՆՂ յ-ե-ե-օ-ե-ն նոր ե- զ-ղ-ոսակ-ծ-ն-ն փոն է էբ-ե-ղ-ն պ-ւղ-ե ե-ն-ղ. ոբդես է Ծ-ւն-ղ-ըրդին, է Զ-ե-ին, և յԵրեւոյէ նոբ-ե յԵլ-ն-ն է գ-ր, է Պենե-ւ-ե-ին, է Տ-ն էւէղէց-ց կորէ-ւ է կ-ե-ե-ր-ւղ-ն, և է փ-խ-ն Ա-ե-ե-ժ-ն:

Ը. ՓԱՒԻԼ, երբ-վ, զր պոնէ էրչ-էրբ է ւկ-ր-ւ-ե-ր պ-ն է ւկերեն Լոյս զաւրթին.

ԾԱՂԿԱԶ. ՆՈՐ ԿԻԻՐ. և Բ. ԾԱՂԿԱԶ. *Բարեբանեալ որ եկիր և գալոցդ ես ի յիրկնէ ասուածային քո փառաք՝ չնորհել ամենեցուն գ-ղ-ոթ-ւն, Քրիստոս, որպէս մարգասէր:*

ՊԱՆՏԱԿՈՍՏ. Երկրպագելով և մեք հ-ղմարիտ սուրբ Հոգւոյն, գո-չեացաք՝ *Աստուած փառք քեզ:*

ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ. Ա-ե-ե-ն լիր և ցնծա եկեղեցի սուրբ. Քրիստոս գքեզ պսակեաց խաչիւն իւրով. և երգեա հանդերձ ժողովրդեամբ ասելով Ալէլուիա:

ՎԱՐԴԱՎԱՌ. Եկայք ժողովուրդք՝ ի առաքել փառաց Քրիստոսի երկրպագեցուք պարգեւողին աշխարհի զհեծ զողորմութիւնն:

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ. Վասն որոյ բարեխօսութեամբ մեր քո և կուսի աղաչեմք, մի՛ տար զառ ի ձեռս նեղչաց, զի զինք արեան քո համք Տէր· այլ պահեա ի խաղաղութեան որպէս մարգասէր:

ԽԱԶՎԵՐ. Բանզի լուսաւորեաց զքեզ Հոգեառուր քո Քրիստոս՝ պատուական խաչիւ և մկրտութեամբ աւազանին. վասն որոյ երկրպագելով զոչեմք, Փրկիչ՝ փառք քեզ:

Ի ԱՒՈՒՐ ԽԱԶՎԵՐ. Բարձրանալով քո ի խաչին՝ դիանելով ընդհարաւ, և ի յաւանդել զհոգիդ առ Հայր՝ եղև խաւար ի վերայ երկրի: Եւ իջանելով քո ի գերեզման՝ նորոգեցան արարածք ամենայն: Եւ ի յերրորդ աւուր յարեար՝ երևեցար խնկաբերիցն: Որ ամենայնի համբերեցեր վասն մերոյ փրկութեան, Տէր փառք քեզ:

Ի ՆՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏ. Մարդաբէութեանց մայր եղև Եւթզհէմ և օթեվան կուսին Մարիամու: Անդ ջերմեռանդ ծնանել յայրին տեսաք՝ քաղմեալ ի մսուր, և յառաջեալ մոգուցն երկրպագելով նմա պատարագաք՝ առակղեն զուշակելով· ընդ նոսին և հովիւքն փառաք փառաւորէին՝ զայս ասելով. Օրհնեալ է քո յայտնութիւնդ: (Թէ լոր օր է, Օրհնեալ աէր ի՛ սուր ընդ սկն):

Գան և այլ ֆարիր պօնէց սրբոց ի Մանրաւոտան, այլ անլեզուաւ է պօնացոյցս:

Թ. ԱՅՍՕՐ ԱՆՃԱՒ և ՆՈՐՈԳՈՂ. վան ձեզ Ո՜րբ Ուրբաթն յօրինեցան և պլըտեին ի նախնեաց. իսկ և յայլ աւուրս հանեալ չին փարս:

Ժ. Ի ՄԵՆԻ ՇԱԲԱԹՈՒՆ ՅԱՌԱՋՈՏՈՒ վէ խալհաթայ է հին էրէփէր, սրպես և ի ձեր պոպէրնեան:

ԺԱ. ՃԱՇՈՑ ԺԱՄԻՑ է Ճրփլայս Ինձ. և Զաւկն և յերեկոյ ձեզ Հինգշաբ. լսելոաւն է էրէփէր նախ քան զմեզ պարս:

ԺԲ. ՉԱՆԴԱՍՏԱՆՍ կէսրալեցց չիանց երբ ընդ հայոցն ուրեան էրէփէրց:

ԺԳ. Ի բաց թողաք վՄանկունք Ա. Տրտոմ՝ սրպես անպակաս նմին:

ԺԴ. Ի կէսրալես ձեզ պահց պոպէրս պօնացոյցն 1774 ամին հանեալ նորոգ կարգ, Չկաղբերցց ասեբարանն վՄաղմանն գան կարգալ. և ո՛ի գիշերին է ընդ. և Նորաստեղծեալք վասն երկու պահն գան երգել. և այլն. զոր ոչ ընկալաւ: Թող և զերեփեսուրեան սրբոց և վասելացոյց չելոաւ՝ Սմփոնի, Յերկրայց, Բարոյ, Գերեհանի, Գոհարինոյ, Մարգեի, Տասիկոս, Ուռիկոս, Յովհաննու Օյնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տարեացւոյն:

ԺԵ. Ի լսելոան ընդ գան և անասնոց յօրինողաց նոցին ասացին. այլ գանդի բազմ սրբոց հակառակ են գրեանդ և այլոց պարսից, և կարօտ հանդ գնալոսին, ոչ երգ ասացին: Յանկարծակի ընթերցողին զուցաւ. լսելոանց է Հօրդն Գաբրիէլ վ. Ասեղեան:

ԺԶ. Ըստ յիշատակութեանց ինչ ԺԲ և ԺԳ դարուց՝ ու ինչն փալատաց օրհնութիւն սա նախնւոյ. այլ գիտի է ծօն պերճանիանս. վկնիսակ լըրայնն երգին յետ օրհնութիւն։ Նոյն է հատու ժէ դարս ինչպէս յիշատակեալ պատմութեան. այլ է պահս պատուին բնաւ վկայ օրհնութիւն գնալ է ԺԶ ի՛ ժէ դարս։ Նոյ և պարգին սմանէ լսին փալատաց ընդ օրհնութիւն, բայց գիտի է գեղ ծօն։

ԺԷ. Ասէր ինն նախնի պօրհնութիւնն, պիտոյն և պայլ ամենայն լըրայնս խառն ընդ խրատուկիսր ինոյ նատուկել գիտ, որպէս սրանիմն յիշեալ Ծովպաղարդին, և ու պերալր գոնան գիտիս երգել։

Տպագիր խազք		Ձառևկևալ խազք ի ժաւևակարգուշբևանս
Շեշտ	՛	
Փուչ	՚	
Բութ	՝	
Պարոյկ	՞	
Երկար	՟	
Ստուլ	ՠ	
Ստուր	ա	
Թուր	բ	
Թաշտ	գ	
Ոլորակ	դ	
Խունճ	ե	
Վերնա- խազ	զ	

Ցպագիր խազք		Ձայնական խազք ի ժամանակակից հնչեղությամբ
Ներքնա-խազ	ա	ա ա ա ու ու ա ա ա ա
	ա ա ա ա ա ա ու ու ու ու	
Գարգաշ	ա	
Խոսրո-վային	ա	
Ծունկ	ը	ը ը ը ը
Ծնկներ	ըը	ը ը ը ը ը ը ը ը ը ը
Բենկորդ	ի	ի ի ի ի ի ի ի
Զակորդ	ը	ը ը ը ը ը ը ը ը ը
	ը ը ը ը ը ը ը ը	
Էկորդ	ե	ե ե ե
Խաւամ	է	է է
Հուհայ	ա	ա ա ա ա ա ա ա ա ա
	ա ա ա ա ա ա ա ա ա ա	
Փաթաւթ	ը	ը ը ը ը ը ը ը ը ը ը
Ձարկ	ի	ի ի ի ի ի ի ի
	ը	ը ը ը ը ը ը ը
	ա	ա
	խ	խ խ խ խ խ խ խ խ
	խ խ խ խ ա խ խ խ	

Ցաշելեալ խոյզ ի ժամախաղոչխեանս

A. Maurer pinx. sc. A. Fickel sc.

Eigenthum u. Verlag v. Gebr. C. u. N. Benziger in Einsiedeln

ԿԱՐԳԱԽՕՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ՄԻՋ ԳԻՇԵՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո. եւ կեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկրի: Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց. եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ ի չարէն: Զի քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Տէր ևթէ զչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Տէր ևթէ զչրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Օրհնեալ համագոյ և միաանական անբաժանելի սուրբ Երրորդութիւնն՝ Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Տէր, զի բազում եղեն նեղիչք իմ. և բազումք յարեան ի վերայ իմ:

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր:

Այլ դու Տէր օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ:

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, և լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ:

Ես ննջեցի և ի քուն եղէ. զարթեայ և Տէր ընդունելի իմ է:

Ոչ երկեայց ես ի բիւրուց զօրաց նոցա, որք չուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս:

Արի Տէր և փրկեա զիս Աստուած իմ. զի դու հարեր զամենեսեան որք էին ընդ իս թշնամութեամբ ի տարապարտուց, և զատամունս մեղաւորաց փշրեացես:

Տեառնդ է փրկութիւն, ի վերայ ժողովրդեան քոյ օրհնութիւն քո:

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ կարդացի և գիշերի առաջի քո:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ:

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք իմ ի դժոխս մերձեցան, և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ՝ որ իջանեն ի գուբ:

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և ի մեռեալս ազատ:

Որպէս վիրաւորս որ ննջեն ի գերեզմանի:

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նորա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան:

Եդին զիս ի գբի ներքնումն, ի խաւարի և ի սուեր մահու:

Ցիս հասուսուեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն ըզօսանս քո ածեր ի վերայ իմ:

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ, և եդին զիս նշաւակ իւրեանց:

Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ:

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Միթէ մեռելո՞ց առնիցես զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցանիցեն և խոստովան առնիցին առ քեզ:

Միթէ պատմեսցէ՞ քո երբեք ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ի կորստեան:

Միթէ ճանաչիցի՞ն ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ:

Եա առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ։

Ընդէր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ի մանկութենէ իմմէ, ի բարձրութենէ խոնարհեցայ և ամչեցայ։

Ձիս հասուսեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս։

Շրջեցան զինև որպէս ջուր, զօր ամենայն պաշարեցին զիս ի միասին։

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ։

Օրհնեա անձն իմ զՏէր, և ամենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա։

Օրհնեա անձն իմ զՏէր, և մի մոռանար զամենայն տուրս նորա։

Ո քաւէ զմեզս քո, բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո։

Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ և գթութեամբ։

Ո լնու ի բարութենէ զցանկութիւն քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո։

Առնէ ողորմութիւնս Տէր, և իրաւունս ամենայն զրկելոցդ։

Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսիսի, և որդւոցն Իսրայէլի զկամս իւր։

Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և բազումողորմ։

Ոչ ի սպառ բարկանայ մեզ Տէր, և ոչ յաւիտեան պահէ ոխս։

Ոչ ըստ մեղացս մերոց արար մեզ Տէր, և ոչ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ։

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր ի վերայ երկիւղածաց իւրոց։

Որչափ հեռի են արևելք յարևմտից, այնչափ հեռի արար ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Որպէս գթայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթացաւ Տէր յերկիւղածս իւր։

Զի նա գիտաց զառնզծուածս մեր, և յիշեաց թէ հող եմք։

Մարդոյ՝ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկէ։

Շնչէ ի նմա հոգի՛ և ոչ է, և ոչ ևս երևի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և արդարութիւն նորա յորդւոց մինչև յորդիս։

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա և առնեն զնա։

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր. արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, հզօրք զօրութեամբ՝ ոյք առնէք զբան նորա ի լսել ձայնի պատգամաց նորա։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշտօնեայք և արարողք կամաց նորա։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա, ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա. օրհնեա անձն իմ զՏէր։

Տէր լոյր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով։

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի մոռանիր ի պատասխան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից։

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։

Զիշեցի զաւուրսն պառաջինս, խորհեցայ յամենայն գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցեմ այնոցիկ որ իջանեն ի գուբ։

Լսելի արա ինձ առաւօտուց զողորմութիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուս ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

վասն անուան քոյ տէր կեցուացես զիս արդարութեամբ քովք, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեացես զթշնամիս իմ. և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Փա՞ռք էջր եւ ո՛րդւոյ եւ հո՛գւոյն սըրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենի՛ից ամէ՛ն։

Երէ պեսա Նեբսեխ Հայոց Կոնդիկոս։

Ցէ՞ր ոչ ընկա՛լաք զամենայն զոր գիրքդ ասէ։ Նա՛ոչ ընկալան քո տէր։

Բնդվաեցա՞ն սիրտք մեր զքեզ եւ զանձինս մեր զգալ. եւ լեզուք մեր պատմեացին զգործս քո՞ զկենդանարար թագաւորութիւնդ։

Ի՞ մե՛ղ գիտացեալ ոչ եմք զամենայն. յայտնեացեա՛լ խոստովանեալ ընկա՛լաք զքեզ տէր։

Զանգոյթս մերս սուրբ առնոյաք քո՞ զամէն տէր. ի գաւիթս քո խո՛ր մեջ նոր երեսաց՞ գիւմիւ։

Ի՛ գիտացեալ ոչ եմք զամենայն. համբարձցուք զգեղարդս մեր սրբութեամբ ամէ՛ն քեզ տէր։

Ի՛ ձայ՛ն մի՛ ոչ գոհութեան. ամենայն հոգի զկենդանարարս քո՞ զտէր։

Փ. Զա՛րթի՛ր ինձ զի՛նչ վասն զի ննջես տէր. զարթիր եւ մի՛ մերժեր յաւիտեան։

Զա՛րթի՛ր ընդէ՞ր զերեսս քո մի՛ դարձուցանես զխոնարհութիւն մեր եւ զնեղութիւն մեր։

Զա՛րթի՛ր՝ սրտի՛կ լուսոյ ի յծերհնութիւն հօրըն լուսո՛յ աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ փըրկեալք արեամբ. ելո՛ւք ըզփառքս փըրկո՛ղի՛ն աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ նո՛ր ժողովո՛րդք նո՛ր երգս առեալ նո՛րոգո՛ղի՛ն աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ հա՛յրսունք հոգւո՛վ ապա՛սեալ գալո՛ց սո՛ւրբ վե՛ռայի՛ն աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ վա՛ռեալք լուսո՛վ ը՛ստ խմաստո՛ւն սո՛ւրբ կո՛ւսանա՛ց աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ պա՛տրաստեցէ՛ք ելո՛ւ լապտերաց ջե՛ր սո՛ւրբ ա՛րտասո՛ւս աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ ելո՛ւ ա՛ր ընդ՛ընդէ՛ք նըմա՛ն յիմա՛ր կո՛ւսից նըշո՛ւ աչե՛ր լուսա՛։

Զա՛րթի՛ր՝ ա՛րկի՛ւ բպագո՛ւք եւ ա՛րտասո՛ւք զայս այ՛ս ա՛ս՝ աչե՛ր լուսա՛։

Փ. Զա՛րթի՛ր՝ ա՛ր ընդ՛ընդէ՛ք նըմա՛ն յիմա՛ր կո՛ւսից նըշո՛ւ աչե՛ր լուսա՛։

Ա՛րի՛ւ տէ՛ր ա՛ր ընդ՛ընդէ՛ք նըմա՛ն մեզ. տացո՛ւք անուա՛ն քո՛ւո՛յ քո՛ւո՛ւմ լըսել։

Ա՛՛՛յժմ եւ՛ ա՛ր յայ՛տնեա՛ւ. հըզո՛ր եւ՛ ա՛րդւո՛յ եւ՛ սո՛ւրբ հո՛գւո՛յ ամե՛ն։

Փ. Զա՛րթի՛ր՝ ելո՛ւ լապտերաց ջե՛ր սո՛ւրբ ա՛ս՝ աչե՛ր լուսա՛։ Զա՛րթի՛ր՝ ելո՛ւ լապտերաց ջե՛ր սո՛ւրբ ա՛ս՝ աչե՛ր լուսա՛։

Շ՚նշ՚ւրհ՚ր ոգիօձսձօձ։օշ՚ մեի՚գ մա՚իպաճա՚ւ ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ Ո՚ր տե՚ա՚ր . մը՚խո՚թաու՚ւթի՚օձ։ ձձ՚ւն ևւ ի՚ ախո՚վան՚ձօձ։օշ՚նա ե՚կեգե՚ ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ ՚ձ՚ցան՚ա՚յ ։

Ա՚ո՚հի՚օձսձօձ։օշ՚ւ ևւ դո՚գո՚ ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ Ո՚ւթեա՚ա՚ր՚մը . կա՚ ցցո՚ օձսձօձ։օշ՚ւք ի՚ յա՚ն՚ ։ ՚ձ՚ձ։ ՚ձ՚ձ։ զօ՚ա՚թա ։

Ե՚ա՚կեա՚օձսձօձ։օշ՚ խո՚ատո՚վա՚նե՚ ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ Ո՚ոցո՚ա՚ւք ը՚զյա՚ս ս ձօձ։օշ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ ՚ձ՚ձ։ նցա՚ ա՚՚նա ։

Ե՚՚ձո՚ւ զը՚ա՚ոցո՚ օձսձօձ։ օշ՚ւք ի՚ Փրե՚ոտո՚ւ՚ ՚ձ՚ձ։ Ո՚ը ա՚ե՚ա՚ւ ։ զքա՚ւո՚ւթի՚օձ։օշ՚ւն ևւ ը՚զմա՚օձսձօձ։օշ՚ծ զո՚զո՚ր՚մ՚ ՚ձգ։ ՚ձ՚ձ։ ՚ձ՚ձ։ ե՚ւթի՚ ա՚՚նա ։

Կ՚ց . Ա՚նրա՚ժա՚նելի՚ ևւ ը՚ հա՚մա՚ճգո՚յ Ե՚ր՚ը՚ր՚ը՚զ՚ձձ՚ձ՚ա՚ւթե՚ա՚նգ . հա՚մա՚՚ձա՚յնե՚ա՚ճ ը՚՚նգ զ՚ճ՚ր՚ա Ե՚ր՚կը՚ճ՚նե՚ց . փա՚՚ ՚ձ՚ա՚՚ո՚ր՚ա մա՚ա՚՚ո՚ւցա՚ ա՚՚նո՚՚ա՚՚ն՚՚ա՚ր՚ :

Փա՚ո՚ն՚ա՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ք ք՚եզ ։ Ա՚՚ր յա՚ն՚ա՚ր՚ւ՚ե՚ա յա՚ր՚ն՚ա՚ն՚ ը՚՚ա՚ր՚ք՚ա՚՚ յ՚ե՚ա՚ն՚ գ՚ե՚ա՚ն՚ հա՚՚ն՚գ՚ւ՚ե՚ա . ա՚ա՚՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ւ՚ր՚ր Ա՚ա՚ո՚ր՚ւ՚ա՚ծ . հը՚զ՚ո՚՚ ՚ձ՚ա՚՚ո՚ր՚ ևւ ա՚ք՚ա՚ն՚ւ՚ի՚ա՚ն՚ ը՚ա՚՚ծ ։

Փա՚ո՚ն՚ա՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ք ք՚եզ ։ Ա՚՚ր յա՚ն՚ե՚ւ՚ց գ՚ո՚յ՚ա՚գ՚ո՚ւ՚գ՚ե՚՚ր զա՚ա՚ե՚՚ն՚ա՚յ՚ն ա՚ր՚ա՚՚ր՚ա՚՚ծ . ա՚ա՚՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ւ՚ր՚ր Ա՚ա՚ո՚ր՚ւ՚ա՚ծ . ա՚ն՚ճա՚՚ ՚ձ՚ա՚՚ո՚ր՚ Հ՚ծ՚ ա՚՚ն՚ե՚՚ ՚՚՚ր՚ւ՚ե՚՚ ։

Փա՚ո՚ն՚ա՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ք ք՚եզ ։ Ա՚՚ր ա՚ե՚՚ն՚ւ՚ե՚ա՚ա՚ն՚ խ՚ր՚ն՚ա՚ա՚ե՚՚ն՚ա՚ զա՚ա՚ե՚՚ն՚ա՚յ՚ն ա՚ր՚ա՚՚ր՚ա՚՚ծ . ա՚ա՚՚ն՚ ա՚՚ո՚ր՚ւ՚ր՚ր Ա՚ա՚ո՚ր՚ւ՚ա՚ծ բ՚ը՚զ՚ո՚՚ ՚ձ՚ա՚՚ո՚ր՚ա՚ն՚ ա՚ն՚ը՚՚ա՚զ՚ա՚ա՚ ա՚՚ը՚զ՚ե՚՚ ։

Տ՚ե՚ա՚ն՚ ա՚՚ն՚ ։ ժ՚ա՚՚ո՚զ՚ը՚ր՚զ՚ա՚զ՚ե՚ա՚ք ն՚ե՚ք՚ե՚ք՚ց՚ո՚յ ի՚ ք՚ե՚՚ն հա՚յց՚ե՚՚ն ա՚ո՚ե՚ւ՚ն՚ . հ՚ո՚վ՚ի՚ւ բա՚՚ր՚ւ . ն՚զ՚ո՚ր՚ը՚զ՚ա՚ա՚՚ ՚՚՚ բա՚՚ն՚ա՚ւ՚ո՚ր հ՚ծ՚ա՚ւ՚՚ ։

Ա՚ա՚ե՚՚ն ա՚ե՚ք՚ո՚՚ւ՚ե՚ա՚՚ա՚ա . ա՚՚՚ա՚ե՚՚ ա՚՚ե՚՚ւ՚ա՚՚ա . ա՚՚ե՚ւ՚ա՚՚ա՚ւ՚ա՚՚ա՚ . ա՚՚ե՚ւ՚ա՚՚ա՚ւ՚ա՚՚ա՚ ։

Ա՚ա՚ե՚՚ն ա՚ե՚ւ՚ա՚՚ա՚ա՚՚ա . ա՚ե՚ւ՚ա՚՚ա՚ւ՚ա՚՚ա՚ ։

ՔԱՐՈԶ

Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հանդերատեսէ քընոյ. զոր չնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած ի մխիթարութիւն եւ ի սփոփանս սրկարութեանն մերում: Եւ եկեալքըս միասին հոգեւոր երգով ի փառաբանութիւն եւ ի պատիւ ամենասուրբ անուանն Տեառըն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի: Ակնիւ եւ զողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա: Եւ զոհացարուք ըզնըմանէ ի դիշերային ժամուս յայսմիկ. վասն ի բաւանոց և արգահութեան նորա: Որ ընարեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով. եւ չնորհեաց մեզ բերել ըզնըմանութիւն երկնային հրեշտակացն ի փառաբանիչըս Տեառն Աստուծոյ ամենեցունն և մեզ լինել: Եւ մեք այսուհետեւ սըրբելով զանձինըս մեր ի խըղճէ և ի չար գործոց: Համարձակութեամբ ըզձեռըս մեր ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկմտութեան: Հաւատով խնդրեսցուք ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց: Խոստովան լինելով ըզգայանին սրտիկ մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ: Որպէս զի ընդունելով ըզգայտառանըս մեր աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սըրբոց: Չնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ և անարատ վարուք բոլ կամաց նորա յայսմ աշխարհի: Եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական և երկնային խորանացն: Զոր խոստացաւ սրբելոց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս. Տէր մեր կեցո և ողորմեա: — Կեցո Տէր:

Զմընացուածս գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք: — Չնորհեա Տէր:

Չհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. ի Տեառնէ խնդ:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. ի տեառնէ խնդ:

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն յօգնութիւն անձանց մերոց. ի տեառնէ խնդ:

Եւ ո՞րպա միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ ըզՏէր աղաչեցո՛ւք: — Տէր ողորմեա՛:

Զանձինս և մի՛ր և ըզմիմեանս ընդ Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յա՛նձն արարո՛ւք: — Քեզ Տեառնըդ յա՛նձն եղիցո՛ւք:

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուա՛ծ մեր ըստ մեծի ողորմութեան քո՛մ. աստուցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:

Տէր ողորմա՛. Տէր ողորմեա. Տէ՛ր ողո՛րմեա:

Եւ՝ ասէ Տէր ողորմեա ըստ պարշաճի ասացն: Ի կիրակէ և ի ծնն պէրաճախոնս երբէ Տէր ողորմեա. խոկ ի ծնն ուրբաց՝ չէասն, և յասացս պահոց՝ հոլէր:

Նուէն Տեառն Ներսէսի
Հայոց կաթողիկոսի երէք ազբուկան ի գեմ ուրբոյ երբորդութեան,
և ի տուանչէրոյ գեմ երբորդութեանն ասացեալի:

Աստուած լուարՙ,
Արեգակն արդարՙ,
Ա՛ռ ի քոյ ծագեա՛:
Բըղխութիւն ի հօրէ՛,
Բըղխեա ի հոգւոյս
Բան քեզ ի համբա՛ս:
Գանձդ ողորմութեան,
Գանձիդ ծածկելոյ
Գըտող վա՛ս արա:
Դաւան ողորմութեան
Դաւանողիս բաց,
Դասեցո վերնոց:
Երրեակ մեծութիւն,
Եղելոց խնամող,
Եւ ինձ ողորմեա:

Զարթիր Տէր յօգնել.
Զարթո ըզթըմբրեալս,
Զուարթնոց նըմանել:
Լիզ Հայր անըսկիզբն,
Լսակից Որդի,
Լ միշտ սուրբ Հոգի:
Ընկալ զիս զբթած,
Ընկալ ողորմած,
Ընկալ մարդասէր:
Թագաւոր փառաց,
Թողութեանց տըւող,
Թող ինձ ըզյանցանս:
Ժողովող բարեաց,
Ժողովեա և զիս
Ժողովս անպրանկաց:

* Տես ի ձեռագրումն, էջ է:

Ի քէն Տէր հայցեմ
Ի մարդասիրէդ
Ինձ բժշկութիւն։
Լեր կեանք մեռելոյս,
Լոյս խաւարելոյս,
Լուծանող ցաւոյս։
Խորհըրդոց գիտող,
Խաւարիս չնորհեա
Խորհուրդ լուսաւոր։
Ծընունդ Հօր ծոցոյ,
Ծածկելոյս առաւերաւ
Ծագեա լոյս փառաց։
Կենարար Փըրկիչ,
Կեցո ըզմեռեալս,
Կանգնեա ըզգլորեալս։
Հաստեա հաւատով,
Հաստատեա յուսով,
Հիմնեցո սիրով։
Զայնիւս աղաչեմ,
Զեռաքս պաղատիմ,
Զիր բարեաց չնորհեա։
Ղամբարձմամբ լուսոյ,
Ղեկավար ճարտար,
Ղօղեալս ամբացո։
Ճառագայթ փառաց,
Ճանապարհ ինձ ցոյց
Ճեմել ի յերկինս։
Միածինըդ Հօր,
Մոյծ վիս յառագաստ
Մաքուր հարանեացդ։
Յորժամ գաս փառօք
Յահագին աւուրն,
Յիշեա զիս Քրիստոս։
Նորոգող հնութեանց,
Նորոգեա և զիս,
Նորոգ զարդարեա։
Շնորհատու բարեաց,
Շնորհեա զքաւութիւն,
Շնորհեա զթողութիւն։

Ուրախացո Տէր
Ոգւոյս փըրկութեամբ,
Ոյր վասն եմ ի սուգ։
Զար մըշակողին
Զար սերմանցն որ յիս՝
Զորացո զպըտուղ։
Պարգեւիչ բարեաց,
Պարգեւեա իմոց
Պարտեաց թողութիւն։
Զուր չնորհեա աչացս,
Զերմ հեղուլ արտօսր,
Զընչել ըզյանցանս։
Ռեհիներդ քաղցու,
Ռամ հոգւոյս արբո,
Ռահ ցոյց ինձ լուսոյ։
Սէր անուն Յիսուս,
Սիրով քո ճըմլեա
Սիրտ իմ քարեղէն։
Վասըն գըթութեան,
Վասն ողորմութեան,
Վերըստին կեցո։
Տենչալի տեսլեամբ
Տուր ինձ յագենալ,
Տէր Յիսուս Քրիստոս։
Բարուն երկնաւոր,
Բոտեա զաչակերտս
Բամից երկնայնոց։
Ցօղ արեան քոյ Տէր
Ցօղեա ի հոգիս,
Ցընծասցէ անձն իմ,
Խիժեալըս մեղաց
Խիժեալ աղաչեմ,
Խուսեա յիս բարիս։
Փըրկիչ բոլորից,
Փութա զիս փըրկել
Փորձութեանց մեղաց։
Քաւիչ յանցանաց,
Քաւեա զօրհնաբանս
Քեզ երգել ըզփառս։

Աստուածածնին բարեխոսութեամբն
Յիշեա Տէր և ողորմեա։

Նոքին Տեառն Նէքսէի
Հայոց կաթողիկոսի պաբերբռնի անձին ղնձոյելոյ, և քաղե-
ւոտանէից պինդ խոսովանաբար։

Աչխարհ ամենա՜յն,
Աղ իս նայեցեա՜լ
Ախտակից լերուք։
Բանամ ըղձըրթու՜նս,
Բարբառեմ լեզուա՜ս,
Բողոքեմ զանձնէ.
Տէր ողորմեա՜.
Տէր ողորմեա՜.
Տէր ողորմեա՜։
Գող եղէ մեղայ,
Գլուղ կորըսաեան,
Գաւթ ինձ փորեցի։
Դաւեցի զանձն իմ,
Դաւաճանեցի,
Դարան գործեցի. Տէր ող։
Երբեմն էի լոյս,
Եւ այժմ եմ խաւար
Եւ ըստուեր մահու։
Չիարդ պատմեցից
Չթիւ մեղաց իմոց,
Չի բազում են յոյժ. Տէր ող։
Էրկինք և երկիր,
Էկայք ողբացեք
Էղկելի զանձն իմ։
Ընարեցի ըզչարն,
Ընկալայ կամաւ
Ըզհոյլս մեղաց. Տէր ող։
Թաթխեալ սըզմով,
Թաւալիմ ի մեղս,
Թօթափել չկարեմ։
Ժանտ սխալս լըցեալ՝
Ժահահոտ եղէ
Ժամանակ բազում. Տէր ող։
Ի բաց մեկնեցայ
Ի սուրբ խորհըրդոց,
Ի բարեաց գործոց։
Լաւ վարկաւ անձն իմ
Լաւսոյն հեռանալ,
Լինել ընդ խաւար. Տէր ող։
Խորհուրդըք չարին
Խաբեն ըզհոգիս,
Խորասոյզ առնեն։
Ծածկեն անդընդօք,
Ծիծաղին գլորմամբս,
Ծանակ զիս առնեն. Տէր ող։
Կամաւ կորացայ
Կարկամեալս անձամբ,
Կանգնել ոչ կարեմ։
Հուր մեղաց կիզող
Հըրդեհեաց որ յիս
Հոգևոր բարիս. Տէր ող։
Ձաղկեցայ մեղօք.
Ձաղեցին տեսողք.
Ձանձրացաւ հոգիս։
Ղեկի դառնութեան
Ղօղնալ ի սըրտիս,
Ղամբար իմ չինաւ. Տէր ող։
Ճաշակմամբ մեղաց
Ճաշեցի ըզմահ,
Ճոխս ապրատացայ։
Մեռեալ եմ հոգւով,
Մոլորեալ մըտօք,
Միայն կամ մարմնովս. Տէր։
Յորոգայթ մահու
Յորսոցին անկայ,
Յաղթեցայ յախտից։

Ընտիր թըչնամուն
Նըշաւակ եղէ,
Նոր միշտ խոցոտիմ. Տէր ողորմեա:
Շուրջ պատեալ դիւեւ
Շունք բազում եղեն,
Շաղախին արեամբս:
Որս եղէ չարին,
Ուռկանաւ մեղաց
Որսացաւ զանձն իմ. Տէր ողորմեա:
Զարհուրար վըշոյ
Զարչարի անձն իմ.
Զունիմ դադարումն:
Պարտապան գըտայ
Պարտուց յանցանաց
Պարտեալս ի մեղաց. Տէր ողորմեա:
Զանազան զըղջանալ,
Զերանիմ դարձեալ,
Զեռնում հրով մեղաց:
Որբըի կոչեցայ,
Որակայ անուանիմ
Որամկական վարուք. Տէր:
Սիրով ցանկութեամբ,
Սաստիկ բարկութեամբ,
Սիրա իմ խոցեալ է:
Վիրօք յանցանաց
Վըշտանայ հոգիս.
Վարանեալ չըրջիմ. Տէր ողորմեա:
Տիրեցին ինձ չարք,
Տարապիր հանին
Տիրական գըրկացն:
Բարուն ոչ լըսայ
Բախճական ձայնին
Բոտինս ոչ լըսայ. Տէր ողորմեա:
Ցանկութիւն չարեաց
Ցանկալի դիմաք
Ցաւեցոյց զաչս իմ:
Խիւրաքանչիւրոց
Խիստամբ խաւսն ախտից
Խիճեալ է հոգիս. Տէր ողորմեա:
Փութացիր անձն իմ
Փախչել ի չարեաց,
Փափաքել բարեաց:
Վեց միշտ մերձ ծանիր
Քաւն մահու եկեալ,
Քրննող դատաւոր.
Տէր ողորմեա.
Տէր ողորմեա.
Տէր ողորմեա:

Աստուածածնին բարեխաւսութեամբն
Ցիշեա Տէր և ողորմեա:

ՉՓԻՒ ԱՂՕԹՔՍ

Չքէն գոհանամք Տէր Աստուած մեր, որ չնորհեցեր մեզ հանդիստ քնոյ խաղաղութեամբ, և զարթուցեալ ժամանեցուցեր զմեզ կանխել յերկրպագութիւն ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ քում սրբոյ: Տուր մեզ Տէր, ազաչեմք զքեզ, զմնացուածդ գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել. և զամենայն ժամանակս կենաց պանդխտութեան մերոյ երկիւղիւդ քո ամրացո և պահեա: Որպէս զի ըզդուշութեամբ և անարատ վարուք կրօնաւորեալք յայսմ աչխարհիս՝ ժամանեսցուք յանքոյթ և ի խաղաղ նաւահանգիստ յաւիտենական ի կեանսդ, չնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառնդ մերոյ և փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի·

ընդ որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն. Աստուծոյ երկրպագեսցուք:

Նայեա Տէր բարերար ողորմութեամբդ քո յերկրպագուս և ի փառաբանիչս անուանդ քումմ սրբոյ: Տէր ողորմեացիր, խաղաղացո զանձինս մեր յամենայն սատանայական խառնուածոյ և յաչխարհական գրօսանաց: Զհրեշտակ խաղաղութեան քոյ առաքեա առ մեզ, որ և կեալ պահեսցէ զմեզ անխռով ի տուէ և ի գիշերի՝ յարթնութեան և ի հանգստեան մերում: Որպէս զի բարեպաշտութեամբ և արժանաւորապէս քեզ Տեառնդ ծառայելով ի կեանս յաւիտենական, ժամանեսցուք յաւիտենական երկնից արքայութեան քոյ, զոր պատրաստեցեր ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց: Եւ ընդ նոսին զոհանալով փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր և փրկիչն Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Աւտ ասէ սաղմոս ըստ Յայնէն, և զինէ ասէմն ասէ ըստ Յայնէն կանանաքլօխ:

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԿԱՐԳԱՒ

Ա.Զ

Դամաեա՞ Տէր զայնոսիկ. ոյք զամէն զի՞ս. աչ֊ան֊լէ֊ղ֊ը֊լո֊՛֊ամ֊ի֊ա՛֊: մարթի՞ր ընդ այնոսիկ. որ մարթի՞նչին ընդ ի՞ս աչ֊ան֊լէ֊ղ֊ը֊լո֊՛֊ամ֊ի֊ա՛֊:

Ա՛ռ զդէն և զասպար քո, և արի յօգնել ինձ. Հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց, արգել զնոսա. և ասա զսուցանձն իմ թէ փրկութիւն քո ես եմ. ալէլուիա:

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք խնդրեն զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն ոյք խորհէին ինձ չար:

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա:

Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար և ի գայթակղութիւն, և հրեշտակ Աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա:

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, և ի նանիր նախատեցին զանձն իմ :

Փ. Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո . հընչմարտութիւն քո մինչեւ յամպս . ալէլուիա՛ ալէլո՛ւիա՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած, իրաւունք քո որպէս խորք բազումք, զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան ի հովանի թեւոց քոց յուսացին :

Արբեսցին նոքա ի պարարտութենէ տան քոյ, և զուղխըս վայելութեան քո տացես ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց, և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զլոյս :

Ծադեա զողորմութիւնս քո ոյք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիւնս քո ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան ոյք գործեն զանօրէնութիւն, մերժեսցին և այլ մի՛ կարասցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Ալէլուիա . ալէլուիա :

Ա.Կ

Ա՛սա՛յ անըզգամն ի սրտի իւրում թէ՛ ո՛չ գո՛յ Ա՛ստըւա՛ծ . ա՛լէ՛լ՛ւիա՛ . ապականեցա՛ն և պղծեցան յանօրէնութեան իւրեանց . և ո՛չ ոք է որ առնէ՛ ըղքա՛ղցրո՛ւթի՛՛ւն . ա՛լէ՛լ՛ւիա՛ :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք խնամատուն, որ խնդրիցէ զԱստուած . ալէլուիա

Ամենեքեան խոտորեցան ի միասին և անպիտանացան, Ոչ ոք է որ առնէ զբարի, և չէ ոք մինչև ի մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, որք գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտեն զժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի· և առ Աստուած ոչ կարդացին :

Փ· Չի՞ գոյր նոցա փոխանակ. և ոչ երկեան յԱստուծոյ. ալէլուիա՝ ալէլուիա՝:

Զգեաց զձեռն իւր ի հաստուցանել նոցա, և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա:

Բաժանեցան ի սրտմտութենէ երեսաց նորա, և եհաս ի սիրտս նոցա:

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, և ինքեանք որպէս սլաք:

Ընկեա ի Տէր զհոգս քո, և նա կերակրէ զքեզ. և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ:

Դու Աստուած իջուսցես զնոսա ի գուբ ապականութեան, արք արիւնահեղք և նենգաւորք մի՛ հասցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ:

Փառք Հօր և Որդւոյ:

ԲՋ

Ի՛ քե՛զ Տէր յուսացայ. մի՛ ամաչեցից յաւիտե՛ան. ալէլո՛ւիա՝. յարդարութեա՛ն քում փրկեա և ապրեցո՛ զիս. ալէլո՛ւիա՝:

Խոնարհեցո առ իս զունկն քո և կեցո զիս:

Լե՛ր իմ Աստուած ապաւէն, և տեղի ամուր կեցուցանել զիս. զի հաստատութիւն իմ և ապաւէն իմ դու ես:

Աստուած իմ փրկեա զիս ի ձեռաց մեղաւորի, ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի:

Դու ես համբերութիւն իմ Տէր, Տէր յոյս իմ ի մանկութենէ իմմէ:

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ, և առ ի քէն է օգնութիւն իմ յաւիտեան ժամ:

Փ· Ե՛րկիր պագցեն նմա ամենայն թագաւորք երկրի. և ամենայն ազգք ծառայեսցե՛ն նմա՛. ալէլո՛ւիա՝. ալէլո՛ւիա՝:

Չի փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց հզօրի, զաղքատն և զանանկն որոյ ոչ է օգնական:

Անխայեսցէ նա յաղքատն և ի տնանկն, և զանձինս

անանկաց կեցուացէ , ի վաչխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա , կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ , և զօրհնասլաց օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր , և ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրասցի քան զԼիբանան պտուղ նորա , ծաղկեսցի ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան , զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի . և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի՝ որ առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան . լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր . եղիցի՝ եղիցի :

Փառք Հօր և Որդւոյ :

ԲԿ

Զո՞զորմութի՞ւնըս քո Տէր յաւիտեա՛ն ծրհնեցի՞ց . ա՛լէ՝՝՝ : ՚՚լո՛ւիա՛. ազգ՝ յա՛զգ պատմեցից զճշմարտութիւնս քո բե՛րա՛նով իմո՛վ . ա՛լէ՝՝՝ : ՚՚լո՛ւիա՛ :

Ասացե՛ր՝ թէ աշխարհս ողորմութեամբ չինեսցի , յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո :

Եգի ուխտ ընտրելոց իմոց , երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ քո , և չինեցից ազգ յազգ զաթոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեացդ քոց Տէր , և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՞վ է յամպս՝ որ հաւասարէ քեզ , կամ ո՞վ նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ :

փ . Պա՛րձուցի՛ր զօգնութիւն ի սրոյ նորա , և ոչ ընկալար զնա ի պա՛տե՛ր՛զմի՛ . ա՛լէ՛լո՛ւիա՛. ա՛լէ՝՝՝ : ՚՚լո՛ւիա՛ :

Աշարգեցեր զորբութիւն նորա, և զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր։

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա, և հեղեր զնովաւ զամօթ։

Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո ի սպառ, բարբաքեսցի՞ որպէս հուր բարկութիւն քո։

Իսկ արդ յիշեա և տես թէ ո՛վ է իմ հանդիման. մինթէ ի զո՞ւր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան։

Ո՞վ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց։

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք, զոր երդուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով։

Յիշեա զնախատինս ծառայի քոյ, զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց։

Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր, նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ։

Օրհնեալ Տէր Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի, եղիցի։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

ԳԶ

Խոստովան եղերուք Տեառն զի՛ քաղցր է՛. զի՛ լո՛ւիա՛. զի յաւիտեան է ողորմութի՛ւն նո՛ր է՛. ա՛մ՛ լէլո՛ւիա՛։

Ո՛ խօսեսցի զգօրութիւնս Տեառն, լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա։

Երանի՛ այք պահեն զիրաւունս և առնեն զարդարութիւն յամենայն ժամ։

Յիշեա զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան քոյ, այց արա մեզ ի փրկութեան քումմ։

Տեսցուք մեք զբաղցրութիւն ընտրելոց քոց. ուրախ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քոյ, և գովեսցուք մեք ի ժառանգութեան քումմ։

Մեղաք մեք ընդ հարս մեր, անօրինեցաք և յանցեաք։

փ. Մանանեայ զնոսա ի ձեռս հեթանոսաց, ատելիք իւրեանց, և թշնամիք իւրեանց նեղեցին

զնոսա. և խնդարհ եղեն ի ներքոյ ձեռաց նոցայ՝ ալէլ-լո՛ւիա՛ն. ալէլ-լո՛ւիա՛:

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա, և նոքա դառնացուցին զնա ի խորհուրդս իւրեանց, և կորացան յանօրէնութեան իւրեանց:

Հայեցաւ Տէր ի նեղութիւնս նոցա, ի լսել ձայնի աղօթից նոցա:

Յիշեաց զուխտ իւր և զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում. եա զնոսա ի գթութիւնս առաջի ամենայն գերչաց նոցա:

Փրկեա զմեզ Տէր Աստուած մեր, և ժողովեա զմեզ ի հեթանոսաց:

Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ, և պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի, յաւիտեանս յաւիտենից:

Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն. եղիցի, եղիցի:

Փառք Հօր և Որդւոյ:

ԳԿ

Ա՛րարի իրաւո՛ւնս են և արդարո՛ւթի՛ն. ա՛ն-ձն-ի՛ զիս՝ Տէ՛ր՝ ըստ հաւատո՛ց. մի՛ մատներ զիս ի ձեռն՛ս նեղչաց իմոց՝ և ա՛զատ-ի՛ զիս՝ Տէ՛ր՝ ըստ հաւատո՛ց:

Ընկալ զծառայս քո ի բարի. զի մի ամբարտաւանք զրուեսցեն զիս:

Ապաւէնն աչք իմ փրկութեան քում Տէր, և բանից արդարութեան քո:

Ա՛ր ընդ ծառայի քում Տէր ըստ ողորմութեան քում, զարդարութիւնս քո ուս ինձ:

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո:

Ժամ է պաշտել զՏէր, խափանեցին զօրէնս քո:

Փ. Ա՛ճձեցին ինդրուածք իմ առաջի քո Տէր. ըստ բանի քում իմաստո՛ւն ա՛րա՝ զի՛ս. ա՛լէ-լո՛ւիա՛. ա՛լէ-լո՛ւիա՛:

Ա՛ցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուցցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քումդ Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ, խնդրեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

ԴԶ

Օ՛րհնեա՛ անձն իմ զՏէր. օ՛րհնեցէ՛ զՏէր ի՛ կեա՛նա՛ս իմ՛ս՛ ա՛նլե՛ա՛՛ւ՛ զ՛Ա՛ստուա՛ծ՛։ ամէնից աստիճ Աստուծոյ իմոյ մինչև ե՛ա՛մ՛ե՛ս ա՛նլե՛ա՛՛ւ՛ զ՛Ա՛ստուա՛ծ՛։

Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան. զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա։

Ելցէ հոգի ի նոցանէ, և դարձցին անդրէն ի հող, և յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։

Երանի՛ ազգի, որոյ Տէր Աստուած Յակովբայ օգնական է նմա, և յոյս նորա ի Տէր Աստուած է։

Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով և զամենայն որ է ի նոսա։

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և առնէ իրաւունս զրկելոց։

Փ. Գո՛վեա՛ Երուսաղէ՛մ զ՛Ա՛ստուա՛ծ՛ն՛ քո՛. ա՛լէ՛լո՛ւ՛ի՛ա՛։

Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիովն. ալէլուիա։

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ։

Ո եդ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն, պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվազ ընթանան պատգամք նորա։

Դնէ զձիւն որպէս զասր, և զմէգ որպէս վոչխ ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ նորա՞ կարէ կալ։
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շնչեսցէն հողմք և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդարութիւն և զիրաւունս Իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր, և զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

ԴԿ

Սէրեցից ըզքե՛զ Տէր զօրութիւն իմ. ա՛մէն։ լո՛ւյս ուսուիա՛. Տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ. ա՛մէն։ լո՛ւյս մա՛ւիա՛։

Աստուած օգնական իմ և ես յուսամ ի նա, ապաւէն իմ եղջիւր փրկութեան իմոյ ընդունելի իմ է։
Օրհնելով կարդացի առ Տէր, և ի թշնամեաց իմոց ապրեցայ։
Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու, և ուղիք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս։
Վիշաք դժոխոց պաշարեցին զիս, ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու։
Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի, և առ Աստուած իմ աղաղակեցի։
Փ. Ձգե՛ցո՛ւցեր ինձ զօրութիւն ի պատերազմի, և զյարուցեալսն ի վերայ իմ ներքո՛յ իմ ա՛րարեր. ա՛մէն լո՛ւյս մա՛ւիա. ա՛մէն լո՛ւյս մա՛ւիա՛։
Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր, և զատելիս իմ ամաւակեցեր։
Աղաղակեցին, և ոչ ոք էր որ փրկէր զնոսա. կարդացին առ Տէր, և ոչ լուաւ նոցա։
Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ, որպէս կաւ զռանհաց կոխեցից զնոսա։
Փրկեսցէ զիս Տէր ի հակառակութենէ ժողովրդոց, և կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց։

ժողովուրդ զոր ոչ գիտէի ծառայեաց ինձ, և ի լուր ականջաց լուաւ ինձ։

Որդիք օտարաց սուտեցին ինձ, որդիք օտարաց մաշեցան և կաղացան ի շաւղաց իւրեանց։

Կենդանի է Տէր և օրհնեալ է Աստուած, և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ։

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ, և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ։

Փրկիչ իմ ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց, յայնցանէ որ յարուցեալ են ի վերայ իմ բարձր արարեր զիս, և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս։

Վասն այսորիկ խոստովան եղէց քեզ ի հեթանոսս, և անուան քումմ սաղմոս ասացից։

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի նորա, առնել ողորմութիւն ընդ օծելոյ նորա ընդ Դաւթի և ընդ զաւակի նորա ազգէ մինչև յազգ։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

Կանոնաբերութիւն Բոն քրիստոնեպանին և նոր կերպիչին. Օրհնեա անձն իմ. է ընթ ասէն, և ասէն յոշն երկոս պոն հետ յայնիս ջերմ։

ՍԱՂՄՈՍ· ճԽԸ

Օրհնեա անձն իմ զՏէր. օրհնեցից զՏէր ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից Աստուծոյ իմոյ մինչև եմ ես։

Մի՛ յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան, զի ոչ գոյ փրկութիւն ի նոսա։

Ելցէ հոգի ի նոցանէ՝ և դարձցին անդրէն ի հող. և յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։

Երանի՛ ազգի որոյ Տէր Աստուած Յակովբայ օգնական է նմա, և յոյս նորա ի Տէր Աստուած է։

Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով և զամենայն որ է ի նոսա։

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և առնէ իրաւունս զրկելոց։

Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ զկապեալս Տէր։

Տէր բանայ զաչս կուրաց, և կանգնէ զգլորեալս Տէր։

Տէր սիրէ զարդարս, Տէր պահէ զպանդուխտս. զորբս և զայրիս ընդունի Տէր, և զճանապարհս ամպարշտաց կորուսանէ։

Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան, Աստուած քո Սիովն, ազգէ մինչև յազգ։

ՓՈՔ

Օրհնեցի՛ց ընդքեզ դնդհուպեանաւմբ իւ կեանս իմ. անդ-մանս առացէց քեզ զբիաստօս թագաւորը յաղթանական, նոր երգով օրհնութեանաւմբ։

ՍԱՂՄՈՍ· ՃԽԶ

Օրհնեցէք զՏէր՝ դի բարի են սաղմոք. Աստուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն։

Շինէ զԵրուսաղէմ Տէր, և զցրուեալան Իսրայէլի ժողովէ։

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատէ զվէրս նոցա։

Ո թուէ զբազմութիւն աստեղաց, և զամենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ։

Մեծ է Տէր մեր և մեծ է զօրութիւն նորա, իմաստութեան նորա ոչ գոյ բաւ։

Ընդունի զհեզս Տէր, և խոնարհ առնէ զամբարտաւանս մինչև յերկիր։

Օրհնեցէք զՏէր խոստովանութեամբ, սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ։

Ձգեցոյց զերկինս ամպովք, պատրաստ արար զանձրև իւր յերկիր։

Բուսոյց զխոտ ի լերինս, զգալար ի ծառայութիւն մարդկան։

Ո տայ անասնոց կերակուր, ձագուց ագռաւուց՝ որք կարդան առ նա։

Ոչ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ Տէր, և ոչ ընդ երանս առն սակաւի հաճեցաւ։

Այլ հաճեցաւ Տէր ընդ երկիւղածս իւր, և ընդ այնոսիկ որք յուսան յողորմութիւն նորա։

ՓՈՔ

Քաղցրանացի՛ն քեզ բիաստօս. դնդհուպինք երկիւղածիւ ձայն աւետման քո. զոր յուսացուցեր ողորմութեամբ քո՛ իւր խորհուրդըս կենսարեր գալստեանդ քո՛։

ՍԱՂՄՈՍ· ՃԽԷ

Գովեա երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո՛ Սիովն։

Չի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ։

Ո եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն. պարարտու-թեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվազ ընթանան պատ-գամք նորա։

Դնէ զձիւն որպէս զասր, և զմէգ որպէս փոշի ցանեաց։

Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կալ։

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, հնչեացին հողմք և զնաացին ջուրք։

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդարութիւն և զի-բառնս Իսրայէլի։

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր, և զդատաս-տանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

ՓՈԽ

Զքեզ Քրիստո՛ս գո՛վէ՛ ենկեղեցի՛ վերկեալ քո առաք-ցէ՛նձալո՛վ տեառնէ՛ ըզքե՛զ ըզփրկո՛ղդ ե՛կեա՛լ հայրա-կա՛ն իշխանութեամբ ի պըտակել ըզտուրըս քո՛։

Կանոնագլուխ ձեռի սրբոյն։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԺԸ

Իշխանք հալածեցին զիս ի՛ նանիր, աչէ՛զլո՛՛ւիս՛. այլ ի բանից քոց երկեաւ սիրտ ի՛մ. աչէ՛զլո՛՛ւիս՛։

Յնծացայ ես ի բանս քո, որպէս այն որ գտանէ աւար բազում։

Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ, վասն իրաւանց և արդարութեան քոյ։

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ի նոսա գայթակղութիւն։

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, և զպատուիրանս քո սիրեցի։

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սիրեաց զնո-սա յոյժ։

Պահեցի զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո, զի ամե-նայն ճանապարհք իմ առաջի քոյ են։

Փ. Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս:

Մոցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս:

Ընդեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո:

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են:

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ:

Փառք Հօր և Որդւոյ:

Կանոնաբլուխ ինքն շաբաթոռն:

Դասեա Տէր: Տես ի ընդ 15:

Բայց ընդ կանոնաբլուխն ընդ առաքոյն ասէ, յերկին գոբէզայն ոչ է այլոց մարգարէից՝ ևս ասէ: Իսկ երկիւղ ոչ ասէ ընդ առաքոյն, որպէս է սովորութիւնն ոմանց, զկնի կանոնաբլխոյն ասէ, եւ ևս խաղաղութեան: Օրհնութիւն և փառք: Եւ ապա պաշտօն առնէ ըստ չափոյն. և զկնի հանգստեան աւետարան ընդունելոյ լինի: Իսկ երկիւղ հանդիսի օր լինի, կամ խաչն պօն լինի, Ամսոր անճառ ասէ, և խաչելոյնեան աւետարան ընդունելոյ լինի: Զկնի աւետարանին. Ընդդէմ սիրեցարայ. ապա Հոգւոյն հանգուցելոյ:

Բայց յորժամ զպաշտօնեան շաբաթոնան հանգեսեան ասէս, զկնի շաբաթնացն ասէ առաքս ըստ չափոյն. և ընդունելոյ լինի աւետարան ըստ չափոյն. և զկնի աւետարանին ասէ Ամասուածանելոյն գոհ ես: Եւ ոմանք ընդ Ամասուածանելոյն կցորդեն զմի պատ Ամարիչ և մարգասիրեն. և կամ յետ ասացին. կամ ես է. և ապա Հոգւոյն հանգ: Քրիստոս որդի: Հայր մեր:

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆԱՑ ՀԱՄՕՐԻՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՁԱՅՆ

Քեզ վայելէ Ա՛ստուած օրհնո՛ւթիւն. ո՛ր յարո՛ւթիւնդ ես ձայնիւ յանի՛ւանից նըշնէ ցեղոցն. Թագաւո՛ր ես իշխա՛ն վերո՛ւնքդ ըզքեզ։ Ի՛ միւսանգամ գալըստեանդըն քո Քրիստոս փառաց Թագաւո՛ր. ի՛ ձայն փողոյ նորոգիչն հոգիք նըշնէցելոցն. և յառնեն ի մեռելոց անապակա՛ն մարմնո՛վ։ Վասն որոյ ես՛ ևս ըզքեզ աղաչե՛մըք Հայր երկնաւո՛ր. զաստուածութի՛ւնըդ ընդունէցեալըն մեր ի վե՛րինըդ քո երուսաղէ՛մ. ի ժողո՛վս անդրանկաց գրելոց ի յե՛րկինս։

Զայն արկեալ կենարարին աստուածայինն բարբա՛ռովն. ասէ եկայք օրհնեա՛լքդ Հո՛ր իմոյ ժառանգեցէ՛ք. պատրաստեա՛լ ձե՛զ ըզկեանն ի հանդերձեա՛լ երկրի՛ն։ Ընդ առաջ ելանե՛լ քեզ հաւատո՛վ ի յո՛ղըս վե՛րինս. աստուածապգեա՛ց լեառնով պայծառացեալ ի դաշտս անմահութեանցն. ի լսե՛լ ըզձայն երանաւէ՛տ կո՛չմանն։ Ընդ այ՛ծվ քոումիջ կաց՛ո ընդ իմաստութի՛ւն առ՛ւրը կո՛ւսանան. ի լուսեղէ՛ն առագաստին պայծառացեալ ի դաշտս անմահութեանցն. ի ժողո՛վս անդրանկաց գրելոց ի յե՛րկինս։

Զհո՛գին ծառայից քոց Քրիստոս. ընկալ ի դաս անդրանկաց գրելոց ի յե՛րկինս։ Ընկա՛լ վասն անցա՛ք ըզբանաւոր պատարագս ի մե՛նջ. և՛ չնո՛րհեա՛ նոցա ընթո՛ղութի՛ւն գտանել յաւո՛ւրն յեանո՛տ։

Ո՛հ. կիր. Ո՛ղո՛ջ լիցի՛ լինձ Ա՛ստուա՛ծ։ Ո՛ր զառաջինն ո՛չ պահելո՛վ ըզպատուի՛րանըն մե՛ռաք. չնո՛րհեցէ՛ք քե՛զ օրինակ մե՛զ պատուիրան կե՛նաց. զի պահելո՛վ կենդա-

նահատակք. ողո։ Ո՛ր ի խորհուրդ քո կամաւոր մահուանն հկեղեցի քո Քրիստոս. մեռանելովդ ծրինաց մեղաց. զի յարուցեալ ընդ քեզ նորոգեսցի ի փառս. ողո։

Ա.Պ. Հայր բազումողոքմ. խնամովանեմ առ քեզ սրտիկս դանաւանկ սրդին. թող ինձ ըզմեղս իմ և սղոքիա։ Տէր որ զբթացար ի կինըն քանանացի. զբթա և յինձ ի մեղաւորս և սղոքիա։ Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսաւորն ի գիտութիւն ճշմարտութեանն. դարձո և զիս ըզմիտրեսարս. և սղոքիա։

Ղ.Զ. Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. քո՛ ամենազօր հրամանաւդ. ձայնեցեր Ղազարու և դողացաւ մահ. զբոխք պարտեցաւ ապականութիւն լուծաւ ‖ կենդանարար Քրիստոս կեցո՛ ըզմեզ։ Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. զքո՛ գաչխարհակեցոյց սուրբ գյարութիւնդ. յառաջագո՛յն ծանուցեր անճապականաբար կոչմամբ զչորեքծրեսին ի Թաղմանէ. կենդանարար։ Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. երրայեցւոց մանկունքն ըսքանչացեալ ասէին. զՄարիամ։ և զեղբարսն ի Թաղմանէ յարուցեալ. Որդւոյն Մարիամու. կենդանարար։

ՅԱՐ. Ա՛նճառելի հօր էակից ի հաչ եղեր կամաւ հօր սղո՛քիա։ Ա՛նմահութեանն ալբուղ Քրիստոս. ի գերեզմանն իջեր սրպէս մարդ սղո՛քիա։ Եւ յերրորդ աւուր յարեար. յոյս յարութեանն ցո՛ւցար մեզ սղո՛քիա։

ՀԳ. Ո՛ր յամենայնի ես սատուածո՛ւթիւն. եւ ի ձայն հրեչման իջեր յերկինից սուրբ Հոգի. սղո՛քիա մեզ։ Ո՛ր զամենայն լո՛ւս զօրութեամ՛ր քո. եւ ի դաս առաքելոցն իջեր բընակիլ սուրբ Հոգի. սղո՛քիա մեզ։ Ո՛ր անբաժանելի՛ ես յատուածո՛ւթեան. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսըն սուրբ Հոգի. սղո՛քիա մեզ։

Մ. Ո՛ր զաւետիս Հոգւոյն ի հրեղէն ի հրեշտակէն ընկալար ուրա՞խ լեր. բերկրեամբդ տէր ընդ քեզ Մարիամ անհամբանացեալ: Ա՛նըսկիզբըն բանըն հաճեցաւ առնուլ մարդեղութեամբ ըսկըզբն ի կուսէդ. Քրիստոս Աստուա՛ծ թագաւորն յաւիտենից: Ա՛դաչեմք ընդքեզ սուրբ Աստուածածնէն. որ Քրիստոս բարեխօսեա փըրկել. զժողովուրդս իւր զոր գընեաց արեամբն իւրով:

ԽԶ. Հրաշակերտ և գօրեղ վահան եւսէբ Քրիստոս. զաւազան գօրութեանն ի յերկրի երեւեալ. ‖ ե՛կայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք: Զո՛ր Հրէիցըն ծաղկեալ զանթառչելի ընդանձըն. փանփամամբ թագուհւոյն փայտ կենաց յայտնեցաւ. ե՛կայք:

Փառք Հօր և Որդւոյ:

Ա՛մէն զէն յաղթո՛ղութեա՛ն հաւատացեալոց. ախոյեա՛ն և կնի՛ք յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. ե՛կայք:

Ա՛յժմ և միշտ:

Հաշտեա՛ի ձեռըն սուրբ մանրինոյ և արեան քո՛ տէր. եւ պարգեւեա՛ նոցա դասիլ յաջակողմեա՛նըն քո՛:

Ա Ո Ա Ջ Ի Ն Կ Ո Ղ Մ Ն

Զեռքդ քո՛ ա՛րարին եւ բառեղծին զիս ի հողո՛էն. ի յօրհնել ընդքեզ Աստուա՛ծ յաւիտեա՛ն: Ո՛ւրախ պատրաստ եմ բանասարկուին խափանեցայ յանձառ լուսո՛էն. եւ դարձայ անդրէն ի հող յո՛րմէ առեղծայ: Մըխիթարէ սուրբ Հոգի՛ լուսաւորեա զմեր նըշխեցեա՛էն. եւ հանդո՛ զհոգիս նոցա ընդ սո՛ւրբըս քո՛:

Հայր անո՛խակալ եւ բարեգո՛ւթ մարթե՛լով հայցե՛մք ի քե՛ն վասըն մե՛ր նըշխեցելոցն արժանաւորել. հանդըստեան օթեւանի սըրբոցն: Ա՛նձառ ծընո՛ւնդ Հօր Որդի՛. ո՛ր մահկանացուացս կեանքդ ե՛ս. զհոգիս նըշխե-

ցելոց մեր ընկալ եւ արժանաւորեա. Հանդիսատեան օթեվանի սըրբոցն։ Եւ նորոգող սուրբ Հոգի. յորժամ նորոգես զպատկանեալսն. յայնժամ չնորհեա՛ եւ մեր նըրնջեցեալոցն արժանաւորել. Հանդիսատեան։

Յորժամ յերկնից գոչէ փողն ապենցոթիւն առնելով տիեզերաց ի դատաստան՝ նն ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա տէ՛ր եւ զմեր ընդնըդնջեցեալսն եւ հանգո ընդ սուրբըն քո։ Յորժամ ճառագայթք աստուածութեանըդ փայլեն ի յարեւելից. եւ դըպրութիւնըք հրաշեայցն բանին յայնմ աւուր յահեղ. յիշեա։

Ա՛Պ. ԿՐ. Ո՛ր առաքեցար ի հայրապետն Ծոցոյ ծածկեալ խորհուրդ ընդ Հօր յաւիտեան. եւ առեր մարմին զմեզ պատուհասելոյ նախահաւատիցն յանապատական կուսէն անճառ մեծութեամբ. ‖ վասն մերոյ փըրկութեանն ողորմեա։ Ո՛ր փոխանակ ճաշակացըն դառնութեան մահաբեր պըտղոյն. անճառակ լինելով քո քառասնօրեայ քաղցրացուցեր յաւուր ըղձոյ նար քո օրինաց. վասն։ Ո՛ր ամենեցուն բացեր ըղդուռըն դրախտին կեանց. բաց եւ մեզ մեղաւորացս ողորմութեամբ ձրիք ընդ նըմին գթիդ դասանե՛ք տէր և թագաւոր. ազգաչինք ընդքեզ աղո՛թեա։

Ա՛Պ. Ո՛րով կերեցաղոյս. հանապազ պիս ակըկո՛ծէ։ Մըրըրկեա՛լ ալիք. թընձամին ինձ յարուցանե՛ք։ Նա՛ւապետ բարի. լե՛ր անձին իմոյ ապաւէն։

ՂՋ. Աչյսօր կանգնեցաւ. ահագան մըկըրտո՛թեան ի թո՛ղութիւն մեղաց մերոց։ Աչյսօր տէրըն մեր. լըւանայր զոտս աշակերտացն և պատուիրէր զայս ասելով։ Ա՛խ ձեզ ի ձէնջ եղբարք. մանանեղոց է պիս ի մահ և ո՛րոյն յաշակերտացդ։ Զայն լուեալ Պետրոսի. ասէնարկեր առ

Յովհաննէ՞ս հարցանել թէ ով լիցէ։ Բանըն զոր ասաց Յիսուս. սքրամէնտայց զիւր զաշակերտան և խոստվեցան ամենեքեան։

ՅԱՐ. Ի՞նչ յերկնից ոզիմ Աստուծոյ. եւ մարմնացար ի սըրբոյ Կուսէն. որ անմեկնելիզ ես ի՞ հօրէ՞ ոգոր- մեա՞։ Եկիր ի չարչարանըս կամաւորապէ՞ս Աստըւած. եւ խաչեցար վասն մեզի մարդկան. եւ ի գերեզման իջեր անապականի՞ ոգորմեա՞։ Ջմահ յուժեր և զաչխարհս ապատեցեր կարեղացիս ՏԷր. եւ ի մեռելոց յարեար իշխանութեամբ ոգորմեա՞։

ՀԳ. Որ առաքեցար ի՞ հօրէ՞ հոգիդ անեղ եւ համազոյ. ազաչանօք անօրինաբար քեզ էակցին լինել մըխիթա- րիչ սուրբ առաքելոցն. ‖ ազաչեմք ըզքեզ ոգորմեա՞։ Որ իջեր աւերատար յերկնից անասունկ հոգմոյ նըման՝ն Աստուած յայտնապէս. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հաղեցար ի գաւս առաքելոցն. ազաչեմք։ Որ արբուցեր երկնաւոր պինեաւն իմաստութեան զհոգիս սըրբոց քոց առաքելոցն. որք արբուցին սըրտմտեցելոց սրտոց Աղա- մայ ըզբաժակն ուրախարար յայգւոյն եդեմայ. ազա։

Ա. Ով զերանելի ծագիկ բուրեալ յեդեմայ. հնա- նանութեան ծնընդոցս եւայի յորմէ սիրեցաւ մահ ընդ սիրեղ՝ն ‖ օրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանեմք։ Դու լուծիչ երկանց բարձոյ անկծից. ծագումն արեւա- լեայն ճըշմարտի՝ն սրով հերքեաւ խաւարն առաջին. օրհ։ Ըզքեզ ունիմըք բարեխօս կոյս անհամբանացեալ մայր անարատ Էմմանուէլի սաճառ Բանի՝ն Հօրն երկնաւորի. օրհնութեամբ։

ԽԶ. Ա՞ղաչն քո ՏԷր զօրութեանց. հանատուվ կան- գնեցաւ ի խորանի քում ‖ եկայք ժողովուրդք երկրպագ- գնացուք։ Վէմ պատսպարան. ի խորանի քում հրամեցաւ այսօր. եկայք։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

Ի՛ սմա մատուցանէ . ճըշմարի՛տ պատարագ և զենմանն անանձական եկայք ժողովուրդք երկրըպագեսցուք ։

Ա.ԺՄ և ՄԻշտ ։

Ջարհնարեալ դողան արարածք ի ձայնէ սրովբէական փողոյն . յորժամ հարկանէ հրեշտաձկապետն եւ կոչէ ի դատաստա՛ն զամպս սրբոց մարդկան . յայնմ ամենայն յահեղին յիշեա Տէ՛ր եւ զմեզ ընդ նոսին արժանի արա ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Հրեշտակային ձայնիւն ծրհնեցուք զամենասո՛ւրբ վերջորդութիւնըն փառաւո՛րելով ըզՀայր . ո՛ր վերակո՛չեաց ‖ զամենեսեան ի մահուանէ յանմահութի՛ն։ Եւ րզի՛ցեք Տեառն երգ նոր եկեղեցիք սըրբեցելոց . Քրիստոսի՛ երկըրպագելով . ո՛ր վերապանեաց զամենեսեան ։ Սըրբասաց ձայնիւն ծրհնեցո՛ւք հո՛գեւորականն հընչմամբ գո՛վեցուք . սո՛ւրբ ղՀոգին փառաւորելով . ո՛ր վերահանդգոյց զամենեսեան ։

Ի՛ ձայն փողոյ գալըստեանն քո՛ Տէր ամենայն հո՛գիք զարթիցեն . կա՛յ ի դատաստանի՛ քո՛մ Քրիստո՛ս Աստուա՛ծ մե՛ր ։ Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին և համրանի փող յարքեփեան մերոյ . եւ մե՛ք գնդե՛լով սահմա՛նք փառաց գալըստեան քո՛ Տէ՛ր ։ Յորժամ առնես հատուցումն Տէր և սո՛ւրբըք քո՛ պարծենացին ի քե՛զ . եւ մե՛զ չնորհեա՛ցես փըրկիչ կալ ի յաջմէ քո՛մմէ՛ ։

Թագաւոր անմահ արարիչ յաւիտենից . մարդասիրաբեամբըդ քո՛ խընայեա՛ յանձինըս մեր . ‖ առեղծիչ կենդանեաց և հանդուցիչ նըշնջեցելոց ։ Ի՛ խաչին բեւեռեա՛ցար զմահու լուծեր պիշաճաւութի՛ւն . յաւիտենից ըզնըշնջեցեալսըն վերադարձ՛ր յանմահ ի կեանս . առեղծիչ ։

ԱՊ. ԿԻՐ. Ըմա աւետեաց մարդաբէնն որ առ փըր-
կեալըս արեամբ գառինդ. ցընծամք եւ մեք ծառք ան-
տառի ընդ գալուստ Տեառնըդ կըրկնակի. չնորհեա մեզ
Տէր ընդ արդարոցն ընդ առ ի քէն արնկեալ ծառոցն.
ա՞յժըմ յառաջ ը զուարճանալ եւ յերկրորդին ընդ քեզ
ցընծալ: Սըմին նըման տայ աւետիս Զաքարիա նոր
Սիոնի. ԷԹէ ասրախ լեր ա՛հա գայ առ քեզ խոնարհ եւ
հեզ արքայ. նըստեալ ի յէշ և յանասնակ կըրկին ագանց
գոլ օրինակ. Ըմ՞ստեալդ յանթոռ քերթվըէից նըստ
գըթութեամբ ի մեր հոգի՞ս: Զահեղ փառաց քոց ե բե-
ւումն որ լինելոց է յերկրորդումն. Ետես Դաւիթ յառա-
ջադոյն ծանոյց կանխաւ սպրմամբ Հոգւոյն. Թէ յայտնա-
պես Աստուած գայցէ հոգւ առաջի իւր բորբոքէ. յա՞յն-
ժամ յիմաս ի մեզ խնայեա գըթած Քրիստոս եւ մըր-
մա՛ս: Աստուածածին անհանդրնացեալ յերկրէ երկնից
հարան ընծայեալ. յորժամ բանգիս լուաց նըման քո Միա-
ծնիդ յաչխոզմիան. յայնժամ մաղթեա ընդ մեր ըզնոյն
փըրկել ընդմեզ յահեղ բոցոյն. հա՞մադանիլ ընդ ար-
դարոցն երգել ըզփառս ընդ երկնայնոցն:

ԱՊ. Դարձո դցաստումըն քո ի մէնջ յարդարակել հոգե-
ղինացս. բանգնացո՛ Տէր խնամեա և մի կորնչանե՛ր:
Կանդնեա զանկեալս ի գլուխն զվիրաւորեալս ի թըշ-
նամւոյն. որ ըմբիշկդ ես հիւանդաց ըմբըշկեա զի մ զհի-
ւանդութի՛ւնս: Ի՛ յանցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ
գոչեմ որպէս ըզմսաքաւուրն. Աստուած քաւեա զի՛ս
ըզմեղաւո՛րս:

ՂԶ. Յաստուածային ձայնէ գոչմանըն առաքեցի՛ն
գո՛չալով կարապետըք գըժոխոյն. եւ մեռանի՛ն ևկն ար-
տաքս ա՞նապակա՛ն: Կացեալ ի դուրս այրի՛ն և ձայ-
նէր ազգ աբրահամ բարբառովն ի գերեզմանն. Ղա՛զա-

բէ՝ եկ արտաքս ա՛նապակա՛ն։ Ելեալ ի գերեզմանէն երիգամբիռնդ պատանեօքըն մեռանէն. հրամայեաց լուծանել ի կապանըն յաբիւտենէ ց։

ՅԱՐ. Ի՞նչ յերկնից որդի Ա՛ստուծոյ ա՛զատեցեր զարթածս. ա՛նկանիմ առա՛ջի քո՛ ո՛զորմած ինձ Ա՛ստուա՛ծ։ Ի՛ խաչին բե՛ւեռեցար Ա՛ստո՛ւածն և ըզմարդն ի կապանաց մահո՛ւ արձակեցե՛ր. ե՛ւ դու մի՛ աղեկս առնե՛ր. ո՛ր մեղօքս ե՛մ մեռեա՛լ։ Ծա՛գումըն հո՛ր յանմատոյց լսե՛ցին որ ի՛նչեր ի գերեզման. կենդանացուցեր զարթարածըս քո՛. ե՛ւ դու մի՛ աղեկս առնե՛ր. քա՛նզի քեզ միայնոյ մեղայ։

ՀՈԳ. Ա՛ստուածե՛լի հոգմոյ նըշման ա՛հեղագո՛ղ սատակ հընչմամբ. երեւեցար ի վե՛րնատանն հո՛գիդ տասն երկոտասան. ո՛րք ա՛ռ ի քէն մըկընտեցան որպէս զոսկի հրո՛վ մաքրեցան. ‖ մա՛ք՛քեա ի մէ՛նջ ըզմի՛ զ մեղայ և ըզգեցո՛ ըզմո՛յս փառաց։ Է՛ակեր յերկիր ասուածա՛ստար գա՛տել զանչարհս իշխանաւորաց. ը՛նդ ա՛րդարութեա՛ն և ը՛նդ մեղաց և ը՛նդ չարին դատաստանաց. բա՛ցեր ըզգանձդ անհի՛ւթանդան պարգեւս հաւատ որդւոց մարդկա՛ն. մա՛՛ք՛քեա։ Ա՛ՀԵՆ ի սիրոյ զերդ առա՛քեանց յի՛նքըն զանգամն իւր քեւ յօդեանց. զնկեղեցի՛ իւր զո՛ր չի՛նեաց եօթըն սեա՛մբ քո՛ հաստատեանց. ա՛ղնաւա՛ն ի նմա եղ զառաքեալսն եօթնեակ չնորհօք քո՛ զարդարեանց. մա՛՛՛ք՛քեա ի մէ՛նջ։

ՆՆ. Ա՛՛նարհնեցար ի բարձանց եւ մա՛՛ռնացար ի կուսէն. ո՛ր նըշանէ՛րդ ի քրմվե՛՛՛ա՛՛ աւրհնդ առաքելոց։ Ե՛րկի՛՛ղ չի՛՛ն բաւական վանանց անմահ անեղի. արդա՛՛ նզ կնաւին ժուժկալեա՛՛՛լ ընդունել ըզգանձդ երկնայի՛՛ն։ Յո՛րմէ՛՛ սաբաւթ սերովբէ՛՛ն ո՛չ իշխէ՛՛ն մերձենալ. ի խա՛՛՛ն ձա՛՛՛բուբս պատեցա՛՛՛՛ր եւ ե՛գար ի մըտա՛՛ւր յա՛՛՛նապանից։

Խ2. Աչյօր խընդրի պատուական փայտ խաչին ա-
ւանդեաւն ի Գողգոթա ի ձեռն աստուածածնէր դըչխա-
յին. ‖ եկայք հաւատացեալք երկըրպագեսցուք աստուած-
ծայինն սուրբ նըշանիս: Աչյօր ընծայէ Գողգոթայ ըզ-
ծաձիկեանն ի յերկրի. վերաբերեալ անուշահոտ խընկով
ի ձեռն երանելւոյն Յուդայի. եկայք,

Փառք Հօր և:

Աչյօր ի ձեռն փըրկականն անուրբ խաչին կենադոր-
ծի պատառնին մեռանել. եւ ողբայ անառնայ ըզկոր-
ծանումն իւր. ինկ ովք Գրիստոսի հաւատացեալք եր-
կըրպագեսցուք աստուածածայինն սուրբ նըշանիս:

Աւյժմ և միշտ:

Աըժանաւորաց քոց անօթիւք յիշեա ընժոր ըզնընջե-
ցեալսն. յորժամ գայցես անճառ փառօք հատուցանել
մարդկան ըստ գործս. եւ մեր նընջեցելոցն չնարհեա՞ դա-
սել ընդ սուրբսդ քո՞:

Ա Ի Ա Գ Կ Ո Ղ Մ Ն

Քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն ար յանմատոյց
աթոռ անմահիդ փառաբանիս ի բարձունս. զնընջե-
ցեալսըն յանուն քո ընկալ յերկնային քո սուրբ յաուա-
գանս. ‖ ար միա՞յն ընդ ես մարդասէր: Ար ունիս ի-
խանութիւն մահու և կենաց յիշեա՞ զհոգիս նընջե-
ցելոց մերոց և հանգո՞ ընդ սուրբսդ քո ի խաթան քոմ
սերոգաց. ար: Ա՛ր յամենայնի՞ ես օրհնեա՞լ Տէր. ար-
ժա՞նի՞ սրա ըզծառայս քո վերըստին նորոգմանն. ի
լսել ըզձայն աստուածային փըղոյն ընդ առաջ ելանել
քոց փառացդ. ար:

Թագաւոր խաղաղութեան ար քաղցրութեամբ խնա-

մե՛ս զքո զարարածս . յիշեա՛ ‖ տէ՛ր զհա՛գիս նըմ֊ ցե՛լոցն ընդ սո՛ւրբսը քո՛ եւ զառաւօրեա՛ ի՛ յաւո՛ւրն սյ֊ ցե՛լութեա՛ն : Ո՞ր կո՛չեցեր ի զրա՛ց մահու ըզսիրե՛լին քո զՂ՛ազարո՛ս . եւ ծանո՛ւցեր զառաւա՛ծութի՛ւնդ ընդհա֊ նո՛ւր տիեզերա՛ց . լո՛ւսաւորեա տէ՛ր : Ի՛ տառա՛պի քում սըրբո՛ւթեան մա՛տուցանե՛մք քեզ պաղատա՛նս ա՛րտա֊ սուալի՛ց . պա՛յծառացո տէ՛՛ր :

Ի՛ զի՛շերաց կա՛նխեա՛ր ասղմո՛ւխք եւ արտասուո՛ք հա՛յ֊ ցեմք ի քե՛ն ‖ Քրիստո՛ս յի՛շեա՛՛ զնըմո՛ւ ցեա՛ւլն ի սուրբ ա՛նուանդ քո՛ . եւ հա՛նդո զհոգի՛ս նոցա՛ ընդ սո՛ւրբսը քո՛ : Ո՛ր յա՛նմարմնոց վերծրհնես առ քեզ կարդա՛մք և պաղա֊ տի՛մք Քրիստո՛ս :

Ա՛Պ . ԿԻՐ . °Ո՛ր պատուի՛րա՛ն ճըշմարտութեան աւան֊ դե՛ցեր եկեղեցւո՛յ քո՛ Քրիստո՛ս . ա՛նսա՛հման՛ն ժամանա՛֊ կա՛՛ւ . աղօթե՛լ միշտ ա՛ռ Ա՛ստուա՛ծ հո՛գւո՛՛վ եւ մըտօք : Ո՞ր ըզրա՛ն քո՛ օրհնոյ հաստատե՛ցեր զոտն֊ո՛վ մեզ ծրի՛ն՛նակ . հա՛նե՛լով զդիչերն ի զո՛ւխս յաղօթից Ա՛ստո՛ւ֊ ծո՛՛յ . բնութեամբ մերով անօրի՛նաբար . ո՛րո՛ւմ կըր֊ կնի՛ ծո՛՛ներ ա՛մե՛նայն : Ո՛վանն ո՛րոյ եւ մեք պաղատես֊ցո՛ւք ա՛՛ռ քե՛զ Քրիստո՛ս . չնո՛րհեա՛ մեզ յամենայն ժամ լի՛նել քեզ յանդիմա՛՛ն . մանաւանդ աղօթի՛ւք ընտ ա՛ն֊ մարմնո՛՛ն ո՛ր յերկի՛՛ն ես : °Ա՛զգաչա՛նօք Ա՛ստուա՛ծածնին անե՛ապակա՛՛ն քո՛ւմ ծընո՛ղի՛՛ն . զի՛մանալի՛ աչքս սըրտից մե՛րո՛՛յ . բացցես ո՛ղորմութեամբ հայել ի լոյս քո՛ Քրիս֊ տո՛՛ս :

Ա՛Պ . Ղայե՛նանյն ժամ . ազաչանք ի՛մ ա՛յս ե՛՛ս՝ օ՛՛֊ի՛՛ն֊ ի՛ մեզոց խնդ սո՛ւրբ ա՛րա զկս տէ՛ր : Ղա՛նգանանց խնդ զարհուրի՛ սիրա ե՛՛ս՝ օ՛՛֊ի՛՛մ . աղաչե՛մ ըզքե՛զ քո՛ղ ինձ տէ՛ր : Ո՛՛րտանաւաչ խնդ մի՛ լքե՛ր տէ՛՛ս՝ օ՛՛֊ի՛՛ր . զի՛ պա՛նդո՛ւխտ եմ ես յանցա՛ւոր երկրի՛ :

ՂԶ. Ո՞ւմ ամառուն կուսանքըն պատրաստեալ էիր լամպատից քոց. եւ ինդ ընդ առաքչ երկնաւոր փեսային վաղուաջ լապտերօք։ Ո՞վ ոք յիմարաց կուսիցն անուանիցես զքեզ ի յիւղոյ. ահա պատրաստատուր գիւտ ես գալըստեանն փեսային չիջեալ լապտերօք։ Վասն որոյ եւ մեք պատրաստեսցուք էիր հոգեւոր. զի մըտցուք ի յառաջագահսա անմահ փեսային վաղուաջ լապտերօք։

ՅԱՐ. Աղօրեա՛ ինձ Աստըւած իմ սրտիդ էիր, Որ ի յերկնից իջեր Բանդ Աստըւած եւ վասըն մե՛ր մանրացար ի սըբըդոյ կուսէն. աղօրեա՛։ Որ ի խաչին տարաճեցեր զանանցա բազուկըս քո. եւ վասըն մե՛ր հեղեր զարիւն քո սուրբ. ո՛ղորմեա՛։ Որ ի գերեզմանի եղար անեղական. եւ յարուցեա՛լ նորոգեցեր զաշխարհս. ո՛ղորմեա՛։ Որ ի յերկինըս հանդրեաւ ամենակարող. և ընդ աջմէ՛ն նըստաւ յարիւո փառաց. ողորմեա՛։

ՀԳ. Ինչէր տէր ողորմութեամբ քո յաչխարհ. եւ ըզմեռեալ ըզնութիւնս ի կեա՛նս վերադարձուցեր։ Եւ ինչէր տէր առ հայր փառօք ի յերկինս. եւ մըխիթարի՛չ առաքեցեր առաքեցեր սուրբ ղՀոգիդ։ Բաշեր տէր այսօր ըզգանձդ երկնային. եւ բաշխեցեր առաւտակէս պարգե՛ւս ազգաւս բըն նութեա՛նս։

ԾՆ. Որ ողորմեցար ի մեզս ծընեալ մարդկան հայր երկնաւոր ընտ մարգարէին. եւ հասար բնութեանս այսօր պարգեւ ըզկոյսըն սուրբ ըզծնող Արքայդ միածնի. ‖ մանրաւանօք սորա՛ տէր մեզ ողորմեա՛։ Որ ցօղեցեր ի մեզ յամպոյ օրհնաց Որդիդ այսօր զկոյսըն Մարիամ. յորմէ ծընաւ մարմնով եւ բարձեր նովաւ ըզմեզս նախաստեղծին Ադամայ. մանրաւանօք։ Որ մաքրեցեր Հոգիդ սուրբ ըզսիրտս եւ զարդարեցեր մեզ քո փառակերն. այսօր

ամուլ ծնողաց նայիլն եառւր ըզմայր բանիւ զօրհնիչն Եւայիւ. մանկամանաւք սրտիւ տէր մեզ աղօթեսո՛։

ԽԶ. Ձառաջայիթ փառաց Հօր Ո՛րդիդ միածինն. որ ըզլոյդ անվայրապահ մարմնով պարագրեալ. ‖ այսօր ի Թաբո՛ր փառաւք փայլեցեր։ Ո՛ր անառես սրտվրէից անհատ ի վեր քան ըզբան. ծառայի կերպիւ պարագաժաւկեալ ընդլոյդ անբաժանելր. այսօր ի Թաբո՛ր փառաւք։

Փառք Հօր և։

Ո՛ր հրեղինացն անմերձենալի հնուր աստուածութեանդ. ի հնոցիդ էնս խոնարհեալ լոյդ արփիսկան. այսօր ի Թաբո՛ր փառաւք փայլեցեր։

Այժմ և միշտ։

Ո՛ր մարմնացար վասըն մեր. աղաչանաւք Աստուածածնէն Քրիստո՛ս լինելով փրկեա՛ զհոգիս նոցա ընդ սուրբսդ քո։

ԵՐԲՈՐԴ ՁԱՅՆ

Ի՛ ձայն մեծի գոչարթնոյն և ի հընչումըն հրաշալի փողոյն. ուր հոգացեալ մարմինըք մարդկան նորո՛գին. ‖ յայնմ աւուր ահեղին յիշեա տէ՛ր և ըզմեր ըզնըվկեացեան հնչ հանդո ընդ սուրբսդ քո։ Յորժամ նըշանաւկերեանն հառաջայիթիւք փայլէ. և թագաւորըդ թագաւորաց փառաւք տեսանի. յայնմ։ Յորժամ առեան դատաստանին դընի. և դնդրոյթիւնըք հրաշեցըն բանին. յայնմ։

Ո՛ր երկայնամիտդ ես տէր. քաղցր և ողորմակալ հանդո զհոգի քո ծառայից. ‖ զի մի դարձցի անանկ ամաչեցեալ յաւուրն ահեղ ատենին։ Չյիշատակ հրաժարելոյն ի հառոյս քեզ ընկալցիս. հե զմեսթաս մեր

ընկալ ձրակէս զԱբելին զնո՞ղն և զԱբրահամն . զի ։ Ի խոնարհ քում սիրոյդ հանդուսցես ընդծառայս քո . եւ զհոգիս նոցա դառնացես ընդ սուրբս քո . զի ։

Ո՛ր խոնարհեցար յերկինից բանի՛ նոր Աճառլւած . և առեր մարմին ի սըրբոյ կոյսէն . ‖ յիշեա՛ ընկնե՛ցեալըն ը մեր . յարժամ գայցես անեռաձո փառօք զի զոմ ես ՏԷ ամե՛նի՛ր աւետեան երկրի ։ Ո՛ր ո՛ւնիս իշխանութիւն մահո՛ւ եւ կենաց . եւ խաչիւրդ քո լուծեր զերկունըն մահու . յիշեա ։

ԱՊ . ԿԻՐ . Ո՛ր ձրաբար զօրութեամբ զիմանալեացն աշխարհ վերին . եւ ի նմա հաստատեցեր ընտանես ըղպետս հրեշտեանցն . ‖ օրհնե՛մք զանհասանելի զօրութիւնդ ։ Ո՛ր սիրապէս մեծասուն ստեղծեր երկրորդ աշխարհ զգալի . եւ ի դրախտն որ յարեւելս ընտանես եդեալ զմարդն առաջին . օրհնե՛մք ։ Ո՛ր չինեցեր բարձրագոյն զնկճեցեալ քո խորհրդովեամբ . եւ ի սմա կարգեալ ընտանես զքարոզս Բանին ճշմարտութեան . օրհնե՛մք ։ Անոանձնելւոյն տագաւար բնակող էիցըս բարձոոյն . որ ծընաբ զԱստուած մարմնով զանմարմնաբար ծընունդըն Հօր . բարեխօսեա վանըն մեր Աստուածածնէն Մարիամ ։

ԱՊ . Ըզկնո՞ղծո զիս յերեսաց արա՛զդ . եւ յամենայն վրտանգից ապրե՛ցո . ‖ եւ ո՞ղորմեա ։ Յանեւթեւոյթ թըշնամւոյն եւ ի գազանի նեռամից բանսարկուին պա՛հեա . եւ ող ։ Փըրկեա զիս ի յանցանաց մեղաց իմոց . եւ նորոգեա զիս հոգւով զիտո՛ւթեանդ . եւ ող ։

ՂԶ . Ա՛րկոդ ըզնոյս արտէս զօրինց . այսօր անեռաձո խոնարհութեամբ ի վերնատունըն խորհրդոյ ըզգեաց ծառայի լսել յանձն առեր . օրհնե՛մք զկեալդ ի կամաւոր չարչարանս ։ Ո՛րում երկրպագեն դասք

հրեշտակաց խոնարհեցար ի լսանել զձայն հողոց՞ն. բըժըշկել սրբոք ընդարշապարս նախահօրն. բըժըշկեա՛ զհոգւոյ խոց գհիւանդութիւն: Ո՛ր ի խորհուրդս փըրկականս եկեղեցւոյ. բանչխեցեր աչակերտացն զմնալոյ նըզ քո. նորոգելով ըզմահացեալսն ի ճաշակմանէ. հա՛ զո՞ր այսմ ընկալ ընդձեզ միոյն մարդասէր:

ՅԱՐ. Յամենայնի բանդեմողիս Աստուած. նայեա յիս գըթութեամբ եւ խնայեա՝ զի դու միայն ես մարդասէր: Ե՛ւ խաչելըդ քո կենարարաւ պահեա. եւ յարութեամբըդ քո փըրկեա՛ եւ ապրեցո՛ զի: Ե՛ւ ի մեւանդամ ի գալըստեան քո՝ ՏԷր. վերընտիրն զիս նորոգեա՛ եւ ապրեցո՛ զի դու միայն ես մարդասէր:

ՀԳ. Ո՛ր համագոյդ ես Հօր եւ Որդւոյ. անճառաբար բըղխեալ ի միշտ Էնէն. ա՛յսօր բըղխեցեր լուր կենդանի՛ յեռաստղէմ՝ Հոգի՛ Աստուծոյ ողոմ բաւա՛: Ո՛ր աթարչակից ես Հօր եւ Որդւոյ. արթո՛վ կենդանացնեալ ի լուրս աբրահամք. ա՛յսօր ներգին Աստուծոյ ծնանիս ի՛ լուրց Հոգի՛: Ո՛ր փառակից ես Հօր եւ Որդւոյ. եւ քրնեիս ըղխո՛րս Աստուծոյ. ա՛յսօր խորագէտս խնաստից դյիմարս աչխարհի արա՛ր Հոգի՛:

ԾՆ. Դանաք անմարմնականք երկնաւոր գօրացն. ի մէ՛ջ հովուացն ծրհնելին ըզծագումն լուսոյ. մեծին ի Հօրէ՛ն մեզ ի փըրկութիւն: Ե՛ւ ո՞ւգբն անասելդ ներչանաւ. եկի՛ն ի բեթղեհէ՛մ երկրպագին Տեառն եւ ի յայրին մանուկն զընծայս խորհըրդոյ: Ե՛ւ հովի՞ւքն ե՞րգն ընդ հրեշտակս. փա՛ռք ի բարձո՛ւնս մեծին Աստուծոյ ո՛ր եկիր և փըրկեցեր ընտրեալդ քոյով յայտնութեամբդ:

ԽԶ. Զմեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ չնաշխոյժ. զյաղթականն ըղպատուական զաստուածընկալ սուրբ նը-

չանա. մանուցանեմք զօրհնեբդութիւն մեշա ի բարձունս։ Ամ կամաւ քո փրկասոս եւ թեւօք ամենազօր սուրբ Հոգւոյն. եւ զանուն հրեշտակաց Քառասեալ եկաւարի. ի լսանըն վարագոյ բընակել ի նմա։

Փառք Հօր և։

Ելակայք ժողովուրդք. երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նըշանին. համարձակք վիտան ըզձեռըս ձեր ի պըրսութիւն. եւ ըզբնակեանըն ի սմա մեշա փառաւորեսցուք։

Ամէն և մեշա։

Ի նըստել քո յաստենի դատաւոր ահեղ. ազաչանօք սուրբ Աստուածածնին. յիշեա ըզնըկեցեալսըն ը մեր յիժամ գայցես անճառ փառօք. քանզի քո են փառք յաւիտեանս ամէն։

ՎԱՌ ԶԱՅՆ

Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա. որ փառաք Հօր հաճեցար առնել եւ գալ ի գառնել զերկիր. ‖ արժան նաւորեամ եւ ըզմեր ըզնըկեցեան. անճառ խոստումն քոց քնդ սուրբսըս քո։ Հօր եւ Հոգւոյ համագոյակից. ի սրեզեբան կանն ահեղ առնելն. արժան նաւորեամ։ Երկինք եւ երկիր արդար դատաւոր. յիժամ հատուցանես ընտ գործոց իւրաքանչիւրոց. արժան նաւորեամ։

Որ արարիչդ ես հրեղինաց եւ հողեղինաց. եւ մըշտընջենաւոր փառաբանիս ի բանակաւոր պաշտօնէիս. ‖ ի քե՞ն հայցեմ մըք Թողութիւն չնորհեա նըներցես մերոց։ Որ ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկան բընակեցար. եւ անմահութիւն պարգեւեցեր մեզ մահացելոցս. ի քե՞ն։ Յիժամ նըստիս յաթոռ

փառաց դատաղակատն Իչխանութեամբ. եւ փաղաքուրեա՞ ա՞ռ ի քէն փա՞ռք ըզգի՞նս արեա՞ն քո՞ տէ՞ր. ի քէ՞ն։

Ո՞ր ա՞նարա՛ւ քո՞ մարդասի՞րութեամբդ. զբ՞թացա՞ր յաշգըս մարդկա՞ն ծը՞նաւ՛ր ի՞ կո՛ւսէն. ըզծը՞նեալ՞ա՞լա. սուրբ ա՛ւազա՞նաւն ‖ ըզնընջեցեալսըն ը՞ մեր ը՞նդ սուրբըն քո՞ հա՞նգո՞ւ թա՛գաւոր յա՛ւիտե՛նից։ Ո՞ր ի վերայ խաչի՞ն զե՛նաւ՛ր ոբակի՞ա գառն. եւ զմարմի՞ն և գարիւնըդ քո՞ բաշխեցեր ի՝ փըրկութիա՛ն աշխարհի՛. զհա՞ղորդեա՛լ՞ա՞լս մաքրեցոյ քո՞ և աւրհան ընդնըն։

Ա՛Պ. ԿԻՐ. Օ՛րհնեա՛լ ընդեզ անըսկիզբըն Հա՛յր Որդւո՛յդ միա՛ծնի. զո՛ր առաքեցեր ի դարձուածըն մե՛ղաւորաց բին. դարձո՞՛ւ եւ զմեզ ի մեզաց Որդւո՛յ քո՞ չարչարա՛նո՞՛ք։ Գո՛վեմք ընդեզ Բան եւ լոյս ո՛ր զաղերական քո՞ պատկեր լուսաւ՛ճրագի քո զբաեալ վերանա՛հանեցեր. կա՛հանեցա՛՞ զանկեալըս մե՛ղօք քոյի՛ն սուրբ չարչարա՛նո՞՛ք։ Բարերա՛նեմք զփրկագի՛ցըդ Հո՛ր զՀոգի՛դ ծըննդարիա. ո՛ր նորոգեցեր ընդհնացեալքս մեղօք հընդյն Ա՛դամոյ. նո՛րոգեա՛՞ւ եւ զմեզ ի մեզաց նո՛րոգութեամբ քո՞ չնո՛րհա՛՞ց։ Ո՛ւրախացեր բարձրելոյն հավա՛ճառացեալ գո՛րութեամբ եւ բնա՛կարան առաբ Հո՛գւոյն որո՛վ ծընար զՔրիստն Աստուա՛ծ. բարե՛՞՛խօսեա վանըն մեր Աստուա՛ծ ամե՛նից Տէրն Մարիա՛մ։

Ա՛Պ. Քրիստո՛ս Աստըւա՛ծ անստուածոց. ‖ ո՛ղո՛՞ջ՛՞ւ՛՞թիա՛՞ւ Ա՛նօրէնութեամբ ի մեզս երկնեաց զին մայր իմ. ա՛զա՛չեմ փըրկիչ ա՛ղո։ Վի՛րաւորեալ մեղօք ա՛նկանի՛մ ա՛ռ քեզ փըրկի՛չ մի անտե՛ս առնե՛ր ա՛ղո։

Ղ.Ջ. Շնո՛րհեա՛ մեզ Տէր ը՞նդ ապրաստա՛ց օրհնակի՛ն Ղա՛զարու ժա՛ժկալութիւն. զի կամաւոր ա՛ղքատութեամբ

արքայութեանդ երկնից ընդ նըմին լիցուք արժանի. ‖ լուր մեզ եւ ողորմեա Քրիստոս Աստուած: Որ փոխանակ հաճոյին կարծութեան զհաճոն անմանկամբեան ընտրհեցեր. եւ ընդ մեծատանն անգըթութեան ի գոգն Աբրահամու ընդունել ընկալար. լուր մեզ եւ ողորմեա Քրիստոս Աստուած: Լուսաւորեա զաչըս սըրտից ատանել մեզ ողորմութեամբ ի քէն տէր զոդորմութիւն. զի մի ընդ մեծատանըն հայցեսցուք ի բոց հնոցին ծարաւ մաքի՛ն ջուր ի զովացումն. լուր:

ՅԱՐ. Որ սըրտմնջահոգի՛ դո՛ք չարչարանաք խաչին. ազատեցե՛ր ըզմարդն ի սըրտմնջութենց փայտէն. եւ ի մե՛ղսատաճարակ պըղտոյն. ‖ Քրիստոս Աստուած եւ մեզ ողորմեա: Որ մանուամբ քո կենդանի և մեռելու թեամբըն յերկրի. նորոգեցեր զարձեալ զաշխարհս և զհնազանեալ բնութիւնս. Քրիստոս: Որ ե՛րեքօրեայ յարութեամբըդ քո և համբարձմամբըդ յերկինս. վերածե՛ր ըզմարդն առ կենաց փայտն եւ յանմահական ճաշակն. Քրիստոս:

ՀԳ. Աչօր ցընծան զանք առաքելոցըն գալըստեամբ Հոգւոյն Աստուծոյ. զոր մըխիթարեաց փոխանակ բանին մարմնացելոյ եղեալ ընդ նոսա. ‖ փառըս տացուք նըմա ազըրատաց ձայնիւ: Աչօր բըղխեաց ջուր կենդանի յերուսաղէմ յորմէ լըցան գնաք անառուածայինք. եւ ընթացան արբուցին ախեղբայց զքառանվըտակ անդրնդին եղեմայ. փառըս: Աչօր ցոդով իմանալեաւ յանմպոց Հոգւոյն զուարթացան բոյք եկեղեցւոյ. պարտացան դաշտք արդարութեամբ եւ գեղեցկացան անապատք մանրուք կուսութեամբ. փառըս տացուք նըմա ազըրատաց ձայնիւ:

ՄԾ. Աստուածածին խորանն լուսոյ. անվայրապակ

ամբիծին կենաց իր եղե՞ր ամբուելք արեգականն արդարութեանն. եւ նըմատելոցս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. ‖ վասն որոյ ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծաձայնեա՞մք: Ա՛նապական տուճաք. եւ մարենի՛ անկիզելի իր զանչէ՞ջ հնար աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրեցեր. իրով բնութեա՛նս կիզեալ չիջաւ կրիս բոց. վասն: Կե՛ն զանի տապանակ. կամակարանաց նորոյ ուխտիս իրաւ է՞լք յերկիր աւետեաց հորդեալ. Հնգով ի քեզ տըպաւորեալ Բանին. վասն:

Ի՞վ պահապան իր ծագեցար յեղեմայ. նըշան յաղթութեա՞ն ընդդէմ աներեւոյթ թըշնամւո՞յն: Դո՞ւ փակելոյ դրախտին բացող և անաչեղող աւազակին. իր զրօցեղէն սուրըն կամպահա՞ց ա՞նեղին հրաժանա՞ւ:

Փառք Հօր և:

Քո՛ւ ցընծա՞ն ըստ օրայինքս ա՞մենայն. ի միւռոնգամ քո՛ գալըստեանն. եւ յաւէժ ը զուարճա՞նա՞ն զանք ա՞նմարմնոցն ամէնցս:

Ա՛յժմ և միշտ:

Ո՞ր ըստ նըմանութեան մա՛հու քո՛ տը՞նկահլիս՞ցս արարիր. եւ երկնից արքայութեանըդ ժա՞ռանգորդս լի՞նել խնամացար. զհա՞ւատացեա՞լ՝ ա՞լս գալը՞ստեա՞ն քո՛ տէր ընդընդեցեալըն ը՞ մեր ը՞նդ սուրբըն քո՛ հա՞նգո՞ւ թաղաւոր յաւիտե՞նից:

ՁՈՐՈՐԴ ՁԱՅՆ

Քանզի զքո՛ր օրհնեն իշխանութի՛ւնք երկնից թաղաւը փառաց. ամէնեսեան ամենակարող Թոզ ընդմէջըս մեր ներկայե՞ցոյն ‖ և հանգո՛ւ ի խորանի՛ քում ի յաւրքանչիւրն ի՞ հանդըստեան: Ո՛ր ի նահանջումն ըզմարգա-

ըչն Մալաէս. լուսաւորի՛ցեր աստուածայինն վառօք տես-
լամբ աստուածութեանդ քո. լուսաւորեա՛ եւ զմեր
ըմբռնչեցեալսն և հանգո՛ : Բարեխօսութեամբ սուրբ Ա-
ստուածածնի՛ ծընողի և մօր քո. յիշեա՛ զիւնս արեան քո
տէր. եւ զասուրեա՛ յերանութիւն յանթառա՛մ և յան-
որըսա՛մ ի կեանսդ. ի յաղթական՛ն ի՛ հանգըստեան :

Փառըք քեզ Հայր. որ կենարարդ ես մարմնոյ եւ զո-
յացո՛ւցիչ հոգւոց. ընկալա՛յ զօրհնաբանո՛ղ հոգիս յանմա-
հական քո հանգիստդ : Մարդասիրի՛ Հօր Որդի. որ
պատկերակից եղեր հողեղինացս եւ խաչեցա՛ր. ‖ ընկալա՛յ
զօրհնաբանո՛ղ հոգիս յանմահականն քո հանգիստդ : Ա-
մենաօծ սուրբ Հոգի. որ անդո՛րրիչ ես նեղելոց եւ
մխիթա՛րիչ հոգւոց. ընկալա՛յ :

Ի հանգիստ քո տէր. ուր ամենայն սուրբքդ քո
հանդչի՛ն հանգո զհոգիս ծառայիցդ քոց ընդ սո՛ւրբսդ քո
մարդասի՛ր : Դու Ա՛տաբուած որ իջեր ի դժոխս. զեր-
կունս մահու լուծեր ըզկապեանսն սրձակեցեր՛ եւ զհո-
գիս ծառայիցդ քոց ընդ սուրբսդ քո հանգո՛ մարդասի՛ր :

Ա՛Պ. ԿԻՐ. Ո՛ր զօրէնսս սրբութեանն պահոց նախ ի
դրախտին աւանդեցեր. զո՞ր ոչ պահեցի՛ք նա խաւս-
տիզծիցըն ճաշակմամբ պըտղոյն ճաշակեցի՛ն ըզդատա-
նաւթիւն մեղաց եւ մահու. վասն որո՞յ չնարհեա՛ մեզ
տէր ճաշակել ըզթողգրութի՛ւնն քոց պատուիրանաց :
Ո՛ր զանազա՛ն վիրօք մեղաց հարեալ յոգիս ի թըշնա-
մւոյն. եւ ի բազմապատի՛կ հի՛ւանդութիւնս կարօտա-
ցա՛ք մարդասիրիդ բանալոյ ըզգա՛ւչս մեր. վասն որո՞յ
բըժըշկեա՛ զմեզ Փրկա՛ւս տրպէ՛ս մարդասէր : Ո՛ր
ելիր ի փըրկութիւն մարդկան ծնըն՛դեամբ կուսին Մա-
րիամու. եւ կի՛նդ նա՛տ քո՛ յաւրութեամբդ հրաւի-
րեցեր ըզմահացեալսդ ի յաւրո՛ւթիւն անմահ հնութեան.
վասն որո՞յ անդաչանօք մեր քո՛ կնքո՛ զմեզ փըրկիչ :

ԱՊ. Հաւմբառնամ առ քեզ Տէր զաչս իմ նայեաւ յինս զբթնաթեամբըզ քո եւ ողո՞րմեաւ։ Զաւ ես յոյս և ապաւէն իմ զերծո՛ զիս յորոգայթէ՛ մեզաց եւ ողո՞րմեաւ։ Ա՛պրեցո՛ւցէ՛ իմ եւ փըրկէ՛ զ իմ ապրեցո՛ զիս յորոգայթէ՛ մեզա՛ց եւ ողո՞րմեաւ։

ՂԶ. Զգալուստ քո Քրիստոս այսօր. յԵ՛րուսաղէմ նո՛ր եկեղեցի՛ առըր. յաղթանա՛կ երգով բարե՛բանեմք ‖ ծրհնեա՛լ եկեալ ա՛նուա՛մ Տեառն։ Որ վանըն մերոյ փըրկութեան յաւանակի՛ նըստա՛լ յանձն ա՛ռեր. ընդ մանկա՛նըն բարե՛բանեմք ծրհնեալ։ Թագաւո՛ր երկնաւո՛ր. զեկեղեցի՛ քո անչարժ պա՛հեա. եւ զերկըրպագուս ա՛նուա՛նըդ քո պա՛հեա՛ ի խաղաղութեան։

ՅԱՐ. Զյարութիւն Աստուածորդւոյն. հրեշտակապե՛ան այսօր ա՛ւետէր կանա՛նցն ասե՛լով. յարուցեալ է Տէ՛՛ր՝ն ի գերեզմանէ՛ն։ Ընթացեա՛լ կանա՛նցըն խընդա՛թեամբ. պատմէ՛ին աշակերտացն ասե՛լով. յարուցեալ է Տէ՛՛ր՝ն ի գերեզմանէ՛ն։ Վա՛ան որոյ ե՛ւ մե՛ք ընդ հրեշտակի՛ն գո՛չեսցո՛ւք զյարութիւնըն Քրիստոսի՛. ո՛ր փըրկեացն ըզմե՛՛զ ի ձեռաց մահո՛ւ։

ՀԳ. Կենդանարար Աստուա՛՛ծ մարդանէր Հո՛գի՛. ըզժողովեալսըն միաբա՛նեա՛ կա՛ն սիրով. լուսաւորեցե՛՛ր հրեղի՛ն նո՛ք լեզուա՛՛ք։ ‖ վա՛ան որոյ եւ մե՛ք այսօր ասնե՛՛մք ըզգալուստ քո ասըր։ Զուարճացա՛ն քո՛ գա՛՛լստեան՛՛մըն ա՛ռաքեալքն. կա՛ենլով ի միա՛՛ն ընդըդուեանըն ի՛՛ միում՛՛նոյ բանմա՛՛ձայն լեզուա՛՛ք. վա՛ան։ Հո՛գի՛ սո՛րեակա՛՛ն ասըր մըկըրտութեամբ. զարդարեցեր նոքօք ըզսիրեզեր բա՛ ղեներս լուսաւոր՛՛յս եւ նո՛րափեսո՛՛ւս. վա՛ան որոյ եւ մե՛ք այսօր ասնե՛՛մք ըզգալուստ քո ասըր։

ՄԾ. Ծանո՛ւցանն հրաշալի՛ ո՛ր անյայտ էր ի մե՛նջ. եւ

բանդն հայրական անըմբռնելի. հոր վայելանացեալ և ի մարմնի բնակեցաւ. անվընաս պահելով զարարածս ամենայն: Ճաշումըն հրաշագործ ար ի կուսէն ծագեցաւ. ճառագայթելով զարարածս ամենայն. երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. և Քրիստոս Աստուած ընդ մարդկան չերկեցաւ: Ահա քեզ ապաւինիմք Ամենասրբուհի. գերադոյն և հրաշալի և բաշխող բարութեանցն. աղերսեա ես ծարաւեաց և հանդիսատ աչխատելոց. և եղեր վերընկալ աստուածամայրն Բանին:

Ի2. Զջրութիւն աւուրս խաչի քո Քրիստոս. ար կանգնեցեր ի փրկութիւն աչխարհի. ‖ սա՝ պահեսցէ զոմեզ յամենայն փորձութենէ: Քանզի ի սմա բարձրացաւ Աստուած. և ի սմա հեղեր ընդպատուական սուրբ պարիսնդ. սա՝

Փառք Հօր և:

Եւ ըզքո միւսանգամ ըզգալուստըդ. նըշանաւ խաչի քո ցուցեր աչխարհի. սա՝

Ամէն և միշտ:

Ընդ հոգւոցն արդարոց կատարելոց և զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբսդ քո հանգո մարդասէր:

ՎԵՐՋ ՁԱՅՆ

Հայր անըսկիզբն բարեխնամ մարդասէր. որ ստեղծիր և հոգւոց և մարմնոց. յիշեա զընկերացեալսըն մեր ‖ և հանգո ընդ սուրբսդ քո՝ Որդիդ միածին ար զքեզ ածդ և առ ամենեսեան. և խաչիւ և արեամբ զնեցեր ըզքո ժողովուրդս. յիշեա զքրիստ աբեան քո տէր և հան: Հոգիդ ճըշմարիտ. ար աղերսիւդ ես անըպատաւելի. և լըսուցիչ ամենայն բարութեանց. յիշեա զընկերացեալսըն մեր և հանգո:

Խը՛նդրեմք ի քե՛ն թագաւոր փառաց փառաւո՛րեալդ ի զատ՛կէնից. ‖ ըզկնընջե՛ցեալսըն մեր ը՛նկալ մանրամա՛ս ՏԷր. եւ հանդո՛ն ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛։ Յո՛րժամ գա՛ս փըսո՛ք Հո՛ր դատե՛լ զերկի՛ր արդարո՛ւթեամ՛ն արեգա՛կն. ըզկնընջե՛ցեալսըն։ Ի՛ նըսաեա՛լ քո յա՛տեանի՛ դատաւո՛ր անհե՛ղ ՓրկուԹա՛ս փըրկի՛չ մեր եւ՛ յոյս. ըզկնընջե՛ցեալսըն։

Ո՞՛ր արարի՛չդ ես արդարո՛ց հա՛նգուցեալդ ի հրեշտակ՛ն կա՛ս. ‖ յիշեա՛ զհո՛գին նընջեցեա՛լոց մերոց՛ եւ հանդո՛ն ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛։ Ո՞՛ր երկայնամի՛տ ես մա՛ ամենեսեա՛ն. եւ ներո՛ղ յանցա՛նաց մերոց. յիշեա՛։

Ա՛Պ. ԿԻՐ. Բա՛ն՝ն ո՛ր ը՛նդ Հո՛ր յիւ՛ԹեանԹ. եւ համա՛զոյ սո՛ւրբ Հոգո՛ւն. ը՛զպատակեա՛լն իւ՛րական խառնեա՛լ ընդ հո՛գանի՛ւթ բընո՛ւԹեանն. զո՛ր զարդարեա՛լ փառո՛ք եղ ի դրախտի՛ն վանի՛կո՛ւԹեա՛ն։ Յո՛րմէ ը՛նծայը զատ՛ճանչեա՛լ. անաբիծական խընդո՛ւԹեամբ. քա՛նզի զԱ՛ստուա՛ծ սեռանէր մի՛չա խո՛նարհեա՛լ ի դրախտի՛ն. յո՛րմէ զլուսո՛յն ճառագայի՛թ տըղայո՛ւրըդ ի յի՛նքեա՛ն։ Վա՛ն ո՛րոյ ա՛ղաչեա. մա՛յր Ա՛ստուա՛ծոյ Մարիամ. զմխաձի՛ն քո զՈՐդին զի չնո՛րհեսցէ սա սո՛ւազակին. ժա՛ռանգել վը՛ըսո՛ւն մեզ ը՛զդրախտի՛ն վայե՛լչո՛ւԹիւն։

Ա՛Պ. Ո՞՛րի՛ սո՛ւս Ա՛ստըւա՛ծ յոյս անպա՛շխարհոյց. չնո՛րհեա՛ զԹո՛ղուԹիւն բազո՛ւմ յանցա՛նաց իմոց։ Ո՞՛ւ քե՛զ բազմագո՛ւԹ ապաւի՛նեանալ կա՛րգամըք մի՛ մե՛ծիւ ըզմե՛զ յո՛ղոմնա՛ւԹեա՛նէ քո՛ւմէ։ Ո՞՛րպէս գանագա՛ն սա զանգա՛կեմ ա՛ռ քե՛զ յիշեա եւ զիս ՏԷ՛ր. ի քո՛ւմ յո՛ղքայո՛ւԹեա՛նդ։

Ղ.Ջ. Ո՞՛յա՛ւ ես մի՛ածի՛ն անմա՛հուԹեանց պարգե՛ւատո՛ւն երի՛ւցեա՛ւ ը՛մե՛ն՝ս՝ո՛ց. խափա՛նեա՛ց զգո՛ւԹիւն մահո՛ւ։ Ո՞՛ղջմա՛ն՝ս՝ո՛ւ ա՛րտասո՛ւաց Մարիամու եւ ՄարԹայի ա՛նկեա՛լ սո՛ւ ո՛ստըն Տեա՛ն՝ս՝ո՛ւն. խընդրե՛ի՛ն

պնդրաւման եղբօրն։ «Բանի՞ւ» ու Բանն Աստուած կենդանագործեաց ընդ արգարսն ի թագաւորե՞ւ. և եկեալ արտաքս անդադարեա՞ն։

ՑԱՐ. Յո՞րժամ եկին ի գերեզմանն ի՞ւղարբեր կանայքն և բերին ըզխունկան ի խընկել. զո՞նադարեան մնալոյ են։ Յո՞րժամ հրեշտակն աւետարաներ. յա՞յ բնաւ փրկուտոս պատմեցեք աշակերտացն զյարութիւնըն Տեառն։ Ի՞նչ նոցա զարհուրեալ վասն ահագին տեսլեանն. պա՞տմէին աշակերտացն զահագին տեսլե՞ն։

ՀԳ. Ի՞ համբառնալ Բանին յերկինս և ի նըստել ընդ աջմէ Հօր. զուարճացեալ առաքելոցն երկրպագէին. ‖ օրհնելով ըզՀայր զառաքող Հոգւո՞յն։ Հա՞մահաւասքեալ զունդըք սըրբոցն ի վերնատունըն խարհըրդոյ. համբարձմամբ աչաց ապաւէին Հոգւոյն. օրհնելով։ Յո՞նկարծանան հընչմամբ հեզեալ կենդանարար աղբիւր լսոյ. անմահական կենաց լսոյ զարդարեալ. որք օրհնէին ըզՀայր զառաքող Հոգւո՞յն։

ՄԾ. Ա՞ստուածածնէն մայր և՞ կոյս. ծանգող արհ-դականն արդարութեա՞ն որ լուսաւորեացն ըզմե՞զ. ‖ հոգեւոր երդո՞վ զքե՞զ բարեբանե՞մք եւ փառաւորեմք ըզմիածի՞ն քո զո՞րդի՞ն։ Ե՞լոյծ զօրէ՞նըս բընութեանն մարդկան. հրաշափառ քո ծընանդ. եւ զէութիւն բնութեանն ամբողջ պահեալ և՞ կուսութեանըզ քո ոչ խախտե՞ցան կընիք. հոգեւոր։ Ջքե՞զ մարենի անկէ՞զ. լեառն վիմածի՞ն զոհըն փակեալ և՞ աղբիւր կընքեա՞լ. նա՞խատանցըն գուշակեալ մայր եւ կոյս. հոգեւոր։

ԽԶ. Խա՞չն քո փրկուտոս երկրպագեն արարածք ամենայն. որ ի փըրկութիւն մեզ կանգնեցա՞ւ. սա՞տ ե՞ղեցի մեզ պահապան յաղթող ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։ Ի՞ սմա բարձրացար բարձողդ

ան[illegible]թ[illegible]ց. ՝որ փառաւորեա՛ր եմ ընդ Հօր. ժողովել զհետացեալսըն կենսաբեր փայտիւն. ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թշնամւոյն։

Փառք Հօր և։

Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն. սակայն սպանեին արդելեալքն ի մեղսամէր բանսին ՝որ ազատեաց ըզմեզ ի պատրանաց թշնամւոյն։

Ադամ և Միւա։

Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի՛ փառո՛ք. նոր բնակել զնախասահմանեալն ծընունդ. յիշեսա՛ զհնգին նըշխեցն լոց մերոյց եւ հանդո՛ ընդ սուրբս քո՛։

Սաղմոս ըստ Յայնիցն նախ քան զաւետարանն հանգոպեան։

ԱՋ

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմանես զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատես զիս։

Ողորմեա՛ ինձ Տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր մինչև յե՞րբ։

Դարձ Տէր, և փրկեա զանձն իմ, կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում։

Զի ոչ ոք է որ ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ի դժոխս խոստովան առնի ում քեզ։

Վաստակեցի ես ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուաք իմով զանկողինս իմ թացի։

Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ, մաշեցայ ես ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց։

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք զանօրէնութիւն։

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր աղօթից իմոց, և Տէր զաղօթս իմ ընկալաւ։

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին։

Ա.Կ

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս։

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ ի դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որ ի՛ջանեն ի գուբ։

Սաղմոս ասացէք Տեառն սուրբք նորա, խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա։

Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, և կեանք են ի կամաց նորա։

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք, առաւօտու ելիցի ուրախութիւն։

Ես ասացի ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան։

Տէր ի կամս քո հաւուր զեղոյ իմոյ զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ։

Ես առ քեզ Տէր կարդացի, առ Աստուածդ իմ աղաղակեցի. զինչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ, թէ ի՛ջանեմ ես յապականութիւն։

Միթէ հո՞ղ խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո։

Լուաւ ինձ Տէր և ողորմեցաւ, և Տէր եղև ինձ օգնական։

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն, զերծ յինէն զգուրձ և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն։

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ, և այլ մի՛ ես զղջացայց. Տէր Աստուած իմ, յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ։

Բ.Զ

Աստուած յանուան քումմէ կեցո զիս, և ի զօրութեան քումմէ իրաւ արա ինձ։

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց։

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քո վաստակեա զնոսա:

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, խոստովան եղէց անուան քում Տէր, զի բարի է:

Ցամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, և ի թշնամիս իմ եհաս աչն իմ:

ԲԿ

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ, երևեցո զերեսս քո ի մեզ և ողորմեա մեզ:

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յամենայն ազգս փրկութիւնս քո:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն:

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազգք, զի դու դատիս զժողովուրդս յուղղութիւն, և ազգաց երկրի դու առաջնորդես:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, դոհասցին դքէն ժողովուրդք ամենայն:

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ Աստուած, Աստուած մեր:

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի նմանէ երկիցեն ամենայն ազգք երկրի:

ԳՁ

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ:

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո, ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա:

Լռեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո, դարձար ի բարկութենէ սրտմտութեան քո:

Դարձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր, և դարձո զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ:

Մի յաւիտեան բարկանայր մեզ Տէր, և մի ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչև յազգ:

Աստուած դու դարձեալ կեցուացես զմեզ, ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ։

Ցոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո, և զփրկութիւնս քո տուր մեզ։

Լուաք զինչ խօսի Տէր Աստուած մեր. խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ և առ այնոսիկ որ դարձեալ են առ նա սրտիւք։

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա, բնակել փառաց նորա յերկրի մերում։

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին, արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին։

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսցի, արդարութիւն յերկինից երևեսցի։

Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարութիւն առաջի նորա գնասցէ, դիցէ ի ճանապարհի գգնացս իւր։

ԳԿ

Տէր լուր աղօթից իմոց, աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ իս զունկն քո, յորում աւուր կարգամ առ քեզ՝ վազվազակի լուր ինձ։

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոխ չորացան։

Հարաւ որպէս խոտ և ցամաքեաց սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանեցայ ես հաւատլոան յանապատի։

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, տքնեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն ի տանիս։

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ, և զովիչք իմ ինձ երդնուին։

Զմոխիր որպէս հաց կերայ, և զըմպելի իմ արտասուաւք խառնեցի,

Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս։

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ։

Դու Տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քո ազգէ մինչև յազգ։

Դու յարուցեալ գթասցիս ի վերայ Սիոնի. ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ։

ԴՋ

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի քում խնամատուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս։

Բղխեսցեն չրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս դոչխար կորուսեալ, խնդրեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

ԴԿ

Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով։

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից։

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ յամենայն ի գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուաղեաց յինէն հոգի իմ։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցեմ այնոցիկ որ իջանեն ի գուբ։

Լսելի արա ինձ առաւօտուց զողորմութիւնս քո, զի ես ի քեզ տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո տէր կեցուսցես զիս արդարութեամբ քով, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով ամայակեսցես զթշնամիս իմ. և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Չէի ապշասցս ընդ երեցեալ լինել աչերաբան ըստ յայնմ։

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՔ ՀԱՆԳԱՏԵԱՆ

ԲԿ. ԴԿ.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի. ԺԳ. 36։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Յայնժամ թողեալ (Յիսուս) զժողովուրդսն եկն ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն և ասեն. մեկնեա մեզ զառակ արմանցն ագարակի։ Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. որ սերմանէ սերմն բարի՝ է որդի մարդոյ, և ագարակն աշխարհս է. սերմն բարի նոքա են, որ որդիքն արքայութեան են. իսկ արմունն որդիք չարին են. և թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է, և հունձքն կատարած աշխարհիս է, և հնձողքն հրեշտակք են։ Որպէս ժողովի արմունն և ի հուր այրի, այնպէս եղիցի ի կատարած աշխարհիս. առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթակղութիւնս և զայնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնութիւն, և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճել

առաքանց: Յայնժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև զարեգական յարքայութիւնն երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ: Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից դանձի ծածկելոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ թաքուցց. և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն զայն: Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս. և գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ: Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ ի ծով, և յամենայն ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրև լցաւ՝ հանեալ ի ցամաք, և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ի բաց ընկեցին: Այնպէս եղիցի ի կատարած աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք և մեկնեսցեն զչարս ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել առաքանց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. խնայարո՞ւք զայս ամենայն: Ասեն ցնա. այո Տէր: Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամենայն գրիչ աշակերտեալ արքայութեան երկնից, նման է առն տանուտեառն՝ որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին: 52:

ԲՂ. ԴՂ.

Սբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի. Գ. 26:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ասէր. այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր, և ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն, և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա ցորեան ստոր ի հասկին. այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են հունձք: Եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ, կամ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա: Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի, և յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն բան-

Ջար և արձակէ ոսոս մեծամեծս, մինչև բաւական լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առակաւ խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լինէին լսել. և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա, բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն: 34:

Ա.Կ. Գ.Կ.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու. ԺԲ. 32:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ, զի հաճեցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն: Վաճառեցէք զինչս ձեր, և տուք ողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապականէ: Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին: Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և հրագունք լուցեալք: Եւ դուք նմանողք մարդկան որ ակն ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ի հարսանեացս, զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա: Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ, զորս եւ կեալ տէրն գտցէ արթունս. ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա. և եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եւ կեացէ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ: Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ, չտայր թոյլ ական հասանել ի տան իւրում: Եւ դուք եղերբուք պատրաստաք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ: Ասէ Պետրոս. Տէր, առ մեզ առացեր զառակդ գայդ՝ թէ առ ամենեսեան: Եւ ասէ Տէր. ո՞վ իցէ հաւատարիմ անառես և խնամառուն, զոր կացուցցէ տէր իւր ի վերայ զերդաստանի իւրոց տալ ի ժամու զկերակուրս: Երանի իցէ ծառայիցն այնմիկ՝ զոր եւ կեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս: Ամրարեւ ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցցէ զնա: Ապա թէ ասիցէ ծառայն այն ի սրտի իւրում. յապաւէ տէր իմ ի գալ, և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղախնայսն, ուտել և ըմպել և արբենալ, եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր յորում ակն ոչ ունիցի, և ի

ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ կարեացէ գնա, և զմնան նորա ընդ անհաւատս դիցէ: Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ և ոչ պատրաստիցէ քան կամս նորա, արբցէ զան բազում: Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ և արժանի զանի ինչ գործիցէ, արբցէ զան սակաւ: Ամենայնի որում շատ տուաւ՝ շատ խնդրեսցի ի նմանէ. և որում բազում աւանդեցաւ՝ առաւել ևս պահանջեսցեն ի նմանէ: 48:

ԱՋ· ԳՋ·

Սրբոյ Աբեսաբանիա որ ըստ Յովհաննու. Ե. 19:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Պատասխանի եաս (Յիսուս) և ասէ ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գործէ: Զի Հայր սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա զգործս, ընդ որ դուք զարմանայք: Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս Որդի զորս կամի կենդանի առնէ: Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստանն եաս Որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայրն. որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանան յաւիտենականս. և ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ի մահուանէ ի կեանս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի գայ ժամանակ՝ և արդէն խակ է, յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ, և որք լսիցենն՝ կեցցեն: Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս եաս և Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում: Եւ իշխանութիւն եաս նմա զատաստան առնել. և զի որդի մարդոյ է, ընդ այն զի զարմանայք: Զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին որ ի գերեզմանս կայցեն, լսիցեն ձայնի նորա և եկեսցեն արտաքս. որոց բարիս գործեալ իցէ՝ ի յարութիւն կենաց, և որոց զչար արարեալ՝ ի յարութիւն դատաստանաց: Ոչ կարեմ ես

յանձնէ առնել և ոչ ինչ. այլ որպէս լսեմ զառիմ, և զառաքեանն իմ արդար է. զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս: 30:

ԱՒԵՏԱՐԱՆԳՔ ՏԱՃԱՐԻ

ԲԿ. ԴԿ.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի. ԻԴ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ելեալ արտաքս (Յիսուս) ի տաճարէն՝ գնայր, և մա-
տեան աշակերտքն ցուցանել նմա զշինուածս տաճարին: Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. տեսանէք զայդ ամենայն. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ մնասցէ այդր քար ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի: Եւ մինչ դեռ նստէր ի լերինն Ձիթենեաց, մատեան առ նա աշակերտքն առանձինն և ասեն. ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ, և կամ զի՞նչ նշան իցէ քոյոյ գալստեանն և վախճանի աշխարհիս: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. զգոյշ լերուք՝ զուցէ ոք զձեզ խաբիցէ. զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոս, և զբազումս մոլորեցուցանիցեն: Լսելոց էք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց. զգոյշ լերուք՝ մի խռովիջիք, զի պարտ է լինել այնմ ամենայնի, այլ չէ կատարած: Յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան. և եղիցին սով և սրածութիւնք և սաստնութիւնք ի տեղիս տեղիս. սակայն և այն ամենայն՝ սկիզբն է երկանց: Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նեղութիւնս, և սպանանիցեն զձեզ. և եղիջիք ատելիք յամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ: Եւ յայնժամ գայթակղեսցին բազումք, և զմիմեանս մատնեսցեն և ատեսցեն զմիմեանս. և բազում սուտ մարգարէք յարիցեն, և զբազումս մոլորեցուսցեն: Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն՝ ցամաքեսցի սէր բազմաց. բայց որ համբերեսցէ ի սպառ, նա կեցցէ: Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն աշխարհս՝ ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց, և ապա

ևկեսցէ կատարած։ Արդ յորժամ տեսանիցէք զպղծու-
թիւն աւերածոյն, որ ասացեալն է ի ձեռն Դանիէլի
մարգարէի, զի կայցէ ի տեղւոջն սրբութեան, որ ըն-
թերցուն՝ ի միտ առցէ։ Յայնժամ որ ի Հրէաստանի
իցեն՝ փախիցեն ի լերինս, և որ ի տանիս կայցէ, մի
իջցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ. և որ յանդի իցէ՝ մի
դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր։ Բայց վայ իցէ յղեաց
և ծծուցուց յաւուրսն յայնոսիկ։ Յաղօթս կացէք՝ զի
մի լինիցի փախուստն ձեր ձմերանի և մի ի շաբաթու։
Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղև ի
սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչև ցայժմ, և ոչ այլ
լինի։ Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապրէր
ամենայն մարմին. բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին ա-
ւուրքն այնոքիկ։ Յայնժամ թէ ոք ասիցէ ձեզ՝ ահաւասիկ
աստ է Քրիստոս կամ անդ, մի հաւատայցէք։ Զի յա-
րիցեն սուտ քրիստոսք և սուտ մարգարէք, և տայցեն
նշանս մեծամեծս և արուեստս, մինչ մոլորեցուցանել՝ թէ
հնար ինչ իցէ՝ և զընտրեալսն. ահա յառաջագոյն ասացի
ձեզ։ Ապա թէ ասիցեն ձեզ, ահաւանիկ յանապատի է,
մի ելանիցէք. և թէ ահա յշտեմարանս է, մի հաւա-
տայցէք։ Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից և ե-
րևի մինչև յարևմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ
մարդոյ։ Զի ուր դիւն իցէ, անդր ժողովեսցին արծուիք։
Վաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր, և աստեղք
անկցին յերկինից և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին։ Եւ
ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս, և յայնժամ
կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, և տեսցեն զորդի մար-
դոյ ևկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փա-
ռօք բազմօք։ Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մե-
ծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ի չորից հողմոց՝
ի ծագաց երկնից մինչև ի ծագս նոցա։ Ի թզենւոյ
անտի ուսարուք զառակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակ-
ղասցին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն։
Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գի-
տասջիք թէ մերձ է ի դուռս։ Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ
անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի։ Երկինք
և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի անցցեն։ Բայց վասն
աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք

երկնից և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր: Այլ որպես ա-
ւուրքն Նոյի, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:
Զի որպէս էին յաւուրն որ յառաջ քան զԼրհեղեղն, ու-
տէին և ըմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին մինչև
յօրն՝ յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, և ոչ գիտացին՝
մինչև եկն Լրհեղեղն և երարձ զամենեսին, այնպէս և-
ղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ: Յայնժամ թէ իցեն
երկու յագարակի, մին առնուցու և միւսն Թողուցու. և
եթէ երկու աղայցեն ի մի երկանս, մին առնուցու և
միւսն Թողուցու: Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք յորում
ժամու Տէրն ձեր գայ: Զայն գիտասջիք. եթէ գիտէր
տանուտէր՝ յորում պահու գող գայ, սկէր՝ և ոչ տայր
սկան հատանել զտանն իւրոյ: Վասն այսորիկ և դուք
եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ սկն ունիցէք՝
գայ որդի մարդոյ: Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ և
խմաստուն, զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ ծառայից իւ-
րոց՝ տալ նոցա կերակուր ի ժամու: Երանի է ծառային
այնմիկ՝ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս.
ամէն ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կա-
ցուսցէ զնա: Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւ-
րում, տէր իմ յամէ դգալ, և սկսանիցի հարկանել զծա-
ռայակիցս իւր, ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցողս, գայցէ
տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում ոչ սկն ունիցի,
և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ. և կտրեսցէ զնա ընդ
մէջ, և զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ. անդ եղիցի
լալ և կրճել առամանց: 51:

ԲՂ. ԴՂ.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի. ԺԳ. 1:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ յելանելն (նորա) ի տաճարէ անտի, ասէ ցնա մի
յաշակերտացն նորա. վարդապետ, տես որպիսի են քա-
րինք և որպիսի շինուածք: Պատասխանի եւ նմա Յի-
սուս և ասէ. տեսանե՞ս զայդ ամենայն շինուածս, ամէն
ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ Թողցի այդր քար ի քարի վերայ որ
ոչ քակտեսցի: Եւ մինչ նստէր նա ի լերինն ձիթենեաց
յանդիման տաճարին, հարցանէին ցնա առանձինն՝ Պե-

տրտս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս. ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ, և ինչ նշան է՝ յորժամ կատարիլոց իցէ այդ ամենայն: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. զգոյշ կացէք, մի ոք զձեզ խաբեսցէ. զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոս, և զբազումս մոլորեցուսցեն: Այլ յորժամ լսիցէք պատերազմունս, և համբաւս պատերազմաց՝ մի խռովիցէք, զի պարտ է լինել. բայց չէ կատարած: Զի յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և եղիցին շարժմունք ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածութիւնք և խռովութիւնք. այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց: Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յատեանս, և ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ, ի վկայութիւն նոցա և ամենայն հեթանոսաց. բայց նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել: Այլ յորժամ տանիցին զձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հոգայցէք, և մի զմտաւ ածիցէք թէ զինչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի ոչ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ Հոգին սուրբ: Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յարիցեն որդիք ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա. և եղիջիք ատելեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. այլ որ համբերեսցէն ի սպառ՝ նա կեցցէ: Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին՝ զի կայցէ ի տեղւոջ ուր չիցէ արժան. որ ընթեռնուն ի միտ առցէ: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս. և որ ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իջցէ ի տուն, և մի՛ մտցէ բառնալ ինչ ի տանէ իւրմէ. և որ յագարակին իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր: Բայց վայ իցէ յղեաց և առնուսուց յաւուրն յայնոսիկ: Յաղօթս կացէք՝ զի մի ձմերանի լինիցի այն: Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց, որպիսի ոչ եղեն երբեք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ, և մի այլ լիցին: Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ՝ վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ: Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է Քրիստոս կամ աստանիկ, մի հաւատայցէք: Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք և սուտ մարգարէք, և տացեն նշանս և

պատեսաս՝ առ ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն: Բայց դուք զգոյշ եղերուք, ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն: Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր. և աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս՝ շարժեսցին: Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօրութեամբ և փառաւք բազմաւք: Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկրի մինչև ի ծագս երկնից: Բայց դուք ի թզենւոյ առեալ առակ ասացէք. յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերև արձակիցի ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ է առ դուրս: Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն: Այլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամուս ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք յերկինս և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր: Զգոյշ եղերուք, սկեցէք և կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ: Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ, թողուցու զտունն իւր, և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զործ իւր. և դռնապանին պատուէր տացէ՝ զի արթուն լինիցի: Արդ արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ աէր տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ի մէջ գիշերի, եթէ ի հաւախօսի, եթէ ընդ առաւօտս. գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ի քուն: Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք: 37:

Ա.Կ. Գ.Կ.

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու. ԻԱ. 5:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ յասել ոմանց զտաճարէն, թէ գեղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է, ասէ. գայդ ամենայն զոր տեսանէք, եկեսցեն աւուրք՝ յորս ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի: Հարցին ցնա և ասեն. վարդապետ, երբ լինիցի այդ, և զինչ նշան իցէ՝ յորժամ

այդ լինելոց իցէ: Եւ նա ասէ. զգոյշ կացէք, մի խաբիցիք. զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ասիցեն թէ ես եմ, և մերձեցաւ ժամանակ. մի երթայցէք զկնի նոցա: Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և խռովութիւնս՝ մի զարհուրիցիք, զի պարտ է նախ այնմ լինել, այլ ոչ առ ժամայնն կատարած: Յայնժամ ասէ ցնոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և շարժմունք մեծամեծք, և ի տեղիս տեղիս սովք և սրածութիւնք եղիցին, արհաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից: Բայց յառաջ քան զայս ամենայն, մխեացեն ըզձեռս իւրեանց ի ձեզ և հալածեացեն. մատնեացեն ի ժողովուրդս և ի բանտս, և տանիցեն առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան իմոյ. և լինիցի ձեզ այն ի վկայութիւն: Արդ դիք ի սիրտս ձեր, մի յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի. զի ես տայց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր: Ատենեսջիք և ի ծնողաց և յեղբարց և յազգականաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ի ձէնջ. և եղիջիք ատելեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. և մազ մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. և համբերութեամբ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր: Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք զԵրուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ է աւեր նորա: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս, և որ ի միջի նորա իցեն՝ խուսեացեն, և որ ի գաւառան իցեն՝ մի մտցեն ի նա. զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ, առ ի կատարել ամենայն գրեցոց: Բայց վայ իցէ յղեաց և առնուաւոց յաւուրան յայնոսիկ. զի եղիցի տագնապ մեծ ի վերայ երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ: Եւ անկցին ի սուր սուսերի, և գերեացին յամենայն հեթանոսաց. և Երուսաղէմ եղիցի կոխան յազգաց, մինչև կատարեսցին ժամանակք հեթանոսաց: Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և ի լուսին և յաստեղս, և յերկրի տագնապ հեթանոսաց ի յահիճ բարբառոյ իրրև ծովու և խռովութեան, յելանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղ՝ և ի կարծեաց եկելոց ի վերայ տիեզերաց. զի զօրութիւնք երկնից շարժեացին: Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք զօրութեամբ և փառաք բազմաք: Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամ-

բարձիք և բարձրացուսիք զգլուխս ձեր, զի մերձ է փըրկութիւն ձեր: Եւ ասաց առակ մի նոցա. տեսէք զթզենի և զամենայն ծառ. յորժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք՝ և ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն լինիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն: Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ և հոգովք աշխարհականօք. և յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր օրն այն. զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի: Արթուն կացէք այսուհետև, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է, և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ: Եւ ի տուէ ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս եղեալ ապանէր ի լերինն՝ որ կոչէր ձիթենեաց: Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ի տաճարն՝ լսել ի նմանէ: 38:

ԱՋ· ԳՋ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու. ժ. 22:

Ա՛ս տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յԵրուսաղէմ, և ձմեռն էր. և շրջէր Յիսուս ի տաճարին՝ ի սրահին Սողոմոնի: Շուրջ եղեն զնովաւ Հրեայքն և ասեն. մինչև յերբ թափես զոգիս մեր, եթէ դու ես Քրիստոսն՝ ասա մեզ համարձակ: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ. այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի իմոց: Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան. և ես տամ նոցա կեանսն յաւիտենական, և մի կորիցեն ի յաւիտեան, և մի ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց: Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց Հօր իմոյ. ես և Հայր

իմ մի եմք: Վէմս առին Հրեայքն՝ զի քարկած արասցեն զնա: Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս. բազում գործս բարիս ցուցի ձեզ ի Հօրէ իմմէ, վասն որո՞յ գործոյ ի նոցանէ քարկած առնէք զիս: Պատասխանի եւուն նմա Հրեայքն. վասն բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ քարկած, այլ վասն հայհոյութեան. եւ զի դու մարդ ես, եւ զանձն քո Աստուած առնես: Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս. ո՞չ յօրէնսն ձեր գրեալ է. ես ասացի թէ աստուածք իցէք. իսկ եթէ զնոսա աստուածս ասէ՝ առ որս բանն Աստուծոյ եղեւ, և չէ մարթի եղծանել գրոյն, իսկ զոր Հայր սրբեաց և առաքեաց յաշխարհ, դուք ասէք՝ թէ հայհոյես, զի ասացի թէ Որդի Աստուծոյ եմ: Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ, մի հաւատայք ինձ. ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հաւատացէք. զի գիտասջիք և ծանիջիք՝ եթէ Հայր յիս և ես ի Հայր: Խորհեալ խնդրէին զնա առնել, և էլ ի ձեռաց նոցա: Եւ գնաց միւսանգամ յայն կոյս Յորդանանու, ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զառաջինն և մկրտէր, և անդ լինէր: Եկին բազումք առ նա և ասեն. զի Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար. բայց զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր. և բազումք հաւատացին ի նա անդ: 42:

Զինչ առեալ էին ասէ ինձ ի Աստուածանեղէն և պառաւ ի Աւարտիչէն կամ այս ասացիէն:

Երբ Տէառն ներքսեալ կամուրջիսն՝ ասացեալ վասն առ ի Քրիստոս ննջեցելոց:

ԲԿ. ԴԿ.

Աստուած անեղ անժամանակ Հայր անըսկիզբն և անքանակ. Որդւոյ պատճառ ծնընդեամբ անճառ Հոգւոյ բըղխումն ապրեցարար. ամպակիզք ըղձի զքիմած երկայնամիտ և ողորմած. ‖ ընդորմեան քո առեղծուածոյս ի քեզ յուսով ներընկճեցեալս:

Բանեղ որ ի ծոց Հօր միածին և կենսատուն ակըղբնա-

տըպին. որով երկինըք գոյացան աշխարհըն լրիւ հաստատեցան. հայցեմք ի քէն Տէր և փըրկիչ ամենազօրդ և կեցուցիչ. ողորմեա:

Դէ՛րագոյն չնորհաց բաշխող երկնաւորաց և երկրայնոց. կեանք և կենաց տըւող Հոգի Հօր և Որդւոյ սբարշակից. խընդրեմք ի քէն ազբիւր բարեաց սբբեալ ցանազդ ծարաւեանց. ողորմեա:

Դա՛ւանե՛մք ընդ սրտվրէից զկենդանաբարբղ համայնից. էրկբսըրբեան մի՝ աէ՛րութիւն Հայր և Որդի և սուրբ Հոգի. յոր հանգուցեալըս մրկըբառեալ և հաւատով խոստովանեալ. ողորմեա:

Ե՞րբակի՛ թիւ կատարեալ յերի՛ն անձինըս բաժանեալ. Աստուածութեամբ միաւորեալ միով բնո՛ւթեամբ հաւասարեալ. յորմէ՛ կապեաքը և արձակիմք և վերըստին անլոյծ կապի՛մք. ո՛ղորմեա:

Զէ՞ակի՛ցըդ Հօր զՈ՛րդի փառաւո՛րեմք անլռելի. որ ինըր յարգանդ կուսին զաղամայինն առեր մարմին. աշղահանօք Աստուածածնին անապական քամ ծընողին. ո՛ղորմեա:

Ն՞բեւեցար մարմնով յերկրի որ ի՛ Հօրէ անմեկնելի. ընդ հողեղենըս բնակեցար ի հրեղինաց երկըրպադելդ. պաղատանօք երկնաւորաց փառաբանիչ քոց հրեշտակաց. ո՛ղորմեա:

Ը՞սա օրինացըն Մովսէսի ընծայեցար ի տաճարին. զի ըզրնութիւնըս մարդկային ընծայեսցես Հօր ի յերկինս. խընդրըտածովք սուրբ ծերունւոյն քեւ ի կարկից արձակելոյն. ո՛ղորմեա:

Թա՛զաւորըդ հրեղինաց որ ընդ մարդկան հողեղինաց. չըրժեցար անօրինաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար. որ վասըն մե՛ր զայս ամենայն ի յանձն առեր խոնարհութեամբ. ո՛ղորմեա:

ԲՂ. ԴՂ.

Ա՞ղովեա՛ղբս ի հրաժարումըն ծառայի քո յաշխարհէ. հայցեմք ի քէն արտասուելով և պաղատիմք զայս ասելով. ճանապարհ ընդ քեզ եղիցի հանգուցեալոյս լեր ուղեկից. ‖ Ի յօթևանս Հօր քո լուսոյ ընդունելեացըս մեր հանգո՛ւ։

Ի՞նչ փըրկութեան մերոյ սկզբան մըկըրտեցար ի Յորդանան. զոր շնորհեցեր նոր ա՛ւազան ի մանըրմկիւն մեղայ մարդկան. հայցմամբ կըրկին կատարեա՛ն մեծին ի ծնունդըս Մկըրտչին. Ի յօթևանս։

Լո՛սաւոր ձայնի՛ւ յերկնից գթով դառնեաց Հայր էակից. ազատնակերպ Հոգին ի քէն առ հանգոյդ իւր հանգուցանել. ըզմըկըրտեա՛լս նովին շնորհով յորդիգրմա՛ւթիւն Հօր հաւատով. Ի յօթևանս։

Խա՛չար մեղաց հալածեցաւ լոյս պիտո՛ւթեան քեւ ծածկեցա՛ւ. խայթուած օձին բըժըշկեցաւ հիւանդութիւն մեր ո՛ղջացա՛ւ. կենդանարարըդ մեռելոց և լուսատուդ խաւարելոց. Ի յօթևանս։

Ծա՛ղումն անո՛ւն առ ի Հօրէ որ ընտրեցեր ի յաշխարհէ. լուսաւորիչ տիեզերաց ըզդառս ընտրեալ աշակերտանց. աղա՛չանօք առաքելոց փոխ յաւրո՛ւթեան մեր եղիցի. Ի յօթևանս։

Կեա՛նք ի կենաց լոյս ի լո՛ւսոյ որ ընտրեցեր զմեզ ի հողոյ. նորոգեցեր զարձեալ կըրկին ծնընդեամբ սըրբոյ աւազանին. զոր կենցուցեր չնորհի՛ւ քովին ի մանհատանէն այն առաջին. Ի յօթևանս։

Հո՛գւով լըցե՛ր զմարդն առաջին զոր կնքա՛ւեալ խաւարամբ չարին. ըզնոյն հոգի բանի՛ւ քոյին հեղեր յոգին մեր վերըլսաին. նա՛ւիլն հոգւո՛յ սուրբ ն՛ւ բարի առաջնորդեա հոգւոյ սորին. Ի յօթևանս։

Զա՞յնեցե՛ր առ Ղազարոս որով ե՛տուր մեռելոց յոյս. կե՛նդանութեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յԱդամայն. կե՛նաց ձայնին վերկի՛ն փո՛ղոյ կոչեա՛ ընդա յայսըմ հողո՛յ. ի՛ յօթեվանս։

Ո՛չ զեալ սարսեա՛ց պահակ մահու ի կենարար ձայնին ասրոյ. արագապէս զոյգ ընդ բանին ետ ընդմեռեալն ըստ հրամանին. ի՛շխանք օգո՛յս այս անթեւոցեն զհոգի՛ սո՛րա մի արգելցե՛ն. ի՛ յօթեվանս։

Ա.Կ. Գ.Կ.

Ձա՞նապա՛րհ մոլո՛րելոց և ճանա՛չօղ խաւարելո՛ց. հրաւիրեցեր զո՛րդին լուսոյ ի յե՛րկնային հարսնի՛սն քո՛. ընդ զուարճալից անդ ժո՛ղովոց արժանացո՛ ըզսա դասո՛ւց. ‖ ևի՛ լապտերօք մոյծ յո՛ռոգասատ ընդ ի՛մաստուն սուրբ կո՛ւսանսն։

Մե՛րով բնութեա՛մբ զոր ընդգե՛ցար ի փայտ խաչին բեւեռեցա՛ր. լուծանելով զմեզ ի՛ մեղաց ի նախահօրըն կապանաց. ըզի՛ և՝ ըզսա՛ ի յանցանաց վասըն քո՛ սուրբ չարչարանաց. ևի՛ լապտերօք։

Ցնո՛ր կամաւո՛ր մահո՛ւ խաչի եղար ի՛ նոր գերեզմանի՛. երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի նոր ընտրեցե՛ր զմեզ կենդանի՛. զի՛ չեռաս ընդ քե՛զ ի հնո՛ղ մահու վերանկո՛չեա ձայնիւ փողո՛յ. ևի՛ լապտերօք։

Նը՛ոտեալ կանո՛նցն խղաւերե՛րից և՝ ողբայ՛ին արտասուալի՛ց. ի՛ր ըզմեռեալ անյո՛ւսալից ըզկենդանիզ յաւիտե՛նից. վասըն նոցի՛ն սուրբ ա՛րտասուաց մաքրեա՛ ընդա ի յանցանաց. ևի՛ լապտերօք։

Ե՛ւ զժեալ հիմանցըն դըժո՛խոց ի տե՛ւտե՛նէն ըզքեզ ներքնո՛յ. հաներ զհոգի՛ան նո՛ր ի՛ բանտին կապեա՛լ զի՛շ-

խանըն մահածին. ընդ հանդուցեալ հոգին սըրբոց հանգո՛ղ զհո՛գի նընջեցելոյս. լէ լապտերօք։

Ո՞րպահուքեամբ զօրք երկնային յերկնից յերկիր խ-ջանէին. յորժամ յարեար ի մեռելոց լոյս ծա՛գեցար ա-րարածոց. սո՛ւրբ յարուքեամբ քո կենա՛րար յարո՛ ընդա՛ ի կեա՛նս անմահ. լէ լապտերօք։

Զհաղնդուրժեալ պահապա՛նացն ի յերկիւղէ երկնա-ւորացն. որք աւետիս տային կանանց թէ մահ լուծաւ մահկանացուաց. սա՛ ո՛ր մահո՛ւ քո տընկակից լեսի կե՛-նացդ հաղորդակից. լէ լապտերօք։

Պաշրակցեալ անմանրամասնականքն առ կենսատու սուրբ գերեզմանն. տա՛ն աւետիս անգիր մարդկան վասըն կե՛-նացն յաւիժական. դա՛սաւորեա՛ պարուց նո՛ցին ընդընդ-ձեցեալս յօրըն վերջին. լէ լապտերօք։

Զաշհաւորեալ նըչան խաչին յարեւելից վայրեալ ծա-դին. հաւատացեալքն ի քո՛զ բերկրին և ուրացողքըն կոծեացին. գերկընքապատո՛ւս սըրբոյ խաչին պայծառացո՛ լուսով նորին. լէ լապտերօք։

ԱՋ. ԳՋ.

Ախո՛հ գործեալ երկնաւորաց զան անառո՛ղի քո նախընթաց. զընտրեալըս քո ժողովելով քեզ ընդանառո՛ղ բերին ամպով. ընդ ազատեանց օդանապա՛րհից խառնեա՛ ընդա՛ սուրբ երամից. ‖ դա՛սաւորեա՛ ընդա՛ վերնոց երգել ըզփառս ընդ զրւարթնոց։

Աշբառիւ՛ն տարերք երկրի յորժամ վաղաք զաս հայ-բենի. արեգական լոյս խաւարի լուսին՛ն ամառեղբըքն նըւազին. ընդա՛ յաւուրն անե՛րեկի լուսաւո՛րեա լուսով քոյին. դա՛սաւորեա։

Վէ՛րնակա՛ն զօրացը՛ն պէտ փողէ՛ բա՛րբառ աւետա-
բե՛ր. ա՛րիք մեռեալք ո՛րք յԱ՛դամայ քանզի ա՛հա եկե՛ն
փեսայ. ը՛նդ հարանացեալ մաքո՛ւր հո՛գւոց կարգեա՛ ըզսա
ի թիւ սրբո՛ց. դա՛շաւորեա՛:

Տէ՛րակա՛ն յաթո՛ռ նըստեա՛ս յարարածո՛ց երկրպագի՛ս.
ա՛րդարութեամբ դա՛տիս զամե՛ս վարձ ըստ գո՛րծոց
հատուցանե՛ս. յա՛յնժամ չնորհեա՛ ողո՛րմութեամբ նըստե-
ցե՛լոյս մեր թողութի՛ւն. դա՛շաւորեա՛:

Բա՛ժակ մարդկա՛ն ապ ժողո՛վին որք յԱ՛դամայ ծը-
նեալք լինի՛ն. ե՛ւ հրեղինաց դասք երկնայի՛ն համանգա՛-
մայն վայրաբերի՛ն. ի՛ յա՛յնմ ահե՛ղ հրապարակի՛ն յիշեա՛
ըզսա յօրն ահագի՛ն. դա՛շաւորեա՛:

Ցո՛ւցանի՛ն զաղտնի՛ք մարդկան իւրաքա՛նչիւր որ զոր-
ծեցա՛ն. բարեաց գործողքըն պըճնակի՛ն չարեացն ի՛ հուրն
անչէ՛ջ մատնի՛ն. յա՛յնժամ յիշեա՛ զսոքա բարի՛ն գործ ըք
մե՛ղացըն ջընջեացի՛ն. դա՛շաւորեա՛:

Խո՛սքն պըճնակ զանազա՛նեալք և պատմո՛ւճանք լու-
սափայլեալք. սո՛ւրբ վըկայիցն ի գլո՛ւխ եղեալ և ա՛րդա՛-
րոցըն զարդարեալ. հա՛ղորդս արա՛ հայցմամբ նո՛ցին
ըզսա լո՛ւսոյ փառաց նոցի՛ն. դա՛շաւորեա՛:

Փա՛ռաց ի վե՛ռըս բարձրա՛նան ա՛ջակո՛ղմանքըն վերա-
նա՛ն. յո՛րժամ լսե՛ն զերա՛նական ձայն օ՛րհնո՛ւթեան ի
քէ՛ն կոչմա՛ն. նըստեցե՛լոյս մեր լսե՛ցո զաղաւաւածա՛յին
բարբառըդ քո՛. դա՛շաւորեա՛:

Քա՛հանայք և ժողո՛վուրդք հայցե՛մք ի՛ քէն Տէ՛ր բարե-
դո՛ւթ. ը՛նդ նըստեցեալսըն հա՛ւատով ընկալ ը՛զմեզ նովի՛ն
յուսո՛վ. յե՛րեսաղէ՛մ քաղա՛ք վե՛րին յորո՛ւմ ա՛րդարքըն
ժողովի՛ն. փառս վերերգել մի՛շտ ը՛նդ նոսին երբո՛ղու-
թեանդ երբանո՛ր անձի՛ն:

ԴԶ.

Ա՛րաբե՛ւ եւ մա՛րգահե՛ր ա՛նձնիակալ եւ բա՛րեգութ. ո՛ր գո՛վե՛ստ ի սրտ՛վբե՛ի՛ց տէր գանաւո՛ր աշ֊դարձեանն. ընդ սքօրո՛ց առա՛քելո՛ց տէր պըտակեա՛ զմե՛ր նը՛նջեցեալն. ‖ ո՛ղորմա՛ծ տէր ո՛ղորմեա՛ հո՛գւոց ը՛ մեր նը՛նջե՛ցեալոց։

Յո՛րժամ գըրեա՛լքըն կա՛տարի՛ն ո՛ր գայնմ ա՛ւուր մե՛զ պա՛տմեցին. մա՛րգարէ՛ց բա՛նքը՛ն յա՛րգի՛ն առաքե՛լոցը՛ն վը՛ճարին. ո՛ղորմա՛ծ։

Ի՛ վե՛րո՛ւն ե՛րեսակե՛ա՛մ ի բնակարա՛նը՛ս հրե՛շտակաց. ո՛ւր կնո՛ւք եւ չե՛դիա՛ կա՛ն ծերացեալ ա՛զա՛տնակերպ ի դրախտ՛ն ե՛դե՛մական պայծառացեալ ա՛րժա՛նապէս. ո՛ղորմա՛ծ։

Թա՛գաւո՛ր փառա՛ց Քրիստո՛ս ո՛ր ժամա՛նեալ գա՛ս ի՛ յերկինից ի վերա՛յ Թեւո՛ց հոգմա՛ց քո հայրենի կերպա՛րա՛նքո եւ ա՛ռնե՛ս հրաժարձութեա՛մբ ըզքընաւթիւն որդւո՛ց մարդկան. ո՛ղորմա՛ծ։

Ի՛ դնել բեմի՛ն բա՛զմի՛ վեհապա՛յն. եւ ա՛ռաքա֊տը՛ն գա՛՛ւրսի. գաւրութիւնքն փո՛ղը՛ն գոչէ՛՛ւ սուրբ ա՛մենայն ա՛նդր հա՛՛ւտքին արդարո՛՛ց գա՛նքը՛ն բերկրե՛՛ն իսկ մեղաւորքըն թո՛՛խանձի՛ն. ո՛ղոր։

Յո՛րժամ հընչե՛՛ն փողո՛՛ն լինի՛՛ եւ զևտակա՛ն գիրըն յայտնի ճառագա՛՛յթ սըրբո՛՛յ խաչի՛՛ն յա՛րեւելից փառո՛՛ք ծագի հրեշտակաց գո՛՛նդըք ծա՛՛ւալի՛՛ն հրեշտակապետք պա՛րհնակին. ո՛ղորմա՛՛ծ։

Ա՛հեղ խորհո՛՛ւրդ քահա՛՛նայի՛՛ն բազկատարա՛՛ծ կայր ի՛՛ բեմին առա՛՛ջի՛՛ սուրբ ա՛՛ռաքելո՛՛յն հա՛՛ւր չիջանի խաւա՛՛ր մերժի աչքսամեալ հոգի՛՛ն ուրա՛՛խանա՛՛ն զի Թողութիւն մե՛՛ղա՛՛ց լինի. ո՛ղորմա՛՛ծ։

Աօվսէ՛ս առաուա՛ծախօ՛ն և Աէհարան ը՛զև՛ տայլին մա՛րգարէ՛քն Խրա՛յելո՛ւ եւ քահանայք հին օ՛րինին յառաջագո՛յն մեզ ծա՛նուցո՛ւն ըզգալո՛ւստ սուրբ Մի՛ածնին. ի փըրկութիւն մեզ յա՛յտնեցո՛ւն. յանապատե՛ն կոչա՛կրէին. ողորմա՛ծ:

Տըրամա՛հագո՛րդ չարչա՛րանօ՛ք ի յանձն առեր ընդմի՛ս խաչին եւ փայտե՛ն բարձո՛ղ եղե՛ր վասն Ադամա՛յ նախատա՛ւեղծին. ողորմա՛ծ:

Զաւրհո՛ւրեցա՛ն զծրք երկնայի՛նդ յո՛րժամ տեսե՛ն զՏէրդ ի՛խաչին աւրեգակա՛ն լոյս քո՛ղարկեա՛լ և լո՛յս լո՛ւսնէ նըւա՛ղեցաւ յաՀնդ փառա՛ց Աստուա՛ծածրդուհո՛յն խաւա՛ր եղեւ ընդ ամի՛ս եգերս. ողորմա՛ծ:

Ո՛ւրախացա՛ն ազգը՛ք մարդկա՛յն յորժամ լըւա՛ն զքո՛ յա՛րութիւնդ Նո՛րափեսա՛ւր զարդա՛րեցաւ ի յարութիւնդ սո՛ւրբ Մի՛ածնիդ. ողորմա՛ծ:

Ա՛զաչանո՛ք սըրբո՛յ խաչի՛ն և անբաւրուն բանի՛խօսին. եւ սըրբո՛յ Աստուա՛ծածնի՛ն և Յովհաննու կա՛րապետին և սըրբո՛ցն Առաքա՛ւոսի՛. և առաջի՛ն մարտի՛րոսին եւ սըրբո՛յ Լուսա՛ւորչի՛ն Հայաստանեայց հայրապե՛տին. և սըրբո՛ց առա՛քելո՛ց և համօրէ՛ն մարտի՛րոսաց. ողորմա՛ծ:

Ա՛ս ասացի՛ Տի՛ւ ի վերանալ յինէ՛ն աւուրց իմոց. յո՛Տի՛ւ երթայցեմ ես այսօր, յառաջին օթևանին զո՛ր ո՛չ գիտէ՛ք. ‖ օգնեա՛ Տի՛ւ և ինձ գրիտասս այսօր. յառաջին ճանապարհին և ի վերատանգամ գալըստեանըդ քո՛ օգնեա՛ Տի՛ւ ինձ:

Ա՛կն եհա՛ Տի՛ւ յօր վախճանի իմոյ լալո՛ Տի՛ւն. ողբուսն և աշխարհսն. սո՛ Տի՛ւ իմ խոռվեցաւ յիս և ո՛ակնդ իմ ցամաքեցան. օգնեա՛ Տի՛ւ:

Ի մանկ֊ության իմ զարթուցի՛ն զիս պահանջ֊ությա՛մբ հոգւոյ իմոյ տա՛նէր֊ությա՛ն զիս ի ճա՛նապարհ հնազանդո՛ւ զո՛ր ոչ գիտե՛մ. օգնեա՛֊ության։

Նայեցա՛֊ության և ոչ ոք էր որ օգնէր ինձ մա՛սամբ֊ությա՛ն յԱստուած վերկութեա՛ն իմոյ ըղձա՛ցեալ֊ությա՛ն հո՛գի իմ յարքայութեա՛ն քում. օգնեա՛֊ության։

Գրե՛ցա՛֊ության ես ի զո՛ր կենդանութեան և մեռնե՛֊ցա՛֊ության երթալ առ ա՛րարիչն երկնի՛ և երկրի՛. օգնեա՛։

Յանդգնաւե՛֊ությա՛ր և յանձ՛ղ լուսոյն հեռացա՛֊ության խաւա֊մամբ խաւարին ճաշակեցե՛֊ության զմա՛հաւութ պղտուցն հո՛գ֊ւոյ ա՛նա՛֊ության պա՛տկեր առեղծո՛ղիդ. օգնեա՛֊ության։

Յա՛նձնառա՛֊ության հոգւոյս ի մարմնոյս. ի քա՛կտե՛֊ության զեղեցիկ շինուածո՛յս զարհուրե՛֊ության մ ի սպառնալեաց թա՛գաւորին թէ պահա՛նջէ՛֊ության կինէն զտա՛ղանդ պա֊տուիրա՛նին. օգնեա՛֊ության։

Կո՛ւսածէ՛֊ության մարդացեալ Աստուած իմ ցիրուս յա՛յնմ աւե՛֊ության յա՛հեղ առե՛նին զգինո՛ս ա՛րեա՛֊ության քո մի դատապա՛րտեր. օգնեա՛֊ության։

Ա՛ծկալե՛֊ության ծո՛ր վախճա՛նին և ահե՛֊ության է օր դա֊տաստա՛նին. յա՛յնըմ աւե՛֊ության յահեղ առե՛նին ըզգինս արեա՛֊ության քո մի ա՛նառս առներ. զի պատկե՛֊ության իմ բարերար առեղծողիդ. օգնեա՛֊ության։

Ջահաւե՛֊ության դատաստան դատաւորիդ տեսի և զար֊հուրեցա՛֊ության. զի անպա՛տրաստ եգիտ զիս ի հրամա֊նա՛֊ության քոց թագաւո՛ր յա՛ւիտե՛նից. օգնեա՛֊ության։

Ա՛ստուածա՛ծէ՛֊ության անա՛րատ մայր Տեառն և կո՛յս առաբ. բարեխո՛սեա՛֊ության առ Որդի՛դ քո միա՛ծին. զի փըր֊կեսցէ՛֊ության զմեզ ի սպառնալեաց գեհե՛նոյն. և պա՛րգե֊ւեսցէ՛֊ության մեզ գերկնից արքայութիւնն և հա՛նդուսցէ՛֊ության զհոգիս մեր նընջեցեալսն. օգնեա՛֊ության։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Հոգւոյն հանգուցելոց, Քրիստոս Աստուած, արա հանդիստ և ողորմութիւն. և մեզ մեղաւորացս չնորհեա զթողութիւն յանցանաց:

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք:

Վասն հանգուցեալ հոգւոյն աղաչեսցուք զիրկիչն մեր Քրիստոս, զի զնոսա ընդ արդարան դասեսցէ. և զմեզ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անճառակալ և բարեգութ, զքեզ քո արարչական սիրովդ ի հոգիս հանգուցեալ ծառայիդ քոյ: Զիշեա յաւուր մեծի դալստեան արքայութեան քոյ. արա արժանի ողորմութեան, քաւութեան և թողութեան մեղաց: Դասաւորեալ պայծառացո ընդ սուրբս քոյ յամենակողմեան դասուն: Զի դու ես Տէր և արարիչ ամենեցուն, դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց: Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր: Հայր մեր որ յերկինս:

Եւ ապա ասէ օրհնաբանեան քահանայապետն առաքն, կամ ի յայնկին. և զինի հաղորդեանն և փարոցն և ապօրինն:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻ

Փառք հրաշափառ (ծննդեան) քոյ Տէր. զօրհնեալ և զփառաւորեալ զհրաշալի և զյաղթող (ծնունդ) քո օրհնեմք և փառաւորեմք:

Մարդասէր Տէր, վասն սրբուհւոյ անարատ մօր քոյ և կուսի, և վասն խաչի քոյ պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր, և կեցո զմեզ:

Այնպէս առաքն և յաջնայն գօնս պերճառնակեանս քահանայապետն առաքն, ըստ յայգնաբանեան, ըստ գալոստեան, ըստ գնօրհնաբանեան,

ըէ խաչելոըէան, ըէ ըաղման, ըէ յարուըէան, ըէ համբարձման, ըէ գալստեան հոգւոյն սրբոյ, ըէ պայծառակերպուըէան, և ըէ ի ծոնս խաչի և եկեղեցոյ:

ՄԱՂԹԱՆՔ Ի ՏՕՆՍ ՍՐԲՈՑ

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին, և ՅովՀաննու մկրտչին, սրբոյն Ստեփանոսի նախավկային և սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, յիշատակաւ և աղօթիւք սրբոց այս անուն, որոց այսօր է յիշատակ, և վանն խաչի քոյ պատուականի Տէր ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՑ

Երանեալքն:

Դկ· Քրիստոս է իմ Աստուած, և փառաւոր առնեմ զայս· Աստուած հօր իմոյ, և բարձր արարիչ զայս: Մարդասէր Տէր, վանն սրբուհւոյ անարատ մօր քոյ և կուսի, և վանն խաչի քոյ պատուականի ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ:

Երկինք պատմեն:

Ա.Զ· Տուք փառս Աստուծոյ, տուք օրհնութիւն մարդասիրին՝ թագաւորին յաւիտենից, որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ: Մարդասէր Տէր, և այլն:

Մի՛ նախանձիլքն:

Ա.Կ· Դու ես Տէր մեր, դու ես Քրիստոս փրկիչ մեր· զքեզ օրհնեն անձինք մեր: Մարդասէր Տէր, և այլն:

Ողորմեայն:

Բ.Զ· Բարձրացաւ հղկիւր իմ յԱստուած փրկիչ իմ, հաստատեցաւ սիրտ իմ ի Տէր Տէրամբ և հաւատով: Մարդասէր Տէր, և այլն:

Խրիմն:

Բ.Կ· Խաղաղութեանց տուող Քրիստոս, զխաղաղութիւն և զողորմութիւն քո պարգեւեա մեզ: Մարդասէր Տէր, և այլն:

Տէր ապաւէնն

Գ.Զ· Յոյս կենդանութեան, յոյս և ապաւէն փրկութեան Տէր Յիսուս, փրկեա և փարատեցո զցասս անձին իմոյ: Մարդասէր Տէր, և այլն:

Խոստովանին։

ԴԿ. Եկեսցեն աղօթք մեր ի տաճար սուրբ քո, խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուածս մեր։ Մարդասէր Տէր, և այլն։

Ի նեղութեանն։

ԴՉ. Լուր մեզ Տէր, լուր մեզ աստուածային ողորմութեամբ, և գթութեամբ քով խնայեա յարարածս քո։ Մարդասէր Տէր, և այլն։

Քարոզ երանելոյ և իբրև կանոնաց։

ԴԿ. ԲԿ.

Վասն ի՞նչ վերջին ասաց խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցո՛ւք։

Տէր ողորմեա՛ր ո՞ւմ ասէ։ զոր ի՞մաս ունի զորը ի մահ։

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ ի վերայ մեղաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն Թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն զի մի ընդ խոստանս զանխիղճիմք յաւուրն պատասխանատուութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի քրիստոս ննջեցին զՏէր աղաչեսցուք։

Ցի՞չեա՛ տէր ի՞մ ու ո՞ւմ ասէ։ ցաղք։ զոր՞ի՞մահ։

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչեսցուք։

Ցանձնին մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։

Քէզ Տեա՛ւ։ ընդ քո յա՛ւ։ ժա՛ նձն ի՞ղիցո՛ւք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ո՞ղորմեա՛. Տէր ո՞ղորմեա՛. Տէր ասէ՝ ո՞ղորմեա՛։ զոր՞ի՞մահ։

ԱՂՕՔՔ

Տէր տուընջեան և գոյացուցիչ գիշերոյ, որ արարեր զտիւ ի զբօսանս բարեգործութեան ի փրկութիւն անձանց մերոց, և զգիշեր ի հանգիստ քնոյ տկարացեալ բնութեանս մերոյ: Իսկ այժմ զարթուցեալ բացեր զբերանս մեր յօրհնաբանութիւն ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ քումմ սրբոյ: Ընկալ և այժմ զաղաչանս մեր, և յամրեցեա մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք ի նոյն պաշտօն քո կանխել միշտ: Եւ նովին կանոնիւս անդադար փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Ձքեզ՝ որ յամենայնի զթած և մարդասէր Տէրդ ես, աղաչեմք հանապազ, զի զօրացուցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ ի կարգի կրօնաւորութեան մերում. թեթևացո Տէր զբաղդըդ լուծ քո՝ զոր եդեր ի վերայ մեր. զի կարասցուք կալ ի պատուիրանի քումմ, և զհաճոյն առնել առաջի քոյ յամենայն ժամ ի տուէ և ի գիշերի: Հրեշտակային երգակցութեամբ զքեզ օրհնել, զքեզ գովել, քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել ամենազօր սէրութեանդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ երկինք պատմեն և Տէր ապաւէն կանանցն:

ԱՂ. ԳՁ.

Վասն ի գիշերիս և ի տուընջեան և յամենայն ժամու խօսել մեզ զբան Տեառն զՏէր աղաչեսցո՛ւք:

Տէր ողորմեա՛:

Վասն չանկանելոյ մեզ ի փորձութիւն, որում ոչ կարեմք հանդուրժել զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի ահեղ աստենին Քրիստոսի զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն առաջնորդելոյ մեզ ի նաւահանգիստ կենացն անվախճանից զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն, և երկնից արքայութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին զՏէր աղաչեսցուք։

Ցիշեա՛ Տէ՛ր զհոգիսն ծառայից քոց։ Ամէն։

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչեսցուք։

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։ — Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա՛։ Տէր ո՛ղորմեա՛։ Տէր ո՛ղորմեա՛։

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ի գիշերի և ի տուընջեան և յամենայն ժամու զքեզ աղաչեմք, և ի քէն խնդրեմք մարդասէր Տէր։ Լսո մեզ Աստուած փրկիչ մեր, խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուածս մեր. զի ի ունայն լիցին վաստակք ծառայից քոց։ Այլ համարեա զաշխատութիւնս մեր ի գործ արդարութեան և ի պատուղ աստուածպաշտութեան։ Ընկալ Տէր զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր, և հասո մեզ զողորմութիւն քո առատապէս։ Ծածկեա զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյ քոյ։ Զօրացո զմեզ Տէր՝ զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյդ։ Պահեա զմեզ որպէս բիբ ականի, և արա առ մեզ նշան բարի ի գովեստ և ի փառաբանութիւն անունիդ քում սրբոյ։ Զի ի քո փառս կատարի ամենայն արարածոց մշանջենաւոր փառաբանութիւն ի բարձունս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Հովիւ քաջ, հովիւ բարի և յաւիտենական, նայեա և այց արա բանաւոր հօտի քոյ, զոր ժողովեցեր առ քեզ զթութեամբ քո։ Զի քո առաջի կամք Տէր, և առ ի քէն ողորմութեանցդ և զթութեանցդ ակն ունիմք։ Զամենեսեան օրհնեա, զամենեսեան խնամանացո, զամենեսեան լուսաւորեա, ամենեցուն պարգեւեա զերկնից արքայութիւնդ։ Վասն զի դու ես Տէր կենաց, և Աստուած ողորմութեանց. և քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Գ.ոլոս. Մի նախանձիր և խաստովան կանոնացն։

Ա.Կ· Գ.Կ.

Վասն ուղղելոյ զ[illegible] զնացս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Տէր ո[illegible] զրկմեաւ։

Վասն երեցոյ ի մինչ գամենայն խորհուրդս չարին զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր ձեռին իւրոյ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոյ սրբ ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի փրկառս ննջեցին զՏէր աղաչեսցուք։

Յե[illegible]։ Տէր ե՛ւ ո[illegible]։

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս։

Ջանձինս մեր և զմիմեանս։ Ողորմեաց մեզ Տէր։

Ա.Ղ.Օ.Թ.Ք.

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամենայն արարածոց՝ երևելեաց և աներևութից. առ քեզ կարդամք յամենայն ժամ. զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն քո, և արքայութիւն քո ամենեցուն սիրէ։ Ընդունելո՛վ մեզ երկիւղիս ի պաշտօն քո կանխել հանապազ. սիրել զքեզ ի բոլոր սրտէ, ի բովանդակ մտաց, և յամենայն զօրութենէ մերմէ պահել զպատուիրանս քո. համբառնալ առ քեզ ըզձեռս մեր ի սրբութիւն առանց բարկութեան և երկմտութեան, և գոհանալ ի քէն զչնորհս և զողորմութիւն, և զառաքինաբեր գործոց յաջողութիւն։ Վասն զի դու ևս Տէր կենաց և Աստուած ողորմութեանց. և քեզ վայելեն փառք, իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Զամ ամենազօր և յաղթող տէրութեանդ կրկնի ամենայն ծունր յերկրպագութիւն, և փառաւորի յամենեցունց

թագաւորութիւն քո։ Եւ եղիցի կերկրպագութիւնս մեր, և ուսս մեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան։ Վասն զի քո ես Աստուած խաղաղութեան՝ որ բարձեր զթշնամութիւն ի միջոյ և արարեր խաղաղութիւն կերկինս և կերկրի։ Հեռաւորաց և մերձաւորաց աւետարանեցեր զնոր պարգեւս քոյին բարեացդ։ Որում և զմեզ մեծի չնորհացդ արժանաւորս արասցես՝ դասելով ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, Աստուած մեր և Տէր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս։ Որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Քարոզ Ողորմիա Ա ի նեղութեան կանանցն։

ԲՋ. ԴՋ.

Վասըն գլուխն ցաւոյ։ Տէր ողորմեա։ Քրիստոս ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Հայր մեր չնորհս և զօրութիւն ի բարեբար Տեառնէ մերմէ ըզՏէր աղաչեսցուք։

Տէր ողորմեա։ Քրիստոս ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Հայր մեր ամէնսն ըզՏէր աղաչեսցուք։

Վասն փրկելոյ զմեզ ի զրպարտութենէ մարդկան և յօրոգայթից սատանայի զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն որք ի լերինս՝ յայրս և ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն որք սազմոսիք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին զՏէր աղաչեսցուք։

Եւ ևս միաբան։ Ձանձինս մեր։ Ողորմեաց մեզ։

Տէր ողորմեա՝ Տէր ողորմեա՝ Տէր ողորմեա։ Քրիստոս ողորմեա։ Տէր ողորմեա՝ Տէր ողորմեա։

ՍԱՂՄՈՍ

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած մեր, որ զարթուցեր զմեզ ի հանգստենէ քնոյ չնորհիւ ողորմութեան քոյ։ Ձարթո զմիտս մեր արդարութեամբ առ քեզ Տէր Աստուած մեր, զի տեսցեն աչք մեր զփրկութիւն քո։ Ե-

կեսցէ և բնակեսցէ առ մեզ աստուածութիւն քո. և ո՞ դրմութիւն քո հովանի և պահապան լիցի ի վերայ պաշտօնէից քոց: Եւ զմեզ գծառայքս քո արժանի արա ի տուէ և ի գիշերի և յամենայն ժամու միշտ խորհել ի սէր պատուիրանաց քոց. և զոհանալով փառաւորեցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Կենդանարար զօրութիւն և ազբիւր անմահութեան դու ես Քրիստոս փրկիչ մեր. որ չնորհեցեր մեզ ի միջ գիշերի յառնել և խոստովան լինել առ քեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քոց: Եւ այժմ ապաչեմք զքեզ Տէր Ամենայն մեր, արա զմեզ արժանս և պատրաստս ի ժամ առաւօտու ընդ սուրբս քո: Եւ ընդ նոսին զոհանալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ:

ԱԼԵԼՈՒԻՔ ԳԻՇԵՐԱՑԻՆՔ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Ա.Զ

ԾՆՆԴԵԱՆ

Ա՛ստուածա՛յ. ա՛ստուածդ այ՛գրնա՛կութիւն. ա՛ստուածդ լո՛ւսաձո՛ւյ: ա՛մ ա: ա՛մ լո՛ւսիա՛:

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի:

Ի՛ վայրի դալարուղ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ջուրըս հանգըստեան սընո՛յց զիս:

Փ. Ա՛ստուա՛ծ: Հա՛յր ա՛յգեա՛ս: լո՛յս հա՛ւիտ: ա՛ստուած: լո՛յս ա՛յգեա՛ս: լո՛յս յա՛ւիտ: ա՛մ ա՛ղ: լո՛յս յա՛ւիտ՝:

Ի՛նչպէս որպէս դանձրև ի վերայ դեղմանն, որպէս ցօղ գի ցօղէ՛ երկիր:

Ծա՛գեսցի յառաջս նորա արդարութիւն, բազում խաղաղութիւն մինչև կատարեսցի լո՛ւսին:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն: Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէ՛ն:

Ա Զ

Դանաք հրեշտակաց ծրհնե՛ն ը՛դքեզ: Քրի՛ս՛ո՛ս տա՛՛ս: ա՛լէլո՛՛ւիա՛՛: մա՛՛ր կրկա՛՛ն ա՛ձ: ա՛ս ձե՛՛զ ա՛ղմնաս՛՛ո՛՛ն քեզ: ա՛՛լէլո՛՛ւիա՛՛:

Զինէ ասէնայն պէրա՛՛նակա՛՛ն պա՛՛նէ՝ ու Ա Զ լինէ՝ ղնաաքն ասա:

ՂԱԶԱՐՈՍ ՅԱՐՈՒԹՆԱՆ

Բարձր առնեմ ըզքեզ Տէր, զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր ըզթշնամիս իմ յիս:

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ, և բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ ի դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ի՛ գո՛՛ձ՝ս՛ը:

Փ. Եհան զիս ի դըբոյ տառապանաց, ի կաւոյ և ի տըղմոյ:

Հաստատեաց ի վէրայ վիմի զոտս իմ, և ուղղեաց ըզդընա՛՛ցս իմ՛՛՝մ:

Փառք և երկըր: Ա՛յժմ և միշտ: Դանաք հրեշտակաց:

ՅԱՐՈՒԹՆԱՆ

Ո՛զորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան:

Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նո՛՛ցա՛՛՝:

Փ. Ցարեաւ Աստուած, և ցըրուեցան ամենայն թշնամիք նորա:

Փախեան առելիք նորա յերեսաց նո՛՛րա՛՛՝:

Փառք և երկըր: Ա՛յժմ և միշտ: Դանաք հրեշտակաց:

Հ ԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Համբարձէք իշխանք ըզդրունըս ձեր ի վեր, համբարձցին դրունք յաւիտենից, և մըտցէ Թագաւորը փառաց:

Ո՛վ է սա Թագաւոր փառաց, Տէր հըզօր զօրութեամբ իւրով, Տէր հըզօր ի պատերա՛՛զմի ձե՛՛՝:

Փ. Կանգ Աստուծոյ բիւրապատիկք. հազարք ուղղիչք, և Տէր ի նոսա ի Սինէ սըրբութեանէ՛՛ իւրմէ:

Ա Զ

Եւ ի բարձունս և զերկնից ըզգերութիւն. էառ աւար, բաշխեաց պարգեւս և եառ որդւոց մա՛րդկա՛ն։

Փառք և երկիր։ Ա՛յժմ և միշտ։ Դարք հրեշտակաց։

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Յանկարծ է նա քան զոսկի, և քան զականս պատուականս բազումս. քաղցր է նա քան զմեղրե՛ խորիսխ։

Վանդի ծառայ քո պահեսցէ զայս, ի պահելն նըմա հատուցումն բա՛ղո՛ւմ։

Փ. Թե՛րք ազաւնւոյ արծաթատաւտ. և թիկնամէջք նորա ի գո՛յն ոսկւոյ։

Ի գումարել երկնաւորին զթագաւորս ի վերայ նորա, ձիւնացին ի Սա՛ղմո՛ն։

Փառք և երկիր։ Ա՛յժմ և միշտ։ Դարք հրեշտակաց։

Թ Ա Զ Ի

Յո՛ւզ քո և գաւազան, նոքա մըխիթարե՛ցանեն զիս։

Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիման նեղչաց ի՛մո՛ւմ։

Փ. Եառե՛ր երկիւղածաց քոց նըշան, զի ապրեսցին յերեսաց աշտեղան։

Որպէ՛ս փըրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով քո, և լո՛ւր մե՛զ։

Փառք և երկիր։ Ա՛յժմ և միշտ։ Դարք հրեշտակաց։

ՆԿԵՂԵՑԻՈՑ

Լըսե՛լ ինձ ըզձայն օրհնութեան քոյ, և պատմել զամենայն ըսքանչելի՛սդ քո։

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փառա՛ց քո։

Փ. Երանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեսցեն ի գաւի՛թս քո։

Լըցցո՛ւք մեք ի բարութենէ տան քոյ. սուրբ է տաճար քո սքանչելի արդարա՛ւթեամբ։

Փառք և երկիր։ Ա՛յժմ և միշտ։ Դարք հրեշտակաց։

Ա Կ

ԾՆՆԴԵԱՆ

Ակնկալութիւն: ամենայնի ունի ժամ, ինչպէս ակն ունի ծառայ: ակն ունի ի քեզ. ակն. ակնարկ:

Ականատես դուստր և տես. խոնարհեցո զունկըն քո. մոռա զժողովուրդ քո և զտուն հօր քոյ. զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ:

Ա՜խ ինքն է Տէր քո՝ երկիր պագցես սմա. և դուստրը Ծուրայ երկիր պագցէ սմա. և պատարագօք գերեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք ի ժողովրդոց:

Փ. Ա՜խ՝ տէ՛ր: Ձ ա՛խ իմ ա՜խ: վա՜յ ինձ ախ ախ. ախ՝ խա՜խ:

Նա՛խ կարդասցէ առ խս, հայր իմ ես դու, Աստուած ընդունող վերկութեանն իմոյ:

Ե՜ս անդրանիկ արարիչ ըզնա, և բարձրը քան զամենայն թագաւորս երկրի:

Փա՛խ՛ոք և երկերպագութիւն հօր և որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն: Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ակն ունի ծմ: լա՛ռ ասեցաւ նմ: ի՛ն ազգ ազգաց: ի՛ն ակն ունի ի նո՜ս: — ակն. ակնարկ:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Տէ՛ր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնսն սեղանոյ:

Աստուա՜ծ իմ ես դու, խոստովան եղէց քեզ. Աստուած իմ ես դու, և բարձր արարից զքեզ:

Փ. Լերի՛նք ցընծացին առաջի Տեառն՝ զի գայ. և գայ նա ի դատել զերկիր:

Դատի՛ զաշխարհս արդարութեամբ, և զժողովուրդս իւր ճշդութեամբ:

Փա՛խ՛ոք և երկերպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ և:

Ա Կ

ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ծա՛ղիկս հարեք ամենայն հեթանոսք. ազազակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցընծութեան:

Տե՛ր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Փ. Հաճեցա՛ր Տէր ընդ երկիր քո. և դարձուցեր ըզգերութիւնն Յակովբայ:

Թողե՛ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ, և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ և:

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնութեամբ, և Տէր ձայնիւ փողոյ:

Աղմո՛ւկս առացէք Աստուծոյ մերում, աղմուս առացէք թագաւորին մերում, աղմուս առացէք:

Փ. Որ հովուե՛ր զԻսրայէլ նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաչին Յովսեփու:

Որ նըստա՛ր ի քրովբէս, յայտնեաց առաջի Եփրեմի, Բենիամինի և Մանասէի:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ և:

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Ա՛ր զբա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած. և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորիս իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց, և զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն:

Փ. Գըտա՛ր զԴաւիթ ծառայ իմ, և իւղով սրբութեան իմով օծի ըզնա:

Զո՛ր ձեռն իմ ընկալցի ըզնա, և բազուկ իմ զօրացուսցէ ըզնա:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ և:

Ա Կ — Բ Զ

Թ Ա Զ Ի

Նե՛ր աք քո սըրեալ են հըզօր, ժողովուրդք ի ներքոյ քոյ անկցին, ի սիրտս թըշնամեաց թագաւորի։

Աքո՛ւ քո Աստուած յաւիտեան յաւիտենից, գաւա-զան ուղղութեան, գաւազան արքայութեան քոյ։

Փ. Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, և արա առ իս նըշան բարութեան։

Տեսցե՛ն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգ-նեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս։

Փա՛ռք և երկրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Ն Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ

Մե՛ծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ, ի լեառն սո՛ւրբ նորա։

Հաստատմա՛ն ցընծութեամբ ցընծացէ ամենայն եր-կիր, լերինք Սիովնի, կողմանք հիւսիսոյ, քաղաք թա-գաւորին մեծի։

Փ. Հիմո՛ւնք նորա ի լեառն սուրբ նորա. սիրէ Տէր ըզդրունըս Սիովնի առաւել քան զամենայն յարկան Յակովբայ։

Փառաւորեա՛լն խօսեցաւ վասն քո, ա՛ք քաղաք Աստուծոյ։

Փա՛ռք և երկրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Բ Զ

Շ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Ա՛ռաջ. ձ՛ձ՛ձ՛

Բ Զ

Փ. Ա՛լէլ՛ուսա՛ն ով: Ա՛ն ո՛ւմ: Ո՛ր ո՛ւր: Ո՛ր ո՛ր՝ ո՛ւ ով ո՛ւ ո՛վ:
Ա՛ւդ: Ա՛յ ո՛ւմ լո՛ւսա՝ ա՛լէլ՛ւյա: Ի՛ լո՛ւ՛ն՛ւսա՝:

Ենո՛ւա՛ն՛ւյ Տէր զիւրիւթիւն իւր առաջի ազգաց, յայտնեաց զարդարութիւն իւր:

Յիշեա՛ն՛ւյ ողորմութեամբ իւրով զՅակովբ, ճշմարտութեամբ իւրով ըզտունն Իսրայէլի. և տեսին ամենայն ծագք երկրի զիւրիւթիւն Աստուծոյ մերոյ:

Փառա՛ն՛ւք և երկրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն: Ա՛ն՛ւյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէ՛ն՝ ն:

Ա՛լէլո՛ւսա՛. աւլէ՛լո՛ւյա: ա՛լէ՛լո՛ւսա՝:

Ա Ի Ա Դ Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Զի նա՛ն՛ւյ ասաց և եղեն, հրամայեաց և հաստատեցան:

Կանգո՛ն՛ւյ յեղ ընդառաջ յաւիտեան, սահման եդ, որք ոչ անցանեն՝ն:

Փ. Ի՝ սկըզբանէ՛ն՛ւք Տէր զհիմունս երկրի հաստատեցեր, և գործք ձեռաց քոց երկինք են:

Նո՛ւա՛ն՛ւք կորընչին. և դու կաս և մընաս յաւիտեան:

Փառա՛ն՛ւք և երկրպագութիւն Ա՛ն՛ւյժմ և միշտ:

Յ Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Յանբեա՛ն՛ւյ Աստուած, և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նո՛ւա:

Փանխեա՛ն՛ւն ատելիք նորա յերեսաց նորա՝ն:

Փ. Տէ՛ն՛ւր թագաւորեաց, վայելչութիւն ընդգե՛ցաւ:

Զգե՛ցա՛ն՛ւյ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ա՛ծա՛ւ:

Փառա՛ն՛ւք և երկրպագութիւն: Ա՛ն՛ւյժմ և միշտ:

Ե Ա Մ Բ Ա Ր Զ Մ Ա Ն

Կա՛ն՛ւք Աստուծոյ բիւրապատիկք. հազարք ազգիւք, և Տէր ի նոսա ի Սինէ սրբութեանէ՛ իւրմէ:

Բ Զ

Ենան՛լ ի՛ բարձունս և գերեաց ըզգերութիւն. էառ աւար, բաշխեաց պարգև և ետ որդւոց մարդկա՛ն։

Փ. Ո՛ան՛ զընէ յամպըս զգընացս իւր, և չըրկի նա ի վերայ թեւոց հո՛ղմոց։

Խոնաւանութի՛ան՛ն և մեծվայելչութիւն զգեցար, արկար ըզլոյս որպէս զօթոց. ձըգեցեր զերկինս որպէս խորան, և արկեր ի վերայ ջուրց ըզվերնայարկս նո՛ր։

Փառա՛ն՛ ք և երկրպագութիւն։ Ա՛ան՛ յժմ և միշտ։

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Թեո՛ան՛ ք ազաւնւոյ արծաթապատ. և թիկնամէջք նորա ի գո՛յն ոսկւոյ։

Ի՝ դումարե՛ան՛ լ երկնաւորին ըզթագաւորս ի վերայ նորա, ձիւնասպին ի Սալմո՛ն։

Փ. Ա՛ռաքե՛ան՛ զՀո՛գի քո և առանաս ըզնոսա, և նորոգես զերե՛սս երկրի։

Ե՛զեկի՛ան՛ն փա՛ռք Տեառն յաւիտեան, և Տէր ուրախ եղիցի յարարածս ի՛ւր։

Փառա՛ն՛ ք և երկրպագութիւն։ Ա՛ան՛ յժմ և միշտ։

ՊԱՏԱՐԱԳԱԿԱՆ ԽՕՍՔՆԱՆ

Ք՛ո՛ան՛ ե՛ն երկինք և քո է երկիր, զաշխարհս լըրիւ իւրով դու հաստատե՛ցեր։

Զհիւսի՛ան՛ս ե՛ւ զհարաւ դու արարեր, Թաբոր և Հերմոն յանուն քո ցրնծասցե՛ն։

Փ. Բա՛ռքդ ի՛ան՛ւնք լե՛ռանց նորա են. նորա է ծով և նա արար ըզնա, և զցամաք ձեռք նորա՛ստե՛ղծին։

Ե՛կա՛ն՛ք ե՛րկիր պագցուք նմա, անկցուք և լացցուք առաջի Տեառն արարչի՛ն մե՛րոյ։

Փառա՛ն՛ ք և երկրպագութիւն։ Ա՛ան՛ յժմ և միշտ։

ԹԱՂԻ

Ե՛տա՛ն՛ ւր ե՛րկիւղածաց քոց նըշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղե՛ղան։

Բ Զ — Բ Կ

Ո՛րպէ՞ս մ՚ա փըրկեցան սիրելիք քո, կեցո աչով քո, և լաւ մե՛ղ։

Փ. Դո՛ս մ՚ե՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն, դիրա-ւունս և զարդարութիւն ցակովբայ դու ա՛րարիք։

Բա՛ս մ՚թր ա՛րարէք ըզՏէր Աստուած մեր, երկիր պա-զէք պատուանդանի ոտից նորա, դի՛ սո՛ւրբ է՝։

Փա՛ս մ՚ո՛ւք և երկրպագութիւն։ Ա՛ս մ՚ցժմ և միշտ։

ՆԿՆԴՆՑԻՈՑ

Ե՛րանի՛ս մ՚ զո՛ր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակես-ցեն ի գաւիթըս քո։

Լ՚ըցցո՛ս մ՚ւք մեզ ի բարութենէ տան քոյ, սուրբ է տա-ճար քո սքանչելի արդարութեամ՚ի՛մբ։

Փ. Դո՛ս մ՚ւ Տէ՛ր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քո ազգէ ազգ։

Դո՛ս մ՚ւ յա՛րուցեալ դըթասցիս ի վերայ Սիոնի, ժա-մանակ դըթալոյ նորա հասեա՛լ է՛ ժամ,

Փա՛ս մ՚ո՛ւք և երկրպագութիւն։ Ա՛ս մ՚ցժմ և միշտ։

Բ Կ

ԾՆՆԴԵԱՆ

Ա՛ղ լե՛ւ լո՛ւսաւո՛ւ։ ա՛՛ս մ՚ի՛։ ՚ասա՛ւ ՚ի՛ւ ՚ա՛ւ։ ՚ի՛ւ լե՛ւ ՚ա՛ւ ՚ա՛ւ։ ՚ա՛ւ մ՚ա՛ւ ՚ա՛ւ լո՛ւսաւո՛ւ։

Նա՛ւ կարդասցէ առ իս, հայր իմ ես դու, Աս-տուած ընդունող փըրկութեան իմոյ։

Ե՛ս ա՛նդրանիկ արարից ըզնա, և բարձըր քան զա-ւետնայն թագաւորս երկրի։

Փ. Ա՛ւ ՚ի՛ւ լե՛ւ ՚ա՛ւ ՚ա՛ւ։ ա՛՛ս մ՚ա՛ւ ՚ի՛ւ ՚ա՛ւ ՚ի՛ւ լե՛ւ ՚ա՛ւ ՚ա՛ւ ՚ա՛ւ լո՛ւսաւո՛ւ։

Ընդ քե՛ւ զ է սկիզբն աւուր զօրութեան. ի վայել-չութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծընայ ըզքեզ։

Բ Կ

Ե՛րդուա՛ր:ց՛ը տէր, և ոչ եւբա զըզՅասցի, թէ դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և տէր ընդ աջմէ՛ քումմէ։

Փա՛ր:ց՛ոք և երկըրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սըրբոյ Հոգւոյն։ Ա՛ր:ց՛ժմ և միշտ և յաւիտեանըս յաւիտենից. ամէն։

Ա՛լէ՛լուիա՛։ աւ՛շլէ՛ լո՛ւիա՛։ աւ՛շլէ՛ շ՛ո՛ւիա՛։ ջ՛ւիա՛։ ա՛ւօձ ՛լէ՛Ճ։ լո՛՛ւ՛.Ճւիա՛։

Ա Խ Ա Դ Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Կա՛ցցէ՛ր:ց՛ դըշխոյ ընդ աջմէ՛ քումմէ՛ ի հանդերձս ասկեհուռըս զարդարեալ և պաճուճեալ։

Լո՛ր:ց՛ւր դուստր և տես, խոնարհեցո զունկըն քո. մոռա զժողովուրդ քո և զտուն հօր քոյ, զի ցանկացաւ թագաւոր գե՛ղոյ քոյ։

Փ. Տա՛րցի՛ր:ց՛ն թագաւորի կուսանք ըզհետ նորա. և ընկերս նորա տարցի՛ն նըմա։

ԱՃցի՛ր:ց՛ն ցընծութեամբ և ուրախութեամբ, և տարցին ի տաճար թագաւորի. և փոխանակ հարց քոց եղիցին ո՛րդիք քո։

Փա՛ր:ց՛ոք և երկըրպագութիւն։ Ա՛ր:ց՛ժմ և միշտ և։

Ց Ա Ր Ո Խ Թ Ն Ա Ն

Հա՛ճեցա՛ր:ց՛ր տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր ըզգերութիւնն ՅաՃկովբայ։

Թո՛ղե՛ր:ց՛ր զանիրաւութիւն ժողովըրդեան քո, և ծածկեցեր զամենայն մե՛ղս նոցա։

Փ. Ո՛րհնեցի՛ր:ց՛ք մանկունք ըզՏէր, և օրհնեցէք զա՛ՀնաՀն Տեառն։

Ե՛ղիցի՛ր:ց՛ անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան։

Փա՛ր:ց՛ոք և երկըրպագութիւն։ Ա՛ր:ց՛ժմ և միշտ և։

Բ Կ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Ո՛ր հովանի՛ւ ապ Իսրայելի նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաչին Յովսեփու։

Ո՛ր նըստա՛ւ ապ ի քրովբէս, յայտնեաց առաջի Եփրեմի, Բենիամինի և Մանասէի։

Փ. Ա՛ւ ծ եղև մինչև յերկինս ողորմութիւն քո, և մինչև յամպըս ճըշմարտո՛ւթիւն քո։

Բա՛ր ձրեա՛լ ես դու յերկինս Աստուած, և յամենայն երկրի ե՛ն փառք քո։

Փա՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Գո՛ւթ զիս զդաւիթ ծառայ իմ, և իւղով սըրբով իմով օծի՛ ըզնա։

Ձե՛ռն իմ ընկալցի ըզնա, և բազուկ իմ զօրացուսցէ՛ ըզնա։

Փ. Ցա՛յտնութի՛ւն բանից քոց լուսաւոր և իմաստուն առնէ՛ զամբոյս։

Ձբե՛րան զիս իմ բացի, և առի զհոգի. ի պատուիրանս քո փափաքեա՛ց անձն իմ։

Փա՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

ՊԱՏԱՐԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Բա՛ր ըզձր արարէք ըզՏէր Աստուած մեր. երկիր պագէք պատուանդանի ոտից նորա, զի՛ սուրբ է։

Մո՛վսէ և Ահարո՛ն երիցունք նորա, Սամուէլ ընդ այնոսիկ, որ կարդան զանո՛ւն նորա։

Փ. Ե՛տրի զիս ըզնծացեալն առաջի Տեառն, զի գայ և հասեալ է Տէր ի դատե՛լ զերկիր։

Դա՛տի զիս զաշխարհս արդարութեամբ և զժողովուրդս իւր ճշդութեամբ։

Փա՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Բ Կ — Գ Զ

Թ Ա Զ Ի

Տա՛ր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, և արա առ իս նըշան բարութեան։

Տե՛սցեն զիս ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս։

Փ. Ա՛սա զիս Տէր ցըՏէր իմ, նիսա ընդ ալմէ խմէ, մինչև եղից ըզիըՆամիս քո պատուանդան ճախց քոց։

Գա՛ւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ի Սիոն, և տիրեսցես դու ի մէջ թըշնամեաց քոց։

Փա՛ռք և երկրըպագութիւն Ա՛ր ժամ և միշտ և։

Ե Դ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Ց

Հիմն զիս ընդ նորա ի լեառն սուրբ նորա. սիրէ Տէր ըզդրունըս Սիոնի առաւել քան զամենայն յարկան Յաքովբայ։

Փա՛ռաւորեա զիս լըն խօսեցաւ վասն քո, ահաւադիկ քաղաքդ Աստուծոյ։

Փ. Ա՛յսօ զիս ըր է զոր արար Տէր, եկայք ցընծասցուք և ուրախ եղիցուք ի սմա։

Ի՛ տեառնէ զիս եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց։

Փա՛ռք և երկրըպագութիւն Ա՛ր ժամ և միշտ և։

Գ Զ

Ա՛ղբիւրք ջուր։ Ի՛ ձորս լեառն։ անկանի՛ք ջուր։ Հարկանի՛ք զվէմ։ Ձո՛ւ ձեզ. Ո՛րպիսի՛ ինչ։ լիցի՛ ջուր։ Հարանի՛ ձեզ։ Ո՛րպա՛ս։

Ե՛ղո՛ւկ ժողովուրդ Տէր զփըրկութիւն իւր առաջի ազգաց, յայտնեաց զարդարութիւն իւր։

Ձի՛ չեզո՛ւկ ողորմութեամբ իւրով զՅակովբ, ճըշմարտութեամբ իւրով ըզսուն խոստացեալ. և տեսին ամենայն ծագք երկրի զփըրկութիւն Աստուծոյ մերոյ։

Գ Զ

Ա֊ի֊լե֊ո֊լուիա : ա֊ի֊լե֊ո֊ի֊ց֊ո֊լո֊ո֊ւիա : ա֊ի֊լե֊ի֊լո ի֊ց֊ո֊ : ֊ա֊ի֊ց֊ի֊ ո֊ւիա֊ : ա֊ա֊ի֊ց֊ ժժի֊ց֊ : ֊ի֊ : ֊լ֊ո ի֊ց֊ ֊ : ֊ի֊ ա֊ի֊֊ի֊լե֊ի֊ց֊ւ֊զ֊զ : ֊ա֊ժժ : ո֊ւիա֊ի֊ ֊ :

Փ. Ցի֊չհա֊ա֊ տէր գԴաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա :

Որպէ֊ա֊ ե֊ր֊զ֊ւաւ տհառն, և ուխտս եղ Աստուծոյ ցահովթայ :

Փա֊ա֊ծ֊ոք և երկբրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն : Ա֊ա֊յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն . ժ֊ժ֊ : ֊ի֊ ա֊ի֊ն :

Ա֊լէ֊լ֊ւիա ա֊լէ֊լ֊ւիա ֊ժ֊ժ֊ ժ֊ժ֊ւ֊ա֊ա֊ լէ֊ ո֊ի֊լ֊ւիա : ա֊ծ֊ւ֊լէ֊ի֊լո ա֊ի֊ժ֊ջ֊ի֊ւիա֊ :

Ա Ի Ա Գ Զ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ո՞ր ուաէ֊ա֊ր զհաց իմ, յաճախեաց առնել ինձ խաչբէութիւն :

Ա֊յւ դո֊ա֊ւ տէր ողորմեա ինձ և կանգնեա զիս, և հատուսցից նոցա :

Փ. Խո՞րհեցա֊ա֊ն և խօսեցան ըզչարութիւն. և զապիրատառութիւն ի բարձունս խո՞րհեցան :

Ե՞դէ֊ա֊ն յերկինս զբերանս իւրեանց, և զլեզուս իւրեանց ածէ֊ր֊ն զերկրաւ :

Փա֊ա֊ծ֊ոք և երկբրպագութիւն : Ա֊ա֊յժմ և միշտ և :

Ց Ա Բ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Տէ֊ա֊ր թագաւորեաց, վայելչութիւն ընդգեցաւ :

Զգեցա֊ա֊ւ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ածաւ :

Փ. Գո՞վեա֊ա֊ երուսաղէմ ըզՏէր, և օրհնեա զԱստուածդ քո Սիովն :

Զօ՞րացա֊ա֊յց ըզնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՞ ի քեզ :

Փա֊ա֊ծ֊ոք և երկբրպագութիւն : Ա֊ա֊յժմ և միշտ և :

Գ Զ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Ո՞՛ դընէ յամպըս զգընացս իւր, և չբռնի նա ի վերայ թևոց հողմոց։

Խնամավանութի՞՛ն և մեծավայելչութիւն զգեցար, արկար ըզլոյս որպէս զօթոց, ձըգեցեր զերկինս որպէս խոյրան, և արկեր ի վերայ ջուրց ըզվերնայարկս նորա։

Փ. Տէ՞՛ր, խնամարհեցս զերկինս և էջ. մերձեա ի լրբինս, և ծըխեսցին։

Փայլեա՞՛ զփայլատակունըս քո և խռովեա զնոսա, առաքեա զնետս քո, և ցըրուեա զնոսա։

Փա՞՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՞՛յժմ և միշտ և։

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Ա՞ռաքե՞՛ս զՀոգի քո, և ստեղծես ըզնոսա. և նորոգես զերեսս երկրի։

Ե՞ղիցի՞՛ն փառք Տեառն յաւիտեան. և Տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր։

Փ. Հնդի՞՛ք քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

Վա՞՛ն անուա՞՛ն քոյ Տէր կեցուսցես զիս. արդարութեամբ քով հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

Փա՞՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՞՛յժմ և միշտ և։

ՊԱՏՄԱՒՈՒԱԿՆ ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ի՝ ձե՞՛ռս նորա են ամենայն սահմանք երկրի, և բարձրութիւնք լերանց նորա են։

Նո՞՛ր է ծով և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին։

Փ. Լե՞՛նք որպէս մամ հալեսցին յերեսաց Տեառն, յերեսաց Տեառն ամենայն երկիր։

Պա՞՛տմեսցե՞՛ն երկինք զարդարութիւն նորա, տեսին ամենայն ժողովուրդք զփառս նորա։

Փա՞՛ռք և երկըրպագութիւն։ Ա՞՛յժմ և միշտ և։

Գ Զ — Գ Կ

Խ Ա. Զ ի

Դո՞ւ ապաթաւեցեր զուզութիւն, զիրաւունս և զարդարութիւն Յակովբայ դու աղբարեր:

Բա՞ բնչ արարէք ըզՏէր Աստուած մեր, երկիր պա-գէք պատուանդանի ոտից նորա, զի սուրբ է:

Փ. Յանդնեացե՞ն երկինք ըզվայելչութիւն փառաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան տիեզերք:

Ճանապա՞յթք արդէս ի լուսոյ հատան ի նմանէ, և եղջիւրք ի ձեռին նորա զրտան, և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն փառաց նորա:

Փա՞ռք և երկրպագութիւն: Ա՞յժմ և միշտ և:

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Ց

Դո՞ւ Տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քո ազգէ մինչև յազգ:

Դո՞ւ յարուցեալ զրթասցիս ի վերայ Սիովնի, ժամանակ զրթալոյ նորա հասեալ է ժամ:

Փ. Խնդասո՞ւմն եղէց քեզ Տէր բոլորով սրտիւ իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ:

Զի՛ լուա՞ր բերանս բերանոյ իմոյ, երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո, և խոստովան եղէց անուան քում վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քո:

Փա՞ռք և երկրպագութիւն, Ա՞յժմ և միշտ և:

Գ Կ

Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Ա՞յլ օ՞ճ՞ք: ՞ո՞վ՞ ՞ո՞ւ՞ր՞ ՞շ՞ա՞ժ՞ժ՞: ՞ի՞ ՞ա՞յ՞ս՞ ՞ո՞ւ՞ր՞: ՞Շ՞՞՞ ՞Ա՞օ՞ձ՞ ՞ո՞ւ՞խ՞ա՞՞:

Ըն՞դ քեզ է սկիզբն աւուր զօրութեան. ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարդանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծընա՞յ ըզքեզ:

Երդուաւ Տէր, և ոչ ևս զղջասցի, թէ դու ես քա-

Գ Կ

հանապ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և Տէր ընդ ամենից քումմէ:

փ. Ա՛ւետ լօսիա : աւետ[illegible]. լո՜ ձւիա : ա՜ա ա[illegible]ի[illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]:

Տէր ասաց ցիս, Որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծընայ ըզքեզ:

Խընդրեա՛ յինէն, և տաց քեզ զհեթանոս ի ժառանգութիւն, և իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի:

Փառք և երկրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյն Հոգւոյն: Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն:

Ա՛լէ ե՛լեւիա՜ ա՜լէ ա[illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]: [illegible]:

Ա Ի Ա Գ Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Լըւացայց սրբութեամբ ըզձեռս իմ. և չուրչ եղէց ըզսեղանդ քո Տէր:

Տէր ակրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փառաց քոց:

փ. Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիման նեղչացն իմոց:

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբնցոյց զիս:

Փառք և երկրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ և:

Ց Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Օ՛րհնեցէք մանկունք ըզՏէր, և օրհնեցէք զաշնուն Տեառն:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան:

փ. Կենդանի է Տէր, և օրհնեալ է Աստուած. և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ:

Աստուած է որ խընդրէ վրէժ իմ և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև:

Փառք և երկրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ:

Գ Կ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Մե՛ծ եղև մինչև յերկինս ողորմութիւն քո, և մինչև յամպըս ճշմարտո՛ւթիւն քո:

Բարձրեա՛լ ես դու յերկինս Աստուա՛ծ, և յամենայն երկրի ե՛ն փառք քո:

Փ. Խոնարհեցո՛յց զերկինս և էջ, և մէգ ի ներքոյ ոտից նորա:

Եւ ի քրովբէս և թըռեաւ, սլացաւ նա ի թեւս հողմոց:

Փառք և երկըրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ:

ՀՈԳՒՈՅՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Յա՛յտնութիւն բանից քոց լուսաւոր և խնամոտուն առնէ զաղբատս:

Ջերթա՛ն իմ բացի, և առի զՀոգի, ի պատուիրանըս քո փափաքեա՛ց անձն իմ:

Փ. Ի սաստէ՛ քումմէ Տէր, և ի շընչել հոգւոյ բարկութե՛ան քո:

Ա՛ռաքեա՛ց ի բարձանց, և ընկալաւ զիս, ընկալաւ զիս ի ջո՛ւրց բազմա՛ց:

Փառք և երկըրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ:

ԹԱՋԻ

Ա՛սա՛ց Տէր ցըՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ. մինչև եդից զթըշնամիս քո պատուանդան ո՛տից քոց:

Գաւազա՛ն զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ի Սիո՛նէ, և տիրեսցես դու ի մէջ թըշնամեաց քոց:

Փ. Նըշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եառուր ուրախութիւն սրտի՛ց մերոց:

Ի պըտղո՛ւ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լըցուցի՛ր զնոսա՛:

Փառք և երկըրպագութիւն: Ա՛յժմ և միշտ:

ՆԿԵՂՆՑԻՈՑ

Ա՛յսօ՛ր է զոր արար Տէր, եկայք ցընծասցուք և ուրախ եղիցո՛ւք ի սմա:

Գ Կ — Դ Զ

Ի Տեառնէ՛ եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մե-
ծոց։

Փ. Տէր ով կացցէ ի խորանի քումմ, կամ ով բնա-
կեսցէ ի լեառնէն սուրբ քո։

Որ գընայ անբիծ գործէ զարդարութիւն, խօսի զճըշ-
մարտութիւն ի սրտի իւրմէ։

Փառք և երկրպագութիւն։ Այժմ և միշտ։

Դզ

ԾՆՆԴԵԱՆ

Ա՛լէ՝ ծո՛ւսէք լո՛ւսիա՛ւ մա՛լէ։ Ա՛ձիր ծո՛ւս։ Ու ծա՛ս։ Ե՛մ ա՛ծ։ Ու ի՛ա՛ձա։ Ա՛ծ ժէ՛ւսէք։ Լո՛ւսիա՛։

Ցիշեա՛ Տէր զԴաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա։

Ո՛րպէ՞ս եր՛գեսցուք Տեառն, և ուխտս եզ Աստուծոյ Յակովբայ։

Փ. Ա՛ն ա՛լէ ի՛ւ՝ լո՛ւսիա՛ւ ա՛լէ՝ ո՛լ ի՛ւլիա։ ա՛ն ի՛ւ ա՛լէ ձձ։ ի՛ձձ մձ։ ի՛ա՛ ծ՛ւ ժէ՛ւ ձձ։ լո՛ւսիա՛։ ա՛ն ի՛ւ ա՛լէ։ ա՛ի՛՝ լէ՛։ ի՛ ա՛ծ ի՛ւ լո՛ւսիա՛։

Տէ՛ր հա՛ւատացէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։

Ի՛ վայրի՛ դա՛լարուղ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ջուրս հանգըստեան սընոյց զիս։

Փա՛ռք և երկրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն։ Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ա՛լէ՛։ ի՛ձ ա՛լուսիա։ ա՛լէ ի՛ւ լո՛ւսիա՛։ ա՛ն ի՛։ ի՛ ծո՛։ ծո՛լէ՝ ա՛ի՛։ ի՛ ծո՛ւս։ Շա՛ ի՛ ա՛ ծ՛ւ ծ՛։ ա՛։ ժէ՛ւ լո՛ւսիա՛։

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Զարթեա՛ ազե՛ղըն քո ինեալս կապարճիդ քոց. արբեցուցեր ըզգեաս. ցըրուեցեր զերկիր, և զոզացուցեր ի սաստկութենէ անձրեւի, որ անցանէ ընդ սա։

Դ Զ

Ա՛նգո՛ւնգք աղաղակեցին մեծապէս. լոյս փայլման արեգականն արդելու, և ծագումըն լուսնին դադարեցաւ:

փ. Մա՛ռնեցա՛յ և ոչ եղանէլ. աչք իմ ակարացան յաղքատանալենէ:

Ա՛ղաղակեցի՛ւ առ Տէր զօրհնաւապազ, և համբարձի առ քեզ ընձեռա իմ:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛մէն և միշտ և:

ԾԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գա՛վեա՛ երեսաղէմ ըղՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո Սիոնէ:

Զօրացա՛յց ըղնիկըս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՛ի քեզ:

փ. Ո՛ղորմութեա՛մբ Տեառըն լի եղև երկիր. և բանի Տեառն երկինք հաստատեցան:

Ե՛ւ Հոգւո՛վ բերանոյ նորա ամենայն զօրութի՛ւնք նոցա:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛մէն և միշտ և:

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Յե՛րեսա՛յ նորա երկին հարուածք. և դէտ չաւազացնորա երթիցին մեծամեծք ի՛ թըշնամոց:

Լե՛րի՛նք հալեսցին, և անտառք վառնեսցին. ճանապարհք որք ի սկըզբանէն էին, կաթսացին. և ի նմանէ զովզաւոյ ամենայն երկիր:

փ. Համբարձե՛ա՛ք իշխանք ըզդրունըս ձեր ի վեր, համբարձին դրունք յաւիտենից, և մտցէ Թագաւո՛ր փառաց:

Ո՛վ է սա Թագաւոր փառաց, Տէր հզօր զօրութեամբ իւրով, Տէր հզօր ի պատերազմի:

Փա՛ռք և երկրպագութիւն: Ա՛մէն և միշտ և:

ՀՈԳՒՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՈՍՏԵԱՆ

Ո՛րպէս ի՛ւղ դի ի՛ջանէ ի գլուխ և ի մօրուան Ահարոնի, և ի մօրուացն ի՛ջանէ ի դրասպանս ըզգեստուն նորա:

Դ Զ -- Դ Կ

Ո՛րպէս ցօղ ոչ ցօղէ ի հերմոնէ, ի վերայ լերին Սիովնի։
Փ. Ի՛ վայրի՝ դալարուղ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ևս հանգըստեան սընոյց զիս։

Դարձո՛ յոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։
Փա՛ռք և երկրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Խ Ա Զ Ի

Յա՛յտնեացո՛ն երկինք ըզվայելչութիւն փառաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լըցան սո՛ղեղք։

Ձա՛ռագա՛յթք որպէս ի լուսոյ հատան ի նմանէ, և կղկիւրք ի ձեռին նորա գըտան, և անդ հաստատեցաւ պօրութիւն փառաց նորա։

Փ. Յա՛ծ զբ և գաւազան, նորա մըխիթարո՛ղն զիս։
Պա՛տրաստեա արարեր առաջի իմ սեղան, սո՛ն յանդիման նեղչաց իմոց։

Փա՛ռք և երկրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Ն Ո Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Ց

Ո՛րպէս եղէ ևս այք ասէին ցիս, ի տուն Տեառն երթիցուք մեք։

Հա՛ճեաւ կայն առաք մեր առ դրունըս քո Երուսաղէմ։
Փ. Լը՛սեցի՛ ինձ ըզձայն օրհնութեան քոյ, և պատմել զամենայն ըսքանչելի՛սս քո։

Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փա՛ռաց քոց։

Փա՛ռք և երկրպագութիւն։ Ա՛մէն և միշտ և։

Դ Կ

Ձ Ր Ա Գ Ա Լ Ո Ի Ց Ի Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Ա՛ստ ՚ի՛ զզ ։ ՚ի՛ լո՛ ՚ա՛ւ իա՝ ։ ա՛՛ ի ս ։ ՚ե՛ե՛՛ի՛ լե՛ ա՛ի ։ լո՛՛ ե՛ ՚ի՛ ա՛իա՛ ։ ա՛ ՚ի՛ ե՛՛ի՛ լե՛ ՚ի՛ ։ ՚ո՛ ե՛՛ի՛ ե՛ ՚ի՛ ։ ա՛ի ՚ի՛ լո՛ ՚ա՛ւ իա՛՛

Դ Կ

Աւաքեաց ըզբան իւր և բըժըշկեաց ըզնոսա, և փըրկեաց ըզնոսա յապականութենէ իւրեանց։

Խոստովան եղիցին Տեառն ողորմութեանց նորա, ըսքանչելեաց նորա որդիք մարդկան։

Փ. Ա՛լէ՝լուխա՛ ա՛ղ֊ո՛ւլէ՝։ ի՛ մ֊ա՛ւուխ՝։ ա՝ մ֊ի՛ մ֊ա՛։ ա՛ի՛՞։ ո՛լէ՛ղո՝։ ո՞ծ՞ ֆ֊ա՛ւա՞։

Իջեալ որպէս զանձրեւ ի վերայ դեղման, որպէս ցօղ որ ցօղէ յերկիր։

Ծագեսցի յառուրս նորա արդարութիւն, բազում խաղաղութիւն մինչև կատարեսցի լուսին։

Փառք և երկրպագութիւն Հօր և Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն։ Ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ա՛լէ՝լո՛ւխա՝։ ա՞ղ՛ո՛ւլէ՝։ ը֊ծ՞ֆ֊ա՛ա՝։ ը֊ա՛ա՝։ ա՞ը֊ծ՞ի՛ մ֊ի՛։ ո՛լէ՛ղո՝։ ը֊ը՝։ ա՞ը֊ծ՞ա՛ ը֊ի՛ ո՝ ծ՞ ֆ֊ա՛ւա՞։

Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն

Տէր ասաց ցիս Որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծընայ ըզքեզ։

Խընդրեա՛ յինէն և տայց քեզ զհեթանոսս ի ժառանգութիւն, և իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի։

Փ. Լո՛ւր դուստր և տես, խոնարհեցո զունկըն քո. մոռա զժողովուրդ քո և զտուն հօր քոյ, զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քոյ։

Սա՛ ինքն է Տէր քո, երկիր պագցես սմա. և դուստրըն Ծուրոյ երկիր պագցէ սմա. և պատարագօք գերեսս որա պաշտեսցեն մեծամեծք ի ժողովրդոց։

Փառք և երկրպագութիւն։ Ա՛յժմ և միշտ,

Ա Խ Ա Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ո Ւ

Եղիւն գիս ի գրի ներքնում, ի խաւարի և ի սուրբ մահու։

Դ Կ

Յիս հաստատեցաւ սըրտմըտութիւն քո. զամենայն պբօսանս քո ածեր ի վերայ իմ:

Փ. Եղէ՛ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և ի մեռեալս ազատ:

Որպէս վիրաւորս, որք նըմանին ի գերեզմանի:

Փառք և երկըրպագութիւն: Այժմ և միշտ:

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Կենդանի՛ է Տէր, և օրհնեալ է Աստուած. և բարձր եղիցի Աստուած փըրկութեան իմոյ:

Աստուա՛ծ է, որ խընդրէ վրէժ իմ, և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինև:

Փ. Ծա՛փս հարէք ամենայն հեթանոսք. աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցընծութեան:

Տէր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Փառք և երկըրպագութիւն: Այժմ և միշտ:

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Խոնարհեցո՛ւց զերկինս և էջ, և մէգ ի ներքոյ ոտից նորա:

Եհ ի քրովբէս և թըռեաւ, սլացաւ նա ի թեւս հողմոց:

Փ. Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնութեամբ, և Տէր ի ձայնիւ փողոյ:

Սաղմո՛ս ասացէք Աստուծոյ մերում, սաղմո՛ս ասացէք թագաւորին մերում, սաղմո՛ս ա՛սացէք:

Փառք և երկըրպագութիւն: Այժմ և միշտ:

ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Ի սաստէ՛ քումմէ Տէր, և ի շընչել հոգւոյ բարկո՛ւթեանդ:

Առաքեա՛ց ի բարձանց, և ընկալաւ զիս, ընկալաւ զիս ի ջո՛ւրց բազմաց:

Փ. Ա՛ւրա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած. և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորձ իմում:

Դ Կ

Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց և զՀոգի քո սուրբ մի հանիցէր յինէն։

Փառք և երկրպագութիւն։ Ամէն և միշտ։

Խ Ա Չ Ի

Նըշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եռուր ուրախութիւն սըրտիցդ մերոց։

Ի պըտղոյ ցորենոյ գինւոյ ձիթոյ իւրեանց լըցուցեր զնոսա։

Փ. Նեռաք քո սըրեալ են հըզօր, ժողովուրդք ի ներքոյ քոյ անկցին, ի սիրտս Թըշնամեաց Թագաւորի։

Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան գաւազան արքայութեան քոյ։

Փառք և երկրպագութիւն։ Ամէն և միշտ։

Ն Կ Ն Ղ Ն Ց Ի Ո Ց

Տէր ով կացցէ ի խորանի քում, կամ ով բնակեսցէ ի լեառնէն սուրբ քո։

Որ գընայ անբիծ, գործէ զարդարութիւն, խօսի ճըշմարտութիւն ի սրտիճ իւրում։

Փ. Մեծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ, ի լեառնն սուրբ նորա։

Հաստատմամբ ցընծութեամբ ցընծասցէ ամենայն երկիր, լերինք սիոնի, կողմանք հիւսիսոյ, քաղաք Թագաւորին մեծի։

Փառք և երկրպագութիւն։ Ամէն և միշտ։

ԹԱԳԱՒՈՐՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Ա.Զ

Ա.Զ. Թաղալեր յանկարծ ոչինչ ասել։ Բարեխոսեան ուխտ մը ընել։ Բրոց մնարկրոշ տացին։ արագ չափ մը։ ձիով օձիր մը։ ընկղզել։ ‖ Թղթախիլ չընորհիլ յանցանաց մեռնիլ։ բարեւ բան մը։ Ա.Ղ. Մերձիլ տէր առ այնսիկ որ մահեալ են արտասուք եւ վառնարկս հոգւով կենցաղանալ։ բանսիմ նեղութիւնք են արդարոց յամենայնի փորկէ զնոսա Տէր. և պահէ զամենայն ոսկերս նոցա և մի ի նոցանէ ոչ կոտրեցին։ Թղթախիլ են։

Փխ. Ո՞ր յաղթող զօրութեամբ ի հանդիսս ճըգնաւորաց։ Ո՞րոշ կայ։ այնպարոյս պահել ծիլցե՞ր։ զխոտոտ վանդ վըկայս զո՞ր արտերուած։ տալ ածիլ ուր։ ծգնութիւն ընել ի նեղութեան մնալ։ բանիեւ տալիցեն ընդ ընկեր ուր։ ընտրել։ Ո՞րցո՞։

Ա.Կ

Դխ. Զգուշութիւն քո։ տեղ ածել ուր։ ուրան ընկերիլ ուրեմն։ ‖ եւ բանիեւ տալիցեն ընդ ընկեր։ ընտրել։ մի կըրտսաներ ընդ ընկեր։ եընդ ընդուխիլ։ ուն տալ ածել ուր։ ոչխարընկեր։ ընկեր ուրեմն։

Ա.Կ. Փըրկութիւն արդարոց ի տեառնէ է վերակացու է նոցա ի ժամանակս նեղութեան։ ծգնեսցէ՛ նոցա Տէր և փըրկեսցէ զնոսա. ապրեցուսցէ ի մեզաւորաց և կենցուսցէ զնոսա զի յուսացան ի նա։ եւ բանիեւ։

Փխ. Ո՛րք ընդառնչանս եւ ըսմանէ վանքն քո

յանձն ամե՞ն: Ո՞վ հավիտեն զաբրահամայ վասն անուանընդդէմ քրմաց սըրբոյ: բանբերխօսութեամբ սոցա: մի՛ կորուսաներ ըզմեզ: Եւ ըստ բազմութեանդ: ո՛չ ըստ մեղս մե՛ր:

ԲՁ

ԱՋ. Բարեխօսութեամբ սրբոյ սը: Երից մանրեաց բոնաւորին: ‖ պահպանեա՛ զմեզ ամե՛ն: Ո՞վ օգնական մեր ես կո՛ղ տէր: առանձին մարդ ես եւ բազում հրաշիւրեայ՛ան ի կոչնական: ամբաստանութեանց մե՛ր ամե՛ն: Ո՞վ օգնական եղիր կո՛ղկին ց:

ՍՂ. Աքանչելի է Աստուած ի վերայ սըրբոց իւրոց Աստուած Իսրաէլի: նա տացէ զօրութիւն հաստատութեան ժողովըրդեան իւրոյ օրհնեալ է՛ Աստուա՛ծ: պահպանեա՛:

ՓԽ. Ամբարձարանք երանելեաք եւ փառաւորեալք: որք բազում տանջանացըն համարեւթնցէք: զի՛ւք ըզկենցաղըն կենաց ընդդիմացաւ ունիք: եւ առ Քրիստո՛ս վաստըն ամե՛ն: բանբերխօ՛: Իսահաւ՛ցիք:

ԲԿ

ԱՋ. Դու ե՞ս Քրիստոս սպրիծր կենդանց: բընդխո՛ւմն սղոմոնեութեան: ‖ չնորհեցի՛ր սըրբոց մարտիրոսացն յաղթող ընդհատաճկութիւն: համայծնել ընդհատարն եւ լուսապսակել զանձի՛ն: ազգ՝ օգնական մե՛ր:

ՍՂ. Աստուած փոձառութեալ է ի խորհուրդս սըրբոց իւրոց, մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ որ չուրջ են ընդնեաւ: Տէր Աստուած զօրութեանց ո՞ նման է քեզ. հզօր ես դու Տէր և ճշմարտութիւն քո չուրջ է ընդդե՞ւ: չնորհեցի՛ր:

ՓԽ. Ո՛ր չնորհօք սուրբ Հոգւո՛յն յաղթեցեք ըզ թըշ-

նամուն։ Երանելոյ սուրբ վկայիդ Քրիստոսի՝ վասըն ձեր աղնուագոյս հայցեցէք յԱստուծոյ։ Ողորմութիւն ունիմ ես։

Փո. Ո՞ր պըտուղ ունիք պարծանաց ամենայն առաքինեացդ։ Նախաշաւիղ եւ առաջնորդ կենացըն յաւիտենից։ Ով սուրբ վկայ, ասա։ Ողորմի կայք։ Ամ. պըտուղըն սըրբոց եւ վանըն մեր բանեխեսցեն. չնորհելով զողորմութիւն յանդատարձս յաղթելոյն։ Կենացըն յաւիտենից։

ԳՋ. ԳԿ

ԴԿ. Թագաւոր սուրբ ըստ յաւիտեանս։ Ամէն։ Ըղձըգնութիւն սըրբոց մաքրութեան։ բանիւ խօսիս ճշմարիտ ամ. քեզ փրկի՞ մի՞։ Ոչ ոք ծանօթ։ Ո՞ւստեր։ ‖ եւ աղաչեմըք առաքեալ մի՞։ չնորհեա զողորմութիւն յանցանաց մերոց։ եւ ի կեանսըդ յաւիտեան ձեզ։ Նորոգեա՛ ոչ։ Ով՞ մի՞։ Ոչ ոք ծանօթ։

ԳՋ. ՍԳ. Լուծյա ծանգեաց արդարոց ուղղոց սըրտիւք երկիր ուրա՞խ։ Ամ՞ն։ ուրախ եղեալ արդարք ի Տէր. և խոստովան եղերուք յիշատակի սըրբութեանն նորա՞։ եւ աղաչեմըք։

ԴԿ. ՍԳ. Պատուական է առաջի Տեառն մահ սըրբոց իւրոց ո՞ Տէր ես ծառայ քո եմ ծառայ և որդի աղախնոյ քո։ Հաներ ըզկապանս իմ քեզ մատուցից պատարագս օրհնութեան և զանուն Տեառըն կարդայցո՞։ եւ աղաչեմըք։

Փո. Հանդիսացեալք ի մարտիս պատերազմիդ յաղթիդ զո՞ւարճ սուրբ ը վը՞։ Ամ՞։ Ձ՞։ Ո՞։ կայք։ քանզի ճանապարհ հորդեցեք ը մե՞։

յերկնայինն քաղաքըն յերթա սխալ[1]ել մ. ը՞նդ ա՛նանր-
ձնոցըն դա՛ստ վտահաւոր[2]ել[3]: ասւրբ ը՛ զե՛ր-
բա՛ն մ՚ը՛մ: ը՚ն օձ մի՛ բդո՛ ծ՛ւթխնան:

ԴՋ

Դկ. Ո՛րք ի խնարա՛նըս սը՚ըրնւթեան ե՛ք: ժնդմվեա՛լ
ծ՚ըհնել ը՛գքեզ գրի՛ մ՚ը՛ն: մ՚ը՛ ո՛: ը՚ծ օձ մ՚: ը՞ստո՛ւա:
‖ ա՛զա՚չանօ՛ք սը՚ըրսց մ՚ըրախ՚ըրա՛նսւ մ՚ը՛մ ի: զ՚ոպա՛-
զանտանըս մ՚ը՛ր մի՛ ա՛նտես ա՛՚ձնե՛ր: ար մի՛ ա՛՚ն ի՛նդ
ե՛ս բա՛զմսւմ զ՚ն՚ըմ: թա՛՚զա՛ւր վտա՛ռաց գրի՛մ՚ը՛մ՚:
՚մ՚ը՛մ՚: ը՚ծ օձ՚: ը՞ստո՛ւա:

ՍԳ. Ա՛ր՚ ի՛ր՚ զ ՏԷր ստ ամենեսեան որ կարդան ստ
նա. ստ ամենեսեան որ կարդան ա՛ռ նա՛ ճը՚ւմա՛՚ր-
ստւթեա՛ն: ի՛ ո՛մր: ըզկա՛մն երկիւղածաց իւրոց ստ-
նէ ՏԷր ազօթից նոցա լսել և կեցուցանել ը՚զնո՛ստ՚՚ ու՛ր:
ա՛զա՚չանօ՛ք:

Ա՛ոաքելոց և Մ՚ըթ՚ըրէից պա՛ւ է:

ՍԳ. ԱՈ. Ո՛՚ր՚չ են բանք և ա՚չ են խօսք որոց ո՛չ լը՚՚սի՛ն
ձա՛՚յնք նո՛՚ցա: ի՛ ո՛: ը՚նդ ամենայն երկիր ել բաբրառ
նոցա մինչև ի ծագս աշխարհի են խո՛՚ք նո՛՚ցա՛՚՚: ա՛զա՚-
չանօ՛ք:

ՓԽ. Նահա՚տակ՚ք ե՛՚ւ վըկա՛յք: գրի՛ստոսի՛՚ Ա՚՚ա-
ստ՚՚ւածո՛յ: ը՚նդհա՚նո՛՚ւր ախ՚ե՛զբա՛՚՚ց քարո՛՚զ՚ը՚ զք
փըրկո՛՚ւթեան: ո՛րք զանձ՚ի՛նը՚՚ս ձեռ ի՛՚ն մ՚ը՛մ: մա՚-
ռնւցէ՛ք պատարա՛՚գ և՚ զե՛՚նումն: Ա՚ստո՛՚ւածո՚՚ ի՛՚ր
հօր լ՚ուսի՛՚ա ա՚՚ձնո՛՚ւրնց: ժ՚ըդմվելո՚՚ա ի՛՚ կատա՚՚-
րեա՛՚ն մ՚ը՛մ: գյինչստա՛՚կ ա՚՚ձնո՛ւա՚՚ն ձե՛՚ռն: բանի՛՚
խո՛՚սո՛ղք ա՛՚ռ ՏԷր: վանըն քա՚՚ւ՚ըթեա՛՚՚ն ը՚ ու՛՚
զա՛՚ր մ՚ը՛՚: ը՚ծ օձ՚՚ց ը՚ ու՛՚ծրո՛յ:

ԴԿ

ԴԿ. Չկրնքսըրբեա՛ն ան բռնութիւնըդ քո՞ւ։ մի՛ արա՛ն ան գործիչեմք։ լո՛ւմ ։ ո՛չ ո՛ւ ձ՛ւ ։ ո՞ւր տէ՛ր ։ ‖ ամա-չա՞նօք ալբրոց մարտիրոսա՛ն ան մ՛ւ ։ խըճայեա՛ւ իւ՛ր մեզ ։ եւ ը կեա՛ւ ։ ո՛չ ։ ձ՛ւ ։ ըա՞գ՛ւ։

ՍՂ. Ո՛րա՞ւ ի՛ւ լինին ամենեքեան որ յուսացեալ են ի քեզ յաւիտեան ցընծասցին եւ բնակեսցե՛ս։ զո՛ւ ի՞ նո՛ւ սա ։ մ՛։ պարծեսցի՛ն ի քեզ սիրելիք անուան քո դու օրհնեսցես զու զարդարըն տէր որպէս զինու հաճու-թեամբ քոյ պսակեցեր ըզնա՛՞ ։ ամա-չա՞նօք ։

ՓԽ. Տօ՛նէ՛ այսօր ենկեղեցի՛ սուրբ ։ զո՛ւ չամաՁկը՞ա ձեր սո՛ւրբ ը վը՛ւ ։ ո՛չ ։ մ՛։ ձ՛ւ ։ ըկայք ։ սրբ զօ՞րութեամբ սո՛ւրբ հո՛գւոյն ։ վա՛նեցէ՛ք ըզպա՞տերազմ չա՛ր ին ։ եւ ի կամարըն լսեսցէ՛ն ի թագաւո՛րեա՛ք ։ օ՛րհնել սո՛ւրբ ը զ՞բռո ։ ո՛չ ։ ձ՛ւ ։ ի՛ր-դո՞՛ւթի՛՞ւն ։

ՍԲՌՈՑՆ ՍՏԵՓԱՆՈՍԻ

ԴԿ. Թագաւո՛ւա՛ր ը յա՛ւե՞ւա՛ւ ։ ձեզ՞՛՞ ։ ա՛մ՛ն ։ Աչյօ՛ր գա՛ւ ո՞՛ւ ։ հրէշտակաց ուրացը ։ ի՞ձեա՛ն նա՛ւ ընդ ը ճըգընա ։ ւթի՛ւ ։ ձեզ՛ ո՛՞ւն ։ սըրը՞բո՞ւ ձ՛ւ Սաւիանոսի նախավկա՛՞՛ ։ ւ ։ ի՛ւ ։ Քա՛ւ ընդ գո՛՞ւ չէ ։ ի՛՞ւ ։ ո՛՞՛ ։ ի՛ւ ։ ձ՛ւ եկեղե՛ւ ։ ցի՛՞ քո ։ Քրի՛ւ ձեզ ։ ի՛՞ւ ։ առա ընդցայի՛՞ղ ։ ւ ։ ան ։ ձ՛ւ ։ ա՛՞ւ ։ ի՛՞ւ ։ ձ՛ւ ։ ի՛՞ւ ։ ձ՛ւ ։ ա

Քահանայի աղջամուղջին ժամ առնելով զաղջացար ընդ կեանս աշխարհիս եւ վախճանեցար յանկառնական կենացն. եւ միշտ եւ համառատ ուրախանալ ընդ Տեառն լինիցես: յաղթող: Ժամ յանդիման Քահանայի զոհ: Ի մի ժամում ի մի ակնթարթի: ցնծալ: Բրիժա: ձգիտասոս ընդելանիցիր ուրախանալ: անձկալ հեղման աւրենաց: ա՜մէն: ի՜նչ: ժամ ի մի վայրկեան: ընս մեծին: անդրադարձ: ի ձգ: ի՞նչ ընդ քո: ո՞ւմ տէր:

Փաժռոքը հօրն էականի՞ն. ո՞րդւոյն միածնի՞ եւ աղաւնիչ սուրբ հոգւոյն ընվա՜ժանելէ՞: Փաժռոքը պանտիւ եւ ինհանուքիւն այժմ եւ միշտ եւ յանդառնալս յանդառնից ամէ՜ն ժա: ձգ՞ո: ամէն:

Եւ յորժամ չա՞ր ժին ծն երկինք եւ երկիր ի յանէ վանաց Բանին՞ն Տեառըն Ա՜ստուածոյ: Յայնժամ նզատուցանել ընդ ոչխէ իւրմէ ընծայիւքս անձառն իւրոյ ի լուանալն խորանաբն զո՞ւգա ա՜ստուածոյ:

Այսօր գաղ հրեշտակացն ուրախանան ընդ ճգնաւորիւն սրբոյն Ստեփանոսի նախավկային: Քանզի զոչէ եւ կեղեցի քո Քրիստոս դյաղթանակ մարտ հեղման արեան սորա ի վերայ մեծի անուան քո Տէր:

ԹԱԳԱՒՈՐՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՆՐԿՈՒՇԱԲԱՔԻ

ԱՋ. Թա՞գաւոր յաւիտեան՝ ո՞վ ա՞ս է: ա՞մէ՜ն:

Թ. Լո՜ւր մեզ Ա՜ստուած փրկի՜չ մեր: ի՞նչ մա՜չ մեր: եւ կեցո՛մ: ՚՚՚ զմեզ որ յաւիտեա՜նից ի՞նչ կա՞ն: ո՞ւ տա՞ձգ: ի՞նչ ծ՞ն: ի՞նչ ո՞ւզ մեզ մ՞ա:

ՍՂ. Լո՜ւր մեզ Ա՜ստուած փրկիչ մեր յոյս ամենայն ծագաց երկրի եւ որ ի ծո՜վ հե՜ռաւն. ո՛ պատրաստե՜ զլե-

բինա զօրութեամբ իւրով և ըզդնցեալ էր զօրա-
թիւրն ի ծով : ա մի ոչ ուն : եւ կէս :

Փխ. Լսէր ապաչխարանաց մերոց : Տէ՛ր ողոր-
մա՛ : ի՛ր ոչ : մատրան ի վանս և զբաժանմունս ա մի ոչ ուն : ի՛ր մոռ-
նոյ ծ : ի՛ր օձ : ի՛ր օձ իմ մեզ :

Թ. Ամէ՛ն զի՛ր ոչա : աի՛ր ոնանքա ատրենք : ի՛ր օ՛ր : աւ՛ր : ‖ աւ՛ր յո՛ր ծ՛ր : ի՛ր գնեա՛ր : ը ծ՛ր ոչ
ինձ : մանա՛ւ ի՛ր : ո՛ր ա ա : ո՛ր ի՛ր ա ծ ի՛ր ա՛ր ոզ ո՛ր ան ր :

ՍՂ. Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց և զՀոգի
քո սուրբ մի՛ հա՛ներ յի՛ ՙնէն. ամլ տուր ինձ ցըն-
ծութիւն փրկութեան և հոգւով պետութեան քո հա՛տ-
տանեա՛ զի՛ն ա : ա՛ ր՛ յ :

Փխ. Մի ա՛նտես ա՛նաներ զիս Տէ՛ր Աստուա՛ծ
փըրկիչ իմ: ամլ չնօրհեա ինձ թագուհի ի՛ն : բազ-
մագո՛ ծի: ի՛ն ութ : մատրան ի՛ն ան՛ր և ը կեր-
ո՛ւ : ի՛ն ո՛ ցո՛ :

Թ. Եկեկեղ և եկեղե՛ր գնհատա՛ն ըզքէն Տէր :
ապաքա՛ծք ամենայն : քեզ եկեղե՛ր պատանե՛ն : ‖ մե
հրնշաւ՛ք ի բարձունս ազատակ՛ն և ասեն : ն-
զո՛րութիւն զո՛ս առեղծեր : մի կո՛րուսա՛ն ոչ՛ :

ՍՂ. Եկեղե՛ր եկնուք ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս
օրհնեցե՛ք զա՛նա՛ ունը՛ ծն Տեառն : զի նա ա՛ւաց և
եղեն հրամայեաց և հա՛ստատեցա՛ն : ե՛ս հրնշ :

Փխ. Եկեղե՛ր եւ եկեղե՛ր հանապատք ընդերձ գո՛վեն :
թանգա՛ր վա՛ն ո՛ր ոսաց : սե՛ր ո՛վ ք եւ քե՛ր ո՛վ ք
ի խո՛նա՛ր ա՛նե՛ր ով : ը զգե՛ ա՛ն յի՛ ո՛ ս՛ երնաց :
ե՛ս ա՛ր ա՛ն ծ՛ն բա՛ր ո՛ ան՛ զի ա՛ զատակ՛ն եւ ասեն :
ա՛ ե՛ ր ո՛ ր : ա՛ ր ե՛ ա ե՛ր ո՛ ր ան ր :

ՆԲՆԶՇ Ա.Բ Ա.Թ Ի

ՍՋ. Թ. Եւ իրաւունք ունիս դու զայդ ասել առ ինձ, զի ես ոչ եղէ հրեայ: ||

ՍՂ. Ազգդ քո եւ քահանայապետքն մատնեցին զքեզ առ իս. զի՞նչ արարեր:

ՓԽ. Ոչ է թագաւորութիւն իմ յաշխարհէս այսմիկ: եթէ էր թագաւորութիւն իմ յաշխարհէս այսմիկ, սպասաւորք իմ մարտնչէին, զի մի՛ մատնեցայց հրեայից: այլ արդ թագաւորութիւն իմ ոչ է յաշխարհէ:

ՍՂ. Ուրեմն թագաւոր ես դու: ||

ՓԽ. Դու ասես, զի թագաւոր եմ ես: ես յայսմ ծնայ եւ յայսմ եկի յաշխարհ, զի վկայեցից զճշմարտութեան: ամենայն որ է ի ճշմարտութենէ, լսէ ձայնի իմոյ:

ՍՂ. Ճշմարտութիւն զի՞նչ է:

Թ. Մարթեսցէ ընդ իս թշնամին: հանապազ ինձ զի՞նչ կամիս կարծ մձ: ո՞ւր առաքիս զիս: ||

ՓԽ. Ոչ ոք կարէ զիս մատնել, եթէ ոչ ինքն ինձ կամեցեալ: ես ինքն դնեմ զանձն իմ, զի առցէ զայն: մեղս ոչ գործեցի, եւ ոչ գտցի ինձ:

ՍՂ. Մարթեսցէ ընդ իս ի տարապարտուց եւ վհատական սիրոյ իմոյ մատնելն զիս այլ ոք: ես զոհութիւն կամիմ: համարեսցին ինձ չար վհատական բարւոյ առեալ թիւն վհատական սիրոյն իմոյ՞ն: այլ դու:

ՓԽ. Ո՛ր հոգւովդ ես հօտիս բանաւոր կենդանեաց: առ ինձ գայր կենդանց: անպակասութիւնս: ես դարձի գտողութեամբ ի հօտն քո գրիգոր եւ ոչ կորեալ:

Թ. Մեղայ եւ ապաշխարեմ ընդքեզ: թողութիւնդ արասցես ինձ մեղս մձ: ո՞վ է սա:

ՍՂ. Ես ոչ գիտեմ: || քահանայ ի՞մ լիցի

քո զբաղմունքդ: ար միա՞ն մի՞նչև ես փըրկի՞չ եւ կեղծիք: ինչո՞ւ:

ՍԳ. Ամեն օր տէր մեղայ և դանօրէնութիւնս իմ եմ ինձնի՛ն դէմ ասում: ազատչեմ և խընդրեմ իքեն թող ինձ տէր թող ինձ և մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան բմո՞ւմ: քանի՞:

ՓԽ. Ահզա՛ր քրիզ տէր մեղայ քրիզ տէր: մեռնո՛ւմ եւ քանդ գանազ ծուլը բաղո՛ւմ են յանցանք եմ: պատրաստ ես աշխարհիս խաբեցիչն դիս: ես ելլե՛մ անպըտուղ ի կենաց յուսացիդ: այլ դու անմահական և անյիշաչար փըրկիչ: խնա՛յեա՛ծ ի մեղուցեամ ծառայս ես ը կեցամ ասը: ինչո՞ւ:

ՋՈՐՆՔՇԱՒԱՔԻ

ՍՋ. Թ. Տէ՛ր ո՞վ կը ի՞մ: բազո՛մ եմ: քանի՞ սուրբ ես: աչնօ՞ր ես ինձ ասնեցիր: ինչո՞ւ ես ինձ ծնար: ինչո՞ւ ես ինձ մոյ: ‖ ոչ՝ ի՞ր ես ձեզ ինչ՞ ասում: զահրիչ ըզդա՞ս ասում: ասո՞ւմ: ինչո՞ւ ես ինձ քո՞: արդ աշնիկասիլ ըզքո՞ւ ես: ոդա՞ ինչ չեմ: չնորհեաց ինձ ապաշխարութիւն Թէ՛ն Տէ՛ր: ինչո՞ւ: ես ի՞ն ես: զո՞ւ ես ինձ:

ՍԳ. Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան գլուխս իմ և որպէս բեռն ծանրը ծանրացան ի՛ վերս ինձ: նեխեցա՛ն և փըտեցան վէրք իմ յերեսաց անզգամութեան իմո՞ւմ: ոչ ի՛ր:

ՓԽ. Պանդուխտս մնաուցանեմք քրիզ Հա՛յր երկնաւո՛ր. մի՛ անտես առներ զաղաչանըս մեր: այլ անցո՛ զցանուցըն քո՛ ի մե՛նջ: ես ի՞նչ զի պատկեր եմք բարեբարութեա՛ն:

Թ. Տէ՛ր ողորմեա՛ ինձ՝ որ մեղա՛ւ եմ քեզ՝ եւ ոչ ոք ինձ պէս մեղաւոր է՝ որ ողորմի՛ս լինի ինձ: ‖ ահա ի՛նչ ասացի՛ր դու՝ ասա՛ ինձ՝ զի՛ արդարանամ: ո՞ւր է՝ որ ինձ պէս մեղանչէ՝ եւ ողորմի՛ս լինի նմա: ո՞ւր է՝ որ ինձ պէս մեղանչէ՝ եւ ոչ պատժի՛ս նմա: ո՞ւր է՝ որ ինձ պէս մեղանչէ՝ եւ ոչ տանջի՛ս նմա: ո՞ւր է՝ որ ինձ պէս մեղանչէ՝ եւ ոչ դատապարտի՛ս նմա:

ՍՂ. Գիտեմ՝ գիտեմ՝ որ ասում են Տէր եւ ըստ իրա՛ւանց քո՛ց կե՛նցաղ դիւս: բանդա՛մ են որ հալածեն եւ նեղեն զիա՛ ի վկայութեանց քոց ես ոչ խո՛տորեցա՛յ: ահա ի՛նչ:

ՓԽ. Ա՛նոխանակի՛ եւս անկիչայնար Տէ՛ջմ՛ր: ո՛ր գիտալո՛վ ի մեղաւո՛ւթ. չնո՛րհեցեր ա՛պաշխարո՛ւթիւն: այդ գիտեա՛ եւ յիս Տէ՛ջմ՛ր: ի՛ մեղուցեալ եւ յանօրինեա՛լ քո՛ ծառա՛յս եւ փոխա՛րինեա՛ զ ըզգործո՛ղս չարեաց: ի՛ գիտո՛ւն ապաշխարո՛ւթեան եւ ընկա՛լ զիս:

Թ. Ի՛ տա՛ճարի՛ քո՛ւմ սըրբութեան: վա՛ռա՛ւորեալ բարի՛ւդ: ի՛ լո՛յսդ՝ լուսո՛վ ըզգե՛ցեալ: ‖ դո՛ւ ընկալի՛ր ինչխա՛ւ խո՛նարհութիւնդ: ընդ՝ըմա՛ռ ի՛ւր: ի՛մ ա՛ղաչանքս ոչ ե՛ւ: ո՛չ ի՛մ ողբ՝ ոչ ի՛մ արտասուք: ո՛չ ի՛մ ողորմութիւն: ո՛չ ի՛մ ապաշխարութիւն: ո՛չ ի՛մ ողորմութիւն: ո՛չ ի՛մ ողորմութիւն:

ՍՂ. Այլ ես ըստ բազո՛ւմ ողորմութեան քո՛ւմ մըտից ի տուն քո եւ երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո եւ երկիւղ ընկա՛ծու քո՛ւ: Տէ՛ր առաջնո՛րդեա՛ ինձ յարդարութեան քո՛ւմ վասն թըշնամեաց իմոց եւ ուղիղ արա առաջի իմ դճանապարհըս քո՛ւ: դո՛ւ ո՛չ:

ՓԽ. Ի՛ տաճարի՛ քո՛ւմ սըրբութեա՛ն հա՛ռնամ՝ ընդքնդ գո՛վեմըք թագաւո՛ր վայի՛ւ ա՛ղա՛չ: ընդ ա՛ւնի՛ս ի՛շխանութի՛ւն կո՛չնաց եւ փըրկութեան: ո՛ղորմեա՛ ի՛ւ: ի՛ւ մե՛ղ:

ՍՋ. Թ. Ա՛պաշխարե՛ք ամենքդ: ա՛ւ...ցի՛ւ: ո՞ր ո՞րտուի՛ց ա՛ռ...ս: ասացա՛ր ը՛ւ լինի՛ւ ու լա՛ւ ա՛մ...ի՛ն ա՛ռ...ս: զբանգլմա՛ս: ա՛ւ...ւթի՛ւ ո՛ւ...ն ը՛ւ ա՛ւ...ի՛ն զա՛ց: ‖ սո՛վաւ չնորհեա՛: յառա՛ջ քա՛ւ ը՛ւզ...ի՛ւ ո՛ւխանն: զքա՛ւ...ւթի՛ւն ե՛ւ ը՛ւզմա՛ծ: քո՛ւ զո՛ւ...ր ամե՛ն: ի՛ւ մա՛ս ա՛ւ: ի՞նչ ո՛ւ...ւթի՛ւն:

ՍՂ. Ծարա՛ւ է անձն իմ առ քեզ Աստուած հզօր և կենդանի երբ եկիցէ երեւեցայց երե՛սաց[1] Աստո՛ւծոյ: եղե՛ւ ինձ արտասուք իմ կերակո՛ւր ի՛ւ տո՛ւէ և ի գիշերի. և այն ա՛ւ ասէին ցիս զօրհանապազ թէ ո՛ւր է Աստուածդ քո՛ւ: սո՛վաւ:

ՓԽ. Յո՛ւրժամ գա՛ւ փառաւք Հո՛ւր յանհագի՛ւն աւուրն: ի գա՛ւե՛ւլ ակի՛ւ...ւրկիր: ե՛ւ գո՛ւղան սարսափմա՛մբ երկրածի՛ւնքս ամենայն: ի յայգի՛ւ քո՛ւ...ւմն: ի նըշա՛ւել քո՛ւ յա՛ւելի՛ւ գա՛ւա՛ւ րա՛ւհե՛ւղ: ե՛ւ յա՛ւկնարկե՛ւլ քո՛ւ յարքա՛ւծս: յիշեա՛ ե՛ւ զիս ը՛ւզրա՛ւմա՛ւմե՛ւղս: ո՛ւր ը՛ւնդ կըղմեա՛ւս ես յա՛ւնցա՛ւոր քա՛ւնաւրկու՛ւն խարա՛ւմբ: ի՛ւ հա՛ւյցե՛ւ գա՛ւա՛ւգակի՛ւն ցէր ե՛ւ զի՛ւս յիշեա՛: ո՛ւր մի՛ւա՛ւ ը՛ւնդ ե՛ւա՛ս: փըւ՛ւ՛ւ...ւրկի՛ւ ը՛ւ:

Թ. Զի՞ւս ո՛ւր ի՛ւ: նա՛ւ...ւ՛ւ ա՛ս: ը՛ւ...ւ ա՛ւ...ւ ա՛ւշխա՛ւրհի՛ւ ա՛ւ...ւկո՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւն: մե՛ւ...ւ ո՛ւ...ւ զք ի՛ւ: ‖ նա՛ւա՛ւ հա՛ւնգի՛ւ ա՛ս: ը՛ւ...ւ ա՛ւ...ւ ա՛ւպաշխա՛ւրե՛ւ...ւ՛ւն: չը՛ւնո՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւ ի՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւն: ը՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւ...ւ՛ւ

տուր ինձ ձեռն ծրտիչս երբեմըն պճարման: ի վե-
րայ ալեացն: ոչ ծըսիս ան ակնկոծեալ յանցանօք
մեզաց եւ ըստ կամս մեծ: ոչ ըստ:

Թ. Դու ես որ փրկատես աղքիւր կենաց: բըղխու-
մն ողորմութեան: || չնարհեաս փըրկիչ անձանց մերոց
ըզթողութիւն մեզաց մերոյ: ոչ ըստ:

ՍՂ. Ի քէն է տէր աղբիւր կենաց և լուսով երե-
սաց քոց տեսանեմք ըզծղօտս: ծանգեա զողորմու-
թիւնս քո որք ճանաչեն ըզքեզ զարդարութիւնս քո որք
ուղիղ են սըրտիւք: չնարհեաս:

ՓԽ. Ո՞ր ածրաւեալ ես ծարաւեալ և հանդիսա
անչափութեամբ: ճաշնասպան ես մեղմութեամբ եւ հո-
վիւ հզօն: բանաստեղծ հոգի ոչ ըստ: փաշփագոզա
անս քեզ փրկատես ըստ նահապետն: ի՞նչ արքա մեզ ծա-
րաւեալ ընդ ժակ քո քաղցրութեան: յանըպատ ա
յատ գրեցի ոչ ըստ:

ՈՒՐԲԱԹ

Դկ. Թագաւո ամբ ըզյա հետեա ծ ո: օձ ո ամ
ին: ամ ան ամ: ոսկրբատ ըստ ոս ք: լո ամ ո ամ
ր տէր: ձա ին ամ իս ա: || եւ ա զա: չա ամ ո ամ
ք: ժամա ն ամ ոս ըստ ոս ք: ոչ տէր ո ամ ր ամ
եւ ա զ:

ՍՂ. Լըսա ծ ինձ ի առաւօտ սըրտով իւրմէ ձայ-
նի: ա զո թի ց իմն ի ամ ր ամ: եւ ա զաղաչիկ
իմ առաջի նորա մատե յանկնկըս նորա ծ ո: օձ ո ամ:
եւ ա զ:

ՓԽ. ԱՂՑ. Ո՞ր ընտանացու ես ախեղբարց: փրկիս
տո: ի՞նչ ես ամատնաւած: լռեսաւորիա զիմ ընկատա ոսա
յին խոհեմութիւն եւ ընկեր: ոչ ըստ: ոչ ոչ օձ ո:

Փս. ՆՆՋՑ. Օ՞րչհնեալ եմ ես ձէ՞ր: եւ վանամա-
բեալ է՞: քո ա՞նբա՞ւ մնրպամարիրմ՞ւթիւնդ: զամա-
չանըս մե՞ր: քեզ մնտո՞ւցանեմք ո՞ր: Թագաւո՞րդ ես
յաւիրտե՞նից: զնըՆՋՑցեալսըն մե՞ր: ա՞րժանի արաք
ձէ՞ր: ընդունել ի կեա՞նսըդ յաւիրտե՞նից:

Թ. Ա՞րտաքո՞ւս ի՞նձ: չընո՞րհեա՞ ի յանպա՞շխարհա-
թիւն ձէ՞մ: ո՞չ ո՞: ծո՞ւռ ը զի: ‖ լըւացից
ընդուն՞դս: ա՞՞նձի՞՞ս: ո՞չ ո՞՞ւ: ի՞՞մո՞՞յ
պ՞ղձս: պո՞ղանը՞՞ծս: ո՞՞ւ ձ՞՞ն: աղա՞չե ո՞՞վ
ե՞ւ: ևս՞ ի՞մ: ո՞չ ո՞: ծ՞ո՞ւռ ո՞: ո՞՞ւ ցո՞:

ՍՂ. Վա՞տատա՞կեցա՞ւ ես ի հեծութեան իմում լո՞ւացի
պա՞մենայն գիշե՞ր ը՞ւմա՞հի՞ճս ի: ի՞ս ո՞՞: ա՞՞ մ՞մ:
եւ ա՞րտասո՞ւօք իմով զանկողի՞նս իմ թաց՞ի՞ս: զի
ա՞ւանցի՞ց:

Փս. Ո՞ր ապրե՞ւրդ է՞ս ա՞ճապա՞նքան: գրի՞ւտա՞ւ՞ի՞ս
Ա՞տաբ՞ւանց: զ՞վի՞րատո՞ւրեալ ա՞՞նձն իմ ի՞ մի՞զանց:
ըզի՞ զբղեհա՞՞՞ ձէ՞ր: ըզ՞ղխա՞՞ծմբ ա՞րտասո՞ւա՞՞ց եւ
ը կե՞: ի՞՞ձ՞: ո՞՞՞

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԴԿ· ԲԿ·

Սաղմոսիւք և օրհնութիւամբ և երգոք հոգևորօք անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԱՁ· ԳՁ·

Ի գիշերի և ի տուընջեան և յամենայն ժամու անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԱԿ· ԳԿ·

Ցերգս օրհնութեան և ի ձայն սաղմոսաց անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԲՁ· ԴՁ·

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստովանութեամբ անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր: Հայր մեր որ յերկինս:

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԺԱՄՈՒ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՈՐԴՒՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ՈՐ ԵՐԵԽԵՑԱՒ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑՆ

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով, ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց:

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն յորս խնդարհ առաքեր զմեզ, և տեսայն յորս տեսաք զչարչարանս:

Հայեաց Տէր ի ծառայս քո և ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա որդւոց նոցա. եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր:

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ Տէր, և զգործս ձեռաց մերոց աջողեա մեզ:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: — Այժմ և միշտ:

Եւ ևս խաղաղութեան պՏէր ազաչեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ:

Օրհնաբեր եղից մանկանցն Գաբրիէլ:

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ անուն քո յաւիտեան:

Ցիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն ընդ մեզ. արդար ես դու Տէր, և ամենայն գործք քո ճշմարիտ են:

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամենայն դատաստանք քո արդար են:

Դատաստան արդարութեան ածեր ի վերայ մեր ըստ ամենայնի, և զոր ինչ ածեր ի վերայ մեր, և քաղաքի սրբոյ հարցն մերոց երուսաղեմի:

Ա՛րդարութեամբ և յիրաւի ածեր զայս ամենայն ի վերայ մեր վասն մեղացս մերոց։

Անօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ լինել ի քէն. մեղաք յամենայնի և պատուիրանաց քոց մեք ոչ անսացաք։

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատուիրեցեր դու մեզ, զի գրարիս գոցուք մեք ի քէն։

Ա՛րդ զամենայն զոր արարեր և զոր ինչ ածեր ի վերայ մեր, արդար դատաստանաւ արարեր։

Մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց մերոց անօրինաց խաստաց և ապստամբողաց։

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի քան զամենայն երկիր մատնեցեր զմեզ։

Եւ արդ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ զբերանս մեր, զի յամօթ և նախատինք եղաք ծառայից քոց և պաշտօնէից։

Այլ մի՛ մատներ զմեզ ի ապառ վասն անուան քոյ. մի՛ գրեր զուխտս քո. և մի՛ ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ։

Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քոյ, Իսահակայ ծառայի քոյ և Իսրայէլի սրբոյ քոյ։

Խոստացար նոցա և տայցես բազմացուցից, զզաւակ ձեր՝ որպէս զաստեղս երկնից բազմութեամբ, և որպէս զաւազ առ ափն ծովու։

Եւ արդ Տէր նուազեցաք մեք քան զամենայն ազգս, և եմք տառապեալք յամենայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց։

Ոչ գոյ ի ժամանակիս յայսմիկ իշխան, մարգարէ և առաջնորդ, ոչ ողջակէզք պատարագաց և ոչ խունկք օրհնաց, և ոչ տեղի պատարագս մատուցանելոյ առաջի քոյ և գողորմութիւն գտանել ի քէն։

Այլ անձամբք խոնարհեալք և հոգւովք տառապանաց ընդունելի լեցուք մեք որպէս զողջակէզս խոյոց և զաւարակաց, և որպէս բիւրաւորս գառանց պարարտաց։

Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեր այսօր առաջի քոյ, զի կատարեալ գոցուք զկնի քոյ, և չիք ամօթ յուսացելոցս ի քեզ։

Եւ արդ զամբ զհետ քոյ ամենայն սրտիւք մերովք, երկնչիմք ի քէն, և խնդրեմք զերեսս քո Տէր, մի՛ յամօթ առներ զմեզ։

Այլ արա առ մեզ ըստ հեզութեան քում և ըստ բա-

զամ ողորմութեան քոմ, փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց Տէր. և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան:

Յամօթ լիցին ամենեքեան, որք չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լիցին բոնաւթիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին:

Եւ ծանիցեն, զի դու ես Տէր Աստուած միայն՝ որ փառաւորեալդ ես ի վերայ ամենայն տիեզերաց:

Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. գովեալ և առաւել:

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քոյ. գով:

Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քոյ. գով:

Օրհնեալ ես որ նայիս ի քրովբէս, և հայիս յանդունդս. գով:

Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան երկնից. գով:

Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն զՏէր. օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք երկինք զՏէր. օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք հրեշտակք Տեառն և ջուրք որ ի վերոյ երկնից զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք զօրութիւնք Տեառն արեգակն և լուսին զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք աստղք երկնից՝ անձրեւք և ցօղք զՏէր. օրհն,

Օրհնեցէք ամենայն հողմք, հուր և ջեր զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք ցուրտ և ամօթ, ցօղ և ձիւնաթեր զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք սառն և պարզ, եղեամն և ձիւն զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք, լոյս և խաւար զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք և երկիր զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք լերինք, բլուրք և ամենայն բոյսք երկրի զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք աղբիւրք, ծովք և գետք զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայսուռք որք ի ջուրս, և թռչունք երկնից զՏէր. օրհն:

Օրհնեցէք գազանք և անասունք և որդիք մարդկան զՏէր. օրհն:

Օրհնեսցէ Իսրայէլ զՏէր. օրհնեսցէ և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք քահանայք զՏէր. օրհն։
Օրհնեցէք ծառայք Տեառն զՏէր. օրհն։
Օրհնեցէք անձինք և շունչք արդարոց զՏէր. օրհն։
Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք զՏէր. օրհն։
Օրհնեցէք Անանիա, Ազարիա և Միսայէլ զՏէր. օրհն։
Փառք Հօր։ Այժմ և միշտ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեցէք զարարիչն արարածոց, զՏէրն տերանց, զԹագաւորն թագաւորաց, զԱստուածն աստուածոց։ Օրհնեցէք, գովեցէք, բարեբանեցէք. զի քաղցր է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ե՛ռ ապա ասէն ղՀոյսն ըստ պարշահի։

ՔԱՐՈՋ ՂՀՈՅՍՆ։

Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի, ապաչեցուք զմիածին Որդին Աստուծոյ, զՏէրն մեր և զփրկիչն Յիսուս Քրիստոս. որ էջ փառաց Հօր ի մէջ հնոցին, և փրկեաց զերիս մանկանցն ի քաղցէացւոց անտի։ Լուսաւոր և սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր, զի մի՛ երբեք խաբեսցուք մեք ի մեղաց և ի ցանկութենէ աշխարհի։ Այլ արժանի եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա, առնուլ զպսակն լուսոյ և կենաց ի յանձինս մեր, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած։ Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր, կեցո և ողորմեա։

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի կէս-լուիչէ և յայլ պէտս առնելոյն պօնս։

Հզօր, յաղթող, պանչելազօրծ, սուրբ, միածի (յարուցեալն) Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և։

ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Յօդեա Տէր զյօդ բարեբար ողորմութեան քոյ ի միտս ուղիղ անձինս մեր. չկիզ զբոց հնոցի յանցանաց մերոց, փրկեա զմեզ յաւիտենական ի հրոյն։ Արա արժանի ընդ

երիս սուրբ մանկունան, և ընդ երանելի սուրբ վկայն՝ օրհնել զքեզ և գովել. քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՑ

Ցօղեա Տէր զյօղ բարերար ողորմութեան քոյ ի մեզ ուցեալ անձինս մեր. շինջ զբոց հնոցի յանցանաց մերոց, փրկեա զմեզ յաւիտենական ի հրոյն: Աբա արժանի ընդ երիս սուրբ մանկունան և ընդ երանելի սուրբ վկայն օրհնել զքեզ՝ գովել և ասել, Աստուած քաւեա պիս զմեզաւորս, Աստուած քաւեա պիս զմեզաւորս, Աստուած քաւեա պիս զմեզաւորս և կեցո:

ԵՐԳ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և ցնծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով:

Այց արար ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ. այսուհետև երանիցին ինձ ամենայն ազգք:

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա:

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց, և արար զօրութիւն բազկաւ իւրով:

Ցրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Չխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս եղից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրոյ՝ յիշելով զողորմութիւն իւր:

Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ ընդ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան:

Օրհնութիւն Հաւրն և Որդւոյ՝ Հոգւոյն Սրբոյ:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ որ յայց եղ և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ :

Յարոյց մեզ զեղջիւր փրկութեան ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս խօսեցաւ բերանօք սրբոցն, որք յաւիտենից մարգարէքն էին :

Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց և ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց:

Առնել ողորմութիւն առ հարսն մեր, և յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ:

Ջերմութիւն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերոյ, տալ մեզ առանց երկիւղի զիրկութիւն ի թշնամեաց մերոց։

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Եւ դու մանուկ, մարգարէ բարձրելոյն կոչեսջիր. գնասցես առաջի Տեառն պատրաստել զճանապարհս նորա։

Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան իւրոյ ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց։

Վասն գթոյ ողորմութեան Տեառն Աստուծոյ մերոյ, որով երևեցաւ մեզ արեգակն ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել զիաւսար մեր։

Ծագել զոյս ի վերայ այսոցիկ՝ որք նստեալք ի խաւարի և ի սաստիկ մահու. ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան։

Աղօթք ձերոնոյն Սիմեոնի։

Արդ արձակեա զծառայս քո Տէր ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց։

Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառք ժողովրդեան քում Իսրայելի։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

Եւ ապա ասի Մեծացուցին ըստ պատշաճի։

Քահոյ կինի Մեծացուցին։

Սուրբ Աստուածածինն՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս. զի կամեցեալ ողորմիցի՝ և զթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Այնհետև Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա։

Աղօթք հաղորդութեան և պահոց։

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քոյ, և աղաչանաւք ամենայն սրբոց քոց, (և սրոց այսօր է յիշատակ)։ Լուր մեզ Տէր և ողորմեա, ներեա, քաւեա և թող զմեզս մեր։ Այժմանուաղեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՔԱՐՈՋ ՂԻՒ ՄԵՆԱՑՈՒՑԷՔ Ի ԿԵՐԱԿՈՒԹԻՒՆ։

Եւ մեզ խաղաղութեամբ ընդէր աղաչեցուր։
Տէրո՛ղ ողորմեա։
Վասն սո՛ւրբ տեղւոյն. տեղւոյն չինութեամբն եւ բարեկարգութեամբն ընդէր աղաչեցուք։
Վասն ժողովրդեա՛ն Ք՛ս. որք մըտանե՛ն ընդ դրա՛նըս սըրբոյ եկեղեցւոյ ընդէր աղաչե՛ցուք։
Վասն ընդունելո՛ւ Ք՛ս. զպաղատա՛նըս սոցա՛ ըստ մեծի՛ ողորմութեան իւրում. ընդէր աղաչե՛ցուք։
Եւ եա՛ Ք՛ս. միաբա՛ն վասըն ճըշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ ընդէր աղաչե՛ցուք։
Զա՛նձրնըս մե՛Ք՛ս. եւ ըզմիմեանըս Տեառն Աստուծոյ ամենակալի՛ն յանձն արարո՛ցուք։
Ո՞զորմեա՛ մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քումմ ասացուք ամենքեքեան միաբա՛նութեամբ։
Տէր ո՛ղորմեա՛. Տէր ողո՛րմեա. Տէ՛ր Ք՛ս ո՛ղորմեա՛։

Ա Ղ Օ Թ Ք

Դու ես թագաւոր յաւիտենից յաւիտենից Քրիստոս Աստուած մեր։ Եւ քեզ ընդ Հօր եւ Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ։

Երէ ե-պ-բ-ր-ւ-յ ա-ե-պ-ա-ր-ա-ն։

Ե՛ր-ի-ց-ի ա՛-ր-ե-ն-ո-ւ-ն Տե-ա-ռ-ն։ ։ ։

Յաղթեալ մինչ ի մահառս արեւուն ծրհնեայ՝ լ ընդ ամենայն։ ի ։ ուն տեառն ‖ ի յաջմըմհեաք ։ ՚ի՝ ։ ամ՝ ~ ա՝ ծո՝ ։ մի՝ ՚ն՚ն՚ւ ի՝ յաս ։ ի՝ ։ ա՚ւ՚ժաեան ։ ա՚ց՚՝ ս ։ ի՚ա՚ ծ՚ա ս ։ ի՚ ս ~ ն ։

Փառք եւ երկրպագութիւն հօր և որդւոյ և՚ սրբոյն հոգւոյ ։ ի՚ի՚ հո՚՝ գւո՚՚ ։ ի՚ն ։ և այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։ ա՚՚ ։ մէն ։ ի՚ յաջմըմհեաք ։ ՚ի՚ ։ ո՚՚ ~ ծո՚՚ ։ մի՚ ՚ն՚ն՚ւ ի՚ յաս ։ ի՚ ։ ո՚ ա՚՚ ւա՚ժաեան ։ ա՚ց՚՚ ս ծ՚ա ս ։ ի՚ ս ~ ն ։

Աւրի տէր ծրհնեայ ։ ի՚ ։ ի՚ ։ ի՚

ԴԿ· ԲԿ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի. ԻԲ. 1։

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում լուսանայր միաշաբաթին, եկն Մարիամ մագդաղենացի և միւս Մարիամն տեսանել զգերեզմանն։ Եւ ահա շարժումն մեծ եղև, զի հրեշտակ Տեառն իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ի դրաց անտի, և նստէր ի վերայ նորա. և էր տեսիլ նորա իբրև փայլակն, և հանդերձ նորա սպիտակ իբրև զձիւն։ Եւ յահէ անտի նորա խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբրև զմեռեալս։ Պատասխանի եաւ հրեշտակն և ասէ ցկանայսն. մի երկնչիք դուք, գիտեմ զի զՅիսուս զխաչելեալն խնդրէք. չէ աստ, քանզի յարեաւ՝ որպէս ասացն. եկայք տեսէք տեղին ուր կայր։ Եւ վաղվաղակի երթայք ասացէք աշակերտացն նորա թէ յարեաւ. և ահա յառաջանայ քան զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա. ահա ասացի ձեզ։ Եւ ելեալ վաղվաղակի ի գերեզմանէ անտի ահիւ և խնդութեամբ բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն։ Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս և ասէ. ողջ էք։ Եւ նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա, և երկիր պագին նմա։ Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. մի երկնչիք, երթայք ասացէք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն ի Գալիլեա և անդ տեսցեն զիս։ Իբրև նոքա գնացին, ահա ոմանք ի զօրականացն եկին ի քաղաքն, և պատմեցին քահանայապետին զամենայն որ լինէր եղեն։ Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն, խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ եառն զօրականացն և ասեն. ասացէք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝ մինչ մեք ի քուն էաք. և եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հաճեսցուք զնա, և զձեզ անհոգս արասցուք։ Եւ նոցա առեալ զարծաթն, արարին որպէս ուսանէն. և ել համբաւս այս ի Հրէից մինչև ցայսօր։

Իսկ մեստան աշակերտքն գնացին ի Գալիլեա ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս. իբրև տեսին զնա՝ երկիր պագին նմա, և ոմանք յերկուսցան։ Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս

առաքեաց զիս Հայր, և ես առաքեմ զձեզ: Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյ սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ: Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչև ի կատարած աշխարհի: 20:

ԲՋ· ԴՋ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի· ԺԶ· 42:

Վասն Թաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, քանզի ուրբաթ էր՝ որ ի շաբաթին մնանէր, եկեալ Յովսէփ որ յԱրիմաթիայն էր, այր պարկեշտ, նախարար, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ, համարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւրապետան, եհարց զնա և ասէ, թէ արդարև այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրև ստուգեաց ի հարիւրապետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն Յովսեփայ: Եւ Յովսէփ գնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա՝ պատեաց կտաւովն, և եդ ի գերեզմանի՝ զոր էր փորեալ ի վիմէ, և թաւալեցոյց վէմ ի դուռն գերեզմանին: Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակոբայ և Յովսեայ տեսին զտեղին ուր եդաւ: Եւ իբրև անց շաբաթին, Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակոբայ և Սողոմէ՝ չոգան պատրաստեցին խունկս, զի եկեսցեն օծցեն զնա:

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթիսն գան ի գերեզմանն ընդ արեւագալն, և ասէին ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուսցէ մեզ զվէմն ի դրաց գերեզմանին: Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր վէմն ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ: Եւ մտեալ ի ներքս ի գերեզմանն, տեսին երիտասարդ մի՝ զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան սպիտակ, և զարհուրեցան: Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ երկնչիք. զՅիսուս խնդրէք զնազովրեցի զխաչեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահաւադիկ տեղին ուր եդին զնա: Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս, եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ի

Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ: Եւ իբրեւ լուան՝ եկին և փախեան ի գերեզմանէն, քանզի դահի հարեալ էին. և ոչ ումեք ինչ ասացին, զի երկնչէին: ԺՋ. 8:

Ա.Կ. Գ.Կ.

Արդ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու. ԻԳ. 50:

Վասն թաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ահա այր մի, անուն Յովսէփ, որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար, սա չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա, յԱրիմաթեայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեան Աստուծոյ. սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. և իջուցեալ զնա պատեաց պատուականալաւ, և եդ ի կառածոյ գերեզմանի, ուր չէր զոք բնաւ եդեալ: Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր. և երթային զհետ նորա կանայք՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ի Գալիլեէ, տեսին զգերեզմանն, և որպէս եդաւ մարմին նորա: Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս, և ի շաբաթուն հանդարտեցին ըստ պատուիրանին:

Բայց ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն՝ եկին ի գերեզմանն, բերին զխունկսն զոր պատրաստեցին, և այլ կանայք ընդ նոսա: Եւ գտին զվէմն թաւալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի, և մտեալ ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յիսուսի: Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա ի ման այնորիկ, և ահա արք երկու հասին առ նոսա ի հանդերձս լուսաւորս: Եւ իբրեւ գահի հարան՝ և խոնարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ասեն ցնոսա. զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս, չէ աստ, այլ յարեաւ: Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էին ի Գալիլեա, և ասէր՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնել ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց, և ի խաչ ելանել, և յերրորդ աւուր յառնել: Եւ յիշեցին զբանն նորա: Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մեռեալսն, և այլոցն ամենեցուն: Եւ էին Մարիամ մագդալենացի և Յովհաննա և Մարիամ Յակոբայ և այլք ընդ նոսա՝ որ պատմեցին զայս

առաքելոցն։ Եւ երեցան առաջի նոցա չաղփաղփութիւն բանքն նոցա՝ և չհաւատային նոցա։ Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ ի գերեզմանն, և հայեցեալ տեսանէ զկտաւան լոկ՝ զի կային. և գնաց ընդ միտս զարմացեալ, թէ զինչ եղև։ Ի Դ. 12։

Ա.Զ· Գ.Զ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ Ժ.Թ. 38։

Վասն Թաղման և յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ որ յԱրիմաթիայ էր, աշակերտ Յիսուսի ի ծածուկ վասն ահին Հրէից. զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի. և հրամայեաց Պիղատոս. եկին և բարձին զնա։ Եկն և Նիկոդեմոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս՝ ի գիշերի զառաջինն, և երեր զմուռս խառն ընդ հալուխ՝ իբրև լտեբս հարիւր։ Առին զմարմինն Յիսուսի, և պատեցին կտաւովք խնկովքն հանդերձ, որպէս օրէնն էր Հրէից պատել։ Եւ էր ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ, և ի պարտիզի անդ գերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբեք էր եդեալ։ Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից, զի մօտ էր գերեզմանն, եդին զՅիսուս։

Եւ ի միաշաբաթուէն Մարիամ մագդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ աչալուսն ի գերեզման անդր, և տեսանէ զվէմն բարձեալ ի դրանց գերեզմանին։ Այսր ընթանայ և գայ առ Սիմովն Պետրոս և առ միւս աշակերտն զոր սիրէր Յիսուս, և ասէ ցնոսա. բարձին զՏէր ի գերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմք ուր եդին զնա։ Ել Պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային ի գերեզմանն, ընթանային երկոքին ի միասին։ Եւ միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան զՊետրոս՝ և եկն նախ ի գերեզմանն. և խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն, բայց ի ներքս ոչ եմուտ։ Եկն և Սիմովն Պետրոս՝ որ գայր զկնի նորա, և եմուտ ի գերեզմանն. և տեսանէ զկտաւն զի կային անդ. և վարշամակն որ էր ի գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւն կայր, այլ առ բոյն ծալեալ ի մի կողմն։ Յայնժամ եմուտ և միւս աշա-

կերան, որ եկեալ էր յառաջագոյն ի գերեզմանն, եւս եւ հաւատաց. զի չէ եւս գիտէին գիրս՝ թէ պարտ է նմա ի մեռելոց յառնել: Գոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն: Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին և լայր. և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ի գերեզմանն, և տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս, զի նստէին՝ մի ի գլխոյ և մի յոտից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի: Եւ նոքա ասեն ցնա. կին դու, զի՞ լաս: Ասէ ցնոսա. զի բարձին զՏէրն իմ ի գերեզմանէ աստի՝ և ոչ գիտեմ ուր եդին զնա: Զայս իբրև ասաց, դարձաւ ի թիկունս կոյս, և տեսանէ զՅիսուս զի կայր, և ոչ գիտէր թէ Յիսուս էր: Ասէ ցնա Յիսուս. կին դու, զի՞ լաս, զո՞ խնդրես: Նմա այսպէս թուեցաւ՝ թէ պարտիզպանն էր. ասէ ցնա. Տէր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա ինձ ուր եդիր զնա, զի ես առից զնա: Ասէ ցնա Յիսուս. Մարիամ: Եւ նա դարձաւ և ասէ ցնա եբրայեցերէն. բաբբունի. որ թարգմանի՝ վարդապետ: Ասէ ցնա Յիսուս. մի մերձենար յիս, զի չէ եւս ելեալ եմ առ Հայր իմ. այլ երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա. ելանեմ ես առ Հայրն իմ և առ Հայր ձեր, և Աստուածն իմ և Աստուած ձեր: Գայ Մարիամ Մագդաղենացի՝ և պատմէ աշակերտացն եթէ եւս նա զՏէր, և զայս ինչ ասաց ցնա: Ի. 18:

Երէ չինի ի-ղաբելոյ սահմանին:

Փառք յարութեանն քո Տէր. ոչ գտանիցի գրիչ՝ որ կարող լինիցի գրել զամենայն սուրբ կենդանութեանդ քո:

Փառք յարութեանն քո Տէր. ոչ գտանիցի գիր՝ որ կարող լինիցի գրել զամենայն սուրբ կենդանութեանդ քո:

Եւ ոչ գտանիցին փառաւորել զամենայն սուրբ կենդանութեանդ քո:

Երէ պատահի երեքշաբթի. երեքշաբթի և չորեքշաբթի պատ:

Զամենայն սուրբ [illegible] կենդանութեանդ: [illegible] Եւ ոչ գտանիցին [illegible]

օ՜ի՛ ծ՛: Հրդեհ՛ւ ընդե՛ղ Գրիստոս ըսաց: փըրը՛կի՛ ծ՛ը՛ զ՛ան ա՛ռ՛ը՛ծ՛: ա՜խ՛ հա՛ս ա՛ն իրի՛ն: ա՛ռ՛ո՛ջ, ա՛:

Ջամենայն առաւօտ կ՛ենայ խոց . . և այլն:

Ի՛ գի՛շերի՛ն՝ հաճմպա՛ր թձէ՛ք . ընդձեռնա՛ս ձեռ՛ր ‖ ի՛ սըրտո՛ւքի՛ն՝ ո՛ւռ՛ը՛ծ՛: ո՛ւռ՛ը՛ծ՛: ի՛նչ: ո՛ւ՛ր ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛ա՛օ՛յ ո՛ւ՛ր ֆ: ո՛ւ ա՛ղ՛ո՛ւ՛ժ՛ա՛՞ն: ե՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛ ո՛ր՛ հ՛ն՛ե՛ց՛ի՛ք ը՛ղ՛ձ՛է՛: ո՛ւռ՛ը՛ ա՛ղ՛ծ՛: ի՛նչ ո՛ւ՛ր ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛ա՛օ՛յ՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛օ՛: ո՛ւ՛ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ժ՛ը՛:

Ա՛ռա՛ ո՛ր հ՛ն՛ե՛ց՛ի՛ն՛ ա՛մ՛ի՛ն՛ ն՛ա՛յ՛ն՛. ծ՛ա՛ռ՛ա՛յ՛ք՛ տ՛ե՛ա՛ն՛ ը՛ղ՛ձ՛է՛ր ի՛ս՛ը՛ր՛ի՛ն՛ ս՛ը՛ր՛ը՛ո՛ւ՛ք՛ի՛ն՛: ո՛ւռ՛ը՛ծ՛: . . . :

ԳԱԼԱՏԱՑԱՆ ՈՂՈՔՈՄԵԱՆ

Գ՛ա՛ն՛ք՛ լ՛ո՛ւ՛ա՛հ՛ղ՛է՛ի՛ ա՛ղ՛ը՛ա՛ւ՛ք՛ն՛ա՛ց՛ն՛. ա՛պ՛ա՛ն՛ե՛ք՛ն՛ ա՛ն՛ծ՛ի՛ր՛ գ՛ա՛ղ՛ք՛ա՛ե՛ա՛ծ՛ն՛ը՛ ն՛ տ՛ե՛ա՛ն՛: ո՛ւռ՛ ը՛ծ՛ա՛ն՛: ե՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛ ա՛ր՛ղ՛է՛ր՛ն՛ ա՛ր՛ղ՛ ն՛ա՛յ՛ր՛ օ՛ր՛հ՛ն՛ա՛ե՛ա՛ր՛ լ՛ ք՛ա՛յ՛ ա՛ւ՛ր՛ր՛ գ՛ա՛ւ՛ո՛ւ՛: ո՛ւռ՛ը՛ ծ՛: ո՛ւռ՛ը՛ ը՛ծ՛: ի՛նչ ո՛ւ՛ր ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛ա՛օ՛յ՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛օ՛: ո՛ւ՛ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ժ՛ա՛ւ՛ա՛

ՋԱՏԿԻ

Լ՛ո՛ւ՛ա՛ծ՛ա՛պ՛ա՛յ՛ծ՛ա՛ն՛ի՛ն՛ ա՛ղ՛ը՛ հ՛ր՛ի՛ճ՛ա՛ա՛ւ՛ի՛ն՛ ն՛ը՛ղ՛ա՛ա՛ե՛լ՛ւ՛լ՛ լ՛ ի՛ն՛ն՛ա՛ա՛ւ՛ո՛ւ՛ գ՛ի՛ր՛ք՛ն՛ը՛զ՛ա՛ա՛ւ՛ն՛ի՛ն՛: ե՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛ ա՛ղ՛ը՛ ի՛ն՛ա՛ն՛ա՛ն՛ց՛ն՛ ա՛ւ՛ե՛ւ՛ա՛ն՛ա՛ր՛ն՛ե՛ր՛ ն՛ը՛ղ՛ յ՛ա՛ր՛ե՛ւ՛ա՛ւ՛ Ա՛ա՛ո՛ր՛ւ՛ա՛ն՛: ո՛ւռ՛ ը՛ծ՛: ի՛նչ ո՛ւ՛ր ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛ա՛օ՛յ՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛օ՛: ո՛ւ՛ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ժ՛ը՛:

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Հ՛ա՛մ՛բ՛ա՛ր՛ձ՛է՛ի՛ն՛ա՛ք՛ լ՛ի՛ հ՛վ՛ա՛ն՛ք՛: ը՛ղ՛դ՛ո՛ւ՛մ՛ն՛ը՛ց՛ն՛ ձ՛ե՛ռ՛ր լ՛ ի՛ն՛ վ՛ե՛: ո՛ւռ՛ ը՛ծ՛ր՛. ե՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛ ա՛ղ՛ը՛ գ՛ա՛յ՛ մ՛ը՛տ՛ա՛ն՛ե՛լ՛ փ՛ա՛ն՛ա՛օ՛ք՛ լ՛ ի՛ն՛ փ՛ա՛ն՛: ո՛ւռ՛ ը՛ծ՛: ի՛նչ ո՛ւ՛ր ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛ա՛օ՛յ՛: ո՛ւ՛ր ի՛ն՛օ՛: ո՛ւ՛ա՛ղ՛ը՛: ո՛ւ՛ժ՛ա՛ւ՛ա՛

ՀՈԳԻՈՑ ԳԱԼԱՏԱՑԱՆ

Ի՛ջ՛ն՛ա՛լ՛ հ՛օ՛գ՛ի՛ն՛ ի՛ ս՛ը՛ր՛ա՛ք՛ե՛ա՛ն՛ց՛ն՛: Ի՛ր՛ հ՛ր՛ա՛գ՛ի՛ն՛ա՛ն՛ա՛ց՛ զ՛ե՛ա՛ր՛ա՛ք՛ե՛ա՛ն՛ ա՛ն՛կ՛ե՛ղ՛ լ՛ ա՛ւ՛ր՛ր՛ վ՛ի՛ր՛ն՛ա՛ա՛ծ՛ն՛ն՛. ե՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛

հանգիստ նաքօք յայգին մարդկան զանազան ըն-
զուսց բաժան նման : ՝ Ո՞ւ Ջ : Ինչ ուզ : Ո՞ւր ինչ ա՞մ : Ո՞ւմ ո՞ : Ո՞ւ
ա՞ւ ազգ : Ո՞ւմ մր :

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Ցընծայ թաւրն ի՞ պր Հերմանին. ևս առաքեալքն ի
հայրենական ձայնէն քրմերնին. ենի՞ր ինչ ե. կանգնա-
նեաց և մեռելոց տէր ծանուցին զգրեզ Մովսէ՞ս ևս
հեղի՞ա՝ : ՝ Ո՞ւ Ջ : Ինչ ուզ : Ո՞ւր ինչ ա՞մ : Ո՞ւմ ո՞ : Ո՞ւ ազգ :
Ո՞ւմ մր :

ԹԱԶԻ

Ամսոր եկեա՞ ժոլ կանման ու տէրն ի՞ վրան չ. ենի՞ր ինչ ե.
առաքեաց զբազո ժոլս իւր ի՞ նման՝ : Ո՞ւ Ջ : Ինչ ուզ : Ո՞ւր ինչ
ա՞մ : Ո՞ւմ ո՞ : Ո՞ւ ազգ : Ո՞ւմ մր :

ՇՆՆԴԵԱՆ

Հոյլք հօգեզի՞ պ նք ընդ հովիւան. քաջզէին ի
յանբանից մըսուր զՔրիստն բա՞ զմեանչ : ենի՞ր ինչ ե.
մեզն անառնչըն գնչակեալ մատուցին զընծայսըն
խորհըրդո՞ : ՝ Ո՞ւ Ջ : Ինչ ուզ : Ո՞ւր ինչ ա՞մ : Ո՞ւմ ո՞ : Ո՞ւ ՞ ՞ :

ՏՆԱՌՆ ԸՆԴԱՌԱՋԻ

Քահանայանօրեան՞ պ ոգոյ եմ. Տէրն : ճրինապիր ար-
նօրինաբար եղեն ի՞ տաճարն : ենի՞ր ինչ ե. Սիմէո՞ն զը-
գուէր զընկնէն : և յօրինաց կապից լուծանաւն հայցէր ի
կանոնս աւետարանո՞ն : ՝ Ո՞ւ Ջ : Ինչ ուզ : Ո՞ւր ինչ ա՞մ : Ո՞ւմ
ո՞ : Ո՞ւ ազգ : Ո՞ւմ մր :

ՔԱՐՈՋ ՂԻՆԻ ԽՈՏԲԵԼԵՑ ԱՒԵՏՈՒՆԷՆ ԵՒ ԵՐԷՑՈՅ :

Չուարճացեալքս մեծաւ ուրախութեամբ աւետեաք յա-
յտնութեան Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի :
Որ եղև պատուղ և անդրանիկ ամենայն ննջեցելոց : Խոր-
տակեաց զդրունս գժոխոց, և ելոյծ զբռնութիւն մահու՝

Եւ ես յոյս հաստատութեան՝ վերատին նորոգման կեն-
դանութեան ամենայն մարդկան : Խնդրեացուք Հաւատով
ի Քրիստէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, զի զմեզ արժանի
արասցէ յարութեան իւրոյ, կերպարանակից առնել
զմարմին խոնարհութեան մերոյ ըստ նմանութեան
մարմնոյ փառաց իւրոց : Ամէն զի զայս խոստացաւ՝
զմեծ և զանճառելի չնորհս պարգեւել սիրելեաց իւրոց
Հշմարիտն Աստուած : Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր, կեաց
և ողորմեա :

Կեաց Տէր և ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ամենակեցոյց, հշմարիտ, սուրբ, մեծի յարութեանն
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ՝ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ, այժմ և միշտ :

Ե- ան ֆոխ :

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում,
ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:
Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ, և ի մեղաց
իմոց սուրբ արա զիս :
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և մեղք իմ
առաջի իմ են յամենայն ժամ:
Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քոյ արարի :
Որպէս արդար եղիցես ի բանս քո, և յաղթեսցես ի
դատէն քո :
Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ:
Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր . զանյայտս և զծած-
կեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ :
Ցօղեա զիս մշակաւ և սուրբ եղէց, լուա և քան զձիւն
սպիտակ եղէց :
Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զուրախութիւն , և
ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք :
Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց, և զամենայն անօ-
րէնութիւնս իմ քաւեա յինէն :
Սիրա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած, և հոգի ու-
ղիղ նորոգեա ի փորի իմում :
Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց , և զՀոգի ք՞
սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, և հոգւով պետու-
թեան քոյ հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամպա-
րիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած, Աստուած փրկութեան
իմոյ. ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քումմ:

Տէր եթէ զբերանս իմ բանայս, բերան իմ երգեսցէ
զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր՝ պատարագս մատուցանէաք. բայց
դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ. զսիրտ սուրբ և
զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամաք քովք Սիովնի, և շինեսցին պա-
րիսպքն Երուսաղեմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան,
ուստից պատարագս հանցեն ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

Եւ ապա ասէ Ողորմեայն ըստ պարշճի :

ՔԱՐՈԶ ՀԻՆ ՈՂՈՐՄԵԱՅՆ :

Երկրպագեմք քեզ Տէր Աստուած մեր անցեալքս ընդ
երկարութիւն դիշերիս, և կանխեալքս ի տեղւոջ խոս-
տովանութեան, մատուցանեմք գառաւօտու աղօթս մեր:
Ջքեզ Տէր օրհնեմք և փառաւորեմք, և դքեզն Տէր գոհա-
նամք, որ արժանի արարեր զդիշերս խաղաղութեամբ
անցուցանել, և հասանել ի ժամ առաւօտուս : Այժա-
նաւորեա զմեզ Տէր անճառ խոստմանց քոց, զոր խոս-
տացար սիրելեաց քոյ՝ հշմարիտդ Աստուած : Ցիսուս
Քրիստոս Տէր մեր, կեցո և ողորմեա :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմու-
թեան քումմ. ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԾԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ

Ողորմած, զթած, հշմարիտ, սուրբ, մեծի (յարութեանն)
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ, այժմ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոց (մարտիրոսացն) որոց այսօր է յիշատակ, և ամենայն սրբոց քոց՝ լուր մեզ Տէր և ողորմիա, ներիա, քաւիա և թող զմեզս մեր: Աւրժանաւորիա զոհութեամբ փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին, այժմ և:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՑ

Ողորմութեամբ և գթութեամբ քո լուր մեզ Տէր և ողորմիա. ներիա քաւիա և թող զմեզս մեր: Աւրժանաւորիա զոհութեամբ փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ:

Ալէլուիա, ալէլուիա:

Օրհնեցէք զՏէր յերկնից, օրհնեցէք զնա ի բարձանց:

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա, օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա:

Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին, օրհնեցէք զնա ա-մենայն աստեղք և լոյս:

Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից. Լուրք որ ի վերոյ քան զերկինս՝ օրհնեցէք զանուն Տեառն:

Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝ և հաստատեցան:

Կացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից, սահման եդ և ոչ անցանեն:

Օրհնեցէք զՏէր յերկրէ վիշապք և ամենայն խորք:

Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն, հոգմ և մրրիկ որք առնէք զբան նորա:

Լերինք և ամենայն բարձունք, ծառք պտղաբերք և ամենայն մայրք:

Գազանք և ամենայն անասունք, սողունք և ամենայն թռչունք թեւաւորք:

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց, իշխանք և ամե-նայն դատաւորք երկրի:

Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և տղայք օրհնեցէք զանուն Տեառն:

Բարձրացաւ անուն նորա միայն, խոստովանութիւն նմա յերկինս և յերկրի:

Բարձր առնէ Տէր զեղջիւր ժողովրդեան իւրոյ. օր-հնութիւն նմա յամենայն սրբոց նորա, յորդւոցն Իսրա-յէլի, ժողովրդոյն որ մերձ է առ Տէր:

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց:

Ուրախասցի Իսրայէլ յարարիչ իւր. որդիք Սիովնի ցնծասցեն ի թագաւորն իւրեանց:

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնութեամբ, սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս ասասցեն նմա:

Հաճի Տէր ընդ ժողովուրդս իւր սուրբ, և բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան:

Պարծեսցին սուրբքն փառաք, և ցնծասցեն ի հանգիստս իւրեանց, և բարձր արասցեն զԱստուած բերանօք իւրեանց:

Սուր երկայրի ևս ի ձեռս նոցա, առնուլ հատուցումն ի հեթանոսաց, յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց:

Կապել զթագաւորս նոցա կապանօք, զպօրաւորս նոցա ձեռակապօք երկաթեօք:

Առնել ի նոսա զդատաստանն գրեալ. փառք այս են ամենայն սրբոց նորա:

Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստատութեան զօրութեան նորա:

Օրհնեցէք զնա ի զօրութեան նորա, օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան նորա:

Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ:

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գովեցէք զնա ուրախութեամբ:

Օրհնեցէք զնա ի բանս քաղցր, գովեցէք զնա ի բարբառ լսելի:

Օրհնեցէք զնա ի ձայն գոհութեան. ամենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր:

Փառք Հօր: Այժմ և միշտ:

Ե՞ր ասէ Տէր երկինքն ըստ պարզումն:

Զկնի Տէր երկինքն ասէ օրհնութիւն առաւօտուն՝ ասացեալ յանձամբոյ. այլ և ի կոստանդնուպոլսոյ սուրբ ժողովոյն ի հաւէր և յիսուն հայրապետաց:

Գկ. Փա՞ռք ի բարձունս Աստուծոյ. և յերկիր խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութիւն: Եւ օրհնո՞ւթիւն քեզ ի բարձունս. օրհնեալ ես Տէր Աստուա՞ծ միր. օր-

հնե՛մ ըզքե՛զ եւ զ՚ինքե՛զ ։ Խոնարհութեամբ Տէր ըզքե՛զ և երկրպագա՛ նե՛մ քե՛զ. փառաւորե՛մ ըզքե՛զ. զոհանա՛մ Տէր ըզքէն վասն մեծի փառացդ քոյ ։ Տէ՛ր թագաւո՛ր սո՛ւրբ երկնային. Աստուա՛ծ եւ Հա՛յր ա՛մե՛ն նա՛կալ ։ Տէ՛ր և Որդի՛ Հօր միածի՛ն Յիսո՛ւս Քրիստո՛ս եւ սո՛ւրբ Ո՛րդի՛ ։ Տէ՛ր Աստուա՛ծ գառն Աստուծո՛յ և Որդի՛ Հո՛ր, որ առե՛ր զմե՛ղս ի կո՛ւսէն ո՛ղորմեցա՛ր. բարձե՛ր ըզմե՛զս աշխարհի. և արդ ընկա՛լ զաղաչա՛նս մե՛ր ։ Սո՛ւրբ որ նըստի՛ս ընդ աջմէ Հո՛ր ո՛ղորմեա՛ մե՛զ. զի դու միա՛յն սո՛ւրբ դու միա՛յն. բարձրեա՛լ ե՛ս դու միա՛յն Տէր մե՛ր Յիսո՛ւս Քրիստո՛ս ։ Տէ՛ր և Հոգի՛ սո՛ւրբ որ ի փառս Աստուա՛ծ ընդ Հո՛ր. ա՛մէ՛ն ։

Ե՛ւ յամենայն ժամ օրհնե՛մ ըզքե՛զ. Տէ՛ր և գովեմըզ զանուն սո՛ւրբ քո՛ յաւիտեան և յաւիտեա՛նս յաւիտենի՛ց ։ Ա՛ժանի արա՛ Տէ՛ր ընդ գո՛րեցս գայս խաղաղութեա՛մբ և առա՛նց մե՛ղանց. պա՛հեա ըզմեզ օրհնեալ ես Տէր Աստուա՛ծ. հա՛ւրցըն մերոց գովեա՛լ և փառաւորեա՛լ է՛ անո՛ւն սո՛ւրբ քո՛ յաւիտեա՛նս ա՛մե՛ն ։ Օ՛րհնեա՛լ Տէ՛ր, ուսո՛ւ ինձ զարդարութիւնըս քո՛ ։ (Եբէոյ եբէնե՛ս) Տէ՛ր ապաւէ՛ն եղե՛ր մե՛ր ազգի՛ յազգ ։ Ե՛ս ասացե՛մ Տէր ողորմեա՛ ինձ ե՛ բըժշկեա՛ զանձն իմ ես մեղա՛յ քե՛զ ։ Յո՛ւյց մեզ Տէր զողորմութիւնըս քո՛, և ըզփրկութիւնըս քո՛ տո՛ւր մե՛զ ։ Տէր ողորմութի՛ւն քո՛ յաւիտեան. ըզգործս ձեռաց քոց մի՛ անտե՛ս ա՛նե՛լ ։ Տէ՛ր իմ ըզքե՛զ ապաւէ՛ն ինձ արարի. ուսո՛ ինձ առնել ըզկամըս քո՛ զի դու ես Աստուա՛ծ իմ ։ Ի քէ՛ն է՛ Տէր աղբիւր կենդանութեան. և լուսով երեսաց քոց տեսանե՛մք ըզլոյս ։ Ծո՛ւռեա՛ զողորմութիւնըս քո՛ որք ճանաչեն ըզքե՛զ Տէր ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Փառք պատիւ և երկրպագութիւն ի բարձունս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ։

Աւտաօտա երէյ կարէա ալինէ փառ է բարձունս։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

ԱՂՕՒՀԱՅԻՑ ԵՒ ԱՅԼՈՑ ԱՒՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Լ՚ոյս տուր տէր ա՛չից իմոյ՝։ Ո՞չ՝ ոչ՝ այլ։ Շա՛տ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։ Ո՞չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։ Ո՞չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։

Մի՛ անսանձ թըշնամի՛ն թէ՛ յաղթիցի՛ նըմա՛։ Ո՞չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։ կամ նեղիչք լի՛ր ցըն՚ձայացէ՛ն թէ՛ ևս առա՛ւել նեղեա՛։ Ո՞չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։

ԵՐՆՋՇԱԲԱԹԻ

Ի՝ քէն է տէր ա՛ղբիւր կեանա ‖ ո՛չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։ ի՛մ լոյս։ Ո՛չ՝ ոչ՝ այլ։ Շատ ուզէ՝։ Ո՞ւզես զիս։ Եւ լուսով երեսա՛դ քո՛ց տեսա՛նեմք ըզլո՛չ՝ ոչ՝ այլ։ . . . յս։

Ծա՛գեան զողորմութի՛ւնըդ քո՛՝ ոյք ճա՛նաչեն ըզքե՛՝ ոչ՝ այլ։ . . . զ։ զարդարութի՛ւնըդ քո՛՝ ոյք ուղիղ ե՛ն սըրտի՛՝ ոչ՝ այլ։ . . . ւք։

ՋՈՐՆՋՇԱԲԱԹԻ

Ե՛ս անսացի՛ տէր ողորմեա՛ ի ‖ Ո՞ւ ոչ։ Ա՛յլ ա։ Ո՛չ՝ ոչ՝ այլ։ Ո՞ւ ոչ՝ ոչ։ Բըժըշկեա՛ զանձն իմ ես մեղայ քե՛՝ ոչ։ . . . զ։

Ե՛րանե՛ր որ խորհի՛ր զաղքատն եւ ըզտանա՛՝ ո . . . նկն։ յաւուր չարի փըրկէ զնա՛ տէ՛՝ ոչ։ . . . ր։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Եւ ա՛ռ քեւ զ տէր աղաղա՛կեցիր ‖ յիւ ա՛ն: ՚ձյ՛ա՛ն: ՚ձ՛ն՛ձզ: ՚ձ ձձյ՛ն յիւ ՚ա՛ն: անառւօմա՛ւ ա՛զօ՛ՂՔ ԼԻՄ ժամ՛ նե՛ւսցե՛ն ա՛յ՛ւ քեւյ՛ ա՛ն: . . . զ:

Ը՛նդէ՛ր տէր ՄԷՐԺԵ՛ւ: զա՛յ՛նձն լիյ՛ ա՛ն: . . . մ: կամ զա՛ռձն՛ւցա՛նեա՛ զերկրաքն քն. յիւյ՛նէ յ՛ւ ա՛ն: . . . ն:

ՈՒՐԲԱԹ

Մ՛ըտցե՛ն ազօ՛ՂՔ իմ ա՛առաջի՛ քո՛ տէ ‖ ՚յ՛ն՛: ՚ա՛ա՛՚՛ ա՛ձ: ՚ձ ՚ա՛ա՛: յ՛ւ ա՛օ՛ա՛ր: խո՛նա՛րհե՛ցսյ ա՛՛ն՛կը՛ն քն լ՛ խո՛նհզբուա՛՛ծս լ՛ յ՛ն՛: . . . մ:

Տէր Աառուած փը՛րկո՛ւԹԻԱ՛ն լ՛՛մն յ՛ն՛: . . . յ: լ՛ տն՛ւէ կարգա՛ցի՛ ե՛ւ զի՛ չերի ա՛՛առ՛ջի՛՛ քո՛ յ՛ն՛՛: . . . :

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ ՂԱԶԱՐՈՍ

Տէր հա՛յներ լ՛ զժո՛ւ խոց զա՛՛նձը՛ն լ ‖ ՚՛՛: ՚ձ՛՛՚՛ ա՛ յ՛ձ՛ա՛ա: ՚ա՛ն՛՛ձ՛ ա: ՚ա՛՛ յ՛ա՛՛ա՛՛: փը՛րկեցե՛ր զի՛ա յ՛ա՛յ՛՛ն՛ յա՛նէ՛ ո՛ր լ՛ չա՛՛նե՛ն լիյ՛ զո՛՛: . . . ւբ:

Բա՛ռթր ա՛ռնե՛մ զքե՛զ տէր՛ զի՛ ը՛նկա՛լար ը զի՛՛: . . . ա: ե՛ւ ո՛չ ո՛ւրա՛խ ա՛րա՛րեր զ՛Ք՛ը՛չնա՛՛ւ՛ի՛՛ն լ՛մ ը յի՛՛: . . . ա:

ԵՐԳ ՄԵՍՐԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ

Ա՛յսօ՛ր մ՛ըտա՛՛նէ՛ք՛ ա՛՛ ժձ՛ ՚թա՛՛ղա՛ւ՛՛ ՚՛՛ր՛ը՛՛ն ը ւ՛ի՛՛ր զ՛ւ՛ի՛՛ա՛ա ‖ ՀՀձ: ա ա՛՛ ՚՛՛ա՛՛: յ՛ւ՛ ձ՛ձ՛ա՛՛: ՚՛՛ա: յ՛՛ ՚՛՛ա՛՛ա: յ՛՛ ՚՛՛ա՛՛ յ՛՛՚՛՛ա՛՛ա՛՛: յ՛՛ ՚՛՛ա՛՛ յ՛՛՚՛՛ա՛՛ա՛՛՚՛՛: ՚՛՛ա՛՛: ՚ա՛՛ձ՛՛: ՚՛՛ա՛՛: լ՛ յ՛ա՛՛՚՛՛ա՛՛ա՛՛՚՛՛: ա՛՛ա՛՛ա՛՛՚՛՛: յ՛՛ ՚՛՛ա՛՛ա՛՛՚՛՛: ՚՛՛ա՛՛:

Ա ՈՒԱԽՕՏՈՒ ԵՐԳԵ ԱԻԱԳ ՇԱԲԱԹՈՒՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ի՝ սկըզբանէ՝ ՏԷՐ զԵՐկիր հառատաւ ՚ին ‖ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ : ՚ը՛ւ ՀՀզ : ԺԻՒՔ Ժ՛ա : ՚ը՛ւ ՂՂ՚ : ՚ի՛ւ ՚ը՛ւ ՚ԺԺՀՀզ. ԺԻՒՔ Ժ՛ա՛ր : Եւ զո՛րթք ձե՛ռաց քո՛ց ԵՐկի՛նք և ՀՀզ . . . ն :

Նո՛քա կո՛րըս՛նչի ՀՀզ . . . ն : Եւ զո՛ւ կա՛ս և Ցնա՛ յաւի՛տեան ՀՀզ . . . ն :

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Տա՛րցի՛ն թագաւո՛րի կո՛ւսանք զհնո՛ւթա ‖ ՀՀզ. ՚ը՛ւ ՀՀզ : ՚ի՛ւ ՀՀզ : ԺԻՒՔ Ժ՛ա : ՚ը՛ւ ՂՂ՚ : ՚ի՛ւ ՚ը՛ւ ՚ԺԺՀՀզ. ՚ի՛ւ ԺԻՒՔ Ժ՛ա՛ր : Եւ զԸ՛նկերս նո՛ր տարցի՛ն նո՛ւիրա ՀՀզ . . . :

Ա՛ծցե՛ն ցընծութի՛ւնեամբ Եւ ուրախո՛ւթիւնս ՀՀզ . . . մբ : Եւ տարցի՛ն Ի տա՛ճար թագաւո՛րի ՀՀզ . . . :

ՉՈՐՆՔՇԱԲԱԹԻ

Խո՛րհեցա՛ն Եւ խօսեցա՛ն զչարութի՛ւն ‖ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ : ՚ի՛ւ ՀՀզ : ԺԻՒՔ Ժ՛ա : ՚ը՛ւ ՂՂ՚ : ՚ի՛ւ ՚ը՛ւ ՚ԺԺՀՀզ. ՚ի՛ւ ԺԻՒՔ Ժ՛ա՛ր : և զանպի՛տանութիւնն Ի բարձունս խորհե՛ցա ՀՀզ . . . ն :

Ե՛րկի՛ն յԵրկի՛նս զրե՛ցա՛նս ի՛ւրեաս ՀՀզ . . . նց : Եւ զԿեզո՛ւս իւրեա՛նց ա՛ծէ՛ ի՛ն զե՛ւիկա ՀՀզ . . . ւ :

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ա՛րասցա՛ն զա՛նձն արգա՛ւս ‖ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ : ԺԻՒՔ Ժ՛ա : ՚ը՛ւ ՂՂ՚ : ՚ի՛ւ ՚ը՛ւ ՚ԺԺՀՀզ. ՚ի՛ւ ԺԻՒՔ Ժ՛ա՛յ : Ի՛ւ զա՛պրէ՛ն ա՛նդի ծ պատրաւո՛ր առնէ ՀՀզ . . . ն :

Ե՛րկիւ ՏԷՐ ամպարէ՛ն ի՛ւ ՀՀզ. . . . մ : Աստուա՛ծ օգնակա՛ն ցո՛ւսոյ ի՛ւ մո՛ւռ ՀՀզ. . . . յ :

ՈՒԲՐԱԹ

Ա՛ռաւնեցայ Եւ ո՛չ երա՛նեմ ‖ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ. ՚ի՛ւ ՀՀզ : ԺԻՒՔ Ժ՛ա : ՚ը՛ւ ՂՂ՚ : ՚ի՛ւ ՚ը՛ւ ՚ԺԺՀՀզ. ՚ի՛ւ ԺԻՒՔ Ժ՛ա՛յ : այլ եմ ա՛կաթացա՛ն ցաղքատութի՛ւնեմ ՀՀզ. . . . :

Ա՛ղաղակեցի՛ ատ. Տէր զօրհա՛նա՛պա ‖ ձձ. ...
ձձ. : ...ի ձձ. : ...ա՛ս : ...ի՛ : ձձ. : ա՛ծ...
...՞զ : Եւ համբարձի՛ ատ. քրիստոս ի ձձ. ... մ :

Շ Ա Բ Ա Թ

Եկի՛ն զիս ի զօրի՛ նեփթալեա՛նս ‖ ՛ա՛յ...
...ա՛ձ... ա : ...ա՛ս : ...ա՛ւն : ի խաւարի՛ եւ
ի ստուերս մահո՛ ... ւ :

Յի՛ս հանստատեցաւ սըրտմըտութի՛ւն քո՛ ... : զան-
ձինա՛ն զբօսա՛նս քո՛ ածեր ի վերայ ի՛ ... մ :

Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ Ե Ր Գ Ք Ց Ա Ր Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Ա Զ

Զ յաւրն՛ութի՛ւն ըզփըրկչի՛ն օ՛րհնեցո՛ ‖ ...
...ի՛ : ...ի՛ ա՛ծ ւք : զ՛փըրկչին մեր ի՛ն օրհնեցո՛ւք զյաւրն՛-
թիւ ... ն :

Յարեա՛ւ Աստուա՛ծ : ...ի՛ : ... ծ : ցըրուեցան թըշնա՛մի՛ք նո՛ր
մի՛ք նո՛րա՛ : ...ի՛ ... :

ՔԱՐՈԶ. Ա՛ամսոյն ...ի՛ ...ւք ամենեքեան մաքրանուա-
թեամբ Տէր աղօթեա ... : 148 :

Տէ՛ր ...ի՛ ...ր ո՛ղո՛ջ : մ ...ա՛մեա՛ :

Ա Կ

Զ յաւրն՛ութիւն ըզփըրկչի՛ն ե՛րհնեցո ‖ ...ի՛ ...
ս : ...ա՛ : ...ի՛ ...ձ ...ւք : զ՛փըրկչին մեր ի՛ն օրհնե-
ցո՛ւք զյաւրն՛ութի՛ւ ... ւն :

Յարեա՛ւ Աստուա՛ծ ... ծ : ցըրուեցան թըշնա՛մի՛ք նո՛րա՛
մի՛ք նո՛րա՛ ... :

ՔԱՐՈԶ. Ա՛ամսոյն ...ւք ամենեքեան մաքրանութեամբ
Տէր աղօթեա ... : 148 :

Տէ՛ր ո՛ղջ մ : ...ա՛մեա՛ :

ԲՁ

Չ յաւրն ութիւն ըզփըրկչի՛ն ծ ըհնեա՛ցս ‖ ։՛ օծ ՚ ։՛ օծ՚ ա՛ ջ ՚ օօձ ։ ՚ ն ՚ ջ ձ ։՛ ա ծ ի՛ ն ։ ս ի՛ ք ։ զ ՚ փ ըրկ ի՛ ն մ ե՛ ր ոյ ծ ր հնեա՛ց ս ի՛ ք զ յաւրն ութի՛ ։՛ օծ ... ն ։

Չ յաւրն ութեա՛ն ըզ ՚ ք ր ի ս տո՛ ս ծ ր հնեա՛ց ս ի՛ ։՛ օծ ... ք ։ և զ այ ՚ ր ութի՛ ն ն ո՛ ր ա փառա՛ ւո ր եա՛ց ս ի՛ ։՛ օծ ... ք ։

ՔԱՐՈՁ. Ա՛ ամ ա՛ց ս ի՛ ք ամենեքեան ժ ի ա բանութեամբ ՏԷր ողորմեա ... ։ 148 ։

ՏԷ՛ ր ն ա զ ո՛ ր մեա ս ի՛ ։

ԲԿ

Չ յաւրն ութիւն ըզփըրկչի՛ ն ծ րհնե՛ ա ց ն ‖ յ ՚ ձ ՚ ք ի՛ ն յ ՚ ի՛ ն ե ՚ ։ ՚ ի՛ ր ե ձ ։ ի՛ ն ի՛ ն ։ ՚ ի՛ ր ե ձ ի՛ ր ք ։ զ ՚ փ ըրկչի՛ ն մ ե՛ ր ոյ ծ ր հնեա՛ց ս ի՛ ք զ յաւրն ութի՛ ն ի՛ ... ն ։

Չ յա՛ ր ութեա՛ն ըզ ՚ ք ր ի ս տո՛ ս օ ի՛ ր հնե ա՛ ց ն ի՛ ... ք ։ և զ յաւրն ութիւն ն ո՛ ր ա. փ ն ա ա՛ ւո ի՛ ր ե ա՛ ց ն ի՛ ... ք ։

ՔԱՐՈՁ. Ա՛ ամ ո՛ ց ն ա՛ ք ամենեքեան ժ ի ա բանութեամբ ՏԷր ողորմեա ... ։ 148 ։

ՏԷ՛ ր ն ի՛ ք ս ո՛ յ ի՛ ք ։ զո՞ յ մ ՚ ր մեա՛ ՚ ։

ԳՁ

Չ յաւրն ութիւն ըզփըրկչի՛ ն ծ ըհնե ‖ ի՛ ս ո ց ի՛ ք ։՛ օ ք ։ ի՛ ն ա յ ի՛ ն ք ։ ՚ ն ՚ ի՛ ն ձ ն ՚ ։ ՚ ն ՚ ի՛ ն ձ ո՛ յ ի՛ ։ զ ՚ փ ըրկչի՛ ն մ ե՛ ր ոյ ծ ր հնեա՛ց ս ի՛ ք զ յաւրն ութի՛ ք ... ն ։

Յ ա ր ե ա՛ ւ Ա՛ ա ր ի՛ ա ք ... ծ ։ ց ը ր ո ւ ե՛ ց ա՛ ն թ ը ղ ն ա՛ ՚ վ ի՛ ք ն ո՛ ր ա ք ... ։

ՔԱՐՈՁ. Ա՛ ամ ա ց ու ք ամենե՛ ք ե ա՛ ՚ ն ժ ի ա բանութեամբ ՏԷր ողորմեա ... ։ 148 ։

ՏԷ՛ ՚ ր ն ի՛ ՚ ։ զո՛ ւ ՚ մ ի՛ ր մե՛ ա ։

ԳԿ

Զյայրնութիւնն զփըրկչին օ՞ր՝ նե ։ ա՞յո ‖ ՛ օձ՝ օձ ։ ձո՞ւ ձօ՞ւ ձօ՞ւ ա՛ծ ։ Ը՛՛՛՝ ո՞ւ ։ ա՞ւ ։ ա՞ւ ։ ա

ԵՐԳ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Դպ. Ձյա՜ր ա՜ւ ե՛ր : ՝ն՝ւն զՓԸՐԿԻՀ՝ն օ՞ՐՀՆԵՒ ՆՈՑ ‖ :՝
ձ՝.. օօձ՝ ՛ՄՆ : ՛ա ս ւձ : ՛ւ՝ՆՆ ՀՄ՝ ա : ՛՛ ձօօձ՝ : ձ՝.. օօձ՝ : ՆՆ ՀՆ՝
ձ : ՛ւ՝Մ՝ՆՆ՝ւձ : ՄՈՐ զՓԸՐԿԻՀ՝ն ՄԵՐ ՀՆ՝Ց օ՞ՐՀՆԵՒՈՑ՝ւձ
զյա՜ր ՐՈՒԹԻՒՆ . . . ւն :

Հա՜ՄԲԱ ՍՐՔԱՆ : ՀՆ՝ւ Ա՜ՍՈՍՈՒ՝՝՝ձ օ՞ՐՀՆՈՒԹԻԱՆ : . . . ՄՔ :
Ե՜ՒՏ ՏԷ՞Ր ՄՆ՝ : ՝ն՝ր ՃԱՅՆԻ՛՝ւ վո՞ՂՈ : . . . յ :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՀՈԳԻՈՑՆ ՍԲՐՈՑ

Դպ. Ձգա՛լ՝ո՝ ժ՝՛՝՛՝ձ՝ւսա : Հ՝ո՝զ՝ւ՝ն՝ օ՞ՐՀՐՆԻ ‖ ՁՁ :՝ՆՆ՝ւ
յո՝ձ : ՛ա ՛՝՝՛՝՛՝ՆՆ : ՛՛՝Ն՝ ա ՛՝՝ ՛՝՛՝ւՔ : զՀ՝ո՝ զ՝ւ՝ ՀՀ՝ն ա՛ՐԲԱ՝ՈՒ՝ձ :՝
՝՛՝ձ՝ ա ձօօ՝՝ ա : ՛ր՝ ՀՀ՝ ա ՀՀ՝՝ւ՝ : ՛՛ ՀՀ՝՝՛՝՛՝՝՝ : ՀՀ՝՝՛՝՛՝ ՀՀ՝ ՀՀ՝՝՛՝՛՝՝՝

Ջհինահա ևս զհարայւ զոր ատաբբրե ‖ ՅՀառաւ ավ ։ Ահա զօձիզ ։ ՝ի՞նչ ա ՅՀ՞ա ։ ա ՅՀ՞ր ։ Թաւբաթր և՝ հէ բանեն յահնահ ան քո՝ ցը՝ նաձաբբասցե ...ն ։

Թ Ա Զ Ի

Ե՞առւր երկիւղած ամց քոց նը՝բբչա ...ն ։ զի ա՞ պրեանցի՞ն յերեսաց ազե՝բբզա ...ն ։

Ո՞րպէ՞ս փըրկեցա՞ն սերել ի՝բբ քո ...։ կեցո՛ ա՞ զահվ քո՝ ևւ յո՝բբր ան ...զ ։

Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն Ե Ի Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ա Ծ Ն Ի

Ի՞նչպէ՛ ո՞րպէ՞ս զա՞ նեձրեւ ը՝ վե՞րայ ։ զե՝բզան ...ն ։ ո՞րպէ՞ս ըզցո՞ղ յօ՞զեաւ յե՝բրկի՞ ...ր ։

Ասաուած զի բաւո՞ւնըբ՞ս քո՛ ա՞րքայ ի՝բ՞ աս՞ ...ւր ։ Եւ զանրպաբաւթի՞ւնըբ՞ս քո՞ ո՞րպէս Թա՞զաւո՝բբի ...։

Յ Ա Յ Տ Ն Ո Ւ Թ Ն Ա Ն

Ա՞րեգա՞կն ապրաբո՝բբեա՞լ ։ ո՞վ ա ՅՀ՞ա՞ ։ ՅՀ՞ա՞ ։ ՅՀ՞ն ։ ա՛յսօ՞ր ։ յա՞յսմ ։ ՅՀ՞ա՞ ։ ա՛յսօ՞ր ։ յա՞յսմ ։ ա՛յսօ՞ր ։ յա՞յսմ ։ ա՛յսօ՞ր ։ յա՞յսմ

Օ՛րհնեցէք ընդնա ամէնատէն հրեշտակ կըք նո՛ր . . . :
Օրհնեցէք ըզնա ամէնատէն զօրութիւնըք նո՛ր . . . :

ԱՌԱՋՆԼՈՑ

Ո՞չ ճն բա՛նք եւ ո՞չ ե՛ն խօ . . . սք : սրտց ո՞չ ըսի՛ն ձայնք նո՛ցա . . . :

Ը՞նդ ամենայն երկիր եւ բարբառ նո՛ցա . . . : մինչ՛ւ ի ծագս աշխարհի՛ ե՛ն խօսք նո՛ցա . . . :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Ցեկեղեցիս բարեբա՛ նեցէք զԱ՛ստուա . . . ծ :
Ե՛ւ զՏէր յաղերձացն Իսրայե՛լի . . . :

ՀԱՑՐԱՊԵՏԱՑ

Քահանայք քո՛ զգեցցի՛ն զարդարո՛ւթի . . . ւն : Եւ սո՛ւրբք քո՛ ցը՛նծալով ցընծա՛ցեն . . . ն :

Ցիշեա՛ Տէ՛ր ընդաւէթ եւ զամենայն հեզութիւն նո՛ր . . . :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Պատմեսցի՛ն սո՛ւրբքը՛ն փա՛ռս . . . ք : Եւ ցընծացե՛ն ի հա՛ նգիստ իւ՛րեա . . . նց :

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր յօրհնութիւն իւ՛ր նո՛ . . . ր : Օրհնութիւնք նըմա՛ յե՛ կեղե՛ցիս սը՛րբո՛ . . . ց :

Ակ . Ա՛ռաքեա՛լք — Ո՛ս օ՛ր Տէ՛ր ըզպէ՛յս քո՛ : Եւ զՀՐՇՏԱ-ՏԱ՛Ն Ի՛ՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ո՛ւրախս քո՛ : ‖ ցոյց մեզ Տէ՛ր զողորմո՛ւթի՛ւն : Եւ զքո՛ ծառաքի՛ցդ ցըս լե՛ր օ՛գնական : ե՛ւ քո՛ ծառաքի՛ցդ ցըս լե՛ր օ՛գնական : բա՛րե՛խօսո՛ւթեամ՛բ : սրբո՛ց մատնո՛ւթի՛ան : ա՛րո՛ց այ՛սօ՛ր է՛ : ո՛ր օ՛ր Տէ՛ր զողորմո՛ւթի՛ւն :

Զի՛ սաքո՛ւ առաքնորդեալ եղցուք ի լեառն սո՛ւրբ ե՛ւ ի՛ւր յար՛ի կըր՛ս քո՛ . . . : մըտի՛ց ա՛ռաջի՛ սեզաննո՛յ Աստուծոյ աո՛ւ Աստուած օ՛ր ուրախ անկե՛ զմանկութիւն ի՛ծ ա՛մ : ցոյց մեզ Տէ՛ր զո՛ղոր :

ՔԱՐՈԶ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ՆԻ ՑԻՆԱՆՑ

Աստուած ամենակեան միաբանութեամբ Տէր ողորմեա՝ Տէր ողորմեա :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ Տէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և աղղափառ եպիսկոպոսաց Տէր աղաչ :

Վասն սրբազան պապին մերոյ տեառն այս անուն կենաց և փրկութեան հոգւոյ նորին Տէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն այս անուն կենաց և փրկութեան հոգւոյ նորին Տէր աղաչեսցուք :

Վասն վարդապետաց , քահանայից , սարկաւագաց, դպրաց, և ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ Տէր աղաչեսցուք :

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց՝ և տոհմածաւալ իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին Տէր աղա :

Վասն զի Տէրն ամենակալ հնազանդեցուցէ տապալի նոցա զամենայն պատերազմունս թշնամեաց Տէր աղաչեսցուք :

Յաղագս եղբարց և հարց մերոց՝ որք ի գերութեան են և ի չար ծառայութեան, Տէր աղաչ :

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւորդաց խաղաղութեամբ հասանել ի նաւահանգիստն բարութեան Տէր աղաչեսցուք :

Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց փութապէս առողջութեան Տէր աղաչեսցուք :

Յաղագս բարեխառնութեան օդոյ՝ անձրեւաց քաղցրութեան՝ և պտղոց առատութեան Տէր աղա :

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերիչ ի սուրբ եկեղեցի Աստուծոյ Տէր աղաչեսցուք :

Եւ յաղագս այնոցիկ՝ որք մնացեալ են ի ձեռս աւերիչաց վասն անուանն Քրիստոսի, Տէր աղա :

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին, Տէր աղա :

Յաղագս փրկելոյ զմեզ Տեառն Աստուծոյ յերևելի և յաներևոյթ թշնամեացն Տէր աղաչեսցուք :

Սուրբ զՄարիամ զԱստուածածինն դիտաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ կոյսն, սուրբ զՅովհաննէս Մկրտիչն,

սուրբ զՄանփանաս նախավկայն, սուրբ զառաքեալն և զմարգարէն, արի և յաղթող սուրբ զվկայն, և զմեծ խոստովանողն Քրիստոսի զՀայրապետեան մեր զսուրբն Գրիգորիոս լուսաւորիչն հայաստանեայց աշխարհի:

Ցիշեսջիք և զամենայն սուրբս, և նոքօք զՏէր աղաչեսցուք: — Ցիշեա Տէր և ողորմիա:

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն յօգնութիւն անձանց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Եւ ևս միաբան: Զանձինս մեր: Ողորմիա մեզ:

ՔԱՐՈԶ. Ի սրբոյն Գրիգորէ լուսաւորչէն առաջեալ վասն սրբոց հիմնեալոյ, և ամենայն կառուածոց. այլ և վասն առաքելոց և մարգարէից:

ԳԿ. Աստուած մեծ հզօր փառաւորեալ. լուսաւորիչ սրբոց և ի սուրբս հանդուցեալ. ընծըդնութիւն սրբոց (առաքելոցն) բարեխօս ունիմք առ քեզ. աղաչեմք:

Լսեր Տէր և ողորմեաս:

Որ անդադար օրհնաբանին ի դասուց հոգեղինաց երկնաւոր զբաւթիւնեացն. արժանաւորեա զմեզ ուղիղ փառաբանութեամբ ընդ սուրբսն քո. երկրպագեմք և մեծի և ահաւոր սէրութեանդիդ քոյ. աղաչեմք:

Օրհնեմք զքեզ միանան սիրով ի յիշատակս վերկացելոց քոց. սրք հետևողք եղեն լուսազարդ ճանապարհաց քոց Տէր. որ վասն մեծի յանձն առեր զչարչարանս խաչի և մահու. աղաչեմք:

Կատարիչք հանգչից կամաց անսուտութեանդ զքեզ. զանձինս իւրեանց պատարագեցին ի վկայութիւն

ճըշմարիտ սիրոյ քո. եւ բուրեցի՛ր ի հոտ անուշից տէրութեանդըդ քո՛. աղաչե՛մ մք:

Սիրեցի՛ր զանձինս իւրեանց տաճար անուանելդ քոմ սիրոյդ. մաքրեանք ըզմիտս և զխորհո՛ւրդս իւրեանց երկիւղիւըդ քո՛ սիրոյդ. եւ դասակի՛ց եղեն հաղեղնաց երկնաւոր զբա՛ժնե՛ից. աղաչե՛մ մք:

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին: 151:

ՔԱՐՈԶ ՀԱՑՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Առաքեա՛ր եղեն մե՛զ ուղիղ գնացի՛ք ի շաւիղս արքայութեան երկնի՛ց. մեծապայծա՛ռ ջահիւ հաւատո՛վ եւ սիրո՛վն իւրեանց. ծագեցի՛ր ընդդէմ աստուածդիտութեան՛ն ի սիրտս մե՛ր. աղաչե՛մ մք:

Պահպանութեա՛մբ խորհրդոյ բանից և գործոց մերոց. սրբութեամբ փառաւորել զամենասուրբ դեղրոյդ դուխիւնն. ընդհա՛նուր եւ զորդի՛ եւ զսուրբ հոգին յաւիտեա՛նս ամե՛ն. աղաչե՛մ մք:

Աղաչանաք սրբոց (հայրապետաց): Տե՛ւ է վայր:

ՔԱՐՈԶ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ՃԳՆԱԽՈՐԱՑ

Ընդընդութի՛ւն սրբոց (մարտիրոսացըն) բարեխօսունեմք առ բարերար Արդիւդ Աստուծոյ. զի չնորհեսցէ աշխարհի զանդադար զհանդարտութիւն. եւ պահեսցես հաստատուն սուրբ դեկեղեցի. հաստատեա՛ւ ի վերոյ հիման առաքելոց եւ մարգարէի՛ց. աղաչե՛մ մք:

Ընդընդութի՛ւն սրբոց (մարտիրոսացըն) բարեխօսունեմք առ բարերար Արդիւդ Աստուծոյ. զի խանդարեցին խռովութի՛ւնք. դադարեսցէ՛ն յարձակմունքք թըշնամեաց. տընկեցի՛ւ աէր և արդարութի՛ւն ի յերկրի՛. աղաչե՛մ մք:

Աղաչանաք սրբոց (մարտիրոսացըն) տէ՛ր. որք ձը-

գնեցան վասն անուանելոյ քումմ սրբոյդ. նայեա՛ յերկրպագութիւն ժողովելոցս եւ չնորհեա մեզայց թողութիւն. եւ հայիմն մանն և բաժին ընդ սուրբս ամենա՛ն. աղա՛չեմք:

Ա՛ղաչանօք սրբոյդ (մարտիրոսացելոյն) տէ՛ր. արք զանձինս իւրեանց տանճար մարմնոյն չհագուցդ սրբոյդ. պարգեւեա՛ երկրի մերում ըղձալցրախառն օդ և զղօւարճալի ընդոյս. առ ի լցուիմն ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց. աղա՛չեմք:

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյդ Ա՛ստուածածնին եւ Յովհաննու Կարապետի՛ն. սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկայի՛ն. և սրբոցդ առաքելոց մարգարէից և մարտիրոսաց. եւ սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչի՛ն. բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոյդ այս անուն որոց այսօր է յիշատակ եւ ամենայն սրբոյդ քոց տէր արք մարդիկ եւ կանայք ի սէր աստուածութեանդ քո. յիշեա՛ զհոգին նընջեցելոց մերոց և այլց ապա ի քումմ գալստեան եղիցի՛. աղա՛չեմք:

Յիշեա՛ տէր եւ ողորմեա՛:

Եւ եա աստուե՛ղ գյորդորումն սիրոյ. և ըզգործս բարեաց պարգեւել մեզ խընդրե՛մք:

Տո՛ւր մեզ տէր Ա՛ստուա՛ծ մեր:

Չանձինս մե՛ր և ըզմիմեանս տեա՛ն Աստուծոյ ամենակալին յանձն ա՛րա՛ցու՛ք:

Ինչ տեա՛նդ յանձն ե՛ղիցու՛ք:

Ա՛ղօրմեա՛ մեզ տէր Աստուա՛ծ մեր ըստ մեծի ողորմութեան քումմ. աստացու՛ք ամենեքեան միաբանութեա՛մբ:

Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա՛, լո՛ւր տէր եւ ողո՛րմեա՛:

ՔԱՐՈԶ ԾՆՆԴՆԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԵՒ ԱԽՏԱՑԱՑ ՆԻ ՓՈԽՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ
ՆԻ ՏՆԱՒՆԸՆԴԱՌԱՋԻՆ

Ա՞յր սո՛ւրբ ընտա՛նեկի՛ լուսոյն. ո՛ր զԱստուածն ա-
ւետեցան յա՛խտեանց յորովայնի՛ քո՛վ կրե՞ցի՛ր. և ցընծա՛-
թի՛ւն ահ՛ւ եղև աշխարհի ծընանդ ըզՔանն Աստուա՛ծ ազա՛չե՛ մք:

Ա՞յր սուրբ բարե՛խօսեա՛ :

Ա՛զաչեա՛ վասըն մե՛ր զաւթ ի քե՛ն ըզմարմնացեալն
Աստուա՛ծ. Ո՛ր խոնարհեցա՛ւ ի հայրական ծո՛ցոյ ՝ի էա՛ծ
մարմին բան մարդկա՛յին բըզնո՛ւթեանն. ա՛ռնե՛ւ ՛ի՛ւ խա-
զաղութի՛ւն յերկի՛նս եւ յե՛րկրի՛. ազա՛չե՛ մք:

Ա՛զաչեա՛ : Ներե՛ւ մեզ անառա՛ս առնե՛լ ըզյանցա՛նըն
մե՛ր. եւ տա՛ ՛ի՛ւ ծո՛ղոտական՛ութի՛ւն ընդդի՛մակաց
լինել հակառակամարտին ի՛ պատերազմի՛. ազա՛չե՛ մք:

Ա՛զաչեա՛ : Զի՛ լըսեսցե՛ն պատե՛րազմո՛ղք. զա՛զա-
րեսցե՛ն յարձակմունըք թըշնամեաց. տընկեսցի՛ ՛ի՛ւ աչ
և արդարութի՛ւն ի յե՛րկրի՛. ազա՛չե՛ մք :

Ա՛զաչեա՛ : Աճեցուցանե՛լ յերկրի՛ մերում ըզբա՛զըմ
բըզխումն ազգե՛ր-ազ. զառա՛ջ պըղտո՛ւթի՛ւն բա՛ռ-
ոց եւ տըղե՛ղոց. ա՛ռ ի զուարճա՛լի՛ւ՛ լինել ամենայն
հարկաւո՛ր պի՛տոյից մերո՛ւց. ազա՛չե՛ մք:

Ա՛զաչեա՛ : Զի՛ վիրաւո՛ռեսցէ զեկեղեցի՛ իւր սո՛ւրբ.
չինեա՛լ ի վե՛րայ հիման առաքելո՛ց եւ մարգարէ՛ից.
պահե՛ ՛ի՛ւ անսասա՛ն մինչև յա՛ր երեւելո՛յ գալըստեա՛ն
իւրո՛յ. ազա՛չե՛ մք:

Ա՛զաչեա վասըն մե՛ր Աբրահա՛մ ըզմիածի՛ն քո զո՛ր-
դի՛ ն. և վասըն հոգւոցըն հանգո՛ւցեալոց. ընդունե՛ ՛ի՛ւ
յա՛րքայութի՛ւն երկնի՛ց. և տա՛լ մասն և բաժի՛ն ընդ
սուրբս ամենա՛ն. ազա՛չե՛ մք :

Յիշեա՛ Տէր և ո՛ղորմեա՛ :

Եւ ևս առաւել՛ զյորդորումըն սիրոյ և ըզգործըս բարեաց պարգևել մեզ խըն՛դրե՛մք։

Տո՛ւր մե՛զ Տէր Աստո՛ւած մե՛ր։

Զո՛նձինըս մե՛ր և ըզմիմեանըս Տեա՛ռն Աստուծո՛յ ամենակալին յանձն ա՛ռնացու՛ք։

Ք՛ո Տեա՛ռնդ յա՛նձն ե՛ղիցո՛ւք։

Ո՛ղորմեա՛ՙ մեզ Տէր Աստուա՛ծ մեր ըստ մեծի ողո՛րմութեան քումմ. աստացուք ամենեքեան միաբանութեա՛մբ։

Տէր ողորմեա՛՝ Տէ՛ր ողորմեա՛, մա՛՛յր սո՛ւրբ բա՛՛ռնեհա՛ռ ա՛ռ Տէ՛ր վա՛ռնէն մեր։

ՔԱՐՈԶ ՊԱՏՈՒԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զոհանալով զնմանէ, որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ ի գիշերիս յայսմիկ, և առաքինորդեաց մեզ ի խաւարէ ի լոյս, ի մահուանէ ի կեանս, յապականութենէ յանապականութիւն, յանգիտութենէ ի գիտութիւն ճշմարտութեան իւրոյ։ Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ի նմանէ, զի զերկարութիւն տուընջեանս խաղաղութեամբ և ամենայն մտադիւր զուարթութեամբ արասցէ անցուցանել ի մէնջ և պահպանել պահեսցէ զժողովուրդս իւր աստուածային զօրութեամբն, որ ի վերայ ամենայնի բարերարութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա։

Զառաւօտս լուսոյ, և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք։

Զհրեշտակ խաղաղ։ Զքաւութիւն։ Զսրբոյ խաչին։

Եւ ևս միտան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեաց մեզ։

ՍԱՂՄՔ

Զոհանամք զքէն Տէր Աստուած մեր, որ երևելի լուսով զս զուարճացուցեր զամենայն արարածս զս, իսկ ի մանալի լուսով պատուիրանաց զոց զամենեսեան լուսաւորեցեր զհաւատացեալսս ի քեզ։ Զօրացո և զմեզ Տէր ի պահպանութիւն պատուիրանաց զոց ի տուընջեանս

յայսմիկ և յամենայն ժամանակի: Որպէս զի լուսաւորեալ մտօք միշտ զհաճոյս քո արասցուք. և հանդերձեալ բարեացդ հասցուք ընդ ամենայն սուրբս քո, շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառնդ մերոյ և փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի. որում վայելէ փառք, իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Խաղաղութիւն մեր և կեանք որ ի Հօրէ առաքեցար՝ միածին Որդի Աստուծոյ Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, սուրբ մեզ պիտաղաղութիւն քո, զոր շնորհեցեր սրբոց քոց առաքելոցն՝ փչմամբ քո ի նոսա զկենդանացուցիչ և զամենազօր Հոգիդ քո սուրբ. որպէս զի և մեք խաղաղացեալք յամենայն աշխարհական սահեցմանց՝ լիցուք տաճար և բնակարան աստուածային շնորհացդ, եւ պահանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյդ Քրիստոս Աստուած մեր, այժմ և միշտ:

Ե- ոպ- ոչ

Սո՛ւրբ Աստուա՛ծ. սո՛ւրբ և հզո՛ր. սո՛ւրբ և անմահ ողորմեա մե՛զ: Եղէց կրկնե՛ա և ընդ թովմայի ասացեալ:

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ սուրբ կոյս Աստուածածնին Մարիամ մայր Քրիստոսի. մատո զաղաչանսն մեր Որդւոյ քոյ և Աստուծոյ մերոյ:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Փրկել զմեզ ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց:

Ք Ա Ր Ո Զ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, և ի՛ջանելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեաց և ողորմեա:

Ք՟. Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

և ասէ առնոյս Յայնէհետէ կէտրուխէ յառաջընթաց առեղծանին։

ԿՅ. Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։

ՍՂ. Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանուն Տեառն։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան։

Յարեւելից մինչ ի մուտս արեւու՝ օրհնեալ է անուն Տեառն։

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր. և յերկինս են փառք նորա։

Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր ի բարձունս բնակեալ. և ընդհանարձս տեսանէ յերկինս և ի յերկրի։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ. և բարձր առնէ զտապաստեալս յաղբեւց։

Նըստուցանէ զնոսա իշխանաց՝ ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։

Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ուրախ մօր. Որպէս մայր որդւովք բերկրեալ։

Յոտոյս կէտրուխէյ ասա ընդերցեալ լինի առեղծուած բժշկութեան, և ի գործս պէտրոնականս ապրուստ և գէր և առեղծուած ընդ ցօցկին։

ԴԿ. ԲԿ.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի. ԺԵ. 21։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ելեալ անտի (Յիսուսի) գնաց ի կողմանս Տիւրոսի և Սիդովնի։ Եւ ահա կին մի քանանացի ի սահմանաց անտի նոցա՝ ելեալ, աղաղակէր և ասէր. ողորմեաց ինձ, Տէր, որդի Դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի։ Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի։ Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին. արձակեա զնա՝

զի ազազակէ զհետ մեր : Նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայելի : Եւ նա մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր. Տէր օգնեա ինձ : Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց : Եւ նա ասէ. այո, Տէր, քանզի և շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց ի սեղանոյ տեառն իւրեանց : Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. ով կին դու, մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ որպէս և կամիս : Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ի նմին ժամու : 28 :

ԴՋ· ԲՋ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի . Ի . 31 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն Տիւրոսի և Սիդոնիէ, և եկն ի ծովեզրն գալիլեացւոց ի մէջ սահմանացն ի Դեկապողիս : Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր, և աղաչեցին՝ զի ձեռն դիցէ ի վերայ նորա : Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի՝ արկ զմատունս իւր ընդականջս նորա՝ և եթուք անդր. և կալաւ զլեզուէ նորա, հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան և ասէ. եփփաթա, որ է՝ բացիր : Եւ նոյնժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա, և խօսէր ուղիղ. և պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն : Եւ օրշաւի նա պատուիրէր նոցա , նոքա եւս առաւել քարոզէին, և եւս քան զեւս զարմանային և ասէին. զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլից լսել տայ և համրոց խօսել : 37 :

Ա.Կ· Գ.Կ·

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու . Թ . 37 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .

Եւ եղև ի վաղիւն՝ մինչ իջանէին նոքա ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև (նմա) ժողովուրդ բազում: Եւ ահա այր մի ի ժողովրդենէ անտի ագազակեաց և ասէ. վարդապետ, աղաչեմ զքեզ՝ հայեաց յորդի իմ, զի միամօր է ինձ. և ահա այս հարկանի ի նմա, և յանկարծ գոչէ, և

զարկուցանէ զնա և թաւալեցուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ, և հազիւ մեկնի ի նմանէ՝ խորտակեալ զնա. և աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա, և ոչ կարացին: Պատասխանի եաս Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ և անասցեմ ձեզ. մատո այսր զորդին քո: Եւ մինչդեռ մատուցանէր, զարկոյց զնա դեւն և շարժեաց: Սաստեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն, և եաս զնա ցհայր իւր: Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ: 44:

ԱՁ· ԳՁ·

Արբոյ Աբեսաղոմայ որ ըստ Յովհաննու. Գ. 46:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եկն դարձեալ ի Կանա գալիլեացւոց՝ ուր արար զջուրն գինի. և անդ էր թագաւորական մի, որոյ որդի նոցա հիւանդ կայր ի Կափառնաում: Նա իբրև լուաւ, եթէ Յիսուս եկեալ է ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա, եկն առ նա և աղաչէր զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա. քանզի մերձ էր ի մեռանել: Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս տեսանէք, ոչ հաւատայք: Ասէ ցնա թագաւորականն. Տէր, էջ մինչ չև մեռանիլ իցէ մանուկն իմ: Ասէ ցնա Յիսուս. երթ, որդին քո կենդանի է: Եւ հաւատաց այրն բանին զոր ասաց նմա Յիսուս, և գնաց: Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա, աւետս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է: Հարցանէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում առաջինեաց. և ասեն ցնա. երէկ յեօթնեներորդ ժամու ետաղ զնա ջերմն: Գիտաց հայրն նորա թէ յայնմ ժամու, յորում ասացն ցնա Յիսուս՝ թէ որդին քո կենդանի է: Եւ հաւատաց ինքն և ամենայն տունն իւր: Զայս դարձեալ երկրորդ նշան արար Յիսուս՝ եկեալ ի Հրէաստանէ ի Գալիլեա: 54:

Երէ վան առաջնոյ առուր ֆիշաբոլին, և ի խորհուրդ արարչութեան, և յարութեանն Քրիստոսի:

Նո՞րահաղծեալ բանն յայնէ՞ց ի սկզբան՞է զերկի՞նս երկնի՛ց. եւ զերկնայինն զօրս ա՞նհամարիմ՞ց խան-

նահեցան զբաղմանց. եւ ըզդալի՛ տարբեր քառից հակառակաց միմեանց. ‖ օրով յաւէտ փառաբանի երկնդրձութիւն անճառելի՛ լի՛։

Ընկալարբեան մի՝ սէրութիւն միով բնութեամբ Աստուածութիւն. լոյսն որ անեղ արարչական՝ ասաց լինել լոյս եզական. զօր և ծագեաց յօրն ահագին միանշանաթ կիւրակէին. օրով յաւէտ։

Բաբառեօրէն բացատրեացուք զծածկեալ խորհուրդըն ծանիցուք. զի լոյսն անտես իմանալի մարդս հոգւոց տեսանելի. լ՚ սոյն ծագեաց միաշաւաթ մեզ յանթեան սուրբ ճառագայթ. ‖ եկայք փըրկեալք ընդ զբաղմանն տուք օրհնութիւն յարուցեա՛լ՚ն։

Աչերդ սիրով խոնարհեցարք ի փըրկութիւն մեր մարմնացարք. նովին մարմնովըն խաչեցարք ի դերեզման մահու եգար. այսօր յարեար աստուածապարծ ի հրեշտակաց քարոզեցար. եկայք փըրկեալք։

Էրեւեցար խըղճահարելոցն յոգւոյն կենացն ուրախալից. եւ ի լերինն Գալիլեա առաքելոց մեռանելոյ. սպժանացո զմեզ ընդ նոսին զքեզ տեսանել յօրըն վերջին. եկայք փըրկեալք։

Աճռելի՛ արդիք զարթիք հարթին լուսոյ տուք աւետիք. եթէ փեսայն քո յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխանութեամբ. գոյ պըսակէ ըզքեզ փառօք եւ ընդունայ պըճնեալ զարդուք. երգեա երգ նոր յարուցելոյն նընջեցեալոյ կենա՛ր՚ոյ պըղա՛տո՛յն։

ՔԱՐՈԶ ԿԻՒՐԱԿԷԻՑ ԵՒ ԱՑԼՈՑ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Խնդրեացուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան պշնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Կեցո՛ Տէ՛ր։ — Տէր ողորմեա. Տէր գողորմեա՛. Տէ՛ր ողորմեա։

Ա Ղ Օ Թ Ք

Քառ ամենագօր և հրաշալի (յարութեանդ) Քրիստոս Աստուած մեր՝ երկրպագին զօրք հրեշտակաց. զի զոմիայն ունիս զանմահութիւն բնակեալդ ի լոյս անմատոյց: Եւ մեք հողեղէնս արարածքս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր պագանեմք. զօրդ և զհրաշալի և զյաղթող (զյարութիւնդ) քո օրհնեմք և փառաւորեմք: Եւ ընդ երկնային զօրան մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս՝ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Հայր մեր որ:

ՔԱՐՈՋ ՅՈՐԺԱՄ Ի ԹԱՓՕՐ ԵԼԱՆԵՆ

ՍԲԿ. Եւ եւս խաղաղութեամն ըզՏէր աղաչեսցուք:

ԴՊ. Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛:

ՍԲԿ. Վասն ի վերո՛ւստ խաղաղութեան և փըրկու-թեան անձանց մերոց. ըզՏէր աղաչեսցուք:

ԴՊ. Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛:

ՍԲԿ. Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մե՛ր, ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասացուք ամենեքեան միաբանու-թեա՛մբ:

ԴՊ. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա. Տէ՛ր ողո՛րմեա՛:

ՔՀ. Օրհնութի՛ւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

ԴՊ. Ա՛մէն. ալէլո՛ւիա. ալէլո՛ւիա ալէլո՛ւիա:

ՔՀ. Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նախանձեսցի պա-հեսցի արևելեան կողմն աշխարհիս, և հայրապետու-թիւն Հայոց, ‖ այս նըշանա՛ւ սուրբ խաչիս և սուրբ աւետա-րանուս, և աւուրս չնորհիս, անուամբ Հո՛ր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ:

Եւ պատճառանքն ընթերցուածոյ:

Ա՛մէն. ալէլո՛ւիա. ալէլո՛ւիա ալէլո՛ւիա՛:

Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նախանձեսցի պա-

հեսցի արեւմըտեան կողմն աշխարհիս, և թագաւորութիւն քրիստոնէից, այս նըշանաւ:

Ե՝ ձրձելով պատուան ի հարթա:

Ա՛մէն. ալէլուիա. ալէլուիա ալէլուիա:

Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նախանձամեալ պահեսցի հարաւային կողմն աշխարհիս, երկիրս անդամանաց և պղտութիւն տարեսցէ. այս նըշանաւ:

Ե՝ պատուան պէտ ի հիւսիս:

Ա՛մէն. ալէլուիա. ալէլուիա ալէլուիա:

Օրհնեսցի և պահպանեսցի և նախանձամեալ պահեսցի հիւսիսային կողմն աշխարհիս, քաղաքս և գիւղս, վանքս, անապատս, և բնակեալ ժողովուրդս ի սմա, այս նըշանաւ:

Ա՛մէն:

Ե՝ պատուան ի բնծն և ասէն պատչեալ:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ: Այժմ և միշտ:

Ա՛մէն:

ՔԱՐՈՋ ԹԱՓՕՐԻ ԵՒ ԹԱՋԻ

Առաքեալ Տէր Աստուած մեր, զի առաւել փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Աւենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քով ի խաղաղութեան. փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն: Աչժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Հայր մեր որ:

Իսկ յայլ աւուրս ոչ Սուրբ Աստուածին և փաթաղին, ասէ սպասս ի ընթ:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԲ

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանուն Տեառն: Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան:

Յարևելից մինչ ի մուտս արևու՝ օրհնեալ է անուն Տեառն:

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր, և յերկինս են փառք նորա:

Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր, ի բարձունս բնակեալ, և զիջանարկս տեսանէ յերկինս և յերկրի:

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բարձր առնէ զաղապականս յաղբեաց:

Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ:

Բնակեցուցանէ զամուն ի տան ուրախամիտ, որպէս մայր որդւովք բերկրեալ:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:

Ե- ան չ-ակ ը-ո պ-ոչ-ի:

ՔԱՐՈԶ ՋԿՆԻ ՄԱՆԿԱՆՑՆ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ զՏէր աղաչեսցուք: Ամասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

ԱՂՕՔՔ

Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր հզօր և փառաւորեալ, որ նախ ի կառս քերովբէականս, և լոյս ծագես յարատածս քո: Լուսաւորեա զմիզ Տէր ի ժամ առաւօտուս, որպէս պի ընդ ծագել լուսոյ տուընջեանս՝ ծագեացի առ մեզ դուք մարդասիրութեան քոյ: Հեռացո ի մէնջ Տէր զիաբէութիւն սատանայի, և զբռնութիւն նորա խորտակեա ազօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց: Ամա և զերկիւրս պղտաբեր ի սնունդս ծառայից քոց, յորոց հանապազ փառաւորեալ զովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ, այժմ և միշտ և:

Ց-ո-ր- պ-ո-ծ-ե-ց ա-ա- ան Տէր ամենակալ Ե յե- պ-ն-ի Բանից իմոց. Ե յայլ ա-ա-ր պ-ն-ց ի-ն Բանից իմոց: 165:

Իսկ է ածեա պէսոց այս :

Սիրեցի զի լսիցէ Տէր զձայն աղօթից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :

Շրջեցան զինև երկունք մահու, և վիշտք դժոխոց գտին զիս :

Չնեղութիւն և դանդկութիւն գտի, և զանուն Տեառն կարդացի :

Ո՛ Տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աստուած ո՛ զորմի և պահէ զտղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ և Տէր կեցոյց զիս. դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո՝ զի Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ, զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ի գայթակղութենէ. հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և ես խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի ի զարմանալ իմում՝ թէ ամենայն մարդ սուտ է :

Զինչ տացէ արիւաւր Տեառն ընդ ամենայնի զոր և ետ ինձ :

Բաժակ փրկութեան ընկալայց, և զանուն Տեառն կարդացից :

Զաղօթս իմ Տեառն տացի՝ առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց. ո՛ Տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուցից պատարագս օրհնութեան, և զանուն Տեառն կարդացից :

Զաղօթս իմ Տեառն տացի առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, ի գաւիթս տան Տեառն, և ի մէջ քո Երուսաղէմ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազինք, գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Զօրացաւ ողորմութիւն նորա ի վերայ մեր, ճշմարտութիւն Տեառն մնացէ յաւիտեան :

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, հաւատարմութեամբ քով ամաչեսցեն զնոսա :

Եւ կամաք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան քումմ Տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, և ի թշնամիս իմ եառես աչն իմ :

Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, և արա առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

Աջմէ Աստուածածնայ Ընտրութիւն :

Տէր ամենակալ Աստուած Աբրահամու, Իսահակայ, Յակովբայ և զաւակի նոցա արդարոց. ամենակալ Տէր Բազ զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամենայն զարդ նոցա. ամենակալ :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանաւ քո, փակեցեր վէմս, հնչեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով սրբով. ամենակալ :

Որ ամենայն ինչ ասպէ և դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո. ամենակալ :

Ամբառ է մեծվայելչութիւն փառաց սրբութեան քո. սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց ի վերայ մեղաւորաց, անչափ և անքնին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց. ամենակալ :

Դու Տէր բարձրեալ, գթած, երկայնամիտ, բազումողորմ, և զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան. ամենակալ :

Դու Աստուած ոչ եղեր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն, Աբրահամու, Իսահակայ և Յակովբայ, որք ոչ մեղան քեզ. ամենակալ :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւորիս. զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու և բազմացան անօրէնութիւնք իմ. ամենակալ :

Զեմ արժանի հայել և տեսանել զարձրութիւնս երկնից՝ ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ. ամենակալ։

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ կապանաց երկաթից, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ. ամենակալ։

Բարկացուցի զտրտմութիւն, և չար առաջի քո արարի, կանգնեցի պատկեր և բազմացուցի զցաւումն. ամենակալ։

Եւ արդ Տէր խոնարհեցուցանեմ զծունր սրտի իմոյ, և հայցեմ ի քաղցրութենէ քումմէ. ամենակալ։

Մեղայ Տէր մեղայ, և զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենակալ։

Ազաչեմ և խնդրեմ ի քէն, թող ինձ Տէր, թող ինձ, և մի կորուսաներ զիս ընտ անօրէնութեան իմոյ. ամէն։

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ Տէր, և մի յիշեր ըզչարիս իմ, և մի պարտաւորեր զիս ընդ լինելս ի ներքոյ երկրի չարեաք. ամենակալ։

Զի դու Աստուած՝ Աստուած ապաշխարողաց ես, և յիս ցոյց զբարերարութիւնդ քո՝ զի անարժան եմ. ամէն։

Կեցուցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քումն, և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց իմոց. ամէն։

Զքեզ Տէր օրհնեն ամենայն զաւարթունք երկնից, և քո են փառք յաւիտեանս. ամէն։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

Ազաչեմ և խնդրեմ ի քէն Տէր՝ թող ինձ զմեղս իմ։

Բազումողորմ Տէր, ողորմեա ինձ։

Աստուած, քաւեա զիս զմեղաւորս։

Արարիչ իմ և յոյս Աստուած, զքոնա յիս ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա ինձ բազմամեղիս։

Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս Աստուածածին Մարիամ, բարեխօսեա առ Տէր վասն իմ մեղաւորիս։

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, բարեխօսեցէք առ Հայր ողորմութիւնս վասն մեր մեղաւորացս։

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ, ընկալ զաղաչանս մեր, զի ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր։

Ցաղթող զօրութեամբ սուրբ և կենդանարար և պատուական խաչիւ քով Տէր պահպանեա զմեզ։

Առաքեա Տէր զհրեշտակ խաղաղութեան քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռով ի տուէ և ի գիշերի։

Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ Տէր, յիշեա զմեզ, յորժամ գաս արքայութեամբ քո, և ողորմեա մեզ։

ՔԱՐՈԶ

Եկեալք ի խոստովանութիւն ապաշխարութեան հաւատով զյոյս միածնի Որդւոյն Աստուծոյ դիցուք ի սիրտս մեր, խնդրելով ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց: Ոչ ոք ինքն ի նախախնամողն Աստուած յաւիտենական, որ եկն կամաւ Հօր ի փրկել զարարածս. և սակայ զինքն լինել քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ապաշխարողաց, չնորհելով հանգիստ աշխատելոց, ընդունելով զծանրաբեռնեալքս և զտաժանեալքս մեղօք յապաշխարութիւն քաւութեան: Արդ եկայք ամենեքեան խոնարհեալ անձամբ, բեկեալ սրտիւք անկցուք և լացցուք առաջի Տեառն արարչին մերոյ, զի անցուսցէ ի մէնջ զգայսումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարեբարութեամբն իւրով: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Տէր Աստուած փրկութեան մերոյ՝ որ ողորմած ես և զթած, երկայնամիտ, բազումողորմ, և զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան՝ որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալ նորա ի չար ճանապարհէն և զկեալն, դու, Տէր, առատ ողորմութեամբ քով մխիթարեա զծառայքս քո. և տուր սոցա տեղի ապաշխարութեան. հաշտեա մարդասիրութեամբ քո, և արա զառատ անդամս եկեղեցւոյ քոմէ սրբոյ: Որպէս զի առողջացեալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ և ապաշխարութեամբ մտցեն յեկեղեցի քո սուրբ: Եւ ընդ ժողովրդեան քոմէ քեզ հանցեն պօրհնութիւն և գփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ Ե

Բանից իմոց ունկն դիր Տէր, և ի միտս առ զաղաղակ իմ:

Լայեաց ի ձայն աղօթից իմոց, թագաւոր իմ և Աստուած իմ.

Եւ զքեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առաւօտս ուիցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտս պատրաստ եղէց յանդիման լինել առ քեզ:

Ոչ թէ դու Աստուած կամիս զանօրէնութիւն, և ոչ բնակին առ քեզ չարք, և անօրէնք մի՛ բնակեսցին առաջի աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն. կորուսանես զամենեսեան այլ խօսին սուտ:

Զայր արիւնահեղ և զենգաւոր պիղծ առնես դու Տէր, այլ ես քաո բազում ողորմութեան քում մտից ի տունս քո, երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարութեան քում. վասն թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ զճանապարհս քո:

Չի ոչ գոյ ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, և սիրտք նոցա նանրեալք են:

Որպէս գերեզման բաց է կոկորդ նոցա, և լեզուաք իւրեանց նենգաւորք եղեն:

Դատեա զնոսա Աստուած, զի անկցին ի խորհրդոց իւրեանց. ըստ բազում ամպարշտութեան նոցա մերժեա զնոսա՝ զի դառնացուցին զքեզ:

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յուսացեալ են ի քեզ, յաւիտեան ցնծացեն, և բնակեսցես դու ի նոսա:

Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան քո, զի օրհնեսցես դու զարդարն. Տէր, որպէս զինու հաճութեամբ քո պսակեցեր զմեզ:

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով, ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց մերոց:

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն, յորս խոնարհ արարեր զմեզ. և ամացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս:

Հայեաց Տէր ի ծառայս քո և ի գործս ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՝ որդւոց նոցա. եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ ի վերայ մեր:

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի մեզ Տէր, և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ:

Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր, Տէր լուր ձայնի իմում,

Եղիցին ականջք քո ի լսել ձայն աղօթից իմոց:

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես, Տէր, Տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո, զի ի քէն է քաւութիւն:

Վասն անուան քո համբերի Տէր, համբեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ի Տէր:

Ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, ի պահէ առաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ ի Տէր:

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, ի նմանէ է փըր-
կութիւն. և նա փրկեաց զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց
նորա։

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո, զի
ես ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր
համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց, Տէր, զի զքեզ ա-
պաւէն ինձ արարի։

Ուսո ինձ առնել կամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես զիս արդարու-
թեամբ քով, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեսցես զթշնամիս իմ, և
կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ
քո եմ։

Աստուած յանուան քումմ կեցո զիս, և ի զօրութեան
քումմ իրաւ արա ինձ։

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բե-
րանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն
իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց։

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ։

Ի դարձուցանել դշար ի թշնամիս իմ, ճշմարտու-
թեամբ քով սատակեա զնոսա։

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, և խոս-
տովան եղէց անուան քումմ Տէր, զի բարի է։

Ցամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, և ի թըշ-
նամիս իմ եառես աչն իմ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

Երէ Տեառն ոչ էրնէի վասն էրիտրէի մեռոյ մարդոյ-
ցըն, և վասն էրկնայնոց ըզրաց։

Ա՞րարչական բանի՞ն հրամա՞ն ի յե՛րկրորդումն աւուր
սկզբան. ընդէ՞ր ոչ ասացաւ ի ներքոյ ընդ ամենայն
թեամբ պարո՛ւնակեաց. ա՞րդ զաչխարհս հոգեղինաց
անջըրպետեաց ի հրեղինայ. ընդ նմա՞ն որդիք լու-
սոյ տուք ծրշնութիւն երբեմն լո՞ւսոյն։

Բազմաչեայ հոյլք քրմվրէից երիքսըրբեանըդ սրմվբէից. աթոռք անե՛ղ աստուածծութեանըն հանճագոյ երբրդութեանն. բարեխօս լերո՛ւք առ Տէր վասըն մանկանց եկեղեցւոյ. ‖ ընդ նոսի՛ն որդիք լուսոյ տուք ծնո՛ւթիւն երրեակ լո՛՛ւսո՛յն։

Գծրագոյն իշխանութի՛ւնք և անեփոխ միշտ տէրութի՛ւնք. ա՛նյապթելի՛ սուրբ գծրութի՛ւնք ի յաւրաչին վառաստրութի՛ւն. ազաչեցէ՛ք զՏէրն ողորմած անառն չա՛ռնել զգործըս ձեռացն. ընդ նոսի՛ն։

Գաթաք անմարմնոցըն պերճութեա՛նց հրեշտականպետըք բարձրութեանց. հօգիք հրեղե՛նք և սպասաւորըք հրե՛շտակաց գինուորութի՛ւնք. մաղթեցէ՛ք զՏէրըն տերա՛նց վասըն մարդկան երկրաւորաց. ընդ նոսի՛ն։

Ե՛րինաւորաց գասուց վերնոց օրհնաբա՛նից քոց գըլաւրթնոց. քաղցրասցի՛ն առ քեզ գըթած որ վանըզ ձեր ձայն մաղթանաց. գօրա և տացե՛ս մեզ պահապա՛ն յայսըմ հեռուէ մինչ ի վախճան. ընդ նոսի՛ն։

Ջօրութեանց և տէրութեա՛նց իշխանութեանց և պերճութեանց. եւ ամենայն անուա՛նելոց որ ի յերկինս պաղատանըք. ընկալ Քրիստոս ուրա՛խութեամբ զմեզ յօր մա՛հու և յարութեան. ընդ նոսին օրհնել Հոգւո՛վ ըգբե՛զ ընդ Հօր փառաւո՛՛՛

Ը՞նդ ծառոց երկրի զգալեաց տընկեանց եւ զառնկս խմո՛նալեանց. զհնդեզ մեղացըն ցածուցեա՛լ զգաստ առ դա՛րոց բազմացուցեալ. յօրոց և մեծն ի ծնո՛ւնդս կա՛նանց մխինդր չնո՛րհաց և ծրինաց. տո՛ւք օրհնութի՛ւն:

Թաղաւորի՛ն երկնից զինուո՛ր արքայո՛ւթեանն աւետաւո՛ր. խընդրեա զընե՛լ ելս ի՛ սըրտի՛ առ ի հո՛վտէս պըրտմականէ. յո՛խտեալ տեղի՛ն տէրո՛ւնական ի խնամացեալն որդւո՛ց մարդկան. տո՛ւք օրհնութի՛ւն:

Ժառանգի՛ն Հո՛ր ապտաւո՛ր և յարգա՛նդէ երկըրպագո՛ղ. կա՛րապետ և մըկըրտի՛չ այնմ նո՛ր մեղաց մերո՛ց քաւի՛չ. լո՛ր բարեխո՛ս առ նո՛ն զբթած ջընջի՛լ ըզգիր մեր յա՛նցեանց. տո՛ւք օրհնութի՛ւն:

Ի՞ Հօրէ՛ լոյս ծա՛գեցար մեռանա՛լ բնո՛ւթեանս կենդանա՛նարթ. ա՛ռաքեցե՛ր յառա՛ջընթաց սուրբ զՅովհա՛ննէս քարո՛զ կենաց. տո՛ւր հայցմանըն ամե՛նակալ ըզպաղատանըս մեր ընկալ. տո՛ւք օրհնութի՛ւն:

Լո՛ւսաչուա՛ղ յերկինս ելի՛ն հոգանո՛ւթեամբ սուրբ հրեշտակի՛ն. աղաչանացո՛ ըզմեզ նորի՛ն նեղ և՛ ա՛նձուկ ձանձապարհի՛ն. զի՛ հետեւող գոլով նորի՛ն Հօր քո՛ վերին օթեվանին. և՛ երգեցո՛ւք ընդ երջանկացն որդւո՛ց լո՛ւսոյ քեզ եւ՛ մ՛ր վա՛՛՛՛ռա՛՛՛՛ց:

Եւէ վան չուրուրդ ասուր արուզուլեան, և վան չուրուրդ դարուն, և վան ասեղաց Աստուածածնին:

Խա՛ւարն անգո՛յ և սկըզբնաժի՛ն հալածեցա՛ւ յօրն ա՛ռաջին. լո՛յսն այն պայծա՛ռ յօր չո՛րրորդի՛ն. յարե՛ գա՛կան նիւթ հա՛ւաքեալ. լո՛ւսինն ի տի՛պ լուսոյ առեղծեա՛լ և աստե՛ղաց պարք յօրինեալ. ո՛րով օրհնի՛ առեղծո՛ղն էի՛ց ի բանա՛ւոր պաշտօնե՛ի՛ից:

Ծածկեալ խորհո՛ւրդըն ծա՛նուցա՛ւ չորրո՛րդ դա՛րուն հա՛ճակաւ. ի՛ չորրորդ օ՛ր դարձեա՛լ հրեշտակի՛ն ետ զա՛-

ւեմխաբն կո՛ւսական. Թէ՞ լոյն որ ոչ բուա՛նեդակի՛ ի քէ՛ն մարմնով պարո՛ւնակի՛. ‖ յո՛ր օրհնեցա՛յք ազգ մերկրա-ծի՛նք տուք ո՛րհնո՛ւթիւն պըտղո՛յ կո՛ւսին՝ն։

Կո՛ւսին նախնո՛յ մօրն Ե՛ւայի՛ յորմէ՛ Ա՛զգամըն հի՛ն պարտի՛. բարձան անէ՛ծքըն տըրտմակա՛ն քո սո՛ւրբ ծնը՛նդեամբ կոյս Մարիամ. ազատեա զքո մխածի՛ն Թո-ղո՛ւլ ըզմեզս որպո՛ւէս նոքի՛ն. յո՛ր օրհնեցա՛յք։

Հաւրան ընծայեա՛լ յերկրէ՛ յերկի՛նս յոր հանբարո՛ւնամբ առ քե՛զ զհոգի՛ս. յո՛ր լըսելո՛յ քո զա՛ւետի՛ս խընդրեա լի՛նել մեզ լսելիս. զձայն աւետեա՛ց քո մխածնէ՛ն եթէ՛ ե՛կայք օրհնեա՛լք Հօր իմ. յո՛ր օրհնեցա՛յք։

Զայնիւ առ քե՛զ Տէր պա՛զատի՛մք և ա՛ռա՛ջի քո ա՛ն-կանի՛մք. ազատեանո՛ք Աստուածածնի՛ն չիջո՛ւս ի՛ միջ ըզ-բո՛ց հնոցի՛ն. տո՛ւր արտասուա՛ւք զմեզըս ջընջե՛լ և վերըս-տին զմեզ նո՛րոգե՛լ. յո՛ր օրհնեցա՛յք։

Ղեկաւո՛ր հարտա՛րապետ անցո՛ւր ընդ ծով կենցաղո՛ս անհե՛ա. վերթաբերեա ընդ Պետրոսի՛ զմեզ ի յա՛յլեայ մե-ղաց ծովէ՛ս. պա՛զատանո՛ք զերա՛զուն-ի՛ն անապա՛կան քում ծո՛ւնդին. յո՛ր օրհնեցա՛յք։

Երբ ված հինգերորդէ տուր պրըչո՛ւնեանն, և ված հինգերորդէ դարոն, և է տուբը Աստեղան Բլեսոսէ։

Ճաշատպայթեա՛լ բանն ի՛ Հօրէ՛ յոր հի՛նգհերորդըն հրա՛-մայէ. բըղխեալ ի ջրոց սեռք կայտառաց և թեւաւորս օդակառաց. ինք ի զարհո՛ւն հինգ մըկըրտի՛ն յամեն ե՛ւ ի ծովն խարհե՛լ հի՛ն. ‖ տա՛ւուք հրաշի՛ք նեղըմբռնո-ղի՛ն պատե՛ւ եւ փառք անե՛ղ բա՛՛նի՛՛ն։

Մաքրապե՛ս օրի՛նակի՛ առաքելոյըն Քրիստոսի. ո՛րք ի ծովէ՛ն տիրե՛րակա՛ն ի յերկինս յիներնա՛յինսըն կո՛չեցան. ա՛ն-ցին ընդ ծո՛վ աշխարհակա՛ն և ի՛ Հո՛գին մըկըրտեցա՛ն. տա՛ւուք հրաշի՛ք։

Յո՞րպիսութի՞ւնն անզրա՞կան ի հանրա՞ճնիան անա՞պական. զձե՞զ առաքեա՞ց Հայրբ՞ն փառա՞ց հրաւի՞ր բա՞ռուք սրբամանկանաց. սո՞ւրբ հարսանեա՞ցն այն հա՞յցեցէ՞ք ընդ ձե՞զ լի՞նել մեզ պա՞րակի՞ց. տա՞ցուք հրաչի՞ց:

Ն՞որագո՞ղք սիեզերա՞ց ի նախահօրըն յա՞նցանա՞ց. նո՞բ պիեառո՞ւր զարդա՞րեցէ՞ք զեկեղեցիս հեթա՞նոսաց. պա՞ղատեցէ՞ք առ նո՞ն զբիա՞ծ զմեզ նո՞րոգել ի հնո՞ յմեղա՞ց. տա՞ցուք հրաչի՞ց:

Ե՞ինազ էի՞ցրս համայնի՞ց արտաքա՞ծոց ի յա՞նեզոյի՞ց. նո՞յն չինեցե՞ր զեկեղեցի՞ վէմդ ի վե՞րայ վիմի՞ն բանի՞. ընդ եղեալ հիմո՞ւնս ի նո՞ր Սիոնի ըզմե՞զ յօ՞գեա չինամբք ի նո՞ն. տա՞ցուք հրաչի՞ց:

Ո՞րպիսացա՞ւ գնացի՞ւք զեառ՞ց քաղա՞ք ի՞ քէն չինեալ Յիսո՞ւս. յո՞րմէ վրա՞կք չնորհա՞ց հոսե՞ն զոգի՞ս մարդկան առ՞գանե՞ն. աՀրբս և մեզ ի ջրո՞յն կենա՞ց հայցմամբ Հո՞գւոյն մատրո՞ւակաց. զի՞ բանաւո՞ր երկի՞րըս քո՞ պըտղաբերի ի՞ փա՞ռս՝՝՝ըս քո՞ր:

Եւէ վասն վէցերորդի աւուր արարչութիանն, և վասն վէցերորդի գործոյն, և ի խաչելութիանն Քրիստոսի:

Զհա՞նդուրժեալ բնութիամբ բարւո՞յն ունի՞լ վհա՞յն պանճա՞ռ բարի՞ն. այլ ատելոյեալ զմա՞րդ յիւր պա՞տկերի՞ն ի վի՞ժեբորդն առա՞ւօտին. եւ ի յերրո՞րդ ժամ զկո՞ղոտիչն ի յօգնա՞կութիւն եա հո՞ղոտիչին. զո՞րս ի դրախտի՞ն եղ վայելել բայց ի պըտղոյն մահա՞ւ ա՞՛՛՛րգել՛՛՛:

Պա՞պանձեալ առ գառոզի՞ն յետ յա՞նցա՞նացն Ադա՞մն հի՞ն. զկի՞նըն պատճա՞ռ եղեալ խաբմանն և կի՞նըն զոձըն գա՞ւառան. ո՞րով երկի՞ր այս ա՞նիծաւ վուշ և՛ տա՞տասակ ի սա՞ր բուսա՞ւ. վըճի՞ռ մահո՞ւ մարդո՞ն տըւա՞ւ գառնալ ի՞ հող ուստի՞ առե՞՛՛՛ղծա՞՛՛՛ւ:

Զե՞նջել փութայր Հայրե՛ն փառաց ըզգե՛ր պարտեաց մեր յանցանաց. օրով գթացաւ Որդի՛ն զբթած ի վեց դարուն զմարմի՛ն մեզաց. Հօր հաճութեամբ ի մահ խաչի՛ն եկը՛ն կամաւ ի յե՛րբաթին. գաւազն գենաւ ի հի՛ն զաւակի՛ն փոխան գառանցն օրի՛նակ կի՛ն։

Ո՞հիւ լուսոյ պատուի՛րանի՛ն արդարութեան ճանապարհի՛ն. բո՛ր ձրանալով քո ի՛ խաչի՛ն բարձրացո՛ւցեր զմեզ ի՛ յերկի՛նս. քո՛ անպատում խոնարհութեամբդ և կամաւոր խաչելութեամբն. ‖ հաշտեաց ընդ մե՛զ Տէր զբթութեամբ և թող ըզմեզս ողորմութեամբ։

Սո՛կալի՛ զ սերմվրէ՛ից և անհաւորըզ քրմվրէ՛ից. խո՛նարհեցար ի չարչարա՛նս չարչարելի բնութեամբ մարդկան. ի՛ խաչի՛ն զմեզը՛ սպանե՛ր և զդատաւո՛րիք մահո՛ւ լուծե՛ր. հաշտեաց։

Վ՛ՀՀայո՛ց բնութեանց էից և ա՛րարիչըզ բո՛լորից. յո՛րժամ ծագե՛ս զխաչի՛դ նըշանն ի գալո՛ստեան քո մի՛ւսանգամ. զե՛րկըրպագո՛ւս այժմ հաւատո՛վ լուսաւորեա նորի՛ն լուսո՛վ. զի՛ համաճա՛յն խաչազգեցի՛ն ըզքե՛զ ա՛րհնեմք յաւի՛տե՛ան՝՝՝ր՛նի՛ց։

Եւէ՛ վան եօ՛ննեբոըդէ տոտոր ապաբչուա՛ննան, և վան եօ՛ննեբոըդէ դաբոտո՛ն, և է խոբհոտոբդ հանէ՛պոննան։

Տէ՛րն յետ առեղծմա՛ն արարածո՛ց հանգեաւ յեօ՛թն օրն ի՛ գործո՛ց. այն որ հանգի՛ստ աշխատելո՛ց և կամքը՛ն գործ է՛ եղելոց. ա՛ստի և մե՛զ յայս հանդստեան՛ն հետ հանդըստեամբըն չարաթո՛ն. թէ՛ աստ գործե՛լ զգործ Աստուծո՛յ անդ է՛ հա՛նգչել ընդ Աստո՛ւծո՛յ։

Բո՛բունարա՛ր վարդապետո՛մք յօրի՛նակէ Տեառը՛ն խրատո՛մք. ո՛ր ի յերկրո՛րդ արարչութեա՛ն յետ կատարման անօրէ՛նութեանն. յեօ՛թնեբո՛րդ օր հանգըս-

տեան՝ իջեալ մարմնով ի գերեզման. զկապեալ հոգի՞սն վերածեաց զանանց համեմատըն պատրաստեա՞ց։

Ցօղդ որ ի քոյդ կողէ ցօղեալ բժժըն չկենացե ըզհան-դուցեալսն. իջցե ի հող մահու նոցին և բուսուցե յօրըն վերջին. կէնդանարար ձայնիւըդ քո կոչեա զնոսա ի կեանըս քո. և՛ դասեցո ընդ արդարոյն երգել քեզ փառս ընդ զբա՞րթնո՞ղն։

Խփեծեալ զրնութի՞նս կենաց ունող դարձոյց յանդանդն ի մահու հող. թող անմահի՞դ մեռելութիւն չնորհեաց դարձեալ զանմահութիւն. զնա են ընդ քեզ թագեալ մահուամբ աւազանին մկրըտութեամբ. յորս ընդ քե՞զ քոյն՞ն փառօք արե՞գ կան նըման՞ն լո՞ւսո՞վ։

Փայլեն արդարքն յարքայութեանն և ճըգնաւորքն ի հանդըստեանն. մարտիրոսքըն պըսակին և կուսանացս լապտերք վառին. զո՞րեցո՞ Տէր ընդ նոսին որ զքե՞զ Աստուած խոստո՞վանեին. արդարութեամբ մի զահեացին այլ գըթութեամբ քո քաւե՞ցո՞ւն։

Ա՞ն անպատում խոնարհութեամբդ որ թանձեցար մեռելութեամբ. և՛ յարուցե՞ր յորդւոյ մարդկան որք հաւատով ի քեզ անկան. յորս և զմե՞զ արդարութեամբ և ընդունելութեան ողորմութեամբ. զի՞ կենդանեացըս բերա-նե՞վ տացին քեզ փառս ընդ Հո՞ր Հո՞ւ՞ր։

ՄԱՂԹԱՆՔ Ի ՏՕՆԻ ԱՄԵՆԱՑՆ ՍՐԲՈՑ

Քրիստոս Աստուած մեր, վասն խաչի քո պատուական պիսպասութիւն քո տուր մեզ Տէր։

Վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին և Յովհաննու Կարապետին և սրբոյն Առաքեալսն նախավկային վիսպասութիւն քո տուր մեզ Տէր։

Վասն սրբոց քոց առաքելոց, մարգարէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց, հայրապետաց, ճգնաւորաց, կուսանաց, միանձանց և երկնային զօրացն վիսպասութիւն քո տուր մեզ Տէր։

Վասն սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոցն այս անուն, որոց այսօր է յիշատակ, զխաղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն քո պարգեւեա մեզ մարդասէր Տէր:

ՔԱՐՈԶ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ԱՄՆՆԱՑՆ ՍՐԲՈՑ

Սուրբ հղնաւորքն ազաչեսցուք զՏէր, որք զչարն պարտեցին, նեղութեանցն համբերեցին, լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն: Աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ Ի ՏՕՆԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանելի զվկայսն քո այս անուն Քրիստոս Աստուած մեր, և հաղորդս արարեր զնոսա կամաւոր չարչարանաց քոց, արդ բարեխօս առ քեզ ունելիք որք աստ և ընդ ամենայն տիեզերս սուրբք իցեն. որպէս զի աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ խաղաղացուսցես զկենցաղավարութիւնս մեր, փրկելով զմեզ յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամեացն: Շնորհեա մեզ Տէր ըստ օրինակի նոցա կեալ, և զվախճանն մեր կնքեա ուղղափառ խոստովանութեամբ ի յոյս կենացն յաւիտենից: Զի և մեք արժանի եղիցուք մտանել յերկնային խորանն լուսոյ, և ժառանգել զպատրաստեալսն ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց զարքայութիւնդ: Եւ ընդ նոսին զոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ:

ԱՂՕԹՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ, ՃԳՆԱԻՈՐԱՑ ԵՒ ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Պսակիչ սրբոց Քրիստոս, որ պսակես զսուրբս քո, և առնես զկամս երկիւղածաց քոց, և նայիս սիրով և քաղցրութեամբ յարտասուս քո, լուր մեզ յերկնից ի սրբուիւնէ քումմէ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին և ազաչանօք ամենայն սրբոց քոց և որոց այսօր է յիշատակ: Լուր մեզ Տէր և ողորմեա, ներեա, քաւեա և թող զմեզս մեր: Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ:

Ի Սբ[illegible] վրդ[illegible] ասացեալ ։

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո, զծնողսն մեր, զվարդապետս, զեղբարս, զընկերս, զկերակրիչս, զուխտաւորս, զճանապարհորդս, զհանգուցիչս, զվաստակաւորս, զխոստովանողս, զապաշխարողս, զդերիս, զհիւանդս, զնեղեալս, զիշխանս, զչարաչարս, զբարերարս, զթշնամիս, զաւելիս, և որք պատուիրեցին մեզ Հաւատով ։

Յիշեա Տէր և ողորմեա ։

Բարերար և բազումողորմ Աստուած քո անմոռաց գիտութեամբդ և անբաւ մարդասիրութեամբդ՝ յիշեա զաւետեանն հաւատացեալս ի քեզ, և ողորմեա ամենեցուն. օգնեա և փրկեա յիւրաքանչիւր վտանգից և ի փորձութենէ ։ Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և ։

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՏՈՑ ՅԵՏ ԱՐԱՐՋԱԿԱՆԻՆ

Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւէն, Տէր Յիսուս. յորժամ երևիս փառօք Հօր ընդ ամպս լուսաւորս, յայնժամ մեք մի՛ ամաչեցուք յուսացեալքս ի քեզ, այլ զօրութեամբ քով մեծաւ բերկրեցուք ընդ ամէն քումմէ, որպէս որդիս լուսոյ և որդիս տուընչեան ։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեցուք զամենակալն Աստուած, զի պահպանեցէ զժողովուրդս իւր ընդ Հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչին իւրով ի խաղաղութեան ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա ։

ԱՂՕԹՔ ՊԱՏՈՑ

Օգնեա մեզ Տէր, օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր վասն մեծի փառացդ անուան քո. Տէր փրկեա զմեզ, և քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քո սրբոյ ։ Պարապեալ պահեա զաս ի քեզ զապաւինեալ և զյուսացեալ ժողովուրդս քո, ընդ Հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քով ի խաղաղութեան ։ Փրկեա յերկնելի և յանեղբևոյթ թշնամւոյն ։ Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և ։

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս ։ Բարերար և բազումողորմ Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ։ Հայր մեր որ ։

ԿԱՐԳԱԽՕՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ԱՐԵԻԱԳԱԼԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՈԳԻՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ
ԱՅԼ ԵՒ Ի ԴԷՄՍ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԵՐԵՒՄԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑՆ

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան, զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա։

Ի նա օրհնեցին ամենայն ազգք երկրի, և ամենայն ազինք երանեացեն նմա։

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի՝ որ առնէ սքանչելիս միայն. և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փառաք նորա ամենայն երկիր. եղիցի, եղիցի՝

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ապաչեցուք ընկալ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։

ՆՐԳ ԱՐՆԻԱԳԱԼԻՆ

Դէ. Յարեւելից՞ ո՞վ ինչ լսեաս. լո՛ւր հիւսիսոյ եւ լո՛ւր հարաւոյ. ամենայն ազգ եւ ազի՛նք. յօրհնութիւնն նոր օրհնեցէ՛ք զաւրութի՛ւն աւրաւանո՞ց նր. ծագեա՛ց ընկոյց արեգակն այսօ՞ր յաւիտեան։

Եկեղեցի՛ս աւրհնե՛ց. փառաբանի՛չք ամենայնի՛ւր եկրնդութեանն. յանանցանե՛ս լո՛ւսոյ. զանազա՞ն խաղաղութեանն փրիսաւն գնվեցէ՛ք ընդ Հօր եւ Հո՛գւոյն նր. ծագեա՛ց ընկոյց զինուածեա՞ն լուսո՛յ ի՞ւմ։

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Յարեւելից յարեւմուտս մատեսանէ՛ք Սիոնի՛. օրհնեցէ՛ք միշտ անդադա՛ր զծագողը՝ն լուսոյ։

Եկեղեցէ՛ք արդարո՛ց եւ փառաբանի՛չք. բա՛րեբանեցէ՛ք ո՛ր եմ զինուածոյն լուսոյ։

ՔԱՐՈԶ

Յարևելից մինչև ի մուտս արևու ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէութեան, ուր և կարդան զանուն Տեառն սբր-բութեամբ, Տէր ողորմեացի : Ուխտիւք զԱստուած աղաչեսցուք, զի նա փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց և ի ցանկութենէ աչխարհի. ընկալցի զուխտս և զինդրուածս սրտից մերոց, և արժանի արասցէ զմեզ հաւատոց և պատուիրանաց իւրոց ընդ ամենայն սուրբս իւր : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

Զառաւօտս լուսոյ, և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Չհրեշտակ խաղաղ : Չքաւութիւն : Չսրբոյ խաչին : Եւ ևս միտան : Չանձինս մեր : Ողորմեայ մեզ :

ԱՂՕԹՔ

Յարևելից մինչև ի մուտս արևու օրհնեալ ես Տէր, վասն զի թագաւոր քաղցր ես, և անուն քո աչխղ ընդ ամենայն տիեզերս : Քաղցրացին սաղմոսերգութիւնք մեր առաջի քո. ելցեն իրաւունք յարդարութենէ քումմէ ի տկարութիւնս մեր, և փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո : Եւ մեք արժանի եղիցուք կալ ի պատուիրանի քում, և քեզ երգել զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած մշանչենաւոր, Աստուած յաւիտենական, որ ի սաղմին աչխարհս լոյս ծագեցար, և լուսաւորեցեր զմեզ ի խաւարային մեղաց մերոց, որ վասն մեր ի չափա-տրութիւն եկիր անչափ Աստուած, և հեղեալ ծաւալե-ցեր զինարհս Հոգւոյդ սրբոյ յարարածս քո, այժմ և յաւիտեանս ժամանակաց բարերանեալ ես, ամենամեծդ Աստուած, ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ :

ՍԱՂՄՈՍ Ղ

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր, ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ծանեարուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ և ոչ մեք էաք, մեք ժողովուրդք և խաչն արօտի նորա։

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ, և օրհնութեամբ ի յարկս նորա։

Խոստովան եղերուք Տեառն, և օրհնեցէք զանուն նորա։

Քաղցր է Տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա, ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն նորա։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Ա. յժմ և միշտ։

ԵՐԳ

Դպ. Ձընգնաւո՛ր ըք Աստուա՛ծոյ. եւ ժառանգաւորք երկնի՛ց աքրքայո՛ւթեանն. ա՛ռ ւ՛րմէ ը. ըք փափա՛ղակեալքդ զանցաւորս առէ՛ք զա՛նանց ընդ բա՛րւոյ մ՛ւնան. ‖ բարեխո՛սեցէ՛ք սո՛ւրբ Տէր վասն մա՛ռնալոց էակե՛ցս։

Նահատա՛կք պա՛տճա՛ռ լինք. եւ սիրեցեա՛լք ի յի՛րհնաւոր Հօ՛րն. ա՛ռ ւ՛րմէ ը. ըք մըկըրտա՛ւ ցա՛յք ընդ Քրիստոսի՛ սրեցա՛ք ձե՛րով ի մա՛հ խա՛չին. բարեխո՛սեք։

Մարտիրո՛ս ա՛ք ցա՛նկալի՛ք. եւ օ՛թեվա՛նք Հո՛գւոյն ճըշմարտա՛ւթեանն. ա՛ռ ւ՛րմէ ը. ըք յաղթե՛ցէ՛ք հոգւո՛վ կարեա՛ց եւ ցա՛նկո՛ւթեան. բարեխո՛սեցէ՛ք։

Գա՛ւազի՛ք աչխա՛րհի. եւ բաղձալի՛ք վերնա՛ւոցն պեսո՛ւթեանց. ա՛ռ ւ՛րմէ ը. ըք երանելո՛ւթեան մասի՛ն հա՛ւք քան զամե՛նայն աշխարհս մա՛րդկան. բարեխո՛սեք։

Կամաւո՛ր պաշտա՛բաղք. մա՛նկամո՛ւք ոխով և կա՛տարեա՛լ իմաստա՛ւթեամբ. ա՛ռ ւ՛րմէ ը. ըք փա՛խանակ կաթին արեա՛ւք զդի՛նի՛ն զմայլե՛ցո՛ւցի՛չ. բարեխո՛սեք։

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ձընգնաւո՛ր ըք ճըշմարի՛տք վի՛կայք Քրիստոսի՛. բարեխո՛սեցէ՛ք սո՛ւրբ Տէ՛ր վասն անձա՛նց մերոց։

Նահատակքդ կենդա՛նի՛ք սիրտք Քրիստոսի՛. որք չարչարեցա՛ք մարմնո՛վ վասն անուա՛նն Տեառն։

Մարտիրո՛սք ցանկալի՛ք մարդկան ըղձալի՛ք. հայցեցէք ի սո՛ւրբ Հո՛գւոյն տալ մեզ ընդարձա՛կ։

Գայլելիք վերնոց զամուց. պաճծանք աչխարհի՝. խլնդրեցէք զխաղաղութիւն տալ եկեղեցւոյ:

Կամաւոր սուրբ պատարագք հաճակաւ մատկանք. հայցեցէք լինել ես ու մի՞գ ձեզ պըսակ կաճկից:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Աղաչեմք ողորմեա, Տէր բարերար աղաչեմք ողորմեա, վասն ազօթից սրբոց ճգնաւորացն աղաչեմք ողորմեա մեզ:

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ ճգնաւորքն ազաչեցուք զՏէր, որք զչարան պարտեցին, նեղութեանցն համբերեցին, լսանելն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն, ազօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի: Աւետեակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕՔՔ

Սուրբ ես Տէր, և ի սուրբս հանգուցեալ. և մեք սուրբ վկայիւքս աղաչեմք զքեզ, բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին՝ և ազաչանօք ամենայն սրբոց քոց մի մերժեր զմեզ յողորմութենէ քումմէ, այլ կեցո զմեզ ազօթիւք սոցին. զի դու ես բազումողորմ Աստուած. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ:

Ցիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո, զծնողսն մեր: 175:

Բարերար և բազումողորմ Աստուած, քո անմոռաց:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ

Աստուած Աստուած իմ, ես առ քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեցաւ առ քեզ հոգի իմ, քանիպատիկ ևս և մարմին իմ:

Որպէս երկիր անապատ և անջուր, ուր ոչ գոյ ի նմա ճանապարհ:

Այսպէս ի սուրբս երևեցայց քեզ, տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և զփառս քո:

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո քան զկեանս իմ, և շրթունք իմ գովեսցեն զքեզ:

Այսպէս օրհնեցից զքեզ ի կեանս իմ, և յանուն քո համբարձից զձեռս իմ:

Որպէս ի ձարպոյ պարարտութենէ լցցի անձն իմ, շրթամբք ցնծութեան օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ։

Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում, ընդ առաւօտս կանխեալ խօսէի ընդ քեզ ։

Զի եղեր իմ օգնական. ի հովանի թևուց քոց ցնծացայց ։

Եկն ոգին քո անձն իմ, և զիս ընկալաւ աջ քո. իսկ նոքա ի նանիր խնդրեցին զանձն իմ ։

Մտցեն ի ներքոյ անդնդոց երկրի. մատնեսցին ի ձեռս սրոյ, և բաժինք աղուէսաց եղիցին ։

Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր, գովեսցին ամենեքեան, որ երդնուն նովաւ, խցցին բերանք այնոցիկ՝ որ խօսին զանիրաւութիւն ։

Լուր Աստուած ազօթից իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ, յերկիւղէ թշնամւոյն փրկեա զանձն իմ ։

Ծածկեսցես զիս ի ժողովոյ չարաց, ի բազմութենէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն ։

Ոյք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս իւրեանց, լարեցին զաղեղունս իւրեանց յիրս դառնութեան ։

Ձգել ի գաղտնիս այնոցիկ ոյք ուղիղ են սրտիւք· յանկարծակի ձգեսցեն ի նոսա և մի երկիցեն ։

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զբանս չարութեան, խորհեցան թաքուցանել զինձ որոգայթ, և ասացին՝ ոչ տեսանէ զայս Տէր ։

Քննեցին զանօրէնութիւն, պարտասեցան ի քննել զքննութիւն ։

Մատիցէ այր ի խորութիւն սրտի իւրոյ, և բարձր եղիցի Աստուած ։

Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա, տկարացան ի նոսա լեզուք իւրեանց. և խռովեցան ամենեքեան ոյք հայէին ընդ նոսա ։

Երկեաւ ամենայն մարդ և պատմեցին զգործս Աստուծոյ, և զարարածս նորա ի միտ առին ։

Ուրախ եղիցի արդար ի Տէր, և յուսասցի ի նա. նովաւ գովեսցին ամենեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն ։ Ամէն և միշտ ։

ՆՐԳ

Լոյս ամբարիչ լուսոյ առաջինն լոյս. բնակեալ լո՛ւ ի լոյս յանմատոյց. Հայր երկնաւոր ի դասուց լսեա՛ն-

պինաձին օրհնեալ. ‖ ի ծագել լուսոյ. առաւօտուս ծագեա՛ ի հոգիս մեր. ըղլոյս քո ի մեզ ի՛մանալի:

Լոյս ի լուսոյ ծագումն արեգա՛կին արդար. անճառ բ.ո ծընո՛ւնդ հօր Որդի՛. յառա՛ջ քան զարեւ առնէն քո՛ գո՛վեսցի ընդ հօր. ի ծագել:

Լոյս ի հօրէ բըղխումն աղբիւր բա՛րութեան. հո՛գի սո՛ւրբ Աստուծոյ. մանկո՛ւնք եկեղեցւոյ ընդ հրեշտակս ըզքե՛զ բարեբա՛նեն. ի ծագել:

Լոյս երրեակ ե՛ւ միւ ա՛նբաժա՛նելի. սո՛ւրբ Ե՛րբ բա՛րդութիւն. զքե՛զ ընդ երկնայնո՛ցն երկրաժինքըս մի՛շտ փառաւորե՛մք. ի ծագել:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ա՛ռնեզա՛ նեալ Աստուա՛ծ Հա՛յր ամե՛նակալ. ընկալ զաղաչա՛նըս մե՛ր քո՛ց պաշտո՛նէից:

Ի՛ հօրէ ծագումն ա՛նճառ արեգա՛կն արդար. ծաղկեա՛ ի յանձի՛նըս մե՛ր զլոյսդ ողորմութեա՛ն:

Ի՛ հօրէ բըղխանալ հո՛գի սո՛ւրբ բա՛րութեան. լուսով քո՛վ լեցո՛ ընդ մե՛զ յայսմ առաւօտուս:

Երէ՛ք անձի՛նք և մի՛ բնութիւն. մի՛ ապստա՛ծութի՛ւն. զքե՛զ խոստովանի՛մք յաւէ՛տ սո՛ւրբ երրո՛րդութիւն:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Լուսով զբ Քրիստոս ամենեքեան լուսաւորեցաք, և ի սուրբ խաչ քո փրկիչ հաւատացեալքս ապաւինեցաք: Լո՛ւր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, տուր մեզ զխաղաղութիւն քո, և արա առ մեզ զողորմութիւն քո, մարդասէր Տէր:

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած, որ ծագեաց զլոյս առաւօտու յարարածս իւր. ծագեսցէ և այժմ զաստ ողորմութիւն իւր ի վերայ փառաբանչաց անուան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա:

[1] Տես ի Ջեկուցումն, էջ ԺԶ:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ջառաւօտու զաղօթս և զբանաւոր պաշտօնս ընկալ ա-մէնակալ ամենամեծդ Աստուած ի քո անապական և յեր-կնային խոստանդ : Ծագեա առ մեզ զարդարութեան և զիմաստութեան զլոյս քո , արա զմեզ որդիս լուսոյ և որ-դիս տուընջեան, որպէս զի ի գալ աւուրս՝ երկիւղածու-թեամբ վարեսցուք զկեանս մեր, և առանց գայթակ-ղութեան կատարեսցուք : Զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ :

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ի Բ

Տէր հոլովեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ :

Ի վայրի դալարազ անդ բնակեցոյց զիս , և առ ջուր հանդստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , և առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես ի միջ սուրբերաց մահու, ոչ երկնայց ի չարէ՝ զի դու Տէր ընդ իս ես :

Յուզ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթարեսցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝ ակն յանդի-ման նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր գհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց , Տէր, զի զքեզ ա-պաւէն ինձ արարի :

Ուս ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես զիս արդարու-թեամբ քով, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով աւասակեսցես զթշնամիս իմ , և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ :

Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական ի վը-բաց նեղութեանց որ գտին զմեզ յոյժ :

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խառվել երկրէ, ի փոփոխել լերանց ի սիրտս ծովու :

Գոչեցին և խառվեցան ջուրք նոցա, խառվեցան լերինք ի զօրութենէ նորա :

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ, և սուրբ արար զյարկս իւր Բարձրեալն :

Աստուած ի մէջ նոցա՝ և նոքա մի սասանեսցին. օգնեսցէ նոցա Աստուած ի վաղորդայնէ մինչև ի վաղորդայն :

Խառվեցան հեթանոսք, և խոնարհեցան թագաւորութիւնք. եհաս ձայն իւր Բարձրեալն՝ և խառվեցաւ երկիր :

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ :

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, որ սարսր զինչ առնէ և զարուեստս ի վերայ երկրի :

Եհար զպատերազմ ի ծագաց մինչև ի ծագս երկրի. զաղեղունս փշրեաց, զզէնս խորտակեաց և զասպարս սրեաց հրով :

Կանխեցէք և ծանեարուք զի ես եմ Աստուած. բարձր եղէց ի հեթանոսս, և բարձրացայց ի վերայ երկրի :

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ :

Աստուած յօգնել ինձ նայեա, և Տէր յընկերել ինձ փութա :

Ամաչեցին և յամօթ լիցին որք խնդրէին զանձն իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցին որք խորհէին ինձ չար :

Դարձցին առժամայն ամաչեցեալ՝ որ ասէին ինձ վաշ վաշ :

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ Տէր :

Ասասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է Աստուած, որք սիրեն զփրկութիւնս քո :

Ես աղքատ և անանկ եմ, Աստուած օգնեա ինձ. օգնական և փրկիչ իմ ես դու, Տէր իմ մի յամենար :

Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

ՆՐԳ

Ձա՛նա՛ս՝ ա՛յ՝ ի՛մ պարկ. և՛ւ ճըշմարի՛տ՝ ա՛ւ թի՛ւն եա՛ կա՝ ի՛՞նչ քրի՛՞ստո՞ս. ա՛ռա՛՝ ի՛՞նչ դեա՛՞ հո՛՞գւո՞յ մե՛ռո՞յ յե՛րկրէ. եւ յի՛նչ՝ ե՛ւ յե՛րկի՞նս:

Գա՛՞ս՝ ա՛՞յ՝ ա՛՞ռն. կե՛՞նա՛՞ ի՛՞ր ա՛՞՝ ի՛՞ց մե՛՞ա՝ ի՛՞՝ ո՛՞ց Յի՛՞սո՞ւս. մա՛՞յ՞ծ ե՛ւ ըզմե՛զ առ Հա՛՞յր քո՝ ե՛ւ Հո՛՞գի՝ ե՛րգե՛՞լ մի՛՞շտ ը՛՞զ քա՛՞ռս:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Ձա՛՞նապարհ բարի՛ քրի՛՞ստո՞ս ե՛ւ ճըշմարտութի՛՞ւն. ա՛ռաջնո՛՞րդ հոգւո՛՞ց մե՛՞ռո՞ց յե՛րկրէ ի՛՞ յե՛րկի՞նս:

Դուռըն կենա՛՞ց մըտի՛՞ց Յիսո՛՞ւս Ա՛՞ստուած ճըշմարի՛՞տ. մո՛՞յ՞ծ և զմեզ առ Հա՛՞յրըզ քո՛՞. Հո՛՞գւովըզ սը՛՞րբո՛՞վ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Տէր ուղղեա՛՞ զգնացս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան. Տէր ուղղեա և առաջնորդեա հոգւոց մերոց և ամենայն հաւատացելոց գնալ յարդարութեան ճանապարհն և ի կեանսդ յաւիտենից:

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած՝ զի յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծառայից իւրոց ի բարի և ի խաղաղութիւն: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Առաջնորդ կենաց և պարգեւիչ խաղաղութեան Քրիստոս Աստուած մեր, առաջնորդեա մեզ գնալ ի ճանապարհս քո արդարութեամբ. և խաղաղութեամբ ժամանել ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան՝ չնորհօք ողորմութեան քո: Զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր, և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղօթ տուրբ պահոց, յորս պէտ ոչ լինի :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած փրկիչ մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես և ոչ երբեք թողուս ի ձեռանէ քումմէ պայծառիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութեամբ կարդան առ քեզ : Աղաչեմք և խնդրեմք ի քէն Տէր , ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց քոյին վերակացութեամբդ պահելով ի խաղաղութեան. և առաջնորդեա մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ և խնդութեամբ հասանել յիւրաքանչիւր ի բնակութիւնս ի փրկառոս Յիսուս ի Տէր մեր, որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեա :

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ԵՐԲՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՑԱՐԻ Ի ԴԷՄ�originՍ ԻՋՄԱՆ ՀՈԳԻՈՑՆ ՍՐԲՈՑ ԵՒ Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՆԱԽԱՄՕՐՆ ՁԱՇԱԿՄԱՆ ԵՒ ԱՋԱՏՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ Ը

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ, և ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղիցես ի բանս քո, և յաղթեսցես ի դատին քո:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ:

Ցօղեա յիս մշտակաւ և սուրբ եղէց, լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա ինձ ցնծութիւն և զուարթութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք:

Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց, և զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն:

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում:

Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց, և զՀոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, և հոգւով պետու-
թեան քո հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամպարիշտք
առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած, Աստուած փրկութեան
իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քումմ :

Տէր երես զշրթունս իմ բանասա, բերան իմ երգեսցէ
զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր՝ պատարագս մատուցանէաք . բայց
դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ . զսիրտ առբր և
զհոգի խոնարհ՝ Աստուած ոչ արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիովնի, և շինեսցին
պարիսպքն Երուսաղեմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան,
ուխտիւ պատարագս հանցին ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

Երէ երբորդ ժամս առաքն չինի ոչորհեալին :

Դպ. Օ՞րհնեմք ըզքե՞զ Հայր անբռնկելիդն էից էակ ի
յանդոյից . բարձեր ձեռօք նի՛ւթ իւ՛ հոգւոյ և սա՛ղծեր
մարդ ի պատկեր քո՛. ղւրւին ոտից խոնարհեցաւ զի
զպա՛տուիրան քո մոռացա՛ւ. դա՛րձեալ սաեմք սա անա՛-
տակին թէ հայր մեզոյ քեզ ի՛ յերկի՛նս :

Ե՞րկնաւորեցին անքննելի եղե՛ր մարդկան տեսանելի .
զղե՛ցար պատկեր հնդեղինի պատկերըդ Հօր անփոխելի .
երե՛ր յերրո՛րդ ժամ ի՛ խա՛չին վասն Ադամայ նախատա-
տեղծին . ըզ՞նդ աւազակին քո՛մ խա՛չակցին արժա՛նացս
ըզմե՛զ դրախտե՛ն :

Թա՛գաւոր թագաւո՛րաց առա՛ւտուրս Հոգի՛ չնորհա՛ց .
ժո՛ղովելոցն ի վերնատունն առաքե՛լոցն երկոտասա՛ն .
ի՛ հրո՛յ լեզո՛ւս երե՛ւեցար յոգիս նո՛ցա վերաներսա՛ր .
լե՛ր յանուն քո ժո՛ղովելոցս էլ ե՛ւ առ մեզ յերրո՛րդ
ժամո՛ւս :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Յամենայն ժամ աղաչանք իմ այս են, ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր, և յօտարէն պահեա զծառայս քո մարդասէր Տէր:

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք. ընկալ կեցո և ողորմեա:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

ՔԱՐՈՋ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑՆ

Ի Յովհաննու Մանդակունւոյ ասացեալ:

Միաբան ամենեքեան զոհացարուք զմարդասիրէն Աստուծոյ և զփրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, որ աղաչանաց զազգս մարդկան ի դատապարտութենէ անիծից, և եբարձ զմեզս աշխարհի ի ժամուս յայսմիկ խաչին իւրով սրբով և շնորհեաց առատապէս զպարգեւս Հոգւոյն սրբոյ երանելի առաքելոցն: Խնդրեացուք հաւատով, զի զմեզ զամենեսեան արասցէ հաղորդս մեծամեծաց և աստուածային բարեացն այնոցիկ, ազօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոյ՝ որք աստ և ընդ ամենայն տիեզերս: Որպէս զի անաբասո վարուք և հշմարիտ առաքինութեամբ կացեալք ըստ կամաց նորա յայսմ աշխարհի, մասն և վիճակ ժառանգութեան ընկալցուք ընդ ամենայն սուրբս նորա՝ զբնակութիւն յաւիտենական և երկնային խորանացն. զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց հշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս: Տէր մեր կեցո և ողորմեա:

Զժամն և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեացուք:

Զհրեշտակ խաղաղ: Զքաւութիւն: Զսրբոյ խաչին:
Եւ ևս միասն: Զանձինս մեր: Ողորմեաց մեզ:

ԱՂՕԹՔ

Որ ի քրովբէական և յանեպատում հանդուցեալ ես աթոռ, և այցելու ես միշտ արարածոց քոց, որ և ի ժամուս յայսմիկ հեղեր յերանելի առաքեալսն զնորհս Հոգւոյդ սրբոյ. դու Տէր յառաջակայ ժամուս, և յաւէտ մինչև ի կենցաղոյս աւարտումն տպաւորեալ միացո զմեզ

ընդ ամենայն բարեգործութեան յորդորմունս, և խոստացեալոց բարեացդ հաղորդս լինել զմեզ արժանի արա Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս Բանդ Աստուած էակից Հօր և սրբակից սուրբ Հոգւոյդ. որ և զնախաւեղծին պատուիրանազանցութիւն պղծոյն ճաշակմանն՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչիւ քո ի ժամուս յայտմիկ ենթադրեալ ի կենդանութիւն փոխեցեր, և զանօրէնութիւնս մեր ի նմա բևեռեալ՝ կեանք անապական և նորոգումն կենաց յաւուցելոց ի քեզ խոստացար։ Որոց մասնաւորիլ և զմեզ արժանի արա Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ։

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ Տէր զօրհանապազ։ Աստուած մեր Աստուած կենարար, և նա փրկեսցէ զմեզ։ Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ Տէր զօրհանապազ, առաջնորդեսցէ մեզ Աստուած փրկիչ մեր։

ՔԱՐՈԶ

Խնդրեսցուք հաւատով ի Տեառնէ վասն ճանապարհորդաց հարց և եղբարց մերոց, որք ընդ ծով և ընդ ցամաք գնացեն. որպէս զի առաջնորդեսցէ նոցա, խաղաղութեամբ պահեսցէ, և տարեալ հասուսցէ յիւրաքանչիւր աեղիս Տէր Աստուած մեր։ Վասն զի նա ինքն է առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան, որ յաջողէ ծառայից իւրոց խաղաղութեամբ հասանել ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա։

ԱՂՕՔՔ

Առաջնորդեա մեզ Տէր Աստուած մեր, և ուսո մեզ գնալ ի ճանապարհս քո արդարութեամբ, պահեա ի խաղաղութեան զկեանս մեր և զդնացս ի հաճոյս քո. ժառանգս զհոգեաւոր և զմարմնաւոր ընթացս ծառայից քոց անարատ ճանապարհաւոյ յաւիտենական ի կեանսդ։ Շնորհ-

հաք միածնի քո Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, որ եղև մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան: Ընդ որում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ հանդերձ կենդանարար և ազատիչ սուրբ Հոգւովդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո, զծնողան մեր: 175:
Բարեբար և բազումողորմ Աստուած, քո անմոռաց:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ

Տէր հովուեացէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեացէ:
Ի վայրի դալարոջ անդ բնակեցոյց զիս, և առ ջուրս հանգստեան անոյց զիս:
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ:
Թէպէտ և գնացից ես ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ի չարէ՝ զի դու Տէր ընդ իս ես:
Յուպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարեացեն զիս:
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց:
Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո արբեցոյց զիս:
Ողորմութիւն քո Տէր զկեա իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս:
Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ:
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:
Ուսո ինձ առնել կամս քո, զի դու ես Աստուած իմ:
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ:
Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես զիս արդարութեամբ քով, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ:
Ողորմութեամբ քով սատակեսցես զթշնամիս իմ, և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոց, զի ես ծառայ քո եմ:
Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:

ՔԱՐՈԶ

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:
Գոհասանելով աղաչեսցուք զբարեբար Հոգին Աստուած

և խնդրեացուք զողորմութիւն ի նմանէ, զի անցուցէ ի միջնէ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբն իւրով: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Խաղաղութեամբ քով, Հոգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ, որ ի վեր է քան զամենայն միտս և զխորհուրդս, մխիթարեա զանձինս ծառայից քոց ընդունելով զաղաչանս մեր. անցո ի միջնէ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբ քով: Ներեա և լուր մեզ, քաւեա և թող զմեզս մեր. արժանաւորեա զհոգութեամբ պատարագել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միածնի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Հայր մեր:

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԻՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ, ԱՅԼ ԵԻ Ի ԴԻՄՍ ՁԱՐՁԱՐԱՆԱՑ ԵԻ ԽԱՉԵԼՈՒԹԵԱՆ ՈՐԴՒՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

Օրհնեալ Հայր սուրբ Աստուած ճշմարիտ. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ Ծ

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան: 186:

ԵՐԳ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

Դդ. Խաչարեցաւ լոյն արեւուն ի վեցերորդ ժամ աւրբաթիսն. ծանոյց թէ լոյն արարչական նըսեմնացոյց պոյն եղականն. կամեցաւ ըզքեզ մերկ ի խաչին քողոքել սուէրբաւրն ծածկելին. հէրբեա ի միջնէ ընծաներուն չըլլող դիւին միջօրէի:

Զա՞նձրութիւն մաքրա այսուն՝ չարի որ յայս ժամու պատերազմի. զօղեալ յոգւոց մեր հերքեացի քո նըշանաւ սրբոյ խաչին. ճըշմարտութեա՞ն քո ճանաչեալք զառ ի յերկինից անկեալ փայլակն. մերժեալ ի մէնջ հալածեացե՛ և զմեզ լուսով քո վառեացե՛:

Ցա՞յս միջօրեայ տուընջեան ժամուս վայելչական աչաց մարմնոյս. նեփութք զաղանեաց մի խոցեացուք ի խաւարչին որ ի ծածուկ. չարջանակի բանակեցան ըզմեզ բանակըք հրեշտականց. որք պարակից մեզ լինելով ըզքե՛զ ընդ Հօր փառաւորելո՛վ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ցամենայն ժամ աղաչանք իմ այս են, ի մեղաց խոց առըր արա զիս Տէր, և յօտարէն պահեա զծառայս քո մարդասէր Տէր:

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք ընկալ կեցո: Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն:

ՔԱՐՈԶ ՄՆԹԻ ՊԱՀՈՑՆ

Արթուն մնօք և անդրօս խորհրդով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի: Հաւատով խնդրեացուք ի նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց, որ եկեալ բանակեացէ շուրջ զմեզ և անեղկիւղ պահեացէ զմեզ յամենայն հրեղէն նետից սատանայի, որ թռչի ի տուէ, յիրաց խաւարային գնացից՝ ի գայթակղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր: Յորմէ զգուշութեամբ պահելով աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց, չնորհեացէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ ի փրկութիւն անձանց մերոց՝ ի պատիւ և ի փառս կենդանացուցիչ անուան իւրոյ: Յոյս հաղորդութեան ընկալեացուք ի յայտնութեան միածնի Որդւոյն Աստուծոյ, կերպարանակից առնել զմարմին խոնարհութեան մերոյ ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց: Ո՛ւստի զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս: Տէր մեր, կեցո և ողորմեա:

Ջժամս և զառաջիկայ օրս խաղ: Ջհրեշտակ խաղ: Ջքաւութիւն: Ջսրբոյ: Եւ ևս: Ջանձինս: Ողորմեաց:

Ա. Ղ Օ Թ Ք

Չգեցո մեզ Տէր Աստուած մեր զէն արդարութեան՝ զօրաւոր և յաղթող լինել ընդդէմ սատանայական պատերազմաց. և զամենայն հրեղէն նետս նորա չիջուցանելով անկասկած լիցուք յիւրաց խաւարային գնացից՝ ի զայթակղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր: Եւ զգաստացեալք վայելչական տուընջեամբս, առաքինութեամբ կացցուք ի փրկութիւն անձանց մերոց՝ ի պատիւ և ի փառս սրբոյ Երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Երկնաւոր խաղաղութեամբդ քով պարապեալ պահեա զանձինս մեր Տէր զօրութեանց: Վասն զի դու ես Աստուած խաղաղութեան, և քաց ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, և զանուն քո ամենազօր կարդամք յօդնականութիւն անձանց մերոց: Նայեաց յերկրպագութիւնս մեր, և ուս մեզ առնել զարդարութիւն հնազանդութեան: Եւ զոհութեամբ փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս:

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս

Տէր մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս. վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո Տէր, զի աղքատացաք յոյժ:
Օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր վասն մեծի փառացդ անուան քո:
Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեղս մեր վասն անուան քո:

Ք Ա Ր Ո Զ

Վասն հիւանդացդ և ամենայն վշտացելոց աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում, և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց, և կատարեալ առողջութեամբ հաստատեսցէ զամենեսեան ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս: Որ առաքեցաւ ի Հօրէ ի բժշկութիւն ազգի մարդկան միածին Որդին Աստուծոյ Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս: Կեցո և ողորմեա:

Ա. Ղ Օ Թ Ք

Փարատեա զցաւս և բժշկեա զհիւանդութիւնս ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աստուած մեր, և չնորհեա ամենեցուն

զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ խաչիդ քո՛վ որով բարձեր զոկարծութիւն ազգի մարդկան, և զառապարանսդ զքշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ։ Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն, բարերար և բազմոզորմ Աստուած, որ միայն կարող ես թողուլ զմեղս և մերժել զախտս և զհիւանդութիւնս ի մէնջ, որոմ յայտնի են պէտք կարեաց մերոց. պարգևիչդ բարեաց պարգևես զառատ ողորմութիւն քո ի վերայ աղաչածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից, յորոց հանապազ փառաւորեալ զովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ, այժմ և միշտ։

Ցիշես Տէր զպաշտօն։ — Բարերար և բազումող։ 175։

ՍԱՂՄՈՍ Խ

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր։

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի, և ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց։

Տէր օգնական է նմա ի մահիճս ցաւոց իւրոց, զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ի հիւանդութենէ նորա։

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ, և բժշկեա զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։

Որ բնակեալ է յօգնութիւն Բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ։

Ասացէ Տեառն, ընդունելի իմ ես, ապաւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ սրսողին, և ի բանից խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, ի հովանի թևոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զնո՛ շուրջ եղիցի զքև ճշմարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ ի նետէ որ թռչի ի տուէ։

Ցերկ որ շրջի ի խաւարի, ի գայթակղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր։

Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք և բիւրք ընդ ա՛ջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս դու, և դհատու-
ցումն մեղաւորաց տեսցես. դի դու Տէր յոյս իմ ես:
Չբարձրեալն արարիր քեզ ապաւէն. ոչ հասցեն առ
քեզ չարք, և տանջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո:
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, պահել
զքեզ յամենայն ճանապարհս քո:
Ի բազուկս իւրեանց ընկալցեն զքեզ, դի մի՛ երբեք
հարցես զքարի զոտն քո:
Ի վերայ իժից և քարիւից գնասցես դու, առ ոտն կո-
խեսցես զառիւծն և զվիշապն:
Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա, հովանի եղէց
նմա, դի ծանեաւ զանուն իմ:
Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա, և առ նմա ե-
ղէց ի նեղութեան:
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա, երկայնաւուրբք
լցուցից և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ:
Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:

ՔԱՐՈԶ

Եւ ես խաղաղութեան գՏէր աղաչեցուք:
Թնդրեսցուք Հաւատով ի Հօրէ վասն քաւութեան մե-
ղաց, և թողութեան յանցանաց, փրկելոյ զմեզ ի վըշ-
ռաց և ի նեղութենանց, խնայելոյ ի վերայ մեր ողոր-
մութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ ամենակալին:
Կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Հայր գթութեանց, և Աստուած ամենայն մխիթարու-
թեանց՝ որ մխիթարես զմեզ յամենայն նեղութեան մե-
ծում, լուր և այժմ ձայնի պաղատանաց ծառայից քոց
ընդունելով զաղաչանս մեր. անցո ի մէնջ զցասումն պա-
տուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբ քով: Ան-
րնա և լուր մեզ, քաւեա և թող զմեզս մեր. արժանա-
տրեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ
սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԻՄ�originՅ ՈՐԴԻՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ԱՑԻ, ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆ ԵՒ ԲՈՆԱԿԱՆ ՀՈԳԻՈՑՆ ԱՒԱՆԴՄԱՆՆ

Օրհնեալ Որդիդ սուրբ Աստուած հչմարիտ. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ Ը

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան: 186:

ՆՐԳ

Դկ. Զաւրչարակցեալ քեզ ախ՛ւ լռեայ երկիր ժամու խաւարելոյ. պայծառացեալ յինեներորդին ի ախոյ լերման մահու ստուերին. Յահէնդ լուռն մեծապայծառ աւանդեցեր զհոգիդ առ Հայր. ահա՛ կըսպրդ քեզ իւ յերկինս ընդունել ուղղեա Հոգւով քոյ ն:

Աւնդարամե՛տըք սանրեցին զկապեալ հոգիդն արձակեցին. վէմք ի վիժէդ պատահեցան ի տապանաց մեռեալք յարեան. տարերք երկրի՛ տատանէցին և աշխարհի սիւնք դողային. բա՛ժեալքս առ քեզ պաղատեացուք զի՛ ընդ արդարսըն դասեացո՛ւք:

Ցո՛ւցեր յայնժամ ըսքանչելիս և այժըմ մեզ ողորմեցի՛ս. ւրիծեալ բնութիւնս քո՛ւ ո՛ղջացաւ չնորհեա՛ և մեզ լինել անցաւ. փո՛խան մահո՛ւ քո կենա՛րար կեցո ըզմեզ Տէր բարերա՛ր. քեզ պաղատիմք ՚սա աւա՛զակին յիշեա՛ ըզմեզ յո՛րն ա՛հագի՛ն:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Յամենայն ժամ ապաչանք իմ այս են՝ ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր, և յօտարէն պահեա զծառայս քո մարդասէր Տէր:

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ապաչեցուք ընկալ կեցո: Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ:

ՔԱՐՈՋ ՄՆԾԻ ՊԱՀՈՑՆ

Սուրբ սրտիւ և հառաչանօք հաւատով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի՝ յիշելով զմեծամեծս նորա զանչափ չնորհսն, զհամբերութիւն կենսատու խաչին և զհեղումն ապատաւցուիչ արեան նորա, և զսոցին նմանս, որ յայսմ ժամու վասն մեր մեղաւորացս կրեաց նա: Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ ածելով՝ սրբեսցուք ի մեղաց զխորհուրդս՝ զբանս և զգործս մեր. կատարեսցուք զորբութիւն անձանց մերոց ահիւն Աստուծոյ: Մի՛ յապաղեսցուք խոստովան լինել նմա զմեղս մեր, և խնդրել զթողութիւն մեղաց մերոց, զի մի՛ կորիցուք անապաշխար՝ զյաւիտենական կորուստն: Այլ մինչ դեռ ժամանակս ի ձեռս է, զործեսցուք զբարիս ի կեանս յաւիտեան՝ օրինակ վաստուց մերոց ունելով զամենայն սուրբս և զյաղթող նահատակսն, որք միանգամ ի սկզբանէ հաճոյ եղեն Տեառն և փրկչին բոլորեցանց: Որոց ազօթիւք և բարեխօսութեամբ չնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած զհաճոյն իւր և զօգուտն մեր խորհել միշտ և առնել, և անպատում պարգեւացն հաղորդս գտանել, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս: Տէր մեր կեցո և ողորմեա:

Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցա: Չհրեշտակ խաղաղ: Չքաւութիւն: Չսրբոյ խաչին: Եւ ևս միաբան: Չանձինս մեր: Ողորմեաց մեզ:

ԱՂՕՔՔ

Տէր զօրութեանց, որ կամաւոր մահուամբ քո ի ժամուս յայսմիկ կենդանացուցեր զմեզ ի մահկանացուէ մեղաց մերոց, և բեւեռեցեր զկնիք զատապարտութեան մերոյ ի խաչին, և չնորհեցեր ազատութիւն ազգի մարդկան ի ծառայութենէ սպանանութեան յազատութիւն

փառաց հեղմամբ արեանդ քոյ սրբոյ, ընկալ և այժմ զաղաչանս մեր, և յաջողեա մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք կալ յայսմ աշխարհիս, և արժանաւոր լինել յաւիտենական և երկնային ուրախութեանցն ընդ ամենայն սուրբս քո, և գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Բաղումողորմ Աստուած և հաստիչ խաղաղութեան, հաստատեա զանձինս մեր քոյով խաղաղութեամբդ որով ունիս յիւրաքանչիւր կարգի զամենայն արարածս քո՝ ուղիղ հրամանաւդ մատակարարելով. զոմն դի այդ իսկ են կամք քո՝ խաղաղական և հոգւոյ սիրով կալ մեզ առ միմեանս, և սպասել արիւն մուրք յայտնութեան միածնիդ Աստուծոյ և փրկչիդ մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Որում արժանաւորք եղիցուք հանդիպել ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս. զուարթութիւնս կացցուք յաջմէ քումմէ ընդ սուրբս և ընդ սիրելիս անուանդ քում սրբոյ. և ժառանգեցուք զպատրաստեալն ի սկզբանէ աշխարհի սքրբոց քոց զարքայութիւնդ: Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր մի՛ մատներ զմեզ ի սպառ վասն անուանդ քում սրբոյ. մի՛ ցրեր զսխաս քո, և մի՛ ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ:

Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քոյ, Իսահակայ ծառայի քոյ և Իսրայելի սրբոյ քոյ:

Տէր մի՛ մատներ զմեզ ի սպառ վասն անուանդ քում սրբոյ. մի՛ ցրեր զսխաս քո, և մի՛ ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ:

ԵՐԳ

Նահապետին Աբրահամու հայցմամբ ընկալ Տէր զաղաչանս. Եւ ծառայիդն քում Սահակայ խնդրուածովք ի մեզ գործ. Թոռնատեսին Իսրայելի Աստուած սքրբոյն ի մեզ խնայեա. Երկնաբերձեալն երկիւղ սոցին Աբրահամ զհոգի զմիտս եւ զմարմին:

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր Քրիստոս, որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով զարարածս փրկեաց, և հեղմամբ արեան իւրոյ թողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ՍԱՂՕՔ

Անկեալ առաջի քոյ բարեբար և բազումողորմ Աստուած, ապաչեմք ամենայն սրտիւք մերովք և խնդրեմք զթութիւն ի քէն. որպէս խոստացար ծառայից քոց և ասացեր, զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով յանուն Որդւոյ ի Հօրէ՝ տացի ձեզ, շնորհեա և այժմ հաստատացելոցս ի քեզ, և կատարեա ի բարի զխնդրուածս մեր, զի ի քեզ եմք ապաւինեալ. և քո առատ ողորմութեամբդ մխիթարեա զմեզ ի կեանս յաւուսիկ, և առաջնորդեալ հասո յանճառ երկնից արքայութիւնդ, ի փառաբանութիւն և ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս:

Ցիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո, զծնողսն մեր: 175:

Բարեբար և բազումողորմ Աստուած, քո անմոռաց:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹԴ

Ակնկալ զի լուիցէ Տէր ձայն ազօթից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդասցի առ նա:

Շրջեցան զինև երկունք մահու, և վիշաք դժոխոց գտին զիս:

Չնեղութիւն և դանձկութիւն գտի, և զանուն Տեառն կարդացի:

Ո՛ Տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աստուած ողորմի և պահէ զտղայս Տէր:

Ես խոնարհ եղէ և Տէր կեցոյց զիս. դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո՝ զի Տէր օգնեաց քեզ:

Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ, զաչս իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ի գայթակղութենէ. հաճոյ եղէց առաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց:

Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և ես խոնարհ եղէ յոյժ:

Ես ասացի ի զարմանալ իմում՝ թէ ամենայն մարդ սուտ է:

Զինչ տաց տրիտուր Տեառն ընդ ամենայնի որ ետ ինձ։ Բաժակ փրկութեան ընկալայց, և զանուն Տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ Տեառն տացի՝ առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա։

Պատուական է առաջի Տեառն մահ սրբոց իւրոց։ Ո՛ Տէր ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ։

Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուսից պատարագս օրհնութեան, և զանուն Տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ Տեառն տացի առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա, ի գաւիթս տան Տեառն, և ի մէջ քո երուսաղէմ։

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազինք, գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք։

Զօրացի ողորմութիւն նորա ի վերայ մեր, և ճշմարտութիւն Տեառն մնայէ յաւիտեան։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Ամէն և միշտ։

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԸՍՏ ՉԱՑՆԻՆ

ԱՁ

Ո՛ր առեղծմանդ ընտ պատկերի քո՛ Տէր պատուեցեր ըզմեզ. ընկալ և այժմ ըդնընդհանցեալն ի քեզ ուղիղ հաւատովն։ ‖ ընտ մեծի՛ քոմ ողորմութեանդ։ Ո՛ր չնորհօք սուրբ Հոգւոյդ լուսաւորեցեր. յիշատակի իւրեանց զհոգիս նոցա ընկալ մարդասէր. ընտ։ Ո՛րք հաղորդեցան մարմնոյ և արեանդ քո՛ Տէր. հանդո զհոգիս նոցա ընդ սուրբսդ քո ի բրնտոնս Աստուածդ. քանզի գիտէ՞ք այլ աւրբ արեան քո՛ ևն։ Ամէն։ Օրհնեալդ ի կա՛նանց մայր և միշտ կոյս և իմանալի լոյս. ծընող արարչին մերոյ անդադար բարեխնդացուք։

ԱԿ

°Ա՛րարիչ Աստուած և ընտեղծիչ ազգի մարդկա՛ն, ‖ մի՛ անտես առներ ըզնընդհանցեալսն մե՛ր. այլ հանդո զհոգիս նոցա ընդ սուրբսդ քո։ Ո՛րպէս մխածեր ն յա-

բութիւն տիեզերաւ՛ք՛ց. մի՛: Հոգիդ ընչմարիտ մըխիթարիչ սրգաւորաւ՛ք՛ց. մի՛: Հնգւոյն ըզքև հովանացեալ վիրայն Սըրբուհի ծընաւր ըզհաւն Աստուած պանճաւելոյ Հօր ծընունդ. և յայտնեցաւ մուրթիւն երբորդութեան:

ԲՁ

Ո՛ր կոչեցեր առքեզ Տէր ըզտիեզերս ամենայն. ընկալ ըզմեր ընդունելութեան ի գոգ ողորմածին Աբրահամու. ‖ ողորմած Տէր փըրկիչ և բարերար: Ո՛ր թողութեանց ես արժող Աստուած թող ըզմեզըս մեր ընդունելութիւնըն կարող յամենայնի և հըզօր. ողորմած: Ո՛ր լուսաւոր ես տիեզերաց Քրիստոս Աստուած լուսաւորեա և զմեր ընդունելութիւնըն լուսով երանելոյդ զբարթենոյն. ողորմած: Քո՛յ մեր և անպարէն մայր Տեառն և կոյս սուրբ. որ հոր առաւածութեանն ոչ բոցակիզեաց զքո սուրբ զորովայն. բարեխոսեա՛ ած Տէր վասըն մերոյ փըրկութեան:

ԲԿ

Ո՛ր որդիդ ես և բանդ Աստո՛ւած հաւատարակից ընդ Հօր յէութեան ած քեզ կարդամբ մարդասէր. ‖ հանդո՛ղ գնացիր ընդունելոյդ մեր ընդ սուրբըս քո: Ո՛ր ինքեր յերկնից վասըն մեր զառաքինեն առեր զյանցանան Ադամայ. մերով բնութեամբ բարձեր ի վերայ խաչին անանցա ձեռօք. հանդո՛ղ: Ո՛ր լուծեր զիշխանութիւնն մահուան. կամաւորակա՛ն մահուամբ քո փրկեաս. բանեալոցդ զազատեա առանձին քո հեղեալ մարդեմիք. հանդո՛ղ: Տիրուհի անարատ մայր Տեառն և կոյս Մարիամ. քրմվեսական աթոռ ըզքեզ առնաք ի յերկրի. բարեխոսեա ած Տէր վասըն մերոյ փըրկութեան:

ԳԶ

Հայր բարեգութ. ար զքեզ ընդ յաղագս սրտից մաքրկանն. առաքեցեր ըզՄիածին ընդ փըրկութիւն ‖ յիշեա՞ զհնգից նըշխեցելոց մերոց և հանգո՛ ընդ սուրբըդ: Որդիդ միածին ն՛ր յարեարդ ի մեռելոց. ի միւսանգամ գալըստեանն քո յաթոռ խոստացար. յիշեա՞: Հո՛գիդ ճըշմարիտ մըխիթարիչ սրգաւորանց. աղաչանո՛ք սուրբ Աստուածածնին եւ ամենայն քոց սրբոց. յիշեա՞: Ի բարեխօսութիւն փութացիր մեզ սուրբ Աստուածածին. ա՛ռ ի փըրկել ըզժողովուրդս ի մեղաց եւ յապականութենէ:

ԳԷ

Յաղերսակըրնականն ծոցոյ Հօր խոնարհեա՛ բանըզ. մարմնացար ի կո՛ւսէն վանդն փըրկութեան մերոյ ‖ ա՛դաչեմք ըզքե՛զ. զնըշխեցեալսըն մեր ի քե՛զ ուղիղ հաւատով. յիշեա՞ տէ՛ր ո՛ր յորժամ գան թագաւորութեամբըդ քո: Անո՛խակալ քաղցրութեամբ որդի Աստուծոյ. հա՛ճեցար բանանալ ըզմեզս աչխարհի՛ քո խաչելութեամբն. աղաչեմք: Կամաւորակա՛ն մահուամբ քո լուծե՛ր զերկունըս մահու. եւ աթոյնի աթարե՛ր քո՛ղութեան յանցանացդ քաւիչ քո արեամբ. աղաչեմք: Ո՛ր փրկանա՛կ մեզաւորաց ընդմե՛ռանիլ յանձն առե՛ր. ի լքանելսն ի դժոխըս փըրկեցեր ի մե՛ռամբ բանտէն ըզգերեալսն. աղաչեմք: Բարե՛բանեմք զանչափ քո զմարդանիրութիւնդ. ո՛ր ելեւթորնայ յարուցեալ զկենդա՛նութիւն պարգեւեցեր աչխարհի. աղաչեմք: Մա՛քուր եւ ա՛նբիծ կոյս յետ ծընընդեան. ար մարմնով ծընար զարձակողն ի կապից մահու. բարեխօս լեր վանն անձանց մերոց. փըրկել ի սպառնալեաց գեհենին:

ԴՋ

Յորժամ հարկանի ով՛ղ զալըտաեան քո Տէր. յայնըժամ զարհուրեսցի զոգան ա՛րարածք իւ յահէ քումէ. ‖ ա՛զահնմք ըզգե՛ղ Փըրկիչ. հա՛նգո՛ և ըզմեր ըզնընջեցեալսն ընդ սուրբըս քո. ո՛ր միա՛ւ յեղ եմ բա՛զմոզրմ։ Յահաբեկ լո՛ռոյ ծա՛գմանն քո Տէ՛ր. ցըն՛ծա՛ն զոգք առաքե՛լ նեանցն ի վե՛րոյ լո՛ւսեղէն ամպո՛յն. ա՛ղ։ Ա՛նճախակալ բանմանդո՛ւթ ո՛զորմած Տէ՛ր. ով՛ ա՛նտեա՛ն անձինս ընդմեզուցեա՛քըս յահաչգի՛ն աւուրն. ո՛ր միա՛ւ։ Ո՛ր լցե՛ր ի յերկնից և մա՛րմնացար իւ սուրբ կուսէ՛ն. անճառե՛լի քոյի՛ն ծնընդեամբդ եւ դի՛ս ով անտե՛ս սո՛ղնեը. այլ պահեա՛ պատուակա՛ն և սո՛ւրբ խաչիւ քո՛։

ԴԿ

Ո՞ր թագաւորդ ես յաւիտենից Փրիստո՛ս Ա՛ստըւած ընկալ ընծա՛ռայս քո՛ ի բարի՛. ‖ ե՛ւ՛ չնո՛րհեա՛. ի յաչակոզմա՛՛՛ն քո՛մ դասի՛լ։ Ո՞ր ունի՛ս իշխանո՛ւթիւն մահո՛ւ և կե՛նաց հանգո՛ղ զհո՛գիս քո՛ ծառայի՛ց. ե՛ւ՛։ Յո՞րժամ կարգի՛ սթո՛ռ տէ՛րութեանըդ քո և հաստա՛տի՛ առեան դասատասանե՛ն. յայնըժամ խո՛նեայեա՛ ի ծա՛՛ռայս քո՛. ե՛ւ՛։ Ա՛մէնօրհնեալ ա՛ստուածամա՛՛յր Ա՛ստուած. քո՛նվրէական սթո՛ռ ա՛րարչին մե՛րոյ ա՛ընծո՛ւթեան. զո՛՛՛ր երանե՛՛՛լ ն ամենայն ապի՛նըք հանապազ։

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Հոգւոյն հանդուցելոց Փրիստոս Աստուած՝ արա հանգիստ և ողորմութիւն, և մեզ մեղաւորացս չնորհեա թողութիւն յանցանաց։

Ք Ա Ր Ո Զ

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք։
Ա՛ստո հանդուցեալ հոգւոցն աղաչեցուք զփրկիչն մեր

Քրիստոս, զի զնոսա ընդ արդարան դասեսցէ, և զմեզ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անեղական և բարեգութ՝ զքեա ես արարչական սիրովդ ի հոգիս հանդուցեալ ծառայից քոց : Յիշեա յաւուր մեծի դատաստան արքայութեան քո. արա արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան և թողութեան մեղաց. դասաւորեալ պայծառացո ընդ սուրբս քո յաջակողմեան դասուն . զի զու ես Տէր և արարիչ ամենեցուն , դասաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Չաղմոսերգութիւնս և զաղաչանս ընկալցի մարդասէրն Աստուած . մեր մեղաց և յանցանացն թողութիւն չնորհեսցէ , ի չարեաց փրկեսցէ , ի մեղաց պահեսցէ. և նմա փառք յաւիտեանս. ամէն :

Եւ ասէն սկսանի պատարագն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՍԵՂԱՆՈՑ

ՎԱՍՆ ՄԱՐՄՆԱՒՈՐ ԿԵՐԱԿՐՈՑ ԵՒ ՀՄՊԵԼԵԱՑ

Պարտասուն ընկերանն հայիւ և ընդդարձն կերակրոյ. և կանգնեն իրարու նեղէր ոտ է պեղէս իրենց. և գոյ եղեռնասարն կոտ տոհանայն, և ասէ տալմս ։

ԿՅ

Աչք ամենեցուն ի քեզ յուսան, և դու տաս կերակուր նոցա ի ժամու ։

ԴՊԻՐՔՆ

Բարձր առնեմ զքեզ Աստուած իմ և թագաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Զօրհնասպաց օրհնեցից զքեզ, և գովեցից զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Մեծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, և մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ ։

Ազգ և ազգ գովեսցեն զգործս քո, և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն ։

Զմեծավայելչութիւն փառաց սրբութեան քոյ խօսեսցեն, և զքաջագործս քո պատմեսցեն ։

Զզօրութիւն ահի քոյ ասասցեն, և զմեծութիւնս քո պատմեսցեն ։

Զյիշատակ բազում քաղցրութեան քո բղխեսցեն, և արդարութեամբ քով ցնծասցեն ։

Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և բազումողորմ։

Քաղցր է Տէր առ ամենեսեան, և գթութիւն նորա ի վերայ ամենայն արարածոց իւրոց ։

Խոստովան եղիցին առ քեզ Տէր ամենայն գործք քո, և սուրբք քո օրհնեսցեն զքեզ ։

Զփառս արքայութեան քոյ ասասցեն, և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն ։

Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրութիւնս քո, և զփառս մեծավայելչութեան արքայութեան քոյ ։

Արքայութիւն քոյ արքայութիւն ամենայն յաւիտենից, և տէրութիւն քոյ ազգէ ազգ ։

Հաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս իւր, և արդար է յամենայն գործս իւր:

Հաստատէ Տէր զամենայն գայթակղեալս, և կանգնէ զամենայն գլորեալս:

Աչք ամենեցուն ի քեզ յուսան, և դու տաս կերակուր նոցա ի ժամու:

Բանաս զձեռն քո, և լցուցանես զամենեսեան քաղցրութեամբ կամաց քո:

Արդար է Տէր յամենայն ճանապարհս իւր, և սուրբ է յամենայն գործս իւր:

Մերձ է Տէր առ ամենեսեան որ կարդան առ նա, առ ամենեսեան որ կարդան առ նա ճշմարտութեամբ:

Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր, աղօթից նոցա լսէ և կեցուցանէ զնոսա:

Պահէ Տէր զամենեսեան որք սիրեն զնա, և զամենայն մեղաւորս սատակէ Տէր:

Զօրհնութիւնս Տեառն խօսեսցի բերան իմ. օրհնեսցէ ամենայն մարմին զանուն սուրբ նորա յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:

ՔԱՀԱՆԱՑՆ

Ողորմած գթած է Տէր. կերակուր տայ երկիւղածաց իւրոց:

ՍԱՐԿԱԽԱԳՆ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած, զի պարգևեսցէ մեզ կերակուր ուրախութեան, և լցուսցէ զսիրտս մեր ի լուսեղէն արտասուաց իւրոց: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեաց և ողորմեա:

ՔԱՀԱՆԱՑՆ

Օրհնեա զբիւտաս Աստուած մեր հոգևոր օրհնութեամբ զկերակուրս և զմսկելիս ծառայից քոց, և չնորհեա յառողջութիւն հոգւոց և մարմնոց: Որպէս զի կրօնաւորական պարկեշտութեամբ վայելելով ի մարմնաւոր պիտոյից՝ անանց բարեացդ և երկնից արքայութեանդ հաղորդս լիցուք ընդ ամենայն սուրբս քո: Եւ զոհութեամբ վառաուրեսցուք զքեզ ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ե՞ օրինող սեղանոյն կալով կանգնուն՝ և առեալ գինւոյն բեւ կանէ ընդ պատառաւորացն, որ առքինիքն կոն. կամ գինեպ այնո՞ր ոչ որ պատրաստողն է ծաշոյն. և նուէս առ ամենեսեան, և առէ ձայնակիցք խաղաղութեամբ. և նոքին է ծաշն ։

Իսկ երիք վանականէ էցեն կամ անապատաւորէ, նոցայն տինն սեղբեւոց է բարձրագոյն տեղւոջ, և առեալ ընդնեանոցս գինբս պատուհանչէն. և ամենեսեան առնէն գինեցն ընդնեցմանն անմեռանել ճաշակմաբ : Ե՞ երիք ոչ կնդրեսցէ զգուշանալ ինչ պատրուհասանաց, լուացեն որ կատարէն էցեն. և գարձեալ ճաշեսցեն ընթերցան և ոչ պղպեխա ։

Ե՞ չեպ յառնելոյ ի սեղանոյն գարձեալ կացցեն ի տեղիս երեքանց ։

Ե՞ առացէ փառանոյն ։

Տէր ցխոստս լցաք ի բարութեանց քոց ։

ԴՊԻՐՔՆ

Տացուք գոհութիւն Տեառն Աստուծոյ մերոյ ։

Արդ Տեառն ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և ոյք յուսան յողորմութիւն նորա ։

Փրկել ի մահուանէ զանձինս նոցա, և կերակրել զնոսա ի սովի ։

Անձինք մեր համբերեսցեն Տեառն, զի օգնական և պաշտպան մեր է ։

Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, և յանուն սուրբ նորա յուսացաք ։

Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն ։ Այժմ և միշտ ։

ՔԱՀԱՆԱՑՆ

Կերակրիչ և ուրախարար Տէր, փառք քեզ · լցուցանող զրիաոս գոհանամք զքէն ։

ՍԱՐԿԱՒԱԳՆ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ։

Գոհացարուք ի վերայ լուսթեանց պարգևաց Տեառն Աստուծոյ մերոյ, որ կերակրէ զմեզ օր ըստ օրէ առա-

տապէս քաղցրութեամբ կամաք իւրովք : Զի հոգևոր բարութեան և երկնից արքայութեան հաղորդս արասցէ զծառայս իւր ըստ ակնկալութեան յուսոյն մերոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕՔՔ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ կերակրես զմեզ ի մանկութենէ և տաս կերակուր ամենայն մսեղեաց. լցո ուրախութեամբ և բերկրութեամբ զսիրտս մեր, որպէս զի զամենայն բաւականութիւն ունիցիմք, առատելով ի գործս բարութեան ի փրկառս Յիսուս ի Տէր մեր. որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառք քեզ Տէր, փառք քեզ Թագաւոր փառաց, որ եառուր մեզ կերակուր ուրախութեան, և լցուցեր զսիրտս մեր ի լիութենէ ամենաբաւական ողորմութեան քոյ. լցո և զմեզ Հոգւովդ քով սրբով, որպէս զի գոցուք առաջի քոյ հաճոյք, և մի ամաչեցեալք. զի դու դաս և հատուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր, և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Փրկառս. ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեա :

Զկերպարս Աստուած օրհնեսցէ. սպասաւորացն և երախտաւորացն վարձս բարեաց պարգևեսցէ, և օրհնեսցէ զամենեսեան Փրկառս Աստուած մեր որ զմեզ կերակրեաց և լեսցոյց. նմա փառք յաւիտեանս. ամէն :

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ԵՐԵԿՈՑԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԻՄՍ ՈՐԴՒՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

ՈՐ ԷԶ Ի ԹԱԶԷՆ ԵԻ ՊԱՏԵԱԼ ՊԱՍՏԱՌԱԿԱԼԱԻ ԵԴԱԻ Ի ԴԵՐԵԶՄԱՆԻ

Եա առ Աստուած կարդացի, և Տէր լուաւ ինձ յերեկոյս, ի վաղորդայն և ի հասարակ աւուր :

Սպասէի Աստուծոյ իմոյ, և ակն ունէի կենարարին, որ փրկէ զծառայս իւր և կեցուցանէ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԱԿՄՈՍ ՁԲ

Խոնարհեցո Տէր զունկն քո և լուր ինձ , զի աղքատ և անանկ եմ ես :

Պահեա զանձն իմ սուրբ. Տէր, փրկեա զծառայս քո, Աստուած իմ, որ ի քեզ յուսացեալ :

Ողորմեա ինձ Տէր, զի առ քեզ աղաղակեցի զօրհնաբեր, ուրախ արա զանձն ծառայի քոյ, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ:

Զի դու Տէր քաղցր և ուղիղ ես , բազումողորմ առ ամենեսեան որ կարդան առ քեզ :

Ունկն դիր Տէր աղօթից իմոց, և նայեա ի ձայն խընդրուածոց իմոց :

Ցաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ քեզ, և լուար ինձ:

Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս Տէր , և ոչ ոք է որպէս գործս քո :

Ամենայն ազգս զոր արարեր՝ եկեսցեն և երկիր պագցեն առաջի քո , փառաւոր արասցեն զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ ես դու Տէր, և առնես պանչելիս, և դու միայն ես Աստուած :

Առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհի քում, և գնացից ի ճշմարտութեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝ երկնչել յանուանէ քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստուած իմ, բոլորով սրտիւ իմով, փառաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև ի վերայ իմ ողորմութիւն քո , և փրկեցեր զանձն իմ ի դժոխոց ներքինոց :

Աստուած անօրէնք յարեան ի վերայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի երեսաց իւրեանց :

Այլ դու Տէր Աստուած իմ, գթած ես և ողորմած, երկայնամիտ, բազումողորմ և ճշմարիտ, նայեաց առ իս և ողորմեա ինձ :

Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ , կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, և արա առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Փառք քեզ Աստուած՝ փառք քեզ յաղագս ամենայնի, Տէր փառք քեզ :

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ

Ապրեցո զիս Տէր ի մարդոյ չարէ, յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս :

Խորհեցան զանօրէնութիւն ի սիրտս իւրեանց , զօր ամենայն պատերազմեցան ի պատերազմ :

Արեցին զլեզուս իւրեանց օրպէս զօձի , և թոյնք իժից ի ներքոյ շրթանց նոցա :

Պահեա զիս Տէր ի ձեռաց մեղաւորի , և ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս :

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ, թաքուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ :

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ զշաւղօք ի-մովք եդին ինձ գայթակղութիւն :

Աչացի Տէր Աստուած իմ ես դու, ունկն դիր Տէր ձայնի աղօթից իմոց :

Տէր Տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ, հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի :

Մի մատներ դիս Տէր ի ցանկութիւն մեղաւորաց՝ որք խորհեցան վասն իմ ընդ վայր հարկանել դիս :

Չի մի երբեք բարձրասցին, և խորհուրդք նոցա մի կատարեսցին. վախճան կատարած նոցա վաստակ շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա :

Արկցես ի վերայ նոցա կայծակունս հրոյ, և կործա-նեսցես զնոսա. ի տառապանաց մի կարասցեն կեալ :

Արդոյ լեզուանուոյ մի յաջողեսցի ի վերայ երկրի, զայր մեղաւոր չարիք իւր որսասցեն ի կորուստ :

Ծանեայ դի առնես Տէր դատաստան աղքատի և իրա-ւունս անանկի :

Արդարք դոհասցին զանուանէ քումմէ, և բնակեսցեն ուղիղք առաջի երեսաց քոց :

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ, նայեա ի ձայն աղօթից իմոց ի կարդալ իմում առ քեզ :

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո Տէր, համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի :

Դիր Տէր պահապան բերանոյ իմոյ, և դուռն ամուր շրթանց իմոց, զի մի խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ չա-րութեան :

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս որ գոր-ծեն զանօրէնութիւն, և ոչ եղէց կցորդ ընտրելեաց նոցա :

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութեամբ՝ և յանդիման արասցէ, իւղ մեղաւորի մի օծցէ զգլուխ իմ, այլ աղօթք իմ ի կամս նորա :

Արձկան մերձ առ վիմին դատաւորք նոցա. լուիցեն բանից իմոց և քաղցրասցին :

Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի սփռեալ է ի վերայ երկրի՝ ցրուեսցին ոսկերք նոցա մերձ ի դժոխս :

Աչք քեզ Տէր Տէր են աչք իմ, ի քեզ յուսացայ, մի հանիր զհոգի յինէն :

Պահեա զիս յորոգայթէ որ թակուցաւ ինձ, ի գայ-թակղութենէ գործողին զանօրէնութիւն :

Անկցին ի ցանցս նորա մեղաւորք, միայն եմ ես մինչև անցից։

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի։

Սփռեցից առաջի Տեառն զաղօթս իմ, և զնեղութիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից։

Ի նուազել յինէն հոգւոյ իմոյ, դու Տէր ծանեար զշաւիղս իմ. ի ճանապարհ յոր և գնայի թագուցաւ ինձ որոգայթ։

Հայեի յաջմէ տեսանէի, և ոչ ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ, և ոչ գոյաւ խնդրող անձին իմոյ։

Աղաղակեցի առ քեզ Տէր և ասացի, դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց։

Նայեա Տէր յաղօթս իմ, զի ես խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս ի հալածչաց իմոց, զի հզօր եղեն քան զիս։

Տէր հան ի բանտէ զանձն իմ, դոհանամ զանուանէ քումմէ։

Եւ քեզ սպասեն արդարք, մինչև հատուցես։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

ՆՐԳ

Ա՛լէլուիա. ա՛լէլո՛ւիա։

Լոյս զքո՛ւթիւն առ՛ր զիս փառաւո՛ր ես։ ա՛ի՛ր. ա՛ր՛նո՛ւմ հա՛ղի՛ Հօ՛ր ես ձօ՛ղ եւ ո՛ր՛ի՛կնաւո՛ր՛ի՛. սո՛ր՛ո՛ն՛ կե՛նա՛ր՛ո՛ւ՛թ՛ի՛ւն ո՛ր՛ի՛ւ՛ն ես։ ի՛ն՛ձ՛ո՛։ ա՛ի՛ր։ Յի՛ս՛ո՛ւ՛ս՛ո՛։ ի՛ր՛ ք՛ր՛ի՛ս՛տո՛ս՛ի՛ ի՛ր ես։ ա՛ի՛ն՛։

Եկեսցէ ի մէնտանէ արեգակն ամենայն ընդ ոյ եւրեկոյին. օրհնեմք ընդհայր եւ զՈրդի եւ ընդսուրբ Հոգին Աստուած։ Եւ ամէնեքեան ասեմք ամէն։

Աւրժանաւորեա ընդիս յամենայն ժամ օրհնել ձայնիւ երգով զանուն փառաց ամենասուրբ երրորդութեան Տեառնդ։

Որ տայ զկենդանութիւն վասն սրոյ եւ աշխարհս ընդեզ փառաւորէ՛ ի՛ր ես ի՛ն՛։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեալ Տէր՝ որ բնակեալդ ես ի բարձունս, և օրհնեալ են փառք մեծութեան քոյ. որ հաստատեցեր զերկնաւորս ի բարձունս, ի յերկնից լոյս ծագեցեր ընդ ամենայն տիեզերս, արարեր զարեգակն լուսաւոր տուընջեան, զլուսինն և զաստեղս լուսաւոր գիշերոյ, և զլոյս ճրագի. դու ես լոյս գովելի, սուրբ և առաջին լոյսն. ի քէն փախնու խաւարն, և զլոյս քո կենդանի Տէր ծագեա ի սիրտս մեր: Եւ մեք միաբան ասացուք օրհնեալ է անուն սուրբ փառացդ քոց, Եւ քեզ երգեմք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՔԱՐՈԶ

Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան համբառնալով զձեռս մեր փառաւորեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր, որ չնորհեցեր մեզ զոխս խաղաղութեամբ անցուցանել, և հասանել ի ժամ երեկոյիս: Աւրժանաւորեա զմեզ Տէր սուրբ սրտիւ, հրեշտակային երգով զոհարանութիւն մատուցանել Եռաւն Աստուծոյ ամենակալիդ. կեցո և ողորմեա: Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր քան մեծի ողորմութեան քում. ասացուք ամենեքեան միաբանութեամբ: Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան անդադար փառաւորեմք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՄԵՍԵՓԻՔ

ՇՆՈՐՀԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՒԵՏԱՒԱՑ ԵՒ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ԵՒ ԱՑԱՂՈՑ ՏՕՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԻՆ

Ա.

Տէր ասաց ցիս, Որդի իմ ես դու և ես այսօր ծնայ զքեզ: Ընդէր խռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խորհեցան ի սնոտիս:

Բ

Ելեալ յուսաց անձն իմ զՏէր, և ցնծացեալ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով:

Չի հայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ. ահա յայսմ հետէ երանեացեն ինձ ամենայն ազգք :

Գ

Ինչէ որպէս զանձրև ի վերայ գեղման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Աստուած զիրաւունս քո արքային տուր, և զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի :

ՄՆՍՆԴԻՋ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՋ

Տէր կարող և հզօր, Տէր կարող ի պատերազմի :

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով, աշխարհ և ամենայն բնակիչք նորա :

ԱԿ

Ամուր քո Աստուած, յաւիտեանս յաւիտենից, զաւազան ուղղութեան՝ զաւազան արքայութեան քո :

Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի, և ասեմ զգործս իմ թագաւորի :

ԲՋ

Տէր թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկիր, ուրախ եղիցին կղզիք բազումք :

Երևեցան փայլատակունք նորա սիեզերաց, եռաց և սասանեցաւ երկիր :

ԲԿ

Երգեցէք Տեառն երգ նոր ամենայն երկիր, ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ծանեարուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

ԳՋ

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, որ արար զնշանս և զսքանչելս ի վերայ երկրի :

Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական ի վերայ նեղութեանց որ գտին զմեզ յոյժ :

ԳԿ

Աստուած մեր յերկինս և յերկրի, զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար :

Ցնծանիցեն Իսրայէլի յեգիպտոսէ, տանն Յակովբայ ի ժողովրդենէն այլազգեաց :

ԴՋ

Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, աջ քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր զնա ի քեզ :

Որ հովուեսդ Իսրայելի՝ նայեաց որ առաջնորդես որպէս խաշին Յովսեփու ։

ԴԿ

Աստուած աստուածոց Տէր խօսեցաւ, կոչեաց զերկիր ։ Ցելիցն արեգական մինչև ի մուտս . ի Սիովնէ վայելչութիւն գեղեցկութեան նորա ։

ՄՆՍՆԴԻՔ ԳԱԼՍՏՆԱՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես ։ Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝ մինչև յանկիւնս սեղանոյ ։

Ի ՄՆԾԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Լուացայց սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր ։

Տէր, սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զառեղի յարկի փառաց քոց ։

Ի ՄՆԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Եառն ի կերակուր ինձ լեզի, և ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ ։

Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ, ի հատուցումն և ի գայթակղութիւն ։

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ ԽԱՉԻՆ

Եառուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան ։

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո ամենայն քո և լուր մեզ ։

ՆԿՆՂՆՑԻՈՑ

Այս օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն զՏէր ։

Ո կայք ի տան Տեառն և ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ ։

ԿԻՐԱԿԱՄՑԻ

Սիրեցի՝ զի լսիցէ Տէր զձայն աղօթից իմոց ։

Չի խնարհեցոյց զունկն իւր առ իս. և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա ։

ՄՆՍՆԴԻՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ԱՋ

Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ ։

Ցնծացէք արդարք ի Տէր , ուղղոց վայելէ օրհնութիւն ։

Ա.Կ

Տէր սիրէ դիրաւունս, և ոչ ընդ վայր հարկանէ զսուրբսն իւր։

Փրկութիւն արդարոց ի Տեառնէ է, վերակացու է նոցա ի ժամանակս նեղութեան։

Բ.Զ

Աքանչելի է Աստուած ի վերայ սրբոց իւրոց, Աստուած Իսրայելի։

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ Տէր զօրհանապազ։

Բ.Կ

Օգնութիւն ինձ ի Տեառնէ եկեսցէ, որ արար զերկինս և զերկիր։

Համբարձի զաչս իմ ի լերինս, ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն։

Գ.Զ

Աստուած փառաւորեալ է ի խորհուրդս սրբոց իւրոց, մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ, որ շուրջ են զնովաւ։

Խոստովան եղիցին երկինք զքանչելեացդ քոց Տէր, և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց։

Գ.Կ

Սիրեցից զքեզ Տէր զօրութիւն իմ, Տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ և փրկիչ իմ։

Աստուած օգնական իմ, և ես յուսամ ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր փրկութեան իմոյ ընդունելի իմ է։

Դ.Զ

Արձ է Տէր առ ամենեսեան որ կարդան առ նա. առ ամենեսեան որ կարդան առ նա ճշմարտութեամբ։

Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ Տէր, ազօթից նոցա լսէ և կեցուցանէ զնոսա։

Դ.Կ

Աչք տարբերն որպէս զարմանայնիս ծագկեսցին, որպէս զմայրն Լիբանանու բազմաւք եղիցին։

Տնկեալք եղիցին ի տան Տեառն, և ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ ծագկեսցին։

ՄՆՄՆԴԻՋ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ա.Զ

Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա։

Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած ըստ արդարութեան իմոյ։

Ա.Կ

Մի՛ առասցէ Թշնամին իմ թէ յաղթեցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն թէ ես առասնեցայց ։

Մինչև յե՛րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն, մինչև ցե՛րբ բարձրանայ Թշնամին ի վերայ իմ. նայեա և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ ։

Բ.Զ

Ներան արդարոյ պատմէ զիմաստութիւն, և լեզու նո֊ ր խօսեսցի դիրաւունս ։

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս , և մի՛ ընդ այնոսիկ՝ որ գործեն զանօրէնութիւն ։

Բ.Կ

Քաղցրութիւն արարիր ընդ ծառայի քում Տէր, ըստ բանի քում ։

Քաղցր ես դու Տէր, և քաղցրութեամբ քով խրատեա զիս։

Գ.Զ

Նայեա և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ ։

Մինչև յե՛րբ Տէր մոռանաս զիս ի ապառ, մինչև յե՛րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն ։

Գ.Կ

Գթութիւնք քո բազում են Տէր, և ըստ իրաւանց քոց կենդո զիս ։

Տես զխոնարհութիւն իմ և զվրկեա զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ ։

Դ.Զ

Աստուած յօգնել ինձ նայեա , և Տէր յընկերել ինձ փութա ։

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին որ խնդրէին զանձն իմ ։

Դ.Կ

Լուր Աստուած ազօթից իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ , յերկիւղէ Թշնամւոյն վրկեա զանձն իմ ։

Ծածկեսցես զիս ի ժողովոյ չարաց , ի բազմութենէ գործեն զանօրէնութիւն ։

ԿԱՐԳ ՈՒՂՂՂՂՂՑԵԱՑ

Ողիպ եղիցին ազօթք իմ , Որպէս խունկ առաջիդ Տէր ։
Համբարձումն ձեռաց իմոց , Պատարագ երեկոյի ։

Յաւուր առաջիկոչեանն :

Ողիւղ եղիցին ազօթք իմ, որպէս խունկ առաջի քո Տէր: Համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատարագ երեկոյի :

Տէր աղաղակեցի առ քեզ լուր ինձ : Ընկալ ի ձայն խնդրուածոց իմոց յաղաղակել իմում առ քեզ :

Ի ՄԵԾԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹՈՒ

Ողիւղ եղիցին ազօթք իմ. Որպէս խունկ առաջի քոյ Տէր: Զերեկոյի ազօթս մեր ընկալ Տէր. եւ զտարածումն ձեռաց մերոց :

Ի ՄԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Ողիւղ եղիցին աղաչանք մեր. Որպէս խունկ առաջի քոյ Տէր : Համբարձումն ձեռաց մերոց . Պատարագ եւ երեկոյի :

ՔԱՐՈՋ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ԱՄԵՆԱՑՆ ԱՒՈՒՐՑ ՏԻՐՈՒՆՆԱՑ

Աստուածամեծեքեան միաբանութեամբ Տէր ողոր: 148:

ՔԱՐՈՋ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ ԵՒ ՊԱՀՈՑ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած՝ զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զԹագաւորն խաղաղութեան յաղագս խաղաղութեան եւ վասն միայնոյ , սուրբ, կատարելոյ եւ առաքելական եկեղեցւոյ . զի զբազում ամս խաղաղութեամբ տացէ մեզ Տէր Աստուած մեր , եւ զԹագաւորս խաղաղարարս առաքեսցէ առ մեզ վասն մեծի՝ սուրբ եւ ահաւոր անուան իւրոյ. զպետս գաւառաց, զքաղաքավարս, զդատաւորս, զժողովուրդս , զմեւոս եւ զկիս մեր խաղաղութեամբ պահեսցէ, եւ զամենայն պատերազմունս թշնամւոյն խորտակեսցէ ի մէնջ. Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի :

Զերեկս մերձեալ , եւ զառաջակայ գիշերս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Ձհրեշտակ խաղաղ : Ձքաւութիւն : Ձսրբոյ խաչին :

Եւ ևս միաբան : Ձանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

ԱՂՕԹՔ

Լուր ձայնիւ մերոյ Տէր Աստուած մեր, ընկալ զաղաչանս մեր, զհամբարձումն ձեռաց մերոց եւ զբանս ա-

ղօթից՝ արբելով զերեկոյի պատարագս մեր ի հոտ անուշից՝ ի հաճոյս քեզ պատրաստել : Յաւել ի մեզ Տէր ա-մենակալ զհաւատս, զյոյս, զսէր և զամենայն գործս ա-ռաքինութեան. որպէս զի ըստ կամաց քոց բարեխրատ միշտ կրօնաւորեալք բարեպաշտութեամբ ի տուէ և ի գիշերի, և արժանաւորք եղիցուք յաղագս անձանց մերոց փրկութեան և վասն հոգևոր կենացդ ազաչել զքեզ Տէր, և գոհանել ի քէն զչնորհս և զողորմութիւն. և զոհանալով փառաւորեցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիր պագանելով Տէր Աստուած մեր՝ գոհանամք զքէն յաղագս խաղաղութեամբ անցուցանելոյ ի վէնջ զերկարութիւն տուընջեանս : Տուր մեզ, Տէր, աղաչեմք զքեզ զերեկս և զառաջիկայ գիշերս առանց մեղաց և առանց գայթակղութեան անցուցանել, հաստատուն կալ և ճնալ ի հաւատս, ի յոյս, ի սէր և ի պատուիրանապահութեան քոյ : Խնդրելով զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի, եկեղեցւոյ քում սրբոյ զհաստատութիւն, և անձանց մերոց զփրկութիւն : Որպէս զի ընդունելով ի քէն զհայցուածս մեր, և զմեծ վայելչական փառաբանութիւն միշտ ի բարձունս առաքեսցուք ամենապօր տէրութեանդ Քրիստոս Աստուած մեր, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ ապա ասէ

Ա՛ղ. Աստ՛ուածդ՛ սուրբ Աստուա՛ծ : աստ՛ուածդ՛ սուրբ եւ հզո՛ր : աստ՛ուածդ՛ եւ անմահ : ողո՛ւ մեզ : Ընդ մե՛զ : Երէց՝ կրկնէ և ընդ թաղմայն ասացեալ ասացեալ : Փա՛ռս ստուերեալ և օրհնեալ միշտ աստ՛ուած կո՛ժ յԱստուա՛ծածին Մարի՛ամ մայ՛ր Քրիստո՛սի՛ մա՛տո՛ զաղաչա՛նքս մե՛ր ի՛նքս : Ո՛րդուդ քո եւ Աստուծդ ը՛ մերոյ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Փրկել զմեզ ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց:

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք ։

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, և ի ջանալոյ ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ

Համբարձի զաչս իմ ի լերինս , ուստի եկեսցէ ինձ օգնութիւն ։

Օգնութիւն ինձ ի Տեառնէ եկեսցէ , որ արար զերկինս և զերկիր ։

Մի տար ի սասանութիւն զոտն քո , և մի ննջեսցէ պահապան քո ։

Արդեօ ոչ ննջէ և ոչ ի քուն երթայ պահապանն Իսրայէլի ։

Տէր պահեսցէ զքեզ , և Տէր ընկալցի աջոյ ձեռամբն իւրով ։

Արեգակն ի տուէ քեզ մի՛ մեղիցէ , և մի՛ լուսինն ի գիշերի ։

Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ , պահեսցէ Տէր զանձն քո ։

Տէր պահեսցէ զմուտս և զել քո՝ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն ։ Այժմ և միշտ ։

Աւե՛ հաճեալն չարչարեաց ընդ պատուհաս ։

ՔԱՐՈԶ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի , և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ գՏէր աղաչեսցուք ։ Աստատութեան ամենեքեան միաբանութեամբ ։

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա ։

ԱՂՕԹՔ

Հայր գթած՝ բարեխնամով՝ արարիչ ամենայն արարածոց , ընկալ զպատառանս ծառայից քոց ի ժամ երե-

կոչիս, որ առաջ ես առ ամենեսեան պարզեաք բա-
րեբարութեան քո: Ողորմեա Տէր ամենայն աշխարհի և
նկեղեցւոյ քում սրբոյ, հիւանդաց, վշտացելոց, ճանա-
պարհորդաց, նաւորդաց, խոստովանողաց, ապաշխա-
րողաց և հոգւոցն հանգուցելոց. զի դու Տէր ամենակալ
կեաս զպէտս մեր և զկարիս առաւել քան զոր խընդ-
րեմք և իմանամք: Եւ քեզ ընդ Որդւոյ և ամենասուրբ
Հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ցառաջ աղաղակեցէք առ այն Տէր ամենակալն, և խոր-
տակեալ և աղքատ. 163: Եւ չեք նորա Որ բնակեալ: Ի-
նչ յոյս առաջ պահոց և ի ծոմս սրբոց այն Որ բնակեալ.
և ի ներկայութեան Աստ օրհնեցէք: 223:

ԱՐՁԱԿՄԱՆ ՓՈԽ

Որ բնակեալ է յօգնութիւն Բարձրելոյն, ընդ հովա-
նեաւ Աստուծոյ յերկինս հանդիպիցէ:

Ասացէ Տէառն, ընդունելի իմ ես, ապաւէն իմ Աս-
տուած, և ես յուսամ ի նա:

Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին, և ի բանից
խռովութենէ:

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, ի հովանի թևոց
նորա յուսասցիս:

Որպէս զէն՝ շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտութիւն նորա:

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ ի նետէ որ
թռչի ի տուէ:

Ցիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գայթակղութենէ դիւին
ի հասարակ աւուր:

Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք և բիւրք ընդ
աջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին:

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, և գՀատու-
ցումն մեղաւորաց տեսցես. զի դու Տէր յոյս իմ ես:

ԶԲարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն. ոչ հասցեն առ
քեզ չարք, և տանջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո:

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, պահել
զքեզ յամենայն ճանապարհս քո:

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցեն զքեզ, զի մի՛ երբեք
հարցես զքարի զոտն քո:

Ի վիշապ լիժից և քարից գնասցես դու, առ ոտն կո-
խեսցես զառիւծն և զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա , հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանուն իմ :

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա , և առ նմա եղէց ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա , երկայնաւուրիւք լցուցից և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ :

Ա՛ռ քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի ի ձեռն տեառն իւրոյ , և որպէս աչք աղախնոյ ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աստուած մեր , մինչև ողորմեսցիս ի վերայ մեր :

Ողորմեաց մեզ Տէր , ողորմեաց մեզ , զի բազում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք՝ որ նախատէին զմեզ , և արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Աստուած յանուան քում կեցո զիս , և ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոց , ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ , և խոստովան եղէց անուան քում Տէր, զի բարի է :

Ցամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս , և ի թշնամիս իմ եառես աչն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Զբարձրեալն զԲրիառոս արասցուք մեզ ապաւէն , զի ոչ հասցեն առ մեզ չարք , և տանջանք մի մերձեսցին ի յարկս մեր :

ՔԱՐՈԶ

Եւ մեք միաբան զաղօթս ի Տեառնէ խնդրելով առասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ցոյս կենաց, ընդունող ապօթից, քաւիչ մեղաց և կատարիչ խնդրուածոց Քրիստոս Աստուած մեր, ընկալ զպաղատանս մեր ի ժամ երեկոյիս բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին և ազաչանօք ամենայն սրբոց քոց։ Լուր մեզ Տէր և ողորմեա, ներեա, քաւեա և թող զմեղս մեր, արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ։

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո, զծնողան մեր։ 175։

Բարեբար և բազմողորմ Աստուած, քո անմոռաց։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս՝ սուրբ եղիցի անուն քո. եկեա։

Փ Ո Խ Կ Ի Ր Ա Կ Ա Մ Տ Ի Ց

Ասա օրհնեցէք ամենայն ծառայք Տեառն զՏէր, ո կայք ի տուն Տեառն և ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ։

Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի սրբութիւն, և օրհնեցէք զՏէր։

Օրհնեսցէ զմեզ Տէր ի Սիոնէ, որ արար զերկինս և զերկիր։

Խոստովան եղէց քեզ Տէր բոլորով սրտիւ իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ։

Չի լուար զբանս բերանոյ իմոյ, երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո, և խոստովան եղէց անուան քում վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քոյ։

Մեծ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ վաղվաղակի լուր ինձ, և բազում արասցես զօրութիւնս յանձն իմ։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ամենայն թագաւորք երկրի, չի լուան զբանս բերանոյ քոյ, և օրհնեսցեն զճանապարհս քո։

Մեծ են փառք Տեառն, բարձր է Տէր՝ վերնարհս տեսանէ, և զբարձունս ի հեռատեսանէ ճանաչէ։

Թէպէտ և գնացից ես ի մէջ նեղութեանց, կեցուսցես զիս ի բարկութենէ թշնամւոյն։

Ձգեսցէ զձեռն քո և փրկեսց զիս աջ քո, և Տէր հատուսցէ ընդ իմ։

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան, զգործս ձեռաց քոց մի անտես առնէր։

Աստուած յանուան քումմ կեցո զիս, և ի զօրութեան քումմ իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունելի հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա զնոսա :

Եւ կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան քումմ Տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, և ի թշնամիս իմ եառես աչն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

ՔԱՐՈԶ

Խնդրեցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ, զի զօրզորմութեան զչնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ, կեցուցէ և ողորմեսցի :

Կե՞ր՞ց՞ո՞ւ՞ Տէ՞ր : Տէ՞ր ո՞ղ՞որմեա՞ւ՞ : Եւեթ :

ԱՂՕՔՔ

Թագաւոր խաղաղութեան օգնական և փրկիչ անձանց մերոց Քրիստոս Աստուած մեր, պարապեալ պահեա զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քո ի խաղաղութեան : Փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն, արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և :

ՔԱՐՈԶ ԽԱՉԻ

Սուրբ խաչիս պաշտեցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕՔՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քով ի խաղա-

ղութեան . փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն : Ա֊ժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

ՔԱՐՈՋ ԵԿԵՂԵՑԱՒ

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեացուք զՏէր , զի սուաւ փըրկեացէ զմեզ ի մեղաց և կեցուացէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ա֊մենակալ Տէր Աստուած մեր , կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Ա֊ դրան սուրբ եկեղեցւոյս և առաջի աստուածընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր պագանեմք . զսուրբ , զհրաշալի և զյաղթող զէրութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք , և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԱՂՕԹՔ

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստուածընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս և սուրբ սեղանոյս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիր պագանեմք . զսուրբ , զհրաշալի և զյաղթող զէրութիւնդ քո փառաւորեմք , և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտեան :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՐԳԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ԹԱՂԱՂԱԿԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԻՄՍ ՀՈԳԻՈՑՆ ԱՍՏՈՒԾՈՑ, ԱՑԼ ԵՒ Ի ԴԻՄՍ ԲԱՆԻՒ ԱՍՏՈՒԾՈՑ ՈՐ ԵԳԱՒ Ի ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ ԵՒ ԷԶ Ի ԴԺՈՒԽՍ ԵՒ ԹՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐ ՀՈԳԻՈՑՆ

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա ի բերան իմ։

Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ, լսեցեն հեզք և ուրախ եղիցին։

Մեծ արարէք զՏէր ինձ, և բարձր արասցուք զանուն նորա ի միասին։

Խնդրեցի ի Տեառնէ և լուաւ ինձ, յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս։

Մատիք առ Տէր և առէք զլոյս, և երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն։

Ա՛յս աղքատ կարդաց առ Տէր, և Տէր լուաւ սմա, յամենայն նեղութենէ սորա փրկեաց զսա։

Բանակք հրեշտակաց Տեառն շուրջ են զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն զնոսա։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Ա՛յժմ և միշտ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։

Երէ ասիցեն՝

Ի նեղութեան իմում ևս առ Տէր կարդացի և լուաւ ինձ. Տէր փրկեաց զանձն իմ ի շրթանց նենգաւորաց և ի լեզուէ չարէ։

Զկնանն բովանդակ ասա։ Բայց սմանէ ալէլո չասէն, զի երէ ասիցեն է։

ՍԱՂՄՈՍ ՁԷ

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ կարդացի և գիշերի առաջի քոյ:
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, խոնարհեսցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ:
Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:
Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ:
Խաղաղութիւն ամենեցուն:

ՍԱՂՄՈՍ Դ

Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած, ըստ արդարութեան ինեղութեան ինձ անդորր արարեր. ողորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց:
Որդիք մարդկան, մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէր սիրէք դնանրութիւն, և խնդրէք զստութիւն:
Ծաներ ուք զի արանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում. և Տէր լսիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա:
Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր զղջացարուք:
Մատուցէք պատարագս արդարութեան, և յուսացարուք ի Տէր:
Բազումք ասէին թէ ո՞ ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց:
Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ ձիթոյ իւրեանց լցուցեր նոսա:
Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ:
Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս:
Ողորմեա ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ևս, բժշկեա զանձն իմ զի խռովեցան ոսկերք իմ:
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր մինչև յե՞րբ:
Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ, կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում:
Զի ոչ ոք է որ ի մահու յիշէ զքեզ, կամ ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ:

Վաստակեցայ ես ի հեծութեան իմում, լուացի զա-
մենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանո-
կողինս իմ թացի։

Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ, և մաշեցայ ես
ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց։

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, որք գործէք զա-
նօրէնութիւն։

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր աղօթից ի-
մոց, և Տէր զկնդրուածս իմ ընկալաւ։

Ամաչեցան և խռովեցան յոյժ ամենայն թշնամիք իմ,
դարձցին յետս և ամաչեցան յոյժ վաղվաղակի և խռո-
վեցան։

Մինչև յե՞րբ Տէր մոռանաս զիս ի ապառ, մինչև յե՞րբ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

Մինչև յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս յանձն իմ, և ցաւք
սրտի իմոյ զաւուրս։

Մինչև ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին ի վերայ իմ, նա-
յեա և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ։

Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց, զի մի երբեք ննջեցից
ի մահ։

Մի ասասցէ թշնամին թէ յաղթեցի նմա, կամ նե-
ղիչք իմ ցնծասցեն, թէ ես սասանեցայց։

Ես յոյսս եդի քո Տէր յուսացայ, և ցնծասցաւ սիրտ
իմ ի փրկութեան քում. օրհնեցից զՏէր զբարերարդ իմ։

Պահեա զիս Աստուած իմ, զի ես ի քեզ յուսացայ։
ասացի Տեառն, Տէր իմ ես դու, և բարիք իմ ինձ ի
քէն են։

Սրբոց քոց որ են յերկրի քում, սքանչելի արարեր
զամենայն կամս իմ ի նոսա։

Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա. յետ այսորիկ
ապա վաղվաղեսցին։

Ոչ ժողովեցայց ի ժողովս նոցա արեանց, և ոչ յիշե-
ցից զանուանս նոցա ի շրթունս իմ։

Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ և բաժակի իմոյ,
դու ես որ այսօրէն զարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս։

Վիճակք եղեն ինձ ընդ ընտիրս, և ժառանգութիւն
իմ հաճոյ եղև ինձ։

Օրհնեցից զՏէր որ խնաստուն արար զիս. մինչ ի գի-
շերի ևս խրատեցին զիս երիկամունք իմ։

Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ աջմէ իմում զի մի սասանեցայց։

Վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, ևս և մարմին իմ բնակեսցէ յուսով։

Զի ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս, և ոչ տացես սրբոյ քումդ տեսանել զապականութիւն։

Յուցեր ինձ զճանապարհս կենաց, լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց, ի քաղցրութենէ վայելչութեան աջոյ քոյ միշտ ի սպառ։

Լուր Տէր արդարութեան, և նայեա ի խնդրուածս իմ. ունկն դիր աղօթից իմոց, զի ոչ չրթամբք նենգաւորաց։

Ներեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն, և աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն։

Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր ի գիշերի, փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս անիրաւութիւն։

Մի խօսեցի բերան իմ զգործս որդւոց մարդկան. վասն բանից շրթանց քոց ես պահեցից զճանապարհս խիստս։

Հաստատեա զշաւիղս իմ ի ճանապարհի քումմ, զի մի դողմակղեսցին գնացք իմ։

Ես առ քեզ Տէր կարդացի՝ զի լուսաւ ինձ Աստուած. խնամարհեցո առ իս զունկն քո, և լուր բանից իմոց։

Աքանչելի արարեր զողորմութիւնս քո, ո փրկես զայնոսիկ որք յուսացեալ են ի քեզ՝ յայնցանէ որք հակառակ կան աջոյ քո։

Պահեա զիս որպէս բիբ ականն, ընդ հովանեաւ թևոց քոց ծածկեացես զիս յերեսաց անպարշտաց, որք տառապեցուցին զիս։

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, ի ճարպս իւրեանց արգելան, և բերանք նոցա խօսեցան զամբարտաւանութիւն։

Անդրէկցին զիս և այժմ դարձեալ պատեցան զինեւ, աչք եղին խոնարհեցուցանել զիս յերկիր։

Համաբեցան ինձ որպէս առիւծ զի պատրաստի յոտս, և որպէս կորիւն առիւծու՝ զի նստի դարանեալ։

Արի Տէր, ժամանեա նոցա և խափանեա գնոսա, փրկեա զանձն իմ յամպարշտաց ի սրոյ և ի ձեռաց թըշնամւոյն։

Տէր , կորո զնոսա յերկրէ , բաժանեա և խափանեա զնոսա ի կեանս իւրեանց ։

Գաղանեօք քովք լցան որովայնք նոցա , յագեցան կեր-բակրովք և թողին զմնացուածս տղայոց իւրեանց ։

Ես արդարութեամբ երևեցայց երեսաց քոց , և յագեցայց յերևել փառաց քոց ։

Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա ինձ ի դատաստանի իմում ։

Յագդէ որ ոչ է սուրբ , ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս ։

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես , ընդէ՞ր մոռացար զիս , ընդէ՞ր արտաւմ գնամ ես ի նեղել թշնամւոյ իմոյ ։

Առաքեա Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ , և հանցեն զիս ի լեառն սուրբ և ի յարկս քո ։

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ ։

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ , Աստուած Աստուած իմ ։

Արդ ընդէ՞ր արտաւմ ես անձն իմ , կամ ընդէ՞ր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած , խոստովանեա նմա , փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է ։

Աստուած յօգնել ինձ նայեա , և Տէր յընկերել ինձ փութա ։

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին որք խնդրէին զանձն իմ , դարձցին յետս և ամաչեսցեն որք խորհէին ինձ չար ։

Դարձցին առժամայն ամաչեցեալ՝ որ ասէին ինձ վաշ վաշ ։

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ Տէր ։

Ասասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է Աստուած , որք սիրեն զփրկութիւնս քո ։

Ես աղքատ և անանկ եմ , Աստուած օգնեա ինձ . օգնական և փրկիչ իմ ես դու , Տէր իմ մի յամենար ։

Տուր զօրութիւն ծառայի քո , կեցո զորդի աղախնոյ քո , և արա առ իս նշան բարութեան ։

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն , զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն ։ Այժմ և միշտ ։

ՆՐԳ

Շնո՛րհեա՛ մե՛զ Տէ՛ր ի գիշերի՛ զերկնային ըղեաղա-
ղութիւն քո՛. և պահեա՛ զմե՛զ ի՛ պատրանաց թըշնամւոյն
ամենայաղթ զօրութեամբ սուրբ խաչի՛ քո՛ոյ : Տէր Աս-
տուա՛ծ փըրկութեան իմո՛յ ի տուէ կարզացի՛ և գիշերի
առաջի՛ քո՛ոյ :

Մըտցեն աղօթք իմ առաջի քո՛ոյ Տէ՛ր խո՛նարհեսցի
ունկըն քո ի խնդըրուածս իմ : Եկեսցէ առ մե՛զ Տէր
պահապան ի քե՛ն ո՛ր պահեսցէ զմե՛զ յամենայն ժամ :
Առաքեա՛ ի մե՛զ Տէ՛ր ըղզօրութիւն սըրբոյ խաչին ո՛ր
պահեսցէ զմե՛զ յամենայն ժամ : Աւրհնեալ արա՛ Տէր
զերեկս զայս խաղաղութեամ՛ր և առանց փորձութեան
անցո՛ զմե՛զ :

Աւրհնաւորեա՛ Տէր ըղգիշերըս զայս խաղաղութեամ՛ր
և առանց մեղաց պահելով ըզմե՛զ : Ո՛նդ մե՛զ Տէր Աս-
տուա՛ծ գիտասցի՛ք հեթանոսք և պարտեցարո՛ւք զի Աս-
տուա՛ծ ընդ մե՛զ է՛ :

Եւ լըւարուք զայս ի ծագաց մինչև ի ծա՛գս երկրի՛. զի :
Եւ հըզօրացեալքըդ պարտեցարո՛ւք. զի :

Եւ զի թէպէտ և դարձեալ զօրանա՛յք դարձեալ ի
պարտութիւն մա՛տնեսցի՛ք . զի : Եւ ըզխորհուրդըն զոր
խորհի՛ք խափանի՛ Տէր . զի :

Եւ ըզրանըն զոր խօսի՛ք մի՛ ձեռացէ ա՛ռ ձե՛զ . զի :
Եւ քանզի յերկիւղէ ձերմէ մեք ո՛չ երկիցո՛ւք եւ ո՛չ խռո-
վեացո՛ւք . զի՛ :

Եւ ըզՏէր Աստուա՛ծ մեր փառաւոր արասցո՛ւք եւ նա
եղիցի մե՛զ յերկիւղ . զի : Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք
ի նա՛ եւ նա եղիցի մե՛զ ի սրբութիւն . զի :

Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք ի նա՛ եւ նա եղիցի մե՛զ
ի փրկութիւն . զի : Եւ ահաւասիկ ես և մանկունք իմ
զո՛ր ետ ինձ Աստուա՛ծ . զի :

Եւ ժողովուրդ որ նըստէր ի խաւարի՝ մեծ լոյս մի՛ տես. զի՛։ Եւ որ բնակեալդ էք ի խաւարի՝ եւ ի սուրբ մահու. լոյս ծագեսցի ա՛ռ ձեզ. զի։

Եւ քանզի մանուկ ծընա՛ւ որդի՛ եւ տըւա՛ւ մեզ. զի։ Եւ սրոյ իշխանութիւն իւր ի վերայ ո՛ւսոց իւրոց. զի։

Եւ որ կոչի անուն նորա մեծի խորհըրդոյ հրեշտա՛կ. զի։ Եւ ըսքանչելի խորհըրդակից. զի՛։

Եւ Աստուած հըզօր իշխա՛ն. զի։ Եւ իշխան խաղաղութեան Հա՛յր հանդերձելոյ յաւիտե՛նի՛ն. Տէր Աստուած ընդ մե՛զ է՛։

Ե՛ւ փա՛ռք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ ա՛յժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե՛նից. ա՛մե՛ն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի մերձենալ երեկոյիս համբառնամբ զձեռս մեր ի սրբութիւն. զոր ինչ մեղաք այսօր խորհրդով բանիւ կամ գործով, ի յանկողինս մեր զղջանալով, խոստովան լինելով զգաղանիս սրտից մերոց ծածկագիտիդ Աստուծոյ, յուսալով յողորմութիւնդ քո։ Եւ մեք միաբան գոչեսցուք, յիշեա զմեզ Տէր՝ յորժամ գաս արքայութեամբդ քով, և ողորմեա մեզ։

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Գոհացարուք զՏեառնէ, որ իւրով ողորմութեամբն առաքնորդեաց մեզ ի գործս տուընջեան, և չնորհեաց մեզ միաբան գալ հասանել ի հանդիսս դիշերիս։ Եւ մեք յամենայն ժամ աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած լինել պահապան անձանց մերոց, և նա իւրով ողորմութեամբն պահեսցէ զմեզ, և առաքնորդեալ հասուցէ յիւր բարութեան հանդիսան, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս։ Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Չհանդիսս դիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել հասուսով ի Տեառնէ խնդրեսցուք։

Չհրեշտակ խաղաղ։ Չքաւութիւն։ Չսրբոյ խաչին։ Եւ ևս միաբան։ Չանձինս մեր։ Ողորմեաց մեզ։

Ա. Ղ. Օ Թ. Ք

Տէր բարեբար, որ մեծաւ գթութեամբ քով պատրաստեցեր զյաւիտենական հանգիստն առաքինութեամբ աշխատելոցն, և կոչեցեր առ քեզ քաղցր ձայնիւ զծանրաբեռնեալսն և զառաժանեալսն մեզաք, հանգիստ նոցա խոստանալով։ Շնորհեա և մեզ Տէր՝ անխոով խաղաղութեամբ զգիչերս անցուցանել. և ի ծանրութենէ մեզաց զաչխատեալքս ապահովեա ողորմութեամբ քո, և արժանաւորեա մշանջենաւոր հանգստեան ընդ ամենայն սուրբս քո։ Եւ գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Պարգեւատու բարեաց և ազբիւր խաղաղութեան Տէր Աստուած մեր, յամենայն աստանդական խռովութենանց խաղաղացո զմիտս մեր և զխորհուրդս ի զիչերիս յայսմիկ և յամենայն ժամանակի։ Որպէս զի առաջնորդեալք յանցաւոր կենցաղոյս, ժամանեսցուք յաւիտենական երկնից արքայութեան քո, զոր պատրաստեցեր ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց։ Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և։

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ի Զ

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ, ես յումմէ՞ երկեայց. Տէր ապաւէն կենաց իմոց, ես յումմէ՞ դողայց։

Ի մերձենալ առ իս չարսդ ուտել զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք իմ՝ նոքա սկսան և անկան։

Թէ պատրաստեսցի ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. թէ յարիցէ ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և այսուիկ ի քեզ Տէր յուսացայ։

Զմի խնդրեցի ի Տեառնէ և զսոյն ազաչեմ, բնակել ինձ ի տան Տեառն զամենայն աւուրս կենաց իմոց։

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն և հրամայել ի տաճարի նորա։

Ծածկեաց զիս ի խորանի իւրում յաւուր չարի, ընդ յարկաւ սրբոյ զիս ի ծածկոյթ խորանի իւրում։

Ի վեմ բարձր սրարեր զիս, և այժմ բարձր սրա զգլուխս իմ ի վերայ թշնամեաց իմոց։

Շուրջ եղէց և մատուցից ի խորանի նորա պատարագ օրհնութեան, օրհնեցից և սաղմոս ասացից Տեառն։

Լաւ Տէր ձայնի իմում, զի կարգացի առ քեզ. ողորմեա ինձ և լաւ ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո Տէր խնդրեցին:

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, և մի խոտորիր բարկութեամբ ի ծառայէ քումմէ:

Օգնական իմ լեր Տէր, մի անարգեր զիս, և մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ:

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և Տէր ընկալաւ զիս:

Օրէնագէտ արա զիս Տէր ի ճանապարհի քում, և առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս քո ուղիղս:

Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց:

Յարեան ի վերայ իմ վկայք մեղաց, և ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց:

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեառն յերկրին կենդանեաց. համբեր Տեառն և քաջալերեաց, զօրասցի սիրտ քո և համբեր Տեառն:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն: Այժմ և միշտ:

ԵՐԳ ՏՆԱՌՆ ՆԵՐՍԵՍԻ

ԲՋ. Նայեա սիրով Հայրդ գթած ի քո ստեղծեալ գործըս ձեռաց. եւ ըզբանակըս հրեշտակաց տուր պահապան մեզ տրկարացս. փըրկեա զանձինս ի փորձանաց ի խաւարի չըրջող դիւաց. ‖ զի՞ իբ տուընջեան և զի՞ շերմ տացուք քեզ փառս անլռելի:

Էնին անեղ անըսկըզբան ծընունդ անճառ Որդի և բան. որ արարեր ըզտիւ և ըզգիշեր իբ հանգիստ քնոյ. տուր իբ նրինջել աչաց մարմնոյ արթուն լինել մեզ ըստ հոգւոյ. զի՞:

Բարձուն հոգւոց բանաւորաց աղբիւր լուսոյ բաշխող շնորհաց. իբ փակել դրանց բնութեանց մարմնոց լոյս տուր աչաց սըրտից մերոց. իբ զիշերացս առ քեզ կանխել ընդ հրեղինաց օրհնաբանել. զի՞:

Ամբրըղ սըրբոց երրորդութիւն ըզմեզ մաքրեա քեզ բնակութիւն. շնորհեա ընդ մանկանեն առաքեալսի հանդ-

չել ընդ քեզ ի յանկողնի. տո՛ւր ըզհայցուած բարեկա՛մին ըզփա՛խ երից նըշ կանակին. զի՞:

Երեւելի լոյս ընտրեղծեր զտիւ և զգիշեր բաժանեցեր. ծագեա մեզ Տէր ի գիշերի ըզճառագայթս ի՛մա՛նալի. տո՛ւր յամենայն ժամանակի զպահպանող սի՛ր քո հոգւանի. զի՞:

Մերոյ քո հո՛ւր արկեա՛լ յերկիր բորբոքեսցի՛ ի հոգիս մե՛ր. զհո՛րհուրդ սըրտից մեր մաքրեսցէ զլոյս գիտութեան քո՛ փայլեսցէ. ի քնոյ մահու զմեզ զարթո՛ւսցէ զմիտս բոցո՛վ քո՛ վառեսցէ. զի՞:

Ի՛ քեզ նայիմք լոյսդ անմա՛տոյց ի զգայական՛ն ծածկեալ լուսոյ. ո՛ր վասըն մեր եղա՛ր ի՛ գրի և նըշնշեցեր ի տապանի՛. տո՛ւ մեզ նըշնշեա արթնո՛ւն բնութիւն հերքեա զչարին ներգործութի՛ւն. զի՞:

Ե՛ր լուսոյ անընտրելի պարզատանո՛ք կամք առա՛ջի. ո՛ր փակեալ դրամբք յերեկոյին երեւեցա՛ր մեռա՛նելին. ընդ թովմայի առ քե՛զ գո՛չեմք Տէր և Աստուա՛ծ զքեզ դաւանեմք. է՞լ և առ մեզ յերեկոյիս և տո՛ւր զողջոյն քո՛ ի հոգիս:

Բամեա՛լքս ընդքեզ Տէր աղաչեմք մեզ յօգնութի՛ւն նայեա հայցեմք պա՛հապա՛նդ Իսրայե՛լի անձանց մերոց լե՛ր հովանի. ծթեա առ մեզ խաղաղարար և նըշնշնացո՛ւք անխռովարար. զի՞ ընդ առաւօտս կանխեսցուք ծրհնել ըզքեզ ընդ Հօր Հո՛գւով:

Գո՛չմանն փողոյն Գաբրիե՛լի ո՛ր ի վերընո՛ւմըն գիշերի. լսեալ ա՛րա զմեզ աղաժանի և ա՛ջակողմն ծագեաց դասի. ա՛նդէնջ վառեալ լոյս լապտե՛րաց ըստ խնամատո՛ւն հինգ կուսանաց. զի՞ ընդ փեսայի՛դ ի յառա՛ջասա հանդի՛ւնք հոգւով մըտցուք ի փառս:

Հա՛լածեա ի մե՛նջ Տէր նըշա՛նաւ խաչի քո՛. զընդ-

դիմամարտ և պանծրուհիի գազանն. և մի՛ տար յա՛պականուիթիւն զքո՛ ժառանգութիւնս :

Բարեխօսեա՛ վասն՛ն մեր Աստուածածնի՛ն Մարիամ. ո՛ր ծընա՛ր զՏէր Աստուած ո՛ր հովուէրըն զխոյսել. ա՛ժնաւոր ըզքա՛նչելի փառաւքն իւրովք :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Տէր մի՛ զարձուցաներ զերեսս քո յինէն. Տէր բարեբար, աղաչեմ զքեզ՝ օգնական իմ լեր Տէր. մի՛ անարգեր զիս, և մի՛ թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ:

ՔԱՐՈՋ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած և խնդրեսցուք ի նմանէ, զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս և գիւրական խառնութենէ՝ ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր մինչև ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց: Ա՛ժնակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Շնորհատու բարեաց՝ յամենայնի առատ անմահ Տէր, աղաչեմք զքեզ, փարատեա յանձանց մերոց զաղջամղջին և զխաւարային խորհուրդս: Ի պատրանաց բանսարկուին պահեա զմեզ, և շնորհեա մեզ հաւատով ապաւինել յամենասուրբ Երրորդութիւնդ՝ ի Հայր և յՈրդի և ի սուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ :

Յ[illegible] ապահոցէց [illegible]. [illegible]՝
Հայր մեր որ յերկինս:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԸ

Երանեալ են անբիծք ի ճանապարհի, և այք գնան յօրէնս Տեառն :

Երանի այք քննեն զվկայութիւն նորա, բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա :

Ոչ թէ այք զործեն զանօրէնութիւն ի ճանապարհս նորա գնացին :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո, ի պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճանապարհք իմ, ի պահել ինձ զարդարութիւնս քո։

Քանզի ամենեւին ես ոչ ամաչէի ի զգուշանալ ինձ ի պատուիրանս քո։

Խոստովան եղէց քեզ ՏԷր յուղղութիւն սրտի իմոյ, որպէս ուսայց զիրաւունս արդարութեան քոյ։

Զիրաւունս քո պահեցի, մի թողուր զիս մինչ ի սպառ։

Ի՞նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ ի պահել զբանս քո։

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի մերժեր զիս ի պատուիրանաց քոց։

Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո, որպէս զի մի մեղայց քեզ։

Օրհնեալ ես դու ՏԷր, ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։

Երթամբք իմովք պատմեցից զամենայն իրաւունս բերանոյ քո։

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպէս յամենայն ի մեծութեան։

Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշացայ ի ճանապարհս քո։

Զիրաւունս քո խոսեցայ, և ոչ մոռացայ զբանս քո։

Հատո ծառայի քում, զի կեցից և պահեցից զբանս քո։

Զարթո զաչս իմ, և նայեցայց ի սքանչելիս օրինացդ քոց։

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի թագուցաներ յինէն զպատուիրանս քո։

Փափաքեաց անձն իմ, ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամենայն ժամ։

Սաստեցեր ամբարտաւանից, անիծեալ այք խոտորեցան ի պատուիրանաց քոց։

Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի։

Քանզի նստան իշխանք և չարախոսէին զինէն, այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո։

Զի վկայութիւնք քո խոսք իմ էին, և խորհուրդք իմ յարդարութիւն քո։

Մերձեցաւ անձն իմ ի հող, ՏԷր կեցո զիս ըստ բանի քում։

Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար ինձ, ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց խնամատուն արա զիս, և քննեցիլ զոքանչելիս քո։

Տքնեցաւ անձն իմ առ ի ձանձրանալ, հաստատեա զիս ի բանս քո։

Զճանապարհս սուտից ի բաց արա յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա ինձ։

Զճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտրեցի, և դիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ։

Մերձեցայ ես ի վկայութիւնս քո, Տէր՝ մի՛ յամօթ առներ զիս։

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթացայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ։

Օրէնսդէտ արա զիս Տէր ի ճանապարհս իրաւանց քոց, և խնդրեցիլ զնա յամենայն ժամ։

Խնամատուն արա զիս Տէր, և քննեցիլ զօրէնս քո, և պահեցիլ զնա բոլորով սրտիւ իմով։

Առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս պատուիրանաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ։

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ի վկայութիւնս քո, և մի՛ յաղահութիւն։

Դարձո զաչս իմ զի մի՛ տեսից զնանրութիւն, ի ճանապարհս քո կեցո զիս։

Հաստատեա ծառայի քումմ՝ զբան քո յերկիւղ քո։

Հան յինէն զնախատինս զոր և կարծեցի, զի դատաստանք քո քաղցր են։

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց, յարդարութեան քում կեցո զիս։

Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր, և փրկութիւն քո ըստ բանի քում։

Տաց պատասխանի այք նախատեն զիս բանիւք, զի ես ի բանս քո յուսացայ։

Մի՛ ի բացեայ առներ ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչև յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ։

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Գնայի ես յարդարուս, զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամաչէի։

Խորհէի ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի։

Համբարձի զձեռս իմ ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի, և խորհէի յարդարութեան քում։

Ցիշեա զբան ծառայի քոյ, յոր և յուսացուցեր զիս։

Սա մխիթարեցէ զիս ի խոնարհութեան իմում, զի բան քո կեցոյց զիս։

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։

Ցիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր, և մխիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւորաց, և այք թողին զօրէնս քո։

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ։

Ցիշեցի ի գիշերի զանուն քո Տէր, և պահեցի զօրէնս քո։

Սա եղև ինձ ճանապարհ ի կեանս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի։

Բաժին իմ ես դու Տէր, ասացի պահել ինձ զօրէնս քո։

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով, ողորմեա ինձ ըստ բանի քում։

Խորհեցայ ի ճանապարհս քո, և դարձուցի զոտս իմ ի վկայութիւնս քո։

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո։

Տոռունք մեղաց պատեցան զինև, այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ՝ վասն իրաւանց և արդարութեան քոյ։

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց քոց, որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո։

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, զարդարութիւնս քո ուսո ինձ։

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քում Տէր, ըստ բանի քում։

Քաղցրութիւն գիտութիւն ուսո ինձ, զի ի պատուիրանս քո ես հաւատացի։

Մինչ չև խոնարհեալ էի ես մեղայ, վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ։

Քաղցր ես դու Տէր, և քաղցրութեամբ քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո։

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբարտաւանից, այլ ես բոլորով սրտիւ իմով քննեցի զպատուիրանս քո :

Մածաւ որպէս կաթն սիրտք նոցա , այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ՝ զի խոնարհ արարեր զիս , որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո :

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քոյ, քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Ձեռք քո արարին և ստեղծին զիս , իմաստուն արա զիս՝ և ուսայց զպատուիրանս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եղիցին , զի ես ի բանս քո յուսացայ :

Ծանեայ Տէր , զի արդարութեամբ են դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս :

Եղիցի ողորմութիւն քո ի մխիթարել զիս , ըստ բանի քում զծառայս քո :

Եկեսցեն յիս զթութիւնք քո և կեցից . զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Ամաչեսցեն ամբարտաւանք որ ի տարապարտուց ա-նիրաւեցան յիս , այլ ես հոգայցայ ի պատուիրանս քո :

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո , և այք ճանաչեն զ-վկայութիւնս քո :

Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան քում , զի մի ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ ի փրկութիւնս քո , զի ես ի բանս քո յուսացայ :

Ապաստեցին աչք իմ բանի քում , ասացի՝ երբ մխի-թարեսցես զիս :

Եղէ ես որպէս տիկ ի պարզի , զի զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քոյ , երբ արասցես ինձ իրաւունս ի հալածչաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս , այլ ոչ որպէս զօրէնս քո :

Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են, ի նանիր հա-լածեցին զիս , օգնեա ինձ :

Փոքր մի ևս և կորուսանէին զիս յերկրի , այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :

Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս , և պահեցից զ-վկայութիւնս բերանոյ քոյ :

Յաւիտեան Տէր բան քո կայ յերկինս, ազգէ մինչև յազգ է հշմարտութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր , և կայ :

Հրամանի քում մնայ օրս , զի ամենեքեան ծառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խոսք իմ էին , կանխաւ ևս արդեօք կորուսեալ էի ի խոնարհութեան իմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս :

Քո եմ ես և կեցո զիս , զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ի կորուսանել , զի զվկայութիւնս քո ես ի միտ առի :

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան , յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո :

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանապազ խոսք իմ էին :

Քան զթշնամիսն իմ իմաստուն արարեր զիս ի պատուիրանս քո , զի յաւիտեան իմ էին :

Քան զամենայն ուսուցիչսն իմ իմաստուն եղէ , զի վկայութիւնք քո խոսք իմ էին :

Քան զծերս իմաստուն եղէ , զի զպատուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ , որպէս զի պահեցից զբանս քո :

Ի բրաւունց քոց ես ոչ խոտորեցայ , զի դու օրէնագէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են ի բերան իմ բանք քո՝ քան զմեղր բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ատեցի զամենայն ճանապարհս չարաց , զի դու օրէնագէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց , և լոյս ուղիղ շաւղաց իմոց :

Երդուայ և հաստատեցի , զի պահեցից զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ , Տէր կեցո զիս ըստ բանի քում :

Կամս բերանոյ իմոյ հաճեա Տէր , և զիրաւունս քո ուս ինձ :

Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն ժամ , և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ , ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :

Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան՝ վասն հատուցման :

Ջանօրէնս առեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :

Ծգնական և փրկիչ իմ ես դու , և ես ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերուք յինէն չարք , և քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Ծգնեա ինձ ըստ բանի քումդ և կեցո զիս , և մի յաժմոթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ :

Ծգնեա ինձ և ապրեցո զիս , և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեսեան որք ապստամբ եղեն յարդարութենանց քոց , զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Ցանցառս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի , վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո :

Ընձեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ , զի ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն , մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Ընկալ զծառայս քո ի բարի , զի մի ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քումդ Տէր , և բանից արդարութեան քո :

Արա ընդ ծառայի քումդ Տէր , ըստ ողորմութեան քումդ, զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս , և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր , խափանեցին զօրէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո , քան զոսկին և զտպատիճն :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ , զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Քանչելի են վկայութիւնք քո , վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր և իմաստուն առնէ զողայս :

Զբերան իմ բացի և առի զՀոգի, ի պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ ըստ իրաւունս սիրողաց անուան քո:

Չճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, և մի՛ տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք:

Փրկեա զիս ի զրպարտութենէ մարդկան, և պահեցից զպատուիրանս քո:

Երևեցո զերեսս քո ի ծառայս քո, և ուսո ինձ զարդարութիւնս քո:

Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ պահեցին զօրէնս քո:

Արդար ես դու Տէր, և ուղիղ են դատաստանք քո:

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոց Տէր, և ճշմարիտ են յոյժ:

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ:

Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ քո սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:

Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են:

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և պատուիրանք քո խոսք իմ էին:

Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո յաւիտեան, իմաստուն արա և կեցո զիս:

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով, լուր ինձ Տէր, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս, և պահեցից զվկայութիւնս քո:

Կանխեցի առաջամուտ՝ աղաղակեցի, և ես ի բանս քո յուսացայ:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, ի խոսել ինձ զբանս քո:

Ձայնի իմում լուր Տէր ըստ ողորմութեան քում, Տէր կենդանացո զիս ըստ իրաւանց քո:

Մերձեցուցին զիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն:

Մերձ ես դու Տէր, և ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են:

Ի սկզբանէ ծանեայ ի վկայութենանց քոց Տէր, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա։

Տես զխոնարհութիւն իմ և փրկեա զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Դատեա զդատաստանս իմ, և փրկեա զիս, և ըստ բանի քում կեցո զիս։

Հեռի է ի մեղաւորաց փրկութիւն, զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։

Գթութիւնք քո բազում են Տէր, և ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս։

Բազում են որ հալածեն և նեղեն զիս, ի վկայութենանց քոց ես ոչ խոտորեցայ։

Հայէի յանագորոյնս և մաշէի, զի զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։

Տես զի զպատուիրանս քո սիրեցի, Տէր ողորմութեամբ քով կեցո զիս։

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է, յաւիտեան են ամենայն իրաւունք արդարութեան քոյ։

Իշխանք հալածեցին զիս ի նախիր, և ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։

Ցնծացայ ես ի բանս քո, որպէս այն որ գտանէ աւար բազում։

Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քոյ։

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ի նոսա գայթակղութիւն։

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, և զպատուիրանս քո սիրեցի։

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ։

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քոյ են։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քոյ Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո։

Խօսեցայ լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քումմ Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ, խնդրեա զծառայ քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Ամէն և միշտ :

Եւ զինէ սուրբ շաբաթին :

ԳԶ. Ի՞ քէն հայցե՞մք Հայր զբթութեանց և Ա՛ստուածդ մըխիթարութեանց. ի տըխրական զիչեր՞յիս վերձեալ ժամուս. մըխիթարեա՛ զմիզ ի տըրտմութեանց մեղաց և չնորհեա՛ զուարթութիւն գործովք արդարութեան. ‖ աղաչանո՛ք առ սուրբ Ա՛ստուածածնին և ա՛մենայն սրբոյն :

Ըստ քաղցրագո՞յն ստուածայինն քո հրամանի կո՛չեմն Որդի Ա՛ստուծոյ. ե՛կեալ եմք առա՛ջի քո յերեկոյս աչխատեալ՛ք և ծա՛նրաբեռնեալք. թեթեւացո՛ ի ծանրութեանց մեղաց զանձինս. և զօրացո՛ բառնալ կամաւ ըզքա՛ղցրը լուծ քո պատուիրանաց. ազա՛չա :

Պա՛զատի՛ մը առ քեզ հնգուա՛վ ի հանգըստեան՛ն հասեալ ժամուս մնրդանէ՛ր հնգի՛ Ա՛ստուծոյ. յորժամ նա՛ րոգես զերեսս երկրի և վերբսաին ստա՛ն՛ա՛ս զո՛գիս մնրդկան. նո՛րափեսուր զարդարեա՛ ըզնընջեցեա՛լսըն մե՛ր ըզծնեա՛լսն ի՛ քե՛ն սուրբ ստա՛զանա՛ն. աղա՛չա :

Չկե՛նդանա՛զի՛ ա՛ն՛արատ ծըննդի՛ց քո. արկանե՛մք ստա՛ի՛ ան՛խա՛կալ տէ՛րութե՛ա՛նըդ քո. յորժամ զան՛ վա՛ռո՛ք հո՛ր դատել ըզթըշնամի՛ն խա՛չի՛ քո՛յ. նե՛րեա՛ յանցա՛նաց մերոց բարեխո՛սութեամբ մո՛ր քո՛ և կո՛սի.

աղաչանք ըղքեզ՝ Տէր. պահպանեա՛ զմեզ ընդ հովանեաւ խաչիդ քո սո՛ւրբ:

Հանդերձս արա՛ եւ զմե՛զ Տէր. ընդ սըրբոց քոց ա՛ռաքելոցն. որք արժանի եղեն տեսանել զքեզ ի յայրո՛ւթեան քո. արժանաւորեա՛ Տէ՛ր տեսանել զքեզ ի մի՛ւսանգամ քո՝ գալըստեանն. սրհնութիւն առաքոցի՛ն ի բարձունս:

Ի՛ նըստանել քո յաստեղս զամսա՛ւոր ամիսդ. աղաչանօք առըբ Աստուածածնին. յիշեա՛ զընկերակըցո՛ւն ը մեր յո՛ւրժամ գայցես անճառ փառօք. քանզի քո՛ւ են փա՛ռքդ յաւիտեա՛նս ամէն:

ՁՈՐՆԴՇԱԲԱԹԻ

Սըրբուհի՛ Մարիա՛մ. սաւիտր ոսկի՛ եւ տապանա՛կ կտաւկաբա՛նաց. ո՛չ՝ ոսկի՛ր զի՛ վերուստ պճնըն կենաց պարգեւեցե՛ր քաղցեալ բնութեանս. առնա՛ մի՛շտ բարեխօսեա՛ վասըն քաւութեան մեղա՛ց մե՛րոց:

Դասք անմարմնո՛ց հրեշտակա՛կաց. քեզ երանեն ամենօրհնեալ կոյս Մարիա՛մ. ո՛չ՝ ոսկի՛ր զկանկից բանն որ ընդ Հօր կրե՛ցեր ի քե՛զ ա՛ռաքմամբ. առ նա՛ մի՛շտ բարեխօսեա՛ վասըն քաւութեա՛ն:

Վանն օրոյ եւ մի՛ֆ՛ք համառաստեալքս. քեզ երկրպագեմ՛ք փրկառու եւ արտասուօք հաշտեցմ՛ք ի քէն. բա՛ո՛ւ՝ թեխօսութեամբ Աստուածածնին զաստուածային լոյս քո ծագեա՛ յանձինս մե՛ր. օրհնեմ՛ք զքեզ ի յաւիտեան երկրպագեա՛ք ամենայն թագաւո՛ր:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ա՛ռաքեա՛ զո՛ւր Աստուածոյ. ընտրեալք ի սկզբանէ նա՛խ քան զա՛շխարհս. ո՛չ՝ ոսկի՛ր զի՛ արժանի՛ եղէք տես-

սանել զահանային հրեղինաց. ‖ բարեխօսեցէք սո՛ւ
տըր վասըն մահկանաց ակնածելի՛ցուդ։ Բարեկա՛մք
ք՛րիստոսի. համարատպետք աստուածայի՛նըն խո՛րհը՛ր
դոյն. ա՛յ՛ժմ ըզ հոսանեա՛ւտ մեղաց ծովէն վերածէ՛ք
զմա՛րդիկ իբ կեա՛նս ա՛նմահ. բարեխօս։ Գերագա՛ն
քահն ը՛նդունա՛ւս. սո՛ւրբ ձեռնադրեա՛լն համէ՛ք երա՛նո՛ւթեան.
ա՛յ՛ժմ ըզ գալըստեա՛ն Տեառըն նըշատիք յա՛յրկոտա՛
սան աշխո՛հըն ք՛րիստոսի՛. բարե։

ՈՒՐԲԱԹ

Պա՛տուական՛ կեա՛ր պահէ՛ին յանեղաչէ՛ր ընդ
տիկ՛ն ըզճանապարհս ծա՛ռոյն կեա՛նաց. քրօ՛վբեա
կա՛ր հո՛ոտըն հոյլքըն բո՛ցեղէն սրտ՛վրի՛ւք. ա՛յսօ՛ր ար
սո՛վեալ ցո՛ւցաք յերկրի՛ աստուածազարդ փա՛յտ կեա՛
նաց եւ փրկութեան. ‖ զքեզ ծրհնե՛ն մա՛նկո՛ւնըք
սո՛ւրբ եկեղե՛ցուդ։ Ա՛ստ բե՛կա՛յ. ծառո՛յն վերաբե՛
րեա՛լ խոյ յո՛ղջա՛կէ՛զ փրխա՛նակ ի՛ սահմանայ.
ա՛յլ ի՛ վերա՛ւ քո՛ վենաւ զառն ա՛նարատ. ի՛
հաշտութիւն Հօր և ի բանալ ըզմեզ ը՛նդ ա՛ր. զքեզ։
Պարծա՛նըք պօղոսեա՛ն. զանանեալ ըզքեզ աստուա՛
ծային բանին աւգի եւ զեղանա՛ն. քանզի՛ քո՛ւ
ա՛պրե՛ցաք ի խաչանող և՛ւ յանմարմի՛ն զա՛զանէ՛ն.
ը՛ւ ի վե՛րա՛յ քո՛ հեղեալ չի՛թք անապակա՛ն արեանն
ըզկնդաձեղի՛ն ը՛նդ ընդ ա՛ն. զքե՛զ։

ՆՐԿՈՒՇԱԲԱԹ

Ն՛երկնաւո՛ր հօ՛ր ը՛նարեալ. զո՛ր հա՛վիտ՛ե՛ն քանդ
թո՛ղեա՛ւ յերկի՛նս. եւ եկեալ ի՛ խը՛նդի՛ր մեզ մո՛
ր՛ի՛ն ընդ. որ՛պէ՛ւ լըցեալ զքի՛՛ւ հա՛՛յ՛ր՛ի՛ւրո՛ց զգ. արա՛յ
նո՛ւրա՛խութիւն ի յերկի՛նս երկնաւո՛րաց զգ. ‖ ա՛ղաչե՛մք
ը՛ղձե՛ղ. բարե՛խօս լերո՛ւք սո՛ւ Տէ՛ր վա՛սըն քա՛ւո՛ւթեան ն

մեզա՞ց մե՛րոց։ Տե՛ռանո՞ղք աչնաե՛ալին. խո՛րհըրդածո՛ւք խորհո՛ղն Աստուա՛ծոյ. մրբ իչնա՛լ ընդ Աբրահամ ասացո՛ւածն մերմէ՛ նահապե՛տէնն. ի ծնո՛ղնդեան՛ն ասո՛ւածոյ հո՛վուա՛ցն. եւ կանո՛նցն իւղա՛բերից կենաց քարո՛ղք ըզկե՛նդանո՛ւնն. աղաչե՛մք։ Պահապա՛ն ո՛նք աչխատո՛ւին. բանա՛կըք Տեառն չնւրչ գերկի՛ր ղաճո՛վք. բարե՛կամք ազգի մարդկա՛ն միչնո՛րդք մեհո՛ւ եւ չարո՛ւթեան. Աբքայչէ՛լ եւ գաբրիէ՛լ մեծո՛ր կայք միչտ առաչի ամենատո՛ւրը երրորդո՛ւթեանն աղաչեմք։

ՆՐՆՋՇԱՐԱԹԻ

Ընկենուա՛ր վենտայ անընտուա՛ր լոյս իմա՛նալի. որ ի յերկինս ի՛չեր. ի սէր հարցին քո եկե՛ղեցո՛ւոյ. զոր խոսեցա՛ւ քի՛զ բարեկամին և վերատրելն քո՛ Յովհաննէ՛ս. ‖ սո՛րբն մաղթանո՛ք աղո՛ւամբեաւ։ Քաջակերեալ՛ն անհաս եւ անտես ի սերմանէ՛ն. սբրբութեանց սուրբ և ա՛ջր բնութեան. խո՛նարհեցար ի Յո՛րդանանէ՛ն. հայցեալով ի ծառայէ՛ն մկրտութիւն չրոյ ի լուանալ ըզմե՛ղս Աշխարհ՛ս. սո՛րբն։ Ո՛ր Աստուածո՛ւն վերկայեցար գառն Աստուա՛ծոյ բարձող մեղաց. զոր գերապա՛տչն աբրամրոց. ծանո՛ւցեր մե՛ծ ի ծնո՛ւնդս կանո՛նաց. եւ ճրագ օրհնո՛ւեցն. որ և ի դիժոխս ըզփրկականն գալո՛ւստդ քո՛ քարոզեա՛ց. սո՛րբն։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Հոգւոյն հանգուցելոց Գրիգորոս Աստուածո՛ւ սրա հանգիստ և ողորմութիւն, և մեզ մեղաւորացս չնորհեա զթողութիւն յանցանաց։

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան պՏէր աղաչեցուք :

Վասն հանդուցեալ հոգւոյն աղաչեսցուք զիրկիչն մեր Քրիստոս, զի զնոսա ընդ արդարան դասեսցէ, և զմեզ կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

ՍԱՂՄՔ

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անեղական և բարեգութ՝ կթա զո արարչական սիրովդ ի հոգիս հանդուցեալ ծառայիդ քոց : Յիշեա յաւուր մեծի գալստեան արքայութեան զո. արա արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան և թողութեան մեղաց. դասաւորեալ պայծառացո ընդ սուրբս զո յաջակողմեան դասուն . զի դու ևս Տէր և արարիչ ամենեցուն, դասաւոր կենդանեաց և մեռելոց : Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԻՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՑ, ՋԻ ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ
ԱՋՈՎ ՄԻԱԾՆԻՆ ՊԱՀԵՍՑԻ ԶՄԵԶ Ի ԻԱԽԱՐԱՅԻՆ ԳԻՇԵՐԻՍ

Առաքեա Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո, զի ա՛ռաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս ի լեառն սուրբ և ի յարկս քո։

Մտից առ սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ։

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է։

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն։ Այժմ և միշտ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԸ

Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր, և փրկութիւն քո ըստ բանի քում։

Տաց պատասխանի այք նախատեն զիս բանիւք, զի ես ի բանս քո յուսացայ։

Մի՛ ի բացեայ առներ ի բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչև յոյժ, զի յիրաւունս քո յուսացայ։

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ, յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամաչէի։

Խորհէի ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի։

Համբարձի զձեռս իմ ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի, և խորհէի յարդարութեան քում:

Ցիշեա զբան ծառայի քոյ, յոր և յուսացուցեր զիս:

Սա մխիթարեցէ զիս ի խոնարհութեան իմում, զի բան քո կեցոյց զիս:

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

Ցիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր, և մխիթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւորաց, և ոչք թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո՝ ի տեղւոջ պանդխտութեան իմոյ:

Ցիշեցի ի գիշերի զանուն քո Տէր, և պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղև ինձ ճանապարհ ի կեանս, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի:

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես ի բանս քո յուսացայ:

Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ:

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո զիս, և մի յամօթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ:

Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ:

Անարգեցեր զամենեսեան որք ապստամբ եղեն յարդարութեանց քոց, զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա:

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո:

Բևեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ, զի ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ:

Արձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քոյ Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս:

Մատչեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս:

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուցանես ինձ զարդարութիւնս քո:

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են:

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ, խնդրեա զծառայ քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։

Մի՛ եկեսցեն ի վերայ մեր ոսք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ։

Անդ անկցին ամենեքեան այք գործեն զանօրէնութիւն. մերժեսցին, և այլ մի՛ կարասցեն հաստատել։

Ես ի Տէր յուսացայ. ցնծացայց և ուրախ եղէց յԱստուած փրկիչ իմ։

Տէր Տէր ես ինձ զօրութիւն, և կացոյց զոտս իմ ի հաստատութեան. ի վերայ պարանոցի թշնամեացն կացոյց զիս, և հանգոյց զիս երագ երագ։

Որ բնակեալ է յօգնութիւն Բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հանգիցէ։

Աստուածդ Տեառն, ընդունելի իմ ես, ապաւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին, և ի բանից խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, ի հովանի թեւոց նորա յուսացիս։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտութիւն նորա։

Ոչ երկիցես զու յերկիւղ գիշերի, և ոչ ի նետ որ թռչի ի տուէ։

Ցիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի դայթակղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր։

Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձեսցին։

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս զու, և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի զու Տէր յոյս իմ ես։

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն. ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տանջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո։

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեսցէ վասն քո, պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցեն զքեզ, զի մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո։

Ի վերայ իմից և քարիցդ գնասցես դու, առ ոտն կոխեսցես գառիւծն և վիշապն։

Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա, հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն իմ։

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա, և առ նմա եղէց ի նեղութեան։

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա, երկայնաւուրբք լցուցից և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ։

Աւ քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես ի յերկինս։

Որպէս աչք ծառայի ի ձեռն Տեառն իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ։

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աստուած մեր, մինչև ողորմեսցիս ի վերայ մեր։

Ողորմեաց մեզ Տէր, ողորմեաց մեզ, զի բազում լցաք արհամարհանօք։

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք՝ որ նախատէին զմեզ, և արհամարհանօք ամբարտաւանից։

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ արա զիս։

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր բանից բերանոյ իմոյ։

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց։

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունելի հոգոյ իմոյ։

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քում ոսպասեա զնոսա։

Եւ կամաք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան քում Տէր, զի բարի է։

Ցամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, և ի թշնամիս իմ հանես աչն իմ։

Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան։

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց. գովեալ և առաւել։

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քոյ. գով։

Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քոյ. գով։

Օրհնեալ ես որ նստիս ի գրասէնս, և հայիս յանդունդս դատելով :

Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան երկնից. գովեսցեն զքեզ :

Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան նորա. օրհնեցէք զնա ի հաստատութեան զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ի զօրութեան նորա. օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան. օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ. գովեցէք զնա ուրախութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ի բանս քաղցր. գովեցէք զնա ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա ի ձայն գոհութեան. ամենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր :

Արդ արձակեա զծառայս քո Տէր ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառք ժողովրդեան քում Իսրայէլի :

Զգեցեր զձեռն քո և փրկեաց զիս աջ քո, և Տէր հատուսցէ ընդ իմ :

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան, զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

Տէր, հան ի բանտէ զանձն իմ, գոհանալոյ զանուանէ քումմէ :

Եւ քեզ ապաւէն արդարք, մինչև հատուսցես :

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և ցնծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով :

Այլ արար ի վերայ խոնարհութեան ապրանոյ իւրոյ. այսուհետև երանեսցեն ինձ ամենայն ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց, և արար զօրութիւն բազկաւ իւրով :

Ցրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս եղից բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց Իսրայելի ծառայի իւրոյ՝ յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ ընդ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան :

Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, և արա առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն առելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն : Այժմ և միշտ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անձն իմ ի ձեռս քո յամենայն ժամ, և ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ Թագաւոր երկնաւոր. զրազմութիւն սըրտոյ քոյ բարեխօս ունիմք առ քեզ : Որ երկայնամիտ ես առ ամենեսեան, մի՛ անտես առներ զապաւինեալքս ի քեզ. այլ պահեա պատուական և սուրբ խաչիւ քո ի խաղաղութեան :

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած և խնդրեսցուք ի նմանէ , զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան , որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գիշերիս ի գիւաբական խռովութենէ՝ ամրողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր մինչև ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

Չհանդիպեսցի գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել հաստատուն ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Չհրեշտակ խաղաղ : Չքաւութիւն : Չսրբոյ խաչին : Եւ ևս միտքն : Չանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

ԱՂՕԹՔ

Տէր Աստուած մեր դու պահեա զմեզ խաղաղութեամբ ի գիշերիս յայսմիկ և յամենայն ժամանակի : Ընդ սուրբ երկիւղ քո բնեռեալ պահեա զմիտս և զխորհուրդս մեր. որպէս զի յամենայն ժամ քեզ պահպանեալ լիցուք յորոգայթից թշնամւոյն : Եւ քեզ հանցուք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն արա զանձինս մեր

Տէր զօրութեանց, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխոտոր ի տուէ և ի գիշերի, յարթնութեան և ի հանգստեան մերում. զի դու ես արարիչ լուսոյ և հաստիչ գիշերոյ: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր, զհանգիստ գիշերիս չնորհեա խաղաղութեամբ անցուցանել: Եւ հասանել ի պաշտօն առաւօտուն յերկրպագութիւն և ի փառաբանութիւն ամենասուրբ Երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՍԱՂՄՈՍԴ

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ:

Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած, ըստ արդարութեան ինդութեան ինձ անդորր արարեր. ողորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց:

Որդիք մարդկան, մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէ՞ր սիրէք զնանրութիւն, և խնդրէք զստութիւն:

Ծանեարուք զի սքանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում. և Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա:

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր զղջայարուք:

Մատուցէք պատարագս արդարութեան, և յուսացարուք ի Տէր:

Բազումք ասէին թէ՞ ո՞ ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եառ ուրախութիւն սրտից մերոց:

Ի պազոյ ցօրինոյ զինուոյ ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա:

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ:

Ալէլուիա սրթի:
Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Երկիւղածութեամբ լուարուք:
Սրբոյ աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու:
Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր: — Պատիւ:
Ամէն Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատանի գորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի՝ ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ: Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ի կեանան յաւիտենականս պահեսցէ զնա: Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եմն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի: Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

ՔՈՐՈՋ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուսցէ չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քով ի խաղաղութեան. փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն: Աջժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Աղիանիմք առաջի քո Աստուածածին և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ. բարեխօսեա վասն անձանց մերոց, և աղաչեա զմիածին Որդիդ՝ փրկել զմեզ ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց:

Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պարգեւատու ամենեցուն, այսօր հայցմամբ ծերունւոյն արձակեա և զիս զբազմամեղս ի կապանաց մահու ի կեանսդ յաւիտենից:

Մ֊ղ֊ն֊ դ֊ր֊ա֊ղ֊ ընդ֊դ֊ե֊մ֊ ա֊ր֊հ֊ա֊ղ֊ա֊ց֊ ք֊ի֊շ֊ե֊ր֊ա֊յ֊ն֊ա֊յ֊՝ ա֊ր֊ք֊ա֊յ֊ն֊

Գ֊ր֊ի֊գ֊ո֊ր֊ Ն֊ա֊ր֊ե֊կ֊ա֊ց֊ի֊ ա֊ղ֊ո֊թ֊ք֊:

Ընկալ քաղցրութեամբ Տէր Աստուած հզօր, զդառնացողիս զաղաչանս: Ամաւթ գթութեամբ առ պատ-

կառեալս դիմաք : Փարատեա ամենապարգև զամօթական
ախտութիւնս : Բարձ յինէն ողորմած զանբերելի ծան-
րութիւնս : Անդրպետեա հնարաւոր զմահացու կրթու-
թիւնս : Աւարեա միշտ յաղթող զիսաթողին հաճութիւնս :
Բացադրեա վերնային զմոլելոյն մառախուղ : Կնքեա կե-
ցուցիչ զկորուսչին ընթացմունս : Յրուեա ծածկաւեա
զըմբռնողին չար գամունս : Խորտակեա անքնին զմար-
տագին դիմեցմունս : Ցեառնագրեա քո անուամբդ զլու-
սանցոյց երդ յարկիս : Պարսպակեա քո ձեռամբդ զառա-
տագ տաճարիս : Գծագրեա քո արեամբդ զմուտ սենոյ
սեննեկիս : Կերպացո զքո նշանդ ի հետս ելից մաղթո-
ղիս : Ամրացո քո աջովդ զհանգստեանս խշտի : Մա-
քրեացես ի հաղթից զծածկարան անկողնոյս : Պահեցես
քո կամօքդ զտառապեալ անձն ոգւոյս : Անխարդախ ա-
րասցես զքո չնորհեալ շունչ մարմնոյս : Կացուսցես չըր-
չափակ զպար զօրուդ երկնայնոյ : Կարգեսցես ի դիմի
ընդդէմ դիւացն դառնու : Ցուր հանգիստ բերկրութեան
մահամանգոյնս ներհմանն ի խորութեան զիշերիս բարե-
խոսութեամբ հայցուածոց սրբոյ Աստուածածնիդ և ա-
մենայն ընտրելոց : Ամփոփեալ պարուրեա զպատուհան
տեսութեանց զգայարանացս խնամոյ անզարհուրելի
զեռնդմամբ ի ծփական խառնութենանց կենցաղական
զրաղմանց, անրջական երազոց, խօլականաց ցնորից,
յիշատակաւ քոյ յուսոյդ՝ անվհատելի պաշտպանեալ : Եւ
սփոփեալ վերստին ի ննջմանէ ծանրութեան ամենա-
զգաստ սրթնութեամբ, հոգևնորոգ զուարթութեամբ ի
քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մաղթանաց բարեմամբ
հաւատոյ քեզ ամենօրհնեալ Թագաւոր փառաց անճա-
ռից՝ փառաբանողաց երկնագումար խմբից երգակցեալ
յերկինս առաքել : Զի զու փառաւորեալ ես յամենայն
արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Աղօթք զբաժանումն գրչին Նարեկացւոյ :

Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ յամենայնի, հօրդ
ահաւորի անքնին ծնունդ : Որ տկարանայ առ ի քէն և
ոչ ինչ : Որ ի ծագել անառուեր նշուլից ողորմութեան
քոյ փառաց՝ հալին մեղք, հալածին դեւք, ջնջին յանցանք,
խզին կապանք, խորտակին չղթայք, կենդանածնին մա-
հացեալք , բժշկին հարուածք , ողջանան վէրք, բառնին

ապականութիւնք, տեղւոյ տան տխրութիւնք, նահանջին հնձութիւնք, փախեալ խաւարն, մեկնի մէգն, մերժի մառախուղն, փարատի մռայլն, ապառի աղջամուղջն, վերանայ մութն, գնայ դիշերն, տարագրի տագնապն, ջրանան չարիքն, հալածին յուսահատութիւնքն, և թագաւորէ ձեռն քո ամենակար, քաւիչդ ամենայնի: Որ ոչ ևկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս, այլ կեցուցանել. Թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ողորմութեամբդ. Զի դու միայն ես յերկինի անճառ և յերկրի անզնին, ի սաբր գոյի՝ և յեզրս ծագաց աշխարհի. սկիզբն ամենայնի և յամենայնի, ամենայն լրմամբ օրհնեալ ի բարձունս: Նոյ քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Աջդ է-բռնեալ անյին հաստատեալ է ինէս, ընդ որում է պետն ներսեհի Հայոց կաթողիկոսի:

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր պագանեմ քեզ Հայր և Որդի և սուրբ Հոգի, անեղ և անմահ բնութիւն, ամբարիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղելոց. ողորմեա քո արարածոց:

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր պագանեմ քեզ անբաժանելի լոյս միասնական սուրբ Երրորդութիւն և միասնածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի. հալածեա ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մեղաց և անգիտութեան, և լուսաւորեա զմիտս իմ ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ ի հաճոյս և ընդունել ի քէն զխնդրուածս իմ. և ողորմեա ինձ բազմամեղիս:

Հայր երկնաւոր Աստուած ճշմարիտ, որ առաքեցեր Որդիդ քո սիրելի ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս որպէս զանառակ որդին, և զգեցո ինձ զպատմուճանն առաջին, զոր մերկացայ մեղօք. և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս:

Որդի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ, որ խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ, և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ փրկութեան, խաչեցար և թաղեցար և յարեար ի մեռելոց և համբարձար առ Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո. յիշեա զիս որպէս զաւազակն յորժամ դաս արքայութեամբ քով. և ողորմեա:

Հոգի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ, որ իջեր ի Յոր-

դանան և ի վերնատունն, և յուսատրեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւազանին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա զիս վերստին աստուածային հրով քոյ որպէս հրեղէն լեզուօք պառակեալն. և ողորմեա:

Անեղ բնութիւն, մեղայ քեզ մտօք խմովք, հոգւով և մարմնով խմով. մի յիշեր զմեզս իմ զառաջինս վասն ապականեալ քումդ սրբոյ. և ողորմեա:

Տեսող ամենայնի, մեղայ քեզ խորհրդով, բանիւ և գործով. ընկեա զձեռագիր յանցանաց խմոց, և գրեա զանուն իմ ի գպրութեան կենաց. և ողորմեա:

Պննող գաղտնեաց, մեղայ քեզ կամաւ և ակամայ, գիտութեամբ և անգիտութեամբ. թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս, զի ի ծննդենէ աւազանին մինչև ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջի աստուածութեանդ քոյ՝ զգայարանօք խմովք և ամենայն անդամօք մարմնոյս. և ողորմեա:

Ամենախնամ Տէր, դիր պահապան աչաց խմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ եւս հայել յարատս, և ականջաց խմոց ոչ ախորժել լսել զբանս չարութեան, և բերանոյ խմոյ ոչ խօսել զսուտիւն, և սրտի խմոյ ոչ խորհել զչարութիւն, և ձեռաց խմոց ոչ գործել զանիրաւութիւն, և ոտից խմոց ոչ գնալ ի ճանապարհս անօրէնութեան. այլ ուղղեա զչարժումն սոցա լինել ըստ պատուիրանաց քոց յամենայնի. և ողորմեա:

Հուր կենդանի Քրիստոս, զհուր սիրոյ քոյ զոր արկեր յերկիր բորբոքեա յանձն իմ. զի այրեսցէ զաղտ հոգւոյ խմոյ, և սրբեսցէ զխիղճ մտաց խմոց, և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ խմոյ, և վառեսցէ զլոյս գիտութեան քո ի սրտի խմում. և ողորմեա:

Խմաստութիւն Հօր Ցիսուս, տուր ինձ խմաստութիւն զբարիս խորհել և խօսել և գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց ի բանից և ի գործոց փրկեա զիս. և ողորմեա:

Կամեցող բարեաց Տէր կամարար, մի թողուր զիս ի կամս անձին խմոյ գնալ, այլ առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց քոց բարեխրատ. և ողորմեա:

Ազբիւր երկնաւոր, տուր ինձ զարբւոյութիւն քոյ զոր խոստացար սիրելեաց քոց, և զօրացո զսիրտ իմ առնել զմեզս և սիրել զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և ողորմեա:

Խնամող արարածոց, պահել նշանաւ խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ ի պատրանաց մեղաց, ի փորձութենէն դիւաց և ի մարդոյ անիրաւից, և յամենայն վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ. և ողորմեա :

Պահապան ամենայնի Քրիստոս, ալ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ և ի գիշերի՝ ի նստել ի տան և ի գնալ ի ճանապարհ, ի ննջել և ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց. և ողորմեա :

Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո, և լնուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան. և ողորմեա :

Փարձուցիչ մոլորելոց, դարձո զիս ի չար սովորութենանց իմոց ի բարի սովորութիւն. և բևեռեա ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն և զերկիւղ զեհենոյն և զսէր արքայութեան քոյ, զի զղջացայց ի մեղաց, և գործեցից զարդարութիւն. և ողորմեա :

Աղբիւր անմահութեան, աղբերացո ի սրտէ իմմէ արտասուս ապաշխարութեան որպէս պոռնկին, զի լուացից զմեղս անձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յայնմհետէ. և ողորմեա :

Պարգեւիչ ողորմութեան, պարգեւեա ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գործով, և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ. և ողորմեա :

Բարերար Տէր, հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես վիս քաղցրութեամբ ածանգել զհոգի իմ, և անխռով անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն որ են ի ներքոյ երկինից. և ողորմեա :

Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս, արժանաւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոյ ի կոչման ատենին, և հանդչել յուսով բարեաց յօթևվանս արդարոց մինչև յօր մեծի գալստեան քո. և ողորմեա :

Դատաւոր արդար, յորժամ գաս փառօք Հօր դատել զկենդանիս և զմեռեալս, մի մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայիս քոյ, այլ փրկեա զիս ի յաւիտենական հրոյն, և լսելի արա ինձ զբանաւէտ կոչումն արդարոց յերկինից արքայութիւնդ. և ողորմեա.

Ամենողորմ Տէր, ողորմեա ամենայն հաւատացելոց ի քեզ, իմոց և օտարաց, ծանօթից և անծանօթից, կեն-

դանեաց և մեռելոց. չնորհեա և թշնամեաց իմոց և ա-
տելեաց զթողութիւն որ առ իս յանցանաց. և զարձս
զնոսա ի չարեացն՝ զոր ունին վասն իմ, զի ողորմութեան
քում արժանի եղիցին. և ողորմեա:

Փառաւորեալ Տէր ընկալ զաղաչանս ծառայիս քո. և
կատարեա ի բարի զինդրուածս իմ բարեխօսութեամբ
սուրբ Աստուածածնին և Յովհաննու Մկրտչին և սրբոյն
Ստեփաննոսի նախավկային և սրբոյն Գրիգորի մեծոյ լու-
սաւորչին և սրբոց առաքելոց և մարգարէից և վարդա-
պետաց և մարտիրոսաց և սրբոց Հայրապետաց և ճգնա-
ւորաց և կուսանաց և ամենայն սրբոց քոց երկնաւորաց և
երկրաւորաց: Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն անբա-
ժանելի սուրբ Երրորդութեանդ՝ յաւիտեան յաւիտե-
նից. ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Վասն սրբուհւոյ անարատ մօր քոյ և կուսի Տէր ընկալ
զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ:

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս բարեխօս
արասցուք առ Հայր յերկինս. զի կամեցեալ ողորմեցի,
և զթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր: Ամենակալ Տէր
Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա:

ԱՂՕԹՔ

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ
Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քոյ և ա-
զաչանօք ամենայն սրբոց քոց (և սրոց այսօր է յիշատակ):
Լսեր մեզ Տէր և ողորմեա, ներեա, քաւեա և թող ըզ-
մեզս մեր: Արժանաւորեա զոհութեամբ փառաւորել զքեզ
ընդ Որդւոյ և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Հայր մեր որ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Չհանգստանան զաղօթս և զաղաչանս ընկալ մարդասէր
Աստուած ի հաճոյս բարեբար կամաց քոց: Եւ մեր մե-
ղաց և բազում յանցանացն թողութիւն չնորհեա: Եւ
քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր, որ պարգեւեցեր զօրս բարեաւ և խաղաղութեամբ անցուցանել: Պարգասէր Աստուած, պատմական դիշերս՝ որ ի վերայ մեր գալոց է՝ ի մեզաց փրկեա, ի չարեաց ազատեա, ի գործս բարիս առաջնորդեա: Աստուածու օրհնութեանց և փառաբանութեանցն արժանի սրտս զամենայն հաւատացեալս անուանդ քում սրբոյ, և պահեա ի խաղաղութեան:

Տէր Աստուած մեր, տուր զքո խաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի. բարձ զցաւումն և զպատուհասն ի յարաթածոց: Ողորմեա հարց և եղբարց մերոց կենդանեաց և հանգուցելոց: Ողորմեա եկեղեցի շինողաց, երախտաւորաց, պաղատուից, ապաւորաց, և այնոցիկ՝ որք ընդ հովանեաւ սուրբ տաճարիս են հանգուցեալ:

Տէր Աստուած, օգնեա թագաւորաց քրիստոնէից, և իշխանացն բարեպաշտից, զօրաց և զաւակաց նոցին՝ պահելով ի խաղաղութեան:

Տէր Աստուած մեր, պահեա զառաջնորդս և զեղբայրութիւնս մեր ամբողջ և անխոտով ի կամս ողորմութեանդ:

Նշանաւ սուրբ և պատուական խաչիւ քո հալածեա զերեւելի և զաներեւոյթ թշնամին ի սահմանաց մերոց և ի բնակութենէս մերմէ. փրկեա զմեզ ի հրոյն յաւիտենից: Եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Օրհնեալ եղերուք ի շնորհաց սուրբ Հոգւոյն. հանդերձ խաղաղութեամբ, և Տէր եղիցի ընդ ամենեսեսեան. ամէն:

Je suis la résurrection et la vie, celui qui croit en moi
fût-il déjà mort, vivra. (Jean XI 25)

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

Կ Ա Ն Ո Ն
ԱՒԱԳ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆՑ
ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ա.Զ

Երգեցողութ երդ նոր Աստուածոյ փըրկչին մերոյ որ փըրկեացն ի թըշնամւոյն ծառայութենէ ըզմեզ. հըզօրն ըստ կարողութեամբ և ապրեցոյց փառաւորեամբըն փառօք: Զոր յանձն առեր Աստուած ելանել ի խաչ վասըն մեր. և ընդ նըմին բնաւեալ ըզհընութիւն մեզոյ մերոյ. վասն որոյ երկըրպագանք և վերծրնանք ըզքո զանճառ խոնարհութիւնդ: Զոր ընտրեացոյ Աստուած յամենայն ազգաց երկրէ ծընանիլ ի նմանէ ապրեցուցանել ըզմեզ կռոցն ի պաշտաւնութենէ. արդէն զԱստուածածնէն միշտ փառաւորեացուք:

Նոյ. Նայեցա՞յ ես. յամենազօր ի քո տընօրէնութիւնդ. և երկիւղիւ փառաւորեցից ըզքեզ Քրիստոս: Ի՞նչ խաչ ըլլն քո մեռուցեր ըզմեզ և յարդիւրէ կողի քո սիղեղեանց արբուցեր զանմահութիւն: Աստուածածնէն անճառաբար կոյս ած քեզ ապրուելիք. բարեխօսեա անդադրեալ վասն անձանց մերոց:

ՁԻՀ. Հրով սատուածութեանդ զո Քրիստոս. այրեցեր ըզդրանըս զժոխոց և լուծեր ըզմահ. և անմահութիւն պարգեւեցեր մարդկան։ Յայգուդդ անմահութեան ճաշակեցաք և տնաք զի քաղցր և ուղիղ եւ Տէր. եւ վասն ամենեցունն փըրկութեան եկիր յաշխարհ։ Սըրբուհւոյ Աստուածածնին բարեխաւսութեամբ. պարգեւեա երկըրպագուցս անվնասուրք երրորդութեանդ. դյարութիւն յուսոյ կենացըն յանխտնելից։

ԾԱՆ. Ծանեալք ըզքեզ Քրիստոս Թագաւոր յաւիտենից. և տնաք ըզքեզ իշխան մահու և կենաց ‖ զի դու ես Տէր. եւ չէք այլ ոք բայց քո քեզ։ Ալէլ զո բարձրելոյ առցես ըզվրէժս ի թըշնամեացն. եւ նեռըք զո արբցեն զարիւն նոցա զի զո։ Ո՛ր յարեարդ ի մեռելոց նորոգեցեր զաղգըս մարդկան. սըրբուհւոյն աղաչանօք հաստատեա զհաւատն ընկերեցւոյ սըրբոյ զո զի զո։

ՀԱՒ. Հաստատութիւն իմ լեր Տէր որ յաղթող խաչիւ զո ըզդիմակս ատերեցեր. զանգի յարեար երկբօրեայ զանկեանցն կանգնեցեր զԱդամ։ Օգնեա փըրկիչդ Աստուած պարծելոցս ի խաչ զո յուսոզացս ի քեզ Տէր. եւ փըրկեա մխայն բարերար ի վըտանգէ զանձինըս մեր։ Աիտն օրհնեալդ ի կա՞նոտս մայր եւ միշտ կոյս եւ խնամալէ ընծայ ըզնօդ արարչին մերոյ անդադար բարեբանեսցուք։

ԳԻՇ. Ի գիշերոյ կանխելով վերծրհնեմք ըզքեզ Քրիստոս Աստուած որ վասն մեր խոնարհեցար։ ‖ յանձն առեր զամենայն և խաչի համբերեցեր։ Յուսաւորեցաք ի հրամանաց քոց Թագաւոր Թագաւորաց Աստուած որ ըզմահ լուծեր զիշխանութիւն. յանձն։ Քերովբէականն թեւօք պարածածկեցար. սըրբուհւոյ Աստուածածնէն կոյս եւ մայր և բնակարան աստուածութեանն. վերծրհնեալ յամենայն անաւրէնական քարոզութեանցն։

ՆՍԱ. Ձոյս և յարաթթիւն ազգի մարդկան Քրիստոս Աստուած գհիւանդութիւն հոգւոյ իմոյ կենդանացոյց. ‖ արդէն երկնային գնգիւթեան։ Չարչարանաց և ըզմահ յանձն առեր կենդանասոյս ամենեցունց. գհիւանդութիւն հոգւոյ իմոյ ա՛ռողջացո. արդէն։ Աւո քեզ ապաչխարութիւնք. խոնարհեա՛ և տաճանչ Աստուծոյ բա՛նիւն Մարիամ մայր Տէր կոյս բարեխօսեա՛ առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց։

ՕՐՀ. Չփառասիրեալքն յամենայն արարածոց. եւ ի ծագանց մինչ ի ծագս երկրի վերկրպտգեան. զմարմնացեալ Բանն ի կանչն ‖ ձայնիւ երգով օրհնեսցուք։ Որ դիմեալ գայ յեղծմանց բարձրացեալ փրկով. յարուցեալ ի պատերազմ ընկերացանց զաներեւոյթն Ամենէկ. զիջեալ Բանն ի ղերծոխս ձայնիւ։ Ծագումն ի Հօրէ փառակից սուրբ Հոգւոյն կենդանութիւն ազգի մարդկան որ յանբեւանն այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ Բանն ի յերկինս ձայնիւ։

ՆՆԳ. Որ լուար Աստուած գինքնեան ցավնառու յոտովանէ կէտն և ապրեցո՛ և զիս յանեբեւոյթ թըշնամւոյն փըրկէ զինով. որ նըստիս ի քրովբէականն յաթոռ։ Որ ընտրեցեր քեզ վերըսաին թարգման նինուէացւոցն գյաջողութեանն ի կիսէն երեքօրեայ լճմամբ ի դժոխս. եւ զիս ըղբազմամեղս արձակեա՛ ի կապանաց մահու և կեանս յաւիտենից։ Անկեալդ ի փըրկութիւն բառնզծուածոյ քոյ պատկերանկից եղեր հոգւոյդ մարդոյն ըզմեզ ապաշներ. և զինանդ գերեանան ապառեցեր ի մեզանից։

ՏՐԱ. Հիացաւ ն զօրք երկնից ընդ քո յանձն առնուլ ըզծառայի ըզկերպ. եւ մարգարէն զարհուրեալ աշակերտ. լըսոյ ըզձեր քո եւ երկեալ. նայեցար ի գործս քո եւ զարհուրեցար։ Քանզի զնե որ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի

Հօր եւ Հոգւոյն վտառակից. մկրեալ ի միջ երկուց կենդանեացն երեւեալ. բարձրացար ի խաչին առնելոյ զհեժելութիւն փըրկութեան ‖ քանզի լուծեալ եղեն երկունքք մահու: — Փառք Հօր: Երեւեցար ի փըրկութիւն բառնալոյ զսուտն քոյ ոչ մնկնելով ի Հօրէ. յանձն առեր կամաւ զխաչն եւ զթաղումն. եւ յարուցեալ ի մեռելոց իշխանութեամբ քանզի: — Այժմ եւ միշտ: Աստուածածնին անհարանգիստ սրբոյն ընդդէմ ազաչեմք անդադար ձայնել. որ զհաճակ բանըն Հօր ի քէզ կրեցեր եւ ծընար անճառապէս. առ նա միշտ բարեխօսեա վասն ազգաց մերոց:

Ա.Կ

ԵՐԳԵՑԻՔ Տեառն եւ երգ նոր եւ ծրհնեցէք զանուն նորա յաղթականն ծրհներգութեամբ. ‖ զի նա փառաք է փառատրելի: Որ սեաւ մբ հրոյ եւ ամպոյ առաջնորդեաց ժողովրդեանն Իսրայելի ի յանապատ. եւ ընկղմեաց զփարաւոնն զօրօքն իւրովք ի ծով կարմիր երգեցէք Տեառն երգ նոր. զի: Ընդդէմ ազաչեմքդ հանապատ առաքեա Աստուածածնին. բարեխօսեա Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փըրկել զոմանս ի փորձութենէ. եւ յամենայնի վըտանգից մեզ:

ՆԱՅ. Նայեցարուք ժողովուրդք ի պանդխտիս Աստուծոյ մերոյ. ունկընդիր լերուք հանապատացելոցդ եւ ի միտս առէք զարդարութիւն ձըչմարտութեանն. զի նա է յոյս հաւատացելոց: Էնութիւն անեղ անթափանելի բանն Աստըւած. կամաւորութեամբ յանձն էառ ըզմահ խաչի եւ թաղեցաւ ի նոր ի գերեզմանի. եւ յարութեամբն իւրով չնորհեաց մեզ կենդանութիւն: Որպէս

լեր մայր անճառ լուսոյ Քարիւզ սուրբ Աստուածածնին. քանզի ի քէզ կրնայեր ըզհնար աստուածութեանն լնուլն տաճար Աստուծոյ Բանին. ան նա միշտ բարեխօսեսցէ վասն անձանց մերոց:

ՁԻՀ. Հըր բորբոքեցար ի զօրութենէ խաչիդ քո Քրիստոս, կիզելով ըզթըշնամին ի վերայ երկրի. որ հակառակեր լաւնզգուածոյց ձեռին քո: Լնլանելով զո ի զլուխըս զերապանծ էշխանութեանդ յաղթեցեր մահու հրզօր զօրութեամբ. կեր նապաստելով զմարդկանան ան ի նմանէ: Ծանուցար սիրելոցդ Աստուած եւ մարդ զոլով. մարմնացար ի սուրբ կուսէն ի փըրկութիւն ազգի մարդկան. ուրախ փառաւորեսցէ յանմարմնոց զինուորութեանդ:

ԾԱՆ. Ի՝ սուրբ երրորդութենէն ծանեաւ որ յաւուրս քան ըզյաղթութեանդս Բանն Աստուած ի հայրական ծոցոյ խոնարհեալ վասըն մեր. ‖ եւ ոչ նո՛ր ինչ այլ Աստուած բայց ե՛ն նմա՛նէ: Որ բանձրացեալ բազում՛ ի վերայ խաչին. խորտակեաց զսպազնամբ ըզթըշնամին լլանելով ի սաստ բնոյ անմահութիւն չնորհեաց նըմանելոցն ի խաւարի. եւ ոչ: Անճառ տաճար Աստուծոյ Բանին. որ ըզնախանձոցն նուագ զանձ ծանրն բարձեր անճառելի ծընընդեանն ի քէն. ան նա միշտ բարեխօսեսցէ վասն անձանց մերոց:

ՀԱՒ. Արբա իմ հաստատեցար ի քէզ հաւատով Քրիստո՛ս Աստուած. եւ բարձրացար յոյս իմ ի փառըս քո որ յանճառելի ծոցոյ Հօր խոնարհեցա՛ր վասըն մեր. եւ երկնաւոր մարդ ճշմարտապա՛տկիս: Որ զկենդանարար մարմին և պարճենըդ քո բաշխեցե՛ր քաղցրելոց. եւ ի խաչին բանցեր ըզկողսհան աղբիւրդ արբուցանելով սիրելեացդ զանմահութիւն. ի ճաշակմանէ մահաբեր պըտղոյն: Մայր Քրիստոսի եւ բնակարան Բանին Աստուծոյ. անհատու-

թեա՞ն խորհըրդոյն բազմաւորեցեր միջնորդ եղեր Աստուծոյ եւ մարդկան. ա՛ռ նա՛ միշտ բարեխօսեա՛ վասն անձա՛նց մե՛ռց:

ԳԻԵ. Լո՛յս ճշմարիտ Քրիստո՛ս Աստուած ա՛ռ քեզ հոգի՛ քո՛ մա՛ռաւօտ. ի յերկրի ‖ երեւեցո՛ր ինձ զերեսո՛ւդ քո՛: Քոյով պատուականն խաչիւ Քրիստո՛ս Աստուած. եւ հրաշափառ քո՛ ա՛ռաւօտս. յարութեամբդ երեւեցո՛ւր: Հնազանդ ըզքեւ հաւանացեալ միայն սըրբուհի ծըն՛նար ըզՔա՛նն Աստուած զանճառելոյ՝ Հո՛ր ծընո՛ւնդ. եւ յայտնեցա՛ւ միա՛ւ թիւն երրո՛րդութեան՛ն:

ԵՍԱ. Ա՛զաչեցի՛ ըզքարշո՛ւմդ քո՛ Աստուած. եւ լըսա՛ ձայնի՛ խընդրըւածոյ՝ իմոյ զի նուաղեցան աչք իմ ի՛ սեւանե՛լոյ. ‖ եւ յինէն վարպաւեցոյց զգա՛ւս անձի՛ն իմոյ: Զթագաւո՛ր ըզն Քրիստո՛ս բարեբանեցէ՛ք. ո՛ր ի յանձն էա՛ւ ըզմահ խաչի և խափանեանց ըզմահո՛ւ թագաւորեա՛ թիւն. եւ յինէն: Փա՛ռ քեզ՝ ո՛ր յօգնութիւն սո՛ւրբ Աստուածածնին. եւ ազաչեա՛ զա՛ւ ի քէն ըզմնարիւնացեալ Բանն Աստուած. զի յահաւո՛ր և ի մեռանելո՛ւ զայլասեռանն իւրոյ. պարգեւեսցէ՛ մե՛զ ըզկեանսըն յաւիտեա՛նից:

ՕՐՀ. Աստուա՛ծ երեւեցա՛ւ մարմնո՛վ. անպըղծացանել զազգս մարդկան կո՛չն ի պաշտաւնութիւնէ. ‖ նըմա՛ միացո՛ւ երկնա՛ւոր: Քրիստո՛ս բնեւեսցա՛ւ ի խաչին և ելոյծ ըզդատապարտութիւն Ադամայ նախաստեղծին. նըմա՛: Քրիստո՛ս յարեա՛ւ ի մե՛ռելոց. և յաւիտեան ընդ նմա՛ զԱդա՛մ զանկեանն ի պատարանայ. նըմա՛:

ՆԵՂ. Աստուա՛ծ զքեզ փառաւո՛րեմք. ո՛ր ի յերկինից խոնարհեցա՛ր. ծնանելո՛ւ առեր ըզկերպարանն և ըզամենեսեան ազատեցեր ի մեղաց: Զմարգարէն ապրեցուցեր ՏԷՐ ի կիտէն որպէս մարդասէր. ո՛ր նըշանակեր ընդ ի՛ մեռ-

ակից զերկեօրեանց յանդիմեցիր։ Չէաց փառամոլեա-
ցուք. եւ ոգւոյ երկերպագեցուք. եւ սուրբ գէնգիհն հա-
ստատացարք ամէնեքեան ծրհնեցուք։

ՏՐԼ. Ո՛ր անքընեցիդ ես յետքեանն ընդ Հօր անեռամե-
նելի Բանդ Աստուած. խոնարհեցար ի լրումն ծրհնաց եւ
մարգարէից եւ ի վեր երկուց կենդանեանցն բարձրացեալ
նստեր ի վերոյ խաչին. զոր յառաջն երկեցաց մարգարէն
Ամբա՞կում։ — Փառք Հօր։ Ո՛ր ի կանգս քեզ[ո]վքեանցս
վերանեռաուսալ հանդիսիր երկակրկից Հօր և սուրբ Հոգւոյն
հաճեցար երանել ի կանգս հոգեղէնս եւ հեծելութեամբըզ
քո փրկեցեր ըզմարմնեղեա. վերակացնելով զանկումն
Ադա՞մայ։ — Այժմ և միշտ։ Ո՛ր առաքեցեր զերկնաւորըս
քո սուրբ ըզմարգարէսն. աւետարանել զկենսարերն ամե-
ցեան[ո]ւթեանդ քո ի սկզբանէ կոչեալն. եւ երեւեցար մարդ
ծըչմարտապէս։

ԲԶ

ՕՐՀՆԱՒՈՒԹԻՒՆՔ ըզՏէր որ ծրհնեացըն գնարայել. և
փրկեանց ըզժողովրդեարըն ի ձեռանէ փարաւոնի. ա՞ժէնա։
Զոր ըստացեալ փառաւք խրոխտ։ Տէր խարտեակ զգեստե-
րազմեալըս Տէր ի յոյս անուն նորա. որ փրկեանց զամե-
նեսեանն ի ձեռանէ նեղչաց խրեանց. ա՞ժէնաղօթ։ Բարե-
խոսեա վանքն սեր Աստուածածնին Մարիամ. որ ծընաւ
զամէն Աստուած որ հովուէրքն գնարայել. ա՞ժէնաղօթ։

ՆՈՑ. Աստուած խօսեցաւ ի բարձունս լըսեցարուք բըլ-
նակիչք երկրի. որ եկն և փրկեանց զամենայն ազգս. զի
զանձն ցեսցէ կարգաւորութիւն և ամէն ծրհնութիւն ի
բարձունս։ Նոր խարտեակ կոչեցար ի գրիաոնն եզա՞ք բա-

ժին Տեառն և ժառանգակից Քրիստոսի. ‖ զի՞ զանո՞ն Տեառն կարգանցուք և տա՛ք օրհնութիւն ի բարձունս։ Ի՛ վիմէն կենդանութեան ճաշակեցա՛ք զի՞ քաղցր է Տէր. եւ յիւղ սրբութեան ձեռա՛ք հաւատով. զի՞ Ի՛ քո՛վ եմք ապա՛ւինեալ որ մայրդ եմ և ազգախին Քրիստոսի լեր բարեխօս վասն մեր. զի՞ զանո՛ն Տեառն կարգանցուք և ըղքե՛զ մեծարեալ պատուեսցո՛ւք։

ՋԻՀ. Աքո՛ղեալ հո՛ր Աստուածո՛ւթեան քո Տէր տալա՛ծեցար առ հաստատի՛կ ընդ տիեզե՛րս. և՛ հըրդեհեալ բոցակի՛զեաց ըզպատրա՛նս նախատեղծին. զի՞ զամենեսեան՛ վերակո՛չեաց ի մեհեանէ՛ յանեծքո՛ւթիւն։ Ձայգո՛ւդ անմեղո՛ւթեան ճաշակեցի՛ն տուր առաքեալքն և լըցի՛ն ըզտիե՛զերս աւետեա՛ք սո՛ւրբ յարութեանն. զի՞ ընդ նոսի՛ն վայելո՛ղաք յանվախճան ա՛ւրհնութիւնս։ Որ ըզհո՛ւր Աստո՛ւած յո՛րովայնի՛ քո՛ւմ ընկալա՛ր. և ծընո՛ղ անեղապէս զկենսատո՛ւն ամենեցուն. բարեխո՛ս ըզքե՛զ ունիմք որ ե՛րանելո՛ւդ եմ ի կանայս։

ՅԱՆ. Ծա՛նեաք ըզքե՛զ Տէր էակից Հօր և Հոգւո՛յն. որ վանեա՛ն մեր խոնարհեցա՛ր ի յերկինից. ‖ ծա՛նեա՞ք ոչ այլ Աստուա՛ծ բայց ի քե՛ն։ Ծա՛նեաք ըզքե՛զ Քրիստոս որ ի խանչի՛ն բևեռեցար. և՛ հնդմամբ արեանըդ քո՛ փըրկեցեր ըզտիեզե՛րս. ծա՛նեա՞ք։ Որ զԻ՛մաստո՛ւսն ամենեցուն յո՛րովայնի՛ քո՛ւմ կրեցե՛ր. սըրբո՛ւհի մայր եւ կոյս և ա՛զախին Քրիստոսի. բարե՛խօսեա՞ առ Տէր վասն՛ մերոյ փըրկութեա՛ն։

ՀԱՒ. Հաստատեցա՛ւ սիրտ իմ ի՛ Տէր և բարձրացա՛ւ յոյս իմ ի՛ վառա՛ս քո՛. ար ընդա՛ս ի քրմապետակա՛ն յանիծո՛. ‖ հանսա՞տ առնի՛մ իմ լեր Տէր քոյո՛վ յարութեա՛մբ։ Որ զանձրա՛տ բազո՛ւկըս քո տարածեցե՛ր ի վե՛րոյ խաչին

ժողովել ըզհետացեալսն ամենակարօղ զօրութեամբդ. համ։ Ցոյս մեր և ապաւէն մայր Տեառն մեր կոյս սուրբ. որ հոգւով Աստուածութեանն ոչ բաժակիցեաց զքո սուրբ զորսվայն. բարեխաւսեաժ առ Տէր վասը ն մերոյ փրկութեան։

ԳԻՇ. Ի՞նչ պիտոյից կանխեցից փառաւորել ըզՔեզ Աստուած որ վասն իմ խոնարհեցար ի յերկինից. ‖ արարե՞ր պատարագութիւն ի յերկինս եւ ի յերկրի։ Ցընծոյ խաղաղութեան փրիաոնս որ զդատաւորեալքդ մահու լուծեր ի վերոյ սուրբ խաչին. եւ հաշտեցուցեր ըզհայրդ ընդ արարածս. արարե՞ր։ Փառաբանակից հօր և սուրբ Հոգւոյն որ լուսափայլ յայնութեամբդ քո կենագործեցեր զամենայն մարդկան. տուր մեզ տէ՛ր զքո պատարագութիւն։

ԵՍԱ. Ընդ կիսային քեռ մանկանի հառաչմամբ սրբոյ խնդ. որ վասն իմ խոնարհեցար ի յերկինից. ‖ յոյս կենդանութեաժն և փրկութեան իմոյ Տէր։ Որ ի խաչին բարձեր ըզդատաւորեալքդ մահու տարածելով ըզբարեկամսն քո. արձակեա և զիս ի կապանաց բանտարկութեն. յոյս։ Որ յայնմանայն ազգաց երբայեցեաց սրբեցեր և կոյս Մարիամ. աղաչեա զառ ի քէն ըզմխիթարութեանն Աստուած. ապրեցուցանեժ ըզմեզ ի սպառնալեաց գեհենայ։

ՕԲՀ. Ընկեալն ի փրկութենէն մեզ ըզքեզ Աստուած. խոնարհեցուժ ի անօրինութեամբ ընդ որ երգով օրհնեցուք զանուն նորա զի բարձուն է փառաւորեալ յանդարձեաց։ Չխափեցեալն պատմութեամբ զքաջութենէն. որ դպչեժ ձայնի ըզպատերազմն չարիչն վանեաց եւ զմահուամբ ըզմահացեալսըն կենագործեաց. զի ընկղմեցան ի դնժոխս վերացեալ գեղոյն։ Ուրախացան զօրք երկնից ի վերուստ. քանզի ցո՞ղն անանգական ի քէն հեղեալ ընդ միջոցս կոյս և մայր բանիւն աբեսաեսութեան

լուսաժիշն ասիպ . ծաղկելով ի մէջ գարշահոտութեան աբեկտանին :

ՆԵՂ. Ի նեղութեան խնամ անդամակից առ տուժ՛ողն կենդանութեան եմ՛ւ լքեաւ ձայնի ազօթից լմնց. ‖ եւ ևհան ըզկնայա իմ յանպատանեբենէ : Յորժամ ընկալայ նա ի խոհս անդրնդոց ըմբռ՛նեցայ ի ժանիս վիշապին եմ՛ւ փըրկեաց զնա փըրկիչն աշխարհի. եւ ևհան: Ասա՛յն ծրհնեալ սրբոնեմիզ ի կանայս ըզնա՛կարան և աղաղանաս աբատրչի ն բարեխ՛ոսեա առ տէր վասն անձանց մերոց. ի փըրկեսցէ ըզմեզ ի սպառնալեաց գե՛հենին :

ՏՐԼ. Լըսեայ ըզպանչելի անօրէնութեան քո ըզոր. քանզի անձա՛ռ Բանդ Աստուած մարմնացար ի կուսէ՛ն ը վեմ՛ւրացեր ըզբեկաւին Աղամայ. եւ զարմնացեալ ընդ քո ընդ անհաս մարդասիրութենդ : — Փառք Հօր : Արդա՛րեւէն ձայնեաց ըզքո քաջութիւնդ անէ եւ՛ր դու ի կա՛ռն քո փըրկութեան եմ՛ւ խաչիւըն ջանեաւ ըզգետնի վիշապն. աբերր յարութեամբդ ըզմեզ կենդանացուցեր: — Այժմ և միշտ : Ո՛ր բան խանգիր սրբոնեմիզ եւ միշտ կոյս. քանզի որ ի քէ՛ն մարմնացաւ զդըժոխս աւերեաց աբերր եմ՛ւ ա՛նհամեմատ ի կանայս. բարեխոսեա՛ առ տէր վասն անձանց մերոց:

ԲԿ

ՔԱՐԱ՛ԻՈՎՆ հա՛նգիրծ կառաքն ընկըղմեցաւ ի հո՛սանա՛նս ջուրցն. եւ որդիքն Իսրայէլի՛ գնացին ընդ ցա՛մաքն ի՛ միջ ծովուն : Յորժամ հեծեալոց Փարաւոնի խո՛չանիւ գա՛ւազանն . պատուհասեան անդո՛ւնդք. եւ

առաջնորդէր նոցա անդադրելի լոյսն։ Ալ ի բանն Աստուծոյ ոչ յառաջ քան զյաւիտեանս. անճառելի գալստեամբն Քրիստոսի յայտնեցաւ սիրելեաց ծնեալն ի կուսէն։

ՆԱՅ. Ի յերկնից խոնարհեցաւ եւ նայեցաւ ի սգաւոր Սիոն. ծրծնաց քոյ Տէր. կենդանութեանցն սրբոյ սիգի մարդկան։ Ո՞ւմ վայր խաչի քոյ կը նստուածք պատարագ ընծայութեան. յայտնեցաւ սիրելեաց ելիր կամաւ ի խաչ վասն սրտաբաց փրկութեան։ Քանի մեր Աստուած նզովասունկ բուրաստանն. երկնաբերձ անուամբ ձոյլ ոսկի եւ ճեմարան բանի՞ն Աստուծոյ։

Զի՞նչ. Հ՞րամ Աստուածութեամբդ քո Քրիստոս ի՞նչ ի սուրբն վայրըն մահու. և ընկնիցես գերժոխոցն այրեցեր հնոցրնդանակն. ‖ գինգ բարեբանեալք ընդ հրեղէն ծրննարան։ Որ սքնկեցար երկրի ոտիւ ճշմարիտ եւ ճրմկեցար ի խաչին ոգեկիզգ անեղական յուրախութիւն ամենայն աշխարհի. գինգ։ Ո՞ր ընկճարն Աստուած յորմուխնի քոմ կրնցեր անբոցակէզ մորե՞ն. դանճանաճշակ պերասդին քաղցրացուցիչ ըղձից ունիմբք բանիճան սա Տէր վասն ամենից մերոց։

ԴԱՆ. Դան ես Աստուած անեղա ծանուցար մարգամբէցին. եւ մարգոյ կենդանի ճշմարտի եւ ամենայնի միշտ երկրպագելն ամենայն համառօտացեալք։ Ո՛ր գործութեամբ բանկի քո խընդրեցեր ըզվրէժ յամե՞ն լեռից. եւ հանատանեցեր գհատանացեալքս ի քէզ. նշանաւ խաչիւդ պատեցեր յանխաւնից ի մահուանէ։ Ըզդ խընդրեմք ի քէն թագաւոր վասն գրի՞ստոս. անգադարձ սէրբ տեառդ անարատ ի մեր քո եւ կուսի. անպրեցս լցմեզ յանխաւնից ի մահուանէ։

ՀԱՒ. Հաւատամ՛ութիւն իմ լեր Տէր եւ յոյս փըրկու-
թեան. որ զանազ՛ին Ադամն ապառնիցեր ի մեղաց. ‖ նո-
րընկեա և զիս զապականեալս մեղօք: Ո՛ր յանեղեսի կա-
ցեր անպատրոյտ կըղին պատրանաց. եւ ապրուցեր մեզ ի
կորուստս ապըրիդ. նորընկեա: Ա՛ստուածածնին անարատ
մայր Տեառն եւ կոյս Մարիամ. որ եղեր ընդունող
Բանին Աստուծոյ բարեխաւսեա մեռ Տէր վասըն մերոյ
փըրկութեան:

ԳԻՇ. Ի՛ գիշերոյ կանխակալ վերծրհնեալք զանձամբ
անօրէնութեան զո խորհուրդ. որ վասըն մեր խոնարհե-
ցար ի յերկինից ‖ խաղաղացո ըզկեանըս մեր միայն մար-
դասէր: Ո՛ր բանբասցար ի խաչին յաղագս զատապար-
տութեանն Ադամայ. եւ բարձեր ընդիշարեր անէծապար-
տութիւն հեղմամբ արեամբ քո սըրբոյ. խաղաղացո: Ո՛ր ի
վեր քան ընդբերվըվեան երեւեցար Աստուածածնէն Մա-
րիամ. առնելով յորովայնի զանեմահանալի դըրնութիւնն
բարեխաւսեա մեռ Տէր վասըն մերոյ փըրկութեան:

ԵՍԱ. Ա՛նամո՛ղ թագաւոր. որ կամիս ըզկեանս ամե-
նայն մարդկան որ կո՛րսցին առ քեզ. ‖ լո՛ւր աղաչանաց
մերոց եւ նորընկեա հոգւով զկոտրութեան: Ո՛ր զառաջ-
մանաւկան ըզցասըն բարձեր ի մարմնոյն և՛ զկինայ.
մըշտընկենաւոր ցուցանելով նըմա զհնդկերպական անաղ-
ջատութիւն. լո՛ւր: Ա՛նհնակալ եւ բարեգութ. բարեխաւսու-
թեամբ սըրբուհւոյ անարատ ը մեր քո՛ւ կանաչ. լո՛ւր:

ՕՐՀ. Զա՛ստուածն ամենեցուն ծրհներ սըրբոյ բա-
նակո՛ւն կենդանեաց. ‖ յաղթականն երգով եւ մեք ծրհնես-
ցո՛ւք զանճառն Նոյեան: Ո՛ր ի վերոյ խաչին զատապարտեալ
ըզբնաւորիսն բըժնութիւնն. յաղթականն: Ա՛նարատ
տաճար անվամբատիակ Բանին Աստուծոյ Մա՛րիամ սուրբ
կո՛յս. բարեխաւսեա մեռ Տէր վասըն՛ մերոյ փըրկութեան:

ՆԵՂ. Ա՛նառականութեան աղբիւր և ի մահու կանգնք. ընդէ՞ր ծանեան հրանիւթիցըն սէրքն և բանական՝ն կենդանիքը. ո՛ր գՅովհան ի կիսէն կորզեալ սրտագնեցեր ‖ գՀովսաննական ձայնիւ եղանակեմբք քեզ գերդս օրհնութեան նե՛րմուծցեալ բանի՞ գԱստուծոյ: Յանապարհքն սրտմա՛ վայրին. մակարեա՞լ ընդեզ անհնպելի հընչմամբ և սե՛ռնեալ բեւեռօք. ո՛ւ ի հրաց ցոյս կոչի քո. ի ձեռըն դինու սիրգի հատանելս վըտանի՞ գրթեցեր. գՀովսաննական: Ի՛մանալի բանակո՞ր սահատակ. անառարատութեան տապիցըն մոխիրամբ՝ն օրհնացն. ո՛ր գԱստուածն ամենեցուն խոնարհէս մարմնով ի գերկրս քո բարձե՞ր Մարիամ. նե՛րբողոքական ձայնիւ եղանակեմբք քեզ գերդս օրհնութեան. ամենօրհնեա՞լդ ի կանոյս:

ՏՐԻ. Ա՛նեղին եղեալ մարդ առնուլ զարմանայդ մարդոյն. և հեղուսեալ բեւեռօք զմարմինն ի խաչին. նե՛րդոթեալ ի մե՞ջ երկուց կենդանեաց: Պատմե՛սցեն երկինք ընդմայելութիւն փառաց Քրիստոսի. և ընկալեալ լուսաճեմ տարերցն ըղշխնթս արեան անեղին. և օրհնութեամբ խաչելո՞յն լըցան սիրգեր: Զկուսրեալ ոչ միայն ի վերայ բուսոցն արմատոյն. այլ քրովբէական կառոյքն բառնալ ի դըժնեա. կենդանագործեալ հընչօրհնգամբէ՞ն գերանն արդարո՞ցն: — Փառք Հօր: Ա՛դանդակեր առաուտ ծայնն բարբառովըն Տէր յիսուս ի խաչին. և ընդդէմ նաեղոց կընկէր հրացեալ առաուտածայնն սուրբ ձեռօքն. և բարկութեամբ զարթնուցանե՞լ ի վերայ խաւարասէր ի՞շխանե՞ն: — Այժմ և միշտ: Տիրամօր անարատ մայր Տեառն եւ կոյս Մարիամ. քրովբէական սիրգ ընդեզ սեռոք ի յերկիր. բարեխօսեա՛ մե՛ Տէր վասը՞ն մերոյ փըրկութեա՞ն:

Գ.Զ

Օգնական ընդանիլի. երկու իմ տէրոջ ինձ ի փըրկութիւն. ‖ ասէ Էր իմ Աստուած եւ փառաւորեցից զդա: Խնայելն բնութեան. եւ զղջմոխոջն երկայն զբռնաթիւն. ասէ: Որ մանկասարն երկայն ըզգութ. եւ յաղթութեան գնահատելն երկայն ըզգութ. ասէ: Ամաուածածին դու ես յոյս եւ ապաւէնդ խոտորվանողաց ըզքե՞զ որդւոյ քո և Աստուծոյ բարեխօսեալ կեցուցանել ըզմեզ:

ՆԱՅ. Նայեցեալ բնաւ. երկինք և խօսեցայ եւ վերծրնեցի ըզբիւրս զբրիտոնս փառաց Քրիստոսի: Փառըք քեզ. որ յարեարդ ի մեռելոց զբիտոնս պարգեւեցեր ըզ մեզ ըզկեանսն յաւիտենից: Բարեխօսեա. անդադար առ որդի քո և Աստուած ըզ մեր ծընօղ և սպասիլն տեառն:

ՋԻՀ. Ամաուածածինն հաւր կենդանի զծրութեամբ անարի չարգանն. սիրեա՞ց զդրնեցն զբժոխոց եւ զարգելեալսն ի նմա կորպեաց իւ կեա՞նս և պարգեւեաց մեզ կենդանութիւն: Յանմահականն իւ յայգանն ճաշակեցին սուրբ անապեակքն. եւ ըզհրաշարժակ գանձութեան այրանն. ընկալեալ Սիդոնիա իւ յաւուրն տաշտասիս: Ի բանիթաւանութիւն փնթացեր մեզ անարի Ամաուածածինն. անա ի փըրկել ըզժողովուրդս իւ մեզամէ եւ յապականութենէ:

ՅԱՆ. Ի անարի երրորդութենէն ծանեալ ընդտէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ընկա՞ծն Ամաուած որ ի ծնոյէ հօր յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի. փառաւորե՞ցմք որ եկիր ի փրկել զաբաբաձըս քո: Անճառ անօրէնութեամբ իւ միշտ կուսէն. գանիծիցըն բարձեր ըզդատապարտութիւն. եւ կանանց խաչելութեամբ քո տէր. կեա՞նըս

ընծրհեցեր անձեռակալ փըրկիչ. անուն[illegible]. վերծրհնեմք և երկրպագեմք որ ուրախութիւնդ եւ երկնի և երկրի Քրիստոս Թագաւոր: Աղաւնիներդ ի քո բարեխօսութիւնդ Աստուածածնին Մարիամ. մանչդ Տեառն եւ կոյս սուրբ հարան երկնից և գոհութեան կընծայել որ մարգարէին եսայի:

ՀԱՍ. Հառաջաւէտ սիրտ իմ ի Տէր եւ բարձրացաւ եղջիւր իմ յԱստուած ի մէ փառաւորի յանդիմանեսցին իւրով աւերակաց ըզդըժոխս: Ընդարձակեցաւ բերան իմ Տէր ի վերայ թշնամեացդ իմոց. քանզի հաճեր ըզպատերազմ քո հզօր գործութեամբդ: Որ սաստիկ ըզհնձանն Աստուած յարգանդի քոյ. եւ ծընաւ մանկով ապրեցուցիչ Աստուածածնին. բարեխօսեսցի կեցուցանել ըզմեզ:

ԳԻՇ. Հնգի իմ յամենայն ժամ զքեզ փառաւորէ. Տէր վասն զի լոյս են հրամանքդ քո ի վերայ երկրի: Հնգի քո սուրբ եւ բարի. զի՞ն իճն Քրիստոս եղիցի յամենայն ժամ. ընդդէմ թշնամեացն հակառակողի՛ն: Հնգուցին սրբոյ հովանոցեսցեալ զքեզ Աստուածածնին մարմնացեալ Հօր համաւթեամբ. զո՛րդին միածին մեզ ի փըրկութի՛ւն:

ԵՍԱ. Հառաչեցի զանլըռելի ըզհեծութիւն առ բարեգործն Աստուած եւ լուաւ ինձ, ի լինել սրբոյ իւրմէ. եւ հասին ‖ ըզկեանս ի մ յանպատճառութենէ: Աւե՛տ քեզ՝ ոչ ընդունիմ կարծրութիւնն որ խաչեցաւ վասն մեր. եւ յանիւ ի մեռելոց ածպէս յամենայնի կարօղ. փըրկեսցէ ըզկեանս: Աստուած է՝ որ ծընաւ ի միշտ կուսէն ի փըրկութիւն ազգի մարդկան. լուաւորելով ըզամենեսեան ի գիտութիւն ճշմարտութեանն. եւ բարեբանեմք ընծայս բանիգործութի՛ւնն: Զանազա՛ն օրհնեցուք Աստուածածնին որ կոյս մընաց յետ ծընընդեան. եւ

ամբան յորմայնի գանատանելին ամենեցուն. գհամարնա-
կիցըն Հօր եւ ամենատուրը Հոգւոյն։

ՕՐՀ. Յերհնաբթիւն նոր ծրհնեհոցուք ըզՏէր. որ ի վե-
րայ քերմվրկիցըն հանդչի՛ւ եւ ի զծրանց երկնաւորաց
փառաբանի՛ւ արրատանց ձայնիւ։ Ո՛ր կամաւոր խաչե-
լութեամբն իւրով. աւերեցաք ըզգօրութիւն մահո՛ւ. եւ
երեքօրեայ յարութեամբն ետուք մեզ կեն-
դանութի՛ւն։ Բարեխնամութեամբ առաքր Աստուածածնին.
պահեցէք զեկեղեցի իւր սո՛ւրբր. եւ ի միւսանգամ
գալստեանն իւրո՛յ նորոգեցէք ի փառս։

ՆԵՂ. Զհրաշալի խորհուրդ անօրինութեան քո Տէր.
ցնցանելով մարգարէի՛ն. ի փոր կէտին լինել ‖ զերիս
տիւս եւ զերիս գիշերս պահելով ի խաղաղութի՛ւն։
Համագոյից հաստիչ գոլով խնդարհեցար յերկինից եւ խո-
չեցար կամաւ Հօր վանըն մե՛ռր. թանգելով ի սիրտ
երկրի զերիս։ Այլ մեք ձայնիւ վերնոյ փառաբանո-
ցուք ընդքեզ Քրիստոս. որ համագոյդ ես Հօր եւ սուրբ
Հոգո՛ւյն. զի միանանեցուս զեկեղեցի քո սո՛ւրբ պա-
հելով ի խաղաղութի՛ւն։

ՏԻՒ. Տէր ըզլո՛ւր քո լուայ ես և զարհուրեալ գործ-
ցայ յոյժ. նայեցայ ի գործս քո եւ փառաւորեցից ըզ-
քեզ Քրիստոս սրպէս մարդասէ՛ր։ — Փառք Հօր։ Զի
ապրեսրըն կենաց Քրիստոս անճառական մարմնացար ի
քէն կոյս. ընդմէջս մեր բոցակիզեալ չհրնայ. վասն որոյ
ըզքեզ անդադար բարեբանեհոցուք։ — Այժմ և միշտ։
Զի ի քէն ցընծութիւնն ծընաւ ամենքեցուն նախնյաբե-
տեանն բանն. փառակից Հօր և սուրբ Հոգւոյն. ընդմի
անդադար ազաչեմ վասն անձանց մերոց։

ԳԿ

ԵՐԳԵՑԷՔ Տեառն երգ նոր ձայնիւ գլխոյ ութեամբ. որ
խոնարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ փրկիչ զաբրահամ.
‖ օրհնութիւնք նըմա յաղթական երգով: Ո՛ր բաժանեաց
ըզծով աչխարհիւ խաչին խորհրդով. եւ ազգաւանց յան-
մարմին փառաւորվնէ ըզնորա խոյակել. օրհնութիւնք: Ա՛ն-
առաջնոյն սիւն լուսոյ անկ հնվանաւոր. է՛ւ բնակա-
նան բանիւն նր բանիւ հոգւոյն գխոյակել. բարեխօսեա
նըմա վանն անձանց մերոց:

ՆԱՅ. Նայեցարուք ժողովուրդք ի պանչելիս փրկու-
թեան մերոյ. ըր մարդասիրապէս բանն ի հօրէ ձրակէս ցող
խոնարհեալ յերկիր. ‖ ասուք օրհնութիւն Տեառն Առաջնոյ
մերոյ: Ո՛ր զանձրանս բանզակս իւր միաժինն առաքեհաց
ի վերոյ խաչին. եւ ըզպատանեալ սրդիան Ադամայ ժո-
ղովեաց ընդ թեւսըն իւրով. ասուք: Զանազանական կոչ-
սին Քրիստոս Առաջնածնին խոստովանեսցուք եկեղեցի.
ճշմարիտ տեսլս հանգն անմահութեան եւ բաժակ մեզ
ձրախաչեալ. ասուք օրհնութիւնք նըմա հոգեւոր երգով:

ՉԻՀ. Ո՛ր ընդհանուր ապստամբութեանն քո Քրիստոս. բոր-
ոքեցեր ընդ սիեզերս անմեղնա՞յն. բոցակիզեալ ըզբըն-
նութիւն թըշնամւոյն: Ի՛ յայգւոյն անմահութեա՞ն եղէ-
ալ. ճանչակեցեալն զապ առաքեալ՞յն. պրա՞ժակ կենաց
քոց Տէր և մեզ արբուցե՞ն: Զամենայր անմահական՞ն
Բանին չէր. բարեբանեն զապ հոգեղինա՞յն. զըվիմք
և մեք ձայնակցելով երկնայոցն:

ՇԱՆ. Ո՛ր յանդակընդնական չօրէ՛ ձգնեալ նախ քան
զյանխառնա՞ն ո՞րդի. եւ ձա՞ նոցայր մարդասիրութ Ա-
ռաջ ընդ չօր զոլով ընդգիշ օրհնե՞ալ. զեկեալդ
ի փընրկութիւն արարածոց քոց Տէր: Ո՛ր ի խաչին մար-
մնով պատառաքաղեալ հոգիդ զարիւն քո՞ սուրբ. եւ ար-

բաներ ընդնեա քո յարեան խարդախողին մերոյ ընդեղ
օրհնե՛մբ. զնկեալդ ի փընրկո՛թիւն արնարածոց քոց
տէր։ Ո՛ր ընդնարն Աստուած ի քեզ կրնցեր մորենի
անկիզելի. դառնա՛ ճաշակ պղտոյն քաղցրացուցիչ ան-
ճառելի քոյին ծնը՛ նդեամբդ ի քե՛ն. հայցե՛մբ
մաղթեա փընրկել ընդեզ ի հրո՛յն յաւիտեա՛նից։

ՀԱՒ. Հաստատեցան սիրտք մեր առ քեզ վասն
թագաւո՛ր ո՛ր է՝ յերկնից խոնարհեալ լքեր փընրկել
զարարածս։ Պահեա ընդեզ նընչանաւ յոգեթող խաչի
քո փրկասնս յոր բա՛ն։ թձրացար կամաւ Հօր բարձեր
զանէծս Ադամայ։ Ո՛ր զնահատմորըն զյանցանս լուծեր
ծնընդեանէ քո՛ սուրբ կոյս. բարե՛ւ խօսեա անդադար
վասըն մերոյ փընրկութեան։

ԳԻՇ. Լո՛յսդ ո՛ր ընդ Հօր նախ քան զյաւիտեանս.
եկեր լուսաւորել ընկալեալսդ մեզս աշխարհի. ծագել ի
սմա ընդոյս հրաւիրեն. ա՛ռ քեզ հո՛գի իմ աստուածե։
Կեա՛նք ի կենաց և յոյս յարութեան. ո՛ր սրարեր խաչիս
քո զխաղաղութիւն յերկինս և յերկրի. տո՛ւր մեզ տէր
զքո զխնդագութիւնդ. սրպէս սընրսոց քոց ա՛ռաքելոց։
Զմայրընդ լուսոյ Բանին Աստուծոյ. ո՛ր երդեր սրեւելք
արեգակա՛ն ի մեզ ծագողին. բարե՛ խօս ունիմք փընրկել
ընդեզ ի վարձութենէ։

ԵՍԱ. Չե՛զեկցայցէ՛ն քեզ մաղթեմ փընրկիչ. ո՛ր կեանս
բան բա՛նիս քո լուծեր զերկունըս մահու. փա՛րատեա՛
զիմ զհիւանդութիւնս. ‖ յոյս կենդանութեա՛ն մեր կեցո
ընդեզ։ Ո՛ր անմահարար քո մեռելութեանդն. աւերելով
ընդրուանըս զընժոյց մեռուցեր ընդմէդ. կե՛նագործեա և
զիս զմեղաց ընդմեռանիս. յոյս։ Մա՛քուր ես անրիծ կոյս
յե՛ս ծընընդեան. ո՛ր միանիով ծընաւ զարձակողն ի կա՛-
պից մահու. բաժրեսո՛ւ յեր վասն անձանց մերոց. փըր-
կել ի սպառնալեաց զեհենա՛յն։

ՕՐՀ. Զփառաւորեան իւր հրեշտակաց ամենառաքեր պերճրգռելթիւնն. օրհնեցէ՞ք. ի սերբութեան նորա դասք հոգեղէնաց. յօրհնութիւն իւր նոր: Զայղծոյն իւր մնալ պատերազմի դիմակ կամաւ ի մահ խաչին. գոչեցէ՞ք ձեր էանա աւար բանիկանց սրբոց մարդկան. բարգրացեալ փառօք: Ուրախութիւն երկնի եւ երկրի ունել թևեւ ցնծալ ի մեզ զարգանալութիւն. բարեբանեցէ՞ք զբերկրիսն ի քէն մարմնով յանմահացն ձեռնայ. գանազան ծաղկեալ:

ՆԵՂ. Ընդ ցնծասցեն անձն իմ ծրիկալ յալիս մեղաց ծովու. ազազակեցէ՞ք ի նեղութեան իմում անդ վերկօղդ են յոյս. ըստ ձայնի իմում: Որ փրկեցեր ընծայարարչեն յորմփայնէ կեսարն. ապրեցո՞ւ են զմեզ բնականա ի ժանեաց չար վիշապին. կենարար խաչով: Բարեխօսեան անդ միածինն յարուցեալ ի մեռելոց. մայր Աստուածո՞ւ. փրկել զանձինսն մեր ի յաւիտենից լի հրոյն. անպատճառ ընդունիլ:

ՏՐԻ. Որ յանբաններին ծոցոյ Հօր խոնարհեալ Որդի. Երեւեցար ի մէջ երկուց կենդանեացն. զոր նախապատուհակ տեսլեամբ ծանոյց մարգարէն: — Փառք Հօր: Որ յանհնարա հրակերպեանսա բանզեցեր ընդ Հօր. բարձրացար կամաւ ի կատարս խաչի՞ն. եւ հեծեծութեամբդ զի ապաստեցեր ընդկերեանան: — Այժմ և միշտ: Որ կամակաւն ծնրադեամբդ ի փրկութիւնն յոյսանեալ. եւ մահ քեզնէր վերխմբրես քո քարո՞զս. աւետարանեցէ զկենսարեր յարութիւնդ:

ԴՋ

Ո՞ր չնեցաւ ըստէր եւ գյապիծդ զօրութիւն նորա. վասնզի երկեցաւք նմա զի փրկիչ և անպատէն և

ծղնակաւն մեր է։ Սա է՞ Աստուած մեր որ յանթոռ փա-
ռաց ընդ Հօր յերկրի երեւեալ առաքե. արդեա փառօք
երգեսցուք զի փըրկիչ և ապաւէն և ծղնակաւն մեր է։
Յաղթականն օրհներգութիւնքն որ ապրեցելքն դիտացեալ
ի ձեռաց փարաւովնի. Քրիստոսի փըրկչին մերոյ ‖ ա-
մենեքեան երգեսցուք զի փառաւորեա՞լ է։ Որ մանկո-
խաչիւն իւրով կենդանացոյց ըզմահացեալսն եւ մարմնոյն
իւր բեւեռմամբ ըզկապանըս մահու ելոյծ. ամենեքեան։
Ո՛ր տարար յոտիվայնի դանատանելին ամենեցո՛ւն եւ ձը-
նար անճառապէս. զքրիստոս յոյս ազգի մարդկան. ա-
նա մինչ բարեխօսեա կեցուցանել ըզմեզ։ Զկա՛րծ
փարաւո՛ւովնի՞ եւ ըզզօրութիւն նորա տէր ընկէց ի ծով
կարմիր. աչ՞ն որ հըզօրն է կարողութեամբ նըման փա-
ռաք երգեսցուք զի փառաւորեա՞լ է տէր։

ՆԱՅ. Նայեցո՛ն դիմուորութիւնք երկնայինք. յան-
ւա՛ր անօրէնութեան քո խորհուրդ. եւ փառաւորեցի՛ն
դանապատում ըսքանչելիս քո մարդասիրութեանդ։ Բոց-
սրոյ սրբամատութեամբ քո Քրիստոս. ի խաչի՛ն կիզեր ըզ-
բանեսարկուին բռնութիւնն. եւ կենարար յարութեամբ
քո զենկեղեցի քո փըրկեալ. փառս քեզ վերառաքեալ
աւա՛ւցե՛՛ր։ Տեսին զաշք խաւարային գործութեանդ.
զԱ՛ստուա՛ծ մարմնով առ ի քէն ձրնեալ. խակ եկեղեցի
Որդւոյ քո Աստուածածնին ըզքեզ խաչեա՛ւ վանեալ.
որ միա՛՛ն կրաւթեամբ եմս մա՛՛յր։

ՉԻՀ. Աստուածային բարկութեամբ հըրոյ քո Քրիստո.
կիզեր ըզդըժնեա. եւ բռասնրինս արձակեցեր զըմբըռ-
նեսեան անտ ի նմանէ. ըզքեզ օրհնեմըք Թագաւոր յաւի-
տեանից։ Որ փախանակ դանատութեան ապնկոյն ե՛գեանց.
ըզխաչ քո եաւր մեզ Քրիստոս և արբուցեր ի կրծա-
հա աղբերէդ. զանդրադառ եւ զանեւախեանն ուրանալու-

թիւնն: Ա՛տառաժամին անպա՛տճն մեր եւ յոյս. բարեխօսեա՛ առ Ո՛րդիդ քո միածին զի փրկեսցէ զմեզ ի հրոյն տանջանաց. եւ պարգեւեսցէ մեզ զերկնից արքայութիւնն:

ԾԱՆ. Տե՛ռեալ ընդքեզ մանկա՛ն լուծա՛ւ. եւ զբժշկո՛ղաց սարեակ զձե՛զ այլե՛ն. որ ընդմի՛ւռ մանկո՛ւն ծանե՛ր մահ: Ո՛ր հնգուվեզ քե՛զ սբբրա՛վ. ծանուցա՛ր քո՛ արա՛ր ծո՛ցս. որ էի՛նգ եւ ևՁՁ՝ե՛ռ ա՛ղ. եւ էդ Ա՛տաբեաց: Հրամանացեալ սուրբ Հնգեան ի վերայ քո՛ սուրբ կոյս Մա՛րիամ. որ ծընա՛ր մա՛րմնովՁՁ՝ե՛ռ զԳԱՆՆ Ա՛տաբեաց:

ՀԱՒ. Ա՛ղեղն հրեշտակաց նըւագեցան. եւ որք ի նըմա՛ս աւետեանն էին տակաւրըն զգեցան զօրութիւն. վանն ամենարիկ հառաջմանեցան սիրտ խմ. և խորհուրդ ե՛մ լ տեառնէ իմմէ: Զէն ընդառնելութեանն փրիստոս մեք ընկալաք. առ՛ր ըզխաչ քո նըշան անպարտելի զօրութիւն. վանն ամենարիկ հառաջմանք մեք. ի յօրհնել ըզքո՛ սուրբ ըզչարչարանս: Զդրա՛ւնս զբժոխոց պըղընձէ՛ս խորտակեցեր. փրիստոս յորժամ յարեար ի մեռելոց հրեշ՛ր զօրութեամբ. վանն ամենարիկ հառաջմանք մեք. ի յօրհնել ըզքո՛ սուրբ ընչարչարանս:

ԳԻՇ. Ո՛ր բանիւ հրամանեմ քո՛. հառաջմանեցեա՛ր զերկինս եւ զերկիր աբարիչդ ամենայն եղանութեանց. վաղն զի լոյս են հրամանքդ քո՛ ի վերայ երկրի: Ո՛ր ի ձեռն փըրկանաւն խաչի քո՛. լուսաւորեցեա՛ր սուրբ զեկեղեցի. և նոյնպէս պարծիսպ ամրութեան հառաջմանեցոյց. վաղն: Ո՛ր եկիր ի կառաբումն կանխասանց մարդոյս. յա՛ռձն առնէր մարմնանալ ի սբբոյն կուսէն մանրդ ճըշմարտապէս. վաղն:

ԵՈՒԱ. Ցոյս կենդանութեանն և փըրկութեանն մեր. ցէ՛ր

Ամարտած եմ. յիշեա զիս որպէս երբեմն պնդեկիանն, եւ զարձո զհնդի իմ ի դրացդ զբժոխոց։ Ո՛ր կամաւոր մնհուամբ քո մեռուցեր ըզմեզ. Քրիստո՞ս Ամարտած և լուսափայլ յարութեամբ քո կենդանարարեցեր զաշխարհս. կենդանարարեա եւ զի՞ս զմեղաւք ըզմեռեալս։ Ա՛ն քո ապաւինեմբք առաբ Ամարտածածնէն. բարեխօսեա անդադար առ Որդիդ քո և Ամարտած մեր. փրկել ընդմեզ ի փորձութենէ և յամենայն վրտանգից մերոց։

ՕՐՀ. Զանձամբզ քո Քրիստոս փառաւորեալք ըզմարդանալդ. ի զբևից լերանց հրամարանկեալք ըզքո քաջնաթիւնդ քանզի հարեր ըզպատերազմ || եկեալդ ի փրկութիւն մեզ։ Զյաղթօղդ քո Քրիստոս գնեմբք ըզպօրութիւն. քանզի վանեցեր զընդդիմանալսն թըշնամին եւ զարձուցեր ըզպերութիւն եկեալդ։ Բըզխաճոյկ երկիր զողորմութիւն. եւ նորացուցէ զօրհնութիւն. քանզի Ամարտած ծընընդեամբ ի միշտ կուսէն ի փըրկութիւն մեզ յայտնեցար. աւետեաց ըզզըժոխս։

ՆԵՂ. Ո՛ր աշտար Ամարտա՞ծ մարդարէին ձայնէր զոչմանն. եւ ես նովին ձայնիւ գոչեմ || եւ զիս մի անտես առներ. այլ պահեա պատուական և առաբ խաչիս քո։ Ո՛ր քոյին հրամանատուդ ըզմահս լուծեր զիշխանութիւնս և առնէին եղեր քակտումն եւ զիս։ Ո՛ր իջեր ի յերկնից և մարմնացար ի սուրբ կուսէն. անճառելի քոյին ծնընդեամբդ եւ զիս։

ՏՐԼ. Տէր ըզլուր քո լուսոյ վերօրհնեալդ ի բազմաչեայս. եւ առատ ըզբիզ մարմնով ի վերոյ խաչին ի մէջ երկուց կենդանեաց. զոր երգա՞ց Ամրակումն նահատակ սուրբ Հոգւովն։ — Փառք Հօր։ Չեծելութիւնդն քո Քրիստոս փըրկութիւն եղեւ ազանց. յերկնելդ քո ի կատար գաւանեցան սրաքաջք. և օրհնութեա՞մբ նոր

երգով լըցան տիեզերք: — Այժմ և միշտ: Երևեցար ի փըրկութիւն ճամփորդին Ադամայ. եւ առաքեցեր զերիւվարըս քո քարոզս աշխարհի. աւետաւոր յանդիմանեան որք ընդհանուր պատմէին զմիմեանգամ քո գալուստ:

ԴԿ

ՅԱՂԹԱԿԱՆ քեզ օրհնութիւնք. տէր որ ըզխաղոյդ ծովուն հերձեր ըզնաւն. զի ի նմա զբռնաւորին չանգխեցեր ընդդէմս. ‖ և զարդելեանն ի ձեռըն խաչիդ քո. վերածեր ի կեանս: Կամեաւր մահուամբդ ի քէն տէր արձակեցեր զհոգի գոհութեան. ի միջ մահու ըզմահ ամենեսեան վանեցեր և զարդելեան: Ամենեքին քեզ ի կանայս կոյս յետ ծընընդեան երգեմք օրհնութիւն. զի ոչ ես ի լուսոյ քո յայանեցար աշխարհի և զնախածնեն երանի զանէծս. անհամաձայնըն ի քէն:

ՆԱՅ. Նայեցարուք ի բարբառ մարգարէին և ի պատգամըս կենդանին. որ քարոզեաց մեզ ըզցօղըն կենաց ի յերկինէ: Չինեաւն քո Քրիստոս. զուշակեաց մեզ մարգարէն. եւ զկամաւր չարչարանըս խաչին գոչէր ասելով. առաքեաց զձեզ իւր ընկալուլ ըզնա. եւ բարձեալ բերէ ի փըրկութիւն աշխարհի: Քեզ միոյնոյ մարմնացելոյդ ի սուրբ կուսէն. օրհնութիւն ի բարձունըս վերոգրեմք ասելով. փառք քեզ Քրիստոս որ եկիր կամաւ չար կեցուցանելոյ ըզմեզ:

ՉԻՀ. Ծածկա հաւրէք ամենայն հեթանոսք և օրհնեցէք զԱստուած. զի հաւրն Աստուած բանըն մարմնացաւ ի կուսէն. անեղութեաց ըզդիմակա և զգօրութիւն մահու եղոյծ: Ընկալեալ ըզբանժանկն ուրախութեանն յոյգսոյն յանդամ

հուԹեան. սըրտից առաքելոցն ողջ ընդ հանուր ընԹացան ընդ տիեզերս. լուսաւորեցին հրաւիրելով յերկնից յարքայութիւնն: Յաւուր վրիժուց հատուցման անպատրաստից. վերածին զմեզ ընդ հոգեղինաց դանի ի անդր անկելոցն հրեշտականց. բարեխօսութեամբ սըրբոյ հոգ Աստուածածնին:

ԾԱՆ. Ծանեալք ըզքեզ Քրիստոս փառակից Հօր և Հոգւոյն. նախատապատմող մարգարէիցն ըզխոնարհելոդ քո յերկնից. ‖ ծանեարուք և տեսէք զի պատուհասիս ամբարտէր: Յարեւելից մեզ փայլեաց արեգակն արդարութեանն. լուսաւորութեամբ բազմեալ տեսաք ըզնա ի կառս խաչին. ծանեարուք: Որպէս երկինք եւ երկիր պէտ բաւեին տանել լուսոյն. բնակարանն բնութեանն Բանին ընտրեաց արարիչ վասըն մեր ըզմիածին քո զՈրդի:

ՀԱՒ. Հանապատեցան սիրտք մեր սո՛ւրբ քեզ Քրիստոս Աստուած. եւ ուրախացաք մեք ի փըրկութեա՛ն քո՛մ ‖ ընկա՛ջ. զանգիտանըս մեր մի՛ն մանրգամէր: Որ պատրաստեցեր զո խանատութեամբդ ընդ՛ութի՛ւն յաբանծս. և ծանուցեր զո յարութեամբդ ըզյաղթո՛ւթիւն մեր ընկա՛ջ: Խընդամ Մարիամ. որ երգեր մոլոր Քրիստոսի. եւ ապաչեամ զոնո ի քէն ըզմարմնացեալ Բանն Աստուած. զի փըրկեսցէ ըզմե՛զ ի փորձութենէ:

ԳԻՇ. Ի զիշերաց. կաղնեսեալ ապտակե՛ցին լուր մեզ տէր. ‖ վասըն զի բանց ի քէն զայլ ոչ գիտեմք մարգամա՛ր: Տո՛ւր մեզ տէր զոր գիտութի՛ւնդ. եւ փըրկեա՛ ի ձեռաց անօրինաց խըստասի՛ց անպէսպատ բազանց. վասըն: Բարեխօսութեամբ. ծընողի քո եւ միշտ կուսի. համբցեմք ի քէն Քրիստոս փըրկիչ աշխարհի. վասըն:

ԵՍԱ. Ի՛ վերանալ կենդանւոյ իմոյ տէ՛ր. ‖ ծնդնեա՛մ ընձ մինչեւ մարդանալ։ Չարչարանքս խաչի եւ մահու յանձն առեր տէ՛ր. ծնդնեա՛։ Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի եւ միշտ կուսի տէ՛ր. ծնդնեա՛։

ՕՐՀ. Ամենասուրբ երրորդութեանդ երկրպագեմ ողբք երկնայինք եւ սաղմոսաձք անարատ ձեռացդ. ‖ ընդառաջել ազէրութիւնդ քո հանապազ։ Ամենապօր խաչի քո տէր երկրպագեցո՛ւք. որով բարձեր զդատաւորնիք մահու քո սրատածոց. փառաւորեմ։ Ամենօրհնեալ աստուածամայրն Մարիամ. քեզ վերջական աթոռ արարչին մերոյ ընծայեցաւ՝ զի երանեցջո՛ւ ամենայն ազգք հանապազ։

ՆԵՂ. Աղբիւրդ՝ ո՞ւր. ի փորոյ կենարար աղաղակդ եւ աստուածքդ. տէ՛ր իմ՝ ընդ քեզ. նահատակեա՛ցեւ. եւ մի՛ տար զինս հերոսին ո՞ւր։ Զաչեն բարձի՛ր ի խորոյ անդընդոց աստուածեան պղտախրանդ. եւ ընդ ձայն ազաղակի քոյ հաճեցի՛ ի լսելիս քո տէ՛ր։ Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի. եւ միշտ կուսի պղտասչեմ. տէ՛ր իմ՝ փրկեա՛ զիս ի յօթոգայթէ յաներեւոյթ թշնամւոյն։

ՏՐԼ. Լըսեա՛ ըզպատնէշելի անօրէնութեան քո ըզլուր. քանզի զերկնից խանդարհեալ մարմնացար ի սուրբ կուսէն և խաչեցար ընդ աւազական և զարհուրեալ հիացայ ընդ քո ընդ անհաս մարդասիրութիւնդ։ — Փառք Հօր։ Զիշխանաբարը դատաւորիդ զուշակեաց մեզ մարգարէն. ասէ երե՞ւ զոր ի կամս քո հեծելութիւնդ քո ձիաւո՛րդ։ փրկութիւն եղե՞ւ յերանելդ քո։

— Այժմ և միշտ։ Երեւեցար ի փրկել զարարածս ի մահուանէ. եւ զինչո՞ւ հիացեալ աստանդեցաւն ի ժանէ սաղմոսո՛ւր փառաց քոց։

ՀԱՄԲԱՐՁԻՔ

ԿԻՐԱԿԷԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՔԱՂՈՒԱԾՔ ՅՈՒԹՈՐԻՆ ԶԱՏԿԻ

Ա.Զ

Ա. Ընդ լռեանալ մխաչարքին կանխեցին կանայքն իւ զերեզմանին. իւ խրնկել զանապատն մարմինն։ Եւ գան ըզվէմն բարձեալ ի դրանց գերեզմանին. եւ լըսեալ բարբառ իւ հրեշտակէն. երթէք յարեաւ Քրիստոս և խանիանեաց ըզմահ։ Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքեցեր զնոսա ի փըրկութիւն աւետեաց։

Բ. Ի՝ բարձանոց ‖ փանիոք յարութեան քո Տէր։ Պատրանօք նախատասեղծին մերկացաք ի լռեայն. իսկ յարութեամբ մխածնիդ ըզգեցաք զանմահութիւն փանիոք։ Խարանօք փայտին ճաշակեցաք ըզմահ. իսկ ի փայտէն կենաց նորոգեցաք ամենեքեան փանիոք։

Գ. Ընդ կանուխն խզարկան առ քեզ առաւօտեմբք կենդանեղդ յաւիտենից փրիատա ընկալ և ըզմիրա. փախանակ խընկոցըն զօրհնաբանութիւնս։ Փախանակ սուրբ աւետաւոր դրամբինդն. զմեռելութիւն քո մեզ հանդիպեցի յաւուր զեսուեան. մըխիթարել ըզհոգիս եւ լռեանալ։ Ընդ նմանն աւետարանութիւնդ քոյ բարձ[illegible]այր։ ըզքո [illegible] մխայն ըզաքանչելիդ[illegible]. որ յարեարդ ի մեռելոց ամենազօր թագաւոր անանց։

Դ. Որ անճառ էութեամբ Հօրդ ես փառակից. չարչարելով մարմնով յանձն առեր վասն մեր. ‖ մեղաւորիս նաւար օրհնութեամբ ի հրեշտակաց օրհնեալ ես Տէր: Որ էակից ես ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. խաչեցար և թաղեցար կամաւ Հօր վասն մեր. մեղաւորիս: Որ միւսանգամ գալոց ես հայրենի փառօք. չնորհելով առաւածապէս յարութիւն ոսկերաց. յամենայն ազգաց յաւիտենից օրհնեալ ես Տէր:

Ե. Առակալի աշխարհ հրեշտակին. ի փառաւոր քո գերեզմանին. ընդպահապանեալ զարհուրեցոյց: Կանանցին ընծայական ձայնիւ. բարբառէր աճ սուրբ կանանց փարատեցոյց զառգ եւ զալբամութիւն: Որ կանգնեալ ըզգաստ առաւածասէրք. զամենեցունն գոյոյն եւ գյաւերժութիւն. ընդ մեռեալըս զի խընդրէք:

Զ. Փայլակնաձեւ հրեշտակին էջեալ յերկնից զարհուրեցոյց ըզպահապանան. եւ սուրբ զկանայսն խընդութեամբ լըցոյց: Աստուածասէր կանանք ցընծացէք այսօր յաւերժաւ փրկութեան ի մեռելոց. եւ լոյս մեծ աչխարհի ծագեաց: Աւետիս լըւեալ ի սուրբ հրեշտակէն. ընթանայիք առ աշակերտսն պատմելով նոցա գյարութիւնն Տեառն:

ԱԿ

Ա. Ամուսինք՝ ձայր ի հօրէ բանդ Աստուած ի փրկութիւն ազգի մարդկան ‖ օրհնեմք զքեզ սուրբ Աստուած: Ի գերեզմանն էջեր թագաւոր անմահ. եւ ի հօրէդ ոչ մեկնեցար օրհնեմք: Ի յերրորդ աւուր յարեար անաստուածապէս եւ ի յերկինս համբարձար փա՞ռք յարութեան քո Տէր օրհնեմք:

Ը. Յարուցեալ Տէրն ի գերեզմանէն. միածինն որ-
պէս փայլակն եւ լոյս փառաց ծագեաց յաշխարհս. եւ
երկինք և երկիրըս ցընծացին: Մեծ է յարութիւն մա-
տուածորդւոյն. քանզի դրանք երկնից բացեալ եղեն և
հոն անոյշ բուրեաց յաշխարհս. եւ լցոյց զարբաշծս
ամենայն: Զօրք երկնից ինքեանք էին եւ բանակեալ շուրջ
զգերեզմանատան եւ հոգնեցէն բարբառովք երգէին. Տէր
օրհնեալ է քո յարութիւնդ:

Գ. Աքանչելի հրեշտակքն Տեառն. ցընծութեամբ ե-
կեալ ի գերեզմանէն հարկանէին. փո՞ղ յարութեանցն
Տեառն: Ո՛չ հարկանել փողոյն. պահապանքըն զար-
հուրեցան եւ եղեն. ի յահէն մրափս մեռեալ: Զայն
եղեւ ի հրեշտակէն. բարբառ եղեւ ուրախութեան Տէր
յարեաւ. փո՞ղ յարութեանցն Տեառն: Դրօքըն
փակեա՛լ վ. երեւեալ Յիսուս աշակերտացն եւ ա-
սէր. խա՞ղաղութիւն ընդ ձեզ:

Դ. Հրաշալի ըզյարութիւն մատուածորդւոյն. աւյ-
սօր տեսեալ առաքեալքն եւ բազմութիւնքըն հրեշտա-
կացն. ‖ երգէին երգ նոր անլռելի ձայնիւ: Զայն
ահեղ գաղտնիքեան փողոյն. աւյսօր գիշեր մեռեալքն
նէր սեւաթիք էն աշխարհի. երգէին: Լո՛յս մեծ եւ
ահաւոր. աւյսօր ծագեաց մեզ երկնեցոյ յարուցեալ
ի մեռելոց Քրիստոս. երգեսցո՛ւք երգ նոր:

Ե. Ե՛րգեսցուք քեզ ընդ հրեշտակս յաղթականն ծրդ-
նեղգութիւն: Ո՛ր մանուամբ քո՞ մեռանէր ըզմահ. եւ
յարութիւն պարգեւեցեր հոգանելիք բընութեանս. ե՛ր-
գեսցուք: Ո՛ր ցուցար մեզ ճանապարհ նորոգման եւ
մաքրեցեր զաղտեղութիւն յանցանացն զոր պատճառ
թշնամի՛ն. երգեսցուք:

Զ. Կանխեցի՛ն կանայք իւղաբերք. ի վերնմանն եւ տեսի՛ն զյարութիւնըն Տեառն։ °Բացաւ գուռն յարութեան. վերնմանի՛ն կընկելոյ լոյս ծագեաց տիեզերաց։

ՀԳ. Ո՛ր յերկնայի՛ն զօրս անմարմնոցըն նախ հեղեր աղաղակէս Հոգիդ ճըշմարիտ. գնաւոտածայի՛ն և զգեցեալդ քո խնամատարիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երրորդութեանդ. ‖ ընդ նմանն փառաւորիմք զերրեակ ոտ ո՛ւթիւնդ։ Ո՛ր գկերպանքն աւուրս ածայի՛ն առեղծեալ երրորդութեանդ խորհըրդակցո՛ւթեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանարար. եւ ընդ ձեռնարկն առ ի նմանէ խօսեցար օրինաց եւ մարգարէից. ընդ։ Ո՛ր յերկրորդի՛ լինելութեանդ յիւր յարութեան քո՛ւմ էա կցին. մըտեալ ի վերնատունն դրօքըն փակեալովք շնորհեցի՛ր ասա առաջին փըչմանն ըզքեզ ընտանեաց սուրբ։ ընդ։

ՀՆ. Յո՛րժամ յերկինից գոչէի՛ փոդն ազգեցո՛ւթիւն անանձնո՛ւ տիեզերաց ի գաւառսա՛ն անհաւատ. յայնմ աւուր յահեզին ‖ յիշեա՛ տէ՛՛ր եւ ըզմեր ընդունելո՛ւ ցեանդան եւ հանգո՛ ընդ սուրբսըն քո։ Յո՛րժամ ճառագայթք աստուածութեանդ փայլէի՛ն ի յարեւելից. եւ ղեպրո՛ւթիւնըք հրաշի՛ք ըն՛ն բանիւն յայնմ աւո՛ւր յահեզին. յիշեա։ Զարհուրեալ զոգին արարածք ի ձայնէ սրովբէական փոդոյն. յո՛րժամ հարկանէ հրեշտա՛կապետն եւ կոչէ ի գաւառսա՛ն զաղգս որդւոց մարդկան. յայնմ աւո՛ւր յահեզին յիշեա։

ՄԾ. Զանճառելի ըզլոյս աստուածութեանն տընօրինաբար կրկներ ի քո՛ւմ յորս վայելի՛ Մարիա՛մ մայր կո՛յս. ծրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանելո՛վք։ Ի՛

մանաւոր լուսոյն զարհուրեցան զանք առաքելոցն. այլ ի քէզ բնականակ կրեցեր ըզհնար առաւաձուքեանցն Աստուծոյ մայր եւ կոյս. ‖ օրհնութեամբ ընդքէզ վճռացուցանեմք: Աւանքելոցըն հովանացեալ անդ լուսեղէն. զերապոյն քէզ Հոգւոյն սըրբոյ եւ զօրութիւն բարձրելոյն հովանաւորեալ տեսեր Աստուածածին. օրհնութեամբ:

ԽԶ. Ո՛ր ի սկզբանէ խնամատութեամբ հաստատեցեր զեկեղեցի Հօր խնամատութիւն. զոր նախանշեալ տեսութեամբ նըշանակեաց Մովսէս խորանատն երկնահանգոյն ի Սինա լերինն. լուսաւորելով փառաւքն Աստուծոյ: Ո՛ր ըզխորհուրդ անապական անօրինութեանըդ քո ի սըրբոյ կոյսէն. աշխատութեամբ տապանակին աստուածային ուխտի կտակարանաց Բանիդ Աստուծոյ. փառաց անեղիդ տեղի հանդիսատեան: — Փառք Հօր: Ո՛ր ի կենարար վերատարձիդ բնութեանս զարձմանդին Յորդանանու օրինակեցեր. եւ ըզրընութիւնն մահու եւ դըժոխոց կործանմանդին երիքսովի տապանակաւ խաչին հրաշագործեալ նոր խորհիլի. օրհնութիւն քեզ տէր երգեսցեմք մանկունք:

— Այժմ և միշտ: Յարեաւ տէրն ի մեռելոց. հրճուեալ զօրութեամբ հաստատանաց զհիմնեալ եկեղեցւոյ սըրբոյ:

ԾԶ

Ա. Ի՛ զերկիւղեան քո կանխեցին կանայքն զիւղս և զանկըս բերին. ի՞ պատիւ թաղմանդ քո. զի զմեզ ըզհոգեացեալըս վերածէր ի կեանս: Փոխանակ խաղոյն զհատանոս անբիծս. եւ զաղաչանըս մեր ընդ առաջ

տեան կանոնաց ընկալ. որք զողջոյն կենաց լըման եւայիլ ունկատմն: Նոյնն ամենախ առաքելոցն յարեաւ յարուցիչըն մեր. աւերեաց զպղծութիւն. եւ զթըշնամին կաղեաց ի յաղթող կամպա՜նս:

Բ. Եկին ի գերեզմանն առաւօտեան սուրբ կանայքն. յօծանել խընկով զանապական մարմինն: Զաչեամըն հրեշտակին քակտելըվըր ըզնոսա սաստկով. ցընծացեք յարեաւ որպէս յառա՜ջն ասաց: Լուեալ ի հրեշտակին գաւնտին յարութեանն. պատմէին աշակերտացն ելիէ յարեաւ Քրիստոս:

Գ. Զայն անեռատես հրեշտակին զըստեղծացոյց գաւառաւծառան կանանցն. զՔրիստոսի պատմելով ըզյարութիւն: Ու յառաջատես տլրտմութեամբ այլ ցընծացեք ի կըրկընելով. խընկապղեաղք առաւաւծայնոյն և փանիկողըք յարութեան: Փութացարուք ի Գալիլեա առէ՝ ասացեք աշակերտացն. ելիէ յարեաւ Քրիստոս եւ խոփանեաց ըզմա՜հ:

Դ. Այսօր զուարճացան սիրելիք ամենայն. ճըշմարիտ յարութեամբ աստուածորդւոյն. քանզի զպղծիկա աւերեաց եւ գերեաց գերգելեալս ի նմա՜: Այսօր լուսափայլեալ մեծապայծառ ծաղմամբ հրեշտակապետն ի վերայ վիմին. կանանցն աւետէր ասելով. զի խընդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս: Այսօր բերկրեցան կանանքն խղճարհիք. աւետեօք յարութեամբ աստուածպրկանն. գարձան յաւազանէն ասելով. յարեաւ Աստուա՜ծ:

Ե. Աբանելի կանանքն անեղկից եկին ի տեսանել ըզգերեզմանն. զի կատարեալ սիրոն մերժեաց զերկիւղն: Եկին ի խընկել ըզսէրնեան մարմինն. եւ

տեսիլն յարուցեալ ի գերեզմանէն. եւ վերստին լմնայն ձագեալ յաշխարհս։ Քարոզեալ հրեշտակին պայթիլն Տեառն. եւ բացան գերեզմանքն նշնջեցելոց. եւ յարութիւն Տեառն յաղթեալ մահու։

Զ. Կանխելով սուրբ կանանցն ընդ առաւօտն ի գերեզմանն. եւ գտանեալ յարձակեալ ընդ տապակին լուեալ ‖ ելիլ յարեալ Աստուած։ Թողեալ ըզպատմութիւնն երթանիկ և սուրբ կանանցն. եւ խընդութեամբ ընթանալին պատմել աշակերտացն ելիլ։

ՀԳ. Նոյն եւ նմանն հօր եւ որդւոյ Հոգիդ անեղ և համազոյ. բերկրեսցին հօր անբընաբար մեռոյ յորդոյ անճառաբար. ի վերնատունն այսօր իջեր զՀոգիդ ընտրեցոյց քոց արբուցեր. ‖ աւրհնեա և մեզ ողորմութեամբ ի բաժակէդ իմաստութեան։ Լուեալ առեղծուղ արարածոց որ չերջիւր ի վերայ չրոց. նոյն և ի չուրան աւազանին ի շնորհել մեզ քոմ էակցին. զգեցուս սիրով աղանակեպ զմարդիկ ծնանիս աստուածակերպ. աւրհնեա։ Բանն վերնոյն խմնամեալ և ըստորինն այսըր գտեալ. որ մարգարէս ասս ի հովուաց և առաքեալս ի ձկնորսաց. աւետաւոր լսմաքառնեցս քարոզ բանի քոմ զհատածոցս. աւրհնեա։

ՀՆ. Հրեշտակային ձայնիւն ծրհնեցուք զանմահսերդ զերերգութիւնսն փառաւորելով ըզՀայր. որ վերակոչեցոյ ‖ զամենեսեան ի մահուանէ յանմահութիւն։ Երգեցէք Տեառն երգ նոր ակնեցիք սրբեցելոց. փրկեաս զերկըրպագելով. որ վերազանացոյ զամենեսեան։ Սըրբեալ ձայնիւն ծրհնեցուք հոգեւորականն հընդմանէ գովեցուք. սուրբ զՀոգին փառաւորելով. որ վերահանգոյց զամենեսեան։

ՄԲ. Ընդէ՞ր կոյս և մայրը և բնակարան աստուածայինն ներմարդութեանն. գոհասքանեմք և վերծրկնեմք պճղեալ փրկիչ կենդանութեան աղգի մարդկան. ‖ վասն որոյ ըզքեզ Աստուածածին և կոյս. բարեբանեմք ընդմայր և զաղաւխին փըրկչէն մերոյ: Ծնանողըն չօր և հինաւուրց անժամանակն յաւիտենից. ժամանակաւ յորովայնի քումմ բնակեցաւ և ի չօրս ոչ մեկնեցաւ. վասն որոյ: Ծնեալն ի քէն ի խաչ ելեալ եւ ի յաթոռ փառաց ընդ չօր. անդարգեալ ի մարդկանէ փառաւորութեամբ էութեամբ երկրպագեալ. վասն որոյ: Ընդէ՞ր ոչ միայն որդիք մարդկան այլ եւ վերինն դօրութիւնք. զանք անմարմնոց հոգեղինաց հրեղինաց զքւարթնոց եւ հրեշտակաց. գոհասքանեմն և վերծրկնեմն եւ փառաւորեմն ընդմայր և զաղաւխին փըրկչէն մերոյ:

ԽԶ. Ասպաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից. որ ետուր մեզ պահպանդան յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. ‖ աղաչեմք սուքա փըրկիչ պահպանեա զանձինըս մեր: Բարձրեալ թագաւոր որ վասըն մեր ելեր ի խաչ. եւ բարձեր սուքա զյանցանս նախաստեղծին Ադամայ. աղաչեմք: Գովութ առըր հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զոր առնեալ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ անկանդնելի. աղաչեմք: Դադարեաւ թըշնամին ընդ յայտնել սըրոյ խաչին. եւ ի յանէծ փառաց նորա կոչեցաւ յանդունդս երկրի. աղաչեմք: — Փառք Հօր: Երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. զանդի փըրկիչ ցուցաւ առըր խաչն և լուսաւոր աւետեաց. աղաչեմք:

— Այժմ և միշտ: Զպատնէլի և զհրաշագործ ըզյաւիտենըն Քրիստոսի. առաքելոցն ըստուգապէս տեսանել ընդհանուր քարոզչին ընդ յարեաւ Աստըւած:

ԲԿ

Ա. Ք՞ո յարո՞ւթեանըդ. փաղաքիւ վայելէ երկայնամիա տէր։ Օրհնեալ է քո յարութիւնդ Աստուած որ ընդմէջ մահու ծանուցեր քոյին կամաւոր մահուանիդ. քո՞ յա՞։ Գոչեաւն անհոգ հրեշտակին ի վիմին որ քարոզէր ամ սուրբ կանանցն յարեաւ տէրն ի մեռելոց. քո՞ յա՞։

Բ. Ո՞րիսոտս յարեաւ ի մեռելոց։ Ո՞նդ արշալոյսն առաւօտուն կանխեա՞լ կանգնեն ի գերեզմանն սակաւիկ Քրիստոս յարեաւ։ Ո՞ւր առ նոսա սէրն հրեշտակին պիւ՞ խընդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս Քրիստոս։ Փութացարո՞ւք ով սուրբ կանայք եւ պատմեցէք աշակերտացն սակաւիկ Քրիստոս։

Գ. Ո՞ւր առաւօտեան անուրբ կանայքն հանդերձ խունկիք եւ խընկովք եկին ի սուրբ գերեզմանն. եւ ամբարով խընդրէին զանձա՞ || փառաց Թագաւորն։ Ո՞ւր ի ձայնէ հրեշտակին զերա՛ցանցն տրտմադիտացք առաւօտեան սուրբ կանայք զի՞ խընդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս յարեա՞ւ փառաց։ Ո՞ստուածասէր անուրբ կանայք փութա՛ցարուք հետեւեալ. պատմող լինել պետրոսի եւ Յովհաննու սիրելւոյ. յարեա՞ւ փառաց։

Դ. Ո՞վ անխիղճն կանանցն. ընդ առաւօ՛ն ի գերեզմանն հանդերձ խընկո՛վք։ Ո՞ւրեք զի պիտ անձնաւունա. ի յօժա՛ր ամբն կենդանոյ մարմնոյ փերկչին մեռեալ։ Ո՞ւր հրեշտակն զօրութեամբ. գոչելով աղաղակեր յարեաւ Քրիստոս։

Ե. Ըզհյուրնթիւն Քրիստոսի ամե՛նեքեան օրհնեցո՛ւք. զի նա միայն Աստուած փառաւորեալ յաւիտեա՛ն։

Ըզձաւանգայթ յարութեանն առնաշնելով հրեշտակին. նա զծրանայր ի պատմել ընկերաբար յարութիւնն։ Զայն աշէնառաց լսելին անաշառեան սուրբ կանայքն. ի հրեշտակէն զանձային ուրախութեամբ յառաքեալսն։

Զ. Զարիզերակատն խըղճութեանցն առեալքս. եւ բանեւի կանանցն ձեռամբք ի հրեշտակէ՛ն անեղկիւղ խընդութեամբ եւ բերկրանաց ուրախութեամբ ընթանալն պատմել աշակերտա՛ցն աստեղ՛ծել։ Զոր մինոյն երկիւղիւ. ընդ վեհապետս համարեալ կարծէաք. նա՛ ինքնիշխանութեամբ յարեցեալ զմեհու ելոյծ պիշխանութիւն. և կենդանութիւն պարգեւա՛ց աստ զմա՛ղ մայ՛րդկա՛ն։

Է. Ա՛յսօր ելինայինքն ուրախացան ընդ երկրաւոր բաց նորոգմանն. քանզի նորոգողն էից հոգին էջ ի սուրբ վերնատանն. որով նորոգեցա՛ն դաք առաքեալքն։ Ա՛յսօր հոգանըստեալ բնութիւնս ցընծայ ընդ հօր հաշտութեան. քանզի որ երարձ զհոգին ի մարդկանէ մերմին եղելոց. դարձեալ վերըստի՛ն ընդնայն պարգեւէ։ Ա՛յսօր մանկունք երկեղեցւոյ ածնեա՛ն ցընծութեամբ զպաղատա սուրբ հոգւոյն. որով զարդարեցան ի զգենուս լուսափայլս եւ զերապայծառս. երգեն ընդ սրովբէին զերկրքընդերեան։

Ը. Թանգաւոր խաղաղութեան որ քաղցրութեամբ խնամեա զդո զարարածս. յիշեա ‖ տէ՛ր զհոգիս նըզնջեցելոցն ընդ սուրբսըս քո՛ եւ զասաւորեա՛ ի յաւիտեան պայծառութեա՛ն։ Ա՛ր կո՛չեցեր ի զրաց մահու ընտիրքեան զո պղա՛պատս. եւ ծանուցեր զասաւածութիւնդ ընդհանուր տիեզերաց. լուսաւորեա տէ՛ր։ Ի՛ սահանքի քոմ պրկութեան մանուցանեմք քեզ պաղատա՛նս աբեսաուսլից. պայծառացո տէ՛ր։

Մծ. Սիրեն լուսոյ և անդ հովանի սուրբ կոյս որ ցծղեցեր ի մեզ ըզցօղն ի բլհնայլէն. ‖ զքեզ բարեբանեմք Աստուածածնին կոյս: Անկէզ մորենի եւ սրովբէ հողեղէն սուրբ կոյս. քանզի պլատուղըն կենաց ի քէն տրեաւ մեզ. զքեզ: Անհիծից լուծիչ և քաւիչ մեզաց սուրբ կոյս. որ դանատանելին յէից ի գերկըս քո բարձէր. զքեզ:

Խգ. Ո՞վ անչըն կէնաթար. որ եղեւ ը մեզ վըրկիւթիւն. ‖ սովաւ ամէնէնքեան ընզքեզ բան՛՛ բերանեմք: Ո՛ր ի հօրէ լուսոյ լոյս ճառագայթեաւ մ՛՛ի գերկրի եւ դաւտարան գօրութեան հաւատացեալոց. սովաւ: — Փառք հօր: Ո՛ր լուսաւիալ ծագմամբ հրաշափառացաւ ը մա՛՛ղ ցուցաւ ի յօդնութիւն ընզգ՛՛ թըչնամեացն. սովաւ:

— Այժմ և միշտ: Այլ ի բաց եղեալ ընդհրէշտակ՛՛ երկիւղէն ըզկարծիս. նախամօտանեցէն ի պտուղ անմորիկ. որ մանկուանքն եղոյծ ըզմահ եւ անմահութիւն պարգեւեաց ը՛՛ղդի մա՛՛րդկա՛՛ն:

ԳՋ

Ա. Ո՞Ի ԻԳԱՒԵՍ եւ սուրբ կանայքն. աղբարո՛՛վ փութան պէս եկին ի գերեզմանն քո Տէր. ի խրնկել դանապատկան մարմնով: Բայրան աւետաւոր հրեշտակէն. որ պատչէ՛՛ր սա երջանիկ կանայսըն զի խրնդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս. քանզի յարեաւ Տէր եւ աչերեաց ըզդժոխս: Պատմեալ երանելի կանանցըն դյարութիւն Տեառն աշակերտացն ուրախացեալք ընթանային. պատա և ցոյհանեցէս ի կէ՛՛նատուն գերեզմանին:

Ե. Այսօր յարութիւն Քրիստոսի. ուրախացէք հաւատացեալք ի մի Աստուած Հայր ամենակալ: Այսօր եւ կանանցն ետուաբերք առեալս տալով առաքելոցն. ‖ ողբ-հնեն զԱստուած զՀայր ամենակալ: Այսօր և հրեշտակք ի յերկինս հնգետուր հընչմամբ երգով ջրհնեն: Գ. Ի խանդնիչ փայտին դըղըրգեցան դըժոխք. զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյն ներծգեցաւ երկիր. ոչ է սա ‖ որ խափանեաց ըզմահ: Հրեշտակն աւետէր կուսին Մարիամայ. սա է ի սկզբանէ բանն որ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդին. սա է Թագաւորն որ: Յարեաւ ճշ յանուր երրորդի վէ:մըք պատուհանացն երկիր շարժեցաւ սասանեցան դըժոխք. սա է կենդանին յաւիտենից Քրիստոս:

Դ. Փայտաւորեալ էր քո յարութիւնդ: Որ յարեաւ ի մեռելոց յաւուր երրորդի. Քրիստոս ծնաւ Որդի Աստուծոյ. փա:: Որ յարեաւ բարբառեալ յարութեանն քո Տէր երկիր շարժեցաւ. վէ:մըք պատուհանացն Քրիստոս Որդի Աստուծոյ. փա:

Ե. Ի ձայն ահեղ յարութեան քո Տէր զարհուրեցան զինուորքն գայ աքն. յարփիւնափայլ հրեշտակին իջ-մանէն. եւ գոգալով շարժեցաւ երկիր: Աւաւաւա՜ն սուրբ կանանցն դիտելով ըզվիմափոր գերեզմանն. բերելով զիւղս անուշ յայն ի յօծմանըն կենարար մարմինն. անապարակիր էակատուքեանն: Եւ տեսեալ ըզքարն վերացեալ ի վիմէն. տարփոզելով սըր-բուհին. ասէ զարձիր ոզջոյն առ փղշոյն. քանզի չարեաւ որ յառաջն ասաց:

Զ. Հրեշտակն յարութիւնն ըզպահապանացն զարհուրեցոյց. Եւ հրեշտակն ի յերկնից իջեալ ի ձայն ահեղ

յաւրութեան անաուսաժողովոյն. կանխաւ նոցին անեակիր յարեաւ Աստուած: Ի՛ ձայնէ հրեշտակին զլուարձացան սրբոյն զգեաց կանայքն. եւ զարձան խընդութեամբ եռան ածեալս առաքելոցն երթէ յարեան՛ւ նախասացեալն:

ՀԳ. Արեգա՛կն արդարութեան փրխաոս ծագեալ յաշխարհ հալածեաց ընդհանարն անդիտութեան. եւ յետ մահու եւ յարութեան համբարձաւ անդ Հայր յոյժ ծագեաց. որ երկրպագիմ յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մա՛նաւանդ երկրպագանելիք Հօր Հոգւո՛վ եւ ճշմարտութեամբ: Որ վոխանա՛կ ծոցածին բանին որ է՛ յերկինս. առաքեցաւ անեակիրն Հօր ի բարձանց Հոգին ճշմարտութեան. մընխիթարել զոս յԱզանայ սրբոյ մեցելոց եւ հրամայեալ զընաբեալ զանա առաքելոցն. վասն: Այսօր սրբոյ մարդկա՛ն և գիշերայնին լուծան երկունք ծնընդեան նախամօրն. քանզի զծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յապականութիւն. վերընաւին ծնանի Հոգին յորդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն:

Հն. Ի՛ ձայն մեծի զուարթնոցն և ի հընչումն հրաշալի փողոյն. նոր հոգացեալ մարմինըք մարդկան նորո՛գին. ‖ յայնմ աւուր ահեղին յիշեա՝ տէ՛ր և զմեր ըզմեր ընդունելութեան եւ հանդո ընդ սուրբսըս քո: Յարժամ նըշան սէրաւնեան ճառագայթիւք փայլե. և թագաւորըդ թագաւորաց փառօք աւետանի. յայնմ: Յորժամ սաւան դատաստանին դընի. և դնդակութիւնըք հրաշիցըն բանին. յայնմ:

ՄԾ. Լո՛յս լուսոյ մայր. եւ կենարար բանին լուսաւորի՛չ. ‖ քեզ երանիցեն ազգ եւ ազգ ամենայն: Աստղածոցին մայր. եւ հընութեան կերպով նո-

բազմասիրտ[ս]ն. քեզ: Լոյս ծանգեցաւ ի քէն. նըմանեցաւ ի խաւար[ս]րն. քեզ:

Խշ. Հրաշափառ տեսութիւն ի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ[ս] տեսանել. գործարան մահու մահուամբ առիթ գոլ կենաց. եւ մահացուցիչ նախատեզծին մահուամբ գոլ չնորհիլ յարութեան: Պարգեւ գերագոյն պարգեւի այսօր հաւատացելոց. եւ մահացեալն ի կենաց առնել իւր զօրքս վերելանել. եւ թռուցեալ վերագային բընակիլ ի տեղւոյն սրբութեան: — Փառք Հօր: Եկայք ժողովուրդք ընդ հոգեզինեացըն ապաստարեցուք. երկրպագեցուք անստուածային անբրը նըշանիս. փառաւորեցուք ընդհրաշագործ պարգեւաց տըւոյն:

— Ամէն և միշտ: Եկայք լուսազգեացք. յօրհնութիւն նոր ծրհնեցուք ըզՏէր. քանզի մարմինն որ ի մէնջն էառ ի հրեշտակաց երկրպագութիւն առնու. ի սրբովքն և ի քրովբէից:

է. Տո՞ւք ըզփա՛ռս ի բարձունս. թագաւորին յաւիտեանից. որ փըրկեա՛ց զաղգս որդւոց մարդկան ի ծառայութենէ՛ն թըշնամւոյն. ‖ օրհնութիւն առաքոյլ՛ն ի բարձունս: Նա՛ ինքնիշխանութեամբ բազմեցաւ ի վերայ խաչին. կապեա՛ց զիշխանն մեզաւորը. զմահու զինըմարըն ամենազօրութեանց ի կեանս անմահ. օրհնութիւն: Նախայաւիտեա՛ն Որդին փառաւորեց Հօր և աւերը Հոգւոյն. ըզնէ՛ ի՛ նոր գերեզմանին. նոր նորոգել զինս ըզհընացեա՛լըս մեզնէ. օրհնութիւն: Հրեշտակաւն անբանվըն նըմանեալ ի վերայ վիմին. համբարձա՛ր փող յարութեանն Տեառն. պահապանացն յահէն եղեն անբոյժ մեռանել. օրհն: Հանգիրս սրա եւ լոյս Տէր. ընդ սրբոց քոց ա-

ռաքելոցն. որք արժանի եղեն առնանել ըզքեզ ի յաւրինեա՞ն քո. արժանաւորեա՛ տէ՛ր առնանել ըզքեզ ի միւսանգամ քո զամբարտաւանն. ծրհնութիւն առաքողի՛ն իւր բարձունս։

ԳԿ

Ա. Ո՞ւր արեա՞ւ տէ՛ր իւր զերեզմանէն։ Ո՞նդ յառնել փըրկչին մերո՛յ երկիր չարժեցաւ։ վէմք պատառեցա՞ն։ Ո՞ւ ձա՞ռագայթեալ լոյսն ի վերայ վիմա՛ն. զարհուրեցոյց զպահապա՛նսն. ա՛ն դրա՞նըն զերեզմանի՞ն։

Բ. Զաստուածային զերեզմանաւըն բոլորեա՛լ զանգիր հրեշտակաց առնանէիրն զգեստըն յա՛նձրուցեալ իւր զերեզմանի՞ն։ Աստուածամա՛յր կանայքն. եկիր ի գերեզմանն փըրկչի՛ն ա՞ն նայ լուզաք ևւ խընկո՛ք, յօծանե՛լ զմարմինըն տէրունական։ Լսա՛ պայծառ հրեշտակն. նը՛ստէր ի վերայ վիմի՛ն ասե. տարանէ՛ր կանանցն. յարեա՛ տա՛ւ փըրկիչըն տիե՛զ զերաց։

Գ. Ը՛զդո՞ յարութիւնդ օրհնեմըք մարգասէ՛ր. ‖ անդա՛ղ տակելով տէր վաղըք քեզ։ Զնո՛ր օրհնէն ասրմիրքըն. ևւ զովէն քերթողքըն. անդադ տակելով։ Անդադար բնբանեով. անհանգիստ բարբառով. անդադ տակելով։

Դ. Ա՛ռեա՛ւ ևւ մեր զօրհնութիւնըս հրեշտակացն երգե՛մք ևւ անեմըք վա՛ռ՝ ա՛ռ յարութիւնդ քո տէր։ Որ խաչեցա՛ր վասն մեր թագեցա՛ւ ևւ յարեա՛ւ ազատեցեր ի մեզանէ։ Աւերբ Աստուած սո՛ւրբ ևւ հզո՛ր սո՛ւրբ անմահ թագաւո՛ր։

Ե. Ցեմնել վայելչնաձեւ զըւարթնոյն. ի վիմին հրե-

չնցեալ ան խընկապզեանց կանեա՞ յան. փա՞ռանեցոյց ղերկիւղալից սըրտմուԹիւնն: Պահապանըքն պահու-ցեալ անարեգ լինէին. եւ կանանցն աւետարանեա՞լ. մահ մահու յաղԹեաց և ծանուցաւ մահ: Քարոզս ա-ռաքելով ան երջանկիկ առաքեանն. փոխԹացարուք ի Գալիլեա՞. եւ աեռանիցէք զկենագործն ըզՔրիստոս:

Զ. Յանճառ փառաց խոնարհելոյ եւ ընդհեղեալ ըզ-հողիզն բընուԹիւնս. վերառեր գանկեաւն ի գլուխն ի յանմահականն ի կեանս. ‖ ընդքեզ ծիրանե՞րք աչ՞նապա-կան ը բա՞նդ Ա՞ստըւած: Ա՞նպատրաստականըդ մա-հու դառնապարտեալ ի վերայ խաչին. ար փոխանակ գանուԹեան պըտղոյն աղբիւրեր մեզ ի սիգամաց կողի՞դ. ընդքեզ:

Է. Զանընկըճըմելի՞ բըղխուն ի չո՞րէ* գՀոգին նըշմարիս. ար հընչմամբ ձայնի էջ ի վերնատունն այ-սօր նըմանե սաստիկ հողմոյ. ‖ գո՞ր փառաւորեմք հո-գեւ-որ երդով: Զհամապոյակիցըն չօր եւ Ո՞րդւոյ գրաչ-խողըն չնորհաց. ար ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ գրանն ընտրուԹեան լեզուաց չնորհեաց առաք առաքե-լոյն. գո՞ր: Զաղբիւրն իմաստուԹեան ըզկատարեալն անձնաւորուԹեամբ. ար խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգարէս եւ յաւետարանս. գո՞ր:

Ը. Փառըք քեզ Ա՞ստըւած փառաւորեալ յաւիտեան. ար կենարար ես մարմնո՞վ եւ զոյացուցիչ հոգւոց մեր ընծղեցուցն: Ո՞ր բարձրացար ի խաչին վասն Ադա-մայ նորոգման. եւ իջանելով գո ի գըժո՞խս աւար ա-ռեր ընդերեալսն: Ընդհնս արեան գո յիշեա կենաց-

* նմա՛ն Ցա և յՈրդւոյ, որպէս և այլուր:

զործող աշխարհի. եւ հանդիսաւոր աւժանդակութեամբ յերուսաղէմն վերին:

ՄԸ. Աստուածածնին խորհուրդ լուսոյ. անվայրապակ արիւնէն կենաց իր եղեր՝ր արեւելք արեգականն արդարութեան. եւ նըմանելոցս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. ‖ վանն որոյ ամենեքեան ընդհուպ մինչ մեծաշուքն ակ: Անապական տաճար. եւ մարդնեմ անկիզելի իր զանշէ՞ջ հուր աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրեցեր. արամ բնութեանս կիզեալ չիջաւ կրկին բոց. վանն: Կենդանի տապանակ. կատարեանց նորոյ ուխտիս իրով եր՞լ յերկիր աւետեաց հորդեալ. հնգով ի քեզ տրպաւորեալ Բանին. վանն:

ԽԶ. Ո՛վ քաղաքեւ լուսածին վերապանծ նիշ կառուցող կենացն ամենի՞ց. միշտ բազկատարած ան քեզ է՞ն: Քանզի կուսի ազգաց հովանի և պահապան ի յերկու և ի մեւս. փերկութիւն ի յայտ՞ց եւ պարծանք ամբութիւն՞ն: — Փառք Հօր: Դրշմ ընդգայնութեան եւ կնիք ի դէմս ամենից. զոր եւ յաստուածայինսն կատարեա խորհո՞ւրդ. յորմէ արեգականայինն փայլեն ճառագայթք:

— Այժմ և միշտ: Առանքեցար ի զրժոխս ցնցանելով ըզգօրութիւն աստուածնութեանդ. Յաղխեցեր ընդմէն խաղպանողին խափանեցեր զգօրութիւն մահու. ընդքեզ ծրհնե՞ալ ազնապական ը Բա՞նդ Աստուած:

ԴԶ

Ա. ՓԱՌԱՒԱՆԱՒԿԻՑ Հօր ո՞րդի. ար վանըն ա՞ր խանչեցա՞ր զրժոխս աւերեալ յարեան յաւուր երրորդի. ‖ վա՞ռք յարութեան քո Տէր: Հրեշտականքն

Կ՚ըսեմ. որ ընդհատեալ՝ նման երկիւղի՛ւ զարհուրելոյդ առ դրանըն զերեզմանին. փա՛ռք։ Եւ ըսքանչելի՛ սուրբ կանանդ. անեատրանէ՛ր անձի՛վ յարեան Քրիստոս յարուցիչըն մեռելոց. փա՛ռք։

Բ. Կանանցըն կանխեցի՛ւ ի թանգութիւնն կենդանւոյն անձին ընդվզիմ ի դրացն ի բաց մերժեալ։ Թափիր ըզքեզմանէն. եւ անձայն տեսանէին. եւ տրտմութեամբ լային յուսահատեալք։ Այդր խաչեցեալոյն. զի լաւ յուսահատեալ. քանզի Քրիստոս փառօք մեծաւ յարեաւ։

Գ. Հրեշտակն ձայնիւ ըսէ քո Քրիստոս. ի վերայ խաչին դողայուզեր զարթուցիչ ամենայն. զերկնայինն եւ զերկրաւորըր ընդոթիւնս։ Հրեշտակն երեւումըն հրեշտակին. զարհուրելոյդ ընկճանայն ասելով. զի խընդրէք ընկճեցեալ ընկենդանին ընդ մեռեալս։ Եւ յահէ զօրութեանն անասուածօրդւոյն զարհուրեցա՛ն կարապետըք դիմոխանցն անելով. համարձէք իշխանք ընդդրնըս ձեր ի վեր։

Դ. Որ ի վերդ ես քան ընդմիս և զհարհուրես. համապոյծականն եղելոցս արարող. ի հնոյ առաքեցար վասըն մեր եւ մարմնացար ի սուրբ ի կուսէն։ Հրեշտակն ի յերեթեան Աստուած. անօրինեցա՛ր յարգանդի կուսին. անպրեցուցանել զնախահաւելոյն ծընունդն. և վերըմա՛ն նորոգել ի փառս։ Ոչ չաստացար մերդ եղանել Աստուած. այլ եւ խաչի համբերեցար ըզմեղաւորմըն յանձն առեր զերեզմանեայ. և յարուցեա՛լ նորընգերդ զարհուրես։

Ե. Չյարութիւն անասուածօրդւոյն. հրեշտակապետն այսօր աւետէր կանանցն ասելով. յարուցեալ է Տէ՛րն ի զերեզմանէն։ Ընթացեալ կանանցըն խընդ-

դոխթեամբ. պատմէին աշակերտացն անելով. յարատեցեալ է տէ՞ր ի զերկնմանէն: Վասն որոյ եւ մեք ընդ հրեշտակին զնչեացք զյարութիւնըն Քրիստոսի. եր փըրկեացն ըզմե՞զ ի ձեռաց մահու:

Չ. Փա՞ռաւորեալ անճառելի յարութիւնըն Քրիստոսի: Որ կամաւ հօր և հոգւոյն ի վերայ քառաթիւին պատարագեալ զանձն Աստուծոյ. փա՞ռաւորեալ:

ՀԳ. Ա՛ռաքելոյ սրգաւնոյ. իջանելով մեծաձայն հընչմամբ ի բարձա՞նոց. ի նմանութիւն լսատոյ վայլման հրագինեաց անկիզելի զաշակե՞րտան. մինչդեռ նըստաւէին ի սուրբ վերնատանն: Անհնարականն սրգաւնի. ահագինելի որ քըննէ ըզխորհս Աստուա՞ծոյ. զոր առեալ ի հօրէ պատմէ զահաւոր և ըզմիւսանգամ գալո՞ւանն. զոր քարո՞զեցէն համագոյականն: Օրհնութիւն ի բարձունս. եկոյսն ի հօրէ հոգւոյն սըրբո՞ց. որով անապեալքն սրբեցան անմահականն բաժակա՞ւն. եւ հրաւի՞րեցէն զերկիրս ի յերկինս:

ՀՆ. Ժամանակ զարձի խնդ եհան ի յերկիր ‖ սրգ տէր ընկալ ըզծառայս քո. եւ հոգի՞ քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ: Խոստանալոյդ հոգւոյն որ ելից զաւնորհութեանն ընդ ամս աշխարհի. սրգ: Ի վերջնումն աւուր մեծի յորժամ առնիցս այցելութիւն քոյոց սիրելոց յայնժամ խնայեա՛ ի ծառայս քո. եւ հոգի՞:

ՄԲ. Ա՛ստուածածնէն մերոյ լուսոյ աւուրս կա՞յս լուսեղէն տառանց. որում երկինքըդ չէին բաւական. ա՛ռ ի բնակութիւն ի քէն մարմնացա՞ւ: Ըզդիպ անհամբանայեալ որ մինոյդ ի կանայս օրհնեալ. կրելով ի քեզ զանեռանելի զբընաւթիւնն. օրհնութեա՞մբ մեծացուցանեմք: Ո՛րպես լեր անթո՛ռ փըրկութեանն յոյս հաստա-

մեռելեան մարդկան. մինչեւ օրինաց և չնորհաց. ծրհ-
նութեամբ անդադար գնհութե՞ամբ մեծացուցանեմք:
Խշ. °Ի թաթոր ի լերին ձեւացուցեր ըզքո բնութիւնդ
անեռանելի գոյացութեամբ ‖ ընդ որս և մեզ ցընծու-
թեամբ երգեմըք քեզ որոյհամ մեզ մարդասէր: Աչա-
կերտըք հիացեալ. բարբառէին ընդերկիւղ ի տագ-
նապել սրտից լիւրեանց ընդ: Աքանչելի մեծ խորհուրդ
պիրոյդութեանըդ քոց սըրբոց առաքելոցըն ծանուցեր
բարեբար. ընդ: Անակալի հիացմամբ գոյակերպութիւն
քո տէր. առաքելոցըն տեսեալ յօրինէին քեզ տա-
զաւար. ընդ: — Փառք Հօր: Հնձանացեալ ամպ լուսա-
ղէն. եւ ըզհայրական ձայնըն լսեալ ըզձայն ելիէ դա է
որդի իմ սիրելի. ընդ:

— Այժմ և միշտ: Բրիստոս անեռանդ թագաւորն հե-
ռացօտեալ ի գերժնեա. կամեցաւ պիշխանըն մեղսանէր
գհնհու պնրեալըն յԱդամայ կենագործեաց ի կեանս
անեռանդ. փա՞ռաւորեալ:

Խ. Զանձառելի յարութիւնըն հրա՞շչացեալ հրեշտա-
կին գոչէր առ կանանցն ասելով. յարուցեալ է տէ՞ր
ի գերեզմանէն: Ո՛ր էակիցդ են ընդ Հօր գա՞հաւոր
յարութիւն քո ի գերեզմանէն. սըրբասնեալ կա՞նայք
քըն խընդութե՞ամբ քարոզէին: Յարեաւ տէրն ի մեռե-
լոց. եւ ըզդօրութիւնըս դնժոխոց խորտակեաց եւ զարգե-
լանըն կնոջ կորզեաց ըսքանչելի՞ յարութեամբ իւրով:

ԴԿ

Ա. Յո՞րժամ եկիր ի գերեզմանն. ի՞ւղարբեր կա-
նայքն եւ բերին ըզխունկն ի խընկել. գընդնապահքն

մարմինն: Յաջմժամ հրեշտակն աւետարանէր. յա՛յլ բնաւ գրիառոս պատմեցէք աշակերտացն գյարութիւնըն Տեառն: Իսկ նոցա զարհուրեա՛լ վասն ահագնին տեսլեանն. պա՛տմէին աշակերտացն զհաճելին տեսլն:

Ը. Էջ հրեշտակն յերկնից աւետաւո՛ր երջանիկ եւ սուրբ կանանցըն քարոզէր անելով. ‖ Եւ ձե՛ռ պ վերջն աւրն լոյսն ծագեա՛լ է յարեւարէ: Այսօր անսխալ ահեղակերպ հրեշտակապետա՛ն մերձեալ է գռնդ գինուորացն. այսօր սրբոտաբնեկեա՛լ պահապանացըն զարհուրեալ մեռանէին. եւ: Այսօր ցընծայ երուսաղէմըն վերին. այսօր ցընծայ Սիոնն մայր եկեղեցի քանզի փըրկիչըն մեր յարեա՛ւ և աւերեաց ըզդըժոխս. Եւ վե՛ռ պ վերջն աւրն լոյսն ծագեա՛լ է հօրէ:

Գ. Հրեշտակապետըն դառն. յերկնէից է յերկիր վայրաբերեալ է սպառ Ա՛րգւոյն Աստուծոյ: Հրեշտակին ձայնիւ. ցընծայր կոյսն սուրբ և ընթացեալ սո՛ւտ աչալկերտացն պատմէր: Կենդանին յարեա՛ւ. գերկո՛նքս մահո՛ւ ելոյծ և կեանքս պարգեւեաց աշխարհիս:

Դ. Հրեշտակ քո՛ տէր մր գյարութիւնըն քարոզեաց: Չպահապանացըն զարհուրեցո՛յց գկանանցըն լուսաւորեալ անելով: Չի խընդրէ՛ք ըզկենդանին ընդ մեռեալս. չի՛ սա պ յարեա՛ւ:

Ե. Է՞ փոռք յարութիւնդ քո՛ տէր: Խաչիլ է յանձն առեր գերծո՛ղիդ. Եւ ըզմահ ճաշակեցեր. զամենեսեան յարո՛ւցեր գհաւատացեալսն է քեզ մրք ‖ ազատա՛կէն ասէլով. փառք: Վէ՛մըք պատառեցան է խաչելութիւնդ քո՛ տէր. եւ գերեզմանք բացան. գերծո՛ղիք զարհուրեցան և մեռեալք յարո՛ւցեալ ազատա՛կէն:

Զ. Յարո՛ւցեալ է տէրն է գերեզմանէն ա՛չ հի՛ ոմանէ փակեալ. պատա՛ռեալ ա՛՛՛ն վէ՛մք. և՛ երկիր ան-

անհեգնական ի յանէից բարբառոյ մեծ կարանալեսն։ Եւ հրեշտակն ի յերկնից ի գերեզմանն Տեառն. հընչեցուցանէր ձայն. ըզգայն անհիզ զոչմանն վարձայն ի վերայ գերեզմանին։ Ոչ կարէր սուրբ կանայնն ի խընկել զմարմինն Տեառն. եւ լուեալ ի հրեշտակէն. ետես յարեան ի մեռելոց կենդանին յանխափանելոց։

Ե. Փաղաղք Քրիստոսի ամենազօր յարութեան։ Քրիստոսի ամենազօր յարութեանն երկրպագին քերովբէքն. եւ վեցթեւեան աերովբէքըն հանգուցանեն երգն առելով. փաղաղք։ Այսօր անուշահոտ բուրմամբ ընթանային առաքն կանայքն. առնանելով ըզհրեշտակն արեգակնակերպ փայլմամբ ի վերայ վիմին գոչէր առելով. փաղաղք։ Այսօր արձակեցաք ի կանգուն նոցա նախահօրն. եւ վերընաւին նորոգմամբ յարեխառնական կենացն եղաք ժառանգորդք. փաղաղք։

Զ. Ի՞ պատրեցի՞ց կամ՝ նանիեցան երկեալ. ի սուրբ գերեզմանն պտնեն. ընդ՞ որո՞ւ զանհաւատ ընդհրեշտակապետին ընդձայնէին լուեալ. ‖ ոչ՝ եմ՞ք դիահիւանդն խընդրելոց. յանապատ Քրիստո՞ս կամ՝ առեա՞ւ. անընդունի՞ զքաղաքն։ Անդրիսահարքի՞ չլա՞յ մեծ ձանձանալ. ի սուրբ գերեզմանն պտնեն. ընդ՞ որո՞ւ զանհաւատ պահապանացն երկիւղալից ը մեռանելին. ասյլ քարկո՞ղ հրեշտակապետին որ գոչէ՞ր առ կանայն. ո՞։ Ընդթացեալ պետրո՞ս և՝ Յովհաննէ՞ս. ի սուրբ գերեզմանն պտնեն. ընդ՞ որո՞ւ հանդիպակաց վարչականին և՝ առաքն կըտաւանցն. ասյլ քարկո՞ղ հրեշտակապետին որ գոչէ՞ր առ նոսա. ո՞։

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՄՕՐԵՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ա.Զ

ԹՈՂՈՎԵՄՔ ի յիշատակ սքրբոյն մարտիրոսացն. մխա՛նաւթեամբ երգել լով. ‖ օրհնութիւն ի բարձունս երկնաւոր թագաւորի՛ն: Քանզի հզմնամբ սրեան սուրբ պարտեացն թըշնամին. եւ մեծարեա՛լ պարծի սնանձն երգել լով. օրհնութիւն: Դառակցելոյն ընդ գօրըս վերինն զբաժինն. յիշատակաւ բերկրեալ ի սքրբուԹի՛ւնն սոցա երգեսցուք. օրհնութիւն:

Որք ըզհանդէս նահատակութեան սո բընաւորըն ցուցին. եւ յաղթեցի՛ն հաւատով երբեմն լուսոյն եղե՛ն մեզ առիթ. ‖ անդադրանօք սոցա կենցա՛ղմէզ: Որք ըզխանձար կատարչութեանցըն վանեալ հերքեցին. կանգնեցի՛ն մեզ ներշնն յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. անդադրանօք: Եւ հրաշափառ ճրդնութեամբ պատերազմաւք ի յերկրի վերհամբարձեալք երկնայնոց գաւռնէն եղե՛ն երգակից. անդադրանօք:

Որք զանձրնա խրճանց քրիստ Հայր ընծայեցին. և Ո՛րդւոյ քում փրկաւոսի եղե՛ն խաչակից. ‖ անդադրանօք սոցա կենցա՛ղմէզ: Որք ըզմարմինս խրճանց քրիստ սաստ ճար մերժեցին. եւ Հոգւոյդ սրբոյ եղե՛ն օթեվան. անդադրանօք: Որք ըզկենդանս խրճանց քրիստ վախանակեցին. եւ երկնից արքայութեանդ եղե՛ն ժառանգաւորք. անդադրանօք:

Պաւռւսականն վրկայիւց զինուորութեանցըն զանգն. համանձայնեալ ընդ երկնայինն զօրան երգե՛ն ասելով. ‖ սուրբ ես տէր զօրութեանց բընակեալդ ի լոյս: Կարծրապինն տանջանաց լուծիւն ըզկար մաքրինդ. եւ բանգիսկի վայրմամբ հոգւով երգե՛ն ասելով. սուրբ: Համանձայնեալ ընդ նահին արժանաւոր սիրով. ի տաճարի ճրագնաւորացն երգեմք ասելով. սուրբ:

Առաքինասէր վարուք հառնոյացան սուրբ վրկանքն. եւ ընտրեցա՛ն կամաւոր մահուամբն խրիստոսի. ‖ եւ հրաւիրեցան ի կոչումն արքայութեան երկնից: Որք մատնեցին զանձինս խրիստոսի ի փառս սրոյ եւ հրոյ. եւ հեղմամբ արեանն խրիստոսի եղեն վրկանք քրիստոսի. եւ հրաւիրեցա՛ն:

Բշ. Յով. Պատկերակիւց երկիր հանդիսին բընութիւնս սրնօրինեցաւ յարդանդի կուսին Աստուած. ընդմե՛ջ ի մէջ ըս վերանորոգել պատկեր: Մերկացա՛ւ ի ճաշակմանէ նախատուեցաւ ըզփառս. վերստանգամ վերըստին չնորհեցաւ. ընդմե՛ջ ի մէջ ըս վերանորոգել ի փառս: Մերկըցաւ ի ցնորպատան ի ցավոտանէ՝ մատուածայնին բնութեամբ մարմնովըն զոր ի վերնէն էառ. ընդմե՛ջ ի մէջ լուսաւորեալ տատուածայնին ձայնն ճանգմանն:

Գշ. Մրգ. Երդս առեալ մարգարէիցըն հրաշալի ճաշնիւ անդաղար օրհնաբանեն ընդմարմնացեալն ի սուրբ կոյսէն. ‖ որ երեւեցաւ մեզ ի վերկութիւն: Զնեղութիւնս եւ զպարսպանըս յանձն առեալ կամաւորապէս ժուժկալեալ համբերեցին վասն անուանըն Տեառն. որ երէ: Անեղիկեալ քարոզեցին յաշխարհի ընծայմանբիս մարդեղութիւն մարմնացելոյն ի սուրբ կուսէն. որ երէ:

Նշ. Ամ. Որք ի սկզբանէ պատուհաս եղեն ի սէր

բնարբից Հօր. ամաքելական կոչմամբ ըզաիեզերս հրաւիրեցին յաւուրվ հանդիսին մասին. ‖ վարդապետութեամբ սուրբ ամենեցեան ծրհնենցուք ըզՏէր : Որք ականատեսք և ապատաւորք եղեն մարմնացելոյ Բանին. զոր ի վերոյ անմանրամնոյ դասուցն հանդիսակերով չնորհի. վարդապետութեամբ : Որոց գասուզական սիթոս սէիզ սահնին հանդերձեալ մրնայ. կամաբել ի մեզ պատմական ըստ գրեանցն. սո սուսս անկցուք զըղջացեալ անձամբ պաղատելով. հաշտեցուցանել սիրօք ընդ ը մի՞զ գահապետ՝ձձ՞ժ՞ր զդատաւորն:

ՇԲ. ՃԳ. Որ չնորհօք սուրբ Հոգւոյն բարձեր ընկալչեն փըրկչական յորվէդրութեան շընորհս. ով սուրբ հայր Անտոնիոս. արժանաւոր երկնային կոչմանն ի հրեշտակական դասակցութիւնան. ‖ օրհնեմբք մինչ սուրբ զերրորդութիւնն: Այսօր և մանկամբք սուրբ եկեղեցւոյ ասենն ըզհաչակրօն զս սուրբ դպիչսանակ. ով սուրբ հայր ճրգնաւորաց. զի ընկալցին զանապատական պարգեւան ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ. օրհնեմբք: Զանազանապարգեւ վերընկալեալ ընկերս յաղթողմանն Քրիստոսի ընդ իմանաւոն կուսանան. հայցեսցեն ի Քրիստոսէ ըզթողութիւն մեզ ըզլոց. ի լսել ըզձայնն երկ. ելայք օրհնեալքդ Հօր իմոյ ժառանգեցէք ըզկեանսն յարիաեանց:

ՀԳ. Որ ի քրովբէական կառսդ հանդչիս. այսօր բներ յերկնից ի գանս առաքելոցն սուրբ Հոգի. ‖ օրհնեալ ես թագաւոր անմահ: Որ գընաս ի վերոյ թևոց հողմոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանդերձ յառաքեալսն սուրբ Հոգի. օրհնեալ: Որ խնամեաս տես-չութեամբ գոս գարբաձս. այսօր եկիր ի հաստատել զեկեղեցի զս սուրբ Հոգի. օրհնեալ:

ՀՆ. Չհաղթեն ծառայից քոց Քրիստոս. ընկալ ի գամս անդրանկաց գրելոյ ի յերկինս: Ընկալ վասըն անցս ըզբանաւոր պատարագս ի միջի. եւ չնարհեաւ նոցա ընթացուքիւն գառանէ յաւուրն յիմանալ: Հաշտեաւ ի ձիոքն սուրբ մարմնոյ և արեան քո Տէր. եւ պարգեւեաւ նոցա գանել յաջակողմանըն քո:

ՄԲ. Յաղնցաւ փառաց խոնարհեցար ի մեր բընութիւնս. բա՛նդ Աստուած եւ մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն: Եւ ծնար ի սուրբ կուսէ անեղական մարմնով. ըզքե՛զ անդադար բարեբանեալ մեծացուցանե՛ք: Այսօր զնկեալդ ի փրկութիւն ազգի մարդկան. վերանալութեամբ աներեւոյթ՝ն մեծացուցանե՛ք:

ԽԶ. Երանելի աստուածամա՛ր սուրբ զո՞չխն. ե՞կեա՛ ի քաղաքն Ե՛ռսաղէմ. խընդրե՛ր ըզփրկականն ծագումն մեծի վա՞յելո՛ն. եւ քարոզե՛ր նոցա զմի՛ութենին վանալ ոչ այլեր. ‖ մեծացուցանելո՛վ ըզծընեալսն ի կո՛ւսէն: Եւ խաչատանգեալ ըզդասըս հերե՛ցին. խառնվանե՛ր ցո՛ւգաւ. ե՛կեալ ի տեղին Գողգո՛թա հատա՛ծով. եւ քարոզե՛ր նոցա զդո՛ւռն ընդ ո՛ր ե՛մուտ բանն Աստուած. մեծա՛: — Փառք Հօր: Եւ համբարձեալ ըզձայնն յուգա՛յն. խընդրելով ի ցեւանէ բղեհնչալին առնելոցն սուրբ ը՛զվանչն. եւ հանատա՛վ գո՛չեր. եկայք երկրպագցո՛ւք աստուածայինն սո՛ւրբ նըշանին. մեծացո՛ւ:

— Այժմ և միշտ: Աղօթիւք սո՛ւրբ և բարեխօսութեամբ. պարգեւեա՛ մեզ Քրիստոս մանն և բանին. ընդ հրեշտակսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից:

Ա.Կ

ՅԱՄԵՆԱՅՆ ժամ օրհնեմք ըզքեզ. որ մարդասէրդ ես կեցո՛ ըզմեզ: Յօրհնութիւն ի նոր օրհնեսցո՛ւք ըզՏէր. զի նա է փառաւորեալ. յամենայն աշխրհս իւրոց: Օրհնեալ է այն որ արժանի արար ըզմեզ. հանապազ ի մեզն ժառանգութեան աշխրհին ի լոյս:

¯Զբութիւնք երկնայինք եւ անմարմնոց դիւռաւորութիւնք. ծրհնեն ըզքեզ ‖ ասելով աւրք Ասաբաճ: °Նկեղեցիք արդարոց և ժողովք մանրախրատաց. գովեն ըզքեզ ասելով: ¯Աշգ մարգկան կենդանանաց սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ. ազգագրկեն ասելով:

Ձկենդաւորքդ Քրիստոսի հեզմամբ արեան ձերոյ զկամպահպանութիւն բարձէք յաչխարհէ. եւ ի ճանապարհս արդարութեան դարձուցէք ըզմոլորեալս: Ձկենդարութեան քարոզք եւ լուսաւորիչքդ սիեզերաց էք պարծանք եկեղեցւոյ. և յոյս հանապազցելոց: Հանրերութեամբ ձերով ընկալայք ի Քրիստոսէ ըզպսակս անեռապական. եւ դասուիրեցայք ի յերկինս ընդ անմարմնոցդն դաս:

Յաղթող նահատակքդն Քրիստոսի արք քաջութեամբ մարտեան ընդ թշնամւոյն եւ դրբանութիւն լուծին ըզսանջանաց. զի պանտանելի բովէրան է յաշնէն անէն: Այս փառաց փարէր ընկնուրք. եւ հրեշտակք ի յերկինս ուրախանան զի կարանչ՛ոտ եղեն սիեզերաց. եւ լուսացոդքդ մեղաւորաց: Դանդ անմարմնոցն ազազակեն եւ ասեն. փառաց ասացարուք ըզհետ կոչմանդն Քրիստոսի եւ խընկապզեանցք վայելեցէք. յանխաեներց է յարքայութիւնն:

Պարծանքդ հաստատ աւրք ճրգնաւորաց. որք ըզմանր-

մինա խրեանց ի վերայ քո պատարագելին. եւ հնդ-
ման արեանն խրեանց նորոգելին զաշխարհս: Դա-
սաւորեալք ընդ անմարմնոց բանմութիւնսըն փայլեն
պես զարնգանին ի մէջ ասեղաց. զի զհոգիս մարդկան
լուսաւորեցին աւազանին յաւահ:

ՌՇ. ՀԱՅՐ. Աչյօր ընդ երկնայինն զնաբթանալն
ժողովուրդք հայտնասանեայց. ասնելով զյիշատակ սուրբ
հայրապետաց չանաւիզաց սըրբոյն Գրիգորի. ծրհնեցէք
զչայրն երկնաւոր: Աչյօր որդիք Թորգոմայ ծընեալք
ասպանան յորդիս Սիոնի. ի յիշատակի հարցըն
սըրբոց արդաց մեծի Լուսաւորչին. գնվեցէք զՈրդին
վճաճին: Աչյօր երկնաւոր քահանայութեանն հանդրդ
քահանայք սուրբ եկեղեցւոց. ընդ քահանայապետս
ասուածային ծրինօք պատուեսցա բանբերանեցէք զՀո-
գին ճըշմարիտ. երգեցիկ ըզվսաս ի բանձունս:

ՌՇ. ՄՐԳ. Ո՞ր առաքեցեր նահատակին քոմ գալըս-
տեան սուրբ ըզմարգարէին. աւետարանել տիեզերաց
պէտսըն քո ի հայրապետն ծագոյ ի փրկութիւն հո-
գոց. ‖ բարեխնամութեամբ սոցա Քրիստոս խնայ-
ցէ՞ ի մեզ: Ո՞ր խոնարհեցար յանդատամէ փառաց
Որդի Աստուծոյ. եւ ելիր ի կատարումն մարգարէ-
ցըն նահատանին քարոզութեան նոցն աւնծաս խորհըրդով.
բան: Ո՞ր լուծեր կենսատար մանհուամբ քո տէր զերկուսըս
մանուս. լինանելով ի դժոխսըս վերսածեր ընդ քեզ զհոգիս
արդարոց մարդասիրելոցն ի լոյս անեղսուսեր. բարե:

ՌՇ. ԱՌ. Ի՛ մարքսպնթ Հոգւոյն անուիթ ընտրեալ եւ
ձեռնադրեալ. քաղաւորք երկրի ինչսանք ակնարհի. ան-
պակաս դանձուց բանիսղ ցակովբ Աղբիանն ցուգա ցա-
կոբեանն. բարեխօս լերուք սո տէր վասն անձանց
ձերոց: Երեքսըրբեանն մի սէրութեանն խորհուրդ կա-

մաց եւ հոգեբանական. փաղաց հընչմանք բարբառ աւետեաց ընդ ամենայն երկիր սուրբդ Շմաւոն և Մաաթիա. բարեխաս լերուք մեզ տէր վասն անձանց մերոց: Բանիւն կենաց կանուխ քարող եւ աւետարանիչ. երջ փըրկութեանն հընչումն ահաւոր. ազգի մարդկան պարծանք սուրբդ Մաաթիա. բարեխաս լեր մեզ քրիստոս վասն անձանց մերոց:

ՇԲ. ԱՏՄ. Ա՛ղաչեմք ըզքեզ տէր բարեխաւսութեամբ սըրբոց Առաքելոցդ. որք նահատակեցան ի ճակատամարտս պատերազմի յաղթող զբաս ընդդէմ թըշնամւոյն. ‖ բարեխաւսութեամբ սոցա քրիստոս խընայեսցի մեզ: Որք անկան ըզսպառազինութեան ը զրանցըն հաւատոյ սըրտից ևրեւանց. եւ ընկալան ի գլուխ սանձաւորս փըրկութեան ընդնըշան խաչին առաքեր ընդ ամէն աճեալ ընծըչմարիտ սուրբ Հոգին. բարեխաւսութեամբ: Որք մաքրեցին զանձինս իւրեանց առաջի անուանըդ քոյ սըրբոյ. եւ բուրեցին հոտ անուշութեան զաղօթս իւրեանց ի տեղւոջ հեղման սուրբ արեան իւրեանց. բարեխաւսութեամբ:

ՀԳ. Որ յերկնայինն զօրս անճառաբանութեան նախ հիզեր առաւաւոտեան Հոգիդ ճըշմարիտ. զաստուածայինն և զպանդգին քո խնամատարութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երրորդութեանդ. ‖ ընդ նոսին փառաւորեմք զերրեակ մեծութիւնդ: Որ զկերպարանն աստուածայինն առեալ երրորդութեանդ խորհրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանագործ. եւ ընդ ծնեալսն առ ի նմանել խօսեցար օրինաց եւ մարգարէից. ընդ: Որ յերկրորդիւ լինելութեանդ յիս յաղթութեան քում էա կոչեն. մըտեալ ի վերնատունն զրօքըն փակելովք շնորհեալ բան առաջին փըչմանն ըզքեզ

վեռամանից անառքելոցն ասաց առէք Հոգի սուրբ. ընդ նոսին:

ՀՆ. Յորժամ յերկնից գոչէ փոգն ապերջանութիւն անընդունել սրեղերգաց ի դառասատանն ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա ՏԷՔ եւ լսեր ընդնդնդիցեն եւ հանգո ընդ սուրբսն քո: Յորժամ ճառագայթք աստուածութեանդ փայլէն ի յարեւելից. եւ ղեղրութիւնդք հրաշից ըն պանիցն յայնմ աւուր յահեղ. յիշեա: Զարհուրեսցի դոգան արարածք ի ձայնէ սրովբէական փոգոյն. յորժամ հարկանէ հրեշտակապետն եւ կոչէ ի դառասատանն զայգս որպէս մարդկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա:

ՄԺ. Ո՛ր նախիմաց խնամատութեամբ անօրինեցեր զխորհուրդ սուրբ եկեղեցւոյ. խնդրագոյն արկեալ հիմունս հաստատութեան ըզդասս արդարոց. ‖ ազաչանօք սոցա խրնայեա ի մեզ: Ո՛ր զօրհնութիւնն նախատեղծեցն աստուածապետիդ արուեստ եւ իգոյ. պայծառացեալ վայելչապէս ծաղկեցուցեր այսօր ի Յովակիմ եւ ի Աննա. ազաչանօք: Ո՛ր ըզխնամատուին Աբրահամու նահապետն ի մեր ըստ հոգւոյ. քահանայապետն և թագաւորական զաւազանացըն վիճակեալ ցուցեր այսօր ի Աննայէ. ազաչանօք:

ԽԶ. Ո՞հմէ զո եզիցի մեզ ապաւէն բոցանիւ փայլատակելն իւթով. խորտակեսցէ ըզիշխանսն եւ ելոյծ ըզդառակնէք. անուանեալ փայտըն կենաց ի փըրկութիւն սրեղերգաց: Ո՞վ բանեակ ցընծան երկինք և երկիր ուրախանայ. ընդ յայտնել սրբոյ խաչին սեռակնաձեւ փառաթեւին. ո՛ր գանչահարհըս լուսաւորեսցէ արեգակնակերպ ճառագայթիւք: — Փառք Հօր: Ընծայեսցուք երանելոյն բերկրեցան հաւատացեալք. նորահրաշ զարգ

զարմացան քանզի տեսին դյաղթող նըշանն. սրտով ամենայն ի լուռն պայծառացան։

— *Ա֊ԺՄ և միշտ։ Ա֊րդ եկայք ժողովուրդք Ա֊ստուծոյ եւ հանապազկալըք Քրիստոսի. ի ձեռն սըրբոյ մարտիրոսին առաքեցուք գոհութեամբ փառք ի բարձունս Ա֊ստուծոյ։*

ԲՁ

Ո՛Ր ՀՆԵ՞Ն ըզքեզ Ա֊սպատած. զօրք ամենայն հրեշտակա՛յ. արդարոց անձինք եւ հոգիք ամենայն սըրբոց։ Գա՛լիճն ըզքեզ Քրիստոս. մարտիրոսացըն ժողո՛վք. գաւազ մարգարէից եւ գընդք ամենայն սըրբոց։ Բարե՛բանեն ըզքեզ սուրբ Հոգի. որ միայնոյ ես հզո՛ր. եւ պահես զօրացեալ գյուսանցեալս ի քե՛զ։

Տո՛ն ձըգնաւորացն այսօր ‖ եկայք հաւատացեալք. օրհնեցէք զԱ֊սպատած յիշատակի սուրբ վըկայիցն։ Որք ըզմանկս իւրեանց կանգնեցին յերկրի աշտարակ հզօր. յոր ապաւինեալքս ամենեքեան. եկայք։ Հեղմամբ արեան սոցա մաքրեաց ըզտիեզերս յանօրէն կռապաշտութենէ եւ խաղնեաց ըզմարդիկ ընդ երկնայինն զօրութիւնսն. եկայք հաւատացեալք. օրհնեցէք զԱ֊սպատած ըզընտակեալն ի մէջ սըրբոց։

Ո֊ր օրհնեմ յանհամբիծսն զնուաճութեանց վերագոչեմք սո՛ւրբ քեզ տէր. ‖ ազօթիւք սըրբոց մարտիրոսաց խնայեա՛ ի ժողովուրդս քո՛ միայն մարդասէր։ Զգա՛ ընտրեցեր յամենայն ազգաց երկրի լուսաւորել զոգիս մարդկան. ազօթի՛ւք։ Ո֊ր գան հայրապետն իշխանութեամբ պըսակել ըզսո՛ւրբսս քո՛. ազօթիւք սըրբոց մարտիրոսաց. փըրկեա՛ զմեզ ի հրոյն յաւիտենից միայն մարդասէր։

Ո՛րքան հրեշտակք ի յերկինս. ընդ չարչարանսն ճրագնաշուքն. եւ հրաշտանն արարա՜ծք ընդ յաղթութիւնսն սըրբոցն: Մեծագոչն պատերազմիք. զառաքինութեանն ըզհանդիպն. պըճնակեցան ի զրահատա՜ք ընդ վերինն զբաւարթունան: Ցընծայ կաթուղիկէ զաւրձանանն հաւաքեցեալք. աղաղակեն սաղո՜վ փառօքք քով Աստուա՜ծ:

Ջքեզ տէր օրհնեն զաթոք սըրբոց մարտիրոսաց. քաղցըր ձայնիւ հընչմամբ քեզ երգեն. ‖ փառք քեզ փառք քեզ Աստուա՜ծ: Որք քաջութեամբ համբերեցին բըռնաւանդացն ըսպառնալեաց. եւ ընդ անմարմնոցըն դառակցեալ քեզ երգեն. փառք:

Բե. Անտ. Պարծանք եկեղեցւոյ եւ ուրախութիւն հրեշտակաց. ‖ ով սուրբ հայր Անտոն. զաղաչանըս մեր հանապազ մատո՞ սուրբ ես երթողութեա՜նն: Որ ի մարմնի կանուխեալ եւ զանմարմնոցըն բերելո՜վ ի քեզ ըզվախս. ով սուրբ: Բամեակ հոգեւորականն լըցեալ աստուածայինն ուրախութեամբ. ով սուրբ:

Գե. Գրի. Ով երջանիկ ակը սուրբ Գրիգոր սըրբութեանցն պաշտօնեայ. եւ առաքնորդ բանաւոր հօտի: Ըղբեզ ունելոք բաշխեաց առ Յիսուս մխածինն. և աղաչող վարեն քո ուխտաւորացս: Կանխեալ խրնդըրեա ըղթողութիւն յանցանաց. ի քէն անշուկեբաւորացս:

Եե. Խտձ. Ցառուց վերջին ժամանակի չինեալ իւր տունն վեհեղեցի. Հօրըն գըթած երկնաւորի խնամատարութեան Բանն եւ Որդի. ետ ըզմանարիէն իւր ի վերնոյ զգինի արեանն ի խառնելի. սո՜ւրն հրաշէից ներգործմամբ տուք օրհնութիւնն յամենայնի: Որ և զծառայս իւր անաչքեաց ի խառնելոյն հրաւիրեաց. զբաղցեալսն ի հաց մարմնոյ կոչեաց զգինի արեանն ետ ծարաւեանց. յայս կոչ-

մանկէս ապըսամբելոց ազգ հիւսիսոյ Հայաստանեայց. աչ֊ջին որ ընկերաչս զայս նեղութեանց մեզ նամբազին յոյս հանապատեաց: Հանապարհիմ և խնամոյն Գրիգորիոս անուն արթնուն նըմման խանչի մահուամբ Ո՛րդւոյն չարչամբանաց իւր սուրբ մարմնոյն. զազգըս Հայոց կոչեաց ի նոյն գանս և հարուածս նա խրատագոյն. Ա՛ի֊ոյն Բանին Չօր խնամոյն տուք օրհնութիւն գօրըք հրամայեաց:

ՇԲ. ՀԱՅՐ. Ո՛ր լուսով ապուշածոյին բանին զարդարեցեր զեկեղեցի. և զանապարն անպիտանութեան հալածեցեր յոգւոց մարդկան. ‖ ով ա՛ր սուրբ Գրիգոր. բարեխօս լեր վասն մեր առ միածին Բանն Չօր: Ո՛ր գհամագոյ ընծայութիւն միանականն երրորդութեան յայտնեցեր եկեղեցւոյ խնամապանել միութիւն. ով ա՛ր: Ո՛ր գիմերկրական անօրինութիւն մարգացելոյն վասն մեր. աւազեր մի յերկուց նոր խառնանայն քանչել. ով ա՛ր:

ՀԳ. Ամրանալի հոգմոյ նըմման անհեղագոյ ապակի հընչմամբ. երեւեցար ի վերնատունն Հոգիդ գասուն երկոտասան. որք առ ի քէն մըկըրտեցան արպէս գասկի հրով մաքրեցան. ‖ մա՛ք ի մէնջ զոմէդ մեղաց և ըզգեցո՛ ըզմեզ փառաց: Էհկեր յերկիր ապուշածարար գանել գանչհարհս էշխանութեանբ. ընդ արդարութեանն և ընդ մեղաց և ընդ չարին գամապատանայ. բաներ ըզդանձդ անհիւթանական պարգեւս եառեր որդւոց մարդկան. մա՛ք ի: Ակըն ի սիրոյ զակրդ առաքեանց յիմքըն զանգամն իւր քեւ յօգեանց. զեկեղեցի իւր զոր շինեաց եօթըն սեամբ քո հաստատեանց. աչնաեւս ի նմա եզ զառաքեալան եօթնեակ չնարհօք քո զարդարեանց. մա՛ք:

ՀՆ. Հրէշտակային ձայնիւն ծրհնեցուք զամենասուրբ Աստուածածնէն, որ վերակացուհի զամենեցուն ‖ եղեւ ի մահուանէ յանմահութիւն: Երդեցէք ցեառն երգ նոր, զի հրաշս արարեալ է. փրկեաց զմեզ երկրապագելով. որ վերացաւ զամենեսեան: Աշխարհաց ձայնիւն ծրհնեցուք զհոգեւորական հընչմամբ գովեցուք. սուրբ դէմքին փառաւորելով. որ վերացաւ զամենեսեան:

ՄԲ. Սուրբ եւ աստուածածնէն Մարիամ ցանկալի կուսից եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ մայր և աղախին մեծացուցանեմք: Անհիւղ մարմնով և առաքինի բնդհանուր լուսոյն. անարատ և անխախտելի կուսութիւն. մայր: Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեան և առաջնոյս հրաշիւղ ծագմամբ. մայր:

ԽԶ. Այսօր խընդրի պատուական փայտ խաչին ա-ռանցնեալն ի Գողգոթա ի ձեռն աստուածածնէր ղընխոյին. ‖ երկայք հաւատացեալք երկրպագեցուք աստուածային սուրբ նըշանին: Այսօր ընծայէ Գողգոթա ընծաձկեանն ի յերկրի. վերաբերեալ անուշահոտ խընկով ի ձեռն երանելւոյն Յուդայի. երկայք: — Փառք Հօր: Այսօր ի ձեռն փըրկականն սուրբ խաչին կենդանարար պատուհասն մեռանի. եւ ողբայ անառնոյ ըզկնոճ ծանուածն իւր. լսեք մեք փրխտոսի հաւատացեալք երկրպագեցուք:

— Այժմ և միշտ: Այսօր ըզնծայ վերին երուսաղէմ. ընդունելով ըզտուն յարկըն լուսեղէն. ձերախանան և հրեշտակք անելով. փառըք քեզ փառըք քեզ Աստուած:

ԲԿ

ՇՆՈՐՀԵԱ մեզ Քրիստոս Թագաւոր. կամարել ի հաճոյս քո դիւշամասկ սըրբոցն եւ օրհնել զանուն քո սուրբ : Ընդ հեզման քո սուրբ արեան. և չարչարանաց քոց եղե՞ն հաղորդ սուրբ վըկայքն եւ լուսաւորիչք այխարհի : Սիքօք միշտ ազաչելիք և փառաւորեմք անգամա՞ր. Երգով օրհնութեամբ սուրբ վեըրո՞ւդմիլով համագո՞յ :

Ամբարձ ամենեքեան զաչս սուրբ մատուցից օրհնեցեք ‖ ձայնիւ սըրբասացութեամբ ընդ սուրբ սըրբոց: Զթագաւորն փառաց Քրիստոս զեկիկ Հօր և Հոգւոյն. գովեցէք ձայնիւ : Զբա՞շխողըն պարգեւաց սուրբ պշնդիւն ճըշմարտութեան. բարեբանեցէք ձայնիւ :

Այսօր աշնեմք ըզաշն սըրբոց վըկայիցն. որ արեա՞մբ նահատակեա՞լ . ‖ փախեցան ի գո՞րա վերին ըզտարթնո՞ցն : Արիւնարբու մարտեաւն ընդդէմ խրո՞խ թանգաւորաց. դյաղթո՞զակա՞ն ընկալեալ ըզպսակ. փախեցան : Եղեն օրհնվանըք սուրբ Երրորդութեանն. գանճառակա՞ն ընկալեալ ըզկեաՁնս. եւ բարեխօսեն առ Տէ՞ր վասն անձանց մերոց:

Որ երանեալ սուրբ վըկայք որք արժանի եղե՞ք. ‖ մարմնով եւ արեամբ դասակից լինել զտարթնոց երկնից: Քաղաքավարեալք ի մարմնի եւ հետեւողք Որդւոյն Աստուա՞ծոյ. մարմնով: Լուսաւորեալք ի Հօրէ պսակս անցեալք ի Հոգւոյն սըրբո՞յ. բարեխօսեցէք առ Տէ՞ր վասն անձանց մերոց:

Ձիշխա զմեզ Աստուած փըրկիչ մեր. յորժամ գան Թագաւորութեամբըզ քո կենցո ըզմեզ. ‖ բարեխօսութեամբ սըրբոց քոց: Շնորհեա մեզ թողութիւն երկնա-

ած թագաւոր. ընկալ զաղաչանս մեր կենդ ըզմեզ. բարեխօսութեամբ: Յօրհնութիւն ի նմա օրհնեսցուք ըզՔրիստոս թագաւոր՝ որ վասն մեր մարմնացաւ կենդ ըզմեզ. բարեխօսութեամբ:

ՒԵ. ՀՐԵ. Ո՞ր յանէիցս առիցիմեր ըզպաշտօնեայս քո ի հոգւոր կիսկոպոսութիւն ածեզական. ընդ նոսին օրհնեմք ‖ ըզքեզ եւ մեք հոգեզինեալս: Ո՞ր բանիւ զոյացուցեր զինեանակ զամբոն հրեղինաց բանդ ի սկզբանէ. ընդ նոսին գովեմք ըզքեզ: Ո՞ր արարեր յաղես խմանալի ըզհրեշտակսս քո Հոգի Աստուծոյ. ընդ նոսին բարեբանեմք ըզքեզ:

ՒԶ. ՄՐԳ. Ա՛պաշխարութեամբ ապրեցան քաղաքքն Նինուեացւոց. ‖ ի լսել ձայնի մարգարէին եզեւ թողութիւն մեզաց: Ես հաս բանն առ թագաւորն. պատուիրեաց ամենայն ժողովրդեանն. լսել: Ի բերանոց մանկանց ալեղայոց. գարբաւոյն երկնից յօդնութիւն կոչէին. լսել:

ՒԷ. ՆԵՒ. Ո՞ր ըզլեառ ահեղաւ չնարհանց անասունք դալ ի վիճակել զգիտութիւնդ. ծագեցեր յաշխարհս Հայոց ընտանեաբար. զլթած Հայր երկնաւոր զլթիս ի մեզ ցուցեալ: Ո՞ր ընտրեցեր յամրավանէ զինքեան Հոգւով աւրհնեալ. ժառանգել զվիճակ հայրենի՞ հովանալ ապրմանութեամբ եւ երանութիւնք: Ո՞ր արհնաբանութեանն զարդարեաց զեկեղեցի. կարգաւորեալ բարեպաշտութեամբ. առին ազգաչնաբ խոնարհեալ ի մեզ Քրիստոս:

ՇԲ. ՄԻՆ. Ըզդիշեսաւակ վերկայեցին. աղբերն մեծին Մինոսայ. երանելեանց Գրաբոսի յառաջ եկայք աճեցուք: Ո՛վ սուրբ վերակաց Քրիստոսի. քաղցրաբանբրանըզ Մինոս. արբանհանս ճգնականն յառաջ ընդքեզ խընդրա-

պատ։ Ի տաճարի հանդիսատեսանն. սրբոյն Մեծին Մինասայ. եկայք հաւանասցեալք յանսիմ երկրպագեցուք։

ՀԳ. Աչխօր երկնայինքն ուրախացան ընդ երկրաւորսա նորոգմանն. քանզի նորոգեցաւ էից հոգին եւ սուրբ վերնատանն. որով նորոգեցաւ գաղք առաքելոցն։ Աչխօր հոգանիւթեայ բնութիւնս ցընծայ ընդ հօր հաչտութեանն. քանզի որ երարձ զհոգին ի մարդկանէ մարմին եղելոց. զարձեալ վերըստին ընդնայ պարգեւէ։ Աչխօր մանկունք երկեղեցւոյ ասեն ցընծութեամբ զգաստատ սուրբ հոգւոյն. որով զարդարեցան ի գիտութիւն լուսափայլ եւ վերապայծառ. երգեն ընդ սրովբէսն զերանելոցն։

ՀՆ. Գանձ է միածինն փրկիչ և փառաւք հօ[ր]ը. եւ ընդհանրեցին բնութիւնս հրեշտէից նմարոք։ Լուսաւոր են ճառագայթիւք արդարոց. և ի բնութեան բանականս հրեշտակաց անպսակ ընթանան։ Ի վերինն երուսաղէմ թլուխն անպսակ ընդ առաջ տեառնն յօ[ր]դ. եւ այնպէս յաճենայն ժամ ընդ տեառնն լինին։

ՄԲ. Արեւն լուսոյ և անդր հոսանի աշխարհ կոյս ար ցօղեցեալ ի մեզ ըզցօղն երկնայինն. ‖ զբնդ բարեբանեալ նեմք Աստուածածնին կոյս։ Անհիւզ մարենի եւ արդիւք հոգեղէն աշխարհ կոյս. քանզի պըտուղըն կենաց ի քէն արեան մեզ. զբնդ։ Անբիծ լուծիչ և քաւիչ մեղաց աշխարհ կոյս. ար զանառանելին յէից ի գիրկսդ քո բարձեալ. զբնդ։

ԽԶ. Ձառագայթ փառաց Հօր Ածխիւ միածինն. ար ընդլոյսդ անեմայրութիւնդ մարմնով պարապրեալ. ‖ աչխօր ի Թաբօր փառաք փայլեցեր։ Ար անառակ արդիւնից անհամ ի վեր քան ըզբան. ծառայի կերպիւ պարա-

ծածկեալ ընդ մեզ անբաժանելի. այսօր։ — Փառք Հօր ։ Որ հրճուլիանցն անմերձենալի հնար անառաւածութեանդ. ի հոգեղէնս խոնարհեալ ընդ աշխարհական. այսօր։

— Այժմ և միշտ։ Զհայր և զորդի և զսուրբ զհոգի. վճռաւորեմք ասելով. երրեքապրքեան աքրութիւն կենցս ըզմեզ. բարեխօսութեամբ սրբոց քոց։

Գ·Զ

ՁԱՐԻԱԿԱՆ մահ սրբոց քոց Քրիստոս ընդ երկնային պարան այսօր երգակցեալ աստնեմբ. որք հանդիսացան ընդդէմ բնութեան թշնամուին։ Անմամբիւք ի մանկիկ ցուցան զերիվերոյ սրոյ և հրոյ տանջանաց. պսակաւանկան մահս իւրեանց ընծայեցին քեզ Քրիստոս բանաւոր զնմանունք ։ Համառակեալքն ընդ թիամբ ի փարձ գանատան տանջանաց. համբերութեամբ վանեալ ըզթշնամուին պատերազմ. փախեցան ի ծոցս վերին ընտարթնոցն ։

Երանելի անուրբ հայրապետ. չարչարեալք վասն Տեառն հանդերձեցեք. յաղթեալ բռնաւորին ‖ դասակից կից եղէք վերնոցն ։ Ընդունել նահատակեցայք յերկրի. յաղթողք ի պատերազմի կռիւ լուծ ընտրանոյ. դասակից։ Լուռաւորեալք երկնային լուսով պայծառացեալք ի հնչուն սրբոյ. բարեխօսեցէք առ Տէր վասն անձանց մերոց։

Երանելի անուրբ հայրապետ որք կամաւ չարչարեցայք յանձն առեք զհամբերութիւն. ‖ յաղթանակեալ աղօթիւս ձեր յիշեսջիք զանձինս մեր ։ Փախստական առնեն Տեառն. ձեր արիւնք հեղեալ յերկրի են հոտ անուշ բուրեալ յաչխարհ. յաղթանակ ։ Փախստական

անցաւորին. ձեզ անանուն է պատրաստեալ պըտակ վառած ի Քրիստոսէ. յաւիտենաւոր ապօթըս ձեր յիշեալք զանձինըս մեր:

Ընդ վերին զըւարթունըն բանեւանիմք ‖ ըզքեզ Տէր. սուրբ սուրբ սուրբ ես Տէր զօրութեանց կեցո ըզմեզ: Յիշատակաւ սըրբոց մարտիրոսաց զոհանանիմք ըզքեզ: Երկնաբընակեան ձայնիւն աղաղակեմք ամէն քեզ:

Զանգաղթելի ճըգնաւորացն ըզյիշատակս. ‖ եւ կայք հաւատացեալք ամենեքեան պատուական: Քանզի մնալովն ունելով զոանձինըն արհամարհեցին. նըմանողք լինելով չարչարանաց փըրկչին. եւ կայք:

ԲՇ. ՅԿԲ. Հայրապետ սուրբ եւ անբիծ և ընտրեալ յոտնակին. պատնէշ զատիկ եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ ամէն Քրիստոս բարեխոսեսցի վասն մեր քո աշնազարցս: Հովիւ հոգեւոր բանաւոր հօտի. լուսաւորիչ տիեզերաց սիւն ընտիր կանգնեալ ի միջ եկեղեցւոյ. ամէն: Համառանութիւն հաւատոյ պըտակ ի գլուխ եկեղեցւոյ. պայծառ քարոզ տիեզերաց և պարծանք ազգի մարդկան. ամէն: Ի սանձարի քուէ սըրբութեան երկըպագեմք քո նըշխարացդ. փառաւորեմք զօր յիշատակիդ կատարման քո հանդըստեանն. ամէն:

ԳՇ. ՀՈՑԲ. Ճոխագովեալ սուրբ հայրապետաբըն հրաւիրեսցի Հոգւոյն սրբոյ. վերընտիրն հաստատակեցին պաշտելական քարոզութիւնն. ի վերայ վիմիկ հաստատոյ հիմանն սուրբ եկեղեցւոյ: Ո՛րք գինու Հոգւոյն սրբոյ արբեալք պատերազմանք. վանեցին զընդդիմամարտ մեղութիւն հերձուածողացն. որպէս հովիւըք քաջք հերքեցին ըզգայլն ի հօտէ գառանց: Եւ զհանապարս ճշմարիտս սուրբ Երրորդութեանն. ընդհանուր քարոզեցին յեկեղեցիս ազգափառաց. հանապազ ի Հայր եւ յՈրդի եւ յամենասուրբ Հոգի:

ԵՇ. ԱՌ. Զանազ Ինորդս և զվարդապետս եկեղեցւոյ քոմ սրբոյն. յիշատակաւ պատուեմք այսօր. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա փրկասցի խրնայեամ ի մեզ: Ծներ մըշակք անպատրաստելի կամ՚ղիկէ եկեղեցւոյ. եւ պըտակ պարծանաց հաստատեցաւ. բարեխօսութեամբ: Հազարանպետք անուսուցանելին խորհրդոյն. եւ բացողք դրանն արքայութեան ընկալցի. բարեխօսեսջք առ Տէր վասն անձանց մերոց:

ՇԲ. ՈՍԿ. Որք աւրժանաւօրեցայք կոչիլ յաշակերտս անքիան առաքելոյն Թադէոսի. եւ անսուտ ծայրն հրով մաքրութեան տակի փորձեալ դըստայք ի բնական բանալս հրեշտակաց. ‖ ով երանելի սուրբ Ակեաց՝ ընդ բարեխօսեցէք առ Տէր մնաքրել զմեզ ի մեղաց մերոց: Որք անհրաժեշտ դաւանութեամբ քարոզեցէք ըզքրիստոս ի դրունըս թագաւորացն. մըկըրտելո՚վ ըզքանչ նահատակն. ի յակունս ներփրատայ ի ծաղկազարդ վայելչութիւնան. ով: Որք աղեպարտելի՝ մնացէք ի հրապուրանաց որդւոյ թագաւորին. չարչարեալք վասն՚ն փրկասոյ. արդանալիս խոզխոզեցայք պանդրագ ընդունելի. ով:

ՀԳ. Աբեզանն արդարութեան փրխատս ծանգեալ յաշխարհս հաստատեաց ընկանաւարն աղգ՚ատութեան. եւ մեռ մահս եւ յարութեան համբարձաւ առ Հայր յոր՚ մէ ծագեանց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ երկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. վասն որոյ և մեզ՚ զ երկրպագանելիք Հօր Հոգւո՚վ եւ ճշմարտութեամբ: Որ փոխանակ ծոցածին բանին որ ե՚լ յերկինս. առաքեցան աւետիքըն Հօր ի բարձանց Հոգին ճշմարտութեան. մըխիթարել զոր յԱդամայ սերաց մեղելոց եւ հրաւիրել ընդառնալ դառս առաքելոցն.

‖ վանն որոյ և մեռա՞ք ի երկիրըդ ազգաւ՝ ով եւ հրշմարտութեամբ: Այսօր տրբամեակա՞ն և գիշերայնէն լուծան երկունք ծնընդեան նահատակին. քանզի զծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յապականութիւն. վերընտիրն ծնանի՞ հոգին յերդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վանն:

ՀՆ. Յանհաւատ քո գալըստեանըն յորժամ գան տէր ի յերկնից անաուսածային քո գործութեանդրդ. եւ նըշան սուրբ խաչին պայծառանայ ի մէջ երկրի: Նորոգին տարերք երկրի ի ձայնէ հընչման փողոյն որ զոչ գկենդանութիւն. անէ արիք երկըն տէր կենդանասց եւ մեռելոց: Շնորհեա մեզ տէր ողորմութիւն ի ծագել սրբոյ խաչին որով եղեւ մեզ փըրկութիւն. զի նովաւ ելցուք ընդ առաջ Աստուածորդւոյդ որ ի յերկինից:

ՄԾ. Զանճառելի լուսոյ մայր. եւ ըզրնտակալ ըզանբակընդրնտակից Որդւոյն. ‖ ծրհնութեամբ մեծացուցանեմք: Զանհաս ըզնորընծութեանն մայր. եւ զանձնաւոր տաճար Աստուծոյ Բանին. ծրհնութեամբ: Զբոլորից փըրկութեանն մայր. որ զանասանելին յերից ի յարգանդի երանդ. ընտա ամենեքեան ծրհնութեամբ:

ԽԶ. Քեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ շնորհոյ. պայծառական ըզպատուական զաստուածընկալ սուրբ նըշանն. մատուցանեմք զօրհներգութիւն մերձա ի բարձունս: Սա կամեաւ քո Քրիստոս եւ թեւօք ամենազօր սուրբ Հոգւոյն. եւ զանաւք հրեշտակաց թագուցեալ երկաւորի. ի լեառնն վարագայ բընակիլ ի նմա: — Փառք Հօր: Ընկայք ժողովուրդք. երկրպագեսցուք անաուսածային սուրբ նըշանին. համբարձեալ ի լերանն ըզձեզ ի սըրբութիւն. եւ ըզրնտակեանն ի սա մի՞շտ վաստատեսցուք:

— Այժմ և միշտ: Քանզի անապրան եղեն հրեշտա-
կաց եւ մարդկան. դյանդիմութեանն պրսանկն ի Քրիստոսէ
ընկալան. եւ բարեխոսեն առ Տէր վասն անձանց
մերոց:

ԳԿ

Աղաչեմ հրեշտակաց դասքն ի յերկինս ուրախա-
նան ի վերայ ՚ի՛.ո.ո.ե.ի՛ ընդունելութեան սըրբոցն: Աղ-
աչեմ ընդհանրական սըրբոց դասքն ի յերկրի պրսանկեցան
երկնաւոր ժառանգիչն փառաց: Աղաչեմ անմահութեանց
պնուարութիւնքն մեծապէս ասնեն. քանզի եր-
կրաւոր պինաւորաց բանմունելութիւնքն ընծայեցան ի
խորհուրդ ՚ի՛.ո.ո.ե.ի՛ն սըրբութեան երկնից:

Աւրը Աստուած Հայր անեսկիզն. որ փառաւո-
րեաց ես ի մէջ սըրբոց քոց. ծրհնեմք ‖ ընդքեզ ընդ
պրանելութեան երկնից: Աւրը Աստուած Որդիդ մեծին.
որ պահեցեր յանդիման ըղձընդունելութեան սըրբոց քոց. գո-
վեմք ընդքեզ: Աւրը Աստուած Հոգիդ ճըշմարիտ. որ
նորոգեցեր ըզտեսիլեքըս ճըշմարիտ երկրպագութեամբ
աւրը ՚ի՛.ո.ո.ե.ի՛ն. բարեբանեմք ընդքեզ անլռելի
ձայնիւ:

Ձընդհանրականն աշխատութեանց համբերեցին սուրբ
մարտիրոսքն. եւ ըղպատերազմըն չարին վաստնեցին
ժնժկամութեամբ. ‖ բարեխոսութեամբ սոցա Քրիստոս
ընդունելոյ ի մեզ: Որք հնդիկն գարիւնս իւրեանց փո-
խանակ արեան քո Տէր. եւ ըզբանութիւնն հրապարա-
կին վաստնեցին ժնժկամութեամբ. բարե: Եւ ըզպատկա
անապական ընկալան ի քէն Քրիստոս. եւ դատաւոր-
ցան ի դատս վերին պրատութեանցն. բարե:

Նահանջակ յաղթողք քաջք ի մարտի. երանելի

սուրբ մարտիրոսաք. ‖ որք վանեալ ընթընդամի՛ն խոր-
տակեցէք։ Հրեշտակացըն դանդըն ածնահկից են մեզ.
եւ չկարէք աթոռոցին ը դուռըճանգեալ բերկրին. ը-
նդ վարդապետին ձեր հեղուման արեան. որք։ Անթառամ
պըսակըն ձեզ սահնգեալ մընայ. քան զանհնըս պա-
տուականըս գերեզմանին հրաշինք. որք։

Աչօր մարտիրոսաց դանդըն. ցընծացեալ բերկրի՛ն
ընդ առաջ Տեա՛ռն. Քրիստոսի ո՛րդւոյն Աստուծոյ։
Զայն ի յերկինից վըկայեալ. սուէ եկայք ծրհնեալըք
Հօր իմո՛ւ. ժառանգեցէք երկինից խորանացն։

ԲՇ. ՍՏ. Աւոսքեան ի մեզ տէր ընդ ամենայն գըթու-
թեան ը զնդրմանէն. բարեխնամութեամբ սըրբոյ
նահատակին քո և աղո՛ւրմեամ։ Արժան զերկնայինըն
բաներ ըզդեան. ցուցանելով զանճառելի խորհուրդ.
‖ սրբին ապաչանօք խընայեա ի մեզ տէր և ողո՛ր-
մեա։ Որ ազօթանուէր հայցմամբ ըզթնդրմութիւն խընա-
դրելով ի քէն. անծրէն բազանդաց իւրոց. սրբին։

ԳՇ. ԳԲԻ. Խոստովանող Քրիստոսի ճըշմարիտ վըկայ.
բանիցչարչար նահատակ աէր Գրիգորիոս. զպահա-
պութիւն չարչարանաց Տեառն ի մարմնի քում կրեցեր.
արժան ցընծայ ընկերեցի՛ ի փառս սրգւոյ Աթոռի։ Ծնող
հոգեւոր անաուսաժանմանն սիրով. գընդսվանգեալ հայր
պարծանաց աէր Գրիգորիոս. չարչարանօք մարմնոյդ
մաքրեցեր ըզմեզ ի յաղտոյ մեղաց. եւ ծրհնար արդիւ
լուսափայլ բանիւդ։ Կերպարանն փառաց մխածնի Որ-
դւոյն. մարդէբաս յանդիման աէր Գրիգորիոս. բերեալ
երկաթիս ընկալան երկնաղնաց թաթիք ասից քոց սուրբ.
զի բերեսցես ըզմեզ յերկինըն Աստուծոյ։

ԵՇ. ՆԵՐ. Աչօր ցընծայ երկնեցի ընդ անմարմնոցըն
դասակցեալ ասնեղո՛վ դասչնասակըս քո աէր սուրբ

նեբաէս. որ ի հնգետն սըրբոյ անամնասկերպ լիմամբ վկայեցար. ‖ բարեխօսեա՛ առ Քրիստոս վասն ամենայնոց մերոց: Քահանայապետա ընտրեալ. արժանապէս շնորհօք Հոգւոյն բաշխեցե՛ր պիղծ կախարդութեան մարմին եւ պարիսպն Տեառն. յորում հրեղէն սիւն ի յերկինից լինալ. բարեխօսեա՛: Արդ անդադար ընդդէմ. լուսաւորիչ հոգւոց մերոց նըմանեա՛ր Մովսէսի նախամանրագրքին մեծի. լուսափայլեալ դիմօք աստուածահրաշ տեսլեանբ. բարեխօսեա՛:

ՇԲ. ՔՈ. Ակնածեր ընդ անմանրամիտսըն գահս պարծեն. ՚ըզ ի Սեբաստիա ճգնութեամբ պանծերազմեալդ յաղթեցեալն Քրիստոս. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա՛ Քրիստոս խընամեա ի մեզ: Եւ լըմնութիւն անօրէն բըռնաճարին. աստուածայրէն արութեամբ վանեալ. սաստիկ ժուժկալութեամբ համբերեցեալն տանջանացն. բարեխօսութեամբ: Ի ձուկ պատուական մարմնոյն ի ղըժըդեղիկ ձգն. տանդեապէ՛ն ի լըճին սատուցելոյ յանսահման տանջանացն. զա՛յս ի յերկինըս համարձակեալ եւ պնդութիւն ի քէն խընդրեին. որ յոյս և ապաւէնդ են քոց սրբոց խընամեա ի մեզ:

ՀԳ. Զանընակընկրնաբար բըղխումն ի հօրէ գՀոգին ճըշմարիտ. որ հրեղէնամբ ձայնի էջ ի վերնատունն այսօր նըմանն սաստիկ հոսմամբ. ‖ պո՛ր փառաւորեմք հնգետասան երգո՛վ: Ջհամագոյակիցըն հօր եւ Որդւոյ պրաշխեցն հնարհաց. որ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ պարգեւն ընտրութեան լեզուաց հնարհաց տալըր առաքելոցն. պո՛ր: Զադրիւրն լիմաստութեան ըզկատարեալն անձնասուրութեամբ. որ խօսեցար յօրէնս և ի մնրգարէսն եւ յաւետարանն. պո՛ր:

ՀՆ. Փառըք քեզ Աստուած փառաւորեալ յանխառն.

ար կենարարդ ես մարմնոյ՝ եւ զոյացուցիչ հոգւոյ մեր նըշնջեցելոցն: Ո՛ր բարձրացար ի խաչին վասն Ադամայ նորոգման. եւ իջանելով քո ի դըժո՛խս աւար ա-ռեր ըզգերեալսն: Ըզդիւնս արեան քո յիշեա կենա-գործող աշխարհի. եւ հանդըստեան արժանաւորեա՛ յերեսաղէմըն վերի՛ն:

ՄԺ. ՁԱստուածածնիննն և զմի՞շտ կոյսն. անեղապա՛ծ օրհնեսցուք քանզի ծագեաց մեզ լոյս ե՛րեսաց եւ փըր-կի՛չ աշխարհս մերոց: Խընդա եւ ուրախ լեր անհարս-նացեալ մայր. քանզի որ ի քէն ծընաւ. մե՛ծ ՚ի Ա-ստըւած ի փըրկութիւն աշխարհս մերոց: Գանձ ա-նապական գըտաք սուրբ Աստուածածինն. բարեխօսեա՛ Քրիստոսի՛ Աստուծոյ մերո՛յ կենցուցանել զաշխարհս մե՛ր:

ԽԶ. Յաղթող եւ զնար օրհնո՛ւթիւն միշտ ի բարձունս երգեսցուք Քրիստոսի՛ հաւատացեալք ժո-ղովուրդք: Ո՛ր ելին ի լուսաւորել գընտրեալ սուրբ գե-կեղեցի. եւ պըղո՛ծեաց անուրբ խաչիւն նըմա ըզ-փառս երգեսցո՛ւք: — Փառք Հօր: Ամէն եւ մեք աո-նեոցուք զնաւակատիս սուրբ խաչին. եւ փը՛րկիչն մատռեսցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան:

— Այժմ և միշտ: Լըսէք ըզաեղի անկելոցն. ամըբո-տամբողական Թըշնամո՛ւէն ար ի յերկինս վայր անկեա՛լ:

ԴԶ

Ա՛ՅՍՕ՛Ր յիշատակ սըրբոցն և փայլե՛ն նըշխարիք սոցա ի մէջ եկեղեցւոյ ‖ աղաչեսցուք ըզՏէր. սո՛ք թո-նայեա՛ ի մեզ: Հեղմամբ արեան սոցա մե՛ծարի՛ մայր սոցա խնա՛նալի Սիոնն աղաչեսցուք: Տա՛ճար են սուրբ

Հոգւոյն կենդանեաց ասկերըք սոցա հիւանդացս բժժիչկ աղաչեսցուք:

Այսօր ճրգնութեամբ սըրբոցն ը զուարճանայ եկեղեցի ուրախութեամբ մեծաւ հանդիսիւք օրհնութիւք. ասե՛նելով գյիշատակ սոցա: Սոքա են զոր կենդաց. պարզեւեալ մեզ ի Քրիստոսէ ի բժշկութիւն. պատուական են սուրբ արեամբն իւրեանց: Խ՛չամանութիւն ունին ի հնազանդն սըրբոյ առաջնորդել մեզ յերուսաղէմըն վերին. ի քաղաքն կենդանեաց ի մեծըն Սիոն:

Որք զառ ի Քրիստոս դչարչարանըս յանձն առեալ համբերեցէք ըմ ասուածասէր հայրապետք. եւ արժանի երդէք վերինայինն ժառանգել պըսակ: Որք փորձեցեալ չիջանուա հրով ժառանգեցէք պատրաստեալ ձեզ պարգեւութիւնն. համարձակութիւն ունիք բանեխօսել ամե՛ն տէ՛ր վասն անձանց մերոց: Որք զամբարըշտութեանցըն վանեցէք զկռապաշտութիւն ըմ ասուածասէր հայրապետք. համառանութիւն ի Քրիստոսէ հայցեցէք անդադա՛ր սուրբ եկեղեցւոյ:

Ցընծութիւն է այսօ՛ր հրեշտակաց եւ մարդկան. զի վերոխանացեալ ըմբըշնամին վանեալ խորտակեցին սուրբ վիրկայքն. եւ երգե՛ն յաղթողք ի պայծերանդին: Աւրհնեալ և արեամբ մնրտեանն ընդդէմ գինու. վիրաւորեալք ի մարմնի վիրաւորեցեն ի մահ ըզրեւլիար. եւ սուսյա՛ն պատրաստ յայլ անեալ կան: Երանեալ հոգեզէն զըւարթութեանց. եւ բարեբա՛նեալք ի դասուց մնրմնաւորաց սուրբ վիրկայքն. արեղի՛ն ա՛ջմէն պըսակեալ երեն:

Ցեշատակ է այսօ՛ր քոյ նահատակաց Քրիստոսի սըրբոցդ վիրկայեցն. ‖ Եկա՛յք ժողովուրդք ցընծութեամ՛ր սուրբ տօնեսցուք: Քանզի սեւոդք ի սանջա՛նս եւ յաղթողք ի մարտն եւ պըսակեալք ի Հօրէ. եկա՛յք:

ԲՇ. ՀՐՇ. Ո՛ր ի հրեղէն զօրաց երկնից փառաբանիցես Աստուած. ո՞րով զէրկնայինն ա՛նձամբ առաւելս ծանիցէն ըզՆոքրսն հեղեր յերդիս Ա՛ստուծոյ. ‖ աղաչանօք սակաւ ձգտիլեա մեզ Աստուած: Երեւելով հոգեվինացս անհիւթական նկարն ի ձեւս մարմնոյ. որք եւս ծանուցին մարգարէիցն ըզխորհուրդ քո գալստեանդ բազմապատիկ աճելեամբ ծրիւնս կերտով. աղաչանօք: Ա՛նճառելի անօրէնութեանդ քո աւետարերքդ առաքեցան. Գաբրիէլ եւ Միքայէլ անմարմնական դասուքն իւրեանց յերկրի սպասաւորելով. աղաչանօք:

ԳՇ. ՄԲԳ. Ո՛ր գյառաջադոյն ընտրեալդ առաքեցեր յաշխարհս սըւրբ զմնրգարէն. աւետարանել ըզքո գալուստդ անխնդրմանելի անօրէնութեամբ. ‖ սո՛քօք չընդրհեա հատանաւթիւն եկեղեցւոյ քոմ սըրբոյ: Որոց եառեր իշխանութիւն բացանարել զկնիսն քո յաշխարհ. առաքեալ կատարեցեր զմնրգարէիցն ըզգալստեան. սո՛քօք: Ո՛ր ընդմէջ գերի առեալ մահուամբ ընդմէջ կոխեցեր. արձակելով զերանելս մարգարէիցն յանեղծաւորն քո հանդիսատ. սո՛քօք:

ՆՇ. ԱՌ. Ա՛մէնըք հաւատոյ. այսօր վայելէն Հայր առերբ ի քո առերբ եկեղեցւոջ. ‖ մարգանակեր փըրկիչ: ասծնոգացս ձգտիլեա: Բանիւխոստութեամբ պետրոնի և պօղոսի քո առերբ առաքելոցն. մարգանակեր: Լուսաւորեալք ի սուրբ դըպրութենէս. փառաւորելիք առերբ զերրորդութիւնդ. երկրաքանչիւրացն ազօթիւք ասծնոգացս ձգտիլեա:

ՇԲ. ԻԳՆ. Ո՛ր հրաւիրեցեր զգյառաջադոյն ընտրեալդ ի ակզբանէ աշխարհի. ի հարթանիւրն ա՛նճառական կոչելով յուրաքանչիւրն ընդ բանմէլոցն յառաջագոյն գաւառս ծանզգեանցն. ‖ աղաչանօք սակաւ կեցո՛ ընդմէդ փառաց թագաւոր: Ո՛ր յանճառս քեռնվրէականըս վե-

բանեցաւեալ հանդիսիւք Որդւոյ Աստուծոյ. համեցայք խոնարհութեամբ բառնալ ի գիրկըս յարուցից Աղանձայ. ասէ։ Որ ըզբաժակ անմահութեան սիրոյ քո արբիցէ երանելին Ի գնաւոտիս. ոչխարս ցրուեալս առաւուտ ծագելիւն պաղատանաց մատուցեալ ժանեալք հաց սուրբ զբոտս Աստուծոյ. ասէ։

Հդ. Աւետելոյ ազատանոյ. լինելոյ ուրախութեամբ հընչմամբ ի բարձունս. ի նմանութիւն լուսոյ վայելմանն հրապնեանց անկիրելի զաշակերտան. մինչդեռ նըստէին ի սուրբ վերնատունն։ Անեղութեանն ազատեալ. անքննելի որ քննէ ըզխորհս Աստուծոյ. գոր առեալ ի հօրէ պատուոյ գահառոր և զորութեամբ գալոյան. զոր քարոզեցին համագոյականն։ Օրհնութիւն ի բարձունս. երկրին ի հօրէ հանգստոյ սրբոյ. որով առաքեալքն արբեցան անմահականն բաժակոյն. եւ հրաւիրեցին զերկիրս ի յերկինս։

Հն. Փառաբք քեզ Հայր. որ կենդանարար եւս մարմնոյ եւ գոյացուցիչ հոգւոց. ‖ ընդհատ՛ւ գօրհնատանող հոգիս յանմահականն քո հանգիստ։ Արդարոցն հօր Որդի. որ պատուիրանիցն եղեր հոգեղինացս եւ խաչեցար. ընդհատ՛ւ։ Ամենազօր սուրբ Հոգի. որ անդադրիչ ես նեղելոց եւ մխիթարիչ հոգւոց. ընդհատ՛ւ։

Մտ. Ճանդումն հրաշալի որ անյայտ էր ի միջի. եւ բանըն հայրական անըմբռնելի. հաւր վայելմամբ ցեալ և ի մարմնիդ բնակեցաւ. անվընաս պահելով զարարածս ամենայն։ Ճանդումն հրաշագործ որ ի կուսէն ծագեցաւ. ճառագայթիւքով զարարածս ամենայն. երկինքըդ ցընծացէն և երկիրս ուրախանայր. եւ ջրեանըդ Աստուած ընդ մարդկան չընջեցաւ։ Աւա քեզ ապաւինեալիք ամենասքրուհի. զերազոյն և հրաշալի եւ բաշխող բանաւթեանցդ. աղերսիւր եմ ծարաւեաց եւ

հանդիսաց աշխատելոյ. եւ եղեր վերընկալ անաուա-
ծամբն բանին:

Խ2. Քրիստո՛ս Աստուած մեր. չնորհեա՛ մեզ ընդ
պճարասի և ընդ որդւոյըն Ձեր բերթեալ. արժանաւորիլ
քո՛մ աստուածամբն տեսլեան նդ: Համբարձեալ ըզմեզ
տէր. առաւել քան ըզգալի պճարօրականն ըզլեառնըն
յերկինսաբերձ եւ յիմանալի խորհուրդ: — Փառք Հօր:
Ամէն որոյ և մեք ըզքանաեղինս մեր յանմահեացս քեզ
հոգեւորական ստացաւարք որպէս միայնոյ մարդասիրի
եւ փրկչի:

— Աւժմ և միշտ: Լուսաւորեալք ի յերկրի պայծա-
ռացեալք ի յերկինս և զանակնկալք ընդ հրեշտակս.
եկայք ժողովուրդք ցընծութեամբ ոտնեսցուք:

Դկ

Ո՛ր յիշատակս վըկայից քոց Քրիստոս պարգեւեա
մեզ. ըրհնել ըզքեզ արժանապէս: Կամա՛ւ մեռաւ
յին զանձինս խրեանց քեզ պատարագ ալեամբն իւ-
րեանց եւ ակն ունին ալըսակիլ ի քէն տէր: Սոցա՛
աղօթիւք փըրկիչ խնայեա ի սուրբ եկեղեցի քո՛ զոր
ընտացար պատուական արեամբըդ քո՛ սրբոյ:

Ա՛յսօր յիշատակ սըրբո՛ց քոց. ըրք տանջանաց ա-
նօրինացըն համբերեցին և զառակից եղեն վերին
զըւարթնա՛ցն: Ա՛յսօր եւ հրեշտակք ուրախա՛նան.
ընդ կամաւոր չարչարանըս ճըգնաւորացն որք յաղթե-
ցին սնոտի բըռնաւորացն: Սուրբ է՛ս թագաւոր
յաւիտե՛նից. որ նըստաիս ի վերայ չորեքկերպեանն կենդ
դանեաց և ի սրբոց քոց փա՛ռաբանես:

Փառք քեզ Հա՛յր երկնաւո՛ր. որ նըստիս ի քրով-
բէ՛ս. եւ բանբերանիս ի զառանց սերաւիմից: Ընդդէմ

գ՚վեմըք թաղաւոր փառաց Քրիստոս համաձայնեալ ընդ աւրբոս քո յեկեղեցիս ամրամարց : Աբրեա զանձինս մեր եւ սահմարացո սուրբ երկրպագութեանդ կենդանա- մար սուրբ Հոգի :

Պաթեացի՞ն սուրբքըն փառաք եւ ցընծացեն ի հան- գիստս իւրեանց . քանզի ընդ հուր եւ ընդ սուր անցու- ցին զանձինս իւրեանց : Աչուրբ զարթնա իւրեանց հնդիա՞ն չարչարանացըն համբերեցին . եւ զբազանանգիս բնութեան՞ անհարգեցին յաշխարհի : Աբդ եկայք հաւանացեա՞ք կատարեսցուք զկամս սուրբ . քանզի անքա՞ն են մեզ բարեխո՞ս յարքայութեանն Աստուծոյ :

Աչ տեա՞ն ի վերայ սրբոց ի՞ւրոց . եւ փառաք իւր հանդուցեալ է յոտիցըս սուրբ . եւ հոգիք սո՞ւրբ դաւանութեամբ ընդ հրեշտակս ի յերկինս : Բանիակք հրեշտակաց տեառնըն չուրջ են զնոքօք . եւ երգակից են միաձայնեալ յօրհնութիւնս Աստուծոյ . եւ հայցեն վասն ա՞ն զաղաւթիւնս անձնացն աշխարհի :

Բշ. ՀՐՇ. Աչյաւր ուրախացեալ սուրբ եկեղեցի՞ Քրիս- տոս . ոչնչ խընդութեամբ զոն վերինն երուսաղէ- մ . ‖ սրբոցն ձայնիւ փառաւորելով ըզՔրիստոս : Աչյաւր համաձայնեալ որդիք Սիոնի՞ երկրայնոյ . ոչ- նիս զաւրհանեն որդւոց անդրանկաց վերի՞ն Սիոնի . սրբոցն : Աչյաւր զաւթ անհնարինն երգս առեալ պարե՞ն ընդ մարդկա՞ն . զերգըս հնգիւրս յանհնա վճռալի՞ն յաւուրս սուրբ :

Գշ. ՄՐԳ. Աչյաւր ցընծայ զաւրհացեալ եկեղեցի հեթանոսաց . ոչնեցի՞վ զլիշատակ մեծի՞ նահապետին եւ հօրըն հաւատոյ Աբրահամու . օրհնեցէ՞ք մանկունք Սիոնի՞ զՀայրըն լուսոյ ա՞նդրէպելի : Աչյաւր նոր խա- սեալ . կոչեցեալ մարգարէիւքն առ Աստուած . ոչնեաւ ցընծութեամբ ընտօն հովուացն Իսրայէլի՞ն առաջնոյ .

զովելով բզկտեա անկեանն երկնից սրտից յաղթանդամ թեան : Ասացք ի գլուխըս լերանց . առնն Աստուծոյ հաստատեալ . ար և յաւէտ անդրդիս յանմոռաց Հոգւոյն աստուածարուեստ առաջահաս անձրեւօք . բարեբանեա զպտուղն կենաց զարբուցանողըն ծաղկանց :

ԵՇ· ԱՌ· Ա՛Ասա՛՛ր երկնայնոցըն վայր իջեալ առնեն ընդ հնգիզեկեան գիշատա՛կ սուրբ առաքելոցն Քրիստոսի . արք դանէցին ըստնդրկիկ ընդ հերետիկո՛սս ‖ փաստաբանեալ սուրբ վերստրգուելիենըն համանգա՛յ : Ա՛Ասա՛՛ր պարակից եղեալ վերնոցն ա՛րդիք նոր Աթո՛ռիսկ ի յիշատակի՛ լեզուացն հրեղինաց . արթուիք եղեն ըզգեցեա՛լք ըզքրիստո՛ս . փա՛ : Ասա՛՛ր քահանայք եւ պաշտօնեայք սուրբ եկեղեցւոյ ոճանալըմբիւն գիշատա՛կ լուսոյն ծագողաց . արթուիք մաքրեալք ճշմարիտ սուրբ Հոգւո՛յն . փառա՛ :

ՇԲ· ՀԱՅՐ· Ա՛ստուածամբն հաստատ հարցըն սըրբոց զատ՛ծօ՛ղ՛նումն . ծագեցաւ քեւ ընդ հանուր լոյս Հայաստանեա՛ց . սո՛ւրբ Ներսէսակէս . ‖ անեղամարտ բարեխօսեա՛ վասն անձանց մե՛ր : Բանաւոր հօտին Քրիստոսի ընտրեալ հովիտ՛ծօ՛ղ՛ քաջ . ի չնչէն լուսոյ բղխեալ շառաւիղ բարի . ակն վերլծանէս . անեղամարտ : Գովեալդ ի վերայս հօրըն մեծի համանծօ՛ղ՛նման . քանզեթեամբ զանօրինացս խնդրատակեալ զպատակե՛րն տէ՛ր սուրբ ցոսաւիկ . անեղամարտ : Գանամկցեալ անմահութեանցն մարդկատանծօ՛ղ՛ութեամբ . ճշմարիտ քահանայապե՛տ վերակոչ Քրիստոսի սո՛ւրբ Գրիգորիս . անեղամարտ : Երկնայինդն ի յերկրի հաստրգ հրդեհծօ՛ղ՛ութեամբ . յանդիմանելով ըղծմարտասերըն կատարեցա՛ր վասն անուանըն Տեառն սո՛ւրբ Դանիէլ . անեղամարտ :

ՀԳ· Ի՛ հանդիսարժ ազգիս մերոյ . անհամատհոլելդ վրանկ. կենդանանալ սուրբ Հոգի ծրհնեալ ես լոյս ճշմարիտս Աս-

ասէր ի սուրբ վերնատունն եկեալ Աստուած ճշմարիտ. հրաշագործեաց զառաքեալսն ի լոյս փառաց քոց Հոգի։ Հնձուածոյ խնդութեամբ. աշակերտացըն լցեալ· փառաբերեալ երկին. օրհնեալ ես լոյս գերապատիւ։

Հն· Ո՞ր ի հօրէ առաքեցար մարգածէր կարող փըրկիչ. եւ ըզմեղուցեալ ընդմարդըն բըժըշկեցեր. ‖ ողորմեա՛ ՏԷր հրաժարեալոյս զոր հրաւիրեաց առ քեզ կոչեցեր։ Ո՞ր ի խաչէն բեւեռեցար մարգածէր կարող փըրկիչ. եւ ընդօղ անապականն արեանըդ ցօղեցեր սիեղեանց. ողորմեա՛։ Ո՞ր ըզդժոխս աւերեցեր եւ ըզդեւսըն փըրկեցեր. եւ զարթեւեամըն վերացեր ի յոյս կենացըն յաւիտենից. ողորմեա՛։

Մծ· Աստուածածնէն սուրբ կոյս անհասանացեալ Մաբիամ. որ ծրհնեալդ ես ի կանայս. ‖ զքեզ օրհնեմըք միշտ որ արժանիդ ես միածնուցանելոյ։ Անապական տաճար եւ առաքամոս լուսոյ. որ ի քեզ փեսայացեալ Բանըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ։ Հոգըն կենդանիչ որ ի մարմնին վառեցաւ. զոր անվնաս յարգանդէ քումէ կրեցեր եւ ծընար Աստուած եւ մարդ. զքեզ։

Խշ· Խաչի քո փրկաւոր երկրպագիմն արարածք ամենայն. որ ի փըրկութիւն մեզ կանգնեցաւ. սո՛ւրբ եւ զկնի մեզ պահապան յաղթող ‖ ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։ Ի՛ սմա բարձրացար բարձմամբ անճից. որ փառաւորիմդ ես ընդ Հօր. ժողովրդի ընդհատացեալսըն կենսաբեր փայտիւն. ապրեցուցանել։ — Փառք Հօր։ Սոփան լուսաւորեցան արարածք ամենայն. սո՛ւրբ ապաւէնն աւրհնեալքն ի մեղանէր բանսն որ ապաւեաց զմեզ ի պատրանաց։

— Այժմ և միշտ։ Բանիւմ համարձակութիւն ի սո՛ւրբ ՏԷր բարեխոսութեամբ ասա. եւ թողութիւն ի մեղանէց ոչըք կատարեն ընդմիշտ կրկնա՛։

ՀԱՐՑ Ը

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Ը֊ՉՔԵՉ արդարը և նուիրեց դատաւոր ի մէջ սըրբոց քոց բարեբանեա. ‖ հարցըն մերոց Աստուած օրհնեալ ես յաւիտեան: Ը֊գթիզ եր ի հնձան իջիր ասացէ՛ն. խոնարհեալ ի գունդըս մարտիրոսաց գովիս. հարցըն: Ը֊գթիզ ո՛ր ահաւոր թագաւոր յաւիտենից. այսօր ընդ դաս վըկայից քոց բարեբանեմք. հարցըն: Ը֊գՏէր օրհնեցէք ‖ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան: Ա՛նրա֊ւելին երկնից և հրեղինաց. ի հոգեղինաց հաճեցաւ ընտրել իւր գինաւորս. բարձր: Ո՛տասի և մեք հաւա֊տացեալքս Քրիստոսի Աստուծոյ. ընդ նոսին խընդրո֊ւով ընթ֊ծղութիւն մեզանց մերոց. բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Ա.Զ

Յաճեցաւ փառաց խո՛նարհեցար ի մեր բըն֊նո՛ւթիւ֊նըս. Բա՛՛նդ Աստուած ե՛ւ մարմնացար ի սրբոյ կու֊սէ՛ն: Ե՛ւ ծնար ի սո՛ւրբ կուսէ անեղական մարմնով. ը֊գթե՛՛ զ անդադար բարեբանեալ մեծացուցանե՛մք: Այսօր գինեալդ ի փըրկութիւն ազգի մարդկան. մեր֊բանութեամբ ամենեքեա՛ն մեծացուցանե՛մք:

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.Զ

Ժո՛ղովեա՛ եքս ի միշտաւոր սըրբոց քոց Քրիստոս. ազաչե՛՛մք ըզգթիզ ‖ սոցա բարեխոսութեամբ ողո՛րմիա֊ծ Եւրկըրպագե՛մք սո՛ւրբ քո Քրիստոս. ընդա֊քո՛՛ զըթծութեամբըդ զո՛գացանըս մեր. սոցա: Ջզրա֊գո՛՛ւ֊ծ և մարմնով սրբեա՛ զանմաքրե՛ն. սոցա֊ւ֊ք ի զանձաս քո պահեսցես մարդասէր Փըրկիչ. սոցա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ա. Ժողովեաք ի յիշատակ սրբոյ մարտիրոսացն. միաբա՛նութեամբ երգել նով. ‖ օրհնութիւն ի բարձունս երկնաւոր թագաւորի՛ն : Քանզի հեղմամբ արեան սոցա պարսեցաւ թշնամին. եւ միծաբա՛նք պատծի Սիոնի երգեն նով. օրհնութիւն : Դասակցելոցն ընդ գոբրս վերինն ղաւրթնեցան. յիշատակաւ բերկրեալ ի սրբոցն թի՛ւն սոցա երգեն օրհնութիւն :

Բ. Որք ըղհանդէ՛ն նահատակութեան առ բրնաւորսն ցուցին. եւ յաղթեցի՛ն հաւատով երբեակ լուսոյն եղէ՛ն մեզ առիթ. ‖ աղաչանօք սոցա կեցո՛ զմեզ : Որք ըղխանա՛ր կառապաշտութեանն վանեալ հերքեցին. եւ կանգնեցի՛ն մեզ նըշա՛ն յաղթող ընդդէ՛մ թշնամւոյն. աղաչանօք : Եւ հրաշափառ ընդնո՛ւթեամբ պատերազմեալք ի յերկրի վերհամբարձեալք երկնայնոց դասուցն եղէ՛ն երդակից. աղաչանօք :

Գ. Որք զանձինս իւրեանց քեզ Հայր ընծայեցին. և որդւոյ քումդ Քրիստոսի եղէ՛ն խաչակից. ‖ աղաչանօք սոցա կեցո՛ զմեզ : Որք զմարմինս իւրեանց քեզ տա՛ճար մաքրեցին. եւ Հոգւոյդ սրբոյ եղէ՛ն օթեվան. աղաչանօք : Որք զկեանս իւրեանց քեզ փոխանակեցի՛ն. եւ երկնից արքայութեանդ եղեն ժառանգաւորք. աղաչանօք :

Դ. Պատուականն վըկայից զինուորութեանցըն դանդն. համաձայնեալ ընդ երկնայինն զօրան երգեն ասելով. ‖ սուրբ եւ Տէր զօրութեանց բընակեալդ ի լոյս : Կարծրացն տանջանօք լուծի՛ն զկարծր մարմինդ. եւ բանցնդանքն փայլմամբ հոգւով երգեն ասելով. սուրբ : Համաձայնեալ ընդ նմին արժանաւոր սիրով. ի տաճարի՛ ընդնաւորացն երգմամբ ասելով. սուրբ :

Ե. Ա՛ռաքինասէր վարուք հաճոյացաւն սուրբ վճկայքն. եւ ընտրեցան կամուն մահուամբն իւրեանց. ‖ եւ հրաւիրեցան ի կոչումն արքայութեանն երկնից: Որք մատնեցին զանձինս իւրեանց ի փորձ սրոյ եւ հրոյ. եւ հեղմամբ արեանն իւրեանց եղեն վճկայք Քրիստոսի. եւ հրաւիրեցան: Ա՛զօթի՛ւք սգոյ և բարեխօսութեամբ. պարգեւեա մեզ Քրիստոս մահն և բաժինն. ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից:

Ա. ՀԱՐՑ ԱԿ

Սո՛ւրբ Ա՛ստուա՛ծ արարիչ յաւիտենից. ո՛ր նե՛ւաստի՛ ի քերովբէս խնա՛յեա՛ յաւրհնաբանեալդ քո՛. ‖ Ա՛ստուա՛ծ հաճեցի՛ր մերոց: Սո՛ւրբ Ա՛ստուա՛ծ թագաւորի՛դ մեր Քրիստո՛ս. ո՛ր ի՛մի՛ր ի՛ հօրէ եւ մարմնացար ի սո՛ւրբոյ կուսէն. Ա՛ստուա՛ծ: Սո՛ւրբ Ա՛ստուա՛ծ որ տպրիւրդ ես անբասիրա. լուսաւորեր ընդմարդկան և զանաքեանն աւետարանեալ ըզքե՛զ. Ա՛ստուա՛ծ:

Գ. Հա՛յր անբակերպն որ խնամեա զքո՛ գաւառանդըս. ‖ գո՛րծեալք քո՛ ըզքեզ օրհնեն եւ առաւել բարձրացուցանեն զահաւոր ա՛նունն քո սո՛ւրբ: Ո՛րդի՛դ միածի՛ն. էակի՛ց Հո՛ր և Հոգւո՛յ. գո՛րծեալք: Հո՛գի՛դ ճշմարի՛տ. ելանակից Հո՛ր և Որդւո՛յ. գո՛րծեալք:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ ԱԿ

Ո՛ւրախ լեր Ա՛ստուածածնի՛ն. տա՛ճար անխախտե՛լի ըզքեզ մեծացուցանե՛լ: Յըղացար անսպառապա՛ր. եւ զԱ՛ստուած վայելչապէ՛ս ծընար. ուրա՛խ: Ե՛րգէ՛ մարգարէն սո՛ւրբ է տա՛ճար քո աքանչելի՛ արդարութեամբ եւ զո՛ւռն երկնային ուրա՛խ:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԱԿ

Խընդրե՛մք ի քէ՛ն բարեբա՛ր. ողորմեա՛ անձա՛ն մերոց: Վանեն սրբոցդ քոց մա՛րտիրոսաց. տէ՛ր ընկալ զաղաչանս մեր: Որ զքեզ ծա՛ծդ ես յամենայնի՛ տէ՛ր

կեցո՞ զամենեսեան մեր: Այսբէ ես տէր զօրութիւնդ
բընակեալդ ի լոյս յանմատոյց. ճշմարտութեամբ սըրբոց
քոց լսէր տէր եւ ողորմեաց:

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.Կ

Յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ. որ մարդասէրդ ես
կեցո՞ զմեզ: Յօրհնութիւնն ի նոր օրհնեսցո՞ւք զՏէր.
զի նա է փառաւորեալ. յամենայն սըրբոց իւրոց: Օրհ-
նեալ է՞ այն որ արժանի արար զմեզ. հանդանել ի
մասին ժառանգութեան՞ սըրբոցն ի լոյս:

Բ. ՀԱՐՑ Ա.Կ

Ո՞ր բանիւ ելից եւ ի սուրբսն հաղորդեալ. ‖ ըզ-
քեզ բարեբանեմք Աստուա՞ծ հաւրցըն մերոց: Ո՞ր
զգաւթիւս քո զերծին մանկունքն. ա՞նապակա՞նսա պա-
հեցեր ի հրոյն. զքեզ՞: Ո՞ր ցուցեր զգօրութիւն աս-
տուածութեան՞նըդ քո. չար և անօրէնն թագաւորին. զգ:
Գ. Ըղձէր ‖ օրհնեցէք և բարձր արարէք զինա՞ յա-
վետեան՞ն: Որք մատանեցին զանձինս իւրեանց տանջա-
նաց. եւ զաճա՞ռակիս եղեյ՞ն վերին զքաւարինացն. ըզ՞նդ
նոսին զգՏէր օրհնեցէք: Ըզ՞նդ կամաւոր չարչարանս
սըրբոց վըկայիցըն քահանայք և ժողովո՞ւրդք.
բարեբանեցէք զանմահ թագաւորն ըզՔրիստոս և բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Ա.Կ

Ահեղ ասաճ՝ր բնակարան անբաւ Բանիդն Աս-
տուծոյ. Մարիամ սուրբ կո՞յս ‖ զքեզ և ըզծընեալն
ի քէ՞ն մեծացուցանեմք: Յարգանդիդ կրեցեր որ
չտանջէ քան զչափեալսն ի չօրէ ըզԲանն. եւ ծընար
մարմնով՞ զքեզ: Աւրդ խընդրեմք ի քէ՞ն անդա-
դար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց. առ Որդիդ քո
վասն՞ փըրկել զմեզ ի փորձութենէ և յամենայն
վնասուց մերոց:

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա԰

Ը՛դյիչանաւկ սըրբոց մարտիրոսացն. այսօր ածնէ՛ եկեղեցի հընչակելով ըզնընութիւն սուրբ հա՛յր ե՛կեղեցւոյ. ‖ աղօթի՛ւք սո՛ւրբ աղո՛թիւնս։ Հրաշափա՛ռ ըզ և պայծա՛ռ առաքի՛նութեամբ քարոզեցին ըզքեզ տէ՛ր զե՛ղեալ. քանզի լսե՛ր ի՛ հօրէ և մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն Որդի՛դ միածի՛ն. աղօթի՛ւք։ Ա՛նուշահո՛ւ բուրմամբըդ քո լըցի՛ն ըզտիեզերըս կենսարե՛ր աւետեաց՝ եւ ընդ վերի՛ն դասակարգութիւնսըն հանդի՛ս այնեալ բարբառեն ըզքեզ Հոգի՛դ ճըշմարիտ. աղօթի՛ւք։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա԰

Ա. ՝Ջբարութի՛ւնք ե՛րկնայինք եւ անմարմնոց զի՛նուորութի՛ւնք. օրհնե՛ն ըզքե՛զ ‖ ասելով սո՛ւրբ Աստուա՛ծ։ °Եւ հակեցէ՛ք ակդարձ և ժողովք մարտիրոսաց. գո՛վեն ըզքե՛զ ասելով։ ՝Ա՛ղգ մարդկան կե՛նդանեաց սաղմոսի՛ւք եւ օրհնութեամբ. աղաղակե՛ն ասելով։

Բ. Ճըգնաւորքդ Քրիստոսի հեղմամբ արեան ձերոյ զկապանչոութի՛ւն բարձէ՛ք յաչխարհէ. եւ ի ճանապարհս արդարութեա՛ն դարձուցէ՛ք ըզմոլորեալս։ Ճըշմարտութեան քարոզք եւ լուսաւորիչըք տիե՛զերաց է՛ք պարծանք եկեղեցւոյ. և յոյս հանապատացելոց։ Համբերութեամբ ձե՛րով ընկալա՛յք ի Քրիստոսէ ըզպըսակս անեղականն. եւ դասուորեցա՛յք ի յերկինս ընդ անմարմնոցըն դաս։

Գ. Յանդիման նահատակըդ՛ն Քրիստոսի ա՛րք քաջութեամբ մարտեան ընդ Թշնամւոյն եւ զրըտնութի՛ւն լուծին ըզտանջանաց. զի՛ դանաւանելի ըզվէրան է յա՛ռնէն տէ՛ր։ Լա՛յս փառաց փարէր ըզնոքօ՛ք. եւ հրեշտա՛կք ի յերկինս ուրա՛խանան զի կարանչե՛ք եղեն տիեզերաց. եւ լըսա՛ցո՛ղըք մեղաւո՛րաց։ Դանաք անմարմնո՛ցն աղաղակեն եւ

սանն . փութացարո՛ւք ըզհետ կոչմանըն Քրիստոսի եւ
եկեղեցացք վայելեցէք . յաւիտենից ի յարքայու-
թիւն :

Գ . Պարծանըք հաւատոյ սուրբ ՀԳնաւորայ . որք
ըզմնալին իւրեանց ի վերայ քո պատարագեցին . եւ
հեղմամբ արեանն իւրեանց նորոգեցին զաչխարհս :
Զանասունըսն ընդ անմարմնոց բաղմութիւնըն փայլէն
որպէս զարեգակն ի մէջ աստեղաց . զի զհոգիս մարդկան
լուսաւորեցին աւազանին լուսով : Արդ Եկայք ժողո-
վուրդք Աստուծոյ եւ հանապատակեալքը Քրիստոսի . ի
ձեռն սըրբոց մարտիրոսացն աւաքեսցուք զհնութեամբ
փառք ի բարձունս Աստուծոյ :

Ա . ՀԱՐՑ Ը Զ

Ո՞նոխական եւ բանեզուիթ . մի՞ց գրեր զուխտս քո
մի՞ մերժեր ըզմեզ յողորմութենէ քումմէ . ‖ ՏԷր Աստու-
ած հարցըն մերո՛ց : Նա՛խաստեղծին այցող փըրկիչ .
փըրկեա՛ց զմեզ յանժանահաս նեղչաց մերոց . վասն
ընտրեա՛ցդ քոց սըրբոց . ՏԷր : Ո՞ւռանել փառաւորեալ ի
սահարի՛ց սըրբոց քոց վըկայից . մի՛ անտես առներ զա-
պաւինեալսդս ի քեզ . ՏԷր :

Գ . ԸնդՏԷր օրհնեցէք ‖ եւ բարձր արարէք ընդո-
յաւիտեան : Ընդ սակրեցելոցն ի հնոցին երփակելով
զոչխացնւք . օրհնե՛ցէք ամենայն գո՛րծք Տեառն ըզ-
ՏԷր . եւ բարձր : Ի՞ վկայարանըս սըրբոց քոց ընթաս-
ցո՛ւք անձրով . ա՛րժանաւորեա՛ եւ զմեզ հասանել
Քրիստոս մնալո՛ւ ժառանգութեան սըրբոցն ի լոյս . եւ
առաւե՛լ բարձրանալ անո՛ւն քո սո՛վորեալ յաւիտեան :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Ը Զ

Սո՛ւրբ եւ Աստուածածնին Մարիամ յանկարծ կոտրեց
և պարծանք ազգի մարդկան . մայր և աղախին մե-

ծայրացանե՞մք։ Ա՞նկէզ մորենի՞ և տանձառ ընդհանո՞ր լուսոյն. անարատ և անխախտելի կուսութիւն. ‖ մայր և աղախի՞ն մեծայուցանե՞մք։ Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեան և առաջնոյ հրաշխյլ ծագմանմբ մայր։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՋ

Հեղմամբ արեան սըրբոց վըկայիցն. ‖ հաշտեաց ընդ մեզ Քրիստոս եւ փըրկեա յամենայն փորձութենէ։ Որք նահատակեցան վասըն քո ի մահ. վիրաւորեալըք յաղթեցին թըշնամւոյն. սոցին աղաչանօք հաշտեաց։ Որք վիշտս ի սէր անհաւոր քո տէրութեանդ. եւ մաուցին դանձին իւրեանց պատարագ քեզ և ղենաւին. սոցին աղաչանօք հաշտեաց։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԲՋ

Օրհնեա՛ ընդքեզ Աստուա՛ծ. զոր ամենայն հրեշտակա՛ց. արքայից ա՛նձինք և հոգիք ամենայն սըրբոց։ Գովեա՛ ընդքեզ Քրիստոս. մարդասիրութեանդ ժողովք դասք մարգարէից և գունդք ամենայն սըրբոց։ Բարեբանեա՛ ընդքեզ աւուրք հոգի. որ միայնոյ եա՛ հըզո՛ր. եւ պահեա զօրացեալ զյաւուցեալս ի քե՛զ։

Բ. ՀԱՐՑ ԲՋ

Ընդ՞նդ սուրբըս քո բարեբանեմք ‖ ընդքեզ Քրիստո՛ս Աստուած հարցըն մերոց։ Որք խաչակից քեզ գոլով յօժարութեամբ յանձն առին ըզդիմընդակ տանջանս. ընդ նոսի՛ն օրհնեմք ընդքեզ։ Որք մեռան ընդ քեզ և կենդանացան. եւ թագաւորեալըք վայելեսցեն ի քո՛ փառս. ընդ նոսի՛ն կենսագործեա՛ ըզմեզ Քրիստո՛ս։

Գ. ԸզՏէր ‖ օրհնեցէ՛ք գովեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք ընդ յաւիտեա՛ն։ Ա՛ռ սըբոցն է բնակարա՛ն և ի սուրբս հանգուցեալ. օրհնեցէ՛ք։ Ա՛ռ նըւաճ ընդ ամէ՛ն

չօր եւ բաւեր բան ի դասուց մարտիրոսաց ամենեքեան միաբան. օրհնեցէք:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ Բ Շ

Զքեզ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս բարեբանեն պապք անմարմնոց հրեշտակաց. ձայնիւ երգով գոչեն և աղաղակեն. ‖ Ա՛ստուածդ անստուածոց և Տէր տէրանց փըրկիչ գոլով: Ա՛ռաքեցեր զքո Միածինըզ մարմնանալ ի սուրբ կուսէն. եւ անաբաւս ծընանիլ յօրոմայնէ անապականն. բառնալով զմեր նեղութիւնս. Ա՛ստ: Շնորհք բարի յերեսաղէմ երեւեցան հեթանոսաց. զի արքունին յաւիտենից սըզոյ եղեալ յօրդեզրութիւն կենաց կոչէ. Ա՛ստուածդ:

ՈՂՈՐՄԵԱ Բ Շ

Ո՛ղորմեա՛ կենաց Ա՛ստուածդ և բըղխա՛ւմն ողորմութեան. խընդրեմք ի քէն ըզթողութիւն մեղաց. ‖ որ միայնով ես մարդասէր: Փա՛փա՛գանօք մերձենամք առ սուրբըս քո. հանշեակաց ընդ մեզ սոցին՝ բարեխօսութեամբ. որ: Ո՛ր ապա՛ւէնդ ես կենաց և փըրկութեան մերոյ խաղաղացո՛ ըզկեանըս մեր երկնայի՛ն քո խաղաղութեամբդ. որ:

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ Բ Շ

Ա. Տո՛ն ընդունաւորացն ա՛յսօր ‖ եկայք հաւատացեա՛լք. օրհնեցէք զԱ՛ստուած յիշատակի սո՛ւրբ վըկայիցն, Ո՛րք ըզմահս խրտանց կանգնեցին յերկրի աշտարակ հըզօր. յո՛ր ապաւինեալքս ամենեքեան. եկայք: Հեղո՛ւմն արեան սո՛ցա մաքրեաց ըզսիեդերըս յանօրէն կառապա՛շտութենանց եւ խաւնեաց ընդմէջդիկ ընդ երկնայինն զօ՛րութիւնսն. եկայք հաւատացեալք. օրհնեցէք զԱ՛ստուած ըզհնակեանն ի՛ մէջ սըրբոց:

Բ. Ո՞վ օրհնի՛ս յանմարմնականն զինուո՛րութեանց վի՛րաւորեալք սո՛ւր քո՛վ Տէ՛ր. աղօթի՛ւք սըրբոց մարտիրոսաց

խնայեա՛ ի ժողովուրդս քո՛ մինայն մարդասէր։ Զըս-
ընտրեցեր յամենայն ազգաց երկրէ յուսաւորել զոգիս
մարդկան. ա՛ղօթիւք սըրբոց մարգարէից խնայեա՛ ի
ժողովուրդս քո՛ մինայն մարդասէր։ Ո՞ր գաս հայր-
կան իշխանութեամբ պըճնակել ըզտունըրըս քո՛. ա՛ղօթիւք
սըրբոց մարգարէից. փըրկեա՛ զմեզ ի հրոյն յաւ-
տենից մինայն մարդասէր։

Գ. Զքո՛ղ տէր օրհնեն դասըք սըրբոց մարգարէից.
քաղցըր ձայնիւ հընչեմք քեզ երգեն. փառըք քե՛զ
փառըք քե՛զ Աստուա՛ծ։ Որ՛ք քաջութեամբ համբերեցին
բըռնաւորացն ըսպասանալեաց. եւ ընդ անմարմինսըն
դասակցեալ քե՛զ երգեն. փառըք քե՛զ փառըք քե՛զ Աս-
տուա՛ծ։ Ա՛յսօր ցընծայ վերինն երուսաղէմ. ընդհան-
լո՛վ ըզտասն յարկսըն լուսե՛զէն. ուրախանան և հրճ-
տակք անհլով. փառըք քե՛զ փառըք քե՛զ Աստուա՛ծ։

Ա. ՀԱՐՑ ԲԿ

Օ՛րհնե՛մք ըզքե՛զ տէր ընդակընկըրըն Հայր ‖ Աստուա՛ծ
հա՛ւրցըն մերոց։ Գո՛վե՛մք ըզքե՛զ տէր. փառա՛ւն որ-
դի Աստուա՛ծ։ Բարե՛բանե՛մք ըզքե՛զ տէր. ճըշմարի՛տ
սո՛ւրբ Հոգի՛ Աստուա՛ծ։

Գ. Ը՛զտէր օրհնե՛ցէ՛ք ‖ բա՛ւրձր արարէ՛ք յաւիտեա՛ն։
Զո՛ր փառաբանե՛ն զօրք երկնաւորաց զընտրեցնոցըն
բա՛ւրձր։ Որ՛ւսմ երկընքագահե՛ն դասք հո՛ղեղինաց սըր-
բոց վերկայիցըն բա՛ւրձր։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Ը՛զքե՛զ Աստուա՛ծ՝ծին ո՛ր վերծրհնի՛ս ի գօրաց հրճ-
տակաց. ‖ ա՛զգ մարդկան կենդանեաց մե՛ծացուցա-
նե՛մք։ Ը՛զքե՛զ բնակ հրեղէն աստուա՛ծ՝ութեանն ո՛ր-
մանալի գօրացն երանե՛լ. ա՛զգ։ Ը՛զքե՛զ մայր ե՛մ
մանուկ՛ի մարգարէին յառա՛ջ գո՛ւշակեալ. ա՛զգ։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Նկեա՛լ եմք ի տեղի վըկայիցն և աղաչեմք ըղքե՛զ Ա՛ստուածծ ողո՛րմեա՛ : Զաղաչա՛նըս մե՛ր մի՛ ա՛նտես առնե՛ր . ‖ բարեխնամութեամբ սըրբո՛ց քոց և ո՛ղորմեա՛ : Փըրկեա զմե՛զ յաւրինէ և ի՛ նեռչայ մերոց . բարե :

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԲԿ

Շնո՛րհեա մե՛զ Քրիստո՛ս Թագաւո՛ր . կամաւրե՛լ ի հաճո՛յս քո՛ զյիշատակ սըրբո՛ցն եւ օրհնել զանո՛ւն քո սո՛ւրբ : Ա՛յրք հե՛ղման քո՛ սո՛ւրբ ա՛րեա՛ն . և չարչարանաց քոց եղե՛ն հաղո՛րդ սուրբ վըկայքն եւ լուսաւո՛րի՛չք ա՛շխարհի : Ա՛ռքօք մի՛շտ ա՛ղաչե՛մք և փառաւո՛րեմք անեղակա՛ր . ն՛րգո՛վ օրհնութեա՛ն սո՛ւրբ վե՛րըն՛դ Հա՛յր և Հո՛գի՛ն սո՛ւրբ համագո՛յ :

Բ . ՀԱՐՑ ԲԿ

Ո՛՛րք ի մա՛րտ անօրի՛նացըն յա՛ղթե՛ցին արիաբար Քրիստո՛սի՛ն . ‖ ա՛ղաչանո՛ք սոցա՛ կեցո՛ զմեզ Փըրկի՛չ Ա՛ստըւած հա՛յրըն մերո՛ց : Ո՛՛րք վասը՛ն քո՛ ըզկեանս իւրեանց փո՛խանո՛ւակեցի՛ն . սո՛ւկանալէ՛ն համբե՛րելով . աղաչանո՛ք : Ո՛՛ւստի՛ և մե՛ք հաւատացեալքըս ժո՛ղովո՛ւրդ ի միշտա՛կ սըրբո՛ցն հա՛յցեմք . ա՛ղաչանո՛ք :

Գ . Ը՛ՂՏԷՐ ‖ օրհնե՛ցէ՛ք և բարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յա՛վետեա՛ն : Ը՛նդ երկնայի՛ն զինուորութիւնն ըզթագա՛ւորըն Քրիստո՛ս . գո՛վելով օրհնե՛ցէ՛ք : Ը՛նդ դա՛սս և բանակի՛ վըկայի՛ն ըզպըսակի՛չըն սըրբո՛ց . բարեբա՛նելով օրհնե՛ցէ՛ք :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲԿ

Ա՛յր լո՛՛ւսո՛յն . Ա՛ռըմա՛ն անհամբանացեա՛լ օրհնեա՛լդ ի կանա՛յս : Զլո՛յսն ա՛՛նըշտաւեա՛լ . յաւրդա՛նեդ կրեցե՛ր օրհնեա՛լդ ի կանա՛յս : Ա՛ի՛ դա՛ դա՛րձ վա՛նըն մեր բանբեխօսե՛լ օրհնեա՛լդ ի կանա՛յս :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Ո՛րք զանձինս իւրեանց ընծայեցին քէզ Քրիստոս հաղորդելով քո չարչարանաց. ‖ բարեխօսութեամբ սուրբ աղօրմեա մեզ Աստուած։ Ո՛րք մեծապէս կանխեցին սիրել հաւատով. եւ հնդամբք արեանն իւրեանց նորոգեցին դաչինս. բարեխօսութեամբ։ Ո՛րք տեսչացան ըզհնա երանելոյ ձայնին. եւ յաւիտենից կենացն արժանաւորք եղեն. բարեխօսութեամբ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա. Մխաքան ամենեքեան զԱստուածն ասասցուք. օրհնեցեք ‖ ձայնիւ սքանչացութեամբ ընդլսակիչն սքանչաց։ Զթագաւորն փառաց Քրիստոս զեկեղց հօր և Հոգւոյն. գովեցեք ձայնիւ։ Զբանչհողըն պարգեւաց սուրբ զհոգին ճշմարտութեան. բարեբանեցեք ձայնիւ։

Բ. Ա՛յսօր ասնեմք ըզաօն սքանչաց վքկայիցն. որ ա՛րեաւմբ նահատակեալ. ‖ փախեցան ի զօրս վերին զբարինացն։ Արիաբար մարտեան ընդդէմ խրատ թագաւորաց. զյաղթողական՛ն ընկալեալ ըզպսակ. փախեցան։ Երկեան օթեվանըք սուրբ երրորդութեանն. զանճառակա՛ն ընկալեալ ըզկեանս. եւ բարեխօսեն աս տէր վասն անձանց մերոց։

Գ. Ո՛վ երանեալ սուրբ վքկայք որք արժանի եղէ՛ք. ‖ մարմնով եւ արեամբ դասակից լինել զբարինացն երկնից։ Քաղաքավարեալք ի մարմնի եւ հետեւողք Որդւոյն Աստուա՛ծ. մարմնով։ Նուաստութեալք ի հօրէ պսակառնեալք ի Հոգւոյն սքանչա՛ց. բարեխօսեցէք աս տէր վասն անձանց մերոց։

Դ. Ձիշտ զմեզ Աստուած փրկիչ մեր. յորժամ գայ թագաւորութեամբըզդ քո կենցս ըզմեզ. ‖ բարեխօսութեամբ սքանչաց քոց։ Շնորհեա մեզ թողութիւն երկնա-

տր թագաւոր. ընկալ զաղաչանըս մեր կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ: Ցօրհնութիւն ի նոր օրհնութեանցն ընդեղ փրկաւոր թագաւոր որ վասըն մեր մարմնացար կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ: Ջհայր և զՈ՛ըդի և ըզսուրբ ղհոգին դ. վառաւարհմ ասելով. երկրպագութեան արժանի կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ:

Ե. Ո՛ր պըտակիչդ ևս ամենայն մարթի բռնաց. և յաղթո՞ղ պահեցեր ըզյաւուանցեանսն ի քեզ փրկաւոր վառաւոր թագաւոր. ‖ բարեխօսութեամբ սըրբոց մարտիրոսաց. պարգեւա՛ զխաղաղութիւնդ երկրպագուացս ամենասուրբ Երրորդութեանդ: Ո՛րք մնանեցին զանձինս բռնաց տանջանաց և մահու. և հնդամանի՞ մբ արեանն իւրեանց եղեն վըկայք քո կա՞մ մահուանն. բարեխօսութեամբ: Ո՛րք ընդհատ կռտակաշտութեանցըն վանեցի՞ն յաչխարհէն. և ևս ի՞նթադրեա՞լ կոծանեցին ըզրեւլիար պատերազմիալք ի հանդիսի. բարեխօսութեամբ:

Ա. ՀԱՐՑ ԳՋ

Ո՛րք ընտանեցան յանօրինաց վասըն քո յանձն առին պսօր սուրբ վըկայքն. ‖ ըզնդութիւնըս սոցա բարեխաս քեզ ունիմք կենցո զմեզ Տէր Աստուած հարցըն մերոց: Ո՛րք և ևս ընդհարս դըժընդակըս բերելով արիապար հանդիսացեալ ի մարտի. ըզնդութիւնըս: Ի՛ տանձարի ճրգնաւորաց հանգըստանն քաղցրաձայն հընչմամբ երգելով. ըզնդութիւնըս:

Գ. Ընտէր օրհնեցէք բարբր աբարիք ‖ քաղցրաձայն հընչմամբ զԱստուած յաւիտեան: Ջյաղթանակ մարտ վըկայիցըն պատուելով պսօր ընդ գօրս անմարմնոցն. անաւե՞լ ի բարեբանելով. քաղցրաձայն: Քահանայք ևս պաշտօնեայք ածնելով պսօր ընդմէջ սոցա ըզնդութիւնս. անաւե՞լ ի բարեբանելով. քաղցրաձայն:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԻ Գ.

Ա՛սաուածածին երկնային դուռն ամառուածայիւն ձայնի՛ւն աւետարանէր հրեշտակն. ‖ ուրախ լեր բերկրեալ տէր ընդ քեզ, ի՛ քեզմո՛վքս բազմեալ ընդ Հօր անապական՝ բնակիլ հաճեցաւ ի քում յորովայնի. ուրախ՝ Ո՛ր բնակէն սրտովքիւք չերջանիկեալ պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի վերկրս հոգեղինի յայտնեալ ուր:

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ.

Ո՛րք ի մարմնի գանմարմնականացն բերելով արուեստիւն հաւատոյ. պատերազմեցան ընդդէմ թշնամւոյն քո՛ ‖ ճշմարիտ վկայքն. բարեխօսեա՛ք առա՛ջ Քրիստոսի՝ պզտրանա՛ մեզ: Ո՛րք ընդապատնալիւն բռնաւորացդ. մահուամբ սրոյ և հրոյ համբերութեամբ յանձն առին. յաղթեցին առաքինապար քո՛ ճշմարիտ: Ո՛րք ի զօրաց երկրաւորաց պինասիրեալ քեզ երկնաւոր թագաւորիդ. դատապարտեցան ընդ հրեշտակս ի յերկինսըս քո՛ ճշմարիտ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ.

Զարհամարհան մահ սըրոց քոց Քրիստոս ընդ երկնային զօրան աւյսօր երգակցեալ ա՛ծ՚նեալդ. ուրք հանդիսացան ընդդէմ բռնաւթեան թշնամւոյն: Անդամարմնոք ի մարմնի ցուցան զեր ի վերայ սրոյ և հրոյ տանջանացդ. զպատուականն մահս խրախանց ընծայեցին քեզ Քրիստո՛ս բանաւոր զենմունք: Նահատակելոք ճշմարտութեամբ ի փորձ գանահան տանջանաց. համբերութեամբ վանեալ զպիշնամւոյն պատե՛ր քո՛. փախեցան ի զօրս վերին զբարթնոցն:

Բ · ՀԱՐՑ Գ.

Ո՛ր գանչափ քո զբարերարութիւնըդ չնորհեցե՛ր քո ամբարձոյս բարեգործ Աստուած. ‖ զքնդ բարերանելոյդ

Աստուած հարցընէ մեզ։ Ո՞ր իւ ձեռն երանելի հայրապետաց բարձեալ զխաւար կռապաշտութեան աղքն մարդկան. զքեզ։ Այսօր եւ մանկունքդ սուրբ եկեղեցւոյ. ընդ սերովբէ՛ն և ընդ քերովբէն երգառանէ՛ն բերկրանաւն ձայնիւ. զքեզ։

Գ. ՂՏԵՐ ‖ օրհնեա՛լ ես՝ աստուա՛ծ տէ՛ր եկեղեցի՛դ եւ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեան։ Որք անցուցին զմարմինս իւրեանց ընդ հնար եւ ընդ սուր. եւ դասակից եղեն վերի՛ն զօրացն. ՂՏԵՐ օ՛րհ։ Քահանայք և պաշտօնեայք համարեսցին ձայնիւն ՂՏԵՐ օ՛րհ։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Գ2

Զանհամեմատելի լուսոյ մայր. եւ ըզբնակա՛ւրան աներկրնկրնակից Որդւոյն. ‖ օրհնութեա՛մբ մեծացուցանեմք։ Զանհամ ազնուագո՛ւնութեանն մայր. եւ զանձնառո՛ւար տաճար Աստուծոյ բանին. օրհնութեա՛մբ։ Զբնակարից փրկութեանն մայր. որ զանառնե՛լին յերից ի յարգանդի երանդ. ընդնա՛ մեննեքեան օրհնութեա՛մբ։

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ2

Զանհամբուռն ըզմանբրութիւնդն մարմնակա՛ն կրեալ. տարեալ ի յանձին իւրեանց քա՛ջ եւ յաղթող ե՛րանեալ սուրբ հայրապետաք. ‖ սո՛ցա բարեխօսութեամբ աղո՛ւ՛ր վեա մեզ Աստուած։ Ելնո՛ւրհանգարդ և պայծառ առաքինութեամբ. հերքե՛ցի՛ն զի՛շխանն անօրէն իւրեանց պատճառօք ճըգնող հայրապետաք. սո՛ցա։ Հրեշտա՛կք ե՛րկնից փափագին հանդիսի կառարման սոցա. որք ի մահն իւրեանց կենդանացան. ելին ի կամարն երկնից խոնհեցա՛ն ի գունդ զբաւթինցն. սո՛ցա։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Գ2

Ա. Երանելի սուրբ հայրապե՛տք. չարչարեալք վասն ճեառն հանդերձեցէք. յաղթեալ բըռնաւորին դամակից

եղէք վերնոցն : Ընդունակ նահատակութեամբ յերկրի՝ յաղթողք ի պատերազմի կռիւն լսով ըզսատանայ. դասակից եղէք վերնոցն : Աւետարեալք երկնային լուսոյն պայծառացեալք ի Հոգւոյն սրբոյ. բարեխօսեցէք մեզ Տէր վասն անձանց մերոց :

Բ. Երանելի սուրբ հայրապետ՝ որք կամաւ չարչարեցայք յանձն առեք զհամբերութիւն. ‖ յարժանաւոր աղօթիս ձեր յիշեալք զանձինս մեր : Փնտռեցէք սրբոյն Տեառն. ձեր արիւնք հեղաք յերկրի եւ հոտ անոյշ բուրեաց յաչսն Տեառն. յարժանաւոր : Փնտռեցէք անցաւորին. ձեզ անանց է պատրաստեալ պսակ փառաց ի Քրիստոսէ. յարժանաւոր աղօթիս ձեր յիշեալք զանձինս մեր :

Գ. Ո՛վ վերին զբաւթիւնսըն բանբերանեմք ‖ ընդեղ Տէր. սուրբ սուրբ սուրբ ես Տէր զօրութեանց կեցո ըզմեզ : Յիշատակաւ սրբոց մարտիրոսաց զոհասքանեմք ընդեղ : Երկնաքաղքրեան ձայնիւն աղաղակեմք առ քեզ :

Դ. Զանյաղթելի ձրդնաւորացն ըզյիշատակս. ‖ ևկայք հաւատացեալք առնելով պատուհասս : Քանզի մահկանացուք առնելով զտանջանսն արհամարհեցին. ներմանողք լինելով չարչարանաց Քրիստոսին. ևկայք : Քանզի առնային եղեն հրեշտակաց եւ մարդկան. զյաղթութեան պսակն ի Քրիստոսէ ընկալան. եւ բարեխօսեն առ Տէր վասն անձանց մերոց :

Ե. Ո՛վ պսակաւո՛ր չքնն սրբոց եւ զհանդուցեալսն ի քո՛ւ բէ՛ր. անդադա՛ր ձ՛ա՛ղ՛ա՛ր ‖ ձայնիւ երգե՛լով. օրհնեցեք ըզՏէր յօրհնութիւն ի նոր : Ա՛յսօր ասո՛ղ ևկեղեցի՛ ըզյիշատակ սրբոց մարտիրո՛սացն. ընդ նո՛ա եւ մե՛ք ձ՛ա՛ղ՛ա՛ր ձայնի՛ւ : Ո՛ր անթա՛ռամ փառօք պսակի՛ ընդունէրք հո՛ր. եւ ի գա՛ղ՛ա՛թ՛ս լուսեղէնս վերա՛ցոյց. օրհնեցեք :

ՀԱՐՑ ԳԿ

Չ[illegible]նութ[illegible]ք հրէշտակաց ճրհնեն ըզքեզ. [illegible]
[illegible]ն ձայնին ըզքեզ փառաւորեն. ‖ Ա՛սաքած
հարցըն մերոց: Խ[illegible]նութիւնք և պճուութիւնք.
սրթվիքք և քերթվիքք. փառաւորեն առաքն զանուանըդ
քո. Ա՛սաքած: Ա՛զգ մարդկան հոգեվինաց դաւանուց
մարտիրոսաց. երկրպագեն տէրութեանըդ քո. Ա՛ս:
Գ. Ը՛գտեր ‖ ծրհնեցեք ինձ քարձր արարիք ըմնա-
յութեանե: Չար փառաբանեն ի բարձունս ի մանա-
ւ զօրութիւնքըն ժողովուրդք ծրհնեք: Ա՛րուր երկըր-
պագեն գովեցուլ դասք սրբոց մարտիրոսացն. քանա՞
նայք ծրհնեք:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳԿ

Չա՛սուածածնէրեն և զմի՞չտ կոյսն. անզատար ծրհ-
նեսցուք քանզի ծագեաց մեզ լոյս երիսաց եւ փըր-
կիչ աշխարհաց մերոց: Խըճնդա եւ ուրախ լիր անհատա-
նացեալ մայր. քանզի որ ի քէն ծընաւ. մե՛ս զ
Ա՛սաքած ի փըրկութիւն աշխաց մերոց: Գանձ ա-
նապական գըտաւ սուրբ Ա՛սուածածնէն. բարեխօսեան
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ կեցուցանել զանձինըս
մեր:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳԿ

Նայեաց ի մեզ. եւ ողորմեա մեզ Քրիստոս ար ա-
նեաս. քա զտար գըթութիւն: Ար հայրդ եա որթոց. եւ
դառնաւար այրեաց Քրիստոս ար անեխա. բազտար գըթու-
թիւն: Ար պըտակիչդ եա սրբոց. լուր և մեզ աղօթիւք
սոցա՛ Քրիստոս ար անեխա. բազտար գըթութիւն:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

Ա. Ա՛յսօր հրէշտակաց դասքն ի յերկինս ուրախա-
նան ի վերա[illegible] հընդնութեան սրբոցն: Ա՛յ-

աօր ընդնապգեանց սըրբոց դառաքն ի յերկրի պըսահկեցան երկնային առաուածեղէն փառաւք : Աւյսօր անմահութեան վինաւորութիւնքըն մեծապէս ասնեն. քանզի երկրաւոր վինաւորաց բաղմութիւնքն ընծայեցան ի խորհուրդ : ն. ն. ն ն սըրբութեան երկնից :

Բ. Աուրբ Աառաքած Հայր անըսկիզբն. որ փառաւորեալ ես ի մէջ սըրբոց քոց. օրհնեմք ‖ ընդքէզ ընդ զըսարթուն երկինս : Աուրբ Աառաքած Որդի միածին. որ պահեցեր յաղթող ըսնդնութիւն սըրբոց քոց. գովեմք ընդքէզ : Աուրբ Աառաքած Հոգի ճըշմարիտ. որ նորոգեցեր ըզտկերըս ճըշմարիտ երկրպագութեամբ աուրբ Երրորդութեանդ. բարեբանեմք ընդքէզ անլռելի ձայնիւ :

Գ. Ձըգնաւորականն աշխատութեանդ հանրեցեալն սուրբ մարտիրոսքն. եւ ըզպատերազմըն չարին վաստնեցեալն ժուժկալութեամբ. ‖ բարեխաւսեալ մեզմէ Քրիստոս խընայեսցէ ի մեզ : Որք հնդկին զարիւնս իւրեանց փոխանակ արեան քո ՏԷր. եւ ըզբըռնութիւնն հրապարակին վնասնեցին ժուժկալութեամբ. բարե : Եւ ըզպնակ անապական ընկալան ի քէն Քրիստոս. եւ դասաւորեցան ի դաս վերին զըսարթնոցն. բարե :

Դ. Նահատակք յաղթողք քո ջք ի մարտի. երանելի սուրբ մարտիրոսք. ‖ որք վաստնեալ ընդըշնամին խաչատակեցէք : Հրեշտակապետն դասքըն ուրախ են մեզ. եւ ջակք աթոռոցն ը զուարճացեալ բերկրին. ըզոր վարդապետն ձեր հնդուսն արեան. որք : Աղաչեսցէ պըսակըն ձեզ աւանդեալ մընայ. քան զանգնըս պատուականըս գերազոյն հրաշխք. որք :

Ե. Աւյսօր մարտիրոսացն դասքըն. ցընծացեալ բերկրին ընդ առաջ Տեառն. Քրիստոսի Որդւոյն Աստուծոյ :

Զայն ի յերկնից վըճկայեալ. ասէ եկայք ծրհնեալըք
Հօր իմոյ. ժառանգեցրդք երկնից խոստացեալ: Լըցեք
ըզեզերք աննկելոյն. ամըբաստանելոյ թըշնամւոյն
որ ի յերկնից վայր անկեալ:

Ա. ՀԱՐՑ ԴՋ

Յուսացեալքն յանուն քո սուրբ. պատերազմաւոք
յաղթեցին թըշնամւոյն ‖ սոցին ապաչանօք խըն-
նայեա ի մեզ Ասըծած հանրցըն մերոց: Որք կանուն
բանց անցին ընդ հուր և ընդ սուր. եւ դառակիւց
երգեն վերին զըսարթնոյն. սոցին: Արդ խընդրեմք
ի քէն թագաւոր փառաց. անապաչանօք սըրբոց վըկայ-
ցըն խընայեա:

Գ. Եկէք ի վերնակէն զօրութենէ քումմէ՝ պատե-
րազմաւոք յաղթեցին թըշնամւոյն և դառակցեալք վերին
զօրացն. ‖ ծրհնեն ըզքեզ զովեն եւ փառաւորեն: Ե՛
քաղցրութեամբ արիաբար ճըգնեալ. արհամարհելով զչար
տանջանս և ըզմահ. եւ ձայնակցեալ երից մանկանցն
ծրհնեն: Ո՛տաի և մեք հաւատացեալքս ի քեզ. կատա-
րեսցուք ըզյիշատակ սըրբոց վըկայիցն և ընդ նոսին հա-
մաձայնեալք ծրհնեմք ըզքեզ զովեմք եւ փառաւորեմք:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՋ

Ըզքեզ ծրհնութեամբ մե՛ծացուցանեմք: Որ ըզԲա-
Ասըծած յարգանդէ կրեցեր սըրբուհի անսպառն. եւ
անճառապէս ծընար ըզվերծրանգոցն երկնից. ըզքեզ: Որ
էից լուսոյն արժանի եղեր բառնալոյ ի քո գիրկս. եւ
արեգականն արդարութեան եղեր արեւելք. ըզքեզ:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՋ

Որք ըզրաժանիկ մահու ընդ քեզ արբին. եւ մըկըր-
տութեամբ արեան ընդ քեզ մըկըրտեցան սրբօք ա-
ղաչե՞մք ոգո՞րմիա: Որք և ըզխաչս իւրեանց բարձին

ըզկնի՛ քո՝. եւ անմեկնե՛լի սիրով ընդ քեզ խառնակեցա՛ն. ‖ սո՛քօք ա՛զգաչե՛ն՝ մի՛ զո՛ր բանա՝ Ո՛րք խակամո՛ւխ չիչնա՛ցին ըզաստուա՛ծնկեալ փայլակն. եւ հրեշտականացեալք ի գա՛սս նո՛ր՝ն վե՛րակարդեցա՛ն. սո՛քօք։

ՏԷՐ ՅՆԵՐՊՆԻՑ Դ2

Ա՛յսօր յիշատա՛կ սըբերցո՛ւն և փայլե՛ն նըշխարըք սուրբ ի մէջ եկեղեցւոյ ‖ աղաչե՛ւսք ըզՏէր. սո՛քօք խընայեա՛ ի մե՛զ։ Հեզմամբ արեա՛ն սո՛ւրբ մե՛ծարի՝ մա՛յր սուրբ խնա՛յեալ Սիոնի՝ աղաչե՛ւսք։ Տա՛ճա՛ր են սո՛ւրբ հո՛գւոյն կենդանի՛ սակրըք սուրբ հիւանդաց բըժի՛շկ աղաչե՛ւսք։

Բ. ՀԱՐՑ Դ2

Ասե՛ր ես Տէ՛ր զօրութի՛ւնդ. որ յանմարմնակա՛ն զօրացըդ զովիս սըբերա՛ւսդ ձայնի՛ւ ‖ ընկե՛ղ օ՛րհնո՛ւմբ Աստուա՛ծ հարցըն մերոց։ Որ հաւա՛ր զօրութի՛ւն մարդա՛կըր քո՛ց ճշմարտութեա՛նդ յաղթել չարին ընդդիմամարտութեան ըզկե՛ղ։ Ը՛նկալ այ՛սօր ըզպարեխօսութի՛ւն. քա՛ղ նահատակաց քոց վըկայե՛ցն աղո՛թս լուա՛ւ սո՛ւրբ զգեչա՛ւսակ սուրբ. ըզկե՛ղ։

Գ. Ը՛զՏէ՛ր ‖ օ՛րհնե՛ցէ՛ք եւ բա՛րձր ա՛րարէ՛ք ըզնա՝ յաւիտեա՛ն։ Ը՛նդ ե՛րկնայի՛ն զօրսըն վիա՛ճայնելով. ըզկե՛ղ սակի՛չըն սըբերաց. բա՛րեբանե՛լով օ՛րհ։ Զրե՛րկրեա՛ն այսօր ի յիշատակի՛. քա՛ղ եւ յաղթո՛ղ սո՛ւրբ երանելեացն օ՛րհ։

ՄՆԱՑՈՒՄՑԻ Դ2

Ա՛ռնարա՛ւ կոյս Աստուածածի՛ն Մարիա՛մ սըբերանէ՛ւ մայրն Քրիստոսի. յարգանդի՛ տարար զանեսա՛ռնելին սուրբ ընե՛ցա՛ւն. ‖ օ՛րհնութեամբ ըզկե՛ղ Աստուածա՛՛ծընդ. մե՛ծացուցա՛նե՛մք։ Ը՛զկե՛ղ ե՛րկնայի՛ն դա՛ւրըն զո՛ր եւ սեան եկե՛ղեցի՛ւ. եւ սո՛ւրբն զո՛ր ծա՛նեաւ գեղե՛ցիկ. սո՛ւրբ զո՛ր հո՛գւոյն վե՛հագոյն քերթո՛ղէ՛ն. օ՛րհնութեամբ։

Երբեմն խորհուրդըս առնակամ[1] ի քէզ տեսանել Աստուա-
ծա՞ծի՞ն. յղութիւնն անաներեւնականն ծնունդ առնել անա-
բանս. կուսութիւնն յիս ծո՞ղբնգեան ձեռալով անանգամ
կո՞ն. օրհնութեամբ:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ընդեղ սիրազաց Որդի՛ Աստուծոյ պատուելոյ ըզյի-
շատակս արժանի արա և ‖ աղօթիւք սոցա՛ ողորմեա
մեզ: Որք փորձեցան ի փառս սրոյ և հրոյ. և ի քո
պատուիրանաց երբեք ոչ խոտորեցան աղօթիւք: Ե-
ղիցին տաճար սրբութեան անմահ բանիդ. և ընդհան-
ձիս հաղորդս առաքեսցին. աղօթիւք:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Դ

Աչխոյս ճրագութեամբ սրբոցն ը զուարճանայ եկեղեցի
ուրախութեամբ մեծաւ հանդիսիւք որդւովք իւրովք. ած-
նել[2] դյիշատակ սոցա: Աստ են զեզ կենաց. պար-
գեւեալ մեզ ի փրկաւոր ի բժշկութիւն. պատուականն
սուրբ արեամբն իւրեանց: Խնչանութիւնն ունին ի հո-
գոյն սրբոյն առաջնորդել մեզ յերանաւէտն վերին.
ի քաղաքն կենդանեաց ի մեծին Սիոն:

Գ. ՀԱՐՑ Դ

Որք հաղորդեցան չարչարանաց քոց փրկաւոս սուրբ
հայրապետաքն. եւ վերանբերեալ պայծառացան ընդ ան-
մահիսն բանմանութիւնան. ‖ սոցին ապաչանօք խընայեա
ի մեզ Աստուած հանդրգնն մերոց: Որք ի սկզբանէ
պատուեալ եղեն ի աէր բոլորից հօրն. եւ ըզաներեր
հրաւիրեցին յորդեգրութեան շընորհս. սոցին: Որք
զընթացս իւրեանց կատարեցին հանգիստ քո փրկաւոս.
եւ ըզպնական անանգական ի քէն ընկալան. սոցին:

Գ. Ընդեղբ օրհնեցեք բարձր ամրաբեք ընդեա յաւի-
տեան: Ձէակիցըն հօր և հոգւոյն ար բնակեալ ի ի

լոյս յանխտտոյց եւ բարեբանել սըրբատաց ձայնիւ. ‖ բարձր ա՛րարքք ըղնա յաւիտեան : Զերկըրպագանքն ի սրբոյն հա՛յրապետէն. ա՛րք հեղմամբ արեան իւրեանց նըմանողք եղեն փըրկողին պինդքեանըս . բարձր :

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ2

Ո՛ւրախանա՛յր Աստուածածնին վերծրհնեալդ ի սրովբէից . ծագելով ի քէն մեզ լոյս մա՛յր եղեր վերստգողն . ‖ ազգ եւ ազինք ըղքեզ մեծացուցանեմք : Հինգ եղեր եկեղեցւոյ խոսան եղեր Հնգուհն սըրբոյ. ի հրեշտակաց ապահովրեալ Գաբրիէլ քեզ աւետեաց . ազգ : Տեսանելիք ըզսոսկալի գհրաշալի խորհուրդ յայսմհետ. ի Հնգուհն սըրբոյ յղացեալ զԲանն Աստուած մարմնով ծընաւ . ազգ :

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ2

Ո՛ղորմեա՛ց մեզ Տէր Աստուած մե՛ր. ի յիշատակի սուրբ հայրապետացն : Ո՛րք յանուն քո սուրբ զարձուցին զաչխարհս կռոցն ի պաշտաբութենէ. ‖ ազօթիւք սոցա՛ ողորմեա՛ մեզ : Եւ արժանի՛ եղեն ընդունել ի քէ՛ն զանթառամ փառաց պըսակն . ազօթիւք :

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ Դ2

Ա. Ո՛րք զտա ի Քրիստոս զչարչարանըս յանձն առեալ համբերեցէք ա՛վ աստուածասէր հայրապետք. եւ արժանի եղէք զերկնայինն ա՛ռնուլ պըսակ: Ո՛րք փորձեցա՛յք չկա՛նոն հրով ժա՛ռանգեցէք պատրաստեալ ձեզ զարքայութիւնն . համարձակութիւն ունիք բանբեխսել մե՛ռ Տէ՛ր վասն անձանց մերոց : Ո՛րք զամբարըշտութեանցըն վանեցէք զկռապաշտութիւն ա՛վ աստուածասէր հայրապե՛տք . հա՛ստատո՛ւթիւն ի Քրիստոս հա՛յցեցէք ա՛նպա՛դա՛ր սուրբ եկեղեցւոյ :

Բ. Յընծա՛ւթիւն է ա՛յսօր հրեշտակա՛յց եւ մարդկան.

զի վերոխառնեցեալ ըզԹըշնամին վանեալ խորտակեցին սուրբ վըկայքն. եւ եղե՞ն յաղթողք ի պատերազմի: Աղաչեալ և արեամբ մնարտեան ընդդէմ զինեալ. վիրաւորեալք ի մարմնի վիրաւորելոցն ի մահ ըզբեւեալսն. եւ սասանա՞ն պատճառեալ յանկտրելիան: Երանեալ ետեալք ի հոգեղէն զբաղմունս. եւ բարեբա՞ նեալք ի դասուց մնարմնաւորաց սուրբ վըկայքն. անեղի՞ն անվրդն պատակեալ եղեն:

Գ. Յիշատակ է այսօր քաջ նահատակաց Գրիգոր սըրբոց վըկայիցն. ‖ եկայք ժողովուրդք ցընծութեամբ ասնեսցուք: Քանզի տեղք ի տանջա՞նս եւ յաղթողք ի մարտի եւ պըսակեալք ի չօրէ. եկայք: Լուսաւորեալք ի յերկրի պայծառացեալք ի յերկինս և դասակցեալք ընդ հրեշտակս. եկայք:

Ա. ՀԱՐՑ Դ Կ

Ա՞ր քեզ Աստուած հաշրցըն մերոց խոնարհեալ անձամբըն պատա՞ռ՞ի՞ՀՀ՞մբ. ‖ մի՞ անառակ անձինք տէր. այր վիճաւորեալդ ե՞ս յանիսառա՞ն: Յիշեա՞ զխոսան Աբրահամու ըզԱհակայ և զՅակովբայ. եւ զնեղելոց անձանց պատա՞ռ՞ա՞ՀՀ՞նս. մի՞ անառակ: Շնորհեա՞ տէր խընդրողացս ի քէն ըզթողութիւնն մեղաց. ի տառապեալ գոյժ սըրտա՞ռ՞ութեա՞ՀՀ՞ն. բարեխօսութեամբ սըրբոց քոց այր վիճաւորեալդ ե՞ս յանիսառա՞ն:

Գ. Ընդէ՞ր օ՞րհնեցիք ըզտէր ե՞ւ երկինք և երկնայինն զօրութիւնք. սէրնակիք եւ քերովբէք զԱստուա՞ծն անասնոցն ‖ բարձր արարէք ընդնա՞ յանիսառա՞ն: Ընդէ՞ր օ՞րհնեցիք ըզտէր ե՞ւ երկիր և որ ի նմա՞ են կենդանիք. համբառնալով ի վեր ըզձա՞յնս. եւ երգովք հոգեւորօք բարձր: Ընդէ՞ր օ՞րհնեցիք ըզտէր զա՞ս հրեշտակաց եւ մարդկան. զնարնիկն արարածոց միաբանութեամբ երգով բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Ի՞նչ ինչ է մեզ ապաւինեալ ‖ Քրիստոսի մարդ լինել Աստուծոյ մերոյ։ Որ զան զերկինս բարձրացոյն Մարիամ. պարծանք եկեղեցւոյ. Քրիստոսի։ Որ զան զարեգակն պայծառացոյն Մարիամ. մի դադարեր բարեխօսել վասն մեր. Քրիստոսի։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Զղջմամբ եհան զղջումն բաց մեզ տէր և արժանի արար ըզմեզ. լուսեղէն յարկաց քոց ընդ սուրբսն քո։ Ի պատրաստանալ զո յօթևանին սրբոց քոց. ընկալ եւ զմեզ փընրկիչ յորդեգրութիւն ի դրախտին կենաց։ Ի նուաճել զո յաւուրն դատաստան ահեղ. խնայեա յարդարածդ քո բարեխօսութեամբ և անզօթիւք սուրբ ձերնաւորացն։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ո՛վ յիշատակդ վրկայից քոց Քրիստոս պարգեւեա մեզ. ճրկնել ըզքեզ արժանապէս։ Կամաւ ժամուցին զանձինս իւրեանց քեզ պատարագ արեամբն իւրեանց եւ ակն ունին ընդակիլ ի քէն տէր։ Անցա՛ր անզօթիւք փընրկիչ խնայեա ի սուրբ եկեղեցի քո զոր ընտրացար պատուականն արեամբդ քո սրբոյ։

Բ. ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր ըզհրաշափառ զո զծրթութիւնդ ծանուցեր ազգի մարդկան. ցուցանելով յազթող սուրբ վրկեանն ի պատերազմի. վասն անուան զո ‖ տէր Աստուած հարցընն մերոց։ Ո՞րք ի մարմնի անմահութեացան դեր ի վերոյ քան ըզերնութիւնս. արհամարհեալ զմեզ անարգեցին ըզմեր ամենայնիս և ըզմանկ. և՛ եղեն վրկեալք քո կամաւոր մահուանն. տէր։ Հաշտեղութեացեալ այսօր և մեզ առնելով ըզյիշատակ սուրբ վրկեանցն. խաղաղացո ըզկեանսըս

մեր ամօթիւք սպան եւ փըրկեա զմեզ ի նեղչաց մերոց. տէր:

Գ. ՂԱՏԵՐ ‖ ծրհնեցէք եւ՝ի բարձր ամբարիք ընդ յանիսեան: Ո՞ր փառացն իւրոց աճառող սուրբ վկայն արժանի ամբար. եւ երջակից անմոռնալեան պճրացն ծրհնեցէք: Ո՞ր սոքօք լուսաւորեաց զաշդս որդւոց մանկանն ի գիտութիւն ճշմարտութեանն. եւ հրաւիրեաց յերկնից յարքայութիւնն ծրհնեցէք:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՊ

Ո՞ր զանճառելին ծընաւ. սուրբ Աստուածածնին կոյս. ‖ օրհնեալ ես յանիսեան: Ո՞ր զարարչակերցն չոր. վհակերպանէ բանն Աստուած. յորովայնի քում կրեցեր. օրհնեալ: Զքո՞վ եզեկիէլ հաճս. ելինաչին դուռն և հարան անփոյթ. օրհնեալ:

ՈՂՈՐՄԵՍ ԴՊ

Ղեւիացառակըս վըկայից քոց ածնեմք այսօր. փրկաւոր քաղաւոր անգաչանօք սպան սրոմեան: Ո՛րք յաղթեցեր նոքօքն բրնաւորաց հեղմամբ արեանն խրեանց. եւ դասակից եղեն վերինն զբանաւորացն: Ես ընկալաւն ըզպատկառ անապական կանըս յանընաւեր լուսոյն. եւ մինչ ուրախանաւն ընդ հրեշտակս ի յերկինս:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴՊ

Ա. Աչքո՞ր յիշատակ սըրբո՞ց քոց. զրք տանջանաց անօրինացըն համբերեցին և դասակից եղեն վերինն զբանաւորացն: Աչքո՞ր եւ հրեշտակք ուրախանո՞նան. ընդ կամաւոր չարչարանըս ճրգնաւորացն որք յաղթեցին անօրէնն բրնաւորացն: Աչուրք ե՞ս թաղաւոր յափանո՞նէց. որ նըստիս ի վերայ չորեքկերպեան կենդանեաց և ի սրբոց քոց փառաբանես:

Բ. Փառք քեզ Հայր երկնաւոր. որ նըստիս ի քրով-

բէս. եւ բանբերանին ի դասուց սերմնաբէից։ Ընդքնդ գովեմբք թագաւոր փառաց Քրիստոս համաձայնեալ ընդ սուրբսն քո յհակառակից ամրագրոց։ Սբերեա զանձինսն մեր եւ տաճարացդ սուրբ երկրպագութեանդ կենդանարար սուրբ Հոգի։

Գ. Պաշտեցէ՞ն սուրբքըն փառաք եւ ըրնծայսցեն ի հանդիստս իւրեանց. քանզի ընդ հա՞ւր եւ ընդ սո՞ւր անցուցին զմնարմինս իւրեա՞նց։ Սո՞ւրբ զարի՞ւնս իւրեանց հեղի՞ն չարչարանացըն համբերեցին. եւ ըզպատանա՞լիս բըռնաւորաց՞ անհոգեցին յանչխարհի։ Ա՞րդ եկայք հաւատացեա՞լք կատարեսցո՞ւք ըզյիշատակ սոցա. քանզի սոքա՞ են մեզ բարեխո՞ս յարքայութեանն Աստուծոյ։

Դ. Ա՞ղ տեա՞ն ի վերայ սրբոց ի՞ւրոց. եւ փառք իւր հանդուցեա՞լ է յոտիցըս սոցա. եւ հոգիք սո՞ւրբ դամասուրեալ ընդ հրեշտակս ի յերկի՞նս։ Բանահիք հրեշտակաց տեառնըն չուրջ են զնոքօք. եւ երջակից են միաբանից յօրհնութիւնս Աստուծոյ. եւ հայցե՞ն միաբանի՞ն զհանգստութիւնն ամենացն անչխարհի։ Բանդեմ համարձակութիւն է ա՞ռ տէ՞ր բարեխօսութեամբ սոցա. եւ թողութիւն է մեղա՞ց որբոք կատարեն ընդյիշատակըս սոցա։

Ե. Աստուած բարձրեալ եւ ի սուրբսս հանդուցեալ և ի սըրբոց վերօրհնեալ. մանկտելով հայցեմք ի քէն սըւղ բարեաց. ‖ բարեխօսութեամբ սըրբոց մանրամբրաւանցն. հաշտեաց ընդ մեզ Քրիստոս։ Որք կրթամանեցին զաւնօրինացն ըզպատակերան. եւ յիշատակ քաջալերանն թողին յանչխարհի. բարեխօսութեամբ։ Պա՞տարագ անուն չհո՞ւտ մատուցին քեզ ըզմարմի՞ն և զարիւն. հա՞մբերելով չարչարանաց վասն անուանդ քո՞ւմ սրբոյ. բարեխօսութեամբ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻՔ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա.Զ

Ա. Ըմբռնեցո՞ւք ինչ սրբոց քոց Քրիստոս ասե՞լով այսօր ընդ զե՞րս անմարմնոցն. քեզ երգե՞մք անլռելի զօրհնաբա՞նութիւն: Մի՛ թակարդեա՛ զմեզ ընդ մարդկային՝ սրբամբութեան ըզգե՛ստ. հաւատո՛յ վառեալ ըզգե՛ստուք. յաղթեա՛մք ընդ հակառակամարտիցն ի պատերազմի: Ընկերեա՛ զմեզ ընդ Քրիստոսի հեզմանբ աբեան ի մա՛հ. աստուածութեա՛նըն զօրով հրաշալե՛կըտաք. չի՛նեա՛մք ի վայելչութիւն առըբ արքայութեա՛ն:

Բ. Զինուորըն Քրիստոսի՛ ի չո՛րք առեալ պարգեւս. յաստուածատո՛ւնկ ի դրախտի՛ն ծաղկեցաւ մեզ չանա՛զիղ. ‖ ա՛ր է զե՛ն յուսոյ. վանդա՛ն հաւատոյ: Ի՛սկ երանելի՛ վկային Քրիստոսի՛ զօրանայր ի սուրբ Հո՛գւոյն. զի՛ զերանութեանցն առնայր ըզչնորհս ոգեմարթութեան. ա՛ր է զե՛ն: Ա՛սա արտօղի՛ք ըզյիշատակ սրբոյն Սա՛րգսի զօրավարի՛ն. ա՛ր է զա՛ւն երկնից և ճա՛նապարհ արքայութեան. ե՛ւ մեզ զե՛ն:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ

Ա. Պարթեացի՛ն սո՛ւրբքըն փառօք եւ ցընծա՛ցին. յա՛ւխտանականե՛ն ի վաստակս իւրեանց յա՛ւո՛ւր գալըստեան Փըրկչին. ‖ յո՛րժամ գայ փառօք Հո՛ր փառաւո՛ր լի՛նել ի մէ՛ջ սո՛ւրբոց իւրոց: Ա՛ւրէ՛ տե՛ր զերկիւղած ի՛ւր եւ պահէ՛ ընծո՛ւած. ե՛ւ բնակէ՛ ի հեզս և ի խո՛նարհս ի զա՛լստեանն իւրոյ. յո՛րժամ: Փո՛խանակ ճըգնութեանն համբերողաց. մա՛ռուցանէ՛ իւրաքանչի՛ւր զանթառամ պըսակ փայլե՛ն որպէ՛ս զարեգակն. յո՛րժամ:

Բ · Ցընծացեալ բերկրի սիրտն վերինն երեսաղէմ. ժողովրդեան միաբանութեամբ ընդունել յարկսըն յանբաւենից · յորժամ : Ուրախ լեր հանապազ սուրբ եկեղեցի . և ցընծա՛ ի փառս և ի պատիւ փեսայացեալ Բանին . յորժամ : Ընդ վերին դօրսըն դասակցեալ եւ ընդհեցեալ ընդնյս . եւ դանմահութեանն լուեալ ըզձայն կենարարին . անեղով եկայք վերծրհնեալք ի Հօրէ ժառանգեցէք զպատրաստեալ ըզկեանն :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա Կ

Ձըգնաւորըք Քրիստոսի . մնա՛ք բնլոյս անաչեղրդք՝ Աղբիւր կենաց էք յաչխարհի . հեղմա՛ք մի սուրբ արեան ձերոյ : Եւ որըք կատարեցէն ըզյիշատակս ձեր . արբցե՛ն յաղբերըն կենաց :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Կ

Ի՛ տաճարի հանդրստեա՛ն սըրբոց վըկայից . պա՛տչանըս մեր մի՛ անտես առնե՛ր որ կարպանք անդ քե՛զ տէր . ‖ սո՛ցա բարեխօսութեամբ կեցո՛ ըզմեզ : Որք վասն անուանըդ քո հեղին ըզպատուական սուրբ զարիւնս իւրեանց . արիւնաքամ մարտեան ընդդէմ թըշնամւոյն եւ զօրացա՛ն ի պատերազմի . սո՛ցա : Պարծեցին սուրբըք քո տէր ի հանդիսաս իւրեանց . որք տանջանաց անօրինացըն համբերեցին եւ անապականն պըսակացան արժանի եղեն . սո՛ցա :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Բ Զ

Փա՛ռաւորեա՛լդ փառաք երրորդութիւն սուրբ . ‖ վանաց արժանի՛ արար զծընեալս անապականն . երկնայի՛ն քո ժառանգութեա՛նդ : Աւրհնեմք նահատակացըն բերկրեա՛լ . սո՛ցին բարեխօսութեամբ . փառաց : Ի՛ սըրբութեան քո՛մ բարեբանե՛մք ընդեղ ազանչեաւք սուրբ Աստուածածնին . փառաց :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Բ

Ա՛րամեանան հրէշտակք ի յերկինս. ընդ չարչարանսըն ճրագնաւորացն. եւ հրաշանան արարած՛ոցք ընդ յաղթութիւն ընձա սըրբոցն: Ամենամէն պատերազմաւք. զառաքինութեանն ըզհանդէս. պըսակեցան ի Քրիստոսէ՛ն ընդ վերինն զբնարթուեանն: Զընծայ կաթուղիկէ զաւրձանանն հաւատոյ ցեանք. ամուսակեն սեռոտ՛ն վախրըք քեզ Աստուած:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Բ

Ի՝ վաղրս պարծեցան մանկունըք սիրե ցեաւք ի ցեառնէ. ընք ‖ արժանի եղեն առնուլ զհայրական ըզպըսակն: Ո՛րք ըզտանջանս եւ ըզմահ վասն անուան ցեառըն յանձն առին եւ արժանի: Եւ զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյն եղեն յաղթողք ի պատերազմի եւ արժանի եղեն առնուլ ի հօրէ ըզպըսակն:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Բ

Հրաշալիսա ճրագնաւորութեամբ պատերազմելոք ընդդէմ թըշնամւոյն. եւ արիաբար վառեալք զինու սուրբ Հոգւոյն յաղթեցեք անօրինացն ‖ ով սուրբ վըկայք ըզնդ ունելովք բանիսըք բանիսօն ած տէ՛ր վասն անձանց մերոց: Անատանելի չարչարանացն եղէք վկայք ճըշմարտութեան. եւ խաչակից եղէք Աստուածոյ. ըզբաժակ մահու սրբեք ուրախութեամբ. ով: Ցանգիստ կ համբերութեամբ կատարեցեք զընթացըն ձեր. եւ փոխեցայք յերկրայնոցս ի յերկինս. ընկալայք ի Քրիստոսէ ըզպըսակս անսպառ կաց՛ն. ով: Աղբ եկայք հաւատոյ ցեալք կատարեցուք ըզյիշատակ սրբոցդ վըկայիցն. զի ի ձեռն անցս բացցի մեզ դուռն գթութեան. անընդոյ միշտ բանիսօն ած տէ՛ր վասն անձանց մերոց:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ

Ա՛յսօր յիշատակ սըրբոց մարտիրոսաց . մանկունքք սուրբ եկեղեցւոյ ընդ գօրս երկնից . ‖ տուք օրհնութիւն ի բարձունըս տէրըն երրորդութեան : Ա՛յսօր տնկունեամբ սըրբոց մարտիրոսաց . զուարճանան բանակք անմահ թագնոցն . եկեղեցիք ընարելոց . տուք : Ա՛յսօր չնորհեցան մեզ քաղցրագք եւ վըկայք ի խաւարէ կռապաշտութեան եւ յանաստուածութեան ածեալ ի լոյս գաւանեացն արարածոս . տուք :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՋ

Պայծառացիր եկեղեցի Աստուծոյ . ‖ ընդ տնկունեամբ սըրբոց վըկայիցն . որք նահատակեցան ի յերկրի՝ եւ ի յերկինըս պըսակեցան : Ուրախանան եւ հրճուակք ի յերկինս . ընդ : Համձայնեալ ընդ նոսին այսօր եւ մեք ոճնեմք զայն չաստ՝ ի սըրբոց :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳԿ

Ո՞ր ընդ զըւարթունս երկնից գրհնեցե՞ք ‖ զերիս տունս թագաւորն : Ո՞ր ընդ դասս երանելի սըրբոցըն գո՞վեցե՞ք յօրհնութիւն ի նոր զերիատունս թա՛ : Սըրբոյ Հոգւոյն չամ՝ն Զերիատո՞ս թագա՛ւորըն բարեբանեցե՞ք զի ոգորմեսցէ բարեխոսութեամբ սըրբոցն :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Ձընկնաւորքք ընչմարիտք եւ վըկայք Քրիստոսի . որք զչարչարանս եւ զմահ յանձն առէք վասն Տեառն . ‖ ընդեղ ունիմբք բարեխօս ոմն Քրիստոս վասն անձանց մերոց : Քանզի հնդմամբ արիան ձերոյ պայծառացան սուրբ եկեղեցիք . եւ զըստուերանման խաւար կռապաշտութեանցըն բա՛ թէք . ընդեղ : Երկնայիք գօրքն լինիլ ի պատիւ պատարագիդ մանկանն ձերոյ . եւ ընդ ըզգեստս անապական անթերելով ի հօրէ լուսոյ ընդեղ :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՉ

Ղազիզ կարդային յօգնութի՛ւն առւբ մարտիրոսքն եւ ասէին. ‖ ա՛ր ի բանձո՛ւնըս բնակեա՛ր ես խընայեա՛ ի մեզ։ Գնա՛ ես գո՛ւռըն լուսոյ գո՛ւ պըտակ պարծանաց ի քեզ յուսացեա՛լոց. ո՛ր։ Օ՛րհնեա՛լ գո՛վեա՛լ և ի սո՛ւրբըս հանգուցեա՛լ. եւ գո՛ւ ես ընդունո՛ղ հո՛գւոց մերոց. ո՛ր ի բանձո՛ւնըս բնակեա՛ր ես միշտ և յաւիտեան։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ

Ձեռնութի՛ւնըք սո՛ւրբոց քոց Քրիստոս հանատաւեցի՛ն ըղհիմունըս սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. կանգնելո՛վ ի սմա ըզնըշանն յաղթութեան։ Եւ հեղմամբ սուրբ արեանն իւրեանց. ազատեցի՛ն ըզտիեզերս ի դիցապաշտ մոլորութենանց. եւ եղեն յաղթողք ի պատերազմի։ Ո՛ւստի ո՛րս եւ ա՛ւր աղաչեմք Քրիստոս ընկալ եւ ըզմեզ. յերկնային խորանս ի լուսեղէն առանգամսին. բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սուրբ հըղնաւորացն։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ

Ո՛րք ե՛կեալ եմք ի պատուե՛լ զյիշատակ սո՛ւրբ վկայի՛ն. աճեցո՛ւք ըսկիզբըն զգօ՛նութեան. ա՛զատա՛կելով առ Քրիստոս ‖ տէ՛ր փառաց քեզ փա՛ռ անսկի՛ զո՛ւրց քեզ տէ՛ր Ա՛ստուա՛ծ։ Ա՛հաւո՛ր ես հրեշտակաց անեռե՛ս ի սո՛ւրվակէն. եկի՛ր երեւեցա՛ր մարմնո՛վ ո՛ւսուցեր մեզ ասել տէ՛ր։ Յանմանրմնոց ես վերծրնեա՛լ ի մարդկանէ երկրպագեա՛լ. քեզ փառք վայելէ պատի՛ւ յամենայն ժամ ասել տէ՛ր։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ա՛՛ն երո՛ղութեանն սիրող անձի՛նք յաղթո՛ղ վկայի՛ն. ա՛րժանաւո՛րք ընդունելո՛ւ ի յարութեանն լուսոյ։ Զի զոհացի՛ն մեզացն ըզերս արեամն իւրեանց վկայեցի՛ն. եւ զոհեզերս հրաւիրեցի՛ն յօրհնաբան-

նաւթիւն : Հեղմամբ արեանն իւրում նոց մեզ ահ նանապարհ հարկեցին . եւ առ Քրիստոս մեզ դաւաքն կենաց բանցին ի յերկիր նա :

Բ . Աչ յաօր եկեղեցի Քրիստոսի պայծառանանայ . յիւսանակաչ արբոց վկայիցն . ‖ որ բարեխօսէն առ տէր վանիլն մեր : Աչ յաօր ի հնդումն արեան սուգ . զաւազ հրեշտակաց խնդարհեալ . մինաբանութեամբ աճնէն ընդ մարդկան : Եկայք եւ մեք Քրիստոսի հասանացեալք . կատարեսցուք ըղյիշատակ արբոց վկայիցն . որ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ

ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ

Ա.Ձ

Ա՛ՒԲ ես տէր զօրութեանդ որ բնակեալդ ես ի յերկինս . եւ բարերանես ի սբերցն քոց : Երկնայինն զօրութիւնք սերովբէք և քերովբէք . անդադար օրհնեն առաքն զանուանդ քո : Զահանայիք ընդ նոսին պաշտօնակք և ժողովուրդք . երկրպագեսցուք աբրահամեանդ քո :

Լոյս որ յառաջ քան զյաւիտեան ես ի հօրէ առաքեցար . եւ լուսով խնամալեաւ լերկիր զարարածս . ‖ օրհնեալ ես թագաւոր յաւիտենից : Որ ընկալան ի սկզբանէ հաստատեցեր վերընտրեն . եւ զխաւարն անզիտութեան ցրտելոյ զոր հալածեցեր . օրհնեալ : Ուստի և մեք լուսաւորեալքս ընդ լուսեղէնն զբանբնացն . երգեսցուք ցընծութեամբ ի յարութեան երկնից . օրհնեալ :

ՀՆՑԵՒԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆՔ

Ա . Երկնաբաղաքացին ցուհանննէս մեծ ի ծնանդեան կանանց քարոզէր յանապատի այդ արարող բարեաց

նային. ըղծագործեալքն լուսոյ արիզականն ահրդմբութեան։ Ձերմարիւն մարգարէ և ձեռնադրող Որդւոյն Աստուծոյ. յանաղընթաց կարապետ և պատմող աստուածայինն օրինացն. հարգէր ճանապարհս թագաւորին յարիանէից։ Ցանօթչէն վիճաբրուտն մոլեգնեալ հերձուածոյ. ի պարզեալ մահուն խընդրէր ըզգլուխս մարգարէին. չիջուցանել զարեւանակին և զանաղօտ լապտերն։ Սբրբուհոյ Աստուածածնին բարեխօսութեամբ. պարգեւեա՛ երկբրպագուացս անմեռնասուրբ երրորդութեանդ. զյաթթիւն յուսոյ կենացընն յարիանէից։ Չհաւատացեալ ժողովուրդս սուրբ երրորդութեա՛նդ. եւ զապաւինեալսն ի խորանն փառացդ. պահեա՛ անխոտո՛վ ի խաղաղութեա՛ն։

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Բ. Ի՛ քէն հայցեմք զ բա՛զմամզօրդ. ի ձե՛ռէն ընդ պերբոց քոց առաքեա՛ցն. ‖ խընայի՛ եա՛՝ տէ՛ր ի յանձի՛՝նըդ՝՝ա՛՝ մե՛՝ր։ Զնոր ընտրեցեր յառաջ զ պատուութեա՛՝մբ զարժանացելոցն անձինս. տըպաւորել ի նոսա զհոգի շնորհա՛՝ց քո՛՝ց. որով վանեալ հերքեցին զնապաստամբ թըշնամին. բարեխօսութեա՛՝մբ սո՛՝ցա՛՝ խընայի՛ եա՛՝։ Որք ըզխաչարան աշխարհութեա՛՝ն մերկացի՛՝ն յամենայն ամանց. զգենուցեալ զհեթանո՛՝սս. առաքելական կոչմամբ ի յոյս կենացընն յարեաւ՛՝նից. բարեխօսութեա՛՝մբ սո՛՝ցա՛՝ խընայի՛։ Վասն որոյ և մեք հաւատացեալքս. կատարեսցո՛՝ք ըզիշխանական պերբոց առաքե՛՝լոցն. ամպահի՛՝մք ըզքե՛՝զ. որ վիպեցն զբծա՛՝ծդ ելո՛՝ւ. առաստաձե՛՝ռնեա՛՝ ի մե՛՝զ ըզմե՛՝ծ քո՛՝ զաղաւրհնութի՛՝ւնդ. տէ՛՝ր ո՛՝ր կեցուցանե՛՝ս զամենայնի՛՝ն ամբարձ։

ԿԱՆՈՆ

ՊԱՀՈՑ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ա.Զ

ՀԱՅՐ բաղումոցդրմ. խոստովանեմ առ քեզ որպէս դանառանկ որդին. թող ինձ ըզմեզս իմ և ողորմեա: Տէր որ զբթացար ի կինըն քանանացի. զբթա եւ մեզ ի մեղաւորս և՛ ողորմեա: Տէր որ զարձուցեր ըզմաքսաւորն ի վիտութիւն ճըշմարտութեան. զարձո՛ և զմեզ ըզմոլորեալս. և՛ ողորմեա:

Ա՛սաբանած բաղձանքդրմ. խընայեա յատրաշածըս քո՛ Հայր ամենակալ և ողորմեա: Աբեզանկն արդարութեան. ծաղեա ի հոգիս մեր ըզլոյս ճըշմարտութեան և՛ ողորմեա: Տո՛ւր մեզ Տէր զխաղաղո՛ւթիւն. և՛ փըրկեա ի նեղչաց մերոց Հոգիդ ճըշմարտութեան և՛ ողորմեա:

Ի՛ նեղութեանցն իմոմ ծղնեա ինձ Տէր. որպէս երբեմն ցո՛ղնանու և ողորմեա: Ի՛ յանցանացդ իմոց մաքրեա զիս Տէր. որպէս ե՛րբեմն ըզմաքսաւորն և՛ ողորմեա: Ի՛ նեղնգաւոր չըրթանց փըրկեա զիս Տէր. եւ յարենէ՛ ապրեցո՛. և ողորմեա:

Ըզղըմանն իմոյ զաթոռանա. արկանեմ առաջի քո՛ Քրիստոս. թո՛ղ ինձ ըզմեզս իմ որպէս երբեմն ըզպաոնըկին. ‖ որ միայնով եմ բազմագութ: Ա՛նեկանի՛մ առաջի՛ քո՛ Քրիստոս. որ հովի՛ւդ ես բանաո՛ր հաճո՛խընդրեա՛ և զիս ըզմոլո՛րեալս. որ միայնով: Ըզմեզս իմ ցո՛ւցից քե՛զ Քրիստոս. որ բըժի՛շկդ ես հոգւոց

եւ ան՝ր կ՚ենայ. բժիշկեա՛ւ զմի՛ զհիւանդութիւնս. ո՛ր մահ՝ն է:

Վշտանգիմ ի բազմութենէ մեղաց իմոց. Աստուածա՛ծ խաղաղութեան ծո՛ղեա՛ ինձ: Ակնածի՛մ հոգմանէ անօրինութեան իմոյ. թաղաւո՛ր խաղաղութեան: Ի՛ խորհուրդս մեղաց ծուռս տարաբերեալ ծռեմի՛մ. նա՛եւ պիտո՛ բարի փըրկեա՛մ զիս:

Ա՛ղ՝ աչ թո՛ղեա ինձ Աստուա՛ծ: Ի՛ լսել ըղձալի փողոյն յաղագս ներման մեղաց. յո՛րժամ հաւրկանե՛մ հրեշտակապետաց եւ կոչէ ի գանձատա՛ն ոդո: Ի՛ նըստել քո յաթոռն դատաւո՛ր աշխարհ. յո՛րժամ առնե՛ս հրաժարձութեամբ զքո՛ւթիւնս որդւոց մարդկան ոդ:

Ո՛ր առ ի՛ քէն ներկրտի Ադամ վասն առաջնո՛յն յանցանացն. բնութեամբ մերո՛վ պա՛տ հնո՛ւով. զմահաբեր պըտղոյն լուծեա՛լ զպատրանս. առ նա՝ մի՛շտ բարեխօսեա՛ կենցաղասիրել ըզմեզ:

— Փառք Հօր: Արդ անդրչեա՛ մայր Աստուածոյ ըզծնեալն ի քէ՛ն վասըն մեր. զի ընդ նմա՛ն պա՛տհնո՛ւով. սուրբ յարութեամբ նորա նորոգեսցուք. ան նա՛ մի՛շտ:

— Այժմ և միշտ: Ի՛ միտանգամ գալստեան Աստուածընդունէն. սո՛ւրբ խաչն ե՛րեւի եւ լուսաւորէ. զի նա՛ է յոյս հաւատացելոց:

Ա.Կ

— Ծո՛ղ կենցաղոյս. հանապազ զիս ակն կա՛ծէ: — Մըբրկեա՛լ անձ. թըշնամին ինձ յարուցա՛նէ: — Նա՛տպեա բարի. լեր անձին իմոյ ապաւէն:

Մերձ եմ յընկղմիլ օգնեա՛ ինձ նաւանպատ բարի.

քանզի ծանրացան ի վերայ իմ բեռինքըք մեղաց։ Ա՛ստուած յօգնել ինձ վասնզի քանզի խորըհք չարեաց ընկըղմին զիս յանդունդս. այլ դո՛ւ նահապետ լեր և ի՛նձ ձեռնտու։ Փըրկեա ի վշտանդէ ըղնահապետիդ ի չարեաց ծովէ. քանզի կարըճչեմ ի մեղաց անօրէնութեանն իմոյ։

— Ա՛ղաչեմ ըզքեզ տէր պարգեւեա ինձ. սպասիմ բարեաց մերոց լըսանալ ըղմեղս իմ եւ անդրմանաւ։ — Ջարմանայուս իմ և զհանապազորդ սըրտի խնդ. մարդասիրեա՛ թեամբըդ քո ընկալ տէր և անդրմանաւ։ — Աներեսոյն խընդըրեսուածք իմ առաջի քո տէր. բարեբարեա՛թեամբըդ քո խնայեա՛ յիս եւ անդրմանաւ։

— Ա՛ղաչեմ ըզքեզ Հայր երկնաւոր. մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. զի նեղեալ եմ ես վազվազակի լուր ինձ տէր։ — Աղերսեալ անձն իմ անօրէնութեամբ. մի կարասաներ զիս տէ՛ր առ անօրէնութեան իմոյ. որ խընդրեցի և մերթեւ՛ չգիտեմ։ — Ծանրացեալ մեղօք ընկըղմի անձն իմ. ընկալ զիս որպէս երբե՛մն ըզպետրոս. որ ծըփիմս ալէկոծեա՛լ յանդունդս։

Մեղայ տէր բանզումնզոբամ Ա՛ստուա՛ծ ‖ մեղայ անդրմանաւ։ Մեղայ տէր և անկանիմ առաջի քո՝ մեղայ։ Մեղայ տէր խոստովանիմ ըզյանցանս իմ մեղայ։

Մեղա՛յ քո՛ զի տէր. քանե՛ւ զիս։ Մեղա՛ք առնօրինեցանք սմա՛ն նեքեան. ոչ պահեցաք ըզպատուիրանս քո. մեղա՛յ։ Դարձի՛ր տէր ի բարկութենէդ քումմէ. անցո՛ ի մէնջ ըզցասումն քո. մեղա՛յ։

Ո՛ր ընդանն անեզական զէնակն էին գոյացութեանց. անճառաբար ծընաար մարմին ի զեալ ի փըրկութիւն երդ կա՛նացս. սո՛ւրբ նա՛ ‖ միշտ բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց։

— Փառք Հօր։ Ո՛ր ըզպլատուն ի քէն կենաց ընծայեցեր մեզ Աղամայ. զորոյ պահօք քառասնօրեայ քաւեաց զպլատոյն ճաշակումն եւ յանվախճան ըզնո՛ն վերածեաց ի կեանս. ա՛ռ նա միշտ։

— Այժմ և միշտ։ ~Ի՛ միւսանգամ զո՛ր զալըմտեանն ետուեալ սուրբ նըշանին. արժանի՛ արա ըզծառայս քո վերըստին նորոգմանն զի զո՛ւ միա՛յն ես. Քրիստոս վասն ոչ երկնաւոր յաւիտեան։

ԲՁ

ԴԱՐՁՈՒ զցաւսումն քո ի մէնջ յանդադարակել հոգեվիճակս. բանսեղծութ տէր խնայեա՛ և մի՛ կորուսաներ։ կանդնեա՛ զանկեալս ի գլուխս զվերստնութեանդ ի քըննասիրին. ո՛ր բըժիշկդ ես հիւանդաց բըժըշկեա՛ զիմ տկարանդութիւնս։ Ի՛ յանցանաց իմոց թաղեա՛ անձն իմ գոչիմ որպէս ըզմաքսաւորն. Աստուա՛ծ քաւեա՛ զիս ըզմեղաւո՛րս։

Ա՛նեղութենէ քըննող զանգանաց բժըշկեա՛ զհոգւոյ իմոյ տկարանդութիւնս եւ ‖ կեցո. մի՛այն մատրգամբէր։ Ո՛ր ի բիւրաւոր ամաց ես առ ամենեսեան ողորմեա՛ անձին իմոյ բանսիրութի՛ւն եւ կեցո։ Ա՛մենաբուսական ո՛ղորմութեան չը՛նորհ պարգեւեա՛ ինձ յահագին աւուրն ըզթողութի՛ւն եւ կեցո։

Բազո՛ւմ են քո գըթութիւնքըդ բանսեղծիդ անձին իմոյ ‖ ողո՛ր մեա Աստուա՛ծ քաւի՛չ իմ։ Չի՛ քեզ անվերջապէս տէր մեղայ չարին խոստովանիմ ողո՛ր մեա։ Ի՛ քո՛ ի մեւանգամ զալըմտեանդն յորժամ գա՛ս դատել ղերկիր. ողո՛ր մեա։

Ա՛ղեղաք մինչեւ յերկինս եւ զարդար ընդգատումն քո չընթեռնցաք ի մեզ. տէր քաւ մեծի քո՛ւմ ողորմութեանդ

ողբամեա մեզ։ Ի՞նչք մինչ ի զբաժոյս ընկերամեայք յանօրէնութեան մերում. տէր յիշեա զգիւնս արեան որդւոյ քո եւ ողոքեա։ Համարձեա ի մէնջ տէր ընդշնաւ խաչի քո. զընդդիմանմարս և զանէրեւոյթ զաղանն. եւ մի տար յանպատանութիւն զքո ժառանգութիւնս։

Տաճար լուսոյ անընտրելին և առանգնաւ անճառ բանին. որ ընծանիոյ մօրն ես՝ այլ բարձեր զանէծքն սրբոմանալի. հայցեա յՈրդւոյ քո մխածնի չօր հաշտութեան միջնորդի. բա՞ռնալ ի մէնջ զգեաւոլութեան և տալ զոգւոյ խաղաղութիւն։

— Փառք Հօր։ Ամառամածածին անհանրանայեալ յերկրի երկնից հարան ընծայեալ. յորժամ բանդիս լուսոյ ընդման քո միածնիդ յաջակողմեան. յայնժամ մարդիս ընդ մեր ընդոյն փերիկել ընդմէդ յահեղ բնոյն. հա՞մառանել ընդ արդարոցն երգել զգիւնս քո երկնայնոցն։

— Այժմ և միշտ։ Երեւեալ անդիտանելմանն ամէնն պատուական ի ձեռ խաչին. հերձանելով զգծմէնն կաթ մեր առաջնորդելով ժողովրդեանն սեամբ ամպոյ և լոյսն ահեղ կնքել՝ ո՞վ ար ձեռացոյց մեզ. ամենամրատանել ընդ դուռն անեզրայնն և դրա խորհն տեառն։

ԲԿ

Ո՞Ա՞ՐԵ՞ՆԱՅՆ ժամ. ազաչանք իմ այս ե՞ւս համ՞ին. ի մէզաց խնդ սուրբ սրա դիս տէր։ Ո՞անդանանց խնդ զարհուրի սիրա ե՞ւս համ՞ր. անգամեմ լզքնդ քոյ ինձ տէր։ Ո՞Ա՞րտասուաց խնդ մի լըսեր տէ՞ւս համ՞ր. զի պանդուխտ եմ ես յանդանակս երկրի։

Ողբամեա ինձ Ամառամած իմ ողբ՞ամեա ինձ. զի անպատասխանի եմ յամենայնի քոյ ինձ տէր։ Ծանչնա

պարտքդ քո մոռնիլ է՛ն. եա միայն մեղուցեալ դարձիր
ինձ եւ ողորմեա՛ ինձ Աստուա՛ծ: Գաղանատեղդ քո
սրբարա՛ր է՛ն. եա միայն եմ մեղուցեալ քահանա՛ ինձ և
ողորմեա՛ ինձ Աստուա՛ծ:

Յո՞ր եմ եա դու Տէր քահիչ յանցանաց իմոց. մի՛
անտես առներ զբըղխասեան ապտակեալ խնդ ‖ ողոր-
մեա՛ ինձ Աստուա՛ծ: Ա՛ռ քեզ անպատիւնեցայ արգել
պանաւակ սրբին. Հայր մե՛՛զայ յերկինս և առաջի՛
քո՝ ողորմեա՛: Փըրկեա՛ զիս Աստուա՛ծ ի բազում մե-
ղաց իմոց. արա՛՛ արժա՛՛նի. քոյին առաքը արքայու-
թեա՛նդ ողորմեա՛:

Ա՛ր զիս եմ բազում են յոյժ ծանր են քան զաւազ
ծովու. ‖ քանզի քե՛զ մեղայ մեզա՛յ. ողորմեա՛ ինձ
Աստուա՛ծ: Բաց Տէր ըզդէմս ողնրմնութեան սր ող-
բալով կարդամ առ քեզ. քանզի: Հե՛զ յիս ըզդըթու-
թիանըդ քո բազումզնեմ եւ մարդասէր. քանզի:

Ա՛ճդայ քե՛զ Տէր ամէնայ ողորմեա՛: Ա՛ճդայ ‖ անօ-
րինեցայ եւ մանանեցայ ի ձեռս անօրէնն թըշնամւոյն.
արդ անդնդեա՛լ անդաչէմ թո՛ղ ինձ Տէ՛ր: Քա՛ն զամէնե-
սեան առաւել մեղայ Տէր եմ զբթած. քա՛ն զամէնեսեան
անօրինեցայ:

Ընկեցի՛ Տէր ի վերայ մեր ողորմութիւն քո՛ եւ
բան փըրկութեան քո. պանհեծի զանձինս մեր ի
մեղա՛՛ց: Ո՞ղորմութիւն քո՛ եւ ճըշմարտութիւն քո՛
եւ տես ա՛րեանց քոց. անաչնորհեցի՛ մեզ ի յարդա-
րութիւն: Ո՞ր ողորմած զ եա զբթած և երկայնամիտ
Տէր ընկալ զանգիտանս մեր. բանի խնամութեամբ սուրբ
Աստուածածնի՛ն:

Տէ՛ր ըզբ՛ւ մի՛ւսանգամ քո՛ զալստեան լուայ և
երկնայ. զի ասայ ի սըրտի պատուիրանաց էիմ զա՛ս

դու ի դամեկ զերկիր։ Տէր յիշեցի զայր զդծա
կիմ եւ զարհուրեցայ. զի ծանեայ ճշմարտութեա՛մբ
զահաւոր եւ զանճառ ըզքո՛ դատաստա՛ն։ Տէր
յիշեցի և ըզգո՛ւթ արարչական սի՛րոյ քո՛ առ քո՛ արա-
բածս. եւ ի քո՛ զթութի՛ւնդ ապաւինեա՛ցի անդադար
աղերսեա լինէ յաւուր յայնմիկ զբիտառս արդար դա-
տաւո՛ր։

°Ա՛զգայնոք Ա՛հատաւ ծանծնեն անանգակա՛ն քամ
ծըննդո՛ին. զիմանալի աչքս սըրտից մերո՛ց. բացցես
աղերսութեամբ հայել ի լոյս քո՛ զբիտառո՛ս։

— Փառք Հօր։ Ա՛արիամ կոչս ա՛նհրաժ զանապա-
կան վերացդ աղա՛չեա. զի հաշտեսցի ընդ այրի եղեալ
հո՛գի՛ս. և մխաւրեսցի զարձեալ սիրով ընդ հեռա-
ցեա՛լս ի նմանե։

— Այժմ և միշտ։ Ձի՛ բժամ յարեւելից վայելս ան-
ճառ լուսով լուսաւորե՛ս զհաւատացեալսն. եւ դատա-
պարտե՛ս զապերախտսն հրէից անհաւատից՝ զի ա՛ն՛ւրը քա-
ռա՛թեւ. ե՛՛՛ւ զի՞ս լուսաւորես ըզխաւարեալսն մե-
զո՛ք եւ դատակարգեա՛ զհաւատացեալսն յանճառ
երկնից յաբրահա՛մ՝՝՝

բարի. ‖ չնորհեա՛ ինձ նաւահանգիստ հայր ամենակալ։ Նորընծայ պատրանաց դիս կորուսանեն. այլ դո՛ւ նաւապետ բարի. չնորհեա՛։ Ո՛ր միայն իշխանդ եմ թողուլ զքեզ. եւ ես անդադար զգքնդ. տէր թող ինձ զքեզ ի հայր ամենակալ։

Ամբռնեալ է ծր գալոց քո տէր. լուր ձայնիւ աղօթից իմոց ‖ որ կարգամն առ քեզ եւ ողո՛րմեա։ Բանիցդ իմոց անկընդիմիր տէր. եւ ի միտ առ զանդադարեա իմ դառնաւսումն որ կարգամն առ քեզ եւ ողո՛րմեա։ Ո՛ր ընկերդեալա եմ ի խորըս չարեաց. սուրբ գՀոգիդ քո առաքեա՛ առ իս որ կարգամն։

Ողորմեա՛ ինձ Աստուած զի քո՛ց միայնոյ մեղայ։ Ականատես լուա զիս. ի սրտիդ յանցանաց անդրիւր բըժշկութեան. եւ ողո՛րմեա։ Յարեաւ փըրկեա զիս. որ հնգետց և մարմնոյ անկիս իշխանութիւն. եւ ողո՛րմեա։

Վերատուրեալ յանցանաւք անձն իմ առ քեզ տէր համբարձիր զաչս իմ. թո՛ղ ինձ զքեզ ի՛մ. միայն բարեգութ ‖ եւ ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում։ Կըթծանեանց զիս չարագործ թըշնամին. եւ կանչէ խոպան զիս որպէս. հա՛յր բարեդո՛ւթ ընժընկեա զվիրաւորեալս եւ ողորմեա։ Անդնդոցք մեղաց պարշարեցին զիս. զի բազում են քան զաւազ ծովու ան զո՛ւ տէր պարզասո՛ւմ. փըրկեա՛ ի վըտանգէ՛ս եւ ողորմեա։

Ցանապարհան ըզհոգեւոր ըզգայնեալն. յարպասանացու կենցաղոյս ծախեցի. ‖ այլ առ քե՛զ միայն պաղատիմ բարերար Փըրկիչ. խնայեա՛ ի մեղուցեալ ծառայ։ Ցյանկ հնգետց խնդ քակտեցի. և եղէ անբանական որպէս ձի. այլ։ Աստուածանց եղէ ես որպէս զարմանելի.

պըտղակոծոյս որպէս ձիթենի. այլ անյիշաչար ևս անխափանակ փըրկիչ խնայեա՛ ի մեղուցեալ ծառայս։

Ա՛նառանձինն տա՛ղտասար բանձող էիցըս բարձողին. ո՛ր ծընաւր զԱստուա՛ծ մարմնով զանմարմնաբար ծընանողն չէր. բարեխօսեա՛ վասն մեր Աստուածածնին Մարիամ։

— Փառք Հօր։ Ո՛ր վառեցար ի յարփւոյն եւ ո՛չ կիզար ըստ մարեւնոյն. այլ ե՛ս ուր զհացըն կենաց կերակուր բանաւորաց. բարեխօսեա՛ սո՛ւրբ Կոյսին ըզգիր մեղաց մերոց։

— Ա՛յժմ և միշտ։ Զկնդանդիր ա՛նտարտ ծընո՛ղ Տ՛ը. քո. արկանեմք առաջի անխափակ աղերսիւք նըզդքո. յորժամ դա՛ս փառօք Հօր դատել ըզքընաւիչն խաչեա՛ւ քոյ. նեբեա՛ յանեցո՛ղացս մերոց բարեխօսութեամբ մերոյ քո՛ եւ կենաց. աղաչեմք ըզքեզ՝ Տէր. պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչիդ քո՛ սո՛ւրբ։

ԳԿ

ՓՐԻ՛ՍՏՈՍ Աստուա՛ծ ամենայն. ‖ ո՛ղո՛րմեա՛ մեզ։ Ա՛նօրէնութեամբ ի մեզս երկնեցաւ զին մեր իմ. ա՛ղաչեմ փըրկիչ ո՛ղո։ Վ՛իրաւորեալ մեզո՛ք անկանիմ ա՛ն քեզ փըրկիչ մի անտես առներ ո՛ղո։

Ա՛մբաստանն հանապա՛զ ի տանձրին էա՛ ըզքաւութիւն. ‖ նո՛ւիրեն ձայնիւն և ես զո՛ղորմիա՛ իմ Աստուա՛ծ։ Ա՛ւազանին ապա՛զակեր իմ խաչին յիւրում զին Տէր. նո՛ւիրեն։ Ա՛նառակ որդին ապերասանօք անդ՛ չէր ըզքեզ հայր մեղայ յերկինս և առաջի քո. նո՛ւիրեն։

Շնորհեա՛ մեզ Տէր ընդ ապաքաղց օրինակին գա՛ղթու ժո՛ղովրդեանդ. զի կամաւոր անդրա՛ւթեամբ

արքայութեանդ երկնից ընդ նըմին լիցի՛ւք արժանի՝ տէր մեզ եւ ողորմեա՛ Քրիստոս Աստուա՛ծ: Որ փո-
խանակ հանգիս կարծուածոյ զհանգիս անմահութեանն
նըման չնորհեցեր. եւ ընդ մեծատանն անդրիմութեան
ի գո՛ղն Աբրահամու ընդուն ընկալար. ‖ տէր մեզ եւ
ողորմեա՛ Քրիստոս Աստուա՛ծ: Լուտաւորեա զաչըս սըր-
տից մերոց առնել մեզ ողորմութեամբ ի քէն տէր զդողմու-
թիւն. զի մի ընդ մեծատանըն հանցեսցո՛ւք ի բոց հնոցին
ծարաւ մատուն ջուր ի զովացուն. տէր:

Զանընակիծըն Աստուա՛ծ զՀայրն ամենակալ. բարե-
բանեցէք ընդ զըւարթուն երկնից: Զան ի չնորհ ծը-
նեալ զմարդին մեռածին. բարեբանեցէք հրեշտակային
ձայնիւ: Եւ զնորընդոդ սուրբ զՀոգին ձայնիւ ցընծու-
թեամբ. բարեբանեցէք անլռելի ձայնիւ:

Անընակիծըն Աստուա՛ծ և թագաւոր երկնաւոր. բա-
րեբանեա՛լ ի զօրաց անդամոհից երկնաւորաց. ընդհուպ
օրհնեմբք Հայր անընակիծըն: Խընարհեցար ի բարձանց
վասն մերոյ փըրկութեան արձակիչ կապելոց եւ բը-
ժիշկ հնզուց մերոց. ընդհուպ գովեմք Որդիդ մեռածին:
Որ կակիցդ ես ընդ Հօր և փառակից մեռածնիդ բան-
խաղ պարգեւաց եւ աբեղ մղորմութեան. ընդհուպ բա-
րեբանեմբք սուրբ Հոգիդ ճըշմարիտ:

Որ ընդմեզ աստուա՛ծայի՞ն քո բանի. ծածկեցեր յայ-
խարհական խաւարն անդիտութեա՞ն. լուսաւորեա՛
եւ զմեզ Հօր խնամատութիւն: Որ զհամբիչն դատաս-
տանի՞ս օրինակ. նընչանակեցեր առ մեծատունն և վա-
ռարո՞ս. նէ ըհանկարծ տալով զոր անառ ընկալան:
Վասն որոյ աղաչեսցո՛ւք ընդհուպ տէր. փըրկել ընդմեզ ի
հրոյ մեղաց և տանջանա՞ց. հա՞ նդիպել ի գո՛գ նահա-
պետն աբրահամ: Որով եւ մեք ընդ հրեշտակա՛ցըն

դառուց. անդառնալի սուրը երթողութեա՞նդ. հայ-
մանձայնեալ երկիւղ ըզվնաս ի բարձունս:

Որպարհասկիր բանձրելոյն հովանացեալ զօրութեամբ
եւ բնակարան անդրը Հոգւոյն որով ծընանք զբանն Աս-
տուած. բարե՛՛՛խօսեա վանքն մեր Աստուածածնին
Մարիա՞մ:

— Փառք Հօր: Աղբիւր կենաց բղխեալ յեղեմայ
անդրը Աստուածածնին. որով արբեցաւ երկիր ծարաւեալ
Հոգւոյն խնամարկաւ. տալ մեզ մաղթեա՞ աղբիւրս ար-
տասուաց. մաքրել զսիրտ ի մեղաց մերոց:

— Այժմ և միշտ: Քեւ ցընծան բառնրայինքս ամե-
նայն. ի մէւտանգամ քո գալստեանն. եւ յանէծ ը
զուարճանա՛՛ն զանք անխորհուրդն անէծից:

ԴԶ

ՀԱՄԲԱՆԵՑԱՒ առ քեզ տէր զաչս իմ նայիլ վերս
զբծութեամբըզդ քո եւ աղաչեա: Դու ես յոյս և ա-
պաւէն իմ զերծո զիս յորոգայթէդ մեղաց եւ աղաչեա:
Ակրեցուցիչ իմ եւ փրկիչ իմ ապրեցո զիս յորոգայ-
թէդ մեղաց եւ աղաչեա:

Բանմութեամբ յանցանօք. ծանրաբեռնեալ է անձն
իմ. մի՛այնոյ քեզ մերձանալի ապաշխեմ. աղաչեա՛ ի՞նձ
Աստուած: Ընդխանամբ արտասուաց. եւ հանապազ
սըրտի խնդ. անդադար հայցեմ բազմամեղութեամբ ||
քանեա զիս Աստուած: Բանմանգամ մարդասէր. ընդ-
հեա՛ զթութիւնն խնդ յանդգնանաց. զի առ քեզ միայն
պատասխեմ քանեա:

Աստուած մարդասէր. որ զմեզ արդարացու-
ցեր || քանեա՛ զիս ընդմեզառատս: Որ զգանգիս հան-

դէթէ քո. ամերձեցաւն ի քեզ բըժըշկեցը քանեա՞ր։ Ո՞ր բանիս հրամանէ քո զանդամալոյծն առնղջացուցը քանեա՞ր։

Ո՞ր զդաստակ կընդլն այլազգւոյ. անբնականալեաղ փըրկիչ մեղրասէրթանակս. ‖ եւ գիմս ապաշխարութեան՝ նըմա արժանի ընդունո՞ղ։ Ո՞ր հանապազմամբ ձայնիմ ազախնոյն. ոչ լսեցեր փըրկիչ ընդունակ մեղաւորաց. եւ գիմս։ Ո՞ր զանազնապարգեւիմ քո նըշխառ. ոչ խնայեցեր ընձեռել չանըն հոգւոսիրի. եւ գիմս։

Ա՛նկանիմ առաջի քո՝ և խընդրեմ գթութիւն յանցանաց իմոց. ‖ մի անտես առներ Հա՛յր զանգամանս իմ։ Ա՛զազակեմ որպէս մնքսաւորն և հեղում զարտասուս իմ առաջի քո որպէս պոռնիկն. մի։ Յանեարեւոյթ թըշնամուոյն պատեցեալ եւ ի զանազան նեղութեանց բանսարկուին վիրաւորեցեալ. մի անտես առներ Հա՛յր զանգամանս իմ։

Ա՛նկանիմ առաջի քո՞մզ տէ՛ր. ‖ բանգամանեա՛ մեղս մեր։ Ա՛զազակեմ առ քեզ փըրկի՛չ՝ քանահանցուոյն ըզձա՛ղն բանգամ։ Աստուածորին հանապազմամբ կարդամ առ քե՛զ փըրկիչ եւ բարեբարի՛ բանգամեցիր։

Ա՛զաղաեա՛ եղիձ Քրիստոս. ողորմութեամբըդ քո մեծա՛ծ՝ զի կարօտ եմ ես չնարհի քո և ողորմութեանն. ‖ ողորմեա՛ եւ լա՛ւ լինձ բանգամեցիր։ Լա՛ւ տէր ձայնի՛ ողբալոյս. եւ ցաւագին պոռատանա՛ծս. որ ամենայն կամ առաջի քո իմ չարաչար վարուքս. ողորմեա՛։ Ընկա՛լ տէր զաղաչանս իմ եւ զհառաչանըս սըրտի իմո՛ց. որ ապաղաքեմ որպէս կինըն քանանացի. ողորմեա՛։

Որ ընկեր ի փըրկութիւն մարդկան ծնար ընդհամ կա-

սէն Մարիամու. եւ կ՚ուզամ նաեւ քու յարութեանդ հրաւիրեցիր զմահացեալսն ի յարութիւն անմահութեան. վասն որոյ աղաչանօք մեր քո կեցո զմիգ փըրկիչ:

— Փառք Հօր: Որ անապականն ծնընդեամբըդ քո լուծեր զերկունըս նախամօրն. Մարիամ մայր Աստուծոյ բարեխօսեա առ միածինն որդին լուծանել զպահանջս մեղաց մերոց. եւ աղաչեաս փըրկել զանձինըս մեր ի փորձութենէ:

— Այժմ և միշտ: Բանն անեղ համագոյ որ ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն երեւեալ ի յերկրի պայծառացան արարածք. հրճուին կարողութեամբ եւ ըզմիգ վերապրեալս յորովիդրութեան չընարհս:

Դ

Ո՞ՐԻՆՍՏՈՒ Աստուած յոյս անպաշխարից. ընդհակառակ զթութիւն բազում յանցանաց լմնց: Աւ քեզ բազմազթութ ապաւինեալ կամ՚ըստմըբք ի մերժել ըզմիգ յոգւոյնութենէդ քումմէ: Ո՞րպէս զանապահն առ զանգակեմ ան քեզ յիշեա եւ զիս տէր. ի քում յարքայութեանդ:

Ըզմիգս ի՞մ խոտանվանն լինիմ առ քեզ Քրիստոս. ընդ մեղայող ես բազմազթութ թողութեանդ. ‖ ոգոի՛ւ՚ր- ւեա ինձ Աստուած: Դու տէ՛ր որ ճշմարտութեանց ես սիրող. եւ քո՛ննես ընծայածուկըս զանգանեաց սըրտի խնդ. ոգոի՛ւ՚ր եա: Տուր ի՛նձ ցնծութիւն փըրկութեան. եւ հաստատեա ինձ. եւ ոգոի՛ւ՚ր եա:

Ա՛ւելք յանցանաց զիս ահագին. եւ մեղք իմ բազում զիս յանդիմանեն: Աւդ զինչ արարից ապերջ ցեալ անձամբս. ո՞ր չէ՛մ ապրելոց յանհագին հըրա՛յն:

Մեղայ քեզ Քրիստոս Աստուածոյ. չնաշխարհեաց զիմաստութիւն բանզատ յանցանացդ իմոց:

Տէր ո՛ր իմ ամէն լերինն. ամպրիշտացուցեր ընդ՛ուրն ի վիհ՝ն: Տէր ի սըրտէ խմիէ. հանն լինձ արտասուս անպատմելի՝ն: Չի կեցից եւ ապաշխարութեամբ սպրնգացայց ի հանդերձեալ քոց դատաստանացդ:

Ա՛ղաչեալ անձանձր կամիցամ աս քեզ. Հայր երկնաւոր. ծգնեա՛ լինձ ի նեղութեանս. ‖ ո՛ր մեղաքս եմ մեռանիլ ծգնեա՛ ինձ: Վ՛իրաւորեցայ ես յանեբեւ՛յթ թըշնամւոյն. բըմբիշկ հիւանդացոյ. բըժըշկեա՛ զիմ զհիւանդութիւնս. ո՛ր մեղաքս: Ա՛լօրեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խըն՛դրո՛ղ զերկնոյ. խընդրեա՛ զիս ընդմի՛ւր երթալոյ. ո՛ր մեղաքս:

Ա՛ղաչ քեզ Տէր քաւեա՛՛ զիս. ‖ եւ ա՛զատեա ինձ Աստուա՛ծ: Ո՛չխար եմ բանաւոր հօտի քո՛ եւ աս քեզ սպասելիմ հովիւ բա՛՛րի. խընդրեա՛՛ զիս ընդմի՛ւր երթալոյ. եւ ա՛զ: Ի՛ ծոմս մեղաց ալէկոծեալ եմ եւ աս քե՛զ աղաղակեմ նաւապետս բա՛՛րի. փըրկեա՛՛ զիս ի վտանգէս. եւ ա՛զ:

Վանն սրոյ ա՛ղաչեա. մայր Աստուծոյ Մարիամ. զմիտս ծիրն քո՛ զորդին զի չնաշխարհացէ՛ աս անապակին. ժառանգ վերընաւէն մեզ ընդրանխոէն վայելչութիւն:

— Փառք Հօր: Ցընծա Մարիամ. արքգականն արդարութեանն արեւելք. եւ ազաչեա զան ի քէն ծընեալն Աստուած վասն մեր. զի զարձուսցէ վերընաւէն զմեզ ի դրախտին ժառանգութիւն:

— Այժմ և միշտ: Յաղթող զօրութեամբ խաչի քո պահեա՛ զմեզ Քրիստոս Աստուած. ո՛ր տա՛րածեցեր զձեռնս քո ի նմա՛. եւ լուծի՛ր զկնիք գատապարտութեանն յանցանաց մերոց. ապրեցուցանել զմեզ ի պնդրանաց թըշնամւոյն:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻՔ

ՊԱՀՈՑ

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա.Զ

ՋԱՌԱՒՈՑՈՅ զօրհնեցուցմանըն մարգասիրութեամբ բըզ քո ընկալ Թագաւոր փառաց. Եւ ‖ զմանկունս եկեղեցւոյ քո պահեա ի խաղաղութեան: Որ առաքդ եմ խոնարհաց յերկինից իջ յիւրիկիր Եւ տըւող ողորմութեան ամպիւ մարգկան. ըզմանկունս: Ընդ սերովբէքն սըրբասաց հանճաձայնեաճ քեզ երգեմք. երեքսըրբեան սէրութիւն խնայեա քաղցրութեամբ յարարածըս քո. Եւ զմանկունս:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ

Ինձ ծգնաւթիւն ի տեառնէ. Աստուածոյ Խրայելին եկեցէ: Եւ որ պահէն զիսրայէլ աչիւն իւրով. ինձ: Չի նա է տէր աերանց Եւ Աստուած յաւիտենից. ինձ:

Հանդարձիւ զանձս իմ աւո քեզ որ թագաւորդ եւ թագաւորաց. ‖ փըրկեաչ ըզմեզ և պահել յանեբեւոյթ թըշնամուն: Ահեղական արդարութեան յէից ընա սոյդ ծագեաց մեզ փըրկեաչ: Անձն եմ իմ աւո քեզ պատդամի կանդամ աւո քեզ Հայր բարեմատչութ. փըրկեաչ ըզմեզ Եւ պահեա յանեբեւոյթ:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա.Կ

Լոյս փառաց Բանդ Աստուած. որ ծագեցեր ի մեզ ըզլոյս գիտութեան ‖ կարդամբ աւո քեզ տէր. անաւուանաւ ազօթիք մեր հանդոյացիչն քեզ: Ձանձանարինաց վերծորդնեալ իջ մարդկանէ երկըրպագեալ. բնակեալդ ի լոյս անմատոյց կարդամբ: Երեքսըրբեան սէրութիւն միաւ նականն աստուածութիւն բնակեալդ ի լոյս անմատոյց կարդամբ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Կ

Օ՜գնական մեր լեր Տէր և ապահովն յամենայն ժամ ամբարձեալ աներկիւղ. զհաւատացեալսն ի քեզ: Հայր բազմագնամ. որ խրնամիդ ես յամենայնի չնորհեա մեզ խաղաղութեամբ. համառնել ի նահանգս: Որ-դիդ մխածին. որ ի կաւազ ես քերովբէից չնորհեա մեզ յաջակողմեանն. դասել ընդ սուրբսն քո: Հոգիդ ձեռնարկ. որ միշտ յանձաձ փառագ բանբերանիս ընկալ ըզմեր ծրհնեցուածիւնս. ի ժամ երեկոյին:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲԶ

Աճնկունք եկեղեցւոյ փառաբանիչք սուրբ երրոր-դութեանն. ծրհնեցէ՛ք ըզՀայրն երկնաւոր ‖ ա՜նգամ դադ երգո՛վ: Պաշտօնեայք Քրիստոսի լուսաւորեալըք սուրբ աւազանին. գովեցէ՛ք զՈրդին միածին ա՜ն: Քահանայք հոգեւոր երգով ընդ սերովբէին եւ ընդ քե-րովբէին. բարեբանեցէ՛ք զՀոգին ճշմարիտ ա՜նգամ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Բ.Զ

Հանդրահանալով զայս մեր կարգամբ առ քեզ մատոյց-սէր. որ յահեղ զակերպ յաթոռդ նըստես: Ընդ հո-վանեաւ աչիդ զոր պահես ընդմէդ բաշխագութ. որ յան-մահ բնութեանդ զօրանցդ զգես: Փառըք քեզ Աստուած փառաւորեալ յաւիտեան. ամէ՛ն:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Բ.Կ

Աչքունք եւ պատրաստ եղերուք Տեառն Աստուծոյ մերոյ: Երգել եւ սաղմոս ասել Տեառն Աստուծոյ մերոյ: Զի նա է Տէր Աստուած մեր. փըրկէ ըզմեզ եւ կեցո՛ւցանէ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Բ.Կ

Ցնդութիւնս մեզ ժամանեան կարծող Տէր. առաքեա՛ ի

բարձանց զքո դիմազրութիւնդ. ‖ եւ պահեա զքո յոյսացեալսն ամենայնիւ: Ակսուէն մեր եւ վերակիչ հզօր թագաւոր. ընդընշան յաղթութեան խաչի քո անաքեաս մեզ. եւ պահեա: Վերծրգեմք քեզ ի բարձունս ընդ անճառութեանց բազմութիւնան. զաղաչանսս մեր զերեկոյիս ընկալ քո բարերարութեամբդ. եւ պահեա:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Գ

Ընդքե՞ ոչ լաս: ընդ ո՞ւ բարերանէն մանկունք եկեղեցոյ: Աբեղային արդարութեան լոյս ճշմարտութեան Քրիստոս Աստուած ընդքե: Յանբաւելից և յարեմտից ի հիւսիսոյ եւ ի ծովէ. քեզ երկրպագեն ամենայն քո արարածք. եւ դքե:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ

Չօրհնեցուցիչ քո նաւսեր պատարագ քեզ ի մըտանել աբեղայիսն սուրբ վերատաքեմբ. ‖ Թագաւոր յաւերեանից: Յանմեռնայն փոքանութենէ թըշնամւոյն. այնպէս նախարդել ակնկալ քո պահպանել բոլոր Թագաւոր: Ել մըշտընջենաւոր քո լերանց. օրհնագրեցաք վահանս սուրբ ներկրդութիւնդ. Թագաւոր:

Պահպանդ խնդրեմք ի քէն Քրիստոս ամենակալ. այլ չնորհեա խնդրուածոցս ի քէն զանմեռնայդդ զօրութիւն սուրբ խաչի քո. յօգնութիւն անձանց մերոց: Եւ ամ սուր սատանութեան դատըս մեր փըրկիչ. այլ ամրացո համառաստեն հաւատով յանձինս մեր. զյոյս զոկր եւ զհաւատս մինչեւ յաւիտեան: Ակրեր բացուածս ի մեզ ըզխորհս քո զդրմութեան. տէր Աստուած խոստովանեցուք հաւատով սուրբ ներկրդութիւնդ. զՀայր եւ զՈրդի և զսուրբ զՀոգին յաւիտեանս ամէն:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳԿ

Օ՜րհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր. եւ օ՛րհնեցէք զանո՛ւն նորա՛ :
Պա՛տմեցէ՛ք ըզՏէ՛ր. եւ բարեբանեցէ՛ք զանո՛ւն նորա՛ :
Աւե՛տարանեցէ՛ք օ՛ր ընտ օ՛րէ՛ զփրկո՛ւթիւն նորա՛ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Տո՛ւր մե՛զ Տէ՛ր զօգնո՛ւթիւն ի նեղո՛ւթեանն. զի՛ օ՛րհնեցո՛ւք հանապազ զա՛հաւոր անո՛ւն քո սո՛ւրբ : Պահեա՛ զմե՛զ Տէ՛ր յամենայն փո՛րձո՛ւթենէ. յանե՛ծո՛ւթիւն թշնամւոյն եւ ի՛ գաղտնի նեաւից նորա՛ : Զա՛ւ յո՛յս մեր և ա՛պաւէ՛ն յամենայն ժամանակի. ո՛ր օ՛րհնի՛ս հանապազ ի՛ քոյոց ա՛րարածոց :

Հ՛ովանի աջո՛յ ձեռի՛ն քո՛ Տէ՛ր պահեցո՛ զմեզ. եւ ո՛չ նի՛ւթհատցե՛ ո՛ր հովուէրըն գխարա՛յել : Զօ՛րո՛ւթիւն սրբո՛յ խաչի՛ քո՛ Քրիստո՛ս պահեցո՛ զմե՛զ. եւ հզի՛ցի՛ մեզ պահապա՛ն ի տուէ՛ւ և ի՛ գիշերի՛ : Ե՛ւ ա՛ռաւ երկիւղած քոց նըշան. եւ զկնի յաղթո՛ւթեան ընդդէմ անե՛ծո՛ւթ թըշնամւոյն :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳԶ

Աճեկնո՛ւնք ըզՏէ՛ր օ՛րհնեցէք. որո՛յ անո՛ւնն ո՛ր է՛ն եւ մի՛չտ եղիցի՛ անո՛ւն Տեառն օրհնեա՛լ : Ա՛ռ զմամբ լուսոյ զա՛րդանեաց զազգըս մարդկան Քրիստոսիրըն Քրիստոս. եւ մի՛չտ : Ո՛րդիք լուսոյ ա՛ռք ըզփառըս Հո՛րն լուսոյ. ո՛րպէս ի՛մածնի եւ առ՛ւրբ Հո՛գւոյն յաւիտեանս ամէն :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԶ

Ը՛ղջիզ կարդանք յօ՛գնո՛ւթիւն ո՛ր անքո՛ւն աչքա՛մբ պահես զի՛սրան Հ՛ոգի եւ զին փըրկես ի փո՛րձո՛ւթենէ. ա՛լէլո՛ւիա՛ ա՛լէլո՛ւիա՛ : Ը՛ղջիզ ազա՛չ մըք Տէ՛ր անսա՛նձի պահես զո՛տս մեր ի՛ քո սո՛ւրբ ի պա՛տուիրանե՛ւդ. ա՛լէ : Ը՛ղջիզ փառա՛ւորե՛մըք Տէ՛ր ո՛ր նըստա՛ս ի

վերայ չորեքկերպեան կենդանեացդ. և հայիս քաղցր-
թեամբ յարաբերես քո. ալէլուիա՝ ալէլուիա։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ

Ի՞նչ անուն տեսի՞ն օրհնեալ. ‖ յայրըմէհետ մինչեւ
յաւիտեան։ Ե՛ւ եղիցի անունն տեառն օրհնեալ.
յայրըմ։ Փա՛ռաւորեալ անունն տեառն օրհնեալ. յայ-

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ընացե՛ն աղօթք իմ տէ՛ր ի սանձար սուրբ քո. ‖ և
առաքեա՛ ի մեզ տէ՛ր զօգնութիւն ի լեռնէ սըրբոյ
քումմէ։ Հո՞վանասցի՛ այլ քո՛ տէ՛ր ի վերայ սահ՝ղծուա-
ծոց քոց. և առաքեա՛։ Զի՞րեկոյի՛ աղօթս մեր ընկալ
տէ՛ր բարեխօսութեամբ ծո՛ղոզի քո. և առաքեա՛։

ՀԱՐՑՔ
ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Օ՛րՀՆԵԱՆ եա՛ դու Քրիստոս ըր յարեա՛րդ ի մեռելոց
ողբմա՛ծ և կոխեցե՛ր ըզմահ. ‖ տէ՛՛ր Աստուած հայր-
ցըն մերոց։ Որ մահկանացուացս կեա՛նդդ ես դէպին
նըմըցեցե՛լոց մեր ընկալ տէ՛՛ր։ Զմա՛ս փոխեցե՛ր յայլ
խարհըն կենդանեաց. հանդըստեան արժանաւորեա
տէ՛՛ր։

Գ. ԸՂՏԷՐ ‖ օրհնե՛ցէ՛ք եւ բարձր արարէ՛՛ք ըզնա յա-
ւի՛տեան։ Ե՛ցէ՛ք Որ գալոցն է զօրութեամբ բանիմա-
ոպրմնամբ ձայնի՛ կենդանարձէ՛ ըզնըմըցեալսան ըզՏէր օրհ-
Ե՛ցէ՛ Աղաչե՛մք ըզքե՛զ բարե՛բար. հանդո՛ զհոգի՛ս մեր
ասելոց քոց ընդ սուրբսս քո՛ օրհնե՛ցո՛ւք և բարձր
արարո՛ւք զանո՛ւն քո՛ յաւի՛տեան։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա.Զ

Ցարուցելոյն ի մեռելոց բնակարանն մայր եւ կոյս. ո՛ր ընդընդէ ցեաղսըն յԱդամայ կենագործէ անապական. ‖ զքեզ մեծացուցանեմք ո՛ր օրհնեալդ ես ի կանայս։ Աբարտոյին երկնէ՛ւ եւ երկրի էզեր ամէնայր եւ առատաստ. ո՛ր ընդընդէ ցեաղսըն մեր հրեղէն նորոգէ. զքեզ։ Կենարարոյին աւետեացս արբուցեր ըզքո՛ սուրբ ընկալոյն. ո՛ր ընդընդէ ցեաղսըն մեր վերըստին նորոգէ. զքեզ։

ՈՂՈՐՄԵՍ Ա.Զ

Ո՛ր սահգծմանդ ընտ պատկերի քո՛ տէր պատուեցեր ընդունել. ընկալ եւ այժմ ըզնընդէ ցեաղըն ի քեզ ուղիղ հաստատել. ‖ ընտ մեծի՛ քոմ ողորմութեան։ Ո՛ր չնորհօք սուրբ Հոգւոյն լուսաւորեցեր. յիշատակի խրեանց զհոգիս նոցա ընկալ մարդասէր. ընտ։ Ո՛րք հաղորդեցան մարմնոյ եւ արեանն քո՛ տէր. հանդո զհոգիս նոցա ընդ սուրբսըս քո Քրիստոս Աստուած. քանզի գի՛նք սուրբ արեանն քո՛ ես։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ա. Քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն. ո՛ր յարութիւնդ ես ձայնիս յանմահենից ընդունցեր. Թագաւոր եւ իշխան վերօրհնեմք ըզքեզ։ Ի միւսանգամ գալստեանդն քո Քրիստոս փառաց Թագաւոր. ի՛ ձայն փողոյ նորոգեն հոգիք ընդունցելոցն. եւ յանմահն ի մեռելոց անապական մարմնով։ Վասն որոյ եւ մեք ըզքեզ աղաչեմբք չայր երկնաւոր. դասուորեա՛ ընդընդէցեալսըն մեր ի վերինդ քո երուսաղէմ. ի ժողով անդրանկաց գրելոց ի յե՛րկինս։

Բ. Զայն արկեալ կենարարին աստուածայինն բարեբանելի. անէ՛ւ ևկայք օրհնեալքդ չո՛ր խնդ ժառանգեցէք. պատրաստեալ ձեզ ըզկեանն ի հանդերձեալ երկրի՛ն։

Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով ի յօդըս վերինս. աստուածապզեակց լուսով պայծառացեալ ի դաշս անմարմնոցն. ի լսել ըզձայն երանելւոյն կոչմանն. Ընդ այմէ քումմէ կացո ընդ իմասաոիսն սուրբ կուսանան. ի լուսեղէն առաքեալն պայծառացեալ ի դաշս անմարմնոցն. ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի յերկինս:

Գ. Զհնգիսն ծառայից քոց Քրիստոս. ընկալ ի դաշս անդրանկաց գրելոց ի յերկինս: Ընկալ վասըն անցս ըզբանաւոր պատարագս ի մէնջ. եւ չնորհեալ նոցա ընթծդութիւն գտանել յաւուրն յետնում: Հաշտեաց ի ձեռն սուրբ մարմնոյ և արեան քո Տեր. եւ պարգեւեա նոցա դանել յաջակողմեանսըն քո:

Գ. Ո՛ր անճառ անօրինութեամբ ի փըրկութիւն մարդկան խոնարհեցար Բանդ Աստուած. ‖ այժմ հանդոյն ո՛ւ եւ ըզմեր ըմնընդհեցեալն ընդ աւրըրըն քո. որ միայնով եւս մարդասէր, Ո՛ր անչարչարելի՛դ մարմնով եկիր կամաւ ի չարչարանս եւ ի խաչն բնաւեալդ հեղեր զարիւնդ ի փըրկութիւն. այսօր: Ո՛ր թաղմամբն երկրօրեայ ըզրըանութիւն. մահու լուծեր եւ կոխեցեր զիշխանն մահու եւ վերացեր ընդընդհեցեալն. այսօր: Ո՛ր հրաւիրեցեր յանմահութիւն զմարդս մարդկան անեղծութեամբ նոց բաշխող Քրիստոս աղաչանօք Աստուածածնին. այսօր:

ՀԱՐՑ ԱԿ

Գո՛հանանք Մ ըզքեզ յաղթական երգով թագաւոր փառաց. որ կամաւոր խոնարհութեամբըդ քո ինքեր ի փըրկել ըզպատրեալսն ի ճաշակմանէ. ‖ օրհնեմք ըզքեզ Աստուած հաշրցըն մերոց: Ո՛ր լուծեր ըզմահ եւ վերացեր ընդընդհեցեալսն ի դըժոխոց. անընդհատ

թեամբըն քո՛ւ վերայ խաչչին եւ ինձանե՛ւ քո՛ւ զե-
բեզմա՛ն թաղաւոր անմահ. օրհնեմք: Ո՛ր նըստար
ընդ աջմէ Հօր և հրաւիրեցե՛ր առ քե՛զ ըզդատանո-
ղըս քո՛. ա՛րժանաւորեա՛ և ընդմե՛ր ընդունելեացըն դա-
տաւոր լինել սըրբոյ քոյ. օրհնեմք:

Գ. Ըզգետը օրհնեցէ՛ք ‖ բա՛ւ ՚ի՛ր ա՛րարէք ընդա-
յե՛լեաւա՛ն: Ո՛ր վաոօք Հօր հանդերձեալ է գա՛լ ի՛
դատե՛լ զերկիր. եւ բիւրաւո՛ր բանակըք վի՛րի՛ն զըւար-
թնացըն կարապետաք լինի՛ն գալըստեան նորա.
բա՛ւ ՚ի՛ր: Ո՛ր ահագի՛ն գոլմամբ գարհուրեցուցանե՛
զարարածս ի գալըստեան ւերոյ. եւ քաջահընչող ձայ-
նիւս փողոյն համահաւաքէ ընդունելեացըն ո՛ր յԱ՛դամայ.
բա՛ւ ՚ի՛ր: Ա՛զաչեացո՛ք ըզկենդանարերըն մեր որ դա-
տաւո՛ր է կենդանեաց և՛ մեռելոց. զի՛ արժանի՛ արաս-
ցէ՛ ընդունելեացըն մեր մըտանե՛լ ի յառաջա՛ւտ ընդ
խնա՛ւտուն կա՛ւանդան. բա՛ւ ՚ի՛ր:

ՄՆԱՑՈՒՄՑԷ ԱԿ

Ա՛նդրադա տառա՛ր բնակարան անդաւ բանեա՛ն Ա-
տուծոյ. Մարիամ սո՛ւրբ կո՛յս ‖ զքե՛զ և ըզծընեալն
ի քե՛ն մե՛ծաշուքութեամբ: Յարգանդի կրեցե՛ր որ
չո՛ւնէ՛ր քան զյաւիտեանե՛ան ի չո՛ւրջ ըզՔանն. եւ ծընար
մարմնո՛վ զբե՛զ: Ա՛րդ խընդրե՛մք ի քե՛ն անդա-
դար բարեխո՛սեա վանն անձանց մերոց. առ Ո՛րդի՛ն քո
միածի՛ն փըրկե՛լ ըզմեզ ի փորձութի՛ւնէ և յամենայն
վըտանգէ՛ց մերոց:

ՈՂՈՐՄԵՍ ԱԿ

Ա՛բարէ՛ Աստուած և ընտրեա՛ ազգի մարդկա՛յի՛ն.
մի՛ անտե՛ս առնե՛ր ըզնընջե՛ցեալսըն մեր. այլ հանդո՛
զնո՛ղն նոցա ընդ սո՛ւրբսըն քո՛: Ո՛րդի՛ մի՛ածի՛ն յա-
յտնեա՛ւ տե՛ղեկութի՛ւն. մի՛: Հո՛գի՛ ճըշմարիտ մե՛
խեթաբե՛ր սըփռտորա՛կի՛ց. մի՛:

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ Ա.Կ

Ա. ՝Զեռքը քո ա՛րարին եւ բառեղծին դիս ի հոգո՛ւդ՝ի յօրհնել ըզքեզ Աստուա՛ծ յաւիտեա՛ն: Ո՛ւմ պատանք բանասարկուին խափանեցայ յաճեցա՛ւ լուսո՛ւդ՝ին. եւ դարձայ անդրէն ի հոգ յո՛րմէ՛ առեղծայ: Մըխիթարիչ սո՛ւրբ Հոգի՛ լուսաւորեա՛ զմեր ընծայեցեա՛լսն. եւ հանգո՛ զհոգիս նոցա ընդ սո՛ւրբսըս քո՛:

Բ. Հայր անո՛խակալ եւ բարեգո՛ւթ մարթե՛լով հայեցե՛ք ի քէ՛ն վասըն մեր ընծայեցելոցն արժանաւորել. ‖ հանգըստանան օթե՛ւանի սըրբո՛ցն: Ա՛ճեցա՛ւ ծընանդ Հօր Որդի՛. ո՛ր մահկանացուացս կեանդ ես. զհոգիս ընծայեցելոց մեր ընկալ եւ արժանաւորեա՛. հանգըստանան: Եւ նորոգո՛ղ սո՛ւրբ Հոգի՛. յորժամ նո՛րոգես զանգանեանալն. յայնժամ չնո՛րհեա՛ եւ մեր ընծայեցելոցն արժանաւորել. հանգըստանան:

Գ. Յորժամ յերկնից գո՛չէ՛ փո՛ղն ազգացո՛ւթիւն առնելո՛վ ա՛ր եղբա՛ն ի դառնատա՛՝նն ահաւո՛ր. յայնմ աւո՛ւր յահեղի՛ն ‖ յիշեա՛ տէ՛՛ր եւ լսո՛ւր ըզձընդնդեցեալսն եւ հանգո՛ ընդ սո՛ւրբսըս քո՛: Յորժամ ճառագայթք աստուածութեանդ փայլե՛ն ի յարեւելից. եւ դըպրութիւնըք հրաշեփցըն բանի՛ն յայնմ աւո՛ւր յահեղ. յիշեա՛: Զարհո՛ւրեալ զոդան արարածք ի ձայնէ՛ սրտվըխտո՛ղ փո՛ղոյն. յորժամ հարկանէ՛ հրեշտա՛կապետան եւ կոչէ ի դառնատա՛՝ն զամէն սրբոց մարդկան. յայնմ աւո՛ւր յահեղի՛ն յիշեա՛:

ՀԱՐՑ ԲԶ

Ո՛Ր թագաւո՛րդ ես թագաւո՛րաց. եւ բաշխո՛ղ կենդանութեան ազգի՛ մարդկան. այսօր մարդասիրութեա՛մբ

բըղ քո ‖ ըղնընդհեցեալսըն մեր ընկա՝՝՝

ՏԷՐ ՑԵՐՊՆԻՑ ԲՁ

Ա. Հրէշատակային ձայնիւն ծրհնեմսուք զամենասքրբ զերբորդութիւնըն փառաւորելով ըզՀայր. որ վերակացեաց ‖ զամենեսեան ի մահուանէ յանմահութիւն: Եւ գնացեք Տեառն երգ նոր եկեղեցիք սըրբեցելոց. Քրիստոսի երկրպագելով. որ վերադանեաց զամենեսեան: Սքրբանաց ձայնիւն ծրհնեմսուք հոգեւորականն հընդմանդ գովեմսուք. սուրբ զՀոգին փառաւորելով. որ վերահանդոյց զամենեսեան:

Բ. Ի՞ ձայն փողոյ գալըստեան քո՞ Տէր ամենայն հոգիք զարթիցեն. կա՞լ ի դատաստանի քո՞մ Քրիստո՞ս Աստուած մե՞ր: Յորժամ հընչէ բարբառն աՀաւակին և հարկանի փող յարութեան մերոյ. եւ մեք գոչելով ասեմք փառք գալըստեան քո՞ Տէ՞ր: Յորժամ առնես հատուցմունըն Տէր և սուրբք քո՞ պարծեսցին ի քեզ. եւ մեզ չնորհնացես փըրկիչ կա՞լ ի յաջմէ քոմմէ՞:

Գ. Թագաւոր անմահ արարիչ յաւիտենից. մարդասիրեալդ քո՞ խընայեա յանձինըս մեր. ‖ առեղծիչ կենդանեաց և հանգուցիչ նընջեցելոց: Ի՞ խաչին բեւեռեցար զմահու լուծեր զիշխանութիւն. յաւիտենից ընընջեցեալսըն վերածեր յանմահ ի կեանս. առեղծիչ: Արժանաւորաց քոց անդ՞թիւք յիշեա ընդմեր ընընջեցեալսըն. յորժամ գայցես անճառ փառօք հատուցանել մարդկան ըստ գործս. եւ մեր նընջեցելոցըն չնորհեա դասիլ ընդ սուրբսըս քո՞:

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ա՛ՐԱՐԻՉ և մարդասէր Տէր. որ վասըն մեր ըզմահ ձաչակեցեր. ‖ Տէր Աստուած հարցըն մերոց: Ո՛ր խաչատանցաւ հաւատացեալոց նընջեցելոց յանուն քո՞ ընկեանս Տէ՞ր: Ա՛րդ խընդրեմք ի քէն մարդասէր Տէր զհոգիս

Նընջեցեալոց զասեա՛ ընդ սո՛ւրբըս քո. Տէր Ա՛ստուած։ Գ. Ընտէր օրհնեցէք ‖ բարձր ա՛րարիք ընդնա՛ահանին ի յաթոռ վառանց. անդամա՛ր հնգեւոր երգո՛վ։ Ո՛ր զալոյն է ընդ ամպս երկնից ի նորոգե՛լ զերկնա երկրի. բարձր։ Ի՛ գոչել աստուածայնին փա՛ղոյն զարթուցանէ ընդնընջեցեալան հանդերձ կենդանեաւք. բարձր։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲԿ

Ա՞ր լո՞ւսոյն. Աւրինաւ անհարանացեա՛լ ծրհնեալդ ի կանա՛յս։ Զլոյն ա՛նըշտուե՛ր. յարգանդի կրեցե՛ր ծրհնեալդ ի կանա՛յս։ Ա՛ի զա՛ղրե՛ր վանըն մեր բանրեխոսե՛լ ծրհնեալդ ի կանա՛յս։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Ո՛ր ո՛րդիդ ես և Բանդ Աստըւա՛ծ հաւատաւրա՛կից ընդ Հո՛ր յեռե՛ւեան ա՛ռ քեզ կարգամբ մարգասե՛ր. ‖ հանդո՞ զհոգեւո՛ր նընջեցեալո՛ց մե՛ր ընդ սո՛ւրբըս քո՞։ Ո՛ր ի՛ն յերկնից վասըն մեր զառաջի՛նն առեր գյանցանան Ադամայ. մե՛րով բըռնութեամբ բարձե՛ր ի վերայ խաչին անանցա՛ս ձե՛ռաք. հանդո՞։ Ո՛ր լուծեր զիշխանութիւնն մահո՛ւ. կամաւորականն մահուամբ քո փրկեա՛ռս. բա՛նաւորաց զաղաչանս առա՛ջի քո հեղեա՛լ մահո՛վ քո հանդո՞։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա. Զմեզ վայելէ Աստուած ծրհնըւթիւն ո՛ր յանմահ անդոյ սիթա՛ռ անմահից վառարանիս ի բարձունս. զնընջեցեալսըն յանո՛ւն քո ընկալ յերկնայինն քո սո՛ւրբ յաստիճանա՛ռ. ‖ ո՛ր միա՛ծ հնդեւո՛ր ես մարգասե՛ր։ Ո՛ր ո՛ւնիս իշխանութիւնն մահո՛ւ և կենդանոյ յիշեա՛ զհոգիս նընջեցելոց մերոց և հանդո՞ ընդ սո՛ւրբըս քո ի խնարհ փա՛ռ սիրե՛ղանդ. ո՛ր։ Ո՛ր յամենայնի՛ն ես ծրհնեա՛լ Տէր. արա՛ զծնա՛ողս քո վերըստին նորոգմանն.

ի՛ լնուլ ըզձայն առաւուածայինն փրկչին ընդ անաչ ելա-
նել քոց փառացդ. որ միա՛ւ ի՛՞ն ընդ ևս մարդասէր:

Բ. Թագաւոր խաղաղութեան որ քաղցրութեամբ
խնամեա՛ս զքո զարարածս. յիշեա՛ ‖ տէ՛՞ր զհոգիս նըր-
ջեցելոցն ընդ սուրբըս քո՛ եւ դասաւորեա՛ ի յաւուրն
այցելութեա՛ն: Որ կոչեցեր ի դրանց մահու ըզսիրե-
լին քո զդ՚ապարան. եւ ծանուցեր դասաւածութիւնդ
ընդհանուր տիեզերաց. լուսաւորեա՛ տէ՛՞ր: Ի՛ տա-
ճարի՛ քում սըրբութեան մնաւուցանեմք քեզ պաղատանս
ա՛րտասուալից. պայծառացո՛ տէ՛՞ր:

Գ. Ի՛ զիչերաց կանխեսո՛ւ առաւ֊ծիւք եւ ա՛րտասուք
հայցեմք ի քէ՛ն ‖ Քրիստո՛ս յիշեա՛՞ զնըրնջեցեալսն ի սուրբ
անուանդ քո՛. եւ հանգո՛ զհոգիս նոցա՛ ընդ սուրբըս
քո՛: Որ յանհամբոյս վերծրհնես սո՛ւտ քեզ կարդամբ եւ
պաղատիմբ Քրիստո՛ս: Որ մարթեացար վաղըն մեր.
ա՛զաչանօք Աստուածածնին Քրիստո՛ս:

Դ. Որ հայրդ ևս բարեխնամ. զքեզ՛ի մեր նըրնջե-
ցեալսն ‖ և պարգեւեա՛ մեզ. փա՛ռըս տա՛լ անուանդ քո՛մ
սըրբո՛յ: Որ հրաւիրողդ ևս կոչեցելոց. ընդ այմէ՛ն դասե-
լոցըն կարգեա՛՞ և զմեր նըրնջեցեալսն. եւ պարգեւեա՛
Որ նո՛րոգողդ ևս աշդի մարդկա՛ն. աբա՛՞ ա՛րժանիք և
ընդմեր ըզնըրնջեցեալսն ընդ բանմերկրցին Աբրա՛համ. փա՛՞:

Ե. Գալոց է Միածի՛նն փոդո՛վ և փառո՛ք հօ՛՞ր. եւ
ըզհոգեղէն բնութի՛՞նս հրեղէն նո՛րոգէ: Լուսաւո՛ր են
ճանապարհք ա՛րդարո՛՞ց. և ի բնութի՛՞ւր բանակըս
հրեշտակաց՛ անմոռո՛վք ընթանա՛՞ն: Ի՛ վերինն Երու-
սաղէմ թըռչին անմոռո՛վք ընդ աւուրս տեառընն յօ՛՞ղ.
եւ այնպէս յաւիտեան ժա՛՞մ ընդ տեառն լինի՛՞ն:

Զ. Հաւատս առնեմք ո՛՞վ հոգի՛ խաղաղութեան. երկո՛՞ւ
արարչին հայցեմ՛ով Աստուած իմ հա՛՞ղո: Որ հաւա-

հոգի ձիսա՛ւս ըզսա պանհեա՛ զի քոյ խաչի՛ և յարութեա՛նըդ հաւատա՛ց. թագաւո՛ր երկնաւո՛ր հանդո զհո՛գի սո՛րա յիշելո՛վ զո՛րա զհաւատաս: Ի՛ քաղա՛ք Տեառն զօրո՛ւթեանց եւ ի քաղա՛ք թագաւո՛րին մեծի՛. ո՛ւր ժողովք սո՛ղբոցն են ի խո՛ղաղութեան. զնո՛սցես յուսո՛վ և հանգիցես ընդ հրեշտակա՛ց դա՛՞ս. ան սա՛նել ըզմ՛յոլն յաւիտե՛նից:

Ի. Ա՛ւրհնեցաւ անձն իմ ի հո՛գ յորմէ՝ առե՛ղծն ը՛ր զիս եւ հոգեո՛յս մե՛կնեալ յինէ՛ն. ‖ Տէ՛ր զապաւի՛նեա՛լս յինե՛ն ի քո՛ւմ զալըստեա՛ն են: Առե՛ղծուա՛ծ եմ անապա՛ս ձեռա՛ց քո՛ց մի՛ անտես առնե՛ր. այլ խնայեա՛ յիս յահա՛ գին առնե՛ն. Տէ՛ր: Յո՛րժամ գա՛ս փառաւո՛ք Հօր դառնա՛լ ըզտիեզե՛րս առնեայն եւ հարկանի՛ վո՛ղ հընչմա՛ն յարութեա՛ն. Տէ՛ր:

Ը. Ի՛ գալո՛ստեան Տեառը՛ն զրո՛ւնք երկնի՛ց բա՛նի՛՛ն. եւ հառաջա՛թիւք անճա՛ռ լուսո՛՞վ առերս խաչն ե՛րեւի՛: Ցի՛ բեառց Տեառը՛ն լե՛րի՛նըք հա՛լի՛՛ն. և ի յահէ փառաց նորա՛՞ չա՛րժի՛ն զօրութի՛ւնք: Ա՛ւետաւօք Տեառը՛ն մե՛ռանե՛լք յա՛ռնե՛՛ն. եւ սուրբք ամե՛նայն անճա՛՞ռ փառա՛ք գո՛րգարե՛ն:

Թ. Զա՛յ զո՞ րնութեա՛նց թագաւո՛րն. ի՛ նո՛ր թո՛ղել զարանա՛ծս. ի՛ ձա՛յն ա՛հեղ բարբառոյ զարթո՛՞ցանէ զնըշխարն: Գո՛ղա՛՞ն երկի՛նք և երկի՛ր յա՛հէ փառաց Քրիստոսի՛. հո՛ւր բարբառեա՛լ ընթա՛նայ բո՛յա՛՞կիզ զմեղաւո՛րան: Նո՛րա՛ փեսո՛ւր զարդարի՛ն զա՛ռըք սըրբոց կառանացն. ո՛ւրա՛խութեամբ մըտա՛՞նեն ի յա՛՞ռագաստ փեսայի՛ն: Ի՛ քե՛զ եմք ա՛պաւինեա՛լ ա՛մե՛ն ծո՛ր հնեա՛լ Աբրահա՛մ. լե՛ր բարեխո՛ս անդադա՛ր վասը՛՞ն մերո՛ց փըրկութե՛ա՛ն:

Ժ. Ա՛մբա՛՞ փեն լի՛ որո՛տմանմբ եւ ա՛՞հագին զօրո՛ւթեամբ.

գաղթից է փըրկիչն յաչխարհս յարուցանել ընտանեաց: Ա՛հեղ եւ մեծ բարբառով հրեշտակապետըն գոչէ. ա՛րի՛ք ասէ ով նըստիք ահաց եհաս ձեր փըրկիչն: Թո՛ւմբ ո՞վ սըրտիւք յարթուցանէ եւ ը՞նթանան առաջի. եւ աե՛ւանեն ընտփըրկիչն եկեալ փառօք ի յաչխարհս: Գաղտնի՛ գործոցըն ծածուկք յայտնի՛ն ի մեծ հրապարակն. և զողալով ընթանան ի յա՛ղեւմտեան ի տա՛նջա՛նս: Ի՛ յօ՛թևվանս Հօրն իւրոյ կա՛յէ ընդդատաւորըն. եւ յանպատում ի բարիս զոր խո՛ստացեալ է նոցա: Սիրոյ անմահ փեսային եղիր դու մնայր Աբրահամ. բարեխօսեա վասըն մեր ի յա՛յնմ անուր աշխարհ:

ՀԱՐՑ ԳԶ

Օ՛ՐՀՆԵՄՔ ընդքե՛զ Հայր անըսկի՛զբըն առնդծի՛ւ ամենայն էղելոց. զիա՛տաւանա՛ղս սուրբ անուանըդ քո ընդունելիացեալսըն հա՛նդի յարքայութիւնն քում. ‖ Ա՛մաքսա՛ծ հարցըն մերոց: Գալո՛ւստ ընդքեզ անճառ ծնունդ Հօր անըսկըզբնակից Որդի. որ մնձո՛ւ խաչի համբերեցեր վասըն մեր. ընդունելիացեալ ի քե՛զ ուղի՛դ հաւատով պայծառացո ընդ սո՛ւրբսըն քո. Ա՛մաքսա՛ծ: Բանբե՛ւ խնամ սո՛ւրբ Հոգի՛. փառակից Հօր եւ Որդւոյ հայցեմք ի քե՛ն. ընդունելիացեալսըն ճշմարիտ հաւատով ե՛րթալ ի վիւանդամ նորոգմանըն դասեա՛լ ի դաս ընտրելոց քոց. Ա՛մաքս:

Գ. Ը՛ղձի՛ր ‖ Ա՞ռաքեա՛լ ձայնի՛ւ ժո՛ղովուրդք առնո՛ւել բարձր արարէ՛ք ընտ յաւի՛տեան: Ո՛ր գալո՛ւստ փառաւոր Հօր միածնին Որդւոյն. ձայնի՛ւ աստուածայինն փողոյն առնէ սա՛ստ յարութի՛ւն որդւոց մարդկան. միա՛բան հաւատա՛ն: Ո՛ր ա՛ռնէ հաւատացեա՛լսըն բան իւրաքանչի՛ւր

զոհ ծոց. զաւուրսըն կենդանեանց եւ մեռելոց. եւ փառաւորէ զսովրելիս իւր պայծառացեալ ի կամարըն լուսոյ նա. քահանայ սուրբ առանել:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳՋ

Աւրը զաւուրս ճաշակին. օրհնութեամբ մեծացուցանեմք: Աւետարանն հրեշտակն աւետարանէ ր. ընծըննեալ փըրկիչն ի սըրբոյ կուսէն: Աւե՛ ուրախ լեր բերկրեալ. քանզի տէ՛ր առաքոց է ընդ քեզ:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՋ

Հայր բարեգութ. ար զքոմացար ի յաղագս արդւոց մարդկան. առաքեցեր զմիածինդ ի փըրկութիւն ‖ յիչեա՞ զնոցին նըմանեցելոց մերոց և հանգո ընդ սուրբըս քո: Ո՞րդի միածին ար յարեարդ ի մեռելոց. ի միւսանգամ գալըստեանն քո յաւրութիւն մեզ խոստացար. յիչեա՞: Հո՞գի ճշմարիտ մըխիթարիչ սըգաւորաց. աղաչանօք սուրբ Աստուածածնին և ամենայն քոց սրբոց. յիչեա՞:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՋ

Ա. Ի՛ ձայն մեծի զօւարթնոյն և ի հընչումն հրաշալի փողոյն. ար հոգացեալ մարմինըք մարդկան նորո՛գին. ‖ յայնմ աւուր ահեղին յիչեա՛ տէ՛ր և ըզմեզ ընդ ընտրեալսն եւ հանգո ընդ սուրբըս քո: Ցնծութեամբ նըշանն տէրունեան ճառագայթիւք փայլէ. և թագաւորըդ թագաւորաց փառօք տեառնայն. յայնմ: Ցորժամ առեան դասք հրեշտակացն զնի. և զնըզրուիչըն հրաշիցըն բանին. յայնմ:

Բ. Ո՛ր եւ իկայնամիտ ես տէր. քաղցր և ա՛նողորմակալ հանգո զհոգի քո ծառայից. զի մի՛ զարձցի տանկ առնել յաւուրն ահեղ ատենին: Ցյի շատակ հրաժարեցան ի հառոյս քեզ ընկալցին. եւ զուարթս մեր

ընկալ ձրակէս զԱբելն զնոյն և զԱբրահամն. ‖ զի
մի դարձցի անանկ ամաչեցեալ յանուրն ահեղ ամենի-
ն՝ Ի խորան քոյդ սիրոյդ հանգուցեա ընծաադայս քո.
եւ զհոգիս նոցա դասեացես ընդ սուրբսդ քո. պի՛:

Գ. Ո՛ր խոնարհեցար յերկինից բան՛ղ Աստուած.
և առեր մարմին ի սըրբոյ կուսէն. ‖ յիշեա ըզնոր-
ընծայեալսն ը մեր. յօրժամ գայցես անճառ փառօք զի
դու ես տէ՛ր ամենայն երկրի: Ո՛ր անկար իշ-
խանութիւն մահո՛ւ եւ կենդանց. եւ խաչիւըդ քո լուծեր
դերկունըդս մահու. յիշեա: Ի՛ նըստեալ քո յաւետնի դա-
տաւոր ահեղ. անդամանօք սուրբ Աստուածածնին.
յիշեա ըզնորընծայեալսն ը մեր յօրժամ գայցես անճառ
փառօք. քանզի քո են փառք՝ յաւիտեա՛նս ամէն:

Դ. Ա՛րարչագո՛ծ Աստուած. զարթարածըս քո մի
անտես առներ. այլ գըթա ի ‖ նընջեցեալսն ը մեր
եւ հանգո՛ ընդ սուրբսըն քո. ի խորան քում սի՛րոյ
զոց: Ա՛րարչակի՛ց հօր ո՛րդի. ի մեռանողամ քո
դալըստեանն. անդամանապարտ պահեա ընդնընջեցեալ-
սըն: Կենդանարա՛ր սուրբ հոգի. յօրժամ նորոգես
զերեսս երկրի. նորանփոփուր զարդարեա ընդնընջե-
ցեալսըն:

Ե. Ա՛րարչագո՛ծ Աստուած. որ յոչընչէ գոյացու-
ցեր զերկինս եւ զերկիրս. ծրհնեա՛մք ը՛զքե՛զ. որ
հանգուցիչ ես նընջեցելո՛ց Հայր ամենակա՛լ: Բանդ
Աստուած և հանգոյն փառաց Հո՛ր պահակեր. զո՛վեա՛մք
ը՛զքե՛զ որ յարութի՛ւնդ ես նընջեցելոց Որդի՛ զմեռ-
ծին: Ա՛զդիր անեղական յոյսիդ բաշխի ամենապատա-
շընորհք. բարեբանեա՛մք ը՛զքե՛զ. որ նորոգող ես
նընջեցելոց Հոգի՛ զճշմարիտ:

Զ. Յանհաւատ քո դալըստեանըն յօրժամ գա՛ս տէր

ի յերկնից ամառաժային քո զօրութեամբդ. եւ նըշան սուրբ խաչին պայծառանայ ի մէջ երկրի: Նորոգին տարերք երկրի ի ձայնէ հընչման փառացն որ գոչէ ողջունաւորութիւն. ամէն արիք եկեղ տէր կենդանանայ եւ մեռելոց: Շնորհեա մեզ տէր ողորմութիւն ի ծագել պըրծոյ խաչին որով եղեւ մեզ փըրկութիւն. զի նովաւ ելցուք ընդ առաջ Ամառաժորդոյդ որ ի յերկնից:

ՀԱՐՑ ԳԿ

ԲԱՆԴ Ամառաժ որ ի ծոց Հօր. վանըն մերոյ փըրկութեան ի յերկնից խոնարհեցաւ. զի ըզմեզ նորոգեսցես ի կեանս. ‖ Ամառաժ հարցըն մերոց: Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք Հօր. զարթուցանել զընկելեցեալսն ի սուրբ անճունըդ քո. նորոգեա և զմեր նըկելեցեալսն. Ամառաժ: Անճահութեանց տըւող փրկութիւն եւ պարգեւիչ կենդանութեան. ի միւսանգամ գալուստեանն եւ յարքունական աթոռն իւր. թողութիւն շնորհեա մեր նըկելեցելոցն. Ամառաժ:

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բարձր ամբարձք ըզնա յաւիտեան: Որ նըստաւ ընդ աջմէ Հօր ծընողի իւրոյ. եւ մարգարէքն խըճամէ զարարածըս. բարձր: Որ ընդոստացեալ բնութիւն մարդկան. նորոգէ իւր աստուածութեամբն. եւ կենագործէ ի կեանս անմահ. բարձր:

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԳԿ

Լեառնքն վիմածին ապրիւր յորդառատ. բարեբանակ ծաղկեալ այգի վայելուչ արուեստ հողագործն. բարեբանեալ անուն անօրինութեան տաղտուկ հոգւոյն. ամէն ծընանդն ի քէն մի չոր բարեխօսեա անդադար հայցմամբ. շնորհել զթողութիւն մեր նըկելեցելոցն: Փառք

դրախտին բացող բանալի. Քրիստոսի բարձող նըմանող երկնից. առիթ ասկեղծն լի մանանայիւ. գաւազան ծաղկեալ յարմատոյն յեսսեայ առաքեր լուսոյ մայր. ‖ ահա ծընեալն ի քէն ի մէչս բարեխօսեա անդադար հայցմանդ. չնորհել զթողութիւն մեր նըշնջելոցն: Ցօղ քաղցրաժաւալ ցանկալի զուարթնոյն. նիւթեղէն սրմրէ գեղ մարգարտափայլ հինն եկեղեցւոյ. մարքար աղաւնի անպ հաւանաւոր առաքը կոյս Մարիամ. ահա:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳԿ

Յանդգնակըզբնական ծոցոյ Հօր խնդարհեալ բանըդ. մարմնացար ի կոյսէն վասն փըրկութեան մերոյ ‖ ահա գաչեմք ըզքեզ. զնըշնջեցեալսըն մեր ի քէզ աղիդ հաւատով. յիշեա՛ տէ՛ր յորժամ գան թագաւորու թեամբդ քո: Անխախտ քաղցրութեամբ որդի Աստուծոյ. հայեցեալ բանանալ ըզմեզս աչխարհի քո խաչելութեամբն. աղաչեմք: Կամարարական մանուամբ քո լուծեր զերկունըս մանկու. եւ աթոռնի աթոռըդ քո զութեան յանցանաց քաւիչ քո արեամբ. աղաչեմք: Որ փոխանակ մեզաւորաց ընդմէնանիլ յանձն առեր. ի՛ջանելով ի զժոխըս փըրկեցեր ի մեղսակեր բանտըզգերեալսն. աղաչեմք: Բարեբանեմք զանչափ քո զմարդասիրութիւնդ. ո՛ր երկնքորեայ յարուցեալ զկենդանու թիւն պարգեւեցեր աչխարհի. աղաչեմք:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

Ա. Լ՚ոյս ի լուսոյ զմէզ լուսաւորեա. որ փառաւք Հօր հանդերձեալ ես գալ ի դատել զերկիր. ‖ արժանացո եւ զմեզ ընդունելութեան. անճառ խոստմանդ քոյ. ընդ սուրբսըդ քո: Հօր եւ Հոգւոյ համագոյակից. ի սիրելեացն աչեղ առենին. արժանաւորեա: Ելիցէ եւ երկիր արդար դատաւոր. յորժամ հատուցանես ընդ գործոց իւրաքանչիւրոց. արժանաւորեա:

ԲՐ. Ո՛ր աբարիչդ ևս հրեղինաց եւ հմուղղինաց. եւ
մշտապ նկեցուածոր փառաբանիս ի բանաւոր պաշտօ-
նիդ ես. ‖ ի՞նչ է քեզ հայցելի՞ մտիք թողութիւն չնորհեալ
նրանց եկելոց մեզ. Ո՛ր ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ
մարդկան բնակեցար. եւ աննախանձութիւն պարգեւե-
ցեր մեզ մահացեալս. ի՞նչ է: Ցո՞րժամ նըստիս յաթոռ
փառաց դատողական ի չհանճարելիսդ. եւ փաղաղարեա
ան ի քէն փաւաք ըզգիննս արեան քո Տէր. ի՞նչ է:

Գ. Ո՛ր անեալ քո մարդասիրութեամբդ. զբթա-
ցեալ յաղգըս մարդկան ծընաար ի կուսէն. ըզծըն-
նեալ՝ ո՛ւս. սուրբ աւազանին ‖ ըզնընջեցեալսըն ըմ մեր
ընդ սուրբըն քո՞ հանգո՞ղ թաղարար յաւիտենից:
Ո՛ր ի վերայ խաչին զնաար ողբէս գանն. եւ զմար-
մինն և զարիւնըդ քո բաշխեցեր ի փըրկութիւն աշ-
խարհի. դո՞ զերդեալ՝ ո՞ւս մարմնոյ քո և արեան ընդնըն:
Ո՛ր ըստ նըմանութեան մահու քո սը նահակիցս արա-
րեր. եւ երկնից արքայութեանըդ ժառանգորդ լինել
խոստացար. դո՞ ետուցեալ՝ ո՞ւս զանը տուեա՞ն քո Տէր
ընդնընջեցեալսըն:

Դ. Փառըք քեզ Աստուած փառաւորեալ յաւիտեան.
ո՛ր կենդանարար ևս մարմնո՞վ եւ գոյացուցիչ հոգւոց մեր
նընջեցելոց՞ն: Ո՛ր բարձրացար ի խաչին վասն Ադամայ
նորոգման. եւ իջանե՞լ քո ի գերեզման՞ ևս աւար առեր
ըզդեւսըն: Ըզգիննս արեան քո յիշեա կենդանագործող
աստուածդ. եւ հանգըստեան արժանաւորեա՞ զ յերու-
սաղէմըն վերի՞ն:

Ե. Ըզնով զերաարեալս երկնից ծրհնեցէք ընդ-
դէմ յաթոռ փառացդ. զի հանգուցեալ ընդնընջեցեալ ծառայս
ձեր յաւիտեանի՛ց. ի մխիթարութիւն փառաց իւրոյ գալըս-
տեան: Ըզնով սերովբէացըն աղերսանաց ձայնիւ գովե-

ցեք զՈՒրբէն միածինն . ‖ զի հանգուցեալ ընդունելցեալ
ծառայս ի՛ւր յանխառնից . ի մխիթարեսցի փառաց իւրոյ
գալստեան՝ : Ընդ քերովբէիցըն փառաբանութեամբ
բարեբանեցէք զՀոգին ճըշմարիտ . զի :

ՀԱՐՑ ԴՋ

ՈՐ փառաք հօր հանդերձեալ են գալ ի դատել զեր-
կի՛ր աբեղակն արդարութեան . զի ըզհոգի ղէն ըզբե-
նութիւնըս մեր վեր առեալ նորոգեսցես ի կեանս .
‖ ընդ այլմ՛ք զի՛ Աստուած հաւրցըն ը մերոց : Որ
աստուածային բարեխութեամբ ը զաղին ըզհընացեալըս
մեզօք լուսաւորես տէր եզերաց . լուսաւորեա՛ և ընդմեր
ընծայեցեալսն անճառելի ա՛ստուածային՝ն լուսով .
ընդ այլմ՛ք : Որ նըստիս ի վերայ բանմանչեայ քերով-
բէից թագաւոր խաղաղութեան . հանգո՛ և ընդմեր ըզ-
նընջեցեալսն ի վերինըդ քո՛ Եկրեսաղէմ . ընդ այլմ՛ք :

Գ . ԸՂՏԻՐ ‖ ՕրհՏնեա՛ք : Ցեղք ա՛ւ բարձր արարչագ-
ործ յանխառնից : Որ յանհնարակիրս հայրենի՛ր կանա-
չեցեր հօր փառակից կենդանիսն յանխառնից . և ի-
խաղութեամբ դասի զամենայն արարածս . ծո՛ւխ : Մի՛ա-
բան հայցեմք ի քէն սուրբ Հոգիդ կենդանարար .
ազատանո՛ք սուրբ Աստուածածնին արարչ՝ արժանի՛ և
ընդմեր ընծայեցեալսըն մըշտանել ի յերկնային քո՛ սուրբ
յաւանգանս . և՛ ընդ վերինն զօրան ՚ըրհնեմ՛ զՀոգի սուրբ
զերրորդութիւնդ :

ՄԵՆԱՑՈՒՄՆԻՑ ԴՋ

Բանիւ բանք վեհագունիցըն հնչելոյն յոգնաձա՛յնս
ե՛ղանակ կելին . երգս առեալ մանուցանեն զերկ-
ժըշտականաց զերանուէ՛ն զհո՛գեղէն հընչմանս .
‖ քեզ ՚ՀՀ՚ՀՀ՚ զի՛ նմանուել որ ձընար սըրպատար և
վերածեր զազգըս մարդկա՛ն հօ՛ր յորդե՛ւրութիւն .

աղաչանօք հայցեմք ի քէն ըղնընջեցեալսըն մե՛ր ընդ
սո՛ւրբըս քո՛ հանգո՛ւ։ Գնդակ ղեալ գովչն ըզքեզ
գերանպայծա՛ռ ա զո՛ւնդք հո՛գւոց ղինանցն. հեզամբա՛ր թեւ-
ւանալի պարո՛ւնակեալ ծանծկեն ըզդէ՛մս յա՛ղէ
փա՛ռաց քոց. քէ՛։ Զնոյն և՛ մեք երգեմըք քեզ բա-
նո՛ւնական ձայնի՛ և զե՛րգըս հո՛գեւոս. ա՛ռաքելո՛վ
քեզ պատա՛րագ ոսկի՛ կընդրո՛ւկ զը՛մուռս ե՛ւ զհա-
լուէս քե՛։

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ2

Ցո՛րժամ հարկանի փո՛ղ զա՛լաստեան քո՛ տէ՛ր.
յանդիմա՛ն զարհուրեալ դողան ա՛րարածք ի յահէ
քո՛ւմէ՛. ‖ աղաչե՛մք ըզքե՛զ փըրկիչ. հանգո՛ւ և ընդմեր
ընդունելեացն ընդ սո՛ւրբըս քո՛. ո՛ր միա՛յնդ ես բա-
րո՛ւմողըմ։ Ցահարեա՛կ լո՛ւսոյ ծագմանն քո՛ տէր. ցընծայն
զաւա՛ք ա՛ռաքե՛լ նեաւցն ի՛ վե՛րայ լո՛ւսեղէն ա՛մպոյն. աղ։
Ա՛նճառակալ բանմանգո՛ւթ ո՛ղորմած տէր. մի՛ ա՛նտես
ա՛ռնես ընդմե՛ղուցեա՛լքըս յա՛հաւիժն աւո՛ւրն. ո՛ր միա՛ն։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Ա՛. Փա՛նդիռ զքե՛զ ծո՛ւրնեն իշխանութի՛ւնք երկնից թա-
գաւո՛ր փառաց. ամենակա՛լ ամենակարո՛ղ Քո՛ղ ընդմե՛ղըս
մե՛ր ընդունելե՛ւցն ‖ և հանգո՛ւ ի խորանի՛ քո՛ւմ ի յա՛ր-
քայակեա՛ն ի՛ հանդըստեան։ Ո՛ր ի նախընտի՛ւն ըզմար-
դա՛բէն Մովսէս. լո՛ւսաւորեցեր աստուածայի՛ն փառօք
տնկեա՛մբ աստուածութեանդըդ քո՛. լուսաւո՛րեա՛ և ընդ-
մե՛ր ընդունելե՛ւցն և հանգո՛ւ։ Բարեխօսութեամբ սո՛ւրբ
Աստուածածնի՛ ծընողի և մօր քո՛. յիշեա՛ զգինս արեան
քո՛ տէ՛ր. և՛ դասուն՛րեա՛ յերանեաւո՛ւս յանթառամ և
յանապրա՛ւմ ի կեանսդ. ի յա՛ր։

Բ. Փա՛ռըք քե՛զ Հա՛յր. ո՛ր կենաբա՛րդ եւս մարմնոյ
եւ պայծա՛ռւցիչ հոգւոյ. ընկալի՛ր զօրհնաբանո՛ղ հոգիս

յանմահական քո հանգիստդ : Մարդասիրի Հօր որդի՛ որ պատուիրակից եղեր հողեղինացս եւ խաչեցար. ‖ ընկա՛լ զծրհնաբանեղ հոգիս յանմահական քո հանգիստդ : Ամենազօր սո՛ւրբ Հոգի՛ . որ անդնդոցի՛ եւ նեղելոց եւ մըխիթարիչ հոգւոց . ընկա՛լ :

Գ . Ի՞նչ հանգի՛ստ քո՛ տէր . որ ամենայն սուրբքդ քո հանդչին հանդո զհոգիս ծառայից՝ քոց ընդ սո՛ւրբսըդ քո մարդա՛մաէր : Դու Աստուած որ լիցեր ի դժոխս. զերկունըս մահու լուծեր ըզկապեանըն արձակեցեր եւ զհոգիս ծառայից՝ ‖ քոց ընդ սուրբսըդ քո հանդո մարդամամէր : Ընդ հոգւոցն արդա՛րոց կամ սուրբոց եւ զհոգիս ծառայից՝ քոց :

Դ . Ժամանակ դարձի իմոյ ինձ ի յերկիր . ‖ արդ տէր ընկալ ըզծառայս քո. եւ հոգի՞ քո՛ բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիրն ուղիղ : Խոստովանեցայ հոգիս որ ելից զունայնութեանն ընթացս աչխարհի. արդ : ի վերջնումն աւուր մեծի յորժամ անցնիս այցելութիւն քոյոց սիրելոց յայնժամ խնայեա ի ծառայս քո. եւ հոգի՞ :

Ե . Գլխա տէր ի հոգիս մեր ներկեցե՛ցին . եւ յիշեա՛ զողորմութեանդ. քանզի զինըք սո՛ւրբ աբեան քո՛ են . ‖ ի յոտս յորժամ հրաշալի ձայնիւ փաղդին . յանձնեն մեռեալքն եւ կա՞ն առաջի՛ն ահաւոր քո բեմի՛ն : Զընկերակիցս յիշեա՛ զողորմութեանդ . ի զհինոյն . ըզդաւանեղըս սո՛ւրբ ներեցուցի՛ր ի յոտս յորժամ : Զմեռանողսըս ծընընդեամբ սո՛ւրբ աւազանին . միո՛ւթեամբ խաչին . եւ միաբանութեամբըդ քո՛ յանդիմա՛ներ . ի յոտս յորժամ :

Զ . Բարձրեալ թագաւոր յաւիտեանից . Հա՛յր անեղ կիզբն . որ զմիածինդ առաքեցեր ի փըրկութիւն աշխ

մարդկան. ‖ ամպագնմբ ըղքե՛ղ յիշեա զհոգիս նըմնջե՛ցելոց
մե՛րոց եւ համագո՛ւ ի քո՛մ բ յարքայո՛ւթիւնդ: Բանդ
Աստուած երեւեալ մարմնով ին երկրի. քանահայապե՛ս
ճըշմարիտ. որ ի վերայ խաչին պատարագեալ բարձող
մեղաց գաղն աննաման. ամպագնմբ: Ե՛ր անանակ՛ն
չնո՛ւ հանց բան չխնդ. սուրբ Հոգի՛ դ ճըշմարիտ. որ վե-
րնատին ծնընդեամբ աւազանին կոչնցեր յորդն զրա-
քին ըզամենեքեան. զերթութեամբդ քո՛. նորոգեա
զհոգիս նըմնջե՛ցելոց մե՛րոց եւ:

Ի. Հայր անբակիզըն սրտբիչ յաւիտենից աո քեզ
կարդամբ և պաղատի՛մբ ‖ հանգո՛ւ զնըմնջեցեալսըն մեր
ի սուրբ անո՛ւնըդ քո: Որդի՛դ մի՛ածին. էակից Հօր
և Հո՛գւոյ ի միասնագամ քո գալըստեանն հանգո՛ւ:
Հո՛գի՛դ ճըշմարիտ. փառակից Հօր և Որդւոյ. սպագնա-
նոք Աստուածածնին հանգո՛ւ:

Ը. Ո՛ր հայրական իշխանութեամբ եւ փառօք գա-
լոց ես ՏԷր նըստելոց է՛ս գա՛տաւոր. հանգե՛լ զ
քո առաքեալովք ‖ եւ անանց ըզհատուցմանն քո ա՛յ-
րե՛ր ընծոց: Որ լուսափայլ ճառագայթիւք նըշանաւ
ո՛ըրոյ խաչին յանհանո՛ւր բե՛մ ես բազմիս. եւ ըն-
դո՛ւնե՛ զ զոդմն յայծեաց և անանց: Աղրդ աղաչեմք
ըզքեզ Քրիստոս Որդի Աստուծոյ հանգո՛ զմե՛ր նըմնջե-
ցեալսն. ի վերի՛ն եր՛նատեղիմ. զի մի դարձցի տըխ-
նամ աճմանչացեալ. ի յանո՛ւրն ահեղ ա՛տենին:
Թ. Ամենակալ Հայր ի տանձար փառաց սըրբութեանդ.
խնամարկեալ անձամբըք պաղատի՛մբ. գամաւո՛ր կնն-
դեանդ եւ մեռելոց Քրիստոս Որդի Աստուծոյ յանդամ
ա՛ր յանհեղին. լուսապարդեալ պայծառացո զհոգիս
մեր նըմնջեցելոցն. ի վերինն երուսաղէմ ի յա՛ջակող-
մանն դասուն: Ամէն եւ ահեղ է օր գալըստեան քո

տէր. յորժամ չարժե՞ն զօրութիւնք երկնից. ա-
րեգակնակերպ ճառագայթիւք փայլեա՛ ի յարեւելից
‖ յայնմ աւուր յամենեցին. լուսազարդեա՛լ պայծառացո՛
զհոգիս մեր ընդլեցեալսդ. ի վերինն Երուսաղէմ ի յա-
ջակողմեան դասուն։ Յորժամ հարկանի փո՛ղ գա-
լստեան քո տէր. ի յայնժամ և երկիրըս զընդր-
դեալ վերաբերէ ընդընդլեցեալսդ ձեր յաղմուկ. յայնմ։

Ժ. Զհոգիսն համբաւ գալստեան քո տէր. ըզմե-
սա՛ւ անճառիւ զարհուրմամբ ի յերկիւղէն ի սպանա-
լեաց զեհենեան. ‖ անգամ ընդ փըրկիչ. հանգո՛յ և
ընդմեր ընդընդլեցեալսդ ընդ սուրբսդ քո. որ միա՛յնդ
ես բազումողորմ։ Յորժամ գաբրիէլ հարկանէ ըզփո-
ղերաւոր ընդարբառս փողոյն և նորա՛ն հնչիւն
ընկատեն զիւրաքանչիւր տեղիսն. անգամ։ Ա՛ռաւօտն
դնի և զընդարութիւնըդ հրաշիցըն բանին. և զա-
ւո՛րն անճառ ընկերակիցն իւր յարարածս համաւցանէ
վարձս ըստ գործոց իւրաքանչիւրոցն. անգա՛մ։

ԺԱ. Ա՛հագին էր օրըն զամառատանին. և զոլո՛ր
առաջի բեմին սարսափեն հրեշտակք սո՛ռանք երկիր.
‖ ընդընդլեցեալսդ մեր մի՛ անառես առնեսք. յահագին աւ-
ուրըն զամառատանին. բարեխօսութեամ՛բ սուրբ Ա-
ստուածածնին։ Բանին դրո՛ւնք երկնից բարբառն
հրեշտակք. բանին գ՛ընդմանդ բարբառք գեհենի. ընդ-
ընդլեցեալսըն։ Զամարին երկի՛նք ո՛րպէս մագաղաթ.
գերագոյն գո՛չ փող գաբրիէլեան. գերապանծ լսո՛ղ
զարգարին ն՛որդւոյն. ընդընդլեցեալսըն։

ԺԲ. Ա՛ներձա՛յգ ես ի գոլոլն գերեզմանեն. և եհա
ի՛նձ ժա՛մանակ. մըտանե՛լ ի յարքայո՛ն երկրի յա՛րմէ
առեղծեալ եմք ամենեքեան. ‖ բըժիշկ ի՛մ սաստիկ
ճարտարապե՛տ. բըժըշկեա զհո՛գւոյ ի՛մ զերեանգո՛ւթիւն.

աբարող և յո՞յս փըրկութեան՝ ան մըտ։ Եղիցի ձեռըն
ք պանհապան ան ձնին իմոյ. եւ ալ ք մ բարի առա-
ընդեսցէ ինձ ի յարդարութիւն. բըժիշկ։ Բըղխեսցես
առ իս ըզգուշ մանրամասրութեամբ. եւ յաղբերէդ
կենաց լըուացես զանդս անձին իմոյ. բըժիշկ։ Կեցցէ
անձն իմ ծրհնեսցէ ըզքեզ. զամենայն աւուրըս կենաց
իմոց. եւ առ քեզ ապաւինիմ. հովիւ՝ և բանաւոր
հօտի դարձիր ըզմոլորեալս ի հօտ ք Քրիստոս. բըժիշկ։
ՓՓ. Ան ընակիզըն Աստուած սկիզբն արարչութեան ի
հողոյ առեղծեր ըզմարդն առաջին և գործել և պահել
յանապատում ի կեանս. իսկ ի ստինգանել հրամանի ք
ցէր ըզվընցիս մահու ի վերայ եղեալ. հող էիր ան-
դրէն և ի հող դարձցիս. ‖ եւ այժմ ազատեմ զառեղ-
ծողդ ամենից ընկալ եւ հանդո զհրաժարեալ հոգիս.
յանձնառուեան լուսեղէն խորանն ուր ժողովքն են
սրբոցն ի խաղաղութեան. հոգւով հնդունելեամբ յերկ-
նից բարութիւնան։ Ա՛սկի եղեալքս անպիտանացան.
զնզիցկայարմար շինուածոյս քակտուին. իմաստունըն
ջմարիցայ ի յաւետից մեղաց որ ընկըզմեցայ. եւ այժմ։
Կոչողն եհան վերին կոչողին կոչնաւորքն ահեղ կոչողն
ահաւոր. դատաւորն անաչառ դատաստանն արդար հրէշ-
տակք անողոքմ դատին զմեզառատս. եւ այժմ։
ՓՓ. Մեծ եւ ահի ղ էօրըն դատաստանին. եւ զողումն
առաջի բեմին ի լըսել ըզձայն փողոյն եւ ըզհընչումն
ահեղին հնչել։ Սարսափմամբ սաստիկ երկիր եւ
դողայ ամբարձք. եւ գաբրիէլ հընչեցուցանէ ըզ-
արհեղաբոմբիւր ըզբարբառ փողոյն. եւ հնդիքըն զգետն
պատ պակասն մնամինան։ Թաղչըն փայլէ յարեւելից
հնչ ընպատիկ պայծառ քան զարեգակն. պայծառա-
նայ ան բդարքն եւ մեղաւորքըն ծածկին յանբատուեր

լուսոյն. եւ ճառագայթ սուրբ խաչին առնէր զոր պայ
մաքրէ աեղի քնոյ իջեւանի. ի յայնմ աւուր յաճախէին
ողջմեան հոգւոյն ու՞ր նըշնէ՞ցելոցն։

ՀԱՐՑ ԴԿ

ՅԱ՞ԻՏՏԵՆԻՑ Ա՞ստուած և արարիչ ամենայնի. որ
մանկանացուցեր կեանքդ եւ աննահութիւն. ‖ ըզ-
քե՞զ բա՞նբանեմք Ա՞ստուած հա՞ յըցն մերոց։ Ո՞ր
ապաստարեալդ ես ի սերնվքէ՞ց զգեցար զծառայի կեր-
պարանս. եւ՝ խոստացար հաւատացելոց նը՞նջեցելոց
յանուն քո՞ յըկեանս. ըզքե՞զ։ Ա՞յդ խընդրե՞մք ի քեն
Քրիստոս արարչակից Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ո՞ր դա՞
տաւորդ ես կե՞նդանեաց եւ մեռելոց զհնգից նըշնէցելոց
դասեա՞ ընդ սուրբսն քո. ըզքե՞զ։

Գ. ՚Ը՞ցէր օրհնեցէ՞ք ‖ Ա՞ռաւե՞լ բարձր ապրե՞ք
ընդեա յաւիտեա՞ն։ Ո՞ր գալոցն է ընդ ամպս երկնից ի
նորոգել զերեսս երկրի. ո՞ւ զաւրեղացանէ ըզնը՞նջեցեալն
հանդերձ ամենայն սըրբո՞վք. ա՞ռա՞։ Ա՞յսպէ՞ս ապա-
շնացուք ըզթագաւորըն մեր Քրիստոս. զի սրժանկ
ապասել ըզնընջեցեալսն մեր մը՞տանել ի յաւուրսն
ընդ ի մահառուն կուտանան. ա՞ռա՞։

ՄՆԾԱՑՈՒՑԻՉ Դ

Ա՞ստուածածնին մայր եւ կոյս. ծաղիկ արեգականն
արդարութե՞ան որ լուսաւորեացն ըզմեզ. ‖ հո՞գւոյդ եր-
գո՞վ զքե՞զ բարեբանե՞մք եւ փառաւորեմք ըզմիածի՞ն
քո՞ զո՞րդի՞ն։ Ե՞լոյծ զօրէնսն ըբնութեանն մարդկան.
հրաշափառ քո՞ ծընունդ. եւ զէութիւնն բնութեանն ամ-
բողջ պահե՞լ եւ՝ կուսութեանդ քո ո՞չ խախտեցա՞ն

կընիք. հնգեւար։ Զքե՞զ մարենի ածկէդ. լեառըն վիճաձին դաւառն փակեալ եւ աղբիւր կընքեալ. նախատանաւորն զուշակեալ մայր եւ կոյս. հնգեւար։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՊ

Ա. Ո՞ր թագաւորդ եւ յաւիտենից Քրիստո՛ս Աստուած ընկալ ընծայասայս քո ի բարի. ‖ եւ՛ւ շնորհեա. ի յաղակղծեա՞ն քո՛մ դասել։ Ո՞ր ունի՞ս իշխանութիւն մահու եւ կենաց հանդո՛ զհնդիս քո ծառայից. եւ՛ւ։ Ցո՞ր ժամ կարգի՞ աթոռ ակրութեանդդ քո եւ հաստատի՞ սուրբ առեան դասատանէն. յայնըժամ խո՞նարհեա՛ ի ծառայս քո. եւ՛ւ։

Բ. Ո՞դորմութեա՞նց տըւող Քրիստո՛ս ի միւսանգամ քո գալստեանն. շնորհեա՛ եւ մեր նընդունելոցըն կալ ի յաջմէ փո՛մմէ ‖ որ ողորմածդ ես յամենայնի։ Ցո՞ր ժամ պա՞տմահութի՞ւն կենաց շնորհե՞ս եւ ի կեանըս հրաւիրես. ընդ կամ՛նարա՛ս անուանելդ քո ընդունելեցեալ-սըն մեր դա՛սաւորեա՛. որ ո՛ղ։ Ընդ սո՛րբըս քո դասեա՛ եւ ընդ արդա՛րսըն պըսակեա՛. ի տեղի՛ անկելոց հրեշտակաց ընդունելեցեալսըն մեր կարգաւորեա՛ որ ո՛ղոր։

ՏԷՐ ՅՆՐԿՆԻՑ ԴՊ

Ա. Հայր անըսկիզբն բարեխնամ մարդասէր. որ սահմանեցեր եւ հնգուց եւ մարմնոյ. յիշեա՛ զընդունելեցեալսըն մեր ‖ եւ հանդո՛ ընդ սուրբս քո։ Ո՞րդի՞դ միածին որ զբնաջինդ ես առ ամենեսեան. եւ խաչի՛ եւ արեամբ զնեցեր ըզքո՛ ժողովուրդս. յիշեա՛ զմինա՛ն քո ՅԷՐ եւ հանդո։ Հո՛գի՛դ ճըշմարի՛տ. որ աղբիւրդ ես ա-նըսպառելի. եւ լցուցիչ ամենայն բարութեանց. յիշեա՛ զընդունելեցեալսըն մեր եւ հանդո։

Բ. Խընդրելո՛վք ի քե՛ն թագաւոր փառաց փառաւո՛րեալդ ի դասա՛րմանց. ընդունելեցեալսըն մեր ընկալ

մարդամէջ տէր. եւ հանգո՛ ընդ սուրբսն քո՝ Յորժամ գա՛ փա՛ռօք Հօր դատել զերկիր արդարու՛թեամբ զարձն. ‖ ընդունելեացն մեր ընկալ մարդամէջ տէր. եւ հանգո՛ ընդ սուրբսն քո՝ Ի՞նչ նըման՞ լ քո յամենից դատաւոր անհեղ Քրիստոս փըրկիչ մեր եւ յոյս. ընդունելեացն։

Գ. Ո՞ր արարիչդ ես արարածո՞ց հանդուցեալդ ի հրեղէն կառս. ‖ յիշեա՛ զհոգիս նըման՞ եցելոց մերոց եւ հանգո՛ ընդ սուրբսն քո՝ Ո՞ր երկայնամի՞տ ես առ ամենեսեա՞ն. եւ ներո՛ղ յանցանաց մերոց. յիշեա՛։ Ո՞ր միտանգա՞մ գալոց ես հայրենի՛ փառո՞ք. նորոգել զնախաստեղծին ծընունդ. յիշեա՛։

Դ. Թագաւոր փառաց Քրիստո՛ ահեղահրաշ բարեխնդ. ի փառաւորեալ գալըստեանդ քո՝ արժանաւորեա՛ ընդունելեացեալսն մեր. դասակից լինել սրբոց քոց. ‖ մարդամէջ՞ պէս. որ ես միշտ ի յաջմէ փա՛ռաց։ Զոր հաւատարեցեր ընդ առաքեալսդ քո. հաղորդել մարմնոյ եւ արեանն քո՛ տէր. այսօր ընկալեա՛ հանգո՛ զհոգիս նոցա. կենդանդրժելով ի կեանսըդ յաւիտեանից. մարդա՛։ Յորժամ առնես զհամաւոգւովքն տէր եւ առաքեալք քո պարծեսցին ի՛ քեզ. յայնժամ խընայեա՛ ի դատաստանդըն քո. դասաւորելով յաջակողմեանն դասուն. մարդամէջ։

Ե. Թագաւոր փառաց Քրիստո՛ յոյս ամենից մարդկան. անհասանելի քո զօրութեանդըդ ինչ՞ր ի յերկնից կենդանդրժելով զանարատ ձեռաց քոց ստեղծուա՞ծս ‖ պահե՛նակ ի քեզ. զհոգիս նըման՞ եցելոց մեր ընկալ յանապրատում ի կեանսդ. որ օրհնի՞ս երդով ի հրեղէն զբաւթեանցն։ Ի՛ յերեւել հրաշից ահելի՛ հրաւ փայլմանդ. ի քառակերպեանն նըշանի՛ քո տէր. եւ զօրք

երկնից ի յերկիր ծանալի՞ն. զապա՝ ի՝ հարկանել փողոյ հրեշտականպետին մեծի. ի բանալ զերեզմանեայն զաւրթիցեն մեռեալքն անդապականն մարմնով զարդարե՞ն ընդ առաջ քո՝ տէր. զապա՝

Զ. Ո՞ր ի հօրէ՞ առաքեցար մարդանէր կարող փըրկիչ. եւ ըզմեղուցեալ ընդմարդըն բըժըշկեցեր. ‖ ողորմեա՝ տէր հրաժարելոյս զոր հրաւիրեալ առ քեզ կոչեցեր՝ Ո՞ր ի խաչի՞ն բեւեռեցար մարդանէր կարող փըրկիչ. եւ ընդոծող անդապականն արեանըդ ցօղեցեր պիղծքանց. ողորմեա՝ Ո՞ր ըզդըժո՞խս աւերեցեր և ըզդիւահարըն փըրկեցեր. եւ զարդելեալըն վերածեր ի յոյս կենացըն յաւիտենից. ողորմեա՝

է. Ե՞ս անաչի՝ տէր ողորմեա. հո՞գւոյ խնդ բաղմամեղ. ո՛ր բնակեալդ ես ի յերկինս և յանեմարմնոց վառարանին. ‖ յիս մարդասիրեա՝ բանդմնդութ փըրկիչ. եւ փարատեցո՛ զցաւս անձին իմոյ՝ Պակասեցայ յաղօթառնէմբ. լըքեալ թողի զկեանս աշխարհի. եւ մնարմին անանձնութեան դարձաւ ի հող ուստի առեղծաւ. յիս՝ Քո՛ւեր յայնմիկ մանանեցայ ի ձեռս ահեղ հրեշտակապետին. եւ առ քեզ ապաւինիմ առեղծող բնաւից տէր բոլորից. յիս՝ Հայեցայ ի բարձունս առ քեզ կարող յամենայնի. ընկալ զիս յարկս արդարոց անմրճաճաճուկ ալիւրդ քո՝. յիս՝ Ա՛հա ի խաղաղութիւն. դարձայ ի հող յորմէ առեղծայ. նորընդոր ճարտարապետ պարգեւատու ողորմութե՛ան. յիս՝ Ա՛յլ կենդանիքս օրհնեմք ըզքեզ Քրիստո՛ս Թագաւո՛ր յաւիտենից. ո՛ր փառօք փառաւորես ի ըերինայնոց և յերկրայնոց. յիս՝

ՄԱՆԿՈՒՆՔ

Խ Ա Չ Ի

ՅԱԻՈՒԲՍ ՈՒՐԲԱԹՈՒՅՆ

Ա.Չ

Ա. Ո՛ր զանազան բանդակը՞ք քո՛ ի խաչին տարածեցեր Քրիստոս Աստուած. եւ ընչա՞ն յաղթութեան եմուր մեզ. ‖ սովաւ ըզկեանըս մեր պահեա՛: Ո՛ր զաչխարհակեցոյց բազկատարածութիւնն խաչի քո՛ Քրիստոս Աստուած. զաւազա՞ն զօրութեան եմո՛ւր մեզ. սովաւ: Ո՛ր ըզմեռեալսն ի հաչակմանէ փայտիդն յանցանացդ. կենա՛ց փայտիըն կենդանարծեցեր. սովաւ:

Բ. Աւրբ խաչն օգնակա՛ն հաւատացելոց. կանգնեցա՛ւ ի յերկրի յաղթող թըշնամւոյն. եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցո՛ւք: Աւրաւրիչն Աստուած բարձրացաւ ի խաչի՛ն. եւ գմեռեալսս մեղօք փայտիդ՛ն հաչակմանըն. ի սմա՛ն նո՛րոգեալ կենդանացոյց: Ի՛ միւսանգամ գա՛ւ լսեաւն Աստուա՛ծ՝րդւոյն. սուրբ խաչն երեւի եւ լուսաւորէ. զի՝ նա՛ է յոյս հաւատացելոց:

Գ. Հրաչակերա՛ւ եւ զօրեղ փայտ խաչի՛ քո Քրիստոս. գաւազա՛ն զօրութեան՛ն ի յերկրէ՛ երեւեալ. ‖ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցո՛ւք: Զոր հրեշտըն ծածկեալ զանթաքչելի՛ ըզգա՛նձն. փանփոդմանըդ քաղուհւոյն փայտ կենդանւոյ յայտնեցաւ. եկայք: Սա՛ է զէն յաղթութեա՛ն հաւատացելոց. ախոյեա՛ն և կնիք յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. եկայք:

Դ. Ի՛ տաճարի՛ սըրբութեան փառաց քոց Քրիստոս

զո՞ր ի յերկնից լուսաւորեցեր աստուածային ծագմանդ. ի սուրբ ըզքեզ անդադար բանբերանեսցուք։ Ո՛ր ըզխոր հնարըդ սիրական աստուածփառութեանն. չնորհեցեր մեզ ի ձեռնըն քահանայապետին զո և վկայել. նորին աղաչանօք խընայեա՛ ի մեզ։ Չհաւատացեալ ժողովուրդս սուրբ երրորդութեանդ. եւ զապաւինեալս ի խորանն վառաց քոյ. պահեա՛ անխոտոր ի խաղաղութեան։

Ա.Կ

Ա. ՆՐ՛ՇԱՆԱՆ ամենայնի խոչխուչ զո փրիատա. պահպանեա զմեզ մարդասէր յանեղեւոյթ թըշնամւոյն ի զո՛ւ միայն ես. թագաւոր փառաց օրհնեալ յաւիտեան։ Ո՛ր ի վերոյ սորա տարածեցեր զանապատ բազուկըս քո. եւ հեղեր զարիւնդ ի փըրկութիւն տիեզերաց գի։ Ի՛ միւսանգամ զո գալըստեանն յերեւեալ սուրբ նըշանին. արժանի՛ արա ըզծառայս քո՝ վերըսաւին նորոգմանն գի։

Բ. Խաչ զո եղիցի մեզ ապահովն քոցանչ փայլմամբն իւրով. խորտակեաց ըզթըշնամին և ելոյծ ըզդատաւճիռ. անուանեալ փայտըն կենաց ի փըրկութիւն արեգական։ Վերառեալ ցընծան երկինք և երկիր պերախանայ. ընդ յայտնել սրբոյն խաչին աւետաւորեալ փառաթեւքն. որ զաչխարհըս լուսաւորեա՛ց արեգակնակերպ ճառագայթիւք։ Ցընծացեալ երեսաւորքն բերկրեցան հաւատացեալք. նորահրաշ զարդարեցան քանզի տեսին դայլոյող նըշանն. արարա՛ծք ամենայնի՛ ի լուսոյն պայծառացան։

Գ. Ո՛վ զո և Տէր զօրութեանց. հաւատովք կանգնեցաւ ի խորանի քում եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք

գեսցուք: Վէմ պատուականն. ի՞ խոթանէ քում հիմնեցաւ այսօր. ‖ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք: Ի՛ սմա մատուցանե. ճշմարիտ պատարագ և զենումն անապական եկայք:

ԲՋ

Ա. Ա՞ՅՍՕ՛Ր խընդրի պատուականն փայտ խաչին ա-ւանդեալն ի Գողգոթա ի ձեռն աստուածածնէր զընխոյին. ‖ եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նըշանիս: Ա՛յսօր ընծայէ Գողգոթա ընծայեկեալն ի յերկրի. վերաբերեալ անուշահոտ խընկովք ի ձեռն երանելւոյն Յուզային. եկայք: Ա՛յսօր ի ձեռնըն փըրկահարն անուրը խաչին կենադործի պատանին մեռանալ. եւ ոդբայ անաւանայ ըզկործանումն իւր. իսկ մեք փրխատուի հաւատացեալք երկրպագեսցուք:

Բ. Ա՛պաւինեցաք ի խաչ քո արդարիչ յաւիտենից. որ ետուր մեզ պահապան յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. ‖ աղաչեմք սուրբ փըրկիչ պահպանեա զանձինըս մեր: Բարձրեալ Թագաւոր որ վասըն մեր եղեր ի խաչ. եւ բարձեր սուրբ դյանցանս նախնաւոցդ Ադամայ. աղաչեմք: Գովեսք սուրբ հաւատով և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զոր առեալ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ անկանդնելի. աղաչեմք: Դողգոթա թըշնամին ընդ յայտնել սրբոյ խաչին. եւ ի յահէ փառաց նորա կործանեցաւ յանդունդս երկրի. աղաչեմք: Երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանայր. քանզի փըրկիչ ցուցաւ սուրբ խաչն և լուսաւոր աբեղերաց. աղաչեմք:

Բ Կ

Ա. Ո՞վ Խաչը կ՚նահատակեր. որ ելեւէմտիզ փըրկութիւն. ‖ սովաւ ամենեքեան ընդդիմ բա՛ռ՚ր՚ բերանեւմբ։ Ո՛ր ի՝ չօրէ՛ լուսոյ լոյս ճառագայթեաս մ՚ել ի յերկրի եւ գաւազան զօրութեան հաւատացեալոց. սովաւ։ Ո՛ր լուսափայլ ծագմամբ հրաշափառապէս ը մեռ մ՚ի ցուցաւ ի յօգնութիւն ընդդիմամ թըշնամեացն. սովաւ։

Բ. Ը՚նդ երեւմբն քո ի թաղմանէդ ոչ սոյնըր քահանայքեւ. ի՛ւր յաչէ քումէ կարեան գոնդըք զօրաց բանսարկուին և ընդ յառնել պատանւոյն զըւարճացան հաճատացեա՛ւ։ ‖ քեզ երկըրպագեմբք յօգնութիւն մեզ ժամանեա յեղս եւ ի մուտս։ Ո՛վ յերկրի երկինք եւ ի յերկինըս մեզ աղերսա՛ւ բարեխօս ոչ սոյնըր քահանայքեւ. ի՛ւր յաչէ՛ւր և ի հրաշացեալ փայլմանէն կանգնեա զոլոշ և նախագուշակ գալըստեան Որդւոյն Աստուա՛ծոյ. քեզ։ Ցնծամ յարեւելից փայլես անճառ լուսով լուսաւորես զհաւատացեալսն. եւ դասապետըս գազգէն հրէից անհաւատից ոչ սոյնըր քահանայքեւ. ի՛ւր զին լուսաւորես ըզխաւարեալսս մեզ եւ դասակարգեա ի դաս մատենագրի յանճառ երկնից յաւերժութեա՛ւնդ. զի անդադար օրհնաբանեսս և քո՛ն են վա՛ղ յաւիտեանս ամե՛ն։

Գ. Ո՞վ ելկայք ժողովուրդք ի տանձարի փառաց Քրիստոսի. ‖ տուք սովաւ ամենեքեան օրհնութիւն ի բարձունս։ Քանզի թագաւորըն Քրիստոս պըտակեաց ըզսա՛ւ աքանչելի փառօքն իւրով. տուք։ Ո՞վ սա և զօրըք հրեշտակաց դա՛սք ւորեակ ասելոյն տեառն. տուք։

Դ. Ո՞վ վերայ վիմի հաւատոյ չինեցեր ըզքո՛ւ սուրբ ժողովուրդ. ըզսա՛ւ պահեա՛ ի խաղաղութեա՛ն։ Ո՞ր

չնորհեցե՛ր ողորմութիւն ի բնակարանըս հրեշտակաց եւ մարդկան քահանան. տո՛ւր սը֊մա՛ զանչարժ քո՛ վահանդութիւն: Ի՛ տաճարի՛ փառաց սըրբութեան՛ քո՛ քեզ երգեն մանկունք. տո՛ւր սոցա՛ զառատ քո՛ ողորմութիւն:

ԳԶ

Ա. ՓԱՅՏ կենաց որ փրկանակ մահացու պըղծոյն. ըզՔրիստոս պըղտարերիցեր. ‖ պարբերապահ պահեա զուխտս հաւատացելոց: Քեւ բացաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց. ի սրմվրէպական պահպանութենէն. պարբերապահ: Քեւ ազատեցար նախահայրն ի ճաշակմանէ պըղծոյն. եւ քեզ երկրպագեն ամենայն հաւատացեալք. պարբերապահ:

Բ. Ա՛նուանեալ փայտ պիտութեան ըզմեզ ի կենացըն հանեալ աբրահամեցոյց. որով յանգեաւ մայրն Եւա եւ պատրեաց ըզնախահայրն: Խակ փայտ խաչի քո կենասատու. զանապական օրութեամբն կենաց մարդկանն եւ յոյս հաստատութեանն. առանձնորդ եղեւ մեզ ի կեանսըն յաւիտենից: Ե՛տուր մեզ նըշանն յաղթող սրբոց զհանչ քո. զի սովաւ մըտցուք ընդ նեզ դռնէն աննձկացեալ ճանապարհին. որում ցանկայիցն երկրաժին որդիք մարդկան:

Գ. Հրաշափառ տեսութիւն ի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ չ տեսանի. զորթատրանն մահու մանհուամբ առիթ պղ կենաց. եւ մանհացուցիչ նախատեսիչն մանհուամբ զի չնորհիղ յարութեան: Պարգեւ կերպագոյն պարգեւի այսօր հաւատացելոց. եւ մանհացուն ի կենաց առնու իւր զօրըս վերելեալս. եւ Թառեցեալ վերապայի բըն֊

կել ի տեղւոջըն սբերբութեան։ Եւ կայք ժողովուրդք ընդ հոգեղինացըն սպասաւորեացուք. երկերպագեացուք ամառաւածային սուրբ նըշանիս. փառաւորեացուք ընդհրաշագործ պարգեւաց տըւողն։

Գ.Կ

Ա. Ո՞վ, քառաթեւ լուսածին գերաբանած նիշ կառուցող կենացն ամենի՛ց. մի՛շտ բազկատարած առ քեզ է՛ն։ Քաջաչուստ ազանց հովանի և պանհատա՛ն ի՛ կել և ի մուտս. փերկութիւն ի յայսո՛ց եւ պարիսպ ամրութեա՛ն։ Դրո՛շմ ըզգայո՛ութեան եւ կնի՛ք ի դէմս ամենից. զբ եւ յաստուածայինսըն կատարիս խո՛րհո՛ւրդ. յո՛րմէ աբեզակնայի՛ն փայլեն ճառագա՛յթք։

Բ. Ո՛վ պահապան որ ծաղե՛ցար յերկնից. նըշան յաղթո՛ութեա՛ն ընդդէմ աներեւոյթ թըշնամւոյն։ Գնէ փակելոյ դրախտին բացող և առաջնորդ աւազակին. որ զբոցեղէն սուրըն կատաեա՛ց ահեղին հրամանաւ։ Քեզ ցընծան բառնրայինքս ամենայն. ի միւսանգամ քո գալըստեանն. եւ յաւէժ ը զուարճանա՛ն դասք ա՛նմարմնոցն առէիցս։

Գ. Ցաղթող եւ զնոր օրհնութիւն միշտ ի բարձունս երգեացուք թագա՛ւորին Քրիստոսի հաւատացեալ ժողովո՛ւրդք։ Որ եկն ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ զեկեղեցի. եւ պըղ՛սակեաց առւրբ խաչիւ նըմա՛ ըզփառս երգեացուք։ Այսօր եւ մեք առնենացուք զնաւակաթս սուրբ խաչին. եւ փը՛րկո՛ղին մատուցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեանս։

ԴՋ

Ա. ՋՕՐՈՒԹԻՆՆ սուրբ խաչիդ քո Քրիստոնա. որ կանգնեցեր ի փըրկութիւն աշխարհի. ‖ սա՛ տուր պահեսցէ զմեզ յամենայն փորձութենէ, զանգի ի սմա բարձրացաւըր Աստուա՛ծ. եւ ի սմա՛ հեղեր ընդպատուական սուրբ զարիւնդ. սա՛: Եւ ըզքո՛ մխիւանգաւիմ ըզգալուստըդ. նըշանեա՛ խաչի քո ցուցեր աշխարհի. սա՛:

Բ. Ի սահմանանէն Ադամայ ի կենագործ ի զրա՛խտէն. խաբմամբ պատրանաւք փայտին ծառոյն գիտութեա՛ն. ծաղկամբ պատրանաւքըն ճաշակեա՛լ ի պըտղոյն. եւ եղեւ վայրաբնակիլ մայրաքաղաքն երուսաղէմ: Արեւելք ի դրախտին ընծայեցին ըզփայտ խաչն եւ եկեալ կատարիւր ի տեղւոջ կառափրմանն. բարձրանա՛յր ի գիտէն տարրեզէնն փայտակերտըն. սուրբ քառաթեւըն պահապանն անձանց մերոց: Բանն աստեղ համագոյ որ ընդ Հո՛ր եւ սուրբ Հոգո՛յն երեւեալ ի յերկրի պայծառացան արարածք. հըզօրին կապողութեամբ եւ ըզմեզ վերադրեաց յորդեգրութեան շը՛նորհս:

Գ. Գանազան զօրութեա՛ն ըզխաչ քո՛ երանելի մեզ Քրիստոնա ‖ եւ սովաւ յաղթեսցուք անօրէն թըշնամեացն. Սա՛ է զէն յաղթութեա՛ն արեալ արեամբ Որդւոյն Աստուծոյ. եւ սա: Սա՛ է աթոռ ակրունեա՛ն. եւ ի սմա՛ է բանգիակ Քրիստոնա Որդին Աստուծոյ. եւ սա: Սա՛ է սեղա՛ն սըրբութեա՛ն եւ ի սմա՛ է պատարագեալ Քրիստոս գառն Աստուծոյ. եւ սո՛: Սա՛ է կարապետ յաւուր գալստեան փըրկչին. եւ պըտակ պարծանաց հաւատացելոց. եւ սա:

Դ. Լըսեաւ երուսաղէմ. զարդարեա՛ զա՛մուրըդ

քն. քանզի մերձեցաւ առ քեզ փեսային երկնաւոր փըր-
կութիւն քեզ չնորհելով պըսակեանցդ աքանչելի փա-
ռօքն իւրովք։ Աչսօր ծագեաց քեզ դըշխոյ դուստըր
Սիոնի. արդարութեանն արեգակըն Քրիստոս եւ սիրե-
ցան ըզքեզ չընորհըք սուրբ Հոգւոյն մեծապէս պար-
գեւօք։ Աչսօր ցընծաց սուրբ Սիոն մայր եկեղեցի.
փայլեցո՛ զմանկունըս քո որպէս զարեգակն. զի անճառ
խընդութեամբ լցոյց ըզքեզ Քրիստոս թագաւորն։

Դ.Կ

Ա. Աչսօր նըչան յաղթող ելեւեալ ի յերկրի.
պայծառացոյց ըզտիեզերս. զե՞րն յաղթութեան եւ սուրբ
ըզհաչ քո տէր. ‖ անպրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց
թըշնամւոյն։ Փայտ կենաց կանգնեաւ ի մէջ տիեզե-
րաց. յոյս եւ ապաւէն ազգի մարդկան. սա՛ պահեաց
ըզմեզ յամենայն վըտանգից մերոց. անպրեցուցանել։
Յաղթող զօրութեամբ խաչի քո պահեա՛ ըզմեզ Քրիստոս
Աստուած. որ տարածեցեր ըզձեռըս քո ի նմա. եւ
լուծե՛ր ըզկնիք դատապարտութեանն յանցանաց մե-
ծոց. անպրեցուցանել։

Բ. Խաչի քո Քրիստոս երկըրպագեն արարածք ա-
մենայն. որ ի փըրկութիւն մեզ կանգնեցաւ. սա՛ ե-
ղիցի մեզ պաշտպան յաղթող ‖ անպրեցուցանել ըզմեզ
ի պատրանաց թըշնամւոյն։ Ի՛ սմա բարձրացար բար-
ձողդ անեծից. որ փառաւորեալ եւս ընդ Հօր. ժողո-
վեցե՛ր ըզհեռացեալսըն կենսաբեր փայտիւն. անպրեցու-
ցանել։ Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն.
սա՛ սպանեալին արգելեալքն ի մեղսասէր բանտին որ
պատեաց ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։

Գ. Ինչ Միածինն ի հօրէ եւ լոյս վառաց ընդ նըմա. ձաւշնք հընչեցին սահեգամբաժեմք աննըկնոց, Տեսեալ լուսոյ մեծ հայրապետին Գրիգորի. պատուիրէ ցընծութեամբ հաւատացեալ ազգային։ Ընկայք վիճակս սուրբ ըզխոնարհնըն լուսոյ. քանզի ի սմա ծածկեաց մեզ լոյս ի հայհոյանն աչխարհի։

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ՀԱՑՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՍԱՑԵԱԼ ՅԱՂԱԳՍ ՄԵԾԻ ՈՒՐՈՒԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐԻՆ

Ա

ԴԿ. Ա՞ՅՍՕՐ անճառ լուսոյն ծագումն ի վերըկոխթեան մեր կատարումըն խնդարհի ի վերնատունն ի ստուերական ածնից լըրումն. նախ քան զընթերընըն խորհըրդոյ ափածաւ զինչակ արկողն լուսոյ. եւ չուր առեալ ծառայաբար զոտըս լուանայր զաչակերտացն։ Բայց ինչ էր վառանց լուսոյ Պետրոս մերձիլ յոտս նչ նեղբէր այնըմ ձեռաց որոյ են գործք երկնից երկինք և երկրաւորք. ապրիլ կուրացոյ աչըք բացան խուլք եւ համրք արձակեցան. ըզվերածեանց զինքն ի ծովին սաստեաց ալեացն և լըռեցին։ Գըլխոյն ընտրեալ հօտին փոքու սաստէր զհարհուրդն ոչ գիտելոյ. որով դառնայր եւ հնազանդէր զնոս եւ ըզգլուխս մաքրել մաղթէր. զըլխոյս ասէ չէ ինչ պիտոյ լուացմանն ջրոյ զի լուացեալ է. ըստ ինքըզ պէտք են մաքրութեան յօդիլ ի գլուխըս սըրբութեամբ. Դայթաւոց իւրոց աշակերտաց զոր նախ բանիւ վարդապետեաց. այսօր գործով ընծայրագոյնն եղոյց յինքեան զհոնարհս-

Թիւն. սպանանուրեան հողեղինաց այն որ անեաեան է հրեղինաց. տալեալ պաշտօն իւր ծառայիցն այն որ պաշտին ի սրտվբէից։ Եթէ տէրս ասէ էիս և վարդապետս բոլորից. զաշակերտացդ եւ զծառայից զոտս լուանայիր ի հնոյ աղտից. միմեանց և դուք համարձակութեամբ ցուցէք ըղձոյն խոնարհութիւն. բաշխացելոյն ի կործանեալն և անկելոյ բնութեանդ կանգնումն։ Զո՞ր մարդկանց ոտս յաւազանին մաքուր ձեռօք զոտս նոցին. եւ ուսուցեր խոնարհութեամբ յաղթող լինել չար հերպարանքին. եւ զիմ լուա՞ զոխիմքն մեզաց աղաչանօք սրբոյ ղընդին. և ըզգընացս նուղեա՛ զոտին խոնարհութեամբ նմին յերկինս ։

Բ

Է՞ւից զօրէ՞նսըն Մովսէսի զոր խօսեցա՛ւ ի Սինայի. ելեր ըզգառն ծրինակին և ըզբաղարջն ընդ եղեգին. ըղհինն ի նորըս փոխելով ըզտաւերն ի լոյս հրշմարտեալ. փոխան գառինն ինքըն գոլով գառն Աստուծոյ նըշխրելով։ Ընդ բաղարջէ՞ն հաց անխմոր ես ըզմարմինն իւր զերկնաւոր. ըզկուսածինն անսերմնաւոր զանապականն և զհոգեւոր. ընդ ոչխարին արեան ոխտին ես մեզ զարիւն իւր ուխտ կըրկին. և ընդ եղեգան գանգնացողունին փոխանն ըզվարս ամաուսածայինն։ Թաղաւորն արբանծոց զհացըն կենաց ես քաղցելոց. եւ ըզբաժակն ուրախարար որք յաղամայ սըրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է լոյս արեան փոխանն հինոյ ուխտին արեանց. զոր յիշատակ իմ առնիցէք մինչեւ եկիցէ ես ժիւտանգամ։ Ժողովեալքս ի քէն հայցեմք ընդ ժողովեալ մեսսայինն. որ զկենարարըդ քո մարմին բաշխեալ եւոյր ընդ բաժակին. չնորհեա և մեզ տէր ընդ նոսին հաղորդ

Տես ի Զեկուցումն, էջ ԺԴ։

լինել քումմ սեղանին. կէնաց հացիդ յոր փախագիմք և ըմպելւոյդ նմմ ծարաւիմք: Ի՞ յընտրելոց աշակերտացն ցուգան մեկնեալ ի սուրբ գառանցն. զբարձող մեղաց գառն Աստուծոյ մատնէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յընթրիսըն հնգեւոր մերձի ժըպիրըն և նենգաւորն. ձւսեալով ընդ վարդապետըն յաճախ զխաբէութիւն: Լ՞յսըն խոսէր աղերսալի խաւարելոյն վասըն գարձի. մի ոմն ի ձէնջ անէ հղբարք զիս մատնելոց է առ ի մահ. պետրոս լըւեալ զայն զարհուրեր և անկնարկեր առ ցուվհաննէս. հարցանել թէ ով իցէ դաւաճանող վարդապետի՛ն:

Գ

Խնա՛մով սիրոյն յիւր սիրելեացն ըզտըրտմութիւնըն փարատեաց. թացեալ պատառ տայ ցուդայի նըշաւակեալ զգողըն մատնիչ. զոր առեալ և մերկացաւ յատուածծայրին Հոգւոյն չնորհաց. մատնեցաւ նախաչարին ընդ մատնութեան վարդապետի՛ն: Ծա՛յրագոյն լուսոյն զբերկեալ խաւարասէրն արտաքս հլեալ. տէրըն յայտնէր լոյս եղելոցն ըզգայթակղելն ի գիշերի. պետրոս խոսէր խրախուսելի և կընտամբիւր հաւախոսի. զէրն յայտ խարհէ զփոխելն ասէր նա ըզգալուստ Հոգւոյն պատմէր: Կէդրոնեան յայնկոյս ձորոյն ի վերնատունն եւ խորհըրդոյ. եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի եմոյծ զաշդամ յադին դրախտին. մուծցէս և զմեզ տէր ընդ նըմին ուստի հաներ նախ զառաջինն. զի՞ ժառանգել ընդհայրենին արժանասցուք մեք վերըստին: Հնգայր ըզկրիցըն տըրտմարար երիւքն եղեալ առանձնարար. փըրկել զաշխարհ հոգիս յօժար բայց է բնութիւն մարմնոյս ըլկան. ոչ ոմն ուժգին և զօրաւոր և ոմն ահնզօր վըտան-

գաւառ. այլ մի և նոյն գնալ միաւոր կըըմբռ ըզկիրսըն
կամաւոր: Զա՞յնիւ մաղթէ՞ր աղօթական վասն իմ ան
Հայր իւր էական. ծունըր դընէր խոնարհական ոգւով
կըրկնի ծունր ամենայն. եթէ փըրկիլ մարդկան հնար
է առանց մահու իմ որ գրեալ է՝ բայց ակ մահուս յինէն
անցցէ ոչ իմ կամաւ այլ քո՛յդ տեսցէ՛: Ո՞ղեալ յեր-
կի՛ւղ քըրտանց հոմանի ոյնանաձեւ կայլակ վիժմանն.
ի զօրանալ հրեշտակ մերձեալ զօրինական գիրըն ա-
ցեալ. զի՛ կատարեալ էառ զընո՛ւթիւն Աստուածըն բան
ըզմարդկութեանն. պա՛րտ էր զերկիւղ ե՛ւ զաղ՛րտմութիւն
միւռմըն կրել անօրէնութի՛ւն:

Դ

ՁԱ՞ՌԱԳԱՅԹ փառաց էին որ ըստ բնութեանըս
մարդկային. տա՛ղնապեցար ի զիշերին աղօթեցեր առ
Հայր յերկին. ծա՛գեա՛ ի մեզ զլոյսդ երկնային և փա-
րատա՛ զերկիւղ չարին. մա՛սունք հոգւոց մեր եւ մար-
մին յերկիւղ քո սուրբ բեւեռեսցի՛ն: Մե՛րձեալ Յուդա՜ս
որ մատնե՛լոց հանդերձ դասո՛ւն փարիսեցւոց. ա՛նկան
նըման առնո՛ղ նկելոցն որք յա՛ւերտեան չեն կանգնելոց.
Յի՛ղաս նենգաւ համբո՛ւրելով առի՛թ մահու նըշան տա-
լով. փո՛խան սիրոյ զնա մատնելով չար ը՛նդ բարւոյ
վըճա՛րելո՛վ: Ցա՛յնժամ առ գո՛ւթ սիրոյն Պետրոս ըզ-
ծառային անուն Մաղքո՛ս. ե՛հաս սուսերը զակա՛նջն աջոյ
որ ո՛չ լսե՛ւս Տեառըն իւրոյ. իսկ Տէրըն մե՛ր արագակէս
յո՛ւնկըն մերձեալ բժշըկապէ՛ս. ա՛ռողջացոյց աստուա՜-
ծապէս զոր ո՛չ տեսին կուրացն հանդէ՛ս. Ո՞վ հօտի՛ն
փոքո՛ւ ցըրուեալ քանզի՛ զհո՛վիւըն քալ հարեալ. Պետրոս
միայն ընդհա՛տ երթեալ ի յաղկանէ վի՛մին չարժեալ.

նըշանակեալ հաւքն խօսէր առ ի պետրոս Տէրն ակնարկէր . զբանըն յիշէր դառն ա՛րտասուէր ի գլո՛րմանէն դարձեալ կանգնէր : Շնո՛րհեալ վիմի՛ն եկեղեցւոյ զոր պահե՛ցեր ի հասելոյ . եւ կանգնեցեր ի գլո՛րելոյ վասըն սո՛ղոմեան արտասուելոյ . կա՛նգնեա՛ և զմե՛ս Տէր ընդ նըմին ի գլո՛րմանէ սայթաքողին . տա՛լով աչացս յո՛րդ ա՛րտասուս և՝ ջո՛ւր նըման ծովո՛ւ զըլխո՛յս : Ո՞վ կամա՛ւ զանկապե՛լին կապեա՛լ ըզձե՛ռս արձակողին . ի յապարանսըն տա՛նէին Կայի՛ափայ և Աննայի՛ն . ծառա՛յն զերե՛ան այն անպատա՛կէր յորմէ սրո՛վբէն Թեւսաքօղէ՛ր . Թո՛ղ արձակեալ պի՛ղծ բե՛րանով յայն ո՛ր կուբին լոյս ծա՛գեաց Թքո՛վն :

Ե

ԶԱ՞Ր կապանա՛ց մարդկա՛ն լո՛ւծիչ որ կանգնեցար ընդ կապելո՛յն . զմե՛ս արձակեա յի՛նքնակապէս մեղա՛ց կապից դըժոխայնո՛յն . ո՛ր ընդ մեղո՛ք պարտաւո՛րին կացեր ան-մեղդ ի յատենի՛ն . յո՛ւրժամ փառաք գա՛ս հա՛յրենի՛ մի դա՛տեսցես զիս ընդ նոսի՛ն : Պա՞տկառանո՛ք հինն Ադա՛մայ ո՛ր ձա՛նգնեցար վասըն նորա՛ . ջնջեա՛ զամօթ մեղա՛ց լըրբին սրով զերբո՛ս իմ ծածկեցի՛ն . ո՛ր նեղեցեր չար ծառա՛յին ածել ձեռո՛ք քեզ ապատակի՛ն . հա՛ր ուժգնակի զդէմ քո՛ չարին ո՛րպէս և զիս եհա՛ր ուժգի՛ն . Ջա՛ղն լուսոյ յատաւո՛տին ի յո՛ւրբաթո՛ւն հընոյ զատկի՛ն . կա՛յր առաջի գատաւորին ծառայն նըստէր ի յատենի՛ն . ի հա՛րցանել Պիղատո՛սի Տէրն ոչ ա՛նէր պատասխանի՛ . զի՞ կանխատես զի՛ բըզն լըցցի եղէ՛ ես մարդ ո՛ր ո՛չ խօսի՛ : Ո՞ւմիսկա՛ն դասք զի՛նուո՛րացն արկի՛ն հա՛նգերձ նա-խատանաց . ա՛յնմ որոյ զգեստն է՛ լո՛յս փառաց իբրև՛ զո՛ծոց զինքնամբ արկած . ի՛ ծո՛ւնր իջնալ կատակէ՛ն

Ղազուան եղեգամբ հարկանէին. պըշտակ ի փշոց բոլորէին զգիսուչ մեզացըն բարձողին։ Աղօսկալին քերովբէից բառնայր ինքեամբ զգիայս խաչին. մինչ ի տեղի Ծաղկաթային յորում եղեալ մարդն առաջին. Եռուն ըմպել գինի զմբռնեալ և կենարարուբ լեղեաւ խառնեալ. հրով պըղտոյն գառըն ճաշակ փոխանց մեզ քաղցր և ախորժակ։ Վերնականերըն գարհուրեալ տեսին զգՏէրըն մերկանալ. եւ զհանգերձըն բաժանեալ պատմուճաճներն վիճակ արկեալ. զգեստն և գոտըն ծակեցին ըստ յայտնապէս գաւթեան ձայնին. զնդ փայտ խաչին բերեցին զմատունսն որ պրեաց ի տախտակին։

9

ՏԱՐԱԾԵԱԼ ձեռք զնդ ձեռաց մաք զնդ ոտից զնդ գանալեանց. փայտ զնդ փայտի գառըն պըտղոյ կեանք զնդ մանհայ փոխարկելով. ի մէջ երկուց անօրինաց կայր մերկացեալ տառապն օրինաց. զոր ոչ տեսին ազգըն կուռ քաց բայց ի միոյն յաւազակաց։ Ո՞պէ՞ս արեգականն զպահն աթար գիշերանման ըզգաստերըն քոց արկ մերկութեան գի մի տեսցէ ակն անարժան. ի մէջօրեային նըսեմացաւ յորժամ Ադամ մեզաք մեռաւ. ի յիններորդն ի լոյս դարձաւ յորժամ մահուամբ մահըն լուծաւ։ Ցողըն արտօսրըր ցանապին մայր Տեառն որ կայր մերձ առ խաչին. յորժամ լսեր ընդծարաւին բարբառելոյ իւր վիճակն. Եռուն քացախ խառնեալ լեղի այնմ որ բընդ խանց գետ յադենի. եւ ի վիմէն վըտակ բարի արբոյց տհմին դառնացողի։ Խլեալ յերրորդ ժամու ճձին գիսըս նախնոյ մօրն Եւային ի վեցն անկեալ մարդն առաջին հաւանական բանիւ նորին. ի սոյն ժամու Տէրն

ի խաչին զի քաւեսցէ զմեղս նոցին. եւ յորժամ եւ Ադամն հին եղ զաւազակն ի մէջ դրախտին: Փոյթ րեալ բարբառ ընդ իմ էլի էլի առ Հայր գոչէր զհնչին կամաւ չէր աւանդէր զհոգին մարդկան նմին ընծայէր. եբկիր հիմամբք սասանեցաւ և վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ. վէմք ի յինքեանց պատառեցան եւ գերեզմանք մահու բացան: Քաջորդի ի պանդխտեցաս Աստուած մարմնով վասն իմ խաչեալ. մերով բնութեամբըս մեռանի Աստուած անմահ խոստովանի. կըրկնավըտակ կոչին աղբերքդ եկն զեցի իւր հաստատի. չրմվըն մաքրի զարիւնն ըմպէ զի՝ բդի ընդ Հօր փառաւորէ:

ՍԱՂՄՈՍ Դ. ՅԱՆԷ:

Կց. Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց. և եառ ուրախութիւն սրտից մերոց:

Փթ. Ի կարդալ խնամ լուար ինձ Աստուած: 325:

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ ԽԱՉԵԼՈՒԹԵԱՆ

ԳԿ. ԲԿ

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ: ԻԷ. Ի:

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

ԻԲՐԵԻ այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն վասն Յիսուսի սպանանել զնա: Կապեցին զնա, և տարին զնացին, և եառն ի ձեռս պոնտացւոյ Պիղատոսի դատաւորի: Յայնժամ տեսեալ Յուդայի՝ որ մատնեացն զնա, թէ պարտաւորեցաւ,

ղղնացաւ. և զարձոյց զարծաթն առ քահանայապետան և
ծերս ժողովրդեանն՝ և ասէ. մեղայ զի մատնեցի զա-
րիւն արդար: Եւ նոքա ասեն. մեզ չէ փոյթ, դու գիտես:
Եւ ընկէց զարծաթն ի տաճարին՝ և գնաց, և չոգաւ
խեղդեցաւ: Իսկ քահանայապետին առեալ զարծաթն՝
ասեն. ոչ է արժան ընդունել զայդ ի կորբանն, քանզի
գինք արեան են: Խորհուրդ արարեալ՝ գնեցին անտու զա-
գարակն բրտի ի գերեզման օտարաց: Վասն այնորիկ
կոչեցաւ ագարակն այն, ագարակ արեան՝ մինչև ցայսօր:
Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացաւն ի ձեռն Երեմիայի մարգա-
բէի. և առին զերեսուն արծաթին զգինս վաճառելոյն,
զոր արկին յորդւոցն Իսրայելի, և եռուն գնա յագա-
րակն բրտի, որպէս հրամայեաց ինձ Տէր: Եւ ցիտուա
կայց առաջի դատաւորին. եհարց ցնա դատաւորն և ասէ.
դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից: Եւ ցիտուա ասէ. դու ասես:
Եւ ի չարախօսելն նորա ի քահանայապետին և ի ծե-
րոց, ոչ ինչ ետ պատասխանի: Յայնժամ ասէ ցնա Պի-
ղատոս. ո՞չ լսես՝ որչափ զոքա հակառակ քո վկայեն:
Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի՝ և ոչ բան մի, մինչև զար-
մանալ դատաւորին յոյժ: Բայց ըստ սովոր էր դա-
տաւորն արձակել ժողովրդեանն կապեալ մի՝ զոր կա-
մէին: Ունէին յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր, որում
անուն էր ցիտուա Բարաբբա: Իբրև ժողովեցան, ասէ
ցնոսա Պիղատոս. զո՞ւ կամիք յերկուց ասի՝ զի արձա-
կեցից ձեզ, զցիտուա Բարաբբա՝ եթէ զցիտուա զանուա-
նեալն Քրիստոս: Քանզի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մա-
նեցին զնա: Եւ մինչ նստէր յատենին, առաքեաց առ
նա կինն իւր՝ և ասէ. չկայ ինչ քո և արդարոյն այնո-
րիկ, զի բազում անգամ անցին ընդ իս այսօր յանուրջս
վասն նորա: Իսկ քահանայապետքն և ծերք հաւանեցու-
ցին զժողովուրդն, զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն՝ և զցի-
սուա կորուսցեն: Պատասխանի ետ դատաւորն և ասէ
ցնոսա. զո՞ւ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց ասի: Եւ
նոքա ասեն. զԲարաբբա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. իսկ զի՞
արարից զցիսուա դանուանեալն Քրիստոս: Ասեն ամենե-
քեան. խաչեսցի: Եւ նա ասէ. զի՞նչ չար արար: Եւ նոքա
առաւել ևս պոռակէին և ասէին. խաչեսցի: Եւ տեսեալ
Պիղատոս՝ թէ ոչ ինչ օգնէ, այլ առաւել խռովութիւն
լինի, առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի ժողովրդեանն՝

և ասէ. քաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ, զոր գիտասջիք: Պատասխանի ես ամենայն ժողովուրդն և ասէ. արիւն դորա ի վերայ մեր և ի վերայ որդւոց մերոց: Յայնժամ արձակեաց Նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս զան հարեալ ես ի ձեռս՝ զի խաչեցի: Յայնժամ զինուորք դատաւորին առին զՅիսուս յատարանս, և ժողովեցին ի վերայ նորա զամենայն զգունդն. մերկացին զնա, և արկին զնովաւ քղամիդ կարմիր. և բոլորեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և եղէգն յաջոյ ձեռին նորա. ի ծունր իջեալ առաջի նորա՝ կատակէին և ասէին. ողջ եր, Թագաւոր Հրէից: Եւ թքեալ ի նա առնուին զեղէգնն և ծեծէին զգլուխ նորա: Եւ յորժամ ձաղեցին զնա, մերկացուցին ի նմանէ զքղամիդն՝ և ագուցին նմա զիւր հանդերձն, և տարան զնա ի խաչ հանել: Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի կիւրենացի՝ անուն Սիմոն, զնա կալան պահակ՝ զի բարձցէ զխաչն նորա: Եւ եկեալ ի տեղին անուանեալ Գողգոթա, որ է տեղի կառափելոյ, ետուն նմա ըմպել գինի ընդ լեղի խառնեալ. և իբրև ճաշակեաց, ոչ կամէր ըմպել: Եւ հանեալ զնա ի խաչ, բաժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ. զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի մարգարէէն. բաժանեցին զհանդերձս իմ ինքեանս, և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին: Եւ նստեալ պահէին զնա: Եւ եդին ի վերայ գլխոյ նորա գրեալ զվեսս նորա, թէ այս է Յիսուս Թագաւորն Հրէից: Յայնժամ հանին ընդ նմա ի խաչ երիսս աւազակս, մի յաջմէ նորա և մի յահեկէ: Եւ որ անցանէին՝ հայհոյէին զնա. շարժէին զգլուխս իւրեանց, և ասէին. վա՛հ, որ քակէիր զտաճարն և զերիս աւուրս չինէիր զնա. ապրեցո զքեզ, թէ Որդի ես Աստուծոյ՝ էջ ի խաչէդ: Նոյնպէս և քահանայապետքն ձաղէին հանդերձ դպրօքն և ծերովք և ասէին. զայլս ապրեցոյց, զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել. եթէ Թագաւոր է Իսրայելի՝ իջցէ այժմ ի խաչէդ և հաւատասցուք զմա. եթէ յուսացաւ յԱստուած, փրկեսցէ այժմ զդա՝ եթէ կամի զդա. քանզի ասաց՝ եթէ Աստուծոյ Որդի եմ: Զնոյն և աւազակքն՝ որ խաչեալ էին ընդ նմա, նախատէին զնա: Եւ ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցինն ժամ: Եւ զինն ժամն գոչեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և ասէ. Էլի, Էլի,

լսեա սարաքիանի. այս ինքն է, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէր թողեր զիս: Ամենք յայնցանէ որ անդն կային, իբրև լուան՝ ասէին. զեղիա կարդայ զա: Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ի նոցանէ, առ սպունգ լի քացախով, հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նմա: Եւ կէսքն ասէին. թող տեսցուք եթէ գայ եղիա փրկել զդա: Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց ի ձայն մեծ, և արձակեաց զոգին: Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս ի վերուստ մինչև ի վայր, և երկիր շարժեցաւ, և վէմք պատառեցան, և գերեզմանք բացան, և բազում մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան, և ելեալ ի գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա՝ մտին ի քաղաքն սուրբ, և երեւեցան բազմաց: Իսկ հարիւրապետն և որ ընդ նմա պահէին զՅիսուս՝ իբրև տեսին զշարժուածին և զեղեալսն, երկեան յոյժ և ասեն. արդարև Աստուծոյ որդի էր սա: Էին անդ կանայք բազումք, կային ի հեռաստանէ և նայէին, որք եկին ընդ Յիսուսի ի Գալիլէէ պաշտել նմա. յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի, և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեայ մայր, և մայր որդւոցն Զեբեդեայ: 56:

ԹՋ. ԴՋ

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ: ԺԵ. 1:

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խորհուրդ արարեալ քահանայապետքին հանդերձ ծերովքն և դպրօք՝ և ամենայն ատեանն՝ կապեցին զՅիսուս և տարան մատնեցին Պիղատոսի: Եհարց զնա Պիղատոս և ասէ. դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից: Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ. դու ասես: Եւ չարախօսէին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն, և նա ոչ ինչ տայր պատասխանի: Իսկ Պիղատոս դարձեալ հարցանէր զնա. ոչ ինչ առս պատասխանի, տես քանի՛ ամբաստանեն զքէն: Եւ Յիսուս այնուհետև ոչ ինչ ետ պատասխանի, մինչև զարմանալ յոյժ Պիղատոս: Բայց ըստ ժամն արձակէր նոցա զմի որ զկապեալ, զոր ինքեանք խնդրէին: Եւ էր՝ որում անուն էր Բարաբբա կապեալ ընդ խռովիչսն, որոց ի խռովելն՝ այր մի

ապանեալ էր: Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամբոխն՝ և խնդրել որպէս սովոր էր, զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն: Պատասխանի եառ Պիղատոս և ասէ ցնոսա. կամիք զի արձակեցից ձեզ զարքայն Հրէից: Քանզի գիտէր՝ թէ սա նախանձու մատնեցին զնա քահանայապետքն. որք և զամբոխն հաւանեցուցին՝ զի արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն: Դարձեալ պատասխանի եառ Պիղատոս և ասէ ցնոսա. իսկ զի՞նչ կամիք թէ արարից զարքայն Հրէից: Եւ նոքա դարձեալ աղաղակէին՝ յուզեալք ի քահանայապետից. ի խաչ հան զդա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դորա: Եւ նոքա առաւել եւս աղաղակէին և ասէին. ի խաչ հան զդա: Իսկ Պիղատոս իբրև զմիտս կամեցաւ հաճել զամբոխին, արձակեաց նոցա զԲարաբբայն, և զՅիսուս դան հարեալ՝ եա ի ձեռս զի ի խաչ ելանիցէ: Եւ զինուորքն տարան զնա ի ներքս ի դատիճն՝ ուր հրապարակն էր. և կոչեն զամենայնայն զգունդն. և զգեցուցանեն նմա քղամիդ կարմիր և ծիրանիս, և եդին ի գլուխ նորա պսակ արարեալ ի փշոց. և սկսան ողջոյն տալ նմա՝ և ասել. ողջ եր արքայդ Հրէից: Եւ ծնծղին զգլուխն եղեգամբ, և թքանէին ընդ երեսս, և ի ծունր իջեալ երկիր պագանէին նմա: Եւ իբրև կատակեցին զնա, մերկացուցին զքղամիդն և զծիրանիս, և զգեցուցին նմա զիւր հանդերձ. և ածին արտաքս զի ի խաչ հանցեն զնա: Եւ առնէին պահակ զԱխմանէ կիւրենացի՝ որ ընդ այն անցանէր եկեալ յագարակէ, զհօրն Աղեքսանդրի և Ռուփայ, զի բարձցէ զխաչափայտան նորա: Եւ ածեն զնա ի Գողգոթա տեղի մի, որ թարգմանի՝ տեղի կառափելոյ: Եւ տային նմա գինի զմռնեալ, և նա ոչ առ. և հանեին զնա ի խաչ: Եւ բաժանեցին զհանդերձս նորա, արկեալ վիճակս ի վերայ՝ թէ ո՞ զինչ առնուցու: Էր ժամ երրորդ, և հանեին զնա ի խաչ: Եւ էր գիր վնասու նորա գրեալ, թէ Թագաւոր է Հրէից: Եւ ընդ նմա հանեին ի խաչ երկուս աւազակս, մի ընդ աջմէ և մի ընդ ահեկէ նորա: Եւ լցաւ գիրն որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ: Եւ որք անցանէին հայհոյէին զնա՝ շարժեալ զգլուխս իւրեանց, և ասէին. վահ, որ քակէիր զաւազանն՝ և զերիս աւուրս շինէիր. ապրեցո զանձն քո և էջ ի խաչէդ՝ Նոյնպէս և քահանայապետքն այսպէս արարեալ ընդ մի-

մեանա հանդերձ զպրօքն՝ ասէին. զայլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարէ ապրեցուցանել. Քրիստոս արքայդ Իսրայելի, իջցէ այժմ ի խաչէ այսր, դի տեսցուք և հաւատասցուք զմա: Եւ որ ընդ նմա ի խաչն էլեալ էին՝ նախատէին զնա: Եւ իբրև վեց ժամ եղև՝ խաւար կալաւ զամենայն երկիր մինչև ցինն ժամ: Եւ յիններորդ ժամուն աղաղակեաց Յիսուս ի ձայն մեծ և ասէ. Էլի, Էլի, լամա սաբաքթանի. որ թարգմանի, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէր թողեր զիս: Եւ ոմանք ի նոցանէ որ չուրջն կային զնովաւ՝ իբրև լուան, ասէին՝ թէ զեղիա կարդայ: Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ էլից սպունգ մի քացախով, և հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա, և ասէ. Թոյլ տուր, տեսցուք՝ գո՞յ եղիա իջուցանել զդա: Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ՝ և եհան զոգի: Եւ վարագոյր տաճարին պատառեցաւ յերկուս՝ ի վերուստ մինչև ի խոնարհ: Եւ տեսեալ հարիւրապետին որ կայր անդ՝ թէ աղաղակեաց և եհան զոգի, ասէ. արդարև այրս այս Որդի Աստուծոյ էր: Էին և կանայք որ հայէին ի հեռուստանէ. յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի, և Մարիամ Յակովբու փոքրկան և Յովսեայ մայրն, և Սողոմէ. որք յորժամ էրն ի Գալիլեա՝ զհետ չրջէին նորա, և պաշտէին զնա. և այլ բազում կանայք՝ որ ընդ նմա խակ ելեալ էին յերուսաղէմ: 41:

Ա.Կ·Գ.Կ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ: ԻԳ· 1:

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւնն նոցա, տէր զնա առ Պիղատոս: Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և ասել. գտաք զսա զի թիւրէր զազգս մեր, և արգելոյր ի տալոյ հարկս կայսեր, և ասէր զանձն՝ թէ Քրիստոս իցէ թագաւոր: Իսկ Պիղատոս հնարից զնա և ասէ. դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից: Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ. դու ասացեր: Ասէ Պիղատոս ցքահանայապետսն և ցժողովուրդն. չգտանեմ ինչ մեռաս յառնս յայսմիկ: Եւ նո-

քա պնդէին և ասէին, թէ խառնէ զժողովուրդս, ուսուցանէ ընդ ամենայն հրէաստան՝ սկսեալ ի Գալիլէէ մինչև ցայսր: Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զԳալիլէէ, եհարց եթէ գալիլեացի իցէ այրն: Եւ իբրև գիտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի է, եառ առնել զնա առ Հերովդէս. քանզի և նա յերուսաղէմ էր յաւուրսն յայնոսիկ: Եւ Հերովդէս իբրև եահ զՅիսուս, ուրախ եղև յոյժ. զի ցանկայր ի բազում ժամանակաց տեսանել զնա. քանզի լսէր բազում անգամ զնմանէ, և ակն ունէր նշան ինչ լեալ տեսանել ի նմանէ: Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք, և նա ոչ ինչ եառ նմա պատասխանի: Կային քահանայապետքն և գպիրք՝ և պնդագոյնս չարախօսէին զնմանէ: Արհամարհեաց զնա և Հերովդէս հանդերձ իւրովք զօրականօքն, և այպն արարեալ՝ արկ զնովաւ հանդերձս ապիտակս, և եառ առնել անդրէն առ Պիղատոս: Եւ եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յաւուր յայնմիկ. քանզի յառաջ թշնամիք էին միմեանց: Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետսն և զիշխանս և զժողովուրդն, և ասէ ցնոսա. ածէք մատուցէք ինձ զայրս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն, և ահաւասիկ առաջի ձեր դատեցայ, և ինձս ինչ ոչ գտի յառնս յայսմիկ՝ զորոց դուք չարախօսէիք զդմանէ: Այլ և ոչ Հերովդէս, քանզի եառ առնել զդա առ նա. և արդ ոչ ինչ մահու արժանի է գործեալ դորա. խրատեցից զդա և արձակեցից: Զի հարկ էր մի մի բան ոճի արձակել նոցա: Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն և ասէին. բարձ զդա, և արձակեա մեզ զԲարաբբաս, որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ ի քաղաքին և սպանութեան մտեալ ի բանս: Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօսել, քանզի կամէր արձակել զՅիսուս: Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին. ի խաչ հան զդա: Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա. զի՞նչ չար արար սա. ոչ ինչ մահու գտի ի սմա. խրատեցից զսա և արձակեցից: Եւ նոքա սաստկէին մեծաձայն՝ և խնդրէին զնա ի խաչ հանել. և զօրանային բարբառքն նոցա և քահանայապետքին: Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ առնել զհայցուածս նոցա: Արձակեաց նոցա զԲարաբբայն՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան արկեալ էր ի բանս, զոր և խնդրէին խակ, և զՅիսուս մատնեաց կամացն նոցա: Իբրև առին զնացին զնա, ըմբ

բըռնեցին զամն Սիմոնի կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ, եդին ի վերայ նորա զխաչն՝ բերել զկնի Յիսուսի: Եւ երթայր զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեանն, և կանանց՝ որ կոծէին և աշխարէին զնա: Դարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. դստերք Երուսաղեմի, մի լայք ի վերայ իմ, այլ լացէք ի վերայ անձանց և ի վերայ որդւոց ձերոց. զի եկեսցեն աւուրք յորս ասիցեն, թէ երանի ամլոց և որովայնից՝ որ ոչ ծնան, և տեանց՝ որ ոչ դիեցուցին: Յայնժամ սկսանիցին ասել լերանց՝ թէ անկերուք ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ ծածկեցէք զմեզ: Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զիա՞նչ լինիցի: Ածին և այլ երկուս չարագործս՝ սպանանել ընդ նմա: Իբրև հասին ի տեղին կոչեցեալ Գագաթն, անդ հանին զնա ի խաչ. և զչարագործսն՝ զմին ընդ աջմէ և զմին ընդ ձախմէ խաչեցին: Եւ Յիսուս ասէ. Հայր, թող զոցա՝ զի ոչ գիտեն զինչ գործեն: Եւ ի բաժանել զհանդերձս նորա, արկին վիճակս. և կայր ժողովուրդն հայեցեալ: Անգամնէին զնա իշխանքն հանդերձ նոքօք՝ և ասէին. զայլս ապրեցոյց, ապրեցուսցէ և զանձն՝ եթէ դա է Քրիստոս Որդի Աստուծոյ ընտրեալն: Այլն առնէին զնա և զինեաւքն, եկեալ առաջի՝ մատուցանէին նմա քացախ, և ասէին. եթէ դու ես թագաւորն Հրէից՝ փրկեա զանձն քո: Եւ էր գիր գրեալ ի վերայ նորա, յունարէն և դաժմատերէն և երբայեցերէն գրով, թէ սա է արքայն Հրէից: Իսկ մի ամն ի կախելոց չարագործացն հայհոյէր զնա՝ և ասէր. ո՞չ դու ես Քրիստոս, փրկեա զանձն քո և մեզ: Պատասխանեաւ ետ ընկերն սաստելով նմա՝ և ասէ. չեր՞կընչես դու Աստուծոյ՝ զի ի նմին պատժի կաս. և մեք ճիրաւի, զի արժանի որոց գործեցաքն՝ առնումք զհատուցումն, և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց. և ասէ Յիսուս. յիշեա զիս Տէր, յորժամ գայցես արքայութեամբ քով: Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ, այսօր ընդ իս իցես ի դրախտին: Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ. և խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցիններորդ ժամն. խաւարեցաւ արեգակն: Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ: Եւ կարդաց Յիսուս ի ձայն մեծ՝ և ասէ. Հայր, ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ: Զայս իբրև ասաց՝ եհան զոգի: Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղեն, փառաւոր արար զԱստուած և ասէ. արդարև

այրս այս արդար էր։ Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն և զգործ, բա-խէին զկուրծս՝ և դառնային։ Կային և ամենայն ծանօթքն նորա ի հեռաստանէ, և կանայք որ եկեալ էին ի հետ նորա ի Գալիլէէ՝ տեսանէին զայն։ 49։

Ա.Ձ·Գ.Ձ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ։ ԺԸ. 28։

Վասն չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ ածեն զՅիսուս ի վանացն Կայիափայ յապարանս դատաւորին. և էր այգուց։ Եւ նոքա ոչ մտին յապարանն, զի մի պղծիցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն։ Ել առ նոսա Պիղատոս արտաքս և ասէ. զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք զառնէն զայնմանէ։ Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէք զնա դուք, և ըստ ձերոց օրինացն դատեցարուք։ Ասեն ցնա Հրեայքն. մեզ ոչ է արժան սպանանել զոք։ Զի լցցի բանն Յիսուսի զոր ասաց, նշանակեալ՝ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ։ Եմուտ մեւսանգամ յապարանն Պիղատոս, կոչեաց զՅիսուս, և ասէ ցնա. դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից։ Պատասխանի ետ Յիսուս. ի քո՞ն ասես զայդ՝ եթէ այլք ասացին քեզ զինէն։ Պատասխանի ետ Պիղատոս. միթէ և ես Հրեայ իցեմ. ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ. զի՞նչ գործ գործեալ է քո։ Պատասխանի ետ Յիսուս. իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհի. եթէ յաշխարհի սմանէ էր արքայութիւնն իմ, ապաստաւորքն իմ մարտնչէին արդեօք՝ զի մի մատնեցայց Հրէից. բայց արդ՝ թագաւորութիւնն իմ չէ սմանէ։ Ասէ ցնա Պիղատոս. ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ումն ես դու։ Պատասխանի ետ Յիսուս. դու ասես՝ թէ թագաւոր իցեմ. բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ, և ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհի, զի վկայեցից ճշմարտութեանն. ամենայն որ ի ճշմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ։ Ասէ ցնա Պիղատոս. զի՞նչ է ճշմարտութիւն։ Զայս իրբև

առաց, դարձեալ էլ առ Հրեայն՝ և ասէ ցնոսա. ես և ոչ մի ինչ պատճառս գտանեմ ի նմա: Բայց է ձեր սովորութիւն՝ զի զմի ոք արձակեցից ձեզ ի զատկիս. արդ կամիք զի արձակեցից ձեզ զԹագաւորն Հրէից: Աղաղակեցին ամենեքեան և ասէին. մի զդա, այլ զԲարաբբա. և էր Բարաբբայն այն աւազակ: Յայնժամ առ Պիղատոս զՅիսուս և դան եհար: Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի. և գային առ նա և ասէին. ողջ եր, արքայ Հրէից: Եւ հանէին նմա ապտակս: Էլ դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա. ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտասջիք թէ ես զնաս ինչ ի նմա ոչ գտանեմ: Էլ Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ի փշոց և հանդերձ ծիրանի: Եւ ասէ ցնոսա. ահա այրդ ցձեզ: Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք, զաղաղակ բարձին և ասեն. ի խաչ հան՝ ի խաչ հան զդա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէք զդա ի ձեզ, և ձեզէն հանէք ի խաչ. զի ես ի դմա զնաս ինչ ոչ գտանեմ: Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն. մեք օրէնս ունիմք, և ըստ օրինացս մերոց պարտի մեռանել, զի զանձն իւր Որդի Աստուծոյ արար: Իբրև լուաւ զբանս զայս Պիղատոս, առաւել ևս երկեաւ. եմուտ դարձեալ անդրէն յապարանսն, և ասէ ցՅիսուս. ուստի՞ ես դու: Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա պատասխանի: Ասէ ցնա Պիղատոս. ընդ իս ո՞չ խօսիս. ո՞չ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել զքեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ ունէիր դու իշխանութիւն ի վերայ իմ և ոչ մի, եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ի վերուստ. վասն այնորիկ որ մատնեաց զիս քեզ՝ նորա մեծ մեղք են: Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա. և Հրեայքն աղաղակէին և ասէին. եթէ զդա արձակես, չես բարեկամ կայսեր. ամենայն ոք որ թագաւոր կոչէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր: Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ, ած զՅիսուս արտաքս՝ և նստաւ ի վերայ բեմին ի տեղւոջն որ կոչէր քարայատակ, և երբայեցերէն կապպաթա: Էր ուրբաթն զատկի, և էր ժամ իբրև վեցերորդ, և ասէ ցՀրեայն. ահա թագաւորդ ձեր ցձեզ: Եւ նոքա աղաղակէին. բարձ ի մէնջ, բարձ ի մէնջ, և հան զդա ի խաչ: Ասէ ցնոսա Պիղա-

առա. ևս զԹագաւորդ ձեր ի խաչ հանիցեմ: Պատասխանի հեռուն քահանայապետքն, չիք մեր Թագաւոր՝ բաց ի կայսերէ: Յայնժամ ևս զնա ի ձեռս նոցա, զի ի խաչ հանիցէ: Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտան, և ելանէր ի տեղին՝ որ անուանէր գագաթան, և կոչէր եբրայեցերէն Գողգոթա. ուր և ի խաչն խակ հանին զնա, և ընդ նմա երկուս ևս այլս աստի և անտի, և ի մէջ զՅիսուս: Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եդ ի վերայ խաչին. և էր գրեալ. Յիսուս Նազովրեցի Թագաւոր Հրէից: Զայս տախտակ ընթերցան բազումք ի Հրէից, զի մօտ էր ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս. և էր գրեալ եբրայեցերէն՝ դաղմատերէն և յունարէն: Ասեն ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից. մի գրեր Թագաւոր Հրէից, այլ Թէ նա ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից: Պատասխանի ետ Պիղատոս. զոր ինչ գրեցին՝ գրեցի: Իսկ զինուորքն իբրև հանին ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա և արարին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուորի մասն. իսկ զպատմուճանն՝ քանզի էր առանց կարանի ի վերուստ փոր անկեալ ամենեւին, ասեն ցմիմեանս. մի պատառեսցուք զայդ, այլ արկցուք վիճակս ի վերայ դորա ում և ելցէ: Զի լցցի գիրն որ ասէ. բաժանեցան զհանդերձս իմ յիւրեանս, և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին: Զինուորքն զայս ինչ գործեցին: Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէոպայ, և Մարիամ Մագդաղենացի: Յիսուս իբրև ետես զմայրն և զաշակերտն զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ, ասէ ցմայրն. կին դու, ահա որդի քո: Ապա ասէ ցաշակերտն. ահա մայր քո: Եւ յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն զնա առ իւր: Ետ այսարիկ իբրև գիտաց Յիսուս, եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի գիրն՝ ասէ. Ծարաւի եմ: Եւ անդ կայր սաման ինչ լի քացախով. և նոցա սպունգ լցեալ քացախով ընդ լեզուայ՝ չուրջ եդեալ զխոտաւ զոպայի, մատուցին ի բերան նորա: Իբրև առ Յիսուս զքացախն հանդերձ լեզուովն՝ ասէ. ամենայն ինչ կատարեալ է: Եւ խոնարհեցուցեալ զգլուխ՝ աւանդեաց զոգին: Իսկ Հրեայքն՝ քանզի ուրբաթ էր, զի մի անդէն ի խաչին ապականիցին մարմինքն մինչև ցշաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնո-

բիկ, ազաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա, և բարձցին: Եկին զինուորքն, և զառաջնոյն խորտակեցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչն էլեալ էր: Բայց իբրև եկին առ Յիսուս, և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զբարձս նորա. այլ մի ոմն ի զինուորացն տիզաւ խոցեաց զկողս նորա, և վաղվաղակի եկ արիւն և ջուր: Եւ որ տեսեն՝ վկայեաց, և ճշմարիտ է վկայութիւն նորա. և նա գիտէ՝ թէ ճշմարիտ ասէ, զի և դուք հաւատասջիք: Այս եղև, զի լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի փշրեսցի: Եւ դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին ի նա՝ յոր խոցեցինն: Ժթ. 37:

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ՑԱՂԱԳՍ ՄԵԾԻ ՕՐԲՈՒԹԻՒՆ ՑԵՐԵԿԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՑՆ

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ.

Ա. Նորոգոյ սիրեղբայց որ գգեցուցեր մեզ: 481:

Բ. Եառն ընկել քեզ գլեղին և գքացախն: 486:

Գ. Բարբառեալով գէլի էլին հիմունք երկրի: 489:

Դ. Աղբերացն անապական որ յետ մահուն: 495:

ԽՐԱՏ

Ա. վասն տօնից տէրունականաց և Աստուածածնին:

Ի ԳԻՇԵՐԻՆ, Օրհնութիւնք, ըստ պարշաճին առ ընշանա-կեալն: Ապա Մաղմոսք փառք հրաշափառ ըստ առաջ պարշաճին: Բարող, Աղաչե ըստ յայնին: Ալէլուիա, ըստ առաջ պարշաճին և ըստ յայնին: Մաղմոսք ըստ յայնին:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒՆ, Առաւօտու երգ ըստ պարշաճն առ: Բարող Մայր սուրբ: Բարող խնդրեսցուք: Աղաչե բուժ ամենապօր ըստ պարշաճին:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ. Մեհեծէ ըստ առաջն պարիկէն: Բարող Մայր սուրբ: Իսկ ընդ հանդիպոյն Բարող Սուրբ զԱստուածածնին: կեցո. Աղաչե Ընկալ տէր:

Բ. վասն կիւրակամտից:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ, ընդ Աղբեցոյին Լոյս զուարթ: Մեհեծէ Սիրեցի զի լսիցէ. Ջի խոնարհեցոյց: Իսկ յետոփանէ շաբաթ յորժամ մտրիքոսաց պօն լինի, հանդիպոյն ԱՋ առ Սուրբ ես տէր. 110. և հետեւակ շարական ընդհանրապաշտացին. 111. և երբ առաւելոց պօն լինի, հետեւակ շարական ընդ քեզ հայցեմք. 111. և ընդ ընծառաց՝ ընծայուարն գրիաւոսի. 105: Իսկ երբ Մանկան կացցէ առաջն, հանդիպոյն ընծան առ: Ընդ հայր գթած ընդ Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք: Ապա Բարող խնդրեսցուք: կեցո, յայնէ: Աղաչե Թագաւոր խաղաղութեան: Հայր մեր:

Գ. վասն կիւրակէից:

Յաջենայն կիւրակէ առ ինքեան առաջն ինչ նշանակեալ ոչ պետանէ,

Ի ԳԻՇԵՐԻՆ, Օրհնութիւնք յԱռաջ Օրհնութեանցն առ. 3. յոր յայն ես լինի: ես Մաղմոսք փառք հրաշափառ: Բարող, Աղաչե և Ալէլու ցարուրեան ի յայնէն:

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒՆ, գինի Մեծացուածոյէ բարոյ եւ ևս խաղաղութեան: Աղօթ+ Դու ևս խաղաւար: երբ եղիցի անուն Տեառն: Ապա Աւետարան ի-ղբերելոց ըստ յայնմ: փառք յաղթութեան: բարոյ Զուարճացեալքս: Մաղթան+ Ամենակեցոյց ճշմարիտ: Աւետօտս երբ ցարուկեան ըստ յայնմ: բարոյ Աւազուք: Գինի Սուրբ Ասուածածին Սաղմս կց. եղիցի: փոխ Օրհնեցէք մանկունք: Ապա Աւետարան բժշկութեան ի յայնմ: երբ Նորատեղծեալ: բարոյ խնդրեացուք: կեցո: Աղօթ+ բաւ ամենայոր:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ, Համբարձի ցարուկեան ասա. 28. կրկնայոյնայն յայնմ, ի վերջ յայնմ ակնել այսպէս: Ա. եղիկան պահոց յերկրորդ կիրակին Դի լինի հանապազ, պս ցցարուկեան Ա Համբարձման ասա կրկնայոյնայն յայնմ: Բ. երբ+ շաբաթ յոր վարդավառին Դի կիրակի ցայ. պս ցցարուկեան Բ Համբարձման ասա կրկնա: Գ. Մօտ ի սուրբ խաչն Դի կիրակի հանդիպի. պս ցցարուկեան Գ Համբարձման ասա: Դ. Մօտ ի ՅիսնակոՀան Դի կիրակի լինի, պս ցցարուկեան Դ Համբարձման ասա: Ե. Մօտ ի Վեռնոյ Դի կիրակի ցայ. պս ցցարուկեան Ե Համբարձման ասա: Զաւետեանն ի յայնմ կրկնա ցինա անախել:

Իսկ գինի Համբարձոյն բարոյ խնդրեացուք: կեցո: Աղօթ+ Թաղաւար:

Դ. վասն ասոյից սրբոց:

Ի պօնա սրբոց գնչառակելոյն զտիեզոյն չիւրեանց պեղէն ասա. եկ որ չէ+ որոյն ինչ ցրեալ,

Ի ԳԻՇԵՐԻՆ, Օրհնութեան հարկէրոտաց ասա. 50. ի յայնմ: Ապա Մաղթան+ Բարեխաւսութեամբ Սրբուհոյ. Ե բարոյ Ե Աղօթ+ : Թափառ յաւիտեան հարկէրոտաց ասա, յոր յայն ինչ լինի. Ե Մաղթան+:

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒՆ, Աւետօտս երբ, բարոյ ըստ պօնին պատշաճի: Մանկան+ հարկէրոտաց. 105. ըստ յայնմ: Գինի Մանկանցն բարոյ վասն խաղաղութեան: Աղօթ+ Սուրբ ևս Տէր: փոխ Սիրեցի զի լսիցէ: Ե ապա երբ Արարչական. յոր օր Ե լինի: Մաղթան+ Քրիստոս Աստուած մեր: բարոյ Սուրբ հղնաւորսն: Աղօթ+ Պատկիչ սրբոց կամ որ ընտրեցեր, ըստ պատշաճին: Հայր մեր: Ե ապա Աբեաթել ասա անկանան:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ, Մեսնէի Ե Համբարձի հարկէրոտաց. 105. ի յայնմ: Իսկ երբ Մանկան+ կացեք ասուրբ, Համբարձի զՄանկանն

աա: Քարող վան՝ խաղաղութեան: Աղօր Հայր գթած: Փոխ որ բնակեալ է: Մաղմոս Զքարձրեալն գԲրխառա: Քարող եւ մեք միաբան: Աղօր Յոյս կենաց: Հայր մեր: Եւ ապա խոչոտիկն աա անեծքն:

Ե. վասն աւուրց պահոց:

Յամենայն աստուր պահոց, այս ինչն է չորեքշաբթի, յուրբաթի և ի շաբաթապահս կամ յայլ պահս,

Ի ԳԻՇԵՐԻՆ, Օրհնութիւնն ի պահոց Օրհնութենացն աա. 112. ի յայնին յոր լինիս: Մաղմոս և Թափառական Ապաշխարութիւնն ըստ աստուածն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒՆ, ի չորեքշաբթի և ի շաբաթապահս Հարց պահոց ընդառաջելոյն ի թիկնին աա: Իսկ յուրբաթի որբեմի Հարց հանգիպեան աա այսպէս,

Իբրև լինի յայնն	ԱՋ	քոս	աա	ԴՋ
»	ԱԿ	»	»	ԳԿ
»	ԲՋ	»	»	ԳՋ
»	ԲԿ	»	»	ԲԿ
»	ԳՋ	»	»	ԲՋ
»	ԳԿ	»	»	ԱԿ
»	ԴՋ	»	»	ԱՋ
»	ԴԿ	»	»	ԴԿ

Աստուած երբ պահոց աա ըստ աստուն յառաջնոյն պահս, և քարող փառաւորեացուք: Մանկտուն շաբաթի ի չորեքշաբթի և ի շաբաթապահս պահոց. 126. ըստ յայնին: Իսկ յուրբաթի Մանկտուն թաղէ. 156. ի յայնին: Յետ Աւուրբ ես Տէրն յառաջնոյն պահս փոխ Բանիկ իմոց աա: Երբ Աբարչական: Մաղմոս թաչ քո հզիցի: Քարող Աղաչեացուք: Աղօր Օգնեա մեզ: Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս. Բարեբար և բազումողորմ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ, Մեռելք Ապաշ. ի յայնին. և Համբարձի պահոց 126. յոր յայնն և էցես: Ապա քարող վասն խաղաղութեան. և այլն ըստ կարգի աստուծոյ պահոց որբոցն:

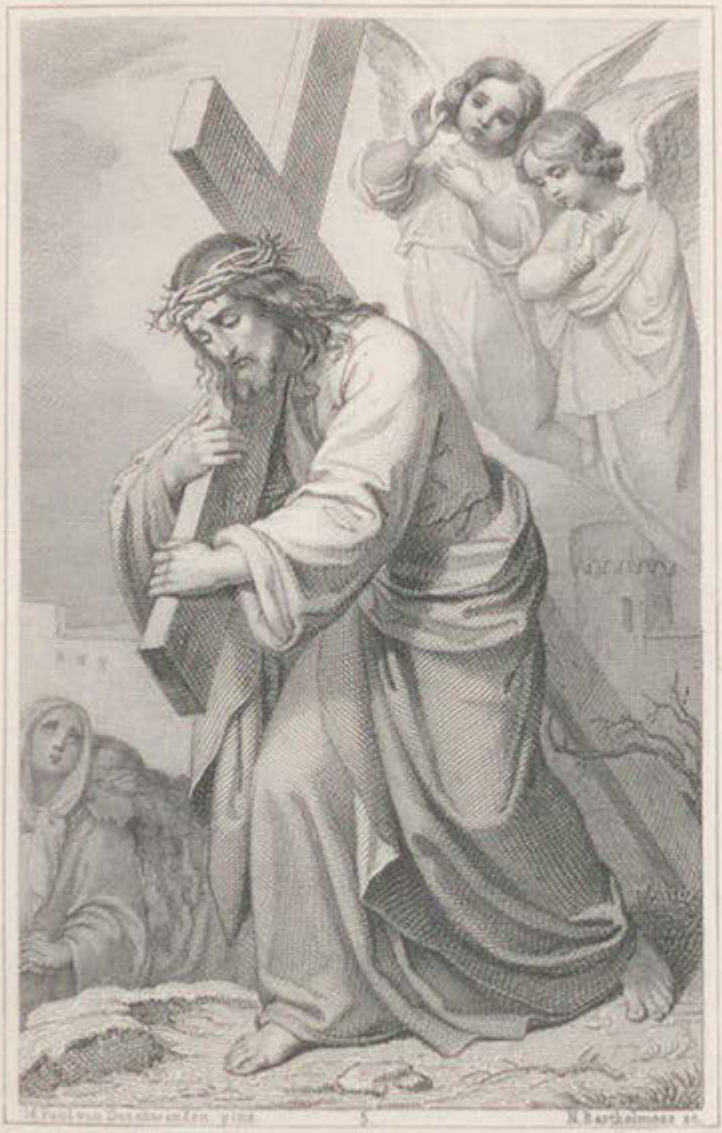

Si quelqu'un veut marcher sur mes pas, qu'il renonce à lui-même, qu'il prenne sa croix et qu'il me suive. (Marc. VIII. 34)

Benziger & Cie Editeurs a Einsiedeln en Suisse. Déposé

ԿԻՐԱԿԷ· ԴԿ

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

Փախեա գիտցն ի վերջ: Առաքն կանան գիտասուականն ասա: կանանափլախ. Դկ. Սաղմո ձիսե: Օրհնեա անձն իմ զՏէր: Այլ հանգոյեան շարխան ու ասէ ինձ ի գալստո յարու- ցեան շաբաթ օրն:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

ԲԱՀՆ ած ընդ հօր յիւթեանն. եւ համակից սուրբ հոգւոյն. ըզպատուական իւրական խառնեալ ընդ հո- գեւոր բնութեանն. զոր զարդարեալ փառաւք եդ ի դրախ- տին փափկութեան: Յորում ցընծայր գուարճացեալ. անապական խրատական խընդութեամբ. քանզի զԱստուած տես- անէր մի՛շտ խոնարհեալ ի դրախտին. յորմէ զուսոյն ճառագայթ տըպաւորէր ի յինքեան, վասն որոյ աղա- չեաց. մայր Աստուծոյ Մարիամ. զմիածինն քո զՈրդին զի չնախհասցէ ստ ատապակին. ժառանգել վերընտրին ուզ ընդրախտին վայելչութեան:

† Ակսօր յօրինակ. նախահաւեժին Ադամայ. որ ի դրախտին փափկութեան ուրախանայր ընդ հրեշտակս. ցընծասցուք եւ մեք ի յօրհնութիւնս հոգեւոր: Ակսօր ի խորհուրդ. աստուածատեսիլ նախահօրն. որ ի պըտղոյն ագինայ ճաշակելով գուարճանայր. ճաշակես- ցուք եւ մեք ըզպատուիրանս Աստուծոյ: Ակսօր ի տիպ. պատմուճանին առաջնոյ. օրով պըճնեալ զարդա- րիւք ի փառս մարդն առաքին. զարդարեսցուք եւ մեք աստուածայինս օրինօք:

Ո՞ր ողորմութեան՝ ո՞մր զգե՞ցար մարմին. եւ նորոգեցեր ըզհնացեա՛լքս. նորոգեա՛ եւ ‖ զմեզ հոգւո՛վ քրիստո՛ս եւ աղո՛ւ՝ ո՛ր բանա՞ս։ Ո՞ր ի խաչի՝ ո՞ն մեղա՞ռ մարմնով. եւ զմեռեա՛լքըս դարձուցեր ի կեա՛նս. կե՛ցո՛ եւ զմե՛զ։ Ո՞ր յարեա՝ն՝ ո՞րդ լե՞ւ մեռեալո՛ց. եւ յարուցեր ըզբնութիւնըս մեր յաւարո՛վ. յարո՛ եւ զմե՛զ։ Ո՞ր ըզոխրելի՝ն՝ ո՞ն քա՞ղ զՂազարոս. կո՛չեցեր ի գերեզմանէ՛ն. կո՛չեա՛ եւ զմե՛զ հոգւո՛վ ի՞ կեա՛նս. եւ աղո՛ւ՝ ո՛ր բանա՞ս։

Ընթահրաշ տեսլեամբ յարութեան քո՝ տէ՛ր աշխարհակեր՛պ փա՛յլմամբ. զարհո՛ւրեցան դի՞ւ՝ ո՛ւ՝ ամ՞ ժո՛ղք. եւ մեռեալք ընդ կենդանեաւդ յարեա՝ն՝ ո՛ն ի՞ հաւատս համո՛ր՝ն յարութեա՛ն։ Ցո՞ր ժամ փառաւք հայրենի՛ քրիստոս ծագի՛ս ի՛ յե՛րկինից. եւ յարուցանես ըզմե՛՞ ո՛ւ՝ ամ՞ առեալն. յայնժամ զանսեա՛ ընդ աչմէ՛ քումմէ՝ն՝ ո՛ւ՝ եւ կոչեա՞ զմեզ ի՛ փառքս քո։ Ցո՞ր ժամ հեծա՞նոցաւ դատողութեա՛ն քո՛ տէր. սրբոցս ըզկա՛ւ աչխա՛՞ ո՛ւ՝ ամ՞ րհի. յընտեմնարա՛նս արքայութեա՛ն՝ ո՛ւ՝ նդ ժողովեա՞ զմեզ ընդ աջդա՛րձո՛ն։ Ցո՞ր ժամ եկեղեցի՛ հաւրանացեա՛լ միանայ ընդ փեսայի՛դ. ընդ խնա՞ռաւն առնրը կո՛ւսա՛՞ ո՛ւ՝ ամ՞ նա՛ն. արժանացո՛ առագաստի՛ն ըզմե՛՞ ո՛ւ՝ զ ընդ նոսին երգել ընդփառս ի՞ բարձունս։

Ցէ՞չեա՞ զմեզ տէ՛ր յորժամ գաս. թաղաւորութեամբ բըդ քո՛։ Շնորհեա՛ մեզ տէ՛ր զթութիւն. բաղում յանցանաց մերոց։ Ո՞ւսո՞ մեզ տէ՛ր փառս տալ մեծի տէրութեանըդ քո՛։

Օ՛րհնե՛մք ըզքեզ անըսկիզբըն Հա՛յր. ո՛ր յամենայն ժամ օրհնի՛ս ի դասուց քերովբէից։ Գո՛վե՛մք ըզքեզ միածին Որդի՛. ո՛ր աներագադար փառաբանի՛ս ի դասուց

սերմնվքեից։ Ա՛ղագդար բն բանո՛վ անհանգիստ բար-
բառով. բարեբանեմք սուրբ զՀոգիդ որ փառակից ես
Հօր եւ Որդւոյ։

Մի աստուածութիւն եւ երկրպագութիւն անբաժանելի
ընդ իւր հրեշտակաց անգադար ձրհնաբանես։ Ա՛նմարմ-
նոց զինուորութիւնք փառաբանեն զքեզ էչխան Հայր
Ա՛ստուած։ Զորքկերպանն կենդանիքըն վայելուչ-
ադաղակեն առ քեզ իչխանաձկից Որդի եւ բա՛նդ Ա՛ս-
տուած։ Ի՛չխանութիւնք աթոռոց գովեն քզքեզ ա-
մենասուրբ Հոգի եւ բոլորի՛ց Ա՛ստուած։

Օ՛րհնեմք զքեզ ա՛նեզ անբակիզրըն Հայր. անհա-
սանելի եւ փառաւորեալ. յո՛նմարմնոց զինուորու-
թեա՛նց։ Գովեմք զքեզ Որդի Հօր արարչակից բանդ.
նորոգող եւ կեա՛նք ազգի մարդկան. թագաւո՛ր յաւի-
տեան։ Զքե՛զ բարեբանե՛ն ամենայն ազի՛նք. մըշտըն-
ջենաբուղխ անբծախատ ազբիւր. սո՛ւրբ Հոգիդ ճըշմար-
տութեա՛ն։

Մա՛տուածածիդն եւ սըրբուհի. որ զքեզ Ա՛ս-
տուած անսե՛րմն յընդունելութեա՛մբ յարգանդի կրեցեր։ ‖ ան-
դադա՛ր երգով մեծացուցանե՛մք։ Զքե՛զ մա՛յր կու-
սութեանն եւ յղութեա՛ն լուսոյ. եւ առաքա՛ստ անճառե-
լոյ բըն՛նակողին ի քեզ վեհապա՛տիւ բանին. անդա՛ր
քեզ լուծա՛ն կնիք դաստապա՛տութեանն. եւ քեզ
կա՛նգնեցաւ մեզ մա՛յրըն զլուրեալ. վասն որո՛յ
զքեզ Ա՛ստուածածի՛ն եւ կոյս. անդա՛ր։

Թզ. Թա՛յլ քո՛ զրիստոս երկրպագեզ՛ն արարածք ա-
մենայն. որ ի՛ փըրկութի՛ւն մեզ կանգնեցաւ. սա՛ ե-
զիւր մեզ պահապա՛ն յաղթող ա՛պրեցուցանել զմեզ
ի պա՛տրանաց թըշնամւոյն։ Ի՛ սմա՛ բարձրացար բար-
ձո՛ղդ անիծից. որ փառաւորեալդ ես ընդ Հօր. ժողո-

վե՞ր ըզհետացեալսըն կենանբեր փայտին. ‖ ամբե՛ցու-
ցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն: — Փառք Հօր:
Սովաւ լուսաւորեցաւն արտրածք ամենայն. ամա՛ռ սպա-
սէին ամրդն լեալքն ի մեղսանէր բանտին որ ազատեաց
ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն:

— Այժմ և միշտ: Ցընծա Մարիամ. արեգականն ար-
դարութեան արեւելք. եւ ազատեա զան ի քէն ծընեալն
Աստուած վասըն մե՛ր. զի դարձուսցէ վերընտրն զմեզ
ի դրախտին ժառանգութիւն:

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Ա.

Ո՛ՒՐԱՒԱՑԻ՛Ր եկեղեցի Քրիստոսի. փըրկակա՞ն
ս՚նծրէնութեանմբ. մարմնացելոյն ի կուսէն վասը՞ն քո՛՞ ‖
Աստուծոյ հարցըն մերոց: Այ՛սօր ցընծան ազգք Ադամայ.
քանզի ո՛ր ի սկըզբա՞ն ճրինապիր պահոցն ի դրախ-
տին. վասըն մեր պահել մարմնով յանձն առնու՛՞ Աս-
տըւած: Այ՛սօր երկրորդ Ադամ վանն առաջնոյն. ան-
ճառա՞կ լինելով ըզճաչակաց պըտղոյն քաւել ըզպար-
տիս Աստըւած:

Գ. Ը՚ղՏէր օրհնեցէ՛ք ‖ բա՞րձր ա՛րարէք ըզնա յաւի-
տեան: Ո՛ր ըստ պահոց քառասնօրեայ փըրկողի՞ն. պա-
հել՞վ հարանացեալ եկեղեցի. զի մըտցէ՛ ի յառագաստ
ընդ փեսային յարուցելո՛ծ բա՞րձր: Եկայք հաւատա-
ցեա՛լք Քրիստոսի՛. ցընծութեա՞մբ պահոցա՛ք ընդ
անմահին մանո՛ւ մեռանելով մե՛ղաց. զի յարութեամբ
նորա կենդանասցո՛ւք արդարութեան ծ՛մբ բա՞րձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Ա.

Ո՛ր ընտրեցար ի սկըզբանէ՝ ա՛նապակա՞ն կոյս Մա-
րիամ. լինել տա՛ճարդ սըրբութեա՞ն անճառ լուսոյն

ար ի՛ Հօրէ. ‖ ան՛ն նա՛ մի՛շտ բարե՛խօսեա՛ կե՛ցուցանե՛լ ըզմե՛զ։ Ար ան՛ ի՛ քե՛ն ե՛րկրո՛ւդ Ադա՛մ վա՛նն առա՛ջնո՛յն յա՛նցա՛նանց. բնաւթեամբ մե՛ռո՛ւլ պա՛տհե՛լո՛վ. զմահաբե՛ր պըղտո՛յն լո՛ւծեա՛լ զպա՛տրանս. ա՛ն նա։ Ա՛րդ անդա՛ձեա՛ մայր Ա՛տո՛ւծո՛յ ըզծնեա՛ն ի քե՛ո՛ն վա՛նըն մե՛ր. զի ընդ նըմի՛ն պա՛տհե՛լո՛վ. սո՛ւրբ յարութեամբ նո՛րա նո՛րոգե՛ացո՛ւք. ան՛ն նա՛։

Ի՛ւղբէրէդ Ա՛եա՛. է Մա՛ռնե՛ա կըզբա՛։ Եւ յերեկոյի շաբաթուն։ Ջո՛ղ Ա՛եա՛բա՛նն. Ջամենայն աւուրս կենաց։ Երե՛ք հե՛ա կրնե՛ա. ընդո՛ա՛ն ցա՛ծ ա՛ա՛, և դ՛յե՛ռնն ե՛ըն։ Մինչ՛և ի Յա՛ղնա՛ըդ՛ն ղա՛յս ա՛ա՛ և ղԳրիչերին ղնդ։

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա.Զ

Թո՛ւնա ի՛մ Ո՛ղո՛ւ՛ժ՛ բմեա՛ մեզ Ա՛ստըւա՛ծ։ Ար զա՛ռաջինն ո՛չ պահելո՛վ ըզպատուի՛րանըն մե՛ռաք. չնո՛րհեցո՛ր քե՛զ օրինակ մե՛զ պատուիրան կե՛նաց. զի պահելո՛վ կենդանանա՛ցո՛ւք. ո՛ղո։ Ո՛ր ի խորհո՛ւրդ քո կամաւո՛ր մահուանն եկե՛ղեցի քո Քրիստոս. մե՛ռանելո՛վ ո՛րինա՛ց մեզա՛ց. զի յարուցեալ ընդ քե՛զ նորոգեացի ի փա՛ռս. ո՛ղո։

Տ�էՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ի՝ բարձա՛նց փա՛ռ Ա՛ստո՛ւած յարո՛ւթեան քո Տէ՛ր. Ո՛ր պըրտմակա՛ն չարչարանաց խաչի՛ քո Քրիստոս. երկեղեցի՛ հո՛ւթանոսաց չարչարակից գո՛լով քեզ սըրբութեամբ պահո՛ք փա։ Տո՛ւր մեզ Տէր մնալո՛ւ քո նըմանե՛լ մեռե՛լութեամբ մե՛ղաց. զի և կենա՛՛ց քո՛ց հաղորդի՛լ ա՛րժանանացո՛ւք կենդանարար արքայո՛ւթեան՛ն փա։

Ա՛ստո՛ւած Ա՛ստո՛ւած ձժՌ։

կՅ. Եղիցի անուն։ փԽ. Օրհնեցէք մանկունք։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ Ջ. 22։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

ՁՐԱԳ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո առատ է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի. ապա թէ ակն քո չար է՝ ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի։ Իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար է, խաւարն որչափ ևս։ Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ և զմիւսն սիրիցէ, կամ զմին միձարիցէ և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի։ Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, և մի վասն մարմնոց ձերոց՝ թէ զինչ ապանիցիք. ո՞չ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ և մարմին քան զհանդերձ։ Հայեցարուք ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն և ոչ հնձեն, և ոչ ժողովեն ի չտեմարանս, և Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա. ո՞չ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա։ Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ առ հոգալ իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ ի հասակ իւր կանգուն մի։ Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք. հայեցարուք ի շուշանն վայրենի՝ որպէս աճէ. ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ՝ զի և ոչ Սողոմոն յամենայն ի փառս իւրում զգեցաւ իբրև զմի ի նոցանէ։ Իսկ եթէ զխոտն ի վայրի, որ այսօր է և վաղիւ ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, որչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք։ Մի այսուհետև հոգայցէք և ասիցէք. զինչ կերիցուք կամ զինչ արբցուք կամ զինչ զգեցցուք. զի զայդ ամենայն հեթանոսք խնդրեն. քանզի գիտէ Հայրն ձեր երկնաւոր՝ թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն։ Խնդրեցէք նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ և զարդարութիւն նորա, և այդ ամենայն յաւելցի ձեզ։ Մի այսուհետև հոգայցէք վասն վաղուն՝ զի վաղիւն վասն իւր հոգասցի. շատ է աւուրն չար իւր։ Մի դատիք՝ զի մի դատիցիք. զի որով դատաստանաւ դատիք՝ դատեցայ էք, և որով չափով չափիք՝ չափեսցի ձեզ։ Ձի՞ տեսանես զչիզ յականն եղբօր քո, և ի քում ականն զգերանդ ոչ տեսանես. կամ զիա՞րդ ասես ցեղբայր քո, թող հանիցս զչիզդ յականէ քումմէ. և ա՛հաւասիկ ի քում ականդ գերան կայ։ Կեղծաւոր, հան

նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեացիս հանել զչիղն յականէ եղբօր քո: Մի՛ տայք [զօրբութիւն՝ չանց, և մի՛ արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզաց, զի մի՛ առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երդիծուցանիցեն զձեզ: Խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա: Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ՝ զոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր տայցէ նմա. և կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օ՞ձ տայցէ նմա: Արդ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ և առաւել Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա: Զամենայն զոր միանգամ կամիջիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք նոցա. զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէքն: Մտէք ընդ նեղ դուռն. քանի՛ ընդարձակ է դուռն և համարձակ ճանապարհն՝ որ տանի ի կորուստ, և բազումք են որ մտանեն ընդ նա. քանի՛ անձուկ է դուռն և նեղ ճանապարհն՝ որ տանի ի կեանս, և սակաւք են որ գտանեն զնա: Զգոյշ լերուք ի սուտ մարգարէիցն՝ որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց, և ի ներքոյ են գայլք յափշտակօղք: Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա: Միթէ քաղիցե՞ն ի փշոց խաղող կամ ի տատասկէ թուզ: Այպէս ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ: Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել: Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկանի: Ապա ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա: Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր Տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինս է: Բազումք ասիցեն ցիս յաւուրն յայնմիկ. Տէր Տէր՝ ո՞չ յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո զեւս հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք. և յայնժամ առասցից ցնոսա՝ եթէ ոչ երբէք գիտէի զձեզ. ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝ որք գործէիք զանօրէնութիւն: Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ զոսոսա, նմանեսցի առն խելաւոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ վիմի. իջին անձրեւք՝ և հեղեղացին գետք, շնչեցին հողմք՝ և բախեցին զտունն, և ոչ կործանեցաւ, քանզի ի վերայ վիմի հաստատեալ

էր: Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ և ոչ առնէ զսոսա, նմանեսցի առն յիմարի, որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ· իջին անձրևք, յարեան գետք, չնչեցին հողմք՝ հարին զտունն և անկաւ, և էր կործանումն նորա մեծ յոյժ: Ղ· 27:

Եբէ Նորաստեղծեալ: Քարոզ խնդրեացուք: Կեցո· Ընդ- Աջընդ- Քառ ամենազօր:

Յերեկոյի Հմբ· Դկ· Ամսոյ յօրինակ: 185:

Ա· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· Ա Զ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա Զ

Ո՞ր հայեցո քաղցրութեամբ յաջաջածըս քո՝ Հայր ա- ժմենակալ· ‖ ծրհնեալ ես Ա՞ստըւա՞ծ հաւրըն մերոց: Ո՞ր ի՛ջեր ի փըրկել զաջաջածըս քո՝ Որդեդ միածինն· ծրհնեալ: Ո՞ր խնամեցո տա՛ւչութեամբ զաջաջածըս քո՝ Հոգեդ ճըշմարիտ· ծրհնեալ:

Գ· Ը՞ղձէր ‖ Ա՛մենայն գործըք քո ընդքեզ օրհնե՛ն: Ո՞ր յաչընչէ զոյացուցեր զերկինս եւ զերկիր յի՛ր- չեա՛ զմեզ տէր մարդասիրութեամբըդ քո՛· ամենայն: Ո՞ր անդադար փառաբանեիս ի քո յաջաջածոց· ը՛ր ձեռնհա՞լ զաղաչանըս սըրբ եկեղեցւո՛յ քո՛· ամենայն:

ՄՆԹԱՑՈՒՄՏԷ Ա Զ

Յանճառ փառաց խոնարհեցար ի մեր: 80:

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա Զ

Հայր բարեմոզնո՛րմ· խնամովանեմ առ քեզ սրպէս զանառակ որդին· Թո՛զ ինձ ըզմեղս իմ և ա՛զո՛րմեա՛· Տէր որ գթացար ի կինըն քանանացի· գըթա եւ յիս ի մեղաւորս եւ ա՛զո՛րմեա՛: Տէր ո՛ր գարձուցեր ըզմաքա- ւո՛րն ի գիտութի՛ւն ճըշմարտութեան· գարձի՛ եւ զիս ըզմոլորեալս· եւ ա՛զո՛րմեա՛:

ՏԷՐ ՑՆՈՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Տէր որ ի վերայ քերովբէից փառաբանեիս. ‖ քաղցրութեամբ խառնարհեալ ընկալ զաղաչանքս մեր: Տէր որ ընդունեցեր ազօրմութիւն ազգի մարդկան. քաղցրութեամբ: Տէր որ ուսուցեր մեզ յամենայն ժամ փառաբանել անուանդ քում սրբոյ. քաղցրութեամբ:

Ա· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԱԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Ո՛ր համագոյից ես համաիչ հարցըն մերոց Աստուած. ‖ ճառ մեզ անդադար օրհնել զաՀաւուր անունն քո տէրըր: Ո՛ր երկեցողացն աղօթիւք հրաշացուցեր ի վէմ հնոցին ըղձն զանչափ զօրութիւնդ. ճառ: Ո՛ր ապրեցուցեր զերիս մանկունսն ի վէմ հերոյն բորբոքեալ բոցոյն. ճառ:

Գ· Ըղձեր ծրհնեցիր Միամանութեամբ բարձր ա-ձայնիւք յաւիտեան զԱստուածն Երրայհամու: Զանիմանալին ի չեռութեան. երկրաւորքս ընդ երկնայինսըն միաբանութեամբ. բարձր ասացիք յաւիտեան զԱստուածն Իսահակայ: Զանհասին ի բարձրութեան. քահանայք եւ ժողովուրդք միաբանութեամբ. բարձր ա-ձայնիւք յաւիտեան զԱստուածն Յակոբայ:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԻ Ա.Զ

Ո՛ր զաւետիս Հոգւոյն ի հրեղէն ի հրեշտակէն ընկալար սրբա՛ւ լեր. երկրեամբդ Տէր ընդ քո՛ զԱստուած անհամբանացեալ: Ամենակիրքըն բանին հաճեցար առնուլ մարդեղութեամբ ընկալեցեր ի կուսէդ. Քրիստոս Աստուա՛ծ թագաւորն յաւիտենից: Աղաչեմք ըզքո՛ղ

ան։բրբ Ա՛ստուածածի՛ն. ան։ Քրիստո՛ս բան։բխօսեա՛ փըր-
կել. ժո՛ղովուրդս ի՛ւր զո՛ր զընեաց աբեաննըն խրա՛վ։

ՈՂՈՐՄԵՆ Ա.Զ

Ա՛ստուած բանդ֊ե՛մդ։ խը՛նայեա՛ յաւիտեա՛նս քո՛ Հայր աննե՛նակալ և ողո՛րմեա՛։ Ա՛րեգակն աբդա֊
բո՛ւթեան. ծա՛գեա՛ ի հոգիս մեր ընդո՛յս ճըշմա՛րտութեա՛ն և ողո՛րմեա՛։ Ցա՛ւս մեզ տէ՛ր վաւա՛շգո՛ւթիւն. և փըր-
կեա՛ ի նեղչա՛ց մերոց հոգի՛դ ճըշմա՛րտութեա՛ն և ողո՛րմեա՛։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Քե՛զ վայելէ Ա՛ստուած օրհնութի՛ւն գո՛ՀԱնապա՛զ։
ԶՀայր և զո՛՝րդի՛ և զսո՛ւրբ գՀոգի՛դ. գո՛հութեամբ բա֊
բերա՛նեացո՛ւք։ Զե՛րթողութի՛ւն մեղա՛նքն գո՛՝մեզ։
և զմի Ա՛ստուածութի՛ւն։

Ա· ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԲՁ

Յ ԱՒԱՒԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Ո՛ր յաւիտեա՛նից և կա՛րող օրհնեմք ընդքե՛զ տէր։
‖ Ա՛ստուածդ համբյրե՛ն մերոց։ Ո՛ր ա՛նապատի՛ն քոյո՛վ
դօրութեամբ պահեցի՛ր. գյո՛ւսացեա՛լսն ի՛ քե՛զ սո՛ւրբ
ընդա՛նկնեցա՛ւն. փրկեա՛ և ընդմե՛զ մնթդա՛նէր տէր։ Ա՛ս֊
ուածդ։ Բարձրացուցա՛նեմքըզ գովեստ՛ զա՛նուն քո՛ սո՛ւրբ։
Թո՛ղացո՛ւ ընդ ո՛ր յանցո՛ս փո՛ղոց նըշա՛նս. օ՛գնեա՛ մեզ
ի՛ նեղութեա՛ն մե՛ծաւ։ Ա՛ստուածդ։

Գ. Գո՛թ֊ըզ տեա՛ռն ընդՏէ՛ր օրհնեցէ՛ք և ‖ բարձր՛ ա֊
բաբէ՛ք ընդնա յաւիտեա՛ն։ Տի՛ւք և գի՛շերք ընդՏէ՛ր օրհ֊
նեցէ՛ք և բա՛՝րձր։ Խո՛նարհել ընդՏէ՛ր օրհնեցէ՛ք. և

առա՛ւե մ՚ա՛ղ ս։ ՝ջ՚ծօ՛լ բա՛րձր ա՛րարէ՛ք ըզբնա՛ յա՛ւ
երի՛ա՛ւանն։

ՄԵԾԱՑՈՒՑԱՆԵԼ Ա.

՝Մեծացո՛ւցանեմք ընդէ՛ղ ո՛ր ի հօրէ բա՛նդ եւ
անճառելի՛ ծընունդ. ո՛ր ի կուսէ՛ն մարմնացա՛ր ցո՛ւցար
մե՛զ։ ՝Մեծացո՛ւցանեմք ընդէ՛ղ ո՛ր կոխեցեր ըզմա՛հ
անարգա՛ւ ծա՛ղ՚ի՛ չարէ՛ն. եւ լո՛ւծեր ըզկնի՛ք մահո՛ւ. ո՛ր ի
խաչէ՛ն բարձրացա՛ր կամա՛ւ հօ՛ր։ ՝Մեծացո՛ւցանեմք
ընդէ՛ղ ո՛ր թաղեցա՛ր ի՛ նո՛ր ի՛ գերեզմա՛ղ՚ի՛նի՛. եւ
յա՛րուցեր աւա՛ր յաթնա՛ր. ո՛ր ի յերկի՛նս համբարձա՛ր
փառո՛ք հօ՛ր։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.

Ի՝ նո՛ղա՛թեա՛ն՝ ի՛մում ճգնեա՛ ինձ Տ՛Էր. ո՛րպէս ե՛ր-
բի՛մըն ցո՛՛ղեանո՛ւ և ո՛ղո՛՛րմեա՛։ Ի՝ յա՛՛նցա՛նա՛ց իմոց
մո՛՛ռցեա՛ զիս Տ՛Էր. ո՛րպէս ե՛րբի՛՛ն ըզմո՛՛ռացեալսն ե՛ւ ո՛՛ղո՛՛-
րմեա՛։ Ի՝ նո՛՛ղա՛ւաչ՛ ընդ՛ թա՛նց փը՛՛ըկեա՛ զիս Տ՛Է՛ր. ե՛ւ
յա՛րնո՛՛ղ՚ ա՛ղբեցո՛՛. և ո՛ղո՛՛րմեա՛։

Տ՛ԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.

Ա՛մենայն մի՛նուո՛ւրութի՛ւնը՛ք հրեշտակա՛ց. անդա՛դար
ձայնի՛ւ օրհնե՛ն ըզքնզ Հա՛յր ‖ ամե՛նակալ Ա՛ստուա՛ծ
ե՛ւ միա՛յն մարդասէ՛ր։ Նո՛ր օրհնութի՛ւն քեզ երկրա՛-
ծի՛նքս ընդհանո՛ւր. առաքեա՛լ ի՛ հօրէ՛ ո՛՛ղջո՛՛յ միա՛-
ծին. ամե՛նակալ։ Ո՛՛ւրախութի՛ամբ ըզքեզ գո՛՛վե՛՛ն
ա՛՛պրա՛՛ծք. բա՛՛շխո՛՛ղ պարգեւա՛՛ց սո՛՛ւրբ Հոգո՛՛յ ճշմա՛-
րիտ. ամե՛՛նակալ։

Յայսմ չորեքշաբթի յառաւօտուն կարդացին գիրք ապաշխա-
րութեան, և ինչը Տէր ամենակալն. և շարականն հարա-
կանօքն ձայն։ Նայնպէս գձուղս ծոմս երից և ձեռս։ Ս երէ-
կանն ձայն։ Ընացեալ սիրովն, շամբիծքն և ի քէն հայցեմքն
գինւով ի ծաղկաշորթն արբունն։

Ա· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԲԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

ԲԱՐԵԲԱՆԵԱԼ. ես թագաւոր անանց ‖ Աստուած համբացն մերոց: Հաստատեցեր ուխտս ընդ Աբրահամու Աստուած: Բարեբացուցեր զմանկունս եկեղեցւոյ սըրբոյ քո Աստուած:

Գ· Ըզցէր օրհնեցեալ ամք եւ ‖ բաւ ամբր ապրելք ընդս յաւիտեան: Տուք և պիշերք ըզցէր օրհնեցէք զ՚Տ՚ ամք եւ բաւ ամբր: Լուսաւորեալ ընդ զցէ ամբր օրհնեցոյց. եւ աստեղս ամբ ըզ բարեբ ապրելմամբ ընդս յաւիտեան:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Ա.Զ

Ըզդրնգ երբեմն դշուն. աս եղկելւոյս ըզ մարդամբէս. ընդ որ ոչ ոք էանց եթէ ոչ Աստուած մի՛ միայն. Աստուածամարդն կոյս. ‖ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք: Ըզդրնգ որ ի՛ մըրնետ չն. աս Մովսէս ըզ մարգամբէս. ընդոր խոչ ըհոչ կանչ յայտնեցեր մարդկան միզգի. օրհ: Ըզդրնգ որ ի հօրէ անժամանանակ. եւ ի մօրէ անթարգմանաբար. ի ժամանակի ծնընդեան ի բոլոր երկրութեան յայտնեցաւ որդի բանբերելոյն. օրհ:

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա.Զ

Վըտանգիմ ի բազմութենէ մեղաց իմոց. Աստուած ‖ խաղաղութեան օգնեա՛ ինձ: Ակնկածիմ հոգւով անոըբնութեան իմոյ. Քաղաւոր խաղաղութեան: Ի՝ խորը մեղաց ծովու տարաբերեալ ծըփիմ. նաւապետս բարի փըրկեա՛ զիս:

ՏԵՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ո՞ր բնակեալդ է՞ն ի յերկինս. ճրհնե՛մ՞ք զքե՛զ։ Չճրհանանա՛զ ծրհնեցո՛ւք զանձն ա՛մ՞ուրը քո։ Բա՞րձր ա՞րարէք ըզՏէ՞ր Աստուա՛ծ մե՞ծ մեր։

Ա· ՈՒՐԲԱԹ· ԳՋ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

ԲԱ՛ՐԵԲԱՆԵԱԼ, է՞ն ի յանբառա՞ն։ ‖ Տէ՛՞ր Աստուա՛ծ հա՞րցըն մե՛րոց։ Մի բացէ՛ ա՞ձեռք ի մե՞նջ զոհ ղորմութիւն քո՞ Տէ՛՞ր։ Ը՞սա ողջմբութեա՞ն քո՞մ փը՛րկեա զմե՛զ ի՞ նեղչաց մերոց Տէ՛՞ր։

Գ· Ը՛զՏէ՛ր ‖ օրհնե՞ցէ՛ք և բարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յա՛ւիտեա՛ն։ Ը՛զնըսաեա՛ն ի քրտվրէ՛ական աթո՛ռ ՚օրհնե՞ցէ՛ք։ ՚Զթագաւո՛րըն Քրիստո՛ս և զԱստուա՛ծ խաղողա՛ւթեան օրհնեցէ՛ք ժողովուրդք. եւ բարձր։ Ը՛նր վանա՛ր բա՞նե՛ն զօրք անմարմնոյ հրեշտաւո՛ւկաց. քահանայք աստուածապա՛տեղով ժողովուրդք առանել բարձրացո՛՞ւցէ՛ք ըզնա յաւի՛՞տեա՛ն։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Ա.Զ

Ո՛ր ըզԲանն Աստուա՛ծ բաւական եղե՛ր ընդունել յորովայնի մի՛ջս կոյս. ‖ զքե՛զ մեծացուցանե՛մք ա՛ր օրհնեա՛լ ես ի կանայս։ Ո՛ր էի՛ց լսա՛ւն արժանի եղե՛ր բառնալոյ ի գի՛րկըս քո՞ մանկիկն. զքե՛զ։ Ա՛՛նա բնա սա՛՛ճար արնօրէնութեա՛ն կո՛չեցար Հոգւո՛յն սըրբոյ մի՛ջս կոյս. զքե՛զ։

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Ա.Զ

Թո՛՛՛ւն ինձ ի՛՞մ Ո՛՞՛՛՛՞՛՛՛՞՛՛

հրեշտակակերան եւ կոչէ ի դատաստան մեզ։ Ի՛ նըշանակել զոր յամենի զամսուընջ աչխնդ. յորժամ առնեմ՛ս հրաժարձութեամբ զքրիստոսէն որդւոյ մարդկան մեզ։

ՏԻՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ի՛ բարձանոց փառաց՛ զքզ Աստուած։ Երկնային զինուորութիւնքըն հրաշալիք ձայնիւ փառաբանեն՛ս ասելով՛ զի նըշաւիս ի քեզմէ՛ս փա։ Երկրաժին՛ն զրդիք մարդկան սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սղոգակե՛ն ասելով երրորդութիւն անբաժանելի փա։

Ա· ՇԱԲԱԹ· ԳԿ

Յիշատակ Թէոդորոսի զինաւորին.

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԿ

Ա՛ՑՍՕ՛Ր հրեշտակաց զաղքն ի յերկինս ուրախանա՛ն ի վերա՛ [illegible]։ Ա՛յսօր նընջեցեալ զինուորքըն ի քրիստոսէ՛ս յարութեան։ Ա՛յսօր նընջեցելոց զաղք ի յերկրի պըսակեցան երկնաւոր՛ն առաւածեղէ՛ն փառօք։ Ա՛յսօր անմահութեամբ զինուորութիւնքըն մեծապէս ուրախանան. քանզի երկրաւոր զինաւորաց բանմութիւնքն ընդունայնացան ի խորա՛ [illegible]։

Աւուրս Աստուած հայր ա՛նըսկիզբն. որ փառաւորեալ ես ի մէջ սըրբոց քոց. օրհնեմք ‖ ընդքեզ ընդ զրաւորութեան երկնից։ Աւուրս Աստուած Որդի միածին. որ պահեցեր յանդիման ըղծգնութիւն սըրբոց քոց. զո՛վ ընդքեզ։ Աւուրս Աստուած Հոգի ճըշմարիտ. որ նորոգեցեր ըզտիեզերս ճըշմարիտ երկրպագութեամբ աւուրս երրորդութեանդ. բարեբանեմք ընդքեզ անըսկիզբ ձայնիւ։

Ճ[ր]գնաւորականն աչխատասիրեանց համբերեցին սուրբ մարտիրոսքն. եւ ըզպատերազմ[ն] չարին վա՛նեցին ժն[ր]ժկամութեամբ. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա Քրիստոս խընայեսցէ ի մեզ: Որք հնգին զարիւնս իւրեանց վո՛խանակ արեանն քո ՏԷր. եւ ըզբնութիւն հրապո՛րիչն վա՛նեցին ժն[ր]ժկամութեամբ. բարե: Եւ ըզպնակս անապականն ընկալան ի քէն Քրիստոս. եւ զանասունս[ն] իւրեանց ի զո՛սս վերին զրւարթնացն. բարե:

Նահատակք յաղթողք քո՛ղք ի մարտի. երանելի սուրբ մարտիրոսքս. ‖ որք վա՛ստակ ընդբընամի՛ն խոր[հ]ակեցէ՛ք: Հրե՛շտակացն զանգքն ունե՛ակից են մեզ. եւ ջո՛կք սրթռուցն ը զուարճացեալ բերկրին. ը՞նդ վա՛րպապո՛ն ձե՛ր հնդումն արեան. որք: Ա՛նթառամ պըսակն ձեզ առնդեալ մընայ. քան զանկանըս պատանեանըս գնրա՛գոյն հրաշի՛ւք. որք:

Ա՛յսօր մարտիրոսացն զանգքն. ցընծացեա՛լ բերկրին ընդ առա՛ջ Տեա՛ռն. Քրիստոսի Ա՛րքային Աստուծո՛յ: Զայն ի յերկինից վըկայեալ. սո՛ւրբ եկայք ծրհնեա՛լքդ Հո՛ր իմո՛յ. ժառանգո՛րդք երկնից խոստացո՛ւն:

ՍՏԵ. Որ ը՛նտրեցար ի կո՛չումն. առաքելակա՛ն քարո՛զութեանցն ազժա՛նաւոր լի՛նելով սուրբ Ստե՛փաննո. բարեխօսեա՛ սո՛ւրբ Քրիստոս վասն ա՛նձանց մերոց: Որ խընդրեցեր զթո՛ղութիւն. ի վե՛րայ քո քարաձի՛գ ժողովոյն սուրբ Ստե՛փաննո. եւ այժմ վա՛ռեալ քո ն[ա]խասա՛ւորացս ա՛զատեա՛ զընդա՛ղմիկ Հո՛ր ընծառա՛յն: Որ ազժանի՛ եղեր զմարտիրոսականն առնո՛ւլ պըսակ նահատ ի վերայս. սո՛ւրբ պընակիչն սըրբոց եւ վա՛ռեալ մեր բարեխօսեա՛:

ԳԻՒ. Նահատակ բարի Քրիստոսի ընտրեա՛լ. ա՛ղբքանչի՛ն գինուո՛ր սո՛ւրբ Գրիգո՛րիոս. ա՛ռաքելակա՛ն կան-

մամբ դառնահոգ չընչմանն աբրիատար տարաբ. զի ուղ-
ղեացես ընդինացս ոտից մեր յերկիր նս : Շառաւիղ լու-
սազարդ ճանապարհի՛ն կենաց. Էրկրէն աւետաւց հո-
տեւոդ տէր Գրիգորիոս. մի խրաչձունչ եղեր քաջաձի
ընկալեալ հոգիաշունչ ընդգամբք. պարգեւելով ուրա-
խութեան մեզ օծումն : Ոսկեձոյլ գերազնին պատուա-
կան գլխոյն. հալմանմանեալ հոգւով հայր Գրիգորիոս.
կքաւեալ հարուածովք եղեալ ի մամուխ աստուածա-
պարդ գլուխ քո. որով բարձրացան գլուխք կնքացեալ
մեղօք :

ՀԱՅՐ. Ո՛ւրախացան դօրք երկնից ընդ քո՝ մեծի
հընգնութեան ար ի մարմնի կառուցեալ նմա՛ն վերին
գերարթնոյն. ‖ ընդե՞ր ունիմք բանիւքս առ Հայր
յերկինս վաստն մեր : Բնդխամամբ քո սուրբ անտառուց
կենագործէիր ընդհանալ. նմանն փընրկչին Յիսուսի
կենագործողին Ղազարու. ընդ : Այլ մեք ձայնիս ցընո-
ծունթեամբ ասենք զքո անուրբ գործուածս. պատուհաս
վրկայ Քրիստոսի անուրբ հայրապետութեդ Յակոբի. ընդ :
Յանձն առեր դչարչարանս վասըն նոցանն տապանին
ի հրեշտակէն ընկալար զխայտ փընրկութեան աշխար-
հի. ընդ :

ՔՈ. Այսօր գանցաղթելի մարտիրոսացն. երկնգեղի
ասէնք ընդգիշատակ հընգնութեան. որք ի Սերաստիա
պատերազմակալք ընդ թընդանուին յանդիմեցին քաջու-
թեամբ. սանձին ազատանօք ‖ Քրիստոս խընայեա ի մեզ :
Այսօր անուանելի չարչարանաց. նահատակեալք ի ա-
ձին սառուցեալ երանելի քառասունքն. որք ի բար-
ձանց ապնակուելի հատագոյթիցըն նըշդրուք տանջա-
ցեալք լինէին. ար ինքեր ի մէջ սըրտից քոց Քրիստոս
խընդ : Այսօր ի լրումն աստուածայինն երգոյն. անցա-

նէ՛ր ընդ ջուր մաքրեա՛լք որպէս զսակի փարձելո՛վ լ հնար. ե՛ւ համբարձեալք ի յերկրինա՛յին պինեա՛ւթիւնսն զնա՛ւսն ընդ ա՛նմարմին զբաւթիւնան. ո՛ր ե՛ս փառաւորեալ ի մէ՛ջ սրբոց քո՛ց Քրիստո՛ս խնդայիս:

Մ՛Ծ. Ա՛մէնասքնելի. ե՛ւ քան զերկինս բարձրա՛գոյն ո՛ր զանհա՛ս առնելի ընդՏէրըն յարտասխանի քա՛մ կրեցեր. ե՛ւ ցընծութիւն աշխարհի ծընա՛ր. ‖ վասն որոյ ամենեքեան ընդհեղ միշտ մեծաշուքս անե՛մք: Ա՛մէնա՛պայծառ բերկրեա՛լ միշտ կոյս ո՛ր զանարա՛տելի ընդՔանն անճառապա՛ր յըղացա՛ր. ե՛ւ ըղմարմնացեա՛ն Աստուած ծընանելով ի քէն. վասն: Ի՛ լեռնէ վէմի առանց ձեռին հատեա՛լ. Դանիէ՛լ զուշակեա՛ց զանա՛րմըն ծնունդ քո. հարան երկնաւո՛ր. մայր եւ կոյս ծ՛ընընդեա՛ն մ՛ընալով կոյս. վասն:

Խ՛Զ. Ո՛վ քառաթեւ լուսածին գերապանծ նիշ կառուցո՛ղ կենացն ամենի՛ց. միշտ բազկատարած սո՛ւրբ կեղ Է՛ն: Քանդակեա՛լ սրտանց հովանի և պահպանի՛ր ի կեղս և ի մեւս. փըրկութիւն ի յոյսո՛ց եւ պարծանք ամրութեա՛ն: — Փառք Հօր: Դրո՛շմ ըղգայութեան եւ կնի՛ք ի զէմս ամենից. զոր եւ յաստուածայինսն կա՛տարես խորհո՛ւրդ. յորմէ արեգակնայի՛ն փայլեն հանապա՛յթք:

— Ա՛յժմ և միշտ: Ընդէ՛ր ըզտեղի ա՛նկելոցն. ապըստամբողական ընդնա՛մեա՛ն ի՛նչ ո՛ր ի յերկնից վայր անկեա՛լ:

ՑԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ. Չ՛ինեաւրութիւնք: 95:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՉ

Ո՛ր ընտրե՛ցեր ի սկզբանէ զհա՛ճոյ եղեամն ի մարդկանէ. ո՛ր եւ զի՛ նետրեալ քեզ թէո՛զարթոս զո՛ր

խանձեցէք ի դաս երկնաւոր զօրացդ · ‖ աղաչանօք սո՛ւրբ կեցո՛ զմե՛զ փրկաւոր թագաւո՛ր : Ո՛ր յօրինակ անբիւրոյթ վիշապ օձին զար և կոխել հրամայեցեր · աբիւրաքա՛ր թէ՛ձդոյա զերեւելի գլուխ վիշապին խոր-տակեաց քոյով զօրութեամբդ · աղաչանօք : Ո՛ր ընդ-հա՛ւն արկեալ յերկիր բո՛րբոքեցեր յոգիս սրբոյն թէոդորո՛սի · ո՛ր և՛ ընդատա՛ճն լուցեալ ընկոյնցն և՛ մա՛տոյց զանձն ողջակէզ քեզ պատարագ ընդո՛ւնել · աղաչանօք :

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԴՉ. Ո՛ր զօրէնս : Տե՛ս է վար :

Բ · ԿԻՒՐԱԿԷ · ԴՉ

ՓԱՌԱՍՆՈՐԴԱՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՉ

Ո՛ր զօրէնս սրբոյն պահող նախ ի դրախտին առա՛նեցեր · զո՛ր ո՞չ պա՛հէր նա՛ խաւսուածդ իբրև ճա-շակմամբ պտղոյն ճաշակեցէն ըզդա՛նա՛թիւն մեզաց և՛ մահու · վասն որո՞յ չնո՛րհեա մեզ տէ՛ր ճաշակել ըզքաղցրութի՛ւն քոց պատուիրանաց : Ո՛ր զանազա՛ն վիրաւք մեզանց հարեալ յոգիս ի թշնամւոյն · և՛ ի բազմապատի՛կ հե՛ւանդութիւնս կարօտացաք մարդա-սիրդ բանալոյ ըզդուռն մեր · վասն որո՞յ բժիշկս կեա՛ ընդմէդ փրկաւո՛ր սրպէ՛ս մարդասէր : Ո՛ր եկիր ի փըրկութիւն մարդկան ծնո՛ղ նպաւամբ կուսին Մարիա-մու · և՛ կո՛ղոպատեա՛ր քո՛ յանցութեամբդ հրամայե-ցեր ըզմահացեալսդ ի յանցո՛ւթիւն անմա՛հ հաւթեան · վասն որո՞յ աղաչանօք մեր քո՛ կեցո՛ զմե՛զ փըրկիչ :

† Ո՛ր զերանգոյն վառօք բարձրացո՛ւցեր զմանկունս

ելեզեցան զի Քրիստոս. խո՛նարհութեան զի ճանաչ-
արհաւ առաքնորդեսցի ի յերկնային վարդս հրեշտա-
կաց. աղաչե՛մք առաքնորդեա մեզ Տէ՛ր ի յարդա-
րութիւն: Որ զգառնութեան պըտղոյն ճաշակն որով
մեռաք արդարութեան. պա՛տ հեծիւ զի քառասնօրեայ
փախցեր ի քաղցրագոյն օրինաց քոց ճաշակութիւն.
աղաչե՛մք արդ մեզ Տէր զնւրաքանչիւր սիրոյ զի
բաժակ:

Վ.Ա.Ր. °Ի Թաբոր ի լերին ձեւացուցեր ըզքո ընու-
թիւնդ աստուածային գոյացութեամբ ‖ ընդ որս և մեք
ցընծութեամբ երգեմըք քեզ որոմեա՛ մեզ մարդասէր:
Աշակերտքդ հիացեալ. բարբառէին ըզխորհուրդս ի
տագնապել սըրտից իւրեանց ընդ: Աքանչելի մեծ խոր-
հուրդ զնրրօրգութեանըդ քոց սըրբոց առաքելոցըն ծա-
նուցեր բարեբար. ընդ: Առակալի հիացմամբ զայլակեր-
պութիւն քո՛ Տէր. առաքելոցըն տեսեալ յօրինէին քեզ
տաղաւար. ընդ: Հնձանացեալ անկ լուսեղէն. եւ
ըզհայրական՝ներն լուեալ ըզձայն ևթէ դո՛ Որդի իմ
սիրելի. ընդ:

Քրիստո՛ս Աստուած մե՛ր. շնո՛րհեա մեզ ընդ պետրոսի
և ընդ որդւոցըն Զե՛բեդեայ. արժանաւորի՛ զքեզ
տասուսաժայնի տեսեանդ: Համարձացեա ըզմեզ Տէր.
առաւե՛լ քան ըզդալի գթաթրտական ըզլեառըն յերկնա-
բնո՛ր եւ յիմանալի խարանդ: Վասն որոյ և մեք
ըզբանակեալիս մեր յանմարեցութ քեզ հոգեւորական տա-
պաւար որպէս միայնոյ մարդասիրի եւ փրկչի:

Աչքո՛ր ըզխնդրուդ քո կըրկնակի զալըստեանդն ա-
չակերտաց քոց յայտնեցեր Քրիստո՛ս ի Թաբո՛ր լերինն:
Աչքո՛ր ըզփըրկականդ քո վասն աշխարհի ըզմեզ վը-
կայեալ. քեզ երեւեցան Մովսե՛ս եւ Եղիա՛: Սըրբեա՛ք

Տէ՞ր զմեղուցեալ քո ծառայիցս ըզգայաբա՛նս եւ չնորհեա՛ տեսանել ըզքեզ և լսել ըզհայրական ըզձայնն. Եթէ դա՛ է Որդի իմ սիրելի։

Ա՛Պ. Դառնա՛ր արդար. որ հանապատեցեր ի մեզ զաշտոյ բնութեան ըզմիտըս մեծ. չնորհեա՛ սըմա դառնալ զանձինս իրաւամբք եւ արդարութեա՛ն մ. ‖ խնայեա՛ ի մեզ Տէր նզովութեամբ։ Փեռայ երկնաւոր հարթէն քո եկեղեցւոյ. զայրիւ եղեալ ի քէն զհնգիս մեղօծք. մնքրեա՛ զբիծութեամբ եւ յօդեա ի քեզ միութեա՛ն մ. խնայեա՛։ Որ մնհաւատիս մարմնոյ քո մեռուցեր ըզմեզս. եւ յարեր քո յարեցեր ի մեզ զարդարութիծն. տո՛ւր զօրութիւն հնգոյս կամաց հնազանդել ըզկամըս մարմնո՛ւ յ. խնայեա՛։

Որ վառարաներ ի հրէշտակա՛ց ը՛նդ հօր եւ հնգոյն. Քրիստո՛ս Որդի Աստուծոյ. խո՛նարհնցար ի հոգեղէն բնութիւնս հանմերելո՛վ խաչի վաճըն մեր. ‖ վա՛ն արդ զը թա՛ ի մե՛զ մարդասէր Քրիստէ։ Որ ընդէն մարդըն մեր մեղա՛ց ի խաչի՛ն ապա՛ներ. նորոգեալ ըզնո՛ր մարդն արդարութեան յա՛ւտով կենաց անվախճանից ի նորոգո՛ւմըն նոր Ադամայ. վանո։ Կենդանարար քո յարութեա՛մբդ ա՛նմահ թագաւոր. կենդանացո՛ զմեռեալըս մեզզ կենդանական զործո՛վք բարեաց ընտ լո՛ւսաւո՛ր քոց պատուիրանաց. վանո։ Շնորհեա մե՛զ Տէր ըզգաստութիւն արթո՛ւն լինե՛լ ընտ ըզնացեալն. զի ի բաղխե՛լ սո՛ւրբ փեսայիդ բացցուք ընդ միրաս քոց մրտից ը՛նդ քեզ և հօր քո եւ Հոգո՛յդ ս՛ւրբոյ լի՛նել ծթեվան. եւ երկնացո՛ւք երբ՛ղութեա՛նդ ը՛զփառս ի բարձունս։

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած։ Որ անմարմնոցըն դասուց. հաստիչ ես բա՛նիւ. քեզ։ Որ մարմնաւո՛ր

բաց ածգի. արթրոյ ես ձե՞ռօք. քեզ։ Որ մեռելոցըն յուսալ. յարութիւն ես ձա՞յնիւ. քեզ։

ՄԲ. Ա՞նարատ կոյս Աստուածածնէն Մարիամ սքրբուհի և մայր Քրիստոսի. յարդանդէ տարաբար գնեստաւնելին աստուածն. ‖ օրհնութեամբ ըզքեզ Աստուածա՞ծն. մեծացուցանեմք։ Ըզքեզ երկնայինն դուռն գոր եսան եգեկիէլ. եւ սարըն գոր ծանեաւ Գեղէմն. սեբնովբ հոգեզէն վեհագոյն քերնվբէից. օրհնութեամբ։ Երբիս խորհուրդըս սահմանիլն ի քեզ սեռանէ Աստուածա՞ծն. յղութիւն անեղբինական ծնունդ անապական. կուսութիւն յետ ծննդեան միասով անապական կա՞ն. օրհնութեամբ։

ԽԶ. Ի՞ յերկնից երեւեալ նըշանն յաղթութեան. ա՞յօ,ր. հեթանոսաց ծաղեանց ըլյան ազգութեան։ Եւ բանսութեան ժողովն. սեսանելին ա՞յօ,ր. սուրբ ըզխաչըն լուսոյ ճառագայթիւք զարդարեալ։ Ընդ երեւսանըն սքրբոյ խաչի քո Քրիստոս. ա՞յօ,ր երեսաղէմ մեծապէ՞ս պանծացաւ յոյժ։ Եւ ըզծագումըն լուսոյ աստուածայինն նըշանի՞ քո՞. ճառագայթիւք սեսանելո՞ւբ բանսութեան ժողովն։ — Փառք Հօր։ Ա՛մենասպղծ զօրութիւն խաչի քո Քրիստոս. ո՛ր ցուցաւ ի յօգնութիւն ընդդէմ թըշնամւոյն. պատերազմաց զօրութեամբ քով։

— Այժմ և միշտ։ Որ անապական ծնընդեամբըդ քո լուծեր զերկընչելս նախահայրն. Ա՞ստ բիմ մայր Աստուածոյ բարեխօսեա՞ սա միածինն Որդին լուծանել զկապանըս մեղաց մերոց. եւ արդարս՞ փըրկել զանձինըս մե՛ր ի փո՞թռւթիւնէ։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՂ

Ո՛ր յանամէ՛ք քան զյաւիտեանս ա՛ն եժամանա՛կ ծընեալ ի՛ հօրէ· ա՛ն ճառելո՛ւ բա՛նդ Աստուած ո՛րով եղե՛ն երկինք եւ երկիր· ‖ օ՛րհնե՛մք ըզքե՛զ Աստուա՛ծ հա՛յրըզե՛ն մերոց: Ո՛ր ի պանակեր աստուածութեա՛նըզ քո՛ զարդասիցե՛ր ըզմարդն առաջին· եւ ըզպատուիրա՛նն ոչ պահելո՛վ զարձա՛ւ ի հող ընդ մահո՛ւ անկեա՛լ թա՛զասրանութի՛ւն· օ՛րհնե՛մք: Ո՛ր զգըթութի՛ւնն արարչական սիրոյ քո՛ ո՛չ զարձուցե՛ր յո՛րդւոց Ադամայ· այլ շնորհե՛ցեր ըզյոյս ա՛նդրէ՛ն զառնալո՛յ ի կեանս որո՛վ զենո՛վք յանմահութի՛ւն վերահասե՛ցեր· օ՛րհնե՛մք:

Գ· Ը՛զՏէր օ՛րհնեցէ՛ք բա՛ ։ ՚ծրթր ա՛րարէ՛ք ընդնա՛յաւիտեան: Ը՛նդ նախանշո՛ւրըն ա՛ըրտաւութեան ո՛ր վասն եւիցն ի դրախտէ՛ն կենաց· ընկալցուք եւ մե՛ք ըզա՛ըրտաւո՛ւթի՛ւն ա՛պաշխարութեան· զի յարեւթեամբըն Քրիստոսի արժա՛նասցո՛ւք մե՛ծից դրախտե՛ն երկնի՛ցոյ· բա: Ը՛նդ ենովսայ նահապետին ո՛ր յա՛ւտացաւ կո՛չել զանո՛ւն Տեառն Աստուծոյ· յա՛ւտանացո՛ւք եւ մե՛ք յարեւթեամբըն Քրիստոսի յանո՛նել նորա՛ւ ի կեա՛նըն յաւիտենից· բա:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԻ ԱՂ

Ո՛ր ընկեա՛նքն անմահարար մահկանացու բնութեամբ ի՛ քեզ կրեցե՛ր սո՛ւրբ կոյս Մարիա՛մ· ո՛րով մե՛ռանե՛լ ո՛ր յԱդամայ կե՛նդանացա՛ք յա՛ւտով յարութեան· ‖ ա՛ռնա՛միշտ բարե՛խնամեա՛ վասն անձա՛նոց մե՛րոց: Ո՛ր ընբանն անեղական զէ՛մն էդից գոյացո՛ւթեանդ· ա՛նճառաւթար ծընա՛ր մարմի՛ն ևղեալ ի փրկութի՛ւն եղա՛կանացս· ա՛ռ: Ո՛ր ըզպըտո՛ւղն ի քէն կենաց ընդծա՛ղեցե՛ր մե՛ռեալն Ադամայ· զորոյ պա՛հօք քառասնօրեայ

քանեաց զպըտղոյն ձաշակութեան եւ յանվախճան ըզնոյն վերածեաց ի կեանս. ամէն:

Ի-ԼՔԲԵՐԷՅ Ա-ԵՒՈՒԲԱՆ ՄՈՒՒ· ԵՒ ԻՐԼԻ ԵՐԿԵՑ: ԱՊԱ ՁԱ-ՄԵՆԱՅՆ ԱՒԱՐԱ:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԱՒ

Ո՛ր առաքեցար ի հայրապետն ծագոյ ծաղկեալ խոր-հուրդ ընդ Հօր յաւիտեան. եւ առեր մարմին զմե-դուցելոյ նախահաւրդ յանապական կուսէն ամենասո-ւրբութեամբ. ‖ վասն մերոյ փըրկութեանն ողորմեա: Ո՛ր փոխանակ ձաշակացըն դառնութեանն մահաբեր պըտղոյն. ամենաչաք լինելով քո քառանօրեայ քաղ-ցրանցուցեր յաւետ ըզլուծ նոր քո օրհնոյ. վասն: Ո՛ր աջակողմ աւազակին բացեր ըզդուռըն դրախտին կե-նաց. բայց եւ մեզ մեղաւորացս ողորմութեամբ ձրիք ընդ նըմին զքեզ դաւանել մք Տէր և Թագաւոր. ձգա-լեմք ըզքեզ ողորմեա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԱՒ

Ո՛ր անմարմնոց հոգեղինաց դասակցեցեր Քրիստո՛ս սուրբ զեկեղեցի. որք ընդ նմանէն համաձայնեալ փա-ռաւորեմք սուրբ զերրորդութիւնդ սրտիվերակատն սըր-բասացութեամբ. երգելով ‖ ըզփառս ի բարձունս: Ո՛ր յաղթեցեր մերով բնութեամբ ի փարձութեան կամակոր օձին. որով ետուր իշխանութիւն որդւոց Ադամայ կո-խել ըզգլուխ չար վիշապին. եւ ընդ երկնայնոցն երգել ըզփառս: Ո՛ր գալըստեամբ քո վերածեր ըզմեզ յաշխարհական մեղաց ծովէս. արդարութեամբ լըրմամբ ուսմանդ վիմին հաստատ զոր ի ծովուն հրաշագոր-ծեցեր. երգեմըք քեզ ըզփառս:

Ա-ՈՒՈՓՈՒ ՍՈՒՆ ՃԺԲ· ՁԱՅՆ:

48· Եղիսէ անուն: ՓԽ· Օրհնեցէք մանկունք:

Օրթի

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու . Գ . 43 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև սիւ եղև՝ եւ գնաց յանապատս տեղի. և ժողովուրդքն խնդրէին զնա . եկին մինչև առ նա՝ և արգելուին զնա , զի մի՛ գնասցէ ի նոցանէ : Եւ նա ասէ ցնոսա . և այլոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարանել զարքայութիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքեցայ : Եւ քարոզէր ի ժողովուրդսն Գալիլեացւոց : Եւ եղև ի խոնել զնովաւ ժողովրդեանն և լսել զբանն Աստուծոյ, և ինքն կայր առ ծովակին Գեննեսարեթայ : Եւ հասեալ երիցս նաւս՝ զի կային առ ծովակին, և ձկնորքն ելեալ ի նաւացանէ՝ լուանային զգործիսն : Եւ նա ի մի նաւուցն՝ որ էր Սիմովնի , և աղաչեաց զնա սակաւիկ մի տանել ի ներքս ի ցամաքէն. նստաւ՝ և ուսուցանէր ի նաւէ անտի զժողովուրդսն : Եւ իբրև լռեաց ի խօսելոյն, ասէ ցՍիմովն. խաղացո՛ ի խորն, և արկէք զգործիս ձեր յորս : Պատասխանի եւ Սիմովն և ասէ ցնա. վարդապետ՝ զամենայն գիշերս աշխատեալ եղեաք՝ և ոչինչ կալաք, բայց վասն քո բանիդ արկցուք զգործիսս : Զայս իբրև արարին՝ փակեցին ի ներքս բազմութիւն ձկանց յոյժ , մինչև պատռատէին ուռկանք նոցա : Եւ անդարձէին ոգւակցացն ի միւս նաւն՝ գալ օգնել նոցա . և եկին և լցան երկոքին նաւքն՝ մինչև մերձ յընկղմիլ նոցա : Իբրև եւս Սիմովն զնարս՝ անկաւ առ ծունկսն Յիսուսի և ասէ· ի բաց գնա յինէն Տէր, զի այր մեղաւոր եմ ես : Զանգի ահ պատեաց զնա և զամենեսեան որ ընդ նմանն էին՝ վասն որսոյ ձկանցն զոր բռնեցին . նոյնպէս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս՝ զորդիսն Զեբեդեայ, որ էին ընկերք Սիմովնի : Եւ ասէ ցՍիմովն Յիսուս. մի՛ երկնչիր՝ յայսմ հետէ զմարդիկ որսայցես ի կեանս : Եւ հանեալ զնաւսն ի ցամաք , թողին զամենայն և գնացին զհետ նորա : Ե . 11 :

ՅԵՐԵԿՈՅԻ ՀԱՄԲ. ԴՉ. Ար գերագոյն վառօք : 202 :

Բ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԴԿ

ՅԱՒԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

ԶԱՆՈՐԻՆ քո Քրիստոս օրհնե՛մք. ‖ փառաւորե՛մք ըզքեզ Աստուածած հաւրըն մերոյ: Ի՛ջեր ի հնոցն իբաբելացին. փառաւորե՛մք: Եւ փըրկեցեր զերիս մանկունան ի հրոյն բըռնաւթենէ. փառաւորե՛մք:

Գ· ՂԳՏԵՐ ‖ օրհնե՛ցէք եւ բա՛ձրթար ա՛մարէք ըզնա յաւիտեա՛ն: Հրեշակին չէր իջեալ ի հնոցն եւ թօթափէր ըզհուրն ի նոցանէ եւ անկէզ պահեալ ընդմէնկունան ի հրոյն. օրհնե՛ցէք: Եւ մանկունքն ի հնոցին զհամբաւնէին. որ պահե՛ցեր ըզմեզ ի հրո՛յ եւ արժանի՛ ա՛րարեր օրհնել ըզքեզ Աստուած. եւ զովել զանուն քո յաւիտեա՛ն:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԱԿ

Ո՛րպէս լեր Աստուածածին. տա՛ճար անեղական լե՛ր ըզքեզ մեծացու՛ցանեմք: Ցըղացար անապրատաբար. եւ Աստուած վայելչապէս ծընար. ո՛րպէս: Երգէ մարգարէն տո՛ւրբ է տաճար քո սքանչելի՛ արդարութեամբ եւ զո՛ւարճ երկնային ո՛րպէս:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԱԿ

Ո՞րով կե՛նցաղոյս. հանապազ դիս ա՛լէ կո՛ծէ: Ըզբերկաո՛ւ ա՛լիք. թընչամին ինձ յաբեցա՛նէ: Տա՛ տապա՛ճ բարի. լի՛ր անձին իմոյ ապա՛հէն:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԱԿ

Ո՞ւ համբառնալ համա՛ր աո քեզ զաչս իմ. ո՞վնեա՛ ինձ տէր: Ո՞ւ յօրհնութի՛ւն նոր ծրհնեցո՛ւք զքեզ Քրիստո՛ս փըրկիչ մեր: Այո՛ւ մեր եւ փըրկի՛չ կե՛ցո զանձի՛նս մեր:

Բ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Ա Ջ

Յ Ա Ւ Ա Ւ Ի Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Ա Կ

Ո՞Ր խոնարհեցա՞ր ի տկարութիւնս մեր մնդրամէդ տէր· օրհնեա՛զ ընդ ժո՛ղ ‖ Աստուած հարցըն մեզ· Եւ բարձեր զմեզ մեր չարչարանաւք քո· չնորհեա՛զ բանաւոր հօտի օրհնել զանուն քո անդադար Աստուած: Որ արարեր լսաքանչելին ի հնոցին· աւրհնեա՛զ ի մեզ զծառայութիւնն քո մարդամէդ Աստուած:

Գ· Ըղձեր օրհնե՛ցէ՛ք ‖ բարձր սրտիւ ընդ յանւսեսանե՛ն: Ե՞ցէ՛ք Որ ընդհուր հրնոցին չի՛ վնաց· եւ զմանկունսն ապրեցո՛յց ի բո՛ւ՛ռ՛ո՛յն բարձր: Ե՞ցէ՛ Զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյն փրկիչդան Աւետնանդն· եւ երգէին միաբանութեամբ բարձր:

ՄՆՄԱՑՈՒՍՑԻ Ա Կ

Ա՛նաքան տառաջ բնակարան անդաւ բանիւն Աստուծոյ· Մարիամ սուրբ կո՛ւ՛յս ‖ գիկզ և ընդ ընտելն ի քե՛ն մեծամեցութեամբ: Յարգանդի կրեցեր որ յառաջ քան պայծառանաս ի հօրէ ընդանն· եւ ծընար մարմնո՛ւ՛վ· գիկզ: Աւրդ խընդրեմք ի քե՛ն անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց· աո՛ Որդին քո միածի՛ն՝ փրկել ըղմեզ ի փորձութենէ և յանհնաչն վըտանգից մերոց:

ՈՂՈՐՄԵՍՑ Ա Կ

Մերձ եմ յընկղմիլ օգնեա՛ ինձ նաւանգեա բարի· քանզի ծանրացան ի վերայ իմ բեռինըք մեղաց: Աստուած յօգնել ինձ փութա՛ քանզի խորըն չարեաց ընկղմիլն պես յանդունդս· այլ զո՛ւ նաւանգեա լեր և ի՛նձ ձեռնտո՛ւ: Փրկիա՛ ի վըտանգէ ըղնաւարկս ի յալեաց ծովէ· քանզի կորընչիմ ի մեղաց անօրէնութեան իմոց:

ՏԷՐ ՑՆՐՊՆԻՑ Ա.Կ

Բան՛թրեա՛լ անհա՛ւոր. Տէ՛ր փա՛ռքք քե՛զ: Բան՛թրեա՛լ վա՛սն վերի՛ն աթոռոյն. ա՛հաւո՛ր վասն ահե՛զ սասնե՛ն. բա՛ր թրեա՛լ: Բան՛թրեա՛լ ես զու յերկի՛նս Աստուա՛ծ. յամե՛նայն երկրի՛ ե՛ն փա՛ռքք քո՛. բա՛ր թրեա՛լ: Չի՛ զո՛ւ բարթրացար ըզմե՛զ փըրկեցե՛ր. ներսա՛ր ընդ ա՛ղմէ՛ հօր մե՛ր կեա՛նքս չնորհեցի՛ր. բա՛ր թրեա՛լ:

Բ· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Ա.Կ

ՑԱՌԱԻՕՏՕԻ

ՀԱՐՑ Ա.Կ

Ա՛ՍՏԾՈ՛Ւ Ս հարցը՛ն մերոց բարե՛բանեա՛լ է՝ ա՛նուն քո՛ յաւիտեա՛ն: Վա՛սն ուխտի՛ հարցը՛ն մերոց. Տէ՛ր մի՛ մատնե՛ր ի՛մոցս վա՛սն անուանը՛դ քո՛ւ սո՛ւրբոյ: Ա՛ռաւե՛լ փառաւորեա՛լ է՛ ա՛նո՛ւն վանաց քո՛ց. ամե՛նայն յաւիտեա՛ն:

Գ· Ը՛զՏէր ծ՛րհնե՛ցէ՛ք մե՛ւ ‖ բա՛ժ՛ր՛թր ա՛ր՛ա՛ր՛ե՛ք ը՛զնա՛ յաւիտեա՛ն: Տի՛ւք և գի՛շե՛ր՛ը ը՛զՏէ՛ր օ՛ր՛հնե՛ց՛է՛ք ե՛ւ ա՛ռա՛՝: Ֆա՛՛՛լ բա՛ժ՛ր՛թր: Ի՛ա՛ր՛ա՛յե՛՛լ ը՛զՏէ՛ր օ՛ր՛հնե՛ց՛ ՝՝՝

թութեամբ լլուանալ զգեղս իմ եւ ոգոմբաեա՝ Զարթանանա իմ և զհանապաշանքս սըրտի իմոյ. մարդասիրութեամբըդ քո ընկալ տէր և ողոմբաեա՝ Աիրելեացն խնդրըտուածք իմ առաջի քո տէր. բարերարութեամբըդ քո խնայեա յիս եւ ողոմբաեա՝

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԱՆ

Տուք փառս Աստուծոյ բընակելոյն ի յերկինս մինչեւ ընդ ամենայն ի սըրբութեան մանուցուք զաղօթս մեր և խընդրուացուք զողորմութիւն ի բարերար Տեառնէ մերմէ՝ Յանձնաւ փառաց խոնարհեցաւ վանքն վըրկութեան մերոյ. զի զարձուցէ ըզմոլորեալս ի գիտութիւն ճշմարտութեան՝ ՋԱստուած օրհնեացուք ի սըրբութեան անձանց մերոց. զհաստատանալով և խընդրուացուք զողորմութիւն ի բարերար փըրկչէն մերմէ՝

Բ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԲՁ

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՆ

Ով՝ երչնեալ եւ փառաւորեալ Աստուած հարցըն մերոց՝ Արդար ես յամենայնի. տէր կեաց զանձինս մեր՝ Ել այնպէս ի զգաթրէն գոռս աբիկաէլ էր և գնայէն ի մէջ հընոցի հըրոյն. զԱստուած փառաւորէր՝

Գ· Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բանիբ ամարէք ըզնա յաւիտեան՝ Ի ձմեռն ածուին Աստուծոյ բոց հնոցին ցշղանայր. անդադար գովէր զբանիբ՝ Յանդիման գոթութեամբ զօրհնաբանեան ապրեցոյց. ընդ նմանէն գովէր զբանիբ՝

ՄՆԹԱՑՈՒԽՍՑԷ Ա԰

Զան՛ճառե՛լ ըզլո՛յս աստուածա՛ւթեանն ա՛ղնւոյթեա՛ր կրե՛ցեր ի քա՛ւմ յոյժ վա՛յելուչ Մա՛րիամ մա՛յր Ե՛ւ կո՛յս. ‖ օ՛րհնութեա՛մբ ընդհո՛ղ մե՛ծացուցա՛նե՛մք: Ի՛ մի՛ա՛նաւոր լուսո՛յն զարհուրեցո՛ւն զա՛նձ առաքե՛լացն. այլ ի քե՛զ բա՛ւականակ կրե՛ցեր ըզհա՛ւր աստուա՛ծա՛ւթեանըն Մա՛րիամ մա՛յր Ե՛ւ կո՛յս. օ՛րհնութեա՛մբ ընդհո՛ղ մե՛ծացուցա՛նե՛մք: Ա՛նաքե՛լացն հա՛ւատացեա՛լ ա՛մէն լսո՛ւղն. զերազո՛յն քե՛զ Հո՛գւոյն սքրբոյ Ե՛ւ զօ՛րութիւն բարձրեալո՛յն հովանա՛ւորեա՛լ սա՛ւրբ Աստուա՛ծա՛ծին. օ՛րհնութեա՛մբ:

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա԰

Ա՛զա՛չեմ ընդհո՛ղ Հա՛յր ե՛րկնաւո՛ր. մի՛ զարձո՛ւցաներ զե՛րե՛սս քո՛ւ յե՛նէն. զի՛ նեղեա՛լ եմ ես վաղվա՛ղակի՛ ըզբ ինձ Տէ՛ր: Ա՛յնքա՛ն անձն իմ անօ՛թքնութեա՛մբ. մի՛ կարճատանե՛ր զիս Տէ՛ր սա՛ ա՛նօրէնութեան խնդ. ո՛ր խընդրո՛ղդ ես մի՛ըտեա՛ւ ո՛չխարին: Ա՛ճանապա՛հ մի՛ղօք ընկերո՛ւմի անձն իմ. ընկալ զիս որպէս ե՛րբե՛ք ըզպա՛տա՛նս. ո՛ր ծըծիմս ալէ՛կոծեա՛լ յա՛նցյա՛նօք:

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ Ա԰

Փա՛ռք պատի՛ւ եւ գոհութի՛ւն. Տէ՛ր անեա՛նցդ քա՛ւմ սքրբոյ: Ա՛քան սքրբոյ ակ՛ըտութեանցդ վա՛յելչ վա՛ռըք պա՛տի՛ւ և ե՛րկրպագո՛ւթի՛ւն: Օ՛րհնեա՛լ Տէ՛ր բա՛րեբար. ո՛ր ուսո՛ւցեր մե՛զ յա՛մէնայն ժա՛մ վա՛ռըս տա՛լ անուա՛նդ քա՛ւմ սքրբոյ:

Բ· ՈՒՐԲԱԹ· Բ԰

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա԰

Զա՛ն՛ձա՛՛ւ՛ն էա՛թիլն և ընդմի՛ աստուա՛ծա՛ւթիւն բա՛րեբանե՛՛ց՛՛մ՛՛ք Տէ՛ր Աստո՛ւած հա՛յրըն մե՛րոց: Ո՛ր

վանքն հանձրյըն մերոյց. իջևեր ի փըրկել զանարատածըս քո՛ջ՛ն ‖ Տէր Աստուած հա՛րցըն մերոց: Ո՛ր նըշանի՛ս ի քրտվըէ՛ս եւ հայիս փաղցրութեամբ յանարատածըս քո՛ջ՛ն Տէր:

Գ· Ը՛զՏէր ծրհնեցէ՛ք եւ ‖ բա՛ձր ա՛րարէ՛ք ը՛զնա՛ յաւիտեա՛ն: Տի՛ւք եւ գիշե՛րք ըզ Տէ՛ր ծրհնե՛ցէք. եւ ա՛նա՛ հե՛լ բա՛ձրձր: Ի՛սրայէ՛լ ըզՏէ՛ր ծրհնեցօ՛ջ՛ն ա՛՛ջ՛ն. եւ ա՛նա՛՝ վե՛ջ՛ն՝ ՛՛՛՛՛՛ել բա՛՛՛ձր ա՛րա՛՛՛՛՛՛

ձայնակից լինել զբաղթինաց երկնից: Արդ ընթերցեալն անմահ. ազօթիւք սրբոց քոց կարգամբ առ քեզ լուր ձայնից մերոց:

Բ· ՇԱԲԱԹ· ԳԶ

Ս· Կիւրղի Երուսաղեմայ հայրապետին. եւ միւս Կիւրղի եպիսկոպոսին եւ մօրն նորա Աննայի:

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԶ

ՋԱՐԻԱԿԱՆ մահ սրբոց քոց Քրիստոս ընդ երկնային զօրան այսօր երգակցեալ ասմնեմք. որք հանդիսացան ընդդէմ բռնաւթեանն Թշչնամւոյն: Անամբիծք ի մանկիկ տուգան զերիվերոյ սրոյ և հրոյ տանջահնոց. պսակաւորեան մահս իւրեանց ընծայիցին քեզ Քրիստոս բանաւոր զննմունք: Նահատակեալքդ ընդունելեամբ ի փորձ զանազան տանջանաց. համբերութեամբ վանեալ ըզթշչնամւոյն պատերազմ. փոխեցան ի զօրս վերին զբաղթինացն:

Երանելի առաքք հայրապետաք. չարչարեալք վասն Տեառն համբերեցէք. յաղթելով բռնաւորին ‖ դամասկից եղէք վերնոցն: Ընդունելով նահատակութեամբ յերկրի. յաղթողք ի պատերազմի կռիւ լուծ ըզսատանայ. դամասկից: Աւետարերեալք երկնային լուսոյն պայծառացեալք ի չնգւոյն սրբոյ. բարեխօսեցէք առ Տէր վասն անձանց մերոց:

Երանելի առաքք հայրապետաք որք կամաւ չարչարեցայք յանձն առէք զհամբերութիւն. յաթժանաւոր պօքքս ձեր յիշեալք զանձինս մեր: Փոխանակ աբեղանդն Տեառն. ձեր աբիւնով հեզաւ յերկրի եւ հա

անոյշ բուրեաց յոչխարս · ‖ յա֊թժանաւոր աղօթիս ձեր յիշեսջիք զանձինս մեր : Փոխանակ անցաւորին . ձեզ անանցին է պատրաստեալ պըճնակ փառաց ի Քրիստոսէ · յա֊թժանաւոր :

Ըն֊դ վերին զըւարթունսըն բանիբանեմք ‖ ընդ֊քեզ Տէր · սուրբ սուրբ սուրբ ես Տէր զօրութեանց կեցո֊ ցեմզ : Յիշատակաւ սրբոցդ մարտիրոսաց զոհանամք ընդ֊քեզ : Երկնքընդերեան ձայնիւն անգամակիմք սո֊ քե֊զ :

Զանցաղթելի ճրագնաւորացն ըզյիշատակս · ‖ ակա֊նյք հաւատացեալք ամենեքեան պատուեսցուք : Քանզի մարմին ունելով զառնջանան սրհանմարհելին . նըմանո֊ ղըք լինելով չարչարանաց Քրիստոսին · ակա֊նյք : Քանզի անառաքան եղեն հրեշտակաց եւ մարդկան . զյաղթո֊ թեան պըսակին ի Քրիստոսէ ընկալան . եւ բանիւքսանեն սա Տէր վասն անձանց մերոց :

Ըզպըսակիչսըն սրբոցդ և զհանդուցեալսն ի քրիստո֊ սէս . անդադա֊ր ‖ ձայնիւ երգեմ֊ր֊ով . օրհնեցեք ըզՏէր յօրհնութիւնն ի նոր : Այսօր ածնէ եկեղեցի ըզյիշատակ սրբոցդ մարտիրոսացն . ընդ նոս եւ մե֊ր֊ք֊ձ֊ ձայնիւ :

ՅՈՎ· Ձրագ ճրագնաւորութեան առաքս ցանկանիմս Մըկըրտիչ . որ ծագեցաւ ի յերկրի . ‖ աղօթիւք սորա Տէր լո֊ւր մեզ և ողորմեաւ : Առաքեալ Աստուածորդւոյն . եւ ձայն բարբառոյ անդ սրատող ախեղերաց· աղօթիւք : Որպէս զանբանականքն ծագեալ ի յերկրի· եղիւ կարապետ առնգականդ արդարութեանն . աղօթիւք :

ԳՐԻ· Այսօր ածնէ՞ եկեղեցի ուրախութեամբ ըզյիշատակ սըրբոցն Գրի֊գորի . արժ լուսաւորեալ պայծառացա֊ւ վայելչացաքս . ի հանդերձս յանկեհուսս զարդարեալ եւ պըսակեալ . ‖ օրհնեցեք մանկո֊ւնք զՔրիս֊

ամս թագաւորն : Ա՛յսօր ցընծա՛ն նոքաւնեալ որպէս լուսոյ յիշատակաւ սո՛ւրբ Լ՛եւսա՛ւորչին . որով հրաւիրեցան ի հանրանի՛ն ա՛նեպական . մլեաւնել ընդ փեսային երկնաւորի ի յաւուրսն լուսոյ . օրհ : Ա՛յսօր քահանա՛յք հնգեւոր պատարագին ըսպասաւորք վերապաւորն ըղքահանայապե՛տն սուրբ . որով երկնային քահանայութեա՛նըն հաղորդեալք . յոր վերափոխեալ այսօր մլեաւնէ ի սրբոյ սրբոց մինչ բնակիսասն ամս Տէ՛ր վաճառն մեր . օրհ :

ՄԲ . Ո՛րպէս լեր Ա՛ստուածածին յոյս և փրկութեա՛ն մայր . ըզքե՛զ ընդունող լուսո՛յ մեծացուցանեմք : Ըզքեզ լուսոյ մայր և կոյս . ըզքե՛զ զանձրդ կենաց ա՛ստուածային . ձայնիւ ցընծութեա՛մբ մեծացուցանեմք : Մա՛յր սո՛ւրբ անեարատ լուսոյն . հրեշտակայինն օրհնութեամբ պատուեա՛լ լզքե՛զ մեծացուցանեմք :

ԽԶ . Ա՛յսօր ուրախանայեալ ցընծա՛ն երկրնի՛ց բանդմնութիւնքն . ի նաւակատիս սո՛ւրբ եկե՛ղեցւոյ . քանզի չնորհեցաւ մեզ քահանայապե՛տ յաւիտենից . ի լուսաւորել վկայ՛ասղկէ սո՛ւրբ զեկեղեցի . ‖ վահ՛ա.ժ՛ոբ գալըստեա՛ն քո Տէ՛ր : Ա՛յսօր սիւն լուսոյ հովանի եղեւ ըմե՛զ ի բարձանց . քանզի Թագաւորն երկնաւոր եկաւորէ ի սո՛ւրբ եկե՛ղեցի . եւ զո՛՛՛ըք հրեշտակաց ծառանեալ սոնե՛՛՛ն ընդ մարդկան . վահ : — Փառք Հօր : Ա՛յսօր քահանայապե՛տ հնչմարիտ անապատական օրինո՛՛՛քըն պատուեալ . կանգնէ ըզքահանկիըն անգա՛՛ն խաչին . ա՛րժանապէս պատարագեալ բաչխէ զմարմի՛՛ն եւ զարիւնըն Տեառն . մնքրանպէս վերձեցաբուք փըրկեալըք նո՛՛՛ր ժողովուրդք . եւ հայցեցէք ի Քրիստոսէ զի չնորհեսցէ ըզամ մե՛՛՛զ ընդ երկա՛՛՛ն աւուրս :

— Այժմ և միշտ : Որ անթմբռամ փառաք պըտակէ ընտանւըրս իւր. եւ ի դա՛ժ֊ան֊ս լուսեղէնըս վերա՛ծ ցոյց. օրհնեցէք ըզՏէր յօրհնութիւն ի նոր :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՋ. Որք հաղորդեցան : 99 :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՋ

Մանկունք նո՛ր սի՛ռեվի. փառաբանիչք սուրբ Երրորդութեանն. ‖ ըզյիշատակ սըրբոյն Կիւրղի՝ հայրապետին. ասենլով այսօր ընդ դո՛ւրս աճեմարմնոյն. օրհնեցէք ըզՏէ՛ր յօրհնութիւն ի նոր: Ի՛ յարկի՛ սըրբութեան եւ ի տեզուռ փառաբանութեան. ըզյիշատակ: Քահանա՛յք և պաշտօնեայք միաբա՛ն համաձայնեալք. ըզյիշատակ :

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄՐ. ԳԿ. Օրհնեմք զքեզ : Տէ՛ր ի վէր :

Գ· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԳԿ

ՓԱՌԱՍՆՈՐԴԱՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԿ

Օրհնե՛մք զքեզ անբա՛կխելքըդ Հայր Որդւո՛յդ միա֊ծնի. զո՛ր առաքե՛ցեր ի զարթուման մեղուրեալ աչխարհին. զարթա՛ւ եւ զմեզ ի մե՛ղաց Որդւո՛յ քո՛ չարչարանո՛ք: Գովեմք զքեզ Բան եւ լոյս որ զաչերական քո՛ պատկեր լուսով ճրագի քո զլուսաւել վերնակա՛նգնեցե՛ր. կանգնեա՛ զանկեալըդս մեղօք քոյո՛ն սուրբ չարչարանո՛ք: Բարեբանեմք զխոնարհեցեալ հո՛ր զՀոգի՛դ ճըշմարիտ. ո՛ր նորոգե՛ցեր ընկնացեալըս մեղո՛ք հընձան Ադամայ. նո՛րոգեա՛ եւ զմեզ ի մե՛ղաց նորո՛գութեամբ քո՛

չնորհաց։ Ո՛րպէս խանգիր բանիբերոյն հովանացեալ զօրութեամբ եւ բնաւ կարան առնուլ Հոգւոյն որով ծընանիր զԲանն Աստուած. բարե՜ւ ի՞նչպէս վանիցէ մեր Աստուած ձանձին Քարիւզ։

† Լա՛յր ի լուսոյ ծընանել եւ ծագանիլ. որ եկիր ի խաւարոյդ մեզ լուսաւորել անչափելի բնութեանս. զոր ընդ խաւարին բարձեր ի վերայ ուսոյդ. ‖ մանկրեա զմեզ ի մեղաց մերոց։ Աւուրըդ սկզբան էից մաքրութիւն. որ ածեր առն զօ առել ի մեղաց գաշխարհս մաքրելով. ի նմա զբաեալ զպատակիդ քո նորոգեցեր. նորոգեա զմեզ ի հնութենէ մեղաց։ Ընդ անառակին որդւոյ գնչեմք առ հայրըդ զքեզ. մեղաք յերկինս եւ առաջի քո քաւիչ յանցանաց. եկ ընդ առաջ սիրով զընկեալ համբուրիչ. մանկրեա։

Շնորհեա մեզ տէր ընդ ապաքաղց օրինակին գաղափար ժառանգութիւն. զի կամաւոր աղքատութեամբ պարտութեանդ երկնից ընդ նմին լիցուք արժանի. Քրիստոս մեզ եւ ողորմեա Քրիստոս Աստուած։ Որ փառաւորեալ հանգիր կարծութեան գհանգն անմահութեանն նրան շնորհեցեր. եւ ընդ միածառանն անդրէքութեան ի գոն Աբրահամեա բղխեալ ընկալար. լուր մեզ եւ ողորմեա Քրիստոս Աստուած։ Լուսաւորեա գաչըս սըրտից առանձանել մեզ ողորմութեամբ ի քէն տէր գոհութիւն. զի մի ընդ միածառանդն հայցելոցուք ի բաց հնացիլն ծագիլ մանրին չարք ի գոհացումն. լուր։

Որ ընդոյս աստուածայինն քո բանիւ. ծանիցեր յաչխարհասնած խաւարն անդիտութեամբ՞ն. լուսաւորեսցի եւ զմեզ Հօր խնամութի՞ւն։ Որ գհամբերն գառատառանի՞ն օրինակ. նըչանակիցեր առ միածառանն եւ գաղաղարո՞ս. նէ բհանգարաբ առլոյ զոր անառ ընկալան։

Վասն որոյ անդադարեալ ըղքեզ ՏԸր. փըրկել ընդմէզ ի հրոյ մեղաց և առնելոյ. հաւ նզչել ի գոգ նահապետին աբրահա՞յ: Որով եւ մեք ընդ հրեշտակացըն դառնաց. անբաժանելի սուրբ Երրորդութեա՞նդ. հաւ մի՛ ձայնեսցի երկիւղ ըզխնաս ի բարձունս:

Զանընակիզըն Աստուած դՀայրն ամենակալ. բարեբանեցէք ընդ զբարթիմէոս երկնե՞ց: Զաւ ի Հնչել ծընեալ զՈ՛րդին միածնին. բարեբանեցէք հրեշտակացին ձայնե՞ւ: Եւ զնորընծայ սուրբ զՀոգի՛ն ձայնիւ ըզՀնոթեանդ. բարեբանեցէք անլռելի ձայնե՞ւ:

Ամենակիզըն Աստուած և Թագաւոր երկնաւոր. բարեբանեալ ի զօրաց ամենահից Երկնաւորաց. ըղքեզ օրհնեմբք Հայր ամենակա՞լըն: Խընայարհեցար ի բարձանոց վասըն մե՛ղաց փըրկութեանն արձակիչ կապելոց եւ բըժիշկ հնգուց մեծաց. ըղքեզ գովեմք Որդի միածնի՞ն: Ո՞ր Հակիցդ եմ ընդ Հնր և վաճառակից միածնիդ բանիցդ պարգեւաց եւ արուեստ ազգութեանն. ըղքեզ բանբերանեմբք սուրբ Հոգի՛ ճըշմարի՞տ:

Մտ. Աստուածասունկ խընկածրեր ծառ յանուշահոտ բուրաստանէ՞ն ո՞ր ի գնա՞ց Հոգւոյն վըտակաց ոռոգեցար. եւ զաճահութեանն պըտուղն ի ժամու ետուր մեզ. || վասն որոյ ամենևքեան ըղքեզ միշտ մեծացուցանե՞մք: Զանապակաւն բողբոջն. յաստուածածնէն դրախտէն յորովայն քո ոռոգեալ բըղխեցի՞ւ յանմահացոյն ցեղսանց ծաղիկ վայելուչ կուսական ծնընդեամբ. վասն: Զարթուն լուսոյ ծագումն ի քեզ վանեաց ըզխաւարգ մոլորեալն լոյս աչխարհի՞ս որով գտա՞ւ զպատկերն իւրական զոր վերըստին նորոգեաց յաստուծին կերպարանին. վասն որոյ բարեխաւսեա՛ նորոգել ընդմեզ ի հնութենէ մեղաց:

Խշ. Ո՛վ քառաթեւ լուսածին գերանգանձ նիշ կառուցող կենացիւ ամենի՛ց. միշտ բազկատարած սո՛ւրբ կեց Ն՛ն: Քանզի կատարած ազանց հովանի և պահպանի՛ն իւ յերկս և ի մեռս. փըրկութիւն ի յայտնի՛ց և պարեպատ ամրութեա՛ն: — Փառք Հօր: Գրե՛մ ըզդայո՛ւթեան եւ կնի՛ք ի դէմս ամենից. զու եւ յաստուածայինսըն կա՛տարիս խորհո՛ւրդ. յորմէ աբե՛զամնայի՛ն փայլեն ճառագա՛յթք:

— Այժմ և միշտ: Աղբիւր կենաց բըղխեալ յե՛ղեմայ սուրբ Աստուածածնէն. որով արբեցաւ երկիր ծանրաւո՛ւա Հոգւո՛յն խնամարո՛ւք. տա՛լ մեզ մաղթեա՛ աղբիւրս արտասուաց. մաքրել բոլոր ի մեղաց մերո՛ց:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՂ

Ո՛ր զաւրանա՛ւոր կերպարան բզդեցո՛ւցեր ծառային. և զարդարեալ փառո՛ք եղեալ ի դրախտին. ‖ օրհնեա՛լ ես Տէ՛ր Աստուած հա՛յրըն մե՛րոց: Ո՛ր ճաշակմամբ պղտոյն մահու յանդմանէից կենաց մեռա՛ք. ի՛սկ զալըստեամբ քո վերըստին փակեալ զրախտին դուռըն բացա՛ւ. օրհնեա՛լ: Ո՛ր փոխանակ մահաբերին նրով անէծքըն արըտասանե՛ցին. մեզ փայտ կենա՛ց եառաբ զխաչ քո լուծեր նոքա՛ւ բոլոր մահու. օրհնեա՛լ:

Գ. Ըզցէեր ծրհնեցէք և ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք բոլոր յա՛վետեա՛ն: Ո՛ր ապրե՛ցոյց զնոյ առաքեալըն պահելով հոյը աչխարհի. եւ զեղեղիկ մեզաց մարդկան հեղեղաւ ջո՛ւրց դադարեցոյց. եւ բարձր: Ո՛ր ի ծով այս աչխարհի չինեաց առագաստ զեկեղեցի. եւ ի սմա զօժանդակեալ հա՛զիս փըրկեաց ի ջուրց մեզաց և բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՑԷ ԲԿ

Ո՞րքան լեր մայր լուսոյ Մարիամ. երիվիր բա՛նա-
ւոր արեգակա՛ն ծիծաղան. ‖ լեր բարեխօս վա՛ռն
անձանց մերոց: Խընդա՛մ տաճար Բանի՛ն Աստուծոյ.
բարձոյ տըրտմութիւնս նախատմո՛ւն եւսյի. լեր:
Ցընծա՛ իմանալի արեւելք. քա՛նզի քեզ ծագեաց մե՛զ
լոյս երեսաց Քրիստոս. լեր:

Ի-ղաբէելից Ա-ետաբան. Գ-ոհ եւ ահա այր մի: Աղ-
ջամնեայն աւետս:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Թիւնա իմ Որ խոնարհեցար ի բարձանց. հո՛վիւըդ
քո՛ղ Թողեա՛լ յերկի՛ն:ՏՀՀ՛ն. գհօտ քո՛ աննոլար. վա-
ռէն մոլորեա՛լ ոչխարի՛ն:Ծն ‖ ողորմեա՛ մե՛զ Աս-
տուա՛ծ: Որ լուսով աստուածութեան քո լուցեր ը՛ղ-
ձրագ մարմնոյդ ածեր ա՛ւե՛ն:ՏՀՀ՛լ տա՛ն քո՛ ոչխարին.
վանըն պատակերին քո զոր նորոգեցե՛ն:Ծն՛ր ողորմեա:
Որ զաւրձմամբ աննաւակի մարդկութեանդն եղե՛ն պա-
րարակ չօր հանճարեան:ՏՀՀ՛մբ. գինա՛ր պատարագ.
վանըն հայտնութեան ներկնաւորացդ է՛ւ երկրա՛ւ-
րա՛ն:Ծս ողորմեա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ը՛նդ լուսափայլ զբաւթիւնդն. ընկայո՛ւցուցանէն օրհ-
նեսցո՛ւք. եւ մա՛րդթիւով խընդրեսցո՛ւք ‖ մարքե՛՝լ ըզ-
մե՛զ ի մեղաց: Ը՛նդ խը՛նկարեր սուրբ կանանցն. ա՛ն-
մա՛՝հ բնութեանն անուշից. խո՛նկս ա՛՝ղօթից մատու-
ցո՛ւք մարքե՛՝լ: Ը՛՞նդ իւղա՛րկիցն արտասուս. զմարդ-
կա՛՝ն բնթո՛ղն արտասուաց. պահա՛՝նեցո՛ւք ա՛րտա-
սուօք մարքե՛՝լ: Ը՛նդ Քրիստոսի պահելով յաղթո՛՝ղ
լինո՛ւք փորձողին. եւ ը՛՞նդ հրեշտակս երգեցո՛ւք
փառք ի՛՞ բարձունս Աստուծո՛յ:

Ա՜ա՜օ՜ոա՜ Սաչոա ձժՒ։

կՅ. Եղիցի անուն։ փԽ. Օրհնեցէք։

Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու. Ջ. 12։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև ընդ ասելն ընդ այնոսիկ եւ ի լեառն կալ յաղօթս, և հանէր զդիչերն ի գլուխ յաղօթսն Աստուծոյ։ Եւ իբրև այգ եղև՝ կոչեաց զաշակերտան իւր, և ընտրեաց ի նոցանէ երիսասանս, զորս և առաքեալս անուանեաց. զՍիմոնն՝ զոր և Պետրոս անուանեաց, և զԱնդրէաս զեղբայր նորին, և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և զՓիլիպպոս և զԲարթողիմէոս, և զՄատթէոս և զԹովմաս, և զՅակովբոս ալփեայ, և զՍիմոնն զկոչեցեալն նախանձաւոր, և զՅուդա Յակովբայ, և զՅուդա իսկարիովտացի՝ որ եղև իսկ մատնիչ։ Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ ի տեղի մի տափարակ. և ժողով աշակերտացն նորա և բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն, յամենայն Հրէաստանէ և Երուսաղէմէ՝ և յայնմ կողմանէ՝ և ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի. որ եկեն լսել ի նմանէ՝ և բժշկել ի հիւանդութիւնէ իւրեանց. և նեղեալքն յայսոց պղծոյ բժշկէին։ Եւ ամենայն ժողովուրդն խնդրէր մերձենալ ի նա, զի զօրութիւն բազում ելանէր ի նմանէ՝ և բժշկէր զամենեսեան։ Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտան իւր՝ և ասէ։ Երանի աղքատացդ հոգւով, զի ձեր է արքայութիւնն Աստուծոյ։ Երանի՝ որ քաղցեալ են այժմ, զի յագեսցին։ Երանի՝ որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին։ Երանի է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ, և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նախատիցեն, և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն որդւոյ մարդոյ։ Ուրախ լիջիք յաւուր յայնմիկ և ցնծասջիք, զի ահա վարձք ձեր բազում են յերկինս. զսա գմին օրինակի առնէին մարգարէիցն հարք իւրեանց։ Բայց վայ ձեզ մեծատանցդ՝ զի ընկալայք զմխիթարութիւն ձեր։ Վայ ձեզ որ յագեալք էք այժմ՝ զի քաղցիցէք. վայ ձեզ որ ծիծաղիքդ այժմ, զի սգայցէք և լայցէք։ Վայ ձեզ՝ յորժամ բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ, զի այդպէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարք նոցա։ Այլ ձեզ ասեմ որ լսէք. սիրեցէք

զքշնամիս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց: Օրհնեցէ՛ք զանիծիչս ձեր. աղօթս արարէք ի վերայ նեղչաց ձերոց: Որ հարկանէ զծնօտ քո մասն նմա և զմիւսն, և որ հանէ ի քէն զբաճկոն քո մի՛ արգելուր ի նմանէ և զշապիկս: Ամենայնի՝ որ խնդրէ ի քէն՝ տո՛ւր, և որ ինչ հանէ որ ի քէն՝ մի՛ պահանջեր: Եւ որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս արասջի՛ք և դուք նոցա: Եւ եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր՝ զի՞նչ շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք սիրեն զսիրելիս իւրեանց: Եւ եթէ բարի առնէք բարերարաց ձերոց՝ որ շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք զնոյն գործեն: Եւ եթէ տայք փոխ այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիցէք առնուլ՝ որ շնորհ է ձեր. քանզի և մեղաւորք մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն անդրէն զկշիռն: Բայց սիրեցէ՛ք զքշնամիս ձեր, և բարի արարէ՛ք ատելեաց ձերոց. և տո՛ւր փոխ՝ ուսաի ոչ ակն ունիցէք առնուլ. և եղիցին վարձք ձեր բազում, և եղիջիք որդիք բարձրելոյ. զի նա քաղցր է ի վերայ չարաց և ապաշնորհաց: Եղերո՛ւք գթած՝ որպէս և Հայրն ձեր գթած է: Մի՛ դատիք՝ և ոչ դատիցիք. մի՛ պատժէ՛ք՝ և ոչ պատժիցիք. արձակեցէ՛ք և արձակիցիք: Տո՛ւր և տացի ձեզ. չափ բարւո՛ք թաթաղան չաղմուն զեղուն՝ տացեն ի գոգս ձեր. նովին չափով որով չափիք՝ չափեսցի ձեզ: Առակ և առակ մի առ նոսա. միթէ կարիցէ կոյր կուրի առաջնորդել, ոչ ապաքէն երկոքեան ի խորխորատ անկանիցին: Ոչ է աշակերտ լաւ քան զվարդապետ իւր: ամենայն կատարեալն եղիցի իբրև զվարդապետ իւր: Զի՞ տեսանես դշիւղ յականն եղբօր քո, և ի քում ականն զգերանդ ոչ նշմարես: Կամ զիա՞րդ կարես ասել ցեղբայր քո. եղբայր՝ թո՛ղ հանից զշիւղդ յականէ քումմէ, և դու ի քում ականն զգերանդ ոչ տեսանես. կեղծաւո՛ր՝ հան նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսջի՛ր հանել զշիւղ յականէ եղբօր քո: Զի ոչ է ծառ բարի՝ որ առնէ պտուղ չար, և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ պտուղ բարի: զի իւրաքանչիւր ծառ ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի: Զի ոչ եթէ ի փշոց քաղեն թուզ, և ոչ ի մանեւոյ կթեն խաղող: Մարդ բարի՝ ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղխէ զբարի, և մարդ չար՝ ի չարէն բղխէ զչար. քանզի ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերան նորա: Զի կոչէք զիս՝ Տէր Տէր, և զոր ասեմն ոչ առնէք: Ամե-

նայն որ գայ առ խ, և լէ զրանս իմ՝ և առնէ զնո-
սա, ցուցից ձեզ ումմ նմանի է: Նմանի է առն, որ շինիցէ
տան, որ փորեաց և խորհեաց, և եդ հիմն ի վերայ վի-
մի. ի յառնել հեղեղաց՝ բախեաց գետ զտունն, և ոչ
կարաց շարժել զնա. զի հաստատեալ էր հիմն ի վերայ
վիմի: Իսկ որ լէ զրանս իմ՝ և ոչ առնէ, նմանի է առն՝
որ շինիցէ տուն ի վերայ հողոյ առանց հիմանի. զոր բա-
խեաց գետ, և վաղվաղակի անկաւ. և եղև կործանումն
տանն այնորիկ մեծ: 49:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԳԿ. Լ՚այս ի լուսոյ: 219:

Գ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԴՋ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԲՋ

Ո՞Ր ՀՆԵԱՆԱԼ ՏԷՐ ‖ Ա՛ստուած հարցըն մեզմէ՝ ա՛ո՞ր
ինչ ը ի մէջ հնացին եւ փըրկեցեր գնըչեա մանկունան.
ընդէ՞ր օրհնեմք անդադար. Ա՛ստուած: Ամանակաւն
սուրբ երթողութիւնն որ յամենայնի եւ բարերանեալ
ընկալ ընդմեր օրհներգութիւնս Ա՛ստուած:

Գ. Ո՛գտէր օրհնեցէք ևւ ‖ բարձր արարէք ընդնա յա-
ւիտեան: ՝ա Ամենայն ժողովուրդք միաբան երգով բա-
րերանեցէք եւ բարձր: ՝ա Ո՛դնըպատուհանն ի վերայ քե-
ռովբէից. քահանա՛յք անաւեղ բարերանեցէք եւ
բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲՋ

Ա՛ռաքեալ եւ Աստուածաձի՛ն Մարիամ ցանկալի՛ կուսից
եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ մայր և աղախի՛ն
մեծացուցանե՛մք: Ա՛ղեկից մարքնի՛ և ամենայր ընդհանո՛ւր
լուսոյն. անճառաւ և աննախանձելի՛ կուսութիւն. մայր
և աղախի՛ն մեծացուցանե՛մք: Խորհուրդ կենաց եւ մայր
կենդանութեանն և առանգամս հրաշիւղ ծագմամբ մայր:

ՈՂՈՐՄՆԱ Բ2

Գանձո զցաւումն քո ի մէնջ յանդադարել հողեվ-
նաց. բանմատուի տէր խնայեա և մի կորուսաներ:
Կանգնեա զանկեալս ի գլխոյմէնէ զվիրաւորեալս ի
քընաւմէն. ար բնժըշկիդ ես հիւանդաց բնժըշկեա զիմ
գիւրանդութիւնս: Ի յանդնաց խնդ թախծեալ անձն
իմ գնչեմ որպէս ըզմնաբաւորն. Անաբաւած քաւեա զիս
ըզմեզաւորս:

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Բ2

Ո՞ր ի վերդ ես քան զամենայն ընչիւս և զխոր-
հուրդս. ‖ փաղաց Թագաւոր խընայեա ի մե՛զ: Ո՞ր
միայն անեիս զանհամեմութիւն և զանիրաւութիւն. փա-
ղաց: Ո՞ր նըմանիս ի քրմվրէս երրորդութիւնն անբա-
ժանելի. փաղաց: Ո՞ր երկրըպագելդ ես ի հրեշտա-
կաց և ի մարդկանէ. փաղաց:

Գ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԴԿ

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Բ2

Ո՞ՒՂԻՂ են ճանապարհք քո յամենայնի արդար·
‖ Տէր Աստուած հարցըն մեզ՛ց: Ընդրաներար պա-
տարագս յանձանց խնդարհաց ընկալ· Տէր: Ի՝ տա-
ճարի սըրբութիւնդ փառաւորութիւն մատուցանեմք
քեզ Տէր:

Գ· ԸՂՏԷր օրհնեցէք ևՙս բարձր արարէք ըզնա յա-
ւիտեան: Տիւք և գիշերք ընդՏէր օրհնեցէ՛ք և՛ս
ամա՛ն ևՙ ամա՛ն ‖ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան:
Խոսացէ՛ ըզՏէր օրհնեցէ՛ք ամա՛ն. Քա-
հանայ՛ք անդադար բարեբանեցէ՛ք զանբընեալն և
զյայտնի առաւաժութիւնն և առաւ՛ջ բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲՂ

Ըղկճուելիւնըդ քո Ա՛ստուածածիծն ա՛նարատ. զոր ո՛չ բոցակիզեալ հո՛ւր աստուածութիւնըն մեծացուցանէ՞ր: Ո՛ր յարգանդի քում անանգականարար բնակեցաւ. Քրիստոս Ա՛ստուած եւ մըրկի՛չ. ա՛նձանձ մերոց մեծացուցանե՞ր: Ա՛նհամանելի՛ առ բունակա՛ն յայտնութիւնն աշխարհի ծագեցաւ. ա՛նամաոյց լո՛ւսոյն ի՛ր ընդ՛ոպագեացա՛ք:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՂ

Մեղա՛ք մինչեւ յերկի՛նս եւ գործո՛ր ընդցանումըն քո՛ չա՛փ մեղացաք ի մեզ. տէ՛ր քա՛ւս մեծի քո՛ւմ ողո՛րմութեանդ ողո՛րմիա՛ մե՛զ: Ի՛նչ՛ք մինչ ի զբաղա՛ծ ընկերդմեալքդ յանօրէնութեան մերում. տէ՛ր յիշեա՛ ըզգի՛նս արեան Ո՛ր՛դոյ քո՛ եւ ո՛ղորմիա՛: Հա՛մածեա՛ ի մէ՛նջ տէ՛ր նըշա՛նաւ խաչի քո՛. զբնդդիմանալոսն և զանէ՛ծեալ զազանն. եւ մի՛ տար յա՛պականութիւն զքո՛ ժառանգութի՛ւնս:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Ո՛վ՛ հզո՛ր ևմեմ փա՛ղդ. ա՛նդմնաբարձա՛ եւ քնարիս. օրհնեցէ՛ք ըզՏէ՛րն ի յերկի՛նս: Ո՛րպի՛ք սկսեալ. ցըն՛ծութեամբ եւ ուրախութեամբ. գո՛վեցէ՛ք զՈ՛րդին միա՛ծ: Ե՛ւ սուրբ դշխո՛ղն. ամենայն չունչք բա՛րձրացեալ. երգո՛վ եւ ձայնի՛ւ ցըն՛ծութեա՛մբ:

Գ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Ա Ջ

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՏԱՐՑ ԲՂ

Ո՛ր հա՛ւրցըն մերոց Ա՛ստո՛ւած փա՛ռաւորեալ յա՛իւսեա՛ն: Ա՛բրա՛համի՛ց Հո՛ր ո՛րդիդ միածի՛ն. կենդանա՛ր տէ՛ր եւ յա՛յս աշխարհի: Ը՛ստ ողո՛րմութեան քո՛ւմ կե՛ցո զմե՛զ Փըրկի՛չ. եւ սուրբ գա՛նձն քո՛ փա՛ռաւո՛րեացո՛ւք:

Գ· Ըղտէր օրհնեցէք և ‖ բա՛ջդր ասացէք ըղնա յաւիտեա՛ն : Տիւք և գիշերք ըղտէր օրհնեցէք եւ աճառաւե՛լ բա՛ջդր : Խոտայէլ ըղտէր ծրհնե՛սցէ Ցթագաւորն ամենեցուն . ամենայն ժողովուրդք ծրհնեցէք եւ առաւե՛լ բա՛ջդր :

ՄՆԹԱՑՈՒԹԻՑՒ ԲԿ

Սիմն լուսոյ և ամպ հովանի աշուքդ կոյս ար ցօղեցեր ի մեզ ըղցօղն երկնայինն. ‖ գքե՛զ բարեբանեմք Աստուածածնի՛ն կոյս : Ա՛նկէզ մարենի եւ արմրէ հոզեզէն աշուքդ կոյս . քանզի պտուղդըն կենաց ի քէն ծնաւ մե՛զ . գքե՛զ : Ա՛նիծիկ լուծիչ և քանչէ մեզոց աշուքդ կոյս . ար գանատանելին յէից ի գերկըս քո բարձե՛ր . գքե՛զ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Թէ՛նա իմ Ողորմեա՛ ինձ Ա՛ստուած իմ ազա՛րմիա՛ ինձ . զի աղերսագոսկանե՛մ եմ յամենայնի՛ Թագ ինձ Տէ՛ր : Տառապեա՛լ ձա՛յնդ պարհրդք քո ա՛ղիւզ ե՛ն . ե՛ս միայն մոլորեցայ գարձո՛ զիս եւ ազա՛րմիա՛ ինձ Ա՛ստուա՛ծ : Թեա՛ն քո Դաստիարա՛նդք քո արդա՛ր ե՛ն . ե՛ս միայն եմ մեղուցեա՛լ քա՛ւեա՛ զիս և ողո՛րմիա՛ ինձ Ա՛ստուա՛ծ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Յո՛րժա՛մ գայցես բանգե՛մ հրե՛շտակօք . Տէ՛ր ի գանե՛լ գերկիր : Յո՛րժա՛մ չարժին զօրո՛ւթիւնք ե՛րկնից . Տէ՛ր ի յա՛հ գումի՛ : Եւ յո՛ր ամ աւուր լիր իմ օգնակա՛ն . Տէ՛ր իմ և Ա՛ստուա՛ծ իմ :

Գ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· Ա Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Աշնկո՛ւնքըն գերեա՛լք ի մէ՛զ հնա՛ցին . ըզքեզ՝ զերկրնէին ‖ Ա՛ստուա՛ծ հա՛յրըն մերոց : Խոստո՛ւմն Աբրա-

հաճու զոր խոստացաւէր Աստուած. առաքեա և փըրկեա զսպասաւինեանըս ի քեզ Աստուած: Ո՞ւղիղ են ճանապարհըք քո՞ Աստուած. մեղուցեալ յանցաւորացս ողորմութիւն չնորհեա Աստուած:

Գ. Ը՛գՏէր օրհնեցո՞ք եւ ‖ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեա՞ն: Տի՛ւք և գիչե՛րք ը՛գՏէ՞ր օրհնե՛ց՝ ա՞ստ ցէ՛ք և՛ւ բա՛ձ՛րբ: Խոստացո՛ւ ըզՏէր ծ՛ռրհնե՞ցէ. ե՞ւ բա՛ձ՛ռ՛րբ արարէք:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲԿ

Ո՛ր ազգըմե՛ցար ի մեզս ծընեալ մարդկան Հայր ևրկնաւոր ընտ մարգարէին. և եռուր բնութեանս այսօր պարգև ըզկոյսն սուրբ ըզծնօղ Աըրւոյդ միածնի. ‖ մանկանօք սո՛րա՛՞ Տէր մեզ ազգըմեա՞: Ո՛ր ցօղեցեր ի մեզ յանապոյ ծրի՛նաց Աըրվի՛դ այսօր զկո՛յսն Մարիամ. յորմէ ծընաւ մարմնով և բարձեր նոմաւ ըզմեզս նախատաւեղծին Ադամայ. մանկանօք: Ո՛ր մանրեցեր չնգիղ սուրբ ըզսէրա և զարգա՛նդ մեր քո՛ վառակին. ա՛յսօր ամուլ ծնողաց նորին եաւուր ըզմայր բանե՛ն զօրհնի՛չն եւայի. մանկանօք:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Ցո՛յս լա՛մ եմ դու Տէր քանի՛չ յանցանաց իմոց. մի՛ անտես առներ զբըղխասին ապտաստաւաց խո՛ց ‖ ազորմեա՞ ինձ Աստուա՛ծ: Աո՛ւ քեզ ապաւինեցայ արդէս պանապատ արդին. Հայր մե՛զ ամենայն յերկինս և առաջի՞ քո՞ ազորմեա՞: Փըրկեա՛ զիս Աստուա՛ծ ի բազում մեղաց խնց. արա՛ ար՛ժա՛նի. քո՛ւյն սուրբ արքայութեա՛նդ ազորմեա՞:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ը՛նդ առաւ՛ծաբս կա՛նխեցիր յանդիման լի՛նել քեզ. քաղա՛ւար իմ և Աստուա՛ծ իմ: Ը՛նդ առաւ՛ծաբս լի-

վեցեր ձայնիլ խնամ. տէր ‖ թանգաւոր իմ և Աստուած իմ: Եւ ըզքեզ ապաչեմ տէր նայեա յաղօթս իմ. թանգաւոր:

Գ· ՈՒՐԲԱԹ· ԲԶ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԳ· ՍՏ

Ա՞ՆՈՒՆ քո՛ յաւիտեան՝ն. Աստուա՛ծ հզօր թանգա՛ր ա՛նանձ. ապրիլ յաւիտե՛նից ‖ Աստուա՛ծ հա՛րցըն մերո՛ց: Ո՞ր գերե՞ս մանկտունըն փըրկեցի՛ր ի հնոցին. փըրկեա ըզմեզ ի հրոյն յաւիտե՛նից. Աստուա՛ծ: Ա՞պաւինելո՛ցս ի՛ քեզ օգնակա՛ն լեր տէր. ի գա՛ւ մեռայն եւ մարգա՛րէր Աստուա՛ծ:

Գ· Գօրծըզ տեա՛ռն ըզՏէր օրհնեցէ՛ք ևւ ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն: Գիշե՛րըզ ըզՏէ՛ աս:ա՛ւ օ՛ր՝ զ օրհըզնե՛ք:՝ ա՛ւ ձ՛ռ՝ գէ՛ք ևւ բարձր: Խորհէ՛լ ըզՏէր օրհնեացէ և բարձր արարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն ա՛մէ՛ն լուսա՛ւ ա՛մէ՛ն լուսա՛:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑՒՆ ԲԿ

Ըզքեզ Աստուածա՛ծին՝ մեր վերծրհնեմ ի գոբա՛ց հրեշտա՛կաց. ‖ ա՛պզ մնըզկա՛ն կենդանեաց մեծա՛ցուցանե՛մ: Ըզքե՛զ բնակ հրեղէն աստուածա՛ծութեանն յիմանալի գոբա՛ցն երա՛նելոյ. ա՛պզ: Ըզքե՛զ մա՛յր եւ մնանելի՛ մարգարէ՛ն յառա՛ջ գուշակեա՛լ. ա՛պզ:

ՈՂՈՐՄԵՑԱ ԲԿ

Ա՞ւ եւ կեացէ՞ տէր ի վերայ մեր ողո՛րմութիւն քո՛ եւ բան փըրկութեանն քո՛. պահէ՛նոյ զանձինս մեր ի մեղա՛՞ց: Ո՞ղորմութիւն քո՛ եւ հըշմարտութիւն քո՛ եւ լոյս ե՛րեսաց քոց. անա՛չնորհեսցէ՛ մեզ ի յարդարութիւն: Ո՞ր ողորմածդ ե՛ս զըթած և ե՛րկայնամիտ տէր

ընկալ զաղաչանըս մեր. բանիվ[ո]ւսութեամբ սուրբ Աստուածածնի՝ ն:

Բ. Ո՞վ ըզքո՞ւ միւսանգամ քո զալըստեանդ լսեայ և երկեայ. զի ուսայ ի սըրբոց պատուիրանաց երթիլ զա՞ս զոր ի զատել զերկիր: Տէ՛ր յիշեցի ըզչար ըզգործս մեր և զարհուրեցայ. զի ծանեայ հըշմարտութեամբ զահաւոր և զանճառն ըզքո՞ զատաստան նոն: Տէ՛ր յիշեցի և ըզգո՞ւթ արարչական սիրոյ քո՝ առ քո՞ արարածս. եւ ի քո՞ գթածութիւնդ ապաւինեալ աղաչեմ՝ ողորմեա ինձ յաւուր յայնմիկ փրկառո՞ւ արդար դատաւորի:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա. Ո՞ր օրհնի՞ս ի հրեշտակաց անդադար. Հայր երկնաւոր ընկալ զաղաչանըս մեր: Ա՞ռաջի՞ք քո անկանեմք փըրկիչ. խընդրեմք գթութիւն բազում յանցանաց մերոց: Ո՞ր գիտակդ ես զաղտնեաց մարդկան Հո՞գիդ սուրբ. Տէր և կենդանարար ընկալ զաղաչանըս մեր:

Բ. Ո՞րհնեցէ՞ք ըզՏէր ընդ երկնայինսն նըմանեալ դասուց. նոր ժողովո՞ւրդք ասելով. քեզ Հո՞ր սո՞ղմիդ ի մէջ ըզկեանըս փա՞ռք: Ե՞րգեցէ՞ք Տեառն երգ նոր երկնցեալ ընտրելոց ձրդիք Սիոնի՞ ասելով. քեզ Որդոյ ընդհոսո՞ղդ մէջ: Բա՞րեբանեցէ՞ք զԱստուած ի պանդխտիս սըրբութեան նորա ձայնիւ ցընծութեա՞մբ ասելով. քեզ Հոգւոյդ պարգեւո՞ղիդ մէջ:

Գ. ՇԱԲԱԹ. ԲԿ

Ա. Յովհաննու Երուսաղեմացի հայրապետին:

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԿ

Շնո՛րհեա մեզ փրկառո՞ւ Թագաւոր. կամաւրէն ի հաճայս քո՞ գիշերոյս սըրբո՞ցն եւ օրհնել զանունն քո

աւերը: Ո՞րք հնձման քո սուրբ արեան. և չանբաւեցաք քոց երես առնել հաղորդ սուրբ վկայիցքն եւ լուսաւորիչք աշխարհի: Սաքօք մերձ ապաչեմք և փառաւորեմք անդադար. երդով օրհնութեամբ սուրբ պսրբոյ թիւնդ համագոյ:

Ա՞ստանէ ամենևքեան զԱստուած աստուածոց օրհնեցէք ‖ ձայնիւ սրբութեամբ ընդդիմակիչքն սրբոց: Զթագաւորըն փառաց փրկեսցես զեկեղեց Հօր և Հոգւոյն. գովեցէք ձայնիւ: Զբանչխողըն պարգեւաց սուրբ զՀոգին ճշմարտութեան. բարեբանեցէք ձայնիւ:

Ա՞յսօր սո՞ևեմք զսո՞ն սրբոց վկայիցն. ո՞ր ա՞րեա՞մբ նահատակեա՞լ. ‖ փախեցան ի զո՞րս վերին զբաթինո՞ցն: Ա՞րեամբ մարտեա՞ն ընդդէմ խրոխտ թագաւորաց. զյաղթո՞ղսակա՞ն ընկալեալ զպսակ փախեցան: Ե՞րեն օթևա՞նըք սուրբ երրորդութեանն. դանճարակա՞ն ընկալեալ զկեանս. և բարեխօսեն սո՞ Տէր վասն անձանց մերոց:

Ո՞վ երանելո՞ւ սուրբ վկայք որք արժանի եղե՞ք. ‖ մարմնով եւ արեամբ դասակից լինել զբաթինոց երկնից: Քաղաքավարեալք ի մարմնի եւ հետեւողք Որդւոյն Աստուծո՞յ. մարմնով: Լուսաւորեալք ի Հօրէ պայծառացեալք ի Հոգւոյն սրբո՞յ. բարեխօսեցէք սո՞ Տէր վասն անձանց մերոց:

Ո՞ր պսակիչդ եմս սմենայն մարտիրոսաց. եւ յաղթո՞ղ պահեցեր զյաւուրս քեզ փրկեսցես վասն թագաւոր. ‖ բարեխօսութեամբ սրբոյն մարտիրոսաց. պարգեւեա՛ զհաղորդութիւնդ երկրպագուացս սմենասուրբ երրորդութեանդ: Ո՞րք մնանեցին զանձինս մահու՞ն եւ մա՞հու. եւ հնդամա՞մբ արեանն եւ արեանց եղեն վկայք քո կա՞մա-

ւոր մահուանն. բարեխօսութեամբ: Որք ընդհանուր
կառապետութեանցըն վանեցի՛ն յաշխարհէն. եւ
հնձաղրեա՛լ կոթծանեցին ըզբնմար պատերազմիւք
ի հանդիսի. բարեխօսութեամբ:

Հրաշափառ ճգնութեամբ պատերազմեալք ընդդէմ
թշնամւոյն. եւ արիաբար վառեալք զինու սիրբ հո-
գւոյն յաղթեցէք անճարիանացն ‖ ո՛ւր սուրբ վըկայք
ըզձնդ ունիմբք բարեխօս առ Տէ՛ր վասն անձանց
մերոց: Անտանելի չարչարանացն եղէք վըկա՛յք
ճըշմարտութեան. եւ խաչակիցք եղէք Որդւոյն Աստու-
ծո՛յ. ըզրաժակ մահու արբէք ուրախութեամբ. ո՛ւր:
Յաղթահակ համբերութեամբ կատարեցէք զընթաց-
ըն ձեր. եւ փոխեցայք յերկրայինսն ի յերկի՛նս. ըն-
կալայք ի Քրիստոսէ ըզպըսակս անեղպահկան. ո՛ւր:

Մրգ. Ա՛պաշխարութեամբ անպիտան քաղաքըն նի-
նուէացւոց. ‖ ի լսել ձայնի մարգարէին եղեւ թո՛ղու-
թիւն մեզ: Ո՞հա՛ բարն առ թագաւորն. պատուհա՛ր
տայր ժո՛ղովըրդեանն. լսո՛ւել: Ի՛ բերանո՛ց մանկանց
պըղտոյց. զարքա՛յն երկնից յօդնութիւն կոչէին.
լսո՛ւել:

Հաւտ. Ո՞ր ըզրա՛յս ահ նման չնորհաց պատուաժայռ՛ն
քո պիտա՛ութեանդ. ծագեցեր յաշխարհս Հայոց պա-
տե՛ա. զբիած Հայր երկնաւոր զբիա՛ ի՛ մեզ ո-
ցեա՛ւս: Ո՞ր ընտրեցեր յորովայնի զմանբրեան Հո-
գո՛վ սուրբըն նիրայն. ժառանգել զվիճակ հայրե-
նի՛ հովուել սրտմտութեամբ եւ իրաւա՛մբ: Ո՛ր
ծրինաք ճգնութեանըն զարդարեցաք զնկեղեցի.
կարգաւորեալ բարեպաշտութեա՛մբ. սրբին պատ-
նաք ե՞նայեա՛ ի՛ մեզ Քրիստո՛ս:

Մծ. Սիրե՛ն ըստոյ և ամէն հոգւոյն սո՛ւրբ կոյս ո՛ր ցո-

զնցեր ի մեզ ըզցօղն ներնաջիւն. ‖ զքն զ բարեբա-
նեմբ առաւաձաձիւն կոյս: Ա՛նկէզ մարենի եւ սրտվրէ
հոգեղէն աղբեր կոյս. քանզի պըտուղըն կենաց ի քէն
ասէաւ մեզ. զքն: Ա՛նեծից լուծիչ և քաւիչ մեզաց
աղբեր կոյս. ար զանաանեզին յէից ի զերկըս զո բար-
ձէր. զքն:

Խշ. Ո՞ վերայ վիմի հաւատոյ չինեցեր ըզքո անբր
զեկեզեցի. ըզսա պահեա՞ ի խաղազութեա՞ն: Ո՞ր
չնորհեցե՞ր ապրմութիւն ի բնակարանըս հրեշտակաց
եւ մարդկան քաւարան. տէր ար ըստ զանդիժ զո
զիաղազութիւն: — Փառք Հօր: Ի՞ առաջի վտանց
աբերթութեան զո զի՞ զ երկեն մանկանք. տէր ողջ
զառատ զո զորմութիւն:

— Ա՛յժմ և միշտ: Ո՞րդ եկայք հաւատացեալք կա-
տարեսցուք ըզյիշատակ սրբոց վըկայից. զի ի
ձեռ՛ն անցք բացցի մեզ դուռն ողորմութեա՛ն. անե-
լով միշտ բարեխօս առ Տէ՛ր վա՛տն ամենայնց մերոց:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Ար զանչափ քո: 92:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՉ. Մանկունք նոր Աիոնէի փառաբա: 218:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄՐ. ԳՉ. Ար արարիր: Տե՛ ի վեր:

Գ· ԿԻՐԱԿԷ· ԳՉ

ՓԱՌԱՍՆՈՐԴԱՅ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՉ

Ո՛ր ապաքեր զօրութեամբ զինանալեացն աչխարհ
վերին. եւ ի նմա հաւատամեցեր ազնաեա ըզպետա
հրեղինացն. ‖ օրհնե՛մք զանհասանելի զօրութիւնդ:
Ո՛ր ակրանալէս մեծատուն սանձեր երկրորդ աչխարհ

զգալի. եւ ի դրախտն որ յարկանի ալնաեւս եղեալ զմարդն առաջին. ծրհնեմք: Որ չինեցեր բարձրագոյն զեկեղեցի քո խորհրդեամբ. եւ ի սմա կարգեալ սրնաւս զքահանայութեան շնորհս. ծրհնեմք: Անաւանելոյն սաղատար բարձող էիցես բարձողին. որ ծընաւ զաստուած մարմնով զանմարմնաւորն ծընունդն չծր. բարեխոսեա վասն մեր Աստուածածնին Մարիամ:

† Որ սիրակոնա սո ի քէն կարգեալ սրնաւս բնութեան մերոյ. խմաստութեամբ ընդարտախս եծող զոյոց պարանպանաց. Քող և զմեր ընդյանցանս ‖ նորմանութեամբդ քո Քրիստոս: Որ զպատմուճանն սրոպին զոր զգենցեր օծմամբ Հոգւոյն. մերկացաք մեղաց ընտ նախահօրն պատրանաց. զգեցո ընձեզ զերջոսին նորս: Յաստուածայնին կայծակունան ի սրմբակեցն անհրկիզելին. անմահքրապէս մերձեցաք զոլ պարտապան քում խորհրդոյն. չնարհեա ընձեզ մաքրութեամբ ի Քողութեն մեզաց մերոց:

Վ.Ա.Ր. Աչեաք որ էն ի յերկինս բանն եւ ծընունդ Հոր մինածին. ընդառակեալն ի յէից խորհուրդ չայանեալ աշակերտացն. ծանայիլ ըզկերպարանքն ծածկելոյ սուտաստութեամբն: Աչեաք հընչեաց չանապհանալոն հայրական բարբառ յերկնից. սոկ գա՛ էր որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ. որ ըզրնութեն աստուածային կերպի ծածկեալ ծառայականն: Աչեաք վիմին հաւատոյ չայանեալ զխորհուրդ երրորդութեանն. երրակի չօրինմամբ առնալատացոյն խորհրդոյ. որում ըզմիզ մաքրեցես լինել տաճար երրորդութեանն:

Որ չանարուեստ ի չարթոս բազմեալ ընդ Հոր և ընդ Հոգւոյն. անբակիցդն Աստուած բանդ ի Հորէ առաքե-

յան. ծանոյլ զգեցար լուկերպարանն ծածկելով զանառաւածութիւնդ: Այսօր ցուցեր ի թաթոր զանառնելի լուսոյդ փայլուձն. ծածկեցար աչխարհի անդամութեանն արեգանկն. յայտնելով աչակերտացն ընդպատրագրեալ անառաւածութիւնդ: Յորմէ ահիւ զարհուրեալ ընտրեալ դասուց առաքելոցն. երրակի խորհրդով յօրինեին քեզ տանդատանք. որով լսմեզ սէրբեսցես լինել տառար քեզ հանգեւոր:

ԱՊ· Ընդհանրն երկնաւոր. օրհնեցէք ընդ հրեշտակս զի միայն էր Թագաւոր փառաց: Զորդիէն միածինն. գոհանութեամբ բարեբանեցէք զի նա եհին և փրկեաց լսմեզ: Զմխիթարիչ սուրբ դէոգին. ամենայն չունչք բարեբանեցէք զի նա լուսաւորեացն լսմեզ:

Օրհնեմք լսքնդ անընակիրդն Առաւաձ ընդ հրեշտակսն զի ի յերկինս: Զօրհանապաղ օրհնեացուք զմիածինն օրհնանալ Թագաւորդ. զի զու միայն ես փառաւորեալ տէր յաթանածոյ քոց: Ըստ արժանի սրբութեան քումդ հանապաղ քեզ վայելէ օրհնութիւնն. զի զու միայն ես փառաւորեալ փառօքդ քոնդ Առաւաձ:

Օրհնեմք լսքնդ Առաւած ընդ առաքեալս զի ի յերկինս: Տուր մեզ բժտաստութիւն փառաւորել լսքնդ ի տուէ և ի գիչերի. ընդ հրեշտակսն զի ի յերկինս: Լուր ձայնի աղօթից ժողովրդոցն քո. եւ լսր մեր ապաւէն. պահելով ի խաղաղութեանն:

Առաւօտ խաղաղութեան. ծանգեամ ի մեզ մարդասէր եւ կենցո: Ի մանանի լուսովդ զի փրկիչ. լուսաւորեսցես լսմեր լսհգիս եւ կենցո: Եւ յամենայն ի վտանգէ անթացս լսմեզ. ընդ հովանեաւ անձնվդ զո սրբոյդ եւ կենցո:

ՄԺ· Ամենիմաստ ամենից Հայր բանսպղեզ. խնա-

մեղ սահժօղ եւ տէր բոլորից. աճեալ եւ էից Համկ պնդր մինչ օրհնեն. դասք անմարմնականացն յամէժամ բանիւ հընչմամբ: Ո՛ր կէտպատան եւ կնիք չէր առեալ վանքն մեր ծառայի կերպ ի կուսէն. որ էն ի յաթոռ փառաց աջնառս վերնոյն. ի յայրին լցեալ հնդեւ եւ ի մըռունդ յանբանից բազմեալ: Չի կռւսէն մարմնացեալ Բանն էկալք ժողովուրդք ընդ հովիւսըն բարեբանեալ ցուք եւ ընդ մագուցն երկրպագեալ ընդ երկնայինն զօրան երգեհոցուք փառք ի բարձունս Աստուծոյ:

Խզ. Ջըրս ըստ պահակերի քոմ բառնզդեր. նորդզելով քեզ տանձրացուցեր. զնորդեալս ի մէնջ ընդունաձռձռ:ասձ:ի՛ա՛ս:ՇԻ՛ զրս ընկալ քեզ ի բնակութիւն: Ո՞ր չնարհե՞ս մեզ կենաց տալ. զկենդանասպիր քո ծառայական կերպի. բերելով ըզրոլորից ըզվերբերաձռձռ:ասձ:ի՛ա՛ս:ՇԻ՛զդ ի փառս սուրբ երրորդութեան: Կէ՞ց զորդի ծառայի՞ քո. զոր ի հասմնոյ գահիցըն վերանպաստուցեր. սուրբ եղէն ընկէմըն հանատոռձռձռ:ասձ:ի՛ա՛ս:ՇԻ՛յ հիմանն սուրբ եկեղեցւոյ: — Փառք Հօր: Ո՞ր ընկերքիներս զա՞յս հրաշագործս ցեր. քեզ չափ բնակութեամբ ը հիմնադիրիցեր. զպահեցալն և ըզփայլեալ ըզփառըս տաճնս առձռձռ:ասձ:ի՛ա՛ս:ՇԻ՛յ վերինըն քան գաղաքին:

— Աչմէ և միշտ: Ո՛ր վանեցար ի յարփւոյն և ոչ կէզար ըստ մերինոյն. այլ Նոսր զհացըն կենաց կերակուր բանաւորաց. բարեխօսեա՛ առ Քրիստոս ընկնել ըզմեր մեղաց մերոց:

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ո՞Բարչակերցդ Հօր. Համագոյ Հոգւոյդ Որդի եւ Բան. ո՛ր ըզխոնարհս՛ւրդ անօրինութեանդ քո ծանուցեր

տեսանողացն. ‖ ըզքե՞զ ծրհնե՞՛ալ Ա՛տալուած հարցըն մե՞ց: Ո՞ր գիըրկականն քո ծր. զանազանա պատարա՛զիդ զննուին. ցանկացա՛ւ տեսանել Աբրահամ ետես ՍաՀակաւ եւ ցընծացաւ. ըզքե՞զ: Ո՞ր գիենարանք խաչ քն. գուշակէր սանդուղքըն Յակոբայ. որով հրեշտակք ի յերկինր կ՛ելանէ՛լ եւ մարդիկ յերկինս գալին. ըզքե՞զ:

Դ· ԸզՏէր օրհնեցէ՛ք բարձր ա՛րարէ՛՞՛ք զնա յաւիտեա՛ն: Նախանձաւո՛ըք ճըգնութեան. մեծ նահատակին Յարքայ ա՛րդարո՛յ հոյլք ճըգնաւորաց բարձր ա՛րարէ՛՞՛ք ըզՀայրն երկնաւո՛ր: Ը՞նդ ոգեխոհի՞ն Յո՛վսեփայ. ո՛ր յաղթեաց մեղաց ցանկութե՛ան մանկունք Սիոնեա բարձր ա՛րարէ՛՞՛ք զԲրիատոս թագաւո՛րն: Ը՞նդ օրինակի՞ն Քրիատոսի. Մեկբանեղեկի քահանայապետ՛ն գոհ գնայից բարձր ա՛րարէ՛՞՛ք զՀոգին ճըչմարի՛տ:

ՄԵՐԱՑՈՒՄՑԻ Գ Կ

Ա՛տաւա՛ծատուն խընկաթեր ծա՛ռ յանուշահո՛ տուրանաւո՛ր ն՛ր ի գնա՛՛ցս Հո՛գւոյն վերակաց ա՛ընկեցար. եւ գո՛նամահութեան պըտուղն ի ժամն ետո՛ւր մեզ. ‖ վա՛ռ որով ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծացո՛ւցանե՛ք: Զանազակա՛ն բազրիքն. յա՛տաւա՛ծայ՛ն գրա՛խտն յո՛րովայն գո՛ ա՛ընկեցե՛՛՛ր յա՛րմա՛տոյն ցեղաւոյ ծա՛ղիկ վայելչա՛ւ կո՛ւսական ծնընդեա՛ն. վա՛ռ: Յաթխուն լուսոյ ծագո՛ւմն ի քեզ վառա՛ւոյ լուցքա՛զ մո՛ըմնե՛ն լոյս աչխարհի՛ն որով գտե՛՛ր զպա՛տկերն իւրական գո՛ր. վերըստի՛ն նո՛րոգեաց յառաջի՛ն կերպարանն. վա՛ռ որով բարեխօսեա՛ նո՛րոգել ընդ մեզ ի հնութենե՛ն մեզ՛ց:

Ի-պ-Բելէց Ա-եոտաւ Յովհաննու: ԺԹ. 38:
Յետ այսորիկ: Ի. 18: Ա՛պ Զաքէոսի աւուրս:

ՕՂՈՐՄԵԱ ԳԿ

Շնորհեա՛ մեզ Տէր ընդ ապրանաց օրինակին զա՛ղաւրութիւն. զի կամաւոր աղքատութեամբ արքայութեանդ երկնից ընդ նըմին լիցուք արժանի. լո՛ւր մեզ եւ ողորմեա՛ Քրիստոս Աստուած: Որ փո՛խանակ հանգին կարծութեան զհանգն անմահութեա՛ն նըման շնորհեցեր. եւ ընդ մեծատանն անդրիմութեան ի գո՛ղն Աբրահամե՛ւ ընդնա՛ ընկալար. լո՛ւր մեզ եւ ողո՛րմեա Քրիստոս Աստուած: Լո՛ւսաւորեա՛ զաչըս սըրտից մերոց տանել մեզ ողորմութեամբ ի քէն Տէր գո՛ղորմութիւն. զի մի՛ ընդ մեծատանըն հանցեսցո՛ւք ի բոց հնձին ծագիւ մա՛տին չար ի զովացուն. լո՛ւր:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

Որ ընդոյս աստուածայի՛ն քո՛ բանի. ծա՛գեցեր յաչխարհասէ՛ր խաւարն անգիտութեա՛ն. լուսաւորեա՛ եւ զմեզ չօր խնամոտութի՛ւն: Որ զհամօրէն գաստանաւորի՛ն օրինակ. նըշանակեցեր առ մեծատունն և վաղորդա՛ս. նե՛ր հա՛կառաջ տալով զոր անառ ընկալա՛ն: Վա՛ճառ որով անգի՛նաւք լցեալ Տէր. փըրկել ընդմեզ ի հրոյ մեղաց և առնել զա՛ն. հա՛ նդչել ի գիշ նահապետն աբրահա՛մ: Որով եւ մեք ընդ հրեշտակա՛ցըն դասուց. անարաժանել զա՛ստրք երրորդութեա՛նդ. հա՛ մի՛ ձայնեալ երգեմք լցեալ ի բարձունս:

Աստուած Աստո՛ւած ձԺԲ:

կՅ. Եղիցի անուն: փԽ. Օրհնեցէք մանկունք:

Օրթի

Սրբոյ Աստուածածնա որ ըստ Ղուկասու. ԺԲ. 32:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս Քրիստոս ասէ

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ պարգեւութիւն: Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր, և

տուք ողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ, և ոչ ցեց ապականէ: Զի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին: Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս. և ճրագունք լուցեալք: Եւ դուք նմանօղք մարդկան, որ սպասեն տեառն իւրեանց, թէ երբ դառնայցէ ի հարսանեաց. զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա: Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս: Ամէն ասեմ ձեզ. զի գօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմեցուսցէ զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա: Եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ: Բայց զայն գիտասջիք, եթէ զի-տէր տանուտէրն յորում ժամու զոր գայ, հսկէր և չտայր թոյլ ական հատանել ի տան իւրում: Եւ դուք եղերուք պատրաստք. զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ: Ասէ Պետրոս. Տէր, առ մեզ ասացեր զառակդ զայդ, եթէ առ ամենեսեան: Եւ ասէ Տէր. ո՞վ իցէ հաւատարիմ անառակ և խնամառուն, զոր կացուցցէ տէր իւր ի վերայ գերդաստանի իւրոյ՝ տալ ի ժամու զկերակուրս: Երանի իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտնիցէ արարեալ այնպէս: Ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա: Ապա եթէ ասիցէ ծառայն այն ի սրտի իւրում. յամէ տէր իմ գալ. և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղախնեսն, ուտել և ըմպել և արբենալ: Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր՝ յորում ոչն ակն ունիցի, և ի ժամու՝ յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ կտրեսցէ զնա, և զհանն նորա ընդ անհաւատսն դիցէ: Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատրաստեսցէ զսա կամս նորա, արբցէ զան բազում: Եւ որ ոչն գիտիցէ՝ և արժանի զանի ինչ գործիցէ, արբցէ զան սակաւ: Ամենայնի՝ որում չտա տուաւ, չտա խնդրեսցի ի նմանէ. և որում բազում աւանդեցաւ, առաւել ևս պահանջեսցին ի նմանէ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԳՁ. Որ տիրականս: 235:

Դ · ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ · ԳԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

ՓԱՌԱՒՈՐԵԱՆՔ. ամենեան քո յաւիտեան ‖ տէ՛ր Աստուած համբոյրն մերոց: Վասն ամենայն քո մեծի. մի՛ մնաներ ըզմեզ խափան տէ՛ր: Բարձրացուցանեմըք դովելով զանուն քո սուրբ տէ՛ր:

Գ. ԸՂՑԷ՛Ր ‖ օրհնե՛ալ ես յերկինս եւ բանիւ աղաչեմք ընծայ յաւիտեան: Ո՛ր ի յերկրի ի յերկինսըս համբարձաւ ի վերայ թևոց հողմոց. ժողովուրդք օրհ: Ո՛ր նըստաւ ի բարձունսըս յաթոռ ընդ աջմէ բարձրելոյն. քահանայք օրհ:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑՔ ԳՉ

Ամառաւաժամէն երկնայինն գնաւն ամառաւաժայրն ձայնիւն աւետարանէր հրեշտակն. ‖ ուրախ լեր բերկրեաւղ ՏԷՐ ընդ քեզ: Ի՛ քեռ՝վրէս բազմեալ ընդ Հօր անճառականաբար բնակիլ հաճեցար ի քում յորովայնի. ուրախ: Ո՛ր բացեղէն սրովբէից չըրջափակեալ պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի գերկրս հոգեղինի յայտնեալ. ուր:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՉ

Ո՞Չ՝ՐԾՈ՞ գին յերկայիկ սրաձգին. եւ յամենայն վրաստանէց անպա՛ղն. ‖ եւ ոգո՞՛րեաւ: Ձայնեբուցիկ քընդամուն եւ ի գանգանի նեամբ բանաբերուին պա՛՞հան. եւ ոգ: Փը՛ղրկեա գին ի յանդստեաց մեզոց ի՛՞մոց. եւ նորընկա գիս հոգեով գիտա՛՞լեան. եւ ոգ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ընդհայրն երկնաւոր. օրհնեցէք ընդ հըրեշտա՛՞կս ո՛ր միայն է՛ թագաւոր փառաց: Զո՛րքէն միաժին. գնդեթեանըք բարեբանեցէ՛՞ք ո՛ր երկին և փըրկեանց

բամբ։ Զմբխի՝թարիչ սուրբ դՀոգին. ամէնադէն չունչ բանբեռանեցէ՛ք ո՞ր լուսաւորեանցն բամբ։

Դ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԴԶ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԳԶ

Փառաւորեա՛լ է անունն քո՛ յաւիտեան. ‖ Ա՛մասուա՛ծ հաւրցըն մերոց։ Ո՛ւմն Աբրահամու սիրելւոյ քո՛. ո՛վ՛ մի՛ժեր բամբ ի՛ ոսկան. Ա՛մասը։ Ի՛ տանձարի քում խընդրեմք ի քէն. ո՛վ՛ ա՛նտեա առներ ը՛զմի՛գ. Ա՛մ։

Դ· Ը՝գՏէր օրհնեցէ՛ք ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք բընտա յաւիտեան։ Ո՛ր փառաբանի յանհասանելոյ հրեշտակաց· անէնադէն ազինըք գովելով բարձր։ Ո՛ր երկրբպարգի ի դասուց քերովբէից· քանահնագք ծրհնելով ժողովուրգք առաւել բարձր։

ՄՆՄԱՑՈՒՄՏՀ ԳԶ

Չանճառելի լուսոյ Մայր և գրնակարան։ 93։

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԳԶ

Ծնո՛վ մեզոյ խնդց գին ալէկոծէ՛. ո՞ր է՛ս նաւահանգիստ բարի՛. ‖ չնորհեա՛ ինձ նաւահանգիստ Հայր ամէնակա՛լ։ Խորըք պատրանաց գին կորուսանեն. ա՛յլ գո՛ւ նաւահանգիստ բարի՛. չնորհեա՛։ Ո՛ր միայն իշխանդ ես փոթորկ բամբս. ո՛ւ է՛ս ադաչեմ բգքեզ. Տէ՛ր թո՛ղ ինձ բամբս ի՛մ Հայր ամէնակա՛լ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԳԶ

Օ՛րհնեմք բգքե՛զ ա՛նըսկիզբն Աստուա՛ծ ընդ հրեշտակս քո՛ ի յերկինս։ Զօ՛րհնանապատ օրհնեացո՛ւք զմի՛ն օրհնակ թագաւորդ. գի՛ դու միայն ես փառաւորեալ Տէ՛ր յաղթական քոց։ Ը՝սո սո՛րժանեմ սըրտութեան քում հանդարտիդ քեզ վայելէ՛ ծրհնութի՛ւն. գի՛ դու միայն ես փառաւորեալ փա՛ռըք քեզ Ա՛մասուա՛ծ։

Դ · ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԴԿ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՋ

Հարցըն մեր ոչ Աստուած ըզքեզ բարեբանեմք. ||ո՞ր ծրհնեալ ես ի յաւիտեան: Վասն ոչխար հարցըն մերոց մի՛ մերժիր ըզմեզ ի քո բազում գթութեանցդ. ո՞ր: Ցահաւոր յառնիւն յահեզ յայնըմ աւուր. ոզնորհամ անձանց մերոց. ո՞ր:

Դ· Ըզձէր ծրհնեցէ՛ք եւ՛ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեան: Ե՛կէ՛ք Երեք մանկունքն ի հնոցի՛ն ջուրանութեամբ երգէին ասելով. ամէն նա՛յն գործք ցեան ըզձէր ծրհնեցէ՛ք: Ե՛ռգէ՛ք եւ՝ պայն սեռ սեալ անօրէն արքայի՛ն զի՝ ոչ այրէին մանկունքն ի հնոցին. զանհի հարեալ ասելով. եւ եւ՛ս բարեբանեմք զանմահ թագաւորն:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ ԳՋ

Աւրք զԱստուածածինն. օրհնութեամբ: 141:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՋ

Ո՛ղորմեա ինձ Աստուած զի քե՛զ միայնոյ մեղայ: Ականել լուա զի. ի սըղմոյ յանցանաց սրբիւր բըժշկութեան. եւ ողո՛րմեա: Ցարեւնէ փըրկեա զիս. ո՛ր հնգուց և մարմնոց նենգ խչանութենն. եւ ողո՛րմեա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՋ

Ա՛ռաւօտ խաղաղութեան. ծաղեա՛ ի մեզ մարդասէր եւ կեա՛ց: Ի՛մանալի լուսովըդ քո փըրկիչ. լուսաւորեա՛ ըզմեր ըզհոգիս եւ կեա՛ց: Ե՛ւ յամենայն ի վըտանգէ անմարցո ըզմեզ. ընդ հովանեաւ անձրվըդ քո պըրծոյ եւ կեա՛ց:

ՅԵՐԵԿՈՅԻ ՅԵՒ Ի ՔԷՆ ՀԱՅՑԵՄՔԷՆ ՍՐԲՈՒՀԻ. Ղ Ղ ՊՈՒՈՒ ԸՍՊ ՀՈՄՓԷՐՈՑ · Է ՎԵՑԵՐՈՐՊ ԵՐԻ· ԵՐԵ· ԵՐԻՈ ՊՈՒՈ ։

Դ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· Ա Զ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԶ

Օ՛ՐՀՆԵԱՆ Ես ՏԷր ‖ Ա՛ստուա՛ծ համբոյնն մերոց ։ Վա՛ստ ա՛ղետի քո առ համբուն փըրկեա՛ զմե՛զ ի հրոյն · եւ ի բնբռնքեա՛լ բռնոյն սպրեցո՛ զմե՛զ Ա՛ստո՛ւած ։ Ո՞Ւ նըշա՛ւիս ի քրնվըչն եւ բանբե՛ռանին ի սե՛ռնվըչնոց · յո՛ն ձա՛նոց խո՛նարհաց ընկա՛լ ըզբանաւո՛ր պատա՛րագս ի՛ մե՛նջ Ա՛ստո՛ւած ։

Գ· Գո՛րծըք ՏեաՀան ըզգՏէ՛ր ‖ օ՛րհնեցէ՛ք · եւ բա՛՛ր ա՛ռա՛՛ջնէ՛ք ընդա՛ յա՛ւիտեա՛ն ։ Գիշե՛րք ըզգՏէ՛ր օ՛րհնեցէ՛ք Զ՛ծա՛գա՛ւո՛րըն յա՛ւիտեանի՛ց զԱ՛ստո՛ւա՛ծ ա՛ղաղի՛՛ չ· օ՛րհնեցէ՛ք եւ ։ Ա՛ղո՛ւո՛ր ըզգՏէ՛ր օ՛րհնեցէ՛՛ք Զ՛էա՛կի՛ցըն Հո՛ր ե՛ւ Հոգւո՛յ · գո՛՛՛ծ ի՛՛ ո՛ղին գո՛վեցէ՛ք և բա՛՛՛ր ։ Ի՛նա՛յի՛՛ ըզգՏէ՛ր օ՛՛րհնեցո՛՛՛ Զ՛փա՛ռա՛կի՛՛ցըն Հո՛ր ե՛ւ Որդւո՛յ · գնո՛՛ր՛՛ղ սո՛ւրբ գՀոգին բա՛՛րեբա՛՛նեցէ՛՛ք և բա՛՛՛ր ։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳԶ

Ա՛նթակըզբնակա՛ն Բանին Հո՛՛ր բըզնա՛՛՛կա՛՛՛ն · սա՛՛՛

բուցեր արթէս մայր ընտացնդէն ըզքեզ ըզկնաւակն քո սուրբ ընկանէն. զքնզ։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՉ

Ջանազանական ըզհոգեւոր ըզգաձնէն. յանպականաձոյս կենցաղըս ծախեցի. ‖ այլ առ քնզ մխայն պաղատիմ բարեբար փըրկիչ. խնայեա՛ ի մեղուցեալ ծառայս։ Ջցանկ հոգւոյ խնդ քակտեցի. և եղէ անբարեձնական ոբթ. այլ։ Ո՞տաւքանց եղէ ես որպէս զարմանէնի. պըճողանգործոյս որպէ՞ս ձէրթենի. այլ անչիշաչար եմ անուխանակ փըրկիչ խնայեա՛ ի մեղուցեալ ծառայս։

ՏԷՐ ՑՆՐՊՆԻՑ ԳՉ

Ա՛ջ՛վըզ քո Ա՛տըտած ընկալ զիս եւ կա՛ց։ Ցօրհնութքէն ի նոր օրհնութցո՛ք ըզքնզ Քրիստոս փըրկիչ մեր։ Ի՛ սըրբութեան քում բարեբանեմք ըզքնզ Քրիստոս Ա՛տըտած մեր։

Դ · ՈՒՐԲԱԹ · Ա՛Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ո՞ՍՏՐԻԱ՛Ծ բարձրեալ ա՛հաւոր. եւ աքանչելագործ ա՛րարիչ ա՛նձա՛նց մերոց օրհնեմք ըզքնզ ‖ Ա՛տըտած հարցըն մերոց։ Ո՞ր ի՛ջեր ի մէջ հնացին եւ փըրկեցիր մեծ ըսքանչելիօք զերբօս մանկունան. Ա՛տըտած։ Քնզ հրեշտակք երկրպագանեն եւ սերովբէք սրբանաց ձայնիւ օրհնեն ըզքեզ. Ա՛տըտած։

Գ. Գո՞թըք տեա՛ն ‖ ընտէ՛ր օրհնեցէ՛ք. եւ բանձր արարէ՛ք ընդա՛մ յաւիտեա՛ն։ Տի՛ւք և գիշե՛ր ա՛ձա՛ր ընտէր։ Ի՛ սրայէլ ընտե՛ր։ Ո՛ր ըզ՛ր օրհնեցէ՛ք Ա՛մենայն ժողովո՛ք երգով օրհնութեա՛ն մեր եւ բանձր։

ՄՆԹԱՑՈՒՄՑԻ ԳԿ

Մայր և կոյս սուրախին Քրիստոսի. որ բարեխաւսէ եւս մեզ առ Տէրն. ‖ քեզ երանեն ամենայն ազգք: Մաքրեալ սուրանի՛ն եւ հաճեան երկնից Մարիամ. տաճար եւ սրբոց Աստուծոյ բանին. քեզ: Քեզ հաճեցան ի՛ միանալիքն ընդ հոգեղէնսն. եւ քեզ մերձեցաք ի վայրն կենաց. քեզ:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳԿ

Մաքառանքն հանապազաւոք ի տանձարին էառ ըզքաւութիւն. ‖ նոքին ձայնիւն և ես զոչեմ աղօթական ինձ Աստուած: Ազատակն ազատակէր ի խաչին յիւրում տէրս տէր. նոքին: Ազնուական արդին ազերբանօք անպատչէր ըզքեզ հայր մեղայ յերկինս և առաջի քո. նոքին:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

Ազնըկիզքն Աստուած և թագաւոր երկնաւոր. բանբ բանեալ ի գօրաց անճահից երկնաւորաց. ըզքեզ ծրհնեմբք Հայր անըսկիզբն: Խնդարձեցար ի բարձանց վասն մերոյ փրկութեան արձակիչ կապելոց եւ բժիշկ հնգուց մերոց. ըզքեզ գովեմք որդիդ միածի՛ն: Ո՞ր էակից ես ընդ Հօր և փառակից Միածնին բանիւ պարգեւաց եւ սրբող աղօթութեան. ըզքեզ բանբ բանեանեմբք սուրբ Հոգիդ ճշմարի՛տ:

Դ· ՇԱԲԱԹ· ԲԶ

Ս· Քառասնից Աերբաստիայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԿ

Ա՛ՅՍՕ՛Ր ընդ անմանրամոնցըն դառա պարե՛ն. ո՞րք լ սկբասխա՛ ձը՛գնութեամբ պատերազմականք յաղթեցի՛ն թըշնամւոյն. ‖ բարեխօսութեամբ սուրբ Քրիստոս խըն-

նայեա ի մե՞ղ։ Եւ ըմպութիւնն անօրէն բըռնաւորին. առատաձայնին արբեցամբ վանեալ. տաբեալ ժուժկալութեամբ համբերելոյն տանջանացն. բարեխօսութեամբ։ Ի՛ ձուլել պատուական մարմնոյն ի գըժընդակ ծոցն. տգիտապէտին ի լըսին սաղալոցել յանառակելն տանջանացն. զա՞յս ի յերկինըս համբարձեալ եւ զօգնութիւն ի քե՞ն խընդրելին. ո՛ր յոյս և ապաւէնդ ես քոց սըրբոց խընայեա ի մե՞ղ։

† Աչօ՛ր զանցագրելի մարթիրոսացն. եկեղեցի՛ ոճիկ ընկերատու՛կ ճըշդութեան. ո՞րք ի սկբատախն պա՛տե՛ր բա՛զմեալք ընդ թըշնամուդն յանգիեցե՛ք քա՛ջութեամբ. սո՛ցի՛ն ազաչանօք ‖ Քրիստոս խընայեա ի մե՞ղ։ Աչօ՛ր անատանելի չարչարա՛նօք. նահատակեա՛լք ի լըսին անուշցելոյ երանելի քահանայէն. ո՞րք ի բարձանոց ա՛՛նձա՛ռնելի ճառագայթիցըն նըշոդելո՛ք տանգեա՛լք լինէի՛ն. ո՛ր իջեր ի մէջ սըրբոց քոց Քրիստոս խընայեա ի մե՞ղ։

ՍՏԵ. Ո՛վ երջանի՛կ ճառագայթ. առաքելակա՛ն քաջութեանցն արժանաւո՛ր լինելով տուր Աստուա՛ծ. հանապատաբնակին ի Քրիստոսէ՛ հայցեա՛ծ՝ տուր եկեղեցւոյ։ Ո՛ր քոյին յօժարական հանձնըւթեամբդ ընդքարկոծումն յանձն առեր. չնորհեալ քեզ յԱստուծոյ լինել չարչարակից Քրիստոսի. զի եւ մեզ ունա՛նայես փառաւորել տուր զերկրպագութի՛ւնն։ Աղօթէի՛ր. ո՛ր քարանձիդըն լինէի՛ն ի քնոյ նահատ ի վիկայս. զի անցեալ ըղհատուցմանն բարի յարբարչէն ամենեցուն. եւ այժմ աղաչեմք ըզքե՛զ եւ վասըն մե՛ր բարեխա՛սեա։

ԳԻՒ. Խնամատանդ Քրիստոսի ճըշմարիտ վկայ. բազմաչարչար նահատակ տէր Գրիգո՛րիս. զգակատուքին չարչարանաց ցեղն ի մարմնի քո՛մ կրեցե՛ր. որով ցընծայ եկեղեցի՛ ի փառս սրբոց Աստուծո՛։ Ընդ

հոգեւոր մասուածանման՝ սիրով. զի բղխական հայր պարծանաց տէր Դրիգորիոս. չարչարանօք մարմնոյդ մաքրեցեր զմեզ ի յաղտոյ մեղաց. եւ ձգնաբար որդիս լուսափայլ բանի՝ ւդ: Կերպարանն փառաց միաձոյլ որդւոյն. մաքրակրօս յանդիման տէր Դրիգորիոս. բեւեռա երկաթիս ընկալան երկնանգնաց Քրիստոս ասից քոց անբիծ. զի բեւեռեսցես զմեզ յերկիւղն Աստուծոյ:

ՀԱՅՐ. Ա՛յսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմանրամոնսըն դասակցեալ ասնելո՝՛՛ւ զյիշատակըս քո տէր սուրբ ևերբա՛ս. որ ի հնգտնջն սքրբոյ անգամնակերպ իմամբ վըկայեցար. ‖ բարեխօսեա՛ մեզ Քրիստոս վասն ամենայնոց մերոց: Քաջհանդգոյացեալ ընդարեալ. արժանապէս չնորհօք Հոգւոյն բանչխեցե՛՛ւր զերկրպագուն մարմին եւ զարիւնըն Տեառն. յորում հրեղէն սիւն ի յերկինից իջեալ. բարեխօսեա՛: Ա՛րդ ազանչելիք լըզքեզ. լուսաւորիչ հոգւոյ մերոց նըմանեալ՛՛ւ Մովսէսի նախամանրագոյնն մեծն մեծի. լուսափայլեալ դիմօք աստուածահրաշ տեսլեամբ. բարեխօսեա՛:

ՄԻՏ. Ա՛յսօր հրեշտակաց դասքն ի յերկինս ուրախանան՛ն ի վերա՛՛ւ՝՛՛ւ՝՛՛ւ՝՛՛ւ ձըգնաւթեան սքրբոյն: Ա՛յսօր ձըգնազգեցոյց սքրբոց դասքն ի յերկրի պըսակեցան ե՛րկնաչքին աստուածեղէն փառա՛ք: Ա՛յսօր անմանրամոց գինուորութիւնքըն մեծապէ՛ս ասնեն. քանզի ե՛րկրաւոր գինաւորաց բանմանութիւնքն ընծայեցա՛ն ի խորա՛՛ւ՝՛՛ւ՝՛՛ւ՝՛՛ն սքրբութեան երկնի՛ց:

Նահանակք յաղթողք քա՛ջք ի մարտի. եբանեալի սուրբ մարտիրոսք. ‖ ո՛րք վաճառեալ ընդ ընծամի՛ն խաչ՛ս ատկեցի՛ք: Հրեշտակացըն դասքըն ասնանկից են մեզ. եւ չնկիք ա՛ծառացն ը զուարճացեալ բերկրին. ընդ վարդագո՛յն ձեր հեղուսն արեան. ո՛րք: Ա՛նթառամ

պըսակը՞ն ձեզ աւանդեալ մընայ. քան զանկո՞նըս պա-
տուանա՞նըս զերա՞գոյն հրաշի՞ւք. ո՞րք:

Ա. Յայո՛ր մարտիրոսաց զանգըն. ցընծացեա՛լ բերկրի՛ն
ընդ առա՛ջ տեա՛ռն. Քրիստոսի՛ Ա՛րքային Աստուծո՛յ:
Զայն ի՛ յերկինից վըկայեալ. ասէ եկայք՝ օրհնեա՛լըք
Հո՛ր իմո՛յ. ժառանգո՛ըդք երկնից խոստանա՛ցն: Ընդէ՞ք
ըզտեղի՝ անկելոցն. ապըստամբո՛ղական թըշնամո՛ւն
ո՛ր ի՛ յերկինից վայր անկեա՛լ:

Մ. Աստուածածնին խոսքն լուաք. անվայրափակ
ա՛րիւնն կենաց ո՞ր եղե՞ր արեւելք արեւգականն ար-
դարութեան. եւ նըմանըցա՛ւ ի խաւարի լոյս ծագեցե՛ր.
վասն որո՛յ ամենեքեան ընդքեզ միշտ մեծացուցանե՛ք:
Ա՛նապակա՛ն տաճա՛ր. եւ մարքնի՛ անկիզելի՛ ո՞ր զան-
շի՞ հո՛ւր աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրե-
ցեր. ո՛րով բնութեանս կիզեալ չկա՛ւ կրից բոց. վասն:
Կի՛նդանի տապանակ. կտակարանաց նորո՛յ ուխտիս
որո՛վ ե՞՛լք յերկիր աւետեաց հօրդեանլ. Հո՛գւով ի
քեզ տըպաւորեա՛լ բանին. վասն:

Թզ. Յանդիման եւ զնար օրհնութիւն միշտ ի բարձունս
երգեցո՛ւք թագա՞՛ւորին Քրիստոսի՛ հաւատացեա՛լ ժո-
ղովո՛ւրդք: Որ ելին ի լուսաւորել զընտրեա՛լ սուրբ զե-
կեղեցի. եւ պը՞՛սակեաց սո՛ւրբ խաչին նըմա՛ն ըզ-
փառս երգեցո՛ւք: — փառք Հօր: Ա՛յսօր եւ մեք տօ-
նեսցո՛ւք զնաւա՛կատեաւն սո՛ւրբ խաչին. եւ փը՞՛րկո-
ղին մատուցո՛ւք փառք եւ պատի՛ւ յաւիտեա՛ն:

— Ա՛յժմ և միշտ: Ա՛յսօր ի լրա՛ւն աստուածայինն ե՛ր-
գոյն. անցանելո՛ւ ընդ ջուր մնքրեա՛լք որպէս զոսկի
փորձեալո՛վ ի հնո՛ր. ե՛ւ համբարձեալք ի յե՛րկնա՛յինն
պե՛նուերութիւնըն զանելով ընդ անմահակի՛ն զըւար-
թանա՛ն. որ ևս փառաւորեալ ի մե՛ջ սրբոցդ քոց Քրիս-
տո՛ս խընամեա ի մե՛զ:

ՅԱԹԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐԻ Գ.

Աչքօր առնելով ըղյիշատակ քո՛ջ եւ յաղթող վիճակիցն. որք ի՛ Սիբաառիա՝ արիաբար ընդդիմամարտեալ հերքիցին ըզմոլութիւնն անօրէն կռապաշտութեանցն. բարեպաշտութեամբ զբնդ դաւանեալ միանականն սուրբ Երրորդութիւն. ‖ օրհնեալ տէր Աստուա՛ծ հարցըն ի՛ մերոց : Ո՛րք համղիտացեալք խրախճանեալով ընդ երկնային զինուորութեանցն բազմութիցըն հոյլսն. եւ մարտի՛ նահատակութեամբ յանկնարկիչն իւրեանց ըզքնզ վերանկարդացիչն յօգնականութիւն. աստե՛ղ կարծ՛ զօրութեամբըզ միշտ թագաւոր յաւրհնէից. օրհնեալ : Ի՛սկ բընդխառնըն յարդարո՛ւղս սուրբ արեանցն. ի ձո՛ւլել պատուականն մարմնոցն ի գլխընդակ ծոցն. եւ վերնախնա՛մ առնութեամբ ճառագայթաձակ փայլմամբ բոլորեալ պըսակըս յանեմատոյց լուսոյն. քնզ յաւե՛ժ մարա՛ր հնչմամբ ընդ հնգեղեռնացըն զանազ վերերգմացուք. օրհնեալ :

Գ. Ըզտէ՛ր օրհնեցէ՛ք ‖ բարձր ա՛րարչ՛ք յաղթողականն ձայնիւ ընդնա՛կեալն ի՛ միջ սըբոցս : Աչքօր հրաշափառ ծագմամբ Որմէ՛ն մի՛ածին. զճառագայթիս առաւա՛ծութեանն երեւեցո՛ւցանել ի՛ միջ լըճին. արիւնահա՛ր փա՛ռս լմնամբ լուծանո՛ղով ըզպատճառսըն զանէնաչունչ ըզժընդա՛կ ծոցն ե՛ւ աճ՛ումն բարձր : Աչքօր վիճանո՛րոգող սուրբ Հոգին ձըչնարիս. նախատեսո՛ւմ առա՛ջեւամբ հնօտանեաւն յայտնեալ ըզպահնձըս հոգեւորս. եւ բո՛ցս ճառճա՛նչ հրաշի՛նչիւք ի փայլմանըն նըշուլիցըն համակատարեալ ի հոգա՛ւոս ջուրցն ե՛ւ աճ՛ումն բարձր :

ՄԵԾԱՑՈՒՑԻ Դ

Ծաղումըն հրաշալի՛ որ անյայտ էր ի մէնջ. եւ Բանըն հայրական անըմբըռնելի. հուր փայլականացեալ և ի մարմնի բնակեցաւ. անվընաս պահելով զարարածս ամենայն: Ծաղումըն հրաշագործ որ ի կուսէն ծագեցաւ. ճառագայթիւով զարարածս ամենայն. էրկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. և Քրիստոս Աստուած ընդ մարդկան չերջեցաւ: Ա՛ռ քեզ ապանէնիմք ամենասըրտուի. գերագոյն և հրաշալի եւ բաշխող բարութեանցն. աղբիւր ես ծարաւեաց եւ հանգիստ աչխատելոց. և եղեր վերընկալ ամաուաժայլն Բանին:

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Հրաշափա՛ռ ծաղումըն լուսոյ քո Քրիստոս. որ ի մէջ լե՛ռ ձ՛որ ձին. զերկրաբնակսյց սուրբ ըղձացոյց. Ընդ՞ որ բանա՛ մեզ Աստուած: Լա՛ւսափա՛յլ ողորմութեան քո չընորհք. ծա՞գեա՛լ ի մէջ քա՛ոսաձո՛րձին. զերկրաբնակսյց սուրբ լըսա՛ւորեալսն. ընդ՞ որ բանա՛: Երանելի վերկայք քո Քրիստոս. նահատակեալք ի պատերազմի և ընկալան զանմահական պըճոյկն. ո՞ղ որ բանա՛:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Այսօր ցընծան զաւազ հրեշտակաց. քանզի անուանըք ձեր գրեցան ի զըպրութեան կենդանց. ով սուրբ քաւանա՛նք ընդ ար և մեք երգեցուք Քրիստոսի ծրնունդիւն: Ով երջանի՛կ ճառագայթք որ զօրութեամբ աստուածայնոյն ըզպատուականն լընդին եղկանգնեցեք և ապծիւք ըզպականումըն չորըթդ աստիճանն լըցուցեք: Սուրբք եւ սիրեցեալք ի Քրիստո՛ս. լուսաւորի՛չք աչխարհի պարծանըք սուրբ եկեղեցւոյ. բարեխոսեցէ՛ք մե՛ զ Տէ՛ր վասն անձանց մերոց:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ ՍՏ·

Զանուանըն Տեառն. Լուռ ապաշխարակա՛ս մտցըն ասո՛ղին. պարծանացեալ հաւատացեա՛լք պըճասկմղին. ո՞ր ի Սբ բանասիրա՛ց ծո՛ւխ վրն զծո՛ւխ ածուի կենցաղոյս լուծիւն ընկալանգ. ‖ ճրգնութեամբ. աղօ՛թ՛ք՛ամ՛ մաղթո՛ղ ցո՛ւք դհանչտութիւն անձանց: Քրիստոնեա՛կ ազ ի երկնահոգա. ճառագայթիւք. տօպանա՛՛՛՛՛յր ծուըն սանձաքաշ լծիւն. վա՞ղ զի պատուական արեանըն հե՛՛ղմ. զկանգնատակ լոծուըն վարդագոյն նմըկ՛ր· ճրգ: Թանգաւոր ազ երկնաւոր. որ ընկիւ սրբոց քոց բարեգործութեամբ ըզ լո՛՛ցեր. զմեռանելութիւնըզ՛ մեր օրհնեա. զի մի՛՛՛ ո՛ք. ծցտեալ ի բանտարկուէն ելցէ արտաքս ի կորըսնա՛կանն բաղա՛նիան. ճրգ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԲԿ. Ող պատուիրան: Տե՛ս ի վեր:

Ե· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԲԿ

ՓԱՌԱՍՆՈՐԴԱՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԿ

Ո՛ր պատուիրա՛ն ճրագնկալութեան առանցեցեր ևկղեցւոյ քո՛ Քրիստոս. անճառելմա՛ն ժամանակա՛՛յ. ազօթել մշտ աճո Աստուած հոգո՛՛վ ևս մըտօք: Ո՛ր ըզրա՛ն քո՛ օրհնուց հաստատեցեր զորձո՛վ մեզ օրհնանակ. հանե՛լով զդիւըն ի զրնւթ յաղօթան Աստո՛՛ծո՛՛յ. բնութեամբ մերով անօրհնաբար. արդա՛մ կըրկնի՛ ծո՛՛ղ ամենայն: Ո՛վանո՛ր որոյ ևս մեք պանդխտեցո՛ւք աո՛՛ քեզ Քրիստոս. չնորհեա՛ մեզ յամենայն ժամ լինել քեզ յանդիման՛՛ն. մնքո՛ւր աչօքիւք ընտ անամարմնոցն որ յերկի՛՛նս: Ո Ամպաստնօք Աստուածածնին

անհապաղ՝ քան զընդունելն. զիմանալն աչքս սըրտից մերո՞ց. բացցես աղաչեմ քեմբ հայել ի լո՞յս քո փրկաւոր:

† Գանահարը ամրապրելեան հաստատուցեր ի մե՞զ ըղմիտըս մեր. դառել դհնդիկ և ընդմարմի՞ն. արդա՞ր պակչես դառնալդ ընտ օրինաց քոց փրկաւոր: Ի՞նչ անելբաւ դառաւորելն որ ի քաղաք բնակելեաւն մե՞ղոյ. ոչ ուներլով զերկիւղ քո՞ սո՞ւրբ. և ամենատեսո ի մարդկանէ ոչ անհնարելով դա՞ռ զերկիւղ լո՞յն: Այլ ան-մահ սուրբ վեհապիղ այրէ հոգի՞ ի մարդոյն. ուստ զիրաւունս քո խնդա՞ռ. անհնար ինձ դառաւորելն ամրապար ընդ անոխիկ մարմնոյ լինոյ:

ՎԱՐ. Ձառագայթի փառաց Հօր ոչ երբեք մերձենն. որ ըղլոյս անմատչելի կ մարմնով պարագրեալ. ‖ այսօր ի Թաբո՞ր փառաք փայլեցեր: Որ անառես սրտվրէից անհետս ի վեր քան ըղբան. ծառայի կերպիւ պարտ ծածկեալ ըղլոյդ անբառուեր. այսօր: Որ հրեղենացն անմերձենալի հնար առաւաժութեանդ. ի հնդեղէնս խոնարհեալ լոյդ արփիսկեան. այսօր:

Որ զերանգոյն փառաք պայծառացոյց զԱդամն առաջինն. զոր ճաշակմամբ պղտոցոյն մերկացաւ ըղփառս անպատուն. այսօր վերըմարի՞ն փառաք զարդարեցոյ: Որ ի նախնումն երեւեալ Մովսեսի ամպովքն ի Սինա. այսօր լուսափայլ ամպովք ի Թաբո՞ր յայտնեալ վերկայեցոյ. զո՞ւ է իմ որդի՞ դընմա ըզաւրութ: Որ ի յերկինս վերացոյդ հրեղէն կառաք դՀեղիան. այսօր վայրանիբնեալ ի Թաբո՞ր հանդերձ Մովսեսիւ. խօսէին զերի՞ցն որ յերթեւեկի՞ն:

ԱՊ. Ընդ լուսափայլ զրուցիկնոյն. ըզյաւրնուցեալն օրհնեցուք. եւ մա՞ղթելով խընդրեսցուք մեզբե՞ւ ըզ-

մեզ ի մեղաց։ Ո՞նդ խը՞նկաբեր սուրբ կանանցն. ան֊մա՛՛՞հ բնաբանն անուշից. խունկս աւ՞դօթից մնառա֊ցուք ‖ մաքրե՞լ լսմեզ ի մեղաց։ Ո՞նդ խուզա՞բերիցն արտասուս. զմարգարէ՞ն բարձոյն արտասուաց. պա֊դա՞ռեսցուք արտասուօք մաքրե՞լ։ Ո՞նդ փրի֊ատանդ պահելով յաղթո՞ղ լինցուք փորձողին. եւ ո՞նդ հրեշ֊տակս երգեսցուք փառք ի՛ բարձունս Աստուծոյ։

Յարժա՞մ գայցես բանդիմ հրեշտակօք. տէր ի դատե՛լ զերկիր։ Յայնժա՞մ շարժին զօրութիւնք երկնից. տէր ի յահէ քումմէ։ Եւ յա՞յնմ աւուր լեր իմ ծգնաւկան. տէր իմ և Աստուած իմ։

Ո՞ր օրհնի՞ս ի հրեշտակաց անդամդանդ. Հայր երկնաւոր ընկալ գաղաչանս մեր։ Ո՞ւռայի՞ քո անկա֊նիմբք փըրկիչ. խընդրեմք զթողութիւն բանդում յան֊ցանաց մերոց։ Ո՞ր գիտակդ ես գաղտնեաց մարդկան Հոգիդ սուրբ. տէր և կենդանարար ընկալ գաղաչան֊նս մեր։

Ո՞րհնեցէ՞ք զտէր ընդ երկնայինսն նըմանեալ դասուց. նա՛ր ժողովո՞ւրդք ասելով. քնդ Հօր սըւոդիդ ‖ մեզ ըզկեանըս փա՞ռք։ Ե՞րգեցէ՞ք տեառն երգ նոր ևկեղեցիք ընտրելոց ձրդիք Սիոնի՞ ասելով. քնդ Որ֊դւոյ շնորհոդի՞դ մեզ։ Ո՞ւրախ եղանեցէ՞ք զԱստուած ի աքանչելիս սըրբութիւնս նորա ձայնիւ ցընծութեա՞մբ ասելով. քնդ Հոգւոյդ պարգեւոդիդ մեզ։

Ա՛ստ. Աիւն լուաւ և ամպ հովանի աղաչ֊ըր կոյս ո՛ր ցօ֊ղեցեր ի մեզ ըզցօղն երկնայինն. ‖ զքնդ բարեբաղ֊նեմք Աստուածածնին կոյս։ Ա՛նկէզ մարենի եւ սրա֊վէ հոգեղէն աղաչ֊ըր կոյս. քանզի պըտուղըն կենաց ի քէն ազգաւ մեզ. զքնդ։ Ա՛նբիծից լուծիչ և քաւիչ մեղաց աղաչ֊ըր կոյս. ո՛ր զանազանեալին յեղից ի գերկըս զո բարե֊ձէ՛ր. զքնդ։

Խշ. Եկայք ժողովուրդք ի տանձարի փառաց Քրիստոսի. ‖ ամուք առնելիքս ծրհնութիւն ի բարձունս։ Քաջնդի թագաւորըն Քրիստոս պընտակեաց ըզամ աքանչելի փառօքն իւրովք. ասէք։ — Փառք Հօր։ Ի՞նչ սիա և պօրըք հրճշտակաց դաւանիլ տօնին Տեառն. ասէք։

— Այժմ և միշտ։ Ամբիտ կոչյս անճարտա զանապատական փեսայդ ազաչեան. զի հաշտեցոյ ընդ այրի հղեալ հոգի։ և մխաւրեացք դարձեալ սիրով ընդ հետացեալս ի նմանէ։

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դշ

Ո՞ր ի սկիզբըն փըրկութեանն մերոյ օրինակի երևեցեալ մանրպարիկն Մովսէսի. առաւաւծայլին վառեալ բոցով ըզմօրենին անկիզելի ի նմանութիւն կուսական ծնընդեանն. ‖ ծրհնեալ Տէր Աստուած հա՞յրըն ի մերոց։ Ո՞ր յօրինակ քո գալստեանդ յայխարհ առաքեցեր զՄովսէս ի յեգիպտոս. ազատել ի՞լ զհեթանոսս ի սարայէլ արեամբ գառներն խորհրդոյ օրպէս և դու գառն Աստուծոյ քո կենարար արեամբդ ըզմնօրա իսրայէլ. ծրհնեալ։ Ո՞ր ի նմանութիւն կարմիր ծովուն բաժանեցեր խայխան ըզծով աշխարհական. խաչառակելով զիմաճանալի գլուխ վիշապին ի վերայ ջուրց եւ առաջնորդեցեր ամպով Հոգւոյն ժողովրդեանդ քո ի մերկինս. ծրհնեալ։

Գ. Ըզգեցե՞ր Աստուած մեզ ամենայն գործք տեառնդ ըզգեցե՞ր ծրհնե՞ցէք։ Աստ՞ուած մարդեացուք պահօք քառասնօրեայ ընտ Մովսէսի. զի ելցուք ի լեռն խնամալ մեզ Աստուած աստ՞ուած։ Աստ՞ուած ընդ մեծին եղիայի սըրբեալք պահօք. զի տեսցեն աստուածայլին

լուսոյն արժանացուսք հզօրեալ ‖ աչս ձեր մեծանայն դիրթըք տեառն ըզՏէր օրհնեցէք: Ա՛ծյօր պահօք ճըչմարտութեան ելցուք. ի լանըն փորձութեան ընդ Քրիստոսի. պատերազմիլ ընդ թըշնամւոյն զի յաղթեսցուք նովաւ ա՛ն:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԻ Դ

Ա՛ստուածածի՛ն. վերանգոյն քերովբէից բանիւն բարձող որ զանմեռնայն կրէիր զօրութեամբ. ‖ բա՛րեխօսեա՛ ած Տէր վասն մերոյ փըրկո՛ւթեան: Մա՛յր սըբութեա՛ն. բարձրանգոյն սերովբէից զանտեսն ինքեանոց ի քեզ կրեալով ծանեցեր լոյս աշխարհի. բա՛րեխօսեա՛: Ծա՛ռ կե՛նաց. որ զանմահութեան պըտուղն ի քէն ետուր նախնոյ մօրն Եւայի. ի մահաբե՛ր երկա՛նցն ազատե՛լով. բա՛րեխօսեա՛:

Ի՛ւղեբերէից Աբեթարան Մաղիեսի: ԻԸ. 1: Եւ յերեկոյի: Աջո՛ Զաքեանայն աւուրս:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Գանա՛հ արդար. որ հանապատեցեր ի մեզ զաշտող բնութեան ըզմիտըս մեծդ. չնորհեա՛ սըմա զառել զանձինս իրաւամբք եւ արդարութեա՛ն. ‖ խնամեա՛ ի մեզ Տէր աղերսութեամբ: Փեսայ երկնաւոր հարսին քո եկեղեցւոյ. զայրի եղեալ ի քէն զհոգիս մեղօքդ. մաքրեա՛ զըմթութեամբ եւ յօգեա ի քեզ մխութեա՛ն. խնամեա՛: Որ մանուամբ մարմնոյ քո մեռա՛ւցեր ըզմեզս. եւ յարութեամբ քո յարեցեր ի մեզ զարդարութիւն. առաք զօրութիւն հոգւոյս կամաց հնազանդել ըզկամըս մարմնո՛ւ. խնամեա՛:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Ո՛ր փառաբանին ի հրեշտակա՛ց ը՛նդ հօր եւ հոգւոյն. Քրիստո՛ս Ո՛րդի Աստուծոյ. խնդարկեցար ի հոգեղէն

բնութիւնս համբերելո՛վ խաչի վաստն ունը. ‖ վասն որոյ զբաժ ի ձո՛ղ մահ բղխեալ փըրկիչ: Որ ընկերն մարդըն մեր մեղա՛ց ի խաչին սպաներ. նորոգեալ զնո՛ր մարդն արդարութեան յուսով կենացն անվախճանից ի նորոգո՛ւմըն նոր Ադամայ. վասն: Կենդանարար քո յարութեա՛մբդ անմահ թագաւոր. կենդանացո՛ր զմեռեալըս մեզաք կենդանական գործովք բարեաց ընտ լուսաւո՛ր քոց պատուիրանաց. վասն: Շնորհեա մեզ տէր ըզդատաստութիւն արթնոն լինե՛լ ընտ զբռնապանին. զի ի բաղխո՛ւլ սուրբ վիճաւիդ բացցուք ընդ բերաս քոց մըտից ընդ քեզ և չօր քո եւ Հոգւո՛յդ ի նով ծթիվան. եւ երգեցո՛ւք երբո՛րդութեա՛նդ ըզվասն ի բարձունս:

Աստուած Սիոն ձԺԲ:

կՅ. Եղիցի անուն: փԽ. Օրհնեցէք մանկունք:

Օրթի

Սբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի. ԺԳ. 1:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ ելանելն նորա ի տաճարէ ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա. վարդապետ, տես որպիսի են քարինք, և որպիսի շինուածք: Պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ. տեսանես զայդ ամենայն շինուածս, ասվին ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի այդր քար ի քարի վերայ՝ որ ոչ քակտեսցի: Եւ մինչ նստէր նա ի լերինն ձիթենեաց յանդիման տաճարին, հարցանէին ցնա առանձինն՝ Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Անդրէասն: Ասա մեզ՝ երբ լինիցի այդ. և զինչ նշան է՝ յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամենայն: Պատասխանի եւ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. զգոյշ կացէք, մի ոք զձեզ խաբեսցէ: Զի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոս. և զբազումս մոլորեցուսցեն: Այլ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց՝ մի խռովիջիք, զի պարտ է լինել. բայց չե՛ է կատարածն: Զի

յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ. և եղիցին շարժմունք ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածութիւնք և խռովութիւնք. այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց: Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յառեանս, և ի ժողովուրդս տանջիցէք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ ի վկայութիւն նոցա, և ամենայն հեթանոսաց. բայց նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել: Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ մատնել, մի՛ յառաջագոյն հոգայցէք, և մի՛ զմտաւ ածիցէք՝ թէ զինչ խօսիցիք, այլ որ ինչ տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի ոչ դուք էք որ խօսիցիք՝ այլ Հոգին սուրբ: Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ՝ և հայր զորդի. և յարիցեն որդիք ի վերայ հարց, և սպանանիցեն զնոսա: Եւ եղիջիք ատելեաւք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. այլ որ համբերեսցէն մինչև ցնա կեցցէ: Եւ յորժամ անանիցէք զպղծութիւն աւերածին. զի կայցէ ի տեղւոջ ուր չիցէ արժան. որ ընթեռնուն ի միտ առցէ: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս. և որ ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի՛ իջցէ ի տուն, և մի՛ մտցէ բառնալ ինչ ի տանէ իւրմէ. և որ յագարակին իցէ՝ մի՛ դարձցի յետս՝ առնուլ զձորձս իւր: Բայց վա՛յ իցէ յղեաց և ունաուց յաւուրսն յայնոսիկ: Ցաղօթս կացէք՝ զի մի՛ ձմերանի լինիցի այն: Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նեղութեանց որպիսի ոչ եղեն երբէք այնպիսիք ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ, և մի՛ այլ լիցի: Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զաւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն զորս ընտրեաց կարճեաց զաւուրսն զայնոսիկ: Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ, եթէ ահաւասիկ է Քրիստոս՝ կամ աստեղիկ, մի՛ հաւատայցէք: Զի յարիցեն սուտ Քրիստոսք և սուտ մարգարէք, և ծացեն նշանս և արուեստս՝ առ ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն: Բայց դուք զգոյշ լերուք՝ ահաւասիկ յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն: Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր: Եւ աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկինս չարժեսցին: Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօրութեամբ և փառաւ բազմաւ: Եւ

յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկրի մինչև ի ծագս երկնից: Բայց դուք ի թզենւոյ առեթ ուսջիք զառակն. յորժամ առկաւ ոստն նորա կակղանայցին և տերև արձակիցի ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ է առ դուրս: Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն: Այլ զօրն աւուրն այնորիկ և ժամուն՝ ոչ ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ Որդի, բայց Հայր միայն: Զգայ եղերուք. սկեցէք և կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ: Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ՝ թողուցու զտունն իւր. և տայցէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործս իւր. և դռնապանին պատուիրէ տայցէ, զի արթուն լինիցի: Արդ արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն գայցէ, յերեկորեայ՝ եթէ ի միջ գիշերի՝ եթէ ի հաւախօսի՝ եթէ ընդ առաւօտս: Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ի քուն: Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք: 37:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԲԿ. Գատաւոր արդարութեան: 253:

Ե. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԳՋ

ՅԱՌԱՔՈՏՈՒ

ՀԱՄԲՈՒՐՑՆ ՄԵՐՈՑ Աստուած. որ սպրեցուցեր զերկիր մանկունեան ի հնո՞ցի՞ն. ‖ փառաւորեալ յաւիտեան: Երգեցո՛ր և մանկունքն ի հնոցին սաղմո՛ս. օրհնեալ ես Քաղաւար ա՛ռնամո՛ց. փառաւորեալ: Շնչո՛ց և ընդ հրոյն հրոյն բորբոքեցո՛յց. ձայնեալ քաղցրաթեամբ երգո՛ք. փառաւորեալ:

Գ. Ըղձեր ծրհնեցէք բարձր սրտիւք ընդ Յաւհաննէն: ԶՔաղաւարըն Քրիստոս հրեշտակայնէն օրհնու-

թեամբ ‖ բարձր աբարձք ընդառ յաւիտեան: Քանհանոյք առաւաձանաբանելով ժողովուրդք անաւել բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ2

Ընդքեզ ծրհնութեամբ մեծացուցանեմք: Որ ընդբանն Աստուած յարգանդի կրեցեր սընբուհիդ անարատ. եւ անճառապէս ծընար բովն բանզոզն երկնից. ընդքեզ: Որ էիցդ լուսոյն արժանի եղեր բառնալոյ ի քո պիրկս. եւ արեգականն արդարութեան եղեր արեւելք. ընդքեզ:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ2

Հաւմբառնամ առ քեզ Տէր զաչս իմ նայեա՛ յինս զբթութեամբդ քո եւ ո՛ղորմեա: Հդեւ ես յոյս և ապաւէն իմ զերծո՛ զիս յորոգայթէդ մեղաց եւ ո՛ղորմեա: Ա՛պրեցուցիչ իմ եւ փրկիչ իմ ապրեցո՛ զիս յորոգայթէդ մեղաց եւ ո՛ղորմեա:

Տ�էՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Տէր ելկնէ՛ և երկրի. աղաթող եւ յոյս մեր: Հխընայեա՛ յանձինս մեր զբնաւսս քանզաւոր ելկնէ՛ և երկրի: Հաղաչեմք ընդքեզ այլ սրտ փըրկիչ յաւսացեալս քո՛ քեզ:

Ե· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Գ Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ2

Հա՛ւ՛ր՛ՑՐՆ մերոյ Աստուած. որ ի նեղութեան կեցուցեալս ընդմեզ. առաւե՛լ փառաւորեալ յաւիտեան: Յաղթո՛՛զ զօրութեամբ քո զբնաւսն. և հաւրն ընկեցեալ պահէին մանկանքն. որ զբնո՛՛ն զծնութիւնն ցօղեալ ծրհնութեան: Շնչեցո՛՛ն ընդոց հրոյն ընդսպառնալիքն արհամարհեցին ընդբռնաւորին. ընդ չարա՛՛զ հրեշտակ՛՛ն օրհնաբանեցին:

Գ. Ընդէր ծրհնեցէք ‖ բաւթձր ամբարէք ընդամ յաւիտեան: Տիւք եւ գիշեր մձ՞ք ընդէր ծրհնե՞ցէք բաւթձր: Իսպայել ընդէր ծրհնեցէ՞ք. Զանազնդան յաւիտե՞նից. բաւթձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Ահնարան կոյս Աստուածածնէն Մարիամ սըրբուհի եւ մայր Քրիստոսի. յարգանդէ տարաբ զանազանելին աշխարհն. ‖ ծրհնութեամբ ընդգդ Աստուածա՞ծ՞ն. մեծացուցանեմք: Ընդգդ երկնայի՞ն դասուքն զոր եւ տեսան եղեկիել. եւ անքն զոր ճանեան Գեղէոնէ. սեբուվէ հոգեղէն վերհագոյն քերուվէից. ծրհնութեամբ: Երբեմն խորհուրդըս սահմանիւս ի քեզ տեսանի Աստուածա՞ծ՞ն. յերկնութիւն անսերմնական ծնունդ անապատուն. կուսութիւն յետ ծննդեան միասով անապական՞ն. ծրհնութեամբ:

ՈՂՈՐՄԵՍ Դ

Բանսնութեամբ յանցանօք. ծանրա՞բեռնեալ է՞ անձն իմ. վիայնոյ քեզ մարդասիրի ապահչեմ. ողորմեա՞ ինձ Աստուած: Ընդխամամբ արտասուաց. եւ հառաչանօք սըրտի խնդ. անդադար հայցեմ բազմամեղութեամբ քանեա՞ զիս Աստուած: Բանսնգոմէ մարդասէր. չնորհեա՞ զթութիւն խնդ յանցանաց. զի առ քեզ միայն պատսպարիմ քանեա՞ զիս Աստուած:

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Դ

Ո՞ր ի բարձունսըս բնակեալդ եա եւ ի քեզ ենք անպիտենալ. ‖ ապրատածք ամենայն ծրհնեն զքեզ: Ո՞ր մոլութիւնց հալիւդ ե՞ս. դարձի՞ ի մեզ ընդցանումըն քո ապրատածք: Ո՞ր ծարանիւնց անդրիւդ ե՞ս եւ քանիչ ես մեզաւորաց ապրատածք:

Ե· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԴՁ

ՅԱԹԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՁ

Ո՛ր յամենամէնի ցուցեր ընդքո՞ւ սքանչելիսդ. եւ ի բոլորից փառաւորեցար ի բրեաց միաբերն. ‖ զքեզ ընդ օրհնաբանեալն բարեբանեմք: Ո՛ր ըզբարբաքեալ ըզհնարն ի ցո՛ղ փոխեցեր. եւ զարգելեալսն ի նըմին պանդխտեցուցեր. զքեզ: Ո՛ր ըզբռնաւթիւն թագաւորին խորտակեցեր. և զյուսացեալսն ի զօրութիւնըդ քո փառաւորեցեր. զքեզ:

Գ· Գոհութիւն ետուն ընդՏէր ‖ օրհնեցէ՛ք զՏ՛ր քան՛զբոլ արարածս յաւիտեան: Գիշերըք ընդՏէր օրհնեցէ՛ք զՏ՛ր. ընդնըմանեալն ի յամենա փառաց. ընդրա՛ս բնանալն ի հրեշտակաց. ընդնա՛ անդադար ծրհնե: Ի՛նքայէ ընդՏէր օրհնեցէ՛ք զՏ՛ր. Ո՛ր յահէ փառաց աստուածութեան. զոհա՛ւ մ՛ն զընաւրհնութիւնք երկնից. ընդնա՛ անդադար օրհնե:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԴՁ

Ո՛ւրախացեր Աստուածածնէն. որ կուսութեանն եւ պարծանք եւ մայր հանդուրժութեանն մարդկան. օգնական եւ չընորհ աչխարհի Մարիամ մայր և ազախին փըրկչին մերոյ: Երանելիդ ամենեցուն զԱստուածածնանալով ըզրնութեամբ անուանելի զամենեցուն ամենանկալն. արժանի եղեր կրել յորովայնի. որ երեւեցաւ ամպի մարդկան: Քրիստոսիական աթոռ ցուցար Աստուածածնէն. ի գերկրս բանեալով զԱստուածնն ամենեցուն որ ներսին ի քո՛ր մէջս. ա՛ռ նա մէշտ բարեխօսեա կեցուցանել ընդմէդ:

ՈՂՈՐՄԵՍ ԴՁ

Ո՛ր զաղագաւակ կընոջն այլազգւոյ. անբնականալեալ փըր-

կիչ մնըդասիրանիս. ‖ եւ դիմս ապաչխարութեան առ արժանի ըզձայն մեղուցելոյս ընդունել։ Որ հառաչմամբ ձայնիմ ապախնդն. ոչ լռեցեր փըրկիչ ընդունակ մեղաւորաց. եւ դիմս։ Որ զառաջնապարգեւն քո նըչխար. ոչ խնայեցեր ընձեռել շանըն հովաւասիրի. եւ դիմս։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Երկնային գծրթութեանցըն զիւրաւորութիւնքըն. քեզ երեքսըրբութեանդ կան յանդադար փառաբանութեան։ Հրաքելոցդ եւ մարգարէիցըն զաք փառաբանեն ասեղծիչ. փա՛ռք վերածագմանդ Աստուած ըզկոյս։ Երե մեզ հանդիսանակից ընդ նոսա՛ն. փա՛ռք խարհակա՛յիդ ընդ ըզ վերինն գծրսըն ըզ գոչելով առաքելոյն. փա՛ռք ի բարձունս Աստուած։

Ե. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. Դ4

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ2

ՁԸՇՄԱՐՏԱՀՊԻՍ, գնհանաք ըզքեն. ‖ տէ՛ր Աստըւած հաբցըն մերոց փառաւորեալ յաւիտեան։ Որ երկայնամտութեամբ եւ յամենայնի. խնա՛յեա՛ի մեզ տէ՛ր։ Ի տանձարի քոմ խըղդրեմք ի քէն. մե՛ր անառեւ առնե՛ր ըզմեզ տէ՛ր։

Գ. ԸՂՏԷ՛Ր ‖ Ըզքո՛ աէրութիւնըդ հառատագ օրհնանբանեմք։ Որ ինձեր ի հնոցըն փըրկեցեր զմանկունսն ի ձեռաջց անօրինացն. չինջուցեր ըզհուրըն հնոմա՛քեր ցօղեալ. ըզքո՛։ Երգէ՛ն մանկունքն ի միչ հընոցե՛ն սաղմոսիւք եւ օրհնութեամբ. զովէ՛ն ըզքեզ թագաւո՛ր փառաց. ըզքո՛։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՄԻՆ ԴՋ

Ո՛րպես լեր Մարիամ առաքը Աստուածածնին . զի ի տաճարին մաքրեցելոյ յանկարծակի եկեղն Տէր . ‖ ընդեղ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք : Ո՛րպես լեր դուռըն փակեալ ընդ որ ոչ ոք մըտեալ . բայց Տէր Աստուած Իսրայելի . ընդեղ : Ո՛րպես լեր ագրիւր կընքեալ Յրծին կենդանութեանն . զոր ծարաւելոյ բնութեանս եմուր ի յարբուսին . ընդեղ :

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՋ

Ա՛նկանեմ առաջի քո և խընդրեմ զթողութիւն յանցանացս մերոց . ‖ ով անեռնս առներ Հայր զանգիտա՞ես իմ : Ա՛զաղաչեմ որպէս մնքսաւորն և հեղեամ զարտասուս իմ առաջի քո որպէս պոռնիկն . ով : Յանեբնութիւն թըշնամուդն պատերազմոյ եւ ի գաղանի նեռիչ բանսարկուին վիրաւորեցայ . ով անեռնս առներ Հայր զանգիտա՞նես իմ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Ո՛րդեղ երկիցնեա զօրք և ամենայն հրեշտականք . որ հնազիկդ էք համբակասրտութեան ապաստարիչք Տեառն : Ո՛րդեղ երկիցէք ըզՏէր յերկրէ կէտաք և ամենայն կայտառաք . որ առաւակդ էք բանեալ հօտի վաճառականիչք Տեառն : Ո՛րդեղ նոր երգիցէք Տեառն եկեղեցիք սրբոց . որ արդիկդ էք վերինն Սիոնի օրհնաբանիչք Տեառն : Հանապազ օրհնեմք ըզքեզ անհասանելի փըրկիչ . որ միայնոյ ես փառաւորեալ Տէր յամենայն ցեղս :

Ե · ՈՒՐԲԱԹ · Ա Շ

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՋ

Տէր Աստուած մեր . որ հաստատեցեր ըզմեզ և զհաւատաւորս ընդ ակընկալանել ծրհնեալ ես Տէր Աստուած հար-

ցքն մերոց : Արդարքն դանիէլ աղօթքէր առ Տէր Աստուած ապրեցուցանել զերիս մանկունսն ի հնոցէն ի Բաբելոնի : Բարձր արարէք զԱստուած հարցըն մերոց յաւիտեանից ար ապրեցոյց զօրհնաբանսն ի ձեռանց մահու :

Գ· ԸՂՑԷՐ ‖ Ընդ անդադար բարեբանութեամբ : Ար ի տուէ օրհնի անդադար ձայնիւ սրտիւքիւ եւ մարդկամբ . ի գիշերի եւ յամենայն ժամու . ընդ : Զբռնութեանէ ըզհուրըն չվնասցէն աղօթիւք սուրբ մանկունքն ի հնոցէն . եւ ըզհրաշալի ըզձայնն ընդ հրեշտակս երգել սեղի առելով . ընդ :

ՄԵԹԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Ո՛րախանայիր Աստուածածնէն վերօրհնեալդ ի սրտիկէ . ծագելով ի քէն մեզ լոյս միայր եղեր վերառաքողին . ‖ ազգ եւ ազգաք ըզքեզ մեծացուցանեմք : Հիմն եղեր եկեղեցւոյ խոստան եղեր հնուցն սըրբոյ . ի հրեշտակաց ապառաժորեալ գործիլ քեզ աւետեանց . ազգ : Ցեսանելիք ըզսաստկալի գհրաշալի խորհուրդ յայտնեալ . ի հնուցն սըրբոյ յղացեալ զբանն Աստուած մարմնով ծընաւ . ազգ :

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Ակնկալեմ առանձին քոյ[illegible]ս Տէր[illegible]ր . ‖ բանգանմեղս ոգորեա : Ակղակեմ առ քեզ փըրկի[illegible]չ քոնաճանցն ընձա[illegible]յն բանգա : Աքսաւորին հառաչմամբ կարդամ առ քե[illegible]զ փըրկիչ եւ բանբարի[illegible]ր բանգամեղս :

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Դ

Օրհնեմք ըզքեզ Հանճ[illegible]ար առ[illegible]ուր ‖ ի յաւիտեան ժամ : Գովեմք ըզքեզ Որդիդ միանճ[illegible]ին . ի յամէ : Բարեբանեմք ըզքեզ Հոգիդ ընտանճ[illegible]ին . ի յամէ :

Ե· ՇԱԲԱԹ· Ա Կ

Ս· Գրիգորի լուսաւորչին մերոյ մուտն ի վիրապն։

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Գ

Ա՛ՅՍՕՐ զուարճացեալ ցընծայ եկեղեցի. զբաղխա սատուածատաճկ ծաղկեալ. յորմէ արեամբ մեզ ազնկն անմահութեան աէր Գրիգորիոս. եւ պըսպղ՛ին իւրով եղից ըզամէ եղ՛բս ամենայն։ Բարեպահակ ոգիս զարեր ճըշմարիտ որթոյն. մըշակեալ հայրական սատուածայլ՛ին աշխ՛ին. յորմէ բըղխանց բաժակն ուրախարար ազբամեցելոյ ապինս. որով արբեալ բոմպ՛ելոցաք յաւրհնութիւն հոգեւոր։ Գաւրնահարեր հընչ՛ումն հնարայլ՛ն հոգմանյն. ճաշակութիւնք հրով սատուածայլ՛ն հոգւոյն. որով հալեցաւ սառն կուապաշտութեանն հիւսիսականակ ազանց. եւ եղեն ծաղկեալք սատուածայլ՛ն պիտութեամբն։ Գրաիս նոր բազուարձ ազնկեալ յաչխարհ՛ս Հայոց. բաղմալ՛ն քրքուսիք աէր Գրիգորիոս. ար՛բեալ ի վտակաց հոսման քարոզի ճըշմարիտ Բանին. ծաղկաւէտ լըցեալ հրաշագեղ ազնկ՛ք։ Եր՛կնանյ՛ն լոյս ծագեալ ի յերկրի ցուցաք. պայ՛ծառացեալ վայլմամբ ի յարփւայ՛ն կենաց. որով հեղ՛բեցաւ խաւար թանձրամած Հայաստանեայց ազգի. եւ առ՛ն ըզլոյս շնորհաց աւրբ Հոգւո՛յն։ Չօրաց հրեղենաց անմարմնակա՛ն պատուց. պաշ՛տակցեալ ցընծան ընդ հոգանե՛ր բնութեանն. ար ը՛նծայեանց Տեառն Աստուծոյ զաէր Գրիգորիոս. որով նո՛ւիրեն ի փառս ուղղափառ հաւատոյ մանկտ՛նք։ Ո՛ւմ կա՛ն բարձյն կե՛րպարան բարեաց. հը՛ովանալե՛ս բարի աէր Գրիգորիոս. քա՛ղցրաձայ՛ն հընչ՛ումամբ զարձուցի՛ր մոլորեալ հօտին. ժո՛ղովեալ ի հօտ ճըշմարիտ հովուե՛ն։ Ը՛նդարեալ յԱստուծոյ քա՛հանայապե՛տ անբիծ. քարոզո՛ղ

ՏԸՀՄԱՐԲԱ Աստուծոյ Բանին. ընծայեցեր Տեառն Աստուծոյ նոր ժողովուրդ մաքրեալ. հրաւիրեալ ի փառս վերնոյն Սիովնի: Թագ պատուական արշալուսնակաց կազմեալ. աղաչելականն վարուք տէր Գրիգորիոս. յորինեցար բազմագոյն ականբք հանդիսից նահատակութեան. վայելուչ պըսակ հիւսեալ առաքելոյ: Ժառանգորդ եղեր հայրենի սեփհական հօտին. վճռանգործ եղեր հայրենի սեփհական հօտին. վճռանկանել Թագէոսի առաքելոյն. պարգեւականն պատակ կենդանի նըշխարաց նորին. չառաւիղ չնորհաց աղօթիւք հայցեալ: Ի վշաբեր արմատոյ վարդ կարմրիկեր ես ծաղկեալ. աղաչելաշնորհ տէր Գրիգորիոս. անուշահոտ բուրմամբ լըցեր ըզՀայաստան աշխարհս. յայտնելով ի մեզ ընդհոտ պիտութեան: Նուաստացեալ ծաղիկ ի յերկրի ցուցար. բազմիցիկ հոգւոց մերոց տէր Գրիգորիոս. քաղցրահաճոյական արմատեալ ի տունն Աստուծոյ արընկեալ. պարբերացեալ պըտղով հաւատոյ մանկամբք: Խոտորեալներդ Քրիստոսի ճըշմարիտ վըկայ. բազմաշխարչար նահատակ տէր Գրիգորիոս. զգայական Թիւն չարչարանաց Տեառն ի մարմնի քում կրեցեր. որով ընծայ եկեղեցի ի փառս որդւոյն Սիովնի: Ծնող հոգեւոր աստուածանման ես սիրով. զբազմազանութիւն հայր պարծանաց տէր Գրիգորիոս. չարչարանօք մարմնոյդ մաքրեցեր ըզմեզ ի յաղտոյ մեղաց. եւ ծընար որդիս լուսաժպտալ բանիւդ: Կերպարանն փառաց վիճակեր որդւոյն. մանրաքրքրաս յանկիծ տէր Գրիգորիոս. բեւեռս երկաթիւս ընկալան երկնաձգութեամբ ոտից քոց սուրբ. զի բեւեռեսցես ըզմեզ յերկիւղն Աստուծոյ: Հայաստանեայց հայր հաւատոյ հեղինակ ընտրեալ. ընդունելոյ կան վարուք տէր Գրիգորիոս. ի կոչեդս սրտիւն հանեալ յարենէ սրունք սըրբանեալ մարմնոյդ. հաստատեալ

ըզմեզ ի վէմ հաւատոյ: Զայնմէ մաղթանօք ըզյիշատակըս քո ասենմք. լուսաւորիչ հոգւոց մերոց հայր Գրիգոր՝ բրիա. կապիմս երկաթիս ծանեաւս և դառնամկըակիծս կախաղանաւ ընկալեալ. գիտանամաճեալ ծընրադրաթեամբ ծունկք մարմնոյ քո սուրբ: Ընկոյզ հաւատոյ ընդ ծոմ աշխարհիս անցեր. վըշտակիր մարմնով սէր Գրիգորիա. տանջեալ չարդեցան անառուաժակիր բարձք անգամոց քոց սուրբ. զի զրուժեալ անգամք հոգւոցս համառաեացն վերըստին: Ճըշմարիտ Հոգւոյն համարվ լցեալ. ամրերաթար չնորհիւ սէր Գրիգորիա. սոսրագլուխ եղեր ջրաչարչար պատպատանօք և ուրացմամբ ճըգնեալ. զի լուացես ըզմեզ ի յանդոյ մեղաց: Մարդոզնական ազ համեմիչ Հայաստանեայց եղեր. ամրերաթար հըսկող հայր Գրիգորիա. առաուտ ծային օրինացըն բեռնաթարձ ողամբ կրեցեր ընծանութիւն ազին. սրով բարձեր ի վինջ զրեռիսըս մեզաց: Յեռեալ ընդ ոսկւոյ ախտիւք պատուական մարգարտաշար հիւսմամբ. գչարչարանաց քոց թիւ սէր Գրիգորիա. զերարանօք ահեռաց և առաուանօք չարաչնար տանջեալ. զանդադեաւանդս եւ զերս առաուածդան բերանոյդ: Նահատակ բարի Քրիստոսի ընտրեալ. ամրաչին զինուոր սէր Գրիգորիա. սոսրագլուխ կամսամբ զառնահոս չընչանեն սրիտարար տարաք. զի ազգեացես ըզգնացս ոսից մեր յերկինս: Շահատիպ լուսապարգ ճանապարհի կենաց. էրկրէն ահեռանց հեռուոյ սէր Գրիգորիա. մեխարշունչ եղեր քաղցրիկ ընկալեալ հանդիսաշունչ ընդգամբք. պարգեւելով ուրախութիւն մեզ ազաչանս: Անկիաձոյլ գերագոյն պատուական ի զըխոյն. հալմանմանեալ հոգւով հայր Գրիգորիա. կըռիւեալ հարուածովք եղեալ ի մաղուխ առաուածդա-

զարդ գլուխ քո. որով բարձրացան զգլուխք կոթողեալ մեղաք: Ընանչխարհիկ պարծանք հոգեղէն բնութեանս. չքշլայրանօք ժուժկալեալ սէր Քրիստինա. տառապեալ սանջեալ քերանօք քերեալ եւ կապարաւ հալեալ. խաչեձողեցան նըշխարք քո սուրբ ոսկերացդ: Պարանկից հոգեղինաց երկնային զօրացն. սըրբաշխյլ զգեստիւք սէր Քրիստինա. ի խոր վիրապին ինքեր ի տըղմին ի մէջ գառնաչունչ օձից. զի փըրկեսցես ըզմեզ ի չար վիշապէն: Ջերմեռանդն աղօթիւք եւ հոգեւոր սիրով. վայատակեալ յառաջ սէր Քրիստինա. զանկեալքս ի յերկնից ի խոր անդընդոց զվիրաւորեալս մեղօք. վերաբերեա ընդ քեզ յերկնային խորհուն: Ախտին քաղցրութեանն մեզ ի վերուստ չնորհեալ. երիւք հընդօք ամօք ի վիրապին ճգնեալ. առաւածայինն տեսլեամբն եղեալ բժշկեր ըզհարուածեալսն ի դիւաբար խաւարէն. եւ լուսափայլ բանիւ բըղխամբ համատեսեր ի հաւատս: Սոսկալի տեսլեանն ի վերուստ յայտնեալ. մաքրակրօնահրաչ հոգւով տեսանող եղեր. բացմանն խորանին վերնական յարկին եւ երկնային լուսոյն. խանդելով մարդկան ընդ հրաբուն զօրացն: Վարդապետն արեամբ վըկայելըն Տեառն. մանրընչացեալ երկիրս ի յաղագ մեղաց. որ և հիմնեցան խորան խորհրդոյ սանձար տէրունի չինեալ. յորմէ բըղխանց անդրնդեան փանեալքեան մերոյ: Տանն Աստուծոյ տեսանող բարի. աշխատանացեալ չնորհիւ սէր Քրիստինա. կրծատնէչ բանիւնոց քանիսիչ մեհենից զօրութեամբ խաչին. քանհանապատեալ ընտրեալ առաւածայինն յայտնութեամբն: Բարեւեալն հրամանաւն ի վերուստ կոչեալ. յաղագ քրիստոնէական յաթոռ սէր Քրիստինա. յորդանանա բանիւ հոգեւոր ծնընդեամբ լուսաւորեցեր ըզհայաս-

տան ասխատիս. ընդ ամենայն տեղիս չինեալ իմա-
րան փառացն Աստուծոյ: Յանկալի սրտիկիցս անդ-
մանրամասն վարուք. մնչբան ինչ մարմնով աչեր Գրի-
գորիոս. յանապատի բնակեցար հանգոյն Յովհաննու
եւ եղիայի երկնանալ. որչափ աստուածային պատ-
գամաց ընդմէն մեծին Մովսեսի: Խուժելոյ մեզ
առաւակեալ արդեանցս. աստուածապատիւ ծընող հայր
Գրիգորիոս. հայցմամբ աղօթից իւր հայրն երկնաւոր
խընդրեսցի. կատարել զընթացըս մեր ուղղափառու-
թեամբ:

ԱԾ. Ա՛մենապիտակ. եւ քան զերկինըս բարձրա-
գոյն որ զանհաս՛անելի ընդՏէրըն յորովայնի քումմէ
կրեցեր. եւ ցընծալիքիւն աշխարհի ծընար. ‖ վասն որոյ
ամենեքեան ընդքեզ միշտ մեծացուցանեմք: Ա՛մենա-
պայծառ բնրկրեսցի միշտ կոյս որ զանբաս՛ելի ընդ-
բանն անճառաբար յընդացար. եւ ըզմարմնացեալն Աս-
տուած ծընանելովն ի քէն. վասն: Ի՛ լեռնէ վկայի
առանց ձեռին հատեալ. Դանիէ՛լ զուշակեաց զան-
ա՛րքն ծնունդ քո. հարան երկնաւոր. մայր եւ կոյս
ծ՛ընընդհան՛ն մ՛ենալով կոյս. վասն:

ԽԶ. Յանդիման եւ զնոր ծրհնութիւն միշտ ի բարձունս
երգեսցուք թագա՛ւորին Քրիստոսի հաւատացեալ ժո-
ղովուրդք: Որ եկն ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ զե-
կեղեցի. եւ սրբ՛ա՛նկեաց անուրբ խաչին նշանաւ ըզ-
փառս երգեցո՛ւք: Այսօր եւ մեք ածնեալս գնաւա-
կատիս սուրբ խաչին. եւ սրբ՛ա՛կիցն մասունացուք
փառք եւ պատիւ յանխտեան: — Փառք Հօր: Փըրկիչ
էիր մեզ ամենայն կենդանեաց բանին. կենդանի վերկայ աչեր
Գրիգորիոս. որ ծ՛ընանիլն ի Հօրէ Որդին միածին լոյ-
սոյն հրչմարիտ հայցեսի. լուսաւորել զանձինըս մեր
աստուածային պիտուքեամբն:

— Ա՛յժմ և միշտ։ Քնամբ քաղցրանաւն առաւաւածայ՛ն Հո՛գւոյն. յօրինեսցէ մարմնով եւ մաամբք հոգւոյդ. սո՛ր բղխեսցէն ի հօրէ փառակից Որդւոյ սո՛ւրբ Հոգի՛ն մաղթեա՛. զի մաքրեսցէ ըզմի՛զ ի մեղաց մեր՛ց։

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՊ

Ո՞ր ի հօրէ՛ սո՛ւաքեալ. աթեզա՛ին ա՛րդա՛ր. ծա՛գեցէ՛ր ընդ սրեզե՛րս ըզլոյս քո՛ սո՛ւաքելո՛վքն. ‖ ըզքե՛զ բա՛ղթանեմբ Ա՛ստուած հա՛յրըզն մեր՛ց։ Ո՞ր փա՛ռաւնակ սո՛ւաքելո՛յն. սո՛ւաքեալ եւ քա՛րո՛զ. սո՛ւաքեցէ՛ր Հայաստա՛նեայց ընտո՛ւրըզն Գրիգո՛ր. ըզքե՛զ։ Ո՞ր ըզխա՛ւարն սո՛ւգիաւթեան. հիւսիսա՛կա՛ն նա՛ց. հա՛լածեցէ՛ր լո՛ւսափա՛յլ բա՛նիւ սրբո՛յն Գրիգորի՛. ըզքե՛զ։

Գ. Ը՛ղձէ՛ր Ը՛նդ Լո՛ւսաւորչին լուսաւորեալք նո՛վաչ բարձ սո՛ւրբոյ ըզլոյո՛ն սո՛ւնըտո՛ւեր։ Ա՛՞յո՞ր ժողո՛վուրդք Հա՛յաստա՛նեայց. աչակե՛րտեա՛ք ձըմա՛րտութեան ի ձե՛ռն սրբո՛յն Գրիգո՛՞ր՞ի՞. օ՛րհնեցէ՛ք ըզլոյո՛ն սո՛ւնկիզքն ‖ բարձր սո՛ւրբոյ ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛՞ն։ Ա՛՞յո՞ր նորածնեա՛նք աւազա՛նեան. լուսաւո՛րեա՛նք խմո՛ւռութեամբ ի ձե՛ռն սո՛ւրբ Լուսաւո՛՞ր՞չի՞՞ն. գո՛վեցէ՛ք ըզլոյո՛ն ի հո՛ւր բարձր։ Ա՛՞յո՞ր երկնաւո՛ր պատա՛րա՛՞գին. կա՛տարըզ քահանայութիւն ի ձե՛ռն սուրբ քա՛՞հա՛նայապե՛՞տի՞՞ն. բարեբա՛նեցէ՛ք զբա՛՞ժխոզըն հնձո՛ւոյ բարձր։

ՄՆԱՑՈՒՄՆ ԴՊ

Ն՞ահապետացն Աբրահա՛մա՛ւ Իսահա՛կայ եւ Յակովբայ. պարգեւեցա՛ր ի յԱստուածո՛յ կո՛յս Մարիամ զա՛ւետըր նոյին. ե՛րանելո՛ւ ազգ ե՛ւ ա՛զինք այսօր ըզծնեա՛լդ ի յո՛՞ՆՆայէ՛՞։ Ա՛՞պահե՞ն և մնայր կենաց աղբիւր ծընո՛ղ հո՛ր Աստուծոյն. ա՛ր ա՛ռ ի քէ՛ն մարմնա՛ւ ընկէ՛ց զամբար-

տաւարանքն յաթոռոյ. երանեան ‖ ազգ եւ աղինք այսօր ըզծնեալդ ի յԱննայէ: Ո՛ր բարձրացոյց զանկեալ բնաւթիւնս ի քէն ծնընդեամբ Ա՛րդին յերկինս. ըզկաթուածեալքս ելից հացիւ եւ զվճռատունեան ելոյծ ունայն. երանեան:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴԿ

Ո՞ր կոչեցե՞ր ըզհեռացեալքս ի հարանէնս քո Միածնին. ընդել զրաժանկն խնամատուքեան ի ձերոյն արբրոյն Գրիգորի՞. ‖ բարեխօսութեամբ սորա ո՞ղորմիա մեզ Աստուա՛ծ: Ո՞ր զերապոյն քան ընդունելիւն չարչարանօք քո ընտրելոյն. դարձուցեր ըզմոլորեալսքս ի գիտութիւն ճշմարտութեան. բարեխօսութեամբ: Ո՞ր ի վիրապն անդընդոյն չարեալ նոսա զղջութիւ վիշապին. ի գբի նեղբնեան լիմամբ նորին բարձրացուցեր զմեզ ի յերկի՞նս. բարեխօսութեամբ:

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ա՛յսօր զիմանալի՛ լուսոյն ծագումն ի խաւարի՛ նըստեալոցս. զԳրիգորի՛ն սուրբ հայրապե՛տն ‖ ե՛կայք վերապատուեսցուք: Ա՛յսօր զանապական՛ն Հոգւոյն պարգեւս բաշխող ա՛րդւոյ Թորգոմայ. յորդիս լուսոյ նոսա ծընեա՛ք ե՛կայք: Ա՛յսօր զաստուածայի՛ն բանին պատմող ի Հայաստա՛ն աշխարհի. աշակե՛րտեալ նըմա՛ն մանկա՛նք ե՛կայք: Ա՛յսօր երդի՛ք եկեղեցի ա՛րդւով ի՛ւրով ընդ հրեշտակս. յինչասնակի՛ Լուսաւորչի՛ն փառաք ի բարձունս Աստուա՛ծոյ:

ՄԱՆԿՈՒՆԱՔ ԴՁ

Ա՛յսօր ասնե՛ք եկեղեցի ուրախութեամբ ըզյիշատակ սո՛ւրբոյն Գրիգո՛րի. սրով լուսաւորեալ պայծառացա՛ւ վայելչապէս. ի հանդերձս յոսկեհուսս զարդարեալ եւ պըսակեալ. ‖ օրհնեցէ՛ք մանկո՛ւնք զԳրիգոր զհայրն Թագաւորն: Ա՛յսօր ցընծա՛ն նոքածննեալ սրտիք

լուսոյ յիշատակաւ սուրբ Լուսաւորչին. որով հրաւիրեցան ի հանդանիլ ան ընդ ականատես. մնալ ընդ փեսային երկուսորի ի յառաջադասըն լուսոյն. օրհ։ Ա. յաջորդ քահանայ կոչեցեալ պատարագիչն ըսկսաւ զերկրպագութիւնն սուրբ. որով երկնային քահանայութեանցն հաղորդեալք. յոր վարեալ այսօր մնանք ի սրբութիւն սըրբոց միշտ բարեխօսել առ Տէր վասըն մեր. օրհ։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԲՁ. Որ գիտուրդ։ Տես ի վեր։

Զ. ԿԻՒՐԱԿԷ. ԲԶ
ՔԱՌԱՍՆՈՐԴԱՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ
ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԶ

Ո՞ր ըզհամբուրդ քո գանձուառանդ յառաջադոյն գուշակեցեր. մարգարէից՝ Իսրայէլի զորս ընտրեցեր յեօթ Աւետեաց. որք խօսեցան Հոգւով սըրբով բազմապատիկ օրինակօք. ‖ տո՛ւր մեզ փըրկիչ ողորմութիւն և ըզմեղաց ըզթողութիւն։ Ի՞նչ մերձենալ ամանց վերջին զոր տեսանողքըն ծանուցին. ըզհամառանել մեր վըրկողիդ առ ի վախճան ժամանակին. երեւեցար ի միջ մարդկան զգենուլ ըզկերպ ծառայականն. տո՛ւր։ Ի՞նչ վեցերորդ աւուր զԱդամ առեղծեր ի սիրդ քո տիրականն. որ ոչ պահեաց ըզպատուիրանըն մերկացաւ ըզպատմուճանէն. նոյնդ Ադամդ ի վեց գարուն այլ արարեր կորուսեալն. տո՛ւր։ Տաճար լուսոյ անընաւեցիր և առանգամառ անճառ բանին. որ ըզնախնիդ մօրն Եւայի բարձեր զանէծսըն սրբոմալի. հայցեամ յորդոյ քո վիճակի չօր հաչուութեանըն միջնորդի. բա՛ռնալ ի միջ ըզխոստովանութիւնն և տալ զոգւոց խաղաղութի՛ւն։

÷ Ըստ անհաւատից մարգարէին որ առ վերկեանքս ա-
րեամբ գառինդ . ցընծամք եւ մեք ծառք անուանի
ընդ գալուստ Տեառնըդ կըրկնակի . շնորհեա մեզ Տէր
ընդ արդարոցն ընդ առ ի քէն ապրելակ ծառանցն . ա՜յ-
ժըմ յուսով ը զուարճանալ եւ յերկրորդիւն ընդ քեզ
ցընծալ : Աբէմն նրման ասց անհաւատ Զաքարիա նոր
Սիոնի . երթ ուրախ լեր աղջիկ դուց սիա քեզ խոնարհ
եւ հեզ արքայ . նըստեալ ի յիչ և յանապակ կըրկին
ազանց գոլ օրինակ . նը՜ստեալդ յանթոռ փերթվրէից
նէոտ զըթութեամբ ի մեր հոգի՜ս : Զաղիզ փառաց
քոց ն՝րեւուն որ լինելոց ի յերկրորդումն . ետես Դա-
ւիթ յառաջագոյն ծանոյց կանխաւ ազգմամբ Հոգւոյն .
թէ յայտնապէս Աստուած գայցէ հուր առաջի իւր բար-
բոքէ . յա՜յնժամ ցիւաւս ի մեզ խնայեա զըթած Քրիս-
տոս եւ ազատեա՜ :

Յանառակածայլն ձայնէ գոչմանըն ապստոլին գոգա-
լիլ կարանգետըք զըժոխոյն . եւ մեռեալն ելից արտաքս
ա՜նապական՜ն : Կացեալ ի դուռս այրին և ձայնէր ազգ
արարած բարբառովն ի գերեզմանն . Ղազարէ ելից արտ-
աքս ա՜նապական՜ն : Ելեալ ի գերեզմանէն երիգամ-
պին պատանեօքըն մեռեալն . հրամայեաց լուծանել ի
գետնատն յա՜ւիտեան՜ց :

Ա՜նէգն ի չօրէ ծընեալ Ա՜րքի յանէից գոյացոյց զե-
զեալքս . գերկնայինն և գերկրաւորս էութիւն . ‖ արա-
րա՜ծք ամենայն առաք փառս արարչին յա՜ւիտեան՜ց :
Պատկեր անեբեւոյթ փառացըն չօր ի պատկեր բա-
ներաբա՜նութեան իւրոյ . արար լրմնրդկայինն բընութիւնս .
արարա՜ծք : Լոյսն ի չօրէ լուսոյ ծագեալ լուսաւորեալ
զաշրարհաց զԱդամ . ի դրա՜խտին եդեալ ա՜նանձն ան-
կնճռն երկրագործ . արարա՜ծք :

Ո՛ր նըստես ի քրմվրէս Աստուած բանդ. այսօր վանքն մեր խոնարհութեամբ նըստաւ ի լերինըն ձիթենեաց. ‖ օրհնեմք ըզքեզ անդադար երգով: Ո՛ր համամզոյդ ես խորհըրդոցըդ հայրենի. աշակերտաց քոց ծանուցեր ըզխորհուրդ քո գալըստեանն. օրհնեմք: Ո՛ր ամենայնից ես արարիչ եւ բառնդձիչ կենդանութեան. այսօր ըզծածկեալ խորհուրդ երրորդութեանըդ յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըրբոյ քո. օրհնեմք:

Ո՛ր ի վերդ ես քան զամենայն ըզմրտս և զխորհուրդս. ‖ փաստաց թագաւոր խընայես ի մեզ: Ո՛ր միայն ունիս զանմահութիւն եւ զանեղծութիւն. փաստաց: Ո՛ր նըստես ի քրմվրէս երրորդութիւն անբաժանելի. փաստաց: Ո՛ր երկրպագեալդ ես ի հրեշտակաց եւ ի մարդկանէ. փաստաց:

Օրհնեմք ըզքեզ անըմկիդրըն Հայր. յամենայն ժամ օրհնութիւն ի բարձունս: Գովեմք ըզքեզ միածին Որդի. յամենայն ժամ պատիւ ի բարձունս: Բանրմբանեմք ընդքեզ սուրբ Հոգի. յամենայն ժամ փառք քեզ Աստուած:

Օրհնեսցուք և գովեսցուք առաւել բարձր արասցուք. եւ բարեբանեսցուք զանուն քո ‖ փըրկիչ քեզ վայելէ փառք: Հրեշտակք եւ մարդիկք և ամենայն արարածոց լեզուք. ըզքեզ միայն օրհնեն փըրկիչ: Երկնային զօրութիւնքն անդադար օրհնութիւն մատուցանեն քեզ փըրկիչ:

Ա՛ր. Ըզքեզ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս բարեբանեն զասք անանցիցոց հրեշտակաց. ձայնիւ երգով գոչեն և անդադարեն. Աստուած անանցից և Տէր ամենայն փըրկիչ գոլով: Առաքեցեր զքո Միածինըդ մարմնանալ ի սուրբ կուսէն. եւ անարատ ծընանիլ յարտաքին

ան նապատկան . բանանալով ըզմեր նեղութիւնս . ‖ Ա՛ս-տուած անաւուժոց և Տէր ամենից փըրկիչ գոլո՛վ : Շնո՛րհք բարի յերեսաղէմ երեւեցան հեթանոսաց . զի արանքին յաւիտենից ալըզոյ Հղեալ յօրգեզրութիւն կենաց կոչի . Աստուած :

Խ2· Ա՛նապատկան սիրը ըզխաչն ծրհնեցո՛ւք . ո՛ր եղե՛ւ առաջնորդ աւազակին և յօրինեաց մեզ ճանա՛պարհ ‖ ո՛ր ձեռացոյց մեզ . սա՛ւրա մըտանել ընդ դո՛ւռն անեզաչե՛ն դրախտին Տեառն : Բանալի արքայութեան տըւաւ հնդա՛ծին մարգոյն . ո՛ւստի յառաջին ճաչակմանէն ա՛րտաքս անկեալ ի յաւէժ կենդանութեա՛նն ո՛ր : Գա՛ւազանաձեւ երեւեալ եղիսաբեթ աղգին . ցո՛ւցանելո՛վ ըզզօրութիւն սըրբոյ խաչին յա՛փըշտակելո՛վ ըզդաւազա՛նսըն դիւթա՛կա՛նն ո՛ր : Դրո՛շմ ըզգայութեան օրինակեալ ի վերայ անմոց դրանց նոցա . ա՛նեղկիւղ պա՛հելով ըզժողովուրդն յանդրանկածա՛ին սատակմա՛նէ՛նն ո՛ր : — Փառք Հօր : Երեւեալ ա՛զիւսանըմա՛նն ա՛կըն պատուական ի՛ ձեռ խաչին . հերձանելով ըզծովըն կարմի՛ր աւազնորդելով ժողովըրդեանն սեամբ ամպոյ ի լոյսն ա՛նմահ նենգի՛նն ո՛ր :

— Ա՛յժմ և միշտ : Աստուածածնին անհանդո՛ւրժելով յիր կրկ երկնից հարան ընծայեալ . յօրժամ բազմին լուսոյ նըմանք քո՛ Միածնիդ յա՛ջակողմեան . յայնժամ մեզ ընդ մեր ըզնոյն փըրկել ընդմեզ յահեղ բոցոյն . հա՛մա-դանել ընդ արդարոցն երգել ըզփառս ընդ երկնայնոցն :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԴ

Ո՞ր յանճառելի՛ ծոց չէր ծածկեա՛լ անբընեի՛ն ծըննաւնդ և բան . ևւ ի հրեշտականց երկրպագեալ փա-

* Տես ի Զհկուցումն, էջ ԾԸ:

ոա՛րանէին ը. ‖ ընդէ՞ր բա՛րեբանեմք Ա՛ստուած հա՛րցըն մերոց: Ո՞ր խոնարհութեա՛մբ լինիլ յաչխարհ չինուցեր ըզբոց մեզանց. ո՛րպէս ե՛րթեմն ի բաբե՛լացիս ի միջ հրեշտացն. ընդէ՞ր: Ո՞ր ըստ նախաձայն մարգարէիցն եկիր ի լրումըն խորհրդոյ. զոր անօրինաբար կատարեցեր վասը՞ն մերոյ փըրկութեանն ընդէ՞ր:

Գ. Ըղձէր օրհնե՛ցէք ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք ընդնա՛ յաւիտեա՛ն: Ո՞ր յայտնեաց Հոգին աե՛ղւեամբ Դանիելի մարգարէ՛ի՛ն՝ն. զմիւսանգա՛մ գալըստեա՛նըն Քրիստոսի զհանրհո՛ւրդ. բարձր: Ո՞ր ըզչորե՛քրդ գազանն ահե՛ղ զապըստամբեա՛լըն յԱստո՛ւծո՛յ. ծանո՛յց բարձեա՛լ զօրութեամբ Աստուածորդւո՛յն. բարձր: Ո՞ր զհին աւուրցն Աստուա՛ծ եառեա՛լ յաթո՛ռ փերփերեա՛ն՝ն. և զո՞րդի ընդ ա՛մպս երկնից եկեա՛լ բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Ա՛ստուածածնի՛ն պայծառ քա՛ն զի՛րկինա. ո՛ր ի մե՛զ ծա՛գեցեր ընդո՛յսըն մե՛ծ եւ զերապա՛նց. ո՛րով խաւարն անգիտութեան հալա՛ծեցաւ. ‖ սրմո՛վբէականն ձա՛յնիւ զքե՛զ բարեբանե՛մք. և՛ հոգեւո՛ր երգո՛վ մեծացու՛ցանե՛մք: Ա՛մպ թե՛թեւ և լո՛ւսաւո՛ր. ո՛ր զանձրե՛ւըն կենաց ի քե՛զ հեղեա՛լ ի յե՛րկնային ծովե՛՛ն. զո՞ր հոանցե՛ր ի յե՛րկի՛ր ծա՛րաւեա՛ւս. սրմո՛վբէական: Պա՛տուով փա՛կեա՛լ աստուածասա՛՛նկ եղեմ. ո՛ր և ծա՛՛ռըն կենաց ի՛ միջ դրախտի՛ քո ի Հո՛զւոյն տընկեա՛լ. ա՛՛նմահական պըտո՛ւղն ելի՛ց ընտիզեկըս. սրմո՛վբէական:

Ի-ե-ք-ե-ե-ե Ա-ե-ո-ո-ո Մ-ե-ե-ե: ժե. 42: Եւ իրրև ե՛ր: ժԲ. 8: ՋՀՒ Ջամենայն աւուրս: Ե- ա-ւ ո-ե:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՞ր ողո՛րմութեա՛՛մբ զքե՛՛զ ընտրեա՛ր մարմին. և նո՛րոգեցեր ըզհնացեա՛ւքս. նո՛րոգեա՛ և զմե՛՛զ հո՛գւո՛վ

Քրիստոս և ոչո՞ւ բան։ Ո՞Ր ի խաչի՞ն մե՞ռաւ մարմնով. եւ զմեռանելըն զաւրացեր ի կեա՞նս. կեցո՛ և ‖ զմե՞զ հոգւով Քրիստոս և ոչո՞ւ բան։ Ո՞Ր յարեա՛ւ երդ լե՞ մեռանելոց. եւ յաթուցեր ըղբնութիւնս մեր յուսո՛վ. յարո՛ և զմե՞զ։ Ո՞Ր ըզսիրելի՛ն քո՞ զդատարնս. կո՛չեցեր ի զերեզմանէ՛ն. կո՛չեա՛ և զմե՞զ հոգւով ի՞ կեա՛նս. եւ ոչո՞ւ բան։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ընդարհրաչ սեպհականէ յարութեան քո՝ ՏԷ՛Ր աչխարհակերպ փա՛ղմանէ. զարհուրեցան ըզ՛րա՛մժո՛խք. եւ մեռանելք ընդ կենդանեացդ յարեա՛ւ տե՛ս ի՛ հաւատս համբո՛ւն յարութեա՛ն։ Յո՛րժամ փառօք հայրենի՛ Քրիստոս ծագի՛ս ի յե՛րկինից. եւ յաթուցանես ըզմե՛ զրա՛մռեա՛ն. յայնժամ դասեա՛ ընդ աջմէ՛ քումմէ՛ տե՛ր և կոչեա՛ զմե՛զ ի փառքս քո։ Յո՛րժամ հեծա՛նոցաւ դասդ՛ռնեան քո՛ ՏԷՐ. սըրբոս ըզկա՛լ աչխա՛րհի. յընչեւմնարա՛նս արքայութեա՛նդ ժո՛ղովեա զմեզ ընդ աբրահա՛մ։ Յո՛րժամ եկեսցի՛ հաբանացեալ միանալ ընդ փեսա՛յիդ. ընդ խնամո՛ւն սուրբ կա՛ռա՛ նա՛ն. արժանացո՛ առագաստի՛ն ըզմե՛զ ընդ նոսին երգել ընդփառս ի բարձունս։

Ա——ոյո— Ս—ը— ձԺԲ։

կՅ· Եղիցի անուն։ փԽ· Օրհնեցէք մանկունք։

ՕՐԹԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԻԱ· 5։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ յասել ոմանց զառաքելն, թէ դեղեցիկ վիմօք և աչտարակօք զարդարեալ է, ասէ։ Զայդ ամենայն զոր տեսանէք, եկեսցեն աւուրք՝ յոր ոչ թողցի այլ քար

ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի: Հարցին ցնա և ասեն. վարդապետ, երբ լինիցի այդ, և զինչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ: Եւ նա ասէ. զգոյշ կացէք, մի՛ խաբիցիք. զի բազումք գայցեն յանուն իմ և ասիցեն՝ թէ ես եմ. և մերձեցաւ ժամանակ, մի՛ երթայցէք զկնի նոցա: Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և խռովութիւնս՝ մի՛ զարհուրիցիք, զի պարտ է նախ այնմ լինել. այլ ոչ առժամայն կատարած: Յայնժամ ասէ ցնոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ: Եւ շարժմունք մեծամեծք. և ի տեղիս տեղիս սովք և սրածութիւնք, եղիցին արշաւիղք և նշանք մեծամեծք յերկնից: Բայց յառաջ քան զայս ամենայն, մխեացեն զձեռս իւրեանց ի ձեզ՝ և հալածեսցեն. մատնեսցեն ի ժողովուրդս և ի բանտս, և առաջնորդիցին առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան իմոյ. և լինիցի ձեզ այն ի վկայութիւն: Արդ՝ դիք ի սիրտս ձեր՝ մի՛ յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի: Զի ես տայց ձեզ բերան և իմաստութիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր: Մատնեսջիք և ի ծնողաց և յեղբարց և յազգականաց և ի բարեկամաց, և սպանանիցեն ի ձէնջ. և եղիջիք ատելեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. և մազ մի ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. և համբերութեամբ ձերով առասջիք զոգիս ձեր: Այլ յորժամ տեսանիցէք չուրջ պատեալ զօրօք զերուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ է աւեր նորա: Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս, և որ ի մէջի նորա իցեն՝ խուսանացեն, և որ ի գաւառան իցեն՝ մի՛ մուցեն ի նա. զի աւուրք վրէժխնդրութեան են այնոքիկ՝ առ ի կատարիլոյ ամենայն գրելոց: Բայց վա՛յ իցէ յղեացս և առնուսուց յաւուրն յայնոսիկ. զի եղիցի տագնապ մեծ ի վերայ երկրի, և բարկութիւն ժողովրդեանն այնմիկ: Եւ անկցին ի սուր սւսերի, և գերեսցին յամենայն հեթանոս. և երուսաղէմ եղիցի կոխան յազգաց՝ մինչև կատարեսցին ժամանակք հեթանոսաց: Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և ի լուսին և յաստեղս. և յերկրի տագնապ հեթանոսաց՝ յահեղ բարբառոյ իբրև ծովու և խռովութեան, յելանելոց ոգւոց մարդկան յերկիւղ և ի կարծեաց եկելոց ի վերայ տիեզերաց. զի զօրութիւնք

երկնից չարժեսցին: Եւ յայնժամ սեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ՝ ամպովք զօրութեամբ և փառօք բազմօք: Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք և բարձրացուսջիք զգլուխս ձեր. զի մերձ է փրկութիւն ձեր: Եւ ասաց առակ մի նոցա. սեսէք զթզենիզ և զամենայն ծառ. յորժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց, սեսանէք՝ և ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ սեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասջիք թէ մերձ է արքայութիւնն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն լինիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն: Զգոյշ լերուք անձանց, զուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ ի վերայ ձեր օրն այն. զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ ի վերայ ամենեցուն, որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի: Արթուն կացէք այսուհետև, յամենայն ժամ ազօթս ասրարէք. զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ յամենայնէ որ լինելոց է, և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ: Եւ ի տուէ ի տաճարին ուսուցանէր, և գիշերս երեալ ազանէր ի լերինն՝ որ կոչէր Ձիթենեաց: Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ի տաճարն լսել ի նմանէ: 38:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄՐ. ԻԶ. Ըստ ասեսեալ մարգ: 274:

Զ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԲԿ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Դ

—Ա՞սաքուած հա՞յրըն մերո՞ց ոգնարանա՞: Ո՞րնք մանկունքն ի հնոցին երկինն. Հա՞յր այնքսկի՞ զրն. զո՞ւ պարծեսցին անձինքք մեր: Ի՞նչանէ՞ր ասպ ցօղաձին և հովանի լինէր նոցա. սուրբ Հոգին քաջալերէր սակ՞ր ես ընդ ձեզ եմ յաւիտեան՞:

Գ· Ըստ՞ր օրհնեցէք ես ‖ բարձր ասրարէ՞ք ընդեմ յաւիտեան՞: —Ջէակի՞ց Բանըն Հօր. սր ե՞ր ևս

ի մէջ հնացին. ծրհնեցէք ամենայն ազի՝ նք եւ բարձր։ Ընդ զօրըս հրէշտակաց. մէաբանական ծրհնութեամբ. բարեբանեցէք զ ի՛ վերայ քերովբէի՝ ցն. եւ բարձր։ Ընդ երի՛ս մա՛նկունան. զհամարնակիցըն չծր. ան՝ զաղար բարեբա՛նեցէք քահանայք ժողովո՝ւրդք առաւ՝ ւել բարձր։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Աստուածածնի՝ն մայր եւ կոյս. ծա՛գող արեգականն արդարութեա՝ն որ լուսաւորեացոյն լսմն՝զ. ‖ հնգեւտր երկո՛վ զբն՝զ բարեբանե՝մք եւ փառաւորեմք լսմնիծո՛ն քո՛ զո՛րդի՝ն։ Եկ՛լոյծ զօրէ՝նըս բընութեան՝ն մարդկան. հրաշափառ քո՛ ծընունդ. եւ զէնութիւն բնութեան՝ն ամբողջ պահելո՛ւ եւ կատարեացոյդ քո՝ նչ խափանե՛ցաւ՝ն կընե՛ք. հնգեւտր։ Զքե՛զ մարեն ա՛նկէզ. լեռնըն վերնածի՝ն զո՛ւարն փակեալ եւ անդրեւր կընքեա՛լ. նախատա՛ւանացըն զաւչակեալ մայր եւ կոյս. հնգեւտր։

ՈՂՈՐՄԵՍ Դ

Ո՞րի՞սոնա Ա՛ստուած յոյս անպա՛շխարհա՛զան. չնորհեա՛ զթո՛ղութիւն բազում յանցանաց իմո՛ց։ Ա՛ո՛ զե՛զ բազմազո՛ւթ ապաւի՛նեալ կա՛րգամբք մի՛ մեքեր ըսմեզ յոզորմութե՛նէ քո՛ւմէ՝։ Ո՛րպէս զանա՛զան՝ կին աղաղակեմ ա՛ո զե՛զ յիշեա եւ զիս տէ՛ր. ի քո՛ւմ յարքայութեա՛նդ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Յիշեա՛ զմե՛զ Տէ՛ր յո՛րժամ գա՛ս. թագաւորութեամբ ըզդ քո՛։ Շնորհեա՛ մե՛զ Տէ՛ր զթո՛ղութիւն. բազում յանցանաց մերո՛ց։ Ա՛սա՛ մե՛զ Տէ՛ր փառս առ՝ մե՛ծ ի տ՛րութեանդ քո՛։

Զ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԳԶ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Դկ

Հաւրցըն մի՛րոց օրհնեա՛լ ես Տէր· զ՝ուղիղ ճա՛նա՛պարհըք քո՛։ Ա՛րդար ես դու Տէ՛ր ու՛ղիղ են ճա՛նա՛պարհըք քո՛։ ‖ Ա՛սացո՛ւած երկնքո՛վ ու երկի՛ր խը՛նա՛մեա՛ յա՛րանա՛ծըս քո՛։ Ո՛ր յա՛րմա՛նիցդ ես առաւե՛լ բարբառեա՛լ ա՛զգա՛դա՛կե՛մբ Ա՛սացո՛ւած։

Գ· Ը՛գՏ՛ը օ՛րհնե՛՝ՙ՛՛՛

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ Դ.Կ

Օ՛րհնե՛մք ըզքե՛զ անըմկիզբըն Հա՛յր. ո՛ր յաւիտեանն ժամ օրհնի՛ս ի դասուց քերթուխեցդ։ Գո՛վե՛մք ըզքե՛զ միածի՛ն Որդի՛. ո՛ր աննպատար փառաբանիս ի դասուց սերթուխեցդ։ Ա՛ղաչեմք զքե՛զ Հոգի՛ սուրբ որ փառաւո՛րդ ե՛ս Հօր եւ Որդւոյ։

Զ. ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԳԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ.Կ

Օ՛րհնեա՛լ ‖ Տէ՛ր Աստուա՛ծ. օրհնեա՛լ։ Օ՛րհնեա՛լ Տէ՛ր Աստուա՛ծ. որ ցօղեցեր երկից մանկանց օրհնեա՛լ Տէ՛ր։ Զքանձրացեա՛լ հնարըն չիչնայց զբորբոքեա՛լ բոցոյն. ծանուցեա՛լ բրառաւորին աւ՛ժ՛ո՛ւն. եւ ե՛ս բարեբանեմ ըզքե՛զ Տէ՛ր։

Գ. ԸնդՏէ՛ր օ՛րհնեցէ՛ք եւ ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք ընդեմ յանփոխանա՛ն։ Գիշե՛րք ընդՏէ՛ր օ՛րհնե՛ցէ՛ք եւ առաւո՛տ բա՛ր ա՛ր՛ա՛ր՛ե՛ք բարձր։ Խորացէ՛ք ընդՏէ՛ր օ՛րհնեացէ՛. Տէ՛ր որ ի բարելոնի առաքեցեր ըզմիածին Որդիդ. եւ՞ո՛ւ գՀոգի՛ր Հընոցի՛ն չիչուցեր յերից մանկա՛նցն. ընդ նոսի՛ն օրհնեմք ըզքե՛զ գո՛վեմք եւ փառաւո՛րեմք։

ՄՆԱՑՈՒՄՑԷ Դ.Կ

Ա՛ստուածածնի՛ն և սքերուբէի. որ ըզՔրիստն Ա՛ստուած անսկըսի յընդունելութեա՛մբ յարգանդի կրեցեր. ‖ ան՛դադա՛ր երգել մեծացուցանե՛մք։ Զքե՛զ մայր կու՛սութեանն և յղութեա՛ն լուսոյ. եւ առանգամա անճառելոյն ընկա՛լար ի քե՛զ վեսայացեալ Բանին. ա՛ղաչե՛։ Քե՛ւ լուծա՛ն կնիք գաւազա՛ն բանութեանն. ե՛ւ քե՛ւ կանգնեցաւ մեղուցեալ մարդըն գլորեալ. վասն որոյ ըզքե՛զ Ա՛ստուածածնի՛ն եւ կոչեմ. ա՛ղաչե՛։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴԿ

Տէր ած ի մէջ լերինն . ահագնացուցեր զբզմնութիւն ի վիմէ ն : Տէր ի սբերակ խմիչ . հայն լինիս արտասուս անաշխարհութեան ն : Չի կենցից եւ ապաշխարութեամբ ապրեցայց ի հանդերձեալ քնց դատաստանացդ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Մի աստուածութիւն ե՝ երկրպագութիւն անբաժանելի ած ի հրեշտակաց անդադար ծրհնաբանեցս : Անհամբնութեանց զինուորութիւնք փառաբանեն զքեզ իշխան չայոց Աստուած : Զարեկակերպեանն կենդանիքդ վայելուչ . ահագնակեն առ քեզ իշխանակից ոգիդ և բանդ Աստուած : Իշխանութիւնք ահիոնց գովեն զքեզ տէր մենանուրդ չիգի և բնդրի՞ց Աստուած :

Զ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԴՁ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Օ՝րհնեալ ես Տէր Աստուած հարցդն մերոց . եւ ծրհնեալ է անունն սուրբ փառացդ քոց ‖ Աստուա՞ծ հարցդն մերոց : Քանզի նրատակացաք մեք քան զամենայն հեթանոս . վասն անուան սբրոյդ քո կենցս զոմանց Աստուա՞ծ : Օ՝րհնեալ ես Տէր որ նընաման ի քրնվրէն և հայես յանդունդս թանձրացս յատեանէն Աստուա՞ծ :

Գ· ՔՂՏԷՐ ‖ օրհնեցէք նմ՝ . բարձր արարէք ընդնաս յատեանս ն : Ո՞ր յոչընչէ՞ արար զանմինայն արարածս . և՝ զարդարանց բանիւ . օրհնեցէք : Զոր անդադար օրհնեն ամենայն արարածք . քանահնայք անանձ զովեցէք նմ՝ :

ՄՆԱՑՈՒՍՑՔ ԴԿ

Որ զանձառելին ձնաւ սուրբ Աստուածածին : 103 :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Մ՚ղաւչեալ անձամբ կարզամ առ քեզ. Հայր երկնաւոր. ծգնեա՛ ինձ ի նեղութեանս. ‖ ար մեղաքս եմ մեառեալ ծգնեա՛ ի՛ նձ: Վ՚ի՛բաւորեցայ ես յանլրեւմ՚ի թշնամւոյն. բմ՚իչկ հ՚իւանդացայ. բմ՚ընչկեա՛ զիս զհ՚իւանդութ՚իւնս. ար մեղաքս: Մ՚ոլորեցայ ես որպէս զնչխաւր կորաւսեալ. խընդրո՛ զ զերելոյ. խընդրեա՛ զես ընզմ՚ընլրեալս. ար մեղաքս:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Օ՚րհնեմք զգքե՛զ աչնեզ անընկկիզրըն Հայր. անհամասանելի՛ ե՛ւ փառաւորեալ. յանմարմնոց զ՚ինուժութ՚եա՛նց: Գանվեմք զգքեզ Ո՚րդի՛ Հո՛ր արքայակ՚ից բանդ. նորոգող և կեա՛նք աչդի՛ մարդկան. Թագաւո՛ր յաւի՛տեանից: Զքե՛զ բանբանեն ամենայն ապ՚ինք. մ՚ըշտըն՚ջենաբուղխ անընսպառ ազբ՚իւր. սո՛ւրբ Հոգ՚ի՛ ճգ՚ըմարտութ՚եա՛ն:

Զ · ՈՒՐԲԱԹ · ԴԿ

ՅԱՒԱՒՈՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ. ՍՏ·

Ա՛նո՛ւն քո՛ յաւ՚իտեան: Օ՚րհնեա՛ զ՚ի՛ Տէ՛՛ր· ‖ Ա՛ստուած հարցըն մեր՛ց: Վա՛յն Աբրահամու սի՛ր բեւ՚ի՛ քո. մի՛ զ մե՛րժեր ըզմե՛զ Ա՛ստուած: Ո՛ր առաւե՛լ բարեբացեալդ ե՛ս յաւ՚իտե՛նից. գո՛վեա՛՛լ ե՛ւ փառաւորեա՛լ Ա՛ստուած:

Գ· Գո՛թ՚ըք Տեա՛ն ըզՏէ՛՛ր օ՚րհնեցէ՛ք եւ ‖ բարձր արա՛՛րէք ըզնա՛ յաւ՚իտեա՛՛ն: Գ՚իշե՛րք ըզՏէ՛՛ր օ՚րհնեցէ՛ք Զա՛՛ռարե՛՛ն արարածոց ամենայն տե՛ղ՚ի՛ք. օ՚րհնեցէ՛՛ք և գո՛վե՛՛ցէ՛՛ք ա՛՛նդադա՛՛ր ձա՛՛յնի՛ւ. եւ բարձր: Ի՛ արայէ՛լ ըզՏէ՛՛ր օ՚րհնեսցէ Զքա՛՛զաւո՛՛րն Թագաւո՛՛րաց և զՏէ՛՛րըն աւերանց. քա՛՛հանա՛՛յք և ժողովո՛՛ւրդք սո՛՛ւրբ

ելեալ ցե՞ց. օրհնեցէ՛ք եւ պահեցէ՛ք հոգեւոր երգով. եւ բանիւ արարէ՛ք ըղնաւ յանիմանան։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Աստուածածին սուրբ կոյս անհաւանացեալ Մարիամ. որ ծրհնեալդ ես ի կանայս. ‖ զքեզ օրհնեմք՝ մի՞շտ որ արժանիդ ես միածնացուցանել։ Անապական տաճար և առագաստ լուսոյ. որ ի քեզ փեսայացեալ Բանըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ։ Հզօրըն կենդանիդ՝ որ ի մարմնին վառեցաւ. զոր անվնաս յարգանդի քում կրեցեր և ծընար Աստուած և մարդ. զքեզ։

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Ա. Ո՞ զՀաւրհուրեա՛լ գնդապետս՝ սո՞ս ի՛ւ սմե՞նամե՞ղ անձն իմ. յահե՞զ քոց գառամատանա՞ց. յանեարն լե՞ ամենեցուն։ Քա՞նզի կամիս սերթեցաս՝ սո՞ս ի՛ւ ի մե՞ղս մե՛ծամեծս. արդ կա՞յ և ինձ ինձ. անեարն լե՞ պատուհատան։ Ա՞րդ անկեալ աղաչես՝ սո՞ս ի՛ւ. փըրկիչ եւ բարեբար. խնայեա՞ ինձ ի մեղուցեա՞լս. եւ ողորմեա՞ ինձ բազմամեղիս։

Բ. Ո՞ Ամենակալ. քաւեա՞ զմե՞ղս իմ ‖ զի Աստուած ես՝ ապաշխարողա՞ց։ Եւ զՀոգիդ առուր. մի՛ հանիր յինէն զի։ Եւ փրկեա՞ զիս. յահէն՝ զի՞ն հերձոյն. զի։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՒՑ Դ

Ա. Ո՞ զահաւասիկ զա՞դօթս. եւ զբա՞նաւոր պա՞շտօնս. մատուցանիմք քեզ մարդասէր։ Բանզի ի՞ բարձա՞նէ ելիր եւ լուսաւորեցեր. զաչսաթաղըս քո՞ փըրկիչ։ Եւ հաւատասո՞ւն արարեր. զեկեղեցի՞ քոյ. չիւ քո. փա՞ռս զքեզ տանջասեան քո՞ Տէր։

Բ. Ո՞ Կանխեա՞ ելս ի ժամ առաւօտս՝ սո՞ս ի՛ւս. ծրհնե՞ ժամ զքեզ. ‖ Տէ՞ր ընդ զբարեաւ՞նս երկնի՞ց։

Ա՞յրատա՞մ զմեզ. արժա՞նի՞ ա՞մ ա՞ղմամ՞բեանն քոհ՞մ զի՞ ձ՞րհնե՞ացուք ըզքե՞զ Տէ՛՛՛՞ա՛ա՛օ՛՛ր: Քրի՞՛՛ստո՛՛ս. Փըրը՛կի՛՛ս՞ չ՛՛ը՛. փըրը՛կեա՞՛ս զմե՞զ. յո՞՛՛ժամ գա՛՛՛

լրիւց· պարագրի այսօր մարդասիրանալիս յորովայնի անառակաց կուսին. ‖ զոր առ Տէր ունիմք բանիւճօն վասն անձանց մերոց։ Անիւրաքանչիւր փառացըն Հօր ընկալարարքեր անկեղակիս. ի ծառայական ն խնարհի պատկեր ի յարգանդի Հոգւով մանրիլոյ. զոր։ Անառնելն յԵսթեհան առհմանելեացս Էմացուցիչ. ի վեր քան ըզբաշն առհմանի այսօր յորովայնի սրբուհոյ կուսին. զոր։ Աւրախանիքիւն սրբամեցելոյ բնութեանս բերկրեալ կայս Մարիամ. զոր ողջունարեր աւետեօք կրնցեր զաբուզն ի քո զօրէնս ազգինի. առ նա միշտ բարեխօսեալ վասն անձանց մերոց։

† Ար առաքեցեր զՄիածինդ ի փրկութիւն ամենեցուն. անեղ էութեամբ էզանիլ մարմին ի սուրբ կուսէն Հայր երկնաւոր. ‖ զոր առ քեզ ունիմք բանիւճօն վասն անձանց մերոց։ Ար գնահատելիան առ ի քէն մարգարէիւք եկիր կատարել. անմայր ի Հօրէ անեղակրցնաբար լինել անհայր ի սրբոյ կուսէն. զոր։ Ար ի լրումն ամենասից ի քէն յայտնեալ ծածկեալ խորհրդոյ. ի քէն մանրիլոյ երջանիկ կուսին Հօր զօրութիւն հովանաւորեալ. զոր։

Ծն. Անընակիցդն Աստուած անճառելի անեղաս զօրութիւն. ար յեկեղեցանոց յաւիտենից խնամարկեցեր զարդիս Ադամայ. գերանգոյն այսօր չնորհիւ փայլեալ ցուցեր ծընընդեամբ զմայր Միածնիդ քո ընտրելոյ. ‖ աղաչանօք սոցա խընայեա՛ մեզ։ Ար յանէլից բանիս զոյացուցեր զանչարշս ամենայն. այսօր մարդասիրեալ անօրինաբար ի յանենայէ արկեր հիմունս նորոյ աշխարհի. աղաչանօք։ Ի յանմուռ երկիւղ այսօր բուսան մեզ բարերեր բոյսըն բարի. չուչան հովասից ծաղիկըն գաշտացոյ միանձոյրըն Մարիամ արմատ սրնկոյն անանձհութեան. աղաչանօք։

ՎԱՐ· Զանձառելի ըզերջս աստուածածնութեանն տէ-
ռնօրինաբար կրնայիր ի քեզ յորմէ վարդեմ Մարիամ մայր
Էի՛ կոյս· ‖ օրհնութեամբ ընդքեզ մեծացուցանեմք· Ի-
մանալուր լուծոյն զարհուրեցան զանք առաքելոցն· այլ
ի քեզ բովանդակ կրնայիր ըզհնար աստուածնութեանն
Մարիամ մայր եի՛ կոյս· օրհնութեամբ ընդքեզ մե-
ծացուցանեմք· Առաքելոցըն հավանացեալ անոր լուսո-
ղէն· վերապոյն քեզ Հոգւոյն սըրբոյ եւ զօրութիւն
բարձրելոյն հովանաւորեաց սուրբ Աստուածածին· օրհ·

ԾՆ· Ո՛ր ընկեանքն անմահարար մահկանացու բնու-
թեանդ ի քեզ կրնայիր սուրբ կոյս Մարիամ· որով
մեռանելքս որ ԱՂաղանոյ կենդանացաք յուսով յարու-
թեան· ‖ ան նա միշտ բարեխօսեա վասն անձանց մե՛-
րոց· Որ ընդբանն անեղական զէմակն էիր զոյացու-
թեանց· անձառապէս ծընար մարմնով ի վերս
կութիւն եղեակնացս· ան· Որ ըզպատուէն ի քէն
կենաց ընդայնեցեր մեռանելս Ադամայ· զորոյ պանծօր
քառատեսիլ քարեաց զոլորոյն ճաշակութեան եւ յան-
վախճան ըզնէն վերստին ետուր կեանս· ան·

ԾՆ· Ընդքեզ ապաչխարեալք հանապազ սուրբ Աստուա-
ծածին· բարեխօսեա Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ փըր-
կել ըզմեզ ի փորձութենէ· եւ յամենայն վտանգէ ց
մե՛րոց· Որպէս լեր մայր անձանձ լուսոյ Մարիամ
սուրբ Աստուածածին· քանզի ի քեզ կրնայիր ըզհնար
աստուածութեանն լուսեղէն ատեամբ Աստուծոյ Բա-
նին· ան նա միշտ բարեխօսեա վասն անձանց մե՛րոց·
Ծաղուցաբեր տիեզերաց Աստուած եւ մարդ գոլով· մար-
մնացար ի սուրբ կուսէն ի փրկութիւն ազգի մարդկան·
Միշտ փառաւորեալ յանեսրիոց պիտուրթեամբ·

ՀԳ· Ո՛ր առաքեցար ի հօրէ Հոգիդ անեղ եւ հա-

մանգոյ. աղաչանօք անօրինաբար քեզմէ էանկին լինելէ մխիթարել չ՚արբ առաքելոյն. ‖ աղաչեմք ընդքէզ ճշդաբանեա՛ր Ո՛ր իմեր աչերատար յերկինից անատակ հոգւոյդ նըման՝ ն Աստուած յայտնապէս. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանելոյ համեցար ի գոյս առաքելոյն. աղաչեմք: Ո՛ր արբուցեր երկնաւոր պինեաւն իմաստութեան զհոգիս սրբոյ քոց առաքելոյն. որք արբուցին սրբասքելոց սրդւոց Ադամայ ըզրաժանին ուրախարար յայգւոյն եդեմայ. աղաչեմք:

ՀՆ. Յորժամ յերկինից գոչէ փառն ազգութիւն անանէլ սիրելոցն ի դասուսատ՝ ՚ն ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա՛ տէ՛՚ր եւ լսելի ըզնըդնդեցեալսն եւ հանգո՛ ընդ սուրբսն քո: Յորժամ ճառագայթք աստուածութեանդ փայլեն ի յարեւակից. եւ ղբարութիւնըք հրաշեցցէ՚ն բանիւն յայնմ աւուր յահեղ. յիշեա: Զարհուրելոյ զաղաւն արարածք ի ձայնէ սրամիտ փաղաքն. յորժամ հարկանէ հրեշտակապետն եւ կոչէ ի դասուսատ՚ն զամէն սրդւոց մարդկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա:

ԱՊ. Ո՛ր ի սկզբան՚ էիմաստութեամբ հաստատեցեր զերկիրեցի՚ հօր իմաստութիւն. զոր նախանշեալ առաքելութեամբ նըշանակեաց Մովսէս խորհրդաւոր երկնահանգոյն ի Սինա լերինն. լուսաւորելով փառաւքն Աստուծոյ: Ո՛ր բղխեցուցեր անապական անօրինութեանըզ քո ի սրբոյ կուսէն. սքսաւորելով տապանակին աստուածայնին ոսկով կամկատարեալ Բանիդ Աստուծոյ. փառաց անճղիդ տէրդ հա՛ նգըստանան: — Փառք Հօր: Ո՛ր ի կեանսըս վերադարձիր բնութեանս դարձմանդ Յորդանանու օրինակեցեր. եւ ըզրնութիւն մահու եւ ղժոխից կործանմանդ երկրովի տապանակաւ խաչին հրաշագործ-

ձեռալ նոր խրատիւ. օրհնութիւն քեզ Տէր երջանց մանկունք :

— Այժմ և միշտ : Որ զնախատօրն ամենից երկանց լուծեր ըզդատակնիք. որ ըստ բռնութեամբ կատմանեաց ձըննդնդ անախտարար ծնանելով ի քէն. առ նա միշտ բարեխօսեա վասն անձանց մերոց :

Ալէլուիա ծննդեան սուրբ յոյն որ լինի :

ՅԱՌԱԻՕՏՕԻ

ՀԱՐՑ ԴՋ

Որ անխմանալիդ ես յեսութեան Հայր անբակիդն եւ անապառնա. ի փըրկութեանդ մերոյ ակընդրան առաքեցեր ըզՄիածինըդ մարմնաւորեալ ի սրբոյ կուսէն. օրհնեալ Տէր Աստուած հարցըն ը մերոց : Որ ի հնչիւ անմեկնելի ահեղակից Բանդ Աստուած. ըզդաստիարակ օրութեանդ վերնոցըն նախընթաց քումդ պայծառանալ առաքեցեր յաշխարհս. օրհնեալ : Բըզխուսի անձանց և անքննին հնչիւդ անեղ եւ համագոյ. պանծալ նութեանդ քումդ լինակցին մարդասազգեալ ըզբնակարան ի կաւատրութեանն. օրհնեալ :

Գ· ԸզՏէր օրհնեցէք բարձր ամբարձք ըզնա յաւիտեան : Ելակայք փըրկեալք կենդանարար Իմանալ. բանիւն հնչիր ի յարգանդ կուսին ընդ երկնայնոց դասուցն երգով ըզՏէր օրհ : Որ զանէծս երկանց ծնընդեանն նախամօրն ելոյծ. ա նախընծայիւ ծնանելով յանեսպան կան կաւէն. երգով ըզՏէր օրհ : Որ ըզ վերըստին նորակեալք եղէք ի հնութենէ մեզանց զնորնգծող բնութեանս երգով ըզՏէր :

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԻ ԴՋ

Ուրախ լեր Մարիամ աւրր Աստուածածնին. զի ի սահմանիդ մարմնեցելոյ յանկարծակի եկըն Տէր. ըզքեզ

* Տես ի Զեկուցումն, էջ 2:

օրհնութեամբ մեծացուցանեմք : Ուրախ լեր գնդակն փակեալ ընդ որ ոչ ոք մըտանէ . բայց Տէր Աստուած Իսրայելի . ‖ ընդ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք : Ուրախ լեր աղբիւր կընքեալ ջրոյն կենդանութեան . զոր ծարաւելոյ բնութեանն եառուր ի յաղբատն . ընդ :

ՕՂՈՐՄՆԱ Դ2

Ո՛ր յանէից անմարմնական զօրաց էակ Հայր անըմբռնելի . ընդո՞ր պիտի խըմբիցն նոցա աւետարեր այսօր առաքեցեր առ բանի քո խորան սըրբութեանն . ‖ աղաչանօք սորա ողորմեա մեզ Աստուած : Ո՛ր ի կամս քերովբէից բազմեալ լոյս քան զարեւ յառաջ . ի հաւատ ներութեանդ հաստեցար այսօր առաքեալ փառաց մաքրաձայնել ձրի վաճառն . աղաչանօք : Ո՛ր ի սուրբ ճըշմարտութեան խօսեալ յօրէ նս տեառնընդառ . այսօր ի գլուխս գրելոց նոցին հաւատացեալ սըրբոյ կուսին ի բնակութեան քում էած կոյսին . աղաչանօք :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Ուրախ լեր Մարիամ կոյս անապական . զի ի հայրանական ծոցոյ անմեկնելի Որդին ի քո յանձն առնու բնակել յերկոսկին : Ուրախ լեր երկին վերհատոյն քրիստոս հոգեղէն . որ պանծանելիդ երկնից և հրեղէնաց դասուցն ի քո ընկալար մաքրական ձրովայնի : Ուրախ լեր սիւն հրեղէն լուսոյն աշտանակ . որ պատրաստեալ եղականոց լուսոյ ի քեզ տանելով ծագեցեր խաւարելոց : Ուրախ լեր սանդար ոսկի երկնային հացին . որ զառ ի վերուստ էջեալ ըզմանանայն կենաց նորա պարգեւեալ կերակուր Խորհրդի : Ուրախ լեր անմոռ թերեւ գեղմն իմանալի . որ ի բանականն երկիր հեղեր զանձրև կենաց արդիւնս ընդ գործոյ հաւատոյ պըտղաբերեալ : Ուրախ լեր գնդասեր լուսոյ մայր ան-

համբնացեալ · քանզի յղացեալն ի քէն համնիմբմբեալ վերնոյն · արդեօք Սիմէոնի երգե՞ն ընդհանուր ի բարձունս :

Աստուած երէց Իմոյ որդիս : Քաջ· Մայր սուրբ : Ջինէ Սուրբ Աստուածին· Մաղ· Փրկիչ : Քաջ· Վասն լսելի : Քահ· Օրհնութիւն : ՍԱՂՄՈՍ կէ· է ընդ :

կ՟ Տէր ասացէ զքան այդ աւետարանն զօրութեամբ բազմաւ :

Փխ· Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա :

Որպէս պակասէ ծուխ՝ պակասեսցին, որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ՝ այնպէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց Աստուծոյ :

Արդարք ուրախ եղիցին՝ և ցնծասցեն առաջի նորա, և զուարճասցին յուրախութեան իւրեանց :

Օրհնեցէք զԱստուած՝ և սաղմոս ասացէք անուան նորա. ճանապարհ արարէք այնմիկ՝ որ նստի ընդ արևմուտս, և Տէր է անուն նորա :

Յնծասցեն առաջի նորա, և խռովեսցին յերեսաց նորա :

Որ հայրն է որբոց և դատաւոր այրեաց, Աստուած ի տեղւոջ սրբութեան իւրում :

Աստուած բնակեցուցանէ զմիակրօնս ի տան, և հանէ զկապեալսն քաջութեամբ իւրով, այնպէս և զդառնացողս որ բնակեալ են ի գերեզմանս :

Աստուած ընդ երանել քեզ առաջի ժողովրդեան քոյ, ընդ անցանել քեզ ընդ անապատ, երկիր շարժեցաւ :

Քանզի և երկինք յօդեցին յերեսաց Աստուծոյ ի Սինէ՝ առաջի Աստուծոյ Իսրայէլի :

Անձրև կամաց պատրաստեցեր Աստուած ժառանգութեան քում. քէպէս հիւանդացաւ՝ ապրեցոյց զու հաստատեցեր զնա. և զազանք քո բնակեացին ի նմա :

Պատրաստ արարեր քաղցրութեամբ քով աղքատի Աստուած . Տէր ասացէ զքան, այդ աւետարանն զօրութեամբ բազմաւ :

Թագաւոր զօրութեանց սիրելոյ, գեղեցկութիւն տան քոյ բաժանեալ յաւարի, քէպէս և ննջեցիք ի միջ վիճակաց :

Թեւք աղաւնւոյ արծաթապատ, և քիւնամէջք նորա ի դոյն ոսկւոյ :

Ի գումարել երկնաւորին զթագաւորս ի վերայ նորա, ձիւնասցին ի Սաղմոն:

Լեառն Աստուծոյ լեառն պարարտ՝ լեառն մածեալ և լեառն պարարտ, և դու՞նչ կարծէք լերինք հպարտասցեալք:

Լեառն ընդ որ հաճեցաւ Աստուած բնակիլ ի նմա. քանզի և Տէր իսկ բնակեսցէ ի նմա յաւար:

Կառք Աստուծոյ բիւրապատիկք, հազարք ուղղիչք և Տէր ի նոսա ի Սինէ սրբութենէ իւրմէ:

Ել ի բարձունս և գերեաց զգերութիւն. ա՛ռ ասաւ՝ բաշխեաց պարգեւս և ետ օրհուց մարդկան. քանզի թէ՝ բահաւասիկ ևս բնակեալ հղիցի ի նմա:

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ Տէր զօրհանապատ, առաջնորդեսցէ մեզ Աստուած փրկիչ մեր:

Աստուած մեր՝ Աստուած կենաբար, և ի Տեառնէ են ելք մահու:

Բայց սակայն Աստուած փշրեսցէ զգլուխ թշնամեաց մերոց, և գհերն կարճնովին՝ որ գնան յանօրէնութեան իւրեանց:

Ասաց Տէր. ի խորոց անդնդոց դարձուցից, և ի միջոց ծանեաց գիմն ի դուրս կորիցից:

Որպէս թացցի ոտն քո յարիւնն, և լեզուք շանց քոց յարենէ թշնամեաց քոց:

Երևեցան գնացք քո Աստուած, գնացք Աստուծոյ թագաւորին մերոյ սրբոյ:

Կանխեցին իշխանք հանել զօրհնութիւն, ի մէջ կուսանաց և զուիչաց:

Ցեկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած, և զՏէր յաղբերացն Իսրայելի:

Անդ բենիամին ի տղայութեան զարմանալի, իշխանք Յուդայ առաջնորդք նորա, իշխանք Զաբուղոնի և իշխանք Նեփթաղիմայ:

Հրամայեա Աստուած զօրութեամբ քով, զօրացո զայդ զոր հաստատեցեր ի մեզ:

Ի տաճարի քումմէ յերուսաղեմի քեզ մատուցանեն թագաւորք պատարագս:

Սանատեա ի գազան եղիգան, ի ժողովս զուարակաց և ի գառս երկնուց:

Խոտեսցին այնոքիկ որ ընտրեալ են արծաթով՝ ցրուեա զհեթանոսս և այք կամին ընդ պատերազմ:

Եկեսցեն հրեշտակք յեկիպտոսէ, Հնդիկք յառաջագոյն ձեռնտու լիցին առ Աստուած:

Թագաւորութիւնք երկրի օրհնեցէք զԱստուած, և սաղմոս ասացէք Տեառն:

Ճանապարհ արարէք այնմիկ, որ նստի յերկինս երկնից ընդ արեւելս:

Ահա տայէ ձայն իւր՝ ձայն զօրութեան, և տուք փառս Աստուծոյ:

Ի վերայ Իսրայելի մեծվայելչութիւն նորա, զօրութիւն նորա մինչև յամպս երկնից:

Աքանչելի է Աստուած ի վերայ սրբոց իւրոց, Աստուած Իսրայելի:

Նա տայէ զօրութիւն հաստատութիւն ժողովրդեան իւրոյ· օրհնեալ է Աստուած:

Ալէլուիա, ալէլուիա:

Ընթերցուած յերգոց երգոյն Սողոմոնի: Ա. 1:

Համբուրեսցէ զիս ի համբուրից բերանոյ իւրոյ· վասն զի բարի են տաինք քո քան զգինի, և հոտ իւղոց քոց քան զամենայն խունկս: Իւղ անուանդ հեղեալ է անուն քո, վասն այսորիկ օրիորդք սիրեցին զքեզ, և ձգեցին զքեզ: Ձհետ հոտոյ իւղոց քոց ընթացուք մեք: Տարաւ զիս արքայ ի անենակ իւր: Ցնծացուք և ուրախ լիցուք ի քեզ, և սիրեցուք զտաինս քո քան զգինի: Ուղղութիւն սիրեաց զքեզ: Սեաւ եմ ես և գեղեցիկ, դստերք Երուսաղեմի, իբրև զվրանս Կեդարու, և իբրև զխորանն Սողոմոնի: Մի հայիք ընդ իս, զի ես սևացեալ թխացայ· քանզի խնթիւ հայեցաւ ընդ իս արեգակն: Որդիք մօր իմոյ մարտնան ընդ իս, և եդին զիս պահապան այգեստանի, զի զայգին իմ ոչ պահեցի: Պատմեա ինձ զոր սիրեաց անձն իմ. ուր հովանաս, ուր հանգուցանես ի միջօրէի· զուցէ լինիցիմ իբրև զընկեցեալն յերամակս ընկերաց քոց: Եթէ ոչ ծանիցես զանձն քո, գեղեցիկդ ի կանայս· ելեր դու զհետ զարշապարացն հօտից, և արածեա զուլս քո ի վրանս հովուաց: Երիվարացն իմոց ի կառան փարաւոնի նմանեցուցի զքեզ մերձաւոր իմ: Քանզի գեղեցկացան ծնօտք քո իբրև զտատրակի, պարանոց քո իբրև զմանեակս: Նմանութիւն ոսկւոյ արասցուք քեզ՝ հանդերձ կիսաւածով արծաթով: Մինչև արքայ ի գիրկս իւր ընկալցի զքեզ: 11:

Ընթերցուած յԱռաւակաց: ԺԱ. 30:

Ի պաղոյ արդարութեան բառանի ծառ կենաց, բարձ-
ցին առաքեալ անձինք անօրինաց: Եթէ արդարն հապիս
կեցցէ, խակ մեղաւորն և ամբարիշան ուր գտանիցին:
Որ սիրէ զխրատ՝ սիրէ զիմաստութիւն. և որ առնոյ
զյանդիմանութիւն՝ անմիտ է: Լաւ է որ գտանէ չնարհս
ի Տեառնէ, խակ այր անօրէն կարկեսցի: Ոչ յաղողեսցի
մարդոյ յանօրէնութենէ: Ամենաք արդարոց ոչ հաս-
ցին: Կին ժրաղուխ՝ պսակ է առն իւրոյ: ԺԲ. 4:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: ԾԲ. 7:

Այսպէս ասէ Տէր. իբրեւ զի գիպեցիկ են ի վերայ
լերանց ոտք աւետարանչի համբաւուն խաղաղութեան,
իբրեւ աւետարանչի բարութեանց. զի լսելի արարից
զփրկութիւն քո, ասել ցՍիան թէ թագաւորեսցէ քեզ
Աստուած: Զի ձայն պահապանաց քոց բարձրացաւ, և
ի նոյն բարբառ ամ հառաչակ ցնծացանէն. զի զէմ յան-
դիման տեսցեն զժամանակ յորում ողորմեսցի Տէր Սիոնի:
Լերինք գոչեսցեն աւերակօքն Երուսաղեմի
ցնծութիւն, զի ողորմեցաւ Նմա Տէր, և փրկեաց զԵ-
րուսաղէմ: Եւ յայտնի արասցէ Տէր զբազուկ իւր առաջի
ամենայն ազգաց. և տեսցեն ամենայն ծագք եր-
կրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ: 10:

Ընթերցուած ի Զաքարիայ մարգարէէ: Բ. 10:

Խնդա և ուրախ լեր դուստր Սիոնի. զի ահա ես եկից
և բնակեցայց ի մէջի քումի, ասէ Տէր: Եւ ապաւինեսցին
ազգք բազումք ի Տէր յաւուր յայնմիկ. և եղիցին Նմա
ժողովուրդ, և բնակեսցին ի մէջի քումի. և ծանիցես՝ թէ
Տէր ամենակալ առաքեաց զիս առ քեզ: Եւ ժառանգեսցէ
Տէր զՅուդայ զբաժին իւր յերկրին սրբութեան, և հա-
ճեսցի միւսանգամ ընդ Երուսաղէմ: Եւ երկիցէ ամե-
նայն մարմին յերեսաց Տեառն, զի զարթուցեալ է յամ-
պոց սրբոյ իւրոյ: 13:

Ընթերցուած ի Մատաթիայ մարգարէէ: Գ. 1:

Այսպէս ասէ Տէր. ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ,
և տեսցէ զճանապարհս իմ առաջի իմ. և յանկարծակի
հիսցէ ի տաճար իւր Տէր զոր դուքն խնդրէք, և հրեշ-
տակն ուխտի զոր դուք կամիք. ահաւադիկ գոյ ասէ
Տէր ամենակալ: Եւ ո՞վ ժամկալեսցէ աւուր մտի Նորա,
և կամ ո՞ հանդարտեսցէ յայտնութեան Նորա: 2:

Պօղոսի առաքելոյն ի կորնթացւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս : ՚Ջ . 16 :

Ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կենդանւոյ էք, որպէս ասաց Աստուած, թէ բնակեցայց ի նոսա, և գնացից ի նոսա, և եղէց նոցա Աստուած, և նոքա եղիցին իմ ժողովուրդք : Վասն որոյ եղէք ի միջոյ նոցա և մեկնեցարուք, ասէ Տէր . և ի պիղծս մի մերձենայք . և ես ընկալայց զձեզ, և ես եղէց ձեզ ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ յաւանակս և ի դստերս . ասէ Տէր ամենակալ : Իսկ որովհետև զայս ունիմք խոստմունս սիրելիք՝ սրբեսցուք զանձինս մեր յամենայն պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեսցուք զարդարութիւն առ Աստուածոյ : Է· 1 :

Զ՚ԱՆԴ՝ Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Հոգին սուրբ եկեսցէ ի քեզ . և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո :

Ալէլուիա, Օրթի

Արբոյ Աբեսաբանիս որ ըստ Ղուկասու : Ա· 26,

ի Հօրէն ամենակալէ

Եւ յամենայն վեցերորդի աւուրն գաբրիէլ հրեշտակ (յԱստուածոյ) ի քաղաք մի Գալիլեացւոց՝ որում անուն էր Նազարէթ, առ կոյս խոստնեալ առն, որում անուն էր Յովսէփ՝ ի տանէ Դաւթի, և անուն կուսին Մարիամ: Եւ եկեալ առ նա ասէ . ուրախ լեր բերկրեալդ, Տէր ընդ քեզ : Եւ նա ընդ բանն խռովեցաւ, և խորհէր ընդ միտս՝ թէ որպիսի՞ ինչ իցէ ողջոյնս այս : Եւ ասէ ցնա հրեշտակն . մի երկնչիր Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱստուածոյ : Եւ ահա յղասցիր և ծնցես որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս : Նա եղիցի մեծ, և որդի Բարձրելոյ կոչեսցի . և տացէ նմա Տէր Աստուած զաթոռն Դաւթի հօրն նորա, և թագաւորեսցէ ի վերայ տանն Յակովբայ ի յաւիտեանս, և թագաւորութեան նորա վախճան մի լիցի : Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն . զիա՞րդ լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ոչ գիտեմ : Պատասխանի հա հրեշտակն և ասէ ցնա . Հոգի սուրբ եկեսցէ ի քեզ, և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո . քանզի և որ ծնանելոցն է ի քէն՝ սուրբ է, և որդի Աստուծոյ կոչեսցի : Եւ ահա Եղիսաբէթ ազգական քո՝ և նա յղի է ի ծերութեան իւրում. և այս վեցերորդ ամիս է նորա որ ամուլն կոչեցեալ էր . զի ոչ տկարասցի առ յԱստուածոյ ամենայն բան : Եւ ասէ Մարիամ. ահաւասիկ կամ ապախին Տեա-

արն, եղիցի ինձ թոռ բանի քոմ. և գնաց ի նմանել հրեշտակին։ 38։

Եբէ Աբարչ · ղինւ որ օրն քնէբէ · ինչ կէրակէ լինի, նօրաստեղծ։ Քոր. խնդրեացուք ։ կնցս · յոյնիւ։ Աղ. քոմ ամենազօր։

Ի ձաշոն հանիսրեան չարաչան ասա ի յոյնին ։

ձՇ. Գկ. Աստուածածին խորհուրդ լուաք. անվայրապանկ արիւնն կենաց որ եղե՞ր արիւնդ արեգականն արդարութեան. և նըմաեալցս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. ‖ վանն որոյ ամենևքեան ըզքեզ միշտ մեծացուցանե՞մք։ Աստանգական տաճար. և մարենի անկիզելի՞ որ զանչէ՞ք հուր աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրեցեր. որով բնութեանս կիզեալ չիջաւ կրից բոց. վանն։ Կենդանի տաղանդ. կտակարանաց նորոյ ուխտիս որով ե՞լ յերկիր աւետեաց հորդեալ. հնգեամ ի քեզ տրպաւորեալ բանին. վանն ։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Մեծացուցիչ ։ Քոր. Մայր տուր ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Աստուածածին տուր կոյս ոչ նպաստական տաճար. սեպհական էրին բոլորից բնութեանց լայնատարած տեղի. այսօր ընդ բերկրանսն գոհարթենայն կրեցեր աւետեաց գՏէրն տերանց ի քեզ. ‖ ահա որ մարթեմք բարեխաւսել վանըն մեր ոչ նկրտելի ձայնիւ։ Յիմանալի վառակաց տաճն Աստուծոյ հոսմանց. վիճակեալդ տեսանողացըն ձայնել ահրեմամբ ըզմայլեացար. այսօր գանթառանէրն ծաղկեցար ըզծաղիկ ի ժամու տարփ զպրատեղն. ահա ։ Ասյօր ի քեզ լըցեալ Աստուածնէն բարբառ. որ ի փըրկութիւն հասանելոյ տուեալ նըշան ե՞ն բնութեան ազգի մարդկան. անհա կոյս յղասցի եւ ծընցի որդի զընդ մեզ յայտնեսցին Աստուած. ահա։

Ձինի Քոր. Տուր գԱստ ։ կնցս. Յոյնիւ ։ Աղ. Ընկալ Տէր։

ՇԱԲԱԹ Ա Զ

ՅԻՇԱՏԱԿ Ի

Ղ. Ա. Զ Ա. Ր Ո Ի Ց Ա. Ր Ո Ի Թ Ե Ա. Ն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ԵՐԵՔ Առաւօտ լուսոյ: Աղ. Զքէն գոհանամք: Քահ. Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

ՀԱՏԵՒԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ Ա Զ

Ա՛ՅՍՕՐ զըլով ի Բէթանիա. քոյ ամենազօր հրամանաւըդ. ձայնեցե՛ր Ղազարու և դարձուցա՛ւ մանչ. ըզժոխք պարտեցուս ապականութիւն լուծա՛ւ ‖ կենդանարար Քրիստոս կենցա՛ղ ըզմեզ: Ա՛յսօր գոլով ի Բէթանիա. զքո գայխարհակից սուրբ գյարութիւնդ. յանախագո՛յն ծանուցեր անճառականաբար կոչմամբ զչորեքօրեայն ի թաղմանէ. կենդանարար: Ա՛յսօր գոլով ի Բէթանիա. երբայնցուց մանկունքն ըսքանչացեալ ասէին. Մարիամ՝ և զերբայրն ի թաղմանէ յարձուցանել. որդւոյն Մարիամու. կենդանարար:

† Կենդանաւթեանց բաշխող Քրիստոս. ի Բէթանիա եկաւորեալ աչեօք. բարեկամէն Ղազարու պարգեւի զկենդանութիւն: Տնեբրինարար արտասուելով ընդ Մարթայի և ընդ Մարիամու. ոդրանկցեր և որպէս մարդ հարցաներ ուր եդին ըզՂազարոս: Եւ որպէս զԱստուած բարբառով յարուցանէ ի մեռելոց ըզչորեքօրեայն. և զուգընթաց ձայնին մեռեալն ելին արտանքս անեղական:

Քոր. Եւ ևս խազ: Քահ. Օրհնութիւն և: Ապա ասէ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Բ Զ

Յանասուածոյն ձայնէ գոչմանըն անթեղիւն զոհացեալ կարգապետըդ զժոխսնցն. եւ մեռեալն ելին արտանքս անեղական: Կացեալ ի դուռս արքին և ձայնէր ազդ

աբարձղ բարբառանքն ի գերեզմանն. Գաղարէ՛ւ ևկ ար-
տաքս ա՛նապատն:

Եկա՛յք որդիք մարդկան այսօր ձղրաձղուք ըզհօրն
ըզվրանեղ. ո՛ր մերկացաւ մեղօք ընկիաւս արարչին.
Եւ զգեցաւ զթըզե՛նուցն ծածկոյթ փախանակ ա՛նճառ
լուսո՛յն: Գա՛ւիցէ՛ք զՈրդին Աստուծոյ այսօր ցընծու-
թեամբ որդիք Ագամայ. ո՛ր ելին ի խընդիր ընդեանալ
պատկերին. Եւ գըտանալ նո՛ր ձգեալ ի փառս ա՛ռաջին
պատմուճանին: Նո՛ր նորոգող բնութեա՛ն մերոյ ցնո՛ւս
ո՛ր ի խորհո՛ւրդ հընո՛ւթեան մարդոյն. զա՛նպըտուղն
այսօր չորացուցեր զթըզենին. Եւ ըզմե՛զ ի հնացեալ
մեղաց նո՛րոգեա՛ ի կեանս ա՛նմա՛հ:

Ո՛ր ընկա՛ղմուրդ քո զա՛նըտանելոյ յառաջնոյն գու-
շակեցե՛ր. մարգարէ՛ից՛ն ի՛սրայելի զքո ընտրեցե՛ր
յե՛ա Մովսեսի. ո՛րք խո՛սեցան Հոգւով սըրբով բաղմա-
պատի՛կ օրինակօք. ‖ առա՛ւր մեզ փըրկիչ ազգըմա՛ւթիւն
և ըզմեղաց ըզթո՛ղութի՛ւն: Ի՛ մերձե՛նալ ատեաց վերջին
զո՛ր առաքեա՛ղքըն ծանուցի՛ն. ընդհատանե՛լ մեր փըր-
կո՛ղիս ա՛ռ ի վախճան ժամանակին. Երե՛ւեցար ի մէջ մար-
կան զղե՛ցեալ ընկերով ծառայական. առա՛ւր: Ի՛ վեցե-
րորդ աւուր զԱդամ առե՛ղծեր ի սիզ քո ախրական. ո՛ր
ոչ պահե՛ալ ըզպատուիրանըն մերկացաւ ընդպատմուճանին.
Քա՛ղեր Ա՛դամ ի վե՛ց դարուն այլ արարեր կարասե-
լոյն. առա՛ւր: Տանձա՛ր լուսոյ անընտրութիւնն և առա՛ջնոյ
անեղս Բանին. ո՛ր ընդանձնոյ մերն ե՛ւայլ բարձեր զա-
նէծսըն արրատալի. Հայցեա՛ յՈրդւոյ քո միածնի չո՛ր
հաշտութեա՛նըն միջնորդի. բա՛նալ ի մէ՛նջ ըզխոս-
վա՛նութիւն և տա՛լ զոգւոյն խանդաղութի՛ւն:

Ո՛ր ի վերդ ևս քա՛ն զամենայն ըզմիտս և զխոր-
հո՛ւրդս. ‖ փաղա՛նց թանգա՛ւր խընա՛յեա ի մե՛զ: Ո՛ր

միայն ունիմ զանձինս զանձամբիւն եւ զանեղծութիւն. փաղաղաց: Որ նըմատիս ի քրմվրէս երրորդութիւն անբաժանելի. փաղաղաց: Որ երկրորդանգամըդ եմս ի հրեշտակաց եւ ի մարդկանէ. փաղաղաց:

ՀԳ· Աստուածութեամբ հոգւոյն նըմանն անհեղագնչ սաստիկ հընչմամբ. երեւեցար ի վերնատանն Հոգիդ սուրբ երկոտասանն. որք սա ի քէն մկկըրտութեան արդիս զսակի հրոյ մաքրեցան. ‖ մա՞ք եմս ի մէնջ ըզմէդ մեղաց և ըզդեցո ըզկոյս փառաց: Նկկեր յերկիր սատուածաբար զանել զանշխարհս Իշխանսդ. ընդ սրբութեանն և ընդ մեղաց և ընդ չարէն զանաստուանաց. բանկեր ըզանձդ անհնութեան պարգեւս եռանդ որդւոց մարդկան. մա՞ք եմս: Ակրն ի սերոյ զսէրդ անաքեաց կինքըն զանգամն իւր քեւ յօդեաց. զնկեզեցի իւր զի՞ր չենեաց եօթըն անամբ քո հաստատեաց. աչեսա ի նմա եզ զանաքեան եօթնեակ չնարհօք քո զարդարեաց. մա՞ք եմս:

ՀՆ· Ի՞ ձայն փողոյ զալըստեան քո Տէր ամենայն հնչեք զերթիցեն. կալ ի զանաստուանի քում Քրիստոս Աստուած մե՞ր: Յորժամ հընչէ բարբառն անգամին և հարկանի փող յարութեան մերոյ. եւ մեք զնչելով սաւմըք փառօք զալըստեան քո Տէ՞ր: Յորժամ առնես հանուցանումըն Տէր և սուրբըք քո պարծենացին ի քեզ. եւ մեզ չնարհեացես փըրկիչ կալ ի յայնմ քումիք՞:

ՄԾ· Բանեն առաքեալ ի Հօրէ՞ն որ վասըն մեր մարմնացա՞ւ. եւ զընծութիւն աչխարհի յաչխանեցաւ. ‖ ըզքեզ բարեբանեմք Աստուածածնէն կո՞յս: Զի որում սէրն հանդերձեա՞ն բնացնըչայլ սերովբե՞ն. նա բնակեցաւ ի քում յորովայնի. ըզքեզ: Յորմէ սարսեալ զդողայի՞ն փայլակնացայտ ի լուսո՞յն. ի զերկրս գա ընդառ ընկալար. ըզքեզ:

Խ2· Ա՛յսօր խընդրի պատուական ի փայտ խաչին ա-
նանգամն ի Գողգոթա ի՛ ձեռն առաւաւտուն ղըր-
խային. ‖ Ե՛կայք հաւատացեալք ե՛րկրպագեսցուք ա-
ստուածայինն սուրբ նըշանի՛ս: Ա՛յսօր ընծայի՛ Գող-
գոթա ընծայեկանին ի յերկրի. վերարերեալ անուշահոտ խընկո-
վք ի՛ ձեռն երանելւոյն Յուդայի. Ե՛կայք: — Փառք
Հօր: Ա՛յսօր ի ձեռն փրկականն անբրծ խաչին կենա-
գործի պատանին մեռանի. Եւ ողբայ անտանայ ըզկո-
ծանումն իւր. իսկ մե՛ք երկրպագեալք ե՛ր-
կրպագեսցուք:

— Ա՛յժմ և միշտ: Ելեալ ի գերեզմանէն երի-
պին պատանեօքըն մեռանին. հրամայեալ լուծանել ի
կեանսըն յաւիտեանի՛ց:

Մ՚աղ՚. Փառք հրաշափառ գալստեան քո Տէր:
Ալէլուիա Վ՚աղ՚ու՚ յարու՚թեա՛ն. Բարձր առնեմ:

Յ Ա Ր Ա Խ Օ Տ Ո Ի

ՀԱՐՑ ԲՁ

Ա՛ստուածայինն գո՛չմամբ ձայն արկեալ առ Վ՚ազարիա
կո՛չեցեր ի՛ թաղմանէ. ‖ Ա՛ստուածդ հարցըէն մեր՚ց:
Ո՛ր գտարասուս Մարիամու և Մարթային ոչ ա՛նտես
արա՛րեր բարերար. Ա՛ստուածդ: Չ՚ընկճեալ զմեռեալն
իշխանութեամբ անապականն կո՛չեցեր ի թաղմանէ.
Ա՛ստուածդ:

Գ· Գո՛թզըք Տեա՛ն ըզՏէր ծրհնեցէ՛ք և յ՚ա՛՚՚՚ե՛
‖ բա՛՚՚՚ր ա՛րարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն: Գո՛չեցե՛ք ըզ-
Տէր ծրհնեցէ՛ք Ա՛ր Հօրն և փառաւո՛րեց. ի Բեթանիա
ելոյն աւանէ. յարութիւն առնելո՛վ Վ՚ազարու. ծրհնեցէ՛ք
և գո՛վեցէ՛ք բա՛րձր: Խնդայի՛ր ըզՏէր ծրհնեցէ՛ք և՛-
լուծանել ըզդիրքութիւնըս դընժո՛ղաց առաւաւտուն կո՛-

չեաց ըսմնեաւալ չարեքօրեանցն ի թագաւորէն. ծրհնեցէք և գովեցէք բարձր։

ՄՆԹԱՑՈՒՄՑԻ ԲՁ

Ընդհանուրքիւնըդ քո Աստուածածնիդն անարատ. զոր ոչ բացակիցեաց հոգւոյ աստուածընկալեանցն մեծացուցանեմք։ Որ յարդանդի քումմէ անճառականարար բնակեցաւ. Քրիստոս Աստուած եւ փրկիչ. անձանց մերոց մեծացուցանեմք։ Անհամանելի սէրըտնակատն յայտնութիւնն աշխարհի ծագեցաւ. անհատոյց լուսոյն ելիցըպատգեցաք։

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՁ

Որ ի չորեքկնըպեան կենդանեաց փառաբանիս ի բարձունս. այսօր մարդասիրութիւն փըծ՝ըրկիչ. ի ԲեԹանիա երթալ յանձն առեր. ‖ ազբիւր կենաց մեր եւ յա՛յս ադրմեա՛ մեզ։ Որ յարուցաւս Մարիամանց գթացեալ. արտասուքդ եւ ասացեր ցեսան ուր եղ՝ո՞ղ դիք. ե՛ւ յարուցից ընտրելին իմ զԱզգաձր. ազբիւր։ Աստուածայինն այարչագործ ձայնիւըդ քո Քրիստոս ի թագուհանէ կոչեցեր զԱզգաձ՝ըտս. ցո՛ւցա՛ ի կենդանեաց եւ մեռելոց Աստուած. ազբիւր։

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ ԴՁ

Ազբիւր անանձհութեան բընդեանալ ի բեթանիա կնաձրգործեաց ըզԱզգաձն ի թագուհանէ։ Կանեխալ Մարիամանցն աւրաստուածիցդ հառաչմա՛մբ զո՛րն կենդանացնեալ զչարեքօրեայ զմեռեալն։ Յաստուածայինն ձայնէ գո՛ւնեանն անբանցին գոգոլով զբ՛ժնիք. եւ երիցպինդ մեռեալն ընդեցաւ գանանհութիւն։

Աստուած երէ Զաքարէ. Տէր հաներ ի գժոխոց։

Բարեկ. փառաւորեացուք։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. ՍՏ.

Ցիօ՝՛՛ւս մինաճինն անմահութեանց պատրաստուն երիւցաւ ը մ՝՞՞ղ. խանիանեաց զղօրութիւն մահու: Բզղամա՝՛՛մբ ամրաստուաց Մարիամու և Մարթայի՝ անկեալ առ ոտսն Տեա՝՞՞ն. խընդրէի՞ն զնարգուն Հղրօ՞ն: Բանի՝՛՛ւ Բանն Աստուած կենդանգործեաց ընդ մեռելոս ի Թաղումնէ՝՞՞. և Եկեալ աթոռն անապական՝ն:

Աղ՝ ֆ՚ր. վ՚ան խաղ: Աչ. Սուրբ ես: Զկին ի Ուր-

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ

կՅ· Տէր հաներ ի գժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ի գուբ:

փԽ. Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս:

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ ի գժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ի գուբ:

Սաղմոս առացէք Տեառն սուրբք նորա, խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա:

Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, և կեանք են ի կամաց նորա:

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք, առաւօտու եղիցի ուրախութիւն:

Ես ասացի ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան:

Տէր ի կամ քո եառուր զեղոյ իմոյ զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յիս՝նէ և ես եղէ խռովեալ:

Ես առ քեզ Տէր կարդացի, առ Աստուածդ իմ աղաղակեցի. զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութիւն:

Մի թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո:

Լուար ինձ Տէր և ողորմեցար, և Տէր եղեւ ինձ օգնական:

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն, զերծ յինէն զքուրձ, և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն:

Որպէս սաղմոս ասացեն քեզ փառք իմ, և այլ մի՛ ևս զղջացայց· Տէր Աստուած իմ, յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ:

Ալէլուիա· ալէլուիա:

ընթերցուած յԱռակաց: խոստ. ժ. 9:

Իմաստութիւն զոզոքիչս իւր փրկեաց ի ցաւոց: Նա փախուցելոյ ի բարկութենէ եղբօրն՝ առաջնորդեաց արդարոյն ի չափիս ուղիղս. եցոյց նմա զարքայութիւն Աստուծոյ, և ետ գիտութիւն սրբոց: Յաջողեաց նմա շահս ի վաստակոց իւրոց· և բազմացոյց զգործս նորա: Յարհաւութեան բռնաւորաց նորա պաշտպանեաց նմա, և մեծացոյց զնա, և պահեաց ի թշնամեաց: Եւ ի դարանակալաց նորա զգուշացաւ, և ի զօրաւոր պատերազմի արար զնա յաղթող: Չի գիտասցէ՝ թէ քան զամենայն ինչ զօրաւոր է աստուածպաշտութիւն: Նա զարդարն վաճառեալ՝ ոչ կթող ի ձեռանէ, այլ ի մեղաց փրկեաց զնա. ընդ նմա էջ ի գուբ, և ի կապանս ոչ կթող զնա ի ձեռանէ, մինչև երթ նմա գաւազան թագաւորութեան, և իշխանութիւն ի վերայ բռնաւորաց նորա: Սուտ եցոյց զբամբասողս նորա, և ետ նմա զփառան յաւիտենական: Նա զժողովուրդն սուրբ և զգաւակն անարատ փրկեաց յազգէ նեղչաց: Եմուտ յոգի ծառայի Տեառն, և ընդդէմ դարձաւ թագաւորաց ահաւորաց՝ արուեստիւք և նշանօք: Հատոյց սրբոցն զվարձս վաստակոց նոցա, առաջնորդեաց նոցա ընդ ճանապարհ սքանչելի, եղև նոցա հովանի ի տուէ և բոց աստեղաց ի գիշերի: Անցոյց զնոսա ընդ ծովն կարմիր, և տարաւ զնոսա ընդ լուսա բազումս: Չթշնամիս նոցա ընկղմեաց, և ի խորոց անդնդոց ած զնոսա ի վեր: Վասն այնորիկ արդարք կողոպտեցին զամբարիշտս, և օրհնեցին Տէր զանուն քո սուրբ. և զձեռն քո որ մաքրանչէր ի վերայ նոցա՝ օրհնեցին միաբանեալք: 20:

Պօղոսի առաքելոյն ի թեսաղոնիկեցւոց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս: Գ. 12:

Ոչ կամիմ եղբարք, եթէ տգիտաք իցէք վասն ննջեցելոցն. զի մի՛ արամիցիք օրպէս և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս: Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ և յարեաւ, նոյնպէս և Աստուած զննջեցեալսն ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ

նմա: Բայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ, թէ մեք որ կեն-
դանիքս եմք մեռցեալք՝ ի զալստեանն Տեառն ոչ ժա-
մանեմք նոյնիցեւթն: Զի ինքն Տէր հրամանաւ՝ ի ձայն
հրեշտակապետի և ի փող Աստուծոյ իջանէ յերկնից, և
մեռեալք ի Քրիստոս յարիցեն յառաջագոյն: Ապա և մեք
որ կենդանեացն մեռցեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յափըշ-
տակեցուք ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս, և այնպէս
յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք: Ածուհետև միխ-
թարեցէք զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք: 17:

Ալէլ· ալէլ· ալէլ: Եհան զիս ի գրոյ տառապանաց,
ի կաւոյ և ի տղմոյ:

Ալէլուիա, Օրհի

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԱ· 1:

Ոմն փառաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ էր ումն հիւանդ Ղազարոս ի Բեթանիայ, ի գեղջ
Մարիամայ և Մարթայի քրոջ նորա: Ածս այն Մարիամ էր՝
որ օծ զՏէրն խնդով, և ջնջեաց զոտս նորա հերով իւ-
րով. որոյ եղբայրն Ղազարոս հիւանդ էր: Առաքեցին առ
նա քոյրն նորա՝ և ասեն. Տէր, ահաւասիկ զոր զոն
սիրէիր՝ հիւանդացեալ է: Իրրև լուաւ Յիսուս, ասէ. այն
հիւանդութիւն չէ ի մահ, այլ վասն փառացն Աստուծոյ.
զի փառաւոր լիցի որդի Աստուծոյ այնուհետև: Եւ սիրէր
Յիսուս զՄարթա և զքոյր նորա զՄարիամ և զՂազար:
Իրրև լուաւ թէ հիւանդացեալ է, զաճղի կալաւ անդէն
ուր էրն՝ աւուրս երկուս: Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնո-
սա. եկայք երթիցուք միւսանգամ ի Հրէաստան: Ասեն
ցնա աշակերտքն. Ռաբբի, այժմ ևս խնդրէին զքեզ
հրեայքն քարկոծ առնել, և դարձեալ երթաս անդրէն:
Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ երկոտասան ժամ է յաւուր·
եթէ ոք գնայ ի տունջնեան՝ ոչ գայթագղի, զի զլոյս
աշխարհիս այսորիկ տեսանէ. ապա թէ ոք գնայ ի գի-
շերի՝ գայթագղի, զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա: Զայս իրրև
ասաց, յետ այսորիկ ասէ ցնոսա. Ղազարոս բարեկամ
մեր ննջեաց, այլ երթամ զի զարթուցից զնա: Ասեն ցնա
աշակերտքն. Տէր, եթէ ննջեաց՝ ապա ապրի: Ածյ Յի-
սուս վասն մահուան նորա ասէր. նոցա այսպէս թուեցաւ
թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէ: Յայնժամ ասէ ցնոսա Յի-
սուս յայտնապէս. Ղազարոս մեռաւ. և ես ուրախ եմ

վան ձեր, զի դուք հաւատացէք ինձ, զի ես չէի անդ. բայց արդ եկայք երթիցուք առ նա: Ասէ Թովմաս՝ առնանեաղն երկուսրեակ՝ ցաշակերտակիցան. ան եկայք՝ և մեք զի ընդ նմա մեռցուք: Եկն Յիսուս՝ եգիտ զնա չորեքօրեայ ի գերեզմանի: Եւ էր Բեթանիա մերձ յԵրուսաղէմ, իբրև տասարիւրք հնգետասան: Բազումք ի հրէից անտի եկեալ էին առ Մարթա և Մարիամ, զի մխիթարեացեն զնոսա վասն եղբօրն: Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ Յիսուս գայ, ընդ առաջ գնաց նորա. բայց Մարիամ նստէր անդէն ի տան: Ասէ Մարթա ցՅիսուս. Տէր, եթէ աստ լինեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մեռեալ. այլ և արդ գիտեմ, եթէ զոր ինչ խնդրեսցես յԱստուծոյ՝ տացէ քեզ Աստուած: Ասէ ցնա Յիսուս. յարիցէ եղբայրն քո: Ասէ ցնա Մարթա. գիտեմ զի յարիցէ ի յարութեան՝ յառաջին յետնում: Ասէ ցնա Յիսուս. ես իսկ եմ յարութիւն և կեանք. որ հաւատայ յիս, թէպէտ և մեռանի՝ կեցցէ. և ամենայն որ կենդանի է՝ և հաւատայ յիս, մի՛ մեռցի ի յաւիտեան. հաւատաս այսմիկ: Ասէ ցնա. այո՛ Տէր՝ ես հաւատացի՝ եթէ դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր: Եւ զայս իբրև ասաց, գնաց կոչեաց զՄարիամ զքոյր իւր լռելեայն՝ և ասէ. վարդապետ եկեալ է և կոչէ զքեզ: Նա իբրև լուաւ, յարեաւ վազվազակի, և եկն առ նա: Զի ես էր եկեալ Յիսուս ի գեօղն. այլ էր անդէն ի տեղւոջն՝ ուր ընդ առաջ եղև նմա Մարթա: Իսկ հրեայքն՝ որ էին ընդ նմա ի տան անդ և մխիթարէին զնա, իբրև տեսին զՄարիամ՝ թէ յարեաւ վազվազակի և գնաց, գնացին և նոքա զհետ նորա. համարէին թէ ի գերեզմանն երթայ՝ զի լացցէ անդ: Իսկ Մարիամ իբրև եկն ուր էր Յիսուս՝ և տեսս զնա, անկաւ առ ոտս նորա և ասէ. Տէր, եթէ աստ էիր դիպեալ՝ ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ: Յիսուս իբրև տեսս զնա լայր, և որ ընդ նմա էին հրեայքն՝ լային, խռովեցաւ յոգի իւր իբրև զայրացեալ, և ասէ. ո՞ւր եդիք զնա: Ասեն ցնա. Տէր, եկ և տես: Եւ արտասուեաց Յիսուս: Ասէին հրեայքն. տեսէք որչափ սիրէր զնա: Էին ի նոցանէ ասէին. ոչ կարէր սա, որ երից զաչս կուրին, առնել՝ զի և սա մի՛ մեռցի: Յիսուս դարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր, գայ ի գերեզմանն. և էր պար մի, և վէմ մի եդեալ ի վերայ նորա: Եւ ասէ Յի-

սուս. ի բաց սրարէք զվէմդ: Ասէ ցնա Մարթա քոյր մեռելոյն. Տէր, արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է: Ասէ ցնա Յիսուս. ոչ ասացի քեզ, եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառսն Աստուծոյ: Եւ իրրև ի վեր առին զվէմն, Յիսուս ամբարձ զաչս իւր ի վեր, և ասէ. Հայր, գոհանամ զքէն զի լուար ինձ. և ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ, այլ վասն ժողովրդեանս որ չուրջ կան առնեմ՝ զի հաւատասցեն թէ դու առաքեցեր զիս: Զայս իրրև ասաց, ի ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. Ղազարէ, արի ել արտաքս: Եւ ել մեռեալն առեալ կապեալք, և ձեռքն երիզապնդօք, և երեսքն վարշամակապատօք: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. լուծէք զդա և թողէք երթալ: Բազումք ի հրէից որ եկեալ էին առ Մարիամն, իրրև տեսին զոր արարն՝ հաւատացին ի նա: Եւ անդրէն ի նոցանէ գնացին առ փարիսեցիս, և պատմեցին նոցա զոր արարն Յիսուս: Ժողովեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն առեալ, և ասեն. զի՞նչ արասցուք. զի այրն այն բազում նշանս առնէ: Եթէ թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւատասցեն ի նա. և գայցեն Հռոմք՝ և բառնայցեն զտեղիս մեր և զազգ: Մի ոմն ի նոցանէ, անուն Կայիափա, որ քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, ասէ ցնոսա. դուք ոչ ինչ գիտէք, և ոչ բնաւ խորհիլ խոկ, թէ լաւ է մեզ՝ զի այր մի մեռանիցի ի վերայ ժողովրդեանս, և մի՛ ամենայն ազգս կորիցէ: Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասաց, այլ զի քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, մարգարէացաւ՝ եթէ մեռանելոյ էր Յիսուս ի վերայ ազգին. և ոչ ի վերայ ազգին միայն, այլ զի և զորդիսն Աստուծոյ ցրուեալսն ժողովեսցէ ի մի: Այսր յայնմ օրէ խորհուրդ արարին՝ զի սպանցեն զնա: Եւ Յիսուս այնուհետև ոչ եթէ համարձակ չրջէր ի մէջ հրէից, այլ գնաց անտի յերկիր մի՛ որ մերձ էր յանապատ, ի քաղաք մի՛ որում անուն էր Եփրայիմ, և անդ լինէր աշակերտաւքն հանդերձ: 54:

Եբէ· Տէրն յետ առեալ: Բաղ· Խնդրեցուք: Կեցո· է Ընդ: Աչ· Բուժ՝ ամենազօր և հրաշալի գործառնող:

Ի ՁԱՁՈՒ ԱՁ. Որ առեալ մեռելն: Ասէ է հեթ հանգուցեալ շարեխան սատ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

Խոնարհեցո և Ապրեցո։ Լոյս զուարթ։

Մեռեալ. Օրհնեալ որ գաս։ Տէր Աստուած մեր։

Քարող Աստացուք. Յայնխ։ Եւ ընկենուն ինքեան և յապիկան ելանէն խաչէ և առէպարանաս և հոգինօք և ուրնայն զբդեաւ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա2

Որ վերօրհնեա յաթոռս։ վէց տուն։ 310. յորոյ է սկսաՙ նէն տրչէն զվարթեցրն, և բանան զնուրանն։ Յետ Հոմբուչեայն քար. խնդրեսցուք։ կեցո. Յայնխ։ Աղ. Թագաւոր խա։

ԿԻՒՐԱԿԷ· Ա Կ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԳ

Ի ԳԻՇԵՐԻ պաշտն հանգոպեան. Աւետրան պատմուչի։

ՀՆՏԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

ԹԱ՛ԳԱ՛ՒՈՐ գնլո՛վ քո յաչխարհ. մըտե՛ր ի քաղաքն ե՛րուսաղէ՛մ. նրատեալ ի վերայ հողեղէ՛ն նոր յանասնակի՛ն կո՛չել զհնթանոս յերկրըպագութիւն, Ծիրքն ոստովք ձիթենեօք. եւ տղայքն ոստովք արմաւենեօ՛ք. եւ երամ երամ գաճո՛ւքն անդ՛ադակէ՛ն. ո՛վսաննա՛ օրհնեալ է՛կեալ ի յանո՛ւնն Տեառն։ Յընծացաւ սո՛ւրբ Սիո՛ն. բերկրեցա՛ն սուրբ եկեղեցի՛ք. եւ խընդութեամբ բազմաւ ե՛լէն ընդ սո՛ւրբ. ո՛ւրչ. օրհնէլէն զգա՛լուստ քո փըրկի՛չ յաչխարհ։

† Յո՛րժամ եկէ՛ն Յիսուս յերուսաղէ՛մ ի քաղա՛քն. ընդ առաջ ելի՛ն ծերքն ոստո՛վք ձիթենեօ՛՛ք. եւ զաստուածընդրկի՛ն փառաւորէլո՛ն։ Ի լեռնէ՛ ձիթենեաց. տա՛րաժանէլին մա՛նկունքն ընդհանդերձս իւրեա՛ց ծնց. եւ ասաս է՛ն ծառո՛ց բերեալ մատուցանէ՛՛ն. Աստուածընդ

որդւոյն տուրբ թագաւորին։ Ո՞տոմվք և տեղեւանալ ձերմեննեք. երբայեցւոց մանկունքն օրհնէլ ծն. ուրանա լեր երուսաղէմ քաղաքի՞ք. եւ ցընծա՞ Սիո՞ն մայր եկեղեցի։

Ջգալուստ քո փրկաւոս այսօր. յերուսաղէմ նոր եկեղեցի տուրբ. յաղթականն երդով բարերանեմք ‖ օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն։ Որ վանըն մերոյ փըրկութեան յաւանակի նըստիլ յանձն առեր. ընդ մանկունըն բարերանեմք օրհնեալ։ Թագաւոր երկնաւոր. զեկեղեցի քո անչարժ պահեա. եւ զերկըրպագուս անուանըդ քո պահեա՛ ի խաղաղութեան։

Ի յարութեան յաւուր գալըստեան փըրկչին. տաբաժանէին մանկունքն ըզհանդերձս և ‖ անդադար ձայնեիւ օրհնէին օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն։ Ո՛տոս ի ծառոց բերեալ մատուցանէին. Ա՛տուածօրդւոյն առ ճանապարհաւն և անդադար։ Ի ծերոց բըղխեալ օրհնութիւն. եւ ի տղայոց փառաբանութիւն. եւ անդադար։

Փաղ. Եւ ևս խաղաղ։ Փոխ. Օրհնութիւն և փառք։ Ա՛մէն։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա.Զ

Որ վերօրհնեա յարութեանդ քերովբէից. ի վերայ նըստիլ յաւանակի հաճեցար. ‖ բարերանեալ ըզ եկեղեցիս կենդանանել։ Ո՛տոք և մեք դայլթակա՛ն օրհնութեանն ըզձայն մատուցանեմք քեզ Թագաւոր փառաց ընդ տղայն օրհնաբանելով. բարերանեալ։ Ո՛վսաննա՛ ի բարձունս ակնյիշեա. բարերանեալ եկեալ անուամբ Տեառն ակնյիշեա. և օրհնութիւն զոր գալոցդ են անուամբ Տեառն ակնյիշեա։

† Այսօր զանընկկիզելիքըն բանն որ յանթոռ փառաց ընդ հօր յերկրի երեւեալ տեսաք. քրովբէական ձայնիւ օրհնեսցուք ‖ օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն։ Այսօր

յաւանեակ քերովբէ և ամէնայք երթայեցւոց բարեբանեն. օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի. օրհնեալ։

Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. քո՛ ամենազօր հրամանաւդ. ձայնեցե՛ր Ղազարու և դո՛ղացաւ մահ. զի ժխոք պարտեցաւ անպականութիւն լուծաւ ‖ կենդանարար Քրիստոս կեցո՛ զմեզ։ Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. զքո՛ գաչխարհակեցոյց սուրբ գյարութիւնդ. յանապատ՛ին ծանուցեր անճառականաբար կոչմամբ զչորեքծրեանն ի թաղմանէ. կենդանարար։ Ա՛յսօր գոլով ի Բեթանիա. Երրայեցւոց մանկունքն բաքանչացեալ ասէին. Մարիամ՝ւ զերդայրն ի թաղմանէ յարուցեալ. որդւոյն Մարիամու. կենդանարար։

Կենդանութեանց բաչխող Քրիստոս. ի Բեթանիա եկաւորեալ սիյօր. բարեկամին Ղազարու պարգեւէ զկենդանութիւն։ Տ՛նջրինաքար արտասուելով ընդ Մարթային և ընդ Մարիամու. ողբակցեր և արտէս մաքրդ հարցանէր ուր եդիք զնա՛ զազարա։ Եւ որպէս զԱտաւած բարբառով յարուցանէ ի մեռելոց զչորեքծրեանն. և զուգընթաց ձայնին մեռեալն ելեն արտաքս անեղական։

Վ.Ա.Ր. Ա՛ր և լերինն այլակերպեալ. ցո՛ւցեր զաստուածայինն քո զօրութիւնդ. ‖ զքեզ փառաւորեմք իմանալի՛ լոյս։ Ա՛ր ըղձաւապոյթ փառաց քոց ցո՛ւցեր. արեգակնակերպ փայլմամբ զարարածս լուսաւորեցեր. զքե՛զ։ Ա՛ր աշակին աներեւոյթ զարհուրեցուցեր զքո զաչխարհս կերպան. ի Քրիստութիւն հրաչիցն ի սէր աստուածայինն փառաց քոց. զքե՛զ։

ՕՐՀ. Չփառաւորեալքն յամենայն արարածոց. եւ ի ծագաց մինչ ի ծագս երկրի գերկրպագեալն. զմարմնացեալ բանն ի կոյսէն ձայնիւ երգով օրհնեսցուք։ Ա՛ր

դիմեալ զայ յԵղիվնոյ բարձրացեալ փղոյն. յարուցեալ ի պատերազմ ընկերսին զաներեւոյթն Ամաղէկ. զիջանել բանն ի ղէժոխս ‖ ձայնիւ երգոյ օրհնեցուք: Ծագումն ի Հօրէ փառակից սուրբ Հոգւոյն կենդանարար ազգի մարդկան որ յարեաւն այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ բանն ի յերկինս ձայնիւ:

ՀԳ· Ո՛ր ի քրովբէականն կառսդ հաւնգչիս. այսօր իջեր յերկնից ի դաշս առաքելոցդ սուրբ Հոգի. ‖ օրհնեալ ես Քրիստոս ամենայն: Ո՛ր զընաս ի վերայ թեւոց հողմոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգիստ յանապատալսն սուրբ Հոգի. օրհնեալ: Ո՛ր խնամեցս անօրէնութեամբ գրո զարհուրանս. այսօր եկիր ի հանգստանել զեկեղեցի քո սուրբ Հոգի. օրհնեալ:

ՀՆ· Զայն արկեալ կենդանարարն առաւածայրէն բարբառեալ. սակ եկայք օրհնեալքդ Հօր իմոյ ժառանգեցէք. պատրաստեալ ձեզ լոկեանան ի հանգերձեալ երկրի ն: Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով ի յօդըս վիրինս. աստուածապզեալ լուսով պայծառացեալ ի զաշս անմարմնոյն. ի լսել ըզձայն երանելիս կոչմանն: Ընդ այժմ քումմէ կայս ընդ իմոսսումն սուրբ հաւատան. ի լուսեղէն առաւօտին պայծառացեալ ի զաշս անմարմնոյն. ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի յերկինս ն:

ՄԴ· Աշխարհացեալդ ի կուսէն նախայարեւտեան բանդ. այսօր ի ամպսն եկիր կառարել զօրէնս. վասն փրկութեան հեթանոսաց: Ո՛ր յանդուրեան աթոռ նըստեալ բարերանեալդ ի հրեշտակաց. այսօր ի Սիմէովնէ բառնալով ի գիրկս. ար ընծայացեալ լցմիդ ի կեանսդ յաւիտենից: Ո՛ր արձակիչդ ես կապելոց պարգեւատու ամենեցուն. այսօր հայցամիր ծերասնոյն արձակեա և զիս բղխողամիդդ ի կապանաց մահու ի կեանսդ յաւիտենից:

Թշ. Ի՞նչ խոցանէ քումմ սրբութիւնն զոր ընտրեցեր զալըստեամբըդ քո Բրիստոս. ‖ ի սմա՛ միաձայնեալ ա՛նպաչեմք ըզքե՛զ. լուր ձայնիմ աղաչանաց մերոց ընկալ եւ կէ՛ցո՛ ըզմէ՛զ: Ա՛ստուածային ն լուսով քո. պայծառ քան զարեգակըն լուսաւորեցեր զքո՛ սուրբ ժողովեցիդ. ի սմա՛: — Փառք Հօր: Ա՛յսօր և հրեշտակք ուրախանա՛ն ընդ պայծառութիւնն քո սուրբ ե՛կեղեցւոյ. ի սմա՛:

— Այժմ և միշտ: Այսօր գուարճացա՛ն տիեզերըք զալըստեամբ Աստուածորդւոյն յերուսաղէմ. եւ գոչէ՛ն հընչմամբ երգով. օրհնեա՛լ եկեալ ա՛նուա՛մբ Տեառն:

Մ՚ղ՚. Փառք հրաշափառ գալստեան:
Ա՚լէլո՚ւ՚ Ծ՚ա՚ղ՚ք՚ր՚բ՚. Տէր Աստուած մեր:

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԴՊ

Ա՞ր ի քրիստոնեական՝ աթոռ ընդ Հո՛ր նըստեալըր Բանդ Ա՛ստուած. այսօր խո՛նարհութեամբ նըստաւ մարմնո՛վ նոր յա՛ւանակի՝ ‖ ըզքե՛զ բա՛րեբանեմք Ա՛ստուած հա՛յր ցըն մերո՛ց: Ա՞ր ի սրտիկէ ցըն սըրբասաց ձայնիւ անդադա՛ր օրհնաբանին. այսօր ի դասուց Հրեշտակացոց որպէս Դաւիթ փառաբանեցաւ. ըզքե՛զ: Ա՞ր ի հրակերպի՛ն էրգասանեալ հընչմա՛մբ ի բանձրունս օրհնաբանին. այսօր ի ծերոց և ի տղայոց գովեցա՛ր անսա՛նելա երգով. ըզքե՛զ:

Գ. ԸզՏէր օրհնե՛ցէք ‖ բարձր ա՛րարէք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն: Ա՛յսօր ըզգալուստ փըրկչին մե՛ր ցոյ. ցընծա՛ թեամբ ասեն՝ նոր երուսա՛ղէ՛մ. ժողովուրդք ա՛ղք ի հեթանոսաց բարձր: Ա՛յսօր ընդ մանկանց երթա՛յե՛ցոյց. գՀին աւուրցն եկեալ նոր տրքա՛յ ի Սի՛ո՛ն՝ ա՛՛ղէ. մանկունքն սուրբ եկեղեցւոյ. բարձր: Ա՛յ-

ասէր ընդ ծերոյն օրհնասէրն. ուրախութեամբ բարեբանեցէք զանմահ Թագաւորն երկնից. քահանայք հզգեւոր երգով. բարձր ամբարձէք ընդնաք յաւիտեան:

ՄԵԾԱՑՈՒՑԻ Ա2

Ուրախ լեր յոյժ դուստրը Սիոնի. պայծառացիր երուսաղէմ զարդարեա զդրունս քո քաղաքդ Աստուծոյ: Քանզի ընդունաւ որ է ներքին քոյոց. այսօր մըտանէ ի քեզ նըշաւակ ի վերայ յաւանական նորոյ: Ծնրք եւ տպայք ոսոսիվք ձիթենեօք. միաբանութեամբ երգէին օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Ի-ՊՔԵՂԵՑԻՑ ԱՒԵՒՈՐԱՆ. Ի ՅԱՅՆԷՆ: ԵՐԷ. ՓԱՌՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ: ԳԼՂԵՐԻ. ԴԱՒԹ ԼՈՒԱԵՑԷՆ ԶՈՒԱՐՃՈՑՆ ՍՊԱՒԼԻՆ:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Ուրախ լիր եկեղեցի սուրբ. ի գալստեան սուրբ Միածնին. ուրախ լիր եւ ցընծա հանդերձ աւետեաւն սքանչելւոք: Ըստեղա յոյժ դուստրը վերին Սիոնի. ահա Թագաւոր քո գայ նըշաւակել ի յաւանական նորոյ. արդարեւ փըրկիչ փըրկել եւ կեցուցանել: Ջուարճացիր եւ բերկրեա ժողովուրդ Աստուծոյ. մանաւանդ զնաւթս ծաղկեալըս հանատուով եւ ասա. օրհնեալ ոմն եկեալ Թագաւոր տիեզերաց:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ջիրէ՞ասոն Թագաւորն ո՞ր է ի յաւիտեան փառացոյ. սեռազք ի յերկրի նըշաւակել ի նոր յաւանական: Ընդ ա՞սոյ եկեալ տըրտմին զանաք երրայեցւոցն. ծնրքն ոսոսիվք ձիթենեօք եւ տպայքն արմաւենեօք: Ասէ՞ բանական կան ձա՞յնիւ գոչէին երգ նոր. բանբերանելով զանըմանո՞ն Թագաւորն:

Աստուածոյ երէց Ծաղկազարդին. Այսօր մուտք թագաւորն։ Բաբ. Աւտացուք։ Աղ. Գոհանամք։ Երէց. Սուրբ Աստուած։ Մաղմ. Փրկել զմեզ։ Բաբ. Վասն լսելի։ Բահ. Օրհնութիւն և փառք։ Եւ ելանէն յաթոռն ասելով

ՇԱԲԱԿԱՆ Ա.Զ

Որ վերօրհնէս յաթոռս։ 310. Երէց պատ։

ՁԱՆԻ ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ. Ի ԸՆԹ.

Կց. Լերինք ցնծացեն առաջի Տեառն, զի գայ և հաստեալ է Տէր ի դատել զերկիր։

Փխ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր, զի սքանչելիս արար։

Փրկեաց զնա աջ իւր և բազուկ սուրբ իւր։

Եցոյց Տէր զփրկութիւն իւր, առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր։

Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զՅակովբ, ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի. և տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ։

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր, օրհնեցէք ցնծացէք և սաղմոս ասացէք։

Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում օրհնութեամբ, օրհնութեամբ և ի ձայն սաղմոսաց։

Ի ձայն օրհնութեան կամացն փողոյ, օրհնութեամբ ցնծութեամբ և ի ձայն եղջեր փողոյ, աղաղակեցէք առաջի թագաւորին Տեառն։

Խռովեսցի ծով լրիւ իւրով, տիեզերք և ամենայն բնակիչք նորա. և գետք ծափս հարցեն ի միասին ձեռամբ։

Լերինք ցնծացեն առաջի Տեառն, զի գայ և հաստեալ է Տէր ի դատել զերկիր։

Դատաւ զաշխարհս արդարութեամբ, և զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

Ընթերցուած յերգոց երգոյն Սողոմոնի։ բ. 8։

Ձայն եղբօրարդւոյ իմոյ. ահաւասիկ սա եկն վազելով ի վերայ լերանց՝ խայտալով ի վերայ բլրոց։ Նման է եղբօրարդին իմ այծեմանն կամ որթուց եղանց ի վերայ լերանց ընթեալ։ Աբի ևկ մերձաւոր իմ, գեղեցիկ իմ, ոտանի իմ. զի ահա ձմեռն անց, անձրեւք անցին, և

գնացեալ մեկնեցան : Ֆաղիկք երեցան յերկրի մերում, ժամանակ եհաս հասանելոյ : Զայն ասատրակի լսելի եղև յերկրի մերում : Թզենի արձակեաց զբազբջ իւր. որիք մեր ծաղկեալք եառն զհաս իւրեանց : Արի եկ մեր ձաւար իմ, զեղեցիկ իմ, ազաւնի իմ. եկ ընդ հովանեաւ վիմին՝ մերձ առ նախապարիսպն : Ցոյց ինձ զդէմս քո. լսելի արա ինձ զբարբառ քո. վասն զի ձայն քո քաղցր է, և դէմք քո զեղեցիկ : Կալարուք մեզ ազուեսունս փոքունս՝ զապականիչս այգեաց. և այգիք մեր ծաղկեացին : Եղբօրորդին իմ ինձ՝ և ես նմա. որ հովուէն ի մէջ շուշանաց : Ինչ եղբօրորդին իմ ի պարտէզ իւր. և կերիցէ զպտուղս ծառոց իւրոց : Տեսին զնա դստերք՝ և երանեցին նմա. թագուհիք և հարճք գովեցին զնա : Ո՛վ է սա՝ որ երևեալ է իբրև զառաւօտ. զեղեցիկ որպէս զլուսին. ընտիր իբրև զարեգակն. իբրև զհիացումն կարգեալ : Ի պարտէզս ընկուզոյ իջի հայել ի յարմտիս ուղիից. տեսանել թէ ծաղկեալ իցէ որիմն. թէ ծաղկեալ իցեն նռներք : Անդ տայց զանմս իմ :

Ընթերցուած յեռայեակ մարգարէէ : կբ. 11 :

Ածցէք զառեր Սիմէի. աշառասիկ փրկիչ քո հասեալ գայ՝ և ունի զվարձս իւր ընդ իւր. և գործ իւր առաջի երեսաց իւրոց : Եւ կոչեսցէ զնա ժողովուրդ սուրբ՝ փրկեալ ի Տեառնէ, և դու կոչեսցիս խնդրեալ քաղաք՝ և ոչ լքեալ : 12 :

Պօղոսի առաքելոյն յեփեսացւոց թղթոյն է ընթերցուածս : Ա. 3 :

Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ օրհնեաց զմեզ ամենայն հոգևոր օրհնութեամբ յերկնաւորս ի Քրիստոս : Որպէս ընտրեաց զմեզ նովաւ յառաջ քան զլինելն աշխարհի, լինել մեզ սուրբս և անարատս առաջի նորա սիրով : Յառաջագոյն սահմանեաց զմեզ յորդեգրութիւն ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, ի նմին. ըստ հաճութեան կամաց իւրոց, ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց. որով զուարճացոյց զմեզ սիրելեաւն : Որով ունիմք փրկութիւն ի ձեռն արեան նորա, թողութիւն մեղաց ըստ մեծութեան շնորհաց իւրոց. որ առատեցաւ ի մեզ ամենայն իմաստութեամբ և գիտութեամբ : Եցոյց մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց, ըստ հա-

ճաթիան իբրամ. զար յառաջագոյն եգ նոխաւ, ի անաւ-
սութիւն լրման ժամանակաց, բովանդակել զամենայն
Քրիստոսիս որ ինչ յերկինս և որ ինչ յերկրի ի նմա։ 10։

Զ-ՅԻ- Ալելուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն. և օրհնեցաք զքեզ
ի տանէ Տեառն։

Ալէլուիա, Օրթի

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի ժ. 46։
Վասն գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ գան յերկիրս. և ընդ երանելն նորա յերկիրս ա-
չակերտաքն և բազում ժողովրդովք, որպէս Տիմէի Բար-
ամիէոս կոյր նստէր մուրացիկ յանցս ճանապարհի։ Իբրև
լուաւ թէ Յիսուս Նազովրեցի է, սկսաւ աղաղակել և
ասել. որդի Դաւիթի Յիսուս, ողորմեաց ինձ։ Եւ սաս-
տիճն նմա բազումք զի լռեսցէ. և նա առաւել ևս ագա-
ղակէր. որդի Դաւիթի, ողորմեաց ինձ։ Զստեղ առ Յի-
սուս, և հրամայեաց կոչել զնա։ Կոչեն զկոյրն՝ և ասեն
ցնա. քաջալերեաց, արի կոչէ զքեզ։ Եւ նորա ընկենլեալ
զձորձս իւր, յարեաւ և եկն առ Յիսուս։ Պատասխանեաւ
ետ նմա Յիսուս և ասէ. զի՞նչ կամիս՝ թէ արարից քեզ.
ասէ ցնա կոյրն. Վարբունի, զի բացցայց։ Եւ Յիսուս ասէ
ցնա. երթ, հաւատք քո կեցուցին զքեզ։ Եւ վաղվաղակի
բացաւ, և երթայր զհետ նորա ի ճանապարհին։ Եւ յոր-
ժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ, ի Բեթփագէ և ի Բեթանիա
մօտ ի լեառն Ձիթենեաց, առաքէ երկուս յաշակերտաց
անտի, և ասէ ցնոսա. երթայք դո՛ւք ի գեօղդ՝ որ ընդ-
դէմ ձեր կայ. և նոյնժամայն իբրև մտանէք ի նա, գտա-
նէք յաւանակ մի կապեալ. յորոյ վերայ ոչ ոք ի մարդ-
կանէ նստաւ, լուծէք զնա և ածէք։ Եւ եթէ ոք ասասցէ
ձեզ՝ թէ զի լուծանէք դյաւանակդ. ասասջիք՝ թէ տեառն
իւրում պիտոյ է. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր։
Զոգան և զանն դյաւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ
ի փողոցի անդ, և լուծին զնա։ Եւ ոմանք յորոց անդն
կային, ասեն ցնոսա. զի գործէք՝ զի լուծանէք դյաւա-
նակդ։ Եւ նորա ասեն ցնոսա որպէս ասացն Յիսուս.
և թոյլ եառն նոցա։ Ածեն դյաւանակն առ Յիսուս, և
արկանեն ի վերայ նորա հանդերձս, և նստաւ ի վերայ

նորա: Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տարածանէին ի վերայ ճանապարհին, և այլք ոստս ի ծառոց հատանէին՝ և արկանէին զճանապարհան: Եւ որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին. ովսաննա Բարձրելոյն. օրհնեալ որ գայդ յանուն Տեառն. օրհնեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հօր մերոյ Դաւթի, խաղաղութիւն յերկինս և փառք ի բարձունս: Եւ նմուտ Յիսուս յԵրուսաղէմ ի տաճարն, և հայեցաւ շուրջ զամենեքումբք. և զի էր երեկոյացեալ ժամն, ել ի Բեթանիա երկոտասանիւքն հանդերձ: ԺԱ. 11:

Ցընդեհառաջ առեալ զբերդն ջնջինն և յասելն ոստս ի ծառոց հատանէին՝ բառնային: Ջկնի առեալքն ասէին օրհնեալ եւթողեալ. Եւ ևս խաղաղութիւնն: վասն ի վերուստ: Եւ պեսեռնափրկն գանգատանն խուչ և առեալոս, և օրհնեն ղերս կոչն աշխարհի: Ջկնի գարոզ. Աւուրք խաչիս. Աղջխ. Պահպանեա: Եւ ի գառնալն յեկեղեցին պատին

ՇԱՐԱԿԱՆ Բ

Ամէօր ընդ հրակնթպահն դասուցն ծրհնաբան՞ նէրն ձն՝րքն ոստս՞: ֊ֆ: ֊ֆ՝ վք. և տգայքն ամմանէ֊ նենք. ‖ ո՞վանըն ոս: ֊ֆ՝ ծրհնեա՞լ եկեա՞լ ի յա֊ նո՞ւն Տեառն: Ջոր սերնվրէքըն ծաճկաբար ընդու֊ նել ա՞չ բառնէ՞ն ի վերս՞: ֊ֆ: ֊ֆ՝ յ յանուա֊ կէ նորոյ նբատեա՞լ բարեբանե՞ցաւ ի տգայ՞ց. ո՞վանն: Ամէօր ընդ ծն՝րոյ և ընդ տգայոց ծրհնաբան՞ նուէթեա՞նցըն վեր երգե՞: ֊ֆ: ֊ֆ՝ վք. նորոյ տրքնչէդ եկեա՞լ յերուսաղէ՞մ. ո՞վանն: Ծ՞րհնեա՞լ եկեա՞լ անուամբ Տեառն. ծրհնեա՞լ ո՞ր գայ՞ցդ է՞ս:

Ջօրհնեալ եկեալն երկնց ասս: Ապ. Նորատեղծեալ: Գոր. Խնդրեսցուք: Կնցս. Յայնէ: Աղ. Գուա՞մ ամենազօր և հրաշալի գործեանդ:

ՅԵՐԵԿՈՅԻ

Ի յինն ժամն ժողովին ի գառն եկեղեցոյն. և յետ Հայր մերին անդրէն ասէն

ՍԱՂՄՈՍ ՂԷ. Է ԵՒ-

կց. Լերինք ցնծացեն առաջի Տեառն զի գայ։ 315։

ընթերցուած յԱռաւակաց։ ը. 22։

Տէր առացաւ ցիս ի սկիզբն ճանապարհաց իւրոց ի գործս իւր. յառաջ քան զյաւիտեանս հաստատեաց զիս։ Ի սկզբանէ յառաջ քան զերկիր առնել։ Եւ նախ քան զանդունդս գործել. և յառաջ քան զբղխել ազբերաց ջուրց։ Եւ նախ քան զլերինս հաստատել. և յառաջ քան զամենայն բլուրս ծնաւ զիս։ Տէր արար զչէնս՝ և զանչէնս. և զերեսս գրնակեալս ի ներքոյ երկնից։ Յորժամ պատրաստէր զերկինս՝ ընդ նմա էի. և մինչ զառաւցանէր զաթոռ իւր ի վերայ հողմոց։ Եւ յորժամ զօրացուցանէր զամպս վերինս, յորժամ անեղեալ գնէր զաղբիւրս ի ներքոյ երկնից։ Ի գնել ծովու զհաստատութիւն իւր. զի ջուրք մի՛ անցցեն ընդ սահմն նորա. ի ժամանակի յաւրում հաստատուն գնէր զհիմունս երկրի։ Ես էի առ նմա պատչաճեալ. ես էի որով ուրախ լինէր Տէր հանապազ. և ցնծայի առաջի նորա յամենայն ժամ։ Յորժամ զուարճացեալ էր զախեզերս բովանդակել. և ուրախ լինէր յորդիս մարդկան։ 31։

ընթերցուած յերեմիայ մարգարէէ։

ԲԱՐՈՒՔԱՑ Դ. 36։

Հայեաց ընդ արեգս երուսաղէմ. և տես զեկեալ ուրախութիւնն քեզ յԱստուծոյ։ Ահաւադիկ գան որդիք քո զորս յուղարկեցեր. գան ժողովեալք յարեւելից մինչև ի մուտս արեւու բանիւ սրբոյն. խնդացեալք փառաւք Աստուծոյ։ Վերկիաս երուսաղէմ զհանդերձ սգոյ և լկանաց քոց. և զգեցիր զվայելչութիւն փառացն Աստուծոյ յաւիտեան։ Արկ զքեզ զկրկնացն արդարութեան Աստուծոյ, դիր խոյր ի գլուխ քո զփառաց յաւիտենականին։ Զի ցուցցէ Աստուած ի ներքոյ երկնից զամենայն լուսաւորութիւնս քո։ Եւ կոչեսցի քեզ անուն Աստուծոյ յաւիտեան՝ խաղաղութիւն, արդարութիւն և փառք աստուածպաշտութեան։ ե. 3։

պետրոսի առաքելոյն ի կաթուղիկեայց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս։ Ա. 3։

Օրհնեալ է Աստուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի

Քրիստոսի, որ քան զամենայն ազգս մարդկութեան իւրում ծնեալ զմեզ վերստին ի յոյսն կենդանի, ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Քրիստոսի ի մեռելոց, յանեղծ և յանապական և յանթառամ ժառանգութիւնն՝ որ պահեալ է յերկինս ի ձեզ. որ զօրութեամբն Աստուծոյ պահեալ էիք հաւատովք ի պատրաստեալ փրկութիւնն յայտնել ի յետին ժամանակս: Որով ուրախ լինիքիք, որք այժմ առակաւիկ ինչ քան պատշաճի լրացեալ արտմեալ էք ի պէսպէս փորձութիւնս: Զի հանդէս ձերոց հաւատացն առաւել քան զոսկի կորնչականն՝ պատուական է. որ հրով փորձեալ՝ գտաւ ի գովութիւն և ի փառս և ի պատիւ ի յայտնութեանն Յիսուսի Քրիստոսի: Զոր ոչն տեսէք՝ և սիրեցէք. ընդ որ այժմ ոչ հայեցեալք, բայց հաւատացէք. և ուրախ էք անճառ և փառաւորեալ խնդութիւնամբն. ընկալեալ զվախճան հաւատոցն ձերոց՝ զոգւոցն փրկութիւն: 9:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա: Տէր ի տաճար սուրբ իւրում. Տէր յերկինս յաթոռ իւրում:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոց Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԹ. 29:
Ասէ տէրն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղե իբրև մերձեցաւ ի Բեթփագէ և ի Բեթանիա մօտ ի լեառն որ կոչի Ձիթենեաց, առաքեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց և ասէ: Երթայք դուք ի գիւղն՝ որ հանդիպ մեր կայ. յոր իբրև մտանէք՝ գտանիցէք յատանակ կապեալ, յորում օք ի մարդկանէ երբէք ոչ նստաւ. լուծէք զնա և ածէք: Եւ եթէ օք հարցանիցէ զձեզ՝ եթէ ընդէր լուծանէք, այսպէս ասասջիք ցնա, թէ տէառն իւրում պիտոյ է: Իբրև չոգան որ առաքեցանն, գտին որպէս ասացն ցնոսա, կայր յատանակն: Եւ մինչդեռ լուծանէին զյատանակն, ասեն տէարքն նոցա ցնոսա. զի լուծանէք զյատանակդ: Եւ նոքա ասեն. տէառն իւրում պիտոյ է: Եւ ածին զնա առ Յիսուս, և արկին զնոսա հանդերձս, և հեծուցին զՅիսուս: Եւ մինչդեռ երթայր, զհանդերձս իւրեանց տարածանէին զճանապարհսն: Եւ իբրև այն ինչ մերձ եղե ի վայր լերինն ձիթենեաց, սկսաւ ամենայն բազմութիւն աշակերտացն ուրախութեամբ օրհնել զԱստուած ի ձայն մեծ՝ վասն ամե-

նայն եղելոց զօրութիւնացն զոր տեսին, և ասէին. օրհնեալ որ գայ թագաւորդ յանուն Տեառն. խաղաղութիւն յերկինս, և փառք ի բարձունս: Եւ ամենք ի փարիսեցւոցն յամբոխ անտի ասեն ցնա. վարդապետ, սաստեա աշակերտացդ քոց: Պատասխանի ետ և ասէ. ասեմ ձեզ, զի եթէ դոքա լռեսցեն, քարինքդ ազաղակեսցեն: Եւ իբրև մերձեցաւ, տեսեալ զքաղաքն՝ եղաց ի վերայ նորա, և ասէ. եթէ գիտէիր դու գնդ յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութիւնն քո, բայց այժմ ծածկեցաւ յերեսաց քոց: Զի եկեսցեն աւուրք ի վերայ քո, և պատեսցեն զքեզ թշնամիք քո պատնէշ. և պաշարեսցեն զքեզ, և նեղեսցեն զքեզ յամենայն կողմանց. և յատակեսցեն զքեզ, և զորդիս քո ի քեզ. և ոչ թողուցուն քար ի քարի վերայ յամենայնի ի քեզ. փոխանակ զի ոչ ծանեար զժամանակ այցելութեան քո: Եւ մտեալ ի տաճարն սկսաւ հանել զաղաւնեվաճառսն և զդնօզս, և զսեղանս հաստատաճառացն ցրտեաց: Եւ ասէ ցնոսա. գրեալ է, և եղիցի տուն իմ տուն աղօթից, և դուք արարէք զդա այրս աւազակաց: Եւ ուսուցանէր ցնոսա հանապազ ի տաճարին. իսկ քահանայապետքն և դպիրք և գլխաւորք ժողովրդեանն խնդրէին զնա կորուսանել: Եւ ոչ գտանէին թէ զինչ արասցեն. զի ժողովուրդն ամենայն կախեալ կայր զնմանէ ի լսել: 48:

Եւ եկանէն Երուսաղէմ և տեղեկացաւ և ամենայն ղեկտուէ ի Տէրէ յանդիմանութեան՝ ասելով

ՇԱԲԱԿԱՆ Ա.Զ

Որ վերծրհնեա յաթոռս քերովբէից: 310. Երգ փոն:

ՁՆԴ Օրթի

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԱ. 1:

Վասն գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Իբրև մօտ եղեն Երուսաղէմ, և եկին ի Բեթփագէ մերձ ի լեառն Ձիթենեաց, յայնժամ Յիսուս արձակեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց: Եւ ասէ ցնոսա. երթայք ի գեօղդ՝ որ առաջի ձեր է, և անդէն գտանէք էշ կապեալ՝ և յատանակ ընդ նմին, լուծէք ածէք ինձ: Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ, ասասջիք, եթէ տեառն իւրեանց պիտոյ են. և վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա: Բայց այս

ամենայն եղև, մի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ· Ա-
սացէք դստեր Սիովնի· ահա թագաւոր քո գայ քեզ հեզ
և հեծեալ էշ և յաւանակի էշոյ: Գնացին աշակերտքն,
և արարին որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս: Եւ ածին
զէշն և զյաւանակն, և արկին զնոքօք ձորձս իւրեանց·
և նստաւ ի վերայ նոցա: Եւ բազում ժողովուրդք տա-
րածեցին զհանդերձս իւրեանց ի ճանապարհին, և այլք
հատանէին ոստս ի ծառոց և տարածանէին ի ճանապար-
հին: Եւ ժողովուրդքն որ առաջի և զկնի երթային՝ ա-
զաղակէին և ասէին· օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի, օրհ-
նեալ որ գայ յանուն Տեառն· օրհնութիւն ի բարձունս: 9:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

Թագաւոր գոլով քո յաշխարհ: 309· Երե+ պոռն:

ՋԱՀԻ ՕՐԻՔ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԱ· 1:
Վասն գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի·

Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսաղէմ ի Բեթփագէ և ի
Բեթանիա մօտ ի լեառն Ձիթենեաց, առաքէ երկուս յա-
շակերտաց անտի, և ասէ ցնոսա· երթայք գնաք ի գեօղ՝
որ ընդդէմ ձեր կայ· և նոյնժամայն իբրև մտանէք ի
նա, գտանէք յաւանակ մի կապեալ· յորոյ վերայ ոչ ոք
ի մարդկանէ նստաւ, լուծէք զնա և ածէք: Եւ եթէ ոք
ասացէ ձեզ՝ թէ զի լուծանէք զյաւանակդ, ասացէք՝
թէ տեառն իւրում պիտոյ է· և վազվազակի առաքեսցէ
զնա այսր: Զոքան և գոհն զյաւանակն կապեալ առ
դուռս արտաքոյ ի փողոցի անդ, և լուծին զնա: Եւ ո-
մանք յորոյ անդն կային, ասեն ցնոսա· զի գործէք՝ զի
լուծանէք զյաւանակդ: Եւ նոքա ասեն ցնոսա որպէս
ասացն Յիսուս· և թոյլ եառն նոցա: Ածին զյաւանակն
առ Յիսուս, և արկանեն ի վերայ նորա հանդերձս, և
նստաւ ի վերայ նորա: Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց
տարածանէին ի վերայ ճանապարհին, և այլք ոստս ի
ծառոց հատանէին՝ և արկանէին զճանապարհսն: Եւ որ
առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին· ա-
մէն նա բարձրելոյն· օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն·
օրհնեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հօր մերոյ Դաւթի,
թագաւորութիւն յերկինս և փառք ի բարձունս: 10:

ՇԱԲԱԹԱՆ Դ.Զ

Յորժամ եկն Յիսուս յԵրուսաղէմ: 309 . Երէք պատ:

ՁԿԴ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԲ. 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Առեալ զերկոտասանսն առանձինն՝ ասէ ցնոսա. ահա՛ ելանեմք յԵրուսաղէմ. և կատարեսցին ամենայն պրեալքն մարգարէիւք վասն որդւոյ մարդոյ: Զի մատնեսցի հեթանոսաց և կատակեսցի, և հարկանիցեն և պանծանիցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ: Եւ նոքա ոչ ինչ խնացան յայնցանէ, այլ էր բանն ծածկեալ ի նոցանէ, և ոչ գիտէին զասացեալսն: Եւ եղև ի մատնել նորա յԵրիքով՝ կոյր ոմն նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ: Իրրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր թէ զինչ իցէ այն: Եւ պատմեցին նմա, թէ Յիսուս Նազովրեցի անցանէ: Աղաղակեաց և ասէ. Յիսուս որդի Դաւթի, ողորմեաց ինձ: Եւ որ առաջին երթային՝ սաստիին նմա զի լռեսցէ. և նա ևս առաւել աղաղակէր. որդի Դաւթի, ողորմեաց ինձ: Յառնէ առ Յիսուս, և հրամայեաց ածել զնա առ իւր. և իրրև մերձ եղև առ նա, եհարց զնա և ասէ. զինչ կամիս դու՝ զի արարից քեզ: Եւ նա ասէ. Տէր, զի բացցին աչք իմ՝ և տեսից: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Հայեաց, հաւատք քո կեցուցին զքեզ: Եւ առժամայն եռան, և երթայր զհետ նորա և փառաւոր առնէր զԱստուած. և ամենայն ժողովրդեանն տեսեալ՝ տայր օրհնութիւն Աստուծոյ: Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով: Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ Զակքէոս. և նա էր մաքսապետ, և ինքն մեծատուն: Եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ Յիսուս, և ոչ կարէր ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ: Եւ ընթացեալ յառաջ՝ ել ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր: Իրրև եկն ի տեղին, հայեցաւ ի վեր Յիսուս՝ և ասէ ցնա. Զակքէ, փութա էջ պարտ, զի այսօր ի տան քում արժան է ինձ ագանել: Փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ: Իրրև տեսին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել: Եկն ետուն Զակքէոս և ասէ ցՏէր. Տէր ահա զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց. և

եթէ զօք զրկեցի, հաստուցից չարեքկին: Եւ ասէ ցնա Յեսուս. այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ, քանզի և սա որդի Աբրահամու է: Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն: Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել առակ մի և ասէ, վասն մերձենալոյ նորա յԵրուսաղէմ, և համարելոյ նոցա թէ առժամայն յայտնելոց է արքայութիւն Աստուծոյ: Ասէ. այր ումն ազնուական գնաց յաշխարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութիւն, և դառնալ: Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր՝ ետ նոցա տասն մնաս, և ասէ ցնոսա. յարդեցէք զայդ՝ մինչև եկից: Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին զնա, առաքեցին հրեշտակս զինեւ նորա՝ և ասեն, թէ ոչ կամիմք թագաւորել զմա ի վերայ մեր: Եւ եղև դառնալ նմա՝ առեալ զիշխանութիւնն. և կոչեցաք զծառայսն՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո՛րինչ չահեցաւ: Եկն առաջինն և ասէ. ա՛ր, մնասն քո՝ տասն մնաս արար: Եւ ասէ ցնա. ազնիւ ծառայ և բարի, զի ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր, լինիր իշխանութիւն ունել ի վերայ տասն քաղաքի: Եկն երկրորդն և ասէ. մնասն քո արար հինգ մնաս: Ասէ ցնա. և դու լինիր ի վերայ հինգ քաղաքաց: Եկն միւսն և ասէ. ա՛ր, ահա մնասն քո զոր ունէի, ծրարեալ ի վարշամանկի. երկնչէի ի քէն, զի այր առատաբարկ ես. բառնաս՝ զոր ոչ եդիր, և հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր: Եւ ասէ ցնա. ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ, ծառայ անհաւատ. գիտէիր թէ ես այր մի առատաբարկ եմ, բառնամ՝ զոր ոչ եդի, և հնձեմ՝ ուր ոչ սերմանեցի: Եւ ընդէր ոչ եհուր զարծաթն իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսիւք պահանջէի: Եւ ասէ ցպատասխանսն. առէք ի գմնէ զմնասն, և տարայք տուք այնմ՝ որ ունիցի զտասն մնասն: Եւ ասեն ցնա. ա՛ր, ունի տասն մնաս: Ա՛մէն ձեզ. եթէ ամենայնի որ ունիցի, տացի. և յայնմանէ որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին բարձցի ի նմանէ: Բայց զթշնամիան իմ զայնոսիկ, որ ոչն կամէին զիս թագաւորել ի վերայ նոցա, ածէք այսր և սպանէք առաջի իմ: Եւ երբև զայս ասաց, գնաց յառաջ՝ երանել յԵրուսաղէմ: ԺԹ. 28:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՁ

Զգալուստ քո Քրիստոս այսօր: 310. Երեք պատ:

ՁԻՆ Օրթի

Արթոյ Աբեսաբանից որ ըստ Յովհաննու : ԺԲ. 12 :
Վասն գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .

Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ եկեալ էր ի տօնն, երբեմն լսեան թէ գայ Յիսուս Երուսաղէմ, առին ոստս արմաւենեաց՝ և ելին ընդ առաջ նորա . աղաղակէին և ասէին . ովսաննա, օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն՝ Թագաւորդ Իսրայէլի : Եւ գտեալ Յիսուսի էշ մի , նստաւ ի վերայ նորա . արկէս և գրեալ է . Մի՛ երկնչիր, դստեր Սիովնի, ահաւասիկ Թագաւոր քո գայ նստեալ ի վերայ յաւանակի էշոյ : Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն նորա զառաջինն, այլ յորժամ փառաւորեցաւ Յիսուս, յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր որ գրեալն էր վասն նորա, և զայն արարին նմա : Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ նմա, թէ զՂազար կոչեաց ևէթ ի գերեզմանէն և յարոյց զնա ի մեռելոց : Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եկն նմա ժողովուրդն , զի լսեան եթէ զայն նշանս արարեալ էր նորա : Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս. տեսանէք՝ զի ոչ ինչ օգտիք . ահա տասիկ աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց : Էին անդ ոմանք և Հեթանոսք յերկրէն անդր, զի երկիր պագանիցեն ի տօնին : Նոքա մտեան առ Փիլիպպոս՝ որ ի Բեթսայիդա Գալիլեացւոցն էր , աղաչէին զնա և ասէին . ակր, կամիմք զՅիսուս տեսանել : Գայ Փիլիպպոս և ասէ ցԱնդրէաս . Անդրէաս և Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս : Եւ Յիսուս պատասխանի էառ նոցա և ասէ . Հասեալ ժամ զի փառաւորեսցի որդի մարդոյ : 23 :

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

Ի յարութեան յաւուր գալստեան : 310. Էրէ- գոռ :

ՁԻՆ ՍԱՂՄՈՍ Գ. Յ-ԻՆ- :

Կց. Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց . և հոտս պարահութիւն արուեստ մերոց :

ՓԽ. Ի կարդալ իմում լսեսի ինձ Աստուած զառ արդարութեան . ի նեղութեան ինձ անդորր արարեր . ողորմեա ինձ, և լսեա աղօթից իմոց :

Արդեք մարդկան մինչև երբ էք խառնարեալք . ընդէր սիրէք զնանրութիւն, և խնդրէք զստութիւն :

Ծանեալ զի պատրաստեալ արար Տէր սրբոյ իւրում. և Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա:

Բարկանայք և մի՛ մեղանչէք. զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զղջայարուք:

Մատուցէք պատարագս արդարութեան, և յուսացարուք ի Տէր:

Բազումք ասեն, թէ ո՞ցուցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցար առ մեզ լոյս երեսաց քոց. և եառուր ուրախութիւն սրտից մերոց:

Ի պտղոց ցորենոյ, գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա:

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աստուածածնէ որ ըստ Մատթէոսի: ԻԴ. 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից և երեւի մինչև յարեւմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ: Չի ուր դիշն իցէ, անդր ժողովեսցին արծուիք: Վաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր, և աստեղք անկցին յերկինից և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին: Եւ ապա երեւեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս, և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառաւք բազմօք: Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ի չորից հողմոյ՝ ի ծագաց երկնից մինչև ի ծագս նոցա: Ի թզենւոյ առաջի առարուք զառակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակղացին և տերեւն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն: Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն. գիտասջիք թէ մերձ է ի դուռս: Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն: 35:

Աղօ Աստ· Եւ ևս խաղաղութեան: Վասն ի վերուստ: Եւ փրկութեան ընդհատանն, և օրհնեն զնորս Քրիստոս:

Ջինի Քոբ· Սուրբ խաչիս: Աչ· Պահպանեա:

Ե֊ է պատուական յեկեղեցին՝ Սբկոտոփն փրոշէ. Եւ ևս խա֊
ղաղութեան: Քահ. Օրհնութիւն և փառք:

ՍԱՂՄՈՍ ՁԵ

Խոնարհեցո Տէր զունկն քո և լուր ինձ, զի աղքատ
և անանկ եմ ես:

Պահեա զանձն իմ սուրբ, Տէր. և փրկեա զծառայ
քո Աստուած իմ, որ ի քեզ յուսացեալ:

Ողորմեա ինձ Տէր, զի առ քեզ աղաղակեցի զօրհա֊
նապազ. ուրախ արա զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ
Տէր համբարձի զանձն իմ:

Զի դու Տէր քաղցր և ուղիղ ես. բազումողորմ առ
ամենեսեան, որք կարդան առ քեզ:

Ունկն դիր Տէր աղօթից իմոց, և նայեաց ի ձայն
խնդրուածոց իմոց:

Ցաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի առ քեզ և լուար
ինձ:

ՇԱՐԱԿԱՆ Բ

Ո՛րա֊ի լի՛ր եկե՛ղեցի սո՛ւրբ. ի գա֊լո՛ստեան սո՛ւրբ
Միա՛ծնին. ո՛ւրա֊ի լե՛ր ե՛ւ ցընծա՛ հա՛ղեր֊ձ ա՛մենա՛յն
սո՛ւրբո֊վք:

Եւեց֊ կրկե֊ս: Ապ֊

Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս Տէր. և ոչ ոք է որ֊
պէս զգործս քո:

Ձամենայն ազգս զոր արարեր, եկեսցեն և երկիր
պագցեն առաջի քո Տէր, և փառաւորեսցեն զանուն
քո յաւիտեան:

Մեծ ես դու Տէր, և առնես սքանչելիս, և դու միայն
ես Աստուած:

Առաջնորդեա ինձ ի ճանապարհի քում, և գնացից ի
ճշմարտութեան քում. և ուրախ եղիցի սիրտ իմ երկնչել
յանուանէ քումմէ:

Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստուած իմ. բոլորով
սրտիւ իմով փառաւորեսցեն զանուն քո յաւիտեան:

Մեծ եղև ի վերայ իմ ողորմութիւն քո, և փրկեցեր
զանձն իմ ի դժոխոց ներքինոց:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Թը՛նդա յո՛յժ դո՛ստըր վե՛րի՛ն Սիո՛ն՝ի՛ն. ա՛հա թա՛գաւո՛ր քո գա՛յ ն՛ը՛ստեալ ը՛ յաւա՛նակի՛ նո՛րո՛յ. ա՛րդա՛ր ե՛ւ փը՛րկի՛չ փը՛րկէ ե՛ւ կեցո՛ւցանէ՛:

ԵՐԷՅ՝ ԿՒՆԵ՝: ԱՂ՝

Աստուած, անօրէնք յարեան ի վերայ իմ, և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ. և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց:

Այլ դու Տէր Աստուած իմ, գթած ես և ողորմած, երկայնամիտ, բազումողորմ և ճշմարիտ. նայեաց առ իս, և ողորմեա ինձ:

Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բարութեան:

Տեսցենատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Այժմ և միշտ:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Զբւարճացիր ե՛ւ բե՛րկրեա՛ ժո՛ղովո՛ւրդ Աստուծո՛յ. մա՛տո՛ դո՛ստըս ծա՛ղկեալըս հա՛ւատով ե՛ւ ասա՛. ծ՛րշնեա՛լ ո՛ր եկի՛ր՛դ թա՛գաւո՛ր տի՛ե՛զերաց՝:

ԵՐԷՅ՝ ԿՒՆԵ՝:

Ե՛ ՝ՂՂ՝ Մ՝ՂՂ՝. փառք քեզ Աստուած: ՔՂ՝. Եւ ևս խաղ: Քհ՝. Օրհնութիւն:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ՝

Ապրեցո զիս Տէր ի մարդոյ չարէ. յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս:

Խորհեցան զանօրէնութիւն ի սիրտս իւրեանց. զօր ամենայն պատրաստեցան ի պատերազմ:

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի, և թոյնք իժից ի ներքոյ շրթանց նոցա:

Պահեա զիս Տէր ի ձեռաց մեղաւորի, և ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս:

Խորհեցան խափանել զդնացս իմ. թաքուցին ամբարտաւանք զորոգայթ ինձ։

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց. չուրջ զշաւղաք իմովք եդին ինձ զգայթակղութիւն։

Աւասիկ Տէր Աստուած իմ ես դու. ունկն դիր Տէր ձայնի աղօթից իմոց։

Տէր Տէր զօրութիւն փրկութեան իմոյ. հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի։

Մի մատներ զիս Տէր ի ցանկութիւն մեղաւորաց, որք խորհեցան վասն իմ ընդ վայր հարկանել զիս։

Չի մի երբեք բարձրացցին, և խորհուրդք նոցա մի կատարեսցին. վախճան կատարածի նոցա վաստակ շրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա։

Անկցեն ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ, և կործանեսցես զնոսա. ի տառապանսց մի կարասցեն կեալ։

Մարդոյ լեզուանաւոյ մի յաջողեսցի ի վերայ երկրի. զայր մեղաւոր չարիք իւր որսասցեն ի կորուստ։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԻԵ

Չ֊ԳՐԻՀ ⁰ատոս թանգաւ ՝ին ո՞ր Է՞ն ի յաթոռ վանքն. տեսաք ի յերկրի նըշատակ ի նոր յաւետարկի։

Եղեալ Դաւիթ։ Ալե-

Ծանեայ, զի առնես Տէր զդատաստանս աղքատի, և զիրաւունս տնանկի։

Արդարք գոհասցեն զանուանէ քումմէ, և բնակեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց։

Տէր կարդացի առ քեզ, և լուր ինձ. նայեաց ի ձայն աղօթից իմոց ի կարդալ իմում առ քեզ։

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո Տէր. համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի։

Դիր Տէր պահապան բերանոյ իմոյ, և դուռն ամուր շրթանց իմոց, զի մի խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան։

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ մարդս՝ որք գործեն զանօրէնութիւն. և ոչ եղէց կցորդ ընտրելեաց նոցա։

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութեամբ, և յանդիմանեսցէ. իւղ մեղաւորի մի օծցէ զգլուխ իմ, այլ աղօթք իմ ի կամս նորա։

Աբգելան մերձ առ վիմին գառաւորք նոցա. լուիցեն բանից իմոց և քաղցրասցին:

Որպէս թանձրութիւն հողոյ դի ափռեալ է ի վերայ երկրի. ցրուեսցին ոսկերք նոցա մերձ ի դժոխս:

Աւ քեզ Տէր Տէր են աչք իմ, ի քեզ յուսացայ. մի հանիր զհոգի յինէն:

Պահեա զիս յորոգայթէ, որ թակուցաւ ինձ. ի գայթակղութենէ գործողին զանօրէնութիւն:

Անկցին ի ցանցս նորա մեղաւորք. միայն եմ ես՝ մինչև անցից:

ՇԱԲԱԿԱՆ ԲԿ

Ընդ աչառել լեալ՝ արքայիդն դաւաք երբայեցւոցն. ձերբն ոստովք ձիթենեաք եւ ազարքն արմատենեաք:

ԵՒՒՅ· ԼՒՆԵ·: Ա՚·

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի:

Սփռեցից առաջի Տեառն զաղօթս իմ, և զնեղութիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից:

Ի նուաղել յինէն հոգւոյ իմոյ՝ դու Տէր ծանեար զշաւիղս իմ. ի ճանապարհ յոր և գնայի, թակուցաւ ինձ որոգայթ:

Հայեի յաջմէ տեսանէի, և ոչ ոք ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ, և ոչ գոյաւ խնդրօղ անձին իմոյ:

Աղաղակեցի առ քեզ Տէր և ասացի. դու ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց:

Նայեաց Տէր յաղօթս իմ, զի ես խանարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս ի հալածչաց իմոց, զի հզօրք եղեն քան զիս:

Տէր հան ի բանտէ զանձն իմ. դոհանամ զանուանէ քումմէ:

Եւ քեզ սպասեն արդարք, մինչև հատուսցես:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Ա՚յժմ և միշտ:

ՇԱԲԱԿԱՆ ԲԿ

Մի՞ թագաւորեսցէ ձա՚յնիւ գազէ՛ն երգ նոր. բանբերանելով զանբմանէ թագաւորն: ԵՒՒՅ· ԼՒՆԵ·:

Ե՛ ասե՛ Մա՛ղմ. Օրհնեալ Տէր, որ բնակեալդ ես։

ՄԵՍԵԴԻ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես։

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

Փա՛ռք Աստուծոյ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Աւետ ընդ հրակերպեան դասուցն։ 318։

Ա՛ռ փա՛ռ. ման խաղ։ Ա՛ղ. Հայր գթած։ Ձի՛ Հայր մեր։

Կ Ա Բ Գ.

Դանբացի մեծի Վազկազարդի երեկոյին ըստ խորհրդածութեանն, որ կատարի ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ։

Զինի՛ Հայր էլոհիմին ղեկեցուցանեն զնախախոպոն, եթէ լինի. կա՛մ զի է պատուաւոր ընտանեացն։ Ե՛ փո՛ն է պատառ եկեղեցւոյն, ուր նելով ընտանեացն է յետս գնացեալ խաչն։ Ե՛ պէ՛ն պատառ եկեղեցւոյն։

Ե՛ ասե՛ ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԷ. է ընդ՛։

Կ8. Օրհնեալ որ գալոց ես անուամբ Տեառն, և օրհնեցաք զքեզ ի տանէ Տեառն։

Փո՛. Խոստովան եղերուք Տեառն՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Աստուա՛ծ տունն Իսրայելի՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Աստուա՛ծ տունն Ահարոնի՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Աստուա՛ծն երկիւղածք Տեառն՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի, և լուաւ ինձ յանդորր։

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց. զի՞ արասցէ ինձ մարդ։

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից ի թշնամիս իմ։
Բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ ի մարդիկ. բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ յիշխանս։
Ամենայն ազինք չրջեցան զինև, և անուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա։
Շրջելով չրջեցան զինև, պաշարեցին զիս ի միասին. և անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա։
Շուրջ եղեն զինև որպէս մեղուք, վառեցան բորբոքեցան որպէս փուշք ի հուր. և անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա։
Ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ ի գլորել. և Տէր ընկալաւ զիս։
Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր, և եղև ինձ ի փրկութիւն։
Ձայն ցնծութեան փրկութեան ի յարկս արդարոց։
Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն բարձր արար զիս, և աջ Տեառն արար զօրութիւն։
Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս Տեառն։
Խրատելով խրատեաց զիս Տէր և ի մահ ոչ մատնեաց։
Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի մտից ընդ այն, և խոստովան եղէց Տեառն։

Ե՛ այս է դուռն երկնից՝ որ արդարքն ներքան.

ՇԱՐԱԿԱՆ ԻԶ

Շնորհեա՛ մեզ Տէր աղթնա՛թիւն ընդ իմաստունն կուսանացն. եւ զհնազանդ մերոց լապտերըս պայծառացո՛։ Երկընչի՛մք ի քէն Տէր զարհուրեցո՛ւք ի պատասխանւոյն. զամէնն ասէրով եթէ ոչ գիտեմ ըզձե՛զ։ Ցորժամ դա՛ս փառաք հնար դատել ըզտիեզերս ամենայն. շնորհեա՛ մեզ Տէր կալ ի յաջմէ քումմէ՛։ Բացցի՛ մեզ դռնեն ողորմութեանն երկնաւորը փեսային. եւ մըտցո՛ւք ի յաւուրս ընդ իմաստունն կուսանան։ Ձամա՛ն եմաղութք ընդ մա՛ռ չ փեսային և մըտցո՛ւք ի յաւուրս նորա. զի՛ մի՛ ծանացուք արտաքս ընդ չյիմարըն կուսանան։ Պայծառացո՛ն լապտերըք հո՛գւոց մերոց. եւ

բազմացուցեր զմեզ ընդ հրամբեալսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից։

Ապա եպիսկոպոսն կամ ղբեցեալ տհաճայն արտաքոսս առ քոյր եկեղեցւոյն կուլով, ասէ ողորմ չայնիւ և տղայնեալ. տանդէ կաթողիկէ քաղաքին, և քաղաքացոցն առաքն նշանակ է։

Բաց մեզ տէր. բաց մեզ տէր. բաց մեզ տէր զդռնեն արդարութեան. որ մղրտալով կարդամբ առ քեզ։

Ես ի սմանէ ի տհաճայնէն կամ ի առիւծոտից փախչիլ ի նեղս կոչեալ չայնէ ասելով.

Ով են տքան, զի բաց լինի. զի այս դուռնըն տհաճն է. և արդարք մըտանեն ընդ սա։

Ես ղբեցեալ տհաճայն, և որ առ քոյր եկեղեցւոյն են, արտաքոսք ասէն ողբայոյն.

Ո՞չ թէ միայն արդարք մըտանեն. այլ և մեղաւորք խոնարհութեամբ և ապաչխարութեամբ արդարացեալ մըտանե՞ն ընդ սա։

Ես առիւծոտքն ի նեղոսք ասէ.

Չէ սակ զդռնեն երկնից և հնձիւռ արտաքին՝ զոր ուխտեաց Աստուած Յակովբայ, արդարոյն համագիտաց, մեղաւորաց քանարան, հրեշտակաց բնակարան՝ և քրիստոսի արքայարան, սըրբոց ժողովարան, անկի ապաւէնի, լուսոյ տհաճն, և սուն Աստուծոյ։

Ես տհաճայն արտաքոսք ասէ.

Քանզի արժան և հըչմարիտ է զոր ասես վասըն սուրբ եկեղեցւոյս. զի սա է մեզ չայս կենաց, և սովս գաստանեմք ըզփըրկութիւն հաղուց. և սա է մեզ մայր անապական. և ի սմանէ ծնանիմք արդիք լուսոյ և հըչմարտութեան. և զի սա է մեզ հանապարհ արդարութեան. և սովս կանեմք առ քրիստոս հայր մեր երկնաւոր։

Ե՛ւ ասէն ի գոռոզն Նիկիքեցոյն գիրքեան.

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Ո՛վ մահատուն կռուանքըն պատրաստեալ իւղ լսել ասելոյն. Ելիր ընդ առա՛ջ երկնաւոր փեսային վա՛ռեալ լապտերօք։ Ո՛րպէս յիմարացոյ կուսիցն անուայնացեալք իւղ չունէին. անզգաստանան զրնա՛ն զալըստեան փեսային չկրկա՛լ լապտերօք։ Ո՛վ ան որոյ կու մեք պատրաստացուք իւղ հոգեւո՛ր. զի մըտցուք ի յառաջագա՛ն նա անմահ փեսային վառեա՛լ լապտերօք։

Յոհա՛ն իմ ես դու Տէր քահիչ յանդգնանաց լինոյ. մի՛ անառես առնէր զբըղխուցն ապրանաւուց խո՛ց ‖ ողորմեա՛ ինձ Աստուա՛ծ։ Աո՛ քեզ անպա՛ւենեցայ որպէս զանառաւակ որդին. Հայր ես ո՛ւզայ յերկինս և առաքի քո՛ ողորմեա՛։ Փըրկեա՛ զիս Աստուա՛ծ իմ բազում մեղաց խնոց. արա՛ արժա՛նի. քոյին առըր ապրեայս քեա՛նզ ողորմեա՛։

Ա՛ղք իմ բազում են յոյժ ծանր են քա՛ն զառագ ծանրս. ‖ քանզի քո՛ զ միայնոյ մեղայ. ողորմեա՛ ինձ Աստուա՛ծ։ Բաց Տէր ըզդուռն ապաշխարհեան ար ողբալով կարդամ առ քե՛զ. քանզի։ Հո՛զ յիս ըզգըխութիւնըդ քո բազումպն եմ մարգասէր. քանզի։

Ե՛ւ ապա ասէ զքեզնեալ Թոմային Բոլնէ Յոյնէ.

Բաց մեզ Տէ՛ր. բաց մեզ Տէ՛ր. բաց մեզ Տէ՛ր զդուռն ապաշխարհեան, ար ողբալով կարդա՛մք առ քե՛զ։

Ե՛ւ առքնաւոքն ի նեբտոսա ասէ.

Ահա տեսանեմք զՏէրըն մեր Քրիստոս, որ բազմեալ կայ ի վերայ սրբոյ աեզա՛ն նո՛յա. և կոչէ առ ինքն զկամարհաբա՛ր իւր. թէ ուր են եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի՛։

Ես ։ Հոռոմոյն պրոտոսոպ ասէ .

Գիմն եմք անսպասիսն սրեան Աստուծոյ . ցընծալթեամբ օրհնեսցուք ըզփրկիչըն մեր Քրիստոս . և առասցուք ամենեքեան, վասն զի սովալի գայլոսեան քո տէր ։

Ես ասէն Ղեբան .

ՇԱՐԱԿԱՆ ՐԶ

Թագաւոր փառաց քեզ ապաւինեցաք պանդրանոսեալք սրթիռալթեամբ . ընդունաւոլել որ զան ի գտանել վերկիր ։ Ո՞վ Անեղօս վառեալ լանպտերըդ հաւատոյ ընդ զոսս իմանոսին կուսանացըն մըտանել ի յաւիտեսոս ընդ երկնաւոր փեսոյն ։ Ո՞փութացուք կանխեալ յառաջ քան ընձայն ասուածոյն բարբառոյն . զի մի ձեռացուք սրտակս ըմսո չկիմանն հինդ կուսանոցն ։

Ես ։ Ի կոպրմոն Շարխոնին ղբեցեալ Հոռոմոյ ասէ սրթռոսոպ Բուլղ Յոյնէս .

Բաց մեզ տէր . բաց մեզ տէր . բաց մեզ տէր զի զղուռան ողորմութեսոն, որ սղբալով կարդամք սոս քեզ ։

Ես ասլեսոսն ի Նեբռոսոպ ասէ .

Փոյն երկնաւորին Աստուծոյ անշարժին ձայնիս գոչէ սաէլով . ահա փեսոյ գայ, արիք ընդ առաջ նորա ։

Ես ղբեցեալ Հոռոմոյն ասէ սկիս և թոզոլիեսոք . Բայց ի փո աջոյն ղոր ասէն .

Ահա ես և մանկունք իմ զոր ետ ինձ Աստուած . կամք սաննեքեան, և սկն ունիմք սեսոյն Քրիստոսի . և լըսել վերսանուէս բարբառ նորա ։

Ես ասլեսոսն ի Նեբռոսոպ պոպոխոանէ ասելով .

Զայն արարչին Աստուծոյ գոչէ սաելով, եկայք օրհ-

նեալք Հօր իմոյ . ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ զարքայութիւնն երկնից ի սկզբանէ՛ աշխարհի՛ ,

Ե՛ ապա *տանջանքն ասէ ի ընդ* .

Բացէք ինձ դրունս արդարութեան , զի մտից ընդ այն և խոստովան եղէց Տեառն :

Ե՛ քանզ դրունս յիւրմէ էրովէ. չէ էլեանուիւն նորա է ֆոխելոյ և քանալոյ : Ե՛ ասենայն ժողովուրդն մտանեն յիկեղեցին ցնծութիւնօք և աղաղակութիւնօք : Ե՛ ասէն .

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Զգայարանութիւնն քո զդգուանն քաշց մէզ Տէր և արժանի արա ըզմէզ . լնանդիկն յարկաց քոց ընդ սուրբսն քո՛ : Ի պատրաստանալ քո յերթևան՛նդն արբոյց քոց . ընկալ ևս ըզմեզ փրկիչ յորովկրութիւն ի զգայարութեանն կենաց : Ի նգաստել քո յաստեղ՛ զանապատ ահիդ . խնայեա յարքայական քո բարեխօսութեամբ և աղօթիւք առաքն հրեշտակաց՛ն :

ՋԱՂ ՕՐԻՒ

Արբոյ Աւետարանին որ ըստ Յովհաննու . ԺԲ . 44 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Աղաղակէր և ասէր . որ հաւատայ յիս , ոչ հաւատայ յիս , այլ յայն որ առաքեացն զիս : Եւ որ տեսանէ զիս , զայն տեսանէ որ առաքեացն զիս : Ես լոյս յաշխարհ եկի , զի ամենայն որ հաւատայ յիս՝ ի խաւարի մի՛ մնասցէ : Եւ եթէ ոք լսիցէ բանից իմոց և ոչ պահեսցէ , ես ոչ դատեմ զնա . քանզի ոչ եկի թէ դատեցայց զաշխարհ , այլ զի փրկեցից զաշխարհ : Որ անարգէ զիս , և ոչ ընդունի զբանս իմ , զոյ որ դատի զնա . բանն զոր ես խօսեցայ՝ նա դատի զնա յաւուրն յետնում : Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ , այլ որ առաքեացն զիս Հայրն՝ նա ես ինձ պատուէր՝ զինչ ասասցեմ և զինչ խօսեցայց : Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կենաց են յաւիտենականք : Այլ զոր ես խօսիմ , որպէս ասաց ինձ Հայրն այնպէս խօսիմ : 50 :

Ա. Ի Ա. Գ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ ԲԶ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ԵՐԵՔ Առաւօտ լուսոյ. ասա յայս շաբաթս:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԶ

Ա՛նե՛ղն ի հնարէ ծընանել ո՛րդի յանկից գա՛յաց՝ոյց գե-
ղեցկութ. զերկնային և զերկրաւոր էութիւն. ‖ արա-
բա՛ծք ա՛մե՛նայն տուք փառս ա՛րարչին յաւիտեանի՛ց:
Պահակե՛ր անեբեւո՛յթ փառացո՛ն հնո՛ր ի պահակեր բա-
րեբարո՛ւթեան իւրոյ. ա՛րար լրմնրդկայի՛ն բրնութի՛ւնս.
ա՛րարա՛ծք: Լո՛յս ի հնարէ լուծոյ ծանգեալ լուսափայլ
գա՛րգարեաց զԱդամ. ի գրաւխոյն եղեալ ա՛նանհ ազե-
կո՛յն ե՛րկրագնրծ. ա՛րարա՛ծք:

† Ե՛կա՛յք որդիք մարդկան այսօր ձեռնացո՛ւք ըղհօրն
ըղվրանգ. ո՛ր մե՛րկացաւ մերկօք ըղփառս ա՛րարչին.
և՛ զգեցաւ զթըզկե՛նայն ծածկոյթ փախանակ ա՛նեծից
լուա՛ն: Գա՛ւիկե՛ք զՈրդի՛ն Աստուծոյ այսօր ցըլնծու-
թեամբ ա՛րդի՛ք Ադամայ. ո՛ր եկն ի խընդի՛ր եղծեալ
պատկերին. և՛ զլուեալ նո՛ր թզգեաց ի փառս ա՛նասլին
պատմո՛ւճանի՛ն:

Թափա՛ւո՛ր փառաց քո՛ղ ապաւենացո՛ւք պատրաստեալք
արիւնութեամբ. ը՛նդունա՛յլել ո՛ր գա՛ս ի գա՛տել զեր-
կի՛ր: ՕՀ՛նաղօտ վառեալ լապտե՛րըք հա՛ւատոյ ը՛նդ
գա՛ս իմանա՛ն կուսանացըն մը՛տանել ի յաւո՛ւրհաս
ընդ ե՛րկնաւո՛ր փե՛սայի՛ն: ՕՀ՛փո՛ւթանացո՛ւք կանխեալ
յա՛ռաջ քան ըզձայն աստուածա՛յի՛ն բա՛ըբառոյն. զի
մի՛ միասցո՛ւք ա՛րտաքս ըն՛ս չիջմա՛ն հի՛նգ կուսանա՛ցն:

Ո՛ր նըմա՛նս ի քրովբէ՛ս Աստուա՛ծ բա՛նդ. այսօր
վա՛նըն մե՛ր խոնարհութեամբ նըմա՛ստր ի լերինըն ձի-
թենեաց. ‖ օ՛րհնե՛մք ըզքե՛զ անղա՛դար երգո՛վ: Ո՛ր

համագոյ եւ խորհըրդոցըդ հայրենի. աշակերտաց քոց ծանուցեր ըզխորհուրդ քո գալստեանն. օրհնեմք: Որ ամենայնով եւ արարիչ եւ բանադիչ կենդանութեան. այսօր ըզծածկեալ խորհուրդ երրորդութեանըդ յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըրբոյ քո. օրհնեմք:

Շնորհեա մեզ տէր արթնութիւն ընդ իմաստունն կուսանացն. եւ զհնգուց մերոց լամպարըս պայծառացո: Երկընչիմք ի քէն տէր զարհուրելովք ի պատուհասանէն. զամէ՞ն ասելով եթէ ոչ գիտեմ ըզձե՞զ: Ցորժամ գան փառօք հօր դառնալ ըզաիրենիցըս ամենայն. շնորհեա մեզ տէր կալ ի յաջմէ քումմէ: Բացցի մեզ դուռն ողորմութեանն երկնաւոր փեսային. եւ մըտցուք ի յառաջագոյս ընդ իմաստունն կուսանացն: Ձամենեւին յուք ընդ առաջ փեսային եւ մըտցուք ի յառաջագոյս նորա. զի մի ձեռացուք արտաքս ծրարէն ցյիմար կուսանացն: Պայծառացիր լամպարըք հնգուց մերոց. եւ բաժանեցուցես ըզմեզ ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից:

Որ ի վերջ ևս քան զամենայն ըզմիտս եւ զխորհուրդս. ‖ փաղաղ թանգամբ խընայեա ի մեզ: Որ միայն անեղիս գոնեմսհանութիւն եւ գոնեղութիւն. փաղաղ: Որ նըմասիս ի քրմվրէս երրորդութիւն անբաժանելի. փաղաղ: Որ ևրկըրպագեալդ ևս ի հրեշտակաց եւ ի մարդկանէ. փաղաղ:

ՀԳ. Նոյն եւ նըմանն հօր եւ որդւոյ հոգիդ անեղ և համագոյ. բըղխումըն հօր անբընաբար ածող յորդւոյ անճառաբար. ի վերնատունն այսօր ինձեր զհոգիդ շնորհաց քոց արբուցեր. ‖ աւրհնեալ եւ մեզ ողորմութեամբ ի բաժակէդ իմաստութեանն: Ընդ աստղածոց արանցն որ շրջեցեր ի վերոյ ջրոց. նոյն և ի ջուրան աւազանին

ի չնորհել մեզ քոմ էակցին. զչգուանս սիրով ապանաք-
կել զմարդիկ ծնանելոց առաուածակերպ. այլ բրս: Բա-
րուն վերնոցն խնամակալաց և ընտրելն այսըր գտա-
լանց. որ մարգարէս առաջ ի հմուտաց և առաքեալս ի
ձկնորսաց. աւետանուր ըզմարգարէսն քարոզ բանի քոմ
գհալածողս. այլ բրս:

ՀՆ. Հրեշտակային ձայնիւն ծրհնեալսուք զամենասուրբ
գերբարգութիւնըն վճռասարելով ըզՀայր. որ վերակն-
չեաց ‖ զամենեսեան ի միհուանէ յանմահութիւն: Եր-
գեցէք Տեառն երգ նոր ակնդեցիք սըրբեցելոց. փրկա-
սոյ երկրըպագելով. որ վերազանեաց զամենեսեան:
Աքրեամց ձայնիւն ծրհնեալսուք հոգեւորական հընչ-
մամբ գովեսուք. սուրբ ղՀոգին վճռասորելով. որ վե-
րահանգոյց զամենեսեան:

ՄԲ. Ըգքէզ կոյս և մայր և բնակարան աստուա-
ծայնն ներմարգութեանն. գոհասանեմք և վերծրհնեմք
գնգեալ փըրկօղ կենդանութեան աղգի մարդկան. ‖ վան
նրոյ ըգքեզ Աստուածածնին և կոյս. բարեբանեմք ընդմայր
և զաղախին փըրկչին մերոյ: Ծնունդըն չօր և հինա-
սուրց անժամանակն յաւիտենից. ժամանակաւ յորովայ-
նի քոմ բնակեցաւ և ի չօրէ ոչ մեկնեցաւ. վան նրոյ:
Ծնեալն ի քէն ի խաչ ելեալ եւ ի յաթոռ վճռաց
ընդ չօր. անդարգեալ ի մարդկանէ վճռատրութեամբ
էութեամբ երկրըպագեալ. վան նրոյ: Ըգքէզ ոչ միայն
որդիք մարդկան այլ եւ վերինն գօրութիւնք. գոսք
անմարմնոց հոգեղինաց հրեղինաց զբատրինոց եւ հրեշ-
տակաց. գոհասանեն և վերծրհնեն եւ վճռասորեն
ընդմայր և զաղախին փըրկչին մերոյ:

ԽԶ. Բանալի արքայութեան տըւաւ հոգածիւն մար-
գեին. ոտսի յառաջին ճաշակմանէն ախտաքս անկեալ

ի յաւէժ կենդանութիւն ‖ եր ձեռացոյց մեզ. սովաւ մրսանել ընդ գոռան անկզաչէն դրախտին Տեառն։ Գաւառանաձեւ երիտասարդն ազգին. ցնցանելով ըզգօրութիւն սրբոյ խաչին յափըշտակել ըզգաւազանսըն դիւթական ։ եր։ Գրիչք ըզգայութեան օրինակեալ ի վերայ սեմոց դրանց նոցա. անընկիւղ պահելով ըզժողովուրդն յանդրանկածաճ սառակմանէ ։ եր։ — Փառք Հօր։ Երեւեալ ապիւռանըմնան սկզբն պատուական ի ձեռ խաչին. հերձանելով ըզծովըն կարմիր առաջնորդելով ժողովըրդեանն սեամբ ամպոյ ի լոյսն աներեկնելի ։ եր։

— Այժմ և միշտ։ Նոր նորնգոյ բնութեան մերոյ ցիսաս եր ի խորհուրդ հընազանութեան մարդոյն. զանազանութեան այսօր չորացուցեր զքրզեներն. եւ ըզմեզ ի հնացեալ մեղաց նորոգեա ի կեանս անեսա։

Մաքրեա. փառք հրաշափառ տէրութեան։
Ալէլուիա. Աւետ երկնաշքեղոյն. Զի նա առաց։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՁ

Ո՞ր արանքիդ ես յաւետանեցաւ. եւ առեղծեր զարանաձեւ ամենայն յոչընչէ. ‖ ընդեղ օրհնեմք Աստուած հարցըն մերոց։ Ո՞ր թագաւորք ես թագաւորաց. եւ չնորհես բանաւորք կենդանիք մարդ ի հոգոյ. ընդեղ։ Ո՞ր ապաւէնդ ես մարգարէից. եւ խնամես զյաւետացեալքս ի քեզ քո տեսչութեանդ. ընդեղ։

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք ‖ ե՛ւ բարձր ամբարձք ընդեամ յաւիտեան։ Օրհնեցէք Ջիանգաւանն եւ զԱստուածն եր նըմա միայնոյ վայելէ օրհնութիւն ե՛ւ։ Օրհնեսցէ Զի ծանեա ամէն մեզ սքանչելի խորհուրդ

սուրբ Երրորդութեանն և մի աստուածութեանն փրկա-
տուս ե՞ր ։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ՐՁ

Զբնդ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս բարերանէն
դասք անմարմնոց հրեշտակաց . ձայնիս ներմով գոչեն և
աղաղակեն . ‖ Աստուած անսահմանց և Տէր աերանց
փըրկիչ գոլո՞վ ։ Առաքեցեր զքո Միածինըդ մարմնա-
նալ ի սուրբ կուսէն . եւ անարատ ծընանիլ յորովայնէ
մեհապատկան . բառնալով զպղծոր նեղութիւնս . Աստ ։
Շնորհք բարի յերուսաղէմ երեւեցան հեթանոսաց . զի
արքունին յաւիտենից աշխոյժ եղեալ յորդեգրութիւն
կենաց կոչէ . Աստուած ։

ՈՂՈՐՄԵԱ ՐՁ

Ա՛ռ աշխարհս զքեզ ծառայ փրկեսցես քաղաւոր խա-
ղաղութեանն ընդդէմ անգիտեմք միահն մարդասէր ։ Ո՞ր-
պէս այսօր փանփագեալ ցանկայր հոգւով եւ մարմնով .
մայր ներսովք խրթով խըճդրէր ըզբաժանդոյն ըզխաչս
յերկրի՛ն կենդանեաց ։ Տըւողդ ըզկեանս անանձն առ
քեզ ազանգակեմք և միահան հայցեմք . չնորհեա և մեզ
Տէր կալ ի յանդիմ քումմէ ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ՐՁ

Ընդդէմ օրհնեմք զի բանչիսդդ ես բանաւթեանդ . և
հայցեմք զքեզ ի մարդասիրէ . ընդ մեր քո ընտրելոցն
միանալ աշխարհն ։ Զի դու ես Տէր յորմէ հայցեմք
մայրըն հանապազ հանդերձ սրբովք սըրբեցելովք . ընդ
անդամ քո գիանալ եւ յաւիտիկ . ընդ որս և մեք անգիտեմք
զի գանեացես ընդ սուրբս քո ։ Այլ դու բարձրեալ
փըրկիչ որ վասըն մեր խոնարհեցար . արժանի առ
ընդմեզ ընդունել զրաժակ պատուիրանի կենաց քոց Տէր .
որով կացցուք յանդիմ քումմէ ի հանդերձեալ քում գա-
լստեանն ։

Ա֊֊֊օ֊֊֊ Եբ֊

Ի սկզբանէ Տէր գհիմունս երկրի հաստատեցեր . եւ գործք ձեռաց քոց երկինք են ։

Նոքա կորնչին . և դու կաս և ամենա յաւիտեան ։

Փառք . փառաւորեսցուք ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Բ Զ

Ցէ՛ք գա՛նա՛նել՝ն տեառն . ‖ Ա՛՛՛

Առաքեցեր զազբիւրս ընդ ձորձորս. ի մէջ լերանց գնասցեն ջուրք:

Արբուցանել զամենայն գազանս վայրի, յագեսցին ցիւք ի ծարաւս իւրեանց:

Անդ թռչունք երկնից բոյնս դիցեն, և ի միջոյ վիմաց տացեն ձայնս իւրեանց:

Արբուցանել զլերինս ի շահեմարանաց իւրոց, ի պտղոյ գործոց իւրոց լցցի երկիր:

Բուսուցեր զխոտ ի լերինս, զդալարի ի ծառայութիւն մարդկան:

Հաներ զհաց յերկրէ. գինի ուրախ առնէ, իւղ զուարթ, և հաց հաստատէ զսիրտ մարդոյ:

Յագեսցին ծառքն Տեառն. և մայրքն Լիբանանու՝ զորս դու տնկեցեր:

Անդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն, և բոյն արագիլ ապաւէն է նոցա:

Լերինք բարձունք են եղջերուաց, և վէմք ապաւէն նապաստակաց:

Արարեր զլուսին վասն ժամանակի, արեգակն ծանեաւ զժամ մտանելոյ իւրոյ:

Արարեր զխաւար՝ և եղև գիշեր, ի նմա գնան ամենայն գազանք անտառի:

Կորիւնք առիւծուց մռնչեն և յափշտակեն, և խնդրեն ՅԱստուծոյ զկերակուր իւրեանց:

Ի ծագել արեւու ժողովին, և ի մուխս իւրեանց դադարեն:

Ելանէ մարդ ի գործս իւր, և ի վաստակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ:

Որպէս զի մեծ են գործք քո Տէր. զամենայն ինչ իմաստութեամբ արարեր. և լցաւ երկիր ստեղծուածովք քովք:

Այս ծով մեծ և անդորր. ի նմա են սողունք՝ որոց ոչ կոյ թիւ. գազանք մեծամեծք և մանունք. ի նմա և նաւք գնան, վիշապն՝ զոր ստեղծեր խաղալ նմովք:

Զամենեքեան քեզ ապասեն, և զոր տաս կերակուր նոցա ի ժամու:

Տաս զոր նոցա և կերակրեն. բանաս զձեռն քո՝ կերակրես զամենեսեան կամօք քովք:

Դարձուցանես զերեսս քո ի նոցանէ՝ և խռովին, հանես զոգի ի նոցանէ՝ պակասին և ի հող դառնան:

Ասաքես զոգի քո և սուտաս գնասա, և նորոգես զերեսս երկրի։

Եղիցին փառք Տեառն յաւիտեան, Տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր։

Ո հայի յերկիր և սոյ դողալ անա. մերձի ի լերինս և ծխեսցին։

Օրհնեցիս զՏէր ի կեանս իմ, սաղմոս սոացից Աստուծոյ իմոյ մինչև եմ ես։

Քաղցր եղիցի նմա օրհնութիւն իմ, և ես ուրախ եղէց ի Տէր։

Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ, և ամբարիշտք մի՛ ես գոյին ի նմա. օրհնեա անձն իմ զՏէր։

ՁԿԴ Օրթի

Սրբոյ Աճեսարանիս որ բուս Մասթէոսի։ ԻԱ. 18։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

Եւ այսպէսն իրրև դարձաւ անդրէն ի քաղաքն՝ քաղցեաւ։ Եւ տեսեալ թզենի մի ի վերայ ճանապարհին, եկն ի նա, և ոչ ինչ եգիտ ի նմա՝ բայց միայն տերև. և ասէ ցնա. մի՛ այսուհետև ի քէն պտուղ եղիցի յաւիտեան. և սաժամայն չորացաւ թզենին։ Իրրև տեսին աշակերտքն՝ զարմացան և ասեն, թէ դիարդ վարդաղակի ցամաքեցաւ թզենին։ Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս և ոչ երկմտիցէք, ոչ միայն թզենոյդ առնիցէք. այլ թէպէտ և լերինդ ասիցէք՝ բարձիր և անկիր ի ծով, եղիցի։ Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք՝ առնուցուք։ Եւ իրրև եկն ի տաճարն, մատեան առ նա՝ մինչդեռ ուսուցանէր՝ քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասեն. որով իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ եւս քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։ Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա. հարցից և ես զձեզ բան մի. զոր թէ ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։ Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի էր, յերկնից թէ ի մարդկանէ։ Եւ նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին. եթէ ասեմք՝ յերկնից, ասէ ցմեզ. իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդենէն. զի ամենեքին

գՅովհաննէս իբրև զմարգարէ ունէին: Պատասխանի ետուն Ցիսուսի և ասեն. ոչ զիտեմք: Ասէ ցնոսա և Նա. և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: Բայց զիարդ թուի ձեզ. առն միոջ էին երկու որդիք, և մատուցեալ առ առաջինն՝ ասէ. որդեակ, երթ այսօր գործեա յայգւոջ: Նա պատասխանի ետ և ասէ. երթամ տէր, և ոչ չորաւ: Մատեաւ և առ միւսն, և ասէ նոյնպէս. Նա պատասխանեաւ ետ և ասէ. ոչ կամիմ. բայց յետոյ զղջացաւ և չորաւ յայգին: Արդ ո՞ յերկոցունց արար զկամս հօրն: Ասեն. յետինն: Ասէ ցնոսա Ցիսուս. ամէն ասեմ ձեզ, զի մաքսաւորք և պոռնիկք յառաջեացեն քան զձեզ յարքայութիւն երկնից: Զի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան, և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւորք և պոռնիկք հաւատացին նմա, և դուք տեսէք՝ և ոչ զղջացարուք յետոյ հաւատալ նմա: Այլ առակ լուարուք. այր մի էր տանուտէր՝ որ անկեաց այգի, և ցանգով պատեաց զնա, և փորեաց ի նմա հնձան, և շինեաց աշտարակ. և ետ զնա գիշակս, և գնաց ի տար աշխարհ: Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս իւր առ մշակսն՝ առնուլ զպտուղս նորա: Եւ կալեալ մշակացն զծառայս նորա, զոմն առնէլեցին, զոմն սպանին, զոմն քարկոծեցին: Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինսն, և արարին նոցա նոյնպէս: Յետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր, և ասէ. Թերևս ամաչեացեն յորդւոյ սորա իմմէ: Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին, ասեն ընդ միմս. սա է ժառանգն. եկայք սպանցուք զսա, և կալցուք զժառանգութիւնն սորա: Եւ առեալ Հանին զնա արտաքոյ քան զայգին, և սպանին: Արդ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն, զինչ առնասցէ մշակացն այնոցիկ: Ասեն ցնա. զչարսն չարաւ կորուսցէ, և զայգին տացէ այլոց մշակաց որք տացեն նմա պտուղս ի ժամու իւրեանց: Ասէ ցնոսա Ցիսուս. չիցէ երբեք ընթերցեալ ձեր ի գիրս. զվէմն՝ զոր անարդեցին շինողք, նա եղև գլուխ անկեան. ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի յաչս մեր: Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձցի ի ձէնջ արքայութիւնն Աստուծոյ, և տացի ազգի՝ որ առնիցէ զպտուղս նորա: Եւ որ անկցի ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ փշրեսցի, և յոյր վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա: Իբրև լուան քահանայապետքն և գրիչք

և փարիսեցիք զառակս նորա, զիտացին թէ վասն նոցա ասաց։ Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց երկեան ի ժողովըրդեան. քանզի իբրև զմարգարէ ունէին զնա։ Դարձեալ պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա առակօք. Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի, որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում։ Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն ի հարսանիս, և ոչ կամեցան գալ։ Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս և ասէ. ասացէք հրաւիրելոցն, ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի. զուարակք իմ և պարարակք զինեալ են, և ամենայն ինչ պատրաստ է. եկայք ի հարսանիս։ Եւ նոքա յուշացեալ գնացին ոմն յագարակ իւր, և ոմն ի վաճառ իւր, և այլք կալան զծառայս նորա՝ թշնամանեցին և սպանին։ Իսկ թագաւորն իբրև լուաւ՝ բարկացաւ, և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպանօղսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նոցա այրեաց։ Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր. Հարսանիքս պատրաստ են, և հրաւիրեալքն չէին արժանի։ Արդ երթայք յանցս ճանապարհաց, և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կոչեցէք ի հարսանիս։ Եւ ելեալ ծառայքն ի ճանապարհս ժողովեցին զամենեսեան զորս և գտին զչարս և զբարիս. և լցան հարսանիքն բազմականօք։ Եւ մտեալ թագաւորն հայել զբազմականօքն՝ եհաս անդ այր մի՝ որ ոչ էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց. և ասէ ցնա. ընկեր, զիա՞րդ մտեր այսր, զի ոչ ունիս հանդերձ հարսանեաց. և նա պապանձեցաւ։ Յայնժամ ասէ թագաւորն ցսպասաւորսն. կապեցէք զոտս և զձեռս՝ և հանէք զդա ի խաւարն արտաքին, անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց։ Զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտրեալք։ ԻԲ. 14։

Երէ. Արարչական։ Բաղ. Խնդրեցաք։ Կեցս. Ի ՚ի՞։ Աչ. Զամ ամենազօր և հրաշալի սէրութիւնդ։

Աբեռքալի կանան յաւուր չարիսաս ոչ ինչ։

ՁՃՁԵՈՒ ՀԱՑՆ ԱՍԵՆ ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ԵՒ ՀԵՆ ԱՂՔԻՆ։

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ

Ի գառն Հոմանն ախանին. Խանարշեցս և Ապրեցս։

Մ ե ս ե դ ի

Բնական արդարոյ խորհի պիմաստութիւն, և լեզու նա-
րա խօսեացի պերաւունս :

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս . և մի՛ ընդ այնոսիկ՝ որք
գործեն զանօրէնութիւն :

Յայս շաբաթս՝ երեկոյի էրէտ շաւիղքդ պատուական է , որ շա-
պրեցոյն ախառնի . և ահեռաքանն առաքելեցոյս պատուական , որ շնո-
նարհեցոյն ախառնի :

Ընթերցուած ի ծննդոց : Ա . 1 :

Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկինն և զերկիր : Եւ
երկիր էր անշինուած և անպատրաստ, և խաւար ի վե-
րայ անդնդոց . և Հոգի Աստուծոյ շրջէր ի վերայ ջուրց :
Եւ ասաց Աստուած . եղիցի լոյս : Եւ եղև լոյս . և եահս
Աստուած զլոյսն զի բարի է . և մեկնեաց Աստուած ի
մէջ լուսոյն և ի մէջ խաւարին . և կոչեաց Աստուած
զլոյսն ահա, և զխաւարն կոչեաց զիշեր . և եղև երեկոյ՝
և եղև վաղորդայն, օր մի : Եւ ասաց Աստուած . եղիցի
հաստատութիւն ի մէջ ջրոցդ, և եղիցի մեկնել ի մէջ
ջուրցդ և ջուրց : Եւ եղև այնպէս : Եւ արար Աստուած
զհաստատութիւնն . և անջրպետեաց Աստուած ի մէջ ջրոյն
որ ի ներքոյ հաստատութեանն, և ի մէջ ջրոյն որ ի
վերոյ հաստատութեանն . և կոչեաց Աստուած զհաստա-
տութիւնն երկինն . և եահս Աստուած զի բարի է . և
եղև երեկոյ, և եղև վաղորդայն, օր երկրորդ : Եւ ասաց
Աստուած . ժողովեացին ջուրքդ որ ի ներքոյ երկնից ի
ժողով մի, և երևեացի ցամաքն : Եւ եղև այնպէս . և
ժողովեցան ջուրքն որ ի ներքոյ երկնից՝ ի ժողովս իւ-
րեանց , և երևեցաւ ցամաքն : Եւ կոչեաց Աստուած
զցամաքն երկիր, և զժողովս ջուրցն կոչեաց ծով . և
եահս Աստուած զի բարի է : Եւ ասաց Աստուած . բըղ-
խեացէ երկիր զբանջար խոտոյ , սերմանել սերմն ըստ
ազգի և ըստ նմանութեան . և ծառ պտղաբեր՝ առնել
պտուղ ըստ ազգի իւրում, որոյ սերմն իւր ի նմին ըստ
ազգի ի նմանութիւն ի վերոյ երկրի : Եւ եղև այնպէս :
Եւ եհան երկիր բանջար խոտոյ, սերմանել սերմն որ է
ի վերոյ ամենայն երկրի . և փայտ պտղաբեր՝ առնել
պտուղ որոյ սերմն իւր ի նմին ըստ ազգի ի վերոյ եր-

կրի. և եաես Աստուած զի բարի է. և եղև երեկոյ, և եղև վաղորդայն, օր երրորդ: Եւ ասաց Աստուած. Լուսաւորեսցին լուսաւորք ի հաստատութեան երկնից, ի լուսաւորել ի վերայ երկրի, և մեկնել ի մէջ տաբնջեան և ի մէջ ցերեկոյ. և եղիցին ի նշանս և ի ժամանակս և յաւուրս և ի տարիս. և եղիցին ի լուսաւորութիւն ի հաստատութեան երկնից ծագել յերկիր: Եւ եղև այնպէս: Եւ արար Աստուած զերկուս լուսաւորսն զմեծս մեծս. զլուսաւորն մեծ յիշխանութիւն տաբնջեան, և զլուսաւորն փոքր յիշխանութիւն ցերեկոյ, և զաստեղս: Եւ եդ զնոսա Աստուած ի հաստատութեան երկնից լուսաւորել յերկիր, և իշխել տաբնջեան և ցերեկոյ, և մեկնել ի մէջ լուսոյն և ի մէջ խաւարին. և եաես Աստուած զի բարի է. և եղև երեկոյ, և եղև վաղորդայն, օր չորրորդ: Եւ ասաց Աստուած. Հանցեն ջուրք զեռուն շնչոյ կենդանեաց, և թռչունս թեւաւոր ի վերայ երկրի ըստ հաստատութեան երկնից: Եւ եղև այնպէս: Եւ արար Աստուած կէտս մեծամեծս, և զամենայն շունչ զեռնոյ կենդանեաց. զոր հանին ջուրք ըստ ազգի իւրեանց, և զամենայն թռչուն թեւաւոր ըստ ազգի. և եաես Աստուած զի բարի են: Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած և ասէ. աճեցէք և բազմացարուք, և լցէք զջուրսդ ովքեր ի ծովս. և թռչունքդ բազմացին ի վերայ երկրի: Եւ եղև երեկոյ, և եղև վաղորդայն, օր հինգերորդ: Եւ ասաց Աստուած. Հանցէ երկիր շունչ կենդանի ըստ ազգի չորքոտանի, և սողունս և գազանս երկրի ըստ ազգի: Եւ եղև այնպէս: Եւ արար Աստուած զգազանս երկրի ըստ ազգի, և զանասունս ըստ ազգի, և զամենայն սողունս երկրի ըստ ազգի իւրեանց. և եաես Աստուած զի բարի են: Եւ ասաց Աստուած. արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ նմանութեան, և իշխեսցեն ձկանց ծովու և թռչնոց երկնից և անասնոց և ամենայն երկրի և ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի: Եւ արար Աստուած զմարդն ի պատկեր իւր, ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա, արու և էգ արար զնոսա: Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած և ասէ. աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր, և տիրեցէք զմնա, և իշխեցէք ձկանց ծովու և թռչնոց երկնից և ամենայն անասնոց և ամենայն երկրի և ամենայն սողնոց որ սողին

ի վերայ երկրի : Եւ ասաց Աստուած. ահաւադիկ եառ ձեզ զամենայն խոտ սերմանելի՝ սերմանել սերմին, որ է ի վերայ ամենայն երկրի, և զամենայն փայտ որ ունիցի յինքեան պտուղ սերմին սերմանելոյ՝ ձեզ լիցի ի կերա-կուր, և ամենայն գազանաց երկրի, և ամենայն թռչնոց երկնից, և ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի՝ որ ունիցի չունչ կենդանի. և ամենայն խոտ դալար ի կերակուր: Եւ եղև այնպէս : Եւ եառն Աստուած զամենայն զոր արար, և ահա բարի են յոյժ. և եղև երեկոյ, և եղև վաղորդայն, օր վեցերորդ : Եւ կատարեցան երկինք և երկիր և ամենայն զարդ նոցա. և կատարեաց Աստուած յաւուրն վեցերորդի զգործս իւր՝ զոր արար. և հանգեաւ յաւուրն եօթներորդի յամենայն գործոց իւրոց՝ զոր արար. և օրհնեաց Աստուած զօրն եօթներորդ և սրբեաց զնա. զի ի նմա հանգեաւ յամենայն գործոց իւրոց՝ զոր սկսաւ առնել Աստուած : Այս է պիր արա-րածոց երկնի և երկրի, յաւուր յորում արար Աստուած զերկինս և զերկիր, և զամենայն բանջար վայրի՝ մինչ չև լեալ էր ի վերայ երկրի, և զամենայն խոտ վայրի մինչ չև բուսեալ էր, զի չև եւս էր տեղացեալ Տեառն Աստուծոյ ի վերայ երկրի. և մարդ չէր՝ որ գործէր զերկիր : Բայց աղբիւր ելանէր յերկրէ և ոռոգանէր զամե-նայն երեսս երկրի : Եւ եառէ Տէր Աստուած զմարդն հող յերկրէ. և փչեաց յերեսս նորա շունչ կենդանի, և եղև մարդն յոգի կենդանի : Եւ անկեաց Աստուած դրա-խտան յԵդեմ ընդ արևելս, և եդ անդ զմարդն զոր առեղծ : Եւ բուսոյց եւս Տէր Աստուած յերկրէ զամենայն ծառ գեղեցիկ ի տեսանել և քաղցր ի կերակուր, և զծառն կենաց ի մէջ դրախտին, և զծառն գիտելոյ զդիտութիւն բարւոյ և չարի : Եւ գետ ելանէր յԵդեմայ ոռոգանել զդրախտն. և անտի բաժանի ի չորս առաջս : Անուն միումն Փիսոն. նա է որ պատէ զամենայն երկիրն Եւի-լատաց, անդ ուր ոսկին է, և ոսկի երկրին այնորիկ ազ-նիւ. և անդ է սուտակն և ակն դահանակ : Եւ անուն գետոյն երկրորդի Գեհոն. նա պատէ զամենայն երկիրն Եթովպացւոց : Եւ գետն երրորդ՝ Տիգրիս, նա է որ եր-թայ յանդիման Ասորեստանի : Եւ գետն չորրորդ Եփրա-տէս : Եւ առ Տէր Աստուած զմարդն զոր արար, և եդ զնա ի դրախտին փափկութեան գործել զնա և պահել :

և պատուիրեաց Տէր Աստուած Ադամայ՝ և ասէ. յա-
մենայն ծառոց որ է ի դրախտիդ՝ ուտելով կերիցես.
բայց ի ծառոյն գիտութեան բարւոյ և չարի՝ մի՛ ուտի-
ցէք, զի յորում աւուր ուտիցէք ի նմանէ՝ մահու մեռա-
նիցիք: Եւ ասաց Տէր Աստուած. ոչ է բարւոք մարդոյդ
միայն լինել, արասցուք զնա օգնական բան զնա: Եւ
առեալ էա Տէր Աստուած զամենայն գազանս վայրի և
զամենայն թռչունս երկնից. և ած զնոսա առ Ադամ՝
տեսանել զինչ կոչեսցէ զնոսա. և ամենայն չինչ կեն-
դանւոյ զինչ և անուանեաց Ադամ, այն անուն է նոցա:
Եւ կոչեաց Ադամ անուանս ամենայն անասնոց, և ամե-
նայն թռչնոց երկնից, և ամենայն գազանաց վայրի. բայց
Ադամայ ոչ գտաւ օգնական նման նմա: Եւ արկ Տէր
Աստուած թմբրութիւն ի վերայ Ադամայ, և ննջեաց. և
առ մի ի կողից նորա՝ և լցից ընդ այնր մարմին: Եւ
շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր ա՛ռ յԱդամայ ի կին,
և ած զնա առ Ադամ: Եւ ասէ Ադամ. այս այժմիկ ոսկր
յոսկերաց իմոց և մարմին ի մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի
կին զի յառնէ իւրմէ առաւ: Վասն այնորիկ թողցէ այր
զհայր իւր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
և եղիցին երկուքեան ի մարմին մի: Եւ էին երկոքեան
մերկ՝ Ադամ և կին իւր, և ոչ ամաչէին: Եւ օձն էր ի-
մաստնագոյն քան զամենայն գազանս որ ի վերայ երկրի
զոր արար Տէր Աստուած: Եւ ասէ օձն ցկինն. զի է զի
ասաց Աստուած թէ յամենայն ծառոց որ իցեն ի ներքս
ի դրախտի այդր՝ մի՛ ուտիցէք: Եւ ասէ կինն ցօձն. ի
պտղոյ ծառոց դրախտիդ կերիցուք, բայց ի պտղոյ ծա-
ռոյն՝ որ է ի մէջ դրախտին, ասաց Աստուած, մի՛ ու-
տիցէք ի նմանէ, և մի՛ հասցէ լինիցիք զի մի՛ մեռանի-
ցիք: Եւ ասէ օձն ցկինն. ոչ եթէ մահու մեռանիցիք.
զի գիտէր Աստուած թէ յորում աւուր ուտիցէք ի նմա-
նէ, բանայցին աչք ձեր, և լինիցիք իբրև զԱստուածս՝
ճանաչել զբարի և զչար: Եւ նայեաց կինն զի բարի էր
ծառն ի կերակուր և հաճոյ աչաց հայելոյ, և գեղեցիկ
ի տեսանել. և առ ի պտղոյ նորա եկեր. և եա առն ի-
րում ընդ իւր, և կերան: Եւ բացան աչք երկոցունց,
և գիտացին զի մերկ էին. և կարկեցին տերեւս թզենւոյ,
և արարին իւրեանց սիամանեղիս: Եւ լուան զձայն գըր-
նալոյ Տեառն Աստուծոյ ի դրախտի անդ ընդ երեկս, և

թաքեան Ադամ և կինն իւր յերեսաց Տեառն Աստուծոյ՝ ի մէջ ծառոց դրախտին: Եւ կոչեաց Տէր Աստուած զԱդամ, և ասէ ցնա. ո՞ւր ես: Եւ ասէ. լուայ զձայն քո ի դրախտի աստ՝ և երկեայ. քանզի մերկ էի և թաքեայ: Եւ ասէ ցնա. ո՞ պատմեաց քեզ թէ մերկ ես. բայց եթէ ի ծառոյն յորմէ պատուիրեցի քեզ՝ անտի ևեթ չուտել, կերա՞ր արդեօք ի նմանէ: Եւ ասէ Ադամ. կինն զոր ետուր ընդ իս՝ սա ետ ինձ ի ծառոյ անտի և կերայ: Եւ ասէ Տէր Աստուած կնկինն. ընդէ՞ր գործեցեր զայդ: Եւ ասէ կինն. օձն խաբեաց զիս, և կերայ: Եւ ասէ Տէր Աստուած օձին. փոխանակ դի արարեր դու զայն, անիծեալ լիցիր դու յամենայն անասնոց և յամենայն գազանաց երկրի. ի վերայ լանջից և որովայնի քո գնասցես, և հող կերիցես զամենայն աւուրս կենաց քոց: Եւ եղից թշնամութիւն ի մէջ քո և ի մէջ կնոջդ, և ի մէջ զաւակի քո և ի մէջ զաւակի դորա. նա ապաստեսցէ քում գլխոյ, և դու ապաստեսցես նորա զարշապարի: Եւ կնկինն ասէ. բազմացուցանելով բազմացուցից զտրտմութիւնս քո և զհեծութիւնս քո. տրտմութեամբ ծնցես որդիս, և առ այր քո դարձ քո, և նա տիրեսցէ քեզ: Եւ ցԱդամ ասէ. փոխանակ դի լուար ձայնի կնոջդ քո, և կերար ի ծառոյ անտի, յորմէ պատուիրեցի քեզ անտի միայն չուտել, և կերար ի նմանէ, անիծեալ լիցի երկիր ի գործս քո. տրտմութեամբ կերիցես զնա զամենայն աւուրս կենաց քոց: Փուշ և տատասկ բուսուցէ քեզ. և կերիցես զբանջար վայրի. քրտամբք երեսաց քոց կերիցես զհաց քո, մինչև դարձցիս յերկիր, ուստի առար. դի հող էիր և ի հող դարձցիս: Եւ կոչեաց Ադամ զանուն կնոջ իւրոյ կեանս. դի նա է մայր ամենայն կենդանեաց: Եւ արար Տէր Աստուած Ադամայ և կնոջ նորա հանդերձս մաշկեղէնս, և զգեցոյց զնոսա: Եւ ասէ Տէր Աստուած. ահա Ադամ եղև իբրև զմի ի մէնջ գիտել զբարի և զչար. և արդ գուցէ ձգիցէ զձեռն, և առնուցու ի ծառոյն կեանց, ուտիցէ և կեցցէ յաւիտեան: Եւ եհան արձակեաց զնա Տէր Աստուած ի դրախտէ անտի փափկութեան՝ գործել զերկիր ուստի առաւ. և եհան զԱդամ և բնակեցոյց յանդիման դրախտին փափկութեան. և հրամայեաց քերովբէից և բոցեղէն սրոյ՝ չուրջանակաւ պահել զճանապարհս ծառոյն կենաց: Գ. 24:

Ընթերցուած յԱռակաց: Ա. 1:

Ճանաչել զիմաստութիւն և զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ, ընդունել զդարձուածս բանից, ի միտ առնուլ զարդարութիւն ճշմարիտ, և ուղղել զիրաւունս: Չի տացէ անմեղաց զխորագիտութիւն, մանկանց տղայոց զմիտս և զհանճար: Որոց լսելն լսիցէ իմաստունն՝ իմաստնագոյն լիցի. իսկ որ հանճարեղն իցէ՝ զառաջնորդութիւն առասցէ: Ի միտ առցէ զառակս և զբանս խորհուրդս, զճառս իմաստնոց և զառակս նոցա: Սկիզբն իմաստութեան երկիւղ Տեառն, հանճար բարի ամենեցուն որ առնեն զնա. պաշտօն բարի առ Աստուած՝ սկիզբն զգօնութեան. զիմաստութիւն և զխրատ՝ անպարիշտք անգոնեն: Լուր որդեակ խրատու հօր քո, և մի՛ մերժիր զօրէնս մօր քո, զի պսակ շնորհաց ընկալցիս ի գլուխ քո. և մանեակ ականի ի պարանոցի քում: 9:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: Ա. 1:

Մխիթարեցէք, մխիթարեցէք զժողովուրդ իմ, ասէ Աստուած. քահանայքդ խօսեցարուք ի սիրտ Երուսաղեմի՝ և մխիթարեցէք զդա, զի լի եղև ատելութենաւք: Թողեալ լիցին զմա մեղք իւր, զի ընկալաւ ի ձեռանէ Տեառն կրկին զհատուցումն մեղաց իւրոց: Ձայն բարբառոյ յանապատի. պատրաստ արարէք զճանապարհս Տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս Աստուծոյ մերոյ: Ամենայն ձորք լցցին, և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեսցին. և եղիցին ամենայն դժուարինք ի դիւրինս, և առապարքն ի դաշտս: Եւ երևեսցին փառք Տեառն. և տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ. զի Տէր խօսեցաւ: Ձայն ոմն ասէ. գոչեա. և ասեմ. զի՞նչ գոչեցից: Գոգջիր, ամենայն մարմին խոտ է, և ամենայն փառք մարդոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ: Յամառեցաւ խոտն, և թօթափեցաւ ծաղիկ նորա, զի ոգի Տեառն չնչեաց ի նմա. արդարև խոտ է ժողովուրդս այս. յամառեցաւ խոտն, և թօթափեցաւ ծաղիկն. և բան Տեառն միայ յաւիտեան: 8:

Աղ՝ ՀՈւղիղ եղիցին սա: Քէ. Աղաչեսցուք:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԶ

Ո՛ր յանէից գոյացուցեր զքո զարարածս ի սկզբա-

նէ. ի պատակեր առաուաձնութեանըդ քո առեղծե՛ր մարդ ի հողոյ. ժամանակել նըմա՛ զանապատում ըզկեա՛նան: Ինակ պատարանօք բանաւարկուի՛ն ի գրախառնէն արտաքս անկեալ. ի յանէծ կենդանո՛ւթեանըն մահաւո՛ր պըղտով մեռանալ. մերկացաւ ըզփա՛ռս անըպատուեր լուա՛յն: Ա՛յլ դու փըրկիչ բանե՛րաւ ո՛ր մարմնացա՛ր ի սուրբ կուսէ՛ն. եւ հնդումամբ արեանըդ քո բարձեր զյանցանս նախաստեղծին. փըրկելով ըզմեզ յանի՛ծից նորա՛: Ո՛ր ըմա պարտեաց նախահօրըն յանձն առնո՛ւ յաժառութեամբ. ըմպել զրաժա՛կ չարչարա՛նաց ընդ քեզ որպէսըզ ձե՛ռնթեանայ. չնո՛րհեա՛ մեզ տէ՛ր ըզբաժակ քո՛ փըրկութեա՛ն: Ի՛ միւսանգամ քո գալըստեանըն յո՛րժամ գա՛ս դատել զերկիր. ընդ նմանէն գտաուո՛րեա ըզմեզ ի փառս յա՛ջակողմեանն. որով հանգո՛ւք քեզ օրհնո՛ւթիւն յա՛նըպատառ յաւիտեանի՛ն:

Փառ. Վասն խաղաղութեան: Աղ. Հայր զթած:

Աղ՝ ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ. ՈՂՔԱՅԻՆ.

Կց. Լո՛ւր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի և որ ի ծով հեռի:

Փե. Զեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիոնի, և քեզ ասցին աղօթք յերուսաղէմ:

Լո՛ւր աղօթից մեոց, զի առ քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ:

Բանք անօրինաց զօրացան ի վերայ մեր, զամբարշտութիւնս մեր դու քաւեսցես:

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեսցեն ի գաւիթս քո:

Լցցուք մեք ի բարութենէ տան քո, սուրբ է տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ:

Լո՛ւր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի և որ ի ծով հեռի:

Ո պատրաստէ զերկինս զօրութեամբ իւրով, և զդիցեալ է զզօրութիւն:

Ո խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու, և զձայն ալեաց նորա ցածուցանէ։

Խռովեցին հեթանոսք, և երկիցեն բնակիչք երկրի ի նշանաց քոց։

Ցերթ առաւօտու, ընդ երեկոյս զուարճասցին. հայեցար յերկիր՝ արբեցուցեր զնա, և բազում արարեր զմեծութիւն նորա։

Գետն Աստուծոյ լի եղև ջրովք. պատրաստ արարեր զկերակուր նորա, զի այսպէս է պատրաստութիւն։

Ջակօս նորա արբեցուցեր, և բազում արարեր զարմուխս նորա։

Ի ցօղել նորա՝ զուարթ եղիցի բոյս նորա. օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրութեան քո։

Դաշտք քո լցցին պտղաբերութեամբ, պտղաբերասցին գեղեցկութիւնք անապատի։

Բլուրք ցնծութիւն զգեցցին, և զգեցցին խոյք մսեղաց։

Հովիտք բազում արտասցեն ցորեան, ողողակեսցեն և օրհնեսցեն։

ՋԴՒ Օրթի

Արդ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ Ի. 17։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Իբրև լսանէր յերուսաղէմ, այո զերկիրասանան առանձինն, և ի ճանապարհին ասէ ցնոսա. ահաւասիկ երանելիք յերուսաղէմ, և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետիցն և դպրաց, և դատապարտեսցեն զնա ի մահ, և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ այպանել և հարկանել և ի խաչ հանել, և յերիր աւուր յարիցէ։ Յայնժամ մատեաւ առ նա մայր որդւոցն Զեբեդեայ՝ որդւովք իւրովք հանդերձ, երկիր պագանէր և խնդրէր ինչ ի նմանէ։ Եւ նա ասէ ցնա. զինչ կամիս։ Ասէ ցնա. ասա՛ զի նստցին սոքա երկու որդիքս իմ՝ մի ընդ աջմէ քումմէ և մի ընդ ահեկէ յարքայութեան քում։ Պատասխանի առ Յիսուս և ասէ. ոչ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէք ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոցն եմ, կամ զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոցն եմ մկրտել։ Ասեն ցնա. կարող եմք։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. զբաժակն իմ ըմպիցէք, և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք, բայց նստուցա-

նել ընդ աչմ և ընդ ահևկէ խմիլ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց տուեալ է ի Հօրէ իմմէ: Եւ լուեալ տասանցն, բարկացան ի վերայ երկուցն եղբարց: Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ. գիտէք՝ զի իշխանք ազգաց տիրեն նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա: Ոչ այնպէս իցէ և ի ձերում միջի. այլ որ կամիցի ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ, և որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ձեր ծառայ: Որպէս որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն առնուլ, այլ պաշտել. և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց: 28:

Ապ- ֆաբ. խնդր: կեցո: է ՚ի-: Աչ. թագաւոր խաղ:

Ա Ի Ա Գ
ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԲԿ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՂ

Ի՞ՄԱՆՈՒՑՈՒՆ կուսանքըն պատրաստեալ իւղ լամպանց. եկին ընդ առաջ երկնաւոր փեսային վասն առաջ լապտերօք: Ո՞րպէս յիմարացոյ կուսիցն անհայեցեալք իւղոյ. անպատրաստս գլուխ՚ն զալըստեան փեսային չկիսաւել լապտերօք: Վասն որոյ և մեք պատրաստեսցուք իւղ հոգւոյ. զի մըտցուք ի յառաջագա՚սա անմահ փեսային վառեալ լապտերօք:

† Ցըժամ յերկնից վասնաք գան Քրիստոս ընդառաջ յաթո՚ռ գատողական՚ն. և բաժանեսց զազգս անմեղա՚ն յանձկոզմանըն քոմ գանեալ ըզմեռոյ ընդ օգեայն: Ցո՚րժամ գառաղանդ պատուիրան՚ն պահանջեսցեն ի ծառայի՚ն. ընդ կըրկնաշահ քանքարա՚ն արժանացս ըզմեզ Քրիստոս ուրախութեաւ՚ն քո յերկին՚ս:

Ձառագայթ վառեալ Հօր Ո՚րդիդ միսածին. որ ընդ լոյսդ անվախրատակ մարթիոյ պարագրեալ. այսօր ի

թամբօ՞ր փանոք փայլեցեր։ Ո՛ր անտես սրտվրէիդ ան-
հան իւ վեր քան ըզքան. ծանոյի կերպիւ պարտաճածկեալ
ըզմեղսոյ անբաւութիւնդ. ‖ այսօր ի թամբօ՞ր փանոք փայլեցեր։
Ո՛ր հրեղինացն անմերձենալի հնար ամաուաճութեանդ.
ի հանգիստնս խոնարհեալ ընդոյ սրբիխական. այսօր։

Ո՛րպա՞ս լեր եկեղեցի սուրբ. ի գալըստեան սուրբ
Միածնին. ուրա՞ս լեր ե՛ւ ցընծա՞ հանդերձ աւետեան
սըրբո՛վք։ Խընդա՞ յոյժ դուստրըդ վերին Սիոնիսկ.
ահա թագաւոր քո գայ ընծաեալ ըզ յաւիտենական նորոյ.
արդարը ե՛ւ փըրկիչ փըրկե՛ւ եւ կեցուցանե՛։ Զըւարթա-
ցիր ե՛ւ բերկրեա՛ ժողովուրդ Աստուծոյ. մանո՛ զոտըս
ծանրկեալըս հանապատով եւ ասա՛. օրհնեա՛լ որ եկիր ըզդ
թագաւոր տիեզերացդ։

Ղանդա՛ռը ամրագրութեան հաստատեցեր ի մե՛զ
ըզմիտըս մեր. դառել զհնգիլ և ընդմարմի՛ն. արդա-
րանալիս զանտնանդ ըզտս օրինաց քոց Քրիստո՛ս։ Ո՛վ
անեբաւ զանտանուրիս որ ի քաղա՛ք բնութեանն մե՛ր.
ո՛չ ունելով զերկիւղ քո՛ սո՛ւրբ. և ա՛նպատկան ի
մարդկանե՛ն ո՛չ առնելո՛վ զա՛ս զբերկե՛լոյն։ Ղայ ա՛ն-
տա՛ս սուրբ վհատիկ այրի հոգի՛ ի՛մ պատա՛ռ. ուստ
զերաւո՛ղըս քո խնդա՛ւմ զատանուրի՛ս. առնել ինձ զա-
տանատո՛ն արդար ընդ նոսին մա՛րմնոյ իմոյ։ Ղա-
րիա՛մ կալցս ա՛նարատ զանապատական վերատյդ սիգա՛-
լեան. զի հաչատացի ընդ այրի հոգի՛ս. և մինա-
տրեսցի զարձեալ սիրով ընդ հետացեալս ի նմանե՛։

Ղա՛մենայն երկի՛ր. տուք փառս աստուա՛ծոյդ. որ ե՛կն
եւ փըրկեաց ըզմե՛զ։ Ղա՛մենայն հոգի՛ք. ձայնեա՛ր ցընծա-
ցութեա՛ն։ աստուա՛ծոյդ. բարե՛բանեցէք ըզՏէր։ Ղի հզոյ
մեզ Տէ՛ր. զփըրկութիւն եւ զկեա՛ն։ աստուա՛ծոյն. յաղթե-
ցաւն Խրայելի։

ՀԳ. Ի՞ՆՉԵՐ ՏԷՐ ՕՂՈՐՄԱԾԱԲԱՆԱՑ ՔՐ ՅԱՇԱՆԱՐՀ. ԵՒ ԸՆԴՈՒՆԵԱԼ ԸՆԴՈՒԱԾՔԻՆՆ Ի ԿԱՏԱՐԱ ՎԵՐԱՓԽԻԽԵՑԵՐ։ ԵՒԼԵՐ ՏԷՐ ԱՌ ՀԱՅՐ ՓԱՌԱՔ Ի ԵՐԿԻՆՆ. ԵՒ ՄԵԽԵԹԱԲԱՐՉ ԱՌԱՔԵԼՑԱՆ ԱՌԱՔԵՑԵՐ ԱՒԵՐ ԶՀՈՊԵՑ։ ԲԱՑԵՐ ՏԷՐ ԱՅՍՕՐ ԸՂԱՆՁԱՑ ԵՐԿՆԱՅԻՆ. ԵՒ ԲԱՇԽԵՑԵՐ ԱՌԱՒԱՒԱՊԷՍ ԱՐԱՐԵԼ ԱՂՔԱՏ ԸՆԴՈՒԱԾԱՆ։

ՀՆ. ԳԱԼԾԱՑ Է ՄԻԱԺԱՄՆ ՓՈՂԱԼ Ա ՓԱՌԱՔ ՀՕՍԷՐ. ԵՒ ԼՂՓՈՂԵՑԱՒ ԸՆԴՈՒԱԾՔԻՆՆ ՀՐԵՂԷՆ ՆԱՄՈՂԵ։ ԼՌԱՒԱՒՈՐ ԵՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՔ ԱՐՂԱՐՈՑ. Ա Ի ԲՒՐԱՒՈՐ ԲԱՆԱԿԱՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ԱՆԱՊԱՒՔ ԸՆԹԱՆԱՆԵ։ Ի՛ ՎԵՐԲԻՆՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ ԲԱՑԱՒՆ ԱՆԱՊԱՒՔ ԸՆԴ ԱՌԱՋ ՏԻՒՐՔԻՆ ԳՕՏԱ. ԵՒ ԱՅՆՊԷՍ ՅԱՄԵՆԱՅՆ ԺԱՄՍ ԸՆԴ ՏԻՒՐՆ ԼԻՆԵԼ Է։

ՄԾ. ՐՔԱՑՔ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԻՆ ՈՐ ՎԵՐԱԾՆԵԼՈՅ Ի ԳՕՐԾՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ. ‖ ԱՂԳ ՄԱՐԴԿԱՆ ԿԵՆԴԱՆԵԱՑ ՄԵԾԱՑՈՒՑԱՆԵՔ։ ՐՔԱՑՔ ԲՆԱԿ ՀՐԵՂԷՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱՆ ՀԱՍԱՆԱԼՈՅ ԳՕՐԾՑՆ ԿՐԱՆԵԱԼ. ԱՂԳ։ ՐՔԱՑՔ ՄԱՅՐ ԵՒ ՀԱՍԱՒԵԼԻ ՄԱՐԳԱՐԷՆՆ ՅԱՌԱՋ ԳՈՒՇԱԿԵԱԼ. ԱՂԳ։

ԽԶ. ՈՒՆ ՎԵՐԱՅ ՎԻՄԻ ՀԱՒԱՏԱՑ ՉԵՆԵՑԵՐ ԸՂՔՈՒ ԱՒԱՐԸ ՂԵԿԵՂԵՑԻ, ԸՂԱՆ ՊԱՀԵԱ Ի ԽԱՉԱՂԱՒԱԲԵԱՆ։ ՈՐՔ ՉՆՈՐՀԵՑԵ՞Ք ՕՂՈՐՄԱԾԱԲԱՆԱՑ Ի ԲՆԱԿԱՐԱՆՔԱ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ԵՒ ՄԱՐԳԿԱՆ ՔԱՀԱՆԱՆ. ԱՀՔ ԱՐԱՀԱ ԶԱՆՉԱՐԺ ՔՈ ՊԱՀԱՊԱՂԱԲԱՆԵՆ։ — ՓԱՌՔ ՀՕՐ։ ՈՒՆ ԱՌԱՋԱՐԵ՞Ք ՓԱՌԱՑՑ ԱՐԲՐԱԾԱԲԱՆՆ ՔՐ ՔԵԶ ԵՐԳԵԼՆ ՄԱՆԿԱՆՔ. ԱՀՔ ԱՑՑԱ ՂԱՌԱՐ ՔՈ ԶՕՂՈՐՄԱԾԱԲԱՆԵՆ։

— ԱՅԺՄ Ե ՄԻՆԱ։ ՅԱՐԺԱՄ ԿԱՀՆԱ ԸՂՀՐԱՒԻՐԱԲԱՆԱՆ Ի ԱԿԸՐԱՆԵ՞Ն ԱՀՂԱՆ ԲՂՆ. ԺԱՌԱՆԳԵԼ ԸՂՁՈՒԱՐԱՀԱՒԱՏ Ե՞Ն. ՉՆՈՐՀԱՆ ՄԵԶ ԸՆԴ ՆՈՅՆ ԶԱՐԳԱՑԱԲԻՒ՞Ն ՔՐ ՓՐԿՈՒԱՐ։

Ա՞ՂՆԱՒ. ՓԱՌՔ ՀՐԱՇԱՓԱՐ ՈՂՋԱԲԱՆԱՆ։
ԱԼԼՈՒՅԱ. ԱՒՍ ԵՐԵՍՔՈՒՆ. ԿԱՑՑԻ ԴՂՈՑ։

Յ Ա Ռ Ա Լ Ո Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԲԶ

Ո՞ր պահնչելիզ ես ի բարձունքս տէր և ահաւոր ի մէջ երկրի ահեղն քո անուն. ‖ օրհնեալ ես Աստուած հարցըն մերոց: Ո՞ր զհամառատացեալն ի քէզ պահել և ընչաբոլն պատժեալ. գործակցօք լրովք սուգմամբ յանդունդս. օրհնեալ: Ո՞ր հանատանեցեր ազգի մարդկան հրով փորձել ի յերկրորդումն պահեալ անապատ ըզքո փըրկեալքս. օրհնեալ:

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ է՞ր բարձր ասրբէք ընդ յաւիտեան: Օրհնեցէք Զթագաւորըն յաւիտենից փրկեցեալս որ էկն և փըրկեաց զամենայն ասրատածս է՞ր: Օրհնեցէք Ո՞ր արար զալըատեանըն իւրով. զփըրկութիւն ձրգաց մարդկան է՞ր: Ո՛նժր ասրբեցք պատուեալք ի հրեշտակաց զնթեալք ի խաւարէ անլոյսն է՞ր:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲԶ

Զկատարիւնդ քո Աստուածածնին անապատ: 303:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԶ

Թէնա իմ Թագաւոր փառաց զինդ ապաստացուք պանասրատեալք արիւնութեամբ. ընդառաջել որ գաս ի գաղել զերկիր: Ո՞վ Աստուածա վառեալ լապտերըք հաւատոյ ընդ գաս ի մանատանն կատանացըն մըտանել ի յաւարգասս ընդ երկնաւոր փեսային: Ո՞վ փութացուք կանխաւել յառաջ քան ընձայն աստուածայինն բարբառիլն. զի մի մեասցուք ասրատարս ընտ չիջանին հինդ կատանացն:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԲԶ

Ո՞ր նըստես ի փրովրէս Աստուած բանդ. այսօր վանըն մեր խոնարհութեամբ նըստաս ի լերինըն ձի-

թենեաց. ‖ օրհնեմք ըզքեզ անդադար երգով: Որ համամզոյդ ես խորհըրդոցըդ հայրենի. աշակերտաց քոց ծանուցեր ըզխորհուրդ քո զալըստեանն. օրհնեմք: Որ ամենայնից ես արարիչ եւ բաւեդծիչ կենդանութեան. այսօր ըզծածկեալ խորհուրդ երրորդութեանըդ յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըրբոյ քո. օրհնեմք:

Աղաւթք երէք

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա, և զընկերըս նորա տարցին նմա:

Աժցեն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ, և տարցին ի տաճար թագաւորի:

Փոխ. Փառաւորեսցուք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Գ Շ

Ահաւոր ես և թագաւոր քրիստոսական ձայնիւ օրհնեալ. իջ յերկինս ի յերկրի եւ յամենայն ժամանակի: Ահաւոր ես և թագաւոր որ ներգոս զքո զարարածս. հալածականս ի հաւատս ի գիտութիւն ճշմարտութեան: Ղեւտացորեա ըզմեզ Քրիստոս ի մեւսանգամ քո գալստեանն. յիշխամբ ծագիս ի յերկինից եւ ներգոս զքո զարարածս:

Փոխ. Վասն խաղաղութեան: Աչ. Սուրբ ես Տէր:

Աղաւթք ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ. ոչ ինչ.

Կձ. Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա, և զընկերս նորա տարցին նմա:

Փխ. Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս բարիս, և ասեմ զգործս իմ թագաւորի:

Լեզու իմ որպէս գրիչ արագագիր գրի, գեղեցիկ տեսանելով քան զամենայն որդիս մարդկան:

Սիրեցան շնորհք ի շրթանց քոց, վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ Աստուած յաւիտեան:

Ած զսուր ընդ մէջ քո, հզօր, վայելչութեան և գեղոյ քո:

Լարեա ուղղեա և թագաւորեա վասն ճշմարտութեան հեզութեան և արդարութեան. և առաջնորդեսցէ քեզ աքանչելապէս աջ քո:

Նետք քո սրեալ են հզօր. և ժողովուրդք ի ներքոյ անկցին, ի սիրտս թշնամեաց թագաւորի:

Աթոռ քո Աստուած յաւիտենից յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան գաւազան արքայութեան քո:

Սիրեցեր զարդարութիւն, ևատեցեր զանօրէնութիւն:

Վասն այսորիկ օծ զքեզ Աստուած, Աստուած քո, իւղով ուրախութեան առաւել քան զընկերս քո:

Զմուռա և առաչին և կասիա ի զգեստ քումիք, ի տաճարաց փղոսկրեից, ուստի ուրախ արարին զքեզ դստերք թագաւորաց ի պատիւ:

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումիք, ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ:

Լուր դուստր և տես, խոնարհեցո զունկն քո. մոռա զժողովուրդ քո և զտուն հօր քո, զի ցանկացաւ թագաւոր գեղոյ քո:

Սա ինքն է Տէր քո, երկիր պագցես ամա, և դուստր Ծուրոյ երկիր պագցէ ամա. և պատարագօք գերեսս առքա պաշտեսցեն մեծամեծք ի ժողովրդոց:

Ամենայն փառք դստեր թագաւորի ի ներքոյ, ի վերջաւորս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ:

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա, և զընկերս նորա տարցին նմա:

Ածցեն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ և տարցին ի տաճար թագաւորի, և փոխանակ հարց քոց եղիցին որդիք քո:

Կացուսցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն երկիր, յիշեսցի անուն քո ընդ ամենայն ազգս ազգաց:

Վասն այսորիկ ժողովուրդք խոստովան եղիցին առ քեզ, յաւիտեան և յաւիտենից յաւիտենից:

ՋԱՆԻ ՕՐԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԲ. 13:

Ա՛ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ առաքեն զոմանս ի փարիսեցւոց անտի և ի հե-

բովիանոսաց, զի զնա սրսաց֊ցեն բանիւ: Եւ նոքա և֊կեալ հարցանէին զնա նենգութեամբ և ասէին. վարդա֊պետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զոմեքէ. զի ոչ հայիս յերեսս մարդկան, այլ ճշմարտու֊թեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արդ ասա մեզ, արժան է հարկս տալ կայսեր՝ եթէ ոչ. տացո՞ւք՝ եթէ ոչ տացուք: Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա, ասէ ցնոսա. զի փորձէք զիս կեղծաւորք. բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից: Եւ նոքա բերին. և ասէ ցնոսա. ո՞ր է պատկերս այս կամ գիր: Եւ նոքա ասեն ցնա. կայսեր: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստու֊ծոյ: Եւ զարմացան ընդ նա: Գան առ նա սադուկեցի֊քըն որ ասեն՝ թէ չիք յարութիւն. հարցանէին ցնա և ասէին. վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ, եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, և թողուցու կին և որդի ոչ թողու֊ցու, զի առցէ եղբայր նորա զկինն նորա և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում: Ա֊րդ եղբարք եօթն էին առ մեզ. առաջինն ա֊ռ կին՝ և մեռաւ, և ոչ եթող զաւակ: Եւ երկրորդն ա֊ռ զնոյն, և մեռաւ, և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և երրորդն ա֊ռ զնոյն, և եօթնեքեան իսկ, և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն: Ա֊րդ ի յարութեան յորժամ յառնիցեն, ո՞ր ի նո֊ցանէ լինիցի կինն, զի եօթնեքեան կալան զնա կին: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ո՞չ վասն այ֊դորիկ իսկ մոլորեալ էք, զի ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զո֊զութիւնն Աստուծոյ: Զի յորժամ ի մեռելոց յարիցեն, ոչ արք կանայս առնեն. և ոչ կանայք արանց լինին. այլ իբրև զհրեշտակս իցեն՝ որ յերկինսն են: Ա֊յլ վա֊սն յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ո՞չ իցէ ընթեր֊ցեալ ձեր ի գիրսն Մովսեսի՝ ի մորենւոջն որպէս ասաց ցնա Աստուած. ես եմ ասէ՝ Աստուած Աբրահամու և Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ. և ոչ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. և արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք: Եւ մեսուցեալ մի ոմն ի դպրացն՝ լսեր նոցա մինչ վիճէին. իբրև եհաս թէ բարւոք ետ նոցա զպատասխանին, եհարց ցնա և ասէ. ո՞ր պատուիրան է առաջին: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. առաջին բան զամե֊նայն, լուր Իսրայէլ, Տէր Աստուած մեր՝ Տէր մի է. և

դի, և յամենայն ազնոց երկրի ըստ ազգի իւրեանց. երկու երկու յամենայնէ մտանիցեն առ քեզ կենդանիս ընդ քեզ՝ արու և էգ: Եւ դու առնուցուս քեզ յամենայն կերակրոց զոր ուտիցէք, և ժողովեսցես դու առ քեզ. և եղիցի քեզ և նոցա կերակուր: Եւ արար Նոյ զամենայն զոր միանգամ պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած, նոյնպէս և արար: Եւ ասէ Տէր Աստուած Նոյ. մուտ դու և ամենայն տուն քո ի տապանդ. զի զքեզ տեսի արդար առաջի իմ յազգիդ յայդմիկ. և յամենայն անասնոց սրբոց մոյծ ընդ քեզ եօթն եօթն արու և էգ, և յամենայն անասնոց որ ոչ են սուրբ, երկուս երկուս արու և էգ: Եւ ի թռչնոց երկնից սրբոց՝ եօթն եօթն արու և էգ, և ի թռչնոց որ ոչ սուրբ են՝ երկու երկու արու և էգ, բուծանել զաւակ ի վերայ ամենայն երկրի: Եւ այլ ևս եօթն օր, և ածից ես անձրև ի վերայ երկրի զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր, և ընդհատից զամենայն հաստակ զոր արարի յերեսաց երկրի: Եւ արար Նոյ զամենայն, զոր միանգամ պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած: Նոյ էր ամաց վեց հարիւրոց, և ջրհեղեղ ջուրցն եղև ի վերայ երկրի, և եմուտ Նոյ և որդիք իւր և կին նորա և կանայք որդւոց նորա ընդ նմա ի տապանն վասն ջուրցն հեղեղի: Եւ ի թռչնոց սրբոց, և ի թռչնոց որ ոչ սուրբ էին, և յանասնոց սրբոց, և յանասնոց որ ոչ սուրբ են, և յամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի, երկու երկու մտին առ Նոյ ի տապան անդր՝ արու և էգ, որպէս պատուիրեաց նմա Տէր Աստուած: Եւ եղև յետ եօթն աւուր, և ջուր ջրհեղեղին եղև ի վերայ երկրի, յամին վեցհարիւրորդի կենացն Նոյ, յերկրորդում ամսեանն ի քսան և յեօթն ամսոյն: Եւ պատուհանք ամենայն աղբիւրք անդնդոց բացան, և առհասնք երկնից բացան, և եղև անձրև ի վերայ երկրի զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր: Յաւուր յայնմիկ եմուտ Նոյ, Սէմ, Քամ, Յաբեթ որդիք Նոյի, և կին Նոյի, և երեք կանայք որդւոց նորա ընդ նմա ի տապան անդր. նորա և ամենայն գազանք ըստ ազգի, և ամենայն անասուն ըստ ազգի իւրեանց, և ամենայն սողուն շարժուն ի վերայ երկրի ըստ ազգի իւրեանց, և ամենայն հաւ թռչուն ըստ ազգի իւրում, մտին առ Նոյ ի տապան անդր երկու երկու յամենայն մարմնոյ յորում

է չունչ կենդանի. և որ մոռանէին՝ արու և էգ յամենայն մարմնոյ մոռանէին, որպէս պատուիրեաց Աստուած Նոյի: Եւ փակեաց Տէր Աստուած արտաքոյ նորա զտապանն. և եղև Ջրհեղեղ գքառասուն տիւ և գքառասուն գիշեր ի վերայ երկրի. և բազմացաւ Ջուրն և վերացոյց զտապանն և բարձրացաւ յերկրէ. և զօրանայր Ջուրն և բազմանայր յոյժ ի վերայ երկրի, և չրջէր տապանն ի վերայ Ջրոց: Եւ սաստկանայր Ջուրն յոյժ յոյժ ի վերայ երկրի, և ծածկէր զամենայն լերինս բարձունս որ էին ի ներքոյ երկնից. հնգետասան կանգուն բարձրացաւ Ջուրն ի վեր, և ծածկեաց զամենայն լերինս: Եւ մեռաւ ամենայն մարմին շարժուն ի վերայ երկրի, թըռչնոց և անասնոց և գազանաց. և ամենայն սողուն սողան ի վերայ երկրի, և ամենայն մարդ. և ամենայն որ ունէր չունչ կենդանի յըռնգունս իւր, և ամենայն որ ինչ էր ի վերայ ցամաքի՝ մեռաւ: Եւ ընկեաց զամենայն հասակ որ էր ի վերայ երեսաց երկրի, ի մարդոյ մինչև յանասուն և ի սողնոց մինչև ի թռչունս երկնից, և ընկեցան յերկրէ. և մնաց միայն Նոյ և որ ընդ նմա էին ի տապանի անդ: Եւ բարձրացաւ Ջուրն ի վերայ երկրի աւուրս հարիւր և յիսուն: Եւ յիշեաց Աստուած զՆոյ և զամենայն գազանս և զամենայն անասունս և զամենայն թռչունս որ էին ընդ նմա ի տապանի անդ. և ած Աստուած հողմ ի վերայ երկրի, և դադարեաց Ջուրն. և խցան աղբիւրք անդնդոց և ասհանք երկնից, և արգելաւ անձրեւ յերկնից. և դիմանէր տակաւ, երթայր Ջուրն և թուլանայր յերկրէ և նուազէր Ջուրն յետ հարիւր և յիսուն աւուր: Եւ նստաւ տապանն յեօթներորդում ամսեանն ի քսան և յեօթն ամսոյն ի լերինս Արարատայ. և Ջուրն երթայր և նուազէր մինչև ի տասներորդ ամիսն. իսկ յամսեանն մեռասաներորդի, որ օր առաջին էր ամսոյն՝ երեւեցան գլուխք լերանց: Եւ եղև յետ քառասուն աւուր երաց Նոյ զպատուհան տապանին զոր արար. և արձակեաց զագռաւն, և ել և անդրէն ոչ դարձաւ մինչև ցցամաքել Ջրոյն յերկրէ: Եւ արձակեաց զաղաւնին զհետ նորա՝ տեսանել թէ ցածուցեալ իցէ Ջուրն յերեսաց երկրէ: Եւ չգտեալ աղաւնոյն հանգիստ ոտից իւրոց՝ դարձաւ անդրէն առ նա ի տապան անդր. զի Ջուր դեռ ունէր զամենայն երեսս

երկրի. և ձգեաց զձեռն և ընկալաւ զնա, և ա՛ռ զնա անդրէն առ իւր ի տապան անդր: Եւ դազարեաց ևս աւուրս եօթն, և դարձեալ արձակեաց զաղաւնին ի տապանէ անտի. և դարձաւ առ նա ազաւնին ընդ երեկս, և ունէր առեալ ձիթենւոյ շիղ ի բերան իւրում. և գիտաց Նոյ, թէ ցածուցեալ են ջուրքն յերկրէ: Եւ դադարեաց աւուրս եօթն ևս, և դարձեալ արձակեաց զաղաւնին. և ոչ ևս յաւել դառնալ առ նա: Եւ եղև ի վեցհարիւրերորդի և ի միում ամի կենաց Նոյի, յամսեանն երկրորդի, որ օր քսան և եօթն էր ամսոյն՝ ցամաքեցաւ երկիր: Եւ խօսեցաւ Տէր Աստուած ընդ Նոյի և ասէ. Ել ի տապանէ այսր դու և կին քո և որդիք քո և կանայք որդւոց քոց ընդ քեզ, և ամենայն գազանք որ են ընդ քեզ, և ամենայն մսեղին ի թռչնոց մինչև ցանասունս. և զամենայն սողուն զեռուն երկրի հան ընդ քեզ, և զեռացեն ի վերայ երկրի. և աճեցէք և բազմացարուք ի վերայ երկրի: Եւ ել Նոյ և կին նորա և որդիք նորա և կանայք որդւոց նորա ընդ նմա, և ամենայն գազանք և ամենայն սողուն չարժուն և ամենայն թռչուն յերկրի ըստ ազգի իւրեանց՝ ելին ի տապանէ անտի: Եւ շինեաց Նոյ սեղան Աստուծոյ, և ա՛ռ յամենայն անասնոց սրբոց և յամենայն թռչնոց սրբոց և եհան ողջակէզ ի վերայ սեղանոյն. և հոտառեաւ Տէր Աստուած ի հոտ անուշից: Եւ ասէ Տէր Աստուած՝ ածել զնոսա. ոչ ևս յաւելից անիծանել զերկիր վասն գործոց մարդկան. զի միտք մարդկան հոտառաեալ են ի թնառս չարի ի մանկութենէ իւրմէ: Այլ ոչ ևս յաւելից հարկանել զամենայն մսեղին կենդանի որպէս արարի. այսուհետև զամենայն աւուրս երկրի՝ սերմն և հունձք, ցուրտ և օդի, ամառն և գարուն, գիւտ և ըղձիչեր մի դադարեսցեն: Եւ օրհնեաց Աստուած զՆոյ և զորդիս նորա, և ասէ ցնոսա. աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր և տիրեցէք զնա. և ահ և երկիւղ ձեր եղիցի ի վերայ ամենայն գազանաց երկրի, և ի վերայ ամենայն թռչնոց երկնից, և ի վերայ ամենայն զեռնոց երկրի, և ի վերայ ամենայն ձկանց ծովու, զոր ընդ

ձեռամբ ձերով եառ : Եւ ամենայն վեռուն որ է կեն-
դանի , ձեզ լիցի ի կերակուր . իբրև զբանջար խոտոյ
եառ ձեզ զամենայն : Բայց զմիս արեամբ չնչոյ մի ու-
տիցէք . քանզի և զձեր արիւն չնչոյ խնդրեցից , ի ձե-
ռաց ամենայն գազանաց խնդրեցից զնա և ի ձեռաց
մարդոյ . ի ձեռաց առն զղջունչ արեան եղբօր իւրոյ
խնդրեցից : Որ հեղու զարիւն մարդոյ , փոխանակ ա-
րեան նորա հեղցի արիւն նորա . զի ի պատկեր Աստու-
ծոյ արարի ես զմարդն . այլ դուք աճեցէք և բազմացա-
րուք և լցէք զերկիր , և բազմացարուք ի վերայ դորա :
Եւ խօսեցաւ Տէր Աստուած ընդ Նոյի և ընդ որդիս նո-
ա որ ընդ նմա էին և ասէ . և ահաւասիկ ես հաստա-
տեմ զուխտ իմ ընդ ձեզ , և ընդ զաւակի ձերում յետ
ձեր . և ընդ ամենայն չնչոյ կենդանւոյ որ ընդ ձեզ են ,
ի թռչնոց և յանասնոց և յամենայն գազանաց երկրի որ
ընդ ձեզ , և յամենեցունց որ ելին ի տապանէ անտի ,
և յամենայն անասնոց երկրի . և հաստատեցից զուխտ
իմ ընդ ձեզ . և ոչ ես մեռանիցի ամենայն մարմին ի
ջրհեղեղէ , և ոչ ես եղիցի ջրհեղեղ ջուրց ապականել
զամենայն երկիր : Եւ ասէ Տէր Աստուած ցնոյ . այս է
նշան ուխտին զոր ես տայ ընդ իս և ընդ ձեզ , և ի
մէջ ամենայն չնչոյ կենդանւոյ որ է ընդ ձեզ , յազգս
յաւիտենից : Զաղեղն իմ եդից յամպս , և եղիցի ի նը-
շանակ յաւիտենական ուխտին ընդ իս և ընդ ամենայն
երկիր : Եւ եղիցի ի ծածկել ինձ զամպս ի վերայ եր-
կրի , երևեսցի աղեղն իմ յամպս . և յիշեցից զուխտ իմ
որ ընդ իս և ընդ ձեզ , և ի մէջ ամենայն չնչոյ կենդա-
նւոյ յամենայն մարմնի՝ և ոչ ես եղիցի ջրհեղեղ ի սա-
տակել զամենայն մարմին : Եւ եղիցի աղեղն իմ յամպս ,
և տեսից՝ յիշել զուխտն յաւիտենական ի մէջ իմ և ի
մէջ ամենայն չնչոյ կենդանւոյ յամենայն մարմնի որ է ի
վերայ երկրի : Եւ ասէ Աստուած ցնոյ . այս է նշան
ուխտին զոր ուխտեցի ես ընդ իս և ընդ ձեզ , և ի մէջ
ամենայն մարմնոյ որ է ի վերայ երկրի : Ծ. 17 :

Ընթերցուած յԱռաւակաց : Ծ. 1 :

Խմաստութիւն չինեաց իւր տուն , և կանգնեաց սիւ-
նս եօթն : Զնն զոհն իւր , և խառնեաց ի խառնելիս
գինի իւր , և պատրաստեաց զսեղան իւր : Եւ առա-

քեաց զծառայս իւր, կոչել բարձր քարոզութեամբ ի խառնելիս իւր՝ և ասէ. որ ոք իցէ անզգամ, եկեսցէ առ իս: Եւ ցպակասամիտսն ասէ. եկայք կերայք ի հացէ իմմէ, և արբէք զգինի իմ զոր խառնեցի ձեզ: Թողէք զանզգամութիւն և կեցջիք, խնդրեցէք զիմաստութիւն զի ապրեսջիք. և ուղղեցէք զիտութեամբ ըղհանճար, և ուղիղ ճանապարհաւ իմացարուք զբարս: Որ խրատէ զչարս՝ առցէ անձին իւրում անարգանս. և որ յանդիմանէ զամպարիշտս՝ առեալ զանձն: Մի՛ յանդիմաներ զչարս, զի մի՛ առեացեն զքեզ. յանդիմանեա զիմաստունն, և սիրեսցէ զքեզ. զանմիտն, և յաւելցէ առնել զքեզ: Տուր իմաստնոյն պատճառս, և իմաստնացեալ նա լիցի: Տիղեկացո զարդարն, և յաւելցէ ընդունել: Սկիզբն իմաստութեան՝ երկիւղ Տեառն, և խորհուրդ սրբոց՝ հանճար. իմանալ զօրինս՝ մտաց առաւելութիւն է: Ա՛յսու օրինակաւ բազում ժամանակս կեցցես, և յաւելցին քեզ ամք կենաց: 11:

Ընթերցուած յետայիայ մարգարէէ: Խ. 9:

Եւ ի վերայ լերինդ բարձու՝ առեսարանիչդ Սիովնի. բարձրացո զօրութեամբ զբարբառ քո՝ առեսարանիչդ Երուսաղեմի. բարձրացուցէք, մի՛ երկնչիք. ասա ցքաղաքսն Յուդայ: Ահաւասիկ Աստուած ձեր, ահաւասիկ Տէր, Տէր գայ զօրութեամբ և բազուկն տէրութեամբ իւրով. ահաւասիկ վարձք իւր ընդ իւր, և գործք առաջի նորա: Իբրև հովիւ մի հովուեսցէ զխաշինս իւր, և բազկաւ իւրով ժողովեսցէ զգառինս, և ի ծոց իւր կրեսցէ զնոսա, և մխիթար լիցի յղեացս: Ո՞ չափեաց ափով իւրով զջուրս, և զերկինս թգաւ, և զերկիր ամենայն՝ քաւ. ո՞ կշռեաց զլերինս կշռով, և զդաշտս կշռորդօք: Ո՞ գիտաց զմիտս Տեառն, և ո՞ եղև նմա խորհրդակից՝ եթէ խելամուտ արասցէ զնա. կամ ընդ ո՞ւմ խորհեցաւ՝ և արար զնա խելամուտ, կամ ո՞ եցոյց նմա զդատաստան և զճանապարհ իմաստութեան, կամ ո՞ եա նմա փոխ յառաջագոյն՝ և հատուցանիցէ նմա: Եթէ ամենայն հեթանոսք իբրև զկաթիլ մի ի դուլէ են, և իբրև զմէտ մի ի կշռոց համարեցան, և իբրև չիք ի բերանոյ համարեսցին: Եթէ Լիբանան չէ բաւական յայրումն, և ամենայն չորքոտանիք չեն բաւական յողջա-

կէզա : Եւ ամենայն հեթանոսք ոչ ինչ են, և յոչ ինչ համարեցան նմա : 17 :

Աղ- ՀՈւղիղ եղիցին ---- : Փոխ . Ազաչեցուք :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՋ

Շնորհեա՛ մեզ Տէր արթնութիւն ընդ իմաստունն կուսանացն. եւ զհնազոյց մերոց լամպարերըս պայծառացո՛ : Երկընչիմք ի քէն Տէր զարհուրելովք ի պատասխանւոյն. զամէ՞ն ասելով ելթէ ոչ գիտեմ ըզձե՞զ : Յորժամ գան փառօք Հօր դատել ըզտիեզերս ամենայն. շնորհեա՛ մեզ Տէր կալ ի յաջմէ քումմէ՞ : Բանցրի մեզ դուռն ողբութեանն երկնաւոր փեսային. եւ մըտցո՛ւք ի յառաջագոյս ընդ իմաստունն կուսանան : Ջամանեակս ընդ առա՛ջ փնաւիրն և մըտցո՛ւք ի յառաջագոյս նորան. զի մի ցեսցուք աւրտաքս ձրակէս զյիմար կուսանան : Պայծառացո՛ւն լապտերըք հնձուոց մերոց . եւ բազմեցուսցես ըզմեզ ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից :

Փոխ . Վասն խաղաղութեան : Աղ՛ն . Հայր գթած :

Աղ- ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ . ԿՔԱՅԻՆ .

Այս քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. Առուած իմ ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչեցիցց, և մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք իմ :

Ամենեքեան այք համբերին քեզ՝ մի ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն անօրէնք յանցանութեան իւրեանց :

Ջճանապարհս քո Տէր ցոյց ինձ, և ջուխտս քո ուս ինձ :

Առաջնորդեա՛ ինձ ի ճշմարտութեան քում և ուս զիս, զի դու ես Առուած փրկիչ իմ. և ես քեզ համբերի զօրհանապազ :

Յիշեա՛ Տէր զգթութիւնս քո և զողորմութիւնս որ են յաւիտենից :

Ջմեղս մանկութեան իմոյ և զանգիտութեան իմոյ մի

յիշեր, այլ յիշեա զիս Տէր ըստ ողորմութեան քումդ վասն քաղցրութեան քո, զի քաղցր և ուղիղ ես Տէր:

Վասն այսորիկ օրէնադէտ առնես զմեզաւորս ի ճանապարհի, առաջնորդես հեզոց ի դատաստանի, ուսուցանես հեզոց զճանապարհս քո:

Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ, որ խնդրեն զսխա և զվկայութիւնս նորա:

Վասն անուան քո Տէր քաւեա զմեզս իմ, զի բազում եղեն. ոմ է մարդ որ երկնչի ի Տեառնէ. օրէնադէտ առնէ զնա ի ճանապարհ յոր և հաճեցաւ:

Անձն նորա ի բարութեան հանգիցէ, և զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր:

Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց, և զկտակարանս իւր ուսուցանել նոցա:

Աչք իմ յամենայն ժամ առ Տէր, և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի միամօր և աղքատ եմ ես:

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և ի վշտացս իմոց հան զիս:

Տես զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ, և թող ինձ զամենայն մեղս իմ:

Տես զթշնամիս իմ՝ զի բազում եղեն, ատելութիւն զոր ի նանիր ատեցին զիս:

Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս, և մի յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ ի քեզ:

Անբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա Աստուած զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա:

ՁԱՂՔ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Կդ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղեալ սրտագործ ի ատեանսն՝ գնայր, և մտանէին աշակերտքն ցուցանել նմա զշինուածս տաճարին: Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. տեսանէք զայդ ամենայն. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ մնասցէ այդր քար ի քարի

վերայ որ ոչ քակտեսցի : Եւ մինչդեռ նստէր ի լերինն ձիթենեաց , մատեան առ նա աշակերտքն առանձինն և ասեն . ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ . և կամ զի՞նչ նշան իցէ քոյոյ գալստեանն և վախճանի աշխարհիս : Պատասխանի եւ ցնոսա . զգոյշ լերուք՝ զուցէ ոք զձեզ խաբիցէ . զի բազումք գայցեն յանուն իմ , և ասիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոս , և զբազումս մոլորեցուցանիցեն : Լսելոց էք պատերազմունս և համբաւս պատերազմաց . զգոյշ լերուք՝ մի խռովեսջիք , զի պարտ է լինել այնմ ամենայնի , այլ չէ է կատարած : Յարիցէ ազգ յազգի վերայ , և թագաւորութիւն ի թագաւորութեան վերայ . և եղիցին սովք և սրածութիւնք և սաստնութիւնք ի տեղիս տեղիս . սակայն և այն ամենայն՝ սկիզբն է երկանց : Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նեղութիւնս , և սպանանիցեն զձեզ . և եղիջիք ատելեալք յամենայն ազգաց վասն անուան իմոյ : Եւ յայնժամ գայթագղեսցեն բազումք , և զմիմեանս մատնեսցեն և ատեսցեն զմիմեանս , և բազում սուտ մարգարէք յարիցեն , և զբազումս մոլորեցուսցեն : Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն՝ յաճախեսցի սէր բազմաց . բայց որ համբերեսցէ ի սպառ , նա կեցցէ : Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս՝ ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց , և ապա եկեսցէ կատարած : Արդ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն , որ ասացեալն է ի Դանիէլի մարգարէէ , զի կայցէ ի տեղւոջն սրբութեան , որ ընթեռնուն՝ ի միտ առցէ : Յայնժամ որ ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերինս , և որ ի տանիս կայցէ՝ մի իջցէ առնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ . և որ յանդի իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր : Բայց վայ իցէ յղեացս և ծնանողաց յայնոսիկ : Յաղօթս կացէք՝ զի մի լինիցի փախուստն ձեր ձմերանի , և մի ի շաբաթու : Զի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ , որպիսի ոչ եղև ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչև ցայժմ , և ոչ այլ լիցի : Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ , ոչ ապրէր ամենայն մարմին . բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին աւուրքն այնոքիկ : Յայնժամ թէ ոք ասիցէ ձեզ՝ ահաւասիկ աստ է Քրիստոս կամ անդ , մի հաւատայցէք : Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք և սուտ մարգարէք , և տայցեն նշանս մեծամեծս և արուեստս ,

մինչև մոլորեցուցանել՝ թէ հնար ինչ իցէ՝ և զընարեալսն. ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ։ Ապա թէ ասիցեն ձեզ, ահաւանիկ յանապատի է, մի՛ ելանիցէք. և թէ ահա յշտեմարանս է, մի՛ հաւատայցէք։ Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից և երեւի մինչև յարեւմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ։ Զի ուր զէշն իցէ, անդր ժողովեսցին արծուիք։ Վասն ի յաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ ասցէ զլոյս իւր, և աստեղք անկցին յերկնից և զօրութիւնք երկնից չարժեսցին։ Եւ ապա երեւեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս, և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառաւք բազմօք։ Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալսն նորա ի չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկնից մինչև ի ծագս նոցա։ Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն. զի յորժամ նորա ասաքն կակղացին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն։ Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է ի դուռս։ Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի։ Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն։ Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամուն՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք երկնից և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր։ Այլ որպէս աւուրքն Նոյի, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ։ Զի որպէս էին յաւուրսն որ յառաջ քան զջրհեղեղն, ուտէին և ըմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին մինչև յօրն՝ յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, և ոչ գիտացին՝ մինչև եկն ջրհեղեղն և երարձ զամենեսեան, այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ։ Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին առնուցու և միւսն թողուցու։ Եւ եթէ երկու աղացցեն ի մի երկանս, մին առնուցու և միւսն թողուցու։ Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք յորում ժամու Տէրն ձեր գայ։ Զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում պահու գող գայ, սկէր՝ և ոչ տայր տան հասանել զտանն իւրոյ։ Վասն այսորիկ և դուք եղերուք պատրաստ, զի յորում ժամու ոչ սկն ունիցիք՝ գայ որդի մարդոյ։ Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ և խելացի, զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ ծառայից իւրոց՝ տալ նո-

ցա կերակուր ի ժամու։ Երանի է ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս. ամէն ասեմ ձեզ, զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա։ Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւրում, տէր իմ յամէ զգալ, և սկսանիցի հարկանել զծառայակիցս իւր, ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցօղս, գայցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում ոչ ակն ունիցի, և ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ, և կարիսցէ զնա ընդ մէջ, և զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց։ Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց, որոց առեալ զլապտերս իւրեանց՝ ելին ընդ առաջ փեսային և հարսին. հինգն ի նոցանէ յիմարք էին և հինգն խնամուածք։ Յիմարքն առին լապտերան, և ձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին։ Իսկ խնամուածքն առին ձէթ ամանօք ընդ լապտերս իւրեանց։ Եւ ի յամել փեսային, նիրհեցին ամենեքեան և ի քուն մտին։ Եւ ի մէջ գիշերի եղև բարբառ. ահա փեսայ գայ արիք ընդ առաջ նորա։ Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն, և կազմեցին զլապտերս իւրեանց։ Ասեն յիմարքն ցխնամուածսն. տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա չիջանին լապտերքս մեր։ Պատասխանի ետուն խնամուածքն և ասեն. գուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական. այլ երթայք ի վաճառականս և գնեսջիք ձեզ։ Իբրև նոքա գնացին գնել՝ եկն փեսայն, և պատրաստքն մտին ընդ. նմա ի հարսանիսն, և փակեցաւ դուռն։ Յետոյ գան և այլ կուսանքն և ասեն. տէր տէր՝ բաց մեզ։ Նա պատասխանի ետ և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ։ Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք զօրն և ոչ ժամն։ Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ, կոչեաց զծառայս իւր՝ և ետ նոցա զինչս իւր։ Ումեմն ետ հինգ քանքար, և ումեմն երկուս, և ումեմն մի. իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, և գնաց։ Յոգաւ վաղվաղակի՝ որ առ զհինգն, գործեաց նոքօք և շահեցաւ այլ ևս հինգ։ Նոյնպէս և որ զերկուսն՝ շահեցաւ այլ ևս երկուս։ Եւ որ զմին առ, գնաց փորեաց զերկիր և թագոյց զարծաթ տեառն իւրոյ։ Յետ բազում ժամանակի գայ տէր ծառայիցն այնոցիկ, և առնէ համարս ի մէջ նոցա։ Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն առ, մատոյց այլ ևս հինգ քանքար՝ և ասէ. տէր, հինգ քանքար

եաւբ ցիս, արդ ահաւասիկ հինգ այլ ևս քանքար ի վերայ չահեցայ: Ասէ ցնա տէրն իւր. ապնիւ, ծառայ բարի և հաւատարիմ, որովհետև ի սակաւուղ հաւատարիմ ես, ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո: Մատուցեալ և որոյ վերկուս քանքարան առեալ էր, և ասէ. տէր, երկուս քանքարս եաւբ ցիս, ահաւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զոր ի վերայ չահեցայ: Ասէ ցնա տէրն իւր. ապնիւ, ծառայ բարի և հաւատարիմ. որովհետև ի սակաւուղ հաւատարիմ ես, ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո: Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ էր, և ասէ. տէր, գիտէի, զի այր մի խիստ ես, հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողովես՝ ուստի ոչ սփռեցեր. երկեայ՝ գնացի և թագուցի զքանքարն քո յերկրի. արդ՝ ահաւասիկ քոյդ ցքեզ: Պատասխանեի ետ տէրն և ասէ ցնա. ծառայ չար և վատ, գիտէիր թէ հնձեմ՝ ուստի ոչ սերմանեցի, և ժողովեմ՝ ուստի ոչ սփռեցի. պարտ էր քեզ արկանել զարծաթդ իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսօք պահանջէի զիմն: Արդ առէք ի դմանէ զքանքարդ, և տուք այնմ որ ունի տասն քանքարն: Զի ամենայնի որ ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ բարձցի ի նմանէ: Եւ զծառայդ անպիտան հանէք ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց: Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ փառօք իւրովք՝ և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա, յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց. և ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն ազգք, և մեկնեսցէ զնոսա ի միմեանց, որպէս հովիւ զի մեկնեսցէ զոչխս յայծեաց: Եւ կացուսցէ զոչխարն ընդ աջմէ իւրմէ և զայծեան ի ձախմէ: Յայնժամ ասասցէ թագաւորն ցայնոսիկ՝ որ ընդ աջմէն իցեն. եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ արքայութիւնն ի սկզբանէ աշխարհի: Զի քաղցեալ և եաւբ ինձ ուտել, ծարաւեցի՝ և արբուցէք ինձ, օտար էի՝ և ժողովեցէք զիս, մերկ՝ և զգեցուցէք զիս, հիւանդ էի՝ և անէք զիս, ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս: Յայնժամ պատասխանեսցեն նմա արդարքն և ասասցեն. տէր, ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք, կամ ծարաւի՝ և արբուցաք, ե՞րբ տեսաք զք-

քեզ օտար՝ և ժողովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք, ե՞րբ տեսաք զքեզ հիւանդ կամ ի բանտի, և եկաք առ քեզ: Պատասխանի տացէ Թագաւորն՝ և ասասցէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, որովհետև արարէք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարէք: Յայնժամ ասասցէ և ցայնոսիկ՝ որ ընդ ահեկէն իցեն. երթայք յինէն անիծեալք ի հուրն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նորա: Զի քաղցեայ՝ և ոչ էուք ինձ ուտել, ծարաւեցի՝ և ոչ արբուցէք զիս, օտար էի՝ և ոչ ժողովեցէք զիս, մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցէք զիս, հիւանդ և ի բանտի՝ և ոչ տեսէք զիս: Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա՝ և ասասցեն. տէր, ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ կամ ծարաւի կամ օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ: Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա և ասասցէ. ամէն ասեմ ձեզ, որովհետև ոչ արարէք միում ի փոքրկանցս յայսցանէ, և ոչ ինձ արարէք: Եւ երթիցեն նոքա ի տանջանան յաւիտենականս, և արդարքն ի կեանսն յաւիտենականս: Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, ասէ ցաշակերտան իւր. գիտէք, զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի, և որդի մարդոյ մատնի ի խաչ ելանել: ԻՋ. 2:

Փ-ր. Խնդրեացուք: Կեցո: Ի ՊՒ-: Աղ. Թագաւոր խաղ:

Ա Ի Ա Գ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԳՁ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՁ

Ո՛ր յաթոռ փառաց բազմեալ ընդ Հօր անընկերդրնակից Բանդ. այսօր բազմիլ ընդ հոդեղէնսըն յաւնձն աոնր. ‖ օրհնե՞մք զնկեալդ ի փըրկութիւն աշխարհի: Ո՛ր զանճառ աստուածութեամբդ օծեալ զքո ծառայըկաշն կերպ. այսօր հաճեցար ծծանիլ իւղով ի մեղաւորաց. օրհ: Ո՛ր կենարար թաղման քո դուշակ զիւղոյն ծանուցեր զօծումն. այսօր Յուդայինն յայտնեցաւ խոր-

հնչեղ ապծաթսիբութեան. օրհնե՞մք զնկեալդ ի փըրկութիւն աչխարհի։

† Ո՛ր խոր հըրդեա՞ծ մը ընդ Հօր և Հոգւոյն. ապաք ի պատկեր իւր ընտրեցն աւազին. այսօր ծրպիք մարդկան ժողովեալ խաչիւն մատնել ի մահ զՈրդին Աստուծոյ։ Յո՞ւդա՞ս սիրոյն աչակերտ. վնասանակեաց դաւելութիւն առ վարդապետին. մատնելով քահանայիցն ընդ երեսուն արծաթոյ։

Վերամղոյն երկնից մըշտընջենաւոր Հօր Որդին. նեղդնթանալ խնդիվս ի վեր քան զգհրաչս. ծառայի առնալ զկերպ անկաղոպտելի աստուածութեամբն։ Բանիւն զմաքրեցեալսըն ջրով դնաքս լուանայ. զի վաստակութիւն ի նմա՞ տըպաւորեսցէ. երբորդութեանըն զո՞լ ծիծաղան։ Բայց զմարմին իւր եւ զարիւն. ըն՞ո՞ւ ձախ անուանեալ եւ յիշատակ կամաւոր մահուանն. մերձեցելոցս ի նա՞ սըրբութեամբ։

Ակօդդ զգայս որպէս զօթնոց. այսօր անճառ խոնարհութեամբ ի վերնատունըն խորհըրդոյ զգեհաս ծառայի ըսփաճանիլ յանձն առեր. օրհնե՞մք զնկեալդ ի կամաւոր չարչարանս։ Ո՞րպէս երկրբպագին զաճոք հրեշտակաց խոնարհեցար ի լուանալ զոտըս հօդնդէ՞նս. բըժըշկել սոքօք ընդարշապարս նախահօրն. բըժըշկա՞լ զհոգւոյ խոց զհիւանդութիւն։ Ո՛ր ի խորհուրդըս փըրկականս եկեղեցւոյ. բաշխեցեր աչակերտացն զմարմինդ քո. նորոգելով զմանհացեալսն ի ճաշ չակմանէ. հաղո՞րդս այսմ ընկալ ընդմէդ միացն մարդասէր։

Ո՛ր անընկիզըն յեսութեանդ ես Աստուած. այսօր ըզեցար զգեհաս հոգւոյն ծառայի՞ ծածկելով զմարմնութիւն նախահօրն. ծրհնեալ եկեալդ ի փը րկու-

թիւն աղգի մարդկան։ Ո՛ր վերծրնդիս ի հրեղէն քե-
րովբէից. այսօր ընկեր կամաւ ի վերնատունըն խոր-
հըրդոյ. լուացեր զաշակերտացն յօրինակ վանըն մեր.
‖ ծրհնեալ եկեալդ ի փըրկութիւն աղգի մարդկան։
Ո՛ր յաթոռ փառաց նըստիս ընդ Հօր. այսօր բազմիլ
ընդ աշակերտացըն յանձն առեր. բաշխելով ըզմարմինն
և զարիւն քո առըր. ծրհնեալ։

Ընկեալ ի փըրկութիւն աղգի մարդկան. ի ծառայէ
յանձն առնուլ մանանել ի զատաստան. ‖ հանգերձելով
վանն ըզմեզ կենցղացանել։ Պատանեալ Պիղատոսի որ-
պէս մահապարտ. ի յԱննայէ և ի Կայեափայ դատա-
պարտեալ. հանգերձելով։ Կացեալ ի յատենի Երկրորդ
Ադամ. վանն առաջինն Ադամայ պարտեացըն թո՛ղու-
թեան. հանգերձելով։

Հգ. Արեգա՛կն արդարութեան Քրիստոս ծագեալ
յաշխարհ հաղորդեաց ըզխաւարըն անգիտութեան. եւ
յետ մահու եւ յարութեան համբարձաւ առ Հա՛յր լու-
սէ ծագեաց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրա-
ւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վանն որոյ և
մեռա՛ք և երկիրպագանեմք Հօր Հոգւո՛վ եւ ճըշմա-
րտութեամբ։ Ո՛ր փո՛խանակ ծոցածին բանին ո՛ր է՛լ
յերկինս. առաքեցաւ աւետիքըն Հօր ի բարձանց Հո-
գի՛ն ճըշմարտութեան. մըխիթարել զորս յԱդամայ տըրտ-
մեցելոց եւ հրաւիրել զընտրեալ զամս առաքելոցն.
վանն։ Ա՛յսօր արբառակա՛ն և գիշերային լուծան եր-
կունք ծնընդեան նախահարցն. քանզի զծնեալսըն
մարմնով ի մահ եւ յապականութիւն. վերըստին ծնա-
նի Հոգւով յարդիւս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վանն։

Հն. Ի՛ ձայն մեծի գո՛ռալոյն և ի հընչումըն հրա-
շալի փողոյն. ձեր հոգացեալ մարմինըք մարդկան

նորա՛ զին. ‖ յայնմ ա՛ւուր ա՛հեղին յիշեա՛ տէա՛ր և ըզմե՛ր ընդունելեաւն եւ հանդո ընդ սո՛ւրբսա քո՛: Յո՛րժամ նըշա՛ն ակրունեան ճառագայթի՛ւք փայլէ. և թագա՛ւորըդ թագա՛ւորաց փառո՛ք տե՛ռանի՛. յայնմ: Յո՛րժամ առեան զառաքեա՛լն՛ին զըն՛նի. և զը՛պրո՛ւթիւնըք հրաշիցըն բանի՛ն. յայնմ:

ՄԺ. Ա՛յսօր Գաբրիե՛լ ցընծա՛ութեամբ երգեաց սըրբո՛յ կուսին ա՛ւետս բերկրեաց ա՛նելով. ո՛ր ծընա՛ւ ընդ փըրկի՛չ աշխա՛նց մերոց: Ա՛նթառելին երկի՛ն եւ երկրի. ի կուսակա՛ն արգանդէ՛ մեզ կեա՛նք յայտնեցաւ. Ա՛ստ՛ուա՛ծ այցելո՛ւ մարդկա՛ն: Յառաջընթաց փայլմա՛ն լուսաւո՛ր աւետն. մո՛գո՛ւքն հետեւելով ընդ աստղի՛. ի ծընո՛ւնդ Աստուածա՛րդուհ՛ն:

ԽԶ. Ա՛յսօր ցընծա՛ն զամբ հրեշտակաց ընդ հաւատա՛ւոքս ի յերկրի. ո՛՞վ լուա՛ղէն խորան երկնաւորըման նկեղեցի՛ սո՛ւրբ. ո՛ւրախ լե՛ա՛՛ր վէ՛մ պատուականն հա՛՛վանի մեր և յոյս: Զուարճացի՛ր հարան ա՛նարատ ընտրեալ վայելչապե՛՛ս. զանարեա՛՛ւ հաճեցեր փառաք եւ եղ ընդ առաջ ե՛՛րկնաւոր փեսային. ո՛ւրախ լե՛ա՛՛ր անմե՛՛ւղ բազմածին ա՛՛հա՛՛ փեսային գա՛յ առ քե՛զ: — փառք Հօր, Ա՛ստո՛ւած նորո՛գեցաւ մեզ ա՛ւետ զան մըկըրտութեա՛ն. յաղթանդ մո՛՛ւր Հոգւո՛վն յըղացեալ ծնանելո՛վ վերըստին գհամա՛՛ռանցելոցս ի բրնառնս. ո՛ւրախ լե՛ա՛՛ր անմե՛՛ւղ յառաջնո՛ւն ա՛՛հա՛՛ որդին գա՛յ առ քե՛զ:

— Ա՛յժմ և միշտ: Ո՛ր զամենաձե՛ն անօրինութիւնս. կամա՛ւ յանձն ա՛ռեր փըրկի՛չ ընդ մեղա՛ւորանցս. վա՛ռն անեռա՛ւ խոնարհո՛ւթեանըդ քո՛ և մեզ ողորմեա՛:

Մ՚աղթանք. փառք հրաշափառ տէրութեան:
Ա՚լէլուիա. Ա՚՛՛՛ ՛՛՛

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Գ.

Ո՛ր խօրհըրդոյ ես Տէր Աստուած ամենայն. զծածկեալ խորհուրդ չարին անպատկանելով ես։ ‖ ըզքեզ օրհնեմք Աստուած հաւրցըն մերոյ։ Ո՛ր ընդնախանձն Աբրահամու զհանդէս. խրատգոյնըս ծանուցեր ամենաւեօք որդւոյն պատուական ըզքեզ։ Ո՛ր չնորհես ծածկելոյ յայտնիլ զնէ. Յուզամ սիրտ պարծանոյ զանհնազանդելիդ մանանէր. ըզքեզ։

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ Եւ բարձր արարէք ընդ նա յաւիտեան։ Զբնակեալն ի վերին զօրըն ծածկապէս խորհուրդ. քահանայքըն հոլովեալ վանեցաւ զԱստուած. Եւ բարձր։ Ո՛ր վասըն մեր համբերեաց բանեսարկուին. կամաւ վասեաւ Աստուած բանն Եւ բարձր։

ՄՆԱՑՈՒՄՑԻ Գ.

Աստուածածնին երկնային դուռն աստուածային ձայնիւն աւետարանէր հրեշտակն. ‖ ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ։ Ի՛ քերովբէս բազմեալ ընդ Հօր անապականարար բնակիլ հաճեցաւ ի քումմէ յարմարանի. ուրախ։ Ո՛ր բոցեղէն սրովբէից չըրջափակեալ պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի գերկրս հոգեղինէ յայտնեալ. ուր։

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ.

Ըզքէն խորհեցան ի չարութիւն Աստուած յաւիտենից. ոչ բանիւ զաստիարակութեամբ հիմնեցուցեր։ Ըզքեզ որ արարիչդ եւ մեծութեամբ սրտմտիլ վասեաւ. յանձն առեր զամենայն համբերելով վասըն մեր։ Ըզքեզ որ թագաւորդ թագաւորաց ի ծառայէ դատապարտեալ. զքէ ըզմիջ փըրկեսցես ի յանեծից Ադամայ։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Գ.

Ա՛յսօր Եկեա՛լ կամա՛ւ փըրկի՛չն ա՛ռ ի՛ մահանէ յանձրե՛ն ժողովըրդի՛ն. ‖ վա՛սըն փը՛րկութեան հէ՛թա՛նոսաց: Ա՛յսօր մահանի՛ Բանն ի բանտա՛ւր հօ՛տէ. և յա՛ռաջնոց դատա՛պարտի յանօ՛րինաց ժողո՛վըրդէն. վա՛սըն: Ա՛յսօր հա՛ղն լոցՏէ՛րըն դատապա՛րտէ. և արծաթո՛վ վաճառի՛ ա՛րարիչն ազա՛րածոց. վա՛սըն:

Ա՛ՀՈՒՈՓՈՒ ԵՐԵՔ

Խորհեցան և խօսեցան գչարութի՛ւն, և դաւադրա՛ւթի՛ւն ի բարձունս խորհեցան:

Եղէ՛ն յերկինս զբերանս իւրեանց, և զլեզուս իւրեանց ածէ՛ին գերկրա՛ւ:

ՓՈՂՈՍ. Փառաւորեցու՛ք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Գ.

Ո՞՛վ ըսքանչե՛լիք այսօր տեսանե՛մք յաշխարհի՛ ի մէ՛ջ հաղո՛ղինաց. ա՛ռաքա՛ծք ա՛րարչի՛ն ազա՛նութեան խորհի՛ն զխորհո՛ւրդ: Ո՛ր բա՛նին իւրո՛վ գերկի՛նս եւ գե՛րկիրըս հաւասարեա՛ց յա՛յլընչէ գոյացուցեա՛լ. վա՛ճառո՛ւ այսօր գե՛ւրապին ընդ երեսո՛ւն արծաթո՛վ: Ո՛վ Յո՛ւդաս արտասուե՛լի. երկնաւո՛ր վարդապետի՛ն ազա՛նութեան խորհի՛ զխորհո՛ւրդ. մա՛նաւանդ վո՛ւշ անօ՛րինաց դի՛ խաչեցի՛ր ի մէ՛ջ երկրի՛:

ՓՈՂ. Վա՛ն խաղաղութեան: Աղ. Սուրբ ես Տէր:

Ա՛Ղ ՍԱՂՄՈՍ Ի. ՊՔՈՅԻՆ.

Կց. Ո՛ր ուսէ՛ր գհայ իմ, յառնախեաց առնել ինձ խաբէութի՛ւն:

Փխ. Երանի՛ որ խորհի զաղքատն և զտնանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր:

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի. և ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց:

Տէր օգնական է նմա ի մահիճս ցաւոց իւրոց , զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ի հիւանդութենէ նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ , բժշկեա զանձն իմ , զի մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար , երբ իցէ մի մեռցի և կորիցէ անուն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն , խօսէր ի սրտի իւրում . ժողովէր զանօրէնութիւնս յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր , միանէն չչնջէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ի վերայ իմ , բան անօրէնութեան ևդիր ի վերայ իմ :

Միթէ որ ննջիցէն՝ այլ ոչ ևս յաւելցու յառնել . քանզի և այրն խաղաղութեան իմոյ՝ յոր և եհան յուսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յառնախաւց առնել ինձ խաբէութիւն :

Այլ դու Տէր ողորմեա ինձ , կանգնեա զիս , և հատուցից նոցա :

Ցայսմ ծանեայց թէ հաճեցար ընդ իս , զի մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ :

Այլ զիս յամբծութեան իմում ընկալար , հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի յաւիտեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

ՁԿՂ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : ԺԴ . 1 :

ՁՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ երկուց աւուրց . խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ եթէ զիարդ զնա նենգաւ կալեալ սպանանիցեն : Բայց ասէին՝ թէ մի՛ ի տօնի աստ , զի մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն : Եւ մինչ էր ի Բեթանիա ի տան Սիմոնի բորոտի բազմեալ , եկն կին մի որ ունէր շիշ իւղոյ նարդեան սպեղանւոյ մեծագնոյ , և բեկեալ զշիշն՝ եհեղ ի վերայ գլխոյ նորա : Եւ ակնկերպարն զչարէին և ասէին . ընդէր եղև

կորուստ իւղոյդ այդորիկ . մարթ էր զայդ իւղ վաճառել աւելի քան երիք հարիւր դահեկանի , և տալ աղքատաց . և զայրանային նմա յոյժ : Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա . Թոյլ տուք զմա . զի՞ աչխատս առնէք , զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս . յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք , և յորժամ կամիք՝ կարօղ էք առնել նոցա բարիս . այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք : Դա զոր ունէրզ՝ արար . յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ի նչան պատանեաց : Ամէն ասեմ ձեզ , ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աչխարհ , և զոր արար դա՝ խօսեսցի վասն յիչատակի դորին : Եւ Յուդա Սկարիովեացի մի յերկոտասանիցն անտի՝ գնաց առ քահանայապետան՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա : Նոքա իբրև լուան՝ խնդացին , և խոստացան տալ նմա արծաթ : Եւ խընդրէր՝ թէ զիարդ պարապով մատնեսցէ զնա : 11 :

Երէ . խաւարն անգ : Փոր . խնդրեսցուք : Կեցս : Ի Ըն- : Աղ . Քոմ ամենազօր և հրաչալի աէրութեանդ :

ՁձԱՇՈՒ Հաճ ասէն հանդիերդ չարաչանչ և ձեզ աղօթից :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

Ի պատն Հաճ ասէն . Խոնարհեցս և Ապրեցս :

Մ Ե Ս Ն Դ Ի

Նայեաց , և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ :

Մինչև յե՞րբ Տէր մոռանաս զիս հապաս , մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

ըմթերցուած ի ծննդոց : ԺԸ . 1 :

Եւ երևեցաւ Աստուած (Աբրահամու) առ կաղնեաւն Մամբրէի , մինչդեռ նստէր առ դուրս խորանին իւրոյ ի միջօրէի : Ամբարձեալ զաչս իւր և եահս , և ահա արք երիք կային ի վերոյ քան զնա : Եւ իբրև եահս , ընթացաւ ընդ առաջ նոցա ի դրանէ խորանին իւրոյ , և երկիր եպագ ի վերոյ երկրի և ասէ . տէր եթէ գտի շնորհս առաջի քո , մի զանց առներ ի ծառայէ քումմէ . այլ առիցս սակաւ մի ջուր , և լուացեն զոտս ձեր , և զովասչիք ընդ ծառովս . և առիցս հաց և կերիջիք և ապա

երթիքիք զճանապարհ ձեր. փոխանակ զի զարձարուք առ ծառայ ձեր: Եւ ասեն. այդպէս արա, որպէս ասացերդ: Եւ անդեցաւ Աբրաամ ի խորանն առ Սարրա, և ասէ ցնա. փութա թրեա զրիւս երիս ալեր նաշհոյ, և արա նկանս: Եւ յանդեայ ընթացաւ Աբրաամ, և ա՛ռ որթ մի մատաղ և բարի և եռ ցպատանին, և փութացոյց վաղվադակի հասուցանել: Եւ ա՛ռ կոգի և կաթն և զորթն զոր հասոյց, և եդ առաջի նոցա և կեր բան. և նա կայր առաջի նոցա ընդ ծառովն: Եւ ասեն ցնա. ո՞ւր է Սարրա կին քո: Նա պատասխանի եռ և ասէ. ահաւանիկ ի խորանի անդ է: Եւ ասէ. դարձեալ եկից առ քեզ ի ժամանակի յայսմիկ ի տոյն աւուրս, և ունիցի որդի Սարրա կին քո: Եւ Սարրա ունկն դնէր առ դրան խորանին, քանզի յետոյ նորա կայր: Եւ Աբրաամ և Սարրա ծերացեալք էին և անցեալք զաւուրբք, և պակասեալ էր ի Սարրայէ լինել ի կանանց օրինի: Ծիծաղեցաւ Սարրա ընդ միտս և ասէ. որ ինչ ցայժմ ոչ եղև ինձ, ա՛րդ լինիցի. և տէր իմ ծերացեալ է: Եւ ասէ Տէր ցԱբրաամ. զի՞ է զի ծիծաղեցաւ Սարրա ընդ միտս իւր և ասէ, թէ արդարև ծնանիցիմ, զի ահա ես պառաւեալ եմ: Միթէ ակարանայցէ առ ի յԱստուծոյ բան. ի ժամանակի յայսմիկ դարձայց առ քեզ ի սոյն աւուրս, և եղիցի Սարրայի որդի: Ժխտեաց Սարրա և ասէ. թէ ոչ ծիծաղեցայ. քանզի երկեաւ: Եւ ասէ. ոչ այդպէս, այլ ծիծաղեցար: Եւ յարուցեալ անտի արանցն հայեցան ընդ երեսս սոդոմացւոց և գոմորացւոց. և Աբրաամ երթայր ընդ նոսա յուղարկել զնոսա: Եւ ասէ Տէր. միթէ թագուստս ինչ իցէ յԱբրաամէ ծառայէ իմմէ զոր ինչ գործելոց եմ. այլ Աբրաամ լինելով լինիցի յաղգ մեծ և ի բազում, և օրհնեսցին ի նա ամենայն ազգք երկրի: Քանզի գիտէի եթէ պատուիրեսցէ որդւոց իւրոց և տան իւրոյ յետ իւր՝ պահել զճանապարհս Տեառն և առնել զարդարութիւն և զիրաւունս. և ածցէ Տէր Աստուած ի վերայ Աբրաամու զամենայն զոր խոսեցաւ ընդ նմա: Եւ ասէ Տէր. սղաղակ սոդոմացւոց և գոմորացւոց յաճախեաց, և մեղք նոցա մեծացան յոյժ. և արդ իջեալ տեսից եթէ բաւ սղաղակն նոցա որ յիւն հասանէ՝ վճարիցեն. ապա թէ ոչ՝ զի գիտասցից: Եւ դարձեալ անտի արանցն եկին ի Սոդոմ.

և Աբրահամ կայր առաջի Տեառն : Եւ մատուցեալ Աբրահամ ասէր . միթէ կորուսանիցե՞ս զարդարն ընդ ամպարշային, և լինիցի արդարն իբրև զամպարիշան : Եթէ իցեն հինգ արդար ի քաղաքի , կորուսանիցե՞ս զնոսա , և ոչ ներիցես ամենայն տեղեացն վասն հինգ արդարոյն՝ եթէ իցեն ի նմա . քաւ լիցի քեզ առնել զայն բան, սպանանել զարդարն ընդ ամպարշային , և լինիցի արդարքն իբրև զամպարիշան . քաւ լիցի քեզ որ դատիս զամենայն երկիր . մի արասցես զայն դատաստան : Եւ ասէ Տէր . եթէ գտցի ի Սոդոմ հինգ արդար ի քաղաքի անդ , թողացուցից ամենայն տեղեացն վասն նոցա : Պատասխանի եւս Աբրահամ և ասէ . այժմ սկսայ խօսել ընդ Տեառն, բայց ես հող եմ և մոխիր . եթէ պակասիցեն քան զհինգն արդար հնգից չափ , կորուսանիցե՞ս վասն հնգից զամենայն քաղաքն : Եւ ասէ . ոչ կորուսից՝ եթէ գտցի անդ քառասուն և հինգ : Եւ յաւել եւս խօսել ընդ նմա և ասէ . իսկ եթէ գտցի անդ քառասուն : Եւ ասէ . ոչ կորուսից վասն քառասնից : Եւ ասէ . միթէ իցէ՞ ինչ Տէր եթէ խօսիցիմ. իսկ եթէ գտցի անդ երեսուն : Եւ ասէ . ոչ կորուսից՝ եթէ գտցի անդ երեսուն : Եւ ասէ . արդեօք կարայ խօսել ընդ Տեառն. եթէ գտցի անդ քսան : Եւ ասէ . ոչ կորուսից վասն քսանից : Եւ ասէ . միթէ իցէ՞ ինչ Տէր եթէ խօսեցայց եւս միւս անգամ. եթէ գտանիցի անդ տասն : Եւ ասէ . ոչ կորուսից վասն տասանցն : Եւ գնաց Տէր իբրև լսեաց ի խօսելոյ անտի ընդ Աբրահամու , և Աբրահամ դարձաւ ի տեղի իւր : Եւ եկին երկու հրեշտակքն ի Սոդոմ ընդ երեկս . և Ղովտ նստէր առ դրան սոդոմացւոցն : Իբրև եաս Ղովտ , յարեաւ ընդ առաջ նոցա , և երկիր եպագ ի վերայ երեսաց իւրոց երկիր և ասէ . աշաւասիկ ես տեարք , եկայք ի տուն ծառայի ձերոյ , հանգիրուք , և լուացիք զոտս ձեր. և կանխեալ ընդ առաւօտս երթիջիք զճանապարհ ձեր : Եւ ասեն . ոչ. այլ ի քաղաքամիջի առաս գիշերս : Եւ բռնադատեաց զնոսա յոյժ , և խոտորեցան առ նա և մտին ի տուն նորա , և արար նոցա ընթրիս , և բազարջ եփեաց նոցա և կերան : Մինչ չեն ի քուն մտեալ էր նոցա , և արք քաղաքին սոդոմացւոց պատեցին զտունն յերիտասարդաց մինչև ցծերս , ամենայն ժողովուրդն ի միասին , և կո-

չէին սրտաւքս զՂազար և ասէին ցնա. ոչ են արքն որ մոին առ քեզ գիշերի, աճ զնոսա առ մեզ զի գիտասցուք զնոսա: Եւ ել առ նոսա Ղազար սրտաւքոյ գրանն, և զդեան ձգեաց զինի իւր, և ասէ ցնոսա. քաւ լիցի ձեզ եղբարք. մի գործէք գայդ չարիս. են իմ երկու դառերք, որ գայր ոչ գիտեն, հանիցէ զնոսա առ ձեզ, և սրարէք ընդ նոսա որպէս հաճոյ իցէ ձեզ. բայց միայն սրանցդ այդոցիկ մի ինչ մեզ առնիցէք, որովհետև մոին ընդ յարկաւ գերանաց իմոց: Եւ ասեն. ի բաց կաց. մներ բնակել պանդխտութեամբ, միթէ և դառասանն ևս դառել. այժմ և զքեզ ևս չարչարեացուք առաւել քան զնոսա: Եւ բռնադատէին զայրն Ղազար յոյժ, և մերձ էին զդուրան խորտակել: Եւ ձգեալ առանցն զձեռս իւրեանց կորզեցին յինքեանս Ղազար ի տուն անդր, և զդուրս տանն փակեցին. և զարան որ առ դուրս տանն կային՝ հարին կուրութեամբ ի փոքուէ մինչև ցմեծն, և լքան խնդրել զդուրան: Եւ ասեն սրքն ցՂազար. Է՞ ոք քո աստ փեսայ կամ որդիք կամ դրսեերք, կամ այլ ոք քո՝ իցէ՞ ի քաղաքի աստ. հան ըզնոսա ի տեղւոջէ յայսմանէ: Զի կործանելոց եմք մեք զքաղաքս զայս. զի բարձրացաւ աղաղակ սուգս առաջի Տեառն. և առաքեաց զմեզ Տէր առնակել զսա: Եւ Ղազար և խօսեցաւ ընդ փեսայս իւր որ առնլոց էին զդառերս նորա, և ասէ. արիք և ելէք ի տեղւոջէ աստի յայսմանէ, զի առնակէ Տէր զքաղաքս: Եւ թուէր ծաղրը առնել յաչս փեսային իւրոց: Եւ իբրև եղև առաւօտ, փութացուցանէին հրեշտակքն Ղազար և ասէին. արի առ գինի քո և գերիսն զոսերս քո զոր ունիս, և ել աստի, զի մի և դու կորնչիցիս ընդ անօրէնութիւնս քաղաքիդ: Եւ նորա խոովեցան. և կարան հրեշտակքն զձեռանէ նորա և զձեռանէ կնոջ նորա և զձեռանէ երկուց դառերաց նորա. զի խնայեաց Տէր ի նա. և հանին զնա և եդին արտաքոյ քաղաքին: Եւ եղև իբրև հանին զնոսա արտաքս, ասեն. ապրեցո զանձն քո, մի դառնայցես յետս, և մի կայցես յամենայն կոզմանս աշխարհիդ. զերծիր ի լեառն, գուցէ ընդ նոսա ըմբռնիցիս: Եւ ասէ Ղազար ցնոսա. աղաչեմ առ. որովհետև եգիտ ծառայ քո ողորմութիւն առաջի քո, և մեծ արարեր գարգարութիւն քո՝ զոր առնես յիս ապրել անձին

խնդ . և արդ ես ոչ կարեմ զերծանել ի լեառն , զուցէ հասանիցեն ինձ չարիքն և մեռանիցիմ . ահա քաղաքս այս մերձ է անկանել ի նա , որ է փոքրիկ , անդ ապրեցայց . և չէ փոքր , և կեցցէ անձն իմ վասն քո : Եւ ասէ ցնա . ահաւասիկ արարի մեծարանս երեսաց քոց և ի բանիդ յայդմիկ՝ չկործանել զքաղաքն վասն որոյ խօսեցար : Եւ արդ փութա զերծանել ի նա , զի ոչ կարեմ առնել իրս մինչև անկանիցիս անդր : Վասն այնորիկ կոչեաց զանուն քաղաքին այնորիկ Սեգոր : Արեգակն ծագեաց յերկիր , և Ղովտ եմուտ ի Սեգոր . և Տէր տեղաց ի Սոդոմ և ի Գոմոր ծծումբ և հուր ի Տեառնէ յերկնից . և կործանեաց զքաղաքսն զայնոսիկ և զամենայն կողմանսն , և զամենայն բնակիչս քաղաքացն և զամենայն բոյս երկրին : Եւ դարձաւ կինն Ղովտայ յետս , և եղև արձան աղի : Եւ կանխեալ Աբրահամ ընդ առաւօտն ի տեղին ուր կայր առաջի Տեառն , և հայեցաւ յերեսս սոդոմացւոց և գոմորացւոց , և յամենայն երեսս երկրի գաւառին . և եհաս և ահա ելանէր բոց երկրին իբրև մրրիկ հնոցի : Եւ եղև ի սատակել Տեառն զամենայն զքաղաքսն շուրջ զրնակութեամբն՝ յիշեաց Աստուած զԱբրահամ, և եհան արձակեաց զՂովտ ի միջոց կործանմանն , ի կործանել Տեառն զքաղաքսն յորս բնակեալ էր ի նոսա Ղովտ : Եւ ել Ղովտ ի Սեգորայ , և նստաւ ի լերինն , և երկոքին դստերք նորա ընդ նմա . քանզի երկեաւ բնակել ի Սեգոր . և բնակեաց յայրի անդ ինքն և երկոքին դստերք նորա ընդ նմա : ՓԹ . 30 :

Ընթերցուած Յաւակաց : Ա . 10 :

Որդեակ , մի խարեսցին զքեզ արք ամպարիշտք , և մի ախորժեսցես՝ երթ կոչեսցեն զքեզ և ասիցեն . եկ ընդ մեզ՝ կացարդ լեր արեան . ծածկեսցուք յերկրի զայր արդար ի տարապարտուց . կլլցուք զնա կենդանւոյն իբրև զժոխք , և բարձցուք զյիշատակս նորա յերկրէ . և գտացուածս նորա զկեսպէս ըմբռնեսցուք , լցցուք զմառնս մեր աւարաւ . զվիճակ քո արկ ընդ մեզ , քսակ հասարակաց առացուք ամենեքեան , գանձարան ի միասին եղիցի մեր : Որդեակ մի երթիր ճանապարհ ընդ նոսա , խոտորեա զոտն քո ի չարացս նոցա : Չի առ

նոցա ի չարիս ընթանան, և երագունք են ի հեղուլ զարիւն։ Զի ոչ եթէ տարապարտուց ձգեն զորթիս թաչնոց. զի նոքին իսկ որ ապանութեանն հաղորդ են՝ զանձեն անձանց իւրեանց զչարիս. կործանումն արանց անօրինաց չար է։ Այս ճանապարհք են ամենեցուն որք գործեն զանօրէնս, զի ամպարշտութեամբն զանձինս իւրեանց սատակեն։ 19։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ Ի ՋԱՔԱՐԵԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԷ։ ԺԱ. 11։

Եւ ծանիցեն քահանայքն զիսաչինս պահեստի իմոյ, զի բան Տեառն է։ Եւ ասացի ցնոսա. Թէ բարւոք թըւի յաչս ձեր՝ տուք վարձս իմ. ապա թէ ոչ՝ դադարեք։ Եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթիս։ Եւ ասէ ցիս Տէր. արկ դու զայդ ի բովս, և քննեա թէ փորձ իցէ, որպէս ես գոայ փորձ վասն նոցա։ Եւ առի զերեսուն արծաթին, և արկի ի տուն Տեառն ի բովս։ Եւ ընկեցի զդաւազանն երկրորդ՝ զվիճակն, զրել զուխտ իմ ի մէջ Յուդայ և ի մէջ Իսրայելի։ 14։

Աղ՝ ՈՒղիղ եղիցին։ Քրդ. Աղաչեսցուք։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Նոր պանչելիք այսօր տեսանեմք յաչխարհի։ 380։

Քրդ. Վասն խաղաղութեան։ Աչ. Հայր գթած։

Աղ՝ ՍԱՂՄՈՍ Խ. ԿՂԲԱՅՑ.

Կճ. Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ. բժշկեա զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։

Փխ. Երանի որ խորհի զպզտաման և զանանկն։ 380։

ՁՀԻ ՕՐԹԻ

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ ԻՁ. 3։

ՎԱՍՆ ՏԵՏՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն և գպիրք և ծերք ժողովրդեանն ի սրահ քահանայապետին՝ որում անուն էր Կայիափա. և տարան խորհուրդ՝ զի նենգութեամբ կալցին զՅիսուս և սպանցեն։ Բայց ասէին, Թէ մի ի տօնի ասա՝ զի մի խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն։ Իբրև եկն Յիսուս ի Բեթանիա ի տուն Սիմոնի

բարեաւ, մատեաւ առ նա կին մի, որ ունէր չիչ իւղոյ ծանրագնի, և թափեաց ի գլուխ նորա ի բազմականին։ Իբրև տեսին աշակերտքն՝ բարկացան և ասեն. ընդէ՞ր է կորուստ այդ իւղոյդ. զի մարթ էր վաճառել զդա մեծագնի՝ և տալ աղքատաց։ Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա. զի՞ աշխատս առնէք զկինդ, գործ մի բարի գործեաց դա յիս. յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, բայց զիս ոչ հանապատ ընդ ձեզ ունիք։ Ածրականել գորա զիւղդ ի մարմին իմ՝ առ ի թաղելոյ զիս նշանակեաց։ Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ՝ խօսեսցի և զոր արար դա ի յիշատակ դորա։ Յայնժամ գնաց մի յերկոտասանեցն անուանեալն Յուդա Ակարիովթացի առ քահանայապետսն, և ասէ. զի՞նչ կամիք տալ ինձ, և ես մատնեցից զնա ձեզ։ Եւ նոքա կշռեցին նմա երեսուն արծաթի. և յայնմ հետէ խնդրէր պարապ՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա։ 16։

Ադ- Ջ-ը. խնդր։ կեցս. ի ըն- ։ Աչ. թագաւոր խաղ։

Ա Ի Ա Գ

Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի. Գ Կ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Վ՚ԵՐԱՀԳՈՒՆ երկնից մըշտաընկճեալ՝ Հօր ո՛րդին. Նեղութեամբ խմելս ի վեր քան զկրաչս. ծանանչի առաքեալ զկնի զոգ անկաղապատելի ամառուածութեամբն։ Բանն ինն զմաքրեցելոցն չթուի զնալս լուանայ. զի վճռաւորութիւն ի նմանէ տըպաւորեսցէ. երրորդութեանն գո՞չ ծիւրվան։ Բանչիսէ զմարմին իւր եւ զարիւն. ըմ՚ նո՞ր ձեռս ունելով եւ յիշատակ կամաւոր մահուանն. մերձեցելոցս ի նա՞ սըրբութեամբ։

÷ Ամրիւր լուսոյ և ճառագայթ անչիջանելի՝ լոյս. ար լուանայ՞ զի յանձն առեր զառս աշակերտաց ծոն.

‖ մնքրեա՛ ի միջ ըզմէկ խաւարին խարհրդոյ եւ լուսաւորեա՛ զմեզ։ Ո՛ր մնրմնով և արեամբ քո ցուցեր ըզթողութիւն մե՛զ ոգոյ. որ ըմի՛՛շտ պատարագին ի մեզ անճառապէ՛ս. մնքրեա՛։ Ո՛ր քաւիչ զոյս նոր ուխտ ցուցեր յետ անապ՛ինոյ քո. մահացեա՛՛ցս ի ձա՛չկմանել նախահօ՛ծն. մնքրեա՛։

† Ո՛ր եաք ի յերկինս ե՛ւ ի վերոյ երկրի այսօ՛ր. յանձն առե՛ր լուսանալ զմոս աչակերտացն. եւ գի՛ն լուսաւորիսառա ի մեզոյ խմոց։ Ո՛ր բարերարեա՛ մնրմնալի զնւարթնոյ. համե՛ցար մնրմնով պատարագել. սրա եւ գին արժանի առաւաւոտեանն չնորհիդ։ Որոյ աթո՛ռ քե՛րաւել ի վերնատունն բանմեցար. կե՛նարար բաժանե՛ն ըզմեզ փըրկեցեր. փըրկեա՛ եւ գի՛ս յաւիտենից ի հրոյն։

† Քրիստոս Աստուած ո՛ր վանքն մեր խոնարհեցար ի կամաւոր չարչա՛րանս. լուսոյեր զոտս աչակերտացն ‖ այսո՛ր ի սո՛ւրբ վերնատունն. ազաչեմք փըրկի՛չ ո՛՛րթո՛՛ւեան։ Ո՛ր կանգնեցեր սեղան խաչհրդոյ և արբո՛ւցեր յանմահական բաժակէն. սըրբոյց քոց աւոտքելոյն այսո՛ր ի սո՛ւրբ վերնատունն. ազաչեմք։ Առքրեա՛ զմեզ սուտ և վարձհուրդս գի՛ եւ մեք հաղորդեսցուք սըրբութեամբ ընդ սրբոյց քոց աւոտքելոյն այսո՛ր։

† Ո՛ր վանքն մեր յերկրի երեւեա՛լ. գա՛՛մե՛նեքեան կատարեցի՛՛ր սո՛ւ ծրի՛՛նոյն. ա՛՛յսօր կատարմամբն սուտերական սո՛՛նի՛՛ն. ‖ Ո՛րդի՛՛ Աստուծոյ ողո՛՛րմեա՛։ Առաջ ձըչմարիտ և գո՛՛ն ա՛՛նապա՛ս. որ գա՛՛ստպատեցեր զմե՛՛զ ի մնրմնի. ա՛՛յսօր խո՛՛նարհեցար ի լուսանալ զմոս աչակերտացն. Ո՛րդի՛՛։ Բա՛՛ն չէր և քահանայապե՛՛տս ճըչմարիտ. որ գա՛՛չխարհանկեցոյց ըզմարմին և զարիւնդ քո բա՛՛շխեցե՛՛ր յաշա-

քեանքն. ա՛յո՛յ հաղորդի՛ն հո՛գիդ ենք ա՛ստուա-
ծայի՛ն ի՛ն խորհըրդոյդ. Որդի՛ Աստուծոյ ողո՛րմեա:

† Յո՛րմէ սարսա՛ռ սերովբէքն ո՛չ իշխէի՛ն նայել.
այսո՛ր մա՛րդ ի ծառայի կերպարանա՛ն եղեալ նախա-
յաւիտեանն բանն. ‖ օրհնեցէ՛ք ըզնա՛ հո՛գւո՛ր եր-
գով: Որ զնաւակիդ պատ այսօր ճըշմարտապէս կա-
տա՛րեաց. լըւանալո՛վ զոտս աշակերտացն ի պա-
տրանա՛ց թըշնամւոյն. օրհնեցէ՛ք:

Հգ. Ո՛՛ր համագոյդ ե՛ս Հօր և Որդւոյ. անճառապար
բըզխանա՛ն ի՛միշտ կ՛ընդ. ա՛յո՛ր բըզխանցեր ջուր կեն-
դանի յե՛րեսա՛՛ղէմ ‖ Հո՛գի՛՛ Աստուծոյ ողորմի՛ա՛ եմ:
Որ ա՛րարչակից ե՛ս Հօր և Որդւոյ. արո՛վ կենդանա-
ծնեա՛ք ի Ջո՛՛ւրս աբրահամ. ա՛յո՛ր ծրդին Աստուծոյ
ծնանիս ի՛՛ Յորդ. Հո՛գի՛՛: Որ փառակից ե՛ս Հօր և
Որդւոյ. ևս քընեան ըզխո՛՛րս Աստուծոյ. ա՛յո՛ր խո-
րագիտս խնամոյիդ գլխո՛՛ւս աչխարհի արա՛՛րի՛ր. Հո՛գի՛՛:

Հն. Որ ե՛րկայնամիտ ե՛ս ՏԷր. քաղցր և ա՛նողո-
քակալ հանդո՛՛ զհոգի քո ծառայից. ‖ զի մի զարհո՛՛յ անա՛՛նկ
ամա՛՛չեցեալ յա՛՛ւուրն ահե՛՛ղ ա՛՛ստենին: Ջկի՛՛շատակ հրա-
ժա՛՛րեցին ի հաճոյս քեզ ընկալցիս. ևս գո՛՛ւթաբա մեր
ընկալ ա՛՛րպե՛՛ս զԱբելի՛՛ն զՆո՛՛յէ և զԱբրահա՛՛մն. զի
մի զարհո՛՛յ անա՛՛նկ ամա՛՛չեցեալ յա՛՛ւուրն ահե՛՛ղ ա՛՛ստե-
նին: Ի խո՛՛րան քո՛՛մ ա՛՛րդասց հանդուցես ընծա՛՛ռայս
քո. ևս զհոգիս նո՛՛ցա՛՛ դա՛՛սեսցես ընդ ա՛՛ւրբըս քո. զի:

Մե. Որ յե՛՛նւթեանդ ես ընդ Հօր և սո՛՛ւրբ Հոգւո՛՛ն ա՛՛նբա-
կի՛՛ցն Որդի. խո՛՛նարհե՛՛ցար ի հայրա՛՛կան ծոցոյ. մա՛՛րդ
ե՛՛ղեալ մարմնացար ի կուսէ՛՛ն. քա՛՛նզնա՛՛ցո՛՛վ պա՛՛տկա՛՛ռին
մեղա՛՛ւ յանեցանա՛՛ց նախահայրն. ‖ քե՛՛զ ե՛՛՛ւ բո՛՛ւկմբ ընդ
զո՛՛րս հրեշտակացն. ի՛՛ մէջ հո՛՛ւրանցն, օրհնեա՛՛՛լ ե՛՛ս
Քրիստո՛՛ս նախայաւիտեա՛՛ն բանիդ: Այսօր ծընա՛՛ր որ

ի հօրէ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի. ճանաչումն վառ ածց և ծանօթումն յանմեկնելի լուսոյն. ամաղագնչակ տեսլեամբըն յայրին իմիմանի եւ ի մրճիւր յանբանից բազմանալ. քեզ: Թագաւոր փառաց Քրիստոս և արարիչ բոլորից. Առաւած հզօր իշխան Հայր հանդերձեալ լուսոյն. մնանոկ երեւեալ աշխոյժ անխափանելիդ ի յհնութեան. քեզ:

Խշ. Աչխոյժ ուրախանալով ցընծան երկրնի՛ք զթագաւորութիւնքն. ի նաւակատիս սուրբ եկեղեցւոյ. քանզի չնորհեցաւ մեզ քահանայապետ յաւիտենից. ի լուսաւորել զկաթուղիկէ սուրբ եկեղեցի. ‖ վահ.ծ. աբք գալըստեան քո տէր: Աչխոյժ սիրեն լուսոյ հովանի եղեւ ի մեզ ի բարձանց. քանզի Թագաւորն երկնաւոր եկաւորէ ի սուրբ եկեղեցի. եւ զո՛՛՛ բք հրեշտակաց ծառայեալ ոտանց ընդ մարդկան. փա՛: — փառք Հօր: Աչխոյժ քահանայապետ հընչեալիս սուրբ առաքելոյն օրինօքն պատուել. կանգնէ ըզքառանկիւն սեղա՛ն խաչին. արժանապէս պատարագեալ բաչխէ զմարմի՛ն եւ զարիւնըն Տեառն. մարբանպէս մերձեցարուք փըրկեալքդ նո՛ր ժողովուրդք. եւ հայցեցէք ի Քրիստոսէ զի չնորհեսցէ ըզառ մե՛զ ընդ երկայն աւուրս:

— Աչիմ և միշտ: Աչխոյժ վերընաւին նորոգեցաք ի յանեծից նախահ՛՛՛ն. ճանչնակեցո՛՛՛վ ըզմտաւքին և զարիւն Որդո՛՛՛ն Աստուծոյ. օրհնեցէք ըզընա՛՛՛ հա՛՛՛ գո՛՛՛ւ եղբօր:

Ա՛՛՛ղ՛՛՛ե՛՛՛ւ. փառք հրաշափառ սէրութեան:
Ա՛՛՛լէլուիա. Ա՛՛՛ւ՛՛՛ հնչեցո՛՛՛ուն. Լուսոյցդ արբուխեամբ:

ՅԱՂԱԼԻՕՏՈՒ

ՀԱՐԾ ԲՁ

Լ՚ոյպ ի հայրական ծոցոյ ծանգեալ հալածե՚լո՚վ վհատար մեղաց. կենանարբոյ յոյսանեցեր այսօր զհարհատոյ ընտրեանալ քո աշակերտանացն. ‖ օրհնեալ եկեալդ ի փըրկութիւն մեզ. Ա՚ստուածդ հարցըն մերոց: Զո՚ր օրհնեն զանօք լուսե՚ղ ե՚նք. զոտըս սաժանեալըս լուացեր. զո՚նդ ծըցըն մերկացեալ ի մե՚նջ ծանծկոյթ ըզգեաս ծառայի ափածաո. օրհնեալ: Ա՚նապակառութեան աղբիւր զկենդանանարբոյ բաշխեցե՚ր զմարմինըդ քո. նո՚րոգե՚լո՚վ ըզմահացեալսըն յանդամոնօք ի պատրանաց թըշնամանացն. օր:

Գ. Ե՚ցէք ճառագայթ փառաց Հո՚ր և պատկեր բառերաբութեան. որ ըզգեցա՚ւն այսօր ընդգեաս ծառայական կո՚ն կերպի. ‖ ընդնա ամենայն ապի՚նք օրհնեցէ՚ք զնդեսոր երգո՚վ: Ո՚ր անճառ խառնարհմութեամբ ի մանքրա՚ւն ոսից աշակերտանացն. ըզմարգկայի՚ն ազգի զընտացս ուղղեաց ի յե՚րկինս. ընդնա: Ո՚ր բաշխմամբ կենդանարար խորհըրդոյ անճառական ճաշակմանին. հրաւի՚բեաց ըզմեզ յերկնից յարքայութի՚ւնն. ընդնա:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԻ ԲՁ

Զքեզ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս: 341:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՁ

Ա՚րկո՚ղ ըզձոյս օրպէս զոմանց. այսօր անճառ խոնարհութեամբ ի վերնատունըն խորհըրդոյ ըզգեաս ծառայի լսափածանիլ յանձն առեր. օրհնե՚մք զկեկեալդ ի կամաւոր չարչարանս: Ա՚րեւ երկրպագեն զոտոք հրեշտակաց խո՚նարհեցար ի լուանալ զոտըս հա՚ղո՚ղե՚նս. բըժըշկե՚լ սոքօք ընդմըշտապարս նախահօրն. բըժըշկեա՚ զհոգւոյ խոց զհիւանդութի՚ւն: Ո՚ր ի խորհուրդս փըրկականս ե՚կեղեցւոյ. բաշխեցեր աշակերտացն

զմարմինդ զի. նմրագնչիլ ըզմահացեալսն ի ճաշակմանէ. հաղո՞րդս այսմ ընկալ ընկերզ միանն մարդասէր։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ո՛ր անընկիզըն յեւթեանդ եմ Աստըւած. այսօր ըզդ՝ցաւ ըզգետս հոգեկէն ծաւալի՝ ծածկելով ըզմեր կութիւն նախահօրն. ‖ ծրհնեալ եկեալդ ի փըրկութիւն աշխարհի մարդկան։ Ո՛ր վերծրհնիս ի հրեղէն քերովբէից. այսօր ընկեր կառաւ ի վերնատունըն խորհըրդոյ. լուացեր զաշակերտսըն յօրինակ վանըն մեր. ծրհնեալ։ Ո՛ր յանթոն փառաց նըստաիս ընդ Հօր. այսօր բանդիլ ընդ աշակերտսըն յանձն առեր. բաշխելով ըզմարմինդ և զարիւն քո սուրբ. ծրհնեալ։

Ա—օ— Էջ

Որսացան զանձն արդարոյ, և զարիւն ամբիծ պարտաւոր առնէին։

Նդև Տէր ապաւէն իմ. Աստուած օգնական յաւուց խնդ։

Բ—ղ. փառաւորեսցուք։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա Կ

Ա՞յսօր կանգնեցան. ահագան մըկըրտութեան ի թո՞զութիւն մեզդ՞ մերոց։ Ա՞յսօր Տէրըն մեր. լուանայր ոտս աշակերտացն և սրտաւորէր զոյս անկարգ։ Մի՛ նմն ի՛ ձէնջ եղբարք. մանանեղոց է գիս ի մահ և ո՛րոշի յաշակերտացդ։ Զայն լուեալ Պետրոսի. անկանարկէր առ Յովհաննէ՞ս հարցանել թէ՞ ով էր։ Բանըն զոր ասաց Յիսուս. սրբոյ մարմնոյդ զիւր գաղտնի և խառնելոյն անմեղութեան։

Ա՛— Բ—ր. վասն խաղաղութեան։ Ա՛. Սուրբ ես Տէր։

Ա՛— ՍԱՂՄՈՍ ՂԳ. —ղբ—յ—

Կ՘. Որսացան զանձն արդարոյ, և զարիւն ամբիծ պարտաւոր առնէին։

Փ՘. Աստուած՝ վրէժխնդիր Տէր, Աստուած վրէժխնդիր յայտնեցար։

* Ներելեաց տես ի Հինգշաբաթի, էջ ԺՆ։

Բարձր լեր որ դատիս զերկիր, Հատո զՀատուցումն ամբարտաւանից:

Մինչև յերդ մեղաւորք, Տէր, մինչև յերդ մեղաւորք պարծեսցին:

Բարբառեալ խօսեսցին զանիրաւութիւն, խօսեսցին ամենեքեան որ գործեն զանօրէնութիւն:

Ջժողովուրդս քո Տէր խոնարհ արարին, և զժառանգութիւնդ քո չարչարեցին:

Ջայրին և զպանդուխտն սպանին, զորբան կատարեցին, և ասացին, ոչ տեսանէ զայս Տէր, և ոչ ի միտ առնու Աստուած Յակոբայ:

Խմացարուք անզգամք ժողովրդոց և անմիտք, մինչև յերդ ոչ առնուք ի միտ:

Որպէս զի թէ որ անկեաց զունկն՝ ինքն ոչ լսիցէ, կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ոչ տեսանիցէ:

Որ խրատէ զազինս՝ որպէս թէ ոչ յանդիմանեսցէ՝ ո ուսուցանէ մարդոյ զգիտութիւն. Տէր ճանաչէ զխորհուրդս մարդկան՝ զի են ընդունայն:

Երանի մարդոյ զոր խրատես դու Տէր, և յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:

Յանդուցանես դու նմա զաւուրս չարութեան, մինչև փորեսցի խորխորատ մեղաւորի:

Ոչ մերժէ Տէր զժողովուրդ իւր, և զժառանգութիւն իւր ոչ առնէ անտես:

Մինչև դարձցին իրաւունք յարդարութիւն, ընկալցին զնա ամենեքեան այք ուղիղ են սրտիւք:

Ո՞ յարիցէ ընդ իս ի վերայ չարաց, կամ ո՞ հաւատասցէ ինձ ի վերայ այնոցիկ որ գործեն զանօրէնութիւն:

Թէ ոչ Տէառն օգնեալ էր ինձ, փոքր մի ևս բնակեալ էր անձն իմ ի դժոխս:

Եթէ ասէի թէ սահ սասանեցան ոտք իմ, ողորմութիւն քո Տէր օգնէր ինձ:

Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ մխիթարութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ:

Մի հաւատարեսցէ քեզ աթոռ անօրէնութեան, ո պատճառէ զվատառակս ընդդէմ հրամանի:

Որսացան զանձն արդարոյ, և զարիւն սրբիծ պարտաւոր առնէին:

Եղև Տէր ապաւէն իմ, Աստուած օգնական յաւուր իմոյ:

Հաստուցէ նոցա Տէր ըստ անօրէնութեան նոցա, ըստ չարութեան նոցա կործանեսցէ զնոսա Տէր Աստուած մեր։

ՁԴՒ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԲ. 27։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է. և զինչ ասացից՝ եթէ Հայր ապրեցո զիս ի ժամանակէ աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի ի ժամս յայս։ Հայր, փառաւորեա զանուն քո։ Եկն բարբառ յերկնից. և փառաւոր արարի, և զարձեալ փառաւոր արարից։ Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր, ասէին որոտումն լինել. կէսքն ասէին, հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս, այլ վասն ձեր։ Այժմիկ դատաստան է աշխարհիս այսորիկ, այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեցի արտաքս. և ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսեան ձգեցից առ իս։ Զայս ասէր, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ։ Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն. մեք լուաք յօրինաց՝ եթէ Քրիստոսն յաւիտեան կայ, և դու դիմաբդ ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ. ո՞վ է այն որդին մարդոյ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. փոքր միւս ևս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է. գնացէք մինչդեռ լոյսն ունիք, զի մի խաւար ձեզ հասցէ. զի որ գնայ ի խաւարի, ոչ գիտէ յո երթայ։ Մինչդեռ լոյսն ընդ ձեզ ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք։ Զայս խօսեցաւ Յիսուս, և չոգաւ թաքուաւ ի նոցանէ։ Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա, և նոքա ոչ հաւատային ի նա. զի լցցի բանն Եսայեայ մարգարէի՝ զոր ասացն. Տէր, ո՞ հաւատաց ի լուր մեր, և բազուկ Տեառն ո՞մ յայտնեցաւ։ Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի միւսանգամ ասէ Եսայի, թէ կուրացոյց զաչս նոցա, և ապչեցոյց զսիրտս նոցա. զի մի տեսցեն աչօք, և իմացին սրտիւք, և դարձցին և բժշկեցից զնոսա։ Զայս ասաց Եսայի, զի տեսս զփառսն նորա, և խօսեցաւ վասն նորա։ Բայց սակայն և յիշխանաց անտի բազումք հաւատացին ի նա. այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտնէին, զի մի ի ժողովրդենէն ելա-

նիցեն: Քանզի սիրեցին զփառս մարդկան՝ առաւել քան զփառսն Աստուծոյ: 43:

Եբր. ձառագ: Քաղ. խնդր: Կեցո. է ընդ: Աղ. Քան մ- մենազօր և հրաշալի տէրութեանդ:

ԿԱՐԳ ՄԵԾԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻՆ

ՁԱՊԱՇԽԱՐՈՂՍՆ ԱՐՁԱԿԵԼՈՑ

Ի ՅԵՐԵԿՆ

Յերբորդ ժամուն ժողովէին ի պատառ եկեղեցւոյն վասն արձակելոյ զպաշխարողն: Բայց ըստ լինի պաշխարող, և ըստ ոչ, գիտել պարտ է: Իբր նախ ասի Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած. ՍՂ. Ծ. Ողորմեա. է ընդ. Օրհնեմք զքեզ: Մղ. Յամենայն ժամ: Սբ. Եւ ևս: Քահ. Օրհնութիւն: Եւ ապա ասէն ՍԱՂՄՈՍ է ընդ, գրոբեալս Զ:

Առաջին գրոբեալ. *ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ*

Ա՛ր քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. Աստուած իմ ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչեցից, և մի ծիծաղեսցին զիս թշնամիք իմ:

Ամենեքեան որք համբերեն քեզ՝ մի ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն անօրէնք յունայնութեան իւրեանց:

Ճանապարհս քո Տէր ցոյց ինձ, և շաւիղս քո ուս- ոյց ինձ:

Առաջնորդեա ինձ ի ճշմարտութեան քում և ուս- ոյց զիս, զի դու ես Աստուած փրկիչ իմ. և ես քեզ համբերի զօրհանապազ:

Յիշեա Տէր զգթութիւնս քո և զողորմութիւնս որ են յաւիտենից:

Զմեզս մանկութեան իմոյ և զանգիտութեան իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեա զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրութեան քո, զի քաղցր և ուղիղ ես Տէր:

Վասն այսորիկ օրէնսգէտս առնես զմեղաւորս ի ճանա- պարհի, առաջնորդես հեզոց ի դատաստանի, ուսուցա- նես հեզոց զճանապարհս քո:

Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմութեամբ և ճըշ- մարտութեամբ են այնոցիկ, որ խնդրեն զսխա և զվկայութիւն նորա:

Վասն անուան քո Տէր քաւեա զմեղս իմ, զի բազում եղեն. ոմ է մարդ որ երկնչի ի Տեառնէ. օրէնսդիր առնէ զնա ի ճանապարհ յոր և հաճեցաւ:

Անձն նորա ի բարութիւն հանգիցէ, և զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր:

Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց, և կտակարանա իւր ուսուցանել նոցա:

Աչք իմ յամենայն ժամ առ Տէր, և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ:

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի միամօր և աղքատ եմ ես:

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և ի վշտացս իմոց հան զիս:

Տես զխոնարհութիւն իմ և զվտառակ իմ, և թող ինձ զամենայն մեղս իմ:

Տես զթշնամիս իմ՝ զի բազում եղեն, ատելութիւն զոր ի նանիր ատեցին զիս:

Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս, և մի յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ ի քեզ:

Անբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա Աստուած զԻսրայէլ յամենայն նեղութենացն նորա:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ

Դատ արա ինձ Տէր զի ես յամբծութեան իմում գնացի, ի Տէր յուսացայ զի մի՛ եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր, և քննեա զիս, փորձեա զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց, և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում:

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես ժողովս չարաց, և ընդ ամպարիշտս ես ոչ նստայց:

Լուացայց սրբութեամբ զձեռս իմ, և չուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր:

Լսել ինձ ձայն օրհնութեան քո, և պատմել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո, և զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի կորուսաներ ընդ ամպարիչս դանձն իմ, և մի ընդ արս արիւնահեղս վիճանս իմ։

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք։

Ես յամբծութեան իմում գնացի, փրկեա զիս Տէր և ողորմեա ինձ։

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան, յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԶ

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ, ես յումմէ երկեսցէ. Տէր ապաւէն կենաց իմոց, ես յումմէ դողացայց։

Ի մերձենալ առ իս չարսդ ուտել զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք իմ նոքա տկարացան և անկան։

Թէ պատերազմեսցի ի վերայ իմ պատերազմ, ոչ երկիւղէ սիրտ իմ. թէ յարիցէ ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և այսուիկ ի քեզ Տէր յուսացայ։

Զմի խնդրեցի ի Տեառնէ և զսոյն ապաչեմ, բնակել ինձ ի տան Տեառն զամենայն աւուրս կենաց իմոց։

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն, և հրամանն տալ ի տաճարի նորա։

Ծածկեսցես զիս ի խորանի իւրում յաւուր չարի, ընդ յարկաւ սրբոյ զիս ի ծածկոյթ խորանի իւրում։

Ի վիմ բարձր սրարեր զիս, և այժմ բարձր սրա զգլուխ իմ ի վերայ թշնամեաց իմոց։

Շուրջ եղէց և մատուցից ի խորանի նորա պատարագ օրհնութեան, օրհնեցից և սաղմոս ասացից Տեառն։

Լսեր Տէր ձայնի իմում, զի կարեցայ առ քեզ. ողորմեա ինձ և լուր ինձ, զի քեզ ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեսք իմ, զերեսս քո Տէր խնդրեցին։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, և մի խոտորիր բարկութեամբ ի ծառայէ քումմէ։

Օգնական իմ լեր Տէր, և մի անարգեր զիս, և մի թողուր զիս, Աստուած փրկիչ իմ։

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս, և Տէր ընկալաւ զիս։

Օրէնագէտ սրա զիս Տէր ի ճանապարհի քում, առաջնորդեա ինձ ի շաւիղս քո ուղիղս։

Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Յարեան ի վերայ իմ վկայք սուտք, և սանձին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց։

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեառն յերկրին կենդանեաց. համբեր Տեառն և քաջալերեաց, զօրացի սիրտ քո և համբեր Տեառն:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Ա. ժամ և միշտ:

Ջոյր. Եւ ևս խաղ: Մաղ. Օրհնութիւն և փառք:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՔՐԻՆ. ՍԱՂՄՈՍ ԻԷ

Ա՛ռ քեզ Տէր կարպացի. Առաւած իմ, մի լռեր յինէն. մի երբեք լռիցես յինէն, նմանիցեմ այնոցիկ որ իջանեն ի գուբ:

Լուր Տէր ձայնի խնդրուածոց իմոց յաղաչել ինձ առ քեզ, ի համբառնալ ձեռաց իմոց ի տաճար սուրբ քո:

Մի հանարիր ընդ ամպարիշտս զանձն իմ, և մի ընդ այնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն՝ կորուսաներ զիս:

Ա՛յք խօսէին զիաղաղութիւն ընդ ընկերս իւրեանց, և չարութիւն է ի սիրտս նոցա:

Տուր նոցա, Տէր, ըստ գործս նոցա, ըստ անօրէնութեան գնացից նոցա հատո նոցա:

Ըստ գործոց ձեռաց նոցա հատո նոցա՝ զհատուցումն նոցա նոցին:

Ոչ իմացան նոքա զգործս Տեառն, և ոչ ի գործս ձեռաց նորա հայեցան. կործանեսցես զնոսա և այլ մի՛ չինեսցին:

Օրհնեալ է Տէր՝ զի լուաւ ձայնի ազօթից իմոց, Տէր օգնական իմ և պաշտպան իմ:

Ի նա յուսացաւ սիրտ իմ, օգնեցաւ և զուարճացաւ մարմին իմ. և ես կամօք իմովք խոստովան եղէց նմա:

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ապաւէն փրկութեան օծելոյ իւրոյ:

Փրկեա զժողովուրդ քո, և օրհնեա զժառանգութիւնս քո, հովուեա և բարձրացո զնոսա մինչև յաւիտեան:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

Ա՛ռաւուցէք Տեառն, որդիք Առաւծոյ, մատուցէք Տեառն զորդիս խոյոց:

Ա՛ռաւուցէք Տեառն զփառս և զպատիւ, մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա. և երկիր պագէք Տեառն ի սրահ սրբութեան նորա:

Ձայն Տեառն ի վերայ ջուրց, և Առաւած փառաց ո՛ոտաց, և Տէր ինքն՝ ի վերայ ջուրց բազմաց:

Զայն Տեառն զօրութեանց, և ձայն Տեառն մեծավայելչութեանց։

Զայն Տեառն փշրէ զմայրս, և մանրէ Տէր զմայրսն Լիբանանու։

Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատղաստաւնկն Լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զորդիս միեղջերուց։

Զայն Տեառն հատանէ պլոց հրոյ. ձայն Տեառն շարժէ զանապատսն, և խռովեցուցանէ Տէր զանապատսն կադէս։

Զայն Տեառն հատուսոյ զեղջերուս, և յայտնի առնէ զանտառս։

Ի տաճարի նորա ամենայն որ ասեն զփառս նորա։

Տէր զջրհեղեղս դնեսուցանէ և ցաժուցանէ, թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան։

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տացէ, և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ի խաղաղութիւն։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս։

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ ի դժոխոց զանձն իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք իջանեն ի գուբ։

Սաղմոս ասացէք Տեառն սուրբք նորա, խոստովանեցէք յիշատակի սրբութեան նորա։

Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, և կեանք ևն ի կամաց նորա։

Ընդ երեկոյս հանգիցին լալիք, առաւօտու ևղիցի ուրախութիւն։

Ես ասացի ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան։

Տէր ի կամս քո հաստատ զեղոյ իմոյ զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ և ես եղէ խռովեալ։

Ես առ քեզ Տէր կարդացի, առ Աստուածդ իմ աղաղակեցի. զինչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութիւն։

Մի թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո։

Լուաւ ինձ Տէր և ողորմեցաւ, և Տէր եղև ինձ օգնական։

Դարձոյց զսուգ իմ յաւրախութիւն, զերծ յինէն զքուրձ, և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն։

Որպէս սաղմոս ասացեն քեզ փառք իմ, և այլ մի՛ ևս զղջացայց. Տէր Աստուած իմ, յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ։

Փառք Հօր և Որդւոյ։ Ա. յժմ և միշտ։

Բ-ր. Եւ ևս խազ։ Մ-ղ. Օրհնութիւն և փառք։

Եբբուբբ փ-ք-ղաչ. ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Ի քեզ Տէր յուսացայ, մի ամաչեցից յաւիտեան. յարդարութեան քում փրկեա և ապրեցո զիս։

Խոնարհեցո առ իս զունկն քո, վաղվաղեա կեցուցանել զիս։

Լիր իմ Աստուած պաշտպան և տուն ապաւինի ապրեցուցանել զիս. զի հզօրիչ իմ և ապաւէն իմ ևս դու։

Վասն անուան քո առաջնորդեցեր ինձ և սնուցեր զիս, և հանցես զիս յորոգայթէ յայսմանէ որ թագուցաւ ինձ։

Դու ևս պաշտպան իմ Տէր, և ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ։

Փրկեցեր զիս Տէր Աստուած ճշմարտութեամբ քով. առեցեր զպնեսիկ որ պահեն զերկիւղ ի սնոտիս։

Ես ի Տէր յուսացայ, ցնծացայց և ուրախ եղէց ի փրկութեան քում։

Հայեցար ի խոնարհութիւն իմ, և փրկեցեր ի վշտաց զանձն իմ. և ոչ մատնեցեր զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց, և կացուցեր յանզորրու զոտս իմ։

Ողորմեա ինձ Տէր, զի նեղեալ եմ ես. խռովեցաւ ի սրտմտութենէ աչն իմ՝ անձն իմ և փոր իմ։

Պակասեցան ի ցաւոց կեանք իմ, և ամք իմ յոգւոց հառնելոյ։

Աղքատացաւ ի սակաւութենէ զօրութիւն իմ, և ոսկերք իմ խռովեցան։

Ջան զամենեսեան թշնամիս իմ եղէ ես նախատ զրացեացս իմոց, յոյժ սէ և երկիւղ ծանօթից իմոց։

Ամենեքեան որք տեսանէին զիս, արտաքս փախչէին ինէն։

Մոռացեալ եղէ ես որպէս մեռեալ ի սրտէ, և եղէ ես որպէս զանօթ կորուսեալ։

Զի լսեայ ես զպարսաւանս բազմաց՝ որ շուրջ էին

զինև, ի ժողովել նոցա ի միասին առնուլ զանձն իմ խոր-հեցան. այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ:

Ասացի՝ դու ես Աստուած իմ, և ի ձեռս քո է ժառան-գութիւն իմ:

Փրկեա զիս ի ձեռաց թշնամեաց իմոց և ի հալածչաց իմոց:

Երևեցո զերեսս քո ի ծառայս քո, ապրեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քումն. Տէր, մի յամօթ եղէց զի կար-դացի առ քեզ:

Աչիւեացն ամպարիշտք և իջցեն ի դժոխս. և համր եղիցին շրթունք նենգաւորք՝ որք խօսէին զարդարոյ պա-նիրաւութիւն, յամբարտաւանութեան և յանդգնել ի-բեանց:

Որքեա զի բազում է ողորմութիւն քաղցրութեան քո Տէր, զոր պահեցեր երկիւղածաց քոց:

Արարեր դու այնոցիկ որք յուսացեալ էն ի քեզ, ա-ռաջի որդւոց մարդկան:

Ամրացուցեր զնոսա ի ծածկոյթ երեսաց քոց ի խռո-վութենէ մարդկան:

Ծածկեցեր զնոսա ի խորանի քումմ ի հակառակու-թենէ լեզուաց:

Օրհնեալ է Տէր, զի սքանչելիս արար ողորմութիւն իւր ի քաղաք ամուր:

Ես ասացի ի զարմանալ խնամ, թէ ընկիցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց:

Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղօթից իմոց՝ յաղաղա-կել իմում առ քեզ:

Սիրեցէք զՏէր, ամենայն սուրբք նորա, զի զսուրբս իւեն խնդրէ Տէր, և հատուցանէ այնոցիկ որ առատ առնեն զամբարտաւանութիւն:

Քաջալերեցարուք և զօրասցին սիրտք ձեր, ամենե-քեան որք յուսացեալ էք ի Տէր:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ

Երանի ում թողութիւն եղև անկից, և ծածկեցան ա-մենայն յանցանք նորա:

Երանի առն՝ որում ոչ համարեսցի Տէր զմեղս նորա, և ոչ գոյ նենգութիւն ի բերան նորա:

Լռեցի ես և մաշեցան ամենայն ոսկերք իմ, առ ա-զաղակել ինձ առ Տէր զօրհանեսցէ ի սուտ և դիշերի:

Ծանրեաց ձեռն քո ի վերայ իմ, զարձայ ի թշուառութիւն ի հարան յիս վուշք :

Չմեղա իմ ցուցից քեզ, և զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցից ի քէն :

Ասացի թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ, և դու թողացեր զամենայն անպարշաւութիւնս մեղայ իմոց :

Վասն այսորիկ յաղօթս կացցեն առ քեզ ամենայն սուրբք ի ժամ ընդունելի :

Բայց միայն ի լուրցն հեղեղաց բազմաց, որ առնսա ինչ ոչ մերձենայ :

Դու ես ապաւէն իմ ի նեղութենէ յայսմանէ, որ չուրջ եղեն զիս :

Ցնծութիւն իմ, փրկեա զիս յայնցանէ՝ որ պաշարեցին զիս :

Խմաստուն արարից զքեզ և խելամուտ ի ճանապարհ յոր և գնասցես, և հաստատեցից ի վերայ քո զաչս իմ:

Մի լինիք որպէս զձի և զջորիս զի ոչ գոյ ի նոսա իմաստութիւն. ի սանձս և ի դանդանաւանդս ճմլեսցես զկզակս նոցա, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձենան :

Բազում ամենայնք են մեզաւորաց, բայց որք յուսան ի Տէր՝ ողորմութիւն Տեառն չուրջ եղիցի զնոքօք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք արդարք ի Տէր. պարծեցարուք ամենեքեան որք ուղիղ էք սրտիւք :

Փառք Հօր և Որդւոյ : Ա.ԺՄ և միշտ :

Փ-ր. Եւ ես խաղ : Մ-ղ. Օրհնութիւն և փառք :

Ձ-ՐՐ-ՐԴ Փ-Ի-ՂՅ. ՍԱՂՄՈՍ Լ.Զ

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս, մի՛ ընդ այնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն :

Չի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամաքեսցին, որպէս զդալարի խոտոյ վաղվաղակի անցցեն :

Յուսա ի Տէր, և արա զբարեգործութիւն, բնակեա յերկրի՝ և հովուեսցես ի մեծութեան նորա :

Ժառանգ ի Տեառնէ՝ և նա տացէ քեզ զխնդրուածս սրտի քո. յայտնեա առաջի Տեառն զճանապարհս քո և յուսա ի նա :

Նա արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս զարդարութիւնս քո, և զիրաւունս քո որպէս զօր հասարակ :

Հնազանդ լեր Տեառն՝ և ծառայեա նմա, և մի՛ նա-

խանձիր ընդ այնոսիկ՝ որոց առակեալ էին ճանապարհք իւրեանց, ընդ մարդոյ որ գոթծէ գանօրէնութիւն։

Լռեա ի բարկութենէ և հանգիր ի սրտմտութենէ, և մի՛ նախանձիր ընդ չարս։

Զարք վաղվաղակի առառակեսցին, բայց այք Համբերեն Տեառն՝ նոքա ժառանգեսցեն զերկիր։

Փոքր մի և այլ ոչ ևս իցէ ամպարիշան, խնդրեսցես զտեղի նորա և ոչ գացես։

Այլ որ հեզքն են՝ նոքա ժառանգեսցեն զերկիր, և փափկասցին ի բազում խաղաղութեան իւրեանց։

Սպասէ մեղաւոր արդարոյ, և կրճտէ ի վերայ նորա զառամունս իւր. այլ Տէր ծիծաղեսցի զնովաւ։

Զանգի յառաջագոյն տեսանէ, զի հասեալ է օր նորա։

Սուր հանին մեղաւորք և լարեցին զաղեղունս իւրեանց՝ հարկանել զաղքատն և զտնանկ, սպանանել զայն որ խոնարհ է սրտիւ։

Սուրք նոցա մտցեն ի սիրտս նոցա և աղեղունք նոցա փշրեսցին։

Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ քան զբազում մեծութիւն մեղաւորաց, և բազուկք ամպարշտաց խորտակեսցին։

Հասատակ Տէր զարդարս և ճանաչէ զաւուրս ամրծիոյ, ժառանգութիւն նոցա յաւիտեան եղիցի։

Մի ամաչեսցեն նոքա ի ժամանակս չարութեան, այլ յաւուրս սովոյ յագեսցին։

Հայ մեղաւորք կորիցեն, այլ թշնամիք Տեառն ի վառարել և ի բարձրանալ իւրեանց պակասեսցին որպէս ծուխ՝ զի պակասէ։

Փոխ առնու մեղաւորն և ոչ հատուցանէ, այլ որ արդարն է ողորմի և տայ։

Այք օրհնեն զՏէր՝ ժառանգեսցեն զերկիր, և այք նզիծանեն՝ առառակեսցին ի նմանէ։

Ի Տեառնէ ուղղին գնացք առն, զճանապարհս նորա նա կամի յոյժ։

Թէպէտ և գայթագղեսցի, նա մի՛ կործանեսցի, զի Տէր ձեռնկալու է նորա։

Մանուկ էի ես և ծերացայ, և ոչ տեսի զարդար արհամարհեալ, և ոչ զղաւակ նորա՝ թէ մուրանայ հաց։

Զօրհանապազ ողորմի և տայ փոխ, զաւակ նորա օրհնեալ եղիցի յաւիտեան:

Խոտորեա ի չարէ և արա զբարի, բնակեսցես յաւիտեանս յաւիտենից ի նմա:

Տէր սիրէ զիրաւունս, և ոչ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր, այլ յաւիտեան պահէ զնոսա:

Անօրէնք հալածեսցին ի միտսն, և զաւակ ամպարիշտաց սատակեսցի:

Արդարք ժառանգեսցեն զերկիր, և բնակեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից ի նմա:

Բերան արդարոյ խորհի զիմաստութիւն, և լեզու նորա խօսեսցի զիրաւունս:

Օրէնք Աստուծոյ իւրոյ են ի սրտի իւրում, և մի՛ գայթագղեսցին գնացք նորա:

Հայի մեզաւորն ընդ արդար և խնդրէ սպանանել զնա, այլ Տէր ոչ թողու զնա ի ձեռս նորա և ոչ դատապարտէ զնա՝ յորժամ դատի զնա:

Համբեր Տեառն և պահեա զճանապարհս նորա, և բարձր արասցէ զքեզ ի ժառանգել զերկիր, և զաւակումն մեզաւորացն սեսցես:

Տեսի զամպարիշտն վերացեալ բարձրացեալ որպէս զմայրս Լիբանանու:

Անցի՛ և ահա ոչ էր, խնդրեցի՛ և ոչ գտաւ տեղի նորա:

Պահեա զամբծութիւն, և տես զուղղութիւն. զի գոն միացուածք առն խաղաղարարի:

Անօրէնք հալածեսցին ի միտսն, և զաւակ ամպարիշտաց կորիցէ:

Փրկութիւն արդարոյ ի Տեառնէ է, վերակացու է նոցա ի ժամանակս նեղութեան:

Օգնեսցէ նոցա Տէր և փրկեսցէ զնոսա. ապրեցուսցէ ի մեզաւորաց և կեցուսցէ զնոսա, զի յուսացան ի նա:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Այժմ և միշտ:

Ռ–ր. Եւ ևս խաղ: Մ–ղ. Օրհնութիւն և փառք:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՓՈ–ԽՂՈՑ. ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմանես զիս, և մի՛ բարկութեամբ քո խրատես զիս:

Զի նետք քո հարան յիս, և յիս հաստատեցաւ ձեռն քո:

Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յերեսաց բարկութեան քոյ ։

Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց յերեսաց մեղաց իմոց ։

Անօրէնութիւնք իմ բարձրացան գլուխ իմ, որպէս բեռն ծանր ծանրացան ի վերայ իմ ։

Նեխեցան և փտեցան վէրք իմ յերեսաց անզգամութեան իմոյ ։

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ յոյժ, ցորհանապազ սգաւոր գնայի, զի անձն իմ լի եղև չարչարանօք, և ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ ։

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ, մռնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ ։

Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկութիւն իմ, և հեծութիւն իմ ի քէն ոչ ծածկեցաւ ։

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս և եթող զիս զօրութիւն իմ, լոյս աչաց իմոց՝ և այս ոչ եղև ընդ իս ։

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան և կացին, և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն ։

Բռնադատէին զիս և խնդրէին զանձն իմ. այլ խընդրէին չար ի վերայ իմ՝ խօսեցան զանօրէնութիւն և զնենգութիւն զօրհանապազ խորհեցան ։

Այլ ես որպէս խուլ՝ զի ոչ լսէ, որպէս համր՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր ։

Եղէ ես որպէս մարդ՝ որ ոչ լսէ, և ոչ գոն խօսք ի բերան նորա ։

Ես ի քեզ Տէր յուսացայ, և դու լսիցես ինձ, Տէր Աստուած իմ ։

Ասացի թէ մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ, ի սասանել ոտից իմոց՝ ի վերայ իմ մեծամեծս խօսեցան ։

Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ ։

Զանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, և հոգացայց վասն մեղաց իմոց ։

Իսկ սրդ թշնամիք իմ կենդանի են, և զօրացեալ են քան զիս. և բազում էին որք ատէին զիս ի սուրբ պարտուց ։

Որք հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ. չար խօսէին զինէն, զի ես երթայի զհետ արդարութեան։

Մի՛ թողուր զիս, Տէր Աստուած իմ, և մի՛ ի բացեայ առնիր յինէն, հայեաց յօգնել ինձ, Տէր փրկութեան իմոյ :

ՍԱՂՄՈՍ Լ.

Աւասիկ թէ պահեցից զճանապարհս իմ, զի մի՛ մեղայց լեզուաւ իմով :

Եդի պահապան բերանոյ իմոյ՝ ի հակառակել մեղաւորին առաջի իմ:

Խուլ եղէ և խոնարհեցայ, լռեցի ի բարութենէ՝ և ցաւք իմ նորոգեցան յիս :

Ջեռաւ սիրտ իմ ի փորի իմում, և ի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :

Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի. ցոյց ինձ Տէր զկատարած իմ և զթիւ աւուրց իմոց քանիսն է, զի գիտասցից թէ որչափ ինչ պակասակաղ է յինէն :

Ահա չափով եդեր զաւուրս իմ, և կաք զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի իմ. սակայն ամենևին ընդունայն է ամենայն մարդ մանկի :

Այսպէսն որպէս ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն ի զուր խռովի, դանձէ և ոչ գիտէ ումմ ժողովէ :

Իսկ արդ՝ ո՞վ է համբերութիւն իմ՝ թէ ոչ դու Տէր, կամ կաք զօրութեան իմոյ՝ թէ ոչ ի քէն :

Յամենայն անօրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, նախատինս անզգամաց արարեր զիս :

Խուլ եղէ և ոչ բացի զբերան իմ, զի դու արարեր :

Ի բաց արա յինէն զհարուածս իմ, զի ի զօրութենէ ձեռին քո ես պակասեցայ :

Կշտամբութեամբ վասն մեղաց խրատեցեր զմարդ, մաշեցեր որպէս սարդիսասայն զանձն նորա. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ :

Լուր Տէր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց, արտասուաց իմոց մի՛ լռեր :

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նժդեհ և անցաւոր որպէս ամենայն հարք իմ:

Թոյլ արա ինձ՝ զի հանգեսցից մինչ չև երթիցեմ ուստի ոչ ևս դառնիցիմ:

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ

Համբերելով համբերի Տեառն, և նայեցաւ առ իս, և լուաւ աղօթից իմոց :

Եհան զիս ի գերդ ատամանաց, ի կաւոյ և ի տղմոյ։ Հաստատեաց ի վերայ վիմի զոտս իմ, և ուղղեաց զդնացս իմ։

Ածրկ ի բերան իմ օրհնութիւն նոր, զօրհնութիւն Տեառն Աստուծոյ մերոյ։

Տեսցեն բազումք և երկիցեն և յուսասցին ի Տէր. և բանեակ է այր որոյ անուն Տեառն յոյս է նորա։

Ոչ հայեցաւ նա ի նանրութիւն, և ոչ ի մոլութիւն սուտ։

Բազում արարեր դու Տէր Աստուած իմ զսքանչելիս քո. խորհրդոց քոց ոչ ոք է որ նմանիլ քեզ։

Պատմեցի և խօսեցայ՝ և բազում եղեն քան զթիւ. ընդ զոհս և ընդ պատարագս ոչ հաճեցար, լսելիս հաստատեցեր ինձ. զողջակէզս և զվասն մեղացն ոչ խնդրեցեր։

Յայնժամ ասացի թէ ահաւասիկ գամ ես, ի գլուխ գրոց գրեալ է վասն իմ։

Առնել զկամս քո Աստուած իմ կամեցայ, և զօրէնս քո ի մէջ որովայնի իմոյ։

Աւետարանեցից զարդարութիւնս քո յեկեղեցիս մեծս. ահա չրթունս իմ ոչ արգելից ի քէն։

Տէր դու գիտացեր զի զարդարութիւնս քո ոչ ծածկեցի ի սրտի իմում, զճշմարտութիւն քո և զփրկութիւն քո։

Ասացի և ոչ թաքուցի զողորմութիւնս քո, և զճշմարտութիւնս քո ի ժողովրդենէ մեծէ։

Այլ դու Տէր, մի՛ հեռի առներ զգթութիւնս քո յինէն. զի ողորմութիւն և ճշմարտութիւն քո յամենայն ժամ ընկալցի զիս։

Շուրջ եղեն զինև չարք՝ որոց ոչ էր նոցա թիւ. հասին ինձ անօրէնութիւնք իմ, և ես ոչ կարացի տեսանել։

Բազում եղեն քան զհեր գլխոց իմոց, և սիրտ իմ ետոզ զիս։

Կամեաց Տէր փրկել զիս, և Տէր յօգնել ինձ նայեաց։

Ամաչեցեն և յամօթ լիցին այք խնդրէին զանձն իմ՝ բառնալ զոս. դարձցին յետս և ամաչեցեն՝ այք խնդրէին ինձ չար։

Կրեսցեն զամօթ առաջանայն վաղվաղակի, որ ասէին ինձ վաչ վաչ։

Ցնծացեն և ուրախ լիցին ի քեզ, ամենեքեան որ խնդրեն զքեզ, Տէր:

Ասացեն յամենայն ժամ՝ մեծ է Աստուած, և այք սիրեն զփրկութիւնս քո:

Ես աղքատ և անանկ եմ Աստուած, խորհեա զիս. օգնական և պաշտպան իմ ես, և դու Աստուած իմ մի՛ յամենաք:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Ա.յժմ և միշտ:

Ջոյ. Եւ ևս խաղ: Մաղ. Օրհնութիւն և փառք:

Վ.ԵՑԵՐՈՐԴ ՓՈՔՐՈՅ. ՍԱՂՄՈՍ Թ

Երանի որ խորհի զաղքատն և զանճանկն յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր:

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երանելի առնէ զնա ի վերայ երկրի, և ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց իւրոց:

Տէր օգնական է նմա ի մահճին ցաւոց իւրոց, զամենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ի հիւանդութենէ նորա:

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ, բժշկեա զանձն իմ, եա մեղայ քեզ:

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար, երբ իցէ պի մեռցի և կորիցէ անուն նորա:

Մանէր տեսանել զնանրութիւն, խօսէր ի սրտի իւրում. ժողովէր զանօրէնութիւնս յանձն իւր:

Ա.ռաջս ելանէր և զնոյն խօսէր, զինէն չչնջէին ամենայն թշնամիք իմ:

Խորհեցան չար ի վերայ իմ, բան անօրէնութեան ելին ի վերայ իմ:

Միթէ որ ննջիցէն՝ այլ ոչ ևս յաւելուցու յառնել. քանզի և այրն խաղաղութեան իմոյ՝ յոր և հան յուսացեայ:

Որ ուտէր զհաց իմ, յառնախնայ առնել ինձ խաբէութիւն:

Ա.յլ դու Տէր ողորմեա ինձ, կանգնեա զիս, և հատուցից նոցա:

Ցայսմ ծանեայց թէ հաճեցար ընդ իս, զի մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Ա.յլ զիս յառթութեան իմում ընկալար, հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԱ

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց, այնպէս փափաքէ անձն իմ առ քեզ Աստուած:

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ, Աստուած հզօր և կենդանի. երբ եկից երևեցայց երեսացդ Աստուծոյ:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ի տուէ և ի գիշերի, և այն զի ասէին ցիս զօրհանապազ՝ Թէ ուր է Աստուած քո:

Զայս որպէս յիշէի՝ տառապէր յիս անձն իմ. քանզի երթեալ զի մտից ընդ յարկաւ սքանչելեաց տանն Աստուծոյ:

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան, և ի ձայն բարեկենդանութեան:

Աւրդ ընդէր տրտում ես, անձն իմ, կամ ընդէր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, վասն այսորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու, ի Հերմոնէ ի լեռնէ փոքուէ:

Խորք ի խորոց կարդացին առ քեզ, ի ձայն սահանաց քոց:

Ամենայն հրոսանք քո և ալիք քո անցին ի վերայ իմ:

Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն իւր, գիշերի զօրհնութիւն նոր. և աղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց իմոց:

Ասացի Աստուծոյ՝ ընդունելի իմ ես. ընդէր մերժեցեր զիս, ընդէր՞ տրտում գնամ ես ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Ի փշրել ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ, յասել ցիս զօրհանապազ՝ Թէ ուր է Աստուած քո:

Աւրդ ընդէր տրտում ես, անձն իմ, կամ ընդէր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԲ

Դատ արա ինձ Աստուած, և իրաւ արա ինձ ի պատասանի իմում:

Ցազգէ օր ոչ է սուրբ, ի մարդոյ մեղաւորէ և նենգաւորէ փրկեա զիս:

Զի Աստուած հզօրիչ իմ ես, ընդէր մոռացար զիս, ընդէր տրտում գնամ ես ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:

Ա՛ռաքեա՛ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո զի ա՛ռաջնորդեսցեն զիս, հանցեն զիս ի լեառն սուրբ և ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ, առ Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ, Աստուած Աստուած իմ:

Ա՛րդ ընդէ՞ր տրտում ես, անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է:

Փառք Հօր և Որդւոյ: Ա՛յժմ և միշտ:

Ք՛ր. Եւ ես խաղ: Մ՛ղ. Օրհնութիւն և փառք:

Աղօ՛թ ցո՛ւցանո՛ս մե՛զ տէ՛ր: Բ. 3:

Ի նեղութեան իմում էս առ Տէր կարդացի. լուաւ Աստուած յանդնդոց դժոխոց ողորմի իմում:

Լուր Տէր ձայնի իմում, զի բնկեցեր զիս ի խորս ծովու, և չրջանք գետոց պաշարեցին զիս:

Ամենայն զրօսանք քո և ալիք քո անցին ի վերայ իմ. և ասացի, թէ մերժեցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց:

Ա՛րդ էցէ՞ թէ յաւելից հայել ի տաճար սուրբ քո. զի հեզան զիս ջուրք մինչև յանձն իմ, և անդունդք անհնարինք պաշարեցին զիս:

Ելուա գլուխ իմ ընդ փոսսորս լերանց՝ իջի էս ի խորս երկրի, և սահս զնիցս նորա, զի էին որպէս աղիք յաւիտենից. և հոգին յոտակատութենէ կեանք իմ:

Առ քեզ Տէր Աստուած իմ ի նուազել անձին իմոյ կարդացի, և զքեզ Տէր յիշեցի. և մտցին աղօթք իմ ի տաճար սուրբ քո:

Զի որք պահէին զունայնութիւն և զսուտութիւն, յողորմութենէ իւրեանց մերժեցան:

Ա՛յլ ես ի ձայն օրհնութեան խոստովան եղէց քեզ. մատուցից պատարագս Տեառն, և կատարեցից զուխտ իմ ի փրկութեան:

Ե՛ւ ի ձո՛ւն անկա՛ւ ոչո՛ւն ազբա՛յն.

ՇԱՐԱԿԱՆ ԳԿ. ՍՏ.

Զա՛րհուրեա՛լ զձգա՛ցաս՝ա՛ւա՛ղ մա՛ռ՝ամա՛ռ՝զ անձն իմ. յա՛հա՛զ քոց զատա՛ռնա՛ց. յանկարծ՝ մա՛ռնեմ՝ նա՛ց: Երէց՝ կրկնէ:

Դ-ԲՅԵ-Լ ԱՉՕՂ+ Յ-ՂԵ-ՈՈ- ՇԲՓ-ԲԵՔՆ .

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի: 411 :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ· ՍՏ

Քա՞նզի կամիս, սիրե՛ցա՛ւ անձն իմ, ի միջոցս մեծամեծս. արդ կա՛ց և ինձ ինձ. աննեարե՛լ պատահանն : Երէց- կրկնե- :

Դ-ԲՅԵ-Լ ԱՉՕՂ+ Յ-ՂԵ-ՈՈ- ՇԲՓ-ԲԵՔՆ.

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի : 411 :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ· ՍՏ

Ա՞րդ անկեա՛լ անձն իմ, սիրե՛ցա՛ւ անձն իմ. փըրկի՛չ եւ բաբերա՛ր. խնայեա՞ց ինձ ի միջոցեա՞ց. եւ ո՞չ պատրանա՛ք ինձ բանսիմի՛ղ : Երէց- կրկնե- :

Փառք Հօր և Որդւոյ: Ա.յժմ և միշտ :

Ե- ՈՉ- ԱՒԵՆ.

Տէր ամենակալ Աստուած Աբրահամու Իսահակայ Յակովբայ և զաւակի նոցա արդարոց. ամենակալ Տէր թող զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամենայն զարդ նոցա. ամենակալ :

Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո. փակեցեր զխոր, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով սրբով. ամենակալ :

Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո. ամենա :

Անբաւ է մեծվայելչութիւն փառաց սրբութեան քո, և ահաւոր է բարկութիւն սպառնալեաց քոց ի վերայ մեղաւորաց. անչափ և անքննին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց. ամենա :

Դու Տէր բարձեալ, գթած, երկայնամիտ, բազում ողորմ. և զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան. ամենա :

Դու Աստուած ոչ եգեր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն Աբրահամու, Իսահակայ և Յակովբայ, որք ոչ մեղան քեզ. ամենա :

Այլ եգեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւորիս. զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու և բազմացան անօրէնութիւնք իմ. ամենա :

Զեմ արժանի հայել և տեսանել զբարձրութիւնս երկնից ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ. ամենա։

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ կապանաց երկաթից և ոչ գոյ ինձ հանգիստ. ամենա։

Բարկացուցի զարհամարհութիւն, և զչար առաջի քո արարի. կանգնեցի պատկեր՝ և բազմացուցի զցասումն քո. ամենա։

Եւ արդ Տէր խոնարհեցուցանեմ գծունկս սրտի իմոյ, և հայցեմ ի քաղցրութենէ քումմէ. ամենա։

Մեղայ Տէր մեղայ, և զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենա։

Աղաչեմ և խնդրեմ ի քէն, թող ինձ Տէր, թող ինձ. և մի կորուսաներ զիս քոյ անօրէնութեան իմոյ. ամե։

Մի յաւիտեան բարկանար ինձ Տէր. և մի յիշեր ըզչարիան իմ, և մի պարտաւորեր զիս ընդ իջեալս ի ներ քոյ երկրի չարեօք. ամենա։

Զի դու Աստուած՝ Աստուած ապաշխարողաց ես. և յիս ցոյց զբարեբարութենդ քո, որ անարժան եմ. ամե։

Կեցուացես զիս քոյ բազում ողորմութեան քումբ. և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց իմոց. ամե։

Զքեզ Տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք երկնից. և քո են փառք յաւիտեան. ամէն։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ. ՍՏ

Ա՞մենաճկալ. քանի՞ զմե՛զս իմ զի Աստուած ե՞ս անպա՞շխարհա՞գ։ Երէց՝ երկնե՛։

Աղ՝ ղ՛ղյնե՛լ ե՛ն.

Տէր ամենակալ Աստուած Աբրահամու Իսահակայ։ 412։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ. ՍՏ

Ե՛ւ գշո՞գիդ ասէր. մի հա՞նե՛ր յի՛նէ՛ն զի Աստուած ե՞ս անպա՞շխարհա՞գ։ Երէց՝ երկնե՛։

Ե՛՝ ղ՛ղյնե՛լ ե՛ն.

Տէր ամենակալ Աստուած Աբրահամու Իսահակայ։ 412։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ. ՍՏ

Ե՛ւ փըրկեա՞ զի՛ս. յա՞հա՞գի՞ն հըրա՞յն. զի Աստուած ե՞ս անպա՞շխարհա՞գ։ Երէց՝ երկնե՛։

փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյ։ Այժմ և միշտ։
Աղաչեմ և խնդրեմ ի քէն Տէր՝ թող ինձ զմեզս իմ։
Բազումզորամ Տէր, ողորմեա ինձ։
Առաւած, քաւեա զիս զմեղաւորս։
Արարիչ իմ և յոյս Առաւած, զիա՛ յիս ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա ինձ բազմամեղիս։
Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս Առաւածածին Մարիամ, բարեխօսեա առ Տէր վասն իմ մեղաւորիս։
Ամենայն սուրբք Առաւծոյ, բարեխօսեցէ՛ք առ Հայր ողորմելին վասն մեր մեղաւորացս։
Քրիստոս Որդի Առաւծոյ անեղական, ընկալ զաղաչանս մեր, զի ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր։
Յաղթօղ զօրութեամբ սուրբ և կենդանարար և պատուական խաչիդ քո Տէր պահպանեա զմեզ։
Առաքեա Տէր զհրեշտակ խաղաղութեան քո, որ եւ կեալ պահեսցէ զմեզ անխռով ի տուէ և ի գիշերի։
Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ Տէր, յիշեա զմեզ, յորժամ գաս արքայութեամբ քո և ողորմեա մեզ։

ՁԱՂՔ ԲՐՈՂ.

Եկեալք ի խոստովանութիւն ապաշխարութեան հաւատով զյոյս միածնի Որդւոյն Առաւծոյ զիցուք ի սիրտս մեր, խնդրելով ի նմանէ զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց։ Վասն զի նա ինքն է նախախնամողն Առաւած յաւիտենական, որ եկն կամաւ Հօր ի փրկել զաբարածս. և առաց զինքն լինել քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ապաշխարողաց, շնորհելով հանգիստ աշխատելոց, ընդունելով զծանրաբեռնեալսն և զառաջնեալսն մեզաք յապաշխարութիւն քաւութեան։ Արդ եկայք ամենեքեան խոնարհեալ անձամբ, բնկենալ սրտիւք անկեալք և լացեալք առաջի Տեառն արարչին մերոյ, զի անցուցէ ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարեթարութեամբն իւրով։ Ամենակալ Տէր Առաւած մեր, կեցո և ողորմեա։

ԱՂՕԹ.

Տէր Առաւած փրկութեան մերոյ, որ ողորմածդ ես և գթած, երկայնամիտ, բազումզորամ, և զղջանաս ի վերոյ չարեաց մարդկան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին,

այլ զդառնալ նորա ի չար ճանապարհէն և զկեանն։ Դու Տէր առատ ողորմութեամբ քով միխիթարեա զծառայքս քո, և տուր սոցա տեղի ապաշխարութեան. հաշտեա մարդասիրութեամբդ քո, և արա զառատ անդամս նմա ևկեղեցւոյ քումմ սրբոյ։ Որպէս զի առողջացեալք հոգւով, խոստովանութեամբ և ապաշխարութեամբ մըտցեն յեկեղեցի քո սուրբ. և ընդ ժողովրդեան քումմ քեզ հանցեն զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Աղօ ՍԱՂՄՈՍ Ծ. ոչխարին.

ԿՁ. Ցօղնա յիս մշակաւ և սուրբ եղէց, լաւ և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

ՓԽ. Ողորմեա ինձ Աստուած, քոմ մեծի ողորմութեան քումմ, քոմ բազում գթութեան քումմ քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։

Առաւել լաւ դիս յանօրէնութենէ իմմէ, և ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և զչար առաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս ի բանս քո, և յաղթեսցես ի դատեն քո։

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ,

Դու Տէր գճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս և ըզծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ։

Ցօղնա յիս մշակաւ և սուրբ եղէց, լաւ և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զուրախութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք։

Դարձո զերեսս քո ի մեղաց իմոց, և զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն։

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում։

Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց, և զՀոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն։

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, և հոգւով պետութեան քո հաստատեա զիս։

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և ամպարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած , Աստուած փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութեան քում :

Տէր , եթէ զբերանս իմ բանասա , բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանէաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ , զսիրտ աւրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիովնի , և չինեսցին պարիսպքն Երուսաղեմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութեան , ուխտից պատարագս հանցեն ի սեղան քո զուարակս :

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԵՍԱՅԵԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԷ : կ . 21 :

Եւ կատարեսցին աւուրք սգոյ քոյ . և ժողովուրդ քո ամենեքին արդար , և յաւիտեան ժառանգեսցեն զերկիր , պահել զնորատունկ գործոց ձեռաց իւրեանց ի փառս : Ամենաւարն հազարաւոր եղիցի , և կրտսերն յազգ մեծ . զի ես Տէր ընդ ժամանակս ժամանակս ժողովեցից զնոսա : 22 :

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԵԶԿԻԵԼԷ ՄԱՐԳԱՐԷԷ : Լ . 24 :

Այսպէս ասէ Տէր , և առից զձեզ ի հեթանոսաց , և ժողովեցից զձեզ յամենայն ազգաց , և առաջի զձեզ յերկիրն ձեր : Եւ ցանեցից ի վերայ ձեր ջուր սուրբ , և սրբեսջիք յամենայն պղծութեանց ձերոց , և յամենայն կռաց ձերոց սրբեցից զձեզ . և տաց ձեզ սիրտ նոր , և ոգի նոր նորոգեցից ի ձեզ . և հանից զսիրտն քարեղէն ի մարմնոց ձերոց , և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն , և զոգի իմ տաց ձեզ : Եւ արարից՝ զի յարդարութիւնս իմ գնասջիք , և զիրաւունս իմ պահիցէք և առնիցէք զնոսա . և բնակիցէք յերկրին՝ զոր եառ Յարցն ձերոց , և եղիջիք ինձ ի ժողովուրդ և ես եղէց ձեզ յԱստուած : Եւ փրկեցից զձեզ յամենայն պղծութեանց ձերոց , և կոչեցից զգորեան և բազմացուցից զնա , և ոչ ածից ի վերայ ձեր սով : Եւ բազմացուցից զպտուղ ծառոց , և զարդիւնս անդոց , զի մի՛ և ընդունիցիք զնախատինս սովոյ ի մէջ ազգաց : Եւ յիշեսջիք զճանապարհն ձեր չար և զգնա-

ցըս ձեր զանբարիս, և տաղտկասիք յերեսաց անօրէնութեանցն ձերոց և ի գարշելեացն ձերոց։ 31։

Գոզոսի առաքիլոյն յերբայեցւոց թղթոյն է ըմբերցուածս։ ԺԹ. 19։

Ունիմք այսուհետև եղբարք, համարձակութիւն ի մուտս սրբութեանցն արեամբն Յիսուսի, զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ նորոգ և կենդանի ի ձեռն վարագուրին, այսինքն՝ մարմնոյ իւրոյ. և քահանայ մեծ ի վերայ տանն Աստուծոյ. մատիցուք հշմարիտ սրտիւք, լրութեամբ հաւատոց, լուացեալ զսիրտս ի խղճէ չարեաց և մկրտեալ զմարմին ի ջուրն սրբութեան. պինդ կալցուք զխոստովանութիւն անշարժ յուսոյն, զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն։ Եւ զգուշացուք միմեանց յորդորմամբք սիրոյ և գործոց բարեաց. և մի՛ թողցուք զժողովս մերս, որպէս սովոր են ոմանք. այլ մխիթարեցուք, և այնչափ եւս առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մերձենալ։ Զի կամովար մեօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան գիտութեան հշմարտութեանն՝ այնուհետև ոչ եւս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ, այլ ահեղ ակնկալութիւն դատաստանին, և նախանձ հրոյն որ ուտիցէ զհակառակորդսն։ Ումբհամարհեալ ուրուք զօրէնսն Մովսէսի, առանց ողորմութեանց՝ ստ երկուք կամ երիւք վկայիւք մեռանէր. իսկ ո՞րչափ առաւել պատժոյ արժանի համարիցիք գայն, որ զՈրդին Աստուծոյ ստ ոտն ետար, և զարիւն նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ որով սրբեցաւն, և զՀոգին շնորհաց թշնամանեաց։ Ումմ գիտեմք զայն որ ասացն. իմ են վրէժխնդրութիւնք և ես հատուցից, ասէ Տէր. և դարձեալ՝ թէ դատի Տէր զժողովուրդ իւր։ Ահ մեծ է անկանիլ ի ձեռս Աստուծոյ կենդանւոյ։ 31։

Ապ- ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ. ՅՈՒԼԻՍ.

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց, այնպէս։ 410։

Ամէնայն, Օրհի

Որոյ Աւետարանին որ ըստ Ղուկասու։ Ի. 36։

Ջտէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Աղաչէր ոմն ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ հաչ ընդ ն-

մա. և մոեալ ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ։ Եւ կին մի էր ի քաղաքին մեղաւոր. իբրև գիտաց թէ բազմեալ է ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ չիւ մի իւղոյ ազնուի, կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր, և համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր իւղովն։ Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեացն զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ով և որպիսի ոք կին մերձենայ ի սա. զի մեղաւոր է։ Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնա. Սիմոն, ունիմ ինչ ասել քեզ։ Եւ նա ասէ. ասա վարդապետ։ Եւ ասէ. երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի. մին պարտէր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսն յիսուն. և իբրև ոչ զոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց չնորհեաց. արդ ա՛ սա՝ ո՞վ առաւել սիրեսցէ զնա։ Ասէ Սիմոն. ինձ այսպէս թուի՝ եթէ որում զբազումն չնորհեաց։ Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար։ Եւ դարձեալ ի կինն կոյն, ասէ ցՍիմոն. տեսանե՞ս զայս կին. մտի ի տուն քո՝ ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք իւրովք և թաց զոտս իմ, և հերով իւրով ջնջեաց. համբոյր մի զու ոչ ետուր ինձ, սա աւասիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ՝ ոչ դադարեաց ի համբուրելոյ զոտս իմ. իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւղով անուշիւ օծ։ Վասն որոյ ասեմ քեզ. թողեալ լիցին սմա մեղք իւր բազումք, զի յոյժ սիրեաց. զի որում չատ թողուցու՝ չատ սիրէ, և որում սակաւ՝ սակաւ։ Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։ Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝ որ զմեղս թողու։ Եւ նա ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն։ 50։

Աղ՝ ասկաւ՝ ֆրոպ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր ազաչեացուք։ Լսելի Տէր ձայնի ազաչանաց մերոց, ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա։

Ք՜ո. Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։

Եւ՝ ապա կրկին շարէ, զոր ասացեալ է սրբոյն Բարսղի Սեբաստիոյ հայրապետին ի վերայ ապաշխարողաց։

Տէր Աստուած Հայր ամենակալ արարիչ երկնի և եր-

կրի, որ յակնարկել բարեբար կամաց քոց գոյացուցեր զամենայն արարածս, զերևելիս և զաներևոյթս զերկնայինն և զերկրայինս. և նախանձամբեամբ քով առեղծեր զմարդն ի հողոյ, և ըստ պատկերի բարեբարութեանդ պատուեալ մեծարեցեր զնա, չնորհելով նմա զանմահութեան և զանապականութեան զկենդանութիւն. ինքնիշխան կամօք և փառօք զարդարեալ պատկեցեր զնա, պարգևելով նմա զվայելչութիւն ուրախութեան դրախտին փափկութեան, գործել զնա և պահել, և հանապազ մշանջենաւորել յանճառ պարգևան, և յաւազանալ օր ըստ օրէ ի գործս բարիս. և յաւելեր նմա զպատուիրատնադրութիւն կենսաբեր հրամանի բարեբար կամաց քոց. զի յաւելուածով պատուիրանադրութեան՝ մեծի փառաց և պատուոյ զնա ճոխացուցանէիր. և ի ձեռն բարեյօժար կամացն հնազանդութեան՝ յեա առաւել ի գերակատար կեանսդ զնա փոխէիր յիմանալի կայանս բնակութեան վերինն Երուսաղեմի:

Իսկ նա ի ձեռն օձապատիր չարին խաբէութեան՝ ըզգործի կենացն և զպատճառս բարեացն անձնիշխան յօժարութեամբ ի կողմն բանսարկուին դարձուցեալ, և ինքնայօժար կամօք գործակցեալ խաբէութեան չարին, ի բաց չեղեցաւ ի քումմէ արարչագիր և կենսաբեր պատուիրանադրութենէ. և ի ներքոյ անկեալ չարին հնազանդութեան, նախամեծար առնելով զվրիպական բանս պատրող թշնամւոյն՝ քան զքո ստուածագիր օրինադրութիւնդ, կնոջն լսելով խրատու, կորոյս զսիրական վեհ խնամութիւնն՝ առիցն հնազանդեալ զվնասն աւդնորդական տէրութեան, անհամեմատաբար և անխորհրդապէս ի բաց մերկացաւ զբոցաճաճանչ լուսեղէնն զարդարանան: Եւ հակառակաբար հոյիայթանօք չանայր ծածկել զամօթալիր մերկութիւնն պատուհասուն սիրեալն՝ անյուսացեալ ի զօրութիւն ամենակալիդ, կարծէր թաքչել յամենատես գիտութենէ ստուածութեան քո՝ պատճառելով զպատճառս մեղաց, եթէ կինս զոր ետուր ինձ՝ սա եղև պատճառ: Վասն որոյ զգաւոց և զանիծից ժառանգեաց զկեանս, ի ներքոյ անկեալ մահու և ապականութեան, ըստ անուսո և ստուածային հրամանիդ՝ ասելով, եթէ՝ յօրում յաւուր ուտիցես մահու մեռանիցիս. որով և թագաւորեալ սիրեաց ի վերայ

մեր իշխան մահու, և զինութիւնս մեր պրաւեալ ինքեան հնազանդութեամբ պահակն կոթառեան, և զամենեսեան ծառայս իւր արարեալ, վարեաց ի գործ խիստ ծառայութեան գժոխոց։

Իսկ դու Հայր բարերար և բազմագութ յառաջս և յամենաբաւ մարդասիրութենէդ քումմէ յաղթեալ՝ ոչ հանդուրժեցեր զանարատս ձեռին քո առեղծուածս յայնպիսի վտանգաւոր ազէաս տարակուսանաց տեսանել. այլ բազկազօրավեալ հայրախնամ սիրով քո զիաւցար յորդիս մարդկան, և յայց եղեալ կարուսելոց, առաքեցեր ի խնդիր գմիածին և զէակիցդ Հօր զծագածին և զանբաժանելի զէական Բանդ Աստուած, որ եկն և էառ զկերպարանս գձառութեան ազգատացեալ բնութեանս մերոյ, ներբնաւորացեալ ի սուրբ և յանարատ կուսէն Մարիամայ Աստուածածնէն, և յանձն իւր էառ զյանցանս սխալմանց մեզոցն Ադամայ. և աստուածախնամ տեսչութեամբ իւրով անօրինեալ զամենայն կերս մարդկայինս յանձն իւր բայ ի մեզոց, եղև պատուղ մարդկութեանս։ Հովիւն երկնաւոր եկն և խնդրեաց զոչխարն զկորուսեալ ի վերայ լերինն բարձու, և առեալ եղ ի վերայ կենաարեր ուսոյ իւրոց, դարձուցանելով ի հայրենի բնակութիւնն, ուստի արտաքսեցաւն տարապրութեամբ. և զանիծիցն և զյաւոյն երոյծ զդատապարտութիւն, իւրով անպատժական և անպարտական մահուամբն։ Եւ զանկեալն ի ձեռս սատակաց վերաւին ողջացոյց պատերով զվէրս նորա, արկանելով ի նա ձէթ և գինի, և առնելով ի պանդոկիս ամէնբնակալ սուրբ կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ. որ ժողովէ զամենայն ցրուեալս և զկեղեքեալս, և միաւորէ յորդիգրութիւն ժառանգութեան Հօրդ երկնաւորի. և հաչատարար և մեղսաքաւիչ իւրով պատարագաւն որ ի վերայ խաչին՝ բոլորապատուղ գինեն քեզ ընծայեցոյց ընդ մեր. և վասն մերոց պարտեացն զանձն իւր փոխանակելով։ Եւ զարձեալ վերաւին առացաւ զմեզ սուրբ սիրով իւրով, և ազատեաց ի ծառայութենէ բանսարկուին, պատառելով զմեսրհակ զատապարտութեան յանցանաց մերոց, որ կայր մեզ հակառակ. երարձ զայն ի միջոյ և բևեռեաց ընդ խաչափայտին. մերկեաց զիշխանութիւնս և զպետութիւնս մեքենաւոր զօրութեան նոքա. յայտ յանդիման խայտառակեալ ետուակեաց զնա

յանձին իւրում զօրութեամբ աստուածութեան իւրոյ: Եւ իշխանական պետութեամբ ինքեալ ի տարին սանդարամետն զժոխոց, ազատեալով զզօրութիւն բանութեան կարծեալ իշխանին աշխարհի, որ բարձրացեալ և լեռնացեալ ամբարտաւանութեամբ ունէր գրաւեալ ընդ իւրեամբ զբնութիւն մարդկութեանս. որով ժամանեալ հհաս թագաւորն ի բարձունս՝ հզօրն ի պատերազմի և ելեալ ի բարձունս հպարտացելոյն, և կապեաց զհոկայն՝ աւերելով զամուրս նորա, և յափշտակեաց զգանձն նորա, և դարձեալ եմոյծ զարքունական պատկերն ի դրախտն՝ ուստի եհան, զեօթնեկին շնորհն տալով՝ զոր կորոյն եօթնեակ յանցանօք: Քանզի չինեաց խնամատութիւնն Հօր զառն զխորանն Դաւթի, զանկեալն և զկործանեալն վերստին նորոգեաց, ուստի լինելոց նորա ծագիկ յարմատոյն Ցեսեայ. և հանգեաւ ի նա հոգի սուրբ, որ ի մեզ խորհրդածի. հոգի իմաստութեան և հանճարոյ. և լցեալ եղև հոգւով երկիւղիս արքութեան: Զի ուր երկիւղ Տեառն է, անդ պատուիրանաց պահպանութիւն. և ուր պատուիրանաց պահպանութիւն, անդ և ոչ ինչ յանցանք: Քանզի դյանցանս մեր էառ, և զցաւս մեր եբարձ. և զբիզ միայն ծանոյց մեզ Հաւատաեալ Աստուած կենդանեաց և մեռելոց, առնելով խաղաղութիւն առնամբ խաչին իւրոյ որ ինչ յերկինս և որ ինչ յերկրի ի նմին: Եւ միջնորդական սուրբ արեամբն իւրով հաշտեցոյց զկամս քաղցրութեան սիրոյ քո առ արարածս: Քանզի բարձաւ միջնորմն, և յուժաւ կրճեին, որ կայր խափան և արգել մերոյ փրկութեան. և տեղի տուեալ սրովբէիցն շրջապատեալ բոցիզէն սրոյն, որ պահէր ըստնանապարհս ծառոյն կենաց. վասն զի ընդ մեզ եղաւ ճանապարհ և ճշմարտութիւն և կեանք Ցեսուս, որ առաջնորդեաց մեզ ընդ երկնաչու պողոտայն փրկաւէտ կենացն, և անցոյց ի վեր ընդ դրունս երկնից, և նստոյց զնա ի վերոյ իշխանութեանց և պետութեանց: Եւ խրախոյս առեալ Հաւատացելոյ՝ ասէ. քաջալերեցարուք ես յաղթելոյ աշխարհի, և ետուս ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս և զկարիճս և զամենայն զօրութիւն թշնամւոյն: Այս որս և ասել մեզ Համարձակապէս. թէ ուր է մահ յաղթութիւն քո. ուր է դժոխք խայթոց քո. քանզի եղաք փրկեալք և ազատեալք արեամբ միածնի Որ-

դւոյ քո, Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ, ընդ որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Առաւծոյ երկրպագեսցուք։

Եւ արդ Տէր Աստուած մեր բարերար և բազմագութ. որ այսպիսի անճառ և անպատում բարեաց հաղորդս զազգս մարդկան արարեր. որով մեծարեցեր զմեզ ի ձեռն Միածնի քո անօրէնութեան. որ եկեալ կատարեաց զամենայն գրեալս օրինաց և մարգարէից և քաղցրուացոյց վարդապետութեամբ իւրով ժողովեաց զդպրեալ ազգս մարդկան. և միաւորեալ միացոյց զամենեսեան միաբան սիրով ի մի հաւատս և ի մի յոյս կոչման քոյ արարչական խնամոց զթութեանցդ. և հօրդեաց ճանապարհ փրկութեան ամենայն աիեզերաց, պարգեւելով զառհասատչեայ կենդանութիւն Հոգւոյն սրբոյ նորածնելոց նոր ժողովրդոց որդւոց առաջաւոր. կազմելով զդեղ և զպսպեզանիս ապաշխարութեան՝ իւրով առաջս մարդասիրութեամբ, ասելով. եթէ ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն. և դարձեալ՝ թէ եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և որք ունիք բեռինս ծանունս մեղաց և ես հանդուցից զձեզ։ Եւ յորդորական ասաւածախօս ձայնիւն յորդորեալ քաջալերեաց զամենեսեան ի հնազանդութիւն ասաւածային լծոյ ծառայութեան, ասելով. եթէ առէք զլուծ իմ ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ, և գտիք հանդիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է և բեռն իմ թեթեւ։

Եւ արդ մեք ծառայքս քո ժողովուրդ և խաշն արօտի քո՝ զինք արեան միածնի Որդւոյ քո՝ ժողովեալք ի գաւիթ սուրբ եկեղեցւոյ քո, և խոնարհեալ ազաչեմք ըզբազմագութ և զառատ մարդասիրութիւնդ, և հայցեմք ի քաղցրութենէ քումմէ դթութիւն և զթողութիւն մեղաց մերոց։ Խոնարհեցո Տէր զունկն քո և լուր ազաչանաց ծառայից քոց. և ողորմութեամբ քով թող մեզ զյանցանս մեր զկամայն և զակամայ. և արա զմեզ որդիս լուսոյ և որդիս աւրինէնեան, զորս զրեցեր ի զիրըս որդեգրութեան ժառանգութեան սրբոցն ի լոյս. որ չարին պատրանօք որացեալ եղաք կամօք մերովք ի մեղսասէր և ի կամակոր նորա կամեն, որոչելով ի հայ-

բախեսամ սրարչական գիծոց քոց, տարագիր առնելով զանձինս մեր յորդեդրութենէ ժառանգութեան Հօրդ երկնաւորի. և ոչ պահեցաք զգուշութեամբ զառացուածս և զպանձս հոգևոր մեծութեանն, զոր սուրբ աւազանաւն ստացաք զմաքրութիւն, և զանմեղութիւն և զարդարութիւն, և զհոգևոր մեծաշուք փառքսանութիւն: Այլ անառակ վարուք մերովք ծախեցաք զհայրենատուր մեծութիւնն, մինչև ժամանեցաք ի վերայ մեր յեսին աղքատութիւնն, և սովամահ չքաւորութեամբ նուաղեցան անձինք մեր: Եւ յոյս ակնկալութեան մերոյ չիք ոք բաց ի քէն Տէր, զի դու ես Աստուած մեր, և զանուն քո անուանեմք զօրհանապազ: Հայր երկնաւոր, հայեաց ի զարձումն ծառայից քոց, և ընկալ զզղջումն խոստովանութեան մերոյ, որպէս զանառակ որդւոյն ընկալար զդարձումն, և վերստին զարդարեցեր զնա արփիապարգ և լուսեղէն զգեստիւն, և առաջին պատմուճանին ծածկութիւ, զոր ինքեան կամակոր և անառակ վարուքն մերկացաւ: Վասն որոյ և մեք նորին յօժարութեամբ զղջացեալ սրտիւ և բեկեալ անձամբ դառնամք առ քո բարեգթութիւնդ, առելով. Հայր մեղաք յերկինս և առաջի քո, ոչ ևս եմք արժանի կոչիլ որդի սուրբ անուանդ քո: Այլ զմեզ իբրև զմի ի վարձկանաց քոց: Անխափան Տէր ողորմութեամբ և քաղցրութեամբ կամաք քովք. և հայրական գիծով սիրոյ բարերարութեան քո ել ընդ առաջ մեր. և զգեցո մեզ զառաջին պատմուճանին զլուսափայլ վերարկուն, զոր զգեստուրեալ զարդարեցաք աւազանին լուսափայլ պայծառութեամբն: Մերկեա ի մէնջ զհնացեալ պատմուճան չարին ծածկութեանց, զոր ծուլութեամբ և անառակ վարուք մերովք զգեցաք, և օտարացաք ի հայրական խնամոց քոց: Ցուր մեզ Տէր Աստուած մեր զքո զուարախական և զմարգասիրական զհամբոյրդ, տալով զինքիք արքութեան ի հոգիս մեր. և զմատանին արդարութեան տպաւորեա յաջոյ ձեռին մերում, միշտ ունելով մեզ զնշան և զդրոշմն ուխտին սրբութեան, զոր ուխտեցաք միջնորդութեամբ արեան Որդւոյ քո սիրելւոյ: Այրս մեզ զբաժակն ուրախարար, զոր խառնեցեր ի խառնարան սրբութեան աստուածընկալ սեղանոյ քառաթև խաչին, յորում զննաք զգենումն ճշմարիտ պատարագին եղինն պարա-

բակի, և հրաւիրեցեր ի պատրաստել ճաշն հարսանեաց միածնի Որդւոյ քո սիրելւոյ, զպակասամիտն ի հանճարոյ՝ ատտուածային երկիւղին և պատուիրանին ըզգուշութեան, և անզգամացն պատուիրեցեր թողուլ զանզգամութեան ճանապարհն։

Եւ արդ տուր մեզ զհացն արքութեան մարմնոյ միածնի քո, որով կեցցուք. և արբո զմեզ զինւով անուշութեան ուրախութեամբ տուր բաժակին. զի արբեալ միշտ ուրախասցուք յանապատ ուրախութիւնդ. և վայելեսցուք յանկապուտ ճախութիւնդ, յերջանիկ յօթևանս Հօրդ երկնաւորի. զոր պատրաստեցեր ի սկզբանէ աշխարհի արդոց քոց. և ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ՁԱՆՁ ԱՂՕՐԿՆ ԱՆՆ ՍԱՂՄՈՍ ճԺԽ. Ի ՐԱՒ.

ԿՅ. Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան, զի մտից ընդ այն՝ և խոստովան եղէց Տեառն։

ՓԽ. Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է։ 331։

ԱՂՕ ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ. Ի ՐԱՒ.

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր, ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ։

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ծանեարուք զի նա է Տէր Աստուած մեր։

Նա արար զմեզ և ոչ մեք էաք, մեք ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա։

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ, և օրհնութեամբ ի յարկս նորա։

Խոստովան եղերուք Տեառն, և օրհնեցէք զանուն նորա։

Քանզի բարի է Տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն նորա. ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութիւն նորա։

ՁԱՆՁ ՓՂՐ. Սուրբ եկեղեցեաւս։ Աղ. Ի մէջ ատեարիս։

Եւ ԿՐԹՈՅ ԵԱՆԿՈՊՈՍ ԿՄ ԱՆՔԸՆՑՆ ՂՅՍ ՕՐՀՆՈՒԼՒՆ։

Օրհնեալ է ամենասուրբ երրորդութիւնն ի բարձունս Հայր և Որդի և սուրբ Հոգին. մեծ գոհութիւն երից անձանց, և մի աստուածութեան անսահմանելոյ, անփոփոխելոյ, ամենակարողի, անմահի, ամենակեցուցա-

նոցի, ամենասարգելի, անճառի, պատիւ երկրպագութիւն և մշտնջենաւոր փառաբանութիւն յերկնաւորաց և յերկրաւորաց, ի հրեշտակաց և ի մարդկանէ, ի սրովբէից և ի քերովբէից, ի սերաթէանց և յիշխանութեանց. երրորդութեան երրեակ և մի աստուածութեան, որ էնն յէութեան յիակութեան համագոյական աստուածութեանն՝ հարթ և հաւասար ի խորութիւն և ի բարձրութիւն՝ ի լայնութիւն և յերկայնութիւն: Որ իւրով կանխագէտ զօրութեամբն ապար զերկինս և զերկիր. ձգեաց զերկիրըս առանց հիման խորանաձև հաստատութեամբն, և արկ ի վերայ նորա դրազմութիւն ջուրց. զնոսա հրեղէնքըն ընդ ջուրն և ոչ չիջանին, զի նմա ամենայն ինչ կարելի է. սահմանեաց զծով աւազով. բուսոյց յերկրէ զծառս և զծաղիկս՝ հանդերձ սերմանեօք. պատուճաց չորիւք եղանակօք զրոլոր շրջանս տարւոյն. եղ զնոսա հակառակ անհաչտելի՝ և ի սէր անբակտելի. ապար ապի ազգի զեռունս ի ծովս, և զթռչունս թեւաւորս, և բազում զազանս վայրենիս: Ապա յետ ամենեցուն ապար զմարդն ձեռօք իւրովք ըստ պատկերի իւրում, և փչեաց ի նա չունչ կենդանի, և եղև մարդն ի հոգի կենդանի. և զամենայն ինչ հնազանդ ապար ի ներքոյ ոտից նորա, և կացոյց միջաւայրման՝ կենաց և մահու. և ետ նմա պատուէր չճաշակել ի պտղոյ ծառոյն գիտութեան, և ի պահել պատուիրանին խոստացաւ նմա զվերնայարկ վերինն երանաւորեմի: Իսկ բանսարկուն գործի իւրոյ չաբութեան գտեալ զօճն, և նոքաւ խօսեցաւ ընդ կնոջն՝ ի պատճառս աստուածանալոյն, եթ նմա ուտել ի ծառոյն գիտութեան. և մերկացաւ ի լուսեղէն փառացն: Իսկ բարեբարին քաղցրաձայնեալ ասէ. ուր ես Ադամ. և ի զոլ նորա ի դրախտն, նկարեցաւ զալուստն Միածին Բանին իւրոյ յաշխարհս. և ձայն ոտից նորա՝ դրշմեաց զՅովհաննէս Մկրտիչ. իսկ Ադամայ անզգուշութեամբ գիտեալ ի մահ՝ զանպարտականն Աստուած պատճառս իւրոյ կորուածոյն համարեալ՝ ասէր թէ կինս զոր եստուր ցիս՝ սա յանցոյց զիս: Իսկ զաստուածն արդարութեան անէծ զնոսա՝ և զիշատակարս նոցա, և եհան զնոսա արտաքոյ դրախտին. սակայն ոչ ժամկարելով ողորմութեամբն՝ ընկալաւ զպատարագն Աբելի, անմահացոյց զզաւակ նորա Ենովք, պահեաց զնոյ ի տապանին բազմահոյլ կենդա-

նեօք , և զամբարչեաքն կայէն իւրովք ծննդովքն առ հանապազ անձրեւօք ջնջեաց : Օրհնելով զառաքեցորդն Ա.Բրսամ՝ խոստանալով նմա երդմամբ , բազմացուցանել զզաւակ նորա իբրև զաստեղս երկնից : Բազում նըշանօք և արուեստիւք խօսեցաւ առ հարան մեր՝ առաքելով զմարգարէին քարոզիչս : Իսկ իբրև եկն լրումն ժամանակին , խօսեցաւ ընդ մեզ Որդւովն , որ եկն և մարմնացաւ ի սրբոյ Կուսէն , և եմուտ ընդ օրինօք , զի զորս ընդ օրինօքն էին՝ ազատեսցէ . կատարեաց զօրէնսըն , ելից զառաս մարգարէիցն . արար նշանս և աքուեստս . լուսաւորեաց զկոյրս . առողջացոյց զանդամալոյծս . հալածեաց զդեւս : Ապա ի կատարումն նշանացն՝ շնորհեաց զյարութիւն Ղազարու՝ չորեքօրեայ կոչմամբ ի թաղմանէ : Նստաւ ի վերայ յաւանակի էշոյ , որ է խորհուրդ կոչման հրէից և հեթանոսաց . վասն որոյ և մանկանին ասացաւն երգէին , օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի : Իսկ ի սերկեան աւուրս՝ զայ կամաւորութեամբ ի չարչարանս . յանձն առնու մատանիլ յանօրէնն աշակերտէն : Յերեկոյ հասեալ ժամուն՝ զերկոտասանիցն լուանայ զոտս զխոնարհութիւն ուսուցանելով նոցա , նա և զՅուդային յառաջ լուանայր . որ և աչխատեցաւ մինչև ցգաւխիթ քահանայապետին . վասն որոյ և Յուդա ի միտս իւր ասէր՝ թէ բիւր անգամ մեծարես զիս , ոչ եմ մատանալոց զերեսան արծաթին : Առ ի յայսմ ահաւոր և սքանչելագործ ասելիս՝ եղև ուրախութիւն հրեշտակաց և մարդկան : Ա.յսօր բարձաւ ցանկ անիծիցն Ադամայ : Ա.յսօր ազատեցաք ի ծառայութենէ սատանայի : Ա.յսօր արարիչն արարածոց ի յերկրի երևեցաւ : Ա.յսօր Աստուածն սերտվրէից ծառայի զկնիս զկերպարանս : Ա.յսօր անհան փերտվրէից՝ խնարհի և լուանայ զոտս աշակերտացն : Ա.յսօր արկօղն զլոյս որպէս զօթոց՝ զգենու զկնիկ : Ա.յսօր աթոռակիցն Հօր՝ ընդ հողեղէնս բազմի : Ա.յսօր վտառակիցն սուրբ Հոգւոյն՝ յանձն առնու մատանիլ ի դատաստան մահու : Ա.յսօր կենագործօղն ամենեցունն ընդ մահուամբ սահմանի : Ա.յսօր վէմն առանց ձեռին հատեալ՝ և ինքն լեռնացեալ ելից զտիեզերս : Ա.յսօր բաշխէ զնարմին և զարիւնն՝ և յայտնէ զանօրէնն աշակերտին զխորհուրդն : Ա.յսօր կապեալ լինի արձակիչն կապելոց , զոր երկինք ոչ բաւէին առնել : Ա.յսօր օրհ-

նէ զառաքեալսն ի դպրութիւն քահանայութեան : Ա. յաօր զոանի դրանն կոթուածալ , որ է թագաւորական պատկերն : Ա. յաօր եղև ուրախութիւն հրեշտակաց վասն գիւտի մարգրեալ ոչխարին : Ա. յաօր ճշմարտապէս հաղորդեցաք մարմնոյ և արեան Տեառն : Ա. յաօր օրհնեցան քահանայապետք ամենայն հանդերձ քահանայիւք : Ա. յաօր լուսազարդեցան թագաւորք հանդերձ ամենայն զօրութեամբն իւրեանց և իշխանութեամբ՝ ընդ Դաւթի և ընդ դասապետս նորա : Ա. յաօր օրհնեցան ձեռք և ոտայք , երիտասարդք և կուսանք ի ձեռն կապոյտին և արձակոյին : Ա. յաօր դրախտն բանի մարդկութեանն՝ և ամենայն արարած ցնծան յանմահական կեանս : Ա. յաօր ի հին արարութեանց փոխեցաք , և ամենեքեան նորոգեցաք ի Քրիստոս : Ա. յաօր եռ իշխանութիւն կոխել զօձս և զկարիճս՝ և զամենայն զօրութիւնս թշնամւոյն : Ա. յաօր ի ձեռն աւազանին լուսազարդեալք մաքրեցան հաւատացեալք յաղտոյ մեղաց : Ա.րդ եկեսցէ միխիթարութիւնն երուսաղեմի ի վերայ ձեր , որ ասէ . միխիթարեցէք , միխիթարեցէք զժողովուրդ իմ , ասէ Աստուած . քահանայքդ խօսեցարուք ի սիրտ երուսաղեմի . միխիթարեցէք զդա , զի լի եղև ատառապանօք . թողեալ լիցին նմա մեղք իւր : Դարձեալ՝ եթէ զճանապարհս սրտի նորա տեսի և բժշկեցի , և եռաւ նմա միխիթարութիւն , և փոխանակ մխերոյն՝ օծումն ուրախութեան :

Ա.րդ բարեգութն Աստուած ուրախացուսցէ զձեզ զաւետեաւն , և երկնաւոր պարգեւացն արժանի արասցէ : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զհայրապետս . ընդ սրբոյն Գրիգորի և ընդ այլ սրբոց հայրապետացն մանաւանդ արասցէ : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զքահանայս ընդ քահանայութեան Մելքիսեդեկի , և զարդարեսցէ ըստ տեսլեանն Մովսեսի ի զարդ անկողոպտելի , ըստ պատմուճանին Ահարոնի . և հոգեզարդեսցէ ըստ առաքելոցն խոստանակցութեան . և արասցէ միշտ առանց ամօթոյ , զի յերեւել հօտապետին՝ ընդունիցիք զանթառամ փառսն պսակն : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զմիաբան ժողովուրդս , և թեթեւացուսցէ զբեռինս մեղաց ձերոց : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զաւուրս զայս և զբնակութիւնս և զհիմունս եկեղեցւոյս՝ ըստ այնմ որ ասէ . այսօր եղև փրկութիւն տանս այսորիկ՝ ըստ աւետեացն Աբրահամու

հանդերձ ազգաւ և ժառանգակցօք իւրովք : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զազգասուրս տանս այսորիկ , զլուսաբերս , զդրնոքացս , և անթառամ պսակացն արժանիս արասցէ : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զհաստատեօղսդ և զպահպանօղսդ . և թողցէ զյանցանս ձեր՝ որպէս ըզպատնկին և զմաքրասերին : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած ըզծերան խոստովելեան բանակին . և որպէս զծերունին Սիմէոնի՝ որ զԱստուածորդին ի գիրկս իւր ընկալաւ , և հայցէր արձակիլ ի խաղաղութիւն : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զազգս ձեր՝ որպէս զազգս Երրայեցւոց՝ որք աւրն ոտս արմատնեցաց և եղեն ընդ առաջ նորա ազգակիչն և ասէին՝ ամենեցուն օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զերիտասարդս՝ որպէս զերանելին Յովսէփ , որ հաճոյ եղև Աստուծոյ և օրհնեցաւ ի նմանէ : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զկանայս՝ որպէս զկանայս իւզարկեցն՝ որ եկին ի գերեզման Փրկչին և լցան ուրախօք սուրբ յարութեան Տեառն : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զժամեակս քաղաքիս մերոյ , զի որպէս ձայն հրեշտակապետի յագիօղ է առ ի զարթուցանել զննջեցեալս ի մահահանգիստ քնոյ , նոյնպէս և ձայն սորա յագիօղ է առ ի հարուածել զլեզուիկն ամենայն զօրօք իւրովք : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զվերակացու առաջնոյս , զմչակս և զեզիմս , զհաւկիս և զհօտս սորա : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զանդաստանս մեր՝ և բուսուցէ զամենայն բոյս շահեկանութեան . ի բոյս արասցէ զամենայն ինեաս և զրիծ , զհրայրեաց և զդալուկ , զժանեա , զկարկուտ , զմարախ , զջրհեղեղ , զառն եղեմնաճին և զամենայն ցաւս և զհսկեսմահ ի մարդոյ և յանասնոյ . և հարուածեսցէ զլեզուիկն ամենայն զօրօքն իւրովք և առաքեսցէ յանդունդս , և զհրեշտակ խաղաղութեան առաքեսցէ և օրհնեսցէ զամենեսեան : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զամենեսեան զմիաբան զարթ և զկանայդ , ըզծերս և զտղայս , և փրկեսցէ զձեզ յամենայն չարեաց , և ամրացուսցէ ընդ հովանեաւ աջոյն իւրոյ , և երկնից արքայութեան արժանիս արասցէ : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զընակութիւն քաղաքիս մերոյ , և հարուածեսցէ զամենայն չար և զզօրութիւն բանեացեալ թշնամւոյն : Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զկրթնաւորեալ , ընդ սրբոյն Եղիայէ և ընդ Ենոքայ ժառանգակիցս և մանուկիցս ա-

բասցէ։ Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զժողովուրդս սուրբ եւ կեղեցւոյս մերոյ առ հասարակ զարս և զկանայս, զերիտասարդս, և երևեցուսցէ զերեսս իւր ի ձեզ։ Օրհնեսցէ Տէր Աստուած զխոստովանեցողսդ և արժանի արասցէ զձեզ լուացման սուրբ առաքելոցն ի վերնատանն։ Եւ փոխանակ արբապահութեան ձերոյ՝ զերկնայինն պարգևեսցէ ձեզ կերակուր։ Եւ փոխանակ ժուժկալութեան ձերոյ զոր ծարաւեցայք, յանմահական աղբերէն տացէ ձեզ ըմպել ջուր։ Եւ փոխանակ դիշերային աքնութեան ձերոյ՝ ընդ հրեշտակս դասեսցէ զձեզ։ Եւ փոխանակ լռակացութեան ձերոյ՝ անթառամ պսակօք զարդարեսցէ զձեզ։ Եւ փոխանակ ողորմութեան ձերոյ որ առ աղքատս, յաջակողման բազմեցուսցէ։

Արդ՝ ով աստուածասէր ժողովուրդք և հաւատացեալք Քրիստոսի, պահեցէք զպատուիրանս Տեառն և զիրաւունս նորա նորա, և մի դադարիք և ձանձրանայք առնել ողորմութիւն. մինչդեռ ժամանակս ի ձեռս է՝ գործեցէք ըզբարիս, զի գիտեմք զի Քրիստոս մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ դյաւիտեանական կեանն առնուցուք։ Արդ հատուցանեսցէ բարեաց ամենեցուն տացէ եկեղեցեացս շինութիւն, քահանայից ուղղափառութիւն, թագաւորաց և իշխանաց վայելչութիւն, ծերոց մխիթարութիւն, կրօնաւորաց ժուժկալութիւն, երիտասարդաց ողջախոհութիւն, մեզաց լուծումն, հիւանդաց բժշկութիւն, դիւաց խորտակումն, ախտաժետաց առողջութիւն, և փրկութիւն հոգւոց և մարմնոց։ Եւ արդ լսելով զայս, ի բաց ընկեցէք յանձանց ձերոց զչարութիւն և զամենայն խարդախութիւն, թողէք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում դյանցանս, և զամենայն խէթ զոր ունիք ընդ միմեանս և զամենայն չարութիւն. գործք բարիք բոլորովիմբ ի կատարումն. սիրեցէք զՏէր յամենայն սրտէ, և զկամս նորա կատարեցէք. ընդ ամենայն մարդոյ զխաղաղութիւն ունիցիք. հեզ լիջիք և խոնարհ, լսել ձայնին որ ասէ, յո՛ բնակեցայց եթէ ոչ ի հեզս և ի խոնարհս և զրջ դողան ի բանից իմոց. խնդրեցէք զխաղաղութիւն և երթիջիք զհետ արդարութեան. յուսոյ ակն կալիջիք յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ Տէր Աստուած արարիչն ամենայնի՝ հաստատեսցէ զձեզ, և տացէ առատաբոյս բարիս առ և ի հանդերձելումն, և արժանի արասցէ զձեզ

դասիլ յաղակոզմանն, և ննջեցելոց ծանօթից և անծանօթից զերկնից արքայութիւնն պարգևեացէ. և Քրիստոս Աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեանս. ամէն:

Զկնի Քու. Խնդր: Եւ ասէն. Լ. Տէր ողորմ. Աղ. Քում ամենազօր և հրաշալի սէրութ: Եւ գնի խաչն և աւետարան առաջի քահնային և շուրջ խաղանայքն, և գացին ընծայս. և օրհնէ խահնայն զապաչխարողսն և զդիակն համբուրելով զդիմեանս:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Ցերկն խաճ ասէն զձայնս ծեացեալ ողորմեայդն, և նշխար գործի և հագանէն յեկեղեցին և ակառնէն. Խոնարհեցո և Ապրեցո:

ՄՆՍԵԴԻ

Լուացայց սրբութեամբ զձեռս իմ. և շուրջ եղէց զսեղանով քո Տէր:

Տէր սիրեցի գվայելչութիւն տան քո. և զտեղի յարկի փառաց քոց:

ըմթերցուած ի ծննդոց: ԻԲ. 1:

Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ՝ փորձեաց Աստուած զԱբրահամ՝ և ասէ ցնա. Աբրահամ Աբրահամ: Եւ նա ասէ. աւասիկ եմ: Եւ ասէ ցնա. առ զորդիդ քո սիրելի զոր սիրեցեր՝ զԻսահակ, և գնա դու յերկիր բարձրը, և հանցես զդա անդ յողջակէզ ի վերայ միոյ լերանց յորոց ասացից քեզ: Եւ յարուաւ Աբրահամ ընդ առաւօտն, համեռեաց զէշ իւր, և առ ընդ իւր երկուս ծառայս, և զԻսահակ զորդի իւր. և պատառեաց փայտ յողջակէզ, և յարուաւ գնաց. և եկն ի տեղին զոր ասաց նմա Աստուած: Եւ յաւուրն երրորդի համբարձ Աբրահամ զաչս իւր և հառս զտեղին ի հեռաստանէ: Եւ ասէ Աբրահամ ցպառանիս իւր. Նստարուք դուք այդր հանդերձ իշովդ, և ես և պառանեակդ երթիցուք մինչև ցանդր, և երկիր պագցուք և դարձցուք առ ձեզ: Եւ առ Աբրահամ զփայտ ողջակիզին, և եդ ի վերայ Իսահակայ որդւոյ իւրոյ. և առ ի ձեռն զհուրն և զսուր. և գնացին երկոքեան ի միասին: Եւ ասէ Իսահակ ցԱբրահամ հայր իւր. Հայր: Եւ նա ասէ. ահ՞ է որդեակ: Եւ նա ասէ. ահա հուր և ահա փայտ, ո՞ւր է ոչխար յողջակէզ: Եւ նա ասէ. Աստուած տեսցէ իւր ոչխար յողջակէզ որդեակ: Գնացին երկոքեան ի միասին, և եկին ի տեղին

զոր ասաց նմա Աստուած: Անդ չինեաց սեղան Աբրաամ և եդ ի վերայ զիայեան. և կապեաց զխաշակ զորդի իւր, և եդ զնա ի սեղանն ի վերայ փայտին: Եւ ձգեաց Աբրաամ զձեռն՝ առնուլ զսուրն և զենուլ զորդին իւր: Եւ կոչեաց զնա հրեշտակ Տեառն յերկնից և ասէ. Աբրաամ Աբրաամ: Եւ նա ասէ ցնա. աւասիկ եմ: Եւ ասէ. մի մեր զձեռն քո ի պատանեակդ, և մի ինչ առներ դմա. զի այժմ գիտացի թէ երկիւղած ես դու Աստուծոյ, և ոչ խնայեցեր յորդիդ քո սիրելի վասն իմ: Համբարձ Աբրաամ զաչս իւր և եսես, և ահա խոյ մի կախեալ կայր զծառոյն Սաբեկայ զեղջերաց. և գնաց Աբրաամ և առ զխոյն. և եհան զնա յողջակէզ փոխանակ խաշակայ որդւոյ իւրոյ: Եւ կոչեաց Աբրաամ զանուն տեղւոյն այնորիկ՝ Տէր եսես. զի ասիցեն ցայսօր ի լերինն յայնմիկ Տէր երևեցաւ: Եւ կոչեաց հրեշտակ Տեառն զԱբրաամ երկիցս անգամ յերկնից և ասէ. յանձն իմ երդուայ, ասէ Տէր, փոխանակ զի արարեր դու բանդ զայդ, և ոչ խնայեցեր յորդիդ քո սիրելի վասն իմ. այս օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազմացուցանելով բազմացուցից զզաւակ քո իբրև զաստեղս երկնից բազմութեամբ, և իբրև զաւազ առ ափն ծովու. և ժառանգեսցէ զաւակ քո զքաղաքս հակառակորդաց իւրոց. և օրհնեսցին ի զաւակի քում ամենայն ազգք երկրի. փոխանակ զի լուար ձայնի իմոյ: 18:

ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: գԱ. 1:

Հոգի Տեառն ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ իսկ զիս. աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս, բժշկել զբեկեալս սրտիւք, քարոզել գերեաց զթողութիւն և կուրաց տեսանել. կոչել տէ Տեառն ընդունելի և օր հատուցման Աստուծոյ մերոյ. մխիթարել զամենայն սգալսն, տալ սգաւորաց Սիովնի փառս. փոխանակ մոխրոյն՝ օծումն ուրախութեան, և սգաւորացն հանդերձ փառաց՝ փոխանակ ոգւոյն վհատութեան: Եւ կոչեցին նոքա ազգք արդարութեան՝ տունկ Տեառն ի փառս, և չինեացին զաւերական յաւիտենից, և դյաւազադոյն աւերեալսն կանգնեացին, և նորոգեացին զքաղաքս աւերեալս ազգաց մինչև յազգս: Եւ եկեսցեն օտարածինք հովիւք խաշանց քոց, և այլազգիք մանակալք և այգեգործք քո:

Բայց դուք՝ քահանայք Տեառն կոչեցէք, պաշտօնեայք Աստուծոյ մերոյ անուանեցէք, զզօրութիւն ազգաց կերկիք, և մեծութեամբ նոցա զբանչելի լինիք։ Փոխանակ ամօթոյ ձերոյ՝ կրկին ուրախութիւն, և փոխանակ անարգանաց ձերոց՝ ցնծութիւն, և ապա զերկիրն յերկրորդում ժառանգեսցեն, և ուրախութիւն յաւիտենից ի վերայ գլխոց նոցա։ 7։

Ընթերցուած ի գործոց առաքելոց։ Ա. 15։

Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ Պետրոս ի մէջ եղբարցն ասէ. և էր անդ բազմութիւն անուանց իրրև հարիւր և քառասից. արք եղբարք, պարտ էր կատարել գրոյն, զոր յառաջագոյն ասաց Հոգին սուրբ ի բերանոյ Դաւթի վասն Յուդայի՝ որ եղև առաջնորդ ունելոցն Յիսուսի. զի ի թիւս մեր էր ընդ մեզ, և հասեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս այսորիկ։ Սա ստացաւ գեօղ ի վարձուց անիրաւութեան, և ուռուցեալ հերձաւ ընդ մէջ և հեղաւ ամենայն փոր նորա. և յայտնի եղև ամենեցուն որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ. մինչև կոչել գեղջն այնմիկ բարբառոմբ իւրեանց Ակեղդամայ, այսինքն է՝ գեօղ արեան։ Զի գրեալ է ի գիրս սաղմոսաց. եղիցի բնակութիւն նորա աւերակ. և մի ոք իցէ որ բնակիցէ ի նմա. և զկարգ նորա առցէ այլ։ Արդ պարտ է յաբանոց յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ յամենայն ժամանակի, յորում մուտ և ել առ մեզ Տէր Յիսուս, սկսեալ ի մկրտութենէն Յովհաննու մինչև յօրն յորում վերացաւ մէնջ, վկայ յարութեան նորա ընդ մեզ լինել միում ի սոցանէ։ Եւ կացուցին երկուս. զՅովսէփ՝ որում բարսաբայն կոչէին, որ անուանեցաւն Յուստոս, և զՄատաթիա։ Եւ կացեալ յաղօթս՝ ասեն. դու Տէր, որդագէտ ամենայնի, յայտնեա զի ոք զոր ընտրեցեր ի սոցանէ յերկոցունց, առնուլ զվիճակ պաշտամանս այսորիկ և պատգաքելութեան, յորմէ անկաւ Յուդաս գնալ ի տեղի իւր։ Եւ եռան վիճակս նոցա, և ելանէր վիճակն Մատաթիայ. և համարեցաւ ընդ մեռասան առաքեալսն։ 26։

Աւ՞ ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ. ՈՐՈՂՔԻ ՅԱՅՆՔ։

ԿՅ. Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, և ինքեանք որպէս սլաք։

ՓԽ. Ասեն դէր Աստուած ազօթից իմոց, և մի անտես առներ զխնդրուածս իմ։

Նայեցաւ առ իս և լուր ինձ, զի տրամեցայ ես ի ձանձրանալ իմում և խռովեցայ։

Ի ձայնէ թշնամւոյն և ի նեղել մեզաւորին՝ խոտորեցան յիս անիրաւութեամբ, բարկութեամբ, ոխս պահէին ինձ։

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և երկիւղ մահու անկաւ ի վերայ իմ։

Ահ և դողումն եկն ի վերայ իմ, և ծածկեաց զիս խաւար։

Ասէի՝ տայր ոք ինձ թեւս որպէս զաղաւնոյ, զի թըռչեի վերանայի, հեռացեալ դադարէի յանապատի։

Ակն ունէի Աստուծոյ որ փրկէր զիս ի կարճմտութենէ զայրանալոյ, ի մրրկեալ նեղութենէ։

Ընկլո Տէր և բաժանեա զլեզուս նոցա, զի տեսի զանօրէնութիւն և զհակառակութիւն ի քաղաքի։

Ի տուէ և ի գիշերի չուրջ եղեն զպարսպօք նորա անօրէնութիւնք, չարիք և մեղք են ի մէջ նոցա. և ոչ պակասեաց ի հրապարակաց նոցա վաշխ և նենգութիւն։

Զի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր՝ համբերէի արդեօք, կամ ատելւոյն մեծաբանեալ էր ի վերայ իմ՝ թաքչէի արդեօք ի նմանէ։

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ, առաջնորդ իմ և ծանօթ իմ։

Ապաքէն ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ և քեզ կերակուր, զի գնայաք միաբանութեամբ ի տան Աստուծոյ։

Եկեսցէ մահ ի վերայ նոցա, և կենդանւոյն իջցեն ի դժոխս. զի չարութիւն է ի բնակութեան նոցա և ի մէջ նոցա։

Ես առ Աստուած կարդացի, և Տէր լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ի վաղորդայն և ի հասարակ աւուր։

Պատմեցի և ասացի, և լուիցէ ձայնի իմում. փրկեացէ խաղաղութեամբ զանձն իմ ի մերձաւորացս իմոց, զի կարեաք հասին ի վերայ իմ։

Լուիցէ Աստուած և խոնարհ արասցէ զնոսա, որ յառաջնէ է քան զյաւիտեանս։

Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ, և ոչ երկեան յԱստուծոյ։

Զգեաց զձեռն իւր ի հատուցանել նոցա, և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա։

Բաժանեցան ի սրտմտութենէ երեսաց նորա, և եհաս ի սիրտս նոցա։

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, և ինքեանք որպէս սլաք։

Ընկեա ի Տէր զհոգս քո՝ և նա կերակրէ զքեզ, և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ։

Դու Աստուած իջուացես զնոսա ի գուբ ապականութեան, արք արիւնահեղք և նենգաւորք մի՛ հասարակեսցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ապա Ուղիղ եղիցին ազօթք իմ. Որպէս խունկ առաջի քո տէր։

Ձերեկոյի ազօթս մեր ընկալ Տէր. Եւ զտարածումն ձեռաց մերոց։

Քարող Աղաչեացուք։

Հր. Ակ. Այսօր կանգնեցաւ։ 393։ Քար. Վասն խաղ։ Աղ. Հայր գթած։ Ե՛ ախանէ պոպոքէն ՍՂ. ԻՐ. ԿՅ. Պատասա։ ՓԻ. Տէր հով։ Առ. Ա. Կոր. ԺԱ. 23. Չի ես ընկ։

Չէն պոպոքէն ՍԱՂՄՈՍ ԻՐ. ողբայն։

ԿՅ. Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց։

ՓԻ. Տէր հովուեացէ զիս, և ինձ ինչ ոչ։ 815։

Չէն Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ ԺԴ. 1։

ՉՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ երկուց աւուրց. խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ եթէ զիարդ զնա նենգաւ կալեալ սպանանիցեն, բայց ասէին՝ թէ մի՛ ի ժողի աստ, զի մի՛ խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն։ Եւ մինչ էր ի Բեթանիա ի տան Սիմոնի բորոտի բազմեալ, եկն կին մի որ ունէր չիւ իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ, և բեկեալ զչիւն՝ եհեղ ի վերայ գլխոյ նորա։ Եւ աչակերտքն զչարէին և ասէին. ընդէ՞ր եղև կորուստ իւղոյդ այդորիկ. մարթ էր զայդ իւղ վաճառել աւելի քան երեք հարիւր դահեկանի, և տալ աղքատաց. և զայրանային նմա յոյժ։ Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. Թոյլ տուք զմա. զի՞ աչխատ առնէք, զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս. յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, և յորժամ կամիք՝ կարող էք առնել նոցա բարիս. այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք։ Դա զոր ունէրդ՝ արար. յառաջագոյն խնկեաց ըզ-

մարմին իմ ի նշան պատանաց: Ամէն ասեմ ձեզ, ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ, և զոր արար դա՝ խօսեսցի վասն յիշատակի դորին: Եւ Յուդա Սկարիովացի մի յերկոտասանից անտի՝ գնաց առ քահանայապետսն՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա: Նոքա իբրև լուան՝ խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ. և խնդրէր՝ թէ զիա՞րդ պարապով մատնեսցէ զնա: Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ յորժամ զպատիկն զենուին, ասեն ցնա աշակերտքն. ո՞ւր կամիս՝ երթիցուք պատրաստեսցուք, զի կերիցես զպատիկն: Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝ և ասէ ցնոսա. երթայք ի քաղաքն և իբրև մտանիցէք ի քաղաքն՝ պատահեացէ ձեզ այր մի որ սափոր ջրոյ յառ ունիցի, երթայք զհետ նորա. և յոր տունն մտանիցէ, ասասջիք ցտանուտէրն. վարդապետ ասէ՝ ո՞ւր են իջևանքն, ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զպատիկն. և նա ցուցցէ ձեզ վերնատունն մի մեծ զարդարեալ, անդ պատրաստեսջիք մեզ: Եւ գնացին պատրաստել աշակերտքն նորա. եկին ի քաղաքն, և գտին որպէս ասացն նոցա. և պատրաստեցին զպատիկն: Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ գայ երկոտասանեւքն հանդերձ: Եւ իբրև բազմեցան և դեռ ուտէին, ասէ Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ՝ զի մի ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս, որ ուտէ հակ ընդ իս: Եւ նոքա սկսան տրտմել և ասել մի ըստ միոջէ. միթէ ե՞ս իցեմ, և միւսն՝ միթէ ե՞ս իցեմ: Նա պատասխանի ետու և ասէ ցնոսա. մի յերկոտասանից այսր, որ միանայ ընդ իս ի սկաւառակդ: Այլ որդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է վասն նորա. բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յորմէ ձեռն որդի մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա՝ եթէ չէր իսկ ծնեալ մարդն այն: Եւ մինչդեռ ուտէին, առեալ Յիսուս հաց՝ օրհնեաց և երեկ ետ նոցա և ասէ. առէք, պարտ է մարմին իմ: Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ ետ նոցա, և արբին ի նմանէ ամենեքեան: Եւ ասէ ցնոսա. այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ վասն բազմաց հեղանի: Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս յառնիցէ ընդ ի բերոյ արթոյ, մինչև յօրն յայն՝ յորժամ արբիցէ զնա նոր յարքայութեան Աստուծոյ: Եւ գոհացեալ՝ ելին ի լեառն Ձիթենեաց: 26:

Ծ՟ր. Խնդրեացուք: Կեցո: Է Ի՟ն: Աչ. Թագաւոր խաղ:

Ա. Ի Ա. Գ

ՈՒՐԲԱԹ· ԴՋ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԴՋ. Օրհնեա անձն իմ զՏէր։

ՀԵՏԵՒԱՆ ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ

Ա՛ՅՍՕՐ ի կատարումն ասուածային ընթրեանց նոր նախատի հաղորդութեանն քո. ի վերնատունն խնդրելոդ տալ մեզ ի հօտէ ն փրկիչ. նախ եւ դու զան Աստուծոյ դիմեալ կամաւ ի մահ խաչին առ ի բառնալ զմեղս աշխարհի. ‖ վասն որո՛յ խնամեա ի մեզ Քրիստոս կամաւո՛ր քո չարչարանօք։ Ա՛յսօր որ ի հրեղէն զօրաց երկնից միշտ վառարանեալ երկրպագի՛ս բանդ. աղօթիցիր առ Հայր մարմնով ընկալեալ ընդ Հո՛ր ընկե՛ր վասն իմ զպաղատանս. նախ կամաւ կրելով զերկիւղ ի հրեշտակաց զօրանայիր զօրացուցիչդ երկնաւորաց եւ երկրաւորաց. վասն։ Ա՛յսօր յանաչ նըշանակեալ հրամանն քո կատարիր յաշակերտաց դոն. քա՛նդի զհովիւդ քոջ հարեալ ցըրուեցա՛ւ հօտն ընտ մարգարէին. ո՞ր է՞ւ կա՛ց ցո՛ր ա՛նհամեմիտ ի յԱննայէ և ի Կայիափայ դատապարտեալ ի ծառայէն ապտակեցար և նախատանաց թուք կէ՛ր պատրա՛նդ Հո՛ր ընկալար. վասն։ Ա՛յսօր ընկերն հաւատոյ չարժեալ փորձողին խարէութեան մնրա. ա՛ռ ի քէն Թողացուցեալ ընդմարդկայինն արկարութիւնս յանդիման նեղոյ. եւ ա՛ռ յոյս դարձի մեզ՝ան որ դատնանալէն արտասուելովն ընկալա՛ր ի քէն երիւք հարցմանն սիրոյն զերիցս ուրացութեա՛նդն ընդդըժընկութիւն. ընդ նմի՛ն ես ըզժընկեա ըզմեզ Քրիստոս և չնորհեա՛ մեզ արտասո՛ւս անդաշխարհութեանն։

† Ա՛յսօր զոր յերկինս լուսեղինացն ահիւ պատուհաս Բանդ Աստուած. նըմանեցեա՛լ զանձ երբայեցւոցն. պինանալի՛ զմոյզ ի գիշերի ջահիւք և սուսերօք եկեալ ըմբռնել զանըմբռնելին. ‖ վասն որո՛յ երկերպա-գեմք անճառելի՛ քո նահրհռութեանդ։ Ա՛յսօր զոր սե-բո՛վքըն ծածկին զզէմս յահէ փառաց աստուածու-թեանդ. ինակ կո՛րբսաեա՛ն ո՛րդին Յուդաս. ի համբ-բո՛յր մերձեալ նենգութեամբ նըշանակ եւ մահիւ մահ-ա՛նամահիդ. վասն։ Ա՛յսօր ընդ գերագոյն անօրէնու-թիւնըդ քո Որդի՛ Աստուծոյ. հմլեք անմարմնո՛ցըն հրաբո՛ւն սերի՛ն. պահպանեա՛լ զարմանային սեռանե-լով զանառա՛նելիդ մնացեալ կամաւ ի ձեռս մեզառո-բաց. վասն։ Ա՛յսօր բարե՛կամք և մերձաւորըք քո հե-ռի եղեն ի քե՛ն փրկաստս. օտարացա՛ն ևս եղբարըք քո՛. ևս ցուլըք զե՛րք պահպանիցին սրբ ի դըպրաց և ի փարիսեցւոց. ևս չուրջ եղեն չունըք բազումք զինուորք Պիղատոսի՛ եւ Հերո՛դի. վասն։

Ջ-ը. Եւ ևս խազ։ Մ-ղ. Օրհնութիւն և փառք։

Ե՛ ապա լուցանէն երկոքեան ճրագքինս ի վերայ սեղանոյն յոսկեայս և յայնկոյս, և ճրագքեն ոչ ահեղ ի ոչխ։ Ե՛ ասեն ի ընթ՛։

ՍԱՂՄՈՍ Բ

Ընդէր խռովեցան հեթանոսք, և ժողովուրդք խորհե-ցան ի սնոտիս։

Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, և իշխանք ժողո-վեցան ի միասին վասն Տեառն և վասն օծելոյ նորա։

Խզեսցուք զկապանս նոցա, և ընկեսցուք ի մէնջ լծ-ս նոցա։

Բնակիսն յերկինս ծիծաղեսցի զնոքօք, և Տէր ար-համարհեսցէ զնոսա։

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բարկութեամբ իւրով, և սրտմտութեամբ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա։

Ես կացի թագաւոր ի նմանէ, ի վերայ Սիովնի լերին սրբոյ նորա՝ պատմել ինձ զհրամանս Տեառն։

Տէր ասաց ցնա՝ որդի իմ ես դու, ես այսօր ծնայ զքեզ։

Խնդրեա յինէն և տաց քեզ զհեթանոսս ի ժառանգութիւն, և իշխանութիւն քեզ զամենայն ծագս երկրի։

Հովուեսցես զնոսա գաւազանաւ երկաթեայ, որպէս զանօթ բրտի փշրեսցես զնոսա։

Արդ թագաւորք զայս ի միտ առէք, խրատեցարուք ամենեքեան այք դատիք զերկիր։

Ծառայեցէք Տեառն երկիւղիւ, և ցնծացէք առաջի նորա դողութեամբ։

Ընկալարուք զկրթսո նորա՝ զի մի՛ բարկասցի Տէր, և կորընչիցիք ի ճանապարհացն արդարութեան։

Ի ժամանակի որպէս բորբոքեսցի բարկութիւն նորա։

Երանի ամենեցուն՝ այք յուսացեալ են ի Տէր։

ՍԱՂՄՈՍ Գ

Տէր, զի բազում եղեն նեղիչք իմ. բազումք յարեան ի վերայ իմ։

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր։

Այլ դու Տէր օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ։

Ես ննջեցի և ի քուն եղէ, զարթեայ և Տէր ընդունելի իմ է։

Ոչ երկեայց ես ի բիւրուց զօրաց նոցա, այք չուրջանակի պատեալ պահեալ պաշարէին զիս։

Արի Տէր, և փրկեա զիս, Աստուած իմ. զի դու հարեր զամենեսեան այք էին ընդ իս թշնամութեամբ ի սոթապարտուց, և զատամունս մեղաւորաց փշրեացես։

Տեառն է փրկութիւն, ի վերայ ժողովրդեան քո օրհնութիւն քո։

ՍԱՂՄՈՍ Դ

Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած քոյ արդարութեան, ի նեղութեան ինձ անդորր արարեր. ողորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց։

Որդիք մարդկան, մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէր սիրէք զնանրութիւն, և խնդրէք զսուտ։

Ցաներուք դի աքանչելիս սրտի Տէր սրբոյ իւրում. և Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նա :

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք . զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագ արդարութեան , և յուսացարուք ի Տէր :

Բազումք ասէին թէ ո՛ ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և եռուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեացուք և զարթիցուք . դի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ :

Ե֊ սլշն եղեռնկեն յոյնէ֊ նցուդ :

Ի՝չհանէք ժո՛ղովեցա՛ն ի միասի՛ն . վասնո՛ւն Տեառն ճե՛ւ վա՛տն ծծե՛լոյ նորա՛ :

Եբէ֊ անքա՛մ ասէն , և ղչեռկէն քարչդ :

Ա՛ղ֊ եբէ Տեառն նէբսենէ ասոցենալ յաղթս ինձի ոբբոմնա֊ ջինչերի ա֊նեղութեան :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Ա՛յսօր անճառ լուսոյն ծագումն : Ա. Քէդ գոռ : 164 :

Ա՛ղ֊ յա֊ջինչերէդցա֊ գոսէն . Օրհի

Սրբոյ Աստուածածնէ որ ըստ Յովհաննու : ԺԳ . 16 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր , և ոչ առաքեալ մեծ քան զայն որ առաքեացն զնա : Եթէ զայս գիտէք, երանելի եւս էք՝ եթէ առնիցէք զայս : Ոչ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ. զի ես գիտեմ զորս ընտրեցի . այլ զի լցցի գիրն, թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ խարէութիւն : Յայսմ հետէ իսկ ասեմ ձեզ մինչ չէ եղեալ , զի յորժամ լինիցի հաւատասջիք թէ ես եմ: Ամէն ասեմ ձեզ . որ ընդունի զոր ոք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զայն որ առաքեացն զիս : Զայս իրրև ասաց Յիսուս , խռովե֊

ցաւ յոգի իւր, վկայեաց և ասէ. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն ի ձէնջ մնանելոց է գնա։ Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տարակուսեալք թէ զումէ ասիցէ։ Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ առ Յիսուսիւ, զոր սիրէրն Յիսուս. ակնարկէ նմա Սիմոն Պետրոս հարցանել՝ ո՞վ իցէ, վասն որոյ ասէն։ Եւ նա անկեալ գլանջքն Յիսուսի, ասէ ցնա. Տէր, ո՞վ է։ Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ. այն է՝ որում ես թացիկ զպատառն և տացց։ Եւ թացեալ զպատառն՝ տայ Յուդայի Սկարիովտացւոյ. և յետ պատառոյն՝ տպա եմուտ ի նա սատանայ։ Եւ ասէ ցնա Յիսուս. արդ որ գինչ առնելոցն ես՝ արա վաղվաղակի։ Եւ զայս ոչ ոք խնացաւ ի բազմականաց անտի՝ թէ առ ինչ ասաց ցնա. զի ոմանք համարէին թէ զի զարկղն ունէր Յուդա, ասաց նմա Յիսուս, գնեա ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ ի տօնիս, և կամ զի ազքատաց ինչ տացէ։ Իսկ նորա առեալ զպատառն՝ եւ արտաքս վաղվաղակի, և էր գիշեր։ Եւ իբրև եւ, ասէ Յիսուս. այժմ փառաւորեցաւ որդի մարդոյ, և Աստուած փառաւորեցաւ ի նմա։ Զի եթէ Աստուած փառաւորեցաւ ի նմա, և Աստուած փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր. և վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա։ Որդեակք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ. խնդրեսցէք զիս. և որպէս ասացի ցհրեայսն, եթէ ուր հան երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ, և արդ ձեզ ասեմ։ Պատուիրան նոր տամ ձեզ, զի սիրիցէք զմիմեանս. որպէս սիրեցի ես զձեզ, զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս։ Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս։ Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս. Տէր, յո՞վ երթաս։ Պատասխանի ես Յիսուս. ուր հան երթամ՝ դու ոչ կարես այժմ գալ զկնի իմ, բայց ապա եկեսցես զկնի իմ։ Ասէ ցնա Պետրոս. Տէր, ընդէր ոչ կարիցեմ գալ այժմ զկնի քո. արդէն զանձն իմ իսկ եդից ի վերայ քո։ Պատասխանի ես Յիսուս. զանձն քո զիցես ի վերայ իմ. ամէն ամէն ասեմ քեզ. չէ իցէ հաւտ խօսեալ, մինչ դու երիցս ուրասցիս գիս։ Մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, այլ հաւատացէք յԱստուած, և յիս հաւատացէք։ Ի տան Հօր իմոյ օթևանք բազումք են. ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի։ Եւ եթէ երթամ և պա-

տրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ գամ և առնում զձեզ առ ես. զի ուր եմն իցեմ, և դուք անդ իցէք. և ուր երթամն՝ գիտիցէք, և զճանապարհն գիտիցէք: Ասէ ցնա Թովմաս. Տէր, ոչ գիտեմք յո՞վ երթաս, և զիա՞րդ զճանապարհն կարասցուք գիտել: Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ ճանապարհն և ճշմարտութիւն և կեանք. ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինձ: Եթէ զիս գիտէիք, ապա և զՀայր իմ գիտէիք, և այսուհետև գիտասջիք զնա: Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Տէր, ցոյց մեզ զՀայր՝ և չասա է մեզ: Ասէ ցնա Յիսուս. այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ, և ո՞չ ծանեար զիս Փիլիպպէ. որ տեսս զիս՝ տեսս զՀայրն. և դու զիա՞րդ ասես՝ եթէ ցոյց մեզ զՀայր: Ո՞չ հաւատասա եթէ ես ի Հայր, և Հայր յիս է. բանն զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ Հայրն որ յիս բնակեալ է նա գործէ զգործսն: Հաւատացէք ինձ՝ եթէ ես ի Հայր և Հայր յիս: Ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս, զգործս զոր ես գործեմ, և նա գործեսցէ, և մեծամեծս ես քան զնոսս գործեսցէ. զի ես առ Հայր երթամ: Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ, ա՛ր արիցց զայն. զի փառաւորեսցի Հայր յՈրդի: Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք. և ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ի յաւիտեան. զՀոգին ճշմարտութեան, զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցէ, և ընդ ձեզ եղիցի: Ոչ թողից զձեզ որբս, գամ առ ձեզ. փոքր միւս ես, և աշխարհս ոչ ես տեսանէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի լինիցէք: Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես ի ձեզ: Որ ունի զպատուիրանս իմ և պահէ զնոսա, նա է որ սիրէ զիս. և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի ի Հօրէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երևեսցուցից նմա զիս: Ասէ ցնա Յուդա՝ ոչ Սկարիովտացին. Տէր, զի եղև՝ զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ, և Հայր իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք, և օթևանս առ նմա արասցուք. և որ ոչն սիրէ զիս՝ զբ-

բանս իմ ոչ պահէ. և բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեացն զիս: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզս եմ. իսկ մխիթարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն, և յիշեցուսցէ ձեզ զամենայն որ ինչ ասացի ձեզ: Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի՛ դանդիսանացին: Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչ չև եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք: Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսոքիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ: Այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր, և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայրն՝ այնպէս առնեմ. ծն արիք զնասցուք ասեն: Ես եմ որ թըն ճշմարիտ, և Հայր իմ մշակ է. ամենայն ուռ որ յիս է և ոչ բերէ պտուղ, կարէ զնա. և ամենայն որ բերէ պտուղ՝ սրբէ զնա, զի առաւել ևս պտղաբեր լիցի: Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ: Կացէք յիս՝ և ես ի ձեզ. որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ չիցէ հաստատեալ յորթն, նոյնպէս և դուք՝ եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք: Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ. որ հաստատեալ է յիս՝ և ես ի նա, նա բերէ պտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչ ինչ կարէք առնել: Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս, եղ նա արտաքս իբրև զուռն, և ցամաքեցաւ. և ժողովին զնա, և ի հուր արկանեն և այրի: Եթէ կացցէք յիս, և բանքն իմ ի ձեզ կացցեն. զոր ինչ կամիցիք խնդրեսջիք՝ և լինիցի ձեզ: Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք, և եղիջիք իմ աշակերտք: Որպէս սիրեաց զիս Հայրն իմ, և ես սիրեցի զձեզ. հաստատուն կացէք ի սէր իմ. եթէ պահիցէք զպատուիրանս իմ, կացջիք ի սէր իմ. որպէս ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, և կամ ի սէր նորա: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ուրախութիւնն իմ ի ձեզ իցէ, և ձեր ուրախութիւնն լցեալ եղիցի: Այս է պատուէր իմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս, որպէս և ես սիրեցի զձեզ: Մեծ ևս քան զայս սէր՝ ոչ ոք ունի, եթէ զանձն իւր դիցէ ի վերայ

բարեկամաց իւրոց։ Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ առնիցէք զոր ես պատուիրեմ ձեզ. ոչ ևս կոչեմ զձեզ ծառայս, զի ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա. այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի զամենայն զոր լուայ ի Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ։ Ոչ եթէ դուք ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ. և եդի զձեզ՝ զի դուք երթայցէք և պտղաբերք լինիցիք. և պտուղն ձեր կացցէ։ Եւ զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ։ Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս։ Եթէ աշխարհ զձեզ ատիցէ, գիտասջիք զի նախ զիս ատեաց։ Եթէ յաշխարհէ ատի էիք՝ աշխարհ զիւրան սիրէր արդեօք. բայց զի չէք յաշխարհէ, այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ։ Յիշեցէք զբանն զոր ասացի ձեզ, թէ ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր. եթէ զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն։ Այլ զնոսունս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ, զի ոչ գիտեն զայն՝ որ առաքեացն զիս։ Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղս ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ չիք ինչ պատճառ վասն մեղացն իւրեանց։ Որ զիս ատեայ, և զՀայրն իմ ատեայ։ Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա՝ զոր ոչ այլ ոք գործեաց, մեղս ինչ ոչ գոյր նոցա, բայց արդ տեսին և ատեցին՝ և զիս և զՀայր իմ. այլ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ ատեցին զիս տարապարտուց։ Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն, զոր ես առաքեցից ձեզ ի Հօրէ, զՀոգին ճշմարտութեան որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ. և դուք վկայէք, զի ի սկզբանէ ընդ իս էք։ Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթագղեսջիք. ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ։ Այլ եկեսցէ ժամանակ, զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ։ Եւ զայն առնեն ընդ ձեզ, քանզի ոչ ծանեան զՀայր և ոչ զիս։ Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշիցէք՝ թէ ես ասացի ձեզ։ Զայս ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի։ Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ, և ոչ ոք ի ձէնջ հարցանէ զիս՝ թէ յո՞ երթաս. այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, սրտմտութիւն եղիցի զսիրտս ձեր։ Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ.

լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ապա եթէ երթամ, ա-ռաքեցից զնա առ ձեզ: Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մեղաց, և վասն արդարութեան, և վասն դատաստանի: Վասն մեղաց, զի ոչ հաւատան յիս. վասն արդարութեան, զի առ Հայր իմ երթամ, և ոչ ևս տեսանէք զիս. վասն դատաստանի, զի իշխան աշ-խարհիս այսորիկ դատապարտեալ է: Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք հանդարտել այժմիկ. յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտութեան, առաջնոր-դեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ. զի ոչ եթէ յան-ձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ խօսեսցի, և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ: Նա զիս փառաւորեսցէ, զի յիմմէ ան-տի առնուցու և պատմեսցէ ձեզ: Ամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է. վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմ-մէ անտի առնուցու՝ և պատմեսցէ ձեզ: Փոքր մի՝ և ոչ ևս տեսանէք զիս, և ապա տակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և ես երթամ առ Հայր: Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս. զի՞նչ է այս՝ զոր ասէ ցմեզ, թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ տակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և եթէ ես առ Հայր իմ երթամ: Եւ ասէին. զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևս, չգիտեմք զինչ խօսի: Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին զնա հարցա-նել, և ասէ ցնոսա. վասն այդորիկ խնդրէք ընդ մի-մեանս զի ասացի՝ թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ տակաւիկ միւս ևս և տեսանիցէք զիս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լայիք և ողբասջիք դուք, և աշ-խարհ խնդասցէ. դուք սգասջիք, այլ սգամտութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի: Կին յորժամ ծնանիցի՝ սգամտութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհ: Եւ դուք այժմ սգամտութիւն ունիք, այլ դարձեալ տեսից զձեզ, և ու-րախ լինիցին սիրտք ձեր, և զուարթութիւնն ձեր ոչ ոք հանիցէ ի ձէնջ: Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրէ յանուն իմ, տացէ ձեզ: Մինչև ցայժմ ոչ ինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրեցէք՝ և առնուցուք. զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ իցէ: Զայս առակօք խօսեցայ

ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ, այլ յայտնապէս զՀօրէ պատմեցից ձեզ: Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես աղաչեցից զՀայր վասն ձեր. զի ինքն իսկ Հայր սիրէ զձեզ՝ զի դուք զիս սիրեցէք, և հաւատացէք եթէ ես յԱստուծոյ եղէ: Եղի ի Հօրէ՝ և եկի յաշխարհ, զարձեալ թողում զաշխարհ, և երթամ առ Հայր: Ասեն ցնա աշակերտքն. ահա արդ յայտնութեամբ խօսիս, և առակ և ոչ մի ինչ ասես. այժմիկ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամենայն, և ոչ ինչ պիտոյ է՝ եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ. յայսմիկ հաւատամք եթէ յԱստուծոյ եկեր: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. այժմ հաւատայք: Ահա եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է, զի ցըրուեսջիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և չեմ միայն, զի Հայր ընդ իս է: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջալերեցարուք զի ես յաղթեցի աշխարհի: Զայս իբրև խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ. Հայր, հասեալ է ժամ, փառաւորեա զՈրդի քո, զի և Որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ. որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն յաւիտենական: Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած, և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս: Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի, զգործն կատարեցի՝ զոր ետուր ինձ յարարիչ. և այժմ փառաւորեա զիս Հայր, առ ի քէն փառօքն զոր ունէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ի քէն: Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա, և զբանն քո պահեցին: Այժ գիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ, ետու նոցա. և նոքա ընկալան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ի քէն եղէ. և հաւատացին՝ եթէ դու առաքեցեր զիս: Այժ՝ ես վասն նոցա աղաչեմ, և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ. այլ վասն նոցա զորս ետուր ինձ, զի քո են. և որ ինչ իմ է, ամենայն քո է. և որ ինչ քո է, այն իմ է, և փառաւորեալ եմ ի նոսա: Եւ ես ոչ ևս եմ յաշխարհի, և նոքա յաշխարհի են, և ես առ քեզ գամ. Հայր սուրբ, պահեա զնոսա յանուն

քո, որով հաւուրն ինձ. զի եղիցին մի՛ որպէս և մեք մի եմք: Մինչ էի յաչխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով հաւուրն ինձ. և պահեցի. և ոչ ոք ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորառեան, զի գիրն լցցի: Բայց արդ առ քեզ գամ. և զայս խօսիմ յաչխարհի, զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս իւրեանց: Ես հաւուրն նոցա զբանն քո, և աշխարհս ատեաց զնոսա. զի չեն յաչխարհէ, որպէս և ես չեմ յաչխարհէ: Ոչ զայս ազաչեմ զի բարձցես զնոսա յաչխարհէ, այլ զի պահեսցես զնոսա ի չարէ: Յաչխարհէ ասաի չեն, որպէս և ես չեմ յաչխարհէ: Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով. զի քո բանդ ճշմարտութիւն է: Որպէս զիս առաքեցեր յաչխարհ, և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ. և ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ, զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ: Ա՛լ ոչ վասն նոցա միայն ազաչեմ, այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս. զի ամենեքին մի իցեն, որպէս դու Հայր յիս՝ և ես ի քեզ, զի և նոքա ի մեզ իցեն. զի և աշխարհ հաւատացէ եթէ դու առաքեցեր զիս: Եւ ես զփառսն զոր հաւուրն ինձ՝ հաւուրն նոցա, զի իցեն մի՛ որպէս և մեք մի եմք. ես ի նոսա, և դու յիս, զի եղիցին կատարեալք ի մի: Եւ գիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս, և սիրեցեր զնոսա որպէս զիս սիրեցեր: Հայր, զոր հաւուրն ինձ, կամիմ՝ զի ուր ես եմ, և նոքա իցեն ընդ իս. զի տեսանիցեն զփառսն իմ, զոր հաւուրն ցիս. զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զկայնելն աշխարհի: Հայր արդար, և աշխարհ զքեզ ոչ ծանեաւ. այլ ես զքեզ ծանեայ, և նոքա ծանեան՝ եթէ դու առաքեցեր զիս: Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո և ծանուցից, զի սէրն զոր սիրեցեր զիս՝ ի նոսա իցէ, և ես ի նոսա: Զայս իրրև ասաց Յիսուս, ել աշակերտօքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն Կեդրոնի՝ ուր էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր: ԺՀ. 1:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր ազաչեցուք: Քահ. Տէր ողորմեա: Երէց. Երկիր:

Քար. Եւ ես խաղ: Քահ. Օրհնութիւն և փառք՝

Ի վճռել ասէն ի առեւտրանի՝ չկշռացանեն զերկուս մասեղինս՝ ի յոչխ և ի յոհեղէ, յերկոտասան մասեղինացն, ի յերանոցն ախոռել ինչ ցառաջինան:

ՍԱՂՄՈՍ Թ

Երանի որ խորհի զաղքատն և զանանկն : 409 :

ՍԱՂՄՈՍ ԹԱ

Որպէս փափաքէ եղջերու յաղբերս ջուրց այնպէս : 410 :

ՍԱՂՄՈՍ ԹԲ

Դատ արա ինձ Աստուած . և իրաւ արա ինձ : 410 :

ԿՅՐԵՂ :

Բան անօրէնութեան եղին ի վերայ իմ . տէր տէր մի թողուր զիս :

Երէք անգամ կրկնէ , և ձայնին բարձր ասա :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Էլից զօրէնան Մովսեսի : Բ . Վեց գոյն : 165 :

ՋՆՆԴ Օրթի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Դուկասու : ԻԲ . 1 :

Ելան չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .

Մերձեցաւ ատն բազարջակերացն՝ որ կոչէր պասքա : Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ թէ որպէս սպանանիցեն զնա , բայց երկնչէին ի ժողովրդենէ անտի : Ապա եմուտ սատանայ ի Յուդա ի կոչեցեալն Սկարիովտացի , որ էր ի թուոյ երկոտասանիցն : Զոգաւ եդ բանս ընդ քահանայապետան և ընդ դպիրս և ընդ իշխանս ժողովրդեանն , զի մատնեսցէ զնա նոցա : Եւ խնդացին , և խոստացան տալ նմա արծաթ . և յանձն առ , և խնդրէր պարապ մատնել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն : Եկն օր բազարջակերացն , յորում օրէն էր զենուլ զպասեքն . և առաքեաց զՊետրոս և զՅովհաննէս և ասէ . երթայք պատրաստեցէք մեզ զպասեքն զի կերիցուք : Եւ նոքա ասեն . ո՞ւր կամիս զի պատրաստեսցուք : Եւ ասէ ցնոսա . ահա իբրև մտանիցէք ի քաղաքն , պատահեսցէ ձեզ այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ . երթիցիք զհետ նորա ի տունն յոր մտանիցէ , և ասասջիք տանտիրոջ տանն . վարդապետ ասէ քեզ , ո՞ւր են վանքն իմ՝ յորում զպասեքն ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ . և նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ , և անդ պատրաստեսջիք : Եւ գնացեալ գտին որպէս և ասացն նոցա և պատրաստեցին զպասեքն : Եւ իբրև ժամ եղև՝ բազմեցաւ և երկոտասան առաքեալքն

ընդ նմա: Եւ ասէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ զայս պասեք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչ չև չարչարեալ իցեմ: Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս կերայց ի սմանէ, մինչև լցցի յարքայութեան Աստուծոյ: Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ և ասէ. առէք զայդ և բաժանեցէք ի ձեզ: Ասեմ ձեզ, թէ յայսմ հետէ ոչ արբից ի բերոյ որթոյ, մինչև եկեսցէ արքայութիւն Աստուծոյ: Եւ առեալ հաց՝ գոհացաւ, երեկ և ետ նոցա և ասէ. այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տուեալ. զայս արասջիք առ իմոյ յիշատակի: Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն ա՛ռ և ասէ. այս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ վասն ձեր հեղլոյ: Բայց աւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս ի սեղանս. և որպէս մարդոյն ըստ սահմանելոյն երթայ, բայց վայ մարդոյն այնմիկ որով ձեռն մատնիցի: Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ո՛վ է ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ: Եւ եղև հակառակութիւն ի մէջ նոցա, թէ ո՛վ ի նոցանէ համարիցի մեծ: Եւ նա ասէ ցնոսա. թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, և որ իշխենն նոցա՝ բարերարք կոչին. այլ դուք ոչ այնպէս. այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղիցի իբրև կրտսերն, և առաջնորդն իբրև ծառայեսցուն: Ո՞վ է մեծ, բազմեալն՝ եթէ սպասաւորն. ոչ սպաքէն բազմեալն. բայց ես եմ ի միջի ձերում իբրև ծառայեսցուր: Եւ դուք էք՝ որ ցանգ կայիք ընդ իս ի փորձութիւնս իմ. և ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն. զի ուտիցէք և ըմպիցէք ի սեղան իմ յարքայութեանն իմում, և նըստիցէք յերկոտասան աթոռս՝ դատել զերկոտասան ազգ Իսրայելի: Եւ ասէ Տէր. Սիմոն՝ Սիմոն, ահա սատանայ խնդրեաց զձեզ խաղրել իբրև զցորեան. այլ ես աղաչեցի վասն քո՝ զի մի՛ պակասեսցեն հաւատք քո. և դու երբեմն դարձցիս և հաստատեացես զեղբարս քո: Եւ նա ասէ ցնա. Տէր, ընդ քեզ պատրաստ եմ և ի բանտ և ի մահ երթալ: Եւ նա ասէ ցնա. ասեմ քեզ Պետրէ, չիցէ այսօր հաւու խօսեալ, մինչ երիցս ուրասցիս զիս չգիտել: Եւ ասէ ցնոսա. յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի և մախաղի և կօշկաց, միթէ կարօտացայք իմիք: Եւ նոքա ասեն. և ոչ իմիք: Այլ ասէ. այլ այժմ որ ունի քսակ՝ բարձցէ, նոյնպէս և մախաղ. և որ ոչն ունիցի, վաճառեսցէ զձորձս իւր և

գնեսցէ իւր սուսեր։ Բայց սակս ձեզ. զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատարեսցի յիս, թէ ընդ ա-նօրինս համարեցաւ. զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է։ Եւ նոքա ասեն. Տէր, ահաւասիկ են սոքա երկու սուրք։ Եւ նա ասէ ցնոսա. բաւական են։ Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեանն ի լեառն ձիթենեաց, գնացին զհետ նորա և աշակերտքն։ Իբրև եհաս ի տեղին՝ ասէ ցնոսա. յաղօթս կացէք չմտանել ի փորձութիւն։ Եւ ինքն մեկնեցաւ ի նոցանէ իբրև քարընկէց մի, եդ ծունր՝ կայր յաղօթս և ասէր. Հայր, եթէ կամիս՝ անցո զբաժակս զայս յինէն. բայց ոչ իմ կամք՝ այլ քոյդ լիցին։ Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից՝ և զօրացուցանէր զնա. և էր ի տագնապի, և մտադիւրութեամբ ևս կայր յաղօթս. և հոսէին ի նմանէ քրտունք իբրև զկայլակս արեան՝ ոլոռն ոլոռն հեղեալ ի յերկիր։ Եւ յարուցեալ յաղօթիցն, եկն առ աշակերտան՝ եգիտ զնոսա ի քուն ի տրտմութենէն. և ասէ ցնոսա. զի ննջէք, արիք կացէք յաղօթս՝ զի մի մտանիցէք ի փորձութիւն։ Եւ մինչդեռ խօսէր, ահաւասիկ ամբոխ, և որ կոչէրն Յուդա՝ մի յերկոտասանիցն առաջնորդէր նոցա։ Իբրև մերձեցաւ առ Յիսուս՝ համբուրեաց զնա. քանզի զայն նշան առեալ էր նոցա, թէ ընդ որում ևս համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք։ Ասէ ցնա Յիսուս. Յուդա, համբուրե՞լ մատնես զորդի մարդոյ։ Իբրև տեսին որ զնախաւն էին՝ որ ինչ եղեւն, ասեն ցնա. Տէր, հարցուք զնոսա սրով։ Եւ եհար մի ոմն ի նոցանէ զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց եհան զականջ ունկն նորա։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. Թոյլ առէք մինչև ցայդ վայր։ Եւ մատուցեալ յունկն՝ բժշկեաց զնա։ Եւ ասէ ցեկեալսն ի վերայ նորա զքահանայապետսն, և ցիշխանս տաճարին և ցծերսն. իբրև ի վերայ աւազակի ելէք սուսերօք և բրօք. հանապազ ընդ ձեզ էի ի տաճարին, և ոչ ձգեցէք ձեռս յիս. այլ այս է ձեր ժամ և իշխանութիւն խաւարի։ Եւ կալեալ զնա ածին և մուծին ի տուն քահանայապետին. և Պետրոս երթայր զկնի նորա հեռագոյն։ Իբրև լուցին կրակ ի մէջ դաւթին և նստան չուրջ, նստաւ և Պետրոս ի մէջ նոցա։ Եւսես զնա աղախին ոմն՝ զի նստէր առ լոյսն, հայեցաւ ընդ նա և ասէ. և սա ընդ նոսա էր որ ընդ նմայն էին։ Իսկ Պետրոս ուրացաւ և

ասէ . ոչ գիտեմ զնա , կին զու : Եւ յետ սակաւ միոյ՝ այլ ոմն հառս զնա և ասէ . և զու ի նոցանէ ես : Եւ Պետրոս ասէ . այր զու , չեմ ի նոցանէ : Եւ իբրև ժամ մի անց ի վերայ , այլ ոմն վիճէր և ասէր . ստոյգ և սա ընդ նմա էր , քանզի գալիլեացի է : Ասէ Պետրոս . այր զու , չգիտեմ զինչ խօսիս : Եւ առժամայն մինչ զեռ նա զայն ասէր , խօսեցաւ հաւ : Դարձաւ Տէր և հայեցաւ ի Պետրոս . և յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն՝ զոր ասաց ցնա . մինչ չև հաւուս խօսեալ իցէ , երիցս ուրասցիս՝ չգիտել զիս . և ելեալ արտաքս՝ լայց դառնապէս : Եւ արքն , որ պահէին զնա , այպն առնէին զնովաւ և հարկանէին . ծածկէին զերեսս նորա և առնէին , և հարցանէին ցնա և ասէին . մարգարեաց՝ ով է որ եհարն զքեզ : Եւ այլ բազում ինչ հայհոյութեամբ խօսէին ի նա : 65 :

Ազօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեցուք : Քահ . Տէր ողորմեա : Երէց՝ Երկնե՛ : Քոյ . Եւ ևս խաղ : Քահ . Օրհնութիւն և փառք :

ՍԱՂՄՈՍ ԾԸ

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Աստուած , յայնցանէ որ յարուցեալ են ի վերայ իմ ապրեցո զիս :

Փրկեա զիս յայնցանէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , յարանց արիւնահեղաց ապրեցո զիս :

Որսալ զանձն իմ կամեցան , և հասին ի վերայ իմ հզօրք :

Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք , առանց մեղաց ընթացայ և ուղիղ եղէ :

Զարթիր ընդ առաջ իմ և տես , զու Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրայէլի :

Նայեաց և այց զսա ամենայն հեթանոսաց , մի ողորմիր ամենեցուն ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Դարձցին ընդ երեկոյս , սովեցին որպէս շունք և շրջեցին զքաղաքաւ :

Նոքա զօրանշեցան բերանովք իւրեանց , և սուր ի շրթունս նոցա :

Իսկ արդ մի լուաս զոյս , զի զու Տէր ծիծաղեցիս զնոքօք , և արհամարհեցես զամենայն հեթանոսս :

Զզօրութիւն իմ առ քեզ պահեցից , զի Աստուած օգնական իմ է :

Աստուած իմ, ողորմութիւն նորա կանխեսցէ զս[ուս] իս, և Աստուած իմ ցուցցէ ինձ ի թշնամիս իմ։

Մի՛ սպանաներ զնոսա, զի մի մոռասցին զժողովուրդըս քո։

Ցրուեա զնոսա զօրութեամբ քով և ընկճեա զնոսա, զի դու ես պաշտպան իմ Տէր։

Մեղք բերանոյ նոցա և բանք շրթանց նոցա, ընկալցին նոքա յամբարտաւանութենէն իւրեանց։

Յանէծս և ի սուտ իւն մատնեսցին, ի կատարած բարկութեան սպառեսցին, և մի գոյին։

Գիտասցեն զի Աստուած տիրէ Յակովբայ, և ամենայն ծագաց երկրի։

Դարձցին ընդ երեկոյս, սովեսցին որպէս շունք և շրջեսցին զքաղաքաւ։

Նոքա սիրեսցին յուտել, ապա թէ ոչ յագեսցին՝ արանջեսցեն։

Եւ օրհնեցից զօրհնութիւնս Տեառն, ցնծացայց առաւօտուց յողորմութեան քումմէ։

Զի եղեր իմ պաշտպան և տուն ապաւինի, յաւուր նեղութեան իմոյ օգնական իմ։

Քեզ սաղմոս առացից, Աստուած ապաւէն իմ, Աստուած ողորմութեան իմոյ։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԹ

Աստուած մերժեցեր և ամերկեցեր զմեզ, բարկացար և դիմացիս ի մեզ։

Շարժեցեր զերկիր և խռովեցուցեր զսա, բժշկեա զհարուածս սորա զի սասանեցաւ։

Ցուցեր ժողովրդեան քումմ խստութիւն, և եռուր բմպել մեզ զվինի չիմնարութեան։

Եռուր երկիւղածից քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց պղեղան։

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով քո և լուր մեզ։

Աստուած խօսեցաւ ի սրբութենէ իւրմէ, ցնծացայց, բարձր եղէց, բաժանեցայց զՍիւքէմ, և զհովիտսն յարկաց չափեցից։

Իմ է Գաղաադ և իմ է Մանասէ, Եփրեմ հզօրիչ գլխոյ իմոյ։

Ցուդա թագաւոր իմ, Մովաբ աւազան յուսոյ իմոյ։

Ցեղոմէ ուղղեցից զդնացս իմ, և ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն։

Ո՞ տարցի զիս ի քաղաք ամուր, կամ ո՞ առաջնորդեսցէ ինձ մինչև յեդեմ։

Եթէ ոչ դու Աստուած, որ մերժեցեր զմեզ, և ոչ ելեր Աստուած ընդ զօրս մեր։

Տուր մեզ օգնութիւն ի նեղութեան, զի ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ։

Աստուծով արասցուք զօրութիւն, և նա արհամարհեսցէ զայնոսիկ որ նեղեն զմեզ։

ՍԱՂՄՈՍ Կ

Լուր Աստուած աղօթից իմոց, և նայեա Տէր յաղօթս իմ։

Ի ծագաց երկրէ կարդացի առ քեզ, մինչ ի վառառակել սրտի իմոյ։

Ի վիմ բարձր արարեր զիս, առաջնորդեցեր ինձ, և իմ եղեր յոյս, և աշտարակ հզօր եղեր ինձ յերեսաց թշնամւոյն։

Բնակեցայց ես ի յարկս քո յաւիտեան, և ծածկեցայց ընդ հովանեաւ թևոց քոց։

Դու Աստուած լուար աղօթից իմոց, եառեր ժառանգութիւն՝ որք երկնչին յանուանէ քումմէ։

Աւուրս յաւուրս յաւելեր թագաւորի առնոց նորա, ա-ւուրս ազգաց մինչև յազգս նորա։

Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի Աստուծոյ ողորմութիւն, և ճշմարտութիւն այդ խնդրեսցեն ի նմանէ։

Այսպէս սաղմոս ասացից քեզ յաւիտեանս յաւիտենից, և տաց քեզ զաղօթս իմ օր ըստ օրէ։

ԿՅՐԻԼ

Փրկեա՛ զիս ի թըշնամեաց իմոց Աստուա՛ծ. եւ ի հակառակաց իմոց ապրեցո՛ զիս։

Եբե+ անե՛մ կէնե՛ս, և չյեռնեն բոլոր ասա։

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն։ Գ. քեզ պառն։ 166։

ՋԱՆԻ ՕՐԻՒ

Արդ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ ԺԳ. 27։

Ոչ ան չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամենեքեան գայթագղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է, թէ հարից զհովիւն

և ոչխարքն ցրուեցին : Ա.ղ յետ յարութեան իմոյ յա-
ռաջագոյն երթայց քան զձեզ ի Գալիլեա : Պատասխանի
եւ Պետրոս և ասէ ցնա . Թէպէտ և ամենեքեան գայ-
թագղեացին , այլ ես ոչ : Եւ ասէ ցնա Յիսուս . ամէն
ասեմ քեզ , թէ դու իսկ յայսմ գիշերի՝ մինչ չև հաւու
խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրացցես զիս : Իսկ Պետրոս առա-
ւել ևս պնդէր և ասէր . եթէ մեռանել ևս հասանիցէ
ընդ քեզ՝ զքեզ ոչ ուրացայց : Նոյնպէս և ամենեքեան
ասէին : Գան ի գեօղն՝ որում անուն էր Գեթսեմանի . և
ասէ ցաշակերտան . Նստարուք աստ՝ մինչև ես յաղօթս
կացից : Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս և զՅակովբոս և
զՅովհաննէս , և սկսաւ տխրել և հոգալ : Յայնժամ ասէ
ցնոսա . տրտում է անձն իմ մինչև ի մահ , մնայէք աստ
և արթուն կացէք : Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ ,
անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր . և կայր յաղօ-
թըս , զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ ի նմանէ ժամն . և
ասէ . արբա Հայր , ամենայն ինչ քեզ հնարաւոր է , ան-
ցո զբաժակս զայս յինէն . բայց ոչ որպէս ես կամիմ՝
այլ որպէս դու կամիս : Եւ գայ գտանէ զնոսա զի նըն-
ջէին , և ասէ ցՊետրոս . Սիմոն , ննջե՞ս . ո՞չ կարացեր
ժամ մի արթուն կալ : Արթուն կացէք և յաղօթս կա-
ցէք , զի մի մտջիք ի փորձութիւն . ոգին յօժար է՝ բայց
մարմինս ակար : Եւ դարձեալ չորրորդ եկաց յաղօթս , և
զնոյն բանս ասաց : Դարձաւ միւսանգամ անդրէն՝ և ե-
գիտ զնոսա ի քուն . քանզի էին աչք նոցա ծանրացեալ՝
և ոչ գիտէին թէ զինչ պատասխանի տացեն նմա : Գայ
երրորդ անգամ , և ասէ ցնոսա . Ննջեցէք այսուհետև և
հանգիստ արուք , զի հասեալ է վախճան . եկն ժամ , և ահա
մատնի որդի մարդոյ ի ձեռս մեղաւորաց . ծն արիք
գնասցուք , զի ահաւասիկ մերձեցաւ որ մատնելոցն է
գիս : Եւ մինչդեռ նա դեռ խօսէր , գայ Յուդա Սկա-
րիովտացի՝ մի յերկոտասանից անտի , և ընդ նմա ամ-
բոխ սուսերօք և բրօք՝ ի քահանայապետէն և ի դպրաց
և ի ծերոց : Տուեալ էր նշան մատնչին՝ և ասէր . ընդ
որում ես համբուրեցից՝ նա է , կալէք զնա և տարէք
զգուշութեամբ : Եւ մատուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա .
ռաբբի ռաբբի . և համբուրեաց զնա : Եւ նոքա արկին
ի նա ձեռս՝ և կալան զնա : Եւ մի ոմն յայնցանէ որ կո-
չեալն կային՝ ձգեաց սուր , և եհար զծառայ քահանա-

յապետին, և ի բաց եհան զունկն նորա։ Պատասխանի ետ Ցխուա՝ և ասէ ցնոսա. իբրև ի վերոյ աւադակի լքէք սուսերօք և բրօք՝ ունել զիս։ Հանապազ առ ձեզ էի՝ և ուսուցանէի ի տաճարին, և ոչ կալարուք զիս. այլ զի լցցին գիրք մարգարէիցն։ Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին և փախեան։ Եւ ումն երիտասարդ զհետ երթայր նորա՝ արկեալ զիւրև կտաւ մի ի մերկուց. ունէին զնա երիտասարդքն, և նորա թողեալ զկտաւն՝ փախեաւ մերկ ի նոցանէ։ Եւ տարան զՑխուա առ քահանայապետան Կայիափա. և գային ընդ նմա ամենայն քահանայապետքն և գպիրք և ծերք։ Եւ Պետրոս երթայր ի հեռատեսանէ զհետ նորա՝ մինչև ի ներքս բակ ի դատիճ քահանայապետին, և նստէր ընդ պատուերան և ջեռնոյր առ լուսով։ Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատեանն խնդրէին հակառակ Ցխուայ վկայութիւն ինչ, զի սպանանիցեն զնա, և ոչ գտանէին. զի բազում սուտ վկայութիւն վկային զնմանէ, և ներման միմեանց ոչ էին վկայութիւնքն։ Այլ յարուցեալ վկային սուտ զնմանէ և ասէին, թէ մեք լուաք ի դմանէ զի ասէր. ես քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ, և զերիս աւուրս չինեցից այլ՝ առանց ձեռագործի։ Սակայն և այնպէս չէր նման վկայութիւնն նոցա։ Այլ յարուցեալ քահանայապետն ի մէջ՝ հարցանէր զՑխուա և ասէր. ոչ ինչ առաս պատասխանի, զինչ զոքա զքէն վկային։ Եւ նա լուռ եւթ կայր և չտայր ինչ պատասխանի։ Դարձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կըրկին անգամ և ասէր. դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ օրհնելոյն։ Պատասխանի ետ Ցխուա և ասէ ցնա. դու առացեր թէ ես եմ. բայց ասեմ ինչ եք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեան, և եկեալ ընդ ամպս երկնից։ Եւ քահանայապետն պատառեաց վարվարակի ըզպատմուճանս իւր և ասէ. զինչ ևս պիտոյ են մեզ վկայք, ահա լուայք ամենեքին զհայհոյութիւն ի բերանոյ դորա. զիա՞րդ թուի ձեզ։ Եւ ամենեքեան պատասխանեցին զնա՝ թէ մահապարտ է։ Եւ սկսանք ակն քարկանել ընդ երեսս նորա, ձորձ զգլխով արկանել՝ կռփել և ասել. մարգարեաց մեզ Քրիստոս, ո՞վ է այն որ եհարն զքեզ։ Եւ ապասուորքն ապտակս հանէին նմա։ Եւ Պետրոս մինչդեռ էր ի խնամարհ ի դատին՝ գայ աղախին

մի քահանայապետին, և տեսանէ զնա զի լնուոյր. հա-
յեցաւ ընդ նա և ասէ. և դու ընդ Յիսուսի Նազովրե-
ցւոյ էիր: Նա ուրացաւ և ասէ. ոչ ճանաչեմ, և ոչ
գիտեմ զինչ դուդ ասես. և իբրև եկ յարտաքին գաւի-
թըն, և հաւ խօսեցաւ: Պարձեալ ետես զնա ազախինն,
և սկսաւ ասել ցայնոսիկ որ չուրջն կային, թէ և սա ի
նոցանէ է. և նա դարձեալ ուրացաւ: Եւ յետ սակաւ
միոյ՝ դարձեալ որ չուրջն կային ասեն ցՊետրոս. ար-
դարև և դու ի նոցանէ ես, քանզի գալիլեացի ես, և
խօսքդ խակ քո նման են: Եւ սկսաւ նզովել՝ երդնուլ և
ասել, թէ ոչ գիտեմ զայրն զորմէ դուքդ ասէք. և
նոյն ժամայն կրկին հաւ խօսեցաւ: Եւ յիշեաց Պետրոս
զբանն զոր ասաց ցնա Յիսուս, թէ չէ իցէ հաւու եր-
կիցս խօսեալ՝ զի դու երիցս ուրացիս զիս, և սկսաւ
լալ: 72:

Աղօթք հանդերձ ծանր գնելով զՏէր ողորմութիւն:
Ք՜Հ. Տէր ողորմեա: Երէց՝ Կրկնէ՜:
Ք՜Ր. Եւ ևս խաղ: Ք՜Հ. Օրհնութիւն և փառք:

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ

Աստուած, մեղն հեթանոսաք ի ժառանգութիւն քո, պղծեցին զտաճար սուրբ քո:

Ա.բարին վերատաղէմ որպէս հիւզս մրգապահաց. արկին զդիակունս ծառայից քոց՝ զէշ թռչնոց երկնից, և զմարմինս սրբոց քոց գազանաց երկրի:

Հեղին զարիւնն նոցա որպէս ջուր չուրջ վերատաղէմ, և ոչ ոք էր որ թաղէր զնոսա:

Եղաք մեք նախատինք դրացեաց մերոց, ծաղր և այպն կատականաց այնոցիկ որ չուրջ էին զմեօք:

Մինչև յե՞րբ Տէր բարկանաս դու խաղաս, բորբոքեսցի որպէս հուր նախանձ քո:

Հեղ զբարկութիւն քո ի վերայ ազգաց որ զքեզ ոչ ճանաչիցեն, ի վերայ թագաւորաց որ զանուն քո ոչ կարդացին. զի կերան զՅակովբ և զտեղի նորա աւերեցին:

Մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս, վաղվաղ եկեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո Տէր, զի աղքատացաք յոյժ:

Օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր, վասն մեծի փառաց անուան քո:

Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեզս մեր, վասն անուան քո:

Մի՛ երբեք ասացեն ի հեթանոսս, թէ ուր է Աստուած նոցա։

Այլ յայնմէ ինչ լիցի ի վերայ հեթանոսաց առաջի աչաց մերոց, առ ի խնդրել զվրէժ արեան ծառայից քոց որ հեղաւ։

Մոցէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց. ըստ մեծութեան բազկի քո չահեա դու զորդիս սպանելոց։

Հատո դրացեաց մերոց եօթնապատիկ ի ծոց նոցա, նախատինս զոր նախատեցին զքեզ Տէր։

Մեք ժողովուրդք և խաչն սրբոյ քո խոստովան եղիցուք առ քեզ յաւիտեան, ազգէ յազգ պատմեսցուք զօրհնութիւնս քո։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԹ

Ո հովուեալ Իսրայելի՝ նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաչին Յովսեփու։

Որ նստիլ ի քրովբէս՝ յայտնեա առաջի Եփրեմի, Բենիամինի և Մանասէի։

Զարթո զզօրութիւն քո, և եկ կեցուցանել զմեզ։

Աստուած զօրութեանց, դարձո զմեզ, երևեցո զերեսս քո ի մեզ և կեցցուք։

Տէր Աստուած զօրութեանց, մինչև յե՞րբ բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց։

Ջամբեցեր մեզ հաց արտասուաց, և արբուցեր մեզ արտասուս չափով։

Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց, այպն կատականաց թշնամեաց մերոց։

Աստուած զօրութեանց, դարձո զմեզ, երևեցո զերեսս քո ի մեզ և կեցցուք։

Այգի յեգիպտոսէ փոխեցեր, հաներ զհեթանոսս և տնկեցեր, և առաջնորդեցեր նմա։

Հատատեցեր զարմատս նորա և ելից զերկիր. ծածկեաց զլերինս հովանի նորա, և բարուեակ նորա զմայրս Աստուծոյ։

Զգետաց զօրթ իւր մինչև ի ծով, մինչև ի գետս են չառուիղք նորա։

Ընդէր քակեցեր զպատե նորա, կթեն զնա անցաւորք ճանապարհի։

Ապականեաց զնա խոզ անտառի, և երկ վայրի արածեցաւ ի նմա։

Աստուած զօրութեանց, դարձ հայեաց յերկինից և տես, այց արա այգւոյս այմիկ և զարմանս տար ամա զոր անկեաց ակ քո :

Ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր զնա ի քեզ, այրեցեալ ի հուր և աւերեալ, ի սասան քումմէ կորիցեն :

Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, ակ քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր զնա ի քեզ :

Ոչ ևս ի բացեայ եղիցուք մեք ի քէն. կեցուսցես զու զմեզ, և զանուն քո Տէր կարդասցուք :

Աստուած զօրութեանց, դարձո զմեզ, երևեցո զերեսս քո ի մեզ և կեցցուք :

ՍԱՂՄՈՍ Զ

Ցնծացէք առ Աստուած օգնական է մեր, աղաղակեցէք առ Աստուած Յակովբայ :

Առէք սաղմոս և տուք օրհնութիւն, սաղմոս ասացէք նմա ի ձայն քաղցրութեան :

Փող հարէք ի զլուխս ամսոց, յառաջ նչանաւորի տաբեկանաց մերոց :

Հրաման է այս Իսրայելի, և իրաւունք են Աստուծոյ Յակովբայ :

Վկայութիւն Յովսեփու զոր եդ ընդ նմա . որպէս ելանէր նա յերկրէն Եգիպտացւոց , լեզու զոր ոչ գիտէր լսաւ :

Ի բաց արա ի բեռանց զթիկունս նորա , և զձեռս նորա յորթ և ի թիւ ծառայելոյ :

Ի նեղութեան կարդացեր առ իս և փրկեցի զքեզ , լսայ քեզ ի գաղտնութենէ մրրկին, և փորձեցի զքեզ ի վերայ ջուրցն հակառակութեան :

Լսեր ժողովուրդ իմ, և վկայեմ քեզ , և Իսրայէլ՝ թէ լսիցես ինձ :

Մի՛ ևս եղիցին քեզ աստուածք առժամանակ , և մի՛ երկիրպագանիցես դու աստուծոյ օտարի :

Ես եմ Տէր Աստուած քո՝ որ հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացւոց , բաց զբերան քո և լցից զդա :

Ժողովուրդ իմ ոչ լսաւ ձայնի իմում, և Իսրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :

Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ կամաց սրտից իւրեանց , զի գնացին նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց :

Զի թէ ժողովրդեան իմոյ լսեալ էր ինձ, կամ Իսրայելի զճանապարհս իմ գնացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խնարհ արարեալ էր իմ զքշնամիս նորա, ի վերայ նեղչաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ։

Թշնամիք Տեառն առկային նմա, և եղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի։

Կերակրեաց զնոսա ի պարարտութենէ ցորենոյ, ի վէմ մեղր յագեցոյց ի նոսա։

ԿՅՐԻ

Նո՞ր է ձեռանէ քումմէ մերժեցա՞ն. մե՞ք ժո՞ղովուրդք եւ խաչն արօ՞տի քո՞։

Եբե՛ ան՞ջա՛ կրինե՛ս, և չ՛ե՛ն քա՛յր սա՛ս։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Ճառագայթ փառաց էին որ։ Դ. Ջեց պառն։ 167։

ՋԻՆՒ ՕՐԻՔ

Սրբոց Ա՛ռաքելոցն որ քան Մատթէոսի։ ԻՋ. 31։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Յայնժամ ասէ ցնոսա. ամենեքին դուք գայթագղեցայ էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է՝ թէ հարից զհովիւն՝ և ցրուեսցին ոչխարք հօտին։ Եւ յետ յառնելոյն իմոյ յառաջեցից քան զձեզ ի Գալիլեա։ Պատասխանի եւ Պետրոս և ասէ ցնա. թէպէտ և ամենեքեան գայթագղեսցին ի քէն, սակայն ես ոչ գայթագղեցայց։ Ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ, զի յայսմ գիշերի՝ մինչ չև հաւտ խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս զիս։ Ասէ ցնա Պետրոս. թէ և մեռանիլ հասանիցէ ընդ քեզ, ըզքեզ ոչ ուրասցայց։ Նոյնպէս և ամենայն աշակերտքն ասէին։ Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ի դեօղ մի՝ որում անուն էր Գեթսեմանի, և ասէ ցնոսա. Նստարուք այդր՝ մինչև երթայց կացից յաղօթս։ Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս և զերկուս որդիսն Զեբեդեայ, սկսաւ տրտմել և հոգալ։ Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է ոգի իմ մինչև ի մահ, կացէք աստ՝ և սկեցէք ընդ իս։ Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ մի՝ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց, կաց յաղօթս՝ և ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար է՝ անցցէ բաժակս այս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու։ Գայ առ աշակերտսն, և գտանէ զնոսա ի քուն, և ասէ ցՊետրոս. այդպէս ո՞չ կարացէք մի ժամ արթուն կալ ընդ իս. արթուն կացէք և աղօթս արա-

բէք՝ զի մի՛ անկանիցիք ի փորձութիւն. հոգիս յօժար է, բայց մարմինս տկար: Դարձեալ երկրորդ անգամ չոգաւ եկաց յաղօթս ցիսուս՝ և ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար իցէ անցանել յինէն բաժակիս այսմիկ, ապա թէ ոչ՝ արբից զսա, եղիցին կամք քո: Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա ի քուն, զի էին աչք իւրեանց ծանրացեալք: Եթող զնոսա՝ և գնաց կաց յաղօթս երրորդ անգամ, և զարձեալ զնոյն բան ասաց: Յայնժամ գայ առ աշակերտան և ասէ ցնոսա. Ննջեցէք այսուհետև և հանգերուք. զի ահա հասեալ է ժամ, և որդի մարդոյ մատնի ի ձեռս մեղաւորաց. արիք երթիցուք ասեմ, զի ահաւասիկ եհաս որ մատնելոց է զիս: Եւ մինչդեռ նա գայն խօսէր, ահա Յուդա՝ մի յերկոտասանիցն եկն, և ընդ նմա ամբոխ բազում՝ սրովք և բրօք՝ ի քահանայապետիցն և ի ծերոց ժողովրդեանն: Եւ որ մատնելոցն էր զնա՝ եառ նոցա նշան և ասէ. ընդ որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ունիցիք: Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ ցիսուս ասէ. ողջ եր վարդապետ. և համբուրեաց ընդ նմա: Եւ ցիսուս ասէ ցնա. ընկեր, վասն որոյ եկիբդ: Յայնժամ մատուցեալ արկին ձեռս ի ցիսուս և կալան զնա: Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ՝ որ էին ընդ ցիսուսի, ձգեաց զձեռն և եհան զսուր իւր՝ և եհար ըզծառայ քահանայապետին, և ի բաց եհան զունկն նորա: Յայնժամ ասէ ցնա ցիսուս. դարձո զսուր քո ի տեղի իւր, զի ամենեքեան որ առնուցուն՝ սրով անկանիցին: Թէ համարիցիս՝ թէ ոչ կարիցեմ աղաչել զՀայր իմ, և հասուցանիցէ ինձ այժմ այր՝ աւելի քան զերկոտասան գունդս հրեշտակաց: Այլ զիա՞րդ լինուցին գիրք՝ եթէ այսպէս պարտ է լինել: Յայնժամ ասաց ցիսուս ցամբոխն. իբրև ի վերայ աւազակի ելէք սուսերօք և բրօք՝ ունել զիս. հանապազ առ ձեզ ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի, և ոչ կալայք զիս: Այլ այս ամենայն եղև՝ զի լցցին գիրք մարգարէիցն: Յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և փախեան: 56:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեացուք:

Ք—ՀՏ. Տէր աղօթեա: Եբէյ֊ խրիՆէ֊:

Ք—Ղ. Եւ ևս խաղ: Ք—Հ. Օրհնութիւն և փառք:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ

Աստուած օրհնութեան խնդ մի՛ լռեր, զի բերան մեղաւորի բերան նենգաւորի բացաւ ի վերայ իմ:

Խօսեցան զինեն լեզուաւ նենգաւորաւ, և բանիւք աշ
տելութեամբ պաշարեցին զիա։

Մարտեան ընդ իա ի տարապարտուց, փոխանակ սի
րոյ իմոյ մատնէին զիա, այլ ես յաղօթս կայի։

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ,ատելու
թիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ։

Կացս ի վերայ Նորա մեղաւոր, ատամանայ կացցէ ընդ
աջմէ Նորա։

Ի դատաստանի իւրմէ ելցէ դատապարտեալ, և ա
զօթք Նորա ի մեղս դարձցին։

Եղիցին աւուրք Նորա Նուազ, և զայցելութիւն Նորա՝
զան այլ ստանայի։

Եղիցին որդիք Նորա որբ և կին Նորա այրի. սահեա
ցին փոխոխեացին, որդիք Նորա մուրացք եղիցին, և ել
ցեն ի բնակութենէ իւրեանց։

Քննեսցէ փոխատու զամենայն ինչս Նորա, յափշտա
կեսցեն օտարք զվաստակս Նորա։

Մի գայի ոք օգնական նմա, և մի՛ ոք ողորմեսցի ի վե
րայ որբոց Նորա։

Եղիցին որդիք Նորա ի սատակումն, և յաղգի ջնջեսցի
անուն Նորա։

Յիշեսցին մեղք հօր Նորա առաջի Տեառն, և մեղք
մօր Նորա մի՛ ջնջեսցին, և եղիցին առաջի Տեառն յամե
նայն ժամ։

Սատակեսցի յերկրի յիշատակ Նորա, փոխանակ զի ոչ
յիշեաց առնել ողորմութիւն։

Հալածեաց զայր աղքատ և դառնակ, սպանանել զայն
որ խոնարհ է սրտիւ։

Սիրեաց զանէծս՝ և եկցէ նմա. ոչ կամեցաւ օրհնու
թիւն, հեռի եղիցի ի նմանէ։

Զգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ, մտցէ որպէս ջուր
ի փոր Նորա, որպէս ձէթ ընդ ոսկերս Նորա։

Եղիցի նմա որպէս հանդերձ զի ագանի, որպէս պա
տի որ ածի հանապազ ընդ մէջ։

Այս գործ է այնոցիկ որ չարախօս կացին զինէն առ
Տէր, և այք խօսէին չար զանձինս իմ։

Այլ դու Տէր Տէր արա ընդ իա բան անուան քումմ,
զի քաղցր է ողորմութիւն քո, և փրկեա զիա, զի աղ
քատ և անանկ եմ ես։

Ահա իմ խռովեցաւ ի փորի իմում, և ես սպկէս ըս-
տուեր ի խուսափիլ իմում պակասեցայ, և թօթափեցայ
սպկէս մսրախ :

Ծունկք իմ ակաթացան ի պահոց, և մսրմին իմ այ-
լայլանեաց յիւղոյ :

Եղէ ես նախատ նոցա, տեսին զիս և շարժեցին զգ-
լուխս իւրեանց :

Օգնեա ինձ Տէր Աստուած իմ, և փրկեա զիս ըստ
ողորմութեան քում :

Ծանիցեն զի ձեռն քո այս է, և դու Տէր արարեր
զայս :

Նոքա անիծանեն և դու օրհնեացես. այք յարուցեալ
են ի վերայ իմ՝ ամօթ կրեսցեն, այլ ծառայ քո ուրախ
եղիցի ի քէզ :

Զգեցցին զամօթ որ չարախօս կայեն զանձնէ իմմէ,
և արկցեն սպկէս կրկնոց զամօթ իւրեանց զիւրեամբք :

Այլ ես խոստովան եղէց առ Տէր յոյժ բերանով ի-
մով, ի մէջ բազմաց օրհնեցից զքէզ :

Զի եկաց նա ընդ աջմէ անանկիս, փրկել զիս յայն-
ցանէ այք հալածեն զանձն իմ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ

Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև
եղիցեն զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց :

Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ի Սիովն,
և տիրեսցես դու ի մէջ թշնամեաց քոց :

Ընդ քեզ է սկիզբն աւուրց զօրութեան, ի վայելչու-
թիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսնակ ծնայ
զքեզ :

Երդուաւ Տէր և ոչ ևս զղջասցի, թէ դու ես քահա-
նայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և Տէր ընդ
աջմէ քումմէ :

Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթագաւորս. դատի
զհեթանոսս և բազում առնէ զհարուածս, և խորտա-
կեսցէ զգլուխս բազմաց յերկրի :

Ջուխս ի ճանապարհի արբուսցէ, վասն այնորիկ և
բարձր արասցէ զգլուխս :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ

Խոստովան եղէց քեզ Տէր բոլորով սրտիւ խնդ, ի
խորհուրդս ուղղոց ի ժողովուրդս. մեծ են գործք Տեա-
ռն, և քննեալ են յամենայնի կամք նորա :

Խոտովանութիւն և վայելչութիւն են գործք նորա, արդարութիւն նորա միայ յաւիտեանս յաւիտենից։

Ցիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ողորմած և ողորմած է Տէր, կերակուր տայ երկիւղածից իւրոց։

Ցիշեաց յաւիտենից զսխտա իւր, զօրութիւն գործոց իւրոց պատուիրեաց ժողովրդեան իւրում։

Տալ նոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց, և գործք ձեռաց նորա արդարութիւն և իրաւունք են։

Հաւատարիմ են յամենայնի պատուիրանք նորա, հաստատեալ են յաւիտեանս յաւիտենից, արարեալ են ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ։

Փրկութիւն առաքեաց Տէր ժողովրդեան իւրում, պատուիրեաց յաւիտենից զսխտա իւր. սուրբ և ահեղ է անուն նորա։

Սկիզբն գիտութեան երկիւղ Տեառն, խնամութիւն բարի ամենեցուն որ առնեն զնա, և օրհնութիւն նորա միայ յաւիտեանս յաւիտենից։

ԿՅՐԻ

Թօ՛ռնցան գինէդ լեզուաւ նենգաւո՛րաւ. Եւ բանիւ սաստկութեամ՛ն գիս պաշա՛րեցի՛ն։

Երէց՝ անգո՛ւ կրկնէ, և չ՝ետքին քարշ տա՛։

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Զար կապանաց մարդկան լուծիչ։ Ե. Քէց պոռն։ 168։

ՋԻՆ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ Ի՚Զ. 57։

Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս՝ ածին առ Կայիափա քահանայապետ՝ ուր գրիչքն և ծերք ժողովեալ էին։ Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր բացագոյն մինչև ի սրահ քահանայապետին. և մտեալ ի ներքս նստէր ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն։ Իսկ քահանայապետքն և ամենայն տանեանն խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ, զի սպանանիցեն զնա. և ոչ գտանէին ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց։ Յետոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայք՝ ասէին, Թէ սա ասէր՝ կարօղ եմ քակել զտաճարն Աստուծոյ, և զերիս աւուրս չինել։ Եւ յարուցեալ

քահանայապետն ասէ ցնա. չառնս ինչ պատասխանի, զինչ դոքա ամբաստանեն զքէն: Եւ Յիսուս լուռ կայր: Պատասխանի ետ քահանայապետն և ասէ ցնա. երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, զի ասասցես մեզ՝ թէ դուն ես Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ: Ասէ ցնա Յիսուս. դու ասացեր. բայց ասեմ ձեզ, յայսմ հետէ տեսանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրութեանն՝ և եկեալ ընդ ամպս երկնից: Յայնժամ քահանայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր, և ասէ. հայհոյեաց. զի ես պիտոյ են մեզ վկայք, ահա արդ լուայք զհայհոյութիւն դորա. զինչ հաճոյ է ձեզ: Նոքա պատասխանի ետուն և ասեն. մահապարտ է: Յայնժամ թքին ընդ երեսս նորա, և կռիւեցին զնա. և ոմանք ապտակեցին, և ասեն. մարգարեաց մեզ Քրիստոս, ո՞վ է՝ որ եհարն զքեզ: Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ի գաւթին. մատեաւ առ նա աղախին մի և ասէ. և դու ընդ Յիսուսի Գալիլեացւոյ էիր: Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն և ասէ, թէ ոչ գիտեմ զինչ խօսիպ: Եւ իրրև եկ նա արտաքս քան զդուռնն՝ ետես զնա այլ կին մի, և ասէ ցայնոսիկ որ անդն կային. և սա ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էր: Եւ դարձեալ ուրացաւ երդմամբ, թէ ոչ գիտեմ զայրն: Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք կային անդ՝ ասեն ցՊետրոս. արդարև և դու ի նոցանէ ես, քանզի և խօսք քո յայտ առնեն զքեզ: Յայնժամ սկսաւ նզովել և երդնուլ, թէ ոչ գիտեմ զայրն. և իսկոյն հաւ խօսեցաւ: Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր ասաց, թէ մինչ չև հաւուս խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս. և ելեալ արտաքս լացաւ դառնապէս: 75:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր ողորմեա: Քահ. Տէր ողորմեա: Երէց՝ կրկնէ:

Քար. Եւ ևս խաղ: Քահ. Օրհնութիւն և փառք:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԵ

Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է զի: 331:

Կոչէ

Խոստովան եղերուք Տեառն զի բարի է՞. զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա՞:

Երէց՝ անթմբիր կրկնէ, և չխեցին բարձր ասա:

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց: Զ. վէց տուն: 169:

ՁԻՆԻ Օրթի. Ի ԲԵԹ ԿԷՍԱՐԻԱ:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԸ. 2:
Վասն չարչարանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Գիտէր և Յուդա՝ որ զնա մատնելոց էր՝ զտեղին. զի բազում անգամ ժողովեալ էր անդր Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ: Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր զգունդն, և ի քահանայապետէին և ի փարիսեցւոց ապաստւորս, գայ անդր լուսիւք և լապտերօք և զինուք: Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամենայն եկեալ ի վերայ նորա, ել և ասէ ցնոսա. զո՞ խնդրէք: Պատասխանի ետուն նմա. զՅիսուս Նազովրեցի: Ասէ ցնոսա Յիսուս. ես եմ: Կայր ընդ նոսա և Յուդա՝ որ մատնէրն զնա: Իբրև ասաց՝ թէ ես եմ, յետս յետս չոգան և զարկան գգետնի: Դարձեալ եհարց զնոսա. զո՞ խնդրէք: Եւ նոքա ասեն. զՅիսուս Նազովրեցի: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ասացի ձեզ թէ ես եմ. արդ եթէ զիս խնդրէք, թողէք զայսոսիկ գոցա երթալ: Զի լցցի բանն՝ զոր ասաց, թէ զորս ետուր ցիս՝ ոչ կորուսի ի նոցանէ և ոչ զոք: Իսկ Սիմոն Պետրոս՝ քանզի ունէր սուր, ձգեաց զնա և եհար զքահանայապետին ծառայ, և ի բաց առ գունդն նորա զականջ. և էր անուն ծառային Մաղքոս: Ասէ Յիսուս ցՊետրոս. արկ զսուրդ անդրէն ի պատեանս իւր. զբաժակն զոր ետ ինձ Հայր՝ ո՞չ ըմպիցեմ զնա: Իսկ գունդն և հազարապետն և ապաստւորք Հրէից կալան զՅիսուս և կապեցին: Եւ ածին զնա նախ առ Աննա, որ էր աներ Կայիափայի, որ քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ: Այս այն Կայիափա էր՝ որ խրատն ետ Հրէից, թէ լաւ է առն միոյ մեռանել ի վերայ ժողովրդեանն: Եւ երթային զհետ Յիսուսի Սիմոն Պետրոս և միւս աշակերտն: Եւ աշակերտն այն քանզի ծանօթ էր քահանայապետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի ի գաւիթ քահանայապետին: Եւ Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ. ել միւս աշակերտն՝ որ էր ծանօթ քահանայապետին, և ասաց ցդռնապանն՝ և եմոյծ ի ներքս զՊետրոս: Ասէ աղջիկն որ դռնապանն էր՝ ցՊետրոս. մի՛թէ և դու յաշակերտաց առնն այնորիկ իցես: Եւ նա ասէ. ոչ եմ:

Կային անդ ծառայքն և սպասաւորք , խաբեայլ արկեալ՝ քանզի ցաւրա էր , և չեռնուին . կայր ընդ նոսա և պե- արտա և չեռնոյր : Եւ քահանայապետն եհարց զՅիսուս վասն աշակերտացն և վասն վարդապետութեան նորա : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս . ես յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի , ես յամենայն ժամ ուսուցի ի ժողովրդեանն և ի տաճարի անդ՝ ուր ամենայն հրեայք ժողովեալ էին , և ի ծածուկ լինչ ոչ խօսեցայ : Զի՞ հարցանես զիս , հարց զայնոսիկ՝ որ լսանն , թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա . ա- հաւասիկ նոքա գիտեն զինչ ասացի ես : Իբրև նա զայն ասաց , մի ոմն ի սպասաւորացն որ անդ կայր , ած սպա- տակ Յիսուսի և ասէ . այդպէս պատասխանի տաս քա- հանայապետիդ : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . եթէ չար լինչ խօսեցայ , վկայեա վասն չարին . իսկ եթէ բարի , ընդ- ՞ր հարկանես զիս : Եւ առաքեաց զնա Աննա կապեալ առ Կայիափա քահանայապետ : Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ և ջեռնոյր . ասեն ցնա . միթէ և դու յաշակերտաց անտի նորա իցես : Նա ուրացաւ և ասէ , թէ չեմ : Եւ ասէ մի ոմն ի ծառայից քահանայապետին՝ ազգական այ- նորիկ զորոյ զունկն եհատ Պետրոս . ոչ ես իսկ տեսի զքեզ ի պարտիզի անդ ընդ նմա : Դարձեալ ուրացաւ Պետրոս , և յոլովապակի հաւ խօսեցաւ : 27 :

Զինչ Մ-ղ. Հոգւոյն հանդ: Ք-ր. վասն հանգուցեալ: Աչ. Քրիստոս որդի: Հայր մեր: Ողորմեա Քրիստոս:

Եւ ապա ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԴՉ. ՅԻՆԽ.

Իշխանք հալածեցին զիս ի նանիր. ալէլուիա:

Զինչ Ք-ր. Եւ ևս խաչ: Ք-հ. Օրհնութիւն: Եւ ապին

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՉ

Աշխարհակերութեամբըն մի լեալ ցո՞ւգաւ. զիւր ընտիր ըղվարպանեան ընդ երեսին արծաթոյ հըրեշտըն մաս- նէր : Ո՞նդ արաւ ես համբուրեցից ասէ ընձա կալարուք. ով համբոյր նենդութեան նըշան եւ անխիղճ մեհան: Աշխարհաւեր յինքենէ գանաուածոյին տուրբ Հոգին. եւ ըզդեցաւ բղտասանոյ ծրպէս հանդերձ արկած դիւրաւ: † Ի զիշերին յորում մանանէր փրկիչըն մեր ի մահ

խաչի եւ ի լեառնէն ձիթենեաց. աղօթելով զայս ասէր Հայր անցո՛ յինէն զբաժա՛կս: Ի՞նչ անօրէն աչակերտին թողեալ ըզգո՛ւթ սիրոյ նորա. եւ փութայր առ քահանայան ասէր ինձ զի՞նչ կամիք տալ ինձ մատնեցից ըզվարդապե՛տն:

Ո՞ր նըմաներ ի քրովբէ՛ն Աստուածածն Բանդ. այսօր վանքն մեր խոնարհութեամբ նըմանար ի լերինըն ձիթենեաց. ‖ օրհնեմք ըզքեզ անդադար երգո՛վ: Ո՞ր համեմատիւդ ես խորհըրդոցըդ հայրենի. աշակերտաց քոց ծանո՛ւցեր ըզխորհուրդ քո՛ գալըստեանն. օրհնեմք: Ո՞ր ամենայնից ես արարիչ եւ ըստեղծիչ կենդանութեան. այսօր ըզծածկեա՛լ խորհո՛ւրդ երրորդութեանըդ յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըրբոյ քո. օրհնեմք:

Ըզքեզ օրհնեմք որ բաշխո՛ղ ես բարո՛ւթեանց. և հայցեմք որպէս ի մարդասիրէ. ընդ մեր քո ընտրելոցն զիմանալի աչխա՛րհն: Զի՛ դու ես Տէր յորմէ հայցեմք միայրըն հաւատով հանդերձ ոդուա՛վք սըրբեցելովք. ընդ անջմէ քո զփառս եւ յաւիտեան. ընդ որս և մեք անդա՛նեմք զի զառաւօտս ընդ առաւրըս քո՛: Այլ դու բարձրեա՛լ փըրկիչ որ վասըն մեր խոնարհեցար. արժանի՛ արա ըզմեզ ընդունել զբաժակ պատուիրանի կենաց քոց Տէր. որով կացցո՛ւք յաջմէ քումմէ ի հանդերձեա՛լ քում զատըսառա՛ն:

Հգ. Աստրամփե՛լի հողմոյ նըմանն ահեղագո՛չ ասատիկ հընչմամբ. երեւեցար ի վերնատունն Հոգիդ զառաւն երկոտասանն. որք առ ի քէն մըկըրտեցան որպէս զոսկի հրով մաքրեցան. ‖ մա՛ք քրեա ի միջնէ ըզմեզ մեղաց և ըզգեցո՛ ըզնոյս փառաց: Էակեր յերկիր աստուածա՛բար գա՛տել գնչխարհս Իշխանաբար. ընդ արդարո՛ւթեանն և ընդ մեղաց և ընդ չարին գատաստանաց. բանգեր ըզ-

գանձդ անհիւթական պարգեւս եառնուր որպէս մարդկան. մա՛ք քրեա : Ակն ի սիրոյ զակերդ առաքեանց յինքըն գանգամս իւր քեւ յօդեանց. զեկեղեցի իւր զոր շինեաց հօթըն անամբ քո հաստատանց . տընտես ի նմա եղ գառաքեալան հօթնեակ չնորհօք քո զարդարեանց. մա՛ք քրեա :

Հն. Թագաւոր անմահ արարիչ յաւիտենից. մարդա՝ սիրութեամբըդ քո խընայեա յանձինըս մեր. ‖ սատկիչ կենդանեաց և հանդուցիչ նըշխէցելոց : Ի՛ խաչին քե՝ ժողեցար զմահս լուծեր զիշխանութիւն. յաւիտենից ըզնըշխէցեալսըն վերածեր յանմահ ի կեանս. սատկիչ : Ակժանաւորաց քոց անգօթիւք յիչեա ընդմեր ըզնըշխէ՝ ցեալան. յորժամ գայցես անճառ փառօք հաստուցանել մարդկան ըստ գործս . եւ մեր նըշխէցելոցըն չնորհեա դասիլ ընդ սուրբսդ քո :

Մծ. Ըզքե՛զ կոյս և մայր և բնակարան աստուա՝ ծային նեթարդութեանն. գոհանանեմք և վերծրհնեմք զկեղեալ փըրկօղ կենդանութեանն սղգի մարդկան. ‖ վասն որոյ ըզքեզ Աստուածածին և կոյս. բարեբանեմք ընդմայր և զաղախին փըրկչին մերոյ : Ծնունդըն չօր և հինա՝ ւուրց անժամանակին յաւիտենից. ժամանակաւ յորովայ՝ նի քում բնակեցաւ և ի չորի ոչ մեկնեցաւ. վասն որոյ : Ծնեալն ի քէն ի խաչ ելեալ եւ ի յաթոռ փառաց ընդ չօր . անընդրկալ ի մարդկանէ փառաւորութեամբ էութեամբ երկրըպագեալ. վասն որոյ : Ըզքե՛զ ոչ միայն որդիք մարդկան այլ եւ վերինն զօրութիւնք. զանաք անմարմնոց հոգեղինաց հրեղինաց զըւարթնոց եւ հրեշ՝ տակաց . զհանանեն և վերծրհնեն եւ փառաւորեն ընդմայր և զաղախին փըրկչին մերոյ :

Խշ. Ակսաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւիտենից.

որ ետուր մեզ պահպան յաղթող ընդդէմ թըշնամեացն. ‖ ազաչեմք սուրբ փըրկիչ պահպանեա զանձինըս մեր: Բարձրեալ թագաւոր որ վասըն մեր եղեր ի խաչ. և բարձեր սուրբ գյանցանս նախաառեղծիչն Ադամայ. ազաչեմք: Գլուխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զոր անսահալ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի. ազաչեմք: Գաղտացաւ թըշնամիին ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին. և ի յանէծ փառաց նորա կոխծանեցաւ յանդունդս երկրի. ազաչեմք: — Փառք Հօր: Երկինըք ցընծային և երկիր ուրախանայր. զանդի փըրկիչ ցուցաւ սուրբ խաչն և լուսաւոր ամենեցուն. ազաչեմք:

— Այժմ և միշտ: Ժողովեալ հըրէիցըն կըշռեցին արծաթ բազում. անեալ տանրանն աւ Պիղատոս ասեն ի խաչ հանն ի խաչ զի հայհոյիչ էր օրինաց:

Աղաղաւ. Փառք հրաշափառ չարչարանաց քոց Տէր:
Ամէն ուխա. Աւետ աւքաղեան. Ջարթիւաւ ազիզն քո:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Ինչ՞ եր յերկինից անըսկիզբն որպէս. ի հողանդէն ի բնաւթենէ մարդկանն գչարչարանըս յանձն առեր. ‖ օրհնեմք զքեզ ո՛ր էիր յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս: Որ անապակ բանիւ լինելդ ամենայն երկրի. ի յերկրի յաւետեն կացեալ ահագնէդեն արարածք. օրհնեմք: Ցնըմին գոհանս զըւարթանք երկնից. այսօր հնկեր կամաւ ի խաչ գեղարդեամբըն խոցեցար. օրհնեմք:

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բանիր աբարձ յաւիտեան: Երկ գինաւորըն գեղարդեամբըն յարձակեալ. խոցեալ ի կենարարին բանիր: Ո՛ւսան անդրեւ կենդանարար բըղխեալ. լըսայ ի զաին զոհ ի մեզաց. բանիր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍԱՑԷ ԳՋ

Լ՛ոյս լուսոյ մայր. եւ կենարար բանին ընտ֊
կանութ՛եան. ‖ քնդ երանելոցն սգոյ եւ ապ՛ինք ամե֊
նայն : Աստղծոյ՛ն մայր. եւ հընազանութեան կերպի նո֊
րոգութ՛եան՛ն. քեզ : Լ՛ոյս ծագեցաւ ի քե՛ն. նզատե֊
ցար ի խաւարութ՛եան՛ն. քնդ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՋ

Ընկեալ ի փըրկութի՛ւն աշխարհ մարդկան. ի ծառայէ֊
յանձն առնու մանուկ ի գոմաստան. ‖ հանդերձելով
վանն ըզմե՛զ կերցուցանել : Առանեալ պիտառոսի որ֊
պէս մահապարտ. ի յԱննայէ և ի կայիափայ դատա֊
պարտեալ. հանդերձելով : Կացեալ ի յատենի երկրորդ
Ադամ. վասն առաջի՛ն Ադամայ պարտեացըն թո՛ղու֊
թեան. հանդերձելով :

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳՋ

Ո՛վ ընդանչելի՞ և ահ՛ելի ահաւոր. դատաւորի՛ն եր֊
կնի եւ երկրի այսօ՞ր տեսանք ի խաչի : Տեսեալ ըզՏէրն
ի խաչին խաւարեցաւ արեգակն. եւ վարագո՛յր տաճա֊
րին ցե՛ղդ վերնայ վերացաւ մինչ ի վայր : Անհրաժարաբար խա֊
չեցաւ Տէրն ի մե՛ղ ի յանօրէնութենց. պի ընդդէ դերն որ ա֊
պէ՞ք էէ ընդ անօրէնսս համարեցաւ :

Յորժամ ասէն զՏէր յերկինէն՝ ընթացանէն զնացքով ի հե֊
հոերքէնն, ինչ֊ւէ վէմքն փառք ի բարձունս : Եւ ապա քե֊
տէով վասն զասուց խորանի կոնդէզն :

Աստուած երկ

Առանեցայ և ոչ եմանէի. աչք իմ ակարացան յապ֊
փասութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհնութապատ. և համբարձի առ
քեզ գձեռս իմ :

Քրիստ. փառաւորեցուք :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲՁ

Ո՛ր թագաւորդ ես թագաւորանդ Քրիստոս ի ծառայէ դատապարտեալ. համբերելովն վասն մեր. ‖ Երկայնամիտ մի՛ տէ՛ր քեզ վաղք: Ո՛ր պատուական խաչիւդ քո Քրիստոս և սուրբ արեանդդ քո հեղմանբ. կենցաղացնել ըզմեզ կամեցար. Երկայն: Ո՛ր մարդասիրապէս վասն ամենեցուն ամենայնի համբերեցե՛ր. եւ ի մահու ըզմահ կոխեցեր. Երկայնամիտ:

Քէ. վասն խաղաղութեան: Աչ. Սուրբ ես Տէր:

Աչ ՍԱՂՄՈՍ ՃԸ. ՊՂԲԱՅՆ.

կՁ. փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս, այլ ես յաղօթս կայի:

փԽ. Ատուած օրհնութեան իմոյ մի լռեր: 459:

ՋՒՆՒ ՕՐԲԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԸ. 28:

վասն չարչարանացդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ածեն զՅիսուս ի վանացն Կայիափայ յատեարանս դատաւորին, և էր այգուց: Եւ նոքա ոչ մտին յատեարանն, զի մի պղծեսցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն: Ել առ նոսա Պիղատոս արտաքս և ասէ. զի՞նչ չարաբասութիւն մատուցանէք զառնէն դատաստանի: Պատասխանի եառն և ասեն ցնա. եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէք զնա դուք, և ըստ ձերոց օրինացն դատեցարուք: Ասեն ցնա հրեայքն. մեզ ոչ է արժան սպանանել զոք: Զի լցցի բանն Յիսուսի զոր ասաց, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ: Եմուտ ուրեմն կրկին յատեարանն Պիղատոս, կոչեաց զՅիսուս, և ասէ ցնա. դո՞ւ ես թագաւորն հրէից: Պատասխանի եառ Յիսուս. ի քէ՞ն ասես զայդ, եթէ այլք ասացին քեզ զինէն: Պատասխանի եառ Պիղատոս. միթէ և ես հրեայ իցեմ. ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ. զի՞նչ գործ գործեալ է քո: Պատասխանի եառ Յիսուս. իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհի. եթէ յաշխարհի սմանէ էր արքայութիւնն իմ, պատասուրքն իմ մարտնչէին արդեօք՝ զի մի մատ-

նեցայց Հրէից. բայց արդ թագաւորութիւն իմ չէ աստի: Ասէ ցնա Պիղատոս. ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ումն ես դու: Պատասխանի ետ Յիսուս. դու ասես՝ թէ թագաւոր իցեմ. բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ, և ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհ, զի վկայեցից ճշմարտութեանն. ամենայն որ ի ճշմարտութենէ է, լսէ բարբառոյ իմոյ: Ասէ ցնա Պիղատոս. զի՞նչ է ճշմարտութիւն: Զայս իբրև ասաց, դարձեալ ել առ Հրեայսն և ասէ ցնոսա. ես և ոչ մի ինչ պատճառս գտանեմ ի նմա: Բայց է ձեր սովորութիւն՝ զի զմի ոք արձակեցից ձեզ ի զատկիս. արդ կամիք զի արձակեցից ձեզ զթագաւորն Հրէից: Աղաղակեցին ամենեքեան և ասէին. մի զդա, այլ զԲարաբբա. և էր Բարաբբայն այն աւազակ: Յայնժամ առ Պիղատոս զՅիսուս, և դան եհար: Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ի փշոց՝ եդին ի գլուխ նորա, և զգեցուցին նմա հանդերձ ծիրանի. և գային առ նա և ասէին. ողջ եր, արքայ Հրէից: Եւ հանէին նմա ապտակս: Եւ դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ ցնոսա. ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտասջիք թէ ես զնաս ինչ ի նմա ոչ գտանեմ: Եւ Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ի փշոց և հանդերձ ծիրանի: Եւ ասէ ցնոսա. ահա այրդ ցձեզ: Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և պատասխարք, զաղաղակ բարձին և ասեն. ի խաչ հան՝ ի խաչ հան զդա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէք զդա ի ձեզ, և ձեզն հանէք ի խաչ. զի ես ի դմա զնաս ինչ ոչ գտանեմ: Պատասխանի ետուն նմա Հրեայքն. մեք օրէնս ունիմք, և ըստ օրինացս մերոց պարտի մեռանել, զի զանձն իւր Որդի Աստուծոյ արար: Իբրև լուաւ զբանս զայս Պիղատոս, առաւել ևս երկեաւ: Եմուտ դարձեալ անդրէն յապարանն, և ասէ ցՅիսուս. ուստի՞ ես դու: Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա պատասխանի: Ասէ ցնա Պիղատոս. ընդ ի՞ս խօսիս. ո՞չ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել զքեզ: Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ ունէիր դու իշխանութիւն ի վերայ իմ և ոչ մի, եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ի վերուստ. վասն այնորիկ որ մատնեացդ զիս քեզ՝ նորա մեծ մեղք են: Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել զնա. և Հրեայքն աղաղակէին և ասէին. եթէ զդա արձակես, չես բարեկամ կայսեր. ամենայն ոք որ թագա-

ւոր կոչէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր։ Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ, աճ զՅիսուս արտաքս՝ և նստաւ ի վերայ բեմին ի տեղւոջն որ կոչէր քարայատակ, և հրեայեցերէն կապպաթա։ Էր ուրբաթն զատկի, և էր ժամ իբրև վեցերորդ, և ասէ ցՀրեայսն. ահա թագաւորդ ձեր ցձեզ։ Եւ նոքա աղաղակէին. բարձ ի մէնջ, բարձ ի մէնջ, և հան զդա ի խաչ։ Ասէ ցնոսա Պիղատոս. ես զթագաւորդ ձեր ի խաչ հանիցեմ։ Պատասխանեն հոքն քահանայապետքն. չէք մեր թագաւոր՝ բայց ի կայսերէ։ Յայնժամ եա զնա ի ձեռս նոցա, զի ի խաչ հանիցէ։ ԺԹ. 16։

Երէ. Հանդուրժեալ։ Բ. Խնդրեացուք։ Կեցո։ Ի ընդ։ Աչ. Բաւ ամենազօր և հրաշալի չարչարանացդ։

Ես պնեն ղեռն և զաեխտրոնն ի վերոյ էրուխլին։ 496։

Ի ՅԵՐԵԿՆ

Յերէք ժամ ժողովին ի քոռն Եկեղեցւոյն. և ասեն զճշդիժամ, հանդերձ չորեքեան և մեծ ապընիւ։ Ես ապա ասեն։

Ա՜ՂԷՆ ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ. Ի ընդ։

Կ՘. Յարեան ի վերայ իմ վկայք չարեաց, զոր ինչ ոչ գիտէի հարցանէին ցիս։

ՓԽ. Դառնա Տէր զայնոսիկ ոյք դառին զիս, մարտիր ընդ այնոսիկ որ մարտնչին ընդ իս։

Ա՛ռ զվէն և զասպար քո, և արի յօգնել ինձ. հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց, ասել զնոսա. և ասա դու ցանձն իմ՝ Թէ փրկութիւն քո ես եմ։

Ամաչեսցին և յամօթ լիցին ոյք խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցին ոյք խորհէին ինձ չար։

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա։

Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խաւար և ի գայթագղութիւն, և հրեշտակ Աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա։

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, և ի նանիր նախատեցին զանձն իմ։

Հասցէ ի վերայ նոցա որոգայթ զոր ոչ գիտացին, և որս զոր թագուցին՝ առցէ զոտս նոցա, և յորոգայթ ի նոյն անկցին։

Այլ անձն իմ ցնծասցէ ի Տէր, ուրախ եղիցի ի փրկ-

կութեան նորա. և ամենայն ոսկերք իմ սասցին, Տէր՝ ո՞ նման է քեզ:

Չի փրկեաց զաղքատն ի ձեռաց հզօրի, զաղքատն և զանանկն յայնցանէ որ յափշտակեն զնա:

Յարեան ի վերայ իմ վկայք չարեաց, զոր ինչ ոչ գիտէի հարցանէին ցիս:

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ, անժամանգել զանձն իմ խորհեցան յորդւոց ի մարդկանէ:

Ես ի նեղել նոցա քուրձ զգենուի, խոնարհ առնէի պահօք զանձն իմ, և ազօթք իմ ի ծոց իմ դարձցին:

Որպէս զեղբայր և զընկեր՝ այնպէս հաճոյ լինէի, որպէս սգաւոր և տրտում՝ այնպէս խոնարհ առնէի:

Ի վերայ իմ ուրախ եղեն և ժողովեցան, ժողովեցան ցիս տանջանք և ես ոչ ծանեայ. ցրուեցան և ոչ դադարեցան:

Փորձեցին զիս և արհամարհեցին, արհամարհանօք կրճտեցին ի վերայ իմ զատամունս իւրեանց. Տէր, ե՞րբ տեսցես:

Ի բաց տար զանձն իմ ի խորամանկութեանէ նոցա, և յառիւծուց զմիամօրութիւն իմ:

Խոստովան եղէց քեզ Տէր, յեկեղեցիս մեծ, և ի ժողովս բազմաց օրհնեցից զքեզ:

Մի՛ ուրախ եղիցին ցիս թշնամիք իմ ոյք առէին զիս ի սուրբ պատրաստուց. ակնարկիլ առնէին ցիս աչօք իւրեանց:

Ընդ իս զհատագութիւն խօսէին, և ինքեանք բարկութեամբ զնենգութիւն խորհէին:

Բացին ի վերայ իմ զբերան իւրեանց, և ասացին՝ այո այո տեսին աչք մեր:

Տեսեր Տէր, և մի լռեր, Տէր մի ի բացեայ առնիր լինիր:

Զարթիր և հայեաց Տէր, յիրաւունս իմ, Աստուած իմ և Տէր իմ, ի դատաստանս իմ. և իբրև արա ինձ ըստ արդարութեան քում Տէր Աստուած իմ:

Մի՛ ուրախ եղիցին ցիս թշնամիք իմ, և մի՛ ասասցին ի սիրտս իւրեանց թէ վայ վայ անձանց մերոց զի ընկլուզաք զնա:

Ամաչեցին և յամօթ լիցին ոյք խնդային ընդ չար իմ. զգեցցին զամօթ և զանարգանս ոյք մեծաբանէին ի վերայ իմ:

Ցնծասցին և ուրախ լիցին ի քեզ ամենեքեան, ոյք կամին ընդ արդարութիւն իմ:

Ա*ստուածն յամենայն ժամ՝ մեծ է Աստուած, և այք կամին զխաղաղութիւն ծառայի քո։*

Լեզու իմ խօսեսցի զարդարութիւնս քո, զօրհնաբանութիւն զովութիւնս քո։

ընթերցուած ի ձաքարիայ մարգարէէ։ ԺԱ. 11։

Եւ ծանիցեն քահանայիքն զխաչինս պահեսցի իմոյ, զի բան Տեառն է։ Եւ ասացի ցնոսա, թէ բարւոք թըւի յաչս ձեր՝ տուք զվարձս իմ. ապա թէ ոչ՝ զդադարեք։ Եւ կշռեցին զվարձս իմ երեսուն արծաթի. և ասէ ցիս Տէր. արկ զա զայդ ի բովս, և քննեսա թէ փորձ իցէ, որպէս ես զասայ փորձ վասն նոցա։ Եւ առի զերեսուն արծաթին, և արկի ի տուն Տեառն ի բովս։ Եւ ընկեցի զգաւազանն երկրորդ՝ զվիճակն, ցրել զուխտ իմ ի մէջ Յուդայ և ի մէջ Իսրայելի։ 14։

զօրսի առաքելոյն ի գաղատացւոց թղթոյն է ընթերցուածս։ Բ. 14։

*Ա՛յլ ինձ քաւ լիցի պարծել, բայց միայն ի խաչն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով ինձ աշխարհ ի խաչ ելեալ է, և ես աշխարհի։ Զի ի Քրիստոս Յիսուս, ոչ թլփատութիւն ինչ է, և ոչ անթլփատութիւն. այլ նոր արարած. և որ միանգամ այսմ կանոնի միաբան լինին, խաղաղութիւն ի վերայ նոցա և ողորմութիւն, և ի վերայ Իսրայէլին Աստուծոյ։ Ա*յուհետև աչխատս ոչ դիս մի արասցէ, զի ես զչարչարանս Քրիստոսի ի մարմնի իմում կրեմ։ Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում եղբարք. ամէն։

Ա*ղօթք հանդիպեալ սաղմոսելով զՏէր ազաչեսցուք։

Քահ. Տէր ողորմեա։ Երէց՝ Երիցս։

Քոր. Եւ ևս խաղաղութեան։ Քահ. Օրհնութիւն և փառք։

Երէցդ ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ. Ի ԴԻՒՐ

կձ. Ես ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։

փԽ. Տէր մի արամութեամբ քով յանդիմաներ։ 405։

ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ։ գ. 10։

Վա՛յ անձանց նոցա՝ զի խորհեցան խորհուրդ չար առանձինն և ասեն. կապեսցուք զարդարն՝ զի զժոխի եղև

մեզ : Ա. յաւուհետե զարդիւնս զործոց իւրեանց կերիցեն : Վա՛յ անօրինին, չարիք ըստ զործոց ձեռաց իւրոց անց- ցեն ընդ նա : Ժողովուրդ իմ, հարկահանք ձեր ճռաքաղ առնեն զձեզ, և պահանջօղք տիրեն ձեզ. ժողովուրդ իմ, որ երանեն ձեզ՝ խաբեն զձեզ, և զշաւիղս ոտից ձերոց խռովեցուցանեն : Ա. արդ հասցէ Տէր ի դատաստան, և կացուցանէ յատենի զժողովուրդ իւր. ինքնին Տէր ի դատ կոչեցէ ընդ ծերս ժողովրդեան իւրոյ և ընդ իշ- խանս նոցա. դուք զի հրկէզ արարէք զայգի իմ, և յա- փըշտակութիւն տնանկին է ի տունս ձեր. դուք զի ջըր- կէք զժողովուրդ իմ, և զերեսս տնանկաց լի առնէք ա- մօթով, ասէ Տէր՝ Տէր զօրութեանց : 15 :

Պօղոսի առաքելոյն ի փիլիպեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս : բ. 5 :

Զայն խորհեսցի իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ, որ և ի Քրիստոս Յիսուս. որ ի կերպարանս Աստուծոյ է, ոչ ինչ յափշտակութիւն համարեցաւ զլինելն հաւասար Աստու- ծոյ. այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս ծառայի ա- ռեալ, ի նմանութիւն մարդկան եղեալ, և կերպարանօք գտեալ իբրև զմարդ : Խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնա- զանդ մինչու չափ և մինչու խաչի : Վասն որոյ և Աս- տուած զնա առաւել բարձրացոյց, և շնորհեաց նմա ա- նունն որ ի վեր է քան զամենայն անուն. զի յանուն Յի- սուսի Քրիստոսի ամենայն ծունր կրկնեսցի, երկնաւորաց և երկրաւորաց և անդրամեռելականաց. և ամենայն լե- զու խոստովան լիցի, թէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս ի փա- ռս Աստուծոյ Հօր : 11 :

Աղօթք հանդերձ ապաշխարութեամբ զՏէր աղաչեսցուք : Ք-Հ. Տէր ողորմեա : Եր[illegible]- [illegible]- :

Ք-Ղ. Եւ ևս խաղաղութեան : Ք-Հ. Օրհնութիւն և փառք :

Եր[illegible]- ՍԱՂՄՈՍ Խ. [illegible]-

Կ3. Մտանէր տեսանել զնահատութիւն, խօսէր ի սըր- տի իւրում. ժողովէր զանօրէնութիւնս յանձն իւր :

Փխ. Երանի որ խորհի զազքատն : 409 :

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ : ը. 4 :

Տէր, Տէր ասէ ինձ լեզու խրատու, զի գիտասցից խօ- սել ի ժամու զրանն : Պատրաստեաց զիս ընդ առաւօտս.

յաւել ինձ ունկն ի լսել, և խրատս Տեառն բանոյ զա-
կանջս իմ, և ես ոչ խաւսեաւմ և ոչ ընդդէմ գառնամ:
Զթիկունս իմ եառ ի հարուածս, և զծնօտս իմ յապտակս,
և զերեսս իմ ոչ դարձուցի յամօթոյ ընդ երեսս թքանե-
լոյ: Եւ Տէր, Տէր եղև իմ օգնական. վասն այնորիկ ոչ
ամաչեցի, այլ արարի զդէմս իմ իբրև զվէմ հաստատուն:
Եւ գիտացի թէ ոչ ամաչեցից. դի մերձ է որ արդարա-
ցուցանէ զիս. ո՞վ է ատեան իմ, եկեսցէ և կացցէ ի մէջ.
և ո՞վ է որ դատին զիս, մերձեսցի առ իս: Զի ահաւա-
սիկ Տէր, Տէր օգնական է ինձ, ո՞վ է որ չարչարիցէն
զիս: Ահաւադիկ դուք ամենեքեան իբրև զձորձս հնաս-
ցիք, և ցեց սնցամաս կերիցէ զձեզ: 9:

Զօրասի առաքելոյն ի հոգմայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս: ե. 6:

Զի մինչդեռ տկարքն էաք, Քրիստոս ըստ ժա-
մանակի ի վերայ ամպարշտաց մեռաւ. դի ըստ արդա-
րոյ հազիւ ոք մեռանիցի, այլ ըստ բարւոյ թերևս հա-
մարձակիցի ոք մեռանել: Քայտնեաց Աստուած զսէրն
իւր ի մեզ. դի մինչդեռ մեղաւորքն էաք, Քրիստոս վա-
սըն մեր մեռաւ. որչափ ևս առաւել յարդարանալս մե-
րում այժմիկ արեամբն նորա՝ ապրեցուք նովաւ ի բար-
կութենէ անտի: Զի եթէ մինչ թշնամիքն էաք, հաշտե-
ցաք ընդ Աստուծոյ մահուամբ Որդւոյ նորա, որչափ ևս
առաւել ի հաշտելս մերում ապրեցուք կենօքն նորա:
Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և պարծիմք ևս յԱստուած ի
ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով և զհաշ-
տութիւն խակ ընկալաք: 11:

Աղօթք հանդերձ սաղմոսելով զՏէր ապաշխարու-
թեամբ:

Քահ. Տէր ողորմեա: երիցս կրկնեաց:

Քեր. Եւ ևս խաղաղութեան: Քահ. Օրհնութիւն և փառք:

Ձ-ՐՐՐԻ ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ. Ի ԿԻՒ-

ԿՁ. Բաժանեցան զհանդերձս իմ ի մէջ իւրեանց, և ի
վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին:

ՓԽ. Աստուած Աստուած իմ նայեաց առ իս, ընդէր
թողեր զիս. հեռի եղէ ի փրկութենէ իմմէ՝ վասն բանից
յանցանաց իմոց:

Աստուած իմ, ի տուէ կարգացի առ քեզ, և ինձ ոչ

լսաբ . ի գիչերի՝ և ինձ ոչ անսացեր :

Դու ի սուրբս բնակեալ ես , և գովեալ յԻսրայէլի :

Ի քեզ յուսացան հարքն մեր, յուսացան ի քեզ և փրկեցեր զնոսա :

Առ քեզ աղաղակեցին և կեցին , ի քեզ յուսացան և ոչ ամաչեցին :

Այլ ես որդն եմ և ոչ եմ մարդ , նախատինք մարդկան և արհամարհանք ժողովրդոց :

Ամենեքեան որ տեսանէին զիս արհամարհէին զինեւ , խօսէին շրթամբք և շարժէին զգլուխս ի բերանոց :

Յուսացաւ ի Տէր և փրկեսցէ զնա , կենցուսցէ զնա զի կամի զնա :

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ , յոյս իմ ի տեհանից մօր իմոյ :

Ի քեզ ածեալ ես յարգանդէ , յորովայնէ մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Մի՛ ի բացեայ առնիր յինէն , զի նեղութիւնք մերձեալ են , և ոչ ոք է որ օգնէ ինձ :

Շուրջ եղեն զինեւ զուարակք բազումք, և ցուլք գերք պաշարեցին զիս :

Բացին ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց, որպէս առիւծ զի մաննչէ և յափշտակէ :

Եմ որպէս զջուր հեղայ, և ցրուեցան ամենայն ոսկերք իմ, և եղեւ սիրտ իմ որպէս մոմ հալեալ ի միջ որովայնի իմոյ :

Չորացաւ որպէս խեցւոյ զօրութիւն իմ, լեզու իմ ի ծնօտս իմ կպեցաւ , և ի հող մահու իջուցին զիս :

Շուրջ եղեն զինեւ շունք բազումք , և ժողովք չարաց պաշարեցին զիս :

Ծակեցին զձեռս իմ և զոտս իմ, և թուեցին զամենայն ոսկերս իմ. և նոքա հայեցան և տեսին զիս :

Բաժանեցան զհանդերձս իմ ի միջ իւրեանց , և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին :

Դու Տէր , մի՛ հեռի առնիր զօգնութիւն քո յինէն, և Տէր յօգնել ինձ նայեաց :

Փրկեա ի սրոյ զանձն իմ, և ի ձեռաց շանց զմիամօրութիւն իմ :

Փրկեա զիս ի բերանոյ առիւծու , յեղջերւոյ միեղջերոյ զխոնարհութիւն իմ :

Պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց, ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ։

Երկիւղածք Տեառն, օրհնեցէք զՏէր. ամենայն զաւակն յակովբայ փառաւորեսջիք զնա։

Երկիցէ ի Տեառնէ ամենայն զաւակն Իսրայելի, զի ոչ արհամարհեաց և ոչ անարգեաց Տէր զաղօթս աղքատիս, և ոչ դարձոյց զերեսս իւր յինէն, այլ ի կարդալ իմում առ նա լսաւ ինձ։

Ի քէն է գովութիւն իմ, յեկեղեցիս մեծի օրհնեցից զքեզ։

Զուխտս իմ կատարեցից առաջի ամենայն երկիւղածացդ նորա։

Կերիցեն անանկք և յագեսցին, օրհնեսցեն զՏէր որ խնդրեն զնա։

Կեցցեն սիրտք նոցա յաւիտեանս յաւիտենից, յիշեսցեն և դարձցին առ Տէր ամենայն ծագք երկրի։

Երկիր պագցեն նմա ամենայն առհմք ազանց. զի Տեառն է արքայութիւն, և նա տիրէ ի վերայ ամենայն հեթանոսաց։

Կերան և երկիր պագին նմա ամենայն պարարտք երկրի, առաջի նորա անկցին ամենեքեան որ իջանեն ի հող։

Անձն իմ նովաւ կեայ, և զաւակ իմ ծառայեսցէ նմա։

Պատմեցից զՏեառնէ ազգի որ գալոցն է, պատմեսցեն զարդարութիւն նորա ժողովրդեան որ ծնանելոցն իցէ, զոր արար Տէր։

Ընթերցուած յԱմոսայ մարգարէէ։ Ը. 9։

Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր Տէր, մտցէ արեգակն ի միջօրէի, և խաւարեսցի երկիրն լոյս ի տաէ, և դարձուցից ի սուգ տօնս ձեր, և զամենայն երգս ձեր յողբս, և ածից ի վերայ ամենայն հասակաց քուրձ, և ի վերայ ամենայն գլխոց կնդութիւն. և արարից նմա իբրև սուգ սիրելւոյ, և որոց ընդ նմայն իցեն՝ իբրև օր ցաւոց։ Ահա աւուրք գան, ասէ Տէր Տէր. և առաքիցից սով յերկիր. ոչ սով հացի և ոչ ծարաւ ջրոյ, այլ սով լսելոյ զբանն Տեառն։ Եւ խառնեսցին ջուրք ի ծով մինչև ի ծով, և ի հիւսիսոյ մինչև յարևելս. ընթացցին խնդրել զբանն Տեառն, և մի՛ գտցեն։ 12։

Ջօրոսի առաքելոյն ի գործս առաջելոց թղթոյն է ընթերցուածս։ Ա. 18։

Ջի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ

փրկելոցս մեզ զօրութիւն Աստուծոյ : Չի գրեալ է . կո-
րուսից զիմաստութիւն իմաստնոց , և զխորհուրդս խոր-
հըրդականաց արհամարհեցից : Ո՞ւր իմաստուն , ո՞ւր գր-
պիր , ո՞ւր քննիչ աշխարհիս այսորիկ . ո՞չ ապաքէն յիմա-
րեցոյց Աստուած զիմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ :
Քանզի իմաստութեամբն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշխարհ
իմաստութեամբն զԱստուած , հաճեցաւ Աստուած յիմա-
րութեամբ քարոզութեանն ապրեցուցանել զհաւատացեալ-
սս : Իսկ որովհետև Հրեայք նշան հայցին , և հեթանոսք
իմաստութիւն խնդրեն , մեք քարոզեսցուք զխաչելեալն
Քրիստոս՝ Հրէից գայթագղութիւն և հեթանոսաց յիմա-
րութիւն . բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն Հրէից և հեթա-
նոսաց՝ զՔրիստոս Աստուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ ի-
մաստութիւն . զի յիմարն Աստուծոյ իմաստնագոյն է քան
զմարդիկ , և տկարն Աստուծոյ զօրագոյն է քան զմարդիկ :
Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումիդ տեսէք եղ-
բարք , զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմնոյ , և ոչ
բազում հզօրք , և ոչ բազում ազնուականք . այլ զյիմարս
աշխարհիս ընտրեաց Աստուած , զի յամօթ արասցէ զի-
մաստունս . և զտկարս աշխարհիս ընտրեաց Աստուած ,
զի յամօթ արասցէ զհզօրս . և զանառնմս աշխարհի և
զարհամարհեալս ընտրեաց Աստուած՝ և զոչինչսն , զի
զչեն իմն խափանեսցէ . որպէս զի մի՛ պարծեսցի ամե-
նայն մարմին առաջի Աստուծոյ : Չի ի նմանէ դուք էք
ի Քրիստոս Յիսուս , որ եղև մեզ իմաստութիւն յԱստու-
ծոյ արդարութիւն և սրբութիւն և փրկութիւն . զի որ-
պէս և գրեալ է , որ պարծին ի Տէր պարծեսցի : 31 :

Աղօթք հանդերձ սաղմոսելով զՏէր ապաչեսցուք :
Ք—Հ. Տէր ողորմեա : Երէց՝ Կրկնէ՝ :
Ք—Ր. Եւ ևս խաղաղութեան : Ք—Հ. Օրհնութիւն և փառք :

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍ Լ . Ի ԲԱՐ

Կ3 . Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ :
Փխ . Ի քէզ Տէր յուսացայ , մի՛ ամաչեցից : 401 :

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ : ԺԲ . 13 :

Ահաւադիկ ի միտ առեալ մանուկ իմ . վերսացի և բար-
ձրացայ և փառաւորեցայ յոյժ : Չոր օրինակ գործեսցին
բազումք ի վերայ քո , այնպէս անչքեսցի տեսիլ քո ի

մարդկանէ, և փառք քո յորդւոց ի մարդկանէ: Ակնակս զարմացին ազգք բազումք ի վերայ քո, և կարկեացին թագաւորք զբերանս իւրեանց: Զի որոց ոչ պատմեցաւ վասն նորա՝ տեսցեն, և որոց ոչ լսել լուեալ՝ ի միտս առցեն: Տէր ո՞ հաւատաց լրոյ մերում, և բազուկ Տեառն ումի յայտնեցաւ: Պատմեցաք առաջի նորա իբրև մանուկ, իբրև զարմաւո ի ծարաւուտ երկրէ. ոչ գոյր նորա տեսիլ և ոչ փառք. տեսաք մեք զնա, և ոչ գոյր նորա տեսիլ և ոչ գեղեցկութիւն. այլ տեսիլ նորա անարգ՝ նուազեալ քան զամենայն որդւոց մարդկան: Այր մի ի հարուածս, և գիտէ համբերել ցաւոց. զի դարձուցեալ զերեսս իւր՝ անարգեցաւ և ոչ ինչ համարեցաւ: Նա զմեզս մեր բառնայ և վասն մեր չարչարի, և մեք համարեցաք զնա ի ցաւս և ի հարուածս և ի չարչարանս իբրև յԱստուծոյ: Բայց նա վիրաւորեցաւ վասն մեղաց մերոց, և պատժեցաւ վասն մերոց անօրէնութեանց. խրատ խաղաղութեան մերոյ ի նմա, և նորա վիրօքն բժշկեցաք: Ամենեքեան իբրև ոչխարք մոլորեալք. այլ ի հանապարհի իւրում մոլորեցաւ, և Տէր մատնեաց զնա առ մեղս մեր. և նա առ վշտին ոչ բանայ զբերան իւր: Իբրև ոչխար ի սպանդ վարեցաւ, և իբրև որոջ առաջի կարչի անմռունչ կայ, այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր: Ի խնամարհութեան նորա դատաստան նորա բարձաւ, և զազգաւորին նորա ո՞ պատմեսցէ. զի բառնան յերկրէ կեանք նորա, յանօրէնութեանց ժողովրդեան իմոյ ի մահ վարեցաւ: Եւ տայ զչարս փոխանակ գերեզմանի նորա, և զմեծամեծս փոխանակ մահու նորա. զի անօրէնութիւն ոչ գործեաց, և ոչ գտաւ նենգութիւն ի բերան նորա. և Տէր կամի սրբել զնա ի վիրաց անտի: Եթէ տացի զվասն մեղացն, անձինք ձեր տեսցեն զսաւակ երկայնակեաց. և կամի Տէր ի ձեռն նորա բառնալ ի ցաւոց անձին նորա, ցուցանել նմա լոյս և առեծուլ խնամատութեամբ, արդարացուցանել զարդարն՝ որ մատուբեն ծառայեաց բազմաց, և զմեղս նոցա նա վերացուցէ: Վասն այնորիկ նա ժառանգեսցէ զբազումս, և զաւար հզօրաց բաշխեսցէ. փոխանակ զի ի մահ մատնեցաւ անձն նորա, և ընդ անօրէնս համարեցաւ. և նա զմեզս բազմաց վերացոյց և վասն անօրէնութեանց նոցա մատնեցաւ: ՅԳ. 12:

Պօղոսի առաքելոյն յերրայեցւոց Թղթոյն
է ըմբերցուածս: Բ. 11:

Չի որ սրբէն և որ սրբին, ի միոյէ էին ամենեքեան. վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղբարս անուանել զնոսա, և ասել. պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց, ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ. և դարձեալ՝ թէ ես եղէց յուսացեալ ի նա. և դարձեալ՝ ահաւասիկ ես և մանկունք իմ զոր ետ ինձ Աստուած: Արդ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ միբձաւորութեամբ կցորդ եղև նոցունց. զի մահուն իշխող խափանեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այս ինքն է՝ զսատանայ. և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ի ծառայութիւն: Քանզի ոչ երբեք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ, այլ զզաւակն Աբրահամու բուռն հարկանէ. ասի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանիլ. զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ քահանայապետ յառաւաժակոյս կողմանէ առաի, առ ի քաւելոյ զմեզս ժողովրդեանն: Չի որով ինքն չարչարեցաւ՝ զիւրն առնել, կարօղ է և փորձանաւորացն օգնական լինել: 18:

Եւ ապա սկանին զերծ առցել Տեառն ներսեհի յաղթս զեբեդէի ուրբաթոն ցերեկի աւետարանացն:

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Նըշդոգող սիրելեաց որ զգեցաներ մեզ լոյս փառաց. արկար ըզքեզ ի պինուարաց քոյոմիթ կաթմիր նախատանաց. մերկեա չինէն ըզքաւթ մերոց ըզտըբտմանգինն արեամբ ներկած. եւ ըզգեցո զաւրանալին ընզգաւմանաճանն իմ զառաջի՞ն: Նըրկնաւոր թագաւորիդ ի ծուներ ինեալ խաղ առնէին. ծածկեալ ըզգլուխըդ կըռափէին և եղեգամբ հարկանէին. եւ զիմ անկեալ միոչ ի զեռնին ի հնազանդել կամաց չարին. մի քաղուցուս խաղալ սովին այլ կանեղնեսցես զիս վերըսաի՞ն: Բա՞ժակ բոլորըդ քո ճաշեմին չես վըճըռոյ զառաւորին. սահաւիկ էառ զհաւատաց զանին վասըն զանից նախատանեցիր. զիս որ յոտից մինչև ցգլուխ ցաւօք նեղիմ անհրնարին. ա-

ողջացո՛ դաշնեա՛լ կըրկին ձրակէս չնորհօք յաւազանի՛ն։ Աը՞րթալիայլ պըճնեա՛լ զարդուն զոր զգե՛ցուցեր Ահարոնին. փո՛խան պըտակ ի փշոց եղին մըչակք ա՛յգւոյն Իսրայելին. ը՛զփո՛ւշ մեղաց հանցե՛ս յինէն զոր յի՛ս ե՛հար իմ թըշնամին. ե՛չ ողջացո՛ զխայթուածծ վիրին զի՛ ապիք մեղացըն չը՛նչնչացի՛ն։

ՋՒՆԷ ՕՐԻ

Ա՛յս ա՛նէտքան ա՛ռաքելոցս դասին է։

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ Իւ. 1։

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Իրրև այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն։ 169։

Աղօթք հանդերձ սաղմոսելով զՏէր ապաչեցուք։

Քա. Տէր ողորմեա։ Երէք՝ կրկնէ։

Քր. Եւ ևս խաղաղութեան։ Քա. Օրհնութիւն և փառք։

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՍ ԿԸ. Է ՂԻ

ԿՑ. Եաուն ի կերակուր ինձ լեզի, և ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։

ՓԽ. Կեցո զիս Աստուած, զի հասին ջուրք յանձն իմ, ընկղայ ես ի խորս անդնդոց, ուր ոչ գոյ ինձ հանգիստ։

Եկի ես ի խորս ծովու, և չրջանք ընկղմեցին զիս։

Վաստակեցի ես առ աղաղակել, կերկերեցաւ կոկորդ իմ։

Նուազեցին աչք իմ, առ յուսալ ինձ առ Տէր Աստուած իմ։

Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ ոչք ատելին զիս ի տարապարտուց։

Զօրացան յիս թշնամիք իմ և ատելիք իմ ի նանիր. ինչ զոր ոչ յափշտակեալ էր՝ տուժէի նոցա։

Աստուած դու ծանեար զանզգամութիւն իմ, և յանցանք իմ ի քէն ոչ ծածկեցան։

Մի՛ ամաչեցուցեն վասն իմ որ համբերեն քեզ, Տէր Տէր զօրութեանց. մի՛ պատկառեցուցեն վասն իմ ոչք խնդրեն զքեզ, Աստուած Իսրայելի։

Վասն զի համբերի նախատանաց, և ծածկեաց ամօթ երեսս իմ։

Օտար եղէ ես եղբարց իմոց, և հիւր որդւոց մօր իմոյ:

Նախանձ տան քո եկեր զիս, նախատինք նախատողաց քոց անկան ի վերայ իմ:

Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ, և եղեն ինձ այս նախատինք. արարի զհանդերձս իմ քուրձ, և եղէ յառակ նոցա:

Ձինեն խորհէին ոյք նստէին առ դրունս, զիս այսպն առնէին ոյք ըմպէին զինի:

Ես յաղօթս կայի առ քեզ Տէր, ի ժամանակ ընդունելի:

Առատաձ ի բազում ողորմութեան քում լուր ինձ, ի ճշմարտութիւն փրկութեան քո:

Ապրեցո զիս ի կաւոյ՝ զի մի՛ ընկղմեցայց, ապրեցայց ես յատելեաց իմոց և ի խորոց ջուրց բազմաց:

Մի՛ ընկղմեն զիս պատոյք ջուրց, և մի՛ ընկղմեսցեն զիս անդունդք խորոց. ջրհոր մի՛ կափուսցէ զբերան իւր ի վերայ իմ:

Լուր ինձ Տէր, զի քաղցր է ողորմութիւն քո, ըստ բազում գթութեան քո հայեա յիս, և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո ի ծառայ քումմէ, զի նեղեալ եմ ես. վաղվաղակի լուր ինձ:

Հայեա յանձն իմ և փրկեա զիս, և վասն թշնամեաց իմոց ապրեցո զիս:

Զի դու գիտես զնախատինս իմ, զամօթ իմ և զպատկառանս իմ:

Առաջի քո են ամենայն նեղիչք անձին իմոյ. նախատանաց համբեր սիրտ իմ և թշուառութեան:

Ակն ունէի՝ թէ ո՛ արտասցի ընդ իս, և ոչ ոք էր. և մխիթարիչ ինձ ոք ոչ գտաւ:

Եւտուն ի կերակուր ինձ լեղի, և ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ:

Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ, ի հատուցումն և ի գայթագղութիւն:

Խաւարեսցին աչք նոցա զի մի՛ տեսցեն, և զթիկունս նոցա հանապազ կորացո:

Արկեա ի վերայ նոցա զբարկութիւն քո, սրտմտութիւն բարկութեան քո հասցէ ի վերայ նոցա:

Եղիցին բնակութիւնք նոցա աւերակ, և ի յարկս նոցա մի՛ ոք իցէ որ բնակիցէ:

Չի զոր զան հարեր՝ հալածեցին, և ի վէրս ցաւոց իմոց յաւելին :

Դիր զմեզս ի վերայ մեղաց նոցա, զի մի՛ մոցեն յարդարութիւն քո :

Ջնջեսցեն նոքա ի գպրութենէ քումմէ կենաց, և ընդ արդարս քո մի՛ գրեսցեն :

Աղքատ և ցաւած եմ ես, փրկութիւն քո Աստուած ընկալցի զիս :

Օրհնեցից զանուն Աստուծոյ խնդ օրհնութեամբ, և բարձր արարից զնա գովութեամբ :

Հաճոյ եղիցի Աստուծոյ քան զարջ մատաղ, որ բերէ եղջիւրս և կճղակս :

Տեսցեն ազքատք և ուրախ եղիցին. խնդրեցէք զԱստուած և կեցցեն անձինք ձեր :

Չի լուաւ Տէր անառակաց, և զկապեալս իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեսցեն զնա երկինք և երկիր, ծով և ամենայն որ գնոսա ի նոսա :

Աստուած փրկէ զՍիան, և շինեսցեն քաղաքք Հրէաստանեաւ. շինեսցեն բնակեսցեն և ժառանգեսցեն ի նմա :

Զաւակ ծառայից քոց հաստատեսցի անդ, և որք սիրեն զանուն քո բնակեսցեն ի նմա :

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԵՍԱՅԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԷ : ԿԴ . 1 :

Իսկ այս ամ է որ դիմեալ գայ յԵզովմայ, կարմրութիւն ձորձոց իւրոց ի Բոսորայ, գեղեցիկ պատմուճանաւ և բազուն զօրութեամբ : Ես խօսիմ զարդարութիւն և իրաւունս փրկութեան : Վասն էր կարմիր են ձորձք քո, և հանդերձք իւրև հնձանահարի, լիոյ հնձանի կոխելոյ : Հնձան հարի միայն, և ի հեթանոսաց ոչ ոք էր ընդ իս. կոխեցի զնոսա սրտմտութեամբ և ճմլեցի զնոսա բարկութեամբ և ինչուչ յերկիր, և զամենայն հանդերձս իմ թաթաւեցի. զի հասեալ էր ի վերայ նոցա օր հատուցման, և ամ փրկութեան եկեալ հասեալ : Հայեցայ՝ և ոչ ոք էր որ օգնէր, զննաւ ածի՝ և ոչ ոք էր որ ի թիկունս հասանէր. փրկեաց զնոսա բազուկ իմ, և սրտմտութիւն իմ միայն պղեմ կալաւ. կոխեցի զնոսա բարկութեամբ իմով, և զննի զնոսա սրտմտութեամբ իմով, և ինչուչ զնոսա յերկիր : 6 :

Պօղոսի առաքելոյն յերբայեցւոց թղթոյն
է ըմթերցուածս: Թ. 11:

Այլ Քրիստոս եկեալ քահանայապետ հանդերձելոցն բարեաց, մեծաւն և կատարելով և անձեռագործ խորհրդեամբ, այս ինքն է՝ որ ոչ յայսց արարածոց, և ոչ արեամբ նոխազոց և զուարակաց, այլ իւրով արեամբն եմուտ մի անգամ ի սրբութիւնան, յաւիտենականս գտեալ փրկութիւն: Զի թէ արիւն ցլուցն և նոխազոց և մոխիր երինջոյն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ի մարմնոյ սրբութենէ, որչափ ևս առաւել արիւնն Քրիստոսի, որ ի ձեռն Հոգւոյն յաւիտենականի մատոյց զանձն անարատ պատարագ Աստուծոյ, սրբեսցէ զխիղճ մեռց ձերոց ի վեհերոտի գործոց անտի՝ պաշտել զԱստուած կենդանի: Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտի է միջնորդ. զի յորժամ մահ լինիցի՝ ի փրկութիւն վասն առաջին ուխտին յանցանաց, զաւետս առցեն հրաւիրեալքն ի ժառանգութիւնն յաւիտենից: Զանգի ուր կտակ է, հարկ է զմահ ի մէջ բերել զկտակարարին. զի կտակ՝ յետ մահու հաստատուն է. ապա թէ ոչ զիարդ իցէ հաստատուն մինչ կտակարարն կենդանի է. ուստի և ոչ առաջինն առանց արեան նորոգեր: Զանգի իբրև պատուիրան ամենայն պատուիրանաց օրինացն ի Մովսիսէ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն ցլուցն և նոխազացն՝ ջրով և բրդով կարմրով և զոպայիւ, զկտակարանաւքն իսկ և զամենայն ժողովրդեամբն սրսկեաց, և ասէ. այս է արիւն կտակին՝ զոր պատուիրեաց ձեզ Աստուած: Եւ զխորանսն և զամենայն կահիս պատուն նոյնպէս սրսկեաց զարիւնն. և ղրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սրբէր ըստ օրինացն, և առանց հեղման արեան չլինէր թողութիւն: Ապա հարկ էր օրինաւորացն՝ այնպիսեաւքն սրբել, և բուն իսկ երկինսն՝ առաւել ևս պատարագօք քան զնոսս. զի ոչ ևթէ ի ձեռագործ սրբութիւնան եմուտ Քրիստոս՝ յօրինակս ճշմարտութեանն, այլ ի բուն իսկ յերկինս՝ յանդիման լինել երեսաց Աստուծոյ վասն մեր: Ոչ զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ որպէս քահանայապետն որ մտանէր ի սրբութիւն սրբութենանցն ամի ամի արեամբ օտարու. ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի. բայց արդ ահասոսիկ մի անգամ ի կատարած յաւիտեանց

յանապատութիւն մեզաց իւրով պատարագան յայտնեալ է։ Եւ զոր օրինակ կայ ճնայ մարդկան մի անգամ մեռանել, և յետ այնորիկ դատաստան, նոյնպէս և Քրիստոս մի անգամ մատուցեալ պատարագ առ ի բառնալոյ զմեզս բազմաց. իսկ յերկրորդումն առանց մեզաց յայտնեսցի այնոցիկ՝ որ ակն ունիցին նմա հաւատովք ի փրկութիւն։ 28։

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ

Ե՞տուն ընկե՞լ քեզ ըզկենդանին և ընդքաշեալն ի ծառայինն. արդեօք կամաւ զի քաղցրասցին ճաշակք պըտղոյն դառնագունին, ընդհանուրքին թունաւորին զոր ի մանուն հոգւոյս արկին. հէրքեա ի բաց հանդերձ սովին և քաղցրասցի սէր քո ի մի՞ն։ Առէ՞ղնեալ ծառոյ մահաբերին այնմ որ բուսաւ ի մէջ դրախտին. վասն բարձեր ըզվայր խաչին ի գնդզոթայ հաներ տեղին. զիմ աւձ ի մեղս անկեալ հոգի և ծանրաշղթայն բարձող բեռին. բաշխ ի յուսոյդ ընտ ոչխարին հան ի յերկինս յուխտեալ տեղի՞ն։ Ի՞նչ յուրբաթու ժամ ներթողին բնաւնջեալ Տէր ի խաչին. լուծեր զկապանս նախանատեցն և կնպեցեր ըզթըշնամին. զիս ամբաստ ընդ հովանեաւ կենդանարար քո նըշանին. և ի ծագերն յաբեւելից լուսաւորեա լուսով նորի՞ն։ Ի՞րանեալ աւազանին բացեր ըզդուռն Ադեմ դրախտին. ընտ հաւատոյ ընդառնորին կատարեցեր ըզխընդրելին. տուր և ինձ Տէր ընդ նըմին լսել ընդնոյն պատասխանին. ա՞յսօր ընդ քո ես ինձ յԱդեմ ի հայրենիս քո պառոյի՞ն։

ՋԱՀԻ Օրթի

Արդեօ Աստուածանիս որ բան Մարկոսի։ ԺԶ. 1։

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խորհուրդ։ 172։

Աղօթք հանդերձ սաղմոսելով զՏէր աղաչեսցուք։

Քահ. Տէր ողորմեա։ Երէց՝ Քրիստե։

Ջոյ. եւ ևս խաղաղութեան: Ջահ. Օրհնութիւն և փառք:

ՆՈՅՆԵՄԲԵՐԻ ՍԱՂՄՈՍ Զ: Ի ԸՆԹ-

Կձ. Եղէ ևս որպէս մարդ առանց օգնականի, և ի մեռեալս ազատ:

Փխ. Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ կարդացի և գիշերի առաջի քո:

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, խոնարհեսցի ունկըն քո ի խնդրուածս իմ:

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք իմ ի դըժոխս մերձեցան, և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որ իջանեն ի գուբ:

Եղէ ևս որպէս մարդ առանց օգնականի, և ի մեռելս ազատ:

Որպէս վիրաւորս, որ ննջեն ի գերեզմանի:

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան:

Եդին զիս ի գրի ներքնումն, ի խաւարի և ի ստուերս մահու:

Ցիս հառաստեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն ղօսանս քո ածեր ի վերայ իմ:

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ, և եդին զիս նըշաւակ իւրեանց:

Մատնեցայ և ոչ ելանէի, աչք իմ տկարացաւ յաղքատութենէ:

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Միթէ մեռելոց առնիցես սքանչելիս, կամ բժիշկք յարուցանիցե՞ն խոստովան առնիցին առ քեզ:

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երկիւք ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ի կորստեան:

Միթէ ճանաչիցե՞ն ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ:

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ:

Ընդէր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն:

Ցնծանք և վաստակաւոր եմ ես ի մանկութենէ իմմէ, ի բարձրութենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ:

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս։

Երկեան զինեւ որպէս ջուր, զօր ամենայն պաշարեցին զիս ի միասին։

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ։

Ընթերցուած յերեմիայ մարգարէէ։ ԺԱ. 18։

Տէր ծանոյ ինձ և ծանեայց. յայնժամ տեսի զգործս նոցա։ Եւ իբրև զգառն անմեղ վարեալ ի սպանդ, ոչ գիտացի թէ զինէն խորհեցան խորհուրդ չար և ասեն. եկայք արկցուք փայտ ի հաց նորա, և ջնջեսցուք զնա յերկրէն կենդանեաց, և անուն նորա մի՛ եւս յիշեսցի։ Տէր զօրութեանց, որ ընտրես զիրաւունս, և քննես զերիկամունս և զսիրտս, տեսից սո՛ւ ի քէն զվրէժխնդրութիւն սո՛ւ ի նոսա. զի քեզ յայտնեցի զիրաւունս իմ։ Վասն այնորիկ այսպէս ասէ Տէր ի վերայ արանցն Անաթովթայ որ խնդրեն զանձն քո, և ասեն՝ մի՛ մարգարէասցես վասն մեր, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս ի ձեռաց մերոց։ Վասն այդորիկ այսպէս ասէ Տէր զօրութեանց. ահաւասիկ ես այց արարից ի վերայ նոցա. երիտասարդք նոցա սրով մեռցին, և ուստերք և դստերք նոցա սովով վախճանեսցին։ Եւ մնացորդք ոչ եղիցին նոցա. զի մեծից չարիս ի վերայ բնակչացն Անաթովթայ յամի այցելութեան նոցա։ Արդար ես դու Տէր և մատուցից առաջի քո ատենս. բայց խօսեցայց զիրաւունս. զի՞ է զի հանապարհք անպարչատց յաջողեալ են, և երջանկացան ամենեքեան որ արհամարհեն զարհամարհանս։ Տնկեցեր զնոսա և արմատացան, ծնան որդիս՝ և արարին պտուղ. մերձ ես դու Տէր ի բերանս նոցա, և հեռի յերիկամանց նոցա։ Եւ դու Տէր գիտես զիս, տեսեր զիս՝ և փորձեցեր զսիրտ իմ առաջի քո. ժողովեա զնոսա իբրև զոչխար ի սպանդիս, և նուիրեա զնոսա յաւուր սպանման նոցա։ Մինչև յե՞րբ սուգ ունիցի երկիր, և խոտ ամենայն վայրի ցամաքեսցի. ի չարեաց բնակչաց երկրին սպականեցան անասունք և թռչունք. զի ասացին թէ ոչ տեսցէ Աստուած զվախճանս մեր։ Որք քո ընթանան՝ և լքուսցին զքեզ. զիա՞րդ կացուիցիս երիվարօք. իսկ արդ յերկիրդ խաղաղութեան յուսացեալ ես. զի՞ զործես

ցես ի վերանալ Յորդանան գետոյ։ Քանզի և եղբարքն քո և տուն հօր քո, և նոքա դաւեցին քեզ, և նոքին ապա-
ստակեցին զկնի քո, կոչեցան ի վերայ քո. մի՛ հաւա-
տար նոցա ի խօսեցին զքէն չարութիւն։ Ա՛յր դառն
իմ, թողի զժառանգութիւն իմ, եառ զսիրելին անձին
իմոյ ի ձեռս թշնամեաց իւրոց. եղև ժառանգութիւն իմ
ինձ իբրև առիւծ յանապատի. եա ի վերայ իմ զբարբառ
իւր, վասն այնորիկ ատեցի զնա։ ԺԲ. 8։

Պօղոսի առաքելոյն յերբայեցւոց թղթոյն
է ըմբիռցուածս։ ԺԹ. 19։

Ունիմք այսուհետև եղբարք, համարձակութիւն։ 417։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Բաւ՞ըրաւելով զելի Է՛լին հիմունք Է՛րկրի տատանէին.
Է՛ւ վարագոյր հին՝ սրինին վերա՛ւստ ի վայր պատռէին.
սրդ ընդ վիմանցն որ չարժէին չարժեա՝ դանչարժ սիրտս
ի բարին. ընդ պատռել վարագուրին զի՞մ պա՞-
տռեա ըզգի՞ր պարտի՞ն։ Ա՞րե՞զակա՞ն լոյս քո՛զ սր-
կեալ խաւարամեայր միջօրէին. Է՛ւ զերեզմանք՝ բանալին
մարմին՝ սրբոցըն յառնէին. ընդ խաւարել լուսաւո՞-
րացն մարքեա յինէն զգործ խաւարին. ընդ մեռելոցն
որք յառնէին կանգնեա՞ զմեզօք մեռեալ հոգի՞։ Ն՛որ
սիրոյ պատուիրանին գործո՛վ լցցուք եղեր Բանին. ա-
զօթելով առ Հա՛յր յերկի՛նս թողո՛ւլ ըզմեզս որ ի խաչին.
ինձ որ հոգւովս հաւատացեալ երկը՛ըպա՛զեմ քեզ Մխա-
ծին. Թո՛ղ ըզլուծումն հրամանին մի յիշեսցին մեզք
մա՞սի՞ն։ Ա՞յրեսկի՞ն առնդաբամեալք ի յաւանդէին
սա Հայր գհոգի՛դ. որ ի զրժոխս ինքեր ներքին ի բանս
մահու և խաւարին. կամեալ զիշխանսն մահաճին հա-
նե՛ր գհո՛գիսն որ ի բանտի՛ն. Է՛ւ զիա՞ հանցես Տէ՛ր ընդ
նոսին բանտէ՛ մեզաց աղյամբըզի՞ն։

ՁԻՆ ՕՐՔ

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Իբ. 66 :

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրև այգ եղև , ժողովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն՝ քահանայապետքն և գպիրք , և հանին զնա յատեանն իւրեանց՝ և ասեն . եթէ դու ես Քրիստոսն , ասա մեզ : Ասէ ցնոսա . Թէ ասացից ձեզ , ոչ կայն ոչ հաւատայք . և եթէ հարցից ինչ զձեզ՝ չտայք ինձ պատասխանի կամ արձակիցէք : Բայց յայսմ հետէ նստցի որդի մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ : Եւ ասեն ամենեքեան . ուրեմն դու ես Որդին Աստուծոյ : Եւ նա ասէ ցնոսա . դուք ասէք թէ ես եմ : Եւ նոքա ասեն . ընդէ ևս պիտոյ է մեզ վկայութիւն , զի մեզն իսկ լուաք ի բերանոյ դորա : Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւնն նոցա՝ տային զնա առ Պիղատոս : Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և ասել . զսա զդա գի թիւրէր զազգս մեր , և արգելույր ի տալոյ հարկս կայսեր , և ասէր զանձնէ՝ թէ Քրիստոս իւր թագաւոր : Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ . դո՞ւ ես թագաւորն հրէից : Նա պատասխանի ետ նմա և ասէ . դու ասացեր : Ասէ Պիղատոս ցքահանայապետսն և ցժողովուրդսն . չգտանեմ ինչ մեղս յառնս յայսմիկ : Եւ նոքա պընդէին և ասէին , թէ խռովէ զժողովուրդս , ուսուցանէ ընդ ամենայն Հրէաստան՝ սկսեալ ի Գալիլէէ մինչև ցայսր : Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զԳալիլէէ , եհարց եթէ գալիլեացի իւր այրն է . և իբրև գիտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի է , ետ առնել զնա առ Հերովդէս . քանզի և նա յԵրուսաղէմ էր յաւուրսն յայնոսիկ : Եւ Հերովդէս իբրև եւտես զՅիսուս , ուրախ եղև յոյժ . զի ցանկայր ի բազում ժամանակաց տեսանել զնա . քանզի լսէր բազում անգամ զնմանէ , և ակն ունէր նշան ինչ լեալ տեսանել ի նմանէ : Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք , և նա ոչ ինչ ետ նմա պատասխանի : Կային քահանայապետքն և գպիրք՝ և պնդապինս չարախօսէին զնմանէ : Արհամարհեաց զնա և Հերովդէս հանդերձ իւրովք զօրականօքն , և այպն արարեալ՝ արկ զնովսւ հանդերձս սպիտակս , և ետ առնել անդրէն առ Պիղատոս : Եւ եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յաւուր յայնմիկ . քանզի յառաջ

թշնամիք էին միմեանց: Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետան և զիշխանս և զժողովուրդն, և ասէ ցնոսա. առնէք մատուցէք ինձ զայրս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն, և ահաւասիկ առաջի ձեր դատեցայ, և ինձ ոչ գտի յառնս յայսմիկ զորոց դուք չարախօսէիք զդմանէ: Այլ և ոչ Հերովդէս, քանզի առաւ տանել զդա առ նա. և արդ ոչ ինչ մահու արժանի է գործեալ դորա. խրատեցից զդա, և արձակեցից: Զի հարկ էր մի մի քան ոճրի արձակել նոցա: Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմութեամբն և ասէին. բարձ զդա, և արձակեա մեզ զԲարաբբաս, որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոց ի քաղաքին և սպանութեան մտեալ ի բանտ: Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօսել, քանզի կամէր արձակել զՅիսուս: Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ասէին. ի խաչ հան զդա: Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա. զի՞նչ չար արար առ. ոչ ինչ մահու մտից գտի ի սմա. խրատեցից զսա և արձակեցից: Եւ նոքա ահիպէին մեծաձայն՝ և խնդրէին զնա ի խաչ հանել. և զօրանային բարբառքն նոցա և քահանայապետին: Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ առնել զհայցուածս նոցա: Արձակեաց նոցա զԲարաբբան՝ զոր վասն խռովութեան և սպանութեան արկեալ էր ի բանտ, զոր և խնդրէին իսկ, և զՅիսուս մատնեաց կամացն նոցա: Իբրև առին զնացին զնա, ըմբռնեցին զոմն Սիմոն Կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ, եդին ի վերայ նորա զխաչն՝ բերել զկնի Յիսուսի: Եւ երթայր զհետ նորա բազմութիւն ժողովրդեանն, և կանանց որ կոծէին և աշխարէին զնա: Դարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. դուստերք Երուսաղէմի, մի լայք ի վերայ իմ, այլ լացէք ի վերայ անձանց և ի վերայ որդւոց ձերոց. զի եկեսցեն աւուրք յորս ասիցեն, թէ երանի ամլոց և որովայնից՝ որ ոչ ծնան, և առեանց՝ որ ոչ դիեցուցին: Յայնժամ սկսանիցին ասել լերանց՝ թէ անկարուք ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ ծածկեցէք զմեզ: Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զի՞նչ լինիցի: Ածին և այլ երկուս չարագործս՝ սպանանել ընդ նմա: Իբրև չոքան ի տեղին կոչեցեալ գագաթն, անդ հանին զնա ի խաչ. և զչարագործսն՝ զմին ընդ ամէն և զմին ընդ ձախմէ խաչեցին: Եւ Յիսուս ասէ. Հայր, թող զոցա՝ զի ոչ գիտեն զինչ գործեն: Եւ ի բաժանել զհանդերձս նորա,

արկին վիճակս. և կայր ժողովուրդն հայեցեալ: Անդրա-
նէին գնա իշխանքն հանդերձ նոքօք՝ և ասէին. զայս
ապրեցոյց, ապրեցուսէ և զանձն՝ եթէ զա է Քրիստոս
Որդի Աստուծոյ ընտրեալն: Այլն առնէին գնա և դի-
նուորքն, եկեալ առաջի՝ մատուցանէին նմա քացախ և
ասէին. եթէ դու ես Թագաւորն հրէից՝ փրկեա զանձն
քո: Եւ էր գիր գրեալ ի վերայ նորա, յունարէն և
դաղմատերէն և երբայեցերէն գրով, թէ սա է արքայն
հրէից: Իսկ մի ոմն ի կախելոց չարագործացն հայհոյէր
գնա՝ և ասէր. ա՛յ դու ես Քրիստոս, փրկեա զանձն քո
և մեզ: Պատասխանեի ես ընկերն սատակով նմա՝ և ա-
սէ. չերկնչիս դու յԱստուծոյ՝ զի ի նմին պատժի կաս. և
մեք յիրաւի, զի արժանի օրոց գործեցաքն՝ առնումք ըզ-
հատուցումն, և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց: Եւ ա-
սէ ցՅիսուս. յիշեա զիս Տէր, յորժամ գայցես արքայու-
թեամբ քով: Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ,
այսօր ընդ իս իցես ի դրախտին: Եւ էր իբրև վեցերորդ
ժամ. և խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև
ցիննեներորդ ժամն. խաւարեցաւ արեգակն: Եւ հերձաւ
վարագոյր տաճարին ընդ մէջ: Եւ կարգաց Յիսուս ի
ձայն մեծ՝ և ասէ. Հայր, ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ:
Զայս իբրև ասաց՝ եհան զոգի: Եւ տեսեալ հարիւրապե-
տին զոր ինչ եղեն, փառաւոր արար զԱստուած և ասէ.
արդարև այրս այս արդար էր: Եւ ամենայն ժողովուրդ-
քըն որ եկեալ էին, և տեսանէին զտեսիլն զայն և ըզ-
զօրծ, բախէին զկուրծս՝ և դառնային: Կային և ամե-
նայն ծանօթքն նորա ի հեռուստանէ, և կանայք որք ե-
կեալ էին զհետ նորա ի Գալիլէէ՝ տեսանէին զայն: 49:

Աղօթք հանդերձ սաղմոսելով զՏէր ապաչեցուք:
Բ-ՀՏ. Տէր ողորմեա: Երէց- Կրկնէ:

Բ-Ը. Եւ ևս խաղաղութեան: Բ-Հ. Օրհնութիւն և փառք՝

Ո-ԸԵՐԸՐԸ ՍԱՂՄՈՍ ՃԱ. Ի ԸՆ-

Կ3. Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանեցայ ես
հաւատան յանապատի:

Փխ. Տէր լուր աղօթից իմոց, ապագակ իմ առ քեզ
եկեսցէ, մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն:

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ ես զունկն

քո , յորում աւուր կարգամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպէս խոխ չորացան :

Հարաւ որպէս խոտ և ցամաքեաց սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մսեղին իմ, նմանեցայ ես հաւասլասան յանապատի :

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի , ոչնեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք զօրհանապազ, և զովիչք իմ ինև երդնուին :

Զմոխիր որպէս հաց կերայ , և զըմպելի իմ արտասուօք խառնեցի :

Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո , զի զս բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին , և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :

Դու Տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակ քո ազգէ մինչև յազգ :

Դու յարուցեալ զիատսիս ի վերայ Սիոնի , ժամանակ գիտելոյ նորա հասեալ է ժամ :

Հաճեցան ծառայք քո լինդ քարինս նորա , և ի հողս նորա գիտացին :

Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քումէ , և ամենայն թագաւորք երկրի ի փառաց քոց :

Շինէ Տէր զՍիոն, և երևեսցի փառօք իւրովք ի նմա :

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց, և ոչ արհամարհեաց զինդրուածս նոցա :

Գրեսցի այս յազգ յայլ , ժողովուրդ զոր ստացեալ է՝ օրհնեսցէ զՏէր :

Հայեցաւ նա ի բարձանց ի սրբութենէ իւրմէ , Տէր յերկինից յերկիր հայեցաւ :

Լսել զհեծութիւն կապելոց , և արձակել զորդիս մահապարտաց :

Պատմել ի Սիոն զանուն Տեառն, և զօրհնութիւնս նորա՝ յերուսաղէմ :

Ժողովել ժողովրդոց ի միասին , և թագաւորաց ծառայել Տեառն :

Պատասխանի եւ նմա ի հանապարհի զօրութեան իւրոյ, զնուագութիւն աւուրց իմոց առաջի ինձ, և մի հաշներ զիս ի կէս աւուրց իմոց. զի ազգէ յազգ են ամք քո:

Ի սկզբանէ Տէր զհիմունս երկրի հաստատեցեր, և գործք ձեռաց քոց երկինք են:

Նոքա անցանեն, և դու կաս և ամենա յաւիտեան:

Ամենեքեան որպէս ձորձս մաշեսցին, որպէս վերարկուս փոխեսցես զնոսա և փոխեսցին:

Բայց դու նոյն իսկ ես, և ամք քո ոչ անցանեն. որդիք ծառայից քոց բնակեսցեն ի նմա, և զաւակի նոցա յաւիտեան ազդեսցի:

ԸՍՔերցուած ի Զաքարիայ մարգարէէ: ԺԴ. 5:

Եւ եկեսցէ Տէր Աստուած իմ և ամենայն սուրբք ընդ նմա. և եղիցի յաւուր յայնմիկ՝ ոչ եղիցի լոյս. և ցուրտ և պարզ: Եղիցի օր մի. և օրն այն յայտնի Տեառն, ոչ տիւ իցէ և ոչ գիշեր, և ընդ երեկս եղիցի լոյս: Յաւուր յայնմիկ բղխեսցէ ջուր կենդանի յԵրուսաղէմ, կէս նորա ի ծովն առաջին, և կէս նորա ի ծովն որ յետոյ. զամառն և զգարուն նոյնպէս եղիցի. և եղիցի Տէր թագաւոր ի վերայ ամենայն երկրի: Յաւուր յայնմիկ եղիցի Տէր մի՝ և անուն նորա մի, պատել զամենայն երկիր, զանապատն՝ ի Գաբայ մինչև ցՌեմմոն ընդ կողմն հարաւոյ Երուսաղէմի: Եւ Հռամ ի անդրոյ խրամ կացցէ. ի դրանէն Բենիամինի մինչև ի անդի դրանն առաջնոյ. մինչև ի դուռն անկեանցն, և մինչև ցաշտարակն Անամայելի, մինչև ի հնձանս թագաւորին. և բնակեսցեն ի նմա, և նզովք ոչ ևս լիցին. և բնակեսցէ Երուսաղէմ յաւուրս: 11:

Գողոսի առաքելոյն ի Տիմոթէոսի առաջին թղթոյն է ԸՍՔերցուածս: Գ. 13:

Պատուիրեմ քեզ առաջի Աստուծոյ՝ որ կենդանի առնէ զամենայն, և Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ վկայեաց առաջի Պոնտացւոյ Պիղատոսի զբարւոք դաւանութիւնն, պահել քեզ զպատուիրանն անբիծ՝ անարատ, մինչև ի յայտնութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. զոր յիւր ժամանակս ցուցցէ երանելին, և միայն հզօր, թագաւոր թագաւորաց, և Տէր տերանց. որ միայն ունի զանմա-

հուԹիւն՝ բնակեալ ի լոյս անմատոյց. զոր ոչ ոք եահս ի մարդկանէ, և ոչ տեսանել կարօղ է. որում պատիւ և զօրուԹիւն յաւիտեանս. ամէն։ 16։

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ

Ա՞ղբերըն անձպարկան որ յետ մահուան անմահացեալ. բղխեալ ի քէն վըտակ կըրկին ի ննջեցեալսըն կազանդին. բաց ըղբերա՞ն իմ յաւրըհնեալսըն զո տրեան կենարարին. լըւաց զարԹեալ յանաղանին ԹէՀ ոչ չնորհաք այլ սրտաստուաք։ Ցա՞ նմահի՞ զ մեռանելոյ զմեռանալ հո՞գիս կենդանացն. Թաղմամբ ի նոր գերեզմանի զԹաղեալս ի մեղաց վերացեալ. ի գիր ներքնաձին լինելովն ի գրոյն մեղաց վերաբերեալ. Ի առուեր մահու քո բնակելով լուսաւորեա և զիս հոգւով։ Ա՞ըս իմ առ քե՞զ աղաղակ Բանդ որ ընդ Հօր ի սկզբանէ. ո՛ր կամաւոր վանըն մարդկան կրեցեր մարմնով զայս ամենայն. ի՞նձ լըսելի՞ արա ըզձայն յաղթայԹութեանըդ զո կոչման. ը՞նդ ժողովոցն անդ ա՞նդրանկաց ծրհնել ըզքեզ միշտ յաւիտեան։

ՋՒԴ Օրթի

Սրբոյ Աեստաբանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԹ. 17։
Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտան, և ելանէր ի տեղին՝ որ անուանէր գագաԹան, և կոչէր եբրայեցերէն Գողգոթա. ուր և ի խաչն իսկ հանին զնա, և ընդ նմա երկուս ևս այլս առ ի և անտի, և ի մէջ զՅիսուս։ Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և եդ ի վերայ խաչին. և էր գրեալ. Յիսուս Նազովրեցի Թագաւոր Հրէից։ Զայն տախտակ ընԹերցան բազումք ի Հրէից, զի մօտ էր ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս. և էր գրեալ եբրայեցերէն, գաղմատերէն և յունարէն։ Ասեն ցՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից. մի գրեր Թագաւոր Հրէից. այլ ԹէՀ նա ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից։ Պատասխանի ետ Պիղատոս. զոր ինչ գրեցին՝ գրեցի։ Իսկ զինուորքն երբև

հանին ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա և արա-
բին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուորի մասն. իսկ
պատմուճանն քանզի էր առանց կարանի ի վերուստ փոր-
անկեալ ամենևին, ասեն ցմիմեանս. մի պատառեսցուք
զայդ, այլ արկցուք վիճակս ի վերայ դորա ումմ և ելցէ:
Զի լցցի գիրն որ ասէ. բաժանեցան զհանդերձս իմ յիս-
րեանս, և ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին:
Զինուորքն զայս ինչ գործեցին: Եւ կային առ խաչին
Յիսուսի մայրն նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէով-
պա, և Մարիամ Մագդաղենացի: Յիսուս իբրև տեսա
զմայրն և զաշակերտն զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ, ասէ
ցմայրն. կին դո՛ւ, ահա որդի քո: Ապա ասէ ցաշակեր-
տըն. ահա մայր քո: Եւ յայնմ ժամուընակէ առ աշակեր-
տըն զնա առ իւր: Ետ այսորիկ իբրև գիտաց Յիսուս,
եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի
գիրն՝ ասէ. ծարաւի եմ: Եւ անդ կայր աման ինչ լի
քացախով. և նոցա սպունգ լցեալ քացախով ընդ լեզ-
ուայ՝ չուքչ եդեալ զչոփաւ զոպայի, մատուցին ի բերան
նորա: Իբրև առ Յիսուս զքացախն հանդերձ լեզուաւն՝
ասէ. ամենայն ինչ կատարեալ է: Եւ խոնարհեցուցեալ
զգլուխն՝ աւանդեաց զոգին: Իսկ Հրեայքն՝ քանզի ուր-
բաթ էր, զի մի անդէն ի խաչին սպանեցին մարմինքն
մինչև ցշաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ,
աղաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա,
և բարձցին: Եկին զինուորքն, և զառաջինն խորտակե-
ցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչն
ելեալ էր: Բայց իբրև եկին առ Յիսուս, և տեսին զի
այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զբարձս նորա.
այլ մի ոմն ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկող նորա,
և վազվազակի եկ արիւն և ջուր: Եւ որ տեսանն՝ վկայեաց,
և ճշմարիտ է վկայութիւն նորա. և նա գիտէ՝ թէ ճըշ-
մարիտ ասէ, զի և դուք հաւատասջիք: Այս եղև, զի
լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի փշրեսցի: Եւ դար-
ձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին ի նա՝ յոր խոցե-
ցինն: 37:

Ե՝ ապա երկին Յովսէփ Առիմաթեացի, աւուրս և հղօր . . . :

Ե՝ գնաց զօրքն խաչն և ջախջախեցան ի վերայ ձբռելոյն, և
խառն ածին: Ե՝ երկիր պտղանն սկնկելաւ, և համբուրքն
պնդան և ջախջախեան, և ասին:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք. եւ ըզթաղմունքն քո մեծացուցանեմք. եւ սուրբ զյարութիւնդ քո փառաւորեմք. եկայք հաւատացեալք. երկրպագանցուք Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ. վասնզի եկն ի ձեռնըն խաչին իւրով չնորհեաց պարգեւս աշխարհի:

Ան. Փառք սուրբ խաչին անկիւնաւթեան. սուրբ Սիոն անկիւնաւթեան. սուրբ յարութեանըն անկասկածելի փառաւորութեան: Նըշանեցար ես սո մեզ լոյս ի բնութեան քոյ և էստուր ուրախութիւն սրտիցդ մերոց: Ի պըտղոյ ցօրենոյ գինւոյ և ձիթոյ խրեանց լըցուցեր ըզնոսա: Փառք սուրբ: Փառք եւ երկրպագութիւն չօր եւ Որդւոյ և սրբոյ Հոգւոյն. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն: Փառք սուրբ խաչին անկիւնաւթեան. սուրբ Սիոն:

Բկ. Խաչըն կենարար. որ եղեւ ըմեզ փըրկութիւն. ‖ սովաւ ամէնեցիս ընդքոյդ բարերարեմք: Որ ի չօրիւ լռեալոյ լոյս ճառագայթեաս ի յերկիրի եւ զատապան զօրութեան հաւատացեալոց. սովաւ: Որ լուսափայլ ծագմամբ հրաշափառապէս ըմեզ ցուցաւ ի յօդնութիւն ընդդէմ թըշնամւոյն. սովաւ:

Ես ասեն տէր ողթոնոս. ցարաւեցար ձէրն կամ ոչ տէր խաչելոնեան կամ ի շարժառոց խաչ:

ՁԱՅՆ ՔՈՒ. Սուրբ խաչիս: Աղ. Պահպանեա: Հայր:

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ

Ի գառն հաճի հաղորդին յերկնեցին և ախոնին. Ես առ Աստուած: Խոնարհեցո: Ապրեցո: Լոյս գաւառի:

ՄՆՍՆԴԻ

Եւսան ի կերպակուր ինձ լեզի, և ի ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ:

Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ, ի հատուցումն, և ի գայթագղութիւն։

ընթերցուած յերեմիայ մարգարէէ։ ԺԱ. 18։

Տէր ծանոյ ինձ և ծանեայց. յայնժամ տեսից։ 488։

ընթերցուած յեսայիայ մարգարէէ։ ԾԲ. 13։

Ակատադիկ ի միտ առցէ մանուկ իմ զօրացն։ 479։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԱ. Ի ԿԻ–

կց. Բառնանեցան զհանդերձս իմ ի մէջ։ 476։

Ուղիղ եղիցին ապաչանք իմ. Որպէս խունկ առաջի քո Տէր։

Տարածումն ձեռաց իմոց. Պատարագ երեկոյի։

ՓՈՐՂ ԱԶԱՀԵՑՈՒՔ։

ԶՍուրբ Առաւուածն ասէն ի ձեռնէս անկեալ տեսանոյտ և ժողովրդոյտ։ Իսկ Փառաւորեալ ոչ ասէ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ. ՍՏ.

Եկայք՝ երթիւք հաշտեացուցանելք երկընպատկեցուք սուրբ երրորդութեանն. քանզի յայն որ ընդ Հօր էք յիշեալ թեան. ի քահանայիցդ գտանիցեալ եկեսցէ ի խաչ ելանել. ‖ անընդմիջաբար թաղաւորն։ Զոր երկինք անչ բանէին առնել. զիա՞ յա պատուհասիս ձեռով բարձանել. եւ եկեալ ի անդր կառավարմանն. ի խաչ ելանել. անդր։ Հիացեալ պետութեա՞ն երկնից. ընդ թագաւորն Տեառն իւր զերիզմանն. քանզիզիմ՞ որ անդամ՞ն էր յիշեալ թեանն. վասն այսպատճառի ընդմի՞ն համչակեաց. անդր։

ՁՆԻ ՓՈՐ. Վասն խաղաղութեան։ Աղ. Հայր գթած։

ՁՆԻ ՀԱՄԱՐՈՒՑՆ ասէն ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ. Ի ԿԻ–

կց. Զի ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս, և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն։

ՓԽ. Պահեա զիա Աստուած, զի ես ի քեզ յուսացայ. ասացի Տեառն, Տէր իմ ես դու, և բարիք իմ չեն քեզ ինչ պիտոյ։

Սրբոց քոց որ են յերկրի քում, սքանչելի արարեր զամենայն կամս իմ ի նոսա։

Յառաքեցին հիւանդութիւնք նոցա . յետ այսորիկ ա-պա վաղվաղեացին :

Ոչ ժողովեցայց ի ժողովս նոցա յարեանց, և ոչ յիշեցից զանուանս նոցա ի շրթունս իմ :

Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ և բաժակի իմոյ , դու ես որ այսբէն զարձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս :

Վիճակք եղին ինձ ընդ ընտիրս , և ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օրհնեցից զՏէր որ խնամառուն արար զիս . մինչ ի գիշերի ես խրատեցին զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն առաքէի զՏէր առաջի իմ յամենայն ժամ , զի ի ընդ աջմէ իմում զի մի սասանեցայց :

Վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ , ես և մարմին իմ բնակեսցէ յուսով :

Զի ոչ թողցես զանձն իմ ի գժոխս , և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն :

Ծուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց , լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց ի քաղցրութենէ վայելչութիւնն աջոյ քո մինչև յաւար :

Ընթերցուած յԱռաւօտս : Իմաստ . բ . 1 :

Խորհեցան յանձինս իւրեանց զանուղղայս և ասեն . սակաւ և ցաւագին են կեանք մեր, և ոչ գոյ բժշկութիւն ի վախճանի մարդոյ , և չիբևեցաւ որ դարձաւ ի գժոխոց : Զի յանկարծակի ինն եղաք , և յետ այսորիկ լինիցիմք իբրև զչեղեալք : Զի իբրև ծուխ է շունչ յբանդունս մեր, և իբրև կայծակն բանն ի շարժմանն սրտի մերում . յորոյ շիջանելն մոխիր լինի մարմինն , և ոգին սփռի իբրև զօդ թոյլ : Եւ անուանս մեր մոռացի ժամանակաւ , և ոչ ոք յիշատակեսցէ զգործս մեր : Անցեալն կեանք մեր իբրև զհետս ամպոյ , և իբրև զչամանդաղ ցրուեցին հալածեալ ի ճառագայթից արեգական և ի տապոյ նորա ծանրացեալ : Զի անցք սաւառնի են կեանք մեր, և չիք խոսիան վախճանի մարդկան , զի կնքեցաւ և ոչ ոք դարձուցանէ : Եւ արդ եկայք և վայելեսցուք ի բարութիւնս որ կան , և վարեսցուք արագաժողով զրաղեալք իբրև ի մանկութեան : Գինոյ պինեօք և անոյշ իւղով լցցուք , մի անցցէ առ մեօք ծաղիկ գարնանոյ : Բոլո-

բիւք վարդից պսակեացուք՝ մինչչև թառամեալ իցեն : Մի ոք ամենեքին լիցի անմասն ի մեծամեծար ուրախութենէս մերմէ . յամենայն տեղիս թողցուք զնշանակ ուրախութեան . զի այն է բաժին մեր , և սոյն վիճակ : Բռնադատեացուք զանառնին անիրաւութեամբ , մի խնայեսցուք յայրին , մի խորշեսցուք ի բազմաժամանակեայ ալեաց ծերոյն : Եւ օրէնս արդարութեան՝ բանս իւրեն մեր եղիցի . զի ակարութիւն անպիտան յանդիմանի : Դարանակալ լիցուք արդարոյն՝ զի զժպհի եղև մեզ , և հակառակ կայ գործոց մերոց , և նախատինս դնէ մեզ զյանցանս օրինացն , և բամբասէ զմեզ մեղօք մանկութեան մերոց : Խոստանայ ունել զդիտութիւն Աստուծոյ , և Որդի Աստուծոյ զանձն իւր անուանէ . և եղև ի յանդիմանութիւն մտաց մերոց : Ծանր է մեզ և անտանելի զնա , զի անմման են այլոց կեանք նորա և այլազգի շաւիղք նորա : Ի գարշութիւն համարեցաք նմա , և խորշի ի ճանապարհաց մերոց՝ իբրև ի պղծութեանց . երանէ զվախճան արդարոց , և հպարտացեալ՝ կոչէ հայր զԱստուած : Տեսցուք թէ ճշմարիտ իցեն բանք նորա , և փորձեսցուք զվախճան նորա : Եթէ իցէ արդարև Որդի Աստուծոյ , պաշտպանեսցէ նմա , և փրկեսցէ զնա Աստուած ի ձեռաց հակառակորդաց : Քննամանօք և զանութիւք խոշտանգեսցուք զնա , զի գիտասցուք զհեզութեան նորա , և խեղճուսուր լիցուք անհնակալութեան նորա : Մահու խայտառակութեան դատեսցուք զնա . եթէ լինիցի այցելութիւն նմա ի բանից իւրոց : Զայս խորհեցան և խաբեցան . զի կուրացոյց զնոսա չարութիւնն իւրեանց , և ոչ ծանեան զխորհուրդս Աստուծոյ , և ոչ վարձուց սուրբ կալան արդարութեան , և ոչ ընտրեցին զպատիւ ոգւոց անարատից : 22 :

Ընթերցուած ի Ջաթարիայ մարգարէէ : ԺԲ . 8 :

Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ պաշտպանեսցէ Տէր զամենայն բնակիչս Երուսաղեմի . և եղիցի որ ակարն իցէ ի նոսա յաւուր յայնմիկ՝ իբրև զԴաւիթ , և տունն Դաւթի՝ իբրև զտունն Աստուծոյ , իբրև զհրեշտակ Տեառն առաջի նոցա : Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ խնդրեցից բառնալ զամենայն ազգս եկեալս ի վերայ Երուսաղեմի . և հեղից ի վերայ տանն Դաւթի և ի վերայ բնակչաց Երուսաղեմի

հոգի չնարհաց և գիտութեան: Եւ հայեցին առ իս փա-
խանակ կաքաւելոյն, և կոծեցին ի վերայ նորա կոծ
իրրև ի վերայ սիրելւոյ, և աշխարհացին աշխար իրրև
ի վերայ անդրանկան: Զաւուր յայնմիկ առաւակացի կոծ
յերուսաղէմ իրրև զկոծ նաննենաց կոտորելոց ի դաշտի,
և կոծեցի երկիր ըստ ազգս ազգաց առանձինն: Ազգ
տանն Դաւթի առանձինն, և կանայք նոցա առանձինն.
ազգ տանն Նաթանայ առանձինն, և կանայք նոցա ա-
ռանձինն. ազգ տանն Ղևեայ առանձինն, և կանայք նոցա
առանձինն. ազգ տանն Շմաւոնի առանձինն, և կանայք
նոցա առանձինն: Ամենայն ազգք մնացեալք առանձինն,
և կանայք նոցա առանձինն: 14.

Պետրոսի առաքելոյն ի կաթողիկեայց առաջին թղթոյն է
ընթերցուածս: Գ. 17:

Չի լաւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին ըստ Աստու-
ծոյ կամացն չարչարել՝ քան չարագործաց. զի և Քրիս-
տոս միանգամ վասն մեղաց ի վերայ մեր մեռաւ, ար-
դարն ի վերայ անարդարոց. զի զմեզ մերձեցուսցէ առ
Աստուած. զի թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կեն-
դանի է հոգւով: Որով և ոգւոյն որ էին ի բանտին,
երթեալ քարոզեաց, երբեմն ապստամբելոցն, յորժամ
ներէր նոցա Աստուծոյ երկայնմտութիւնն յաւուրս Նոյի
յորս տապանն կազմէր. յորս նուագուընք, այս ինքն՝ ո-
գիք երկու ապրեցան ի ջրոյն: 20.

Հ֊ն֊ Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Ընդ երկոցա հանդիպեցեն յալիք, առաւօտուց եղիցի
ուրախութիւն:

Ջ֊ն֊ Ալէլուիա Օրթի

Արդոյ Աճառաբանիս որ ըստ Մատթէոսի: Իէ. 57:
Վասն Թադման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իրրև երեկոյ եղև, եկն այր մի մեծատուն յԱրի-
մաթիայ, որում անուն էր Յովսէփ, որ աշակերտեցաւ
իսկ Յիսուսի. սա մատուցեալ առ Պիղատոս խնդրեաց
զմարմինն Յիսուսի. յայնժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ
զմարմինն: Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց
սուրբ կտաւովք, և եդ ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց
ի վիմի. և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմա-

նին վէմ մի մեծ՝ գնաց: Անդ էր Մարիամ Մագդա-
ղենացի, և միւս Մարիամն, նստէին հանդէպ գերեզ-
մանին: 61:

ե՝ ապա երթին Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր...:

ե՝ ապա նախատօնակ ուրբ, զի ընդառաջ տեառն է, ասելով

ՇԱԲԱԿԱՆ ԲԶ

Պարզևատուն ամենեցուն: Ի՝ր սրբոյն: 503:

ե՝ Սրբերոյն էրուղէ խնդրեցուք: կեցո. ի ընդ՝:

Աղ. Քեզ ամենազօր և հրաշալի թագաւոր:

ե՝ գնին գերեզմանն և գտանեն ի վերոյ գլորեալ և ասեն
ցայլ քո Քրիստոս: 497: ե՝ հարցուցին զիրեարս: Ապա-
ստ գոչ ուրեքն:

Աստուածածնէ՛ն կոյսըն Մարիամ
Կայր առ խաչի՛ն Լուսոյ Միածնի՛ն.
Հեղոյր արտօղօսր կըսկըծամբ սըրտին.
Եւ զայս ասէր ձայնս ողբալովին.
Ա՛յ ո՛հ այ ո՛հ. զքե՛զ ի խաչ տեսողիս
Հանգոյս ցաւոց մօտըրդ այրած սըրտի՛ն:
Ո՛րդեակ սրդեա՛կ ցիտուս իմ սրդեակ.
Ա՛չացըս լոյս մօրըս քո կեսրո՛ն.
Իմ Միածիւնն զառն ամենապրսակեան.
Ընդ որ մեզաց կանս այժմ ի խաչին: Ա՛յ ո՛հ:
Ե՛կ ցոլհաննե՛ս եկ սրդեակ ևս գոն.
Իմ Միածնի՛ն սիրուն ա՛չակե՛րտ.
Առցուք զմայրիմօղնն ողջագուրկնցուք
Եւ արտասուօք ըզնա թաղեսցուք: Ա՛յ ո՛հ:

Բառք. Սուրբ խաչիս: Աղ. Պահպանեա: Հայր մեր:
Ե՝ և յարուցեալ զառաջին ներսաստիճանեալն սրբ ի-
չոհ՝բոյր: 497:

Ա Ի Ա Գ

Շ Ա Բ Ա Թ · Դ Կ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ Ա.Զ. ՂՀՌՈ ԴԱՌԱՅՆ ԱՍԱ ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Բ.Զ

ՊԱՐԳԵՒԱՏՈՒՆ ամենեցունց այսօր. խընդրի պարզեւս ի պիղատոսէ. եւ արկղն լցեալ սրպէս զօթից հանանի պատիլ ի Յովսեփայ։ Կենդանատուն ամենեցունց այսօր. զընի ի նոր գերեզմանի. եւ գանձն անմահութեան կընքի մատանեամբ քահանայիցն։ Ամբարձոյ փըրկութիւն Քրիստոս այսօր. ելաւ ի նորատապ վիմէ. զոր օրհնեն զօրք երկնից երգով պահպանի ի պիղատոսէ։

† Կենդանին յաւիտենից Քրիստոս այսօր. խընդրի սրպէս մեռեալ ի պիղատոսէ. եւ մերկութեան ծածկոյթն Ադամայ. յանձն առնու պատիլ ի Յովսեփայ։ Անեղութեանց սրբոյ Քրիստոս այսօր. ի հող մտանու խոնարհեցաւ. եւ բնակեալն ի լոյս յանեղութեան թաղեցաւ մարմնով ի սիրտ երկրի։ Արարչին սրպատութեան Քրիստոս այսօր. ելաւ ի պիղատոսէ. եւ փանաղն չէր ճանաչեալ ծածկեցաւ վիմով ի միջ երկրի։

† Կանանցին մարմնով Քրիստոս այսօր. զընի ի կոյս գերեզմանի. եւ լուծիչն երկանց զըմոխոց մնատանեաւ կընքի քահանայիցն։ Արքային բնութեամբ սրպարիչն ամենեցունց այսօր. ընկղէ ի միջ մահացելոց. որ պահէին պինարայել անբիծն պահպանի ի գիշերայնի։

Որ թագաւորք եւ թագաւորունք Քրիստոս ի ծառայէ գառապարտանալ. համբերելով վասն մեր. երկայնամիտ ես ի՞մ քեզ վասն։ Որ պատուականն խաչիւղ

քո Քրիստոս և սուրբ արեանդ քո հեղմանէ. կենցաղա-
նել զմեզ կամեցար. ‖ Երկայնամիտ ես. ո՞վ քեզ
փառաք: Որ մարդասիրապէս վասն ամենեցուն ամե-
նայնի համբերեցեր. և ի մահու զմեզ կոխեցեր. եր-
կայնամիտ:

Աղթամթերութեամբըն մելիա՞ց զուգա. զի՞ր ընդմեզ
զվարդանական ընդ երեսեն արծաթոյ հըրեշտըն մատա-
նէր: Ընդ որում ես համբուրեցից ասէ ընդառ կալարուք-
ով համբոյր նենգութեան նըչան և ահիթ մահու:
Մերկացաւ յինքենէ զառաուածայինն սուրբ Հոգին.
և ըզգեցաւ ըզսատանայ ոպիէս հանդերձ արկան զիս-
բեաւ:

Որ նըմատիս ի քրովբէս Աստուածդ Բանդ. այսօր
վասըն մեր խոնարհութեանդ նըմատար ի լերինըն ձի-
թենեաց. ‖ օրհնեմք զքեզ անեղադար երգով: Որ
համամզոյդ ես խորհըրդոցըդ հայրենի. աշակերտաց
քոց ծանուցեր զխորհուրդ քո գալըստեանն. օրհնեմք:
Որ ամենայնով ես արարիչ և բառնդձիչ կենդանու-
թեան. այսօր ըզծածկեալ խորհուրդ երրորդութեանդ
յայտնեցեր եկեղեցւոյ սըրբոյ քո. օրհնեմք:

ՀԳ. Եկայն և նըմանն չօր և Որդւոյ Հոգիդ անեղ
և համագոյ. բըզխաւսիցն չօր անբընաբար աւուդ յՈր-
դւոյն ահեռաստեաց. ի վերնատունն այսօր էջեր զՀոգիդ
չնորհաց քոց սրբուցեր. ‖ ա՛րբո և մեզ ողորմութեամբ
ի բաժակէդ իմաստութեանն: Էջից առիղծոյ արանձոյ
որ չըրջէիր ի վերայ ջրոց. նոյն և ի չնորհն աւազանին
ի չնորհել մեզ քոմ էակցին. զըգուռս սրբով ազանա-
կերպ զմարդիկ ծնանիս աստուածակերպ. ա՛րբո: Բա-
րձրն վերնոցն խնամոյիւտ և քաւարին այսըր զգա-
լանց. որ մարգարէս ասաս ի հովուաց և առաքեալս ի

ձկնորսաց. աւետաւոր լսմնաքոմնաբս քարոզ բանի քում գհալածնդս. ա՛ր բրս :

Հն. Ի՛ ձայն վազոյ գալըստեան քո՛ տէ՛ր ամենայն հո՛գիք զարթիցեն. կալ ի դատաստանի քում փրիստոս Աստուած մե՛ր : Յո՛րժամ հընչէ բարբառն ահագին և հարկանի փող յարքեհան մերոյ. եւ մե՛ք գնչելով աւետիքք փառաք գալըստեան քո՛ տէ՛ր : Յո՛րժամ առնես հանուցնումբն տէր և սուրբք քո՛ պարծեսցին ի քե՛զ. եւ մե՛զ չնորհե՛սցես փրկիչ կալ ի յաջմէ քումմէ՛ :

Մ՚Ծ. Զքե՛զ Հայր յաւահչ քան գյանբիտեանս բարեբանե՛ն զասք անմահրինաց հրեշտակաց. ձայնիւ երգով գոչեն և աղաղակե՛ն. ‖ Աստուած անսահմանոց և տէ՛ր աւերանց փրկիչ գնա՛ մ : Ա՛ամբե՛ցեր գքո՛ Միածինդ մահրինաեան ի սուրբ կուսէն. եւ անսպա՛ռ ծընանե՛լ յերեսաց ահեռապատն. բանանալով բերանբ նեղութիւնս. Ա՛ստ : Շնո՛րհք բարի յերեսաղէմ երեւեցան հեթանոսաց. զի սրանքիչն յաւետեանից ազգայ ևղեալ յերկնգրութիւն կե՛նաց կոչէ. Աստուած :

Խշ. Գալո՛ւստ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զոր սեսեալ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ սո՛ղկանգնելի. ‖ ազաչե՛մբ սուտ փրկիչ պահպանեա՛լ զանձինս մեր : Դո՛զացաւ Թըշնամին ընդ յայտնե՛լ սրբոյ խաչին. եւ ի յանէ՛ փառաց նորա կոր ծանեցան յանգունգս երկրի. ազաչե՛մբ : — Փառք Հօր : Երկինքբ ցընծայի՛ն և երկի՛ր ուրախանայր. քանզի փրկիչ ցուցաւ սուրբ խաչն և բնաւառաւ սերնդեանց. ազաչե՛մբ :

— Այ՛ժմ և միշտ : Ցընծութիւնն արմատոց փրկառուս այսօր. արտասուի որպէս մե՛ռանիլ ի սրբամարգեցից. եւ բնութիւն անմահութեան խընկի՛ր գգաստիցն բուսաբերից :

Մոլեռան. փառք հրաշափառ թագաւոր քո Տէր:
Ալէլուիա. Ա---ւ շ-ք-ռ---ն. Եղիր զիս ի զբի:

Յ Ա Ռ Ա Խ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԳՉ ՝-ն ---:

Զքե՞զ օրհնեմքը թագաւոր յաւիտենից անմահ. Աւ-
տրւա՞ծ համրըշն մերոց: Զոր ոչ բնաւթիւնք աթարա-
ծոց զԱստըւած տանիւր. մեհաւա՞ր սահմանեալ դը-
նի ի նոր վերկզմանի. նա՞ր զիս ընդունելով մա ծրզ.
‖ գովիմք ըզքե՞զ Տէր համրըշն մերոց: Ո՞ր անսիակ դրով
հանատանեալ քարեէս. կը՞նքի՞ մատանեամբ անկօրուա
պահելով ըզմի՞զ հաւատով երրմրդութեամ ծնդ. գովիմք:
Գ. Ը՞զՏէր օրհնե՞ն ամա՞ցեք և ‖ բարձր ա՞րարչ՞ը
զնա յաւիտեան: Օ՞րհնե՞ն ամա՞ցեք ԶԳրի սոսո թագա-
ւորն յիմանալի զօրացն անհիւ պատուեալ և՞ւ բարձր:
Օ՞րհնե՞ն ամա՞ցէ՞ Զաղեցեալ զԹագաւորն ր պանի
ի զիեաւորաց գաղձն անմահութեան և՞ւ բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳՉ

Աստուածածին երկնային զուռն աստուածային: 379:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԳՉ

Ո՞ր բաչխողզ ես բարութեամ՝ եւ պարգեւատու ա-
րարածոց քոց. այսօր հաճեցար խընդրել ի պարգեւէ
մասէն ի Պիղատոսէ. զի և մեզ չնորհեսցես պարգեւս
ողորմութեան քո: Ո՞ր զանձամբ ըզմեզ փոխաց ի բրէ
զօթոց ըզքէ արիւր. այսօր անձամբ խոնարհութեամբ
պատեցար ի ցնվելիսն ի գերեզմանէ տըքենալ. զի ըզ-
հընութիւն մեզաց մերոց նորոգեսցես ի կեանս անմահս:
Ո՞ր յէութեամբ ես ընդ Հօր անեզատրելի բանիդ. այ-
սօր մատանեամբ քահանայիցն պարապրիլ ի յանձն առեր
անեզոզապատելի զանձ. զի ըզմեզ փըրկեսցես ի յաւերտեան
մեզաց մերոց:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ցնվե՞լ փ նրչմարիտ եւ արդար. հանցէր ի Պիղատո-

ակ զՀանապարհացդ ըղպարզեաւտեան. որ տըւաւ ըմ մեզ զանձ անկողոպտելի: Պատեա՞ծ լ սուրբ կըտաւովք զմարմինն ակրունեական զաղիսին ըղլոյս որպէս զօծոյ. որ զգեցոյց ըմ մեզ զգնա անկողոպտելի: Եղա՞ւ ի նորափոր ի վիմի նւ մատանեաւ կընքեցաւ որ զնախանձ ակզբն կենդանացոյց. նւ զմարդկա՞ն կանգնեցս մահու ելոյծ:

Ա՞՞՞ՀՈՒ ԵՐՔ

Եղեն զիս ի գրի ներքնումն, ի խաւարի և ի սուսերս մահու:

Զիս հատատեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն զբօսանս քո ածեր ի վերայ իմ:

Քարող. Փառաւորեցայք:

ՄԱՆԿՈՒՆԱ ԴԿ. ՍՏ.

Ցո՞վսէ՞փ քեզ հաւատացեալ. Պէզատոսի ակներ-սէր. չնորհե՞լ զաչ բանեանդ մարմին: Զա՞նապատեան զայ սուսուածացեալ մարմինդ. պատահալ սուրբ կըտաւովք ևւ ե՞զ ի գերեզմանի: Ո՞ր արարիչդ եչս ա՞րարածոց. հանգուցեալդ ի քերթվբս. վիմա՞վ կընքեցար յերկրի:

Քար. Ման խաղաղութեան: Աչ. Սուրբ ես Տէր:

Ա՞ՀՈՒ ՍԱՂՄՈՍ ԶՀ. ՀՂԲՅՈՅՆ.

Կց. Եղեն զիս ի գրի ներքնումն, ի խաւարի և ի սուսերս մահու:

Փե. Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ: 487:

ՁՒՆՈՒ ՕՐՔԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ին. 62:

Ման Թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուրբաթուն, ժողովեցան քահանայապետքն և փարիսեցիքն առ Պիղատոս, և ասեն. ակը, յիշեցաք զի մոլորիցուցիչն այն ասէր մինչ կենդանին էր, թէ յետ երից աւուրց յառնեմ: Արդ հրամայեա զգուշանալ գերեզմանին մինչև յերից աւուրս,

զուցէ եկեալ աշակերտքն զիշերի գողանալոցն գնա , և ասիցեն ժողովրդեանն , թէ յարեաւ ի մեռելոց , և լինի՝ ցի յետին մոլորութիւնն չար քան զառաջինն : Ասէ ցնո՛ա Պիղատոս . ունիք զզօրականն , երթայք զգուշացա՛բուք որպէս և գիտէք : Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին , և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրակա՛նօքն : 66 :

Եբր· Տէրն յետ առնոյ : Փոր· Խնդրեա : Կեցո· Ի ՚ի՛ն· :
Աղ· Քառ ամենազօր և հրաշալի Թագաւոր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի

Ձրաքալոցի սուրբ Զատկին՝ յինն հաճ հաղորդին յեկեղեցին, և լուացանէն կանդնեցո : Եւ ասէն ղՅուդա հաճ, իսկ խոնարհեցո և Ապրեցո զ ինչ :

Աւր գինի ծաղոյն ախոռին յաղախոզնեան պահէն , բաղնիք յայնի՛

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԲ

ԿՅ· Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան :

ՓԽ· Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանուն Տեառն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ , յայսմ հետէ մինչև յաւիտեան :

Յարևելից մինչ ի մուտս արեւու օրհնեալ է անուն Տեառն :

Բարձր է ի վերոյ ամենայն ազգաց Տէր , և յերկինս են փառք նորա :

Ո՞վ է օրհնեալ Տէր Աստուած մեր , ի բարձունս բնակեալ , և զիջանարկս առնանէ յերկինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ , և բարձր առնէ զառատոսկեալս յաղբեաց :

Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուն ի տան ուրախառիս , որպէս մայր որդւովք բերկրեալ :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԳԶ

Ա՛յսօր աստուածնալ՚ի՛նքն զուարճանայ նո՛ր հաստատեալ վերկիր . պա՛րբք սո՛ւրբ փառաբանե՛ն զքրիստոս·

Եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ գարգարեսցուք սուրբ ըզ-ամ՛ենս : Ա՛յսօր ե՛ւ մեք ցընծամբք ասելիս ընդհանուր հընչմամբ. մե՛ծասէր փայլմամբ երեւեցաւ աշխարհի. ա՛ռ Ա՛ստուած գոհութի՛ւնք ընթա՛նան պատմեն անպատմ՛ դրա՛ն կե՛նդանւոյ : Ընդա՛մ և զուարճացեր եկեղե՛ցի. կո՛յս սուրբ և համբան երկնաւո՛ր փեսային. անձա՛ռ ասեա-նեմք զօծեա՛ն ըզԲրիծ՛ ասա՛ս գալով աս քեզ լո՛յսըն հե-թանոսաց :

Գ-ր. Եւ ևս խաղաղութեան : Գ-հ. Օրհնութիւն և փառք :

Ա- ՍԱՂՄՈՍ ՃԺ. Ի ՂԵ-

Կ3. Ա՛յսօր է զոր սրսր Տէր. եկայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք ի սմա :

Փե. Խոստովան եղերուք Տեառն՝ զի բարի է, զի յա-ւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ասացէ տունն Իսրայելի՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ասացէ տունն Ահարոնի՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ասացեն երկիւղածք Տեառն՝ զի բարի է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ի նեղութեան խնդամ ես առ Տէր կարդացի, և լուաւ ինձ յանդարձ :

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեսցց. զի սրսացէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից ի թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ ի մարդիկ. բարի է յուսալ ի Տէր քան յուսալ յիշխանս :

Ամենայն ազինք չրջեցան զինև, և անուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա :

Շրջելով չրջեցան զինև, պաշարեցին զիս ի մեամն. և անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա :

Շուրջ եղեն զինև որպէս մեղու, վառեցան բորբոքեցան որպէս փուշք ի հուր, և անուամբ Տեառն մեծեցի զնոսա :

Ի մեծելն դրդուեցայ և եղէ մերձ ի գլորել, և Տէր ընկալաւ զիս :

Ջօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր, և եղև ինձ ի փրկութիւն:

Ձայն ցնծութեան փրկութեան ի յարկս արդարոց:

Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն բարձր արար զիս, և աջ Տեառն արար զօրութիւն:

Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս Տեառն:

Խրատեալ խրատեաց զիս Տէր և ի մահ ոչ մատնեաց:

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի մտից ընդ այն, և խոստովան եղէց Տեառն:

Այս դուռն Տեառն է, և արդարք մտանեն ընդ սա:

Խոստովան եղէց քեզ Տէր, զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ի փրկութիւն:

Վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան:

Ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի առաջի աչաց մերոց:

Այսօր է զոր արար Տէր, եկայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք ի սմա:

Ո Տէր փրկեա, ո Տէր առաջնորդեա. օրհնեալ որ գալոցդ ես յանուն Տեառն, և օրհնեցաք զքեզ ի տանէ Տեառն:

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝ մինչև յանկիւնս սեղանոյ:

Աստուած իմ ես դու՝ խոստովան եղէց քեզ, Աստուած իմ ես դու՝ և բարձր արարից զքեզ:

Խոստովան եղէց քեզ Տէր, զի լուար ինձ, և եղեր ինձ ի փրկութիւն:

Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:

Ե- ---- ե-----ո---- կ-՛ ---ո-է-է-ն- ը-ը-ե---- չ---չ---ով

ըմբռնցուած ի ծննդոց: ա. 1:

Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկին և զերկիր: 347:

Աղօթք հանդիպ ծուներ դնելով զՏէր ազաչեցուք: գո՛. Տէր ողորմեա: երէց- է---:

գո՛. Եւ ևս խաղաղութեան: գո՛. Օրհնութիւն և փառք:

ըմբռնցուած ի ծննդոց: իբ. 1:

Եւ եղև յետ բանիցս այսոցիկ փորձեաց: 430:

Աղօթք հանդերձ ծանր գնելով զՏէր աղաչեցուք։ Քահ. Տէր ողորմեա։ Երէց՝ Կրկնէ։

Քար. Եւ ևս խաղաղութեան։ Քահ. Օրհնութիւն և փառք։

Ընթերցուած յԵղից։ ԺԲ. 1։

Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի և ընդ Ահարոնի՝ երկրին Եգիպտացւոց, և ասէ. ամիսս այս եղիցի ձեզ սկիզբն ամսոց, առաջին եղիցի ձեզ յամիսս տարւոյ։ խօսեսջիք ընդ ամենայն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի և ասասջիք. ի տասներորդում ամսեանս այսորիկ առցեն իւրեանց իւրաքանչիւր ոչխար ըստ տունս ազգացն իւրեանց, ոչխար ըստ երդ։ Եւ եթէ սակաւք իցեն ի տանն՝ որպէս թէ չիցեն բաւական լինել ոչխարին, առցէ ընդ իւր դրացի իւր և դրնկեր իւր ըստ մարդահաշուի. իւրաքանչիւր ըստ բաւականի իւրում համարեսցի յոչխարն։ Ոչխար կատարեալ՝ արու, տարեւոր, անարատ լիցի ձեզ. յօղեաց և յայծեաց առնուցուք. և եղիցի ձեզ պահել մինչև ի չորս և ի տասն աւուր ամսոյս այսորիկ. և զենցեն զնա ամենայն բազմութիւն ժողովրդեան որդւոցն Իսրայէլի ընդ երեկս. և առցեն յարիւնէ անտի և դիցեն ի վերայ երկուց սեմացն և բարաւորին տանցն յորս ուտիցեն զնա ի նմանս։ Եւ կերիցեն զմիսն ի գիշերի յայսմիկ խորովեալ հրով. և բաղարջ ընդ եղեգի կերիցեն. և ոչ ուտիցէք ի նոցանէ հում, և ոչ պախ եփեալ ջրով, այլ խորովեալ հրով. զգլուխն ոտիւքն հանդերձ, և զիսորատին նորա։ Եւ ոչ ինչ մնացուք ի նմանէ մինչև յառաւօտ. և ոսկր մի ոչ կոտրեսջիք ի նմանէ. և որ ինչ մնայցէ ի նմանէ մինչև յառաւօտ՝ հրով այրեսջիք։ Եւ այսպէս ուտիցէք. գօտիք ձեր ընդ մէջս, և կօշիկք ձեր յոտս, և ցուպք ձեր ի ձեռին. փութանակի ուտիցէք, զի զատիկ Տեառն է։ Եւ անցից ընդ ամենայն երկիրդ Եգիպտացւոց ի գիշերի յայսմիկ, և հարից զամենայն անդրանիկ երկրիդ Եգիպտացւոց ի մարդոյ մինչև յանասունն. և յամենայն դիան Եգիպտացւոց արարից վրէժխնդրութիւն, զի ես եմ Տէր։ Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ նշանակեալ ի վերայ տանց՝ յորս ուտիցէք զսա անդ։ Եւ տեսից զարիւնդ և ապրեցուցից զձեզ. և ոչ լինիցին ի ձեզ հարուածք ի տապանակել՝ յորժամ հարկանիցեմ երկիրդ Եգիպտացւոց։ Եւ եղիցի ձեզ արիւնդ այդ ի յիշատակ, և տօնեցէք զդա՝

ասն Տեառն յապգս ձեր. օրէն յաւիտենական ասնեցէք զդա : Զեօթն օր բաղարջ ուտիցէք, յառաջնում իսկ օրէ անտի՝ անհետ առնիջիք զխմոր ի տանց ձերոց. ամենայն որ ուտիցէ խմորեալ՝ սատակեսցի անձն այն յԻսրայէլէ : Յառաջնում օրէ անտի մինչև օրն եօթներորդ նուիրեալ և զկիր ձեզ սուրբ. զամենայն գործ ապատու մի՛ գործիցէք ի նմա, բայց միայն որ գործիցի ամենայն անձին՝ այն միայն գործեսցի ձեզ : Եւ պահեսջիք զպատուիրանս իմ զայս, զի յաւուր յայմիկ հանից զզօրութիւն ձեր յերկրէս Եգիպտացւոց. և առնիցէք զօրս զայս յապգս ձեր օրէն յաւիտենական : Ի սկսանել չորեքտասաներորդի աւուր ամսոյն առաջնոյ՝ յերեկորեայ բաղարջ ուտիցէք մինչև ցքսան և մի օր ամսոյն ցերեկոյ. զեօթն օր մի՛ գտցի խմոր ի տունս ձեր. ամենայն որ ուտիցէ խմորեալ՝ սատակեսցի անձն այն ի ժողովրդենէ Իսրայէլի. յեկաց և ի բնակաց երկրին խմորեալ մի՛ ուտիցին. յամենայն բնակութիւնս ձերում ուտիցէք բաղարջ : Եւ կոչեաց Մովսէս զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի, և ասէ ցնոսա. երթայք առէք ձեզ ոչխար ըստ ազգս ձեր, և զննիջիք ի զատիկ : Եւ առնուցուք մշտիկ զոտպտի թաթխեալ յարիւնն որ առ դրօքն իցէ, և արկանիջիք զրաթաւտաւն և զերկոքումբք սեմսվքն յարիւնէ անտի որ առ դրօքն. բայց դուք մի՛ ելանիցէք իւրաքանչիւր ըստ դրանն տան իւրոյ մինչև ցառաւօտս : Եւ անցցէ Տէր հարկանել զԵգիպտացիսդ. և տեսանիցէ զարիւնն որ ի վերոյ բարուրին և ի վերոյ երկուց սեմոց, և զանց առնիցէ Տէր զդրօքն. և ոչ տացէ Թոյլ սատակչին մուտ նել ի տունս ձեր և հարկանել : Եւ պահեսջիք զբանս զայս՝ օրէն քեզ և որդւոց քոց մինչև ցյաւիտեան : 24 :

Աղօթք հանգերձ ծունր գնելով զՏէր ապաչեցուք :
Փ—հ. Տէր ողորմեա : Կրկնի—ի :

Փ—չ. Եւ ևս խաղաղութեան : Փ—հ. Օրհնութիւն և փառք :

Ըմբերցուած ի Յովհաննու մարգարէէ : Ա. 1 :

Եւ եղև բան Տեառն առ Յովնան Ամաթեայ՝ և ասէ. Արի և գնա ի Նինուէ քաղաք մեծ, և քարոզեսջիր անդ, զի եկ ապազակ չարութիւնն նորա առ իս : Եւ յարեաւ Յովնան փախչել ի Թարսիս յերեսաց Տեառն. էջ ի Յոպպէ և եգիտ նաւ որ երթայր ի Թարսիս, եւ գինն՝ և

եմուտ ի նա նաւել ընդ նոսա ի թարսիս յերեսաց Տեառն: Եւ Տէր յարոյց հողմ ի ծովուն՝ և եղև մրրիկ մեծ ի ծովուն, և նաւն ի վտանգի կայր ի խորտակել: Եւ երկիւղ նաւավարքն երկիւղ մեծ, և աղաղակէին առ իւրաքանչիւր աստուածս իւր. և ընկեցին զկարասին որ էր ի նաւին ի ծով անդր՝ զի թեթեւացուսցեն յինքեանց: Եւ Յովնան իջեալ ի խորչ մի նաւին՝ ննջէր և խորտայր. մատեաւ առ նա նաւապետն՝ և ասէ. զինչ է այդ՝ զի խորտաս, արի կարդա զՏէր Աստուած քո. թերեւս ապրեցուսցէ զմեզ Աստուած, և մի՛ կորիցուք: Եւ ասեն իւրաքանչիւր ցընկեր իւր. եկայք արկցուք վիճակ՝ և տեսցուք, վասն ո՞ր են չարիքս այս ի վերայ մեր: Արկին վիճակս, և ել վիճակն Յովնանու: Եւ ասեն ցնա. պատմեա մեզ, վասն էր են չարիքս այս մեզ. զինչ առեսնաս է քո, ուստի գաս կամ յո՞ երթիս, յորմէ՞ աշխարհէ ես կամ յորմէ՞ ժողովրդենէ: Ասէ ցնոսա. Ծառայ Տեառն եմ ես, և զՏէր Աստուած երկնից պաշտեմ որ արար զծով և զցամաք: Եւ երկիւղ արքն երկիւղ մեծ, և ասեն ցնա. զինչ գործեցեր զայդ: Զի գիտացին թէ յերեսաց Տեառն փախուցեալ էր, քանզի պատմեաց նոցա. և ասեն ցնա. զինչ արասցուք քեզ՝ և դադարեսցէ ծովս ի մէնջ: Զի ծովն առաւել ևս խառնվեալ էր և յարուցանէր մրրիկ ի վերայ նոցա: Եւ ասէ ցնոսա Յովնան. առէք ընկեցէք զիս ի ծովդ, և դադարեսցէ ի ձէնջ ծովդ. զի գիտեմ ես եթէ վասն իմ է մրրիկս այս մեծ ի վերայ ձեր: Եւ չանային արքն դարձուցանել ընդ նաւն ի ցամաք՝ և ոչ կարէին, զի ծովն ևս քան զևս խառնվէր և աստիճանայր ի վերայ նոցա: Աղաղակեցին առ Տէր և ասեն. քաւ լիցի Տէր, մի՛ կորիցուք վասն անձին առնս այսորիկ, և մի՛ արձակեր ի վերայ մեր արիւն արդար, զի դու Տէր, որպէս կամեցար և արարեր: Եւ առին զՅովնան և ընկեցին ի ծովն, և դադարեաց ծովն ի խառնութենէ իւրմէ. և երկիւղ արքն երկիւղ մեծ ի Տեառնէ, զինեցին զոհս Տեառն և ուխտեցին ուխտս: Եւ հրամայեաց Տէր կիտին մեծի կլանել զՅովնան, և էր Յովնան ի փոր կիտին գերիս սիւս և գերիս գիշերս: Եւ եկաց Յովնան յաղօթս առ Տէր Աստուած ի փորոյ կիտին, և ասէ. Ի նեղութեան իմում աղաղակեցի առ Տէր Աստուած իմ, և լուաւ ինձ յորովայնէ դժոխոց աղաղակի

խնամ. լուր Տէր ձայնի խնամ. ընկեցեր զիս ի խորս սրտից ծովու, և գետք պաշարեցին զիս: Ամենայն յորձանք քո և ալիք քո անցին ի վերայ իմ. և ասացի՝ Թէ մերժեցայ յաչաց քոց. արդ իցէ Թէ յաւելից հայել ի սաճառ սուրբ քո: Հեղան ինձ ջուրք մինչև յոգիս, անդունդք անհնարինք պաշարեցին զիս: Եմուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերանց, ինձ յերկիր՝ որոյ նիգք իւր ազիք յաւիտենից, ելցեն յապականութենէ կեանք իմ: Առ քեզ Տէր Աստուած իմ ի նուազել հոգւոյ իմոյ կարդացի, զՏէր յիշեցի, և եկեսցեն աղօթք իմ ի տաճար սուրբ քո: Որ պահէին գունայնութիւն և զսուտութիւն՝ զողորմութիւնս իւրեանց թողին. այլ ես ի ձայն օրհնութեան և խոստովանութեան մատուցից քեզ պատարագ զոր ուխտեցի, և հատուցից փրկութեան Տեառն: Եւ հրամայեցաւ ի Տեառնէ վիշապ ձկանն՝ և կթուք զինա ի ցամաք: Եւ եղև բան Տեառն առ Յովնան երկրորդ անգամ և ասէ. արի գնա ի Նինուէ քաղաք մեծ, և քարոզեսջիր ի նմա զառաջին քարոզութեանն զոր խօսեցայ առ քեզ: Յարեաւ Յովնան և գնաց ի Նինուէ, որպէս խօսեցաւ ընդ նմա Տէր. և Նինուէ էր քաղաք մեծ Աստուծոյ, իրրև գնաց երից աւուրց ճանապարհի: Եւ սկսաւ Յովնան մտանել ի քաղաքն իրրև աւուր միոյ ճանապարհի, քարոզեաց և ասէ. այլ ևս երիք աւուրք՝ և Նինուէ կործանեսցի: Եւ հաւատացին արք Նինուէացիք Աստուած, և քարոզեցին պահս և քուրձ զգեցան ի մեծամեծաց մինչև ցփոքունս իւրեանց: Եհաս բանն առ թագաւորն Նինուէացւոց. յարեաւ յաթոռոյ իւրմէ և մերկացաւ զպատմուճան իւր, զգեցաւ քուրձ և նստաւ ի վերայ մոխրոյ: Եւ քարոզեցաւ և պատմեցաւ ի Նինուէ՝ ի թագաւորէն և ի մեծամեծաց իւրոց, Թէ մարդ և անասուն՝ խաշն և արջառ՝ մի՛ ինչ ճաշակեսցեն և մի՛ ճարակեսցին և մի՛ ջուր արբցեն: Եւ զգեցան քուրձ մարդ և անասուն, և աղաղակեցին առ Աստուած սրտի ժուռք, և դարձան յիւրաքանչիւր ճանապարհէից իւրեանց չարաց՝ և յանօրէնութենէ որ ի ձեռս իւրեանց, և ասեն. ո՞վ գիտէ ապաչաւեսցէ Աստուած և դարձցի ի բարկութենէն սրտմտութեան իւրոյ, և մի՛ կորիցուք: Եւ ետես Աստուած զգործս նոցա՝ զի դարձան իւրաքանչիւր ի ճանապարհէից իւրեանց չարաց, և զղջացաւ Աստուած ի վերոյ չարեացն՝

զոր խօսեցաւ առնել նոցա, և ոչ արար։ Եւ արամեցաւ Յովնան արամութիւն մեծ և խռովեցաւ, և եկաց յաղօթս առ Տէր Աստուած, և ասէ. ով Տէր, ո՞չ այս այն բանք են իմ մինչ էի անդէն յերկրին իմում. վասն այնորիկ առապարեցի փախչել ի Թարշիշ, զի գիտէի թէ ողորմած ես դու և գթած, երկայնամիտ և բազումողորմ, և զղջանաս ի վերայ չարեաց. և արդ Տէր Տէր, առ զոգի իմ յինէն, զի լաւ է ինձ մեռանել՝ քան թէ կեցեմ կենդանի։ Եւ ասէ Տէր ցՅովնան, թէ արդարև յա՞յժ արամեալ իցես։ Եւ ել Յովնան ի քաղաքէ անտի, և նստաւ յանդիման քաղաքին, և արար իւր հովանի, և նստաւ ընդ հովանեաւն. մինչև տեսանիցէ թէ ինչ լինիցի քաղաքին։ Եւ հրամայեաց Աստուած դդմենւոյն, և ել ի վերայ գլխոյն Յովնանու՝ լինել նմա հովանի ի վերայ գլխոյ նորա, զուարճացուցանել զնա ի տառապանաց իւրոց. և ուրախ եղև Յովնան ի վերայ դդմենւոյն ուրախութիւնն մեծ։ Եւ հրամայեաց Աստուած որդանն՝ առաւօտուն ի վաղիւ անդր, եհար զդդմենին՝ և ցամաքեցաւ. և եղև ի ծագել արեւուն հրամայեաց Աստուած հողմոյ խորշակի տապախառնի, և անկաւ արեւն գլխոյն Յովնանու. և կայր ի տարակուսի և քաղէին ոգիք նորա. և ասէր, լաւ էր ինձ մեռանել քան զայս կեանս իմ։ Եւ ասէ Տէր Աստուած ցՅովնան. թէ արդարև յա՞յժ արամեալ իցես ի վերայ դդմենւոյն։ Եւ ասէ. յայժ արամեալ եմ մինչև ցմահ։ Եւ ասէ Տէր. դու խնայեցեր ի դդմենին՝ յոր ոչ եղեր ինչ աշխատ, և ոչ սնուցեր զնա. որ գիշերի եղև, և միւս գիշերի կորեաւ։ Եւ ո՞չ խնայեցից ի Նինուէ քաղաք մեծ, յորում բնակեալ են աւելի քան ԺԲ հիւրիոսանան բիւր մարդիկ՝ որ ոչ ծանեան զաջ և զահեակ իւրեանց, և անասուն բազում։ Գ. 11։

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեցուք։ Քահ. Տէր ողորմեա։ Երէց՝ Քրիստե։

Քար. Եւ ևս խաղաղութեան։ Քահ. Օրհնութիւն և փառք։

Ընթերցուած յՅովհ. ԺԳ. 24։

Եւ եղև յաառաւօտին պահու՝ հայեցաւ Տէր ի բանակն Եգիպտացւոց սեամբ հրոյն և ամպոյ, և խռովեաց զբանակն Եգիպտացւոցն. և կապեաց զանիւս կառաց նոցա, և վարէր զնոսա բռնութեամբ։ Ասէն Եգիպտացիքն. փա-

խիցուք յերեսաց Իսրայէլի, զի Տէր պատերազմի վասն նոցա ընդ Եգիպտացիսս: Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ձգեա զձեռն քո ի վերայ ծովուդ, և կարկառեսցի անդրէն ջուրըդ, և ծածկեսցէ զեգիպտացիսդ, զկառս դոցա և զհեծեալս իւրեանց: Եւ Ձգեաց Մովսէս զձեռն իւր ի վերայ ծովուն, և դարձաւ ջուրն ընդ առաւօտն ի տեղի իւր. և Եգիպտացիքն փախեան յերեսաց ջրոյն, և թօթափեաց Տէր զեգիպտացիսն ի մէջ ծովուն. և դարձուցեալ ջուրսն՝ ծածկեաց զկառս և զհեծեալս և զամենայն զօրութիւն փարաւոնի, որ մտեալ էին զհետ նոցա ի ծով անդրը. և ոչ մնաց ի նոցանէ և ոչ մի: Եւ որդիքն Իսրայէլի գնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն, և ջուրն պատիսպ էր ընդ աջմէ նոցա և ընդ ահեկէ իւրեանց: Եւ ապրեցոյց Տէր զԻսրայէլ յաւուր յայնմիկ ի ձեռաց Եգիպտացւոցն: Եւ տեսին Իսրայէլ զեգիպտացիսն մեռեալս առ ափն ծովուն. և տեսին զձեռն մեծ զոր ա՛ր Տէր ընդ Եգիպտացիսն. և երկեաւ ժողովուրդն ի Տեառնէ, և հաւատացին յԱստուած և ի Մովսէս ծառայ նորա: Յայնժամ երգեաց Մովսէս և որդիքն Իսրայէլի զօրհնութիւնս զայս Աստուծոյ, և ասեն. Օրհնեացուք զՏէր՝ զի փառօք է փառաւորեալ. զերիվարս և զհեծեալս նոցա ընկէց ի ծով: Օգնական ընդունելի իմ Տէր, և եղև ինձ ի փրկութիւն: Սա է իմ Աստուած և փառաւոր արարից զսա. Աստուած հօր իմոյ, և բարձր արարից զսա: Տէր խորտակէ զպատերազմունս, Տէր անուն նորա: Զկառս փարաւոնի և զզօրութիւնս նորա ընկէց ի ծով, զընտիրս հեծելոց և զպատուականս. ընկղմեցան ի ծով կարմիր: Խորք ծածկեցին զնոսա, ընկղմեան յանդունդս իբրև զվէմ: Աջ քո Տէր փառաւորեալ է զօրութեամբ, աջ քո Տէր խորտակեաց զթշնամին: Եւ բազմութեամբ փառաց քոց մանրեցեր զհակառակորդս, առաքեցեր զբարկութիւն քո և եկեր զնոսա իբրև զեղէգն: Եւ հողմով սրտմտութեամբ քով պատսպեցան ջուրք. պաղեցան իբրև զպարիսպ ջուրք. պաղեցան ալիք ի մէջ ծովուն: Ասաց թշնամին. Հալածեցից և հասից, բաժանեցից զաւարն և լցուցից ի նոցանէ զանձն իմ. սատակեցից սրով իմով, տիրեսցէ նոցա ձեռն իմ: Առաքեցեր զհողմն քո. և ծածկեաց զնոսա ծով. ընկղմեցան իբրև զկապար ի ջուրս սաստիկս: Ո՞վ իցէ նման քեզ յաստուա-

ծըս Տէր, և կամ ոմ նմանիցէ քեզ՝ փառաւորեալդ ի սուրբս, սքանչելի փառօք՝ որ առնես գնշանս. ձգեցեր զաջ քո՝ և եկուլ գնոսա երկիր: Առաջնորդեցեր արդարութեամբ ժողովրդեան քումմ այսմ զոր փրկեցեր. մխիթարեցեր զօրութեամբ քով ի բանակեաղ սրբութեան քոյ: Լուան ազգք և բարկացան. և երկունք կալան զբնակիչս Քանանացւոց: Յայնժամ տագնապեցան գառաւորք եդոմացի և իշխանք Մովաբացւոց: Կալաւ գնոսա դողումբն, հալեցան ամենայն բնակիչք Քանանացւոց: Անկցի ի վերայ նոցա ահ և երկիւղ, մեծութեամբ բազկի քո քարացին: Մինչև անցցէ ժողովուրդ քո Տէր, մինչև անցցէ ժողովուրդ քո այս զոր առացար: Տարեալ տընկեսցես գնոսա ի լեառն ժառանգութեան քո, ի պատրաստութիւն բնակութեան քո, զոր արարեր Տէր սրբութիւն, Տէր՝ զոր պատրաստեցին ձեռք քո. Տէր թագաւոր յաւիտեան և յաւիտեանս և ևս: Զի մտին երիվարք փարաւոնի կառօք և հեծելովք նորա ի ծով, և ած ի վերայ նոցա Տէր զջուրս ծովուն, և որդիքն Իսրայէլի գնացին ընդ ցամաք ի մէջ ծովուն: Եւ առ Մարիամ մարգարէ քոյրն Ահարոնի զթմբուկն ի ձեռն իւր, և ելին ամենայն կանայք զհետ նորա թմբկօք և պարուք. և յառաջէր Մարիամ և ասէր. Օրհնեցուք զՏէր, զի փառաւորեալ. զերիվարս և զհեծեալս ընկէց ի ծով: ԺԵ. 21:

Յորժամ չօրհնեցուք Իրքան, և չկատարեցան չեզոյեաց հանդիպիլ են Իրքալ, յայնժամ լուցանէն Ջան և Ընդ, և գան հարկքն ի չեռս ահեղացան: Եւ երթեն:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԳՉ

Լուանարեա երուսաղէմ զի հասեալ է լոյս քո. զարդարեա զամենրչս քո. եւ փա՛ռք Տեառն՛ ի վերայ քո ծագեսցի: Օ՛րհնեցուք առմսախք քեզ վայելէ Անաբաս օրհնութիւն ի Աստուծոյ. եւ քե՞զ մատոյցին պաօ՛թըք յե՛րուսաղէմ: Գալիա երուսաղէմ լոգէ՛ր. եւ օ՛րհնեա զԱտրնաձ քո. ը՛ նո՛ր ժողովո՛ւրդ զըչխոյ գուսաբր Աստուծոյ:

Աղօթք հանդիսիւ ծանր դնելով զՏէր ապաչեցուք: Քո՛. Տէր ողորմեա: Երէց՝ կրկնէ:

Քո՛ր. Եւ ևս խաղաղութեան: Քո՛. Օրհնութիւն և փառք:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: կ. 1:

Լուսաւորեաց լուսաւորեաց, երուսաղէմ, զի հասեալ է լոյս քո, և փառք Տեառն ի վերայ քո ծագեցեն: Զի ահա խաւար ծածկեաց զերկիր, և մառախուղ զհեթանոսս. բայց ի քեզ Տէր յայտնեսցի, և փառք նորա ի քեզ երեւեսցին, և գնասցեն թագաւորք ի լոյս քո, և հեթանոսք ի ծագել լուսոյ քո: Համարձակ շուրջ զքեւ զաչս քո, և տես ժողովեալ առ քեզ զամենայն մանկունս քո. զի եկին հասին ի հեռաստանէ որդիք քո, և դստերք քո ի վերայ ուսոց նոցա բարձեալ բերիցին: Յայնժամ տեսցես և խնդասցես, երկիցես և զարհուրեսցիս ի սրտի քումմ. զի փոխեսցի ի քեզ մեծութիւն ծովու և ազգաց և ժողովրդոց: Եկեսցեն ի քեզ երամակք ուղտուց, և ծածկեսցեն զքեզ ուղտերամակքն Մադիամու և Գեփայ. ամենեքեան ի Սաբայ եկեսցեն, բերել ոսկի և կնդրուկ և ականս պատուականս, և զփրկութիւնս Տեառն ասացեն զաւետս: Եւ ամենայն խաշինքն կեդարու ժողովեսցին առ քեզ, և խոյքն Նաբէոթայ ածցեն և մատուսցին ընդունելի պատարագք ի վերայ սեղանոյ իմոյ, և տուն աղօթից իմոց փառաւորեսցի: Ո՞վ են սոքա որ իբրև ամպս թռուցեալ են, և իբրև զաղաւնիս ձագախառն եղամովին գան առ իս: Ինձ ակն ունին կղզիք և նաւք Թարսեայ յառաջագոյն ածել զորդիս քո ի հեռաստանէ. զարծաթն և զոսկի ընդ իւրեանս՝ վասն անուան Տեառն աստուծոյ, և վասն սրբոյն Իսրայէլի փառաւորելոյ: Եւ շինեսցեն որդիք այլազգեաց զպարիսպս քո, և թագաւորք նոցա ընծայեսցին քեզ. զի վասն բարկութեան իմոյ հարի զքեզ, և վասն ողորմութեան իմոյ սիրեցի զքեզ: Եւ բացցին դրունք քո հանապազորդ ի տուէ և ի գիշերի, և մի փակեսցին, կրել ի քեզ զզօրութիւն ազգաց. և զթագաւորս իւրեանց ածիցեն առ քեզ: Զի ազգք և թագաւորք որ քեզ ոչ ծառայիցեն՝ կորիցեն, և ազգքն սերելով սերեսցին: Եւ փառքն Լիբանանու առ քեզ եկեսցեն, սարդիսն և սոսիս և նոճով և մայրիս՝ առ հաստատակ փառաւոր առնել զտեղի սրբութեան իմոյ, և զտեղի ոտից իմոց փառաւորեցից: 13:

Աղօթք հանդերձ ծանր գնելով զՏէր աղաչեսցուք: Քահ. Տէր ողորմեա: Երէց. Երէկ:

Ֆաբ. եւ ևս խաղաղութեան: Ֆահ. Օրհնութիւն և փառք:
ընթերցուած ի ցովբայ: ԼԸ. 1:

Ո՞վ է դա՝ որ թաքուցանէ յինէն զխորհուրդս, ժողովեալ զրանս ի սրտի, և համարի յինէն թաքուցանել: Պնդեա իրրև այր զմէջ քո, հարցից զքեզ՝ և տուր ինձ պատասխանել: Ո՞ւր էիր մինչ ես հիմունս արկանէի երկրի. պատմեա ինձ եթէ խելամուտ իցես հանճարոյ: Ո՞վ եղ զչափ դորա թէ գիտիցես. կամ ո՞վ արկ ի վերայ դորա լար: Ցէ՞ր վերայ հաստատեցան ազիւք դորա, ո՞վ է որ արկ զվէմն անկեան ի դմա: Ցորժամ եղէն աստեղք ծերք, ամենայն հրեշտակք աստեղաց օրհնեցին միս մեծաձայն, և ամենայն հրեշտակք իմ գովեցին: Փակեցի զծով դրամբք, յորժամ ծնաւ յորովայնէ մօր իւրոյ ելանել: Եդի նմա զէգ ի հանդերձ, և զմառախուղ նմա ի խանձարուրս: Եդի նմա սահմանս՝ եդեալ փականս և դրունս. ասացի, ցայդ վայր եկիցես՝ և այլ մի՛ անցանիցես, այլ այդրէն ի քեզ խորտակեսցին ալիք քո: Եթէ ասա քո՛ կարգեցի զլոյսն առաւօտին: Ա՞րուսեակն եւս ակարդ իւր հասանել ի վերայ թևոց երկրի, թօթափել զամպարիշտս ի նմանէ: Կամ թէ քո՛ առեալ զհողն կաս՝ առեղծեր կենդանի, և խօսուն եղիր դնա յերկրի: Եւ մերժեցե՞ր զլոյսն յամպարշտաց, զբազուկս ամբարտաւանից խորտակեցե՞ր: Հասեալ իցես յաղն ծովու, և ընդ հետս անդնդոց շրջեցա՞ր: Բանացա՞ն քեզ աշիւ դրունք մահու, բարապանաց դժոխոց ի տեսանել զքեզ սարսեցա՞ն: Խելամո՞ւտ իցես լայնութեան ասա ի ներքոյ երկնից, ազէ պատմեա ինձ՝ որչափ իցէ: Ջինչ երկիր իցէ յորում լոյսն ապանիցի, կամ զինչ տեղի խաւարի: Տանիցե՞ս զիս ի սահմանս նոցա, եթէ խելամո՞ւտ իցես շաւղաց նոցա: Թերևս գիտիցե՞ս և ընդ այն ժամանակս իսկ ծնեալ իցես, և թիւ աւուրց քոց բազում իցէ: Երթեալ իցես ի շտեմարանս ձեան, և զդանձս կարկտի տեսեալ իցես: Չամբարեալ կայցէ քեզ ի ժամանակս թշնամեաց, յօր մարտի և պատերազմի: Ուսո՞ւ ելանիցէ լեզեանն, կամ սփռիցի հարաւ ի ներքոյ երկնից: Ո՞ պատրաստեաց զհոսանս առատիկս անձրևաց, և զճանապարհս ամպրոպաց տեղեալ յերկիր, ուր ոչ գոյ մարդ յանապատս յանմարդի, յագեցուցանել զանկոխն և զանշէնն, և բղխեցուցանել զբոյս դալարոյ: Ո՞ է հայր անձրևի, և ո՞վ է որ ծնաւ զշաղս ցօղոյ: 28:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեցուք։
Ք֊Ո. Տէր ողորմեա։ Երէք֊ Կրկնե֊։
Ք֊Բ. Եւ ևս խաղաղութեան։ Ք֊Ո. Օրհնութիւն և փառք։

Ընթերցուած ի Յհսուայ որդւոյ Նաւեայ։ Ա. 1։

Եւ եղև յետ վախճանելոյն Մովսեսի ծառայի Տեառն, խօսեցաւ Տէր ընդ Յհսուայ որդւոյ Նաւեայ պաշտօնեի Մովսեսի և ասէ. Մովսէս ծառայ իմ վախճանեցաւ. արդ յարուցեալ անցցես ընդ այդ Յորդանան դու և ամենայն ժողովուրդ քո՝ յերկիրն զոր ես տայ որդւոցն Իսրայելի։ Զամենայն տեղիս յոր հասանիցեն գնացք ոտից ձերոց՝ ձեզ տայ զնա, որպէս խօսեցայ ընդ Մովսեսի. զանապատն և զԼիբանանեն, մինչև ցգետն մեծ ցգետն Եփրատ, զամենայն երկիրն Քետացւոց. մինչև ցծովն մեր֊ձին ի մտից արևու՝ ձեզ լիցին սահմանքն. և ոչ ոք կացցէ ընդդէմ ձեր զամենայն աւուրս կենաց քոց։ Եւ որպէս էի ընդ Մովսեսի, նոյնպէս եղէց և ընդ քեզ. և ոչ թողից զքեզ և ոչ անտես արարից զքեզ։ Զօրացիր և քաջ լեր. զի դու բաժանեացես ժողովրդեանդ այդմիկ զերկիրն՝ զոր երդուայ հարցն քոց տալ ցոցա։ Արդ զօ֊րացիր և քաջ լեր յոյժ, պահել և առնել ըստ ամենայն օրինացն որպէս պատուիրեաց քեզ Մովսէս ծառայ իմ. և մի՛ խոտորիցիս ի նոցանէ յաջ կամ յահեակ, զի խե֊լամուտ լիցիս ամենայնի զինչ և գործեացես։ Եւ մի՛ մերժիցես զգիր օրինացս այսոցիկ ի բերանոյ քումմէ, և խոկասցես ի դա ի տուէ և ի գիշերի, զի խնամասիս առ֊նել զամենայն գրեալսդ ի դմա. և ապա աջողեսցիս և ուղղեսցես զճանապարհս քո, և ապա խելամուտ լինիս֊ցիս։ Ահա պատուիրեմ քեզ՝ զօրացիր և քաջ լեր. մի՛ զանգիտիցես և մի՛ երկնչիցիս, զի ընդ քեզ է Տէր Աս֊տուած քո յամենայն տեղիս ուր և երթայցես։ 9։

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր աղաչեցուք։
Ք֊Ո. Տէր ողորմեա։ Երէք֊ Կրկնե֊։
Ք֊Բ. Եւ ևս խաղաղութեան։ Ք֊Ո. Օրհնութիւն և փառք։

Ընթերցուած ի Յօրդանան թագաւորութեանցն։ Բ. 1։

Եւ եղև ի վերացուցանել Տեառն զնովիա չարժմամբ յերկինս, և գնացին Եղիա և Եղիսէ ի Գաղգադա, և ասէ Եղիա ցԵղիսէ. Նիստ դու աստ, զի Տէր առաքեաց

զնա ի Բեթել։ Եւ ասէ եղիսէէ. կենդանի է Տէր և կենդանի է անձն քո՝ եթէ թողից զքեզ։ Եւ եկին ի Բեթէլ. և ելին որդիք մարգարէիցն որ ի Բեթէլ՝ առ եղիսէէ, և ասեն ցնա. Թէ գիտիցե՞ս զի այսօր առնու Տէր զտէրդ ի գլխոյ քումմէ։ Եւ ասէ. գիտեմ և ես, լուռ լերուք։ Եւ ասէ եղիա ցեղիսէէ. Նեսա դու աստ, զի Տէր առաքեաց զիս յԵրիքով։ Եւ ասէ. կենդանի է Տէր և կենդանի է անձն քո՝ եթէ թողից զքեզ։ Եւ եկին յԵրիքով։ Եւ մատեան որդիք մարգարէիցն որ յԵրիքով՝ առ եղիսէէ, և ասեն ցնա. Եթէ գիտիցե՞ս զի այսօր առնու Տէր զտէրդ ի գլխոյ քումմէ։ Եւ ասէ. գիտեմ և ես, լուռ լերուք։ Եւ ասէ ցնա եղիա. Նեսա դու աստ, զի Տէր առաքեաց զիս ի Յորդանան։ Եւ ասէ եղիսէէ. կենդանի է Տէր և կենդանի է անձն քո՝ եթէ թողից զքեզ։ Եւ գնացին երկոքեան. և յետս այր յորդւոց մարգարէիցն, և կացին ի հանդիպոյ ի բացեայ. և երկոքեան կացին յեղերն Յորդանանու։ Եւ առ եղիա զմաշկեակն իւր, ծալեաց և եհար զջուրն, և բաժանեցաւ ջուրն յայսկոյս և յայնկոյս, և անցին երկոքեան ընդ ցամաք։ Եւ եղև ընդ անցանելն նոցա, ասէ եղիա ցեղիսէէ. խնդրեա զինչ արարից քեզ մինչչև վերացեալ իցեմ ի քէն։ Եւ ասէ եղիսէէ. եղիցի կրկին ոգիդ քո ի վերայ իմ։ Եւ ասէ եղիա. դժուարինս խնդրեցեր. բայց եթէ տեսցես զիս յառնուն իմում ի քէն՝ եղիցի այնպէս, ապա թէ ոչ՝ մի՛ եղիցի։ Եւ եղև մինչդեռ գնային նոքա, և խօսէին երթայեն, և ահա կառք հրեղէնք և երիվարք հրեղէնք, և անջրպետեցին ի մէջ երկոցունց. և վերացաւ եղիա շարժմամբ յերկինս։ Եւ եղիսէէ հայէր և աղաղակէր. հայր, հայր, կառքդ Իսրայէլի և հեծեալքդ նորա։ Եւ այլ ոչ ևս տեսա զնա. և բռնեաց եհար զհանդերձիցն իւրոց, և պատառեաց յերկուս ծուէնս. և առ եղիսէէ զմաշկեակն եղիայի զոր ընկէց ի վերայ նորա։ Եւ դարձաւ եղիսէէ, և եկաց առ եզերն Յորդանանու. և առ զմաշկեակն եղիայի զոր ընկէց ի վերայ նորա, և եհար զջուրն և ասէ. ուր ես Տէր Աստուած եղիայի ապիրոյ։ Եւ եհար զջուրն, և բաժանեցան յայսկոյս և յայնկոյս, և անց եղիսէէ։ Իրրև տեսին որդիք մարգարէիցն որ յԵրիքով ի հանդիպոյն, և ասեն. հանգեաւ ոգին եղիայի ի վերայ եղիսէէի. և ե-

կին ընդ առաջ նորա, և երկիր պագին նմա ի վերայ երկրի: Եւ ասեն ցնա. ահաւասիկ են ընդ ծառայս քո որդիք զօրութեան արք յիսուն. երթիցեն և խնդրեսցեն զտէրն քո, գուցէ առ զնա հոգի Տեառն, և ընկէց զնա առ Յորդանանու, կամ ի վերայ միոյ ուրուք լերանց, և կամ ի վերայ միոյ ուրուք բլրոց: Եւ ասէ Եղիսէէ. մի առաքէք: Եւ բռնադատեցին զնա մինչև ամաչէր. և ասէ. առաքեցէք: Եւ առաքեցին յիսուն այր, և խնդրեցին զերիս աւուրս, և ոչ գտին զնա: Եւ դարձան առ նա, և նա նստէր յերիքով. և ասէ ցնոսա Եղիսէէ. ոչ ասացի ձեզ թէ մի երթայք: Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէէ. ահաւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է, որպէս և տէրդ իակ տեսանէ, և ջուրքս չար և երկիրս անպտուղ: Եւ ասէ Եղիսէէ. առէք առ իս կուժ մի նոր, և դիք այդր: Եւ բերին առ նա. և էլ Եղիսէէ յականս ջուրցն, և արկ անդ աղ և ասէ. այսպէս ասէ Տէր. բժշկեմ զջուրդ զայդոսիկ, և մի ևս լիցի այսր մահ և անպտղութիւն: Եւ բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զոր խօսեցաւ: 22:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր ապաչեցուք:
Քահ. Տէր ողորմեա: Երէց. Կրկնէ:
Քոյ. Եւ ևս խաղաղութեան: Քահ. Օրհնութիւն և փառք:

Ըմբերցուած յերիմիայ մարգարէէ: ԼԱ. 31:

Ահաւասիկ աւուրք գան, ասէ Տէր, և ուխտեցից առ ներդ խթայելի և առանդ Յուդայ ուխտ նոր: Ոչ ըստ ուխտին զոր ուխտեցի ընդ հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի զձեռնանէ նոցա հանել զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց. զի նոքա ոչ կացին յուխտին իմում, և ես անփոյթ արարի զնոցանէ, ասէ Տէր: Այլ այս է ուխտն զոր ուխտեցից առանդ խթայելի. յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ Տէր, տացզօրէնս իմ ի միտս նոցա, և ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա. և եղէց նոցա Աստուած, և նոքա եղիցին ինձ ի ժողովուրդ: Եւ մի ևս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զընկեր իւր, և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր ասել՝ թէ ծանիր զՏէր. զի ամենեքին ծանիցեն զիս ի փոքրկանց նոցա մինչև ի մեծամեծս, ասէ Տէր. զի քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոցա և զմեղս նոցա ոչ ևս յիշեցից: 34:

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր ապաչեցուք:
Քահ. Տէր ողորմեա: Երէց. Կրկնէ:

Ֆ֊Ը. եւ ևս խաղաղութիւնս։ Ֆ֊Հ. Օրհնութիւն և փառք։

Ըմբերցուած յեզեկիել մարգարէէ։ Ա. 1։

Եւ եղև ի վերայ իմ ձեռն Տեառն, և եհան զիս հոգւովն Տեառն, և եդ զիս ի մէջ դաշտին, և այն լի էր ոսկերօք մարդկան. և շրջեցոյց զիս շուրջ զոսկերօքն, և ահա բազում յոյժ էին ի վերայ երեսաց դաշտին, և ցամաքեալք յոյժ։ Եւ ասէ ցիս. որդի մարդոյ, իցէ թէ կենդանի լինիցին ոսկերքդ այդոքիկ։ Եւ ասեմ. Տէր Տէր, դու գիտես զայդ։ Եւ ասէ ցիս. որդի մարդոյ, մարգարեաց ի վերայ ոսկերացդ այդոցիկ և ասասցես ցդոսա. ոսկերք ցամաքեալք՝ լսարուք զպատգամն Տեառն. այսպէս ասէ Տէր Տէր ցոսկերսդ ցայդոսիկ. ահաւասիկ ես ածեմ ի վերայ ձեր շունչ կենդանի. և տացե ի ձեզ կեալ, և ածից ի վերայ ձեր մարմինս, և ձգեցից ի վերայ ձեր մարմ. և տացե զոգի իմ ի ձեզ, և լինիջիք կենդանի, և ծանիջիք թէ ես եմ Տէր։ Եւ մարգարէացայ որպէս և հրամայեն ես ինձ Տէր։ Եւ եղև բարբառ ի մարգարէանալն իմում, և ահա շարժումն. և մերձեցաւ ոսկր առ ոսկր առ իւրաքանչիւր յօդս. և տեսի և ահա կեալք և մարմինք պատէին, և ձգէր ի վերայ նոցա մորթ, և շունչ ոչ գոյր ի նոսա։ Եւ ասէ ցիս. մարգարեաց, որդի մարդոյ, մարգարեաց ի վերայ շնչոյն, և ասասցես ցշունչն. այսպէս ասէ Տէր Տէր. ևկ շունչ ի չորից հողմոց, և փչեա ի մեռեալս յայսոսիկ և կեցցեն։ Եւ մարգարէացայ որպէս և հրամայեն ես ինձ Տէր. և եմուտ ի նոսա շունչն, և եղեն կենդանի. և կանգնեցան կացին ի վերայ ոտից իւրեանց, ժողովուրդ բազում յոյժ յոյժ։ Եւ խօսեցաւ ընդ իս Տէր և ասէ. որդի մարդոյ, ոսկերքդ այդոքիկ՝ ամենայն տունդ Իսրայէլի է. և դոքա ասեն, չորացան ոսկերք մեր, հատաւ յոյս մեր և մեռաք։ Վասն այդորիկ մարգարեաց և ասասցես ցդոսա. այսպէս ասէ Տէր Տէր. ահաւասիկ ես բացից զգերեզմանս ձեր, և հանից զձեզ ի գերեզմանաց ձերոց ժողովուրդ իմ, և տարայց զձեզ յերկիրն Իսրայէլի։ Եւ ծանիջիք եթէ ես եմ Տէր, ի բանալ ինձ զգերեզմանս ձեր և հանել զձեզ ի գերեզմանաց ձերոց, ժողովուրդ իմ. և տացե զոգի իմ ի ձեզ, և լինիջիք կենդանի. և եդից զձեզ յերկիրն ձեր, և ծանիջիք թէ ես եմ Տէր. և խօսեցայ և արարից, ասէ Տէր Տէր։ 14։

Աղօթք հանդերձ ծունր դնելով զՏէր ազաչեսցուք: Ք՜ա. Տէր ողորմեա: Երէց՝ Երկնե՜ա:

Ք՜բ. Եւ ևս խաղաղութեան: Ք՜ա. Օրհնութիւն և փառք:

Յ՜ա՜բ ընդերցո՜ածոց՝ կրկին ղՈ՜անկէն ի քէ՜ն: Եւ՝ ժո՜ղովուրդն ասէ՜ ա՜ն:

Ընթերցուած ի Դաւթեան մարգարէէ: Գ. 1:

Յամին ութուտասներորդի Նաբուգոդոնոսորայ արքայի՝ արար պատկեր ոսկի. բարձրութիւն նորա վաթսուն կանգուն, և լայնութիւն նորա կանգուն վեց. և կանգնեաց զնա ի դաշտին Դէներայ յաշխարհին Բաբելացւոց: Եւ արձակեաց ժողովել զզօրավարս և զզօրագլուխս և զկուսակալս, զպետս և զբանաւորս և զգործակալս և զամենայն իշխանս աշխարհաց՝ գալ ի նաւակատիս պատկերին որ կանգնեաց արքայն Նաբուգոդոնոսոր: Եւ ժողովեցան կօսականք, զօրավարք և զօրագլուխք՝ պետք և բանաւորք, մեծամեծք, գործակալք և ամենայն իշխանք աշխարհաց, գալ ի նաւակատիս պատկերին զոր կանգնեաց արքայն Նաբուգոդոնոսոր. և կային առաջի պատկերին զոր կանգնեաց արքայն Նաբուգոդոնոսոր: Եւ քարոզ կարդայր զօրութեամբ և ասէր. ձեզ ասի, ազգք և ազինք և լեզուք. յորժամ լսիցէք զձայն փողոյ՝ սրընդի, թմբկի և քնարի և տաւղի և վերգոյ միաբանութեան, և զամենայն ազգաց արուեստականաց, անկանիջիք և երկիր պագանիջիք պատկերին զոր կանգնեաց Նաբուգոդոնոսոր արքայ: Եւ որ ոչ անկեալ երկիր պագանիցէ՝ ի նմին ժամու ընկեսցի ի հնոցն հրոյն բորբոքելոյ: Եւ եղև իբրև լուան ազգքն զձայն փողոյն՝ զսրնգին, զտաւղի և զնուագարանաց, և զամենայն ազգաց արուեստականաց, անկանէին ամենայն ազգքն և ազինք և լեզուք՝ և երկիր պագանէին պատկերին ոսկւոյ, զոր կանգնեաց արքայն Նաբուգոդոնոսոր: Յայնժամ մատեան արք Քաղդէացիք և եղեն չարախօս զՀրէից առ Նաբուգոդոնոսորայ, և ասեն. արքայ յաւիտեան կեաց. դու հրամայեաւր ամենայն մարդոյ՝ որ լսիցէ զձայն փողոյ՝ զսրնգի և զքնարի և զտաւղի և զնուագարանաց, և զամենայն ազգաց արուեստականաց. և որ ոչն անկեալ երկիր պագանիցէ պատկերին ոսկւոյ՝ անկցի ի հնոց հրեղէն բորբոքելոյ: Արդ են ասա արք հրեայք՝ զոր կա-

ցուցեր ի վերայ գործոց աշխարհիս Բաբելացւոց, Սեդրա-
քայ, Միսաքայ և Աբեդնագովայ, որ ոչ հնազանդեցան հրա-
մանի քումմ արքայ, և զդիս քո ոչ պաշտեն, և պատկե-
րիդ ոսկւոյ զոր կանգնեցեր՝ երկիր ոչ պագանեն: Ցայն-
ժամ Նաբուզոզոնոսոր սրտմտութեամբ և բարկութեամբ
հրամայեաց ածել զԱնդրաք՝ Միսաք և զԱբեդնագով, և
ածին առաջի թագաւորին: Պատասխանի եառ Նաբուզո-
զոնոսոր և ասէ ցնոսա. Թէ արդարև, Սեդրաք, Միսաք
և Աբեդնագով, զդիս իմ ոչ պաշտիցէք, և պատկերին
ոսկւոյ զոր կանգնեցի երկիր ոչ պագանիցէք: Բայց արդ
եթէ պատրաստ լինիցիք, ընդ յորժամ լսիցէք զձայն փո-
ղոյ՝ սրնգի և թմբկի և քնարի, և զմիաբանութիւն ա-
մենայն ազգաց արուեստականաց, անկանիցիք և երկիր
պագանիցէք պատկերին զոր արարի. ապա թէ ոչ պա-
գանիցէք երկիր, ի նմին ժամու անկանիցիք ի հնոց հը-
րոյն բորբոքելոյ. և ով է Աստուած՝ որ փրկէ զձեզ ի
ձեռաց իմոց: Պատասխանի եառին Սեդրաք, Միսաք և
Աբեդնագով, և ասեն ցարքայ Նաբուզոզոնոսոր. ոչ լինի
է պիտոյ վասն բանիդ այդորիկ տալ քեզ պատասխանի.
զի է մեր Աստուած յերկինս՝ զոր մեք պաշտեմք, կա-
րող է փրկել զմեզ ի հնոցէ հրոյդ բորբոքելոյ և ի ձե-
ռաց քոց արքայ, ապրեցուցանել զմեզ. ապա թէ ոչ
այս լինի յայտնի քեզ արքայ, զի զդիս քո մեք ոչ
պաշտեմք, և պատկերիդ ոսկւոյ զոր կանգնեցեր՝ երկիր
ոչ պագանեմք: Ցայնժամ Նաբուզոզոնոսոր լի եղև սրտա-
մտութեամբ և զոյն երեսաց նորա չրջեցաւ ի վերայ
Անդրաքայ, Միսաքայ և Աբեդնագովի, և ասէ. Ջեռու-
ցէք զհնոցն եօթնապատիկ, զի մինչև ի վախճան այրես-
ցին: Եւ արք հինգ՝ զօրաւորք զօրութեամբ կապեցին
զԱնդրաք՝ Միսաք և զԱբեդնագով՝ արկանել ի հնոց հը-
րոյն բորբոքելոյ: Ցայնժամ արքն այնոքիկ կապեցան
պատմուճանօք և վարտիք, արտախուրակօք և գանկա-
պանօք իւրեանց, և ընկեցան ի մէջ հնոցի հրոյն բորբո-
քելոյ. զի հրամանն թագաւորին սաստկանայր, և հնոցն
բորբոքէր եօթնապատիկ առաւել յոյժ: Եւ երիքեան նո-
քա՝ Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով, անկան ի մէջ հնո-
ցին կապեալք. գնային ի մէջ հրոյն, օրհնէին և գովէին
զՏէր Աստուած: Ցարեաւ Ազարիա և կաց յաղօթս այս-
պէս. Եւթաց զբերան իւր ի մէջ հրոյն և ասէ. Օրհնեալ

ես Տէր Աստուած հարցն մերոց, զովեալ և փառաւորեալ է անուն քո յաւիտեանս. զի արդար ես յամենայնի զոր ածեր ի վերայ մեր, և ամենայն գործք քո ճշմարիտ են. և ուղիղ են ճանապարհք քո, և ամենայն դատաստանք քո ճշմարտութիւն: Եւ խրատուես ճշմարտութեան արա- րեր ըստ ամենայնի՝ զոր արարեր մեզ և քաղաքին սըր- բոյ հարցն մերոց Երուսաղեմի: Զի ճշմարտութեամբ և յիրաւի ածեր զայս ամենայն վասն մեղաց մերոց. զի մեղաք և անօրինեցաք յապստամբ լինելն ի քէն, և ա- ռաւել մեղաք յամենայնի, և պատուիրանաց քոց ոչ անս- ացաք: Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատուի- րեցեր մեզ՝ զի բարի լինիցի մեզ: Եւ ամենայն զոր ա- ծեր ի վերայ մեր և ամենայն զոր արարեր մեզ՝ ար- դար դատաստանաւ արարեր: Եւ մատնեցեր զմեզ ի ձե- ռըս թշնամեաց մերոց՝ անօրինաց խստաց և ապստամբ- ոգոց, և թագաւորի անիրաւի և չարի քան զամենայն երկիր: Եւ արդ ոչ գոյ մեզ բանալ զբերան մեր, զի ամօթ և նախատինք եղաք ծառայից քոց պաշտօնէից: Այլ մի՛ մատներ զմեզ ի հապառ վասն անուան քո, և մի՛ ցրեր զտեղատ քո, և մի՛ ի բացէ առներ զուղղութիւնս քո ի մէնջ: Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քո և վասն Ի- սահակայ ծառայի քո և վասն Իսրայելի սրբոյ քո, որոց խօսեցար բազմացուցանել զզաւակ նոցա իբրև զաստեղս երկնից, և իբրև զաւազ առ ափն ծովու: Եւ արդ Տէր, նուազեցաք քան զամենայն ազգս, և եմք տառապեալք յամենայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց. և ոչ գոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մատրաբէ և առաջնորդ, ոչ ողջակէզք և ոչ զոհք և ոչ պատարագք և ոչ խունկք, և ոչ տեղի առաջի երեսաց քոց առաջի քո, և գտանել ո- ղորմութիւն: Այլ անձամբք բեկեալք և հոգւովք տա- ռապանաց ընդունելի լիցուք՝ իբրև զողջակէզս խոյոց և զուարակաց և իբրև զբիւրաւորս գառանց պարարտաց, այնպէս եղիցի պատարագս մեր այսօր առաջի քո՝ լինել հաճարեալ զկնի քո զի չիք ամօթ յուսացելոցս ի քեզ: Եւ արդ զամբ զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք, և երկնչիմք մեք ի քէն, և խնդրեմք զերեսս քո. մի՛ յամօթ առներ զմեզ, այլ արա ընդ մեզ ըստ հեզութեան քում և ըստ բազում ողորմութեան քում, և փրկեա զմեզ վասն սքանչելեաց քոց, և տուր փառս անուան

քում Տէր : Եւ յամօթ լիցին ամենեքեան ոյք ցուցանեն չարիս ծառայից քոց, և ամաչեցուսցեն յամենայն բռնութիւնէ իւրեանց, և զօրութիւն նոցա խորտակեսցի. և ճանիցեն զի զօ՛ւ ես Տէր Աստուած միայն, և փառաւորեալ ի վերայ ամենայն աշխարհի : Եւ ոչ դադարէին որք արկին զնոսա ապառաւորք թագաւորին՝ զՀնոցն բարբաքելոյ նաւթիւ և ձիթով և վչով և արիւամբ. և եղանէր դիպանապետ բոցն ի վերայ քան զՀնոցն ի քառասուն և չիներն կանգուն. և չքնէր պատէր չուրջ զՀնոցսուն, և այրէր զորս գտանէր ի քաղդէացւոց անտի : Եւ հրեշտակ Աստուծոյ էջ եկաց ընդ Ազարիայու ի Հնոցի անդ, և թօթափեաց զբոց հրոյն ի Հնոցէ անտի, և արար ի մէջ Հնոցին իբրև զհովմ որ զօդագին չնչիցէ. և ոչ մերձենայր ամենևին հուրն ի նոսա, ոչ տրամեցուցանէր և ոչ նեղէր զնոսա : Յայնժամ երկեան իբրև ի միջէ բերանոյ օրհնէին և գովէին և փառաւոր առնէին զԱստուած ի մէջ Հնոցին՝ և ասէին. Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեանս : Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց քոց, գով : Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սրբութեան քո, գով : Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքայութեան քո, գով : Օրհնեալ ես որ հայիս յանդունդս և նստիս ի քրովբէս, գով : Օրհնեալ ես որ նայիս ի հատատաութեան երկնից, գով : Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն զՏէր, օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան : Օրհնեցէք երկինք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք հրեշտակք Տեառն զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ջուրք ամենայն որ ի վերայ քան զերկինս զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամենայն զօրութիւնք Տեառն զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք արև և լուսին զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամենայն աստեղք երկնից զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամենայն անձրեւք և ցօղք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամենայն հողմք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք հուր և տապ զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ցուրտ և ամառն զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք եղեամն և ձիւն զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք սիւք և գիշերք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք լոյս և խաւար զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեսցէ երկիր զՏէր, օրհնեսցէ և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան : Օրհնեցէք լերինք և բարձունք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ամենայն բոյսք երկրի զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ազբիւրք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք ծով և գետք զՏէր, օրհնեցէք : Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կեա-

ասաք որ ի ջուրս գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք Թռչունք երկնից գՏէր . օրհ : Օրհնեցէք ամենայն գազանք և անասունք գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք որդիք մարդկան գՏէր , օրհ : Օրհնեցէ Իսրայէլ գՏէր օրհնեցէ և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան : Օրհնեցէք քահանայք գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք ծառայք Տեառն գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք հոգիք և չունչք արդարոց գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք գՏէր , օրհ : Օրհնեցէք Անանիա Ազարիա և Միսայէլ գՏէր , օրհ : Զի փրկեաց զմեզ ի դժոխոց , և ի ձեռաց մահու ապրեցոյց զմեզ . և փրկեաց զմեզ ի հնոցէս , և ի միջոյ բորբոքեալ բոցոյս , և ի միջոյ հրոյս փրկեաց զմեզ : Գոհացարուք գՏեառնէ , զի քաղցր է , զի յաւիտեան է ողորմ նորա : Օրհնեցէք ամենայն պաշտօնեայք Տեառն զԱստուածն աստուածոց : Օրհնեցէք և գոհացարուք , զի յաւիտեան է ողորմ նորա : 91 :

Ե- Երբ ը՛Օրհնեցէք ամենայն գործք Ւ-ովին , գովէրո՛ Երկին Ւ-ովոր Յ-ովհ- , ասելով .

Օրհնեցէք , գովեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Ե- ի Ւ-ովրան հուրջ ասդնովին , քացցին զՒսկանն և արծա- -ացն քովոյր Յ-ովհ- Ւ-ովոգեոցէ . Օրհնեա ա՛էր : Ե- Ջամարոն . Օրհնեալ Թագաւորութիւնն : Ե- պարարոքն Ւ-ովդի :

Զնի արդ-ովն պարարոքին նախաձեռն առնէն ասելով ,

ՇԱԲԱԿԱՆ Ա2

Ա յսօր յաւիտ. ի միակոյց . Տէ- Ւ-որ ասջոն ի ընտ- 529 և զնի ի ընտ- 531 . և զնի ընդնաւառ գաւարարան ի բնին :

Օրթի

Որոյ Ա՛ստարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Իշ . 16 :

Ցետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ միաստան աշակերտքն գնացին ի Գալիլիա ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս . իրրև տեսին զնա՝ երկիր պագին նմա , և ոմանք կերկուածան : Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ : Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս , մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ : Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչև ի կատարած աշխարհի : 20 :

Ջ- . Ընդր : Կնցո . Յ-ովհ- : Ա՛ . Թագաւոր : Հայր մեր՝

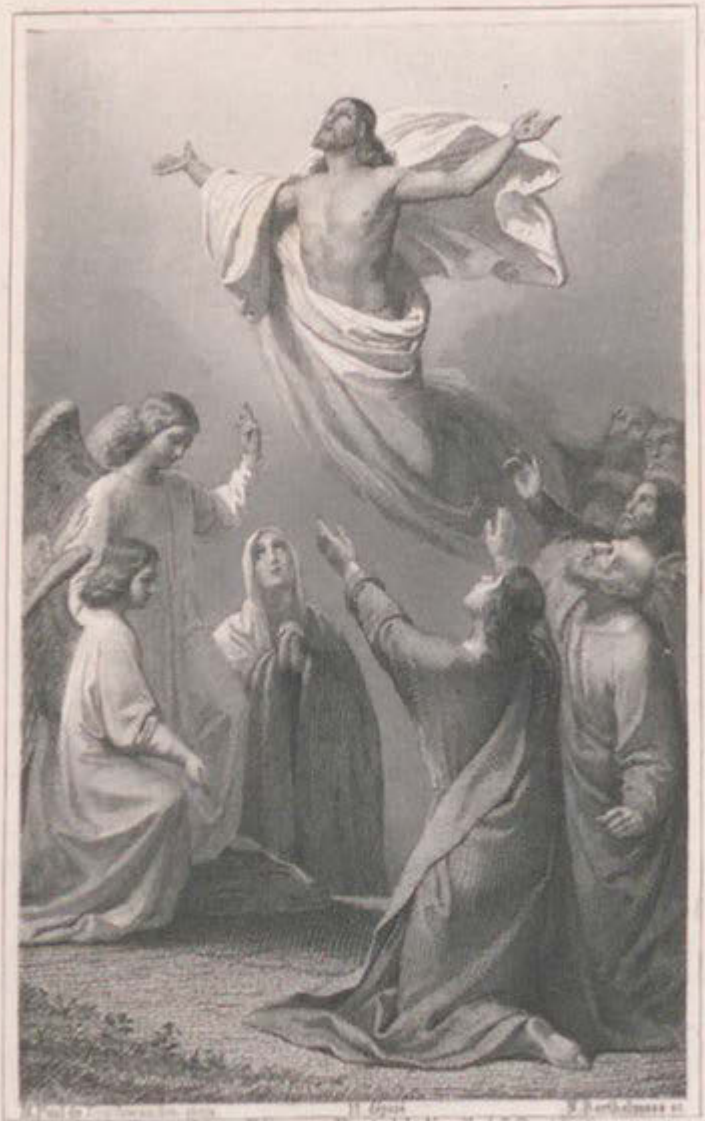

Benziger frères, Editeurs, à Einsiedeln, New York & Cincinnati.

Pendant qu'il les bénissait, il se sépara d'eux, et monta au ciel. (Luc. XXIV. 51.)

ԿԻՒՐԱԿԷ · ԱՋ

ՋԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ ԱՋ. Դասեա Տէր։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱՋ

Ա՛ՅՍՕ՝Ր յարեաւ ի մեռելոց փեռայն անմահ եւ երկնաւոր. զի աւետի՛ք խընդութեան՝ համարն ի կերկրէ՛ն ելեղե՛ցի. ‖ օրհնեա՛ ի ձա՛յն ցընծութեան զԱ՛ստուա՛ծ քո՛ Սիո՛ն։ Ա՛յսօր անեռա լոյսն ի լուսոյ լուսաւորեաց զամենակա՛ն ընթացս քո. լուսաւորեա՛ եւ երեւա՛ղ մ. քանզի յարեաւ լոյս քո՝ Քրիստոս. օրհնեա՛։ Ա՛յսօր խաւարն անգիտութեան հալածեցաւ երբեմն լուսովն. եւ զի ծագեա՛ց լոյս գիտութեան՝ յարուցեալն ի մեռելոց Քրիստոս. օրհնեա՛։

† Ա՛յսօր զամբիկ մեր զինամբ Քրիստոսի. ապաստա՛ւ ոճն ցընծութեամբ. նորընծայեալք ի հնութենէ մեղաց անկելով ‖ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց։ Ա՛յսօր հրեշտակն լուսափայլ ի յերկինից իջեալ. զարհուրեցո՛յց ըզպահապանան. եւ սուրբ կանանցն քարոզէր ասելով Քրիստոս։

Ո՛րով լուսանալ միաշաբաթի՛ն կանխեցի՛ն կանայքն ի գերեզմանն. ի խընկել զանապական մարմինն։ Եւ զոյն ըզվէմն բարձեալ ի դրաց գերեզմանէ՛ն. եւ լսեալ բարբառ ի հրեշտակէ՛ն. եթէ յարեաւ Քրիստոս և խաւարեաց ըզմահ։ Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքեալացն. եւ տալ աղջիկն կենդանարար. առաքեա՛ց ընտա՛ ի փրկութիւն աշխարհաց։

Փանմ՚ոք յարնւթեան քո Տէր։ Պատրանօք նախատեաժձիր ի մերկացաք ի լուսոյն. ինկ յարուեան մր Միածնիդ ըզգեցաք զանմահութիւն փանմ՚ոք։ Խարանօք փայտին ճաշակեցաք ըզմահ. ինկ ի փայտ՚ն կենաց նորոգեցաք ամենեքեան փանմ՚ոք։

Ըն՚ոդ կանանց իւղաբերան առ քիզ առաւօտուն մրք կենդանիդ յաւիտենից Քրիստոս ընկալ և ըզմեզ. փառանակ սուրբ աւետաւոր զբաժինդ. զբթութիւն քո մեզ հանդիպեցոյ յաւուր պիտութեան. մընախիտարել ըզհոգիս եւ լուսաւորել։ Ըն՚ոդ նոքա՚ն աւետարան նուիեան մր քարոզ՚ցին. ըզքո՚ջ մկայն ըսպանեալ։ ար յաթեարդ ի մեռելոց ամենազօր թագաւոր անմահ։

Ո՚ր անճառ էնւթեամբ չծրդ ես փառակից. չարչարիլ մարմնով յանձն առեր վասն մեր. ‖ մընչաքննելոյ ծրհնութեամբ ի հրեշտակաց ծրհնեալ ես Տէր։ Ո՚ր էակդ ես ընդ չծր եւ սուրբ Հոգւոյն. խաչեցար և թաղեցար կամաւ չծր վասն մեր. մընչաքննելոյ։ Ո՚ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փառաք. չնորհելով առաւուածապէս յարութիւն ամենեցուն. յամենայն ազգաց յաւիտենից ծրհնեալ ես Տէր։

Հգ. Ո՚ր ի քրովբէական կառսդ հաճեցիս. այսօր ինձեր յերկինից ի գաղա առաքելոցն առաքդ Հոգի. ‖ ծրհնեալ ես թագաւոր անմահ։ Ո՚ր գրնաս ի վերայ թեւոց հողմոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսն սուրբ Հոգի. ծրհնեալ։ Ո՚ր խնամեցս տեսչութեամբ գոս գաղատածս. այսօր ընկեր ի հանատասել գեկեղեցի քո սուրբ Հոգի. ծրհնեալ։

Հն. Ջհոգիս ծառայից քոց Քրիստոս. ընկալ ի գաղա անդրանկաց գրելոց ի յերկինս։ Ընկալ վասն անցա

ըզբանաւոր պանապրապս ի մէ՛նչ. և չնորհեալ նոցա ընթերցութիւն գոանել յաւուրն յիմանալ։ Հաչտեա՛ ի ձեռըն սուրբ մանկանդ և արեան քո՛ Տէ՛ր. եւ պարգեւեա՛ նոցա գանել յաջակողմեանըն քո՛։

ՄԺ. Յարուցելոյն ի մեռելոց բնակարանն մայր եւ կոյս. որ ըզնընչի ցեանլսըն յԱդամայ կենագործէ անապական. ‖ զքե՛զ մեծացուցանե՛մք որ օրհնեալդ ես ի կանայս։ Աւրաւղին երկնի՛ւ և երկրի ևզեր տաճար և առաքանան. որ ըզնընչի ցեանլսըն մեր հրեղէն նորոգէ. զքե՛զ։ Կենրակրողին տիեզերաց արքունեցեր ըզքո՛ սուրբ ըզկաթն. որ ըզնընչի ցեանլսըն մեր վերըստին նորոգէ. զքե՛զ։

Խ2. Ո՛ր գանտանան բանուկըս քո՛ ի խաչին տարածեցեր Քրիստոս Աստըւած. եւ նըչան յաղթութեան ետուր մեզ. ‖ տէ՛ր ողորմեա՛ մեր պահեա՛։ Ո՛ր գաշխարհակեցոյց բազկատարած ութիւն խաչի քո՛ Քրիստոս Աստըւած. գաւազան զօրութեան ետուր մեզ. տէ՛ր ողորմեա՛։ — Փառք Հօր։ Ո՛ր ըզմեռանալն ի ճաշակմանէ վայրէին յանցանաց. կենդանոյ վայրկեանն կենագործեցեր. տէ՛ր ողորմեա՛։

— Այժմ և միշտ։ Ա՛յսօր նոր խորհել կոչի ցեանլք ի Քրիստոս. ազատեա՛լք արեամբ գառինն Աստուծոյ. պարբերա՛լք ընդ երկնայնոցն ասելով Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց։

Մաղթանք. փառք հրաշափառ յարութեան. — Ինչ՝ չհամբարձաւ։

Ալէլուիա. Ցրոնկոն Ա2

ՅԱՒՈՏԱԿՈՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ա՛յսօր մեծ ա՛ւետիք Ադամայ նախահաւրն ետուաւ.

ամբի ար նբ՚ինչ՚ես լուանաու՛ եղե՛ւ քեզ յարուցանե՛լըն Քրիս-
տո՛ս ‖ Ա՛ստըւա՛ծ հաւրցըն մերոց։ Ա՛յսօր ձայն աւե՛տեաց
յեւանի գոչե՛ն լըսելիս զբսաւերքն իւրա՛մբերք տե՛ռաք
յարուցեա՛լ ըզյարութի՛ւնըն քո՛ ընդ Քրիստո՛ս Ա՛ստըւա՛ծ։
Ա՛յսօր հրեշտակք յե՛րկինց իջի՛ւանլ ասե՛ն գա՛ւեաթի՛ս
մա՛ռգիտե՛ն. յարեա՛ւ խանչի՛լեա՛ն և յաղո՛յց ըզձե՛ռ ընդ
ի՛նքեան՛ն Ա՛ստըւա՛ծ։

Գ. ՂՈՑԷՐ ‖ օրհնեցէ՛ք և բարձր ա՛պաւրէ՛ք ընդա՛մ յա՛-
յեաւա՛ն։ Ա՛յսօր Տէրըն մե՛ր յարեա՛ւ. և՛ կայք պա՛-
հեացո՛ւք ընդ հրեշտա՛կս. յաղթակա՛ն երգո՛ւմ օրհնեցէ՛ք։
Ա՛յսօր սիւն լո՛ւսոյ ծագեա՛ց. ա՛ւրըն եկեղե՛ցւոյ յարու-
ցեա՛լն ի մեռելո՛ց Քրիստո՛ս օրհնեցէ՛ք։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՒ

Ա՛ստուածածի՛ն ասէ՛ր լո՛ւսոյ. ա՛ր մարմնո՛վ պա՛րա-
գրեալ ա՛ն՚ճառանա՛ր ծրնա՛ր ըզՏէրն Ա՛ստը՛ւա՛ծ ‖ զքե՛զ
բարե՛բանեա՛լ մեծացու՛ցանե՛մք։ Ո՛ւրա՛խ լեր և բեր-
կրեա՛ մա՛յր ե՛ւ կո՛յս. քա՛նզի ծնեա՛ւն ի կուսէդ ա՛յսօր
վերըւա՛ւն յարութեա՛մբ ծ՚ընա՛ւ ի կո՛յս գե՛ռնգա՛նէ՛ն.
զքե՛զ։ Ցընծա՛ և զուարճացի՛ր հարա՛ւն ի յե՛րկրի՛ ե՛ր-
կնից. քա՛նզի այսո՛ր երկնայնոցն իջի՛ւանլ տայի՛ն քեզ զա՛-
ւետիս յարութեան մե՛ռածնի՛ Որդւո՛յ քո՛. զքե՛զ։

Ի-ՀՈՎՀԱՆ Ա-Ե՛Ա. 3-Վ։ Ի. 1։ Եւ ի միաշաբաթո՛ւն։ 18։
Երէ՛ փառք յարութեան։ Գէղերէ Լուսապայծառ։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՒ

Ա՛յսօ՛ր ըզպատե՛ւք չարչարանաց եղէ՛ց Ի՛սրաէլի փո՛-
խեցեր. ի՛ վե՛րկնութի՛ւն հոգւո՛ց զաւրի՛կ աւրը յարու-
թեա՛մբ քո՛ Քրիստո՛ս։ Ա՛յսօ՛ր ընդ արեւմո՛ւտս օրինակի՛ն
ա՛նցա՛ւ զառա՛ջնըն գնո՛ւմնոց. պարգեւեցե՛ր մե՛զ զա՛ռն
Ա՛ստուածո՛յ զարի՛ւնըդ քո՛ փրկակա՛ն։ Ա՛յսօ՛ր ընդ
անդրանկացն ազատութեա՛ն ա՛զատեցե՛ր ըզգերեալն.
պըտուղ կե՛նաց ընծի՛ացեալո՛ց և ա՛նդրանիկ մե՛ռելոց։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Ա՛յսօր հրճուանք ի յերկինս. աւրախանան ընդ մարդկան. որք լինիլ ի յերկնից ան աւետիս աշխարհի. ցընծացէք այսօր ‖ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց: Ա՛յսօր դուարթունեան ի վիմին. խընկարերից սուրբ կանանցն. փողէր ձայնիւ ցընծութեամբ պատմել աշակերտացն ասելով. ցընծացէք այսօր Քրիստոս: Ա՛յսօր վիմին հաւատոյ. եւ յուվհաննու սիրելւոյ. ընդ հակառակս ընթացեալ ի գերեզմանն յարուցելոյն. զոր տեսեալ պատմէին Քրիստոս: Ա՛յսօր եւ մեք զուարճացեալք. պայծառասցուք ոգնիւս. ընդ հաչտութեանն Աստուծոյ մի՝ մեանց արկցուք զիրկըս սիրով. եւ միաբան գոչեսցուք Քրիստոս:

Ա—օ— երէ՝ յարո՛ղեան է յոյնէն: Քո. Աասացուք:

Զինի Սուրբ Աստուածին զքինոս ղեկեցուցանել. Մաշ. Փրկել զմեզ: Քո. վասն լսելի: Քոհ. Օրհնութիւն և փառք: Ե՛ ելանէն է գո՛ս էկեղեցոյն խօսի՛ և ասիպօրնաս, խնկով և հոգեկո՛ւ, և ամենայն զարդո՛ւ. և պատանէն

ՇԱՐԱԿԱՆ Ա2

Ա՛յսօր յարեաւ ի մեռելոց փեսայն: Երէ՛ գո՛ն: 529:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ. Ի ՂԱ՛

Փա. Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիովն: 353:

Ալէլուիա. ալէլուիա:

Ընթերցուած ի գործոց առաքելոց: Ա. 1

Զբանն առաջին զոր արարի՝ վասն ամենայնի, ո՛ Թէոփիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ուսուցանել, մինչև յօրն պատուիրելոյ առաքելոցն ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ՝ զորս ընտրեացն, և վերացաւ: Որոց յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւրոց, ի բազում ապացուցանաս, յաւուրս քառասուն երևեալ նոցա և ասել վասն արքայութեանն Աստուծոյ: Եւ ի հաղորդել ընդ նոսա հասցի՝ պատուէր ետուր նոցա յերուսաղեմ մի՛ մեկնել, այլ սպասել աւետեացն Հօր՝ զոր լուարուք յինէն: Զի

Յովհաննէս մկրտեաց ի Յուր, այլ դուք մկրտիցիք ի Հոգին սուրբ, ոչ յետ բազում ինչ աւուրցս այսոցիկ: Եւ նոքա մնաուցեալ հարցանէին զնա և ասէին. Տէր, եթէ ի ժամանակի սմա յայսմիկ հաստացանելոց իցես զարքայութիւնն Իսրայելի: Ասէ ցնոսա. ոչ է ձեզ գիտել ըժամս և զժամանակս, զոր Հայր եդ յիւրում իշխանութեան. այլ առջիք զօրութիւն ի հասանել Հոգւոյն սրբոյ ի վերայ ձեր, և եղիջիք ինձ վկայք յերուսաղէմ և յամենայն Հրէաստանի և ի Սամարիա, և մինչև ի ծագս երկրի: 8:

Ջոյնէ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Հասեալ կայեն ոտք մեր առ դրունս քո Երուսաղէմ:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԶ. 2:

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան ի գերեզմանն ընդ արեւագալն, և ասէին ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուսցէ մեզ զվէմն ի դրաց գերեզմանին: Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր զվէմն ի գերեզմանէն. քանզի էր մեծ յոյժ: Եւ մտեալ ի ներքս ի գերեզմանն, տեսին երիտասարդ մի՝ զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ ըզգեցեալ պատմուճան սպիտակ, և զարհուրեցան: Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ երկնչիք. զՅիսուս խնդրէք զՆազովրեցի զխաչելեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահաւադիկ տեղին ուր եդին զնա: Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս, եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ի Գալիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ: Եւ երթեւ լուան՝ եղին և փախեան ի գերեզմանէն, քանզի զահի հարեալ էին. և ոչ ումեք ինչ ասացին, զի երկնչէին: 8:

Եւ շուրջ ֆալով ելնելեցեաւ, նախ երևաւ յարեևելեան կողմն ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ Ա2

Ընդ լուսանալ միաշաբաթին: Ա. երես+ պատ: 28:

Ջոյնէ Օրթի Դէպ յարեևելս կողմս:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԹ. 38:

Վասն թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ որ յԱրի-

մաթեայ էր, աշակերտ Յիսուսի ի ծածուկ վասն ահին Հրէից, զի թարձցէ զմարմինն Յիսուսի. և հրամայեաց Պիղատոս. եկին և թարձին զնա: Եկն և Նիկոդեմոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս՝ ի գիշերի զառաջինն, և երեր ըզմուռս խառն ընդ հալուէս՝ իբրև լտերս հարիւր: Առին զմարմինն Յիսուսի, և պատեցին կտաւովք խնկովքն հանդերձ, որպէս օրէն էր Հրէից պատել: Եւ էր ի տեղւոյն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ, և ի պարտիզի անդ դերեզման նոր, յորում ոչ ոք երբեք էր եդեալ: Անդ վասն ուրբաթուն Հրէից, զի մօտ էր գերեզմանն, եդին զՅիսուս: 42:

Եւ եղեն յաւելուածք կողմն ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱԿ

Առաքեցար ի Հօրէ Բանդ Աստ: Ա. երես պոռն: 29:

Զկնի Օրթի Դէպ յաւելուած երգոյ:

Արդյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԻԳ. 50:

Վասն թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ահա այր մի, անուն Յովսէփ, որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար, սա չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա, յԱրիմաթիայ քաղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեան Աստուծոյ. սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. և իջուցեալ զնա պատեաց պատանուակաւ, և եդ ի կառաջոյ գերեզմանին, ուր չէր բնաւ ոք եդեալ: Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լուսանայր. և երթային զհետ նորա կանայք՝ որ եկեալ էին ընդ նմա ի Գալիլէէ, տեսին ըզգերեզմանն, և որպէս եղաւ մարմինն նորա: Դարձան, և պատրաստեցին խունկս և իւղս, և ի շաբաթուն հանդարտեցին վասն պատուիրանին: 56:

Եւ գան ի հարուածն կողմն ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲՁ

Ի գերեզման զս կանխեցին կան: Ա. երես պոռն: 32:

Զկնի Օրթի Դէպ ի հարս երգոյ:

Արդյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԵ. 42:

Վասն թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, քանզի ուրբաթ էր՝ որ ի շաբաթըն մտանէր, եկեալ Յովսէփ որ յԱրիմաթիայն էր, այր

պարկեշտ, նախատրաբ, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ, համարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն, եհարց զնա և ասէ, թէ արդարև այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրև ստուգեաց ի հարիւրապետէ անտի, չնորհեաց զմարմինն Յովսեփայ: Եւ Յովսէփ գնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա՝ պատեաց կտաւովն, և եդ ի գերեզմանի՝ զոր էր փորեալ ի վիմի, և թաւալեցոյց վէմ մի ի դուռն գերեզմանին: Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբայ և Յովսեայ տեսին զտեղին ուր եդաւ: Եւ իբրև անց շաբաթն, Մարիամ Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբայ և Սողովմէ՝ չոքան պատրաստեցին խունկս, զի եկեսցեն օծցեն զնա: ԺԶ. 1:

Եւ գտան ի հեռուստին կոչի ասելով

ՇԱԲԱԿԱՆ ԲԿ

Քո յարութեանդ փառք վայելէ: Ա· Էքէ· պառն: 36:

Ջկնէ Օրթի Դէզ է հեռու կոչտա:

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԸ. 57:

Վասն թաղման Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև երեկոյ եղև, եկն այր մի մեծատուն Յարիմաթեայ, որում անուն էր Յովսէփ, որ աշակերտեցաւ իսկ Յիսուսի. սա մատուցեալ առ Պիղատոս խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի. յայնժամ Պիղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն: Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կտաւովք, և եդ ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց ի վիմի. և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ մի մեծ՝ գնաց: Այդ էր Մարիամ Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն, նստէին հանդէպ գերեզմանին: Եւ ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուրբաթուն, ժողովեցան քահանայապետքն և փարիսեցիքն առ Պիղատոս, և ասեն. ասէր, յիշեցաք զի մոլորեցուցիչն այն ասէր մինչ կենդանին էր, թէ յետ երից աւուրց յառնեմ: Արդ հրամայեա զգուշանալ գերեզմանին մինչև յերից աւուրս, զուցէ եկեալ աշակերտքն գիշերի՝ գողանայցեն զնա, և ասիցեն ժողովրդեանն, թէ յարեաւ ի մեռելոց, և լինիցի

յեաին մոլորութիւնն չար քան զառաջինն : Աւե ցնոսա Պիղատոս . ունիք զզօրականն , երթայք զգուշացարուք որպէս և գիտէք : Եւ նոքա երթեալ զգուշացան գերեզմանին , և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրականօքն : 66 :

Եւ ապա ֆան յոպեանն , յոբեմրեան կողմն ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԽԱՉԻ ԱՋ

Որ զանարատ բազուկս քո : Ա . երէ պոռ : 156 :

ՋՆՆԻ ՍԱՂՄՈՍ Դ . ՅԱՅՆԻ .

կՅ . Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց . և եռաւր ուրախութիւն սրտից մերոց :

ՓԽ . Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած : 438 :

ՋՆՆԻ ԱԼԵԼՈՒԻԱ ՕՐԻՒ

Արդ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԺԹ . 16 :

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ ետ զնա ի ձեռս նոցա , զի ի խաչ ելանիցէ : Եւ նոքա առեալ տանէին զնա . և բարձեալ էր ինքնին գխաչափայտն , և ելանէր ի տեղին՝ որ անուանէր գաւգաթան , և կոչէր երբայեցերէն Գողգոթա . ուր և ի խաչն խակ հանեին զնա , և ընդ նմա երկուս ևս այլս աստի և անտի , և ի մէջ զՅիսուս : Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս , և եդ ի վերայ խաչին . և էր գրեալ . Յիսուս Նազովրեցի թագաւոր Հրէից : Զայն տախտակ ընթերցան բազումք ի Հրէից , զի մօտ էր ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս . և էր գրեալ երբայեցերէն՝ դաղմատերէն և յունարէն : Ասեն գՊիղատոս քահանայապետքն Հրէից . մի՛ գրեր թագաւոր Հրէից , այլ թէ նա ասաց՝ թագաւոր եմ Հրէից : Պատասխանի ետ Պիղատոս . զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի : 22 :

Աղ . Սրբ . տրտղ . Եւ ևս խաղաղութեան : Վասն ի վերուստ : Եւ պեռնոփրքն գանգատապանն . և ՋՆՆԻ՝ ֆուղ . Սուրբ խաչիս : Աղ . Պահպանեա :

Եւ ի պառնալն յեկեղեցին՝ ախոնին երէց Նորաստեղծեալ Բանն : Քր . Խնդր : կնցս : ՅԱՅՆԻ : Աղ . Քոյ ամենազօր և հրաշալի յարութեանդ . ասս ՋՆՆԼ ՅՀամբարձումն :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ի պատն Հաճո Հոդովին է գետառն Եփեղեցոյն, և ասէն

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ. Ի ԸՆԹ-

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիոնի և : 353 :

ըմբռնեցուած ի գործոց առաքելոց: Ա. 1:

Զբանն առաջին՝ զոր արարի վասն ամենայնի : 533 :

Զոյնէ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Դու յարուցեալ գթասցիս ի վերայ Սիոնի, ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

ՉՈՆԷ Ալէլուիա Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԲ. 13 :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին աւուր ի գիւղ մի, որ հեռի էր յԵրուսաղեմէ հարիւր և վաթսուն ասպարիսաւ, և էր անուն նորա՝ Եմմաուս. և նոքա խօսէին ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն անցելոց : Եւ եղև ընդ խօսելն նոցա և ընդ վիճել՝ և ինքն իսկ Յիսուս մերձեցաւ և երթայր ընդ նոսա : Եւ նոցա աչք կալեալ էին առ ի չճանաչելոյ զնա : Եւ ասէ ցնոսա. զինչ են բանքդ՝ վասն որոյ վիճիքդ ընդ միմեանս մինչդեռ գնայքդ, և տրտմեալ էք: Պատասխանի ետ մի ումն ի նոցանէ՝ որում անուն էր Կղէովպաս, և ասէ ցնա. դու միայն կաս յԵրուսաղէմ, որ ոչ գիտացեր զինչ գործեցաւ ի նմա յաւուրս յայսոսիկ : Եւ ասէ ցնոսա. զինչ : Եւ նոքա ասեն. զՅիսուսէ Նազովրեցւոյ, որ եղև այր մարգարէ, հզօր արդեամբք և բանիւք առաջի Աստուծոյ և ամենայն ժողովրդեանն. ա՛րդէօ մատնեցին զնա քահանայապետքն և իշխանքն մեր ի դատաստան մահու, և հանին զնա ի խաչ : Մեք սակն ունէաք թէ նա է որ փրկելոցն է գիտասել. այլ և հանդերձ այսու ամենայնիւ, այս երրորդ օր է յորմէ հետէ այն գործեցաւ: Այլ և կանայք ոմանք ի մէնջ զարմացուցին զմեզ, որք կանխեալ ընդ առաւօտս չոգան ի գերեզմանն, և ոչ գտին զմարմինն նորա. եկին և ասեն, թէ և տեսիլ ևս հրեշտակաց տեսին, որք ասէին զնեռանէ թէ կենդանի է: Եւ գնացին ոմանք ի մէնջ ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս՝

որպէս կանայքն ասացին, բայց զնա ոչ տեսին: Եւ նա ասէ ցնոսա. ո՛վ անմիտք և հեզդասիրտք ի հաւատալ յամենայնի՝ զոր խօսեցան մարգարէքն. ո՞չ զնոյնս պարտ էր չարչարել Քրիստոսի, և մտանել ի փառս իւր: Եւ սկսեալ ի Մովսէսէ և յամենայն մարգարէիցն՝ մեկնէր նոցա որ ինչ յամենայն գիրս գրեալ է զնմանէ: Իբրև մերձեցան ի գիւղն յոր երթային. և նա պատճառէր հեռացոյն ևս ուրեք երթալ: Եւ բռնագատեցին զնա և ասեն. առ մեզ ապիր, զի ընդ երեկս է, և տարաժամեալ է օրս: Եւ եմուտ ապանել անդ ընդ նոսա: Եւ եղև ի բազմելն նորա ընդ նոսա, առեալ զհացն՝ օրհնեաց, և բեկ և եա նոցա. և նոցա բացան աչք և ծանեան զնա, և նա եղև ի նոցանէ աներեւոյթ: Եւ ասեն ցմիմեանս. ո՞չ խակ և սիրտք մեր ճարէին ի մեզ, մինչ խօսէր ընդ մեզ զճանապարհին, և որպէս բանայր մեզ զգիրս: Եւ յարուցեալ նոյնժամուն դարձան յԵրուսաղէմ, և գտին ժողովեալ զմիառաքեանսն և զորս ընդ նոսայն էին, և ասեն՝ թէ արդարև յարեաւ Տէր և երևեցաւ Սիմովնի: Եւ նոքա պատմէին զայն որ զճանապարհէնն, և թէ զիարդ եա ծանօթս նոցա ի բեկանել հացին: 35:

Եւ ելանէն խալխ և աւետարանաա, ինկուվ և մոխինօվ, և ուխնայն ղարդոսվ ի գոռա, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՋ

Ա՛յսօր զանկիկ մեր գնանամբ Քրիստոսի. արասցո՛ւք աճն ցընծութեամբ. նորոգեալքս ի հնութենէ մեղաց անկրով ‖ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց: Ա՛յսօր հրեշտակքն լուսափայլ ի յերկինից իջեալ. զարհուրեցո՛յց ըզպահապանան. և աւետիս կանանցն քարոզէր անկրով Քրիստոս: Ա՛յսօր նոքա խրատէլ կոչեցեալք ի Քրիստո՛ս. պատասխա՛նք աբեամբ զառիոնն Աստուծոյ. պարծացո՛ւք ընդ երկնաւորսն անկրով Քրիստոս:

ՋԱՒ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: Ի. 1:

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ ի միաշաբաթուէն Մարիամ Մագդաղենացի գայ ա-

առաւօտուն ընդ արշալոյսն ի գերեզման անդր, և տեսա-
նէ զվէմն բարձեալ ի դրանց գերեզմանին: Ապա ընթա-
նայ և գայ առ Սիմովն Պետրոս և առ միւս աշակերտն
զոր սիրէր Յիսուս, և ասէ ցնոսա. բարձին զՏէր ի գե-
րեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ ուր եդին զնա: Ել Պե-
տրոս և միւս աշակերտն՝ և գային ի գերեզմանն. ընթա-
նային երկոքեան ի միասին: Եւ միւս աշակերտն յառա-
ջեաց ընթացաւ վաղագոյն քան զՊետրոս՝ և եկն նախ ի
գերեզմանն. և խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ
կտաւքն, բայց ի ներքս ոչ եմուտ: Եկն և Սիմովն Պե-
տրոս՝ որ գայր զկնի նորա, և եմուտ ի գերեզմանն. և
տեսանէ զկտաւսն զի կային անդ. և վարշամակն որ էր
ի գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր, այլ ուրոյն
ծալեալ ի մի կողմն: Յայնժամ եմուտ և միւս աշակեր-
տըն, որ եկեալ էր յառաջագոյն ի գերեզմանն, հաւա-
տաց. զի չէ՛ւ գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա
ի մեռելոց յառնել: Զոգան դարձեալ առ միմեանս աշա-
կերտքն: Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին և
լայր. և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ի գերեզմանն, և
տեսանէ երկուս հրեշտակս ի սպիտակս, զի նստէին՝ մի
ի մնարից և մի յանուսից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի:
Եւ նոքա ասեն ցնա. կին դու, զի լաս: Ասէ ցնոսա.
զի բարձին զՏէրն իմ ի գերեզմանէ ասեմ՝ և ոչ գիտեմ
ո՛ւր եդին զնա: Զայս իրրև ասաց, դարձաւ ի թիկունս
կոյս, և տեսանէ զՅիսուս զի կայր, և ոչ գիտէր թէ
Յիսուս իցէ: Ասէ ցնա Յիսուս. կին դու, զի լաս, զո՞
խնդրես: Նմա այսպէս կարծեցաւ՝ թէ պարտիզպանն իցէ.
ասէ ցնա. ակր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա ինձ ո՛ւր
եդեր զնա, զի ես առից զնա: Ասէ ցնա Յիսուս. Մա-
րիամ: Եւ նա դարձաւ և ասէ ցնա եբրայեցերէն. բաբ-
բունի. որ թարգմանի՝ վարդապետ: Ասէ ցնա Յիսուս.
մի՛ մերձենար յիս, զի չէ՛ւ ես եղեալ եմ առ Հայր իմ. այլ
երթ դու առ եղբարսն իմ, և ասա ցնոսա. ելանեմ ես
առ Հայրն իմ և առ Հայր ձեր. և Աստուածն իմ և Աս-
տուած ձեր: Գայ Մարիամ Մագդաղենացի՝ և պատմէ
աշակերտացն եթէ տեսեալ նա զՏէր, և զայս ինչ ասաց
ցնա: 18։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԱՋ

Սո՛ւրբ խաչն օգնակա՛ն հաւատացեալից. կանգնեցա՛ւ ի յերկրի յաղթո՛ղ թշնամւոյն. եկա՛յք ժողովուրդք երկրպագեսցո՛ւք: Ա՛րարիչն Ա՛ստուած բարձրացա՛ւ ի խաչի՛ն. եւ զմեռեալս մե՛զօք փայտի՛ն ճաշակմանն. ի՛ սմա՛ նո՛րոգեալ կեա՛նդանացոյց: Ի՛ միւսանգամ գա՛ղաեան Ա՛ստուա՛ծ ծո՛ւրս ունի՛ն. սո՛ւրբ խաչն ե՛րեւի՛ եւ լուսաւո՛րէ. զի՝ նա՛ է յոյս հաւատացեալից:

ՍԱՂՄՈՍ Դ. ՅՈՒՆԻՍ.

Կ3. Նշանեցաւ ա՛ռ մեզ լոյս երեսաց քոց. և հաւր ուրախութիւն արարից մերոց:

Փս. Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած: 438:

ՋՆԻՒ ՕՐԹԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԹ. 31:

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Իսկ Հրեայքն՝ քանզի ուրբաթ էր, զի մի՛ անդէն ի խաչին ապականիցին մարմինքն մինչև շաբաթն, զի էր օր մեծ շաբաթուն այնորիկ, աղաչեցին զՊիղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա, և բարձցին: Եկին զինուորքն, և զառաջինոյն խորտակեցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն որ ընդ նմա ի խաչն ելեալ էր: Բայց իբրև եկին առ Յիսուս, և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին զբարձս նորա. այլ մի ոմն ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս նորա, և վաղվաղակի ել արիւն և ջուր: Եւ որ տեսան՝ վկայեաց, և ճշմարիտ է վկայութիւն նորա. և նա գիտէ՝ թէ ճշմարիտ ասէ, զի և դուք հաւատասջիք: Այս եղև, զի լցցի գիրն, եթէ ոսկր նորա մի՛ փշրեսցի. և դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ հայեսցին ի նա՝ յոր խոցեցինն: 37:

Եւ տրուղ Սրխոաքն. Եւ ևս խաղ: Վասն ի վերուստ: Եւ պետնոտքըն ջանքասպանն և ջուր խոցն աչխարհի:

ՋՆԻՒ Բ. Սուրբ խաչիս: Աղ. Պահպանեա:

Եւ է պատնէշն յերկնչեցին տրուղ Սրխոաքն.

Եւ ևս խաղ: Բահ. Օրհնութիւն: Եւ ոտ ասէն. Խոնարհեցո և Ապրեցո:

ՄԵՍԵԻ Յ–ՐՈՆԵԱՆ ԱՋ. ՓՈՐՁ. Ասացուած։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Ձ

Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կան։ Ա· ԵՐԵ+ պոան։ 28։

Ջինի Փոր· վ՝ան խազաղ։ Աղ· Հայր գթած։ Ե– ապ–

ՍԱՂՄՈՍ ՃՂԻ· Յ–Ն–

Գովեա երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած քո Սիովն։

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ։

Ո եզ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն, պարարտու– թեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։

Առաքէ զբան իւր յերկիր, վազվազ ընթանան պատ– գամք նորա։

Դնէ զձիւն որպէս զաստ, և զմէգ որպէս փոշի ցա– նեաց։

Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ նո– րա ո՞ կարէ կալ։

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շնչեացին հողմք և զնաացին ջուրք։

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդարութիւն և զի– բաւունս Իսրայէլի։

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր, և զդատաս– տանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

Ալէլուիա Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ Ի· 19։

Վ՝ան յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթուջ աւուրն, և դրօք փա– կելովք՝ ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հրէից, եկն Յիսուս և եկաց ի մէջ նոցա, և ասէ ցնո– սա· ողջոյն ընդ ձեզ։ Իբրև զայս ասաց, եցոյց նոցա զձեռսն և զկողս իւր. և խնդացին աշակերտքն իբրև տեսին զՏէր։ Ասէ ցնոսա դարձեալ· ողջոյն ընդ ձեզ· որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես առաքեմ զձեզ։ Եւ զայս իբրև ասաց, փչեաց ի նոսա և ասէ· առէք Հոգի սուրբ· եթէ ումեք թողուցուք զմեղս, թողեալ լի– ցի նոցա· եթէ զուրբ ունիցիք, կալեալ լիցի։ Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն՝ անուանեալն երկուորեակ,

ոչ էր ընդ նոսա յորժամ եկին Ցիսուս : Ասէին ցնա այլ աշակերտքն , եթէ տեսաք զՏէր : Եւ նա ասէ ցնոսա . եթէ ոչ տեսից ի ձեռս նորա զնշան բևեռացն , և արկից զմատունս իմ ի տեղիս բևեռացն , և մխեցից զձեռս իմ ի կողս նորա , ոչ հաւատամ : 25 :

Ապ· Քաք· Խնդր : կնցս : Յայնէ· Աղ· Թագաւոր խաղ :

Ցայս ցՔնանդս և դնել ցկէս·ուկէ երէսդ·ոնէն , է ՀՀչէրէ երէ՞ Առաւօտ լուսոյ : Քարո՞ յոտոտօդոտ և յէրնէկոյ · Աստացաք : ՑԷրնէկոյ Մէսնէդէ , Ցարոնէն է Յայնէն : կնցս և ՍԱՂՄՈՍ՝ Յայնէ· — Եւ դնել ցՀմբէրդոն Աոտօդոտ երէ՞ Ցարոնէն է Յայնէն : Եւ դնել ցՊԼնոէկոպէ Արարչական ոչ ոսէ , Բայց է կէս·ուկէ ՀնօրտատեզծեսՀ ոտտ :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԱԿ.

ՄԵՌԵԼՈՑ Ի·

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱՂ

Ասացեալ ի Հօրէ Բանդ Աստուած ի փրկութիւն : 29 :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՉ

Օրհնեալ ես դու Քրիստոս որ : Էր տոքտն : 130 :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ· Յայնէ ·

Քնզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիովն և : 353 :

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԳ· 1 :

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Բայց ի միաշաբաթիուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն՝ եկին ի գերեզմանն , բերին զխունկան զոր պատրաստեցին , և այլ կանայք ընդ նոսա : Եւ գտին զվէմն թաւալեցուցեալ ի գերեզմանէ անտի , և մտեալ ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն Տեառն Յիսուսի : Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա վասն այնորիկ , և ահա արք երիս առ նոսա ի հանդերձս լուսաւորս : Եւ իբրև գահի հարան՝ և խոնարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր , ասեն ցնոսա . զի

*խնդրեք զկենդանին ընդ մեռեալս , չէ աստ , այլ յա-
րեաւ : Յիշեցէք որպէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն ի
Գալիլեա , և ասէր՝ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատնել
ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց , և ի խաչ ելանել , և յեր-
րորդ աւուր յառնել : Եւ յիշեցին զբանն նորա : Եւ
դարձան պատմեցին զայս ամենայն մեռաւանիցն , և այ-
լոցն ամենեցուն : Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի և
Յովհաննա և Մարիամ Յակովբայ և այլք ընդ նոսա՝ որ
պատմեցին զայս առաքելոցն . և երևեցան առաջի նոցա
շաղփաղփութիւն բանքն նոցա՝ և չհաւատային նոցա :
Բայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ ի գերեզմանն , և հա-
յեցեալ տեսանէ զկտաւան լոկ՝ զի կային . և գնաց ընդ
միտս զարմացեալ , թէ զինչ եղև : 12 :*

Բ֊ր· Խնդրեացուք : կենդ : Յ֊նէ֊ : Աղ· Բուժ ամենապօր :

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

*Մինչև ցկէ֊բ֊կէ Երբ֊բ֊ը֊ընեան՝ ոչ ասէ ես առ Աստուած ,
այլ յեաւ Հայր մերն՝ ՍԱՂՄՈՍ Յ֊նէ֊ :*

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ· Յ֊նէ֊ .

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիովն : 353 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ժ.Զ· 2 :

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան ի գեր : 534 :

*Ես յեաւ ես֊ենոյ ես֊եբ֊ընին՝ Բ֊ր· Եւ ևս խաղաղու-
թեան : Բ֊հ· Օրհնութիւն : Խոնարհեցո Ե Ապրեցո :*

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Կ

Առաքեցար ի Հօրէ Բանդ Աստուած : Ա· Երե֊ պոե֊ն : 29 :

Ես֊յեաւ Համբարձեալն· Բ֊ր· Վասն խաղ : Աղ· Հայր զթած :

ՍԱՂՄՈՍ ՃՁԴ· Յ֊նէ֊ .

Գովեա Երուսաղէմ զՏէր , և օրհնեա զԱստուած : 542 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ· 1 :

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Բայց ի միաշաբաթուն վաղ քաղ ընդ առաւօտն : 543 :

Բ֊ր· Խնդր : կենդ : Յ֊նէ֊ : Աղ· Թագաւոր : Հայր մեր :

Ա · ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԲՋ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՋ

Ի վերակացութեան քո կանխեցին կանայքն զիւղս : 32 :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա2

Պայծառացիր եկեղեցի հրճուանօքաց յարութեամբ Քրիստոսի՝ որ յարեաւն այսօր ի մեռելոց . զբոլոսկեաց զքեզ խաչին ընդ[1]ուր՝վ ‖ Ա՛սաւուած հարցըն մերոց : Ա՛յսօր նպարայ յինքեան ընկերծանուցին բնաւ մանկ . քանզի որ յԱդամ մեռանելքն էին կենդանացան յարութեանմբ Քրիստոսով Ա՛սաւուծոյ : Ա՛յսօր ցընծան մանկունք առաքեսոյ քանզի Քրիստո՛ս յարուցեալ վարեաւոյց զսուզ եւ զտրտմութիւն . եւ լուսաւորեաց զաշխարհս Ա՛սաւուած :

Գ · Ըզտէր օրհնեցէ՛ք ‖ բա՛րթր ապրէ՛ք ըզնա յաւի՛տեան՝ն : Ա՛յսօր է զոր արար Տէր եկայք ցընծացո՛ւք . ասեցէ՛ք ո՛ւրախութեանմբ մի՛նչև յանկիւնս սերդանդ՛ոյ բա՛րթր : Բարձրացուցէ՛ք ըզտէր Ա՛սաւուած մի՛ր զո՛վ մարգարէ՛ն . երկրպագո՛ւցէք պատուանդանի՝ն ոտից նորա . որ երանի ըզդաւանկնէ՛ք մանու ի մէ՛ջ՝նէ բա՛րթր :

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Ա2

Որ զաւետս Հոգւոյն ի հրեղէն ի հրեշտակէն : 193 :

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Ա2

Թո՛ւնա իմ ‖ Ո՛ո՞՛՞՛՞՛

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.2

Ի՝ բարձանէց ‖ Փանա՛ռք յարութեան քո Տէր: Պա՛տրանօք նախատանեցեր մերկացաք ի լուսոյն. իսկ յարութեա՛մբ Քրիստոսիդ ընդգեցաք զանմահութիւն փանա՛ռք: Խաբանօք փայտին ճաշակեցաք ըզմահ. իսկ ի փայտէ՛ն կենաց նորոգեցաք ամենեքեան փանա՛ռք:

ՍԱՂՄՈՍ Ե

Կ3· Տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով պատկեցեր զմեզ:

Փխ· Բանիւ իմոյ ունկն դիր Տէր, և ի միտ առ զաղաղակ իմ:

Եայեաց ի ձայն աղօթից իմոց, թագաւոր իմ և Աստուած իմ:

Ես զքեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առաւօտս լուիցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտս պատրաստ եղէց յանդիման լինել առ քեզ:

Ոչ թէ դու Աստուած կամիս զանօրէնութիւն, և ոչ բնակեսն առ քեզ չարք, մի՛ անօրէնք բնակեսցեն առաջի աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ որ գործեն զանօրէնութիւն, կորուսանես զամենեսեան որք խօսին սուտ:

Զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր պիղծ առնես դու Տէր, այլ ես ըստ բազում ողորմութեան քում մտից ի տունդ քո, և երկիր պագից ի տաճար սուրբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարութեան քում. վասն թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ զճանապարհս քո:

Զի ոչ գոյ ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, և սիրտք նոցա նանրեալք են:

Որպէս գերեզման բաց է կոկորդ նոցա, լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն:

Դատեա զնոսա Աստուած, զի անկցին ի խորհրդոց իւրեանց· ըստ բազում անպարշութեան նոցա մերժեա զնոսա՝ զի դառնացուցին զքեզ:

Ուրախ լիցին ամենեքեան որք յուսացեալ են ի քեզ, յաւիտեան ցնծասցեն, և բնակեսցես դու ի նոսա:

Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան քո, զի օրհնեա-

ցնս դու զարդարն. Տէր, որպէս դինու հաճութեամբ քով պահեցեր զմեզ :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ. 13 :

Յնա յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին : 538 :

Քարոզ. Խնդրեսցուք : կեցո : Աջող. Քառ ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ Ե

Կց. Տէր որպէս դինու հաճութեամբ քով պահեցեր զմեզ :

Փխ. Բանից իմոց ունկն դիր Տէր, և ի միտ : 546 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ. 1 :

Վասն յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Բայց ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ առաւօտն : 543 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ

Ի գերեզման քո կանխեցին կան : Ա. Երէ+ փառ : 32 :

ՍԱՂՄՈՍ Ի

Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն, ի փրկութեան քում ցնծացէ յոյժ :

Ցցանկութիւն սրտի նորա եառուր նմա, և զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ի նմանէ :

Ժամանս սրարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո, և եդեր ի գլուխ նորա պսակ ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց ի քէն, և եառուր նմա ընդ երկայն աւուրս, յաւիտեանս յաւիտենից :

Մեծ են փառք նորա ի փրկութեան քում, զփառս և զմեծվայելչութիւն դիցես ի վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր, յողորմութենէ Բարձրելոյն նա մի՛ սասանեսցի :

Գտցի ձեռն քո ի վերայ թշնամեաց քոց, և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Դիցես զնոսա որպէս հնոց ի հուր՝ ի ժամանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա, և հուր կերիցէ զնոսա :

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, և զաւակ նոցա յորդւոց ի մարդկանէ ։

Խոտորեցան ի քէն չարութեամբ, խորհեցան խորհուրդ զոր ոչ կարացեն հաստատել ։

Արասցես զնոսա հալածեալս, ի միացուածս քո պատրաստեսցես զերեսս նոցա ։

Բարձր լեր Տէր, ի զօրութեան քում. օրհնեսցուք և աղմա ասասցուք զօրութեան քում ։

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու ։ ԻԴ· 13 ։

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին ։ 538 ։

Քարդ· Խնդրեսցուք ։ կեցո ։ Աղքե· Թագաւոր ։

Ա · ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԲԿ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԿ

Քա յարութեանդ փառք վայելէ երկայնամիտ ։ 36 ։

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՋ

Օրհնեալ ես Տէր ‖ Աստուած հայրենեաց մերոց ։ Որ բարձրացար ի խաչի ի վանս անդի մարդկան. ապաքեա զքո զդրմութիւնդ ի պահօճնեայս և յերկրպագեա Աստուած ։ Որ զամենայնէն յանձն առեր վասն մեր բարեբան. խնդնայեա յարքայեայ քո յարութեանդ քո Աստուած ։

Գ· ԸնդՏէր օրհնեցէք ‖ բարձր արարչէք ըզնա յաւիտեան ։ Որ յանեապատական յայնմ նըմանի բարեբանեալն ի հրեշտակաց. կամաւոր չարչարանաց համբերմանէն խոյի մանկունս բանին. անդադար օրհնեցէք և գովեցէք բարձր ։ Եւ ինձաւ ի զերեզմանն անապականն և աւրբ մանկունս վ. զի նորոգեսցէ ըզհրաշափառութիւն մեռանելութեան մերոյ յարութեանն իւրով· օրհնեցէք և գովեցէք բարձր ։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա.Զ

Մնծացուցանեմք զքեզ որ ի Հօրէ Բանդ և ան։ 195։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.Զ

Ա՛ղաչեմք քեզ Հօր էարկից քո խաչ ելեր կամաւ Հօր ո՞ղորմեա։ Ա՛նմահութեանց արժանի գրիսաոս. ի գերեզմանն ի ջեր սրպէս մարդ ողորմեա։ Եւ յերրորդ աւուր յարեար. յոյս յարութեանն ցուցար մեզ ողորմեա։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ընդ կանանցն իշխեալքան առ քեզ առաւծամբք կենդանիդ յաւիտենից գրիսաոս ընկալ և լսեր. փոխառակ խնդրեն զծրհնաբանութիւնս։ Փոխառանիկ սիրդ աւետաւոր զբարիսնայն. զիթելիւն քո մեզ հանդիպեսցի յաւուր գալստեանդ. մխիթարել ըզհոգիս եւ լուսաւորել։ Ընդ նմա՛ն աւետարան նուիրեա՛մք քաջ բոզիճ՛՛ացո՛ւք. ընդ՛՛՛ միայն ըզաքանչելի՛՛ սեպ. որ յարիսոյ ի մեռելոց ամենազօր թագաւոր անմահ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃՇԻ

Գովեա երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած։ 542։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԻԴ. 36։

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի գրիսաոսի։

Մինչ դեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց ի միջ նոցա՝ և ասէ ցնոսա. խաղաղութիւն ընդ ձեզ. ես եմ՝ մի՛ երկնչիք։ Եւ զահի հարեալ երկնչէին, և համարէին ոգի ինչ տեսանել։ Եւ ասէ ցնոսա. զի խռովեալ էք, և ընդէր խորհուրդք գալանին ի սիրտս ձեր. տեսէք զձեռս իմ և զոտս, զի ես նոյն եմ. չօշափեցէք զիս և տեսէք. զի ոգի մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէք զի ունիմ։ Եւ զայս ասացեալ՝ ետոյց նոցա զձեռսն և զոտս։ 40։

Քարոզ. Խնդրեսցուք։ Կեցո։ Աջիւ. Քում ամենազօր։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՃՇԻ

Գովեա երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա զԱստուած։ 542։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ . 13 :
Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային ի նմին : 538 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Քա յարութեանդ փառք վայելէ : Ա · Եզե+ պոռն : 36 :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ

Փխ · Քեզ վայելէ օրհնութիւն Առաւած ի Սիովն : 353 :
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ . 36 :
Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Մինչ դեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց : 549 :
Քոչող · Խնդրեցուք : կեցո : Աղեխ · Թագաւոր :

Ա · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ · ԳԶ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԶ

Իւզաբեր և սուրբ կանայքն ողբալով փութա : 38 :

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա2

Ընդ երիս մա՞նկունան ծրհնաբանեն . բարե՛բա-
նեմք ըզքեզ Քրիստոս ‖ Աառաւա՛ծ հաւրցըն մերոց :
Ո՛ր էջեր ի յերկինից խոնարհութեամբ . եւ խաչի՛
համբերեալ փըրկեցեր ըզմեզ . Աառաւա՛ծ : Թանզեցար
ի նոր ի գերեզմանն . եւ յարուցեա՛լ նորոգեցեր ըզ-
աիեզերս Աառաւա՛ծ :

Գ· ԸնդՏէր ծրհնեցէ՛ք ‖ բարձր աշխարք ըզնա՝ յաւի-
տեան : Ջխաղաւաղն անհամբ եւ զԱառաւաժըն յաւի-
տեա՛նից . ամենեսի՛ն ժողովուրդք բարեբանեցո՛ւք
բարձր : Ո՛ր մանուամբն ըզմահ խափանեաց եւ յարու-
թեամբն իւրով զյարութիւն մեզ պարգեւեա՛ց բարձր :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա2

Ո՛ր ըզհրեշտակին ընձայեալն . լուեա՛լ հիացեալ
բերկրեա՛ցան . ‖ բարեխաւսեա՛ց . վասըն մե՛ր . մեք ծրհ-

նահանջ՝ մի զօրհնեա՛լդ ի կա՛նայս։ Ո՛ր ընդհատն Աստուած յորժամ՝ քո՛ւմ կրնցեր անկիզելի մարմնո՛վ. բարեխօսեա՛՛։ Ո՛ր զաղջ չափելին յէից ի գերկնս քո բարձեալ դիեցուցեր կաթնա՛՛ն. բարեխօսեա՛՛։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.Զ

· Ո՛ր խո՛նարհեցար ի յերկինից եւ ի՛նձ ի յերկիր. մրաժի՛ն Որդի եւ Բա՛նդ Աստուած ‖ ողորմեա՛՛ բանեաւո՛ր հօտի։ Ո՛ր կա՛նգնեցեր ըզխա՛չ քո ի մէջ երկրի. եւ ելեա՛լ բարձրացար փըրկեցեր ըզտի՛եզերս. ողո՛ր։ Թա՛ղեցա՛ր ի նո՛ր ի գերեզմանի՛ եւ յարո՛ւցեալ յերրո՛րդ աւուր ի յերկինս համարձաւ. ողո՛ր։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ո՛ր անճա՛ռ էա՛ռնեամբ Հո՛րդ ես փառակից. չարչարի՛լ մարմնո՛վ յանձն առեր վասն մե՛ր. ‖ մի՛շտընջենաւո՛ր ո՛րհնեա՛լեամբ ի հրեշտակաց օրհնեա՛լ ես Տէ՛ր։ Ո՛ր էա՛կդ ես ընդ Հո՛ր եւ սուրբ Հոգւո՛յն. խա՛չեցար և թա՛ղեցար կամաւ Հո՛ր վասն մե՛ր. մի՛շտընջենաւո՛ր։ Ո՛ր միւսանգա՛մ գա՛լոց ես հայրե՛նի փառա՛ք. չնո՛րհելով առաւո՛տապէս յարութի՛ւն ախեղերաց. յամենայն արարածո՛ց յաւիտենի՛ց օրհնեա՛լ ես Տէ՛ր։

ՍԱՂՄՈՍ Դ.Ը

ԿՅ · Բարձր արարէ՛ք զՏէր Աստուած մեր. երկիր պագէ՛ք պատուանդանի ոտից նորա, զի սո՛ւրբ է։

ՓԽ · Տէր թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք. որ նստեա՛ւ ի քրովբէս, սասանեցաւ երկիր։

Տէր ի Սիո՛ն մեծ է, և բարձր է ի վերայ ամենայն ժողովրդոց։

Խոստովան եղիցուք անուան քո՛ւմ մեծի՛, զի ահաւոր և սո՛ւրբ է, և պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ։

Դո՛ւ պատրաստեցեր ուղղութի՛ւն, զիրաւունս և զարդարութի՛ւն Յակովբայ դո՛ւ արարեր։

Բարձր արարէ՛ք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէ՛ք պատուանդանի ոտից նորա, զի սո՛ւրբ է։

Մովսէս և Ահարոնն երիցունք նորա, Սամուէլ ընդ այնոսիկ որ կարգան զանուն նորա :

Կարգային առ Տէր և նա լսէր նոցա, և ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :

Պահէին զվկայութիւն նորա և զհրամանս զոր ետ նոցա :

Տէր Աստուած մեր, դու լսէիր նոցա · Աստուած, դու քաւիչ լինէիր, վրէժխնդիր ի վերայ ամենայն գործոց նոցա :

Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէք ի լեառն սուրբ նորա, զի սուրբ է Տէր Աստուած մեր :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ե · 1 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն. և իբրև նըստաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտքն նորա. և բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր. Երանի աղքատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից : Երանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարեսցին : Երանի հեզոց, զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր : Երանի որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն արդարութեան, զի նոքա յագեսցին : Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գըտցեն : Երանի այնոցիկ՝ որ սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն : Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեսցին : Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից : Երանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ՝ վասն իմ. ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին : 12 :

Բ·բոշ· Խնդրեսցուք : Կեցո : Աղաչ· Քոմ ամենազօր :

ՅԵՐԿՈՅԻՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԸ

Կց · Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր : 551 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ· 36 :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Մինչ դեռ դոյն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց : 549 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Իւղաբեր և սուրբ կանայքն ողբալ : Ա· Երե+ պառն : 38 :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ

Տէր ո՛վ կացցէ ի խորանի քումմ, կամ ո՛վ բնակեսցէ ի լեառն սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ գործէ զարդարութիւն, խօսի զճշմարտութիւն ի սրտի իւրում :

Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, և չար ընկերի իւրում նա ոչ արար :

Նախատինս ի մերձաւորաց նա ոչ առնու, արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործ :

Զերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ, երդնու ընկերի իւրում և ոչ սուտ :

Զարծաթ իւր ի վարձու ոչ տայ, կաշառս ի վերայ իւրաքանչ ոչ առնու. որ զայս արասցէ, նա մի՛ սասանեսցի յաւիտեան :

· Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ե . 1 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն. և իրրև : 552 :

Բ·ԲՂ· Խնդրեսցուք : կեցո : Աչք+ · Թագաւոր :

Ա · ՈՒՐԲԱԹ · ԳԿ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԿ

Յարեաւ Տէրն ի գերեզմանէն : Ընդ յառնել : 42 :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՁ

Լո՛յզ ո՛ր ի հրեղէն յամթոռ բարձրացեալ համեցիր երեքտասներեան ձայնիւ ի գանուց հոգեղինաց օրհնութիւնս. ‖ Ա՛ստուա՛ծ հաւրցդն մերոց : Պատկերացկից եղեր հոգեղէն բնութեանդս. մարդասիրապէս գերթացար կուսական ծնընդեամբդ անպատեցեր զմեզ Ա՛ստուա՛ծ : Քանզի միշն յանցանօք ամենեքեան մեռանաք. ա՛յլ ի քո՛ւէդն քո Քրիստոս ամենեքեան նորոգեցաք ի փառս. Ա՛ստուա՛ծ :

Գ. Ըղձեր ‖ օրհնեցէք և բա՛ղթեր արարէ՛ք ըղնա յա՛ւիտեան։ Որ բանիւաղ հանդիպի յաներեւութեան ի յաթոռ ըզմեզ խաչի ի յանձն էառ վասն ազգի մարդկան. օրհնեցէք։ Եւ ի կաղանդոն արեւուն աղբերէն. նորոգեցան արարածք եւ անմահացան. օրհնեցէք։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա.

Զքեզ երեւեալ դուն առ եղեկիէլ մարգարէիւ։ 196։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.

Ա՛նըսկիզբըն բանդ անբաժանելի ծընանիդ Հօր. որ վասըն մեր մարմնացար ի կուսէն. ըզմեզ խաչի ի յանձն առեր և թաղեցա՛ր յերկրի։ Ա՛յսօր զանմահ և զանապական մարմինըն տեսանն. կա՛ռնայքն որպէս մեռեալ խընկե՛լ խընդրէին. այլ հրեշտակին ձայնեալ ասէր. զի խընդրէ՛ք ըզկենդանին ընդ մեռեալս։ Նա՛ ըզԹնառնէն կանգնեց և զդժոխս անէրեաց. յարթուցեալ ի մեռելոց Քրիստոս Աստուած. պարգեւէ ազգի մարդկան զմեծ զոր՛մբմութիւնն։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.

Սոսկալի տեսիլ հրեշտակին. ի վանահա՛ր քո գերեզմանին. ընդպահապատ նորն զարհո՛ւրեցոյց։ Խմանալիդն մարմնական ձայնի՛ւ. բարբառէ՛ր ա՛ռ սո՛ւրբ կանանցն փարատեցոյց զուզ եւ զալրո՛մութիւն։ Ո՛վ կանայք ըզգնաք աստուածասէրք. զամենեցո՛ւն զոյն եւ զյարութիւն. ընդ մեռեալսն պէ՛ս խընդրէք։

Փայլակնառնձեւ հրեշտակն ի՛ջեալ յերկնից զարհո՛ւրեցոյց ըզպահապանան. եւ սո՛ւրբ կանայքն խընդա՛ւթեամբ լըցոյց։ Աստուածասէրք կանայք ցընծացէ՛ք այսօր յարեա՛ւ Քրիստոս ի մեռելոց. եւ լո՛յս մե՛ծ աշխարհի՛ ծագեաց։ Ա՛ւետիս լըւեալ ի սո՛ւրբ հրեշտակէն. ընթանայիմ առ աշակերտսըն պատմելով նոցա զյարո՛ւթիւնըն Տեառն։

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ

ԿՅ · Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ :

ՓԽ · Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր , զի : 315 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԻԱ · 1 :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յետ այսօրիկ գարձեալ յայտնեաց զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց՝ առ ծովեզերբն Տիբերեայ , և յայտնեաց այսպէս : Էին ի միասին Սիմովն Պետրոս , և Թովմաս՝ անուանեալն երկուորեակ , և Նաթանայէլ որ ի Կանայ Գալիլեացւոց , և որդիքն Զեբեդեայ , և այլք յաշակերտաց անտի երկու : Ասէ ցնոսա Սիմովն Պետրոս . երթամ ձուկն որսալ : Ասեն ցնա . գամք և մեք ընդ քեզ : Գնացին և մտին ի նաւ , և յայնմ գիշերի կալան և ոչ ինչ : Իբրև այգ եղև կայր Յիսուս յեզր ծովուն , բայց ոչ ծանեան աշակերտքն թէ Յիսուս էր : Ասէ ցնոսա Յիսուս . մանկունք , միթէ ունիք ինչ ուտելոյ : Պատասխանեմք նմա ասեն ցնա . ոչ : Ասէ ցնոսա . արկէք յաջակողմն նաւին զուարանդ , և գտանիցէք : Արկին՝ և ոչ կարէին ձգել ի բազմութենէ անտի ձկանցն : Ասէ աշակերտն այն զոր սիրէր Յիսուս՝ ցՊետրոս . Տէր է այն : Սիմովն Պետրոս իբրև լուաւ թէ Տէր է , արկաւ զիւրև զսպածանելին՝ քանզի մերկ էր , և ընկէց զինքն ի ծովն . և այլ աշակերտքն նաւաւն խակ գային , քանզի չէին հեռի ի ցամաքէն , այլ իբրև երկերիւր կանգնաւ , քարշէին զգործն հանդերձ ձկամբն : Իբրև ելին ի ցամաք , տեսանեն կրակեայ կայծականց , և ձուկն մի ի վերայ , և հաց : Ասէ ցնոսա Յիսուս . բերէք ի ձկանց այսմ՝ զոր զուգդ կալարուք այժմիկ : Ելաւ Սիմովն Պետրոս , և ձգէր զգործն ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամբք , հարիւր յիսուն և երիք . և այնչափ ինչ կայր , և ոչ պատառեցաւ գործն : Ասէ ցնոսա Յիսուս . եկայք ճաշեցէք : Եւ ոչ ոք յաշակերտացն իշխէր հարցանել՝ թէ գու ո՛վ ես , զի գիտէին թէ Տէրն է : Գայ Յիսուս և առնու զհացն՝ և տայ նոցա , նոյնպէս և զձուկնն : Զայս երիցս անգամ երևեցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յարուցեալ ի մեռելոց : 14 :

Բ֊ՐՂ · Խնդրեսցուք : կեցո : Աղ֊Ի · Քառ ամենազօր :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂՄՈՍ ՂԱ

ԿՅ · Տեսին ամենայն : ՓԽ · Օրհնեցէք զՏէր : 315 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ե · 1 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն . և իբրև : 552 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Յարեաւ Տէրն ի գերեզմանէն : Ա · Եբե+ պոան : 42 :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ

Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն զգեցաւ , զգեցաւ Տէր զօրութիւն՝ ընդ մէջ իւր ածաւ :

Հաստատեաց զաշխարհ զի մի՛ սասանեսցի. պատրաստ է աթոռ քո ի սկզբանէ , յաւիտեանս դու ես :

Ամբարձան գետք Տէր , և ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց . յարիցեն գետք ի գետոց իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց , սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու :

Սքանչելի ես դու Տէր ի բարձունս, վկայութիւնդ քոց մեք յոյժ հաւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութիւն Տէր , ընդ երկայն աւուրս :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԻԱ · 1 :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր : 555 :

Քրոջ · Խնդրեացուք : կեցո : Աղբե+ · Թագաւոր :

Ա · ՇԱԲԱԹ · ԴԶ

Տօն է գլխատման Յովհաննու Մկրտչին :

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԶ

Փառաբանակից Հօր Որդի որ վասն մեր խաչեր : 44 :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԶ

Նախայաւիտեան Բանին պատմող առաքեցար աշխարհի առաքը Յովհաննէ Մկրտչի · ‖ աղաչեա՛ զԱստած-

տա՞ծ համրցըն մերոց։ Ո՛ր ընդհրէշտականցն անտեսանե՞լ
լի՞ն. յարգանդի կուսին տե՞սանել քո և երկրպագե՞լ.
աղաչեա՛։ Որք հաւատով ըզյիշատակըս քո տօնեմք. եւ
անդադար ձայնիւ ընդքեզ ունիմըք բանբեխօս. աղաչեա՛։

Գ. Ը՞ղՏԷր ‖ Գո՛վեցէք ըզՏէր Քրիստո՞ս միշտ եւ
յա՛ւիտեա՛ն։ Զմեծին ի ծնո՛ւնդըս կանանց զկանխակե-
ա՛ին եւ զՄկրտչին Յովհաննու. զառաքինութեան ըզ-
հա՛նդէս. տօնելով այսօր ի ձայն հընչմա՛ն. գո՛վեցէք։
Խա՛յտացե՛ք յերովպայի Հնգուով ի ծընընդեանն Քրիստո-
սի. որ ի փըրկութիւն աշխարհի յայտնեցաւ Աստուած
բա՛ն. գո՛վեցէք։ Ցանապատի բարբառո՛յ ձայնի ընդՄկ-
կըրտչին Յովհաննու զյաղթանակ մարտի ընդդըլխամամ-
նըն կատարե՛մք այսօր ըզյիշատակ. գո՛վեցէք։

ՄԵՒԱՑՈՒՍՑԻ Ա.Զ

Որ զԲանն Աստուած բառական եղեր ընդունել։ 197։

ՈՂՈՐՄԵՆ Ա.Զ

Կա՛րապետ արքայո՛ւթեանն երկնից տա՛ւրք Յո՛վհաննէ՞ս
Մկրտչի. որ եղե՛ւ աշխարհի քա՛րոզ փըրկութեան
յաւիտենից. ‖ աղո՛ւթիւք սորա՛ Տէր լո՛ւր մեզ եւ ո՛ղ-
որմեա՛։ Ո՛ր առաւել քան ըզմարգարէ՞ս մե՛ծ ի ծնո՛ւն-
դըս կանա՛նց. որ ըզքե՛զ մե՛ղ յայտնեաց Աստուած և
մա՛րդ յերկրի՛ երեւեա՛լ. աղո՛ւթիւք։ Զայն բարբառոյ յա՛-
նապատի և կատարիչ խորհըրդոյ. զըլխատեա՛լ այսօր ի
Հերովդեայ վերափոխեցաւ ի գաւա՛ս անմարմնո՛ց. աղո՛-
ւթիւք։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Երկնաքաղաքացի՛ն Յովհաննէ՞ս մե՛ծ ի ծնո՛ւնդըս կա՛-
նա՛նց քարո՛զեր յանապատի սգով արարո՛ղ բարբառո՛վ.
ըղծագո՛ւմըն լուսոյ արեգականն արդարո՛ւթեա՛ն։ Ձըն-
մարիտ մարգարէ և ձեռնադրող Ո՛րդւոյն Աստուծոյ. յա-
ռաջընթա՛ց կարապետ և պատմո՛ղ աստուածայինն օրի-
նացն. հորդէր ճանապարհս Թագաւորին յաւիտե՛նից։

Յանձնարէն զինաբրուսըն մալ՝ գնեալ Հերմոգինէսի . ի պարգեւի մանրն խընդրէր ըզդրնխս մարգարէին . չի՞ ջուցանել զարուեստին և զանձնօթս լսպատէրն :

ՍԱՂՄՈՍ ՁԸ · Ի ԲԽ–·

ԿՁ · Աստուած փառաւորեալ է ի խորհուրդս սրբոց իւրոց , մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ որ շուրջ են զնովաւ :

ՓԽ · Զօդրմութիւնս քո Տէր , յաւիտեան օրհնեցից , ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիւնս քո բերանով իմով :

Աստցե՛ր թէ աշխարհս ողորմութեամբ չինեսցի , յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո :

Եգի ուխտ ընտրելոց իմոց , երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ քո , և չինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո ,

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեացդ քոց Տէր , և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ո՞վ է յամպս՝ որ հաւասարէ քեզ , կամ ո՞վ նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ :

Աստուած փառաւորեալ է ի խորհուրդս սրբոց իւրոց , մեծ և ահաւոր ի վերայ այնոցիկ որ շուրջ են զնովաւ :

Տէր Աստուած զօրութեանց , ո՞նման է քեզ . հզօր ես դու Տէր , և ճշմարտութիւն քո շուրջ է զքեզ :

Դու տիրես զօրութեանց ծովու , և զխռովութիւն ալեացդ նորա դու ցածուցանես :

Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւորս զամբարտաւանս , ի զօրութիւն բազկի քո ցրուեցեր զթշնամիս քո :

Քո են երկինք և քո է երկիր , զաշխարհս լրիւ իւրով դու հաստատեցեր , զհիւսիս և զնարաւ դու արարեր , Թաբոր և Հերմոն յանուն քո ցնծասցեն ,

Քո է բազուկ և քո է զօրութիւն , զօրացի ալ քո և բարձր եղիցի ձեռն քո :

Յարդարութիւն և յիրաւունս հաստատեալ է աթոռ քո , ողորմութիւն և ճշմարտութիւն գնասցեն առաջի երեսաց քոց :

Երանի ժողովրդեան որ գիտեն զօրհնութիւնս քո Տէր ,

ի լոյս երեսաց քոց գնասցեն, և յանուն քո ցնծասցեն զօրհանապազ, և յարդարութեան քում բարձր եղիցին:

Պարծանք զօրութեանց մերոց դու ես, և ի կամս քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր:

Ի Տեառնէ է օգնութիւն արբոյն Իսրայելի՝ թագաւորին մերոյ:

Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ որդիս քո և ասացեր. եդից զօգնութիւն ի վերայ հզօրին, և բարձր առարից զընտրեալն ի ժողովրդենէ իմմէ:

Գտի զԴաւիթ ծառայ իմ, իւղով սրբով իմով օծի զնա:

Ձեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ իմ զօրացուցէ զնա:

Մի մեղիցէ նմա թշնամի, և որդի անօրէնութեան մի չարչարեսցէ զնա:

Հարից առաջի նորա զթշնամիս նորա, և զատելիս նորա ի պարտութիւն մատնեցից:

Ճշմարտութիւն իմ և ողորմութիւն իմ ընդ նմա, և յանուն իմ բարձր եղիցի եղջիւր նորա:

Եդից ի ծովս զձեռն նորա, և ի վերայ գետոց զաջ նորա:

Նա կարդասցէ առ իս, հայր իմ ես դու, Աստուած ընդունելի փրկութեան իմոյ:

Ես անդրանիկ արարից զնա, և բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի:

Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմութիւն իմ, և ուխտ իմ հաւատարիմ ընդ նմա:

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից զզաւակ նորա, և զաթոռ նորա որպէս զաւուրս երկնից:

Թէ թողցեն որդիք նորա զօրէնս իմ, և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ:

Թէ զարդարութիւնս իմ անարգեսցեն, և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն:

Հարից գաւազանաւ զանօրէնութիւնս նոցա, տանջանօք զանիրաւութիւնս նոցա:

Բայց զողորմութիւն իմ ոչ արգելից ի նոցանէ, և ոչ նենգեցից ճշմարտութեան իմում, և ոչ անարգեցից զուխտ իմ, և ինչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ՝ զայն ոչ արհամարհեցից:

Միանգամ երդուայ ի սրբութիւն իմ, թէ Դաւթի ես ոչ ստեցից:

Զաւակ նորա յաւիտեան կացցէ , և աթոռ նորա՝ որպէս արեգակն առաջի իմ, որպէս լուսին՝ ի հաստատեալ է յաւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս :

Իսկ արդ դու մերժեցեր և անարգեցեր և բնդ վայր հարեր զօծեալ քո :

Դարձուցեր զուխտ ի ծառայէ քումմէ , պղծեցեր յերկրի զարբուբիւն նորա :

Քակեցեր զամենայն պարիսպս նորա, և եղեր զամուր նորա ի զոզումն :

Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանապարհի, եղև նա նախատ դրացեաց իւրոց :

Բարձր արարեր զաջ նեղչաց նորա , ուրախ արարեր զամենայն թշնամիս նորա :

Դարձուցեր զօգնութիւն ի սրոյ նորա , և ոչ ընկալար զնա ի պատերազմի :

Անարգեցեր զարբուբիւն նորա , և զաթոռ նորա յերկրի կործանեցեր :

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա , և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո ի ապառ , բորբոքեսցի որպէս հուր բարկութիւն քո :

Իսկ արդ յիշեա և տես թէ ո՛վ է իմ հանդիպատ. մինթէ ի դո՞ւր ինչ առեղծեր զամենայն որդիս մարդկան :

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր ի ձեռաց դժոխոց :

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք, զոր երդուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով :

Յիշեա զնախատինս ծառայի քո , զոր ընկալայ ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր, նախատեցին փոխանակ օծելոյ քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած յաւիտենից յաւիտենից. եղիցի եղիցի :

Ալէլուիա. ալէլուիա :

ԸՍՓիթրցուած յԱռակաց : Ը. 4:

Զձեզ առաւելեմ, ո՛վ մարդիկ, և բաչխեմ զբարբառ իմ որդւոց մարդկան : Խնացարուք անմեղք զխոհականութիւն. և անխրատք դիք ի սիրտս ձեր. ունկն դիք ինձ, զի զպարկեշտս բարբառիմ, և բղխեմ ի շրթանց իմոց

զաղղութիւնս : Զի գՀշմարտութիւն խոկասցէ կոկորդ իմ, և պիղծ են առաջի իմ չրթունք սուտ : Աբդարութեամբ են ամենայն պատգամք բերանոյ իմոյ, և ոչ ինչ գոյ ի նոսա ծռութիւն և ոչ թիւրութիւն : Ամենայն ինչ ուղիղ է իմաստնոյ, և յարմարեալ այնոցիկ որք գտանեն գգիտութիւն : Ընկալարուք զխրատ՝ և մի՛ զարծաթ . և գգիտութիւն քան զոսկի ընտիր : Լաւ է իմաստութիւն քան զականս պատուականս , և ամենայն ինչ պատուականն չարժէ զնա : 11 :

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ : Թ . 3:

Զայն բարբառոյ յանապատի . պատրաստ արարէք ըզճանապարհս Տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս Աստուծոյ մերոյ : Ամենայն ձորք լցցին, և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեսցին . և եղիցին ամենայն դժուարինք ի դիւրինս, և առապարքն ի դաշտս : Եւ երեւեսցին փառք Տեառն . և տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ . զի Տէր խօսեցաւ : Զայն որ ասէ . գոչեա . և ասեմ . զինչ գոչեցից . գոզջիր, ամենայն մարմին խոտ է, և ամենայն փառք մարդոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ : Յաւնջացաւ խոտն , և թօթափեցաւ ծաղիկ նորա , զի ոգի Տեառն չնչեաց ի նա, արդարև խոտ է ժողովուրդս այս. ցամաքեցաւ խոտն , և թօթափեցաւ ծաղիկն . և բան Տեառն մնայ յաւիտեան : 8 :

Ընթերցուած ի Մատաքիայ մարգարէէ : Գ . 4:

Եւ ահա ես առաքեմ առ ձեզ զԵղիա Թեզբացի, մինչ չի եկեալ իցէ օր Տեառն մեծ և երեւելի . որ պատրաստեսցէ զսիրտս հօր առ որդի, և զսիրտս առն առ ընկեր իւր , գուցէ եկեալ հարկանիցեմ զերկիր միանգամայն : Յիշեցէք զօրէնն Մովսիսի ծառայի իմոյ , որպէս պատուիրեցի նմա ի Քորէբ, զամենայն զհրամանս և զիրաւունս : 6 :

Ընթերցուած ի Գործոց առաքելոց : ԺԳ . 25:

Եւ իբրև լնոյր Յովհաննէս զընթացսն , ասէր . զո՞ ոք կարծէք զինէն թէ իցեմ . չեմ ես այն . այլ ահա գոյ զինէն իմ որում չեմ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել : Այր եղբարք, որդիք արբրահամեան առնմին, և որ ի ձեզ երկիւղածք իցեն յԱստուծոյ, ձեզ բանս այս փրկութեան

առաքեցաւ : Բայց որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ, և իշխանք նոցա՝ անճանաչ եղեն ի նմանէ, և քան զարթառայ մարգարէիցն՝ որ զամենայն չարաթեան ընթեռնուին՝ դատեալ կատարեցին. և ոչ մի ինչ պատճառս մահու գտեալ՝ խնդրեցին ի Պիղատոսէ սպանանել զնա: Եւ իբրև կատարեցին զամենայն՝ որ վասն նորա գրեալ էր, իջուցեալ ի փայտէն՝ եդին ի գերեզմանի: Այլ Աստուած յարոյց զնա ի մեռելոց, որ երևեցաւ աւուրբք բազմօք այնոցիկ, որ ելեալ էին ընդ նմա ի Գալիլէէ յԵրուսաղէմ, որք և արդ իսկ վկայք են նորա առ ժողովուրդն: Եւ մեք ձեզ աւետարանեմք զխոստումնն որ առ հարսն եղեալ էր. զի զնոյն Աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յարուցեալ զՅիսուս. որպէս և ի սաղմոսին գրեալ է՝ յերկրորդում. որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ : 33 :

Ձ-ՅԻ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :

Կարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ, ի յորովայնէ յօրսովային երկրպագեալ, սպասաւոր եղև Բանին Աստուծոյ. և լուեալ զահաւոր ձայնն, ազազակէր ասելով. ահա գառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեղս աշխարհի :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ջ. 14 :

Վասն Տիառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս, քանզի յայտնի եղև անուն նորա. և ասէր, թէ Յովհաննէս Մկրտիչ յարեաւ ի մեռելոց, և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նմանաւ : Այլք ասէին՝ թէ Եղիա է, իսկ այլքն՝ թէ մարգարէ է, կամ թէ իբրև զմի ի մարգարէից : Իբրև լուաւ Հերովդէս, ասէ. զորոյ ես զգլուխն հատի զՅովհաննու՝ սա է, նա յարեաւ ի մեռելոց : Զի ինքն Հերովդէս առաքեաց կալաւ զՅովհաննէս, և կապեաց զնա և եդ ի բանտի, վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա, զի նա՝ կին արար զնա : Քանզի ասէր Յովհաննէս ցՀերովդէս՝ թէ ոչ է օրէն քեզ առնել զկին եղբօր քո : Եւ Հերովդիա սպասցեալ էր ընդ նմա՝ և կամէր սպանանել զնա, և ոչ կարէր : Զի Հերովդէս երկնչէր ի Յովհաննէ. քանզի գիտէր զնա այր արդար և սուրբ, և սպասէր նմա.

և լուծանել ի նմանէ բազում ինչ՝ առնէր, և քաղցրութեամբ լսէր նմա: Իբրև օր մի լինէր պարապոյ, յորժամ ընթրիս տայր Հերովդէս՝ յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց և հազարապետաց և մեծամեծաց Գալիլեացւոց, և ի մտանել դստերն Հերովդիայ և ի կաքաւել, հաճոյ եղև Հերովդի և բազմականացն: Ասէ թագաւորն ցաղջիկն. խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս, և տաց քեզ: Եւ երդուաւ նմա բազում անգամ, թէ զոր ինչ և խընդրեսցես դու յինէն, տաց քեզ՝ մինչև ցկէս թագաւորութեան իմոյ: Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր. զի՞նչ խնդրեցից: Եւ նա ասէ. զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի: Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ թագաւորն՝ ասէ. կամիմ՝ զի այժմ տացես ինձ վաղվաղակի ի վերայ սկտեղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի: Եւ տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն, այլ վասն երդմանցն և կոչնականացն՝ ոչ կամեցաւ անարգել զնա. և առաքեաց վաղվաղակի թագաւորն՝ դահիճ, և հրամայեաց բերել զգլուխն նորա: Եւ չոգաւ գլխատեաց զնա ի բանտին, և եբեր զգլուխն նորա սկտեղ՝ և ետ ցաղջիկն, և աղջիկն ետուր ետ մօր իւրում: Իբրև լուան աշակերտքն նորա, եկին բարձին զմարմինն և եդին ի գերեզմանի: 29:

Քարոզ. Խնդրեացուք. կեցո: Աղջիկ. Քանի՛ ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ ԿԶ

Ապաւաճ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ, երեսեցո զերեսս քո ի մեզ և ողորմեա մեզ:

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յամենայն ազգս փրկութիւնս քո:

Խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողովուրդք Ապաւաճ, խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողովուրդք ամենայն:

Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք, զի դու դատիս զժողովուրդս յուղղութիւն, և ազգս երկրի դու առաջնորդես:

Խոստովան եղիցին ազ քեզ ժողովուրդք Ապաւաճ, զոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն:

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ Ապաւաճ Ապաւաճ մեր:

Ապաւաճ մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ի նմանէ երկիցեն ամենայն ազգք երկրի:

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԻԱ · 1 :
Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր : 555 :

Լոյս գուարթ :

ՄԵՍԵԻՒ Գալստեան :

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն , օրհնեալ որ գաս եւ :

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ . արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ

Ո՛ր վերօրհնիս յաթոռս քերովբէից : Քէզ պատ : 310 :
Բարեխօս . Վասն խաղաղութեան : Աղաչ· Հայր գթած :

ՍԱՂՄՈՍ Զ

Յնծացէք առ Աստուած օգնական է մեր ազգ : 457 :

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԻԱ · 15 :
Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ ճաշեցին , ասէ Յսիմոնի Պետրոս Յիսուս . Սիմոնի Յովհաննու , սիրես զիս առաւել քան զդոսա : Ասէ ցնա . այո Տէր , և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա . արածեա զգառինս իմ : Դարձեալ ասէ ցնա . Սիմոնի Յովհաննու , սիրե՞ս զիս : Ասէ ցնա . այո Տէր , և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա . արածեա զոչխարս իմ , Ասէ ցնա երրորդ անգամ . Սիմոնի Յովհաննու սիրե՞ս զիս : Տրտմեցաւ Պետրոս՝ զի ասաց ցնա երրորդ՝ թէ սիրե՞ս զիս . և ասէ ցնա . Տէր , դու ամենայն գիտես , և դու իսկ ամենայն ճանաչես , և եթէ սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա Յիսուս . արածեա զոչխարս իմ : Ամէն ամէն ասեմ քեզ , զի մինչ մանուկն էիր՝ անձամբ անձին գօտի ածէիր , և երթայիր յո և կամէիր . և յորժամ ծերասցիս , ձեռս ի վեր կալցես՝ և այլք ածցեն քեզ գօտի , և տարցեն ուր ոչն կամիցիս : Զայս ասաց՝ նշանակեալ թէ որով մահու փառաւորս առնիցէ զԱստուած . և զայս իբրեւ ասաց՝ ասէ ցնա . Կո զկնի իմ : Դարձաւ Պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերտն զոր սիրէր Յիսուս՝ զի երթայր զկնի , որ և անկաւ զլանջսն նորա և ասէ . Տէր , ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ : Զնա տեսեալ Պետրոսի՝ ասէ ցՅիսուս .

տէր, իսկ սա զի: Աչէ ցնա ցիսուս. եթէ կամիմ զի կացցէ զա՝ մինչև ես գամ, քեզ զի փոյթ է, դու ետ զկնի իմ: Եւ ել բանս այս յեղբարս, և համարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցէ. և ոչ ասաց նմա ցիսուս, եթէ ոչ մեռանիցէ. այլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ զա մինչև ես գամ: Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ վասն այսոցիկ, որ և գրեացն իսկ զայսոսիկ. և գիտեմք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա: Բայց է և այլ ինչ բազում զոր արար ցիսուս, զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ միոջէ, կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս բաւական էր առնել զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին: 25:

Փոյթ. Խնդրեսցուք: Կեցո: Աչքի. Թագաւոր:

ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷ. ԴԿ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ԿԱՆՈՆԱԳԼ. ԴԿ. ՍԱՂ. ՃԽԵ. Օրհնեա անձն իմ: Ի ընդ. ջինի Հանգստեան Շաբաթ ամ:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Նորոգեալ կընդրկիք առ Աստուած. ընկեցիք հնութեանն. ի զգեստից լերանց գնչմամբ ձայնի տուք ըզփառս Աստուծոյ. և պատուիրեցէք գքաղնութիւն յարքունեցոյն ի մեռելոց: Երկնաւոր փեսային հարթանցանել ընկերացի Աստուծոյ. զարդարեսջ ի ներքոյ ի հանդերձեալս յոյսկնհոգւոյն պլսակեալ. քանզի ահա գայ ան քեզ ‖ Քրիստոս փառաց թագաւորն: Բախացեալ արդիք Սիմէոնի ի թագաւորըն Քրիստոս. ուրախացեալք ցընծութեամբ գնաք տակաւին հոգւոց մերոց նորոգեալք ի հնութենէ. եւ ընդ հրեշտակս օրհնութեամբ զՔրիստոս:

† Աքանչելի է խարհուրդ անօրէնութեանն քո Քրիստոս. ար լինէր ի չօրէ ի սէր հարսին ընկերացոյ զոր ընտրեցեր. արուն փառաբանեմս Քրիստոս անմահ թա-

գաւառը։ Էր բնակեցեալ եկեղեցւոյ քո հիմանցն. յորմէ Թովմաս հրաժարէր ոչ հաւատալ զքեզ յարուցեալն. որում ցուցեր աջոյր վտիտգոտիդն զվէրսըս մարմնոյդ։ Ասացեալ Թովմայի. չծշափէիր զկնոցուածս ոտիցն եւ զբեւեռացն. եւ գոչելով վերադառնէր Տէր եւ Աստուած դասանելով ընդարուցեալդ. որով առաք զերանելին որք ոչ տեսեալ հաւատացաք։ Ջհեւ ամս

Յաղթական քեզ օրհնութիւնք Տէր որ զխորոց։ 25։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Կ

Ո՞ր խոնարհեցար յանճառ փառացդ վենայդ անմահ եւ երկնաւոր. ի սէր հարցն քո եկեղեցւոյ. զոր մաքրեցեր աւազանի՝ն վերըստին ծնընդեամբն. ‖ օրհնեմք ընդքեզ Աստուած հարցըն մերոց։ Ո՞ր կենդանաբար նոր յարութեամբդ քո նորոգեցեր զհնացեալքըս մեղօք. որով ցընծայ այսօր եկեղեցի ընդ նորոգութեամբն բնութեան մերոյ. օրհնեմք։ Այսօր մանկամանք առաքեալք պայծառացեալք վայելչութեամբ. ասէնն ընդ զօրըս հրեշտակաց զնաւակատիս փըրկութեան մերոյ. օրհնեմք։

Գ. ԸզՏէր օրհնեցեք ‖ եւ բարձր ապրիլ՛ք ընդմի՛ յաւիտեան։ Նորոգեցարո՛ք նորոգութեամբ կենացս այսօր յարութեանդըն Քրիստոսի՝ նոր ժողովուրդք. եւ բարձր։ Նո՛ր խաղայիլ կոչեցեալք ի Քրիստոս նոր օրհնութիւնս վե՛ր առաքեսցո՛ւք. նորոգմո՛ւն տիեզերացդ յարուցելոյն ի մեռելոց. եւ բարձր։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՆ Ա.Կ

Նո՛ր խորանիդ արքայական՝ն արդարութեա՛ն նո՛ր օրհնութիւնս տացո՛ւք. ‖ եւ անդադար բարեբա՛նեսցո՛ւք։ Նո՛ր տաճարիդ անճառ լուսոյն որ ի՛ չօրէ՛ նո՛ր երգո

երկնացուք. եւ : Ջնոր խաղնատանըդ հրաշալի նոր խաչընտա՛ն բանին եւ մարմնոյ. հոգեւոր երգով բարեբա՛ նեցուք :

ՈՂՈՐՄԵՍ Ա Կ

Ո՛ր վերնատե՛ն նորոգեցեր ըզմեզ ի հնութենէ հինն Ադամայ. եւ ըզսկզբնառաջին գեղեցկութիւնըն նկարեցեր նորահաղծեալ յոգի՛ս հրաշափառակէս. ‖ ա՛ղաչեմք ըզքեզ փրկառո՛ւ մղձաւանջեալ : Ո՛ր զբարձրացոյցն նաւակատեաց խորհուրդ հանդերձելոցն այսօր ծանո՛ւցեր. կենդանարար եւ սքանչելի քո՛ յարութեա՛ մըզ ի մեռելոց. ա՛ղաչեմք : Ընդ քեզ յարուցեր յառնել յանմահութիւն զմահացու բնութիւնս. որով նըշաւա՛ր ընդ ամէն Հօր գլուխդ եկեղեցւոյ. հրաւիրելով զանդամս քո՛ ի նոյն միութիւն. ա՛ղաչեմք :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա Կ

Ա՛յսօր նոր ժողովուրդք ընդ երկնայինսդ լուսեղինա՛ցըն համաձա՛յնեալք. նորոգողին ազգի մարդկա՛ն վեր երգեցուք որ վասըն մեր մեռաւ եւ յարեաւ. ‖ ա՛մէնով փառաւորեա՛լ է քո՛ յարութիւնդ : Ա՛յսօր որդիք Սիոնի ծընեալք աւազանին չնորհօք յերդիս Աստուծոյ. ի նաւակատի՛ս տաճարի՛ բնութեա՛ն մերոյ զովինցէք զփեսային երեալ յանապատ՝ նոր գերեզմանին. ա՛մէնով : Ա՛յսօր մանկունք հաւատոյ կամարելով զնահակատո՛ւս վերի՛ն երուսաղէմի. նորոգեցէք ըզպատմո՛ւճան հոգւոց ձե՛րոց. եւ ընդ որդւոց լուսոյ նոր Սիոնի. բարեբանեցէք զՔրիստոս քահանայն. ա՛մէնով :

ՍԱՂՄՈՍ ՁԴ

ԿՁ. Յոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո, և փրկութիւնս քո տուր մեզ :

ՓԽ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր ըզգերութիւն Յակովբայ :

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո, ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

[A] *Տես ի Զեկուցումն, էջ ԺԲ :*

Լռեցուցեր զամենայն սրամտութիւնս քո, դարձար ի բարկութենէ սրամտութեան քո։

Դարձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր, և դարձո զբըրտմըտութիւնս քո ի մէնջ։

Մի՛ յաւիտեան բարկանայր մեզ Տէր, և մի՛ ձգեր ըզբարկութիւն քո ազգէ մինչև յազգ։

Աստուած դու դարձեալ կեցուացես զմեզ, ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ։

Յոյց մեզ Տէր զողորմութիւնս քո, և զփրկութիւնս քո տուր մեզ։

Լուաք զինչ խօսի Տէր Աստուած մեր. խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ և առ այնոսիկ որ դարձեալ են առ նա սրտիւք։

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նոցա, բնակել փառաց նորա յերկրի մերում։

Ողորմութիւն և ճշմարտութիւն պատահեսցին, արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին։

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսցի, արդարութիւն յերկնից երևեսցի։

Տէր տացէ զբարեգործութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարութիւն առաջի նորա գնասցէ, դիցէ ի ճանապարհի գնացս իւր։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ Գ. 14։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ դարձաւ (Յիսուս) զօրութեամբ Հոգւոյն ի Գալիլեա, և ել համբաւ գնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին. և նա ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց։ Եւ եկն ի Նազարեթ՝ ուր սնեալն էր, և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբաթու ի ժողովուրդն։ Եւ յառն նմա գիրս պեսայեայ մարգարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ. և իբրև եբաց զգիրքն՝ եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր. Հոգի Տեառն ի վերայ իմ, վասն որոյ և օծ իսկ զիս. աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս, բժշկել զբեկեալս սրտիւ. քարոզել գերեցաց զթողութիւն և կուրաց տեսանել, արձակել զվիրաւորս ի թողութիւն, քարոզել զտարեկան Տեառն ընդունելի։ Եւ խփեալ զգիրքն՝ ետ ցպաշտօնեայն և նստաւ. և ամենեցուն որ ի ժողովրդեանն էին աչք՝ ի

նա հայէին։ Եւ սկսաւ ասել ցնոսա. այսօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր։ Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմանային ընդ բանս շնորհացն որ ելանէին ի բերանոյ նորա, և ասէին. ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ։ Եւ ասէ ցնոսա. ապաքէն ասիցէք սա իս զառակս զայս, բժիշկ, բժշկեա զանձն քո. որչափ լուաք՝ զոր արարեր ի Կափառնաում, արա և սոսա ի քում գաւառի։ Եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ չէ մարգարէ ընդունելի ի քաղաքի իւրում։ Այդարև ասեմ ձեզ, զի բազում այրիք էին յաւուրս Եղիայի ի մէջ Իսրայէլի, յորժամ փակեցաւն երկինք զերիս ամս և զվեց ամիս, և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր. և ոչ սա մի ի նոցանէ առաքեցաւ Եղիա, բայց միայն ի Սարեփթա Սիդովնացւոյ սա կին մի այրի։ Եւ բազում բորոտք էին յԻսրայէլի սա Եղիսէ մարգարէիս. և ոչ օք ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն Նէեման ասորի։ Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ ի ժողովրդեանն՝ իրրև լսէին զայս. և յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարեւան լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա չինեալ էր՝ զահաւիժ առնել զնա։ Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա գնայր։ 30։

Եբր. Նաբաատեղծ։ Փոր. Խնդր։ Կեցո։ Աչ. Գուշ ամն։

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԳ

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց։

Ուրախ եղիցի Իսրայէլ յարարիչ իւր, որդիք Սիովնի ցնծասցին ի թագաւորն իւրեանց։

Օրհնեսցեն զանուն նորա օրհնութեամբ, սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս ասասցեն նմա։

Համի Տէր ընդ ժողովուրդս իւր սուրբ, և բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան։

Պարծեսցին սուրբքն փառօք, և ցնծասցեն ի հանգիստս իւրեանց, և բարձր արասցեն զԱստուած բերանովք իւրեանց։

Սուր երկայրի եւս ի ձեռս նոցա, առնուլ զհատուցումն ի հեթանոսաց, յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց։

Կապել զթագաւորս նոցա կապանօք, և զպօրաւորս նոցա ձեռնակապօք երկաթեօք:

Առնել ի նոսա զդատաստանն գրեալ. փառք այս են ամենայն սրբոց նորա:

Սրբոց Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԻԱ. 15:

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ Յսիմոնի Պետրա: 564:

Ե՛ս ելանեմ խաչե՛ա և աճեպարանա՛ և ամենայն զորքոյ յանապատան, ասելով

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ

Ա՛յսօր նըչան յաղթող ե՛րեւեալ ի յերկրի. պա՛յծառանացո՛յց զսիրելեա՛ն. զե՞րն յաղթութեան ե՛ս ա՛ւար զքեզ խաչ քո՛ տէր. ‖ ա՛պրեցուցանել զքո՛ւզ ի պանդխտեա՛նց թըշնամո՛ւյն: Փա՛յտ կե՛նաց կանդնեա՛ւ ի մէջ տի՛եզերքա՛ց. յա՛յս ե՛ւ ա՛պաւէ՛ն ա՛զգի մարդկա՛ն. սա՛ պա՛հեաց զքո՛ւզ յամենայն վըտանգո՛ւց մե՛րոց. ա՛պրեցուցանել:

Յաղթող զօրութեամբ խաչի՛ քո պահեա՛ զքո՛ւզ Քրիստո՛ս Աստուա՛ծ. ո՛ր տա՛րածեցե՛ր զքեզ՛ն քո ի նմա՛. ևւ լուա՛ծե՛ր զկնիք դատապարտութեան յանցանա՛ց մե՛րոց. ա՛պրեցուցանել:

ՍԱՂՄՈՍ Դ. ՅՈՒՆԻՍ.

Կց. Նչանեցաւ ա՛ռ մեզ լոյս երեսաց քոց և հառուր ուրախութիւն սրտից մերոց:

Փխ. Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստուած: 438:

Սրբոց Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Իէ. 50:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ (Յիսուս) զարձեալ աղաղակեաց ի ձայն մեծ, և արձակեաց զոգին: Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցեղաւ յերկուս ի վերուստ մինչև ի վայր, և երկիր շարժեցաւ, և վէմք պատառեցան, և գերեզմանք բացան, և բազում մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան, և ելեալ ի գերեզմանաց յետ յարութեանն նորա՝ մտին ի քաղաքն սուրբ, և երեւեցան բազմաց: Իսկ հարիւրապետն և որ ընդ նմա պահէին զՅիսուս՝ իբրև տեսին զշարժումն և զ-

զեալան , երկեան յոյժ և ասեն . արդարև Աստուծոյ Որ-
դի էր սա : Էին անդ կանայք բազումք , կային ի հեռաս-
տանէ և հայէին , որք եկին զկնի Յիսուսի ի Գալիլեէ
պաշտել զնա . յորս էր Մարիամ Մագդաղենացի , և Մա-
րիամ Յակովբայ և Յովսեայ մայր , և մայր որդւոցն Զե-
բեդեայ : Եւ իբրև երեկոյ եղև , եկն այր մի մեծատուն
Յարիմաթեայ , որում անուն էր Յովսէփ , որ աշակեր-
տեցաւ իսկ Յիսուսի . սա մատուցեալ առ Պիղատոս
խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի . յայնժամ Պիղատոս հրա-
մայեաց տալ զմարմինն : Եւ առեալ զմարմինն Յովսէփ՝
պատեաց սուրբ կտաւովք , և եդ ի նոր գերեզմանի՛ զոր
փորեաց ի վիմի . և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գե-
րեզմանին վէմ մի մեծ՝ գնաց : Այնգ էր Մարիամ Մագ-
դաղենացի , և միւս Մարիամն , նստէին հանդէպ գերեզ-
մանին : 61 :

Քարոզ· Եւ ևս խաղաղութեան : Ասան ի վերուստ : Ե-
պեռնոփրքն շնորհատուռն և շնորհ կոչնի աշխարհի :

Ձինի Քարոզ · Սուրբ խաչիս : Աջմէ · Պահպանեա :

Ե՛ ի պատնեշն յերկնքեցին Սուխատոփն փառոք .

Եւ ևս խաղաղութեան : Քահանայն . Օրհնութիւն և
փառք : Ե՛ սխռնին խոնարհեցո և Ապրեցո :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ Կ

Յորժամ եկին ի գերեզմանն իւղաբեր : Ա· Երե+ պատ : 47 ,

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽ

Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան նորա , օրհնեցէք
զնա ի հաստատութեան ի զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ի զօրութեան նորա , օրհնեցէք զնա
ի բազում մեծութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան , օրհնեցէք զնա
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ , գովեցէք զնա ուրախու-
թեամբ :

Օրհնեցէք զնա ի բանս քաղցր , գովեցէք զնա ի բար-
բառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա ի ձայն գոհութեան . ամենայն հոգիք՝
օրհնեցէք զՏէր :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ի . 26 :
Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ի ներքս աշակերտքն , և Թովմաս ընդ նոսա . գայ Յիսուս դրօքն փակեալք , և եկաց ի մէջ և ասէ . ողջոյն ընդ ձեզ : Ապա ասէ ցԹովմաս . բեր զմատունս քո և տես զձեռս իմ . և բեր զձեռն քո , և մխեա ի կողս իմ . և մի՛ լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ : Պատասխանի եւ Թովմաս և ասէ ցնա . Տէր իմ և Աստուած իմ : Ասէ ցնա Յիսուս . այդ զի տեսեր զիս հաւատացեր , երանի որոց ոչ իցէ տեսեալ՝ և հաւատացեն : Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս առաջի աշակերտացն իւրոց՝ որ ոչ է գրեալ ի գիրս յայսմիկ : Այլ սոյա այնչափ ինչ գրեցաւ , զի հաւատասցէք եթէ Յիսուս Քրիստոս է Որդի Աստուծոյ . և զի հաւատասցէք , և զկեանն յաւիտենական ընդունիցիք յանուն նորա : 31 :

Բառք . խնդրեացուք : կնդս : Աղքի . թագաւոր :

Բ · ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ · Ա Զ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Զ

Երգեացուք երգ նոր Աստուծոյ փրկչին մերոյ : 3 :

Յայսմ օրէ սկիզբն առաքեալ՝ ահեղ օր դիւրաւ ի հոգեւոյ քաղաքացն օրհնաբանիւն զաստիճանաբանութիւնսն սուրբ ի յայնկն :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

Ո՞ր ենկիր ի փըրկութիւն վանդ սրգի մարդկան . ‖ ըզքեզ անպատմ բարեբանեմք Աստուած հարցըն մերոց : Ո՞ճանձն անձր ըզչարչարանս և խաչի համբերեցեր . ըզքեզ : Ո՞կընքեցար վիմով յարուցիչըդ մեռելոյց . ըզքեզ :

Գ · Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բա՞ռք աբարիք ըզնա յաւիտեան : Ո՞ր անմահն մարմնով վանդն փըրկու-

թեան մերոյ ըզմահ ճաշակեաց և խափանեաց ըզմահն թագաւորութիւնն. բաց՝ թէ՝ °Ո՛ր յաւէժ կենդանութեան աշխատաչեաց ըզյարութիւն առաւաժայինն մարմնոյն պաթրգեւեաց մարդկան. եւ ե՞ւս առաւել բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ ԱԿ

Ուրախ լեր Առաւաժային. տաճար անխախ: 209:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԱԿ

Սո՛ւրբ Աստուած ո՛ր վասն մեր ըզմահ ճաշակեցեր. և յե՛րրորդ աւուր յարեա՛ր ո՞ղորմեա՛: Սո՛ւրբ Աստուած ո՛ր ըզդժոխս ա՛ւերեցեր. և զդերեալսն փրկեցեր ի նմանէ՝ ո՞ղորմեա՛: Սո՛ւրբ Աստուած ո՛ր ի յերկինս համբարձար ընդ աջմէ՛ Հօր նըստար ի՛ բարձո՛ւնս ո՞ղորմեա՛:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԱԿ

Ա՛ռաքեցար ի Հօրէ բա՛ նդ Աստուած ի՛ փրկութիւն ազգի մարդկան ‖ ծրհնեմք ըզքե՛զ սո՛ւրբ Աստուա՛ծ: Ի՛ գերեզմանն իջեր Քրիստո՛ս անմահ. եւ ի Հօրէ՛ ոչ մեկնեցար ծրհնեմք: Ի՛ յե՛րրորդ աւուր յարեար Աստուածապէս եւ ի յերկինս համբարձար փառո՛ք յարութեան քո՛ տէր ծրհնեմք:

ՍԱՂ. ՁԲ. ԿՑ. Յոյժ մեզ Տէր: ՓԽ. Հաճեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Գ. 31:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ էլ ի կափառնաում ի քաղաքն Գալիլեացւոց, և ուսուցանէր գնոսա ի շաբաթին: Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա, զի իշխանութեամբ էր բանն նորա: Եւ էր ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր այս դիւ պղծոյ, և աղաղակեաց ի ձայն մեծ և ասէ. Թո՛ւլացո, զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմք զքեզ ով ես սուրբդ Աստուծոյ: Սաստեաց ի նա Յիսուս՝ և ասէ. պապանձեցաց և ել ի դմանէ: Ձգեանեաց գնա դևն ի մէջի անդ, և ել ի նմանէ, և ոչ ինչ վնասեաց նմա: Եւ եղեն զարմանալիք ի

վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. զինչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և ելանեն: Եւ երթայր հռչակ ընդ ամենայն տեղիս չուրջ զգաւառսն: Եւ յարուցեալ ի ժողովրդենէ անտի, եմուտ ի տունն Սիմոնի. զոքանչ Սիմոնի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ. և աղաչեցին զնա վասն նորա. եկաց առ նմա, սաստեաց ջերմանն, և եթող զնա. և վաղվաղակի յարեաւ և պաշտէր զնոսա: Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան որոց էին հիւանդք ի պէսպէս ցաւս, բերէին զնոսա առ նա: Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք ի նոցանէ դնէր ձեռս, և բժշկէր զնոսա: Ելանէին և դեւք ի բազմաց՝ աղաղակէին և ասէին, եթէ դու ես Որդի Աստուծոյ. և նա սաստէր և ոչ տայր նոցա թոյլ խօսել, զի գիտէին զնա թէ Քրիստոս է: 42:

Քարոզ · Խնդրեցուք: Կեցո: Աջող · Քամ ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ճԽԹ · Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Գ. 12:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև լուաւ (Յիսուս) եթէ Յովհաննէս մատնեցաւ, մեկնեցաւ գնաց ի Գալիլիա. և թողեալ զնազարէթ, եկն բնակեցաւ ի Կափառնաում ի ծովեզերին, ի սահմանս Զաբուղոնի և Նեփթաղիմայ· զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Երկիր Զաբուղոնի և երկիր Նեփթաղիմայ՝ ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս Յորդանանու, Գալիլեա հեթանոսաց. ժողովուրդ որ նստէր ի խաւարի՝ լոյս մեծ. և որոց նստէին յաշխարհին և ի սուրբս մահու՝ լոյս ծագեաց նոցա: Յայնմ հետէ սկսաւ քարոզել Յիսուս և ասել. ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից: Մինչ գնա զդայր Յիսուս ընդ եզր ծովուն Գալիլեացւոց, նոքա երկուս եղբարս զՍիմոնն զկոչեցեալն Պետրոս և զԱնդրէաս եղբայր նորա՝ արկեալ ուռկան ի ծով. քանզի ձկնորք էին: Եւ ասէ ցնոսա. եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ որսորդս մարդկան: Եւ նոցա թողեալ վաղվաղակի զգործն՝ զնացին զհետ նորա: Եւ մատուցեալ անտի յառաջ նոքա

այլ երկուս եղբարս, զՅակոբոս Չեբեդեայ և զՅովհաննէս զեղբայր նորա ի նաւի՝ Չեբեդեաւ հանդերձ հարսն իւրեանց, մինչդեռ կազմէին զուարանս իւրեանց. և կոչեաց զնոսա: Նոցա թողեալ վաղվաղակի զնաւն և զհայր իւրեանց, գնացին զհետ նորա: Եւ չրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր զամենայն հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս ի ժողովրդեանն: Եւ եկ լուր նորա ընդ ամենայն երկիրն Ասորւոց, և մատուցին առ նա զամենայն հիւանդս՝ որ նեղեալ էին ի պէսպէս ցաւս և ի տանջանս, և զդիւահարս և զլուսնոտս և զանդամալոյծս. և բժշկեաց զնոսա: Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք ի Գալիլէէ և ի Դեկապօլեայ և Յերուսաղեմէ և ի Հրէաստանէ, և յայնկոյս Յորդանանու, և բժշկեաց զնոսա: 25:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ

Փառք յարութեան քո Տէր: Բ. Երէ+ պոռն: 28:

ՍԱՂ. ՃԾ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ա. 14:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու, եկն (Յիսուս) ի Գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն Աստուծոյ՝ և ասէր, թէ կատարեալ է ժամանակ, և հասեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ. ապաշխարեցէ՛ք՝ և հաւատացէք յաւետարանն: Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն Գալիլեացւոց, և տես զՍիմոնն և զԱնդրէաս զեղբայր Սիմոնի, զի արկեալ էր նոցա ուռկանս ի ծով. քանզի ձկնորք էին: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. եկայք զկնի իմ, և արարից ըզձեզ լինել որսորդս մարդկան: Եւ վաղվաղակի թողեալ զուարանն, գնացին զհետ նորա: Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ, ետես զՅակովբոս Չեբեդեայ և զՅովհաննէս եղբայր նորա, և գնոսա ի նաւին մինչ կազմէին զուարանս, և կոչեաց գնոսա: Եւ վաղվաղակի թողեալ զհայրն իւրեանց Չեբեդէոս ի նաւին վարձկանօքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա: 20:

Բ-բոյ. Խնդրեացուք: Կեցո: Աղ+. Թագաւոր:

Բ·ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ·Ա Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ Ա Կ

Ո՞ր վանքն մերոյ փըրկու՛թեա՞ն ինձ՛ ի յերկինից· միածի՞ն Ո՛րդի ‖ Քրիստո՛ս փըրկիչ մե՛ր փըրկեա զմեզ· ՏԷ՛ր Ա՛ստըւած հա՛յցըն մերոց։ Ի՛ խաչին բեւեռեցա՛ր Բանդ ըմբռնե՛լի մարմնո՛վ. եւ յուժե՛ր ըզկապանըս մե՛զ զաց Քրիստո՛ս։ Ո՛ր ն՛ըւէքօրեայ թաղմամբ քո՛ մեռո՛ւցեր ըզմահ. եւ յարութեամբըդ քո՛ կենդանութե՛ցեր զաշխարհս. ա՛ռաւե՛լ գո՛վեա՛լ Քրիստո՛ս։

Գ· ՂԳՏԷՐ ‖ օրհնե՛ցէ՛ք եւ բա՛ղթո՛ւր ա՛րարէ՛ք ըզնա՛ յա՛ւիտեա՛ն։ Ո՛ր ըսպան ըզմա՛հ թաղմամբն իւրո՛վ. եւ յարութեամբն իւրո՛վ մե՛զ կեանքո՛ պարգեւեցաք. մի՛ա՛բան հաւա՛տացեա՛լք օրհնե՛ցէ՛ք։ Ո՛ր ն՛ըստո՛ր ընդ անդո՛ր հո՛ր ծընո՛ղի իւրո՛յ. եւ մարդասի՛րապէս խընամո՛ւ զարքա՛ծս. քա՛հանայք հոգեւո՛ր երգո՛վ օրհնե՛ցէ՛ք։

ՄԵԾԱՑՈՒՑ�է Ա Կ

Ա՛նարատ տաճար բնակարան անբաւ Բանին։ 210։

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա Կ

Դո՛ւ ե՛ս Քրիստո՛ս. կեանք և յարութի՛ւն ազգի՛ մարդկա՛ն. ո՞զորմեա՛։ Դո՛ւ յարուցեա՛լ. նորոգե՛ցեր ընտրեա՛լդ ա՞րդեօք ո՞զորմեա՛։ Ցոյս յարութեան մերո՛յ. աղերսո՛ւ կենդանոյ և փըրկութեա՛ն ո՞զորմեա՛։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա Կ

Յարուցեա՛լ Տէրն ի գերեզմանէ՛ն. Միածի՛նն որպէս փայլակն ե՛ւ լոյս փառաց ծա՛գեաց յաշխարհս. եւ երկի՛ւղ և ե՛րկիւղս ցրո՛ւեցա՛ւ։ Ա՛ւծ է՛ յարութի՛ւն Ա՛ստուածորդո՛ւն. քա՛նզի դրո՛ւնք երկնից բացա՛ւ եղեն և հո՛ոտ անոյշ բո՛ւրեաց յաշխարհս. եւ լըցո՛յց զարքաքա՛ծս ամենայն։ Զօրք երկնից իջե՛ալ էի՛ն եւ բանակեա՛լ շուրջ

ըզդ՚բեզմանաւն եւ հոգի՝ զէն բարբառիլն երգէին. ՏԷր օրհնեալ է՝ քո յաւրհնութիւնդ :

ՍԱՂ. 29. կՅ. Յոյց մեզ : փխ. Հառնեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Գ. 43 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև տիւ եղև՝ ել գնաց յանապատ տեղի : 208 :

Քարոզ. Խնդրեացուք : կեցո : Աչքի. Քում ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ճխԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ե. 1 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ի լեառն. և իբրև նըս-տաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտքն նորա. և բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր. Երանի աղ-քատաց հոգւով, զի նոցա է արքայութիւն երկնից : Ե-րանի սգաւորաց, զի նոքա մխիթարեսցին : Երանի հե-զոց, զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր : Երանի որ քաղ-ցեալ և ծարաւի իցեն արդարութեան, զի նոքա յագես-ցին : Երանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմութիւն գըտ-ցեն : Երանի այնոցիկ՝ որ սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն : Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որ-դիք Աստուծոյ կոչեսցին : Երանի որ հալածեալ իցեն վասն արդարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից : Երանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածես-ցեն, և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ. ցնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին : Դուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն անհամի՝ ի յաղիցի. ոչ իմիք ապդիցէ այնուհե-տև, բայց եթէ ընկենուլ արտաքս՝ և կոխան լինել ի մարդկանէ : Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք թաքչել՝ որ ի վերայ լերին կայցէ. և ոչ լուցանեն ճրագ՝ և դնեն ընդ գրաւանաւ, այլ ի վերայ աւտանակի. և լոյս տայ ամենեցուն՝ որ ի տանն իցեն. այնպէս լուսա-տորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէս զի տեսցեն

զգործս ձեր բարիս, և փառաւորեսցեն զՀայր ձեր որ յերկինս է: 16:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Կ

Յարուցեալ Տէրն ի գերեզմանէն: Բ. Երէ+ պատ: 30:

ՍԱՂ · ՃԾ · Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Արթուն Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ա · 21:

Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Եւ մնանէն ի կափառնաում, և իսկ և իսկ ի շաբաթուն մտեալ ի ժողովուրդն ուսուցանէր զնոսա: Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշխանութեամբ՝ և ոչ որպէս դպիրքն: Եւ էր ի ժողովրդեանն նոցա այր մի, յորում այս պիղծ դեւր ի նմա. որ աղաղակեաց և ասէ. Թոյլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ զքեզ ով ես, սուրբդ Աստուծոյ: Սաստեաց ի նա Յիսուս և ասէ. կարկեաց՝ և ել ի նմանէ: Եւ զարկեալ զնա այն պիղծ, և աղաղակեաց ի ձայն մեծ, և ել ի նմանէ: Եւ զարմացան ամենեքին, մինչև հցծել ընդ միմեանս և ասել. զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւնս, զի իշխանութեամբ և այսոց պղծոց սաստէ, և հնազանդին սմա: Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց: Եւ վաղվաղակի եկեալ ի ժողովրդենէն, եկն ի տունն Սիմոնի և Անդրէասի՝ Յակովբաւ և Յովհաննու հանդերձ: Եւ զօքանչ Սիմոնի պնդէր ջերմացեալ. և վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա: Եւ մատուցեալ յապրոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա. և եթող զնա տենդն, և պաշտէր զնոսա: Եւ իբրև երեկոյ եղև ի մտանել արեգականն բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զդիւահարս. և էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ դուռն: Եւ բժշկեաց բազում հիւանդս ի պէսպէս ախտից, և դեւս բազումս եհան. և ոչ տայր խոսել դիւացն, զի գիտէին զնա՝ թէ Քրիստոս է: 34:

Բառեղ · Խնդրեսցուք: կեցո: Աղերս · Թագաւոր:

Բ · ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԲՁ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ի

ՀԱՐՑ Ա Կ

Ա՞նընակիցքդըն Բանդդ մարմնացար ի կա՞ս[ի]ն

յանձն առեր կամաւ զխաչն եւ զչարչարանսն ‖ Աստուած հանդերձն մերոց։ Լուակից հօր և հզօրացն Բանդ Աստուածդ ի գերեզման ն ի ջեր մընալով աշ նադպահ մնձն Աստուածդ ։ Յարեար ի մեռելոց յաւուր երրորդի լուծանելով զիշխանութիւն ըմ մահ հոմնձն Աստուածդ ։

Գ. Ըզդեր ծրհնեցէք ‖ բարձր արարէք ընդնայելեաւն ։ Հրաշալի ընդյարութիւն աստուածդրւոյն. ժողովուրդք բարեբանելով բարձր ։ Միսրան գովեցէք ընդյարուցեալն ի մեռելոց. քահանայք հոգեւոր երդով բարձր ։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա Կ

Ով գերահրաշ ծագիկ բուրեալ յԵդեմայ. հոտ ։ 211 ։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա Կ

Ի ջեր յերկնից ոգի Աստուածդ. եւ մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն. որ անմահնեալիդ ես ի հօրէ՝ ողորմեաւ ։ Ընկեր ի չարչարանսդ կամաւորապէս Աստուած. եւ խաչեցար վասն մարդկան. եւ ի գերեզմանն ի ջեր անեսական՝ ողորմեաւ ։ Զմահ լուծեր և զանչխարհս ազատեցեր կարեղապէս տէր. եւ ի մեռելոց յարեար իշխանութեամբ ողորմեաւ ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա Կ

Աքանչելի հրեշտակն Տեառն. ցընծութեամբ ի ջեալ ի գերեզմանդն հարկանել զդր. փղ յարութեանդն Տեառն ։ Ի՛ հարկանել վաղոյն. պահապանդքն զարհուրեցան եւ եղեն. ի յահէն արդէս մեռեալ ։ Զայն ընդեր ի հրեշտակէն. բարբառ ընդեր ուրախութեամբ տէր յարեաւդ. փղ յարութեանդն Տեառն ։ Դրօքդն փակեալք. երեւեալ ցհասուս աշակերտացդն եւ ասելդ. խաղաղութիւն ընդ ձեզ ։

ՍԱՂ · ՁԲ · ԿՅ · Յոյց մեզ : ՓԽ · Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ե · 12 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի հասանելն նորա ի մի ի քաղաքացն, ահա այր մի լի բորոտութեամբ՝ իբրև հասս զՅիսուս, անկեալ ի վերայ երեսաց աղաչեաց զնա և ասէ. Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել : Զգեաց զձեռն իւր՝ հասոյց ի նա և ասէ. կամիմ, սրբեաց : Եւ վաղվաղակի գնաց ի նմանէ բորոտութիւնն : Եւ նա պատուիրեաց նմա՝ մի՛ ումեք ասել, այլ եթէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո պատարագ վասն սրբութեան քո, որպէս և հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութիւն նոցա : Եւ յորդէր աւառնել բանն զնմանէ, և ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկել ի հիւանդութեանէ իւրեանց : Եւ նա խոյս տայր յանապատս տեղիս, և կայր յաղօթս : 16 :

Բ-ըշ · Խնդրեացուք : Կեցո : Աջ+ · Քառ ամենազօր :

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ · ՃԽՓ · Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն : 569 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ե · 17 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս կամ զմարգարէս. ոչ եկի լուծանել՝ այլ լնուլ : Ամէն ասեմ ձեզ՝ մինչև անցցեն երկինք և երկիր, յոտ մի՛ որ նշանաձեց մի է, ոչ անցցէ յօրինացն և ի մարգարէից՝ մինչև ամենայն եղիցի : Որ ոք լուծցէ մի ինչ ի պատուիրանացս յայսցանէ ի փոքունց, և ուսուցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից : Իսկ որ արասցէ և ուսուցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից : Քայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ոչ առաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան զդպրացն և զփարիսեցւոց, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից : Լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն, թէ մի՛ սպանանիցէ. զի որ սպանանիցէ՝ պարտական լիցի դատաստանի : Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն որ բարկանայ եղբօր իւրում առանց պատճառի՝ պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ ցեղրայր իւր յիմար՝ պարտաւոր լիցի ատենի. և որ ասիցէ ցեղ-

բայր իւր մերոյ՝ պարտաւոր լիցի ի գեհեն հրոյն։ Եթէ մատուցանիցես պատարագ քո ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիշեսցես՝ եթէ եղբայր քո ունիցի ինչ խէթ գքէն, թող զպատարագն քո առաջի սեղանոյն, և երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբօր քումմ, և ապա եկեալ մատուսցիր զպատարագն քո։ Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում վազագոյն, մինչդեռ իցես ընդ նմա ի ճանապարհի. զուցէ մատնիցէ գքեզ ոսոխն դատաւորի, և դատաւորն դահճի. և արկանիցիս ի բանս։ Ամէն ասեմ քեզ, ոչ ելանիցես անտի մինչև հատուցանիցես զյետինն նաքարակիտն։ Լուարուք զի ասացաւ՝ մի՛ շնար. բայց ես ասեմ ձեզ, թէ ամենայն որ հայի ի կին մարդ առ ի ցանկանալոյ նմա, անդէն շնացաւ ընդ նմա ի սրտի իւրում։ Եթէ ակն քո աջ գայթագղեցուցանէ գքեզ, խլեա զնա և ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո անկանիցի ի գեհեն։ Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթագղեցուցանէ գքեզ, հատ զնա և ընկեա ի քէն. զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո արկանիցի ի գեհեն։ Ասացաւ քէն ասացաւ, թէ որ արձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա գրաձակմանն։ Բայց ես ասեմ ձեզ, եթէ ամենայն որ արձակէ զկին իւր առանց բանի պոռնկութեան, նա տայ նմա չնալ, և որ գրաձակեալն առնէ՝ չնայ։ Դարձեալ լուարուք զի ասացաւ առաջնոցն, մի՛ երդնուցուս սուտ, բայց հատուսցես Տեառն զերդմունս քո։ Ալ ես ասեմ ձեզ՝ ամենևին մի՛ երդնուլ, մի՛ յերկինս՝ զի աթոռ է Աստուծոյ, և մի՛ յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից նորա, և մի՛ յԵրուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի արքային. և մի՛ ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մազ մի սպիտակ առնել կամ թուխ։ Ալ եղիցի ձեր բան, այո՝ այո, և ոչն՝ ոչ. զի աւելին քան զայն ի չարէն է։ Լուարուք զի ասացաւ, ակն ընդ ական, և առանձն ընդ առանձան։ Ալ ես ասեմ ձեզ, մի՛ կալ հակառակ չարի. այլ եթէ ոք ածիցէ սպառակ յաջ ծնօտ քո՝ դարձո նմա և զմիւսն։ Եւ որ կամիցի ոք դատել և առնուլ զշապիկս քո, թող ի նա և զբաճկոն քո։ Եւ որ ստիպապարհակ վարիցէ գքեզ մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս. որում խնդրէ ի քէն՝ տուր, և որ կամի փոխ առնուլ ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս։ Լուարուք ապաքէն զի ասաց

ցաւ, սիրեսցես զընկեր քո, և ատեսցես զթշնամին քո: Ա.յլ ես ասեմ ձեզ, սիրեցէք զթշնամիս ձեր, օրհնեցէք զանիծիչս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձերոց, և ազօթս արարէք ի վերայ այնոցիկ՝ որ ւկհնեն զձեզ և հալածեն. զի եղիջիք որդիք Հօր ձերոյ որ յերկինսն է. զի զարեգական իւր ծագէ ի վերայ չարաց և բարեաց, և աշ ձէ անձրեւ ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց: Զի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ որ սիրեն զձեզ՝ զի՞նչ վարձք իցեն. ո՞չ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն. և եթէ ասցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զի՞նչ աւելի առնէք. ո՞չ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն: Ա.րդ եղերուք դուք կատարեալք, որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է: 48:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ

Եկին ի վերնգմանն առաւօտեան: Բ. Եզե+ պոռն: 33:

ՍՍՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ա. 35:

ՏԷրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յարուցեալ ել և գնաց յանապատ տեղի, և անդ կայր յաղօթս. և գնաց զհետ նորա Սիմոն և որ ընդ նմանն էին. և իբրև գտին զնա՝ ասեն ցնա, թէ ամենեքին խնդրեն զքեզ: Եւ ասէ ցնոսա. եկայք երթիցուք և յայլ մօտաւոր գիւղաքաղաքսն, զի և անդ քարոզեցից. զի յայս իսկ եկեալ եմ: Եւ քարոզէր ի ժողովուրդս նոցա ընդ ամենայն Գալիլեացիս, և դեւս հանէր: Գայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր՝ ի ծունր իջանէր և ասէր. Տէր, եթէ կամիս, կարող ես զիս սրբել: Իսկ Յիսուս զթացեալ ձգեաց զձեռն, մերձեցաւ ի նա և ասէ ցնա. կամիմ՝ սրբեաց: Եւ իբրև ասացն ցնա, վազվազակի գնաց ի նմանէ բորոտութիւնն, և սրբեցաւ: Եւ աստեալ նմա՝ եհան զնա արտաքս վազվազակի, և ասէ ցնա. զգոյշ լեր, մի ումեք ինչ ասիցես. այլ երթ ցոյց զքեզ քահանային, և մատո վասն սրբութեան քո պատարագ՝ զոր հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութիւն նոցա: Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ և հռչակ հարկանել զբանն, մինչ ոչ ևս կարօղ լինել նմա յայտնապէս ի քաղաք մտանել, այլ արտաքոյ յա-

նապատ տեղիս էր. և զայն առ նա յամենայն կողմանց : 45 :

Քարոզ. Խնդրեսցուք : կեցո : Աչքի. Թագաւոր :

Բ. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. ԲԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

Ո՞ր յաթոռ փառաց նըստաւես ընդ Հօր. օրհնաբա-
նի՞ն ի դասուց քերովբէից ‖ օրհնեա՛լ Տէ՛ր Աստուա՛ծ
հարցըն մերոց, Ո՛ր ե՛կիր ի փըրկել ըզնախահայրն Ա-
դամ. ի ճառկնա՛նէ՛ մահանըր պըտղոյն. օրհնեա՛լ :
Ո՛ր փոխանակ ծառոյն գիտութեան կառուր ըզխաչ քո
Տէր. եւ արբուցեր ըզ մեզ ի կողահո՛ն աղբերէդ. օրհնեա՛լ :

Գ. Ը՞ղՏէր ‖ օրհնեցէ՛ք եւ բարձր ա՛րարէ՛ք ը՞զը-
նաձ յաւիտեա՛ն : Ո՞ր ելոյծ ըզվտանգաւոր երկունըս
նախահա՛ծն. ծըննանե՛լո՛վ ի սըրբոյ կո՛ւսէ՛ն. օր-
հնեցէ՛ք : Ո՞ր երբա՛ռ ը՞զփչաբեր անիծադրութի՛ւն բու-
սաբե՛րին. բեւեռե՛լո՛վ ի վերա՛յ խաչի՛ն. օր-
հնեցէ՛ք : Ո՞՛ր ճառկեացն ըզլերզի զանեութեա՛ն վանն
ազգի մարդկան. եւ պա՛րգեւեաց ըզմարմինն եւ զարիւն
իւր զանապահա՛կն. օրհնեցէ՛ք :

ՄՆԹԱՑՈՒՍՑԷ ԱԿ

Չանճառելի զոյս առաւուածութեանն. տես օրի : 213 :

. ՈՂՈՐՄԵԱ ԱԿ

Ո՞ր խոնարհեա՛ցար յերկինից ի հայրական ծո՛ցոյ. մին-
ձին ողորմա՛ծ և առեր մարմի՛ն ի սըրբոյ կու-
սէն վասն մերոյ փըրկութեանն ո՞ղորմեա՛ : Ընդ մեզ
Աստուա՛ծ չըրջեցար ընդ մեղաւորացս. եւ կամեցեր
ըզգեստիս վհշապի՛ն և չինչան խայթոցըք մահարե՛րին
եւ փըրկեցեր ըզմեզ՛ն ո՞ղորմեա՛ : Բեւեռեցեր ըզ-

մեղաս մեր ի վերայ խաչին. եւ համբերեալ մահու ի-ջեր ի գերեզմանն կենդանութիւն չնորհեցեր նըստեալ-ցեն ի խաւարի. եւ զօրութեամբ յարեար ոգոյ-մեռեալ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԱԿ

Հրաշալի ըզյարութիւն Աստուածորդւոյն. ա՛յսօր աճեալ առաքելոցն եւ բանմութիւնըք հրեշտա-կացն. Երգէին երգ նոր անլռելի ձայնիւ: Զայն ահեղ գաբրիէլեան փոզոյն. ա՛յսօր զոչէր աւետարանէր ա-ւետիք են աշխարհի. Երգէին: Լոյս մեծ եւ ահաւոր. ա՛յսօր ծանգեաց սուրբ եկեղեցւոյ յարուցեալ ի մե-ռե-լոց Քրիստոս. Երգեսցուք երգ նոր:

ՍԱՂ. ՁԲ. ԿՑ. Յոյժ մեզ: ՓԽ. Համեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ե. 17:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ եղև ի միում աւուրց՝ և ինքն ուսուցանէր, և փա-րիսեցիքն և օրինացն վարդապետք նստէին. որք ժողո-վեալ էին յամենայն քաղաքաց Գալիլեացւոց և Հրէաս-տանի և Երուսաղեմի. և զօրութիւն Տեառն էր ի բժըշ-կել զնոսա: Եւ ահա արք բերէին մահճօք զայր մի՝ որ էր անդամալոյծ. և խնդրէին զնա մուծանել ի ներքս, և դնել առաջի նորա. և իբրև ոչ գտանէին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա ի ներքս վասն ամբոխին, ելին ի տա-նիս, և ի ցուցն կախեցին զնա, և իջուցին մահճօքն հանդերձ ի մէջ առաջի Յիսուսի: Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ ցնա. այր դու, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: Սկսան խորհել դպիրքն և փարիսեցիք և ասեն. ո՞վ է սա՝ որ խօսի զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ մե-ղըս, բայց միայն Աստուած: Իրբև գիտաց Յիսուս ըզ-խորհուրդսն նոցա, պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր. զինչ դիւրագոյն է, ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի և գնա: Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ մեղս, ասէ ցանդամալոյծն. քեզ ասեմ՝ արի ա՛ռ զմահիճս քո, և երթ ի տուն քո: Եւ առաջանայն յարու-ցեալ առաջի ամենեցուն, ա՛ռ զիւրև յորոյ վերայ ան-

կեալն գնէր, գնաց ի տուն իւր, և փառաւոր առնէր զԱստուած : Զարմանք կալան զամենեսին, և փառաւոր առնէին զԱստուած. մի եղեն աչիւ և ասեն, եթէ տեսաք այսօր նոր նշան : 26 :

Քարոզ. Խնդրեսցուք : Կեցո : Աղօթ. Քառ աւետարանի :

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ՃԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արթո Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ջ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում՝ մի՛ առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ի ցոյց ինչ նոցա. զուցէ և վարձս ոչ ընդունիցիք ի Հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինս է : Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն ի ժողովուրդս և ի հրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ի մարդկանէ : Ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ ողորմութիւն առնիցես, մի՛ գիտասցէ ձախ քո զինչ գործէ աջ քո. որպէս զի եղիցի ողորմութիւնն քո ի ծածուկ, և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս : Եւ յորժամ յաղօթս կայցես, մի՛ լինիցիս որպէս կեղծաւորքն. զի սիրեն ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց կալ յաղօթս, որպէս զի երևեսցին մարդկան : Ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ կայցես յաղօթս, մտա ի սենեակ քո՝ և փակեա զդուրս քո, և կաց յաղօթս առ Հայր քո ի ծածուկ. և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ յայտնապէս : Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, մի՛ շատախօսք լինիք իբրև զհեթանոսսն. զի համարին թէ ի բազում խօսից իւրեանց լսելի լինիցին. արդ մի՛ նմանիցէք նոցա. զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչև ձեր խնդրեալ ինչ իցէ ի նմանէ : Եւ արդ այսպէս կացէք դուք յաղօթս. Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ՝ տուր մեզ այսօր, և թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապանաց, և մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա զմեզ ի չարէն,

զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս ամէն։ Զի եթէ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, թողցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկնաւոր։ Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս նոցա, և ոչ Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր։ Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի՛ լինիք իբրև զկեղծաւորան տրտմեալք, որ ապականեն զերեսս իւրեանց, որպէս զի երևեսցին մարդկան՝ թէ պահիցեն։ Ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք նոցա։ Այլ դու՝ յորժամ պահիցես, օծ զգլուխ քո և լուա զերեսս քո, զի մի՛ երևեսցիս մարդկան իբրև զպահօղ, այլ Հօրն քումմ ի ծածուկ. և Հայրն քո որ տեսանէ ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ։ Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր ցեց և ուտիճ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն և գողանան։ Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս, ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ ապականեն, և ոչ գողք ական հատանեն և գողանան. զի ուր գանձք ձեր են, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։ 21։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ֆրխատոս յարեաւ ի մեռելոց։ Բ. Եղեւ գոռն։ 36։
ՍԱՂ. ՃԾ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան։ 571։
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ Բ. 1։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Ֆրխատոսի

Եւ մտեալ դարձեալ ի Կափառնաում՝ յետ աւուրց լուր եղև եթէ ի տան է, և ժողովեցան բազումք՝ մինչև ան-դի ևս ոչ լինել և ոչ առ դրանն. և խօսէր նոցա զբանն։ Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ ի չորից։ Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամբոխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր Յիսուս, և բացեալ զառաստաղն՝ ի լուցին զմահիճն յորում կայր անդամալոյծն։ Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, ասէ ցանդամալոյծն. որդեակ, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո։ Եւ էին ոմանք ի դպրաց անտի՝ որ անդ նստէին, և խորհէին ի սիրտս իւրեանց. զի՞նչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ մի Աստուած։ Եւ զիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս խորհին ի սիրտս իւրեանց, և ասէ. զի՞ խորհիք զայդ ի սիրտս ձեր։ Զի՞նչ դիւրին է, ասել ցանդամալոյծն՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի առ զմահիճս

քո և երթ ի տուն քո : Այլ զի վիտասկիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ ի վերայ երկրի՝ թողուլ ըզմեղս , ասէ ցանդամալոյծն . քեզ ասեմ , արի առ զմահիճս քո՝ և երթ ի տուն քո : Եւ յարեաւ , և վաղվաղակի առեալ զմահիճան՝ ել առաջի ամենեցուն . մինչև զարմանալ ամենեցուն և փառաւորել զԱստուած և ասել , թէ այսպիսի բնչ երբեք ոչ տեսաք : 12 :

Ֆարիսեցի· Խնդրեսցուք : կեցո : Աղքի· Թագաւոր :

Բ · ՈՒՐԲԱԹ · Գ Շ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա Կ

Ա՛նեղանէր Սուրբ Աստուած իմոյ երկինից ի յերկրական քս . եւ անճառելի ծաղմամբ սրինօրինեցաւ յարքանդիլ կուսին աբեզաքին արքայաբնութեան . ‖ օրհնեմք ըզքեզ Աստուած հարցըն մերոց : Ա՛նմեկնելոց ի հօրէ եկիր կամեալ ի մահ խաչի . եւ ընդ չարանգիծսըն պատժեալ ի սպանդ վարեցար այլ ի ծոցոյ հօր ոչ բաժանեցար . օրհնեմք : Ա՛նմահութեանդ սրբոյ փրկատոս իմոյ ի հող մահու . կատարելով զնշխարսըն հոգերգոցին ի գրի ներքնումն . այլ ակնարկելով քս ի դժոխս հաներ բոլոսպետարսըն քաջութեամբ եւ որ նմանիմ ին ի տապանս . օրհնեմք :

Գ· Ը՛գՏէր ‖ օրհնեցէք եւ բարձր արարէք ընդհանուր յաւիտեան : Ո՛ր անապականն Թագաւորն երկնից ի ծնեալ ի կուսէ երկրի . ինքանելով ի սուրբնս անպատուհասն չնարհեաց նմանելոցն ի խաւարի . օրհնեցէք : Ո՛ր կենսաբեր յարութեամբն իւրով ազատեաց զմարդկանս ի կեանս անմահ . եւ անբրբ մարմնով և արեամբըն հրաշիբեաց ըզմեզ յերկնից յարքայութիւնն . օրհնեցէք :

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Ա Կ

Ո՛ր զկեանքն անմահարար մահկանացու բնու : 289 :

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.Կ

Եկեր ի տեսութիւն ահեղատեսիլ Աստուած. եւ մարմին զգեցար ի սըրբոյ Կուսէն. ‖ կենդանի՛չ եւ յոյժ մե՛ր կեցո՛ զմեզ: Խաչի համբերեցեր վասն ապրիմարդկան. եւ մեռեալս չարչարեալ փըրկեցե՛ր ի մահուանէ. կենդանի՛չ: Եգիր ի գերեզմանի կեա՛նք աշխարհի. եւ յարուցեալ յերրորդ աւուր զմարդիկ ի կեանըն փոխեցե՛ր. կենդանի՛չ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա.Կ

Երգեսցուք քեզ ընդ հրեշտակ կա յաղթական՝ ծրհնեցերզութիւն: Որ մահուամբ քո՝ մեռուցեր զմահ. եւ յարութիւն պարգեւեցեր հաղանիւթ բընութեա՛նս. երգեսցուք: Որ ցուցեր մեզ ճանապարհ նո՛րոգման եւ մաքրեցեր զաղտեղութիւն յանցանացն զոր պատրեաց Բընեամի՛ն. երգեսցուք:

Կանխեցին կանայք իւղաբերք. ի գերեզմանն. եւ տեսին զյարութիւնըն Տեառն: Բացաւ դուռըն յարութեան. գերեզմանի՛ն կըն՛եքերոյ լոյս ծագեաց աւետեցաց: Ցարեաւ Տէրն ի մեռելոց. հզօր զօրութեամբ հաստատեաց զհիմունս եկե՛ղեցւոյ սըրբոյ:

ՍԱՂ. ՁԲ. ԿՑ. Ցոյց մեզ Տէր: ՓԽ. Հատեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ե. 27:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԱՌԱՒ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ յետ այնորիկ ել առաւ, և եառն մաքսաւոր մի՝ ո՞րում անուն էր Ղեւի, զի նստէր ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա. Ակ զկնի իմ: Եւ թողեալ զամենայն՝ յարեաւ զնաց զկնի նորա: Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա Ղեւի ի տան իւրում. և էր ժողովուրդ բազում մաքսաւորաց, և այլոց որ էին բազմեալ ընդ նոսա: Եւ տրտնջէին փարիսեցիքն և գպիրքն նոցա զնմանէ առ աշակերտսն նորա՝ և ասէին. ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք: Պատասխանի եառ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ոչ ինչ են պիտոյ բժիշկք ողջոց, այլ հի-

* Տես ի Չեկուցումն, էջ Զ:

ւանդաց. ոչ եկի կոչել զարդարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն: Եւ նոքա ասեն ցնա. ընդէր աշակերտքն Յովհաննու պահեն առէպ և խնդրուածս առնեն, նոյնպէս և փարիսեցւոցն, և քոյքդ ուտեն և ըմպեն: Եւ նա ասէ ցնոսա. միթէ կարօղ էք մանկանց առագաստի, մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ, հրաման տալ պահել. եւ կեացեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն, ապա պահեսցեն յաւուրսն յայնոսիկ: Ասաց և առակ մի առ նոսա, թէ ոչ ոք արկանէ ի նոր հանդերձէ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ և զնորն պատառէ, և ընդ հնոյն չմիաբանի կապերան որ ի նորոյն: Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր զտիկսն հինս. ինքն հեղու, և տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է, և երկոքին պահին: Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն՝ և կամիցի ըզնորն. քանզի ասէ՝ թէ հինն քաղցրագոյն է: 39:

Քաղց. խնդրեսցուք: Կեցո: Աղխ. փառ ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ՃԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր. յօրհնութիւն նոր: 569:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ջ. 22:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ձրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո առատ է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի. ապա թէ ակն քո չար է՝ ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի: Իսկ արդ եթէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար է, խաւարն որչափ ևս: Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ և զմիւսն սիրիցէ, կամ զմին միաժարիցէ և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի: Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, և մի՛ վասն մարմնոյ ձերոց՝ թէ զինչ ապանիցիք. ոչ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ և մարմին քան զհանդերձ: Հայեցարուք ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն և ոչ հընձեն, և ոչ ժողովեն ի շտեմարանս, և Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա. ոչ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա: Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ առ հոգալ իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ ի հասակ իւր կանգուն մի: Եւ վասն

հանդերձի զի՞ հոգայք. հայեցարուք ի շուշանն վայրենի՝ որպէս աճէ. ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ՝ զի և ոչ Սողոմոնի յամենայն ի փառան իւրում զգեցաւ իրրև զմի ի նոցանէ: Իսկ եթէ զխոտն ի վայրի, որ այսօր է և վաղիւ ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, ո՛րչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք: Մի՛ այսուհետև հոգայցէք և ասիցէք. զինչ կերիցուք կամ զինչ արբցուք կամ զինչ զգեցցուք. զի զայդ ամենայն հեթանոսք խընդրեն. քանզի գիտէ Հայրն ձեր երկնաւոր՝ թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն: Խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստուծոյ և զարդարութիւն նորա, և այդ ամենայն յաւելցի ձեզ: Մի՛ այսուհետև հոգայցէք վասն վաղուի՝ զի վաղիւն վասն իւր հոգասցի. շատ է առաւրն չար իւր: 34:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Ա յսօր յարութիւն Քրիստոսի ասենք: Բ. Եբէ- թո՜ն: 39:

ՍԱՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Բ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ել դարձեալ ի ծովեզրն, և ամենայն ժողովուրդն գայր առ նա, և ուսուցանէր զնոսա: Եւ մինչ դեռ անցանէր, տեսս զԼևիի Ալփեայ՝ զի նստէր ի մաքսաւորութեան, և ասէ ցնա. Լեր ինձ: Եւ յարուցեալ գնաց զկնի նորա: Եւ եղև ի բազմելն նորա ի տան նորա, և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտան նորա. քանզի էին բազումք՝ որ երթային զհետ նորա: Իսկ դպիրքն և փարիսեցիք իրրև տեսին՝ թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս, ասեն ցաշակերտան նորա. զի՞ է՝ զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ուտէք և ըմպէք: Իրրև լուաւ Յիսուս՝ ասէ ցնոսա. ոչ ինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց, այլ հիւանդաց, և ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս: Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և փարիսեցիքն ի պահս. գան և ասեն ցնա. ընդէ՞ր աշակերտքն Յովհաննու և փարիսեցիքն պահեն, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. միթէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի՝ մինչ ընդ նոսա իցէ փեսայն պահել. զորքան ընդ իւրեանս ունիցին զփեսայն, ոչ է մարթ պահել. այլ

եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերասցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ : Ոչ ոք կապերա նոր անթափ արկանէ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. ապա թէ ոչ՝ առնու լրութեամբն իւրով նորն ի հնոյ անտի, և չար ևս պատառումն լինի : Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկան, գինին հեղու և տիկքն կորնչին. այլ գինի նոր ի տիկս նորս արկանելի է : 22 :

Բ-բաշ. Խնդրեսցուք : Կեցո : Աչք-ի. Թագաւոր :

Բ·ՇԱԲԱԹ·Գ Կ

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՁ

Ո՞ր ի յերկնից իջեր անընակիզն Աստուած բա՞ն եւ լոյս. ‖ զքեզ ամենեքեան օրհնեսցուք. Աստուած հարցըն մերոց : Ո՞ր ի խաչին բեւեռեցար եւ հեղեր դարիւնդ ի փըրկութիւն տիեզերաց. զքեզ : Ո՞ր ի գերեզմանի եգար. եւ յարեար ի մեռելոց Քրիստո՛ս յաւուր երրորդի. զքեզ :

Գ. Ընդէր օրհնեցէք եւ բաշխեր ապարիկք ըզնա յանիսանա՞ն : Ո՞ր ի խաչին բեւեռեցաւ եւ ի գերեզման ձեռամբ իւրոց ազատակեցաւ. եւ կերակուր ընկալաւ ընդլեզի. ‖ ամենայն արարածք զովքով բարձր ապարիկք ըզնա յանիսանա՞ն : Ավանդ սրբոյ ամ՝ ամ՝ այ աբեղայ կըն խաւարեալ եւ ցերեկոյ վարդապետ տաճարին վերնատ ի վա՞յր. վերջըք պատահեալ երկիր չարժեալ ամենայն : Աթանգեցան ի մէջ երկրի. եւ ի յերերդ աւուր յարեաւ ազատաւածապէս. եւ ի յերկինըս համբարձաւ Աստըւած ամենայն :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑՔ ԲՁ

Սուրբ և Աստուածածին Մարիամ ցանկալի : 225 :

ՈՂՈՐՄԵՍ ԲՁ

Ի՞նչ եր յերկնից որդի Աստուծոյ ազատեցեր զարա-

բանծա. ան կանի՞մ առա՛ջի՛ քո՝ զդօրսեա՛ իննէ Ա՛ստըա՛ծ։ Ի՛ խա՛չին բե՛ւեռեցար Ա՛ստըա՛ծ և ընդմա՛րդն ի կա՛պա՛նաց մա՛հո՛ւ արձա՛կե՛ցե՛ր. ե՛ւ դի՛ւս մի՛ ա՛նառե՛ս առնե՛ր. ո՛ր մեղո՛քս ե՛մ մե՛ռնա՛լ։ Ծա՛զմա՛մբն Հո՛ր յա՛նմատո՛յց լա՛ւառի՛ն որ ի՛ջի՛ր ի գե՛րեզմա՛ն. կե՛նդա՛նացուցեր զա՛բրաժ՛ըս քո՛. ե՛ւ դի՛ւս մի՛ ա՛նառե՛ս առնե՛ր. քա՛նզի՛ քե՛զ միա՛յնոյ մեղա՛յ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԲՁ

Ի՛ գե՛րեզման քո կա՛նեխե՛ցի՛ն կանա՛նքն զի՛ւղս և պեսո՛ւկըս բե՛րի՛ն. ի՛՞նչ պա՛տի՛ւ Թագո՛ւհի՛ քո՛. զի՛ զմի՛զո՛ք ըզհոգա՛ցեալըս վի՛ր՛ած՛ե՛ր ի կեա՛՞նս։ Փո՛խա՛՞նո՛ւկ իւղոյն զհաւա՛տս անբի՛ծս. ե՛ւ զաղա՛ւնըս մե՛ր ընդ ա՛ռաւո՛տեան կա՛նանցն ընկա՛լ. ո՛րք զանձի՛ն կենա՛ց լո՛ւա՛ն ե՛ւ այ՛ի ունկա՛՞ն։ Ե՛՞ռա՛ն ա՛՛ւետս առաքելոցն յա՛րեա՛՛ւ յա՛րո՛ւցիչըն մե՛ր. ա՛ւետեա՛ց ըզդըժո՛խս. ե՛ւ զքրիստոսա՛մն կա՛՛պեա՛ց ի՛՛ յա՛նլոյծ կա՛պա՛՞նս։

ՍՍՂ · ՁԴ · ԿՅ · Յոյց մեզ · փԽ · Հաստեցար · 567 ։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու ։ Ձ · 1 ։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի չաբաթու յերկրորդում առաջնոյն՝ անցանել նմա ընդ արտասյան, և աշակերտքն նորա կորզէին հասկ՝ չիւէին ընդ ափ և ուտէին։ Եւ ոմանք ի փարիսեցւոցն ասեն ցնոսա. ընդ՞նչ գործէք՝ զոր չէ օրէն ի չաբաթու։ Պատասխանի եառ նոցա Յիսուս և ասէ. չիցէ՞ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն ինքն և որ ընդ նմանն էին. զիա՞րդ եմուտ նա ի տունն Աստուծոյ, և զհացն զառաջաւորութեան ևկեր՝ և եա այնոցիկ որ ընդ նմանն էին. զոր ոչ էր օրէն ումեք ուտել, բայց միայն քահանայապետիցն։ Եւ ասէ ցնոսա. տէր է որդի մարդոյ և չաբաթու։ Եւ եղև ի միւսում չաբաթուն մտանել նմա ի ժողովուրդն և ուսուցանել. և էր անդ այր մի, և ձեռն իւր աջ գոսացեալ էր։ Եւ սպասէին նմա գրիւքն և փարիսեցիք՝ թէ ի չաբաթուն բժշկիցէ, զի գտանիցեն չարաբասութիւն ինքեան։ Եւ

նա գիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռնն զօսացեալ էր. արի անց ի միջ: Եւ նա յարուցեալ եկաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. Հարցից ինչ զձեզ. միթէ չար է ի շաբաթու, բարի ինչ առնել՝ եթէ չար գործել, ոգի՞ մի ապրեցուցանել՝ քան կորուսանել: Եւ հայեցեալ շուրջ զամենեքումբք զայրագին, ասէ ցնա. ձգեա զձեռն քո: Եւ նա ձգեաց, և հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրև զմիւսն: Ելոքա լցան յիմարութեամբ, և խօսէին ընդ միմեանս, թէ զի՞նչ առնիցեն Յիսուսի: 11:

Քարոզ. Խնդրեցաք: Կեցո: Աչքի. Քոյր ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ ԿԶ

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ. երե: 563:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ի. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ դատիք՝ զի մի՛ դատիցիք. զի որով դատաստանաւ դատիք՝ դատելոց էք, և որով չափով չափէք՝ չափեսցի ձեզ: Ջի՞ տեսանես զչիզ յականն եղբօր քո, և ի քում ականն զգերանդ ոչ տեսանես. կամ զիա՞րդ ասես ցեղբայր քո, Թող հանից զչիզդ յականէ քումմէ. և ահա հատագիկ ի քում ականդ գերան կայ: Կեղծաւոր, հան նախ զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսցիս հանել զչիզն յականէ եղբօր քո: Մի՛ տայք զսրբութիւն՝ շանց, և մի՛ արկանէք զմարգարիտս ձեր առաջի խոզից, զի մի՛ առ ոտն կոխիցեն զնոսա, և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ: Խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խընդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա: Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ՝ զոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քար տացէ նմա. և կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օձ տացէ նմա: Արդ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ ևս առաւել Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա: Ջամենայն զոր միանգամ կամիջիք՝ թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք նոցա. զի այս իսկ են օրէնքն և մարգարէք: Մտէք ընդ նեղ

դուռն. քանի՛ ընդարձակ է դուռնն և համարձակ ճանապարհն՝ որ տանի ի կորուստ, և բազումք են որ մտանեն ընդ նա. քանի՛ անձուկ է դուռնն և նեղ ճանապարհն՝ որ տանի ի կեանս, և սակաւք են որ գտանեն զնա: Զգոյշ լերուք ի սուտ մարգարէիցն՝ որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց, և ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք. ի պտղոց նոցա ծանիջիք զնոսա: Միթէ քաղիցե՞ն ի փշոց խաղող կամ ի տատասկէ թուզ: Այսպէս ամենայն ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ: Ոչ կարէ ծառ բարի՝ պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել: Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկանի: Ապա ի պտղոց նոցա ծանիջիք զնոսա: Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր Տէր, մտցէ յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինս է: Բազումք ասիցեն ցիս յաւուրն յայնմիկ. Տէր Տէր՝ ո՞չ յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո դեւս հանաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք. և յայնժամ ասացից ցնոսա՝ եթէ ոչ երբեք գիտէի զձեզ. ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝ ոյք գործէիք զանօրէնութիւն: Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ զոսոսա, նմանեսցէ առն իմաստնոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ վիմի. իջին անձրեւք՝ և խաղացին գետք, շնչեցին հողմք՝ և բախեցին զտունն, և ոչ կործանեցաւ, քանզի ի վերայ վիմի հաստատեալ էր: Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ և ոչ առնէ զոսոսա, նմանեսցէ առն յիմարի, որ շինեաց զտուն իւր ի վերայ աւազոյ. իջին անձրեւք, յարեան գետք, շնչեցին հողմք՝ հարին զտունն և անկաւ, և էր կործանումն նորա մեծ յոյժ: Եւ եղև իբրեւ կատարեաց Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողովուրդքն ընդ վարդապետութիւն նորա. զի իբրեւ իշխանութիւնս ունէր, և ոչ որպէս գրագիրքն: Այլ իբրեւ էջ ի լեառն անտի, գնացին զկնի նորա ժողովուրդք բազումք: Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի, երկիր պագանէր նմա, և ասէր. Տէր, եթէ կամիս կարող ես զիս սրբել: Զգեաց զձեռն իւր և հասոյց ի նա Յիսուս և ասէ. կամիմ՝ սրբեաց: Եւ վաղվաղակի սրբեցաւ ի նմանէ բորոտութիւնն: Եւ ասէ ցնա Յիսուս. զգոյշ լեր՝ մի՛ ումեք ասիցես. այլ երթ ցոյց

զանձն քո քահանային, և մատո զպատարագն զոր հրամայեաց Մովսէս՝ ի վկայութիւն նոցա: Եւ մտեալ ի կապարանսն, մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր զնա և ասէր. Տէր, մանուկ իմ անկեալ կայ ի տան անդամալոյծ՝ չարաչար տանջեալ: Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եկից և բժշկեցից զնա: Պատասխանի եւս հարիւրապետն և ասէ. Տէր, չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես. այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի մանուկն իմ. քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինև զինուորս. ասեմ սմա երթ՝ և երթայ, և այլում թէ եկ՝ և գայ, և ծառայի իմում թէ արա զայս՝ և առնէ: Իբրև լուաւ Յիսուս՝ զարմացաւ, և ասէ ցայնոսիկ՝ որ գհետն երթային. ամէն ասեմ ձեզ և ոչ յԻսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբեք: Բայց ասեմ ձեզ, զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն՝ և բազմեսցին ընդ Աբրահամու և ընդ Սահակայ և ընդ Յակովբու յարքայութեան երկնից, և որդիքն արքայութեան ելցեն ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լայ և կրճել ատամանց: Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն. երթ՝ և որպէս հաւատացեր եղիցի քեզ: Եւ ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ: Եւ եկեալ Յիսուս ի տուն Պետրոսի, ետես զի զոքանչն նորա անկեալ դնէր տապացեալ. կալաւ զձեռանէ նորա՝ և եթող զնա ջերմին. յոտն եկաց և պաշտէր զնոսա: Իբրև եղև երեկոյ՝ մատուցին առ նա դիւահարս բազումս, և եհան զոգիսն բանիւ և զամենայն հիւանդսն բժշկեաց: Չի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Նա զհիւանդութիւնս մեր վերացոյց, և զցաւս մեր եբարձ: Ղ. 17:

ՄԵՍԵԴԻ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գաս ոգոյ ես:

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Թագաւոր գոլով քո յաչխարհ. մտեր ի քաղաքն: 309:

ՍԱՂ. 2. Ցնծացէք առ Աստուած օգնական է: 457:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի. Բ. 23.

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև (նմա) ի շաբաթու անցանել ընդ արտասյս, և աշակերտքն ի գնալն իւրեանց սկսան հասկ կորզել և ուտել: Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա. տես զինչ գործեն աշակերտքն քո ի շաբաթու զոր չէ արժան: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ո՞չ երբեք իցէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղև, և քաղցեաւ նա՝ և որ ընդ նմայն էին. զիարդ եմուտ ի տունն Աստուծոյ առ Աբիաթարաւ քահանայապետիս, և զհացսն զառաջաւորութեան եկեր՝ և ետ և այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայիցն: Եւ ասէ ցնոսա. շաբաթ վասն մարդոյ եղև, և ոչ եթէ մարդ վասն շաբաթու, ապա ուրեմն տէր է որդի մարդոյ՝ և շաբաթու: Եւ եմուտ միւսանգամ ի ժողովուրդն. և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գոսացեալ էր: Եւ ապասէին նմա՝ եթէ բժշկեսցէ զնա ի շաբաթուն, զի չարախօսեսցեն զնմանէ: Եւ ասէ գայրն՝ որոյ ձեռնն գոսացեալ էր. արի անց ի մէջ: Եւ ասէ ցնոսա. զինչ արժան է ի շաբաթու, բարի ինչ գործել՝ եթէ չար առնել, ոգի՞ մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել: Եւ նոքա լռեցին: Եւ հայեցեալ Յիսուսի զնոքօք լի ցասմամբ, տրտմեալ վասն կուրութեան սրտից նոցա, ասէ գայրն. ձգեա զձեռն քո: Եւ նա ձգեաց, և ողջացաւ ձեռն նորա: Գ. 5:

Քաղաք. Խնդրեսցուք: կեցո: Աջմէ. Թագաւոր:

Գ. ԿԻՒՐԱԿԷ. ԴՁ

ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՏՐԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՁ

Ե՛րկնըպագեմք քեզ Քրիստոս ար ի ձեռն սրբոյդ առաքելոցըն ծանուցար մեզ. ‖ Տէ՛ր Աստուած հաշտեալ մերոց: Ե՛ւ աշխարհատեաց ի սըրբոց առաքելոյն. ա՛ռաք փառաւորել զքեզ ի տաճարի սրբութեանն քո.

զար հիմնեցուցեր ի վերայ վիմի հաւատոյ. տէ՛ր։ Եկայք ժողովուրդք սրբք ի հնթանոսաց. ցընծութեամբ ասնանացուք զնաւակատիս սուրբ եկեղեցւոյ. բարեբանելով ըզՏէ՛ր։

Գ. ԸնդՏէր օրհնեցէք ‖ և առաւել բանիւ սրբարէք ըզնա յաւիտեան։ Ընդ այնմիսիկան բանմութիւնան ըզՔրիստոս թագաւորն. որ եկաւորէ այսօր ի սուրբ եկեղեցի. ամենայն ազինքք գովեցէք և։ Եկայք հաւատացեալքք սուրբ երրորդութեանն յեկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած. սրբարէք ասնս ուրախութեան մինչեւ յանկիւնըս սեղանոյ և առաւել։

ՄԵՄԱՅՈՒՍՑԻ Գ2

Աստուածածին երկնային զուարն աստուածային։ 379։

Գէղէրէ, Գալաթիա աստ. Գասք լուսեղէն։

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Այսօր հրեշտակաց բանմութիւնքըն ասնակից լինին ընդ մեզ. քանզի երկնաւոր թագաւորն եկաւորէ ի սուրբ եկեղեցի։ Խընդամ և զուարճացիր հարսնացեալըդ Աստուածոյ եկեղեցի. քանզի ըզքեզ Տէրըն առ բանից ընծայեաց և համեցաւօծու ըընակիլ ի քեզ։ Լուսաւորեա լուսաւորեա կանթուղիկէ եկեղեցի. քանզի ի քեզ չող աստուածեղէնն իջանէ յօրէ լուսոյ ծագեանց. և լուսաւորեաւօծոց ըզմանկունըս քո։

ՏԻՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Ո՞րք արժանաւորեցայք ի կոչումըն փառաւորութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ. եկայք ժողովուրդք երգեցէք Տեառն և՛ երգ նոր. և՛ երգեցէ՛ք զանունն նորա ձայնիւ ըզնծութեա՛մբ յօրհնութիւն ինոր։ Զօրացեալքս ի քեզ Քրիստոս ժողովուրդք հաւատա՛ցեալոց. հըչմարիտ խոստովանութեա՛մբ օրհնեմք զթագաւորդ աստուածային

կ՚նաբեր տընօրէնութեան քո. փառաւորելով զաշխատութիւնս եւ ընդգանչելի անուն քո. տէր տէր ի մեծ ի վերայ ամենայն երկրի: Ո՛րպէս լեր եկեղեցի սուրբ. հարան երկնաւոր խորհրդոյն ի փառս ամենասուրբ երրորդութեանն. որ հաճեցար ի չխանդութեամբն իւրով. զարդարեաց ծաղմամբ լուսոյ պըսակեամբ զքեզ. ի պատիւ ամենայնի՝ ոյ՝ սրբով ի՝ւրով:

Զկնի Սուրբ Աստուածէն Աղ. փրկիչ: Քաջ. վասն լսելի: Քահ. Օրհնութիւն: Եւ ելանէն խոչ և աւետարանաւ և ամենայն ղարդուսւ ի գուռս, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ. Գ2

Ո՛րպէս լեր սուրբ եկեղեցի. քանզի փրիստոս ար քայն երկնից. այսօր պըսակեաց ըզքեզ խաչիւն իւրով. եւ զարդարեաց զամուրըս քո՛ ս քանչելի փառաւքն իւրով: Խընդա յոյժ գուսանըր Սիոնի. քանզի երկի՛ր ա՛ երկինք եղեն. այսօր վիրաւորին քո նորոգմամբ. եւ թագաւորն երկնաւո՛ր հաճեցաւ բըն՚ակիլ ի քեզ: Ընդ գահս երկնաւոր զօրացըն վերառա՛լ ուրախութեամբ քեզ այսօր զաննդադար փառաւորութիւնս. ո՛րպէս լեր հարան անսպառ անքննելի քո խորհրդո՛վ:

Զկնի ՍԱՂՄՈՍ կէ. ի ՂԱ.

Կց · Յեկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած. և զՏէր յաղթեցան խաչեալն:

Փխ · Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամենայն: 293:

ԸՊՔՆԵՐՑՈՒԱԾ ՅԱՌԱԿԱՑ: Գ. 9:

Պատուեա զՏէր ի քոց արդար վաստակոց, և հանեա պատուղ ի քոց արդարութեան արմտեաց. զի յորժամ շահեսցաք քո լիութեամբ ցօրենոյ, և գիւեաւ հնձանք քո առատել ևս բղխեսցեն: Որպէսզի, մի՛ լքանիր ի խըրատու Տեառն, և մի՛ լուծանիր յանդիմանեալ ի նմանէ: Զի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ, ատնջէ զամենայն որդի զոր ընդունի: Երանեալ է այր որ եգիտ գիմաստութիւն, և մարդկանացու՝ որ հասս գհանճար: Զի լաւ է վաճառն

զայն գտանել՝ քան զգանձս ոսկւոյ և արծաթոյ։ Պատուականագոյն է քան զականս պատուականս, և ոչ ինչ է չար որ հակառակ կայցէ նմա։ Յայնմի է ամենեցուն որ մերձին ի նա, և ամենայն ինչ որ պատուական է՝ չարժէ զնա։ Չի երկայնաւուրք և ամք կենաց յաջմէ իւրմէ, և յահեկէ իւրմէ փառք և մեծութիւն։ Ի բերանոյ նորա բղխէ արդարութիւն, զօրէնս և զողորմութիւն ի լեզուի իւրում կրէ։ Ճանապարհք նորա ճանապարհք բարեաց, և ամենայն շաւիղք նորա խաղաղութեամբ։ 18։

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ։ կԶ. 12։

Չի այսպէս ասէ Տէր. ահաւասիկ ես դարձուցանեմ ի դուստ իրրև զգետ զխաղաղութիւն, և իրրև զհեղեղատ յորդեալ՝ զփառս հեթանոսաց. զմանկունս դոցա ի վրայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն, և ի վերայ ծնգաց իւրեանց զգուիցեն. որպէս մայր զմանուկ իւր զգուիցէ, այնպէս զգուեցից զձեզ. և յԵրուսաղէմ մխիթարեսջիք, և տեսջիք և խնդասցին սիրտք ձեր, և ոսկերք ձեր իրրև զդալարի զուարճասցին. և ծանիցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւրոց, և սպառնասցի անհաւատիցն։ Չի ահաւասիկ Տէր իրրև զհուր եկեսցէ, և կառք նորա իրրև զմրրիկ հատուցանել սրտմտութեամբ զհատուցումն իւր, և բոցով հրոյ զարհամարհանս իւր։ 15։

Գողոսի առաքելոյն ի Տիմոթէոսի առաջին թղթոյն է ընթերցուածս։ Գ. 14։

Չայս գրեմ առ քեզ, զի ակն ունիմ ի մօտոյ գալ. ապա թէ յամեցից, զի գիտասցես՝ թէ որպէս պարտ իցէ քեզ ի տան Աստուծոյ չրջել, որ է եկեղեցի Աստուծոյ կենդանւոյ, սիւն և հաստատութիւն ճշմարտութեան։ 16։

Ջ-ՅԴԷ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Հիմունք նորա ի լեռան սուրբ նորա, սիրէ Տէր զդրունս Սիովնի քան զամենայն յարկս Յակովբայ։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ ԺԶ. 13։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղեալ (Յիսուս) ի կողմանս Փիլիպպոսի կեսարիայն՝ հարցանէր ցաշակերտան և ասէր. զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ որդի մարդոյ։ Եւ նոքա ասեն. ոմն

զՅովհաննէս Մկրտիչ, և այլք զեղիա, և կէսք զԵրեմիա, կամ զմի ոք ի մարգարէիցն : Ասէ ցնոսա Յիսուս . իսկ դուք զո՞ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ : Պատասխանի եւ Սիմոն Պետրոս և ասէ . դու ես Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնա . երանի քեզ Սիմոն՝ որդի Յովնանու , զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ , այլ Հայր իմ որ յերկինս է : Եւ ես քեզ ասեմ, զի դու ես վէմ, և ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն : Եւ տացց քեզ զպետական արքայութեան երկնից . և զոր միանգամ կապեսցես յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս , և զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս : 19 :

Եւ փետրեցին զանդատողքն, և ընդ նոսին աչեարկին : Ապո-
քոյ · Սուրբ խաչիւս : Աղ · Պահպանեա : Եւ ի դառնալն
ախտիցն յայնէ .

ՍԱՂ . ՁԻ . ԿՅ · Յոյժ մեզ : ՓԽ · Հատեցար : 567 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ջ . 12 ,

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև ընդ աւուրն ընդ այնոսիկ ել ի լեառն : 223 :

Եբէ · Նորատունկ : Քոյ · Խնդր : Կնցս : Աղ · Քում ամն :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ . ՃԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ը . 18 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Տեսեալ (Յիսուս) ժողովուրդս բազումս դիւրև , հրամայեաց երթալ յայն կողս : Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա . վարդապետ , եկից և ես զկնի քո յոր վայր և երթիցես : Ասէ ցնա Յիսուս . աղուեսուց որջք գոն , և թռչնոց երկնից բոյնք . այլ որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ՝ ուր դիցէ գլուխ իւր : Եւ մի ոմն յաշակերտաց նորա ասէ ցնա . Տէր , տուր ինձ հրամանն՝ զի երթայց նախ թաղեցից զհայր իմ : Ասէ ցնա Յիսուս . եկ զկնի իմ, և թոյլ տուր մեռելոցն թաղել զմեռեալս իւրեանց : Եւ իբրև ել մուտ ի նաւն, գնացին զկնի նորա աշակերտքն նորա . և

ահա չարժումն մեծ եղև ի ծովուն՝ մինչ նաւին ծածկել յալեաց անտի, և ինքն ննջէր: Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին զնա և ասեն. Տէր փրկեա զմեզ՝ զի կորընչիմք: Եւ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր վատասիրտք էք սակաւահաւատք: Յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հողմոցն և ծովուն, և եղև խաղաղութիւն մեծ: Եւ մարդիկն զարմացան և ասէին. որպիսի՛ ոք իցէ սա, զի և հողմք և ծով հնազանդին սմա: Եւ իբրև անցին յայնկոյս յերկիրն Գերգեսացւոց, պատահեցին նմա դիւահարք երկու՝ ելեալք ի գերեզմանացն՝ չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր հնար անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ: Եւ ահա աղաղակեցին և ասեն. զի՞ կայ մեր և քո, Յիսուս Որդի Աստուծոյ, եկիր տարաժամ տանջել զմեզ: Եւ էր հեռագոյն ի նոցանէ երամակ մի խոզից արօտական: Եւ դևքն աղաչէին զնա և ասէին. եթէ հանես զմեզ ասա, հրամայ մեզ երթալ յերամակ խոզից: Եւ ասէ ցնոսա. երթայք: Եւ նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից. և դիմեաց ամենայն երամակն ի գարէ անտի ի ծով, և մեռան ի ջուրն: Եւ խոզարածքն փախեան, և երթեալ ի քաղաքն պատմեցին զամենայն, և զիրս դիւահարացն: Եւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ առաջ Յիսուսի. իբրև տեսին զնա՝ աղաչեցին զի գնասցէ ի սահմանաց նոցա: Եւ մտեալ ի նաւ անց յայնկոյս, և եկն ի քաղաք իւր: Եւ ահա մատուցին առ նա անդամալոյծ մի որ գնէր ի մահիճս. և տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն. Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: Եւ ահա ոմանք ի դպրացն ասեն ընդ միտս. հայհոյէ դա: Եւ ծանուցեալ Յիսուսի զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր խորհիք դուք չարիս ի սիրտս ձեր. զի՞նչ դիւրին է. ասել՝ Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, թէ ասել՝ արի և շրջեաց: Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ երկրի թողուլ զմեղս, յայնժամ ասէ ցանդամալոյծն. արի՝ առ զմահիճս քո՝ և երթ ի տուն քո: Եւ յարուցեալ գնաց ի տուն իւր: Իբրև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան. և փառաւորեցին զԱստուած զտուիչն այնպիսի իշխանութեան՝ մարդկան: Թ. 8:

ՀԱՄԱՌԱՐՁԻ ԴՁ

Փառաբանակից Հօր Որդի որ: Ա. Բ. Քէ դ—ն: 44:

ՍԱՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս ըստ Մարկոսի: Գ. 6:

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ ելեալ սրտաբո վազվազակի փարիսեցիքն հերովդիանոսօքն հանդերձ, խորհուրդ առնէին վասն նորա՝ թէ զիարդ կորուսցեն զնա: Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ի ծովեզրն: Եւ բազում ժողովուրդ ի Գալիլեացւոց երթային զհետ նորա, և ի Հրէաստանէ և յԵրուսաղեմէ, և յայնկոյս Յորդանանու, և որք ի Տիւրոսէ և ի Սիդովնէ. բազում ժողովուրդ իրրև լսէին որչափ ինչ առնէր, գային առ նա: Եւ ասէ ցաշակերտան իւր, զի նաւակ մի պատրաստական կայցէ նմա վասն ամբոխին՝ զի մի՛ նեղեսցեն զնա. քանզի զբազումս բժշկեաց. մինչ զալ խառնել զնովաւ՝ զի մերձենացին առ նա որք ունէին ախտս ինչ: Եւ այսոք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին և ասէին, թէ դու ես Որդի Աստուծոյ. և նա յոյժ սաստէր նոցա, զի մի՛ յայտնի առնիցեն զնա: 12:

Բառք. Խնդրեացուք: կեցո: Աջխ. Թագաւոր:

Գ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. Դ Կ

ՅԱԹԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԶ

Ա՛նապատական բանդ ա՛ստղեաց. որ լիցեր ի մէջ հնձ՛ոցին. փըրկեցեր զերբիս մա՛նկունսըն ցա՛ղո՛ւմն օրհնո՛ւթեան. ‖ օրհնեալ ե՛ս Տէ՛ր Աստղա՛ծ: Ո՛ր ի բաբելոնի ըզբոց հրոյն չէ՛ լքեցեր. եւ զմանկունսն ա՛պրե՛ցո՛ւցեր. եւ նոքա՝ ի բո՛ցէն ա՛ռե՛լով. օրհնեալ: Ո՛ր յաթգանդի կո՛ւսէն բնակեցար. եւ ծընար ո՛րպէ՛ս մի՛ նո՛ւկ. որ ըզմանկ կո՛խեցեր և զյարութիւն քո ցո՛՛ւցեր. օրհնեալ:

Գ. Ը՛զՏԷՐ ‖ օրհնե՛ցէք եւ բա՛՛ր թ՛ր աղաղակ՛՛ք յաւիտեա՛՛ն: Ջանըմակիզբըն զամենամաւրր զերրորդութիւնն. ո՛ր նո՛յն ինքն իւր աչնէզ ըզնաւթեամբըն զո-

յաղագս յաչընչէ զամենային արարածս. ընդընա հո-
գեւոր երգով օրհնեցէք: Զհամատոհմական էութեան
բանն ի չօրէ. ար լոյս մեծ ծագեաց անեռասելի ծա-
գմամբ ար հաստատեաց զերկինս եւ զիմանալի զօրըս
հրեշտակաց. ընդընա հոգեւոր երգով օրհնեցէք:
Զանեռիս զերկնաւոր զթագաւորութիւնն. ար արարչա-
գործ ասեղծմամբ վայելչացոյց զերկինս եւ զերկիր.
ի վաղս ամենաժառուրբ երրորդութեանն երկրբրեան
հրեշտակայինն օրհնութեամբ. ընդընա հոգեւոր երգով
օրհնեցէք:

ՄԽՃԱՑՈՒՍՑԷ ԲՁ

Ընդքէզ կոյս և մայր և բնակարան աստուածայինն
նեմարդութեանն. զհաւանեմք և վերծրհնեմք զհղեալ
փրկօղ կենդանութեան աղգի մարդկան. ‖ վասն որոյ
ըզքեզ Աստուածածին և կոյս. բարեբանեմք ընդմայր և
զաղախին փրկչէն մերոյ: Ծնունդըն չօր և հինա-
ւուրց անժամանակն յաւիտենից. ժամանակաւ յորովայ-
նի քում բնակեցաւ և ի չօրէ ոչ մեկնեցաւ. վասն որոյ:
Ծնանիլն ի քէն ի խաչ ելեալ եւ ի յաթոռ փառաց ընդ
չօր. անարգանաւք ի մարդկանէ փառաւորութեամբ էու-
թեամբ երկրբրպագեալ. վասն որոյ: Ըզքեզ ոչ միայն
արդիք մարդկան այլ եւ վերինն գօրութիւնք. զանաք ան-
մարմնոց հոգեղինաց հրեղինաց զբւարթնոց եւ հրեշ-
տակաց. գոհ հարանեն և վերծրհնեն եւ փառաւորեն
ընդմայր և զաղախին փրկչէն մերոյ:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՁ

Աստուածէն պարտուղ առաջին ծառայն բղնախառնող-
ծըն մահացոյց. իսկ Որդիդ միածին երկն եւ փրկեաց
զմեզ: Չտրչտրաս ես յանձն առեր ընդխաչի չարու-
թիւնդ մեռանելոց. ընդընա զձեռագիր իմոյ յանցանացս:

կ՚ընդունուիս՝ եւ զերկոսեանն եղար վանն ի հնոցն առեղծեալ մարգոյն. զմեղօք մեռեալ զա՞նձն ի՞մ կեն-դա՞նացո՞ :

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԲՁ

Ո՞վքին ի զերեզմանն առաւօտեա՞ն սուրբ կանայքն. յօծա՞նել խընկիկ զանաւպակա՞ն մարմի՞նն: Ո՞չչուի-մըն հրեշտա՞կին քա՞յլ երկր ընդոստ առ՞նուլ. ցո՞նծա-ցեք յաբեաւ որպէս յառա՞ջն ա՞ստ՞ց: Ա՞ռեալ ի հրեշ-տա՞կէն զաւետիս յարութեանն. պատմի՞ն աշակեր-տացն ԵՔ՚ յարեաւ Քրի՞ստոս :

ՍԱՂ · 27 · 43 · Յոյժ մեզ : ՓԽ · Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ի· 1 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ իբրեւ կատարեաց գամենայն բանս իւր ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ ի Կափառնաում: Հարիւրապետի ուրումն ծառայ չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր ի վախ-ճանել, որ էր նմա պատուական: Իբրեւ լուաւ զՅիսու-սէ, առաքեաց զծերսն ի Հրէից՝ աղաչել զնա՝ զի եկեալ ապրեցուսցէ զծառայն նորա: Եւ նոքա եկեալ առ Յիսուս՝ աղաչէին զնա ասելով եւ ասէին, Թէ արժանի է որում զՆորին զայս առնես. զի սիրէ զազգս մեր, եւ ըզ-ժողովրդեանցն նա չինեաց մեզ: Եւ Յիսուս գնաց ընդ նոսա. իբրեւ ոչինչ կարի հեռի էր ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետն բարեկամս եւ ասէ ցնա. Տէր, մի՛ ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական Եթէ ընդ յարկաւ ի-մով մտանիցես. վասն որոյ եւ ոչ զանձն համարեցայ ար-ժանի առ քեզ գալոյ. այլ ասա բանիւ՝ եւ բժշկեսցի մա-նուկս իմ. քանզի եւ ես այր մի եմ՝ կարգեալ ընդ իշ-խանութեամբ, ունիմ ընդ ինև զինուորս. եւ ասեմ ասա՝ երթ, եւ երթայ. եւ այլում՝ Թէ եկ, եւ գայ. եւ ծառա-յի իմում՝ Թէ արա զայս, եւ առնէ: Եւ իբրեւ լուաւ զայս Յիսուս՝ զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթայրն զհետ նորա եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, Թէ եւ ոչ յԻսրայէլի այսչափ հաւատս գտի: Եւ դարձան առ-դրէն պատգամաւորքն ի տուն, եւ գտին զծառայն հի-ւանդ՝ բժշկեալ : 10 :

Քաջալ. խնդրեացուք: կեցո: Աչքի. փառ ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ. ճՂԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն: 569:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Թ. 9:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ անցեալ ընդ այն (Յիսուսի) հասեալ այր մի զի նըստէր ի մաքսաւորութիւնն, Մատթէոս անուն. և ասէ ցնա. եկ զկնի իմ: Եւ յարուցեալ գնաց զկնի նորա: Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա ի տանն, և ահա բազում մաքսաւորք և մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտս նորա: Իբրև տեսին փարիսեցիքն՝ ասեն ցաշակերտս նորա. ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր: Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝ ասէ ցնոսա. ոչ է պիտոյ բժիշկ կարօղաց՝ այլ հիւանդաց: Երթայք ուսարուք՝ զի՞նչ է՝ զողորմութիւն կամիմ, և ոչ զպոհ. զի ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս: Յայնժամ մատեան առ նա աշակերտքն Յովհաննու և ասեն. ընդէ՞ր մեք և փարիսեցիքն պահեմք յաճախ, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն: Ասէ ցնոսա Յիսուս. միթէ մա՞րթ ինչ իցէ մանկանց առաջապահ առ պահել՝ մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ. այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն: Ոչ ոք արկանէ կտաւեր անթափ ի վերայ հնացեալ ձորձոյ. զի առնու լցանել զլրութիւնն նորա ի հանդերձէն, և ևս չար պատառումն լինի: Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ի տիկս հինս. ապա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին, և գինին հեղու և տիկքն կորնչին. այլ արկանեն գինի նոր ի տիկս նորս, և երկոքին պահին: 17:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՆ

Ընդ հրեշտակն յերկնից աւետաւոր: Բ. Եբեր. գոռ: 48:

ՍԱՂ. ճԾ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութիւնս: 571:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Գ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Լսանէ ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամեցաւ, և չորեքան առ նա: Եւ արար երկոտասանս՝ զի ի-

ցեն զնովաւ, և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել, և ունել իշխանութիւն բժշկելոյ զցաւս և հանելոյ զդեւս։ Եւ եղ անուն Սիմոնի՝ Պետրոս. և Յակովբոս Զեբեդեայ և Յովհաննու եղբօրն Յակովբայ՝ եղ նոցա անուանս Բաներգէս, որ է՝ որդիք որոտման, և զԱնդրէաս և զՓիլիպպոս և զԲարթուղիմէոս և զՄատթէոս զմաքսաւորն, և զԹովմաս և զՅակովբոս Ալփեայ, և զԹադէոս, և զՍիմոն Կանանացի, և զՅուդա Սկարիովտացի, որ և մատնեացն զնա։ 19։

փ–բ։ Խնդրեսցուք։ կեցո։ Աչք։ թագաւոր։

Գ · ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · Ա Զ

ՅԱՌԱՒՕՏՕՅ

ՀԱՐՑ ԲՁ

Ո՛ր թանգաւորդ ես յանբաւեւնից տէր և արարիչ ամենայն լինելութեան. ‖ օրհնեալ ես տէր Աստուած հարցն մերոց։ Ո՛ր սպանանելոցդ ես ի սերմնավրէից. եւ փառաւորեալ յանմարմնականն բանըմբռնեցեալ. այսօր ի դահճացըն մերկացեալ և ի գինաւաճառաց բաց բաժանեցար վասն մերոյ փըրկութեան. օրհնեալ։ Ա՛յսօր ըզկենդանարարըն մեր սուրբ ըզխաչն օրհնեցուք. քանզի ի վերայ նորա բանչեցաւ մեզ պարգեւք անմահութեան. տէր Աստուած։

Գ · Ը՛ՁՏԷՐ ‖ օրհըն՛եմ ի՛ ձեզ. եւ բարձր արարէք ընդնա յաւիտեան։ Ա՛յսօր նըշան սուրբ խաչին ի յե՛մ ի՛ ձեռ՛կըրկի՛ երեւե՛ւնալ. օրհ։ Ա՛յսօր ընդդէմ թըշնամւոյն. զնա ահագարեա՛ ի՛ ձեռ՛կըրկի՛ ցո՛ւցա՛ւ մեզ. օրհ։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲՁ

Զքեզ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս բարերար։ 341։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲՁ

Ո՛ր կամաւոր խաչելութեամբ քո տէ՛ր բաւեր ըզմեզ. ‖ ըզքէզ բարերանեմք ամենեցո՛ւն յարութի՛ւն։ Ո՛ր երեքօրեայ թաղմամբ քո տէ՛ր ազատեցեր ըզմեզ.

ընդքեզ : Ո՛ր լուսափայլ յարութեանդ քո Տէր կենաց պարծեցեր զաշխարհս . ընդքեզ :

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Զայն անեռասուր հրեշտակին զընտրեցացոյց զառաւօտեան կանայն . զՔրիստոսէ պատմելով ըզյարութիւն . Մի յուսահատիք տրտմութեանդ այլ ցընծացէք բերկրելով . խնկազգեացք աստուածայնոյն և փախարձողք յարութեանն : Փութացարուք ի Գալիլեա՝ անեսա՛ն նեցէք աշակերտացն . Եթէ յարեաւ Քրիստոս և խափանեաց ըզմահ :

ՍԱՂ . ՁԲ . ԿՑ . Ցոյց մեզ : ՓԽ . Հաձեցար : 567 :

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ի . 11 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԱՏԱՒ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ եղև ի վաղիւն երթայր ի քաղաք մի, որում անուն էր Նային . երթային ընդ նմա և աշակերտքն նորա , և ժողովուրդ բազում: Իբրև մերձ եղև ի դուռն քաղաքին, և ահա ելանէր մեռեալ մի, որդի միամօր մօր իւրոյ, և նա էր այրի . և ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմա : Իբրև հառս զնա Տէր՝ գթացաւ ի նա և ասէ . մի՛ լար : Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ի դագաղն . և որք բարձանային տանէին՝ զեղի առին . և ասէ . պատանի դու, քեզ ասեմ, արի : Կանգնեցաւ և նստաւ մեռեալն, և սկսաւ խօսել : Եւ ետ զնա ցմայր իւր . և ահ կալաւ զամենեսեան , և փառաւոր առնէին զԱստուած՝ և ասէին, թէ մարգարէ մեծ յարուցեալ է ի մէջ մերում, և թէ այց արար Աստուած ժողովրդեան իւրում ի բարեբանին : Եւ ել պրոյտս այս ընդ ամենայն Հրէաստան վասն նորա , և ընդ ամենայն կողմանս աշխարհին : Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտքն իւր վասն ամենայնի այսորիկ : Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ոմանս յաշակերտաց իւրոց Յովհաննէս , առաքեաց առ Տէր և ասէ . դու ես որ գալոցն ես , եթէ այլում ակն կալցուք : Եւ եկեալ առ նա արքն՝ ասեն . Յովհաննէս Մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ քեզ՝ և ասէ . դու ես որ գալոցն ես, և թէ այլում ակն կալցուք : Եւ ի նմին ժամու բժշկեաց

պրազում ի հիւանդութենանց և ի հարուածոց և յայլոց չարաց, և կուրաց բազմաց չնորհեաց տեսանել: Պատասխանի ետ Նոցա և ասէ. երթայք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր տեսէքդ և լուայք. զի կոյրք տեսանեն և կաղք գնան, բորոտք սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք յառնեն, աղքատաք աւետարանին. և երանի իցէ՝ որ ոչ գայթագղեսցէ յիս: Եւ իրրև գնացին հրեշտակքն Յովհաննու, սկսաւ խօսել ընդ ժողովուրդսն վասն Յովհաննու. զի՞նչ ելէք յանապատն տեսանել. եղէգն չարժուն ի հողմոյ: Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել. այր ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ. ահաւանիկ՝ որ ի հանդերձս երեւելիս և ի փափկութեան են՝ յարքունեաս են: Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել. մարգարէ՞. այո, ասեմ ձեզ՝ առաւել ևս քան զմարգարէ. զի սա է՝ վասն որոյ գրեալն է, թէ ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո՝ որ յարդարեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո: Ամէն ասեմ ձեզ, մեծ ի ծնունդս կանանց մարգարէ քան զՅովհաննէս ոչ ոք է, բայց փոքրիկն յարքայութեան Աստուծոյ մեծ է քան զնա: Եւ ամենայն ժողովուրդն իրրև լուան՝ և մաքսաւորքն, արդարացուցին զԱստուած, զի մկրտեցան ի մկրտութենն Յովհաննու: Իսկ փարիսեցիքն և օրինականքն զխորհուրդն Աստուծոյ անարգեցին յանձինս իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան ի նմանէ: Արդ ո՞ւմ նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս այսորիկ, և ո՞ւմ իցեն նմանեալք: Նմանեալ են մանկտւոյ որ ի հրապարակս նստիցին, կարդայցեն զմիմեանս և ասիցեն. փող հարաք ձեզ՝ և ոչ կատեցէք, ողբացաք՝ և ոչ լացէք: Եկն Յովհաննէս Մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասէք՝ դև գոյ ի նմա: Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ասէք. ահա այր կերօղ և արբեցօղ, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց: Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց: 35:

Բ–ԸՂ. Խնդրեացուք: կենցո: Աղէ՛. Զուտ ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ. ՃԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:

Արթո՛ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Թ. 18:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Մինչդեռ (նա) զայս խօսէր ընդ նոսա ահա իշխան մի

մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր. դուստր իմ արդ ևս վախճանեցաւ. այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ի վերայ նորա և կեցցէ: Յարեաւ Յիսուս և գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հանդերձ: Եւ ահա կին մի տեառնատես երկոտասանամեայ, մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ի դրօշակ հանդերձի նորա. քանզի ասէր ի մտի իւրում, թէ միայն մերձենամ ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ: Իսկ Յիսուս իբրև դարձաւ և եհաս գնա, ասէ. քաջալերեցաց դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ: Եւ փրկեցաւ կինն ի ժամէն յայնմանէ: Իբրև եկն Յիսուս ի տուն իշխանին, և եհաս զփողարան և ամբոխ յոյժ, ասէ ցնոսա. ի բաց գնացէք. զի ոչ է թէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ: Եւ ծաղր առնէին գնա: Եւ իբրև եղ ամբոխն ի բաց, եմուտ՝ կալաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն: Եւ եղ համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն: 26:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա2

Ընդ կանայն իւզաբերեան առ: Գ. Եղե+ պառն: 28:

ՍԱՂ. ճԳ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Գ. 20:

Տերամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Գան ի տուն, և գայ միւսանգամ ընդ նոսա ժողովուրդն, մինչ զի և հաց ևս ոչ ժամանել ուտել նոցա: Եւ իբրև լուան որ իւրքն էին՝ ելին ունել զնա, զի համարէին թէ մոլեգնեալ իցէ: Եւ դպիրքն՝ որ յԵրուսաղեմէ իջեալ էին, ասէին թէ բզեղզեբուղ գոյ ի դմա, և իշխանաւ դիւացն հանէ դա զդեւս: Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն, առակօք խօսէր ընդ նոսա. զիարդ կարէ սատանայ զսատանայ հանել. և արդ եթէ թագաւորութիւն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ թագաւորութիւնն այն. և եթէ տուն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ տունն: Եւ եթէ սատանայ ի վերայ անձին իւրոյ յարիաւ՝ և բաժանեալ իցէ, ոչ կարէ կալ, այլ վախճանեալ է: Այլ ոչ ոք կարէ զկարասի հզօրի մտեալ ի տուն նորա աւար հարկանել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, և ապա զտուն նորա աւար հարկանիցէ: Ամէն ասեմ ձեզ, զի ամենայն թողի որդւոց մարդկան մեղք և հայհոյութիւնք՝ որչափ և հայհոյեսցեն, բայց որ հայհոյեսցէ զՀոգին սուրբ, ոչ ունիցի թողութիւն յաւիտեան,

այլ պարտապան լիցի յաւխաներից մեղաց : Զի ասէին՝ թէ այս պիղծ գոյ ի նմա : 30 :

Քաջաղ · խնդրեսցուք : կեցո : Աչքի · թագաւոր :

Գ · ՀՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · Ա Կ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԲՋ

Ա՛յսօր բեւեռեալ քո՛ւ խաչին . և՛ զի՛նա՛ւորին խո՛ցեալ զանարատ ըզկո՛ղզ ‖ ՏԷ՛ր Ա՛ստուած հա՛րցըն ը մե՛ռոց : Ի՛սկ բըղխումըն սուրբ արեան՝ քո՛ւ լըւաց ըզսո՛ւտ ըզերըս յանի՛ծից Ադա՛մայ . ՏԷ՛ր : Պարգեւատո՛ւ բարեաց՝ո՛ց եւ սըւոզ աղո՛ըմա՛ւթեան . Ե՛րդա՛ր ի՛ գերեզմա՛՛նն . ՏԷ՛ր :

Գ · Ը՛ղՏէ՛ր ‖ Ա՛մե՛նա՛յն գո՛՛րծք օրհնե՛ցէ՛ք : Ո՛ր յանէ՛ից գոյա՛՛ցոյց արարածն ի՛ւր կե՛ըպմանէ . զգաստացեալ օրհնաբանե՛ի՛ք Է՛զդ . ամե՛նայն : Ո՛ր զգաստակնե՛ք մնա՛ռ եւ՛ լոյծ . իւրո՛վ անչընչացեալ մարմնոյն լըհնոզացեալ մարդոյն . ամե՛նայն : Ո՛ր զանազնանձնաշա՛՛կըն քաղցրա՛՛ցոյց . ճաշակմամբ զանըն՝ո՛՛ւթեանն . զի՛ հաղո՛ըդեսցո՛ւք մարմնոյ եւ արեա՛՛նըն Տեառն . ա՛՛մե՛նայն :

ՄԵԾԱՑՈՒՑԷ ԲՋ

Բանն ա՛ռաքեալ ի՛ Հօրէ՛՛՛ ո՛ր վաղըն մեր մարմնացա՛՛՛ւ . եւ ցընծութի՛ւն աշխարհի յա՛յտնեցաւ . ‖ ըզքեզ բա՛րեբանե՛մք Աստուածածնի՛՛ն կո՛՛յս : Զի՛ ո՛րո՛ւմ ո՛չըն հանդո՛ւրժէ՛՛՛ն բո՛՛ցա՛նըչոյլ սո՛՛րովբէ՛՛՛ն . նա՛ բնակեցաւ ի քո՛ւմ յո՛ր՛վայնի՛ն . ըզքեզ : Յո՛րմէ՛ սարսեալ դո՛՛դայի՛՛՛ն փա՛յլակնացայտ ի՛ լուսո՛՛՛յն . ի՛ զի՛րկըս քո՛ ը՛նդա՛ ը՛նկալա՛ր . ըզքեզ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲՋ

Հա՛յր ա՛նըսկի՛զբն . ո՛ր վե՛րջն՝նե՛ալդ ե՛ս ի դասուց քե՛ր-

բովքէից · ընդքէզ ամպաւճոյմբ ‖ ձողրմեա քոյոց հաշտատացելոց : Բանդ ի հօրէ ձր յաւտակ քան զյաւիտեանան ոլորի · փառակից Հօրն եր · ձողրմեա : Ո՛ր նըմա մխ ի քրովբէս եւ սեռաչութեամբ խնամեն զաթաթածըս քո· ճըշմարիտ սուրբ Հոգիոյն ձողրմեա :

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ՌՉ

Ա՛յսօր զուարճացան սիեզերք ամենայն · ճըշմանրիտ յարութեամբ Աստուածորդւոյն · քանզի զդըժոխս աւերեաց եւ զերեաց զաթգելեալս ի նմա : Ա՛յսօր լուսափայլեալ մեծապայծառ ծաղմամբ հրեշտականպետն ի վիրայ վիմին · կանանցն աւետէր ասելով · զի խընդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս : Ա՛յսօր բերկրեցան կանայքն իւղաբերք · աւետեօք յարութեամբ Աստուածորդւոյն · զարձան յաւտաքեանն ասելով · յարեաւ Աստուած :

ՍԱՂ · ՉԴ · ԿՑ · Ցոյց մեզ : ՓԽ · Հատեցաւ : 567 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ի · 36 :

ՉՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս Քրիստոս

Աղաչէր (գնա) ումն ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ : 417 :

Քոյրդ · Խնդրեացուք : Կեցո : Աչքդ · Քամ ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ · ՃԽՉ · Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Թ · 27 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն (Յիսուս), զհետ եղեն նորա կոյրք երկու , աղաղակէին և ասէին · ողորմեաց մեզ, որդի Դաւթի : Եւ իբրև եկն ի տուն , մատեան առ նա կոյրքն : Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւատայք՝ եթէ կարօղ եմ առնել ձեզ զայդ : Ասեն ցնա · այո Տէր : Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա և ասէ · ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ : Եւ բացան աչք նոցա . և սպառնաց նոցա Յիսուս և ասէ · զգոյշ կացէք՝ մի՛ ոք գիտասցէ :

Եւ նոքա եկեալ համբուրեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն : Եւ յելանէին նոցա արտաքս , ահա մատուցին առ նա այր մի համր դիւահար , և յելանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն : Եւ զարմացան ժողովուրդքն և ասեն , թէ և ոչ երբեք երևեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլ : Իսկ փարիսեցիքն ասէին , թէ իշխանաւ դիւաց հանէ զդևս : 34 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Կ

Աբանչելի հրեշտակին Տեառն : Գ· չորս թուն : 30 :

ՍԱՂ· ճԺ· Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան : 571 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Գ· 31 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Գան եղբարքն և մայր (նորա) և արտաքոյ կացեալ՝ յղեցին և կոչէին զնա : Եւ անդ ժողովուրդն չուրջ զնովաւ նստէր· և իրեւ ասացին ցնա· ահաւասիկ մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ , և խնդրեն զքեզ , պատասխանի եառ նոցա և ասէ· ո՞վ է իմ մայր կամ եղբարք : Հայեցաւ չուրջ զիւրեւ յաշակերտան զի նստէին , և ասէ· ահաւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ· զի որ առնէ զկամն Աստուծոյ , նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր : 35 :

Քաղաք· Խնդրեցուք : Կեցո : Աղաչե· Թագաւոր :

Գ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԲԶ

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԲԶ

Ո՛ր զբթացար ի սուրբ մանկունեան եւ լքեալ փըրկեցեր ի բո՛ըռնքեալ բոցոյն· ‖ ընդքե՛զ մի՛շտ օրհնո՛ւմք Աստուած հարցըն մերոց : Ո՛ր սդո՛ըմեցար ազգի մարդկան՛ն եւ լքեալ մարմնացա՛ր ի՛ սուրբ կուսէն· ընդքե՛զ· Ո՛ր երկքօրեայ թագաւո՛մբ քո՛ տէ՛ր չարժեցան հիմունք երկրի՛· ընդքե՛զմանա բանի՛ր ըզմեռեալսըն յարուցեր· ընդքե՛զ :

Գ· Եւ՛ցէք Ո՛ր պա՛յծառացոյցն ընդ՛ այս խաչին· սո՛ր բաժանե՛լով զիւր պանա՛ծառ բարձուկն· եւ ի՛ա զե՛զ

յաղթութեան արտաքոյ լուրոյ ‖ ամենեցունց գոհութիւն մատուցանեմք : Ի չանեղծել ի սուրբն կողմ ի բերելն և զանազան սասանեցան զբաժնիք. քանզի որ ի նմա արգելեալքն անդադարեցին ան ՏԷր ամենեցուն : Եւ զարգելեալսն ի բռնութենէ մահու ազատեցոյց երկնաւոր յարութեամբն լուրով ամենեցուն :

ՄԵՏԱՑՈՒՍՑԷ ՌՁ

Չկուսութիւնդ քո Աստուածածին անարատ : 303 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ՌՁ

Որ խանձեցար և թանձեցար վասն մերոյ փըրկութեան եւ յաչըեար ի մեռելոց. ‖ խնայեա ի ծնողիս քոյըս քո միայն մարդասէր : Որ ըզդժոխս աւերեցեր և ըզկերեալսն փըրկեցեր եւ մեզ կեանս նըւիրեցեր. խնայեա : Որ ի յերկինըս հանգրաձար եւ ընդ աջմէ Հօր նըստար. ի միանդամ քո գալըստեանն. խնայեա :

ՏԷՐ ՑԵՐԳՆԻՑ ՌՁ

Ապաշխելի կանայքն անեղկից եկեղն ի տեսանել ըզկերեզմանն. զի կատարեալ սէրըն մերժեաց զերկիւղն : Եկեղն ի խընկել ըզտէրունեանն մարմինն. եւ տեսին յարուցեալ ի գերեզմանէն. եւ վերըստին լցաւն ծաղեաց յաչխարհս : Քարոզեաց հրեշտակըն զյարութիւնըն Տեառն. եւ բացան գերեզմանըք նըշխեցեալոց. եւ յարութիւն Տեառն յաղթեաց մահու :

ՍԱՂ. ՁԻ. ԿՁ. Ձոյց մեզ ՏԷր : ՓԽ. Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ը. 1 :

ՏԷրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև յետ այնորիկ և ինքն չրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գիւղս, քարոզէր և աւետարանէր զարքայութիւն Աստուծոյ, և երկոտասանքն ընդ նմա, և կանայք ոմանք՝ որ բժշկեալ էին յոգւոց չարաց և ի հիւանդու-

թեանց. Մարիամ՝ որ կոչէր Մագդաղենացի, յորմէ եօթն դեւն ելեալ էր. և Յովաննա կին Փուզայ հազարապետին Հերովդի, և Շուշան, և այլք բազումք որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց: Եւ ի ժողովել բազում ժողովրդոց, և ըստ քաղաքաց քաղաքաց եկելոցն առ նա, ասէ առակաւ. Ել սերմանացան սերմանել զսերմանիս իւր. և ի սերմանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ և եղև կոխան, և թռչունք երկնից կերան զնա: Եւ այլն անկաւ յապառաժի, և ընդ բուսանելն՝ չորացաւ առ ի չգոյէ հիւթոյ: Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց, և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝ հեղձուցին զնա: Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և պարարտ, և բուսեալ արար պտուղ հարիւրապատիկ: Զայս իրրև խօսեցաւ, ասէ. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ: Հարցանէին զնա աշակերտքն՝ թէ զի՞նչ իցէ առակն: Եւ նա ասէ. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ, բայց այլոցն առակօք, զի տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լուիցեն՝ և մի՛ իմացցեն: Բայց առակն այս ինչ է. սերմն՝ բանն Աստուծոյ է. և որք առ ճանապարհաւն, այնոքիկ են որ լսեն, և ապա գայ սատանայ՝ հանէ զբանն ի սրտից նոցա, զի մի՛ հաւատացեն և ապրեսցին: Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ լսիցեն՝ ընդունին զբանն, և արմատս ոչ ունիցին. որք առ ժամանակ մի հաւատան, և ի ժամանակի փորձութեան հեռանան: Իսկ որ ի մէջ փշոցն անկաւ՝ նոքա են, որ իրրև լսեն զբանն՝ և ի հոգս և ի մեծութիւն և ի ցանկութիւն աշխարհիս գրգռեալ՝ հեղձնուն և անպտուղ լինին: Իսկ որ յերկիրն պարարտ, որոց բարւոք և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդունին, և տան պտուղ համբերութեամբ: Ոչ ոք լուցանէ ճրագ և թաքուցանէ ընդ կապաստաւ, կամ դնէ ընդ մահճօք. այլ ի վերայ աշտանակի դնէ, զի որ մտանեն՝ զլոյս տեսցեն: Զի ոչ ինչ ծածուկ՝ որ ոչ յայտ լիցի, և ոչ գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի և եկեսցէ ի յայտ: Տեսէք այսուհետև զիարդ լսէքդ. զի որ գոյցէ՝ տացի նմա, և որ ոչն գոյցէ՝ և զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ի նմանէ: Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և ոչ կարէին հասանել ի նա վասն բազմութեանն: Ազդ եղև նմա և ասեն. մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և կամին զքեզ տեսանել: Եւ ասէ

ցնոսա. մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են, որ զբանն Աստուծոյ լսեն և առնեն։ 21։

Քարոզ. Խնդրեսցուք։ Կեցո։ Աղօթ. Քառամ ամենազօր։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր։ 569։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ թ. 35։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ չրջէր (Յիսուս) ընդ ամենայն քաղաքս և ընդ գեօղս, ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա, և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան, և բժշկէր զամենայն ախտս և զամենայն հիւանդութիւնս ի ժողովրդեանն։ Եւ տեսեալ զժողովուրդն՝ գթացաւ ի նոսա, զի էին աչխատեալք և ցրուեալք իբրև զոչխարս՝ որոց ոչ իցէ հովիւ։ Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր. հունձք բազում են՝ և մշակք սակաւ. արդ աղաչեցէք զտէր հնձոց՝ զի հանցէ մշակս ի հունձս իւր։ Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանեսին աշակերտան իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այսոց պղծոց հանել զնոսա, և բժշկել զամենայն ցաւս և զամենայն հիւանդութիւնս։ Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. առաջին, Սիմոն՝ անուանեալն Պետրոս, և Անդրէաս եղբայր նորա, Յակովբոս Զեբեդեայ և Յովհաննէս եղբայր նորա. Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս, Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր, Յակովբոս Ալփեայ և Ղեբէոս՝ որ անուանեցաւն Թադէոս, Սիմոն Կանանացի, և Յուդայ Սկարիովտացի՝ որ և մատնեացն զնա։ Զնոսա երկոտասանեսին առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա և ասէ. ի ճանապարհ հեթանոսաց մի՛ երթայցէք, և ի քաղաք Սամարացւոց մի՛ մտանիցէք. այլ երթայք առաւել առ ոչխարան կորուսեալս տանն Իսրայելի։ Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից։ Զհիւանդս բժշկեցէք, զբորոտս սրբեցէք, զդեւս հանէք. ձրի առէք՝ և ձրի տուք։ Մի՛ առանայք ոսկի և մի՛ արծաթ և մի՛ պղինձ ի գօտիս ձեր, մի՛ պարկ ի ճանապարհ, և մի՛ երկուս հանդերձս, մի՛ կօշիկս, մի՛ ցուպ. զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւրում։ Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ի գեօղ, հարցանիցէք թէ ո՞ է ի նմա արժա-

նի . և անդ լինիջիք մինչև ելանիցէք անտի : Եւ իբրև մտանիցէք ի տունն, ողջոյն տայիք նմա՝ և ասասջիք. ողջոյն տանս այսմիկ . եթէ իցէ տունն արժանի , եկեսցէ ողջոյնն ձեր ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ արժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի : Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ և ոչ լսիցէ բանից ձերոց , իբրև ելանիցէք ի տանէն՝ կամ ի քաղաքէն յայնմանէ , թօթափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց : Ամէն ասեմ ձեզ՝ դիւրագոյն լիցի երկրին Սոդոմացւոց և Գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի , քան քաղաքին այնմիկ : ժ . 15 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ

Զայն աւետաւոր հրեշտակին : Գ . Էջ . պառ : 33 :

ՍԱՂ . ճԾ . Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան : 571 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Գ . 1 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Գարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեզերբն. և խըտնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք , մինչև ի նաւ մըտանել նմա և նստել ի ծովուն . և ամենայն ժողովուրդն զծովեզերբն՝ ղցամաքն ունէին. և ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ : Եւ ասէր նոցա ի վարդապետութեան իւրում. լսէ՛ք , ահաւասիկ ել սերմանօղ սերմանել . և եղև ի սերմանելն , ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թռչուն և եկեր զնա : Եւ այլն անկաւ յտպառաժի՝ ուր ոչ գոյր հող բազում. և վազվազակի բուսաւ , քանզի ոչ գոյր հիւթ երկրին , և յորժամ ծագեաց արև՝ ջեռաւ , և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ : Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց. ելին փուշքն և հեղձուցին զնա , և պտուղ ոչ ետւ : Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք, և ելեալ աճեցեալ տայր պտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն , և ընդ միոյ վաթսուն , և ընդ միոյ հարիւր : Եւ ասէր . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ : 9 :

Բ-ԲՂ . Խնդրեսցուք : Կեցո : ԱղՂ . Թագաւոր :

Գ · ՈՒՐԲԱԹ · ԲԿ

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՁ

Ո՛ր զարդարեալ նորանո՛ւցեր զարբաժնոց գոյացու-

թիւնս հանապազ չէր և հոգւոյն. ‖ ըզքեզ մինչ օրհնեմք ամենայն հարցըն մերոց։ Որ կամաւոր խոնարհութեամբդ քո յանձն առեր ըզչարչարանս ի խաչին ընդունելացար. ըզքեզ։ Որ զմահճացու մեր բնութիւնս վերստին ձեռն կենդանութեամբ հրաշափառ քո յարութեանդ. ըզքեզ։

Գ. ԸզՏէր ‖ օրհնեցէք գովեցէք և բարձր արարէք ընդ ամենայն յաւիտեան։ Որ էլն ի գերեզմանն եւ աւերակս ընդ ըզդժոխս մեծ եւ հզօր զօրութեամբ եւ յարեան ի մեռելոց. օրհնեցէք։ Լուսաւորիչն աշխարհի որ ամենեցուն ի մեղաց ըզտէր ներզեցոյ ամենայն. ներելոյ հրաշ յարութեամբն իւրով. օրհնեցէք։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Բ2

Ձքեզ ամենօրհնեալ Աստուածածնին. մայրդ։ 135։

ՈՂՈՐՄՆԱ Բ2

Երկիր ի չարչարանսդ չարչարանացըն լուծիչ. բեւեռացար ի խաչին. լուծեր ըզկապանսդ մերոց. ‖ Քրիստոս յոյս յարութեան մերոյ ողորմեա։ Ի՞նչ ի գերեզմանն աւերեցեր ըզդժոխս եւ յարեար կեր-բարդ աւուր զանխարհըս լցուցեր խընդութեամբ. Քրիստոս։ Աքեռեր առ աշակերտսըն քոյնքերել ըզնոսա. եւ խոստացար լինել ընդ մեզ զամենայն աւուրս կենաց մերոց. Քրիստոս։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Բ2

Կանխեալով աւրք կանանցն ընդ առաւօտն ի գերեզմանն. եւ գահաւոր յարութեան ըզձայն ի հրեշտակէն լսեալ ‖ ՆՔԷ յարեար Աստուած։ Թողեալ ըզտընքրութիւնքն երթանեկ և աւրք կանանցն. եւ խընդութեամբ ընթանային պատմել աշակերտացն ՆՔԷ։ Ձսքանչելի և դհրաշագործ ըզյարութիւնըն Քրիստոսի. առաքելոցն ըստուգապէս տեսանել ընդհանուր քարոզչին ՆՔԷ։

ՍԱՂ · ՁԲ · ԿՁ · Յոյց մեզ · ՓԽ · Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աբեսաբանիա որ ըստ Դուկասու : Ը · 22 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ եղև ի միում աւուրց՝ ինքն եւ ի նաւ և աշակերտքն նորա, և ասէ ցնոսա. եկայք անցցուք յայնկոյս ծովակիս. և գնացին : Եւ մինչդեռ նաւէին՝ ի քուն եմուտ, և էջ մրրիկ հողմոյ ի ծովակն՝ և ուռնոյր, և ստգնապէին : Մատուցեալ զարթուցին զնա և ասեն. վարդապետ վարդապետ, կորնչիմք աւասիկ : Եւ նա յարուցեալ սաստեաց հողմոյն և խռովութեան ջրոցն, և հանդարտեցին և եղև խաղաղութիւն : Ասէ ցնոսա. ո՞ւր են հաւատք ձեր : Եւ զահի հարեալ զարմացան, և ասէին ցմիմեանս. ո՛վ արդեօք իցէ սա՝ զի և հողմոց և ջրոց հրամայ տայ, և հնազանդին սմա : Եւ նաւեցին ի կղին յաշխարհն Գերգեսացւոց, որ է յայն կոյս հանդէպ Գալիլեայ : Եւ ընդ ելանելն նորա ի ցամաք՝ պատահեաց այր մի ի քաղաքէն, յորում էին դեւք, և բազում ժամանակս չէր հանդերձ զգեցեալ և ոչ ի տան բնակեալ, այլ ի գերեզմանս : Եւ տեսեալ զՅիսուս, աղաղակեաց և անկաւ առաջի նորա, և ասէ մեծաձայն. զի՞ կայ իմ և քո, Յիսուս՝ որդի Աստուծոյ բարձրելոյ, աղաչեմ զքեզ՝ մի՛ տանջեր զիս : Քանզի հրամայ տայր այսոյն պղծոյ ելանել ի մարդոյ անտի. զի բազում ժամանակս յափշտակեալ էր զնա, և կապէր ի շղթայս և պահէր յերկաթիս, և խզէր զկապանսն, վարէր ի դիւէն յանապատս : Եհարց զնա Յիսուս և ասէ. զի՞նչ անուն է քեզ : Եւ նա ասէ. լեգէոն : Զի դեւք բազումք մտեալ էին ի նա. և աղաչէին զնա՝ զի մի՛ հրամայ տայէ նոցա երթալ յանդունդս : Եւ էր անդ երամակ մի խոզից բազմաց արօտական ի լերինն. և աղաչեցին զնա՝ զի հրամայ տացէ նոցա մտանել ի նոսա. և հրամայեաց նոցա : Եւ ելեալ դեւքն յառնէն՝ մտին ի խոզսն. և դիմեաց երամակն ի գահէ անտի ի ծովակն՝ և հեղձաւ : Իրրև տեսին խոզարածքն զիրան որ եղեն՝ փախեան, և պատմեցին ի քաղաքին և յագարակսն : Եւ իրրև ելին տեսանել զգործսն, և եկին առ Յիսուս, և գտին զայրն ուստի դեւքն ելեալ էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստեր առ ոտն Յիսուսի, և երկեան : Պատ-

մեցին նոցա որոց տեսեալն էր՝ թէ զիա՛րդ փրկեցաւ դիւահարն։ Եւ ապաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն Գերգեսացւոց՝ գնալ ի սահմանացն նոցա, քանզի ահիւ մեծաւ տագնապէին. և նա մտեալ ի նաւ, դարձաւ անդրէն։ Ապաչէր զնա այրն ուստի դևքն ելեալ էին՝ շրջել ընդ նմա. արձակեաց զնա և ասէ. դարձ ի տուն քո, և պատմեա զոր միանգամ արար քեզ Աստուած։ Գնաց ի քաղաքն՝ և քարոզէր զոր ինչ արար նմա Յիսուս։ Եւ իբրև դարձաւ անդրէն Յիսուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն. քանզի ամենեքեան ակն ունէին նմա։ Եւ ահա եկն այր մի՝ որում անուն էր Յայրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն. անկեալ առ ոտն Յիսուսի, ապաչէր զնա մտանել ի տուն նորա. զի դուստր միածնոր էր նորա, ամաց իբրև երկոտասանից, և էր մերձ ի մահ. և ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին զնա։ Եւ կին մի էր ի տեառնատեսութեան արեան յամաց երկոտասանից, որում ոչ էր լեալ հնար յումեք բժշկել։ Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ի քղանցս հանդերձի նորա, և նոյնժամայն եկաց բղխումն արեան նորա։ Եւ ասէ Յիսուս. ո՞վ է որ մերձեցաւն յիս։ Իբրև ամենեքեան ուրանային, ասէ Պետրոս և որ ընդ նմա էին. Վարդապետ, ժողովուրդքդ պնդեն և նեղեն զքեզ։ Եւ ասէ Յիսուս. ոմն մերձեցաւ յիս, քանզի գիտացի՝ եթէ զօրութիւն ել յինէն։ Իբրև եահս կինն՝ թէ ոչ ծածկեցաւ ի նմանէ, եկն դողալով՝ և անկաւ առաջի նորա, թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ ի նա՝ պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն, և թէ որպէս բժշկեցաւ առժամայն։ Եւ ասէ. քաջալերեաց դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն։ Եւ մինչդեռ նա խօսէր, գայ ոմն ի տանէ ժողովրդապետին և ասէ ցնա. մեռաւ դուստրն քո, մի՛ ինչ աշխատա առներ զդա։ Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ, պատասխանի եա նմա և ասէ. մի՛ երկնչիր, միայն հաւատա՝ և կեցցէ։ Եւ մտեալ ի տունն, ոչ զոք եթող մտանել, բայց միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և զհայր մանկանն և զմայր նորա։ Լային ամենեքեան և կոծէին զնա. և նա ասէ. մի՛ լայք՝ զի չէ մեռեալ, այլ ննջէ։ Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ։ Եւ նորա հանեալ զամենեսեան արտաքս, կալաւ զձեռանէ նորա, բարբա-

ածցաւ և ասէ. արի կաց, մանուկ դու: Եւ զարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել: Եւ զարմացան ծնօղքն նորա. և նա պատուիրէր՝ մի՛ ումեք ասել որ ինչ եղեւն: 57:

Փոքոշ. Խնդրեցաւք: Կեցո: Աչքի. Փառ ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:

Արքայ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԶ. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև գոչխարս ի մէջ գայլոց. եղերուք այսուհետև խորագէտք իբրև զօձս, և միամիտք իբրև զաղաւնիս: Զգոյշ լինիջիք ի մարդկանէ. զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս, և ի ժողովուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց տանիցեն զձեզ վասն իմ, ի վկայութիւն նոցա և հեթանոսաց: Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի՛ հոգայցէք՝ թէ ո՛րպէս կամ զի՞նչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսիցիք. զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսիցիքն, այլ Հոգին Հօր ձերոյ որ խօսիցի ի ձեզ: Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ի մահ, և հայր՝ զորդի. և յառնիցեն որդիք ի վերայ հարց և սպանանիցեն զնոսա, և եղիջիք ատելեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. իսկ որ համբերեսցէ ի սպառ՝ նա կեցցէ: Եւ յորժամ հալածիցեն զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ, և եթէ յայնմանէ հալածիցեն զձեզ՝ փախիջիք ի միւսն. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ սպառեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի՝ մինչև եկեսցէ որդի մարդոյ: Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ, և ոչ ծառայ քան զտէր իւր: չասս իցէ աշակերտին՝ եթէ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր, և ծառային՝ իբրև զտէր իւր: Եթէ զտանուտէրն բէեղզեբուղ կոչեցին, որչափ ևս առաւել զընտանիս նորա: Մի՛ այսուհետև երկնչիցիք ի նոցանէ. զի ոչ ինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի: Զոր ասեմ ձեզ ի խաւարի՝ ասացէք ի լոյս, և զոր լսէք յունկանէ՝ քարոզեցէք ի վերայ տանիցաց: Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ՝ որ սպանանեն զմարմին, և զոգի ոչ կարեն սպանանել: Այլ երկեարուք դուք առաւել յայնմանէ՝

որ կարօղն է զոգի և զմարմին կորուսանել ի գեհենի։ Ո՞չ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանդի միոջ վաճառին, և մի ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ։ Ա՛յլ ձեր և ամենայն իսկ հեր զլխոյ թուեալ է. և արդ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս։ Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովանեցից և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ որ յերկինս է։ Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան, ուրացայց և ես զնա առաջի Հօր իմոյ որ յերկինս է։ Մի՛ համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր. ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր. քանզի եկի քակել զայր ի հօրէ իւրմէ և զդուստր ի մօրէ իւրմէ և զհարսն ի սկեսրէ իւրմէ, և թշնամիք առն՝ ընտանիք իւր։ Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս, ոչ է ինձ արժանի։ Եւ որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս, չէ ինձ արժանի։ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր և գայ զկնի իմ, չէ ինձ արժանի։ Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա։ Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ։ Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի առցէ, և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ զվարձս արդարոյ առցէ։ Եւ որ արբուսցէ միում ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ կորուսցէ զվարձս իւր։ 42։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԺ

Առաւօտեան սուրբ կանոյքն։ Գ. Եբեր պոռն։ 36։

ՍԱՂ. ՃԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան։ 571։

Սրբոյ Աբեսաբանիս որ ըստ Մարկոսի։ Գ. 10։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ իբրև եղև առանձինն, հարցին զնա որ զնովաւն էին աշակերտաւքն հանդերձ զառակսն։ Եւ ասէ ցնոսա. Ձեզ առեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ. բայց նոցա որ արտաքինքն են՝ ամենայն ինչ առակօք լինի. զի տեսանելով տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լսելով լսիցեն՝ և մի՛ իմացցեն, զի մի՛ երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա։ Եւ ասէ ցնոսա. ոչ գիտէք զառակս զայս, և

դիմիրդ զամենայն առակսն գիտիցէք։ Որ սերմանէն՝ ըզբանն սերմանէ։ Եւ նոքա են որ առ ճանապարհաւն, ուր բանն սերմանի, և յորժամ լսեն զնա, գայ սատանայ՝ և հանէ զբանն սերմանեալ ի սիրտս նոցա։ Եւ նոքա են որ յապառաժին սերմանեցան, որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունին. և զի ոչ ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժամանակ մի են, ապա ի հասանել նեղութեան կամ հալածման վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթագղին։ Իսկ որ ի մէջ փշոցն սերմանեցան, նոքա են՝ որ իբրև զբանն լսեն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան մոանեն և հեղձուցանեն զբանն՝ և անպտուղ լինի։ Եւ նոքա են որ յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն զբանն և ընդունին, և տան պտուղ, ընդ միոյ երեսուն, և ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր։ 20։

Բառք. Խնդրեցաւք։ կեցո։ Աղքի. Թագաւոր։

Գ. ՇԱԲԱԹ. ԳԶ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ո՞ր յերկնային գիւտուրթեամբ նոցըդ միշտ երկբրպաշտիս Քրիստոս թագաւոր ընդ հօրդ և՛ սուրբ Հոգւոյն. ‖ ծրհնեալ ես Տէր Ա՛ստուածդ հարցըդ մերոց։ Որ խոնարհեցար յանճառ փառացդ եկեալ իշխանութեամբ ի մահ խաչին զըզբրկեցան զբժոխս յաշխէ՛ զփառացդ քոց. օրհնեալ։ Եւ հրաշափառ քո յարութեամբըդ կենագործեցեր զիս զմեղօք ըզմեռանելս. եւ համարձակ փառօք ի յերկինս. օրհնեալ։

Գ. Ը՞զՏէր Ը՞զՔրիստոս թագաւորըն քակղրանձայն երգով օրհնեցէ՛ք ‖ եւ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն։ Որ պատուականն խաչելութեամբ հրաշագործեաց ըզփըրկութիւնս յաւիտենից նընջեցելոցն. քակղրանձայն երգով օրհնեցէ՛ք եւ բարձր։ Ջյարեւցեալն իշխանութեամբ զիաւակից Հօր և սուրբ Հոգւոյն. ընդ վերջին ատեան արժանի գտանել զնա զովեցէ՛ք եւ բարձր։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԻ ԲԿ

Չքեզ Աստուածածին որ վերօրհնես ի գօրաց : 230 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Թիւնս իմ ‖ Ո՞ղորմեա իմ՝ նա Աստուածածին իմ ողորմեա՛ : Ո՛ր ի յերկնից լինիր Բանդ Աստուած եւ վասն մե՛ր մնացուածոյդ ի սըրբոյ կուսէն . ողորմեա : Ո՛ր ի խաչին տարածեցեր զանարատ բազուկսդ քո՛ . եւ վասն մե՛ր հեղեր զարիւն քո սուրբ . ողորմեա : Ո՛ր ի գերեզմանի եղար անապական . եւ յարուցեա՛լ նորոգեցեր զաշխարհս . ողորմեա : Ո՛ր ի յերկինս համբարձար ամենակալող . և ընդ ա՛ջմէ՛ Հօր նըստար յաթոռ փառաց . ողորմեա :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Քա՛ յա՛րձակութեանդ . փա՛ռըք վայելէ՛ երկայնամի՛տ ՏԷ՛Ր : Օ՛րհնեա՛լ է քո յարութիւնդ Աստո՛ւած որ ըզմա՛հ մանո՛ւ ծանուցեր քո՛յին կամաւոր մահուամբն . քո՛ յա՛ : Գո՛հանայ ահեղ հրեշտակին ի վէ՛մին որ քարոզէ՛ր սո՛ւրբ կանանցն յարեա՛ւ ՏԷ՛ր ի՛ մեռելոց . քո՛ յա՛ :

ՍՍՂ . ՁԴ . ԿՑ . Ցայց մեզ : ՓԽ . Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Թ. 1 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ կոչեցեալ զերկոտասան առաքեալսն՝ ետ նոցա զօրութիւն և իշխանութիւն ի վերայ ամենայն դիւաց , և բժշկել զհիւանդութիւնս : Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զարքայութիւնն Աստուծոյ և բժշկել զախտաժէտս : Եւ ասէ ցնոսա . մի՛ ինչ բառնայք ի ճանապարհ , մի՛ գաւազան և մի՛ մսխաղ , մի՛ հաց և մի՛ արծաթ , մի՛ երկուս հանդերձս ունիցիք : Եւ յոր տուն մտանիցէ՛ք՝ անդ սկսի՛ք , և անտի գնայցէ՛ք : Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ , յորժամ ելանիցէ՛ք ի քաղաքէն յայնմանէ , զփոշի ոտից ձերոց թօթափեսցի՛ք ի վկայութիւն նոցա : Եւ ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս և ընդ գեօղս , աւետարանէին և բժշկէին ընդ

ամենայն տեղիս : Լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ ըղգործսն ամենայն , և զարմանայր վասն ասելոյն յոմանց , եթէ Յովհաննէս յարեաւ ի մեռելոց , և յոմանց՝ թէ Եղիա յայտնեցաւ , և յայլոց՝ թէ մարգարէ ոմն յառաջնացն յարեաւ : Ասէ Հերովդէս . զՅովհաննէս՝ ես գլխատեցի . իսկ սա ո՞վ իցէ զորմէ զայսպիսի իրս լսեմ : Եւ խնդրէր տեսանել զնա : Գարձան առաքեալքն , և պատմեցին նմա զամենայն զոր արարին : Եւ առեալ զնոսա խուսեաց առանձինն ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ , որում անուն էր Բեթսայիդա : Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին , գնացին զհետ նորա . և ընկալեալ զնոսա խօսէր ընդ նոսա վասն արքայութեան Աստուծոյ , և որոց պէտք էին բժշկութեան՝ բժշկէր : Եւ օրն սկսաւ տարածամել . մատեան երկոտասանքն և ասեն ցնա . արձակեա զժողովուրդսդ , զի երթեալ շուրջ ի գեօղսն և յապարակս հանդիցեն , և զտցեն կերակուր . զի աստ յանապատի տեղւոջ եմք : Ասէ ցնոսա . դուք տուք զոչս ուտել : Եւ նոքա ասեն . ոչ զոչ մեր ունիմ քան զհինգ նկանակ և զերկուս ձկունս , բայց եթէ երթիցուք գնեցուք բաւական ժողովրդեանդ կերակուր : Քանզի էին արք իբրև հինգ հազար : Ասէ ցաշակերտան . բազմեցուցէք զդոսա դասս դասս , յիսուն յիսուն : Եւ արարին այնպէս , և բազմեցուցին զամենեսեան : Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն , հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց , և երեկ և ետայր ցաշակերտան արկանել ժողովրդեանն : Կերան և յագեցան ամենեքեան , և բարձին զնշխարս կտորոցն երկոտասան սակաւս : 17 :

Քարոզ · Խնդրեսցուք : Կեցո : Աղաչե · Քաւ ամենազօր՝

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍՍՂ . ԿԶ . Աստուած ազգաժեա մեզ և օրհնեա : 563 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԱ . 1 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս Քրիստոս

Եւ եղև իբրև կատարեաց (Յիսուս) զպատուէր երկոտասանից աշակերտացն իւրոց , գնաց անտի քարոզել և ուսուցանել ի քաղաքս նոցա : Իսկ Յովհաննէս իբրև լուաւ ի բանտին զգործսն Քրիստոսի , առաքեաց ի ձեռն աշակերտաց իւրոց , և ասէ ցնա . դու ես որ գալոցն ես , և

թէ այլում ակն կալցուք : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. գնացէք պատմեցէք Յովհաննու՝ զոր լուայք և տեսէք. կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք սըրբին՝ և խուլք լսեն, և մեռեալք յառնեն, և աղքատք աւետարանին. և երանեալ է՝ որ ոչ գայթակղեսցի յիս : Եւ իբրև նոքա գնացին, սկսաւ Յիսուս ասել ցժողովուրդսն զՅովհաննէ. զի՞նչ ելէք տեսանել յանապատին, եղէգն չարժուն ի հողմոյ. այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, մարդ ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ : Ահաւասիկ որ զփափուկսն զգենուն ելեալ են՝ ի տունս թագաւորաց են : Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել. մարգարէ. այո՝ ասեմ ձեզ, և առաւել քան զմարգարէ : Զի նա է վասն որոյ գրեալն է. ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ առաջի երեսաց քոց, որ պատրաստեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո : Ամէն ասեմ ձեզ, չէ յարուցեալ ի ծնունդս կանանց մեծ քան զՅովհաննէս Մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան երկնից մեծ է քան զնա : Եւյց յաւուրսն Յովհաննու Մկրտչի մինչև ցայժմ՝ արքայութիւն երկնից բռնադատի, և բռնաւորք յափշտակեն զնա : Քանզի ամենայն օրէնք և մարգարէք մինչև ցՅովհաննէս մարգարէացան : Եւ եթէ կամիք ընդունել՝ նա է Եղիա՝ որ պարտ լոյն է : Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : Եւ ում նմանեցուցից զազգս զայս. նմանէ է մանկտւոյ՝ որ նստիցին ի հրապարակս, կարդայցեն զընկերս իւրեանց, և ասիցեն. փող հարաք ձեզ՝ և ոչ կաքաւեցէք, ողբացաք ձեզ՝ և ոչ կոծեցարուք : Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և ասեն, դեւ զոյ ի նմա : Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ասեն, ահա այր կերօղ և արբեցօղ, բարեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց. և արդարացաւ իմաստութիւն յորդւոց իւրոց : Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօրութիւնք նորա, և ոչ ապաշխարեցին : Վայ քեզ՝ Քորազին, վայ քեզ՝ Բեթսայիդա. զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդովն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ ի ձեզ եղեն, վաղուց ևս արդեօք խորգով և մոխրով ապաշխարեալ էր : Բայց ասեմ ձեզ. դիւրագոյն լիցի երկրին Տիւրոսի և Սիդովնի յաւուրն դատաստանի՝ քան ձեզ : Եւ դու Կափառնաում, մի՛ մինչև յերկինս բարձրացիս, այլ մինչև ի դժոխս իջցես : Զի եթէ ի Սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն ի քեզ, ա-

պաքէն կայնի ևս մինչև ցայսօր : Բայց ասիմ ձեզ՝ եթէ երկրին Սողոմոնեայ դիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի՝ քան քեզ : 24 :

ՄԵՍԵԻՒ Գ·ԼՈՒԿԱՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն , օրհնեալ որ գայոց ևս :

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ . արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝ մինչև յանկիւնս սեղանոյ :

ՀԱՄՐԱՐՁԻ Ա Զ

Որ վերօրհնիս յաթոռս քերովբէից : Քէյ պոռ : 310 :

ՍԱՂ . Զ . Ցնծացէք առ Աստուած օգնական է : 457 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Դ· 21 :

Տ�էՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ ասէ ցնոսա . միթէ գայ ճրագ դի ընդ գրուանաւ դնիցի , կամ ընդ մահճօք . ոչ ապաքէն ի վերայ աշտանակի դնիցի : Զի չէ ինչ ի ծածուկ , որ թէ ոչ յայտնեացի . և ոչ եղև ինչ զաղտնի , եթէ ոչ ի յայտ գայցէ . եթէ ոք ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ : Եւ ասէ ցնոսա . տեսէք զինչ լսէքդ , և յաւելցի ձեզ որոց լսէքդ . որով չափով չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ : Որ ոք ունիցի տացի նմա . և որ ոչն ունիցի , և զոր ունին՝ բարձցի ի նմանէ : 25 :

Քաջ· Խնդրեսցուք : Կեցո : Աջդ· Թագաւոր :

Դ· ԿԻՒՐԱԿԷ· Գ Կ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ի

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ա՞նդ սիրկըդն Աստուած Էւ ա՞մէնաղօր . ար առաքեցեր ըզմի՞ածէ՞ն ո՞րդիդ քո՞ ի փըրկո՞ւթիւն մե՞զ . ‖ օրհնեմք ըզքե՞զ Աստուած հարցըդն մերոց , Ըզնա՞ր ի չօրէ՞ ա՞ճեցա մի՞ւթիւն . ի կուսական արհայնէ ե՞լ՞ւեալ մարմնո՞վ ի փըրկո՞ւթիւն մե՞զ . օրհնեմք : Ո՞ր նը՞ստիս ի քրովբէ՞ս Էւ յանմարմնոց վերօրհնի՞ս Քրիստոս սըբըբասանց ձայնիւ . համբո՞ւրելով չարչարանաց ի խաչի՞ն բարձրացա՞ր խարտակեցեր ըզդօրո՞ւթիւն մահո՞ւ . օրհնեմք՝

Գ. Ը՛գՏԷՐ ‖ Ա՛մենայն ակի՛նք զՔրիստոս գո՛վեցէք զյա՛րուցեա՛՛ն ի զերեզմանէ՛ն ա՛՛նապական մարմնո՛վ: Զքա՛րզ հրեշտակին լուեա՛՛լ կանանցն ընթացեա՛լ պատմէին աշակերտացն ասե՛լո՛վ. յարեա՛ւ Ա՛տ֊ուածն ա՛մենայն: Ե՛ւ մեք ընդ նմա՛ն երգա՛կցեա՛լ հանցո՛ւք զօ՛րհնութի՛ւն. փրկողին ըզմեզ ասե՛լո՛վ յարեա՛ւ Ա՛տ֊ուածն ա՛մենայն:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Աիւն լուսոյ և ամպ հովանի սուրբ կոյս. որ: 228:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԲԿ

Ի՛ՆՂԵՐ ՏԷ՛Ր եւ մա՛րմնացար ի՛ կուսէն. եւ գհողեղէնն բընո՛ւթի՛ւնս ա՛զա՛տեցե՛ր ի՛ մեզա՛ց: Ե՛լեր ՏԷ՛Ր բեւե֊ռեցար ի՛ խաչին. ըզմեռանելւ յանձն ա՛ռեր կե՛նդա֊նատու մեռելո՛ց: Ե՛դար ՏԷ՛Ր ի նո՛րանո՛ր ի վիմի. եւ մատանեա՛ւ կընքեցա՛ր գանձո՛ւդ կենաց աշխարհի: Յա֊րեցե՛ր ՏԷ՛Ր աւե՛րեցե՛ր ըզդժո՛խս. ի յերկինըս հանդր֊ձա՛ր եւ ընդ աջմէ՛ Հո՛ր նըստա՛ր:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ո՛Քրիստոս յարեա՛ւ ի՛ մեռելո՛ց: Ը՛նդ արշալո՛ւսն ա֊ռաւո՛տեան կա՛նխեա՛՛լ կանանցն ի զե՛րեզմանն ասե՛լով Քրիստոս յարեա՛ւ: Ո՛՛ւ առ նո՛ա ասէ՛ր հրեշտակն պի՛՛ խընդրէ՛ք ըզկենդանին ընդ մեռեա՛լս Քրիստոս: Ո՛Փո՛ւթացան բո՛ւք ով սուրբ կանանդ եւ պա՛՛տմեցէք ա֊շակերտացն ասե՛լով Քրիստոս:

ՍՍՂ. ՉԳ. ԿՑ. Ցոյց մեզ. փխ. Հաճեցար: 567:

Սբբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Թ. 18:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղեւ ի կալն (ևորա) յաղօթս առանձինն՝ էին ընդ նմա և աշակերտքն նորա. եհարց զնոսա և ասէ. զո՞ ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն՝ թէ իցեմ: Եւ նոցա պատաս֊խանի տուեալ ասեն. զՅովհաննէս Մկրտիչ, և այլք՝

զեղիա, իսկ այլք՝ թէ մարգարէ ոք յառաջնոցն յարեաւ։ Աս ցնոսա · զուք զո՞վ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ։ Պատասխանի եառ Պետրոս և ասէ · զՔրիստոսն Աստուծոյ։ Նա առաքեաց ի նոսա, և պատուիրեաց մի՛ ումեք ասել զայն · և ասէ, թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարել և անարգել ի քահանայապետից և ի ծերոց և ի դպրաց, և սպանանել և յերիր աւուր յառնել։ Եւ ասէր առ ամենեսին · եթէ ոք կամի զինի իմ գալ, ուրացցի զանձն, և առցէ զխաչ իւր հանապազ, և եկեսցէ զհետ իմ։ Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ կեցուսցէ զնա։ Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ շահեսցի, և զանձն իւր կորուսցէ կամ տուժեսցի։ Զի որ ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ, զնա և որդի մարդոյ յամօթ արասցէ՝ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք և Հօր և հրեշտակաց սրբոց։ Բայց արդարև ասեմ ձեզ, եթէ են ոմանք ի գոցանէ որ այդր կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւնն Աստուծոյ։ Եւ եղև յետ այսց բանից իբրև աւուրք ութ, առեալ զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս՝ ել ի լեառն կալ յաղօթս։ Եւ ի կալն նմա յաղօթս՝ եղև տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ, և փոխեցաւ հանդերձ նորա և եղև սպիտակ փայլուն։ Եւ ահա արք երիս խօսէին ընդ նմա, որ էին Մովսէս և Եղիա, երևեալ փառօք · և ասէին զելիցն նորա զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ։ Իսկ Պետրոս և որ ընդ նմանն էին՝ ծանրացեալք ի քնոյ, զարթեան տեսին զփառսն նորա և զերիսունս արսն որ կային առ նմա։ Եւ եղև ի մեկնելն նոցա ի նմանէ, ասէ Պետրոս ցՅիսուս · վարդապետ, բարւոք է մեզ առ լինել, և արասցուք երիս տաղաւարս, մի քեզ և մի Մովսիսի և մի Եղիայի։ Եւ ոչ գիտէր զինչ խօսէր։ Եւ իբրև զայս առաց, եկն ամպ և հովանի եղև ի վերայ նոցա · և երկեան ի մտանելն նոցա ընդ ամպսն։ Ձայն եղև յամպոյն և ասէ · զա է որդի իմ ընտրեալ, զնա լուարուք։ Եւ ընդ լինել բարբառոյն՝ գտաւ Յիսուս միայն · և ինքեանք լռեցին, և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ և ոչ ինչ յորոց տեսին։ 36։

Եբ։ Նորատեղծ։ Փոխ · Խնդր։ Կեցս։ Աղ · Քան զմեզ։

Ց Ե Բ Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՍԱՂ. ճՂԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն: 569:

Սբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԱ. 25:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յայնմ ժամանակի պատասխանի եաւ (Յիսուս) և ասէ. զոհանամ զքէն Հայր, Տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց. այո Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո: Ամէնայն ինչ տուաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ: Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի՝ եթէ ոչ Հայր, և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի, և ում Որդին կամիցի յայտնել: Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ. առէք զլուծ իմ ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ, և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի: 30:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ Կ

Ձատաւոյ ժամերգութեան: Բ. Էջ 42:

ՍԱՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Դ. 26:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ասէր. այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր, և ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զկեսրեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն, և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա զորբեան ամոք ի հասկին. այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վազվազակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են հունձք: Եւ ասէր. զում նմանեցուցուք զարքայութիւնն Աստուծոյ, կամ որով առակաւ առակեսցուք զնա: Որպէս հասան մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի, և յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զամենայն բանջար և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչև բանալ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարօղ լինէին լսել. և առանց առակի ոչ ինչ

խօսէր ընդ նոսա , բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն : 34 :

Քարող· խնդրեսցուք : կեցո : Աջմխ· թագաւոր :

Դ · ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ · Դ Զ

ՅԱՌԱԻՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ո՞ր գծառայի՛ ըզկերպարանըս յանձն առեր վասն մե՛ր . եւ խոնարհեա՛լ քո կամաւ ի՛ մէր բընութիւնս . ‖ օրհնեա՛լ ես Տէ՛ր Ա՛ստուած հարցըն մերոց : Ո՛ր խաչեցար հաճութեամբ չօր մխածին Որդի՛ . եւ թաղմամբն երեքօրեայ ըզբընանութիւն մահու լուծեր . օրհնեա՛լ : Ո՛ր փառաւոր յարութեամբըդ քո կանգնե՛ցեր ըզմահացեալն . ի յերկինըս համբարձար ընդ աջմէ՛ Հօր նըստաւ . օրհնեա՛լ :

Գ· ԸԳՑԷՐ ‖ օրհնե՛ յ՞ցեխ՛ք եւ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն : Հրաշալի՛ յարութեամբ փըրկչին ճառագայթեցա՛ն արարածք . մի՛ աբանութեամբ օրհ : Գնդապե՛տ ամբանցի՛ն զըժոխք աւծանե՛լով ըզթագաւորն անմահ . մի՛ աբանութեամբ օրհ :

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Որ ողոբմեցար ի մեզս ծնեալ մարդկան Հայր , 229 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Թո՛ւեալ իմ Ո՞ր իմէ՛ր յերկընէ՛ց բաա՛նդ Ա՛ստուած առե՛ր մա՛րմի՛ն ո՞ւ մերոյ բընութեան . ‖ վասըն յանցանաց նո՛ր խաւսե՛ զձե՛ն ո՞՛ն ողո՛րմիա՛ մե՛զ Ա՛ստուա՛ծ : Ի՛ խաչին բնո՛ւեալ կամաւո՛րապէս փըրկի՛չ եւ պահպանի՛չ յանձն առեր ի վերնո՛ւրն ո՞՛ն վասըն : Ի՛ գերեզմանի եղա՛ր անապականո՛ւթեամբ փըրկի՛չ եւ պահպանի՛չ յանձն առեր վերկրո՛ւթեան ո՞՛ն յարո՛ւցեալ լո՛յս ծագեցա՛ր ստուե՛րա նըստա՛ն ո՞՛ց . ողո՛րմիա՛ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

· Ա՛ռաւօտեան սուրբ կանայքն հանդերձ իւղովք և խընկովք եկին ի սուրբ գերեզմանն. եւ ո՛չ գրաւլով խընդրէին զանձա՛ն ‖ փառաց Քրիստո՛ս։ Ե՛ւ ի ձայնէ հրեշտակին զըւարճացան սըրտմտզգեցիք ա՛ռաւօտեան սուրբ կանայք զի՛ խընդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս յարեաւ՛ փառաց։ Ա՛ռաւաջասէր սուրբ կանայք փութացարուք հետեւիլ. պատմող լինել պետրոսի եւ յո՛վհաննու սիրելոյ. յարեա՛ւ փառաց։

ՍՍՂ. ՁԲ. ԿՑ. Յոյժ մեզ։ ՓԽ. Հաճելար։ 567։

Սրբոյ Աբեսաբանիա որ ըստ Ղուկասու։ Թ. 37.

Տերամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Եւ եղև ի վաղիւն՝ մինչ իջանէին նոքա ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եղև նմա ժողովուրդ բազում։ Եւ ահա այր մի ի ժողովրդենէ անտի աղաղակեաց և ասէ. վարդապետ, աղաչեմ զքեզ՝ հայեաց յորդի իմ, զի միամօր է ինձ. և ահա այս հարկանի ի նմա, և յանկարծ գոչէ, և զարկուցանէ զնա և փրփրեցուցանէ, և հազիւ ձերկնի ի նմանէ՝ խորտակեալ զնա. և աղաչեցի զաշակերտան քո զի հանցեն զնա, և ոչ կարացին։ Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև յե՞րբ եղէց ընդ ձեզ և անասցեմ ձեզ. մատո այսր զորդին քո։ Եւ մինչդեռ մատուչէր, զարկոյց զնա դևն և չարժլեաց։ Ա՛սաեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն, և ետ զնա ցհայր իւր։ Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ։ Եւ ի զարմանալն ամենեցուն ի վերայ ամենայնի զոր առնէր, ասէ ցաշակերտան իւր. դիք դուք ի ականս ձեր զբանս զայսոսիկ, զի որդի մարդոյ մատնեցոց է ի ձեռս մարդկան։ Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն, և էր ծածկեալ ի նոցանէ զի մի՛ գիտասցեն. և երկնչէին հարցանել զնա վասն բանին այնորիկ։ Եմուտ խորհուրդ ի նոսա, թէ ո՛ արդեօք մեծ իցէ ի նոցանէ։ Յիսուս իրրև ծանեաւ զխորհուրդս սրտից նոցա, առ մանուկ մի՝ կացոյց ի մէջ նոցա առ իւր, և ասէ ցնոսա.

որ ոք ընկալցի զմանուկս զայս յանուն իմ՝ զիս ընդու-
նի . և որ զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքիչն իմ. զի
որ փոքրիկն է յամենեսին ի ձեզ՝ նա եղիցի մեծ : Պա-
տասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ. Վարդապետ, տեսաք
զոմն զի յանուն քո զդեւս հանէր՝ և արգելաք զնա, զի ոչ
չերթի ընդ մեզ : Ասէ ցնոսա Յիսուս. մի՛ արգելուք զնա,
զի որ ոչն է ձեր թշնամի՝ ի ձեր կողմն է : 50 :

Քարոզ · Խնդրեացուք : Կեցո : Աղօթ. Զամ ամենազօր :

Ց Ե Ր Կ Ո Ց Ի Ն

ՍԱՂ. ՃԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Երգոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԲ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յայնժամ գնաց (Յիսուս) ընդ արտարայան նոցա ի շա-
բաթու . և աշակերտքն նորա քաղցեան, և սկսան հասկ
կոթզել և ուտել. փարիսեցիքն իրրև տեսին՝ ասեն ցնա.
ահաւանիկ աշակերտքն քո գործեն , զոր ոչ է արժան
գործել ի շաբաթու : Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ իցէ ընթեր-
ցեալ ձեր՝ զոր արար Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն, և որ
ընդ նմայն էին. զիարդ եմուտ ի տունն Աստուծոյ՝ և ե-
կեր զհաց զառաջաւորութեանն. զոր ոչ էր օրէն նմա ու-
տել , և ոչ՝ որոց ընդ նմայն էին , բայց միայն քահա-
նայից : Կամ թէ չիցէ ընթերցեալ յօրէնս՝ զի ի շաբաթս
քահանայքն ի տաճարին պղծեն զշաբաթն , և անմեղք
են. բայց ասեմ ձեզ՝ զի մեծ քան զտաճարն է աստ : Եւ
եթէ գիտէիք զինչ է՝ զողորմութիւն կամիմ՝ և ոչ զզոհ,
ապա ոչ դատապարտէիք դուք զանպարտան : Զի տէր է
շաբաթու որդին մարդոյ : Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն
ի ժողովուրդն նոցա : Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն
իւր գօսացեալ էր . հարցին զնա՝ և ասեն , եթէ պարտ
իցէ ի շաբաթու բժշկել. զի չարանաւանացն զնասանէ : Եւ
նա ասէ ցնոսա . ով է ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար
մի , և անկանիցի այն ի խորխորատ ի շաբաթու . միթէ
ոչ ունիցի և յարուցանիցէ զնա . իսկ արդ որչափ ևս
առաւել է մարդ քան զոչխար. ապա ուրեմն պարտ է ի
շաբաթու բարիս գործել : Յայնժամ ասէ ցայրն . ձգեա
զձեռն քո, և նա ձգեաց՝ և եղև ողջ իրրև զմիւսն : Իսկ
փարիսեցիքն ելեալ արտաքս խորհուրդ առին զնասանել՝

թէ ո՛րպէս կարուսցեն զնա : Եւ ցիտուս իրրև գիտաց , մեկնեցաւ անտի : Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զամենեսեան : Եւ ասասեաց նոցա՝ զի մի՛ յայտնեսցեն զնմանէ ումեք . զի լցցի որ ասացաւն ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի. Ահա մանուկ իմ՝ զոր ընտրեցի, և սիրելի իմ՝ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ. եդից զոգի իմ ի վերայ նորա, և իրաւունս հեթանոսաց պատմեսցէ . ոչ հակառակեսցի և ոչ աղաղակեսցէ , և ոչ ոք լուիցէ ի հրապարակս զբարբառ նորա : Զեղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեսցէ , և զպատրոյկն առկայծեալ ոչ չիջուսցէ , մինչև հանցէ ի յաղթութիւն զդատաստանն . և յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին : 21 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ.Զ

Որ ի վերդ ես քան զմիտս և : Դ . Եզեր պոռն : 45 :

ՍԱՂ . ՃԺ . Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան՝ 571 :

Սրբոյ Աստուածնիս որ քան Մարկոսի : Դ . 35 :

ՏԷՐՆ ՄԻՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ ասէ ցնոսա յաւուր յայնմիկ՝ իրրև ընդ երեկս լինէր . եկայք անցցուք յայն կողմն : Թողուն զժողովուրդն, և առնուն զնա նաւուն հանդերձ, և զայլ ևս նաւսն որ էին ընդ նմա : Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ , և զալիքն ի նաւն զեղոյր մինչ գրեթէ լի իսկ լինել . և ինքն ննջէր ի թիկս նաւին ի վերայ բարձի : Զարթուցանէին զնա և ասէին . Վարդապետ, ոչ ինչ է քեզ փոյթ, զի կորընչիմք աւասիկ : Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն . և ծովուն ասէ . դադարեա կարկեաց . և դադարեաց հողմն , և եղև խաղաղութիւն մեծ : Եւ ասէ ցնոսա . ընդէր այդպէս վատասիրտք էք, չե՞ս ունիք հաւատս : Եւ երկեան երկիւղ մեծ , և ասէին ցմիմեանս . ո՞ ոք արդեօք իցէ սա , զի և հողմ և ծով հնազանդին ամս : Եւ եկն յայնկոյս ծովուն՝ յաշխարհն Գերգեսացւոց : Եւ ընդ ելանելն նորա ի նաւէ անտի , պատահեաց նմա այր մի ի գերեզմանացն՝ զոր ունէր այս պիղծ , որոյ և բնակութիւնն իւր իսկ ի գերեզմանս էր . և ոչ չղթայիւք ոք ևս կարէր կապել զնա , վասն բազում անգամ առնակապօք և չղթայիւք կապելոյ , և խզելոյ ի նմանէ զչղթայն և զառնակապն խորտակելոյ . և ոչ ոք կարէր պատրանել զնա , քանզի հանապազ գոյգոյ և գիշերիկ ի գերեզմանս

և ի լերինն ազատակէր, և կոծէր զանձն իւր քարամբք։ Իբրև եաս զՅիսուս ի հեռատեսանէ, ընթացաւ և երկիր եպագ նմա. ազատակեաց ի ձայն մեծ և ասէ. զի՞ կայ իմ և քո, Յիսուս որդի Աստուծոյ բարձրելոյ. երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս։ Քանզի ասէր ցնա. ել, այսր պիղծ, ի մարդոյ այսի։ Եւ հարցանէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուն է քո. և ասէր ցնա. լեգէոնն անուն է իմ, քանզի բազումք եմք։ Եւ ազաչէին զնա յոյժ, զի մի՛ առաքեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն։ Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խոզաց՝ արօտական մեծ։ Ազաչեցին զնա ամենայն դեւքն և ասեն. առաքեա զմեզ ի խոզսն, զի մուցուք ի նոսա։ Եւ հրամայեաց նոցա։ Եւ իբրև ելին այսքն պիղծք՝ մտին ի խոզսն, և դիմեաց երամակն ի գարէ անտի ի ծովն. էին իբրև երկու հազարք, և հեղձնուին ի ծովուն։ Եւ խոզարածքն փախեան, և պատմեցին ի քաղաքին և յագարակս, և ելին տեսանել զինչ իցէ որ գործեցաւն։ Գան առ Յիսուս, և տեսանեն զդիւահարն զի նստէր զգեցեալ և զգաստացեալ, որ ունէր զլեգէոնն, և զահի հարան։ Եւ պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր, թէ զինչ եղև այսահարին, և զինչ վասն խոզիցն։ Եւ սկսան աղաչել զնա՝ գնալ ի սահմանաց նոցա։ Եւ իբրև եմուտ նա ի նաւն, աղաչէր զնա դիւահարն՝ զի ընդ նմա իցէ. և Յիսուս ոչ եա նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա. երթ ի տուն քո առ ընտանիս քո, և պատմեա նոցա որ ինչ միանգամ Տէր արար քեզ՝ և ողորմեցաւ քեզ։ Եւ չոքաւ և սկսաւ քարոզել ի Դեկապօլին, զոր ինչ արար նմա Յիսուս. և ամենեքին զարմանային։ Ե. 20։

Ք-ըշ· Խնդրեացուք։ Կեցո։ Աչք։ Թագաւոր։

Դ · ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԴԿ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ո՞ր էիր յառաջ քան զլսյանիեանսն բանդեց Աստուած. վասն մերոյ փըրկութեան՝ ո՞ւր մարմնով էաս աւետիս կո՞ւտէ ‖ ընդկնդ օրհնեմք Աստուած հաստրսն ը մի՛ թոց։ Ո՞ր ըզկերպանքսն ծա-

ամի ճրչմնարատամպէս յանձն ամեր. եւ խանչի եւ մա-
հու համբերելով ի ջնջիր ի գերեզման ընդ-
քեզ: Որ երեքօրեայ թաղմամբ փըրկիչ սուրբ զյարու-
թիւնըդ քո ցուցեր. եւ վերըստին նորոգեալ կեցու-
ցեր ըզհընացեալս մեզ ընդ-քեզ:

Գ. Ըզցէր ծրհնեցիք ‖ Ամենայն ազինըք բաւ՝րձր
արարիք: Չխաչեալն ի միջ երիցըւոյ և զնդեալն ի նոր
գերեզմանի. ամենայն: Չյարուցեալն իշխանութեամբ
և զաւն բռղըն զըժոխոց. ամենայն:

ՄԵՄԱՑՈՒՍՑԻ ԲՂ

Ուրախ լեր մայր լուսոյ Մարիամ. երկիր բա: 222:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԲՂ

Որ համեմատ ես Հօր և սուրբ Հոգւոյն. անբաժա-
նելի էակ միութեան խոնարհեցար ի բարձանց եւ ա-
ռեր մարմին ի կոյսէն. յաղագս ո՞նկէղջոյն. յանլու-
ծիչ կենաց բանտարկուին խաբմամբ: Որ դամասւորդ
ես ծածկելոց գիշատող. այսօր ի հողոյ դամասպարտեալ
բանգամբ ի խաչ եւ լեզեամբ կեբանկրեցար. յաղագս
ո՞նկէղջոյն. ի ճանչակմանէ՞ մահաբեր պըտղոյն: Որ
կենդանութիւնդ ես ամենից՝ցուն այսօր ըղմահ խաչի
ի յանձն առեր եղեր ի սիրտ երկրի եւ յերրորդ ա-
ւուր յարեար. չնորհեա՞ մե՞զ վերածիլ ընդ քեզ
յանապատումս ի կեա՞նս:

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Կանխեցին կանայքն. ընդ առաւօտն ի գերեզ-
մանն հանդերձ խո՞նկովք: Բերելով զիւղս անու-
շութիւնս. ի յօժարութիւն կենդանարար մարմնոյ փըրկչին մերոյ:
Ու՛ր հրեշտակքն զօրութեամբ. գոչելով ա՛ղաւակեր
յարեաւ Քրիստոս:

ՍԱՂ. ՀԻ. ԿՑ. Ցոյց մեզ Տէր: ՓԽ. Հատեցար: 567:

Արթոյ Աւետարանիս ար ըստ Ղուկասու : Թ. 51 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի կատարել աւուրց վերանալոյ նորա՝ և ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ Յերուսաղէմ : Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց իւրոց . և իրրև չոգան , մտին ի գիւղ մի Սամարացւոց՝ պատրաստել ինչ նմա . և ոչ ընկալան զնա , զի զէմ եղեալ էր նորա երթալ Յերուսաղէմ : Իրրև տեսին աշակերտքն Յակովբոս և Յովհաննէս՝ ասեն . Տէր , կամիս զի ասացուք , և իջցէ հուր յերկնից և սատակեսցէ զնոսա : Դարձեալ առաքեաց ի նոսա և ասէ . ոչ գիտէք՝ որոյ հոգւոյ էք դուք . զի որդի մարդոյ ոչ եկն զոգիս մարդկան կորուսանել՝ այլ կեցուցանել : Եւ գնացին յայլ գիւղ : Եւ մինչդեռ երթային նորա ի ճանապարհի՝ ասէ ումն ցնա . եկից զկնի քո՝ յոր վայր և երթիցես : Ասէ ցնա Յիսուս . աղուեսուց որջք գոն , և թռչնոց երկնից զգաստք , և որդւոյ մարդոյ ոչ գոյ ուր զիցէ զգլուխ : Ասէ ցմիւս ևս . եկ զկնի իմ : Եւ նա ասէ . Տէր , հրամայ առաջի ինձ երթալ նախ թաղել զհայր իմ : Ասէ ցնա Յիսուս . թող զմեռեալսն թաղել զմեռեալս իւրեանց , և դու երթ պատմեա զարքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ և այլ ումն . եկից զկնի քո Տէր , բայց նախ հրամայ առաջի ինձ հրաժարիլ ի տանէ իմմէ : Ասէ ցնա Յիսուս . ոչ ոք արկանէ ձեռն զվաճոյ և հայիցի յետս , եթէ յաջողեալ իցէ արքայութեան Աստուծոյ : 62 :

Բարեշ . խնդրեսցուք : Կեցո : Աչքե . զուտ ամենազօր :

ՅԵՐԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ . ճԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արթոյ Աւետարանիս ար ըստ Մատթէոսի : ԺԲ . 22 :

Աւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յայնժամ մատուցան (առ Նա) դիւահար մի կոյր և համր , և բժշկեաց զնա . որպէս զի համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ : Զարմացան ամենայն ժողովուրդքն և ասէին . միթէ սա իցէ Քրիստոս որդի Դաւթի : Բայց փարիսեցիքն իրրև լուան՝ ասեն . ոչ իւիք հանէ դա զդևս՝ եթէ ոչ բէեղզեբուղաս իշխանաւն դիւաց :

Իբրև դիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա. ա-
մէնայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի,
և ամէնայն քաղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ
կացցէ. և եթէ սատանայ զսատանայ հանէ, յանձն իւր
բաժանեցաւ. արդ դիարդ կացցէ թագաւորութիւն նո-
ցա: Եւ եթէ ես բէելզեբուղաւ հանեմ զդևս՝ որդիքն
ձեր ի՞ւ հանիցեն. վասն այնորիկ նոքա եղիցին ձեր դա-
տաւորք: Ապա եթէ Հոգւով Աստուծոյ հանեմ ես զդևս,
ուրեմն հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:
Կամ զիարդ կարէ ոք մտանել ի տուն հզօրի՝ և զգործիսն
նորա յափշտակել, եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն, և ա-
պա զտունն նորա յափշտակիցէ: Որ ոչ ընդ իս է՝ հա-
կառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ: Վասն այ-
դորիկ ասեմ ձեզ. ամէնայն մեղք և հայհոյութիւնք թող-
ցին մարդկան, բայց զՀոգւոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի:
Եւ որ ոք ասիցէ բան զորիւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց
որ զՀոգւոյն սրբոյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի նմա, մի՛ յայսմ
աշխարհի և մի՛ ի հանդերձելումն: Կամ արարէք զծառն
բարի՝ և պտուղ նորա բարի, կամ արարէք զծառն չար՝
և պտուղ նորա չար. քանզի ի պտղոյ անտի ծառն ճա-
նաչի: Ծնունդք իմից, դիարդ կարիցէք բարիս խօսել՝
որ չարքդ էք. քանզի ի յատելուածոյ սրտի խօսի բերան:
Մարդ բարի՝ ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զբա-
րիս, և մարդ չար՝ ի չար գանձուց սրտի իւրոյ հանէ
զչարիս: Բայց ասեմ ձեզ, թէ ընդ ամէնայն պատարկ
բանի զոր խօսիցին մարդիկ՝ տացեն համար յաւուրն դա-
տաստանի: Զի ի բանից քոց արդարասցիս, և ի բանից
քոց պարտաւորիսցիս: 37:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԴԻՏ

Հրէշտակացն դասքն յերկինից: Գ. Եզեր. գլուխ: 48:
ՍԱՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութիւնս: 571:
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ե. 21:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ իբրև անց (Յիսուս) միւսանգամ յայն կողմն՝ ժողո-
վեցաւ առ նա ժողովուրդ բազում, և էր առ ծովեզերբն:
Եւ ահա մի ի ժողովրդապետացն գայր, որում անուն էր
Յայրոս. իբրև հատս զնա՝ անկաւ առ ոտս նորա, աղա-

չէր գնա յոյժ և ասէր, թէ զուարթ նորա մերձ է ի մահ, պի եկեալ գնիցէ նմա ձեռն, որպէս պի ապրեացի և կեցցէ: Եւ գնաց ընդ նմա. երթայր և ժողովուրդ բազում գհետ նորա, և նեղէին գնա: Եւ կին մի էր ի տեառնատեսութեան արեան զկիրակառասան ամ, և յոյժ վշտացեալ ի բազում բժշկից, և ծախեալ զինչս իւր զամենայն, և չէր ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել զայրացեալ: Իբրև լուաւ զՅիսուսէ, եկն ի մէջ ամբոխին կեալ՝ և բուռն եւհար զհանդերձէ նորա. քանզի խորհէր ի մտի, թէ միայն մերձեցայց ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց: Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ ապրիւր արեան նորա, և գիտաց ի մարմնի իւր՝ թէ բժշկեցաւ ի ամենայնացն: Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօրութիւնն որ էլ ի նմանէ, դարձաւ յամբոխն և ասէ. ով մերձեցաւ ի հանդերձս իմ: Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. տեսանես՝ զի ամբոխ նեղէ զքեզ, և ասես թէ՝ ով մերձեցաւ ի հանդերձս իմ: Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ ո՞ զայն արար: Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ զազան արար, քանզի գիտէր զինչ եղեւ նմա, եկն անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրան ստուգութեամբ: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. դուստր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ի տանջանաց քոց: 34:

Ֆաքաղ· Խնդրեացաւք: կեցո: Աղջ· Թագաւոր:

Դ· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԱՁ

ՅԱԹԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս եւ ի ծառայէ ապստամբեցար. ‖ օրհնեմք զքեզ Աստուած հարցըն մերոց: Տարան ձեզեր զքեզ առ ի վերայ խաչին. եւ ընդ անօրէնս համարեցար. օրհնեմք: Որ զմեռանիլ յանձն առեր վասն արարածոց. եւ ի գինաւորէն զեղծուցեամբըն խոցեցար. օրհնեմք:

Դ· ԸՂՑԿԸ ‖ Ընդ հնգեւոր երգով բաժրթիր սրտիկք: Որ ճախարար յօժարութեամբ եկեալ ի նահատակ

եղծեալ մաքրոյն. եւ խաչի յանձն առնու ըզմահ ըզնա: Որ էջն ի սաղմին կոչմամ երկրի եւ դոզալովն սաւանեցան դըժնէք. այսօր յարուցեալ վերածեաց ըզնըջ-ղեցեալսն. ըզնա:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԻ ԲԿ

Մայր լուսոյն Մարիամ անհաւանացեալ օրհնեալդ: 137:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Որ յանթառս փառաց նըստեալ Բանդ Աստուած. խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ ա՞ռաւել մարմին ի կուսէն. վերականգնելով ի տեղի ըստնտրանկեալ լուսոյն պհպտացեալ բնութիւնս: Որ կանգնեցեր ըզխաչ քո ի միջի երկրի. եւ անվաս ըզսրմռիչ սպառն դրախտին բացեր նախատատ դժին. կենագործելով ի ճահճակոմանէ մահարբեր պըտղոյն: Եւ զօրութեամբ խաչի քո Քրիստոս. հիմնեցուցեր զկաթուղիկէ եկեղեցի ըզնաժկարան սուրբ ներքրդութեանդ. լուսաւորելով ըզհնթանոս ի սուրբ կըրկնակի ծնըն[դ]եան մէ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ըզդյալ բնութիւն փրիատոսի ամէն նեքեան օրհնեսցուք. զի նա միայն Աստուած փառաւորեալ յաւիտեան: Ըզճաղատագրի յարութեանն առնալով հրեշտակին. նա զօրանայր ի պատմել ըզկենսարեր յարութիւնն: Զայն աշակերտացն լսէին առաքեսանն սուրբ կանայքն. ի հրեշտակէն զանոնցին ուրա՞խութեամբ յանապատեալսն:

Ձաւիկ կերպակա՞ն խընդութեամն ունեաք. եթե նեղի կանանցն ասեալք ի հրեշտակէ՞ն անկրկիտ խընդութեամբ և բերկրանաց ուրախութեամբ ընթանային պատմել աշակերտա՞ցն աստ՞ուծ: Զոր մեհուն երկիւղիւ. ընդ մեռեալսս համարեալ կարծէաք. նա՞ ենթընկճանութեամբ յարուցեա՞լ զմահու եղոյծ զիշխանութիւն. և կենդանութիւն պարգեւեա՞ց աշխարհի

մահ՞ երդկա՞ն: Ա՛յլ ի՛ բաց եղեալ ընկերակա՞ն երկեղի՞ն ընկալցի՞ն. նախաժամանեցին ի պատիւ այնորի՞կ. որ մնհուամբն երկայն ըմա՞հ եւ անմահութիւն պարգեւեա՞ց այ՞ղի մահ՞ երդկա՞ն:

ՍԱՂ. ՀԻ. ԿՅ. Յոյց մեզ: ՓԽ. Հաճեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ժ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յետ այսորիկ երևեցոյց (Տէր) և այլ ևս եօթանասունս և երկուս, և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր յամենայն քաղաքս և ի տեղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր: Եւ ասէ ցնոսա. Հունձք բազում են և մշակք սակաւ. արդ աղաչեցէք զՏէր հնձոց, զի հանցէ մշակս ի հունձս իւր: Երթայք, ահա առաքեմ զձեզ իբրև զգառինս ի մէջ գայլոց: Մի՛ բառնայք քսակ, մի՛ մախաղ, մի՛ կօշիկս. և ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի՛ տայցէք: Յոր տուն մտանիցէք, նախ ասասջիք թէ ողջոյն տանս այսմիկ. եթէ իցէ անդ որդի ողջունի՝ հանգիցէ ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր, ապա թէ ոչ՝ ի ձեզ դարձցի: Եւ ի նմին տան ագանիջիք, ուտիջիք և ըմպիջիք ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն վարձու իւրոյ. մի՛ փոխիցէք տանէ ի տուն: Յոր քաղաք մտանիցէք և ընդունիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր, և բժշկեսջիք որ ի նմա հիւանդք իցեն. և ասասջիք նոցա, մերձեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ: Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք՝ և ոչ ընդունիցին զձեզ, իբրև ելանիցէք ի հրապարակս նորա՝ ասասջիք. և զփոշիս որ կառնեալ է ի քաղաքէ ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափեսցուք ի ձեզ. բայց զայս գիտասջիք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ասեմ ձեզ, զի Սոդոմայեցւոց ընդարձակագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ՝ քան քաղաքին այնմիկ: Վա՛յ քեզ Քորազին, վա՛յ քեզ Բեթսայիդա. զի եթէ ի Տիւրոս և ի Սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն ի ձեզ, վաղուց ևս արկեալ ի խորտ և ի մոխիր նստեալ ապաշխարեալ էր: Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի ընդարձակագոյն լիցի դատաստանի՝ քան ձեզ: Եւ դու Կափառնաում, որ մինչև յերկինս բարձրացեալ ես, մինչև ի դժոխս իջցես: Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ. և որ զձեզ անարգէ, զիս անարգէ.

և որ զիս անարգէ , զառաքիչն իմ անարգէ . և որ ինձ լսէ , լսէ այնմիկ որ զիս առաքեաց : Դարձան եօթանասնաւն և երկուքն խնդութեամբ և ասեն. Տէր, և զդեւք հնազանդին մեզ յանուն քո : Եւ ասէ ցնոսա . տեսանէի զսատանայ անկեալ յերկնից իբրև զփայլակն : Ահա տուի ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս և զկարիճս , և զամենայն զօրութիւն թշնամւոյն, և ձեզ ոչ ինչ մեղանչիցեն , Բայց ընդ այն մի՛ խնդայք՝ թէ այսք հնազանդին ձեզ , այլ խնդացէք՝ զի անուանք ձեր գրեալ են յերկինս : Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս Հոգւովն սրբով և ասէ . զոհանամ զքէն Հայր , Տէր երկնից և երկրի , զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի դիտնոց, և յայտնեցեր զայս տղայոց . այո Հայր , զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո : Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ . և ոչ ոք գիտէ թէ ով է Որդի, եթէ ոչ Հայր, և ո է Հայր՝ եթէ ոչ Որդի , և ում կամիցի Որդին յայտնել : Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտան ասէ . երանի աչաց՝ որ տեսանիցեն զոր տեսանէք . ասեմ ձեզ , զի բազում մարգարէք և թագաւորք կամեցան տեսանել զոր դուք տեսանէք՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէք՝ և ոչ լուան : 24 :

Բ–ԻՉ . Խնդրեսցուք : Կեցո : Աչք+ . Քում ամենազօր :

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՍԱՂ . ճԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն : 569 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԲ . 38 :

Ա՛ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յայնժամ պատասխանի եղեն (նմա) ոմանք ի դպրացն և ի փարիսեցւոց՝ և ասեն . վարդապետ , կամիմք նշան ինչ տեսանել ի քէն : Նա պատասխանի եղև և ասէ ցնոսա . ազգ չար և չնացօղ՝ նշան խնդրէ , և նշան մի՛ տացի նմա , բայց նշանն Յովնանու մարգարէի : Զի որպէս էր Յովնան ի փոր կիտին զերիս տիւս և զերիս գիշերս , նոյնպէս եղիցի և որդի մարդոյ ի սիրտ երկրի զերիս տիւս և զերիս գիշերս : Արք Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատապարտեսցեն զսա , զի զղջացան ի քարոզութեանն Յովնանու : Եւ արդ աւասիկ մեծ քան զՅովնան է աստ : Դիշխոյն հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և

դատապարտեցէք զսա. զի եկն ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւն Սողոմոնի : Եւ ահա մեծ քան զՍողոմոնն է սատ : Այլ յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ հանգիստ՝ և ոչ գտանէ . յայնժամ ասէ . դարձայց ի տուն իմ՝ ուստի ելին . և եկեալ գտանէ պարապորդ մաքրեալ և յարդարեալ : Յայնժամ երթայ և առնու ընդ իւր եօթն այլ այսս չարագոյնս քան զինքն, և մտեալ բնակէ անդ . և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն : Այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի : Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր, ահա մայր նորա և եղբարք նորա կային արտաքոյ՝ և խնդրէին խօսել ընդ նմա : Եւ ասէ ումն ցնա. ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ , և խնդրեն խօսել ընդ քեզ : Նա պատասխանի ետ այնմիկ որ ասացն ցնա , և ասէ . ո՞վ է իմ մայր , կամ ո՞վ են իմ եղբարք : Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն ասէ . ահաւասիկ մայր իմ և եղբարք իմ. զի որ առնիցէ զկամս Հօր իմոյ որ յերկինսն է , նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր : 50 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա՟Զ

Որ անճառ էութեամբ Հօրդ ես : Դ· Երէ· պատ· 29 :

ՍԱՂ . ճԾ· Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան : 571 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ե · 35 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Մինչ դեռ (նա) զայն խօսէր , գան ումանք ի տանէ ժողովրդապետին և ասեն , թէ դուստրն քո մեռաւ , զի՞ ևս աչխատա առնես զվարդապետդ : Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ զբանն ասացեալ , ասէ ցժողովրդապետան. մի՛ երկնչիր , բայց միայն հաւատա : Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ , բայց միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեղբայրն Յակովբայ : Գայ ի տուն ժողովրդապետին, և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալականս և աղաղակ յոյժ : Եւ մտեալ ի ներքս՝ ասէ ցնոսա. զի խառնիլ էք և լայք, մանուկն ոչ է մեռեալ, այլ ննջէ : Եւ ծաղր առնէին զնա . և նորա հանեալ արտաքս զամենեսեան , առնու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր , և գնասա որ ընդ նմանն էին , և մտանէ ուր դնէր մանուկն : Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն՝ ասէ ցնա. տալիթա՝ կում. որ

թարգմանէ, ազգիկ դու՝ քեզ ասեմ արի: Եւ վազվազակի յարեաւ ազգիկն, և գնայր. քանզի էր ամաց իբրև երկոտասանից. և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք: Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ, զի մի՛ ոք գիտասցէ զայն. և ասաց՝ տալ նմա ուտել: 43:

Ֆոյզ. Խնդրեացուք: Կեցո: Աչքի. Թագաւոր:

Դ. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. ԱԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Փառաւորեմք զքեզ Տէր Աստուա՛ծ հա՛րցըն մերոց: Որ ըզցօղ անապականն արեանն ցօղեցեր տիեզերաց ի վերայ խաչին. ‖ ծրհնեմք զքե՛զ միշտ և փառաւորեմք: Որ թաղմամբն ե՛րեքօրեայ. յարուցեա՛ր ըզլո՛յս ձա՛ղեցեր աիեզերաց. ծրհնեմք զքե՛զ:

Գ. ԸՂՏԷ՛Ր ‖ ծրհնե՛ցէք և բարձր արարէք ընդե՛մ յաւիտեա՛ն: Որ ի բարձունս եւ և զերեաց ընդգերա՛թիւն. եւ ե՛ս պարգեւս որպէս մարդկա՛ն ծրհնե՛ցէք, ե՛ւ ի մեռեալս ապա առանց ծպնակա՛նի. քահանայք ծրհնե՛ցէք:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ ԳՉ

Աստուածածին երկնային դուռն աստուածային: 379:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՉ

Ո՞վ ակից չծր. կամաւն բարեխաւսեմ եկիր ի չարչա՛րանս. պչրչարա՛ծ ծծո՛ւս յանձն առեր. խաչի համբերելով իջեր ի գերեզման: Խղաթերիցն եկեալ ի գերեզման փըրկչի՛դ. ը զի՛ ծծո՛ւս աճեցչըս բե՛րին. ի խընկել զանապական մարմնոյ: Ա՛ւետս լուեալ ի հրեշտակէն որ ա՛՛աքը. Տէ՛՛ ծծո՛ր յարեաւ ի մեռելոց. ձե՛զ կեանըս պարգե՛ւեաց:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ո՞վ զարեր ե՛ւ սո՛ւրբ կանա՛յքն. աղբա՛՛վ փութացէք եկին ի գե՛րեզմանն քո՛ Տէ՛ր. ի խընկել զանապա-

կան մանրմին ոգ : Բանրքա աւետաւեր հրեշտակի՝ն . որ զոչէ՞ր ահ երկանիկ կանայսըն պի խընդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս . քանզի յարեաւ Տէր եւ աշա՞կերտաց զրժոխս : Պատմեալ երանելի կանանցըն զյարութի՝ն Տեառն աշակերտացն ուրախացեալք ընթանային . պէ՞տրա և Յովհաննէ՞ս ի կէ՞նատանէ վերկզմանն :

ՍՍՂ . ՀԲ . ԿՅ . Յոյց մեզ : ՓԽ . Հաճեցար : 567 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԺԴ . 25 .

ՋՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ փորձէր զնա և ասէր . վարդապետ , ընչ՞ գործեցից՝ զի զկեանն յաւիտենական ժառանգեցից : Եւ նա ասէ ցնա . յօրէնս ընչ՞ գրեալ է , որպէ՞ս ընթերցուս : Նա պատասխանի եւ ասէ . սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ , և յամենայն անձնէ քումմէ , և յամենայն զօրութենէ քումմէ , և յամենայն մտաց քոց . և զընկեր քո իբրև զանձն քո : Եւ ասէ ցնա . ուղիղ եաւր զպատասխանիդ . զայդ արա և կեցցես : Նա իբրև կամեցաւ զանձն արդարացուցանել՝ ասէ ցՅիսուս . և ո՞վ է իմ ընկեր : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ . այր մի էջանէր յԵրուսաղեմ յերիքով , և անկաւ ի ձեռս աւազակաց , որք մերկացին զնա , և վէրս ի վերայ եդին , թողին կիսամահ և գնացին : Վասն եղև քահանայի միոջ էջանել ընդ նոյն ճանապարհ , և տեսեալ զնա՝ զանց արար . նոյնպէս և Ղեւտացի մի եկեալ ընդ նոյն տեղի , եւտես և զանց արար : Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ՝ եկն ընդ նոյն առ նովաւ , և տեսեալ զնա՝ գթացաւ . և մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա՝ արկեալ ի վերայ ձէթ և գինի , և եդեալ ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ ած զնա ի պանդոկի մի , և դարմանեաց զնա : Եւ ի վաղիւ անդր իբրև ելանէր անտի , հանեալ եւս ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս և ասէ . դարման տար դմա , և զոր ինչ ծախեսցես ի դա՝ ի միւսանգամ դալստեան իմում հատուցից քեզ : Արդ ո՞ յերեցանց ի նոցանէ թուի քեզ մերձաւոր լեալ անկողն ի ձեռս աւազակացն : Եւ նա ասէ . որ արար ողորմութիւնն ի վերայ նորա : Ասէ ցնա Յիսուս . երթ և դու

արա նոյնպէս : Եւ եղև ի գալն նոցա՝ և ինքն եմուտ ի գեօղ մի , և կին մին անուն Մարթա՝ ընկալաւ զնա ի տան իւրում : Եւ նորա էր քոյր մի , որում անուն էր Մարիամ. որ և եկն նստաւ առ ոտն Տեառն , և լսէր զբանս նորա : Եւ Մարթա զբաղեալ էր ի բազում ապա-
սու . եկն եկաց առ նմա՝ և ասէ . Տէր , ոչ ինչ փոյթ է քեզ , զի քոյրդ իմ միայն ետ զիս ի սպասու . արդ ա-
սա ցմա զի օգնեսցէ ինձ : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ . Մարթա Մարթա , գու հոգաս՝ և զբազում իւիք զբաղեալ ես . բայց սակաւ ինչ պիտոյ է . Մարիամ մնան բարի ընտրեաց , որ ոչ բարձցի ի սմանէ : 42 :

Բ–ղ . Խնդրեացուք : Կեցո : Աչք . Գումարեմ :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՍԱՂ . ճԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԳ . 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յաւուր յայնմիկ ելեալ (Յիսուս) ի տանէն՝ նստէր առ ծովեզերն . և ժողովեցան առ նա ժողովուրդք բազումք, մինչև մտանել նմա ի նաւն և նստել . և ամենայն ժողո-վուրդն կայր առ ծովեզերբն : Եւ խօսէր ընդ նոսա բա-զում առակօք և ասէր . ահա ել սերմնացան սերմա-նել , և ի սերմանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանա-պարհաւ, և եկն թռչուն երկնից և եկեր զնա : Եւ այլն անկաւ յապառաժի , ուր ոչ գոյր հող բազում , և վաղ-վաղակի բուսաւ . առ ի չգոյէ հիւթոյ երկրին՝ ի ծագել արեւու տապացաւ , և զի ոչ գոյին արմատք՝ չորացաւ : Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց , և ելին փուչքն և հեղձու-ցին զնա : Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի , և տայր պտուղ . էր որ հարիւրապատիկ , և էր որ վաթսնապատիկ , և էր որ երեսնապատիկ : Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : Եւ մա-տուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա . ընդէր առակօք խօսիս ընդ նոսա : Նա պատասխանի եւ ասէ ցնոսա . քանզի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայութեանն երկնից , և նոցա չէ տուեալ : Զի որ գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի . և որ ոչն գուցէ՝ և զոր ունիցին բարձցի ի նմանէ : Վասն այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ նոսա . զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն , և լսեն՝ և ոչ լսեն , և ոչ առնուն ի միտս : Եւ

կատարի առ նոսա մարգարէութիւնն եսայեայ՝ որ ասէ. լսելով լուիջիք՝ և մի՛ իմասջիք, և տեսանելով տեսջիք՝ և մի՛ տեսջիք. զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ, և ականջօք խրթնաց ծանրացաւ լսուն. և զաչս իւրեանց կափուցին, զի մի՛ երբեք տեսցեն աչօք՝ և ականջօք լուիցեն՝ և սրտիւք իմասցին, և դարձցին՝ և բժշկեցից զնոսա: Բայց ձեր երանի է աչացդ՝ զի տեսանեն, և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն: Ամէն ասեմ ձեզ, զի բազումք մարգարէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տեսանէքդ՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ՝ և ոչ լսուն: Եւ արդ լսարուք դուք զառակ սերմանացանին. յամենայնի՝ որ լսէ զբանն արքայութեան և ոչ առնու ի միտ, գայ չարն և յափշտակէ զսերմանեալն ի սիրտ նորա. այն է որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ: Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ այն է, որ իբրև լսէ զբանն, և վաղվաղակի ընդունի զնա. բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ առ ժամանակ մի է, ի լինել նեղութեան և հալածանաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթագղի: Իսկ որ ի մէջ փշոյն սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրև լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն, և լինի անպտուղ: Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ, այն է՝ որ իբրև լսէ զբանն ի միտ առնու, և տայ զպտուղ. է որ հարիւր, և է որ վաթսուն, և է որ երեսուն: 23:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԱԿ

Հրաշալի գործութիւն Աստուածոյ: Գ. Եզր. գոռ: 30:

ՍԱՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ջ. 1:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ էլ անտի, եկն ի գաւառս իւր, և երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր: Եւ եղև ի շաբաթուն՝ սկսաւ ուսուցանել ի ժողովրդեանն. և բազումք իբրև լսէին՝ զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, և ասէին. ուստի է սմա այս, կամ ո՞րնչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է սմա, զի զօրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց սորա լինիցին. ոչ սա է մանուկ հիւսանն, և որդին Մարեմայ, եղբայր Յակովբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սի-

մոլեի, և չիցե՞ն քորքն դորա առատ առ մեզ. և գայթագղէին ի նա: Եւ առէ ցնոսա Յիսուս. ոչ է մարգարէ անարգ, բայց եթէ ի գաւառի իւրում, և յազգատոհմի և ի տան իւրում: Եւ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրութիւն առնել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եդեալ բժշկէր զնոսա: Եւ զարմանայր վասն անհաւատութեան նոցա: 6:

Ջ՚ղջղ. խնդրեացուք: կեցո: Աչք. թագաւոր:

Դ · ՈՒՐԲԱԹ · ԲՋ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Փա՞ռաւորեալ ՚ի ղի՞ Աստուծոյ. ո՞ր եկիր կամաւ ի չարչարա՞նս ‖ տէ՞ր Ա՞ստուած հա՞յրըն մերոց: Տա՞ր ըաձէցեր զամենազօր բազմակըս քո ի վերա՞յ խաչա՞փայտ՚ին. եւ ե՞րկիրըս հիացեալ անասնեցաւ ե՞ւ զողալո՞վ ե՞րեւէր. ի՞ յահէ փառաց քոց տէ՞ր: Ե՞ւ տեսեալ արեգականն զարարիչդ ի վերա՞յ խաչա՞փայտ՚ին. չհանդուրժեալ չարչարանաց արարչի՚ դ խաւարեցոյց ըզլոյսն ի մէ՞ջ օրէ՞ն. ի՞ յահէ փառաց քոց տէ՞ր:

Գ · Ըզտէ՞ր օրհնեցէք ‖ բանքդ արարէ՞ք յաւիտեա՚ն: Ե՞ւ զի՞նաւորըն զերզարդեամբըն յարձակեա՞լ. խոցեա՞լ ՚ի զկող կենարարին բարձր: Ո՞ւսոի՞ անդրիւք կենդանա՞բար բղխեա՞լ. լըւա՞լ ՚ի զաւէրս ի մեզոց բանքդ:

ՄՆԱՑՈՒՄՏԻ ԳՉ

Չանճառելի լուսոյ մայր. և զրնակարան անակղընա: 93:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՉ

Ցամենահայնի բազմամոգոքիմ Աստուած. նայեա՛ յիս զբթութեամբ եւ խնայեա՛ ‖ զի զո՛ւ միայն ես մարդասէր: Ե՛ւ խաչիւըդ զո կենդանարար պահեա՛. եւ յարութեամբ բըզ զո փըրկեա՛ և ապրեցո՛ զի: Ե՛ւ ի մէ՛ւսանգամ ի

զալըատահն քո՝ Տէր. վերըատին դիս նորոգեա և ապրեցո՛ զի դու միայն ես մարդասէր։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՁ

Ա՛յսօր յարութիւն քրիստոսի. ուրախացէք հաւատացեալք ի մի՛ Աստուած Հայր ամենակալ։ Ա՛յսօր ես կանանց՝ քեզ իւղաբերք առաքեցան. ‖ ՕՐՀՆԵԼՆ զԱստուած զՀայր ամենակալ։ Ա՛յսօր ես հրեշտա՛կք ի յերկինս հնազեւոր հընչմամբ երգով. ՕՐՀՆԵԼՆ։

ՍԱՂ· ՁԲ· ԿՅ· Ցոյց մեզ։ ՓԽ· Հաճեցար։ 567։

Արբոյ Աստուածանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԺԱ· 1։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի տեղւոջ ուրեք կալ յաղօթս. և իբրև դադարեաց, ասէ ցնա մին յաշակերտացն իւրոց. Տէր ուսո մեզ յաղօթս կալ, որպէս Յովհաննէս ուսոյց աշակերտացն իւրոց։ Ասէ ցնոսա. յորժամ կայցէք յաղօթս, ասացէք. Հայր մեր. սուրբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո. զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ օրըստօրէն. և թող մեզ զմեղս մեր, զի և մեք թողումք ամենայնի՝ որ պարտիցի մեզ. և մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն։ Եւ ասէ ցնոսա. ո՞վ է ի ձէնջ որոյ իցէ բարեկամ, և երթայցէ առ նա ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բարեկամ, տուր ինձ փոխ երիս նկանակս. զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղեայ, և ոչ ինչ ունիմ դնել առաջի նորա։ Եւ նա ի ներքուստ ասիցէ պատասխանի և ասիցէ. մի՛ աշխատ առներ զիս, զի դուրգ փակեալ են, և մանկունքս ընդ ինև կան յանկողնի. ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ։ Ասեմ ձեզ. եթէ ոչ յարուցեալ ասիցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն վասն ժուժկանն յարուցեալ ասիցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ։ Եւ ես ասեմ ձեզ. խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ, հայցեցէք և գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ. զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա։ Ցո՞ ոք ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, մինչ փոխանակ ձկանն օձ տացէ նմա. և կամ խնդրիցէ ձու, մինչ կարիճ տացէ նմա։ Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց,

ոչափ ևս առաւել հայր ձեր յերկինից տացէ բարիս այնոցիկ՝ որ խնդրենն ի նմանէ : 13 :

Բ-ՐՈՂ . խնդրեսցուք : կեցո : Աչք+ . Քառ ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ . ճԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԳ . 24 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ . նմանեցաւ արքայութիւնն երկնից առն՝ որ սերմանիցէ սերմն բարի յագարակի իւրում . և ի քուն լինել մարդկան՝ եկն թշնամի նորա , և ցանեաց ի վերայ որոմն ի մէջ ցորենոյն՝ և գնաց . և երբև բուսաւ խոտն և արար պտուղ , ապա երևեցաւ և որոմնն : Մատուցեալ ծառայք տանուտեառնն ասեն ցնա . տէր , ոչ սերմն բարի սերմանեցեր յագարակին քում , արդ ուստի ունիցի զորոմնն : Եւ նա ասէ ցնոսա . այր թշնամի արար զայն : Ասեն ցնա ծառայքն . կամիս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն ի բաց : Եւ նա ասէ ցնոսա . մի՛ . գուցէ մինչ քաղիցէք զորոմնն , և ըզցորեանն ընդ նմին ի բաց խլիցէք . Թոյլ առաք երկոցունց աճել ի միասին մինչև ի հունձս , և ի ժամանակի հնձոց ասացից ցհնձօղսն . քաղեցէք նախ զորոմնդ , և կապեցէք զայդ խրձունս առ ի յայրել , և զցորեանն ժողովեցէք ի շտեմարանս իմ : Այլ առակ արկ առ նոսա և ասէ . Նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ , զոր առեալ մարդոյ սերմանեաց յագարակի իւրում . որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս , և յորժամ աճիցէ , մեծ է քան զամենայն բանջարս , և լինի ծառ՝ մինչև գալ թռչնոց երկնից և հանգչել յոտոս նորա : Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . Նման է արքայութիւն երկնից խմորոյ , զոր առեալ կնոջ թագոյց ի գրիւս երիս ալեր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ : Զայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առակօք ընդ ժողովուրդսն , և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա : Զի լցցի ասացեալն ի մարգարէէն . բացից առակօք զբերան իմ , բղխեցից զծածկեալսն ի սկզբանէ աշխարհի : 35 :

ՀԱՄԱՌՕՏ ԲԱ

Այսօր գուարճացան սիրելիք : Գ . Ե . Զ . ՀՌ պաշ : 33 :

ՍԱՂ · ՃԺ · Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան։ 571։
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ Ջ · 7։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ հրէքն չուրչ զգաւառօքն, և ուսուցանէր։ Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասանեան, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ի վերայ այսոց պղծոց։ Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի՛ ինչ բարձցեն ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազան. մի՛ պարկ, մի՛ հաց, մի՛ պղինձ ի գօտիս. այլ ագանել հողաթափս, և մի՛ զգենուցուք, ասէ, երկուս պարեգօտս։ Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթևանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի։ Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, և ոչ լսիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ի վկայութիւն նոցա։ Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն. և դեւս բազումս հանէին, և օծանէին իւղով զբազումս հիւանդս, և բժշկէին զնոսա։ 13։

Գ՚ղեղ. Խնդրեսցուք։ Կեցո։ Աչք։ Թագաւոր։

Դ · ՇԱԲԱԹ · ԲԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀՄՐ Ց Գ2

Ո՞ր յաւիտենից եմ Աստուած եւ տէր ամենայն կենդանեաւթեան. խոնարհեցար ի չարչարանս հանթերելով խաչի և մահու. ‖ զքեզ օրհնեմք Աստուած հարցըն մերոց։ Ո՞ր ամենայն բարութեանց ես ակր եւ ի քրովբէական աթոռ նըստիս. երգար ի նոր բանիվոր վիմի անապական մարմնով. զքեզ։ Ո՞ր էակից ես հօրդ եւ սուրբ Հոգւոյն. լրջեր ի զժոխս փըրկեցեր զգերեալսն աւերելով բռնիչ. զքեզ։

Գ · ԸՂՑԷՐ ‖ Երգով օրհնութեամբ. բանիր սրարիք յաւիտեան։ Ո՞ր երգեր ընդօրութիւնըս զրժոխոյ խորհըրդով սընօրէնութեան իւրոյ. Քրիստոս թագաւոր փառաց. փառաւորեալ ի զօրից զբարձունից. երկայք ժողովուրդք երգով։ Ո՞ր բանիւ գոյացոյց զարարածս

Էակից Բանն ի Հօրէ Քրիստոս. և մանաւանդ խաչէն զաւ-
ետեանըն վասըն մեր համբերեալ յաղթեաց մահու ի-
խանութեամբ. եկայք ժողովուրդք երգեմ:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳՉ

Ո՛րան լեր Աստուածածնին յոյս և փըրկութեան
մայր. ըղքե՛զ ընդունող լուսոյ ուժգնանեմք:
Ըղքե՛զ լուսոյ մայր և կոյս. ըղքե՛զ զանձրդ կենաց
աստուածայինն. ձայնիւ ցնծութեա՛մբ մեծացուցանեմք:
Աղօթս առ որդի անարատ լուսոյն. հրեշտակայինն օրհնու-
թեամբ պատուեալ ըզքե՛զ մեծացուցանեմք:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՉ

Քրիստոս Աստըւած որ տարածեցեր ըզձեռըս քո ի
խաչին. եւ լուծեր ըզկնիք գատապարտութեան մերոյ.
ո՞ղո՞րմեա: Ի՝ խաչին բեւեռեցար. եւ հեղմամբ ա-
բեանըդ քո փըրկեցեր ըզտիեզերս ի մեղաց. ո՞ղո՞ր-
մեա: Թաղեցար ի մէջ երկրի. եւ յերրորդ աւուր յա-
րեաւ ըզղջմունս աւերեցեր բանին. ո՞ղո՞րմեա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ի՛ խաչանիշ փայտէն զընդերկեցան զղջմունք. զօրու-
թեամբ սուրբ Հոգւոյն նորոգեցաւ երկիր. ո՞վ է սա
որ խափանեաց ըզմահ: Հրեշտակն աւետէր կուսին
Աստուծոյ. սա է ի սկզբանէ բանն որ յառաջ քան
զյաւիտեանս Որդին. սա է Թագաւորն որ: Ցաւեա՜ծ
յանուր երրորդի՝ վա՜յ մըք պատահեցան երկիր շարժեցաւ
սահանեցան զղջմունք. սա է կենդանին յաւիտենից
Քրիստոս:

ՍԱՂ. ՉԲ. ԿՅ. Ցոյց մեզ: ՓԲ. Հաճեցար: 567:

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԱ. 14:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ հանէր դև մի համր. և եղև ելեալն դիւին՝ խօ-
սեցաւ համրն, և զարմացան ամենայն ժողովուրդքն:

եւ ոմանք ի նոցանէ ասեն. թէեղկեբուզաւ իշխանաւն դիւաց հանէ զա զդևս: Եւ այլք փորձէին և նշան յերկնից խնդրէին ի նմանէ: Իսկ նորա գիտացեալ զխորհուրդս նոցա, ասէ ցնոսա. ամենայն թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն՝ աւերի, և տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի: Ապա եթէ և սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ, զիա՞րդ կայցէ թագաւորութիւն նորա. զի ասէք զինէն եթէ թէեղկեբուզաւ իշխանաւն դիւաց հանէ զա զդևս: Եթէ ես թէեղկեբուզաւ հանեմ զդևս, որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն այդորիկ նոքին եղիցին ձեր դատաւորք: Իսկ եթէ մատամբ Աստուծոյ հանեմ զդևս, ապա հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ: Յորժամ հզօր վառեալ պահիցէ զտուն իւր, ի խաղաղութեան են ինչք նորա: Բայց եթէ հզօրագոյն քան զնա ի վերայ եկեալ յաղթեացէ նմա, զսպառազինութիւնն նորա հանէ յոր յուսացեալ էր, և զաւար նորա բաշխեացէ: Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ: Յորժամ այն պիղծ ելանիցէ ի մարդոյ՝ չրջի ընդ անջրդին տեղիս, խնդրէ հանգիստ. և իբրև ոչ գտանէ, ասէ. դարձայց անդրէն ի տուն իմ ուստի ելին: Եւ գայ գտանէ մաքրեալ և յարդարեալ: Յայնժամ երթայ և առնու եօթն այլ ոգիս չար ևս քան զինքն, և մտանէ բնակէ անդ, և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն: Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն երասխ կին մի ի ժողովրդենէ առաւ և ասէ. երանի է որովայնին՝ որ կրեացն զքեզ, և առեանցն՝ որ դիեցուցին զքեզ: Եւ նա ասէ. նա՝ երանի այնոցիկ է, որ լսեն զբանն Աստուծոյ և առնեն: Եւ ի դիզանել ի վերայ նորա ժողովրդոցն՝ սկսաւ ասել. ազգս այս՝ ազգ չար է. նշան խնդրէ, և նշան յերկնից ոչ տացի ամս՝ բայց նշանն Յովնանու: Զի որպէս եղև Յովնան նշան Նինուէացւոց, նոյնպէս եղիցի և որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ: Դշխոյն հարաւոյ յարիցէ ի դատաստանի ընդ արս ազգիս այսորիկ, և դատապարտեսցէ զսոսա. զի եկն ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն Սաղոմոնի. և ահա առաւել քան զՍաղոմոն է աստ: Արք Նինուէացիք յարիցեն ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ, և դատապարտեացեն զսա, զի ապաշխարեցին ի քարոզութեանն Յովնանու. և ահա առաւել քան զՅովնան է աստ: 32:

Ֆ-ըղ. խնդրեացուք: կեցո: Աչք+. Քառ ամենապօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍՍՂ. կՉ. Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա: 563:

Սրբոյ Աբեսաբանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԳ. 36:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Յայնժամ Թողեալ (Յիսուսի) զժողովուրդսն՝ եկն ի տուն. մատեան առ նա աշակերտքն և ասեն. մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն ագարակի: Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. որ սերմանէ սերմն բարի՝ է որդի մարդոյ, և ագարակն աշխարհս է. սերմն բարի նոքա են, որ որդիքն արքայութեան են. իսկ որոմնն որդիք չարին են. և թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է, և հունձքն կատարած աշխարհիս է, և հնձօղքն՝ հրեշտակք են: Որպէս ժողովի որոմնն և ի հուր այրի, այնպէս և լինի ի կատարած աշխարհիս. առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն գայթագղութիւնս՝ և զայնոսիկ ոյք զործեն զանօրէնութիւն, և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց: Յայնժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև զարեգակն յարքայութեան երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ: Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց. և ի խնդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն դայն: Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի, որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս: Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ: Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից ուխտանի արկելոյ ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրև լցաւ՝ հանեալ ի ցամաք, և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ի բաց ընկեցին: Այնպէս եղիցի ի կատարած աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեացեն զչարս ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. խնացարուք զայս ամենայն: Ասեն ցնա. այո Տէր: Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամենայն

պիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից, նման է առն տանուտեառն, որ հանէ ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին։ 52։

ՄԵՍԵԻԻ Գ-ԼՈՒԽԱՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գայոց ես։

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝ մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ Ձ

Թագաւոր գոլով քո յաչխարհ մտեր ի քաղաքն։ 309։

ՍԱՂ. Ձ. Ցնծացէք առ Աստուած օգնական է։ 457։

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ Ձ. 14։

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս. քանզի յայտնի եղև։ 562։

Բ-ԲՈՂ. Խնդրեացուք։ Կեցո։ ԱղՃ. Թագաւոր։

Ե· ԿԻՒՐԱԿԷ· Գ Ձ

Ցայս ՚ի-ւրՙՙկէս, և յա՛ր ա՛ր ա՛ն քեր, ի Մայիսի 7, երեսման առաքե խայ պօն է։

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Ձ. Օգնական ընդունելի եղև։ 16։

Ալէլուիա Ցարո՛ՙՙեան ՚ի յայնէն։

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ՃԱՁԻ Գ Ձ

Ա՛յսօր, ընդ ամպըս լուսաւորս երևեալ. նըշան ակրաւնական խաչին. բացա՛նի՛չ փա՛ռ յլմամբ տե՛ա՛ղացն ընթացեալ ի քա՛ղաքըն պա՛տա՛ՙՙին. ‖ ըզնըչա՛ն քո՛ Տէր Ա՛ստըւա՛ծ հա՛՛ըցըն ը մե՛ըց։ Յաբեւա՛ՙՙից փայլանց ձա՛ռագա՛յթ տուրբ խաչի՛ն. ա՛րեգակնանկե՛ըպ ճառագա՛յթի՛ւք. վիա՛ըն տե՛ա՛ՙՙնիւ ի յե՛ըրա՛ըպ ժա՛մու. նըչա՛ն։ Ա՛պա՛ՙՙէն ցուցա՛ւ մեզ տուրբ խաչըն փըրկչական զի յաղթեացո՛ւք նահա՛ւ ա՛նօրէ՛ն Թըշնամւո՛յն. կնի՛ք հաստատութեան ընկալեալ ի յանձէ նըմա մեր. ըզնըչա՛ն։

Գ. ԸզՏէր ծրհնեցէք բանբեր ամբարեք ընդեմ յանի-
տեան: Ա. Յօր նըշանն սուրբ խաչին ի յերկինից երեւեալ
եկայք նոր ժողովուրդք միաբանութեամբ ըզՏէր ծրհ:
Ա. Յօր ի սուրբ գողգոթա ցոլացեալ երեւիւր աեսիլ
ահաւոր ժողովոյն. քա՛ հանեայք երգով ըզՏէր ծրհ:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՏԷ ԴՉ

Մայր լուսոյ Մարիամ սուրբ կոյս. որ ընդոյն առ ի՛
Հօրէ ծընանր մարմնով. եւ եղեր աթեւելք արեգականն
արդարութեան. ‖ հոգեւոր երգով ընդքեզ սըրբա՛ւհի-
ւեցաւցանեմք: Քեզ՛ վրէից զերազոյն էին աթոռ.
եւ ծո՛ւ կենաց անմահական պըտղոյն. տանգանակ կը-
տակէ՛ բանին և սափոր ոսկի երկնային մանանայիեն.
հոգեւոր: Քեզ բացաւ սրնվրէ՛ափակ դուռըն դրախտին.
եւ քեզ տըւաւ մեզ փայան անմահութեան. զոր ի նմա՛
զենեալն անմահ այսօր յերկինից լուսաւորեաց. հոգեւոր:
Գէշերէ խա՛չ ——. Ա. յսօր եկեալ կամաւ Տէրն ի խաչ:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՉ

Ի՛ յերկնից երեւեալ նըշանն յաղթութեան. ա՛յ-
սօ՛ր. հեթանոսաց ծագեալ ծ լոյն ողորմութեան: Եւ
բանմութեանն ժողովոյն. տեսանէին ա՛յսօ՛ր. սուրբ
ըզխաչըն լուսածայ ճառագայթիւք զարդարեալ: Ըզնզ
երեւումըն սըրբոյ խաչի քո Քրիստոս ա՛յսօ՛ր. երա-
սաղէմ մեծապէս պանծացո՛ւ յոյժ: Եւ ըզծագումըն
լուսոյ աստուածային նըշանի՛ քո՛. ճառագայթիւք տե-
սանիծ՛ր բանմութեան ժողովոյն: Ա՛մենայնի զօրու-
թիւն խաչի քո Քրիստոս. որ ցուցաւ ի յօգնութիւն ընդ-
դէմ թըշնամւոյն. պատե՛րազմեալ զօրութեամ՛ր քո՛վ:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴՉ

Գանո՛ւ զօրութեա՛ն ըզխաչ քո՛ եւ աստուր մեզ Քրիս-
տոս եւ սուրբ յաղթեսցուք անօրէն թըշնամւոյն: Ա-

է զԱն յաղթութեամբ ոչընդունն Աստուծոյ. ‖ եւ սովաւ յաղթեացուք անօրէնն թշնամւոյն: Սա է աթոռ տէրունեան. եւ ի սմա է բազմեալ Քրիստոս ոչրդւոյն Աստուծոյ. եւ: Սա է սեղան սրբութեան եւ ի սմա է պատարագեալ Քրիստոս զանն Աստուծոյ. եւ: Սա է կարասկեա յաւուր զալստեան Քրիստոսի. եւ պշտակ պարծանաց հաւատացելոց. եւ սովաւ:

Աստուած երդ

Եստուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան:

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով քով եւ լուր մեզ:

Քրիստոս Աստուած

Ի՛ւ ընդ Աստուծոյն Աստուածդն Աստ. Փրկիչ: Աստ. վասն լանչի: Քոյ. Օրհնութիւն: Եւ ելանէն խաչիս և աստեղս նաս և ասէնայն զարդոսի ի գրոս ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԽԱՉԻ ԴՉ

Չօրութիւն աւուրս խաչի քո Քրիստոս. որ կանգնեցեր ի փրկութիւն մարդկան քոց. ‖ սա՛ պահեսցէ զմեզ յամենայն փորձութենէ: Քանզի ի սմա բարձրացար Աստուած. եւ ի սմա հնդեր ընդ պատուական աւուրս զարբինդ. սա: Եւ զքո մխիթարութիւնդ զգալուսաւորդ. ընդ շանաւ խաչի քո ցուցեր մարդկան. սա:

ՉԱՆԻ ՍԱՂՄՈՍ Դ. Ի ԸՆԹ-

Կ8. Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նորա, տեսանեն ամենայն ժողովուրդք զվառս նորա:

Փխ. Տէր թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկիր, ուրախ եղիցին կղզիք բազումք:

Ամպ և մէգ չուրջ է զնովաւ, կիրառութիւն և յարդարութիւն ուղղեալ է աթոռ նորա:

Հուր առաջի նորա գնասցէ, այրեսցէ չուրջ զթշնամիս նորա:

Երևեցան փայլատակունք նորա տիեզերաց, տեսեալ և սասանեցաւ երկիր:

Լերինք որպէս մամ հալեսցին յերեսաց Տեառն, յերեսաց Տեառն ամենայն երկիր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նորա , տեսին ամենայն ժողովուրդք զփառս նորա :

Աշխեսցեն ամենեքեան որք երկիր պագանեն կռոց , և որք պարծին ի դրօշեալս իւրեանց :

Երկիր պագցեն նմա ամենայն հրեշտակք նորա , զի լուաւ և ուրախ եղև Սիան , և ցնծացան դստերք Յուդայ վասն իրաւանց քոց Տէր :

Զի դու բարձրեալ ես ի վերայ ամենայն երկրի , յոյժ բարձրացար ի վերայ ամենայն կռոց :

Որք սիրէք զՏէր՝ ատեցէք զչարութիւն . պահէ Տէր զանձինս սրբոց իւրոց , ի ձեռաց մեղաւորի փրկեսցէ զնոսա :

Լոյս ծագեաց արդարոց , ուղղոց սրտից եղև ուրախութիւն :

Ուրախ եղերուք արդարք ի Տէր , խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա :

Ալէլուիա . ալէլուիա :

Գողգոսի առաքելոյն ի Գաղատացւոց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս : Ջ. 14:

Ամէն ինձ քաւ լիցի պարծել , բայց միայն ի խաչն : 474 :

Ջ–ՅՀ– Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց , և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԻԳ . 27 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից և երեւի մինչև յարեւմուտս , այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ : Զի ուր դիշն իցէ , անդր ժողովեսցին արծուիք : Վաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգականն խաւարեսցի , և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր , և աստեղք անկցին յերկնից և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին : Եւ ապա երեւեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս , և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի , և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք : Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ , և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ի չորից

հողմոց՝ ի ծագաց երկնից մինչև ի ծագս նոցա: Ի թգնեւոյ անտի ուսարուք զառակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակղասցին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն. նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է ի դուրս: Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի: Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն: Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք երկնից և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր: 36:

Ե- Գեառնաբրքին գանգատագան և գալխարհս:

Զինի Քր. Սուրբ խաչ: Աղ. Պահպան: Ե- Ի գառնալն՝ ասէն ՍԱՂ. 29. 48. Յոյց մեզ: Փխ. Հաճեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԱ. 33:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ոչ ուրուք լուցեալ ճրագ՝ դնէ ի թաքստեան, (և ոչ ընդ գրուանաւ.) այլ ի վերայ աշտանակի, զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն: Ճրագ մարմինդ ակն է. յորժամ ակնն առատ է, ամենայն մարմինն լուսաւոր եղիցի. և երբ ակն չար է, և մարմինն խաւարին եղիցի. արդ զգոյշ լեր, գուցէ լոյսդ որ ի քեզ է՝ խաւար իցէ: Եթէ մարմինդ քո ամենայն լուսաւոր է, և չգոյէ մասն ինչ խաւարին, եղիցի լուսաւոր ամենայն. որպէս յորժամ ճրագն նշուլիւք լուսաւորիցէ զքեզ: Եւ մինչ դեռ խօսէր զայս, աղաչէր զնա ոմն փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ նմա. և նա մտեալ բազմեցաւ: Իրրև եահս փարիսեցին՝ զարմացաւ զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ: Ասէ ցնա Տէր. այժմ դուք փարիսեցիք զարտաքին բաժակին և զպնակին սրբէք, և ներքինն ձեր լի է յափշտակութենէ և չարութենէ. անմիտք, ոչ ապաքէն որ զարտաքինն արար՝ և զներքինն նոյն արար: Բայց ազէ զարժանն խնկ տուք ողորմութիւն, և ահա ամենայն սուրբ է ձեր: Այլ վայ ձեզ փարիսեցւոց, զի տասանորդէք զանանուխ և զփիգենայ և զամենայն բանջար, և անցանէք զիրաւամբք և զսիրոյն Աստուծոյ. զայս արժան էր առնել՝ և զայնու ոչ անցանել: Վայ ձեզ փարիսեցւոց, զի սիրէք զբարձրագահս ի ժողովուրդս, և զնախաղէնս ի հրապարակս: Վայ ձեզ, զի էք դուք իրրև զգերեզ-

մանս անյայտս, և մարդիկ գնան ի վերայ և ոչ գիտեն։ Պատասխանի եւս ումն յօրինականացն և ասէ ցնա. վարդապետ, զայդ բանս ասելով և զմեզ թշնամանես։ Եւ նա ասէ. և ձեզ վայ օրինականացդ, զի բառնայք մարդկան բեռինս դժուարակիրս, և դուք մատամբ միով ի բեռինն ոչ մերձենայք։ Վայ ձեզ, զի շինէք դէրիմս մարգարէիցն, և հարքն ձեր սպանին զնոսա. ապա ուրեմն վկայէք, եթէ կամակիցք էք գործոց հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին զնոսա, և դուք զդերեզմանս նոցա շինէք։ Վասն այսորիկ իմաստութիւնն Աստուծոյ ասաց. առաքեցից ի նոսա մարգարէս և առաքեալս, և ի նոցանէ սպանանիցեն և հալածիցեն. զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մարգարէից հեղեալ ի սկզբանէ աշխարհի՝ յազգէ յայգմանէ, յաբենէն Աբելի մինչև յարիւնն Զաքարիայ կոտորելոյ ընդ սեղանն և ընդ տաճարն. այո ասեմ ձեզ, խնդրեսցի յազգէ յայգմանէ։ Վայ ձեզ օրինականացդ, զի թաքուցանէք զվճականս գիտութեանն. դուք ոչ մտանէք, և որ մտանելոցն են՝ արգելուք։ Եւ ի խօսելն զայս ամենայն առ նոսա առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ զաթոռի հարկանէին. և սկսան դպիրքն և փարիսեցիք ըզշարել և զբղծել բնդ նմա վասն բազում իրաց, և ապասել որսալ ինչ բանս ի բերանոյ նորա, զի չարախօսեսցեն զնմանէ։ Որովք ի կատել բնութեացդ ժողովրդեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս, սկսաւ ասել ցաշակերտան իւր. նախ զդոյշ լերուք անձանց ի խմորոյ փարիսեցւոցն, որ է կեղծաւորութիւն։ Զի ոչ ինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի։ Վասն զի զոր ինչ ասիցէք ի խաւարի՝ լսելի լիցի ի լոյս, և զոր յունկանէն խօսեցարուք ի չուխմարանս՝ քարոզեսցի ի վերայ տանիցաց։ Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց. մի զարհուրիցիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ ասելի ինչ ոչ ունիցեն առնել։ Այլ ցուցից ձեզ յումմէ երկնչիցիք. երկնչիլիք յայնմանէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ի գեհեն. այո ասեմ ձեզ, յայնմանէ երկնչիլիք։ Ո՞չ ապաքէն հինգ ճագ երկուց դանգաց վաճառի, և մի ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի Աստուծոյ։ Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է. մի՛ երկնչիք, զի քան զբազում ճագս լաւ էք դուք։ Ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի

մարդկան, և որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ: Եւ որ ուրացցի զիս առաջի մարդկան, ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ: Եւ ամենայն որ ասէ բան զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմա, բայց որ զՀոգին սուրբ հայհոյիցէ՝ մի՛ թողցի նմա: Այլ յորժամ տանիցին զձեզ ի ժողովուրդս և ի պետութիւնս և յիշխանութիւնս, մի՛ հոգայցէք՝ որպէս թէ զի՛նչ պատասխանի տայցէք կամ զի՛նչ ասիցէք· զի Հոգին սուրբ ուսուցցէ ձեզ ի նմին ժամու՝ զինչ պարտ իցէ խօսել: ԺԲ· 12:

Եբր· Նորատեղծ: Բոլ· Խնդր: Կեցց: Աչ· Բուժ ամն:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ· ճԽԹ· Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն: 569:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԳ· 53:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև իբրև կատարեաց (Յիսուս) զառակս զայսոսիկ՝ փոխեցաւ անտի: Եւ եկեալ ի գաւառ իւր՝ ուսուցանէր զնոսա ի ժողովրդեանն նոցա, մինչև զարմանալ նոցա և ասել· ամա ուստի՞ իցէ այս իմաստութիւն և զօրութիւնք՝ Ո՞չ սա է հիւսանն որդի· ո՞չ մայր սորա կոչի Մարիամ, և եղբարք սորա Յակովբոս և Յովսէս և Սիմոն և Յուդա· և քոյրք սորա ո՞չ ամենեքեան առ մեզ են· և արդ ուստի՞ է ամա այս ամենայն: Եւ գայթագղէին ի նա: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա· չիք մարգարէ անարգ՝ եթէ ոչ յիւրում գաւառի և յիւրում տան: Եւ ոչ արար անդ զօրութիւնս բազումս վասն անհաւատութեան նոցա: 58:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ 9Ջ

Փառաւորեալ է քո յաթուիւնդ: Դ· Ե· Ջեց պոռն: 39:

ՍԱՂ· ճԾ· Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ջ· 30:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Ժողովեցան առաքեալքն (առ Յիսուս), և պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր արարին և զոր ուսուցին: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս· եկայք դուք առանձինն յանապատ տեղի, և հանգիչիք սակաւ մի· զի էին բազումք որ եր-

թային և գային, և հայց անգամ չժամանէին ուտել : Եւ գնացին նաւու յանապատս տեղի առանձինն : Եւ տեսին գնոսա զի երթային , և զգացին բազումք . և հետ յաջմէնայն քաղաքաց խուռն ընթանային անդր , և մերձեցային առ նոսա : Եւ եղեալ հառս ամբոխ բազում, և գիտացաւ ի նոսա , զի էին իրրև ոչխարք՝ որոց ոչ իցէ հովիւ . և սկսաւ ուսուցանել զնոսա յոյժ : Եւ իրրև բազում ժամ եղև, մատուցեալ աշակերտքն ասէին . տեղիս անապատ է , մինչ դեռ աւուր կայ , արձակեա զժողովուրդս , զի երթեալ շուրջ յագարակս և ի գեօղս՝ գնեսցեն իւրեանց զինչ ուտիցեն, զի սոսա ինչ ուտել ոչ ունին : Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . դուք տուք դոցա ուտել : Ասեն ցնա. երթիցուք գնեսցուք երկերիւր դահեկանի հաց , և տացուք դոցա ուտել : Ասէ ցնոսա . քանի նկանակ ունիք, երթայք տեսէք : Իրրև գիտացին, ասեն ցնա . հինգ , և երկուս ձկունս : Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երախանս երախանս ի վերայ դալար խոտոյ . և բազմեցան դասք դասք, ուր հարիւր և ուր յիսուն : Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց , մանրեաց զնկանակսն , և ետ ցաչակերտսն զի արկցեն նոցա , և զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն : Կերան և յագեցան . և բարձին զնշխարսն երկոտասան սակաւի լի , և ի ձկանցն անտի . և էին որք կերանն՝ իրրև արք հինգ հազար : 44 :

Բ-ր-շ· Խնդրեացուք : Կեցո : Աչք-. Թագաւոր :

Ե· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· Գ Կ

Ց Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ 42

Կամաւո՞ր-թէ հեամբ եկիր ի չարչարա՞նս տէր . եւ ի վերայ նա՞խա՞ատ դժին ընդմե՞ռանիլ յանձն ա՞ռնէր . Տէ՞ր Ա՞տաբատ հարցընէն մերոց: Ա՛նպատրաստկանդ մատու որպէ՞ս մնհատա՞րտս. զառաջապահեա՞լ ի՞ խաչ եկեր վա՞ռն տպդի մա՞րդկան . Տէ՞ր : Ա՛նմահութեանց արտ՞ուղ Քրիստո՞ս Ա՞տաբատ . ի զերեզման ի՞ջեր յարուցիչդ մեռե՞լոց . Տէ՞ր :

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ բանբեր ամբարէ՞ք զբանգիանէն ի վերայ խաչին։ Ո՛ր կանդնեացն ըզքառանկիւնն սէ՞ զա՞ն խաչին. յաղագըս քառակողմ անչխա՞րհիկ պա՞տարագեալ. յորմէ սեղանոյ բուրեաց անուշահո՞տ հո՞զէ՞. բանբեր։ Ո՛ր փոխանակ մեղանչելո՞ց մանկացն պըտղոյն. պարզեւեաց մեզ կենա՞ցո՞ւ ա՞րդարութեան. ի կեանսն յաւիտենից նո՞րոգելով ըզմի՞զ բանբեր։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԻ Գ2

Աւրբ զԱստուածածինն. օրհնութեամբ մեծացու։ 141։

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Լո՛յս ճըշմարի՛տ որ ի՛ հօրէ առաքեցար. աւետ մնարմին պարապրիլ ի կուսէն ո՛չ մեկնելով յանբծնին յէ՛ութենէ. ‖ Բա՛նեղ Ա՛ստուած ողո՛ր՛մեա՛։ Ո՛ր անհապ ես յարարածո՛յ. եւ քան զամենայն միաբո՛ւս գերապանոյ. զո՛ր երկիւղ ոչ բաւէին տանել յարդանդի կուսին կրեցար. Բա՛նեղ։ Չյաղթահարեալս յանձն առեր. ա՛խտանկիր հողեղինացս եղե՛ր. վանեն մերոյ փըրկութեան ի գերեզմանէ եղա՛ր. անկոնջո՛ւտ պահելով զարարածըս Բա՛նեղ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Փա՛ռաւորեալ է՛ քո յարութի՛ւնդ։ Ո՛ր յարեա՛ր՛ զի ի մեռելոց յաւո՛ւր երրորդի՛. Քրիստո՛ս ծնո՛ղ Ա՛ստուծոյ. փա՛ռ։ Ո՛ր յանձն՛ա՛ռ բարբառոյ յարութեան քո Տէր երկիր շարժեցաւ. վէմըք պատառեցան Քրիստո՛ս ծնո՛ղ Աստուծոյ. փա՛ռ։

Ի՛ ձայն անձեղ յարութեան քո Տէր զարհուրեցան զինուորքըն զամենա՛ն. յարիւնափայլ հրեշտակին ի՛նդ մա՛ռնն. եւ զդողալով շարժեցաւ երկիր։ Ա՛նա՛ւասեա՛ւ աւրբ կանանցըն գնա՛ւղով ըղվիճակաւոր գերեզմանն. բերելո՛վ զիւղս անուշութ՛ի՛ւն ի յածո՛ւմըն կենսաբո՛ր մարմնո՛յն. անպարապիլ էակատեսութեան։ Եւ տեսեալ

ըղձերովքն վերանըստեալ ի վիմին. տաքիսղելով աչքերուհանէ. ասէ զանձինր ողջոյն տուր փողոցն. քանզի յարեաւ որ յառաջն ասաց։

ՍԱՂ. ՀԲ. ԿՑ. Յոյց մեզ։ ՓԽ. Հատեցար։ 567։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԺԲ. 13։

Ա՛ն Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Ասէ ոմն ի ժողովրդենէն (ցնա). վարդապետ, ասա ցեղբայր իմ՝ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն։ Եւ նա ասէ ցնա. այր դու, ո՞ կացոյց զիս դատաւոր կամ բաժանարար ի վերայ ձեր։ Եւ ասէ ցնոսա. տեսէք և ըզդոյշ լերուք յամենայն ագահութենէ, զի ոչ ենթէ ի մթերից ընչից ընչից ուրուք իցեն կեանք նորա։ Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի և ասէ. առն ուրումն մեծատան եռուն անդք առհմակաւս. և խորհէր ի միտս իւր և ասէր, զի՞ գործեցից՝ զի ոչ զոյ տեղի ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ։ Եւ ասէ. գիտեմ զինչ արարից. քակեցից զչտեմսրանս իմ՝ և նա մեծամեծս շինեցից, և անդր ժողովեցից զցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ, և ասացից ցանձն իմ. անձն, ունիս բազում բարութիւնս համբարեալ ամս բազումս. հանգիր՝ կեր արբ և ուրախ լեր։ Ասէ ցնա Աստուած. անմիտ, յայսմ գիշերի զոգիդ ի քէն ի բաց պահանջիցեն, իսկ զոր պատրաստեցեր՝ եւմ լինիցի։ Նոյնպէս և որ գանձ անձին, և ոչ յԱստուած մեծանայցէ։ Ասէ ցաշակերտան իւր. վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք ընդ օգոյ՝ թէ զինչ ուտիցէք. և մի՛ ընդ մարմնոյ՝ թէ զինչ զգենուցուք։ Չի ոգի առաւել է քան զկերակուր, և մարմին քան զհանդերձ։ Հայեցարուք ընդ ագռաւս, զի ոչ սերմանեն և ոչ հնձեն, որոց ոչ գոն չառմնարանք և ոչ համբարանոցք, և Աստուած կերակրէ զնոսա. որչափ ևս առաւել զձեզ՝ որ լաւ էք քան զթռչունս։ Ո՞վ ի ձէնջ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւելուլ ի հասակ իւր կանգուն մի. իսկ արդ ենթէ ի փոքուն չէք բաւական՝ վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք։ Հայեցարուք ընդ շուշանն՝ որպէս աճէ, ոչ չանայ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ, և ոչ Սողոմոնի յամենայն ի փառան իւր զգեցաւ իրրև զմի ի նոցանէ։ Իսկ ենթէ զխոտն որ այսօր ի բացի է և վաղիւ ի հնոց արկանելի՝ Աստուած այնպէս զգեցուցանէ,

արչաւ ևս առաւել զձեզ , թերահաւատք : Եւ դուք մի՛ խնդրէք՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք , և մի՛ զբաղնուք · զի զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր Հայր գիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն : Բայց խնդրեցէք զարքայութիւն Աստուծոյ , և այն ամենայն յաւելցի ձեզ : 31 :

Ք–ՐՂ · Խնդրեցուք : կեցո : Աչք+ · Քոմ ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ · ճԽԹ · Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԴ · 1 :

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս չորրորդապետ զլուր Յիսուսի , և ասէ ցծառայս իւր · Նա է Յովհաննէս Մկրտիչ , նա յարեաւ ի մեռելոց , և վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նմանաւ : Քանզի Հերովդէս կալաւ զՅովհաննէս՝ կապեաց զնա և եդ ի բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ փիլիպպոսի եղբօր նորա . զի ասէր ցնա Յովհաննէս . չէ արժան քեզ առնել զդա : Եւ կամէր զնա սպանանել , բայց երկնչէր ի ժողովրդենէ անտի . քանզի իբրև զմարգարէ ունէին զնա : Եւ իբրև եղեն ծնունդք Հերովդի , կաքաւեաց դուստրն Հերովդիայ ի մէջ բազմականին . և հաճոյ թուեցաւ Հերովդի , ուստի և երդմամբ խոստացաւ տալ նմա զինչ և խնդրեսցէ : Եւ նա յառաջագոյն խրատեալ ի մօրէ իւրմէ , տուր ինձ , ասէ , այսր ի վերայ սկահղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի : Եւ տրտմեցաւ թագաւորն , բայց վասն երդմանցն և բարձակեցելոցն՝ հրամայեաց տալ նմա : Եւ առաքեաց զխոստեաց զՅովհաննէս ի բանտի , և բերաւ զլուխ նորա սկահղը և տուաւ աղջկանն , և տարաւ առ մայր իւր : Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա բարձին զմարմինն և թաղեցին , և եկեալ պատմեցին Յիսուսի : 12 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ Կ

Ձ-քո յարութիւնդ օրհնեմք : Գ · Գ · Ձէց գոշ : 42 :

ՍԱՂ · ճԺ · Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութիւնս : 571 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ջ · 45 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ նոյնժամայն ետուաց զաշակերտսն մտանել ի նաւ ,

և յառաջագոյն քան զնա երթալ յայն կոյս ի Բեթսայիդա, մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ. և հրաժարեալ ի նոցանէ՝ ել ի լեառն կալ յաղօթս։ Եւ իբրև երեկոյ եղեւ՝ էր նաւն ի մէջ ծովուն, և ինքն ի ցամաքի։ Եւ նոքա զնոսա հոգմեակոծեալս ի վարելն, զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. և զչորրորդ պահու գիշերոյն գայ առ նոսա գնալով ի վերայ ծովուն, և կամէր զանց առնել առ նոքօք։ Նոքա իբրև տեսին զի գնայր ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առաչօք ինչ լինիցի, և զաղաղակ բարձին. քանզի ամենեքեան տեսին զնա՝ և խառնեցան։ Եւ նա անդէն վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. քաջալերեցարուք, ես եմ՝ մի՛ երկնչիք. և ել ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն։ Եւ առաւել ևս յիմարեալ էին ի միտս իւրեանց, և զարմանային յոյժ. քանզի և ի վերայ հացին ոչ խնացան, զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ։ Եւ իբրև անցին յայն կոյս, եկին յերկիրն Գեննեսարէթ։ Եւ իբրև ելին ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ. և ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք բերել զհիւանդս, ուր լսէին թէ անդ իցէ։ Եւ ուր և մտանէր՝ ի գեօղս կամ ի քաղաքս կամ յագարակս, ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս, և աղաչէին զնա՝ զի գոնէ ի քղանցս հանդերձից նորա մերձենայցեն. և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան։ 56։

Քաղ. Խնդրեցուք։ կեցո։ Աջիւ. Թագաւոր։

Ե · ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԴՋ

ՅԱՒՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ2

Ա՞րդեօք արդարծոց Քրիստոս աշա՛կերտ յածմ՛ր. ի խաչին բուսեալ համ՛ձե՛ւ գինաւորըն գեղարդեամբըն յարձա՞կեալ ըզկո՞ղ քո խոցեաց ‖ Տէր Աստուած հաշրցըն մերոց։ Կենդանեղ յատենէ Քրիստոս աշա՛կերտ յածմ՛ր. ի գերեզմանի եղեալ համ՛ձե՛ւ պահպանեալքըն պահէին ըզպաշտօ՞ւթեամբ ըզդե՞րեզմանն քո Տէր։ Յարեալդ ի մեռելոց Քրիստոս աշա՛կերտ յածմ՛ր. ըզդերեզմա՛ն աւերեալ

եահձե կենդանութիւն պարգեւեցեր արարածոց քո՝ յո՞վ յարութեանդրդ ՏԷր Ա՛ստուած հաւրցըն մերոց :

Գ· Ը՛ղՏԷր ‖ Ը՛զնա՛ օրհնե՛լով բարձր ա՛րարէ՛ք յա՛ւիտեան՛ն : Զո՛ր կարա՛ղեացըն ցո՛ւհանն՛էս մա՛րգարէիցն Ի՛ղԺո՛ւխս. ա՛ւետաբա՛նէ՛՛՛ր ը՛զգալո՛ստս արեգա՛կեանն արդա՛րո՛՛ւթեան. ը՛զնա՛ : Ո՛րո՛ւմ բռնաւո՛՛ղին արգելա՛լքն ի մե՛զ ամա՛՛ենէր բանտե՛՛ն. ա՛զատե՛ցո՛ւցի՛՛՛ չ յա՛ւսոյ գա՛լըստեան Աստուածորդւո՛յն ի յե՛՛րկինից. ը՛զնա՛ : Ո՛րոյ ե՛կեալ կատարեա՛ց զմարգարէիցն ը՛զամե՛նաւթիւն. ա՛ւե՛՛րելո՛՛՛վ զդրո՛՛նըս դըժոխոյ եւ զ՛զո՛՛րութիւն մա՛՛՛հու. ը՛զնա՛ :

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ Գ2

Լ՛ոյս լուսոյ մայր և կենսատար Բանին բնակա : 469 :

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Գ2

Ի՛ՆԸՐ յերկնից ի հօրէ՛ և մարմնացար ի կո՛՛ւսէ՛ն. համբերո՛՛՛ւ՛՛՛ձե՛՛՛զ փըրկիչ վասըն մեր ըզմահ ճաչակե՛՛՛ցեր : Ե՛կիր ի չարչարանըս չարչարանացըն լո՛՛ւծի՛՛՛չ. խանձո՛՛՛ւ՛՛՛ձե՛՛՛ր թաղե՛՛՛ցար. եղար ի գերեզմանի Բրինաստ Ա՛ստուած մեր : Ե՛ւ յերրորդ աւուր յարեար անեղական փո՛՛՛ւ՛՛՛ձ ՏԷր. պարգեւեցո՛՛՛ւ՛՛՛ձե՛՛՛զ աշխարհի վերադարձութիւն. Ե՛ւ զմեզ զոդոմանութիւն :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Հրաշալի յարութիւնն ըզպահանջանըն դարձո՛ւ՛՛՛ցեալ. Եւ հրեշտակն ի յերկնից լինել ի ձայն ահեղ յարութեանն Աստուածորդւոյն. կանխա՛՛՛ւ՛՛՛նցն աւետէր յարեաւ Աստուած : Ի՛ ձայնէ՛՛՛ հրեշտակին զրւարձանան սրբամանգիստ կանայքն. Եւ դարձա՛՛՛ն խընդութեամբ ետուն աւետս անաբեւոյն ելո՛՛՛ւ՛՛՛ց յարեաւ՛՛՛ Նախանձամատչին : Ե՛կայք լուսազգեանք. յօրհնո՛՛՛ւթիւն նոր օրհնեսցուք ըզՏէր. քանզի մարմնով որ ի մէնջն էառ ի՛ հրեշտակաց երկրպագութիւն առնու. ի՛ սրտմտութի՛՛՛ւ՛՛՛ն և ի քրտնէից :

~Տո՛ւք ըզվա՛ռս ի՛ բարձունս. թագաւորի՛ն յաւի՛տեանից. ո՛ր վըրկեա՛ցդ զաղջս որդւոց մարդկան ի ծառայութենէ՛ն թըշնամւոյն. ‖ ծրհնութիւն առաքոյի՛ն ի՛ բարձունս: Նա՛ ի՛նքնիչխանո՛ւթեամբ բազմեցաւ ի վերայ խաչին. կապեա՛ց զի՛չխանըն մեղսամա՛ր. զմահու զ՚բեամբըն յԱ՛դամայ կենագործեաց ի կեանս ա՛նմահ. ծրհնութիւն: Նախայաւիտեա՛ն Արդին փառակից Հո՛գւոյն. զընկի՛ ի՛ նո՛ր վերին զմա՛նէ. նո՛ր նորոգել զին ըզհընացեա՛ւլըս մե՛զ. ծրհնութիւն: Հո՛լանթեւեա՛ն սե՛րովբէն նըմատելով ի վերայ վիմին. հարկանէ՛ր փո՛ղ յարութեանըն Տեառն. պահապանացն յահէն եղե՛ն ո՛րպէս մե՛ռեալ. ծրհն: Հանդո՛րդս արա՛ եւ ըզմի՛զ Տէր. ընդ սրբոց քո՛ց ա՛ռաքե՛լոցն. որք արժանի՛ եղեն տե՛սանել ըզքեզ ի յա՛րութեա՛ն քո. արժանաւորեա՛ Տէ՛ր տեսանել ըզքեզ ի մի՛ւսանգամ քո՛ գալըստեանն. ծրհնութիւն առաքոյի՛ն ի՛ բարձունս:

ՍԱՂ. ՁՒ. ԿՅ. Յոյց մեզ: ՓԽ. Հաճեցար: 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺՒ. 32:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ հայր: 239:

Քառ. Խնդրեացուք: կնոջ: Աղաչ. Քամ ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ. ՃԽԹ. Օրհնեցէ՛ք զՏէր յօրհնութիւն: 569:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԳ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև լուաւ (Յիսուս), գնաց անտի նաւու յանապատ տեղի առանձինն: Իբրև լուան ժողովուրդքն գնացին ոտիւք ի քաղաքաց անտի: Եւ իբրև ել՝ հաւր ժողովուրդ բազում, զթացաւ ի նոսա, և բժշկեաց

զհիւանդս նոցա : Իբրև ընդ երեկս եղև , մատեան առ նա աշակերտքն՝ և ասեն . տեղիս անապատ է , և օրա՝ տարաժամեալ , արձակեա զժողովուրդսդ՝ զի երթիցեն չուրջ ի շէնան , գնեացեն իւրեանց կերակուրս : Եւ ասէ Յիսուս . ոչ ինչ պիտոյ է դոցա երթալ · դուք տուք դոցա ուտել : Եւ նոքա ասեն ցնա . ոչ ինչ ունիմք ասա , բայց հինգ նկանակ և երկուս ձկունս : Եւ ասէ ցնոսա . բերէք այսր զայն : Եւ հրամայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդն ի վերայ խոտոյ . և առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց . և եբեկ և եա ցաշակերտան զնկանակսն . և աշակերտքն ժողովրդոցն : Կերան ամենեքեան և յագեցան , և բարձին ըզնշխարս կոտորոցն երկոտասան սակաւի լի : Եւ որք կերանն՝ էին արք իբրև հինգ հազար , Թող զկանայս և զմանկտի : 21 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Ձյարութիւն Աստուած : Ե · Ձ · Ի · ՃՀ գլուխ 45–47 :
ՍԱՂ · ՃԾ · Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան , 571 :
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ի · 1 :

Ա՛ս Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ժողովեցան (առ նա) փարիսեցիքն և ոմանք ի դպրացն որ եկեալ էին յԵրուսաղեմէ : Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն անաւր՝ զի խառնակ ձեռօք , այս ինքն է՝ անլուայ ուտէին հաց , բամբասեցին : Ձի փարիսեցիքն և ամենայն հրեայք , եթէ ոչ բանալիր լուանան զձեռս , հաց ոչ ուտեն . քանզի ունին զաւանդութիւն ծերացն . և ի հրապարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտիցին , ոչ ուտեն . և այլ ինչ բազում է՝ զոր ընկալան ունել , մկրտութիւնս բաժակաց և սաղմոսաց և պղնձեայց և մահճաց : Ապա հարցանեն ցնա փարիսեցիքն և դպիրք , թէ ընդէր աշակերտքն քո ոչ գնան ըստ աւանդութեան ծերացն , այլ խառնակ ձեռօք հաց ուտեն : Նա պատասխանի եա և ասէ ցնոսա , թէ բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց , որպէս սաաց . ժողովուրդս այս չրթամբք մեծարէ զիս , և սիրտք նոցա հեռացեալ ի բացեայ են յինէն . զուր պաշտեն զիս . ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրեալս : Թողեալ զպատուիրանն Աստուծոյ , ունիք զմարդկան աւանդութիւն :

Եւ ասէ ցնոսա . բարւոք խոտէք զպատուիրանն Աստուծոյ , զի զձեր աւանդութիւնն հաստատիցէք : Զի Մովսէս ասէ . պատուեա զհայր քո և զմայր . և որ չարախօսեսցէ զհօրէ կամ զմօրէ , մահու վախճանեսցի : Եւ դուք ասէք , եթէ ասիցէ ոք ցհայր կամ ցմայր՝ կորբան , որ է պատարագ , զոր յինէն օգտեսցիս . և ոչ ևս տայք թոյլ նմա չառնել ինչ հօրն կամ մօր : Եւ անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով աւանդութեամբն զոր աւանդեցէք . և բազում ինչ այլ՝ որ այսմ նման է՝ առնէք : Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողովուրդն՝ ասէ ցնոսա . լուարուք ինձ ամենեքեան և ի միտս առէք . ոչ ինչ արտաքուստ ի մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա , այլ որ ելանէ ի նմանէ՝ այն է որ պղծէ զմարդն . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ : 16 ,

Ք-ղղ . խնդրեացուք : կեցո : Աղ+ . թագաւոր :

Ե · ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · Դ Կ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Ո Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Գ Կ

Ա՛նճառելի բնութիւն և բան Հօր . առաքեա՛ցիր ի հայրական ծոցոյ . եւ առեր մարմին ի սըրբոյ կուսէն . ‖ սո՛ւրբ Աստուած հարցըն մերոց : Ե՛կեալ ի փըրկութիւն մեզ թագաւո՛ր անմահ . յանձն առեր ըզմահ խաչի եւ ի՛ջեր ի՛ գերեզման անճա՛պական . սո՛ւրբ : Եւ յարուցեալ ի՛ մեռելոց երեքօրեայ . լոյս ծագեցա՛ր աբե՛ղեաց իշխանութեամբ լուծեր գերկաւնս մահու . սո՛ւրբ :

Գ . Ը՝զՏէր օրհնեցէք բարձր ա՛րարչ զԹագաւորն ամենեցուն . իշխա՛ն Հայր միշտ եւ յաւիտեա՛ն : Զյարուցեալն ի՛ մեռելոց փրկաւո՛ր Աստուած . ժողովուրդք ‖ առաւե՛լ բարձր ա՛րարչ ընդեմ յաւիտեա՛ն : Զա՛նապական լոյսն ի՛ Հօրէ ծագեալ սո՛ւրբ զՀոգին . քահանայք ընդ սերովբէսն գո՛վեցէք եւ առաւե՛լ :

ՄՆԹԱՑՈՒՄՑԻ Գ Կ

ԶԱստուածածինն և միշտ կոյս անդադար օրհ : 95 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳԿ

Ո՛ր յաքեահրդ ի մեռելոց Քրիստոս Աստուած. ‖ Եւ մե՛զ կեանքս չնորհեցեր սուրբդ։ Ո՛ր գանկեանն ի նախնեացն իւ մեղաս. պատուականն արեամբդ քո կանգնեցեր. եւ մե՛զ։ Եւ յարութեամբդ քո դժխարհըս կենցուցեր. եւ ըզդրախնըս դժոխոց փըշրեցեր. եւ մե՛զ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԳԿ

Ցարեա՛ւ Տէ՛ր իւ գերեզմանէ՛ն։ Ը՞նդ յառնել փըրկչին մերո՛։ Ո՛վ երկիր չարժեցա՛ւ։ վէ՛մըք պատառեցա՛ն։ Ճաշառագայթեալ լոյսն ի վերայ վիմ։ Ո՛ն. զարհուրեցա՛ւ ըզպահապա՛ն։ ա՛ռ դրա՛նըն գերեզմանի՛ն։

Զատուածամայրն ըզգերեզմանաւըն բոլորեա՛լ զաբք հրեշտակաց տեսանէին ըզՏէրըն յա՛րեալ իւ գերեզմանէ՛ն։ Աստուածամայրը կանայքն. Եկիր ի գերեզմանն փըրկչի՛ն ա՛ռ յիւղօք եւ խընկօք. յօծանե՛լ զմարմինըն տէրունակա՛ն։ Լուսապայծառ հրեշտակն. Ընդառիր ի վերայ վիմի՛ն ա՛ռ տանրանէր կանանցն. յարեա՛ւ Տէ՛ր։ եւ փըրկիչըն տիեզերա՛ց։

ՍԱՂ · ՁՒ · կՁ · Ցայց մեզ։ փԻ · Հատեցաւ։ 567։

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԺԲ. 49։

ՏԷՐՆ մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հուր եկի արկանել յերկիր. և զինչ կամիմ թէ արդէն իսկ բորբոքեր. և մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել, և զինա՛րդ փութամ մինչև կատարեսցի։ Համարիք եթէ խաղաղութիւն եկի տալ յերկիր. ոչ, ասեմ ձեզ, այլ բաժինս։ Չի եղիցին յայսմհետէ հինգ ի տան միում բաժանեալք, երիքն յերիսուց և երիսունքն յերից։ Բաժանեսցի հայր յորդւոյ, և որդի ի հօրէ. մայր ի դստերէ, և դուստր ի մօրէ, սկեսուր ի հարսնէ, և հարսն ի սկեսրէ իւրմէ։ Ասաց և ցժողովուրդսն. յորժամ տեսանիցէք ամպ ծագեալ յարեւմտից՝ իսկոյն ասէք թէ անձրեւ գայ, և լինի

այնպէս . և յորժամ հարաւ չնչեալ , ասէք թէ խորշակ լինի , և լինի այնպէս : Կեղծաւորք , զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել , իսկ զժամանակս զայս զիա՞րդ ոչ փորձէք : Ընդէր և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն : Յորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քումմէ առ իշխան , ի ճանապարհի տուր զհաչիւն՝ զերծանել ի նմանէ . զի գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն , և դատաւորն մատնիցէ դահճի , և դահիճն արկանիցէ ի բանտ : Ասեմ քեզ , ոչ ելանիցես անտի՝ մինչև հատուցանիցես զյետին բնիանն : Եկին ոմանք ի նմին ժամանակի , և պատմեցին նմա վասն գալիլեացւոցն , որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա : Պատասխանի եւ ասէ ցնոսա . Համարիք եթէ այն գալիլեացիք եղեն մեղաւոր քան զամենայն գալիլեացիս , զի զայնպիսի անցս կրեցին . ոչ , ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիջիք : Կամ նոքա ութտասանքն , յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի Սիլոամ , և սպան զնոսա , համարիք եթէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ՝ որ բնակեալ են յԵրուսաղէմ . ոչ , ասեմ ձեզ , այլ թէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորնչիջիք : Ասաց և զառակս զայս . Թզենի մի էր ուրումն անկեալ յայգւոջ իւրում , և եկն խնդրել պտուղ ի նմանէ և ոչ գտից : Ասէ ցայգեգործն . ահա երիք ամք են՝ յորմէ հետէ գամ խընդրել պտուղ ի թզենւոջդ՝ և ոչ գտանեմ . արդ կտրեա զդա , ընդէր և զերկիրդ խափանէ : Նա պատասխանի եւ ասէ . ա՛եր , թող զդա այս ամ ևս . մինչև չուրջ զդովաս բրեցից և արկից աղբ , թերևս արասցէ պտուղ . ապա թէ ոչ՝ յամէ ևս հատցես զդա : ԺԳ . 9 :

Բ՚՚՚Ղ . Խնդրեացուք : Կեցո : Աչք . Քում ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ . ճԽԹ . Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԴ . 22 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ սակաւուց վազվազակի զաչակերտան մնռանել ի նաւ և յառաջել յայն կոյս , մինչ ինքն զժողովուրդն արձակեցէ : Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդն՝ ել ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս : Եւ իբրև ընդ երեկս եղև , անդ

էր միայն : Եւ նաեւ մեկնեալ էր ի ցամաքէն բազում առագաբիւօք՝ ծփեալ յալեացն. քանզի ընդդէմ էր հողմն : Եւ ի չորրորդում պահու գիշերոյն եկն առ նոսա Յիսուս գնալով ի վերայ ծովուն : Իբրեւ տեսին գնա աշակերտքն զի գնայր ի վերայ ծովուն՝ խռովեցան, և ասեն՝ թէ առ աչօք ինչ իցէ . և առ ահին աղաղակեցին : Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս և ասէ . քաջալերեցարուք , ես եմ՝ մի՛ երկնչիք : Պատասխանեի ես նմա Պետրոս և ասէ . Տէր , եթէ դու ես , հրամայեա ինձ գալ առ քեզ ի վերայ ջրոցս : Եւ նա ասէ . եկ : Եւ իջեալ ի նաւէն Պետրոս՝ գնաց ի վերայ ջուրցն , և եկն առ Յիսուս : Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ . և իբրեւ սկսաւ ընկղմել՝ աղաղակեաց և ասէ . Տէր փրկեա զիս : Եւ վաղվաղակի Յիսուս ձգեաց զձեռն իւր կալաւ զնա և ասէ . Թերահաւատ, ընդէր երկմտեցեր : Եւ իբրեւ ելին ի նաւն՝ հանգարտեաց հողմն : Եւ որ ի նաւին էին՝ մատեան երկիր պագին նմա և ասեն . արդարեւ որդի Աստուծոյ ես դու : Եւ անցեալ եկին ի ցամաք ի Գեննեսարեթ . և իբրեւ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ , առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն՝ և մատին առ նա զամենայն հիւանդս : Եւ աղաչէին զնա , զի զոնէ միայն ի քղանցս հանդերձի նորա մերձեսցին . և որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան : 36 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Հրեշտակ քո Տէր որ գայր: Գ· Ե· Զ· Է· Ը: 48–49:
ՍԱՂ . ճԾ . Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:
Արդ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Է. 17:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ իբրեւ եհաս ի տուն յամբոխէ անտի, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն առակին : Եւ ասէ ցնոսա . այդպէս և դուք անմիտք էք . ոչ իմանայք , եթէ ամենայն որ արտաքուստ ի ներքս մտանէ ի մարդ՝ ոչ կարէ զնա պղծել . զի ոչ եթէ ի սիրտ նորա մտանէ , այլ յորովայն, և արտաքս ելանէ , և սրբէ զամենայն կերակուրն : Եւ ասէր , թէ որ ինչ ի մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ. զի ի ներքուստ ի սրտէ մարդկան խորհուրդք չարութեան ելանեն . շնութիւնք , պոռնկութիւնք , գողութիւնք, սպանութիւնք , ագահութիւնք , չարութիւնք , նենգու-

թիւնք, զիջութիւն, չարակնութիւն, հայհոյութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամութիւն: Այս ամենայն չարիք ի ներքուստ ելանեն, և պղծեն զմարդ: Եւ անտի յարուցեալ եկին ի սահմանս Տիւրոսի և Սիդովնի. և մտեալ ի տուն՝ ոչ ումեք կամէր յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել: Լուաւ կին մի զնմանէ, որոյ դուստր իւր ներկեալ էր յայսոյ պղծոյ. եկն անկաւ առաջի նորա. և կինն էր հեթանոս, փիւնիկ ասորի յազգէ. և աղաչէր զնա՝ զի զդեւն հանցէ ի դստերէ նորա: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. Թոյլ տուր նախ յագեցին մանկունք. զի ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց: Նա պատասխանի ետ և ասէ. Տէր, և շունք ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին: Եւ ասէ ցնա. վասն այդր բանիդ երթ, ել դեւն ի դստերէ քումմէ: Գնաց ի տուն իւր, և եգիտ ելեալ զդեւն. և զդուստրն, զի անկեալ դնէր ի մահիճս: 30:

Փ–ր–ջ. Խնդրեացուք: կենցս: Աչք+. թագաւոր:

Ե. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. ԱՋ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գկ

"Նախայաւիտեան Մրդի փառակից Հօր և առաքը Հոգւոյն. ար միշտ յանձամբ փառաց բանիբեանիս ի վերին պարապող. ‖ ընդքեզ ծրհնեմ՞ք Աստուածած հարցըն մեծաց: Ընդեալ մարդ ճշմարիտ ընկեր կամաւ ի չարչարանս. և բանիդ ընդփայտ խաչի անեպարտականդ մահու. ընդքեզ: Ի գերեզմանն լիներ խափանիչ մահու. երեքօրեայ յարուցեալ լոյս ծագեցար առաւերանըմատաց ընդքեզ: ‖

Գ. Ընտիր օրհնեցեալ ‖ բարձր արարչ՞ ո՞վ քեզ զնա յանիսաւ՞ն: Զքաղաւորըն փրիսաւս. ար վանըն ամի ի յանցանաց ընդմէն ճաշակեալ զբարձր: Զէակի՞ց Բանըն Հօր. ար երեքօրեայ թաղմամբ զդըժոխս ալեբնաց. բարձր:

ՄՆԱՑՈՒՄՏԻ Գկ

Ամենագովելի. եւ քան զերկինըս բարձրացեալ ար

զանհա՛ւ՝ ամենևին ընդՏէրըն յո՛րովայնի քո՛մ կրնցեր. եւ ցընծո՛ւթիւն աչխարհի ծընա՛ր. ‖ վասն որոյ ամենևքեան ընդ քեզ միշտ մեծա՛ցուցանե՛մք: Ամե՛ն նախայծա՛ռ բեր՛կրեա՛լ միշտ կոյս ո՛ր զանհա՛ւ՝ ընդ Աստուած ընդ Բանն անճառա՛բար յընդացա՛ր. եւ ըզմարմնացեա՛լն Աստուած ծընա՛նեւլով ի քէն. վասն: Ի՛ լեռնէ վէմի առանց ձեռին հա՛տեալ. Գաղնիէ՛ լ գո՛ւշակեա՛ց զանսե՛ռըն ծնո՛ւնդ քո՛. հարան երկնաւո՛ր. մայր եւ կո՛յս ընդ ընդեանն մըն՛նալով կոյս. վասն:

ՈՂՈՐՄԵՍ Գ Կ

Ա՛նըսկիզբըն Բա՛նդ ա՛ՅՆՀա՛ռելի՝ ծըն՛նունդ. ո՛ր ա՛ռաքմամբ չո՛ր իջի՛ր ի յե՛րկինից վասըն մեր՝ փըրկո՛ւ՛թեան. ‖ զքեզ ա՛ղա՛չեմք. ողո՛րմեա՛ քո՛ ա՛րա՛բա՛ծոց: Ո՛ր անեղ ստուածո՛ւթեամբ և ա՛ՅՆոհո՛վհանելի բընո՛ւթեամբ. ի կուսէն ծըն՛նար նախանատեղծին կերպմանբ. եւ ելիր կամա՛ւ ի չարչա՛ՅՀ՛ւարա՛նս. զքե՛: Ի՛ խաչին բեւեռեցար կամա՛ւ՝ չո՛ր եւ մա՛ւրբ չո՛ղոցն. եւ ի՛ջեր ի զերեզմանն անմա՛հ բընո՛ւթիւն. եւ յարեար ի մե՛ռելոց փրկո՛ւ՛ստաս. զքե՛:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ Կ

Ըզգո՛ յարուցի՛նդ ո՛րհնո՛ւմբք մարգարէ՛ր. ‖ աղաղա՛կելով Տէ՛ր փառքդ քեզ: Զո՛ր ո՛րհնո՛ւն ա՛ւերակքըն. եւ զոմե՛ն քո՛ւրակքըն. աղաղակելով: Ա՛ՆՀաղար բերանո՛վ. ա՛ՆՀանդիստ բա՛ՐՐառո՛վ. աղաղակելով:

Ա՛ռեա՛լ եւ մեր զո՛Րհնո՛ւթիւնըս հրե՛շտակացն երգե՛ւ՛մբ եւ՛ւ ա՛ՆՀմբք փա՛ՀՀոք յա՛ՐուԹեա՛ն քո՛ Տէ՛ր՝ Ո՛ր խաչե՛ցար վասըն մեր Թագեցա՛ւ՛ր եւ՛ւ յա՛րեար՝ ՀՀ ա՛ղաաե՛ցեր ի մեզա՛ց: Աւո՛ւրբ Ա՛ստուած ա՛ւ՛ւրբ եւ՛ւ հզո՛ՀՀ ա՛ւրբ ա՛ՆմահՀ Թագաւո՛ր:

ՍԱՂ. ՉԲ · ԿՑ · Յոյն մեզ · փԽ · Հաւհեցար · 567 ·

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԺԳ. 10 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ ուսուցանէր ի միում ժողովրդանոցացն ի շաբաթս. և ահա կին մի՝ զոր ունէր ոգի հիւանդութեան ամս ութետասան, և էր կարկամեալ, և ոչ կարէր ամենևին ի վեր հայել: Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի, կոչեաց առ ինքն և ասէ ցնա. կին զուռ, արձակեալ ես ի հիւանդութենէ քումմէ: Եւ եդ ի վերայ նորա ձեռն, և առժամայն ուղղեցաւ, և փառաւոր առնէր զԱստուած: Պատասխանի եւ ժողովրդապետն՝ ցասուցեալ թէ ընդէր ի շաբաթու բժշկեաց Յիսուս, և ասէ ցժողովուրդն. վեց օր է՝ յորս արժան է գործել, յայնս եկայք բժշկեցարուք, և մի՛ յաւուր շաբաթու: Պատասխանի եւ նմա Տէր և ասէ. կեղծաւորք, իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ի շաբաթու ոչ արձակէ զեզն իւր կամ զէշ ի մսրայ, և տանի ոռոգել նմա: Իսկ այս դուստր Աբրահամու էր զոր կապեաց սատանայ՝ ահաւասիկ ութետասան ամ, ոչ էր արժան արձակել ի կապանաց անտի ի շաբաթու: Եւ զայս իրրև ասաց, յամօթ լինէին ամենեքեան որ հակառակն կային նմա. և ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն՝ որ գործէին ի նմանէ: Եւ ասէր. ո՞ւմ նման է արքայութիւնն Աստուծոյ, և որո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցից զնա: Նման է հատոյ մանանեխոյ, զոր առեալ մարդոյ արկ ի պարտէզ իւր. աճեաց և եղև ծառ, և թռչունք երկնից բնակեալ էին յոտոս նորա: Եւ դարձեալ ասէ. ո՞ւմ նմանեցուցից զարքայութիւն Աստուծոյ. նման է խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թաքոյց յալեւր երից գրուանց՝ մինչև խմորեցաւ ամենայն : 21 :

Բառ. Խնդրեացուք : կեցո : Աղաւ. Քուէ ամենապօր :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր : 569 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԵ. 1 :

ԱՌ ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Յայնժամ մատեան (առ Յիսուս) որ յԵրուսաղէմ փարիսեցիքն և դպիրք և ասեն. ընդէր աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութեամբ ծերոցն, զի ոչ լուանան զձեռս

յորժամ հայց առնեն: Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա. խակ դուք ընդէր անցանէք զպատուիրանսն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութիւնն: Զի Աստուած ասաց. պատուեա զհայր քո և զմայր, և որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մահու վախճանեսցի. և դուք ասէք. որ ասիցէ ցհայր իւր կամ ցմայր իւր, թէ պատարագ է՝ զոր ինչ ինէն օգտիցես, և ոչ պատուիցէ զհայր իւր և զմայր իւր. և խոտէք զբանն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն: Կեղծաւորք, բարւոք մարգարէացաւ ի վերայ ձեր Եսայի և ասէ. ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ զիս, և սիրտք իւրեանց հեռացեալ միկաւսի է յինէն, զուր պաշտեն զիս. ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրեալս: Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն ասէ ցնոսա. լուարուք և ի միտ առէք. ոչ որ ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ զմարդ, այլ որ ինչ ելանէ ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ: Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նորա ասեն ցնա. գիտե՞ զի փարիսեցիքն իրրև լսեան զբանն՝ գայթագղեցան: Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. ամենայն տունկ՝ զոր ոչ տնկեաց Հայր իմ երկնաւոր, խլեսցի: Թոյլ տուք զնոսա. կոյրք են՝ կուրաց առաջնորդք. կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ՝ սխալէ, և երկոքին ի խորխորատ անկանիցին: Պատասխանի ետ Նմա Պետրոս և ասէ. մեկնեա մեզ զառակս զայս: Ասէ ցնոսա. տակաւին և դուք անմիտք էք: Եւ ոչ իմանայք եթէ ամենայն որ մտանէ ի բերան, յորովայն երթայ և արտաքս ելանէ. խակ որ ելանէ ի բերանոյ՝ ի սրտէ անտի գայ, և այն պղծէ զմարդ: Զի ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք՝ սպանութիւնք, շնութիւնք, պոռնկութիւնք, գողութիւնք, սուտ վկայութիւնք, հայհոյութիւնք. այս ամենայն է՝ որ պղծէ զմարդ, այլ անլուայ ձեռօք ուտել ոչ պղծէ զմարդ: 20:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ

Սոակալի սեռիլ հրեշտակին: Ե· Զ· Ճեց տուն· 29:
ՍԱՂ· ճԾ· Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ի· 31:

Ցետոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ ելեալ միւսանգամ ի սահմանացն Տիւրոսի և Սիդոնիա, և եկն ի ծովեզրն Գալիլեացւոց ի մէջ սահմանացն

ի Դեկապոլիս։ Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր, և ազաչեցին՝ զի ձեռն դիցէ ի վերայ նորա։ Եւ առեալ զնա ի սկզբան յամբոխէ անտի՝ արկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝ և ե֊թուք անդր. և կայաւ զլեզուէ նորա, հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան և ասէ. եփփաթա, որ է՝ բացիր։ Եւ նոյնժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա, և խօսէր ուղիղ. և պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն։ Եւ որչափ նա պատուիրէր նոցա, նոքա եւս առաւել քարոզէին, և եւս քան զեւս զարմանային և ասէին. զամենայն ինչ բարւոք ղործեաց սա, զի խլից լսել տայ, և համրից խօսել։ 37։

Ք֊ՐՏ֊Շ. Խնդրեցաւք։ Կեցո։ Աչք֊։ Թագաւոր։

Ե֊ՈՒՐԲԱԹ֊Ա Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ա՛յսօր զե՛նաւ մեզ պատառ֊ք֊ն. անձրա՛ւ գա՛ն Ա֊տուծո՛յ ի֊ վերա՛յ խաչի՛ն. է՛ակից չո՛ր ե՛ւ սա՛ւրբ Հո՛գւո՛յն ‖ Ա՛մարւած հա՛րցը՛ն մե՛րոց։ Ա՛յսօր բա՛ցաւ մեզ արքայա֊կա՛ն դո՛ւռն դրա՛խտին հրա՛եր֊ե֊լո՛ց ի֊ կո՛չումն ա֊քա֊ղա՛կան ա՛ղանդ֊ի ա֊ք֊ռա՛ւնեան մարմնո՛յ ե՛ւ ա՛րեա՛ն Աստուծո՛յ։ Ե՛ւ հրաշալի՛ յոտնքե՛ամբ քո՛ փրկո՛ւած. ա֊ր֊ե֊գ֊ք֊ա֊կ ա՛ղանդն նախահա՛ւր զարդարեա՛լ. մքո՛ւանէն ի յա֊ծո՛ւացո՛ւած ընդ փշո՛ւոյ֊ի փրկո՛ւածո՛ւ. Աստուծո՛յ։

Գ֊։ Ը֊ղձէ֊ր օրհնեցէ֊ք ‖ Ա՛ռանձ֊ի բարձր ա՛րարչէ֊ք ընդ֊նա՛ յա֊ւիտեա՛ն։ Զ֊ադամանդ֊ին ըզդեցեալ մարմին. ի փառաւո՛ր֊ին աջո՛ւն խաչին բարձրացեալ. ա֊ղո՛ւոր֊ք սո՛ւրբանալ դո՛ղոյ֊ի֊ն. առա՛ւել։ Ո՛ր ընդո՛ղ անանգամն աջեցա՛ն. ի կեդրո՛ն ա՛ղբերէն արբո՛ւց ախոնեցա՛ք. ժո՛ղովո՛ւրդք հա՛ւատացեալք. առա՛ւել։

ՄՆԱՑՈՒՄՍՑ֊Ի ԳԿ

Մա՛յր և կո՛յս ազախի՛ն փրկո՛ւածո՛ւ որ բարեխօսք։ 246։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳԿ

Ո՛ր ա֊ղբատանո՛ւ֊ի֊ դ֊ր֊ք֊ զ֊ք֊ չարչարա՛նօք խաչի՛ն. ա֊զա֊

տեցի՛ր ըզմարդն ի սրբոմանզկեաց փայտէն. եւ ի մե՛ղսաճաշակ պըտղոյն. ‖ Քրիստոս Աստուած եւ մեզ ո՛ղորմեա՛: Ո՛ր մնհուամբ քո կենդանի՛ եւ մեռելութեամբըն յերկիր. նորոգեցեր զարձեալ զայրեալսն եւ զհնազանդեալ բնութիւնս. Քրիստոս: Ո՛ր ի բեթօրեան յարութեամբըդ քո եւ համբարձմամբդ յերկինս. վերածե՛ր ըզմարդն առ կենաց փայտեան եւ յանմահական ճաշակն. Քրիստոս:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՊ

Ցեղիլ փայլակնաձեւ զբաւթենէն. ի վիմին հընչեցեալ առ խըճկապզեանց կանգա՛ղան. փա՛ռաւոցդ զերկիւղալից սըրտմտութիւն: Պահանջաղնդրն պակուցեալ անարե՛կ լինէին. եւ կանգնեցն աւետարանեա՛ղ. մահ մնհո՛ւ յաղթեաց եւ ծա՛նուցաւ մե՛հ: Քաւթղս առաքեալ ա՛ռ ի ըջանի՛կ ա՛ռաքեալն. փո՛խանցարուք ի գա՛լիլեա՛ն. եւ ա՛նտանիցէք զկենագործ ընդքրիստոս:

Ցանհաս փառաց խո՛նարհեալ եւ ընդգնցար ըզհնազենէն բըռնութիւնս. վերա՛ռեր զանկեանն ի զլխոյնել յանմահական ի կեանս. ‖ ընդքեզ ճրհնեա՛լ մք ա՛ղաչապարան ը Բա՛նդ Աստուած: Ա՛նպատրաստական նըշդ մնհո՛ւ դատապարտեալ ի վերայ խա՛չին. որ փո՛խանակ զանանութեան պըտղո՛յն աբրծուցեր մեզ ի սի՛զամաց կոզէ՛դ. ընդքեզ: Ա՛ոաքեցար ի զըժոխս ցնցուղնելով բզզծրութիւն անաուսծո՛ւթեանդ. Ջա՛ղեցեր ընդմնհո՛ւ խարդախողին խափանեցեր բզզծրութիւն մահո՛. ընդքե՛զ:

ՍԱՂ. 21. 43. Յայց մեզ. փե. Հաճեցար. 567:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու. ԺԹ. 22:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ չրջեր ընդ քաղաքս եւ ընդ գիւղս, ուսուցանէր. և ճանապարհ արարեալ յերուսաղէմ, ասէ ցնա.

Տէր, եթէ ասկա՞ւք իցեն՝ որ ապրելոց իցեն: Եւ նա ա-
սէ ցնոսա. Ջանացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ. ասեմ
ձեզ, զի բազումք խնդրեսցեն մտանել՝ և ոչ կարասցեն,
յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն, և փակեսցէ զդուռնն. և
սկսանիցիք կալ արտաքոյ՝ և բախել զդուռնն, և ասել.
Տէր՝ Տէր, բաց մեզ. և պատասխանի առեալ ասիցէ
ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ ուստի էք: Յայնժամ սկսանիցիք
ասել. կերաք առաջի քո և արբաք, և ի հրապարակս մեր
ուսուցեր: Եւ ասիցէ. ասեմ ձեզ, ոչ գիտեմ զձեզ ուս-
տի էք. ի բաց կացէք յինէն ամենայն մշակքդ անիրա-
ւութեան: Անդ եղիցի լալ և կրճել առաքինոց, յորժամ
տեսանիցէք զԱբրահամ և զԻսահակ և զՅակովբ և զա-
մենայն մարգարէս յարքայութեան Աստուծոյ, և զձեզ
հանեալ արտաքս: Եւ եկեսցեն յարեւելից և յարեւմտից
և ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ, և բազմեսցին յարքայութեան
Աստուծոյ: Եւ ահա իցեն յետինք՝ որ եղիցին առաջինք,
և իցեն առաջինք՝ որ լինիցին յետինք: Ի նմին աւուր
մտեան ոմանք փարիսեցիք և ասեն ցնա. Ել և գնա
աստ, զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ: Եւ ասէ
ցնոսա. երթայք ասացէք աղուէսոն այնմիկ. ահաւասիկ
հանեմ դեւս, և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ,
և յերիր աւուր կատարիմ. Բայց պարտ է այսօր և վա-
ղիւ և ի միւսում աւուր գնալ. զի ոչ է մարթ մարգա-
բէի կորնչել արտաքոյ քան զԵրուսաղէմ: Երուսաղէմ՝
Երուսաղէմ, որ կատարէիր զմարգարէս, և քարկոծ առ-
նէիր զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կամեցայ
ժողովել զորդիս քո՝ որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք,
և ոչ կամեցարուք. ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր:
Բայց ասեմ ձեզ, եթէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս, մինչև ա-
սիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն: 35:

Գ-ԷՊՂ. Խնդրեսցուք: ԿԵՑՈ: ԱՀՃԴ. Զուտ ամենազօր:

ՅԵՐԿՈՒՑԻՆ

ՍԱՂ. ՃԽԳ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:
Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԵ. 21:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ ելեալ անտի (Յիսուսի) գնաց ի կողմանս Տիւրոսի
և Սիդովնի: Եւ ահա կին մի քանանացի ի սահմանաց

անաի նոցա եղեալ, ազապակէր և ասէր. ողորմեաց ինձ Տէր որդի Դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի: Եւ նա ոչ եւս նմա պատասխանի: Եւ մատուցեալ աշակերտաքն նորա՝ ազաչէին զնա և ասէին. արձակեա զնա՝ զի աղազակէ զհետ մեր: Նա պատասխանի եւս և ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայելի: Եւ նա մատուցեալ երկիր պագանէր նմա և ասէր. Տէր, օգնեա ինձ: Պատասխանի եւս նմա և ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց: Եւ նա ասէ. այո Տէր, քանզի և շունք կերակրին ի փշրանաց անկելոց ի սեղանոյ տեառն իւրեանց: Յայնժամ պատասխանի եւս նմա Յիսուս, և ասէ. ով կին դու, մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ որպէս և կամիս: Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ի նմին ժամու: 28:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԱՆ

Երգեցուք քեզ ընդ հրեշտակս: Ե· Զ· վեց տուն: 30:
ՍԱՂ· ՃԾ· Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութիւնս: 571:

Սրբոյ Աւետարանին ըստ Մարկոսի: Ը· 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր, և ինչ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց զաշակերտսն իւր և ասէ ցնոսա. գթամ ես ի վերայ ժողովրդեանդ. զի արդ երեք աւուրք են՝ մինչ առ իս են, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և եթէ արձակեմ զդոսա նոքին իւրեանց, նքթիցեն ի ճանապարհի. զի ոմանք ի դոցանէ ի հեռասանէ եկեալ են: Պատասխանի եւս նմա աշակերտքն նորա. ուստի կարիս յայգեցուցանել զդոսա հացիւ յանապատի սմա: Եւ հարցանէր զնոսա. քանի նկանակ հաց ունիք: Եւ նոքա ասեն. եօթն: Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ երկրի. և առեալ զեօթն նկանակն՝ գոհացաւ՝ երիզ, և տայր ցաշակերտսն զի արկցեն, և արկին առաջի ժողովրդեանն. և ձկունս սակաւ ունէին, և զայն ևս օրհնեաց, և հրամայեաց արկանել: Կերան և յագեցան, և բարձին զնշխարս կտորացն եօթն զամբիւղ: Եւ էին որք կերանն՝ իբրև չորք հազարք, և արձակեաց զնոսա: 9:

Բ-ՐԴ· Խնդրեցուք: Կեցո: Աղ-ի· Թագաւոր:

Ե·ՇԱԲԱԹ·ԲԶ

ՅԱԹԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ2

Ո՛ր եկիր կամաւ չօր ի խաչ ելանել. վասն ազգի մարդկան ‖ Թագաւոր փառաց Քրիստոս ամենեքեան օրհնե՛ցո՛ւք: Ո՛ր մնձամ խաչի համբերեցեր վասն մեր. անեմկնելի՛ զ չօրէ՛. Թագաւոր: Ո՛ր երեքօրեայ թաղմամբ պահեցար կենդանեմ. յարութիւն մեր և կեա՛նք Թագաւոր:

Գ· ԸՂՑԷր ‖ օրհնե՛ցէք եւ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեան: Ո՛ր ի վերայ խաչին եհիր զարիւն իւր Քրիստոս. եւ փրկեցեր զարարա՛ծս ի մեղաց օրհ: Ո՛ր ընդմէջ կոխանց զդժոխս աւերեցեր. յարուցեալ ի մեռելո՛ց ազատեցեր ըզմեզ. օրհ:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ2

Զքեզ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք: 260:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Դ2

Թի՞նա իմ Ո՛ղորմեա փըրկիչ: Ո՛ր կամաւ չօր ընչաբչանաւնես յանձն առեր բա՛նդ Աստուած. ազգ՝ Ո՛ր հանամաբ աւերս չօգու՛ն. ընդդեմ թեամբն փըրկեցեր քո՛ յարո՛ւթեանդ. ազգ՝:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Փառաբանակից չօր Որդի. ար վասն մեռ՛ր խաչեցա՛ր զդժոխս աւերեալ յարեար յաւուր երրորդի. ‖ փառա՛՛՛ք յարութեան քո Տէր: Հրեշտականգեամբն ի՛ջնեն. ար ընդսաստատա՛՛նան երկիւղո՛՛ւ զարհուրեցոյց առ դրանն կերեզմանին. փառա՛՛՛ք: Եւ ըսքանչելի աւուրս կանգնեցին. աւետարանչա՛՛ր անձ լո՛՛վ յարեան Քրիստոս յարուցիչն մեռելոց. փառա՛՛՛ք:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԺԴ. 1։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի մտանելն (նորա) ի տուն ուրումն իշխանացն փարիսեցւոց ի շաբաթու՝ ուտել հաց, և նոքա սպասէին նմա։ Եւ ահա այր ումն էր անդ ջրգողեալ առաջի նորա։ Պատասխանի Յիսուս և ասէ օրինաւորսն և ցփարիսեցիս. Թէ արժան իցէ ի շաբաթու բժշկել։ Եւ նոքա լուռ եղեն. և բռնեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա և արձակեաց։ Եւ ասէ ցնոսա. Այր ուրուք ի ձէնջ էչ կամ եզն անկանիցի ի ջրհոր, և ոչ վազվազակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու։ Եւ ոչ կարացին առ նմա պատասխանի առ այն։ Ասաց և առ կոչնականսն առակ մի, հայեցեալ թէ զիարդ բարձրնաիր լինէին. ասէ ցնոսա. Յորժամ կոչիցէ ոք զքեզ ի հարսանիս կամ ի կոչունս, մի՛ բազմիցիս յառաջին բարձին. գուցէ պատուականագոյն ևս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ ի նմանէ. և եկեալ՝ որ ըզքեզն և զնա կոչեաց, ասիցէ ցքեզ՝ տուր սմա տեղի, և ապա ամաչանիցիս ամօթով զկետին տեղին ունել։ Այլ յորժամ կոչիցիս, երթիցիր բազմիցիր ի կետին տեղւոջ. զի յորժամ գայցէ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ. բարեկամ ի վեր մտաիր. յայնժամ եղիցին քեզ փառք առաջի բարձակցացն քոց։ Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեսցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի։ Ասէ և ցկոչնաւէրն. Յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի՛ կոչեր զբարեկամս քո, և մի՛ զեղբարս քո, և մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զդրացիս քո, և մի՛ զմեծամեծս. զի մի՛ և նոքա փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն։ Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա զաղքատս և զխեղս, զկաղս և զկոյրս, և երանելի լինիցիս. զի ոչ ունին փոխարէն հատուցանելոյ քեզ, և հատուցի քեզ փոխարէն ի յարութեան արդարոց։ Իբրև լուաւ զայս ումն ի բազմականացն՝ ասէ ցնա. երանի որ կերիցէ հաչ յարքայութեան Աստուծոյ։ Եւ նա ասէ. այր ումն գործեաց ընթրիս, և հրաւիրեաց զբազումս։ Եւ առաքեաց զծառայ իւր ի ժամու ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալսն, թէ եկայք, զի ահաւասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ։ Եւ սկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան հրաժարել։ Ասա-

ՙՀինն ասէ. ազարակ գնեցի, և հարկ է ելանել տեսանել զնա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ: Եւ միւսն ասէ. լուծս հինգ եզանց գնեցի, և երթամ փորձել զնոսա, աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ: Եւ միւսն ասէ. կին ածի, և վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ: Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զայն տեառն իւրում: Յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցծառայն իւր. ել վաղվաղակի ի հրապարակս և ի փողոցս քաղաքիդ, և զաղքատս և զկոյրս և զկաղս և զկոյրս մոյծ այսր: Եւ ասէ ծառայն. տէր, եղև զոր հրամայեցեր, և կայ ևս տեղի: Եւ ասէ տէրն ցծառայն. ել ի ճանապարհս և ի ցանգս, և արա այսր մտանել, զի լցցի տունս իմ: Ասեմ ձեզ, զի ոչ ոք յայնց կոչեցելոց ճաշակեսցէ յընթրեացս իմոց: 24:

Բ–ղ. Խնդրեացուք: Կեցո: Աղ–ն. Զուտ ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ԿԶ. Ապաւած ազօրմեա մեզ և օրհնեա: 563:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԵ. 29:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ գնացեալ անտի (Յիսուսի), եկն ի ծովեզրն Գալիլեացւոց, և ելեալ ի լեառն նստէր անդ: Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս կաղս, կոյրս, համրս, միսկողմանիս, և այլս բազումս. և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա՝ և բժշկեաց զնոսա: Մինչև զարմանալ ժողովրդոցն՝ որ տեսանէին, զի համրքն խօսէին, կաղք գնային, միսկողմանիք բժշկէին, կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին զԱստուած Իսրայէլի: Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուս զաշակերտան՝ ասէ. գթամ ի ժողովուրդդ, զի արդ երիք աւուրք են՝ զի կան առ ի, և ոչ ունին ինչ ուտիցեն. և արձակել զդոսա նոքս ի չկամիմ, գուցէ նկքիցեն ճանապարհին: Ասեն ցնա աշակերտքն. իսկ արդ մեզ յանապատի աստ ուստի իցէ այնչափ հաց՝ մինչ յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. քանի նկանակ ունիք: Եւ նոքա ասեն. եօթն, և ասկաւ ձկունս: Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ի վերայ գետնոյ. և առեալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհացաւ և երիկ, և եւս ցաշակերտան, և նոքա ժողովրդեանն: Կերան ամենեքեան և

յագեցան. և բարձին զնչխարս կտորոցն՝ եօթն զամբիղ լի: Եւ որք կերանն՝ էին իբրև արք չորք հազարք, թող զկանայս և զմանկտի: Իբրև արձակեաց զժողովուրդսն՝ ել ի նաւ և ելն ի սահմանս Մագդալեայ: Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն և սադուկեցիք փորձելով խնդրէին ի նմանէ՝ նշան յերկնից ցուցանել նոցա: Եւ պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. (յորժամ երեկոյ լինի՝ ասէք, պարզ լինելոյ՝ զի կարմրացեալ է երկին: Եւ առաւօտու՝ այսօր մրրիկ, զի չառագունի տրամատութեամբ երկին: Արդ՝ զերեսս երկնի կարէք քննել, իսկ զնշան ժամանակիս ոչ կարէք գիտել:) Ազգ չար և չնացօղ՝ նշան խնդրէ, և նշան մի՛ տացի նմա, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի: Եւ եթող զնոսա և գնաց: Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս, և մոռացան առնուլ հաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. տեսէք և զգոյշ լերուք ի խմորոյ սադուկեցւոցն և փարիսեցւոյ: Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին՝ թէ հաց ոչ բարձաք: Գիտաց Յիսուս և ասէ. զի խորհիք ի միտս ձեր թերահաւատք, եթէ հաց ոչ ունիք. տակաւին չիմանա՞ք և ոչ յիշէք զհինգ նկանակն ի հինգ հազարսն, և քանի տակառ բարձէք. և ոչ զեօթն նկանակն ի չորս հազարսն, և քանի զամբիղս բարձէք. արդ զիա՞րդ ոչ խմանայք՝ եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ լինել ի խմորոյ սադուկեցւոց և փարիսեցւոցն: Յայնժամ ի միտս առին, եթէ ոչ ասաց զգուշանալ ի խմորոյ, այլ յաղանդոյ փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց: ԺԲ. 12:

ՄԵՍԵՒԻ Գ–ԼՈՒԽԱՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն. օրհնեալ որ գայոց ես:

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա Շ

Ար վերծրհնիս յաթոռս փերովբէից: Վեց տուն. 310:

ՍԱՂ. Շ. Յինծացէք առ Աստուած օգնական է: 457:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ը. 10:

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ նոյն ժամայն մտեալ ի նաւ հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն ի կողմանս Դաղմանուենայ: Եկին փարիսեցիքն՝

և սկսան վիճել ընդ նմա, և խնդրէին ի նմանէ նշան յերկնից՝ փորձելով զնա: Եւ գայրացաւ յոգի իւր և ասէ. զի՞ է՝ զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ տացի նշան ազգիս այսմիկ: Եթող զնոսա, դարձեալ եմուտ ի նաւ, և գնաց յայնկոյս: Եւ մոռացան հոգ բառնալ, բայց միայն մի նկանակ ունէին ընդ իւրեանս ի նաւին: Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր. զգոյշ եղերուք ի խմորոյ անտի փարիսեցւոց և ի խմորոյ հերովդիանոսաց: Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, թէ զի հացս ոչ ունիմք: Գիտաց Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա. զի՞ խորհիք ի սիրտս ձեր թերահաւատք, թէ հաց ոչ ունիք. տակաւին ոչ իմանայք և ոչ յիշէք. ապշութիւն ունի զսիրտս ձեր. աչք գան՝ և ոչ տեսանէք, ականջք են՝ և ոչ լսէք և ոչ իմանայք տակաւին. և ոչ յիշէք, յորժամ զհինգ նկանակն ի հինգ հազարան, և քանի՞ տակառի լի բարձէք զկտորսն: Եւ ասեն. երկոտասան: Եւ յորժամ զեօթն նկանակն ի չորս հազարան, և քանի՞ զամբիւղ լի՝ բարձէք զկտորսն: Եւ նոքա ասեն. եօթն: Եւ ասէ ցնոսա. իակ դիտէք ոչ իմանայք: Գան ի Բեթսայիդա. և ածեն առ նմա կոյր մի, և աղաչէին զնա՝ զի մերձենայի ի նա: Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ հանն արտաքոյ ագարակին, եթուք յաչս նորա, և ձեռն եդ ի վերայ նորա. և հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանիցէ՞ ինչ: Եւ նայեաւ՝ և ասէր. տեսանեմ զմարդիկս զի չիքին իբրև զծառս: Դարձեալ եդ ձեռս ի վերայ աչաց նորա՝ եւ տացն, և տեսանէր. ոչացաւ և տեսանէր համարձակ զամենայն: Ապաւեցաւ զնա ի տուն իւր՝ և ասէ. ի չէնդ մի՛ մտանիցես, այլ երթ ի տուն քո. և յորժամ ի չէնն մտանիցես՝ մի՛ ումեք ասիցես ի չինեն: 26:

Գ—ՃՂ. Խնդրեցաւք: Կեցո: Աչքն: Թագաւոր:

Զ. ԿԻՒՐԱԿԷ. ԲԿ

ՑԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԶ

Ո՞ր բաներանձամբ եմ ի գանձից քերթվիչիս անմահ Թագաւոր. ‖ ճրչնեա՛լ եմ եւ զովեալ յաւիտեան: Ո՞ր խնդարհեցար յերկնից և առեր մարմին զնախաստեղծին Ադամայ. ճրչնեա՛լ: Ո՞ր նըստիս ի վերայ չորիքերպեան կենդանեանց Քրիստոս Աստուած. ճրչնեա՛լ:

Գ. Գարթըք Տեառն ընդՏէր ‖ օրհնեցէ՛ք զՔրիստոս բարբառ աղաղակ յանխափան Տեառն : Գիշերըք ընդՏէր օրհնեցէ՛ք զՔրիստոս. Ընդնընջառեալն ի յարթուռ փառացդ. ընդարձա՛կ բերանեամբն ի հրեշտակաց ընդնա՛ անդադար ձրկ : Ի՛սրայէլ ընդՏէր օրհնեցէ՛ք զՔրիստոս Ո՛ր յահէ փառացդ առատաձեռնութեանն. զո՛ղաղանջն զընարթուռնք երկնից. ընդնա՛ անդադար ձրկ :

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ2

Անարատ կոյս Աստուածածին Մարիամ սրբուհի : 261 :

ՈՂՈՐՄԵՍ Դ2

Ի՛ խաչէ՛ն հլեր բա՛նդ Աստուածածին մարմնացեալդ ի կուսէն կանա՛ւ Հօր և Հոգւոյն ի փըրկութի՛ւն աշխարհիս մարդկան : Ի՛ զե՛ բնչմանէ՛ եգար ա՛նապատկա՛ն. զի՛ զմեռելութիւնըս մե՛ր բարձե՛ր լըգե՛ բեաթըն փըրկեցի՛ր ի՛ ձե՛ռաց մահու : Ն՛ւ յերրորդ աւուր յարեար անաստուածաշունչն ի՛ յերկիւնըս համբարձար ընդ ա՛ջմէ՛ Հօր նըստաբար. փառաւորեալդ ի հրեշտակաց և երկնըպագեա՛լդ ի սերովբէից :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Ո՛ կանո՛նցըն կանխեմ՛ զ ի՛ քաղցրութըն կենդանւոյն տեսին ընդվզե՛ցի ի՛ դրացն ի բաց մերժեալ : Ո՛ թափո՛ր լըգե՛ բեզմա՛նն. Եւ ա՛ւնացն տեսանէ՛լին. Եւ ա՛ղբատութեամ՛բ լա՛յլին յա՛ւուրս տառապեալք : Ո՛ Մա՛յր խաչեցեալդ. զի՛ լա՛ւ յա՛ւուրս հանգստեալ. քանզի՛ Քրիստո՛ս վասն մե՛ծաց յաղթեաւ :

ՍԱՂ · 2Ւ · ԿՅ · Յոյժ մեզ : ՓԽ · Հաճեցար : 567 :

Արդով Աստուածածին որ քան Զուարճաւ : ԺԴ · 25 :

Տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Եւ երթային (ընդ նմա) ժողովուրդք բազումք, զարձաւ և ասէ ցնոսա. Եթէ ոք գայ առ իս, և ոչ ատեայ զհայր իւր և զմայր, և զկին և զորդիս, և զեղբարս և զքոյրս, նա՛ և զանձն ևս իւր, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել : Զի

որ ոչ բառնայ զխաչ իւր և գայ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։ Եւ զի ոք ի ձէնջ կամիցի չինել աշտարակ, և ոչ նախ նստեալ համարիցի զծախան՝ եթէ ունիցի բաւական ի կատարումն։ Զի գուցէ իբրև արկանիցէ հիմն՝ և ոչ կարիցէ կատարել, ամենեքեան որ տեսանիցեն՝ ըսկըսանիցին ծաղր առնել զնա և ասել, թէ այս այր սկսաւ չինել՝ և ոչ կարաց կատարել։ Կամ որ թագաւոր երթեալ տայցէ պատերազմ ընդ այլում թագաւորի, և ոչ նստեալ նախ խորհիցի, եթէ կարօղ իցէ տասն հազարաւ զդէմ առնել զայնորիկ՝ որ գայցէ ի վերայ նորա քսան հազարաւ. ապա թէ ոչ, մինչդեռ հեռագոյն իցէ, հրեշտակս առաքեալ՝ աղաչեսցէ ի խաղաղութիւն։ Այլ այսպէս ամենայն ոք ի ձէնջ, որ ոչ հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։ Քաղաղ է աղ. ապա թէ աղն անհամեսցի, ի՞ւ համեմեսցի. ոչ յերկիր և ոչ յայր է պիտանացու, այլ ընկենուլ զնա արտաքս։ Ով ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։ Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաքսաւորք և մեղաւորք՝ լսել ի նմանէ։ Ցրտնջին փարիսեցիքն և դպիրք և ասէին. ընդէ՞ր սա զմեղաւորս ընդունի և ուտէ ընդ նոսա։ Ասաց առ նոսա զառակս զայս. ո՞վ ոք իցէ ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչխար, և կորուսանիցէ մի ի նոցանէ, ոչ թողուցու զիննսունն և զիննն յանապատի, և երթիցէ զհետ կորուսելոյն՝ մինչև գտանիցէ զնա։ Եւ իբրև գտանէ՝ դնէ զնա ի վերայ ուսոց իւրոց ինդալով, և երթայ ի տուն. կոչէ զբարեկամս և զդրացիս և ասէ ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս, զի գտի զոչխարս իմ զկորուսեալ։ Ասեմ ձեզ, զի այսպէս է ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ, քան վասն իննսնից և իննից արդարոց՝ որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարութիւն։ Կամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն դրամք տասն, և եթէ կորուսանիցէ դրամ մի, ոչ լուսանիցէ հրաւ, և ածիցէ տունն ի տան, և խնդրիցէ ասէպ՝ մինչև գտանիցէ. և երբև գտանէ, կոչէ զբարեկամս և զդրացիս և ասէ. ուրախ լերուք ընդ իս, զի գտի զդրամն իմ զոր կորուսի։ Այսպէս, ասեմ ձեզ, ուրախութիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ի վերայ միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ։ Եւ ասէ. տան միոջ էին երկու որդիք. ասէ կրտսերն ի նոցանէ ցհայրն. հայր, տուր ինձ բա-

ժին որ անկանի յընչիցդ. և նա բաժանեաց նոցա զկեանսն։ Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժողովեալ զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ գնաց յաշխարհ հեռի, և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր անառակութեամբ։ Եւ իբրև սպառեաց զամենայն, եղև սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ, և սկսաւ ինքն չքաւորել։ Եւ գնացեալ յարեցաւ ի մի ումն քաղաքացւոց աշխարհին այնորիկ. և յղեաց զնա յագարակ իւր՝ արածել խոզս. և ցանկայր լնուլ զորովայն իւր յեղջերէն զոր խոզքն ուտէին, և ոչ ոք սայր նմա։ Եւ եկեալ ի միտս իւր ասէ. քանի՛ վարձկանք իցեն ի տան հօր իմոյ հացակից, և ես սաստ սովամահ կորնչիմ. յառուցեալ գնացից առ հայր իմ, և ասացից ցնա. Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո, և ոչ ևս եմ արժանի կոչել որդի քո. արա զիս իբրև զմի ի վարձկանաց քոց։ Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր. և մինչդեռ հեռագոյն էր, եհան զնա հայրն և գթացաւ. յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցսն նորա, և համբուրեաց զնա։ Եւ ասէ ցնա որդին. Հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո. ոչ ևս եմ արժանի կոչել որդի քո։ Ասէ հայրն ցծառայսն իւր. վաղվաղակի հանէք զպատմուճանն առաջին և ազուցէք նմա, և տուք զմատանին ի ձեռն նորա և կօշիկս յոտս նորա. և ածէք զեզն պարարակ, զնէք, կերիցուք և ուրախ լիցուք. զի այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ էր՝ և գտաւ. և սկսան ուրախ լինել։ Եւ էր երէց որդին նորա յագարակի. և մինչդեռ դայր և մերձ եղև ի տունն, լուաւ զձայն երգոց և ըզպարուց. և կոչեցեալ առ ինքն զմի ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զի՛նչ իցէ այն։ Եւ նա ասէ ցնա. զի եղբայր քո եկեալ է, և եհան հայր քո զեզն պարարակ, զի ողջամբ ընկալաւ զնա։ Բարկացաւ՝ և ոչ կամէր մտանել. և հայրն ելեալ արտաքս՝ սպաշէր զնա։ Պատասխանի ետ և ասէ ցհայրն. այս քանի՛ ամք են՝ զի ծառայեմ քեզ, և երբէք զպատուիրանաւ քոյ ոչ անցի. ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ. յորժամ եկն որդիդ քո այդ, որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռնիկս, զեզներ զմա զեզն պարարակ։ Եւ ասէ ցնա. որդեակ, դու հանապազ ընդ իս ես, և ամենայն որ ինչ իմ է՝ քո է. այլ ուրախ լինել և խնդալ պարտ էր, զի եղբայր քո այս մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ էր՝ և գտաւ։ ԺԵ. 32։

Եբր. Նորաստեղծ: Փ–բ. Խնդր: Կեցո: Աչ. Քառ ամն:

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն: 569:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԶ. 13:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղեալ (Յիսուս) ի կողմանս Փիլիպպեայ կեսարիային՝ հարցանէր ցաշակերտան և ասէր. զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ որդի մարդոյ: Եւ նոքա ասեն. այն զՅովհաննէս Մկրտիչ, և այլք զեղիա, և կէսք զԵրեմիա, կամ զմի ոք ի մարգարէիցն: Ասէ ցնոսա Յիսուս. իսկ դուք զո՞ ոք ասէք զինէն թէ իցեմ: Պատասխանեաւ Սիմոն Պետրոս և ասէ. դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ: Պատասխանեաւ Յիսուս և ասէ ցնա. երանի քեզ Սիմոնի՝ որդի Յովնանու, զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ, այլ Հայր իմ որ յերկինս է: Եւ ես քեզ ասեմ, զի դու ես վէմ, և ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրունք դժոխոց չնա մի՛ յաղթահարեսցեն: Եւ տացս քեզ զփականս արքայութեան երկնից. և զոր միանգամ կապեսցես յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս: Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՛ ումեք ասասցեն՝ թէ նա է Քրիստոս: Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակերտացն, թէ պարտ է նմա երթալ Երուսաղէմ, և թէ բազում չարչարանս չարչարել ի քահանայապետէն և ի դպրաց և ի ծերոց ժողովրդեանն, և սպանանել, և յերիր աւուր յառնել: Եւ առեալ զնա Պետրոս առանձինն, սկսաւ կազել ընդ նմա և ասել. քաւ լիցի քեզ Տէր, մի՛ եղիցի քեզ այդ: Եւ նա դարձեալ ի Պետրոս ասէ. երթ յետս իմ սատանայ, դայթագղութիւն իմ ես. զի ոչ խորհիս զաստուածայնն, այլ զմարդկան: Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտան իւր. եթէ ոք կամի զինէ իմ գալ՝ ուրասցի զանձն, և առցէ զխաչ իւր և նկնասցէ զինէ իմ: Զի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա: Զինչ օգտիցի մարդ՝ թէ գաշխարհս ամենայն չահեսցի, և զանձն իւր տուժեսցի. կամ զինչ տացէ մարդ փրկանս ընդ անձին իւրում: Զի

գալոց է որդի մարդոյ փառօք Հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք, և յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր: Ամէն ասեմ ձեզ, զի իցեն ոմանք ի սոցանէ որ աստ կան, որք ոչ ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով: Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս զեղբայր նորա, և հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն. և պայծառացաւ առաջի նոցա, և լուսաւորեցան երեսք նորա իբրև զարեգակն, և հանդերձք նորա եղեն սպիտակ իբրև զլոյս: Եւ ահա երևեցան նոցա Մովսէս և Եղիա՝ որ խօսէին ընդ նմա: Պատասխանի առ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս. Տէր, բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ կամիս՝ արասցուք երիս տաղաւարս. մի քեզ, և մի Մովսիսի, և մի Եղիայի: Եւ մինչդեռ նա խօսէր, ահա ամպ լուսաւոր հովանի եղև ի վերայ նոցա. ձայն եղև յամպոյն և ասէ. դա է Որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ, զմա լուարուք: Իբրև լսան աշակերտքն, անկան ի վերայ երեսաց իւրեանց և երկեան յոյժ: Եւ մատուցեալ Յիսուս բռնեն ևհար զնոսա ձեռն և ասէ. յառնա կացէք և մի՛ երկնչիք: Ամբարձին զաչս իւրեանց, և ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն զՅիսուս: Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա Յիսուս և ասէ. մի՛ ումեք ասիցէք զտեսիլդ, մինչև որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ: Հարցին զնա աշակերտքն և ասեն. զիա՞րդ գրիցքն ասեն, եթէ Եղիայի նախ պարտ է գալ: Պատասխանի առ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Եղիա գայ, և հատուսանացէ զամենայն. այլ ասեմ ձեզ՝ զի Եղիա եկեալ իսկ է. և ոչ ծանեան զնա, այլ արարին ընդ նա զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս և որդի մարդոյ չարչարելոց է ի նոցանէ: Յայնժամ ի միտ առին աշակերտքն, թէ վասն Յովհաննու Մկրտչի ասաց ցնոսա: ԺԷ. 13:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲԱ

Կանխեցին կանոպքն ընդ: Գ. Ե. Զ. ԽՆ գոռ: 36:
ՍԱՂ. ՃԾ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ը. 27,

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եկ (Յիսուս) աշակերտաւքն հանդերձ ի շէնս կեսա-

բնայ փիլիպպեայ , և ի ճանապարհին հարցանէր ցաշակերտան և ասէր . զո՞ ուստեք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցեմ : Նոքա եւս պատասխանի և ասեն . զՅովհաննէս Մկրտիչ , և այլք զեղիա , և այլք զմի ոք ի մարգարէից անտի : Ասէ ցնոսա . իսկ դուք զո՞ ուստեք ասէք զինէն թէ իցեմ : Պատասխանի եւս Պետրոս և ասէ ցնա . դու ես Քրիստոս : Եւ սպառնաց ի նոսա՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն զնմանէ : Եւ սկսաւ ուսուցանել զնոսա , թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարանս ընդունել , և անարգիլ յերիցանց և ի քահանայապետից և ի դպրաց , և մեռանիլ և յերիր աւուր յառնել . և համարձակ զբանն խօսէցաւ : Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոս՝ սկսաւ սպառնալ նմա : Եւ նա դարձաւ եւս զաշակերտան , սպառնաց Պետրոսի և ասէ . երթ յետս իմ սատանայ , զի ոչ խորհիս դու զաստուածայնն , այլ զմարդկանս : Եւ կոչեցեալ սա ինքն զժողովուրդն աչակերտօքն հանդերձ՝ ասէ ցնոսա . եթէ ոք կամի գալ զկնի իմ , ուրասցի զանձն իւր , և բարձցէ զխաչ իւր և եկեսցէ զկնի իմ : Զի որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն իւր , կորուսցէ զնա . և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն աւետարանին , ապրեցուսցէ զնա : Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհս ամենայն շահեսցի , և զանձն իւր տուժեսցի . քանզի զի՞նչ տացէ մարդ փոխանակ անձին իւրոյ : Զի որ ոք ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ ի չնացօղ և ի մեղաւոր ազգիս այսմիկ , և որդի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա՝ յորժամ եկեսցէ փառօք Հօր իւրոյ և հրեշտակաց սրբոց : Եւ ասէ ցնոսա . ամէն ասեմ ձեզ , զի են ոմանք ի սացանէ որ աստ կան , որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զարքայութիւնն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ : Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս , և հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն . և յայլակերպ եղև առաջի նոցա . և հանդերձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ , որպէս թէ փիլոք երկրի ոչ կարեն այնպէս սպիտակացուցանել : Եւ երևեցաւ նոցա Եղիա Մովսիսեւ հանդերձ , և խօսէին ընդ Յիսուսի : Պատասխանի եւս Պետրոս և ասէ ցՅիսուս . ռաբբի , բարւոք է մեզ աստ լինել . և արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ , և մի Մովսիսի , և մի Եղիայի : Քանզի ոչ գիտէր զինչ խօսէր , զի զարհուրեալ էին : Եւ

եղև ամպ մի հովանի ի վերայ նոցա, ձայն եղև յամպոյ անտի և ասէ. դա է որդի իմ սիրելի, զմա լսարուք։ Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր, ոչ ևս զոք ուրեք տեսին, բայց միայն զՅիսուս ընդ իւրեանս։ Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ումեք պատմեսցեն զոր տեսին, բայց յորժամ որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ։ Եւ նոքա զբանն ի մտի ունէին. և խնդրէին ընդ միմեանս՝ թէ զի՞նչ իցէ ի մեռելոցն յառնել։ Հարցին ցնա և ասեն. զի՞նչ է այն զոր դպիրքն ասեն, եթէ Նախ Եղիայի պարտ է գալ։ Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ. Եղիա նախ եկեալ յարդարեցէ զամենայն։ Իսկ զիա՞րդ գրեալ է զորդւոյ մարդոյ, զի բազում ինչ չարչարեսցի և անգամանեսցի։ Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ Եղիա եկն, և արարին ընդ նա զինչ և կամեցան, որպէս և գրեալ է վասն նորա։ Թ. 12։

Փ–ղշ· խնդրեսցուք։ կեցո։ Աչք։ թագաւոր։

Ջ · ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ · ԳՋ

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Ո՛ր ի քնաւկերպեան նըշաւիս յաթոռ. անկըճռելի ձաղնի՝ օրհնիս ի պայծառ դաշտուց. հա՛գ ւոր երգով ‖ Ա՛ստըւած հարցըն մերոց։ Ո՛ր ի վճռիւեան սրովբէից հանդչիս. եւ խնամի՞ս զքո զարարածս նըչանաւ խաչի քո զմեզ ապրեցուցեր Ա՛ստըւած։ Ո՛ր նըշաւիս ի յաթոռ փառաց. անահի՛ւ բարձրեալ գովեալ նըչանաւ խաչի քո զմեզ ապրեցուցեր Ա՛ստըւած։

Գ· Ը՞ղձե՛ր ‖ Ա՛ՀՃ՛ՄՆԱՅՆ գործք տես ա՛ն ըղձե՛ր օրհնե՛ղք։ Ա՛Հյաւր փըրկա՛ն առըր խաչիւն զաւրձանաւն ապրեցի՛ր ա՛։ Ա՛Հյաւր մըշտեա՛լ ի գերեզման՝ ան՛երեաց ըղդըժոխս ա՛։ Ա՛Հյաւր ի յերկինս համարձա՛ւ ընդ աջմէ՛ Հօր նըստա՛ւ ա՛։

ՄԵՍԱՑՈՒՑԻՉ ԳՉ

Ա՛ստուածածի՛ն մայր լուսոյ առըր կո՛յս լուսեղէն

տաճանր. սրտմտ ի բրկիճեքք չէին բանական. սո՛ւտ ի բնա-
կութիւն էքէն մարմնացա՞՞ւ: Ըզքիզ անհաւանացեա՛լ
ար մեռանիզ ի կանայս ծրհնեա՛լ. կրճլով ի քիզ գանատ-
նելի զբընութիւնն. ծրհնութեա՞՞մբ մեծացուցանեմք:
Որ՛պէս լեր աթոռ փըրկութեան յոյս հաւատառութեան
մարդկան. մի՛ ընարզ օրինաց և չնորհա՞՞ց. ծրհնութեամբ
անդադար գնհութեա՞՞մբ մեծացուցանեմք:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՉ

Թի՞ւնա իմ Ո՞ղորմեա՞՞ մեզ Աստուած: Որ ի յեր-
կինից ի հօրէ լքեր անբնակիզքն Որդի. նո՞յն ինքն ըզ-
զընժոյա աւերեցեր. ո՞չ: Որ ըզհատանգամն աստուա-
ծանթեանդ երեւեցուցեր փըրկիչ. ընդպատասխա՞՞նըն զար-
հուրեցուցեր. ո՞չ: Որ ձեռօքըն թոմմայի չծչափեցար
փըրկիչ. ան աշակերտըն մըտեր դրօքըն փակեալով.
Ո՞ղորմեա՞՞:

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ ԴՉ

Ահագին ձայնի՛ւքդ զո Քրիստոս. ի վերայ խաչին
դողացուցեր զարթարաշծա ամենայն. զերկնային եւ զեր-
կրաւքըր բընութիւնս: Ահագին երեւումբն հրեշտա-
կին. զարհուրեցոյց ըզկանանցն ասելով. զի խընդրէք
ընկենդանին ընդ մեռեալս: Եւ յահէ զօրութեան
Աստուածպրծոյն զարհուրեցան կարապկոըք զըժոխացն
անելով. համբառնէք իշխանք ընդրունըս ձեր ի վեր:
ՍՄՂ. ՁԲ. ԿՅ. Յոյց մեզ: ՓԽ. Հաճեցար: 567:

Սրբոյ Աստուածածնին որ ըստ Ղուկասու: ԺԲ. 1:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս Քրիստոս

Եւ ասէ առ աշակերտան. այր մի էր մեծատուն, ո-
րոյ էր անուն. և նովւ գնծանել ամբաստանութիւն, որ-
պէս թէ վատնիցէ զինչս նորա: Կոչեաց և ասէ ցնա.
զինչ է այս զոր լսեմն զքէն. տուր զհամար անուսու-
թեան քո, զի ոչ ևս կարես լինել անուս: Ասէ ընդ ինքս

իւր անառեան. զի՛նչ գործեցից, զի Տէր իմ հանէ զարձառթիւնս. գործել ոչ կարեմ, մուրանալ ամաչեմ. զիաեմ զինչ արարից, զի յորժամ ի բաց լինիցիմ ի սրձառթենէս, ընկալցին զիս ի տունս իւրեանց։ Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի քահանայապետաց Տեառն իւրոյ, ասէ ցառաջինն. քանի՞ ինչ պարտիս Տեառն իմում։ Եւ նա ասէ. հարիւր մար ձիթոյ. ասէ ցնա. կա զքիր քո՝ և նիստ գրեա վաղվաղակի յիսուն։ Յարձեալ ասէ ցմիւսն. դու քանի՞ ինչ պարտիս. և նա ասէ. հարիւր քառ ցորենոյ. և ասէ ցնա. կա զքիր քո՝ և նիստ գրեա ութսուն։ Եւ գովեաց տէրն զառաքեան անիրաւութեան, զի խոհականութեամբ արար. զի որդիք աշխարհիս այսոքիկ խոհականագոյնք են քան զորդիս լուսոյ յազգս իւրեանց։ Եւ ես ձեզ ասեմ, արարէք ձեզ բարեկամս ի մամոնայէ անիրաւութեան. զի յորժամ պակասիցէ այն, ընկալցին զձեզ ի յարկսն յաւիտենականս։ Որ ի փոքուն հաւատարիմ է, և ի բազմին հաւատարիմ է. և որ ի փոքուն անիրաւ է, և ի բազմին անիրաւ է։ Իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատասցէ։ Եւ եթէ յօտարին չեղէք հաւատարիմք, զձերն ո՞ տացէ ձեզ։ Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տէրանց ծառայել. զի եթէ զմին ատիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և մամոնայի։ Իբրև լուին զայս ամենայն փարիսեցիքն, քանզի արծաթասէրք էին, անդրանէին զնա։ Եւ ասէ ցնոսա. դուք էք որ արդարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, ապա Աստուած զիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի Աստուծոյ։ Օրէնքն և մարգարէքն մինչև ցՅովհաննէս. յայնմ հետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն ոք զնա բռնաթարի։ Դիւրին է երկնից և երկրի անցանել, քան յօրինացն միոյ նշանախեցի անկանել։ Ամենայն որ արձակէ զկին իւր և առնէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։ Այր ումն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և ծիրանիս, և առնէր լինէր հանապազ առատապէս։ Եւ աղքատ ումն անուն Ղազարոս, անկեալ դնէր առ դրան նորա վիրաւորեալ. և ցանկայր յագել ի փշրանացն՝ որ անկանէին ի սեղանոյ մեծատանն. այլ և շուներք գային և լիզուին

զվէրս նորա : Եւ եղև մեռանել աղքատին, և տանել հրեշտակաց զնա ի գոգն Աբրահամու. մեռաւ և մեծատունն և թաղեցաւ. և ի դժոխոն՝ ամբարձ զաչս իւր մինչ ի տանջանսն էր, եւտես զԱբրահամ ի հեռատանէ, և զՂազարոս ի գոգ նորա հանգուցեալ: Եւ նա ազաղակեաց և ասէ. Հայր Աբրահամ, ողորմեաց ինձ, և առաքեա զՂազարոս, զի թացցէ զծագ մատին իւրոյ ի ջուր, և զովացուցէ զլեզու իմ, զի պապակիմ ի տապոյ սմա: Եւ ասէ ցնա Աբրահամ. որդեակ, յիշեա զի ընկալար անդէն զբարիս քո ի կեանսդ քում, և Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանս. արդ սա սմա մխիթարի, և դու այդր պապակիս. և ի վերայ այսր ամենայնի՝ վիհ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կամիցին ոմանք առ ձեզ անցանել, ոչ կարեն, և ոչ այսր ոք առ մեզ անցանել: Եւ ասէ. արդ աղաչեմ զքեզ հայր, զի արձակեսցես զդա ի տուն հօր իմոյ. են իմ անդ եղբարք հինգ, որպէս զի տայցէ նոցա վկայութիւն, զի մի՛ և նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց: Եւ ասէ Աբրահամ. ունին զՄովսէս և զմարգարէսն, նոցա լսիցեն: Եւ նա ասէ. ոչ, հայր Աբրահամ, բայց եթէ ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա, և ապաշխարիցեն: Եւ ասէ ցնա. եթէ Մովսէսի և մարգարէիցն ոչ լսեն, և ոչ թէ ի մեռելոց ոք յառնիցէ՝ հաւատասցեն : 31 :

Բ-ՐՂ. Խնդրեսցուք : Կեցո : Աչք-. Քում ամենազօր :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն : 569 :

Արթո Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԺԻ. 14:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև եկին ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի ի ծունր ինկանէր և ասէր. Տէր ողորմեաց որդւոյ իմում, զի լուսնոտի և չարաչար հիւանդանայ. բազում անգամ անկանի ի հուր, և երբեք ի ջուր. և մատուցի զնա աշակերտացն քոց, և ոչ կարացին բժշկել : Պատասխանի Եսու Յիսուս և ասէ. ով ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև ցերբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչև ցերբ անտայցեմ ձեզ. ած զնա առ իս : Եւ սատակաց ի նա Յիսուս, և ել ի նմանէ դևն, և բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն յայնմանէ : Յայնժամ մա-

տեան աշակերտքն առանձինն և ասեն ցՅիսուս. մեք ընդէր ոչ կարացաք հանել զնա: Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն թերահաւատութեան ձերոյ: Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանեխոյ, ասասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեցաւ ասասի անդր, և փոխեսցի. և ոչ ինչ անհնարին լինիցի ձեզ: Բայց այս ազգ ոչ ելանէ, եթէ ոչ աղօթիւք և պահովք: 20:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ2

Հրաշալի յարութիւնն: Զ· Ն· ՚ի ՚ի: 39. 41:
ՍՍՂ. ճԺ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան: 571:
Սրբոյ Աբեսաբանիս որ քաւ Մարկոսի: Թ. 13:

Տերամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս.

Եւ եկեալ առ աշակերտան՝ տեսին ամբոխ շուրջ զնոքօք և գրագիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա: Եւ վազվազակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին զնա՝ զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա: Եւ հարց զնոսա թէ զի՞նչ վիճէիք ընդ նոսա: Պատասխանի եւ մի ումն ի ժողովրդենէն և ասէ. վարդապետ, ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր, և ուր հասանի՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ և կրճտէ զատամունս իւր և ցամաքի. և ասացի ցաշակերտան քո զի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա: Պատասխանի եւ նոցա և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչև ցե՞րբ անասցեմ ձեզ. ածէք զնա առ իս: Եւ ածին զնա առ նա. իբրև եահաս զնա այն, վազվազակի չարժլեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրէր: Եհարց ցհայր նորա և ասէ. քանի՞ ժամանակք են՝ յորմէ հետէ այդ եղև զմա: Եւ նա ասէ. ի մանկութենէ. բազում անգամ ի հուր արկանէ զդա և ի ջուր զի կորուսցէ. արդ եթէ կարող ինչ ես, օգնեա մեզ Տէր՝ գթացեալ ի վերայ մեր: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. ասացեր եթէ կարող ես. ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ որ հաւատայն: Եւ վազվազակի աղաղակեաց հայր մանկանն և ասէ. հաւատամ, օգնեա անհաւատութեանս իմում: Իբրև եահաս Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն ի վերայ՝ սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ. համրդ և խուլ այս ես ասեմ քեզ հրամայեմ, ել ի դմանէ, և այլ ևս մի՛ մտանիցես ի դա: Եւ աղաղակեաց և յոյժ ըմկեաց զնա, և ել·

և եղև պատանեակն իբրև զմեռեալ, մինչև բազմոց խակ առնել՝ թէ մեռաւ: Եւ Յիսուս կոչեաւ զձեռանէ նորա յա-րոյց զնա, և կանգնեցաւ: Եւ իբրև եմուտ նա ի տունն, աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա. մեք ընդէր ոչ կա-րացաք հանել զնա: Եւ ասէ ցնոսա. այդ ազգ ոչ իւիք ելանել, եթէ ոչ պահօք և ազօթիւք: 28:

Բ՚ղ՚ղ. Խնդրեացուք: կնցո: Աղ՚ղ՚. Թագաւոր:

Զ·ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ·ԳԿ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ2

Ցո՞րժամ ի խաչին բեւեռեցաք Քրիստոս Աստուա՛ծ. եւ զԱդամ նորո՛գեցեր ի նախաստեղծ բընութիանն. ‖ Հրհնեալ Տէր Աստուած հարցըն մերոց: Որ ի սպա-սաւորէն ապստակեցար. եւ ի վիճաւորէն գեղարդեամբ բըն խոցեցաք. Հրհնեալ: Թաղեցար ի մէջ երկրի. եւ յե՛րրո՛րդ աւուր յարեար ամենակարող փըրկի՛չ. Հրհնեալ:

Գ· Գո՛րծըք ետուն ըզՏէր օրհնե՛ցէ՛ք եւ բա՛րձր ա-բանէ՛ք ընդ յաւիտեան: Գիշե՛րք ըզՏէր օրհնե՛ցէք Որ էիր յե՛ւթիան ի բարձունս եւ ի հօրէ առաքեցար ի յերկիր. վասն մեր մեղաւորացս յի՞նչ դիմ տէր: Ի՞նչ պայէ ըզՏէր օրհնե՛ցից Որ բանիւ քո բարձեալ ու-նես զամենայն արարածս. և ի խաչին վասն մեր բե-ւեռեցար յի՞նչ դիմ տէր:

ՄՆԱՑՈՒՄՑԻ Դ2

Ուրախացիր Աստուածածին. որ կուսութիանց: 262:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ2

Ա՛նեղակից բանըդ հօր և եղիլոց պատճառ. որ ծը-նա՛ր ի կո՛ւսէն ‖ ըզքե՛զ ծա՛ղկեամբ Աստուած. ապա՛շխ-ղութիան ազգի մա՛րդկան: Ա՛երթվըփ՛ին անհաւոր եւ դա-տաւո՛ր կենդանանայ եւ մեռե՛լոց. որ ի խաչին բեւեռե-ցար ըզքե՛զ: Կենդանարա՛ր ազգիս եւ պարգեւա-

առ առաս ողորմութեան՝ որ յաւերդ ի մեռելոյդ ըզքեզ ծանեաք Աստուած. ազատեմք ողորմեա այդպէս մեզ բզկան։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Ո՛ր ի վերդ ես քան ընդհաս և դիտրհաւրդս. համա-զոյական ես ղերկոցս սրտարդ. ի չօրէ առաքեցար վա-սըն մեր եւ մարմնացար ի սուրբ ի կուսէն։ Ա՛նբըն-նին ի յէութեան Աստուած. անօրինեցար յաղագնդի կուսին. ապրեցուցանել զնախաառգծին ծընունդն. և վերըստի՞ն նորդել ի փառս։ Ո՛չ չառացար մարդ եղանել Աստուած. այլ եւ խաչի՞ համբերեար ըզթաղո-մըն յանձն առեր զերկբօրեայ. և յարուցեա՞լ նորդ-զեցեր զայրհարչս։

ՍԱՂ · ՁԲ · ԿՅ · Յոյց մեզ ։ փԹ · Հաճեցար ։ 567 ։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու ։ ԺԷ · 1 ։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Ասաց և առ աշակերտան իւր. ոչ է մարթ չգալ գայ-թագղութեան, բայց վայ այնմիկ է՝ յոյր ձեռն գայցէ։ Լաւ էր նմա՝ թէ վէմ երկանաքար կախէր զպարանոցէ նորա, և անկանէր ի ծով, քան թէ գայթագղեցուցանէ զմի ոք ի փոքրկանցս յայսոցանէ։ Զգոյշ կացէք անձանց. եթէ մեղիցէ եղբայր քո, սաստեա նմա. և եթէ ապաշխարիցէ, թող նմա. և եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ, և եօթն անգամ դարձցի ի քեզ և ասիցէ՝ ապաշխարեմ, թողցես նմա։ Եւ ասեն առաքեալքն ցՏէր. յաւել մեզ հաւատս։ Եւ ասէ Տէր. եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանեխոյ, և ասիցէք թմենեացս այսմիկ, խլեաց և արմ-կեաց ի ծովս, և հնազանդեսցի ձեզ։ Իսկ ո՞վ ոք ի ձէնջ որ ունիցի ծառայ հոտատարած կամ հովիւ, որ իրրև մտա-նիցէ յագարակ՝ ասիցէ ցնա վաղվաղակի, թէ անց բազ-մեաց. այլ ո՞չ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեա զինչ ընդ-քրեցց իցեմ, և զօտի ածեալ պաշտեա զիա՝ մինչև կե-րայց և արբիցց, և ապա կերիցես և արբցես դու։ Միթէ չնորհ ունիցի ծառային այնմիկ, զի արար զամենայն հրամանան։ Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ առնիցէք զամե-նայն հրամայեալսն ձեզ, ասասջիք՝ թէ ծառայք անպի-

ասեք համբ, զոր պատրէաքն առնել՝ արտաքս: Եւ եղև մինչև երթայր նա յերուսաղէմ, և ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամարեայ և Գալիլեացւոց: Եւ մինչդեռ մտանէր ի գիւղ ուրեմն, պատահեցան նմա տասն այր բորոտ, որք կացին ի հեռատանէ, բարձին զձայնս և ասեն. Յիսուս վարդապետ, ողորմեաց մեզ: Եւ իբրև հաւս զնոսա, ասէ ցնոսա. երթայք ցուցէք զանձինս քահանայիցն: Եւ եղև իբրև գնացին, սրբեցան: Մի ոմն ի նոցանէ իբրև հաւս՝ եթէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն՝ ի ձայն մեծ փառաւոր առնէր զԱստուած. անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց առ ոտս նորա՝ և գոհանայր զնմանէ, և ինքն էր Սամարացի: Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ. ո՞չ տասն սրբեցան, իսկ արդ ինոնքն ո՞ւր են: Չի ոչ գտան գառնալ տալ փառս Աստուծոյ, բայց միայն այլազգիս այս: Եւ ասէ ցնա. արի գնա, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ: 19:

Ջ-ՐՂ. Խնդրեցաւք: Կեցս: Աչք. Քառ ամենազօր:

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՍԱՂ. ճԽԹ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:
Սրբոյ Աբեսաբանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԲ. 21:

Տնօրամբ մերոյ Յիսուսիս Քրիստոսիս

Եւ մինչդեռ չերթին նոքա ի Գալիլեա, ասէ ցնոսա Յիսուս. մատանելոց է որդի մարդոյ ի ձեռս մարդկան, և սպանցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ: Եւ արամեցան յոյժ: Իբրև եկին նոքա ի կափառնաում, մատեան որք զերկդրամեանն պահանջէին առ Պետրոս, և ասեն. վարդապետն ձեր ո՞չ տայ զերկդրամեանն: Եւ ասէ. այո: Եւ իբրև եմուտ ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս և ասէ. զի՞րդ թուի քեզ Սիմովն. թագաւորք ազգաց յումմէ առնուն գհարկս կամ գհասն, յորդւոց իւրեանց՝ թէ յօտարաց: Եւ իբրև ասաց թէ յօտարաց, ասէ ցնա Յիսուս. ապա ուրեմն ազատ են որդիքն: Բայց զի մի գայթագղեցուսցուք զնոսա, երթ ի ծով՝ և ընկեա կարթ, և զառաջին ձուկն որ ելանիցէ՝ առ, և բաց զբերան նորա, և գտանիցես ստատեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո: Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և ասեն. ո՞վ իցէ ի մէնջ մեծ յարքայութեան

երկնից : Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի , կացոյց զնա ի մէջ նոցա , և ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ դարձջիք և եղիջիք իբրև զմանկունս , ոչ մուտանիցէք յարքայութիւն երկնից : Այլ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրև զմանուկս զայս , նա է մեծ յարքայութեան երկնից : Եւ որ ոք ընկալցի մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ , զիս ընդունի : Եւ որ ոք գայթագղեցուցէ զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց , լաւ է նմա՝ եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ պարանոց նորա՝ և ընկղմեսցի ի խորս ծովու : Վայ աշխարհի ի գայթագղութեանց . հարկ է զալ գայթագղութեանց , բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ որով ձեռն գայցէ գայթագղութիւն : Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթագղեցուցանէ զքեզ , հատ զնա և ընկեա ի քէն . լաւ իցէ քեզ մտանել ի կեանս , քան երկուս ձեռս և երկուս ոտս ունել , և անկանել ի հուրն յաւիտենական : Եւ եթէ աչն քո գայթագղեցուցանէ զքեզ , խլեա զնա և ընկեա ի քէն . լաւ իցէ քեզ միականի մտանել ի կեանս , քան երկուս աչս ունել և անկանել ի գեհեն հրոյն : ԺԸ . 9 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ Կ

Տեսիլ փայլակնաձև զուարթ : Ե · Ջ · Քէզ պատ : 42 :
ՍԱՂ . ճԾ . Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան : 571 :
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Թ . 29 :

Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Գալիլեացւովք , և ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ : Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր և ասէր ցնոսա , թէ որդի մարդոյ մատնելոց է ի ձեռս մարդկան , և սպանցեն զնա . և իբրև սպանցի՝ յերիր աւուր յառնէ : Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն , և երկնչէին հարցանել ցնա : Եկն ի Կափառնաում . և իբրև եմուտ ի տուն , հարցանէր զնոսա . զի՞նչ վիճէիք զճանապարհին ընդ միմեանս : Եւ նոքա լուռ լինէին . քանզի ընդ միմեանս վիճէին ի ճանապարհին թէ՝ ով մեծ իցէ : Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն , և ասէ ցնոսա . եթէ ոք կամի առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր և ամենեցուն պաշտօնեայ : Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ի մէջ նոցա , և ընկալեալ զնա ի գիրկս իւր՝ ասէ ցնոսա . որ միանգամ յայսպիսի մանկտուց ընկալցի

յանուն իմ, զիս ընդունի. և որ զիս ընդունիցի, ոչ զիս ընդունի՝ այլ զայն որ առաքեացն զիս: Պատասխանի Նա նմա Յովհաննէս և ասէ. վարդապետ, տեսաք զոմն, զի յանուն քո զևս հանէր՝ և զմեր կնի ոչ չդէր, և արգելաք զնա: Եւ Նա ասէ. մի՛ արգելուք զնա. զի ոչ ոք է որ առնէ զօրութիւնս յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս. զի որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ, ի մեր կոյս է: Եւ որ օք արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանունս յայս, թէ դուք Քրիստոսի էք, ամէն ասեմ ձեզ՝ մի՛ կորուսցէ զվարձս իւր: Եւ որ օք գայթագղեցուսցէ զմի ի փոքրկանացս որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա առնուլ՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ, և ընկեցեալ ի ծով: Եւ եթէ գայթագղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հատ՝ ընկնա ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խնդ մտանել ի կեանսն յաւիտենից, քան երկուս ձեռս ունել՝ և երթալ ի գեհենն ի հուրն անշէջ: (Որ որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուրն ոչ չիջանի:) Եւ եթէ ոտն քո գայթագղեցուսցէ զքեզ, հատ ընկնա զնա ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ի կեանսն յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունել՝ և անկանել ի գեհենն (ի հուրն անշէջ: Որ որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուրն ոչ չիջանի): Եւ եթէ ակն քո գայթագղեցուսցէ զքեզ, հան զնա ի բաց. լաւ իցէ քեզ՝ միով ակամբ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ, քան երկուս աչս ունել՝ և անկանել ի գեհենն: Որ որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուրն ոչ չիջանի: Զի ամենայն ինչ հրով յաղեսցի, (և ամենայն ոգեկիզ ազիւ յաղեսցի): Բարւոք է աղ. և եթէ աղն անհամեսցի, ի՞ւ համեմեսցի. արդ զուք կալարուք յանձինս ձեր զաղն, և խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս: 49:

Ք-ՐՂ. Խնդրեացուք: կնցս: Աչք-. Թագաւոր:

Զ·ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ·ԴՁ

ՅԱՒԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՁ

Մինաճին որդի՞ Աստուծոյ. զա՞ւ տարաբնակմբն արբքաց մարգարէ՞ին առաքեալ պայծառացուցեր. երկնեալ տէր Աստուա՞ծ հաւրըն ը

մի՛ թող : Կամաւորութիւնդ եկիր ի չարչարանս . եւ ըզմա՛ հարկ փայտըն բա՛ձեր ի վերայ կենաարեա՛ր աւանդ . եւ ընծոյն կենաց փայտ մեզ չնորհեցեր . ‖ օրհնեալ տէր Աստուա՛ծ հա՛րցըն ը մի՛ թող : Քանզի կաղնեւըն վիրաւորեալ ը նահանջըն . ի քո՛ յանապատա՛ ի կո՛դ ընկալար ըզխոցուածըն զե՛ղ դարմանեցեր . եւ ա՛նապատն արեամբըզ քո՛ լուսաւորեցեր աւուրբ զե՛կեղեցի . ծրհնեալ :

Գ · Ը՛զՏէր օրհնեցէք բարձր ա՛րարչո՛ք ընդ՛նա՛ յաւիտեա՛նս : Մի՛ ածիլն Աբրահա՛մ ն ի խո՛չն բնաւեալ . աբեամբ մատրունաւ զընեալ ի վերուգամ՛նեն . ‖ ամէնայն գո՛րծք ծրհնեցի՛ք զ բարձր ա՛րարչո՛ք ընդ՛նա՛ յաւիտեա՛նս : Լը՛սեալ ե՛ բանե՛լիս կա՛՛նանցն . զաւետիս աւրբ յաբրահա՛մեանըն պսակն ազակերտացն ե՛մէ յօրհնա՛ծ Տէր ամենայն : Ընթացեալք ի վերանեն . պե՛տրա՛ եւ Յա՛ննէս . առաջնե՛՛ն ըզգեցեալ զնա՛ն յանառուա՛ծայ՛ն մատրունըն ունայն ամենայն :

ՄԵՍՍԱՑՈՒՍՑԻ Դ2

Ուրախացեր Աստուածածնի վերօրհնեալդ ի սր : 265 :

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Դ2

Ե՛կեր ի փըրկութի՛ւն քոյդ ամե՛նիդ . եւ ըզմանկ հաշակեցեր փըրկի՛չ աշխարհի . ո՛ղո՛՛ որմեա՛ : Խաչի՛ համբերեցեր Աստուած վանըն մարդկան . եւ զքո՛ղմամբն յանձն առեր զերկնքո՛ւթեայ . ո՛ղո՛՛ որմեա՛ : Ե՛՛ւ ի մեռելոց յարեար իշխանութի՛ւնդ մի՛ արպե՛՛ս Տէր . զի՛՛ զմեզ օրհնօք ըզմեռեալըս նորոգեա՛՛ւ եւ կեցո՛՛ցո՛՛ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Չյարութի՛ւն Աստուածորդւոյն . հրեշտակակե՛՛ան այսօր աւետեր կանանց ասելով . յարուցեալ է Տէ՛՛ր ի գերեզմանէն : Ընթացեալ կանանցըն խրնդութի՛ւնամբ .

պատմէին աշակերտացն անելով. յարուցեալ է Տէր՝ն ի գերեզմանէն: Վասն որոյ եւ մեք ընդ հրեշտակին զհնացուք զյարութիւնն Քրիստոսի. որ փըրկեացն ըզմեզ՝ զ ի ձեռաց մահու:

ՍԱՂ. 21. 43. Յոյժ մեզ: ՓԽ. Հաճեցար: 567:

Արբոյ Աեւսարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԽ. 20:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս Քրիստոս

Իբրև հարցաւ ի փարիսեցւոցն՝ թէ ե՞րբ գայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ. պատասխանեի նա նոցա և ասէ. ոչ գայ արքայութիւն Աստուծոյ խորանօք. և չասիցեն թէ ահաւասիկ աստ է կամ անդ, զի ահա արքայութիւն Աստուծոյ ի ներքս ի ձեզ է: Ասաց և առ աշակերտան. եկեսցեն աւուրք ցանկանալոց ձեզ մի յաւուրցն որդւոյ մարդոյ տեսանել, և ոչ տեսանիցէք: Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ է կամ անդ, մի՛ երթայցէք զհետ: Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ ի ներքոյ երկնից՝ ընդ երկինս ծագիցէ, նոյնպէս և որդի մարդոյ յաւուրն իւրում: Բայց նախ պարտ է նմա բազումս չարչարել՝ և խոտել յազգէս յայսմանէ: Եւ որպէս եղև յաւուրսն Նոյի, նոյնպէս եղիցի և յաւուրս որդւոյ մարդոյ. ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս առնէին և արանց լինէին, մինչև յօրն յորում եմուտ Նոյ ի տապանն, և եկն Ջրհեղեղն և կորոյս զամենեսեան: Նոյնպէս և որպէս յաւուրսն Ղովտայ եղև, ուտէին ըմպէին, գնէին վաճառէին, անկէին շինէին. և յօրում ւուր ել Ղովտ ի Սոդոմայ, տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից և կորոյս զամենեսեան. ըստ նմին եղիցի և յաւուրն՝ յորում որդի մարդոյ յայտնեցի է: Այնմ ւուր որ կայցէ ի տանիս՝ և կարասիք իւր ի տան, մի՛ իջցէ առնուլ զայն. և որ յանդի իցէ, նոյնպէս մի՛ դարձցի յետս: Յիշեցէք զկինն Ղովտայ: Որ ինդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ, ապրեցուսցէ զնա: Ասեմ ձեզ. յայնմ գիշերի՝ թէ եղիցին երկու ի մի մահիճս, մին առցի և միւսն թողցի. և եթէ եղիցին երկու՝ ատել ի միասին, մին առցի և միւսն թողցի. և եթէ իցեն երկու յանդի, մին առցի և միւսն թողցի: Պատասխանեի եւսեն և ասեն

ցնա. յո՞ Տէր: Եւ նա ասէ ցնոսա. ուր մարմին է, անդր և արծուիք ժողովեսցին: 37:

Քարոզ. Խնդրեսցուք: Կնգո: Աղօթ. Քառ աւետնազօր:

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ՃՈՖ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր: 569:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԺԸ. 10:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ջգոյշ լերուք՝ մի՛ արհամարհիցէք զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ. ասեմ ձեզ, զի հրեշտակք նոցա յերկինս՝ հանապազ տեսանեն զերես Հօր իմոյ որ յերկինս է: Զի եկն որդի մարդոյ կեցուցանել զկորուսեալն: Զիարդ Թուի ձեզ, եթէ լինիցի մարդոյ հարիւր ոչխար, և մոլորիցի մի ի նոցանէ, ոչ Թողուցու զինոսան և զինն ոչխարն ի լերինս, և երթայցէ խնդրիցէ զմոլորեալն. և եթէ լինիցի գտանել զնա, ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ուրախ լինի ի վերայ նորա, առաւել քան ի վերայ ինոսան և ինոսունցն որ չիցեն մոլորեալ: Այսպէս ոչ են կամք առաջի Հօր իմոյ որ յերկինս է, եթէ կորիցէ մի ի փոքրկանցս յայսցանէ: Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո, երթ յանդիմանեա զնա՝ յօժամ դու և նա միայն իցէք. եթէ լսիցէ քեզ, շահեցար զեղբայրն քո: Այլ թէ ոչ լսիցէ քեզ, առ ընդ քեզ մի ևս կամ երկուս. զի ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստատեսցի ամենայն բան: Իսկ եթէ և նոցա ոչ լսիցէ, ասասջիր յեկեղեցւոջ. ապա թէ և եկեղեցւոյն ոչ լսիցէ, եղիցի քեզ իբրև զհեթանոսն և զմաքսաւոր: Ամէն ասեմ ձեզ. զոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս: Դարձեալ ասեմ ձեզ. եթէ երկու ի ձէնջ միաբանիցեն յերկրի վասն ամենայն իրաց, զինչ և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա ի Հօրէ իմմէ որ յերկինս է: Զի ուր իցեն երկու կամ երիք ժողովեալ յանուն իմ, անդ եմ ես ի մէջ նոցա: Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս և ասէ. Տէր, քանիցս անգամ թէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և Թողից նմա. մինչև եւթն անգամ: Ասէ ցնա Յիսուս. ոչ ասեմ քեզ՝ թէ մինչև եւթն անգամ, այլ մինչև եւթանասնեւկին եօթն: Վասն այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն Թագաւորի, որ կամեցաւ հա-

մար առնել ի մէջ ծառայից իւրոց։ Եւ իբրև սկսաւ առնուլ, մատուցաւ առ նա պարտապան մի բիւր քանքարոյ։ Իբրև ոչ ունէր հատուցանել, հրամայեաց տէրն վաճառել տէրն նորա, և զկինն նորա և զորդիս և զամենայն որ ինչ և ունիցի՝ և հատուցանել։ Եւ անկեալ ծառայն երկիր պագանէր նմա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս, և զամենայն հատուցից քեզ։ Գթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա, և զփոխն եթող նմա։ Եւ ելեալ ծառայն այն՝ եգիտ զմի ի ծառայակցաց իւրոց, որ պարտէր նմա հարիւր դահեկան, և կալեալ զնա՝ խեղդէր և ասէր. հատո ինձ զոր պարտիս։ Անդր անկեալ ծառայակցին առ ոտս նորա՝ աղաչէր զնա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս՝ և հատուցից քեզ։ Եւ նա ոչ կամէր, այլ չոգաւ արկ զնա ի բանտ՝ մինչև հատուցէ զպարտսն։ Իբրև տեսին ծառայակիցքն նորա որ ինչ եղեն՝ արամեցան յոյժ, և եկեալ յուցին տեառն իւրեանց զամենայն որ ինչ եղեն։ Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր և ասէ. ծառայ չար, զամենայն զպարտսն քո ների քեզ՝ վասն զի աղաչեցեր զիս. իսկ արդ ո՞չ էր պարտ և քեզ ողորմել ծառայակցին քումմ, որպէս և ես քեզ ողորմեցայ։ Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց զնա դահճաց՝ մինչև հատուսցէ զամենայն զպարտսն։ Նոյնպէս և Հայր իմ որ յերկինս է՝ արասցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ի սրտից ձերոց զյանցանս նոցա։ 35։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Ահագին ձայնիւդ քո Քրիստոս։ Գ. Երէ- պոռն։ 45։
ՍԱՂ. ՃԾ. Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան։ 571։
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ ԺԲ. 1։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ անտի յարուցեալ գայ ի սահմանս Հրէաստանի, յայնկոյս Յորդանանու, և երթայր դարձեալ խռնեալ ժողովուրդն առ նա, և որպէս սովոր էր միւսանգամ ուսուցանէր զնոսա։ Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ փորձելով հարցանէին զնա և ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ առն կին իւր արձակել։ Նա պատասխանի եառ նոցա և ասէ. զինչ պատուիրեաց ձեզ Մովսէս։ Եւ նոքա ասեն.

Մովսէս հրաման եառ՝ գիր մեկնելոյ գրել և արձակել։ Պատասխանի եառ ցխուռս և ասէ ցնոսա. վասն խոստ- ութեան ձերոյ գրեաց զպատուիրանն զայն։ Այլ ի սկզբանէ արարածոց՝ արու և էգ արար զնոսա Աստուած. և ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկուքն ի մար- մին մի։ Եւ այնուհետև ոչ են երկու՝ այլ մարմին մի. արդ զոր Աստուած զուգեաց, մարդ մի մեկնեսցէ։ Եւ ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին ցնա. և ա- սէ ցնոսա. եթէ այր արձակեսցէ զկին իւր և արասցէ այլ, շնայ. և կին՝ եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ և եղիցի առն այլում, շնայ։ 12։

Քաջուղ. խնդրեսցաւք։ կեցո։ Աղքի. թագաւոր։

Զ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· Դ Կ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՏԻԱԿ ՇԱԲԱԿԱՆ Դ Կ

Մեծահրաչ այս խորհուրդ։ Քոյ ---։ 729։
Զքի Քոյ. եւ ես խաղ։ Քոհ. Օրհնութիւն եւ ---

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ Զ

ՀԱՄԲԱՐՁԱԿ տէրըն մեր յիսուսէ. անկեալ աշակեր- տաց ծունր. նրբատարած ի քաղաքին յերուսաղէմ. մի նչեւ զգենուցաք զօրութիւն ի բարձանց։ Միամա- նեակ սուրբ առաքեալքն. մինարհ եւ միակրօնն. միաբան նրբասէրն ի սուրբ վերնատան հոգին. եւ ակն ունէին ի գալստեան սուրբ Հոգւոյն։ Յանկարծակի ե- կաւ. ի նմանութիւն լուսոյ փայլման ծն. եւ եկեալ բնա- կեցաւ ի սուրբ առաքեալսն հոգին. միանչեւս նրբասէրն ի սուրբ վերնատանն։

† Հանմարթաձա՛ւ Տէրըն մեր Քրիստոս. օրհնութեամբ ընդ ամպս երկնից. եւ առաքելոցն երկրպագեալ դարձան յԵրուսաղէ՛մ. մշտապահութեամբ վերառաքէին զաղօթս։ Ա՛մեսեայ ի յերկինս բիւրաւոր զօրօք բազմութեամբ հրեշտակաց. որք ազաղակէին եւ ասէ՛ին. օրհնեա՛լ եկեալ ի յանունն Տեառն։

Ա՛հագին ձայնի՛ւք քո Քրիստո՛ս. ի վերոյ խաչին զողացուցեր զամբարշտս ամենայն. զերկնային եւ զերկրաւորսըր բնութիւնս։ Ա՛հագին երեւումբն հրեշտակին. զարհուրեցո՛յց ըզկատարած ասելով. զի խընդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս։ Ե՛ւ յահէ զօրութեան Աստուածպրպուռն զարհուրեցո՛ւն կարապետովք զբժոխոցն անելով. համբարձէք իշխանք ըզդրունըս ձեր ի վեր։

Փա՛ռս քեզ Հոգի՛ Հօր Ա՛րդի. որ վասըն մե՛ր խաչեցա՛ր զբժոխս աւերեալ յարեար յաւուր երրորդի. ‖ փա՛՛՛ռք յարութեան քո Տէր։ Հրեշտականքեամբ՛ն խնջեալ. որ ընդպահապա՛՛նան երկիւղա՛՛ւ զարհուրեցո՛յց առ դրանըն զերեզմանին. փա՛՛՛ռք։ Ե՛ւ բաքանչելի սուրբ կանա՛նցն. աւետարանէ՛՛ր անելո՛՛վ յարեան Քրիստոս յարուցի՛չըն մեռելոց. փա՛՛՛ռք։

Զանճառելդ քո Քրիստո՛ս փառաւորեմք ըզմարգամանալդ. ի դէմս լերանդ հրաշատարակեմք ըզքո քայելութիւնդ փառդի հաներ ըզպատերազմ ‖ ելեալդ ի փըրկութիւն մեզ։ Զյաղթօղդ քո Քրիստոս զաւետեմք ըզյարութիւն. փառդի վանեցեր զընդդիմամարտ թըշնամին եւ զարձուցեր ըզպերազանցութիւն ելեալդ։ Բնդխաւսել երկիր զոլորմութիւն. եւ նորոգեալ՝ զերկնութիւն. փառդի Աստուած ծընընդեամբ ի մէջ կուսին ի փըրկութիւն մեզ յայտնեցա՛ւ. աւետեաց ըզդըժոխս։

Ա՛նեղակից բանըզդ Հօր և եղելոց պատմա՛՛ւ. որ ծը-

նայր ի կոհակն ‖ ըզքո՛ղ ծանեալք Աստուած. ազատեմք
ողորմեան ազգի մա՛րդկան: Ակրոնվբէին ան հաւատ եւ դա-
տաւո՛ր կենդանեանց եւ մեռելոց. որ ի խաչին բեւեռե-
ցար ըզքո՛ղ: Կենդանութեան աղբիւր եւ պարգե-
ւանա՛ւ առատ ողորմութեան որ յարեար ի մեռելոց
ըզքո՛ղ:

ՀԳ. Ա՛ստիճան աղաւնոյ. ի ջանիցն ի մեծաձայն հընչ-
մանէ ի բարձ ծնոյ. ի նմանութիւն լուսոյ փայլման
հրաշինեաց անկիսելի գաչակե՛ր թռան. մինչդեռ նըման-
աբե՛ն ի առըր վերնատանն: Ա՛ննըմանական աղաւնի.
անքընննելի որ քընննէ ըզխորհ Աստուծոյ. զոր առեալ ի
Հօրէ պատմէ զահաւոր և ըզմի ւսանգամ զգա՛ւառն.
զոր քարոզեցին համազո՛յական: Օ՛րհնութիւն ի բար-
ձունս. ելոյին ի Հօրէ Հոգւոյն սըրբո՛յ. որով առաք-
եալքն արբեցան անմահական բաժակա՛ն. եւ
հրաւիրեցի՛ն զերկիրս ի յերկինս:

ՀՆ. Բարձրեալ թագաւոր յաւիտեանից. Հա՛յր ա-
նըսկիզբն. որ զՄիածին առաքեցեր ի փըրկութի՛ւն
ազգի մա՛րդկան. ‖ ազատեմք ըզքո՛ղ յիշեալ գհոգի՛
նըշնջեցելոց մե՛ռց եւ համարո՛ ի քո՛մ ը յարքայու՛-
թեա՛նդ: Բանդ Աստուած ե՛րեւեալ մարմնով յերկիրս
քահանայապե՛տ ճշմարիտ. որ ի վերայ խաչին պա-
տարագեալ բարձար մեղաց գաշխ ա՛նհա՛ւատ. ազատեմք
ե՛րանելոն չնո՛ր հաց բանչող. սո՛ւրբ Հոգի՛դ
ճշմարիտ. որ վերընաւ՛ն ծնընդեամբ աւազանի՛ն կա-
տարեցեր յորդւո՛ն զրա՛ւթիւն ըզպարեւ՛ղերըս. զըմբա՛նքդ
քո՛. նորընձա՛ գհոգիս նըշնջեցելոց մե՛ռց եւ:

ՄԾ. Ո՛ր խոնարհեցա՛ր յերկինից. անմեկնելիդ ի Հօրէ
ո՛րդի Աստուածոյ եւ առեր մարմին ի սըրբոյ կուսէ
‖ հայցմամբ ծնողին լուսոյդ և մեզ ողորմեա՛: Ո՛ր

մանհատամբ քոյ կեցո՛ւցէր ըզմեզ. եւ յարուցեալ համբարձար առ Հայրդ ի յերկինս. այսօր երկնաւոր զօրօք ի-ջէր ի փոխումն մօր քո՛ եւ կուսի՛ հայցմամբ: Որ յիմանալի խորանակդ. բարձրացոյց ըզքեզ մայր Աստուծոյ. անճառելի փառօք վերածին Որդի՛ն առ նա մինչ բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց:

Թշ: Ցընծայ այսօր փառօք Սիոնին. լեառնըն Թաբոր հանդերձ Հերմոնիմ եւ բարձրացեալ զի բարձոյն Սիոնա՛յ. եւ էջք Աստուծոյ դուռն երկնից ի նմա: Ցընծան այսօր լերինք Աստուծոյ. արարողին երանելք ընդ առաջ. պարակքն յաւիտենական լերա՛նցն. զանաք առաքելոց եւ մարգարէից: — Փառք Հօր: Ցընծայ այսօր լեառն վերին Սիոնի. հարթեսցի անմահ արքայի՛ն. առնանելով զի երկնաւոր փեսա՛յն. զարգանալ լուսով հայրական փառօք:

— Այժմ և միշտ: Նշմարեալ ընդ աչիք ծընողին. կամաւրէլով ըզխնամատածեալ պարգեւս. մերկեմարմին սուրբ Հոգին զայ առ ձե՛զ. աղբերացուցանել զմեծ գնդմաւթիւն:

Մինչ է պենտեկոստէ Մագնոս. փառք հրաշափառ համբարձման: Ե՝ Ալէլուիա. Հոգեբոյնն է յայնէն աստ:

ՅԱՒԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԴՒ

— Օրհնեսցի՛ պըտակ քաղցրութեան քո՝ Տէր որ պատհեցեր ըզմեզ յերկրի. այսօր համբարձար փառօք յերկինս աստ Հա՛յր հրեշտակաց գոռալ. ‖ օրհնեալ Տէր Աստուած հա՛յրըն մերոց: — Հիւսեան վերինքն ընդ մարդկային քո կնիքդ հարցաբանեալքդ գեաղեանդն. ով՛ սա՛ դիմեալ յերկիրէ՛ արիւնազգեստեալ. օրհնեալ: — Ո՛րդիքն հրեշտակքն ընդգոյութեան առաջն առ բարձ-

պահելս դրանց երկնի՛ց. ասեն համբարձէք իշխանք ըզդրա՛նելս ձեր ի վե՛ր և մըտցէ արքայ. օ՛րհնեալ տէ՛ր Աստուած հա՛յրըն մերոց։

Գ· ՂԳՏԷ՛Ր ‖ օ՛րհնեցէ՛ք ե՛ւ բա՛ժակ արարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն։ Ո՛ր ելն ի կա՛ռս իւր և ընկճեաց զիչխանըն մահո՛ւ. օ՛րհնեցէ՛ք։ Ո՛ր եզ յամպս ըզգնացս իւր և՛ վերասլացաւ առ Հայր ի յերկի՛նս. օ՛րհնեցէ՛ք։ Ո՛ր նըստաւ ընդ աջմէ՛ Հօր հաւանաւր անւրբ Հո՛գւո՛յն. օ՛րհ։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Աստուածածի՛ն մա՛յր լուսոյ. արեգակահն արդարութեա՛ն արեւե՛լք. ո՛ր ի խաւարի՛ աշխարհի ծագեցեր ըզլոյսըն վերադանց. ‖ օ՛րհնութեա՛մբ ըզքեզ բարե՛ բա՛նեալ մե՛ծաշուքսն մե՛ք։ Ա՛մպ թեթեւ լուսաւո՛ր. անընդհատնակ խո՛նարհութեան. ո՛ր ըզցօղըն կենաց ի ցամաքեալ բնութիւնս ցօղե՛ր. օ՛րհ։ Ան բո՛վքդ հո՛ղեղէ՛ն. եւ մարմնաւո՛ր քեզ բաւեր. ո՛ր զանեաւն ի նոցունց չարա՛վայնի քո՛մ կրեցե՛ր. օ՛րհ։

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Ո՞ր ո՛ղորմութեամբ քո՛ հիմնեցեր զաշխարհս. եւ ի՛ջեալ փըրկեցեր ի յանհնժիցն Ադամայ. ‖ այսօ՛ր համբարձար փառաւո՛ր յերկի՛նըս տէ՛ր ո՞՛ր ոգո՛ւրամեա՛ մեզ Աստուա՛ծ։ Ո՞ր ե՛լեր ի բարձրագո՛նեալ քա՛ոսութեանն. առնե՛լով զհնժելութիւնն փըրկութեան. այսօ՛ր։ Ո՞ր եւ բնքօրհնեալ թագաւո՛ր քո՛մ զառաքեալսըն ընդարձա՛կեալ վիճակն. այսօ՛ր։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Դ

Ի՛շխանութիւնք երկնից զա՛րհուրեցան անճառելով զեղբ քո Քրիստո՛ս. ընկերք առ ընկե՛ր ա՛ղաղակ անէ՛ին ո՛վ է սա՛ թագաւո՛ր փառաց։ Ա՛ռ է՛ մարմնացեալ Բանն Աստուա՛ծ որ ի խաչին ըզմեզս բռնան. եւ վե՛ր բա՛նալս

ցեա՛լ փառո՛ք գայ յԵրկինըս Տէր հըզօր զօրո՛ւթեամբ Իւրո՛վ: Ա՛ա՛ ի՛նչ որ ի գերե՛զմանէն յարեա՛ւ և աւե՛տեաց ըզդըժնեա. եւ վե՛րհամբարձեա՛լ փառո՛ք գայ մո՛ւռ Հայր Տէր կարո՛ղ ի պահե՛ըմզմի՛:

Ա՛՛՛օ՛՛ Երէ՛ գինե՛ւ ի պե՛նտեկոստե՛ ջայս ասա՛:

Ջյարութիւն զփրկչին օրհնեսցուք, զփրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն:

Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ, և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ:

Իւ՛ղ ջինե՛ Սուրբ Աստուածէ՛ն Մա՛ղ. փրկել: Սո՛ր. վասն լսելի: Փա՛հ. Օրհնութիւն: Ե՛ւ Էլա՛նէն Խայի՛՛ և ա՛՛ենօրհնե՛՛ և ա՛ինայն ղորդո՛՛ի ի գո՛՛ա ա՛՛ելով

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ Զ

Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս: Երէ՛ գո՛՛ն: 706:

ՋԻՆԻ ՍԱՂՄՈՍ Թ Զ. Ի ԸՆԾ՛

Կ8. Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ, և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ:

Փ՛՛. Ցամա՛ հարէ՛ք, ամենայն հեթանոսք, ազազակեցէ՛ք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան:

Տէր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի:

Հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ մեզ, և զհեթանոսս ի ներքոյ ոտից մերոց:

Ընտրեաց զմեզ իւր ի ժառանգութիւն, զգեղեցկութեանն Յակովբայ զոր և սիրեաց:

Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ, և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ:

Սաղմոս ասացէ՛ք Աստուծոյ մերում, սաղմոս ասացէ՛ք թագաւորին մերում, սաղմոս ասացէ՛ք:

Թագաւոր մեծ ի վերայ ամենայն երկրի Աստուած է, սաղմոս ասացէ՛ք նմա խնամութեամբ:

Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց, Աստուած նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ:

Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ Աստուած Աբրահամու, զի Աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ յոյժ համբարձան:

Ալէլուիա. ալէլուիա:

ընթերցուած յերգոց երգոյն Սողոմոնի: գ. 6:

Ո՞վ է սա որ ելեալ գայ յանապատէ՝ իբրև զսեղն ծխոյ խնկեալ զմուռս և կնդրուկ յամենայն փոշւոյ խուզադործաց: Ահա գահոյք Սողոմոնի. վաթսուն սպառազինք շուրջ զնովաւ ի քաջացն Իսրայելի. ամենեքեան սուսերաւորք հմուտք պատերազմի, այր իւրաքանչիւր սուր յազդեր յարհաւրաց գիշերոյ: Գահաւորակ արար իւր արքայ Սողոմոն ի փայտից Լիբանանու. զսիւնս նորա գործեաց արծաթիա, զկոնք նորա ոսկի և զձեղուն նորա ծիրանի, զմէջ նորա ականակապ. տարածեալ զէրն ի դրաւերացն Երուսաղեմի: Ելէք և հայեցարուք, դստերք Սիոնի, յարքայ Սողոմոն ի պսակն որով պսակեաց զնա մայր իւր յաւուր փեսայութեան իւրոյ, և յաւուր ուրախութեան սրտի իւրոյ: Ահաւադիկ կաս գեղեցիկ, մերձաւոր իմ, ահաւադիկ կաս գեղեցիկ, աչք քո աղաւնիք բաց ի լռութենէ քումմէ: Վարսք քո իբրև զերամակս այծից որք երևեցան ի Գաղաադէ: Ատամունք քո իբրև զերամակս կարկլոց որք ելանեն ի լուացից. ամենեքեան երկուորիք են, և անորդի ոչ գոյ ի նոսա: Իբրև զթել որդան են շրթունք քո, և խօսք քո գեղեցիկք. իբրև զկեղև նռան են այտք քո՝ բաց ի լռութենէդ քումմէ: Գ. 3:

ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: կգ. 1:

Իսկ այս ո՞վ է որ գիմեալ գայ յԵդոմայ: 484:

ընթերցուած ի գործոց առաքելոց: Ա. 1:

Զբանն առաջին զոր արարի՝ վասն ամենայնի, ո՛ Թէոփիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ուսուցանել, մինչև յօրն պատուիրելոյ առաքելոցն ի Հոգւոյն սրբոյ զոր ընտրեացն և վերացաւ: Որոց յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւրոց, ի բազում արուեստս, յաւուրս քառասուն երևեալ նոցա և ասել վասն արքայութեանն Աստուծոյ: Եւ ի հաղորդել ընդ նոսա հասիւ՝ պատուէր ետուն նոցա յԵրուսաղեմ՝ մի մեկնել, այլ սպասել աւետեացն Հօր՝ զոր լուարուք յինէն: Զի Յովհաննէս մկրտեաց ի ջուր, այլ դուք մկրտիցիք ի Հոգին սուրբ, ոչ յետ բազում ինչ աւուրց այսոցիկ: Եւ նոքա մասուցեալ հարցանէին զնա և ասէին. Տէր, եթէ ի ժամանակի սմա յայսմիկ հաստատանելոց իցես զար-

քայութիւնն Իսրայելի : Աս ցնոսա . ոչ է ձեզ վնաս զժամն և զժամանակս , զոր Հայր եդ յիւրում իշխանութեան . այլ առիք զօրութիւն ի հասանել Հոգւոյն սրբոյ ի վերայ ձեր , և եղիջիք ինձ վկայք յԵրուսաղէմ և յամենայն Հրէաստանի և ի Սամարիա , և մինչև ի ծագս երկրի : Եւ զայս իրբև ասաց՝ մինչդեռ հայէին նոքա՝ վերացաւ , և ամպն կալաւ զնա յաչաց նոցա : Եւ մինչդեռ պչուցեալ հայէին ընդ երկինս երթալոյ նորա , և ահաւասիկ արք երկու երևեցան նոցա ի հանդերձս սպիտակս , որք և ասացին . արք Գալիլեացիք , զի կայք հայեցեալ ընդ երկինս . այս Յիսուս՝ որ վերացաւն ի ձէնջ յերկինս , սոյնպէս եկեսցէ զոր օրինակ տեսէք զնա երթեալ յերկինս : Ապա դարձան յԵրուսաղէմ յանուանեալ լեռնէն Ձիթենեաց , որ է մերձ յԵրուսաղէմ ըստ չաբաթուն ճանապարհի : Եւ իբրև մտին , ելին ի վերնատունն ուր վանքն խակ էին , Պետրոս և Յակովբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթողոմէոս , և Մատթէոս , Յակովբոս ալփեան , և Շմաւոն նախանձաւոյղ և Յուդա յակովբեան : Սոքա ամենեքեան էին հաստատապատրաստեալ միաբան յաղօթս հանդերձ կանանօք և Մարեմայ մօրն Յիսուսի և եղբարբք նորա : 14 :

Ջ–ՅԽ– Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ , և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : ԻԴ . 41 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ի խնդութենէն , և զարմանային էին , ասէ ցնոսա . ունիք ինչ կերակուր աստ : Եւ նոքա եառնն նմա ձկան խորովելոյ մասն և խորիսխ մեղու : Եւ առ եկեր առաջի նոցա , և զմնացորդսն եառ նոցա : Եւ ասէ ցնոսա . այս բանք են զոր խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզն էի , թէ պարտ է լնուլ ամենայն գրելոցն յօրէնսն Մովսեսի և ի մարգարէս և ի սաղմոսն վասն իմ : Յայնժամ եթող զմիտս նոցա՝ իմանալ զգիրսն : Եւ ասէ ցնոսա , թէ այսպէս պարտ էր չարչարել Քրիստոսի , և յառնել ի մեռելոց յաւուր երրորդի , և քարոզել յանուն նորա ապաշխարութիւն և թողութիւն մե-

զաց յամենայն ազգս՝ սկսեալ յերուսաղեմէ. և դուք էք վկայք այսոցիկ: Եւ ահա ես առաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ ի ձեզ. և դուք նստարուք ի քաղաքիս յերուսաղէմ, մինչև զգենուցուք զօրութիւն ի բարձանց: Եհան գնաց մինչև ի Բեթանիա, և ամբարձեալ զձեռս իւր օրհնեաց գնաց: Եւ եղև յօրհնելն նորա գնաց՝ մեկնեցաւ ի նոցանէ, և վերանայր յերկինս: Եւ նոցա երկիր պագեալ նմա՝ դարձան յերուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ: Եւ էին հանապազ ի տաճարին, գովէին և օրհնէին զԱստուած: 53:

Զինչ Սրբ. Հոգի. եւ ևս խազ: վասն ի վերուստ: Եպիսկոպոսքին գանգուսանն և շչխարն: Եւ ապա Քրոջ. Սուրբ խաչիւս: Աղօթ. պահպանեա: Եւ ի գառնէն ակառն

ՇԱԲԱԿԱՆ Դ

Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս: Երէք գոռ: 707:

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԶ. 9:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յարուցեալ (Յիսուս) առաւօտուն առաջին միաշաբաթուն՝ երևեցաւ Մարիամու Մագդաղենացւոյ, յորմէ հանեալ էր դեւօքն դևն: Եւ նա երթեալ պատմեաց այնոցիկ որ ընդ նմայն էին, մինչդեռ լային և ագային: Նոքա իբրև լսեան թէ կենդանի է և երևեցաւ նմա, ոչ հաւատացին: Յետոյ երևեցաւ այլով կերպարանաւ՝ որք երթային յանդաստան: Նոքա չոգան պատմեցին այլոց, և ոչ նոքա հաւատացին: Յետոյ մինչդեռ բազմեալ էին մեռեալքն, երևեցաւ նոցա, և թշնամանեաց զանհաւատութիւն նոցա և զխստասրտութիւն. զի որ երևեցաւ նոցա յարուցեալ ի մեռելոց, և նոքա ոչ հաւատացին: Եւ ասէ ցնոսա. երթայք յաշխարհ ամենայն, և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց: Որ հաւատայ և մկրտիցի՝ կեցցէ, և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտեսցի: Նշանք՝ այնոցիկ որ հաւատանն երթիցեն զհետ՝ այսոքիկ. յանուն իմ դեւս հանցեն, լեզուս խօսեսցին, ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն, և եթէ մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ոչ վնասեսցէ, ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն և բժշկեսցեն: Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Եւ նո-

քա եվեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր Տեառն գործակցութեամբ, և զբանն հաստատէին ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա : 20 :

Աշ- ՍԱՂՄՈՍ ԻԳ . ՅԱՅՆԻ-

ԿՅ . Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր , համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր փառաց :

ՓԽ . Տեառն է երկիր լրիւ իւրով , աշխարհ և ամենայն բնակիչք նորա :

Նա ինքն ի վերայ ծովու հիմունս արկ նմա , ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա :

Ո՞վ եկցէ ի լեառն Տեառն , կամ ո՞վ կացցէ ի տեղւոջ սրբութեան նորա :

Որ սուրբ է ձեռօք և անբիծ սրտիւ , որ ոչ առ զինա- նութիւն յանձն իւր , և ոչ երդուաւ նենգութեամբ ընդ ընկերի իւրում :

Սա առցէ զօրհնութիւն ի Տեառնէ , զողորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ :

Այս ազգ է որ խնդրէ զՏէր , խնդրէ տեսանել զերեսս Աստուծոյ Յակովբայ :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր , համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր փառաց :

Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց , Տէր հզօր զօրութեամբ իւրով , Տէր հզօր ի պատերազմի :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր ի վեր , համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր փառաց :

Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց , Տէր զօրութեանց . սա ինքն է Թագաւոր փառաց :

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ Ղուկասու : ԺԸ . 1 :

Տէրն մեր յիսուս Քրիստոս

Ասաց և առակ մի նոցա , առ այն՝ թէ պարտ է յա- ւէնայն ժամ կալ նոցա յաղօթս և մի ձանձրանալ . ասէ . դատաւոր մի էր ի քաղաքի ուրեմն , յԱստուծոյ ոչ եր- կնչէր և ի մարդկանէ ոչ ամաչէր : Եւ այրի մի էր ի նմին քաղաքի , գայր առ նա և ասէր . դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ : Եւ ոչ կամէր ի բազում ժամանակս . յետ այնորիկ ասէ ի մտի իւրում . թէ և յԱստուծոյ ոչ երկընչիմ , և ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ , զոնէ վասն աշխատ

առնելոյ զնա այրոյն՝ որպէսզի նմա դառ, զի մի խոպան եկեալ թախանձիցէ զնա: Եւ ասէ Տէր. լուարուք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր. իսկ Աստուած ոչ առնիցէ վրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց, որ աղաղակեն առ նա ի տուէ և ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա. այս ասեմ ձեզ, զի արագիւ վրէժխնդրութիւն նոցա վաղվաղակի. իսկ որդի մարդոյ եկեալ՝ գտանիցէ արդեօք հաւատս յերկրի: Այսց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս թէ արդարք իցեն՝ և խոտիցեն զբազումս, զառակս զայս. արք երկու ելին ի տաճարն կալ յաղօթս, մին փարիսեցի և միւսն մաքսաւոր: Փարիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձինն աղօթս մատուցանէր. Աստուած իմ, գոհանամ զքէն. զի ոչ եմ իբրև զայլս ի մարդկանէ, գյափշտակօղս և զանիրաւս և զշունս, կամ իբրև զայս մաքսաւոր. այլ պահեմ երկիցս ի շաբաթու, և տամ տասանորդս յամենայն ստացուածոց իմոց: Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ զաչսն ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր և ասէր. Աստուած քաւեսա զիս մեղաւորս: Ասեմ ձեզ, էջ սա արդարացեալ ի տուն իւր քան զնա: Զի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իւր՝ խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի: 14:

Փարոշ. խնդրեսցուք: Կեցս: Աչխ. Քամի ամենազօր և հրաշալի համբարձմանդ:

ՅԵՐԿՈՅԻՆ

Յիննէրորդ շաբթի յոգովին ի գրաւոր ևկեղեցոյն. Ե ակունքն ՍԱՂ. ԺԶ. կՅ. Համբարձաւ: Փխ. Ծափս: Ի ԸՆԾ: 711:

Գէր+ Ե աւետարան գաւառականն կարդա:

Եւ ապա ելանէն խաչե և աւետարանաս և ամենայն գործով ի գրաւոր սաղմոսէ

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս օրհնաբանեմք: 707:

Արդոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղաստիէոսի: ԺԹ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև իբրև կատարեաց (Յիսուս) զբանս զայսոսիկ,

փոխեցաւ ի Գալիլէէ՝ և եկն ի սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու։ Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնոսա անդ։ Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա և ասէին. Եթէ արժանի իցէ ումեք արձակել զկին իւր, քան ամենայն մեղս։ Պատասխանի եառ նոցա և ասէ. Չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա և ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան ի մարմին մի։ Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին։ Ընդ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեցէ։ Ասեն ցնա. Իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակել։ Ասէ ցնոսա. Մովսէս վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր, այլ ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս։ Բայց ասեմ ձեզ, զի ամենայն որ արձակէ զկին իւր՝ և ոչ վասն պոռնկութեան, և առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։ Ասեն ցնա աշակերտքն իւր. Եթէ այդպէս ինչ միասն իցէ ընդ այր և ընդ կին, լաւ է չառնուլ առնել։ Եւ նա ասէ ցնոսա. ոչ ամենեքեան բառական են այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է։ Զի են ներքինիք՝ որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս, և են ներքինիք՝ որ ի մարդկանէ եղեն ներքինիք, և են ներքինիք՝ որ զանձինս իւրեանց արարին ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. որ կարօղն է առնել՝ առցի։ Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի, զի ձեռն դիցէ ի վերայ նոցա և աղօթս արասցէ. և աշակերտքն նորա սաստէին նոցա։ Ասէ Յիսուս. Թոյլ առէք մանկտւոյդ՝ և մի արգելուք զդոսա գալ առ իս, զի այդպիսեացդ է արքայութիւն երկնից։ Եւ եդեալ ձեռս ի վերայ նոցա՝ գնաց անտի։ 15։

Եւ փռարիսեցիքն ընդառաքեան և ըսկսան։

Զինչ ըստուգ. Սուրբ խաչիս։ Ազգի. Պահպանեա։

Եւ ի գառնալն սկսանին ընթերկոյ ժամն։

Սրկնոսքն տղոյ. Եւ ևս խաղաղութեան։ Գառնայն. Օրհնութիւն և վառք։

Եւ ասէն խոնարհեցա և Ազրեցա։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Ո՞րըք արդեամբ եղաք նըմանութեան մանկո՞ւ քո ո՞րդի Աստուծոյ. արժանաւորեա ըզմե՞ո՞ վ՞ զկերպարանակից լինել քեզ փա՞ռաց թա՞գաւոր. ‖ քի՞ զա՞ զերկնացեն ե՞կեզեցիք սըրբոց ը զե՞րըզ հո՞գեւո՞ր: Ջհե՞ն մարդըն խաչանկից քեզ արարիր եւ ընկայարձոց մեզա՞ ցըչն չի՞չա՞ցեր. ազանուցեր ըզմե՞զ զկենարար փայտիւն յերկրի մահու եւ չիք արեա՞ն քո արդուցի՞ն ընդունե՞ղեր. քե՞: Վա՞ղն դըրնթեանդըզ քո անաւասածոյին մարդեղութեանդըզ հանուստարեցեր ըզմեզ մարմնո՞յ քո եւ ա՞րեան. պատարագաւըզ Հոր ի հո՞ւ՞ո աճնուչից. ըզմարմի՞նդ սո ի մէնջ. ե՞ւ հա՞մրաճա՞ր լուսափայլ ա՞մպո՞վք. յայտնեցար իչխանութեանց եւ պետութեանց սրբք հիանցեալ հարցանէին ե՞թէ այս ոչ է որ դիմաւո՞լ զայ յերուսաղէմ. եւ յիկեզեցւո՞յ քո ո՞ւսո՞ն ըզրատմանպատարիկ զիմաո՞ատուի՞նըն քո. քե՞:

Հեւ սրբ սաս.

Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս: Երէւ պատն: 706:
ՍԱՂ. Խ9. կՅ. Համբարձէք: փխ. Տեառն է: 715:
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ժ. 13:

Ա՛ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ մատուցանէին (առ նա) մանկունս՝ զի ձեռն դիցէ նոցա. իսկ աշակերտքն սաստէին այնոցիկ որ մատուցանէին: Իբրև եսես Յիսուս, բարկացեալ սաստկաց նոցա և ասէ. Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ ընկալցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ, ոչ մտցէ ի նա: Եւ առեալ զնոսա ի գիրկս՝ ձեռն եդ ի վերայ և օրհնեաց զնոսա: Եւ ընդ ելանելն նորա անտի ի ճանապարհ՝ աշխատասիրն ումն ընթացեալ ի ծունր իջանէր, հարցանէր զնա՝ և ասէր. վարդապետ բարի, զի՞նչ արարից զի

զկեանս յաւիտենական ժառանգեցից : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . զի ասես զիս բարի . չէք ոք բարի՝ բայց մի Աստուած . զպատուիրանս գիտես . մի՛ շնար , մի՛ սպանանես , մի՛ գողանար , մի սուտ վկայեր , պատուեա զհայր քո և զմայր : Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա . վարդապետ , զայդ ամենայն արարի ի մանկութենէ իմմէ , արդ զի՞նչ եա պակաս իցեմ : Եւ Յիսուս հայեցեալ ի նա՝ սիրեաց զնա և ասէ ցնա . մի ինչ պակաս է ի քէն . եթէ կամիս կատարեալ լինել , երթ զոր ինչ ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց . և ունիցիս գանձս յերկինս , և ա՛ռ զխաչն և կեա զկնի իմ : Եւ նա խժռեալ ընդ բանն՝ գնաց արտաւմ , զի ունէր ինչս բազումս : Եւ հայեցեալ Յիսուս յոյս կոյս՝ յայն կոյս Յիսուս , ասէ ցաշակերտան . զի՜արդ դժուարին է՝ որ զինչսդ ունին , մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ : Եւ աշակերտքն զարմացեալ էին ի վերայ բանիցն նորա . իսկ Յիսուս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և ասէ . որդեակք , որչափ դժուարին է յուսացեալոց յինչս՝ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ . դիւրին է մալեայ ընդ ծակ ասղան անցանել , քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել : Եւ նոքա առաւել եւս զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս . իսկ ո՞վ կարասցէ ապրել : Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս՝ ասէ . առ ի մարդկանէ այդ անհնարին է , այլ ոչ առ ի Աստուծոյ : 27 :

Ջ՜ղջղ . խնդրեսցուք : կնջս : Աչքի՜ . թագաւոր :

Ջ · ՈՒՐԲԱԹ · ԱՋ

ՅԱՒԹԱՒՈՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ծանր՜ումն միածնի Որդւոյ քո յերկինից . անբա՛ւակի՛ զրն անհո՛ղ մարմնացա՛ւ ի սրբոյ կուսէն աղնո՛ւթիւնաբա՛ր . ՚Ըրհնեալ Տէ՛ր Աստուած հարցըն մերոց : Ո՛ր վանքն յանցանացն Ադամայ նախահաւո՛ղ ձին . ի վերայ խաչին զինուորըն զեղարդեամբըն բանայր ըզկողմնհոս աղբիւրն . ՚Ըրհնեալ : Ո՛ր ընդմէն կոխեանց Քրիստո՛ս Աստուա՛ծ . ևս մե՛զ կեանս պարգևեսցես հրաշալի՛ յարութեամն իւրով . ՚Ըրհնեալ :

Գ· Ըզտէր ‖ Ա՛ր ոչ ինչ մեծանայն գործըք տեա՛ ան ըզտէր օրհնի՛ցէք : Ա՛յսօր խոցեաքն ի սիզոզէն . համեղ մատրնովըն քաղցրացոյց ըզճաչակայն ըզղաբնաւթիւն ա՛ր ս : Ա՛յսօր աչմով լուսոյ սիւն գնթանալ ի հրալից վիմէն . պահապանքըն պակուցեալ ի հրանկիզմանէ լուսոյն . ա՛ր ս : Ա՛յսօր հրաձեւ փայլակնաձայա . լոյսն աղեաց ըզդատաւորն ի հրաչագործըդ ը յայրաւթեանն ա՛ր ս :

ՄԵԾԱՑՈՒՑԷ Դ

Ծագումն հրաշալի որ անյայտ էր ի միջ : 251 :

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Ըզգեհ անպչհմք ծղօրմեալ մարդասէր : Ո՛ր էիցս էակ փառակից ընդ Հօր եւ սրբարչակից Հոգւոյն . խոնարհեալ ի մերս վէր աչռեր մարմին . ըզգեհ անպ : Ո՛ր զվնդուեանն ատուր զառնութեամբ լեզուն քաղցրացուցեր ըզճաչակ . զանանեալ ըզգեհ տէր աչռագակին . եւ մեք անպ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Փաղաւաձրեալ անճառելի յարութիւնըն Քրիստոսի : Ո՛ր կամաւ Հօր և Հոգւոյն ի վերայ քառասնիւրն պատարագեալ զանձն Աստուծոյ . փաղաւաձրեալ : Քրիստոնս անմահ թագաւորն հետազօտեալ ի զբժնխա . կամեցաւ զիչխանեն մեղսաներ զմահու գերբնակըն յԱդամայ կենդանագործեաց ի կեանս անմահ . փաղաւաձրեալ :

ՍԱՂ . Խ Զ . կՑ . Համբարձաւ : փխ . Ծափս հարեք : 711 :

Արբոյ Աստուածախս որ ըստ Ղուկասու : ԺԸ . 15 :

Աս Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Աստուցանէին (աս նա) և մանկտի զի մերձենայցէ ի նոսա . իբրև տեսին աչակերտքն՝ սաստէին նոցա : Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա աս ինքն՝ ասէ . Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ աս իս , և մի արգելուք զդոսա . զի այդ-

պիտացդ է արքայութիւն Աստուծոյ : Ամէն ասեմ ձեզ , որ ոչ ընդունիցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ , ոչ մտցէ ի նա : Եւ եհարց զնա ումն իշխան և ասէ . վարդապետ բարի , զի՞նչ գործեցից՝ զի զկեանսն յաւիտենական ժառանգեցից : Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ ասես զիս բարի . չիք ոք բարի , բայց մի Աստուած : Զպատուիրանսն գիտես . մի՛ շնար , մի՛ սպանաներ , մի՛ գողանար , մի՛ սուտ վկայեր , պատուեա զհայր քո և զմայր : Եւ նա ասէ . զայդ ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմէ : Իբրև լուաւ զայն Յիսուս , ասէ ցնա . միւս ևս պակաս է քեզ . զամենայն ինչ զոր ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց , և ունիցիս գանձս յերկինս , և եկ զկնի իմ : Նա իբրև լուաւ զայս , արամեցաւ . քանզի էր մեծատուն յոյժ : Իբրև նանես զնա Յիսուս արամեալ , ասէ . որպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին՝ մտանիցեն յարքայութիւն Աստուծոյ : Դիւրագոյն իսկ մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել , քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել : Եւ որ լուանն՝ ասէին . և ո՞ կարիցէ ապրել : Եւ նա ասէ . անհնարինք առ ի մարդկանէ՝ հնարաւորք են յԱստուծոյ : Եւ ասէ Պետրոս . ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն ինչ զմեր , և եկաք զկնի քո : Եւ նա ասէ ցնոսա . ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ ոք է՝ որ եթող զտուն , կամ զծնօղս , կամ զեղբարս , կամ զկին , կամ զորդիս՝ վասն արքայութեան Աստուծոյ , եթէ ոչ առնուցու բազմապատիկ ի ժամանակի յայսմիկ . և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ : Եւ առեալ զերկոտասանսն առանձինն՝ ասէ ցնոսա . ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ , և կատարեսցին ամենայն գրեալքն մարգարէիւք վասն որդւոյ մարդոյ . զի մատնեսցի հեթանոսաց և կատակեսցի , և հարկանիցեն և սպանանիցեն զնա , և յերիր աւուր յարիցէ : Եւ նոքա ոչ ինչ իմացան յայնցանէ , այլ էր բանն ծածկեալ ի նոցանէ , և ոչ գիտէին զասացեալսն : 34 :

Ք՝ՐՇ . Խնդրեսցուք : կեցո : ԱՂՂ . Քամ ամենազօր :

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ . ԽԶ . 48 . Համբարձաւ : ՓԽ . Ծափս հարէք : 711 :

Արբոյ Աստուածոյ որ ըստ Մատթէոսի։ ԺԹ. 16։

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ահա մատուցեալ ոմն (առ նա) ասէ. վարդապետ բարի, ի՞նչ բարի գործեցից՝ զի ընդունիցիմ կեանսն յաւիտենականս։ Եւ նա ասէ ցնա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ, մի է բարի. եթէ կամիս ի կեանսն յաւիտենականս մտանել, պահեա զպատուիրանսն։ Ասէ ցնա. զո՞րս։ Ասէ ցնա Յիսուս. զմի՛ սպանանիցես և մի՛ շնար, և մի՛ գողանար, և մի՛ սուտ վկայեր, պատուեա զհայրդ քո և զմայրդ. և սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո։ Ասէ ցնա պատանին. զայդ ամենայն պահեցի ի մանկութենէ իմմէ. արդ ի՞ւս իսկ պակաս իցեմ։ Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո և տուր աղքատաց. և ունիցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ։ Իբրև լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրտմեալ, զի ունէր ստացուածս բազումս։ Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն. ամէն ասեմ ձեզ, զի դժուարաւ մտցէ մեծատունն յարքայութիւն երկնից։ Դարձեալ ասեմ ձեզ, դիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել։ Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ, և ասեն. իսկ ո՞ կարիցէ ապրել։ Հայեցաւ ի նոսա Յիսուս և ասէ. առ ի մարդկանէ այդ անկար է, այլ առ Աստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր։ Յայնժամ պատասխանի Պետրոս և ասէ ցնա. աւասիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո, արդ ի՞նչ լինիցի մեզ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ, զի դուք որ եկիք զկնի իմ, ի վերածնդամ գալստեան յաթոռ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն Իսրայելի։ Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ զեղբարս կամ զքոյր կամ զհայր կամ զմայր կամ զկին կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ։ Բազումք եղիցին առաջինք յետինք, և յետինք առաջինք։ Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ի վարձու առնել մշակս յայգի իւր. և արկ վարձս մշակացն առաւրն դահեկան, և առաքեաց զնոսա յայգի իւր։ Եւ ելեալ ըն-

բարդ ժամու՝ եաես այլս դի կայնի դասարկք ի հրապա-
բակս, ասէ և ցնասս. երթայք և դուք յայգի իմ, և որ
ինչ արժան իցէ՝ ասց ձեզ. գնացին և նոքա: Եւ դար-
ձեալ ելեալ զվից ժամու, և զինն ժամու՝ արար նոյն-
պէս: Եւ զվեցասաներորդ ժամու ելեալ, եգիտ այլս՝ զի
կայնի դասարկ, ասէ ցնասս. ընդէր կայք ասս զօրս
ցերեկ դասարկ: Ասեն ցնա. զի ոչ ոք կալաւ զմեզ ի
վարձու. ասէ ցնոսս. երթայք և դուք յայգին, և որ
ինչ արժան է՝ առնուցուք: Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ ասէ
տէր այգւոյն ցգաւառապետ իւր. կոչեա զվշական՝ և
տուր նոցա վարձս, սկսեալ ի յետնոցն մինչև ցառաջին-
սն: Իբրև եկին որք զվեցասաներորդ ժամուն, առին
մէն մի դահեկան. եկեալ և առաջինքն՝ համարէին թէ
առելի առնուցուն. և առին մէն մի դահեկան և նոքա:
Իբրև առին՝ արանջէին գտանուտեառնէն և ասէին. թէ
զօքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հաւասարակորոս մեզ
արարեր զդոսա, որ դժանրութիւն աւուրն բարձաք և
զօթ: Նա պատասխանի եաե միոմ ի նոցանէ և ասէ.
ընկեր, չզրկեմ զքեզ. ոչ դահեկանի միջ ասկ արկեր
ընդ իս. առ զքոյդ և երթ. եթէ կամիմ յետնոցս տալ
որպէս և քեզ, եթէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմս ա-
ռնել զինչ և կամիմ, կամ թէ ակն քո չար է՝ զի ես ա-
ռատս եմ: Այսպէս եղիցին յետինք առաջինք, և առա-
ջինք յետինք. զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք են
ընտրեալք: ի. 16:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԶ

Որք անկակից եզաք նմանութեան մահու: 718:
Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս: Էջե- ժե-ն. 707:
ՍԱՂ. ԽԳ. կՅ. Համբարձէք: փխ. Տեառն է: 715:
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ժ. 28:

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Ակաա ասել (ցնա) Պետրս. աշխատասիկ մեք Թողաք
զամենայն, և եկաք զկնի քո: Պատասխանի եաե Յիսուս
և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ ոք է որ եթող գաւն,
կամ զեղբարս, կամ զքոյր, կամ զհայր, կամ զմայր,
կամ զորդիս, կամ զագարակս՝ վասն իմ կամ վասն աւե-
տարանին, եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ

ժամանակի տունս և եղբարս և քոյր և մայր և որդիս և ագարակս հալածանօք հանդերձ, և յաչխարհին որ գալոց է՝ զկեանսն յաւիտենականս։ Զի բազումք եղիցին առաջինք՝ յետինք, և յետինք՝ առաջինք։ Եւ էին ի ճանապարհի մինչդեռ ելանէին յԵրուսաղէմ. և երթայր Յիսուս առաջի քան զնոսա, և զարմացեալ էին որ ըզհետն երթային, և երկնչէին։ 32։

Բ-ԲՂՂ · ԽՆԴՐԵՑՈՒՔ ։ ԿԵՑՈ ։ ԱՀԵԼ ։ ԹԱՂԱՒՈՐ ։

Զ · ՇԱԲԱԹ · ԱԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Փառաւորելով զանուն քո սիրելի ‖ Ասացեալ հայհոյեցին մեզ։ Որ յանբակրկռնականն ի չծիլ առաքեցար. եւ անէր մարմին ի սըրտոյ կուռիցն Ասորւոց։ Որ չարչարեցար մարմնով վասն մեր. եւ բարձեր ըզմեղս մեր ի խաչափայտն Ասորւոյ։

Գ · ԸՂՁԻ՛ր օրհնի՛ցէք ‖ բարձր արարէք ըզնա՛ յաւիտեան։ Որ ի խաչին բեւեռիւքով Քրիստոս ըզմահ կոխեաց. եւ ըզնախանաւղձն ի ծառայութենէ մահու ազատեցոյց բարձր։ Որ ի գերեզմանի եղաւ որպէս մարդ. եւ ի հրեշտականց մըշտընջենաւորականց հօր քանդեցաւ բարձր։ Որ սակայն հիւացմամբ ըզպահանջականսն զարհուրեցոյց. եւ ըզտրտմութիւնն իւրոյն բիրըն փարատեցոյց բարձր։

ՄՆԱՑՈՒՄՍԷՆ ԴՉ

Ասացեալ է զերագոյն երկնից ցնծալ խորանն եւ անապատս. քանզի ծագեալ լոյսն ի հօրէ բնութենէն էից անետանելին պարգեւեաւ ի քոյմ յայրվայնի. ‖ հանգուցեր երգով ըզքեզ ըմբռնչա մեծացուցանեմք։ Գետքն փակեալ զքեզ եզեկիէլ յաւուրսն ծանոյց կոյս անապատս. ընդ որ եմուտ անետէն յհոյ.

Բանն անմնարմին որ ի Հօրէ եւ եկ մարմնով անխախտե-
լի ճամբով կոտանքեանդ. հոգեւոր։ Վերափոխակ ըզ-
քեզ ի յերկնային խորանան այսօր Որդիդ քո միածին.
ուստի եւ դա՞ւ առաքեցոյն եւ խնամատուն սուրբ կու-
սանացըն միաձայնելով գովէին ըզքեզ մայր անհարս-
նացեալ. հոգեւոր։

ՈՂՈՐՄԵՍ Դ

Ա՞նժամանակ կդ Ա՛ստուած ածնըակիզըն եւ անճա-
ռել. անուանդ սրբվըխեց. օր մէջ ընդ Հօր ծրհըս-
նալ բախտնեաս. ի յանբմնաժ հից. զգածուացեալ ծր-
հնաբանիչք եղեաք. ‖ Որդի Աստուծոյ փրկամբեաւ։
Որ առաքեցար ի Հօրէ եւ մարմնացար անճառապէս.
ի սուրբ կուսէն. հաճեցար ընդմիշ խաղաղ-
չին. ի յանձըն անջանալ փրկանակ գաղտապարտու-
թեան ըզ նա խանտեղծին. Որդի։ Որ բնակեան ցար
ի խաչին յաղագս մերոյ յարնցանցդ. փըրկիչ բոլո-
րիցդ. աշխատուր գնչըմիս ձախտիդ. զարթուածըս
դողացնուցեր. եւ ընկղմաւորըն խանարհցուցեր.
Որդի։ Որ ընդ մեռանըս համարելով զքաղուհին ըն-
կալար. բռվանդակելիք մնրմին վ. յարուցեալ յերը-
րիդ յաղթուր. հրեշտակացն աւետարանուս-
թեամբ. քանզի զեցար յաշակերտեալ կանայնցն. Որդի։

ՏԷՐ ՑՆՐՊՆԻՑ Դ

Զանձնառելի յարութիւնըն հրաշչացեալ հրեշտակըն
գոչէր առ կանայսն ասելով. յարուցեալ է Տէրն ի
գերեզմանէն։ Որ էակիցդ եմ ընդ Հօր գոչհանր յա-
րութիւն քո ի գերեզմանէն. սրբրատանեալ կանանցըն
խրնդութեամբ քարոզէին։ Յարեաւ Տէրն ի մեռե-
լոց. եւ ըզօրհնութիւնըս զքժոխոց խորտակեաց եւ զարգե-
լեանն ի նմա կորզեաց ըսքանչելի յարութեամբ իւրով։

ՍՍՂ · ԽԶ · ԿՅ · Համեմատեա : ՓԽ · Ծատիս : 711 :

Արբոյ Աբեսաբանիս որ ըստ Ղուկասու : ԺԸ · 35 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ եղև ի մտանելն (նորա) յերիքով՝ կոյր ումն նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ : Իրբև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն, հարցանէր՝ թէ զի՞նչ իցէ այն : Եւ պատմեցին նմա , թէ Յիսուս Նազովրեցի անցանէ : Ձաղաղեաց և ասէ . Յիսուս որդի Դաւթի, ողորմեաց ինձ : Եւ որ առաջին երթայինն՝ սաստէին նմա զի լռեսցէ . և նա ևս առաւել ազաղակէր . որդի Դաւթի , ողորմեաց ինձ : Ձտեղի առ Յիսուս , և հրամայեաց ածել զնա առ իւր . և իրբև մերձ եղև առ նա , եհարց զնա և ասէ . զի՞նչ կամիս դուն՝ զի արարից քեզ : Եւ նա ասէ . Տէր , զի բացցին աչք իմ և տեսից : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . Հայեաց, հաւատք քո կեցուցին զքեզ : Եւ առժամայն եսաես, և երթայր զհետ նորա և փառաւոր առնէր զԱստուած . և ամենայն ժողովրդեանն տեսեալ՝ տայր օրհնութիւն Աստուծոյ : Եւ մտեալ չրջէր ընդ Երիքով : Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ Զակքէոս . և նա էր մեքսապետ, և ինքն մեծատուն : Եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ Յիսուս , և ոչ կարէր ի բազմութենէն , զի կարճ էր հասակաւ : Եւ ընթացեալ յառաջ՝ ել ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա . քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր : Իրբև եկն ի տեղին , հայեցաւ ի վեր Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Զակքէ , փութա էջ այսօր ի տան քում արժան է ինձ տպանել : Փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ : Իրբև տեսին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել : Եկն եկաց Զակքէոս և ասէ ցՏէր . Տէր ահա զկէս ընչից իմոց տամ աղքատաց . և եթէ զոք զրկեցի , հատուցից չորեքկին : Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ . քանզի և սա որդի Աբրահամու է : Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն : Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին, յաւել առակ մի և ասէ, վասն մերձենալոյ նորա յԵրուսաղէմ, և համարելոյ նոցա թէ առժամայն յայտնելոց է արքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ . այր ումն ազնուական գնաց յաշխարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութիւն, և դառնալ : Եւ կոչեցեալ զծառայ

իւր՝ եա նոցա տան Միսա, և ասէ ցնոսա. յարգեցէք զայդ՝ մինչև եկից: Եւ քաղաքացիքն նորա առէին ցնա, առաքեցին հրեշտակս ցկնի նորա՝ և ասեն, թէ ոչ կա-
միմք Թագաւորել դմա ի վերայ մեր: Եւ եղև դառնալ նմա՝ առեալ զԹագաւորութիւնն. և կոչեալ զծառայն՝
որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ ո՛վ զինչ շահեցաւ: Եկն առաջինն և ասէ. տէր, Միսան քո՝ տասն Միսա արար: Եւ ասէ ցնա. ապնիւ ծառայ և բարի, զի ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր, լիցիր իշխանութիւն ունել ի վերայ տասն քաղաքի: Եկն երկրորդն և ասէ. Միսան քո արար հինգ Միսա: Ասէ ցնա. և դու լիցիր ի վերայ հինգ քաղաքաց: Եկն միւսն և ասէ. տէր, ահա Միսան քո զոր ունէի, ծրարեալ ի վարշամակի. երկնչէի ի քէն, զի այր տաժանակ ես. բառնաս՝ զոր ոչ եդիր, և հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր: Եւ ասէ ցնա. ի բերանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ, ծառայ անիրաւասա. գիտէիր թէ ես այր մի տաժանակ եմ, բառնամ՝ զոր ոչ եդի, և հնձեմ՝ ուր ոչ սերմանեցի: Եւ ընդէր ոչ եառուր զարծաթն իմ ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսօք պահանջէի: Եւ ասէ ցպատաւորսն. առէք ի դմանէ զՄիսան, և տարայք տուք այնմ՝ որ ունիցի զտասն Միսան: Եւ ասեն ցնա. տէր, ունի տասն Միսա: Ասեմ ձեզ. եթէ ամենայնի որ ունիցի տացի. և յայնմանէ որ ոչն ունիցի՝ և զոր ունիցին բարձցի ի նմանէ: Բայց զթշնամիսն իմ զայնոսիկ, որ ոչն կամէին զիս Թագաւորել ի վերայ նոցա, առէք այսր և սպանէք առաջի իմ: Եւ իբրև զայս ասաց, գնաց յառաջ՝ երանել յԵրուսաղէմ: ԺԹ. 28:

Գ՚ՐՔ. Խնդրեացուք: կենդ: Աչք. Գումարեցաւ:

ՅԵՐԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՑ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ճառիս: 711:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ի. 17:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Իբրև երանէր (Յիսուս) յԵրուսաղէմ, սա գերկու: 354:

ՄՆՍՑԻ Գ՚ՐՔԵՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գայոց ես:

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Թագաւոր գոլով քո յաչխարհ մեռեր ի քաղաքն։ 309։
ՍԱՂ. ԻԳ. ԿՅ. Համբարձէք։ ՓԽ. Տեառն է։ 715։
Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի։ ԺԵ. 32։

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն առաքեալն՝ սկսաւ ասել նոցա զինչ անցք անցանելոց էին ընդ նա. Թէ ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետին և դպրաց, և դատեսցեն զնա ի մահ, և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց, և կատակեսցեն զնովաւ, և հարկանիցեն զնա, և թքանիցեն ի նա, և սպանցեն, և յերիր աւուր յարիցէ։ Եւ երթային առ նովաւ Յակովբոս և Յովհաննէս՝ որդիքն Զեբեդեայ, և ասեն ցնա. վարդապետ, կամիմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք ի քէն՝ արասցես մեզ։ Եւ նա ասէ ցնոսա. զի՞նչ կամիք յինէն՝ զի արարից ձեզ։ Եւ նոքա ասեն ցնա. տուր մեզ՝ զի նստցուք մի յաջմէ քումմէ և մի յահեկէ ի փառսն քումմ։ Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ոչ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէք ընդունել զբաժակն՝ զոր ես ընդունելոց եմ, կամ զմկրտութիւնն մկրտել՝ զոր ես մկրտելոցն եմ։ Եւ նոքա ասեն ցնա. կարեմք։ Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. զբաժակն զոր ես ընդունելոց եմ՝ ընդունիջէք, և զմկրտութիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք. այլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց պատրաստեալ իցէ։ Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան բարկանալ Յակովբայ և Յովհաննու։ Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ ցնոսա. գիտէք՝ զի որ յանուանն իշխանքն են հեթանոսաց, տիրեն նոցա. և մեծամեծք նոցա իշխեն նոցա։ Ոչ նոյնպէս իցէ և ի ձերում միջի. այլ որ կամիցի ի ձէնջ մեծ լինել, եղիցի ձեր պաշտօնեայ. և որ կամիցի ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն ծառայ։ Քանզի և որդի մարդոյ ոչ եկն առնուլ պաշտօն, այլ պաշտել, և տալ զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց։ 45.

Բ–ղ. Խնդրեսցուք։ կեցո։ Աջմէ. Թագաւոր։

Է· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԲԶ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ Է

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՑՆԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս : Երե- գոռն : 706 :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Մեծաւ Հրաշ այս խորհուրդ . մանաւանդ թէ մեծ ի մեզ հասանել . զոր հոգւոց լուսաւորումն ի պաշտպանէն իւրմէ լսեանք . եթէ ուր է այսօր իմոյ գաղտն որ ի յերկինս : Քանզի ի յիւրմէն վերին . երկնաւորին որ ի յերկրէ . ըստ գաղտից երկնայնոցն ուրախութեամբ . ի հրեշտակացն ակնսեալ միով ի յաթոռն կամարեալ : Ուստի ի չորրորդէն դասէ . պաշտպան եղեալ լուսաւորչին . ի գանձն իւր փութացեալ ուրախութեամբ ուրեքնայոց . զոր հարցմամբ ի նմանէ տեղեկանայր մարմնով հրեշտակն : Եւ քանզի մեծ այս խորհուրդ . ի փրկութիւն բանաւորաց . հրեշտակաց եւ մարդկան առ հաստարակ կատարեալ . երկայնէնոյ սեռիցն ի միասին յարմարութիւն : Եւ զի չարժեալ նախանձու . երիցագոյնն զաւակին . ի զիւտ մխրճել եւ կորուսանել անառակին . հրամայէ Հայրն վերինն ուրախանալ ի միասին : Վասն որոյ եւ մեք . հանդիսացեալ ընդ նոսին . երգեսցուք օրհնութիւն հանապատակաց փրկողին . որ երարձ զխոտորութիւն և հանապատեանց զհաղորդութիւն :

† Այսօր ցընծայ եկեղեցի . երկրաւորաց եւ երկնայնոց . քանզի մեկնեաւն ի միմեանց ընտ նախահօրըն յանցանաց . միաւորի վերընտրն արարչական խնամարկու-

թեամբն : Ա՛յօր զԷմհին համայնից . իմանալեանց և ըզգալեանց . որ եւ ըզմարդն ի պատկեր իւր ստեղծ զանկեանն ի պատրանաց . ‖ օրհնե՛ցէք որդիք մանրկանն կանգնեալք երկրաթրթռ արարչութեամբն : Ո՛ր զհանդերձեալն խորհուրդ . Հոգւովն յայտնեաց առաքեղացն . եւ եկեալ կատարեաց Հօր եւ Հոգւոյ առաքմամբ. օրհ : Ո՛ր ի լրումն բոլորի . անօրինակաւն մեծ խորհրդոյն. ահեցեալ ան ի միջի փառաց առ Հայր վերհամարձաւ. օրհ : Զոր առնեալ Ա՛մենասծնին . ի հիացմանն ըզվերինան . բարբառելով ան առ միմեանս ԵՔԷ այս ոմ եկեալ յերկրէ . կարմրացեալ հանդերձիւ ի տիգամաց բըղխեալ կողէն :

Ի՛շխանութիւնք երկնից զա՛ր ըհնութեան առաքնեալ զելոն քո Քրիստոս. ընկեր ան ընկե՛ր ահրեալ անէ՛ին նվ է՛ սա Թագաւո՛ր փառաց : Ա՛ս է՛ մարմնացեա՛լ բանն Ա՛ստըւած որ ի խաչին բղմեցս բապան . եւ վերարացեալ փառաւ՛ք զայ յերկինըս ՏԷր հըզո՛ր գծրութեամբ իւրով : Ա՛ս է՛ որ ի գերեզմանէն յարեաւ և աւերեաց ըզդըժոխս . եւ վերհամրարձեալ փառաւ՛ք զայ ան Հայր ՏԷր կարող ի պատերազմի :

Ա՛յօր հրեշտակք ի յերկինս . ահրաբանան ընդ մարդկան. օրք լինեալ ի յերկնից տան ահեւթիս աշխարհի . ցընծացէ՛ք այսօր ‖ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց : Ա՛յօր զուարթանան ի վիմին . խըճկաբերից սուրբ կանանցն . փութով ձայնիւ ցընծութեամբ պատմել աշակերտացն ասելով . ցընծացէ՛ք այսօր Քրիստոս : Ա՛յօր վիմին հանուտոյ . եւ ցնվհանեալ սրբելոյ . ընդ հակառակս ընթացեալ ի գերեզմանն յարուցելոյն . զոր տեսեալ պատմէին Քրիստոս : Ա՛յօր եւ մեք զուարթացեալք . պայծառացուք ասմնիւս . ընդ հաչտութեանն

Աստուծոյ մի՛ մեանց սրկացո՛ւք զերկըս սիրոյն. եւ միաբա՛ն գոչեցո՛ւք Քրիստոս:

—Հրեշտակապետն դառնայ. յերկինից ի յերկիր վայրաբերեալ ի սպառ ոչընչացոյն Աստուծոյ: —Հրեշտակին ձայնիւ. ցընծայր կոյսըն սուրբ և ընթացեալ առ աշակերտըն պատմէր: —Կենդանին յարեաւ. զերկունըս մոռա՛ւ երկոյ և կեանքս պարգեւեաց աշխարհի:

—Յարո՛ւցեալ է Տէրն ի գերեզմանէն աչ հեղակերպ փա՛ղմամբ. պատմո՛ւեցաւ ա՛մէն վե՛մք. եւ երկիր սա՛ստեցաւ ի՞նչ, ի յահէ՞ զարթուա՛ծ մեծ կարապետի՞ն: —Ինչ հրեշտակն ի յերկինից ի գերեզմանի՛ն Տեառն. հրնչեցո՛ւցաւ ա՛մենքի՛ր. ըղձայն անհեղ գոչմանն փոզմա՞ն ի վերա՛յ գերեզմանե՞ն: —Ինչ եկեալ սուրբ կանանցն ի խընկել զմարմինըն Տեառն. եւ լուա՛լ ի հրեշտակի՛ն ա՛մէնի՛ն. եթէ յարեա՛ւ իմեռելո՞ց կենդանին յաւիտեանից:

ՀԳ. Ի՞նչ համբառնալ Բանին յերկինս և ի նըստուիլ ընդ աջմէ Հօր. զուարճացեալ առաքեալքն երկրպագեին. ‖ օրհնեալ լիով ըզՀայր զառաքող Հոգւոյն: Հա՞մ մեհաւատացեալ գոնդըք սըրտոյն ի վերնատունըն խաղաղարար. համբարձմամբ ա՛չաց ապաւէին Հոգւոյն. օրհնեալ լիով: Ցա՞նկարծանհան հընչմամբ հեղեալ կենդանարար աղբիւր լուսոյ. անանձնական կենաց լուսով զարդարեալ. որք օրհնեալ էին ըզՀայր:

ՀՆ. Ո՞ր ի հօրէ՞ առաքեցաք մարգանաքը կարող փըրկիչ. եւ ըզմեղուցեալ ըզմարդըն բըժըշկեցեր. ‖ ո՛ղորմեա՛ Տէր հրաժարելոյս զոր հրամիրեալ առ քեզ կոչեցեր: Ո՞ր ի խաչի՞ն բեւեռեցաք մարգանաքը կարող փըրկիչ. եւ ընդոծիլ անանգակաւն արեանըդ ցօղեցեր սիեզերաց. ո՛ղորմեա՛: Ո՞ր ըզգրժո՞խս առնըդ եցեր և ըզգեբեանըն

փըրկեցե՛ր . եւ զարգե՛ լեամբըն վերածեր ի յոյս կենաց ըն յաւիտենից . ողորմեա՛ տէր հրաժարելոյս զոր հրաւիրեալ ես քեզ կոչեցեր ։

ԾՆ· Ա՛յսօր բանն ի հօրէ՝ անմեկնելի՛ եւ անճառա՛լի խորհըրդո՛վ . ի ձե՛ռ՛ն ըն կո՛ւսական ներմուծիլ տնօրինեա՛ր յերկիր երեւեալ ։ Պա՛տճառ անժամանակ ի հո՛րէ՝ աներեսին ի կուսէ՛ . ի գի՛՛՛ր կըս մեր զըզուեցա՛ւ այսօր պարիւնն երկնի՛ եւ երկրի ։ Որ մանրեան ըզ՝ցնդանա՛՛ն և լուաց ըզմեզս աչխարհի՛ . զոր օրհնեմ՛՛՛ն անզնդար պարանոք ամենեսեան . զ՝ակիցըն հօր եւ հոգւո՛յն ։

Խշ· Ա՛յսօր նըչան յաղթող երեւեալ ի յերկրի . պայծառանացոյց ըզտիեզերս . զ՛՛՛ն յաղթութեան ետո՛ւր ըզխաչ քո տէր . ‖ անպրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամուդ՛ն ։ Փա՛յտ կենաց կանգնեա՛լ ի մէջ տիեզերաց . յոյս եւ ա՛պաւէ՛ն ազգի մարդկան . սա՛՛ պահեաց ըզմեզ յամենայն վըտանգէ՛ց մերոց . անպրեցուցանել ։

— Փառք Հօր ։ Յաղթող զօրութեամբ խաչի՛ քո պահեա՛ ըզմեզ Քրիստոս Ա՛ստըւած . որ տա՛րածեցեր ըզձեռնըս քո ի նմա՛ . եւ լուծե՛ր ըզկնիք դատապարտութեան յանցանաց մերոց . անպրեցուցանել ։

— Ա՛յժմ և միշտ ։ Ո՛տսոխ լըւեալ ի նմանէ զարժանաձայն պատասխանին՝ն . երթե՛ զգերեա՛ծ ազգ մարդկան ի գե՛րուզի՛՛ն արեամբ գնեցի՛ . յորմէ օրհնութի՛՛ւնք նըման ի փըրկեչո՛յս արեամբ նո՛ւա ։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԳ

Ա՛՛յսո՛՛ր արարիչդ արարածոց . որ նորահրաշ արարչութեամբ զարդարեցեր զհիւսիսի՛ . ‖ ըզքե՛զ բա՛՛րեբանեմք Ա՛ստուած հա՛՛յրըն մերոց ։ Ա՛՛յսո՛՛ր կենդանիդ

յաւիտե՛նից. ար ըզմեզ մեռանել բնութիւնս բանդա՛ցուցեր փառաւք յերկինս. ըզքե՛զ։ Ա՛մէն որ զառաքելս ընտրեալս ըստ յանցա՛նաց. զերանգոյն քան զառաջինն ընդ քե՛զ յաթոռ հօր հանդուցեր. ըզքե՛զ։

Գ. Ըզտէ՛ր ‖ օրհնեցէ՛ք և՝ ի՛ւ բարձր ա՛րարիք ընկա՛լ յանի՛տեան։ Յաղուդուրդք հեթանո՛սաց ո՛րք ընդ հրեշտակսն բարձրացա՛յք. որով զանեզա՛ն փառան ընկալա՛յք օրհնեցէ՛ք։ Քա՛հանա՛յք և պաշտօնեայք որք ընդ քրիստոնէսն զառեցա՛յք. ընդ նոսի՛ն համա՛ձայնեալք ո՛ր զա՛ռեցոյցն օրհնեցէ՛ք։

ՄՆԾԱՑՈՒՄՏԷ ԴԿ

Ա՛ռաւաւծածին մայր լուսոյ. արեգականն արդա։ 710։

Գինէրի ֆալտեան —— . Գառաք լուսեղէն։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴԿ

Ո՛ր բա՛նիւ բա՛նըդ չո՛ր. գո՛յացուցեր զիմանալի՛ապ. ի պաշտօ՛ն փառաց քոց և՛ էակից փառակցա՛ցդ. ‖ ա՛ղորմեա՛ մարդասի՛րդ ա՛ստ եր՛կրպ՛րդ բանաւո՛րացս։ Ո՛ր անճառ պարգեւո՛ք. քե՛զ զառաջի՛նըն լընուս. և՛ ի՛ ձեռն նոցա ո՛ր ի՛ խոնարհ քա՛ն ըզնոսա. ա՛ղորմեա՛։ Ո՛րով և՛ մե՛ք վե՛րջացեալքս. յաւիտեանա՛ն քո չնորհէ. նախանամո՛ք նոքօք գո՛ր ի՛ վերոյ քան զարժանն. ա՛ղորմեա՛։ Ա՛ման ա՛րո՛յ և՛ մե՛ք հանդի՛սացեալ ընդ նոսա. ա՛ճենե՛մք ցը՛նծութեամբ զհանապա՛տակաց ըզփըրկութի՛ւնն. վա՛յելեալք յանննախանձ առաւաւծայի՛ն քո՛ պարգեւս։

ՏԷՐ ՑՆՐՊՆԻՑ ԴԿ

Քա՛հանայապե՛տք ա՛ռաջի՛ն. հանդիսա անսխա բընութեանն. բանմա՛չեայ քե՛րթողք և՛ վե՛ցթեւեան՛ն սերովբէք. բարե՛խօս լերուք ա՛ռ Տէ՛ր հանդի՛սակից ձե՛ր ա՛ճնո՛ղացս։ Տէ՛ր բա՛ւթի՛ւնըք վերի՛ն. և՛ զօրութի՛ւնք հրեշտակի՛ն. իշխանութի՛ւնք վե՛հագոյնք և՛ քահանայապե՛տք

երկրնդր· ‖ բայց ևս ևս լերուք առ Տէր հանդիսակից ձեր ածնողացս : Հրէշտանակապիտոք երկնաւորք· եւ հրէշտակաց պինուտութիւնք· պետութիւնք բարձրացեալք ի քահանայապետութիւն երրնդր· բայց ևս : Որք ի ակըզբան վըրկութեանն· ի քոջ հովուբն յայտնութիւնն· անդրան հօտիցըն հովուաց ներգակելով երդէին· ընդ նոսին համաձայնեալ երգեմք եւ մեք զփառս ի բարձունս :

Զկնի Սուրբ Աստուածն Մեր· փրկել : Սր· Վասն լսելի: Քոհ· Օրհնութիւն : Ես ելանեն խոչե և սահպրանաս և ոչնայն ղբդրոս ի դոսրս , ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ

Թագաւոր գոյով քո յաչխարհ : Երե· պոռն : 309 :

Զկնի ՍԱՂՄՈՍ Ղե· ի ընե-

Կ8· Լերինք ցնծասցին առաջի Տեառն, զի գայ և հաստատել է Տէր ի դատել զերկիր :

Փե· Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր, զի աքան: 315:

ԸՆՔերցուած յերգոց երգոյն Սողոմոնի: Ջ. 9:

Ո՞վ է սա որ երևեալ է իբրև գառաւօտ , գեղեցիկ իբրև զլուսին, ընտիր իբրև զարեգակն, իբրև զհիացումն կարգեալ : Մաի ի պարտէզ իմ քոյր իմ հարսն , կթեցի զմուռս հանդերձ խնկօք իմովք· կերայ զհաց իմ մեղու իմով· արբի զգինի իմ կաթամբ իմով : Կերայք մերձաւորք իմ և արբէք· և արբեցարուք եղբօրարդիք իմ: Ես ննջեմ և սիրտ իմ արթուն կայ : Ո՞վ է սա որ ելանէ ապխտակացեալ· յեղեալ յեղբօրարդին իւր· ի ներքոյ խնձորոյն զարթուցից զքեզ· անդ երկնեաց զքեզ մայր քո· անդ երկնեաց որ ծնաւն զքեզ: Եղբօրարդին իմ էջ ի պարտէզ իւր ի տաչտս խնկոց· հովուել ի բուրաստանս, և ժողովել չուչանս: Ես եղբօրարդւոյ իմոյ և եղբօրարդին իմ ինձ , որ հովուէն ի մէջ չուչանաց· մինչև սիրեն լուսաւորեսցէ և սուտերքն չարժեսցին : Զայն եղբօրարդւոյ իմոյ առ դրանն : Ետ ինձ քոյր իմ, մերձաւոր իմ, աղաւնի իմ, կատարեալ իմ· զի գլուխ իմ լցաւ ցօղով , և վարսք իմ ի չաղից գիշերոյ : Դիր զիս

իբրև զինիք ի սրտի քումմ, իբրև զմատանի ի վերայ բազկի քո. զի հզօր է իբրև զմահ սէր: Նա պարիսպ և սոնինք իմ իբրև զաշտարակս, ես էի յաչս նորա՝ իբրև գտեալ խաղաղութիւն: Այգի եղև Սողոմոնի ի Բեհլմահեմ. եւ զայգին իւր ցպահապանան. բերցէ այր իբրաքանչիւր ընդ պտղոյ նորա հազարս արծաթոյ: Այգի իմ ինձ առաջի իմ. հազարք Սողոմոնի, և երկերիւրք պահապանաց որ պահեն զպտուղ նորա: Որ նստիզ ի պարտէզս, այլք անսան քեզ. զձայն քո լսելի արա ինձ: Ը. 13:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: կդ. 1:

Իսկ այս ոչ է որ զիմեալ գայ յեղովմայ: 484:

Գողոսի առաքելոյն յերրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս: թ. 24:

Զի ոչ եթէ ի ձեռագործ սրբութիւնան եմուտ Քրիստոս՝ յօրինակս ճշմարտութեանն, այլ ի բուն իսկ յերկինս՝ յանդիման լինել երեսաց Աստուծոյ վասն մեր: Ոչ զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ որպէս քահանայապետն որ մտանէր ի սրբութիւն սրբութեանցն ամի ամի արեամբ օտարաւ. ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել ի սկզբանէ աշխարհի. բայց արդ առասիկ մի անգամ ի կատարած յաւիտեանից յանդգնութիւն մեղաց իւրով պատարագաւն յայտնեալ է: Եւ զօր օրինակ կայ մեզ մարդկան մի անգամ մեռանիլ, և յետ այնորիկ դատաստան, նոյնպէս և Քրիստոս մի անգամ մատուցեալ պատարագ առ ի բառնալոյ զմեզս բազմաց. իսկ երկրորդումն առանց մեղաց յայտնեսցի այնոցիկ՝ որ ակն ունիցին նմա հաւատովք ի փրկութիւն: 28:

Զ-ին- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գաս ոգւոյ եւ:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԹ. 29:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղև իբրև մերձեցաւ ի Բեթփագէ և: 320:

Ո-ին- ե-ր-ի. Եւ ևս խաղաղութեան. վասն ի վերուստ:

եւ փեսեռնեփքին ջանփասպառն , և ղարս կոչին աշխարհի ։
Զինի Քարող · Սարր խաչիս ։ Աղջխ · Պահպանեա ։
Ի գառնալն յեկեղեցին ախոնին շնորհատուիծեալ ։
Քարող · խնդրեացուք ։ կեցո ։ Աղջխ · Քառ ամենազօր ։

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ · Խջ · կՅ · Համբարձաւ ։ փխ · Ծափս ։ 711 ։
Արքոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի ։ Ի · 29 ։
Տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Եւ յետանէն նոցա յերիքովէ՝ գնացին ղհետ նորա ժողովուրդք բազումք ։ Եւ ահա կոյրք երիս նստէին առ ճանապարհատն. իբրև լուան թէ Յիսուս անցանէ՝ աղաղակեցին և ասեն . ողորմեաց մեզ , Յիսուս որդի Դաւթի ։ Եւ ամբոխն սաստեաց նոցա՝ զի լռեացեն. և նոքա ևս առաւել ազաղակէին և ասէին. Տէր, ողորմեաց մեզ, որդի Դաւթի ։ Յանգի ած Յիսուս , կոչեաց զնոսա և ասէ . զինչ կամիք զի արարից ձեզ ։ Ասեն ցնա . Տէր , զի բացցին աչք մեր ։ Եւ գթացեալ Յիսուս մերձեցաւ յաչս նոցա , և վաղվաղակի տեսին և գնացին զհետ նորա ։ Իբրև մօտ եղեն յԵրուսաղէմ, և եկին ի Բեթփագէ մերձ ի լեառն ձիթենեաց , յայնժամ Յիսուս արձակեաց երիս յաշակերտացն իւրոց , և ասէ ցնոսա . երթայք ի գեօղ՝ որ առաջի ձեր է , և անդէն գտանիցէք էշ կապեալ և յատանակ ընդ նմին , լուծէք ածէք ինձ ։ Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ , ասացէք , եթէ տէառն իրեանց պիտոյ են . և վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա ։ Բայց այս ամենայն եղև , զի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ . Ասացէք դստեր Սիովնի . ահա թագաւոր քո գայ քեզ հեզ և հեծեալ յէշ և ի յատանակի իշոյ ։ Գնացին աշակերտքն , և արարին որպէս հրամայեաց նոցա Յիսուս . և ածին զէշն և զյատանակն , և արկին զնոքօք ձորձս , և նստաւ ի վերայ նոցա ։ Եւ բազում ժողովուրդք տարածէին զհանդերձս իւրեանց ի ճանապարհին , և այլք հատանէին ոստս ի ծառոց և տարածանէին ի ճանապարհին ։ Եւ ժողովուրդքն որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին . օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի , օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն . օրհնութիւն ի բարձունս ։ Եւ ի մտանելն

նորա յերուսաղէմ՝ զդրդեցաւ քաղաքն ամենայն, և ա-
սէ՝ ով իցէ սա: Եւ ժողովուրդքն ասեն. սա է մարգա-
րէն Յիսուս՝ որ ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց: Եւ եմուտ
Յիսուս ի տաճարն, և հնձան արտաքս զամենեսեան, որ
վաճառէին և գնէին ի տաճարի անդ. և զսեղանս հա-
տուփառուացն կոթծանեաց և զաթոռս ապատնէվաճա-
ռացն: Եւ ասէ ցնոսա. գրեալ է, տուն իմ տուն աղօ-
թից կոչեցի. և դուք արարէք զդա այրս աւազակաց:
Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք ի տաճարին, և բը-
ժշկեաց զնոսա: Իբրև տեսին քահանայապետքն և դը-
պիրք զհրաշելիսն զոր արար, և զմանկտին որ ազա-
դակէին ի տաճարին և ասէին՝ օրհնութիւն որդւոյ Դաւ-
թի, բարկացան և ասեն ցնա. լսես զինչ ասեն դոքա:
Այո ցնոսա Յիսուս. այո. չիցէ ընթերցեալ ձեր՝ եթէ ի
բերանոյ տղայոց և ծնդիկանց կատարեցեր գօրհնու-
թիւն: Եւ թողեալ զնոսա՝ ել արտաքոյ քաղաքին ի Բե-
թանիա, և անդ ագաւ: ԻԱ. 17:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Ի յարութեան յաւուր զատաւան: Էջէ՛ գոռն: 310:
Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս: Էջէ՛ գոռն: 706:
ՍԱՂ. ԻԳ. կՅ. Համբարձէք: փԽ. Տեառն է: 715:
Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ժ. 46:
Վասն զատաւան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
Եւ զան յերիքով. և ընդ ելանելն նորա յերի: 317:
Քարոզ. Խնդրեացուք: կնցո: Աչքն. թագաւոր:

Է. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԲԿ

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ Դկ

Ո՞ր զամենագօր գօրութիւնդդ քո ցուցեր ի Բաբե-
լոնի. փըրկելով զերիս մանկանցն ի հնոցին ‖ ըզքո զ
ճրհնի՞մք Ասարիա՞ն համբոյրն մերոց: Ո՞ր ըզբազ-
մանգեղ ներթողութիւնդդ քո ցուցեր. զօրանց երկնաւորաց
տանջելով զբազմակերս քո՞ ի խաչին. ըզքո զ: Ո՞ր ըզ-

բազմանգիւթ ողորմութիւնդ քո ցուցեր. ա՛ռ ա՛զգըս մարդկան. թանդելով ի սիրտ երկրի զի զմահու բարձցես ի երկիւղ ըզքո՛ զ օրհնե՛մբ Աստուա՛ծ հա՛րցըն մեր։

Գ· Ը՞զՏէր օրհնե՛ցէ՛ք ‖ բարձր արարէ՛ք ընդա՛ յա՛ւիտեա՛ն։ Բանն անե՛զական՝ խոնարհեալ ի հոգե՛ղէն գոյացութի՛ւնս. համբե՛րեալ չարչարանաց զմա՛հ խաչի՛ ի յանձն է՛ա՛ բարձր։ Ել ի՛ջեալ ի գերեզմա՛ն անապական և անո՛ւրը մարմնո՛վ. յարո՛ւցեալ յերրորդ աւո՛ւր լո՛յս ծագեցոյց տիեզե՛րաց. բարձր։ Ո՛ւմ հրեշտակապետն ի՛ջեալ ի գերեզմանըն կենսատուի՛ն. աւե՛տէր առ սո՛ւրբ կանայս Տէ՛ր յարեա՛ւ ի մեռելո՛ց բարձր։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Աստուածածնի՛ մայր և կոյս. ծագօղ արեգա։ 281։

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Յա՛րեաւ երեւե՛ցաւ ա՛ռաքելոյն. եւ մե՛զ փըրկիչ ո՛ղորմեա։ Քո՛ զ Քրիստոսի՛ թագաւորիդ անմահի՛. երկի՛ւղապահութե՛մբ և ղայրութի՛ւնդ քո՛ վարա՛ւորե՛մբ։ Փա՛ռըք փըրկո՛ղի՛դ եւ Միածնի՛դ անմահի՛. փըրկեա՛ զմա՛ղուխդըն քո՛ զոր ընտացար պատուակա՛ն արեամբըդ քո՛ սըրբոյ։

ՏԷՐ ՑՆՈՐԿՆԻՑ Դ

Յո՞րժամ ակին՝ ի՛ գերեզմանն. ի՞ւղարբեր կանայքն եւ բերի՛ն ըզխա՛ւնկան ի խընկել. գա՛ղտնապա՛կան մարմի՛նն։ Յո՞րժամ հրեշտակն աւե՛տարանէր. յա՛ւրեա՛ւ Քրիստո՛ս պատմեցէ՛ք աշակերտացն զյարութի՛ւնըն Տեառն։ Ի՛ւր նոցա զարհո՛ւրեա՛լ վասն աշխարհին տեւելոյն. պա՛տմէ՛ին աշակերտացն գահո՛ւիքն տեսլի՛ւ։

ՍԱՂ· Խշ· կՁ· Համարձա։ փխ· Ծագեա հարեք։ 711։

Սրբոյ Աւետարանեա որ ըստ Ղուկասու։ ի· 1։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եղեւ ի միում աւուրցն յայնցանէ, մինչդեռ ա՛ստ-

ցանէր զժողովուրդն ի տաճարի անդ և աւետարանէր, հասին ի վերայ քահանայապետքն և գպիրք ծերովքն հանդերձ, և ասեն ցնա. ասա մեզ՝ որո՞վ իշխանութեամբ գործես դու զայդ, կամ ո՞վ է որ քեզ զայդ իշխանութիւն: Պատասխանի եառ և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես զձեզ բան մի, և ասացէք ինձ. մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնից էր՝ եթէ ի մարդկանէ: Եւ նոքա խորհեցան ի միտս իւրեանց և ասեն. եթէ ասեմք յերկնից, ասէ՝ իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ առնեն զմեզ. զի հաստատեալ է ի միտս զՅովհաննէ թէ մարգարէ է: Եւ պատասխանի եառն՝ չգիտել թէ ուստի իցէ: Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. և ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: 8:

Բ–ղ. Խնդրեցաւք: կեցո: Աղ–. Քանի ամենազօր:

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. թՀ. կՅ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ճափա: 711:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԱ. 18:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ այդուհետև իբրև դարձաւ անդրէն ի քաղաքն՝ քաղցեաւ, և տեսեալ թզենի մի ի վերայ ճանապարհին, եկն ի նա, և ոչ ինչ եգիտ ի նմա՝ բայց միայն տերև: Եւ ասէ ցնա. մի այսուհետև ի քէն պտուղ եղիցի յաւիտեան: Եւ առժամայն չորացաւ թզենին: Իբրև տեսին աշակերտքն՝ զարմացան և ասեն, թէ զի՞նչ վաղվաղակի ցամաքեցաւ թզենին: Պատասխանի եառ Յիսուս և ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս և ոչ երկմտիցէք, ոչ միայն թզենւոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ և լերինդ ասիցէք՝ բարձիր և անկիր ի ծով, եղիցի: Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք՝ առնուցուք: Եւ իբրև եկն ի տաճարն, մատեան ա՛ւ նա՝ վինդեռ ուսուցանէր՝ քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասեն. որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ եառ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ: Պատասխանի եառ Յիսուս և ասէ ցնոսա. հարցից և ես զձեզ բան մի. զոր թէ ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: Մկրտութիւնն Յովհաննու

ասաք էր, յերկնից թէ ի մարդկանէ : Եւ նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին. եթէ ասեմք՝ յերկնից, ասէ ցմեզ. իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք՝ ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդենէն. զի ամենեքեան զՅովհաննէս իբրև զմարգարէ ունէին : Պատասխանի եւ ասեն Յիսուսի և ասեն. ոչ գիտեմք : Այլ ցնոսա և նա. և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս : Բայց զիարդ թուի ձեզ. առն միոջ էին երկու որդիք, և մատուցեալ առ առաջինն՝ ասէ. որդեակ, երթ այսօր գործեա յայգւոջ : Նա պատասխանի եւ ասէ. երթամ տէր, և ոչ չոգաւ : Մատեաւ և առ միւսն, և ասէ նոյնպէս. Նա պատասխանի եւ ասէ. ոչ կամիմ. բայց յետոյ զղջացաւ և չոգաւ յայգին : Արդ ո՞ յերկոցունց արար զկամս հօրն : Ասեն. յետինն : Այլ ցնոսա Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ, զի մաքսաւորք և պոռնիկք յառաջանան քան զձեզ յարքայութիւն երկնից : Զի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան, և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւորք և պոռնիկք հաւատացին նմա, և դուք տեսէք՝ և ոչ զղջացարուք յետոյ հաւատալ նմա : 32 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Որք անկակից եղաք նմանութեան մահու քո : 718 :
Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս օրհնութեամբ : 707 :
ՍԱՂ. Ի. ԿՅ. Համբարձեալ : ՓԽ. Տեառն է : 715 :
Արդ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի, ԺԱ. 12,

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ի վաղիւ անդր մինչդեռ ելանէին ի Բեթանիայ քաղցեաւ. և հանս թզենի մի ի բացուստ տերևալից, և եկն թէ գտանիցէ ինչ ի նմա. և իբրև եկն ի նա, ոչ ինչ եգիտ՝ բայց միայն տերև. զի ոչ իսկ էր ժամանակ թզոյ : Պատասխանի եւ ասէ ցնա. մի ևս ոք յաւիտեան ի քէն պտուղ կերիցէ : Եւ լսէին աշակերտքն նորա : Գան յԵրուսաղէմ. և մտեալ ի տաճարն՝ սկսաւ հանել զվաճառականան և զգնօղս՝ որ էին ի տաճարին. և զսեղանս հաւատավաճառացն գրուեաց, և զաթոռս ապստնէվաճառացն կործանեաց. և ոչ թողոյր՝ եթէ ոք անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն : Ուսուցանէր զնոսա և ասէր. գրեալ է, թէ տունդ իմ տուն աղօթից կոչեցի

ամենայն հեթանոսաց. և դուք արարէք զդա այրս ա-
ւազակաց: Լուան քահանայապետքն և զգիրք, և խըն-
դրէին թէ արդէս կորուսցեն զնա, բայց երկնչէին ի նմա-
նէ. զի ամենայն ժողովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն
նորա: Եւ իբրև երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան զքաղաքն
ելանէին: Եւ մինչ դեռ այգուցն առ նովաւ անցանէին,
տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց. յիշեաց Պետրոս՝
և ասէ ցնա. ռաբբի, ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր՝
ցամաքեցաւ: Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա.
եթէ ունիցիք հաւատս առ Աստուծոյ, ամէն ասեմ ձեզ, որ
զ՚ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձիր և անկիր ի ծով, և
ոչ երկմտիցէ ի սրտի իւրում, այլ հաւատայցէ թէ զոր
ասէն լինի, եղիցի նմա զոր ինչ և ասիցէ: Վասն այ-
սորիկ ասեմ ձեզ. ամենայն ինչ զոր ինչ ազօթս ա-
րարեալ խնդրիցէք և հաւատայցէք թէ առնուցուք, եղի-
ցի ձեզ: Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ
ունիցիք ինչ զումեք. զի և հայրն ձեր որ յերկինս է,
թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր: (Զի եթէ դուք ոչ թողու-
ցուք, և ոչ հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ զյան-
ցանս ձեր:) 26:

Քարշ. խնդրեցուք: Կեցո: Աղքս. թագաւոր:

Է. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԳՋ

ՅԱՌԱՋՈՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ո՞յսօր ցընծան երկինք եւ երկիր յարութեամբ
քո Տէր Աստուած հարցըն մերոց: Ո՞յսօր նորո-
գիցաւ տիեզերք ամենայն յարութեամբ քո: Ո՞յսօր
հրեշտակապետական առեալ բանիք զյարութիւն քո:

Գ. Ընդէր օրհնեցէք ‖ բարձր արարէք ընդեմ յաւի-
տեան: Որ չարչարանաւք խաչին փրկեցաք զտիեզերս.
և հեղմամբ արեանն իւրով զթզուխիւն մեզ չընդու-
հաց բարձր: Որ երեքօրեայ թաղմամբ զդատ
ապրեցաք. և յարութեամբն իւրով զյարութիւն մեզ
պարգեւեցաք բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՑԱԼ ԴԿ

Աստուածածին սուրբ կոյս անհարանացեալ : 286 :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՞ր ըզկնի՞պարան՝նըս մանհացո՞ւ բընա՛թեան ապդի մարդկան. յանձն առեր Աստուած բան՝եղ Հ՝ակից Հօր· եւ եկիր կամաւ ի խաչ : Ո՞ր ի վերայ նախանաւեղծին ըզմեռանե՛լ յանձն առե՛ր . համբերե՛լով չարչարանաց ի խաչին բարձրացար բանըզ գոյակից Հօր. եւ իմիր ի գերեզման՝ն : Ո՞ւ յերբո՛ւդ առա՛ր յարեար զմահու լուծեր զիշխանութի՛ւն . աբձակելով զըմբըռնեալսն ի նմանէ բանըզ փառակից Հօր . եւ նըստար ընդ աջմէ Հո՛ր :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ի՞չ հրէշտակն յերկնից աւետաւո՛ր երջանիկ եւ սո՛ւրբ կանանցըն քարոզէ՛ր անե՛ղով. ‖ եւ ձեռ՛ն վերըմո՛ւտքն լոյսըն ծագեա՛լ ի յարեւարէ : Այսօր ան՛սիլ ահեղակե՛րպ հրէշտակապետ՛ն մերձեալ ի գե՛ղեղ վիճուածանցն . այսօ՛ր սըրտաբե՛կեալ պահա՛պանացըն գարհուրեա՛լ մեռանե՛լն . եւ : Այսօր ցընծա՛յ Երուսաղէմըն վերի՛ն. այսօ՛ր ցընծայ Սիո՛ն մայր եկեղե՛ցի քանզի փըրկիչըն մեր յարեա՛ւ և աւերեա՛ց ըզդըժո՛խս. եւ մե՛ռա՛ւ վերըմո՛ւտքն լոյսըն ծագեա՛լ ի՞ Հօրէ :

ՍԱՂ . ԽԶ . ԿՅ . Համբարձաւ : ՓԽ . Ցարխ : 711 :

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ի · 9 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Ակաւ ասել առ ժողովուրդն զառակս զայս. այր ոմն ազնկեաց այդի , և եհ զնա մշակաց . և ինքն գնաց նապարհ ժամանակս բազումս : Եւ ի ժամու առաքեաց առ մշական ծառայ , զի ի պտղոյն տացեն նմա . և մշակքն զան հարին զնա՝ և արձակեցին ունայն : Եւ յաւել միւս ևս ծառայ յղել . նոքա և զնա ևս զան հարին , անարգեցին և առաքեցին ունայն : Եւ յաւել զեր-

բորդն առաքել. նոքա և զնա վիրաւորեցին, և հանին արտաքս: Ասէ տէր այգւոյն. զի՞նչ արարից, առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թերևս ի տանէ պատկառեսցեն: Իբրև տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս և ասեն. սա է ժառանգն. սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժառանգութիւնն. և հանին զնա արտաքս քան զայգին և սպանին: Արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր այգւոյն. ո՞չ սպաւքէն գայցէ և կորուսանիցէ զմշական զայնոսիկ, և տայցէ զայգին այլոց: Իբրև լուան՝ ասեն. քաւ, մի՛ լեցի: Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա ասէ. իսկ զի՞նչ իցէ այն որ գրեալն է՝ եթէ վէմն զոր անարգեցին շինօղքն, նա եղև գլուխ անկեան: Ամենայն որ ընդհարցի ընդ վէմս ընդ այս՝ խորտակեսցի, և յորոյ վերայ անկցի՝ հոսեսցէ զնա: Եւ խնդրէին զպիրքն և քահանայապետք արկանել ի նա ձեռս ի նմին ժամու, և երկեան ի ժողովրդենէն. զի գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն զայն: Եւ ապա ապաւեցին, և առաքեցին դաւճանս կեղծաւորեալս՝ զանձինս առ արդարս ունել, զի ըմբռնեսցին զնա բանիւք, առ ի մատնել զնա պետութեան և իշխանութեան դատաւորին: Հարցին զնա և ասեն. վարդապետ, գիտեմք եթէ ուղիղ խօսիս և ուսուցանես, և ոչ առնուս ակն. այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արժա՞ն է մեզ կայսեր հարկս տալ՝ թէ ոչ: Եւ նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նոցա՝ ասէ ցնոսա. ցուցէք ինձ զդահեկանն: Եւ նոքա ցուցին: Եւ ասէ. զո՞ր պատկեր և գիր ունի: Պատասխանի և ասեն և ասեն. կայսեր: Եւ նա ասէ ցնոսա. արդ երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւք առաջի ժողովրդեանն, և զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին: 26:

Բ—ղ. Խնդրեսցուք: Կեցո: Աչք+. Գում ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՅ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ճառս: 711:

Արեայ Ակեսարանից որ ըստ Աստիճանաց: ԻԱ. 33:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ամէն առակ լուարուք. այր մի էր տանուտէր՝ որ տընկ-

կեաց այգի, և ցանգով պատեաց զնա, և փորեաց ի նմա հնձան, և չինեաց աշտարակ. և եառ զնա ցմշակս, և գնաց ի տար աշխարհ: Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս իւր առ մշակսն՝ առնուլ զպտուղս նորա. և կալեալ մշակացն զծառայս նորա, զոմն առնէին, զոմն սպանանէին, զոմն քարկոծեցին: Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինսն, և արարին նոցա նոյնպէս: Ցետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր, և ասէ. Թերևս ամաչեցեն յորդւոյ առաքելոյ իւրմէ: Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին, ասեն ընդ միմեանս. սա է ժառանգն. եկայք սպանցուք զսա, և կալցուք զժառանգութիւնն նորա: Եւ առեալ Հանին զնա արտաքոյ քան զայգին, և սպանին: Արդ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն, զի՞նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ: Ասեն ցնա. զչարսն չարաւ կորուսցէ, և զայգին տացէ այլոց մշակաց, որք տայցեն նմա զպտուղս ի ժամու իւրեանց: Ասէ ցնոսա Յիսուս. չիցէ՞ երբեք ընթերցեալ ձեր ի գիրս. զվէմն՝ զոր անարգեցին շինօղք, նա եղև գլուխ անկեան. ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի յաչս մեր: Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ, զի բարձցի ի ձէնջ արքայութիւնն Աստուծոյ, և տացի ազգի որ առնիցէ զպտուղս նորա: Եւ որ անկցի ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ փշրեսցի, և յոյր վերայ անկցի՝ հասեսցէ զնա: Իբրև լուան քահանայապետքն և դպիրք և փարիսեցիք զառակս նորա, գիտացին թէ վասն նոցա ասաց: Եւ խնդրէին զնա առնել, բայց երկեան ի ժողովրդոցն. քանզի իբրև զմարգարէ ունէին զնա: 46:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Որք անկակից եղաք նմանութեան մահու: 718:

Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս: Երէք պատ: 706:

ՍԱՂ. ԻԹ. ԿՁ. Համբարձէք: փխ. Տեառն է: 715:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԱ. 27:

Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Գան միւսանգամ յԵրուսաղէմ. և մինչդեռ ի տաճարի անդ զգնայր, գան առ նա քահանայապետքն և դպիրք և ծերք, և ասեն ցնա. որո՞վ իշխանութեամբ առնես զայդ, և ո՞վ եառ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ: Պատաս-

խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես զձեզ բան մի, տուք ինձ պատասխանի, և ես տացից ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: Մկրտութիւնն Յովհաննու յերկնից էր՝ թէ ի մարդկանէ, տուք ինձ պատասխանի: Խորհէին ընդ միմեանս և ասէին. եթէ ասեմք եթէ յերկնից, ասէ ցմեզ՝ իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. այլ եթէ ասեմք՝ ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդենէն. զի ամենեքեան զՅովհաննէս՝ թէ մարգարէ էր: Պատասխանի ետուն և ասեն ցՅիսուս. չգիտեմք: Եւ Յիսուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ. և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս: Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք և ասել. այր մի տնկեաց այգի, և ած շուրջ զնովաւ ցանդ, և գուբ հընձան փորեաց և շինեաց աշտարակ, և ետ զնա գիշակս և գնաց ի տար աշխարհ: Եւ առաքեաց առ մշակսն ի ժամանակի ծառայ մի, զի ի մշակաց անտի առցէ ի պտղոյ այգւոյն. և նոցա կալեալ՝ զան հարին զնա, և արձակեցին ունայն: Յարձեալ առաքեաց այլ ծառայ, և զնա կատաղեսառեցին՝ և արձակեցին անարգեալ: Եւ յարձեալ այլ առաքեաց, և զնա սպանին. և զբազումս այլս, զոմանս՝ հարկանէին, և զոմանս՝ սպանանէին: Ապա որդի մի էր իւր սիրելի, զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ, և ասէ. թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ սասի իմմէ: Իսկ մշակքն իրրև տեսին զնա զի գայր, ասեն ցմիմեանս. սա է ժառանգն. եկայք սպանցուք զսա, և մեր լիցի ժառանգութիւնն. և կալեալ զնա սպանին, և հանին արտաքոյ այգւոյն: Արդ զինչ արասցէ տէր այգւոյն: Եկեսցէ և կորուսցէ զմշակսն, և տացէ զայգին ի ձեռս այլոց: Եւ ոչ զգիրն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր, թէ զվէմն զոր անարգեցին չինօղքն, նա եղև գլուխ անկեան. ի Տեառնէ եղև այս, և է սքանչելի յաչս մեր: Եւ խնդրէին զնա ունել, և երկեան ի ժողովրդենէ անտի. զի գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն. և թողին զնա և գնացին: Եւ առաքեն առ նա զոմանս ի փարիսեցւոց անտի և ի հերովդիանոսաց, զի զնա որսասցեն բանիւ: Եւ նոքա եկեալ հարցանէին զնա նենգութեամբ և ասէին. վարդապետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և ոչ ինչ փոյթ է քեզ զումեքէ. զի ոչ հայիս յերեսս մարդկան, այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես.

արդ ասա մեզ, արժա՞ն է հարկս տալ կայսեր՝ եթէ ոչ. տացո՞ւք՝ թէ ոչ տացուք: Եւ Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա, ասէ ցնոսա. ընչ փորձէք զիս կեղծաւորք. բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից: Եւ նոքա բերին. և ասէ ցնոսա. ո՞ր է պատկեր այս կամ գիր: Եւ նոքա ասեն ցնա. կայսեր: Պատասխանի եառ Յիսուս և ասէ ցնոսա. երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Եւ զարմացան ընդ նա: ԺԲ. 17:

Փորձ. Խնդրեցուք: Կեցո: Աղքատ. Թագաւոր:

Է · ՀՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԳԿ

ՅԱՒԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Փառաւորեա՛լ է անո՛ւն քո առաքեալդ. տէ՛ր, որ ամենայն հա՛րցըն մերոց՝ ո՛ր ի բանձնելս քո ընկա՛կեալդ է՝ և. եւ հայիս յարքայութիւնդ քո քաղցրութեամբ. փառաւորեա՛լ: Ո՛ր ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկան շրջեցա՛ր թագաւո՛ր յաւիտենից. փառաւորեա՛լ:

Գ · ԸՂՁԻՍ ‖ Ա՛մենայն արարած ծրհըշնե՛ ձեզ. և բա՛ռդ արարո՛ղ զի՞ կեալըն ի վերկութի՛ւն մարդկա՛ն: Ո՛ր էակից է՝ Հո՛գ եւ սուրբ Հո գւո՛յն. ի յերկրի երեւեցա՛ւ ամենայն: Ո՛ր հրեշտակացն անեռանդնելի՛ն է. ի վերա՛յ խաչին տեսա՛ւ ամե: Ո՛ր սրովբէից անհամանելի՛ն է. ի զերե՛զմանի կո՛դալ ամե: Ո՛ր քրովբէից անխմանալի՛ն է. ի յերրո՛րդ աւուր յարեա՛լ ամե:

ՄՆԱՑՈՒՄՍՑՔ ԴԿ

Ջքեզ Աստուածածին. ազբիւր անապատ լուսոյն: 282:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴԿ

Թո՛ւնս իմ Աղո՛ւոհ բանի՛ եղեալ ինձ Աստուա՛ծ: Ո՞ր ի հօրէ՛ ածա՛կեցար անբաւիկըն ո՛րդի՛ և ի սրբոյ կուսէն ծընա՛ր ազ: Ո՞ր ի խաչի՛ն բեւեռեցար Աստուածա՛ծ բանդ·

և ի չծրէ՞ ոչ մե՛կնեցար. ո՞ղ: Ո՞ր ի գերե՞զմանի՞ եղար. թաղաւոր անմահ և ի յերրորդ աւուր յարեար. ո՞ղ: Ո՞ր ի յերկի՞նս համբարձար. ամենակարող և ընդ ա՛ջմէ՛ չծր նըստար. ո՞ղ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

—Հրեշտակացըն դաւաքն. յերկնից ի յերկիր վայրաբերեալ ի սպա՛ն ՈՒրուհայն Աստուծոյ: —Հրեշտակին ձայնիւ. ցընծայր կո՛յսըն սո՛ւրբ և ընթացեալ առ աշակերտըն պատմէր: —Կենդանին յարեա՛ւ. զի՛ կո՛՛նըս մահո՛ւ երկեայ և կեանըս պարգեւեաց աշխարհի:

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՑ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ծափս հարէք: 711:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ի. 27:

Աւ ՏԷՐՆ մեր Յիսուս Քրիստոս

Աստուածեալ ումանք ի սպզուկեցւոցն, որք հակառակէին չլինել յարութիան, հարցին ցնա և ասեն. վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ. եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի՝ ունայ իցէ կին, և անորդի իցէ, զի առնուցու եղբայր նորա զկինն, և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում: Եղե եօթն եղբարք էին. և առաջնոյն առեալ կին, մեռաւ անորդի. ա՛ռ զնա և երկրորդն, մեռաւ և նա անորդի. ա՛ռ զնա և երրորդն, նոյնպէս և եօթանեքեան, և ոչ թողին որդիս. մեռաւ և կինն. արդ ի յարութիանն ո՛ւմ ի նոցանէ լինիցի կին. զի եօթանեքեան կալան զնա կին: Պատասխանի եա՛ւ նոցա Յիսուս և ասէ. որդիք աշխարհիս այսորիկ կանայս առնուն և արանց լինին, իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հասանել և յարութիանն ել ի մեռելոց, ոչ կանայս առնուն և ոչ արանց լինին, փանդի և ոչ մեռանել եա՛ւ կարեն, զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և որդիք Աստուծոյ. փանդի յարութեան որդիք են: Այլ զի յառնեն մեռեալք, և Մովսէս գուշակեաց ի մարենաւն, որպէս ասէ զՏէառնէ Աստուծոյ Աբրահամու, և զԱստուծոյ Սահակայ, և զԱստուծոյ Յակովբայ: Եւ Աստուած չէ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. զի ամենեքեան նմա կենդանի են: Պատասխանի եաւն նմա ումանք ի դպրացն և ասեն. վարդապետ, բարւոք ասացեր: Եւ ոչ եա՛ւ ոք իշխէր հարցանել զնա և ոչ ինչ: 40:

Քաղաք · Խնդրեցաւք : Կնոջ : Աղջիկ · Քոմմ ամենազօր :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ · ԽԶ · Կ3 · Համբարձաւ : ՓԽ · Ծառս : 711 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԻԲ · 1 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

Գարձեալ պատասխանի ետ (Յիսուս) , և ասէ ցնոսա առակօք. Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի, որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում: Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն ի հարսանիս , և ոչ կամեցան գալ : Գարձեալ առաքեաց այլ ծառայս և ասէ. ասացէք հրաւիրելոցն, ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի. զուարակք իմ և պարարակք զենեալ են, և ամենայն ինչ պատրաստ է . եկայք ի հարսանիս: Եւ նոքա յուշացեալ՝ գնացին ոմն յագարակ իւր, և ոմն ի վաճառ իւր, և այլք կալան զծառայս նորա՝ թշնամանեցին և սպանին: Իսկ թագաւորն իրրև լուաւ՝ բարկացաւ , և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպանօղսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նոցա այրեաց: Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր. Հարսանիքս պատրաստ են , և հրաւիրեալքն չէին արժանի: Արդ երթայք յանցս ճանապարհաց , և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կոչեցէք ի հարսանիս : Եւ ելեալ ծառայքն ի ճանապարհս ժողովեցին զամենեսեան զորս և գտին՝ զչարս և զբարիս , և լցան հարսանիքն բազմականօք : Եւ մտեալ թագաւորն հայել զբազմականօքն՝ եահաս անդ այր մի՝ որ ոչ էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց. և ասէ ցնա . ընկեր , զիարդ մտեր այսր , զի ոչ ունէիր հանդերձ հարսանեաց . և նա պապանձեցաւ: Յայնժամ ասէ թագաւորն ցսպասաւորան. կապեցէք զոտս և զձեռս՝ և հանէք զդա ի խաւարն արտաքին , անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց : Զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտրեալք : 14 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻՆ ԴԶ

Արք անկակից եղաք նմանութեան մահու : 718 ·
Համբարձաւ ՏԷրն մեր Քրիստոս օրհնութեամբ: 707:
ՍԱՂ . ԻԳ . Կ8 . Համբարձէք : ՓԽ . Ցեառն է : 715 :

Արթոյ Աստուածդ որ ըստ Մարկոսի։ ԺԲ. 18։

Աւ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Գան (աւ նա) սադուկեցիքն որ ասեն՝ թէ չիք յարու-թիւն. հարցանէին ցնա և ասէին. վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ, եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի, և թողու-ցու կին և որդի ոչ թողուցու, զի առցէ եղբայր նորա զկինն նորա և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում։ Արդ եղբարք եօթն էին առ մեզ. առաջինն առ կին և մե-ռաւ, և ոչ եթող զաւակ։ Եւ երկրորդն առ զնոյն, և մեռաւ, և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և երրորդն առ զնոյն, և եօթնեքեան իսկ, և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն։ Արդ ի յարութեանն յո-ժամ յառնիցեն, որո՞ւ ի նոցանէ լինիցի կինն, զի եօթնե-քեան կացան զնա կին։ Պատասխանի եւս Յիսուս և ասէ ցնոսա. ո՞չ վասն այդորիկ իսկ մոլորեալ էք, զի ոչ գի-տէք զգիրս և ոչ զզօրութիւնն Աստուծոյ։ Զի յորժամ ի մեռելոց յարիցեն, ոչ արք կանայս առնեն, և ոչ կա-նայք արանց լինին. այլ իբրև հրեշտակս իցեն՝ որ յեր-կինն են։ Այլ վասն յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ո՞չ իցէ ընթերցեալ ձեր ի գիրսն Մովսեսի՝ ի մորենւոջն որպէս ասաց ցնա Աստուած. ես եմ ասէ՝ Աստուած Աբ-րահամու և Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ. և ոչ է Աստուած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. և արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք։ Եւ մատուցեալ մի ումն ի դպրացն՝ լսէր նոցա մինչ վիճէին. իբրև եհաս թէ բարւոք եհա նոցա զպատասխանին, եհարց ցնա և ասէ. որ պատուի-րան է առաջին։ Եւ Յիսուս ասէ ցնա. առաջին քան զամենայն, լուր Իսրայէլ, Տէր Աստուած մեր՝ Տէր մի է. և սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն մտաց քոց, և յամենայն զօրութենէ քումմէ. այս է առաջին պա-տուիրան։ Եւ երկրորդն նման սմին. սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո. մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ոչ գոյ։ Եւ ասէ ցնա գրիչն. բարւոք է վարդապետ. ճշմարտութեամբ ասացեր՝ թէ մի է Աստուած, և ոչ գոյ այլ բաց ի նմանէ։ Եւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ և յամենայն զօրութենէ և յամենայն մտաց, և սիրելն զընկերն իբրև զանձն, առաւել է քան զողջակէզս և

զզոհս։ Եւ տեսեալ Յիսուսի թէ խմաստութեամբ եհաս ըզպատասխանին՝ ասէ ցնա. չես հեռի յարքայութենէն Աստուծոյ։ Եւ ոչ ևս ոք իշխէր ինչ հարցանել ցնա։ 34։

Բառք. Խնդրեսցուք ։ կենցո ։ Աչքն ։ Թագաւոր ։

Է · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ · ԴՁ

ՅԱՌԱՋՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր յասաՀ քան զարեւ անձն քո՞ ի կերկրի երեւեցար. եւ ընդ մարդկան շրջի՞ար ‖ Աստըւա՞ծ հա՞րցըն մերոց։ Կա՞մ ասօրօրապէ՞ս անչընչացա՞ր եւ ի ծոց Հօր անանդեցեր զքո՞ սուրբ զհո՞գիդ Աստըւա՞ծ։ Ե՞ր ըզհրաշալի՞ անունըդ քո՞ մարգարէն վերա՞գոչեաց. հո՞գի երեսաց ը մե՞ռոց տէր Քրիստո՞ս. Աստըւա՞ծ։

Գ · Ր՞ԳՏԷՐ ‖ Մխոսանա՞լութեամբ օրհնե՞ցէք զՔ առաւ՞ք ե՞ւ ա՞ր ի՞ր ա՞ր բա՞ր արա՞րէք ըզնա յաւիտեա՞ն։ Ջյաղուցեանն ի մեռելոց Քրիստո՞ս և զկենդանին յաւի՞տե՞նից. միաբա ։ Ո՞ր ըզդրո՞ւնըս գըժոխոց փըշրեաց և զաղբկեալսն ի նմա կերզեա՞ց ի՞ կեանս. միաբա ։ Ո՞ր վիմե՞ւն կը՞նքելով յարեաւ և դրօքըն փակելով եմա՞ւտ ան ա՞շակե՞րտան. միաբա ։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Աստուածածին և սրբուհի. որ զԲանն Աստուած։ 283։

ՈՂՈՐՄԵՍ ԴԿ

Ի՞նչեր յերկնից Միածի՞ն անմահ կենդանի ի հօրէ. հանանցեալ սուրբ Հոգո՞ւյն բանդըդ մարմնացար ի կո՞ւսէ՞ն ։ Ենկեր ի չարչարա՞նս չարչարանացըն լուծիչ. ձեռք որ զերկինս արարի՞ն տարածեցեր ի խաչի՞ն, Հանգերեցեր վասը՞ն մերոյ փըրկութեան. ըզմեռանիլ յանձն առնի՞ր կենդանատու մեռելոց ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԴԿ

Հրեշտակ քո՞ Տէր որ զյարութիւնըն քարոզեաց ։

Չպահանջանքն զարհուրեցո՞յց զկանայսըն լուսաւորեաց անկո՞վ: Չի խընդրէ՞ք ըզկենդանին ընդ մեռեալս. չէ՞ աստ այլ յարեաւ:

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՅ. Համարձաւ: ՓԽ. Ցասխ: 711:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ի. 41:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Աչ և առ նոսա. զինչպ ասեն զՔրիստոսէ՝ թէ որդի է Դաւթի. զի ինքն Դաւիթ ասէ ի գիրս սաղմոսաց. Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմում, մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց: Իսկ արդ եթէ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ, զինչպ որդի նորա իցէ: Եւ լաւ ի լաւ ամենայն ժողովրդեանն ասէ ցաշակերտան. զգոյշ լերուք ի գրացն, որ կամին պատմուճանիօք շրջել, և սիրեն ողջոյնս ի հրապարակս, և զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զբարձերէցս յընթրիս: Որ ուտեն զտունս այրեաց, և պատճառանիօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ընկալցին ածուխ դատաստանս: Եւ հայեցեալ Յեսու վճռաւանն որ արկանէին զտուրս իւրեանց ի գանձանակն: Եւնա և զկին աճի այրի աղքատ, որ արկ անդր երկուս լումայս: Եւ ասէ. արդարև ասեմ ձեզ, զի այրին այն աղքատ աւելի արկ քան զամենեսեան: Ամենեքին նոքա ի մխերից իւրեանց արկին յընծայան Աստուծոյ, բայց նա ի կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեանս իւր զոր ունէր՝ արկ: ԻԱ. 4:

Քարոզ. Խնդրեսցուք: Կեցո: Աչք. Զուտ ամենապօր:

ՅԻՒՍԻԿՈՍԻՆ

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՅ. Համարձաւ: ՓԽ. Ցասխ: 711:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԲ. 15:

Վասն Տիեզն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն՝ առին խորհուրդ (զնմանէ) թէ որպէս զնիցեն նմա որոգայթ բանիւք: Եւ առաքեն առ նա զաշակերտան իւրեանց հերովդիանոսեացն հանդերձ՝ և ասեն. վարդապետ, գիտեմք զի ճշմարիտ ես, և զճանապարհն Աստուծոյ ճշմարտութեամբ ուսուցանես, և ոչ է քեզ վոյթ զումեքէ, և ոչ հայիս

յերեսս մարդոյ. արդ ասա մեզ, զիա՞րդ թուի քեզ, պարտ է հարկս տալ կայսեր՝ թէ ոչ: Գիտաց Յիսուս զխաբանութիւնն նոցա, և ասէ. զի՞ փորձէք զիս կեղծաւորք. ցուցէք ինձ զդահեկան հարկին: Եւ նոքա մատուցին նմա դահեկան մի. և ասէ ցնոսա. ո՞ր է պատկեր այս կամ գիր: Ասեն. կայսեր: Յայնժամ ասէ ցնոսա. երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Իբրև լուան՝ զարմացան, և թողին զնա և գնացին: Յայնմ աւուր մատեան առ նա սադուկեցիքն, որ ասէին՝ թէ չիք յարութիւն. հարցին զնա և ասեն. վարդապետ, Մովսէս ասաց. եթէ ոք մեռցի անորդի, արասցէ զկին նորա եղբայր իւր, և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում: Էին առ մեզ եղբարք եօթն. առաջինն արար կին՝ և մեռաւ. և զի ոչ ունէր զաւակ, եթող զկինն իւր եղբօր իւրում: Նոյնպէս և երկրորդն և երրորդն, մինչև ցեօթնեքորդն. յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն: Արդ ի յարութեանն ո՞ր յեօթանցն եղիցի նա կին, զի ամենեքին կալան զնա կին: Պատասխանի եւ ետ Յիսուս և ասէ. մոլորեալք, ոչ գիտէք գրիցս և ոչ զզօրութիւն Աստուծոյ. զի ի յարութեանն ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց լինին, այլ են իբրև հրեշտակք յերկինս: Բայց վասն յարութեան մեռելոց չիցէ՞ ընթերցեալ գաւազանն առ Մովսէս յԱստուծոյ. եմ եմ Աստուած Աբրահամու, Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակովբայ՝ և չէ Աստուած՝ Աստուած մեռելոց, այլ կենդանեաց: Իբրև լուան ժողովուրդքն, զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա: Իսկ փարիսեցիքն իբրև լուան՝ եթէ պատնէշեցոյց զսադուկեցիսն, ժողովեցան ի միասին: Եւ հարց մի ոմն ի նոցանէ զնա՝ փորձելով, և ասէ. վարդապետ, ո՞ր պատուիրան է մեծ յօրէնս: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ՝ և յամենայն անձնէ քումմէ՝ և յամենայն մտաց քոց. այս է մեծն և առաջին պատուիրան. և երկրորդն նման ամին, սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո: Յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարգարէք կախեալ կան: Եւ ի ժողովել փարիսեցւոցն, հարց զնոսա Յիսուս և ասէ. զիա՞րդ թուի ձեզ վասն Քրիստոսի, ո՞ր որդի է: Ասեն ցնա. Դաւթի: Ասէ ցնոսա Յիսուս. իսկ զիա՞րդ Դաւիթ Հոգւովն կոչէ զնա Տէր, և ասէ. ասաց Տէր

ցՏէր իմ, նիսա ընդ աչմէ իմմէ, մինչև եղից զիշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց. իսկ եթէ Դաւիթ զնա Տէր կոչէ, զիա՞րդ որդի նորա իցէ: Եւ ոչ ոք կարէր տալ նմա պատասխանի բան մի, և ոչ իշխէր ոք յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչ ինչ: 46:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Որք անկակից եղաք նմանութեան մահու: 718:

Համբարձաւ Տէրն մեր յերկինս: Երէ+ գոռ: 706:

ՍԱՂ. ԻԳ. ԿՑ. Համբարձէք: ՓԽ. Տիառն է: 715:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԲ. 35:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Պատասխանի նա (Յիսուս) և ասէ՝ մինչ ուսուցանէր ի տաճարին. զիա՞րդ ասեն դպիրքն, թէ Քրիստոս որդի Դաւթի է. և ինքն Դաւիթ Հոգւովն սրբով ասէ. ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիսա ընդ աչմէ իմմէ՝ մինչև եղից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց: Արդ եթէ ինքն Դաւիթ զնա Տէր կոչէ՝ զիա՞րդ իցէ որդի նորա: Եւ բազում ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ: Եւ ասէր ուսուցանելով ի վարդապետութեան իւրում. զգայչ լերուք ի դպրաց անտի՝ որ կամին ի հանդերձս երևելիս շրջել, զնախաղոյնս ինդրել ի հրապարակս, և զնախաթոռս ի ժողովուրդս, և զպահպանութիւնս յընթրիս. որ ուտեն զտունս այրեաց, պատճառանօք յերկարեալ զաղօթս, զի աւելի կա՛ս պատասխանս ընկալցին: Կայր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր թէ զիա՞րդ ժողովուրդն արկանէր պղինձ ի գանձանակն. և բազում մեծատունք արկին բազում ինչ. եկն այրի մի՝ և արկ երկուս լումայս, որ է նախարարիկ մի: Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտան իւր ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ. զի այրին այն տառապեալ՝ չատ արկ քան զամենեսեան որ արկին ի գանձանակն. քանզի ամենեքին յաւելորդաց իւրեանց արկին, այլ նա ի չքաւորութենէ իւրմէ զամենայն ինչ զոր ունէր արկ, զոյս չափ զկեանս իւր: 44:

Գ՚ղ՚ղ. Խնդրեսցուք: Կեցո: Աչ՚ղ+. Թագաւոր:

Է · ՈՒՐԲԱԹ · Դ Կ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

— Ա՛նըմկիցըն բա՛նդ մը յանճաո յաՅԹող ներսե՛ն ե՞ս. զքե՛զ տեսա՛ք ի խաչին. վասն ա՛րարածոց քո՛ց փըրկու՛թեան՝ ‖ Ա՛տաբա՛ծ հա՛րցըն մերոց։ Զքե՛զ ո՞ր անքննե՛նդ ես յԷ՛ութեա՛ն ե՞ն. ըսպասաւորի՛ն ա՛ր-տաքսեալ. եւ զինաւորըն գե՛ղարդեա՛մբն խոցեալ. զանարատ ըզկո՛ղ քո՛ ի խաչի՛ն Ա՛տաբա՛ծ։ Ո՞ր թա-գաւո՛րդ ես անմա՛հ ե՞հ. զմեռանիլ յա՛նձն ա՛ռար. եւ ըզԹագո՛ւհին ե՛րկբօրեայ. վասն ա՛րարածոց քո՛ց փըր-կու՛թեան Ա՛տաբա՛ծ։

Գ · Ըզձէ՛ր օրհնեցէ՛ք ‖ Ա՞ա՛ւ ե՛ւ ո՛վ բա՛րձր ա՛րա-րէ՛ք ընդա՛ յաւիտեա՛ն։ ՁԹագո՛ւհըն Մեսի՛ա եւ ըզ-խաչեա՛ն ի մէջ ի յանօրինաց. ե՛ւ ընկերի՛ դառնու-Թեան՝ հաշակեա՛լ վասնը՛ն մեր. ա՛ա՛։ Ա՛նարա՛տ գառն Աստո՛ւծոյ պա՛տարագեալ. ե՛ւ ընծոցո՛ւմըն գե՛ղարդեա՛ն առեալ ի կո՛ղն. եւ ընփըրկակա՛ն արիւնն ե՛հեղ ի վե-րա՛յ ամենայն տիեզերաց. ա՛ա՛։

ՄՆԹԱՑՈՒՄՑԷ ԴԿ

Ո՛ր զանճառելին ծնաւ աւրբ Աստուածածնին։ 103։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՛վ անըն մերոյ փըրկու՛Թեան՝ խանարհե՛ցար ի յերկ-նէ՛ց եւ ի՝ՙ՚՛՚՛՚՝՚՛՚՝՚՛՚՝

սուրբ զնա ծ՛ոթած. և ընդմէջ ճանչակեայ բ. զամէնեսեան յաթուցեալ զհաւատացեալսն ի քէզ մրբ ‖ սղոպան՝՛կէրին սակրով. փառաք: Վէ՛մրք պատառեցան ի խաչի լռ՚ Թեա՛՚ն քո՛՚ Տէր. եւ գերեզմանք բացան. զբժշկեալ զարհնութեցան և մեռեալքն յաթուցեալ սղոպան՝՛կէրին: Յաթուցեալ է Տէրն ի գերեզմանէն ա՛հեղակերպ փա՛յլմամբ. պատառեցա՛՚ան վէ՛մք. եւ երկիր սա՚ սանեցա՛՚՛. ի՛ յահէ՚ զ բարբառո՛՚յ մեծ կաթողիկո՛՚ն: Ո՛՚ՀՀ հրեշտակն ի յերկնից ի գերեզմանն՛՚ն Տեառն. հընչո՛ցուցա՛՚՛ան նէ՛՚ր. ըզձայն անհեղ գոչման վա՚ զա՛՚՛յն ի վերա՚յ գերեզմանո՛՚ն: Ի՛՚նչ եկեալ սուրբ կանանցն ի խընկէ՚լ զմարմի՛՚նն Տեառն. եւ լըսեալ ի հրեշտա՛՚՛ան կէ՛՚ն. ե՛ՔԷ յարեա՛՚ւ ի մեռե՚ լո՛՚՛ց կենդանի՛՚ն յաւիտեանից:

ՍԱՂ. ԽՉ. ԿՅ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ճախ: 711:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԻԱ. 5:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ յասել ամենց զաւետարչէն, թէ զեղեցիկ: 278:

Ք՚՚Ղ. Խնդրեսցուք: կեցո: Աչք՚՚. Քառ ամենազօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ԽՉ. ԿՅ. Համբարձաւ: ՓԽ. Ճախ: 711:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԳ. 1:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յայնժամ խօսեցաւ (Յիսուս) ընդ ժողովուրդսն և ընդ աշակերտան իւր և ասէ. յաթոռն Մովսիսի նստան գպիրքն և փարիսեցիք. զամենայն ինչ որ ասիցեն ձեզ՝ արարէք և պահեցէք, բայց ըստ գործոցն նոցա մի առնէք, զի ասեն և ոչ առնեն: Կապեն բեռինս ծանրանս և զժուարբակիրս, և դնեն ի վերայ ուսոց մարդկան, և մատամբ իւրեանց ոչ կամին չարժել զնոսա: Եւ զամենայն գործս իւրեանց առնեն ի ցոյց մարդկան. լայնեն զգրապանակս

իւրեանց, և երկայնեն զքղանցս հանդերձից իւրեանց. սիրեն զյառաջագահս յընթրիս և զնախաթոռս ի ժողովուրդս և զողջոյնս ի հրապարակս, և կոչել ի մարդկանէ՝ ռաբբի ռաբբի։ Բայց դուք մի՛ զոք կոչէք վարդապետ, զի մի է ձեր ուսուցիչ, և ամենեքեան դուք եղբարք էք։ Եւ հայր մի՛ կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր մի է հայր՝ որ յերկինսն է։ Եւ մի՛ կոչիցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ ձեր Քրիստոս է։ Եւ մեծն ի ձէնջ եղիցի ձեր սպասաւոր։ Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ խոնարհեցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի։ Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան, դուք ոչ մտանէք, և որոց մտանեն՝ չտայք թոյլ մտանել։ (Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի ուտէք զտունս այրեաց. պատճառանաւոք երկարէք զաղօթս, վասն զի աւելի դատաստան ընդունիցիք։) Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի յածէք ընդ ծով և ընդ ցամաք՝ առնել եկամուտ մի, և յորժամ լինիցի՝ առնէք զնա որդի գեհենի կրկին ևս քան զձեզ։ Վա՛յ ձեզ, առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ որ երդնու ի տաճարն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին որ ի տաճարին է՝ արժան է։ Մոլոքա՛ք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է, ոսկի՞ն՝ եթէ տաճարն որ սրբէ զոսկին։ Եւ որ երդնու ի սեղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ի պատարագն որ ի վերայ նորա է՝ արժան է։ Ջիմարք և կոյրք, զի՞նչ մեծ է. պատարա՞գն, եթէ սեղանն՝ որ սրբէ զպատարագն։ Իսկ որ երդուաւ ի սեղանն, երդնու ի նա և յամենայն որ ի վերայ նորա է. և որ երդուաւ ի տաճարն, երդնու ի նա և ի բնակիչն նորա. և որ երդուաւ յերկինս, երդնու յաթոռն Աստուծոյ և յայն որ նստի ի վերայ նորա։ Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի տասանորդէք զանանուխ և զդամիթ և զչաման, և թողէք զծանր ծանր օրինացն՝ զդատաստան և զողորմութիւն և զհաւատս. զայս արժան էր առնել՝ և զայն չթողուլ։ Առաջնորդք կոյրք, որ զմիջատիկս քամէք և զուղտս կլանէք։ Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի սրբէք զարտաքին զբաժակին և զկաւաճանկին, և ի ներքոյ լի են յափշտակութեամբ և անխառնութեամբ։ Փարիսեցի կոյր, սրբեա նախ զներքինն բաժակին և զկաւաճանկին, զի լինիցի և արտաքինն նոցա

սուրբ : Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց . զի նման էք գերեզմանաց բաւլոց , որ արտաքոյ երևին գեղեցիկք , և ի ներքոյ լի են ոսկերօք մեռելոց և ամենայն պղծութեամբ : Այնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք , և ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ : Վա՛յ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց . զի չինէք դշխրիմս մարգարէից , և զարդարէք զգերեզմանս արդարոց , և ասէք , եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց՝ ոչ հաղորդէաք արեան մարգարէիցն . ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որդիք էք այնոցիկ՝ որ կոտորէին զմարգարէսն . և դուք լցէք զչափ հարցն ձերոց : Օձք՝ ծնունդք իժից , զիա՞րդ փախչուցուք ի դատաստանէ գեհենին : Վասն այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս և իմաստունս և դպիրս , և ի նոցանէ սպանանիցէք և ի խաչ հանիցէք , և ի նոցանէ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր , և հալածիցէք ի քաղաքէ ի քաղաք : Որպէս զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ յերկրի , յարենէն Աբելի արդարոյ մինչև յարիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաքիայ՝ զոր սպանէք ընդ մէջ տաճարին և սեղանոյ . ամէն ասեմ ձեզ , եկեսցէ այն ամենայն ի վերայ ազգիս այսորիկ : Երուսաղէմ Երուսաղէմ , որ կոտորէիր զմարգարէս և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ . քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո զոր օրինակ ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք , և ոչ կամեցաբուք : Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր աւերակ : Բայց ասեմ ձեզ , թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմ հետէ , մինչև ասիցէք՝ Օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն : 39 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Որք անկակից եղաք նմանութեան մահու : 718 :
Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս : Էջէ՛ գո՛ն . 707 :
ՍԱՂ . ԽԴ . ԿՅ . Համբարձէք : ՓԽ . Տեառն է : 715 :
Արքայ Աւետարանիս որ բառ Մարկոսի : ԺԳ . 1 :
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
Եւ յելանելն (Նորա) ի տաճարէ անտի , ասէ ցնա : 257 :
Ջ՛ուշ . Խնդրեացուք : Կեցո : Աչքո՛ . Թագաւոր :

Է· ՇԱԲԱԹ· Ա Զ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր յահեղակե՞ղ աթո՞ռ նըստի՞ս ե՝ ընդ Հօր ե՞ս յԷութեան. խոնարհե՞ցար յերկինից վասըն մերոյ փըրկո՞ւթեան. ‖ ըզքե՞զ բա՞րեբանեմք Աստուած հա՞րցըն մերոց: Ո՞հատի սերովբե՞ն ի խոնարհ ունելով ըզդէմս յարփիահրաշ փառացդ քո՞ց Քրիստոս. ինակ ցոյդայի՝ լըրութեամբ մերձենալ ի համբոյր նըշանակ և աւթի մանո՞ւթեան. ըզքե՞զ: Ո՞ր ի բարձրութի՞նս երկնից էիր ընակակից Հօր և սուրբ Հո՞գւոյն. ևս ի դասո՞ց ներքայեցւոց զըպրաց և փարիսեցւոց բանձար ի խաչ վասըն մեր. ըզքե՞զ:

Գ. Ըզցէր օրհնեցէք ‖ բարձր ա՞րարէք ըզնա՞ յաւիտեա՞ն: Հայ՞րարձաւ Աստուած ծնրհնա՞թեամբ և զօրէ երկնից երդե՞ի՞ր՞ն. ով է սա՞ թագաւոր փառաց բարձր: Ա՞ա էր՞ն նա՞. ո՞ր ի հովո՞նեաւոր ե՞ւ ի լաւ սեղէն ամպոյն ձայն եղեւ դա էր որդի իմ սիրելի բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ ԴԿ

Ի՞նչ ե՞զ ե՞մք աշխարհնա՝յ. ‖ Քրիստոսի՞ մա՞յր Աստուածոյ մերոյ: Ո՞ր քան զե՞րկինըս բարձրագոյն Աթոռ. պարծանք եկեղեցւոյ. Քրիստոսի: Ո՞ր քան զարե՞գակըն պայծառագոյն Մարիամ. մի դադարեր բարեխաւսել վասըն մե՞ր. Քրիստոսի:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՞ր վասըն մեր յերկինի՞ց խո՞նարհեցար. նո՞ր զերկրի ըզտե՞ղերս. ծնեա՞ և ի՞նձ փըրկի՞չ ‖ ո՞զորմիա՞ծեմբ եւ կեցո՞: Ո՞ր ըստ հըզեղչ՞ն ըզնա՞ծեա՞ն մա՞րդկան. զդե՞ցա՞ր մա՞րմին. զվիրաւորեա՞լ՞ք

լքե՞ս մեզ օ՛ք. զա՞նձն իմ մրխիծ թարեա՞ ո՞ղոր։ Ո՞ր ըղդատակնիք մա՛հ ո՞ւ լո՛ւծեր. գնա՞ խա՞տե՞ զծին. զդատաստա՞պարտեա՞ լքե՞ս մեզ օ՛ք. զհո՞գին իմ նո՞ր գեա՞ ո՞ղ։

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ ԴՆ

Փա՞ռք Քրիստոսի ամենազօր յարութեա՞ն։ Քրիստոսի՞ ամենազօր յարո՞ւթեանն է՛րկրպագե՞ն քեզ տովէ՛ք. է՛ւ վի՛ցէ՛ւեան՞ ամբոխքըն հո՛գեւորական հընչմամբ երգեն ասելո՞վ. փա՞ռք։ Այսօր անո՛ւշահո՞տ բուրմամբ ընթա՞նայի՞ն սո՛ւրբ կանայքն. ասե՛ստանե՛լով ըզհրեշտա՞կն արեգակնակե՛րպ փայլմամբ իւ՛ վերայ վի՛մին դո՛չէր ասելո՞վ. փա՞ռք։ Այսօր արձա՛կեցաք ի կա՛պանա՞ց նախահա՛յրն. է՛ւ վերընա՛ւն նո՛րոգմամբ յա՛ւիտեանական կենա՛ցն եղա՛ք ժառանգորդ՛ք. փա՞ռք։

Ի՛նչ աղաղակե՞ց կա՞ն նա՛նց եկեալ. իւ՛ սո՛ւրբ գե՞րեզմանն. հրե՞շտակ ըզհրեշտակապետ՛ն ընդձայնըն լըսեա՛լ. ‖ ո՛ւ՞ր ա՛ղ ըզ վիճակեալըն խըն՛դըրկ՛ք յանբնա՛ւ քրիստո՛ս ո՞ւ՛ր ասե՛ս. անընդհա՛տ թաղա՞ւորն։ Ա՞րիմաթիա՞ցի՞ չլսե՞ս մե՛ծ ծանգեա՛լ. իւ՛ սո՛ւրբ գե՞րեզմանն. հրե՞շտակ զարհուրեա՛լ պա՞հապանացն ե՛րկիւղալից ը՛մո՞ռանէ՛ն. ա՞յլ քա՛րն զհրեշտակապետ՛ն ը՛ր գո՛չէ՞ր առ կա՛նայան. ո՞։ Ընթացեա՛լ պետրո՞սն է՛ւ Յովհաննէ՞ս. իւ՛ սո՛ւրբ գե՞րեզմանն. հրե՞շտակ հանդիպեա՛լ վաղչամակե՞ն է՛ւ սո՛ւրբ կըտաւոցն. այլ քա՛րն զհրեշտակապետ՛ն ը՛ր գո՛չէ՞ր առ նոսա. ո՞։

ՍԱՂ. ԽԶ. ԿՑ. Համբարձաւ։ ՓԽ. Ծ տաիս։ 711։

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ ԻԲ. 1։

ՋՏԷՐՆ ՄԵՐ Յիսուս Քրիստոս

Մեր՛ձեցաւ ատն բազարջակերացն՝ որ կոչէր պասքա։ Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք թէ ո՛րպէս սպանանիցեն զնա. բայց երկնչէին ի ժողովրդենէ ան-

ած ։ Ապա եմուտ սատանայ ի Յուդա ի կոչեցեալն Իսկարիովտացի, որ էր ի թուոյ երկոտասանիցն ։ Զոգաւ եդ բանս ընդ քահանայապետսն և ընդ գրիս և ընդ իշխանս ժողովրդեանն, զի մատնեսցէ զնա նոցա ։ Եւ խնդացին, և խոստացան տալ նմա արծաթ. և յանձն առ, և խնդրէր պարապ մատնել զնա նոցա՝ մերկուսի յամբոխէն ։ Եկն օր բաղարջակերացն, յորում օրէն էր զենուլ զպատաքն. և առաքեաց զՊետրոս և զՅովհաննէս և ասէ. երթայք պատրաստեցէք մեզ զպատաքն զի կերիցուք ։ Եւ նոքա ասեն. ո՞ւր կամիս զի պատրաստեսցուք ։ Եւ ասէ ցնոսա. ահա իբրև մտանիցէք ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք զհետ նորա ի տունն յոր մտանիցէ, և ասասջիք տանուտէրն տանն. վարդապետ ասէ քեզ, ո՞ւր են վանքն իմ՝ յորում զպատաքն ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ. և նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, և անդ պատրաստեսջիք ։ Եւ գնացեալ գտին որպէս և ասացն նոցա և պատրաստեցին զպատաքն ։ Եւ իբրև ժամ եղև՝ բազմեցաւ, և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա ։ Եւ ասէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ զայս պատաք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչ չև չարչարեալ իցեմ։ Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս կերայց ի նմանէ, մինչև լցցի յարքայութիւնն Աստուծոյ ։ Եւ ընկալեալ բաժակ գոհացաւ և ասէ. առէք զայդ և բաժանեցէք ի ձեզ ։ Ասեմ ձեզ, թէ յայսմ հետէ ոչ արբից ի բերոյ որթոյ՝ մինչև եկեսցէ արքայութիւն Աստուծոյ ։ Եւ առեալ հաց գոհացաւ, եբեկ և եւս նոցա և ասէ. այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տուեալ. զայս արասջիք սա իմոյ յիշատակի ։ Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն սա և ասէ. այս բաժակ է նոր ուխտ իմով արեամբ վասն ձեր հեղլոյ ։ Բայց տեսիլ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս ի սեղանս. և որպէս մարդոյ բան սահմանելոյն երթայ, բայց վայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն մատնիցի ։ Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ո՞վ է ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ ։ Եղև և հակառակութիւն ի մէջ նոցա, թէ ո՞վ ի նոցանէ համարիցի մեծ ։ Եւ նա ասէ ցնոսա. թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա, և որ իշխենն նոցա՝ բարերարք կոչին. այլ դուք ոչ այնպէս. այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրասերն, և առաջնորդն

իբրև զպատասուորն: Ո՞վ է մեծ, բազմեա՞լն՝ եթէ պատասուորն. ո՞չ պատքէն բազմեալն. բայց ես եմ ի միջի ձերում իբրև զպատասուոր: Եւ դուք էք՝ որ ցանգ կայիք ընդ իս ի փորձութիւնս իմ. և ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն. զի ուտիցէք և ըմպիցէք ի սեղան իմ յարքայութեանն իմում, և նըստիցէք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգ Իսրայելի: 30:

Քարող. խնդրեացուք: կեցո: Աղաչե. քանմ ամենազօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ. ԽԶ. կՅ. Համբարձաւ: փխ. Ծախս: 711:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԴ. 1:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍուս ՔՐԻՍՏՈՍ

Եւ ելեալ արտաքս (Յիսուս) ի տաճարէն գնայր: 370:

Լոյս գուարթ

ՄԵՍԵԴԻ ԳՈՂՈՓԵՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես:

Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ:

Քարող յոհնէսէս պենտեկոստէի յաստուած և յերեկոյի

Աստուածէ:

Զնի Սուրբ Աստուածէն ղբենուն փքաւ և յոտեան ելանէն խուչ և սեխտրանաս և մանդիլուց և սինայ ղարդոսէ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ

Առաքելոյ ազաւնոյ: կենդանարար Աստուած: 763:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԲ

կՅ. Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիրն ուղիղ:

փխ. Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով:

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի մատներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի:

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. և նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից:

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս:

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ յամենայն ի գործս քո· յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ· վաղվաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուազեաց յինէն հոգի իմ:

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցեմ այնոցիկ որ իջանեն ի գուբ:

Լսելի արա ինձ առաւօտուց զողորմութիւնս քո, զի ես ի քեզ Տէր յուսացայ:

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր գնացից, զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ:

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:

Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես զիս արդարութեամբ քով, հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակեսցես զթշնամիս իմ. և կորուսցես զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ:

Արթոյ Աբեսարանիս որ բառ Մարկոսի: ԺԴ· 1:

Վասն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ էր դատին և բազարջակերք յետ երկուց: 434:

Բ-ըշ· Գոհարանելով: կեցո: Աչք+· խաղաղութեամբ:

ԿԻՒՐԱԿԷ· ԱԿ

ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԷ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀԻՏԻԱՊ ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Ո՞ՐԴՈՐԴԱԲԻՒՆՆ ԱՆԹԱՓԱՆԵԼԻ ԵՒ ԶՕՐԱԲԻՒՆ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ԼՈՅՍ ԾԱՓԱԿԱԼ ՅԱՇՀԱՐՀ. ‖ ՆԸՄԱՆ՝ ՓԱՌՔ ՀԱՒՆԱՑՔ ԶՕՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԱ ԵՒ ՀՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ: Ո՞Ր ԷՋԸՆ ՅԵՐԿՆԻՑ. ԱՅՍՕՐ ՆԱ ՀԱՒՆԱԳԱՒ ՅԱՌԱՔԱՓԱՌԼԸՆ ՃԸՇՄԱՐԻՏ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ. ՆԸ: Ո՞Ր Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴԸՍ ՓԸՐԿԱԿԱՆ. ԱՅՍՕՐ ԸՆԴ ԻՋԱՆԵԼ ՅԱՌԱՔԱՓԱՌԼԸՆ ԾԱՆՈՒՑԱՒ ՄԱՐԳԱՐԷՆ. ՆԸ:

Ք՜Ր. ԵՒ ԼԱ ԽԱՂ: Ք՜Հ. ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ: Ե՜Ս ՍՊ՜Ս

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՉ

Ա՛ՌԱՔԵԼՈՅ ԱՂԱՒՆՈՅ. ԻՋԱՆԵԼՈՎ ՄԵԾԱՃՄԱՆ ՀԸՆՉՄԱՆԸ Ի ԲԱՐՁԱԾՆՈՅ. Ի ՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ ԼԱՒՈՅ ՓԱՅԼՄԱՆ ՀՐԱՊԻՆԵԱՑ ԱՆԿԻՍԵԼԻ ԶԱՇԱԿԵ՛Ս ԲՈՒՆ. ՄԻՆՉԴԵՌ ՆԸՆԱՓԷՆ Ի ՍԱՒԸՐ ՎԵՐԱԾԱՒԱՆՆ: Ա՛ՆՆԻՒԹԱԿԱՆ ԱՂԱՒՆԻ. ԱՆՔԸՆՆԵԼԻ ՈՐ ՔԸՆՆԷ ԸՊԻՆԱ Ա՛ՍՏՈՒԾՈՅ. ԶՈՐ ԱՌԱՒԱԼ Ի ՀՕՐԷ՝ ՊԱՏԱՒ ԶԱՀԱՒՈՐ ԵՒ ԸՄԻ ԼԱՆԱՑԱՄ ԳԱԼ Ա՛Յ ԼԱՆ. ԶՈՐ ՔԱՐԵԳԵՑԻՆ ՀԱՒԱՏՈՅԱԿԱՆ: Օ՛ՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ի ԲԱՐՁՆԱ. ԵՒՂԻՆ Ի ՀՕՐԷ ՀՈԳԱՅՆ ՍԸՐԲՈՅ. ԱՐԱՒ ԱՌԱՔԵԱԼՔՆ ԱՐԲԵՑԱՆ ԱՆՄԱՀԱԿԱՆ ԲԱԺԱԿԱ՛Ն. ԵՒ ՀՐԱՒԻՐԵՑԻՆ ԳԵՐԿԻՐԱ Ի ՅԵՐԿԻՆՍ:

† ԿԻՆԱՀԱՆԱՐԱՐ Ա՛ՍՏՈՒԱԾ ՄԱՐԳԱԱԿԸ ՀՈԳԻ. ԸՊԱԺԱՂՈՎԵԱԼՍԸՆ ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՐՐԱՒ. ԼՈՒԱՒՈՐԵՑԵ՛Ր ՀՐԵՂԻՆԱՔ ԼԻԶՈՒԱ՛Ք. ‖ ՎԱՆ ԱՐԱՅ ԵՒ ՄԵ՛Ք ԱՅՍՕՐ ԱՍՆԵ՛Ք ԸՊԱՀՐԱՏԱ ՔՈ ԱՒԸՐ: ՉՈՒԱՐՃԱՑԱ՛Ն ՔՈ ՊԱՇԼՈՒԱՆԱ՛ՔՆ ԱՒԸՐ ԱՌԱՔԵԱԼՔՆ. ԿԱՂԵԼՈՎ Ի ՄԻԱԲԱ՛Ն ԸՊՊԵՐՈՒԱՆԱՆ Ի ՄԻԱԲԱ՛Ն ԲԱՂՄԱՃԱՅՆ ԼԻԶՈՒԱ՛Ք. ՎԱՆ:

Ա՛նմահաբար բաժակ հեղեա՛լ յերկինից սուրբ Հոգի. զոր աբրին ի վերնատունըն դա՛նաք առաքեալցն. ‖ օրհնեալ ես սո՛ւրբ Հոգիդ ճշմարիտ: Ա՛ռատապէս ծաւալեալ ի մե՛զ հաւրըն կենդանեաց. քանզի աբրեալ առաքելոցն եւ արբուցիր ամենեքեան. օրհնեալ: Ա՛յսօր մեծապէս ցընծան եկեղեցի՛ք հետ քո՛ նահատակ. ըզմայլեալք ուրախութեամբ ի քո՛ն կենդանի պարար բաժակ. օրհնեալ:

Հոգին սուրբ. էր միշտ և է եւ եղիցի. ոչ սկզբնական է՛ւ ոչ դադարեալ ծլ. այլ ‖ միշտ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ կարգեալ և թըւեա՛լ եւ միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան: Էր միշտ ընդունող. սրբրող և լըցուցիչ աստուածացուցիչ ծ. եւ միշտ: Միշտաշարժ ինքնաշարժ. ինքնիշխան ինքնագօր ամենագօծր. վասըն զի չընչէ ուր կամիւ. յորքան անխորժէ. յորժամ և յորքա՛ն եւ միշտ:

ՀՄ. Հանդարձա՛ւ ՏԷրըն մեր Քրիստոս. օրհնութեամբ ընդ ամպս երկնից ծ. եւ առաքելոցն երկրըպագեալ դարձան յերուսաղէ՛մ. միտքանութեամբ վերառաքէլն զաղօթս: Միտալ ի յերկինըս բիւրաւոր զօրօք բանմութեամբ հրեշտակաց ծ. արք ազազակէին եւ ասէ՛ն. օրհնեալ եկեալ ի յանունըն Տեառն: Նըմանեալ ընդ ամէն ծընողին. կամարելով ըզխնամատարեալ պարգեւս. մըխիթարիչ սուրբ Հոգին դայ առ ձե՛զ. ազրիւրացուցանել զմեծ զնդրմանութիւն:

ՀՆ. Ժամանակ զարձի իմոյ եհա՛ս ի յերկիր. ‖ արդ Տէր ընկալ ըզծառայս քո՛. եւ Հոգի՛ քո՛ բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ: Խոստովանող հոգին որ ելից զանձնութեան ընթացս աշխարհի. արդ: Ի վերջնումն աւուր մեծի յորժամ անկնի այցելութիւն

քոյոց սիրտդաց յայնժամ խնայեա՛ ի ծառայս քո՛. եւ Հոգի՛ ։

ՄԺ. Նո՛ր Սիոնի ծընեալ մանկա՛ն ընդ սուրբ աւազանն. չնարհանարդեա՛ լք Հոգւոյն Աստուծոյ. օրհնեցէք զՀայրն երկնաւոր յաւուր ծնընդեան՛ն սըրբուհոյ կուսին. ‖ յոր օրհնեցա՛ք յա՛ նիծից նահանջն։ Ա՛րեամբ զաւրինն անապատա՛ փըրկեալ ժողովրդք. յաւուր ծնընդեա՛ն մեր անապանելոյն. գովեցէք ըզՄիածինն որ հաճեցա՛ առնուլ մարմի՛ն ա՛նապական ի նմանէ. յոր։ Յանապատդ՛ուին չնորհաց Հոգւոյն լուսազարդեա՛լ աղբք հեղհեղոնաց. յաւուր ծնընդեա՛ն մեր բանիւն ծնողի. ըզփառաւորից Որդւոյ զՀոգին բաբերանեցէ՛ք հոգեւոր երգով. որ մաքրագործեա՛ց զմարմնաւորսն ի Քրիստոս ։

ՅՈՎ. Ըղքո՛ղ որ Հոգւով և հըրով մաքրեցեր ըզմարդկաւն պղտեղութի՛ւն. որպէս զԱստուած և ընփըրկիչ ամենեքեան օրհնեսցո՛ւք։ Փըրկիչն երեւեցաւ և պա՛շխարհս ապրեցոյց ի պատրանաց Քրչնամուն. որդեգրութի՛ւն չնարհելով ի ձեռն մըկըրտութեա՛ն։ Ջրո՛վ կիզո՛ւ ըզմեզս մեր սյաօր. երեւեալ ապրեցո՛ւչին և զմաւցուցանէ՛ զպաշխարհս աստուածայի՛ն ընտրո՛ւթե։

ՄԺ. Թա՛գաւոր փառաց Աստուած Հոգիդ կենդանարա՛ր. ի չնարհաբաշխս աւուր մեծի ծնընդեան Քաբիամուղջաւոր Դաւթի թագաւորի՛ծ. նորոգեա՛ զկենդանութի՛ւն մերոյ թագաւորի՛ն. զի օրհնեսցո՛ւք ըզքո՛ց ցնե՛ր այժմ և յաւիտեան։ Ա՛դրիւր կենաց և փըրկութեան մերոյ Հոգի՛ Հո՛ր եւ Որդւոյ. ի յարմատոյն Յեսսեայ բըղխման գաւազանի՛ հանեալ ժամո՛ւ. չնարհազարդ պայծառացո զգաւազան իշխանութեան մերոյ հայ-

բապետ՝ ՚ի Տ՚ն. ‖ զի՛ օրհնեալ սգո՛ւք ընդքե՛զ տէր այժմ և յաւիտեան: Լրա՛ւն ա՛շխարհի եւ հառա՛ջայթ իմանալի Հոգւով սո՛ւրբ Աստուծոյ. ի ցընծութեան աւուր լըրման ութախութեան Յանվակիմայ եւ Աննայի՛ց. աղօթի՛ւք սո՛ցա լըցո՛ զպէ՛տըս կարեաց հայաստանեայց եկեղեցւո՛ ՚ի Տ՚ն. զի՛:

Թ2· Ո՛ր հաստատո՛ւեցե՞ր բանիւ զեկեղեցի քո՛ Քրիստո՛ս ի վե՛րայ առաքելական վիմի՛. երդե՛լ ի սանձ զե՛րգըս հոգեւո՛րս: Կա՛նգնեա՛լ ի սա՛ւ սեղան սըրբութեան. բա՛շխէ՛ զմարմի՛ն ի՛ւր և զարի՛ւն. եւ տա՛յ ի սանե՛ւ մե՛ղ նո՛ր թողութի՛ւն. ի՛ թո՛ղութի՛ւն մե՛ղաց մե՛ր բո՛ց: — Փառք Հօր: Ի՛ջեա՛լ Հո՛գւոյն սըրբո՛յ. աղաւնակե՛րպ երեւմա՛մբ. ի վե՛րայ մարմնոյ եւ արեանն Տեա՛ն. ի բըժըշկութի՛ւն Հո՛գւոյ մերոց:

—Այժմ և միշտ: Հո՛գւ տրա՛կան ն՛ սո՛ւրբ մըկըրտութեամբ. զարդարե՛ցեր նոքօք ըզտէ՛ր եկե՛ր ի՛ զգե՛ստըս լո՛ւսափա՛յլս եւ նո՛րափե՛ա՛ւրս. վա՛ռեա՛ զրո՛յ եւ մե՛ք այսօր ա՛ռնե՛մք ըզգա՛լուստս քո՛ սո՛ւրբ:

Ա՛լէլուիա յո՛ր՚օրէս պենտակոստէի ի գալոփեան յայնէն ա՛ս՚:

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.2

ԶՀո՛գւոյն ըզգա՛լուստըն ա՛ռնե՛մք ո՛ր մըխիթա՛րեաց զառաքեա՛լսըն հանդչե՛լով ի նոսա՛ հրեղէն լե՛զուո՛ք. ‖ օ՛րհնեա՛լ յաւի՛տեա՛ն: Զե՛րեւումըն Հո՛գւոյն սո՛ւրբ նե՛մք վե՛րաբերեա՛լ Աստուած խո՛նարհե՛ալ նո՛ր թողո՛ւմ եւ կենդանա՛րար. օ՛րհնեա՛լ: Ա՛յսօր ութախա՛նեա՛լ Հո՛գւո՛ւն. խո՛նարհե՛ալ Աստուած զՀո՛գին սո՛ւրբ բըժխո՛ւմըն և լո՛ւսոյ՛ն զամե՛նայն. օ՛րհնեա՛լ:

Գ· Ընդ՚ՏԸ՛Ր ‖ օ՛րհնե՛ա՛լ ե՛ս ձեզ՛ք ե՛ւ ա՛ղաչե՛մ ես զձեզ՛ք ե՛ւ բարե՛

ա բարեկ ընդունայն յանէնանէ ն։ Զերկոցն ի հօրէ զէա-
կից Որդւոյ. սուրբ Հոգի ն ծրէնն։ Զե կեանցն աշխոր
Աստուած. հրեղինաք լուսաւք աշ բան ն ընտրութեան ն
ծրէնն ։՝ ։

ՄՆՑԱՑՈՒՍՑԷ Ա2

Աշխոր ը նան էր ժողովուրդք. յերնեայիք ։՝՝ ք. ընդ
դալստեան Հոգւոյն սրբոյ. ‖ մեծացուցանելով. զե-
ղերն ի հօ՞րէ։ Աշխոր յընծայէն ն առաքեալքն. զար-
դարեալ ։՝՝ ւք ի շնորհաց Հոգւոյն սրբոյ. մեծա ։
Աշխոր ը զուարթացայէն ն արարածք. ճշմարիտ ։՝՝ ա
գալստեամբ Հոգւոյն սրբոյ. մեծա ։

ԳԻՇԵՐ

Իմեալ Հոգի՛ն յանաքեանան. եւ հրաշինեալ գըն-
արեալն անկէզ ի սուրբ վերնատուն ։ Ելս եւ հան-
գեան նոքօք յաղգըս մարդկան զանազան լեզուաց բա-
ժանեմամբ ։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա2

Որ յամենայնի ես ստուածըւթիւն. եւ ի ձայն հընչ-
ման ի՞ր յերկնից սուրբ Հոգի. ‖ ողորմեա մեզ ։ Որ
զամենայն լընուս զօրութեամբ քո. եւ ի զանս առաք-
ելոցն իջեր բընակիլ սուրբ Հոգի. ողորմեա։ Որ ան-
բաժանելի ես յաստուածըւթենէն. եւ ի հրեղէն լեզուս
բաժանեալ հանգեար յանաքեալսն սուրբ Հոգի. ո-
ղորմեա ։

ՏԻՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա2

Որ ի զրուվեսական կանուղդ հաճեցիր. այսօր ի-
ջեր յերկնից ի զանս առաքելոցըն անուրբ Հոգի. ‖ ծրհ-
նեալ ես բանգաւոր անուանց ։ Որ զընտա ի վերայ թեւուց
հոգւոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար
յանաքեալսն անուրբ Հոգի. ծրհնեալ ։ Որ խառնեա տես-

չնթեամբ զքո զարբանծս. այսօր ե՛կեր ի հանատառել զեկեղեցի քո սուրբ Հոգի. օրհնեալ ես Քրիստոս ամեն։

Ժողովեաց ընտրելոց մեռատանէին. ապաւեա՛ւ մըննայիւն աւետեացըն Հօր հաւատաւ ի վերնատունն։ Սուրբ Հոգին երիւեալ սիրեցոյն. լեցո՛ւյց խընդութեամբ սուրբ զանազեալսըն հաւատալ ի վերնատունն։ Ո՛րք այրին ըզհնարըն կենդանի. եւ ընթացա՛ւ արբուցին սիեզերաց. որք արբինըն կենդանացա՛ն։

Աւետարան երէց յոհաննէ պենտեկոստէի զայս առ։

Զգալուստ Հոգւոյն օրհնեսցուք, զՀոգւոյն սրբոյ օրհնեսցուք զգալուստ։

Ցեկեղեցիս բարեբանեցէք զԱստուած, և զՏէր յաղթութեան խոստացեալ։

Զկնի Սուրբ Աստուածին ընթերցուած գործոց առաքելոց, և ետուն նմա խօսիլ և աւետարանել և ասէին զմեծս ի գործ՝ ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ.

Առաքելոյ ազաւնոյ իջանելով մեծաս։ երէս պատ. 763։

Ապ՝ ՍԱՂՄՈՍ ճԽՒ. ի ՂԱ՝

48. Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

ՓԽ. Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր։ 761։

Ալէլուիա ալէլուիա։

ընթերցուած ի գործոց առաքելոց։ բ. 1։

Եւ ի կատարել աւուրցն պենտեկոստէից՝ էին ամենեքեան միաբան ի միասին։ Եւ եղև յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ, և ելից զամենայն տունն յորում նստէին. և երեւեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրև ի հրոյ, և նստաւ իւրաքանչիւր ի վերայ նոցա։ Եւ լցան ամենեքեան Հոգւով սրբով, և սկսան խօսել յայլ լեզուս՝ որպէս և Հոգին տայր բարբառել նոցա։ Եւ էին յերուսաղէմ բնակեալ հրեայք՝ արք երկիւղածք, յամենայն ազգաց որ ի ներքոյ երկնից։ Եւ իբրև եղև

բարբառս այս, եկն միաբան բազմութիւնն և խառնեցաւ. զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա: Աքանչանային ամենեքեան և զարմանային և ասէին ընդ միմեանս. ո՞չ աւասիկ ամենեքեան սոքա որ խօսին՝ Գալիլեացիք են, և զիա՞րդ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բարբառս մեր՝ յորում ծնեալ եմք: Պարթևք և Մարք և Ելամացիք, և որ բնակեալ են ի Միջագետս, ի Հրէաստանի և ի Գամիրա, ի Պոնտոս և յԱսիա, ի Փռիւգիա և ի Պամփիւլիա, յԵգիպտոս և ի կողմանս Լիբիացւոց, որ ընդ Կիւրենացիա և որ եկք Հռոմայեցիք, Հրեայք և եկք նոցուն, Կրետացիք և Արաբացիք, լսեմք խօսիլ նոցա ի մեր լեզուս զմեծամեծս Աստուծոյ: Աքանչանային ամենեքեան զարմացեալք և ասէին ցմիմեանս. զի՞նչ կամիցի այս լինել: Եւ կիսոցն ընդ խաղ արկեալ ասէին, եթէ քաղցուալից իցեն: Յարուցեալ Պետրոս հանդերձ մեսամանիւքն, ամբարձ զձայն իւր և խօսեցաւ ընդ նոսա. արք Հրէաստանեայք, և որ բնակեալ էք յԵրուսաղէմ ամենեքեան, այս ձեզ յայտնի լիցի և ունկն դիք բանից իմոց. ոչ որպէս դուք կարծէք՝ թէ սոքա արբեալ իցեն. զի դեռ երեք ժամք են աւուրս: Այլ այս է որ ասացաւ ի ձեռն մարգարէին Յովելայ. Եւ եղիցի յետ այսորիկ յաւուրս յետինս, ասէ Աստուած, հեղից յոգւոյ իմմէ ի վերայ ամենայն մարմնոյ, և մարգարէասցին ուստերք ձեր և դստերք ձեր. և երիտասարդք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ծերք ձեր երազովք յերազեսցին. և ի վերայ ծառայից իմոց և ի վերայ աղախնանց իմոց յաւուրսն յայնոսիկ հեղից յոգւոյ իմմէ, և մարգարէասցին: Եւ տայց նշանս յերկինս ի վեր, և նշանս յերկիր ի խոնարհ, արիւն և հուր և մրրիկ ծխոյ. արեգակն դարձցի ի խաւար և լուսին յարիւն, մինչ չև եկեալ իցէ օր Տեառն մեծ և երևելի: Եւ եղիցի ամենայն որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝ կեցցէ: 21:

Զ-ՅԴ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԴ. 15:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք. և ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ

ձեզ բնակեսցէ ի յաւիտեան. զՀոգին ճշմարտութեան, զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա և ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցէ, և ընդ ձեզ եղիցի։ Ոչ թողից զձեզ որբս, գամ առ ձեզ. փոքր միւս ևս, և աշխարհս ոչ ևս տեսա-նէ զիս. բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի լինելոց էք։ Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես ի ձեզ. որ ունի զպատուիրանս իմ և պահէ զնոսա, նա է որ սիրէ զիս. և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի ի Հօրէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երևեցուցից նմա զիս։ Ասէ ցնա Յուդա՝ ոչ Սկարիովտացին. Տէր, զի եղև՝ զի մեզ յայ-տնելոց ես դու զքեզ՝ և ոչ աշխարհի։ Պատասխանի ետ Յի-սուս և ասէ ցնա. եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ, և Հայր իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա եկեսցուք, և օթևան առ նմա արասցուք. և որ ոչն սիրէ զիս՝ ըզբանս իմ ոչ պահէ. և բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեացն զիս։ 24։

Քրոջէ Սրկոսէն. Եւ ևս խաղ։ Վասն ի վերասա։
Եւ պետռնուքեն շնորհատուն և շնչուրհ։
Ապ քուր. Սուրբ խաչիս։ Աղխ. Պահպանեա։
Եւ ի գոռնոլն չեկնեցին, սկոռնէն

ՇԱՐԱԿԱՆ Բ Կ

Երրորդութիւնն անբաժանելի և զօրութիւն։ 763։
Զինի. Նորատունկ։ Քուր. Խնդր։ Կնց։ Ագ. Քամ առ։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ի գոռն չոռն չուղին է գոռոռ եկեղեցոյն. և ասէն

ՍԱՂՄՈՍ ՃԾԲ. Ի ԸՆԾ-

կՅ. Հոգի քո բարի։ Փխ. Տէր լաւ ազօթից։ 761։

ԸՆԾԵՐԳԱԾ Ի ԳՈՐԾՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑ, Բ. 1։

Եւ ի կատարել աւուրցն պենտեկոստէից՝ էին։ 768։

Զ-ինէ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։
Արթոյ Ալեսաբանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԵ. 26։
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.
Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն, զոր ես առաքեցից

ձեզ ի Հօրէ, զՀոգին ճշմարտութեան որ ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ. և դուք վկայէք, զի ի սկզբանէ ընդ իս էք: Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթագղեսջիք. ի ժողովրդոց հերձանց հանիցեն զձեզ: Այլ եկեսցէ ժամանակ, զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ: Եւ զայն առնեն ընդ ձեզ, քանզի ոչ ծանեան զՀայր և ոչ զիս: Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշիցէք՝ թէ ես ասացի ձեզ: Զայս ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի: Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ, և ոչ ոք ի ձէնջ հարցանէ ցիս՝ թէ յո՛ երթաս. այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, սրտմտութիւն ելից զսիրտս ձեր: Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ. լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ: Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մեղաց, և վասն արդարութեան, և վասն դատաստանի: Վասն մեղաց, զի ոչ հաւատան յիս. վասն արդարութեան, զի առ Հայր իմ երթամ, և ոչ ևս տեսանէք զիս. վասն դատաստանի, զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է: Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք հանդուրժել այժմիկ. յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտութեան, առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ. զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ խօսեսցի, և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ: Նա զիս փառաւորեսցէ, զի յիմմէ առնու և պատմեսցէ ձեզ: Զամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է. վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմմէ առնու՝ և պատմեսցէ ձեզ: Ց՚Ղ. 15:

Եւ ելանէն խուխ և աւետարանս և հռիփսիմէ և ամենայն ընդոստ ի քուր, ասելով

ՇԱԲԱԹԱՆ Դ՚Զ

Առաքելոյ ապաւնոյ իմանելով: երէ քան: 763.

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: Ց՚Ղ. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Փոքր մի՛ և ոչ ևս տեսանէք զիս, և ապա տակաւին մի՛ և տեսանիցէք զիս. և ես երթամ առ Հայր: Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս. զի՞նչ է այս՝ զոր

ասէ ցմեզ, թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս. և եթէ ես ա՛ւ Հայր իմ երթամ: Եւ ասէին. զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ասէ. չգիտեմք զինչ խօսի: Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին ցնա հարցանել, և ասէ ցնոսա. վասն այդորիկ խնդրէք ընդ միմեանս զի ասացի՝ թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ միւս ես և տեսանիցէք զիս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լացջիք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ. դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի: Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհ: Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք, այլ դարձեալ տեսից զձեզ, և ուրախ լիցին սիրտք ձեր, և զուարթութիւնն ձեր ոչ ոք հանիցէ ի ձէնջ: Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խնդրիցէք ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ: Մինչև ցայժմ ոչ ինչ խնդրեցէք յանուն իմ. խնդրեցէք՝ և առնուցուք. զի ուրախութիւնն ձեր լցեալ եղիցի: Զայս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ, այլ յայտնապէս զՀօրէ պատմեցից ձեզ: Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես աղաչեցից զՀայր վասն ձեր. զի ինքն իսկ Հայր սիրէ զձեզ, զի դուք զիս սիրեցէք, և հաւատացէք եթէ ես յԱստուծոյ ելի: Ելի ի Հօրէ՝ և եկի յաշխարհս, դարձեալ թողում զաշխարհս, և երթամ առ Հայր՝ Ասեն ցնա աշակերտքն. ահա արդ յայտնութեամբ խօսիս, և առակ և ոչ մի ինչ ասես. այժմիկ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամենայն, և ոչ ինչ պիտոյ է՝ եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ. յայսմիկ հաւատամք եթէ յԱստուծոյ ելեր: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. այժմ հաւատայք: Ահա եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է, զի ցըրուեսջիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս միայն թողուցուք. և չեմ միայն, զի Հայր ընդ իս է: 32:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

Կենդանարար Աստուած մարդասէր: Երե- տաս: 763:

Սբրոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԶ. 33։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի ընդ իս խաղաղութիւն ունիցիք. յաշխարհի սուր նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջ Յաղթեցարուք զի ես յաղթեցի աշխարհի։ Զայս իրրև խօսեցաւ Յիսուս, ամբարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ. Հայր, հասեալ է ժամ, փառաւորեա զՈրդի քո, զի և Որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ. որպէս եառուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի զոր եառուր նմա, տացէ զկեանան յաւիտենական։ Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած, և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս։ Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի, զգործն կատարեցի՝ զոր եառուր ցիս զի արարից. և այժմ փառաւորեա դիս Հայր, առ ի քէն փառօքն զոր ունէի յառաջ քան զլինելն աշխարհի առ ի քէն։ Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զոր եառուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ եառուր զնոսա, և զբանն քո պահեցին։ Այրդ գիտացին՝ եթէ զամենայն ինչ զոր եառուր ինձ, եառ նոցա. և նոքա ընկալան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ի քէն ելի. և հաւատացին՝ եթէ դու առաքեցեր զիս։ Այրդ՝ ես վասն նոցա աղաչեմ, և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ. այլ վասն նոցա զոր եառուր ինձ, զի քո են. և որ ինչ իմ է, ամենայն քո է. և որ ինչ քո է, այն իմ է, և փառաւորեալ եմ ի նոսա։ Եւ ես ոչ եւս եմ յաշխարհի, և նոքա յաշխարհի են, և ես առ քեզ գամ. Հայր սուրբ, պահեա զնոսա յանուն քո, որով եառուր ինձ. զի եղիցին մի՝ որպէս և մեք մի եմք։ Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով եառուր ինձ. և պահեցի. և ոչ օք ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան, զի գիրն լցցի։ Ժէ. 12։

ՇԱՐԱԿԱՆ ՃԶ

Նոյն և նման Հօր և Որդւոյ Հոգւոյ։ Էջ։ թուղ։ 775։

Սբրոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԷ. 13։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Բայց արդ առ քեզ գամ. և զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ունիցին զուարթութիւնն իմ լիով յանձինս իւրեանց։

Եւ եաու նոցա զբանն քո , և աշխարհս ատեաց զնոսա. զի չեն յաշխարհէ , որպէս և ես չեմ յաշխարհէ : Ոչ զայս աղաչեմ զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ , այլ զի պահեսցես զնոսա ի չարէ : Յաշխարհէ ասաի չեն , որպէս և ես չեմ յաշխարհէ : Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ քով . զի քո բանդ ճշմարտութիւն է : Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ , և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ . և ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ , զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ : Ա՛լ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ , այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն նոցա յիս . զի ամենեքին մի իցեն , որպէս դու Հայր յիս՝ և ես ի քեզ , զի և նոքա ի մեզ իցեն . զի և աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս : Եւ ես զփառան զոր եաուր ինձ՝ եաու նոցա , զի իցեն մի՝ որպէս և մեք մի եմք . ես ի նոսա , և դու յիս , զի եղիցին կատարեալք ի մի : Եւ գիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս , և սիրեցի զնոսա որպէս դու զիս սիրեցեր : Հայր , զորս եաուրն ինձ , կամիմ՝ զի ուր ես եմ, և նոքա իցեն ընդ իս . զի տեսանիցեն զփառան իմ, զոր եաուրն ցիս . զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն աշխարհի : Հայր արդար , և աշխարհ զքեզ ոչ ծանեաւ՝ այլ ես զքեզ ծանեայ , և նոքա ծանեան՝ եթէ դու առաքեցեր զիս : Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո և ծանուցից , զի սէրն զոր սիրեցեր զիս՝ ի նոսա իցէ , և ես ի նոսա : Զայս իրրև ասաց Յիսուս , ել աշակերտօքն հանդերձ յայն կոյս ձորոյն Կեդրոնի՝ ուր էր պարտէզ , յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր : ԺՀ . 1 :

Ե՛ Ա՛ր · Էրոպէ · Եւ ես խաղ : Վասն ի վերուստ :

Ե՛ պետռնութքեն ընդոտոտռան և ընչնարհ :

Զհի քարող · Սուրբ խաչիս : Աղօթ · Պահպանեա :

Ե՛ ի թռռնալն առքռռութն էրոպէ · Եւ ես խաղաղութեան՝ քահանայն · Օրհնութիւն և փառք :

Ե՛ ինռնէն խռնարհեցո և Ապրեցո :

ՄԵՍԵԴԻ յոՂոչքս ՊԷՆռիռռէի ՅարռՂԵռն ի յոյնէն ռռռ՝

ՀԱՄԱՌՕՏԻ ԲԿ

Երրորդութիւնն անբաժանելի և զօրութիւն : 763 :

ՍԱՂ . ճԺ · Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան՝ 571 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԴ. 15։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ 769։

Քարոզ. Գոհաբանելով։ Կեցո։ Աղջխ. Խաղաղութեամբ։

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԲՋ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻՒ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՋ

Նո՛յն եւ նըմա՛ն Հօր եւ Որդւոյ Հո՛գիդ անեզ և համագո՛յ. բըղխումըն Հո՛ր անքննաբար ա՛ռաջ յՈրդո՛յն ա՛ճառատաքո՛ր. ի վերնատունն այսօր ի՛ջեր գՀո՛գիդ ընդ երկո՛ց քոց արբուցեր. ‖ ա՛ստըս և մեզ ողո՛րմութեամբ ի բա՛ժակէդ իմանատութեա՛ն։ Լո՛ւից առեղծո՛ղ արա՛րածոց որ չըքնչեր ի վերոյ ջրո՛ց. նո՛յն և ի ջո՛ւրան աւա՛զանին ի շնորհել մեզ քո՛մ էակցի՛ն. զըգուռս սիրով ազա՛նաղկեալ զմարգիկ ծնանելո՛ս աստուածակերպ. ա՛ստըս։ Բա՛րձրն վերնոյն իմանալեաց և ըստորի՛ն այսըր գգալեանց. որ մարգարէ՛ս ասս ի հո՛վուաց և առաքեալս ի՛ձկնորսանց. աւետաւո՛ր ըզմարքոսո՛ւրս քարոզ բանի քո՛մ զհալածո՛ղս. ա՛ստըս։

† Աստուածեղէն հոգմա՛ն նըմա՛ն ա՛հեզագո՛ղ ասատիկ հընչմա՛նըդ. երեւեցար ի վերնատունն Հո՛գիդ գասուն երկոտասանն. որք անւ ի քէն մըկընքուեցան որպէս գոսկի՛ հրո՛վ մաքրեցան. ‖ մա՛ստքեա ի մէ՛նջ ըզմէ՛գ մեղաց և ըզդեցո՛ ընդ՛ոյս փառաց։ Լո՛ւսեր յերկինս աստուածա՛պարտ գա՛սուդ գաշխարհս լո՛ւսաւորեա՛ր. ընդ ա՛րդարութեա՛ն և ընդ մեղաց և ընդ չարին գա՛սատատանաց. բա՛ցեր ըզդանձդ անհի՛ւթանական պարգեւս եառնո՛ւր որդւոց մարդկան. մա՛ստքեա։

Հայր ան[ը]սկիզբն. որ վերծրհնեալդ ես ի դասուց քե-
րովբէից. ըղքեզ աղաչեմ[ք] || ընդ[ո]րմեա քոյոց հա-
ւատացելոց։ Բանդ ի հօրէ որ յառաջ քան զյաւի-
տեանս որդի. փառակից հօ[ր]ն. ընդ[ո]րմեա։ Որ նըս-
տիս ի քրովբէս եւ սեպհուխեամբ խնամեն զարքայա-
քն. ճշմարիտ սուրբ հոգի[ո]վ ընդ[ո]րմեա։

Ակնեղն ի հօրէ ծընեալ որդի յանէից գոյացոյց զե-
զեալքս. զերկնային և զերկրաւորս էութիւն. || արա-
բա[ծ]ք ամենայն տուք փառս արարչին յաւիտեան[ս]։
Պատկեր անեղութեան փառացըն հօր ի պատկեր բա-
րեբարութեան իւրոյ. արար զմարդկայինն բընութիւնս.
արարած։ Լոյսն ի հօրէ լուսոյ ծագեալ լուսափայլ
զարդարեաց զԱդամ. ի դրախտին եդեալ անմահ տընե-
կոցն երկրագործ. արարած։

Ըստ աւետեաց մարգարէին որ ասէ փըրկեա[ր]քս ա-
րեամբ գառինդ. ցընծամք եւ մեք ծառք անուամբ
ընդ գալուստ Տեառնըդ կըրկնակի. չնորհեա մեզ Տէր
ընդ արդարոցն ընդ առ ի քէն սրընկեալ ծառանդն. ա[ր]ժ-
ժըմ յաւուրն ը գուարճանալ եւ յերկրորդին ընդ փեղ
ցընծալ։ Սըմին նըման տայ անւամբ Զաքարիան նոր
Սիմէն. երթ ձերաքս լեր աչա գայ ահա քեզ թանձրն
եւ հեզ արքայ. ներստեալ ի յիշ և յանանդակ կըրկին
ազանց գոլ օրինակ. ներ[ս]տեալդ յանթոն քերովբէից
նիստ գըթութեամբ ի մեր հոգի[ս]։ Զահեզ փառաց
քոց ներուսին ար լինելոյդ է յերկրորդումն. ետես զա-
րի յառաջագոյն ծանոյց կանխաւ ազգումդ հոգւոյն.
թէ յայտնապէս Աստուած գայցէ հնար առաջի իւր բար-
բոքէ. յա[ր]ուժամ ցիտաս ի մեզ խնայեա գըթած գրիս-
տոս եւ ընդ[ո]րմեա։ Աստուածածին անհանդանագեալ յեր-
կրէ երկինս հառան ընծայեալ. յա[ր]ժամ բազմիս լուսոյ

նըման քո Միածնիդ յաջակողմեան. յայնժամ մաղթեա ընդ մեր ընդնայն փըրկել ընդմէդ յահէդ բոցոյն. համ֊մա֊դանիլ ընդ արդարոցն երգել ըսփոփա ընդ երկնայնոց՝ն։

ԾՆ. Բանն առաքեալ ի Հօրէ֊՛ն՛ եր վանըն մեր մարմնա֊ցաւ֊՛ւ. եւ ցընծութիւն աշխարհի յա֊յտնեցաւ. ‖ ընդ֊քէդ բարեբանեմք Աստուածածնի՝ն կոյս։ Զի սրտմամ ոչըն հանդուրժէ֊՛ն բոցանըշոյլ սերտովբե֊՛ն. նա բնա֊կեցաւ ի փառս յարեվայնի. ընդքէդ։ Յորմէ՛ սաթսեալ գո֊ղայ֊՛ն փայլակնացայտ ի լուսո֊՛յն. ի գիրկըս քո ընդնա ընակաւր. ընդքէդ։

ԱՊ. Օրհնեմք ընդքէդ անըմակիզբըն Հայր. յամենայն ժամ օրհնութիւն ի բարձունս։ Գովեմք ընդքէդ միածի՝ն Որդի. յամենայն ժամ գոհութիւն ի բարձունս։ Բան֊բերանեմք ընդքէդ սուրբ Հոգի. յամենայն ժամ փառք քեզ Աստուած։

Ընդունիմք փառդ. սաղմոսարանաւ եւ քնարիս. օրհ֊նեցէք ընտէրն ի յեկեղեցիս։ Որդիք Սիոնի. ցընծա֊ութեամբ եւ ուրախութեամբ. գովեցէք զՈրդին միա֊ծի՝ն։ Եւ սուրբ գՀոգի՝ն. ամենայն շունչք բարե֊բանեցէք. երգով եւ ձայնիւ ցընծութեա՛մբ։

ՀՆ. Հրեշտակայինն ձայնիւն օրհնեցուք զամենասուրբ պերծրդութիւնըն փառաւորելով ըզՀայր. որ վերակո֊չեաց ‖ զամենեսեան ի մանկութեան յանմահութի՛ւն։ Երդեցէք տեառն երգ նոր երկեցցէք աղրբեցելոց. Քրիս֊տոսի երկրպագելով. որ վերադառնայց զամենեսեան։ Աղրբանայց ձայնիւն օրհնեցուք հոգեւորականն հընչ֊մամբ գովեցուք. սուրբ գՀոգին փառաւորելով. որ վե֊րադարձոյց զամենեսեան։

ՄԾ. Որա խաչեալ Աղրբուհի գաղրէ՛լի աւետեաց. որ փարթամա֊ցան ըզգալո՛՛ւ֊ստա արքային տեառն ի

յերկնից։ Ո՞ղջ ընդ քեզ Մարիամ ի քեզ սուրբ Հոգին եկեսցէ. եւ զօրութի՞ւն Բարձրելո՞ւ յի վերայ քո հովանասցի՞։ — Փառք Հօր։ Ո՞ր ծնանի լոյսն է ի քէն Իսրայէլի առաջնորդ. եւ ը՞նդհանուր քարոզի՞ Աստուած հրեշտ անմահ բանն։

— Այժմ և միշտ։ Ակն ի սիրոյ զսէրդ առաքեանց յինքըն զանդամն իւր քեւ յօդեանց. զեկեղեցի իւր զո՞ր չինեսցէ եօթըն սեամբ քո հաստատեանց. սրընաեա ի նմա եղ զաւաքեալսն եօթնեակ չնորհօք քո զարդարեանց. մա՞քրեա ի մէնջ ըզմէդ մեղաց և ըզկեցո ըզլոյս փառաց։

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԱՒ

Ո՞ր անխտանալիդ ես յէութեան եւ անպատում Հոգիդ ճշմարիտ. անընկալըզնաբար բըզխուսն ի Հօրէ եւ համագոյակից Որդւոյն միածնի. ‖ օրհնեմք ըզքե՞զ Աստուած հաւրցըն մերոց։ Ո՞ր կատարեալ անձնաւորութեամբ յերից կատարելոց մի և նոյն բնութիւն. սրով ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միշտ երկրպագիս յաւրհնաբանից Հոգի Աստուածոյ. օրհնեմք։ Ո՞ր համապատիւ Հօր եւ Որդւոյ քանզի ըզքեզ անստուածապա՞տն եկեղեցւոյ. յոր միկրթիմք եւ զահաւնեմք համագոյ երրորդութիւն անբաժանելի. օրհնեմք։

Գ. Ընդէր օրհնեցէք ‖ բա՞ց ի՞ծրթր ապարէք զրանչիսըզն չնորհաց։ Եկայք նոր ապրասած ի Քրիստո՞ս նոր բանեւնալք աւտպանաւն ի Հոգւոյն սըրբոյ. բա՞։ Ո՞ր քահանայութիւն վի բանպատուական ի Քրիստոսէ ձեռամբ սուրբ Հոգւոյն. բա՞։

ՄԵՆԱՑՈՒՄՏԷ ԱՒ

Չանճառելի զլոյս աստուածութեանն. անօրինա։ 213։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԱԿ

Ո՛ր առաքեցար ի հօրէ՝ հոգիդ անեղ եւ համազոյ. ազաչանօք անօրինաբար քոյդ էակցին լինել մըխիթարիչ սուրբ առաքելոցն. ‖ ազաչեմք ընդքո ոգոյդ սուրբ: Ո՛ր ինքեր ամբարտաւանէ յերկինից սանտիկ հոգմոյ նըմանէն Աստուած յայտնապէս. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար ի գլուս առաքելոցն. ազաչեմք: Ո՛ր արբուցեր երկնաւոր գինեաւն իմաստութեանն զհոգիս պըրծոց քոց առաքելոցն. որք արբուցին տըրամանցելոց որդւոց Ադամայ ըզրաժանին ուրախարար յայգւոյն երկնայ. ազաչեմք:

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԱԿ

Ո՛ր յերկինայինն զօրս անմարմնոցըն նախ հեղեր սուրբ տապէա հոգիդ հըշմարիտ. զաստուածայինն և զգեղեցիկն քո իմաստութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երկրպագութեանդ. ընդ ‖ նոսին փառաւորելիք զերրեակ միութիւնդ: Ո՛ր զկերպանքանն աստուածայինն առնել երրորդութեամբ խորհըրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանարար. եւ ընդ ձեռամբն առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէիւք. ընդ նոսին: Ո՛ր յերկրպագիդ լինելութեանն յետ յարութեան քում էակցին. մըտանել ի վերնատունն զրօքըն փակեալք շնորհն լիով ըստ առաջին փըչմանն ըզքեզ մեռանելոյ առաքելոցն ասաց առէք հոգի սուրբ. ընդ նոսին:

ՁԻՆՒ Սուրբ Աստուածդ ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ. Ի ԸՆԾ-

ԿՑ. Առաքեա զոգի քո և ստեղծցին, և նորոգեա զերեսս երկրի:

ՓԽ. Օրհնեա անձն իմ զՏէր, Տէր Աստուած: 342: Ալէլուիա. ալէլուիա:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ Ի ՍՈՒՂՈՑ: Ա. 1:

Ի սկզբանէ արար Աստուած զերկինն և զերկիր: Եւ

երկիր էր աներևոյթ և անպատրաստ, և խաւար ի վերայ անդնդոց. և Հոգի Աստուծոյ շրջէր ի վերայ ջուրց: Եւ ասաց Աստուած. եղիցի լոյս: Եւ եղև լոյս. և տեսև Աստուած զլոյսն զի բարի է. և մեկնեաց Աստուած ի մէջ լուսոյն և ի մէջ խաւարին. և կոչեաց Աստուած զլոյսն ցերեկ, և զխաւարն կոչեաց գիշեր. և եղև երեկոյ՝ և եղև վաղորդայն, օր մի: 5:

Ընթերցուած Յաւակաց: ՟Բ. 1:

Խմաստութիւն չինեաց իւր տուն, և կանգնեաց սիւնս եօթն: Զին զոհելիս իւր, և խառնեաց ի խառնելիս գինի իւր. և պատրաստեաց սեղան իւր: Եւ առաքեաց զծառայս իւր, կոչել բարձր քարոզութեամբ ի խառնելիս իւր՝ և ասէ, որ ոք իցէ անզգամ, եկեսցէ առ իս: Եւ ցպակասամիտսն ասէ. եկայք կերայք ի հացէ իմմէ, և արբէք գինի իմ զոր խառնեցի ձեզ: Թողէք զանզգամութիւն և կեցջիք, խնդրեցէք գիմաստութիւն զի ապրեսջիք. և ուղղեցէք գիտութեամբ զհանճար, և ուղիղ համնապարհս խնացարուք գնացս: 6:

Ընթերցուած ի Գործոց առաքելոց: ժ. 44:

Եւ մինչդեռ խօսէր Պետրոս զբանս զայս, հանգեաւ Հոգին սուրբ ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն: Զարմացան՝ որք ի թլփատութենէ անտի հաւատացեալք եկեալ էին ընդ Պետրոսի, զի և ի հեթանոսս պարգեւք Հոգւոյն սրբոյ զեղուին. քանզի լսէին ի նոցանէ խօսել լեզուս, և մեծացուցանել զԱստուած: Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս. միթէ զնուբն ոք արգելուլ կարէ ջուր ի չկրառելոյ զոսոս, որք և զՀոգին սուրբ ընկալան որպէս և մեք: Եւ հրամայեաց նոցա մկրտել յանուն Յիսուսի Քրիստոսի. յայնժամ աղաչեցին զնա լինել անդ աւուրս ինչ: 48:

Ջ-ՆԽ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Զայն Տեառն ի վերայ ջուրց, և Աստուած փառաց ո-րոտաց, և Տէր ինքն ի վերայ ջուրց բազմաց:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Գ. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև մկրտեցաւ (Յիսուս), ել վաղվաղակի ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա երկինք, և տեսև զՀոգին

Աստուածոյ՝ զի լինիցէր իրրև զազանի և զայր ի վերայ նորա: Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր. զա է Որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ հաճեցայ: Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի Հոգւոյն՝ փորձել ի սատանայէ: Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեաւ: Դ. 2:

Եբէ. Արարչական: Քոյ. Խնդր: Կնջս: Աղ. Քառ ամե:

ՅԵՐԿՈՑԻՆ

ՍԱՂ. ՃԳ. ԿՅ. Ազաքիս: Փխ. Օրհնեա անձն: 342:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԴ. 15:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք: 769:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ամէն երկնայինքն ուրախ: Վեց քառ. քեռ է վայր:

ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

ԿՅ. Զայն Տեառն ի վերայ ջուրց, և Աստուած փառաց որոտաց, և Տէր ինքն ի վերայ ջուրց բազմաց:

Փխ. Մատուցէք Տեառն որդիք Աստուծոյ, մատուր: 399:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Գ. 16:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իրրև մկրտեցաւ (Յիսուս), ել վաղվաղակի: 780:

Քոյշ. Գոհաբանելով: Կնջս: Աղջխ. Խաղաղութեամբ:

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԲԿ

ԵՐԲՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻՒ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՆ

Ամէն երկնայինքն ուրախանան ընդ երկրաւորացս նորոգմանն. քանզի նորոգողն էից Հոգին Ըստ ի սուրբ վերնատանն. սրով նորոգեցաւ զանազ աւանդելոցն: Ամէն հողանիւթեայ բնութիւնս ցընծայ ընդ Հօր հաշ-

տութեան. քանզի որ երթայ զՀոգին ի մարդկանէ մարմին եղելոց. զարձեալ վերըմտիցէն ընծայն պարգեւէ: Ա՛յսօր մանկունք եկեղեցւոյ ածեն՛ն ցընծութեամբ զգալուստ սուրբ Հոգւոյն. որով զարդարեցան ի զգեստս լուսափայլս եւ զերապայծառս. երգեն ընդ սրովբէից զերկրաքընթերնե՛ն:

† Ո՛ր զմիաբանեալսն յաշտարակին բաժանեամբ լեզուացըն քակեաց. այսօր ըզրաժանեալ լեզուս այզգոց միաբանեաց դարձեալ ի՛ սուրբ վերնատանն. ‖ ամենայն հոգիք ծրհնեցէ՛ք զՀոգին Ա՛ստուծոյ: Ո՛ր էջ Հոգին Տեառն եւ առաջնորդեաց երկնատանան ցեղիցն Իսրայելի ի յանապատին. այսօր երկրատանան առաքելոցն առաջնորդէ ի յաւետարանն. ամենայն:

Ա՛յսօր անդրիւր գիտութեան բղխեա՛ լ ի սուրբ վերնատունն. յորմէ լըցան աշէգերք գնացի՛ք գետացն առաջնոցն: Ա՛յսօր ի՛ջեալ ի յերկիր. Հո՛ր աւետիքն ի բարձանց. տալ աւետս Աստուծոյ դառնալ յեղեմ վերըստի՛ն: Ա՛յսօր խընդայ նո՛ր Սիոնն. որդւո՛վք իւրովք զո՛ր ծընաւ. ծծմամբ Հոգւոյն նո՛ր պտղեալ յորովայնոյ եւ առընչեա՛ն: Ա՛յսօր ի ձայն զոհութեան. զՀո՛գի՛ն ընդ Հո՛ր և Որդւոյ. հո՛գիք ամենայն ծրհնեցէք զերկնքընթերեանն երգելո՛վ: Ա՛յսօր ցընծամք երկրաւորքս. ընդ գալըստեան երկնայնոյն. եւ պարելով ընդ հրեշտակս երգե՛մք ըզփառս ի բարձունս:

Վ.Ա.Ր · Ո՛ծրհնեցէ՛ք մանկունք ընդ երկնայնոցն ըզՀայրն երկնաւոր. որ մանրամասնեալ բանին. վըկայեաց յերկինս ‖ այսօ՛ր ի՛ թարմ լերմ՛ն: Գո՛վեցէք ընդ աւետվէ՛ն զՈ՛րդին միածի՛ն որ փայլեաց մարմնով. զմա՛ս առաւածութեանն այսօ՛ր: Բա՛րեբանեցէք ընդ քերովբէ՛ն զՀո՛գին ճրշմարիտ. որ լուսափայլ ամպով. Էակցին հովանացեալ այսօ՛ր:

Ի՞ՉՔԵՐ ՏԸՐ ԱՂՈՐՄԱԲԱՆԱՄԲ ՔՈ ՅԱՉԽԱՐՀ. ԵՒ ԸՂՁԵԱԼ ԸՆԴԱԲԻՒՆՆ Ի ԿԵԱՆՆ ՎԵՐԱՓԽԱՆԵՑԵՐ: ԵՒԼԵՐ ՏԸՐ ԱՒՐ ՀԱՅՐ ՓԱՌՔ Ի ՅԵՐԿԻՆՆ. ԵՒ ՄՂԽԻԹԱՐԻՉ ԱՌԱՔԵՑԱՆ ԱՌԱՔԵՑԵՐ ՍՈՒՐԲ ԶՀՈԳԻԴ: ԲԱՑԵՐ ՏԸՐ ԱՅՍՕՐ ԸԳԱՆՁԴ ԵՐԿՆԱՅԻՆ. ԵՒ ԲԱՇԽԵՑԵՐ ԱՌԱՍՏԱՊԷՍ ՊԱՐԳԵՒԱ ԱՂՔԱՆԱ ԸՆԴԱԲԵԱՑՆԱ:

Ո՞Ր ՕՐՀՆԵ՞Ս Ի ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ԱՆԴԱՍԴԱՐ. ՀԱՅՐ ԵՐԿՆԱԻՈՐ ԸՆԿԱԼ ԶԱՂԱՇՀԱՆԱՍ ՄԵՐ: ՈՒ Ո՞ՒՈՄԷ՞ ՔՈ ԱՆԿԱՆԻՄՔ ՓԸՐԿԻՉ. ԽԸՆԴՐԵՄՔ ԶԹՈՂՈՒԹԻՒՆ ԲԱՂՈՒՄ ՅԱՆՑԱՆԱՑ ՄԵՐՑ: ՈՐ ԳԻՏԱԿԴ ԵՍ ԶԱՂԱՆԵԱՑ ՄԻՐԿԱՆ ՀՕԳԻԴ ՍՈՒՐԲ. ՏԸՐ և ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՐ ԸՆԿԱԼ ԶԱՂԱՇՀԱՆԱՍ ՄԵՐ:

ԱՊ. Ո՞ՐՀՆԵՑԷՔ ԸՂՏԸՐ ԸՆԴ ԵՐԿՆԱՅԻՆՍՆ ՆԸՄԱՆԵԱԼ ԴԱՒԱՒԳ. ՆԱՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ ԱՍԵԼՈՎ. ՔԱ՛Զ ՀՕՐ ՄԸՈՂԻԴ ՄԻՋ ԸՂԿԱՆՆԸՆ ՓԱ՞ՌՔ: Ե՞ՐԿԵՑԷՔ ՏԵԱՌՆ ԵՐՂ ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՔ ԸՆԱԲԵԼՑՆ ՆՈՐՔԻՔ ՍԻՈՒՆԻ՞ ԱՍԵԼՈՎ. ՔԱ՛Զ Ո՛ՐԴՈՑ ՀՆՕՐՀՈՂԻ՛Դ ՄԻՋ: ԲԱՇԲԱՆԵՑԷՔ ԶԱՍՏԱՍԱԾ Ի ԿՔԱՆԵԼԻԱՆ ՍՐԲՐԻ՛ԱՆ ՆԱՐԱ ՁԱՅՆԻՒ ՅԱՆԾՈՒԹԻԱ՞ՄԲ ԱՍԵԼՈՎ. ՔԱ՛Զ ՀՈ՛ԳԵՑԻԴ ԿԱՐԳԵՒՈՂԻԴ ՄԻՋ:

ՀՐԵ. Ո՞Ր ՅԱՆԻՒ Ց ԱՍՏՂԾԵՐ ԸՂԿԱՇՈՒՆԱՅՍ ՔՈ Ի՛ՆՐ ԿԵՂԼՈՒՅ ՀՆԱՐՑ ԱՆԵՂԱԿԱՆ. ԸՆԴ ՆՈՍԻՆ ՕՐՀՆԻՄՔ ԸՂՔԵԶ ԵՒ ՄԵՔ ՀՈՂԵԼ՛ ՆՔԱ: Ո՞Ր ԲԱՆԻ՛Ւ ԳՈՅԱՑՈՒՑԸՐ ԶԻՆՆԻԱԿ ԴԱՌՆ ՀՐԻՂԻՆԱՑ ԲԱՆԴ Ի՛ ՈՒԸՂԲԱՆԻ. ԸՆԴ ՆՈՍԻՆ ԳՈՎԻՄՔ ԸՂՔԵԶ: Ո՞Ր ԱՐԱՐԻ՛Ր ՅՈՂԽ ԻՄԱՆԱԼԻ ԸՂՀՐԵՇԱԿԸՆ ՔՈ՛ ՀՆԳԻ՛ ԱՍՏՈՒԾՈՅ. ԸՆԴ ՆՈՍԻՆ ԲԱՐԻ ԲԱՆԻՄՔ ԸՂՔԵԶ:

ՀՆ. ԹԱՆԳԱՒՈՐ ԽՈՍՈՂՈՒԹԻԱՆ ՈՐ ՔԱՂՑՐԻԹԻԱՄԲ ԽՆԱՄԻՒՆ ԳՔՈ ԳՈՐԾԱԾՈՅ. ՄԻՇԱՀ | ՏԻ՛Ր ԶՀՈՂԻՍ ՆԸՆՋԵՑԵԼՈՑՆ ԸՆԴ ԱՒԵՐԸՆՔ ՔՈ՛ ԵՒ ԳՈՐԾԱՒՈՐԻԱ՛Ր Ի ՅԱՒԻՒՆՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻԱ՛Ն: Ո՞Ր ԿՈՉԵՑԵՐ Ի ԴՐԱՑ ՄՈՀՈՒ ԸՂՔԵՐԵ-

լին քո զԱզարիա. եւ ծանուցեր զաստուածութիւնդ ընդհանուր տիեզերաց. լուսաւորեա՛ Տէ՛ր։ Ի՛ տա՛ճարի քում սրբութեան մատուցանեմք քեզ պատարա՛ն աբեղտութեանց. պայծառացո՛ Տէ՛ր։

Մ֊ Ո՛ր ողորմեցար ի մեզս ծընեալ մարդկան Հայր երկնաւոր ընտ մարգարէին. և առաւել բնութեանս այսօր պարգեւ բգեղեալն աւրդ բզծնօղ Ո՛րդւոյդ միածնի. ‖ մաղթանո՛ք սո՛րա Տէր մեզ ազօրեա՛։ Ո՛ր ցօղեցեր ի մեզ յամպոյ ծրի՛նաց Որդի՛դ այսօր զկոյսն Մարիամ. յորմէ ծընար մարմնով և բարձեր նովաւ բզմեզս նախաառեղծին Ադամայ. մաղթանո՛ք։ — Փառք Հօր։ Ո՛ր մաքրեցեր Հնգից սաւրբ բզսկիրս եւ զարդա՛ր նզ մեր քո փառակցին. ա՛յսօր ամենայն ծնողաց նորին առաւր բզմայր բանի՛ն զօրհնիչն Եւայի. մաղթանո՛ք։

— Այժմ և միշտ։ Ո՛ր ելից Հոգին Տեառն բզբեմս լեալ ճարտարապետ խորանին. այսօր չինէ՛ զմարդիկ խորա՛ն սաւրբ երրորդութեանն. ամենայն հնգից ծրհնեցէ՛ք զՀոգին Աստուա՛ծ։

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Դ֊Զ

Ո՛ր բոլորից ես պատճառ էից անապատճառից և արար պատճառաւ. Հայր աւնծի՛ն եւ աւնբնակի՛դն Որդւոյ պատճառ անժամանակ ծնընդեամբ եւ Հոգւոյ բըզխանո՛ն աւնքբ ննաբար. ‖ օրհնեա՛ Տէ՛ր Աստուա՛ծ հա՛յրըն բ միրոց։ Ո՛ր կամաւ Հօր և սաւրբ Հոգւոյն անեզակից բա՛նդ Աստուած. ի՛ հայրա՛ կա՛ն ծոցոյ իջի՛ր աւետաւեօք Գաբրիելի՛ ա՛ր ըզհնդին բերկրեալ կուսին յորմէ ծընար մարմնով անճառաբար ի՛ Հոգւո՛ն սրբոյ. օրհնեա՛լ։ Ո՛ր մարգարէ՛ից քոց չակեցեր Հոգով յառաջագոյն զպատուա՛ռ քոմ է՛ակցին. եւ ի՛ յորդանա՛ն վը-

* Սկիզբն· տես ի Հնկուցումն, էջ 2։

կայնցեր աղաւնակերպ լինամբ ի վերայ մարմնացեալ Բանին. օրհնեալ:

Գ. Ըզձէր օրհնեցեք բարձր ամբարձք ընդ յաւիտեան: Այսօր համագոյակիցըն չօր են ՈրդւոյՀոգին. հրաժարայլ ծանգամամբ. ինչալ ի վերնատունըն մկկըբառանց ըզդաս առաքելոցն ի հաւրն անկիզելի ըզՁէր: Այսօր արարչակիցըն չօր են ՈրդւոյՀոգին. բընդխառնալ անհիւթական ջուր կենդանի յերուսաղէմ. խնամատուիեան են մաքրութեան մէղաց ըզՁէր:

ՄԵՄԱՅՈՒՍՑԻ Դ

Ուրախացիր Աստուածածին վերթօրհնեալդ ի սրով: 265:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ո՛ր ի վերայ բընդխառնալ գաւազանին ցէսաեայ հանգեաւ ճշմարտին չնորհօք. Հոգի՛ Աստուծոյ եւ խորհըրդոյ. Հոգի հզօրութեան և գօրութեան. Հոգի խնամատուիեան և գիտութեան. Հոգի երկիւղի աստուածպաշտութեան. ‖ աղաչեմք չնորհեա՛ և մեզ ողորմութեամբ ի քոց պարգեւացդ: Ո՛ր զգուշակեալըն քո եօսէեաւ ելից օծեալն ի քէն մարմնով. ասէ՛ Հոգի Տեառն ի վերայ իմ. զոր ի անօրէնութեանըն խոնարհութեամբ ընթերցեալ որ վանն իւր զրան մարգարէին. աղաչեմք: Որ զառաքեալն առ ի չօրէ եւ ի հոգւոյդ Բանէն յաչխարհ. մարգարէ իւրն ծանեալ զոր ի դիմաց մարգարէըն բարբառէր առ մարդկութիւնս Տէր Տէր առաքեաց զիս եւ Հոգի նորա. աղաչեմք:

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ Դ

Ընդ երկնայնոց հոգեղինաց գասուցն. հոգւոց առնդծողին երդմք. ‖ վա՛յ ոմանցն ի գալստեա Հոգւոյն սրբոյ: Ընդ առաքելոց խըմբիցն այսօր զուարճացեալ վերապրեմք Հոգւով. վա՛յ Աստանօր վերնա-

տունս. Ամէնիմ որդիք նորոյ երգիցէք ձայնիւ վերնոյն. փա՛ռ։ Ի՛ ձայն ցընծութեա՛ն ամենայն հոգիք տացո՛ւք զմեզ նորոգո՛ղին ըզփառս. փա՛ռ։

Ձ(ԺԴ) Սուրբ Աստուածէ ՍԱՂՄՈՍ Լ՚ · Ի ԵՒ-

ԿՅ · Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան, և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։

ՓԽ · Ցնծացէք արդարք ի Տէր, ուղղոյ վայելէ օրհնութիւն. խոստովան եղերուք Տեառն օրհնութեամբ, տաւնադեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս տացէք նմա։

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր զի բարի է. սաղմոս տացէք նմա օրհնութեամբ։

Ուղիղ են պատգամք Տեառն, և ամենայն գործք նորա հաւատովք են, և սիրէ գողորմութիւն և զիրաւունս Տէր։

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան, և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։

Ժողովեաց որպէս ի մէկ ղնուրս ծովու, և դնէ ի խորս դանձս իւր։

Երկիւղ ի Տեառնէ ամենայն երկիր, և ի նմանէ դողայցեն ամենայն բնակիչք աշխարհի։

Զի նա ասաց՝ և եղեն, ինքն հրամայեաց՝ և հաստատեցան։

Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց, անարգէ Տէր զխորհուրդս ժողովրդոց, և արհամարհէ Տէր զխորհուրդս իշխանաց։

Խորհուրդ Տեառն յաւիտեան մնայ, խորհուրդ սրտի նորա ազգէ մինչև յազգ։

Երանի՛ ազգի որոյ Տէր Աստուած օգնական է նմա, ժողովուրդ զոր ընտրեաց ի ժառանգութիւն իւր։

Յերկինից նայեցաւ Տէր յամենայն որդիս մարդկան, ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ հայեցաւ յամենայն բնակիչս աշխարհի։

Ո առեղծ առանձին զսիրտս նոցա, ի միտ առնէ զամենայն գործս նոցա։

Ոչ թէ ի բազում զօրս իւր ապրեսցի թագաւոր, և ոչ հսկայ ի բազում զօրութեան իւրում։

Սուտ է ձի ի փրկութեան իւրում, ի բազում զօրութեան իւրում ոչ ապրեցուցանէ զհնծեալն :

Աչք Տեառն ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և այք յուսան յողորմութիւն նորա :

Փրկել ի մահուանէ զանձինս նոցա , կեցուցանել զնոսա ի սովի :

Անձինք մեր համբերեցին Տեառն , զի օգնական և պաշտպան մեր է :

Ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր , և յանուն սուրբ նորա յուսացաք :

Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ :

Ալէլուիա ալէլուիա :

ԸՓՓերցուած ի ՃՃղոց : Ը . 6:

Եւ եղև յետ քառասուն աւուր երից Նոյ զպատուհան տապանին զոր արար . և արձակեաց զագռաւն , և ել և անդրէն ոչ դարձաւ մինչև ցցամաքել ջրոյն յերկրէ : Եւ արձակեաց զաղաւնին զհետ նորա՝ տեսանել թէ ցածուցեալ էր ջուրն յերեսաց երկրէ . և չգտեալ ապաւնոյն հանդիստ ոտից իւրոց՝ դարձաւ անդրէն առ նա ի տապան անդր . զի ջուր դեռ ունէր զամենայն երեսս երկրի . և ձգեաց զձեռն և ընկալաւ զնա , և առ զնա անդրէն առ իւր ի տապան անդր : Եւ զապրեցաց և աւուրս եօթն , և դարձաւ արձակեաց զաղաւնին ի տապանէ անտի . և դարձաւ առ նա ապաւնին ընդ երեկս , և ունէր տերև ձիթենւոյ չիղ ի բերան իւրում . և գիտաց Նոյ , թէ ցածուցեալ են ջուրքն յերկրէ : Եւ զապրեցաց աւուրս եօթն և , և դարձեալ արձակեաց զաղաւնին . և ոչ ևս յաւել դառնալ առ նա : 12 :

ԸՓՓերցուած յԱռակաց : Խ---- . Ա . 5 :

Զի սուրբ Հոգին խնաւտութեան փախիցէ ի նենգութենէ , և մերժեսցի ի խորհրդոց անմտաց , և յանդիմանեսցէ ի հասանել ի վերայ անիրաւութեանց : Զի մարդասէրը Հոգին խնաւտութեան՝ ոչ արդարացուցանէ զհայհոյիչն ի շրթանց իւրոց . զի երիկամանց նորա է վկայ Աստուած , և սրտի նորա ստիկան ճշմարիտ , և լեզուի նորա ունկնդիր : 6 :

ԸՓՓերցուած ի գործոց առաքելոց : ԺԳ . 1 :

Եւ էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեցւոյն մարգարէք

և վարդապետք, Բառնաբաս և Շմաւոն կոչեցեալն Նիգեր, և Ղուկիոս Կիւրենացի, և Մանայէն դայեկորդի Հերովդի չորրորդապետի, և Սաւղոս: Մինչդեռ ի պաշտամանն Տեառն կային և պահէին, ասէ Հոգին սուրբ. որոշեցէք ինձ զԲառնաբաս և զՍաւղոս ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա: Յայնժամ պահեալ և ազօթս արարեալ, եդին ձեռն ի վերայ նոցա և արձակեցին: Եւ նոքա առաքեալք ի Հոգւոյն սրբոյ՝ իջին ի Սելևկիա, և անտի նաւեցին ի Կիպրոս. և հասեալ ի Սաղամինա՝ պատմէին զբանն Աստուծոյ ի ժողովուրդս Հրէից. ունէին և զՅովհաննէս պաշտօնեայ: 5:

Ջ-ՅԻ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, չնչեացն հոգմբ և գնացին ջուրք:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: Ա. 29:

ՉՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս ՔՐիստոս

Ի վազիւ անդր տեսանէ (զՅիսուս) զի գայր առ նա, և ասէ. ահաւասիկ գառն Աստուծոյ՝ որ բառնայ զմեղս աշխարհի: Սա է՝ վասն որոյ ես ասէի, զկնի իմ գայ այր, որ առաջի իմ եղև, զի յառաջ իսկ էր քան զիս: Եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ զի յայտնի լիներիցի Իսրայէլի՝ վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել: Վկայեաց Յովհաննէս և ասէ, թէ տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրև գաղաւնի յերկնից, և հանգչէր ի վերայ նորա: Եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով, նա ասաց ցիս. յոր վերայ տեսանիցես զՀոգին, զի իջանիցէ և հանգչիցի ի վերայ նորա, նա է որ մկրտէ Հոգւովն սրբով: Եւ ես տեսի, և վկայեցի եթէ սա է Որդին Աստուծոյ: 34:

Երէ Լսական: Փոշ. Խնդր: Կեցո: Աչ. Փուշ ամենայն:

ՅԻՆՆԵԿՈՅՏԻՆ

ՍՍՂ. ԼԲ. 48. Ողորմութեամբ: Փխ. Յնծացէք: 786:

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Գ. 16:

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս ՔՐիստոս

Եւ իբրև մկրտեցաւ (Յիսուս), ել վազվազակի: 780:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Աբեգային արդարութեան Քրիս։ վէց տուն. տես ի վայր։

ՍԱՂՄՈՍ ճԽԷ

կՅ. Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շնչեացին հողմք և գնաացին ջուրք։

, փԽ. Գովեա երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա։ 542։

Արթոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ Ա. 29։

ՉՏԷՐն մեր Յիսուս Քրիստոս

ի վաղիւ անդր տեսանէ (զՅիսուս) զի գայր։ 788։

Քաջ. Գոհաբանելով։ կենցո։ Աչքն. խազապութեամբ։

ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · ԳՁ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԷԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՁ

Աբեգա՞ն արդարութեան Քրիստոս ծանգեալ յաշխարհ համածեաց ընկաւառն ան՞գիտութեան. եւ յետ մահու եւ յարութեան համբարձաւ ա՞ռ Հայր յո՞ր ժէ ծագեաց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մե՞ք ևս երկրպագանեմք Հօր Հոգւո՞վ եւ ճշմարտութեամբ։ Որ փո՞խանա՞կ ծոցածին բանին որ ի՞նչ յերկինս. առաքեցաւ աւետիքն Հոր ի բարձանց Հո՞գի՞ն ճշմարտութեան. մերթեւթանալ զոր յԱդամայ ապրտեցելոց և հրաւիրել զընտրեալ գաւա առաքելոյն. վասն։ Ա՞յսօր արբտամակա՞ն և գիչերայինն լուծանի երկունք ծնընդեան նաւթահանդն. քանզի գծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յա՞պա կանո՞ւթիւն. վերընտիրն ծնանիլ Հոգին յարդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն։

† Ա՞ր համագոյդ ե՞ս Հօր և Որդւոյ. ա՞ն ճաոատար

բըզխանումն ի միշտ Ն՛ԷՆ. ա՞յսօր բըզխեն ցեր Ջուր կեն-
դանի յե՛բուսա՞ղէմ ‖ Հոգի՞ Աստուծոյ ադո՞ամբաւ:
Ո՛ր աթարչակից եա Հօր և Որդւոյ. ա՛րթիլ կենդանա-
ծնեալք ի Ջո՛ւրս աբարածք. ա՞յսօր ծրդին Աստու-
ծոյ ծնանիլա ի՞ Ջուրց Հոգի՞:

Հոգիդ ճըշմարիտ. ո՛ր զաստուածայինն ըզհրամանելն
քո զաստածըն դաւթեան լը՞ցե՛ր. աբբուցանելո՛վ ա՛շա-
կերտացն ըզպաբարտութիւն քո՛ ի սուրբ վերնատունն.
ադո՞ամբաւ: Ո՛ր առաքեցար ի Հո՞րէ. կենդանարար
վրտակ և լոյս ճըշմարիտ. աբբուցանելով նոքօք ծրդւոց
Սիոնէի զուղարս փակփակութեան. ադո՞ամբաւ: Ո՛ր կա-
տարեցե՛ր ըզխոստ ցանկութեան սբրտից նոցա. ո՛րք
ըսպասեա՛լ մըննային մեծի գալըստեան քո՛ ի սո՛ւրբ
վերնատունն. ադո՞ամբաւ:

Ո՛ր ի թեւս թե՞թեւս. աննըմա՛ն սաստանեալ եւ հրա-
ցա՞յտըդ սերտվրէն ցվերանբաստեալ տեսչութեամ՛ր խնա-
մեա զաբարանծս. ‖ Հոգի՞ սո՞ւրբ. ծրհնեալ ես յա-
բարածո՛ց քոց: Ո՛ր սբանչելսպա՞ծան. հրաշալի ձայ-
նիս ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միշտ փառաբանին. եւ
քաղցրութեամ՛ր հայիս յաբարանծս. Հո՛, Ա՞յսօր աստուա-
ծային տեսչութեամբ. ի վերնատունն հընչեա՞լ հո՞ղմա-
ձայն հընչմամբ. եւ զաստաբեան սբբուցեա՞լ բաշխեցար
յաբարանծս. Հո՛:

ԱՊ. Ո՛ր սի՞րահարես սո՛ւ ի քէն կարգեալ սընտես
բնութեան մերոյ. իմաստութեամ՛ր ընդարարիս ենթով քո
յոց պարտականաց. թո՛ղ և ըզմե՛ր ընդյանցանս ‖ ադո՛ր-
մութեամբըզ քո՛ Քրիստոս: Ո՛ր զպատմո՛ւճանն սո՛ւրբի
զոր զգե՛ցուցեր օծմամ՛ր Հոգւոյն. մե՛րկացաք մե՛ղաք ըն-
նահաւօրն պա՛տրանաց. զգե՛ցո ըզնո՛ն վե՛ըստին ադո՛ր-
Յաստուածայինն կա՛յծակուսն ի սրտվրէից անընդ-

լինն. անմաքրապէս մերձենալ պարտապան քում խորհըրդոյն. չնորհեա ըզնոյն մաքրութեամբ ի Քո՛ղութիւն մեզաց մերոց: Ո՛ր վանեցար ի յարփւոյն եւ ոչ կիզար ըստ մերինոյն. այլ ետուր զհացըն կենաց կենդանի առաքեալ բանաւորաց. բարեխօսեա՛ մեզ փրիստոս ընդդէմ ըզդիր մեզաց մերոց:

Ըզհաւրն երկնաւոր. օրհնեցէք ընդ հընչեցո՛ղս ձայնս միայն ի Քաղաւոր փառաց: Զո՛րդին միածին. գոհութեամբ բարերանեցէ՛ք ձայր եկին և փըրկեաց ըզմեզ: Զմըխի՛թարիչ սուրբ դՀոգին. ամենայն չունչք բարերանեցէ՛ք ձա՛ր լուսաւորեաց ըզմեզ:

Ուն. Հնգի՛ իմ յամենայն ժամ զքեզ փառաւորէ. ցէր վանըն զի լոյս են հրամանըք քո՛ ի վերայ երկրի: Հնգի՛ քո սուրբ եւ բարի. զէն ինձ փրիստոս եղիցի յամենայն ժամ. ընդդէմ թըշնամւոյն հակառակողին: Հնգուհն սըրբոյ հովանացեալ զքեզ Աստուածածինն մարմնացեալ Հօր հաճութեամբ. զո՛րդին միածին մեզ ի փըրկութիւն:

Այսօր գաւրիսկ ցընծութեամբ երգեաց սըրբո՛յ կուսին աւետիս բերկրեաց ասելով. որ ծընաւ ընդփըրկի՛չ աշխարհաց մերոց: Ա՛նթառելին երկնի եւ երկրի. ի կուսակա՛ն արգանդէ՛ մեզ կամ՛նք յայտնեցաւ. Աստըւա՛ծ պցելո՛ւ մարդկան: Յառաջընթաց փայլմամբն լուսաւորել ասաւեն. մեզո՛ւցըն հնաւորելով նընչանիլ. ի ծընո՛ւնդ Աստուածորդւոյն:

Ա՛նըակըրնական բանին Հո՛ր ըզնա՛ կարան. տա՛ճար եւ անապատ ա՛ղի անեսանելի լուսոյն. զքեզ ը մեծացուցանեմք արըժանապէս երգով Աստուածամայր եւ կոյս: Յորմէ կենդանասաղծեալք յանեղէն հաղորդեցան ամենայն ըզարկանքս. աղաչեմ սը-

զայացաւ յորո՞վ ևս՞ կին քառ. և ձընաւ առ ի քէն մար-
մնացեալ Աստուածըն ը բոլորից · ‖ զքեզ ը մեծացու-
ցանելիք արքայ նահապէս երդով Աստուածամայր և
կոյս : Յորմէ զարհուրեալ դողալին զանք վիրէն զը-
ւարթնոցն . ազգայապէս առ ընկալեալ բարեձեր ի
դիրկս . և աբրահամեր որպէս մայր բնասցնողին զքեզ
ըզկնաւակն քո սուրբ ը զկաթն . զքեզ :

Թշ · Ի՛ խանչանիլ փայտէն զընդերձեցան զը-
ժոխք · զնթաքեամբ սուրբ Հոգւոյն ներթագեցաւ երկիր . ո՞վ է սա
‖ որ խափանեաց զմեզ : Հրեշտակն առեալ կուսին
Մարիամու . սա է ի սկզբանէ բանն որ յառաջ քան
զյաւիտեանս Որդին . սա՛ է թագաւորն որ : — Փառք
Հօր : Յարեա՛ և յաւուր երրորդի՝ վեհմիք պատառեցան
երկիր շարժեցաւ սահանեցան դրժոխք . սա՛ է կենդա-
նին յաւիտենից Քրիստոս :

— Ա՛յժմ և միշտ : Ո՛ր փառակից ես Հօր և Որդւոյ .
և քննես զսխո՛րհս Աստուծոյ . ա՛ր յայնր խորագէտս
իմաստից զյիմարս աշխարհի արա՞րն ը Հո՛գի Աստու-
ծոյ մղո՛ս բանս :

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր անբընեին ես յէ՛ն քեամն համնգոյ երրորդու-
թի՛ւն . երկբընբրեան մի աէրութի՛ւն միով բնութեամ
աստուածութի՛ւն . ‖ զքե՛զ բա՛նբանեմք Աստուած
հա՛րցըն մերոց : Ո՞ր ես պատճառ Որդւոյ ծնընդեամբ
Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս . յորմէ Հոգի՛դ ճառագայ-
թեալ ա՛նորիչ բաժանեամբ . զքե՛զ : Ո՞ր էակից ես
Հօր Որդի լոյս ի լուսոյ ծագումն անճառ . անեղակից
սուրբ Հոգւոյդ Հօր և Որդւոյ հաւասար . զքե՛զ :

Գ · Ըզցէր օրհնե՛ցէք ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք զրբզխաբեր

ի հօրէ։ Աստ յոջ ամենայն հոգիք բանաւորաց. սուրբ գէնգին ճշմարտութեան եր բոցաշունչ լեզուօք ահեղագոչ սաստիկ հոգմոյ հընչմամբ ի յերկինս. երկնեցէք ի ձայն գնհութեան բարձր։ Աստ յոջ քահանայք եկեղեցւոյ. սուրբ գէնգին կենդանարար եր բանիւք առաքեալս զրազմապատիկ պարգեւս յինկեղեցիս արգարս. գովեցէք հոգեւոր երգով բարձր։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Չքեզ Աստուածածին. աղբիւր անապատ լուսոյն։ 282։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Աղբիւր կենաց բաշխող չնարհաց Հոգի իքեաւ ի բարձանց. զանապականն պարգեւս քո բաժանեցեր յաւրհնեալսն։ Եր ի վերայ Յուրցըն գոլով առեղծանէիր զարբանածս. իքեաւ ի Յորդանանէ՝ն ծնանիս արդիս Աստուածոյ։ Ո՞ր զարդարեաւ նորոգես մերս ընդ զինար քո զեկեղեցի. պէս պէս չնորհաց քոց պարգեւօք փայլեցեր մանկանցըք սրբոյ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

—Հոգիք հրեղինացն. այսօր ասնէն ընդ մեզ ընդհանուր Հոգւոյն Աստուծոյ։ —Տեսանողն յառաջ. նըշանակէր զառաստարուղս վրտակ խնառոյց ի մեզ հեղեալ ի Հոգւոյն։ —Վէմըն Հաւատոյ. զմայլեալ անմահականն բաժականն. այսօր բաշխէր ծարաւեացդ։ —Գինասցս այս գնացուք. ցընծայ քաղաքն Աստուծոյ Սիոնի մայր եկեղեցի։ —Վանն սրոյ և մեք. ի բրեանկ և մի աստուածութեանն երգեմք ընդհանս ի բարձունս։

ՁԱՅՆ Սուրբ Աստուածին ՍԱՂՄՈՍ ԽԴ. Է ԸՆԴ-ՀԱՆ. Վանն այսորիկ օծ զքեզ Աստուած, Աստուած քո, իպզով ուրախութեան առաւել քան զընկերս քո։

ՓԽ. Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս բարիս։ 359։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

ընթերցուած յառաջին թագաւորութեանց : ԺԶ . 12 :

Եւ ասէ Տէր ցՍամուէլ . արի օծ զԴաւիթ , զի դա է բարի : Եւ առ Սամուէլ զեղջիւրն իւղոյ , և օծ զնա ի մէջ եղբարց իւրոց : Եւ խաղաց Հոգի Տեառն ի վերայ Դաւթի յօրէ յայնմանէ և առ յառաջ . և յարեաւ Սամուէլ և գնաց յԱրիմաթիամ . և Հոգի Տեառն վերացաւ ի Սաուղայ , և խեղդէր զնա այս չար ի Տեառնէ : 14 :

ընթերցուած ի Զաքարիայ մարգարէէ : ԺՐ . 8 :

Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ պաշտպանեսցէ Տէր առնեայն բնակչաց Երուսաղեմի . և եղիցի որ տկարն իցէ ի նոսա յաւուր յայնմիկ՝ իբրև զԴաւիթ , և տունն Դաւթի՝ իբրև զտունն Աստուծոյ , իբրև զհրեշտակ Տեառն առաջի նոցա : Եւ եղիցի յաւուր յայնմիկ խնդրեցից բառնալ զամենայն ազգս եկեալս ի վերայ Երուսաղեմի , և հեղից ի վերայ տանն Դաւթի և ի վերայ բնակչաց Երուսաղեմի հոգի շնորհաց և պաւթեան : Եւ հայեսցին առ իս փոխանակ կաքաւելոյն , և կոծեսցին ի վերայ նորա կոծ իբրև ի վերայ սիրելւոյ , և աշխարհեսցեն աշխար իբրև ի վերայ անդրանկան : 10 :

Պօղոսի առաքելոյն ի Գաղատացւոց թղթոյն է ընթերցուածս : Դ . 1 :

Զայս ասեմ . ցորքան ժամանակս ժառանգն տղայ է , չէ ինչ առաւել քան զծառայն , թէպէտ և տէր իցէ ամենեցուն . այլ ընդ հսկայութեամբ է և ընդ գաւառապետօք՝ մինչև ի ժամանակակէտ հօրն . նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք , ընդ տարերսք աշխարհիս ի ծառայութեան կայաք : Այլ իբրև եկն լրումն ժամանակին , առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր՝ որ եղև ի կնոջէ , և ի մուտ ընդ օրինօք . զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն գնեսցէ , զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք : Եւ զի էք դուք որդիք , առաքեաց Աստուած զՀոգի Որդւոյն իւրոյ ի սիրտս մեր , որ աղաղակէ աբբա , Հայր . այսուհետև չես ծառայ , այլ որդի . եթէ որդի , և ժառանգ Աստուծոյ : 7 :

Զատիկ՝ Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Որպէս իւղ զի ի գլուխ և ի մօրուսն Ահարոնի , ի մօրուացն ի պատանս զգեստուս նորա :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ա. 18 :

Տեառն մերոյ

Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս : Խօսեալ ըզմայր նորա Մարիամ Յովսեփու , մինչչև եկեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ի Հոգւոյն սրբոյ : Եւ Յովսէփ այրն նորա , քանզի արդար էր , և ոչ կամէր առակել զնա , խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա : Եւ մինչ դեռ նա զայս ածէր զմտաւ , ահա հրեշտակ Տեառն ի տեսլեան երևեցաւ նմա՝ և ասէ . Յովսէփ՝ որդի Դաւթի , մի երկնչիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո . քանզի որ ի նմանէ ծնեալ է՝ ի Հոգւոյն սրբոյ է . ծնցի որդի , և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս . զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ի մեղաց իւրեանց : 21 :

եբր . խաւարն : փ–ր . խնդր : կեցո : Աչ . զամ ամենա :

ՅԵՐԿՈՅԻՆ

ՍԱՂ . ԽԴ . կՅ . Վասն այսորիկ : ՓԽ . Բղխեսցէ : 359 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Ա . 29 :

ՉՏԷՐՆ մեր Յիսուս Քրիստոս

Ի վաղիւ անդր տեսանէ (զՅիսուս) զի գայր : 788 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Չանակզրնաբար բղխումն : Քէց գոռ : 796 :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼՔ

ԿՅ . Արդէս իւղ զի լինիլ ի գլուխ և ի մօրուսն Ահարոնի , ի մօրուացն լինիլ ի գրասպանս զգեստուս նորա :

ՓԽ . Չի բարի կամ զի վայելուչ , զի բնակիլն եղբարք ի միասին :

Արդէս իւղ զի լինիլ ի գլուխ և ի մօրուսն Ահարոնի , ի մօրուացն լինիլ ի գրասպանս զգեստուս նորա :

Արդէս ցօղ զի ցօղէ ի Հերմոնէ , ի վերայ լերինն Սիովնի :

Անդ պատրաստեաց Տէր զօրհնութիւն , և կենդանի յաւիտենից :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ա. 18 :

Տեառն մերոյ

Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս : գոռ ի Քէց :

Քաջաղ· Գոհարանելով: կեցո: Աղաչե· Խաղաղութեամբ:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ · Գ Կ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Կ

Զանընակընկրնաբար բըզխաւմն ի չօրէ՛ զշնգին հըչմա-
բի՛ա . ո՛ր հընչմամբ ձայնի՛ էջ ի վերնատունն այսօր
նըմա՛ն տաճարիկ հոգւոյ . ‖ զո՛ր փառաւորի՛մք հնգեւոր
երգո՛վ: Ջհամագոյակիցըն հօր եւ Որդո՛յ զրաչխնդրն
չնորհա՛յ . ո՛ր ի հրեղէն լեզուս բաժանեա՛լ զրա՛նն ըն-
տութեան լեզուաց չնորհեա՛ց սուրբ առաքելոցն . զո՛ր:
Զանդրիւրն ի՛մաստութեան բզկնատրեա՛լն անձնատուրու-
թեամբ . ո՛ր խօսեցա՛ւ չօրէնս և ի մարգարէս եւ չա՛ւե-
տարանս . զո՛ր :

÷ Այսօր ցընծա՛ն զանաք առաքելոցըն գալըստեամբ
Հնգունն Առուածոյ . զո՛ր մըխիթարեա՛ց վհատնակ բա-
նին մարդկացելոյ եղեա՛լ ընդ նոսա՛ . ‖ փառըն տացուք
նըմա՛ սըրբատաց ձայնի՛ : Այսօր բըղխեա՛ց չուր կեն-
դանի յերուսաղէմ յորմէ լըցա՛ն գետք անտուաժայինք·
եւ ընթացեա՛լ արբուցին ամենքեան զքաւանվըտա՛կ անդ-
բիւրն եղեմայ . փառըն :

Ա՛Պ . Օ՛րհնեմք բզգեզ անըմկիզրըն Հայր Որդւոյդ
մըճաճնի . զո՛ր առաքեցեր ի զարձուածն մոլորեալ աչխա-
րին . զարձո՛ւ եւ զմեզ ի մեզաց Որդւոյ քո չարչա-
րանո՛ք : Գովեմք բզգեզ բան եւ լոյս որ զոհրական
քո պատկեր լուսով հրաչի քո զբաեալ վերնականգնե-
ցո՛ր . կանգնեա՛ զանկեալքըս մեզօք քոյի՛ն սուրբ
չարչարանո՛ք: Բարեբանեմք զփառակիցըդ Հօր զՀոգի

ճըշմարիտ . օր նորոգեցեր ընդ նահատակսն մեղօք հընձն Ադամայ . նօթոգնա՞ եւ զմեզ ի մեղաց նորոգութեամբ քո չնորհա՞ց : Որ բարեխաչիր բարձրելոյն հոգա նացեալ պօրութեամբ եւ բնա կարան սուրբ Հոգւոյն որով ծընար գԲաննն Աստուած . բարե՛ւ՝ խօսեա վանըն մեր Աստուա՛ծածին Մարիա՛մ :

Զանընակիզըն Աստուած գՀայրն ամենակալ . բարեբանեցէք ընդ զուարթունս երկնից : Զան ի չօրէ ծընեալ գՈրդին միածին . բարեբանե՛ցէք հրեշտակայինն ձայնիւ : Եւ գնորոգող սուրբ գՀոգին ձայնիւ ցընծութեամբ . բարեբանե՛ցէք անլռելի ձայնիւ :

Ա՛նընակիզըն Աստուած և թագաւոր երկնաւոր . բարե՛բանեա՛լ ի զօրաց անմահից երկնաւորաց . ընդքեզ օրհնեմըք Հայր անընակիզըն : Խընաարհեցար ի բարձանց վանըն մերոյ փըրկութեան արձակիչ կապելոց եւ բժիշկ հնգուց մերոց . ընդքեզ գովեմք Որդի՛ միածի՛ն : Ո՞ր էակից ես ընդ չօր և վանակից Միածնի՛դ բաշխա՛ղ պարգեւաց եւ արուեստ ողորմութեան . ընդքեզ բարեբանեմըք սուրբ Հոգի՛դ ճըշմարի՛տ :

Ո՛վ . Ո՛ր ընհա՛ւր աստուածութեա՛ն զո փրխատն . բո՛րոտեցեր ընդ տիեզերս անմեղա՛ն . ըզցանկիսկեա՛լ ըզբընաւթիւն թըշնամւոյն : Ի յայդուհին անմահութեա՛ն եղեմայ . ճաշակե՛ցին զաւգ առաքելո՛ն . զրաժակ կենաց զոց Տէր և մեզ արբուցի՛ն : Զաւ՛ճառ անճապաղա՛ն բանին չօր . բարեբանեն զաւգ հոգեղինա՛ն . գՀՀեմք և մեք ձայնա՛ կցելով երկնայնոցն :

Աստուածաստուն խընկաձեր ծա՛ռ յանուշահո՛տ բուրաստա՛նէն ո՛ր ի գնա՛՝ցս չոգւոյն վըտակաց ոռոգեալ . եւ զանմահութեան պըտուղն ի ժամու ե՛ռուր մե՛զ . վան որոյ ամենեքեան ընդքեզ միշտ մեծացուցա-

նե՞մք։ Զա՞նազանական բազբնչն. յանասուածայինն դրախտն յորովայն քո՞ տը՞նկեալ բըղխեցե՞՛՛ր յանմահացոյն ցնծասնայ ծաղիկ վայելչուչ կռուական ծնը՞նդեա՞մբ. վասն որոյ անմնեքեանն ըզքեզ միշտ մեծացուցանե՞մք։ Յաղթութ՛ն լուսոյ ծագումն ի քեզ վառեաց ըզծրագ մարմնոյն լո՛յս աչխարհի՛ սրով զտեա՞՛լ զպատկերն իւրական զոր վերըստին նորոգեաց յառաջինն կերպարանն. վասն որոյ բարեխոսեա՝ նորոգել ըզմեզ ի հնութենե՛ մեզա՛ց։

Ծն. Ծա՞ռ կե՛նաց տընկեալ յարդեն սուրբ կոյս. որ ըզհայրապատճ՛ռնըն բըղխեցեր գծագրե՛կ եւ ետա՛՛ւր ի ժամու գործին պըտուղ մարդկան. զորոյ զմարմինն ճաշակեալ անմահացան յառնով. ‖ վասն որոյ օրհնարանեմք ըզքեզ յաւուր քո ծնը՞նդեա՞ն։ Բանակաւոր երկիր Տիրոջ եւ անզատանա՛ն մնքուր ի փչոց մեղաց որ ըզբա՛՛յան երկնային առանց սերման ծընար. որով զկենդանին եառւր ըզհաց անվեալ բնութեանն. վասն։ Ա՛մպ թեթև յերկրային ցանկութեանց սուրբ կոյս եւ վառարան աստուածային բոցոյն որ ըզցո՛՛ղն համբառնուղ անձրեւեցեր ի բանական երկիր. որով բնութեանս բնաւն արդարութեան սուրբ բոյս. վասն։

Հն. Լեառնըն վիսանձին ազրիւր յորդառատ. բանալ նակ ծաղկեալ այգի վայելչուչ արուարձ հոգեղէն. բարբառոյ բանին ան՛ն անօրինութեա՛ն տապարաւ Հոգւոյն. ‖ սո՛ւ ծընեալն ի քե՛ն միշտ բարեխոսեա՝ անդադար հայցմանմ. չնորհել զթո՛ղութիւն մե՛ր նըշխլոց՛ն։ Փախիկութեան դրախտի՛ն բացող բանալի. քրիստոսի՛ բարձող նըմանող երկնից. առփար ոսկեղէն լի մանանայիւ. զաւազան ծաղկեալ յարմատոյն Յեսսեայ առաջի՛ր լուսոյ մայր. սո՛։ Ցօղ քաղցրաժաւալ ցանկալի զաւրինացն. նեխութեղէն արուարձ գեղ մարգարտափայլ

հինն Եկեղեցւոյ. մանաւանդ անդամներ անոր հոմանուագ առաքեալ կոչեալ Մարիամ. ամէն:

ՄԲ. Աստուածածնին խորհուրդն լուսոյ. անվայրապիակ արիւնէն կենաց որ եղեր արեւակայեալ արեգականն արդարութեան. եւ ընդառելոցս ի խաւարի լոյս ծագեցեր. ‖ վասն որոյ ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծացուցանեմք: Նահապետն տառապեր. եւ մարգարէ անկիզելի որ զանչէ՞ջ հուր աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրեցեր. արտով բնութեանս կիսեալ չկրցաւ բոց. վասն: — Փառք Հօր: Կենդանի տաղաւնակ. կամակարանաց նորոյ ուխտիս որով ե՞լ յերկիր աւետեաց հորդեալ. Հոգւով ի քեզ ալպատարեալ բանին. վասն:

— Այժմ և միշտ: Այսօր ցօղով իմանալեաւ յամպոց Հոգւոյն զուարթացաւ բոյսք Եկեղեցւոյ. պարտաւանն զաշտաք արդարութեամբ եւ գեղեցկացան անապատք մանրիք կուսութեամբ. փառքն ասցուք նմանի ընբրանաց ձայնիւ:

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ա՞նէզանելիկ Աստուած եւ եղեւ լոյս էա՞կ. որ առաքեցեր յաշխարհ զանեղականց քո զՀոգիդ ի փառս մեծին Որդւոյ քո. ‖ օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն մերոց: Ծագումն ի Հօրէ անեռաձ ծընընդեա՞մբ. որ Հաւր մըխիթարիչ առաքեալոց քոց սրբոց զՀոգիդ քո սուրբ բանիւ գոլով. օրհնեալ: Հոգիդ Աստուծոյ անեղ էութիւն. կամարեալ անձնաւորութեամբ և կամարար բոլորից ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միաւորեալ բնութեամբ. օրհնեալ:

Դ. ԸզՏէր Աստեղծ հոգիդ զՀոգին սուրբ գովեցէք զՀակիւոցըն Հօր և Որդւոյ. երկրպագեալ ձայնիւ:

Ընդհուպն երկնային զարկեա՛լ բանին յերկիր բանա՛ւոր. ար մըկըրտեա՛ց այսօր զառաքեալսն ի սուրբ վե՛ր-նատունն ‖ ամենայն հոգի՛ք գՀոգին սուրբ զովեցէ՛ք զկակի՛ուցըն Հօր և Որդւոյ. երկի՛նքըրրեան ձայնիւ։ Ցե՛-լոյն ի Հօրէ՝ զառաքա՛նըրուխս անդրիւրն խմնա՛ւիցդ. ար խօսե՛ցան ընդհին և նոր՝ օրէ՛նս Աստուծոյ. ամենայն։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Ուրախ լեր մայր լուսոյ Մարիամ. երկիր բա։ 222։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Ի՞նչեր տէր ա՛զգ-բանութեանդ քո՝ յաչխարհ. և՛ ընդ-առա՛ջ բընաւթիւնս ի կեա՛նս վերադարձեցեր։ Եւ՛ր տէր աս Հայր փառաւո՛ր ի յերկի՛նս. եւ մըխիթարի՛չ առաքե-լո՛ցն առաքեցեր սուրբ զՀոգի՛դ։ Բա՛ցեր տէր այսօ՛ր ընդանձդ երկնային. եւ բաշխեցեր առատապէ՛ս պար-գե՛ս ա՛զգքան բընաւթեա՛նս։

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա՛յսօր ա՛զգիւր գիտութեան բըղխեա՛լ ի սուրբ վե՛ր-նատունն. յո՛րմէ լըցան տի՛եզերք գնացի՛ք գեառո՛ց առաքելո՛ւմբ։ Ա՛յսօր իջեա՛լ ի յերկիր. Հօր աւետիքն ի բարձանց. տա՛լ աւետիս Ա՛ստուծոյ գառնա՛լ յերդիմ վե՛-րըստի՛ն։ Ա՛յսօր խըն՛նդայ նոր Սիո՛ն. որդւո՛վք իւ-րո՛վք զո՛ր ծընա՛։ ա՛ծմամբ Հոգւոյն նո՛րոգեալ յորդի՛ն լուսոյ եւ տուընջեա՛ն։ Ա՛յսօր ի ձայն գոհութեան. զՀոգի՛ն ընդ Հօր և Որդւոյ. հո՛գիք ամենայն օրհնե՛-ցէք զերկի՛նքընդրեանն երդեցո՛ւ։ Ա՛յսօր ցընծամբ եր-կրաւո՛րքս. ընդ զաւդասեան երկնայնոյն. եւ պարելով ընդ հրեշտակս երգե՛մբ ըղխնաս ի բարձո՛ւնս։

ՁԻՒՒ Սուրբ Աստուածդ ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ. Ի ՊԻ-

43 · Յանկալի է նա քան զոսկի և քան զականս պա-տուականս բազումս, քաղցր է նա քան զմեղու խորիսխ։

ՓԽ. Երկինք պատմեն զփառս Աստուծոյ, և զարարածս ձեռաց նորա պատմէ հաստատութիւն։

Օր աւուր բղխէ զբան, և գիշեր գիշերի ցուցանէ զգիտութիւն։

Ոչ են բանք և ոչ են խօսք, որոց ոչ լսին ձայնք նոցա։

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, մինչև ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա։

Յարեւու եհար զխորան իւր, և ինքն որպէս փեսայ ել ելանէ յառագաստէ իւրմէ, ցնծայ նա որպէս ակայ յընթանալ զճանապարհս իւր։

Ի ծագաց երկնից են ելք նորա, հանդիպառ նորա մինչև ի ծագս նորուն. և ոչ ոք իցէ որ թաքիցէ ի տապոյ նորա։

Օրէնք Տեառն անբիծ են և դարձուցանեն զհոգիս. վկայութիւն Տեառն հաւատարիմ, և իմաստուն առնէ զպզտիս։

Արդարութիւնք Տեառն ուղիղ են և ուրախ առնեն զսիրտս, պատուիրանք Տեառն լոյս են և լոյս տան աչաց. երկիւղ Տեառն սուրբ է և ճշմարիտ յաւիտեան։

Դատաստանք Տեառն ճշմարիտ են, և արդար է նոյն։

Ցանկալի է նա քան զոսկի և քան զականս պատուականս բազումս, քաղցր է նա քան զմեղու խորիսխ։

Զանգի ծառայ քո պահեցէ զայս, ի պահել նմա հատուցումն բազում։

Զյանցանացն իւր ո՞վ կարէ առնուլ ի միտ. ի զաղանեաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր, և յօտարէն պահեա զծառայ քո։

Այս թէ ոչ տիրեացեն ինձ, յայնժամ անբիծ եղէց, և սուրբ եղէց ի մեծաց մեծաց։

Եղիցին քեզ հաճոյ բանք բերանոյ իմոյ, և խորհուրդք սրտի իմոյ առաջի քոյ յամենայն ժամ, Տէր օգնական իմ և փրկիչ իմ։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

ԸՍՔԽԵՐՑԱԾ ՅԻՆԻՑ։ Լ. 22։

Խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսիսի և ասէ. և դու այս քեզ խնդիս անուշանաս, ծագիկ ընտիր զմբռնեսցես հինգ հատիս սիկղ, և կինամոմոն զանայչ զկէս այնորիկ երկե-

բիւր և յիսուն, և զիսունկեղէնն զանոյշ երկերիւր և յիսուն, և հիրիկ հինգ հարիւր սիկղ ըստ սրբութեանն, և իւղ ի ձիթենեաց հիմնաւ միով: Եւ արասցես զայն իւղ յօծումն սրբութեան, իւղ եփեալ ըստ արուեստի իւղագործի, իւղ յօծումն սրբութեան լինիցի: Եւ օծցես ի նմանէ զխորան վկայութեանն, և զտապանակ վկայութեանն և զսեղանն և զամենայն զկահ նորա, և զաշտանակն և զամենայն զկահ նորա, և զսեղան խնկոյն, և զսեղան ողջակիզացն, և զամենայն զկահ նորա, և զաւազանն և զյաստակ նորա: Եւ սրբեսցես զնոսա, և եղիցի սրբութիւն սրբութեանց. ամենայն որ մերձենայցէ ի նոսա՝ սրբեսցի: 29:

Ընթերցուած յԱռակաց: Խոհ. ք. 13:

Չի ոմն է մարդ՝ որ զիտիցէ զխորհուրդս Աստուծոյ, կամ ոմն ածիցէ զմտաւ թէ զինչ կամիցի Տէր: Չի խորհուրդք մահկանացուաց զանգիտօղք են, և զաղփադիսն հնարագիտութիւնք մեր: Չի մարմին եղծանելի՝ ծանրացուցանէ զոգի, և հակէ հողեղէն յարկս զմիտս բազմահոգս: Եւ հաղիւ նկատեմք զերկրաւորս, և որ ինչ առաս կացցէ՝ աշխատութեամբ գտանեմք: Իսկ որ ինչ յերկինս է՝ ոմն քննեսցէ. և զխորհուրդս քո ոմն գիտացէ, եթէ ոչ դու եառեր իմաստութիւն, և առաքեցեր զսուրբ Հոգիդ քո ի բարձանց: Եւ ապա ուղղեցան շաւիղք երկրաւորացս, և գՀաճոյս քո ուսան մարդիկ, և իմաստութեամբ քով փրկեցան: Նա զնախաստեղծն՝ գՀայրն աշխարհի զմիայն հաստատեալ պահեաց, և փրկեաց զնա ի յանցանաց իւրոց, և եառ նմա զօրութիւն ունելոյ զամենայն: ժ. 2:

Ընթերցուած ի Գործոց առաքելոց: ժթ. 1:

Եւ եղև՝ մինչդեռ Ապողոս ի Կորնթոս էր, Պաւղոսի շրջեալ զվերին կողմանիքն՝ և իջանել յԵփեսոս, և գտանել զոմանս զաշակերտս. ասէ ցնոսա. եթէ Հոգի սուրբ ընկալարո՞ւք ի հաւատալն: Նոքա ասեն ցնա. այլ և ոչ թէ Հոգի սուրբ գոյցէ՝ լուեալ է մեր: Եւ ասէ. ընդ յո՞ր մկրտեցարուք: Նոքա ասեն. ի Յովհաննու մկրտութիւնն: Եւ ասէ Պաւղոս. Յովհաննէս քարոզեաց մկրտութիւն ապաշխարութեան ամենայն ժողովրդեանն, և ասէր, զի որ գալոցն է յետ նորա՝ ի նա հաւատասցեն

ցեն, այս ինքն է՝ ի Յիսուս Քրիստոս: Եւ իբրև լուան, մկրտեցան յանուն Տեառն Յիսուսի: Եւ ի դնել ի վերայ նոցա Պաւղոսի զձեռն, եկն Հոգի սուրբ ի վերայ նոցա. խօսէին լեզուս և մարգարէանային, և էին ամենեքեան արք իբրև երիսունաւն: 7:

Զ–ԺԲ– Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Գնացք գեաց ուրախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ, և սուրբ արար զյարկս իւր Բարձրեալն:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: Ի. 19:

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթիւջ աւուրն, և դրօք փակեալք՝ ուր էին աշակերտքն ժողովեալ վասն ահիւն հրէից, եկն Յիսուս և եկաց ի մէջ նոցա, և ասէ ցնոսա. ողջոյն ընդ ձեզ: Իբրև զայս ասաց, եցոյց նոցա զձեռս և զկողն իւր. և խնդացին աշակերտքն իբրև տեսին զՏէր: Ասէ ցնոսա դարձեալ. ողջոյն ընդ ձեզ. որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես առաքեմ զձեզ: Եւ զայս իբրև ասաց, փչեաց ի նոսա և ասէ. առէք Հոգի սուրբ. եթէ ումիք թողուցուք զմեղս, թողեալ լիցի նոցա. եթէ զուրբաք ունիցիք, կալեալ լիցի: 23:

Երէ ձառագայթ: Ք–Ր. Խնդր: Կեցո: Աչ. Քամ ամն:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ. ԺԸ. կՅ. Յանկարծ է: Փխ. Երկինք: 800:

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ա. 18:

Տեառն մերոյ

Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս: Խօսեալ: 795:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԶ

Անճահաբար բաժակ հեղեալ յերկինից: Ճշ Քոշ: 804:

ՍԱՂՄՈՍ ԽԵ

կՅ. Գնացք գեաց ուրախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ, և սուրբ արար զյարկս իւր Բարձրեալն:

Փխ. Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական ի վերայ նեղութեանց որ գտին զմեզ յոյժ:

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խառնել երկրի, ի փոխեալ լերանց ի սիրտ ծովու:

Գայլեցին և խռովեցան ջուրք նոցա, խռովեցան լերինք ի զօրութենէ նորա ։

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ, և սուրբ արար զյարկս իւր Բարձրեալն ։

Աստուած ի մէջ նոցա՝ և նոքա մի սասանեսցին, օգնեսցէ նոցա Աստուած ի վաղորդայնէ մինչ ի վաղորդայն ։

Խռովեցան հեթանոսք, և խոնարհ եղեն թագաւորութիւնք. եա զձայն իւր Բարձրեալն՝ և խռովեցաւ երկիր ։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ ։

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, որ սարսո զնչանս և զաբուեսաս ի վերայ երկրի ։

Եհար զպատերազմ ի ծագաց մինչ ի ծագս երկրի. զաղեղունս փշրեաց, զրէնս խորտակեաց և զասպարս այրեաց հրով ։

Կանխեցէք և ծանեարուք զի ես եմ Աստուած. բարձր եղէց ի հեթանոսս, և բարձրացայց ի վերայ երկրի ։

Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդունելի է մեր Աստուած Յակովբայ ։

Սրբոյ Աւետարանէս որ ըստ Յովհաննու ։ ի. 19 ։

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթիւն աւուրն, և դրօք 803 ։

Քարոզ. Գոհաբանելով ։ կեցո ։ Աղօթ. խաղաղութեամբ ։

ՈՒՐԲԱԹ · ԴՋ

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻՒ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՋ

Անհնահաւատք բաժակ հեղեալ յերկինից սուրբ Հոգի. զոր սրբին ի վերնատունն զանազ սուրբ աւետիս լսեին. ‖ օրհնեալ ես սուրբ Հոգի ճշմարիտ։ Ահաւասիկ ծաւալեալ ի մեզ հաւրէն կենդանի. քանզի ապրեալ առաքեալքն եւ սրբուցին ամէն եղեալքան. օրհնեալ։ Այսօր ուրախ լինիցին երկեղեացիք զհետ նահատակ. ըզ-

մայլեալք ուրախութեամբ ի քէ՛ն կենդա՛ն նաբաթ բա՛ժանակ. ծրհնեալ:

† Ա՛նբակիզքն Ա՛սաբեաց սուրբ Հո՛գի. զմարգա՛րէութեանց նախագո՛ւշակութիւն արտաքայլեալ լուսապարգե՛ցեր. ‖ անաւասպե՛ս հեղեալ յանապա՛տեանն: Ա՛նժամանակ որդի մի՛ածին. ըզխնամատարեա՛լ պարգեւս աշ՛ւեսեացն ի վերնատունն անապատեալ լը՛ցեր. անա:

Ա՛սաքելոյ աղաւնոյ. ի՛ջանելով մեծաձայն հընչմանբ ի բարձա՛ծնոյ. ի նմանութիւն լուսոյ փայլմանն հրապի՛նեաց անկիզելի գաչակե՛ն բոան. մի՛նչդեռ նըրա՛էին ի սուրբ վերնատանն: Ա՛նեւթական աղաւնի. անգը՛նելի որ քըննէ՛ ըզխարթս Ա՛սաուծո՛ջ. գո՛ր առեալ ի՛ չօրէ՛ պատմէ գաչաւո՛ր և ըզմի՛տանգամ գալո՛ւտեան. գո՛ր քարո՛զեցին համազո՛յական: Օ՛րհնութի՛ւն ի՛ բարձնա. ելոզի՛ն ի չօրէ՛ չո՛զոյն սըրբո՛ջ. որով անապատեալքն սրբեցան անմահական բաժակո՛ւն. եւ հրաւի՛րեցին զերկիրս ի յերկինս:

Ի՛նքըն յինքեան. նոյն միշտ ընդ որըս գասեցաւ անե՛ղեւոյթ անժամանակ. անեայլայլելի անփո՛փոխակո՛ւ. ‖ եւ միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան: Ա՛նանց օրհնութեան. անանց որպիսութեանն. անանց անո՛ւթեան անչո՛շափելի. եւ միշտ: Տէր անապիչ ո՛ոչի՛չ. տանտար առնէ ինքն ինքեան. առաջնորդէ զո՛ղացուցանէ որպէս և կամի՛ բաժանէ ըզչնո՛րհս. եւ միշտ:

Հանդերձեա՛լ Տէրըն մեր յերկինս. անելով աշակերտացն. նըշանաւո՛րք ի քաղաքի՛դ յերուսաղէ՛մ. մինչեւ զգենո՛ւցուք զօրութիւն ի բարձանց: Միանգամանալ սուրբ առաքեալքն. մինախորհ եւ միակրօ՛ն. մեռան նըշանակին ի սուրբ վերնատա՛նն. եւ ակն

ունէին զալըատեան տէրը Հոգւոյն։ Յանկարծակի եհան. ի նմանութիւն լուսոյ փայլատծն. եւ ելկեալ բնակէցաւ ի տէրը աւազանին Յ[յ]ան. մինչեւ նըստէին ի տէրը վերնատանն։

Ը՛նդ երկնային հոգեղինաց դասուցն. հո՛գւոց սանձածմղին երգմ՛ք. ‖ փա՛ռ[ք] առաքելոց խըմբիցն այսօր զուարճացեալ վերապրելմք Հոգւով. փա՛ռ։ Ա՛ստանօր վերնատունս. Սիմէոն որդիք նորոյ երգեցէք ձայնիւ վերնոյն. փա՛ռ։ Ի՛ ձայն ցընծութեան՝ ամենայն հոգիք տացո՛ւք զմեզ նորոգողին բղխանս. փա՛ռ։

Ծն. Լո՛յս ի լուսոյ լը Հօրէ՛ առաքեցար եւ մկրթեցար ի տէրը կուսէն. զի վերընտրեսցես զանպականեալն Ադա՛մ. Դու Ա՛ստուա՛ծ ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկան չըրջեցար. եւ փրկեցեր ըզտիեզերըս յանհիծից Ադամայ։ Փա՛ռ ի յերկինից վըկայեալ Հօր քո՛ ձայն. ա՛ռ զա՛ւ է իմ որդի եւ տէրը Հոգին ըզքեզ յայտնեաց անգամնեակերպ երեւմա՛մբ։

Հն. Հայր անըսկիզբն արարիչ յաւիտենից առ քեզ կարդամք և պաղատի՛մք ‖ հանգո՛յց զնըղնջեալսըն մեր ի տէրը անուանդ քո՛։ Որդի՛դ միածին. էանկից Հո՛ր և Հո՛գւոյ ի միասանգամ քո զալըատեանն հանգո՛յց Հո՛գի՛դ ճըշմարիտ. փառաւկից Հօր և Որդւոյ. ա՛զատնե՛ք Առաւաւածանին հանգո՛յց։

Մտ. Ա՛նըսկիզբն Առաւա՛ծ անհասանելի բնութիւն և հանգո՛ւցեալ ի հրեղէն կառս. վանն որոյ գովելով ասե՛մք. օ՛րհնեալ ես Հայր անըսկիզբն Ա՛ստուա՛ծ։ Ա՛ստուածեսիլ և ծիրանագգեցոյ հրաշափառապէն կոյս. զո՛ր առեալ Որդւոյ վերափոխեալ զանեաց յանպատում ի կեանս. վանն որոյ գովելով ասե՛մք. օ՛րհնեալ ես

Որդիդ միածին Աստուած : Անհամանելի Հոգւոյն զօրութիւնն . որով փարեալ համատարած լոյսն ըզկուսական անձամբն . վերախոհելով յանպատմելի և յանհասանելի և յանանց լոյսն . ուստի որոյ բարերանելով ասեմք . ծրհնեալ ես Հոգիդ ճշմարիտ Աստուած :

ԽԶ . Լուսաւորեաւ երեսաղէմ. զարդարեան զամուրըս քո . քանզի մերձեցաւ առ քեզ փեսացն երկնաւոր փըրկութիւնն քեզ շնորհելով պըտակեալ ծոց աբանելի փառաւքն խորհրդով : Այսօր ծագեաց քեզ ղըչխոյ գնաստըր Սիոնի . արդարութեան արեգակըն Քրիստոս եւ ափեւցան ըզքեզ շընորհըք սուրբ Հոգւոյն մեծապէս պարգեւօք : — փառք Հօր : Այսօր ցընծաց սուրբ Սիոնի մայր եկեղեցի . փայլեցաւ զմանկունըս քո որպէս զարեզգանին . զի անճառիւ խընդութեամբ լցոյց ըզքեզ Քրիստոս թագաւորն :

— Այժմ և միշտ : Ամենակալ Հայր երկնաւոր . զոնդաժողովեալ լուսոյդ ընծայգումն հոգեղինացըն շնորհեցեր . առատապէս հեղեալ յանապքեանն :

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՆ

Աստուած մեր բըղխումն ի Հօրէ Հոգիդ ճըշմարիտ . այսօր ի վերնատունըն խորհրդոյ խոնարհեալ հանգեար յանապքեանն . ‖ Աստուած հարցըն մերոց : Անքընին մեր խորոցդ Աստուծոյ քննող ընդ Հօր միաւոր . այսօր ի հրնդէն թեւոցըն խոնարհեալ հանգեար յանապքեանն . Աստուած : Անընապատ ապրիլ լուսոյ սուրբ Հոգի . այսօր ի հրնդէն լեզուս բաժանեալ հանգեար յանապքեանն . Աստուած :

Գ . ԸզՏէր ծրհնեցէք բարձր ապարէք զՀոգին ճըշմարիտ : Որ անճառ խոնարհութեամբ հանգեաւ յա-

ոսքեանդ. պանծալի արփիափայլ պըսակ ճգեալ ի նմա. ‖ բարձր ատրճիճ զՀոգին ճըշմարիտ: Ո՛ր զանճառելի խորհուրդ Երրորդութեան նըշն յայտնեաց նմա. խնամատուքեան աղբիւր կենդանի բըղխեալ ի նմա. բարձր:

ՄՆՏԱՑՈՒՍՑԷ ԱԿ

Նոր խորանիդ արեգականն արդարութեան: 566:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԱԿ

Ո՛ր ի հայրական խակութենէն յառաջ բըղխեալ ազբիւր լուսոյ. եւ ճառագայթարձակ լուսովըն ‖ զուարճացուցեալ լըցեր զառաքեանսն. սպասչանօք սուրբ ոգւոյն: Ո՛ր զՆութիւն քո հրեղինացն հիացմամբ ցուցեր. նոյն ինքն խնամալի ատտուածայինն լուսովըն զուարճացուցեալ: Ո՛ր զաշխարհանմոյծ խաւարն ի սկըզբան ի լոյս փոխեցեր. այսօր հրաշալի ատտուածայինն լուսովըդ զուարճացուցեալ: Ո՛ր հրաբուրբուք ծաւալմամբ յառաջ խաղացեալ Հոգիդ ճըշմարիտ. եւ հրաժեռան ատտուածային լուսովըդ զուարճացուցեալ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԱԿ

Ո՛ր ի հրաշալեայ աստուածաբեւեցըդ վերանըշատիս. այսօր ի դասս հոգեղինաց անպատմելի սիրով հիզեալ ի յերկինս. ‖ օրհնեալ ես սուրբ Հոգի Աստուած: Ո՛ր ի հրնգէն լեզուացն ճառահիւսակ սըրբատանիս. այսօր ի չըրթունսս հոգեղինացըն հրաժոռան հիզեալ ի յերկինս. օրհնեալ: Ո՛ր հրակերպիցն արփիափայլ բոցով միշտ երեւիս. այսօր հոգեղինացըն հրաճաշակ բաժակ հիզեալ ի յերկինս. օրհնեալ:

ՋԱՂ Սուրբ Աստուածդ ՍԱՂՄՈՍ Ը. ՝ ՂՒ-

48. Սիրա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում: 415:

ՓԽ. Ողորմեա ինձ Աստուած քան մեծի ողոր:

Ալէլուիա. ալէլուիա:

Ընթերցուած ի Թուոց : ԺԱ . 24 :

Եւ ել Մովսէս և խօսեցաւ ընդ ժողովրդեանն զպատգամս Տեառն . և ժողովեաց եօթանասուն այր ի ծերոց ժողովրդեանն , և կացոյց զնոսա շուրջ զխորանաւն : Եւ էջ Տէր ամպով , և խօսեցաւ ընդ Մովսէս . և առ ի Հոգւոյն որ ի նմա , և արկ զեօթանասունսն արամբքն զծեր-բովք : Եւ իբրև հանգեաւ Հոգին ի վերայ նոցա , և մարգարէացան ի բանակին , և այլ ոչ ևս յաւելին . և մնացին երկու արք ի բանակին . անուն միոմն Ելդադ , և անուն երկրորդին Մովդադ , և հանգեաւ ի վերայ նոցա Հոգին . և նոքա էին ի գրելոց անտի և ոչ ելին ի խորանն , և մարգարէացան ի բանակին : Եւ ընթացեալ պատանեմ մի՝ պատմեաց Մովսէսի և ասէ ցնա . Ելդադն և Մովդադն մարգարէացան ի բանակին : 27 :

Ընթերցուած յԱռաքելոց : Ի՜՜՜ . Ջ . 11 :

Զի արք պահեցին սրբութեամբ զարբութիւն՝ սրբեցին , և արք ուսան զնոսա՝ զոցին պատուախանասարութիւն : Ա՛րդ ցանկացարուք բանից իմոց , փափաքեցէք՝ և խրատեսջիք : Լուսաւոր և անթառամ է իմաստութիւն , և դիւրաւ երևի սիրողաց իւրոց , և գտանի խնդրողաց իւրոց : Հասանել առ ցանկացօղս իւր՝ առ յառաջագոյն ճանաչելոյ : Որ կանխեաց առ նա՝ ոչ վաստակեցի , զի գնդեսցեալ զոչ նա առ դրանս իւր : Քանզի և զմտաւ ածել զնմանէ՝ կատարեալ իմաստութիւն է , և որ արթնի վասն նորա՝ վաղվաղակի անհոգ լիցի : Զի ինքնին չրջի ինդրել զարժանաւորս իւր , և ի շաւիղս երևի նոցա քաղցրութեամբ , և յամենայն հնարագիտութիւնս պատահէ նոցա : 17 :

Պօղոսի առաքելոյն ի հռոմայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս : Ը . 2 :

Զի օրէնք հոգւոյն կենաց ի Քրիստոս Յիսուս ազատեցին զիս յօրինաց մեղացն և մահու : Զի որ անհնարինն էր օրինացն՝ որով տկարանայր մարմնով , Աստուած զՈրդին իւր առաքեաց ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց և վասն մեղաց , և դատապարտեաց զմեղս ի մարմնի անդ . զի արդարութիւն օրինացն կատարեսցի ի մեզ , որք ոչ ըստ մարմնոյ գնայցեմք՝ այլ ըստ հոգւոյն : Զի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին , և որք ըստ հոգւոյն՝

զհոգւոյն : Չի խորհուրդ մարմնոյ՝ մահ է , և խորհուրդ հոգւոյն՝ կեանք և խաղաղութիւն : 6 :

Զ-ՅՆԷ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Հոգի քո բարի առաքնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Գ . 1 :

Ա- Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Եւ էր այր մի ի փարիսեցւոց անուն Նիկոդեմոս անուն նորա , իշխան Հրէից . սա եկն առ նա գիշերի և ասէ ցնա . ռաբբի , գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ . զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանս առնել՝ զոր դուդ առնես , եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնա . ամէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի վերուստին , ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ ցնա Նիկոդեմոս . զիարդ կարէ մարդ ծնանել որ ծերն իցէ . միթէ մարթի իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանել : Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ . ամէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի ի ջրոյ և ի Հոգւոյ , ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ : Չի ծնեալն ի մարմնոյ՝ մարմին է , և ծնեալն ի Հոգւոյ՝ հոգի է : Դու մի զարմանար , թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանել վերուստին . զի հոգի՝ ուր կամի շնչէ , և զձայն նորա լսես , այլ ոչ գիտես ուստի գայ կամ յո երթայ . այնպէս և ամենայն ծնեալն ի Հոգւոյն : 8 :

Եւթ Հանդուրժեալ : Գ-Ր . Խնդր : Կեցո : Աղ . Գում ամէ :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ Ը

Կ8 . Միրա սուրբ հաստատեա յիս Աստուած , և հոգի ուղիղ նորոգեա ի փորի իմում :

ՓԽ . Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր : 415 :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Ի . 19 :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ էր երեկոյ ի միաշաբաթուջ աւուրն և դրօք : 803 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ9

Ի հարաշարժ աղերսելն : Ձեց պատ : 811 :

ՍԱՂ. ճԽԲ. կՅ. Հոգի քո: փԽ. ՏԷր լուր: 761.
Սրբոյ Աւետարանիս որ լսաս Յովհաննու: Գ. 1:
Ա՛ս Տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ
Եւ էր այր մի ի փարիսեցւոց անուն Նիկոդեմոս: 810:
Քաղ. Գոհարանելով: կեցո: Աղջխ. խաղաղութեամբ:

ՇԱԲԱԹ·ԴԿ

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՕՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Ի՛ հանրաշարժ աղբերէն. անհատատհաղնդ վըտակ. կենդանանալոյ սէրըդ Հոգի օրհնեալ ես լոյս ճըշմարիտ: Ակսեր ի սուրբ վերնատունն եկեալ Առաւած ճըշմարիտ. հրաշագործեալ զառաքեալսն ի լոյս փառաց քոց Հոգի: Հերձուածողական խըղճդութեամբ. աչակերտացըն լըցեալ. փառատրելով երկինն. օրհնեալ ես լոյս գերագա՛նց:

† Ի՛ համբառնալ Բանին յերկինս և ի նըստել ընդ աջմէ Հօր. զաւարճացեալ առաքելոցն երկըրպագէին. օրհնելով զՀայր զառաքող Հոգւո՛յն: Հաւմահատաքեալ զունդըք սըրտոցն ի վերնատունըն խառհըրդոյ. համարձամամբ ակաց ապաւէին Հոգւոյն. օրհնելով:

—Հնդիք հրեղինացն. այսօր ոճնէն ընդ մի՛ ըզգալոտսա Հնգւոյն Առաւծոյ: —Տի՛ ահնդոն յառաջ. նըշանակէր զառատարձուքս վըտակ խմոատից ի մի՛ հնդեալ ի Հոգւո՛յն: —Վէ՛մըն հաւատոյ. զմայլեալ անմահականն բաժակաւն. ակսեր բաշխէր ծարաւեցաց: —Զի՛ տգոս այս գնացի՛ւք. ցընծայ քաղաքն Առաւծոյ Սիո՛ն մայր ի՛ կենդեցի: —Վանն սրոյ և մի՛ք. ի՛ րրեակ և մի՛ տատուածութեանն երգի՛մք ընդմաս ի բարձունս:

Աղբի՛ւր կենաց բաշխող չնորհաց Հոգի՛դ իջեալ ի բար-

ձանց. զանազանական պարգեւաց քո՞ բաժանեցեր յա-
ռաքեալան։ Ընդ ի՞ վերայ լուրցըն զոլով առեղծանէիր
զարարածս. ի՞նչ ի նմանս առաքանէ՞ն ծնանելոց արդիս
Աստուծոյ։ Ընդ զարդարեա՞լ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի. պէ՞ս պէս չնորհաց քոց պարգեւո՞ք փայլե՞ն
մանկունըք սորա։

ՅԲ. Ի՞նչ յերկնից Միածի՞ն անուն կոչելով ի հօրէ.
հմայանայեալ սուրբ Հոգո՞յն բանըզ մարմնացար ի կու-
սէ՞ն։ Եկիր ի չարչարանս չարչարանացըն լուծիչ.
ձեռաք որ զերկինս արարի՞ն տամբ ծնեցեր ի խաչի՞ն։
Համբերեցեր վասը՞ն մերոյ փըրկութեան. ըզմեռանիլ
յանձն առե՞ր կենդանատու մեռելոց։

ԱՊ. Օ՛րհնեմք ըզքե՛զ աշնող անբակիզըրն Հայր. ան-
համանելի՛ եւ փառաւորեալ. յանմարմնոց զի՛նուրթե-
թեա՛նց։ Գովեմք ըզքեզ Որդի՛ հօր արարչակից բանդ.
նորոգող և կեա՛նք ազգի մարդկան. Քահանա՛յր յաւի-
տե՛նից։ Զքե՛զ բարեբանե՛ն ամենայն ազի՛նք. մըշտըն-
ջենաբո՛ւղխ անբռնազօս աղբիւր. սուրբ Հոգիդ ճըշմար-
տութեա՛ն։

Մի՛ սասանածութիւն եւրոպոսութիւն ա՛նգամ ածանելի
եր ի հրեշտակաց անդադար օ՛րհնաբանեա։ Ա՛նմարմ-
նոց զի՛նուրթութիւնք փառաբանեն ըզքե՛զ ինչա՛ն Հայր
Աստուա՛ծ։ Զարեգակնըցդ կենդանիքըն վայելուչ.
ա՛զատագունն ան քեզ իշխանագիկ Որդի և բա՛նդ Աս-
տուա՛ծ։ Ի՛շխանութիւնք աթոռոց գո՛վեն ըզքե՛զ ա-
մենասուրբ Հոգի՛ և բարերա՛ց Աստուա՛ծ։

ՀՆ. Հայր անբակիզըն բարեխնամ մարդասէր. որ
առեղծիչդ ես հոգւոց և մարմնոց. ընչեա՛ զնըն[illegible]ցեալ-
սըն մեր ‖ եւ հանգո՛ն ընդ սուրբըն քո։ Որդի՛ միածին
որ զբնութիւդ ես առ ամենեսեան. եւ խաչի՛ եւ արեամբ

զնեցեր զգքո ժողովուրդս. յիշեա զգինս արեանն զոր տէր եւ հան։ Հոգիդ ճըշմարիտ. որ ամբիւրդ ես ա-նըպատաւելի. եւ լըցուցիչ ամենայն բարութեանց. յիշեա զնըն-կեցեալսըն մեր եւ հանգո։

ՄԺ. Ո՛ր անտե՞ս և անքընեին քառակերպիցըն վե-հագոյն. ի փըրկել զմեզ եկեալ անմահից թագաւորն. օրհնութի՛ւն առաքոյլ ն։ Ա՛ռաքե հրեշտակապետան ա՛ռ սերովբէն հոգեկէն. ասէ՝ տէրն և արարո՛ղն առա-քեալն ի հօրէ մարդեանայ ի քէն փըրկո՛ղն։ Ամ՛կըր-ան ի յորդանան վըկայելով հօր և հոգւոյ. ա՛վետանա-բե՛ր ի բարձո՛ւնս երկէրն մանկո՛ւնքն օրհնութի՛ւն արդւոյ Դաւթի։

ԽԶ. Ի՛նչ Մի՛ածինն ի հօրէ՛ եւ լոյս փառաց ընդ նը-մա՝. ձառո՛նք հընչեցի՞ն սանդարամետք անդընդոց։ Տեսեալ զպլոյս մե՛ծ հայրապետին Գրիգորի. պատ-մէ՛ր ցընծութեա՞մբ համառօտեալ ա՛րքայի՛ն։

— Փառք հօր։ Ե՛կայք չինեսցո՛ւք սո՛ւրբ լըվնարանըն լուսոյ. քանզի ի սմա՛ ծանեաց մեզ լո՞յս ի հայտա-նութեան աշխարհի։

— Ա՛յժմ և միշտ։ Յաւ՛նկարծանհան հընչմամբ հնչեալ կենդանարար ապրիւր լուսոյ. անմահականն կենաց լու-սով զարդարեալ. որք օրհնէ՛ին զՀայր զառաքող Հոգւո՛յն։

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Ա՛նե՛ղանելի Հոգիդ սուրբ ո՛ր ես ընդ Հօր փառակի՛ց. եւ էակից գո՛վ ծագածին Բանին. ‖ ա՛նհասանելիդ Աստուած հա՛րցըն մեր։ Ո՛ր ի քառակերպեան ա՛թոռ-ըդ բազմեալ հանդչի՛ս. եւ սքրբարանեալ օրհնի՛ս ի հրեղէն լեզուացն. անհասանելիդ։ Ա՛յսօր մարգարէա-

պէս առաւաձարար լինիլ ի սուրբ վերնատունն. եւ ըզհոգևկէն լեզուս բաժանեալ հանդչելով ի նոսա. անհաւանելիդ Աստուած հաւրցըն մերոց:

Գ· Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բարձր արարէք զՀոգին ճըշմարիտ Աստուած: Զմիխիթարիչ սուրբ Հոգին. որ փառաւոր Միածնիւն լինիլ ի Հօրէ. որ հրաշազարդեաց ըզսուրբ զառաքեալսն. բարձր: Զերկնաւոյին ծորանսըն հեղեալ ի սուրբ վերնատունն. որ առաւաձազարդ հրապնեաց ըզսուրբ զառաքեալսն. բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՍՒՆ Գ2

Աստուածամեն երկնային գուռն առաւաձային: 379:

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Հոգիդ ճըշմարիտ. որ զառաւաձային ըզհրամանսըն քո զառաձըն դաւթեան լուցեր. աբրուցանելով ի աշակերտացն ըզպարտաւթիւն քո՝ ի սուրբ վերնատունն. ողո՛րմեա: Որ առաքեցար ի Հօրէ. կենդանարար վըտակ և լոյս ճըշմարիտ. աբրուցանելով նոքօք ազգաց Սիմինէ զուղխա փակկութեանն. ողո՛րմեա: Որ կատարեցեր ըզփափագ ցանկութեանն սրբոցն նոցա. որք ըսպասեալ մընային մեծի գալստեանն քո՝ ի սուրբ վերնատունն. ողո՛րմեա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Որ ի թևուս թևոց. աննիւթ առաւաձել եւ հրացայտիդ սերովբէից վերանըցեալ աւետութեամբ խնամեա զաղա՛ւաձս. ‖ Հոգի՛ սո՛ւրբ. օրհնեալ ես յաբարաձից քոց: Որ սքանչելապայծառ. հրաշալի ձայնիւ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միշտ փառաբանիս. եւ քաղցրութեամբ հայիս յաբարաձս. Հո՛ւ Աւյօր աստուածային աւետութեամբ. ի վերնատունն հընչեալ հնչմանձայն հընչմամբ. եւ զառաքեալսն արբուցեալ բաւխեցեալ յաբարաձս. Հո՛:

ՉԻՆ Սուրբ Աստուածն ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ . Է ՒԼ-

ԿՅ . Ի վայրի դալարուղ բնակեցայց դիս, և առ Ջուրս հանգստեան անոյց դիս :

ՓԽ . Տէր հովուեսցէ դիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ : Ի վայրի դալարուղ բնակեցոյց դիս, և առ Ջուրս հանդրստեան անոյց դիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, առաջնորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես ի մէջ սառնաւէտ մահու, ոչ երկեայց ի չարէ՝ զի դու Տէր ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարեացեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան, ակն յանդիմանեն նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր, զկեանս իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Ալէլուիա ալէլուիա :

ԸՆԹԵՐՑուած յԱռակաց : ԻԸ--- . Է . 21 :

Չի ամենեցուն հարստահպանեան ուսոյց ինձ իմաստութիւն : Չի գոյ ի նմա հոգի մեռաւոր, սուրբ, միածին, բազմաթաչխ, նուրբ, դիւրաշարժ, պարզ, անաղտ, յայտնի, անվրէպ, բարեհաճ, երագ, անարգել, բարեբար, մարդասէր, հասարակաց, զգուշաւոր, անհոգ, ամենազօր, ամենահայեաց և ամենայն իրաց բաւական՝ մեռաւորաց, սրբոց, նրբից : 23 :

ԸՆԹԵՐՑուած յԵսայիայ մարգարէէ : ԺԱ . 1:

Եւ բղխեսցէ գաւազան յարմատոյն Յեսսեայ, և ելցէ ծաղիկ յարմատոյ անտի : Եւ հանգիցէ ի վերայ նորա հոգի Աստուծոյ, հոգի իմաստութեան և հանճարոյ, հոգի խորհրդոյ և զօրութեան, հոգի գիտութեան և աստուածպաշտութեան. և լցցէ զնա հոգի երկիւղի Աստուծոյ : Ոչ ի կարծ դատեսցի, և ոչ ըստ խօսից յանդիմանեսցէ : Այլ արասցէ իրաւունս անանկին, և յանդիմանեսցէ զհանարհս երկրի. և հարցէ զերկիր բանիւ բերանոյ իւրոյ, և հոգւով շրթանց իւրոց սատակեսցէ զամպարիշտս : Եւ եղիցի արդարութիւն ածեալ ընդ մէջ իւր, և ճշմարտութեամբ պատեալ զկողս իւր : 5 :

Յոյնացումն առաքելոյն ի պաթուղիկեայց առաջին թղթոյն է ընթերցուածս : Գ . 1 :

Սիրելիք , մի ամենայն հոգւոյ հաւատայք , այլ ընտրեցէք զհոգիսն եթէ յԱստուծոյ իցեն . զի բազում սուտ մարգարէք ելեալ են յաշխարհ . և ասէ այսուհետև ճանաչեմք զՀոգին Աստուծոյ : Ամենայն հոգի որ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ , յԱստուծոյ է նա . և ամենայն հոգի որ ոչ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ , չէ նա յԱստուծոյ . և այս նենգին է , զորմէ լուարուք եթէ գալոց է , և արդէն իսկ յաշխարհի է : Դուք յԱստուծոյ էք որդեակք , և յաղթեցէք նոցա . զի մեծ է որ ի ձեզ է , քան զայն որ յաշխարհին է : Նոքա յաշխարհէ են , վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին , և աշխարհ լսէ նոցա : Մեք յԱստուծոյ եմք , որ զԱստուած ճանաչէ՝ լսէ մեզ , և որ չէ յԱստուծոյ՝ ոչ լսէ մեզ . այսուհետև ճանաչեմք զՀոգին ճշմարտութեան , և զհոգին խաբէութեան : 6 :

Ջ-ՅԴՒ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Ամբարձան գետք ՏԷր , և ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց , յարիցեն գետք ի գետոց իւրեանց :

Արդ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Գ . 14 :

ՏԷրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ դարձաւ (Յիսուս) զօրութեամբ Հոգւոյն ի Գալիլեա , և ել համբաւ գնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին . և նա ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց : Եւ ելն ի Նազարեթ ուր անեալ էր , և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբաթու ի ժողովուրդն : Եւ եաւն նմա գիրս գնասցէ մարգարէի , և յարեաւ ընթեռնուլ . և իրրև եբաց զգիրսն՝ եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր . Հոգի Տեառն ի վերայ իմ , վասն որոյ և օծ իսկ զիս . աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս , բժշկել զբեկեալս սրտիւ , քարոզել գերելոց զթողութիւն և կուրաց տեսանել , արձակել զվիրաւորս ի թողութիւն , քարոզել զտարեկան Տեառն ընդունելի : Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն և նստաւ . և ամենեցուն որ ի ժողովրդեանն էին աչք՝ ի նա հայէին : Եւ սկսաւ ասել ցնոսա . այսօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր : Եւ ամենեքեան վկայէին նմա , և զար-

մանային ընդ բանս չնորհացն որ եւանէին ի բերանոյ նորա , և ասէին . ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ : 22 :

եբր · Տէրն յետ : փոր · խնդր : կեցո : Աղ · Քառ ամե :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂ · ԻԲ · ԿՅ · Ի վայրի : ՓԽ · Տէր հովուեացէ : 815 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Գ . 1 :

Ա՛ռ Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Եւ էր այր մի ի փարիսեցւոց անուն Նիկոդեմոս : 810 :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ2

Հոգին սուրբ . էր միշտ և է եւ եղիցի . ո՛չ սկզբնակ և ո՛չ դադարեալ ծ . այլ միշտ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ կարգեալ և թլւեա՛՛լ ‖ եւ միշտ օրհնեալ է ի յաւիտեան : Էր միշտ ընդունող . սքրբող և լցուցիչ աստուածացուցիչ ծ . եւ միշտ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ կարգեալ և թլւեա՛՛լ եւ միշտ : Ամենատես . ընդ ամենիսն ընդհատօր ամենազօր ծր . վասն զի չընդ ուր կամի . յորքան ախորժէ . յորժամ և յորքա՛՛ն եւ միշտ : Ինքըն յինքեան . նոյն միշտ ընդ որըս դասեցաւ անեղութեամբ անժամանակ ծ . անապականելի անփոփոխելի՛՛ . եւ միշտ : Առանց ծրքանութեան . առանց որպիսութեան ծն . առանց տեսութեան անչափելի՛՛ . եւ միշտ : Տէր ստացիչ որոշիչ . տանէ առնէ ինքն ինքեան ծն . առաքնորդէ զծրացուցանել որպէս և կամի բաժանել ըզչնո՛՛րհս . եւ միշտ : Կենդանի և կենդանարար . լոյս և գոյացուցիչ լուսոյ . ինքըն բարի աղբիւր բարութեան հոգի անղիջ առաքնորդակա՛՛ն . եւ միշտ : Հոգի զօրութեան եւ երկիւղի . սրբով Հայր ճանաչի և Որդի փառաւորի ծ . ծրոց մի կաթող . մի պատիւ . մի երկրպագութիւն կատարելութեան սքրբութի՛՛ւն . եւ միշտ :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԲ

ԿՅ · Ամբարձան զեաք Տէր , և ամբարձին զեաք ըզձայնս իւրեանց · յարիցեն զեաք ի գնացս իւրեանց :

ՓԽ · Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ : 556 :

Արդոյ Աւետարանիս որ ըսաս Յովհաննու : Գ · 22 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Յետ այսորիկ եկին (Յիսուս) և աշակերտաք նորա յերկիրն Հրէաստանի, և անդ շրջէր նոքօք հանդերձ և մկրտէր : Մկրտէր և Յովհաննէս ի Յայինոմին , մերձ առ Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ , և գային և մկրտէին : Զի չև ևս էր արկեալ Յովհաննէս ի բանտ : Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ Հրէի՝ վասն սրբութեան . եկին առ Յովհաննէս և ասեն ցնա . ռաբբի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու , որում դուն վկայեցեր , ահաւասիկ նա մկրտէ և ամենեքին գան առ նա : Պատասխանի եւս Յովհաննէս և ասէ . ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից ի վերուստ : Դուք ձեզէն վկայէք ինձ , զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես Քրիստոսն , այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա : Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ , իսկ բարեկամ փեսային՝ որ կայ և լսէ նմա, ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային . արդ այս ուրախութիւն որ իմ է՝ լցեալ է : Նմա պարտ է աճել , և ինձ մեղմանալ : Որ ի վերուստն գայ՝ ի վերոյ է քան զամենայն , որ յերկրէ ասաէ է՝ յերկրէ է և յերկրէ խօսի : Որ յերկնից գայ , զոր ինչ հաւս և զոր լուաւ՝ վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ ոք ընդունի : Որ ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կնքեաց , թէ Աստուած ճշմարիտ է. զի զոր Աստուածն առաքեաց՝ զբանս Աստուծոյ խօսի, զի ոչ եթէ չափով տայ Աստուած զՀոգին : 34 :

Քարոզ · Գոհաբանելով : Կեցո : Աղջ . խաղաղութեամբ :

Ա·ԿԻՒՐԱԿԷ·ԱՋ

ՋԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԷԻ

ՏՕՆ

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ

ԵՐԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՆ

Երբորդութիւնն անբաժանելի եւ զօրութիւն երկնային լոյս ծագեալ յամենայնի. ‖ նըմա՝ փառք յաւիտեանս հանդերձ զօրհնութիւնս եւ շնորհակալութիւն: Ո՞ր էիցեն յերկինս. այսօր են հանդիսաւոր յառաքեալքն ճըշմարիտ սուրբ հոգին. նը: Ո՞ր ի խորհուրդս փըրկականս. այսօր ընդ իջանել յառաքեալքն ծանուցաւ մարգարէին. նը:

† Ար զմիածանալոյն յաշտարակին բաժանմամբ: 782:

Յ—ՀՀ ՎՐԵ Ե ՀՀՈՒԹԵ ՇՀԱՂՈՅՆ:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան:

Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Թևք աղաւնոյ արծաթատաւա, և թիկունքն նորա ի դոյն ոսկւոյ:

Ի գումարել երկնաւորին ի վերայ նորա, ձիւնասցին ի Սաղման:

Փառք և երկրպագութիւն: Այժմ և միշտ. ալէլուիա:
Փառք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ Քրիստոս. ալէլուիա:
Աբդիան ազգ սաղմոսեն քեզ. ալէլուիա:

Յ ԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՆ

Ար անքննելոյ եւս յէութեան համագոյ երրոր: 792:

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Չքեզ Աստուածածին. ապրիւր անապատ լուսոյն: 282:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԱԿ

Որ առաքեցար ի Հօրէ Հոգիդ անեղ և համագոյ: 779:

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ ԱԿ

Որ յերկինսային զօրս անմարմնոցն նախ հեղեր: 779:

Ա———օրո— Եէ

Զգալուստ Հոգւոյն օրհնեսցուք, զՀոգւոյն սրբոյ օրհնեսցուք զգալուստ:

Ցեկեղեցիս բարեբանեցէք զԱստուած, և զՏէր յապրեցայն Իսրայէլի:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ· Է Ի–

ԿՅ· Թևք ազատեսոյ արծաթատապատ, և թևկնամէջք նորա ի գոյն ակուց:

ՓԽ· Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամենայն: 293:

ԸՍՓերցուած ՅԱռաքելոց. Իո—ո: է. 25:

Քանզի ճանաչէ Աստուծոյ զօրութիւնն, և ծագումն հնամարիտ փառաց ամենակալին. վասն այնորիկ և ոչ մի ինչ պղծեալ խառնի ի նա: Քանզի նշոյլ է մշտնջենաւոր լուսոյն, և հայելի անարատ Աստուծոյ ազդեցութեանն, և պատկեր առաքինութեան նորա: Մի է՝ և ամենայնի կարող, կոյ յինքեան՝ և զամենայն նորոգէ, և ըստ ազգաց յոգիս սուրբս փոխոխի, բարեկամս Աստուծոյ և մարգարէս յարտարէ: 27:

ԸՍՓերցուած ՅԱՑգեայ մարգարէէ: Ա· 14:

Եւ զարթոյց Տէր զոգի Զորոբաբելի որդւոյ Սաղաթիէլի յազգէ Յուդայ, և զոգի Յեսուայ Յովսեդեկեայ քահանայի մեծի, և զոգի ամենայն մնացորդաց ժողովրդեանն. և մտանէին և գործէին զգործ տան Տեառն ամենակալի Աստուծոյ իւրեանց: Ի քսան և չորս աւուն վեցերորդի, յամին երկրորդի Դարեհի արքայի, յամսեանն հօթներորդի, որ օր քսան և մի էր ամսոյն, խօսեցաւ Տէր ի ձեռն Անգէի մարգարէի՝ և ասէ· ասա զԶորոբաբէլ որդի Սաղաթիէլի յազգէ Յուդայ, և զՅեսուա Յովսեդեկեայ քահանայ մեծ, և զամենայն մնացորդս ժողովրդեան· ոյր ի ձէնջ տեսանել իցէ զտունս զայս ի փառաւորութեան իւրում զառաջինն, և որպէս արդ տես-

առնէք զդա՝ որպէս զոչինչ առաջի ձեր։ Եւ արդ զօրացիր դու Զորոբաբէլ, ասէ Տէր, և զօրացիր Յեսու Յովսեդեկեայ քահանայ մեծ, և զօրացայ ամենայն ժողովուրդ երկրիդ, ասէ Տէր, և գործեցէք զի ես ընդ ձեզ եմ, ասէ Տէր ամենակալ։ Եւ բանն զոր ուխտեցի ընդ ձեզ՝ յելանելն յերկրէն Եգիպտացւոց, և Հոգին իմ որ կայ ի մէջ ձերում. քաջալերեցարուք. զի այսպէս ասէ Տէր ամենակալ։ Բ. 7։

Զօդոսի առաքելոյն ի կորնթացւոց առաջին թղթոյն է բնթերցուածս։ Բ. 11։

Զի՞ ո՞վ ի մարդկանէ գիտէ զինչ զմարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ ի նմա. նոյնպէս և ոչ զաստուածոյն ոք գիտէ, եթէ ոչ Հոգին Աստուծոյ։ Այլ մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս այսորիկ առաք, այլ զՀոգին որ յԱստուծոյ. զի ծանիցուք զայն որ յԱստուծոյն շնորհեցաւ մեզ։ Եւ զոր խօսիմք՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ ճարտասանութեան բանից, այլ վարդապետութեամբ Հոգւոյն՝ ընդ հոգևորս զհոգևորսն համեմատեմք. քանզի չընչաւոր մարդ ոչ ընդունի զՀոգւոյն Աստուծոյ, զի յիմանութիւն է նմա. և ոչ կարէ գիտել՝ եթէ հոգեպէս քննեցի. իսկ հոգևորն քննէ զամենայն։ 15։

Ջ-ՆԽ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ։

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ Ի. 37։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Ի վերջնում աւուր մեծի ոմնին կայր (Յիսուս) աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ, եկեսցէ առ իս և արբցէ. որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասէն գիրք, գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդանութեան։ Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ի նա. զի չև էր Հոգի, քանզի Յիսուս չև էր վառաւրեալ։ Ամենեք ի ժողովրդենէն իրրև լսէին զբանս զոյս՝ ասէին. սա է ճշմարիտ մարգարէն. այլքն ասէին, սա է Քրիստոս։ Իսկ կէսքն ասէին. միթէ ի Գալիլեէ գալոց իցէ Քրիստոս. ոչ գիրք ասեն՝ եթէ ի զաւակէ Դաւթի, և ի Բեթղեհէմ գեղջէ՝ ուր Դաւիթն էր, գալոց է Քրիստոս։ 42։

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ

ԿՅ · Թևք ազաւնոյ արծաթապատ, և թիկնամէջք նո-
րա ի գոյն ոսկւոյ :

ՓԽ · Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամենայն : 293 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Գ. 14 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ Յիսուս Քրիստոս

Եւ դարձաւ (Յիսուս) զօրութեամբ Հոգւոյն ի Գալի-
լեա, և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գա-
ւառին . և նա ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա փառա-
ւորեալ յամենեցունց : Եւ եկն ի Նազարէթ՝ ուր սնեալն
էր , և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբա-
թու ի ժողովուրդն : Եւ եառն նմա գիրս զԵսայեայ մար-
գարէի , և յարեալ ընթեռնուլ . և իբրև եբաց զգիրն՝
եգիտ զայն տեղի յորում գրեալն էր . Հոգի Տեառն ի
վերայ իմ, վասն որոյ և օծ իսկ զիս . աւետարանել աղ-
քատաց առաքեաց զիս , բժշկել զբեկեալս սրտիւ , քա-
րոզել գերելոց զթողութիւն և կուրաց տեսանել, արձա-
կել զվիրաւորս ի թողութիւն, քարոզել զտարեկան Տեառն
ընդունելի : Եւ խուխալ զգիրն՝ եառ ցպաշտօնեայն և ներ-
ոտաւ . և ամենեցուն որ ի ժողովրդեանն էին աչք՝ ի նա
հայէին : Եւ սկսաւ ասել ցնոսա . այսօր լցան գիրքս այս
յականջս ձեր : Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմանա-
յին ընդ բանս շնորհացն որ ելանէին ի բերանոյ նորա : 22 :

ՄԵՍՍԵՒ Յ-ՐԻ-ՔԼԻՆ ԱՋ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Երկրպագութիւնն անբաժանելի և զօրութիւն : 819 :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԴ

ԿՅ · Գնան Աստուծոյ ի հզև ջուրք . պատրաստ սրտ-
բեր զկերակուր նորա , զի այսպէս է պատրաստութիւն : 353 :

ՓԽ · Ինչ վայելէ օրհնութիւն Աստուած ի Սիովն : 37 :

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Ի · 37 :

ՏԷՐՆ ՄԵՐ Յիսուս Քրիստոս

Ի վերջնում աւուր մեծի ոտնէն կայր (Յիսուս) : 821 :

Բ-ՐՁ · Գոհաբանելով : Կեցո : Ա-ՂՇ-Ի · Խաղաղութեամբ :

Benziger frères, Editeurs, a Einsiedeln, New-York & Cincinnati.

Mes délices sont d'habiter avec les enfants des hommes. (Prov. 8, 31)

Ա·ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ·ԱԿ

ՋԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԷԻՆ

Ս·Հովիսիմեանց

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Ա՛նձի՛նդ նըւիրեա՛լըք սիրոյն Քրիստոսի. երկնաւո՛ր նահատա՛կք եւ կուսա՛նք խնամատա՛ունք. ի պարծա՛նըս ձեր բարձրացեա՛լ ո՞նդ. մայր Սիո՛ն դըստե՛րքն իւ՛ր վա՛ղ: Բա՛րբառ երկնա՛ւորըք լըցի՛ն զի՛ երկիր. քա՛նզի հո՛ս աւնուշից բո՛ւրեցա՛յք ի Քրիստո՛ս. ո՛ղջակէ՛զ բանաւո՛րք եւ զո՛հք փըրկութեա՛ն. եւ որո՛ջք ա՛նարատ ընծայեա՛լք Ա՛ստուծոյ: Գի՛ղեցկութի՛ւնըք մանկնա՛ւոր պայծառութեա՛ն ձե՛րոյ. յի՛մարեցոյց ընդթագաւո՛րն և պակասո՛ն հեթանո՛ս. ի գի՛ղ լաքանչե՛լի ա՛ստուածատո՛ւր կուսանացն. տա՛րփեացեա՛լ զըւարթո՛ւնքն ընդ մարդկա՛ն ո՞նեցի՞ն: Դա՛րձեա՛լ վերըստին արա՛րչագո՛րծ զօրութի՛ւն. եւ դարձեա՛լ ե՛ղեմ ա՛ստուածատո՛ւնկ զարդարի. քա՛նզի ծո՛ռըն կենաց ա՛ղնկեցա՛ւ ի դրախտի՛ն. բե՛րեւ՛լ մե՛զ պըտո՛ւղ զերանելի՛ն Հովիսիմէ՝: Երկո՛ւնըք մանկտարե՛րք ա՛նհնձի՛ցըն լուծա՛ն. եւ Ագա՛մ վերըստին աստուածակե՛րպ ձոխանա՛յ. փո՛խանակ ե՛ւայի զըստե՛րըք նորա՛. մանրախրո՛ւք եւ կուսա՛նք ընծայեա՛լք Ա՛ստուծոյ: Ջո՛ւրըք հրե՛շտակաց ընդ մարդկա՛ն ո՞նեցին. եւ կանգնա՛ք ի յերկի՛նըս դրեցա՛ն զի՛նուո՛ւրք. կո՛ւսութեամբ ընդ մանկո՛ւ պատե՛րազմեա՛լք յաղթեցի՛ն. խա՛չակիից լե՛նելով կո՛ւսածի՛ն ա՛րարչի՞ն: Է՞՛ զանմանո՛ւմն եւ ի վե՛ր քան ըզհրա՛նչս. խո՛րհըրդոյ եւ բանից հրե՛շտակաց եւ մարդկան. քա՛նզի է՞՛ն Ա՛ստո՛ւած ամենազո՛ր զօրութեամբն. խո՛նարհեա՛լ ա՛ւետանէ՛ր ըզհանգէ՛ս կո՛ւսանացն:

ընկերըք միամիտք մարմնական կենցաղոյս. նահատակք հաւատարք եւ հոգւով միացեալք. միաբան ընթանալք ի տեղի ճակատու. զինեցան հաւատով և կացին յանդիման: Թուլացան կորովիք հասատաձիգ աղեղանց. եւ սրկաւք կոնատքըն վանեցան զինու. թանաւորըն պերճացեալ զօրութեամբ և փառօք. ի մանուկ ի կուսէն պատեալ ամօդէր: Ժողովեալ բազմութեան աշգաց եւ ազանց. ոչ զօրէին առ միւնատհատակ. քանզի հասեալ ի թիկունս աներեւոյթ ծգնութիւն. խոստակեաց յայտնապէս ըզգազանի պատերազմ: Ի վերայ միոյ պատուական մարգարտի. խաղացին ցընծալով ամենայն հեթանոսք. արեւմուտըք յարեւելս ընթացեալ հասին. քարոզել յայտնապէս ըզչըքնաղ ուխտութիւնն: Լըսեն թագաւորք եւ լըցան խընդութեամբ. որպէս յանձն առին ըզգազանի մեծութիւնն. պարգեւել իւրեանց խոստանալոյին բանիւք. եւ ծածուկ հընարիւք գողանալ ի միմեանց: Խորհուրդք հնգեւորք յըղութեամբ գնային յայտնէր. եւ երկունըք փըրկութեան աշխարհի ձեռնին. քանզի կամըք վերինն հրամանին քաղցրացեալ. իջուցին ի վերուստ ըզպարգեւըս փըրկութեան: Ումն ոք կռւանք աշգըս բացումն. եւ մարըք մանկունք ընդհրապարակս ծերոց. ի գիր կըս սըրբութեան աղօթիւց եւ պահոց. անձեցին հաւատով զարդացեալք ի փրխատոտ: Կանանայք պատուական կոնք քաղաքաւ և անգամ. վաշխատակոնք անամաք անցեալս մարգարտին. եգին զանձինս գրանականք բազմանց. եւ եղեն փըրկանք անձանօթ աշխարհի: Հոի փախիմ մեծ խորհուրդ և անուն ցանկալի. ըզնորեաք ի յերկրի եւ դասեալ ընդ հրեշտակս. եգիր ծրինակ սըրբութեան կռւասանց. վարդապետութիւն ա-

բանից արդարաց։ Զնոյ նըմանիլ կարծեմ ոմանց հոգիք. միացեալըք սըրբութեամբ եւ սիրոյն Քրիստոսի. զի մանուամբ ձերով մեզ ճանապարհ հոգեցիք. եղանիլ ամենայն մարդոյ աո Աստուած։ Ակամայ ըլլըք ճարտարք հոգեւոր հընմութեամբ թեթեւաբեռն մարմնով եւ մտօք սըլացեալք. ընդ երկայն անապարհս ծանծաղուի կենցաղոյս. անվընաս նաւեցիք եւ հասիք աո Քրիստոս։ Ձըշմարիտ որթոյն Քրիստոսի չառաւիղք. եւ ողկոյզըք ճըմլեալք երկնաւոր մըշակին. կոխեցայք ճըգնութեամբ ի հընձանանըս ձեր. զի ուրախ լինիլիք անմահական բաժակաւն։ Ակբաժեցիք ընկարբեա մարմնական կենցաղոյս. զի ծանեան եթէ երազ է եւ աւուր պահուանք. ոչ հեշտացան ի զըրգանըս փափկութեան. իմացան եթէ անոտ է անցաւոր մեծութիւնս։ Ցանեցաք հոգեւորս անօթիւ եւ պահոց. վաստակեալք յաւուր գամենայն ժամանակս. ժառանգեալք փրկութեանց եւ պէսպէս լըկանաց. եւ եղեալք ժառանգորդք անթառամ պըսակի։ Ցախտանձն մի յօրինեցէք ի գառագաստ կուսութեան. նոր նորոգեալ արեամբ եւ հրով. մանանեցիք գաղնձինըս սուսերաց եւ ջահից. եւ անչէջ լապտերօքըն հետեւեալ մըտիք յառագաստ։ Շինուածք երկնաւորք ի յերկրի հաստատեալք. եւ արձանըք լուսեղէնք ի յերկինըս կանգնեալք. ինքեանք լիլին եւ այլոց ցուցին ըզճանապարհըս ցանկալի գվերինն Երուսաղեմի։ Ով ըզգաստութեան իմաստասէն կուսանացն սրոց ոչ յաղթեաց հեզոսիքն եւ քուն. այլ արթունք եւ պատրաստըք մընալով երկնաւոր հարսանեացըն գի մըտցին ի յառաջագոյս ա՜նմահ փեսային։ Զանըմ ոք ի նոսա անուն չարութեան. եւ ոչ նախատինս յիմար կոչելոյ. քանզ

զի միով պընդութեամբ հաճեալ աթոռեանն. միաբան քաջացան անհամարակ ցընծացն։ Պարակցեալըք քաջազեն բըռնութեամբ. ի յերկրէ ի յերկինըս տարածեմ զընացին փախստեանցք. Ընդքանդ ելի՛ն եւ մեզ ասուցին. բաղձամ նեզութեամբ մըտանել յայն հանգիստան։ Ջերմեռանդն աղօթիւք եւ սիրելի առ Աստուած. հայցեցին ըզհընարըս փըրկութեան. բանեալ ըզխաւար դիւապաշտ մոլորութեանց յաշխարհէ. պայծառացեալըք լուսովն որ ի հօրէ ծագեցաւ։ Ահ հըն յոլ ի առաքինութեան. յայտնեցին արդեւք մարդկան վերանալ յաշխարհէ. անընտերիւր հոգեւորականն վարուք. ելանել ի բանակ երկնաւորս անմահութեան հրեշտակաց։ Ա՛րքայ են քարինըք սուրբ. հիմնացեալք ի յերկրի. զոր կանխաւ տեսանել զեշակեաց մարգարէն. ի նոյն ի նզիւթոյ չինեցան կամարովիկ եկեղեցի. բարձրացեալ փառօք ի պարծանըս խաչի։ Վասըն ձեր երանեալ նահատակք. զօրըք հրեշտակաց անմահութեան զըւարթնացն. ի յերկինից ի յերկիր հեղան. եւ մարդիկք խառնեցան ի զանդրս զինուորաց Քրիստոսի Աստուծոյ։ Տօնեցուք բառնալութեամբ ի հրճանըս նոցունց. զի արբեալըք լիցուք անմահական բաժակն. քանզի բաշխեն ըզբժշկութիւն հոգւոց եւ մարմնոց. եւ զպարգեւս երկնաւորս սերմանց խրատեցոյ։ Բարեխնամն հրամայեաւ. անեղեւոյթ այդմանէ. յարեւմտից յարեւելս եկեալ հասին. զի լուսով հրեշտակակրօն վարուք կուսութեան փառաւորեն ըզխաւար դիւապաշտ մոլորութիւնն։ Ցընծութեամբ ասենեցուք ըզյիշատակըս նոցունց զի և նոցին հաղորդեսցուք փըրկութեան. խընդրելով Ա՛րարչէն ըզպարգեւս երկնաւորս. եւ զդասին ընդ նոսին ի յարկըն

լուսեղէն : Խիժեամբք մաչեցան յանացեամբք ի մեծութիւն. եւ կանայք վհատինք գերապանցեալք յաղթեցին. բերբուառք սակեղէնք հրով Հոգւոյն վառեցան. Յահապգեատեամբք ի գրիատոս եւ դասեալք ընդ հրեշտակս :

ՀԳ. Աղբիւր կենաց բաշխող չնորհաց Հոգի ի քէնալ ի բարձանց. զանապականն պարգեւըս քո՞ բաժանեցեր յաճախեալն : Ո՞ր ի վերայ լուրցըն գոլով առեղծանէիր զարարածս. ի քէնալ ի Ջուրս աւազանի՞ն ծնանիս որդիս Աստուծոյ : Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի. պէս պէս չնորհաց քոց պարգեւո՞ք փայլեն մանկունըք սորա :

ՀՀ. Խընդրեմք ի քէ՞ն Թագաւոր փառաց փառաւորեալդ ի գաւառիցնոց. ‖ ըզնընկերեցեալսըն մեր ընկալ մարգամէրդ ՏԷր. եւ հանգո՛ ընդ սուրբըս քո : Ցորժամ գան փառօք Հո՞ր գասել զերկիր արդարութեան՞ արեգակն. ըզնընկերեցեալսըն : Ի՞ նրատել քո յաւուրն դաւառ անհեղ գրիատոս փրկիչ մեր եւ յոյս. ըզնընկերեցեալսըն :

ՄԲ. Հոյլք վերինն զօրացն իքէնալ չուրջ ըզկուսիրըն պար առեալ. զերգս օրհնութեան եղանակեալ քաղցըր ձայնիւ ակամբ առեալ. զեռահիւսեակըն նըւագեալ զմի տէրութիւնն երգամբանեալ : Զայնակից նոցին կղեալ դասք երջանիկ պետացն ընտրեալ. ի Հոգւոյն վերանրեալ ուրք յընդհանուր աչխարհ սրփռեալ. ամենայնիցն համաձայնեալ ընկոյզըն սուրբ օրհնաբանեալ : Զամբանփայլ Լահիւք լուցեալ սուրբ կուսանացըն գումարեալ. զերգս օրհնութեան նըւագեալ ի պատիւ մօրն աւետաւորհնեալ. բաներանեալ եւ կոյս գովեալ յորմէ Աստուած Բանըն ծընեալ :

Թշ. Խաչի՛ք քո Քրիստոս երկրպագեն արարածք ամենայն. որ ի փրկութիւն մեզ կանգնեցաւ. սա՛ւ եղէց ուժգին պահպանող յաղթող ‖ ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատերազմէ թշնամւոյն: Ի՛ սմա բարձրացար բարձմղդ անհնից. որ փառաւորեալդ ես ընդ Հօր. ժողովէ՛ ընդհանրական եկեղեցիդ կենսաբեր փառօքն. ապրեցուցանել: Սմա՛ւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն. սմա՛ւ ապականէին արդն լեալքն ի մեղսանէր բանսեռն որ ազատեաց ըզմեզ ի պատերազմէ թշնամւոյն: — Փառք Հօր և: Փառաց ի փառս բարձրացեալ պարծիմն. ի պատիւ ևս ի փառս երեսանն և երկնանդն. քանզի այս է՛ թէ երանեալ կուսանացն արք անթառամ պսակեցան յանվախճան յաւիտեանն:

— Այժմ և միշտ: Զմեզ որ ցընծութիւնդ ես Քրիստոս Աստուած. ևս ուրախութիւն ամենայն արդարոց. քաղցրասցի՛ն վանքն մեր ազաչանօք սրբոցն. չնորհեալ զթողութիւն մեր բազում յանցանացն:

Մաղթանք. Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ:
Թոփսաոր յաւելեան մրջիւրսաց ի յայնկն:

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՒ

Այ՛ սօր զանցագիրն սրբոցն Հռիփսիմեայ ըզյիշատակըս ասենք սուրբ եկեղեցի. բարեբանելով ընդ անմարմնական զինաւորութիւնսն ‖ ըզՏէ՛ր Աստուած հա՛րցըն մերոց: Այ՛ սօր հրաւիրեցաւ յերկնից յարքայութիւնըն սուրբն Հռիփսիմէ. և արիաբար ընդդիմամարտեալ յազգենաց բռնաւորին. խոստովանելով ըզՔրիստոս թագաւորն ըզ: Այ՛ սօր պայծառացեալ ի կամարս լուսեղէնս սուրբն Հռիփսիմէ. և հիւսիսականաց ազգաց ծնողաց ձեռօք փառաւորել սուրբ գնորդութիւնն ըզ:

Գ. Ըզտէր Ըզքրիստոս Թագաւոր՝ն ‖ օրհնեցէք ըզնա՝ նոր երգով՝ օրհնութեամբ։ Ո՛ր պայծառապզեանց վայելչութեանմբ. պըսակեաց ըզծուրբըն Հովիփսիմէ եւ զԳայիանէ՝. օրհնեցէք։ Ո՛րոց վարդագոյն հնդմամբ սուրբ արեանցն. նորընծաց զաշակերտեալսն ի ձեռըն սըրբոյն Գրիգորի՝. օրհնեցէք։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԻ ԴՊ

Չքեզ Աստուածածին ազրիւր անապատ լուսոյն։ 282։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՊ

Քրիստոս Աստըւած բացեր ընդունելն հաւատով սըրբոյն Հռիփսիմեայ. խոստովանեալ զաստուածութիւնըդ քո. մարթիրոսութեամբ ի մէջ Հայաստանեայցդ։ Յաղթող գծրագրութեամբ պայծառացեալ ի կամարըս լուսեղէնս ընդ անմահութեանդ բաղմութիւնեան. խոստովանելով ըզքրիստոս Թագաւոր՝ն։ Ժողովեա՛ զքս Հայցեմք. բարեխօսութեամբ սըրբոյն Հռիփսիմեանոց. ընկալեալ եւ զմեզ փըրկիչ յորդեգրութիւն ի զըպրութեանդ կենաց։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՊ

Պարկե՛ծ՝ չա կանայքըն սուրբըն Հռիփսիմեանք եղե՛ն սըրթոլոք Քրիստոսէ՝ եւ ընկալան զանապական ըզպրա՛կն։ Եւ զե՛ծ՝ն ամենայն սըրբութեան ո՝րդւոյն Աստուծոյ շինեա՛ք ի վերայ հիմանէն առաքելոց եւ մարգարէից։ Ա՛ռաւե՛ծ՝ զ՝ի քանն ըզյաւետուրս ի մէջ սահեզան փայլե՛ր՝ր՝ն ի դառա հրեշտակաց ղընտրեալքդ վերինն երուսաղեմ։

Ա՛ռաւե՛ծ՝ երէ՛ց հռիփսիմեայց. պարծեցին սուրբըն։

Փ՛ա՛ռ՝ք. Աստուած մեծ հզօր և փառաւորեալ, լուսաւորիչ սրբոց և ի սուրբս հանգուցեալ, զհնութիւն սրբոց Հռիփսիմեանցն։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՊ

Ձի՞ շահա՞կ քրիստոսի՝ սըրբոց վըկայի՛ցն. է՛կաց

‖ հալածատեալք ընձեզնուխքիւնըս ասցա՛ հրաչագործեցա՛ք և ծրհնութեամբ զԱստուա՛ծ փառաւո՛րեսցո՛ք : Զուարճացի՛ր Հռիփսի՛մէ քոյրն սուրբ ընկերթ՛ք . զի՛ ի տե՛ղւոջ հեզման արեան ձերոյ դա՛տք հրէշտակաց տո՛ղեն ը՛նդ մեզ . ե՛կայք հալածատեալք : Ի՛ տանձրի՛ Հռիփսիմեա՛նց մեծ վրկայո՛ւհենց . եկեղե՛ցիք սրբոց պայծառապզեաց վայելչութեա՛մբ տո՛ղեն աւյծր . ե՛կայք հալածատեալք :

Զինի հանիւնդ քաղ . վասն խաղաղ : Աղ . Սուրբ հա : փոխ . Սիրեցի զի լսիցէ : ե՛ ասէ երէ Աբարչական : Մոգիանոս Քրիստոս Աստուած : քաղ . Սուրբ հգնաւորքն : Աղ . Պատկիչ սրբոց : Հայր մեր :

ե՛ ապա Աբեղափաղ ասէ անխափան :

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՄԵՍԵԴԻ հրդէրասց է Յայնմ Աւ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ա՞ղբակի՛ զրըն Բանն Աստուած ո՛ր վասըն մե՛ր համբեր մնացո՛ւ . բանեալով ընդամառակնիք ա՛նիծի՛ցն առ ի մե՛նէ . զերանալո՛ւն մնքրութեամբ ը՛զմարդի՛կ վերապրեանց . խա՛չակից իւր ե՛ւ վրկայ՛ք կամաւոր մահուամբն իւրեա՛նց : Դի՛մամա՛րտ գոլով սըրոցն ընդ կառապրի՛չս պա՛շտամունեան . երջանիկ ճանապատա՛րտաք յա՛յտնեցան անպարտելի՛ք . զի՛ զԱստուա՛ծ բա՛ղորիցն ա՛ի բառնէ սրեցին . է՛ակկլն չո՛ր հե՛ռեւեալ առացա՛ն ըզթա՛գըն պա՛րծանաց : Ը՛նթագրեա՛լ զմահո՛ւ խրախուսեա՛ն ընդդէմ մեղացըն վառեցա՛ն . Թագեցան յերկի՛նս գանից գի՛ր ի վերոյ քան ըզրնութի՛ւնս . ժո՛ժկալեա՛լ ի փորձ բանից գելարանաց և կապանաց . է՛ մրրցմունըս գա՛զանաց սրոյ և հրոյ մենամարտեալ՛ք : Ը՛լկանո՛ք և քերանոք

զարեան վըտահըն հասեցին. խորհըրդոցն ոչ խոտո-
րումն և ոչ փոխադրութիւն բարուց. ծաղիկըք նիւթիւ-
ղենք յաննիւթ ծաղիկըն յօդեցան. կա՞տարեալըք քանի-
թիւամբ գչարին մուրհակըն կապտեցի՞ն: Հրո՞վ հոգ-
ւոյն զինու վառեալք ըզհալածիչսըն վանեցին. ձօնե-
ցան զե՛նմա՛մբ սրոյ ի բանա՛ւոր ողջակիզումն. զամբար-
մա՛մբ լուսոյ կենաց զխաւար մեղաց փարատեցին. ճշ-
խարաբ հետեւեցան լուսաչուխիզ ընդ պ՛ողոսա՛յ: Ա՞ր-
ժեցի՞ն կործանեցին ըզմոհաձո՛ա ըզմեքենայն. յաղթե-
ցին կաբեաց մարմնոյ և հե՛շտալի՛ գերդմանաց. նահա՛ր-
կեա՛ լըք հընձոտ՛բար ընդ զրահեղեզ կառապաշտութի՛ւնն.
չնո՛րհազարդ փայլմամբ փայլեալք ի յերկինսըն նահա՛-
հանգիստ՛ան: Ո՞րչա՛փ ի կրից կաբեաց և ի փրիւռաս
աբձանացնա՛լք. չարաչար չարչարանօք գչարին մուրհակ-
սըն կապտեցին. պա՛տրաստեա՛լք չարագործութիւն գհրե-
ղէն գետո՛ց ըզկիզմա՛ւնս. ջրո՛յն կենաց զի՛ տա՛հեւեալք
բըղխեցին մեզ յա՛ւրըսուցա՛ծն: Ա՞ւ՛ղ գոթեա՛լք ի լեռա՛-
ձեմ յա՛ռաւուածակե՛րտ ի խորանս. սըրբափայլ զգեաո՛ւք
պըճնեա՛լք ըստ գա՛րդու նոր Սիոնի. վե՛ր առեա՛լ վը-
կա՛յբէն ըզմարգարէսըն հաւատոյ. տե՛ղեացեալք ա՛ն-
ճա՛ռ լուսոյն վե՛ բանալացան ի կեա՛նս անմա՛հս: Բա՛ր-
նեաց՛ըն հրաշալեաց գըտցուք և մե՛ք աչակերտեա՛լք.
ցօղեցին մե՛ր ա՛րտասուք ընդ ցօղ ա՛րեան նահատակացն.
վե՛ահացի՛ն թևըք հո՛գւոց ընդ հիւսից պըսակելոցն.
վա՛յելեցին գո՛րծք բարեաց ընդ լուսաթև՛չ մա՛րտի-
րո՛ս՛ան: Քրիստոսի պըսակո՛ղին զաղօ՛թանուէ՛ր ըզմաղ-
թա՛նս. զե՛րանեալ նահատակացըն մատուցո՛ւք ի յըն-
ծայո՛ւմն. զի՛ հա՛ճութեա՛մբ խո՛նարհեա՛լ ընկալցի՛ վա-
սըն մե՛ր. թո՛ղութի՛ւն շնո՛րհեացէ՛ մե՛ր բազո՛ւմ յան-
ցանա՛ց:

Քարող վասն խաղաղութեան: Աղօթ. Հայր գթած: փախ որ բնակեալ է: Մաղթանք. Զբարձրեալն զԲրիաոս: Քարող եւ մեք միաբան: Աղօթ. Ցոյս կենաց: Հայր մեր: եւ տէր խոչոտիան:

Ա. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԲԶ

Ս. Գայիանեանց

Զարձնայն ինչ չհիւթխիթեանն ասա: 823:

Ա. ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԲԿ

Պաճոց

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. Պահ. է յայնէն բկ. Ցամենայն ժամ: 116: Մաղթանք. Պահոց. բկ. Խաղաղութեանց տուօղ Քրիաոս: Թափառող յաւխեան Ապաչխարողին:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Պահոց Ա.Չ. Ող հայիս: 192: Աստուած երբէք ես ասացի, Տէր: Քար. Փառաւորեացուք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Պահոց է յայնէն բկ. Արթուն: 127: Զկնի հանիծոց, Քարող վասն խաղաղութեան ամենայն: Աղօթ. Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր: փախ. Բանիկ իմոց: Մաղթանք. Խաչ քո: Քարող Ազաչեացուք: Աղօթ. Օգնեա մեզ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՄԵՍԵԴԻ Պահոց է յայնէն բկ. Քաղցրութիւն:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ Պահոց է յայնէն բկ. Յօգնութիւն: 127:

Ա. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. ԳԶ

Ս. Յովհաննու կաթողիկոսին եւ Ամենագլխոյ եպիսկոպոսին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԶ

Զմարգարէ բանձրելոյն. եւ զմեծագործն պինեալ. ար և ի ծրնունդս կանանց մեծ կոչեցան. ‖ յերկնաւոր թիւնս հոգեւորս պատուեցուք: ԶՄիածնին կարապետ. և զբանին ընդձայն. ար յորովայնէ Քրիաոս յառաջ գուշակեաց. յերկնաւորութիւնս: Զյանապատի բնակիչ և չընորհացն քարոզող. ար և ի գերեզման ըն-

փըրկութիւն քարոզեանց. յօրհնութիւնըս հոգեւորըս պատուեսցուք:

Դ

Ո՛ր յորովայնէ ընտրեցար յԱստուծոյ ծնոյ. քարոզող ճըշմարիտ Աստուծոյ ‖ ասէր ցուիկանանէս. անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց: Ո՛ր յանապատէ կոչեցար ի ծնանդեան. մըկըրտել ըզբոլորից բանձրըն մեղաց. ասէր: Ո՛ր զմարգարէիցն ընկալար ըզպատուեան. եւ ըզչնորհըս ճըշմարիտ սուրբ անապատեցն. ասէր: Ո՛ր մանկունեամբըն Հերովդիայ ընկալար ըզվանդեան խնդան. եւ ի գանըս հրեշտակաց վերանկարգեցար. ասէր:

ՀՐԵ. Այսօր ուրախացեալ սուրբ եկեղեցի փրխոտոսի. ասենէ խընդութեամբ զոհն վերինն երեւանդեմի. ‖ սըրբասանց ձայնիւ փառաւորելով ըզՔրիստոս: Այսօր համաձայնեալ որդիք Սիոնի երկրայնոյ. ասենէ զուարճանան ներգոյ անդրանկաց վերինն Սիոնի. սըրբասանց: Այսօր գասք անմարմինացն երգս անոնալ պարեն ընդ մարդկան. զերգըս հոգեւորս յանդնի փեսայիեն յաւուրսն. սըրբասանց:

ՄԲԳ. Այսօր ցընծայ զուարճացեալ եկեղեցի հեթանոսանաց. ասենելով զյիշատակ մեծի նահատեսին եւ հօրըն հաւատոյ Աբրահամու. օրհնեցէք մանկունք Սիոնի զՀայրըն լուսոյ ան՞նկարելի: Այսօր նոր խոսեցեալ կընճռեան մարգարէիւքն աս Աստուած. ասենեան ցընծութեամբ ընտօն հովուացն Իսրայելի՛ն աստղնոյ. զվերինսն ըզգուխս անկեան երկնից որմոց յարմարութեան: Այսօր ի գլուխըս լերանց. առնն Աստուծոյ հաստատեալ. որ և յաւէտ մնացիր յանմահ Հոգւոյն աս-

տուժ ծաթուղա առաջահմա անձրևածք . բարեբանեա զաղբիւրըն կենաց զաբրուցանողըն ծարաւեացդ :

ԳԲԻ · Աչխօր զիմանալի լուսոյն ծագումն ի խաւարի ներսեհեցաս . զԳրիգորիոս սուրբ հայրապետ՝ան ‖ ևկաչք վերապատուհասուածք : Աչխօր զանապական՝ն Հոգւոյն պարգեւս բաշխող սրբոյդ Թորգոմայ . յորդիս լուսոյ նոսին ծրնեալ՝ք ևկաչք : Աչխօր զաստուածայի՝ն Բանին պատմող ի Հայաստան աչխարհի . աշակերտեալ նմին մանկ՝ունք ևկաչք : Աչխօր երգէ՝ եկեղեցի սրբուհ՝վք իւրովք ընդ հրեշտակս . յիշատակի Լուսաւորչի՝ն փառաց ի բանձնեա Աստուծոյ :

ՄԿՁ · Ե՛րանելի՝ սուրբ մանկանդն որպէս քոյ նահատակք եսան զանձինս իւրեանց ի մա՛՝ս . փրխանա՛՝կ Որդոյն Աստուծոյ : Ե՛ւ դիակո՛՝ւնք սուրբ մանկանցն որպէս ըզծաղիկ նըշանեալոց հարեալ ի կարկո՛՝ս . և անկեա՛՝լ ի սուրբ Բեթղհէ՛՝մ : Ե՛ւ հոգի՛՝ւք սուրբ մանկանցն որպէս զերանս աղաւնեաց Քաուցեալ ի յերկի՛՝ս . և ւ զանեա՛՝լք ընդ զուարթ Թռնա երկնի՛՝ց :

ՀԳ · Աղբիւր կենաց բաչխող շնորհաց Հոգւոյդ լքեալ ի բարձանց . զանապականն պարգեւս քո՛՝ բաժանեցեր յառաքեալան : Ա՛ր ի վերայ Տեառնն գոլ ևս առիզածանէիր զարարածս . լինել ի Տեառնս աւազանի՛՝ն ծնանիս սրդիս Աստուծոյ : Ա՛ր զարդարեալ նորագիս միշտ ըզնոր քո ևկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պարգեւո՛՝ք փայլեն մանկանդն սորա :

ՀՆ · Ա՛ր ի հօրէ՝ առաքեցար մարդանէր կարող փրկիչ . եւ բամեղացեալ ըզմարդն բըժըշկեցեր . ‖ աղօթիւք Տէր հրաժարելոյս զոր հրամիրեսցէ առ քեզ կոչեցեր : Ա՛ր ի խաչի՝ն բեւեռեցար մարդանէր կարող փրկիչ .

եւ ընդօղ անապականն արեանըդ ցօղեցեր տիեզերաց. ողորմեա: Որ ըզդիժախս աւետրիցեր և ըզկերեակըն փըրկեցեր. եւ զարգելեալըն վերածեր ի յոյս կենացըն յաւիտենից. ողորմեա:

Ա՛ծ. Ընդքեզ Աստուածածնին. աղրիւր անըսպառ լուսոյն. որ լուսաւորէ զհաւատացեալս. ‖ միսբանեալ կանն ձայնիւ երգով մեծացուցանեմք: Դո՞ւ պարծանըք կուսութեանն մարդկան. դու ներաիւթիւն հրեշտակաց. դո՞ւ բարձող անբաւիցն. վասն որոյ ընդքեզ Աստուածածնին. մեծացուցանեմք: Դո՞ւ ճրագնարիա արեւուդ լոյս. աչեզականեն արդարութեանն. յորմէ ծագեցաւ փըրկութիւն տիեզերաց. միաբանականն:

Թ. Աւրըր գնաչ քո չնորհեցեր զկն եկեղեցւոյ քումդ սըրբոյ. որով դատապարտեալ պարտեցաւ թըշնամի՛ն: Ամեն պահպանեա զժողովուրդս քո փրկատո՛ս. որով երկրպագեմք քեզ ընդ Հո՛ր եւ Հոգւո՛յն:

— Փառք Հօր: Ի՛ քեզ ապաւինեմք փրկատո՛ս ո՛ր գալոցդ ես խաչիւ. որպէս զի փըրկեացես ըզմեզ յայնմ սուռ որ յահեզ առնէ՛ն:

— Այժմ և միշտ: Որ մարգարէիցն ի՛ջեւանդ ըզնժդեհ ժողո՛վ. աւետարանեցեր ընդամենայն երկրի՛ն Աստուծոյ. ասէր Յովհաննէ՛ս. անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մեր՛ոց:

Թ՛ոխ՛որ յաւիտեան մրիկոսոց ի յոյնէն ՌՌ. Գ:

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ

Չուարճանան այսօր եկեղեցի քո՛ Քրիստո՛ս. ի ծնանելո՛ւդ և զօր յիշատակի կարապետին քում Յովհաննու. սնահա՛ւ ըզքեզ մի՛շտ ծրհնե՛մք Աստուած հարցըն մեր՛ոց: Որ ո՛ւժ ի ծնունդըս կանանց ի քո՛ւն վերկայեցա՛ւ.

ի յոթնվանից՞ յառաջ գուշակեաց զանճառ քո զմարգեզութիւն. ‖ առաւ ըզքեզ մինչ ծրհնեի՞մք Ա՛ստուած հարցըն մերոց։ Ցո՛ր վնցթեւեան սրտիկքն ոչ իշխէին հայել ի փառըս քո Քրիստոս. սա՛ արժանանալո՞ւ ձեռնադրեաց ըզքեզ ի յոթանեսն Յորդանանու. առաւ։

Գ· Ընդէ՞ր ‖ ծրհնեա՛ զկէք և բարձր ա՛րարէք ընդ յաւիտեան։ Չկարծակեա՛ն Յովհաննու կատարելով ըզյիշա՛տակս. ա՛նդադար ձայնիւ զԱ՛ստուած չայր ծրհ։ Չնբանեալ Մըկըրտչին մե՛ծարելով ը՛զգեօնս. հո՛գեւորական ձայնիւ զՔրիստոս թագաւո՛ր ծրհ։ Յա՛նապատի բարբառոյ ձայն եւ աւետա՛ւոր արքայո՛ւթեանն. ընդ նմի՞ն զձըլմա՛րթիս սուրբ զՀոգին ծրհ։

ՄԵՍԱՅՈՒՍՅԱՆ ԳՉ

Աստուածածնի երկնային դուռն աստուածային։ 379։

ՈՂՈՐՄԵՍ ԳՉ

Ո՞ճրագ ճըշմարտութեան առաքս Յովհաննէ՞ս Մըկըրտիչ. որ ծանգեցա՛ւ ի յերկրի. ‖ աղօ՛թիւք սորա՛ տէր լո՛ւր մեզ և ողորմեա՛։ Ա՛ռաքեալ և առաքեա՛լ Ա՛ստուածորդւոյն. եւ ձայն բարբառոյ անդ ա՛րարող տիեզերաց. աղօ՛թիւք։ Ո՛րպէս զառաքեալսըն ծանգեա՛լ ի յերկրի. եղե՛ւ կարապետ արքայական արդարութեանն. աղօ՛թիւք։

ՏԷՐ ՅՆՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ա՛ռաքեալըն յԱ՛ստուծոյ կարապետեա՛ց. մե՛ծն ի մարգարէ՛ս Մըկըրտիչըն Յովհաննէս. պատրաստեա՛ր ճանապարհ՛ Թագաւորին յաւիտենից։ Վ՛ըկայեաց եւ ասէ՝. չեմ եւ Քրիստոսն այլ առաքեա՛լ եմ առաջի նորա. եւ հանդերձ եկելոցն վերոյ Քրիստո՛ս էմ արքայն երկնից։ Տէ՛ր սանեա՛ր ընդՅիսուս զի գայր առ նա. սպասաւակեաց և աշա՛կերտ զան Աստուծոյ ո՛ր ելն ի բառնալ լըման՛դ աշխարհի։

Ա—ՈՒՐԲ ԵՐԷ

Դու մանուկ մարգարէ Բարձրելոյն կոչեցիր. գնաս ցես առաջի Տեառն պատրաստել զճանապարհս նորա։ Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան իւրոյ, ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Մարգարէիցդ գեղեցկեան. եւ մեծ ի ծնունդըս կանանց. որ ըզտանճրէնութիւն Աստուածորդւոյն ի յարգանդ ձի ծանեալ հոգւովն. ‖ աղաչեա զԱստուած վասըն մանկանցդ եկեղեցւոյ։ Ցորովայնէ յորովայն երկրբրպաղող Քրիստոսի. որ ըզհնձրն Աստուած մի՛րվ բնութեամբ մկրբրեցեր ի Յորդանան. աղաչեա։ Կանոնս բռնեալ ծրինաց. եւ նախասկիզբըն չնորհաց. որ հոգւովն ի ղժոխս քաջռեցեր ըզփըրկութիւն գալըստեամբըն Քրիստոսի. աղաչեա։

Ա· ՈՒՐԲԱԹ· ԳԿ

Պաւնց

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. Պ—ՈՅ ԳԿ. Քրիստոս Աստուած։ 120։ Թ—Ր—Ը յ—Խ—Ն Ա—Ի—Ր—Ն։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Շ—Ն—Ր. Ա Կ. Գոհաբանեմք։ 132։ Ա—ՈՒՐԲ ԵՐԷ Մացեն ազօթք իմ։ Տէր Աստուած։ ՄԱՆԿՈՒՆՔ Խ—Լ Ի Յ—Ն ԳԿ։ 161։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Պ—ՈՅ Ի Յ—Ն ԳԿ։ 129։

Ա· ՇԱԲԱԹ· ԴՁ

Ա· Գրիգորի լուսաւորչի եղեն ի վիրապէն

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՁ

Ո՛վ երջանիկ ամբ սուրբ Գրիգո՛ր սըրբութեամբ նոյն պաշտօնեանդ. եւ աստուածընտրեալ բանաւոր հօտի։ Ըզքեզ ու-

նիմբք բաշրեխաց առ ցխտուս միաժինն. և ասդաչող վանքն քո ախտաւորաց: Կանխեալ խընդրեսս ըզքո-ղութիւն յանցանաց. ի քէն այսկերտելոց:

Ով երանելի տէր սուրբ Գրիգոր ‖ ըզքեզ անխմբք բարեխօս. առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց: Որ ի մոլութեանց բռնաշարին ոչ գանգիտեցեր. ըզքեզ: Որ ընդ անմարմինսըն դաս վերակացեալ ըզքեզ:

Դկ

Աւրհնեա տընչմարիտ առատաձայնին օրհնաբանեալ ընտանեացն. եւ հանապատութիւն հաւատոյ սգոյ մարդկան ‖ տէր սուրբ Գրիգոր. ի մանկտոզականն ազօխս քո հայցեալ վասըն մեր ի Քրիստոսէ: Ընդարեալ յԱստուծոյ քաջ հանապատեալ տընչմարիտ. եւ հաւիւ հոգեւոր բա-նաւոր հօտի տէր: Պընաւոկ վայելչութեան եկեղեցւոյ Քրիստոնէից. եւ անաչառող կենաց ըզքեզ յանխաւնիկ տէր:

† Որ քրիստոսանուէր կոչմամբըն ծանեցար որպէս զարեւ Քրիստոնէից. եւ լուսաւորեցեր ըզՀայաստան աշ-խարհս աստուածգիտութեամբ ‖ տէր սուրբ Գրիգոր. անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց: Որ քո-յին առաքինասէր տընչմարիտ Քրիստոնէից. վերափոխե-ցար ի լուսոյն յերկնային խորհուրդն տէր:

Դնդ. Աւրհնական արդարութիւն ի Հայաստան ծա-ղեալ. պայծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի հաւատովք արեան սրբոյն. ‖ մանկտնօք սուրբ խընայեա ի մեզ պատգեւատու բարեաց. եւ ողորմեա քո ամրաքանչ: Պանծալի սուրբ զաւակօք հաւիւքըն զընտրեալսն հրով Հոգւոյն չինուցին ընդրուցն ընկերակցեալսն Պար-սից. մանկտնօք: Պարթեւական տեսանողն յա-նաչառոյն ապստղութեամբ. զհանատոյ արդիւնս սրբոյն Գրիգորի պղտանկատրդ տեսանել. մանկտնօք:

ԳՐԻ. Ո՞ր կոչեցե՞ր ըզհետացեալքս ի հարսանիս քո Միածնին. ընդել դրաժամն խնամառութեան ի ձեռն սըրբոյն Գրիգորի՞. ‖ բարեխօսութեամբ տարա՞ զիս ըստ ուխտի մերոյ Աստուա՞ծ: Ո՞ր զերազոյն քան ըզբնութիւն չարչարանօք քո ընտրելոյն. դարձուցեր ըզմոլորեալքս ի գիտութիւն ճշմարտութեա՞ն. բարեխօսութեամբ: Ո՞ր ի վիրապն անդընդային չազիսեր նովաւ զգլուխս վիշապին. ի գրի նե՞ր բքնամին ի ջրամբ նորին բարձրացուցեր զմեզ ի յերկի՞նս. բարեխօսութեամբ:

ՀԳ. Ի՞նչ համբառնալ Բանին յերկինս և ի նըստել ընդ աջմէ Հօր. զուարճացեալ առաքեալքն երկրըպագէին. ‖ օրհնեալ ըզՀայր զառաքող Հոգւո՞յն: Համահաւասարեալ գունդըք սըրբոցն ի վերնատունըն խորհըրդոյ. համբարձմամբ այսց ապաւէին Հոգւոյն. օրհնեալ: Յաջնակարծանայն հընչմամբ հնչեալ կենդանարար ազբիւր լուսոյ. անճառականն կենաց լուսով զարդարեալ. որք օրհնէին ըզՀայր զառաքող Հոգւո՞յն:

ՀՆ. Խընդրեմք ի քե՞ն թագաւոր փառաց փառաւորեալդ ի զուարթնոց. ‖ ընդընդձեցեալսըն մեր ընկալ մանրտակէր ՏԷր. եւ հանդո՞ն ընդ սուրբսըս քո: Յորժամ զա՞ն փըսաքօք Հօր զարկիր արդարութեա՞ն արեգական. ընդընդձեց: Ի՞նչ ներառե՞լ քո յամենին զաշտաշուր անհեղ Քրիստոս փըրկիչ մեր եւ յոյս. ընդընդձեց:

ՄԾ. Աստուածածնին սուրբ կոյս ա՞նապատեան տաճար. անպարապուծ էլի՞ն բոլորից բնութեա՞նց լայնատարած տեղի. այսօր ընդ բերկրանսն զուարթնոյն կրեցիր աւետեաց զՏէրըն սերանց ի քեզ. ա՞ւ ար մարդեմք բարեխօսել վասըն մեր ա՞նլըռելի ձայնիւ: Յեմանա՞լի վտակաց տա՞ն Աստուծոյ հոսանից. վիճակեալ տեսա՞նողացըն ձայնի աղբեամբ ըզմոլեցեալ.

այսօր պանթռռամբն ծանրկնցար ըզծաղիկ ի ժամու առ-
լով զպըտուղն . ‖ ասե՛ս որ մաղթեմք բարեխօսել վա-
սըն մեր ա՛նըլըռելի ձայնիւ : Այսօր ի քեզ լըցեալ Ա-
մովսածնին բարբառ . որ ի փըրկութիւն հասարակաց
տեսեալ նըշա՛ն բնութեան ազգի մարդկան . ահա կոյս
յղասցի եւ ծը՛նցի որդի զը՛նգ մեզ յայտնեալն Աս-
տուած . ասե՛ս որ մաղթեմք :

Խշ · Ի՞նչ Միածի՛նն ի հօրէ՛ եւ լոյս փառաց ընդ նը-
ման . ձառ՛նք հը՛նչեցի՞ն սանդամանութեամբ անդը՛նդաց :
Տեսեալ ըզլոյս մե՛ծ հայրապետին Գրիգորի . պատ-
ուե՛ր ցը՛նծութեամ՛բ հաւատացեալ աքրքայի՛ն :

— Փառք Հօր : Ե՛կայք չինեսցո՛ւք սո՛ւրբ ըզխնարա՛նըն
լուսոյ . քա՛նզի ի սմա՛ ծագեաց մեզ լո՛յս ի Հայաս-
տա՛ն աշխարհի :

— Այժմ և միշտ : Փեւ պանյծամասցայն եկեղեցիք
Քրիստո՛ծօծի՛ սի . փառաւո՛րելով ըզմիածնակա՛ն սուրբ
զն՛ըտրութիւ՛ն ա՛ի՛ր սո՛ւրբ Գրիգո՛ր . անդադար բա-
րեխօսեա՛ վա՛նն անձա՛նց մե՛ր[ց] :

Թոքսոր յոխեան հրոխէոոց է յայնէն սաս :

Յ Ա Ր Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ ՌՁ

Ո՛ր ա՛ռաքեցեր ըզսիրելի եւ զհատատարիմ քո պաշ-
տօնեայն ընդ սուրբ Գրիգո՛ր . եւ ի ձե՛ռըն նորա լուսա-
ւորեցեր ըզՀայաստա՛ն աշխարհս . ‖ ընդքե՛զ միշտ օրհնեմք
Աստուած հարցըն մեր[ց] : Ո՛ր հատու համբերութիւն
անսասանելի չարչարանաց սըրբոյն Գրիգորի . եւ նը՛ըն
ժըժկալութեամ՛բըն լուսաւորեցեր ըզՀայաստա՛ն աշ-
խարհս . ընդքե՛զ : Ո՛ր նո՛ր ն սուրբ ազո՛թիւք բարձեր
զխաւար կռապաշտութեան ի Հայաստա՛ն աշխարհէ . եւ

արանքը Երկըրպագուս ամենասուրբ Երրորդութեանդ. ընդքեզ։

Գ. Ըզգեցէր օրհնե՛ցեք եւ բարձր ա՛րարէք ըզնա յաւիտեան։ Արդ եկայք հաւատացեալք և կոչեցեալք յօրհնեգրութիւն սըրբոյն Գրիգորի. օրհնե՛ցեք եւ բարձր ա՛րարէք զԱստուածն ամենեցուն։ Ջընծութեամբ տանե՛ցուք ըզյիշատակ հայրապետին մերոյ. եւ ընդ նըմին գո՛վեցեք. եւ բարձր ա՛րարէք զթագաւո՛րըն մեր Քրիստոս։ Քահանայք և պաշտօնեաք հոգեւորականն հընչմամբ գո՛վեցե՛ք ընդ սրբոյ հայրապետին. եւ բարձր ա՛րարէք սուրբ զՀոգի՛ն ճըշմարտութեա՛ն։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Բ2

Չկուսութիւնդ քո Աստուածածին անարատ գոր։ 303։

ՈՂՈՐՄԵԱ Բ2

Թիւնս ինի Բարեխօսո՛ւթեամբ. քո՛ հաշնա՛յ յաղեւոյն քո և վըկայի. կե՛ցո զմեզ բազմամզոր մ։ Ա՛զաչա՛ծեք. սը՛րբոյն Գրիգորի լո՛ւր մեզ. ո՛ր միայնով ե՛ս բազմա՛մզոր մ։ Ներե՛ն անօ՛թիւք. ըրնդ ո՛ւսաք ճաշնապարհ կենաց. քա՛ւեա Տէ՛ր ըզյանցա՛նըս մեր։

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ Բ2

Ա՛ռաջնո՛րդ հաւատոյ. եւ լուսաւո՛րիչ անձանց մերոց տէ՛ր սո՛ւրբ Գրիգոր. Եկա՛յք հաւատացեալք ‖ ի ձեռըն նո՛ր ծնունդ առնուք Աստուծոյ գո՛հութի՛ւն։ Մե՛ծ խնամոտվանո՛ղըն Քրիստո՛ս. եւ ըզչարչարանըս յանձն առո՛ղ վասըն մե՛ր. տէ՛ր սո՛ւրբ Գրիգոր. Եկա՛յք լուսաւորեալք ի ձեռըն։ Քահանայապե՛տ Աստուծոյ ե՛ւ պահապ աստուածայի՛ն օրինաց տէ՛ր սո՛ւրբ Գրիգոր. Եկա՛յք աչակերտեա՛լք ընդ նըմա՛ ե՛րգնացուք փառք ի բարձունս Աստուծոյ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Դ2

Հրաշափառ Աստուած եւ միշտ բարեխնամող. ո՛ր

յանաւչ զիմաստութեամբ ընկերկութիւն Հայաստանեայց ընկերզրնաւորեալ. ի պարթեւական մեղանպարտ ազգէն լուսաւորիչ մերոյ չնորհեցեր. ‖ վասն որոյ բարեխօսութեամբ սորա փրկիչ կեցո զմեզ. այժմ եւ ի քո յաւհաւիր գալըստեանն։ °Հրաշալի զարմացմամբ երանելին սուրբ Գրիգոր. զաներանելի ընչարչարանս ի յաղնձն էած. եւ ի բիւրք հընգծք ամօք ի մէջ թունաւորաց գրնակեր. ազ նզովեալն տանջանօքն ի վիրապին. վասն։ °Հրաշափառ քո բանիւդ եւ մեծ ազօրմութեամբդ. ելեալ բժշկեր ընդհարուածեանն ի դիւահարեն աստուծն. երկրպագուս առնել զամենեսեան սուրբ երրորդութեանդ. վասն։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Երէ Լոյս զուարթ։ Մեներէ Ներսիսեցւոյ Սիրեցի։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Ո՞ր կարեցեալ յորդորութիւն չօ՞րն երկնաւորի ոչ երանելի սէրբ սուրբ Գրիգոր. եւ ո՞զեր վրկա՞յ ծընանելի Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ ‖ վա՜ճ՚ըն ժողովրդեա՞ն քո. հայցեա՞ք ի ցեւանէ ըզգթութիւն։ Ո՞ր համբե՞րութեամբդ քո. աստուա՞ծ քեզ ժողովուրդ անպհական՞ նս եւ ընտրեալս. եւ նորափեսա՞ւ զարդարեցեր ծընընդեամբ սուրբ աւազանին. վա՞։ Ո՞ր մոլորեցա՞ք ի խաւարի. բանե՞ զդաւանէն լուսոյ ծընմանիս աստուածպետութեան. եւ արժանաւո՞ր ոչ արարեր ըզմեզ ժառանգորդ լինել կենացըն յաւիտենից. վա՞։

Քրդ. վասն խաղաղութեան։ Աղղ. Հայր գթած փոխ. Աստ օրհնեցեք։ Զկնի քրդ. խնդր։ կեցո յոյնք։ Աղղ. Թագաւոր խաղաղութեան։ Հայր մեր։

Բ·ԿԻՒՐԱԿԷ·ԴԿ

ՋԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻ

ՏՕՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Ո՛րպէս լեր սուրբ եկեղեցի. քանզի Քրիստոս ա՛րքայն երկնից. այսօր պըճնակեաց ըզքեզ խաչին իւրով. եւ զարդարեաց զամուրըն քո՛ աքանչելի փառօքն իւրովք: Խընդա յոյժ դուստըր Սիոնի. քանզի երկի՛ր երկինք եղեն. այսօր վիրըտաին քո նոր[ո]գմամբ. եւ թագաւորն երկնաւո՛ր հաճեցաւ բընակիլ ի քեզ: Ընդ դաս երկնաւոր զօրացըն վերառեա՛լ ուրախութեամբ քեզ այսօր զո՛նդաձար փառատրութիւնս. ուրախ լեր հարսն անարատ անբըծնին եւ խորհըրդով:

† Խո՛րան սըրբութեան կանգնեցաւ սուրբ եկեղեցի. եւ Քրիստո՛ս թագաւորն ի սմա պատրաստեալ. եկայք հաւատացեալք երգեցո՛ւք Քրիստոսի երգ նոր: Գա՛նգ հրեշտակացըն վայր իջեալ յերկնից երգեն ասելով. հրաշալի՛ ձայնիւն եղանակելով. երգեն զերգս օրհնութեան երրեակ սըրբասաց ձայնիւ:

Ա՛յսօր հրեշտակաց բանմութիւնքըն ուրախակից լինին ընդ մեզ. քանզի երկնաւո՛ր թագաւորն ելանէ ի սուրբ եկեղեցի: Խընդա՛ և զուարճացիր հարսնացեալըդ յԱստուծոյ եկեղեցի. քանզի ըզքեզ տէ՛րըն առնոյց ընծըեաց և հաճեցաւ բընակիլ ի քեզ: Լուսաւորեա լուսաւորեա կաթուղիկէ եկեղեցի. քանզի ի քեզ չունի նմանութիւն ի հօրէ լուսոյ ծագեաց. և լուսաւորեաւ ըզմանկունըս քո:

Ո՞րք արժանաւորեցայք ի կոչումն փառատրութեան

Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ. Եկայք ժողովուրդք երկեղեայք Տեառն եւ յոգ ներ. Ընդունիցուք զանուն նորա ձայնիւ ցընծութեամբ յօրհնութիւն Նորա: Ջօրացեալքս ի քոյ Քրիստոս ժողովուրդք հաւատոյ ցեղոց. ճշմարիտ խոստովանութեամբ օրհնեմք զխոնարհութիւն աստուածայինն կենսաբեր արնօրինութեանն քո. փառաւորելով զաշխարհս եւ ըզպատանեալ անուն քո. Տէր Տէր ը մեծ ի վերայ ամենայն երկրի: Արարիչ լեր եկեղեցի սուրբ. հաստատուր խորհրդոյն ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանն. որ հաստատոյ զխաղաղութիւնս իւրով. զարդարեաց ճշմարիտ լուսոյ պատակեալ զքեզ. ի պատիւ ո՞ւ ամենա՞ս: ո՞վ յայն սրբո՞վ ի՞ւրո՞վ:

Լուսաւորիա երեւեցար ի հասեալ ի լոյս քո. զարդարեա զամուրիս քո. եւ փա՞ռք Տեա՞ն ի վերայ քո ծագեաց: Օրհնեցուք ամենասուրբ քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն ի միոյ ձեռն. եւ քե՞զ մանուկքն ազաչեալ յե՞րեւեցար: Գովեա՞ երեւեցար ըզՏէր. եւ օրհնեա զԱստուած քո. ը՞նդ ժողովուրդ ընտրեալ զաւակ սրբոց միոյն:

Այսօր աստուածութիւնն զուարճանայ նոր հաստատեալ երկիր. պայծառք սուրբ փառաբանեն զնուագ. եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ զարգարեսցուք սուրբ ըզսո՞նս: Այսօր եւ մեք ցընծամք սոնիկս ընդհանուր հընչմամբ. մեծապէս փայլմամբ երեւեցան աչխարհի. սո՞ Աստուած գոհութիւնք ընթա՞նան պատմեն անպատմելի գործ՞ն կենդանի: Խընդա եւ զուարճացիր եկեղեցի. կոյս սուրբ եւ հարսն երկնաւոր փեսայիդ. անհա տեսանեմք զօծեալն ըզՔրիստոս գնով սա քեզ լոյսըն հեթանոսաց:

Հրաշափառ տեսութիւն ի կաթուղիկէ եկեղեցւոջ

աւետանի. գրծարան մահու մանուամբ առիթ գոլ կեանց. եւ մանացուցիչ նախամատեղծին մահուամբ գոլ չնորհիլ յարութեան: Պարզեւ գերագոյն պարգեւի այսօր հատատացելոյ. եւ մանացոյն իւ կենաց առնու իւր գորըս վերելնակ. եւ թոռուցեալ վերագայի բընակիլ ի տեղւոջըն սրբոյ թեան: Եկայք ժողովուրդք ընդ հոգեղինացըն ապատաւորեացուք. երկրպագեմացուք անատուածային առըր նըշանիս. փառաւորեացուք ընդհրաշագործ պարգեւաց տըւողն:

Հգ. Ա՛րեգա՛կն արդարութեան Քրիստոս ծանգեալ յաշխարհ համածեաց ընկաւաւորն անդո՛ռութեան. եւ յեմա մահու եւ յարութեան համբարձաւ առ Հա՛յր յո՛րմէ ծագեաց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մե՛ք երկրպագանե՛մք Հօր Հոգո՛վ եւ ճըշմարտութեամբ: Որ փո՛խանա՛կ ծագածին բանին որ ե՛լ ի երկինս. առաքեցաւ աւետիքըն Հոր ի բարձանց Հո՛գին ճըշմարտութեան. մըխիթարել զորս յԱդամայ տըրտմեցելոց եւ հրաւիրել զընտրեալ դասս առաքելոցն. վասն: Ա՛յսօր տրրատակա՛ն և գիշերթային լուծան երկո՛ւնք ծնըն դեան նախամօրն. քանզի զծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յաւիտենականութիւն. վերըստին ծնանի Հոգին յորդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն:

Հն. Ո՛ր երկայնամիտ ես տէր. քաղցր և անսխալական հանգի՛ստ զհոգի քո ծանուցից. ‖ զի մի՛ զարձցի անանկ անի՛ծեցեալ յանուրն աչեղ ամենին: Չյիշատակ հրաժարելոցն ի հասոյս քեզ ընկալցիս. եւ զանխաբս մեր ընկալ ձրպէս զԱբելին զՆո՛էն և զԱբրահամն. զի: ի խորան քոյ սրբոյ ց հանգուցես ընդծառայս քո. եւ զհոգիս նոցա դասեացես ընդ սուրբսըս քո. զի:

Մ՚Ծ · Զանճանելի լուսոյ մայր . եւ ըզբնակչ՚ն անբակընքնակից Որդւոյն . ‖ ծրհնութեամ՚ն մեծացուցանեմք : Զանհաս ըզնօրէնութեան մայր . եւ զանձնաւոր տաճար Աստուծոյ Բանին . ծրհնութեամ՚ն : — Փառք Հօր : Զրաւորից փըրկութեան մայր . որ զանանձ՚ին յէից ի յարգանդի եթարձ . ընդ ամենեքեան ծրհնութեամ՚ն :

— Ամ՚ն և միշտ : Ո՚րպէս լեր բերկրեա՛ հանդանացեալ սուրբ Եկեղեցի . պայծառացո՛ զմանկո՛ւնըս քո յծրհնաբանութիւն . ճանգնողին ըզչոգ լուսոյ ի՛ քե՛զ մայր եկեղեցի :

Աչե՛ւ-ի՛ եկեղե՛ց-ս ի յ-յո՛ւն . Դ՚ն · Տէր ով կացցէ :

Յ Ա Ւ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Գ՚Զ

Ա՚յսօր պայծառ եւ պճին լուսոյ . լըցեալ աստուածա՛յին չնորհի՛ս սո՛ւրբ եկեղեցի . ‖ ի սմա՛ ըզբիզ օրհնե՛մք Ա՛ստուած հարցը՛ն մերոց : Հանդանա՛ւան սրա՛ծնոց սրբոցդ . եւ ի սմա՛ չոգ աստուածեղէ՛ն ի՛ Հօրէ լուսոյ ծագեա՛լ . ի սմա՛ : Տըւոզ ո՛ղջմութեան . Տէ՛ր սո՛ւրբ սըմա՛ զանչարժ զքո զիանգաո՛ւթիւնդ . ի սմա՛ :

Գ · ԸզՏէ՛ր օրհնեցէ՛ք ‖ և մատուցէ՛ք բանձր սրտիւ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն : Ը՚նդ ա՛նեւնբիծական՝ն բանմութիւնն ըզՔրիստոս Թագաւորն սո՛ր եկաւորէ՛ զհոգոյ ի սո՛ւրբ եկեղեցի . ա՛մենայն ազինըք գովեցէ՛ք և մատուցէ՛ : Ե՛կայք հաւատացեալք սո՛ւրբ երրորդութեան յեկեղեցիս օրհնեցէ՛ք զԱ՛ստուած . սրտիւ՛ք ոտն ուրախութեան մին՝չեւ յանկիւնըս սեզա՛նոյ և մատուցէ՛ :

ՄԵՄԱՆՈՒՍՏԷ Գ՚Զ

Անակընկալական բանին Հօր բնակարան . տաճար : 244,

ՈՂՈՐՄԵՍ Գ՚Զ

Զո՛ւրս ըստ պահանջո՛ւմ քո՛ւմ բառնո՛ զծեր . նորո՛գելո՛վ

քե՞զ տանձարբացուցեր. զնորգեալս ի մէնջ ըզտա՞ճառելոյն: ոմա՞նք ի՛մ ա՛ռ: ո՞չ ըս ընկալ քեզ ի բնակութիւն: Ո՞ր չնորհեա՞ մեզ կենաց տը՞ւոլ. զկենդանագիրս քո՞ ծառայական կերպ. բերելով ըզտոլորից ըզվերըն՞ տալելոյն: ո՞ւմն: ի՛մ ա՛ռ: ո՞չդ ի փառս տուրը երրորդու՞թեան: Կէցս զո՞րդի ծառայի՞ քո. զոր ի Հռովմայ գահիցըն վերադարձուսցես. ուր եդին ընկերքըն հանո՞ւածելոյն: ո՞ւմն: ի՛մ ա՛ռ: ո՞չ հիմանե տուրը եկեղեցւոյ: Ո՞ր ընկերքինըս զա՞յս հրաշագործեցեր. քեզ չափ բնակցու՞թեամբ ը հիմնադիրեցեր. զպահնջելի և ըզփայլեալ ըզփառս տանես ասելոյ: ո՞ւմն: ի՛մ ա՛ռ: ո՞չս վերջինըս քան զառաջինն:

ՏԷՐ ՅՈՐԴՈՒԻՑ ԳՋ

Ո՞ր զարդարեաց մեծապատո՞ւ փառօք տուրը զեկեղե՞ցի. եւ լուսաձեմ բնակա՞րան կարգեաց խորանդասո՞ւց հրեշտակաց. ‖ ընկերնա՞ւ ամենայն սրբա՞ծք ծրհնեցեք: Ո՞ր ինքնակոչ հրաշիւքըն հիմնեցոյց ի վերայ հիմանն տուրը աճապ՞քեցոյն. եւ չնորհեաց քաւո՞ւթիւն ի տան. որպէսզի մնարկան վերադասիլ ընդ վերին՞ն զընակութիւնան. ընկերնա՞: Ո՞ր ամենակարող զօրութեամբ խրատ առնես ա՞նձնաձեռի՞ ձեռամբ. աստուածապէս առաքեալներո՞ւ մնարկան. եւ պարգեւեաց չնորհս անապական ընդհատս պայծառու՞ն ը պատս. եւ բոլորեալ պըտակըս յաւիտեանից լուսոյն. ընկերնա՞:

Ա՞ստուած երդ երկերցո՞ց Տան քում վայելէ: Տէր Քաղաքաց:

ՓՈՔՐ ԱՍՈՂՈՒՔ

Զկնի Սուրբ Աստուածէն Մաղ. փրկել: Փոք. վասն լսելի: Հաշ. Օրհ: (Ս՞ր երկնին Խոյր և Աւետարանո՞ւ և ամենայն շրջա՞ն ի շուրջ, ասելով)

ՇԱԲԱԿԱՆ ԴԿ

Լ՚ Միաժինն ի Հօրէ և լոյս փառաց ընդ նմա : 164 :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԷ · Ի ՔԻ-

ԿՅ · Ա.յսօր է զօր : ՓԽ · Խոտաւման եղեբուք : 509 :
Ա.ՀԷլուիա · ալէլուիա :

ՔՊՔհրցուած յԱռակաց : Բ . 1 :

Խմաստութիւն չինեաց իւր տուն, և կանգնեաց : 780 :

ՔՊՔհրցուած ի Ջաքարիայ մարգարէէ : Գ . 7 :

Ա.յսպէս ասէ Տէր ամենակալ . եթէ ի ճանապարհս իմ գնասցես , և զհրամանս իմ պահեսցես , դու դատեսցես զտուն իմ . և եթէ պահեսցես զբակս իմ, տաց քեզ որ շրջիցին ի մէջ զոցա որ կանգ առապիկ : Բայց լուր, Յեսու քահանայ մեծ , դու և մերձաւորք քո որ նստիք առաջի քո . զի արք հրաշագէտք կիւսահմայք են : Զի ահաւասիկ ես ածեմ զծառայ իմ զծագումն . զի գվէմն զոր եսաւ առաջի երեսաց Յեսուայ , ի վերայ վիմին եօթն աչք են . ահաւասիկ ես փորիցիմ խորխորատ, ասէ Տէր ամենակալ , և չօշափեցից զամենայն անօրէնութիւն երկրին այնորիկ յաւուր միում: Յաւուր յայնմիկ, ասէ Տէր ամենակալ , կոչեսջիք ամենեքեան զընկեր իւր ընդ որթով և ընդ թզենեաւ : Եւ զարձաւ հրեշտակն որ խօսէր ցիս, և զարթոյց զիս՝ զոր օրինակ յորժամ զարթնուցու այր ի քնոյ իւրմէ . և ասէ ցիս . զի՞նչ տեսանես դու : Եւ ասեմ . տեսանեմ ահա՝ աշտանակ ոսկի ձոյլ՝ և գունդ ի վերայ նորա . և եօթն ճրագ ի վերայ նորա, և եօթն բերանք ճրագացն որ ի վերայ նորա : Եւ երկու ձիթենիք ի վերայ նորա , մի ընդ աջմէ գնդին լուցեալ , և մի ընդ ահեկէ : Հարցի , և ասեմ ցհրեշտակն որ խօսէր ցիս . զի՞նչ են այդոքիկ Տէր : Պատասխանի եա հրեշտակն որ խօսէր ցիս՝ և ասէ ցիս . ո՞չ գիտես զի՞նչ են այդոքիկ : Եւ ասեմ . ոչ Տէր : Պատասխանի եա հրեշտակն և ասէ ցիս . այս բան Տեառն է առ Զորոբաբէլ . ասէ . ոչ զօրութեամբ մեծաւ և ոչ ուժգնութեամբ, այլ հոգւով իմով , ասէ Տէր ամենակալ : Ո՞վ ես դու լեառն մեծ կանգնեալ առաջի Զորոբաբելի . և հանիցէ զվէմն ժառանգութեան գՀառատասթութիւն չնորհաց չնորհել նմա : Եւ եղև բան Տեառն առ իս՝ և ասէ . ձեռք Զորոբաբելի հիմն արկին տանդ այդմիկ , և ձեռք նորա

կանգնեացին զդա . և ծանիցես՝ թէ Տէր ամենակալ առաքեաց զիա առ քեզ : Դ . 9 :

Պօղոսի առաքեալոյն յերբայեցւոց թղթոյն է ըմթերցուածս : Թ . 1 :

Ունել ունէր և առաջինն իրաւունս պաշտաման յայնժամ պաշխարհական սրբութիւնն : Զի խոսրանն առաջին հանդերձեցաւ այսպէս , յորում աշտանակն և սեղանն և հացն նուիրեաց , որ սրբութիւնն կոչէր . և յետ երկրորդ վարագուրին՝ խոսրանն որ կոչէր սրբութիւն սրբութեանց , յորում կայր բուրվառն ոսկի , և արկղն կտակարանաց պատեալ ներքոյ և արտաքոյ ոսկւով , յորում սափորն ոսկի լի մանանայիւ , և գաւազանն Ահարոնի որ ծաղկեցաւ , և տախտակք կտակարանացն . և ի վերայ նորա քերովբէքն փառաց՝ որ հովանի ունէին ի վերայ քաւութեանն . վասն որոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միոջէ : Եւ այն ամենայն իրրև այնպէս հանդերձեալ կայր , յառաջին խոսրանն յամենայն ժամ մտանէին քահանայքն զպաշտամունս կատարել . բայց յերկրորդն՝ մի անգամ ի տարւոջն քահանայապետն . և զայն ոչ առանց արեան , զոր մատուցանէր վասն իւր և վասն ժողովրդեանն անգիտութեան : Զայս ցուցեալ Հոգւոյն սրբոյ՝ մինչ չև յայտնեալ էր ճանապարհն սրբութեանցն . քանզի դեռ առաջին խոսրանն ունէր զհաստատութիւն , որ է առակ ժամանակին որ առաջի կայր . յորում պատարագքն և զոհք մատչէին , որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել պաշտօնեային , բայց միայն կերակրովք և ըմպելեօք և պէսպէս մկրտութեամբք , մարմնոյ արդարութիւնք՝ որ մինչև ի ժամանակս ուղղութեանն ի վերայ կային : 10 :

Ջ-ՆԴ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Արդէս սիրելի են յարկք քո Տէր զօրութեանց , ցանկայ և վախճանիլ անձն իմ ի գաւիթս քո :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Ժ . 22 :

Ա- Տերամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս .

Եղեն յայնժամ նաւակատիքն յերուսաղէմ , և ձմեռն էր . և շրջէր Յիսուս ի տաճարին՝ ի սրահին Սողոմոնի : Եւ եղեն զնովաւ Հրեայքն և ասեն . մինչև յե՞րբ թափս պագիս մեր , եթէ դու ես Քրիստոս՝ ասա մեզ հա-

մարձակ: Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս և ասէ. ասա՛ց ի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք ինձ. զգործսն զոր ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ: Այլ դուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչխարաց անտի իմոց: Ոչխարք իմ ձայնի իմում լսեն, և ես ճանաչեմ զնոսա, և զկնի իմ գան. և ես տամ նոցա կեանսն յաւիտենականս, և մի կորիցեն ի յաւիտեան, և մի ոք յափշտակեսցէ զնոսա ի ձեռաց իմոց: Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն, և ոչ ոք կարէ յափշտակել ի ձեռաց Հօր իմոյ. ես և Հայր իմ մի եմք: 30:

(Ե՛ ոխասնոփըլն ջանգասպանն: Գ՛. Աուրբ խաչ: Ա՛. Պահպանեա:) Զինէ նզովասէրծեալ: Գ՛. Խնդրեսցուք: Կեցո: Աջմէ. Գուժ ամենազօր:

ՅԵՔԵԿՈՅՑԻՆ

Ի գան ժամս ժողովին է գոսա ենկեղեցոյն և ոխոնէն Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն. Հայր մեր:

ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԷ · Է ԶԱՆ-

կեց · Աչսօր է զոր: Փս · Խոստովան եղիցուք: 509: Ալէլուիա · ալէլուիա:

Գէշ և Ա-նէ. ասաստեղծն է. (Ե՛ ելոնէն խաչ և Ա-նէ՛:)

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Էջ Միածինն ի Հօրէ և լոյս փառաց ընդ նմա: 164:

ՁԻՆԷ ՕՐՔԻ

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԴ. 27:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից: 326:

(Ե՛ ոխասնոփըլն ջանգասպանն: Ձինէ Գ՛ուշ. Աուրբ խաչիս: Աչմէ. Պահպանեա:) Գ՛. Եւ ես խաչ. Գ՛ուժ. Օրհնութիւն: Ե՛ սէն խոնարհեցո և Ապրեցո:

Մենէք ենկեղեցոյ: Աստ օրհնեցէք: Ո կայք ի տան: Գ՛ուշ Աստուած:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Որ զարդարեաց մեծապայծառ փառօք աուրբ: 847: Գ՛. Աուրբ եկեղ: Կեցո: Ա՛. Ա՛ զրան աուրբ եկեղ:

Բ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԱՋ

Ս· Ամեղ մանկանցն Բեթղեհեմի եւ Ակակիոսի վկային

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ.* ԱՋ· ժողովեալքս ի յիշատակ: 50:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՋ

Ա՛յսօր անեղիդ սուրբ մանկունքն ի տղայական՝ հասակի. նահանջահասա՛ն չարչարանօք վըկայք եղեն քո մարդեղութեանդ. ‖ Տէ՛ր Աստուա՛ծ հա՛րցըն ը մի՛րց: Դո՛ւ անբա՛ծք ի մօրէ՝ նո՛րաթողութիւնք ի հա՛սակի. նահանջակա՛լք ի պատերազմի և ընկալա՛ն ըզչարչարանս. վասն՝ քո՛ համբերելով Տէ՛ր: Ա՛րդ բարեխօս առ քեզ ունի՛մք զերանելի սո՛ւրբ նահատակն. ո՛րք վասն՝ քո՛ չարչարե՛ցան ի Բեթղեհէմ նահատակեա՛լք. վասն՝ քո՛ համբերելով Տէ՛ր:

Գ· ԸզՏէ՛ր օրհնեցէ՛ք ‖ Ժողովո՛ւրդք Աստուծոյ յիշատակի՛ սոցա բարձր արարէ՛ք ըզնա՛ յաւիտեան: Աստուածընկա՛լ նահատակք ի տղայական՝ է՛րամոց. որ ախո՛ղ եղեալ ի գիրկըն մարդըն կատարե՛ցան. ժո՛ղո՛վ: Բանեանո՛ր զառի՛նք ի տանէ՛ն Եւփրաթայ. ո՛րք մնասո՛ցան սո՛ւրբ պատարագ ի չերմովէ որպէ՛ս զԱ՛բէլ ի կայի՛նէ. ժո՛ղովո՛ւրդք:

ՄՆԱՑՈՒՄՑԷ ԴՋ

Ա՛րեախացիք Աստուածածնին որ կուսութեանց: 262:

ՕՂՈՐՄՆԱ ԴՋ

Ա՛յսօր տո՛ղայք սանկտեայք. կնատրեալք ի չերմով՝ դի՛ոյ. եղե՛ն ճըշմարի՛տ վըկայք ծընընդեանն քո Տէ՛ր. բարեխօսութեամբ սոցա փըրկի՛չ ազգ՝ մե՛ր բոլոր: Ա՛յսօր կատարի՛ւր բան մարգարէին որ ա՛՛սէ՛ր. Ձայն գո՛ւժեաց ի հառաչ լալո՛ւմն ազգաւմն և աշխատութեան. բարեխօսու-

թեամբ սոցա փըրկիչ ոդո՞ր բժիկ։ Ծաղկեցաւ բնթղեհէմ հնդամբք արեան սուրբ տըղայոցն. բնրկրեցաւ եւ հառաչել անձուկս պատահրագնքն. բարեխօսութեամբ սոցա փըրկիչ ոդո՞ր բժիկ։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳՋ

Այսօր ընդ դաւա հոգեղինաց երկնաւոր օրհնըն. վերառեալ սո՞նեմբք դիւշտասիկս սրբոց մանկանցն. որք կոտրեցան ի բնթղեհէմ եւ դասեցան ի դաւս վերին զըւարթնոցն։ Ըբրտմրառեալ Հերովդէս ցասմամբ մեծաւ եւ սպառնալեօք. քանզի ձայն լըւեալ զարթչէն ի բնթղեհէմ Հրէաստանի. զօրհասրեալ դողացաւ ի նահատին թագաւորէն։ Եւ բարկութեամբ գայրացեալ սպառաքէր ի բնթղեհէմ. եւ զանօրէն ըղհրամանըն պատուիրէր զօրաց իւրոց. կոտորեցէք ասէ անողոք ըզնորահաս մանկունսն։ Եւ փութացեալ զինուորացն յարձակեցան ի բնթղեհէմ. եւ չուրջ պատեալ անողորմ կոտորեցին յերկիմնից և ի խոնարհ. խանդլոյ ըզկաթն առեալ ընդ արեան մանկանցն։ Խայտայէին, սուրբ մանկունքն ծրպէս զգառինս ի մէջ հօտի։ զի զվարդագոյն արիւնս իւրեանց փոխադրեցին փըրկչին արեանն. վերծանեալ ընդ զըւարթուսն պըսակեցան ի Քրիստոսէ։ Ո՛ակ ո՞րդի՞ն մխաճին անժամանակն Աստուած. ըզվըճիռ չարաչար մանկա՛ւ ածեալ ի վերայ Հերովդէի. եւ զանձինըս սուրբ մանկանցն ընծայեցաք ի գո՛ն Աբրահամու։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. ՍՏ.

Երանելի՜ սուրբ մանկունքն որպէս քաջ նահատակք եռան զանձինս իւրեանց ի մա՜հ ցաւոց. փոխանա՜կ որդւոյն Աստուծոյ։ Եւ դիակ[101] ինք սուրբ մանկանցն որպէս ըզծաղիկ նըշանեանց հարեալ ի

կա՞րկամ չ՝ եւ անկեա՛ն ի սուրբ Քէ՞թողիկէ՞ն՝ ՝ն՛ւ հոգի՛ [101] ք սուրբ մանկանցն օրպէ՞ս զերծման ա՞զատնեա՞ց Թառւցնա՛լ ի յե՛րկի՛՞ն՞ա. եւ զանեա՛՛լք ընդ զուար-Թանա՛ն երկնի՛՞ց ։

Բ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Ա Կ

Ս. կուսանացն Ղունեայ եւ Մանեայ

Ջ-Ա-Ն-Ն-Ա-Յ-Ն Ի-Ն-Ձ Չ-Ի-Ն-Ի-Ն-Ա-Ն-Ց-Ն ——— ։ 823 ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԳԿ. Ցիշատակ Քրիստոսի ։ 829 ։

Բ· ԶՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԲԶ

Պաւնց

Ի ԳԻՇԵՐԻ· *ՕՐՀ. Պ-Հ. ԲԶ. Գարձո գցատուծն ։* 115։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱԶ· Որ համագոյից ես ։* 193 ։

Բ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԲԿ

Ս· Սարգսի եւ Բագոսի

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. Մ-ՐՒՒՐ· ԲԿ· Շնորհէս մեզ ։* 62 ։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱԶ· Ջքեզ արդար է ։* 80 ։

Բ· ՈՒՐԲԱԹ· ԳԶ

Պաւնց

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. Պ-Հ· ԳԶ· Ջկրծո զիս յորս ։* 118 ։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ Հ-Ն-Ի· ԲԶ· Որ Թագաւորդ ։* 134։

Բ· ՇԱԲԱԹ· Գ Կ

Ս· Մովկիմոյ քահանային եւ կոդրա-
տիոսի վկայարանն

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ· Մ-ՐՒՒՐ· ԳԿ· Ա յսօր հրեշտա ։* 69 ։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱԿ. Սուրբ Աստուած տրարիչ ։* 82։
ՅԵՐԵԿՈՑԻ *ՄԵՍԵԴԻ Աիրելի ։ Ջի խոնարհեցոյց ։*
ՀԱՄԲ. Ա Ջ· Սուրբ ես Տէր· Ե Երկնաքաղաք ։ 110 ։

Գ. ԿԻՒՐԱԿԷ. ԴՂ

ՂԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՂ

Օրհնեսցուք զՏէր և զյաղթող զօրութիւն : 21 :
Ալէլուիա Յարութեան Դղ. Գովեա : Ողորմութեամբ :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Ղ

Ո՛ր ևկիր ի փըրկութիւն ամենազրաց Քաղաքիդ յաւիտեանից Քրիստոս. ‖ զքեզ փառաւորեմք Ա՛ստըւած հարցըն մերոց : Ցանձն առեր ըզչարչարանըս կամաւորապէս եւ ըզմահ ճաշակեցեր վասըն մեր. զքեզ : Կըննքեցար վիմով ի գերեզմանեի. եւ լուծեր ըզկնիք մահու յանեցականց. զքեզ :

Գ. ԸզՏէր ծրհնեցէք ‖ բարձր աշարէք ըզնա յաւիտեան : Ջյարուցեալն ի մեռելոց Քրիստոս Ա՛ստըւած. ո՛ր ըզմահ հաւիտենից յարութեամբն իւրով բարձր : Ջաքանչելի յարութիւնըն Քրիստոսի Ա՛ստուածոյ. ամենայն ժողովուրդք. բարեբանեալ բարձր :

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ Ա.Ղ

Ո՛ր ընտրեցար ի սկզբանէ անապական կոյս : 188 :

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.Ղ

Բանդ որ ի Հօրէ ի Ջեզ մարմնացաւ ի կուսէն. խանձեցար կամաւ Հօր վասըն մեր ըզմեզ ազատելոյ. ‖ աղերս Ա՛ստուած ողորմեա մեզ : Ո՛ր յարութեամբ եւս անթառամ դակելի. ի խաչափայտին բեւեռելով ըզմահ կոխեցեր. աղերս : Ո՛ր ի նահատումն դանկեանն ի ծառայութիւն մահու. պատուականն մարմնով և արեամբըդ քո ազատեցեր. աղերս :

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԱՋ

Ընդ լսանանալ միաշարաթիւն կանխեցիւն կանայքն ի գերեզմանն. ի խընկել զանապականն մարմինն: Եւ գտին զվէմն բարձեալ ի դրանց գերեզմանէն. եւ լուեալ բարբառ ի հրեշտակէն. եթէ յարեաւ Քրիստոս և խանփանեանց ըզմահ: Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքելոցն. եւ տրեալ ողջոյն կենդանարար. առաքեցեր զնոսա ի փըրկութիւն տիեզերաց:

ՅԵՐԵԿՈՅԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ. Ա. Փառաբանակից: 44:

Գ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԴԿ

Ս. Եպիփանու կիպրացւոյն

Ջամինայն ինչ գթութիւնեցոյն տուր: 870:
Իւ յերեկոյին ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ. Նմանեալ: 876:

Գ. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԱՁ

Ս. Կոստանդիանոսի Թագաւորին եւ մօր նորա Հելինեայ

Ջամինայն ինչ գթութիւնն տուր:

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱԿ

Ո՛ր գերկնաւոր թագաւորութեանդըդ քո զօրինակ ցո՛ւցեր ի յերկրի. հաստատելով զաթոռ թագաւորութեան թէոդոսի թագաւորի յարդարութիւն եւ յերանելոցն. ‖ բարեպաշտութեամբ սորա Քրիստոս խընայեաց ի մեզ: Ո՛ր զօրութեամբ նըշանի խաչի քո Տէր պահպանեալ. խորտակեաց զընդդիմամարտս բըռնութիւն հերձուածոցս եւ հաստատեաց խաղաղութեամբ սուրբ եկեղեցի. բարեպաշտութեամբ: Ո՛ր եռանդ գիրաւունս աղքատութեան քո՛ արքայի. զամենայնի ըզժողովուրդըս քո՛ արդարութեամբ ընտ հրամանէ սըրբոց քոց պատուիրանաց. բարեպաշտութեամբ:

† Ո՛ր զարդարեալ զեղապանծ վայելչութեամբ սուրբ զեկեղեցի. պլսակեցեր առաքելովք եւ մարգարէիւք եւ համատաւեալ ամբացուցեր սուրբ թագաւորթք. ‖ բանբեպաշտութեամբ սորա Քրիստոս խընայեա ի մեզ: Ո՛րք զինու զօրութեամբ Հոգւոյն վառեալք ի պատերազմի. վանեցին ըմբոստութիւն հերձուածոցն եւ ի հաւատոց ճշմարիտս համատաւեցն ի զխաչեզերս. բանբեպաշտութեամբ:

ՅՈՎ. Թագաւորքն բոլորից պարտաճոճկեալ յարքայդի կուսին. զոր ծանայդ հաւատարիմ առեալ Հոգւովն սրբով եւ բերանով մօր քո օրհնաբանէիր. ‖ սո՛ւ Քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց: Ժառանգաւոր հին օրինացն արդարութեան ընդ մարգարէիցն. եւ նախաշաւիղ հետեւողացդ անձամբ ճանապարհին նոր օրինացս ընդ առաքեալսն. սո՛ւ: Ի՛ յանապատի հրեշտակական վարուք բնակեցար ըստ եղիայի. կերակրեալ մարգարէ եւ մեղքիր վայրենի հիւն և նոր պատուիրանաց օրինակաւ. սո՛ւ:

ԱՌ. Ի՛ մաքրագործ Հոգւոյն անօթ ընտրեալ եւ ձիւնափայլ. Թագաւորք երկրի ճշմանք աշխարհի. անպակաս գանձուց բաշխող Յակովք Ալփեա՛ն Յուդա Յակոբեա՛ն. բարեխօս լերուք սո՛ւ Տէր վասն անձանց մե՛րոց: Երեքտասրեան մի ակրութեան խորհուրդ կամաց եւ հաստատութիւնք. փողոց հընչմունք բարբառք աւետեաց ընդ ամենայն երկիր անդրդուելի Տիւսուա՛ն և Մատաթիա. բարեխօս լերուք սո՛ւ Տէր վասն անձանց մե՛րոց: Բանիւն կենաց կանուխ քարոզ եւ աւետարանիչ. երգ փըրկութեան հընչումն ա՛հաւոր. ազգի մարդկան պարծա՛նք սուրբդ Մատթէոս. բարեխօս լեր սո՛ւ Քրիստոս վասն անձանց մե՛րոց:

ՍԱՒ. Թագաւորին երկնաւորի սուրբ զօրա՞պե՞տ եւ մեռանմարտիկ. սիրով անմահիւն խանչեալ յաշխարհի. երանգահան սուրբդ Սարգիս. խանչիւ պըսակեալ. ‖ բարեխօս լեր առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց: Աշխարհակալն արդարութեան մեծ կա՞պա՞պե՞տ պայծառ աբեղանակ. ցոլացեալ յարեւմըտից ի յելս արեւու. երանգահան սուրբդ Սարգիս. անչէջ ճառագայթ. բարեխօս: Աւետաւեր Հայոց մեծաց դիմեալ ի մէջ երկրի ի հիւսիսոյ. հնդկին հանդուրժ ի դաչտ ծաղկածին. երանգահան սուրբդ Սարգիս. առնակ անեղհաւթեան. բարեխօս:

ՄՐՏ. Ի՛ տաճարի հանդըստեա՞ն սըրբոց վըկայից. զգաչանըս մեր մի՛ անտես առնե՛ր որ կարդամք առ քե՛զ տէ՛ր. ‖ սո՛ղա բարեխօսութեամբ կենցո՛ զըմեզ: Որք վասն անուանդ քո հեղին ըզպատուական սուրբ զարիւնս իւրեանց. արիւթաբար մարտեան ընդդէմ թըշնամւոյն եւ զօրացա՞ն ի պատերազմի. սո՛ղա: Պարծեսցին սուրբըք քո տէր ի հանգիստս իւրեանց. որք տանջանաց անօրինացըն համբերեցին եւ անապականն պըսակացն արժանի եղեն. սո՛ղա:

ՀԳ. Ո՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցըն նախ հեղե՛ր աղաւաղակս Հոգիդ ՏԸ֊ջմարիտ. զաւառաւածայինն և զդերանգոյն քո խնամատութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ Երրորդութեանդ. ‖ ընդ նոսին փառաւորեմք զերրեակ մե՛ծութիւնդ: Ո՛ր զկերպարանն աւաղաւածայինն առեղծեալ երրորդութեանդ խորհըրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանագործ. եւ ընդ ծնեալսն առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէիւք. ընդ նոսին: Ո՛ր յերկրորդիւ լինելութեանդ յետ յարութեան քում էակցին. մըտեալ ի վերնատունն

գրքըն փա՛կելով չնմրհելոյ ըստ առաջին փըչմանն ըզքեզ մեռանելոյց անաքերոցն ասաց անէք Հոգի առըր. ընդ նմին փառաւորմ՛ք զերբեակ մե՛նութիւնդ։

ՀՆ. Յո՛րժամ յերկինից գո՛չէ՛ փողն ազդո՛ղութիւն առնելո՛վ ահեղ՛ձայց ի դառաստա՛ն ահաւոր. յայնմ առա՛ր յահեղին ‖ յիշեա ՏԷ՛՛՛ր եւ ըզմեր ընդ նըմ՛նջեցեալսն եւ հանգո՛ ընդ առըրըն քո։ Յո՛րժամ ճառագա՛յթք աստուածութեանդ վայլե՛ն ի յարեւելից. եւ զըպրո՛ւթիւնըք հրաշի՛ծըլ՛ն բանին՛ն յայնմ առա՛ր յահեղ. յիշեա։ Զարհո՛ւրեալ զոգա՛ն արտաքո՛ծք ի ձայնի՛ սրսփբեա՛զոչ փողոյն. յո՛րժամ հարկանի՛ հրեշտա՛ծկապետն եւ կոչէ ի դառաստա՛ն զա՛զգս որդւոց մարդկան. յայնմ առա՛ր յահեղին յիշեա։

ՄԾ. Ո՛ր նախ՛մաց խնամատո՛ւթեամբ անօրինե՛ցեր զխորհո՛ւրդ սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. խնդրագո՛յն առնե՛լ հիմունս հաստատո՛ւթեան ընդ ատ արդարոց. ‖ աղաչանո՛ք սո՛ցա խընայեա՛ ի՛ մեզ։ Ո՛ր զօրհնո՛ւթիւն նախահաստատ ծիցն աստուածապա՛շտ արուաց եւ իգից. պայծառացեա՛լ վայելչապե՛ս ծաղկեցո՛ւցեր այսօր ի՛ ցօվակի՛ մ եւ ի յԱ՛ննա. աղաչանո՛ք։ Ո՛ր ըզխնամա՛ւմն Աբրահամու նահապետի՛ն մե՛ր ընա հո՛գւոյ. քահանայակա՛ն և թագաւո՛րական զահագա՛հացըն վիճակեալ ցո՛ւցեր այսօր ի յԱ՛ննայէ. աղաչանո՛ք։

ԽԶ. Ի՛ վե՛րայ վիմի հաւատոյ հիման ա՛ռաքելոց եւ մարգարէից. շի՛նեցեր ըզքո՛ սո՛ւրբ զի՛ կեղեցի՛ և ի սմա՛ վիրաւորեալ եղեն մարգի՛կ ընդ հըրեշտակս. փառաւո՛րելո՛վ սո՛ւրբ զերբրդո՛ւթիւնդ։ Տի՛ղի ապաւէնի՛ և ժողովարա՛ն բանաւո՛ր հօտի. բընակարա՛ն հրեշտակաց նահատակեա՛ց արդարոց և մեղաւորա՛ց քահանա՛ն. գարգանե՛լով առաքելո՛վ եւ մարգարէ՛ի՛ք։

— փառք Հօր։ Բանն Աստուած և ծածկեալ խորհուրդն յաւիտենից. լինլեալ ի յերկնից մարմնացեալ ի կուսէն խանչեալ յերկրի և թագեալ ինոր ի գերեզմանի. եւ յարուցեալ յերրորդ աւուր ըստ գրոցն կատարեցաւ։

— Այժմ և միշտ։ Որ չնորհեցեր յաչխարհի թագաւորել մեծիդ Թէոդոսի. եւ կատարեալ ըզկնոքա հաւատով աղղափառութեամբն վերափոխեցեր այսօր յերկնից թագաւորութիւնդ. բարեպաշտութեամբ սորա զբիսառա խընայեա ի մեզ։

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԱՋ

Օրհնեմք ըզքեզ զբիսառա թագաւոր. որ յաղթո՛ղ խաչիւ քո. պըսակես ընտրեալս քո. սքանչելի փառօք քո։ ‖ Աստուած հարցըն մերոց։ Այսօր ցընծան զբարեթնունք երկնից ընդ ծըգնութիւն թագաւորին. քանզի երկո՛ւ բարեպաշտութեամբ թէոդոս մեծ թագաւորն ընդ վեցհետեւեան զօրս երկնից Աստուծոյ։ Եւ նորա ծնանել եկեղեցիք հեթանոսաց. ընդ սըրբոյն թէոդոսի բարեպաշտ թագաւորի երգեսցո՛ւք քեզ երգ նո՛ր Աստուած։

Դ. Ըղգեր օրհնեցեք ‖ ընդ սըրբոյն բարձր արքո՛ւք զԱստուած բանըն Հօր յաւիտեա՛ն։ Որ ի յերկրի չ պըսակեալ ի հրեշտակաց. եւ ի յերկի՛նս բարձրացեալ բարեպաշտութեամբ իւրով. ընդ։ Որ հաստատով պարտեաց զպիշնամին. եւ ազօթի՛ւք հիմնեցոյց զաւրս զեկեղեցի. ընդ։

ՄՆԱՑՈՒՑԱԿ ԱՋ

Երանելի աստուածասէրդ սուրբ դո՛ւ չխոյն. եկեա՛ւ ի քաղաքն Ներսեսդիմ. խընդրէր զպիսկոպոսական ծա-

* Տես ի Շնորհալւոյ, էջ ի։

մըն մեծի վա՞յելա՞ն. եւ քարոզէ՞ր նոցա զմերևնին վաւելակ ոչ այրէր. ‖ մեծացուցանէ՞ր զընծայեալսն ի կո՞ւտէն: Եւ խոչտանգեալ ըզդանըս հըրէ՞յին. խոտովանէ՞ր ցո՞ւգա. ելեալ ի տեղին Գողգոթա հաւա՞տալ. եւ քարոզէ՞ր նոցա զդուռն ընդ որ եմուտ Քրիստոս Աստուած. մեծացու: Եւ համբանելոյ ըզձայնն ցուգա՞յէ. խընդրելով ի տեառնէ ըզանչափելին առնելոցան սուրբ ը՞զհայն. եւ հաւատո՞վ գո՞չէր. եկայք երկրպագեսցուք առաուտածայինն առնըր նըշանին. մեծացու:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՁ

Թիւնս իմ Աստըւած փըրկիչ մեր. լուր մեզ որ կարդամբ առ քեզ. բարեխոսո՛ւթեամբ առնըր Քրիստոսո՛ւ՞ն: Որ բարեպաշտո՛ւթեամբ հիմնեցոյց զեկեղեցի առնըր. եւ կարգաւորութեաց ուղղափառո՛ւթեամբ ընդքո՛ ժողովո՛ւրդս: Աստ ան՛նկեալ ապաւէնմբ ըզքեզ մարդասէր Տէր. յիշատակի սորա պարգեւեա՛ մեզ զերկնայինն քո զթասղութի՛ւն:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲՁ

Ո՛վ երանելի եւ բա՛րեպաշտ Թէոդո՛ս մեծ թագաւոր. ‖ բարեխօս լեր վանըն մեր առ Քրիստոսն երկնաւոր. Թողու՛լ մեզ ըզմեղսս մեր: Որ երկրպագողդ ես փրկաւոնի եւ հիմնադիր սուրբ հաւատոյ. բարեխօս: Որ Քրիստոսո՛վ ես ի յերկրի պարծանք եւ ի յերկինսն պըսակեալ. բարեխօս:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ո՛վ երանելի՛դ ամենեցո՛ւն ուխտակերպական իշխանութեա՛մբ ընկալար ի փրկաւոչէ՛ ըզքա՛զ պարծանդ. ‖ ո՛վ Թէոդո՛ս մեծ թագաւոր. վանըն մեր բարեխօսեա առ Քրիստոսն երկնաւոր. Որ քեզնէն սուրբ աղօթիւքդ

վանեցիք ըղթընամիւն կոխելով ընդառաջանայ . ընդ երիանյիենըն գահակցար . ոչիվ : Ա՛ւտի եւ մեք հաւատացեալքս ուշնեմք զքս յիշատակս . օրհնութիւն առաքելո՛վ ընդքիզ պրսակողին . ոչիվ :

Գ · ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ · Ա Կ

Պաւնց

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ* . Պ՚ՒՆ *Ա Կ* . *Ջով կենցաղոյս* : 113 :
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ Ա Զ* . *Որ յամենայնի ես* : 194 :

Գ · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ · ԲՁ

Ա · Թէոդիտոսի գաղատացոյն եւ Թալիլեայ բժշկին եւ եօթն կուսանացն Ամկիւբիայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ* . Մ՚ՐՒԽ . *ԲՁ* . *Օրհնեն զքեզ* : 58 :
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԲՁ* . *Անոխակալ և բարե* : 85 :

Գ · ՈՒՐԲԱԹ · ԲԿ

Պաւնց

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ* . Պ՚Ն . *ԲԿ* . *Յամենայն ժամ* : 116 :
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ Հ՚Ն՚Բ . ԲԿ* . *Ա՚րարիչ և մար* : 136 :

Գ · ՇԱԲԱԹ · Գ Ջ

Գիւտ նշխարաց Ս · Գրիգորի մերոյ լուսաւորչի

Ի Նախընդաց երեկոյին Նախատօնակ տր . Ով երջանիկ աչեր սուրբ Գրիգոր : Ի՚ր *տրտնջն* : 837 :

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀԵՏՆԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ ԳԿ

Լերինք ամենայն այսօր ցընծացէք ընդ մեծապայծառ փառսն Աստուծոյ զերազանց լերինն . քանզի ի նմա բնակեցաւ սուրբն Գրիգո՛րիոս սիրեն լուսոյ Հոգւոյն տաճարացեալ անւրբ եկեղեցւոյ . որով ցընծայ ի փառս վերնոյն Սիովնի՝ : Ա՛ր առաւել խորհրդով խընդայ քան զարարածառնըն բարձրր Մասիս . քանզի ի

նամ հանգեան սուրբըն Գրիգորիոս տապանն ապրեցու-
ցիչ ի հեռանաց մեզաց Հայաստան ազանց . արդ՝ փըր-
կիմըք միշտ ի չարէ հոսանաց : Գնդապահ լուսով
բերկրեալ զուարճանայ լեառնըն Սեպուհոյ հանգոյն Սի-
նայի . յորում եկաց կամարն ամպեղէն սուրբըն Գրիգո-
րիոս զերանհրաշ լուսով զարդարեալ նըմանի Մովսեսի .
արդ՝ փայլեն երեսք չնորհաց սուրբ Հոգւոյն : Ջօրօք
հրեղինաց պարփակեալ պահի լեառնըն հանգըստեանն սըր-
բոյն Գրիգորի տեսլեամբ Կարմեզայ . գորըս պարըսպեն
կառըրն կենդանի մաքրափայլ ազօթք սուրբ Լուսաւոր-
չին հնարըն հոգեւոր . զոր սա ՅԷր ունիմըք միշտ բա-
րեխօս : Համանըմանեալ ամովսածնին Նոայեան կայծա-
կնամաքուր սուրբ մարգարէին աւր Գրիգորիոս . վնա-
բեւեան արդարէից կիսիչ կենդանեաց հզիւ տեսանող
հոգւով կենդանին . զա նզընդախառ լզձոյն երկնից կա-
մար յօրինեաց : Չնորհաբաշխ ալիմն Յիսուսի պատաւե-
ցաւ լեառնըն Սեպուհոյ ի տիպ Աանէրայ և Ակհերմոնի .
յորմէ բղխեաց ակղբիւրըն լուսոյ Հուրըս բարեհամն եւ
վըտակս յորդահոսաց հոսանօք . արդ՝ ցընծայ երկիրս
ի բերս աբմբուեաց : Ինընդեամբ սուրբ Կուսին յայրըն
Բեթղեհէմ յորդորեցան դըստերքն Երուսի լինել կնա-
նեամբ ի մայր Քրիստոսի . յորում ծագեաց խորհուրդըն
պայծառ ի երկնանըման լերինն ի յայրըն Աանեայ մա-
քրանան վարուք . արդ՝ սրբիմըք միշտ ի յաղօսց մե-
զա՝ց : Խորհուրդ խաչելոյն զերահրաշ տեղւոյն Գող-
թայ ծանծկապէս ի ամէն լերին տեսանի . զի՝նն արքա-
յական ապանեանըն զգրծի կենաց արքային ի կենաց
գործիս նըւիրեալ . արդ՝ փըրկեսցէ ընդմէդ յանհանից
մանաւանդ՝ն : Ջխորհուրդ Սեպուհոյ տեսիականն փառաց
Հնգեամբն սրբոյն մարգարէին ծանուցեալ . զոր և հար-

ցանէր զխորանն Աստուծոյ եւ ըզկնաքն Տեառն թէ ոմն բնակիցէ. զոր եւ տեսաք մեռեալ սուրբըն Գրիգոր կաստարեալ: Անբիծըն վարուք արդարըն հոգւով բանիւ Տըչմարիտ եւ սուրբըն սըրտիւ տէր Գրիգորիս. որում ցանկացան զօրքըն սրովբէից բնրանք հրեղէնք յերկնից ի յերկիր խոնարհեալ ի տես մարմնով Տրգնոզին. որ եւ պատիւ տէրունի անուամբըն կոչի: Հովուին հրաշակոզի Տըչմարիտ և քաջ հովուին պատկերի հաւիւքն եպէն հետեւողք. զոր ամիսփեցին զմարմինըն մաքուր ժերձ ի յայրըն Մանեայ ժեզ դեղ ախտից մաքրութեան. որով սըրբիմք հոգւով ի թիւնէ վիշապէն:

Փրկչ. եւ ևս խազ. Փառ. Օրհնութիւն. Եւ ապ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ

Ամէն Տչմարիտ աստուածային: Ի-ր սրբոյն: 838:

Դ·ԿԻՒՐԱԿԷ·ԳԿ

ՋԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻԻ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՋ

Պայծառացիր եկեղեցի հնչեաւս: Ի-ր սրբոյն: 545:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԳԿ. Ա. Յարեաւ Տէրն: 42:

Դ·ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ·ԴՋ

Ս·Ներսիսի հայրապետին եւ Խաղաց եպիսկոպոսին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Բ

Ո՞վ ըզկոյս ամենայն չնորհաց աստուածային՝ քո վճռեալ ելիցէ. ծաղկեցեր յաշխարհս Հայաստանեայ. զբոյս Հայոց երկնաւոր զքեզ ի մեզ ուսեալ:

ընտրեցեր յոմրմահինէ զմաքրեանն Հոգւոյ սուրբին
նեբախս. ժառանգել զվիճակ հայրենի՛ հովուել աբ-
դամբութեամբ եւ լրաւութիւք։ Ո՛ր ծրինոճ ճըշմար-
տութեանն զարդարեաց զեկեղեցի. կարդաւորեալ
բարեպաշտութեա՛մբ. սրբին աղաչանօք խ՚նայեա
ի՛մ ժող Քրիստոս։

† Ո՛ր յերջանկ կ ընտրեալ սըրբոց հայրապետա-
ցըն ժառ՚ովին. զերազոյն փառօք պատուեցուսո սուրբըն
նեբախ՚ս զաւանեալ Աստուած զՀոգին ճըշմարիտ ընդ
Հօր եւ Որդւոյ։ Ո՛ր ընծայեկեալ խորհուրդ անպա-
յի՛ց ժամանակաց. յայտնեցեր սըրբոյն նեբախ՚ս
սրբին աղաչանօք խնայեա ի՛մ ժող Քրիստոս։

ՀԲՇ. Ա՚նդադար յերկինս սրհնաբանողք Հօրն եր-
կնաւորի զօրք լուսեղինաց. ‖ բարե՛խօս լերա՛ք ընդ
մեզաւորաց։ Ֆաղցրաձայն երգով գոհանողք Որդ-
ւոյն միածնի դասք հրեշտակաց. բարե՛խօս։ Ա՚նդո-
ւոլի՛ հընչմամբ բարեբանողք Հոգւոյն ճըշմարտի
հնչիւք հոգեղինաց. բարե՛խօս։ Ա՚նթափըրիան ձայնիւ
փառաբանողք սուրբ եկրօրդութեա՛ն գունդք սերով-
բէից. բարե՛խօս։

ԹԳԲ. Ո՛վ երանելի՛դ ամենեցո՛ւն առիգերանքն իւ-
խանութեամբ ընկալար ի Քրիստոսէ ըզքա՛դ պարծա-
նաց. ‖ ո՛վ Թէոդո՛ս մեծ Թագաւոր. վանքն մեր բարե-
խնամեա սո Թագաւորն երկնաւոր։ Ո՛ր քոյին սուրբ ա-
ղօթիւքդ վանեցեր ըզխընամի՛ն կռիսելով ըզսատա-
նայ. ընդ երկնայինսըն դասեցար. ո՛վ։ Ո՛ւսոյ ե՛ւ
մեզ հաւատացեալս սոճեմիք զքո յիշատակս. օրհնա-
քիւն առաքեա՛վ ըզքեզ պըսակողին. ո՛վ։

ԵԽՍ. Ո՛ր ընտո՛ւր սիրոյ քո Քրիստոս բորբոքեցեր
յոգիս աշրդ՛ոյ. ոհրով վառեա՛լ խնամասութեամբ ե-

բանելի՞ն Երասաւարեան. ընծայեաց զանձն ոգեկիզ քեզ կամաւոր. ‖ բարեխօսութեամբ սորա չնորհեան մեզ աճեռադացս ըղքաւութիւն։ Ո՞ր գարբայութեան քոյ Քրիստոս տարածեցեր զոյդ յաշխարհի. որում տեղեացեալ ի փանիգեաց հոգւով երանելի՞ն Օքսէնտիոն. ըղպատմին արեան արբեալ ուրախութեամբ ընդ քեզ մըկըրտեալ. բարե։ Ո՞ր ըղոյդ փառաց քոց Քրիստոս ժառանգեցեր ընդ աբեղեայս. որով զպատե՞ր հաւատոյ լուցեալ երանելի՞ն Եւգենիա. հետեւեաց լուսաշաւիղ քեզ ի յերկի՞նս սրբութեամբ մահու. բարե։ Ո՞ր գնըչա՞ն խաչի քո Քրիստոս ետուր մեզ զե՞ն յաղթութեան. որով զինեալ ի ընդդէմ մահու երանելի՞ն սուրբն Ովրոստէս. բնացակեզ պատարագաւ քեզ խաչակցեցաւ. բարե։ Ո՞ր ըզրա՞ն կենդանաց քոց Քրիստոս սերմանեցեր յերկիր բանաւոր. զոր ընկալեալ ի պըտղաբերութեան յինքեան երանելի՞ն Մարդարիտոս. ի մարթիւ անմանրութեամբ չարչարելով պըճնակեցաւ. բարեխօսութեամբ։

ՄՐՏ. Ցիշեա զմեզ Աստուած փըրկիչ մեր. յորժամ գան թագաւորութեանդըզ քո կենցո ըզմեզ. ‖ բարեխօսութեամբ սրբոց քոց։ Շնորհեա մեզ թագաւորիւն երկնաւոր թագաւոր. ընկալ զաղաչանըս մեր կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ։ Յօրհնութիւն ի նոր օրհնեցեալ ըզքեզ Քրիստոս թագաւոր որ վաստն մեր մարձեալ կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ։ Չհայր և զո՞րդի և ըզսուրբ զՀոգին. փառաւորեմք ասելով. երկրպագութիւն կենցո ըզմեզ. բարեխօսութեամբ։

ՀԳ. Ո՞ր զմիաբանեսան յաշտարակին բաժանեցան լեզուացըն քակեաց. այսօր ըզրաժանեալ լեզուս ազգաց միաբանեաց դարձեալ ի սուրբ վերնատանն. ամենայն

‖ հոգիք ծրհնեցէ՛ք զՀոգին Ա՛ստուծոյ։ Ո՛ր էջ Հոգին Տեառն եւ առաքնորդեաց երկնառնաան ցեղիցն Իսրայէլ ի՛ յանապատին. այսօր երկոտնաան առաքելոցն առաքնորդէ ի յաւետարանն. ամենայն հոգիք։ Ո՛ր ելից Հոգին Տեառն ըզՔեսարիէ՛ զարատարակտ խարանին. այսօր չինէ զմարդիկ խորհ՛ն սուրբ երրորդութեանն. ամենայն հոգիք։

Հն· Գալոց է Միածինն փառո՛վ և փա՛ռօք Հո՛ր. եւ ըզհոգեղէն բնութի՛ւնս հրեղէն նորոգէ։ Լուսաւոր են ճանապարհք սրբոյ՛ն. և ի բիւրաւոր բանակըս հրեշտակաց անպո՛վք ընթանա՛ն։ Ի՛ վերինն Երուսաղէմ թըռչին անպո՛վք ընդ առաջ Տեառըն յո՛ր. եւ այնպէս յաւիտեան ժա՛մ ընդ Տեառն լինի՛ն։

ՄՃ· Ո՛ր ողորմեցար ի մեզս ծընեալ մարդկան Հայր երկնաւոր ընտ մարգարէին. և՛ եռուր բնութեանս այսօր պարգև ըզկոյսն սուրբ ըզծնող Ո՛րդւոյդ միածնի· ‖ մաղթանո՛ք սրտի՛ տէր մեզ ողորմեա՛։ Ո՛ր ցնդեցեր ի մեզ յամպոյ ծրինաց Որդի՛դ այսօր զկոյսն Մարիամ. յորմէ ծընեար մարմնով եւ բարձեր նովաւ ըզմեզս նաւ խաւսեցիր Ադամայ. մաղթանո՛ք։ Ո՛ր մարբեցեր Հոգի՛դ սուրբ ըզսիրտ եւ զարգա՛նդ մեր քո՛ փառակցին. այ՛սօր ամուլ ծնողաց նորին եռուր ըզմայր բանի՛ն զծրհնին եւայն. մաղթանո՛ք։

Խշ· Ի՞նչ վերա՛յ վիմի հաւատոյ չինեցեր ըզքո՛ սուրբ զեկեղեցի. ըզոա՞ պահեա՛ ի խաղաղութեա՛ն։ Ո՞ր չնորհեցե՛ր ողորմութի՛ւն ի բնակարանըս հրեշտակաց եւ մարդկան քո՛ւա՛նդ. ամե՛ն սբ՛մա՛ զանչարի՛ քո՛ զթութի՛ւն։ — Փառք Հօր։ Ի՞նչ առաքելի՛ վարուց սրբութեա՛ն քո՛ ի՛նդ երկին մանկունք. ամե՛ն ասցո՛ զառաւո՛ քո՛ զողորմութի՛ւն։

— Այժմ և միշտ։ Ո՞ր ի վերայ պահուիրամբնաց Քահանայութի՞ն երկնաւո՞րն. զգրածակ մահու ընկալաւ ի Քահանայութի՞ն եւ փոխեցաւ ի յերկինս ի լուսեղէ՞ն յառաքեալն։

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ

Ա՛յսօր ածնէ՛ եկեղեցի ըզյիշատակ սրբոյն Նիքոլա՛ոսի. Համայնաստեղեա՛յց լուսաւո՛րչի սրբի եւ քա՛ջ հովուապետի ընտրեա՛լ ի զլո՛ւխ հօտին Քրիստոսի. ‖ ազգաչնո՛ք սորա կենցո գմեզ Տէ՛ր Աստուա՛ծ հաւրցըն ը մեր։ Ո՛ր յարմնաւորն Աբրահամու վերաբուսեալ ծաղիկ հաւատոյ. սուրբըն Նիքոլա՛ոս սիւն Հայաստաղեայց չառաւիղ անմահ արնկոյն պըճնուղ լուսոյ սուրբ Լուսաւորչին. ազգաչնո՛ք։ Ո՛ր ծրհնի՛ւ ի հրեղինաց անլըռելի ձայնիւ հընչմամբ. չնորհեցի՛ր մեզ դեղ կենաց զանմահութեանն վարուք մաքրեալն ընդհոգանիւթ նըչխար սըրբոյն Նիքոլա՛ոսի. ազգաչնո՛ք։

Դ. ԸզՏէ՛ր ‖ օրհնեցէ՛ք բարձր ա՛րարիք ընդամ յա՛վիտեան։ Ո՛ր յայտնեացն այսօր զգաւազն առաւուտա՛ին. Համայնաստեղեայց սուրբ եկեղեցւոյ. զՀայրն եր՛կինաւո՛ր օրհնեցէ՛ք։ Ո՛ր ծագեա՛ցն այսօր լոյս խաւարեալ ընդ. ի յորդւո՛յ Հօրըն լուսոյ զո՛րդին միածի՛ն գո՛վեցէ՛ք բարձր։ Եւ կա՛յք մանկունք առաքը եկեղեցւոյ. զաքրիստեա՛լք ի չնորհաց Հոգւոյն զՀոգին ընչմարիտ բա՛րի բերանեցէ՛ք բարձր։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ

Չքեղ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք։ 260։

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Ո՛ր սաղմոսիւթեամբ չի՛նել զաչխարհ ի՛ սկըզբանէ. սաղմոսիւով որդւոց Աբրահամ եւսուբ յանգիէն

արշաւանանց հովիւ ընտրեալ զօտարըը՝ն կերպէս. ‖ աղօթիւք սուրբ աղօթեաւ մեզ Աստուած: Որ ի սուրնգանել թագաւորացն աստուածային քո օրինաց. զպատուհաս բարկութեանն մերոյ. յառաջագոյն ժամանակաք յայտնեալ ցուցեր սըրբոյն կերպիսի. աղօթիւք: Որ պատուական արեամբըդ քո ազատեցեր զաշխարհս յանիծին. փըրկեա՛ զմեզ ի նեզչաց մերոց. եւ ազատեա՛ յանօրինաց բարեխաւսութեամբ սըրբոյն կերպիսի. աղօթիւք:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Գ

Աչօր զուարճացեալ ոճնե՛ն երկնայի՛նքն ընդ մարդկան. պարակից եղեալ փըրկութեանն մերոյ. քանզի յայտնեցաւ մեզ հնգետասր գանձըն լուսոյ. արեւելեանն արեգականըն ճառագայթ սուրբըը՝ն կերպիս. բարեխաւսութեամբ սորա Տէո՛ր պարգեւեա՛ զխաղաղութիւն Հայաստանեա՛ց աշխարհի: Աչօր վերընաբին նորոգեցաւ քահանայապե՛տն գաւազանն. զերկնցկապէս ծածկեալ պայծա՛ռութեամբ. քանզի չնորհեցաւ հովիւըն քո՛ղ բանաւոր հօտի. յարմնոյ Լուսաւորչին բազո՛ղ բանեալ սուրբըը՝ն կերպիս. բարեխաւսութեամբ սորա Տէո՛ր հաստատեա՛ զիշխանութիւն հայրապետական՛ն աթոռոյ: Աչօր մեծանալո՛ս փառօք ցընծայ քահանայապե՛տն գաւազանն. ընդ հաշտութեանն սիրոյ անբիծ հայրապե՛տն. քանզի եհան ի յօդնութիւն օրինադրո՛ղըն թագաւորացն. մարտակից զինուորական դասուն սուրբըը՝ն կերպիս. բարեխաւսութեամբ սորա Տէո՛ր բարձրացո՛ զիշխանութիւն թագաւորական՛ն աթո՛ռոյ:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ

Որ ընտրեցեալ յԱստուծոյ. հովի՛ւ բանաւոր հօ-

տի՛ ան՛վ երանելո՛ւ տէր աւուրք նե՛րթա՛ս. արժանաւո՛ր ծծման առ՛ւրք Հո՛գւոյն անդա՛ւնակերպ ի՛ջմամբ ո՛րպէս Յորդանա՛նն ‖ վահ՛ան՛ն ժողովրդեա՛ն քո՛. խնդրեա՛ լ՛ի քրիստոսա՛կ ընկերակցութի՛ւն: Ո՛ր յարմատոց բըղխեա՛լ բարեաց. ծաղի՛կ առ՛ւրք հաւատոյ ան՛վ երանելո՛ւ տէր աւուրք նե՛րթա՛ս. լուսաւորեցե՛ր լ՛ուսո՛ւ տուիքեամբ զի՛կեղե՛ցիս Հայաստանեա՛ց ընտ սըրբոյ հո՛ր Լուսաւո՛ր չի՛ն վահ՛ան՛ն: Ո՛ր յանդիմանելո՛ւ ընկերա՛ւէրն. հանդո՛ր յին մեծին Յակո՛բայ ան՛վ երանելո՛ւ տէր աւուրք նե՛րթա՛ս. եւ ի վերա՛յ պատուերանաց ընդունա՛կ մահո՛ւ արբեալ ընդ անմահո՛ւթիւնն զանս վերա՛կացո՛ւցեր վահ՛ան՛ն:

Դ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԴԿ

Ս· Դանիէլի մարգարէին եւ երից մանկանցն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ. Ո՛ր զաւուրս ածային զօր: 881:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Ո՛ր բարձրեալդ ես եւ: 83:
ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՉ. Ո՛ր աւետաւար քումդ գալստ: 885:
ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՉ. Ա՛յսօր ժողովուրդք որք: 886:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. Ա՛յսօր ցնծայ զուարճացեալ: 886:
ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԴՉ. Ո՛ր գլխաւորդն ընտ: 887:

Դ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԱՁ

Պաւնոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՉ

Ե՛րգէին մանկունքն ի՛ հնոցին եւ ասէին. Տէ՛ր Աստո՛ւած հարցն մերո՛ց ‖ օրհնեա՛լ ե՛ս յաւիտեա՛ն: Մի՛ մոռանե՛ր ըզմեզ խոպա՛ռ սո՛ւ ան՛օրէնութեան մերո՛ւմ. վանն անբա՛ժանութեա՛ սիրելոյդ քո՛. օրհնեա՛լ: Ընչ հրեշտակին յերկինք եւ պո՛ղ հրոյն չի՛ջոյց եւ փո՛ղկեա՛ց զօրհնեսա՛ցեան ի ձեռ՛ն մահո՛ւ օրհնեա՛լ:

Գ· Ընդհէր Աւետ֊ւիսա և ‖ բարձր աբարձք ընդ֊ն յաւի֊տեան֊ն։ Զորեքկերպեանն կենդանեաք փառաբանեն֊ն ի բարձունս փառք քո֊ջ Հա֊յր ալէլո֊ւիա և բարձր։ Վեցթևեան֊ն սերովբէքն ազաղակեն֊ն անեղո֊վ. սո֊ւրբ սո֊ւրբ սո֊ւրբ Տէ֊ր ալէլո֊ւիա և բարձր։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ Ա2

Որ գերեզտակին զձայնն լուեալ հիացեալ բեր։ 550։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա2

Ընդէ֊ր֊ն լմնչ գնթատա֊ւս. արկանեմ առաջի քո Քրիստո֊ս. թո֊ղ իմն ընդմէդ իմ նպատ֊ն երթեալ ընդունելցին. ‖ որ միայնդ ես բազմադութ։ Անկանիմ առաջի քո Քրիստո֊ս. որ հովիւ էդ ես բանաւոր հօտ֊ի. խընդրեա և զիս ընդունելոյ. որ միայնդ։ Ընդ֊մեզ իմ ցուցից քեզ Քրիստո֊ս. որ բժիշկդ ես հոգ֊ւոյ եւ մարմնոյ. բժշկեա և զիմ գհիւանդութիւնս. որ միայնդ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա2

Զա֊տուածն Իսրա֊էլի. ամենեքեա֊ն օրհնեսցո֊ւք ‖ եւ փառս տացո֊ւք նմա։ Մխա֊ծնի եւ անմահի. ե֊րկիւղիւ երկիրպագցո֊ւք եւ փառս։ Սուրբ գհոգին ճշմարտութեան. գոհութեամբ մեծարեսցո֊ւք եւ փա֊։

Գ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· Ա Կ

Ա· Թարգմանչացն Սահակայ եւ Մեսրովպայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Կ

Ո՛րք զամրագրեցին անճրնարար զիմաստս անեղին. համատատելով յերկրի ըզգիր կենդանի հմվուել ըզՀա֊յր նոր Իսրա֊էլի. ‖ երդով քաղցրութեանն հընչմամբ զԱ֊ստուած օրհնե֊սցուք։ Որ զերկրաւոր մեծութիւնն փոա֊ռաց խաւար կոչնցին. ապաւինելով ի յոյս անմահ փի֊

աՀլին անձամբ բանի՛ն ամբաւանի՛ եղեն. երգով։ Ո՛ր զօրութեամբ Հօր իմանալութեա՛ն Լ՛ին անեղի. համաստատեցի՛ն զաթոռ սրբոյն Գրիգորի թարգմանութեամբ նըշանագրա՛ւթեան. երգով։ Ո՛ր նորափեսուր բանի՛ւ զարդարեալ պայծառացզեցան. եկեղեցիք Հայաստանեայց ի՛ ձեռըն սրբոյն Սահակայ. երգով։

† Ո՛ր թագաւորաց ազգաց եւ ազանց զերագոյն ցուցին. արփիափայլ զերգըս հոգեւորս ընտրեալ դասուց վերին Սիովնի. ‖ անմահացյց լուսոյն երկրպագե՛ացուք։ Ո՛ր խորհըրդեամբ ճըշմարիտ լուսոյ փառաց ա՛նեղին. նըկարագրեցա՛ւ մեզ զիր կենդանի յարգա՛նդ մաքուր մեծին Մեսրո՛պայ. անմահացյց։ Ո՛ր զծածկեալ խորհո՛ւրդ աստուածգիտութեան. անօրինաբար յայտնեալ ծա՛նուցին հա՛նգոյն սրբոյ մեծին Մո՛ւսեսի. անմահացյց։ Ո՛ր յօրինակ ճըշմարիտ սիրոյ սո՛ւրբ առաքելոցն. աղերսանաբար ի՛ ձեզ էացա՛ւ հո՛գի չնորհաց բըղխուման անըպակա՛ւն. անմահացյց։

ԱՈ. Ի՛ մաքրագո՛րծ Հոգւո՛յն անո՛թ ընտրեա՛լ եւ ձեռնափա՛յլ. քաղաւո՛րք երկրի՛ էլխանք աշխարհի. անպակա՛ս գանձուց բաշխո՛ղ Յակովբ Ա՛լփեա՛ն Յո՛ւդա Յակոբեա՛ն. բարեխօս լերո՛ւք սո՛ւ Տէր վասն ա՛նձա՛նց մե՛ր։ Երեքասրրեա՛ն մի տէրութեա՛ն խորհուրդ կա՛մաց եւ հագա՛րանալուք. փոդոց հընչմո՛ւնք բարբառք սուրբ ամենայն երկիր սո՛ւրբըդ Շմաւո՛ն և Մաթաթիա. բարեխօս լերո՛ւք սո՛ւ Տէր վասն ա՛նձա՛նց մե՛ր։ Բանիւն կենաց կանո՛ւխ քարող եւ աւետարանիչ. երգ փըրկութեա՛ն հընչումն ա՛հաւոր. ազգի՛ մարդկան պարծա՛նք սուրբըդ Մաթաթիա. բարեխօս լեր սո՛ւ Քրիստո՛ս վասն ա՛նձա՛նց մե՛ր։

ՀԱՑՐ. Ա՛յսօր ընդ երկնային զըւարթունսըն ժողո-

վերջք Հայաստանեայց. ածնելով ըզյիշատակ սուրբ հայրապետաց չանաւիզաց սըրբոյն Գրիգորի. ծրհնեցէք ըզՀայրն երկնաւոր: Աչխօր որդիք Թորգոմայ ծընեալք անապանաւն յորդիս Սիմէոնի. ի յիշատակի հարցըն սըրբոց որդւոց մեծի Լուսաւորչին. գովեցէք զՈրդին միածնի: Աչխօր երկնաւոր քահանայութեանն հանդերձ քահանայք սուրբ եկեղեցւոյ. ընդ քահանայապետս աստուածաշունչ ծրհնեք պատուական բանիբանեցէք զՀոգին ճըշմարիտ. ի բերելով ըզփառս ի բանբեռնս:

ԹԳ. Որ զարդարեալ զեղջապատած վայելչութեամբ սուրբ եկեղեցի. պըսակեցեր առաքելովք եւ մարգարէիւք եւ հանապատեալ ամբարուցեր սուրբ թագաւորօք. ‖ բանբեպաշտութեամբ սորա Քրիստոս խընայեա ի մեզ: Որք զինու զօրութեամբ Հոգւոյն վառեալք ի պատերազմի. վանեցին ըզմոլորութիւն հերձուած ծուղակաց եւ ի հանապատս ճըշմարիտս հանապատեցին ըզդասեղերս. բանբեպաշտութեամբ: Որ չնորհեցեր յաչխարհի թագաւորել մեծի ն Թէոդոսի. եւ կատարեալ ըզկեանըս հանապով նուղգափառութեան վերափոխեցեր այսօր յերկինս թագաւորութիւնդ. բարեպաշտութեամբ սորա Քրիստոս խընայեա ի մեզ:

ԱՏՄ. Աղաչեմք ըզքեզ ՏԷր բարեխօսութեամբ սըրբոց Առաքելոցդ. որք նահատակեցան ի ճակատամարտ պատերազմի յաղթող գըտան ընդդէմ թըշնամւոյն. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա Քրիստոս խընայեա ի մեզ: Որք անկան ըզպատուագինութեան ը զրանըն հաւատոյ սըրտից իւրեանց. եւ ընկալան ի գլուխ անպատրաստ փըրկութեան ընդ ընտրեալսն խաչին անուանբ ընդ միջ ածեալ ըզնընչմարիտ սուրբ Հոգին. բարեխօսութեամբ: Որք մաքրեցին զանձինս իւրեանց տանձառ անուանըդ քոյ

սըրբոյ. եւ բնութեանն հոտ անուշութեամբ զա զօթս իւրեանց ի տեղւոջ հեղման սուրբ արեան իւրեանց. բարեխօսութեամբ:

ՀԳ. Ո՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցըն նախ հեղեր առաւաւոտեան Հոգիդ ճըշմարիտ. զաստուածայինն և զգեղարգոյն քո խնամոտութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երրորդութեանդ. ‖ ընդ նոսին փառաւորեմք զերրեակ մի՛ութիւնդ: Ո՛ր զկերպարանն աստուածայինն ստեղծանել ներորդութեամբ խորհըրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանի նարան. եւ ընդ ծնեալան առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէութ. ընդ նոսին: Ո՛ր յերկրպդիւ լինելութեանն յեա յարութեան քում էակցին. մըտեալ ի վերնատունն դրաքըն փա կեղծիք շնորհելով ըստ առաջին փըչմանն ըզքեզ մեռանելոյ առաքելոցն ասաց առէք Հոգի սուրբ. ընդ նոսին:

ՀՆ. Յորժամ յերկինից գոչէ՞ փոդն ազդեցութիւն առնելով արեգական ի դառաստան՝ նն ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա ցէ՞՛ր եւ ըզմեր ընդնջեցեալան եւ հանգո ընդ սուրբըն քո: Յորժամ նաոանգայիք աստուածութեանդ փայլեն ի յարեւելից. եւ դըպրութիւնըք հրաշիւցը՝ն բանին յայնմ աւուր յահեղ. յիշեա: Զարհնութեամբ զոդան արարածք ի նայնէ սրովբեամբոչ փոդոյն. յորժամ հարկանէ հրաշապկերան եւ կոչէ ի դառաստան զաղգս որպէս ժողկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա:

ՄԹ. Ո՛վ զերահրաշ ծագէ՛ կ բնութեալ յերկնից. հնա անմահութեան ծնըն նոցա եւայի յորմէ սփռեցաւ մահ ընդ ամ ի զեղա օրհնութեամբ ընդքո մեծացուցանեմք: Զոհ լուծիչ երկանց բարձող անիծից. ծագումն ա-

բեւեռ լուսոյն ճըշմարտի ուրիվ հերքեաւ խաւարն առա-
ջինն . ‖ ծրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանեմք : Ըզ-
քեզ ունիմըք բարեխօս կոյս անհատնում ցեալ մայր ա-
նարատ Էմմանուէլի տաճար Բանի՛ն Հօրն երկնաւո-
րի . ծրհնութեամբ :

Թզ . ՞Ով ոք կարիցի՞ մեզ ապաւէն ըտցանիլ փայլ-
մամբն իւրով . խորհրդակաց ըղթըշնամին և երկոյն ըզ-
դատաւորսն . անուանեալ փայտըն կենաց ի փըրկութիւն
տիեզերաց : ՞Վերնաւոր ցընծան երկինք և երկիր ու-
րախանայ . ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին սեռականաձեւ
քառաթեւըն . որ զանչխարհըս լուսաւորեա՞ց արեգակնա-
կերպ ճառագայթիւք : — Փառք Հօր : ՞Ընծայեա՛
երանաւոցդ՞ ի բերկրեցան հաւատացեալք . նորահրաշ զար-
դարիցան քանդի տեսին զյաղթող նըշանն . արարած ա-
մենայն ի լուսոյն պայծառանացան :

— Ամէն և միշտ : Ո՛ր երկոքինքըդ սիրբ լուսաւոր-
չօք տանըս Թորգոմայ . հաւատասցեր զեկեղեցիս Հա-
յաստա՛նեայց զոյս խնամատիր ի մեզ ծագելով . մաղթա-
նօք սուրբ Գրիգոր խընայեա՛ ի՛ մեզ :

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐԾ Դշ

Աքանչե՛լ սքո՛ղ Աստուա՛ծ ո՛ր ցուցեր ըզաքանչելիս
քո ազգի մարդկան . ‖ ծրհնեմք ըզքեզ Տէ՛ր Աստուած
հարցըն մերոց : Ո՛ր ի ձեռն երանելի վարդապետին .
արար՛եր ողորմութիւն ազգի մարդկան . ծրհնեմք : Ո՛ր
սուրբ լուսաւորեցեր ըզտիեզերս . սիրե՛ն բարեխօսու-
թեամբ պահեա զմեզ . ծրհնեմք :

Գ . ԸզՏէ՛ր Ամենայն զօրեղ Աստուած և ամենայն
արարածք օրհնեցէ՛ք սիրով և խնդարհ սըրտիւք զովե-
ցէ՛ք և առաւե՛լ բարձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեան :

Հրեշտակ երեւեցաւ ի յերկրի եւ վարս ունէր Աստուծոյ հաճոյական. յիշեսջիր զմեզ անդադար երանելի սուրբ վարդապետ ած ընդ հըրեշտակս ծառնեն զԱստուած յաւիտեան: Աստ՛ղոյ ե՛ղեր պատուիրանաց սուրբ Հոգւոյն եւ ապրեցար ի հազրից հրապուրողին. կատարեցեր զառաքինութիւն և փոխեցար ի հանգիստն յաւիտենից: Աղոց եկայք ամենեքեան միաբան. աղաչեսք յօրինակ ճգնութեան զերազնեղին. զի նմանեսցուք վարուց նորա և փոխեսցուք ի կեանսն յաւիտենից:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՍԷ Դ

Ջքեզ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք: 260:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ո՛ր ընչնարհս աստուածային ած ի վերուստ ի ջեռ յերկինից. պարգեւեցեր հիւսիսակողմանացս ի ձեռն սուրբ վարդապետին. ‖ աղաչանօք սորա ողորմեա մեզ Աստուած: Ո՛ր զանմարմինն պարունակող բանի զգրաւորական զիմաստ Հոգւոյն. չնորհեցեր արդեւք Թարգմանչացդ յայտնել առեալեամբ ի ձեռն սուրբ վարդապետին. աղաչանօք: Ո՛ր զգիտութիւն քո զերկնային եւ զհոգեւոր զիմաստութիւն. առատապէս ծաւալեցեր յերկեղածից Հայաստանեայց ի ձեռն սրբոյդ Թարգմանչացն. աղաչանօք:

ՏԷՐ ՑՆՈՐԿՆԻՑ Դ

Ա՛նճառ լի չնորհօք լըցեալ է յիշատակիդ սուրբ վարդապետին խընդրեմք ի քէն. ‖ Տէ՛ր կեցո զամենեսեան մեզ: Ել ըզճգնութիւն սրբոյդ վարդապետին. ընկալցի՛ւք ի սիրտս մեր հաւատով. բարեխօսութեամբ սորա Տէր: Դասատուիր ընդ անմարմնականն բազմել Քրիստոս եւ ի սրբոյդ Հոգւոյն է պըսակեալ. ի ձեռն սորին բարեխօսութեան. Տէ՛ր:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ

Նմմանեա՞ւ Մովսեսի տէր վաղրդանպէտ. բերելո՞վ ըզգիր ծրինաց ի Հայաստան աշխարհս. ո՞րպա՞ւ լնաւաւորեցան ա՞ծզգ ո՞րդւոց Թորգոմայ: Գանգի նա՞ ամբանաւորեցաւ կեալ ի սինէական՝ փառաբաճնաւթեան. և ընկալեա՞լ պատգամըս կենդանեաց տայր Իսրայէլեա՞ն բաճնակին. ո՞րպա՞ւ լնաւաւորեցան ա՞ծզգ ո՞րդւոց Յակովբայ: Ամրզ ապաչեմք ըզքոյին հեգութիւնդ տէր վաղրդանպէտ. բարեխաճեա՞լ աս Հայդ ի յերկինըս վանըն քո՛ւ սոճնոզացս. գանգի քեա՞ւ լնաւաւորեցան մանկածնըք սուրբ ևկեղե՞ցւոյ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ո՞ր յաբեաւոյ հարցըն սըրբոց մեզ գաւազան բըղխեցե՞ր. ընդհանդիպակ սուրբ հայրապե՞տ հռվուե՞լ ըզհօտ քո փրկաւոս: Ո՞ր ընդհաւարն անպիտուքեա՞ն Հայաստանեայցըս լուծեր. գինեսատուքեան ծագեա՞լ ըզմո՞ւ սովաւ որդւոց Թորգոմայ: Ո՞ր գհանդերձեա՞լ խորհուրդ քո տէր աեսլեա՞մբ սըբոցն ծանուցեր. յիշատակի՞ սո՞ւրս ընկա՞լ ըզսո՞ճնոզացս աղաչա՞նս:

Դ· ՈՒՐԲԱԹ· ԲՁ

Պաւնոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՁ· Օրհնեմք զքեզ: 140:

Դ· ՇԱԲԱԹ

Ս· Զաքարիայ մարգարէին եւ Մոսիրիոսի սուրբ Հօրն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ· ԱԿ· Ո՞ր գաւառաւածային զօրաւ: 881:

Յ Ա Ռ Ա Ւ Օ Տ Ո Ւ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Ո՛ր յերկնային պինուսրութեանցդ ա՛նգադաձը ձայնիւ երեքքերեան օրհներդութեամբ փառաբանիս. ‖ հարցըն մերոց Աստուած օրհնեալ եւ յաւիտեան: Ո՛ր չնորհեցեր մարդարէիցն աւետարանել զկենսատուն անօրէնութիւնդ քո՛ սուրբ կուսէն. հարցըն: Ո՛ր պարգեւօք սուրբ Հոգւոյն վերափոխեցեր զսիրելին քո՛ յերկնային խորանեն. հարցըն:

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ և բարձր աբարէք զնա յաւիտեան: Երկեցէք հէքիանոսաց կոչեցեալք ի՛ քրիստոս. յաղթերացն Իսրայէլի օրհնեցէք զՏէր. և բարձր: Քահանայք եւ պաշտօնեայք զնդ վերինն զլաւրթուն. հոգեւոր հընչմամբ երգով գովեցէք զՏէր. եւ բարձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑՆ Ա.Զ. Ջքեզ երեւեալ գուան առ: 196:

ԻՒ ՈՂՈՐՄԵԱ Ե ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ՂԱՓԱՆԷՆ առս:

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա.Զ

Ո՛ր անմարմնականն վարուք պայծառացեալ ի մարմնի զօրացեալ Տերամբ. ով սուրբ հայր Աստուածնոյս. Եղեր օրինակ բազմաց Եղեր գուարն մըտից կենաց ճանապարհին. ‖ յիշեալդ ըզմեզ առաջի քրիստոսի՝ քո՛ սուրբ և արժանընդունակ աղօթիւք: Ո՛ր առեր ընդՀուժ խոնարհութեան համբերող խընամութեամբ. եւ պարանկեալ օրհնութեամբ զնդ հրեշտակս. եւ խաչակրօն անդադար սաղմոսերդութեամբ. յիշեալդ: Վասն որոյ եւ մեք այսօր ուրախութեամբ ըզհանդիսատեան օր յիշատակի քո. անմոռաց յիշմամբ հայցեսցես ի քրիստոս զմեծ զօրդմութիւն. քո՛ սուրբ և արժանընդունակ աղօթիւք:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ո՛ր չնորհօք սուրբ Հոգւոյն բարձեր ընկաչըն փըրկ-

չական յորդեգրութեան շընորհս. ով սուրբ հայր Անտո՛նիոս. արժանաւոր երկնային կոչմանն ի հրեշտակական դասակցութիւնն. ‖ որ հնձիմբք միշտ սուրբ վերրթդութիւնն: Այսօր և մանկունըք սուրբ եկեղեցւոյ ծնեան ըզխաչակրօն քո սուրբ գլի շամանակս. ով սուրբ հայր ճրգնաւորաց. գի ընկալցին զանապական պարգեւն ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ. որ հնձիմբք: Զամատապարգեւս վերընկալեալ ընդհանս յաջակողմեանըն Քրիստոսի ընդ ի մանսանս կուսանան. հայցն սգեա ի Քրիստոսէ ըզթողութիւն մեղաւցելոցս. ի լսել ըզձայնն երթ ի կայք օրհնեալըք Հօր խոյ ժառանգեցէք ըզկեանսն յաւիտենից:

Աստուած երէ Մարդեղէն

Մանկունք գշ. Որ գյառաջագոյն ընտրեալան: 887:

Ցերեկոյի *համբարձի աշ. Սուրբ ես տէր և երկնաքաղաքացին:* 110:

Ե · ԿԻՒՐԱԿԷ · ԳՁ

Ջհնի պենտեկոստէի

Ցաւելոցի

հարց ակ

Որ եկիր ի փրկութիւն վասն ազգի: Ի-ր սրբոյն: 572:

Մեծացոյցել ակ. Որ զկեանքն անմահաբար մահ: 206:

Ցերեկոյի *համբ. գշ. ա. Իւզաբեր և սուրբ:* 38:

Ե · ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ · ԳԿ

Ս · Տրդատայ Թագաւորին և Աշխէն տիկնոջ և Թոսրովիդխտոյ

Ջ-ինոյն ինչ չթէ-ոյն սաս: 855:

Ե. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԴՁ

Ս. Հայրապետացն որդւոց եւ Թոռանց սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչի, Ա.րիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի եւ Դանիելի

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ.* ԴԿ. *Ա.րմատ ՀՀմարիա սատուած* : 838 :

ՅԱԹԱԻՕՏՈՒ

ՀՈՐՑ ԱԿ

Ո՛ր ըզնոյս սատուածային քո գիտութեանն հիւսիսակո՛ն անգանց ծագեցեր. եւ ի խաւարէ կռապաշտութեան վերածեր ըզմեզ ի ճեռըն սուրբ Լուսաւորչին. ‖ օրհնեմք ըզքե՛զ Աստուա՛ծ հարցըն մերոց: Ո՛ր վերընտրեալ զարդարեցեր զեկեղեցիս Հայաստանեայց. արփիափայլ ճառագայթիւք լուսազարդեալ շնորհիւքդ սրբոյն Գրիգորի. օրհնեմք: Ո՛ր ընդոն քո հրամանի քոյոգեցե՛ր հաւատացելոց. յանդիմանեալ լոյս ընդունու՛թիւն քարոզեցեր եւ ի վերայ սատուածային քո օրինացդ նահատակեցան. օրհնեմք:

Գ. Ը՛ՂՏԵՐ ‖ օրհնեցէք եւ բարձր ա՛ղաղակք ընդնաջ յաւիտեան: Ո՛ր գերազո՛յն հնոյ օրինացդ քահանայութեան զնորըս զարդարեցար. եկեղեցիք հետ քահանայից ընդնարոգող բնութեանս փրկեցա՛ր. օրհնեցէք: Ձքահանայապետեալն Հրշմարիտ ըստ կարգի՛ն Մելքիսեդեկի. ի յիշատակի քահանայապետացս սատուածայինոյ քահանայք հո՛գեւոր երգով. օրհնեցէք:

ՄԵՆԱՏՈՒՍՑԻ ԱԿ

Ով գերահրաշ ծագիկ բուրեալ յեղեմայ. հոտ : 211 :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԱԿ

Ո՛ր հրաւիրեցեր զորդիս մարդկան յարդեզրութիւն Հօր քո Ո՛րդի Աստուծոյ. եւ կոչեցեր յարքայութիւնն քո ժառանգութիւն ի ճեռըն սուրբ հայրապետացդ.

‖ աղօթի՛ւք առցա՛ ձեզ՝ իմա՛ստ։ Որ լուսաւորեցեր զեկեղեցիս Հայաստանեայց լու՛սով քո՛ Քրիստոս. և՛ զարդարեա՛լ նորացո՛ւցեր պա՛յծառ ծա՛գումամբ չարաւիղօք սըրբոյն Գրիգո՛րի. աղօթի՛ւք ։ Որք զընթա՛ցս իւրեանց կա՛տարեցի՛ն ըստ հաճո՛յից կամացդ քո՛ց Քրիստո՛ս. նահատակեա՛լքդ ճշդնո՛ւթեամբ ընդդէմ թըշնամւո՛յն. և՛ փոխեցա՛ն յերկնի՛ց ա՛րքայո՛ւթիւնդ. աղօթի՛ւք ։

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ Ա՛Կ

Ա՛յսօր ընդ երկնայի՛ն զըւարթառնաքո՛ւն ժողովո՛ւրդք Հայաստանեայց. ա՛ճնեալո՛վ ըզյիշատա՛կ սո՛ւրբ հայրապետաց չարաւիղաց սըրբոյն Գրիգո՛րի. ծրհնե՛ցէ՛ք ըզՀա՛յրն երկնա՛ւոր ։ Ա՛յսօր որդի՛ք Թորգոմայ ծընեա՛լք աւազանա՛ն յորդիս Սիո՛նի. ի յիշատակի՛ հարցը՛ն սըրբոց ո՛րդւոց ժեժ՛ Լուսաւորչի՛ն. գովեցէ՛ք զՈ՛րդին միա՛ծ ի՛ն ։ Ա՛յսօր երկնաւո՛ր քահանայութեանն հանդո՛րդ քահանա՛յք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. ընդ քահանայապետս առաւաւո՛տ ա՛ծեալ՝ օրհնո՛ւք պատուեցէ՛ք զՀո՛գին ճըշմարիտ. երդեցո՛ւ ըզփառս ի՛ բա՛ր ձո՛ւնս ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ Կ

Ա՛ռաւաւո՛տ հարցըն սըրբոց գաւա՛ծ ըզնո՛ւմն. ծագե՛ցա՛ փա՛ռ ընդհանո՛ւր լոյս Հայաստանեայց. սո՛ւրբ Ա՛ստուածածի՛ն ։ ‖ անեղակա՛ր բարե՛խօսեա՛ վանն անճառնոյ մե՛ծոց։ Բանաւո՛ր հօտի՛ն Քրիստո՛սի ընտրեա՛լ հովի՛ւ ըզքա՛ղ. ի՛ չէ՛ն լուսոյ բըղխեա՛լ շառաւիղ բարե՛. ա՛խ՛ր վ՛ըրթանէ՛ս. անեղա՛։ Գո՛վեա՛լդ ի վերկայ հօրըն մե՛ծի համաձ՛ա՛յ՛նեան. քա՛ջութեամբ զանօրինա՛ց խնդրակեալ զպատակե՛ր՝ն տէ՛ր սո՛ւրբ յաւի՛ւկ. անդադար։ Գանակչեա՛լ անմոռնալոյն մաքո՛ւր կուսածա՛ծութեամբ. ճըշմարիտ քահանայապե՛տ վերկայ Քրիստոսի սո՛ւրբ Գրիգորի՛ս. անեղակա՛ր ։ Ե՛րկնայնոցն ի յերկրի

հաղորդ ընդունիցէ թեամբ. յանդիմանելով զթիւգաւորըն կատարիցէր վասն անուանըն Տեառն սուրբ Գանիէլ. անզգամ:

Ե. ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. Դ Կ

Պաւոց

ՅԱՌԱՋՈՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. Բարեբանեալ: 196:

Ե. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ. ԱՋ

Ս. եղիսէի մարգարէին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա

Ո՛ր զաստուածային զօրութիւնըդ քո ծանուցեր Հոն զկղ ընչմարիտ. բանչեան լով իշխանաբար զպարգեւըն քո անսահմանոցդ մարգարէիցն ի սկզբանէ. ‖ բարեխնամութեամբ սոցա խրնայեա ի մեզ: Ո՛ր մաքրեցեր բնակարան աստուածութեանըդ քո սուրբ զմարգարէն. եւ աղբերաբաւ հեղեր յանձինըս նոցա զանապական եւ վերինայի ն չնորհաց քոց բղխուն. բարեխնամութեամբ: Ո՛ր յայտնեցեր զգծածկեալ խորհուրդ քոյոց սքրոցդ. եւ անճառելեաց ապագայիցդ պատմող արարեր անօրինութեան քում էակցի Բանիդ Աստուծոյ. բարե: † Ո՛ր առաքեցեր նա խընթանց քում գալըստեան սուրբ զմարգարէն. աւետարանել տիեզերաց զկնի ընդ ի հայրանական ծոցոյ ի փրկութիւն հեթանոսաց. ‖ բարեխնամութեամբ սոցա Քրիստոս խընայեա ի մեզ: Ո՛ր խոնարհեցար յանապատում փառաց Որդի Աստուծոյ. եւ ընկեր ի կատարումն մարգարէիցըն նախանձայն քարոզութեան նոցն անճառ խորհրդով. բարեխնամ: ՅՈՎ. Ձրագ օրինացըն Մովսեսի լուսաւորեր սանն Նաբայեւի. եւ խնամալի արեգական նըն յառաջ ընթաց անո

ի յերկիր ծագմանն ի կուսէն. ‖ ան՝ Քրիստոս բարե-
խօսեա՛ վասն անձա՛նց մե՛ռց: Մկկըրտել ըզբոլո-
րից Աստուածն ան՝ քեզ եկեալ հրաժարկի՛ր. ա՛մաննե-
լո՛վ ղգերանպա՛յծան լոյս աստուա՛ծ՛ութեանն ընդ հոգե-
ղէն բնութեա՛նըս պարո՛ւնակեալ. ան՝: Յո՛րժամ էջ ի
յորդանա՛ն հո՛ւրն Աստուա՛ծ ի՛ քէն մկկըրտիլ. վկրնա-
կան իշխանո՛ւթիւնքըն զահի՛ հարեալ զամմանայի՛ն
նո՛րահրաշ առնելո՛վն. ան՝:

ԱՒ· Ի՛ յանապա՛հման ծովէն Հօր զբթո՛ւթեանց բըղխո-
մո՛ւնք. եւ սուրբ ա՛ռաքեալք· ա՛նդրանիկ խո՛րհո՛ւրդք և
լոյս վերա՛զանց. երկոտասան ազգա՛ց պըսա՛կ սո՛ւրբ ե-
կեղեցւոյ. ‖ բարեխօս լերո՛ւք ան՝ Տէ՛ր վասն ա՛նձա՛նց
մե՛ռց: Ա՛չխարհակի՛ր Քանի՛ն բազկա՛ց եղեալ հիմո՛ւնք
սըրբո՛յն Սիո՛ւնի. լերի՛նք անշարժք հա՛ւիտ ծագկածի՛նք
հարա՛զատ վէմք հաւատոյ Պետրո՛ս եւ Ա՛նդրէա՛ս. բա-
րեխօս: Ի՛ բարեբա՛ն Հոգւո՛յն վըտա՛կք եւ որոտմո՛ւնք
աւետեբաց. ցո՛ղմո՛ւնք հրեղէ՛նք աստեղք լուսափայլք·
Յիսուսի Քագաւորի՛ն վակաս լանջից սո՛ւրբ Յո՛վհաննէ՛ս
եւ Յակո՛վբոս. բարեխօս:

ՀՐ· Ո՛ր հրաւիրե՛ցեր զօրդի՛ս մարդկան յո՛րդեգրո՛ւթիւն
Հօր քո՛ Ո՛րդի Աստուծոյ. եւ կոչեցեր յարքայո՛ւթեան՝
քո՛ ժառա՛նգութիւն ի՛ ձեռըն սուրբ հայրապե՛տաց·
‖ աղօթի՛ւք սո՛ւրբ ո՛ղոքեա՛ւ: Ո՛ր լուսաւորե՛ցեր զեկե-
ղեցիս Հայաստանեա՛ցոյ լո՛ւսով քո՛ Քրիստոս. եւ զարդա-
բեալ նորացո՛ւցեր պայծա՛ռ ծագմամբ չառաւիղօք սըբո-
յն Գրիգո՛րի. աղօթի՛ւք: Ո՛ր զընթացս իւրեանց
կա՛տարեցի՛ն ընտ հառոյից կամաց քոց Քրիստո՛ս. նա՛
հատանեա՛լըք տըգնո՛ւթեամբ ընդդէմ թըշնամւոյն. եւ
փոխե՛ցան յերկնից ա՛րքայո՛ւթի՛ւնդ. աղօթի՛ւք·

ՄԱՐՏ· Ը՛ղձալիսա՛կ սըբոց մարտիրո՛սացն. այսօր

անձնէ եկեղեցի հընչակելով ըզընծութիւն սուրբ Հայր եկրնաւոր. ‖ ազօթիւք սուրբ ծնողացն Հրաշագործ եւ պայծառ առաքինութեամբ քարոզեցին ըզքրիստոս ամենայն աշխարհի. քանզի իջեր ի Հօրէ եւ մարմնացար ի սրբոյ Կուսէն Մարիամ վասն ծնանելոյն. ազօթիւք։ Անուշահոտ բուրվառդ քո լցին ըզտիեզերս կենսաբեր ուրախութեամբ. եւ ընդ վերին դասակարգութիւնսըն հանճարեալ բարեբանեն ըզքեզ Հոգիդ Տիրամայրիս. ազօթիւք։

ՀԹ. Ո՛ր առաքեցար ի Հօրէ Հոգիդ անեզ եւ համագոյ. ազաչանօք անօրինաբար քոյս էակցին լինել մերթարիչ սուրբ առաքելոցն. ‖ ազաչեմք ըզքեզ ո՛ղորմիա։ Ո՛ր իջեր ամբարատ յերկինից անատիկ հողմոյ նըմանն Ա՛ստուած յայտնապէս. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար ի դասս առաքելոցն. ազաչեմք։ Ո՛ր արբուցեր երկնաւոր պինեաւն իմաստութեանն զհոգիս սրբոցդ քոց առաքելոցն. որք արբուցին զբարեմեծիցդ որդւոց Ադամայ ըզրաժանն ուրախարար յայգւոյն Ներսիսի. ազաչեմք։

ՀՆ. Ցորժամ յերկինից գոչէ՛ փողն ազդեցութիւն առնել տիեզերաց ի դատաստան՝ նոցա ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա տէ՛ր եւ ըզմեզ ընդ նոսին ընդունելեացն եւ հանդո՛ ընդ սուրբսըն քո։ Ցորժամ հոսանգայթք աստուածութեանդ փայլեն ի յարեւելից. եւ դըպրութիւնըք հրաշիջոցըն բանեին յայնմ աւուր յահեղ. յիշեա։ Զարհուրեալ դողան արարածք ի ձայնէ սրովէական փողոյն. ցորժամ հարկանէ հրեշտակապետն եւ կոչէ ի դատաստան զամենայն որդւոց մարդկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա։

ՄԺ. Ո՛ր նախնեացդ խնամատութեամբ անօրինեցեր զհարսնուրդ սուրբ եկեղեցւոյ. խնդրագոյն ա՛րկեալ հիշ-

մանա հանապատութեանն ըզդասս արդարոց. ‖ աղաչանօք
սոցա խընայեա՛ ի մեզ: Որ զօրհնութիւնն նախանատեղ-
ծիցն անապատաւորացդ արուաց եւ իգաց. պայծառացեալ
վայելչացուցեր ծաղկեցուցեր այսօր ի Յովակիմ եւ ի
Յաննա. աղաչանօք: Որ ըզխնամածումն Աբրահամու նա-
հապետին մերոյ ընտ հոգւոյ. քահանայականն և թա-
գաւորականն զաւազանացըն միացեալ ցո՛ւցեր այսօր
ի յԱննայէ. աղաչանօք:

Խշ. Ի՛ վերայ վիմի հաւատոյ հիման անաքելոց եւ
մարգարէից. չինեցեր ըզքո՛ սուրբ զի կենդանի և ի
սմա միաձայնեալ եղեն մարդիկ ընդ հրեշտակս. փա-
ռաւորելով սուրբ զերրորդո՛ւթիւնդ: Տնդէմ ապաւինի
և ժողովարա՛ն բանաւոր հօտի. բընակարա՛ն հրեշ-
տաձիակաց նաւահանգիստ արդարոց և մեղաւորաց քա-
ւարան. զարդարեալ առաքելովք եւ մարգարէ՛ից:
— Փառք Հօր: Բանն Աստուած և ծածկեալ խորհուր-
դըն յաւիտենից. իջեալ ի յերկինից մարմնացեալ ի կու-
սէն խաչեալ յերկրի և թաղեալ ի նմա ի գերեզմանի.
եւ յարուցեալ յերրորդ աւուր զի զմարդարէին ըզ-
տատոնըն կատարե՛ացէ:
— Այժմ և միշտ: Որ լուծեր կենսաբար մանկամարդ զո՛ Տէր
զերկուսեքս մահու. իջանելով ի դժոխս վերածեր ընդ
քեզ զհնդիս արդարոց մարգարէից ի լոյս անընդատուր.
բարեխօսութեանդ սոցա Քրիստոնս խընայեա՛ ի մեզ:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Որ ընդ հողեղէն բնութեանն մերոյ խառնեցեր ըզ-
բանական հոգիս. ուսեալ զօրութիւն ընդոծնելոյ զաս-
տուածայինն և զհնդեւոր ըզշնորհս իջեալ ի վերուստ.
‖ օրհնեալ Տէր Աստուած հաւրցըն ի մերոց: Որ շնոր-

հնգեր մաքուր հոգւոց յիսրայելի զհոգի մարգարէու-
թեան. որով ծա՛նուցեր յառաջագոյն բազմապատիկ
օրինակաք զանձառելի խորհուրդ քո մարդեղութեանդ.
ծրհնեալ: Որ զանեզ գոյիդ լինելութիւն երբեւ զե-
զեալ տեսանէին. յառաջնորդական միաբան նոցա տը-
պաւորեալ հոգիդ ընկերապատան իրին զերագոյն հրա-
շիւք ի վեր քան ընդբան. ծրհնեալ:

Գ. ՂՏԷր ‖ ծրհնեցէք բարձր ամարէք ընդնա յաւի-
տեան: Ընդ աւետաւորան յառաջագոյն փըրկութեան
մերոյ. ծա՛փս համրէք եկեղեցիք հնթանձոյց ազազակե-
լով ըզՏէր ծրհ: Ընդ տեսանողաց մարգարէից հինն
Իսրայելի. քահանայք նորոյ ուխտիս ըսպասաւորք ըզ-
Տէր ծրհնեցէք:

ՄԵԾԱՑՈՒՑԷ Դ

Որ ի բարձրութիւնս երկնից բարձրը բանիւք բարե-
բանեա՛ս Սբրբուհի. Ո՞րպա՛ս նահնէ զիմեալ համբոյն
պգնեցեալ այսօր զարնգանին արկեալ ըզքեւ եւ ընդ ո-
տիւք պտսաւէնըն տառնբատառնանակ. ‖ ծրհնութեամբ եր-
կով եկեղեցիք տիեզերաց այսօր տօնեն ըզյիշատակ
ծնընդեան քո ի մօրէ: Վհհանգոյն սերովբէից եւ բազ-
մաչեայ քերովբէից տիրամայր Աստուածածնին. տանգա-
նակ կըտակի սափոր ոսկի խորհըրդաւոր խորանն բա-
նեին Հօր բարձրելոյ. ծրհնութեամբ: Մարգարէից հանդ
պեսարան եւ պրաւականն կենաց մարդկանն Մարիամ
Աստուածամայր. ընդունարա՛ն եօթնաբոլին չնորհացն
Հաբիսա յուսոյ հաստատութեանն զուգանիւ աւուրց
ամբոցս անցատրաց. ծրհնութեամբ:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ Դ

Որ աւետաւոր քում գալստեանդ առաքեցեր յաշ-
խարհ ըզսուրբ մարգարէն. եւ ակեալ խոնարհու-

թեամբ նոր օրինօք զթերին լցեր ի միրա օրինաց եւ մարգարէից. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա Քրիստո՛ս ողորմեա մեզ: Որ կոչեցեր մարգարէիւք յառաջագոյն ըզհեթանոսս քեզ նոր ժողովուրդ. եւ ըզդաւսարըր ամէն ազգի զեկեղեցի հեթանոսաց հարսըն սիրելի անմահ փեսային. բա: Որ ընդհանրս տաճարիս զոր չինեցեր չինողդ էիցդ ի վերայ վիմին. բաշխեցեալոյն քան զաճառիլին եւ զերանգարդ վայելչութեամբ տեսանողքըն ծանուցին իմաստութիւք Հոգւոյն. բարե:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Դ2

Այսօր ժողովուրդք որք ի հեթանոսաց. հրաւիրեալք յառաջագոյն մարգարէիցդ զալ առ Աստուածն Աբրահամու յերկրպագութիւն. օրհնեցէք ըզՏէր յերկինս ընդ երկնաւորացն: Այսօր որովք գընտիր վերին Սիոնի. չինեալք ի վերայ հիմանն առաքելոց եւ մարգարէիցդ. որք և ընդունէք զառաջնաբուղխ վաստակ Հոգւոյն ի յաղբերացն Իսրայելի յեկեղեցիս սրբոցդ. օրհնեցէք ըզՏէր յօրհնութիւն ի նոր: Այսօր վերին զօրացըն համաձայնեալ. զանք նահապետաց եւ մարգարէիցդ. երգեն Աստուծոյ զերգըն հոգեւորն. ի յիշատակի սոցա երգեմք եւ մեք ըզփառս ի բարձունս:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Դ4

Այսօր ցընծայ զուարճացեալ եկեղեցի հեթանոսաց. ածնելով զյիշատակ մեծի նահապետին եւ հօրըն հաւատոյ Աբրահամու. օրհնեցէք մանկունք Սիոնի զՏայրըն լուսոյ աներեկեան: Այսօր նոր Իսրայէլ. կոչեցեալ մարգարէիւքն առ Աստուած. ածնեալ ցընծութեամբ ընտօն հովուացն Իսրայելին առաջնոյ. զովիւղ ըզդլուխ անկեան երկուց սրմոց յարմարութեամբ: Այսօր ի զլուխըս լերանց. առն Աստուծոյ հաստա-

տեալ. սր և յաւէտ սոսկիս յանկոյծ Հոգւոյն սատուա-
ծարուղիս առատահոս անձրեւօք. բարեբաններ զաղբիւ-
րըն կենաց զարբուցանողըն ծարաւեաց։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Ո՛ր զյառաջագոյն ընտրեալն առաքեցեր յաշխարհս
սուրբ զմնրգարէնն. աւետարանել լզքս զալուստ ան-
թարգմանելի տնօրէնութեամբ. ‖ սքոք չընդրհեալ
հաստատութիւն եկեղեցւոյ քումմ սըրբոյ։ Ո՛րոց եռանդ
իշխանութիւն բացատրել զիջումըն քո յաշխարհ. ա-
տանօր կատարեցեր զմնրգարէիցն ըզտեսութիւնն. սը-
քոք։ Ո՛ր ընդմէն գերի առեալ մահուամբ ըզմէն կոխե-
ցեր. արձակելով զերամբս մարգարէիցըն յանբաւութեր
քո հանգիստ. սքոք։

Ե·ՈՒՐԲԱԹ·ԱԿ

Պահոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ. Բանդ Աստուած որ։ 143։

Ե·ՇԱԲԱԹ·ԲՁ

Ս. Երկոտասանից եւ գլխաւոր առաքելոցն
Պետրոսի եւ Պօղոսի

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՁ

Յընձայ այսօր եկեղեցի Աստուծոյ. յիշատակաւ սուրբ
առաքելոցդն. հանատանեալ ի վերայ վիմիւ հաւատոյ.
պարպարեալ ի փառս մարմնացելոյ Բանին։ Ո՛ր զկու-
թիւն անձառելոյ Սիրածնին. յայտնութեամբ Հօր ի վե-
րուստ դաւանեալ. եւ երանելոյն արժանացեալ շնոր-
հիւ- վիմ անվանելի ի գրոց գրժոխոց։ Ո՛ր անմար-

մեզ զասուց հրեղինաց. հաղեղէն բնութեամբ զերազանցեալ. եւ բարձրացեալ ի յերկինսին խորհ֊ուն անճառ բանին արժանաւորեալ:

† Ո՛ր զերազոյն ընտրելոց. առաքելոցըն զասու֊ց. անուանեցեր լինել զերանելին ըզՊետրո֊ս. գլուխ սուրբ հաւատոյ հիմն եկեղեցւոյ: Ո՛ր յառաջագոյն կոչմամբ. առաքեցեր զանօթն ընտրութեան ծն. յայտնեալ աշխարհի զանճառ տնօրէնութեան քո խորհո֊ւրդ. յօրհնաբանութիւն կոչել զհերետանոս:

ՀՐԵ· Ա՛նմահ արքայի֊ն ա՛նապատառա ամէնից. բաշ֊մանչեայ֊ քերովբէք սրբրբատաչ ձայնիւ սրովբէք առա֊ջին յերկի֊նս ‖ քահանայապետ. բարեխօս լերուք առ ՏԷ֊ր վասն եկեղեցւոյ: Բարձրելոյն փառաւ֊ց բարձող տէրութիւնք. աներկղութիւ֊ն զօրութիւնք. վեհանոյն իշխանութիւնք. երկրորդին զասու֊ւ քահա֊նայապետ: Գերազոյն էի֊ն պետութիւնք վերին. հրեշտակապե֊տ երկնաւորք հրեշտակաց գլխաւորու֊թիւնք երրորդի յերկի֊նս քահանայապետ. ձեզ համար ձայնեալ երգե֊ւ ըզփառս ի բարձունս:

ԴԻՊ· Օ՛րհնեցէք ըզՏե֊ր յօրհնութիւն ի նոր. քանզի ծագեա֊ց մեզ եղբայր վերկութեամն ի սանէ Դաւթի կենցուցանել ըզմեզ կամեցաւ. ‖ օ՛րհնեցէք ըզՏե֊ր յօրհնութիւն ի նոր: Գառնադան ծաղկաւո֊ր յարմատոյն ցնծասցայ. Դաւի֊թ մարգարէն. եւ ի նորին չառաւիղէ առաքեալքն ցակոբոս անկանասես եւ ապաստատո֊ր բան նմին Աստուծոյ. օ՛րհնեցէք: Ցնկե֊զեցիս օ՛րհնեցէք ըզՏէր. ո՛ր երկրո֊ւմբք ընտրե֊լով առաքեալսըն ցանկոփառ եւ մարգարէ֊ն զԴաւթիւ հաստատեաց զհիմունս սուրբ եկեղեցւոյ. օ՛րհնեցէք:

ՅՈՎ. Ա՛յսօր ցընծան հրեշտակք ի յերկինս. յիշատակաւ հոգանիւթ հրեշտակին ա՛րք համագանեալք ձայնին բարբառո՛վ երգեն զօրհնութիւնըս Հօր ի բարձունս: Ա՛յսօր ցընծան հոգիք արդարոց. նահապետաց եւ մարգարէից ձայնակից լինել մեծին ի ծնունդըս կանա՛նց երգեն զօրհնութիւնս որդւոյն մխածնի: Ա՛յսօր ցընծան դա՛նք առաքելոցն. ուսնամբմբելով զյիշատակ մեծի Մկրտչին. որ առաքելոցն է սկիզբն և մարգարէից լրո՛ւմն. ընդ նոսին եւ մեք բղխեցելոյն ի Հօրէ երդեմք ըզփառս ի բարձունս:

ԳՐԻ. °Հրաշափառ Ա՛ստուած եւ միշտ բարեխնամող. որ յառա՛ջ գիտութեամբ ընտրելոյ ժողովրդեանդ Հայաստանեայց ընկալար զնուաւրեալ. ի պա՛րթեւական մեղապարտ ազգէն նուա՛ւորիչ մեզ չնորհեցեր. ‖ վասն որո՛յ բարեխօսութեամբ սորա փրկիչ կե՛ցո ըզմեզ. այժմ եւ ի քո յա՛հաւիտ գա՛լըստեանն: °Հրաշալի գնթանգմամբ երանելին սո՛ւրբ Գրիգոր. գա՛նատանի լի ըզչարչարանս ի յա՛նձն կա՛ռ. եւ երիւք հընգօք ամօք ի մէջ թունաւորաց՝ցըն բնակեր. ա՛ ընդընդայի՛ն տանջանօքն ի վիրապին. վասն: °Հրաշագործ քո բանիւդ եւ մեծ զօրութեամբդ. եւ լեա՛ւ բըժըշկեր ընդհարուածեանցն ի դիւահարս տառապեցն. երկրպագա՛ւս առնել զամենեսեան սո՛ւրբ Երրորդութեանդ. վասն:

ՀԳ. Կենդանարար Ա՛ստուա՛ծ մարդասէր Հո՛գի. ըզժողովեալսըն միաբանակա՛ն սիրով. լուսաւորեցե՛ր հրեղինաւք լո՛զուք. ‖ վասն որոյ եւ մեք այսօր տո՛նեմք ըզպայծառատա քո սո՛ւրբ: Զուարթացա՛ն քո գա՛լստեանդ սո՛ւրբ առաքեալքն. կո՛չելով ի միա՛սին ըզցըրուեալսըն ի միութի՛ւն բազմաձայն լեզո՛ւք. վասն: Հոգի՛ երանելի՛ սո՛ւրբ մկրտուս

թեանմբ. զարդարեցեր նոքօք ըզտէր եկեղեցս քո զգեստս լուսափայլս եւ նոր ականեսցես սուրս. վասն որոյ եւ մեք այսօր ասեմք ըզգալուստ քո առաքեալ։

ՀՆ· Որ հայրականն իշխանութեամբ եւ փառօք զամենայն ետեր նըշաւակացդ քոյս զառաքեալս. հանդերձ քո առաքելովք ‖ եւ անձնեա ըզհամառօտումն քո աշխարհ բնակութիւն։ Որ լուսափայլ ճառագայթիւք նըշանակեալ սըրբոյ խաչին յանհաւատ բնակիս բանսիս. եւ ընտրեսցես զոգիս յայծեաց եւ ահնեա։ Արդ ապաչեմք ըզքեզ Քրիստոս Որդի Աստուծոյ հանգոյ զմեզ նըշնջեցեալսն. ի վերինսդ եր[ա]ծեսդ մեզ. զի մի զարթցի տըրնանկ անմահ[ն]ցեալ. ի յաւուրն ա[հ]ոգ ա[հ]ոեղին։

ՄԾ· Այսօր ժողովեալ սըրբոցն ի միասին. երանելի առաքեա[լ]քն եւ սուրբ կուսանքն. չհապղեստուք պայծառացեալ լուսանկիցն ըզլամպառերս իւրեանց. ‖ եւ միաձայնեալ ասէին. [ա]ծրհնեա[լ] ես. աւետնօրհնեալդ ի կանայս։ Այսօր գնելով ըզսուրբ կոյսն ահա դրանըն գերեզմանին. ապաքէն և ակն ունէին տեա[ռ]ն իակ ի նըմանէն գոլով. գեր ի վերոյ տեսանել զարարիչն եւ կեանս բանալոյ հրեշտահոգ. եւ նոցա միա։ Այսօր տեսանել ըզսուրբ կոյսն թռուցեա[լ] յօդս. եւ ամպիզն կառօքն ի վեր համարձակել յերկինս. մըրտանելով յերկնայինն խորանան ընդ իմանատուն կուսանան. եւ նոցա։ Այսօր ընդ բազմայնեալ քրովբէան եւ ընդ վեցթեւեան սրովբէան. մըրտանելով յեօթնատեղեան խորանան. տեսանելով զանապատն սիոնացն զոր պատրաստեալ է քեզ տէրունացդ. երգեմք և մեք ասելով. [ա]ծրհնեա[լ]։

ԽԶ· Քրիստո[ս] Աստուած մեր. չնմարհեա մեզ ընդ գնտոսն և ընդ որդւոցն չնքնթեաց. արժանաւորի[ր]

քեմ սատուածամբն տեսլեանդ : Համբարձցեա ընդմէդ տէր. առաւել քան ընդդալ զթաթրական ընդլեառըն յերկնաբնծրձ եւ յիմանալի խաբանդ : — Փառք Հօր : Վանն ուրոյ և մեք ընդգնտեմիս մեր յանըմարեսցուք քեզ հոգեւորական տաղաւար որպէս միայնոյ մարդասիրի եւ փըրկչի :

— Այժմ և միշտ : Ո՛ր երկոքեսմբք ընդարելով. լուսաւորչօքն աչխարհիծ. հանատատեցեր զեկեղեցի քո Քրիստո՛ս. մանթանօք սոցա խընայեա ի մեզ :

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ո՛ր խոստացար տալ ըզփականս արքայութեանն երկնից. էրանելւոյն պետրոսի ուր հրաւիրեաց ըզմեզ ի յոյս կենացըն յաւիտենից. ‖ ազաչանօք սորա կեցո զմեզ տէր Աստուած հաւրըդն ը մերոց : Ո՛ր ընտրեցեր ի մարդկանէ հաւատարիմ առւրբ զառաքեալըն Քո՛ղոս. ձրաշնորհով յաւետարանըն լինել քեզ խոստովանող. աղաչանօք : Փակողն արքայութեանն երկնից առւրբ առաքեալըն Պետրոս. արժանի՞ մր ժառանգակալ քեզ խաչահեցեալ. աղաչանօք :

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բարձր ա՛րարչո՛ք յաղթողական ձայնիւ ընդրնակեալն ի մէջ սըբոց : Ո՛ր ընտրեաց զերանելի առաքեալն. ամենեքին հաւատով սիրնք եկեղեցւոյ. ի տիեզերականն ի հրապարակին զգաստական աքեռաբըն չնորհնոյ. բարձր : Նըմանեալ առաքեանդ ա՛րծաթաթապատ թեւօքն ի գոյն ոսկւոյ ձըչմարիտ առւրբ Հոգին. եւ լուսազարդ փա՛ղմամբ փարէր ընծաքօք. բարձր :

ՄԵՆԱՍՈՒՍՏԻ ԴՉ. Աստուածածնին գերագոյն երկ : 724 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՉ

Ամելքէ հաւատայ. այսօր փայլէն Հայր սուրբ է քո սուրբ եկեղեցւոյ. ‖ մարդանէր Փըրկիչ տօնողացս ա-ղօթական: Բարեխօսութեամբ Պետրոսի և Պօղոսի քո սուրբ առաքելոցն. մարդանէր: Լուսաւորեալք ի տո-ցէ՝ գլխպրութենէս. փառաւորի՛ք սուրբ վերրիրդու-թիւնդ. երկաքանչիւրոցն աղօթիւք տօնողացս ողոր-մեա՛:

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ ԴՉ

Երանելի սուրբ անառքեալքն. որպէս զարեգակըն ծա-գեցա՛ն ի յերկրի՛ծ. ա՛րձակելո՛վ ըզճառագայթս ընդ ա՛խզե՛ա՛ բա. լուսաւորեցի՛ն զաշխարհս ամենայն: Ի՛ մէրմէ ի հոգեղէն բնո՛ւթենէս. չարչարեցան վասըն Քրիստոսի՛ծ. եղեն լուսաւո՛ւք ա՛խեզերա՛ծ՛ց. եւ հրա-ւի՛րեցի՛ն զերկի՛րս ի յերկի՛նս: Չարչարեցան վասըն Քրիստոսի զնա՛ ա՛րարին երեւանց յո՛ծյս. հեղին զա-րիւնս իւրեանց ի յերկրի՛ա՛ եւ պըսակեցա՛ն յան-մահ ա՛րքայէն:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ ՍՏ.

Ո՞ր արիւնա՛հրաշ լո՛ւսոյ ծա՛գումդ. պայծառացոյց ըզսիրելե՛ս աշխարհս. ընդ՝ յան ո՛ր ի հո՛րիզո՛ն առաքե՛ցաւ. առաքելական քարոզութեամբ սըրբո՛՝ յին պետրոսի. ‖ հրաւիրելո՛՝ սի՛ լի՛՝ լո՛՝ յան աշխարհս: Ո՞ր ի հեղձակա՛՝ ն ժո՛՝ ղովոց ծովէն. վերադրեալ ըզհոգեղէ՛ն բնութիւնս ի կեանս. բա՛՝ ր ի յերկրի՛ երկնչե՛ցաւ. ծառայանա՛ն աստուածայնո՛՝ յ սըրբո՛՝ յին պետրոսի. հրաւիրե՛: Ո՞ր յաղա՛ղ զո՛՝ ւշա-կեալ. մեհեանն իսրայէլ կըցո՛ղ աբեւամբ խաչին. զա՛՝ ղաւանն որ երա՛ծ ըզմեղըս մեր. ընդելլ պրաւակ չարչարանաց սըրբո՛՝ յն պետրոսի. ժառանգե-լո՛՝ ւ ըզ՝ երկնա՛՝ ս աշխարհս:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ ՍՏ.

Ո՞ր անպանդիերն է՝ յոր յերթեան. պատրաստակեալ արիւնափայլ ճաճանչագոյթիւք. լուսոյն որ պայծառ քան զարեգական. աթոռափայլեալ չուրջանակի սըրբոյ՝ ահիւ պճղամաբ. ‖ հրաւիրելոյ՝ առ վայել իւր լոյսն աներեսուտեր: Ո՞ր գերագոյն քահանայվրէից. վերամբարձեալ ի յերրակի խորանս երկնից. եւ հրահոտաւն վընասակացն աչրմամբ զնայլեալ. երրորդութեանն արժանաւորելով տեղեակն՝ սուրբըն պօղոս. հրաւէր: Ո՞ր անձօթ հոգւոյն լուացեալ. քաւրզելով զանձանըն տեառն իւր հիթանոս. եւ կատարեալ զընթացսըն հաւատոյ. պըսակեցաւ հեզմամբ արեանն իւրոյ իւր քրիստոս. ժառանգելոյ՝ առ վայել ըզ՝ զկեանսն աներեսթառն:

Զ. ԿԻՒՐԱԿԷ. ԲԿ

ՋԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻՒ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

Ո՞ր վան մերոյ փրկութեան իջեր: Ի՞ր առջև: 576:
ՄԵԾԱՑՈՒՄՍՋԻ ԱԿ. Նոր խորանիդ արեգականն: 566:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԲԿ. Ա. Քո յարութեանդ: 36:

Ցո՞ւ չքնաղ գեղ ու լինին, չի չքնաղագոյն են:

Զ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԳՋ

Պաճոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. Բարեբանեալ ես: 197:

Զ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· Գ Կ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Զանուն քո Քրիստոս: 209:

Զ· ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԴՁ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Որ խոնարհեցար: 210:

Զ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· Դ Կ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Աստուած հարցն մերոց: 211:

Զ· ՈՒՐԲԱԹ· Ա Ձ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Որ փառաք Հօր հան: 146:

Զ· ՇԱԲԱԹ· Ա Կ

Տօն Տապանակին Տեառն

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Կ

Ըղձիմ քաղաք Աստուծոյ եւ տաճար անեղականն· աստուածանգամըդ եւ յերանգեանց անվախճանն փառաբ քըն պըտակեա՛ց սուրբ Հոգին. եւ յաւէժ ուրախանա՛ն միչտ հաւատաո՛ցեալք: Ի՛ քեզ ծագեա՛լ ի համակոյինն Աստուծոյ արդարութեա՛ն արեգակն· որ լուսաւորեալ փարատեաց ի քէն ըղխաւարն անգիտութեան եւ հաստատեաց ըղհիմունըս քո. ի վերայ հիմանն առաքելոց եւ մարգարէից: Ի՛ քեզ կանգնեա՛լ սեղան սրբութեան և բըղխեալ ապրիւր անեղականն· որ յորդառատ վրտակօք արբուցանէ յաւէտ ըզտրեզերըս գետեղեալս բըղխեալ ըզբողբո՛ջս անուշից. եւ յաւէժ ուրախանա՛ն միչտ հաւատաո՛ցեալք:

† Ի՛ վերայ վիմի հաւատոյ հիմանն անաչելոց եւ մարգարէիցդ. չի՛ նեցեր ընդ՛ առըր զեկեղեցի՛ և ի սմա՛ միաձայնեալ երգեն մարդիկ ընդ հըրեշտակս. փառաւորելով առըր զերրորդո՛ւթիւնդ։ Տնդէմ ապաւինի և ժողո՛վարան ն բանաւոր հօտի. բընակարան հրեշտաւոյց նահանգիստ արգարոց և մեղաւորա՛ց քաւարան. զարդարեալ առաչելո՛վք եւ մարգարէ՛ք։

ՅԱՐ. Ա՛յսօր նո՛ր ժողովուրդք ընդ երկնայնոց լուսեղինացըն համաձայնեալք. նո՛րոգողին ողջի մարդկա՛ն վեր երգե՛ացուք որ վասըն մեր մեռաւ եւ յարեաւ. ‖ սո՛ւրբ փառաւորեա՛լ է քո՛ յարո՛ւթիւնդ։ Ա՛յսօր որդիք Սիոնի ծընեալք աւազանին չնորհօք յորդիս Աստուծոյ. ի նաւակատի՛ս տաճարի՛ բնութեան մերոյ գովեցէք զփեսայն լեալ յառագաստէ՛ նո՛ր զերեզմանէն. սո՛ւրբ։ Ա՛յսօր մանկունք հաւատոյ կանաչելով պտուղս վերի՛ն ե՛րեսաղեմի. նո՛րոգեցէք ըզպատմո՛ւճան հոգւոց ձե՛րոց. եւ ընդ որդւոց լուսոյ նո՛ր Սիոնի. բարերա՛նեցէք զՔրիստոս թագաւորն. սո՛ւրբ։

ԱՊ. Ո՛ր անմարմնոց հոգեղինաց դասակցեցեր քրիստո՛ս սո՛ւրբ զեկեղեցի. որք ընդ նմանէն համաձայնեալ փառաւորեմք սո՛ւրբ զերրորդո՛ւթիւնդ սրտիվբխական սիրաբաղձութեամբ. երգե՛լով ‖ ըզփառս ի՛ բարձունս։ Ո՛ր յաղթեցեր մերով բնութեամբ ի փորձութեա՛ն կամակոր օձին. որով նառա՛ւ իշխանութի՛ւն որդւոց Ադամայ կո՛խել ըզգլո՛ւխ չար վիշապին. եւ ընդ երկնայնոցն երգե՛լ ըզփառս։ Ո՛ր գալըստեամբ քո վերածե՛ր ըզմեզ յաշխարհական ն մեղաց ծովէս. տըպաւորեա՛լ լըրմամբ նոսկանի՛ վիմին հաւատոյ զո՛ր ի ծովո՛ւն հրաշագործեցեր. երգե՛մըք քե՛զ ըզփառս։

ՅԱՐ· Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց· եւ լուսազարդեաց պայծառացոյց սուրբ զ կեղեցի ‖ ժողովուրդք ընդ բնակեալս բարեբանեցէք : Զկենցաղ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ածաւ· քանզի չիջոյց գիաւթիաց մահու խաչիւն Քրիստոս սքրթով· ժողովուրդք : Յարեաւ Աստուած եւ տիեզերք ամենայն նորափեսուր զարդարեցան· եւ մանկունքք հաղորդեցան մարմնոյ եւ արեան կենարարին· ժողովուրդք :

ԾՆ· Ո՛ր նախնեացդ խնամոութեամբ անօրինեցեր զխորհուրդ սուրբ եկեղեցւոյ· խնդրագոյն ա՛րկեալ հիմունս հաստատութեան ընդդատս արդարոց· ‖ աղաչանաք սոցա խընայեալ ի՛ մեզ : Ո՛ր զօրհնութիւն նախահօրեղբիցն աստուածազգիդ արեւոց եւ իգանց· պայծառացեալ վայելչակե՛ս ծաղկեցուցեր այսօր ի՛ յովակիմ եւ ի՛ յաննա· աղաչանաք : Ո՛ր ըղխնամածին Աբրահամու նահապետի՛ն մեր ըստ հոգւոյ· քահանայականն և թագաւորականն գահագահացըն միաւորեալ ցուցեր այսօր ի՛ յաննայէ· աղաչանաք :

ՀԳ· Ո՛ր յերկինսն ելեր զօրա անմարմնոցըն նախ հեղեր աստուածապէ՛ս Հոգիդ ճշմարիտ· զաստուածայինն և զքրիստոսգոյն քո խնամատութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ Երրորդութեանդ· ‖ ընդ նոսին փառաւորիմք զերրեակ մեծութիւնդ : Ո՛ր զկերպանքն աստուածայինն առեղծեալ Երրորդութեանդ խորհրդակցութեամբ· զարդարեցեր փրչմամբ շնորհացդ քոց կենդանագործ· եւ ընդ ծնեալսն առ ի նմանել խնամեցար օրինօք եւ մարգարէիւք· ընդ նոսին : Ո՛ր յերկրպդիմ լինելութեանդ յիւրոյ յարութեան՝ քո՛ւմ էակցին· ընտեսիլ ի վերնատունն դրաքըն փակ կերպիւք շնորհելով ըստ առաջին փչմանն ըզքեզ մեռանելոյ անառքելոցն առաց անուանք Հոգի սուրբ· ընդ նոսին :

ՀՆ. Յորժամ յերկինից գոչէ փողն ազդեցութիւն անանց՛ել տիեզերաց ի գառաստան՝ են ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա ցէ ՝ի՞ր եւ ըզմի՛ր ըզնը՛նջեցեալսն եւ հանդո՛ն ընդ առերըս քո՛: Յորժամ ճառագա՛յթք աստուածութեանդ փայլե՛ն ի յարեւելից. եւ զըպրութիւնըք հրաշեայցը՛ն բանի՛ն յայնմ աւո՛ւր յահեղ. յիշեա՛: Զարհնարեալ զոգա՛ն արարած ի ձայնէ սրովբէական փողոյն. յորժամ հարկանէ հրեշտա՛կապետն եւ կոչէ ի գառաստա՛ն զամս որպէս մարդկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա:

ՄԾ. Նո՛ր խորանիդ արիզականն արդարութեամ՛ն նո՛ր օրհնութիւնս ասացո՛ւք. ‖ եւ անդամա՛ր բարեբանե՛սցուք: Նո՛ր տաճարիդ անճառ լուսոյն որ ի հօրէ նո՛ր երգս երգեսցո՛ւք. եւ: Զնո՛ր խաւնարանըդ հրամայի նո՛ր խառնեա՛ն բանին եւ մարմնոյ. հո՛գեւոր երգո՛վ բարեբանե՛սցուք:

ԽՋ. Ա՛նդամն քո տէ՛ր զօրութեամ՛նդ. հանամո՛վ կանգնեցա՛ւ ի խորանի քո՛մ եկա՛յք ժողովո՛ըդք երկրպագե՛սցուք: Վէմ պատուական. ի խորանի քո՛մ հիմնեցա՛ւ այօր. ‖ եկա՛յք ժողովո՛ըդք երկրպագե՛սցուք:

—Փառք Հօր: Ի՛ սմա մատուցանե՛. ձըչմարի՛տ պատարագ և զենո՛ւմն անարատական եկա՛յք:

—Ա՛յժմ և միշտ: Բանն Ա՛ստուած և ծածկեա՛լ խորհո՛ըրդըն յայտնեցից. իջեալ ի յերկինից մարմնացեա՛լ ի կուսէն խաչեա՛լ յերկրի և թաղեա՛լ ի նո՛ր ի գերեզմանի. եւ յարեա՛լ յերրորդ աւո՛ւր զի զմարգարէին՝ցն ըզպատա՛ռըն կատարե՛սցէ:

Ա՛լէլուիա եկեղեցո՛ւ ի յայնմ ---:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Ա՛յսօր ցընծան զամբք հրեշտակացց ի նաւակատիս Քրիստոսի սուրբ Եկեղեցւոյ . բարեբանելով ‖ ըզՏէ՛ր Ամենակալ համբցէն ի երկոց : Ա՛յսօր ծնանէն զսուրբ սուրբ առաքե՛լոցն . ըզսուրբն վերինն ն՛ըհատանելեաւ . յիմանալիս տաճարին մատուցանեն զերկրեալս հոգեւոր երգով . Տէ՛ր ողորմեա՛ : Ա՛յսօր երգս առեալ գոչեն զանբիծ հաւատացեա՛լոցդ . մի՛ աբանութեամբ արժանեսջիք սրա ըզմի՛ գ ի տաճարի՛ քում սրբութեանն փառատրել զամենասուրբ զերրորդութի՛նդ . ըզՏէ՛ր ողորմեա՛ :

Գ· Ը՛զՏէր օրհնեցէ՛ք ‖ և առաւել բարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն : Ո՛ր լուսաւորեաց զկաթուղիկէ մայր սուրբ Եկեղեցի աստուածայինն լուսովն . ամենայն ազինեալք գովեցէ՛ք և առաւել : Ո՛ր բարբառոյդ գմանկունսըս սուրբ Եկեղեցւոյ ի դաս վերինն զօրացն . քահանայք օրհնեցէ՛ք և առաւել :

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԻ Գ

Զանճառելի լուսոյ մայր և գրնակարան : 93 :

ՈՂՈՐՄԵՍ Գ

Լուսաւորեա՛ երեսաւղէմ զի հասեալ է լոյս քո . զարդարեա զամուրըս քո . եւ փա՛ռք Տեա՛ն ի վերայ քո ծագեսցի : Օ՛րհնելոգութեամբ սաղմոսիւք քեզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն ի Սիոնէ՛ն . եւ քե՛զ մնաւորեալն ազօ՛թիւք յե՛րեսաւղէմ : Գալեա՛ երեսաւղէմ ըզՏէ՛ր . եւ ն՛ըհնեա՛ զԱստուած քո . ը՛ն նո՛ր ժողովուրդ զբո՛ւխդ գոսպերդ Սիոնի՛ն :

ՏԷՐ ՑՍԲՈՆԻՑ Գ

Ա՛յսօր աստուածութի՛նն գուարճանայ նո՛ր հաստատելով զերկիր . պա՛րզիք սուրբ վառարանն զբո՛ւրմնոց

եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ զարդարեսցուք սուրբ ըզ-
ծնունս : Այսօր եւ մեք ցընծամք ծնեալ ընդ հանուր
հընչմամբ. մեծապէս փայլմամբ երեւեցաւ յաշխարհի. առ
Աստուած զոհութիւնք ընթանան պատուին անդադար
զբաշն կենդանի : Խընդա՛ և զուարճացիր եկեղեցի.
կոյս սուրբ և հարան երկնաւոր փեսային. անհա՛ տեսա-
նեմք զօծեալն ըզքրի՛ստոս զնովվ առ քեզ լո՞յսըն հե-
թանոսաց :

Ա՛ստուած երէ. Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու և տա-
պանակ կտակի սրբութեան քո :

Ցերեկս Տէր զԴաւիթ և զամենայն հեզութիւն նորա :

Ջ՛ուղ Աստուած :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ

Որ ի սկզբանէ՛ իմաստութեամբ հաստատեցեր զեկե-
ղեցի՛ Հօր իմաստութիւն. զոր նախանշակեր տեսա-
թեամբ նըշանակեաց Մովսէ՛ս խորանաւն երկնահանգո՛յն
ի Սինա լերինն. լո՛ւսաւորեալ փառաւքն Աստուծոյ : Որ
ըզխո՛րհուրդ անստգական տնօրինութեանըդ քո՛ ի սըր-
բոյ հոգւէն. տըպաւորեալ տապանակին աստուածայինն
ուխտի կտակարանաց բանիւք Աստուծոյ. փառաց անեղ
ղիդ տէրդ հա՛նգըստեան : Որ ի կամ՛նըս վերադար-
ձիր բնութեանս դարձմամբն Յորդանանու օրինակեցեր.
եւ ըզբնութիւն մահու և զըմժոխոց կործանմամբն
երիքամի տապանակաւ խաչին հրաշագործեալ նոր խա-
բանելի. օրհնութիւն քեզ Տէր երկեսցե՛ն և մե՛նակ ունք :

Ջինի ջուր. Սուրբ կոյս. կեցո. Յայնժա՛մ : Աղ. Առ դրան սուրբ :

ՅԵՐԿՈՒՑԻ

Մեծարէ՛ նիկոլա՛օս : Ջուղ Աստուած :

Եւ չքնաղան գեղեցկացոյց խալխա՛ն և առեղծուա-
նո՛, խնկո՛վ և մոմերո՛վ և ասէն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա2

Որ ի լերինն այլակերպեալ ցուցեր· ի վայր։
Զինէ Քոյ· խնդրեսցուք։ կեցո· Յայնէ։ Աղօթ· թագաւոր։

Է· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԲՁ

ՁԿՆԻ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԻ

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՏԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

Ցընծայ այսօր փառօք Սիմածնին· լեառնըն թաբոր հանդիպեր Հերմանիմ· և բարձրացեալ կնքարգոյն Սինա ՚ի՛ց· եւ էջք Աստուծոյ դուռն ելիկիք ի նմա։ Ցընծայեն այսօր լերինք Աստուծոյ· աբրահոլին եւեալք ընդառաջ· պարակեն յաւիտենական լերա՚՚ի՛նոյն· զանազ առաքելոց եւ մարգարէից։ Ցընծայ այսօր լեառըն վերին Սիոնի· հաւրանարան անմահ արքայիցն· տեսանելով զերկնաւոր փեսա՚՚ի՛ն· զարդարեալ լաւտվ հայրական փառօք։

Քոյ· Եւ ևս խաղ։ քոյ· Օրհ։ Եւ ընդենաւ փոհանայք, և գան հոգեղէն ի յերս ուխնեցուան և յոտիսան եկանեն և ասէն

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա2

Ո՛ր ի լերինն այլակերպեալ· ցուցեր զաստուածայինն քո զօրութիւնդ· ‖ զքեզ փառաւորեմք խնամալիք լոյս։ Ո՛ր ըզհառագայթ փառաց քոց ցուցեր· արեգակնակերպ փայլմամբ զարթարածըս լուսաւորեցեր· զքեզ՝ Ո՛ր ահագին տեսլեամբ զարհուրեցուցեր զքո զաշակերտան· ի թըմբրութիւն հրաշէցն ի սէր աստուածայինն փառաց քոց· զքեզ։

† Երեւի երբեմն աշակերտացըն հրաշալի տեսլեամբ· պայծառացեալ ի թաբոր լերինն· և զերկրաւոր վիս-

թեան զանտանելիք ըղձյան սեռանելով. կենդանուհին մահացան։ Հանդիպեալ նախահարցըն տեսութեամբ. հայցելի՛ն ի տեառնէ ասեն բարւոք է մեզ աստ լինել։

Ի՛ տաճարի սքրբութեան փառաց քոց Քրիստոս զո՛ր ի յերկնից լուսաւորեցեր առաւաժամբն ծանդմամբ. ի սմա ըզքեզ անդադար բանբերանեսցուք։ Ո՛ր ըզխանդհարըդս փըրկականս անառաւաժգիտութեան. չնարհեցեր մեզ ի ձեռըն քահանայապետին քո և վըկայի. նոքին աղաչանօք խընայեա՛ ի մեզ։ Չհաւատացեալ ժողովուրդըս սուրբ Երրորդութեա՛նդ. եւ զանպատիւնեալս ի խորանն փառաց քոց. պա՛հեա՛ անխըռով ի խաղաղութեա՛ն։

Այսօր զանընակիզըքն բա՛նն որ յանմո՛ւռ փառաց ընդ Հօր յերկրի երեւեալ տեսաք. քրովբէականն ձայնիւ օրհնեսցուք ‖ օրհնեա՛լ եկեալ անուամբ Տեառն։ Այսօր յաւանակ քերովբէ՛ և ամըպա՛յք երրայեցւոց բանբերանեն. օրհնութիւն որդւո՛յ Դաւթի. օրհնեա՛լ։ Այսօր զուարճանացան տիեզերքըք գալըստեամբ Աստուածորդւոյն յերուսաղէմ. եւ գոչէին հընչմամբ երգով. օրհնեա՛լ եկեալ անուամբ Տեառն։

ՅԱՐ. Զքո գաւառըդն փառաց Քրիստոս որ վաղն մե՛ր մարմնացար ի սրբոյ կուսէ՛ն խաչի համբերելով. ‖ միա՛բանութեամբ երգով բանբերանեսցուք։ Ո՛ր ըզխաղո՛ղն երեքօրեայ յանձն էառ. յարուցեալ ի մեռելոց ինքնութեամբ. միա՛։ Կարօղանալո՛ն ըզդրո՛նըս զքո՛ժոխոց խորտակեաց. ակնդեցո՛ղ իւրո՛ւմ զգեցոյց զմեծ վայելչութիւն. միա՛։

Չփառաւորեա՛լըն յամենայն ա՛րարածոց. եւ ի ծագո՛ղ մինչ ի ծագս երկրի գերկընքապագեա՛ն. զմարմնացեալ Բանն ի կա՛ռնէն ձայնիւ երգո՛վ օրհնեսցուք։ Ո՛ր դի-

մեալ զայ յեղեվմայ բարձրացեալ փառօվ. յարուցեալ ի պատերազմ ընկերվմանց զաներեւոյթն Ամաղէկ. զի՞ չեալ բանն ի զբաժոխս ‖ ձայնիւ երգով օրհնեսցուք: Ծագումն ի Հօրէ փառակից սուրբ Հոգւոյն կենդանաբերն ազգի մարդկան որ յարեաւն այսօր ի մեռելոց. զհամբարձեալ բանն ի յերկինս ձայնիւ:

Արաբս լեր յոյժ զուարթ Սիոնի. պայծառացիր երեսաւղիմ զարդարեալ ըզդրունսըս քո քաղաքդ Աստուծոյ: Քանզի փրիսառս ար է՛ն ի յաթոռս փառաց. այսօր մըտանէ՛ ի քո ներսոյ ելեալ ի վերայ յաւանեակի՛ նորոյ: Ծերք եւ տղայք հասարակ ձիթենեօք. մինասնաբեալքն երգէին օրհնութիւն որպէսզի Դաւթի օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Հգ. Ար ի քրովբէականն կառսըդ հանդչիս. այսօր ի ջեր յերկնից ի դաս առաքելոցըն սուրբ Հոգի. ‖ օրհնեալ ես թագաւոր անեսց: Ար զբնաւս ի վերայ թիւոց հոգւոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեալ յառաքեալսըն սուրբ Հոգի. օրհնեալ: Ար խնամեա տեսչութեամբ զքո զարդարեալս. այսօր ելիր ի հանապազի զեկեղեցի քո սուրբ Հոգի. օրհնեալ ես թագաւոր անեսց:

Հն. Զայն արիական կենսարարին աստուածայինն բարբառեալ. սակ եկայք օրհնեալքդ Հօր իմոյ ժառանգեցէք. պատրաստեալ ձեզ ըզկեանն ի հանդերձեալ երկրին: Ընդ սմանէ ելանել քեզ հաւատով ի յօդըս վերինս. անաւուժապղծաց լռեալ պայծառացեալ ի գաղտ անմահութեան. ի լսել ըզձայն երանելւոյն կոչմանն: Ընդ այժմ քումմէ կայցս ընդ իմոսոցն սուրբ կուսանան. ի լուսեղէն առագաստին պայծառացեալ ի գաղտ անմահութեան. ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի յերկինս:

ՄԾ. Ապրիանոսէ զորավարէ ի կուսէն նախայաւիտեան բանդ. այսօր ի տաճարն Եկեր կատարել զօրինս. վասն փըրկութեան հեթանոսաց: Որ յանդուգնութեան ապիս նըշատիս բարեբանեալդ ի հրեշտակաց. այսօր ի Սիմէոնէ բառնալով ի գիրկս. որ ընծայեցեալ ըզմեզ ի կեանսն յաւիտենից: — Փառք Հօր: Որ արձակիդ ես կապելոց պարգեւատուս ամենեցուն. այսօր հայցմամբ Աերաւեղին արձակեա և զիս ըզբազմամեղս ի կապանաց մահու ի կեանսն յաւիտենից:

— Այժմ և միշտ: Աբատացուք երիս տաղաւարըս Տեառն և Մովսեսի և Եղիայի. եւ փառաւորեացուք հանապազ զերրեակ միութիւնն:

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

Չանճառելի խորհուրդ աւրըս երրորդութեանդ. այսօր ի լերինն երեւեցուցեր աշակերտաց քոց Տէր. ‖ Աստուածդ հայրըն մերոց: Սոսկալի հիացմամբ զայլակերպութիւն քո Տէր. ապ յաւր առնուլ առաքելոցըն յօշ բինել ն քեզ աստուած. Աստուած: Հնազանդացեալ ի վերայ լուսեղէն ամպոյն. եւ ձայն ի յերկնից հայրական որ ասէ զա է Որդի իմ սիրելի. Աստուած:

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան: Գնացէք զարփիական ըզլոյսն երեւեալ ի Թաբոր լերինն. եւ բարձր: Բանբերանեցէք զառաքեալսն երեւումըն աշակերտացն յայտնեալ. եւ բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԱԿ

Չանճառելի զոյս առաքելութեանն. անօրինա: 213:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՉ

Ի Թաբոր ի լերինն ձեւացուցեր զոգս բնութիւնդ

ան[illegible]ան[illegible]ի զոյացո[illegible]թեամբ ‖ ընդ սրա և մեք ցընծա[illegible]թեամբ երգիմըք քեզ ողորմեա՛ մեզ մարդասէր : Աչա[illegible]կեր[illegible]ըք հիացեալ . բարբառէին ըղեր[illegible]ըդս ի տագ[illegible]նապետ սըրտից ի[illegible]ւրեանց ընդ : Աքան[illegible]ելի մեծ խոր[illegible]հուրդ զե[illegible]րըդո[illegible]թեանըդ քոց սքըրմ[illegible] առաքելոցըն ծա[illegible]նուցեր բարերար . ընդ : Ամենայի հիացմամբ զայլա[illegible]կերպութիւն քո՛ տէր . առաքելոցըն տեսեալ յօրինեալն քեզ տաղաւար . ընդ : Հոգևանացեալ ամեն լուսեղէն . եւ ըղհայրապա[illegible]նըն լուեալ ըղձայն ի[illegible]թէ դա՛ է Որդի իմ սիրելի . ընդ :

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ Դ

Ա · Քրիստո՛ս Ա[illegible]ստուա՛ծ մեր . չնո[illegible]րհեա՛ մեզ ընդ պե[illegible]տրոսի և ընդ որդուոցըն Զե[illegible]բեթեայ . արժանաւորի[illegible] քո՛ւմ աստուածայի[illegible]ն տեսլեանդ : Համբարձցե՛ս ըզմեզ Տէր . առաւել քան ըզգալի գթարթրականն ըզլեառնըն յե[illegible]րկնաբերձ՛ եւ յիմանալի խո[illegible]րանոգ : Վա՛ռն սրոյ և մեք ըզքանե[illegible]լին մեր յաղթութեամբ քեզ հոգեւորական տաղաւար որպէս միայնոյ մարդասիրի եւ փրկիչի :

Բ · Աչքո՛ր ըղխո[illegible]նարդ քո կըրկնակի գալըստեանն աչակերտաց քոց յայտնեցեր Քրիստո՛ս ի թաբո՛ր լե[illegible]րինն : Աչքո՛ր ըզփըրկականն քո վասն աչխարհի ըզմեզ վրկայեալ . քեզ երե[illegible]ւեցան Մովսէս եւ Եղիա՛ : Ամե[illegible]նայն՝ Տէ՛ր զմեղուցեալ քո ծառայիցս ըզգայարանա եւ չնորհեա՛ տեսանել ըզքեզ և լսել ըզհայրական ըզ[illegible]ձայնն . ի[illegible]թէ դա՛ է Որդի՛ իմ սիրելի՛ :

Ա[illegible]ստուած եղիր . քո են երկինք : Չհիւսիս և գհարաւ՝ քո՛ւդ Աստուած :

Ն[illegible]ոտ ելանէն ի քո[illegible]ո և ասէն

ՇԱԲԱԿԱՆ Ա

Որ ի լերինն այլակերպեալ ցուցեր : Երե[illegible]ք տուն : 900 :

ԱՊԱ ՍԱՂՄՈՍ ՂԼ. Է ԲԱ-

ԿՑ. Լերինք ցնծասցեն: ՓԽ. Օրհնեցէք զՏէր: 315:

ԸՆԹերցուած ՅԱռակաց: ԺԱ. 9:

Ուրախ լեր երիտասարդ ի մանկութեան քում, և զուարճացուսցէ զքեզ սիրտ քո յաւուրս մանկութեան քո: Եւ գնա դու ի ճանապարհս սրտի քոյ անբիծ, և ի տեսիլ աչաց քոց. և գիտասցես թէ վասն այսր ամենայնի ածցէ զքեզ Աստուած ի դատաստան: Եւ ի բաց արա զսրբատմուութիւն ի սրտէ քումմէ, և անցո զչարութիւն ի մարմնոյ քումմէ. զի մանկութիւն և անմեղութիւն ընդունայնութիւն է: Եւ յիշեա դու զայն որ հաստատեացն զքեզ՝ յաւուրս մանկութեան քոյ, մինչ չև հասեալ իցեն աւուրք չարութեան, և հասցեն ամք՝ յորս ասասցես, ոչ են կամք իմ ի դոսա: Մինչ չև խաւարեալ իցէ արեգակն և լոյս և լուսին և աստեղք, և դարձցին ամպք զկնի անձրեւաց: Յաւուր յորում շարժեսցին պահապանք տանն, և թիւրեսցին արք զօրութեան, և դադարեսցին աղօրիք զի նուազեսցան, և խաւարեսցին որք տեսանեն ընդ ծակս: Եւ փակեսցեն զդրունս ի հրապարակս ի սակրութենէ ձայնի աղօրեացն, և յարիցեն ի ձայն հաւուն, և նկուն լիցին դստերք երգոց: Եւ ի բարձունս հայեսցին, և ապշութիւն ի ճանապարհին. և ծաղկեսցի նշին, և թանձրասցի մարախն, և տարածեսցի կապարն. զի գնաց մարդ ի տուն իւր յաւիտենից, և շուրջ եղեն կոծողք ի հրապարակս: Մինչ չև կտրծանեալ իցէ լար արծաթոյն, և խորտակեալ մանեակ ոսկւոյն, և մանրեալ սափորն յաղբիւրն, և ընկերք կեալ անիւն ի գուբն: Եւ դարձցի հող յերկիր որպէս և էրն, և հոգին դարձցի առ Աստուած որ եա գնա: ԺԲ. 7:

ԸՆԹերցուած յԵսայիայ մարգարէէ: ԼԴ. 20:

Ահաւասիկ Սիոնի քաղաք փրկութեան մերոյ. աչք ձեր տեսցեն պերուսաղէմ քաղաք մեծացեալ, խորանք որ ոչ շարժեսցին. և մի՛ շարժեսցին ցեցք խորանի նորա յաւիտեան և ամենայնակաց, և մի՛ խզեսցին ապառանդակք նորա. զի անուն Տեառն մեծ է ի ձեզ: Զեզ լիցի տեղին յորում գնաքն և լրագարձք լայնք և ընդարձակք. ոչ երթիցես ընդ այն ճանապարհ, և մի՛ գնասցեն նաւք քո վարելք. զի Աստուած իմ մեծ է, և ոչ արասցէ զանց

զինև : Տէր հայր մեր, Տէր գառաւոր մեր, Տէր իշխան մեր, Տէր թագաւոր մեր , Տէր փրկիչ մեր՝ և նա փըր-կեացէ զմեզ : 22 :

Պետրոսի առաքելոյն ի կաթուղիկեայց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս : Ա· 12 :

Որով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել վասն սոցին, առաւել ևս զիտակացն և հաստատելոցն եկեալ հասեալ ճշմարտութեանն : Քանզի իրաւունս համարիմ մինչդեռ եմ ի մարմնի սատ՝ զարթուցանել զձեզ յիշատակօք : Գիտեմ թէ վազվազակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս, որպէս և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս եցոյց ինձ . և փութամ ձեզիմ միշտ զձեզ յորդորել, զի և յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք դյիշատակս այսոցիկ : Քանզի ոչ եթէ պատուհաս ինչ առասպելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ զՏեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զզօրութիւն և զգալուստն, այլ մեզէն եղեալ ա-կանատեսք նորա մեծութեանն : Քանզի առեալ յԱստուծոյ Հօրէ պատուս և զպատիւ՝ յեկեալ յայնպիսի բարբառոյ ի մեծվայելչութեան փառաց անտի, եթէ զա է Որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ : Եւ զայս բարբառ մեք իսկ լուաք եկեալ յերկինից՝ որ ընդ նմա իսկ էաք ի սուրբ լերինն : Եւ ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէական, որում եթէ անուայցէք՝ բարւոք առնէք· իբրև հրագի որ ասյցէ լոյս ի խաւարչային տեղւոջ, մինչև աւրն լուսաւորեսցէ, և արուսեակն ծագեսցէ ի սիրտս ձեր : 19 :

Զ-ՆԻՒ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Բարձրութիւնք լերանց նորա են, նորա է ծով և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա առեղծին :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : Ը· 27 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ եկ (Յիսուս) աշակերտացն հանդերձ ի չէնս : 690 :

Սուրբ Աստուածն ողորմեա . Եւ ևս նոյն . Վասն ի վերուստ : Ե-պետութիւն պահպանեա և շնորհս : Զինի քոյ· Սուրբ նայիս : Աչ · Պահպանեա : Ե- ի պատուն սկսանին· Ն-

բաստեղծեալ : Քա. Խնդրեսցուք : Կեցո. Յոյնի- : Ա. Քում ամենազօր և հրաշալի պայծառակերպութեանդ :

Յ Ե Բ Ե Կ Ո Յ Ի Ն

Ի գոան ժամն ժողովին ի գոռառն Եկեղեցոյն, և ասէն Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն. Հայր մեր :

ՍԱՂՄՈՍ ՂԷ. Ի ԸՆԾ-

Կ3. Լերինք ցնծացեն : ՓԽ. Օրհնեցէք զՏէր : 315 : Գէր+ ղոռոռօղնան կոչդա : 905 :

Զոյնի- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Քա են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լիս իւրով դու հաստատեցեր :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ Մատթէոսի : ԺԱ. 14 :

Ա. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ իբրև եկին ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի ի ծունր ի[ջանէր և ասէր. Տէր, ողորմեաց որդւոյ իմում, զի լուսնոտի և չարաչար հիւանդանայ. բազում անգամ անկանի ի հուր, և երբեք ի ջուր. և մատուցի զնա աշակերտացն քոց, և ոչ կարացին բժշկել : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ո՛վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև ցերբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչև ցերբ անհանգիժ ձեզ. աց զնա առ իս : Եւ սաստեաց ի նա Յիսուս, և ել ի նմանէ դևն, և բժշկեցաւ մանուկն ի ժամէն յայնմանէ : Յայնժամ մատեան աշակերտքն առանձինն և ասեն Յիսուսա. մեք ընդէր ոչ կարացաք հանել զնա : Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն թերահաւատութեան ձերոյ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատ մանանեխոյ, առասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեցայ աստի անդր, և փոխեսցի. և ոչ ինչ անհնարին լինիցի ձեզ : Բայց այս ազգ ոչ իւիք ելանէ՝ եթէ ոչ ազօթիւք և պահովք : 20 :

Եւ ասէ ելանէն Խաչէ և աւետարանս և ամենայն ղերքոսէ ի գոռա, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ Ա2

Որ ի լերինն ապրակերպեալ ցուցեր : Եբէ+ գոռ : 900 :

Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի ։ Ը. 39 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, զի են ոմանք ի սոցանէ որ աստ կան, որք մի ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զարքայութիւնն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ։ Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս, և հանէ զնոսա ի լեառն մի բարձր առանձինն. և յայլակերպս եղև առաջի նոցա. և ձորձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ, որպէս թափիչք երկրի ոչ կարեն այնպէս սպիտակացուցանել։ Եւ երևեցաւ նոցա Եղիա Մովսիսիւ հանդերձ, և խօսէին ընդ Յիսուսի ։ Պատասխանի Նա Պետրոս և ասէ Յիսուսա. ռաբբի, բարւոք է մեզ աստ լինել. և արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի քեզ, և մի Մովսիսի, և մի Եղիայի ։ Զանզի ոչ գիտէր զինչ խօսէր, զի զարհուրեալ էին։ Եւ եղև ամպ մի հովանի ի վերայ նոցա, ձայն եղև յամպոյ անտի՝ և ասէ. դա է Որդի իմ սիրելի, դմա լուարուք ։ Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր, ոչ ևս զոք ուրեք տեսին, բայց միայն զՅիսուս ընդ իւրեանս։ Եւ մինչդեռ իջանէին ի լեանէ անտի, պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք պատմեսցեն զոր տեսին, բայց յորժամ Որդի մարդոյ ի մեռելոց յարիցէ ։ Եւ նոքա զբանն ի մտի ունէին, և խընդրէին ընդ միմեանս՝ թէ զինչ իցէ ի մեռելոցն յառնել ։ Հարցին ցնա և ասեն. զինչ է այն զոր գիրքն ասեն, եթէ նախ Եղիայի պարտ է գալ ։ Նա պատասխանի եւ նոցա և ասէ. Եղիա նախ եկեալ յարդարեսցէ զամենայն։ Իսկ զիա՞րդ գրեալ է զորդւոյ մարդոյ, զի բազում ինչ չարչարեսցի և անդամանեսցի ։ Այլ ես ասեմ ձեզ, եթէ եղիա եկն, և արարին ընդ նա զինչ և կամեցան, որպէս և գրեալ է վասն նորա ։ Թ. 12 ։

ՇԱԲԱԹԱՆ Դ 2

Ի Թարօր ի լերինն ձևացուցեր գՔո բնութիւնդ ։ 903 ։

Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու ։ Ե. 1 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ յետ այսորիկ չորէր (Յիսուս) ի Գալիլեա, քանզի ոչ

կամէր ի Հրէաստանի չրջել, զի խնդրէին զնա Հրեայքն սպանանել: Եւ էր մերձ ածն Հրէից տաղաւարահարաց: Ասեն ցնա եղբարքն նորա. գնա աստ և երթ ի Հրէաստան, զի և աշակերտքն քո անացեն զգործսդ քո զոր գործես. զի ոչ ոք է որ ի ծածուկ ինչ գործէ, և խնդրէ ինքն համարձակ լինել. եթէ զայդ գործես, յայտնեա զանձն քո աչխարհի: Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հաւատացեալ ի նա: Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ժամանակ իմ չէ է հասեալ. բայց ձեր ժամանակ յամենայն ժամու պատրաստ է: Ոչ կարէ աչխարհ ատել զձեզ, բայց զիս ատեայ. զի ես վկայեմ վասն նորա՝ եթէ գործքն իւր չարութիւնն են: Դուք երթայք ի ածն յայն, ես ոչ երթամ ի ածն յայն. զի իմ ժամանակ չէ է լցեալ: Զայս իրրև ասաց, ինքն մնաց անդէն ի Գալիլեա. իրրև ելին եղբարքն նորա, ապա և ինքն ել ի ածն՝ ոչ յայտնի, այլ իրրև ի ծածուկ: Եւ Հրեայքն խնդրէին զնա ի ածնի անդ և ասէին. Որ իցէ նա: Եւ քրթմնջիւն էր զնմանէ ի ժողովուրդն. կէսքն ասէին՝ թէ բարւոք է, այլք ասէին՝ ոչ, այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն: Եւ ոչ ոք համարձակ խօսէր զնմանէ վասն երկիւղին Հրէից: 13։

Քարոզ Եւ ևս խաղաղութեան. վասն ի վերուստ:
Եւ տեառնաբերքն զանբասխանն Ա զչար կոչն աչխարհի:
Չինի քարոզ Սուրբ խաչիւս: Աջմէ. Պահպանեա զմիզ:
Եւ ի տառնայն Սրխատոքն տրոշէ. Եւ ևս խաղաղու:

Քառանայն Օրհնութիւն և փառք:

Եւ սկսանէն զերբեկոյն ձառն Ա ասէն Տեառնայնոյն Ա Ապրեցո:
Մեսեղի Յարութիւն. Բշ. Տէր թագ: Քարոզ Առաջաւոր:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ Ն

Ա՞յսօր ի լերինն այն թաբոր. յօ՛ւղեւր ընտրելոց քոց ի փառաց քոց Ո՞րպէ Աստուածոյ. ‖ օրհնե՞մք զքեզ ի փա՞ռսդ չօր. նո՛ր են Տէ՛ր կենդանեանց եւ մեռելոց: Ա՞յսօր յայտնեցար աշակերտելոցն. ի խնամն՛ն Մովսեսի՛ եւ եղիայի՛ վասն երկրի քոց յորմէ ելիցէ մա՛ր Աստուածոյ. օրհ: Ա՞յսօր եւ բարբաջ՛ն լի՛ վնասու. Աստուածոյ չառի՛ վասո՛ն քո հրեշտա՛ց յարութեան. ասէ դո՛ւ է իմ Որդի դնա՛ւ երեսի բուք. օրհնե՛մք:

ՁՀՀ ՓՐՐՂ Վ.ան խաղաղ: ԱՀՀԻ+ Հայր գթած:
ԱՂ- ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ. Ի ՀԻ-
Տէր հովուեացէ ինձ և ինձ ինչ ոչ պակասեցէ: 815:

ընթերցուած յելից: ԻԴ. 12:

Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս. Ել առ ի քեզանն, և անդ լինիջիր. և տաց քեզ տախտակս քարեղէնս և օրէնս և պատուիրանս զորս գրեցի, լինել նոցա օրէնսդիր: Յաքեաւ Մովսէս և ցեհոս պաշտօնեայ նորա, և ելին ի լեառնն Աստուծոյ. և ասէ ցծերսն. դադարեցէք այդր մինչև դարձցուք առ ձեզ. և ահա Ահարոն և Ովր ընդ ձեզ են. և եթէ ուրուք գաւառական ինչ լինիցի, երթիցեն առ նոսա: Եւ ել Մովսէս ի լեառնն, և ծածկեաց ամպն զլեառնն. և իջին փառքն Աստուծոյ ի լեառնն Սինա. և ծածկեաց զնա ամպն զվեց օր: Եւ կոչեաց Տէր զՄովսէս յաւուրն եօթներորդի ի մէջոյ ամպոյն. և տեսիլ փառացն Տեառն իբրև զհուր բորբոքեալ ի վերոյ գլխոյ լերինն՝ յանդիման որդւոցն Իսրայելի: Եւ եմուտ Մովսէս ի մէջ ամպոյն, և ել ի լեառնն. և էր Մովսէս ի լերին անդ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր: 18:

ընթերցուած յերրորդ թագաւորութեանց: ԺԹ. 11:

Եւ ասէ Տէր ցեղիա. ելցես դու վաղիւ և կացցես ի լերին առաջի Տեառն. և ահա Տէր անցցէ, և հոգմ մեծ ուժգին՝ որ պղերինս քակիցէ և զվէմս խորտակիցէ առաջի Տեառն, և ոչ ի հոգմն Տէր. և յետ հոգմոյն չարժումն, և ոչ ի չարժմանն Տէր. և յետ չարժմանն հուր, և ոչ ի հուրն Տէր. և յետ հրոյն ձայն մեղմ օդոյ, և անդ Տէր: Եւ եղև իբրև լուաւ եղիա՝ ծածկեաց զերեսս իւր մաչկեայ կաւն, և ել և եկաց ի ներքոյ այրին. և ահա բարբառ առ նա և ասէ. զի ես դու աստ եղիա: Եւ ասէ եղիա. նախանձեցայ զնախանձ Տեառն ամենակալի, զի թողին զուխտ քո որդիքն Իսրայելի, զսեղանս քո քակտեցին, զմարգարէս քո կատարեցին սրով. ես միայն մնացեալ եմ, և խնդրեն զանձն իմ առնուլ զնա: Եւ ասէ ցնա Տէր. գնա և դարձիր զճանապարհ քո, և երթիցես զճանապարհ աւազանին Դամասկեայ, և երթիցես և օծցես զԱզայել ի թագաւոր Ասորւոց, և զՅէու որդին Ամեսսեայ ի թագաւոր ի վերայ Իսրայելի. և զեղիաէ որդի Սափատայ յԱբելմաուղայ՝ օծցես ի մարգարէ փոխանակ քո: 16:

Ըմբռնցուած յեսայեայ մարգարէէ : Թ. 9 :

Եւ ի վերայ լերինդ բարձու՝ աւետարանիչդ : 368 :

Գօղոսի առաքելոյն յերբայեցւոց Թղթոյն է ըմբռնցուածս : ԺԲ. 18 :

Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն չօշափելի , որ հրովն վառեալ էր և մրովք և մառախղով և խաւարաւ և մթով, ուր փողն հնչէր և բարբառ պատգամացն. ուստի որք լուանն՝ հրաժարեցին, զի մի կրկնեսցի առ նոսա բանն. քանզի ոչ հանդարտէին հրամանին. թէպէտ և գազան մերձենայր ի լեառնն՝ քարկոծ լինէր . և այնպէս ահագին էր տեսիլն, զի և Մովսէս ասէր, թէ զահի հարեալ եմ և դողամ: Այլ մատուցեալ էք ի Սիովն լեառն, և ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ յերուսաղէմ՝ յերկինս, և ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդրանկաց գրելոց յերկինս , և առ դատաւորն ամենեցուն Աստուած , և յոգիս արդարոց կատարելոց , և ի նորոց կտակարանաց միջնորդն Յիսուս , և ի հեղումն արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀաբէլին : Զգոյշ լերուք՝ զուցէ հրաժարիցէք յայնմանէ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանել հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրամայն տայր , որչափ ևս առաւել մեք՝ եթէ յերկնաւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք: Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ, և այժմ խոստացեալ է և ասէ. միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս: Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժելոցն՝ իբրև զնզելոց վոխխաւմն, զի հաստատունն կացցեն անշարժքն : 27 :

Ջ–ՅՆԻ– Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Քա են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստատեցեր :

Ալէլուիա, Օրթի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Թ. 18 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Եւ եղև ի կալն (նորա) յաղօթս առանձինն, էին : 627 :

Ք–ՐԻՍ Խնդրեսցուք : կեցո . Յ–ՅՆԻ– : Աջի– Թագաւոր :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ·ԲԿ

Բ· ՕՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԿ

Ձառաքայլի փառաց Հօր Որդիդ վիսածին. ընդ երկոյսդ անվայրապարակ մանրինով պարագրեալ. ‖ այսօր ի Թաղեօ՛ր փառօք փայլեցեր։ Որ առաւել սրնվքէից անհամ իւղեր քան զբրան. ծառայիլ կերպիւ պարտաժամկետ ընկերոյդ անբասուեր. այսօր։ Որ հրեղինացն անմերձենալի հնուր անասուածութեանդ. ի հողեղէնս խոնարհեալ երկոյդ արիւթական. այսօր։

† Որ գերագոյն փառօք պայծառացոյց զԱդամին առաջին. զոր հաշակիսամբ պըտղոյն մերկացաւ երկփառս անպատուսմս. այսօր վերընտրե՛ն փառօք զաշրգարեաց։ Որ ի նախնեաւն երեւեալ Մովսեսի ամպովքն ի Սինա. այսօր լուսափայլ ամպովք ի Թաբոր յայտնեալ վերից։ զո՛ է իմ Որդի՛ դրմեալ լըսարուք։

Ա՛Ղ· Որ պատուիրան հրկիզմարտութեան ուսանողեցեր երկնեցոյ քո՛ Քրիստոս. անուանիմն ժամանակա՛ւ. ազօթիլ միշտ սո՛ւ Աստուած հոգո՛վ եւ մըտօք։ Որ երբա՛ն քո՛ օրինաց հանապատեցեր զորձո՛վ մեզ ճրիւնակ. հանելոյ զգիչերն ի գլուխ յաղթութեան Աստուծո՛յ. բնութեամբ մերոյ անօրինաբար պրտմ կըրկնիլ ձո՛ւնր ամենայն։ Վասն որոյ եւ մեզ պաղատեսցո՛ւք ասե քեզ Քրիստոս. չնմրհեա՛ մեզ յանմեռնայն ժամ լինել քեզ յանդիմա՛ն. մանրեր աղօթիւք ընտ անեսրիւնացն որ յերկիր նա։ Ա՛ղաչանօք Աստուածածնին անձապատա՛ն քոյ ծընո՛ղին. զիմանալի աչքս սրբոյ մերո՛յ. բացցես զգրմանիքեամբ հանգիլ ի լո՛յս քո՛ Քրիստոս։

Ո՞րհնեցէք զգեստը ընդ երկնայինսն նմանեալ դառնաց. նաւը ժողովուրդք ասելով. քանզ հօր աթոռիդ ‖ մեզ զգեհանքս փա՞ռք: Ե՞րգեցէք տեառն երգ նոր եկեղեցիք ընտրելոց ձրկիք Սիոնի՝ ասելով. քանզ Ո՞ր-դոյ չնօրհուի՞դ մեզ: Բաշխեցանեցէ՞ք զԱստուածն ի պահեստիսն սիրոյ թեան նորա ձայնիւ ցընծութեա՞մբ ասելով. քեզ հնազանդ պարկիւղիդ մեզ:

ՅԱՐ. Ո՞րհնութիւն իմ բարձո՞ւնս. անօրինեցելոյն ի կամէն թա՞ղաւորին մերոյ. ‖ ալէլուիա: Ո՞րհնութիւն իմ բարձո՞ւնս. աղեղացանելի և հանաման՞ւն յուսոյն մերոյ. ալէ: Ո՞րհնութիւն իմ բարձո՞ւնս. աղեղացանելի և վիճակա՞ւն սուրբ երիցդութեանն. ալէ:

Հանապազո՞ւթիւն իմ լեր տէր եւ յոյս փըրկութեան. որ զառաջին Ադամն ազատեցեր ի մեղաց. ‖ նորո՞գեա և զիս զապաւանելսս մեզո՞ք: Ո՛ր յանենի կացեր անպակաս կողին պատրանաք. եւ աղբո՛ւցեր մեզ ի կո՞ղմնա ապրելդ. նորո՞գեա: Աստուածածնին անարատ մոյր Տեառն եւ կոյս Մարիամ. որ եղեր ընդունող Բանին Աստուծոյ բանիւ խոստա՞ն որ Տէր վճարին մերոյ փըրկութե՞ան:

ՀԳ. Ա՛յսօր ի երկնայինքն ուրախացան ընդ երկրաւորսս նորոգմանն. քանզի նորոգողն էից հոգին էջ ի սուրբ վերնատանն. սրով նորոգեցա՞ն զամբ առաքելոցն: Ա՛յսօր հոգանըւթեայ ընծայ ընդ Հօր հաշտութեանն. քանզի որ երանգ գՀոգին ի մարդկանէ մերմին եղելոց. զարձեալ վերըստի՞ն ըմնայն պարգեւ: Ա՛յսօր մանկունք եկեղեցւոյ ոճնէն ցընծութեամբ զպաւլոսա սուրբ Հոգւոյն. սրով զարդարեցան ի զգեստս լուսափայլս եւ գերապայծառս. երգեն ընդ սրովբէիցն զերկնաքարոզն:

ՀՆ. Գալոց է Միածինն փառօք և փառօք հօր. եւ ըղհնդեղէն բնութիւնս հրեղէն նորոգէ: Լուսաւոր են ճանապարհք արդարոյն. և ի բնութեսւոր բանակըս հրեշտակաց անպսովք ընթանան: Ի՛ վերինն երուսաղէմ թըռչին անպսովք ընդ առաջ տեառըն յօդս. եւ այնպէս յաւիտեան ժամ ընդ տեառն լինին:

ՄԲ. Ո՞րպէս լեր մայր լուսոյ Մարիամ. երկիւր բանական արարածական ծթծարան. ‖ լեր բարեխօս վասն անձանց մերոց: Թընդամ տաճար Բանին Աստուծոյ. բարձող սըրտմնութեան նախատօրն Եւայի. լեր: Ցընծա խնամալի արեւելք. քանզի քեզ ծագեաց մեզ լոյս երեսաց Քրիստոս. լեր:

ԽԶ. Եկայք ժողովուրդք ի տաճարի փառաց Քրիստոսի. ‖ տուք ամենեքեան օրհնութիւն ի բարձունս: Քանզի թագաւորըն Քրիստոս պընդակեաց ըզամ աքանչելի փառօքն իւրով. տուք: — Փառք Հօր: Ի-ջիս և զօրըք հրեշտակաց զաւրեսւորեալ տեսնեն տեառն. տուք:

— Այժմ և միշտ: Որ ի յերկինս վերացոյց հրեղէն կառաւք զՀեղիան. սյսօր վայրաբերեալ ի թաթոր հանդերձ Մովսեսի. խօսէին զելիսն ընդ Յերուսաղէմ:

ՅԱԹԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Այսօր ըղխնդրմնըդ անճառելի սնոռուածութեանցդ քո Քրիստոս. ըզծաձկեանն ի սկըզբանէ յայտնեցեր աշակերտացն ի Թաթոր լերինն ‖ օրհնեալ տէր Աստուած հարցըն ը մերոց: Այսօր զառաքեալսն մարգարէից ի քէն ծանուցեր առաքելոցն. ըզՄովսէսն և զՀեղիան անոռուածութեամբ կոչմամբ ի Թաթոր լերինն. օրհնեալ: Այսօր անճառելն յԵուխեան շոյլ ի

բարձանց երեմելով. ըզձըննալդ ի սըրբոյ կուսէն զաւանեանց Ա՛րդի իւր սերնի. օրհնեալ։

Գ. Ըզձէր օրհնիցէք բանբր աթարէք ընդեամ յաւիտեան։ Ա՛ր փայլեանցն այսօր ի կուսածնին մարմնոյն. զերբանպայծառ լոյս աստուածութեանն ըզձէր։ Ա՛ր յայտնեանցն այսօր ի Թաբոր լերինն. զմիաձիւնն աւրբ երրորդութեանն ըզձէ՛ր։ Ա՛ր զմիւսանգամ խորհուրդ պալըծառեանն իւրոյ. տըպաւորեալ ծագմանբ աբրիխանն լուսոյն ըզձէ՛ր։

ՄԵԾԱՑՈՒՍԱՑԷ Գ2

Ա՛ռաւօտ խաղաղութեան եւ արուսեակ զըւարթման բար. այսօր Մարիա՛մ սըրբուհին ի փառս քո Քրիստոս ծագեալ մեզ լոյս յերկուցն օրինանց. ‖ անդադար երգով սաբօք ըզքեզ ը մի՛շտ մեծացուցանեմք։ Դրախտ աստուածային և արեւելք խմանալի. այսօր Մարիա՛մ հրաշագին ծնեալ ի յԱ՛ննայէ ի մայրենութիւն քո հրաւիրեալ Քրիստոս Ա՛րդի Աստուծոյ. անդադար։ Ճանապանակ ապրեցուցիչ և անդաւաթար աբրահամեան աստուածընկալ. այսօր Մարիա՛մ լուսապայծառ միածին ծընունդ յայտնեալ ծնողաց ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ միածին Ա՛րդի Աստուծոյ. անդադար։

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Ո՛վ զհառաջագոյնս աստուածային ցուցեր այսօր մանկանալ ի ծնանելոյ. արձա՛յ ցաւեակայինն. տեսանել զանտեսանելի աստուածութիւնդ։ ‖ լոյսդ անեղծանելի ազգա՛ս բժիշկ։ Ո՛վ զգաստ նահապետ ըզքեզ Ա՛րդի Հօր Աստուծոյ. Հայր ըզ՛ յաւիտեան. վըկայեալ այսօր Ա՛րդի իւր դաւանեալ։ լոյս։ Ընդրհեա՛ տէր եւ մեզ մեղաւորացս ի միւսանգամ քո դալըստեանն. տեսանել ըզքեզ հայրական փառօք ի նորոգո՛ւ ըզգեստ քո. լոյս։

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Յընձայ այսօր փառօք Մրմածնին. լեառնըն Թաբոր հանդերձ Հերմոնի՛ւ բարձրացեալ զնա՛ զոյն Սիոնա՛ւ ի՛ւ. եւ էջք Աստուծոյ դուռն երկնից ի նմա։ Յընձայեա՛ն այսօր լերինք Աստուծոյ. ա՛րարչին եւնա՛ւք ընդառա՛ջ. պարակեցե՛ն յաւիտենական լերա՛ւ՛ն՛ն. դանո՛ք առաքելոց եւ մարգարէից։ Յընձայ այսօր լեառնըն վերին Սիոնի. հարթնարան անմահ արքայի՛ն. առնանելով զերկնաւոր փեսա՛ւ՛ն՛ն. զարդարեա՛լ լուսով հայրական փառօք։

Փառք Աստուած։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԲԿ ՍՏ.

Օ՛ՐՀՆեցէ՛ք մանկունք ընդ երկնայնոցն ըզՀայրն երկնաւո՛ր. ար մա՛րմնացեալ բանին. վերկայեաց յերկնից ‖ այսո՛ր լի՛ թաթո՛ր լերի՛ն։ Գո՛վեցէ՛ք ընդ սերովբէ՛ն զո՛րդին միածի՛ն ար փայլեաց մարմնով. զոյս աստուածա՛ւթեանն այսո՛ր։ Բա՛րեբանեցէ՛ք ընդ քերովբէ՛ն զՀո՛գին ճըշմարիտ. ար լուսափայլ ամպով. Էակցին հովանացեալ այսո՛ր։

Ջինի Մանկանցն Փառ. Խնդր։ կնց. Յայնէ։ Աղ. Քառ ամն։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՄԵՆԵԼԻ յոթնշաբթի. ԲԿ։ Փառ. Աստուած. ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ ՍՏ. Օրհնեցէք մանկունք։ Ի վեր։ Ջինի Փառաւոր Խնդրեսցուք։ կնց. Յայնէ։ Աղ. Թագաւոր։

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ. ԳՋ

Գ. ՕՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Ա՛յսօր ար էն լի՛ յերկինս բան եւ ծընաւնդ Հօր մրմածին. ըզծածկեա՛լն լի՛ յէից խորհուրդ յայտնեաց մարշակերտացն. ծա՛ռայի՛ ըզկերպարանըն ծածկելո՛վ աստ-

տուածութեամբն: Ա՛յսօր հը՛նչեաց յառաքեալսըն հայրական բարբառ յերկինց. ամէ դա՛ է որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ. որ ըզբնութիւնն մատուածային կնքպիւ ծածկեալ ծառայական: Ա՛յսօր վիմին հաստատոյ յայտնեալ զխորհուրդ երրորդութեանն. երրակի յօրինմամբ առաքեալսըն խորհըրդոյ. որում ըզմիոյ մաքրեցեալ լինել տաճար երրորդութեանն:

† Ո՛ր յանաբուկտ ի յաթոռ բազմեալ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյն. անբակիցքն Աստուած ճանդ ի Հօրէ առաքեցար. ծառայի զգեցար ըզկերպարանն ծածկելով պատուածութիւնդ: Ա՛յսօր ցուցեր ի Թաբոր զանառնելի լուսոյդ փայլումն. ծածկեցար ամպոտ արդարութեանն ամենայն. յայտնելով աշակերտացն ընդպարգևել մատուածութիւնդ:

Ա՛Պ. Ո՛ր ապաւեր զօրութեամբ զիմանալեացն աշխարհս վերին. և ի նմա հաստատեցեր տընաեա ըզպետս հրեղինացն. ‖ օրհնե՛մք զանհասանելիդ զօրութիւնդ: Ո՛ր սի՛րպէս մեծատուդ առեղծեր երկրորդ աշխարհս դպալի. և ի դրախտն որ յադենի տընաեա եդեալ զմնորդն առաջին. օրհնե՛մք: Ո՛ր չինեցեր բարձրադոյն զեկեղեցի քո խորհրդեանդ. և ի սմա կարգեալ տընաեա զքարդս բանին ճշմարտութեանն. օրհնե՛մք: Ա՛նոանելոյն տա՛դաւար բանձող էիցըս բարձողին. ո՛ր ծընանր զԱստուած մարմնով զանմարմնաբար ծընանդըն չծր. բարեխոսեա վասն մեր Աստուածածընին Մարիամ:

Ա՛Պ. Ո՛ր սի՛րակա՛նս սո՛ւ ի քէն կարգեալ տընաեա բնութեանն մերոյ. իմաստութեամբ ընդպարեալ ենթող քոյոց պարտապանաց. թող և զմեր ընդյանցանս նդորմութեամբըդ քո՛ Քրիստոս: Ո՛ր զպատմուճանն առաջին

զեր զգեցուցեր օծմամբ Հոգւոյն. մերկացաք մեզօք ընտ նախահօրըն պատրանաց. զգեցո ըզնոյն վերըստին ձգմբմեսիքըզ քո Քրիստոս: Յանուանածայինն կայծակունան ի սրմվրէիցն անհըպելին. անեմաքրապէս մերձեցեալք զոլ պատրաստական քում խորհըրդոյն. չնորհեա ըզնոյն մաքրութեամբ ի թողութիւն մեղաց մերոց: Որ վանեցար ի յարիւոյն եւ ոչ կիզար ըստ մերենային. այլ եառեր զհացըն կենաց կերպակուր բանաւորաց. բաբեխօսեա առ Քրիստոս ընդնդել ըզգիր մեղաց մերոց:

ՅԱՐ. Զթագաւորըն Քրիստոս ողորմութեամբ երգով բաներգանեցէք ամենայն երկիր: Պարտիզն երկնի՝ և երկրի. մանուշացաւք երգով գնդաբանութիւն ամենայն երկիր: Երգարգութեանն եւ մի աստուածութեանն. մանուշացաւք պատիւ երկրպագութիւն յաւիտեանս ամէն:

ՕՐՀ. Ցօրհնութիւն նոր ծրհնեցաւք ըզՏէր. որ ի վերայ քերովբէիցըն հանդչի՝ և ի զօրից երկնաւորաց փառաբանին սրբրաստաց ձայնիւ: Որ կամեաւոր խաչեալ եմեռաւն իւրով. աւերեաց ըզգօրութիւն մահու՝. և երեքօրեայ յարութեամբն իւրով պարգեւեաց մեզ կեանս յաւիտենից: Բարեխօսեմք առաքեալ Աստուածաձնին. պահեսցէ զեկեղեցի՝ իւր սո՝ւրբ. եւ ի վերնատունն գալըստեան իւրոյ՝ նորոգեսցէ ի փառս:

ՀԳ. Արեգա՞կն արդարութեան Քրիստոս ծագեալ յաշխարհ հաստատեաց ըզխաւարըն աներկիւղութեան. եւ յեկա մանկա եւ յարութեան համբարձաւ առ Հայր յերկինս ի ծագեանց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մեք երկրպագանեմք Հօր Հոգւո՝վ եւ ծրշմարտութեամբ: Որ փրկեաս՝ զ ծոցածին բանիդ որ ի յերկինս. առաքեցեալ աւետիքըն Հօր ի բարձանց հո-

զի՞ն տըչնամբտութեան. մըխիթարել զոբս յԱդամայ տըրտմեցելոց և հրաւիրել զընտրեալ զամս առաքելոցն. վասն։ Ա՛յսօր տրրտմակա՞ն և գիշե՛րայնին լուծանն երկունք ծնընդեան նախանձին. քանզի զծնեալսըն մահ ձեռվ ի մահ եւ յա՛պա կանո՛ւթիւն. վերընտրին ծնանիլ Հոգին յորդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն։

Հն. Ի՛ ձայն մեծի զուարթնոյն և ի հընչումըն հրաշալի փողոյն. ուր հոգացեալ մարմինըք մարդկան նորո՛գին. ‖ յայնմ ա՛ւուր աչեղին յիշեա Տէ՛ր և ըզմեր ըզնընկեցեանըն եւ հանգո ընդ սո՛ւրբըս քո։ Ցօրժամ նըշան ակրունեան հառաղայթիւք փայլէ. և Թադաւորըդ Թագաւորաց փառօք տեառնի. յայնմ։ Ցօրժամ առեան զառաքեալն զը՛նի. և զընտրո՛ւթիւնըք հրաշիցըն բանին. յայնմ։

Ա՛ն. Ո՛ր յէ՛ութեանդ ես ընդ Հօր և սո՛ւրբ Հոգւոյն անբակելիքըն Որդի՛. խոնարհե՛ցար ի հայրական ծոցոյ. մարդ եղեալ մարմնացար ի կուսէն. բառնալով զյանցո՛ղն մեռանն մահո՛ւ յանցանաց նախահօրըն. ‖ քո՛ղ ե՛ըզեմք ընդ պօրըս հրեշտակացն. ի՛ մէջ հովուացն, օրհնեա՛լ ես Քրիստո՛ս նախայաւիտեան։ Ա՛յսօր ծընանր որ ի Հօրէ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի. ճառագայթ փառաց և ծագումըն յանմեկնելի լուսոյն. աստղապա՛շ չակ տեսլեամբըն յայրին լցե՛ւանի եւ ի մըտա՛ւր յանբա՛նից բազմանալ. քո՛ղ։ Թանգաւո՛ր փառաց Քրիստոս և ա՛բարի՛չ բո՛լորից. Առաւա՛ծ հըզո՛ր իշխան Հայր հանդե՛ր բնեալ լուսոյն. մանո՛ւկ երեւեալ այսօր անեփափախելի՛ ի յէ՛ութեան. քո՛ղ։

Խզ. Ա՛յսօր ըզնծան՛ դա՛րք հրեշտակաց ընդ հա՛ստատել քո ի յերկրի. ո՛՞վ լուանդէն խորան երկնանըման եկեղեցի՛ սո՛ւրբ. ո՛րպես լեա՛ռ ի վի՛մ պատուական

հա՛վանի մեր և յոյս։ Զուարճացիր հարան անհարատ ընդ քո զարկեալ վայելչապէս. զարդարեա՛ հանդերձ փառաւք եւ ել ընդ առաջ երկնաւոր փեսային. ա՛րթուն լամպա՛ր անմար բազմածին ահա՛ փեսային գայ առ քեզ։

— Փառք Հօր։ Ա՛սահնօր նորոգեցաւ մեզ աւազան մկրտութեան. յարգանդ մո՛ր Հոգւովն յղացեալ ծնանելով վերըսաին զհաւատացեալսն ի Քրիստոս. ա՛րթուն լամպա՛ր անմար յառաջնուին ահա՛ Որդին գայ առ քեզ։

— Ա՛յժմ և միշտ։ Յորմէ ահիւ զարհուրեալ ընտրեա՛լ դասուց առաքելոցն. երրակի խորհըրդով յօրինեալին քեզ ամուսնա՛ր. որով ըզմեզ սըրբեսցես լինել տաճար քեզ հո՛գեւոր։

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՊ

Ա՛յսօր զխորհուրդն անեղա զծածկեալն յաւիտեա՛նց եւ յազգաց. յայտնեցեր փառօք ի Թաբոր լերինն. ‖ Ա՛տաբա՛ծ հաւրցըն մերում։ Ա՛յսօր բըղխանալն մարմնով յարմնաւոյն Յեսսեա՛յ գա՛ւազա՛ն. ծաղկեցաւ լա՛ւով ի Թաբոր լերինն. Ա՛տաբա՛ծ։ Ա՛յսօր անեղական Քրիստո՛ս հոտ անոյշ բուրեաց ի Թաբոր. Քրիստոս ընդ զարմանացելոյ զդանա՛ս առաքելոցն Ատաբա՛ծ։

Գ. ԸզՏէ՛ր օրհնեցէ՛ք եւ ‖ բարձր արա՛րէք ընդ յաւիտեա՛ն։ Զլոյս փառացըն Հօր. ծագեա՛լ այսօր ի լերի՛նըն Թաբոր. ժողովո՛ւրդք բարձր։ Զամենառարի՛ր Հոգին. որ ի նմանութիւն լուսափայլ ամպոյ յայտնեցա՛ւ ի Թաբոր. ժողովո՛ւրդք։ Զյա՛ւիտեանըն Հայր որ երեւեցաւն այսօր յերկնից վըկայեա՛լ Միածնին. քա՛նի հանգա՛ւք բարձր։

ՄՆԹԱՑՈՒՄՏԷ ԴՊ

Որ զանճառելին ծնաւ առաւ Ատուածածնին կոյս։ 103։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՛ր յանըմկիզբն էր՝ն ան՝նկեզապէս ծընեալ. եւ սրմվբեականըն ծածկէիր թեւօք. այսօր ըզպատրաստութեամբն մարմնով ցուցեր զաստուածութեան քո զփառս աշակերտ ասց քոց ՏԷր. ‖ քո՛ ամենապայծառ ծաղմամբդ ո՞ր դրախտ մեզ Աստուա՛ծ։ Ո՛ր ըզաստուերական օրէնս մովսէսական տառիցն. ի սինէականըն խօսէիր լերինն. այսօր ըզՄովսէսն և զՀեղիաս ածեալ ի մեռելոց եւ կենդանեաց ի տեսիլ փառաց քոց. քո՛։ Ո՛ր զօրինակ մեծի գալըստեան քո ՏԷր. ի թաբօրականըն ծանուցեր լերինն. քանզի տեսի՛ն զաջ առաքելոցն ըղնախահարան եկեալ փառօք խօսէին զելից յՆրբասաղէմ զհարսնուրդ. քո՛։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ա՛յօ՞ր ընդ հրեշտակս ի բարձունս. ցընծացուք աւետե՛նեա. ի ծո՛ղել խաւնալի լուսոյ աստուա՛ծո՛ւթեանդ. ‖ օրհնե՛ալ զքեզ էա՛կիցըդ Հո՛ր. այր ե՛կէր ի փըրկել ըզտիեզերս։ Ա՛յօ՞ր յայտնեցեր ի թաբօր. ը՞նարելոց զաւե՛ւցն. աւոտելոց եւ մարգարէից զաստուածային քո զփառս ա՛նեա՛լ՞ս. օրհ։ Ա՛յօ՞ր Հայր յանպէն վըկայեալ. Է՞ակա՞ն բա՛նիդ մի՞ացեալ ընդ կուսածին մարմնոյդ ասէ զա՛ է իմ Որդի ընդ ո՞ր հա՛ճե՞ցայ. օրհ։ Ա՛յօ՞ր ըզծագումն ա՛րդարոյն աւրհնեալ զանկնակէ՞ըդ փա՛յլմամբ. ծանուցեր ծաղմամբ փառաց քոց ՏԷր յարքա՛յա՞ւթեանդ. օրհ։

Ջ-ՐԴ-Ղ. Առաջաւք։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ ՍՏ.

Լերի՛՞նք ա՛մե՞նայն. այսօր ցընծան ընդ ելանելդ քո ՏԷր ի թաբո՛ր. յո՛՞ր՝ո՛՞ւրա՛մ պա՞րեն ընդ երկնայինսն զաստ առաքելոցդ եւ մարգարէ՞ից. ընդ

‖ արս եւ ը մեզ՝ ամ՝ ք օրհնեմք յաւաչ քան զարեծ՛ ը ՚ղ՝ ՚յոգ ։ Ո՞ր յանա՛՝ ՚ղ ա՛՝ աանեցո՛ղ. մարգարէքն զաստաներ ծագումըն լուսոյ քո՝ տէր. գո՛՝ ՚ղ՝ ՚ղէր. թա՛՝ բօր և հերմո՛ն ի յանո՛ն քո՝ ցը՛ նծամացեն. ընդ արս։ Ո՛ր ցօ՛ցե՛՝ ր ի՛ թաբօր. զքո՛՝ կ կենդանեաց և մեռելոց տէր եւ արարիչ. զո՛՝ ՚ղ՝ ՚ղ՝ ՚ղ

ւիտեան։ Եւ կեղեցէք հէթանոսաց կշնեցեալք ի փրիս-
տոս. յաղբերացն Իսրայելի օրհնեցէք ըզՏէր. և բարձր։
Քահանայք եւ պաշտօնեայք ընդ վերին զըսարթուռնան.
հոգեւոր հընչմամբ երգով գովեցէք ըզՏէր. եւ բարձր։

ՄԵՏԱՑՈՒՍՑԷ Ա.

Ջքեզ երևեալ դուռն առ եզեկիէլիս մարգարէ։ 196։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա.

Ո՞ր ըզծածկեալ խորհուրդ կե՞նաց անօրէնութեանն
ընդ քո փրիստոս. ընդհանո՞ր ազգի մարդկան յայտ-
նեցեր մարգարէիւքն. ըզծագումըն լուսոյ արեգա-
կանդ արդարութեան։ Ո՞ր ուսուցի՞ն Իսրայելի եր-
կըպագել քո՛մ աէրութեանդ. և յայտնի՞ քարոզեցին ըզ-
փըրկութիւն հէթանո՛սաց. եթէ զայ մեծահայ թագաւոր
Իսրայելի։ Ո՛ր տատանին նըմանութեամբ ցուցի՞ն
զարգա՞նդ սուրբ կո՞ւսին. ւատ տըւեալ եղեւ մե՛զ
հաց կենաց անմահութեանն. զո՞ր օրհնե՞ն անդադար
երկնայինն զհնուտրութիւնքն։

ՏԷՐ ՑՆՐՊՆԻՑ Ա.

Եւ զդա առնալ մարգարէիցըն հրաշալի ձայնիւ ան-
դադար օրհնաբանեն ընդմըրմնացեալն ի սուրբ կո՛ւսէն.
Ո՞ր երևեցար մե՛զ ի փըրկութիւն։ Ջնեղութի՞ւն եւ
պղտրչանըս յանձն առի՞ն կամաւո՛րապէս ժուժկա-
լեալ համբերեցի՞ն վասն անուանըդ՝ Տեառն. ո՞ր երի՞։
Անեղակիւղ քարոզեցի՞ն յաշխարհի ըզճըշմարիտ մար-
դեղութիւն մանրնացելոյն ի սուրբ կո՛ւսէն. ո՞ր երի՞։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Ար գյառաջա։ 887։

ՈՒՐԲԱԹ. ԴԿ

Պաւող

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Յաւետեանից Աստուած։ 152։

ՇԱԲԱԹ· Ա Ջ

Ս· Թադէոսի առաքելոյն եւ Սանդխտոյ կուսին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Ջ

Երանելի առաքեա՛լք հրաւիրեալք ի սկզբանէ՛ եւ ընտրեա՛լք յորմէ՛ սպասաւորք եւ բանիւ՛ համք եւ վկայք Աստուածորդւոյն. բարեխօսեցէ՛ք առ Տէր վասն անձանց մերոց: Որ՛ք առե՛ք իշխանութիւն ի վերայ ազգի մարդկան. կապել և արձակել ի յերկինս եւ ի յերկրի. արձակեցէ՛ք զմեզ ի կապանաց մեղաց մերոց: Խնչակցեալք ընդ Քրիստոսի եւ ընդ նմին թագաւորեա՛լք. ի միւսանգա՛մ գալո՛ստեան նորա նըշաւոյց էք գատաւորք. Թագուհիւն չնորհեցէ՛ք եւ մեզ մեղաւորաց:

† Զնո՛ր առեալ ի ծովակի՛ն ապարիսք որսորդս մարդկան. սրսալ զամենեսեան յարքայական անդանն. ‖ բարեխօսութեամբ սուրբ Քրիստոսիս խընայեա՛ ի մեզ: Որոց հրամայեցեր հոտ անձոյշ լինել ընդ ամենեքս. մմանո՛յց հոտ ի մահուանէ ի մահ եւ անո՛նց ի կենաց ի կեանս. բարեխօսութեամբ: Որոց խնամոյցաբ նըշանի՛լ յաթոռ գատաւորական. գամեա՛լ զազգն Իսրայելի յանկամ աւուր յահեղին. բարեխօսութեամբ:

† Զանաչնորդս և զվարդապետս եկեղեցւոյ քո՛մ սըրբոյ. յիշատակաւ պատուեմք ամենեքեան. ‖ բարեխօսութեամբ սուրբ Քրիստոսիս խընայեա՛ ի մեզ: Ձի՛ր մըշակք անպատմելի կաթո՛ղիկէ եկեղեցւոյ. եւ պըսակ պարծանաց հաւատացելոց. բարեխօսութեամբ:

ՅՈՎ· Ա՛նաքեալըն յԱստուծոյ կարասպիտա. մեծն ի մարգարէս Մկրտըտիչըն Յովհաննէս. պատրաստէ՛ր ճանապարհս Թագաւորին յաւիտենից: Վ՛կայեաց եւ ասէ.

չեմ ես Քրիստոսն այլ ամաչեալ եմ առաջի նորա. եւ հաւատին եկեղեցւոյ վճռոյ Քրիստոսի՞ս է արքային երկնից։ Տնաւնէր ընդխոհս զի զայր սո՛ւտ նա. ազգաւակեաց և ա՛նէծ. անհա՛ զան Աստուծոյ որ եկն ի բառնալ ըզմեղս աշխարհի։

ԳՐԻ. Ա՛յսօր ոմն՞ եկեղեցի՛ ուրախութեամբ ըզյիշատակ սո՛ւրբոյն Գրի՛գորի. արժա՛ւ լուսաւորեալ պայծառացո՛ւս վայելչապէս. ի հանդերձս յո՛նկեհուսս զարդարեալ եւ պըսակեալ. ‖ օրհնե՛ցէք մանկո՛ունք զՔրիստոս թագաւորն։ Ա՛յսօր ցընծա՛ն նորածնեալ որդիք լուսոյ յիշատակաւ սո՛ւրբ Լուսաւո՛րչին. արժա՛ւ հրաւիրեցան ի հարսանի՛սն անապական. մխտանել ընդ փեսային երկնաւորի՛ ի յաւարտեան լուսեղէն. օրհ։ Ա՛յսօր քահանա՛յք հոգեւոր պատարագին բազմասուրք վերապատուէն ըզքահանայապե՛տըն սուրբ. արժա՛ւ երկնային քահանայութեա՛նցըն համարդեալք. յոր վերափոխեալ այսօր մըտանէ՛ ի սըրբութիւն սըրբոց մշտապարբերաբար տէ՛ր վանըն մեր. օրհ։

ՀԱՅՐ. Ո՛ծոյովեալ սուրբ հայրապետաբըն հրաւիրմամբ Հո՛գւոյն սըրբոյ. վերընտրեն հասատատեցի՛ն զաւաքելական քարոզութիւնն. ի վերայ վի՛մի հաւատոյ հիմանէ սուրբ եկեղեցւոյ։ Ո՛րք զի՛նու Հոգւոյն սրբոյ արիւնաթաթախ պատերազմեալք. վանեցի՛ն զընդդիմամարտս մո՛լութիւն հերձուածողացն. արդէս հա՛վիտեան քակէք հերքեցի՛ն ըզպատյրան ի հասէ գառանց։ Եւ զհաւատարս ընդմարիտս սո՛ւրբ երրո՛րդութեանն. ընդհանո՛ր քարոզեցի՛ն յեկեղեցիս ուղղափառաց. հաւատա՛լ ի Հայր եւ յՈրդի՛ եւ յամենասո՛ւրբ Հոգի։

ՈՍԿ. Ո՛րք աշխատութեցա՛յք կո՛չել յաշակերտութիւն առաքելոյն Քրիստո՛սի. եւ աստուածայի՛ն հրո՛վ

մաքրութեան տակի փոքձեալ գըտայք ի բնակարանըն հրեշտահկաց. ‖ ով երանելի տէրը Ասիանոսի՛նք բա-
րեխօսեցէք առ Տէր մնաքրել ըզմե՛զ ի մեղա՛ց մե-
ծոց: Ո՞րք անհրաժե՛շտ դատաստութեամբ քարոզեցէք
ըզՔրիստոս ի դրունըն Թա՛գուհւոյն. մըկըրտեալ՝ի՛ վ
ըզքա՛զ նահատակն. ի յակո՛ւնս եվիրատայ ի ծանգա-
զարդ վանքն Լուսաւորչի՛ն. ով: Ո՞րք ա՛նպարտելի՛ մնա-
ցէք ի հրապուրանաց որդւոյ Թագա՛ւորին. չարչա-
րեալք վասը՛ն Քրիստոսի. ամրապանպէս խոզխոզեցայք
պատարագ ը՛նդունելի. ով:

Հգ. Ո՛ր համագոյդ ե՛ս Հօր և Որդւոյ. ա՛ն ճա՛ռագարբ
բըղխա՛ւն ի մի՛չտ կ՛էն. ա՛ Յաւր բըղխե՛ցեր ջուր կեն-
դանի յերուսա՛ղէմ ‖ Հո՛գի՛ Աստուծոյ պղտամբեա՛:
Ո՛ր ա՛րարչակից ե՛ս Հօր և Որդւոյ. պրո՛վ կենդանա-
ծնեա՛ք ի ջո՛ւրց աբարագործ. ա՛ Յաւր ն՛րդին Աստուծոյ
ծնանես ի՛ ջուրց Հո՛գի՛՝ Ո՛ր փա՛ռակից ե՛ս Հօր և Որդւոյ.
եւ քննես ըզխո՛րս Աստուծոյ. ա՛ Յաւր խորագէտ
իմաստից զյի՛մարս աչխարհի արա՛րեր Հո՛գի՛ Աստու-
ծոյ պղտամբեա՛:

Հն. Ա՛րարչագո՛ծ թ Աստուած. զարթածս քո՛ մի
անտես առնես. այլ զքո՛ւս ի ‖ նըշխեցեալսըն ը մե՛ր
եւ հանգո՛ ընդ սուրբսըն քո՛. ի խորհո՛ն քո՛ մի՛ բե-
զոց: Ա՛րարչակի՛ց Հօր ո՛րդի՛. ի մեւանգամ քո՛
զալըստեանն. ա՛նդամանգարտ պահեա ըզնըշխեալ-
սըն: Կենդանարա՛ր սուրբ Հո՛գի՛. յարժամ նո՛րոգես
զե՛րե՛սս երկրի. նորափնտուր զարդարեա ըզնըշխե-
ցեալսըն:

Մտ. Ը՛գծնեալն ի սրբոյ կուսէն ընկալցո՛ւք ի սիր-
ասս մե՛ղ՛ք՛ս՛ր հանատով. արպէս երբեմն ի գերկոբն
Սիմէոնի: Օ՛րհնեսցուք զառաքեալն ի Հօրէ. որ ի

խանձարուրըս պատեցան[ՃՃՃ]ւ վանքն մեր. եւ փըրկեաց ըզմեզ յանիծիցն Ադամայ: Որպէս լեր անապատ ծաղկաբեր. եւ ծաղկեա՛ հաւատով երանութեան[ՃՃՃ]մբ յայսմհետէ. քանզի փրի՛ւռաս յո՛չ յայտնեցաւ հեթանոսաց:

ԽԶ. Աչքո՛ր ո՛ր է՛ն ի յերկինս բան եւ ծընունդ Հօր մեծին. ըզծածկեա՛լն ի յէից խորհուրդ յայտնեաց աշակերտացն. ծառայի՛ ըզկերպարանքն ծածկելո՛վ անտուածութեամբն: Աչքո՛ր հընչեաց յառաքեալսըն հայրական բարբառ յերկինից. ասէ դա՛ է Որդի՛ իմ սիրելի ընդ ո՛ր հաճեցայ. ո՛ր ըզբնութիւնն անտուածային կերպի՛ ծածկեալ ծառայակա՛ն: — Փառք Հօր: Աչքո՛ր վկայէ՛ն հաւատոյ յայտնեա՛լ դխորհո՛ւրդ երրորդութեանն. երրակի՛ յօրինմամբ տաղաւարացըն խորհըրդոյ. որպէս ըզմեզ մաքրեացես լինել տաճար երրորդութեա՛նն:

— Այժմ և միշտ: Հաղա՛րապէտք անտուածայի՛ն խորհըրդոյն. եւ բացո՛ղք դրա՛ն արքայութեա՛ն երկինքի՛ց. բարե՛խօսեցէք առ Տէ՛ր վասն անձանց մերոց:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐԻ Ա.

Էակից Բանըդ Հօր եւ Հոգւոյն. որ իջե՛ր ի յերկինից ի փըրկութիւն ազգի մարդկա՛ն ‖ Առաւած հարցըն մերոց: Որ պահեցեր յաղթող ըզծըգնութիւնն սրբոցդ առաքելոցն. այսօր և մե՛զ ընդ նոսի՛ն ցընծութեամբ օրհնեմք ըզքե՛զ Առաւած: Որ առաւել բարձրացեալ լո՛ւս յարեւանէ՛ց. այսօր ընդ դա՛սս վերկայից քո՛ց բարեբանեմք ըզքե՛զ Առաւած:

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէ՛ք ‖ բա՛նբեր սրբալե՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն: Որ ընտրեցաւ զերանելի՛ առաքեալսն. եւ նոքօք սրբացոյց ի հանո՛ւս ըզտիեզերս փրկութեա՛ն: բա՛նբեր:

Ո՛րք ըզխնամսն կատարչաւթեանցըն վանեցիկն. եւ ըզլո՛յս պիտութեամբ ընդհանուր յերկիր ծաւալեցին. ընդ նոսին բա՛ջքն արարէք ընդամ յաւիտեան։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ Ա

Ա.յսօր նոր ժողովուրդք. ցնծացէք ընդ։ 767։

ՈՂՈՐՄՆԱ Ա

Տէր ո՛ր ղգըթութիւնըդ քո զամսամս. հնձիկն յերկնից ի մէջ սրբոց անաքելոց քոց ‖ ազաչանօք սոցա ողո՛րմեա։ Ո՛ր ի ձեռըն սոցա սրխանցան չընորհք Հոգւոյդ սրբոյ ընդ ամենայն երկիր. ազաչանօք։ Ո՛ր ոնքօք լուսաւորեցեր մըկըրտութեամբ աւազանին զնկեղեցի քո սո՛ւրբ. ազաչանօք։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Ա

Ա. Ո՛րք ի սկըզբանէ պատուեալ եղեն ի ակր բոլորից Հօր. ա՛ռաքելական կոչմամբ ըզսիրելիքդ հրաւիրեցեն յաւուրս հանապազ մնալն. ‖ վարդապետութեամբ սոցա ամենեքեան ծրհնեցո՛ւք ըզՏէր։ Ո՛րք ակամայ ոնաք և ապաստարբք եղեն մարմնոյ ցեղոյ Բանին. զնոր ի վերոյ ո՛նձնարհոց դասուցն հանդիպելով չնորհի. վարդապետութեամբ։ Ո՛րոց դասուցդ ա՛ռհա ա՛ղեղ առեալն հանդերձեալ մընայ. կամաբել ի մեզ դասասան ըստ գրեա՛լն. ա՛ռ սոսա անկցո՛ւք զըղջացեալ անձամբ պատասխանով. հաշտեցուցանել սո՛ւրբ ընդ ը՛մպ զա՛հ՛ւ[illegible]ձ։՛ ձե՛ր զդասո՛ւցն։

Բ. Ա՛ռաքեա՛լք Ա՛տուածոյ. սիւնըք հաւատոյ կաթո՛ղիկէ եկեղեցւոյ. Գրիգոռոսի՛ Ա՛տուածոյ երկնաւոր վարդապետին աշակերտք. ‖ բարեխո՛սեցէք չնորհել զհաստատութիւն ամենայն աշխարհի։ Բարեկա՛մք Գրիգոռոսի. եւ հաղարդակերտ սատուածայինն խորհըրդոցն. ընդունի՛ք զդ ըզբանըն կենաց և լուսաւորի-

չԷք տիեզերաց. բարեխօսեցէք: Պատուիրք ահեղ առնին. եւ դատապարտողք ըզԲրիստոս ոչ խոստովանողաց. ազաչեմք ընձեզ բարեխօսեցէք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ

Քնե պարծի այսօր անուրբ եկեղեցի. ոմն վըկայուհի առւրբ Աստեղուհւոյ. որ ըզհայրական նըշն քո Թագեր պսակաւոն. վասըն Քրիստոսի՛ ընկճի՛ եւ զղեր զարիւն քո առւրբ: Աչակերտեցար աձաքելոյն Թադէոսի. եւ ի հաւատալ ճըշմարիտըս հաստատեցար. ոչ խաղնակեցավ ընդ հերձուածողն պաշտօնեան. արժանի՛ եղիր ընկալ՛ ըզ Քեր վերա՛նալ աս Հայր: Որ ըզարիւնուքեա՛նըն քո Թագեր ըզփառս. եւ աստուածայի՛ն փառօքըն պա՛րգարեցար. այսօր դասակցեալ ընդ զըտարթուննս երկնից. վասըն մեր աղ տէ՛ր բանըզխնդրեա՛:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԱՋ. Սուրբ ես տէր զօրութեանց: 110:
Ի քէն հայցեմք բազումզօրիմ: 111:

Ա. ԿԻՒՐԱԿԷ. Ա

ՋԿՆԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՋ

Որ ի յերկինից լըՀեր անակիզքն: Իբր առջև: 591:
Մեծ ԱՑՈՒՄՑԻ ԲՋ. Ջքեզ կոյս և մայր և: 603:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱԿ. Ա. Աւաքեցար: 29:

Ա. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ. ԲՋ

Ս. Շուշանայ դասեր մեծին Վարդանայ

Ի ԳԻՇԵՐԻՆ ՕՐՀ. ԲՋ. Օրհնեն զքեզ Աստուած: 58:
ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Ընդ սուրբս քո բարեր: 86:

Ա· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԲԿ

Ս · Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին եւ Յուստինեայ կուսին

Ի ԳԻՇԵՐԻ · ՕՐՀ. ԲԿ. Շնորհեա մեզ փրկաստս : 62:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Օրհնեմք զքեզ տէր : 88:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. Դ. Յիշատակ փրկ : 829:

Ա· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԳՁ

Պասից

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա Կ

Փա՛ռաւորեա՛լ յաւիտեա՛ն. Ա՛ստբուած հարցըն մերոց կենցա՛ղ ըզմեզ: Որ արտերը ողբմութիւն ի՛ միջ հնոցին. եւ կենդանար ցօղո՛վ քո՛ փըրկեցեր զերբա՛ս մանկա՛ունս: Զհա՛ւրըն բորբո՛քեալ մանկա՛ունքըն հաւանա՛վըն չի՛ ջնջեցին. եւ պատկերի՛ ոսկւոյ ա՛ չ մատուցի՛ն խո՛ւնկս. այլ քեզ Ա՛ստբուա՛ծ հա՛րցըն մերոց:

Գ· Ը՛նդՏէր օրհնեցէ՛ք ‖ բա՛րձր ա՛րարի՛ք ըզնա՛ յաւիտեա՛ն: Ձծղէ՛ր ըզցօղ ա՛ղօրմութեան ևրի՛ց մանկա՛նացն ի հնո՛ցին բա՛րձր: Բա՛նն Ա՛ստուա՛ծ լոյս ծա՛գեալ ի հնո՛ցըն զգա՛ստատ Միա՛ծնին երգէ՛ին մանկա՛ունքըն բա՛րձր: Ի՛ջեա՛լ աս նոա՛ս կենա՛արեր հրեշտա՛կըն. գՀա՛յր ի յե՛րկինըս սա՛յր փառաւո՛րել. բա՛րձր:

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ Ա Կ

Նո՛ր խորանիդ արեզակա՛ն արդարութեա՛ն: 566:

ՈՂՈՐՄԵՆ Ա Կ

Մե՛ղա՛յ Տէ՛ր բազումի՛ցդոր Ա՛ստբուա՛ծ ‖ մե՛ղայ ա՛ղաչեա՛: Մե՛ղա՛յ Տէ՛ր եւ անկանե՛մ առա՛ջի՛ քո՛ մե՛ղայ: Մե՛ղա՛յ Տէ՛ր խնա՛յեալ ըզյանցա՛նս բի՛մ մե՛ղայ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա Կ

Ը՛նդ երկնայի՛ն գո՛րութիւնն օրհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր ա-

մենաւն երկիր ե՞ւ բընակիչք երկրի։ Ջանձն առերբ փառաց նորա. գովեցէք յերկրի զրդիք մարդկան. ի-խաճիք եւ պատարագք երկրի։ Ջանիւ երգով ցընծութեամբ. բարեբանեցէք զԱստուած ի սբրբութեան նորա մանկունք եկեղեցւոյ սբրբոյ։

Ա · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ · Գ Կ

Ս · Քառասուն եւ ինգ վկայիցն, եւ Ս · կուսանացն Եւփիմեայ եւ Փրիսկինեայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ · Գ Կ*· Ա*յսօր հրեշտակայ դասքն*։ 69։
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԲԿ*· *Երբ ի մարտի անօրի*։ 89։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ Դ Կ· *Յիշատակ Քրիստոսի*։ 829։

Ա· ՈՒՐԲԱԹ · Դ Զ

Պաւնց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱԶ*· *Օրհնեալ ես դու*։ 130։

Ա · ՇԱԲԱԹ · Դ Կ

Ս · Նախահարցն Ադամայ, Աբելի, Սեթայ, Ենովսայ, Ենովքայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի, Աբրահամու, Սահակայ, Յակովբայ, Յովսեփայ, Մովսեսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Յամուելի, եւ այլոց նախահարցն

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ*· *ԱԿ*· *Որ գաւառաւածային գօրու*։ 881։
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ Դ Կ*· *Ա՛ր քեզ Աստուած*։ 101։
ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ Կ· *Նահապետացն Աբրահամու*։ 271։
ՈՂՈՐՄԵԱ Դ Զ· *Որ աւետաւոր քումդ գալստեան*։ 885։
ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ Զ· *Ա՛յսօր ժողովուրդք որք*։ 886։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ Դ Կ· *Ա՛յսօր ցնծայ գաւառաճախալ*։ 886։

ՑԵՐԿՈՑԻ *ՀԱՄԲ ԱԶ*· *Սուրբ ես Տէր*։ երկնաքաղաքացին։ 110։

Բ· Կ Ի Ւ Ր Ա Կ Է· Ա Զ

ՋԿՆԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐԷ ԲԶ· Աստուածական բանդ· Ի–է տողեր: 602:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ· ԱԶ· Բ· Փառք յարութեան: 28:

Բ· Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի· Ա Կ

Ս· Սահակայ եւ Յովսեփայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐԷ· ԱԿ· Յաւիտեան ժամ օրհնեմք: 54:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԶ· Որք զառանձինս յանօրէն: 91:

Բ· Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի· Բ Զ

Ս· Երկոտասան Մարգարէից Ովսէի, Ամովսայ, Միքիայ, Յովելեայ, Աբդիու, Յովնանու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Սոփոնիայ, Անգեայ, Զաքարիայ, Մաղաքիայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐԷ· ԱԿ· Որ զառաւուածայինն զօրու: 881:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԶ· Որ ընդ հոգեղէն: 884:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳԶ· Որ գլխաւորացոյն ընտրեալ: 887:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ· ԴԿ· Ամենայն ցնծայ զուարթ: 886:

Բ· Զ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի· Բ Կ

Պաւնոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ· Զանճառ էութիւն և: 213:

Բ· Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի· Գ Զ

Ս· Ալէքսանդրիոյ եպիսկոպոսին, եւ տասն աշակերտաց նորա, եւ հինգ վկայիցն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐԷ· ԳԶ· Զարիական մահ արբոց: 65:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԶ· Յուսացեալքն յանուն: 97:

Բ· ՈՒՐԲԱԹ· ԳԿ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Գոհաբանեմք զքեզ: 132:

Բ· ՇԱԲԱԹ· ԴԶ

Ս· Վկայից Անաստասիոսի, Թէոփիլոսի, Ամփիկտոսի եւ Փռոնիմոսի

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԴԶ. Աչօք յիշատակ սրբոց: 72:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԶ. Սուրբ ես Տէր զօրու: 98:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱԶ. Սուրբ ես Տէր: երկնա: 110:

Գ· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԴԿ

ՋԿՆԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ. Որ յերկնային պինուար: ի-ր սաբբաթ: 622:
ՄԵԾԱՑՈՒՄՑՆ ԲԿ. Ուրախ լեր մայր լուսոյ: 222:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Բ. Ի՛ր հրեշտակն: 48:

Գ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ· ԱԶ

Ս· Մակաբայեցւոցն եղիազարու քահանային եւ եօթն եղբարցն, եւ մօր նոցա Շամունեայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԶ. Ժողովեալքս ի յիշս: 50:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Ա՛ր քեզ Աստուած: 101:

Գ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԱԿ

Ս· Սոփիայ եւ երից դստերացն Պիստիսի, Ելպիսի եւ Ագապեայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ. Ցամենայն ժամ օրհնեմք: 54:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Որ գհրաշափառ քո: 102:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. Յիշատակ: 829:

Գ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԲՋ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Օրհնեալ Տէր Աստուած։ 225։

Գ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ· ԲԿ

Ա· Քրիստափորի վկային եւ երկուց կանանցն Կաւ-
ւինիկեայ եւ Ակիւլինեայ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԲԿ. Շնորհեա մեզ Քրիստոս։ 62։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. Ջքեզ արդար և ուղիղ։ 80։

Գ· ՈՒՐԲԱԹ· ԳՋ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Ող թագաւորդ ես։ 134։

Գ· ՇԱԲԱԹ· ԳԿ

Եփեսոսի Ա· ժողովոյն երկերիւր հայրապետաց

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Ա՛յսօր սքանչից հայրապետացդն ժողովեալք ի վի-
սին. եղիցին հաստատութեամբ ըղհիմունեսա հաւատոյ. ի
վերայ հիման առաքելոց և մարգարէից։ Ա՛յսօր ընդ-
բանն ի սկզբանէ քարոզեցին առաքն հայրապետքն.
յանաչէ զան զյաւիտեանս ի հօրէ ծընունդ անեղա-
պարիչ զոմով յաւիտեանց ընդ հօր էակից հոգւոյն։
Ա՛յսօր զհնդկին հընչմարտութեան դաւանեցին առաք-
բապետքն. ծանգաւին առ ի հօրէ յանաչէ բղխեալ ան-
հաւասքն. ընդ նմին յաւէտ մընչարնդնենաւոր փառա-
կից որդւոյ։

÷ Ժողովեալ առաքք հայրապետքդն հրաւիրեսնեալք հօգ-
ւոյն սրբոյ. վերընաւին հաստատեցին զառաքելական
քարոզութիւնն. ի վերայ վիմի հաւատոյ հիմանն առաք

եկեղեցւոյ: Որք զինու Հոգւոյն սրբոյ արիաբար պա-
տերազմեալք. վանեցին զընդդիմամարտ մոլութիւն հեր-
ձուածողացն. որպէս հմուխք քաջք հերքեցին ըզդայլան
ի հօտէ զառաջս:

ԴՐԻ. Աւյսօր ոմանք եկեղեցի ուրախութեամբ ըզյի-
շատակ սրբոյն Գրիգորի. որով լուսաւորեալ պայծա-
ռացաւ վայելչապէս. ի հանդերձեալս յոկեհուռըս զան-
դրեալ եւ պըսակեալ. ‖ օրհնեցէք մանկունք զՔրիս-
տոս թագաւորն: Աւյսօր ցընծան նորածնեալ որդիք
լուսոյ յիշատակաւ սուրբ լուսաւորչին. որով հրաւի-
րեցան ի հաւրանի ան ամենապահկան. մըտանել ընդ
փեսային երկնաւորի ի յաւուրս լուսեղէն. օրհ:
Աւյսօր քահանայք հոգեւոր պատարագին բազմասւորք
վերապատուեն ըզքահանայապետն սուրբ. որով եր-
կնային քահանայութեանցն հաղորդանալք. յոր վե-
րափոխեալ այսօր մըտանէ ի սրբութիւն սրբոց մկիզ
բանբերսասել ամ. Տէ՛ր վաճառն մեր. օրհ:

ՆԵՐՍ. Աւյսօր զուարճացեալ ոմանք երկնային ներ
ընդ մարդկան. պարակից եղեալ փըրկութեանն մերոյ.
քանզի յայտնեցաւ մեզ հոգեւոր դաշնքն յոտոյ. ա-
րեւելեանն արեգականըն ճառագայթ սուրբըն Ներսէս.
բարեխօսութեամբ սորա Տէ՛ր պարգեւեա զխաղաղ-
ութիւն հայաստանեայց աշխարհի: Աւյսօր վերընտրեն
նորապեցաւ քահանայապետն գաւազանն. զերեցկապէս
ծաղկեալ պայծառութեամբ. քանզի չնորհեցաւ հմուխ-
սին քաջ բանաւոր հօտի. յորմէհաւ լուսաւորչին բազ-
մեալ բանեալ սուրբըն Ներսէս. բարեխօսութեամբ սո-
րա Տէ՛ր հաստատեա զիշխանութիւն հայրապետա-
կանն աթոռոյ: Աւյսօր մեծապէս փառաւք ցընծայ քա-
հանայապետն գաւազանն. ընդ հաչտութեան սիրոյ

առբը հայրապետին. քանզի եհաս ի յօգնութիւն օրինադրողին Քահանայից. մերանակից զինուորականն դասուն սուրբքն ներսէս. բարեխօսութեամբ սորա տէսանել բարձրացո զիշխանութիւն Քահանայական աթոռոյ։

ՅԿԲ. Հայրապետ առբը եւ անբիծ և ընտրեալ յորովայնէ. պատնէլագործ վրկայ եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ աո Քրիստոս բարեխօսեսցի վասն մեր քո աշնողացս։ Հմուխ հոգեւոր բանաւոր հօտի. լուսաւորիչ տիեզերաց սիւն լուսոյ կանգնեալ ի մէջ եկեղեցւոյ. աո։ Համառաստութիւն հաւատոյ պլատակ ի գլուխ եկեղեցւոյ. պայծառ քարոզ տիեզերաց և պարծանք ազգի մարդկան. աո։ Ի՛ տանձարի քոմ սրբութեան երկրպագեմք քո նըշխարաց. փառաւորեմք զօր յիշատակիդ կատարման քո հանդիսատեան. աո։

ՄՐՏ. Զանմարմնացն ըզմնքրաւթիւնսըն մարմնական կրիւք. տարեալ ի յանձինս իւրեանց քաջ եւ յաղթող երանեալ սուրբ հայրապետք. ‖ սոցա բարեխօսութեամբ պղտ[illegible] բաւս մեզ Աստուած։ Ելեալ հզաւորդ և պայծառ առաքինութեամբ. հերքե[illegible]ցին զիշխանն անօրէն իւրեան գործակցօք ձըգնող հայրապետք. սոցա։ Հրինաւկք երկնից փափագին հանդիսի կատարման սոցա, որք ի մահուն իւրեանց կենդանացան. ելին ի կամարն երկնից խառնեցան ի գունդ զրաւթնոցն. սոցա։

ՀԳ. Որ ի թիւրս թերթեւս. աննիւթ առաւանեալ եւ հրացայտ ըղդ սերովբէից վերանըստեալ տէսութեամբ խնամեն զարարածս. ‖ Հոգիդ սուրբ. օրհնեալ եւ յարարածոց քոց։ Որ սքանչելապայծառ. հրաշալի ձայնիւ ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միշտ փառաբանես. քաղցրութեամբ հայես յարարածս. Հա։ Աւետ աստուա-

ծային տեսչութեամբ. ի վերնատունն հընչեալ հնչմանձայն հընչմամբ. եւ զառաքեալսն արբուցեալ բաշխեցար յարբանծս. Հո՛:

Հն. Ա՛րարչագո՛րծ Աստուած. զարթանծըս քո՛ մի՛ անտես առնես. այլ զլծա ի՛ ‖ նըղնձեալսըն ը մե՛ր եւ հանգո՛ ընդ սուրբըս քո՛. ի խորհո՛ն քո՛ւմ սի՛րո՛ղաց: Ա՛րարչակի՛ց հօ՛ր ո՛րդի՛. ի մե՛ւանգամ քո՛ գա՛լըստեանն. ա՛նդստանգարտ պահեա ըզնը՛նղնձեալսըն: Կենդանարա՛ր սո՛ւրբ հո՛գի. յորժամ նո՛րագնա գնա՛ս երկրո՛ւս երկրի. նորափեսո՛ւր զարդարեա ըզնը՛նղնձեալսըն:

Մծ. Ո՛ւրբ զԱստուածածնէնն. օրհնո՛ւթեամ՛բ մեծացո՛ւցանեմք: Ա՛ւետաւո՛ր հրեշտակն աւետարանէր. ընծընեալ փըրկիչն ի սըրբոյ կուսէ՛ն: Ա՛մէ՛ն ուրախ լեր բերկրեանդ. քանզի՛ տէ՛ր տեսանց է՛ ընդ քեզ:

Թզ. Ա՛յսօր ուրախացեալ ցընծա՛ն երկընի՛ց բանակութիւնքն. ի նահակատիս սո՛ւրբ եկեղե՛ցւոյ. քանզի՛ շնո՛րհեցաւ մեզ քահանայապե՛տ յա՛իսո՛նոյց. ի լուսաւորել գկաթո՛ղիկէ սո՛ւրբ զեկեղե՛ցի. ‖ փա՛ռ.ա.ջ.ո՛ղք պա՛լըստեա՛ն քո՛ տէ՛ր: Ա՛յսօր սիւն լո՛ւսոյ հովանի՛ եղեւ ը մե՛ղ ի՛ բարձանց. քանզի թագաւորն երկնաւո՛ր եկաւորել է սո՛ւրբ եկեղե՛ցի. եւ զո՛՛՛ղք հրեշտակաց ծաւալեալ ոճնե՛ն ընդ մարդկան. փա՛: — փառք Հօր: Ա՛յսօր քահանայապե՛տ տըչնարիս անուանեալն օրհնո՛՛ւքըն պատուեալ. կանգնէ ըզքանանկէն սեղա՛ն խաչին. արժանապէս պատարագեալ բաշխէ զնո՛րմէ՛ն եւ զարբինըն ՏԵառն. մաքրանալէս մերձեցարուք փըրկեալըք նո՛՛ր ժողովուրդք. եւ հայցեցէք ի Քրիստոսէ զի շնորհեսցէ ըզսո՛ւղ մե՛ղ ընդ երկո՛ն աւո՛ւրս:

— Այժմ և միշտ։ Եւ զհաւատսն զընդմարիսսն սուրբ երրորդութեանն. ընդհանուր քարոզեցին յեկեղեցիս ուղղափառաց. հաւատամ ի Հայր եւ յՈրդի եւ յամենասուրբ Հոգի։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ

Ո՞ր հէր յառաջ քան զյաւիտեանս ասնըակիզըն Որդի. ի յերկնից կամաւ Հօր իջեր ի փըրկութիւն աշխարհի. ‖ օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցըն մերոց, Ո՞ր զանճառելի ծածկեալ խորհուրդ անապարագիր աստուածութեանդ. հաւրէն եկեղեցւոյ ցուցեր ի ձեռըն սուրբ հայրապետացն. օրհնեալ։ Ո՞ր խնամալի աստուածային ծառմամբ ի չնորհաց Հոգւոյդ լըցեալք. լըցին ըզսրտիկըրըս հաւատով երրորդութեանդ օրհնեալ։

Գ. ԸնդՏէր օրհնեցէք եւ բարձր ամարէք ըզնա յաւիտեան։ Եկայք լուսաւորեալ ժողովուրդք հեթանոսաց. ի ձեռըն լուսատիպ բըղխանն յորդառատ վըտակաց բանի երանելի հայրապետացն. օրհնեցէք եւ բարձր ամարէք ըզՀայրն երկնաւոր։ Որք զանհամանելի անծրնութիւն ներգոծեալ Բանին յաշխարհ. ծանուցին սիրելեաց անհաս գոլով յատրածոց. օրհնեցէք եւ բարձր ամարէք զԲրիատնա թագաւորն։ Որք հրաշալի զօրութեամբ Հոգւոյն սրբոյ. ըզկամաւորն անգիտութեան յաշխարհէ փարատեցին. եւ ուղիղ հաւատոյ հիմամբ հաստատեցին զեկեղեցի. քահանայք և պաշտօնեայք օրհնեցէք եւ բարձր ամարէք սուրբ գնդին Քրիստոսի։

ՄԵՍՍՈՒՍԻՍՏ Գ

Աստուածածին երկնային դուռն աստուածային։ 379։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՋ

Ա՛ստուածածայինն ճանապարհ ո՛ր ի՛ չօրէ մեզ ծաղեցա՛ր. եւ լուսաւորդ քո լըցեր ընդ[1] ենեցս ի ձեռն սուրբ հայրապետացն. ‖ աղօթի՛ւք սոցա փրկեա՛ս ո՛ղորմեա՛ մեզ: Որ՛ք անբաժանելի ընդմիութիւն երրորդութեանդ. ընդհանո՛ւր քարոզեցի՛ն աշխարհաս զաւանութեամբ. աղօթի՛ւք: Եւ զանճառելի տնօրէնութեանդ խորհո՛ւրդ քո խորհուրդ. ուսուցի՛ն ազգի՛ մարդկա՛ն զերպագուն քան ըզբնութիւնս. աղօթի՛ւք:

ՑԵՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԳՋ

Հա՞ղիւսացեա՛լ ընդ երկնայնո՛ցն այսօր ածնեա՛մք ըզյիշատակ սո՛ւրբ հայրապե՛տացն. որ՛ք աստուածայինն առա՛ւտակէս առընկա՛լեա՛լ չնո՛րհաց բաշխո՛ւմն. ընդհանո՛ւր ծաւա՛լեցին յերկեզեցի՛ս աբդաթոց. ‖ օրհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր ընդ ա՛նմարմնոցըն դասս: Որ բանի՛ւ զանճառելի՛ անօրէնութիւն բանին Հօր քարո՛զեցին. եւ լուսով խմանալեա՛ս զաբդաթեցի՛ն ըզտիեզերս. ի՛ չնո՛րհսն պանծալի՛ս երկնաձի՛ւր պաշտեա՛ն. օրհ: Որ՛ք աշնձնաւո՛ր զէութիւնն բըղխեցեալո՛ն ի Հօրէ Հոգւո՛ն սո՛ւրբոյ դասո՛ւնեցին. եւ նոյնագո՛յ բնութեամբ Հօր եւ Որդւո՛յ հա՛ւասարեա՛լ. անորի՛ն բաժանմամբ համագո՛յ մի՛ութեամբ. օրհ: Այսօ՛ր անպատո՛ւմ գերապա՛տիւ վարագ պայծառացաւ սո՛ւրբ եկեղե՛ցի. բարձրաձայն հընչմամբ աւետարանչացըն Սիո՛նի. յանապատս հրաւիրելով զմանկունս երկնաւո՛ր փեսային. օրհ:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ

Ո՛վ հրաշալի՛ նախահաւրք մեր յաղթո՛ղք ի մարմի՛. ո՛րըք գո՛ւմարեցա՛ք ի՛ նեկիա զո՛ւմար. զա՛ծր երջանիկ ղինուա՛ցըղ եղարանից. օրըք մաքրեցէ՛ք զո-

բանին անպատկանի՞ օձէ. ահա՛ մանեցէք տառըս կանոնա-
կանս համանգամայն ազատոց: Ցետքն ես յայնմ առե-
նէ՞ բան ծանգեալ ի հօրէն. զաւանի՛ ձըն՛նդ՛ւնդ եւ ոչ
արձրած. մի՞ օչ համազգայիկից ընդ հօր և հոգ-
ւոյն. եւ լուսազարդ բանիւք հերքեալ զհերձուա՞ծ օձ ծա.
նըզովեցին զԱրիոս եւ զանգանդն իւր պիղծ: Արդեա՞
անիծից կըրկին ընձիւղեա՞լ Մակեդոն հայհոյիչ. զո՞յ
ապականելոչ յարձա՞կեալ. խա՞ծղխողէր զըն՛նաբ՞ան
ի հօրէ գառանց. եւ զոհ՛ավէժ ցըն՛ղմամբ խարդաւա-
նեալ ի վի՞ օձ՞ն. ‖ նըզովեցին զՄակեդո՞ն զհայհոյիչ
լեզուն: Ե՞ւս ի յեզանակ հանդիսի՞ն հերքեցին զչար
հերձուածան. եւ զաւանեցին սուրբ զՀո՞գին. ո՞չ ըղդ
ի հօրէ՞ էակից Որդւոյ. եւ կենդանատար ապանց բն-
յորեցո՞ օձ՞նց. նըզովեցին զՄակեդո՞ն: Բանըն Քո՞ն-
ձրանայ ի մարմին՞ մարմնանայ անմարմինն. միացեալ
բնութեամբ ի յե՞րկուց. ա՞ օ խառակրեալ ի վերա՞յ քա-
ռաթեւ խաչին. եւ վերառեալ ի թաղմանէ անապա-
կա՞ օձ՞ն. նըզովեցին ընդ՛նեաո՞ր եւ զապա՞նդն իւր
պիղծ:

Ի սուրբ երրորդութենէն ծանեալ: Երե՛ք տո՛ն: 16:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ. Հանդիսացեալ ընդ երկնային: 939:

Աւա՛ղ ինձ՝ զի՛ ի վերջաւորին ինչ է ես. Աստուածա՛ընդ՝
հանապազ յաւելա՛ և նորացի: Ապա՛ ի վերջաւոր՛ և անդր,
զա՛ս հայհոյե՛ և զես զաղիս, և զոմն ի վերայ աստ՛ա-
ղանե՛ս:

Երկի՛ւղ շաբա՛թ են աստիւն, զա՛ս ըստ գրեցեալ՛ն սր-
ե՛ր ես զայդ շաբա՛թս պահա՛ն են աստիւն, զա՛ս զըստ-
բ, բ ևա՛ զ, զ զօնե՛ս ընդ ի, զի աստուածացին: Ասի՛ ինչ՛ ես
զայդ շաբա՛թս աւելի՛ լինին աստի՛, զա՛ս յաւելուրդ՛ն ես՛ ես
զօնե՛ս զի աղնի՛ զա՛ս:

Բայց այնպե՛ս արա՛, զի ի բարեկենդա՛նի շաբա՛թ օրն հանապազ

* Ամմաւորապէս. տես ի գիտողութիւն, էջ չ–ժԱ:

ՀԵՐԻԵՐԷՐ Հայրապետացն տօնիցս անպատճառ: Եւ ի յոյնելսել շաբաթուն, չհնչեսցին, ընդբեւշաբաթուն և շաբաթուն կրճատ ասացեալ տրա:

Դ· ԿԻՒՐԱԿԷ· ԴՁ

ՅԱՒԱՒՕՏԻ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Անակիզքն Ասուած և ամենազօր: Իւր սրբոյն: 626:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄՐ· ԳՁ· Բ· Կանանցն կանխելով: 45:

Դ· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ· ԱԿ

Պաւնց

ՅԱՌԱՒՕՏԻ ՀԱՐՑ ԲՁ· Օրհնեալ Տէր Ասուած: 225:

Դ· ՈՒՐԲԱԹ· ԲԿ

Պաւնց

ՅԱՌԱՒՕՏԻ ՀԱՐՑ ԲԿ· Ամբարիչ և մարգասէր: 136:

Եւ դարձեալ ձանէր, չի ըստ ձերոցս, ես պոչի յոր յոյս ինչ ինչ ի շաբաթ սակս հանդիպի, և ես պոչի յորմէ սահելի, ինչ ի միջ շաբաթս: վասն որոյ յոյնն սակս և անդր ընդ սահեսցի. զոր այսոհիկա բարձաւ ի մէն կալ երկնէ շաբաթ յոյնն և երկնէ գյարուրեան Հարցդիան, չի չրիցի:

ԿԻՒՐԱԿԷ

ԲԱԲԵԿԵՆԴԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

ՅԱՒԱՒՕՏԻ

ՀԱՐՑ ԳՁ

Փառաւորիմք զքեզ Տէր Ասուած: Իւր սրբոյն: 643:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Պաւնց

ՅԱՒԱՒՕՏԻ

ՀԱՐՑ ԲՁ

Որ ամպիցուցեր զերկիր մանկունան ի հնոցին. Հիւ

զիս ամբարձ յահագին հըրթիռն ‖ Տէր Աստուած հարցըն մերոց : Որք երգով օրհնութեամբ ըզհուրն ի ցօղ փախեցին . եւ զթագաւորըն յամօթ արարին . ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ Տէր : Աստուած հարցըն մերոց գովեմք ըզքեզ և անաւելի բարեբանութեամբ որ զՄիածինդ առաքեցեր փըրկել ըզմեզ . Տէր :

Գ. ԸզՏէր օրհնեցէք ‖ Միաբանութեամբ ոմն փառս եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան : Որ ի բարձունսըս բնակեալ ի ըզխոնարհըս առնանդգին . միաբանութեամբ : Քահանայք եւ պաշտօնեայք Երկուսամբգ եւ կուսանք . անդադար զԱստուածն ամենակալ գովեցէք . եւ բարձր :

ՄԵՐԱՑՈՒՄՆ ԲՁ

Ձքեզ կոյս և մայր և բնակարան աստուածային : 603:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՁ

Անեղութենէ քննող զգաստանաց բժիշկեան գոհութիւն ‖ եւ կենցո . միսոյն մարդամարտ : Որ երկայնամիտ ես առ ամենեսեան ողորմեա անձին իմոյ բազմամեղի եւ կենցո : Ամենաբաւական ողորմութեան չընարհ պարգեւեա ինձ յահագին աւուրն ըզթողութիւն եւ կենցո :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲՁ

Օրհնեմք ըզքեզ անըմկիզբըն Հայր . յամենայն ժամ օրհնութիւն ի բարձունս : Գովեմք ըզքեզ միածին Որդի . յամենայն ժամ գոհութիւն ի բարձունս : Բազմերանեմք ըզքեզ սուրբ Հոգի . յամենայն ժամ փառք քեզ Աստուած :

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՂ

Ո՛ր ահաւոր քոյրվ զօրաւթեամբ. յօդըս ցօղաւորըս փախցներ ըզբոց հնոցին. ‖ ըզքեզ օրհնե՞մք անդադար Աստուածածն հարցըն մերոց: Ո՛ր ըզծառայս քո պղծանգեաց ի հնոցին պահեցեր անեապական. ըզքեզ ծանուցեր արարիչ եւ տէր գոլով. ըզքեզ: Ո՞նց երանելի մանկանցն ներգնացուք ի նեղչաց մերոց փըրկեա ըզմեզ. եւ մի խոպան մնաներ զի զինք աւրհնան քո եմք. ըզքեզ:

Դ. Ըզտէր ‖ օրհնեցէք եւ առաւել ծածկել բարձր արարիչք ըզնա յաւիտեան: Զանբաժանելի սուրբ զերրորդութիւնն արժանաւո՛ր ձայնիւ գովելով օրհնեցէք: Զերկրպագելին յամենայն արարածոց համընթակա՛ն ձայնիւ բարեբանելով օրհնեցէք:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԲՂ

Բանն առաքեալ ի հօրէ. որ վասն մեր մար: 610:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲՂ

Բաղձամ են քո զերթեւեքդըդ բազմաւորիդ անձինն իմոյ ‖ ողո՛րմիա Աստուած քաւիչ իմ: Զի քեզ անվերջապար տէր մեղայ չարին խաբմամբ ողո՛րմիա: Ի քո ի մխիթարութեամդ զանբաւականըն յորժամ գաս դատել զերկիրս, ողո՛րմիա:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Օրհնեմոցուք և գովեմոցուք առաւել բարձր արարչութիւք. եւ բարեբանեսցուք զանձն քո ‖ փըրկիչ քեզ վայելէ փառք: Հրեշտակք եւ մարդիկք և ամենայն արարածոց լեզուք. ըզքեզ միայն օրհնեն փըրկիչ: Ե՛ր-

կնային զօրութիւնքն անդադար օրհնութիւն մատուցանեն քեզ փըրկիչ քո՛ զ վայելէ՛ փա՛ռք ։

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Ուղիղ են ճանապարհ ։ 226։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Հայրըն մերոյ օրհնեալ ես Տէր. եւ փառաւորեա՛լ յաւիտեա՛ն ։ Ա՛մէն զրկեր զմեզ քան մի՛ մերժեր ըզմեզ յողորմութիւնէ քումմէ ։ Բարձր պրատցուք զանուն քո սուրբ քաղցր հըզօր եւ արդարկատարած ։

Գ. ԸՂՏԵՐ ‖ Գոհութիւն քեզ օրհնեն ըզքեզ. եւ առաւել բարձրացուցանեն ։ Ո՛ր ընդունելին չինչուցեր և զմանկունսն ապրեցուցեր. գոհութիւն ։ Զարհուրեալ արքայն ընդ առեալ հրեշտակին. ձայնե՛ աստ՛ծեր. մկայք արտաքս ծառայդ Աստուծոյ. զի եւ ես ընդ ձեզ օրհնեցի զթագաւորն անմահ ։

ՄԵՐԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Չքեզ Աստուածածին որ վերօրհնես ի զօրաց ։ 230։

ՈՂՈՐՄԵՍ ԲԿ

Յամենայն ժամ. ամենայնիւ ես աստ՛ծեր. ի մեզաց խնդ սուրբ արա զիս Տէր ։ Յանցանաց իմոց մաց զարհուրիմ սիրտ ես աստ՛ծեր. ազատեա՛ ըզքեզ քեզ ինձ Տէր ։ Ա՛րտասուաց խնդ մի լըսեր Տէ՛ր աստ՛ծեր. զի պանդխտեա եմ ես յանցանաց երկրի ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա՛մենայնի՛ւ քեամբ սուրբ վարես ի բարձունս. քո

գաւօրին յանբաւանեցաւ : Չի նա փառօք է փառաւորեալ. ի՛ յերկինս եւ ի՛ յերկրի : Լուսաւորեա՛ տէր զաչեսն մեր . լուսաւո՛ւ մեզ ի քեզ :

ՈՒՐԲԱԹ

Պաւող

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐԻ. Հանգստեան ըստ պարշաճի ասա :

ՇԱԲԱԹ

Տօն Շողակաթին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Ո՛րպէս լեր սուրբ եկեղեցի. քանզի Քրիստոս արքայն երկնից . այսօր պըճնակեաց ըզքեզ խաչիւն իւրով . եւ զարդարեաց զամենեսեան քո՛ւ պատուական փառօքն իւրով : Ընդեղ յոյժ զուարթ Սիոնէի. քանզի երկի՛ւղ երկինք եղեն . այսօր վի՛րըատեն քո նորոգմամբ . եւ Թագաւորն երկնաւո՛ր հաճեցաւ բնակիլ ի քեզ : Ընդ դա՛ս երկնաւոր զօրացըն վերառեա՛լ ուրախութեամբ քեզ այսօր զո՛նդաղար փառաւորութիւնս. ուրա՛խ լեր հարսն անարատ անբծնեին քո խորհըրդով :

† Խո՛րան սըրբութեան կանգնեցաւ սուրբ եկեղեցի. եւ Քրիստո՛ս Թագաւորն ի սմա պատարագեալ . եկայք հաւատացեա՛լք երկեացո՛ւք Քրիստոսի երդ նոր : Գա՛ւազ հրեշտակացըն վայր իջեալ յերկնից երգեն ասելով. հրաշալի՛ ձայնիւն եղանակելով. երգեն զերգս օրհնութեան երրեակ սըրբասաց ձայնիւ :

Ա՛յսօր հրեշտակաց բազմութիւնքըն ուրախակից լինին ընդ մեզ. քանզի երկնաւո՛ր Թագաւորն եկաւորէ ի սուրբ եկեղեցի : Ընդեղ և զուարճացիր հարանացեալըդ յաւուժոյ եկեղեցի . քանզի ըզքեզ տէ՛րըն ուրանց ըն-

աչերանց և համեցաւծէ բընակիլ ի քէզ : Լուսաւորեա լուսաւորեա կանխաղիկէ եկեղեցի . քանզի ի քէզ չեղ անտուաժեղէն ի Հօրէ լուսոյ ծագեանց . և լուսաւորեսջ ըզմանկունսըս քո :

— Ո՞րք արժանաւորեցայք ի կոչումըն փառաւորութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ . և կայք ժողովուրդք երգեցէք Տեառն եւ յոգ նոր . և բղեցէ՞ք զանուն նորա ձայնիւ ցընծութեա՞մբ յօրհնութիւն ի նոր : Ջօրացեա՛ք ի քէզ Քրիստոս ժողովուրդք հաւատա՛ցեալոց . ճըշմարիտ խոստովանութեա՛մբ օրհնեմք զխոնարհուրդ սատուածայինն կենսաբեր տընօրէնութեանն քո . փառաւորեալ՛ զպհա-ւոր և ընդբանչե՛լի անուն քո . Տէ՛ր Տէ՛ր ըմ մե՛ծ ի վերայ ամենայն երկրի : Ո՛ւրախ լեր եկեղեցի սուրբ . հանդն երկնաւոր խորհըրդոյն ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանն . որ հաւատոյ ինչանութեամբն իւրով . զարդարեաց ծաղմանմբ լուսոյ պըճնակեա՛լ զքէզ . ի պատասխանի ամենայնի՞ : Ո՞վքն որ՛ երթա՞ւ իւրո՞վ :

Տպ . Լուսաւորեա երուսաղէմ զի հասեալ է լոյս քո . զարդարեա զամուրըս քո . եւ փա՛ռք Տեա՛ռն ի վերայ քո ծագեաց : Օրհնեցուք սանմանութեամբ զքէզ վայելէ Աստուած օրհնութիւն ի Սիոնէ՛ն . եւ քէ՞զ մանաւանդ ազգքըդ յերուսաղէմ : Գալեա՛ երուսաղէմ լուցէ՛ր . եւ օրհնեա՛ զԱստուած քո . ըզ նո՛ր ժողովուրդ զըչխոյ դասուըդ Սիոնէ՛ն :

Այսօր սատուածայինըն զուարճանայ նոր հասանելով գերկիր . պըճրըք սուրբ փառաբանեն զըւարթնոց . եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ զարդարեացո՛ւք սուրբ ըմսնա : Այսօր եւ մեք ցընծա՛մք սանչիւս ընդհանուր հընչմանբ . մե՛ծապէս փայլմամբ երեւեցաւ յաշխարհի . մա-Աստուած զհոգեւոր ընթա՛նան պանծալեն անդադար

զբաշն կենդանի: Խընդամ և զուարճացիր եկեղեցի. կոյս սուրբ և հարսն երկնաւոր փեսային. անձամ տեսա- նեմք զօծեալն ըզՔրիստոս գնալով առ քեզ լոյսըն հե- թանոսաց:

ԱՊ. Ո՛ր արարիչը զօրութեամբ զիմաստալեացն աշ- խարհ վերին. եւ ի նմա հաստատեցեր տընաւէս ըզ- պետըս հրեղինացն. ‖ օրհնե՛մք զանհասանելի զօրու- թիւնդ: Ո՛ր տիրապէս մեծատունդ առեղծեր երկրորդ աշխարհ զգալի. եւ ի դրախտն որ յարեւելս տընաւես և- դեալ զմնորդն առաջին. օրհնե՛մք: Ո՛ր չինեցեր բար- ձրագոյն զեկեղեցի քո խորհըրդեամբ. եւ ի սմա կարգեալ տընաւս զքարոզս բանին հըչմարտութեան. օրհնե՛մք: Ա՛նտանելւոյն տաղաւար բարձող էիցըս բարձոցին. ո՛ր ձընաւ զԱստուածծ մարմնով զանմարմնաբար ծընունդն չօր. բարեխօսեա վասըն մեր Աստուածածնին Մա- րիամ:

ՀԳ. Ո՛ր ի թեւըս թռիչեւս. անընկէց առաւանեալ եւ հրացայտըդ սերովբէից վերանըստեալ տեսչութեամբ խնամեա զարարածս. ‖ Հոգի՛ սո՛ւրբ. օրհնեա՛լ ես յարարածոց քոց: Ո՛ր սքանչելապայծառ. հրաշալի ձայնիւ ընդ չօր և ընդ Որդւոյդ միշտ փառաբանիս. եւ քաղցրութեա՛մբ հայիս յարարածս. Հո՛, Ա՛յսօր ամառուա- ծային տեսչութեամբ. ի վերնատունն հընչեա՛ղ հոգմա- ձայն հընչմամբ. եւ զառաքեալսն արբուցեա՛ր բաշխեցար յարարածս. Հո՛:

ՀՆ. Ո՛ր ե՛րկայնամիտդ ես տէր. քաղցր և ա՛նոխա- կալ հանդո՛ղ զոգի քո ծառայից. ‖ զի մի՛ զարձցի անա՛նկ ամա՛չեցեալ յա՛ւուրն ահե՛ղ ա՛ռնելն: Ջյիշատակ հրա- ժա՛րեցոյն ի հաճոյս քեզ ընկալցիս. եւ զո՛ւխտըս մեր ընկալ ձրագէս զԱբելին զնո՛ղն և զԱբրահամն. զի:

ի՝ խմբան քում սիրոյդ հանդուցես ընծայատոյս քո. եւ զհոգիս նոցա դանեսցես ընդ սուրբսդ քո. պիւ։

ՄԾ. Սուրբ դաստուածածնին. ծրհնութիւամբ մեծացուցանելմք։ Ակնառուր հրեշտակն աւետաբանէր. ընծընեալ փըրկիչն ի սրբոյ կուսէն։ — Փառք Հօր, Ակ ուրախ լեր բերկրեալդ. քանզի տէրն տերանց է ընդ քեզ։

— Այժմ և միշտ։ Ուրախ լեր բերկրեա հանրանացեալ սուրբ եկեղեցի. պայծառացո զմանկունըս քո յծրհնաբանութիւն. ծագողին ըզչող լուսոյ ի քեզ մնայր եկեղեցի։

Աւետարան եկեղեցւոյ ի յոյնէն։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ

Ուրախ լեր այսօր սուրբ եկեղեցի. եւ ուրախ ըզուրախն քո դաւառըր Սիմէոնի քանզի ի քեզ հաճեցաւ բընակիլ ‖ տէր Ամարտած հարցըն մերոց։ Ուրախ լեր դըշխոյ դաւառըր Սիմէոնի. եւ ցընծա վերընդ Երուսաղէմ քանզի գրիաոնս արքայն երկնից գայ առ քեզ. տէր։ Ուրախ լեր Սիմէոն մայր եկեղեցի. քանզի ի քեզ չնդ ամառուածեղէն ի Հօրէ լուսոյ ծագեաց. տէր։

Գ. Ըզտէր ծրհնեցէք բարձր արարէք ընդ յաւիտեան։ Որ պըսակեաց այսօր սուրբ եկեղեցի. ընչաւետ խաչիւն իւրով. ըզտէր։ Որ վերընաւրն ձնընդեամբ սուրբ աւազանին. լուսաւորեաց զամպս արդուց մարդկան երգով ըզտէր։

ՄԵԾԱՑՈՒՄՍԷ Դ

Ամառուածածին գերագոյն երկնից ցուցար խոր։ 724։

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ

Որ հաստատեցեր բանիւ զեկեղեցի քո գրիաոն

ի վերայ առաքելական վիմիւ. երգել ի սմանջ զերգըս հոգեւորս: Կանգնեալ ի սմա սեղանն սըրբութեանն. բաշխէ զմարմին իւր և զարիւն. եւ տայ ի սմանէ մեզ նորոգութիւնն. ի թողութիւն մեղացն մերոց: Ի՛ջնակ Հոգւոյն սըրբոյ. աղաւնակերպ երեւմամբ. ի վերայ մարմնոյ եւ արեանըն ցեաղն. ի բժըշկութիւն հոգւոցն մերոց:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Լո՛ւսաւորեա՛ զաչս մեր. զարդարեա զմտաւրըս քո. քանզի մերձենայաւ առ քեզ փեսացն երկնաւոր փըրկութիւն քեզ չնորհելով պըճակեալ ծոց աքանչելի փառօքն իւրովք: Աչյօր ծագեա՛ց քեզ ղըչխոյ դուստըր Սիոնի. արդարութեան արեգակըն ֆրխատա եւ սիրեցան ըզքեզ չընորհըք սուրբ Հոգւոյն մեծապէս պարգեւօք: Աչյօր ցընծա՛ սուրբ Սիոնի մայր եկեղեցի. փայլեցո՛ զմանկունըս քո ո՛րպէս զարեգակն. զի անճառ խընդութեամբ լցոյց ըզքեզ Քրիստոս թագաւորն:

Ա——օ——ե. Տան քուռ վայելէ: Տէր թագաւորեաց: Ֆ—ղ Առաջաւոր:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ

Ո՛չ Մրիամիէնն ի հօրէ եւ լոյս փառաց ընդ նըմա. ձա՞յնք հընչեցի՞ն սանդամանձիւք անդընդոց: Ցեսեա՛լ ըզլոյս մեծ հայրապետին Գրիգորի. պա՛տ մէ՞ր ցընծութեամ՛բ հառատացեա՛լ աքսորեա՛լն: Եկայք չինեսցո՛ք սուրբ ըզխորանըն լուսոյ. քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լո՛յս ի Հայաստանն աշխարհ:

Ջինէ Մ—նէ—նցն Ֆ—ղ. Սուրբ եկեղեցեաւս: Կեցո. Յայնէ—: Աջընդ. Առ ղրան սուրբ տաճարիս:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ Աստ օրհնեցէք։ Ո կայք։ Քարող Աստացուք։

Ե՛ւ ի Համբարձին զքննուան ինքեան տանուայդն, և յոտիան եւ լանին խուչ և սաիտարանաս, խնկօ և մոնդինօ և սանն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ. Աչոր ժողովեալ։ Ո՞ն պառն։ Ի վայր։ Զինի քար. վասն խաղ։ Աչ. Հայր գթած։ Ե՛ւ ակառնի *ՀԱՐՑՆ ԴՉ.* Որ գնախամօրն։ Իւր ասբօդն։ 954։ Քար. Աւրբ զԱստուածածինն։ Կնցս. Յայնի՛ն։ Աչ. Ընկալ Տէր։ Հայր մեր։

ԿԻՒՐԱԿԷ
ՓՈԽՈՒՄՆ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՑՆԻԱԿ ՇԱԲԱԿԱՆ ԴԿ

Աչոր գանճառելի ծննդեան քս Տէր։ Երե՛ք պառն։ 961։ Քարող Եւ ևս խաղաղ։ Քահ. Օրհնութիւն և վառք։ Ե՛ւ ապա զքննուան ինքեան և յոտիան ելանին խուչ և սաիտարանաս, խնկօ և մոնդինօ և սնդնայն զբդրտուտ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՉ

Աչոր ժողովեալ սրբոցն ի միասին. երանելի առաքեա՛լքն եւ աւրը կուսանքն. չհապճեաւք պայծառացեալ լուցանէին զպատերս իւրեանց. ‖ Եւ միաձայնեա՛լ ասէին. օ՞ր հնձել է ա. ամէնօրհնեալդ ի կանայս։ Աչոր դնելով զպտուղ կոյս սո գրանքն պերեզմանին. ապաւէն և ակն ունէին Տեա՛ռն իակ ի նքնին գոլով. զի ի միրոյ տեսեալ զարարիչն եւ կեալ բաղում հրեշտակօք. եւ նոցա միա։ Աչոր սեալ զպտուղ կոյսն Թոմեսա՛լ յօդս. եւ ամպնզէն կառաքն ի վե՛ր համբարձեալ յերկինս. միրանելո՛վ յերկնայինն խորանան ընդ իմաստուն կուսանան. եւ նոցա։ Աչոր ընդ բազմանչա՛ւ քրովբէն եւ ընդ վեց-

թեւեանն սրտիվքեան. մըտանելով յեօթնամատեղեանն խոբանեան. տեսանելով զանազանն ամենասքանչելագործ էքեզ տէրունեայդ. երգեմք և մեք ասելով. օ՜ր՜հնեա՜լ:

† Ա՜յսօր զազանիչըն յանցանաց նախամօրն ըզկուսանութեանն մայրն. փո՜խադրեաց բանն Ա՜ստըւած յերկնայինսըն զանելով յամառաւածակերտ խորանեան եւ յա՜նապատում ի կեանս. ‖ վանն որո՜յ հըրճուողականն ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցի՜ սուրբ ըզընտի՜ր զօրհնաբանութիւն: Ա՜յսօր տէրամայրն սըրբուհի՜ կոյս. անդանդաղ ըզսըրբանանալ հոգին ի ձեռըն հրեշտակա՜կանն զանուցն. որպէ՜ս վերարկի՜ւ. փա՜ռս յլեալ ահեղիցըն նըմանեալ հրեղինաց զանուցն. վանն: Ա՜յսօր վերամբարձեալ ըզմաքրականն մարմինն Աստուածամօր կուսին. ա՜նամարմի՜ն զըւարթնոցն ամենայնիւ ի տեղիս երանականսն յերեւելի ըզգայութեանցս անճառելիցն առնել հաղորդս. վանն:

Ա՜յսօր հրաշափառ կոչմամբ հոգւոյն ժողովեալ սըրբոց աճապարելոցն եւ խնամատո՜ւն սուրբ կուսանացն. պայծառացեալք խնամատութեամբ ի յերկնայի՜ն փառսն Աստուածամօրն. ‖ եւ համաձայնեա՜լք անմարմնոցն. օ՜ր՜հնէ՜ին զամենօրհնեալ Սըրբուհին: Ա՜յսօր տեսեալ հրաշակերտ զաստուք վայր իջեալ յերկնից զՈրդի՜ն մարմնին. ա՜րփիսափա՜յլ հրաշալի փառօք. զերապանծառ մաքրեալ հոգւոյն յատենդո՜ւմն ամենասուրբ ծընողի՜ն լուսոյ. եւ համա: Ա՜յսօր ըզրնակարա՜ն հոգւոյն սըրբոց վերնական հրաբուխ սեռիցըն փոխադրեալ յերկինս. մըտանելով ի վերինն երուսաղէմ. ի յառաջամատն ապականեն յանմըտանելին եղականացս ընդ երրորդութեանն. եւ համա:

Ա՛յսօր ընդառաջեցաք երկանց բարձողըն կո՛ւսական ծնընդեամբ զանհարանացեալ մայրն. Մեռա՛ծ ինն ի՛ջեալ վահանք փոխադրեաց յիմանալի և յանապատում զերազո՛յն բնութիւնս. ‖ վասն որո՛յ սրովբէականն ձայնի՛ւ քոյ երգե՛մք որբուհեա՛ծնդ սուրբ. ըզքոյի՛ շա՛ւ փառաբանութիւն: Ա՛յսօր ըզհոգեղէն բնութիւնս տեսեալ հրեղինացըն սոսկացեալ դառք. մա՛րմին հրանիւթ կառաւք յանմանրմնոց վերաբե՛րեալ ի յերկնային և յանմահացեալ լուսեղէն խորանս. վասն: Ա՛յսօր սոճանկից հոգեղինաց գոլով հարանացեալ եկեղեցի՛ սուրբ. սո՛նէ՛ ուս բանիւթեամբ ըզյիշատա՛կ անապական՛ն անարատս կո՛ւսի Աստուա՛ծամօրն. վասն:

Ո՛ր ի բարձրութիւնս երկնից բարձըր բանի՛ւք բարեբանի՛ս Սերբուհի. ի Լի՛բանանէ դիմեալ հարքըն զգեցեալ այսօր զարեգակն արկեալ ըզգե՛ւ եւ ընդ ոտի՛ւք զնո՛ւնըն առեալ երանաւո՛ր. ‖ օրհնութեամբ երգով եկեղեցիք տիեզերաց այսօր սոճանէն ըզյի՛շատակ ծնընդեան քո՛ ի մօրէ: Վե՛հագոյն սերովբէից և բազմաչնայ քերովբէից տիրամայր Աստուածածնի՛ն. տա՛պա՛նակ կրտաւկի սահմո՛ր ոսկի խորհըրդաւո՛ր խորանն բանեին Հո՛ր բարձրելոյ. օրհնութեամբ: Ա՛ռաքեալքն հանդիսարան եւ գրաւականն կենաց մարդկա՛ն Մարիամ Աստուածամայր. ընդունա՛ր ի ծոցս ընդ ամենայնի՛ն չնորհացն խարիսխ յուսոյ հաստատութեան զուգակից առաքելոց զարդուցս աստուածընտրեաց. օրհնութեամբ:

Ո՛ւրախ լեր Մարիամ սուրբ Աստուածածնի՛ն. զի ի տառապիդ մաքրեցեալ յանկարծակի եկըն Տէր. ‖ ըզքեզ օրհնութեամբ մե՛ծացուցանե՛մք: Ո՛ւրախ լեր զարդ փակեա՛լ ընդ ո՛ր ոչ ոք մըտանէ. բայց Տէր Աստուած Իսրայելի. ըզքե՛զ: Ո՛ւրախ լեր անդրիւր կընքեա՛լ ջրոյն

կենդանութեան. զոր ծարաւելոյ բնութեանս եմուխ ի յարբուն. ըզքե՛զ:

Մայր լճանոյ Մարիամ սուրբ կոյս. որ ընդոյեան առ ի Հօրէ ծընանր մարմնով. եւ եղեր աթեւեվք արեգականն արդարութեան. ‖ հոգեւոր երգով ըզքե՛զ սըրբո՛ւհի մեծացուցանե՛մք: Քերթվրէիից գերազոյն էին աթոռ. եւ ծա՛ռ կենաց անմահական պըտղոյն. տապանակ կըտակի բանին և սափոր ոսկի երկնային մանանայիին. հոգեւոր: Քե՛ բանցա՛ւ սրտվրէ՛ափակ դուռըն դրախտին. եւ քե՛ տըւաւ մեզ փայան անմահութեան. զոր ի նմա՛ գենեալն անմահ այսօր յերկնից լուսաւորեաց. հոգեւոր:

Ա՛ռնարան կոյս Աստուածածնին Մարիա՛մ սըրբո՛ւհի և մայր Քրիստոսի. յարգանդի տարար զանեսանելին աստեղծո՛ւն. ‖ օրհնութեամբ ըզքե՛զ Աստուածա՛ծնո՛ւն. մեծացուցանե՛մք: Ըզքե՛զ երկնայի՛ն դուռըն զոր և սեան նեղկրէլ. եւ ամբըն զոր ծանեաւ Գեդէոնին. սեբաւվքե՛ հոգեղէն վերհագոյն քերթվրէից. օրհնութեամբ: Երբեմն խորհուրդըս առկայէին ի քե՛զ սեասանի Աստուածա՛ծնո՛ւն. յըղութիւն անսերմնական ծնունդ անապականն. կուսութիւն յետ ծընընդեան միասով անանապատն. օրհնութեամբ:

ՀԳ. Ա՛ստեղծոյ ամպատոյ. ի՛ջանելով մեծաձայն հընչմամբ ի բարձունս. ի նմանութիւն լուսոյ փայլմանն հրեղինեաց անկիսելի գաչակե՛ր[յ]բանն. մինչդեռ նըստաւ ի սուրբ վերնատանն: Ա՛ննիւթական ամպատի. ա՛նբընդնելի որ քընդէ ըզխորհս Աստուածոյ. զոր առեալ ի Հօրէ պատմէ զահաւոր և ըզմի՛ւռնգամ գալո՛ւ[յ]ատեան. զոր քարոզեցին համագոյական: Օ՛րհնութի՛ւն ի բարձունս. ելոյզն ի Հօրէ Հոգւոյն սըրբո՛ւ. որով առաք

քեալքն արբեցան անմահականն բաժակա՛ն. եւ հրաւիրեցին զերկիրս ի յերկինս։

Հն. Հայր անբասկիզբն արարիչ յաւիտենից առ քեզ կարգամք և պաղատիմք ‖ համագո՛յ զնընչեցեալսըն մեր ի սուրբ անունըդ քո։ Որդիդ միածին. էանկից հօր և հոգւոյ ի միասանգամ քո գալըստեանն համագո՛յ։ — Փառք հօր։ Հո՛գիդ ճըշմարիտ. փառակից հօր և որդւոյ. ազաչանօք Աստուածածնին համագո՛յ։

— Այժմ և միշտ։ Ա՛յսօր յուսալպատար խընդութեամբ եւ յաւէժարար հընչմամբ. նըւագեմք քեզ հոզեղէնքս ընդ հրաբուն սեռիցն. ոճնախըմբելով դիւչանակ կուսի ազախանդ եւ մո՛ր քո. վասն որո՛յ հընճուղականն ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցի՛ սուրբ ընդնո՛ր զօրհնաբանութիւն։

Ալէլուիա ՚ննպեան է յայնէն։

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ո՛ր ընդնախաւօրըն գյանգստնս երկանցն հրաձգ. եւ զո՛րդիդ քո միածին. մանրմնով ծընաւ. այսօր առ ի միջնէ ի վերին զօրըսն փոխեցեր զնախահաւէժին ծընանդընն ‖ զոր միշտ ունիմըք բարեխօս. առ քեզ տէր Աստուա՛ծ հա՛րցըն ի մերոց։ Ո՛ր էակիցդ ես հօր եւ սուրբ հոգւոյն. մանրմնանալ ի յանձն առե՛ր ի սըրբոյ կուսէն. այսօր փո՛խադրեա՛ւ դամեցեր. յերկնային խորանն ըզքոյին ծընողըն զոր։ Ո՛ր յամենայնի ես լըսուցիչ բարեխնամ սուրբ հոգի. այսօր պարգեւո՛ւք հանգուցեր յանապատում ի կեանս ըզկուսութեանցդ ըզմայրըն զոր։

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր ա՛րարչո՛ւք ընծըծող անանձելի բանին ըզմի՛շտ կոյս։ Ո՛ր ի կուսականն դա-

սակցութեանց և ի սըրբոց ՃԸգնաւորաց փառաբանին Սըրբուհի. ձառի եւ մեք հաւաստացեալք. վերապատուական մեք ըզփախուստըն քո ի յերկրկինս ‖ որ առաւել բարձրացեալդ եւս յաւիտեան: Ջարհուրանեալդ անդադար միշտ ի վերին գօրաց. եւ ըզվերափոխեալդ ի դաս ա՛ռաքելո՛ց եւ մարգարէից. ընդ որս եւ մեք հաւաստացեալք. վերանպատուական մեք ըզգոյնն Աստուածամայր ըզհանդըստեանդ ն ասես որ:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ2

Խո՛րհրդանա՛յ կամարանըման յօրինեցա՛ր սո՛ւրբ կոյս Աստուածածին. զանհնա՛ռ նեղի զբանն Աստըւած բնակա՛րապէս անսո՛ւրբաբար կրեցեր ի քո՛ւմ յորովայնի. ‖ անդադար երգով ըզքեզ ը մի՛շտ մեծացուցա՛նեմք: Զուարն երկնից ըզծագո՛ւմն անճառելի՝ անապական ո՛ր ի հօրէ առաքե՛ցաւ. ի գերկընէս քո՛ բարձեալ կրե՛ցեր զնեցուցանելով մարմնացելոյն ի քէն ըզկնա՛կան քո՛ սո՛ւրբ ըզկանխն. անդադար: Տե՛ղափոխեալ ըզքեզ ի վերնական ի կառըս քերո՛վէական՝ն Աստուածամայրն. սպասաւո՛րեալդ ի սերո՛վէից և երկրպագեալդ յանմարմնաւո՛ր զօրաց. անդադար:

Ի ԳԻՇԵՐԻ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Դանդ լո՛ւսեղէ՛ն զըմա՛րմնոյն սպասէին մեծի՛ գաւըմսանդը՝ն տեառն: Եւ՝ ո՛վ երգէին երգ նո՛ր. օրհնեալ է՛ քո՛ սո՛ւրբ գա՛լստեաղ:

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ2

Ո՛ր նմանիս իշխանութի՛ւն մահո՛ւ և կենաց. Քրիստո՛ս Թագաւո՛ր փառաց ‖ ողո՛րմեա՛ մեզ Աստուածած: Տո՛ղեալով ըզձեռնատակ կնւսի՛ Աստուածորդւոյ մո՛ր. հըրճուալո՛ւն հրեշտակք ի յերկրկինս. և ցընծան դասք առաքելոց և մարգարէից ընդ կո՛ւսակա՛ն ն ասես. ողո՛ր-

մեա՛ : Քեզ միայնոյ մեր եւ կ՚ասէ. մանկեմբք հայցելով ի քէն. բարեխնամեա՛ անպատճառ առ որդիդ քո եւ Աստուած մեր. փըրկել զմեզ ի փորձութենէ եւ յամենայն վըտանգից մերոց :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Ա՛նըսկիզբն Աստուած անհասանելի բնութիւն եւ հանդուցեալ ի հրեղէն կառս. վասն որոյ գովելով ասեմք. օրհնեա՛լ ես Հայր անըսկիզբն Աստուած : Մարգարտանեալ և ծիրանագեղաց հրաշափառագոյն կոյս. զոր առեալ Որդւոյ վերափոխեալ դասից յանապատեալ ի կեանս. վասն որոյ գովելով ասե՛մք. օրհնեա՛լ ես Որդի՛դ միածի՛ն Աստուած : Ա՛նհասանելի Հոգւոյն զորթութիւնն. որով փարեալ համաստարած լոյն ըզկուսականն անձամբն. վերափոխելով յանապատելի և յանհասանելի և յանանց լոյն. վասն որոյ բարեբանելով ասեմք. օրհնեա՛լ ես Հոգի՛դ ճըշմարի՛տ Աստուած :

Ա՛ստուած երկ. Արի Տէր ի հան: Ցիշեա Տէր զդաւիթ: Քրիստ Մայր աստըր :

Ջնդ Սուրբ Աստուածն Մաղ. փրկել: Քր. վասն լսելի: Քահ. Օրհնութիւն : Ես եկայն ի դուրս խաչէ և աստեղծանս, ինձօ և հաճեցիս և ամենայն զորքոյ, աստղ

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ

Ա՛յսօր ժողովեալ սրբոցն ի միասին : Զուր պատ: 950:

ՋՆԴ ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԱ. Ի ՆԻՒ

Կց. Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու և տապանակ կըտակի սրբութեան քո:

Փխ. Ցիշեա Տէր զդաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա:

Որպէս երդուաւ Տեառն, և ուխտեաց եզ Աստուծոյ Յակոբայ:

Թէ ոչ մտից ի յարկս տան իմոյ, թէ ելից յանկողին նըստ մահճաց իմոց:

Թէ տայ քում աչաց իմոց, կամ նինջ արտեւանաց իմոց, կամ հանգիստ իրանաց իմոց, մինչեւ գտից գտեղի յարկի Տեառն Աստուծոյ Յակովբայ:

Ահա լուաք զնմանէ յԵփրաթայ, և գտաք զնա ի դաշտս մայրենաց:

Մտցուք ի յարկս նորա, երկիր պագցուք ի տեղւոջ ուր կացեալ են ոտք նորա:

Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու և տապանակ կտակի սրբութեան քո:

Երիցունք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն:

Վասն Դաւթի սիրելոյ քոյ, մի դարձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ:

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ և ոչ ստեցց նմա, ի պտղոյ որովայնէ քումմէ նստուցից յաթոռ քո:

Թէ պահեացեն որդիք քո զօրէնս իմ, և զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա:

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո:

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիոնի, և ընտրեաց բնակել ի նմա. ասէ, այս է հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից, ի սմա բնակեցայց զի հաճեցայ ընդ սա:

Զպտս սորա օրհնելով օրհնեցից, և զաղքատս սորա յուսից հացիւ:

Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն, և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն:

Անդ ծագեցից զեղջիւր ի Դաւիթ, պատրաստա արարից զձրագ օծելոյ իմոյ:

Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ, այլ ի վերայ նորա ծագիցէ սրբութիւն իմ:

Ալէլուիա, ալէլուիա:

ԸՍՔԵՐՑԱԾ ՅԵՐԳՈՑ ԵՐԳՈՅՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ: Գ. 9:

Արասցէք արարիք զմեզ, քոյր մեր հարսն, սրասցէք արարիք զմեզ միով ակամբ քով, և միով քառասմանեակս պարանոցի քոյ: Քանզի գեղեցկացան ատինք քո, քոյր իմ հարսն, քանզի գեղեցկացան ատինք քո ի գինւոյ, և հոտ հանդերձից քոց քան զամենայն խունկս: Մեղր կաթիցեւ ցրթունք քո, քոյր իմ հարսն, մեղր

և կաթն ի ներքոյ լեզուի քոյ, և հաս հանդերձից քոց իբրև զհաս կնդրկի: Պարտէզ փակեալ, քոյր իմ հարսն, պարտէզ փակեալ և աղբիւր կնքեալ: Պատգամաւորութիւն քո դրախտ նռնենեաց՝ հանդերձ պտղովք մրգաբերաց. կիպրոս հանդերձ նարդոսիւ. նարդոս և քրքում, խունկ կեղէգն և կինամոմոն, հանդերձ ամենայն ծառոք լիբանանու. զմուռս և հալուէ, հանդերձ ամենայն գլխաւոր խնկոք: 14:

Ընթերցուած յնսայեայ մարգարէէ: է. 10:

Եւ յաւել Տէր խօսել ընդ Աքազ՝ և ասէ. խնդրեա դու քեզ նշան ի Տեառնէ Աստուծոյ քումմէ ի խորութիւն կամ ի բարձրութիւն: Եւ ասէ Աքազ. ոչ խնդրեցից՝ և ոչ փորձեցից զՏէր: Եւ ասէ. արդ լուարուք տունդ Դաւթի. թէ՞ փոքր ինչ թուիցի ձեզ աչխատութիւն հաստացանել մարդկան, և զի՞արդ հաստացանէք՝ աչխատութիւն Տեառն: Վասն այդորիկ տացէ ձեզ Տէր ինքնին նշան: Ահա կոյսն յղասցի և ծնցի որդի, և կոչեսցեն զանուն նորա Եմմանուէլ: Իւղ և մեղր կերիցէ. մինչ չև ինչ իցէ ծանուցեալ նորա կամ ախտիժեալ յառաջագոյն զչարութիւն, ընտրեսցէ զբարին: Վասն այնորիկ մինչ չև ծանուցեալ իցէ մանկանն զբարի կամ զչար, անարգեսցէ զչարն և ընտրեսցէ զբարին. և ծնասցէ երկիրդ՝ յորմէ դուդ կասկածես յերեսաց երկուց թագաւորացն: 16:

Պօղոսի առաքելոյն ի գաղատացւոց թղթոյն է ընթերցուածս: գ. 29:

Ապա թէ դուք Քրիստոսի էք, ուրեմն Աբրահամա զաւակ էք, ըստ աւետեացն ժառանգք: Զայս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժառանգն տղայ է, չէ ինչ առաւել քան զծառայն, թէպէտ և տէր իցէ ամենեցուն. այլ ընդ հոգարարուածոք է և ընդ գաւառապետօք՝ մինչև ի ժամանակակէտ հօրն. նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք, ընդ տարերսք աչխարհիս ի ծառայութեան կայաք: Այլ իբրև եկն լրումն ժամանակին, առաքեաց Աստուած զՈրդին իւր՝ որ եղև ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օրինաց. զի զնասա որ ընդ օրինացն իցեն՝ գնեսցէ, զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք: Եւ զի էք դուք որդիք, առաքեաց Աստուած զՀոգի Որդւոյն իւրոյ ի սիրտս մեր, որ աղաղակէ աբբա, Հայր. այսուհետև չես ծառայ, այլ որդի. եթէ որդի, և ժառանգ Աստուծոյ: Գ. 7:

Զայնի՝ Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Հոգին սուրբ եկեսցէ ի քեզ, և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ա· 26 :

Ի Հօրէն ամենակալէ

Եւ յամենայն վհցերորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ : 297 :

Ջրոցդ սրխոսքն եւ ևս խաղաղ : Վասն ի վերուստ :
Եւ՝ պետռնափրքն ղանդատռանն և ղշխարհս :
Զնի Ջրոց Սուրբ խաչիս : Աղջի՛ պահպանիս :

Եւ՝ ի գոռնոլն յեկեղեցին, սկռանին

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ

Ա.յսօր գազաթին յանցանաց նախա : Զոր գոռն : 951 :
Զնի· նօրաս : Ջ· Խնդր : կեցո . նայնի՛ : Աղ· Ջում ամէ :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Ի գոռն ժամն ժողովին ի գոռն եկեղեցոյն, և սկռանին Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն· Հայր մեր :

ՍԱՂՄՈՍ ՃՂԱ . Ի Ըն-

Կց· Ալի Տէր : Փխ · Ճիշխա Տէր զԴաւիթ : 956 :
Գէր՝ ղռռռօգնեանն խոցռ :

Զայնի՝ Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .
Հոգին սուրբ եկեսցէ ի քեզ, և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ա· 39 ·

Տէրամբ մերով Յիսուսիս Քրիստոսիս

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրն յայնմանիկ՝ գնաց ի լեռնակողմն փութապէս ի քաղաքն Յուդայ, և եմուտ ի տունն Զաքարիայ, և ևս ողջոյն եղիսաբեթի : Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն Մարիամու եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա : Եւ լցաւ եղիսաբեթ Հոգւով սրբով, և ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ . օրհնեալ ես դու ի

կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո. և ուստի է ինձ այս՝ զի եկեսցէ մայր Տեառն իմոյ առ իս: Զի ահաւասիկ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ըն-ծայով մանուկս յորովայնի իմում. և երանի որ հաւատա-ցեալ եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի Տեառնէ: Եւ ասէ Մարիամ. Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և ցնծա-ցաւ հոգի իմ յԱստուած փրկիչ իմ. զի հայեցաւ ի խոնար-հութիւն աղախնոյ իւրոյ: Զի ահա յայսմ հետէ երանե-ցեն ինձ ամենայն ազգք. զի արար ինձ մեծամեծս հզօրն, և սուրբ է անուն նորա, և ողորմութիւն նորա ազգաց յազ-գս երկիւղածաց իւրոց: Արար զօրութիւն բազկաւ իւ-րով, ցրուեաց զամբարտաւանս մտաք սրտից իւրեանց. քակեաց զհզօրս յաթոռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս: Զքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և զմեծատունս արձա-կեաց ունայնս: Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրում, յիշել զողորմութիւնս, որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան: Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս երիս, և դարձաւ ի տուն իւր: 56:

Եւ ելանէր խոչ և աւետարանս և ամէնայն ղբդ է դուս, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

Ա. յաւր ժողովեալ սրբոցն ի միասին: Զուս պատ: 950:

ՋՆՆ ՍԱՂՄՈՍ Դ. ՅԱՅՆԼ

Ալէլուիա. ալէլուիա.

կց. Նշանեցաւ առ: փս. Ի կարդալ իմում: 438:

Ալէլուիա Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու: ԺԹ. 25:

Վասն խաչելութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,

Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն նորա, և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէովպայ, և Մարիամ մագդաղենացի: Յիսուս իբրև տեսանէ զմայրն և զաշակերտն զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ, ասէ ցմայրն. կին դուռ, ահա որդի քո: Ապա ասէ ցաշակերտն. ահա մայր քո: Եւ յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն զնա առ իւր: Յետ այսորիկ իբրև գիտաց Յիսուս, եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է, զի կատարեսցի գիրն՝ ասէ, ծարաւի եմ: Եւ անդ կայր ա-

ման ինչ լի քացախով. և նոցա ապունդ լցեալ քացախով ընդ լեզուով՝ շուրջ եդեալ զմշտակաւ զոպայի, մատուցին ի բերան նորա: Իբրև այո ցխատա զքացախն հանդերձ լեզուովն՝ ասէ. ամենայն ինչ կատարեալ է: Եւ խոնարհեցուցեալ զգլուխ՝ աւանդեաց զոգին: 30:

Եւ ժեռանեցին զանգատանն և զաչեսա:
Զինի Քոչ. Սուրբ խաչիս: Աղօթ+ Պահպանեա:

Եւ ի ցառնալն յեկեղեցին Սարկաւագն տարաւ եւ ևս խաղաղեան: Քահանայն Օրհնութիւն և վարագ Հօր:
Եւ ուրանին զերկնից ճառն, և ասեն խոնարհեցա և Ապրեցա:
Մեսեդի ծննդեան. Տէր ասաց: Ընդէր խռովեցան:
Քոչ Մայր սուրբ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ Ձ. Ակսօր զպատուիչն: Ձոյս պոռն: 951:
Զինի Հաւքաբնոյն Քոչ. Վասն խաղաղ: Աղ. Հայր գթած:
Եւ ապա ցառաջիկայ առաւր պատշաճն ասեն նախատօնակ առնելով.

ՇԱՐԱԿԱՆ Դկ

Ակսօր զանճառելի ծննդեան քո: Իւր առքօն: Ի վայր:
Զինի Քոչ. Սուրբ զԱստ: կեցո. Յոյնի+: Աղ. Ընկալ Տէր:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Բ· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դկ

Ակսօր զանճառելի ծննդեան քո Տէր ընպատասեր խորհրդոյ. ի հոգանելիք գոյացութեանցդ վտխատրեցեր ի յերկիր նս: Ակսօր զանատանելի բանիդ բարձրն ընկերովքն հոգեղէն. բարբարացուցեր ի սահրնայնոցս զերանկայիցըն կայա նս: Ակսօր զանապականն կոյս եր ընկեց մանկուր կանխամբ կերակրեաց. ի զգայականն փոխեալ բնութեանցդ յիմանալեացըն խորա նս:

† Լսցան անդբննին ծածկեալ ի ծոց Հօր. որ ծագեցաւ ի քէն մայր Ի՛ս կոյս. ակսօր լինեա՛ ի անմարմնա-

կան դասուք հրեղինացըն փոխանդրեանց ըզքեզ լուսա-
փայլ ամպովք. իո՛ լոյսն անբծաւուեր: Բանն ան նմար-
մին որ ի քէն մարմնացաւ. եւ ի զերկրս քո բարձեալ
կրեցաւ Քարիւամ. այսօր եկեա՛ ել բաղմութեամբ զօ-
րօք հրեշտակացըն վերանցոյց ըզքեզ հրանկերպ կառօք.
իո՛ լոյսն անբծաւուեր:

Աբեւելք զերարիւին եւ օթարան լուսածին. զան-
մայր ծընեալն առաջին ծընաւր անհայր յերկրորդին.
‖ բարեխօսեա Քիանձնին Աստուածածին մայր Բանի՛ն:
Բանին Հօր մարմնացան եւ առագաստ բնակութեան.
որ կաթամբ կուսական կերակրեցեր զէակըն Բան.
բարեխօսեա: Գերազոյն սըրբութեամբ եւ կուսական
մաքրութեամբ. բարձեր զանհաւըն բնութեամբ ի զեր-
կրս քո սընընդեամբ. բար: Դու ծաղիկ անթառամ
առհմի սեռիս մարդկութեան. և չառաւիղ ծրհնութեան.
նախնոյ ծնողին մեր բնաւթեան. բար: Երկնաւոր
արքային եղեր տաճար ըստ երգողին. յանկարծակի
վճռային ի յառագաստ բազմեալ քոյին. բար: Ջօրք
երկնից անմարմնոց լեռնանալեացըն զբւարթնոց. լինել
յերկինս ի յերկիր սպասաւորել մեծ արքային. բար:
Էրիցս էակ Բանըն Հօր պատանդրեցաւ ի մարմնի. լոյ-
սըն ծրնունդ ծնցաժին Քան զբնութիւն նախահաւեժին.
բար: Ընտրեալ յառաջ քան զհիմունս ի սկզբանէ
աշխարհի. առումար անճառ ածնեցեր եւ անպ թեքեր
լուսածին. բար: Թագ հիւսեալ երկնային յեռեալ յա-
կանց անմարմին. բերեալ պըսակ առըր կուսին յոր-
ժամ փոխեր յաշխարհ վերին. բար: Ձաղկեալ առըր
գընդին երկոտասան գառուց խըմբին. սպասեալք որ-
պէս զարթըմին յերանաւէտ քաղաք ուժգին. բար: Ի-
նէն եկեալ բաղմութիւն անչափ ետոյ կառուցին. ի փո-

խումն Աստուածածնին մարգարտափայլ սըրբոյ կուսին. բար։ Լ՚ոյս ի լուսոյ Հօր ծոցածին ինքեր յերկինից յաշխարհ առնրին. զանձ անմարմնոց ընդ քեզ ինին ի պատմիւ մօր քո եւ կուսին. ներբնզեալ զայս անէին դու ես տաճար անեղ բանի՞ն։ Խորին խորհուրդ անքըննին ծածկեալ յազգաց յաւիտենին. յայտնեցաւ յամըս վերջին ի փըրկութիւն մարդկան սերին. զոր տեսա նողքըն ծանուցին կուսին ծընող լինել բանի՞ն։ Ծածկեալ խորհուրդն յաւիտենին լըսեցելոյ և անճառին. ի հաստանել ժամանակին պատրեցաւ մարդկան ազին. էական բնութիւն բանին. խառնեալ անչփոթ ի մեր բնութիւն։ Կատարեալ անօրինութեան քո ի յերկրի ներմարդկութեան. զոր ի վերջին դարուս վախճան կատարեցեր վառըն մարդկան. այսօր յերկինից ինքեր Հօր բանն ի ծոր կուսի մօր քո նընդմա՞ն։ Հոյլք վերին զօրացն ինքեալ շուրջ ըզկուսիւրըն պար առեալ. զերդս օրհնութեան եղանակեալ քաղցըր ձայնիւ ակումբ առեալ. զեռահիւսեակըն նըւագեալ զմի սէրութիւնն երգաբանեալ։ Զայնակից նոցին եղեալ դաւք երջանիկ պետացն ընտրեալ. ի Հոգւոյն վերաբերեալ օրք յընդհանուր աշխարհ սըփռեալ. անմարմնոցն հաճնձայնեալ ընկոյըն առըր օրհնաբանեալ։ Զամբանթափիլ ջահիւք լուցեալ առըր կուսանացըն գումարեալ. զերդս օրհնութեան նըւագեալ ի պատիւ մօրն առնորհնեալ. բանըբանեալ ես կոյս գովեալ յորմէ Աստուածբանըն ծընեալ։ Ճառագայթ Հօր ծոցածին յորժամ ինքեր առ Հայր յերկինս. խառատնայիր բանիւ քոյին ի կատարեալն Աստուածածնին. քեզ միայնոյ զօրէք քոյին զալ ի փոխուսըն միշտ կուսի՞ն։ Մարգարէիս լուսաւոյ Հոգւոյն սըրբոյ առն եւ տաճար. մարգարէից

բանք նախատաւ այսօր լըցան ի քեզ դումանր. Մանկէս դատուքն Իւրովք ետպատ ի պատիւ քո անդ սըլանայր: Յանմարեալ ձայն ներբողի յաւրախութեան ծր քո տօնի. Հանդերձ նորոգ ներբողի առաքելոց դասուց խըմբի. աւանդեցեր զքո սուրբ գհոգիդ ի ձեռն Որդւոյ քո միածնի: Նորանաքանչ անդ հրաշից ներբակերտեալ ի յերկրի. քանզի պայծառ քան զարփի փայլեալ սըրբոյ կանխին հոգի. զոր զարհուրեալ Պետրոսի զՏէր հարցանէր զնոր գեսարհուրդն յայտնի: Ընդհատարդ փառաք փայլեալ որպէս ըզմայր քո միշտ զովեալ. ի մարդկանէ ով քառակեալ հնգեամ պայծառ արիւոյ նմանեալ. որպէս փայլակըն բորբոքեալ յերկնաւորաց վերաբերեալ: Ով պետրէ լուր ձայնի զոր հարցանես պատասխանի. լոյս առաքին Հայր կոչի եւ յերեսորա որ ի կարգի. պայծառ գհոգիս մարդկան առեղծի որպէս ըզմօրս իմ զոր ցուցի: Զորբերնութեայ բնութեամբ խառնեալ չաղկաւ ըզչունչն ի մէջ եղեալ. զոր ի դրախտին զարդարեալ փառաք եղի վայելեալ. եւ այժմ ըզնոյն ձեզ չնորհեալ արեամբ իմով պայծառ մաքրեալ: Պար առեալ անմարմնոցըն չնորհազարդ զլուարթնոց. սըլացեալ երկնայնոց զկոյսըն բարձեալ յերկրայնոց. յոր վերակնեալ առաքելոց զերգս օրհնութեան հընչեն երգոց: Զանազանեալ սուրբ կուսին հանդերձ մարմուր դասուց խըմբից. երկոտասան սուրբ գընդից եւ աչակերտք նոցին բանից. ձայնակից եղեալ միմեանց եղանակեն զերգս օրհնութեան: Ոսկի լուսոյ սըրբութեանն հոտրեալ զոբաց անմարմնոց. եւ զունդք հրեղէնք գլուարթնոց յառաջընթաց յաչխարհ վերնոց. հըրճուական ձայնիւ երգ զով զովեն ըզքեզ սուրբդ սըրբոց: Անթմբկից զառնդ հնացեալ յորժամ տեսին ըզՏէրն իջեալ. ի փոխան

Աստուածածնին անառակաւն և միշտ կուսին. զարհնեբեալ զայս ասէին օրհնեալ ես սուրբ Աստուածածին։ Վհհանգոյն սերմվբէիցն եւ բարձրագոյն քերովբէից. վերամբարձաւ ի բարձունս յերկնականացս անհրկիզելին. փառաւորեալ ընդ Միածնին հրեղէնաձայնիւ երգոց։ Տէրութիւնք և զօրութիւնք իշխանութիւնք և պետութիւնք. հրեշտակապետք եւ հրեշտակք եղանակեն զերգս օրհնութեան. օրհնեալ ես կոյս տաճար մաքրեալ յորմէ աստղծողն էջից բազմեալ։ Բանբունեացքն խըմբից աշակերտացըն դասուց. բարձեալ զմարմինըն մաքուր առաւուածարեալ սուրբ բազկօք. եղին ի դիր հանդըստեան քաղցրաձայնեալ սաղմոսիւք։ Ցընծալից բերկրանօք և յորդահոս արտասուօք. եղանակէին քաղցր երգօք երեքօրեայ խըմբեալ պարօք. Բարդոզիմէ յետոյ եկեալ և զտենչալին իւր ոչ տեսեալ։ Խիժեալ բամից դասուց սըրբոց զընձուն եղբօրըն վըճարեալ. բացեալ դռապանն ամենօրհնեալ եւ զբաղձալին իւր ոչ գըտեալ. քանզի եղեւ վերափոխեալ ի փառս անճառ նախ պաճրաստեալ։ Փնտըռք չօրն էականի պատիւ Որդւոյն իւր էակցի. ընդ Հոգւոյն համագոյի որ զարդարեաց զնոյան ի յերկրի. ժառանգել զանճառ բարին զոր պատրաստեաց իւր Միածնին։ Քանզի անճառ է խորհուրդ փառաց կուսին յանմարմնոց. զոր ի զարմացըս վերջնոց եհնդ մարդկան առեալոյն. զոր այժմ յուսով բերկրելոց յանյեժամ չնորհէ յուսացելոց։

Կերտող բոլոր եղելոց ինանալեաց և առրայնոց բանն բարի անմարմնոց առնէր պատիւ յերկրայնոց. կուսաբան ոճնիւս փրկման արդիւ գրութեանն լիցուք արժանս։ Վանն որոյ աղաչեմ Աստուածածին մայր Բանին բանեալ զհոգի եւ զմարմին դարձեալ ի սէր փեսային արժանի

ժանի մեցո՛ւք պըղտոյ դրախտին Եբա՛նաւէ՞տ կենաց ծըննկի՞ն։

ՀԳ. Ի՞նչ համբառնալ Բանին յերկինս և ի նըստել ընդ աջմէ Հօր. զուարճացեալ առաքեալքն երկրըպագէին. ‖ օրհնելով ըզՀայր զառաքող Հոգւո՛յն։ Հա՞մահաւասարեա՛լ զունդըք սըրբոցն ի վերնատունըն խօրհըրդոյ։ Համբարձմամբ այ՛ց ոպաակի՛ն Հոգւոյն. օրհնելով։ Յա՞նկարծակիս հընչմամբ հեղեալ կենդանարար ազբիւր լուսոյ. անմահականն կենաց լուսով զարդարեալ. օրք օրհնէ՛ին ըզՀայր զառաքող Հոգւո՛յն։

ՀՆ. Խընդրեմ՛ք ի քե՛ն Թա՛գաւոր փառաց փառաւորեալդ ի զուարթնոց. ‖ ըզննընջեցեալսըն մեր ընկալ մանրամա՛ղ տէր. եւ հանգո՛ն ընդ առաւրըս քո։ Յո՞րժամ գա՛ս փաղաքէ Հօր գաւել զերկիր արդարո՛ւթեամբ աբեդա՛ին. ըզննընջեց։ —Փառք Հօր։ Ի՞նըստեալ քո յա՛ռաջնի գաւազան անճեղ փրիսառնս փըրկիչ մեր եւ յոյս. ըզննընջեց։

—Այժմ և միշտ։ Ի՛ սեմոլ հրաշից փառաց Միածնին զուարճացան գաւք առաքելոցն. եւ ընդ վերի՛ն զըւարթունսըն հանձնանալ. նո՛ր օրհնութի՛ւն քեզ եղանակին. օ՛՛՛րհնեալդ ի կա՛նացս։

Ալելուիա ծննդեա՛ն է յոյնէն։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ա՞ր զմիածնի՛ որդւոյ քո զրնակա՛ւրան. զնախամո՛ր երկանց բարձողն այ՛սօր դարձո՛ւցեր ի փառս առաջին. ‖ ըզքեզ բարեբանեմք Աստուածա՛ծ հա՛յրըն մերոց։ Ա՞ր զի ծնո՛ղ Հօր լուսոյդ ըզծագո՛ղն. ար մանրմնով ծընաւ ըզքեզ այ՛սօր փոխեցեր ի կեանս անապատում ըզքեզ։ Ա՞ր զիսառակի՛ Հօր Հոգւոյդ ըզսաճառն. զա՛ւ ի քէն

հովանացեալն այսօր հանգո՛ւցեր ի լո՛յն անմատոյց ընդքեզ։

Գ· Ը՛ղձեր Ը՛նդ Որդւո՛յն միածնի զմա՛յրն ամենօրհնեա՛լ Մարիա՛մ. գո՛վելո՛վ ‖ բարձր արարէ՛ք ըզնա՛ յա՛վիտեա՛ն։ Ա՛յսօ՛ր ը՛նդ վերի՛ն զուարթնոցն ե՛ժ ելին։ ո՛րք վայր ի՛ջեալ ընդ Միածնին ի՛ փոխուա՛ծ Աստուածածնի՛ն երգե՛՛ի՛՛ն. օրհնեցէ՛ք ըզՀայրն երկնաւո՛ր բարձր։ Ա՛յսօ՛ր ը՛նդ դանո՛ւց սերովբէ՛՛ին. ո՛րք պարակցեա՛լ չուրջ ըզգերեզմանաւ սըրբոյ կուսին եղա՛ւնակե՛՛ի՛՛ն. գո՛վեցէ՛ք զՈ՛րդին միածին բարձր։ Ա՛յսօ՛ր ընդ հրեղէ՛ն քերովբէ՛՛ից. ո՛րք ըզքրնվրէ՛ն հոգեղէն վե՛ր համբարձին ձա՛յնիւ փառոյ ի յե՛՛ր՛՛կի՛՛նս. բարեբանեցէ՛ք զՀո՛գին ճըչմարի՛տ բարձր։

ՄՆԾԱՑՈՒՑԷ ԴՊ

Ա՛աստուածածի՛ն ամպ լո՛ւսաւո՛ր. ո՛ր ըզցո՛ղըն կենաց հեղե՛ր յերկի՛ր բանակո՛ւր. ե՛՛ւ զնախամո՛ր ըզնո՛ւցեր պարտեա՛ցն ըզհնա՛ր. ‖ անդադա՛ր ձայնիւ զքեզ բարեբանե՛մք. ե՛՛ւ հոգեւո՛ր երգո՛վ մեծացո՛ւցանե՛մք։ Տե՛՛ղի անտանելի՛՛ բանին. եւ երկի՛ր վայրապիտո՛ւկ յո՛րում լոյն ագանիցի՛՛ ե՛՛ւ արեւելք արեգականն ա՛րդարութեան. անդադա՛ր։ Ջքե՛՛զ կատարո՛ւմըն մարգա՛րէ՛՛ից. կո՛ւսականն քո՛ ծնընդեամբ ձրո՛վ բնութեանըս քակտե՛ցան օրէ՛նք. հրա՛՛շն սեռիցըն փոխադրեա՛լ ի լո՛ւսաճեմ խորանան. անդադա՛ր։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՊ

Ո՛ր անմարմին բնութեա՛՛մբ աստուածանո՛ւթեանն քո Տէ՛ր. մի՛ացար մարմնո՛վ յարգանդի կուսո՛՛ն անկեղակ՛՛ոպ գոլով. այսօր փոխեցեր զուրախութի՛՛ւնդ երկնի՛՛ւ եւ երկրի՛՛ յանապա՛՛ւրեամ ի կեանս. ա՛՛ղաչանո՛՛ք մե՛՛ր քո՛՛ զՈրդի՛՛ Աստուծոյ։ Ո՛ր անապական

մարմնո՞վ ծը՞նար ի սո՛ւրբ կուսէն. եւ ի խանձարո՛ւրըս պատեցա՛ր սրկողդ ըզկո՛յս եւ ի մըսուր հանգեցա՛ր. այսօր ըզկո՛ւսութեանց ըզմայրըն՛ հանդուցեր ի լո՛սեղէն խորանս. ‖ աւ՜դ՝ չանօք մեր քո՛ աղօրմեա մեզ Որդե՛ Աստուծոյ: Ո՛ր ի քրնվրէ՛ական աթո՛ռ նըստի՛ ընդ Հօր և սո՛ւրբ Հոգւո՛յն. համեցա՛ր բառնի՛լ մարմնով ի գի՛րկըս կուսի՛ն եւ կամե՛նասուն եղեր. այսօր քրնվրէ՛իւք վեր համբարձեր յաթոռ փառաց ըզհա՛ղեղէն քրովբէն աւ՜դ՝ չանօք:

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ ԴՆ

Ա՛յսօր զուարճա՛ցան հրեշտակք ի յե՛րկինս. ընդունելո՛վ յերկրէ՛ զմա՛յր Բանին Աստուծոյ յիմանալի խորհո՛ւրս ա՛նեմա՛ հիաց: Ա՛յսօր ցընծա՛ցան զա՛զք առաքե՛լոցն. տեսանելո՛վ զՏէրըն տո՛ւրանց խո՛նարհեալ յաւանդո՛ւմն ամենասո՛ւրբ հոգւոյ ը՛մ՛ր եւ կո՛ւսէն: Ա՛յսօր եւ մա՛նկունք եկեղե՛ցւոյ. ո՛ւրախութեամբ սօնե՛ն յերկրի՛ ըզփոխո՛ւմըն կո՛ւսէն յերա՛ւաղէմ քա՛ղաքը՛ն վերի՛ն:

Ա՜՜օ՜՜ ԵՐԷ. Իմ՛ցէ որպէս զան: Աստուած դիրաւունս: Քաջա՛ղ Մայր աւուրց: Զմի՛ Աւուրց Աստուածէն. Մա՛ղ. Փըրկել: Քա՛ջ. Վա՛ան լսելի: Քա՛հ. Օրհնութիւն: Ե՜ ՜ՊՐ՜

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ. Յայնէ՜

Կ՘ո՛. Իմ՛ցէ որպէս զանձրև ի վերայ գեղման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:

Փ՘ո՛. Աստուած դիրաւունս քո արքայի տուր, և զարդարութիւնս քո որդւոյ Թագաւորի:

Դատել զժողովուրդս քո արդարութեամբ, և զաղքատս քո իրաւամբք:

Առցեն լերինք զխաղաղութիւն ժողովրդեան, և բլուրք զարդարութիւն:

Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովրդեան, և կեցուսցէ զորդիս անանկաց, և խոնարհեցուսցէ զամբարտաւանս:

Կացցէ և ճեսացէ ընդ արեւս, յաւաղ քան զլուսին ազգէ ազգ մինչև յաշխ:

Իջեալ որպէս զանձրեւ ի վերայ դեզման, որպէս ցօղ որ ցօղէ յերկիր :

Ծագեսցի յաւուրս նորա արդարութիւն՝ բազում խաղաղութիւն, մինչեւ կատարեսցի լուսին :

Տիրեսցէ նա ի ծովէ մինչեւ ի ծով, ի գետոց մինչեւ ի ծագս աշխարհի :

Առաջի նորա նախ Ընդիմիք անկցին, և թշնամիք նորա հող կերիցեն :

Թագաւորք Թարսեայ և կղզեաց պատարագս մատուսցեն նմա. թագաւորք Արաբայ և Սաբայ պատարագս բերցեն նմա :

Երկիր պագցեն նմա ամենայն թագաւորք երկրի, և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նմա :

Զի փրկեաց զաղքատն ի հզօրէ, զաղքատն և զանանկն որոյ ոչ է իւր օգնական :

Ականայեսցէ նա յաղքատն և ի անանկն, և զանձինս անանկաց կեցուսցէ, ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա :

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա, կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ, և զօրհնածպազ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր, և ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրասցի քան զԼիբանան պտուղ նորա, ծաղկեսցի ի քաղաքի ցեւան որպէս խոտ երկրի :

Եղիցի անուն ցեւան օրհնեալ յաւիտեան, զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայելի՝ որ առնէ սքանչելիս միայն. և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան. լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր. եղիցի եղիցի :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աստուածածնիս որ ըստ Ղուկասու : Ա· 39·

Տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրն յայնմիսիկ գնաց : 959 :

Երէ Արարչ : Ք–ր · Խնդր · Յ–յնէ– : կեցո : Աչ · Քուէ ամէն :

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ ՊՆԴԵԼԱՆ. Մեծացուցեալ անձն: Զի հայեցաւ: Քաղող Մայր սուրբ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. Ա.յսօր զանճառելի: Վէց պոռն: 961: Քաղ. Վասն խաղաղ: Աղ. Հայր գթած: Զկնի Հայր ընդունելի նախապատնակ առանձն, ասելով պատասխանի առաջ պատշաճն.

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՁ

Ա.յսօր հրաշափառ կոչմամբ Հոգ: Իւր առջև: Ի վայր: Զկնի քաղ. Սուրբ զԱստ: կեցո. Յայնիւ: Աղ. Ընկալ Տէր:

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Գ. ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՁ

Ա՛յսօր հրաշափառ կոչմամբ Հոգւոյն ժողովեալ սըրբոց սահակեղոցն եւ իմաստո՛ւն սո՛ւրբ կո՛ւսանացն. պայծառացեալք իմաստութեամբ ի յերկնայինն փո՛խանակ Աստուա՛ծամօրն. ‖ Եւ համաձայնեա՛լք անմարմնոցն. օ՞րհնէին զամենօրհնեալ Սըրբուհին: Ա՛յսօր առեալ հրակերպ դասուք վայր իջեալ յերկնից զՈրդի՛ն ու մկա՛ծին. արփիափա՛յլ հրաշալի փառօք. զերապայծառ մաքրեալ Հոգւոյն յաւանդո՛ւմն առնելոյ ընդ իւրոյ. Եւ համա: Ա՛յսօր ըզրնակարա՛ն Հոգւոյն սըրբոյ վերնական հրաբուն սէռիցըն փոխադրեալ յերկինս. մըտանելո՛վ ի վերինն եր՛կուսահղեմ. ի յաւանդանան առնապական յանմըտանելին եզակա՛նացս ընդ ե՛րրորդութեանն. Եւ համա:

† Ա՛յսօր ըզնախամո՛ր երկանց բարձողըն կո՛ւսական ծնընդեամբ զանհաւանացեալ մայրն. Մա՛ծի՛նն իջեալ փառօք փոխադրեաց յիսնամո՛ւկ եւ յանապատո՛ւմ զերազո՛յն բնութիւնս. ‖ վասն որո՛յ սրտվրէական ձայնիւ քեզ

Երգեմըք սրբոյն Աթեայ ոտից. ըզբովի՛ չտ փառաբանութիւն։ Աչխօր ըզհոգեղէնն բնութիւնս տեսանել հրեղինացըն սոսկացեալ գնաք. մարմինն հրանիւթ կառօր յանմարմնոց վերածութեալ ի յերկնային և յանմահոյց լուսեղէն խորանս. վասն։

Նո՛ր Սիոնէ ծրնեալ մանկո՛ւնք ոտից ամազանանն. չնորհազարդեա՛լք Հոգւովն Աստուծոյ. օրհնեցէք զՀայրն երկնաւոր յաւուր ծնընդեան՛ն սրբոյն կռւսին. ‖ յոր օրհնեցա՛ք յա՛ նիծից նախնոյն։ Աբեամբ գառինն անարատի՛ փրկեալ ժողովուրդք. յաւուր ծնընդեա՛ն մեր անտանելւոյն. գովեցէք ըզՄիածինն որ հաճեցաւ առնուլ մարմի՛ն ա՛նաբիծ ի նմանէ. յոր։ Յահասուածո՛ւղս չնորհաց Հոգւոյն լուսազարդեա՛լ աղդք հնթանոանց. յաւուր ծնընդեա՛ն մեր բանիւն ծնողի. ըզփառաւկից Որդւոյ զՀոգին բարեբանեցէ՛ք հոգեւոր երգով. որ մաքրազարդեա՛ց զմարմնաբան Որդւոյն։

Աերթա՛ս լեր Մարիամ կոյս աննապական. զի ի հայրանալն ծոցոյ անմեկնելի Որդին ի քո յանձն առնու բընակիլ յորովայնի։ Աերթա՛ս լեր երկին վեհագոյն քրնվէ՛ն հոգեղէն. որ զանտառանելին երկնից և հրեղինացդ տառուցն ի քո ընկալար մաքրական որովայնի։ Աերթա՛ս լեր սիւն հրեղէն լուսոյն աշտանակ. որ զաբարչականն եղանակաց լուսոյ ի քեզ տանելով ծագեցեր խաւարելոց։ Աերթա՛ս լեր սափո՛ր ոսկի երկնային հացին. որ զաս ի վերա՛ստս իջեալ ըզմանանայն կենաց նորոյս պարգեւեալ կե՛րակուր խորհելի։ Աերթա՛ս լեր ամպ թեթեւ զեղջն իմանալի. որ ի բանականն երկիր հեղեր զանձրև կենաց արդի՛ւնս ընդ գործոց հաւատոյ պըտղաբերեալ։ Աերթա՛ս լեր գո՛ւսաքր լուսոյ մայր ա՛ն-

հարանացեալ. քանզի յղացելոյն ի քէն համախըմբեալ վերնոյն. որպէք Սիմոնի երգէն ընգիաւս ի բարձունս:

Ծագումըն հրաշալի որ անյայտ էր ի մէնջ. եւ բանըն հայրական անըմբռնելի. հաւր փայլականաց ցեալ և ի մարմնիլ բնակեցաւ. անվընաս պահելով զարարածս ամենայն: Ծագումըն հրաշագործ որ ի կուսէն ծագեցաւ. ճառագայթիվ զարարածս ամենայն. երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. եւ Քրիստոս Աստուած ընդ մարդկան շրջեցաւ: Առ քէզ ապաւինիմք ամենասըբուհի. գերագոյն և հրաշալի եւ բաշխող բարութեանցն. աղերսիւ ես ծարաւեաց եւ հանգիստ աշխատելոց. եւ երկիր վերընկալ աստուածայինն բանին:

Առաւօտ խաղաղութեան եւ արուսեակ զըւարթութեան. այսօր Մարիամ սըրբուհին ի փառըս քո Քրիստոս ծագեաց մեզ լոյս յորդւոցն օրինաց. ‖ անդադար երգով սրբօք ըզքէզ ը մի՛շտ մեծացուցանեմք: Դրախտ աստուածային և անբիւրելք իմանալի. այսօր Մարիամ հրաշագեղ ծնեալ ի յԱննայէ ի մայրութիւն քո հրաւիրեալ Քրիստոս Աստուծոյ. անդադար: Տանգանակ ապրեցուցիչ և տաղաւար ամբարհամեան աստուածընկալ. այսօր Մարիամ լուսապայծառ միածին ծընունդ յայտնեալ ծնողաց ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ միածին Որդի Աստուծոյ. անդադար:

Աստուածածին մայր լուսոյ սուրբ կոյս լուսոյ ազգն տաճար. որում երկինըք չէին բաւական. սա ի բնակութիւն ի քէն մարմնացաւ. Ըզքէզ անհամբառնացեալ որ միայնոյ ի կանայս ծրհնեալ. կրելով ի քէզ զանեռանելի զբընութիւնն. ծրհնութեամ՛բ մեծացուցա-

նեմք : Ո՛րպէս լեր աթոռ փըրկութեան յոյս հաստատութեան մարդկան . մի՛ ընդդէմ օրինաց և չնորհաց՝ ծրհնութեամբ անդադար գոհութեա՛մբ մեծացուցանեմք :

Ո՛րպէսզի՝ Աստուածածին . որ կուսութեանդ ես պարծանք եւ մայր հաստատութեան մարդկան . օգնական և չընորհ աչխարհի Աբրիամ մայր և ազախին փըրկչին մերոյ : Երանելիդ ամենեցուն զԱստուած տանելով ըզբնութեամբ անտանելի զամենեցուն ամենակալն . արժանի եղեր կրել յորովայնի . որ երեւեցար ազգի մարդկան : Փրկութիւնդ աթոռ ցուցար Աստուածածին . ի զիրկըս բառնալով զԱստուածն ամենեցուն որ նըստի ի քերովբէս . ամէն նա միշտ բարեխնամ կեցուցանել ըզմեզ :

Հգ· Անըսկիզբն Աստուած սուրբ Հոգի . զմարգարէութեանդ նախագուշակումն արտափայլեալ լուսապարգեաց . ‖ առաստապե՛տ հեզեալ յառաքեալն : Անժամանակ Որդի միածին . ըզխոնարհացեալ պարգեւս աշխատութեացն ի վերնատունն անարատեալ լըցեր . ամէն : Ամենակալ Հայր ելիկնաւոր . զա՛ն երանի՛ նեղի լուսոյդ ըզծագումն հոգեղինացըն չնորհեցեր . ամէն :

Հն· Քանզի զքեզ օրհնեն իշխանութիւնք երկնից թաղաւը վհռանց . ամենակալ ամենակարող Թոզ ընդդէմ մեր ներկացեալ ‖ և հանգո՛ ի խորանի քում ի յայրքաչակն և ի հանգըստեան : Ո՛ր ի նահինումն ըզմարգանարէն Մովսէս . լուսաւորեցեր աստուածային փառաք տեսլեամբ աստուածութեանդ քո . լուսաւորեա՛ եւ ընդմեր ըզներկացեալն և հանգո՛ : — Փառք Հօր : Բարեխոսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ծընողի և մօր քո . մի՛ չեա՛ զգինս արեան քո Տէր . եւ զաստուածութեամբ յերանեալ Հոգիդ յանթառամ և յանապրատեալ ի կեանսդ . ի յայր :

— Այժմ և միշտ։ Ա՛յսօր սօճանակից հոգեվինաց զոլով հանրանցեալ եկեղեցի՛ սուրբ. սո՛նէ ուրաքանչեամբ ըզյիշատակ անմոռանալի անարատ կուսիւ Աստուածածնին. վասն որո՛յ սրտվբէականն ձայնիւ քեզ երգեմըք սըրբութեան՛ց սուրբ. ըզմիշտ փառաբանութիւն։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ո՛ր դղատանկնիք երկանց անբծից նախամօրն կոյծ. միածնի Որդւոյ քո ծնընդեա՛մբ կոյսըն Մարիամ. այսօր յառաջի՛ն յանպատում փառսըն զարձուցեր սուգ ըզնախահատեղծըն ‖ զոր միշտ ունիմըք բարեխօս. ա՛ռ քեզ ՏԷր Աստուած հաւրըցըն ը մի՛րոց։ Ո՛ր ի չօրէ՛ անմարմնաբար ծընանալ Որդի նախ քան զյաւիտեանս. եւ մարմնով ծընա՛ր ի սըրբոյ կուսէն. այսօր խոնարհեալ յերկնայինսըն փոխեցեր զանօրէնութեան քո զրնակարանըն զոր։ Չո՛ր մաքրեցեր ի բնակութեան քում էակցին Հոգիդ ճըշմարիտ. եւ լըցեր անճառելի՛ ևօթնաբրիեան չնորհօք. այսօր զերապոյն հրեղինացըն դասեցեր ըզհոգեղէն բնութիւնըն զոր։

Գ. Ըզցէր օրհնեցէք բարձր ա՛րարէ՛ք ‖ ըզծագող ի մանալի լուսոյն ըզմի՛շտ կոյսն։ Ո՛ր յանմարմնոց զինաւորութեանց և ի դասուց հոգեղինաց վերհամարձաւ այսօր Աստուածամայրն. ուստի և դասք հոգեղի՛նացս փառաբանե՛մք ըզծագող։ Ո՛ր ի վճգութեւեան սրտվբէից և ի բանսխեալ քրմվբէից փառաբանիս երգո՛վ Աստուածածնին. ընդ որս և մե՛ք համարձանիլ բանբերանե՛մք ըզծագող։

ՄՆԾԱՑՈՒՄՆ ԴՉ

Աստուածածի՛ն գերապո՛յն երկնից ցո՛ւցար խորան

եւ առաջանալ. քանզի ծագեալ լոյսն ի հօրէ բնաւ թեանց էից անտանելին պարզրեցաւ ի քում յայտնի վիճակի. ‖ հոգեւոր երգով ըզքեզ ըմիշտ մեծացուցանեմք: Դուռըն փակեալ զքեզ եզեկիէլ յառաջագոյն ծանոյց կոյս անաբաժա. ընդ որ եմուտ անտեառն յէից. Բանն անմարմին որ ի հօրէ եւ ել մարմնով անխախտելի ճեալով կուսութեանդ. հոգեւոր: Վերատեսանել ըզքեզ ի յերկնային խորանան այսօր Որդիդ քո միածին. ուստի եւ դու աք առաքելոցն եւ խնամատուն սուրբ կուսանացըն միաձայնելով գովէին ըզքեզ մայր անհարսնացեալ. հոգեւոր:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՋ

Ո՛ր խոնարհեցաւ յերկինից. անեմկնելիդ ի հօրէ Որդի Աստուծոյ եւ առեր մարմին ի սըրբոյ կուսէն ‖ հայցմամբ ծագողին լուսոյդ և մեզ ողորմեա: Ո՛ր մնհասանաս քով կեցուցեր ըզմեզ. եւ յարուցեալ համբարձար առ Հայր ի յերկին ծնա. այսօր երկնաւոր զօրաք իջեր ի փառսըն մօր քո և կուսի հայցմամբ: Ո՛ր յիմանալի խորանըդ. բարձրացոյց ըզքեզ մայր Աստուծոյ. անճառելի փառաք միածին Որդի՛ն ամ նա մեշտ բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՋ

Ո՛րպես լեր մայր անեղո լուսոյ սուրբ Աստուածածնին. քանզի առ ի քէն ծագեաց մեզ լոյս ի լուսոյ և գիանարն անդիտութեան փարատեաց ա՛նըստուեր լուսոյն իւրով: Ո՛րպես լեր կոյս անաբաժա մայր անհարսնացեալ. քանզի որ ի քէն ծընաւ Որդին միածին. վայր իջեալ յերկնից այսօր վերածեաց ըզքեզ աքաղեղի փառաք: Ո՛րպես լեր հարսն երկնային կոյս անեղական. քանզի երկնայնոցն ըզքեզ այսօր ընկա-

*լեալ ածնէին ՚ի բարեխօսութեանմբ ընդ որս և մեզ եր-
դեսցի՛ք քեզ օրհնութի՛ւն մա՛յր Տեառն :*

Աստուած երբ. Արի Տէր ի հան: Յիշեա Տէր զդաւիթ: Քրոջ Մայր սուրբ :

Զինի Սուրբ Աստուածին Մաղ. Փրկիչ: Քար. Վասն լսելի : Քահ. Օրհնութիւն : Ես ապա

ՍԱՂՄՈՍ Բ. ՅՕԴՆԵՔ

43. Տէր ասաց ցիս: Փխ. Ընդէր խռովեցան : 437:

Ալէլուիա, Օրթի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Բ. 1 :
Վասն ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

*Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման յՕգոս-
տոս կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիե-
զերս . այս առաջին աշխարհագիր եղև ի դատաւորութեան
Սուրիոյ Կիւրենեայ : Եւ երթային ամենեքեան մտանել
յաշխարհագիր յիւրաքանչիւր քաղաքի : Ել և Յովսէփ ի
Գալիլեէ ի քաղաքէ Նազարեթէ ի Հրէաստան ի քաղաք
Դաւթի, որ կոչի Բեթղեհէմ . վասն լինելոյ նորա ի տանէ
և յազգէ Դաւթի, մտանել յաշխարհագիր Մարիամու հան-
դերձ զոր խոստացեալն էր նմա, և էր յղի : Եւ եղև ի հասա-
նելն նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա , և ծնաւ
զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց ի խանձարուրս, և
եդ զնա ի մսուր . զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջեւանին : 7 :*

Երբ Լսեան : Քար. Խնդրեա. Յաղթ. Կեցո : Աղ. Քոմ:

ՅԵՔԵԿՈՅԻՆ

*ՄԵՍՆԴԻ ԾՆՆԴԵԱՆ . Իջեր որպէս : Աստուած զիրա :
Քրոջ Մայր սուրբ :
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ. Ա յսօր ժողովեալ : Ո՜ր պառն: 950 :
Զինի Քար . Սուրբ զԱստ: Կեցո. Յաղթ. Աղ. Ընկալ Տէր:*

Բայց պարտ է ինձ օր պօնել զփոխանն Ս . Աստուածածնի, զի
է բարեխօս վասն ամենայն չբնաւորութեանց. և պատ անպարտճառ կո-
պարելու :

Ես այս ինձ օր, յատուկսն և յերեկոյին Քար. Մայր սուրբ:
Աստուած Քար. Խնդրեա : Կեցո. Յաղթ: Աղ. Քոմ ամեն:
Յերեկոյին Քար . Սուրբ զԱստուածածնին : Կեցո. Յաղթ:
Աղօթք Ընկալ :

Իսկ Աստուածատուր երէց, Սպտնա և Աբեդարան զոր պատկեր և աթոռ, զայնը առաջ խոտրեաց : Եւ յերեկոյին Հաջբաջի շրէյդըդ առաջ Օրհնութիւնն առաւ :

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Գ· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԱ առաքն առաւ 950. քաց ի հանդիսի առաջ պատշաճին : Նայնպէս և յիւ առաջ :

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ե· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԲ առաջ առաւ : 961 :

ՈՒՐԲԱԹ

Զ· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԳ առաջ առաւ : 970 :

ՇԱԲԱԹ

Է· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԱ առաջ առաւ : 950 :

Ա· ԿԻՒՐԱԿԷ

Ը· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԲ առաջ առաւ : 961 :

Ա· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Թ· ՕՐ ՓՈԽՄԱՆ

Ամենայն ինչ չԳ առաջ առաւ : 970 :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ՌՁ

Ա՛նթառամ ծաղիկ ալեզարատ պատրաստ չառաւ լինել. վճռաբանեալ յաղթամարտն ցնծասցեմք. զքրիստ ե՛սայիաս կանխեալ ի վերայ պղնձեայ օձիքանարին չնո՛ր իհաց

հոգւոյն ընդունելութիւն գոլ. Ա՛ստուածածնէն եաւ կոյս ‖ գքեզ ըմեծացուցանեմք: Հաւատով ճանաչակ պըտըղոյն բանաւոր ը բա՛ռնակ. յորմէ կթեցաւ մեզ ո՛ղկոյզն ա՛նըսպառ յուրախութիւն տըրտմեցեալ ց. Ի ճաշակման նէ ծառոյն գիտութեան. Սըրբուհի՛ ա՛նարատ ամենանոքեան. գքեզ: Պատգա՛մաւորեալ ի մանկընէ անարատ ը վա՛րդ. այսօր յառաքելոցն ամփոփեա՛լ. վերի՛ն ակընատկութեամբն վերապրեալ ը յարքայութիւն. Աղաչէ՛ զքո՛ Աստուծոյ ը մե՛ռոյ. բարեխօսի՛ս խաղաղութեան. գքեզ:

Ա· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ա· Յովակիմայ եւ Աննայի, եւ կանանցն Իւղաբերից

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Կ

Ա՛ր նախնեացդ խնամատութեամբ անօրինեցեր զաղտհուրդ սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. խնդագործն ա՛րկեալ հիմունս հաստատութեա՛ն ըզգաստ ա՛րդարոց. ‖ ա՛ղաչանօք սո՛ցա խընայեա՛ ի՛ մեզ: Ա՛ր զօրհնութիւն նախատեզծիցն ա՛ստուածազգի սրտից եւ իգից. պայծառացեալ վայելչագոլե՛ս ծաղկեցուցեր այսօր ի՛ Յովակի՛մ եւ ի՛ յԱ՛ննա. ա՛ղաչանօք: Ա՛ր ըզխոստումն Աբրահամու նահապետի՛ն մեր ընտ հոգւոյ. քահանայական և թագաւորակա՛ն գա՛ւազանացըն միացեալ ցո՛ւցեր այսօր ի՛ յԱ՛ննայէ. ա՛ղաչանօք:

† Ա՛նըսկիզբն Աստուած անճառելի՛ անբաւ զօրութիւն. ո՛ր յիսկըզբա՛նց յաւիտենից խնամարկեցեր զաղիս Ադամայ. զերանգոյն այսօր չնորհիւ փայլեալ ցո՛ւցեր ծընընդեամբ գմայր Աստծնէդ զի ընտրելոյ. ա՛ղաչանօք: Ա՛ր յանէից բանիւ գոյացուցեր զաշխարհս ա-

մենայն. այսօր մարդասիրեալ անօրինաբար ի յԱննայէ արկեր հիմունս նորոյ աշխարհի. աղաչանաք:

ՅՈՎ. Թագաւորըն բոլորից պարտաճախեալ յարդանդի կռւսին. զոր ծառայդ հաւատարիմ տեսեալ Հոգւովը ն սրբով եւ բերանով մօր քո օրհնարանէիր. ‖ ան Քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց: Փառանգաւոր հին օրինացն արդարութեան ընդ մարգարէիցն. եւ նախաշաւիղ հետեւողաց անձուկ ճանապարհն երկնից նորոր օրինացս ընդ առաքելոցն. ան: Ի յանապատի հրեշտակական վարուք բնակեցար ըստ եղիայի. կերակրելով մարախ եւ մեղրով վայրենի հինն և նոր պատուիրանաց օրինակաւ. ան:

ՄՐԳ. Ո՛ր զառաւածայինն զօրութիւնդ քո ծանուցեր հոգիդ ճշմարիտ. բայիսի լով իշխանաբար լծպարգեւըն քո տեսանողաց մարգարէիցն ի սկզբանէ. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա խընայեա ի մեզ: Ո՛ր մաքրեցեր բնակարան առաւածութեանդ քո սուրբ ըզմարգարէն. եւ աղբերաբար հեղեր յանձինըս նոցա զանապական եւ զերկնային շնորհաց քոց ըշխուժն. բարեխօսութեամբ: Ո՛ր յայտնեցեր ըզծածկեալ խորհուրդ քոյոց սրբոցդ. եւ անճառելեաց ապագայիցդ պատմողս արարեր անօրէնութեան քումն էակիցն Բանիդ Աստուծոյ. բարեխօսեա:

ԱՌ. Ի՛ յանապատին ծովէն Հօր զբաժնութեանց բըղխեցուցանէր. եւ սուրբ առաքեալք. անդրանիկ խորհուրդք և լոյս վերացանց. երկոտասան ազգաց պըտակ սուրբ եւ կենդանագոյ. ‖ բարեխօսս լերուք ամ ՏԷր վասն անձանց մերոց: Աշխարհակիր Բանին բազկաց եղեալ հիմունք սրբոյն Սիովնի. լերինք անշարժք հովիտք ծաղկածինք հարթատեսք վէմք հաւատոյ Պետրոս եւ Անդրէաս. բարեխօսեա: Ի՛ բարեբանն Հոգւոյն վրանակք եւ որոտունք

ասէիզ ինձ. ցոլմունք հրեղէն ունիս առաջդ լուսափայլ· Յիսուսի Թագաւորին վասն որոյ սուրբ Յովհաննէս եւ Յակոբոս. բարեխօս լերուք առ Տէր վասն անձանց մերոց։

ՀԱՅՐ· Ո՛ր Թագաւորաց ազգաց եւ ազանց գերազոյն ցուցին. արփիափայլ գերգըս հոգեւոր ընտրեալ դասուց վերին Սիովնի. ‖ անմահացոյց լուսոյն երկրպագեսցուք։ Ո՛ր խորհրդեամբ ճշմարիտ լուսոյ փառաց անեղին. նըշկարագրեցաւ մեզ գիր կենդանի յարգանդ մաքուր մեծին Մեսրոպայ. անմահացոյց։ Ո՛ր գծածկեալ խորհուրդ աստուածգիտութեան. անօրինաբար յայտնեալ ձայնիւքն հանդոյն սրբոյն մեծին Մովսէսի. անմահացոյց։ Ո՛ր յօրինակ ճշմարիտ սիրոյ սուրբ առաքելոցն. ազգերաբար ի ձեզ էացաւ հոգի չնորհաց բըղխութիւն անբասիս. անմահացոյց։ Ո՛ր երիցքումբք սուրբ լուսաւորչաց տանըս Թորգոմայ. հաստատեցեր զեկեղեցիս Հայաստանեայց զլոյս խնամոց ի մեզ ձագելով. մաղթանք սոցա փրկառուս խընայեա ի մեզ։

ՀԳ. Ո՛ր յերկնային զօրս անմարմնոցըն նախ հեղեր առատապէս Հոգիդ ճըշմարիտ. զաստուածայինն և զգեղարգոյն քո խնամատութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ Երրորդութեանդ. ‖ ընդ նոսին փառաւորեմք զերրեակ միութիւնդ։ Ո՛ր զկերպարանն աստուածայինն առեղծեալ երրորդութեանդ խորհրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ չնորհաց քոց կենդանի նարան. եւ ընդ ծնեալսն առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէութեամբ. ընդ նոսին։ Ո՛ր յերկրորդի լինելութեանդ յիւրայարութեան քում էակցին. մըտանել ի վերնատունն դրաքըն փակելովք չնորհելով ըստ առաջին փըչմանն ըզգեզ մխտանեից առաքելոցն ասաց առեք Հոգի սուրբ. ընդ նոսին։

ՀՆ. Հայր անոխակալ եւ բարեգութ մաղթելով հայցեմք ի քէն վասըն մեր նընջեցելոցն արժանաւորել. ‖ հանգըստեան օթեւանի սըրբոցն: Ա՛նճառ ծընունդ չօր Որդի. ար մահկանացուացս կեանքդ ես. զհոգիս նընջեցելոց մեր ընկալ եւ արժանաւորեա. հանգըստեան: Եւ նորոգող սուրբ Հոգի. յորժամ նորոգես զանպակասեանսն. յայնժամ չնորհեա՛ և մեր նընջեցելոցն արժանաւորել. հանգըստեան:

ՄԺ. Ով զերահրաչ ծաղիկ բուրեալ յեղեմնայ. հնա՛ անմահութեան ծնըներոցս եւայլ յորմէ ափոեցաւ մահ ընդ ամէն երեսս օրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանեմք: Զոհ լուծիչ երկանց բարձող անիծից. ծագումն անբիծ լուսոյն ճըշմարտի ծրմով հերքեաւ խաւարն առաջինն. օրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանեմք: Ըզքեզ ունելովըք բարեխօս կոյս անհատանացեալ մայր աստուածային Էմմանուէլի տաճար բանի՛ն չօրն երկնաւորի. օրհնութեամբ ըզքեզ մեծացուցանեմք:

ԽԶ. Ի՛ վերայ վիմի հաւատոյ հիման աւաքելոց եւ մարգարէից. շինեցեր ըզքո՛ սուրբ զեկեղեցի և ի սմա՛ վիճակեալ եղեն մարդիկ ընդ հըրեշտակս. փառաւորելով սուրբ զերրորդութիւնդ: Տնդիմ ապաւինի և ժողովարա՛ն բանաւոր հօտի. բընակարա՛ն հրեշտաւոյկաց նահապետիցս արդարոց և մեղաւորացդ քահանայից. զարդարեալ առաքելովք եւ մարգարէ՛ից:

— Փառք Հօր: Բանն Աստուած և ծածկեալ խորհուրդն յաւիտենից. ի՛ջեալ ի յերկնից մարմնանալ ի Կուսէն խաչեալ յերկրի և թաղեալ ի նո՛ր ի գերեզմանի. եւ յարեալ յերրորդ աւուր զմարգարէից ըզտապառն կատարեցեալ:

— Այժմ և միշտ: Ի՛ յանմուռ երկրէ այսօր բուսաւ մեզ

բարեբեր բոյսը ն բարի. չուչան հովատաց ծաղիկը ն գաշտաց վիանմայրըն Մարիամ աբրատ սրնկոյն անանձ հուիքեան. աղաչանօք սոցա խընայեա ի մեզ:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ

Ո՛ր ի վերայ քերովբէից նըստեալ հանդչիս բանդ Աստըւած. այսօր հրաշափառ պարգեւօք ցուցեր ծնընդեամբ ի յԱննայէ անթառ փառաց յերկրէ զսուրբըն Մարիամ. ‖ օրհնեալ ես Աստուած հայրըցըն ի մեր: Ո՛ր ի լերինն Քոբեբայ փայլատակեալ հուրդ աստուածային. հեղմամբ և չարժմամբ յայտնեալ ի պակուցումըն սուրբ մարգարէին. այսօր զքեզ քնքուիքեամբ և ազգմունքեամբ. յարմարեցեր տեղի իջմանն անճառելի խոնարհութեամբ ի յօդ հանդարտ զօրինակեալըն Մարիամ. օրհնեալ: Ո՛ր ի կանուխ ժամանակաց ստորագրեցեր զանօրէնութեան քո ըզամէն. տաճար եւ քաղաք չինեալ բարձող անուանելդ քում բարձրելոյ. այսօր ստուգապէս յայտնեալ ցուցաւ բնակարան աստուածութեան քո սուրբ կոյսըն Մարիամ. օրհնեալ:

Գ. Ըզգեցեր օրհնեցէք ‖ բարձր արարէ՛ք ըզգընեալն այսօր ընդմայր մաքուր Բանին ըզմի՛շտ կոյսն: Ո՛ր ի զօրաց հոգեղինաց երգաբանի՛ն Սըրբուհին. ըզգընեալն այսօր օրինօք բնութեան զմայրն Աստուծոյ բանին ի վեր քան ընդունութիւնս. բարձր: Ո՛ր ի դանաձոց մարգարէից և յերջանիկ առաքելոցն օրհնաբանեալ Տիրուհին. ըզգածի՛չ երկանցն եւ ցամքի զմայրըն կենաց ծընեալն այսօր ի յԱ՛ննայէ. բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ

Ա՛ռաւօտ խաղաղութեան եւ արուեստակ պըտուղբաբան. այսօր Մարիա՛մ սըրբուհին ի փառս քո Քրիս-

տոս ծանգեանց մեզ լոյս յորդուցն օրինանց. ‖ անդադար երգով սրբօք լզքեզ ը միշտ մեծացուցանեմք: Գրախտ աստուածային և արեւելք լիմանալի. այսօր Մարիամ հրաշագեղ ծնեալ ի յԱննայէ ի մայրենւթիւն քո հրաւիրեալ փրկատոս որդի Աստուծոյ. անդադար: Տանգանակ ապրեցուցիչ և տաղաւար ամբարհամեան աստուածընկալ. այսօր Մարիամ լուսափայծաճ միածին ծընունդ յայտնեալ ծնողաց ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ միածին որդի Աստուծոյ. անդադար:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ2

Անճառելի Աստուած անզբննական ի հրեղինաց. այսօր հաճեցար ի հողեղինաց յայտնել թանգմանն աստուածութեանդը քո զմիշտ կոյսին Մարիամ. ‖ ազօթիւք սորա պահպանեա մեզ Աստուած: Անժամանակ ծոցոյ ծընունդ չօր լիակատն. այսօր սըրբեցեր յորիվայնէ ժամանակաւ մայր ի մօրէ անճառ միջոցութեամբ. ազօթիւք: Քանզի քան զարուսեակ անմայր ծընունդ չօր ի յերկինս. այսօր ընտրեցեր լիմաստութեամբ մայր անարատ անհայր ծընողեան քո ի յերկրի. ազօթիւք:

ՏԷՐ ՅՈՐԿՆԻՑ Դ2

Թագաւոր փառաց Աստուած հոգիդ կենդանեաց. ի չնորհսաբաչխ աւուր մեծի ծնընդեան Մարիամու ղբաստեր Դաւթի թագաւորիդ. նորոգեա զկենդանութիւն մերոյ թագաւորի ‖ Քրոն. զի օրհնեացուք ըզքեզ տէր այժմ և յաւիտեան: Ազգիւր կենաց և փըրկութեան մերոյ հոգի չօր եւ որդւոյ. ի յարմատոյն ցեսւսեայ բըղխման գաւազանի հանեալ ժամդ. չնորհաւորդ պայծառացո զգաւազան իշխանութեան մերոյ հայ-

բապետ ՚ի Տէր. ‖ զի՛ օրհնեսցո՛ւք ըզքե՛զ տէր այժմ և յաւիտեան: Լրա՛ւն ամէնարհի եւ ճառագայթ խնամալի Հոգւոյդ սո՛ւրբ Աստուծոյ. ի ցընծութեան աւուր լերման ուրախութեան Յովակիմայ եւ Աննայի՛ն. ազօթի՛ւք սո՛ցա լցո՛ւ զպէտս կարեաց Հայաստանեայց եկեղեցւո՛ ՚ի՛ն. զի՛:

Աստուած երէց. Ոչ են բանք: Ընդ ամենայն երկիր: Քաջող Աստուած մեծ Հզօր և փառաւորեալ:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա.Կ. Աշակերտաք Քրիս: Երե+ պոռն: 987:

ՃԱՇՈՒ

Դ Զ

Ո՛ր ի բարձրութի՛ւնս երկնից բարձրը բանի՛ւք բարեբանի՛ս Սերբուհի՛. ի՛ կա՛րաս նահնի՛ դիմեալ համարձակել այսօր զարեգակն արկեալ ըզքեւ եւ ընդ ոտի՛ք գրնտրնըն առաւերահա՛նակ. ‖ օրհնութեամբ երգով եւ կեղեցիք տիեզերաց այսօր ուրախ ձնըն-դեա՛ն քո՛ ի մօրէ: Վերհանգոյն սերովբէից և բազմաչեայ քերովբէից տիրամայրը Աստուածածնին. տանպա՛նակ կըտակի սանփոր ոսկի խորհըրդաւոր խորանն բանեին Հօր բարձրելոյ. օրհնութեամբ: Մարգարէից հանդիսարան եւ գրաւականն կենաց մարդկա՛ն Մարիամ Աստուածամայրը. ընդունարա՛ն ուրախութի՛ն չնորհացն խորհուրդ յաւուր հաստատութեան գո՛ւգանթի՛ւ աւուրց գարնանց աշնացուրանց. օրհնութեամբ:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. Դ.Կ. ՍՏ. Խղարեւրից: 759:

Ա. ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւող

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Ո՞ր հարցն մերոց Աստ: 227:

Ա· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս· Բաբելայ հայրապետին եւ երից աշակերտաց նորին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ· Որ զանչափ քո զրա : 92:

Ա· ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Ա· ՇԱԲԱԹ

Ս· Երեմեայ մարգարէին

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ· Որ զաստուածային զօրու : 881:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՉ· Որ յերկին : Ի-ր սրբոփն : 922:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՉ· Որ զյաւաջագոյն ընտրեալ : 887:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱՉ· Սուրբ են տէր : Երկ : 110:

(Իսկ որք գիտեն զօրոյ Ս· Աստուածածնի յայսմ վայրի Ե-ր սր կարդի է յօգոստոսի 31, ընդ կալցո որդնել որդեաս :)

Բ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ՓՈԽՄԱՆ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Փառաւորեալ որդի Աստուծոյ որ : Ի-ր սրբոփն : 647:

Բ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Պիոնի քահանային եւ Ստեփաննոսի Ուխնեցւոյն եւ Ալեքսեսեի վկային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ· Սուրբ Աստուած : 82:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՉ

Ցընծայ այսօր սուրբ եկեղեցի· յիշատակս սրբոց վկայիցն որք արիաբար մարտանեան ընդդէմ բռնաւորին չարին· կատարեալք արեամբ վանն աստուածընկալն Տեառն : Սքանչին Ստեփաննոսի ևս նա-

հատանկին. այսօր նըմանեսա՛յ նախավըկային զանառանակրնթըմբունն յինքեան՝ թերեա՛լ եւ զհա՛նգէս մարտին. պըսակեցա՛ւ նը՛մա՛նեաւ նըմի՛ն: Երից տա՛ռանց և չորի՛ց ը՛նտրելոցն ի՛ տէր. նահատակեա՛լք ի փորձ տա՛ճկա՛նաց եւ ընկալա՛ն ի փրիստոսէ՛ զյաղթա՛նակ մարտին. պարգեւել նոցա՛ զա՛նվախճա՛ն ըզկեա՛նան: Աղաչանո՛ք հայցմա՛մբ սուրբ Սահա՛կ ննահապետից. ընկալ տէ՛ր զաղաչա՛նըս մեր պարգեւելով ըզթո՛ղութի՛ւն մերոց յա՛նցա՛նաց. բա՛րի՛ բար փըրկի՛չ պարգեւաց տըւո՛ղ:

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Աւե՛տարանա՛ւ և վըկայ փրիստոսի սո՛ւրբ Սահակա՛նա՛ր ըզչարչարա՛նըս յանձն առեր. եւ երկնայի՛ն զասուցն եղեր զա՛նակնից. ‖ աղաչեա՛ զանա՛ըւած չնորհել մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛ն: Ըն՛տ անուա՛ն քո եղեր պըսակ եկեղեցւոյ. եւ հնա՛ւտ լուսապա՛րդ ճանապարհին. եւ յո՛րդորի՛չ զըտա՛ր ընտրելոց ընդ քո՛ զբըրնգն. աղաչեա՛: Ցընծո՛ւթիւն եկեղեցւոյ ընտրեցա՛ր ի Հոգւո՛յն. եւ լուսաւո՛րեցեր զնըրդին Թորգոմայ. այսօր բերկրի՛ր հանա՛տացեալք. եւ ոտնէն ըզհընգնո՛ւթեան քո զհա՛նգէս. աղաչեա՛:

Բ· Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս. Աղբէի զօրավարին եւ բանակի նորին, եւ Կալինիկոսի վկային, եւ Դիոմիդեաց բժշկին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Գ Կ. Չինուորութի՛ւնք հրէշ: 95:

Բ· Զ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Պահոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Ա՛նկունքն գերեալք: 228:

Բ· Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Աղբիանոսի եւ կնոջ նորա Ա֊նատոլեայ, եւ Թէոդորոսի ստրատելատի, եւ Թիւբսոսի վկային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ· Որ բարձրեալդ ես և: 83:

Բ· Ո Ւ Ր Բ Ա Թ

Պահոց

Բ· Շ Ա Բ Ա Թ

Ս· Թովմայի առաքելոյն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ· ԳՁ· Երանելի: Ի֊ւր սրբոյն: 924:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ

Ա֊հակերտեալք Քրիստոսի· եւ առ ամենայն սիրելեաց անաչեալք· ‖ բարեխօսեցէք առ Տէր վասն մեր: Ո՛րք առէք ըզպատուէր· քարոզել աներկիւղ ըզբանն կենաց յաշխարհի· բարե: Ո՛րք արժանի եղէք տեսանել մարմնով զՈ֊ւրդին Աստուծոյ յայտնապէս· բարեխօսեցէք:

Քրիստոսասիրեան հօտին անմահ արօտք եւ ջուրք հանգստեան հըսկող հովիւք խաւարտ հալածք· բանաւոր վարդին սուրբըդ Թովմաս եւ փիլիպպոս· բարեխօս լերուք առ Տէր վասն անձանց ձ֊ր մեղաց:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ· ԱՁ· Սուրբ ես: 110: Ի քէն: 111:

Ցա֊յս ինչս հանապազ շաբաթ ի յաւելս և նուագի· ե֊ւ ի յաւելս, կրկին ըստ երեկելոյն պօնի, և ի նուագի, ձերկո֊յ շաբաթուց պօնս ի ի֊ւրաքանչ:

Գ· Կ Ի Ւ Ր Ա Կ Է

ՋԿՆԻ ՓՈԽՄԱՆ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Անճառելի բնութիւն և բան Հօր: Ի֊ւր սրբոյն: 669:

Գ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Թարգմանչացն, Մեսրովպայ վարդապետին եւ Եղիշէի, Մովսեսի քերթողի, եւ Դաւթի անյաղթին, եւ Գրիգորի Նարեկացւոյն, եւ Ներսեսի Կլայեցւոյն, եւ Ներսեսի Լամբրոնացւոյն

Ջահինայն ինչ պիարքմանչացն ասա խոր սարօփն : 870 :
ՄԱՆԿ. ԵՒ ՀԱՄԲ. ԳՁ. Նմանեալ Մովսեսի : 876:

Գ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· Մարգարէիցն Եզեկիելի, Եզրի, եւ Զաքարիայ հօրն Յովհաննու Մկրտչի

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ. Որ զատուածային զօրու: 881:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Որ ընդ հողեղէն : 884:
ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՁ. Անարատ կոյս Աստուա : 261:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՁ. Որ գլուխ ազգին ընտրեալ: 887:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Ա յսօր ցնծայ զուար: 886:

Գ· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւող

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Ոտէր Աստուած հարցըն մերոց յամենայնի՛ արդար ես եւ սուրբ է քո տէրութիւնդ : Երկիր մանկունքն ի հնոցին . հրեշտակայիւն ձայնիւն ըզգեզ փառաւորէին : Ու երգելով զայս ասէին . օրհնեալ ես քո՛ տէրութիւնդ օրհնե՛մք եւ փառաւորե՛մք :

Գ· Ըզտէր օրհնեցէ՛ք և ‖ բարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն : Որ զայրեցող բնութիւն բոցոյն ի ցօղ փոխարկելով . ի տա՛լ բանալ երբոյն զերիս մանկունսն անկէզ պահեալ եւ բարձր : Հրաշալի՛ աստուածայնոյն տեսլեամբըն չորրորդին . բրնաւորըն պակուցեալ զօրհնաբա՛նան ը զուարթացոյց եւ բարձր :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲԿ

Ուրախ լեր մայր լուսոյ Մարիամ. երկիր բա : 222 :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Մեղք իմ բազում են յոյժ ծանր են քան զաւազ ծովու . ‖ քանզի քե՛զ միայնոյ ստեղծ . ողորմեա՛ ինձ Աստուա՛ծ : Բայց ՏԷր ըզդա՛ւն ողորմութեան ար ողբալով կարդամ առ քեզ . քանզի : Հեղ յինս ըզկըքութիւնըզդ քո բազումողոքմ եւ մարդասէր . քանզի :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա՛մենայն երկիր . տո՛ւք փառս աստուա՛ծի մեծի. որ ե՛կն ե՛ւ փըրկեաց ըզմեզ : Ա՛մենայն հո՛գիք . ձայնիւ ցընծութեա՛ւն մեծի . բարե՛բանեցէք ըզՏէր : Ջի եղոյց մե՛զ Տէր . զփըրկութիւն եւ զկեա՛ւն մեծ . յաղթէ սանն Իսրայելի :

Գ · Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս · Յովհաննու կաթողիկոսի, եւ յիշատակ Յովքայ արդարոյն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ . ԳՉ . Չմարգարէ բարձրելոյն : 832
ԵՒ ԴԿ . Որ յորովայնէ ընտրեցար : Ի՛ սաբբաթն : 833 :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ . ԴԿ . Մարգարէից գերա : 837 :

Գ · Ո Ւ Ր Բ Ա Թ

Պաւոց

Գ · Շ Ա Բ Ա Թ

Նիկիոյ Ս · Ժողովոյն երեքհարիւր ութեւտասն հայրապետաց

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ . ԳՉ . Ա՛յսօր սրբոց : Ի՛ սաբբաթն : 934 :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՉ . Ով հրաշալի նախահարք : 939 :

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ ՀԱՄԲ . ԱՉ . Աւուրբ ես Տէր : Երկ : 110 :
Կ՛ ԳՉ . Հանդիսացեալք : 939 :

Դ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ՓՈԽՄԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐ 8 ԳԿ

Նախայաւիտեան Որդի փառակից։ Իւր սուրբն։ 673։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԳԿ. Աստուածատուն խնկարեր։ 238։

Յայսմ վայրէ է Սեպտեմբերի ուր պօն է ծննդեան սկիզբն նեալ սրբոյ կուսին Աստուածածնին ։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ որ է Սեպտեմբեր եօթն Մեսեդի ծննդեան ։ Քարող Մայր սուրբ ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ. Երգեցէք որդիք։ Ո՞ւր պոռն ։ ի վայր։ Քար· վ՚ասն խաղաղութեան։ Աղ· Հայր զթած ։ Ես սպ նախապօնակ առնիցէ ։ ԳԿ. Որ գնահատը։ Իւր սուրբն։ 994։ Քար· Սուրբ զԱստուածածնէն։ կեցո· Յայնի՞ ։ Աղ· Ընկալ ։

ԾՆՈՒՆԴ

Ս· ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ

Ա Ս Տ Ո Ւ Ա Ծ Ա Ծ Ն Ի

Ի Սեպտեմբերի ուր յոր օր Ե հանդիպի կիսաբեռ պօնն· Ե պասարաք մոպի անպասճառ· դի պէրոնն է օրս նբրե պատրաստ ծննդեան ։

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԿ

Երգեցէք որդիք Սիմէոնի երգ նոր ի ծնընդեան մերոյ Տեառն· քանզի ըր ծրնաւ զանեժանանակն ի Հօրէ ծրնեալն այսօր ծրնաւ յամուլ արգանդէ· ‖ տուք օրհնութիւն տաւղին մեզ ընդմայրըն լսոյ ։ Ցրնծացեք որդիք մարդկան այսօր ծնընդեամբ սրբրուհւոյ կուսին· քանզի ըր տարաւ զանտանելին յարգանդի անսահմանելոս այսօր բրզխեաց յանբանսոյն Ցհսեան· տուք։ Ո՛րամխութիւն աշխարհի ծրնաւ զՄարիամ տանուն Ա՛ն-

նա՝ անեմանօք զուարթնոյն. որ ըզտուդն օրհնաց հընոյն ծընանե մարմնով պարգեւիչ նորոյս կրնակի. տուք: Խընդա մայր բանին ի հօրէ ծընեալ նախ քան զարուսեակ. որ ըզլոյս երկնային ծագեցեր մարդկան ընդլուծիչ մեղաց մերթութեան. մաղթեա բանին փըրկել ըզմեզ ի մեղաց մերոց:

† Ա՛յսօր լըցաւ խոստումն Աստուծոյ առ Նահապետան ի զաւակէ նոցին օրհնիլ ամենայն ազգաց. զի յայրմասոյ նոցին բղխեաց կոյսըն սուրբ որ ծընաւ ըզԲանըն բարձող մեղաց նախահօրն. ‖ վասըն տայցուք սուտղին մեզ զօրհնեալն ի կանայս: Ա՛յսօր բեւեռաւ Անանայէ մարենին Մարիամ յոր վանեցաւ հնարն անաւասային. զի ըստ Մըվսէսի զօրինակ կոխան ի Սինա լըցեալ լուսոյն անմատոյց. վասըն: Ա՛յսօր գաղթինքն օրինականքն Յովակիմ եւ Աննա եռուն մեզ ըզպեղմն ընդունիչ ըզցօղն երկնային. յորմէ հլսեանց անձրեւըն կենաց եւ բղխեաց աշխարհի աղբիւրն ի մասանց. վասըն:

Ծն. Ընակից հօր եւ հոգւոյն. անըսկիզբն Որդի. անմանր յառաջնաւսն անդրանիկ. եւ ընդ հօր յաւիտեան ես: Ի ծոցոյ հօր առաքեալ. եկեալ ի մըսուր յանդրանիկ. բանդ Աստուած յայտնեալ: Կրիատոս ծընեալ ի բանդագիր Դաւթի. քարոզեն հովիւքն ընդ հրեշտակս. եւ մըգք համեղբայ մատեղըն:

Ծն. Հրաշափառ ծընունդ քո ի սուրբ կուսէն. այսօր ցուցաւ ազգի մարդկան. անըսկըզբնակից բանդ հակից հօր: Յայտնութեամբ քո ՏԷր ցընծացաւ երկիր. եւ նորոգեալ եղեւ Ադամ. յառաջին յանցանացդ ի մեղաց խրոց: Դանդ հովուացն յերկրի փառաւորէին. ընդ ամենակեցոյդ գալուստ. որ ներեւեցար քո արարածոց:

ՅՆ. Ո՛ր ընդմարձակեալն տիրաբար. ի յորովայնի քումմէ կրեցեր ‖ ուրա՜ւ։/Հա ժո՞ղ լեր անհամբերացեալ մայր։ Ո՛ր զանառանելին յէից ի յարգանդի. անապա- կաճառաբար կրեցեր ուրա՜ւ։/Հա ժո՞ղ։ Ո՛ր զարարչակից բանին գոյացեալ. ընտուզապէս աշխարհի ծընաւր. ուրա՜ւ։/Հա ժո՞ղ։

ՅՆ. Ա՛յսօր յայտնեցար մեզ. բարձրեալ լերն բազ- մեալ բանին յանբաւից մըտաւր. զա՛ժեան և երկնա- ւոր հաց։ Ա՛յսօր ցընծա՛ն զբաւարթունք երկնից. տե- սանելով զահաւոր գահակիցն և զհրաշալի ծընունդ. որ լո՛ժ յայ անչխարհի ցուցաւ։ Ո՛նդ ինքանե՛լ զբաւարթ- նոցն ի փառաբանութիւն. տեսանէ՛ին ամպ լուսոյ սիւն գործեալ ի հրայից վիմին. զա՛ժո՛ք երկնակ հովուացն։

ՄԾ. Ա՛ստուածածին խորան լուսոյ. անվայրապակ արփուհին կենաց որ եղե՜ր արեւելք արեգականն ար- դարութեան. եւ ընծաեցար ի խաւարի լոյս ծագեցեր. ‖ վանն որոյ ամենեքեան ըզգիզ միշտ մեծացուցանե՜մք։ Ա՛նապական տառաք. եւ մորենի անկիզելի որ զան- շէ՜ղ հուր աստուածութեանն ի քեզ տարեալ կրե- ցեր. արով բնութեանս կիսեալ շինաւ կրից բոց. վանն։ Կի՛նդանի տապանակ. կատարեանաց նորոյ ուխտիս որով ե՜լք յերկիր աւետեաց հորդեալ. Հոգւով ի քեզ տըպաւորեալ բանին. վանն։

Ա՛ստուածածին սիւն լուսոյ անվ հո՛վանաւոր. ե՛ւ բնակարան բանին որ բանիւ հովուէր դիտացել. բա- բերեսեա՛ նըմա վանն անձանց մերոց։ Զանառապակեան կոյսն Մարիամ Աստուածածին խոստովանեմ սուրբ ե- կեղեցի. զլսեալ տալաւ հանդն անմահութեան եւ բա- ժակ մեզ ուրախարար. տուք ծրհնութիւնք նըմա հո-

զնոր երգո՞վ: Զոսա՞ճար անանպակա՞ն Բանին չէր. բարեբանեն զաք հոգեղինա՞ցն. զո՞վեմք և մեք ձայնա կցելով երկնայնոց:

ՀԳ· Այսօր ցլենծան զանք առաքելոցըն զալըստեամբ Հոգւոյն Աստուծոյ. զոր մըխիթարեաց վճռանակ բանին մարմնացելոյ եղեալ ընդ նոսա. ‖ փառըս տացուք նըմա այըրձակաց ձայնիւ: Այսօր բըղխեաց Ջուր կենդանի յերուսաղէմ յօրմէ լըցան զնաք աստուածայինք. եւ ընթացեալ աւրըուցին ախեղբայց զքանավըտակ անդբնըն եղեմայ. փառըս: Այսօր ցօղով իմանալեաւ յամպոց Հոգւոյն զուարթացան բոյսք եկեղեցւոյ. պարարատացան դաշտք արդարութեամբ եւ գեղեցկացան անապատք մանրիւ կուսութեամբ. փառըս:

ՀՆ· Լեառնըն վիմածին աղբիւր յորդառատ. բանտանակ ծարկեալ այգի վայելուչ սրտիւք հոգեղէն. բանբունոյ Բանին առուն անօրինութեան տապալաւար Հոգւոյն. ‖ ան ծըննդեան ի քէն մինչ բարեխաոսեալ անդադար հայցմամբ. չնարհել զթութիւն մեր ընդ ընչեցեալսն: փանիկութեան զրախտին բանալի. Քրիստոսի բարձող ընդմէնոզ երկնից. սանփոր ոսկեղէն լի մանանայիւ. զաւազան ծարկեալ յարմատոյն Ցեսսեայ տասանց լուսոյ մայր. ան: — Փառք Հօր: Ցօղ քաղցրասծաւալ ցանկալի զուարթնոցն. նրբիկեղէն սրտիւք զեղ մարգարտափայլ հինն եկեղեցւոյ. մանրուր անդանին անդ հաւատարիմ առւրբ կոյս Մարիամ. ան:

— Այժմ և միշտ: Այսօր ծընաւ մայրն ամանլ ըզքեզ յարմատոյն Ցեսսեայ ծառ կենաց ծարկեալ Տիրոջ. ըզ եռաւր մարդկան ի ժամս պլուղ զհացըն կենաց զիջեալն ի յերկնից. բարեխաոսեա Սըրբուհի վանն անձանց մերոց:

ՅԱԹԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր գնախագրեալն յառաջագոյն գուշակութեամբ մարգարէից. կատարեցեր Հայր երկնաւոր առլոմ զկնոյն ի յԱննայէ ‖ ըգքէզ բաշխեալ ամբարտաճ հարցըն մերոց։ Ո՞ր ի լրումն անճառ ծնընդեան ըստ եսայեայ քո ի կուսէն. այսօր հրաշիւք Հօր մինածին յանմուխ մօրէ ընդմայրըն քո պարգեւեցեր ըզքէզ։ Ո՞ր զօրինակ Մարիամու Հոգիդ ցուցեր մարգարէին. այսօր զաւակ Յովակիմայ ետուր ըզլեառնըն վիմանձին ըզքէզ։

Գ. Ը՛զՏէր օրհնեցէք ‖ բարձր ամբարձք ըզնա՝ յաւիտեան։ Զո՞ւարճացիր Սիովնըզդ հին հանգիստարան աւետառոյցն. որ բանսնդոյն օրինակաւք գուշակեցեր ընծնող Բանին Տեառն Աստուծոյ բարձր։ Ո՞ւրախացիր եւ կեղեցիդ դուստրը վերինըն Սիովնի. քանզի ծընաւ ի յԱննայէ մանուկ ծընող քոյն փեսայի բարձր։ Քաջհանգիստ և ժողովուրդք ասնախընտրեալք ծնընդեան կուսին. ընդ Յովակիմայ և Աննայի ծնողաց սըրբոյ ծնօղի Բանին բարձր։

ՄՆՄԱՑՈՒՄՑԷ ԴԿ

Նո՞ւհապետացն Աբրահամու խաղաղակայ եւ Յակովբայ. պարգեւեցար ի յԱստուծոյ կոյս Մարիամ գուսաըը նոցին. ‖ երանեան ազգ եւ ամիներ այսօր ըզծնեալդ ի յԱննայէ։ Ադամ ե՞ն և մայր կենդաց ոչիչն ծընօղ Հօր Միածնին. որ ան ի քէն մարմնով ընկէց զանմարմնաւանն ըզնն յաթոռոյ. երա։ Ո՞ր բարձրացոյց զանկեալ բնութիւնս ի քէն ծնընդեամբ Որդին յերկինս. ըզկարծեալ տեալըս ելից հացիւ եւ զմեծատառնն երկոյժ ունայն. եր։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԲԿ

Ո՞ր ողորմեցար ի մեզս ծընեալ մարդկան Հայր եր-

կնաւոր ընտ մարդարէին. եւ եառնլ բնութեանս այսօր պարգեւ ըզկնոյնն սուրբ ըզծնող Որդւոյդ միածնի. ‖ մաղթանօք սորա՝ Տէր մեզ ողորմեա՝ Որ ցօղեցեր ի մեզ յամպոյ ծրինաց Որդիդ այսօր զկոյսն Մարիամ. յորմէ ծընեալ մարմնով եւ բարձեր նոքաւ ըզմեզս նախատանեցեալն Ադամայ. մաղթանօք՝ Որ մաքրեցեր հնազգեղ սուրբ ըզսիրտ եւ զարդարեղ մեր քո փառակցին. այսօր ամուլ ծնողացն նորին եառուր ըզմայր Բանիդ ողջունիչն Եւայի. մաղթանօք՝

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Այսօր ցընծան երկնայինքն եւ պար առեալ ի բարձունս. երգեն զերգս հոգեւորս ‖ յաւուր ծնընդեանն Քրիստուհւոյն: Այսօր վերինքն սիրեն գոչել զերգս սրմռիկին. զերի քաղքրեանն առեալ յաւուր: Այսօր առաջդ և լուսին ընդ արեւու հերձուելով. գովեն ըզայն ի հօրէ յաւուր ծնընդեան լուսոյ մերն: Այսօր ծերքն օրինականք մանկամբք նորոյ Սիոնի. երիտասարդք եւ կոյսանք խընդան ծնընդեամբ Տիրուհւոյն: Այսօր գունդք առաքելոցն եւ պարքք նահատանացն. յաւուր ծնընդեան մեր Բանին երգեն ըզփառս ի բարձունս:

Ա——օ—— Էէ՛. Իմք որպէս: Առաւած վերաւունս քո: Փ—ր—ղ Մայր սուրբ:

Զկնի Սուրբ Առաւածին Մ—ղ. փրկիլ: Փ—ր. վասն լաւի: Փա՛. Օրհնութիւն: Ե— —պ—

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ. Է ՁԱ—

Կ՘. Տէր ասացէ զբան: փԽ. Յարիցէ Առաւած: 293:

ԸՍՓԽՐՑԱԾ ՅԱՌԱԿԱՑ: ԼԱ. 29:

Բազում դառնք առացան զհնծութիւն, բազումք աբարին զօրութիւն, բայց դու առաւել եղեր և անցուցեր զամենեքումբք. սուտ հաճութիւնք և ընդունայն զեղ

կնոջ ոչ գոյ ի քեզ : Չի կին խնամառուն և բարեպաշտօն օրհնեսցի : Չերկիւղածս Տեառն պատուեսցէ նա . առաք նմա ի պտղոյ չրթանց նորա , և գովեսցի ի դրունս այր նորա : Չի ճանապարհք առն առաջի երեսաց իւրոց երթիցեն , և աջողեսցին յաւիտեանս յաւիտենից : 31 :

ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ : ԿԱ . 9 :

Եւ ծանիցի ի վէմ ապգոյ գաւակ նոցա , և ծնունդք նոցա ի մէջ ժողովրդոց . ամենեքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ և ասիցեն թէ սոքա են գաւակ օրհնեալ Աստուծոյ . և ուրախութեամբ ուրախ եղիցին ի Տէր : 9 :

Գողոսի առաքելոյն ի գործս առաքելոց թղթոյն է ընթերցուածս : Գ . 24 :

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ի Քրիստոս յիւսուս , զի ի հաւատոցն արդարացուք . այլ իբրև եկին հաւատքն , ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք . քանզի ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւատովք ի յիսուս Քրիստոս : Որք միանգամ ի Քրիստոս մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս զգեցեալ էք . չկայ խտիր , ոչ Հրէի և ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայի և ոչ ազատի , ոչ արուի և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք մի էք ի Քրիստոս յիսուս : Ապա եթէ դուք Քրիստոսի էք , ուրեմն Աբրահամու զաւակ էք , ըստ աւետեացն ժառանգք : 29 :

Չ-ՅՆԼ- Ա*լէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .*

Հոգին սուրբ եկեսցէ ի քեզ և զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քո :

Ա*լէլուիա , Օրհ*

Ս*րբոյ Աւետարանին որ ըստ Մատթէոսի : Ա . 1 :*

Գիրք ծննդեան յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու : Աբրահամ ծնաւ զիսահակ , իսահակ ծնաւ զՅակովբ , Յակովբ ծնաւ զՅուդա և զեղբարս նորա : Յուդա ծնաւ զՓարէս և զԶարա ի Թամարայ , Փարէս ծնաւ զԵզրոմ , Եզրոմ ծնաւ զԱրամ , Արամ ծնաւ զԱմինադաբ , Ամինադաբ ծնաւ զնաասոն , Նաասոն ծնաւ զՍաղմոն , Սաղմոն ծնաւ զԲոոս ի Հռաքաբայ , Բոոս ծնաւ զՈվբէթ ի Հռութայ , Ովբէթ ծնաւ զՅեսէ , Յեսէ ծնաւ զԴաւիթ արքայ : Դաւիթ ծնաւ զ-

Սողոմոնի ի կնոջէն Ռուբիայ, Սողոմոնի ծնաւ զՐոբովամ, Րոբովամ ծնաւ զԱբիա, Աբիա ծնաւ զԱսափ, Ասափ ծնաւ զՅովսափատ, Յովսափատ ծնաւ զՅովրամ, Յովրամ ծնաւ զՈզիա, Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ, Յովաթամ ծնաւ զԱքազ, Աքազ ծնաւ զեզեկիա, Եզեկիա ծնաւ զՄանասէ, Մանասէ ծնաւ զԱմովս, Ամովս ծնաւ զՅովսիա, Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զեղբարս նորա առ գերութեամբն Բաբելացւոց: Յետ գերութեանն Բաբելացւոց ծնաւ Յեքոնիա զԱսղաթիէլ, Սաղաթիէլ ծնաւ զՋոբոբաբէլ, Զոբոբաբէլ ծնաւ զԱբիուդ, Աբիուդ ծնաւ զեղիակիմ, Եղիակիմ ծնաւ զԱզովր, Ազովր ծնաւ զՍադովկ, Սադովկ ծնաւ զԱքին, Աքին ծնաւ զեղիուդ, Եղիուդ ծնաւ զեղիազար, Եղիազար ծնաւ զՄաթթան, Մաթթան ծնաւ զՅակովբ, Յակովբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մարիամայ՝ որում խոսեցեալ զՄարիամ կոյս, յորմէ ծնաւն Յիսուս, որ անուանեցաւ Քրիստոս: Ամք ամենայն ազգքն յԱբրահամէ մինչև ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք, և ի Դաւիթէ մինչև ի գերութիւնն Բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք, և ի գերութենէն Բաբելացւոց մինչև ի Քրիստոս ազգք չորեքտասանք: 17:

Յետ Ա-ԽՈՐՈՆԻՆ ՐՒ ԿՈՐՒԿ հանդիպէ, ՀՆՕրաստեղծեալն ---: Ե- ՐՒ ԼՈՐ ՕՐ ԼԻՆԻ, ՀԱՐԱՐՉԱԿԱՆՆ --- ՀԻՆ Ե ՕՐՆ ԲԵՐԷ. ՅՈՒԼ Ե ՀԱՒԱՏԻՆ ՆԱԽՆԻՆ:

ՀԻՆ ԲԱՐ. ԽՆԴՐ: ԿԵՑՈ. ՅՈՅՆԻ-: ԱՂ. ՓԱՍ ԱՄԵՆԱԶՕՐ:

ՃԱՇՈՒ

ԳԿ

Ովքո կրնայ աշխարհիս այդքան մարդ կոյս. որ ըզհայրապետիցն բնդհանուր զծագիկ կրե՞ւ ի ժամու զորդին պշտաւոյ մարդկան. գորոյ զմնարմինն ճանչակալ անմահացման յուսով. ‖ վասն որոյ օրհնարանեմք ըզքեզ յաւուր քո ծնընդեան: Բանական երկիր Տիրուհի եւ անպատասն մաքուր ի փչոյ մեզաց որ ըզբո՞ջոյն երկնային առանց սերման ծընար. որով զկենդանացն հասուր ըզհաց անվհատ բնութեանն. վասն: Ա՞մպ թէթև յերկրային ցանկութեանց սուրբ կոյս եւ վառա-

բան առաւաժամին բոցոյն որ ըղձօ՛ղն հայրաբանդիս անձրեւեցեր ի բանտական երկիր. արտ բնութեանս բանտն արդարութեան սուրբ բոյսք. վասն որոյ ծրհնամբանեմք ըզքեզ յաւուր քո ծնընդեան։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ ՅՈՒՆՔԱՆ. Մեծատուսէ անձն։ Չի հայեցաւ։ Քաղաք Մայր սուրբ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Նոր Սիոնի ծընանալ մանկանդունք սուրբ աւազանեան. չնորհազարդեալք Հոգւովն Աստուծոյ. օրհնեցէք զՀայրն երկնաւոր յաւուր ծնընդեանն սքանչելոյ կոյսին. ‖ յոր օրհնեալքդ յա՛ նիծից նախանձին։ Աբեամբ զաւրին անապատանդ փըրկեալ ժողովուրդք. յաւուր ծնընդեանն մեր անստանելոյն. գովեցէք ըզՄիածինն որ հաճեցաւ առնուլ մարմինն ի նմանէ. յոր։ Յանառատարեալս չնորհացդ Հոգւոյն լուսազարդեալ ադղք հեթանոսաց. յաւուր ծնընդեանդ մեր բանիւն ծնօղի. ըզփառաւորեցդ որդւոյ զՀոգին բաբերեալքդ հոգեւոր երգով. որ մանրազարդեցդ զմարմնաւորն ի մըրտէն։

Քաղ. Սուրբ զԱստ։ կենդ. Յայնէ։ Աշ. Ընկալ տէր։

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Պաւնդ

ՅԱՒԱՏԱԽՕՏՈՒԻ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Մանկանցն ըզձայնըն քեզ վերագոչեմք. արդա՛ր ես յամենայնի՝ տէր զոր ածեր ի վերայ մեր. ‖ Աստուածհամբոյրըն մերոց։ Քանզի ոչ պահեցաք ըզպատուիրանըդ. նըւաղեցաք մեք յամենայնի արդ թող մեզ տէր ըզ-

յանդամս մեր. Ամօթալից : Օրհնեալ տէր եւ փառաւորեալ անուն քեզ պարտական. այլ միով խոպան մանեակ ըմպել. եւ մի ցրուր զուխտս քո Ամօթալից :

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բանիւք արանէք յաւիտեան : Զանբակիզքըն բանըն չօր զէնդին էին. որ ի բարելոնէն ի հնոցին ըզհնուրն իւ ցօղ փոխարկեաց պարգեւով զերիս մանկունսըն բանիւք : Որ ընդոյս փառաց ծագեալ ի մէջ հնոցին օրհնաբանիցն. ընդ նոսին համաձայնեալ երգեցուք խոնարհ սրտիւք զի չէ ուրացէ զանուանելի հըրոյն բնորդումըն բանիւք :

ՄԵՒԱՑՈՒՄՑԷ ԲԿ

Այլ լուսոյն Մարիամ անհարանացեալ օրհնեալ : 137 :

ՈՂՈՐՄՆԱ ԲԿ

Թէնա իմ Մեղայ քեզ տէր մէղայ սղորմեա : Մէղայ ‖ անօրինեցայ եւ մանանեցայ ի ձեռս ահնօրէն թըշնամւոյն. արդ անկեալ սղայէմ քոյ ինձ տէր : Քանզի գամէնեսեան առանել մեղայ տէր իմ զբթած. քանզի գամէնեսեան անօրինեցայ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԲԿ

Ա՛ւ մէնայն արարածք համբառնալով զգենուլս ձեզմէ՛ր օրհնեցէ՛ք ‖ զտէ՛ր ամ՛ զբնակեա՛լն ի երկինս : Ա՛ւ մէնայն ժողովուրդք յօրհնութիւն իւ նոցմէ՛ր գովեցէ՛ք զտէր : Զայնիս երգով ցընծութեամբ. բարեբանեցէք զԱստուածմէ՛ծ ընդ առաջս նոցա Ամ՛ զբնակեա՛լն ի երկինս :

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. փառաւորեալ անուն : 241 :

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Փառաւորեալ է անուն ։ 242։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՉ

Օրհնեալ ես Տէր. եւ փառաւորեալ է անունն քո յաւիտեան. Ամա՛ծ հաւրցըն մերոց ։ Ցօրհներգու-թիւն երից մանկանցն ընդ սերտովքըն բարեբանեմք. օրհնեա՛լ ։ Ցանդադիւելի հըզօր թագաւորդ ընդ քո-տովքըն բարեբանեմք. օրհնեա՛լ ։

Գ. ԸնդՏէր ‖ օրհնեցէք և առաւել բարձր սրտարկէք ըզնա յաւիտեան ։ Եցէք Ցերկըրպագեա՛լն ի հրեշտակաց փառաւորեալն անդադար. բարեպաշտութեամբ օրհնեցէք ։ Եւ ասէ Ցահաւո՛ր փառաւորեալ զամենանա՛րդ զերկրորդութիւն գանեալ՝ւնլ՛ զընտութիւնն քահանայք օրհնեցէք ։

ՄՆԹԱՑՈՒՄՑԷ ԳՉ

Ուրախ լեր Առաւաւածածին յոյս և փրկութեան ։ 651։

ՈՂՈՐՄԵՍ ԳՉ

Պերձեալ է ծր գալոյ քո Տէր. լուր ձայնիլ ազգիցդ իմոյ ‖ որ կարդամս առ քեզ եւ ողո՛րմիա ։ Բանիցդ իմոց ձնկըն դիր Տէր. եւ ի մէա առ զաղաչանս իմ զաւաւտամբա որ կարդամս ։ Ո՛ր ընկըզմիամբս եմ ի խո-րըս չարեաց. աւրդ զՀոգիդ քո առաքեա՛ առ իս որ կարդամս ։

ՏԷՐ ՑՆԵՐՊՆԻՑ ԳՉ

Օրհնեմք ըզքեզ Առաւաւած ընդ սո՛ւրբըս քո ի յեր-կինս ։ Տուր մեզ իմաստութիւն փառաւորել ըզքեզ

ի տուէ և ի գիշերի. ընդ հրեշտակըս քո ի յերկինս: Լուար ձայնի աղօթից ժողովրդեան քո. եւ լուր մեր ապաւէն. պահելով ի խաղաղութեան:

ՈՒՐԲԱԹ

Պաւոց

ՇԱԲԱԹ

Տօն Նաւակատեաց սրբոյ Խաչին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Բ Ղ

Ով վերայ վիմի հաւատոյ չինեցեր զքեզ տուրդ գերկնից. ընդա պահեա ի խաղաղութեան: Ո՞ր չնարհեցեր ողորմութիւն ի բնակարանըս հրեշտակաց եւ մարդկան քաւարան. տուր սրբմա զանչարժ քո գթասիրութիւն: Ով տեսարի փառաց սքանչելութեանն քո քեզ երգեն մանկունք. տուր սացա զառատ քո ողորմութիւն:

† Եկայք ժողովուրդք ի տաճարի փառաց Քրիստոսի. ‖ տուք տուէք օրհնութիւն ի բարձունս: Քանզի թագաւորըն Քրիստոս պընաւկեաց ըզտան աքանչելի փառօքն իւրով. տուք:

Խաչըն կենդանար. որ եղեւ ըմեզ փրկութիւն. ‖ տուք տուէք ամենեքեան ընդ[illegible] բերկրեալ: Որ ի յերկրի եւ դասուցան զոյս ճառագայթեամբ: ի յերկրի եւ գասուցան զոյս ճառագայթեամբ: Որ լուսաւորեալ ծագմամբ հրաշափառ[illegible] ցոյց ի յօդնութիւն ընդդէմ թըշնամեացն. տուք:

ՅԱՐ. Որ համեմատեալ ես Հօր և տուրդ Հոգւոյն. անխոժանելի էակ միութեան խոնարհեցար ի բարձանց եւ առեր մարմին ի կուսէն. յարեար ոտնկոչեալն.

յանդուժիչ կենաց բանաստեղծութեն խաբմամբ։ Որ զաստուածութիւն ես ծածկելոց զիմաստ. այսօր ի հոգոյ գաստառպարտեալ բարձար ի խաչ եւ լեզուաւ կեբանկրեցար. յարուցա՞ս անկեղծին. ի ճաշակմանէ՞ մահարբեր պըտղոյն։ Որ կենդանութիւնդ եւ ամենեցունն այսօր ըմմահ խաչի՞ ի յանձն առեր եզար ի սիրա երկրի եւ յերրորդ աւուր յարեար. չնորհեա՞ մեզ վերանալ ընդ քեզ յանապատս ի կեա՞նս։

Անապատութեն կատք անքընեալ խորհրդոյն ընդունարան ով անժուրը քահանայութեւ. ի՞նչ աւանանայութեւից յարարչութեւդ սրտիդ աներեսաբար ա՞հիւ պատուեա՞ս։ ‖ քեզ երկրպագեմք յօդնութիւն մեզ ժամանեա՞ յերկրա եւ ի մուտս։ Անյաղթելի նըշան անպարտելի զօրութեանն ընդունարան ով անժուրը քահանայութեւ. ի՞նչ յաղթութեւն ապըստամբեցն եւ թեւեցար երբ ի քէն ահիւ սարսեալ զոգան եւ անդընդոտո՞ց կորըն՞չ։ քեզ։ Յանապատոյն աներեալ ըզքեզ մարգարէ՞ն Զաքարիա. արդարանակ ծոկի եօթնաջահեան լուսով պայծառացեալ յերկրի ով անժուրը քահանայութեւ. ե՞ւ ի վերայ քո անրածեալ աննիւթ զոյին զղացեալ ի ուխ՞ր բընութիւնս. եւ ապրեցահնս կողու մարքեաց գաղտեզութիւն ապզի մարդկա՞յ։ քեզ։

ՅԱՐ. Որ յանթոռ փառաց նըստեա բանդ Աստուած. խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ ա՞ռաք մարմին ի կաւէն. վերականգնելով ի տեղի բառնարնկեալ լուսոյն զնոյացեալ բնութիւնս։ Որ կանդնեցեր ըզխաչ քո ի մէջ երկրի. եւ անվա՞ն ըզսրմրեալ-ափակ գուռըն դրախտին բա՞ցեր նախահաւրդ։ կենդանարթելով ի ճաշակմանէ՞ մահարբեր պըտղո՞յն։ Եւ զօրութեամբ խա-

չի քո Քրիստոս. հիմնեցուցեր զկամքուդիկէ եկեղեցի բընա՜կարան սուրբ ՝ երրորդութեանդ. լուսաւորելով ըզհնձանսս ի սմա՝ կըրկնակի ծնընդեամբ:

ՃԿ. Ո՛րպէս լեր եկեղեցի սուրբ. ի գալըստեան սուրբ Միածնին. ո՛րպէս լեր և ցընծա՜ հանդերձ աւետեաց սըրբովք: Խընդա՛ յո՛յժ գուսանըր վերինն Սիովնի. ահա թագաւոր քո գայ նըստեալ ի յաւանակէ նորոյ. ա՛րդեաւր և փըրկիչ փըրկէ և կեցուցանէ: Զըւարճացիր և բերկրեա՜ ժողովուրդ Աստուծոյ. մա՜տ գնացը ծաղկեալըս հաւատով և ասա. օրհնեալ ո՛ր եկի՛ըդ թագաւոր աւետեցաւ:

ՀԳ. Ա՛յսօր ներկայինքն ուրախացան ընդ երկրա՜ւոր բաց նորոգմանն. քանզի նորոգողն էից Հոգին էՀ ի սուրբ վերնատանն. որով նորոգեցա՜ն զամբ առաքեալացն: Ա՛յսօր հոգանըւթեայ բնաւթիւնս ցընծայ ընդ Հօր հաչտութեան. քանզի որ երկրի զՀոգին ի մարդկանէ մարմին եղելոց. դարձեալ վերըստի՜ն ըզնոյն պարգեւէ: Ա՛յսօր մանկունք եկեղեցւոյ ոճնեն ցընծութեամբ զգամլուսա սուրբ Հոգւոյն. որով զարդարեցան ի զգեստըս լուսափայլս և զերապայծառս. երգեն ընդ սրովբէ՜ան զերեքսըրբեանն:

ՀՆ. Թագաւոր խաղաղութեան ո՛ր քաղցրութեամբ խնամեա՛ զքո զարարածս. յիշեա՛ ‖ տէ՛ր զհոգիս նըն-ջեցելոցն ընդ սուրբսըս քո՛ և դասաւորեա՛ ի յաւուրն այցելութեանն: Ո՛ր կո՛չեցեր ի դրա՛ց մահու ըզսիրելիսն քո զդա՛զարեա. և ծանուցեր զաստուածութիւնդ ընդհանո՛ւր տիեզերաց. լուսաւորեա տէ՛ր: Ի՛ սահմանի քում սըրբութեան մնասցանեմք քեզ պաղատանս ա՛րտասուալից. պա՛յծառացո տէ՛ր:

ՄԲ. Սիրեն լսասդ և սմա՛ս հոգանի սո՛ւրբ կոյս ո՛ր ցօ-

ղեցեր ի մէզ ըզցօղն երկնաւոր։ զքեզ բարեբանեմք Աստուածածնիւն կոյս։ Անկէզ մարմնի եւ արեւիւ հոգեզէն աղբիւր կոյս. քանզի պատուղըն կենաց ի քէն ծնաւ մեզ. ‖ զքեզ բարեբանեմք Աստուածածնիւն կոյս։ — Փառք Հօր։ Անձրեւից լուծիչ և քանչիչ մեղաց աղբիւր կոյս. որ զանառանելին յէից ի գիրկըս քո բարձեալ եր. զքեզ։

— Այժմ և միշտ։ Ո՞ ամս և պօրըք հրեշտակաց պատմել առնիցեմ ծնանել Տեառն. զի ամենակալն օրհնութիւն ի բարձունս։

Ալէլուիա երեքցոյ ի չորեքն։

ՅԱԹԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.

Ո՞վ նորահրաշ նաւակատիսն որ յերփնատիզէմ պայծառանգեցաց վայելչութեամբ ցուցաւ խաչ քո Տէր. ‖ Ա՛ռ զբաւ՛ծ հաճրցըն մերոց։ Ո՞վ զըչխոյ ընդ այիմէ առըր հակերէցիկ. յանկերձեալըն պըտակեալ ներշանաւ խաչի քո. Ա՛ռ զբաւ՛ծ։ Ո՞վ նորածնեալքս մըկըրտութեամբ առըր առագաստին. այսօր ծնեալ ուրախութեամբ ներշանաւ խաչի քո. Ա՛ռ զբաւ՛ծ։

Գ. Ըզտէր օրհնեցէ՛ք ‖ բա՛ր ազգք երկնաւորք։ Ըզնա յաւի՛տեան։ Քանզի փրկեաց զմեզ ի սատանայական առըրէ հակերէցիկ. երկնաւո՛ր փեսայն. պըտակեալ ըզսա խաչին եւ յոչ և յանհակ թուցեալ ըզկերպանոցս ժառանգելոյ՛ զմեզ. բա՛ր։ Ո՛կայք ժողովուրդք փրկաւորեան. երկրպագեցո՛ք աստուածայինն առըր ներշանեալ. բերեալ՛ք ընդ նմին ի տունն և ընդ նմին քաղաւորեա՛ք. բա՛ր։

ՄԵԾԱՑՈՒՑԱՆ Ա.

Մեծացուցանեմք զքեզ որ ի հօրէ բանդ և ան։ 195։

ՈՂՈՐՄԵԱ Ա.Զ

Ի՛ խորանի՛ քում սրբութեան զի՛ր ընտրեցե՛ր զա՛լաեամբըդ քո Քրիստոս. և սո՛ւր ձեռնի՛ ազաչանաց մերոց ընկա՛լ և կե՛ցո՛ ըզմե՛զ: Աստուածայի՛ն լուսո՛վ քո. պայծառ քան զարեգակն լուսաւորեցեր զքո՛ սուրբ ե՛կեղեցի. ի սո՛ւր: Ա՛յսօր և հրեշտակք ո՛րբախառնն ընդ պայծառութի՛ւն քո սուրբ ե՛կեղեցւոյ. ի սո՛ւր:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Ա.Զ

Ի՛ տաճարի սրբութեան փառաց քոց Քրիստոս զի՛ր ի յերկնից ընտրեցեր աստուածայի՛ն ժողմամբ. ի սո՛ւր ըզքե՛զ անդադար բնաւրե՛նեացուք: Ո՛ր ըզխո՛րհուրդս փրկականս աստուածգիտութեան. չնո՛րհեցե՛ր մեզ ի ձե՛ռն քահանայապետի՛ն քո և վկայի. նո՛ր ին ազաչանաք խընայեա՛ ի մե՛զ: Ջհամաստացեալ ժողովուրդըս սո՛ւրբ Երրորդութեան. և զամպարիշտնեայս ի խորհո՛ւրդս փառաց քոց. պահեա՛ անխըռով ի խաղաղութեան:

Աստուած երկիր եկիր. Տան քում: Տէր թագաւորեաց: Փառք Առաջաւք:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա.Կ. Արեան քո Տէր զօրութեանց: 157:
Ջինի Մանկանց փառ. Սուրբ եկեղեցեաւս: Կեցո. յաղթ: Աղօթ Առ դրան սուրբ տաճարիս:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

Մեսեդի եկեղեցոյ. Աստ օրհնեցէք: Ո կայք ի տան: Ջինի Սուրբ Աստուածին ղբնուն հրաբան տանողն և յորհնան եկանեն խալխ և աստիարան քնիչ և հոգևոր և ուրնոյն ջրդող և ասեն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ. Որ զանարատ: Վերջ փառ: 1006:
Ջինի փառ. Սուրբ խաչիս: Կեցո. յաղթ: Աղ. Պահպան:

ԿԻՒՐԱԿԷ
ԹԱԶՎԵՐԱՑ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀԵՏԵԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԶ

Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս որ կանգ։ 656։ Փ-ք. Եւ ևս խաղաղու։ Փ-ն. Օրհնութիւն։ Ե- ապ-

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա.Զ

Ո՛ր զանարժան բազուկըս քո ի խաչին տարածեցեր Քրիստոս Ա՛ստուած. եւ ընչան յաղթութեան ետուր մեզ. ‖ սովաւ ըզկեանըս մեր պահեա՛։ Ո՛ր զաչխարհակեցոյց բազկատարածութիւնն խաչի քո Քրիստոս Ա՛ստուած. զաւազան զօրութեան ետուր մեզ. սովաւ։ Ո՛ր ըզմեռեալն ի ճաչակմանէ փայտիւն յանցանացդ. կենաց փայտիւըն կենդանարծեցեր. սովաւ։

† Սուրբ խաչն օգնական հաւատացելոց. կանգնեցաւ ի յերկրի յաղթող թըշնամւոյն. եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։ Ա՛րարիչն Ա՛ստուած բարձրացաւ ի խաչին. եւ զմեռեալըս մեղօք փտացեալն ճաչակմամբն. ի սմա նորոգեալ կենդանացոյց։

Հրաշակերտ և զօրեղ փայտ խաչի քո Քրիստոս. գաւազան զօրութեան ի յերկրի երեւեալ. ‖ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։ Զոր Հրեիցըն ծածկեալ զանթաքչելի ըզգայնձըն. փանրամամբ թագուհացն փայտ կենաց յայտնեցաւ. եկայք։ Սա է զկնի յաղթութեան հաւատացելոց. ախտեաւն և կնիք յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. եկայք։

Ա՛ճամեալի երեւումն երեւեալ զըչխոյին. նըմանեալ յառնէի յերուսաղէմ. խընդրէր ըզպատուական

փայտ խաչին յոր ըզՄեսիան բեւեռեցին։ Մեծա-
սաստ հրամանատուն ժողովեալ Հրէիցն ցուցանելոյ նը-
մա ըզպատուական փայտ խաչին. յոր ելեալ բարձրա-
յաւ ապարիչն աղթամածաց։ Ընդ յայտնել սքրբոյ խա-
չին ի տեղւոջն սքրբութեան. բուրմամբ անուշա-
հոտ խընկոյ. եւ լուսոյն սիեզերըք մեծապէս պայ-
ծառեաք։

ՅԱՒ. Զթագաւորըն փառաց Քրիստոս ար վանըն մեր
մարմնացաւ ի սրբոյն Կուսէն եւ խաչի համբերելով.
ի միանձնութեամբ երգով բանիբանեցուք։ Ա՛ր ըզ-
Թագաւն երեքօրեայ յանձն էառ. յարուցեալ ի մեռե-
լոց ինչխանութեամբ. միա։ Կարօղապէս ըզդրանըս ըզ-
ժոխոց խորտակեաց. եկեղեցւոյ իւրում զդեցոյց զմեծ
վայելչութիւն. միա։

Բանդ որ ի չօրէ ինչաւ մարմնացար ի Կուսէն. խա-
չեցար կամաւ չօր վանըն մեր ըզմեզըս ապաներ. ո՛ւ-
րր Աստուած ողթամեա մեզ։ Ա՛ր յարարածոց եւ անթափան-
դակելի. ի խաչափայտին բեւեռելով ըզմահ կոխեցեր.
ո՛ւրր։ Ա՛ր ի նախնեաւքն զանկեալն ի ծառայութիւն
մահու. պատուական մարմնով եւ արեամբըդ քո ազա-
տեցեր. ո՛ւրր։

Զեւ յանձն առեր Աստուած ելանել ի խաչ վանըն
մեր. եւ ընդ նմին բեւեռել ընկերութիւն մեղաց մե-
ծաց. վանն որոյ երկրպագեմք եւ վերծրնեամք ըզքո
պանծալոյ խոնարհութիւնդ։ Ի՛ խաչն ելեր քո մեռուցեր
ըզմահ եւ յաղթեալ կոչի քո սիեզերաց արարուցեր զան-
մահութիւն։ Ցայգմոյդ անմահութեան ճաշակեցաք եւ
տեսաք զի քաղցր է ողորմիդ ես Տէր. եւ վանն սահմա-
նեան վերկութեան ակնկր յաչխարհ։

ՀԳ. Ա՛ր ի քրովբէական կառաւոյդ հանդիսես. այսօր

ինձեր յերկնից ի գետս առաքելոցըն առաբք Հոգի. ‖ օրհնեալ ես Քանզի՛ր անուամ հ։ Ո՛ր գընաս ի վերայ թևոց հողմոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեալ յաշակերտսըն առաբք Հոգի. օրհնեալ։ Ո՛ր խնամեա տեսչութեամբ զքո զարքածս. այսօր ինձեր ի համատասել զնկեղեցի քո առաբք Հոգի. օրհնեալ։

Հն. Զհոգիս ծառայիդ քոց Քրիստոս. ընկալ ի գաղ անդրանկաց գրելոց ի յերկինս։ Ընկալ վասըն անցք ըզքառնասուր պատարագս ի մէնջ. և չնորհեա նոցա ընթացուքիւն գոհանալ յաւուրն յետնում։ Հաչտեա ի ձեռըն առաբք մնրինոյ և արեան քո Տէր. եւ պարգեւեա նոցա գանել յաջակողմեանըն քո։

Մշ. Ո՛ր ըզքանն Աստուած բաւական եղեր ընդունել յերեսայնէ միշտ կոյս. ‖ զքեզ մեծացուցանեմք որ օրհնեալդ ես ի կանանց։ Ո՛ր էից լուսոյն արժանի եղեր բառնալոյ ի գիրկըս քո մանրինով. զքեզ։ — Փառք Հօր։ Ա՛նարատ ամնաւր արնօրէնութեան կսկիծքդ Հոգւոյն սրբոյ միշտ կոյս. զքեզ։

— Այժմ և միշտ։ Ի՛ մեռանելդ զայրասեան Աստուած ծորդուցն. առաբք խաչն երեւեր եւ լուսաւորէր զի նա է յոյս հանապատացելոց։

Ալելուիա երկ։ ի յոյնէն։

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՂ

Այսօր պատուական խաչիդ քո ապրեցուցեր զմեզ զվարդըս քո. որ ի գուռսդան գօրութեանն եւ փայլակն հնոց ‖ Աստուած հարցըն մերոց։ Քանզի անմահացաք կենացըն փայլեալ. ի ճաշակմանէ մահաբեր պտղոյն. որ կանգնեցաւ քաոսակերպն ի մէջակէն դիմաւորով ընդ հարեալ Աստուած։ Եւ հանդերձեալ կամաւ ի

խաչ քո Քրիստոնա. ամրացե՛ր ընդդեմ սուրբ քո. ժո՛ղովել ընդհեռացնալ ազգ մարդկան սո՛ւտ քրիստոնէից Ա՛մէն։

Գ. ԸնդՏէր օրհնեցէք ‖ Առանել բարձր արարէք ընդնա՛ յաւիտեա՛ն։ Ա՛յօր որդին մի՛ածին. զանամբառ բանդո՛ւկըս իւր. տա՛րածեաց ի վերայ սո՛ւրբ խաչի՛ն. առանել։ Քանզի յաղթեաց մահո՛ւ հըզօր զօրո՛ւթեամբ. եւ կո՛չեաց ըզտիեզերս ի փրկութիւն ի՛ւ ի կեա՛նսըն յաւիտեա՛նից. առանել։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԳԿ

Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի որ բարեխօս։ 246։

ԳԻՇԵՐԻՆ

Ա՛յօր ե՛կեա՛լ կամաւ Տէրն ի՛ խաչ. եւ տարածեաց զաղուկս իւր ի՛ նմա։

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ2

Փա՛յտ կե՛նաց որ փոխա՛նակ մահացո՛ւ պըտղոյն. ընդԲրիստոսա պըտղաբերե՛ցեր. ‖ պա՛նըծապեալ պա՛հեա զեկեղեցի հաւատացեալից։ Քե՛ւ բացա՛ւ մե՛զ ճա՛նապարհ ծառո՛յն կենաց. ի՛ սրմ՛վըէափակ պահպանո՛ւթե՛ն նէն. պա՛նըծապեալ։ Քե՛ւ անգամեցա՛ւ նախա՛հայրն ի ճաշակմա՛նէ պըտղոյն. եւ քե՛զ երկրպագեն ամենայն հա՛ւատացեալք. պա՛նըծապեալ։

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ Գ2

Ա՛նուանեալ փայտ դի՛տութեան ընդմե՛զ ի կենա՛ցն հա՛նեալ աւրտաքսեցո՛ւցեր. որո՛վ յա՛նցեալս մե՛զըն եւ զե՛ պատրեաց ըզնախահայրն։ Խո՛ւսկ փայտ խաչի՛ քո կե՛նաստու. զաւազանո՛ւ զօրութեան կենաց մարդկա՛ն եւ յոյս հաստատո՛ւթեան. անա՛ւնարդ եղեւ մե՛զ ի կեա՛նսըն յաւիտեա՛նից։ Ե՛տուր մե՛զ նըշա՛ն յաղթող սո՛ւրբ զհա՛չ քո. զի սո՛ւտ մըտացո՛ւք ընդ նեղ դո՛ւռն ա՛նձկա-

ցեալ ճանապարհին. արձակ ցանկայն ևրկրածին որ-
դիք մարդկան:

Աստուած երկիւղ խոչ. եւսեբ երկիւղ: Որպէս փրկեցան:
Քրոջ Աստուածք:

Զինի Սուրբ Աստուածին (զքենոն ինքեան տհանայն և
ելանեն խոչ- և աւետարանաս, տանելինօք և ամենայն ըս-
է գոռս ասելով)

ՇԱՐԱԿԱՆ Ա2

Որ զանարատ բազուկս քո ի խաչ: երե գոռն: 1006:

ԶԻՆԻ ՍԱՂՄՈՍ Դ. Է ԸՆ-

կց. Նշանեցաւ առ մեզ: փե. ի կարդալ խնամ: 438:
Ալէլուիա. ալէլուիա:

ԸՆԹերցուած ԱՌաքաց: ԺԴ. 1:

Դարձեալ եթէ ի նաւ երևալ ոք՝ ընդ ամենի ալիս կա-
միցի ճանապարհորդել, առ վայան որ քան զնաւափայտն
տկարագոյն է ապագակէ: Զի գայն թէպէտ և ցանկու-
թիւն չահից հնարեցաւ՝ և ճարտարապետ իմաստութեամբ
կազմեաց, սակայն քո Հայր, վարէ տնօրինէ. զի և
առաւ և ի ծովու ճանապարհ, և ի մէջ ալեաց չափով ըզ-
գուշաւոր: Ցայտ արարեալ՝ թէ յամենայնի կարող ես
փրկել, թէպէտ և առանց ճարտարութեան որ ելանիցէ ի
վերայ: Բայց կամիս զի մի զառաքինացն զործ իմա-
ութեան. վասն այնորիկ չնչին վայրի հաւատան մար-
դիկ զանձինս իւրեանց, և չրջեալ ընդ ալիսն զոյգն լա-
սիւն ապրեցան: Քանզի և իսկզբանէ ի կորնչել ակայիցն
ամբարտաւանից, յայս աշխարհի ի լառնափայտն ապաւի-
նեալ, եթող աշխարհի զառակ լինելոյ քո ձեռամբդ նա-
ւապետեալ: Զի օրհնեալ է վայան որով լինի արդարու-
թիւն, և ձեռագործն անիծեալ, ինքն և որ արար զնա.
զի նա արար, և առ եղծանելի առաւած անուանեցաւ: 8:

ԸՆԹերցուած յեզեկիէլէ մարգարէէ: Թ. 2:

Եւ ահա արք վեց գային ընդ ճանապարհ բարձու դրա-
նէն՝ որ հայի ընդ հիւսիսի, և իւրաքանչիւր տապար ի
ձեռին իւրում. և այր մի ի մէջ նոցա զգենեալ պզնա-
ւոր, և կամար ականակապ յականց չափիպոյ ընդ մէջ
իւր. և մտին կացին առաջի պղնձի սեղանոյն. և փառք

Աստուծոյ Իսրայելի վերացան ի քրովբէիցն յօդն որ ի մէջ տաճարին : Եւ կոչեաց զայրն որ զգեցեալ էր զպըճրղնաւորն , և ունէր զկամարն ընդ մէջ իւր, և ասէ ցնա ՏԷՐ. անց ընդ մէջ քաղաքիդ Երուսաղեմի, և դիր նշան ի ճակատս արանցդ որ հեծծեն և յոգոց հանեն ի վերայ ա- նօրէնութեանցն գործելոց ի մէջ դորա : Եւ ցնոսա ասէ՝ ինձ լու ի լու. գնացէք զհետ նորա ի քաղաքն՝ և կոտո- րեցէք. և մի խնայեսցեն աչք ձեր, և մի ողորմեսջիք ծե- րոյն և տղայոյն, կուսին և երիտասարդին. և զկանայս կոտորեսջիք ի սատակումն. բայց յորոյ վերայ նշանն իցէ՝ մի մերձենայցէք. և սկիզբն՝ ի սրբութենանց իմոց արաս- ջիք. և սկսան յարանց ծերոց որ էին ի ներքս ի տաճա- րին : 6 :

Պօղոսի առաքելոյն ի դորոթացւոց առաջին թղթոյն է ըմբերցուածս : Ա . 18:

Զի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փըր- կելոցս մեզ զօրութիւն Աստուծոյ : Զի գրեալ է. կորուսից զիմաստութիւն իմաստնոց, և զխորհուրդս խորհրդակա- նաց արհամարհեցից : Ո՞ւր իմաստուն, ո՞ւր գրիչ, ո՞ւր քննիչ աշխարհիս այսորիկ. ո՞չ ապաքէն յիմարեցոյց Ա-ստուած զիմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ : Քանզի իմաս- տութեամբն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաստու- թեամբն զԱստուած, հաճեցաւ Աստուած յիմարութեամբ քարոզութեանն ապրեցուցանել զհաւատացեալս : Իսկ ո- րովհետև Հրեայք նշան հայցեն, և հեթանոսք իմաստու- թիւն խնդրեն, մեք քարոզեսցուք զխաչեալնն Քրիստոս՝ Հրէից գայթագղութիւն և հեթանոսաց յիմարութիւն . բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն Հրէից և հեթանոսաց՝ զՔրիս- տոս՝ Աստուծոյ զօրութիւն և Աստուծոյ իմաստութիւն : 24:

Զ-ՆԿ- Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Նշանեցաւ ասա մեզ լոյս երեսաց քոց, և եառուր ուրա- խութիւն սրտից մերոց :

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : ԻԴ. 27 :

ՏԷՐն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարեւելից՝ և երևի : 326 :

(Բաբ. Եւ ևս խապտ : Վասն ի վերուստ : Եւ պեսառնա-
ջրքն զոնդոսպանն և զշիխարհս : Զինի Բաբ. Սուրբ խաչիս:
Աչ. Պահպանեա : Եւ ի պատառնալն ասէն)

Կորսաստեղծեալ : Բաբ. Խնդր : Կեցց. Յայնէ : Աչ. Բառմ:
(Եւ ապա զնեն զսուրբ խաչն և զսահեպատառնն ի վերայ գլխոյն
և երէցպետանեն տահանոյշն խնկարկութեամբ ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք և զքեզ : 497:)

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

Ժողովէն ի պատառն եկեղեցոյն, և զնատարկոց կոչքն կոպ-
չեն : Եւ առ Աստուած : Եւ աչ ոչ ելանեն խաչն ի նախօր ինչ
ի Տեառնընդառաջ. և անդր ի Յարկաղարդ :

ՄԵՍԵԳԻ խաչ. Եռուր երկիւղ : Որպէս փրկեցան:
Քարող Աստուած :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դշ

Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս : վէց պատառ : ի վեր:
Բաբ. Սուրբ խաչիս : Կեցց. Յայնէ : Աչ. Պահպանեա:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Տ օ ն Խ ա չ ի

Ի Գ Ի Շ Ե Ր Ի

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դշ

Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս. որ կանգնեցեր
ի փրկութիւն մարդկան. ‖ սա՛ տէր պահեսցէ զմեզ
յամենայն փորձութենէ : Քանզի ի սմա բարձրացար
Աստուած. եւ ի սմա հեղեր ընդպատուական սուրբ
դարիւնդ. սա՛ : Եւ զգքո մխիթարեցիմ ըզդալստեանդ.
նըշանաւ խաչի քո ցուցից ի մարտիս. սա՛ :

† Ի սահմանեցանէն Ադամայ ի կենսատուէ ի դրախ-
տէն. խաբմամբ պատրաստեաց փայտէն ծառոյն գիտու-
թեան. ծառայեցաւ պատրաստեաքն ճաշակեալ ի պտղոյն.
եւ եղեւ վայրաբնակիլ մայրաքաղաքն երուսաղէմ:

Ա՛րեւմ[illegible] ի գրա[illegible]ն ընծայեցին ըզփայտ խաչի[illegible]ն եւ եկեալ կառարին ի տեղւոջ կառափրման[illegible]ն. բարձրացեալ ի գիտէն ամբրիզէն փայտակերտըն. սուրբ քառաթեւըն պահապանն անձանց մերոց:

ՅԱՒ. Թագաւոր փրկուտս. էակից Հօր եւ Հոգւոյն. ո՛ր վասըն մեր մարմնացար ի սուրբ կուսէն. ‖ թագաւո՛ր փառաց փրկուտո՛ս քեզ փառք: Ո՛ր կամաւո՛ր մահուամբ ըզմահ մեռուցեր. եւ անեաթակո՛ն յարութեամբըդ քո նորոգեցեր պոշխարհս. թագա՛: Ո՛ր կենդանարա՛ր արեամբըդ քո լուացուցեր սուրբ գիշկեղցի. ե՛րգեմք քեզ ընդ հրեշտակս ասելով. թագաւո՛ր:

Ո՞ր ձ[illegible]եամբ փըրկէ՞ր: Ո՛ր կամաւ Հօր ըզչարչարանըս յանձն առեր Ա՛ստըւածած. ո՞ղորմ: Ո՛ր հանապա՛ր սուրբ Հոգւոյն. ըզգենլեամըսըն փըրկեցեր քո՞ յաբրահամեմբդ. ո՞ղորմ:

Ի՞ խաչ ե՞ւ մխեր քո՞ղ Ա՛ստըւածդ մարմնացեալդ ի կուսէն կամաւ Հօր և Հոգւոյն ի փըրկութի՞ւն ազգիդ մարդկան: Ի՞ գերեզմանի՞ եւար անեապակա՞ն. գի՞ զիւռելութիւնըս մեր բարձեր ըզգենլեամըսըն փըրկեցի՞ր ի ձեռաց մահու: Եւ յերրորդ աւուր յարեար ա՛ստուածդ՝ պատկե՞ր ի գերկինըս համբարձար ընդ ա՛ջմէ՞ Հօր նըստար. փառաւորեալդ ի հրեշտակաց և երկրպագեա՞լդ ի սերովբէից:

Ո՛ր ի յերկինից ի Հօրէ լինիր անըսկիզբն Որդի. նո՞ր ինչ ընդ ըզգեցմա՛ս առեր. ‖ ըզգե՞նլեամ մեզ Ա՛ստըւածած: Ո՛ր ըզճառագայթս աստուածնեանդ երեւեցուցեր փըրկիչ. ընդպա՞հապա՞նըսն զարհուրեցո՛ւցեր. ըզդ: Ո՛ր ձեռաքըն թափանցի չծուփեցո՛ր փըրկիչ. առ ա՛շակերտսըն մըտեր գրաքըն փակեալք. ըզդ:

Ո՛ր մանո՛ւ խաչիւն ի՛ւրով կենդանացո՛յց ըզմահացեալն եւ մարմնո՛յն ի՛ւր բեւեռմամբ ըզկապանըս մահո՛ւ ելոյծ. ամենեքեա՛ն երգեսցո՛ւք զի փառաւո՛րեա՛ցեալ է՛ : Բո՛ցը՛վ սըրտմտութեա՛մբ քո Քրիստո՛ս. ի՛ խաչի՛ն կիզեր ըզբանսարկուին բըռնութի՛ւնն. եւ կենդանա՛ր յաւըրեա՛մբ քո զկենդանացի քո փըրկեալ. փառըս քե՛զ վերառաքեալ ո՞ւսո՛ւցե՛ր : Ո՛ր փոխանակ դառնութեա՛ն տըրնկոյն ե՛ղեմայ. ըզխաչ քո եառեր մե՛զ Քրիստո՛ս և աւրըւցեր ի կո՛ղահա՛ս աղբերդ. դա՛նըսպառ ե՛ւ դա՛ռնվախճա՛ն ուրախութի՛ւնն :

ՀԳ. Կենդանա՛նարար Ա՛ստըւա՛ծ մարդանա՛ր Հո՛գի. ըզժողովեալսըն միաբա՛նա կան սիրո՛վ. լուսաւո՛րեցե՛ր հրեղի՛նաք լի՛ զուա՛ք. ‖ վա՛ռն ո՛րոյ ե՛ւ մե՛ք այսօր ասե՛մք ըզգալո՛ւստ քո՛ սո՛ւրբ : Զուարճացա՛ն քո՛ գա՛լստեա՛նըն սո՛ւրբ առաքեալքն. կա՛ծելո՛վ ի՛ միա՛սի՛ն ըզգըրուհա՛ն ի՛ միտե՛նց բանգմա՛ձայն լի՛զուա՛ք. վա՛ռն : Հո՛գե՛ւ տո՛ւրական ե՛ն սո՛ւրբ մըկըրտո՛ւթեամբ. զարդարեցե՛ր նոքօք ըզտէ՛ր եղե՛ր ի՛ զգեստըս լո՛ւսափա՛յլս ե՛ւ նո՛ր մե՛ռա՛ւ. վա՛ռն ո՛րոյ ե՛ւ մե՛ք այսօր ասե՛մք ըզգալո՛ւստ քո՛ սո՛ւրբ :

ՀՆ. Փա՛ռըք քե՛զ Հա՛յր. ո՛ր կենդանարար ես մարմնոյ եւ գոյացո՛ւցիչ հոգւոյ. ‖ ընկա՛լ զօրհնութի՛ւնս զոր հոգիս յանմահակա՛ն քո՛ հանգի՛ստ : Մարգարէքի՛ն հո՛ր որդո՛ւ. ո՛ր պատկերանկեա՛ց եղեր հոգեղինացս ե՛ւ խաչեցա՛ր. ընկա՛լ : Ա՛մենազո՛ր սո՛ւրբ Հոգի՛. ո՛ր անդո՛ւրբիչ ես նեղելոյ ե՛ւ մխիթա՛րիչ հոգւոյ. ընկա՛լ :

Մ՛Ծ. Մա՛յր լո՛ւսոյ Մարիա՛մ սո՛ւրբ կոյս. ո՛ր ընկա՛լար անո՛ւխտ ծընա՛ր մարմնո՛վ. ե՛ւ եղեր ա՛ռևտո՛ւր աբեղկանն արդարո՛ւթեան. ‖ հո՛գեւո՛ր երգով ընդե՛ղ Սըրբո՛ւհի՛ մե՛ծացուցա՛նեմ՛ք : Քե՛րովբէից գե՛րագոյն

էին աշխոյժ. եւ ծանր կենաց անմահական պըտղոյն. տապանակ կըմատակի բանին և անփոր ոսկի երկնային մանանային. հոգեւոր: — Փառք Հօր: Եւ բացաւ սրտիբէնափակ դուռըն դրախտին. եւ քեւ տըւաւ մեզ փայտն անմահութեան. զոր ի նմա՛ գենեաւին անմահ այսօր յերկնից լուսաւորեաց. հոգեւոր:

— Այժմ և միշտ: Բանն անեղ համագոյ որ ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն երեւեալ ի յերկրի պայծառացան արարածք. հըզօրին կարողութեամբ եւ ըզմեզ վերադրեաց յորդեգրութեան չընորհս:

Ալէլուիա խաչ է յայնէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՂ

Այսօր ընդ ամպս լուսաւորս երեւ: Իբր առջէն: 654:
Ա՜ստուած երէ խաչ. եառաւ երկիւ: Որպէս փրկեցան:
Քառաղ Աստուած:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ խաչէ յոր յայն և լինի:
Ձինչ քար. Սուրբ խաչ: կեցո. յայնէ՜: Աղ. Պահպանեա:

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ

Մեսեդի խաչ. եառաւ երկիւղա: Որպէս փրկեցան:
Քառաղ Աստուած. ասա յոլովչէս խաչ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՂ

Խաչն կենարար որ եղև մեզ փրկու: Վէց տուն: Ի վայր:
Քառաղ Սուրբ խաչիւս: կեցո. յայնէ՜: Աղ. Պահպանեա:

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

ՏՕՆ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՂ

Խաչըն կենդանար. ձեր եղեւ ըմեզ փըրկութիւն. սոփուած ամենեքեան ըզքեզ քառաղերգութեամբ:

Ո՛ր ի հօրէ լոհատ լոյս ճառագայթեաւ ։ ի յեղերակի եւ զաւազան օծութեան հաւատացեալոց . ‖ առվաւ աւետեաքեան ընդ ի ջուր բաղ։։։ երեան եւ ։ Ո՛ր լուսափայլ ծառգամ մը հրաշափառաւորեալ ը մե՛ղ ցուցաւ ի յօդնութիւն ընդդէմ թշնամւոյն . առվաւ ։

Ո՛ր յանթոռ փառաց նըստիս Բանդ Աստուած . խնամարհեցար ի հայրական ծոցոյ ա՛ծաւեր մարմին ի կուսէն . վերակաւղնելով ի տեղի ըստ՛ծանկեալ լուսոյն զհո՛ղացեալ բնութիւնս ։ Ո՛ր կանգնեցեր ըզխաչ քո ի մէջ երկրի . եւ սնուաւ ըզտրփակ դաւառն դրախտին բա՛ծցեր նախասահմ դծին . կենագո՛րծելով ի ճաշակմանէ մահաբեր պըտղոյն ։ Եւ զօրութեամբ խաչի քո ջրէաստս . հիմնեցուցեր զկաթուղիկէ եկեղեցի ըընդհակառակն սուրբ Եըրուզհմ ։ լուսաւորելով ըզհնթանոս ի սո՛ւրբ կըրկնակի ծնըն։ ։

Գ Զ

Աըրբութի՛ն սրբոց չնորհեցեր եկեղեցւոյ սուրբ ըզխաչ քո Տէր . քանզի հեղուսիւք ձըգմամբ անարատ ձեռին քո ի սուն . համհաւատաքեալ առ քեզ զհամօրէն սեռըս բանական՝ն կենդանեաց . ‖ աղաչեմք ըզքե՛զ Տէր . պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչի քո սո՛ւրբ ։ Տեսի՛լ անճառելի խորհըրդոյն զոր յառաջագոյն ցուցաւ լուսաժիրն սուրբ նըշանն . քանզի սերմանէն բո՛ցեղէն հրանի՛ւթ պա՛րունակէր . ի մէջ պատնձանի՛ւ վայելուչ դրա՛խտին . աղաչեմք ։ Երկնաչա՛փ ցուցաւ սանդո՛ւխք խնամալի ճանապարհ առնելով որդւոց մարդկան ընդ դաւառն կենաց մըտին . քանզի խորհըրդեամբ ցուցաւ ըսքանչե՛լեան Յակո՛վբայ . երկնաւոր զօրացն էջք և հո՛ղք սրբարան . աղաչեմք ։

† Փառս կենա՛ց ըզսա Հնգաւոյն վերադասեաց զե-

բահրաչ լ՚ամաստուածն. քանզի սրբարիչն սրբասիրաց բարեբարացաւ ի սմա. եւ կոզահոս չլինիք անասպանիւն սրեանն ըզկողմանծնին չըննդեաց ըզմեզ. ‖ աղաչեմք ըզքե՛զ Տէր. պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հովանեաւ քո՛ չի՞ քո՛ սո՛ւրբ: Ա՛ռաջնո՛րդ ցուցաւ սիւնասեանսիլ վայելմամբ ժողովրդեանն Իսրա՛էլի. զա՛ւազանասաստ հերձմամբ ըզկնա՛ցեալ ըզկո՛ւսաւկումըն չնւրցն. ի կարթրութիւն փոխարկեալ վի՛ժմն. աղաչեմք: Նմերգոյծեա՛լ հրաշիւք խաչանիշ համբարձմամբ ձեռացըն Մովսեսի ընդդէմ Ա՛մա՛ղեկայ. ի մարտի պարտէ՛ր ըզբելիար. եւ ձո՛ւլապրչմըն ձուլիւք ե՛նթադրեալ կո՛րղէր. աղաչեմք:

† Նըշանա՛ւ խաչի քո Տէր առնսա՛լ հալածելցաւ աշխարհակա՛լ խռւանն. քանզի զմեզ ըզմարդըն յանցանո՛ք վախճին կեղեցաց. խաչակից առնելով պըճասկեցեր առնո՛ւրդ սո՛ւրբ նըշանաւդ. ‖ աղաչեմք ըզքե՛զ Տէր. պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչի քո՛ սո՛ւրբ: Ո՛ր ի՞ վերջնո՛ւմն աւուրն համարօտի լուծանել ժողովեալ զմեր ըզկաթեցեա՛լ ճաճանչն. եւ ահեղահրաշ ճառագայթիւք ցոլանայ յերկինսն զերբահրաչ նըշանն. եւ հնձեալ կոծին ամենայն չարք անհաւատացն. աղաչեմք:

Զմեզ փրխառոյ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ շնո՛րհոցի. պայքարանաւն ըզպատուական զատուածընկալ սո՛ւրբ նըշանաս. մատուցանեմք զօրհնե՛րգութիւն մէ՛ջ ի բարձունս: Ա՛ն կամաւ քո՛ փրխառս եւ թեւոք ամենազօր սուրբ Հոգւոյն. եւ զատո՛ւք հրե՛շտակաց թագեցեա՛լ ե՛ս կա՛ւտրի. ի լեռնէն վա՛րագոյ բընակել ի նմա: Ե՛կայք ժողովուրդք. երկրպագեցո՛ւք սատուածային սո՛ւրբ նըշանին. համբարձէ՛ք միտան ըզձեռս ձեր

ի սըրբութիւն. եւ ըզրնակեա՛ն ի սմա մի՞շտ փառաւորեսցուք։

Ա՛նուանեալ փայտ գիտութեան ըզմեզ ի կենացըն հանեալ աբրահամեցոյց. որպէս յա՛նցեաւ մայրն եւա եւ պատրեաց ըզնախահայրն։ Ի՛սկ փայտ խաչի զո կենասատու. զաւազան զօրութեան կենաց մարդկա՛ն եւ յոյս հաստատութեան. առաջնո՛րդ եղեւ մեզ ի կեանսըն յաւիտենից։ Ե՛տ՛ւր մեզ նըշա՛ն յաղթող սո՛ւրբ գեա՛յ զո. զի սո՛վաւ մըտցուք ընդ նեղ դո՛ւռն ա՛նձկացեալ ճանապարհին. որո՛ւմ ցանկայի՛ն երկրաժին որդիք մարդկա՛ն։

Հգ. Ա՛րեգա՛կն արդարութեան փրիատոս ծագեա՛լ յաշխարհ հաւատացաց ըզխաւարն ա՛նգիտութեան. եւ յեզ մահո՛ւ եւ յարութեան համարձա՛ւ առ. Հա՛յր յո՛րմէ ծա՛գեաց. որ երկըրպագի՛ յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հո՛ր եւ սո՛ւրբ Հո՛գւոյն. ‖ վանն որո՛յ և մե՛ա՛ք ե՛րկրպագանե՛մք Հո՛ր Հոգե՛ո՛վ եւ ճշմարտութեամբ։ Ո՛ր փո՛խանա՛կ ծոցածին Բանի՛ն որ ե՛լ յերկինս. առաքեցաւ աւետիքըն Հոր ի բարձանց Հո՛գին ճշմարտութեան. մըխիթարել զորս յԱդամայ սերմանեցելոց եւ հրաւիրեալ զընտրեա՛լ դասս առաքելոցն. վանն։ Ա՛յսօր սերտմանա՛կ եւ գիշե՛րայնին լուծա՛ն երկունք ծնընդեան նախահա՛մբն. քանզի զծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յա՛պականութիւն. վերընտրին ծնանի Հոգին յորդիս լուսոյ Հո՛ր երկնաւորի. վանն։

Հն. Ա՛րարչագո՛ւրծ Աստուա՛ծ. որ յոչընչէ՛ գոյացո՛ւցեր զերկինս եւ զերկիր. օրհնե՛ա՛լ ըզքեզ. որ հանգուցիչդ ես նընջեցելո՛ց Հայր ամենակա՛լ։ Բանդ Աստուա՛ծ և հանգոյ փառաց Հո՛ր պատկեր. դո՛վ ա՛լ ըզքեզ որ յարութիւնդ ես նընջեցելոց Որդի՛դ մի՛ա-

ձին : Ա՛ղբիւր անընդհատ յորմէ բաշխի տիեզերական՝ն
ընծայիք . բարեբանե՛մք ըզդքնդ . որ նո՛րոգող ես
նընդլեցելոց հոգի՛դ ճըշմարիտ :

ՄԾ . Ա՛ստուածածին երկնային դուռն ամստուածայի՛ն
ձայնիւ՛ն աւետարանէը հրեշտային . ‖ ուրախ լե՛ր բեր-
կրեալդ Տէր ընդ քե՛զ՝ ի՛ քե՛րովբէս բազմեալ ընդ Հօր
անճառականաբար բնակիլ հաճեցաւ ի քումմ յորովայնի .
ուրախ : — Փառք Հօր : Ո՛ր բնցեղէն սրովբէի՛ք ըզր-
ջանիկեալ պահիւր . այսօր ի մէ՛ջ մարդկան ի գե՛րկըս
հոգեղինի՛ յայտնեալ ուրախ :

— Ա՛յժմ և միշտ : Սըրբուհո՛յ Աստուածածնի՛ն բա-
րեխօսութեանմբ . ընկալ Տէ՛ր ընդմա՛ղթանըս մեր . յո՛ր-
ժամ յարեւելից լուսածագի՛ս ա՛նեաս հրաշի՛ք . կարա-
պետ առնելով դյա՛ղթանա՛կ սո՛ւրբ նըշանն . աղա-
չեմք ըզդքե՛զ Տէ՛ր . պահպանեա՛ ըզմեզ ընդ հո՛վանեաւ
խաչի՛ քո՝ սո՛ւրբ :

Ալէլուիա եկեղեցո՛ւ ի յոյնէն :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ՂՇ-ՂԽ-ՐՆԻՆ ասա ԴՉ . Ուրախ լե՛ր
այսօր սուրբ եկեղեցի : Ի՛ւր տօ՛ւրն : 948 :
ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԻ ԴՉ . Ուրախացի՛ր Աստուածա : 265 :
Ա՛ւետարա՛ն երէ՛ց եկեղեցո՛ւ . Տան քում : Տէր թագաւոր :
Ք՛ուրդ Աստացուք :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ Խաչ ասա ի յոյնէն :
Ջինի Ք՛ուր . Սուրբ եկեղե : կնցա . յոյնէ՛ : Աղ . Ա՛ռ զրան :

ՑԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ եկեղեցո՛ւ . Աստ օրհնեցեք : Ո կայք ի տան :
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ . Ուրախ լե՛ր սուրբ : վե՛ց տա՛ն : 843 :
Ք՛ուր . Սուրբ եկ : կնցա . յոյնէ՛ : Աղ . Ա՛ռ զրան սուրբ եկ :

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Տօն Եկեղեցւոյ

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԳՋ.* Ոգեթաղ լեր սուրբ եկեղ: 843:
Ամէնսուրբ եկեղեցւոյ է յայնմ:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԳՋ.* Ամսօր պայ: Իւր սպրդեն: 846:
ՄԵԾԱՑՈՒՄՑՆ ԳՋ. Ոգեթաղ լեր Առաւաւծա: 651:
Աստուածոյ երէց եկեղեցւոյ. Տան քոմ: Տէր թագաւոր:
Քարող Աստուածաբ:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ խաչ սուտ է յայնմ:
Զկնի քարող Սուրբ եկեղե: կեցս. յայնմ: Աղ. Ա. դրան:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ Մեծէ եկեղեցւոյ: Ասա օրհնե: Ո կայք:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ. Ընպատուեմ: Վէց պոռն: Ի վայր:
Քար. Սուրբ եկեղեց: կեցս. յայնմ: Աղ. Ա. դրան:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Տօն Եկեղեցւոյ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԿ

Ընդպատուելն կատարք անկըճնելի խորհրդոյն ընդունարանն սիմ սուրբ քահանայից. Ի՞նչ սակաւանաթեւից յանդիմանելոց սրմվրէից անառեսարսը սահմանաւորել. ‖ քեզ երկրպագեմըք յօդնաւթիւն մեզ ժամանեամ յերկրս եւ ի մեռս: Ընդպատելի նըշան անդպարտելի գծրութեանն ընդունարանն սիմ սուրբ քահանայից. Ի՞նչ յանհամեմատութիւն անդրատամբինն եւ բեւեցար սրբ ի քէն ահիւ սպանանել զոգան եւ անդընդատուր-յզ կարըծնել. քեզ: Յանապատոյն առնեալ ըզքեզ մարգարէն Զաքարիա. աշտանակ ածէ եօթնաղանիւեան լուսով պայծառացեալ յերկրի սիմ սուրբ քահանայից. Ո՞վ է վերայ քո տարածեալ աննիւթ զոյն զոյացեալ ի մեր-ս բընաւթիւնս. եւ

աղբերահմս կողիւ մանրիւաց գանուեղութիւն աչիզի մնդրկա՞ւ։ ով՞ն. քնզ։

† Ընդ երեւանելն քս ի թաղմանէ սկ առաջերք քահանայիւեւ. իւ՞ր յանէ քաւիմէ կրեան գունդըք զօրաց բանաբերութեան և ընդ յառնել պատանւոյն զբւարձացա՞ն հանւոսա՞ցեա՞։ իւ՞ր։ ‖ քնզ երկրբպագեմըք յօգնուիւն մեզ ժամնանա յերս եւ ի մուտս։ Ի՝ յերկրի երկինք եւ ի յերկինըս մեզ ա՞ներարրաա բար՞ի խօս սկ առաջերք քահանայիւեւ. իւ՞ր յանհաւոր և ի հրաշագոյ փոյլմանըն կարանալու գոլով և նախագուշակ գալըստեան Աբրւոյն Աստուծո՞։ ով՞ն. քնզ։

Ար համանգոյդ ես Հօր և սուրբ Հոգւոյն. անբաժանելի էակ միութեան խոնարհեցար ի բարձանց եւ առեր մարմին ի կուսէն. յարգաս ա՞նկե՞ղոյն. յանլռաժիչ կենաց բանաստեղծութեն խոսքա՞մբ։ Ար դահաւորդ ես ծածկելոց գիւոց. այսօր ի հոգոյ գահաւորդ պարտեալ բարձար ի խաչ եւ լեզուաւ կերպակրեցար. յարգաս ա՞նկե՞ղոյն. ի ճաշակմանէ՞ մահարեր պըտղոյն։ Ար կենդանութիւնդ ես ամենից՞ցուն այսօր ըմպահ խաչի՞ ի յանձն առեր եղար ի սիրտ երկրի եւ յերորդ աւուր յարեար. չնորհեա՞ մե՞զ վերանալ ընդ քեզ յանեպատում ի կեա՞ս։

Ո՞վ վերոյ վիմի հաւատոյ չինեցեր զգաք սուրբ գեկեղեցի. ըզսա պահեա՞ ի խաղաղութեան։ Ո՞ր չնորհեցեր ոգորմութիւն ի բնակարանըս հրեշտակաց եւ մարդկան քաւարան. սո՞ւրբ սբ՞մա՞ պահեալ քո գեկեղեցութիւն։ Ի՞ տաճարի փառաց սբ՞րբո՞ւթեան քո քեզ երգեն մանկունք. սո՞ւրբ սուրբ զառաւ քո գոլմութիւն։

Ե՞կայք ժողովուրդք ի տաճարի փառաց գրկեսցուք.

‖ տուք ամենեքեան օրհնութիւն ի բարձունս։ Քա՞նզի թագաւորքն Բրիտոնաց պղծակեաց ըզամ աքանչելի վաճառքն իւրովք. տուք։ Ո՞ ամա և զօրըք հրեշտակաց դաշտաբնակեալ ոչնեն Տեառն. տուք։

Որ ի յերկինից իջեր բանդ Աստուած եւ վասըն մե՞ր մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն. ‖ ողորմեա ինձ Աստուած իմ ողորմեա։ Որ ի խաչին տարածեցեր զանառակ բազուկըս քո. եւ վասըն մե՞ր հեղեր զարիւն քո սուրբ. ողորմեա։ Որ ի գերեզմանի եղեր անեապական. եւ յարուցեա՞լ նորոգեցեր զաշխարհս. ողորմեա։ Որ ի յերկինս համբարձար ամենակալ բազ. և ընդ ա՞ջմէ՞ Հօր նըստար յաւիտեան. ողորմեա։

Ինձեր Տէր եւ մարմնացար ի կուսէն. եւ զհոգեղէն բընութիւնս ապա՞տեցեր ի մեզաց։ Ելեր Տէր բեւեռեցար ի խաչին. ըզմեռանիլ յանձն առեր կենդա՞նատու մեռելոց։ Եղեր Տէր ի նորատիր ի վիմի. եւ մատանեահ կընքեցար զանձո՞ղ կենաց աշխարհի։ Յաբեր Տէր աւերեցեր ըզդըժոխս. ի յերկինս համբարձար եւ ընդ աջմէ՞ Հօր նըստար։

Անեղին եղեա՞լ մարդ անեսա՞լ զարմանայր մարդաբէն. եւ հեղուսեալ բեւեռօք զմարմինն ի խաչին. նե՞րգործեալ ի մե՞ջ երկուց կենդանեաց։ Պանամեցեալն երկինք ընդմայելութիւն վաճառաց Բրիտոնաց. և ընդունելով լուսաճեմ տարերցն ըզպե՞ս սրբոյն անեղին. և ծրհնութեամբ խաչելո՞յն լըցան սիեզերք։ Զինաւորեալ ոչ մի՞այն ի վերոյ բուսաբերս արմատոյն. այլ քրովբէականս կառօքն ըստորինելով ի դըժոխս. կենդանագործեաց հըզօրեղագո՞ւժ զերեանս սրդոտացն։

ՀԳ. Ինձեր Տէր ողորմութեամբ քո յաչխարհ. եւ ըզմե-

ռեալ բընութիւնս ի կեանս վերափոխեցեր։ Եվ՛եր տէր ամ՛ն հայր փառաք ի յերկինս. եւ մըխիթարիչ առաքեալն ամ՛ն առաքեցեր սուրբ դՀոգիդ։ Բացեր տէր այսօր ըզդանձդ երկնային. եւ բաշխեցեր առատապէս պարգե՛ւս աղքատ բընութեան։

Հն. Գալոց է Միածինն փոզով և փառաք Հո՛ր. եւ ըզհոգեղէն բնութիւնս հրեղէն նորոգէ։ Լուսաւոր են ճանապարհք աղքատո՛ց. և ի բիւրաւոր բանակըս հրեշտակաց անպո՛վք ընթանա՛ն։ Ի՛ վերինն Երուսաղէմ թըռչին անպո՛վք ընդ առաջ տեառընն յո՛ղս. եւ այնպէս յաւէնայն ժա՛մ ընդ տեառըն լինի՛ն։

Մծ. Ո՛ր ողո՛րմեցար ի մեզս ծընեալ մարդկան Հայր երկնաւոր ընտ մարդարէին. և՛ եռսըր բնութեանս այսօր պարգև ըզկո՛յսըն սուրբ ըզծնօղ Ո՛րդւոյդ միածնի. ‖ մանկիանո՛ք սո՛րա՛ տէր մեզ ո՛ղորմեա՛։ Ո՛ր ցո՛ղեցեր ի մեզ յամպոյ ծրի՛նաց Որդի՛դ այսօր զկո՛յսըն Մարիամ. յո՛րմէ ծընաւ մանչուկ եւ բարձեր նովաւ ըզմեզս նախատեցեալն Ադամայ. մանկիանո՛ք։ — փառք Հօր։ Ո՛ր մանկըտեցեր Հնգեդ սուրբ ըզսիրա եւ զարդա՛նդ մեր քո՛ փառակցին. այսօր ամուլ ծնողաց նորին եառուր ըզմայր բանի՛ն զօրհնելչն եւայլ. մանկիանո՛ք։

— Ա՛յժմ և միշտ։ Ցո՛րժամ յարեւելից փայլես անճառո լուսով լուսաւորես զհաւատացեալսն. եւ դասապետըն զազգըն Հրէից անհաւատութեն ոչ սո՛ւրբ քո՛ նաթեւ. և՛ զո՛ւ զիս լուսաւորեա ըզխաւարեալըս մեղօք եւ դասակարգեա՛ ի դաս մատենագրի յանճառ երկնից յաջրայո՛ւթեան։ Զի անպատո՛ր օրհնաբանիս և քո՛ են փառք յաւիտեանս ամե՛ն։

Ա՛ւետիս եկեղեցո՛ւ ի յոյնէն։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ՂՏոպանուկին առա ԳՉ. Ա.յսօր ցըն-
ծան գաւաք հրեշտակաց : Իւր առջև : 898 :
Առաւօտու եղէ. Տան քուէ վա : Տէր թագաւորեաց :
Գործ Առաջաւք :
ՄԱՆԿԱՒՆՔ խուչ առա ի յոյնին :
ՋՆՆ Գոբ. Սուրբ եկեղ : կեցո. յոյնիւ : Աղ. Առ դրան :

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՄԵՒԵՂԻ ԵՒԵՂԵՑ. Առա օրհնե : Ո կայք :
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՉ. Անապատական : Ո՞ր պառն : Ի վայր :
Գոբ. Սուրբ եկեղեց : կեցո. յոյնիւ : Աղ. Առ դրան :

ՈՒՐԲԱԹ

Տօն Խաչի

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՉ

Ա՛նապատական սուրբ ըղխաչն օրհնեմցուք. մր եղէ՛ առաքնորդ ուսոյակիւն և յօրինեաց մեզ ճանապարհ երկր ‖ մր ձեռացոյց մեզ. սուրբ մրսանել ընդ գեհեն անեզաչէն դրախտին Տեառն : Բանալի արքայու-թեան տրեալ հնդամբն մարդոյն. սուրբ յառաջին ճաշակմանէն ապրտաքս անկեալ ի յաւէժ կենդանու-թեան երկնեն մր : Գաւազանաձեւ երեւեալ եդիպտա-կան ազգին. ցնցանելով ըզգօրութիւն սրբոյ խա-չին յարիշտակելով ըզգաւազանսըն գերութեան մր : Դրօշմ ըզգայութեան օրինակեալ ի վերայ սե-մոց դրանց նոցա. անեղկիւղ պահելով ըզժողովուրդն յանդրանկածինս սատակմանէ երկնեն մր : Երեւեալ ապիւսանըմնան ակըն պատուական ի ձեռ խաչին. հե-ձանելով ըզծովըն կարմիր առաջնորդելով ժողովըր-դեանն ուստի ասկոյ ի լոյսն անեղկեն երկնեն մր :

† Ա՛ր ընդունաւ ամենանայնդի խաչիդ քո Քրիս-տոնեայ բա՛նքն զգաստապարտութիւնն ազգի մարդ-

կան : Ո՛ր չնորհեցեր մեզ յաղթանակ ընդդէմ մահ-
մատ-թեաւթն . վա՛հ-նեղ զօրութիւնըն թըշնամ-
տին :

Ա՛յսօր խնդրի պատուական փայտ խաչին ասան-
դեաին ի գազգոթա ի ձեռն ատաուա՛ծանէր դըչխոս-
յին . ‖ եկա՛յք հաւատացեա՛լք երկըրպագե՛ցուք ա-
տաուա՛ծայնին սո՛ւրբ նըշանին : Ա՛յսօր ընծայէ՛ գազգո՛թա
ըղծա՛ծկեանըն ի յերկրի . վերաբերեա՛լ անուշահոտ խըն-
կո՛վք ի՛ ձեռն երանելւոյն Յուդայի . եկա՛յք : Ա՛յ-
սօր ի ձեռըն փըրկիակա՛ն սո՛ւրբ խաչին կենադո՛րծի
պատա՛նին մեռեա՛լ . եւ ողբայ առատնայ ըզկո՛րծանեա՛ւն
ի՛ւր . ինկ մե՛ք Քրիստոսի հաւատացեա՛լք երկըրպագե-
ցո՛ւք :

Ա՛պաւինեցաք ի խաչ քո՛ արարչի յաւիտենից . ո՛ր
ետո՛ւր մեզ պահապան յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն .
‖ ողորմեա՛ մեզ Փըրկիչ պահպանեա՛ զանձինըս մեր :
Բարձրեա՛լ Քրիստոս ո՛ր վառըն մեր եղեր ի խաչ . եւ
բնդձե՛ր սուրբ դյա՛նեցանս նախնատեղծիչն Ադամայ .
ողորմեա՛ : Գլո՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ կենաց մեր-
կան յայտնեա՛լ . զո՛ր սեռեա՛լ այսոյն պըղծոյ կործանե-
ցա՛ւ ա՛նկանգնելի . ողորմեա՛ : Դո՛ղացաւ Թըշնամին
ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին . եւ ի յա՛նէ փառաց նո՛ր-
կո՛րծանեցա՛ւ յա՛նդունդս երկրի . ողորմեա՛ : Ե՛րկի՛նըք
ցընծա՛յին և ե՛րկի՛րս ուրախանա՛յր . քա՛նզի փըրկիչ
ցուցաւ սո՛ւրբ խաչն և լո՛ւսաւոր աչիզերպոյ . ողորմեա՛ :

ՅԱՐ . Ի՛ՆՁԵՐ յերկինից Որդի Ա՛ստուծոյ ա՛զատեցեր զա-
բրանծս . ա՛նկանգնիմ ա՛ռաջի քո՛ ողորմելի ինձ Ա՛ստո-
ւա՛ծ : Ի՛ խաչին բե՛ւեռեցար Ա՛ստըւա՛ծ և ընդմըրկն ի
կապանաց մահու արձակեցեր . եւ դի՛ս մի՛ այնուհետև առ-
ներ . ո՛ր մեղօքս ե՛մ մե՛ռեալ : Ծագումըն Հօր յա՛նման-

տայցէ լուսոյն որ ինձեր ի գերեզմանն. կենդանացուցեր զանբարեծըս քո. եւ զիս ամէն աւուրս առներ. քանզի քեզ վայելեայ ուզայ։

Որ կամաւորս խաչելութեամբ քո տէրըր բարձեր ըզմեզս. ‖ ըզքեզ բարերարեմբ ամենեցունն յաւրութիւն։ Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո տէրըր մեռուցեր ըզմահ. ըզքեզ։ Որ լուսափայլ յարութեամբ քո տէրը կենդանոթծնեցեր զաշխարհս. ըզքեզ։

Ծանեայք ըզքեզ Քրիստոս որ ի խաչին բեւեռեցար. եւ հեղմամբ արեանըդ քո փըրկեցեր ըզտիեզերս. ծանեայք ոչ այլ Աստուած բայց ի քէն։ Որ զանարատ բաղձալըս քո տարածեցեր ի վերայ խաչին. ժողովել ըզհեռացեալսն ամենակարող զօրութեամբդ. հաստատութիւն իմ լեր տէր քոյով յարութեամբ։ Տըւօղ խաղաղութեան Քրիստոս որ զդատաւկնիք մահու լուծեր ի վերայ աւերս խաչին. եւ հաշտեցուցեր ըզՀայր ընդ աշխարհս. արարիչ զհաւաշտութիւնն ի յերկինս եւ ի յերկրի։

ՀԳ. Նոյն եւ նըմանն Հօր եւ Որդւոյ Հոգիդ անեղ և համագոյ. բըղխումըն Հօր անքննաբար ածող յորդւոյն աննշատապար. ի վերնատունն այսօր ինձեր զՀոգիդ չնորհաց քոց արբուցեր. ‖ աւրհնեա և մեզ ողորմութեամբ ի բաժակէդ իմմանուէլեան։ Էիցէ սաղմոզ արարածոց որ չըրջէիր ի վերայ ջրոց. նոյն և ի ջուրան աւազանին ի չնորհել մեզ քոմէ էակցին. զըգուեա սիրով աղաւնակերպ զմարդիկ ծնանելս աստուածակերպ. աւրհնեա Բարձուն վերնոյն խմանամբեաց և ըմտորինն այսըր զգալեանց. որ մարգարէս տաս ի հովուաց և առաքեալս ի ձկնորսաց. աւետաւորս ըզմեզաւորս քարոզ բանի քոմէ զհալածոյս. աւրհնեա։

Հն. Ի՞նչ ձայն փողոյ գալըստեանն քո Տէր ամենայն հո-
ղիք զարթիցեն. կամ ի գառաստանի քում փրիստոս
Աստուած մեր: Յորժամ հընչէ բարբառն անգիպին և
հարկանի փող յարութեան մերոյ. եւ մեք գնչելով ա-
սեմբք փառաք գալըստեան քո Տէր: Յորժամ առնես
հանուցնումըն Տէր և սուրբըդ քո պարծեսցին ի քեզ.
եւ մեզ չնորհեսցես փըրկիչ կալ ի յաջմէ քումմէ:

Մծ. Զքեզ Հայր յառաջ քան զյաւիտեանս բարեբանեն
դասք անմարմնոց հրեշտակաց. ձայնիւ երգով գոչեն և
աղաղակեն. ‖ Աստուած աստուածոց և Տէր տերանց
փըրկիչ գոլով: Ահագնցեր զքո Միածինըդ մարմնա-
նալ ի սուրբ կուսէն. եւ անարատ ծընանիլ յարտավանէ
անապականն. բանանալով բզմեր նեղութիւնս. Աստ:
— Փառք Հօր: Շնորհք բարի յերեսաւղիմ երեւեցան
հեթանոսաց. զի արարիչն յաւիտենից ալըզայ երկեալ
յարդելութիւն կենդանւոյ կոչէ. Աստուած:

— Այժմ և միշտ: Սուրբ ըզկեանըս մեր խաղաղա-
ցո՛ զի՞նչ է բարե՞գո՞ւթ. եւ փըրկեա՛ յամենայնէ
փորձո՞ւթենէ:

Ալելուիա խօսէ ի յայնէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀՂԲՑ ԴՉ

Ա՛յսօր զենաբ գառն Աստուծոյ. վասն՝ն յա՛նցա-
նաց նա խաչեալ ի վերայ խաչին պատարագեալ
հոգեր զարհուռդ ի փըրկութիւն. ‖ օրհնեալ Տէր Աս-
տուա՛ծ հաւրցըն ի մերոց: Ա՛յսօր ընդ գիտու-
թեան՝ն փայլին մանկունք. որով նա խաղաղարար մանկա-
ցաւ. ըզփըրկականըդ քո նըշան փոխանակեալ կենաց
վայր մեզ չնորհեցեր. օրհնեալ: Ա՛յսօր ըզհանապարհ
ծառոյն կենաց. զոր ե՛ւ քո վրէ՛ից պարսնակեալ պա-

հէրն ըզգուշութեամբ անվաս ըզբօցեղէն սուրբն բարձեալ բանկր արդուց Աղամայ. ծրհնեալ Տէր Աստուա՛ծ հաւ՛րցըն ք՛ մի՛րոց։

Գ. ԸզՏէր ծրհնեցէք ‖ բարձր արարէ՛ք ըզընաձ յա՛ւիտեան։ Ո՛ր բնակեցո՛ւ զ՛ի լառինն Քրիստոս. ե՛լ յա՛յծ ըզկապեանսն և զքընձմէն անլոյծ կապեաց կնձամբար խաչին իւրով. բարձր։ Ո՛ր փոխառնակ պըտղո՛յ մա՛հարբեր ծառոյն. կենաց պըտուղն ա՛ր ի վերայ քառաթեւին կերակրեաց զազգս որդւոց մարդկան. բարձր։ Ո՛ր ըզգեր պատեաո՛ց կոտ՛ծնէն լուսոյ. հրաշեղծ վըտակօքն ի ախտանոց կողէն բըղխեալ զնր ա՛րբոյց ալենգհ՛բաց. բարձր։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Մայր լուսոյ Մարիամ սուրբ կոյս. որ պրոյան։ 655։

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ո՛վ քառաթեւ ըն՛տաժին գերագանձ նո՛չ կառուցող կենացն անե՛նի՛ց. միշտ բազկատարած սո՛ւ քեզ է՞։ Քաշա՛կուսի՛ ազանց հովա՛նի և պահապան ի յե՛լս և ի մուտս. փըրկութիւն ի յայսո՛ց և ապրեսց անմրութեա՛ն։ Գրկեա՛մ ըզգայութեանն և կնի՛ք ի դէմս ամենից. զոր և յաջառուածապի՛նսըն կամասրես խորհո՛ւրդ. յորմէ՛ արեգակնայի՛ն փայլէն ճառագայթք։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Ո՛վ պահապան ար ծա՛գեցար յե՛դեմայ. ընձեան յաղթո՛ւթեա՛ն ընդդէմ աներ՛եւոյթ թըշնամւոյն։ Գո՛ւփակելոյ դրախտին բացօղ և ա՛ռաջնորդ աւա՛զակին. ա՛ր զբօցեղէն սուրբն կո՛ղպեա՛ց ա՛ր նեզին հրամանաւ։ Վե՛ր ցընծա՛ն ըստ՛րայինքս ամենայն. ի մե՛ռանելդ քո՛ զալըստեանն. և յանէ՛ծ ը զուարճանա՛ն դանաք ա՛ն՛սպասինդն ամէ՛ն։

Ա֊ա֊օ֊ա֊ Եբէ խա՛չ. Եառաբ Երկիւ։ Որպէս փրկեցան։
Քաջաղ Աառացաւք։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ խա՛չ Է յայնէն։
Չինի Քա֊. Սուրբ խաչիւս։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Պահպան։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ խա՛չ. Եառաբ Երկիւ։ Որպէս փրկեցան։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ. Ո՛ր ծագեցեր։ Չինի պա՛ռ։ Ի վայր։
Քա֊. Սուրբ խաչիւս։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Պահպանեա։

ՇԱԲԱԹ

ՏՕՆ ԽԱՉԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՁ

Ո՛ր ծագեցեր մեզ լոյս մեծ ընդ ըշխան յաղթեա՛լ խաչի՞ քո թագաւոր յաւիտեանից. եւ ետուր պա֊րգեւս ամրութեան հաւատացեալ֊ո՛ց քոց. աշտարակ հզօր յերեսա՛ց թշնամւոյն. ‖ ազաչեմք զգթու՛թիդ տէր. պահպանեա՛ զմեզ ընդ հովանեաւ խաչի՛ քո սո՛ւրբ։ Աա պատա՛կ զաւրգաւրեա՛լ ի հնարհաց խանդալի լո՛ւ֊սոյն. եւ եղեալ ի պյուխս մեղո՛ւցեալոյն. վայելուչ ե֊րանգիք ներկեա՛լ ա՛րեամբ եւ ջրով. ի սիգապանց կո֊ղէդ զոր ի զինաւորէ՛ն ընկալար. ազաչեմք ։ Ո՛ր պանդա՛նդըս մեզաց ծո՛վեան. սովաւ բաժա՛նեցեր. եւ ընդբնանաւորըն ծածկեցեր խորքըն յաւիտե՛նա֊կա՛ն հրով. հաներ զժողովուրդըն քո ի բնակու֊թիւնս երկնից ա՛նկեալ գօրացն. ազաչեմք ։ Զզօ֊րաւոր նըպատակ օրինակեալ քաւարանիւ աւ՛րբ խա֊չին. ձեւացուցանէր Մովսէս Իսրայէլեան բանակին գո՛ՀԸն պըղծեցեալ. ապրեցուցանել զվիրաւորեալսն ի խածանող սպիոց թունից. ազաչեմք ։

փայտ կո՛նաց որ փախանակ մահացու պըտղոյն. ըզՔրիստոսին պըտղաբերո՛ցը. ‖ պաՀըպահել պահեա զուխտս հաւատացելոց: Քո՛ւ բացաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց. ի սրո՛վբէ ափակ պահպանո՛ւթիւնէն. պաՀըպահել: Քո՛ւ ազատեցաւ նախահայրն ի ճաշակմանէ պըտղոյն. եւ քեզ երկըբպագեն ամենայն հաւատացեալք. պաՀըպահել:

Ա՛նուանեալ փայտ գիտութեան ըզմեզ ի կենացըն հանեալ աբրահամեցոյց. որով յանգեաւ մայրն Եւա եւ պատրեաց ըզնախահայրն: Իսկ փայտ խաչի քո կենաւատու. զաւազան զօրութեանն կենաց մարդկանն եւ յոյս հաւատացութեան. անաչառիդ եղեւ մեզ ի կեանսըն յաւիտենից: Ե՛տուր մեզ նըշա՛ն յաղթող սուրբ զխաչ քո. զի սովաւ մըտացուք ընդ նեղ զո՛ւռն աննեղացեալ ճանապարհին. որո՛մ ցանկայի՛ն երկրաժին որդիք մարդկա՛ն:

ՅԱՐ. Ո՛րակից չո՛ր. կամաւորո՛ւթեամբ ակիր ի չարչարանս. զչարչարա՛ժն ես յանձն առեր. խաչի՛ հաստերով ի գերեզման: Ի՛ւղաբերիցն եկեալ ի գերեզման փըրկիդ. ը՛ զի՛ ժո՛ւղս աշխոյժս բերին. ի խընկեր դանդաղական մարմնիդ: Աւետես լըւեալ ի հրեշտակէն որ ա՛ռաքը. տէ՛ր ժո՛ւղ յարեաւ ի մեռելոց. ձնդ կեանքս պարգեւեաց:

Յանմենայնի բանո՛ւմողսըմ Աստուած. նայեա՛ յիս ըզթութեամբ եւ խնայեա՛ ‖ զի դո՛ւ միայն ես մարդասէր: Ե՛ւ խաչիւըդ քո կենարարեա՛ պահեա. եւ յարութեամբ բըդ քո փըրկեա՛ և անպըճո՛ զի: Ե՛ւ ի միւսանգամ ի գալըստեան քո՛ տէր. վերընտրէն զիս նոքօգեա և սպրճո՛ զի:

Քրիստոս Աստուած ո՛ր տա՛րածեցեր ըզձեռըս քո՛ ի

խաչին. եւ լուծեր ըզկնիք դատապարտութեանն մերոյ. ո՞ղ՝ կրեաւ: Ի՛ խաչին բեւեռեցար. եւ հեղմամբ ա-բեանըդ քո փըրկեցեր ըզպարեգործս ի մեղաց. ո՞ղ՝ կրաւ: Թաղեցար ի մէջ երկրի. եւ յերրորդ աւուր յարեաւ ըզդըժոխս աւերեցեր բանիւ. ո՞ղ՝ կրաւ:

Ի՛ խաչանիշ փայտէն դըղըրդեցան դըժոխք. զօրու-թեամբ սուրբ Հոգւոյն նորոգեցաւ երկիր. ո՞վ է սա ‖ որ խափանեաց ըզմահ: Հրեշտակն աւետէր կուսին Մարիամու. սա է ի սկզբանէ բանն որ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդին. սա՞ է Թագաւորն ահ: Ցարեա՞ծ եւ յաւուր երրորդի վե՞րըմըկ պատառեցան երկիր շարժե-ցան սահանեցան դըժոխք. սա՞ է կենդանիին յաւիտե-նից Քրիստոս:

ՀԳ. Ա՛րեգա՞կն արդարութեան Քրիստոս ծանգեա՛ք յաչ-խարհ հաւատացաց ընկսա՛ւարն անդո՞ւտութեան. եւ յետ մահու եւ յարութեան համարձաւ առ Հա՛յր յո՞ր-մէ ծագեաց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրա-տորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մե՛ք ի երկրպագանե՛մք Հօր Հոգւո՛վ եւ ճշմարտու-թեամբ: Որ փո՞խանա՛կ ծոցածին բանին որ ե՛լ յերկինս. առաքեցաւ աւետիքըն Հոր ի բարձանց Հո-գին ճշմարտութեան. մըխիթարել զորս յԱդամայ տըրտ-մեցելոց եւ հրաւիրել զընտրեալսն զոտս առաքելոցն. վասն: Ա՛յսօր տըրտմակա՞ն և գիշե՛րայնին լուծանն եր-կունք ծնըննդեան նահատմանն. քանզի զծննդաբերն մար-մնով ի մահ եւ յա՛պա կանո՛ւթիւն. վերընտրին ծնանիլ Հոգին յորոյ լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն:

ՀՆ. Ա՛րարչագո՛րծ Աստուած. որ յոչընչէ գոյացու-ցեր զերկինս եւ զերկիրս. ծրհնե՛մք ըզքեզ. որ հանդուցիչդ ես ընծեցելո՛ց Հայր ամենակալ: Բանդ

Աստուած և համագոյ փառաց Հօր պատկեր. գովեմք ըզդեզ որ յաթուիւնդ ես ընդդէմ ցնդելոց որդւոցդ մերոց: Աղերս անընդատ յորմէ բաշխէ ամենապատճն ընծայիցդ. բարեբանեմք ըզդեզ. որ նոքագոգդ ես ընդդէմ ցնդելոց հոգւոցդ ճշմարիտ:

Մտ. Զանազանելի լուսոյ մտյր. եւ ըզբնական[1] բան անբակընդբնական[2] որդւոյն. ‖ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք: Զանհաս աստուածութեանն մտյր. եւ զանձնատուր տնօրէնութեանն որդւոյն. օրհնութեամբ: — Փառք Հօր: Զբոլորից փըրկութեանն մտյր. որ զանազանեալ յէից ի յարգանդի երանդ. ընդառ ամենեքեան օրհնութեամբ:

— Այժմ և միշտ: Զկենդանագիրս անապատս ծընողիդ քո. արկանեմք առաջի անխափան աղերսից քոց. յորժամ գան փառօք Հօր դատել ըզթշնամիսն քոյ. ներթեալ յանցագործաց մերոց բարեխոսութեամբ մօր քոյ եւ կուսի. պատչեմք ըզդեզ[3] տէր. պահպանեալ ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչիդ քոյ առ[4]րը:

Ալէլուիա խաչ է յոյնէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԻ

Քրիստոս Աստուած որ առանձին քան զամենեսեան. ընդընշան քո յաղթող հրաձիգ ցուցեր զերիվերոյ սրբոյն Գէորգիոսի. ‖ վասն որոյ ըզդեզ բարեբանեմք Աստուած հարցըն մերոց: Քանզի պայծառ եւ անուրբ փըրկական խաչ քո տէր. զարդարեալ ի լուսոյ յերկնից ցոլացեալ երեւեր յերուսաղէմ. վասն: Եւ բոցացառաքեալ փայլմամբ աթեզակնայիցդն յաղթէր ճառագայթից. եւ բժ յաղթն. բընակ[5]կաւ եւ ակըն հնտեսեալ ի քաւարանն ի մաղթանս. վասն:

Գ. ԸՂՏԷՐ ՕՐՀՆԵՑԷՔ ‖ ԵՒ՛ բարձր ձայնիւ ընդհանրապէս կ՚ըսեն։ Ո՛ր գահաւոր խորհուրդ միւսանգամ գալոցիկներն իւրաքանչիւր Քրիստոս ազգայնութենէն այծօր փայլեմիմբ ձայրը խաչին մրմունջ երկիրս պանծացաւ. ԵՒ՛ւ։ Ո՛ր ահաւոր ձեռնով ցնծացաւ ըմբնծացաւ երկնաւորէմ. եւ զարհուրելով դողային զանգ սանեզարամեաւեցին. ԵՒ՛ւ։

ՄՆՁԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Աստուածածնին պայծառ քան զերկինս. որ է։ 277։

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Այծօր նըշան յաղթող երեւեալ ի յերկրի. պայծառացոյց ըզտիեզերս. զէ՞ն յաղթութեան եաւր ըզխաչ քո Տէր. ‖ ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։ Փայտ կենդաց կանգնեալ ի մէջ տիեզերաց. յոյս եղեւ ազգի մարդկան. սա՞ պահեցէք ըզմեզ յամենայն վրտանգից մերոց. ապրեցուցանել։ Յաղթող զօրութեամբ խաչի քո պահեա ըզմեզ Քրիստոս Աստուած. որ տարածեցեր ըզձեռն քո ի նմա՞. եւ լուծե՞ր ընկնէք դատապարտութեան յանցանաց մերոց. ապրեցուցանել։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Խաչի քո Քրիստոս երկրպագանէն սրտաբուխ ամենայն. որ ի փրկութիւն մեզ կանգնեցաւ. սա՞ եղեւ մեզ պահպանի յաղթող ‖ ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։ Ի՞ սմա բարձրացար բարձաղող անեծից. որ փառաւորեալդ եմս ընդ Հօր. ժողովէ՞ ընկերացեալսըն կենսաբեր փայտիւն. ապրեցուցանել։ Սոսկաւ լուսաւորեցան սրտաբուխ ամենայն. սա՞ սպասէին ահգելեալքն ի մեղսանէր բանտին որ պատանաց ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն։

Ա՜՜՜՜ Երէ Խաչ. Եռաւր երկիւ։ Որպէս փրկեցան։ Քրիստ Աստուած։

ՄԱՆՈՒՈՆՔ ԴԿ. ՍՏ.

Պա՞տճառակա՞ր պահէ ինն յանեղա՞չէ՞ն զրաժա-
տի՞ն ըզճանապարհս ծա՞ռայն կեղնայց. քրո՞վբէտա-
կա՞ն հոյլքն քո՞ցեղէն սրբվե՞ր էք. ա՞յսօ՞ր սբ-
տաւփայլեալ ցուցար յերկրի աստուածպարզդ փայտ կե-
նաց եւ փըրկո՞ւթեան. ‖ զքե՞զ ծրհնեն մանկո՞ւնքդ
սուրբ եկեղե՞ցւոյ: Ա՞ստ բեկա՛յ. ծառայն վերաբե-
բեա՛լ խոյ յողջա՞կէ՞զս փոխանակ ի՞սահակայ.
այլ ի՞ վերա՞յ քո՛ զենաւ գառն աղնարատ. ի
հաչառութիւն հօր և ի բառնալ ըզմեղըս մեր. զքե՞զ
Պարծանըք պօղոսեա՞ն. գանանեալ ըզքեզ աստուա-
ծային բանին տեղի եւ զե՞նաբան. քանզի՞ քո՞
ապրեցաք ի խաճատող եւ յանհաւմի՞ն գազանէ՞ն.
ե՞ւ ի վերա՞յ քո՛ հեղեալ չիթք անապականն արեանն
ըզկնդածնի՞ն լըւնլեաց ը՞զմեզս. զքե՞զ:

Փ՞ր. Սուրբ խաչիւս: կեցո. յ՞յդ՞ն: Աչ. Պահպանեա:

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՄԵՍԵԴԻ Խ՞Ն. Եռաւր երկիւղ: Որպէս փրկեցան:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԿ

Ա՞յսօր երե՞ւ ա՞ւմն մի՞ ձի՞ ճա՞ռա՞ գա՞ղթի. նըշա-
նի՞ Տեառն Աստուծոյ մերո՞յ փա՞՞՞՞յլեալ. ի նաւա-
կատի՞ն ո՞ր յե՞րեւաղէմ. ‖ ժողովուրդք. բարեբանելո՞վ
ընդ՞ի՞սառն աո՞՞՞՞նիցէք ուրախութեա՞մբ: Քան-
զի նըշա՞նա՞յ. կե՞նաց տա՞ւ սուրբ խա՞՞՞չին. սրբ-
գանկնակի՞ր փայլըմամբըն ը՞ թափա՞՞՞նցիկ ը՞
լուանալ. ի յանբե՞ւելից յայտըն՞նալ. ժողովուրդք: Ի՞
յերկընի՞՞՞ց. ցո՞՞՞ւ ցեալ. ա՞հեղ և նո՞րա-
քան՞չ հրաշի՞ք ցուցաւ առ սուրբ. Դո՞՞՞ղմ՞՞՞թեայ.
նըշանըն տէրունական ժողովուրդք:

կամ ՀՄԱՆԿԱՆԱՑՆ ասա. Դկ. Պարտնակեալ պահէ: 1034:
ՋԻՆԻ ՔԱՐՈՂ Սուրբ խաչիւս: Կեցո. ՅՕՅՆԷ: Աղ. Պահպան:

Բ. ԿԻԻՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ԽԱՉԻ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՋ

Որ եկիր կամաւ Հօր ի խաչ ելար: Ի՞ր ասդ. 681:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՋ

Ա՛ստո՛ւ քրովբէակա՛ն եւ ո՛րեւեանք սքանչելի Սիմէոնին. զԱ՛ստուածորդին ի գիրկս իւր բարձեալ մարմնով. ‖ զոր ոչ ոք ե՛րկնից ի՛ բարձրունքս հանապազ ուժգնացեալն: Հո՛գւովն գո՛յէր ցընծայր ալեօքըն ծերունին անակնկալ. սա՛ է թագաւորն ա՛նեղծ. զոր: Աստանաւո՛րով պղծրախէր. արձակեա՛ զիս ի խաղաղութիւն ա՛ն եարատ ծընօղի՛ քո բարեխօսութեամբ. զոր:

Այս շաբաթն պահք են վարդայ ըստ խուչ, ու ասի պահք ըստն Գէորգեայ: Բայց ոչնչ լինին:

Բ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Մամասայ եւ Փիլիկտիմոնի եւ Սիմէոնի Սիւնակեցին

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Անոխակալ և բարե: 85:

Բ. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս. Կուսանացն Փերբոնեայ եւ Մարիանեայ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՋ. Ընդ սուրբս քո բարեբ: 86:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. Դկ. Ցիշատակ Քրիս: 829:

Բ. ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պասից

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՋ. Հարցն մերոց Աստ: 243:

Բ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ·

Ս· Հայրապետացն Անձիւռոսի եւ Երանոսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՋ· Որք հաղորդեցան չար։ 99։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ· Հանդիսացեալ ընդ երկնայ։ 939։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ Հոքտեմբեր Մուտէրոսոց ի Յայնէն։ 105։

Բ· ՈՒՐԲԱԹ

Պասող

Բ· ՇԱԲԱԹ

Ս· Գէորգայ զօրավարին եւ Աղոկտոսի եւ Յուսաստոսի երգեցողին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ· Չինաւորութիւնք հրեշ։ 95։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՋ

Ո՛վ սուրբք Գէորգ պարծանք ազգի մարդկան. հրաշալի ճշդմունքեամբ ի յերկրի նահատակեալ եւ ի յերկինս պսակակեալ ընդ անեղծութեանցն գոյս։ Զանգի դու վառեցար զինաւ սուրբ Հոգւոյն, եւ յաղթեցեր աբիսաբար անեղծին բնչիսարայ։ Մի դադարիր բարեխոսել վասն մեր. ամ Հայր եւ Որդի եւ սուրբ Հոգին. զի յաղթեսցուք հանուսատ անեղծին բնչիսարայ։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ Մէսէդէ խոչ. Եռաւբ եր։ Որպէս փրկեցան։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԱԿ. Նշանաւ սուրբ։ վէց տուն։ ի վայր։
ՋՆԴ ԳՈՐ. Սուրբ խաչիւս։ Կեցո. Յայնէն։ Աչ. Պահպան։

Գ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՏՕՆ ՎԱՐԱԳԱՑ ԽԱՉԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԱԿ

Նշանաւ սուրբ խաչիւդ քո Քրիստոս. պահ-

պանեալ զմեզ մանրամասէր յանեղեւոյթ թըշնամւոյն ‖ զի զնո՞ւ միամիտն ես. թաղաւոր փառաց օրհնեալ յաւիտեան՝ ես։ Ո՞ր ի վերայ տարա՛ տապաժեցի՛ր զանարատս քո՛ զաւակըս քո՛. եւ հեղեր զարիւնդ ի փըրկութիւն տիեզերաց զի։ Ի՛ միտանգամ զի զալըստեանն յերեւել տեսըր նըշանին. ամբանի՛ տարա՛ ըզծառայս քո՛ վերըստին նորոգմա՛ն զի։

† Ո՞հայ քո եղեցի՛ մեզ ապարէշն բացանիչ փայլմամբն իւրով. խորհուրդոց ըզքընա՛մն և ելոյծ ըզպատակնէք. աննուանեալ փայտըն կենաց ի փըրկութիւն տիեզերաց։ Վերառեալ ցընծան երկինք և երկի՛ր տա՛ր տրախանայ. ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին սեռակնաձեւ քառաթեւին. ո՛ր զաչխարհըս լուսաւորեա՛ց ամենայն կնակերպ ճառագայթիւք։

Ահգան քո Տէր զօրութեանց. հաւատով կո՛նդնեցաւ ի խորանի քում ‖ եկայք ժողովուրդք երկըրպագեսցուք։ Վէմ պատուական. ի խորանի քում հիմնեցաւ այօր. եկայք։ Ի սմա մատուցանե. ընչմարիտ պատարագ և զենուին անանցական եկայք։

ՅԱՐ. Ինչեր յերկնից Որդի Աստուծոյ. եւ մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն. ո՛ր անմեկնելիդ ես ի հօրէ՛ ողորմած։ Նկիր ի չարչարանըս կամաւորապէս Աստըւած. եւ խաչեցար վասն մերդ մարդկան. եւ ի գերեզմանն իջեր անեռապատ՛ն ողորմած։ Զմահ լուծեր և զաչխարհս ազատեցեր կարեղապէ՛ս Տէր. եւ ի մեռելոց յարեար իշխանութեամ՛բ ողորմած։

Ո՛ր խառարհեցար յերկինից ի հայրական ծոցոյ. միածին Որդի Աստուծոյ և աներ մարմի՛ն ի սըրբոյ կուսէն վասն մերոյ փըրկութեանն ողո՛րմած։ Ընդ մեզ Աստըւած չըրջեցար ընդ մեզառութեացս. եւ կոխեցեր

ըզգուխս վիշապին և չինչան խայթոցիք մահաբերին եւ փըրկեցեր ըզանիզիրս ազոխամեա։ Բեւեռեցեր ըզմեղսս մեր ի վերայ խաչին. եւ համբերեալ մահու խչիչը ի գերեզմանն կենդանեութիւն շնորհեցեր նըստելոցն ի խաւարի. եւ զօրութեամբ յարեար ազոխամեա։

Թագաւորեաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց. եւ լուսապանդխեալ պայծառացոյց սուրբ զեկեղեցի ‖ ժողովուրդք ընդՒրիմաստս բարեբանեցէք։ Զգինւոյ տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր ածաւ. քանզի չինչոյ զխայթոցս մահու խաչիւն լուրովն սրբեալ. ժողովուրդք։ Յարեաւ Աստուած եւ ամենեքեան ամենայն նորափեսուր զարդարեցան. եւ մանկունքն հաղորդեցան մարմնոյ եւ արեան կենարարին. ժողովուրդք։

ՏԱՊ· Որ ի սկզբանէ խնամատութեամբ հաստատեցեր զեկեղեցի Հօր խնամատութիւն. զոր նախանշակեաց Մովսէս խորանաւն երկնահանդոյն ի Սինա լերինն. լուսաւորելով փառաւքն Աստուծոյ։ Որ ըզխնդրուրդ անապական անօրէնութեանըզ քո ի սըրբոյ կուսէն. աշխատութեամբ տապանակին աստուածային ախտի կամակարանաց Բանիդ Աստուծոյ. փառաց անեղիդ տէզի հանդիսանան։ Որ ի կամանըս վերապարձի բնութեանս դարձմանըն Յարդանանաւ օրինակեցեր. եւ ըզբնութիւնն մահու և զբժոխոց կործանմանըն երիքովի տապանակաւ խաչին հրաշագործեալ նոր խարտեղի. օրհնութիւն քեզ տէր երգեցեն մանկունք։

ՀԳ· Որ յերկինսն զօրս անմարմնոցըն նախ հեղեր առատապէս Հոգիդ ճշմարիտ. գաստուածայինն և զգենուդոյն քո խնամատութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երրորդութեանդ· ‖ ընդ նոսին փառաւորեմք զերրեակ

մե՛ռնիմք։ Ո՛ր զկերպարանն առաւածայինն առեղծանել երբորգութեամբ նոր խորհըրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ չնորհաց քոց կենդանարար. եւ ընդ ծնեալն առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէութք. ընդ նմին։ Ո՛ր յերկրորդի լինելութեանն յիւր յարութեան քոմ էակցին. մըտեալ ի վերնատունն դրօքըն փակելովք չնորհելով ըստ առաջին փըչմանն ըզքեզ մեռանելոյ անաքէլոցն ասաց առէք Հոգի սուրբ. ընդ նոսին։

Հն. Յորժամ յերկնից գոչէ փառն ազգացութիւն անանց լուա ամենակրաց ի դառնասա՛ն ահաւոր. յայնմ աւուր յահեղին ‖ յիշեա տէ՛ր եւ ըզմեր ընդ նըշխեցեալն եւ հանգո ընդ սուրբըն քո։ Յորժամ հառաջագոյթք առաւածութեանըդ փայլեն ի յարեւելից. եւ ղըպրութիւնըք հրաշխոյըն բանին յայնմ աւուր յոխհնդ. յիշեա։ Զարհուրեալ դողան արարածք ի ձայնէ սրովբէական փողոյն. յորժամ հարկանէ հրեշտակապետն եւ կոչէ ի դառնասա՛ն զամզս որդւոց մարդկան. յայնմ աւուր յահեղին յիշեա։

Մծ. Ո՛ր նախնեացդ խնամատութեամբ անօրինեցեր զհօրհուրդ սուրբ եկեղեցւոյ. խորագոյն ածրկեալ հիմունս հաստատութեանն ըզդաս արդարոց. ‖ սղայչանօք սուգս խընայեա ի մեզ։ Ո՛ր զօրհնութիւն նախաստեղծեցն աստուածազգիդ սրտից եւ իգանց. պայծառացեալ վայելչապէս ծաղկեցուցեր այսօր ի Յովակիմ եւ ի Վանենա. սղայչանօք։ — Փառք Հօր։ Ո՛ր ըզխնամածուին Աբրահամու նահապետէն մեր ըստ հոգւոյ. քահանայական և թագաւորական գահազահացըն միացեալ ցուցեր այսօր ի յԱննայէ. սղայչանօք։

— Այժմ և միշտ։ Ընծայեաւ երանաւոգեմ բեր-

կրեցան հաւատացեալք. նոքա հրաշ զարգանալեցան քանզի առնէին գյաղթող նըշանն. արարա՞ծք անէնա՞յն ի լուծոյն պայծառացա՞ն:

Ալէլուիա խաչէ ի յոյնէն:

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐ 62

Ո՛ր ընդոյս անճառելի անառուածութեանդ քո Քրիստոս. ի վերայ խաչին ծանգեցեր զյաղթեալ վարագայ. ‖ օրհնեալ ես Աստուա՞ծ հաւրցըն ը մերոց: Ո՛ր զհաւատոյ և զմիաւանգամ քո զալստեան երեւումն. ծանուցեր այսօր նըշանաւ խաչիդ քո ճառագայթիդ վ յերկրի. օրհնեալ: Ո՛ր ետուր նըշան երկիւղածաց և զէն ընդդէմ թըշնամեացն. պա՞հպանեա՞ սովաւ զհաւատացեալս առնուանըդ քո՞մ սըրբոյ. օրհնեալ:

Գ· Ը՛զՏէր օրհնեցէք բանիւր ա՛րարիք ը՛զնա՞ յաւիտեան: Ո՛ր զարգացուցանէր այսօր ըզնըշան խաչին. երկնաւոր լուսով պայծառ քան զարեգակն ըզՏէր: Ո՛ր յայտնեաց այսօր ըզփըրկական նըշանն. հրեշտակացն իջմամբ ի լեառնէն վարագայ. ըզՏէր: Ե՛կայք փըրկեալքս կենաբար խաչիւն. Քրիստոսի փըրկչին մերոյ ի սմա երկըրպագեալով ըզՏէր:

ՄՆԱՑՈՒՍԱՆ Գ

Մայր լուսոյ Մարիամ սուրբ կոյս. որ գլուսո 655:

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ

Քեզ Քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ չնարհոյի. զյաղթականն ըզպատուականն զառաւուածընկալ սուրբ նըշանաս. մատուցանեմք գօրհներգութիւն մերչա ի բարձունս: Սա կամաւ քո Քրիստոս եւ թեւօք ամենազօր սուրբ Հոգւոյն. եւ զանաւք հրեշտակաց թագեցեալ ե՞

կաւորի. ի լեառնէն վարագայ բընակիլ ինձի: Եկայք ժողովուրդք. երկրպագեսցուք առաւաւծային սուրբ նըշանին. համբարձէք միաբան ըզձեռնաբա ձեր ի սըրբութիւն. եւ ըզրնակեայն ի տա մեզ ի՞շտ փառաւորեսցուք:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Հրաշափառ տեսութիւն ի կաթնաղբիկէ եկեղեցւոյ տեառնէ. գործարան մահու մանուամբ առիթ գոլ կենաց. եւ մահացուցիչ նախաստեղծին մահուամբ գոլ հնարհաղ յարութեան: Պարգեւ գերագոյն պարգեւի պաշտ հաւատացելոյ. եւ մահացեալն ի կենաց առնու իւր զօրըս վերելեակս. եւ թռուցեալ վերապայի բընակիլ ի տեղւոջըն սըրբութեան: Եկայք ժողովուրդք ընդ հոգեղինացըն ապաւաւորեսցուք. երկրպագեսցուք առաւաւծային սուրբ նըշանիս. փառաւորեսցուք ընդհրաշագործ պարգեւաց տըւողն:

Ա—ջոո— երէ խ—է. եաւր երկիւ: Որպէս փրկեցան: Ք—ըղ Աստուած:

ՁՀ Սուրբ Աստուածէն Մ—ղ. Փրկել: Ք—ր. Վասն լըսելի: Ք—հ. Օրհնութիւն: Ե— —ր—

ՍԱՂՄՈՍ Դ. Է Ը—

Կ8. Նշանեցաւ առ: Փխ. Ի կարդալ խնամ: 325: Ալէլուիա. ալէլուիա:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԱՌԱԿԱՑ: Դ. 18:

Փայտ կենաց է ամենեցուն որ պատապարին ի նա, և որ յենուն ի նա իբրև ի Տէր հաստատութեամբ: Աստուած խնամատութեամբ հիմունս արկ երկրի, պատրաստեաց զերկինս խորհրդով. հանճարեալ իբրեւ զանգունդս տեաց զերկինս խորհրդով. հանճարեալ իբրեւ զանգունդս պատառեաց, և ամպք հոսեցին զանձրև: Որդեակ մի լուծանիցիս. պահեա զխորհուրդս իմ և զխնամատութիւն, զի կեցցէ անձն քո, և չնորհք իցեն ի վերայ պարանոցի քո. եղիցի բժշկութիւն մարմնոյ քումմ, և զարմանն ոսկերաց քոց: Չի գնասցես յուսով խաղաղութեան յամենայն ճանապարհս քո, և ոտն քո մի գայթագղեսցի: Չի եթէ

նատիցես՝ աներկիւղ իցես, և եթէ ննջեսցես՝ քաղցր քու-
նեսցես, և ոչ երկիցես ի զարհուրանաց ի վերայ հասելոց
և յարշաւանաց ամպարշտաց ի վերայ եկելոց: Զի Տէր
եղիցի ի վերայ ամենայն հանապարհաց քոց, և հաստա-
տեսցէ զոտն քո՝ զի մի գայթագղեսցի: 26:

Ըմբերցուած յետայեայ մարգարէէ: ԿՆ. 22:

Ըստ աւուրց փայտին կենաց եղիցին աւուրք ժողովըր-
դեան իմոյ, գործք ձեռաց նոցա հնաացին: Եւ ընտրեալք
իմ մի ևս վաստակեսցեն ընդունայն, և ոչ ևս ծնանիցին
որդիս յանէծս, զի զաւակ օրհնեալ են յԱստուծոյ և ծը-
նունդք նոցա ընդ նոսա: Եւ եղիցի՝ մինչ չև կարդացեալ
իցէ նոցա՝ ես լուայց նոցա, և մինչդեռ խօսիցին, ասա-
ցից՝ թէ զինչ խնդրէք: Գայնմ ժամանակի գայլք և գա-
ռներք ի միասին հարակեսցին, և առիւծ իբրև զեզն յարդ
կերիցէ, և օձ զհող իբրև զհաց կերիցէ. մի մեղիցեն և
մի վնասեսցեն ի լերին սրբութեան իմոյ, ասէ Տէր: 25:

Գողոսի առաքելոյն ի Գաղատացւոց թղթոյն է
ըմբերցուածս: Ջ. 14:

Ա՛յլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն ի խաչն: 474:

Ջ-ՆԽ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և հատուր ուրա-
խութիւն սրտից մերոց:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: ԻԳ. 30:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս, և
յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի, և տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ
և փառաւք բազմաւք: Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փո-
ղով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ի չորից
հողմոց՝ ի ծագաց երկնից մինչև ի ծագս նոցա: Ի թզենւ-
ոյ առեք առակս զառնին. զի յորժամ նորա ոստք
կակղասցին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ա-
մառն: Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամե-
նայն, գիտասջիք թէ մերձ է ի դուռս: Ամէն ասեմ ձեզ՝

կթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչեւ այս ամենայն եղիցի։
Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն ։ 35։

Եբէ։ Նորատա ։ Փոլ։ Խնդր ։ կեցո. Յայնէ՝ ։ Աղ։ Քառմ ամ։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՄԵՆԵՂԷ ԽՆԴ. Եառաւ եր ։ Որպէս փրկեւ ։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ. Հրաշափառ տեսութիւն ի ։ 1041։
Փոլ։ Սուրբ խաչիւս ։ կեցո. Յայնէ՝ ։ Աղ։ Պահպանեա ։

Գ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Գաւթի Գվնեցւոյն եւ սրբոց վկայիցն Եւղամբէոսի եւ Եւղամբէուհւոյն

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՁ ԲԿ. Օրհնեմք զքեզ Տէր ։ 88։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ալեցեալ աստուածային չնորհիւ երանելի առաքս Քրիստոսեան տէրըդ Գաւիթ. եւ անուն քաջութեան քո եղ յերկիր նա. յաւրախառիթին հրեշտակաց և ընդ աշխարհս ամենայն ցընծութիւն մարգկան ։ Այսպէս քեզ անուն քաջութեան յանապարիզի Քրիստոսեան ով տէրըդ Գաւիթ. յաղթեցեր թըշնամւոյն խաչիւըն Քրիստոսի. լըցուցեր ուրախութեամբ ըզտիեզերս ամենայն. եւ ազօթիւք առ Աստուած կղեր մեզ զօրավիգն ։ Եառաբ ընդմարմին ընդ հոգւոյ քոմէ փըրկանս. եւ խաչիւ և արեամբ գնեցեր զարքայութիւն. առեր իշխանութիւն բարեխօսութեան. աղաչեա զԱստուած զի փըրկեսցէ ըզմեզ ի հանապազային կարծանմանէ ։

Գ. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս. Եւստաքէոսի եւ կնոջ նորա Թէոպիստեայ եւ երկուց որդւոցն եւ սրբոց կուսանացն Երմինեայ եւ Նեքտաւիսեայ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՁ ԲԿ. Որք ի մարթոյ անօրէն ։ 89։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Ձիչառակ Քրիստոս ։ 829։

Գ. ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱԹԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՋ

Օ՛րհնեալ ես Տէր Աստուա՛ծ հաւրցըն մերոց։ Ո՛ր հրաշալի ձայնի՛ւ վերնոյըն դաւնք գքե՛զ փառաւորեն. օ՛րհնեալ։ Ա՛զաւրնոց ձայնիւն երգեմըք քե՛զ Թագաւոր փառաց. օ՛րհնեալ։

Գ. ԸՊՏԷ՛Ր ‖ օ՛րհնեացեա՛ք բարձր արարչք ըզնբաւտեառն ի քերովբէս։ Եւ՛ցէք Զւրյան անքընննելն ի հայրական ծո՛ցի՛ յաւաքեալ օ՛րհնեցէ՛ք։ Եւ՛սկ Ո՛ր զայգ աշխուց մարդկան ի յինսրայէլ աւնո՛ւն նորնգեալ օ՛րհնեցէ՛ք բարձր։

ՄՆՑԱՑՈՒՄՑԻ ԳՋ

Լոյս լուսոյ մայր և կենարար Բանին քնակար։ 469։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԳՋ

Վէբաւորեալ յաւնցանո՛ք անձն իմ աւա քե՛զ Տէր հանէ բարձի՛ զաչս իմ. Թո՛ղ ինձ ըզմե՛ղս իմ. մինչն բաւ բեզնւթ ‖ և՛ ողորմեա ինձ Աստուա՛ծ ըստ մեծի ողորմութեան քո՛ւմ։ Կըրծանեա՛ց զիս չարաչարթ Քըննութիւն. և՛ կամի՛ խոպաս զես որանալ. հա՛յր բարեզո՛ւթ ըստ՛ըկեա՛ զվիրաւորեալս և՛ ողորմեա։ Ան-դո՛ւնդըք մեզանց պահպանեցի՛ն զիս. զի բանգո՛ւմ են քան զաւազ ծովու աւո քե՛՛՛զ Տէր պահպանի՛՛՛մ. փըրկեա՛ զ վըտանգե՛ս և՛ ողորմեա։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՋ

Փա՛՛՛ռ։ [illegible] Թագաւորին յաւիտենից։ Ո՛ր յանմահացեալ լուսոյ ծագկեալ Բանըդ փառակից գո՛րով Հո՛ր. քեզ հրեշտակք երգեն անվրով. փա՛ռ։ Քահանայք և պաշտօնեայք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ անդադար. քեզ ընդ հրեշտակս երգեն անվրով փա՛ռ։

Գ · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ա· Իշխանացն Հայոց Սահակայ եւ Համազասպայ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ· Որք զառանձինս յանօրի։ 91։

ՄԱՆԿ· ԵՒ ՀԱՄԲ· ՂՎ-ԲՂՔՆԱՆՑՆ — ԴԿ· ՍՏ·

Ա՛րիացեա՛ք աչք ա՛ռ հաճկառական· քանզի՝ արեամբ առնուլ ընդվզի՛ժ խանձի՛ն ահեան· հանձարե՛ք ղե՛ղք ի հանուցա՛մբն դահա՛նացն, զամպարիշտացն սրպարտա՛զա չափը՛մբ· ‖ զօրա՛կա՛նք յաղթողք պընա՛կեա՛ք ի Քրիստոսէ՝ փոխանա՛կեա՛ք զընտի՛նութիւնս, ընդ ճշմարիտ յոտոյ աներեւոյթին· փախստեանե՛ք յձերոյ սուէ՛ք ընկճատրուցի· մա՛փաքանա՛ք զի՛ նոցա ի ձերոց

վկ՛ ա՛չխարհի որոյցեն ըզբանականաքս ի կեանս. ‖ անդա՛չանօք սոցա՛ խնայեա՛ ի մեզ մա՛ռ՛ըդանէ՛ր փըր-կէ՛չ։ Բանա՛ւո՛ր երկրի մըշակդ երկնային. ո՛ր ե՛տուր ըզսերմըն կենա՛ց ի լեզո՛ւս Բանին մըշա՛կա՛ց. եւ ա՛ռա-քեցե՛ր սերմանե՛լ յոգին բանա՛ւո՛րաց. անդա՛չանօք։

† Ո՛ր զօ՛րինակ երկոտա՛նան առաքելո՛ց քոց Քրիս-տո՛ս. եւ զեօ՛թանաստա՛ն ընտրելո՛ց ա՛շակէ՛րտա՛ցն. յա՛-ռա՛ջագո՛ն ծանուցեր ի թիւ արմա՛ւենեաց եւ ա՛ղթե-րա՛յն ցա՛ղիմայ. անդա՛չանօք։ Ո՛ր չի՛նեցեր ըզտո՛ւն ք՛ո զեկեղեցի. իմաստա՛ւթիւն չո՛ր ցիտա՛ւս. եւ կա՛նգնե՛ցեր ի տա՛ճ սիւնս զեօ՛թնաբիւեան չո՛գւո՛յն զօ՛րո՛ւթի՛ւն. եւ ա՛ռաքեցե՛ր ի ըզծա՛ռայս ք՛ո սո՛ւրբ զառաքեա՛լն. կո՛չել զհեթանո՛ս յաբրա՛համ ուրա՛խութեան խառնե՛ցելո՛յ բա-ժա՛կին. անդա՛չանօք։

ՈՐՏ· Ո՛ր է՛ն յէ՛ութեան ո՛րդի՛ միւտ յէ՛ն. անե՛ղա-նե՛լի ծ՛ընո՛ւնդ հա՛յրակա՛ն. զո՛ր ի վերո՛ւստ հը՛ընչեցի՛ր որդիքն ո՛րթտան եւ յա՛յտնեցին ո՛րդւո՛ց մա՛րդկան. զծա՛ռ՛ակա՛պէս խո՛րհո՛ւրդ։ Բա՛նն ա՛նբա՛կիզքն ի կա՛-սէն սկըզբնաւո՛րեա՛լ. ի յե՛ղկրի մարմնո՛վ երե՛ւեցա՛. զո՛ր տեսի՛ն քա՛րո՛զք Բանին ճ՛ըշմա՛րտո՛ւթեան եւ ծա՛-նուցին տիեզե՛րա՛ց. Աճա՛ռեա՛ծ եւ մա՛րդ։ Ի՛նա՛կա՛պէս Բանն Աստուա՛ծ միացա՛ւ ի մարմնի. անսի՛փոխ զոլո՛վ յէ՛ութեա՛ն. ո՛րո՛վ եղե՛ւ ա՛կա՛նատես որդիքն ո՛-րո՛ւման եւ ը՛նդհանո՛ւր քա՛րո՛զիչն. զԲա՛ռ՛ն՛ըն մա՛ր-մնի՛ն եղեա՛լ։

ՍՏՓ· Ա՛՛ռաքեա՛լ և նախավկա՛յ Քրիստոսի՝ սո՛ւրբ Ստե՛փաննո՛ս. ո՛ր ըզքա՛րկոծո՛ւմըն յանձն առե՛ր. եւ յան-մահի՛ն բնակա՛րանըն վերափոխե՛ցա՛ր. ‖ ա՛ղաչեա՛ զա՛՛-ռըւած չնո՛րհել մեզ ըզկեա՛նս ա՛՛նվախճա՛՛նս։ Տա՛՛նկ ա՛՛ն-մահ իմանալո՛ւ դրախտին չնորհեցա՛ր ի հո՛ր. եւ լո՛՛ւ-

սանձարձեցաք անճառապէս. այսօր ցընծա՛ն զանձ հրեշտականց ընդ քո մեծամպայծառ ճրագնութիւնդ. ա՛ղաչեա՛. Աստուածամատեղծ մարդոյն պըսակուդ ընծայեցաք մեր յանձնառութեանն ելիր ժառանգաւորդ. ազաչեա՛. Ձա՛նապարհ վըկայից յետ քրիստոսի գըտաք. եւ աստուածայինն փառացն արժանաւոր եղեր. բանասիրո՛ն պինու քո վիրաւորեցան եւ նախատաւորդըն պայծառացան բերկրեցան. ազաչեա՛. Զանակարգեալք եւ մեք ընդ անմարմնականն բազմութիւնան վերահայցեմք ընդ հրեշտէն լուսոյն աղօթանուէրը մաղթանօք. հայցե՛մք ի քէն մարգանէր փըրկիչ. խնայեա՛ ի մեզ առեղծող մեր եւ կեանդ աչխարհի։

ՅՈՎ. Ամրգաբէից գերագոյն. եւ մեծ ի ծնունդըս կանանց. որ ըզանօրէնութիւն Աստուածորդւոյն ի չարդանդի ծանեար հոգւովն. ‖ ազաչեա՛ զԱստըւած վարն մանկանց եկեղեցւոյ։ Յորովայնի չարութեան երկբերպադիլ քրիստոսի. որ ըզհնարն Աստըւած մերոյ բնութեամբ մըկըրտեցեր ի Յորդանան. ազաչեա՛։ Կատարեալ ծերունաց. եւ նախատկիզբըն չնորհաց. որ հոգւովն ի ղժոխս քարոզեցեր ըզփըրկութիւն գալըստեամբըն քրիստոսի. ազաչեա՛։

ԳՐԻ. Այսօր գիմանալի լուսոյն ծագումն ի խաւարի նըստեալոցս. գԳրիգորիո՛ս սուրբ հայրապե՛տն ‖ եկաք վերապատուեսցուք։ Այսօր գանապատնէն հոգւովն պարգեւս բաշխող արդուց Թորգոմայ. յորդիս լուսոյ նոսա ծընանո՛ւք եկաք։ Այսօր գաստուածայինն բանին պատմող ի հայաստան աչխարհի. աչակերտեալ նըման մանկտի ի

ՀԳ· Ի՛ հարաշարժ աղբերէն. անհամառօտօրէն վրանի· կենդանանալ սուրբ Հոգի ծրհնեալ եւ լոյս ճրչմարիտ։ Ակյօթ ի սուրբ վերնատունն եկեալ Առաւաձ ճրչմարիտ. հրաշազարդեաց զանապեալն ի լոյս փառաց քոյ Հոգի։ Հերձուածողական խրնդութեամբ. աշակերտացըն լցեալ. փառաւորելով երրէին. ծրհնեալ եւ լոյս զերազանց։

ՀՆ· Թանձաւոր փառաց Քրիստոս անմահութեանց բաշխող. ի փառաւորեալ գալստեանդ՝ն քո. արժանաւորեա զմեզ ընկալեալ զանապեալն մեր. դասակից լինել սրբոց քոց. ‖ մարդասիրա՛ Տ՛ պէտ ս. որ եւս ի մէջ երկուց կամ երից հաւաքեալքն ընդ անուանդ քո. հաղորդիլ մարմնոյ եւ արեան քո Տէր. այսօր ընկալեալ հանդոյ զհոգին նոցա. կենդանագործելով ի կեանսըդ յաւիտենից. մարդա՛։ Ցարժամ առնես զհամաուցանումըն Տէր եւ անապրչիք քո պատճառին ի քեզ. յայնժամ խրնդայեա՛ ի դասանողըս քո. դասաւորելով յաղթակողմանի դասուն. մարդասիրա՛։

ՄԴ· Ակյօթ զանճառելի՛ ծնընդեանն քո Տէր ընդունաւոր խորհրդոյ. ի հոգանելիք գոյացութեանց՝նց փոխադրեցեր ի յերկիր նս։ Ակյօթ զանառանելի՛ Բանիդ բարձոն ընդգերազրելէն հոգեղէն. բարձրացուցեր ի սոր՝նայնո՛ց գերագոյիցըն կայա՛նս։ Ակյօթ զանապակա՛ն կոյն որ ընդեղ մարդուր կանխամբ կերակրեաց. ի զգայականն փոխակալ բնութեան՛նց յիմանալեացըն խորա՛նս։

ԹՋ· Ն՛չ Մխածին՛ն ի Հօրէ՛ եւ լոյս փառաց ընդ նմա՛. ձառ՛նք հընչեցի՛ն սանդամանամբ անդընդոց՝ Տեսանել ըզլոյս մեծ հայրապետին Գրիգորի. պատմէ՛ր ցընծութեա՛մբ հաւատացեալ աղբեայրն։

— փառք Հօր։ Ե՛կայք չինեսցո՛ւք սո՛ւրբ ըզխոր[ա]՛նն լուսոյ. քա՛նզի ի սմա՛ ծանե՛ալ մեզ լո՞ւյս ի Հա՛յնա-սա՛ն աչխարհի։

— Ա՛յժմ և միշտ։ Ո՛ր տիրակա՛նդ իշխանութեան հաղո՛րդս արարեր ըզսո՛ւրբ զառաքեալն. կանգնել և արձակել զօրդիս մարդկա՛ն յերկինս և յերկրի. եւ ա՛թոռակի՛ն մնալ քեզ խոստացա՛ր յորժամ նընաւիս յաթո՛ռ զառո՛ղական. անդա՛ստանօք սուրբ խնայեա՛ ի մեզ մեղա՛ւորս փրկիչ։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՊ

Ո՞ր ի Հօրէ՝ առաքեցար ի փրկութիւն ազգի մարդկան. մի՛ածին Որդի՛ և Բա՛նդ Աստուա՛ծ ‖ ըզքե՛զ բա՛ր[ե]բանեմք Աստուա՛ծ հա՛րցըն մերո՛ց։ Ո՞ր զընա-րեա՛ն ի քէն յառա՛ջ քան ըզլինել աչխարհի. առաքե՛-ցեր ընդ տիեզերս աւետաւո՛ր արքայութեանդ. ըզքեզ։ Ո՞ր բա՛ռ մարմնոյ չարչարանացըն քոց ճշգեն կամա՛ւ չարչարակից. որոց ի փառացն հա՛յրենի լինել նըման՛ն քեզ խոստացա՛ր. ըզքեզ։

Գ. ԸՂՁԸՐ ‖ օրհնեցէ՛ք եւ մի՛ բարձր ա՛րարէ՛ք ընդա՛-յուրեա՛ն։ Ե՛կեղեցի՛ք հեթանո՛սաց հաստատեա՛լք առաքելո՛վքն. զրա՛նն արքո՛ղ երկինք հաստատեցո՛ւն օրհնեցէ՛ք։ Քա՛հանայք և ժողո՛վուրդք միաբան ձայ-նի՛ւ երգո՛ւմ. զո՛յսդն ճշմարիտ որ ծագեցաւ առաքե-լո՛վքն օրհնեցէ՛ք։

ՄՆԱՑՈՒՄՏԷ ԴՊ

Աստուա՛ծ ածի՛ն ամպ լուսաւոր որ զՅիսո՛ւն կենաց։ 967։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՊ

Հա՛յր առաքող Միածնի՛ն որո՛ւմ է՛ստուր յա՛յտնի՛ր ընտրեալս քո՛ ի սկզբանէ՛ ա՛զգ ա՛ռ[ա]՛քելա՛նց սո՛ցա։

ո՞ղջ ես՝ պարեա մեզ : Փառացըն Հօր ճառագայթ որ
չնորհեցեր աշխարհիս լուսաւորիչ զառաքեալսն ‖ ա-
զա՛տ ո՛չ ոք չանձնէք սոցա՝ ո՞ղջ ես՝ պարեա մեզ : Կեն-
դա՛նարար սուրբ Հոգի՛ որ ի լեզուս բաժանեալ հան-
գեար ի սուրբ առաքեալսն . ա՛զա՛ :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Ա՛յսօ՝ր երկնայնոցըն վայր իջեալ ասե՛նեն ընդ
հնոցիդ՝ նա՛ զյիւսիսակո՛ղ սուրբ առաքելոցն Քրիստոսի·
ո՛ր զանազի՛ն ըզմնըրկիկ ընդ հըրեշտա՛կս . ‖ փա-
ռաւորելո՛վ սո՛ւրբ զերրորդութիւնըն՝ համա՛ռօտ : Ա՛յ-
սօ՝ր պարակից եղեալ վերնո՛ցն ո՛րդիք նոր Սիո՛նիս
ի յիւսիսակի՛ս լեզուացն հրեղինաց . ո՛րո՛վք ե՛ղե՛ն ըզ-
գեցեա՛լք ըզՔրիստոս . փա՛ : Ա՛յսօ՝ր քահանայք և
պաշտօնեայք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ ասնախըմբե՛ն զյիւսի-
սակո՛ղ լուսոյն ծագողաց . ո՛րո՛վ մանրեալք ծծումբեա՛մբ
սո՛ւրբ Հոգւոյ՛ն . փա՛ա՛ :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ. ՍՏ .

Ա՛ռաքեա՛լք Աստուծոյ . ընտրեա՛լք ի սկզբանէ՛
նախ քան զաշխարհս . ո՛՛՛ր՛՛՛ք ա՛րժանի՛ եղէ՛ք տես-
անել զանեռնըչն հրեղի՛նաց . ‖ բարեխօսեցէ՛ք աստ
տէր վասըն մանկանց եկեղեցւո՛յ : Բարեկա՛մք
Քրիստոսի՛ . հաղարապետք աստուածային՝ նըչն խո՛րհըր-
դոցն . ո՛՛՛ր՛՛՛ք ի հոսանո՛ւտ մեղաց ծովի՛ս վերացէ՛ք
զմարդի՛կ ի կեա՛նս ա՛նեղծ . բարեխօս : Գերապա՛տիւն
քահանայ ըզրնաւս . ա՛ճեցանելոյն հասէ՛ք երանո՛ւթեան·
ո՛՛՛ր՛՛՛ք ի գալըստեան Տեառըն նըշատիք յերկոտա-
սան աթո՛ռսըն Քրիստոսի՛ . բարե :

Դ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ԽԱՉԻ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ. Որ բարեբանեալդ ես ի-ը աղջէն : 685:
ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ ԴՉ. Աստուածածին գերագոյն : 256:

Դ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Փոկասու հայրապետին եւ Երանոսի հետեւողի առաքելոցն

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՉ. Յուսացեալքն յանուն : 97:

Դ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· կուսանացն Թեկղի եւ վարվառեայ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՉ. Սուրբ ես Տէր զօրու: 98:
(կ՚երէկ չէին գրած Դկ. Աչօր զանչափ : 828:)
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. Դկ. Քեւ պարծի այս : 929:

Դ· ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Օրհնեալ ես Տէր Ա : 244:

Դ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս· Պանդալէոնի բժշկին եւ երմողեայ քահանայ-յին եւ Եւպրաքսեայ կուսին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դկ. Ա՛ր քեզ Աստուած : 101:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. Դկ. Յիշատակ Քրիս : 829:

Դ· ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Դ· ՇԱԲԱԹ

Ս· կալիստրատոսի եւ քառասուն եւ հինն վկայից եւ Դոկիանոսի քահանային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դկ. Որ զհրաշափառ քո : 102:
ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱՉ. Սուրբ ես Տէր: Երկնա: 110:

Ե· ԿԻԻՐԱԿԷ
ՉԿՆԻ ԻՒԶԻ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Որ ի քառակերպեան նատիս յաթոռ : Իւր սուբբն : 692 :
ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ ԴՉ . Խորանայարկ կամարան : 955 :

Ե· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Տօն գիւտի նշխարաց սրբոյն Գրիգորիսի Աղուանից կաթուղիկոսի եւ սրբոց հարցն Թաւդեայ եւ Վարոսի եւ Թովմասու եւ Մնասոնի եւ Կրոնիդեայ եւ եօթն Խոտաճաբակացն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԴԿ. Ամենայն ճչմարիտ աստ : 838 :
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ . Որ զլոյս ստուգածս : 879 :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. Աստուածային հաւատոյ հայր : 880 :

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՉ

Յաւուրց վերջին ժամանակի չինեաց իւր տէրն զեկեղեցի . Հօրըն զքրիստոս երկնաւորի խնամատուիչն բանն եւ Որդի . Եւ ընդունելոյն իւր ի գենալի զգենիլ արեանն ի խաչելի . սրբովին հրաշիցն ներգործօղի տուք օրհնութիւն յամենայնի : Որ և զծառայս իւր առաքեաց ի խաչելիսըն հրաւիրեանց . զքաղցեալսըն ի հաց մարմնոյ կոչեանց զգենիլ արեանն եւ ծարաւեանց . յայս կոչմանէս ապըստամբեաց ազգ հիւսիսոյ Հայաստանեայց . աչքն որ ընդհրաչս զայս ներգործեանց մեզ նորագոյն յոյս հաւատոյ : Հաւատարիմ և խնամատուն Գրիգորիսն առաւն արթնոյն նըմանի խաչի մահուամբ Աստուծոյն չարչարանաց իւր տէրըն մարմնոյն . զաղգըս Հայոց կոչեաց ի նոյն գանս և հարուածս եւ խըստագոյն . վիշտըն բանիւն Հօր խնամատուն տուք օրհնութիւն գօրըք հրա-

բուն : Ո՛ծեալ մերոյ հայրապետին Գրիգորիոս լուսաւորչին . Ղեւոնդիէ պատրիարգին ի կեսարիոյ Հայք առաջին . մեզ մարգարիտ բերեալ անգին զնըչխաւ արբոյ կարապետին . աշխարհ հրաշից ներգործօղին տուք օրհնութիւն ազգ հղացիւն : Նըմանն աւետըրն փըրկական ի գալ փըրկչին ի Յորդանան . նոյն արեւսեանքն արեգական ծագեալ յարեւելից Հայաստան . գրունք դըժնխոյ խորտակեցան որ յինեակնեան տեղիս անկան . հաւիտեանն գիւաց հալածեցան հրեշտակք ընդ մեզ դասակցեցան : Ի՛ ձեռն առեալ Լուսաւորչին զնըչխաւ արբոյ կարապետին . չարչ պարըսպեալ զկողմ աշխարհին չնարհաք ազոյ գբանն ծծողին . սատ թըշնամիք մի գօրացին մի հերձուածոց ապանդք բուսցին . յեղերկնից գայր ձայն աստուածային թէ հայցուածք քո կատարեսցին : Սուրբ երջանիկ երկնահանդէս ճրգնողք Անտոն և Պոնտիդէս . ի հողանիւթ ծընեալ զարմէս գեբազանեցեալ ի բնաւթենէս . զձեզ պարգեւեաց սուրբ Ղեւոնդէս մեզ երկնային հրեշտակ յերկրէս . ի՛ վըրանալից մարմնոյ ախտէս փարատեցէք ի խոցմանէս : Ի՛ մէջ երկրէ տանէն Յունաց Հայոց տալեալ պարգեւք փառաց . վարժիչ կարգաց կրօնաւորաց հարք միանձանց ճրգնաւորաց . ծաղիկք բուսոյ բանաւորաց բըժըշկական դեղք հիւանդաց . ի՛ դիւականն այսոց չարաց զմեզ փըրկեցէք ի փորձանաց : Էլին լուսոյ Հօր միածնի ճրմարտաւթեանըն քարոզի . պարթեւազինըն Գրիգորի պարգեւեցայք գանձ կենդանի . նոյն և նըշխարըքըն հոգեւի Աթանագինեայ սուրբ վըկայի . ոչխով մնրմնոյս վերք ողջացին յանցանք հոգւոց մեր քաւեսցին : Եօթնասունեքեան երկնից կամարք աստուածնութեանըն կամարք . ճրգնողք մնրմնով խոտանձարակք մաքուրք հնդ-

ամ լուսոյ տաճարք. եկեղեցւոյ բարձր աշտարակք տա-
նըս Հայոց ամուր պատուարք. զձեզ՝ ազաչեմք ճրագնոյ
սուրբ հարք լինել անձանց մեր բարեխաւսք: Բամեալ
զօրացըն պարսկական մարտիւ ընդ զօրըս Հայաստան.
դուք մաղթեցէք աղերս Հայցման ազատել զԱստուա-
ծըն Բան. վասն յովհաննու ձայնին գոչման կարապե-
տին սըրբոյ Հայցման. պահել զերկիրս այս անսասան.
զանդի արեանըդ ձեր հեղմանն: Գոչեմք առ ձեզ սուրբ
նահատակք հոգանըթեամ մարմնով հրճշտակք. մարթի-
բոք սուրբք եւ վըկայք որք սրոյ մխհուամբ կատարե-
ցայք. յորդոր ածնիմ ձեր յիշատակ արեան սըրբոյդ
հեղման վըրտակք. աՀն Տէր լինիլն անսրբ պատսպարագ
պահել ըզմեզ միշտ ամենայնի:

Ե· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· Ամանիայ առաքելոյն եւ սրբոց առաքելոցն Մա-
տաթիայ եւ Բառնաբայ եւ Փիլիպպոսի եւ Յով-
հաննու եւ Շիղայի եւ Սիւղիանոսի գործակցացն
Պօղոսի եւ երկոտասան վարդապետացն

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ· ԳՁ·* Երանելի: Ի–ր *սաբբաթն*: 924:
ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԴՁ·* Աքանչելագործ Աստ: 874:
ՄԱՆԿՈՒՆՋ ԱԿ· Աշակերտաք Քրիս: Երէ+ *պառն*: 987:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ *ՀԱՄՐ· ԱՁ·* Ի քէն Հայցեմք բա: 111:

Ե· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱՒԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ս*ուրբ* Աստուած Հայր ամենակիզըն անչափելի՝ ողոր-
մեա՛ մարդասէր ‖ Աստուած Հարցըն մերոց: Ս*ուրբ*
Աստուած Որդիդ միածին. մեղաւորացըս թողութիւն
շընորհեա՛ մարդասէր Աստուած: Ս*ուրբ* Աստուած Հո-

զԿՊ ՀԸՀՄԱՐԻԱ . Ի ՀԱՅՏԱՆԵԼ ԲԱՐԿՈՒԹԵՒՆԷ ԱՄՐԱՑՈ՝ ՄԱՐ-
ԴԱՏԷՐ Ա՛ՍԱԲԱԾ ։

Գ· ԸՊՏԷՐ ՕՐՀՆԵՑՔ ‖ ԲԱ՛ՐԲ ԱՐԱՐԷՔ ԸՊՆԱ՛ ՅԱՒԻ-
ՏԵԱՆ ։ ՀԸՆԴ՛ԴԷՆ ՅՕԳԱՒԱՅՐ ԸՆԴ ԲՂԱՆԵԼ ՀՐԵՇՏԱ-
ԿԻՆ . ԵՒ ՄԱ՛ՆԿԱՆՑՆ ՕՐՀՆԱՐԱՆԵԱԼ ԱՒԵՐԻՆ ԲԱ՛ՐԲ ։
ՅԱՐԱՏՑԵԱԼ Ա՛ԳԱՐԻԱՆՔ ԲԱՐԲԱՌԵՑԱՆ ԳՔՐՈՎԲԷ՛ԱԿԱՀ Ն
Օ՛ՐՀՆՈՒԹԻ՛ՒՆ ԵՐԳԵԼՈՎ ԲԱ՛ՐԲ ։

ՄՆԱՑԱՑՈՒՍՑԷ ԳԿ

ՉԱ՛ՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ և ԶՄԻՉԱ ԿՈՅԱՆ ԱՆԳԱԴԱՐ ՕՐՀ ։ 95 ։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԳԿ

ՓՐԿՈՒԱ՛ՅՆ Ա՛ՍԱԲԱԾ Ա՛ՍՏՈՒԱԾՈՅ . ‖ ՈՂՈՐՄԵ՛ԱՄ ՐԱՔԱՒ ։
Ա՛ՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Ի ՄԵՂՍ ԵՐԿՆԵԱՑ ՊԵՒ ՄԱՅՐ ԻՄ . Ա-
ՊԱՇԽԱՐ ՓՐԿԻՉ ՈՂՈ ։ Վ՛ԻՐԱՒՈՐԵԱԼ ՄԵՂՕՔ Ա՛ՆԿԱՆԻ՛Մ Ա՛Ռ
ՔԵԶ ՓՐԿԻՉ ՄԻ Ա՛ՆԱՆՁ ԱՒՆԱ՛Ր ՈՂՈ ։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

ՉԱ՛ՆԸՆԿԷՐԶԱՆ Ա՛ՍԱԲԱԾ ԳՀԱՅԱՆ ԱՒԱ՛ՂՏԱԿԱԼ . ԲԱՐԵ-
ԲԱՆԵՑԷՔ ԸՆԴ ՂԱԶԱՐԲՈՒՆՆ ԵՐԿՆԵՑ ։ ՉԱ՛ՌՆ Ի ՀՕՐԷ Ծ՛Ը-
ՆԱՆԱԼ ԳՈ՛ՐԾԻՆ ՄԻ՛ԱԾԻՆ . ԲԱՐԵԲԱՆԵՑԷՔ ՀՐԵՇՏԱԿԱ՛ՅԻՆ
ՁԱՅՆԻ՛Ւ ։ ԵՒ ԶՆՈՒՆԳՈ՛Ղ ՍՈՒՐԲ ԳՀՈԳԻ՛Ն ՁԱՅՆԻ՛Ւ ՑԸ՛ՆԾՈՒ-
ԹԵԱՄԲ . ԲԱՐԵԲԱՆԵՑԷՔ ԱՆԼԸ՛ՌԵԼԻ ՁԱՅՆԻ՛Ւ ։

Ե· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս · ԴԻՈՆԵՍԻՈՍԻ Ա՛ՐԻԱՊԱԳԱՑՒՆ ԵՒ ՍՐԲՈՑ ԱՌԱ-
ՔԵԼՈՑՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍԻ ԵՒ ՏԻՏՈՍԻ ԵՒ ԱՅԼՈՑ ԱՇԱԿԵՐ-
ՏԱՑՆ ՊՕՂՈՍԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐԷ . Գ Կ . ԽՄԱՍԱՒԹԻՒՆ ԵՐԿՆԱՅ ։ 1045 ։
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Գ Կ . ՈՐ Ի ՀՕՐԷ ԱՌԱՔԵՑԱՒ ։ 1049 ։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ . Գ Կ . ՍՏ . Ա՛ՌԱՔԵԱԼՔ ։ 1050 ։

Ե· ՈՒՐԲԱԹ

ՊԱՀՈՑ

Ե·Շ Ա Բ Ա Թ

Ս· Աւետարանչացն Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասու եւ Յովհաննու եւ Ղուկիանոսի քահանայիցն եւ սրբոց վկայիցն Տարագոսի, Պրոբոսի եւ Անդրոնիկոսի եւ Պեղագեայ կուսին

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԴՁ. Երանելի սուրբ առաք* : 924:
ՅԱՌԱԻՕՏՈԻ *ՀԱՐՑ ԱՁ. Լսակից բանդ Հօր և* : 927:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ Ա Կ. Աշակերտք Քրիս՝ երբէ՛ դուն : 987:
ՅԵՐԵԿՈՑԻ *ՀԱՄԲ. ԱՁ. Սուրբ ես Տէր զօրու* : 110:
ե՛ի քէն *հայցեմք* : 111 :

Զ· Կ Ի Ի Ր Ա Կ Է

Զ Կ Ն Ի Ի Ա Զ Ի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՁ

Յորժամ ի խաչին բևեռեցար Քրիս՝ ի՛ր սքէ՛ն : 697:
ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՁ. Մայր լուսոյ Մարիամ : 655:

Զ· Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Ղուկիանոսի հարիւրապետին եւ Յովսեփայ Արտուածահօրն եւ Յովսեփայ Արեմաթացւոյն եւ բարեկամին Քրիստոսի Ղազարու եւ քերց նորա Մարթայի եւ Մարիամու

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԴԿ. Իմաստութիւն երկնա* : 1045:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ. ԴԿ. Որ ի Հօրէ առաքեա* : 1049:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. ՍՏ. Յովհէ՛ քեզ Հաւատա : 507:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ *ՀԱՄԲ. ԴԿ. ՍՏ. Իւղաբերից կա* : 759:

Զ· Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Թէոդորիտոսի քահանայիցն եւ Ջենոնի վկային եւ Մակարայ, Եւդոքսիոսի եւ Ռոմելոսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱՁ. Ջքեզ արդար և ուղիղ* : 80:

Ջ · ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ. Ասուած բարձրեալ։ 245։

Ջ · ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս · Թարեմեանց տան հազար եւ երկերիւր մարտիրոսացն եւ Արտեմեայ վկային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Սուրբ Աստուած արա։ 82։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴԿ. ⲭⲉⲣⲟⲩⲃⲓⲙ ⲙⲛ̀ⲧⲥⲉⲣⲁⲫⲓⲙ ⲙⲁⲣⲉ։

Ա՛ստ՛ծո՛՛՛ր ընդ անմարմինացն դասակցեալ պարծէ եւ կեղծի՛ տեսլով ընդհիւսատակ բնութեանդ վկայիցն որք ընթացան ի վերինն Երուսաղէ՛մ. ‖ փառաւորեալ ՚ի վերնումն քրիստոս։ Ա՛ստ՛ծո՛՛՛ր բանաւոր աղաւկիզացդ գոհատուր բուրմանց ի վերայ կայծակաձեւ բոցոյն գերեաց մանկանացն երգէին զօրհնութիւնս. փառս ։ Ա՛ստ՛ծո՛՛՛ր կամաւոր քեզ պատարագ զանձինս ընծայեցին ի վերայ սիրբութեան սեղանոյ և ընկալար զպսակս անմահական. փառս ։ Ա՛ստ՛ծո՛՛՛ր ընծայէ եկեղեցի զմանկունս առաջաւոր երկնաւորը փեսայիւն որք ընդ հրեշտակս երգակեալ ցընծութեամբ. փառս ։ Ա՛ստ՛ծո՛՛՛ր ժողովեալ հանդուրժեալքըս սուրբ երրորդութեանդ ի տանճարի հրդեհութեանն վկայիցըս խընդրելո՛վ գթութի՛ւն յանցանաց. փառաւորեա՛ծ՚վ։

Ջ · ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Ջ · ՇԱԲԱԹ

Ս · Գեմեարեայ վկային եւ Բասիլիսկոսի քահանային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Որ բարձրեալդ ես և։ 83։

ՅԵՐԵԿՈՅԻ ՄԵՆԵՂԷ ԽՍԷ. Եառաբ եր։ Որպէս փրկե։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա.Զ. Հրաշակերտ։ Ինձ պոռն։ Ի վայր։
ՋՆԵՂ ՓՈՐ. Սուրբ խաչիւս։ Կեցո. Յաղնէ։ Աղ. Պահպա։

Է· ԿԻՒՐԱԿԷ
ՏՕՆ ԳԻՒՏԻ ԽԱՉԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա.Զ

Հրաշակերտ և զօրեղ փայտ խաչիդ քո Քրիստոս. զաւազանն զօրութեան ի յերկրիէ երեւեալ. ‖ եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։ Զոր Հրեշտըն ծածկեալ զանթաքչելիդ ըզգանձըն. փափաքմամբ թագուհւոյն փայտ կենաց յայտնեցաւ. եկայք։ Սա է զկնի յաղթութեան հաւատացելոց. ախոյեանն և կնիք յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. եկայք։

† Անճառելիք երեւումն երեւեալ դըշխոյին. նըմատելով յատենի յիշատակէմ. խընդրելոր ըզպատուականն փայտ խաչին յոր զմեռանայն բեւեռեցեր։ Մեծաւաստ հրամանատուն ժողովեալ Հրեշտից ցուցանելով նըմա ըզպատուականն փայտ խաչին. յոր ելեալ բարձրացաւ սրտարիչն սրտաբածող։ Ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին ի տեղւոջըն սըրբութեան. բեւրմամբ անուշահոտ խընկոց. եւ լըցան տիեզերքըք մեծապէս պարգեւօք։

† Որ ըզնախանձն ահից մահու փայտ կենաց չնորհեցեր. եւ ետուր յաղթութիւն մահացուս բընութեանս. ‖ ի սմա բանիւդ Հօր երկրպագեսցուք։ Որ զանճառ լուսոյդ բարձաղըն ծածկելով Հրեշտից. ի յերկրէ ծագեցեր զերկնայինն ճառագայթ. ի սմա։

Ո՛ր զանարժան բա՛զուկըն քո՛ ի խաչին սարսածեալ ցեր Քրիստոս Աստուա՛ծ. եւ նըշա՛ն յաղթութեան եմ սո՛ւր մեզ. ‖ սո՛վաւ ըզկեա՛նըս մեր պա՛հեա: Ո՛ր զաշխարհակեցոյց բազկատարած ութիւն խաչի քո՛ Քրիստոս Աստուա՛ծ. զա՛ւազան զօրութեան ե՛ս սո՛ւր մեզ. սո՛վաւ: Ո՛ր ըզմեռեալսն ի ճաշակմանէ փայտին յանցա՛նաց. կե՛նաց փայտիւըն կե՛նագործեցեր. սո՛վաւ:

Աո՛ւրբ խաչն օգնակա՛ն հաւատացելոց. կանգնեցա՛ւ ի յերկրի յաղթող թըշնամւոյն. ե՛կայք ժողովուրդք երկրպագեցո՛ւք: Աշրարհին Աստուած բարեբաստի՛ւ ի խաչի՛ն. եւ զմեռեալսս մե՛զօք փայտի՛ն ճաշակմանէն. ի սո՛ւն նո՛րոգեալ կե՛նդանացոյց: Ի՛ միւսանգամ գա՛լոտեան Աստուա՛ծըդւտի՛ն. սո՛ւրբ խաչն երեւե՛ւ եւ լուսաւո՛րէ. զի նա՛ է յոյս հաւատացելոց:

ՅԱՐ. Ա՛նճառելի՛ հօր էա՛կից ի խաչ ելեր կամաւ հո՛ր մո՛րթեաւ: Ա՛նմահութեանց տո՛ւող Քրիստոս. ի զերեզմա՛ն իջեր մարդ մո՛րթեաւ: Եւ յերրո՛րդ աւուր յա՛րեաւ. յոյս յարութեա՛ն ցո՛ւցաւ մեզ մո՛րթեաւ:

Ո՛ր խո՛նարհեցաւ ի յերկինից եւ իջե՛ր ի յերկիր. վճա՛ռն ո՛րդի եւ բա՛նդ Աստուա՛ծ ‖ մո՛րթեաւ բանո՛ւեր հօտ: Ո՛ր կանգնեցեր ըզխաչ քո ի մէջ երկրի. եւ ելեալ բարեբաստի՛ւ փըրկեցեր ըզտի՛եզերս. մո՛ր: Թագեցա՛ր ի՛ նոր ի՛ զերեզմա՛նի եւ յարո՛ւցեալ յերրո՛րդ աւուր ի՛ յերկինըս հանդարձաւ. մո՛ր:

ՀԳ. Ո՛ր ի քրովբէական կառսըդ հա՛նդչիս. այսօր իջե՛ր յերկինից ի դա՛ստ առաքելոցըն սո՛ւրբ Հո՛գի. ‖ օրհնեա՛լ ես Քրիստո՛ւ ա՛նմահ: Ո՛ր զընտա՛ ի վերայ Թեւոց հո՛ղմոց. այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեա՛լ հանդիսաւ յա՛ռաքեալսըն սո՛ւրբ Հո՛գի. օրհնեա՛լ: Ո՛ր խնամեա՛

տեսչութեամբ զքո զարթնածս. այսօր եկիր ի հանապատել զնկճղեցի քո սուրբ Հոգի. ծրհնեալ ես Թագաւոր ամենից:

Հն· Որ անճառ անօրինութեամբ ի փըրկութիւն ազգի մարդկան խոնարհեցար բանդ Աստուած. ‖ այսօր հանգոյն ինչ եւ ըզմեր ըզնընջեցեան ընդ առաքըս քո. որ միայնով ես մարդասէր: Որ անչարչարելի ընդ մարմնով եկիր կամաւ ի չարչարանս եւ ի խաչն բարեհաճեցար հեղիր զարիւնդ ի փըրկութիւն. այսօր: Որ Թագաւորն երկնքի եւ երկրի. մահու լուծեր եւ կոխեցեր զիշխանն մահու եւ վրացեր ընդնընջեցեան. այսօր: Որ հրաւիրեցեր յանմահութիւն զազգս մարդկան անհնարութեամբ բանիդ զրիստոս ապաչանօք Աստուածածնին. այսօր:

Մտ· Որ ըզհրեշտակին ընձայնդ եւ լուեալ հիացեալ բերկրեալ ցայր. ‖ բարեխօսեսցի. վասըն մեր. մեք օրհնարանեմք զքո հրնեալ լդ ի կանայս: Որ ըզհօրն Աստուած յորժամեայնի քում կրեցեր անկիզելի մարմնով. բարեխօսեսցի: — Փառք Հօր· Որ զաչնչափելին յէից ի գերկըս քո բարձեալ գիմեցուցեր կամքնա անն. բարեխօսեսցի:

— Այժմ և միշտ: Որ ահաւոր հրաշիւք ցոյցեր ըզնըշանն խաչի քո. յայտնելով այխաւրհի յարութեամբ պատանեացն. ի սմա բանիդ Հօր երկրպագեմք:

Ալէլուիա խաչ է յոյնեն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՂ

Որ փանփակելի տենչմամբ եկեալ ի քաղաքն երուսաղէմ աստուածասէր զընչհանն. խընդրեր ըզփայտ խաչին. ‖ զոր բարձեալ մարմնով յինքեան զԱստուած

հարցընն մերոց։ Յորմէ զարհուրեալ դողացին զանաք բազմութեանն Հնդկաց ի յահէ թագուհւոյն. այդմանմէ սուրբ Հոգւոյն ցուցաւ պատուականն փայտ խաչին. ար։ Ո՛սահ բնութեամբ խընկոց անուշահոտութիւն ի տեղւոջն արդարութեան. ցընծացաք երեսաղէմ ընդ յայտնել արդարոյ խաչին ի տեղւոջն Գողգոթա. ար։

Գ. Ը՞ղտէր ‖ օրհնեա՛ ինձ եւ բարձր ամբարիշտ ընդնա յաւիտեան։ Ա՛յսօր նըշան սուրբ խաչին ի յե՛՛րկրի երեւելոյ. օրհ։ Ա՛յսօր ընդդէմ թըշնամւոյն. զին անպարտե՛՛լի ցուցա՛՛ւ մեզ. օրհ։

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ Ա.Զ

Երանելի աստուածասէր սուրբ դշխոյն. եկեալ։ 859։

Գէշերէ խո՛՛։ Ա՛յսօր եկեալ կամաւ Տէրն։ 1009։

ՈՂՈՐՄՆԱ Բ.Զ

Ա՛յսօր խընդրի պատուականն փայտ խաչին աւանդեալն ի Գողգոթա ի ձեռն աստուածասէր դշխոյն. ‖ եկայք հաւատացեալք երկրպագեցուք աստուածայինն սուրբ նըշանին։ Ա՛յսօր ընծայէ Գողգոթա ընծայ ճկեալն ի յերկրի. վերաբերեալ անուշահոտ խընկով ի ձեռն երանելւոյն Յուդայի. եկայք։ Ա՛յսօր ի ձեռն փըրկանն աւուրբ խաչին կենդանարար պատանին մեռանալ. եւ ողբայ սատանայ ըզկնի ծանուցեալն ընդ. մեզ զրիառասի հաւատացեալք երկրպագեցուք աստուածայինն սուրբ նըշանին։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Բ.Զ

Ա՛պաւինեցաք ի խաչ քո սրբոյ յաւիտենից. ար եւ սուրբ մեզ պահապան յաղթող ընդդէմ թըշնամւոյն. ազաչեմք սուրբ փըրկիչ պահպանեա զանձինըս մեր։ Բարձրեալ թագաւոր ար վասն մեր եկեր ի խաչ. եւ բարձեր սուրբ դյանցանս նախաստեղծին Ադամայ.

‖ ամաչեմք առաւ փըրկիչ պահպանեա՛ զանձինըս մեր : Գլուխ առըր հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ. զոր առեալ այսոյն պըղծոյ կոթծանեցաւ անկանգնելի. ամաչեմք : Գողացաւ թըշնամիդ ընդ յայտնել սըրբոյ խաչին. եւ ի յանէծ փառաց նորա կոթծանեցաւ յանդունդս երկրի. ամաչեմք : Երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. քանզի փըրկիչ ցուցաւ առըր խաչն և լուսաւոր աւետեաց. ամաչեմք·

Ա—ա—ա— Եր՛ . Եաւր երկիւղա : Որպէս փրկեցան : Քրդ Աստուած :

ՋՆԴ Սուրբ Աստուածն Մեղ· փրկել : Քրդ վասն լսելի : Քահ· Օրհնութիւն : Ե— ոչ—

ՍԱՂՄՈՍ Դ· Ի ԸՆ—

ԿՅ· Նշանեցաւ առ : ՓԽ· Ի կարդալ խնամ· 325· Ամէնամ· ամէնամ :

ԸՆԹԵՐՑուած ՅԱռաջաց : ԺԴ· 1 :

Դարձեալ եթէ ի նաւ ելեալ ոք՝ ընդ ամէն : 1010·

ԸՆԹԵՐՑուած ՅԵսայեայ մարգարէէ : ԼԴ· 22 :

Տէր հայր մեր, Տէր զաւակաւոր մեր, Տէր իշխան մեր, Տէր թագաւոր մեր, Տէր փրկիչ մեր՝ և նա փրկեսցէ զմեզ Խզնցան պարանք քո՝ դի ոչ հանդարտեցին, նոյնպէս և կայմն խնամարհեցաւ՝ և ոչ պարզեսցէ զառագաստն, և ոչ արձակեսցէ զնշանն մինչև մատնեսցի ի կորուստ : Այսու հետև բազում կաղք ասար առնուցուն, և մի ասասցեն թէ վատառակեցաք, ժողովուրդն որ բնակեալ էին ի նոսա· փ թագան մեզք նոցա : Մտաբերաք հնութեանդ և լուարար ունին դէք իշխանաք· լուիցէ երկիր և որ ի նմա ամենայն, ժողովուրդք որ ի նմա : ԼԴ· 1 :

ՓՕՂՈՍԻ առաքելոյն ի ԿՈՐՆԹացւոց առաջին ԹՂԹոյն է ԸՆԹԵՐՑուածս : Ա· 18:

Զի հաւ խաչին կորուսեալոցն յիմարութիւն է : 1011·

ՋՅՆԴ— Ամէնամ· ամէնամ· ամէնամ·

Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կնքս զօրդի աղախնի քո· և արա առ իս նշան բարութեան :

Ա֊էլսաբա, Օրթի

Արբոյ Աբեսաբանիա որ ըսա Մատթէոսի։ ԻԴ. 27։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Չի որպէս փայլակն որ ելանէ յարեւելից և երե։ 657։
Երէց Նորատա։ Քոր. Խնդր։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Քամ ամ։

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

Մենսեդի Խոչ. Եսուբ երկիւ։ Որպէս փրկեցան։ Քոր֊ղ Աստուած։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ. Ապաւինեցաք ի խաչ քո։ 1061։
Զինէ Քոր. Սուրբ խաչիւս։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Պահպան։

Է. Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս. Աննաստասիայ քահանային եւ վարոսի եւ կաստարումն Թէոդիտեայ եւ որդւոց նորա եւ որոց ընդ նոսա

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՁ. Անոխակալ և բարեգութ։ 85։

Է. Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս. Հիպերիքեւանցն

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՁ. Ընդ սուրբս քո բարեբա։ 86։

Է. Զ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Պաւնոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Հարցն մերոց Աստ։ 259։

Է. Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս. Սեւերիանոսի Սերաստացւոյն եւ Բաբելայ ծերոյն եւ ուխտաւն եւ չորից աշակերտացն

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Օրհնեմք զքեզ Տէր։ 88։

Է. Ո Ւ Ր Բ Ա Թ

Պաւնոց

Է· Շ Ա Բ Ա Թ

Ս· Բարղամու Ա՛նտիոքացւոյ եւ եօթն մանկանց Եփեսոսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ· *Որք ի մարտի անօրի* : 89:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ· ԱՁ· *Սուրբ ես Տէր* : *Երկնա* : 110:

Ը· Կ Ի Ւ Ր Ա Կ Է

Զ Կ Ն Ի Ւ Ա Զ Ի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Որ զամենազօր զօրութիւնդ քո ցոյց : *Ի՛ սաբբա* : 737:

Ը· Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Ստեփանոսի Հռոմոյ հայրապետին եւ քահանայիցն եւ սարկաւագացն եւ ժողովրդոցն որ ընդ նմա կատարեցան

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՁ· *Որք զամենեցուն յանօրի* : 91:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՁ· *Ցնծայ այսօր սուրբ եկեղե* : 985:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ· ԴԿ· *Մարտիրոս և վկայ Քրի* : 986:

Ը· Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Ակիփսիմեայ եպիսկոպոսի եւ Յովսեփայ քահանային եւ Աքիմալոյ սարկաւագին եւ Պղատոնի վկային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ· *Յուսացեալքն յանուն* : 97:

Ը· Զ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Պահոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ· *Հարցն մերոց Աա* : 260:

Ը· Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Հայրապետացն Մեսրոպիանոսի, Աղեքսանդրո-
սի եւ Պօղոսի խոստովանողի եւ սրբոց նօտարացն
Մարկիանոսի եւ Մարտիրոնի

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՋ. Որք հաղորդեցան չար։ 99։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ. Ով հրաշալի նախահարք։ 939։

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԳՋ. Հանդիսացեալ ընդ։ 939։

Ը· Ո Ւ Ր Բ Ա Թ

Պաւնց

Ը· Շ Ա Բ Ա Թ

Ս· Հրեշտակապետացն Գաբրիելի եւ Միքայելի եւ
ամենայն երկնային զօրաց

Ի Գ Ի Շ Ե Ր Ի

Ջձէր ոզորմեայ որպէս ի հարսնիքսն ցօնէ ասաս։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲԳ· ՍՏ.

Ո՞ր յանէիցդ առեղծեր զպատուհասեայս քո ի հաւր կիզելոյ հնուդ անեզականն. ընդ նոսին ծրհնեմք ‖ զքեզ եւ մեք հզեղէ նբս։ Ո՞ր բանիւ գոյացուցեր զինեհակ դաւսըս հրեղինացդ բանդ ի սկզբանէ. ընդ նոսին գովեմք զքեզ։ Ո՞ր արարեր յօդս խնձնալի ըղհրեշտակըս քո՝ հնդի Աստուծոյ. ընդ նոսին բարեբանեմք զքեզ։

÷ Ա՞նդադար յերկինս օրհնաբանդք չծրն երկնատրէ գօրք լուսակրնաց. ‖ բարեխօս լերսւք ընդ մեզ զաւսրացս։ Քաղցրաձայն երգով գոհանանդք ուրդոյն միածնէ դաւսրք հրեշտակաց. բարեխօս։ Ա՞նլռակրէ հընչմամբ բարեբանդք չոգւոյն ճրշմարտէ հնոյզ հոգեղինաց. բարեխօս։

Ո՞ր օրհնե՞ս ի հրեշտակաց անեզադար. Հայր երբ-

կնաւոր ընկալ զաղաչանըս մեր։ Ա՛ռաջի՛ քո անկա-
նիմբք փըրկի՛չ. խընդրեմք զթողութիւն բազում յան-
ցանաց մերոց։ Ո՞ր գիտակ ես զաղտնեաց մարդկան
Հո՛գիդ սուրբ. Տէր և կենդանարար ընկալ զաղաչա-
նըս մեր։

Օ՛րհնեցէ՛ք ըզՏէր ընդ երկնայինսըն նըմանեալ
դասուց. նա՛ր ժողովո՛ւրդք մեծեալ. քե՛զ Հօր ամէնից
‖ մեզ ըզկեանըս վա՛՞ռք։ Ե՛րգեցէ՛ք Տեառն երգ նոր
Եկեղե՛ցիք ընտրելոց նրա՛ւք Սիո՛նի՛ մեծեալ. քե՛զ Ո՛ր-
դւոյ չնօրհո՛ղի՛դ մեզ։ Բա՛ր բերանեցէ՛ք զԱստուած ի
աքանչելիս սըրբութեան նորա՝ ձայնիւ ցընծութեա՛՞մբ
մեծեալ. քեզ Հո՛գւոյդ պարգեւողի՛դ մեզ։

Յո՛րժա՛մ գայցես բազում հրեշտակօք. Տէ՛ր ի գանձ
զերկիր։ Յայնժա՛մ չարժին զօրութիւնք երկնից. Տէ՛ր
ի յա՛՛հէ քաւեմէ։ Կո՛ւ յա՛յնմ աւուր լեր իմ ծգնաւական.
Տէ՛ր իմ և Աստուած ի՛մ։

Ա՛յսօր ընդ հրաշակերպեան դասուցն ծրհնաբա՛՞նէք
ձերքն մատո՛՞ց։ Ո՛վ։ ի՛՞մ ի՛՞մ վք. և տղայքն արձանա-
նեն ձ. ‖ ո՛վանըն՝ ըզՔրիստոս ծրհնեա՛՞լ հրեա՛՞յ ի յա-
ռա՛՞ջն Տեառն։ Զո՛ր սերնդակըցըն ծաղկանաբար ընդու-
նել ո՛՞չ բաւէ՛՞ն ի վերա՛՞ց։ Ո՛վ։ ի՛՞մ ի՛՞մ յ յաւետա-
կեա՛ն նորոյ երուսաղէ՛մ բարեբանեցա՛ւ ի տղայո՛՞ց. ո՛վան։
Ա՛յսօր ընդ ձերոյ և ընդ տղայոց ծրհնաբա՛՞նութեան-
ցըն վեր երգե՛՞ց։ Ո՛վ։ ի՛՞մ ի՛՞մ. նորոյ արքայիդ ե-
կեալ յերուսաղէ՛մ. ո՛վան։ Օ՛՞րհնեալ եկեալ անուամբ
Տեառն. ծրհնեալ որ գա՛լո՛ղդ ես։

Հգ. Ա՛յսօր անդրէն գիտութեան բըզկեալ ի սէրըն
վերնատունն. յո՛րմէ լըցան սիրելիքդ գնացի՛ք գնացի՛ն
առ գա՛լո՛ւստն։ Ա՛յսօր ի՛ջեալ ի յերկիր. Հօր աւետիքն ի
բարձանց. տալ աւետս Աղամայ գառնալ յեդեմ վե-

բըսաե՞ն : Ա՛յսօր խըՆդայ նոր Սիոնին. ո՛րդո՞վք իւ-
ըՆվք գո՞ր ծընաւ. ծծմամբ Հոգւոյն Նո՛րմգեալ յօրդիւն
լուսոյ եւ առւընջեա՞ն : Ա՛յսօր ի ձայն գոհութեանն.
գՀո՛գի՞ն ընդ Հո՛ր և Որդւոյ. Հո՛գիք ամենայն օրհնե-
ցէք գերե՛քսըբրեանն երգելո՛վ : Ա՛յսօր ցընծամբ եր-
կրաւորքս. ընդ գաղատեան երկնայինն. եւ պարելով
ընդ հրեշտակս երգե՛մբ ըզփառս ի բարձունս :

Հն. Աարաս փելի՛ օրնամանբ եւ ա՛հագին զօրու-
թեամբ. գալոց ի փըրկիչն յաչխարՀս յարըւցանել ըզ-
մեռեալան : Ա՛հեղ եւ մեծ բանբառով հրեշտակապե-
տըն գոչէ. ա՛րի՛ք ա՛ռ մի նըՆդՆէք ա՛հա՛ եՀաս ձեր փըր-
կի՛չն : Բո՛ռամբ սըրտի՛ք յարթուցանել եւ ը՛նթանան
առաջի. եւ առաքեալներն ընդփըրկիչն եկեալ՛ փառաք ի
յաչխարՀս : Գա՛զանի՛ գործոցըն ծածո՛ւկք յայտնի՛ն
ի մեծ հրապարակին. և գողգոթով ընթանան ի յա՛ն-
վախճան ի տա՛նջա՛նս : Ի՛ յո՛ թեվաննս Հօրն իւրոյ կո՛-
չէ ընդառաս արդարոցն. եւ յանդգնաւո՛ւմ ի բարբս զոր
խո՛սացեալ է նոցա՛ : Ա՛րդ անմահ փեսային եղեր
դո՛ւ մայր Մարիամ. բարեխօսեա վասըն մեր ի յա՛յնմ
աւո՛ւր ա՛հեղի՛ն :

ՄԺ. Ա՛յսօր ցընծա՛ն երկնայի՛նքն եւ պար առնեմ ի
բարձունս. երգե՛ն զերգս հո՛գեւորս ‖ յա՛ւե՛ր ծնընդեան
Սըբոյ Հո՛գւոյն : Ա՛յսօր վերինըն Սիոնի գո՛չե՛ն զերգըս
որո՛վհետև. զերե՛քսըբրեանն ասելով յա՛ւե՛ր : Ա՛յսօր
անառեղ և լուսին ընդ արեւու հըրճուելով. գո՛վե՛ն
ընդ՛ոյն ի Հօրէ յա՛ւե՛ր ծնընդեան լուսոյ մերն : Ա՛յ-
սօր ծերքն օրինականք մանկա՛մբք նորոյ Սիոնի. ե-
րի՛տասարդք եւ կո՛ւսանք խընդա՛ն ծնընդեամբ Տի-
ռուհո՛յն : Ա՛յսօր գունդք առաքելոյն եւ պարըք նա-
խահաւատացն. յա՛ւե՛ր ծնընդեան մեր բանին երգե՛ն
ըզփառս ի բարձունս :

Խշ. Ա՞նպատուէրն կառք անքննելի խոր հընդոյն ընդունարան ով սուրբք քահանայք. ի՞նչ սաղմոսաթեւից յանապատելոց սրտիկից անառեսաբար աղաւնիս պատուական։ ‖ քեզ երկրպագեմք քո յօդնութիւն մեզ ժամնեան յերկս եւ ի մեռս։ Անպատճելի նըշան անպարտելի զօրութեանն ընդունարան ով սուրբք քահանայք. ի՞նչ յաղթարկութիւն անպատասխանից եւ բեւեռացար սրբ ի քէն ահիւ սարսեալ զոգան եւ անդընդատո՞ւյզ կորըն՞չիս քեզ։ — Փառք Հօր։ Յանապատ զոյն աներեակ ընդեզ մարգարէն Զաքարիա. աշտանակ ոսկի եօթնաճիւղեան լուսով պայծառացեալ յերկրի ով սուրբք քահանայք. ե՞րբ ի վերայ քո տնարածեալ աննիւթ զոյին գոյացեալ ի ու՞ր բընաւթիւնս. եւ սպրեարհօս կողիս մարքեաց զարտեղութիւն ապզի մարդկա՞յին. քեզ։

— Այժմ եւ միշտ։ Ո՞րիքսըրբեան ձայնիս փառաբանդք սուրբ երրորդութեա՞ն գունդք սերովբէից. բան բերխոս լերուք ընդ մեզաւորացս։

Թագաւոր յաւիտեան ո՞չ ք՞ն

Թ. Երկինք եւ երկիր գոհանան ընդքէն տէր. ամբարձք ամենայն քեզ երկիր պագանեն. ‖ եւ հրեշտակք ի բարձունս ազազակեն եւ ասեն. ողորմեա դու առեղծեր. մի կորնչանիցես։

ՍՂ. Երկինք երկնից, ջուրք որ ի վերոյ քան զերկինս օրհնեցէք զանո՞ւնըն Տեառն։ Զի նա ասաց և եղեն. հրամայեաց և հաստատեցան. եւ հրեշտակք։

Փ. Երկինք եւ երկիր հանապազ ընդքէն գովեն. Թագաւո՞ր փառաց. սերովբէ՞ք և քերովբէք ի խոնարհ ունելով ընդդէ՞մս ի՞ւրեանց. և միմեանցն բարբառովք ազազակե՞ն և ասեն. սո՞ւրբ. սո՞ւրբ. սուրբ Տէ՞ր զօրութեա՞նց։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՂ

Ա՛նբակի զբըն Հայը. ածաչին լոյս անճառելի. մր ի լուսոյ լոյս նէրգործեալ զհամանալեաց գոյական ‖ ըզքեզ ծրհնեմ՝ մք Աստըւած հարցըն մերոց: Ա՛նակի ցըղ Հօր. ի լուսոյ լոյս ծանգամն Որդի. մր արարեր ի պաչտօն փառաց քոց զհրեղինացըն զօրս. ըզքեզ: Ի՛ Հօրէ բզխանալն փառակից Որդւոյ Հոգի՛դ անճեղ ծր ըսառեղծեր ի յոգիս կատարեալ զհոգեղինացըն դասս. ըզքեզ:

Գ. Ը՛զՏէր օրհնեցէ՛ք բարձր ձարբ՝ ::՝՝՝ ք զնայ յաւիտեան: Երկնայի՛ն զբաւթիւնք հրնչակք և՛ հրնչահամակապեր վերին պետութիւնք բարձր ձարբ՝ ::՝՝՝ ք ընդՀայրն երկնաւոր: Ա՛նճառելիօ բազմութիւնք իշխանութիւնք զօրութիւնք անճառ ակրութիւնք բարձր ձարբ՝ ::՝՝՝ ք զՔրիստոս թագաւոր: Վեցթեւեանն սերովբէք. քառանկերպեան քերովբէք ապնով աչեղին բարձր ձարբ՝ ::՝՝՝ ք զՀոգին ճըշմարիտ:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԳՂ

Զաստուածածինն և միշտ կոյս անզադար օրհ: 95:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՋ

Ո՛ր ի հրեղէն զօրաց երկնից փառաբանի՛ս Աստըւած. ո՛րով զերկնայինն աճեռպական աստուածայինն ընչնարհս հեղհեր յորդիս Ադամայ. ‖ ազաչանօք սոյն ողորմեա մեզ Աստուած: Երեւելով հոգեղինացս աչեղ հիւթականքն ի ձեւ մարմնոյ. որք եւ ծանուցին մարդկանէ ինչ ըզխորհուրդ քո զայրատեանդ բազմանպաստակ աչեղ ասելեամբ ծրինա կհլով. ազաչանօք: Ա՛նճառելի անօրէնութեանդ քո աւետարերք առաքինացան. Գաբրիէլ եւ Միքայէլ անճառականն դասուքն իւրեանց ձերկրէ ապաստարեն լով. ազաչանօք:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ2

Ա՛նհամ արբայի՛ն ա՛ նախուեաս անձնագ. բաղմաչեայ՛ց քե՛րա վրէ՛ք սըրբանաց ձայնի՛ւ սրտվրէ՛ք անանձին յերկի՛նս ‖ քա՛ հանգստեա՛տ. բարե՛խօս լե՛րուք աս ՏԷ՛Ր վա՛ան եկեղեցւոյ: Խարճրելոյն փառա՛ց բարձո՛ր տէրութիւնք. ա՛նյապթելի՛ զօրութիւնք. վե՛հագոյն իշխանութիւնք. երկրպագին գաան՛ւ քա՛ հանգստեա՛տ: Գե՛րագոյն էի՛ն պետութիւնք վե՛րին. հրեշտակապե՛տ երկնաւո՛րք հրեշտակաց վերնութիւնք երրո՛րդի յերկի՛նս քա՛ հանգստեա՛տ. ձեզ համա՛ ձայնեալ երգե՛մք ըզփառս ի բարձունս:

Ա՛ւետ՛ Էրէ. Օրհնեցէք զՏէր յերկինս, օրհնեցէք ըզնա ի բարձունս:

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք նորա. օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիւնք նորա:

Փ՛ը. Ա՛ստուած մե՛ծ հզօր և փառաւորեալ. լուսաւորիչ սրբոց և ի սուրբս հանգուցեալ. զրաղմութիւն սրբոց հրեշտակացն բարեխօս:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. ՍՏ.

Երկնաւո՛ր ո՞ր հօտ լ՛ նարեալ. զո՛ր հովիւըն քա՛ղեալ եւ յերկի՛ն նս. եւ եկեալ ի խո՛նդի՛ր մեզ մարեւոցս. որո՛վ լըցեալ զմի՛ւ հա՛ւրւրա՛ցդ. արա՛ր ուրախութիւն ի յերկի՛նս երկնաւո՛րացդ. ‖ աղաչեմք ըզձե՛զ. բարե՛խօս լերուք աս ՏԷ՛Ր վա՛ան քա՛ւեալ ի մեղա՛ց մե՛ռոց: Տե՛ւական ո՛ղջ աւետի՛սն. խո՛րհըրդածո՛ւք խօսեցան Ա՛ստուա՛ծոյ. արք էի՛ւր ընդ Մի՛ածնին ապաստանո՛րել անօրի՛նութեանն. ի ծնո՛ղեանն աւետա՛ւո՛ւք հո՛վուա՛ցն. և կանո՛նն իւղաբերից կնո՛ջ քարո՛զք ըզկե՛նդանի՛ն. ա՛ղաչեմք: Պահպան՛ո՛ւք աչխարհի. բանակըք Տեառն չուրջ զերկի՛ւղ դաձո՛վք. բարեկամք ազգի մարդկան միջնորդք մեղ

հան՝ եւ յարութեան. Մեքսիմէ եւ Գաբրիէլ մե՛ծք. ո՛ր կայք միշտ ա՛ռաջի ամենասո՛ւրբ Երրորդո՛ւթեանն պաշտե՛մք:

Ջկնի Քրոջ վասն խաղաղութեան: Աղ. Սուրբ Հա: Ա՜ղ. Սիրեցի զի լսիցէ: Տէրն յետ առեղծ: Մա՜ղք. Քրիստոս Աստուած: Քո՛ր. Սուրբ Հղնաւո: Աղ. Պատկիչ:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԴԿ. ՍՏ. Երկնաւոր հօտ: 1070: Ե՜ր ալ ա՛ննոյն ինչ կ՚երեւի թէ:

Թ. ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ԽԱՉԻ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ա՛յսօր ցնծան երկինք եւ երկիր յա: Ի՜ր սո՛ւրբն: 741:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ ԴԿ

Ա՛ստուածածին պայծառ քան զերկինս որ ի մեզ: 277:

Թ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Մելիտոսի Ա՛նտիոքայ հայրապետին եւ Մինա՛սայ Եգիպտացւոյն եւ Մելեայ եպիսկոպոսին եւ Եփրայ քահանային եւ Շինու սարկաւագին

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՋ. Սուրբ Հա Տէր զօրու: 98:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՋ

Ա՛յսօր Երկնաշնո՛րհն ընդ մեզ ա՛ճեալ խմբելով դասի՛ս սո՛ւրբ վարդապետա՛ց ծն. որք լուսաւորեցին զհա՛ւատոյ մանկա՛՜՛՜ւնս. և ընդ հրեշտակացըն՛ զա՛ս վերնակարգեցան: Ա՛յսօր առաքելոց և մարգարէիցըն զա՛նաք. ա՛ճեալ գոլով զբառնր վերի՛ն Սիոնի՛ծ. ի յիշատակի սո՛ւրբ վարդապետա՛՜՛՜ց. որք գիանատից նոցին զհո՛ր յայտնեցին զհարհո՛ւրդ: Ա՛յսօր քահանայք և պաշտօնեայք սո՛ւրբ Եկեղեցւոյ. վերնապատուն դասի՛ս սո՛ւրբ վարդապետա՛ց ծն. որով զարդարեցան երկ-

նային չնորհո՞ւքն. երգեն ընդ նմանն զփառըն յաւիտեան:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Մրբ. հոսոց ի յԱնէն: 105:

Թ · ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս · Յովհաննու ոսկեբերանի Կոստանդնուպոլսոյ հայրապետին

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ. Որք զարդարեցին տըն: 870:
ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դ. Աբանչելագործ Աստ: 874:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ո՞ր յանբակեր զբն ի հօրէ ընկալար ըզհնազի զճաւթեանն. ով երանելի տէր սուրբ Յովհա՞ն. եւ լուսաւորեցեր աստուածայինն բանիւ զեկեղեցիկ անուրբ. ‖ մանկթեա՞ փըրկողին զթողութիւն մեզանց մերոց: Ո՞ր անապականն բանին քարոզ կոչեցար բերան ոսկի. յորմէ աղբիւր կենաց հոսեալ. աշրուցանելով քաղաւբատակ բըղխմամբ զընդհանուր տիեզերս. մանկթեա՞: Ո՞ր յանճառելին մերձեալ ի լոյս հնուց երբմրմբութեանն. ով երանելի տէր վարդապե՞տ. այսօր աոնէ՞ եկեղեցի ըզհանդիսաւորն քո սուրբ դիւշաոակս. մանկթեա՞:

Թ · ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւնց

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ

Քո յաւիտեան ‖ Օրհնեալ ես յաւի՞տեան: Ով սրբած հարցն և ամենայն յաւիտենից. օրհնեալ: Որ նըշաոիս ի վերայ քերմվրէից. գովեալ և մեոաւել բարձրացեալ ես յաւի՞տեան:

Գ· Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բարձր ասրբէք ընդ յաւիտեան: Թագաւոր գովով. ամենայն բարձր: Ընդաոեալին յաքով փառաց բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴՉ

Աստուածածին մայր լուսոյ սուրբ կոյս լուսե։ 692։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՉ

Աստուած մարդասէր. ո՛ր զմաքսաւորն արդարացուցեր ‖ քաւեա՛ զիս ընդհատուրս։ Ո՛ր քաղաքացիս հանդերձ քո. զմերձեցեալն ի քեզ ընծըչկեցեր քաւեա՛։ Ո՛ր բանիս հրամանել քո զանդամալոյծն առողջացուցեր քաւեա՛։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՉ

Ձլեարթուն երկնից հոգեւո՛ր երգով ի ձայն հընչմանց ‖ գքեզ փառաւորեն։ Երկրաւո՛ր տեսակք բանաւո՛ր հօտի ձայնիւ երգով գքեզ։ Ձաէրելիընդ քո հանապազ օրհնեմք ո՛ր ի բարձունսն ես փառաւորեալ։

Թ. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս. Գուրիասայ, Սամոնասայ եւ Աբիբայ սարկաւագին եւ Ռոմանոսի միայնակեցին եւ Մանկանն խոստովանողի եւ Հիւսիքոսի վկայաւորին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Ա՛ քեզ Աստուած։ 101։

Թ. ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Թ. ՇԱԲԱԹ

Ս. Առաքելոցն Անդրէի եւ Փիլիպպոսի

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԳՉ. Երանելի սուրբ առաք։ 924։
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՉ. Իակիւց բանդ Հօր և։ 927։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ. Աշակերտք։ եբե+ ԹՈՒՆ։ 987։ եԱչխարհակիր բանիդն բազկաց եղեալ հիմունք սըրբոյն Սիոնիսի. լերինք անշարժք հաւիտեան ծառկածինք հարազատ վէմք հաւատոյ պետրո՛ս և Անդրէաս. բանբեխաս լերանք առ ՏԷՐ վասն անձանց ամենայն։

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱՋ. Սուրբ ևս Տէր զօրու։ 110։ ե՛ի քէն հայցեմք։ 111։

Ծո՞ղէր չէ յայս ակնոցս որ չեպ արբոյն Գէորգիոյ մինչ ի չեռնահատաւ, ըստ պոլի՝ յոր եօթն շաբաթն ամ լինի։ Աւդ երիկ ամ շաբաթ ասպէտ լինի և ասելի կիւրակէ հանդիսիկ, պատ ի չեռելոլ կիւրակէին Հոգոյ ի այլ տաս ԴԿ. փառաւորեալ է անուն. 746, որ անպատճառ ՅիսուսԽրիստոսի բարեկենդանին Հոգոյ ԱՋ. առաք։ Իսկ ի շաբաթուկի անհոգիս գայսոսիկ պօնա կատարե՛ք, չէ ասղէղ ըսոյնէ։

Ժ. ԿԻՒՐԱԿԷ

ԱՒԵԼՈՐԴԱՑ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

փառաւորեալ է անուն քո սուրբ։ Ի՛ր ասրօքն։ 746։

Ժ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Հրեշտակաց եւ Հրեշտակապետաց

Զ՛ինոյն ինչ ըստ պօնի Գաբրիէլի հրեշտակապետին կատարեա։ 1065։

Ժ. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս. Համօրէն Մարգարէից

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԱԿ. Որ զԱստուածային զօր։* 881։
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. *Որ յերկնային զին։* 922։
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴՋ. Որ զյաւաջագոյն։ 887։

Ժ. ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ. ԴՋ. *Որ յամենայնի ցու։* 262։

Ժ. ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս. Համօրէն Առաքելոց

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԴԿ. Խմաստութիւն։* Ի՛ր ասրօքն։ 1045։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա-Ի

Ի՛ յանուանէմանէն Ծովէն Հօր զըՓո՛ԹԹեանց բըղխումունք. եւ սուրբ ա՛ռաքեալք. ա՛նդրանիկ խո՛րհուրդք և ըմյս վե՛րածանց. ե՛րկոտասան ազգաց պըսա՛կ սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. ‖ բարեխօս լերո՛ւք մե՛ռ Տէ՛ր վասն ա՛նձա՛նց մե՛ր: Ա՛ւետարանիչքըր Բանին բազմաց եղեալ հիմունք պըրոյն Սիո՛ն. լերո՛ւք անչարժք հա՛ստատ ծաղկածո՛ւնք հարա՛զատ վէմք հաւատոյ պե՛տրոս եւ Ա՛նդրէաս. բարեխօս: Ի՛ բարեբա՛ն Հոգւոյն վըտակք եւ օրհնո՛ւնք տիեզերաց. ցո՛ղունք հրեղէ՛նք սատեղք լուսափայլք. Յիսուսա՛ Թագաւորին վակաս լանջաց սո՛ւրբ Յո՛վհաննէս եւ Յակո՛վբոս. բարեխօս: Հայրապա՛տնակ այգւոյն հրեղէ՛ն պըտո՛ղեսպք եւ բարձր ա՛շտանակ. ո՛սկեղէն բաժակ և ժո՛ղ մանո՛ւկ. Հայաստա՛նեայց հայր հո՛գեւոր Բա՛ղդատոմէոս և Թադէո՛ս. բարեխօս: Փրկաւորական՛ն հօտին ա՛նմահ արօտք եւ ջուրք հանդըստեան հըզկող հովիւք խաւարտանձք. բա՛նաւոր փառաց սուրբըդ Թա՛ղմեա եւ Փիլի՛պպոս. բարեխօս: Ի՛ մաքրագո՛ծ Հոգւոյն անո՛թ ընտրեալ եւ ձի՛ւնանփայլ. Թադեւո՛ս երկրի ի՛շխանք ա՛շխարհի. անպակա՛ս գանձուց բաշխող Յակո՛վ Ա՛լփեա՛ն Յո՛ւդա Յակո՛բեան. բարեխօս: Ե՛րեքսըրբեան մի ա՛ւետարանն խորհուրդ կամաց եւ հազարապեաք. փո՛ղոց հընչմունք բարբառ ա՛ւետեաց ընդ ամենայն երկիր սո՛ւրբըդ Շմաւո՛ն և Մատթի՛ա. բարեխօս: Բանին կենաց կանո՛ւխ փարոց եւ աւետարանիչ. երգ փըրկութեան հընչմունք հա՛ւատոյ. ազգի մարդկան պարծա՛նք սուրբըդ Մա՛թէոս. բարեխօս լեր մե՛ռ Քրիստո՛ս վասն ա՛նձա՛նց մե՛ր: Ա՛նճառելի գրախտին ասպն ա՛ռաջ և երրո՛րդ երկնից. նըկատող բարձանց խորոց բա՛նալի երեքասան սուրբ

առաքեալ Պօղոս հայր հանճառապած . բարեխօս լեր մեզ Տէր վասն անձամբ նոց մեծ բաց :

Ժ· ՈՒՐԲԱԹ

Պաւնց

Ժ· ՇԱԲԱԹ

Տօն ամենայն Սրբոց ինոց եւ նորոց յայտից եւ անյայտից

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ· ԳՋ· Երանելի սուրբ առա :* 924:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԴԿ· Ա՛ք քեզ Աստուած :* 101:
ՄԵԾԱՑՈՒՄՍՑԻ ԴԿ· Նահապետացն Աբրահա : 994:
ՈՂՈՐՄԵԱ ԳՋ· Աստուածային ճառագայթ : 939:
ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԳՋ· Հանդիսացեալ ընդ երկ : 939:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ հրաւիրեսցէ ի յայնէն : 105:
ՑԵՐԵԿՈՑԻ *ՀԱՄՐ· ԱՁ· Սուրբ ես Տէր: Երկնա :* 110:

Յայսմ վայրի ի իւ Նոյեմբերի յինչ օր և հանդիպի, տե՛ ի Ընծայման Աքենօրհնեալ սուրբ Աստուածածնի :

Ի Նոյեմբերի ի յերեկոյի ժամուն, Մեռեալք ցննդեան :

Քարոզ Մայր : ՀԱՄՐ· Ա Կ· Որ նախ : վէց տուն : 978:
Զինի Քար· վասն խաղ : Աղ· Հայր : Ապա նախատօնակ առնիցէ
ՇԱՐԱԿԱՆ ԳՋ· Որ ի վերայ քեր : Իւր սուրբ : 982:
Զինի Քար· Սուրբ զԱստուա : կենդա· Յայնէ : Աղ· Ընկալ :

ԸՆԾԱՑՈՒՄՆ

Ս· ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄԻ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Երգեցէք որդիք Իսրայէլի երգ նոր յընծայման : 990:
Ալէլուիա Ծննդեան ի յայնէն :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Որ գնախագրեալն յառաջագոյն : Իւր սուրբ : 994:
Ա՛ստուած երգ· Իմեցէ որպէս զան : Աստուած վերաւոյ :
Քարոզ Մայր սուրբ :

Ջինի Սուրբ Աստուածէն Մաղ. Փրկիչ : Քար. Վասն լաւ-
սելի : Քահ. Օրհնութիւն և փառք : Եւ այլն

ՍԱՂՄՈՍ ԿԷ. Է ԶԱՆԱԶԱՆ

Կց. Տէր տայէ զբան : Փխ. Յարիցէ Աստուած : 293 :
Գնէր և Աւետարան չԱւետմանն կարդար : 295 :
Երէք չԱրարչականն ասա չինի որ օրն բերէ :
Քար. Խնդր : Կեցո. Յայնէ : Աղօթ. Քառմ աւնազօր :

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ ԿՆՆՔԵԱՆ. Իջէք որպէս : Աստուած պիրա :
Քարող Մայր սուրբ :
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ. Նոր Սիոնի ծնեալ մանկունք : 998 :
Ջինի Քար. Սուրբ զԱստ : Կեցո. Յայնէ : Աղ. Ընկալ :

Ա. ԿԻՒՐԱԿԷ
ՅԻՍՆԱԿԱՑ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱՁ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հար : Ի-ր այլն : 548 :

Ա. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Ձչմարտապէս պահա : 263 :

Ա. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Տէր Աստուած մեր : 264 :

Ա. ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՁ

Ո՛ր գիրթս մանկունան ի հրոյն փրկեցեր. ցուցանէ-

լով ըզպօրութիւն անձիզ բնութեանդ . ‖ ընդքեզ օրհնեմք Աստուած : Ամէն երանելւոյս ուսմանէն առ համայն եղելոյ . փըրկեա՛ ըզմեզ յաւիտենական հըրոյն . ընդքեզ՝ Զոր տեսեալ հըրոյն յինքեան զարթողդ . եւ զայրեցող բնութիւնն անկիսանող առնէր . ընդքեզ :

Գ· Ըզտէր օրհնեցէք ‖ բարձր արարէք ընդնա յաւիտեան : Գիշերոջ : Ո՞րք ըզտէր օրհնեցէք բարձր՝ Ի՛սրայէլ ըզտէր օրհնեսցէ՛ զնա՛ ԶԱստուածըն յաւիտե՛նից . բարձր :

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԴՉ

Աստուածածնէն զերազոյն քերովբէից Բանին : 256:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴՉ

Ո՛ղորմեա՛ ինձ Քրիստոս ողո՛րմութեամբըդ քո մեծա՛զդի կարօ՛տ եմ ես չնորհի՛ քո և ո՛ղորմութեան . ‖ ո՛ղորմեա՛ եւ լո՛ւր ինձ բանմատեղիս : Լո՛ւր տէր ձայնի՝ ո՛ղբալոյս . եւ ցանա՛գին պա՛տասխանա՛ ծոյս . որ ամօթի՛ կամ առնչի՛ քո իմ չարաչար վարուքս . ո՛ղորմեա : Ընկալ տէր զաղաչանս իմ եւ զհառաչանըս սըրտի իմոյ՝ որ աղաղակեմ որպէս կինըն քանանացի՛ . ո՛ղորմեա :

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴՉ

Ի՝ բարձանոց ‖ Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած՝ Որ անանցանելոցըն զանուց . հառատիչ ես բա՛նիս . քեզ՝ Որ մարմնաւորացս ակդի . արքայ՛ ես ձե՛ռնօք . քեզ : Որ մեռելոցըն յանուն . յարութիւն ես ձա՛յնիս . քեզ :

Ա· Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ . Աստուած հարցն մե : 280:

Ա· Ո Ի Ր Բ Ա Թ

Պաւոց

Ա· ՇԱԲԱԹ

Ս· Գրիգորի աբանչելագործին եւ Միւռոնայ եպիսկոպոսի

Ջ-ուչնայն ինչ պ-ըզմանչացն ասա : 870 :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ

Ո՞ր լեառնէ անտուածայինն բանեին զարդարեցեր զեկեղեցի. եւ զիանաւորն անգիտութեան հալածեցեր յոգոց մարդկան. ‖ ո՛վ տէր սուրբ Գրիգո՛ր. բարեխօսեր վասն մեր առ միածինն Բանըն Հօր: Ո՞ր գհամակոյ բընութիւն միաոնականն երրորդութեանըն յայտնեցեր եկեղեցւոյ խոստովանել միութիւն. ո՛վ տէր: Ո՞ր գիրկական անօրէնութիւն մարգացելոյն վասն մեր. ուսուցեր մի յերկուց նոր խառնուածն ընդանչելի. ո՛վ տէր:

Բ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՅԻՍՆԱԿԱՑ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԱԿ

Աշակիզըն Բանդ մարմնացար ի կոյս : Ի-ր սրբոյն : 578:

ՄՆԱՑՈՒՍՑՆ ԱԿ

Նոր խոստանիդ արեգականն արդարութեան նոր : 566:

Բ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Կուսանացն Յուլիանեայ եւ Վասիլուհւոյ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Որ գհրաշափառ քո զօր : 102:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Յիշատակ Քրիս : 829:

Բ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· Առաքելոցն Յակովբայ եւ Շմաւոնի

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. Գշ. Երանելի : Ի-ր սրբոյն : 924:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ. Աշակերտք Քրիս: երբ տուն: 987:

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ · ԱԿ · Ի յանուագման ծովին։ 1075։

Բ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞րհնեալ տէր Աստուած հայրցըն մերոց ։ Ամենազօր թագաւոր յաւիտենից օրհնեալ ։ Ո՛ր ի հնոցին զերիս մանկունսն անպրեծուցեր օրհնեալ ։

Գ· Ըղձէր օրհնեցէք Զաքարիէին Աստուած եւ || բարձր ամարէք ընդ յաւիտեան ։ Զթագաւորըն փրիաստոս եւ բարձր ։ Զնորոգողն առաքն գՀոգի ն եւ բարձր ։

ՄՆԱՑՈՒՄՑԻՆ ԴԿ

Աստուածածին սուրբ կոյս անհարանացեալ Մար ։ 286։

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴԿ

Ընդէ՞ր իմ խոտոռեալն լինիմ առ քեզ փրիաստոս· որ մերձնդ եմ բանմանգութ թշդուքեանմբ. || ոգոյ՛ն՛ր-մեա՛ իննձ Աստուա՛ծ ։ Դու տէ՛ր որ ճըչմարտութեա՛նց ես սիրող. եւ քննես ընդծածուկսն գանգանեանց սըրտի իմոյ. ոչ ։ Տուր ի՛նձ ցընծութիւն փըրկութեան. եւ Հոգւով ազատութեանըդ քո հաստատեա զիս. Եւ ոչ ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ընդեղ ծրհնեմբք տէր · քեզ փա՛ռըս մատուցանեմբ ։ Ընդեղ տէր ամենակալ. ա՛նձի՛նըբ մեր օրհնեսցե՛ն ։ Օրհնեալ ես տէր օրհնեմբ ընդեղ գո՛վեմբ եւ փառաւորեմբ ։

Բ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս · Կղեմէս հայրապետին եւ Բազարատայ Տուռմենոյ եպիսկոպոսին եւ Գրիգորի Ալբակատցւոյն

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ · Ո՞ր զանչափ քո զբարեւ ։ 92։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՋ

Մանկունք նոր Սիոնի փառաբանիչք սուրբ: 218:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԲՋ. Որ լուսով Աստուա: 1079:

Բ. ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Բ. ՇԱԲԱԹ

Ս. Առաքելոցն Բարթուղիմէոսի եւ Յուդայի

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԳՋ. Երանելի սուրբ առա: 924:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ. Աշակերտք: երէ- ոսն: 987: Զկնի Հայրապատումն այգւոյն հրեղէն պարիսպք եւ բարձր աշտարակ. սակեղէն բաժակ և ժիր մատըռուանկ. Հայ- յնատունեացց հայր հոգեւոր Բարթուղիմէոս եւ թա- ղէոս. բարեխօս լերուք մեզ Տէր վասն ամենայն մե- րոց:

ՃԱՇՈՒ

ԱԿ

Ո՞ր սիրդդ էք արարչին արարածոց. Քրիստո- սի սուրբ ‖ առաքեալք. բարեխօսեցէք մեզ Տէր վասն մեր: Ո՞ր քարդդ էք ընդհանուր տիեզերաց ի Տեառ- նէ սուրբ առաքեալք: Ո՞ր պըսակդ էք ամենայն եկեղեցեաց Քրիստոսի սուրբ առաքեալք:

ՑԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ. ԱՋ. Սուրբ են Տէր զօրու: 110: ե- ի քէն հայցեմք: 111:

Գ. ԿԻՐԱԿԷ

ՑԻՍՆԱԿԱՑ

ՑԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՋ

Որ Քաղաւորդ են յաւիտենից Տէր: ի- ր- ն: 606:

ՄԵԾԱՑՈՒՍԱԿ ՌՁ

Ձքեզ կոյս և մայր և բնակարան աստուածային : 603:

Գ· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Գինաբիոսի եպիսկոպոսին եւ Մեռկիւռիոսի զինաւորին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ. Ձինուորութիւնք հրեշ, 95:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԱՁ. Ձինաւորն գրեա : 105:

Գ· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· Յակովբայ եւ Իրաւափառայ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՁ. Ձքեզ արդար և ուղիղ : 80:

Գ· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պահոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Հարցն մերոց օրհնեալ: 282:

Գ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս· Հարցն եգիպտացւոց Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու գբեցւոյն, Յովհաննու կարճահասակին, Նեղոսի, Աբսենի, Սիսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի, եւ այլոց սրբոց հարցն

Ձաշինայն ինչ գԱստուածն ասա : 1195:

Գ· ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

Գ· ՇԱԲԱԹ

Ս· Նիկողայոսի Ձմիւռնացւոյ սքանչելագործ հայրապետին

Ձաշինայն ինչ գԹագաւորացն ասա : 870:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. ՍՏ.

Հիացան ի՞ւրն ամենայն բանին ոգին. առեալ ձեռնիւրով զբանն ի՞ն
նիկողայոս . այ՞ր բ. ի մարմնի վարս ընտացեալ ան-

համեմատ մարմնաւորեալ էր. ‖ ապօրինի սերնդ ի՞նչ չար-
հաշտեցնէ զիմաստութիւն մեզաց: Ո՛րպիսեացի՞ մարդ
սի՞ռնէր. եւ զարդարեալ զքո զանապատս անճառապէս.
զի՞նչ անմարմնոյն բնութեանց յաղթեալ մարմնով երա-
նելի՞ն ներկայանայս. ապօ: Պղծանո՞ւք միտս մեղուցեալքս.
հաշտեալք ի քէն անմեռնատուրդ երբորդութիւն. զի՞նչ
ներքնացեալ մեզաց մերոց ապաշխարօք նիկողայոսի. ապօ:
Սբրբուհի՞ Մարիամ. սաստիր ոսկի եւ տպագանա՞կ
կատկարանաց. ո՞չ զի վերնատուն զհացըն կենաց
պարգեւեցեալ քաղցեալ բնութեանս. ա՛ռ նա մինչ բա-
րեխօսեա՝ վասն քոյոյ մեղա՞ց ամե՞ն:

Յայտ վայրէ ի Դեկտեմբերի թ. չինչ օր և հանդիպի, ծնե Յղութիւնն Աստուածածնի:
Ի Դեկտեմբերի Ը. յերեկոյի ժամուն, Մեսրոպ Ծննդեան:
Քառաղ Մայր: ՀԱՄԲ. ԱԿ. Որ նախ: Վեց տուն: 978:
Ջինի քառ. վասն խաղաղութեան: Աղ. Հայր գթած:
Ապա նախաբանակ առնիլը
ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՋ. Որ ի վերայ քեր: Իբ տաւտն: 982:
Ջինի քառաղ Սուրբ զԱստուա: կնոջ. Յայնի: Աղ. Ընկալ:

ՅՂՈՒԹԻՒՆ

Ս. ԿՈՒՍԻՆ ՄԱՐԻԱՄՈՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Կ

Երգեցէք որդիք Սիոնի երգ նոր ի յղութեան: 990:
Ամէնսիա Ծննդեան ի յայնէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ Կ

Որ գնախագրեալն յառաջագոյն: Իբ տաւտն: 994:
Աստուած ի վերուստ: Աստուած գիրաւու:
Քառաղ Մայր սուրբ:

ՀԻՆ Սուրբ Աստուածին Մաղ. փրկել։ Քաջող վասն լսելի։ Քահ. Օրհնութիւն և փառք։ Ե՛ապա

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ. Ի ԿԻ-

43. Տէր տացէ զբան։ Փխ. Յարիցէ Աստուած։ 293։

Ընթերցուած յերգոց երգոյն Սողոմոնի։ Գ. 3։

Գեղեցիկ ես մերձաւոր իմ իբրև զանուշահոտութիւն, գեղեցիկ ես իբրև զերուսաղէմ, որպէս հիացումն կարգեալ։ Դարձո զաչս քո յինէն, վասն զի դոքա սրարբեցուցին զիս. վարսք քո իբրև զերամակս այծից որք երևեցան ի Գաղաադ։ Ատամունք քո իբրև զերամակս կարելոց որք ելանեն ի լուալեաց. ամենեքին երկուորիք են, և անծնունդ ոչ գոյ ի նոսա։ Իբրև զլար կարմիր են շրթունք քո, և խօսք քո գեղեցիկք. իբրև զկեղև նռան այտք քո՝ բաց ի լռութենէդ քումմէ։ Վաթսուն են թագուհիք և ութսուն հարճք, և օրիորդք որոց ոչ գոյ թիւ։ Մի է ազաւնի իմ, կատարեալ իմ. մի է մօր իւրոյ ընտրեալ ծնողի իւրոյ. տեսին զնա դստերք և երանեցին նմա, թագուհիքն և հարճք գովեցին զնա։ 8։

Ընթերցուած ի Մաղաքեայ մարգարէէ։ Գ. 1։

Այսպէս ասէ Տէր. ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ, և տեսցէ զճանապարհս իմ առաջի իմ. և յանկարծակի եկեսցէ ի տաճար իւր Տէր զոր դուքն խնդրէք. և հրեշտակն ուխտի զոր դուք կամիք։ Ահաւադիկ գոյ ասէ Տէր ամենակալ. և ո՞վ ժուժկալեսցէ աւուր մտի նորա, և կամ ո՞ հանդարտեսցէ յայտնութեան նորա։ 2։

Գողոսի առաքիւոյն ի Գաղատացւոց թղթոյն է ընթերցուածս։ Գ. 24։

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ի Քրիստոս։ 996։

Ձ-ՅՆ- Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո։

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աստուածածնէ որ ընտ Ղուկասու։ Ա. 39։

Տերամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրն յայնմանիկ՝ գնաց։ 959։

եէէ ՀԱրարչականն ասա ՀՀինչ որ օրն բերէ։
Քարող. Խնդրեացուք։ կեցո. Յայնէհ։ Աղօթ. Քամ ամն

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

Մենանդի Կոնդեան. Իմցէ որպէս։ Առաւած վերաւու։
Քարող Մայր սուրբ։
ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ. Նոր Սիոնի ծնեալ մանկունք։ 998։
Զհնի Քար. Սուրբ զԱստ։ կեցո. Յայնէհ։ Աղ. Ընկալ։

Դ. ԿԻՒՐԱԿԷ

ՅԻՍՆԱԿԱՑ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Որ զծառայի վկերպարանս յանձն։ Իբր աղօթն։ 630։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԲԿ

Մայր լուսոյն Մարիամ անհարանացեալ օրհնեալ։ 137։

Դ. ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Մինասայ, երմոգինեայ եւ Գրաբոսի եւ կա-
մաւոր աղքատացն Յովհաննու եւ Ալեքսիանոսի

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Սուրբ Աստուած արա։ 82։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ըղձիւ անակն վերկայեցան. սըրբոյն մեծին Մինասայ.
երմոգինեայ Գրաբոսի յաւուրն եկաք տօնեացուք։ Ով
սուրբ վերկայ Քրիստոսի. քաղցրաբարբառող Մինաս.
աբաղահաս օգնական յաւուրն ընգքեզ խընդրղացս։ Ի
տաճարի հանգըստեան. սըրբոյն մեծին Մինասայ.
եկայք հաւատացեալք յաւուրն երկրպագեացուք։

Դ. ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս. Կուռնելիոսի հաբիւրապետի եւ Շմաւոնի ազ-
գականին Քրիստոսի եւ Պողիկարպոսի Զմիւռնոյ
հայրապետին եւ արեւելեան վկայից

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. Դ.* Իմաստու։ Իբր աղօթն։ 1045։

Դ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաճոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Օրհնեալ Տէր Աստուա : 283 :

Դ· ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս · Եւստաւատիոսի, Աբգենտիոսի, Եւգենիոսի, Ովրեստեսի եւ Մարդարիոսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Որ բարձրեալդ ես և : 83 :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ.

Ո՞ր ըզհուր սիրոյ քո Քրիստոս բորբոքեցեր յոգիս աղբամբոյ. որով վառեա՞լ խնամոութեամբ երանեալ ե՞ս Եւստաւատիոս. ընծայեաց գինձն ողջակէզ քո՞ց կամաւոր. ‖ բարեխօսութեամբ սորա չնորհեա մեզ տո՞ն նազելացս ըղքաւութիւն : Ո՞ր զարթայութեան քոյ Քրիստոս տարածեցեր ըզյոյս յաշխարհի. որամբ առնչացեա՞լ փանիգեաց հոգւով երանելի՞ն Աբգենտիոս. ըզբաժանն արեան արբեալ ուրախութեամբ ընդ քեզ մի՞ կրտաւ լ՞ւ. բարե : Ո՞ր ըզլոյս փառաց քոց Քրիստո՞ս ծանալեցեր ընդ աչե՞ զերս. որով զպատո՞ր հաւատոյ լուցեալ երանելի՞ն Եւգենիոս. հնաւանեաց լուսաշաւիղ քեզ ի յերկի՞նս աբեամբ մահու. բարե : Ո՞ր գնըչա՞ն խաղի քո Քրիստո՞ս եառաւ մեզ զե՞ն յաղթութեան. որով զինեա՞լ ընդդէմ մահու երանելի՞ն ովրեստեսի. բնացակէզ պատարագաւ քեզ խաչակցեցաւ. բարե : Ո՞ր ըզբա՞ն կենաց քոց Քրիստո՞ս աբրանեցեր յերկիր բաշնա՞ւր. զոր ընկալեա՞լ պըտղաբերեցաց յինքեան երանելի՞ն Մարդարիոս. ի մարմնի անմահութիւնդ չարչարեա՞լ պըտակեցաւ. բարեխօսութեամբ :

Դ· ՈՒՐԲԱԹ

Պաւոց

Դ· ՇԱԲԱԹ

Ս· Յակովբայ Մծբնայ հայրապետին եւ Մարուգէի ճգնաւորին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՂ

Յաղթող եւ սուրբ հայրապետս նըման՝ ն մեծին Մովսեսի բարձող խաչին պատմա՛նաց ընդդէմ մամանըտ հա՛նդիսիս· ‖ ըզքե՛զ ո՛ւնիմք բանբե՛րաս առ Հայր յերկինս վասըն մեր ։ Ա՛ռաքմամբ սուրբ Հո՛գւոյն յանապատ կո՛չեցար առնե՛ր պատիւ մեծու՛թեան նըման՝ ն մեծին Յովհաննու երգա՛կցելով ընդ վերնոյն ըզ ։ Կարո՛ղ եղեր զօրու՛թեամբ զարմանապա՛տ նըշանիւք նըման՝ ն մեծին Պետրո՛սի հովիւ չնորհեալ Աստուծոյ ընտրեա՛լ հօտին Քրիստոսի· ըզ ։

† Ո՛րպէսզի զօրք երկնից ընդ քո՛ մեծի՝ ճրագնութեան ար ի՛ մարմնի կանո՛ւցար նըման՝ ն վերին զբաղմունդն· ըզ ։ Ընդէմմամբ քո՛ սուրբ ա՛րտասուաց կենա՛զորեցիր ըզմեռեալս· նըման՝ ն Քրիստոսին յիսուսի կենաձո՛րծողին Ղազարո՛ս· ըզ ։ Ա՛յլ մեք ձայնիւ ցընծու՛թեամբ ասենք մի զքո սուրբ գիշերատակս· պատուեսցի վերի՛կայ Քրիստոսի՛ սուրբ հայրապետդ Յակո՛վբ· ըզ ։

ՍՏՓ· Ո՛ր ընտրեցար ի կո՛չումն· առաքելական քարոզութեանդն արժա՛նաւոր լինելով սուրբ Ստե՛փաննոս· բարեխո՛սեա՛ առ Քրիստո՛ս վասն ա՛նձանց մերոց ։ Ո՛ր ընդունեցեր զՔա՛ղաքութիւն· ի վերայ քո քարաձի՛գ ժողովոյն սուրբ Ստե՛փաննոս· եւ այժմ վասըն քո՛ նախաստե՛ւորացս ա՛ղաչեա՛ զընդ այ՛ն՝ չօր նըստեա՛ն ։ Ո՛ր

ամժանել եղեր զմարտիրոսականն առնուլ պըտակ նահատակի վկայս. ամ պըտակիչըն սըրբոց եւ վանըն մեր բաբելիսսեա։

ԳՐԻ. Հովիւ քո՛ զ բանաւոր հօտի տէր սուրբ Գրիգոր. հաստատեցեր զհիմունս եկեղեցւոյ ի Հայաստան երկրի՛ ի վերայ հիմանն սուրբ առաքելոցն։ Հովիւ բարի. եւ առաջնորդ կենացըն յաւիտենից տէր սուրբ Գրիգոր. հաստատեա զանձինըս մեր հաւատով ճըշմարտութեա՛ն. ի վերայ հիմանն սուրբ եկեղեցւոյ։ Արդ աղաչեմք ըզքեզ հայր վարդապետ և տէր. բարեխօսեա Քրիստոսի Աստուծոյ մերի՛ կեցուցանել զանձինըս մեր։

ՀԱՑՐ. Այսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմանրամոցըն դասակցեալ առնելո՛վ դիշատակըս քո տէր սուրբ ներաչս. օր ի հնգետն սըրբոյ աղաւնակերպ լիմամբ վկայեցար. ‖ բարեխօսեա ամ Քրիստոս վանն ամենայնոց մերոց։ Քահանայապետ ընտրեալ. արժանապէս շնորհօք Հոգւոյն բաշխեցո՛ր զփըրկականն մարմին եւ զարիւնըն Տեառն. յորում հրեղէն սիւն ի յերկնից իջեալ. բարեխօսեա։ Արդ աղաչեմք ըզքեզ. լուսաւորիչ հոգւոց մերոց ներմանեա՛ր Մովսէսի նահանգաւորքն ձրքէին մեծի. լուսափայլեալ զիմաք առաուածահրաշ տեսլեամբ. բարեխօսեա։

ՄԻՏ. Այսօր հրեշտակաց դասքն ի յերկինս ուրախանա՛ն ի վերա՛ [illegible] ճըգնութեան սըրբոցն։ Այսօր ճրագնաղեանց սըրբոց դասքն ի յերկրի պըտակեցա՛ն երկնայինն առաուածեղէն վառօք։ Այսօր անմանրամոց գինուորութիւնքըն մեծապէս ասնեն. քանզի երկրաւոր գինառութեանքն ընծայեցա՛ն ի խաչա՛ [illegible] սըրբութեան երկնից։

ՀԳ. Ա՛յսօր յղի՛նձան զանք առաքելոցըն զալըստեամբ Հոգւոյն Աստուծոյ. զոր մըխիթարեաց փոխանակ բանին մարմնացելոյ եղեալ ընդ նոսա. ‖ փառըս տացուք նըմա՛ սըրբաձայց ձայնիւ։ Ա՛յսօր բըղխեաց ջուր կենդանի յերուսաղէմ յորմէ լըցա՛ն գետք անասուածայինք. եւ ընթացեալ արբուցին տիեզերաց գթառատըմա՛կ անգըրնդեն եղեմայ. փառըս։ Ա՛յսօր ցօղով իմանալեաւ յամպոց Հոգւոյն զուարթացա՛ն բոյսք եկեղեցւոյ. պարարտացան զաշտք արդարութեամբ եւ գեղեցկացան ա՛նապատք մանրիւր կուսութեամբ. փառըս։

ՀՆ. Փառըք քեզ Ա՛ստըւած փառաւորեալ յա՛խտեան. ո՛ր կենարարդ ես մարմնո՛վ եւ գոյացո՛ւցիչ Հոգւոյդ մեր նըշնջեցելոցն։ Ո՛ր բարձրացար ի խաչին վասն Ադամայ նորոգման. եւ իջանելո՛վ քո ի գըժո՛խս ա՛ստր առեր ըզգերեալսն։ Ըզգե՛նո ա՛րեան քո յիշեա կենագործող աշխարհի. եւ հանգըստեան արժանաւո՛րեալ յերուսաղէմըն վերի՛ն։

ՄԾ. Ա՛մէնապանվելի. եւ քան զերկինըս բարձրացո՛ւցեր զանհա՛ս ա՛ռնելի ընծէրըն յո՛րոյ քո՛մ կրեցեր. եւ ցընծալ թո՛ղեն աշխարհք ծընանդ. ‖ վասն որոյ ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծացուցանե՛մք։ Ա՛մէնապայծառ բերկրեալ միշտ կոչս ո՛ր զանըրա՛ւելի ընդ անձն անճառապար յըղացար. եւ ըզմարմնացեալն Աստուած ծընա՛նելով ի քէն. վասն։ Ի՛ լեռնէ վէմն առանց ձեռին համոտալ. Դանիէ՛լ զուշակեաց զանառըմըն ծնո՛ւնդ քո. հարան երկնաւո՛ր. մայր եւ յետ ծընընդեան մըշտապո՛ղ կոյս. վասն։

ԽԶ. Յաղթող եւ զնար ծրհնաւթիւն միշտ ի բարձունս երկնացո՛ւք թագա՛ւորին փրիստոսի հաւատացեալ ժողովո՛ւրդք։ Ո՛ր եղեն ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ ն-

կեղեցի. եւ պը՞տակաց անուրը խաչին նըման ըզփառս երկնացուք: — Փառք Հօր: Ա՛յսօր եւ մեք աւնենացուք զնաւակատիս սուրբ խաչին. եւ փը՞րկողին մատուցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան՞ն:

— Ա՛յժմ և միշտ: Յանձն առեր զչարչարանս վասը՞ն նոցեան տապանին ի հրեշտակէն ընկալար զփայտ փըրկութեանն աշխարհի. ըզքո՞ղ ունիմք բանիւթաօս առ Հայր յերկինս վասըն մեր:

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ Գ՟

Ասուրբ ես Տէր և ի սուրբսն հանգուցեալ. բարեբանեա՛լ ի վերին զօրաց և ի սըրբոց քոց. ‖ Տէ՛ր Ամատուած հարցըն մերոց: Զարժանա՞հաս մահատարաժամ ի ցասմանէ քումմ հրամանել. բարձ ի մե՛ղս բանրեխօսութեամբ եւ աղօթիւք սրբոցն Յակովբայ. Տէ՛ր: Ի՛ քէն հայցեմբք զօգնութիւն ամե՛նասուրբ երրորդութիւն. օգնեա՛ մեզ ի նեղութեան մե՛ր բա՛ւմ. բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոցն Յակովբայ. Տէ՛ր:

Գ՟ Ըզտէր օրհնեցէք ‖ Զերբինսո՞ն թագաւորն յիշատակի՛ սորա բարձր աթոռիցէք յաւիտեան՞: Ո՛ր ընտրեաց զերանելի ընդհայրապետեան. ի լուսաւորեա՛լ դիանկարնըմ սուրբ եկեղեցւոյ. զԵրինսո՞ն: Ո՛ր բանկատարած հայցմամբ խընդրելոյ ի Տեառնէ զողորմութիւն. եւ աղերսի՛ւր ըմ՛ընկութեան ըղխաղ ի Հայոցսո՞ն աշխարհի. զԵրինսո՞ն: Ո՛ր ի հրանութիւնըն ապաւորեալ զարհուրեցոյց ըզթագաւորն. հովիւըն քա՛ղցր նաւոր հօտի. և ըմ՛ինչ ախտացելոց անձանց. զԵրինսո՞ն:

ՄՆԱՑՈՒՄՍՏ Գ՟

Սուրբ կԱստուածածնին օրհնութեամբ մեծացու: 141:

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Երկրպագե՛ք առաջի սեւաղական նըշխարաց. ճըգնաւորին Քրիստոսի եւ պատուական վըկային. ‖ որ է՞ պարծանք աշխարհի եւ բարեխօս վասըն մեր: Ըզճըգնութիւնըս սորա ա՛ռ քեզ ունիմք բարեխօս. եւ ա՛ղաչեմըք սովաւ հրաշագործեա՛ յերկրի ըզբըժըշկութիւն հիւանդաց. որ է՛: Ցընծութեամբ ասենացո՛ք ըզյիշատակըս սորա. հաւա՛տացեալ ժողովո՛ւրդք ի փառս ա՛ծնագօր տէրութեանն. որ է՛:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ2

Ա՛մէնըք հաւատով և պարծանըք սուրբ ընկեղեցւոյ. եւ հովիւ քաջըմթաց երկնաւոր հօտապետին. ‖ յառաքեալականն յաթոռ նըստաւ ե՛րանելի սուրբ հայրապետս: Աներգարիա լո՛ւսափայլ եւ լուսաւո՛րիչ տիեզերաց. սիւն լուսոյ սըրբութեան կանգնեա՛ւ ի մէջ Հայաստանեայց. յառաքելականն: Ընդա՛նրութիւն բարեւնակ եւ բարեխօս առ Տէր վասըն մեր. բարեբանո՛ղ բանիւն կենաց եւ պարծանք եկեղեցւոյ. յառաքելականն:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ2

Հայրապետ սուրբ եւ անբիծ և ընտրեա՛լ յոր՛վայնէ. պա՛նծելագո՛րծ վըկայ եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ ա՛ռ Քրիստոս բարեխօսեա՛ վասըն մեր քո տո՛նողացս: Հո՛վիւ հո՛գեւոր բանաւո՛ր հօտի. լո՛ւսաւո՛րիչ տիեզերաց սիւն լուսոյ կանգնեալ ի մէջ եկեղեցւոյ. ա՛ռ: Համատա՛ռութիւն հաւատոյ պըսա՛կ ի գլուխ եկեղեցւոյ. պայծառ քա՛րող տիեզերաց և պարծանք ազգի մարդկան. ա՛ռ: Ի՛ տանձարի քում սըրբութեան ընկըզո՛ւպակեմք քո նըշխարաց. փառաւո՛րեմք զքո յիշատակիդ կատարման քո հա՛նդըստեան. ա՛ռ:

Ե· ԿԻԻՐԱԿԷ

ՅԻՍՆԱԿԱՑ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ո՛ր յաւիտենից ես Աստուած և Տէր: Ի՛ր սաբօթն : 650:

Ե· ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս· Իգնատիոսի աստուածազգեաց հայրապետին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՉ· Որք հաղորդեցան չար: 99:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՉ

Ո՛ր հրաւիրեցեր զյաւուս ջոգոյն ընտրեալսն ի սկզբանէ աշխարհի. ի հաւատներուն ա՛նաւակաւն կոչելով յուրախութիւն ընդ բազմելոցն յաւուրսն պատարագին զոհաստուածացզգեացն. ‖ ա՛ղաչանօք սորա կեցո՛ զմեզ ի փառաց թագաւոր: Ո՛ր յանթոռոյս քերթուվրէականըս վերանալ հանդիսեր Որդի Աստուծոյ. հաւճեցար խո՛նարհութեամբ բառնալ ի գիրկըս յորդւոյ Աստուծոյ. ա՛ղա: Ո՛ր ըզպաժակ անմահհանգիստ սիրոյ քո արբեալ երանելին Իգնատիոս. ա՛րժէ՛ս ցորեա՛ն աստուածակերպին գազանաց մանրեալ ժանեաքք հաց սուրբ գլխաւ Աստուծոյ. ա՛ղա:

Ե· ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս· Թէոպոմպոս եպիսկոպոսին եւ Թէոնաս վկային եւ չորից զինուորացն Բասոսի, Եւսեբի, Եւտիքի եւ Բասիլիդեայ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ՔՉ· Անոխակալ և բարեգութ: 85:

Ե· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւղոս

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ· Օրհնեալ ես Տէր: 284:

Ե· Հ Ի Ն Գ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Աղդէի հայրապետին եւ Աբգարու Թագաւորին
ի Գիշերի *ՕՐՀ· ԱԿ· Որ վերկնաւար Թագաւոր*: 855:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԳՉ· Որ զանչափ քո զբարե*: 92:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԲԿ. Ով երանելիդ ամե: 860:

Ե· Ո Ւ Ր Բ Ա Թ

Պաւող

Ե· Շ Ա Բ Ա Թ

Ս· Ինդոսի եւ Գոմնայի կուսին եւ Գղերիկոսի
քաւանային եւ երկուց բիւրուցն
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԲՉ. Ընդ սուրբս քո բարեբա*: 86:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՉՒ ԴԿ
Աւսօր ընդ անմարմնոցն դասակցեալ պարէ: 1057:

Ջ· Կ Ի Ւ Ր Ա Կ Է

Յ Ի Ս Ն Ա Կ Ա Ց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ
ՀԱՐՑ ԳՉ
Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարա: Ի–ր *սրբոյն*: 661:

Ջ· Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Աբրահամու եւ Խորենայ եւ ամարձաթ բժըշ-
կացն Կոզմայի եւ Դամիանոսի
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԲԿ· Օրհնեմք զքեզ Տէր ան*: 88:

Ջ· Ե Ր Ե Ք Շ Ա Բ Ա Թ Ի

Ս· Աստուածատոյց վկային
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԲԿ· Որք ի մարտի անօրի*: 89:

ՃՐԱԳԱԼՈՅՑ
Ծ Ն Ն Դ Ե Ա Ն
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

Զգինոան գրաքան և պան հոգիքին ի յեաս և յոտեան ելանէն և ասէն

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՌՁ

Ո՞ւրա խանգիր Սըրբուհի Գաբրիէլի՛ ուեսուծքն. ար քարնզեա՞ցն ըզգալը՝՛՛՛ ո՞ւստ արքային Տեառն ի յերկնից։ Ո՞ղջոյն ընդ քեզ Մարիամ ի քեզ սուրբ Հոգին եկեսցէ. եւ զօրութիւ՛ն բարձրելո՛՛՛ յն ի վերայ քո հովանասցի՞։ Ո՛ր ծնանելոցն է ի քէն ի՞սրայէլի առաչնորդ. եւ ը՞նդհանուր քարոզի՛՛՛ ո՞ Աստուած հըզօր անունդ բա՞նն։

† Ո՞ւրախ լեր բերկրեալ անմեռնաւորը կոյս. ար ծընաւ աչխարհի զարդարութեանն արեգակն. ար լուսաւորեաց զաղգս արդւոց մարդկա՞ն։ Ո՞ւրախ լեր բերկրեալ դո՛ւքն կընքեալ. ար ծընաւ աչխարհի զփրկաւորըն Քրիստոս. ար նըստաւ ի՛ վերայ աներեւոյթ աթոռոյ։

Ծն. Խո՞նարհեցար ի բարձանց եւ մարմնացար ի կուսէն. ար նըստաւ՝իրդ ի քրմվրի՛՛՛ ո՞ ար քարիւղ արարածոց։ Երկի՞նք չէ՞ն բաւական փառաց անունդ անվրդ. արդա՞ն կուսէն ժուժկալեա՞լ ընդունել ըզդանձդ երկնայի՞ն։ Ցո՞րմէ սարսեալ սերովբէքն զի՞ իշխէ՞ն վերանալ. ի խո՞նձարուրս պատեցա՞՛՛՛ ր եւ ճգալ ի մըսուր յանդանից։

Ծն. Զքեզ Հայր յանալ քան զյաւերտեանս բարեբանեն զնե՛ն զասք անմահ ձեռդ հրեշտակաց. ձայնիւ երգով գոչեն և պատգամեն. ‖ Աստուած անսուրց և տէր տե-

բանց փըրկիչ գոլո՞վ։ Ա՛ռաքեցեր զքո՛ Միածինըդ մարմնանալ ի սո՛ւրբ կուսէն. եւ անարատ ծընանիլ յորովայնէ աննապականն. բառնալով ըզմեր նեղութիւնս. Ա՛ստ։ Շնո՛րհք բարի յերուսաղէմ երեւեցաւ հեթանոսաց. զի արարիչն յաւիտենից ալըզայ եզեալ յարդիւզրութիւն կենաց կոչէ. Ա՛ստուա՛ծ։

Ծն. Ըզքե՛զ կոյս և մայրը և բնակարան աստուածայնի՛ն ներմարդութեանն. գոհաբանեմք և վերծրհնեմք զեղեալ փըրկող կենդանուԹեան ազգի մարդկան. ‖ վասն որո՛յ ըզքեզ Աստուածածնի՛ն և կոյս. բարեբանեմք ըզմայր և զաղախին փըրկչի՛ն մերո՛յ։ Ծնո՛ւնդըն չօր և հինաւուրց անժամանակն յաւիտենից. ժամանակաւ յորովայնի քում բնակեցաւ և ի չօրէ ոչ մեկնեցաւ. վասն որո՛յ։ Ծնեա՛ն ի քէն ի խաչ եզեալ եւ ի յաթո՛ռ փառաց ընդ չօր. անանդրեալ ի մարդկանէ փառաւորութեամբ էութեամբ երկրբպագեալ. վասն որո՛յ։ Ըզքե՛զ ոչ միայն որդիք մարդկան այլ եւ վերինն զօրութիւնք. զանանթիւոց հոգեղինաց հրեղինաց զբնաւորինաց եւ հրեշտակաց. գոհաբանե՛ն և վերծրհնեն եւ փառաւորեն ըզմայր և զաղաքին փըրկչի՛ն մերո՛յ։

Ծն. Բանն առաքեալ ի չօրէ...[՞] ար վասըն մեր մարմնացա...[՞]. եւ ցընծութիւն աշխարհի յայտնեցաւ. ‖ ըզքե՛զ բարեբանեմք Աստուածածնի՛ն կո՛յս։ Զի ա՛...[՞]ն հանդուրժէ...[՞]ն բոցանըշոյլ սերովբէ...[՞]ք. նա՛ բնակեցաւ ի քում յորովայնի՛. ըզքե՛զ։ Ցո՛րմէ սարսեալ դո՛ղայի...[՞]ն վայրկենացայտ ի լուսո...[՞]յն. ի՛ր երկրս քո ընդնա՛ ընկալար. ըզքե՛զ։

Ծն. Ըզկնաւթիւնըդ քո Աստուածածնի՛ն անարատ. զո՛ր ոչ բոցակի՛զեանց հնար աստուածութեանըն մեծամեծութեանե՛ք։ Որ յարգանդի՛ քում անմահականաբար

բնակեցաւ. Քրիստոս Աստուած եւ փըրկիչ. անձամբ մերոց մեծացուցանելմբ: Աղնհամանելի սէրուն Աստուծոյ յայտնութիւնն աշխարհի ծագեցաւ. անմահութեան լուսոյն ներկըրպագեցաք:

ԾՆ. Ի՞նչ կերպ եմք ապաւինեալ որ մայրդ եմ և աղաչխին Քրիստոսի լեր բարեխօս վասըն մեր. զի զանոնն Տեառն կարդացուք և ըզքեզ մեծարեալ պատուեցաք: Որ զթածդ ամենեցուն յերեսլանդեր քոյդ կրեցեր. Սըրբուհի մայր եւ կոյս և աղաչխին Քրիստոսի. բարեխօսեա՛ ան Տէր վասըն մերոյ փըրկութեա՛ն: Ցո՞յս մեր և ապաւէն մայր Տեառն եւ կոյս սուրբ. որ հնար առաւածնութեանն ոչ բոյսակիզեաց զքո սուրբ զորովդն. բարեխօսեա՛ ան Տէր վասըն մերոյ փըրկութեա՛ն:

ԱՊ. Ըմա աւետեաց մարգարէին որ առ փըրկեալքս արեամբ գառինդ. ցընծամք եւ մեք ծառք անառալի ընդ գալուստ Տեառնըդ կըրկնակի. չնորհեա մեզ Տէր ընդ արդարոցն ընդ առ քեն արնկեալ ծառոյն. առյժմ յաւուրս ը զուարճանալ եւ յերկրորդին ընդ քեզ ցընծալ: Աբմին ներման տայ աւետիս Զաքարիաս նոր Սիոնին. եթէ ուրախ լեր ահա գայ ան քեզ խոնարհ եւ հեզ արքայ. ներառեալ ի յեր և յաւանդակ կըրկին ազանց գոլ օրինակ. ներառեալդ յանթոռ քերթվբէից նիստ գըթութեամբ ի մեր հոգիս: Զահեզ վառաց քոց ներեւսին որ լինելոց է յերկրորդումն. ևառես զանէթ յառաջագոյն ծանոյց կանխաւ ազգմամբ Հոգւոյն. թէ յայտնապէս Աստուած գայցէ հոսր առակի իւր բորբոքէ. յառնժամ ցիսուս ի մեզ խնայեա զթած քրիստոս եւ ողորմեա: Աստուածածին անհարանգիտելի յերկրէ երկնից հարան ընծայեալ. յորժամ բանդիս լուսոյ ներման քո Միածնիդ յայնակողմեան. յայնժամ

մաղթեա ընդ մեր ընդոյն փըրկել ըզմեզ յահեղ բոցոյն. հաւմագանել ընդ արդարոցն երգել ըզփառս ընդ երկնաւոր[ս]ն։

ՀԳ. Նոյն եւ նըմման հօր եւ որդւոյ հոգիդ անեղ և համագոյ. բըզխուռմըն հօր անքննաբար ածող յորդւոյ անճառաբար. ի վերնատունն այսօր ի[ջ]եր զհոգիդ չնորհաց քոց արբուցեր. ‖ ա՛ստր և մեզ ողոբմութեամբ ի բաժակիդ իմաստութեա՛ն։ Էջից առեղծող արանց՝ ծոց որ չըրջեիր ի վերայ ջրոց. նոյն և ի ջուրան աւազանին ի չնորհել մեզ քոմ էակցին. զըգուես սիրով աղաւնակերպ զմարդիկ ծնանիս աստուածակերպ. ա՛ստր։ Բարեն վերնոյն իմանալեաց և ըստորինն այսըր գտալեանց. որ մարգարէս ասաս ի հովուաց և առաքեալս ի ձկնորսաց. աւետաւոր ըզմաքսաւորս քարոզ բանի քոմ զհալածողս. ա՛ստր։

ՀՆ. Հրեշտակային ձայնիւն ծրհնեաց[ո]ւք զամենասուրբ զերրորդութիւնըն փառաւորելով ըզՀայր. որ վերակացեաց ‖ զամենեսեան ի մահուանէ յանմահութի՛ւն։ Երգեցէք տեառն երգ նոր ակեղեցիք սըրբեցելոց. փրփատոսի երկըրպագելով. որ վերազանեաց զամենեսեան։ — փառք Հօր։ Սըրբեաց ձայնիւն ծրհնեաց[ո]ւք հոգեւորականն հընչմամբ գովեաց[ո]ւք. սուրբ զՀոգին փառաւորելով. որ վերահանգոյց զամենեսեան։

— Այժմ և միշտ։ Գնդին իմանալի զոր երես գեղե՛ցիկ յառաջ քան զայս հաստատեալ. իմանալոք զանճա՛ռելի՝ ըզծընունդ. եւ երկըրպա՛գելիք որ ի՛ կուսէդ մարմնացա՛ւ Աստուա՛ծ։

Ալելուիա ձրթ՛ղ՛ղ՛ղ՛ղ՛ն. Առաքեաց զբան իւր և։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Որ դասուց երկնաւորաց անեմանալի. այսօր հոգե-

դինաց յայտնեցեր ըզծածկեալ խորհուրդ. ‖ օրհնեալ
Տէր Աստուած հարցըն մերոց: Որ բազմաչեայ քրով-
բէից անտեսանելի. կերպացեալ ըզմեզ ի սըրբոյ կու-
սէն ընծօրինարար. օրհնեալ: Որ առաւել բարձրա-
ցեալդ ես յաւիտենից. մըշտընջենաւոր լըցուցիչ և
աղբիւր կենդանարար. օրհնեալ:

Գ. Ըզգեցեր օրհնեցեք ‖ բաժակ սրարբեք ըզնա յաւի-
տեան: Որ ըզկերպանրնըս ծառայի էառ. եւ ըզմեզ
ի մարմնի իւրում դատապարտեաց. անդադար զովեալ
բաժակ: Որ այսօր մարմնացաւ ի սըրբոյ կուսէն
յաղագս անիծիցն. եւ եբարձ ըզպատուհաս նախանա-
տեղծին. ժողովուրդք առաւել բաժակ: Որ ելն ի
բարձունըս գերեալ ըզգօրութիւն մահնա. այսօր բաշխի
անապականութեան պարգեւք մարդկան. քահանայք
հոգեւորք երգեսջուք առաքեալ: ժողովուրդ բաժակ:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ

Որ բանայցիր Աստուածածնին վերծրհնեալդ ի սրբու-
թէից. ծագելով ի քէն մեզ լոյս մարդ եղեր վերածգո-
ղին. ‖ ազգ եւ պղինք ըզքեզ մեծացուցանեմք: Հիւմն
եղեր երկեղեցոյ խորան եղեր հնգեցոյն սըրբոյ. ի հրեշ-
տակաց սպասաւորեալ Գաբրիէլ քեզ աւետեաց. ազգ:
Տեսանեմք ըզսոսկալի զհրաշալի խորհուրդ յայտնեալ.
ի հնգեցոյն սըրբոյ յարգեալ զՏանն Աստուած մարմնով
ծընեալ. ազգ:

ՈՂՈՐՄԵՑԱ Բ

Ակնկալութեամբ առանձիւ քո Աստուածածնին. եւ ար-
ժանի ես ընդ ամենայն զանազան ըզկոչս: Բանբերեսցեան վասն ան-
ձանց մերոց. եւ արդարեսցի զմիածինն որդի: Փըրկել ըզմեզ ի փորձութենէ. եւ յամենայն ըզմեզ վը-
տանգից մերոց:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԲՂ

Օ՛րհնեա՛լ ընդքե՛զ Աստուա՛ծ ընդ ա՛նամբիծոցըն դա՛ռուց. որ ի բարձունսդ ես բնակեալ ‖ խնայեա՛ ի քո՛ ա՛բարա՛ծս: Գո՛վեմք ընդքե՛զ միածի՛ն Որդի՛ եւ Բա՛նդ Աստուա՛ծ. որ ի կուսէ՛ն մարմնացա՛ր խնայեա՛: Բարեբա՛նեմք սուրբ գՀոգի՛դ որ նո՛րոգողդ ես և կեանք. եւ վերա՛ն առա՛ծոցուք փա՛ռք ի բարձունս Աստուա՛ծոյ:

Ա՛ՄՈՅՆ ԵՐԷ. Իջեալ որպէս զան: Աստուած գիրաւու: ՔՈՐ. Փառաւորեսցուք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴՂ

Ծա՛գումըն հրաշալի՛ ո՛ր անյայտ էր ի մէ՛նջ. եւ Բա՛նըն հայրական ա՛նըմբըռնելի՛. հո՛ւր փայլակնաձեւ և ի մարմնի՛ բնակեցա՛ւ. անվրնա՛ս պահելո՛վ զարթաչա՛ծս ամենայն: Ծա՛գումըն հրաշագործ ո՛ր ի կուսէ՛ն ծագեցա՛ւ. ճառագայթելո՛վ զարթաչա՛ծս ամենայն. երկի՛նըք ցընծայի՛ն և երկիրս ո՛ւրախանայր. եւ Քրիստո՛ս Աստուա՛ծ ընդ մարդկա՛ն չըրջեցա՛ւ: Ա՛ռ քե՛զ ապաւի՛նիւք Ամենասըրբուհի՛. զերազոյն և հրաշալի՛ եւ բաշխո՛ղ բարութեա՛նց. ա՛ղբիւր ես ծարաւեցոց եւ հանգի՛ստ աշխատելոց. եւ եղի՛ր վերընկալ աստուա՛ծ ձայնի՛ն բանիւն:

ՁՆՆ Մ՛ԱՆՈՒՆՆ ՔՈՐ. վ՛ասն խաղաղ. Ա՛Ղ. Սուրբ ես: Ա՛ՊՍ

ՍԱՂՄՈՍ ՀԱ. ՅՈՒՆՒՍ

ԿՑ. Իջեալ որպէս զանձրև: ՓԽ. Աստուած գիրս: 968:

Ա՛ՒԵՏԱԻՈՐ, Օրիի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ա. 26:

Ի ՀՕՐԷՆ ամենակալէ

Եւ յամենայն վիճակորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ: 297:

ՁՆՆ Ա՛ՐԽԱՐՔՆՆ ՀԱՐԱՐՉԱԿԱՆՆ Ա՛Ա՛ ՀՆՆՂ Ե ՕՐՆ ԲԵՐԲԷ:

ՔՈՐՈՂ ԽՆԴՐ: ԿԵՑՈ. ՅՈՒՆՒՍ: ԱՂՕՒՓ Աստուած միանձնեան:

ե- ըն կէրակի հանդիպիլ՝ պռ- ղՄանկոնդն Ծագումն՝ Մեծ-
ցռացէ ասա. և խղճբերէց աբեռարան կորբռ ի յոյնէն գէնեն.
Գնչերէ. Զյարութիւն ասա յոր յոյն և էնէռ: Քար. Առասցուք:
Զինի Սուրբ Առաւաժէն Մաղ. Փրկիլ: Քարոզ վ.ան
լսելի: Քահ. Օրհնութիւն և փառք: ե- ապռ

ՍԱՂՄՈՍ ճԺ. Յոյնէ-

կՅ. Փրկութիւն առաքեաց Տէր ժողովրդեան իւրում, պատուիրեաց յաւիտենից զուխտ իւր. սուրբ և ահեղ է անուն նորա:

Փխ. Խոսռովան եղէց քեզ Տէր բոլորով սրտիւ: 461:

Ալելուիա, Օրթի

Սրբոյ Աբեռարանիս որ ըստ Յովհաննու: Ա. 1:

Ի Հօրէն լուսոյ

Ի սկզբանէ էր Բանն, և Բանն էր առ Աստուած, և Աստուած էր Բանն. Նա էր ի սկզբանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ նովաւ եղև, և առանց նորա եղև և ոչինչ որ ինչ եղևն: Նովաւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս մարդկան, և լոյսն ի խաւարի անդ լուսաւորէ, և խաւար նմա ոչ եղև հասու: Եղև այր մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նմա Յովհաննէս. սա եկն ի վկայութիւն զի վկայեսցէ վասն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ. ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ: Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ: Յիւրան եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան. իսկ որք ընկալան զնա՝ ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, որոց հաւատասցեն յանուն նորա. որք ոչ յարենէ, և ոչ ի կամաց մարմնոյ, և ոչ ի կամաց առն, այլ յԱստուծոյ ծնան: Եւ Բանն մարմին եղև, և բնակեաց ի մեզ. և տեսաք զփառս նորա զփառս իբրև զմիածնէ առ ի Հօրէ, լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ: Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, աղաղակեաց և ասէ. սա է՝ զորմէ ասէի, որ զկնի իմ գալոցն էր, առաջի իմ եղև, զի նախ քան զիս էր: Զի ի լրութենէ անտի նորա մեք ամենեքին առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց: Զի օրէնքն ի ձեռն Մովսիսի տուան, շնորհքն և ճշմարտութիւնն ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն: 17:

Զինի աբեռարանին երբ նորատեղծ: Քար. Խնդր: Կեցո. Յոյնէ-: Աղ. Առաւաժ մշանչենաւոր: Կամ Քամ ամենապօր:

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

Ի յինն ժամն ժողովին ի դուռն եկեղեցւոյն, և եպիսկոպոսն կամ սարկաւագն՝ ասէ.

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն. Հայր մեր: Եւ սկսանին սարկաւագքն դոսն

Զ-ՆԽ- ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ.

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ: 815:

Զկնի քան. Եւ ևս խաղաղութեան: Եպիսկոպոսն կամ սարկաւագն ասէ. Օրհնութիւն և փառք:

Դ-ՆՅԵԼ ՍԱՂՄՈՍ ՀԳ. Յ-ՆԽ-

Ո՛ր հովուեսցէ Իսրայելի նայեսցի, որ առաջնորդես: 456:

Ա՛ջկն սարկաւագն սարկաւագքն դոսն է:

Ա՛ՀԵԼԱԲԱ, Օ՛ՐՔԻ

Որոյ Աբեսաղոմին որ ըստ Ղուկասու: Բ. 8,

Ոմն ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ հովիւք էին ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայգք, որք պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց: Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա, և փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա, և երկեան երկիւղ մեծ: Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. մի՛ երկնչիք, զի աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն մեծ, որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն. զի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ, որ է օծեալ Տէր, ի քաղաքի Դաւթի: Եւ այս նշանակ ձեզ, գտանիցէք մանուկ պատեալ ի խանձարուրս, և եդեալ ի մսուր: Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց, որ օրհնէին զԱստուած և ասէին. փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկրի խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն: Եւ եղև իբրև վերացան ի նոցանէ հրեշտակքն յերկինս, ասեն ցմիմեանս հովիւքն. եկայք երթիցուք մինչև ցԲեթղհէմ, և տեսցուք զինչ է բանս այս որ եղև, զոր Տէր եցոյց մեզ: Եւ եկին փութանակի, և գտին զՄարիամ և զՅովսէփ, և զմանուկն եդեալ ի մսուր, և ծանեան վասն բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն: Եւ ամենեքին որ լսէին՝ զարմանային վասն բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն: Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայսոսիկ պահէր, և խորհուրդ

լինէր ի սրտի իւրում: Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին և օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա: 20:

Դոքին՝ ՍԱՂՄՈՍ Բ. յՅոհ-

կՅ· Տէր ասաց ցիս, որ: ՓԽ· Ընդէ՞ր խռովեցան: 437:
Քոր· Եւ ևս խաղաղու: Քահ· Օրհնութիւն և փառք:

Դոքին՝ ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ. յՅոհ-

կՅ· Ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ:
ՓԽ· Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ: 461:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ա· 18:

Տեառն մերոյ

Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս: Խօսեալ զնոյր նորա Մարիամ Յովսեփու, մինչև եկեալ առ միմեանս՝ գըտաւ յղացեալ ի Հոգւոյն սրբոյ: Եւ Յովսէփ այրն նորա, քանզի արդար էր և ոչ կամէր առակել զնա, խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա: Եւ մինչդեռ նա զայս ածէր զմըտաւ, ահա հրեշտակ Տեառն ի տեսլեան երևեցաւ նմա՝ և ասէ· Յովսէփ՝ որդի Դաւթի, մի՛ երկնչիր առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո· քանզի որ ի նմանէ ծնեալ է՝ ի Հոգւոյն սրբոյ է· ծնցի որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս· զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ի մեղաց իւրեանց: Ա՛յլ այս ամենայն եղև, զի լցցի որ ասացաւն ի Տեառնէ ի ձեռն եասայեայ մարգարէի· Ահա կոյս յղասցի և ծնցի որդի, և կոչեսցեն զանուն նորա Էմմանուէլ, որ թարգմանի՝ ընդ մեզ Աստուած: Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ի քնոյ անտի՝ արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն Տեառն, և առ յինքն ըղկինն իւր· և ոչ գիտէր զնա, մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և կոչեաց զանուն նորա Յիսուս: 25:

Քոր· Եւ ևս խաղաղու: Քահ· Օրհնութիւն և փառք:

Ե՛ ապ ա՛նձին խոնարհեցո Լ Ապրեցո:

Օրհնեալ Տէր որ: Ե՛ ՚ի ՚ի՛բ-ո՛ւ-ո՛ւ-ա՛ ՚ի՛ն՚ի՛, ա՛յ-ը՛ն ասա:

Մ ԵՍ Ե Դ Ե Ն· Տէր ասաց ցիս: Ընդէ՞ր խռովեցան հեթա:
Քոր· Աղաչեսցուք զամենակալն: Ե՛ ՚ի ՚ի՛-ը-ո՛-ո՛-ա՛ կո՛ ՚ի՛-ը-ո՛ւ՚ի՛ ՚ի՛ն՚ի՛ Աստացո՛ւք:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԶ

Անկանիմք առաջի քո Աստուածածնին և աղաչեմք : 1098 :

Փոր · վան խազազութեան : Աղ · Հայր գթած : Ապ-

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԱ · Է ԸՆԹ-

Ցիշեա Տէր զդաւիթ , և զամենայն հեզութիւն նորա : 956 :

Ե- ընկենուն չոբչաով չիոկըճանէն , և զայլ մըճըրէական- էն , ժԱ ֆոխ :

ԸՆԹերցուած ի ծննդոց : Ա . 1 :

Իսկզբանէ արար Աստուած զերկինն և զերկիր : 347 :

ԸՆԹերցուած յԵսայեայ մարգարէէ : Է · 10 :

Եւ յաւել Տէր խօսել ընդ Աքազու՝ և ասէ · ինդ : 958 :

ԸՆԹերցուած յելից : ԺԴ . 24 :

Եւ եղև յառաւօտին պահու հայեցաւ Տէր ի բա : 515 :

ԸՆԹերցուած ի Միքիայ մարգարէէ : Ե · 2 :

Եւ դու Բեթղեհէմ, տուն Եփրաթայ սակաւաւոր, իցես լինել ի հազարաւորս Յուդայ · ի քէն ելցէ ինձ լինել իշխան Իսրայելի, և ելք նորա ի սկզբանէ աւուրց աշխարհի : Վասն այնորիկ տացէ զնոսա մինչև ի ժամանակ ծննդակա- նին . ծնցի՝ և մնացորդք եղբարց նորա դարձցին առ որդիսն Իսրայելի : Եւ կացցէ, և տեսցէ և հովուեսցէ հօտի իւրոյ զօրութեամբ Տեառն, և ի փառս անուան Տեառն Աստուծոյ իւրեանց հաստատեսցին . զի այժմ մեծասցին մինչև ի ծագս երկրի : Եւ եղիցի նմա խաղաղութիւն , յորժամ եկեսցէ աստրեստանեայն յերկիր ձեր՝ և յորժամ հասցէ յաշխարհ ձեր, յարուսցէ ի վերայ նորա եօթն հովիւ և ութ վարիչ մարդկան . և հովուեսցեն զաստրեստանեայն սրով, և զերկիրն Ներբովթայ ի պատնէշի իւրում, և փրկեսցէ զքեզ յաստրեստանուէն՝ յորժամ եկեսցէ յերկիր ձեր, և յորժամ հասցէ ի վերայ սահմանաց ձերոց : Եւ եղիցի մնացորդն Յակովբայ ի հեթանոսս ի մէջ ազգաց բազմաց՝ իբրև զցօղ անկեալ ի Տեառնէ, և իբրև զդաւինս ի վերայ սիզոյ, որպէս զի մի՛ ժողովեսցի և մի՛ մի, և մի՛ մնասցէ ի մէջ որդւոց մարդկան : 7 :

ԸՆԹերցուած յԱռակաց : Ա · 1 :

Ճանաչել զիմաստութիւն և զխրատս, իմանալ զբանս

Հանճարոյ, ընդունել զդարձուածս բանից, ի միտ առնուլ զարդարութիւն ճշմարիտ, և ուղղել զիրաւունս: Զի տացէ անմեղաց զխորհուրդսն, մանկանց տղայոց զմիտս և զհանճար: Որոց իրրև լուիցէ իմաստունն՝ իմաստնագոյն լիցի, իսկ որ հանճարեղն իցէ՝ զառաջնորդութիւն առասցէ: Ի միտ առցէ զառակս և զբանս խորհրդս, զճառս իմաստնոց և զառակս նոցա: Սկիզբն իմաստութեան երկիւղ Տեառն, հանճար բարի ամենեցուն որ առնեն զնա. պաշտօն բարի առ Աստուած՝ սկիզբն զգօնութեան. զիմաստութիւն և զիրաւս՝ ամպարիշտք անգոսնին: Լուր որդեակ խրատու հօր քո, և մի մերժեր զօրէնս մօր քո, զի պսակ շնորհաց ընկալցիս ի գլուխ քո, և մանեակ ոսկի ի պարանոցի քում: 9:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: ԹԵ. 5:

Այլ նոքա կամէին թէ հրճիւղ լեալ էին, զի մանուկ ծընաւ մեզ, որդի տուաւ մեզ, որոյ իշխանութիւն իւր եղեւ ի վերայ ուսոց իւրոց. և անուն կոչեցաւ նմա՝ հրեշտակ մեծի խորհրդոյ, սքանչելի խորհրդակից, Աստուած, հզօր, իշխան, հայր հանդերձելոյ աշխարհին: Եւ ես ածից զխաղաղութիւն ի վերայ իշխանացն նորա, և առողջութիւն ընդ նմա. մեծ է իշխանութիւն նորա, և խաղաղութեան նորա չիք սահման: Յաթոռն Դաւթի նստցի, և զարքայութիւն նորա յաջողեսցէ, և զօրացուսցէ զնա իրաւամբք և արդարութեամբ, յայսմհետէ և յաւիտեան ժամանակաց. նախանձ Տեառն զօրութեանց արասցէ զայս: 7:

Ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ: ԺԱ. 1:

Եւ բղխեսցէ գաւազան յարմատոյն Յեսսեայ, և ելցէ ծաղիկ յարմատոյ անտի: Եւ հանգիցէ ի վերայ նորա հոգի Աստուծոյ, հոգի իմաստութեան և հանճարոյ, հոգի խորհրդոյ և զօրութեան, հոգի գիտութեան և աստուածպաշտութեան. և լցցէ զնա հոգի երկիւղի Աստուծոյ: Ոչ ի կարծ դատեսցի, և ոչ ըստ խօսից յանդիմանեսցէ: Այլ արասցէ իրաւունս անանկին, և յանդիմանեսցէ զիմաստս երկրի. և հարցէ զերկիր բանիւ բերանոյ իւրոյ, և հոգւով շրթանց իւրոց սատակեսցէ զամպարիշտս: Եւ եղիցի արդարութիւն ածեալ ընդ մէջ իւր, և ճշմարտութեամբ պատեալ զկող իւր: Եւ ճարակեսցէ գայլ ընդ գառին, և ինձ առ ուրս մսակաղեսցի, և որթ և ցուլ և առիւծ ի միասին

ճարակեացին, և մանուկ մատաղ ածցէ զնոսա : Եղն և արջ ի միասին ճարակեացին, և որդեակք նոցա խառն չրջեացին, և առիւծ իբրև զեղն յարդ կերիցէ : Եւ մանուկ մատաղ ի ծակ իժից և ի բոյն կօրեանց իժից արկցէ զձեռն իւր, և ոչ մեղիցեն և ոչ կարասցեն հարկանել զոք ի լերին սրբութեան իմոյ. զի լցաւ երկիր ամենայն՝ գիտութեամբ Տեառն իբրև զջուրս բազումս որ ծածկեն զծովս : 9 :

Ըմբերցուած յետայեայ մարգարէէ : Լն. 3 :

Զօրացարուք՝ ձեռք լքեալք և ծունկք կթուցեալք, մխիթարեցարուք՝ կարճամիտք սրտիւք, զօրացարուք և մի երկնչիք : Ահաւասիկ Աստուած մեր հատուցանէ դատաստան և հատուցէ, ինքնին եկեսցէ և փրկեսցէ զմեզ : Յայնժամ աչք կուրաց բացցին և ականջք խլից լուիցեն, յայնժամ վազեսցէ կաղն իբրև զեղջերու, և պարզ լիցի լեզու ծանրախօսաց : Զի ջուր բղխեաց յանապատի, և գետ ի ծարաւուտ երկրի. և եղիցի անջուրն յաղտիւթս և աղբիւր ջուրց ի ծարաւուտ երկրի : Անդ եղիցի ուրախութիւն հաւուց և մակաղատեղք խաչանց, անդ մարգագետինք և խաղք : Անդ եղիցի ճանապարհ մաքրեալ, և ճանապարհ սուրբ կոչեսցի, և մի՛ անցցէ ընդ նա պիղծ, և մի՛ եղիցի անդ ճանապարհ պղծոց. այլ ցրուեալքն գնասցեն ընդ նա և մի՛ մոլորեսցին : 8 :

Ըմբերցուած յետայեայ մարգարէէ : Խ. 10 :

Ահաւասիկ Աստուած ձեր, ահաւասիկ Տէր, Տէր գայ զօրութեամբ և բազուկն տէրութեամբ իւրով. ահաւասիկ վարձք իւր ընդ իւր, և գործք առաջի նորա : Իբրև հովիւ մի հովուեսցէ զխաշինս իւր, և բազկաւ իւրով ժողովեսցէ զդառինս, և ի ծոց իւր կրեսցէ զնոսա, և մխիթար լիցի յղեացս : Ո՞ չափեաց ափով իւրով զջուրս, և զերկինս թըզաւ, և զերկիր ամենայն՝ քլաւ. ո՞ կշռեաց զլերինս կշռով, և զդաշտս կշռորդաք : Ո՞ գիտաց զմիտս Տեառն, և ո՞ եղև նմա խորհրդակից՝ եթէ խելամուտ արասցէ զնա. կամ ընդ ո՞ւմ խորհեցաւ՝ և արար զնա խելամուտ, կամ ո՞ եցոյց նմա զդատաստան և զճանապարհ իմաստութեան, կամ ո՞ետ նմա փոխ յառաջագոյն՝ և հատուցանիցէ նմա : Եթէ ամենայն հեթանոսք իբրև զկաթիլ մի ի դուլէ են, և իբրև զմետ մի ի կշռոց համարեցան, և իբրև չիք ի բնթանոյ համբնեցին : Եթէ լիբանան չէ բաւական յայրումն, և ամենայն

չորքտասանիք չեն բաւական յողնակէզս, և ամենայն հեթանոսք ոչ լինչ են, և յոչինչ համարիցան նմա : 17:

ընթերցուած յեսայեայ մարգարէէ : խբ : 1:

Յակովբ ծառայ իմ, օգնական եղէց նմա. Իսրայէլ ընտրեալ իմ զոր ընկալաւ անձն իմ. եառ զոգի իմ ի վերայ նորա, և իրաւունս հեթանոսաց հանցէ : Մի աղաղակեսցէ և մի վիճեսցի, և մի ոք լուիցէ արտաքոյ զբարբառ նորա. զեղէգն ջաղջախեալ մի բեկցէ, և զպատրոյկն առկայծեալ մի շիջուացէ : Այլ հանցէ ի ճշմարտութիւն զիրաւունս. Ծագեսցէ՝ և մի խոտորակեսցի. մինչև զիցէ յերկիր զդատաստան, և յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին : Այսպէս ասէ Տէր Աստուած՝ որ արար զերկինս և կանգնեաց զնա, որ հաստատեաց զերկիր և որ ի նմա, որ եառ չունչ մարդկան որ ի վերայ նորա, ոգի ամենեցուն որ կոխեն զնա : Ես Տէր Աստուած կոչեցի զքեզ արդարութեամբ, կալայ զաջոյ ձեռանէ քումմէ և զօրացուցի զքեզ, և եառ զքեզ յուխտ ազգին՝ և ի լոյս հեթանոսաց, Բանալ զաչս կուրաց, հանել զկապեալս ի բանտէ և ի տանէ կապանաց որ նստէին ի խաւարի : Ես Տէր Աստուած, այս է անուն իմ. զփառս իմ այլումի ոչ տացէ, և ոչ զքանդակութիւնս իմ դրօշելոց : 8:

Յ—ԱՐԴ ԸՆԻԵՐՑՈՒԱԾՈՑ ԿԻՐԱՆ ՂՈՒՆԻԵՆ Ի ԲԵԾ : Ես ՀԱՄԱՐԲԱՐՁՈՒ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔԵԱՆ :

ընթերցուած ի գամիէլէ մարգարէէ : գ . 1:

Յամին ութհարիւրերորդի Նաբուգոդոնոսորայ : 524:

Ես յորժամ զօրհնեցէք ամենայն գործքն տեառնէ, զպէրն եղանակեն տաղս յոյնէս .

Օրհնեցէք զովեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Ի կոտորման Հարցն սաղմոսին, բացցեն զնեղոսն և սարկաւագն բոյնէ յոյնէս տարողեսցէ. Օրհնեա տէր, ես ՀԱՄԱՐԲԱՐՁՈՒ. Օրհնեալ թագաւորութիւն : Ես պապարաք մոպէ :

Զինէ սքանչման պապարաքին սկսանին նախապատրաստ առնել ՍՆՆԴԵՈՆ ՏԵՏԱՆ և ասեն

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴՍ

Խորհուրդ մեծ և աքանչելի որ յայսմ աւուր : 1107:

ՋԻՆԻ ՕՐԻՔ

Սրբոյ Աստուածածնիս որ քան զուրախաւոր : բ . 8:

Վասն ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ հովիւք էին ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայզք : 1101:

Ապ- քար· Սուրբ զԱստ : կնցո· յոյնէս : Աղ· Ընկալ Տէր՝

Ծ Ն Ո Ւ Ն Դ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ի Դեկտեմբերի քսաներիններց

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ

Խորհուրդ մե՛ծ և սքանչելի՛ որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ. հաղիւսքն երգեն ընդ հրեշտա՛կս ասեն աւետիս աշխարհի: Ծընաւ նո՛ր տրքայ ի Բեթղեհէմ քաղաքի. որպէս մարգարէն օրհնեցո՛ք զի վասն մեր մարմնացաւ: Անթառամելի՛ն երկնի և երկրի ի խառնձաթուրս պատեցաւ. ոչ մեկնելով ի հօրէ՛ ի աւուրս յայրին բազմացաւ:

† Այսօր ցընծա՛ն երկինք ի վերուստ մեծամպայծառ աւետեօք. եւ սրտբաց՛ ամենա՛ք. զկեցո՛ն հանդերձ փրկութեա՛ն: Այսօր յայրին ընծայեցաւ Քրիստոս որդին Աստուծոյ. եւ հրեղինաց բանմութի՛ւնքն յերկնից յերկիր վայր իջեալ: Այսօր հովուացքն տեսեալ զարդարութեան արեգակն. եւ ընդ հրեշտակս երգեի՛ն փառք ի բարձունս Աստուծոյ:

† Ի հօրէ՛ ծա՛գեցար. լուսաւորել զարթարածս. ա՛ւ՛՛՛րդ՛՛՛թեան արեգակըն տէր փառք քեզ: Ծընա՛ր ի յայրի՛ն. ընծայեցաւ Բեթղեհէմ. ա՛: Հնավուաց յայտնեցար. երկրպագեալդ ի մոգուց. ա՛:

Ծն. Այսօր բանն ի հօրէ՛ անմեկնելի՛ եւ անճառելի՛ խորհրդով. ի ձե՛ռ Ա՛՛՛ռնն կոչեալ կանո՛նքն որմնգինի՛ անօրինաբար յերկրի՛ երեւեալ: Մանուկ անժամանակ ի հօրէ՛՛ ընտրեալն ի կուսէ՛. ի գի՛՛՛ր կերս մեր գերգուեցաւ. այսօր ա՛թարի՛ն երկինք եւ երկրի: Որ մարդեանցն ըզՅո՛րդանա՛՛ն և լընաց ըզմեզս աշխարհի. զոր օրհ-

նե՛ ջո՛ն անզգամ ա՛րարածք ամե՛նայն. զ՝ակիցըն հո՛ր եւ հո՛գւո՛յն:

ՃՆ. Ա՛ստուածածնին սուրբ կոյս անապական տաճար. անպարագիծ էին բնո՛ւթեա՛նց լայնածաւալ տեղի. այսօր ընդ բերկրական գուարթնոյն կրեցեր աւետեաց զՏէրըն աերանց ի քեզ. ‖ ա՛՛ո ո՛ր մարթեմք բարեխօսել վասըն մեր անլըռելի ձայնիւ: Յիմանալի վտակաց տանն Աստուծոյ հոսմանց. վիճակեալդ տեսանո՛ղացըն ձայնել ա՛րբումդ ըզմայլեցար. այսօր զանթառամըն ծաղկեցար ըզծաղիկ ի ժամու տալով զպըտուղն. ա՛՛ո: Ա՛յսօր ի՛ քեզ լըցեալ Ա՛մենասծնին բարբառ. ո՛ր ի փըրկո՛ւթիւն հասարակաց տուեալ նըշա՛ն բնո՛ւթեան անգիւ մարդկան. անհա՛ կոյս յղասցի՛ եւ ծը՛նցի որդի զընդ մեզ յայտնեալն Աստուած. ա՛՛ո:

ՃՆ. Ը՛զքեզ Աստուածածնին. աղբիւր անըսպա՛ռ լո՛ւսոյն. ո՛ր լուսաւո՛րէ զհա՛ւատացեալս. ‖ միաբա՛նակա՛ն ձայնիւ երգով մեծացո՛ւցա՛նե՛մք: Դո՛ւ պա՛րծանըք կուսութեա՛ն մա՛րդկան. դո՛ւ ա՛ւերանութի՛ւն հրեշտակաց. դո՛՛ւ բարձո՛ղ անի՛ծից. վա՛ն ո՛րոյ ըզքե՛զ Աստուածածնին. մեծացո՛ւցա՛նե՛մք: Դո՛՛ւ ճըշմարի՛տ ա՛րքե՛ւելք. արեգակա՛նն արդարութեա՛ն. յո՛րմէ ծագեաց փըրկութի՛ւն տիեզերաց. միաբա՛նակա՛ն:

ՃՆ. Ա՛ստուածածնի՛ն և սքե՛ռուհի. ո՛ր ըզՔրիստո՛ս Ա՛ստուած անսերմն յղո՛ւթեա՛մբ յաւրդանդի կրեցեր. ‖ ա՛՛ն դադա՛ռ ո՛ր երգով մեծացո՛ւցա՛նե՛մք: Ըզքե՛զ մա՛՛յր կո՛ւսութեան և յղո՛ւթեա՛ն լուսոյ. Եւ առաւելա՛ւս անճառելոյ ըզնա՛կողին ի քե՛զ վեհայո՛ւցեալ Բանին. անդա՛՛դ: Քո՛ւ լուծա՛՛ն կնի՛ք գաւառապա՛տուհեանն. ե՛՛ւ քե՛՛ւ կո՛՛նդնեցաւ մեղո՛ւցեալ մայրըն գլորեալ. վա՛ն ո՛րո՛՛յ ըզքե՛զ Ա՛ստուածածնի՛ն եւ կոյս. ա՛՛ն դա՛՛:

ՅՆ. Ո՞վ ինձնո՛յ քեզ ի կանայս կոյս յիմ ծո՞ն ընդեանն երգեմք զօրհնութիւն. զի՞ լոյս ի լուսոյ քեզ յայտնեցաւ աշխարհի և զնախանձօրն եթարձ զանկո՞ծս. ա՞ն ճաճո ծընընդեամբն ի քե՞ն: Քեզ ովիսոնո՛յ մարմնացելոյդ ի սուրբ կուսէն. ծրհնութիւնն ի բարձունըս վերերգեմք սաելով. փառըք քեզ Քրիստո՛ս ո՛ր եկիր կամաւ Հօր կեցուցանել զմեզ: Խընդամ Մարիամ. ո՛ր եղեր մայր Քրիստոսի. եւ աղաչեա՛ զան ի քէն ըզմարմնացեալ Բանն Աստուած. զի փըրկեսցէ՞ զմե՞զ ի փորձու թենէ՞:

ՀԳ. Հնդիք հրեղինացն. այսօր ասնեն ընդ մեզ ըզգալոտա Հնգուհն Աստուծոյ: Ցնաննոյն յառաջ. նըշանակէր զառաստարուղխ վըտակ խմաստից ի մեզ հեղեալ ի Հոգւոյն: Վէմըն հաւատոյ. զմայլեալ անմահականն բաժակաւն. այսօր բաշխէր ծարաւեացդ: Գնաց՛ցես այս գնացիք. ցընծայ քաղաքն Աստուծոյ Սիովն մայր ե՞կեղեցի: Վանն որոյ և մեք. Երրեակ և մի՞ աստուածութեանն երգե՛մք ընդհանս ի բարձո՛ւնս:

ՀՆ. Ո՞ր ի Հօրէ՞ առաքեցա՞ր մարդանաչեր կարող փըրկիչ. եւ ըզմեզ՛ուցեալ ըզմարդըն ըզմ՛ըզկեցեր. ‖ աղօրժեա՛ զմեզ ՏԷր հրաժարելոյս զոր հրամիրեալ ան քեզ կո՛չեցեր: Ո՞ր ի խաչի՞ն բեւեռեցա՞ր մարդասէր կարող փըրկիչ. եւ ընդցօղ անապական արեանըդ ցօղեցեր սիեպերանց. ա՛ղօրմեա՛: — Փառք Հօր: Ո՞ր ըզդժո՛խս աւերեցեր և ըզդերեալսըն փըրկեցեր. եւ զարգելեանըսն վե՛րացեր ի յոյս կենացըն յաւիտենից. ա՛ղօրմեա՛:

— Այժմ և միշտ: Ե՛ւ մե՛ք երգեսցո՛ւք. ըր ի կուսէն մարմնացար. ա՛՞ր՞դ՞ր՞թ՞ւ՞թ՞եան արեգակըն Տէր փառըք քեզ:

Ալելուիա ընդ երեսն ի յոյնն:

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ2

¯Ա՞ր նմանակիզքն էակի՞ց բանըզդ Հնր. մի՛ երկր յանաւէ քան զյաւիտեանս. և ես կիւր ի փըրկութիւն ըստեղծուածոց քոց. ‖ ըզգքե՛զ օրհնեմք Աստըւած հաւրցըն մերոց: ¯Ընդ՞նար ի կուսէ անճառ մուտիւն. անդրաժանելի եւ մի՛շտ գոլով. մի՛ մեկնեցար ի հայրական ծոցոյ. ըզգքե՛զ: ¯Յո՞ նժոյթեամբ ստեղնացաք ընդըզնուդ քո առաբր. մի՛ յաւիտենից՛ար մեզ լոյս ի լուսոյ. և լցաւ տիվըզ քո ըզերկիր ըզտիեզերս. ըզգքե՛զ:

Գ. Գոլրծըք ՏեաՀ՚ան ըձ՚զՏէ՛ր ‖ օրհնե՛ցէք և՛: Ո՛րք աւրհնեալ բանիթ արարիչք ըզնա յաւիտեան: Ըզծնեալն ի սըրբոյ հոգ՚ւոյէն օրհնե՛ցէք: Զանճառելի ըզծընո՛ղն փըձ՚րկչի՛ն գովե՛ցէք և առաւե՛լ բանիթ:

ՄԵԾԱՑՈՒՄՑԻ Գ2

¯Ո՞րպես լեր Աստուածածին յոյս և փըրկութեան մայր. ըզգքե՛՛զ ընդունող լուսո՛յ ժեծացուցանեմք: Ըզգքեզ լուսոյ մայր և կոյս, ըզգքե՛՛զ գոնձըզ կենաց անստուածոյին. ձայնիւ ցընծութեա՛մբ ժեծացուցանեմք: Աւդր սուրբ անճառաբար լուսոյն. հրեշտակայիցն օրհնութեամբ պատուհանք ըզգքե՛զ ժեծացուցանեմք:

ՈՂՈՐՄԵԱ Գ2

Ամենիմաստ ամենից Հայր բանսացուզ. խնամող ստեղծող եւ տէր բոլորից. աղեղ եւ էից էակ զնոր մի՛շտ օրհնեն. զանազ անճառութիւնսդ յաւիտեան հրնչմամբ: Ո՛ր կերպարան և կնիք չէր աւետել վասն մեր ծառայի կերպ ի՛ կուսէն. որ էն ի չիմաս փառացդ աչնառս վերնոյն. ի չայրին լինելոնդ և ի մըտնե՛ր յանբանից բազմեալ: Չ ի կամէն մարմնանալ բանն ենկաչք ժողովուրդք ընդ հոմիսարն բարերանես-

ցնա՛ք եւ ընդ մոգուցն երկրպագեսցո՛ւք ընդ երկնայինն զօրան երթեւ՛սցուք փառք ի բարձունս Աստուծոյ։

ՏԷՐ ՅՆՐԿՆԻՑ ԳՉ

Ձառագայթք և կերպարան էութեան Հօր բան նոր Աստուած ‖ ընդքե՛՛՛

նային վասն բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա Հովիւքն։ Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայսոսիկ պահէր, և խելամուտ լինէր ի սրտի իւրում։ Եւ դարձան Հովիւքն՝ փառաւոր առնէին և օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա ։ 20։

Եւ ապա ջնջոյնքն փառք ի բարձունսն էրբէն. Եւ յամենայն ժամ։

Իւկ ընէ կէրակէ հանդէպէ, էղբերէցց աեփորան կոչէր ։ Եւ ղի ֆէշերէ ֆաննդեան ասա։ Հոյլք հոգիդինք. Եւ այն նոյն կոչի է։

Աաաօրս էրբ. իջցէ որպէս դանձրև։ Աստուած դիրաւու։

Քարող Մայր սուրբ ։

Եւ աանս աաֆերէցն զոսոքն նշանն ի յերա. ԵՒ ասէ զաղջո Գոհանամք զքէն ։

Զնի Սուրբ Աստուածն Մաղ. փրկել ։ Քարող վասն լսելի ։ Քահ. Օրհնութիւն և փառք ։ Եւ ապա

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ. Յայնէ

կց. Ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ ։

փԽ. Աստց Տէր յՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ ։ 461։

Եւ կոչեան ի գրոչ Աեփորան չոր, և չեփ ասէն Աեփորանի Շարխան ղ ասէն ։

Օրթի

Սրբոյ Աստուածածնիս որ ըստ Ղուկասու ։ Ա. 1։

Քանզի բազումք յօժարեցին վերստին կարգել զպատմութիւն վասն իրացն հաստատեալոց ի մեզ, որպէս աւանդեցին մեզ՝ որ ի սկզբանէ ականատեսք և սպասաւորք եղեն բանին, կամ՝ եղև և ինձ որ ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի ճշմարտութեամբ, կարգաւ գրել քեզ, քաջդ Թէոփիլէ. զի ծանիցես զբանիցն որոց աշակերտեցար՝ զճշմարտութիւն ։ Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի՝ քահանայ ոմն՝ անուն Զաքարիա ի դասակարգէ Աբիայ, և կին նորա ի դստերաց Ահարոնի և անուն նորա Եղիսաբեթ ։ Եւ էին արդարք երկոքին առաջի Աստուծոյ, գնային յամենայն պատուիրանս և յիրաւունս Տեառն առանց նախատաք ։ Եւ ոչ զոյր նոցա որդեակ, քանզի Եղիսաբեթ ամուլ էր, և երկոքեան անցեալ էին զաւուրբք իւրեանց։ Եւ եղև ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հա-

սանելոյ առաջի Աստուծոյ, ըստ օրինի քահանայութեանն՝ եհաս նմա խունկ արկանել՝ մտեալ ի տաճարն Տեառն. և ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կային յաղօթս արտաքոյ ի ժամ խնկոցն: Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ Տեառն, ի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն. և խռովեցաւ Զաքարիա՝ իրրև եառն, և անկաւ ահ ի վերայ նորա: Այլ ցնա հրեշտակն Տեառն. մի երկնչիր Զաքարիա, զի լսելի եղեն աղօթք քո, և կին քո Եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յովհաննէս: Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն, և բազումք ի ծննդեան նորա խնդասցեն. զի եղիցի մեծ առաջի Տեառն. և գինի և օղի մի արբցէ, և Հոգւով սրբով լցցի անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ, և զբազումս յորդւոցն Իսրայելի դարձուսցէ ի Տէր Աստուած իւրեանց: Եւ ինքն նկեսցէ առաջի նորա Հոգւով զօրութեամբ Եղիայի՝ դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս և զանհնազանս յիմաստութիւն արդարոց, պատրաստել Տեառն ժողովուրդ կազմեալ: Եւ ասէ Զաքարիա ցհրեշտակն. և ըստ գիտացից զայդ. զի ես ծեր եմ, և կին իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք: Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա. ես եմ Գաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Աստուծոյ, և առաքեցայ խօսել ընդ քեզ և աւետարանել քեզ զայդ. և ահա եղիցես համր, և մի կարասցես խօսել մինչև ցօրն յորում այդ լինիցի. փոխանակ զի ոչ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին ի ժամանակի իւրեանց: Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Զաքարիայ, և զարմանային ընդ յամելն նորա ի տաճարին. և իրրև ել՝ ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա, և իմացան՝ եթէ տեսիլ եառն ի տաճարին, և նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա, և կայր պապանձեալ: Եւ եղև իրրև լցան աւուրք պաշտամանն նորա, գնաց ի տուն իւր: Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ Եղիսաբեթ կինն նորա, և թաքուցանէր զանձն ամիսս հինգ, և ասէր. Զինչ գործ գործեաց ընդ իս Տէր, յաւուրս յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ ի մարդկանէ: 25:

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի որ յայսմ աւուր յայտ: 1107:

ՋԴՒ Օրթի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: Ա. 26:

Ի Հօրէն ամենակալէ

Եւ յամենայն վեցերորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ: 297:

ՇԱԲԱԹԱՆ Դ

Ա. յօր ցնծան երկինք ի վերուստ մեծապայծառ։ 1107։

ՋԴՒ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ Ա. 39։

Տէրամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրն յայնմանիկ՝ գնաց ի լեռնակողմն փութապէս ի քաղաքն Յուդայ, և եմուտ ի տունն Զաքարիայ, և ետ ողջոյն եղիսաբեթի։ Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն Մարիամու եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա։ Եւ լցաւ եղիսաբեթ Հոգւով սրբով, և ի ձայն բարձր ազաղակեաց և ասէ. օրհնեալ ես դու ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո. և ուստի՞ է ինձ այս՝ զի եկեսցէ մայր Տեառն իմոյ առ իս։ Զի ահաւասիկ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում. և երանի որ հաւատացեալ՝ եթէ եղիցի կատարումն ասացելոցս նմա ի Տեառնէ։ Եւ ասէ Մարիամ. Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և ցնծացաւ հոգի իմ յԱստուած փրկիչ իմ. զի հայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ։ Զի ահա յայսմհետէ երանեացեն ինձ ամենայն ազգք. զի արար ինձ մեծամեծս Հզօրն, և սուրբ է անուն նորա, և ողորմութիւն նորա ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց։ Արար զօրութիւն բազկաւ իւրով, ցրուեաց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց. քակեաց զՀզօրս յաթոռոց, և բարձրացոյց զխոնարհս։ Զքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս։ Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրում, յիշել զողորմութիւնս, որպէս խօսեցաւ առ Հարս մեր՝ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան։ Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս երիս, և դարձաւ ի տուն իւր։ Եւ եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծնանելոյ, և ծնաւ որդի։ Եւ լուան որ չուրջ գնովաքն էին՝ և ազգատոհմ նորա, զի մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա, և խնդային ընդ նմա։ Եւ եղև յաւուրն ութերորդի եկին թլփատել զմանուկն, և կոչէին զնա յանուն Հօր իւրոյ Զաքարիա։ Պատասխանի եւ մայր նորա և ասէ. ոչ, այլ կոչեսցի Յովհաննէս։ Եւ ասեն ցնա. քանզի ոչ ոք է յազգի քումմէ որոյ կոչի անուն Յովհաննէս։ Ակնարկէին Հօրն նորա՝ թէ զինչ կամիցի կոչել զնա։ Եւ խնդրեաց տախտակ՝ գրեաց և ասէ. Յովհաննէս է անուն

դոբա։ Եւ զարմացան ամենեքին։ Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի և լեզու նորա, և խօսէր և օրհնէր զԱստուած։ Եւ եղև ահ ի վերայ ամենեցուն որ լսէին զայս, և որ չուրջ բնակեալն էին զնոքօք, և ընդ ամենայն լեռնակողմն Հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսոքիկ։ Եւ եդին ամենեքեան որ լսէին ի սիրտս իւրեանց և ասեն. զի՞նչ լինիցի մանուկս այս։ Եւ ձեռն Տեառն էր ընդ նմա։ Եւ Զաքարիա հայր նորա լցաւ Հոգւով սրբով, մարգարէացաւ և ասէ. Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի, զի յայց եւ մեզ՝ և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրում։ Եւ յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ի տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց՝ որ յաւիտենից մարգարէքն նորա էին։ Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, և ի ձեռաց ամենայն առելեաց մերոց. առնել ողորմութիւն ընդ հարս մեր, և յիշել զուխտն իւր սուրբ։ Զերդումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում, տալ մեզ առանց երկիւղի, ի ձեռաց թշնամեաց փրկեալս, պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա՝ զամենայն աւուրս կենաց մերոց։ Եւ դու մանուկ, մարգարէ Բարձրելոյ կոչեսցիս. զի երթիցես առաջի երեսաց Տեառն՝ պատրաստել զճանապարհս նորա։ Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա, ի թողութիւն մեղաց նոցա։ Վասն գթութեանց ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արեգակն ի բարձանց, երևել որոց ի խաւարի և ի ստուերս մահու նստէին, ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան։ Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր Հոգւով, և էր յանապատս մինչև յօր երևելոյ նորա Իսրայէլի։ 80։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Ա յօր Բանն ի Հօրէ անմեկնելի և անճառելի։ 1144։

ՋԽԴ Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ Բ. 1։

Վասն ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ եւ հրաման յօգոստոս կայսերէ՝ աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս. այս առաջին աշխարհագիր եղև ի դատաւորութեան Սորեայ Կիւրենեայ։ Եւ երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհագիր յիւրաքանչիւր քաղաքի։ Եւ ել Յովսէփ ի

Գալիլէէ ի քաղաքէ Նազարեթէ ի Հրէաստան, ի քաղաք Դաւթի, որ կոչի Բեթղեհէմ. վասն լինելոյ նորա ի տանէ և յազգէ Դաւթի, մոռանել յաշխարհագիր Մարեմաւ հանդերձ որ խօսեալն էր նմա, և էր յղի : Եւ եղև ի հասանելն նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա, և ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց ի խանձարուրս, և եդ զնա ի մսուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջավանին : 7 :

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ

Ի Հօրէ ծագեցար լուսաւորել զարարածս. ար : 1107 :

ՋՆՆ Օրթի

Արբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի : Ա. 1 :

Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւ : 996 :

Յե — ե-էթ-ըռ-անէն ըռ կէռւ է, շնորհաւորական ասա. էրէ չէ, չէ՞ր որ օրն էրէր, չԱրարչականն ասա : Ջնէ ծածկեալ խորհուրդն ծանուցաւ :

Ջնէ Քր. Խնդր : կեցո. Յայնէ— : Աղ. Քան ամենազօր :

Ճ Ա Շ Ո Ի

Գ Ջ

Սիրբ զԱստուածածնէն. ծրհնութեամբ մեծացո՛ցանեմք : Ա՛ւե՞տ աւուր հրեշտակն աւետաբանէր. ընծըՙնեայ փըրկիչն ի սըրբոյ կուսէն : Ա՛մէ՞ն ուրախ լեր բերկրեալդ. քանզի տէ՛ր տերանց է՛ ընդ քե՛զ :

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

Եա առ Աստուած կարդացի : Խոնարհեցո և Ապրեցո : Մեսեդի Ժննդեան. Ինձէ որպէս : Աստուած զիրա : Քրդղ Մայր սուրբ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Խորհուրդ մեծ և պատկառելի որ յայսմ աւուր յայտ : 1107 : Քր. Սուրբ զԱստ : կեցո. Յայնէ— : Աղ. Ընկալ տէր :

Ա. Ի Ա. Գ Տ Օ Ն Ֆ

Վկայք Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Տ Օ Ն

Ս. Գաւթի Մարգարէին եւ Յակովբայ Առաքելոյն, եղբօր Տեառն

Ի ՆԱԽԸՆԹԱՑ ԵՐԵԿՈՅՆ ՆԱԽՕՐՕՇԱԿ ՍՈՒՆԿՔ ՀՆԻՆ ՅՈՅՆ ԿԵՆԱՑԻՆ, Ե ՂԱԶԱՐՔ ՀՈՐԱՆՆ Ի ԸՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԿՈՒԱԾ: ԴԶ. ՅԱՂԹՈՂ ԳԱՒԱՌ: Ի ՀՅՍՍ: ՋՆՆԻ ՄԱՂՈՒԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՌՈՒԱԾ ՄԵՐ: ՔՐ. ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԱՐՈՒԹԵԱՆ: ԱՂ. ՈՐ ԸՆԹԵՐՑԵՔ:

Ի Գ Ի Շ Ե Ր Ի

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԶ

Ցաղթող զինաւ յօրհնեալդ Աբրահամայ Գաւիթ. որ զօրացար ի վերայ այլազգեացն եւ հաւատովդ պարտեացդ զանօրէնն ըզԳողիաթ. զմարգարէն ‖ աբրասցուք բարեխօս առ Տէ՛ր վասն անձանց մերոց: Ո՛ւռարուք զաւրդամբութիւն բընակիչք երկրի. նայեցարուք ընդ աւրդամբըն Ցակովբ. որ հաճոյ եղեւ Աստուծոյ վարուքն իւրովք. ընդնա աբրասցուք: Ա՛ եղեւ զլուխս առաքելոցն* սրբոցն. եւ կոչեցաւ եղբայր Տեառն ի տանէ Գաւթի. ընդնա աբրասցուք:

† ՈՐ ԵՐՋԱՆԻԿ լուսովըն զուարճանայր մանրգարէն Գաւիթ. եւ Հոգւովըն վերանայր ի կամարըս լուսոյ ղէնս. ընդնա աբրասցուք: ՈՐ հոգանելիք բնաւթեամբըն զուգակցեալ ընդ սուրբ Հոգւոյն. եւ ազատէր ըզթագաւորն ի դիւական սխալէն. ընդնա աբրասցուք:

ԱՌ. Ա՛ժալըք հաւատոյ. այնօր վայելե՛ն Հայր սուրբ ի քո սուրբ եկեղեցւոջ. մանրանաէր փըրկիչ տօնողացս ձեռնտո՛ւ: Բարեխաւսութեամբ պետրոսի՛ եւ Պօղոսի քո

* ՀՐ. աշակերտաց. տես ի ջնկուցումն, էջ ԺԸ–ԺԹ:

սուրբ առաքեալոցն. մարգամէր փըրկիչ ասնաղացս ո-
դորմեա՛: Լուսաւորեա՛լք ի սուրբ ղեկղութենէս. փա-
ռաւորե՛մք սուրբ ներրոնդութիւնդ. երկաքանչիւրոցն
աղօթիւք ասնաղացս ողորմեա՛:

ՀՐԵՇ. Ո՛ր ի հրեղէն զօրաց երկնից վառարանի՛ս Ա-
րուած. որով զերկնայի՛ն անապական աստուածայի՛ն
ըզչնարհս հեղեր յորդիս Ադամայ. ‖ աղաչանաք սուրբ
ողորմեա՛ մեզ Աստուած: Երեւելով հոգեղինացս ան-
հիւթականքն ի ձեւ մարմնոյ. որք եւ զա՛նուցի՛ն
մարգարէ՛ից ըզհնարհո՛ւրդ քո գալըստեանդ բազմապա-
տի՛կ տեսլեամբ օրինա՛կ լով. աղաչանաք: Անճառելի՛
անօրէ՛նութեանդ քո աւետարերք առաքե՛ցան. գար-
բիէ՛լ եւ Միքայէլ անմարմնակա՛ն զաստի՛ն իւրեանց
յերկրի՛ սպասաւորե՛լով. աղաչանաք:

ՄՐԳ. Ո՛ր աւետա՛ւոր քումդ գալըստեանդ առաքե՛ցեր
յաշխարհ ըզսուրբ մարգարէ՛ն. եւ ի՛կեա՛լ խոնարհու-
թեամբ նո՛ր օրինօք զԹերի՛ն ըզգեր ի զի՛րս օրինաց
եւ մարգարէ՛ից. ‖ բարեխօսո՛ւթեամբ սուրբ Քրիստո՛ս
ողորմեա՛ մեզ: Ո՛ր կոչեցեր մարգարէ՛ութ յառաջադոյն
ըզհնարհա՛նոսս քեզ նոր ժողովո՛ւրդ. եւ ըզդի՛ւսորը Մի-
ռիամի զեկեղեցի՛ հեթանոսաց հարսըն սիրե՛լի անմահ
փեսայի՛ն. բա՛: Ո՛ր ընտիրս տանջարիս զոր չի՛ նեցեր
չինո՛ղդ էից ի վերայ վի՛մին. բա՛ ըզբաժդի՛ն քան զա-
ռաջինն եւ զերանգարդ վայելչութեամբ տեսանողքն
ծանո՛ւցին ի՛մաստութ հնգոցն. բարե:

ՀԱՑՐ. Ո՛ր ասացեր ողորմութեամբ չի՛նել զաշխարհ
ի սկզբան՛ն. ողորմե՛լով որդւոց Աբրահամ եւսուր յաղ-
ղե՛ն արշաւունեանց հմայի՛ր ընտրեա՛լ զո՛սերըը՛ն նո՛ր-
սէս. ‖ աղօթիւք սորա՛ ողորմեա՛ մեզ Աստուած: Ո՛ր ի
առնգանե՛լ թագաւորանն աստուածայի՛ն քո՛ օրի՛նաց.

ըզպատուհասիցն բարկութեանն մերոյ. յառաջագոյն ժամանակաք յայտնեալ ցուցեր սըրբոյն Ներսեսի. աղօթիւք։ Ո՛ր պատուականն արեամբըդ քո ազատեցեր գաշխարհս յանիծիցն. փըրկեա՛ զմեզ ի նեղչաց մերոց. եւ ապառնա՛ յանօրինաց բարեխօսութեամբ սըրբոյն Ներսեսի. աղօթի՛ւք։

ՀԳ· Ո՛ր ի վերայ բըղխեալ գառագանին ցեւսեանայ հանգեաւ եօթնաբխեան չնորհօք. Հոգի՛ Աստուծոյ եւ խոհրհըդոյ. Հո՛գի հեզութեանն և զօրութեանն. Հո՛գի խնամատուութեանն և գիտութեանն. Հո՛գի երկիւղի աստուածպաշտութեանն. ‖ ազա՛տ մա՛ք չնորհեա՛ և մեզ ողորմութեամ՛բ ի քոց պարգեւացդ։ Ո՛ր զգուշակեալըն քո Եւսայեաւ ելից օծեալն ի քէ՛ն մարմնով. ասէ՛ Հոգի՛ Տեառն ի վերայ իմ. զո՛ր ի անօրէնութեանն խոնարհութեամբ ընթերցեալ ո՛ր վասն իւր զրան մարգարէին. աղաչե՛մք։ Ո՛ր գառնքուն առ ի հօրէ՛ եւ ի հոգւոյդ բանին յայտնարկ. մարգարէ՛ըն ծանուցեր զո՛ր ի պիտոյ մարգացելոյն բարբառէր առ մարդկութիւնս Տէ՛ր Տէ՛ր առաքեաց զիս եւ Հոգի՛ նորա. աղաչե՛մք։

ՀՆ· Քանզի զքեզ օրհնեն իշխանութիւնք երկնից քաղաքը փառաց. անմեռնակա՛լ ամենակարո՛ղ թող ընդմեզըս ևս ներնջեցե՛լոցն ‖ և հանգո՛ի ի խոտանի՛ քում ի յարքայակա՛ն ի հանգըստեան։ Ո՛ր ի նախանձո՛ւն ըզմարդանէն Մովսէս. լուսաւորեցեր աստուածայինն փառաք տեսլեամբ աստուածութեանըդ քո. լուսաւորեա՛ եւ ընդմեր ընդունջեցեալոյն և հանգո՛ի։ Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի՛ ծընողի և մօր քո. յիշեա՛ զգինս տէրանն քո Տէ՛ր. եւ գասաւորեա՛ յերանաւէտս յանթառամ և յանապրատ՛ի ի կեանսդ. ի յարքայակա՛ն ի հանգըստեան։

Մե. Թագաւոր փառաց Աստուած Հոգիդ կենդանեաց. ի չնորհամարչիս աւուր մեծի ծնընդեան Քրիստոսի դքսաեր Գաւթի Թագաւորիդ. նորոգեա՛ զկենդանութիւն մերոյ Թագաւորիդ ՚ՌՀՀՆ. զի օրհնեսցո՛ւք ըզքեզ տէր այժմ և յաւիտեան : Ազբիւր կենաց և փըրկութեան մերոյ Հոգի՛ Հօր եւ Որդւոյ. ի յարմատոյն ցեսաեայ բըղխման գաւազանի հաճեալ ժամ՛ծու. չնորհաձիրդ պայծառացո զգաւազան իշխանութեան մերոյ հայրապետի ՚ՌՀՀՆ. զի օրհնեսցո՛ւք ըզքեզ տէր այժմ և յաւիտեան : Լրումն ամենայն արարչի եւ ճառագայթ իմանալի Հոգիդ սուրբ Աստուածոյ. ի ցընծութեան աւուր լըրման ուրախութեան ցնծակիտայ եւ Աննայի՛ծ. ազօթիւք սուցա լըցո՛ զպէտս կարեաց Հայաստանեայց եկեղեցւո՛ ՚ՌՀՅ. զի օրհնեսցո՛ւք ըզքեզ տէր այժմ և յաւիտեան :

Թզ. Գանազան զօրութիւնք ընդեղէն քո եւ սուրբ մեզ Քրիստոս ‖ եւ սովաւ յայտնեսցուք անօրէնն թըշնամւոյն : Այ էզ ընդ ոյժութիւնն սրեալ սրեամբ ոդրւոյն Աստուծոյ. եւ : Այ էզ աթոռ տէրունեան. եւ ի սմա էզ բազմեալ Քրիստոս ոդրի՛ն Աստուծոյ. եւ : Այ էզ սեղան սըրբութիւնն եւ ի սմա էզ պատարագեալ Քրիստոս զանձն Աստուծոյ. եւ : — Փառք Հօր : Այ էզ կարապետ յաւուր գալստեան Փըրկչի՛ն. եւ պըսակ պարծանաց հաւատացելոց. եւ սովաւ :

— Այժմ և միշտ : Ո՛ր հրաշազարդեալ գըտաւ ի կարգս Թագաւորաց. եւ մանուկից եղեւ սուրբ աստաքեղծն. ընդնա սրտացուք բարեխօս սո՛ տէ՛ր վասն անձանց մերոց :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐԾ ԴՀ

Ամեցաք յամենայնի. եւ ըզպատուիրանըս քո ոչ պահեցաք այլ խոստովանեմք առ քեզ. ‖ մի՛ անտես առներ այլ զլթաւ ի մեզ Աստուած հանո՛ր ըցըն մերոց: Վանըն Դաւթի սիրելւոյ քո եւ Յակովբայ արդարոյ աղաչեմք ըզքեզ. մի՛: Ո՛ր նըստաս ի քրովբէս եւ հայիս յանդունդս. յիշեա՛ ողորմութեամբ քո զԴաւիթ. եւ աղօթի՛ւք սըրբոյն Յակովբայ խընայեա՛ ի մեզ Աստուած:

Գ· ԸՂՁԵՐ ‖ Օրհնեցէ՛ք բարձր ամբարձք ըզնա՛ յաւիտեան: Ո՛ր ընտրեաց զերանելին ըզԴաւի՛թ. յառաջնորդութի՛ւն իսրայելի՛ օրհնեցէ՛ք: Ո՛ր կացոյց ըզպանչելին ըզՅակո՛վ. պարի՛ւ սպ չըլքանայա եկեղեցւոյ իւրոյ օրհնեցէ՛ք:

ՄՆԱՑՈՒՍՑԷ ԴՀ

Թագաւոր փառաց Աստուած Հոգիդ կենդանա: 983:

ՈՂՈՐՄԵՆԱ ԴՀ

Ա՛նըսկիզբն Աստուած լոյս ի լուսոյ ո՛ր ծագեցա՛ր մեզ եղկելս փըրկութեանն ի տանէ Դաւթի. ‖ աղօթի՛ւք սուրբ Աստըւա՛ծ ազգիդ մեզ: Ա՛նմարմնոց վերնոց թագաւո՛ր յաւիտեանից. ո՛ր մարմնով երեւեցա՛ր յերկրի՛ ի զաւակէ Դաւթի. աղօթի՛ւք: Յաւուրս նահատակացն Աստուածդ անուանեցաւ մարգարէին Դաւիթ. եւ ի վերջին եղբայր Տեառնըն կոչեցաւ ըսքանչելին Յակո՛վ. աղօթի՛ւք:

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԴՀ

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճըշմարտութեամբ եւ ոչ առնայ զնըմա՛. ի պըտղոյ որովայնէ նորա նըստուցանել ի յաթոռ նորա. օրհնեցէ՛ք ըզաւետրութիւն նորա ամենայն

երկիր։ Ծանգեաց մեզ Տէր զերկիւղ ի Դաւիթ. պա-
տրաստեաց ըզհրագ օձելոյ իւրոյ. գովեցէք ըզտէրու-
թիւն ‖ նորա ամենայն երկիր։ Զձակովը ընտրեաց իւր
Տէր ժառանգել նովաւ ըզնոր ժողովուրդ ըզհաղեւսն
խոստացեալ. բարերանեցէք զառատաձեռութիւն նորա։

Ա—ասօղս եղէ. Ոչ են բանք։ Քոյ. Առատաձ մեծ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Օրհնեցէք ըզՏէ՛ր յօրհնութիւն ի նոր. քանզի
ծագեա՛ց մեզ եղկիւր փրկութեանն ի տանէ Դաւթի
կենցաղանել ըզմեզ կամիցա՛ւ. ‖ օրհնեցէք ըզՏէ՛ր
յօրհնութիւն ի նոր։ Գառնզան ծաղկեա՛ւ յարմա-
տէն ցհաւատայ. Դաւի՛թ մարգարէն. եւ ի նորին
չառաւիղէ առաքեալքն ցակովբոս անկեաւտես եւ ապա-
տուո՛ր բանին Աստուծոյ. օրհնեցէք։ Ցեղկեղե-
ցիո՛ս օրհնեցէք ըզՏէր. որ երկրո՛ւմբք ընտրե-
լովք առաքեալքն ցակովբոս եւ մարգարէքին Դաւ-
թիւ համատատեաց զհիմո՛ւնս սուրբ եկեղեցւոյ. օրհ։

Արեւմուտք և հարաւակողմն չէ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՕՆ

Ա. Աստիճանոսի Նախավկային

ի նախընտրոց երեկոյին նախատօնակ առնէջիր, և զպատկեր շաբա-
թոնն ի լման առ խոր առօտն. Գ կ. Նահատակ բարի։ ի վեր։
Զհին Մաղմոսք քրիստոս Աստուած մեր։ Քոյոզ Սուրբ
ճգնաւորացն։ Աղօթք Որ ընտրեցեր։

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՏՆԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ Գ կ

Նահատակ բարի. Քրիստոսի եղեր այսօր ընդ միմիա-
բեսն. եւ մրտեր ի վերնատունն խորհրդոյն յաւիտե-
անս կանի՞ս։ Որ ընտրեցար ի դառն երկնաւո՛ր գո-
բացըն պըսակեցար ի Քրիստոսէն զանթառամ ըզ-

պըՀանգն. եՀ մըկըրտեցաք արեամբըդ քո սըրբոյ. առաջինն վըկայ Քրի՛ստոս առըր ՍաՀմանոս. նահատակաւ՛ն զըդ մե՛ծ: Աղաչեմ ընդդէմ թըշնամւոյն այսօր եւ գնեցե՛ր արեամբըդ քո զարքայո՛ւԹիւն. ի պարծանս ազգի մարդկան. ՀըգնաւորԲրի՛ստոսի զոհուԹիւն երեքըսըրեւնեին ար ընկալաւ ըզվըկայդ իւր զոմըրդ ՍաՀմանոս. ի վե՛րսն ե՛՞ըմ՛ւսանի՛դ մ:

† Ո՛ր ընտրեցար ի կոչնւմն. առաքելականն քարոզուԹեանցն արժանաւոր լինելով առըր ՍաՀմանոս. բարեխո՛սեա՛ առ Քրիստոս վանն անձամնց մերոց: Ո՛ր խընդրեցե՛ր զԹո՛զուԹիւն. ի վերայ քո քարաձիգ ժողովոյն առըր ՍաՀմանոս. եւ այժըմ վանըն քո նախաառաքացս ազաչեա՛ զընդ անձի՛ չՀոր նըմառեա՛ն: Ո՛ր արժանի՛ եղեր զմարտիրոսականն առնո՛ւլ պըսակ նահատի՛ վըկայս. առ պընաւկի՛չըն սըրբոց եւ վանըն մեր բարեխոսեա՛:

Փառ. եւ ևս խաղաղ: Փառ. ՕրՀնուԹիւն և փառք: Ապ-

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ

Ա՛ռաքեա՛լ և նախաավետիչ Քրիստոսի առ՛ըր ՍաՀմանոս. ո՛ր ըզքարիսծամբըն յանձն առեր. եւ յանմահիմ՛ն բնաւկարանըն վերածխեցար. ‖ ազաչեա՛զԱ՛ստըւած չնՀրկել մեզ ըզկետնս անեւամեա՛նս: Տո՛ւնկ անմահ իմանալի դրախտին չնորՀնցար ի Հօրէ. եւ լո՛ւսաւո՛ւմ ստացար անճառապէս. այսօր ցընծա՛՞ն զանձ հրեշտակաց ընդ քո՛ մեծապայծառ ճըգնուԹիւնդ. ազաչեա՛: Աստուածամարդ մարգո՛ն պըտուղ ընծայեցար մեր՛ծ յա՛՞նմերձանալի լոյսն. եւ հայրենի՛՞ աՀանգուԹեանն եղեր ժառանգաւոր. ազաչեա՛: Ճա՛՞նապարՀ վըկայից յետ Քրիստոսի գըտար. եւ անտուա՛-

ծայրն վտառացն արժանաւոր եղեր. բանասարկուին զինու քո վիրաւորեցա՛ւ եւ նախատաճղծըն պայծառացեա՛լ բերկրե՛ցա՛ւ. ազա՛չեա՛ զԱ՛տոըւած չնորհել մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛նս:

ՈՐՏ. Ո՞ր է՛ն յիւթեան ո՛րպէ՛ միշտ յիչա յիչէն. անեղ՛ զանեղելի ծընո՛ւնդ հա՛յրական՝ն. զո՞ր ի վերա՛ւստ հընչեցին որդիքն Ո՛րոտման եւ յայտնեցին ուրուց մարդկան. զծա՛ւ ծկա՛պէս խո՛րհուրդ: Բա՛նն անեղակիզըն ի կուսէն սկըզբնաւորեա՛լ. ի յե՛ղբերի մարմնա՛ւ երեւեցա՛ւ. զո՞ր սեռի՛ն քա՛րոզք Բանին ճըշմարտութեան եւ ծանուցին սիրեղե՛րեայ. Աստուա՛ծ եւ մա՛րդ: Ի՛նկածպէս Բանն Աստուած միացա՛ւ ի մարմնի. անսո՛ւրբ փոխ գոլո՛վ յե՛ւթեա՛ն. ո՛րպէս եղե՛՛ն ակահնատես որդիքն Ո՛րոտման եւ ընդհանուր քարո՛զիչքն. զԱստո՛ւած մարմնին եղեալ:

ԱՌ. Ի՛մաստութիւն երկնային ընկալա՛ւ ի վերնատա. ժողովել զընտրեա՛լսն ի սկըզբանէ գլխո՛ւմբս աշխարհի. եւ լըցե՛՛ր լա՛ւով քո իմաստութեան հալածել ոտքո՛վ ըզխաւարն անգիտութեան ի՛ մէնջ. ‖ աղաչանո՛ք սուրբ խնայեա՛ ի մեզ մաս՛րգամէ՛ր փըրկիչ: Ի՛ ծո՛վակ՛ ճանապարհո՛րդեալ անհե՛ւթ ընթացո՛ւք. ի՛ ծո՛վակէ կոչեցեր զորսո՛րդս անբանից կենդանեաց ի՛ մա՛հ. զի՛ ի ծո՛վ՛ աշխարհի որսայցեն ըզբանականո՛ւքս ի կեանս. աղաչանո՛ք սուրբ: Բանաւո՛ր երկրի մըշակդ երկնային. ո՛ր եռուր ըզսե՛րմըն կենաց ի լեզո՛ւս Բանին մըշակաց. եւ առաքեցե՛՛ր սերմանել յոգին բանաւո՛րաց. աղաչանո՛ք:

ՄՐՏ. Ե՛ւրոպո՛ւթեան՝նըն սիրող անձի՛՛ն քո յաղթո՛ղ վըկայի՛ն. արժանաւո՛րք ընդունելո՛՛ւ ի յառաջամասըն լուսոյ: Զի զառաջին մեղացն ըզբոց արեամ՛բն Քրիստոսի

չիջուցին. եւ զախեզերս հրաւիրեցի՛ն յօրհնաբանու-
թիւն: Հեղմամբ արեանն իւրեանց մեզ ճա՛նապարհ
հարկեցի՛ն. եւ առ քրիստոս մեզ դուռըն կենա՛ց բա-
ցի՛ն ի յերկին ես:

ՀԳ· Ա՛ղբիւր կենաց բաչխող չնարհաց Հո՛գի՛դ լիցեալ
ի բարձանց. զա՛նապականն պարգեւս քո՛ բաժանե-
ցեր յառաքեալան: Ո՞ր ի՛ վերայ ջուրցըն գոլ՛վ առեղ-
ծանէիր զարբանծս. լիցեալ ի ջո՛ւրս աւազանի՛ն ծնանե-
ցեալս ա՛րդիս Աստուծոյ: Ո՞ր զա՛րդարեա՛լ նորոգես միշտ
ընծաս քո զեկեղեցի. պէս պէս շնորհա՛ց քոց պարգեւո՛ք
փայլե՛ն մանկունքդ սուրբ:

ՀՆ· Ե՛ս անա՛յլ տէր ոդորմեա. հո՛գւոյ խոյ բազմա-
ժողմ. ո՛ր բնակեա՛լդ ես ի յերկինս եւ յանեմարմնոց փա-
ռաբանես. ‖ յիս մարդասիրեա՛ բանմանդուխ փըրկիչ·
եւ փարատեցո՛ զցաւս անձին խոյ: Պակասեցա՛յ յաղ-
դատոհմէ. լքեալ թողի զկեանս աչխարհի. եւ մանրմին
ունայնութեան դարձա՛ւ ի հո՛ղ ուստի առեղծա՛ւ. յիս:
Ցաւալո՛ւ յանիմիկ մանանեցայ ի ձեռս աչեղ հրապարա-
կին. եւ առ քե՛զ ապաւինիմ առեղծո՛ղ բնաւից տէր
բոլորից· յիս:

ԾՆ· Ո՞ր անտե՛ս և անքննին քառակերպիցըն վե-
հագոյն. ի փըրկել ըզմեզ եկեալ ա՛նմահիկ թագաւորն.
օրհնութի՛ւն առաքո՛ղ ն: Ա՛ռաքե՛լ հրեշտակապետան
առ սերովբէն հոդեղէն. ասէ՝ տէրն և ա՛րարո՛ղն առաս-
քեա՛ն ի հօրէ մարմնանայ ի քէն փըրկո՛ղն: Ա՛մենըր-
սէ՛ ի յերդանան վըկայելո՛վ հօր և հոգւոյ. ա՛ւանանա՛ւ
ի բարձո՛ւնս երգէին մանկունքն օրհնութի՛ւն սրդւոյ
Դաւթի:

ԹՉ· Խա՛չի քո՛ քրիստոս երկրպագեն արարածք ամե-
նայն. ո՛ր ի՛ փըրկութի՛ւն մեզ կանգնեցաւ. սա՛ւ ե՛ս

զնցի մեզ պահապան յաղթող ‖ անպրեցուցանել զմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն : Ի՛ սմա բարձրացար բարձմղդ անխիթից . ու փառաւորեալդ ես ընդ Հօր . ժողովրդ զհոգեւոր ըզհետացեալսըն կենսաբեր փայտիւն . անպրեցուցանել : — Փառք Հօր : Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն . սմա՛ ապաւէնն արգելեալքն ի մեղսանէր բանտին ու ազատեաց զմեզ ի պատրանաց թըշնամւոյն :

— Այժմ և միշտ : Գոհակարգեալք եւ մեք ընդ անմարմնական բազմութիւնսն վերահասցեմք ընդ հրեշտակն լուսացն ազօթանուէր մաղթանք . հայցեսցուք ի քէն մարգանէր Փըրկիչ . խնայեա՛ ի մեզ սատղծող մեր եւ կեա՛նք աշխարհի :

Թագաւո՛ր ը յա՛ւիտեան : ձայնե՛ն :

Ա՛յսօր գաղթական : հրեշտակացն ուրախ : ձայնեն ընդ ը ճըգնն : ասէն : ձայնի՛ւն : սըրբո՛ւթիւն : ձայն Սահիանոյ նախավկայ՝ ո՛ւ՛ր . ի՛յր : Քանզըզի զո՛չէ : ի՛մ ձայնաւոր : ի՛մ : ժ եկեղե՛ղն : ցիչ՛ք : Քրիս : ձայն՝ ո՛ւռա ըզձայնի՛ղթասնակ : մա՛ձայ՛ր հե՛ղման ա՛րեան : սա՛մ : ի՛ր : ձա՛ր ի՛ վե՛ս : բայ : ըժ մե՛ծի : ահըզառ : ի՛ն : ի՛ն ը քո՛ : ո՛ւռ՝ տէ՛ր :

Բանո՛ւ մ հանդիպակութիւն է սորա առանձի՛ Աստուծոյ ի ձեռըն հե՛ղման սո՛ւրբ ա՛րեա՛ն ի՛ւրոյ :

Քանզի յօժարութեա՛ մը մանանեա՛յ զանձն ի՛ւր չարչարանս ե՛ւ զանըն ատե՛նջանաց վանըն մե՛ծի անըզա՛նջնըն Տեա՛ռն :

Քանզի սրհանդիպե՛լո՛ւ ա՛նարգեաց զանցաւոր ընկեա՛նս աշխարհիս եւ փոխանակեաց յա՛ւիտենական կեան-

նացն. եւ մինչ եւ համնանգամ ուրախանայ ընդ Տեառն [illegible]: յա՛նըմպատաս: [illegible]: [illegible]:

Քահանայի գո՛չէ: [illegible]: [illegible]: [illegible]

ըզնա յանխտեան։ Ո՛ր յերկնային զօրացըն մինչ օրհնէ Քրիստոս Աստուած. այսօր յիշատակաւ սըրբոյն Ստեփաննոսի. ‖ ըզՏէր օրհնե՛ք ամ՛ե՛ն ժողովք. եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։ Հրաշալի աստուածապատնուէքեամբ սըրբոյն Ստեփաննոսի. քահանայք ընդ վերին զօրացն երկնից զՔրիստոս գո՛վէ՛։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ

Աստուածածնին երկնային գուան աստուածային։ 379։

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ

Ա՛ռաքեա՛ ի մեզ Տէր ընդրա՛ծո՛ւմ գերթո՛ւթեան քո զողորմո՛ւթի՛ւն. բարեխնամո՛ւթեամբ սըրբոյ նահատակի՛ն քո՛ և աղո՛ւ հրամա՛ն։ Ո՛րո՛ւմ զերկնայինըն բաց՛եր ըզդուռն. ցուցանելո՛վ զանճառելի խորհո՛ւրդ. ‖ սո՛րբին աղաչանո՛ք խըն՛նայեա՛ ի մեզ Տէ՛ր և աղո՛ւ հրամա՛ն։ Ո՛ր անօթանուէր հայցմամբ զերթողո՛ւթի՛ւն խընդրելով ի քէն. անո՛ր ընդ ասպանո՛ղաց իւրոց. սո՛րբին։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Գ

Ո՛վ երջանի՛կ ճառագայթ. անապելական քարո՛զութեանցն արժանաւո՛ր լինելով սո՛ւրբ Ստեփանոս. հաստատո՛ւթի՛ւն ի Քրիստոսէ՛ հայցեա՛ծ՛ո՛ սուրբ եկեղեցւոյ։ Ո՛ր քոյին յօժարական համբերութեամբդ ընդքարկոծումն յանձն առեր. չնո՛րհեալ քեզ յԱստուծոյ լինել չարչարակից Քրիստոսի. զի եւ մեզ ուսո՛ւցես փառաւորել սուրբ զերո՛րդո՛ւթի՛ւնն։ Աղո՛թի՛ր. որ քարանձրդըն լինի՛ն ի՛ քեզ նա՛խ ի վրկայս. զի անցից ըզհատուցո՛ւմըն բարի յԱ՛րարչէն ամե՛նեցուն. եւ այժմ աղաչեմք ըզքեզ եւ վանըն մեր բարե՛խօսեա՛։

Ա՛—ջոյ՛ն երջ. Պարծեսցին սուրբքն։ Քա՛ր. Աստուած մեծ։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ

Նա՛խատո՛ւրկաւոր և առաջի՛ն մարտիրոս. նո՛ր ի՛ Քրիս-

տոսէ պըտակեցար. եւ յերկինսէ՛ն յառագաստէ՛ն պայծառացեալ բերկրեցար. ‖ ազաչեա՛ զԱստըւած չնորհել մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛ն: Որ քոյին համբերութեամբ ըզդրա՛նս երկնից բացեալ տեսեր եւ զՈրդի ընդ աջմէ չօր. աղօթէ՛ր ի վերայ քո քարձգօղացն. ազաչեա՛: Եկեղեցիք աշրգարծոյ եւ ժողովք ուղղափառաց. այսօր ըզյիշատակըս քո տօնեմք. եւ աբեսաւօ՛ք հայցեմք ի քէն ճըչմարիտ վըկայ Քրիստոսի. ազաչեա՛:

Աբեաթալէ և Խալըլիան էին:

ՃԱՇՈՒ

Դ կ

Ցընծայ այսօր եկեղեցի Աստուծոյ. զքո վայելչապէս տօնէ դյիշատա՛կս. ‖ ո՛վ սո՛ւրբ Սաքիանոս. ուժ եւ պատուական անուանիդ ի վըկայս. ազաչեա՛ զԱ՛ստը՛ուած չնորհել մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛ն: Նախանշակիդ բարեաց ամենայն աչխարհի. և լուսազարդ ճա՛նապարհացն եղեր ժառանգորդ. ո՛վ: Աստուածային զինուս վառեցար սուրբ Հոգւոյն տեսանելով յերկինս հայրենի փառք զո՛րդին Աստուծոյ. ո՛վ:

ԵՐՐՈՐԴ ՏՕՆ

Ս. Գլխաւոր Առաքելոցն Պետրոսի եւ Պօղոսի

Ի նախընթաց երեկոյին նախատօնակ առնէին զինի ցոյս կենացին, և զպատիկըդ շարականն ի լման ասա, իբր սովրէն. Դ. Ցնծայ այսօր: 887: Զինի Մաղխան Քրիստոս Աստուած մեր:

Ք-բ. Սուրբ ճգնաւորաքն: Ա՛ղ. Որ ընտրեցեր:

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. Դ. Ցնծայ այսօր: Իբր սովրէն: 887:

Աբեաթալէ և Խալըլիան էին:

ՁՈՐՐՈՐԴ ՏՕՆ

Ս· Որդւոցն Որոտման Յակովբայ Առաքելոյ եւ Յովհաննու Աւետարանչին

Ի նախընթաց եբեկչին նախատօնակ առնէջիք զինէ Յոյս կեանացին, և զպատիկերն է ըման ասա, ետ սաբօփն. Դ. Որ էն յէութեան : Ի վայր: Զինէ Մաղխանո+ Քրիստոս Աստուած : Քոր· Սուրբ ճգնաւորքն : Աղ· Որ ընտրեցեր :

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ

Ո՞ր էն յէութեան Որդի միշտ յէրն. անեզ զանելի ծընունդ հայրական՝ն. զոր ի վերո՞նատ հընչեցին որդիքն Որոտման եւ յայտնեցին պրպուց մարդկան. զձա՞կալէս խարհուրդ : Բանն անբակիզքն ի կուսէն ակընդրնաւորեալ. ի յե՞րկրի մարմնով երեւեցաւ. զոր տեսի՞ն քարոզք Բանին հընչմարտութեան եւ ծանուցին աշխարհաց. Ա՞ստուած եւ մարդ : Իսկայպէս Բանն Աստուած միացաւ ի մարմնի. անսի՞փոխ զոլով յէութեա՞ն. պրաւ եղե՞ն ականատես որդիքն Որոտման եւ ընդհանուր քարոզիչին. զԲաշ՞նըն մարմնին եղեալ :

† Ո՞ր անմարմին ի Հօրէ մարմնացար ի կուսէն. թանձրացեալ Բանդ անըմբռնելի. զոր ի մարմնի՞ չծշանաչեցին որդիքն Որոտման. եւ հընչեցին ընդ աշխարհս. զաշ՞ւեմա՞ կենաց : Ո՞ր զանառա յէից զլոյսդ անառանելի. պանագրեալ մարմնով ծածկեցեր. զոր ի լերի՞նն ապատափայլեալ տեսին որդիքն Որոտման. եւ մաքրեցան անձանո տեսլեամբ. զեա՞րսանած լուսո՞յն :

ՍՏ· Ա՞ռաքեալ և նախաւրհակ Քրիստոսի սո՞ւրբ Սաւփանո՞. որ ըզքարկոծումն՝ն յանձն առեր. եւ յան-

մահէ՞ն բնակարանսըն վերածփոխեցաք· ‖ աղաչեա՛ զԱ՛ստուած չնորհել մեզ ըզկեա՛նս անվախճա՛նս: Տո՛ւնկ անմահ իմանալի դրախտին չնորհեցար ի Հօրէ· եւ լո՛ւսաւորեցար անճառապէս· այսօր ցընծա՛ն դո՛ւք հրեշտակաց ընդ քո՛ւ մեծապայծառ ճրագնութիւնդ· աղաչեա՛: Աստուածամատեղծ մարգոյն պըտուղ ընծայեցար մերձ յաներկրանալի լոյսն· եւ հայրենի՛ս անդունդեանն եղեր ժառանգորդ· աղաչեա՛: Ճա՛նապարհ վըկայից յետ փրկաւոսի գըտար· եւ անաւուածայրն փառացն արժանաւոր եղեր· բանաւորի՛ն զինու քո վիրաւորեցաւ եւ նահատակեղծըն պայծառացեալ բերկրե՛ցաւ· աղաչեա՛: Դատակարգեալք եւ մեք ընդ անմարմնակա՛ն բազմութիւնան վերահասցեմք ընդ հրեշ՛ղէն լեզուացն ազօթանուէր մաղթանո՛ք· հայցե՛մք ի քէն մարգանէր փըրկիչ· խնայեա՛ ի մեզ ասեղծո՛ղ մեր եւ կեանե՛ք աչխարհի:

ԱՈ· Ո՛ր զօրինակ երկոտանեան առաքելո՛ց քոց փրկա՛նս· եւ զեօթանասնն ընտրեալո՛ց աշակե՛րտացն· յաւիտեա՛նական ժանուցեր ի քէն արմաւենեաց եւ աղբերանցն ցաղիմայ· ‖ աղաչանո՛ք սոցա՛ խնայեա՛ ի մեզ մաքրագործո՛ղ փըրկիչ: Ո՛ր չինեցեր ըզտունն քո զեկեղեցի· իմաստութիւն Հօր ցխուս· եւ կանգնեցեր ի սմա սիւնս զեօթնասրիեան Հոգւոյն զօրութիւն· եւ առաքեցե՛ր ընդ ընծայս քո սուրբ զառաքեալսն· կոչել զհեթանոսս յաւրհնութեան ուրախութեանն խառնեցելոյ բաժակին· աղաչանո՛ք: Ո՛ր աւրհնեալ իշխանութեան հանդերձս արարեր ընդսուրբ զառաքեալսն· կապել և արձակել զորդիս մարդկան յերկինս եւ յերկրի· եւ ամենակի՛ն լինել քեզ խոստացար յորժամ նըստիս յաթոռ դատաւորական· աղաչանո՛ք:

ՀՐՇ. Աչյօր ուրախանալ սուրբ եկեղեցի՝ փրիատոսի՝ ասելէ խընդութեամբ զոն վերինն երուսաղեմի՝. ‖ սըրբասանց ձայնիւ փառաւորելով ըզՔրիատոս։ Աչյօր համաձայնեալ օրդիք Սիոնի՝ երկրայնոց. ասելու զուարճանան՝ ն որդւոց անդրանկաց վերինն Սիոնի՝. սըրբասանց ։ Աչյօր զասք անմահութեանն երթալ առեալ պարե՝ն ընդ մարդկա՝ն. զերդըս հնգեւորս յանմահ փեսայի՝ն յաւուրս ա՝. սըրբասանց ։

ՅՈՎ. Աչյօր ցընծայ եկեղեցի ի հոգեւոր հարսանիս. զոր պատրաստեաց ձայն բարբառոյ հարսըն մանկունք փեսայի՝ն ։ Աչյօր փեսաւէրն և բարեկա՝ն ընդ երկնաւոր փեսային. մխաւորեաց զեկեղեցի՝ փախադրելով ի յերկի՝նս ։ Աչյօր չնորհեցաւ մեզ դեղ կենաց նըշխարք սուրբն անբիծ նակերաց. ի ձեռն սուրբ Լուսաւորչի՝ն Հայաստանեայց աշխարհի ։

ՀԳ. Հնդիք հրեղինացն. այսօր ասելն ընդ մեզ ըզպարծուսա Հնգւոյն Աստուծոյ ։ Տեսանողն յառաջ. նըշանակէր զառաւաբուղխ վրտակ խնասոյ ի մեզ հեղեալ ի Հոգւո՝յն ։ Վէ՛մըն հաւատոյ. զմայրեալ անմահական բաժական. այսօր բաչխէր ծարաւեացդ ։ Գնացէք այս գնացի՛ք. ցընծայ քաղաքն Աստուծոյ Սիոնի մայր եկեղեցի ։ Վասն սրոյ և մեք. Ընթեակ և մի ասասւածութեանն երգեմք ընդ փառս ի բարձունս։

ՀՆ. Հայեցայ ի բարձունս սո՛ք զեզ կարող յամենայնի. ընկալ զես յարկս սրբասրոց անմրճածածուկ աղօթից քո՛. ‖ յես մարդասիրեա՛ բանսմզուխ Փըրկիչ. եւ փառաւորո՛ զգալս անձին խոյ ։ Ա՛հա ի խաղաղութիւն. զարձայ ի հոգ յորմէ սաեղծայ. նորոգող ճարտարապետ պարգեւատո՛ւ ողորմութեա՛ն. յես ։ Այլ կենդանիքս օրհնեմք ըզքեզ Փրկատո՛ւ թագաւոր յաւիտենից. ո՛ր փառաք փառաւորիս ի յերկնայնոց և յերկրայնոց. յես ։

ՄԳ· Խիւծեալ բամբիռ դառուց սըրբոց զընձռւմն եղբօրըն վըճարեալ· բանգեալ զտապանն ամենօրհնեալ եւ զբաղձալին իւր ոչ գըտեալ· քանզի եղեւ վերափոխեալ ի փառս անճառ նախ պատրաստեալ: Փառըք Հօրն էակից նի պատիւ Որդւոյն իւր էակցի· ընդ Հոգւոյն համազուգի ար զարդարեաց զկոյսն ի յերկրի· ժառանգել զանճառ բարին զոր պատրաստեաց իւր Միածինն: Քանզի անճառ է խորհուրդ փառաց կուսին յանմարմնոյ· զի ի զարմուցըս վերընոց եհղել մարդկան տառապանոց· զոր այժմ յուսով բերկրելոց յանհաւատից չնորհէ յուսացելոց:

ԽԶ· Ո՛ր յանըմկիցըն Է՛ն անդեղապէս ծընանալ· եւ սրմվբէականըն ծանծկելիր թեւօք· այսօր ըզպատգրեանն մարմնով ցուցեր գաստուածութեան քո զփառս աշակերտաց քոց Տէր· ‖ քո՞ ամենասպայծառ ծաղմամբդ ո՞ զարմանայ մեզ Աստուած: Ո՛ր ըզաստուերական օրէնս մովսիսական տառիցն· ի սինէականըն խնամելիր լերինն· այսօր ըզՄովսէս և զԷղիա ածեալ ի մեռելոց եւ կենդանեաց ի տեսիլ փառաց քոց· քո՞: — Փառք Հօր: Ո՛ր զծրինակ մեծի գալըստեան քո Տէր· ի թաբօրական լերինն ծանուցեր լերինն· քանզի տեսի՞ն զանք առաքելոցն ըզնախահարան եկեալ փառօք խնամելին զելից յերանսաղէմ զխորհուրդ· քո՛ւ:

— Այժմ և միշտ: Ո՛ր կենարար բանիւ քո անմահացեալք· եւ մահու եղեն զերապա՞նց· յանձն ա՞ռ ըմպել զբաժակ չարչարանաց ընդ քեզ զի ընկալցին ի քէն ըզփառս· ա՞ւ նախահաճան կենա՞ցն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր զամենայնըն յոչընչէ՞ արարեր և ըստեղծեր ըզ-

մարդն ի յանմահութիւն. և պատկեր աստուածութեան՝ նըշդ քո ‖ ըզքեզ օրհնեմք Աստուա՛ծ հա՛րցըն մերոց: Որ զանկեալն ի մե՛ղ պատրանաւք բանսարկուին. կանգնեցեր ի փառս անաչխին զաշխատեամբըզդ քո յաչխարհս ըզքեզ: Ո՞ր կոչեցեր ըզսիրելեաւքն ի հանգստեան ճըշմարիտ. ընտրելովք քո առաքելովք եւ ցուցեր աւետարանիչ զորդիսն Որոտմանն ըզքեզ:

Գ. Ըզտէր ‖ օրհնեցէք եւ՛ն բարձր ամբարէք ընդեամ յաւիտեա՛ն: Ո՞ր ըստ կամաւոր յօժարութեանն իւրեանց զօրացոյց սուրբ զառաքեալսն. եւ հրաշիւրեաց յերկնից արքայութիւնն օրհնեցէք: Ո՞ր ընկալաւ ի կեանս անանգամանըս զերջանիկ սուրբ զառաքեալսն. եւ զանեցոյց ի խնդրելս լուսեղէնս օրհնեցէք:

ՄԵՂԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Աստուածածնին ամպ լուսաւոր. որ զցօղն կենաց՝ 967:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Որդիքն Որոտմանն երկք ի վերուստ հընչեցին ընդ բանըդ կենաց ծագեալ ի Հօրէ. եւ ըզամենեսեան հրաւիրեցին յօրհնաբանութիւն սուրբ երրորդութեանդ. ‖ բարեխօսութեամբ սուրբ առաքելոցդ Քրիստոս մեզ ողորմեա՛ Աստուա՛ծ: Բանըզդ մարմնացեալ ի կո՛յսէն քաղցրըզքն ասեն. աւետարանեցին յաչխարհի զգալուստ Միածնիդ. բարեխօսութեամբ: Ջհարչարանս եւ ըզմահ ընդ քեզ յանձն առին. հանդուրժիլ վասանց քոց Տէ՛ր ի քո՛ւմ զաւետեա՛ն. բարեխօսութեամբ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Հո՛գի իմ կանխէ՛ առ քեզ Աստուած. որ ծագեցեր ըզլոյս հրամանիդ քո յաչխարհս. ընտրելովք քո առաքելովք ‖ վասըն սոցա՞ կենցո՞ ըզմեզ: Լըցեալ չնորհօք Հոգւոյդ սըրբոյ. եւ բարձրանալ ի վերոյ խնդրանաց

երկնի՛ց . տէզեկացեա՛լ եղէն անճառ էութեան Միա-
ծնի՛ քո . աւետարանեցին յա՛յլխա՛րհի . վասըն : Կաբուղք
եղեն ամենայն գօրութեամբ . ընդունե՛լ ըզբաժակ չար-
չարանաց Միածնի՛ քո՛ . արդիւքն Որոտմա՛ն եւ ընդ աշ-
մէ՛ դա՛սիլ . վասըն :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ· ՍՏ·

Ո՞ր յանբաւուե՛նդր ի՛ լուսոյն ընկալար ըզծագմա՛ն-
չնորհաց . օվ երանելի՛ ա՛ր Յովհաննէ՛ . եւ հրաչա-
գո՛ր զբա՛ր յերջանի՛կ գաս առաքելոցն . ‖ հայ-
ցեա՛ ի՛ Տեառնէ՛ զթո՛ղութի՛ւն յանցանաց , Ո՞ր փա-
րեցար ըզսաբաւսիլի՛ պարանոցա՛ն զանմաւոյց ըզ լու-
սոյն . եւ մա՛ռքրեցար որպէս զմակի՛ ի՛ հո՛ւր . լուսա-
զարդեա՛լ ե՛րեւեցար ի՛ մէջ սըրբոցն նորպէս յա՛սաեղս
աւրհնա՛նն . հայցեա՛ : Ո՞ր ի կենդանի՛ աղբերէն աւր-
բեր ըզրըվխո՛ւմըն չնորհաց . եւ ի թեւս Հոգւոյն հա-
սա՛ր յանեմմանալի՛ն . աւետարանե՛ցեր մըշտընջենա-
տրանկից Հօր զեմկից Որդին . հայցեա՛ :

Աբեղափալի և խաչապաշտ չէ :

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

թէ հանդիպի յայս թուղերս մէջ, պատ՝ ասա

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ստըճաճ հաւրցըն մերոյ բարեբանեա՛լ ես . ի՛
յա՛լի՛ տեա՛ն : Ո՞յի՛ աւրդար ես յամենանժա՛ն-
‖ տէր կենդա՛ն զմեզ : Ա՛ւանա՛լ փառաւորեա՛լ տէր :
Գ· Ըզտէ՛ր օրհնե՛ք ի՛ սո՛ղջք եւ ‖ բարձր ապրիք
ընդնա յաւիտեա՛ն : Տի՛ւք և գիշե՛րք ըզտէր օ՛րհնե՛ծօծ-
ղի՛ք եւ առա՛ւա՛ւո՛ւ բարձր : Ի՛սրայէ՛ծոց ըզտէ՛ր
տէր . օրհնե՛աքեա՛ւ՝ ա՛մ՛ա՛սէ՛ն Ջամբա՛ւա՛ւ . տէ՛ր և արարիչ ամե՛նայնի՛ն . ամենայն գո՛րծք օրհնե-
ցէք . եւ բարձրացո՛ւա՛ւցէք ըզընդնա յաւիտեա՛ն :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստոսի մայր Աստուա։ 102։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ամենայ քեզ Տէր քահանա՞ զիս. ‖ եւ աղաղակեա ինձ Աստուա՞ծ։ Ընչիսար եմ բանաւոր հօտի քո եւ առ քեզ ապաւինի՛մ հաւիւ բա՛րի. խրնդրեա՞ զիս ընդմէ՛ր բանալ. եւ ա՛ղ։ Ի՞ ծուլե՛ւ մեղայ ալէկոծեալ եմ եւ առ քեզ աղաղակեմ նաւապե՛տ բա՛րի. փրկեա՞ զիս ի վը՛տանգէս. եւ ա՛ղ։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ ԴԿ

Օ՛րհնեմք ըզքեզ մարդամէ՛ր Տէ՛ր. խընայեա՛ յանդա՛ծըս քո՛։ Հօրդ երկնաւո՛րի՛ եւ մարդասիրի՛. ծրհնո՛ւթիւն և փառըս մատուցանե՛մք։ Զի ա՛ռ քեզ Տէր Տէր եղեն աչք մեր. ի՛ քեզ յուսացաք պահեա՛ եւ կեցո՛ ըզմե՛զ։

ՈՒՐԲԱԹ

ԹԷ հանդիպի ՀԱՐՑ հանգուցեալ

Է. ԿԻՒՐԱԿԷ

ԹԷ հանդիպի

ՀԱՐՑ ԳԿ. Ա յսօր զենաւ մեզ պատա։ Ի՛ր աղբեր։ 677։

ՏՕՆ

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի Յունուարի 1

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՋ

Անկզբնական առիթ փառաց քոց։ Ի՛ր աղբեր։

Զձայնաւորին վերջերորդ ասա՛ր շարականաց ասա։ Իսկ ամենայն տասակ շարական ասէ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ. զի յառաջ քան զարև է անուն նորա:

Ի նա՛ օրհնեացին ամենայն ազգք երկրի. և ամենայն ազինք երանեացե՛ն նմա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Փ. Օրհնեցէ՛ք մանկունք ըզՏէր. և օրհնեցէք զա՛նուն Տեառն:

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչև յա՛ւիտեան:

Փառք և: Ա՛յժմ և: Ալէլուիա:

Ա՛ստուածդ էրէ. Իչցէ որպէս զանձրև: Աստուածդ վերա: Քա՛րոզ Մայր սուրբ:

Զդնէ ՍԱՂՄՈՍ ՃԺԲ. Յայնէ-

կց. Եղիցի անուն Տեառն: փխ. Օրհնեցէք մա՛ն: 508:

Ալէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Ա. 18:

Տեառն մերոյ

Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այսպէս: Խօսեալ: 1102:
Արարչական: Քա՛ր. Խնդր: Կեցո. Յայնէ-: Աղ. Քո՛ւմ մա՛:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ Իչցէ որպէս զանձրև: Աստուածդ վերաւունա: Քա՛րոզ Մայր սուրբ:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ. Անակզբնական: Վեց տո՛ն 1168:
Զդնէ Քա՛ր. Սուրբ զԱստ: Կեցո: Յայնէ-: Աղ. Ընկալ:

ՊԱՀՔ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ա· ՕՐ ՊԱՀՈՑ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. Երգէին մանկունքն ի: 869:

Բ· ՕՐ ՊԱՀՈՑ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Փառաւորեալ յաւիտ: 930:

Գ· ՕՐ ՊԱՀՈՑ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՉ. Որ ապրեցուցեր զերիս: 941:

Դ· ՕՐ ՊԱՀՈՑ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՉ ԲՉ. Որ ահաւոր քոյով զօր: 943:

Ե· ՕՐ ՊԱՀՈՑ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Հարցն մերոց օրհնեալ: 944:

Բայց յոր օր սրբոյն հանդիպի ի ժԷ պահոցս, ՀԱՐՑ հանգըստանան սոյն ըստ նոյնին, որպէս և յաղնայն սրբոյն:

ՇԱԲԱԹ

Օրն որ հանդիպի ի ժԷ պահոցս, պէտ է

Ս· Բարսղի Կեսարու հայրապետին եւ եղբօր նորա Գրիգորի Նիւսացւոյն: Եւ Սեղբեստրոսի Հռոմայ հայրապետին: Եւ Աբբայ Եփրեմի խուրին ասորւոյ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ Շ

Ո՞ր համանըման՝ ընդ մեծին եղիայի եւ Յովհաննու Մկրտչին. յանապատի բնակեցար հրեշտականա՞ն վարուք ճըգնեցար. ի փշաբեր նոսոց ծաղիկ վարդից դանուշահոտութիւն Քրիստոսի բուրեալ կենաց ի կեանս ելից փըրկիչ լոցն. ‖ ով երանելի սուրբ Եփրեմ՝ մա՛ Քրիստոս բարեխօսեա վասն քո՛ մեղաւոցս: Ո՞ր յերկնային՝ ընդ վրտակաց Հոգւոյն արբեր ըզհամաճնի՛ս չնորհաց. որպէս ի վերնատունն դաւաք առաքեալքն ի հրեղէն լեզուացն. զոր առատանայէս մատուցանել ծանրալից ընդ սրեգմա յարբուշեն ոգւոց ծարաւից.

նվ : Ո՛ր աստուածատո՞ւնկ խմանալի՛ ծառոյն կենաց ոգ-
կոյզն ի՛ քե՛ն պըտղաբերե՛ցաւ . որով կերակրե՛ցեր
եւ կերակրես միշտ ըզմարնկո՛ւնս ե՛կեղեցւոյ . ա՛րքա-
յութեանն երկնից դըպիր և վարդապե՛տ հին եւ նոր
կտակարանաց . նվ : Ե՛կայք լուսաւորեա՛լ մանկո՛ւնք
առաքաստի աշակերտեա՛լք սովաւ բանի՛ն ճըշմա՛րտու-
թեան . ըզնծո՛ւթեամբ կատարե՛ցուք . ըզյիշատակ վար-
դապե՛տի՛ն ե՛կեղեցւոյ . որ զընթացս իւր կատարեա՛լ
այսօր վե՛րափոխեցաւ յաստուածանկե՛րա խորանս ի յան-
դրանկաց հո՛գւոցըն դասս . վասըն մե՛ր առ Տէ՛ր
միշտ բարե՛խօսել տալ լոգութիւ՛ն յաւետեանց :

ԳՐԻ . Ա՛յսօր տոնէ՛ ե՛կեղեցի ուրախութեամբ ըզյի-
շատակ սո՛ւրբոյն Գրի՛գորի . որով լուսաւորեա՛լ պայծա-
ռացա՛ւ վա՛յելչապէս . ի հանդերձս յո՛ւսկեհուռս զար-
դարեա՛լ եւ պըսակեա՛լ . ‖ օրհնե՛ցէք մանկո՛ւնք զՔրիս-
տոս Թագաւորն : Ա՛յսօր ցընծա՛ն նոքաձնեա՛լ որդիք
լուսոյ յիշատակաւ սո՛ւրբ Լուսաւո՛րչին . որով հրաւի-
րեցան ի հանրանի՛ւն ա՛ճեապակեան . մըտանե՛լ ընդ
փեսային երկնաւորի ի յառաջաստաբե՛ն լուսեղէն . օրհ :
Ա՛յսօր քահանա՛յք հո՛գեւոր պատարագին ըսպասաւորք
վե՛րապատուե՛ն ըզքահանայապե՛տըն անուր . որով եր-
կնային քահանայութեա՛նըն հաղորդեա՛լք . յո՛ր վե-
րափոխեա՛լ այսօր մըտանե՛լ ի սրբութիւն սրբոց միշտ
բանե՛խօսել առ Տէ՛ր վաղըն մեր . օրհ :

ՆԵՐ . Ա՛յսօր զուարճացեա՛լ տոնե՛ն երկնայի՛նքն
ընդ մարդկան . պարակից եղեալ փըրկութեանն մե՛րոյ .
քանզի յայտնեցաւ մե՛զ հոգեւո՛ր գանձըն լուսոյ . ա-
րեւելեա՛ն արեգականըն ճառագայթ առ՛ւրըն նո՛ր բա-
րեխօսութեամբ սո՛րա Տէ՛ր պարգեւեա՛ զխաղաղ-
ութիւն Հայաստանեա՛ց աշխարհի : Ա՛յսօր վերըսո՛ւն

նորոգեցաւ քահանայական՝ն զանազանն. զկղեցկանալն ծաղկեալ պայծառութեամբ. քանզի չնորհեցաւ հովիւն քոյ բանաւոր հօտի. յարմնոյ Լուսաւորչին բոզբոջ բուսեալ սաւրբըն կնբակ՝ս. բարեխօսութեամբ սո֊րա Տէո՛ր հաստատեա զիշխանութիւն հայրապետական՝ն աթոռոյ: Այսօր մեծացան փառօք ցընծայ թագաւորական՝ն զանազանն. ընդ հաշտութեան սիրոյ առաբր հայրապետն. քանզի եհաս ի յօդնութիւն օ֊բինաւրըն թագաւորացդ. մարտանկից զինուորական՝ն դասուն սաւրբըն կնբակ՝ս. բարեխօսութեամբ սորա Տէո՛ր բարգացո զիշխանութիւն թագաւորական՝ն աթոռոյ:

ՄԾԲ. Հայրապետ առաբր եւ անբիծ և ընտրեալ յո֊բովհան՝ն. սքանչելագործ վկայ եւ պարծանք ազգի մարդկան. ‖ առ Քրիստոս բարեխոսեա վասն մեր քո առնողացս: Հովիւ հոգեւոր բանաւոր հօտի. լուսաւո֊րիչ տիեզերաց սիւն լուսոյ կանգնեալ ի միջ եկեղեցւոյ. աո՛ւ: Համառատութիւն հաւատոյ պընծակ ի գլուխ եկե֊ղեցւոյ. պայծառ քարող տիեզերաց և պարծանք ազգի մարդկան. աո՛ւ: Ի՛ տանձաթի քոյ սրբութեան ընկեր֊պագեմք քո նըշխարաց. փառաւորեա՛մք զոր յիշատակիդ կատարման քո հաւնգըստեան. աո՛ւ:

ՈՍԿ. Ո՞ր սրժանաւօրեցայք կոչիլ յաչակերտու֊թիւն առաքելոյն Քրիստոսի. եւ աստուածայի՞ն հրով մաքրութեան ոսկի փորձեալ գըտայք ի բնակարան նըմ֊հրեշտակաց. ‖ ով երանելի առաբր Ոսկեան՝ նք բա֊րեխօսեցէք առ Տէր մաքրել զմի՛ զ ի՛ մեղաց մի֊րոց: Ո՞ր անհրաժե՞շտ գաւանութեամբ քարոզեցէք զգիրիսոսս ի դրունըն թա՛գաւորին. մըկըրտեալ՝ վ զգաչ նահատական. ի յակունս եփրատայ ի ծաղկա֊

պարտ վայելչութիւնան. ած: ¯Որք անպարեալք ձեռաց ձեք ի հրապուրանաց որդւոյ Թագաւորին. չարչարեալք վասն Քրիստոսի. արագապէս խոզխոզեցայք պատարագ ընդունելի. ած:

ՀԳ· Աբեղա՞ն արդարութեան քրիստոսածանգեալ յաչխարհ համածեաց ընկալաւարն անդիմադրութեան. եւ յեղ մահու եւ յարութեան համբարձաւ առ Հայր յորմէ ծագեաց. որ երկրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրաւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վասն որոյ և մեռա՞ք եղերկրպագանեմք Հօր Հոգւո՞վ եւ ճշմարտութեամբ: Որ փո՞խանա՞կ ծոցածին բանին՝ որ ե՞լ յերկինս. առաքեցաւ աւետիքըն Հօր ի բարձանց Հո՞գին ճշմարտութեան. մշխիթարել զորս յաղամայ սերտմեցելոց եւ հրաւիրել ընծաւրեալ դառս առաքելոցն. վասն: Ա՞յսօր սերտմակա՞ն և գիշերայինն լուծանն երկո՞ւնք ծնընդեան նաւխամնըն. քանզի զծնեալսըն մարմնով ի մահ եւ յաւպական՞ութիւն. վերըծաւին ծնանիլ Հոգին յորդին լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վասն:

Հն· Ա՞րարչագո՞րծ Աստուած. որ յոչընչէ գոյացուցեր զերկին՞ս եւ զերկիր. օրհնեա՞մք ըզքեզ. որ հանդուցիչդ ես ընընչեցելո՞ց Հայր ամենահալ: Բանդ Աստուած և համագոյ փառաց Հո՞ր պատկեր. գո՞վե՞մք ըզքեզ որ յարութիւնդ ես ընընչեցելոց Որդի՞դ վիճաժին: Ա՞ղբիւր անբասիս յորմէ բաշխի տիեզերական՞ն ընծորհք. բարեբանե՞մք ըզքեզ. որ նո՞րոգողդ ես ընընչեցելոց Հոգի՞դ ճշմարիտ:

ՄԾ· ¯Ա՞ռըր զԱստուածածնին. օրհնո՞ւթեամ՞բ մեծացո՞ւցանեմք: Ա՞ւե՞տաւոր հրեշտակն աւետաբերէր. ընդծընեալ փըրկիչն ի սըրբոյ կուսէն: Ա՞խ ուրախ լեր բերկրեալդ. քանզի տէ՞ր աւրանդ էր ընդ քեզ:

Խ. Ա՛յսօր ուրախացեալ ցընծա՛ն երկընքի՛ց լսե-
լովքդ. ի նաւակատիս սո՛ւրբ եկեղե՛ցւոյ. քա՛նզի
չնարհեցա՛ւ մեզ քահանայապե՛տ յա՛ւիտե՛նից. ի
լուսաւորել զկաթո՛ղիկէ սո՛ւրբ զեկեղե՛ցի. ‖ փառա-
ւո՛րեալ զալըլուսեա՛ն քո՝ Տէր: Ա՛յսօր սիւն լո՛ւսոյ հաս-
տե՛ղ եղե՛ւ ը մե՛ղ ի՛ բարձանց. քանզի Թագաւո՛րն եր-
կնաւո՛ր եկաւո՛րէ ի սո՛ւրբ եկեղե՛ցի. եւ զո՛՛՛ւրբ
հրեշտակաց ծառայեա՛լ սոցի՛ն ընդ մարդկա՛ն. փա՛ռ:
— փառք Հօր: Ա՛յսօր քահանայապե՛տ ճշմարի՛տ սա-
տուածայի՛ն օրինո՛քըն պատուեա՛լ. կանգնէ՛ ըզքա-
ռանկի՛ւն սեղա՛ն խաչին. ա՛րժանապէս պատարագեա՛լ
բաշխէ զմարմի՛ն եւ զարիւնըն Տեառն. մաքրանալէ՛ս
մեր ձեռնցարեա՛ք փըրկեա՛լըք նո՛ր ժողովո՛ւրդք. եւ հայ-
ցեցէ՛ք ի Քրիստոսէ զի չնորհեսցէ՛ ըզսա՛ մե՛ղ ը՛նդ եր-
կա՛յն աւո՛ւրս:

— Ա՛յժմ և միշտ: Գո՛հութեա՛ն մեր փառատրեսցո՛ւք ըզ-
քե՛զ Քրիստո՛ս փառաց Թագաւո՛ր. որ ընտրեցեր սա-
տուածայի՛ն քո օրինաց քո՛րդ ը՛զսո՛ւրբն Նիկոլա՛ս. որ
զհաւատացեա՛լ սրտիւք բանին ի քէն աւրէ ի սեղանա-
սո՛ւրս յո՛ղիս սրբոց մարդկա՛ն. մաղթանօք սուրբ՛՛՛ աւր-
ժանաւո՛րեա՛ ըզմեզ փառաւորել սո՛ւրբ գերրո՛րդութի՛ւնդ
յա՛ւիտեա՛նս ամե՛ն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դ. Աբանչելագործ Աստ: 874:

ՄԱՆՈՒՈՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ. ՍՏ.

Լո՛ւսաւորչայծաւա՛ծ իմա՛նալիւք. լոյս ճշմարտու-
հի՛ համակ՛ձգող գո՛լով. ը՛՛՛ւսաւորեա՛ց զեկեղեցի
առաքեալ՛՛՛ն բանիւ. ‖ երանելո՛՛՛ն Բասիլի՛՛՛ոս. մաղ-
թա՛նօք սո՛՛՛ւրբ՛՛՛ ա՛՛՛ս խըն՛՛՛դրեա՛՛՛ցո՛՛՛ւք զթո՛ղութի՛ւն
մե՛ղաց: Քրիստոսասի՛ր ա՛՛՛ր զինուո՛րեաց. համակրեալ ի
հո՛գւոյն պատերազմին. սի՛՛՛ւն հաւատո՛ց հաստա-

տուքեան մէ առանձնաւորդ մարդկան ի կեանս երանելւին։ Որ ըստ անմարմնոյ սկզբան ի մանկութենէ. ապ ի յոյժ ծեր վիճակ փոխեալ ի յերկնային խորհուրդս երանելւին։

Ը. ԿԻՒՐԱԿԷ

Որ է Յայտնութեան պատմն հանդիսիւք

ՀԱՐՑ ԳՋ. Միածին Որդի Աստուծոյ։ Ի՞նչ տաբօրէն։ 701։

ՃՐԱԳԱԼՈՑՑ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Աստուածային խրճիթն նոյն է ընդ ճրագալոյսի Ծննդեան Տեառն։ 1094։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

Մեսեդի Ծննդեան. Տէր ասաց։ Ընդէր խռովեցան։ Քարոզ Աղաչեսցուք։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. Խորհուրդ մեծ։ Տաճն պատ։ 1107։

Զինչ քարոզ վասն խաղաղութեան։ Ազգի՛ Հայր գթած։

Եւ ապա նախաբանակ առնէին, և ասէին զՀԱՐՑՆ ԳՋ. Անբաւ կիզքն։ Ի՞նչ տաբօրէն։ 1110։

Զինչ քար. Սուրբ զԱստուա։ կեցո. յայնէ։ Ազ. Ընկալ Տէր։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Խորհուրդ մեծ և աքանչելի որ յայսմ աւուր։ 1107։

Ամէնսիա Ծննդեան է յայնմէն։

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՋ

Անակնկալն էակից Բանդ Հօր որ էիր։ Ի՞նչ տաբօրէն։ 1110։

Զինչ Տէր յերկնիցն ընդ[ունե]ան է քեզ առաքեալն Պ. Բ. 8. Եւ հաւիքն։ Որպէս է Ծննդեան։ 1111–1112։

Աստուածոտա եղիր. Իջցէ որպէս զանձրեւ։ Աստուած դիրաւուս։ Քարող Մայր սուրբ։

Ձինի Սուրբ Աստուածին Մաղ. Փրկել։ Քարող վասն լսելի. Քահ. Օրհնութիւն և փառք։ Ես ապա

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ. ՅԱՅՆԻ

կց. Ի վայելչութիւն սրբ։ փխ. Ասաց Տէր ցՏէր։ 1149։

Ձինի Աւետիս, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ Ա. 1։

Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւ։ 996։

Յետ աւետարանին ընի կարդայի է, զնորաստեղծեալն ասա. ընի չէ, զինչ որ ըսեր է, զԱրարչականն ասա։ Ձինի Մաժակեալ խորհուրդն ծանուցաւ։

Ձինի քար. Խնդր։ Կեցո. ՅայնիԼ։ Աղ. Բուժ ամենազօր։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Ես առ Աստուած կարդացի։ Խոնարհեցո և Ապրեցո։ ՄԵՍԵԴԻ ՇՆՆՔԼԱՆ. Իջցէ որպէս։ Աստուած դիրա։ Քարող Մայր սուրբ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ամսօր բանն ի Հօրէ անժխկնելի։ Եօթն պոռն։ Ի վայր։ Քար. Սուրբ զԱստ։ Կեցո. ՅայնիԼ։ Աղ. Ընկալ Տէր։

Բ. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴԿ

Ամսօր Բանն ի Հօրէ անժխկնելի և անճառելի խորհրդով. ի ձեռն Աբրահամի կոչական ընտրեցեալ տնօրինաբար յերկրի երևեալ։ Մանուկ անժամանակ ի Հօրէ ամենայնի ի կուսէ. ի գիշերի մեր գերգուեցաւ ամսօր ապարիչն երկնի և երկրի։ Որ մանկութեանն ըզՅորդանան և լուացեալ ըզմեզս աչխարհի. զոր օրհ-

նե՛ ծո՛ն անգադար աղաղակեր ամենայն. զի ակիցըն
Հօր եւ Հոգւո՛յն:

† Լո՛յս ի լուսոյ ծագեա՛լ ի Հօրէ. եւ լո՛ւսաւորեա՛ց
ըզպատեզերս. ծնո՛ղ անհագական յանընատուելի լուսոյն
‖ զոր մի՛շտ փառաւո՛րքն զա՛զաք անմարմինքն: Ձայնի՛ կ
ի Հրէաստանի Աստուած եւ ի բեթղեհէմ ծընեալ
յայրին. մանո՛ւկ անեժամանակ ի Հօրէ. եւ ժամանա-
կաւ զոյացեալ ծնեալ լինէր. Աստուա՛ծ եւ մարդ:
Եւ հմայուացըն տեսեալ ընդհրաշալի ծագմանն աստեղն
փութապէս եկեալ տեսին. մանո՛ւկ եգեալ յաներ-
նից մըսուր զո՛ր:

Ծն. Քրիստոս ծընեալ ա՛յսօր ի բեթղեհէմ ի յայրին.
եւ զաղբ վերի՛ն զըւարթնացըն սոսկացեալ. զարմա-
ցեա՛լ կա՛յ՝ լի՛ն. ‖ զի տեսին մարմնով ծընեալ ըզ-
բանն Աստուա՛ծ: Նո՛ր ընծա՛նչելիք եղեն ա՛յսօր ի
բեթղեհէմ ի յայրին. կո՛ւսի՛ ծընանել Աստուած և
մարդ. անեղական միա՛յնով կուսական արուա՛յ՝ նի՛ն.
զի տեսին: Աստղըն զուարակեր մոգուցն առ ի բերել
զընծայս աստուա՛ծա՛ւթեանն. եւ հովիւքն ընդ հրեշտակս
երգեին ասելով. փառք ի բարձունս Աստուծոյ ո՛ր ա-
ռաքեաց ի փրկութիւն մեզ ըզբանն Աստուա՛ծ:

Ծն. Ո՛ր ի հրեղէն աթոռ՝ ընդ Հօր ես բընակեալ.
եւ ի հրեշտակաց սպասաւորեալ. այսօր կամաւ Հօր ի
յերկրի երեւեցար մարմնով կո՛ւսական ծնո՛ղ՝ նեաւ մեր.
‖ զքեզ ընդ զօրս անեղմարմինքն անդադար օրհնաբա-
նե՛մք: Ձո՛րավ զարհուրեալ զոզա՛ն արտվրէ՛ազանդ
Ջո՛կք աթոռանդն. թեւաւաքողելով ծածկեն զերեսս իւ-
րեանց. այսօր տղայաբար ի կուսական ի առեանցըն
կո՛ր բակրեցար մարգանիւրա՛պէս. զքեզ: Ո՛ր յանեպա՛-
տում փառաց խո՛նարհեցար յերկիր. ա՛խտակիր եղե՛ր

հնազեղէն բընութեանս. այսօր ըզմեզուցեալ ընտանեաց հայրըն կենդանագործեցեր ի կեանսըդ յաւիտենից մարդամարիմա՞պէս. զքեզ ընդ զօրս անմահիմնոյն անդադար օրհնաբանեմք։

Ծն. Ո՞ր անտե՞ս և անգըննելի քահանակերպիցըն վեհագոյն. ի փըրկել ըզմեզ եկեալ անեմահիկ թագաւորն. օրհնութի՛ւն առաքոյդ ե։ Ա՛ռաքի հրեշտականպետան առ սերովբէն հոգեղէն. առ՝ ՏԷրն և արարածն առաքեա՛լն ի հօրէ մարմնանալ ի քէն փըրկո՛ղն։ Ա՛ըկըրատ ի ցնորդանան վրկայելոյ հօր և հոգւոյ. ովհաննա՛ ի բարձունս երգէին մանկունքն օրհնութի՛ւն արդւոյ դաւթի։

Ծն. Ո՛ր կերպարան հօր եւ արարչակից բանդ. վաղն փըրկութեան ազգի մարդկան. այսօր ի կուսէ ըզկերպանրանըս ծառայի ընդունար ‖ մարդամարիմա՞պէս. քո՛ անմեռակեցոյդ գալըստեամբդ աղրիանա՛ մեզ Ա՛ստուա՛ծ։ Ո՛ր յանմահոյդ լուսոյ ծածկեալ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն. ի քրովբէականըն հանդչէիր յաթոռ. այսօր խանձարրո՛վք պատեցար եւ յա՛ղբանից մըսուր եղար մարդամարիմ։ Ո՛ր եկիր ի փըրկութի՛ւն ազգի մարդկան. թագաւո՛ր փառաց քո անճառ խոնարհութեամբդ. այսօր ըզմեզ զաստա՛պարտեալ անձն իմ ի մահ. նո՛րոգեա՛ ի կեանսըդ յաւիտենից մարդ։

Ծն. Ո՛ր էրն ի սկըզբանէ առ Ա՛ստուա՛ծ եւ Ա՛ստուա՛ած բանն. կերպարանի՛ն Ա՛ղեղին եւ համագոյ սուրբ հոգւոյն. ի վերջին աւուրըս ծանուցեալ մարմնանալ յանձն առնու ի կուսական յարգանդէ՛դ. ‖ վասըն փըրկութեան ազգի՛ մարդկա՛ն։ Ցառաջ քան զյաւիտեանս Որդի՛ նախայաւիտեանն. այսօր յերկրի՛ երեւեալ. Ա՛ստուած եւ մարդ կատարեալ. խանձարրո՛վք պատի

եղանէ և դնի յանդանիցդ մըտաւ. վասըն: Ի՞ ինթ-
ղեհէ՞մ Հրէաստանի երեւի արդարութեան արեգակն. այ-
սօր երկրպագի՞ն Ա՞նեղն յարուցելից եկեալ մոգուց. եւ
փառաբանի յերկինիկ ի բացօթեայ հովուաց. վասըն:

Ծն. Բարեխօսութեամբ. ծընողի քո եւ միշտ կուսի.
հայցեմք ի քէն փրկուհի աշխարհի. վասըն դի
բայց ի քէ՞ն զայլ ոչ գիտեմք մարդամոյր: Ա-
մէնօրհնեալ աստուածամայր Մարիամ. քեզ բովիչական
աթոռ արարչին մերոյ սընօրէնութեա՞ն. զո՞ր երա-
նեցն ամենայն ազինդք հանապազ: Բարեխօսու-
թեամ՞ր սուրբ Աստուա՞ծածընի. եւ միշտ կո՞ւսի ա-
զաղչեմ. տէ՞ր ողորմի՞ր. փրկեա՞ զի՞ն ի յօրոգայթէ
յաներեւոյթ թըշնամւո՞յն:

Հգ. Աղբիւր կենաց բաշխող չնորհաց Հոգի՞դ լինել
ի բարձանց. զանապականն պարգեւս քո՞ բաժանե-
ցեր յառաքեալան: Ո՞ր ի վերայ կուրցըն գոլ՞վ առեղ-
ծանէիր զարբանածս. լինել ի ջուրս աւազանի՞ն ծնա-
նեա՞ զերս Աստուածոյ: Ո՞ր զաւրարեալ նորոգես միշտ
ընդնար քո զեկեղեցի. պէս պէս չնորհաց քոց պարգեւո՞ք
փայլե՞ն մանկունըք սորա:

Հն. Ո՞ր արարիչդ ես արարածո՞ց հանգուցեալդ ի
հրեղէն կառս. ‖ յինչա՞ զհնգին նընջեցելոց միրո՞ց
եւ հանգո՞ն ընդ սուրբս քո: Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ
ամենեսեա՞ն. եւ ներո՞ղ յանցանաց մերոց. յինչա՞: —
Փառք Հօր: Ո՞ր միասանգամ գալոց ես հայրենի վա՞-
ռո՞ք. նորո՞գել զնախասահմանեալն ծընունդ. յինչա՞: —
Այժմ և միշտ: Խընդա՞ և ուրախ լիր անհարա-
նացեալ Մարիամ. քանզի՞ որ ի քէ՞ն ծընաւ փրկիչ.
տէ՞ր է օձեալ ի քաղաքի Դաւթի զոր միշտ փառաւո-
րեն զա՞ք ընդմանիկ հովուաց՞ն:

Աւետիս Ծննդեան է յայնէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Գ

Ի՛ կնաւականն որմվայնէ ծնեալ մարմնով. որ յառաջ քան զյարիտանն բանդ ի Հօրէ ‖ երգեցուք. Տէ՛ր Ամենակալ փառաւորեալ է անուն քո։ Ի՛ քեզ վիրէս բազմեալ ընդ Հօր անընկերդեն Որդի. անճառաբար ազգացեալ ի խանձարուրըս պատեցար երգեցուք։ Ամենանայն բարեբեհանդ ազատող աշխարհի մարդկան. եւ ի մեզս այսօր ընծայեցար երգեցուք։

Գ. Ընդէ՞ր ‖ օրհնեա՛։ Ամ՛ոյ ազէա՛ք բարձր աղաղակ ընդեա յարիտան։ Որ յանճառելի աթոռ ընդ Հօր փառակի՞ց բառս չ՛ունն. ի կուրկրի երեւեցաւ օրհնե՛։ Որ ի կուսէ անապական՝ ի Քաղաւոր ծընանաւ Քրիստոս. եւ ի հրեշտակաց անդադար փառաբանի Ա՛ստուած. քահանա՛յք օրհնե՛։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Գ

Լ՛ոյս լուսոյ մայր. եւ կենարար Բանին ընտ՛ կանամի՛ր ան։ ‖ քեզ երանիցեն ազգ եւ ազի՛նք ամենայն։ Աստղօգոլի՛ն մայր. եւ հընձանիքեան կերպի նո՛ր գոհանամի՛ր ի քէն. քեզ։ Լ՛ոյս ծագեցաւ ի քէն. նըստա՛ւոցս ի խաւարամի՛ր ի. քեզ։

ՈՂՈՐՄՆԱ Գ

Ջահաւոր բանբառըս վերնոցըն հոգեւոր հընչմամբ երգո՛վ ընկալեալ հովուացն օրհնէին ընդընդ՛ընդ. եւ՛ ըզծագումըն յանմեկնելի լուսոյն։ Հրեշտակապե՛տն աւետեցաւ ընթացեալք ի յայրն. անկի՛ն դիւնաւորացեալ էր անառակըն սերմվրէ՛ց. մանո՛ւկ եղեալ յանբանից մըլսուր։ Դիտեցուք մոգուցն ըզփայլումն աստեղն. սա զԱստուած գուշակեալ լի՛նի. դի՛ ի աւօթ մարմնացելոյն ժամանեալ. նըմա՛ մատուցանելով վերկրպագութի՛ւն։

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Գ2

Գանաք անմահութեանք երկնաւոր զօրացն. ի միջի հո-
վուացն օրհնէին զգծագումըն լուսոյ. մեծին ի հօրէ
մեզ ի փըրկութիւն: Եւ մե՞զքն անտեղը նըշանաւ.
եկիք՞ն ի բնթղհէ՞մ երկիրպագին տեառն եւ ի
յայրին մատուցիչն զընծայս խորհըրդոյ: Եւ հովի՞ուքն
երգե՞ն ընդ հրեշտակըս. փա՞ռք ի բարձո՞ւնս
մեծիդ Աստուծոյ ո՞ր եկիր և փըրկեցեր ընտրեղերա զո-
յով յայանութեամբդ:

Ա՜՜՜ոտո՜՜ Եբէ. Արեգակն արդար: Ի վայելչութիւն վա-
ղըդ Մայր աւրըն:

Ջինի Աւրըն Աստուածածին Մ՚ղ. փրկել: Գ՚ր. վ՚ան
լսելի: Գ՚հ. Օրհնութիւն և փառք: Ա՚ր՚

ՍԱՂՄՈՍ ՃԹ. Յ՚ր՚ի՚

Կ3. Ի վայելչութիւն աղբոց զոց յարգանդէ յառաջ քան
զարուսեակ ծնայ զքեզ:

Փ՚ր. Աւաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմում, մինչև
եդից զթշնամիս զո պատուանդան ոտից զոց:

Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ի Սիովն,
և տիրեսցես զու ի մէջ թշնամեաց զոց:

Ընդ քեզ է սկիզբն աւուրց զօրութեան, ի վայելչու-
թիւն աղբոց զոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ
զքեզ:

Երդուաւ Տէր և ոչ ևս զղջասցի, թէ զու ես քահանայ
յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, և Տէր ընդ աջմէ
քումմէ:

Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթագաւորս. դատի
զհեթանոսս և բազում առնէ զհարուածս, և խորտակեսցէ
զգլուխս բազմաց յերկրի:

Ջուխս ի ճանապարհի արբուսցէ, վասն այնորիկ և
բարձր արասցէ զգլուխս:

Ալէլուիա, Օրթի

Աղբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: Ա. 1:

Սկիզբն աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի Որդւոյ Աստու-

ծոյ: Որպէս և գրեալ է ի մարգարէս. ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո, որ հանդերձեսցէ զճանապարհս առաջի քո: Ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա: Եւ եղև՝ զի Յովհաննէս մկրտէր յանապատի, և քարոզէր մկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց: Եւ երթայր առ նա ամենայն աշխարհն Հրէաստանի, և երուսաղեմացիք ամենեքեան. և մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան գետ՝ խոստովանեալ զմեղս իւրեանց: Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ առաւ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր, և կերակուր նորա մարախ և մեղր վայրենի: Քարոզէր և ասէր. գայ զօրագոյնն քան զիս զկնի իմ, որում չեմ բաւական խոնարհել լուծանել զխարտս կօշկաց նորա. ես մկրտեցի զձեզ ջրով, և նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով սրբով: Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ եկն Յիսուս ի Նազարեթէ Գալիլեացւոց, և մկրտեցաւ ի Յովհաննէ ի Յորդանան: Եւ նոյնժամայն ընդ վերանալ ի ջրոյն, եառնէ ցերկինս, և զՀոգին Աստուծոյ իբրև զաղաւնի՝ զի իջանէր ի վերայ նորա: Ձայն եղև յերկինից և ասէ. դու ես Որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ: Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա յանապատս: Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ. և էր ընդ գազանս, և հրեշտակք պաշտէին զնա: 13:

Աղ՝ ՀԱբրահամեան ասա զինչ ոչ ըմբռնէ:
Փոխ. Խնդրեսցուք: կնցս. Յայնի՝ Աղ. Քառ ամենապօր:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ ՀՆՆԴԵՆ: ՄԵծացուսցէ անձն, Զի հայեցաւ՝
Փոխ Մայր աւրբ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՂ

Լսակից Հօր և Հոգւոյն անսկիզբն: վէց պոն: ի վայր:
Փոխ. Աւրբ զԱստուա: կնցս. Յայնի՝ Աղ. Ընկալ Տէր:

Գ. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳՂ

Լ՚ամկից Հօր Եւ Հոգւոյն. ամենակիցդրն Որդի. ան-

մայր յառաջնոյ ամպրանիկ. եւ ընդ հօր յաւիժաւտն: Ի ծնոյդ հօր առաքեալ. եղեալ ի մրուր յանդրանից. բանդ Աստուածդ յայտնեալ: Գրիստոս ծընեալ ի քաղաքի Դաւթի. քարդզեն հովիւքն ընդ հրեշտակս. եւ մնդք համնդեցձ աստեղքն:

† Ո՛ր ընդմարիացեալքն սիրարար. ի յորդվայնի քոմ կրեցեր ‖ ուրա՛ : Ղազարոս լեր անհամրանացեալ մայր: Ո՛ր գանատանելին յէից ի յարդանդի. անապականաբար կրեցեր ուրա՛ : Ղազարոս:

Ծն. Հրաշափառ ծընունդ քո ի սուրբ կուսէն. այսօր ցուցաւ ազգի մարդկան. անբակընդրնակից բանդ Եակինթ հօր: Յայտնութեամբ քո տէր ցընծացաւ երկիր. եւ նորոգեալ եղեւ Ադամ. յառաջին յանցանացդ ի մեղաց իւրոց: Դանդ հովուացն յերկրի փառաւորէին. ընդ ամենակենցողոյ զալուստդ. որ երեւեցար քո արարածոցդ:

Ծն. Ծառ կենաց արնկեալ յադիէն սուրբ կոյս. որ ընդայրածինըն բղխեցեր զծագիկ եւ ետուր ի ժամու զՈրդին պտուղ մարդկան. զորոյ զմարմինըն ճաշակեալ անմահացան յաւետ. ‖ վանն որոյ օրհնաբանեմք ընդքիդ յաւետ քո ծնընդեան: Բանաւոր երկիր տիրուհի եւ անպատուն մնքուր ի փշոյ մեղաց որ ընդբո՛ յան երկնային առանց սերման ծընաք. որով զկենդանացն եւս ընդ մարդկան սիվեալ բնութեանս. վանն: Ա՛մէն թէթև յերկրային յանկութեամբնդ սուրբ կոյս եւ վառնբան աստուածային բոցոյն որ ընդօ՛ղն հայրարձուխ անձրեւեցեր ի բանական երկիր. որով բնութեանս բնուանն արդարութեան սուրբ բոյոք. վանն որոյ օրհնաբանեմք:

Ծն. Աստուածածնին խորհուրդ լուաւոյ. անվայրապակ

ա՛րեւուն կենաց ո՞ր եղե՞ւ ա՛րեւելք արեգականն ար-
դարութեան. եւ նըմանեցաս ի խաւարի լոյս ծագեցե՛ր.
‖ վասն որո՛յ ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծացուցանե՞ք:
Ա՛նապական տաճա՛ր. եւ մոլե՛նի անկիզելի՞ ո՛ր դան-
չե՞լ հա՛ւր ամօթածութեանն ի քեզ տարեալ կրե-
ցե՛ր. ո՛րով բնութեա՛նս կիզեալ չիջաւ կրից բոց. վասն:
Կի՛նդասն տապանակ. կամարանաց նորո՛յ ուխտիս
սրբո՛վ ե՞ւ ա՛լք յերկիր աւետեաց հորդեալ. Հո՛գւով ի
քեզ արբա՛նօրեան Բանին. վասն:

Ծն. ԶԱ՛ստուածածնին և զմի՞շտ կոյս. անդադա՛ր ծրհ-
նեացուք քանզի՛ ծագեաց մեզ լոյս ե՛րեւանց եւ փըր-
կի՛չ աշխարհս մերոց: Խըմնդա եւ ա՛ւրախ լե՛ր անհարա-
նացեալ մայր. քանզի որ ի՛ քէն ծընաւ. մե՞ծ ՚ի՞ զ
Ա՛ստուած ի փըրկութի՛ւն աշխարհիս մերոց: Գա՛նձ ա-
նապական գըտաւ սո՛ւրբ Ա՛ստուածածնին. բարեխօսեա՛
Քրիստոսի՞ Աստուծոյ մերո՛յ կենցուցանել զաշխարհս
մեր:

Ծն. Մա՛յր և կո՛յս ա՛զաւին Քրիստո՛ս. ո՛ր բարեխօ՛ս
ես մեզ առ Տէրն. ‖ քեզ երա՛նեն ամենայն ազգ մե՛ր:
Աքո՛ւր ա՛զաւնի՞ և հա՛ւրան երկնից Աստուած. տաճա՛ր
եւ աթո՛ռ Աստուծոյ Բանին. քեզ: Քե՛զ հաճեցա՛ն ի-
մանալիքն ընդ հո՛գիդ ընկա՛ւ. եւ քե՛զ մերձեցա՛ւ ի վայ-
րէ՛ն կենաց. քեզ:

Ա՛պ. Ա՛ղբիւր կենաց բըղխեալ յե՛դեմէ՛ սո՛ւրբ Ա՛ս-
տուածածին. ո՛րով արբեցա՛ւ երկիր ծարաւե՛ալ հոգւո՛յն
խնամարո՛ւք. տա՛ր մեզ մաղթեա՛ աղբիւրս արտասուաց.
մա՛քրել ըզմեզ ի մե՛ղաց մերոց: Ա՛ստուածածի՛ն սիւն
լո՛ւսոյ անմա՛ր հո՛վանաւոր. է՛ւ բնակարա՛ն Բանին ո՛ր բո՛-
նեւ հոլմո՛ւք զԽորհրդէ. բարեխօսեա՛ նըմա՛ն վասն ա՛ն-
ձանց մերոց: Զա՛նապական կո՛յսըն Մա՛րիամ Ա՛ստուա-

ծածկն խոստովանիլ առաքը Եկեղեցի. զստուգ տալաւ հաճոյ անմահութեան եւ բաժակ մեզ ուրախարար. տուք օրհնութիւնք նըմա հնգեւոր երգով:

ՀԳ. Զանընկըճնարար բըղխումն ի հօրէ գհնգին ճըշմարիտ. որ հընչմամբ ձայնի էջ ի վերնատունն այսօր նըմա՛ն ահաւոր հոգւոյ. ‖ զոր փառաւորեմք հնգեւոր երգով: Զհամագոյակիցըն հօր եւ Որդւոյ զրաշխողըն չնորհաց. որ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ զրանն ընտրութեան լեզուաց չնորհեաց առաքելոցն. զոր: Զաղբիւրն իմաստութեան ըզկատարեալն անճնաւորութեամբ. որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգարէսն եւ յաւետարանսն. զոր:

ՀՆ. Լեառնըն վիմածին ազբիւր յորդառատ. բարեշնակ ծաղկեալ այգի վայելուչ սրտիւք հոգեղէն. բանբեղոյ բանին տուն անօրինութեան տապալեալ հոգւոյն. ‖ ահա ծընեալն ի քէն մի՛շտ բարեխօսեա՛ անդադար հայցմամբ. չնորհել զթողութիւն մեր նըշխեցողացն: Փանիկութեան դրախտին բացող բանալի. Քրիստոս բարձող նըմանող երկնից. սանփոր ասկեղէն լի մանանայիւ. գաւազան ծաղկեալ յարմատոյն Յեսսեայ տառաք լուսոյ մայր. ահա: — Փառք Հօր: Ցօղ քաղցրութիւնս ցանկալի զուարթնոցն. նըւիրեցէն սրտիւք գեղ մարգարտափայլ հինն Եկեղեցւոյ. մարքուր անդրանիկ անգ հնձանատար առաքը կոյս Մարիամ. ահա:

— Այժմ և միշտ: Որ զանարչակից բանըն գոյացուցանել. ըստուգապէս աշխարհի ծընող. ուրա՛խ: Ողջո՛ւյն լեր անհարանուցեալ մայր:

Ալէլուիա Փրկեան ի յաղէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Աքսընէլատո՞ր ծ Աստուած զքեզ բարեբանե՞ր. ‖ եր ի՞ քեռվրէական՞ ո՞ն անթոռլդ նըստի՞ ժամ Աստուած հայրըն մերոց։ Ընդառաջ ոչ բաւեն ուրկինք ընդունե՞լ զանաբաւելի զբնութիւնդ. յարգանգի կուսի՞ն բնակեցար. ընդհար անճառապե՞ս ծնար Աստուած։ Ոչ վեցերեւեան սրովբէքն ոչ իշխէին հայել ի քո աստուածութիւնդ. առաւել ի գերկըս կուսի՞ն զարմացեալք օրհնէին զդքե՞ զնա Աստուած։

Գ. Ըզձէր օրհնեցէ՞ք եւ ‖ բա՞ր ար բարէ՞ք ըզնա յաւիտեա՞ն։ Ո՞ր ի կուսէ անապակա՞ն թագաւոր ծընաւ Քրիստոս։ Ո՞ր ի կուսէ Աստուած. յորմէ՞ զոհ ասա՞ զա՞ն իմանալի զօրութիւնքն օրհնեցէ՞ք ժողովուրդք եւ բա՞ր։ Ո՞ր մըկըրտեցաւն ի Յորդանա՞ն եւ լուաց ըզպիղծ՞։ ‖ բս ի՞ մեզանց. վըկայեա՞լ ձայն՞ ի՞ հնչեաս՞ւ հօր եւ երեւումամբ սուրբ հոգւոյն օրհնեցէ՞ք քահանայք առաւել բարձրացուցէ՞ք ըզնա յաւիտեա՞ն։

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Աստուածածնին սուրբ կոյս անհարանացեալ Մարիամ. եր օրհնեալդ ես ի կա՞նայս. ‖ զքեզ օրհնեմբք միշտ եր արժանիդ ես ուժանդուցանե՞լ։ Անապական տաճար և առաքինա լուսոյ. եր ի քեզ վեսայեալ Բանըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ։ Հըւրըն կենդանի՞ եր ի մարքնէն վառեցաւ. զոր անվընաս յարգանգի քում կրեցեր և ծընար Աստուած և մարդ. զքեզ։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ո՛ր կերպարան հօր եւ արարչակից Բանդ. վասըն փըրկութեան մեզ մարդկան. այսօր ի կնաք

ըզկերպանրանըս ծառայիլ ըզգեցար ‖ մանգամիրամ՝ պէս. քո՞ ամենակեցոյց գալըստեամբդ ողջմիամ մեզ Աստուած: Ո՛ր յանմահացոյց լուսոյ ծածկեալ ը՛նդ Հօր և սուրբ Հոգւոյն. ի քրովբէականըն հանդչէիր յաթոռ. այսօր խանձարրովք պատեցար և յաղնբանից մըսուր եղար մանգամ: Ո՛ր եկիր ի փըրկութի՛ւն աղի մարդկան. թագաւո՛ր փառաց քո անճառ խո՛նարհութեամբդ. այսօր ըզմեզօք գառնապարտեալ անձն իմ ի մահ. նո՛րոգեա՛ ի կեանսըդ յաւիտենից մանր:

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ Դ

Քրիստոս ծընեալ ա՛յսօր ի Բե՛թղեհէմ ի յայրին. և զաստըղ վերի՛ն զըւարթնացըն առնակացեալ. զարմանացեա՛լ կա՛յ՝ յի՛ն. ‖ զի տեսին մարմնով ծընեալ ըզԲանն Աստուած: Նո՛ր ընդա՛նդիպիք եղեն ա՛յսօր ի Բե՛թղեհէմ ի յայրին. կո՛ւսի՛ ծընանիլ Աստուած և մանրդ. ա՛նռնդպական մնդո՛ւմ կուսականն սրտվա՛յ՝ ընկի՛ն. զի տեսին: Աստղո՛ն գո՛ւշակիքը մոգո՛ւցն առ ի բերել զընծայս աստուա՛ծա՛ւթեանն. և հովիւքն ընդ հրեշտակս երգէի՛ն անելով. փառք ի բարձունս Աստուծոյ ո՛ր առաքեաց ի փըրկութի՛ւն մեզ ըզԲան՛ն Աստուած:

Ա՜՜օ՜՜ էէ՛. Արեգակն արդար՝ ի վայելչութիւն փա՝ ՔՈՂՈՍ Մայր սուրբ՝

ՍԱՂՄ. ՃԹ. ՅՈՒՆՒ՝ ԿՅ. Ի վայելչութիւն սրբոց: 1149:

Ալելուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի: Գ. 1:

Կ՚սան Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս Մկրտիչ քարոզել յանապատին Հրէաստանի, և ասէ. ապաշխարեցէ՛ք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից. զի սա է՝ զոր ասաց ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ. ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա: Եւ ինքն Յովհան-

նէա ունէր հանդերձ ի առեալ ուղտոյ, և զօսի մաշկեզէն ընդ մէջ իւր, և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր վայրենի: Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն Երուսաղեմացիք և ամենայն Հրէաստան և ամենայն կողմն Յորդանանու, մկրտէին ի նմանէ ի Յորդանան գետ, և խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց: Եւ տեսեալ զբազումս ի սադուկեցւոցն և ի փարիսեցւոց եկեալս ի մկրտութիւն նորա՝ ասէ ցնոսա. Ծնունդք իժից, ո՞ եցոյց ձեզ փախչել ի բարկութենէն որ գալոցն է: Արարէք այսուհետև պտուղ արժանի ապաշխարութեան, և մի՛ համարիցիք ասել յանձինս՝ Թէ ունիմք մեք հայր զԱբրահամ. ասեմ ձեզ, զի կարօղ է Աստուած ի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու: Զի ահաւիկ տապար առ արմատ ծառոց դնի. ամենայն ծառ որ ոչ առնիցէ զպտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկանի: Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարութիւն, բայց որ գինի իմ գայ հզօրագոյն է քան զիս, և ես չեմ բաւական բառնալ կօշիկս նորա. նա մկրտեսցէ զձեզ ի Հոգին սուրբ և ի հուր: Որոյ հնձանոցն ի ձեռին իւրում, և սրբեսցէ զկալ իւր, և ժողովեսցէ զցորեանն ի շտեմարանս իւր, և զմարդն այրեսցէ անշէջ հրով: Յայնժամ գայ Յիսուս ի Գալիլէէ ի Յորդանան առ Յովհաննէս՝ մկրտել ի նմանէ: Եւ Յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ. ինձ պիտոյ է ի քէն մկրտել՝ և դու առ իս գաս: Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնա. Թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ զամենայն արդարութիւն: Եւ ապա թոյլ եւ նմա: Եւ իբրև մկրտեցաւ Յիսուս, ել վաղվաղակի ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա երկինք, և եառնս զՀոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրև աղաւնի և գայր ի վերայ նորա: Եւ ահա ձայն յերկնից ո՛ր ասէր. դա է Որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ հաճեցայ: Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ ի Հոգւոյն՝ փորձել ի սատանայէ: Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեաւ: Եւ մատուցեալ փորձիչն ասէ ցնա. եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ ասա զի քարինքս այսոքիկ հաց լինիցին: Նա պատասխանի եւ և ասէ. գրեալ է՝ Թէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ: Յայնժամ առեալ սատանայ ի քաղաքն սուրբ, և կացուցանէ զնա ի վերայ աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա. եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ արկ զքեզ աստի ի վայր. զի գրեալ է՝ Թէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է

վան քո՝ և ի վերայ ձեռայ բարձցին զքեզ, զի մի երբեք հարցես զքարի զոտն քո: Աստ ցնա դարձեալ ցիտուա. դրեալ է՝ թէ ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո: Դարձեալ առնու սատանայ ի լեառն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի և զփառս նոցա, և ասէ ցնա. զայս ամենայն քեզ տայ՝ եթէ անկեալ երկիր պագանիցես ինձ: Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. երթ յետս իմ սատանայ. զի գրեալ է, Տէառն Աստուծոյ քումմ երկիր պագցես, և զնա միայն պաշտեսցես: Ապա եթող զնա սատանայ, և ահա հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա: Դ. 11:

Աբարչա: Քոլ. Խնդրես, կեցո. Յայնէ-: Աղ. Քումմ ամեն:

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

Մենսեդի Ծննդեան. Տէր ասաց ցիս: Ընդէր խռովեցան: Քոլոշ Մայր սուրբ:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Գ2

Ա՛յսօր Գաբրիէլ ցնծութեամբ երգ: Վէց թռան: Ի վայր: Քոլ. Սուրբ զԱստուած: կեցո. Յայնէ-: Աղ. Ընկալ Տէր:

Դ. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Գ2

Ա՛յսօր Գաբրիէլ ցնծութեամբ երգեաց սբերդոյ Կուսին աւետիս բերկրեանց անելով. ար ծընաւ ընտիր կիսիչ անձանց մերոց: Ա՛նթառեալին երկնի եւ երկրի. ի կուսական արգանդէ մեզ կեանք յայտնեցաւ. Ա՛ստղաձ այցելու մարդկան: Յանապընթաց փայլմամբն լուսաւորեալ աստեղն. մոգուցըն հետեւելով ընդունել: ի ծընողինդ Աստուածորդւոյն:

† Ա՛յսօր Գաբրիէլ հրեշտակըն ցնծութեամբ երգեաց սո կոյսըն սո՛ւրբ. ասէ՝ ո՛րպես լիր բերկրեանդդ Տէր ընդ քեզ: Ա՛յսօր աւետիք հրեշտակապետին. ցնծութեամբ լցին ըզկոյսըն սո՛ւրբ. քանզի էիջ մեծութիւնն յարգանդ կուսին:

Ծն. Ա՛յսօր որ յաթնո փառաց ընդ հօր ձընա՛նլ ի սըրբոյ կուսէ ք՛ն՛ի՛ն՛ մարմնացեալ Բանն. ձնանելո՛վ զաիեզերս յորդեպրութեան չընորհս։ Ա՛յսօր անապարա-դրելի Բանըն հօր բազմիա՛ ի մը՛ա՛ւր յանբանի՛ ք՛ն՛ի՛ն՛ց բոլո՛րից ՏԷրն. եւ ի վերա՛ի՛ քերո՛վբէ՛ից՛ըն հանդչի։ Ո՛ր նո՛յն ինքն է ճառագայթ փառացըն հօր. ի ցոլհանննէ հայցէ՛ր մը՛կը՛ծ՛ն՛րտիլ. ի ցորդանանո՛՛ւ յորձանան. առաքելական կոչմամբ ընտրեզերս հրաւիրելով։

Ծն. Ա՛ՆԸՍԿԸՂԸՆԱԿԱՆ տեսիլ փառաց քո՛ց տըւող ո՛ր ի մե՛զ հրաշագործեցաւ երեւելո՛վ անճառաբար ծընունդ. այսօր ցընծո՛ւթի՛՛ն յայտնեցաւ տիեզերաց։ Ա՛նմար-մնական հոգեղինացն երգակցելով. բնցեղէ՛ն փայլ-մամբ թափանցիկ հրաժէն ամպիցն սիւն գործեալ յայ-րին. այսօր գառակից եղեն հովիւքըն հանդիսի վեր-նոյն։ Ը՛նդհանո՛ւր ծաւալեցաւ ծագումըն լուսոյ. մո-գաւո՛ւքըն հետեւելով աստեղըըն գո՛ւշակեալ գծընունդ յայրին. ո՛նդ մատուցանէ՛ին զընծայս աստուածայի՛ն ծնընդեան։

Ծն. Ճառագայթ և կերպարան էութեան հօր Բա՛նդ Աստո՛ւած ‖ ընդէ՛՛ր ի՛ծ զ բաբե՛բանե՛ մ՛ք ա՛ակլով փառք ի բարձունս Աստուծոյ։ Ո՛ր միացար ի մարմնի անճառա-պէս ճըշմարիտ Աստո՛ւած ընդ։ Ո՛ր դանիծիցըն բար-ձեր ըզդատապարտութիւն Քրիստոս Աստո՛ւած ընդ։

Ծն. Դանդ անմարմնականք երկնաւոր զօրացն. ի մե՛՛ղ հովուացն օրհնէին ըզծագո՛ւմըն լուսոյ. մեծին ի՛ հօրէ՛՛ մեզ ի փըրկութիւն։ Ե՛՛ւ մո՛՛զքն անառակք նըշանա՛։ եկե՛՛ն ի բեթղհէ՛՛մ՛՛ երկրպագին ցեանն եւ ի յայրին մատուցի՛ն ընծայս խորհրդոյ։ Ե՛՛ւ հովի՛՛ւքն երգէ՛ն ընդ հրեշտակըս. փա՛՛ռք ի բարձո՛՛ւնս մեծի՛ի Աստուծոյ ո՛ր եկիր և փըրկեցեր ընտրեզերս քո-յով յայտնութեամբդ։

Ծն. Զանեաւելի լուսոյ մայր. եւ ըզբնակչ-ըան անըակընբնակից որդւոյն. ‖ օրհնութեամբ մեծացու-ցանէմք: Զանհաս ոբնօրինութեանն մայր. եւ զան-ձնաւոր տաճար Աստուծոյ բանին. օրհնութեամբ: Զբոլորից փըրկութեանն մայր. որ զանտանելւոյն յէից ի յարգանդի երանդ. ընդ ամենեքեան օրհնու-թեամբ:

Ա՛. Ա՛նտանելւոյն տաղտուար բարձող էիցըս բարձո-ղին. որ ծընար զԱստուած մարմնով զանմարմնաբար ծընունդըն Հօր. բարեխօսեա վասըն մեր Աստուածա-ծին Մարիամ: Որ վանեցար ի յարիւղն եւ ոչ կի-զար ըստ մորենւոյն. այլ ետուր զհացըն կենաց կե-բակուր բանաւորաց. բարեխօսեա սո՛ւ Քրիստոս ընդդէմ ըզգիր մեղաց մերոց: Ա՛ստուածածնին դո՛ւ ես յոյս եւ ապաւէ՞ն խնամակալողաց ըզքե՞զ որդւոյ քո և Աստուծոյ բարեխնամ կեցուցանել ըզմեզ:

Հգ. Ա՛րեգա՞կն արդարութեանն Քրիստոս ծագեալ յաշ-խարհ հաստատեաց ընդհանուրն անդի՞տութեան. եւ յեա մահու եւ յարութեան համբարձաւ սո՛ւ Հա՛յր յո՛ր-մէ ծագեաց. որ երկըրպագի յերկնաւորաց եւ յերկրա-ւորաց ընդ Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն. ‖ վանն որոյ և մեռա՛ք ենք երկրպագանեմք Հօր Հոգո՛վ եւ ճըշմար-տութեամբ: Որ փո՞խանակ ծոցածին Բանին որ ե՛լ յերկինս. անակնկալ աւետիքըն Հօր ի բարձանց Հո-գին ճըշմարտութեան. մըխիթարել զորս յԱդամայ տըրտ-մեցելոց եւ հրաւիրել զընտրեալ զամս առաքելոցն. վանն: Ա՛յսօր տըրտմակա՞ն և գիշե՛րայինն լուծանն եր-կունք ծնընդեան նո՛ր խաժնէն. քանզի զծնեալսըն մար-մնով ի մահ եւ յա՛պականութիւն. վերըստին ծնանի Հոգւին յորդիս լուսոյ Հօրն երկնաւորի. վանն:

Հն. Ո՛ր խոնարհեցար յերկինից բանիդ Աստուած. և առեր մարմին ի սըրբոյ կուսէն. ‖ յիշեա ըզնը֊ չեցեալսըն ը մեր. յաւրժամ գայցես անճառ փառօք զի դու ես տէրն մեր ամենայն երկրի: Ո՛ր անխա խչատա֊ նութիւն մահու եւ կենաց. եւ խաչիւըդ քո լուծեր զերկոնըքս մահու. յիշեա: — Փառք Հօր: Ի՛ նըստեալ քո յաւետեաց գահոյիւր աշխոյ. անդադրանօք սուրբք Աստուածածնին. յիշեա ըզնըչեցեալսըն ը մեր յաւրժամ գայցես անճառ փառօք. քանզի քո են փառք յաւիտեանս ամէն:

— Ամէն և միշտ: Այսօր սիրեղերք պայծառացան. աւետեօք սրբոյն կոսէ՛ն. քանզի բանիդն մարմին եղեւ և բնակեաց ի մեզ:

Ալէլուիա ծննդեան ի յայնէն:

ՅԱՌԱԽՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր ի ծնոցդ Հօր բանիդ Աստուած անըսկիզբն. յարքանդի կուսին ըզնաւկիլ յանձն առեր ‖ ըզքէզ բա֊ րեբանեմք Աստուածած հարցըն միտց: Ո՞ր յանապուեա֊ տ աթոռ նըստի՛ս և ընդ Հօր ես յէութեան. յանպանից մըտուր եղեր թանգաւոր փառաց. ըզքէզ: Ո՞ր ի քա֊ ոակերպի՛ցն երկքսըրբեան ձայնի՛ւ անդադար օրհնա֊ բանին. ի մեզուց պատարագօք պատուեցար յայրին. ըզքէզ:

Գ. Ըզձեր օրհնեցէք ‖ եւ՛ւ բարձր արարէք ընդա֊ յաւիտեա՛ն: Ջքաջ գաւա՛րն անմահ Քրիստոսի զանկից Հօր եւ Հոգւոյ. որ տղայացաւն այսօր յանապա՛տ ի սուրբ կուսէն. փըրկելով ըզմեզ ժողովուրդք օրհնե֊ ցէք եւ՛ւ: Ա՛րարիչն արարածոց Քրիստոս փառա֊ կից Հօր եւ Հոգւոյ. այսօր մըկըրտիլ ի յանձն էաս ի

ձեռաց հոգեկիսի. սքրբելով ըզմեզ քաւհանայք ծրհնեցէք եւ՛՛ւ:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ Կ

Ըզքեզ Աստուածածնին. աղբիւր անընպա՛ռ լուսոյն. որ լուսաւորէ զհաւատացեալս. ‖ մի աբանականն ձայնիւ երգով մեծացուցա՛նեմք: Զո՛ւ պատծանելք կուսութեա՛ն մարդկան. զու՛ ուրախութի՛ւն հրեշտակաց. զո՛՛ւ բանձող անի՛ծիցն. վասն որոյ ըզքեզ Աստուածածնին. մեծացուցա՛նեմք: Զո՛ւ ճըշմարիտ աբե՛ւելք. աբեգականն արդարութեան. յորմէ ծագեաց փըրկութի՛ւն աւետեր բաց. մի աբանականն:

ՈՂՈՐՄԵԱ Դ Կ

Ը՛զքե՛զ աղաղձե՛մք ա՛՛ նըւակըզբնա՛կից Հօր ո՛՛րդի. որ ա՛՛՛մ յաօր. նա խաւտեղծի՛ն բընաւթեամբ ի կո՛՛ւսէն ծը՛՛նաւ. Ա՛տրւաժ եւ մարդ ‖ ա՛դձո՛՛ր՛՛ւժա մեզ: Ա՛՛ւ քե՛զ պա՛՛տա՛՛ւ՛՛մք էա՛ կից Հօր ո՛՛՛րդի. որ ա՛ա՛՛յաօր. ի մըտաւ եզար և ի հրեշտակաց պա՛՛տըւե՛՛ցար. Ա՛տրւաժ եւ մա՛՛րդ ա՛՛ղ: Ի՛՛ քէ՛՛՛ն հանձյեմք ճըշմարի՛տ տուրս Հո՛՛գի. որ ա՛ա՛՛յաօր. ազատեա՛ կե՛րպ ներե՛ւմամբ ը յա՛՛յտնեցար աշխարհի. Ա՛՛՛տրւա՛՛ժ ա՛՛ղ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ Կ

Ո՛՛ր ի հրեղէն աթո՛՛ռ ըՙնդ Հօր ես բընակեա՛լ. եւ ի հրեշտակաց սպասաւորեա՛լ. աչյօր կամաւ Հօր ի յերկրի երեւեցար մարմնո՛վ կո՛՛ւսական ծնըո՛՛ղաւ՛՛մբ. ‖ զքեզ ըՙնդ օրս անմարմնո՛՛ցն ա՛՛նդադար օրհնաբանե՛՛մք: Յո՛րմէ զարհո՛՛ւրեալ զոգա՛՛ն սրովբէ՛՛ականդ Ջնկք աթոռոյն. թեւատքնկե՛լով ծածկեն զերեսս իւրեանց. աչյօր տագնապա՛՛ծ ի կուսականն ի սուրբն կե՛՛րանկրեցար մարդամարմա՛՛պէս. զքեզ: Ո՛՛ր յանապա՛՛

տուժ փառաց [ան]ճառելոյ յերկիր. ա[խ]տակիր եղեր հաղիզիւն բքնութեանն. այսօր ըզմեղուցեալ ըզնախահայրըն կենդանդիմեցեր ի կեանսըդ յաւիտենից մանրադանիրա՞պէս. զքեզ ընդ զօրս անմահրինիցն առնդաղար օրհնաբանեմք։

Աստուած եղէ. Արեգակն արդար։ Ի վայելչութիւն փառ։ Քաջդ Մայր տուրը։

ՍԱՂՄ. ճԹ. Յայնէ։ կՁ. Ի վայելչութիւն սրբոց։ 1149։

Ալելուիա, Օրթի

Սրբոյ Աբեսաբանիա որ ըստ Յովհաննու։ Ա. 1։

Ի Հօրէն լուսոյ

Ի սկզբանէ էր Բանն և Բանն էր առ Աստուած։ 1100։

Արարչա։ Քաջ. Խնդրեա։ կեցո. Յայնէ։ Աչ. Քում ամէն։

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

ՄԵՍԵԴԻ Ծննդեան. Իմիկ սրպէս։ Աստուած փիրա։ Քաջդ Մայր տուրը։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՁ

Այսօր որ յաթոռ փառաց ընդ Հօր։ Վէց պոռն։ Ի վայր։ Քաջ. Տուրը զԱստ։ կեցո. Յայնէ։ Աչ. Ընկալ Տէր։

Ե. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻԱՆ ԳՁ

Այսօր որ յաթոռ փառաց ընդ Հօր ծընանելով ի սբրբոյ կուսէն [illegible]ն մանրամասնեալ Բանն. ծնանելովդ զտիեղերս յորդեպրութեանն չընորհս։ Այսօր անապատագրեալ Բանըն Հօր բազմիր ի մէնաւոր յանբանի [illegible]ց բոլորից Տէրն. Եւ ի վերայ քերովբէիցըն հանգչիր։ Ո՛ր նոյն ինքն է ճառագայթ փառացըն Հօր. ի Յովհաննէ հայցեր մկրտել. ի Յորդանանու՞ւ յորձանան. անաչխարհական կոչմամբ ընտրեզերս հրաւիրելով։

† Ընծայեաւն ի սըրբոյ կուսէն ընկալցուք ի սիրտս մեր Յիսուս՝ եւ հաւատով. արդեօք երբեմն ի դիրկսըն Սիմէոնի։ Օրհնեցուք զառաքեալն ի Հօրէ. որ ի խանձարուրըս պատեցաւ Յիսուս՝ ու վանըն մեր. եւ փըրկեաց ըզմեզ ի յանիծից Աւրհամայ։

Ծն. Ո՞ր յինւթեանդ ես ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյն անըսկիզբն Որդի. խոնարհեցար ի հայրանական ծոցոյ. մարդ եղեալ մարմնացար ի կուսէն. բաննալով զյաղթութիւնն մահու յանցանաց նախահօրըն. ‖ քեզ է՝ըզհամբ ընդ զօրըս հրեշտականցն. ի մէջ հովուանցն, օրհնեա՛լ ես փրկառո՛ւ նահապետեաո՛ն բանդ։ Այսօր ծընար որ ի Հօրէ՝ յառաջ քան զյաւիտեանս Որդի. ճառագայթ փառաց և ծագումըն յանմեկնելի լուսոյն. անապագուշակ տեսլեամբըն յայրին իջեվանի եւ ի մըսուր յանբանից բազմեալ. քեզ։ Թագաւոր փառաց Քրիստոս և արարիչ բոլորից. Աստուածծ հըզօր իշխանն Հայր հանդերձեալ լուսոյն. մնանուկ երեւեալ այսօր անփոփոխելիդ ի յերեսս Թեան. քեզ։

Ծն. Ա՛մենիմաստ ամենից Հայր բանմտազեղ. խնամող առեղծող եւ տէր բոլորից. անեղ եւ էից էակ զըՀր միշտ օրհնեն. զանգ անմարմնականացըն յաւիժաբար հընչմամբ։ Ո՛ր կերպարան և կնիք Հօր առեալ վասըն մեր ծառայի կերպ ի կուսէն. որ էն ի յաթոռ փառաց աջնառս վերնոյն. ի յայրին իջեվանի եւ ի մըսուր յանբանից բազմեալ։ Զ ի կաւէն մարմնացեալ Բանն եկաւք ժողովուրդք ընդ հովիւըն բարեբանեսցուք եւ ընդ մոգուն երկրպագեսցուք ընդ երկնային զօրան երգեցուք փառք ի բարձունս Աստուծոյ։

Ծն. Զահաւոր բանրաձըս վերնոյըն հնգեւոր հընչմամբ երգով ընկալեալ հովուանցն օրհնէին ընծըՀնդ.

եւ՛ ըմծանգամբն յանմեկնելի լուսոյն : Հրեշտականպե՛ս
աին աւետեաց ընթացեալք ի յայրն . անոքն պինուաս-
տանցեալ էր անտեառնն սերմվբէլ՛ից . մանո՛ւկ եղեալ
յանբանից մըմռուր : Դիտեալով մոգուցն ըզփայլումն աս-
տեղն . սա զԱստուած գուշակեալ լի՛նի . զի ի տեսիլ
մարմնացելոյն ժամանեա՛լ . նըմա՛ մատուցանելով զեր-
կրպագութիւն :

Ծն. ՝Ո՞ւրանէ լեր Աստուածածին յոյս եւ փըրկութեան
մայր . ըզքե՛՛զ ընդունող լուսոյ մեծացուցանե՛մք :
Ըզքեզ լուսոյ մայր և կոյս , ըզքե՛՛զ գանձըդ կե-
նաց սատուածային . ձայնիւ ցընծութեա՛մբ մեծացու-
ցանե՛մք : Մարդ ա՛ւրդ անարատ լուսոյն . հրեշտականքն
օրհնութեամբ պատուեա՛լ ըզքե՛զ մեծացուցանե՛մք :

Մծ. ՝Ա՞ւրդ զԱստուածածինն . օրհնութեա՛մբ մե-
ծացուցանե՛մք : Աւե՛տաւոր հրեշտակն աւետաբանէր .
ընծըղնեա՛լ փըրկիչն ի սըրբոյ կուսէ՛ն : Ա՛խ ուրախ
լեր բերկրեա՛լդ . քանզի տէ՛ր տերանց է՛ ընդ քե՛զ :

Ծն. Բարեխօսեա՛ . ա՛ղաղատար առ Որդի՛դ քո և Աս-
տուա՛ծ ը մեզ՛ ծընո՛ղ և ազատիչն Տեառն : Ի՛ բարեխո-
սութիւն փութացիր մեզ սուրբ Աստուածածինն . ա՛ռ ի
փըրկել ըզժողովուրդս քի՛ մեղա՛ց եւ չարչարանա՛քինէ :
Ապաւինեմք ի քո բարեխօսութիւնդ Աստուածածինն
Մարիամ . մա՛յր Տեառն եւ կոյս սուրբ հարան երկնից
և դո՛ւռըն կըսպեալ գո՛ր մարգարէ՛ն եսայի :

Հգ. Ո՛ր համագոյդ ես Հօր և Որդւոյ . անեղաւորաբար
բըղխեա՛ցեր ի միշտ էն՛էն . ա՛ւ յաւ՛ր բըղխեցեր ջուր կեն-
դանի՛ յԱ՛րտասո՛ղէմ ‖ Հո՛գի՛ Աստուա՛ծ ոգեմա՛րեա՛ :
Ո՛ր ա՛րարչակից է՛ս Հօր և Որդւոյ . ա՛րո՛վ կենդանա-
ձնեա՛լք ի կո՛ւրա աբրաքած . ա՛ւ յաւ՛ր ներգին Աստու-
ծոյ ծնանես ի՛ ջուրց Հո՛գի՛ : Ո՛ր փաւակից է՛ս Հօր

և Որդւոյ . եւ քննեսս զիւր Աստուածոյ . այլ յաւր խորագիտաս իմաստից դիմաստս աշխարհի արարիչն Հոգի՞ պիտ՞։

Հն. Աբրչագոյրթ Աստուած . զարթարածս քո՞ մի անտես առնես . այլ զիմն է ‖ նըշնջեցեալսըն ը մեր եւ հանդո՞ ընդ սուրբըն քո . ի խորհն գիտ՞ արարածս։ Աբարչակիցս Հօր Որդի . ի միասանգամ քո՞ գալըստեանն . ա՞նդստանգարտ պահեսս զգնըշնջեցեալսըն։ — Փառք Հօր։ Կենդանարարո՞ր սուրբ Հոգի . յորժամ նորոգես զերես՞ս երկրի . նորանիւոյր զարդարեսս զգնըշնջեցեալսըն։

— Այժմ և միշտ ։ Ուրախ լեր անապատս ծարաւի . եւ ծաղկեա՞ հաւատով երանութեան՞ մր յայսմհետ . քանզի փրկուսո՞ յոմ՞ յայանեցաւ հեթանոսաց։

Ալէլուիա Ծննդեան ։ Յոյնն։

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դ

Ո՞ր յանճառելի ծոցոյ Հօր յէութենէն՞ ծագեցա՞ր մեր արեգակն արդարութեանն ա՞նըսկիզբն Աստուած . ‖ զքեզ ընդ հըրեշտակըս բանբերանմբ Աստուա՞ծ հաւրցըն մերոց ։ Ո՞ր խոնարհեցա՞ր յերկինից փըրկել զարարածս անչէզոքա՞ծ մեզ . ժարմնացար ի կուսէն է՞ակից Բանըդ Հօր . զքեզ ։ Ո՞ր ի խանձարուրըս պատեցար ա՞նեղանելիդ ոչ մեկնելո՞ մեզ յանքննելին փառաց Հօր խնկակից սուրբ Հոգւոյն . զքեզ ։

Գ. Ը՞զՏէր ‖ Մխոսանա՞թեամբ օրհնե՞ց եւ աստա՞ւած ։ Ջանգիանն ի Հօրէ գնացեալ եւ զմարմնացեալն ի կուսէն զանգը՞ ննջելոյն . մխոսանա՞թեամբ ։ Ը՞զծնեալն ի սըրբոյ կուսէն և յանեղանից մըտա՞ր եղեալ ըզհա՞ց

կենաց. ‖ Միսթանայէթեամբ օրհնեա՞ցէք եւ ա-
նա՛ւելո՛ւ բա՛րթր արա՛րէք ըզնա յաւիտեան։
Զնրկըրպագեա՛ն ի մզո՛ւց եւ զմըկըրտեա՛ն ի Յորդա-
նան ի ՅՍ՛ՎՀԱՆՆԷ. Միսթանայէթեամբ։

ՄՆԾԱՑՈՒՄՑԷ Դ

Ա՛ստուածածնի՛ն և սըրբո՛ւհի. որ ըզԲաՀ՚ն Ա՛ստը-
ւած անանըման յըղութեամբ յանթգանդ կրեցեր. ‖ ան-
դա՞տ ա՛ր երդով մեծացուցանե՛ք։ Զրկոյ մա՛յր կո՛ւ-
սութեան և յղութեա՛ն լա՛ւան. եւ առանդատ անճառե-
լո՛ւ բընաւորո՛ւին ի քո՛յ վերանյանցեալ Բանին. անդա՛։
Քո՛ւ լուծա՛ն կնիք դատապա՛րտութեանն. Ե՛ւ քո՛ւ
կա՛նգնեցաւ մեղա՛ւցեալ մայրըն գլորեալ. վասն որո՛յ
ըզքեզ Ա՛ստուածածի՛ն եւ կոչս. անդա՛։

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ո՛ր էրն ի սկըզբանէ առ Ա՛ստըւածծ եւ Ա՛ստը-
ւածծ Բանն. կերպարա՛ն Ա՛նեզին եւ համագո՛յ սուրբ
Հոգւո՛յն. ի վերջի՛ն աւուրըս ծանուցեալ մարմնանա՛լ
յանձն առնո՛ւ ի կո՛ւսական յարգանդէ՛դ. ‖ վասը՞ն փըր-
կութեան ազգի մարդկա՛ն։ Յառաջ քան զյաւիտեանս
Որդի՛ նախատյահրէ՛ատեան. այսօր յերկրի՛ երեւեալ. Ա՛ս-
տըւածծ եւ մարդ կա՛տարեալ. խառնածորըմ՛վ պատի՛
Ե՛ղանէի և դնի՛ յա՛նբանէից մըտա՛ւը. վասը՞ն։ Ի՞նչ Բնթ-
ղեհէ՛մ Հրեայոցանի Երեւի արդարո՛ւթեան՝ արեգակին. այ-
սօր երկըրպագի՛ դի՛ Ա՛նեզն յարեւելից եկեալ մոգո՛ւց. Եւ
փառաբանի՛ յերջա՛նիկ ի բանաւթեամ՛ հո՛վուա՛ց. վասը՞ն։

ՏԷՐ ՑՆԵՐԿՆԻՑ Դ

Ո՞ր անտե՛ս և անքըննին քառակերպո՛ւթըն վեհա-
գո՛յն. ի փըրկել ըզմե՛զ եկեալ ա՛նմահից Թագաւո՛րն.
ո՛րհնութի՛ւն առաքո՛ղն։ Ո՞ւռաքի՛ հրեշտակապետա-
նո՛ւ սերովբէ՛ն հողեղէ՛ն. ասէ՝ ՏԷ՛ր և ա՛րարո՛ղն առա-

քեան[ն] ի՛ հօրէ՛ մարմնանայ ի՛ քէ՛ն փըրկո՛ն։ Ա՛ըկըր-
ա՛ր ի յձրգանան վըկայելով հօր և հոգւոյ. ա՛ռաննա՛յ
ի բարձա՛ւնս երգէ՛ն մա՛նկո՛ւնքն օ՛րհնութի՛ւն ո՛րդւոյ
դաւթի՛։

Ա՛ռաւօտս էրէ. Աբեգակն արդար։ Ի վայելչութիւն փա-
ռաց Մայր սուրբ։

ՍԱՂՄ. ՃԹ. յՈՒՆԷ։ ԿՅ. Ի վայելչութիւն սրբոց։ 1149։

Ա՛լէլուիա, Օրթի

Սրբոյ Աւետարանին որ ըստ Յովհաննու։ Ա. 18։

Չհայրն լուսոյ

ԶԱստուած ոչ ո՛ք ետես երբեք, բայց միածինն Որդի
որ է՛ ի ծոց հօր՝ նա պատմեաց։ Եւ այս է՛ վկայութիւնն
Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրեայքն յԵրու-
ղեմէ՛ քահանայս և դեւտացիս, զի հարցցեն զնա՝ թէ դու
ո՛վ ես։ Եւ խոստովան եղև և ոչ ուրացաւ, խոստովան եղև
թէ՛ ես ոչ եմ Քրիստոս։ Եւ հարցին զնա. իսկ ո՛վ ես դու,
եղիա՞ ես։ Եւ ասէ. ոչ եմ։ Իսկ մարգարէ՞ն ես դու։ Պա-
տասխանի ետ, թէ ոչ։ Իսկ ասա մեզ, դու ո՞վ ես, զի պա-
տասխանի տարցուք որոց առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վասն
քո։ Ասէ. ես ձայն բարբառոյ յանապատի, ուղիղ արա-
րէ՛ք զճանապարհն Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգա-
րէ։ Եւ որք առաքեցանն՝ ի փարիսեցւոց անտի էին. հար-
ցին զնա՝ և ասեն. իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես Քրիստո-
սն, և ոչ Եղիա, և ոչ մարգարէն։ Պատասխանի ետ նոցա
Յովհաննէս և ասէ. ես մկրտեմ զձեզ ջրով. ի միջի ձերում
կայ որ դուքն ոչ գիտէք, որ զկնի իմ գալոցն է, որում
չեմն արժանի՝ եթէ լուծից զխարտս կօշկաց նորա։ Այս ի
Բեթաբարա եղև յայն կողմ Յորդանանու, ուր էրն Յովհան-
նէս և մկրտէր։ 28։

Ա՛րարչա։ Քր. Խնդրեա։ կնգս. յՈՒՆԷ։ Աղ. Քում ամէն։

Յ ե Ր ե կ ո յ Ի ն

Մ ե Ս ե դ ի ք՝ ն ն ա ք է ա ն. Մեծացուցէ անձն։ Զի հայեցաւ։
Ք՝ր՝ղ Մայր սուրբ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳԶ

Ա՛նակրնական առեալ փառաց քոց։ Վ՛եց գ՝ն։ 1168։
Ք՝ր. Սուրբ Աստուա։ կնգս. յՈՒՆԷ։ Աղ. Ընկալ Տէր։

Զ · ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԴՂ

Ա՛նբասկըրբնական՝ տեսիլ վտառաց քոց տըւաղ ար ի մէզ հրաշագործեցաւ երեւելով անճառաբար ծընունդ. այսօր ցընծալիքի՛ն յայտնեցաւ տիեզերաց: Ա՛նմարմնական հոգեղինացն երգակցելով. բացեղէ՛ն փայլմամբ թափանցիկ հրաժէն առպռին սիւն գործեալ յայրին. այսօր գաւանիցիք եղեն հովիւքըն հանդիսի՛ վերնոյն: Ը՛նդհանո՛ւր ծաւալեցաւ ծագումըն լուսոյ. մնգոտւըքն հնաւանելով առաջղըքն գո՛չակեալ գծընո՛ւնդ յայրին. ա՛նդ մանուկանքի՛ն գընծայս առառնածայլի՛ն ծնընդեան՝ն:

† Ո՛ր յէնթեան՛նդ ես ընդ Հօր և սո՛ւրբ Հոգւո՛յն ա՛նբասկիզբն Որդի՛. խո՛նարհեցար ի հայրանո՛ւն ծոցոյ. մնլրդ եղեալ մարմնացար ի՛ կուսէ՛ն. բառնարկ դյանգիո՛ւմըն մահո՛ւ յանցանաց նախահօրըն. ‖ քե՛զ ե՛ւ բղեմք ընդ զօրըս հրեշտակացն. ի մէ՛ջ հովուացն, օրհնեա՛լ ես Քրիստո՛ս նախայաւիտեա՛ն Բա՛նդ: Ա՛յսօր ծընա՛ր որ ի Հօրէ՛ յառա՛ջ քան զյաւիտեա՛նս Որդի՛. ճառագայթ փառաց և ծագումըն յանմեկնելի լուսոյն. աստղագուշակ տեսլեամբըն յայրի՛ն իջեալ եւ ի մրտա՛ր յանբանի՛ց բազմեալ. քե՛զ:

Ա՛ն. Ը՛զձնեա՛ն ի սըրբոյ կուսէն ընկալցո՛ւք ի սիրատս մե՛ծ[ՔՔՔ]ր հաւատով. սրպէ՛ս երբեմ՛ն ի զերկոքն Սիմէո՛ն: Օ՛րհնեցուք զառաքեա՛լն ի Հօրէ՛. որ ի խաչ ձգո՛ւրըս պա՛տեցաւ մե՛ծ[ՔՔՔ]ն վա՛ռըն մեր. եւ փըրկեա՛ց ըզմե՛զ յանիծի՛ն Ա՛դամայ: Ա՛ւրհնե լե՛ր անապա՛տ ծառե՛. եւ ծա՛ղկեա՛ հա՛ւատով երա՛նելեա՛ն[ՔՔՔ]մբ յայսմ սըմբեա՛ւ. քա՛նզի Քրիստո՛ս յո՛ւյս յայտնեցաւ հեթանոսաց:

ԾՆ. Աստուածածին երկնային դուռն աստուածային ձայնիւն աւետարանէր հրեշտակն. ‖ ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ: Ի քերովբէս բազմեալ ընդ Հօր անապականարար բնակիլ հաճեցաւ ի քումմէ յորովայնի. ուրախ: Որ բանիդէն սրովբէից չբջանփակեալ պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի գիրկս հոգեղինի յայտնեալ ուր:

ԾՆ. Լոյս լուսոյ մայր. եւ կենարար բանին բնակառանձ՞րան. ‖ քեզ երանիցեն ազգ եւ ազինք ամենայն: Աստուածորին մայր. եւ հընազիեան կերպի նաբդառանձ՞րին. քեզ: Լոյս ծագեցաւ ի քէն. նըմանլոյս ի խաւարամ՞րիս. քեզ:

ԾՆ. Անըսկըզբնական բանին չո՞ր բընա՞կարան. տաճար եւ անա զատաւ՞ղի անառանելի լուսոյն. ‖ զքեզ ը մեծացուցանեմք արըժանապէս երգով Աստուածամայր եւ կոյս: Յորմէ կենդանատուզծեալք յանեղէն հառատեցան ամենայն ազգք քաղկանդս. աստերբնապէս տըղայացաւ յորովայնի՞ քումմ. եւ ծընաւ մա ի քէն մարմնացեալ Աստըւածդն ը բոլորից. զքեզ: Յորմէ զարհուրեալ դեղային զաւազ վերբէն զբ՞աւրթնոցն. տըղայապէս առընկալաւ բան՞ձեր ի գիրկս. եւ աբրուժեր մայր ընտացոզին ըզքեզ ըզկնատակն քո սուրբ ըզկաթն. զքեզ:

ԾՆ. Որ տաբար ըզՃանն Աստուած յարգանդի քումմ. եւ ծընաբ ըզնա մարմնով ապրեցուցիչ Աստուածածին. բանիխոնաւ կեցուցանել ըզմեզ: Հնազոյն սըրբոյ հովանացեալ զքեզ Աստուածածին մարմնացեալ Հօր հաճութեամբ. զոր զրկին մեզ ի փըրկութիւն: Զանազան՞ան ծրհնեցուք զԱստուածածինն նր կոյս մընաց յետ ծընընդեան. եւ տաբաբ յորովայնի գանատ՞նելին

ամենեցուն. զհանճարնակիցըն Հօր եւ ամենասուրբ Հոգւոյն:

ԺՆ. Բարեխնամութեամբ սուրբ Աստուածածնին. պահեցէ զեկեղեցի իւր աղօթիւրբ. եւ ի վիճառանգամ գալստեան իւրոյ նորոգեսցէ ի փառս: Այլ մեք ճանիս վերնոց փառաբանութիւք ընդքեզ գրիառաս. որ համանգոյդ ես Հօր և սուրբ Հոգւոյն. զի միաբանեսցես զեկեղեցի քո սուրբ պահելով ի խաղաղութիւն: Զի ի քէն ցընծութիւն ծընաւ տիեզերաց նահանջութեանն բանն. փառակից Հօր և սուրբ Հոգւոյն. ընդնա անդադար աղաչեա վասն անձանց մերոց:

ՀԳ. Հոգիդ ճշմարիտ. որ զաստուածայինն ըզհրաշալիսն քո զառածն դաւթեան լուցեր. արբուցանելով աշակերտացն ըզպատարագութիւն քո ի սուրբ վերնատունն. աղաչ որբս: Որ առաքեցար ի Հօրէ. կենդանարար վրաակ և լոյս ճշմարիտ. արբուցանելով նաքօք նորուց Սիովնի զաւդսբս փափկութեան. աղաչ որբս: Որ կատարեցեր ըզփափագ ցանկութեան սրբոցդ նոցա. որք ըսպասեալ մընային մեծի գալստեանն քո ի սուրբ վերնատունն. աղաչ որբս:

ՀՆ. Աբարչագործ թ Աստուած. որ յոչընչէ գոյացուցեր զերկինս և զերկիր. ծրհնեալ ընդքեզ. որ հանգուցիչդ ես նընջեցելոցն Հայր ամենակալ: Բանդ Աստուած և համագոյ փառաց Հօր պահակեր. գովեալ ընդքեզ որ յարութիւնդ ես նընջեցելոց Որդի դ մերոց: — Փառք Հօր: Աղերս ամենապատ յոյսիդ բարեխոս տիեզերակաց չընորհք. բարեբանեալ ընդքեզ. որ նորոգողդ ես նընջեցելոց Հոգի դ ճշմարիտ:

— Այժմ և միշտ: Թագաւոր փառաց Քրիստոս և արարիչ բոլորից. Աստուածծ հզօր իշխան հայր հանդերձ

ձեալ լուանյն . մանաւանդ երեւեալ այսօր ահեղափառելով ի յէութեան . քանզ ե՞րգեմք ընդ գօրըս հրեշտականցն . ի մէջ հովուանցն , ծրհնեա՛ւ եա փրկատո՛ւ նախայաւետառեան բանդ :

Ալէլուիա ծննդեան է յայնէն :

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Ո՞ր խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ բընակիլ յարգանդի կուսին ‖ Ա՛ստուա՛ծ հա՛յրցըն մերոց : Ո՞ր զբաց յերկիր և ծնար անեղա անզատելով զհետի ծընունդս Ա՛ստուա՛ծ : Բա՞ղթեցան մեք զեկեցըդ Հօր և Հոգւոյն անզատդ հոգեւոր երգով Ա՛ստուա՛ծ :

Գ. Ըզգեր Զաւակեան ի Հօրէ լոյս իմաստութիւն և բա՛ն . զեակի՛ծ ո՛ր ցըն Հօր եւ Հոգւո՛ւծոյն . ‖ օրհնեցէք եւ բարձր արարէք : Ըզծնեալն ի սըրբոյ կուսէ՛ն զխոստովանեալ Թագաւորն . զէ՛րկրպագեա՛ծ ո՛ն ի մեռո՛ւծուցն . օրհնեցէք : Ո՞ր ի՛ջանելով ի ջուրըն սըրբեաց զՅորդանան . եւ ըզմկըրտեա՛ծ ո՛ն ի ցամաքանե՛ւ . օրհնեցէք :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Ո՞ր զանճառելին ծընաւ . առաւ Ա՛ստուածածնի՛ն կոյս . ‖ օրհնեալ եա յաւիտեա՛ն : Ո՞ր զարբշնակիցըն Հօր . զինակըզրանէ՛ բանն Աստուած . յորովայնի քո՛մ կրեցեր . օրհնեալ : Ջքե՞զ եղեկիել հաւս . երկնայի՛ն դո՛ւռն և հարան անփո՛րձ . օրհնեալ :

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ահրաշափառ ծընունդ քո՛ ի սուրբ կուսէն . այսօր յուցաւ ազգի մարդկան . աներակըզրնակից բանդ Հակից Հօր : Ցայտնութեամբ քո՛ տէր ցընծացաւ երկիր . եւ նորոգեալ եղեւ Ադամ . յառաջին յանցանացդ

ի մեղաց իւրոց : Դարձ հաւատացին յերկրիլ փառաւորելին. ըզգթա՛ ամենակենցաղ զալստեամդ. ար ե՛րեւեցար քո՛ արարածոցդ :

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ ԳԿ

Ա՛յսօր յայտնեցա՛ւ մեզ. բարձրեալ՛ն բազմեա՛լ Բա՛նըն յաներանելից մըտա՛ւ. գա՛ւժեան և երկնաւո՛ր հաց : Ա՛յսօր ցընծա՛ն զըւարթունք երկնից. տեսա՛նելով զա՛հաւոր գահագլխին և գհրաշալի՛ ծընունդ. ար լո՛ւծյա անչխարհի ցուցա՛ւ : Ըն՛դ ինքնե՛լ զըւարթնացն ի փառաբա՛նութիւն. տեսանէ՛ն ամպ լուսոյ սիւն գնթանա՛լ ի հրաւիրց վիմին. գա՛ւժօք երջանիկ հաւատացե՛ն :

Աստուած երէ. Արեգակն արդար : Ի վայելչութիւն փառ : Քրոջ Մայր սուրբ :
ՍԱՂՄ. ճԹ. Յայնխ : կՅ. Ի վայելչութիւն սրբոց : 1149 :

Ալէքսիա, Օրիկ

Սրբոյ Աստուածանիս որ ըստ Յովհաննու : Ա. 29 :
վանն միաբանութեան Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Ի վաղիւ անդր տեսանել զՅիսուս զի գայր առ : 788 :
Արարչական : Քր. Խնդր : կեցո. Յայնխ : Աչ. Քառամատ :

ՅԵՐԿՈՒՅԻՆ

ՄԵՍՍԵԴԻ ՅՈՒՆԻՍԻՆ. Տէր ասաց : Ընդէր խռովեցան : Քրոջ Մայր սուրբ :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՁ

Անեղանելի բնութիւն որ յէութեանդ : Ինն պատ : Ի վայր : Զինի Քր. Սուրբ զԱստ : կեցո. Յայնխ : Աչ. Ընկալ :

Է. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՁ

Անեղանելի բնութիւն՝ որ յէութեանդ ե՛ս ընդ

Հօ՛ր. ձե՛նաւ ի սբրբոյ կուսէն. ‖ ընդ՛դ բարեբա-
նեմք սրանչա՛կից Հօր: Ա՛նեղանելի սրսրօ՛ղ ո՛ր
վանեն մեր մարմնացա՛ր. եւ ցընծութիւն աշխարհի
յայտնեցար. ընդ՛դ: Մըկըրտեցար ի Յորդանան ի
Յովհաննէ՛ սպասնակելպ սո՛ւրբ Հոգւո՛յն. վըկա-
յեալ երկնային ձայնին. ընդ՛դ:

† Բանն առաքեալ ի՛ Հօրէ՛ ո՛ր վանեն մեր մար-
մնացա՛ւ. եւ ցընծութիւն աշխարհի յայտնեցաւ.
‖ ընդ՛դ բարեբանեմք Աստուածածնի՛ն կոյս: Զի՛ սրեալ
ո՛չըն հանդո՛ւրժէ՛ն բոցայնըշոյլ սերսվելե՛ն. նա
բնակեցաւ ի փառս յորովայնի. ընդ՛դ: Ցորմէ՛ սասեալ
դո՛ղայի՛ն փայլակնացայտ ի լուսո՛յն. ի գիրկըս
քո ընդնա՛ ընկալար. ընդ՛դ:

† Լո՛յզ ո՛ր ի Հօրէ՛ առաքեցար յորժամ լքեր ի յերկ-
նից. եւ մարմնացար ի սբրբոյ կուսէն. ‖ դո՛ւ ես գառն
Աստուծոյ եւ ո՛րդի Հօր: Ա՛յսօր յայրիւն ընծայեցար
փըրկիչ. եւ ի մեզուցն երկըրպագեցար. եւ հո՛վաս-
ցըն տեսեալ ասէին. դո՛ւ ես:

Ծն. Զքե՛զ Հայր յամաչ քան զյանցեսեանս բարեբա-
նե՛ն դասք անմարմնոց հրեշտակաց. ձայնիւ երգո՛վ գո-
չեն և աղաղակեն. ‖ Աստուածա՛ Աստուածոց և Տէր տե՛-
րանց փըրկիչ գո՛լ-վ: Ա՛նաբե՛ցեր զբո՛ Միածինըդ
մարմնանա՛լ ի սո՛ւրբ կուսէն. եւ անսրա՛ծ ծընանիլ
յո՛րովայնէ ա՛նեսպականն. բա՛նիանալով ըզմե՛ր նեղու-
թիւնս. Ա՛ստ: Շնո՛րհք բարի յերեւեսպե՛ր երեւեցա՛ւ հեթանոսաց.
զի սրաւրի՛ն յաւիսե՛նից սբրպայ եղեալ յո՛րդեզրութի՛ւն
կե՛նսց կոչէ. Աստուա՛ծ:

Ծն. Ո՛ւրա՛խ սանցե՛ր Սբրբուհի Գաբրիե՛լի սւեսեսնքն.
ո՛ր քարեգե՛ա՛ցն ըզգա՛լը՝՛՛՛ սասարքային Տեսան ի յերկ-
նից: Ո՛ղջո՛յն ընդ քե՛զ Մարիամ ի քե՛զ սո՛ւրբ Հո՛գին

եկեսցէ. եւ զօրութիւն բարձրելո՞ւ յոյն ի վերայ քո հովանասցէ՝ Որ ծնանել ոչ ունի է ի քէն Խորամկիլ առաջնորդ. եւ ընդհանուր քարոզի՞ Աստուած հըզօր անհամ բա՞նն:

ԺՆ. Անկանիմք առաջի քո Աստուածածնին. եւ ազաչեմ՞ ի՞ քեզ զանարատ ըզկոյս: Բարեխօսեա վասն անձանց մերոց. եւ աղաչեա՞ի՞ զմիածինն Որդի՞դ: Փըրկել ըզմեզ ի փորձութենէ. եւ յամենայն՞ի՞ ըզկն վըտանգից մերոց:

ԺՆ. Սուրբ եւ Աստուածածնին Մարիամ ցանկալի՛ կուսից և պարծանք ազգի մարդկան. ‖ մայր և աղախին մեծացուցանես՝ զնկէզ մարմնիդ և տանճար ընդհանուր լուսոյն. անարատ և անխախտելի կուսութիւն. մայր: Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանութեանն և առաջնորդ հրաշալի ծաղմանդ մայր:

ԺՆ. Բարեխօսեա վասըն մեր Աստուածածնին Մարիամ. որ ծընար զՏէր Աստուած որ հովուէրըն զխոյակէլ. ա՛ մեռնողօր ըզպատնչելի փառաքն իւրովք: Ի՛ քեզ եմք ապաւինեալ որ մայրդ ես և աղախին Քրիստոսի լեր բարեխօս վասըն մեր. զի դանեան Տեառն կարողացուք և ըզքեզ մեծարեալ պատուեսցուք: Որ ըզհօրն Աստուած յորովայնի քում ընկալար. եւ ծընար անճառապէս զկենսատուն ամենեցունն. բարեխօս ըզքեզ աւետիք որ երանեալդ ես ի կանայս:

ՀԳ. Աստուածային հոգւոյ նըմանն անհեղգիչ աստիճ հընչմամբ. երեւեցար ի վերնատունն Հոգիդ գասան երկատաւանն. որք առ ի քէն մըկըրտուեցան արպէս զոսկի հրով մաքրեցան. ‖ մաքրեա ի մէնջ ըզմէգ մեղաց և ըզգեցո ըզլոյս փառաց: Էկիր յերկիր աստուածաբար գամել զաշխարհս Էչմիանածին. ընդ արդարութեանն և

ընդ մեղաց և ընդ չարին դատաստանաց. բայց եր ըզանձդ անհնութեան պարգեւս եառնէր որդւոց մարդկան. մաշքրեա։ Աչքն ի սիրոյ գեղոյ առաքեանց յինքըն գանգամս իւր քեւ յօդեանց. զեկեղեցի իւր զոր չինեաց եօթըն սեամբ քո հաստատեանց. ալ նստիս ի նմա եղ գառաքեալսն եօթնեակ չնորհօք քո զարդարեանց. մաշքրեա։

Հն. Ի ձայն փողոյ գալըստեան քո Տէր ամենայն հնգիք զարթիցեն. կալ ի դատաստանի քում Քրիստոս Աստուած մեր։ Յորժամ հընչէ բարբառն անմարին և հարկանի փող յարութեան մերոյ. եւ մեք գոչեցուս առեմբք փառաց գալըստեան քո Տէր։ — Փառք Հօր։ Յորժամ առնես հատուցումըն Տէր և սուրբըք քո պարծեցին ի քեզ. եւ մեզ չնորհեսցես փրկիչ կալ ի յաջմէ քումմէ։

— Այժմ և միշտ։ Ի նմանութիւն ազաւնոյ առեսեալ գՀոգին սուրբ Յովհաննէս. աղաղակէր ասելով. սա է գառն Աստուծոյ եւ որդի Հօր։

Ալելուիա Ծննդեան ի յայնմ։

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲՂ

Փառաւորեաք Աստուած աքանչելի մեծագործութեամբ. եկիր ի փրկել զարարածըս քո. ‖ Աստուած հարցըն մերոց։ Ըմբնար ի կուսէ անճառելի բանիդ. ի չծրէ ոչ մեկնեցար օրհնեամբ ըզգեզ անհասանելի լոյս. Աստուած։ Երեւեցար յաչխարհի որ ինքեր ի Յորդանան մկկըրտիլ ի Յովհաննէ. որ ընկնութըն սըրբեցես սըբեա՛ զմեզ ի մեղաց մերոց. Աստուած։

Գ. ԸզՏէր Ամենայն գործըք Տեառն օրհնեն ընդնա՛ նգադար. զանընակիզըն Աստուած զանչափելի զթա-

գաւառն ‖ ծրհնեցէ՛ք զովիցէք. ե՛ւ բարձր ամրարէք ընդնա յաւիտեան՝ն։ Ո՞ր է՞ն փառաւք ի յերկինս. ա՞ն ընակըզրնակից Որդին. եւ ինքեա՛լ ի յերկնից մարմնացա՛ւ ի կուսէն. ծրհնե՛։ Ըզծնեա՛ն ի սո՛ւրբ ի կո՛ւսէն. զերգեա՛լքն յանբաւնից մըտա՛ւ. եւ զմըկըբտեա՛ն ի սո՛ւրբ Յորդանան. ծրհնե՛։ Զէակիցքն հօր եւ Որդւոյ ըզսո՛ւրբ Հոգին. զնա՛խագոհ և զանընապա՛ւ աղբիւրըն լուայ. ծր լուսաւո՛րեացն ըզմէզ. ծրհնեցէ՛՛ք։

ՄՆԾԱՑՈՒՄՍՁ Բ2

Ըզկա՛սաւթիւնըդ քո Աստուածա՛ծէն ա՛նեարա՛ս. զոր ո՛չ բացակի՛՛զեաց հո՛ւր աստուածո՛ւթեանն մեծա՛ցուցանե՛մք։ Ո՞ր յարգանդի՛ քում ա՛նանգաւանա՛րար բնակեցա՛։ Քրիստո՛ս Աստուա՛ծ եւ փրկի՛չ. անձա՛նց մե՛րոց մեծա՛ցուցանե՛մք։ Ա՛՛նհամառանելի՛ տէրունակա՛՛ն յայտնութի՛ւնն աշխարհի՛ ծագեցա՛։ ա՛նմատոյց լո՛ւսոյն երկրպագեցո՛՛ք։

ՈՂՈՐՄԵԱ Բ2

Խո՛նարհեցա՛ր ի բարձանց եւ մա՛րմնացա՛ր ի կուսէն. ո՛ր ներա՛՛էրդ ի քրմվրէ՛՛՞ ա՛րարիչդ արարածո՛ց։ Երկի՛՛ղ չէ՛՛ին բառնա՛ն փառաց ա՛՛նմահ աննկո՛ղ. ա՛րդա՞ նդ կա՛ւսէն ժուժկալեա՛՛ւ՞ ընդունե՛լ ըզդանձդ երկնայի՛՛՞ն։ Ցո՛՛րմէ՞ առ բանսեա՛լ սերովբէքն ո՛չ իշխէ՛՛ին մերձենա՛լ. ի խա՛՛ն նձարո՛ւս պատեցա՛՛՞ր եւ ե՛դար ի մըտա՛ւ յանբաւնից։

ՏԷՐ ՅՆՐԿՆԻՑ Բ2

Հրաշալի բարբառ երկնաւո՛ր զօրացն. հընչմա՛՛մբ ծրհնէ՛՛ին զանմա՛՛հ թագաւորութի՛՛ւնն։ Ա՛՛նճառ ծընողն զի՛՛ւ փառաք երեւեալ. և աստղըն լուսապայծա՛՛ռ հովանի էր յայրի՛՛՞ն։ Բանե՛՛ն բազմեալ յանբաւնից մըտաւ. եւ մա՛՛գքըն հետեւէ՛՛ին ծագմա՛՛մբ լուսափայլ աստեղ՛՛ն։

Ա֊ա֊օ֊ա֊ Եբէ. Աբեզաին արդար։ Ի վայելչութիւն փա։
Քֆրդ Մայր սուրբ։
ՍԱՂՄ. ճԹ. Յունէ֊։ կՅ. Ի վայելչութիւն սրբոց։ 1149։

Ամէնտիա, Օրթի

Սրբոց Աբեսաբանիս որ ըստ Յովհաննու։ Ա. 35։

Վասն մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և յաշակերտաց անտի նորա երկու. և նայեցեալ ընդ Յիսուսի՝ զի գայր, ասէ. ահաւասիկ Քրիստոս գառն Աստուծոյ։ Լուան ի նմանէ երկու աշակերտքն՝ զի խօսէր, և գնացին զհետ Յիսուսի։ Իբրև դարձաւ Յիսուս, և եահս գնոսա՝ զի երթային զհետ նորա, ասէ ցնոսա. զինչ խնդրէք։ Նոքա ասեն ցնա. ռաբբի, որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ, ուր են օթևանք քո։ Ասէ ցնոսա. եկայք և տեսէք։ Եկին և տեսին՝ ուր էին օթևանք նորա. և առ նմա ոգան այն օր, զի ժամ էր իբրև տասներորդ։ Էր Անդրէաս՝ եղբայր Սիմոնի վիմի՝ մի յերկուց անտի, որ լուան ի Յովհաննէ և գնացին զկնի նորա։ Գտանէ առ նախ զեղբայր իւր զՍիմոնէ, և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիա՝ որ թարգմանի Քրիստոս. առ ած զնա առ Յիսուս։ Հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի՝ ասէ. դու ես Սիմոնէ որդի Յովնանու, դու կոչեցիս Կեփաս, որ թարգմանի Պետրոս։ Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ի Գալիլեա. գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս. ես զկնի իմ։ Եւ էր Փիլիպպոս ի Բեթսայիդայ, ի քաղաքէ Անդրէայ և Պետրոսի։ Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա. զորմէ գրեաց Մովսէս յօրէնսն և մարգարէքն՝ գտաք զՅիսուս զորդի Յովսեփայ ի Նազարէթէ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. խակ ի Նազարէթէ մարթի ինչ իցէ բարւոյ լինել։ Ասէ ցնա Փիլիպպոս. եկ և տես։ Իբրև եահս Յիսուս զՆաթանայէլ զի գայր առ նա, ասէ վասն նորա. ահա արդարև իսրայէլացի, յորում նենգութիւն ոչ գոյ։ Ասէ ցնա Նաթանայէլ. ուստի ճանաչես զիս։ Պատասխանի եաս Յիսուս և ասէ ցնա. մինչդեռ էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր ի ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։ Պատասխանի եաս նմա Նաթանայէլ և ասէ. ռաբբի, դու ես որդի Աստուծոյ, դու ես թագաւորն Իսրայէլի։ Պատասխանի եաս նմա Յիսուս և ասէ. փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի ի ներքոյ

թզենւոյն՝ հաւատաս, մեծամեծս եւս քան զայս տեսցես։ Եւ ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, տեսանիցէք զերկինս բացեալ, և զհրեշտակս Աստուծոյ՝ զի ելանիցեն և իջանիցեն ի վերայ որդւոյ մարդոյ։ 51։

Ա֊րարչա։ Քոյ. խնդրես։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Քեզ՝ ամէն։

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

Մ Ե Ս Ե Դ Ի Ց Ն Ն Ք Է Ա Ն. Իջցէ որպէս զանձրեւ։ Աստուած զի։ Քոյդ Մայր սուրբ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Դ Շ

Լոյս ի լուսոյ ի Հօրէ առաքեցար և։ Ինձ պոռաս։ ի վայր։ Քոյ. Սուրբ զԱստուա։ կեցո. Յայնէ֊։ Աղ. Ընկալ ՏԷր։

Ը. ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ Շ

Լոյս ի լուսոյ ի Հօրէ առաքեցար եւ մարմնացար ի սուրբ կուսէն. զի վերընաւէն նորոգեսցես զանպակասեաին Ադամ։ Զոր Աստուած ի յերկրի երեւեցար և ընդ մարդկան չբժեցար. եւ փըրկեցեր ըզամենըսս յանիծից Ադամայ։ Քեզ ի յերկնից վըկայեամ Հօր քո ձայն. ամէն զա՛ է իմ Որդի եւ սուրբ Հոգին ըզքեզ յայտնեաց անգունակերպ երեւմամբ։

† Ըզքեզ նր Հոգւով և հըրով մաքրեցեր ըզմարդկան ազգըդ-թիւն. որպէս զԱստուած և ընկերակիչ ամենեքեան՝ օրհնեսցուք։ Փըրկիչն երեւեցաւ և զաշխարհս ապրեցոյց ի պատրանաց թըշնամւոյն. արդեզրութիւն շնորհելով ի ձեռն մըկըրտութեան։ Զրով կիզոյ ըզամենըսս մեր աւրօր. երեւեալ ապրեցուցիչն և փոխացուցանէ զաշխարհս աստուածայինն ըլբոն։

† Ըզդըշխս վիշապին և փըրկիչըն չարխմախեաց ի ցոր-

դանան ի գէտ. և ինքեանն իշխանութեամբ զամէնեսեան ապրեցոյց: Զհին մարդն նորն գէլով փըրկիչն ի մկըրտութիւն գայ աշյօր. զի զապականեալ ըզբնութիւնըս ջրով նորոս գործեցէ աննպաստական ըզգեստս փոխարէն տալով մեզ:

Ծն. Ծագումըն հրաշալի որ անյայտ էր ի մէնջ. եւ բանըն հայրական անըմբռնելի. հուր փայլականացեալ և ի մարմին բնակեցաւ. անվընաս պահելով զարարածս ամենայն: Ծագումըն հրաշագործ որ ի կուսէն ծագեցաւ. ճառագայթելով զարարածս ամենայն. երկինըք ցընծային և երկիրս ուրախանային. և Քրիստոս Աստուած ընդ մարդկան չըրժեցաւ: Ահա քեզ ապաւինիմք Ամենասըրտուէն. գերագոյն և հրաշալի եւ բաշխող բարութեանցդ. աղերսեր ես ծարաւեաց եւ հանդիսաւ աչխատելոց. եւ երեր վերընկալ աստուածային բանին:

Ծն. Ահաւասիկ խաղաղութեան եւ արտասուակ զըւարթանար. այսօր Մարիամ սըրտիւն ի փառս քո Քրիստոս ծագեաց մեզ լոյս յորդւոցն օրինաց. ‖ անդադար երգով սրբոք ըզքեզ ը միշտ մեծացուցանեմք: Դրախտ աստուածային և արեւելք լինանալի. այսօր Մարիամ հրաշագեղ ծնեալ ի յԱննայէ ի մայրութիւնն քո հրաւիրեաց Քրիստոս Աստուածոյ. անդադար: Տանգանակ ապրեցուցիչ և տաղաւար սրբոհամեան աստուածընկալ. այսօր Մարիամ լուսապայծառ մանչին ծընունդ յայտնեալ ծնողաց իւ ծնողութիւն քո կոչեցեալ միանչին Աստուածոյ. անդադար:

Ծն. Ուրախ լեր Մարիամ անբիծ Աստուածածին. զի ի տաճարին մաքրեցելոյ յանկարծակի եկեղ տէր. ըզքեզ

‖ ծրհնութեամբ մե՛ծացո՛ւցանեմք : Ո՛րպես լեր դո՛ւքն փակեա՛լ ընդ ո՛ր ոչ ոք մըտանա՛լ . բա՛յց տէր Աստուա՛ծ Իսրայելո՛ւ . ընդքո՛ղ ծրհ : Ո՛րպես լեր աղբիւր կընքեա՛լ Յրդեղն կենդանութեան . զո՛ր ծարաւելո՛յ բնութեանն ե՛ս տո՛ւր ի յաբրահա՛մ . ընդքո՛ղ ծրհ :

Ծն . Ընդքո՛ղ ծրհնութեամբ մե՛ծացո՛ւցանեմք : Ո՛ր ընդՅեղեն Աստուա՛ծ յորդանդո՛ղ կրեցեր Սըրբուհի՛ ա՛նարատ . եւ անճառապէ՛ս ծընա՛ր ըզմեր բա՛ձոդն երկնից . ընդքո՛ղ : Ո՛ր էից լուսոյն արժանի՛ եղեր բանալո՛յ ի քո գիրկս . եւ արեգականն արդարութեան ե՛ղեր ա՛րեւելք . ընդքո՛ղ :

Ծն . Ո՛ր ա՛նարգ յորովայնի դա՛նդաղեցիդ ամենեցո՛ւն եւ ծընար ա՛նճառապէ՛ս . զԲրիստոս յոյս ապրի՛ մարդկա՛ն . ա՛ռ նա՛ մի՛շտ բարեխօսեա՛ կեցուցանել ընդմե՛զ : Տե՛սին զա՛զգ իսմայէլի՛ զօրութեա՛նդ . զԱ՛ստուա՛ծ մարմնո՛վ առ ի քո՛ն ծընեալ . ի՛սկ եկեղեցի Ուրուա՛յ քո Աստուածածնի՛ ընդքո՛ղ խո՛ստովանի՛ . ո՛ր միա՛՛՛ն կո՛ւսութեամբ ե՛ս մա՛՛՛յր : Աստուածածնի՛ անպա՛րէն մեր ե՛ւ յոյս . բա՛րեխօսեա՛ առ Ո՛րդի՛դ զո՛ր միածնի՛ զի՛ փըրկեսցէ լըմեզ ի հրո՛յն տանջանաց . ե՛ւ պարգեւեսցէ՛ մեզ դերկնից արքայութիւնն :

ՀԳ . Ա՛ստեղծո՛յ ա՛ղաւնոյ . ի՛ջանելով մեծագո՛ն հընչմամբ ի բարձրո՛ց . ի նմանութիւն լուսո՛յ փայլմանն հրագի՛նեաց անկիզելի՛ զաշակե՛՛՛րտսն . մի՛նչդեռ նըստա՛ւ ի ա՛ւրդ վերնատա՛նն : Ա՛ննիւթական ա՛ղաւնի՛ . ա՛նգըննելի՛ որ քննե՛ զըմեր Աստուածո՛յ . զո՛ր առեալ ի Հօրէ պա՛տուէ զահաւո՛ր և զմիասո՛ն զգամ գալո՛՛՛ւստն . զո՛ր քարո՛զեցին հաւատացեալքն : Օ՛րհնութի՛ւն ի՛ բարձո՛ւնս . ելո՛զին ի Հօրէ Հո՛գւոյն սըրբո՛ւ . արա՛ւ առաքեալքն արբեցա՛ն անմահակա՛ն բաժակա՛՛՛ւն . և հրաւի՛րեցին զերկիրս ի՛ յերկինս :

Հն. Ա՛նբակիւղն Աստուած սկիզբն արարչութեան ի հնոյ ստեղծեր ընդարդն առաջի՛ն գործել և պահիլ յանապատում ի կեանս. իսկ ի տառնգանել հրամանի քո տէր ըզվընձիս մահու՛ ի վերայ եղեալ. հնոյ էիր անդրէն և ի հոգ զարձցիս. ‖ եւ այժմ ազատեմ զտեղծանդղ ամենից ընկալ եւ հանգո՛ զհրաժարեալ հոգիս. յեօթնատասեղեան լուսեղէն խորանան ւեր ժողովքն են սըրբոցն ի խաղաղութեան. հո՛գւով հեզութեամբ յիրկնից բարութիւնան: Ա՛մէն եղեալքս անեպետա՛նացան. զեղեցկայարմար չինուածոյս քակտուին. իմատանընքս յիմարեցայ ի յալեանց մեղաց որ ընկըղմեցայ. եւ այժմ:

— Փառք Հօր: Կո՛չողն եհան վերի՛ն կո՛չողին կո՛չնաւէրն ա՛հեղ կոչո՛ղն ահաւոր. զատաւո՛րն անաչառ զատանա՛ն արդար հրէշտակք անողոք դատի՛ն զմեզատնա. եւ այժմ:

— Ա՛յժմ և միշտ: Մըկըրտի՛ չըլատաս և սըրբի՛ն ամենայն արարածք. եւ տայ մեզ թողութի՛ւն մեղաց. Հրով եւ Հոգւով վերատըրելով ըզմեզ:

Ա՛մէն:

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.2

Տ՛ընօրինեցա՛ւ յարդանդի՛ կուսէն խոսկից Հօր եւ սուրբ Հոգւո՛յն. բա՛նն առաքեա՛լ ի՛ Հօրէ՛. յաղո՛ղքս նախամատեա՛ղծ մա՛րդն ե՛ն. բանաձայով ըզյա՛՛նցանս. ‖ ժողովուրդք օրհնեցէ՛՛ք զառաքեա՛լն ի Հօրէ՛ զԱ՛՛սպատած հա՛րցըն ը մե՛ռցը: Ա՛նախայաւիտեա՛ն Ո՛րդէն փառաւկից Հօր եւ սուրբ Հոգւոյն ի ցո՛ղտանան ակըն ա՛յսօ՛ր. մըկըրտել ի ցո՛վհաննէ՛. կէրպացեալ իմո՛՛վ յարգանգս ի՛՛մ զնախահօրն եբրայեցի ընձեղս. ժողովուրդք: Ա՛ռաքելական պարգեւեցա՛ն չնորհք. աղաւնակերպ իջ-

մամբ սուրբ Հոգւոյն ջնջուցչին սրբութեան. եւ Հայր ի վերայ եղեալ վկային՝ կըրկնակի ծնընդեամբ զա է որդի իմ սիրելի. մխաբան եւ մեք օրհնեցո՛ւք. զառաքեա՛լն ի Հօրէ զԱստուած համ՛բոյրն ը մեր։

Գ. Ը՛գՏԷր օրհնեցէք ‖ բարձր արարիչք ը՛զնա՛ՀՀ ՀՀՀ յաւիտեա՛ն։ Ա՛բարիչն երկընի՛ւ եւ երկրի. Ա՛սաըւած եւ մարդ գո՛լով. երեւեալ ի հնա՛նդամն Յորդա՛նա ծնո՛ւ. աստուածախանձն մա՛ՀՀրմամ՛վ. լուա՛ց ըզաւե՛ղ՝ա՛ր ի մեղաց. բարձր։ Մխաբանութեամբ օրհնեցէ՛ք քահանայք եւ ժողովուրդք զա՛մենասուրբ ղեերրդութիւնն. ը՛զհամակո՛ՀՀ՛ՀՀ եւ ը՛զմի Ա՛սուածութիւնն. բարձր։

ՄՆԾԱՑՈՒՄՆ Ա Շ

Յա՛ղագս փառաց խո՛նարհեցար ի մեր բնո՛ւթիւնս. բա՛նդ Ա՛սուած եւ մարմնացար ի սրբոյ կուսէ՛ն։ Եւ ծնար ի սո՛ւրբ կուսէ անեղական մարմնով. ը՛զքե՛՛զ անդադար բարեբանեալ մեծացո՛ւցանե՛մք։ Ա՛յսօր զեկեալդ ի փըրկութիւն ազգի մարդկան. մխաբանութեամբ ամենեքեա՛ն մեծացո՛ւցանե՛մք։

ՈՂՈՐՄԵՍ Ա Շ

Պա՛տկերակից երկեր հո՛գելիւն բնութեանս սընոյ բինեցար յարգանդի կուսին բա՛նդ Աստուած ը՛զմե՛՛՛՛՛ր վերանո՛րոգել պատկեր։ Մե՛ծացեա՛ զլ ի հաշակմանէ նախաստեղծին ըզփառս. մի՛ւսանգամ վերըստին չնո՛րհելով. ը՛զմե՛՛՛՛՛ր վերանո՛րոգել ի փա՛ռս։ Մե՛ծըրեա՛ զլ ի Յորդանան ի Յովհաննէ՛ սաստուածայնին բնութեամբ մարմնո՛վըն զոր ի մէնջն էառ. ը՛զմե՛՛՛՛՛զ լուսաւորելով աստուածայնին ձա՛դմա՛մբն։

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Ա Շ

Չա՛նաչաժանելի ըզԱնըն Հօր. եւ զանըսկիզբըն նա-

բա զՈՐԴԻՆ. ՈՐ Ի ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԱՅՑԸՐ. ԸՂՄԵՒ ԱԺԴԷՈՒ ՄԵՌԱՅՑ. ԵՒ ԶԱՆՀԱՒՐԻՆՈՒ ԼՒՈՒԱԼՈՒԹԵԱՆՑ. ‖ բաՐԵԲԱՆԵԼՈՎ Ը ՄԻ ԺԱՂՉԱ ՅԱՒԻՏԵԱՆ։ ՈՐ Ի ՀՕՐԷ ՎԵՐԱՅԵԱԼ ՈՐԴԻՆ. ՅԱՅԱՆԵԱԼ ՀՈԳԻՆ ԻՒԵԱՂ ՁԵՌՆԱԴՐԵՐ ԿԱՐԱՂԱՆ. ԶԻ ԵՒ ՄԵՔ ՕՐՀՆԵՑԱՒՔ ԶԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՆԱԿԱՆ. բաՐԵԲԱՆԵԼՈՎ։ ՈՐ Ի ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ՕՐՀՆԱԲԱՆԵԱԼ ԱՍՏՈՒԱԾ. Ի ՀԱՍԱՆԱՑԱՆ ՅՈՐԴԱՆԱՆԵՒ ՁԵՑԱԼ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՆՔԵՐ. ԱՀԱ ԳԱՌՆ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ ՈՐ ՎԵՐԱՅԻ Ի ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻՆ. ԶՈՐ ՕՐՀՆԵՑԱՒՔ Ը ՄԻ ԺԱՂՉԱ ՅԱՒԻՏԱՆ։

Ա——ՈՒ Է. Արեգակն արդար։ Ի վայելչութիւն փա։ Ք—ՐՈՂ Մայր սուրբ։

ՍԱՂՄ. ՃԹ. Յ—ԴԲ—։ ԿՅ. Ի վայելչութիւն սրբոց։ 1149։

Աւետիս, Օրիի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու։ Գ. 1։

Վասն սկզբանէ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն Տիբերիոսի կայսեր, ի դատաւորութեան Հրէաստանի Պիղատոսի Պոնտացւոյ, և ի չորրորդպետութեան Գալիլեացւոց Հերովդէ, և ի փիլիպպոսի եղբօր նորա չորրորդպետութեան Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց աշխարհին, և ի չորրորդպետութեան Լիսանեայ՝ աբիլենացւոց, և ի քահանայապետութեան Աննայի և Կայիափայ, եղև բան Աստուծոյ ի վերայ Յովհաննու որդւոյ Զաքարիայ յանապատի անդ։ Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու՝ քարոզել մկրտութիւն ապաշխարութեան ի թողութիւն մեղաց։ Որպէս և գրեալ է ի գիրս պատգամաց Եսայեայ մարգարէի. ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա. ամենայն ձորք լցցին, և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեցցին, և եղիցին զհաւասարինքն ի դիւրինս, և առապարքն ի հարթ ճանապարհս. և տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ։ Եւ ասէ ցժողովուրդն ելեալս մկրտել ի նմանէ. ծնունդք իժից, ո՞ եցոյց ձեզ փախչել ի բարկութենէն որ գալոց է։ Արարէք պտուղս արժանիս ապաշխարութեան։ Եւ մի սկսանիցիք ասել՝ Հայր ունիմք Հայր զԱբրահամ. զայս ա-

սեմ ձեզ, եթէ կարող է Աստուած ի քարանցս յարուցանել յարուցանել որդիս Աբրահամու: Բայց ահաւասիկ տապար առ արմին ծառոց կայ. ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարւոք, հատանի և ի հուր արկանի: Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին. իսկ արդ զի՞նչ գործեացուք: Պատասխանի եւ ասէ ցնոսա. որ իցէն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ որ ոչ ունի, և որ կայցէ կերակուր՝ նոյնպէս արասցէ: Եկին և մաքսաւորք մկրտել, և ասեն ցնա. վարդապետ, զի՞նչ գործեացուք: Եւ նա ասէ ցնոսա. մի ինչ աւելի քան զկրամայեալն ձեզ առնիցէք: Հարցանէին զնա և զինուորքն և ասէին. և մեք զի՞նչ գործեացուք: Ասէ ցնոսա. մի զոք խաւիցէք և մի զոք զրպարտիցէք, չասլիցին ձեզ թոշակքն ձեր: Մինչ ակն ունէր ժողովուրդն, և խորհէին ամենեքեան ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու՝ միթէ սա՞ իցէ Քրիստոսն: Պատասխանի եա ամենեցուն՝ և ասէ. ես մկրտեմ զձեզ ջրով. բայց գայ զօրագոյն քան զիս, զորոյ չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս. նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով սրբով և հրով: Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր, և ժողովել զցորեանն ի շտեմարանս իւր, և զչարդն այրեսցէ անշէջ հրով: Բազում և այլ ինչ վարդապետութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն: Բայց Հերովդէս չորրորդապետ յանդիմանեալ ի նմանէ վասն Հերովդիայ կնոջ եղբօր իւրոյ, և վասն ամենայն չարութեացն զոր գործեաց Հերովդէս, յաւել և զայն ևս ի վերայ ամենայնի, և եդ ի բանտի զՅովհաննէս: Եւ եղև ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն, և ընդ Յիսուսի մկրտելն և կալ յաղօթս, բանալ երկինից, և իջանել Հոգւոյն սրբոյ մարմնաւոր տեսլեամբ իբրև զաղաւնի ի վերայ նորա, և գալ ձայն յերկինից՝ որ ասէր. դու ես Որդի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ: Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իբրև երեսնից սկսեալ, որոց որպէս և կարծէր որդի Յովսեփայ, որ Յակովբայն, որ Հեզեայն, որ Մատաթիայն, որ Ղեւեայն, որ Մեղքեայն, որ Յաննեայն, որ Յովսեփեայն, որ Մատաթեայն, որ Ամովսեայն, որ Նաւումայն, որ Էսղեայն, որ Նանգեայն, որ Մատթեայն, որ Մատաթիայն, որ Սեմեայն, որ Յովսեքեայն, որ Յովդայն, որ Յովհաննայն, որ Բեռայն, որ Զորոբաբելին, որ Սաղաթիելին, որ Ներեայն, որ Մեղքեայն, որ Ադեայն, որ Կովսամայն, որ Եղմովդատայն, որ Երայն, որ Յեսուայն, որ Եղիազարայն, որ Յովրամայն, որ Մատ-

թայն, որ Ղևւեայն, որ Սիմէոնին, որ Յուդայն, որ Յովսեփայն, որ Յոշեամայն, որ Եղիակիմայն, որ Մելքեայն, որ Մենննայն, որ Մատաթայն, որ Նաթանայն, որ Դաւթին, որ Յեսսեայն, որ Ովբեդայն, որ Բոոսայն, որ Սաղմանայն, որ Նասսոնին, որ Ամինադաբայն, որ Արամայն, որ Ազմեայն, որ Առնեայն, որ Եսրովմայն, որ Փարէսին, որ Յուդայ-ին, որ Յակովբայն, որ Իսահակայն, որ Աբրահամեան, որ Թառային, որ Նաքովրայն, որ Սերուքայն, որ Ռագաւայն, որ Փաղեկայն, որ Եբերայն, որ Սաղային, որ Կայնանայն, որ Արփաքսադայն, որ Սեմայն, որ Նոյին, որ Ղամէքայն, որ Մաթուսաղային, որ Ենովքայն, որ Յարեդին, որ Մաղաղայէլին, որ Կայնանայն, որ Ենովսայն, որ Սեթայն, որ Ադամայն, որ Աստուծոյն: Եւ Յիսուս լի Հոգւով սրբով դարձաւ ի Յորդանանէ. և վարէր Հոգւովն յանապատ՝ աւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ. և ոչ ակեր, և ոչ արբ յաւուրսն յայնոսիկ, և ի կատարելն նոցա՝ քաղցեաւ: Եւ ասէ ցնա սատանայ. եթէ որդի ես Աստուծոյ, ասա քարիդ այդմիկ՝ զի հաց լիցի: Պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ. գրեալ է՝ եթէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ: Եւ հանեալ զնա ի լեառն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի ի վայրկեան ժամանակի. և ասէ ցնա սատանայ. քեզ տայց զայս ամենայն իշխանութիւն և զփառս սոցա, զի ինձ տուեալ է, և ումիմբ՝ տամ զսա. արդ դու եթէ անկեալ երկիր պագանիցես առաջի իմ, քեզ եղիցի ամենայն: Պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ. գրեալ է, երկիր պագցես Տեառն Աստուծոյ քումմ, և զնա միայն պաշտեսցես: Եւ ած զնա յԵրուսաղէմ, և կացոյց ի վերայ աշտարակի տաճարին, և ասէ ցնա. եթէ որդի ես Աստուծոյ, արկ զքեզ ասա ի վայր. զի գրեալ է՝ եթէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, պահել զքեզ. զի ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ, մի երբեք հարցես զքարի զոտն քո: Պատասխանի եւ նմա Յիսուս և ասէ. ասացեալ է, թէ ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո: Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնս՝ սատանայի, ի բաց եկաց ի նմանէ մինչ ժամանակ մի: Դ. 13:

Արարչա: Քր. Խնդրես: կեցո. Յ-յիշ-: Աչ. Քոմ ամեն:

ՅԵՐԵԿՈՑԻՆ

Մեսեդի Գննչեան . Մեծացուցչ անձն ։ Չի հայերցաւ ։ Քաղ. Մայր աւուրբ ։

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՁ

Լոյս ի լուսոյ ի Հօրէ առաքեցար և ։ ինն գոռն ։ 1178 ։ *Քաղ· Աւուրբ գԱստուա ։ կեցո · Յայնէ ։ Աղ· Ընկալ Տէր ։*

Ա· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՉԿՆԻ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՁ

Ծագումն մկամծնէ Որդւոյ քո յերկինից ։ Իբր սաղմոն ։ 719 ։

Ցայժմ կէրսկէն չոր չայն և լինէր , սասաօգոս Աւետարան քրիստոնէական գոյս կարգաս ։

Ալէլուիա , Օրթի

Արդեօք Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու ։ Պ. 14 ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ գարձաւ (Յիսուս) զօրութեամբ Հոգւոյն ի Գա ։ 568 ։

Ա· ՁՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաճոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ · Մանկանցն գձայնն քեզ ։ 998 ։

Ա· ՈՒՐԲԱԹ

Պաճոց

Բ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՉԿՆԻ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԲԿ

Կամաւորութեամբ եկիր ի չարչարանս ։ Իբր սաղմոն ։ 638 ։

Բ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաճոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՋ· Օրհնեալ ես Տէր: 1000:

Բ· ՈՒՐԲԱԹ

Պաճոց

Գ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳՋ

Ա՛րարիչդ արարածոց Քրիստոս այսօր: Ի՛ր սաբբտին: 665:

Գ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաճոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՋ· Օրհնեալ ես Տէր: 1044:

Գ· ՈՒՐԲԱԹ

Պաճոց

Դ· ԿԻՒՐԱԿԷ

ՋԿՆԻ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԳԿ

Ա՛յսօր զինաւ մեզ պատարագ անա: Ի՛ր սաբբտին: 677:

Դ· ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաճոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ· Սուրբ Աստուած Հայր: 1054:

Դ· ՈՒՐԲԱԹ

Պաճոց

ԽՐԱՏՔ

Յաղագս ասելից որ զկնի ուրբաթից Յայտնութեան։

Քանզի այս ինչոց յոլովքինք Յայտնութեան ինդև ՅԱ-ՀԱՒՈՐՅ բաբելիներան յաւելու և նուաղի, զոս հաշուեա և պէս զաւրիցն։ Թէ շատ է, զոս գյերեսից պռնէն ի ի պռնեա, և ինէ ասիա՝ բբ, և ֆֆ, որ վճարի աւետն։ Ես ինէ լինի որ քնաս ասիւ ընդնդիալի, զոս առանց պռնելոյ ի նաղաս. յետ պռնիցն որ կինի վ.աբգաւետն և յաւաքեան զոյն հայրապետացն պռնեա կարգս։

Ա

Յովհաննու Կարապետին

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Կ

Ա՛րեգականն արդարութեան ծագմանն արեւսեաց կոչ առաւօտեան. նախընթաց ճանապարհի Ո՛րդւոյն Աստուծոյ տնօրէնութեան և աւրէրդ Յովհաննէս. ‖ առ Քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց։ Բարձրելոյն անճառ խորհց տեսանող իմաստուք Հոգւոյն. ի յորովայնի մաքրեալ սահմար Աստուածոյ ևս բնակարան և սուրբ Երրորդութեանն. աս։ Գաբրիէլ հրեշտակապետն սկսաքեալ առ Զաքարիաս. աւետարանել ըզհրաշալի ծնունդ քո սուրբ յամուլ ծերոյն և ծիսաբեթէ. աս։ Գանապէտն երկնից զօրացն երեւեալ քահանայապետին. յարժամ մընաներ ի սրբութիւն սրբոցն խնկարկելով ըստ օրինացն ի տաճարին. աս։ Եւ տեսեալ զանհնութականն ի ձեւ մարմնոյ յամէն աջոյ զոհանոյն. պակուցեալ յերկիւղ մահու սատանելով և հաստատուք բանիւ հրեշտակին. աս։ Չգերագոյն քան զորնութիւն լսեալ զեղանակ ծընդնդեանդն քո. սոսկացեալ հիանալոյր Զաքարիաս և համարձակեալ պատմել պարտականեալ լեզուաւ. աս։ Էանկից բանն ի հօրէ իջեալ յերկնից ըզկրնի ձայնիդ. ուստի Գաբրիէլ վերա-

առքէր զկոյսն Մարիամ առ ամուսնութեամբ յաղագս ընդդէմ յորմուածելոյն. առ։ Ընդ ժամանել ձայնի ողջունին Մարիամու առ Եղիսաբեթ. խայտացեր ձայնդ ընդ առաջ բանին Աստուծոյ յորովայնէ ամլոյն երկրպագեալ. առ։ Թագաւորքն բոլորից պարտաճախկեալ յարգանդի կուսին. զոր ծառայդ հաւատարիմ առնեսցէ Հոգւովըն սրբովն եւ բնութեամբ մօր քո ծերնասրանէիր. առ։ Ժառանգաւոր հին օրինացն արդարութեան ընդ մարգարէիցն. եւ նախաշաւիղ հաւատոցդ անձամբ ճանապարհն պարհին նոր օրինացս ընդ առաքելոցն. առ։ Ի յանապատի հրեշտակական վարուք բնակեցար ըստ Եղիայի։ կերակրելով մարթեայ եւ մեղրով վայրենի հինն և նոր պատուիրանացդ օրինակաւ. առ։ Լուսապայծառ չնորհաւք Հոգւովն զարդարեալ ըստ ներքինն մարգոյն. իակ արտաքոյս անմաքրակաց առնովը ծածկեալ ըստ սրբոյ գեներատու նախահօրն. առ։ Խորհրդով մաքրագունիւ արդարապէս ապրեցեալ. ի յօրինակ մեռելութեանն գծոյ մահկանացն ընդ մէջ ածեալ քո երեւեցար. առ։ Ծրնընդեանն Հոգւոյն սրբոյ զորս յԱգամայ յորդիս Աստուծոյ. ի քէն ըսկիզբն և օրինակ հղեալ ի Յորդանան մկրտութեանդն յանապատին. առ։ Կարնպետ թագաւորին երկնաւորի առաքեցար. պատրաստել ըզճանապարհս նորա յոգիս մարդկան ընդ նայեալ քարոզելոյն. առ։ Հնուր կիզանող զվեզրս մարդկան գնչակեցեր զառաջին և զարմատն Ցեսեան. իակ զառոզականն հեծանոցաւ մաքրել ըզկալ աշխարհի ըզմիւսանգամ զալստեանն խորհուրդն. առ։ Զայն բարբառոյ յանապատէ զքեզ անուանեաց Եսայիայ. եւ հրեշտակ Ցեսեան առաջի առաքելով ծանոյց հոգւովըն Աստուածոյ. առ։ Զեւանկան քահանայութեանն յԱ-

հարուածէ ի քեզ կատարումն. եւ ընդմարիս քահանայքն թնդանօթաձիգք ի քէն ընկերքն հատանեն. ‖ ամ Քրիստոս բարեխօսեսցի վասն անձանց մերոց: Ձրագ օրինացըն Մովսեսի լուսատուս առնեն խարտեղի. եւ իմանալի արեգական նըման չըծագեսցի ամ ի յերկիր ծագմանն ի կուսէն. ամ: Ընկերասէր ըզբոլորից Աստուածն ամ քեզ եկեսցէ հրաժարել իր. առանելով զգերանգայծաղ լոյս աստուածութեանն ընդ հոգեղէն բնութեանն պարունակեալ. ամ: Յորժամ էջ ի յորդանան հնարն Աստուած ի քէն մըկըրտիլ. վերնագանն իշխանութիւնքըն զահի հարեալ զարմանային ի նոր բահրաչ տեսլեանսըն. ամ: Եթէ չերդիսա նախ գալըստեանն քարող ըլսա հրնոյն ար ի յերկրորդին. արժանի եղեր լըսել հայրական ձայնին ընդՄիածնէն զա է Որդի իմ սիրելի. ամ: Շնորհաւորէն սրսրացոյ ար ի հօրէ Հոգին ընդմարիս. ազատնակերպ տեսլեամբ քեզ երեւեցաւ գաստաւածութիւն իւր էակցի ի յայտնեալ անչխարհի. ամ: Ար ըզխարոյս անճառելի անօրէնութեանըն Քրիստոսի ոչ լուծանէիր. զհամագոյ երրորդութեանն անձնատրութիւն տեսանել ի Յորդանան արժանի եղեր. ամ: Զար իշխանըն խաւարին յանչխարհական ամպոց ծածկէս. հարածեցան ըրուվըն Յորդանանու մըկըրտեամբն ի քէն ըզգլուխ վիշապին ի նմա խորտակեաց. ամ: Պարանգլուխ մարգարէիցն օրինապրէր զգանն օրինակին. իսկ դու զընդմարիս ծծեան ըզԲրիստոս անուանեցեր զանն Աստուծոյ եւ բարձող մեզանց. ամ: Ջուր մարթութեանն ի քէն մըկըրտելոցն յարբուն իմանալոյ. ապրատարանն յերկինէ հանումամբ առպարին և խոնարհացն ի խրատ խմնատուէիան. ամ: Ոհմ լուսոյ արարութեան եղեր անձուկ ճանապարհանն. առաջնորդեցեր որդւոյ մարդկան ելանել յերկինս անմարմնա-

կան վարուց քոց օրինակաւ. ամէն: Ամէն այնմահ և երկնաւոր սուրբ փեսայիդն եկեղեցւոյ. փեսաւէրը և հարսիրակ առաքելոցաւ հարսին որդւոյ Թագաւորին. ամէն: Վարդապետին տիեզերաց աւանդեցեր զքո աշակերտեալսն. եւ ըզլոյս գիտերայիդն ճրագի քո բանիւ հանճարայծաւ արեգականն աւետարանին. ամէն: Տիրանակաւն սուրբ օրինացն եղեր քարոզ ամէն օրինազանցան. ուրով ժառանգել բանտիցդ եւ կապանաց մոլեգնութեամբ բըն հերովիկայ. ամէն: Թամեալ խընդրոյս արբեցութեանն յաւուր ծնընդեան մահկանացուին. զքեզ որ խայտալով ծընաւ տառապակիր աներանպատի կաթուածովն խընդրեաց ի մահ գուատար հերովդիանդայ. ամէն: Ցընծութեանն աւետաւքեր եղեր հոգւոցն ար ի զքժոխս. կարապետ կըրկին իմանն Տեառն ի առաքին կոզմ հրկրի արով լուծան երկունըք մահու. ամէն: Խմբութեանն մասնիով հերկրի յաշակերտաց քոց պարածածկեալ. եւ աննիւթականաւն հոգւով ընդ փրիսառնալ յարքայութիւնն երկնից վերապահեցար. ամէն:

ՀԳ. Ո՛ր յերկնայինն գոռս անմարմնոցըն նախ հեղեր աղաւաղակս Հոգւով ճըշմարիտ. զաւտուածայինն և զքեռաւոնն քո իմաստութիւնդ լինել փառաբանիչ սուրբ երրորդութեանդ. ընդ ‖ նոսին փառաւորելովք զերրեակ վերինքիւնդ: Ո՛ր զկերպարանն աստուածայինն աստղածնալ երրորդութեանդ խորհըրդակցութեամբ. զարդարեցեր փըչմամբ շնորհաց քոց կենդանագործ. եւ ընդ ծնեալսն առ ի նմանել խօսեցար օրինօք եւ մարգարէիւք. ընդ նոսին: Ո՛ր յերկրորդիւ լինելութեանդ յերկոտորդ յարութեան քումմէ էակցին. մըտեալ ի վերնատունն դրօքըն փակեալք շնորհեցեալ ըստ առաջին փըչմանն ըզքեզ մեռանելոյ անաքիլոցն ասաց առէք Հոգի սուրբ. ընդ նոսին:

ՀՆ. Յո՛րժամ յերկնից գո՛չէ փոգն ապրեցո՛ւթիւն անանե՛լով ա՛ւերմանց ի դառաստա՛ն ահաւո՛ր. յայնմ ա՛ւուր յահեղի՛ն ‖ յիշեա՛ տէ՛ր զ՛ինքն եւ զոմա՛նս ընդ նըմ՛ նըզովեցեա՛լսն եւ հանգո՛ ընդ սո՛ւրբըն քո՛: Յո՛րժամ ճառագա՛յթք աստուածու՛թեան՛նըդ փայլե՛ն ի յարեւմո՛ւտից. եւ դըպրո՛ւթիւնըք հրաշի՛ւ ցըլ՛ն բա՛նին յայնմ ա՛ւուր յահեղի՛ն. յիշեա՛: Զարհո՛ւրեա՛լ զոգա՛ն արարա՛ծք ի ձայնէ՛ սրովբէակո՛չ փոգոյն. յո՛րժամ հարկանէ՛ հրեշտա՛ւակապետ՛ն եւ կոչէ ի դառաստա՛ն զա՛զգս որդւո՛ց մա՛րդկան. յայնմ ա՛ւուր յահեղի՛ն յիշեա՛:

ՄՆ. Ո՛ր առաքեցո՛ր զՄի՛ածինդ ի փըրկո՛ւթիւն տիե՛զերաց. անեղ էո՛ւթեամբ ե՛ղանել մա՛րմին ի սուրբ կուսէ՛ն Հա՛յր երկնա՛ւո՛ր. ‖ զո՛ր առ քեզ ա՛ննիմըք բանբե՛խօս վա՛ռն անձա՛նց մե՛ռոց: Ո՛ր զնախապրեա՛լսն ա՛ռ ի քէն մարգարէ՛ւք եկեր կանա՛րել. անմոյր ի՝ Հօ՛րէ ա՛ներակըզբնաբար լի՛նել անհայր ի սըրբո՛յ կուսէ՛ն. զո՛ր: Ո՛ր ի լրո՛ւմն ա՛ժամուց ի քէն յայտնեա՛լ ծածկեալ խորհըրդո՛յ. ի քէն մնաքրե՛լոյ երջանի՛կ կուսի՛ն Հօ՛ր զօրութի՛ւն հո՛վանաւո՛րեա՛լ. զո՛ր: Ո՛ր զնախաօրէ՛ն ա՛նիծից երկանց լուծեր ըզպատա՛ճկնիք. ո՛ր ըզպըտըղաբամանա՛ն սահմանեա՛ց ծընո՛ւնդ ա՛նախտաբար ծնա՛նելո՛վ ի քէն. ա՛ռ նա՛ միշտ բարեխո՛սեա՛:

ԽԶ. Ո՛ր ի սկըզբա՛նէ խնամատո՛ւթեամբ հաստա՛տեցեր զեկե՛ղեցի՛ Հօ՛ր խնամատո՛ւթիւն. զո՛ր նախանըշա՛ր առաքե՛ւթեամբ նըշանակեա՛ց Մովսէ՛ս խորանաւո՛ր երկնահանդո՛յն ի Սինա՛ լե՛ռին. լո՛ւսաւորելո՛վ փառաւո՛ր Աստուա՛ծոյ: Ո՛ր ըզխո՛ւրհուրդ անապական անօրէնո՛ւթեանըդ քո՛ ի սըրբո՛յ կուսէն. ա՛ւետաւորելո՛վ տապանա՛ին աստուածայի՛ն ա՛ռաթ կամակարա՛նաց Բանիդ Աստուա՛ծոյ. փառաց անե՛ղի՛դ ա՛ռ՝ զի՛դ հա՛նգըստեան: Ո՛ր ի կեա՛նըս վերագար-

ձէ բնութեանս դարձմանմէն Յ՚երգանանաւ օրինակեցեր. եւ զգբնանութիւն մահու և զբժոխոց կործանմանմէն երիքովի տապանակաւ խաչին հրաշագործեալ նոր խոյակելի. օրհնութիւն քեզ տէր երգեցեն մանկունք:

— Փառք Հօր: Փութացէր մեզ յօգնութիւն առ ի վերուստ սուրբ Յովհաննէս. առաքեալ և մարգարէ եւ կարապետ եւ մկրտիչ Ք՚րտոյն Աստուծոյ. ‖ առ Քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց:

— Այժմ և միշտ: Քահանայապետին Քրիստոսի ո՛ր ի խաչն պատարագեալ. քահանայդ ինքնանըւէր մատոյ զգաղտատանս երգարանին եւ ոսնոզացս չնորհել զքաւութիւն. ամէն:

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴՉ

Ո՛ր աւետաւոր քում գալստեանդ առաքեցեր զհրեշտակապետն Գաբրիէլ. աւետարանել Զաքարիայ զաւետեօք ծընունդ յառաջընթաց կարապետին քում Յովհաննու. ‖ ազաչանօք սորա կեցո զմեզ տէր Աստուած հաւրցըն ը մերոց: Ո՛ր յարգանդին լցեալ Հոգւով երկրպագանց քեզ յորովայն սըրբոյ Կուսին. զո՛ր նահատիւս վերածոչեաց ձայն բարբառոյ յանապատէ ո՛ր պատրաստեաց ճանապարհ Տեառն մաքուր սուրբ վերածոյին աղ: Ո՛ր բացեղէն հոյլք քրմվրէիցն ոչ իշխէին հայել ի փառս առաուտածնութեանդ. սա հնդամ նիւթեւոյ զոլով բնութեամբ մկրտարանաց ըզքեզ մարմնով ի Ջուրըն Յորդանան. ազաչանօք:

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք բանիք սրբարէք ըզնա յաւիտեան: Ո՛ր աւետաբեր գալստեան Բանին. առաքեցաւ ձայն յանապատ ըզտէր: Ո՛ր սըրբութեանց սուրբ կուսածին որդին. ի յամրուծն հայցեր մաքրել Յոր-

դանանաւ ‖ ըղՏէր ծրհնեցէք բանիր աբարէք ըզնա՛ յաւիտեան : Ո՛ր գծանծկեա՛ք խորհուրդ անուրբ ե՛րրորդութիւնն . կարնպեաո՞ն յայտնեա՛ք Հոգին անուանակե՛րպ ի՛մանալ ըզՏէր :

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ Դ

Ասուօտ խաղաղութեան և արուսեակ ըլուարթա : 982 :

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ե՞րկնաւոր փեսայ անընտաւեր լոյս խմանալի . որ ի յերկրկնից իջեր . ի սէր հարսին քո եկե՞ր զե՞մ ցուայ . զոր խօսեցա՛ր քո՞վ բարեկամին և փեսաւէրըն քո՞ ցո՛վհանե՞ս . ‖ սարին մաղթանօք աղոա՛թիաւ : Քաւականերպին անհաս եւ անտես ի սերմէ՞ն . սըրբութեանց սուրբ և աչ՛ըր բա՛ն՛երից . խո՛նարհեցար ի ցո՛՞ղ՞մ՞ն . հայցեալ ի ծառայ՛էն մարդութիւն չրայ ի լուանալ ըզմեղս Աստուա՛ծ . սարին : Ո՞ր յԱմէնդուն վըկայեցար գառն Աստուա՛ծ բարձող մեղանց . զոր գերագնա՛յն աբրահա՛մ . ծանո՛ւցեր մեծ ի ծնո՛՞ղս կա՛՞ն՞նց . եւ ճրա՛գ օրհնանցն . որ և ի դըժոխս ըզփըրկականն գալուստըն քո՞ քարո՛զեա՛ց . սարին :

ՏԷՐ ՅԵՐԿՆԻՑ Դ

Ա՛յսօր ցընծան հրեշտակք ի՛ յերկինս . յիշատակս հոգանըւթ հրեշտակին որք համագանեալք ձայնին բարբառո՛՞յ երգեն զօրհնութիւնըս Հօր ի բարձունս : Ա՛յսօր ցընծան հոգիք արդարոց . նահապետաց եւ մարգարէից ձայնակից լինել մեծին ի ծնունդս կանա՛՞նց երգեն զօրհնութիւնս Որդւոյն միածնի : Ա՛յսօր ցընծան դանք ահագնելոյն . ասո՛նալըմբելով զյիշատակ մեծի Մելքիսեդեկայ . որ առաքելոյն է սկիզբն և մարգարէից լրո՛՞ւմն . ընդ նոսին եւ մեք բըղխեցելոյն ի Հօրէ երգեմք ըզփառս ի բարձունս :

Ա——տո— Եբէ . Դու մանուկ մարգարէ : Տալ գիտաս :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Մարգարէից գերագոյն և մեծ ի ծնունդս կա : 837 :

Բ

Պետրոսի Աղեքսանդրիոյ հայրապետին եւ Աբիսողոմայ սարկաւագին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՁ . Որք հաղորդեցան չար : 99 :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՁ . Մանկունք նոր Սիմէոնի փա : 218 :

ՅԵՐԵԿՈՑԻ ՀԱՄԲ . ԳՁ . Հանդիսացեալ ընդ : 939 :

Գ

Ս . Ամոնի անապատականի

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա Ձ

Ո՞ր գերազանցեալ գլուար առաւել քան զդրնութիւն մարդկան երանելոյդ ի հանրէս սուրբ Անտոն . ‖ ա՛ռ գրիա՛ռ բարեխօսեա՛ վասն անձա՛ն մերոց : Ո՛ր անճառակի վինելով զբանգմածամանակեայ աւուրըք յօժարութեամբ բարձեր զկարին մարմնոյ . ա՛ռ գրիա՛ռ : Ա՛նմոռանց յիշեամբ առաջի գրիա՛ռ . օգնակա՛ն լեր ա՛ռնդայս ըզյիշատակըս քո . զի և զմեզ ընկալցի՛ գո՛րհնաբանութիւն :

† Ո՛ր ի հանդէս քո ճրագնութեան . երկնային զըլարթունըքն նայեցեալ զարմանային . ի մարմնի՛ առեալ նելո՛վ զանմարմին իւրեանց ըզվարս . ‖ ո՛վ սո՛ւրբ հայր Անտո՛ն . բարեխօսեա՛ ա՛ռ գրիա՛ռ վասն անձա՛ն մերոց : Ո՛ր զերանգոյն քան ըզդրնութիւն հագեցեալ ժուժկալեալ . զանազա՛ն առնջանաց հանճարեալ յանեսեալ թըշնամւոյն . ո՛վ սո՛ւրբ :

ՅՈԳ . Կա՛րապետ արքայա՛ծութեանն երկնից սո՛ւրբ Յա՛ղհանդէս Մըկըրտիչ . ո՛ր եղե՛ւ աչխարհի քարոզ փըր-

կութեան յաւիտեանից. ‖ աղօթիւք սորա՝ Տէր լո՛ւր մեզ եւ ողորմեա՛։ Որ առաւել քան զամարդա՛ծս մեծ ի ծնո՛ղսդ կա՞նա՞ց. որ զքե՛զ մեզ յայտնեաց Աստուած և մարդ յերկրի՛ երեւեա՛լ. աղօթիւք։ Զայն բարբառոյ յանապատի և կատարիչ խորհրդոյ. գլխա՛տեա՛լ այսօր ի Հերովդեայ վերափոխեցաւ ի դաս անեմարմնոցն. աղօթիւք։

ԱՌ. Որք ի սկզբանէ պատուեա՛լ եղեն ի մեր բնո՛ւթէ՛ն չնո՛ր. առաքելակա՛ն կոչմամբ զգաթեդեր՛ս հրաւի՛րեցին յառա՛ւել հանապազել մասին. ‖ վարդապետութեամբ սուրբ ամենեքեան ծրհնեա՛ցաք զգՏէր։ Որք ականատեսք և սպասաւորք եղեն մարմնացե՛լոյ Բանին. գնո՛ր ի վերոյ անեմարմնոց դասուցն հանդիսապե՛տով չնորհի՛ն. վարդապետութեամբ։ Որոց դասակարգն աթոռ ահեղ առնի՛ն հանդերձեալ մրնայ. կատարել ի մեզ դասատան ըստ գրեա՛լն. ահա՛ սուտ անկցո՛ւք զգողացեա՛լ անձամբ պագանելով. հաշտեցուցանել սրբո՛ք ընդ ս մե՛զ զա՛հա՛ւո՛ր։ ժե՛ր զդատաւո՛րն։

ՄԲԳ. Եւ զդա առեալ մարգարէիցըն հրաշալի՛ ձայնիւ անդադար օրհնաբանեն զգմարմնացեալն ի սուրբ կոյսէն. ‖ որ երեւեցաւ մե՛զ ի փրկութիւն։ Զնեղութի՛ն եւ զչարչարանըս յանձն առի՛ն կամաւո՛րապէ՛ս ժամկանեա՛լ համբերեցո՛ւ՛ն վասն անուանը՛ն Տեառն. որ երի՛։ Աներկիւղ քարո՛զեցի՛ն յաշխարհի զգՏրմարդեղութիւն մարգարէիցըն ի սուրբ կոյսէն. որ երի՛։

ՄԲՏ. Առաքինասէրք վարուք հաճո՛յացա՛ն սուրբ վկայքն. եւ ընտրեցա՛ն կամաւո՛ր մահուամբն իւրեանց. ‖ եւ հրաւիրեցան ի կոչումն արքայութեանն երկնից։ Որք մատնեցին զանձինս իւրեանց ի փորձ սրոյ եւ

հրոյ. եւ հեղմամբ արեանն իւրեանց եղէն վըկայք Քրիստոսի. եւ հրաւիրեցաւն: Ա՛ղօթիւք սուրբ եւ բարեխօսութեամբ. պարգեւեսցի մեզ Քրիստոս մտանն եւ բաժինն. ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն արքայութեանն երկնից:

ՀԳ. Ո՛ր յամենայնի ես աստուածդ՞ութիւն. եւ ի ձայն հընչման իմոյ երկնից սուրբ Հոգի. ‖ ողորմեա մեզ: Ո՛ր զամենայն լըռեաս զօրութեամբ քո. եւ ի դաւս առաքելոցն իմոց բընակիլ սուրբ Հոգի. ողորմեա: Ո՛ր անբաժանելի ես յաստուածդ՞ութեան. եւ ի հրեղէնն լեզուս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսըն սուրբ Հոգի. ողորմեա:

ՀՆ. Զայն արկեալ կենարարին աստուածայինն բարբառոնալն. մեզ եկայք օրհնեալըք Հօր իմոյ ժառանգեցէք. պատրաստեալ ձեզ թագաւորութիւն ի հանդերձեալ երկրին: Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով ի յօդըս վերինս. աստուածազգեալց լռեալ պայծառացեալ ի գաղտ անմարմնոցն. ի լսել ըզձայն երանելւոյն կոչմանն: Ընդ այժմ քումմէ կայցս ընդ իմաստունն սուրբ կուսանան. ի լուսեղէն առագաստին պայծառացեալ ի գառնս անմարձնոցն. ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի յերկինս:

ՄԸ. Ո՛ր զաւետիս Հոգւոյն ի հրեղէն ի հրեշտակսն ընկալար սուրբ լեր. բերկրեալդ տէր ընդ քո Մարիամ անհամբանացեալ: Ա՛նընկիզելոյն բանին հաճեցար առնուլ մարդեղութեամբ ընկէզդն ի կուսէդ. Քրիստոս Աստուած թագաւորն յաւիտենից: Ա՛ղաչեմք ըզքեզ սուրբ Աստուածածնին. մեզ Քրիստոս բարեխօսեսցէ փըրկել. զժողովուրդս իւր զոր գընեաց արեամբն իւրով:

ԽՉ. Ի՛ խորանի քում սրբութեան զոր ընտրեցեր

զանլսատեանմբղդ զբ Քրիստոս. ‖ ի սմա՛ միաձայնեալ ա-
զանչեմք ըզքեզ. լա՛ր ձայնիւ ազաչանաց մերոց ընկալ
եւ կենցա՛ղս ։ Աստուածայի՛ն լուսով զբ. պայծառ
քան զարեգակն լուսաւորեցեր զքո՛ սուրբ վկեղեցի.
ի սմա՛ ։ — Փառք Հօր ։ Ա՛յսօր և հրեշտակք ա՛ւրհնա-
նան ընդ պայծառութիւնն քո սուրբ եկեղեցւոյ. ի սմա՛ ։
— Այժմ և միշտ ։ Ո՛ւսոյ եւ մեզ ասնելով ըզհըզ-
նութեանն քո սուրբ գյիշատակս. որ եղեր նախընթաց
բարեաց կենաց ճանապարհին. փոխեցար յերկրայնոց
յանմահից դասակցութիւնան. ով սուրբ հայր Անտան.
բարեխօսեա՛ առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց ։

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Ա.Զ

Նախանակիզքըն միանձանց երանելի սուրբ հայր Անտոնիոս. վերնական յուսոյն ակն ունելով զերկրաւորս արհամարհեաց. ‖ եւ զինուորեցաւ քեզ Քրիստոս Աստուած հարցըն մերոց ։ Ընդունարան ընդդէմ չարին բանսնեցար վիշապի՛ն. ժուժկալեալ համբերեաց ապդի ապդի վշտաց քարավճ կոչնճանն. եւ զինուորեցաւ Յանապատի բնակելով անօթանուէր թէուքըն հալածեաց ըզբազմութիւն լեզուին պերացն. եւ քաջալերեալ յորդոր բանց ըզմիանձինս ամենայն. եւ զինուորեցաւ։

Գ. Ըզգէր օրհնեցէք ‖ Փառաբանէ՛ք Աստուծոյ միշտ
չառանկէ՛ սորա բարձր աբարէք ըզնա՛ յաւիտեան ։ Ի-
փառաբերս լերանց բնակելով խաբանգնագործաց ճըզնու-
թեամբ. ի յայրս և ի ծերպըս քարանձաւաց. փառա-
բանէ՛ք ։ Չամանեալ ձեծին եղկայի և ցնկանձ-
նեա՛ Մկկըրտչի. վերաթեւեալ ընդ առաջ Քրիստոսի.
փառաբանէ՛ք ։

ՄՆԱՑՈՒՄՍԷ Ա.Զ

Որ զբանն Աստուած բաւական եղեր ընդունել ։ 197։

ՈՂՈՐՄԵԱ ԱՋ

Ո՛ր անմարմնական վարուք պայծառացեալ ի մարմնիմ զօրացեալ Տէրանմ. ով սուրբ հայր Անտոնիոս. եղեր օրինակ բազմաց եղեր զուարն մըտից կենաց ճանապարհին. ‖ յիշեալդ լսելով առաքի Քրիստոսի- քո սուրբ և արժանընդունակ աղօթիւք: Ո՛ր առեր ընդունած խոնարհութեան համբերող խընամամբերութեամբ. եւ պարանկեալ օրհնութեամբ ընդդ հրեշտակս. եւ խաչակրօն անդադար սաղմոսերգութեամբ. յիշեալդ: Վասն որոյ եւ մեք այսօր ածնեմք ըզհանգըստեան օր յիշատակի քո. անձնանաց յիշմամբ հայցնացես ի Քրիստոսէ զմեծ զողորմութիւն. քո սուրբ և արժանընդունակ աղօթիւք:

ՏԷՐ ՅՆԵՐԿՆԻՑ ԱՋ

Ո՛ր չնորհօք սուրբ Հոգւոյն բարձեր ընդհանդերձ փերկչական յորդեգրութեան չընորհս. ով սուրբ հայր Անտոնիոս. արժանաւոր երկնային կոչմանն ի հրեշտակական դասակցութիւնան. ‖ օրհնեմբք միշտ սուրբ գնորհաբղութիւնն: Այսօր և մանկունքդ սուրբ ակնդեցոյ ածնեն ըզհանգըստեան քո սուրբ գյիշատակս. ով սուրբ հայր ընդունաւորաց. գի ընկալցին զանմահական պարգեւն ի Քրիստոսէ Աստուծոյ մերոյ. օրհնեմբք: Զանամասպարտեա վերընկալեալ ընդհանս յաջակողմեանն Քրիստոսի ընդդ խնամառուն կուսանան. հայցնացես ի Քրիստոսէ զմեղքութիւն մեզ ուղեցելոցս. ի լսել ըզձայնն երթ ընկալք օրհնեալդ Հօր իմոյ ժառանգեցէք զպակասն յարքունեցէք:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲՈՒՐՁԻ ԻՋ

Պարծանք ակնդեցոյ եւ ուրախութիւն հրեշտակաց. ով սուրբ հայր Անտոն. զաղաչանս մեր համեսպան մաղթ սուրբ ներողութեամբ: Ո՛ր ի մարմնի կառուց-

ցեալ եւ զանանբիծոցըն բերելով ի քիչ ըղվարս . ‖ ով սուրբ հայր Անաան . զգոնչանըս մեր հանապազ մատ սուրբ երրորդութեանն : Բաժակ հոգեւորականն լըցեալ աստուածայինն մերամխութեամբ . ով սուրբ :

Դ

Ս . Թէոդոսի Թագաւորին եւ մանկանցն Եփեսոսի
Տէ՛ ղէ՛ր ֆուլնդոկ պոռկեր : 855 :

Ե

Ս . Կիրակոսի եւ մօր նորա Ցուղիտայ
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դ Կ . Որ զհրաշափառ քո զօ : 102 :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ Բ Կ

Յարմատոց բարեաց . քաղցըր չանաւիղ վերանալ ծագիւկ հաւատոյ . զեղ վայելչութեանն . զարդ եկեղեցւոյ պըտղաբերեալ ըզքեզ ‖ ով սուրբ Կիրակոս . որ նկողին ըզքո՛ զ Քրի՛ստոսի բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց : Աստա՛ծներ մեր բարեպաշտիւ որդի և երկնաւոր հանդիսապրիա՛ նահատակ . քաղ ըսպանա՛ղէն զի՛ նաւթեալ հոգւո՛վ տպայ զոլով մարմնո՛վ մարտ ընդ անօրէնն եղեալ պըսակեցար ով սուրբ : Յո՛ղ քաղցրութեանն ծանալեցար յանդաստա՛նըն ա՛ս ձեր . յորժամ պատուական արիւնքըդ ձեր հեղաւն յի՛ բիկրի՛ . երկնայինքն ուրախացան ըզձեզ յինքեանս ընդունելո՛վ մայր սրբով բերկրեալ ով սուրբ Յուղի՛տա . աստղծողին ըզձե՛ զ Քրի՛ստոսի բարեխօսեցի՛ք վասն անձանց մերոց :

Ց Ե Ր Ե Կ Ո Ց Ի Ն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Բ Կ

Վարդատո՛ յն վառեալ ծաղիկ ի նահատա՛նիկ բուրաստանի . լուսազարդեալ երեւելցար . ով երանեալ

սուրբ Կիրակոս. ‖ վանքն մեր բարեխնամեալ Քրիստոսի փըրկչին ու մերոյ: Աղաչեմ քաղցրաբարբառ հնչական ընդունել ըզՁեր ձիաուս. վըտակահոս արեամբ նոր կեալ անկեղծագործ՝՝՝ի դեռահրուսիկ. վանքն: Թանձուոյ վարպետին հանճարոյ ոսկոյ ու արեամբ ճըմլեալ. պըսակեցաւ ի Քրիստոսէ ընդ երջանիկ մարտիրոսացն. վանքն: Դու պարծանք սուրբ հաւատոյ լուսոյ պըսակ եւ կենդանի. մայր ծրտութիւն բերկրեալ այսօր ընդ երանեալսն սուրբ Յուղիտա. վանքն մեր բարեխնամեցեք Քրիստոսի փըրկչին ու մերոյ:

Զ

Ա. Վանանայ գողթնացւոյն

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱՋ. Զքեզ արդար և ուղիղ: 80:

ՄԱՆՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲՋ

Զարմանալի՞ ո՛չ ի՛նձ. քան ըզ զերդս. երաժըշտանկանատացն ձայնս. ո՞ղբ՝՝՝ո՛ւ:՝՝՝ի քոյ հընչմանէ. ոչ երանելի ա՛ստ ըվանէն. ընտաբեաստ և յաստղատեսից: Ա՛ռաւե՞լ և յերգարկ այս. ըզկո՛չ տայս ը մա՛ռնս. յո՞րինե՞լ և քեզ երգս ոչ ը զըղջանա՛կանս. այլ հո՛գեւոր եւ ուրախարա՛ր. յերգարանա՛նս եւ նո՛րս՝՝՝ի գեանս. ոչ երանելի ա՛ստ ըվանէն. ծառատոյ Քրի՛ստոս՝՝՝ի՛ն: Զարհուրեցուցանէ՞ զքո ձընդնուքիւնդ. ըզմա՛րմնոյս բընո՛՝՝՝ւթիւնս. յո՛ւկ դո՛՝՝՝ղ՝՝՝ո՛ւ:՝՝՝ի աճառել զըմարտ. ոչ երանելի ա՛ստ ըվանէն. սիրա՛տ զՔրի՛ստո՛՝՝՝ի՛ն: Ա՛րտաքընո՞ղն ըզդատապարտն. տահզծիչ բա՛նդ. անդառնացն ի պատրո՛՝՝՝ւքիւն. յո՛ւկ քա՛՝՝՝ղ՝՝՝ո՛ւ:՝՝՝ի սիրայնոյ. ա՛ստուա՛ծանալ եւ ո՛գե՛՝՝՝չանդ. ոչ երանելի ա՛ստ ըվանէն. ընտաբեաստ և յաստղատե՛՝՝՝սից: Ո՞րպէս ըզքա՛՝՝՝ղնահանա՛կ. պատրաստանալ ի պատե՛՝՝՝րազմ. կատարե-

ցե՞ր ղընթացըս քո արի՞ թարթ. յաղագըդ հարա՞ ւանինայ. գանատ՞ռնեալ ըն՞դ ա՞նմարմնիս կանան. ով եթանելի տէ՞ր ը վահան. գո՞ղ Թնեաս՞ն իշ՞ խե՞ցող:

Է

Ս. Աթանասի եւ Կիւրղի հայրապետացն Աղեքսանդրիոյ

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԱԿ.* Որք զարդարեցին տնօրի: 870:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԳՉ.* Որ գանչափ քո զբարե: 92:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄՐ. ԳՉ. Մանկունք նոր: 218:

Ը

Ս. Գրիգորի աստուածաբանին

Ի ԳԻՇԵՐԻ *ՕՐՀ. ԱԿ.* Որք զարդարեցին տնօրի: 870:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԴՉ.* Աքանչելագործ Աստ: 874:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՉԻ ԲՉ

Որ լուսով աստուածային բանին զարդարեցեր զեկեղեցի. եւ վանաւոր անգիտութեան հալածեցեր յոգւոց մարդկան. ‖ ով տէր սուրբ Գրիգոր. բանբեմ ձեր վանըն մեր առ մի՞ածին բանըն Հօր: Որ գհամազոյ բնութիւն միաանական երրորդութեանըն յայտնեցեր եկեղեցւոյ խոստովանիլ միութիւն. ով տէր: Որ գիմբրկական տնօրէնութիւն մարգացելոյն վանըն մեր. աւետեցեր մի յերկինս նոր խառնուածն ընդանչելի. ով տէր:

Թ

Ս. Տրիփոնի վկային

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ *ՀԱՐՑ ԱԿ.* Սուրբ Աստուած արա: 82:

Ժ

Ս. Վլասայ եպիսկոպոսին եւ Ննեսիմեայ աշակերտին Պօղոսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԱԿ. Որ բարձրեալդ ես և ի: 83:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱԿ. Ա.չակերտաք Քրիս: երբէ+ պատ: 987:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ Մատթէոսոյ է յայնէն:

ԺԱ

Ս. Սեղբեստրոսի Հռոմէից հայրապետին. եւ յիշատակ Կոստանդիանոսի Թագաւորին

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԱԿ. Որ գերկնաւոր թագս: 855:
ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՁ. Որք հաղորդեցան չար: 99:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԲԿ. Ով երանելիդ ամ: 860:

ԺԲ

Ս. Գորդիոսի վկային եւ Պօղիքտոսի եւ Գրիգորիսի

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՁ. Ընդունեալ և բարեգութ: 85:

ԺԳ

Ս. Եւգինեայ կուսին եւ հօր նորա Փիլիպպոսի եւ մօր նորա Կողոսեայ եւ երկուց եղբարցն նորա Սերգեայ եւ Ափիտոնի եւ երկուց ներքինեացն

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲՁ. Ընդ սուրբս քո բարեբա: 86:

ԺԴ

Ս. Մարութայի եպիսկոպոսին

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՁ. Որ գանչափ քո գթարև: 92:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՁ. Հանդիսացեալ ընդ երկնայ: 939:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ Մատթէոսոյ է յայնէն:

ԺԵ

Ս. Եւգենիոսի, Մակարիոսի, Վաղերիոսի, Կանդիտոսի եւ Ակիւղասայ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԲԿ. Որք ի մարթի անօրինաց: 89:

Իսկ ի ֆալոպեան Աստուածորդոյն խառանօրհնեայ ի պատն, ի նախընթաց երիկոնեն ի ֆեստուարլ 1 Յոհաննէսեցո և Ապրեցո :

Լոյս զուարթ :

Մենսեդի Գալոպեան. Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես :

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ :

Քարող Առաջաւք :

ՀԱՄԲԱՐՁԻ Ա 2

Մարմնացեալդ ի կուսէն նախայաւ : երէք պատ : 1207 :

Ջինի քար. վ ան խաղաղութեան : Աղ. Հայր գթած : եւ զգենուստ ինքեան խոհանոցէն, և յապեան եկանէն խուչ և Աւետարանաւս և մոմեղինօք և ամենայն զարդուք, մինչև ասի Հայր քննեն, (ասենեցուն ի յետս մոմ լուցեալ առնելով) և ասէն

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ 2

Ա յսօր անակնկալական ծնունդ Հայ : Իւր սուրբն : 1207 :

Ջոյս շարական ախառնին և ապա ի պուրս եկանեն :

Ջինի շարականն ՍԱՂՄՈՍ Ղէ. ի ընդ-

կց. Տեսին ամենայն : փխ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհ : 315 :

Ըմպերցուած ի գիւտացուց : ժբ. 6 :

Եւ ասէ Տէր ցՄովսէս յորժամ ընդացան աւուրք սրբութեան նորա ի վերայ ուսանելն կամ գաւառն, ածցէ գառն տարեւոր յողջակէզ, և զոյգս ագռաւուոյ կամ տատրակի վասն մեղաց ի գուռն խորանին վկայութեան առ քահանայն. և մատուսցէ առաջի Տեառն. և քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, և սրբեսցէ զնա յաղբերէ արեան նորա : Այս օրէն իցէ այնորիկ որ ծնանիցի արու կամ էգ : Ապա թէ ոչ գտանիցէ ձեռն նորա բաւական լինել գառամբ, առցէ երկուս տատրակս կամ երկուս ձագս աղաւնեաց, զմին յողջակէզ և զմիւսն վասն մեղաց. և քաւեսցէ վասն նորա քահանայն, և սրբեսցէ : 8 :

Ըմպերցուած յԱռակաց : Ը. 22 :

Տէր հաստատեաց զիս սկիզբն ճանապարհաց իւրոց ի գործս իւր, յառաջ քան զյաւիտեանս հաստատեաց զիս : Ի սկզբանէ յառաջ քան զերկիր ստանել, և նախ քան զանդունդս գործել, և նախ քան զբղխել ազբերաց ջրոց, յա-

առաջ քան պերճինս հաստատել, և յառաջ քան զամենայն բլուրս ծնաւ զիս: Տէր արար դշխոս և զանշխոն և զերկիր բնակեալս ի ներքոյ երկինից: Մինչդեռ պատրաստէր զերկինս՝ ընդ նմա էի, և մինչ զաւազանէր զաթոռս իւր ի վերոյ հողմոց, և յորժամ զօրացուցանէր զաղբիւրս ի ներքոյ երկնից: Ի գնել ծովու զհաստատութիւն իւր, զի չուրք մի՛ անցցեն զսահմանս նորա, ի ժամանակի յորժամ հաստատուն գնէր զհիմունս երկրի, ես էի առ նովաւ պատչաճեալ. ես էի որով ուրախ լինէր Տէր Հանապազ, և ցնծայի առաջի նորա յամենայն ժամ. յորժամ զուարճացեալ էր զտիեզերս բովանդակել, և ուրախ լինէր յորդիս մարդկան: Արդ որդեակ լուր ինձ. և երանելիք են՝ որ զճանապարհս իմ պահեսցեն: Լուարուք զիմաստութիւն՝ և խնամասունք լերուք, և մի՛ պաշարիցիք: Երանելի է այր որ լսիցէ ինձ, և մարդ որ զճանապարհս իմ պահիցէ. արթնիցի առ դրունս իմ հանապազ, և պահիցէ զսեամս մտից իմոց: 34:

ըմբերցուած յեզեկիելէ մարգարէէ: ԽԴ. 1:

Եւ դարձոյց զիս ընդ ճանապարհ արտաքին դրան սրբութեանցն՝ որ հայէր յարեւելս. և այն էր փակեալ: Եւ ասէ ցիս Տէր. այդ դուռն փակեալ կացցէ և մի՛ բացցի, և մի՛ ոք անցցէ ընդ դա, զի Տէր Աստուած Իսրայելի մտցէ ընդ դա, և եղիցի փակեալ: 2:

ըմբերցուած ի Մաղաքիայ մարգարէէ: Գ. 1:

Այսպէս ասէ Տէր. ահա ես առաքեմ զհրեշտակ իմ, և տեսցէ զճանապարհս իմ առաջի իմ. և յանկարծակի եկեսցէ ի տաճար իւր Տէր զոր դուքն խնդրէք, և հրեշտակն ուխտի զոր դուք կամիք: Ահաւադիկ գայ, ասէ Տէր ամենակալ. և ով ժուժկալեսցէ առաւր մտի նորա, և կամ ո՞ հանդարտեսցէ յայտնութեան նորա. զի նա մտցէ իբրև զրոց հալոցի, և իբրև զօճառ լուանալեաց: Եւ նստցի ձուլել և սրբել իբրև զարծաթ և իբրև զոսկի. և սրբեսցէ զորդիս Ղեւեայ, և հալեսցէ զնոսա իբրև զոսկի և իբրև զարծաթ. և եղիցի Տեառն մատուցանել պատարագս արդարութեամբ: Եւ հաճոյ եղիցի Տեառն պատարագն Յուդայ և Երուսաղեմի, որպէս յաւուրսն յաւիտենից. և որպէս յամսն առաջինս: 4:

Պօղոսի առաքեալոյն ի գաղատացւոց թղթոյն է ընթերցուածս : Գ . 24 :

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ի Քրիստոս Յիսուս , զի ի հաւատոցն արդարասցուք . այլ իբրև եկին հաւատքն , ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք . քանզի ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւատովք ի Յիսուս Քրիստոս : Որք միանգամ ի Քրիստոս մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս զգեցեալ էք . չիք խափր , ոչ Հրէի և ոչ հեթանոսի , ոչ ծառայի և ոչ ազատի , ոչ արուի և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք մի էք ի Քրիստոս Յիսուս : Ապա եթէ դուք Քրիստոսի էք , ուրեմն Աբրահամու զաւակ էք , ըստ աւետեացն ժառանգք : 29 :

Հ֊ՅԴԷ֊ Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա .

Օրհնեալ որ գալոց ես անուամբ Տեառն , և օրհնեցաք զքեզ ի տանէ Տեառն :

Ալէլուիա , Օրթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Ը . 22 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսէսի , ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն . որպէս և գրեալ է յօրէնս Տեառն , թէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ Տեառն կոչեցցի : Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն , զոյգս առատրակաց կամ երկուս ձագս աղաւնեաց : Եւ ահա էր այր մի Երուսաղէմ , որոյ անուն էր Սիմէոն . և էր այրն այն արդար և երկիւղած , և ակն ունէր մխիթարութեանն Իսրայելի , և Հոգի սուրբ էր ի նմա : Եւ էր նորա հրաման առեալ ի Հոգւոյն սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ , մինչև տեսցէ զօծեալն Տեառն . և եկն Հոգւովն ի տաճարն : Եւ իբրև ածին ծնօղքն զմանուկն Յիսուս՝ առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինացն ի վերայ նորա , և նա ա՛ռ ընկալաւ զնա ի գիրկս իւր , և օրհնեաց զԱստուած և ասէ . Արդ արձակես զծառայ քո Տէր ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն , զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց : Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց , և փառս ժողովրդեան քոյ Իսրայելի : Եւ էին հայրն և մայրն նորա զարմացեալ ի վերայ բանիցն , որ խօսէին զնա-

նէ: Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոնն, և ասէ ցՄարիամ մայրն նորա. ահա սա կայ ի վերուստին և ի կանգնուածն բազմաց ի մէջ Իսրայելի, և ի նշան հակառակութեան. և քոյդ քո իակ անձն անցցէ սուր. զի յայտնեսցին ի բազում սրտից խորհուրդք: Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՝ դուստր փանուէլի յազգէ Ասերայ. սա ինքն անցեալ էր զաւուրըք բազմաք, կեցեալ ընդ առն սմա եօթն ի կուսութենէ իւրմէ: Եւ էր այրի ամաց իբրև ութսուն և չորից. որ ոչ մեկնէր ի տաճարէն, այլ պահօք և աղօթիւք պաշտէր զտայդ և զգերեկ: Եւ սա ի նմին ժամու յարուցեալ զոհանայր զՏեառնէ, և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեսին՝ որ սպասէին փրկութեանն Երուսաղեմի: Եւ իբրև կատարեցին զամենայն ըստ օրինացն Տեառն, դարձան անդրէն ի Գալիլեա ի քաղաքն իւրեանց Նազարէթ: Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութեամբ, և շնորհք Աստուծոյ էին ի վերայ նորա: 40:

(Յընթերնոյն ղԱ-եփրեմն վրէն արտուց դկրոն:)

Ջինի ՔՐ. Սուրբ զԱստուա: կեցո. Յայնէ: Աղ. Ընկալ Տէր:

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴԱՌԱՋ

ի փետրուարի 2

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՀՆՏԻԱԿ ՇԱՐԱԿԱՆ Ա

Մաքրեա՛ցեալդ ի կուսէն նախայաւիտեան Բանդ. այսօր ի տաճարն Եկեր կատարել զօրէնս. վասըն փըրկութեան հնչմանսաց: Ո՛ր յանապատեա՛ս աթոռ նըստիս բարեբանեալդ ի հրեշտակաց. այսօր ի Սիմէոնէ բառնալով ի գիրկս. ար ընծայեցեր ըզմեզ ի կեա՛նըդ յաւիտենից: Ո՛ր արձակիչդ ես կապելոց պարգեւատու ամենեցուն. այսօր հայցմամբ ծերունուդն արձակեա՛ զմեզ ըզրագմամեզս ի կապանաց մահու ի կեա՛նըդ յաւիտենից:

ՔՐ. Եւ ես խաղաղու: ՔՒ. Օրհնութիւն և փառք: Ապ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ

Այսօր անբակըզրնական ծընունդդ հայրական ծոցոյ.

բանն եկաւ ելանել ի տաճարն. ընծայէ՞ զարնապաճըս Հօր ի յերկի՞նս: Այսօր բարձեալ եղև ի վերկըս ձե-
րունացն. որ բանիւ զարնապաճըս բարձեալ ունի օրհ-
նաբանեցո՞ւք: Այսօր և մեք հանապատացեալքս ընդ
ձեռնունդն Սիմէոնի. ըզԲան համագոյ Հօր և սուրբ
Հոգւոյն օրհնաբանեսցո՞ւք:

† Այսօր ի տաճարն եկեալ կենաբարն ևս ի վերկա-
սըն Սիմէոնի զըզուեցաւ զոր խընդութեանց մեր ընկա-
լաւ երեսաւորէմ: Այսօր ընկերս երկինք անուանեցան
զի տէրըն տերանց իջեալ յերկնից ի յերկիր և ընձա-
յել յանձն առնու ի զորձոց ձեռաց իւրոց:

ԳԼՈ. Լոյս ի լուսոյ և Հօրէ առաքեցար ևս մարմնացեալ
ի սուրբ կուսէն. զի վերըսաւրն նորոգեսցես զանպակա-
նեալն Ադամ: Զոր Աստուած ի յերկրի երևեցար և
ընդ մարդկան չըրկեցար. ևս փըրկեցեր ըզտիեզերըս
յանհնձից Ադամայ: Զնոյ ի յերկնից վրկայեալ Հօր
քո ձայն. ասէ զա՛ է իմ Որդի ևս սուրբ Հոգին ըզքեզ
յայտնեաց անպատեհակերպ երեւմամբ:

ՓԽ. Ո՞ր անձին իշխանութիւն մահոյ և կենաց. Քրիս-
տո՞ս Թագաւոր փառաց ‖ ապրի՞լեա մեզ Աստուած:
Տօնելով ըզյիշատակ կուսի Աստուածորդւոյ մեր. հըր-
ճանի՞ն հրեշտակք ի յերկի՞նս. և ցընծա՞ն զապ առա-
քելոց և մարգարէից ընդ կուսականն ասելս. ապրի՞-
ցիս: Զնոյ միայնոյ մեր Եւ կուսի. մանկիկամբք հայցե-
լով ի քէն. բարեխնամեա անդադար առ սրտիդ քո և
Աստուածն մեր. փըրկել ընդմեզ ի փորձութենէ և յա-
մենայն վըտանգից մերոց:

ՇԳ. Զգալուստ քո Քրիստոս այսօր. յիս՛ բաւադէմ նոր
եկեղեցի սուրբ. յորում անկանն երգով բարեբանութիւնք ‖ ծր-
հնեալ եկեալ անուամբ Տեառն: Որ վանըն մերոյ փըր-

կութեան յաւանական նըստիլ յանձն առեր. ընդ մանկունըն բարեբանեմք ծրհնեալ։ Թագաւոր երկնաւոր. զեկեզեցի քո անչարժ պահեա. եւ զերկրպագուս առնուանըդ քո պահեա՛ ի խաղաղութեան։

ՇՈՂ. Լուսաւորիա երուսաղէմ. զարդարեա զանձուրըս քո. քանզի մերձեցաւ առ քեզ փեսային երկնաւոր փըրկութիւն քեզ չնորհելով պըսակեանցդ պատնէլի փառաւքն իւրովք։ Ա՛յսօր ծագեաց քեզ դըշխոյ դուստըր Սիոնի. արդարութեան արեգակըն Քրիստոս եւ ոտեւցան ըզքեզ չընորհըք աւրըր Հոգւոյն մեծապէս պարգեւօք։ Ա՛յսօր ցընծաց աւրըր Սիոնի մայր եկեղեցի. վայելեցար զմանկունըս քո ո՛րպէս զարեգակին. զի անձանձ խընդութեամբ լըցոյց ըզքեզ Քրիստոս թագաւորն։

ՄՇ. Ա՛հաբատա կոյս Աստուածածնէն Մարիամ աղըրըն[ւ]հի և մայր Քրիստոսի. յարգանդի տարար զանեսանելին աւետեցուն. ‖ օրհնութեամբ ըզքեզ Աստուածա՛ծընն. մեծացուցանեմք։ Ըզքեզ երկնային դուռըն զար եւ տեսան եղեկիէլ. եւ աղըրն զոր ծանեալ գեղէմին. սեբաթվիզ հողեղէնն վերացոյն փերթվըէից. օրհնութեամբ։ Երբեմն խարհուրդըս սոսկալիս ի քեզ տեսանի Աստուածա՛ծընն. յերդութիւն անսերմնական ծնանիդ անանըթատ. կատարեալ կին ծընընդեան միասով անապականն. օրհնութեամբ։

ՀԳ. Կենդանատար Աստուածծ մարդանակը շնդի. ըզժողովեալսըն միարանական սիրով. լուսաւորեցի՛ր հրեղէն նոճ լինդուա՛ք. վառն ոչոյ եւ մեք այսօր աստղեա՛ք ըզդալոստս քո աւրըր։ Զուարթացար ն քո զաղտեան[ւ]մըբ ն աւրըր առաքեանցքն. կոչելով ի միաոի՛ն ըզցըրտեանցն ի միութեա՛նդ բարձրեալ լինդուա՛ք.

‖ վասն որոյ եւ մեք այսօր ասենք մք ըզգալուստ քո առաքս : Հոգեւորականն առաքս մըկըրտութեանմբ . զարդարեցեր նոքօք ըզպսակեզերս իւ զպճառս լուսափայլս եւ նմանեմն ասւրս . վասն :

Հն · Բազմերանգ վեհագունեցեալ հոյլքըն յոգնախառնս եղանակեին . երգս առեալ մատուցանեն պերճաշքատակաց զերանելեացն ասս զոհս գեղեցն հընչմանս . ‖ քե ՚ղ ՚ղ ՚ղ

լէս. ոչ եկի լուծանել՝ այլ լնուլ: Ամէն ասեմ ձեզ՝ մինչև անցցեն երկինք և երկիր, յոտ մի՝ որ նշանախեց մի է, ոչ անցցէ յօրինացն և ի մարգարէից՝ մինչև ամենայն եղիցի: Որ ոք լուծցէ մի ինչ ի պատուիրանացս յայսցանէ ի փոքունց, և ուսուցցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից: Իսկ որ արասցէ և ուսուցցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկնից: Բայց ասեմ ձեզ, զի եթէ ոչ առաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան զդպրացն և զփարիսեցւոց, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից: 20:

Եւ ՟ի՟ն յաւարտիլ նորին, ՟ի՟ ՟բ՟ան նէնէցւոյն:

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

Ամօր անակընկալ: Ամօր ի տաճարն եկեալ: 1107:

ՁԴՒ Օրթի

Որոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի: ԺԳ. 32:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Ամէ վասն աւուրն այնորիկ և ժամուն ոչ ոք գիտէ, ոչ հրեշտակք յերկինս և ոչ Որդի, բայց միայն Հայր: Զգոյշ եղերուք, սկեցէք և կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ: Որպէս այր մի գնացեալ ի տար աշխարհ, թողուցու զտուն իւր, և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն, և իւրաքանչիւր զգործ իւր. և դռնապանին պատուէր տացէ՝ զի արթուն լինիցի: Արդ արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ Տէր տանն գայցէ, յերեկորեայ, եթէ ի միջ գիշերի, եթէ ի հաւախօսի, եթէ ընդ առաւօտս. գայցէ եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ի քուն: Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք: 37:

Եւ ՟ի՟ն ՟ի՟ հաբաւայնէ նորին նէնէցւոյն:

ՇԱՐԱԿԱՆ Դ2

Լոյս ի լուսոյ ի Հօրէ: Զքեզ որ հոգւով և հրով: 1178:

ՁԴՒ Օրթի

Որոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու: ԺԲ. 49:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Հուր եկի արկանել յերկիր. և զինչ կամիմ՝ թէ արդէն խոկ բորբոքէր. և մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել, և զիա՞րդ

փութամ մինչև կատարեցից: Համարիք եթէ խոպատրութիւն եկի տալ յերկիր. ոչ, ասեմ ձեզ, այլ բաժին: Զի եղիցին յայսմ հետէ հինգ ի տան միում բաժանեալք, երեքն յերիսուց և երիսունն յերից: Բաժանեսցի հայր յորդւոյ, և որդի ի հօրէ. մայր ի դստերէ, և դուստր ի մօրէ, սկեսուր ի հարանէ, և հարան ի սկեսրէ իւրմէ: Ասաց և ցժողովուրդսն. յորժամ տեսանիցէք ամպ ծագեալ յարեւմտից՝ իսկոյն ասէք թէ անձրեւ գայ, և լինի այնպէս. և յորժամ հարաւ չնչեալ, ասէք թէ խորշակ լինի, և լինի այնպէս: Կեղծաւորք, զերեսս երկնի և երկրի գիտէք փորձել, իսկ զժամանակս զայս զիա՞րդ ոչ փորձէք: Ընդէ՞ր և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն: Ցորժամ երթայցես ընդ ոսոխ քում առ իշխան, ի ճանապարհի տուր զհաշիւն՝ զերծանել ի նմանէ. զի գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն, և դատաւորն մատնիցէ դահճի, և դահիճն արկանիցէ ի բանտ: Ասեմ քեզ, ոչ երանիցես անտի՝ մինչև հատուցանիցես զյետին բնիանն: 59:

Ե՞ւ գոն ի հնոտիոտոչն եկեղեցւոյն:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԿ

Ա՛յսօ՞ր ի տանձառն եկեր փը՛րկիչ. և ձերբո՛ւնեայն ի գերիս ընկալեա՛ր անէք առ առքանկո՛ն ընծա՛ռայս քո՛ տէր: Ա՛յսօ՞ր աչխարհի ցուցա՛ր լոյս. և փըրկո՛ւթիւն տիեզերաց Քրիստո՛ս: Ա՛ստըւած ներ մարդասի՛րդ ես կեցո՛ զմեզ: Ա՛յսօր խնամեա՛լ արե՛գակն. ներ ծաղեցա՛ր տիեզերաց Քրիստո՛ս Ա՛ստըւած ներ:

Ի սկզբան էր Բանն Աստուած մարմնացաւ ի կուսէն. այսօր գըզուեցա՛ւ ի տանձարե՛ն: Խոյատե՛ր այր անհո՛գ քըն ձերբունին Ա՛ստուածորըդվո՛ւն ի գերի՛ս եւր. և օրհնի՛ր զԱ՛ստըւած մե՛զ վ: Առք արձակե՛ւ ընծառայս քո տէր բառ բանի՛ քում ի խաղաղութիւն զի տեսին աչք իմ ըզփըրկի՛չդ Ա՛ստըւած:

ՁԱՂ Օրթի

Արթուն Աւետարանիս որ բառ Յովհաննու: Ա. 1:

Ի Հօրէն լուայ.

Ի սկզբան էր Բանն և Բանն էր առ Աստուած: 1100:

ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ

Ի գալստեան Տեառն գրուածք երկնից բանին և: 139: Մաղմոսիւք: Սաղմոսիւք: Ըստ յոյնին և ապա եկեալ ի պառնախոնին: Լ յաք առաւօտու. և ասէն

ՀԱՐՑ ԴՉ

Օրհնեմք ընդքեզ որ առաքեցար ի հօրէ. անճառելի բանիդ Աստուած յանձն առեր մարմնանալ ի սըրբոյ կուսէն. ‖ Աստըւած հարցըն մերոց: Աչյօր եկիր ի տաճարն անհասանելի փըրկիչ. և ի գիրկսըն Սիմէոնի զըգուեցար. Աստըւած: Ուստի եւ Սիմէոնն հոգևոր հընչմամբն ազաղակէր. արդ արձակեա ըզծառայ քո Տէր ընտ բանիդ քումդ ի խաղաղութիւն. Աստըւած:

Գ· ԸՂՑԷր ‖ օրհնե՛ցէք եւ բա՛ր արարէք ընդեմ յանխառնն: Օ՛րհնե՛ցէք զծնեալն յամենասո՛ւրբ յարմրամին. յանարատ ի կուսէն օրհնե՛: Օ՛րհնե՛ցէ՛ք զկեալն ա՛յսօր ի տաճարն. զընկալեալն ի գիրկսըն Սիմէոնի օրհ:

ՄՆԾԱՑՈՒՍՑԻ ԴՉ

Ա՛ծոա քրովբէականն ե՛րեւեալ այսօր Սիմէոնի. զա՛ստուածորդին ի գիրկս իւր բարձեալ մանրամասն. ‖ զոր ծովք երկնից ի՛ բարձունսըս հանապազ մեծաշուքանեն: Հո՛գւովըն գոչէր ցընծայր ալեօքըն ծերունին ասելով. սա՛ է թագաւորն անմահ. զոր: Աբառաւելո՛վ ապերա՛սէր. արձակեա՛ զիս ի խաղաղութիւն ա՛ստուածա ծընողի՛ քո բարեխօսութեամբ. զոր:

Ե՛ր ինչ կերակ հանդիպի, ի՛ջուքերից Աբեթարան կոչի, և չգիտէին ջուրեան տալոն ասա:

Քառասնօ՛րեայ աղջայ և Տէրն օրինադիր անօրինաբար ե՛կն ի տաճարն: Ե՛ւ Սիմէոնն զըգուէր զըրկօքն. և յօրինաց կապից լուծումն հայցէր ի կեանս աւետարանին:

ՈՂՈՐՄՆԱ ԴՉ

Ո՛րոյ առեալ հրաման ի սուրբ Հոգւոյն. ոչ առա՛նձնել ըզմահ մինչեւ առցէ զծնեալդ. ‖ Տէ՛ր աղօթիւք ծերոյն ո՞ղորմեա՛ : Ո՛րոյ ընկալեալ ի վիրկս իւր զծնեալդ եւ հայցէ՛ր ի կենացդ ըզմահ և արձակել ի խաղաղութիւն. Տէ՛ր : Յորոյ աչսօք ի վիրկսըն գլգուէ՛ցար. եւ կատարեցեր ըզփափաքո՛ւմն ընծայելոյ քո ի տաճարին. Տէ՛ր :

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԴՉ

Չո՛ր փառաբանե՛ն ի բարձունս խմնալիք զօրութիւնքն. այսօր ի տաճարն եկիր յընծայումն Քրիստոս որ ընծայես զարարածս բարձրելոյ քում Հօր : Ի՛ վիրկս մարմնով բարձեալ եղեր ի ծերունւո՛յն. ար բանիւ զարարածս բարձեալ ունիս Քրիստո՛ս որ վասն մեր մարմնացա՛ր ի սրբոյ կուսէն : Վասն որոյ եւ մեք ընդ Սիմէո՛նի գոչեսցո՛ւք. որ ի Հօրէ՛ լուա՛ւոյ լոյս ծագեցա՛ր մեզ եւ կեաց՛ նք. փառա՛ք քո Տէ՛ր :

Ա՛ռ՛ռ՛ռ՛ Երէ. Աբեգակն արդար : Ի վայելչութիւն փառ : Քոլոզ Մայր սուրբ :

Զինչ Սուրբ Աստուածէն Մ՛ղ. փրկիլ : Քոլ. վասն լռանելի : Քահ. Օրհնութիւն և փառք : Ե՛ ռ՛ղ՛

Սա՛ղմո՛ս Ե Գէղ՛ Երեկոյի Նախոյճնոյն է : 1204 :

Զ՛ինչ՛ Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.

Տէր ի տաճար սուրբ իւրում, Տէր յերկինս յաթոռ իւրում :

Ալէլուիա, Օրթի

Ո՛րոյ Աւետարանիս որ ըստ Ղուկասու : Բ. 22 :

Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի

Ես իրրև լցան աւուրք սրբութեան նոցա ըստ : 1206 :

Զինչ Ա՛ճոթոյնէն Շաբաթականն ասա, զինչ Ե օրն քեզի :

Զինչ Քոլ. Խնդր : Կնցս. Յայնի՛ : Ա՛ղ. Քում ամենազօր :

ՃԱՇՈՒ

ԴԿ

Ա՞նբակի՝ զրկն բանըն յանբակրպրնական ի հօրէ. եւ ակընարեաւրեամ ի կուսէն մնրմնոյ զգնցեամբ. բնվանդակեալ յնրնվանէն եւ ընդ հօր գոլով եւ սահմանեամ ժամանակաւ ծնեամ լինի ‖ Աստուած եւ մարդ: Միսեամ ընդ օրինաց անհնթանականն հոգանելիթ գոլով զի կհոգածնեամբքրս հօրն ընծայեսցէ. Աստուածորդի՞ն որ ի ծոց հօր. ապա՛ քանաեօրեամ բառնի ի գերկնս ծնրնեւոյն եւ յայտնապէս ծանուցանի. Աւա՛ւ: Վանն ամրոյ և Սիմէոնի ընընծայր հոգւովն ապագակէր ի տաճարին. արդ արձակե՛ս զծառայս քո Տէր բան քո փոսմ ի խաղաղութիւն զի ընդհանար տեսի ընգերկնդող Աւա՛ւ:

ՅԻՐԿՈՅԻՆ

Մեմեդի կննդեան. Միծացուսցէ անձն: Զի հայեցաւ: Քրոջ Մայր աստր:

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ

Ակսօր ի տաճարն հկիր: Ի սկզբանէ բանն: 1212: Զինչ քր. Աստր գԱսա: կնցս. Յայնմ: Աչ. Ընկալ Տէր:

ԿԻՒՐԱԿԷ

ԱՌԱՋԱԻՈՐԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ Դշ

Փառաւորեալ զանուն քո աստր. Առաւաւտ հար: 724:

Ե՛ սպա պահ աաջորդի, և պահ ու լինի:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Պաւնց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դշ. Օրհնեալ ես յաւետեան: 1072:

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՉ. Որ գերթս մանկունան։ 1077։

ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Օրհնեալ Տէր Աստուած։ 1080։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Աստուած հարցն մե։ 1135։

ՈՒՐԲԱԹ

Ցիշատակ Յովնաննու մարգարէին

Ի ԳԻՇԵՐԻ Օրհնութիւն Ապաշխարութեան, ըստ Յոյնին։

ՅԱՌԱԻՕՏՈՅ

ՀԱՐՑ ԴԿ. ՍՏ.

Ո՞Ր գանձանակի՞ ածձկամպէս խմրհնարզ տեսրէնաւթեանդզ քո. մըշդզարէ՞ւք տլնպատարեալ ցուցեր. ‖ Աստուած հարցըն մերոց։ Ո՞Ր գանապակա՞ն քաղցրմըն քո յերկրի նըշանակեաց Յովնան. ի փոր կետին պահելով կենդանի. Աստուած։ Ո՞Ր ըզփըրկակա՞ն քո աւետարա՞նի. գուշակեցո՞ւ զնծրհնարզ. նըշնաւէ քաղթզէր անապշխարութիւն. Աստուած։

Գ. Գոթզը տեա՞ն ը՛գՏ՞ր օրհնեցէք Քաղցրանձայն երգով բարձր արարէ՞ք յաւիտեա՞ն։ Գուշեցէք ը՛գՏ՞ր օրհնեցէք Ո՞Ր առաքեաց ազգրմութեամբ զմարգարէ՞ն Յոնան. քաղթզել նըմնաւէնացո՞ն անապշխարութիւն. օրհնեցէ՞ք ընդ գըւարթո՞ւնս ամենայն ժողովրդք. եւ բարձր արարէք ըզՀայրն երկնաւոր։ Աղաչեցք ը՛գՏ՞ր օրհնեցէք Ո՞Ր ըմբռնեաց ի փոր կետի՞ն պահ.

խուցեա՛լ մարգարէն. և՛ ձանձ՛ց ըզգբ՛թութի՛ւնն ա՛նարա՛ձ պահելո՛վ. զո՛վեցէ՛ք ընդ աբր՛վբե՛ան պահոնեա՛ք Քրիստոսի՛. եւ բարձր ա՛րձրէ՛ք զձակի՛ց Բանըն Հո՛ր: Ի՛նչպէ՛ս ըզՏի՛ր օրհնեսցէ՝ Ո՞ր լուա՛ւ մարգա՛բէ՛ն և ի՛ խորհ՛ց ա՛նդընդոնց. եւ փըրկեա՛ց ի զբ՛ժոխո՛ց ա՛պականե՛ութենէ՛. բո՛րբռանեցէ՛ք ընդ քե՛րո՛վբե՛ան քահանա՛ք Քրիստոսի՛. եւ բարձր ա՛րձրէ՛ք զփառակի՛ց սո՛ւրբ գՀոգի՛ն:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ Դ

Ա՛՛րգաբէ՛՛ն. ի փո՛րոյ կէ՛տէն ա՛զազա՛կէր եւ ա՛ա՛՛ոչէր. Տէ՛՛ա՛՛ն՛՛ր. նո՞յեա՛՛յի՛՛ս. եւ ո՛վ տա՛ր զի՛ս հրէ՛ոբի՛՛ս այ՛՛: Զա՛՛յն բա՛՛րձի՛՛. ի խո՛՛ր ա՛նդընդոնց սո՛ւ Աստբ՛ւած ո՛գո՛ւ բնած. է՛՛ա՛՛ն՛՛ն ձայն ազա՛զակի՛ խո՛՛յ հա՛՛ոցէ՛ ի լըսելի՛ս քո՛՛ Տէ՛՛՛ր: Բարեխո՛սութեա՛՛մբ սո՛ւրբ Աստուա՛՛ծածնի՛. եւ մի՛շտ կո՛՛տ ա՛զա՛՛ս չեմ. Տէ՛՛ա՛՛ն՛՛ր. փըրկեա՛՛ զի՛՛ ի յօրոգայթէ՛ յաներեւոյթ թըշնամո՛՛յն:

ՈՂՈՐՄՆԱ Դ

Ո՞ղորմութեանց բաշխո՛ղ Քրիստոսո՛՛ւ՛՛ն. ո՛ր զբ՛թացար ի՛՛ քո՛՛ յարարածս. զբ՛թա՛՛ծ յիս ի մե՛ղաւորս. ո՛ր ո՛ղորմո՛՛ծդ ես յամե՛՛նայնի՛՛: Ո՞ր ի բարկութեա՛՛ն զողորմութի՛՛ւն յի՛՛շեցի՛՛ր ա՛՛ռ քո՛՛ առե՛՛ղծուածս. յի՛՛շեա՛՛ զիս ըզմե՛՛ղաւորս. ո՛ր ո՛՛ղ: Ո՞ր ի ժամանակս կե՛՛ան մերձենալ մահո՛՛ւ՛՛ն՛՛ն փըրկեցի՛՛ր ըզնիւէ՛՛ացեան. փըրկեա՛՛ զմե՛՛զ ի հրոյն յաւիտենից. ո՛ր ո՛՛ղ:

ՏԷՐ ՑԵՐԿՆԻՑ Դ

Կա՛՛նխեա՛՛՛՛ զ Ցօյնեանու առաքելով յանդգնո՛՛՛ւ՛՛թեանց պա՛՛րգեւողէ՛՛՛՛՛՛ն. Նինուէ՛՛ի՛՛ մանկա՛՛րեր քա՛՛րոզ: Ցահ՛՛՛՛՛՛ զ բարբաջող ժո՛՛ղովրդին զա՛՛րհո՛՛ւրեալով թա՛՛գաւո՛՛՛՛՛՛ր՛՛՛՛՛՛ն. խո՛՛նարհեա՛՛՛՛՛՛ զնչա՛՛ներ ի՛՛ տո՛՛ւգ: Պահո՛՛՛՛՛՛ք

պատուիրէր ժողովրդեանն պաղատիլ առ Տէր՝ որ խընդրեալով պիտոյիցն մերոց։

Ծաղիկ լուսատու թագաւորութեան յանմահարար Տեառնէս. այժմ՝ն. եւ զմահու փարատեաց զերկիւղ։ Ասատ ջրհնութիւն նոր երգին քեզ թագաւոր անմահս. այժմ՝ն. փըրկեցեր ի ձեռաց մահու։ Ընդ որ եւ զփըրկեալքս պատուական արեամբըդ քո սըրբո՝յ. փըրկեա՛ Քրիստոս ի հրոյն յաւիտենից։

Ցանկա՛ն մարգարէն անգադակիր նիհուէ՝մ ցան՛ցն. ահա՛ երեք աւուրք եւ այլ ոչ ևս իցէ՛ նիհուէ։ Զայնի՛ւ հայրաշխութեամբ պաղատէին առ քե՛զ զբթա՛ծ. փըրկեա՛ զմեզ ի՛ մանաւանդ հրաւիրեալներս ե՛ւ կենցա՛ղ։ Բացա՛ւ ընդ լուսոյ առաւօտուն ողբութեա՛ն քո զոհ՛ան. եւ լսեալ ձայնիւ սըղոցա՛ց անմեղաց բիւրաւորաց փըրկե՛լով ի՛ մահուանէ՛ն։ Կե՛ւ մե՛ք ընդ նոսին հայցեմք ի քէն Փըրկի՛չ մարմնա՛ծ. փըրկեա՛ զմեզ ի՛ սպառնալեացդ գեհենին. եւ քեզ փա՛ռք յաւիտեա՛նս ամե՛ն։

ՄԱՆԿԱՊՆՔ ԴՋ

Ո՛ր առաքեցեր զՅովնան. քարոզել մեծի քաղաքին Նինուէի. յայտնելով զառատ զգութիւնդ ի՛ նոսա. ընկալ եւ զիմս ապաշխարութիւն։ Ելեալ ի կիսէն. երեքօրեայ թաղումդ պահելով կենդանին. յօրինակ թաղմանն քո եւ յարութեա՛ն. կենցա՛ղ եւ զիս զմեղաւ զգուեալս։ Ո՛ր լուար ձայնիւ աղօթից. երկնաւոր բիւրուց և մանկանց սըղոցդ. ներսոյ զբթա՛ծ և երկայնամի՛տ. լար այժմ եւ ինձ որ կանգնիմ առ քեզ։

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԲԿ

Ա՛պաշխարութեամբ ապրեցան քաղաքքն Նինուէա-

ցանց . ի ‖ լսել ձայնի մարգարէին եղեւ թնդութիւն մեղաց : Եհաս բանն առ Թագաւորն . պատուէր առայր ժողովրդեանն . լսել : Ի բերանոց մանկանց տղայոց . զարքա՞յն երկնից յօղնութիւն կոչէին . լսել :

ՇԱԲԱԹ

Ս . Սարգսի զօրավարին եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսի եւ չորեքտասան զինուորացն

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Ա.Ց

Ամենաւսուրբ երրորդութեանն ընտրեալ ծառայ եւ հաւատարիմ . յաղթող պատերազմի եւ քաջ նահատակ . ի բազհանս սուրբդ Սարգիս . չնորհաց օթևանն . ‖ բարեխնա լեր առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց : Թագաւորին երկնաւորի սուրբ զօրապետ եւ մենամարտիկ . սիրով անմահին խառնեալ յաշխարհին . երանգհանս սուրբդ Սարգիս . խոհիս պըսակեալ . բարեխնա : Աբեզականն արդարութեան մեծ կարապետ պայծառ արուեստակ . ցոլացեալ յարեւմըտից ի յելս արեւու . երանգհանս սուրբդ Սարգի՛ս . անչէջ ճառագայթ . բարեխնա : Ամենասուր Հայոց մեծաց դիմակալ ի միջ երկրի ի հիւսիսոյ . հողմըն հանեալ ի դաշտ ծաղկածին . երանգհանս սուրբդ Սարգի՛ս . տունկ անմահութեան . բարեխնա : Առաքելական պինդ վառեալ սիրեր ի մեծ հանդէս քաջութեան . Մարտիրոս որդւովդ ի պարս վըկայեալ . երանգհանս սուրբդ Սարգիս եւ Մարտիրոս մեծ պըսակաւորք . բարեխնա լեր մեզ վասն : Գերազոյն պատիւ առեր ի Քանձրկոյն Քանին բարեխնա . կատարիչ խընդրուածոց լսող աղօթից . երանգհանս սուրբդ Սարգի՛ս . զերծանց զերեհան . բարեխնա լեր առ : Ցանալից կենաց մարդկան զօրեղ բըժիշկ սքանչ աբուժանաւանց .

նեզելոց զնուրիչ վըչտաց մը խիթար. երանգահանս սուրբըդ Սարգիս. զնեաց հաղածիչ. ‖ բարեխօս լեր առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց։ Գեղեցիկ անուն բարի քաղցր եւ անուշ պըտուղ շըրթանց հաւատացելոց. ի զիշերի եւ ի տուընջեան յուսով կոչեցեալ ընդ ամենայն տեղիս յիշեալ եւ փառաւորեալ. երանգահանս սուրբըդ Սարգիս զերեաց աղաչիչ. բարեխօսեա։ Անդաւաթրա յուսոյ անմահ բանին եղեալ ի գլուխս մերոյ իշխանին. սուսեր աչեզ վահան հաւատոյ քրիստոսասէր զօրաց եւ զօրապետաց. ամենասքանչ սուրբըդ Սարգիս ամուր պարիսպ ընտիր հիմնելոց. բարեխօսեա։

ՅՈԳ. Լանկից բանն ի հօրէ ելեալ յերկնից ըզկընկ ձայնիդ. ուսաւ գաբրիէլ վերատաքէր զկոյսն Մարիամ առ ամրութեամբ յղացեալն զքեզ յորովայնի. ‖ առ Քրիստոս բարեխօսեա վասն անձանց մերոց։ Ընդ ժամանել ձայնի աղջնային Մարիամու առ եղիսաբեթ. խայտացեր ձայնդ ընդ առաջ բանին Աստուծոյ յորովայնէ ամլոյն երկրպագելով. առ։ Թագաւորըն բոլորից պարտաճակեալ յարգանդի կուսին. զոր ծանօյդ հաւատարիմ առնեալ Հոգւովըն սըրբով եւ բերանով մօր քո օրհնարանէիր. առ։

ԱՌ. Ի մաքրագործ Հոգւոյն անօթի ընտրեալ եւ ձիւնահալ. Թագաւորք երկրի իշխանք աշխարհի. անպակաս գանձուց բաշխող Յակովբ Ալփեան եւ Յուդա Յակոբեան. ‖ բարեխօս լերուք առ Տէր վասն անձանց մերոց։ Երեքսըրբեան մի աբրութեան խորհուրդ կամաց եւ հապարակեաց. փոդոց հընչմունք բարբառք առեւտուց ընդ ամենայն երկիր առաքելոց Շմաւոն և Մատթիա. բարեխօս։ Բանին կենաց կանուխ քարոզ եւ ուսաբանիչ. երգ փըրկութեան հընչումն ահաւոր. ազ-

զի մարդկան պարծանք սուրբդ Աճաթիկոս. բարեխօս լեր առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց։

ԱՏՈՂ. Աղաչեմք ըզքեզ Տէր բարեխօսութեամբ սրբոյց Ատուածնոյ. որք նահատակեցան ի ճակատամարտ պատերազմի յաղթող գըտան ընդդէմ թըշնամւոյն. ‖ բարեխօսութեամբ սոցա Քրիստոս խընայեսցէ մեզ։ Որք անկին ըզպատուագինութեան ը զրանըս հաւատոյ սըրտից իւրեանց. եւ ընկալան ի գլուխ սանդատրա փըրկութեան ըզնըշան խաչին անտես ընդ միջ ածեալ ըզձըլմարիտ սուրբ Հոգին. բարեխօսութեամբ։ Որք մաքրեցին զանձինս իւրեանց տանձառ անուանըդ քրիստ սըրբոյ. եւ բուրեցին հոտ անուշութեան զա ղօթս իւրեանց ի տեղւոջ հեղման ն սուրբ արեան իւրեանց. բարեխօսութեամբ։

ՀԳ. Որ առաքեցար ի հօրէ՝ Հոգիդ անեղ եւ համազոյ. աղաչանօք անօրինաբար քրիստ էակցին լինել մըխիթարիչ սուրբ առաքելոցն. ‖ աղաչեմք ըզքեզ ողորմեա։ Որ իջեր աներաբար յերկինից առատիկ հոսմամբ նըման ն Ատուած յայտնապէս. եւ ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար ի գոտս առաքելոցն. աղաչեմք։ Որ արբուցեր երկնաւոր պինեան իմաստութեան զհոգիս սրբոց քոց առաքելոցն. որք արբուցին աբրամեցեալոց սրտից Ադամայ ըզրաժանն ուրախարար յաչդոյն եդեմայ. աղաչեմք։

ՀՆ. Ցորժամ յերկինից գոչէ՞ փոխն ազգութիւնն անանձինս ի գառատատ՞ն ահաւոր. յոյնմ աւուր յահեղին յիշեա Տէ՞ր եւ ըզմիր ըզնըշեցեալսն եւ հանգո ընդ սուրբսն քո։ Ցորժամ ահաւոր ազգաց ազգաց փայլեն ի յարեւելից. եւ դըպրութիւնըք հրաշիւցըն բանին յոյնմ աւուր

յաւիտեան. ‖ յիշեա՛ տէ՛ր եւ զամենայն զկնի եկեալսն եւ հանգո՛ զոգիս սուրբսն քո՝ զարհուրելի՛ դողանն սրտից ի ձայնէ՛ սոսկալի՛ փողոյն. յորժամ հարկանիցէ հրեշտակապետն եւ կոչէ ի դատաստան զամենայն սրտից մարդկան. յայնմ ա՛ւուր յաւիտեան յիշեա՛:

ԱՃ. Ա՛նբասկիկքն Աստուած անճառելի՛ անուամբ զօրութիւն. ո՛ր յիակընզրանից յաւիտենից խնամարկեցեր զմարդիս Ադամայ. զի բազումք այսօր չնորհիւ փայլեալ ցուցեր ծընընդեամբ զմայրն Միածնիդ քո ընտրելոյ. ‖ ազաչանո՛ք սո՛ցա խընայեա՛ ի՛ մեզ: Ո՛ր յանէից բանիւ զոյացուցեր զաշխարհս ամենայն. այսօր մարդասիրեա՛լ անօրինաբար ի յԱ՛նհնայէ արկեր հիմունս նորոյ աշխարհի. ազաչանո՛ք: Ի՛ յանմա՛լ երկրէ այսօր բուսա՛ր մեզ բարերար բոյսդ և բարի. չուշան հոտոյց ծաղիկդ և դաշտաց վիճակիդն Մարիամ ա՛րմատ արմկոյն անմահ հո՛ւթեան. ազաչանո՛ք:

ԽԶ. Ո՛ր ի սկզբանէ՛ խնամատուիդ համատեցեր զեկեղեցի՛ Հօր խնամատո՛ւթիւն. զո՛ր նախանըկար առնա՛թեամբ նըշանակեաց Մովսէս խորանաւն երկնահանդո՛յն ի Սինա՛ լերինն. լո՛ւսաւորելով փառօքն Աստուծոյ: Ո՛ր ըզխնդրո՛ղդ անապական անօրինութեանդդ քո՛ ի սըրբոյ կաւէն. ա՛ստպատուելով տապանակին աստուածային ախտի կտակարանաց Բանիդ Աստուծոյ. փառաց անէ՛ղի՛դ տէ՛ր հա՛ղորդ առնել: — Փառք Հօր: Ո՛ր ի կեանս վերադարձի՛ բնութեանս դարձմանդն ցո՛ր զանանուն օրինակեցեր. եւ ըզբընութիւնս մահու և զբժոխոց կործանմանդն երկրորդի տապանակաւ խաչին հրաշագործեա՛լ նոր խոստո՛վի. օ՛րհնութիւն քե՛զ տէ՛ր երգեսցե՛ն և մեծարե՛ն:

— Այժմ և միշտ: Խաչատարչա՛ր սուրբ դմոտպետ նըշանագործ անուամբ ի՛ խաչ և յեկեղեցի. առաւել

պայծառ ի գլուխը՝ն Գագայ ի գագաթանն տեղւոյն օրհնեալ սըրբոյն Մեսրովպայ . եկրագահաս սուրբըդ Սարգիս բանիևաց կրծանիչ . բարեխօս լեր առ Քրիստոս վասն անձանց մերոց :

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ . Չինուորութիւնք հրեշտա : 95 :
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԱՋ . Չինաւորն Քրիստոսի ի Հօր : 105 :
ՀԱՄԲԱՐՁԻ (ԱՋ . Չինաւորն) Ի՛ ԱԿ . Ամենա : 1218 :

ԿԻՐԱԿԷ

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Անակիզըն Բանդ որ յանճառ յաթոռ : Ի՛ր աթոռ : 754 :

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Ասուածածին պայծառ քան զերկինս . որ ի մեզ : 277 :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ա . Աւուվմանց զօրավարաց

ՅԱՌԱԻՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ . Չինուորութիւնք հրեշտա : 95 :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԱԿ

Ա՛զգանե՛ք ըզքեզ տէր բարեխօսութեամբ սըրբոց Աւուվմանց . որք նահատակեցան ի ճակատամարտ պատերազմի յաղթող գըտա՛ն ըզնդէմ թըշնամեացն . || բարեխօսեցեալ սոցա Քրիստոս խընայեսցէ ի մեզ : Որք անբիծ ըղպատապարհնութեան ը զրանըցս հաւատոյ սըրտիւ եւ բերանով . եւ ընկալան ի գլուխս սանդուարս փըրկութեան ըզնըչան խաչին սուրբ ընդ մէջ ածեալ ըզնըչմարիտ սուրբ Հոգին . բարեխօսեցեալ : Որք մաքրեցին զանձինս իւրեանց տանձառ անուանըդ քոմ սըրբոյ . եւ բնակեցին հոն անուշութեամբ՝ն զոհս իւրեանց ի տեղւոջ հեզմա՛ն սուրբ արեան իւրեանց . բարեխօսեցեալ :

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ս. Սուքիասեանց քօշիցն

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Ուրբ գառանչեան յանօրի։ 91։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ՐՉ

Ստուգութեամբ տեղեկացեալ. համրցանելով ըզմահ բազմաբնին. ով ելոյծ ի լեռնէն Տեառն կամ ո՞վ կացցէ ի տեղւոջէն սրբութեան։ Ահա տեսաք ըզՍուկասէտ. լեռնէն դիտակ եւ բնակարան. վըկայեցին սրբոց առնել զոհմութիւն յաստուածոյ փըրկչէն իւրեանց։ Ուրբ բարձրն ըզխաչս իւրեանց. խաչեցելոյն խաչս կցեցան. դիմելով յօժարութեամբ. ո՞ւ սաստակինն սրպէս զգաւիթնս ի մէջ գայլոց։ Նոյն եւ զինքն խակ տեսանեմք. Պրթամիկէ աւազանին. յորում զնէր ն բաղմութիւնք ախտաժետաց. ո՞վ ինչ նէլով վերըսաբեն ջուրցն յուզման։ Աստուածոր նորոգեցաւ. մեզ աւազանըն Սկզնվման. ի բանալ գաչըն սրբոց. ո՞ւ ի մէ բժիշ զախտս հոգւոց եւ մարմնոց։

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Օրհնեմք զքեզ Հայր։ 140։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ս. Ոսկեանց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՉ. Յաւուցեալքն յանուն։ 97։

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԳՉ

Ո՞վ աւրհնաւօրեցեալք կոչել յաշակերտութիւն աւաքելոյն Քրիստոսի. եւ աստուածայինն հրով մաքրութեան ոսկի փորձեալ զբոլոյր ի բնակարանէ հրեշտականց. ‖ ով երանելի սուրբ Ոսկեան՝ ընդ քո

բեխօսեցէք առ Տէր մաքրել ըզմեզ ի մեղացս մեր։ Որ ականջս տայցէ լսել ուրախութեան եւ ցնծութեան, եւ ոսկերք խոնարհեալք ուրախասցին։ Դարձո՛ զերեսս քո յամարտից իմոց, եւ զամենայն անօրէնութիւնս իմ ջնջեա։ Սիրտ սուրբ արա յիս, Աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա յիս։ Մի՛ զարկաներ զիս յերեսաց քոց, եւ զհոգի սրբութեան քո մի՛ խլեր ի ինէն։ Դարձո՛ զիս ուրախութեամբ փրկութեան քոյ, եւ հոգւով իշխանական հաստատեա զիս։ Ուսուցից զանօրէնս զճանապարհս քո, եւ ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։ Փրկեա զիս յարեանց արեանց, Աստուած, Աստուած փրկութեան իմոյ, եւ հրճուասցի լեզու իմ զարդարութիւն քո։ Տէր, զբերանս իմ բա՛ց, եւ բերան իմ պատմեսցէ զգովութիւն քո։ Զի եթէ կամեցար պատարագի, տացի գնա՛ւ. ողջակէզս ոչ հաճեսցիս։ Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհեալ, սիրտ զղջացեալ եւ խոնարհեալ Աստուած ոչ արհամարհեսցէ։ Ողորմեա՛ Սիոնի ըստ բարեհաճութեան քում, եւ շինեսցին պարիսպք Երուսաղէմի։ Յայնժամ կամեսցիս պատարագ արդարութեան, ընդունելի եւ ողջակէզ, յայնժամ մատուսցեն ի սեղանի քում զեղջերս։ Ամէն։

ՈՒՐԲԱԹ

Պահոց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳԿ. Բանք Աստուած որ ի։ 143։

ՇԱԲԱԹ

Ս. Սահակայ Պարթեւի Հայոց հայրապետին

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԴԿ. Ամման ձշմարիտ Աստ։ 838։
(Կամ գթած ողորմած ԱԿ. Որ զարդարեցին անօր։ 870։)
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ գթած ԱԿ. Որ զոյս։ 879։
(Կամ գթած ողորմած ԴՉ. Քանչելագործ Աստուած։ 874։)
ՄԱՆԿՕՒՆՔ ԵՒ ՀԱՄԲ. ԴԿ. Որ յարմատոյ։ 876։

ԿԻՒՐԱԿԷ

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ

ՀԱՐՑ ԴԿ

Որ յահեղակերպ ամպոց նախ և ընդ Հօր ես։ 758։

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԷ ԴԿ

Աստուածածին մայր լուսոյ. արեգականն արդա։ 710։

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Ս. Պիոնի քահանային եւ Մարկոսի Աբեղուսայ եպիսկոպոսին եւ Կիւբրոնի սարկաւագին եւ Աբդեայ եպիսկոպոսին եւ Ալմզդանայ եւ Սայենի եւ Բեհնամինի սարկաւագին

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴՉ. Սուրբ ես Տէր զօրու։ 98։

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ա· Պետրոսեանց քահանայից

Ի ԳԻՇԵՐԻ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ·

Ո՛ր յառաջադոյն սահմանեցեր ըզպերկութիւն Հայաստանեայց· չնորհեալով մեզ հրաւիրեալ զերանելիսն ըզսուրբ Գրիգոր· ծրհնեմք ըզքեզ ընդ զօրս անճառաշնորհականացըն Հայր ամենակալ· Ո՛ր նորին դասանութեամբն խաչակից քեզ ընտրեցեր ըզդասուս քահանայիցն· չնորհամբա՞ս ճշմարտեամբ կարգեալ հովիւս եւ վարդապետս· գնովեմք ըզքեզ ընդ զօրս անճառաշնորհականացն Որդի՛ զհամայն· Ո՛ր մաքրութեամբ աւազանին եւ փրկական հաղորդութեամբ· ըզպինուորեալսն անուանեցեր զո պայծառացեալ արեամբն իւրեանց յաղթող մարտիս պսակս կենցես· բարեբանեմք ըզքեզ ընդ զօրս անճառաշնորհականացըն Հոգի՛դ Սրբական·

† Ծրհնեմք ըզքե՛զ չնորհատու բանիւն· որ ընտրեցե՛ր զյորմէնէ՛ ընդհրաւիրեալսն ի սկզբանէ՛ փառաց քոց հաղորդս· ‖ իբր նայեա՛ ի մե՛զ մաղթանօք առցա· Ամենակա՛յ և ցմահեսա՛յ սուրբ հայրապետացն· Պետրո՛ս սուրբ վարդապետըն հրամիանաւ լուսաւորիչ զաթոռակա՛ցն քո՝ ի բնակարանէն·

ՅՈՎ· Ա՛յսօր ցընծան հրեշտակք ի յերկինս· յիշատակաւ հոգանելի հրեշտակին որք համագասեալք ձայնին բարբառա՛յ երգեն զօրհնութիւնըս Հօր ի բարձունս· Ա՛յսօր ցընծան հոգիք արդարոյն· նահապետաց եւ մարգարէից ձայնակից լինել մեծին ի ծնունդըս կանա՛նց երգեն զօրհնութիւնս Որդւոյն միածնի· Ա՛յսօր ցընծան զաւակք աւազանին· առաքելոյն· առնախըմբելով պիշատակ մեծի

Մըկըրտչին. որ առաքելոյն է սկիզբն և մարգարէից լըր՝ա՛՛ւն. ընդ նոսին եւ մեք բըղխեցելոյն ի հօրէ՝ երգեմք ըզփառս ի բարձունս:

ԳԻԻ. °Հրաշչափառ Աստուած եւ միշտ բարեխնամող. որ յանաչել գիտութեամբ ընդբերութիւն Հայոստանեայց ընկըզբնաւորեցար. ի պաշտեալսն մեղապարտ ազգէն լուսաւորիչ մեզ չնորհեցեր. ‖ վասն որոյ բարեխօսութեամբ սորա փըրկիչ կեցո ըզմեզ. այժմ եւ ի քո յաշխատաւոր գալըստեանն: °Հրաշչալի գործմամբ երանելին սուրբ Գրիգոր. գաներանելի ըզչարչարանս ի յանձն էառ. եւ երիւք հընգաք ամաք ի մէջ թունաւորացըն բնակէր. աշնդբնդայն տանջանօքն ի վիրապին. վասն: °Հրաշագործ քո բանիւդ եւ մեծ սքողմութեամբդ. ելեալ բըժշկէր ընդհարաւածեալսն ի դիւահարս սասանեցն. երկբըպագուս առնելով զամենեսեան սուրբ երրորդութեանդ. վասն:

ԻԳՆ. Որ հրաւիրեցեր զյառաջադոյն ընտրեալսն ի սկզբանէ աշխարհի. ի հարսանիսն ա՛ նամակաւն կոչեալ յուրախութիւն ընդ բանալոցն յառաքելոսն դասուս ծանզնանցն. ‖ ա՛ղաչանօք սորա կեցո ըզմե՛զ փառաց քոյ գաւառ: Որ յանթառս քերթվէճականս վերանըսաեալ հանդիսէիր Որդի Աստուծոյ. հաճեցար խոնարհութեամբ բանալ ի գիրկս յորդւոց Ադամայ. ա՛ղաչ: Որ ըզպաժակ անմահութեան սիրոյ քո արբեալ երանելին ի գնաստիս. ա՛րբէ՛ս ցորեա՛ն աստուածային գազանաց մանրեալ ժանեօք հաց սուրբ զքոյս Աստուծոյ. ա՛ղաչ:

ՄՐԳ. Ա՛յսաբ ժողովուրդք որք ի հեթանոսաց. հրաշվրեալք յառաքելոյն մարգարէիցդ գալ սո՛ւրբ Աստուածն Աբրահամու յերկրըպագութի՛՛ւն. արհնեցէ՛ք ըզՏէ՛ր

յերկի՛նս ընդ երկնաւորացն։ Ա՛յսօր որդիք դ՚ասեր վերին Սիովնի. չինեա՛ք ի վերայ հիմանն առաքելոց եւ մարգարէիցդ. սրբ և ընծեա՛ք զառաւտնարուխս վըտակ Հոգւոյն ի յաղբերացն Իսրայելի յակնդեցեալ սրբրա՛ծիցդ. օրհնեցէ՛ք ըզՏէր յօրհնութիւն ի նոր։ Ա՛յսօր վերին գօրացըն հա՛մաձայնեա՛լ. զա՛ք նահապետաց եւ մարգարէիցդ. երգեցէ՛ք Աստուծոյ զերգըս հոգեւո՛ր. ի յիշատակի սոցա՛ երգե՛մք եւ մե՛ք ըզփառս ի բարձունս։

ՀԳ. Ա՛ռաքելոյ ա՛ղաւնոյ. ի՛ջանելով մեծաձայն հընչմամբ ի բարձո՛ծնդ. ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրագինեանց անկիսկելի զաչակե՛րսն Հ՚րոան. մի՛նչդեռ նըմա՛ն ի սուրբ վերնատանն։ Ա՛ննիւթական ա՛ղաւնի. ա՛նգըննելի որ քննե՛ ըզխորս Աստուծո՛ծոյ. զո՛ր անհա՛ճ ի հօրէ պատուէ զահաւո՛ր և ըզմիւսանո՛գամ գալո՛ւստն. զո՛ր քարո՛զեցին համազո՛յական։ Օ՛րհնութի՛ւն ի բարձունս. ելո՛ղին ի հօրէ հո՛գւոյն սըրբո՛ծոյ. որով առաքեալքն արբեցա՛ն անմահակա՛ն բաժակա՛ւն. եւ հրաւի՛րեցին զերկիրս ի յերկինս։

ՀՆ. Ժամանա՛կ գարձի իմոյ եհա՛ս ի յերկիր. ‖ արդ տէր ընկալ ըզծառայս քո՛. եւ հոգի՛ քո՛ բարի առաջնորդեսցէ՛ ինձ ի յերկիրս ուղիղ։ Խոստովանող հոգին որ ելից զունայնութեան ընթացս աչխարհի. արդ։ Ի՛ վերջնո՛ւմն աւուր մեծի յորժամ առնես այցելութի՛ւն քո՛յոց սիրելոց յայնժամ խնա՛յեա՛ ի ծառայս քո՛. եւ հոգի՛։

ՄԲ. Ը՛զքե՛զ օրհնութեամբ մե՛ծացո՛ւցանեմք։ Ո՛ր ընդո՛ւնն Աստուա՛ծ յարգանդի կրեցեր Սըրբուհի՛ նահատա՛կ. եւ անճառապէ՛ս ծընար ըզխնդրա՛ձոյն երկնից. ըզքե՛զ։ Ո՛ր էից լուսոյն արժանի՛ եղեր բանալո՛ւ ի քո գիրկս. եւ արեգակունն արդարութեան եղեր ա՛րեւելք. ըզքե՛զ։

ԽԶ. Ո՛ր հասանէ՞ցեր բանիւ զեկեղեցի քո՛ Քրիստո՛ս ի վերայ առաքելական վիմիւ. երգել ի սմանէ զերգըս հոգեւոր: Կա՛ցցես ի սմա սեզան սըրբութեան. բաշխէ զմարմին իւր և զարիւն. եւ տայ ի սմանէ մեզ նո՛րոգութիւն. ի թո՛ղութիւն մեղաց մերոց:

— Փառք Հօր: Ի՛ջեա՛լ Հո՛գւոյն սըրբոյ. ա՛զատնակե՛րպ երեւեա՛ ծմո՛ւ. ի վերայ մարմնոյ եւ արեանն Տեա՛ռն. ի բըժըշկութիւն հո՛գւոց մերոց:

— Այժմ և միշտ: Ո՛ր ընդմերկացեա՛լսըն յանձա՛ւռնն. ըզսեւացեա՛լսն ի գո՛յն ալծեաց. ա՛րուչելով ի սո՛ւրբ հօտէն ընտրեա՛լ ըզքո՛յսըն հաւատացեալս. խընամեա՛ ի մե՛զ մաղթանո՛ք սո՛ցա:

ՅԱՌԱՒՕՏՕՒ

ՀԱՐՑ ԴՊ

Ո՛ր անգա՛դար փառաբա՛նեխ յանեմա՛րմինսն. քահանայք սուրբ լուսաւո՛ռնունդ զա՛ւանկո՛ւք. ‖ ըզկնի բա՛րեբանեա՛լ Աստուա՛ծ հա՛յրըն մերոց: Ո՛ր ի չանա՛փիղէ քո՛ց սըրբոց քարո՛զչացն. պըսակեա՛լ ցո՛ւցեր զՀայաստան աշխարհս. ըզկնի: Ո՞րք արբին ընդհո՛ւրըն կենդանի՛ ընդ հրաւէրեա՛նն ի վերնատա՛ունն. յո՛րպա՛տո՛ւիս բանի՛ չնորհաց լուսաւո՛ւռ եղեն մանկա՛նցն. արեամբ մկկըրա՛տելով ընդ քի՛ւ. Աստուա՛ծ:

Գ. Ըզ՛ՏԷՐ Ա՛մե՛նայն ազգ և ա՛զի՛նք ամենայն գործք Աստուա՛ծոյ. զթա՛գաւո՛րն ամենեցո՛ւն ո՛րհնեցէ՛ք զՀա՛յրն երկնաւո՛ր ‖ եւ բարձր ա՛րա՛րէ՛ք ընդնա՛ յաւիտեա՛ն: Ո՞ր հալածեա՛ց զեաւա՛ր մեզ՛ի՛ց ի տա՛նէ՛ թո՛րգամեա՛ն. զՀա՛նգիստն ամենեցո՛ւն գո՛վեցէ՛ք զԱստուա՛ծորդի՛ն. եւ բարձր: Ո՞ր պըսակեա՛ցն ըզՀայաստա՛ն նորա՛բաշնչ լուսաւորչո՛ւք. բարեբանեցէ՛ք ըզսո՛ւրբ Հոգին ո՛րպի՛ք լուսոյ նո՛ր խո՛սայել. եւ բարձր:

ՄԵԾԱՑՈՒՍՑԻ ԴԿ

Զքեզ Աստուածածնին ազբիւր անապատ լուսոյ : 282:

ՈՂՈՐՄԵԱ ԴԿ

Ա՛րեգակն արդարութեա՛ն ի՛ Հայաստան ծագեալ. պայծառացո՛ւցեր սուրբ վեհափնջի՛ հովումամբ արեւմն աշխարհն. ‖ մաղթանո՛ք սակաւ խընայեա՛ ի՛ մեզ պարգեւատո՛ւ բարեաց. եւ՛ աղո՛թեամբ քո՛ ապրեցօ՛ց : Պանծալի սուրբ գահակո՛ք հովիւքըն ղբ՛ուրթունք. հրով Հոգւոյն չիջո՛ւցին ըզքո՛ն ըզկրանկապաշտ Պարթեւն. մաղթանո՛ք : Պարթեւական՛ն տեսանողի՛ն յառաջագոյն ապստ՛ուութեամբ. զհաւատոյ սրբիւս սքրբոյն Գրի՛գո՛րի պլ՛ուսկամարդ տեսեալ. մաղթանո՛ք :

ՏԷՐ ՑՆՐԿՆԻՑ ԴԿ

Ե՞րկեայլ՛ն հրաւի՛րակո՛ք կոչեցեալք ի՛ սկզբանէ. փ՛ըրկական՛ն բանի՛ն պատմողք եւ՛ պարծա՛նք Հայաստա՛նեայց. գահակցեալք ընդ զօրս անմահաբիւնականաց՛ն : Ը՞զվիշապն անդընդաձի՛ն նըմանեալ փա՛րատումբ. զգաստանա՛ցեալ ըզթա՛գաւորըն գո՛րծակցո՛ք չարին սուզեալ. գյաղթակա՛ն էրգե՛ն գօրհնո՛ւթիւնըս Տեա՛ռն : Հա՛լածո՛ց գինո՛ւք վա՛ռեալ մամիկոնեան զօրավարին. յայ՛շխարհն պատե՛րազմի՛ն ախոյեա՛նն եկեղեցւոյ. ա՛նհանգի՛ն ե՛ղեւ ժառանգո՛ղ բարեաց : Ա՛խտակցաբա՛ր արտասուե՛ցո՛ւք զուբացօղըն հաւատոյ. ընդ սքրբո՛ց հայրապետացն ե՛րգելով զփառս ի բարձունս. փ՛ըրկո՛ղին ըզմեզ մաղթանո՛ք սուա՛ :

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ

Ա՛նհաւելի՛ բանդ Աստուած ո՛ր վասըն մե՛ր ելեր ի՛ խաչ. բարձրացար ի՛ մէջ երկրի բարձեր դյանցա՛նս նախաստեղծին. զերծո՛ւցիչ զօրութեա՛մբ յաղթեցի՛ր մա՛հու. յարուցեալ երեքօրեայ լոյս ծագեցար տիեզե-

բաց։ Դաշտակարգեալ հոգեղինացս ընդ հրեղինաց անեղեռ գոյից. երջանիկ արիւթեամբ կատարեցան յաւերժից. զի ընկալցին ի քէն փրկաւոս պանապանակն փառաց պըսակն. էրեւելքէ լուսազգեացք յանուր մեծի քում գալըստեան են։ Ո՞ղհանուր քարոզեցին զրաղըդ կենաց ընդ ազիզերս. թօթափեալ ընդքո՛ն մահու զուարթնոց երկնից հետեւեցան. ժո՛ժկալեալք արիաբար զժանիս մահու խորտակեցին. էմատան երեւելով ընդ փեռայն մոխն յոռոգա՞ան։ Լո՞ւսաւորիչն ամենեցուն Դեւոնդիէ առըք վարդապետ. խոհական մեծ խորհըրդով խրատեալ լըցոյց զաչակերտեան. ծանո՛ւցանել լոյս գիտո՛ւթեան յոգիս ապրողից կառարելոց. կա՞մ ո՛ր յաժարութեամբ կանա՞րեցան սիրով փըրկչի՞ն։ Հո՞ր սիրոյ կենարարին բորբոքեցա՛ւ յոգիս սըրբոցն. ձայն ազաչալ խրախո՛ւսեցին դիմելո՛վ ի մահ յաժարութեամբ. զեկամարքըք հոգեւորք զալիս մեզոյ խորտակեցին. ձայնասարս մեզ հո՛րդեցին ի յերկինսին նաւահանգիստն։ Ա՞ր կըրտեալք արեամբն Իւրեանց ա՛րքին զրաժակ մահու փըրկչին. յառաջեալ յամենեցուն ցո՛վաչ ի բնարեալ աչակերտացն. նո՛րահրաշ սիրով լըցեալ և նահատակ բարի ցուցա՛ւ. չէ՞նեցաւ ամենայն փառաց պըրութեան անմահ բանի՞ն։ Ո՞ւսուցի՞ն ամենեցուն երկըրպագել քում ահրութեանդ. չարչարեալք արիաբար ընդդէմ մահու չար իշխանին. պատրաստեալք ի պանտերազմ զպատրանս չարին խափանեցին. չո՛ւր կենաց մեզ արքուցին ընդհա՛ւր մեզացըն չի՞ղուցի՞ն։ Ա՞յհ լուա՛յ մեզ ծանո՛ւցեալ զանգիտութեան խաւարն երջ. Ա՞հ չակ անըրք հո՛տապետ սրմռիչեսկան բարեացն հաղորդ. վերբերիչ վարուց բարեաց վանիչ չարին պաշտօնէից. տա՛ր թափացեալ անեռա՛ւ լուսոյն վերա՛նալացու ի

կեա՞նս անմա՞հս։ Բա՛բառնեցաք ՚ի ըղձմա՛րտից եկայք և մե՛ք հետեւեսցո՛ւք. ցո՛ղձութեամբ կա՛տարեսցուք ըզյիչատա՛կ հայրապետացն. ւմե՛ւեսցո՛ւք յարմնրա՛թեամբ ի միա՛թիւն մա՛րմնոյ Փըրկչին. փա՛յլեսցուք գո՛րծովք բարեաց ի յե՛րկնային յաւա՛զտաւտի՞ն։ Քրիստոսի՞ Թագա՛ւորին սրա՛վրէական՚ն ձայնիւ հընչմա՛մբ. ե՛րգեսցուք զերգս օ՛րհնութեան փըրկեալք արեամ՚բն իւրով սըրբո՛վ. զի՞ գըթութե՛ամբ խո՛նարհեալ ընկալցի՛ զաղաչա՛նս. թո՛ղութի՛ւն շնո՛րհեսցէ՞ մե՛ր բազո՛ւմ յանցա՛նաց։

Յ Ե Ր Ե Կ Ո Յ Ի Ն

ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴՀ

Պա՛յծառացա՛ն այսո՛ւ՚ր սո՛ւրբ ե՛կեղեցիք. լո՛ւսաւորչո՛ւ՚ք կե՛նդանեո՛ք ա՛րք ի գո՛րծոց իւրեանց ծա՛նաւեցի՛ւ՚ն ըզլո՛ւյսն սո՛ւրբոյն. հա՛յեցի՛ւ ա՛չս՚ով ըզՏէ՛ր սէրո՛ւզաց։ Քա՛հանանա՛յք պատուեա՛ւ՚լք օ՛ծմամբ սո՛ւրբ Հո՛գւոյն. նա՛խակարգեա՛ւ՚լք յա՛ռաջնո՛րդութիւն փա՛փագողաց վերնո՛յ յարկին և ա՛ռնպատո՛ւ՚ս պատրաստեա՛լ բարեացն. այսո՛ր փո՛խ՚ադա՛ւ՚ն ելա՛նել ի նո՛ւյն։ Ջուա՛րթնոց ե՛րկնի՛ւ՚ց եղե՛ւ ցո՛ղձութիւն. սեմա՛նեա՛ւ՚լ զա՛րեամբ զաշրտա՛րեալսըն կո՛չնցեա՛լ յուրա՛խութիւն սատուա՛ծային և լո՛ւսաւո՛ւ՚ր սո՛ւրբ ա՛ռաքո՛ւսանն. պատրաստեա՛լ նո՛ւա՛ւ՚ դյաղթա՛նակ մա՛րտի՛ն։ Ա՛մպարձա՛ւ և ա՛ռնըրբո՛ւ՚ց մատուցա՛ւ ձե՛ռաք. նըվի՛րակա՛ւ՚ն պա՛տարագ ընծայից թագաւո՛րին երկնա՛ւորի ա՛ր հրաւիրեա՛ւ սրեամ՚բն իւրով լինե՛լ կըցո՛ւ՚րդ խաչի՛ն սե՛ղանոյ. կամակա՛ր մըտո՛ւ՚ք զի՞ ներեա՛ն սէրո՛ւզաց։ Հա՛շտարար ընծա՛ւ՚յ Հո՛ր ազգի՛ մարդկա՛ն. Քրիստո՛ւ՚ս Աստո՛ւած. զեկեղեցի՛ քո հա՛ստատեա խընդրո՛ւածովք նահատակո՛ւ՚ց ի՞ քե՛ն ը՞նտրելոց. բարեբա՛ր փըրկի՛ւ՚չ վէրայն մարդասէ՛ր։ Ո՛ր խոստացա՛ր ի-

նել ընդ մե՛զ մի՞նչ ի կատարած. ա՛նանձըրպե՛տ/ ոդ ի քէն վարժողաց եւ այցելու՛ մեղաւորաց ո՛րսանցելոց ի բա՛նսարկուէն ի խաւա՛ր բայլին նորա կանմն. քաղցրութեամբ քո՛ տէ՛ր խը՛նայեա՛ ի մեզ: Հեղմամբ արեանն սրբոյ՛ց քոց հօտապե՛տանց. զեկեղեցւո՛/ ի ցըրուեալ մա՛նկունըս ժողովեա՛ յուրախութիւն ըզվարդապետիս ալբատուԹեամբ եւ ա՛րտասուա՛ց յորդահո՛ս բըղխանմբ. փըրկութեա՛ն մե՛ռա՛/ պարգեւաց բա՛շխող: Մաղթա՛նօք սուրբ՛ զըԹացեա՛ ի մեզ. ա՛նո՛խա կա՛/ եւ ամե՛նաուտ. ո՛ր ընտրեցե՛ր ի մարդկանէ չարչարանաց քոց զո՛ւգակիցս եւ զերազա՛/նոց բարեաց ժառանգո՛ղս. օրհնութիւն քեզ տէ՛/ր երկնայե՛ն մա՛նկունք:

Կ՚ՍՐՔ

Երգե՛ք ձե՛զ երգս. ըզհրեշտականքն ը՛ա՛՛զ ձայնս. յաւէ՛ժս եւ վայե՛/ լըլչս. մրտերիմս եւ նո՛րբոյ՛/ զեանս. ‖ ո՞ՀՎ ա՛՛ՀՀՀՀ՚՛՚ՐՐ Վ՚ԵԱ՛/՛ՒՆՈՎԵԱ՚՛՚ՆՔ: Ա՛ամէն՝ ա՛լ պարթիմըք ձեօք սո՛ւրբ հօտապե՛տըք քրիստո՛/ մբ. յօրինեալք եւ յարդա՛/ բեալք. տաճարըք սո՛ւրբ մաքրեալք. օթեվանըք տէրութեան երկնաւո՛ր թագաւո՛/ րին. ո՞ՀՎ: Ո՛Ր եկեալ հաւասարըք լինիցին. սեւագո՛ւնդ ջո՛րըն Պարթից. զի յափըշտակեսցե՛ն զանա՛ՀՆՈՐԴՍԸՆ Հայա՛ստանեայց. ըզո՞ր: Ո՛Ր չուեալ գնացեալըք լինիցին. ի պանդա՛ն աՀՆՕՐՀՆ թա՛գաւորին. զի վրկայեսցե՛ն ճըշմարիտ սո՛ւրբ երդո՛/ ՐԹԵԱՆՆ. սո՛ց: Երա՛ նելո՛/ցին ի մա՛րտ մըտեալ. երա՛ նելո՛/ցին ի մա՛րտ մըտեալ. զի վերաւորեսցին ի մա՛հ ըզբե՛/ լար եւ կոխեսցե՛/ն ըզդօրութիւնըն թը՛շնա՛/մ/ ւոյն. սո՛ց: Ո՛Ր խիզախո՛/ ըն յաՀՐՀՐՈՒԹԻՆ պարտեաւ. ը՛ր խիզախո՛/ ըն յաՀՐՀՐՈՒԹԻՆ պարտեաւ. ընդ մե՛ծ մաքա՛/

*ոմանքն սըրբոց Տըղեաւ ու օ՛րանցն ընդ ա՛ծ։ ի՞ մձօժ՛ա՛ւրը ղե՛ա՛՛՛ւնդեա՛նս ։ Խնակ ի հեղմանէ աբեաւն ձերոյ. հմա անոյշ բաւեաց ի յերկինս. և հատուեցաւ Տէ՛օժ՛ա՛ր ի՛՛ հո՛ա անուչից ընդ կանաւոր պանապա՛՛ղե՛՛ն ձեր. ‖ ո՛ ծվ ա՛՛ մձօժ՛ա՛ւրը ղե՛ա՛՛՛ւնդեա՛նք։ Ո՞րք հանբարձանքդ ի կանաւրս ա՛՛բովքէից. և ի դաս սս քա՛՛բովքէից. բարեխօսեցէք ա՛ո Տէ՛օժ՛ա՛ր վահան աւնձա՛նց ժո՛օ՛րոյ. ո՛ ծվ ։

ՋՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Պաւնց

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ Դ.Զ. Որ փառաք Հօր հան ։ 146 ։

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ա. Վարդանանց զօրավարաց եւ այլոց զօրակա-նաց Հայոց

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ Դ.Կ

Նո՞ր ահրաշէն պրսանկաւոր և զօրագլո՛խս առաքինեանդ. վահեցաւր գինո՛ւ Հոգւոյն արիաբար ընդդէմ մահու. Վարդա՛՛ն քաջ նահատակ որ վանեցեր ըղթըշնամին. վահրատոյն ա՛րեամբըդ քո պրսանկեցեր զեկեղեցի՛։ Ե՞րկնաւո՛ր թագա՛՛ւորին գինու յաղթեա՛լ պատերազմին. խա՛՛հական խնամատութեամբ խոհեմացեա՛լ անճառապէս. Թորո՛՛ն խորհըրդակա՛՛ն և ծանո՛՛ւցեա՛լ անուն բարի. խա՛՛չելոյն վրկոյ եղեալ հնդկաստա՛՛ն արեան պրսակեցա՛՛։ Ի՞նչ նահա՛՛ն լուսո՛՛վ լըցեալ արիացեա՛՛լըն քաջն Արտա՛՛կ. Թա՛՛թաւեալ ի կարմրութիւն բանտարկեալ ազբերն. զիբրիակա՛՛ն ընկեալ զրաժակ և մըկըրտեա՛՛լ արեամբն իւրա՛՛լ. գա՛՛սակցեալ ընդ ա՛՛նմարմնոցն երրո՛՛ղութեանն երդե՛՛լ ըզփա՛՛ռս ։ Ա՛՛ղբատիկդ զգեստա՛՛ւք պըճնեալք ի յե՛՛րկնաւո՛՛ր հանդիսարանըն. Եր՛՛րեղութեամբըն զո՛՛րացեալ վանեա՛՛լ զամե՛՛ւրըս բանտարկութի՛՛ն. Հը՛՛մայեա՛՛կ հօր

ընծայեալ որդւոյ գնով չարչարակից. հնգտումն յաղթեալ պատերազմին եւ չարասէրը Թագաւորի՛ն: Է՞ական բարւոյն զիմանամք ընդդէմ մեզացըն վառեցան. տարագնաց ելիւք յերկինըս պարակցեալ ընդ անմարձինըն. Տա՛ճա՛ռ զարմանալի տառապար եղեալ երրորդութեանն. տէ՛ր ունեան տուրը խորհըրդոյն տուն եւ տեղի արժանացեալ: Ստա՛ցեալ ըզհանուանոյ վահան յուսոյն զրահիւք ծածկեալ. զիբ՛ր լականըն տարաւարտ ի գլուխ եղեալ զնըչան խաչին. Վա՛հ՛ն վեհ երեւելոյն որ մանկունքեամբ նահատակեալ. խա՛չելոյն վրկայ եղեալ պըտակեցաւ արեամբն իւրո՛վ: Ի՞ հոտ անոյշ ողջակի՛ զեալ մատուցանէր զինքըն նըւէր. բա՛նաւոր պատարագաւ ընծայելո՛վ Հօր ի յերկինս. Ա՛րքե՛նըն ցանկալի արդարութեամբըն ճոխացեալ. իմաստութեամբ պայծառացեալ յեօթնարփեան չնորհաց Հոգւոյ՛ն: Է՞րկոքո՛ւմբք հարանգամաք ընտրելագոյն նահատակօք. յարուցեալ յանմեղացունց գլուխ և ուսրա մարտիրոսաց. նահանջուի՛ղ գոլով բարեաց յաուրջադէմըն Գաբրիէլին. ընկալեալ ըզրբայրիանըն յաղթանակ նահատակա՛ցն: Թա՛մ կաքա՛ն խումբ հնգարաց և երեանէց թիւ ընդ վեցից. ընդ նոսին նահատակեալ արիաբար պատերազմաւ. եւ հեղի՛ն գարիւնս իւրեանց ի նորնգամեայ եկեղեցւոյ. ընդ նոսին պըտակելով ի յերկնաւոր հանդիսատրէ՛ն:

Ձ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻՆ Ի ՀԱՅՔ ՚ՌՌՌ: 1230:

ՀԳ. Ա՛ղբիւր կենաց բաչխող չնորհաց Հո՛գի՛դ իջեալ ի բարձանց. զանապական պարգեւըս քո՛ բաժանե՛ցեր յառաքեալն: Ա՞ր ի՛ վերայ Ջուրցըն գոլո՛վ առեղծանէիր զարբանձս. իջեալ ի ջո՛ւրս աւազանի՛ն ծնանելոց որդիս Աստուծոյ: Ա՞ր զաւրգարեալ նորոգես մկրտեալ ընկեր քո զեկեղեցի. պէ՛ս պէս չնորհաց քոց պարգեւո՛ք փայլե՛ն մանկունըք սորա:

ՀՆ. Խընդրեմք ի քէն Թագաւոր փառաց փառաւո-
րեալդ ի զատրիենոց. ‖ ընդունելեացն մեր ընկալ
մարդասէր տէր. եւ հանդո՛ւրդ ընդ սուրբսդ քո: Յորժամ
գան փաղոցք Հօր դասել զերկիր արդարութեա՛ն արե-
գակին. ընդունելեացն: Ի՞նչ նըշաւել քո յամենի՛ դա-
տաւոր անհեղ Քրիստոս փըրկիչ մեր եւ յոյս. ընդունել-
եացն:

ՄՇ. Աստուածածին սուրբ կոյս անհաւանացեալ Մարիամ.
ո՛ր օրհնեալդ ես ի կա՛նայս. ‖ զքեզ օրհնեմըք մի՞շտ
ո՛ր արժանիդ ես մեծացուցանե՛մք: Անճառական սա-
հա՛ր եւ առանգաստ լա՛ւոյ. ո՛ր ի քեզ փեսայացեալ Բա-
նըն՛ն կենաց բնակեցա՛ւ. զքեզ: Հաւրըն կենդանի՛ ո՛ր
ի մարքնէն վառեցա՛ւ. զո՛ր անվընաս յարգանդի քում
կրեցեր և ծընար Աստո՛ւած և մարդ. զքեզ:

ԹՋ. Խա՛չի քո Քրիստոս երկրպագեն ազարածք ամե-
նայն. ո՛ր ի փըրկութի՛ւն մեզ կանգնեցա՛ւ. սա՛ւ ե-
ղիցի մեզ պահապան յաղթո՛ղ ‖ ապրեցուցանել ըզմեզ
ի պատրանաց թըշնամւոյն: Ի՛ սմա՛ բարձրացար բար-
ձո՛ղդ անխծից. ո՛ր փառաւորեա՛լդ ես ընդ Հօր. ժողո-
վե՛լ ընդհատացեալսըն կենսաբեր փայտիւն. ապրեցու-
ցանել: — Փառք Հօր: Անվա՛ւ յաւուրեցան ազարածք
ամենայն. սմա՛ ազանէին ակրգելեալքն ի մեղսանէր
բանտին ո՛ր ազատեաց ըզմեզ ի պատրանաց թըշնամ-
ւոյն:

— Այժմ և միշտ: Գո՛հութեամբ փառաւորե՛լիւն եր-
բորդութեանդըդ նըւագեմք. բազմութեամբ պըսակելոցս
ըզմեզ մաղեալ առաքինեացս. երկնելոյի՛ք Հայրասա-
նեայդ պարգեւատո՛ւփն զարգարեցան. ընդունելով միշտ բա-
րեխօս ընդերկնութիւն մարդո՛ւ սոցա:

ՀԱՐՑ ՂԼՏԱՆՊԵՏԱՆՑ — ԴԿ. Ո՛ր անզգաստ: 1229:

ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԴԿ. ՍՏ·

Ա.բիացեալք առ հակառակն· քաղաքեամբ առ: 1045:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

ՀԱՄԲԱՐՁԻ

(ԴԿ. ՍՏ. Ա.բիացեալք առ հակառակն: 1045:) կամ ԴԿ. Նորահրաշ պատկառոր և զօրագլուխ առաս: 1234:

ՈՒՐԲԱԹ

Պաւող

ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԴԿ. Յաւիտենից Աստուած: 152:

ՇԱԲԱԹ

Սրբոց հարիւր եւ չիսուն հայրապետացն Կոստանդնուպոլսի Ս· Ժողովոյն

Ի ԳԻՇԵՐԻ ՕՐՀ. ԳՁ· Ա.յսօր սրբոց հայրապետ: 934:
ՅԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀԱՐՑ ԳՁ· Ո.ր էիր յառաջ քան զյս: 938:
ՄԱՆԿՈՒՆՔ ԳՁ· Ո.վ հրաշալի նախահարք միշտ: 939:

ՅԵՐԵԿՈՅԻՆ

Քարոզ Աստուած· է ԸՆ:
ՀԱՄԲԱՐՁԻ ԴԿ. Բանն որ ընդ Հօր: Եօթն տուն: 185:
Քար· վանն խաղ: Աղ· Հայր զթած: փխ· Աստ օրհ:
Քար· խնդրեսցուք: կեցո· է ԸՆ: Աղ· Թագաւոր խա:

Ես յորժամ զհամբարձին ունէին, յիքն զվարթոյսն ընդդէմ խոբանին, յօրինակ արտաւնելոյն Աբրահամ է դրախտին, և ճայ անբաց՝ ինձ է Գաղատա յորոմնեան շքեղ երեկոյն: Ես յայս ինձ ջաց ու համբառնին զաւետարանն, և ու բոլոյսացուցանին է հաւատացքին և է կեցոյն է պես ժողովրդեանն, Աստուած և կեցո է ԸՆ, և առաւօտեան ժամերգութեան աւետարան ու ընթեանան Տօնարի՝ այլ չորեքտասաց, 169, որպես և է գծոս խոչի, և է ճաշս ու ասի Հանգիպեան շարական:

ԿԱՐԳ

ՄԵՆԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ ՈՏՆԱԼՈՒԱՑԻՆ

ԸՍՏ ՈՐՈՒՄ ԱՍԱՑՆ ՅԻՍՈՒՍ

ԹԷ ՕՐԻՆԱԿ ՄԻ ԵՏՈՒ ԶԵԶ ԶՈՐ ԱՐԱՐԵԱԼ Է ՍԲԲՈՑՆ

ԵՓՐԵՄԻ ԽՈՐԻՆ ԱՍՈՐԻՈՑ ԶՈՐ ԹԱՐԳՄԱՆԵԱՑ ՍՈՒՐԲ ԳԻՏԱՊԵՏՆ

ՀԱՅՈՑ ՄԵՆՆ ԳՐԻԳՈՐ ՎԻԱՑԱՍՒԷՐ

Յերեկոյէ ոտնալուացին ընդէ կոտրման առաքն պատահեցին, է պատնէշդրդ ժամուն ժողովին է գուխն եկեղեցոյն, պարտասո առնելով զպատ խորհրդական լուացմանն: Եւ դընդն զառաքն Ա-ե-պարանն է վերայ սեղանոյ առաքն եկեղեցոյն, և շինուածիր առաքն նշանն պատ է յետս տանուոյէ ոմանց. և մոնեղէն երկու է յետս ապաառաքոց: Եւ կացեն յոլնդ և յահնիկ առաջանէն, հանդերձ մոնեղինօք լուացելովք, և անուշահոտ խնկովք:

Եւ առիւածն տրոշէ.

Եւ ևս խաղաղութեան գՏէր աղաչեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա:

Եւ ապա եպիսկոպան և իմ ընէ այլ ոք է ընթացող երէցանցն ընդ, իմ վանուց երէց, կոտրէլ գրօնդն, որոմ հաստատեալ ընդառաջ օրն, ասէ.

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ:

Եւ անառնէ հանդերձն բացնելոնէն ընդինէրդրդ առնման ողբոյին.

կՁ. Յօղեա յիս միտաւ և սուրբ հոգի, լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

փԽ. Ողորմեա ինձ Աստուած, ըստ մեծի: 415:

Աստ ՇԱՐԱԿԱՆ Ակ

Աւսօր կանգնեցաւ աւազան մկրտութեան: 393:

Աստ ՚առիւածն տրոշէ.

Եւ ևս գոհութիւն և երկրպագութիւն մատուցցուք Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, որ է ճա-

ռագայթ փառաց, և ծագումն էութեան անեղգընակա-
նին Հօր. որ նոյն ինքն այսօր անբաժանելի գոլով յէա-
կան լուսոյն, խոնարհեցոյց զինքն յաղքատ բնութիւնս
մեր, առեալ զկերպարանս ծառայի. կատարեաց զանօ-
րինական փրկագործութիւնն, լուաց զոտս աշակերտացն
յօրինակ մեզ: Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ի նմանէ, զի
այժմ խոնարհեացի՝ մարդասիրութեամբն իւրով ի ժողո-
վարանս մեր, և լուացմամբ երևելի Ջրոյս այսմիկ շնոր-
հօք սրբեսցէ զանեղևոյթ հոգիս մեր ի մեղաց մերոց:
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Ե՛ ժողովուրդն ասէ ի ՚ի՛ երէ՛ Տէր ողորմեա:

Ե՛ ապա եպիսկոպոսն կամ աստիճանին ասէ ղողջո՛ղ ղոյս.

Փառաւորեմք զքեզ Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս՝ միածին Որդի և բան Հօր, Տէր և արարիչ հրեշտակաց և մարդկան, Աստուած հուր կիզելոյ. որ և հրեղէն զօ-
րութիւնքն զարհուրեալ սարսափին նայել ի պատիւ փա-
ռաց աստուածութեանդ քո. ուստի և սերովբէքն թևա-
պօղեալ ծածկեն զդէմս իւրեանց՝ անդադար փառաբա-
նութիւն մատուցանելով առաջի աթոռոյ սէրութեանդ
քո: Դու Տէր և այժմ ի լրման ժամանակի փրկութեանս
մերում հաճեցար լինել մարդ ի սուրբ և յանարատ կու-
սէն Մարիամայ. և ընդ ամենայն անցանելով՝ բաց ի մե-
ղաց, բարձեր զպարտիս Ադամայ յաստուածազործ մար-
մինդ քո, զոր ի մերմէ բնութենէս ընկալար, և զամե-
նայն կատարեցեր ըստ օրինացն, փրկելով զմեզ յանիծից
օրինացն: Եկիր ի վերնատունն՝ կատարելով և զայն ևս
մոխսատիպիր առաւել օրէնսդրութիւն: Եւ որ սպասա-
ւորեալ պաշտիս յանհնութեական հրեղինացն, ըստ որում
կրկնի քեզ ամենայն ծունր երկնաւորաց և երկրաւորաց
և անդաբամեռականաց, այսօր անօրինական մարդասի-
րութեամբ խոնարհեցար ի ծունկս քոյոց սրբոց առաքե-
լոցն. լուացեր զոտս հողեղէնս, զբարւոք և զդեղեցիկ
կարգս աւանդելով մեզ:

Եւ արդ Տէր բարերար և բազումողորմ, որպէս և յայնժամ ազդ արարեալ՝ դասախարակեցեր զմեզ՝ կեր-
պարանակից լինել փրկագործ խոնարհութեան քո, շնոր-
հեա և այժմ մեզաւոր ծառայիցս քոց, որք յերեսս ան-
կեալ աղաչեմք զգթութ մարդասէր շնորհաց քոց, զքա-

ւութիւն մեղաց. որպէս զի փոքր ևս լրովս այսուիկ՝ յօրս լուանամք զոտս միմեանց և տկար անձամբք մերովք՝ զկենդանարար աւանդութիւնս կատարեմք, հեղցես ի մեզ զամէնասուտ և զամենազօր շնորհս քո, և մաքրեսցես զմեզ յամենայն աղտեղութենանց և ի շաղախմանց մեղաց մերոց: Հեռացո ի մէնջ զամենայն հպարտութիւն և զամբարտաւանութիւն, զոր էած բանսարկուն ի վերայ տկար բնութեանս մերում պատրանօք իւրովք: Այժմ նաւարեա զմեզ՝ մտաց աչօք լուսաւոր ճառագայթիւք նայել ի կենսարեր իմացմն շնորհսդ քոց: Ջգեցո մեզ Տէր զճշմարիտ խոնարհութիւն և զհեզութիւն և զքաղցրութիւն և զսէր քո՝ որ է լրումն օրինաց քոց, զոր կատարեցեր՝ և ուսուցեր մաքրափայլ աշակերտաց քոց. որպէս զի և մեք կատարելով զյիշատակ փրկաւէտ չարչարանաց քոց, ընդ դասս արդոց առաքելոցն արժանի լիցուք ասելոյ զլուսափայլ յարութիւն քո, և ընդ նոսին խոստովանելով զքեզ Փրկիտոս Աստուած մեր, փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգիդ այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դարձեալ երկիր պագանեմք, և փառաւորեմք զքեզ Փրկիտոս Աստուած մեր, որ եսք էակից Հօր՝ և համազոյակից սուրբ Հոգւոյն, որ միշտ փառաւորեալ օրհնեիս անպատում սրբոյս ձայնիւ ի հոգեղէն և ի հրեղէն զուարթնոցն. անպատմելի և հրաշազարդ գեղապարուրեամբ հաճեցար և ի հողեղինացս ընդունել զօրհնաբանութիւն, որք ի քոյոց սրբոց առաքելոցն ընկալեալք զաւանդութիւն, և բան կարի մերում զվերնոցն բերելով գնահատութիւն, պար առեալ կամք առաջի քոյոյ տէրութեանդ՝ հանդերձ զգալի անուշահոտութեամբ: Ընկալ Տէր և զխունկս զայս ի մէնջ ի մեղաւորացս, զոր մատուցանեմք քեզ ի ժամուս յայսմիկ, որ է յիշատակ խոնարհութեան քո՝ զոր վասն մեր կատարեցեր. և լցո զմեզ յանուշահոտութենանց մարմնաւոր աստուածութեան քո՝ զոր վասն մեր զգեցար. և ի ձեռն լուացմանս այսորիկ նիւթականի լուա և մաքրեա զանխիթ ոդիս մեր ի թունից մահաբեր վիշապին. և արժանաւորեա զմեզ՝ մաքուր տաճար և օթևան լինել սրբոյ Երրորդութենանդ, այժմ և միշտ և յանապատ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ յետ այսորիկ կարդայ քահանայն աւետարան՝ արևմուտք ի կողմն խորանին: Եւ այս կանոն կարդայ:

Ա-ԷՆ Յ-Յ-Է- ՍԱՂՄՈՍ ԻԸ

ԿՁ. Զայն Տեառն ի վերայ Ջուրց՝ և Աստուած փառաց որոտաց. և Տէր ինքն ի վերայ Ջուրց բազմաց:
Փս. Մատուցէք Տեառն որդիք Աստուծոյ: 399:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՑՆԼԻՑ: Լ. 17:

Խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսեսի և ասէ. արա աւազան պղնձի, և զխարիսխ նորա պղնձի, առ ի լուանալոյ ի նմա. և դիցես զնա ընդ խորանն վկայութեան և ընդ սեղանն. և արկցես ի նա ջուր: Եւ լուասցեն Ահարոն և որդիք նորա ի նմանէ զձեռս և զոտս իւրեանց: Յորժամ մտանիցեն ի խորանն վկայութեան՝ լուասցեն ջրով և մի՛ մեռանիցին. կամ յորժամ մերձենայցեն ի սեղանն պաշտել, և հանել զողջակէզսն Տեառն, լուասցեն զձեռս և զոտս իւրեանց, զի մի՛ մեռանիցին: Եւ եղիցի նոցա օրէնն յաւիտենական, նմա և ազգաց նորա յետ նորա, 21:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՑԵՐԲՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ: Լ. 38:

Եւ արար փիլատոս տապանակ պղնձիա. և ուղեղ պատնարդ մի քառասուն սափոր. ի չորից կանգնոց պատնարդ մի չափով, և պատնարդ մի ի վերայ միոյ մեքենովքայ՝ տապանեցունց մեքենովքացն: Եւ եդ զմեքենովքան հինգ յատոյ տանն յաջմէ, և զհինգն յատոյ տանն ի ձախմէ. և ծոմն յատոյ տանն ընդ աջմէ՝ ընդ արևելս ի հարաւոյ կողմանէ: Եւ արար փիլատոս զտանան և զվերուցիչան և զտապտանն. և կատարեաց փիլատոս առնել զամենայն գործն զոր արար արքայի Սողոմոնի ի տան Տեառն: 40:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՑԵՐԿՐՈՐԴ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ: Դ. 2:

Եւ արար Սողոմոն զծոմն Հալածոյ ի տան կանգնոյ ձյափն, բոլորակ չուրջանակի, և ի հինգ կանգնոյ զբարձրութիւն, և չուրջանակի յերեսաւն կանգնոյ: Եւ նմանութիւն եզանց ի ներքոյ նորա, որք չուրջ կային, ի տան կանգնոյ չուրջ պատեալք զնովաւ. և ձուլեցին զզուարական ըստ ձուլածոյն իւրեանց, որպէս արարին զնաստա երկոտասան զուարակս. երեքն հայէին ի հիւսիսոյ, և երեքն հայէին յարևմուտս, և երեքն հայէին ի հարաւ,

և երեքն հայելին յարևելս. և ծովն ի վերայ նոցա, և յետոյքն իւրեանց ի ներքոյ: Եւ թանձրութիւն ծովուն թզաւ և շուրթն նորա իբրև գշուրթն բաժակի, քանզաւկեալ բոյս շուշանի, և տանէր երիս հազարս չափ. և կատարեաց գնա: Եւ արար աւազանս տասն, և եդ զհինգն ընդ յաջմէ, և զհինգն ի ձախմէ լուանալ ի նոսա զգործ ողջակիզացն և ողողել ի նոսա. և ծովն՝ առ ի լուանալ ի նմա քահանայիցն զինքեանս: 6:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՑԵՍԱՅԵԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ: ԽԴ. 2:

Մի՛ երկնչիր ծառայ իմ Յակովբ և սիրեցեալդ իմ Իսրայէլ, զոր ընտրեցի. զի ես տայց ջուր ի ծարաւ՝ ոտոց գնան յանկղդուխ. եդից զոգի իմ ի վերայ զաւակի քո՝ և զօրհնութիւնս իմ ի վերայ սերունդ քոց: Եւ զուարճասցին իբրև զխոտ ջրաբղի, և որպէս զուռ ի մէջ ջրոց գնացից: Մին ասասցէ՝ Աստուծոյ եմ ես, և միւսն խրախոյս բարձցէ յանուն Աստուծոյ Յակովբայ, և միւսն գիր հանցէ ձեռամբ իւրով թէ Աստուծոյ եմ ես, և յանուն Իսրայելի խրախոյս բարձցէ: Այսպէս ասէ Աստուած թագաւորն Իսրայելի, և որ փրկեացն զնա Աստուած զօրութեանց: 6:

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ Ի ԿԱՑՈՒՂԻԿՆԱՑՑ ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՑՆ Ի ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ: Գ. 17:

Չի լաւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին ըստ Աստուծոյ կամացն չարչարել՝ քան չարագործաց. զի և Քրիստոս միանգամ վասն մեղաց ի վերայ մեր մեռաւ, արդարն ի վերայ անարդարոց. զի զմեզ մերձեցուսցէ առ Աստուած. զի թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է հոգւով: Որով և ոգւոցն որ էին ի բանտին, երթեալ քարոզեաց, երբեմն ապստամբելոցն, յորժամ ներէր նոցա Աստուծոյ երկայնմտութիւնն յաւուրս Նոյի յորս տապանն կազմէր. յորս նուազուկքն, այս ինքն ոգիք իբրև ութ սպրեցան ի ջրոյն: Որ և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուսցէ մկրտութիւնն. ոչ զմարմնոյ աղտն ի բաց ընկենուլ, այլ զբարւոք մտաց հանդէս առ Աստուած, ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Քրիստոսի. որ է ընդ աջմէ Աստուծոյ երթեալ յերկինս, ի հնազանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութեանց և զօրութեանց: 22:

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ Ի ԿՈՐՆԹԱՑԻՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՑՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ: Ժ. 1:

Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղբարք, զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն էին, և ամենեքին ընդ ծովն անցին, և ամենեքեան ի Մովսէս մկրտեցան յամպն և ի ծովն, և ամենեքին զնոյն զհոգևոր կերակուրն կերան, և ամենեքին զնոյն զհոգևոր ըմպելին արբին. զի ըմպէին ի հոգևոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա, և վէմն էր ինքն Քրիստոս: 4:

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ Ի ԿԱԹՈՒՂԻԿՆԱՑՑ ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՑՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ: Գ. 7:

Սիրելիք, սիրեսցուք զմիմեանս, զի սէր յԱստուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստուծոյ է ծնեալ, և ճանաչէ զԱստուած. և որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զԱստուած, զի Աստուած սէր է: Եւ զի յայսմ երևեցաւ սէրն Աստուծոյ ի մեզ, զի զՈրդին իւր միածին առաքեաց Աստուած յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կենդանիք: Ցայսմ է սէրն, ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած, այլ զի նա սիրեաց զմեզ. և առաքեաց զՈրդին իւր ի քաւութիւն մեղացն մերոց: Սիրելիք, եթէ Աստուած այսպէս սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել: ԶԱստուած ուրուք երբեք չէք տեսեալ. եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ Աստուած ի մեզ բնակէ, և սէր նորա ի մեզ կատարեալ է. այսուհետև գիտեմք եթէ մեք ի նա բնակեալ եմք և նա ի մեզ, զի ի Հոգւոյն իւրմէետ մեզ: Եւ մեք տեսաք և վկայեմք, զի Հայր առաքեաց զՈրդին իւր փրկիչ աշխարհի: Որ որ խոստովանեսցի՝ եթէ Յիսուս է որդի Աստուծոյ, Աստուած ի նմա բնակէ՝ և նա յԱստուած. և մեք հաւատացաք, և ծանեաք զսէրն Աստուծոյ՝ զոր ունի առ մեզ: Աստուած սէր է, և որ կայ ի սէրն՝ բնակեալ է յԱստուած, և Աստուած ի նմա բնակէ: Ցայսմիկ է կատարեալ սէրն նորա ընդ մեզ, զի համարձակութիւն ունիմք յաւուրն դատաստանի. զի որպէս և նայն է, նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ: Երկիւղ ոչ գոյ ի սէր, այլ սէրն կատարեալ ի բաց մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ տանջանաց է. իսկ որ երկնչին, չէ կատարեալ ի սէրն: Մեք սիրեսցուք զԱստուած, վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ: Եթէ որ ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զԱ-

առած, և զեղբայր իւր առիցէ, ասա է. որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր տեսանէ, զԱստուած զոր ոչն նոտա՝ զիա՞րդ կարիցէ սիրել. և զայս պատուէր ունիմք առ ի նմանէ, զի որ սիրէ զԱստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր: 21:

Խբաբ ասացեալ ՚ճան պէրց:

Աստուած սէր է, ասէ որդին Որոտման՝ սիրելի աշակերտն Քրիստոսի Յովհաննէս. և որ կայ ի սէրն՝ յԱստուած բնակի, և Աստուած ի նմա: Եւ արդ եղբարք, լուսաբուք և ի միտս առէք զճառ սիրոյ: Զի ամենայն որ սիրէ զԱստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր: Զի սէրն Աստուծոյ՝ սիրով եղբօրն երևի: Զի թէ զեղբայրն՝ զոր տեսանէ՝ ոչ սիրէ, զԱստուած՝ զոր ոչն տեսանէ, զիա՞րդ կարիցէ սիրել: Այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զԱստուած՝ յորժամ սիրեմք զեղբայրն մեր ըստ հոգւոյն սիրոյ և ոչ ըստ մարմնոյ. զի այլ է սէր հոգւոյն, և այլ մարմնոյն. զոր յառաջ գնացեալ ասացաւք յիւրում տեղւոջն: Բայց արդ՝ ամենայն որ սիրէ՝ ճանաչի յԱստուծոյ. և ինքն ճանաչէ զԱստուած. և ամենայն որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր ցաւակցաբար՝ օտար է յԱստուծոյ, և զչնորհս աստուածայինն ոչ կարէ ընդունել: Ամենայն որ սիրէ զեղբայր իւր ի սուրբ սրտէ՝ բնակարան լինի Աստուծոյ, և Աստուած ի նա բնակէ: Զի ինքն Տէրն սիրեաց զմեզ, և առաքեաց զՀոգին ճշմարտութեան՝ բնակել ի մեզ: Զի իմանալի հոգիս մեր՝ ընդ անխմանալի Հոգւոյն Աստուծոյ սիրով կապակցի: Եւ որպէս նա սիրեաց զմեզ, նոյնպէս և ի մենջ կամի զսէր առ միմեանս: Տես թէ որչափ համարձակութիւն ունի սէրն առ Աստուած. որպէս թէ նման Աստուծոյ առնէ զմարդն. զի Աստուած սիրովն իւրով նման մարդկան եղև: Եւ հպցոյ՝ թէ մարդիկ իւրեանց սիրովն նման Աստուծոյ լինելոց են: Զի Աստուած այնչափ սիրեաց զաշխարհս՝ մինչև զՈրդին իւր միածին առաքեաց ի փրկութիւն աշխարհի: Եւ թէ մեք սիրեացուք զմիմեանս, որպէս և Աստուած սիրեաց զմեզ, ոչ ինչ է չար՝ որ խափանէ զսէրն մեր. ամենայն որ սիրէ՝ յայտնի է առաջի մարդկան, և համարձակ առաջի Աստուծոյ: Զի զերկիւղ ի մեզաց մահու ոչ ունի. այլ սիրովն Աստուծոյ զինեալ կայ, և անահ յամենայն երկիւղական վտանգից:

Որ սէր է՝ անգ երկիւղ ոչ է, որպէս Յովհաննէս ասէ. երկիւղ ոչ գոյ ի սէրն, այլ սէր կատարեալ ի բաց մերժէ զերկիւղ. զի երկիւղ ընդ տանջանաց է. և սէր ի հաստատութիւն. և զի երկիւղ հալածի ի սիրոյ. և որ սէր ոչ է, անգ է երկիւղ դատաստանին, և ահ կորըստեան աւուր մեծի ահեղ առնին: Իսկ սէրն աներկիւղ առնէ զմարդն յամենայն տանջանաց. սէր գայն ասեմ, որ ամենևին հեռի է յերկբայութենէ. զի երկբայութիւն և սէր ի միասին ոչ բնակին: Եւ գիտելի է, զի սէրն ոչ միայն ի կեանս յաւիտենականս պատրաստէ զպատուղ խաղաղութեան իւրոյ, այլ և յաշխարհիս յայսմիկ զամենայն թըշնամութիւն ի բաց հալածէ. զնախանձ և զամբոխութիւն, զոխակալութիւն և զչարակենութիւն, զչարախօսութիւն և զհայհոյութիւն, զարտասուկ և զբամբասանս, զհպարտութիւն և զամբարհաւաճութիւն: Եւ մանաւանդ՝ զմայրն ամենայն չարեաց զարծաթասիրութիւն, և զագահութիւն: Արդ՝ որ սէր ունի, յայս ամենայն չարեաց ի բաց հեռանայ, և յերկնային անթոյթ խաղաղական հանդիսան ժամանէ յամենևին բարին: Ջինչ խաղաղական քան զսէրն. ազատ լինել յամենայն խռովութենէ, և զատուածային հաճոյն կատարել: Սէրն բանալի է արքայութեան երկնից, և ճանապարհ կենացն յաւիտենից: Սէրն զմարդիկ որդիս Աստուծոյ առնէ, և երկնից արքայութեանն ժառանգորդ: Սէրն զապականացու բնութիւնս անապական գործէ, և զմահկանացուս յանմահութիւն վերափոխէ: Սէրն զերկրայինն երկնայինս առնէ. և զհողեղէնն հրեղէն կազմէ: Եւ արդ՝ ով կարէ պատմել զանչափ մեծութիւն սիրոյն. զի անճառ և անպատում է. քան որում և անհեղ բնութիւն աստուածութեան անքննելի է, այսպէս և բնութիւն սիրոյն: Եւ որպէս Աստուած անբաւ է, բայց յամենեսեան մերձ է և բնակեալ է ի հիզս և ի խոնարհս, և յայնոսիկ որք զոգան ի բանից նորա, այսպէս և սէրն յամենեսին մերձ է՝ որ կամին գնալ, և ինքն նկատ բնակեցեալ ի խնդրողս իւր. քանզի սէրն սիրէ զսիրելիս իւր, և առ ոչ՝ զառելիս իւր: Որք խնդրեն գնալ՝ մերձ է ի նոսա աստուածպէս. զի Աստուած սէր է, և կամեցող սիրոյ՝ ի սուրբ սրտէ, և յանկեզծաւոր հաւատոցն:

Ջ–ՅԻ– Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պակասեսցէ ։

Կամ

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն յանդիմման նեղչաց իմոց ։ Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս ։

ՉԻՆԻ ՈՐՔԻ ։

Արբոյ Աբեսաղոմեայ որ ըստ Յովհաննու ։ ԺԳ. 1 ։

Տ�էՐՆ ՄԵՐ ՅԻսուս ՔՐիստոս

Յառաջագոյն քան զծնանն զաւակի գիտաց (Յիսուս) թէ հասեալ է ժամ նորա զի փոխեսցի յաշխարհէ սատի առ Հայր, սիրեաց զիւրան՝ որ յաշխարհի սատ են, խոպառ սիրեաց զնոսա ։ Եւ ի լինել ընթրեացն՝ սատանայի իակ արկեալ էր ի սիրտ՝ զի մատնեսցէ զնա՝ Յուդայ Սիմոնի Իսկարիովտացւոյ ։ Գիտաց Յիսուս՝ զի զամենայն ինչ ետ Հայր ի ձեռս նորա, և թէ յԱստուծոյ ել՝ և առ Աստուած երթայ. յառնէ յընթրեացն անտի և դնէ զհանդերձեան, և առեալ զննջակ մի՝ սփածաւ. և ապա առեալ ջուր՝ արկ ի կոնք, և սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն, և սրբէր զննջակաւն զոր սփածեալ էր ։ Գայ առ Սիմոնի Պետրոս. և նա ասէ ցնա. Տէր, դո՞ւ զիմ զոտս լուանաս ։ Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. զոր ինչ ես գործեմ, դու այժմ ոչ գիտես, բայց ապա գիտասցիր ։ Ասէ ցնա Պետրոս. ոչ լուացես զոտս իմ յաւիտեան. պատասխանի ետ Յիսուս. եթէ ոչ լուացից զքեզ, ոչ ունիս բնդ իս մաս ։ Ասէ ցնա Սիմոնի Պետրոս. Տէր, մի միայն զոտս իմ, այլ և զձեռս և զգլուխ ։ Ասէ ցնա Յիսուս. լուացեալն չէ ինչ պիտոյ, բայց զի զոտսն լուանասցէ. քանզի ամենեքին սուրբ է. և դուք սուրբ էք, այլ ոչ ամենեքեան ։ Զի գիտէր զայն որ մատնելոցն էր զնա, վասն այնորիկ ասաց՝ թէ ոչ ամենեքեան սուրբ էք ։ 11 ։

ՉԻՆԻ ՀԱՆԴԵՍԻ ԿԱՄ ԱՐՁԱԹԱՓՈՒՂ ՀԱՐՈՒՑԱՆ ԵԼԱՆՈՒԿԱՆ ։

Ասաւած մե՛ծ եւ պանդխտացօղ զօրութի՛ւն. անեղանելի բնո՛ւթիւն. որ ծովամբեակ՝ մեր հայեցո՛ր առնել զարթօղած ամենայն յոչընչէ՝ ա՛ռ զնմանէ ։

Լո՛ւր Տէր եւ ձգո՛ղեա ։

Զգեցեր զվերնայարկս երկնից որպէս խարան ի վե՛-

բայ ջուրց. մանձեաճ համառատութեամբ ի բնակութիւն անպարագրելի ատտուածութեանդդ քո. եւ զամենայն՝ յն հրաշակերտս ի գովեստ անուանդդ քում սըրբոյ աղաչեմ՝ք։

Աբարեր քեզ սըրբասացս ըզսերովբէան եւ զքերովբէս՝ն. ըզհոգեղէնս և զհրեղէն անեւթեական բընութիւնս. ընդ նմա՝ն՝ և ի հոգեղինացս հաճեցար ընդունել փառաբանիչս և երկրբպագուս ամենազօր սէրութեանդդ քո՝ աղաչե՝մք։

Ե՛րբ մարդ ճըշմարի՛տ ա՛նհատելի ծագումն և ճառագայթ ա՛նհասանելի՝ ա՛նիմանալի էա՛ութեան Հօր. եւ եկի՛՞ր ի փըրկութի՛ւն մեզ մարդանա՛՞ր աղաչե՛մք։

Ե՛րբ լրումն ծրինաց և մարդամբիւ՝ն. և ե՛կեր կամաւ ի վերնատունըն խորհըրդո՝ն. լուացե՛՞ր զոտս աշակերտաց քոց անճառելի խոնարհութեամբդդ քո՛՞ աղաչե՛մք։

Ընկա՛՞ղ տէր և այժմ ըզլուացումնըս զոր ատանդեցեր մեզ ի մեզաց թո՛ղութի՛՞ւն. բարեխօսութեամբ սըրբուհւոյ մեր քո՛ և միշտ կուսին Մարիամու Ա՛ստուածածնի՛՞ն. ազաչանո՛՞ք երջանիկ և նախընթաց կապանաւորին քո և Մըկըրտչին Յովհաննո՛՞. ճըգնաւորաց՝ն հանդիսիւ հեղման արեան սըրբոյն Ստեփա՛նոսի նախատարակաւագին քո և առաջին վըկայի՛՞ն. մաղթանո՛՞ք ընտրելոց քոց առաքելոց և ամենայն մարքելոց անձանց մարտիրոսաց պըսակելոց ի քէ՛՞ն աղաչե՛մք։

Ցիշեա՛՞ տէր և ո՛՞ղորմեա՛՞,

Ե՛՞ւ ևս առաւե՛՞լ գյորդորումըն սիրոյ. և ըզգործըս բարեաց պարգեւել մեզ խընդրե՛՞մք։

Տո՛՞ւր մեզ տէ՛՞ր Ա՛՞ստըւա՛՞ծ մեր։

Ձա՛՞նձինըս մե՛՞ր և ըզմիմեանըս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն ա՛՞ռնացու՛՞ք։

Քեզ Տեա՛ռնդ յանձն եղիցե՛ք ։

Ո՛ղորմեա՛՛ մեզ Տէր Աստուա՛ծ մեր ըստ մեծի ողորմութեան քոմ. ասացուք ամենեքեան միաբանութեա՛մբ ։

Տէր ողորմեա՛՛, Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛, լո՛ւր Տէ՛ր և ո՛ղորմեա՛ ։

Ե՛ր ասէն ղքահն ոռնալոցչին . Զահեղ զանգնին ։

Ե՛ր ղոռղ ոռնալոցչին ղասացեալն ի յԱ՛ստուածեղ վերջաւորեսն .

Աստուածն ամենի ։

Ե՛ր եպիսկոպոսն կամ քահանայն ասէ ղաղօթն ի ձեռայ Ղևտն .

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս Աստուած ոքանչելագործ , հզօր և փառաւորեալ . անհասանելի , անիմանալի , վեր բացեալ բարձրացեալ քան զամենայն փառս . որ նստիս ի քրովբէական կառս և մի ի սրբոյ երրորդութենէդ գաւանիս ի վերնական սրբասաց սերովբէից . վասն որոյ և զերկրպագութեան փառաբանութիւն ընդ Հօր և սուրբ Հոգւոյն՝ հրեղէն բերանօքն իւրեանց ասակալի ձայնիւ սարսափելով առաջի փառաց աթոռոյ աստուածութեանդ քո մատուցանէին քեզ , լի ասելով զամենայն երկիր փառաք քո ։ Դու Տէր յաղթեալ ի մարդասիրութենէդ քումմէ ոչ կարացեր անտես առնել զարարածս քո զ՚ի հողոյ ստեղծեալքս . այլ հաճեցար և ի մերմէ բնութենէս փառաւորիլ , խառնելով զհողեղէնն առաւել կացեալքս ընդ վերնական հոգեղէնն և հրեղէնն աննիւթական բնութիւնն ։ Եկիր յաշխարհս կամաւ Հօր և սուրբ Հոգւոյն . առեր զկերպարանս ծառայի ի սուրբ և յանշաղախ կուսէն Մարիամայ . և ճշմարիտ Բանդ Հօր մարմին եղեալ՝ անեղծ և անապական նոր և անճառելի խառնմամբ , և կատարելով զամենայն առաքելական օրէնսն , եղեր լրումն օրինաց և մարգարէից . ճշմարիտ օրէնսդիր Աստուած իմ Յիսուս Քրիստոս ։ Եւ ի լրման ամենայնի՝ եկիր ի վերնատունն խորհրդոյ , կատարեցեր և զայն ևս մեծախորհուրդ առաքելոցդ նորոյ փրկագործութեանս խորհուրդ , որ նախ ՅԵգիպտոս նկարեցաւ ։ Եւ դու ինքնին քահանայապետ սուրբ՝ կատարիչ խորհրդոյ , և գառն Աստուծոյ՝ որ մըշտընջենաւոր բառնաս զմեղս աշխարհի , միանգամ պատարագաւն հատեր զմարմինդ սիրով . բաշխելով քոյոց

ընտրեալ աշակերտացն. և հրամայեցեր նոցա զկամաւոր չարչարանս քո որ վասն մեր և զմահդ պատմել մինչև ի միւսանգամ քո յերկրորդ և ի փառաւոր գալուստն։ Բայց նախ քան զայսոսիկ անճառելի խոնարհութեամբ ի բաց եղեալ զհանդերձս, զգեցար զենջակ, որ զգեցեալ զլոյս որպէս զօթոց. և անօրինական ներմարդութեամբ խոնարհեցար ի ծունկս աշակերտացն՝ առ ի լուանալ զոտս հոգելինս. որում կրկնի ծունր երկնաւորացն և երկրաւորացն և անդաստամեռականացն. և զխորհուրդ սրբոյ աւազանին մանաւորապէս նկարելով զոտս միայն լուանալով ծանուցեր, իսկ զկատարեալ խոնարհութիւնդ յայտնապէս ուսուցեր և աւանդեցեր ասելով՝ թէ օրինակ մի ետու ձեզ՝ զի որպէս ես ձեզ արարի և դուք միմեանց առնիջիք։

Եւ արդ Տէր բարերար, մեք ծառայքս քո և խաչն արծաթի քո՝ ժողովեալք ի գաւիթ սրբոյ եկեղեցւոյ քո ըստ սահմանաժողովին օրէնսդրութեանդ, զոր աւանդեցեր մեզ ի ձեռն սուրբ առաքելոցն, ապաչեմք զքեզ առաքեա զէակիցդ քո և զփառակից Ծնողի քո՝ զՀոգիդ սուրբ յարքունական աթոռոյդ, որ եկեալ հանգչիցի ի ժողովարանս մեր. և սրբեսցէ զկնար զայս, որպէս զի եղիցի սա ի քաւութիւն մեզոյ մերոց, և չընթացս ամենայն բարեաց ճանապարհաց. վասն զի սովաւ զօրացուցեալ զգարշապարս մեր անխափան ընթացուք խաչագրեալ առեալք ի չարխոնական ճանապարհս պատուիրանաց քոց. և արժանի լիցուք հասանել ի միան ժառանգութեան սրբոցն ի լոյս. և գոհանալով փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին այժմ և միշտ և յաւիտեանս։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Դարձեալ երկիր պագանեմք, և ապաչեմք զամենագութ ողորմութիւնդ քո, քաւեա զպղտ և զանօրէնութիւն ոգւոց մերոց ի ձեռն չրոյս այսորիկ. որպէս և յաւուրն Նոյի զանօրէնութիւն ամենայն երկրի՝ չրովն հեղեղատ. և որպէս զրօթոտութիւն Ղեմեան ասուրց՝ ի ձեռն Յորդանանու, և որպէս զզանազան ապտան՝ ի ձեռն յուդման Ջուրցն Սելամայ, և որպէս զմեզս ամենայն աշխարհի ի ձեռն աւազանին վերստին ծննդեան։ Եւ որպէս յայնժամ հաստատեալ զհնչմարիտ մարդեղութիւնդ քո՝ անօրինաբար խոնարհեցար, և լուացեր զոտս երանելի առաքելոց քոց,

զօրացուցանելով զգարշապարս նոցա յընթացս աւետա-
րանի քո ընդ ամենայն տիեզերս, այլ և կոխել զզօրու-
թիւն թշնամւոյն անպարկիւղ համարձակութեամբ, այսպէս
ի մեզ հրաշագործեա մարդասէր Տէր՝ ի ձեռն անպարտ
զալստեան քո ի ժողովարանս մեր. որպէս զի և մեք զօ-
րացեալք ի չնորհաց քոց՝ անխափան ընթացուք ի շա-
փիղս պատուիրանաց քոց. որով և փրկութեան արժա-
նաւորեացուք հասանել ընդ ամենայն սուրբս քո. և զո-
հանալով փառաւորեացուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հո-
գին, այժմ և միշտ և :

Ե- յաւարտ ալօթիցս պետանուէրքին խուէ և աեխտրանոս գԼուսն
երիցս անգամ՝ ասելով .

Օրհնեսցի՛ եւ սրբեսցի՛ Լուսս այս նշանաւ սուրբ խաչին
և սուրբ աւետարանիս և աւուրցս չնորհի՛ւ. յանուն Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեան-
նս յաւիտենից :

Ե- ժողովուրդն ոխքան ասէն .

Ամի՛ն և ամէնայնի՛ւ. ամէնայնի՛ւ. ամէնայնի՛ւ :

Աղա գառաղ. Սուրբ խաչիս : Աղօթ. Պահպանեա :

Ե- ապա այնուհետեւ գբնեցուցանէն գնպիսկոպոսն կամ գսարգե-
ցեաց, և երիս ի բեմնէ երիցանցն և ի պատարագ ձեռոցն : Ե-
առնել գինեվիս, և նոսրանալ լուացքն կոթնս գոգս ամենեցուն ի
ձեռնադիցս գինեվիս ցխուռնս, և սրբեցին գինեվիսն զոր սխա-
ձեալն են :

Ե- այնգն պարտ առնել յայսկոյս և յայնկոյս անուշահոտ խնկով
և մոմեղինօք լուցելովք, երբեմն տաղս յայնիս շարականն 9Զ. վե-
բանգողն երկնից : 388 : 9-ումն շարականն ի լման ասէն : Ե-
գԱյսօր անճառն : 164 : Աւր և գնորոգողն : : 481 . և այլ
ասոսկ և կամն գնուրնդրեալ շարականն, գնալ վճարել ոսկ
լուացողն :

Ե- լուացեալն կոթն ըստ կոթնի երիցպետքին սուրբ խուէն . և
համբուրէն գառնեպարանն, և գալ եպիսկոպոսն կամ տեղապահն
լուացողն :

Ե- յորժամ ամենայնն կատարեսցի ասոսկ՝ երգն և լուացողն,
նորի եպիսկոպոսն գնբեմնէն յոտն, և ասէն. Որթի, և գնա-
ցուցէք առնեպարանն կոթնսն :

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու։ ԺԴ. 12։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհանդերձան իւր և դարձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա. գիտէք զինչ արարի ձեզ։ Դուք կոչէք զիս վարդապետ և Տէր. և բարւոք առնէք, քանզի եմ իսկ։ Իսկ արդ՝ եթէ ես լուացի զոտս ձեր՝ տէրս և վարդապետս, և դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ։ Զի օրինակ մի ետու ձեզ, զի որպէս ես ձեզ արարի, և դուք առնիջիք։ 15։

Աւտ սուխուտն խոլոխ.

Եւ ևս միաբան ամենեքեան զոհացարուք զանհատանելի և զանճառելի մարդասիրութիւնէն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ այսօր նորոգեաց ի մեզ զսահման պատուիրանի իւրոյ, տալով մեզ առհաւատչեայ պարգեւս թողութեան մեղաց՝ սրբոյ աւազանին մաքրութեանն։ Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ի նմանէ, զի արժանաւորեսցէ զմեզ արիւնութեամբ և զգաստութեամբ՝ հաղորդ լինել չարչարանաց նորա, առ ի հանդիպումն լուսոյ փառաւոր յարութեան իւրոյ։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Եւ խոլովուրդն ասէ.

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա։

Եւ եպիսկոպոսն կամ քահանայն ասէ ղաղղես.

Տէր Աստուած մեր, որ ըստ բազում պանչելագործ մարդասիրութեան քո ոչ անարժան համարեցար լուանալ զոտս աշակերտաց քոց. զի խոնարհութեամբ ուսուցեր բարձրանալ այնոցիկ՝ որք դան զհետ հրամանաց քոց Տէր. դու նոյն ինքն փրկիչ աշխարհի՝ և այժմ նորոգեա ի մեզ զսահման պատուիրանի քո, և երևելի ջրովս այսորիկ լուացմամբ շնորհեա մեզ զորբութիւն Հոգւոյդ սրբոյ. պարապեա զմեզ ի հոգի և ի մարմին՝ յամենայն աստանդական ներգործութենանց. զի դու ես թագաւոր մեր, և անուն քո կոչեցեալ է ի վերայ մեր։ Վասն որոյ քեզ հանցուք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Համբուրեցէք զմիմեանս սուրբ համբոյրիւ և մարդասէր Տէր մեր Յի-

սուս Քրիստոս , որ կամաւորաբար յանձն առեր դնել զանձն քո ի վերայ բանաւոր հօտի քո. որ կամաւ Հօր և սուրբ Հոգւոյն եկիր ի խնդիր մոլորեալ ոչխարի քո. որ զմոլորեալքս գտեր , և զվիրաւորեալքս բժշկեցեր հոգւով և Յրով սուրբ աւազանին լուացմամբ. անապական մարմնով և արեան քո ճաշակմամբ : Վասն որոյ և այսօր անօրինական ներմարդութեամբ զերկուս փրկագործուԹիւնս մեր անճառելի խոնարհութեամբ սկիզբն արարեալ կատարեցեր ի սուրբ վերնատունն՝ լուանալով զոտս աշակերտաց քոց, բաշխելով ի նոսա զկենդանարար մարմինն քո և զարիւն. և զնոյն յիշատակ կամաւոր չարչարանաց քոց նոքօք առանդեցեր ամենայն հաւատացելոց քոց՝ կատարել մինչև յերկրորդ գալուստն քո : Եւ արդ Տէր բարերար՝ մեք մեղուցեալ ծառայքս քո ըստ կարի ակարութեան մերում՝ զօրինս քո յանդ հանեալ՝ ազաչեմք զչնորհս ողորմութեան քո: Հովուեա զբանաւոր հօտս քո յարօտս կենդանարար աւետարանական վարդապետութեան քո : Հանգո զմեզ ի Ջուրս աւազանի քո, առ ի յորդեգրութիւն երկնաւոր Հօր քո : Արբո զմեզ ի յուղիս փափկութեան անապական արեան քո՝ զոր վասն մեր հեղեր : Տուր մեզ զկենդանարար մարմինդ քո , որ է հաց կենաց իջեալ յերկնից . և աշխարհի կեանս պարգեւէ : Առաջնորդեա մեզ ի շաւիղս պատուիրանաց քոց՝ առաջնորդական Հոգւովդ քով սրբով : Տուր պահապան երկիւղածաց քոց զբանակս հրեշտակաց քոց, ամբացուցանելով չուրջանակի զհոգի և զմարմին մեր ի մեքենայից բանսարկուին : Տուր մեզ ի մաստութիւն ճառագայթեալ Հոգւով ելանել ընդ քեզ յաղօթս ի սուրբ լեառն ձիթենեաց, առ ի կցորդութիւն կամաւոր չարչարանաց քոց : Շնորհեա մեզ Տէր զղջումն արտասուաց ընդ երանելոյն Պետրոսի , առ ի լուացումն մեղաց մերոց: Արժանաւորեա զմեզ մաքուր Հոգւով հանդիպել քեզ ի փառաւոր և ի միւսանգամ գալստեանդ քո, և ընդ ամենայն սուրբս քո յարքայութիւն բերկրանաւք ուրախութեամբ օրհնել զոլիլ և փառաւորել զամենասուրբ գերրորդութիւնդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԶՆԴ պող . Հասեալ հրեղինացն : Փխ . Ընդ երեկոյս հասեալ ժամ : ԶՆԴ Քող. Խնդրեացուք : Կեցո. Յայնհ : Աջմխ . Թագաւոր խաղաղ : Հայր մեր : Եւ ողջոյն :

ԿԱՆՈՆ

ՎԱՍՆ ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ ԹԱԶԻ

ՅՈՐԺԱՄ ԿԱՄԻՆ ԹԱԶՎԵՐԱՑ ԱՌՆԵԼ

Յաւուրն յայնմիկ ժամն պահն է սարկաւագապետին ասելոյ ակրեղբ ղաւրբ խաչն. որ առնէ մասն է խաչափայտին յինքեան, և ղբղխարբն առհասով և վարդիքբով, և ծածկին պատուական կտաւով: Եւ յինքնէրբղբ ժամս ժողովին է պատառն եկեղեցւոյն. և զքինոս եպիսկոպոսն հանդերձն փոհանայիւք և սարկաւագօք: Եւ երկոքեան բաւղվառով և լապտերօք և ջղոյօք՝ որ զխաչն պատրաստել են. և ինովք երկիր պագանեն երից և համբուրեն: Եւ երկու յաւագ փոհանայիցն առնուն զսաւրբ խաչն ակրեղբ բաղդատգոյն. և կղերիկոսքն շաւրջանակի սպասաւորեն: Եւ եպիսկոպոսն զինչ գայ, առնելով բաւղվառ է յինքեն. և պաշտէ

ՇԱՐԱԿԱՆ ԹԱԶԻ ԳԶ

Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ գնչան յայրթաւթեան: 1029:

Եւ երկոքեան աւաջի խորանին և ասէ եպիսկոպոսն.

Տէր Աստուած մեր որ կարգեցեր յերկինս դասս և պինաւորաւթիւնս հրեշտակաց, ընկալ և զպինաւորաւթիւնս եկեղեցւոյ քումմ սրբոյ:

Եւ պաշտելով դառնայն է խորանն, և գնան զսաւրբ խաչն է վերայ սեղանոյն. և խոնկ ածիանին: Եւ սկսանի

ՍԱՂՄՈՍ Ղ.Ը

48. Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէք պատուանդանի ոտից նորա, զի սուրբ է:

Փս. Տէր թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք. որ նստիս ի քերովբէս, սասանեցաւ երկիր:

Տէր ի Սիովն մեծ է, և բարձր է ի վերայ ամենայն ժողովրդոց:

Խոստովան եղիցուք անուան քումմ մեծի, զի ահաւոր և սուրբ է, և պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ:

Դու պատրաստեցեր զուղղութիւն, զիրաւունս և զարդարաւթիւն Յակովբայ դու արարեր:

Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէք պատուանդանի ոտից նորա, զի սուրբ է:

Մովսէս և Ահարովն երիցունք նորա, Սամուէլ ընդ այնոսիկ որ կարդան զանուն նորա:

Կարդային առ Տէր և նա լսէր նոցա, և ի սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նոսա :

Պահէին վկայութիւն նորա, և հրամանս զոր ետ նոցա:

Տէր Աստուած մեր դու լսէիր նոցա . Աստուած դու քաւիչ լինէիր, վրէժխնդիր ի վերայ ամենայն գործոց նոցա:

Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկիր պագէք ի լեառն սուրբ նորա, զի սուրբ է Տէր Աստուած մեր :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՋԵԼՈՑՆ Ի ԿՈՐՆԹԱՑԻՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՑՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ : Ա 18:

Չի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն : 1011 :

Ջ–ԴԻ– Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և հառաւ ուրախութիւն սրտից մերոց :

ՈՐԹԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԺԲ. 28 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Հայր, փառաւորեա զանուն քո : Եկին բարբառ յերկինից. և փառաւոր արարի, և դարձեալ փառաւոր արարից : Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր, ասէին՝ որոտումն լինել. կէսքն ասէին, հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս, այլ վասն ձեր : Այժմիկ դատաստան է աշխարհիս այսորիկ, այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեցի արտաքս. և ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսեան ձգեցից առ իս : Զայս ասէր, նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց էր : 33 :

Ձեռ այսորիկ եպիսկոպոսն Խնկոլիէ. Ե ասես զնոսն է խորանին հանով, առնելով տոհոմայն ոխերգին է ներէոյ :

Եւ երկոսեան է կողն հարսոյ ասելով .

ՇԱՐԱԿԱՆ ԳԿ. Ամսոր երեւումն մեծի ճառս : 1034 :

ՈՐԹԻ

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : Գ. 13 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Եւ ոչ ոք յերկինս ել, եթէ ոչ որ էջն յերկնից որդին մարդոյ որ էն յերկինս : Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատին, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ. զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ ընկալցի կեանսն յաւիտենական : Չի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչև զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ

հաւատայ ի նա մի՛ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս։ Զի ոչ առաքեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ նովաւ։ Որ հաւատայ ի նա՝ ոչ դատապարտեսցի, և որ ոչ հաւատայ ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ է, զի ոչ հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյն Աստուծոյ։ Եւ այս իսկ է դատաստան. զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւել քան զլոյս, զի էին գործք իւրեանց չարութեան։ Զի ամենայն որ զչար գործէ՝ ատեայ զլոյս, և ոչ գայ առ լոյսն՝ զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա. իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա՝ թէ Աստուծով գործեցան։ 21։

Ե֊ սրբո֊ւթիւն ի֊րով բանիդ և ասէ.

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ, և ամենայն քրիստոնէից յերևելի և յաներևոյթ վտանգից փրկութեան, քաւութեան և թողութեան, և ամենեցուն հաստատելոյ ի հաւատս, ի յոյս, ի սէր և յամենայն գործս բարիս, և արժանաւոր լինելոյ արքայութեան երկնից և յաւիտենից կենաց զՏէր աղաչեսցուք։

Ե֊ տէր ո֊ղորմեա։

Ե֊ եպիսկոպոսն բանիւ ցուցանէ տեղեակ ընծայիցն՝ երիցս։ Սրբո֊ւթիւն նորին բանիւ Օրհնեա տէր։ Ե֊ եպիսկոպոսն պետանդրէ ընծային ասելով։ Օրհնեսցի և պահպանեսցի աշխարհս և թագաւորութիւնս, նշանաւ սուրբ խաչիս և սուրբ Աւետարանաւս փրկելով յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն, յանուն Հօր և Որդւոյ և։

Այս է հարս կոչի կարգի։ Ե֊ պնդ ղօ֊րբ խոչն է սկիզբն. և երգեան նոյն օրինակս յաբևելից կողմն, ասելով.

ՇԱՐԱԿԱՆ ԽԱՉի ԱՁ. Որ զանարատս բազուկս։ 1006։

Որթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի։ ԻԴ. 27։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ.

Զի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից։ 326։

Զինի խօ֊րով սրբո֊ւթիւն։ Վասն հայրապետին մերոյ տեառն, այս անուն, և ամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսաց և պաշտաւական քահանայից և սարկաւագաց, և ամենայն ուխտի մանկանց սրբոյ եկեղեցւոյ զՏէր աղաչեսցուք։

Ե֊ տէն ո֊ղորմեա։ Ե֊ սրբո֊ւթիւն ասէ Օրհնեա տէր

Ե՝ եպիսկոպոսն Բուլղարացոցեալ գլուխն՝ պետռնափրէ գլխոջն, ասելով : Օրհնեցի և պահպանեցի զաւառս և անդաստանս, նշանաւ սուրբ խաչիս և սուրբ Աւետարանաւս, առ ի պաղարիկել, և բառնալ զամենայն հարուածս և զամենայն բռնութիւնս չարեաց, յանուն Հօր և Որդւոյ և :

Ե՝ դնէ զսուրբ խաչն ի սկիհն և գնան ի նոյնջն հետևոյս, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԳՁ. Փայտ կենաց որ փրկանակ : 1009 :

Որթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Մարկոսի : ԺԵ. 20 :

ՋՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եւ ածին առ նա զի ի խաչ հանցեն զնա : Եւ ուր նէին պահակ զմիման կիւրենացի՝ որ ընդ այն անցանէր եկեալ յագարակէ, զհայրն Աղեքսանդրի և Ռուփայ, զի բարձցէ զխաչափայտն նորա : Եւ ածեն զնա ի Գողգոթա տեղի մի, որ Թարգմանի՝ տեղի կառափելոյ : Եւ տային նմա գինի զմռսեալ, և նա ոչ առ. և հանին զնա ի խաչ : Եւ բաժանեցին զհանդերձս նորա, արկեալ վիճակս ի վերայ՝ թէ ո զինչ առնուցու : Էր ժամ երրորդ, և հանին զնա ի խաչ : 25 :

Ջինի Ա-եոտրանին խոռնի սուլխոսքն :

Վասն բարեպաշտ Թագաւորին մերոյ, և զօրաց իւրոց, և վասն ամենայն Թագաւորաց քրիստոնէից կարգութեան և յաղթութեան ի վերայ թշնամեաց և զօրանալոյ յամենայն գործս բարեաց զՏէր աղաչեսցուք :

Ե՝ ասէն Ե. Տէր ողորմեա : Աւրխոսքն ասէ Օրհնեա տէր :

Ե՝ եպիսկոպոսն Բուլղարացոցեալն գլուխն, և պետռնափրէ գլխոջն ասելով : Օրհնեցի և պահպանեցի քաղաքս և բնակիսկ ժողովուրդս ի սմա նշանաւ սուրբ խաչիս և սուրբ Աւետարանաւս. փարատելով զամենայն հիւանդութիւնս և զամենայն խռովութիւնս ի մարդկանէ, յանուն Հօր և :

Ե՝ դնէ զսուրբ խաչն ի սկիհն և երիցն յարևմտից կողջն, ասելով

ՇԱՐԱԿԱՆ ԴԻ. Խաչի քո Քրիստոս երկրպագին : 1033 :

Որթի

Սրբոյ Աւետարանիս որ ըստ Յովհաննու : ԺԴ. 1 :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Մի խռովեսցին սիրտք ձեր, այլ հաւատացէք յԱստուած, և յիս հաւատացէք : Ի տան Հօր իմոյ օթեվանք բազում են . ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի : Եւ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ գամ և առնում

զձեզ առ իս. զի ուր եմն իցեմ, և դուք անդ իցէք. և ուր երթամն՝ գիտիցէք, և զճանապարհն գիտիցէք: Ասէ ցնա Թովմաս. Տէր, ոչ գիտեմք յո՞վ երթաս, և զիա՞րդ զճանապարհն կարասցուք գիտել: Ասէ ցնա Յիսուս. Ես եմ ճանապարհն և ճշմարտութիւն և կեանք. ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինձ: Եթէ զիս գիտէիք, ապա և զՀայր իմ գիտէիք, և այսուհետև գիտասջիք զնա: Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Տէր ցոյց մեզ զՀայր՝ և չառ է մեզ: Ասէ ցնա Յիսուս. այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ, և ո՞չ ծանեար զիս Փիլիպպէ. որ տեսս զիս՝ տեսս զՀայրն. և դու զիա՞րդ ասես եթէ ցոյց մեզ զՀայր: Ո՞չ հաւատաս եթէ ես ի Հայր, և Հայր յիս է. բանն զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ, այլ Հայրն որ յիս բնակեալ է նա գործէ զգործսն: Հաւատացէ՛ք ինձ՝ եթէ ես ի Հայր և Հայր յիս. ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս, զգործս զոր ես գործեմ, և նա գործեսցէ, և մեծամեծս ևս քան զնոսա գործեսցէ. զի ես առ Հայր երթամ: 12:

Զկնի աւետարանին տրոպէ սուլիտոքն: Վասն առ ի Քրիստոս հաւատացեալ ժողովրդականաց մերոց՝ արանց և կանանց՝ ծերոց և տղայոց, որք հաւատով ի սուրբ եկեղեցիս ժողովեալ են, զի պահպանեալ փրկեսցին սուրբ խաչիս յամենայն վտանգից, յերևելի և յաներևոյթ թշնամեաց, և վասն քաղաքիս մերոյ և գաւառի, և ամենայն քաղաքաց և գաւառաց. և որ հաւատով բնակեալ են ի նոսա, գՏէր աղաչեսցուք:

Ե՛ առն Ի. Տէր ողորմեա: Սուլիտոքն ասէ Օրհնեա մէր:

Ե՛ եպիսկոպոսն վերացուցանէ զխոյն, և պետռնոփրէն զկողմն առնէ. Օրհնեսցի և պահպանեսցի քահանայապետութիւնս, և քահանայքս, հանդերձ սարկաւագաւք, դպրօք, և ամենայն ուխտիս լրմամբ, նչանաւ սուրբ խաչիս, և սուրբ Աստուածածնիս, որոյ միջնորդեամբ պահեալ սուրբ եկեղեցւոյս, յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ:

Ե՛ երգեն յոտեան տողքն եկեղեցւոյ և տողքն խորանին տեղով ՇԱՐԱԿԱՆ ԲԿ. Խաչի քո Քրիստոս երկիր: 497:

Ե՛ գնան ի վերայ խորանին գտողքն խոյն և գԱստուածածինն. և երկիր պատանին եպիսկոպոսն, և փոխանայգն, և ամենեքեան: Ե՛ ի խորանն Շարականին տրոպէ սուլիտոքն. Սուրբ խաչիս: եպիսկոպոսն ասէ գոլորն. Պահպանեա: Հայր մեր:

ՅԱՆԿ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՇԱՐԱԿԱՆԱՑ

Աւագ օրինութիւնք յարու-
թեան 3
Համբարձիք կիւրակէից
յարութեան և քաղ-
ւածք յութօրէս ջաւակի 28
Օրինութիւնք Մարտիրո-
սաց 50
Հարցք Մարտիրոսաց . 80
Մանկունք և համբարձիք
Մարտիրոսաց . . 105
Համբարձիք կիւրակամը-
տից 110
Օրինութիւնք պահոց . . 112
Մանկունք և համբարձիք
պահոց 126
Հարցք Հանգստեան . . 130
Մանկունք խաչի . . 156
Աչխօր սաշտո . . . 164
Աւետարանք խաչելութեան 169
Յարածիալ . . . 180

ՅԱՆԿ

ՏԻՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Բուն բարեկենդան . . 185
Բ. կիւրակէ քառասնորդ . 202
Գ. կիւրակէ » » . 218
Դ. կիւրակէ » » . 234
Ե. կիւրակէ » » . 252
Զ. կիւրակէ » » . 273
Աւետումն Ս. Աստուածա-
ծնի 287
Յարութիւն Ղազարու . 299
Ծաղկազարդ . . . 309
Աւագ երկուշաբաթի . 337
» երեքշաբաթի . . 355
» չորեքշաբաթի . 375
» հինգշաբաթի . . 388
» Ուրբաթ . . . 436
» Շաբաթ . . . 503
Զատիկ 529
Նոր կիւրակէ . . . 565
Աչխարհամատրան կիւրա . 596
Տօն երեման Ս. խաչի . 654
Համբարձումն . . . 706
Բ. Ծաղկազարդ . . 729
Պենտեկոստէ . . . 763
Տօն ամենասուրբ երրոր-
դութեան . . . 819
Տօն Նկեղեցւոյ . . . 843
Տօն Տաղանդակի տեառն . 894
Պայծառակերպութիւն
Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի. կամ վար-
դավառ 900
Տօն Շողակաթին . 945
Փոխումն Ս. Աստուածածնի 950
Ծնունդ Ս. Աստուածածնի. 990
Տօն Նաւակատեաց սրբոյ
խաչին . . . 1001
Խաչվերաց . . . 1006
Վարագայ խաչ. . . 1036
Գիւտ խաչ 1058
Ընծայումն Ս. Աստուա-
ծածնի 1076
Ամարաս Յուլիւս Ս. Աս-
տուածածնի . . . 1083
Ճրագալոյց Ծննդեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի 1094
Ծնունդ Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի . . 1107
Տօն Տնօրէնութեան եւ Ա-
նուան Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի . . 1136
Ճրագալոյց Յայտնութեան
եւ Մկրտութեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի 1143
Յայտնութիւն եւ Մկրտու-
թիւն Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի . . 1143
Տեառնընդառաջ . . 1207

ՅԱՆԿ

ՏՕՆԻՑ ՍՐԲՈՑ

Ա.

Աբգար 1093
Աբդիաս 1225
Աբդիու 932
Աբդլմսեհ 985
Աբէլ 931
Աբիթաս 1073
Աբիսողոմ 1195
Աբրահամ խոստովանող . 1093
Աբրահամ Նահապետ . 931
Ագապէ 933
Ադամ 931
Ադդէ 1093
Ադոկատս 1036
Ադրիանոս 987
Ա՛ծանուցիմ՛էս . 832 . 932
Ա՛ծանուս 1202
Այէքսիանոս . . . 1085
Ակակիոս 851
Ակիւլինէ 934
Ակիւղաս 1203
Ակիւսիմոս . . . 1064
Ահարոն 931
Ադեքսանդրոս . . . 1065
Ամբակում . . . 932
Ամովս 932
Ա՛յիւալաս . . . 1064
Անանիա 1054
Անաստասիոս . . . 1063
Անատոլա 987
Անգէոս 932
Անդրէաս առաքեալ . 1073
Անդրէաս զօրավար . 986
Անդրոնիկոս . . . 1056
Անթիմոս 1036
Անիկոտս 933
Աննա մայր Ս. Աստուածած 978
Աննա մայր Նիւրղի . 215
Անտոն անապատական . 1195
Անտոն ցգնաւոր . 1052
Անտոնինոս . . . 933
Աչխէն 878
Ապիտոն 1203
Առաքեալք հանօրէն . 1074
Աստուածատուր . . 1093
Աստվմանք . . . 1223
Արեւելեան վկայք . 1085
Արիստակէս . . . 879
Արսէն 1082
Արտեմիս 1057
Ա՛քսենտիոս . . . 1086

Բ

Բարեկաս զալիր . . 1063
Բարեկաս հայրապետ . 985
Բագարատ . . . 1080
Բագոս 853
Բառնաբաս . . . 1054
Բասիլիդէս . . . 1092
Բասիլիսկոս . . . 1057
Բատոս 1092
Բարսաղամ . . . 1064
Բարթուղիմէոս . . 1081
Բարսեղ 1138
Բենիամին . . . 1225

Գ.

Գաբրիէլ . . . 1065
Գայիանեանք . . . 832
Գեննաբիոս . . . 1082
Գէորգ 1036
Գղեմիկոս . . . 1093
Գորգիոս 1203
Գուրիաս 1073
Գրաբոս 1085
Գրիգորի Լուսաւորչի Մուտն ի վիրապն . 266
Գրիգորի Լուսաւորչի Ելն ի վիրապէն . . 837
Գրիգորի Լուսաւորչի Գիւտ Նշխարաց . . 861
Գրիգոր ակրակաղացի . 1080
Գրիգոր աստուածաբան . 1202
Գրիգոր Նարեկացի . 988
Գրիգոր Նիւսացի . 1138
Գրիգոր սքանչելագործ . 1079
Գրիգորիս ազգականից կաթուղիկոս . 879, 1052
Գրիգորիս վկայ. . . 1203

Գ

Գամիանոս . . . 1093
Գաւիէլ մարգարէ . . 869
Գաւիէլ եպիսկոպոս . . 879
Գաւիէլ երէց ճգնաւոր . 1082
Գաւիթ զվնեցի . . . 1043
Գաւիթ մարգարէ . . 1117
Գաւիթ անյաղթ . . 988
Գեմետրիոս . . . 1057
Գիոմիդէս 986
Գիոնեսիոս . . . 1055
Գոմեա 1093

Ե

Եզեկիէլ 988
Եզր 988
Ելպիս 933
Եղիազար նախահայր . 933
Եղիազար քահանայ . . 931
Եղիշէ վարդապետ . . 988
Եղիսե մարգարէ . . 881
Եմովս 931
Եմովք 931
Եպիփան . . . 855
Եսայի 922
Երանոս եպիսկոպոս . 1036
Երանոս հետեւող առաքելոցն 1051
Երեմիա 985
Երիք աշակերտք Բարեխայ 985
Երիք մանկունքն ի Բաբելոն 869
Երկնային զօրք . . . 1065
Երկոտասան առաքեալք Քրիստոսի . . . 887
Երկոտասան փուքր մարգարէք 932
Երկոտասան վարդապետք 1054
Երկու քիւրք . . . 1093
Երկու որդիք Եւստաքէոսի 1043
Երմոգինէս . . . 1085
Երմոդայոս . . . 1051
Երմոնէ 1043
Եւագր 1082
Եւգինէ 1203
Եւգենիոս վկայ քնդ Եւստաթիոսի . . . 1086
Եւգենիոս վկայ քնդ Մակարիոսի . . . 1203
Եւդոքսիոս . . . 1056
Եւստաթէոս . . . 1043
Եւստաթէուսի . . . 1043
Եւպրաքսիա . . . 1051
Եւսեբիոս 1092
Եւստաքէոս . . . 1043
Եւստաւատիոս . . . 1086
Եւտիգիոս 1092
Եւփիմիա 931
Եփեսոսի Ս. Ժողովն . 934
Եփոբա քահանայ . . 1071
Եփրեմ 1138
Եօթանասուն եւ երկու աշակերտք Քրիստոսի . 1045
Եօթն եղբարք Մակաբայեցիք 933
Եօթն խոտաժարակք . 1052
Եօթն կուսանք . . . 861
Եօթն մանկունք Եփեսոսի 1064

Զ

Զաքարիա մարգարէ 876, 932
Զաքարիա քահանայ . 988
Զենոն 1056

Թ

Թադէոս . . . 924
Թաթուլ 1052
Թալիլէոս 861
Թեկղ 1051
Թէոդիտէ 1063
Թէոդիտոն . . . 861
Թէոդոս 1200
Թէոդորիտոն . . . 1056
Թէոդորոս զինուոր . . 198
Թէոդորոս ստրատելատ . 987
Թէոպիստէ . . . 1043
Թէոպոմպոս . . . 1092
Թէոփիլոս . . . 1092
Թէոփիլոս 933
Թիւրսոս 987
Թովմաս առաքեալ . . 987
Թովմաս ճգնաւոր . . 1052

Ի

Իգնատիոս . . . 1092
Իդդոս 1093
Իրաւափառ . . . 1082
Իւղարեր կանայք . . 978

Խ

Խաղ 863
Խարեբեանք . . . 1057
Խոսրովիդուխտ . . . 878
Խորէն 1093

Կ

Կալիմիկէ . . . 934
Կալիմիկոս . . . 986
Կալիստրատոս . . 1051
Կանդիտոս . . . 1203
Կիպրիանոս . . . 930
Կիրակոս. . . . 1200
Կիւրեղ հայրապետ Աղեք-
սանդրիոյ . . . 1202
Կիւրեղ հայրապետ Երու-
սաղէմի . . . 215
Կիւրեղ եպիսկոպոս եւ մայր
նորա Ցննա . . . 215
Կիւրեղ սարկաւագ . . 1225
Կղիմէս 1080
Կղոդիէ 1203
Կոզրատիոս . . . 853
Կոզմաս 1093
Կոստանդիանոս . 855, 1203
Կոստանդնուպոլսոյ Ս. Ժո-
ղովն 1237
Կուռնելիոս . . . 1085
Կրոնիդէս . . . 1052

Հ

Համազասպ . . . 1045
Հեղինէ 855
Հինգ վկայք . . . 932
Հիպերիքիանք . . . 1063
Հիւսիքոս 1073
Հռիփսիմեանք . . . 823
Հրեշտակք եւ Հրեշտակա-
պետք 1074

Ղ

Ղազար 1056
Ղեւոնդեանք . . . 1225
Ղուկաս 1056
Ղուկիանոս քահանայ 1051, 1056
Ղուկիանոս Նարիւրապետ 1056

Մ

Մակար Ցգնաւոր . . 1082
Մակար վկայ . . . 1056
Մակարիոս աղեքսանդրա-
ցի 1082
Մակարիոս վկայ . . 1203
Մաղաքիաս . . . 932
Մամաս 1035
Մամէ 853
Մանուկն խոստովանող . 1073
Մանկունք Բեթղեհեմի . 851
Մանկունք Եփեսոսի . 1200
Մատաթիա . . . 1054
Մատթէոս . . . 1056
Մարգարէք համօրէն . 1074
Մարդարիոս . . . 1086
Մարթա 1056
Մարիամ մագդաղենացի . 1056
Մարիամէ . . . 1035
Մարկիանոս . . . 1065
Մարկոս աւետարանիչ . 1056
Մարկոս եպիսկոպոս . 1225
Մարուգէ . . . 1087
Մարութա . . . 1203
Մարտիրոն . . . 1065
Մարտիրոս . . . 1218
Մելի 1071
Մելիտոս. . . . 1071
Մելքիսեդեկ . . . 931
Մեռկիւռիոս . . . 1082
Մեսրովպ . . 870, 988
Մեսրոպիանոս . . . 1065
Միմաս եգիպտացի . . 1071
Միմաս վկայ . . . 1085
Միւռոն 1079
Միքայէլ 1065
Միքիաս 932
Մովկիմոս . . . 853
Մովսէս նախամարգարէ . 931
Մովսէս քերթող . . 988

Յ

Յակոբ նահապետ . . 931
Յակոբ Մծբնայ հայրապետ 1087
Յակոբոս առաքեալ եղբայր
Յովհաննու . . . 1130
Յակոբոս առաքեալ եղբայր
Տեառն. . . . 1117
Յակոբոս առաքեալ որդի
Ալփեայ . . . 1079
Յակովիկ. . . . 1082
Յեսու 931
Յովակիմ. . . . 978
Յովբ 989
Յովէլ 932
Յովհաննու Կարապետին
ծննդեան եւ մկրտութեան եւ
ծնունդ նորա յԵղիսա-
բեթէ 1188
Ցօն գլխատման նորա . 556
Փոխադրութիւն Ցշխա-
րաց նորա ի Հայաստան 832

Գիւտ գլխոյ նորա յԵրուսաղէմ . . . 989
Յովհաննէս առաքեալ 1056, 1130
Յովհաննէս գրիչի . . 1082
Յովհաննէս հայրապետ . 231
Յովհաննէս կաթուղիկոս աղքատ 1085
Յովհաննէս կարճահասակ 1082
Յովհաննէս ոսկերբերան . 1072
Յովհաննէս աշակերտ . 1054
Յովնան 932
Յիշատակ քարոզութեան նորա առնիմուէացիս 1216
Յովսէփ Արտուածահայր . 1056
Յովսէփ արիմաթացի . 1056
Յովսէփ նահապետ . . 931
Յովսէփ քահանայ . . 1064
Յովսէփ վկայ . . . 932
Յուդա 1081
Յուլիանէ . . . 1079
Յուղիտա . . . 1200
Յուսիկ 879
Յուստիանէ . . . 930

Ն

Նաւում 932
Նեղոս 1082
Ներսէս մեծ հայրապետ . 863
Ներսէս կլայեցի . . 988
Ներսէս լամբրոնացի . 988
Նիքոտոսիճէ . . . 1043
Նիկիոյ Ս. ժողովն . . 989
Նիկողայոս . . . 1082
Նոյ 931
Նուէ 853

Շ

Շամուէլ 933
Շիղա . . . 1054
Շիմու 1071
Շմաւոն 1079
Շմաւոն ազգական Քրիստոսի 1085
Շուշան 129

Ո

Ոնեսիմոս . . . 1203
Ոնոփրիոս . . . 876
Ոսկեանք . . 1224
Ոսկէ 932
Ովրեստէս . . . 1086
Որմզդաս . . . 1225

Չ

Չորեքտասան զինաւորք . 1218

Պ

Պանդալէոն . . . 1051
Պեղագիա . . . 1056
Պետրոս հայրապետ . . 1195
Պետրոս առաքեալ . 887. 1129
Պիմէն 1082
Պիոն . . . 985, 1225
Պիտոխ 933
Պղատոն 1064
Պրոբոս 1056
Պօղ 1082
Պօղիկարպոս . . . 1085
Պօղիկտոս . . . 1203
Պօղոս առաքեալ . 887, 1129
Պօղոս խոստովանօղ . 1065
Պօղոս անապատական . 1082

Ռ

Ռոմանոս միայնակեաց . 1073
Ռոմանոս երգիչօղ . . 1036
Ռոմիոս 1056

Ս

Սահակ Նահապետ . . 931
Սահակ պարթեւ հայրապետ . . . 870, 1225
Սահակ իշխան . . . 1045
Սահակ վկայ . . . 932
Սամոնաս . . . 1073
Սամուէլ 931
Սայիմ 1225
Սանդուխտ . . . 924
Սարգիս վկայ . . . 853
Սարգիս զօրավար . . 1218
Սեդրեստրոս . 1138, 1203
Սերգիոս 1203
Սեւերիանոս . . . 1063
Սէթ 931
Սիմէոն սիւնակեաց . . 1035
Սիսիանոս . . . 1082
Սիւղիանոս . . . 1054
Սուրբք ամենայն . . 1076
Սուքիասանք . . . 1223
Սոփիա 933
Սոփոնիա . . . 932
Ստեփանոս նախավկայ . 1122
Ստեփանոս հայրապետ . 1064

Ստեփանոս ուխտեցի . . 985
Սրապիոն . . . 1082

Վ

Վահան 1201
Վաղերիոս . . . 1203
Վառվառէ . . . 1051
Վասիլոսի . . . 1079
Վարդանանք . . . 1234
Վարոս . . . 1052
Վարոս զօրավար . . 1063
Վյաս 1203
Վրթանէս . . . 879

Տ

Տասն աշակերտք Աթանա-
գինեայ . . . 932
Տարագոս . . . 1056
Տիմոթէոս . . . 1055
Տիտոս 1055
Տրգատ 878
Տրիփոն 1202

Փ

Փերրոնիա . . . 1035
Փիլիկտիմոն . . . 1035
Փիլիպպոս առաքեալ . 1073
Փիլիպպոս մին յիսնից
սարկաւագաց . . 1054
Փիլիպպոս եպիսկոպոս . 1203
Փոկաս 1051
Փոտինոս . . . 933

Ք

Քառասուն մանկունք Սե-
բաստիոյ . . . 246
Քառասուն եւ ձիով վկայք 931
Քառասուն եւ իմն վկայք . 1051
Քրիստափոր . . . 934
Քրիստիմէ . . . 931